Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ota chri
stiane fidei disciplīa
ptinet ad duo. ad fi/
dē ⁊ intelligētiā ꝺi
torꝭ: ⁊ fidē atq; in/
telligētiā saluatoꝛis.
Unꝫ Isa. ppha in pⁿ
onī loquēs dic. 43. vt sciatis ⁊ credat mihi
⁊ intelligatis: qa ego ipse sum: añ me nō est
formatus deꝰ: ⁊ pⁿ me non erit. Ego sū. ego
sū dñs: ⁊ nō ē absq; me saluator. Fides enim
pncipalr ꝺtinet duo. ī. cognitionē sbe ꝺi/
torꝭ: ⁊ cognitionē opis ꝺitoꝛis. Cognitio
sbe ꝺitoꝛis ꝺsistit in cognitiōe diuine vni
tatr: ⁊ eiusdē beatissime trinitatr. Cognitō
vero opis ꝺitoꝛis ꝺsistit in cognitiōe cre
ationis: seu rez formatiōis. vñ ppha signā
ter dixit. q̄tū ad cognitionē sbe intelligat
qa ego sū. Exo. 3. ego sū q sū. quātū ad co
gnitionē operis sb̄dit. añ me nō ē formatus
deꝰ: a q̄ sit pncipiū vniuerse creatōis. Itē
fides ⁊ intelligētia saluatoꝛis versat circa
duo. s. circa psonā saluatoꝛis: ⁊ circa opus
saluatiōis. Persona añr saluatoꝛis ē psona
filii dei. s. xp̄s. in duabus naturis: diuinita/
tis. s. ⁊ humanitatis. Deus enim ⁊ hō vnꝰ
est Christus. vnde ad significādū personaꝫ
saluatoꝛis in natura diuinitatis dic. ego sum
cui. s. ꝺpetit nomē q̄ ē exo. 3. Qui ē misit me
ad vos. Ad significādū eandē psonā in nā
hūanitatr, addit. ego sū dñs. vñ ī apoc. 19.
Hēt ī vestimēto suo ⁊ ī femoꝛe suo scriptū
rex regū ⁊ dñs dñantiū. Opⁿ saluatiōis
ꝺsistit in sacramētis salutis p pñtē grām: ⁊
pmiꝰ salutis p futurā gloꝛiam. Ad qō vesi
gnādū addit. ⁊ nō ē absq; me saluatoꝛ: a q̄
. s. sit pncipium ⁊ cā nr̄e saluatiōis. Osee. 13.
Deū absq; me nescies: ⁊ saluatoꝛ nō ē pter
me. Inqsitio igit catholica de his que p/
tinēt ad fidē q̄driptita ē. Prima pars p/
tinet ad cognitionē sbe diuine trinitatis ⁊
vnitatr. 2ª ad opa diuine ꝺditiōis. 3ª
ad psonā saluatoꝛis ī nā diuinitatis: ⁊ nā
humanitatr. 4ª vero ptinet ad sacramta
salutis: ⁊ opa future gloꝛificatiōis. Per/
tractatis igit duabⁿ pmis ptibⁿ ptinētibus
ad fidē ꝺditoꝛis: nūc accedēdū ē ad inqsiti
onē eoꝝ q̄ ptinēt ad fidē saluatoꝛis. Et
p̄ circa psonā filii dei: q est caput nr̄e salutr
p assūptionē nr̄e humanitatis. Deī de vero
circa sacramēta nr̄e salutis: ⁊ opⁿ glorifica
tiōis. ad quā rē sciētes vere qō dic beatus
apls. 2. Cor. 3. Nō q sufficiētes simⁿ cogitar
aliqd q̄si a nobis. s sufficiētia nr̄a ex deo est
Ex totis p̄cordiis saluatoꝛis grām imploꝛa
mⁿ. Adiuuāte igit sua grā ꝑ ordine pseque
mur. Primo de incarnatōe ⁊ assūptione
2º de ꝺceptōe ⁊ natītate. 3º ō grā. scīa
⁊ ptāte ipⁱ. 4º de merito ⁊ uolūtate.
5º de passiōe ⁊ moꝛte. 6º ō descēsu ad īfe
ros ⁊ resurrectōe. 7º de ascēsiōe ad celos
⁊ ad dexteraꝫ pr̄is sessiōe. 8º de aduētu
ad iudiciū dei ⁊ hominis Jhū xp̄i. Circa
pmū p̄ q̄rer de neccitate incarnatōis. de one
niētia incarnatōis. de p̄destinatōe incarna
tionis. de actu incarnationis.

Primo igitur que

De necessitate incarnationis q. 19. f°

rir de neccitate incarnatiōis: an. s. ne
cesse fuit deū incarnari. Et qa hec q̄ ponit
lapsū būane nature. Jō ī grem ꝑ ordine.

In pncipio an sit būana natura lapsa. vl
taliter a deo instituta. Deinde ostenso q
sit lapsa: quer. vtrum sit lapsa reparabilr
uel irreparabilr. Cōsequēter pbato q repabilr
ingrer vtꝫ necesse sit eā repari. Exinde an
possit repari p se: an p aliū. Pⁿ modū bīto
q ñ p se ꝑ p aliū. an possit r̄pari p creaturā.
Postea ostenso q ñ per creaturā. an oporteat
fieri repatōes p deū. ⁊ ꝑ aut p deū p se: aut
p deū hoīes: ⁊ ꝺcludr q opⁿ repationē fiēi
per deū hominē.

Queritur igitur

Nō. vtr. nā hūana sit lapsa ab illo sta tu in q fuit ꝺdita

vtrum huma/
na natura sit lapsa ab illo statu: in quo fuit
ꝺdita: quod tamen a fidelibus nullatenus
dubitar: cū dicat saluatoꝛ Mat. 18. venit fi/
liⁿ hoīs saluar q̄ ꝺ pierat. q̄ oñdit ī pabola
ouis centesime: q̄ errauerat: quā q̄rit donec
inueniat. p quā designat būanā nāz. Luc. 15.
Tñ ↄtra pⁿos infideles multis mōis ꝓbar
q nā būana lapsa sit a statu ꝑme ꝺditionis
pⁿ sic. dic. n. Ansel. ī p̄ li. cur deⁱ hō. Neq̄q̄
existimabis ꝺuenire ꝺo ut creaturā quā fec
iustā ad beatitudinē: sine peccato miserā eē
cogat. hoīez aūt mori miseꝛ ē. Si g̃ deⁱ exi/
git moꝛtē ab hoīe sb statu sb q̄ nūc ē. g̃ ē sb
culpa. g̃ būana nā lapsa ē a ꝑmo statu: in q̄
fuit ꝺdita. ⁊ ꝑ p cīpā. 2º sic. nihil oꝛdīatū

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad beatitudinē ſm q̄ buiꝰ: eſt ordinatū ad miſeriā. quia nihil ordinatum ad altez op poſitoꝛ ſz q̄ bꝰ ē ordinatū ad reliquū. Sz coīs ē opceptio etiā pboꝛ:q̄ nā būana ī ſtatu ſb quo odita fuit erat ordinata ad btītudinē. In pñti aūt ſtatu ordinata ē ad miſeriā. ſiē pz. ga ad penalitatē ⁊ moꝛtē. ⁊ nō niſi p culpā. cū dicaē puer. i4. miſos pplos facē peccatū. g̃ ſb ſtatu ſb q̄ mō ē ñ fuit odita. g̃ lapſa ē a ſtatu ſue ṕme oditiōis. 3° ſic. Nihil deteſtabile ul̄ pudēdū ꝑ rōnē pōt poni ī opibꝰ oditiōis dine. ga oīa facē creaꝛ ordinādo ad ſe. Sz ī nobis ſūt paſſiōes carnales ⁊ multa alia deteſtabilia ſm rōnē g̃ talia ñ fuerūt odita ī būana nā. Reliq̄ē g̃ q̄ ē lapſa. 4° ſic. Sūma ocordia ſiue ſūma pax nō ē cā effectiua diſcordie uel rebelliōiſ. Sz ſūma bōitaſ ē ſūma pax ⁊ ocordia g̃ nō ē cā rebelliōis ī aliq̄ effectiua. Ab ipſa tigiē nō eſt odita būana nā ſb rebellione ⁊ diſcordia. Sz nā būana ꝑ būc ſtatū ē in rebellione ⁊ diſcordia. vñ Apls. ro. 7. Uideo aliā legē in mēbris meis repugñtē legi mtl mee. ꝛc. Et gala. 5. Caro ocupiſcit aduerſus ſpm̃. g̃ ſb lz ſtatu ñ ē odita a creatoꝛe. ergo lapſa ē a ſtatu ṕme oditiōis. Si forte diēaē q̄ bꝰ rebelliōes fiunt nobis mā exercē de uirtutl. ⁊ lz mō ordināē ad deū: ⁊ ad pacē ꝑt diē Augꝰ ī li. de ci. dei. li. i6. c. iz. q̄ bac ītētiōe iuſtū bellū gerit vt pax acqraē

Coñ lz nihilominꝰ obr: q̄ ſūt multe miſie in būano gñe ad nullū bonū: nec ad ſaluteē ordinabiles: ſiē ſūt errores ⁊ ignoꝛātie. vñ Anſel. in. z. li. cur deꝰ hō. Ignoꝛātia nunq̄ vtilis ē: ꝑ ſemp nocet. Relinq̄ē g̃ q̄ ſb iſtis miſeriis nō fuit nā odita. Itē a ſūma bonitate nihil efficit q̄ nō ſit magis inclinabile ad bonitatē q̄ ad malitiā. g̃ ī ṕma oditiōe magis fuit būana nā inclinabilis ad bonitatē q̄ ad malitiā. ꝑ ꝑ ſtatū pñtē. pnioꝛ ē ad malitiā. vñ gñ. 8. Sēſus boīs ⁊ cogitatio ṕna ſūt ad malū ab adoleſcētia ſua ꝛc. Relinq̄ē g̃ q̄ ē lapſa a ſtatu ſue ṕ° oditiōis. Itē in q̄dam li. de ebdomadib⁹. Creatoꝛ nē nihil facē coñ nām: ga facēt coñ ſe. feē. n. nāz ad ſe. ſi g̃ coñ būanā nām ē moꝛs. g̃ creatoꝛ būane nē moꝛtē nō feē: ſiē vꝰ ſaꝑ. i. Qm̃ deꝰ moꝛtē ñ feē: nec delectabiē ī pditōe vinoꝛ. Q̄ aūt oē nāz ſit moꝛs pz. ga nālis appetitꝰ aīe ē: q nūq̄ pōt amoueri: vnionis ad coꝛpus. vñ. z. cor. 5. Nolumꝰ expoliari ꝑ ſupueſtiri ꝛc. Si ẜo inſtē q̄ cuilz rei nāli ut pz

ī coꝛpibꝰ ſimplicibꝰ ⁊ mixtis infixus ē appetitꝰ nāl' ad ſui oſeruatōez: et tm̃ coꝛrupti biles ſūt. pari rōe pōt eē appetitus nālis in būana nā īmoꝛtalitatl: ⁊ tm̃ nibilominꝰ erit moꝛtalis. Coñ. ſnīa pboꝛ ē cū aliq̄ mā ē ſb aliq̄ foꝛma nobili: nūq̄ appetit ſepari ab illa: ⁊ eē ſb minꝰ nobili. vt pz in mā celi: q̄ nūq̄ appetit eē ſb alia foꝛma. ga ē ſb foꝛma nobiliſſima: q̄ ei poſſit ꝺuenire. s. foꝛma lucē Et inde ē q̄ celū ē incoꝛruptibile. ñ aūt ſic ī elemēt⁹ ⁊ mixtis. ga lz appetāt ſui oſeruatio nē: tm̃ mā appetit q̄dā nāli appetitu eſſe ſb foꝛma alia: cū nō ſit ſb foꝛma nobiliſſima. Cū g̃ coꝛpꝰ būanū ſit ſb foꝛma nobiliſſima: q̄ ē rōnal' aīa: nullo mō appetit ab ea ſepari ꝑ ſb eadē oſeruari. g̃ p nām non erit homo coꝛruptibilis vel moꝛtalis.

Ad oppoſitum argu

iē multiſ mōis. ṕ° ſic. Oē ꝺpoſitū ex ꝺꝛriis ē diſſolubile: ſiē diē Auicēna. Coꝛria ſēp appetūt ire ī regiōes diuerſas. Sz coꝛpꝰ ade ī ſtatu ṕme oditiōis fuit ꝺpoſitū ex ꝺꝛriis g̃ p nāz fuit diſſolubile ⁊ coꝛruptibile. Sed tale ē mō coꝛpuſ būanū. g̃ p coꝛruptibilitatē nō ꝑbaē ſtatꝰ nē lapſe. Itē oē ꝺtinuū ē diuiſibile. Sz coꝛpꝰ Ade in ṕma oditione erat continuum. ergo diuiſibile. ergo vt ṕus. Itē erat ſenſificatū. g̃ erat ſenſitiuū doloꝛis. ga ſic diē Aug. doloꝛ ē ſenſus diuiſionis impatiēs. erat igiē ſenſitiuū doloꝛis. Nō igiē ſēſus doloꝛis ⁊ pene ꝑbat ſtatū nē lapſe. Itē diē Aug. ſup gñ. ad lr̃az q̄ adā nō māducauit de pomo eo q̄ credēt eē deꝰ ꝑ ne ſuas velitias ꝺtriſtaret. s. vxoꝛē. ſicut Salomon adoꝛauit idola. 3. Reg. ii. ne ꝺtriſtaret vxoꝛes ſuas. ergo ſciebat q̄ Eua erat triſtabilis in ſtatu ṕme oditiōis. ꝑ triſtitia ē paſſio affligēs aīaz. Relinq̄ē g̃ q̄ ſtatꝰ ṕme oditiōis ē ſtatꝰ paſſibilitatis aīe ⁊ coꝛpis. ſic oñſū ē ṕus. Itē ſic diē Jo. Dama. ocedit deus inſtū incidē in calamitates ꝓpter multas cās. vna ē ut eā q̄ in ipo latet uirtutē: aliis manifeſtā faciat. vt Job. i. Alia eſt ut nō ex recta oſcīa excidat in ſupbiā ut in Paulo. z. Cor. iz. Alia ꝓpter eruditionē alioꝛ: vt alii eruditāē. vt in Lazaro ⁊ diuite. Luce. i6. Alia ꝓpter gl̃ā dei: nō ꝓpter ꝑpū aut pentū peccatū. vt ī ceco a natiuitate. Jo. 9. Alia ꝓpter zelū alteriꝰ ſiue imitationē vt gl̃a eiꝰ q̄ paſſus ē magnificata in pug̃: aliis paſſio fiat ſpes future gl̃ie vt in martiribꝰ

Hebr. xi. Relinq̄ē g̃: q̄ nō eēt ī cōueniēs: etiaz ſi homo non peccaſſet: habere penalitates q̄ ordinarēt eaz ad maioꝛē gloriā: ⁊ ad ꝑdictas vtilitates. Itē cū ſenſibilia bruta patiāē: et ſine peccato. cū equal' ſit ei cura de oīb⁹. Saꝑ. xi. Ergo pari rōe nō erit ī cōueniens: etiā ſi hō nō peccaſſz: q̄ bꝛet bꝰ penalitates: ⁊ miſerias. Relinq̄ē ergo. q̄ p bꝰ miſerias nō ꝑbaē būanā nāz eē lapſaz. Itē ſtatꝰ ṕme oditōis ponēdꝰ ē talis: q̄ magis ſit ad vtilitatē boīs. Sc̄z hoc arguiē. Q̄ magis ē ad meritū: magis ē ad btītudinē. Sz ſtatꝰ patiēdi magis ē ad meritū q̄ ſtatꝰ nō patiēdi. ga ſic dr̃ Jad. i. Patia op⁹ pfc̄m̃ hz. ꝛc. Et z. Cor. iz. Uirtꝰ ī ĩfirmitate pficiē. Si g̃ ſtatꝰ nature ꝺdite fuit tal': q̄ magis ē ad meredū btītudinē. g̃ fuit ſtatꝰ patiēdi. Itē potioꝛ ē ſtatꝰ q̄ magis dirigit ⁊ monet ad deū. Sz ſtatꝰ patiēdi ē bꝰ. vñ ps. Multiplicate ſunt ĩfirmitates eoꝝ. poſtea acceleraueruē. ergo ſtatꝰ patiēdi ē potioꝛ in pñti. Si ergo ꝺditꝰ nature fuit in ſtatu potioꝛi. ergo ⁊ in ſtatu patiēdi. Itē potioꝛ ē ſtatꝰ: q̄ magis ē ad coꝛonā. Sz ſtatꝰ pugne ⁊ rebelliōis ē ſtatus q̄ magis ē ad coꝛonā. ga ſic apls. z. Thimo. 2. Nō coꝛonabiē: niſi q̄ legitime certauerit. ergo ꝛc. Itē potioꝛ ē ſtatꝰ in q̄ magis eruditē bō. Sz ſtatꝰ penalitatis ē bꝰ. vñ Jere. 6. ꝑ aliā lr̃am. Per oē flagellū eruditeris irlm. Et Greg⁹. Pena oculos apit: q̄s culpa claudit. ergo ꝛc. Itē potioꝛ ē ſtatꝰ: in q̄ magis bō ꝑſeruaē a peccato. Sz ſtatꝰ tēptatiōis ⁊ tribłonis ē bꝰ. vñ. z. Cor. iz. Ne magnitudo ꝛuelationū extollat me: datꝰ ē mihi ſtimulꝰ carnis mee ꝛc. ergo ⁊ cetera.

Reſponſio

ſm catholicā ẜitatē ocedēdū ē būana nā nām eē lapſam: qō tm̃ ꝑbi ignoꝛauerūt. vñ nec medici q̄ſierūt. ꝑ illō Petri. x. Stultꝰ factꝰ ē oīs hō a ſcīa ſua. Ad obiecta ẜo ꝑ intelligēdū ē q̄ diſtinguit Hugo de ſancto Uic. in li. de ſacramētis tres ſtatus būane natare. Primꝰ ē nature a deo ꝺdite. z° eſt nature lapſe. 3° ẜo nature btē. Jn ꝑ ſtatu būit bō poſſe peccare ⁊ poſſe nō peccare. et hoc fuit ṕma arbitrii libertas. Et in eodem ſtatu būit poſſe moꝛi: et poſſe ñ moꝛi. et hoc fuit ṕma būani coꝛpis īmoꝛtalitas. Jn z° ſtatu hz poſſe moꝛi: et nō poſſe nō moꝛi. ſiē et poſſe peccare: et nō poſſe nō peccare. q̄m̃ in lz ſtatu ē peccādi ⁊ moꝛiēdi neceſſitas.

Jn 3° ẜo ſtatu bēbit poſſe nō moꝛi: ⁊ non poſſe moꝛi. ſiē et poſſe nō peccare: et ñ poſſe peccare. q̄m̃ ad būc ſtatū ꝑtinet moꝛiēdi ⁊ peccādi impoſſibilitas. Sc̄z lz ergo dicē dū ē. q̄ ſiē nō ē ponē ꝺueniēs bonitati dine ⁊ ſūme: q̄ ꝺiderit nām in ſtatu neēitatis peccādi. ita nec in ſtatu neēitatis patiendi. q̄m̃ ſiē ad impoſſibilitatē peccandi ſeq̄ē impoſſibilitas patiēdi in ſtatu 3°. ita ad poſſibilitatē peccādi ⁊ nō peccādi poſſibilitas patiēdi ⁊ nō patiēdi. ſiē fuit in ſtatu ṕmo. ita in ſtatu moderno ad impoſſibilitatē nō peccādi ſeq̄ impoſſibilitas nō moꝛiēdi. Ex quo euidēs ē nāz boīs eē lapſaz. Ad ṕm⁹ ergo obm̃ diceēdū ē ꝑ Aug. de ſcō Uic. in li. de ſacramēt. Nō añ peccatū nā moꝛtalis ⁊ paſſibilis fuit. g tm̃ ex bñficio creatiōis ꝓcedēte: ⁊ ꝓpio ſtudio ſbſequēte facē potuiſſet vt nō moꝛiēē: nec in vita coꝛruptionē pateꝛetur. Ex q̄ relinq̄ē q̄ in Adaz erat poſſibilitas ad diſſolutionē ⁊ coꝛruptionē. tm̃ cum potēt⁹ deuitādi oēz defectū ⁊ coꝛruptōez. Jn ſtatu vero moderno ē poſſibilitas cum neēitate ad diſſolutionē ⁊ corruptionē: et in euitabilitate. Ad z^m dicēdū ꝑ Aug. de ſcō Uic. q̄ in ꝑ ſtatu erat in boīe cū diuino adiutoꝛio oēm violētiā repellē. diē enī. ꝓpterea rōi būane adiūcta ē ꝓuidētia dīna: vt rō būana ex vna pte vigilaret oē negligētiā. Prouidētia ẜo dīna ex pte altera ſtaret oē violētiā. Ex lz ergo pz q̄ q̄uis bō in ꝑ ſtatu bꝛet coꝛpꝰ ſenſitiuū doloꝛis: poterat tm̃ p rōnē ꝓpriā ⁊ ꝓuidētiā dīnā cauē oēm doloꝛē. Ad 3^m iā pz rn̄ſio. ga quāuis bꝛet nāz triſtabilē: nūquā tm̃ triſtaret: dū tm̃ rō p negligiam a ꝓpio ſtudio nō deficēt. vnde Hugo. ga bō nām paſſibilē būit oē paſſionē: ei cuſtodia neēia fuit: vt vz. p rōnē ꝓpriā oē negligiaz cauēdā excitaret. et p ꝓuidētiā dīnā illeſus ꝑuaret. Ad 4^m dō. q̄ Dam. loq̄ē ꝑ ſtatū n^e lapſe: nō ꝑ ſtatū n^e ſimpl'r. Dicēdū ē ergo: q̄ oīs penalitas ꝺſequiē ad cl'pā originalē ⁊ actualē. vt ſi nō fuiſſz cl'pa vl' original' vl' actual: nūq̄ fuiſſet pena. Unī in martiribꝰ ſcīs ⁊ ceteris caſibus q̄s ponit Dam. quāuis nō ꝺſequē pena ad culpā actualē: ꝺſequē tm̃ ad culpā originalē. ga ſi nō ꝓceſſiſſz culpa originalis: nō ordinaret ſanctos ad btītudinē ꝑ ſuſtinētiā alicꝰ paſſiōis. nec etiā ipſe dñs paſſus eēt: niſi ꝓpter culpā humani gñis expiādā. Ad 5^m dō. q̄ nō ē ſile de brutis ⁊ hoīb⁹. bruta enī nō ordinaē ad btītudinē vite ꝑpetue. Sz rōnalis creatura

Universidad de Deusto
Biblioteca

bō ordinaf er ꝺditiōen. Uel si forte bō nō peccasset: vl bruta ñ essent: vl si essent: disso luti⁹ eoꝝ nō eēt illis penalis. Ad 6um ꝺō ꝙ magis eē ad meritū ꝺr ꝺuplr. Quadmoꝺ aliud ꝺr melⁱ⁹ alio. ſ. ſimplr. ⁊ 6m qd. ſicut vinū ē melⁱ⁹ aqua ſimplr. tñ aqua melioꝛ ē egro. Sodē mō ꝺō. ꝙ ſtatⁱ⁹ patiēdi nō ē melioꝛ nē būane ſane: quis ſit melioꝛ nē būane lapſe. Simplr enī ē melioꝛ ſtatⁱ⁹ nō patiendi ſtatu patiēdi. nec magis ad meritū ē ī ſtatu nē bñ inſtitute ſtatⁱ⁹ patiendi. Preterea in ſtatu nē lapſe ſtatⁱ⁹ patiēdi ⁊ nō patiendi ſe hñt vt excedētia ⁊ exceſſa. Nā ei q ꝓnus ē ad impatīaz magis ē ad meritū ſtatⁱ⁹ ñ patiēdi. Ei ꝺo q ꝓnⁱ⁹ ē ad laſciuiā ſtatⁱ⁹ patiēdi

Ad 7um ꝺō ē. cū ꝺr. ꝙ ſtatⁱ⁹ patiēdi magis mouet ad veū. ꝺ ē vez in nā tꝛpēte. ſic mō ē. Sz nō ē ꝺ vez in nā vigilāte ⁊ intēta ad veū. imo ꝺ eēt ei malū quātū ad illū ſtatū. retrahēt enī ipſaz a ꝺeo: vū ipſa ſuis paſſio nib⁹ intēdēt. Ad 8um ꝺō. ꝙ btītudo eter na alibi ꝺr coꝛona: et alibi ꝺr denariⁱ⁹. Scōz ꝙ ꝺr denariⁱ⁹: ꝺiſideraf vt ꝑmiū qꝺ daf ad remunerationē opis. Scōm ꝙ coꝛona ꝺiſideraf vt ꝑmiū: qꝺ daf ad gl̄iā bonoꝛis: q̄ pōt ꝓuenire ex ꝺuplici rōne. vel rōe victoꝛie vitioꝛ: 6um rōnē pugne ⁊ tēptatōis añ pec catū: put Adā ⁊ Eua in ꝑmo ſtatu legunt tēptati. gñ. z. Uel rōne victoꝛie tēptatōis ⁊ pugne 6um ſtatū illū: q ē poſt pccm. In ꝓ enⁱz ſtatu pug erat tēptatio exterioꝛ. In 2o ſtatu tēptatio interioꝛ. Uterq ḡ ſtatⁱ⁹ erat ad co ronā. et etiā ꝑmⁱ⁹ ſtatⁱ⁹ 6um ſe magis. qa ma gis ad victoꝛiā. Ad 9um ꝺō. ꝙ cū ꝺr. ꝙ hō magis erudit in ſtatu penalitat. ꝺ vez eſt quātū ad ſtatū nē lapſe. Sz ꝺ nō ē vez: qñ hō rectⁱ⁹ ē: et in ſtatu rectitudinis. ſic fuit in ꝑma ſui ꝺitōe. Ad vltimū ꝺō. ꝙ cū ꝺr ꝙ hō in ſtatu tribꝛonis ⁊ tēptatōis magis ꝑſeruaf a peccato. ꝺ ē vez quātū ad ſtatū nē lapſe. Uidemⁱ⁹ enī ꝙ alr ꝑſeruaf ſanⁱ⁹ ꝙ eger. qa egro aliqd ſbtrahit ad ꝑſeruatōez ipſiⁱ⁹: qꝺ oꝛet ſano. nec tñ idem daf vtriq ad ꝑſeruationē ipſoꝝ. Si alr ꝺō. ꝙ nā lapſa ꝯ ꝑſuet a peccato p tēptatōes ⁊ tribꝛones: ñ tñ ſic ē ꝺe nā ī ꝑ ſtatu ſue ꝺitionis.

Conſequenter ſuppo ſito. ꝙ būana nā ſit lapſa: queriť vtrū lapſa ſit repabilr: vl irrepabilr. Et in ꝓmis oñdi tur ꝙ q̄ꝯ culpa moꝛtalis ſit irrepabilis ſine irremediabilis gñalr. 2o ꝙ peccatū Ade ſit irremediabile. Ad 1um ſic obr. Dic Anſel. ī li. cur ꝺeⁱ⁹ hō. Scōz meſurā delicti opz ſatiſfactionē eē. alr inoꝛdinatū remanēt pec catū: qꝺ eē nō poteſt. qm ꝺeⁱ⁹ nihil ꝺimittit inoꝛdinatū ī regno ſuo. Sz oē peccatū moꝛ tale bz quātitatē infinitā. s. culpā q̄ ē infini ta. ḡ 6um illud exigit ꝺeⁱ⁹ ſatiſfactionē infini tā. Sz remiſſio pcci moꝛtalis nō ē ſine ſatiſ factione. ſic ꝺic Anſel. Et coīs aīaz ꝺceptō Ergo remiſſio peccati moꝛtalis nō pōt eſſe ſine ſatiſfactiōe infinita. Sz a nobis nō pōt eē ſatiſfactio infinita. ḡ peccatū moꝛtale in nobis ē irremediabile. Q aūt quātitas cul pe moꝛtalis ſit infinita: pz. qm moꝛtali pccō ꝺebeť pena eterna: q̄ ē infinita. vñ ꝺeⁱ⁹ pu nit pena infinita ꝑ ipſa. ḡ vel ꝺeⁱ⁹ ē iniuſtⁱ⁹ puniendo ſic ꝑ culpa moꝛtali. vel ponēť q quātitas eiⁱ⁹ ſit infinita. quātitas autē pec cati attēdiť ad reatū. Ite ad idē 6um Anſ. in eodē li. Ubi nō pōt hēri ſatiſfactio: ñ pōt hēri remiſſio. Sz nō pōt hēri ſatiſfactio: niſi fi eri poſſit recōpēſatio. Ergo non pōt hēri re miſſio: niſi poſſit hēri recōpēſatio. Sz nō pōt fieri recōpēſatio ꝑ peccato moꝛtali. ḡ non pōt peccatū moꝛtale remitti. Q aūt nō poſ ſit fieri recōpēſatio ꝑ ipſo: pz. Peccās enim moꝛtalr amiſit infinitū bonū. Sz nulla recō pēſatōe pōt hēri qꝺ pōdēt: et qꝺ ſit eq̄le infi nito bono. Et ſic ꝺic Anſel. No ſuffic ꝑ clpa reddē qꝺ ablatū eſt. 6 ꝑ iniuria illata plus reddē q̄ abſtulit. vñ q ſaltū ledit alteriⁱ⁹: ñ ſuffic ſi ſaltū reſtituat. niſi ꝑ illata iniuria aliqꝺ recōpēſet. Ex q̄ relinq̄t. ꝙ ñ pōt fieri recompēſatio. ḡ nec poteſt fieri remiſſio ꝺe illo. ergo eſt irremediabile.

Conſequenter oſtē ꝺit: ꝙ peccatū Ade ſit irremediable ſic. Oē peccatū: qꝺ ē in ſpm ſcm: eſt irremediabile. Dic enī Greg⁹. ꝙ ē peccare in prēz. ē pcare in filiū. et ē peccare ī ſpm ſcm. Et qa patri attribuiť potētia. filio ſapīa. et ſpūi ſcō bo nitas. Peccatū ī patrē ē ex infirmitate. pec catū in filiū ex ignoꝛātia. 6 peccatū in ſpm ſcm ē ex certa malicia. Sz peccatū ex certa malicia ē irremediabile. et peccatū Ade eſt hiⁿ⁹. ḡ ē irremediabile. Q aūt peccatū Ade ſit tale: pz. qa nō peccauit ex infirmitate. cū nullā haꝛet infirmitatē eū ad peccatū im pellētē. Ite nec ex ignoꝛātia. quia non erat ignoꝛās: 6 ſpūali mēte ꝑditus. ſic ꝺic Aug⁹. Undē bene ſciuit ſe peccare. ergo peccauit irremediabilr. Ite ꝺ idē vr: opando pec catū hoīs ad peccatū angeli. Peccatū eniz Ade ⁊ peccatū angeli fuerūt ꝓportōabilia et in eodē gñe. qa vterq peccauit ꝑ ſuꝑbiā tñ hō peccauit appetēdo ſcīaz vīnā. Angls ꝺo peccauit appetēdo oīpotētia. Uñ ꝺixit Iſa. 14. Aſcēdā in celū. ſuper aſtra exaltabo ſoliū meū. ⁊c. ḡ ꝓportionabilia ſunt peccatū hoīs: ⁊ peccatū angeli in gñe peccati. Ite 6um circūſtātias: q̄ ſunt libez arbitriū ī utro q: et auerſio a ꝺeo: et ꝺuerſio ad ꝺmutabile bonū. Libez. n. arbitriū angeli nō excedit ī īfinitū libez arbitriū hoīs. Silr nec auerſio auerſionē: nec ꝺuerſio ꝺuerſionē ī infinituz excedit. ḡ peccatū vniⁱ⁹ nō excedit peccatū alteriⁱ⁹ in infinitū. Sz peccatū irremediabile excedit in infinitū peccatū remediabile. ḡ ſi peccatū angeli ē irremediabile: vr ꝙ pccm hoīs: cū ꝓportōabile ſit: ſilr ſit irremediable

Ite ꝺ idē oñdit opando effectū peccati hoīs ad effectū peccati angeli. Effectⁱ⁹. n. pec cati angeli fuit nocē. qa ſic ꝺic Augⁿ⁹. in li. ꝺ nā boni. Malū nō ꝺr niſi qa nocet. Sz plus nocuit peccatū Ade: q̄ peccatū āgeli. ḡ ma gis malū. ḡ irremediabili⁹. Q aūt pccm ade plus nocuerit: q̄ peccatū angeli: ꝓbaf ſic. Ro. 5. Per vnū hoīez ī oēs hoīes moꝛs ptī ſiit: ī q̄ oēs peccauerūt. Oībⁱ⁹ ḡ hoībⁱ⁹ nocu it peccatū Ade. Sz peccatū angeli ñ nocuit niſi tm vni p⁹. ſ. ipſi p⁹ peccāt. ḡ peccatū ho minis plⁱ⁹ nocuit. Ite ꝺ idem vr: opando peccatū ad peccātē. Peccatū angeli ꝺr irre mediabile. Aut ḡ qa ꝺeⁱ⁹ ñ pōt repare. aut qa ī poſſibile ē eū repari. Nō qa ꝺeⁱ⁹ nō pōt repare iꝑz. qa ꝺ ꝺicē eēt ꝺtumelia ꝺīne poᵉ Ergo ꝺ ē qa nō pōt repari. Sz tunc obr. Nā ſic libez arbitriū hoīs ē ad bonū ⁊ ad malū. ita et angeli. ḡ ita pōt penitēt: ſic hō. ḡ nō ē maioꝛ cā ī angelo: q̄ in hoīe. q̄re pecca tū angeli ſit irremediabile. ḡ ſi ē irremedia bile, et pccm hoīs erit irremediabile. Si ꝺicať. ꝙ ꝺ nō ē vez. qa libez arbitriū ī ho mine ē 6um ꝺuerſionē ad bonū: et reuerſionē ad bonū pⁿ lapſuz. Libez autē arbitriū in an gelo ē 6um poſſibilitatē ꝺuerſiōis ad bonū: et nō reuerſiōis ad bonū pⁿ lapſuz. ꝓpter qꝺ penitē nō pōt. et iō peccatū ciⁱ⁹ irremediabi le ē. Cōr. Facultas liberi ar. in angelo ꝺi gnioꝛ ē: q̄ ī hoīe. qa ē īmediatiⁿ⁹ a ꝺo. et etiā ē angelⁱ⁹ ꝺignioꝛ ſtatura: q̄ hō. Sz ſi ī libero arbitrio angeli nō poſſīt eē ptās reuertēdi ad bonū pⁿ lapſuz: ſbtrahēť ab ipſo ꝺignitas li. ar. ꝺ. n. ē ꝺe ꝺignitate li. ar. ꝙ ſic bēat ꝺu plicē potētiā. Sz qcqd ē ꝺignitat⁾: ꝺatū ē an gelo: et etiā plaſq̄ hoī. ḡ ē ponē iſtā ꝺuplicē potētiā ī libero ar. angeli. ḡ angelⁱ⁹ pⁿ lapſū pōt reuerti ad bonū. ḡ culpa eiⁱ⁹ ē remedia bilis. Si ꝺicať. ꝙ nā angeli ē īmutabil: et ſilr potētia eiⁱ⁹. qa potētia ſeq̄t nāz. et iō qñ ꝺuētir ad aliqꝺ: īmutabilr ſe hz ad illō: nec pōt ipm oteſtari. et cū elegit malū: īmuta bilr adheret illi. Et ꝑpter ꝺ peccatū eiⁱ⁹ eſt irremediabile. Sc̄ō rio ꝺo ē ꝺ hoīe. Sed oꝛ ꝺ ſic obr. Quia ſic Aug. ꝺic. So ſunt an geli īmutabiles: quo ad ꝺeū ꝺuertūť. ḡ per naturā ꝓpriā nō ſunt īmutabiles.

Circa ſolutionem

pñtⁱ q̄oīs abſq̄ ꝑiudicio ſnīe melioꝛis. nōnꝺū ē ꝓbes cās ꝺcurrē ad irrepabilitatē angelice nē: et ad repabilitatē būane nē. De aūt ꝺicēť ac cipi pñⁱ⁹ modis. Quātū ad ꝓprietatē liberi arbitrii. Quātū ad ꝺditōnē nē. Quātū ad q̄litatē peccati. Et quātū ad ꝺdinē ꝺine iuſtitie. Et quantū ad ꝺgruitatē materie.

Quātū ad ꝓprietatē liberi arbi. 6um Aug. ē facultas volūtat⁾ ⁊ rōnis: ꝺuplr ꝺiſideran ꝺo ꝓprietatē voluntat⁾: ⁊ ꝓprietatē rōnis.

Quātū ad ꝓprietatē voluntat⁾ ꝛidebať 6um aliq̄s ꝺifferre bō ⁊ angelⁱ⁹. qa li. ar. hoīs añ electionē volūtat⁾: ⁊ pⁿ electionē ſe habz mutabilr. Libez ar. angeli añ electōez ſe hz mutabilr. pⁿ electōnē ꝺo ſe hz īmutabilr. Et hac rōne ī ſūmo gꝺu ē li. ar. ī ꝺeo. ī infimo aūt gradu ē in hoīe. Si ergo ē libez. ar. ī an gelo: nc̄ē ē vt ſit medio mō ſe hñs. Et ita cum ꝺr libez ar. ī ꝺo īmutabilr ſe habē ad bonū: et añ electionē et pⁿ. Libez ar. in hoīe mutabilr añ ⁊ poſt. Ergo libez ar. angeli ſe hēbit medio mō. s. mutabilr ad bonū añ ele ctionē: et īmutabilr pⁿ. Pōt. n. eligē ⁊ nō eli gē. Sz qcqd illō ſit: ſiue bonū: ſiue malū: non pōt illō oteſtari: poſtq̄ elegerit. Ex q̄ pz. q nō pōt penitē: ſine p pnīaz culpā ꝺelē: q̄ ē ꝺe teſtatio mali. Et ita relinq̄t. ꝙ culpa eiⁱ⁹ nō pōt remitti: ſic culpa hoīs. Ite quātū ad ꝓprietatē rōnis pz. qa in libero ar. ē iuꝺiciū ꝺ bono. 6 ꝺifferēter ī hoīe ⁊ ī angelo. qa ſic ꝺic Dionⁱ⁹. Intellectⁱ⁹ angeli ꝺeiformiſ ē. Et ꝺ ē qa ſuꝑ tempus. Et ita accipit totū ſimul: et nō ꝺ pⁿ illō: vl ꝺ ex illo. Et iō ꝺr angelⁱ⁹ intellectual ſba. Sz intellectⁱ⁹ hoīs ē ī tpe. et ita oſerēdo accipit. vñ nō accipit totū ſil: 6 vnū pⁿ aliud: et vnū ex alio: ſic ex ꝑmiſſis

Universidad de Deusto
Biblioteca

accipit ocłonē.et iō bō dr rōalis ſba.ga rō
ē btus collatiua ex alio. Qualis g̃ ē opatio
ſimplic ad opositū:ꝛ pūcti ad lineā in essen
do:talē opatio intellect⁹ angelici ad intelle
ctū hoīs ī intelligēdo ꝛ ī iudicādo.Cum g̃
iudiciū fiat ab intellectu:patz. q angel⁹ ſ⁹
statū sue oditiōis iudicat de re nō in tpe:
et de re tota sil. Et iudicādo de ipsa:videt
eā totā sil.g̃ certissime iudicat. Si g̃ peccat
ī iudicādo pz q peccat ex certissima mali
tia. Nullo g̃ mō pōt excusari. g̃ ei⁹ peccatū
ē irremediabile. Nō aūt sic ē de hoīe. Uñ
cū totā rē nō sil videat:pōt decipi ī suo iu
dicio.Et ita cū peccatū eius aliq̃ mō possit
excusari:nō ē irremediabile.Uñ.gñ.6. Nō
pmanebit sps me⁹ ī hoīe.ga caro ē. Item
quātū ad oditōēz nᶜ pz.q angel⁹ nō ē repa
bil:sic bō. Uñ Ansel.ī li.2.cur de⁹ hō. Dō p
aliū hoīem: q nō eēt sui gñis:nō debuit re
pari. Et cū nō sint oēs angeli vni⁹ gñis: pz
q nō fuit possibilis hec repatio ī angelo:sic
fuit ī hoīe. Itē q̃tū ad q̃litatē pcci vari
af osideratio triplr. Attēdēdo gen⁹ peccati
Attēdēdo circūstātiā peccati. Attēdēdo oc
casionē peccati. Attēdēdo gen⁹:tā āgel⁹
q̃ hō peccauit p supbiā.ſ differēter. Dō.n.
peccauit appetēdo oēz sciaz dei. Hñ.3. Erit
sic dii sciētes bonū ꝛ malū. Sz angel⁹ pecca
uit:appetēdo oī potētiā. Uñ Isa.14. Ascēdā
in celū ꝛc. In deo enī sūt duo.s. oī potētia ꝛ
oīsapīa. Oī potētia aūt suā nūq̃ voluit coī
care alicui creature. ga ſ⁹ illā ē pn⁹.ga g̃
angel⁹ appetiit eē pn⁹:et silis deo ī potētia
pter ℔ appetiit id:ad qđ nullo mō erat or
dinat⁹. Et pter ℔ ñ hz excusatōez aliq̃. Et
pter ℔ peccatū ei⁹ ē irremediabile. Sciaz
aūt oēz vult coīcare creature. Ad illā.n.est
hō ordinat⁹ ī glīa.ſ nō ad potētiā oīuz. vñ
ꝛ xps ſ⁹ q hō:nō būit oī potētiā.ſ būit oī
sciam. Quia g̃ sūma ordinatio ē appetē illō
ad qđ nulla creatura ē ordinata. homo aūt
erat ordinat⁹ ad sciaz:quā appetebat. ideo
peccatū hoīs ē remediabile.peccatū angeli
nō.ga illō appetiit:qđ erat pprium creatoris

Itē attēdēdo circūstātiā peccati:pz dria
Nā in Adā fuit aliq̃ ignorātia. nā peccatū:
qđ erat mortale: credidit veniale. sic dicit
Aug. vñ nō tm credidit peccare: q̃tū pec
cauit. Angelus aūt nō būit ignorātiā ī pec
cādo. Intellect⁹.n. hoīs carne obūbrat⁹ erat.
vñ defecit a luce vitat: pter illā obūbran
tiam non poterat ita iudicare de facili. Et
pter ℔ nō peccauit ī spm scm:sic angelus

Itē būit ppositū penitēdi: ꝛ petēdi ve
niā de peccato:qđ credidit eē veniale. An
gel⁹ aūt nō.et pter ℔ peccauit in spz scm.
hō nō. Et tale peccatū irremediabile ē.

Itē attēdēdo occasionē pēti:silr pz.q hō
nō peccauit se ipso:ſ alio mediāte.s. vxore.
Uxor silr se ipsa nō peccauit.ſ suasa a spē
te. Justū g̃ vr:vt q p aliū cecidit:p aliū re
leuet. Sz angel⁹ p se ipm peccauit.et pter
℔ p alterz relevari nō debuit.nec etiā seipo
potuit:sic dictū ē. Itē quātū ad ogruita
tē dine iustitie sumit̃ rō.qa ī hoīe uno erat
tota spēs būana:nec adhuc multiplicata: ſ
postea multiplicāda ī aliis.Sz ī angelo pec
cāte non erat tota nā angelica. imo iā tota
multiplicata erat.Et pter ℔ dine iusticie
ogruū fuit.vt nō statim puniret vl iudica
ret hoīem.q̃ cito peccauit. donec spēs būa
na multiplicaret.et maxime numer⁹ elcoz
Et tūc iudicaret ꝛ puniret̃ q eēnt puniēdi
Sz statiz debuit punire angelū. vñ dilatio
ista nō būit locū in angelo sic ī hoīe.Et p
pter ℔ angel⁹ statim fuit iudicat⁹.hō uero
puniēd⁹ iudicabit̃ p⁹ multitudinē spēi hu
mane. Et ℔ erit p⁹ mortē iudicio pticulari
vl ī fine p⁹ multitudinē electoz iudicio ge
nerali. Et tūc nullū erit remediū.sic nec an
geli ē mō. Et ℔ ē qđ dic dam. Qđ ē homi
mors ℔ ē angelo casus. Itē quātū ad exi
gētiā dine mīe sumit̃ alia rō.et sunt ī vni
uerso.s.rōes. Et ℔ pz.qa ī ℘ hoīe erat tota
nā būana.iō ipo pdito tota eēt nā pdita ꝛ
corrupta. Sz nō eēt decēs dine mīe ꝛ sūme
bonitati. vt nāz rōnalē būanā ex toto pire
snēt. Et iō ñ puniuit statī pmū hoīez.ſ cor
rupto āgelo ꝛ pdito ñ ē cū illo tota āglica
nā pdita ꝛ corrupta. qa nō tota erat ī illo.
et qa corruptio angeli fuit corruptio vnius
p̃. iō ñ būit remediū sui peccati sic homo.

Ad primam rationē

p quā oñdit.q oē peccatū mortale est irre
mediabile dđ.q irremediabile dr triplr.si
cut ꝛ ītinibile.s.negatiue.puatiue.ꝛ ordie.

Irremediabile negatiue ē qđ nullo mō
pōt remitti. Irremediabile puatiue ē qđ
nō hz aliqd dignū p qđ obeat r̃mitti. Ir
remediabile ordie est qđ hz ordiā dispōē
ad r̃mittēdū. sūq qua nullo mō pōt remitti.

Primo mō dr irremediabile peccū āglī
ꝛ pcz dānatoz. 2° mō oñ irremissibilia

peccata in spm scm.s. desperatio. psūptio. in
uidētia frne grē. ppositū nō penitēdi pcca
ex certa malicia. Ista.n. sunt ſb dispōib⁹ oē
rūs ad remissionē. ill aūt ablati pñt remitti
Uñ ad ℔ q de⁹ remittat desperationē:opz q
hēat spes. et silr psumti exigit̃ q hēat timo
rē:q de⁹ puniat p pctis. Silr aūt ꝛ pccm ex
certa malicia nō hīs colorē excusatōis hoc
mō dr irremissibile. 2° mō dr oē peccatū
mortale irremissibile. qa nullū mortale hēt
aliqd p qđ sit dignū remissione. Ad ℔ g̃
qđ obr.q hō ñ pōt satisfacē ꝺ peccato mor
tali dđ.q dez ē.q de se nō hz vñ possit sa
tisfacē:nisi de⁹ det illꝺ. Hz.n. posse recipiēdi
a deo illꝺ: p qđ satisfaciat de pccō mortali
s. grāz a deo. de⁹.n. semp coꝺa irradiat:pa
rat⁹ dare vñ possum⁹ satisfacē p pccō mor
tali. Et cū infinita regrat satisfactio p pccō
mortali. ocedēdū ē. q nō possz fieri satisfa
ctio ab hoīe p illo:nisi ab infinito bono:qđ ē
de⁹:acciper hō dinā grām:p quā fit satisfa
ctio ꝛ recōpēsatio p pccō mortali. Et p ℔ pz
solo ad ea q̃ obiciūt̃ de pccō mortali ī gñali

Ad id qđ obr de pccō Ade dđ. q pccm
Ade non fuit in spm scm. ſ habuit excusa
tionem.s. ignorantiā quātitatis peccati.

Ad aliud dđ. q plus nocere dr duplr. s.
quātitative vl q̃litative. Pccm g̃ Ade plus
nocuit q̃titative. qa plibus nocuit. ſ nō tm
nocuit q̃litative q̃tū pccm angeli. qa ſ⁹ in
tētione nocumēti: qđ attēdit ī irremissibili
tate:nō tm nocuit pcc. Ade. Et ſ⁹ intēt̃oez
illā attēdit maioritas nocumēti pcci. Ad
aliud dđ.q li.ar.in hoīe ꝛ in angelo oīo fuit
ī proportōabilia. vt finitū ꝛ infinitū. vt dez
ē. Ad aliud dđ.q pcc angeli dr irremis
sibile.nō qa de⁹ nō posset ipm remittē. ſ qa
ipm nō pōt remitti. tū pter oditōes ꝛ cir
cūstātias dcās. tū pter gen⁹ pcci. tm deus
posset ipm remittē mutādo nāz angeli.

Ad aliud qđ obr.q dignitat̃ ē ī hoīe re
uerti ad bonū p li.ar.dđ.q ℔ ē vez.ſ ñ eēt
℔ dignitat̃ ī deo:vt mutaret illꝺ qđ elegit
p li.ar.dīnū.nec ē etiā ī angelo. qa ℔ ponēt
eq̃lē mutabilitatē nᶜ ī angelo ꝛ ī hoīe.uñ ℔
nō ē dignitat̃ simplr.ſ solū ī ſbo:qđ ē hō.

Ostēso q humana nā sit lapsa re
pabilr:q̃rit̃ur z sit nccē eā
repari:qđñ odit plib⁹ modis. Primo sic. Sic
dic Ansel.ī li. cur de⁹ hō. Qđlz puū ī cōue
niēs deo seq̃t impossibilitas. Idē. Nō de
ebat vt qđ de⁹ de hoīe pposuerat:penitus

ānihilaret. Sz si hō nō reparet:qđ deus de
ipso pposuerat:penit⁹ ānihilaret. g̃ ilꝺ dece
bat vt būana nā nō reparet. Sz qđlz ī cōue
niēs deo seq̃t impossibile. g̃ impossibile fuit
q nō reparet. g̃ nccē fuit eā repari. Item
Anſ. Aut de⁹ faciet de būana nā qđ ī cepit:
aut ī vanū fecē eā nāz possibilē ad btītudi
nē. Sz de⁹ fecē eā possibilē ad beatitudinē. g̃
aut pficiet ista possibilitatē. s. q būana nā
puenīat ad btītudinē. aut ī vanū fecē eā. Sz
nisi reparet:nō possz pfici ista possibilitas ī
ipsa. g̃ ī vanū fecisset eā. g̃ cū impossibile sit
deū aliqd facē ī vanū:impossibile ē q nō re
paret nām būanā. g̃ nccē erat q reparet.

Itē ps. Nūqd vane ostituisti oēs fi. ho.
qs ē hō q viuet ꝛ nō ui.mor.eruet aīaz.s.ꝛc
Sz si ℔.ī vanū ostituta ē būana nā. g̃ cū nō
ueniat dīne bonitati:nccē ē vt reparet hu
mana nā ad ℔ vt posset erui ꝛ puenire ad
btītudinē. Itē Anſ. Alienū ē a sūma bo
nitate vt vllā creaturā rōnalē penit⁹ pire
sinat. Si g̃ ē impossibile q ista fiet:qđ alienū
ē a sūma bontate:impossibile ē vt sinat pir
būanā nāz. Sz si nō reparet hō sinet perire.
nccē ē g̃ ipsaz repari. Ite. s⁹. ad idē. Ois
artifex opans g̃ pposuit aliqd opari: si non
osequit finē sui:aut impotēs ē. aut ignorās.
aut nolēs. Sz de⁹ ē q̃si artifex opās būanaz
nāz:ꝛ ad btītudinē. g̃ si ipsa nō osequit btītu
dinē ī aliq̃ singlari vel indiduo eiusdē nᵉ.
Aut ℔ ē ex impotētia sui artific. s. dei. aut
ex ignorātia. aut ex ei⁹ volūtate. Sz cū ipse
sit oī potēs:ꝛ sūme sapiēs:pz q ℔ nō ē ex ei⁹
impoª. nec ex ei⁹ ignorātia. Silr nec ex eius
volūtate. qa alienū ē ab eo:vt finat pire hu
manā nāz. Ipse aūt nullo mō vult qđ sibi ē
alienū. g̃ pōt ꝛ scit ꝛ vlt adimpleri finē sui
opis. Finis aūt sui opis ē beatitudo hoīs. g̃
nccē ē:q hūc finē oseqũt. Cū igit ℔ nō possit
eē sine reparatōe būane nᵉ: nccē ē eam repari.

Itē Nihil ē supfluū ī ordīe vniuersi. Nī
la g̃ spēs ē supflua:nec būana:nec angelica.
Sz tota būana nā fuit corrupta ꝛ lapsa per
peccatuz pmi hoīs. qa ī ipso tota fuit potē
tialr ꝛ originalr. g̃ tota cecidit in ipso. Sed
tota angelica nō sic cecidit. ſ mālt ei⁹ odi
tio ī pte illa q̃ stetit. g̃ nullo mō osequebat hu
mana nā illꝺ:ad qđ facta erat. s. btītudinē.
Sz angelica ī pte osequebat eā. Sz cū aliq̃ nā
ñ oseqũt illꝺ ad qđ creata ē:supflua ē. g̃ nisi
oseqũt būana nā btītudinē:supflua esset.
Sz ī nulla pte osequebat eā:niſ ꝛparet. g̃ nccē

Universidad de Deusto
Biblioteca

ē eā repari. Jtē p rōnē sūptā a pte vitat obr sic. Dīpotētis vitat ipossibile ē q ñ implcat ꝓpositū. ga ipa ē vitas tcōmutabilis. ⁊ ipossibile ē vitatē imutabilē mētiri. Si ḡ vitas imutabilis q ē de⁹:imutabilr ꝓposuit de hoīe:q vtificaret.et ꝟ etiā ꝓposuit tpaliter p ꝓphas.ḡ si impossibile ē imutabilē ñ implē:q ꝺ ꝓposuit de hoīe:q vtificaret: ita impossibile ē gn nā humana vtificet. Cū ḡ ꝟ nō fiat sine repatiōe: ncce est q repet.

Ad oppositū obr mltiplr.ꝑ sic.Anselcur de⁹ hō. Dīs nccitas aut ē coactio:aut phibitio.et nullū istā ⁊rarie.sic nccīū ⁊ impossibile.vñ segt. si aliqd cogit eē: phibet nō eē.vel si aliqd phibet eē:cogit nō eē.Si ḡ ī deū nō cadit coactio:vel phibitio.ḡ ī deū nulla cadit nccitas.ḡ nō ē nccitas repatōis hoīs ex pte ꝑ ce. Si lr nec ex pte creature .s.hoīs ē aliq nccitas.ḡ ñ ē ncce ex aliq pte q repare. Jtē Ansel.Si ncce ē vt de⁹ faciat de hūana nā qđ icepit:ne alr q̄ deceat facē videat. ḡ cogit nccitate vitādi indecētia: vt ꝓcuret salutē hūanā.ḡ si impossibile ē vt de⁹ cogat aliq nccitate vitādi idecētia. ḡ nō ē ncce vt ꝓcuret salutē hūanā. Sz nō fit repatio a deo:nisi vt ꝓcuret salutē hūanā. ḡ nō ē ncce vt repet hūanā nām.

Jtē ad idē. Dīs nccitas ⁊ īpossibilitas dī ne ſbiacēt uolūtati.ga gcgd ē.ē a dīna cā.ḡ oīa q nccītate sunt ē cā. Et silr si aliq īmutabilr se hñt ad nō eē:illa vñ eē ipossibilia Et hec oīa volūtati ei⁹ ſbiacēt. ḡ volūtas dei nulli ſbiacet nccītati.ḡ nō ē ncce deo p curare salutē hūanā p repationē. Jtē ro. .x. Nūqd dicet lutū figulo.qđ me feciſti sic? Sz sic se hz hūana nā ad deū vt lutū ad figulū. vt ex eo faciat vas ī honorē vel ī otumeliā.Si ḡ nulla nccītate ostringit figul⁹ vt faciat vas ex luto in honorem. ergo nec aliq nccītate astringit de⁹ vt faciat hoīem ad btītudinē.ergo nulla nccītate tñ illuz reparе.ñ igit ncce ē hūanā nām reparari.

Responsio dō.q cū q̄rit utz hūanā nāz ncce sit ꝛpari:distīguēda ē.ē.n.nccītas dupler. Quedā.n.ē nccītas cē.et q dā cāti. Nccīū nccītate cause solū ē istū qui ꝑdestinauit saluare. Nccīū nccītate cāti. vt solē oriri cras. ga ē cā ordinata īmutabilis ad ortū solis.s. cras mot⁹ celi: q ponit nccītatem ī creato. Si ergo logmur de nccītate cāti. dō.q nō ē necesse hūanā nām repari. ga nulla ē nccītas ex pte ipsi⁹ ad ꝟ vt repet. Si aūt loq̄mur de nccītate cause:distīguēda ē duplr nccītas cause.i. dei ſ⁹ Ansel.Est.n.qdā nccītas īmutabilitat et qdā nccītas ineuitabilitat Nccītas ineuitabilitat nō ē ponēda ī deo. ga hec dīcit ī coactionē ⁊ phibitionē.hec aūt ī deo nullo mō sūt ponēda. Et ē nccītas phibitiōis: cū aliqd phibet eē ineuitabilr. Nccītas coactiōis ē cū aliqd cogit eē ineuitabilr. Et hec nō sūt ponēda ī li⁹ ar.ergo multo fortⁱ⁹ nec in deo. vñ nō ē aliqd gn possit ⁊rariū si velit. Nccītas aute īmutabilitat ponit ī deo.hāc.n.nccītatē solū hz dīna puidētia.ga ipse de⁹ īmutabilr ē ⁊ sua puidētia. Sz ſ⁹ Anſ. ꝑpe dr nccītas q̄ ē coactionis ⁊ phibitōis. Nccītas aūt īmutabilitat ꝑpe nō dz dici.ſ impꝛope.vñ dic Anſ. De⁹ nihil fac nccītate. ga nō cogit aut phibet aliqd facē. Et cū dr deū facē aliqd nccītate vitādi inhonestatē: quā vtiq nō timet: potⁱ⁹ intelligēdū ē. q ꝟ fac nccītate fuādi honestatē.q nccītas nō ē aliud q̄ īmutabilitas honestat.et īpꝛope dr nccītas ī deo.

Qñ ergo q̄rit vtrū ncce sit hūanā nāz repari:dō.q si loq̄mur ex pte cause q̄ de⁹ ē:q ibi ē nccītas īmutabilitat solū.lz nō ꝑpe dicat nccītas. Si ꝺo loq̄mur ex pte cāti.creature.s.hūane:neuē necessitas est ibi. ꝓssz tñ dici.q sit tertia nccītas.s.īdigētie.et sic bñ fuit nccītas ex pte nr hūane lapse ⁊ repabil.

Ad p̄mā ergo rōnē:q oñdit:q nccīū ē:q de⁹ repet hūanā nāz.s.ga qđz incōueniens deo ē impossibile. dō. q sic ē necessitas duplex:ita impossibilitas duplex. Quedaz.n.ē īpossibilitas coactiōis ⁊ ꝓhibitōis.s.qñ aliqd cogit ineuitabilr nō eē. vl ꝓhibet ineuitabilr eē. Et ē alia īpossibilitas īmutabilitati.et de hac īpossibilitate bñ ꝓcedit rō ñ ꝺ ꝑ⁹. Ad secūdā ⁊ tertiā q̄rtā rōnē dō q nihil pōt ꝓuenire ex pte creature:siue bonū fuerit siue malū: qn de⁹ ordinet illꝺ. vñ dicit Anſ. Si ea q̄ celi ambitu cīnēt:uellēt ñ eē ſb celo:ul elōgari a celo: nullaren⁹ possent nisi ſb celo eē:nec fugē celū: nisi appꝛopinquādo celo. Nā nñ ⁊ q̄ irēt:si ſb celo nō eēnt.et quāto magis a q̄lz pte celi elōgarēt tāto magis oppositi ꝑti appꝛopinq̄rēt. Silr ē de hūana nā respectu dīne puidētie. ga ⁊ si ñ ordinet ad btītudinē:ordinabit ad supplicīū p dīnā puidētiā. Et ꝟ ē qđ dicit Boeti⁹. Ordo qdē dīne ꝓuidētie octa ꝺplētiē nt si qs ab assignato ordine recesserit:ī aliū ordinē relabat.et ita de⁹ nō frustra fac humanā nāz:nec ī vanū. ga qcgd ipsa faciat: tñ ipse ordinat illā. vñ Anſ. Quānis homo malꝰ ⁊ angel⁹ dīne volūtati ſbiacē nolit:⁊ ordini. nō tñ eā fugē valet. ga si vult fugē de volūtate iubēte: cadit ſb volūtate puniente. Et ita lz hō p dīnā mīam ad btītudinē ordinaret:si tñ ordinaret ad supplicīū ꝟ esset p dīnā iustitiā. Et ad sequētes obiectiones simılr respondendū est.

Consequenter determinato: an ncce sit hūanā nām repari: q̄rit an possit repari sine satiſfactiōe pcī: p qđ lapsa ē. Ad qđ sic obr. et ꝑ ē rō Anſel.ad ꝓpe negatiuā tal. Dcēm si non puniſ inordinatū dimittit.ga sic ⁊rtus ordinat ad gliā:ita pcēm ad penā. Uñ dic Aug⁹. Q̄ peccātes ī supplicīū ordināt. Sz deū nō decet aliqd inordinatū dimittē ī regno suo.ḡ nō decet ipm pcēm dimittē impunitū. ḡ opz ꝑ pcēo satiſfacē: vel semper in pena eē.ḡ ꝑ ꝑ⁹. Jtē ſ⁹ Ansel. Si pcēm dimittit impunitū.silr ē apō deū peccanti ⁊ nō peccāti. Hoc aūt ꝺo ñ ꝺnenit.q⁹ impossibie ē q dimittat pcēm sine pena. ḡ si ne satiſfactiōe nō pōt fieri repatio. Jtem Ansel.Si dīnina sapīa ubi puersitas rectuz ordinē pturbare nitit:nō addet:ſiēt in ipa vniuersitate: quā de⁹ dz ordinare magꝭ deformitas. Sz si de⁹ nō ordinaret in sua vniuersitate:ꝙ dz ordinare: deficēt ⁊ a sua dispositiōe.ḡ ubi puersitas rectū ordinē pturbaret ibi ē nccē ē deū aliqd facē ⁊ addē. Sz p pcz hoīs pturbata fuit vniuersitas ⁊ ordo rect⁹:g erat ad btītudinē. ḡ nccē ē deū aliqd ꝓpter pcēm facē. aut segt deformitas in vniuersitate rez. Illud aūt qđ deberet fieri ꝓpter pcēm ē satiſfactio vl dānatio. ḡ ad repationē hoīs exigit satiſfactio. Jtē idem Anſ. Si pcēm dimittit:nec punit:nulli legi ſbiacet. Ergo liberior ē iniusticia q̄ iustitia. si pcēm ex sola mīa dimittit impunitū. Et silr ꝟ segt. q iniusticia sit deo silis. ga de⁹ nulli legi ſbiacet.ḡ cū ꝟ sit incōueniēs ⁊ impossibile apud deū:ncce ē q peccatū legi ſb iaceat. Et si ꝟ. necesse ē q apud ipm seqtur dānatio:vl fiat ꝑ eo satiſfactio. Ad opp⁹ aūt sunt rōnes. ꝓma tal. Jn infinitū excedit miserēdo mīa dei mīaz hoīs. Si ḡ mīa hoīs laudat ex remiſiōe alic⁹ delicti sine satiſfactiōe:cū ipsa dei mīa sit ī infinitū laudabilioz: dz dimittē peccatū de sua mīa sine aliq satiſfactōe. ḡ pōt hri repatio p remiſſionem peccati sine satiſfactōe. Jtē idē Ansel. Cū de⁹ oīo nobis ꝑcipiat peccātib⁹ ī nos dimittere sin e satiſfactōe: dr hoc ei repugnare vt nobis ꝑcipiat qđ ipm facē nō decet. Si ḡ nō dimittit nobis peccatū sine satiſfactiōe:ꝑcipit nobis aliqd: qđ ipm nō decet. Ꝟ aūt est inconueniēs. ḡ dz dimittē peccatū sine satiſfactiōe. ḡ debēt fieri repatio sine satiſfactiōe.

Jtē idē Ansel. De⁹ liber ē: et nulli legi ſb iacet. ḡ si dimittit peccatū sine aliq̄ satiſfactiōe:nō fac aliquā iniuriā:nec facit cr aliq̄ legē. ḡ pōt dimittē peccatū sine satiſfactiōe.

Jtē idē Ansel. Nihil deo benigni⁹ excogitari pōt. Sz maxima benignitas ē ī hoīe: vt iniuriā sibi illatā ſpōte dimittat. ḡ cū in deo sit sūma benignitas:dz dimittē peccatū sine satiſfactōe. ḡ ꝑ⁹. Jtē idē Ansel. Quicqđ de⁹ vult ē decēs ⁊ rectū. ga nō vult nisi illꝺ qđ ē iustū ⁊ decēs. Si ḡ vult dimittere peccatū sine satiſfactiōe: nō facit inconueniēs vel iniustū. ſ iustū ⁊ rectum. ḡ iuste ⁊ recte pōt repare hūanā nāz sine satiſfactōe. Ad ꝟ ē intelligēdū q indistincte pōt ꝺcedi passiua.s. hūana nā pōt repari sine satiſfactione. Sz cū dr de⁹ nō pōt repare hūanā nāz sine satiſfactōe. nōnꝺ saluo meliori iudicio ſ⁹ btm Ansel. q ꝺuob⁹ modis ē ꝺsiderare dīnā potentiā.s. absolute:vel cū ordine.

Cōsiderādo dīnā potētiā absolute:cogitam⁹ quādā ⁊rutē infinitā. et ſ⁹ būc modū nō ē determinare dīnā potētiā. et ꝺcedit ꝟ mō q pōt repare hūanā nāz sine peccati satiſfactōe. Sed ꝺsiderādo ipsā cū ordine:sic eā ꝺsideram⁹ ī ordine iusticie ⁊ mīe. et hoc mō ꝺcedit. q nihil pōt facē nisi cū mīa ⁊ iusticia. ſ⁹ q dic Aug. sup gn. et exponit illꝺ qđ dic angel⁹ ī p⁹ dei ad Loth. Nō possum gcq̄ facē: donec exeā. tc. possuz de potētia. ſ nō possuz de iusticia. Si ḡ loq̄mur de potētia dei ꝑ mō: pōt bñ peccatū dimittē sine satiſfactōe. Si aūt loq̄mur de dei po⁹ vt ītellr ordīata ſ⁹ iusticiā ⁊ mīaz. ſ⁹ q dr. de⁹ pōt de iusticia: distīguēdū ē. ga iusticia dei idez ē qđ dīna eēn⁹. ⁊ cū ꝟ: p iustitiā que dic respectū ad creaturā: cōnotat retributō vnicuiq ſ⁹ meritū. Qñ ḡ q̄rit vtrū de⁹ de iustitia possit dimittē peccatū īpunitū. pōt referri posse de iusticia ad p̄ncipale sigtum qđ ē dīna eēn⁹. ⁊ tūc idē ē posse de iustitia qđ posse de po⁹. ꝟ mō pōt. Si autez referat ad ꝺnotatū dic Anſ. q tūc posse de iustitia

Universidad de Deusto
Biblioteca

ē posse ꝑ̄ ogruētiā meritoꝝ.et ꝟ mō dicit idē Anſel. Nō pōt de⁹ peccatū īpunitū ſine ſatiſfactōe dimittē:nec peccato: ad btitudi nē:qualē hītur⁹ erat añ peccatū: poterit p uenire. Ad ꝑ̄ autē dō.q mīa boīs laudat ī remiſſiōe delicti ſine ſatiſfactōe:cū hō ē ꝑuata ꝑſona.cū aūt hō ē p⁹ publica:vt in dex:q ē mīſter iuſticie:vitu pabil ē remiſſio culpe ſine ſaſſactiōe. ꝓterea cū de⁹ ſit ſūm⁹ iudex ⁊ ordinato: iuſticie:ad laudē ei⁹ non eſſet dimittē peccatū ſine ſatiſfactōe. Ad ꝛ̄ⁿ qō obī.q de⁹ p̄cipit ī nos peccātib⁹ ſine ſatiſfactōe dimittē ⁊c.dō ꝑ̄ Anſel. q nulla ē repugnātia:q de⁹ p̄cipiat peccātib⁹ ī nos ſine ſatiſfactōe dimittē: et tñ ipſe nō dimittat. Nā ꝟ fac: vt nō p̄ſumam⁹ accipe quod ſoli⁹ dei ē.ſ.vindictā iniuriaꝝ.qō nō ē nr̄z: ꝟ ſoli⁹ dei. Ad nullū enī ptinet vindictā ſumere iniuriaꝝ:niſi ad deū:q dñs ē oīuz: vl ad iudicē:q ē mīſter hñs ꝓtātē ſb ipſo ordinatā.et p̄cipit ꝓpter ꝟ nobis dimittē ſine ſatiſfactōe.ꝟ ipſe oz vindictam facē. Ad ꝛ̄ⁿ dō.q libertas arbitrii nō ē niſi ad ꝟ qō expedit:aut qō decet.ſic dic Anſ.ī li. de li.ar. vñ nulla libertas eēt ſi dicēt. de⁹ pōt facē malū.Si igit nō decet ꝑ̄ⁿ ordinationē rōis iuſticie:vt oñſuz eſt: nec expedit vt de⁹ dimittat peccatū ſine ſatiſfactōe:nō eēt dicēda libertas:ſi dimittēt peccatū ſine ſatiſfactiōe. Ad q̄rtū dō ꝑ̄ⁿ Anſel. Nō benignitas dei dicēda ē q aliqd indecēs opat.et iō nō ē benignitas dei: ſi ſit oꝛ iuſticiā: aut ſi ordinet ad indecētiā. vnde ſic iuſticia ſine mīa crudel ē ⁊ vitioſa:ita benignitas ſine iuſticia vitioſa ē.et ita ſi dimittēt peccatū ſine ſatiſfactiōe. ꝓterea cū de⁹ ſit ſūm⁹ iudex ⁊ ordinato: iuſticie:ad laudē ei⁹ non eſſet dimittē peccatū ſine ſatiſfactōe. Ad ꝛ̄ⁿ qō obī.q de⁹ p̄cipit ī nos peccātib⁹ ſine ſatiſfactōe dimittē ⁊c.dō ꝑ̄ⁿ Anſel. q nulla ē repugnātia:q de⁹ p̄cipiat peccātib⁹ ī nos ſine ſatiſfactōe dimittē: et tñ ipſe nō dimittat. Nā ꝟ fac: vt nō p̄ſumam⁹ accipe quod ſoli⁹ dei ē.ſ.vindictā iniuriaꝝ.qō nō ē nr̄z: ꝟ ſoli⁹ dei. Ad nullū enī ptinet vindictā ſumere iniuriaꝝ:niſi ad deū:q dñs ē oīuz: vl ad iudicē:q ē mīſter hñs ꝓtātē ſb ipſo ordinatā.et p̄cipit ꝓpter ꝟ nobis dimittē ſine ſatiſfactōe.ꝟ ipſe oz vindictam facē. Ad ꝛ̄ⁿ dō.q libertas arbitrii nō ē niſi ad ꝟ qō expedit:aut qō decet.ſic dic Anſ.ī li. de li.ar. vñ nulla libertas eēt ſi dicēt. de⁹ pōt facē malū.Si igit nō decet ꝑ̄ⁿ ordinationē rōis iuſticie:vt oñſuz eſt: nec expedit vt de⁹ dimittat peccatū ſine ſatiſfactōe:nō eēt dicēda libertas:ſi dimittēt peccatū ſine ſatiſfactiōe. Ad q̄rtū dō ꝑ̄ⁿ Anſel. Nō benignitas dei dicēda ē q aliqd indecēs opat.et iō nō ē benignitas dei: ſi ſit oꝛ iuſticiā: aut ſi ordinet ad indecētiā. vnde ſic iuſticia ſine mīa crudel ē ⁊ vitioſa:ita benignitas ſine iuſticia vitioſa ē.et ita ſi dimittēt peccatū ſine ſatiſfactōe:iſta benignitas eēt īiuſticia et opareť ad indecētiā in deo.vñ nō eēt benignitaſ.qō intellige ꝑ̄ⁿ diſtīctionē p̄dictā vñ Anſel.Nō ptinet ad dei libertatem aut benignitatē:peccātē q nō ſoluit deo:impunitū dimittē. Ad qntū dō ꝑ̄ⁿ Anſel. q aliq̄ ſunt ī qb⁹ ſeqť. ſi deus vult ꝟ illō ē iuſtū. Alia ſunt ī qbus nō ſeqť.ꝟ ſeqť.ſi deus vult ꝟ.q ipe nō ē de⁹ :vel ipe nō ē iuſt⁹. qa q̄dā ſunt q̄ velle deū ē ꝺueniēs.et ī talibus ēqť. de⁹ vult ꝟ.q ē iuſtū.Sūt etiā alia:que velle deū ē īcōueniēs. vt ſi vellet eē ignorās ⁊ mēdax.ꝟ velle eēt incōueniēs:et cōſe vellet ⁊ iniuſte.⁊ iō ī talib⁹ nō ſeqť. de⁹ vult ꝟ.q ꝟ ē iuſtū ⁊ decens.ꝟ ſolū ī illꝭ que velle deū eſt ꝺueniēs. vñ bñ ſeqť. de⁹ vult vt pluat.q ꝟ ē iuſtū. qa ꝟ ñ ē incōueniens deo.velle aūt dimittē peccatū ſine ſatiſfactiōe nō ē ꝺueniēs deo: ſic ꝑ ex ꝓdictis. vñ nō ſeqť q iſtud ſit iuſtū.vñ dic Anſ.Si nō decet deū aliqd inoꝛdinate aut iniuſte facere:nō ptinet ad ei⁹ libertatē ⁊ benignitatē:peccātē q nō ſoluit ꝺo: īpunitū dimittē.

Habito q nō pōt repari būana nā ſn ſatiſfactōe peccati p qō lapſa ē: q̄rit vtrū hō hāc ſatiſfactiōez poſſit facē p ſe.ad cui⁹ rei ingſitōez q̄rēda ſūt duo. ꝓmo g̈nalr an poſſit hō ſatiſfacē de aliq̄ peccato. z⁹ an poſſit aliq̄ mō ſatiſ facē p oziginali peccato:qō ē peccatū: p qō nā būana lapſa ē. Ad ꝓmū obī ſic. z. thi. .z.q̄. De⁹ ſemetipz negaꝛ ñ pōt. Aug. Cū ſit iuſt⁹: nō pōt negare ſuā iuſticiā peccātib⁹. Cū g̃ ꝓnioꝛ ſit ad miſerēdū p mīam. q̄ ad ꝺemādū p iuſticiā: ñ pōt negare ſuā mīaz ad ſe ꝛfugiētib⁹. Cū g̃ hō p libeꝛ arbitriuz poſſit ꝛfugē ad mīaz faciēdo qō ī ſe ē. g̃ p li.ar.pōt ꝺſeq ueniā ⁊ remiſſionē peccati.g̃ p li.ar.pōt ſatiſfacē ꝺ peccato. Itē ad iº Nulla iuſticia exigit ab aliq̄ ſuꝑ poſſe illi⁹. Si igit hō nō hz potētiā ſatiſfaciēdi ſupra ſuā potētiā.g̃ ſūma iuſticia nō exigit ab eo q faciat p peccato niſi ꝑ̄ⁿ ſuā potētiā. Sed qō ē ī ſua po⁹ pōt.g̃ pōt facē p peccato q̄tū exigit dīna iuſticia.g̃ ⁊ ſatiſfacē. Contra Offenſa ꝺi excedit oēz creaturā.et ꝟ declarat Anſ.vicēs.Cōſidero actionē malā.leuiſſimū quoddā video.Sz cū ītueoꝛ q ſit oꝛdinum uolūtati dei ē grauiſſimū dānū ⁊ nulli dāno ꝛpabile ītelligo. Si igit uolūtati dei oꝛdiū ē grauiſſimū. cū oē pccm̄ mortale ſit hi⁹.g̃ oē peccatū mortale ē grauiſſimū malū. q̄ offenſa ei⁹ excedit oēz creaturā. Sz ꝑ̄ⁿ mēſurā peccati dz fieri ſatiſfactio de pcō. g̃ ſatiſfactō p peccato mortali dz exceꝺē oēz creaturā.g̃ nec hō nec aliq̄ creatura poteſt ſatiſfacē p illo. Itē ad idē.Querit Anſel. a diſcipulo ſuo.qd reddes deo p peccato. et ille rñdet.pnīam.coꝛ otritū.abſtinētiā.⁊ hi⁹.Et Anſel.In oīb⁹ his nō reddis deo qō ei nō debeas añ peccatū.et ꝟ rōne creatōis tue ⁊ boni qō accepiſti a ꝺo.uñ dic ſic.Oīa iſta debes deo q̄ did. unde tāt⁹ dz eē amoꝛ q nullā letitiā ſentire debeas.niſi de ill que auxiliū aut ſpē dāt ꝓuenīēdi ad deū.homo itaq etſi nō peccaſſz:ſe totū ⁊ qcqd facere pōt ꝺo dz.Si ergo nō ꝺbēt ꝺputari ī ſatiſfactione ea q añ peccatū ꝺbēť. ergo ñ pōt hō aliqd facē quod poſſit computari ī peccati ſatiſfactōe.g̃ hō p ſe nō pōt ſatiſfacē p pcō ℟.cū queriť vtrū hō p ſe poſſit ſatiſfacere p peccato ꝺō ē.q nō p ſe ſine ꝺono grē Ad ꝑmā rōnē ī oꝛdiū ꝺō.q ſi hō ad deū ꝛfugiat faciēdo qō ī ſe ē:de⁹ ꝺat ei grāz. et tñ ꝟ nō ē ex ꝺignitate boīs faciēt qō ī ſe ē. ꝟ ē ex liberalitate ſūme bonitat. Satiſfactio ē ꝺigna recōpēſatio p peccato. ꝟ q̄ꝺiu ē hō ī peccato:ē ꝺignꝰ ꝺo. nec aliqꝺ ꝺuiciū ꝺignū ꝺo facē pōt.g̃ nec pōt de ſe facē ſatiſfactionē ꝺignā. g̃ ad ꝟ q ſatiſfaciat: opz q de⁹ ꝺet ꝺignitatē.s. grāz gratū faciēte. Et ſic hō de ſe nō pōt facē ſatiſfactionē ꝺ pcō ſine ꝺīno auxilio. Si obī.Si hō faciat qō ī ſe ē:de⁹ ꝺat ei grāz.g̃ p ſe pōt ſatiſfacē. nō ſeqť. īmo ſatiſfaciet ex grā ſibi collata.

Ad ſecūdā rōnē cum dī. De⁹ nō exigit a creatura ſuꝑ poſſe.ꝺiſtinguēdū ē q ꝺupliciter ē poſſe. eſt.n.poſſe potētia actīa. ⁊ ē poſſe potētia ſuſceptiua. ℟ creatura autez rōnali.s. boīe ñ exigit de⁹ ſuꝑ poſſe potētia ſuſceptiua.pōt.n.hō ſuſcipe grām q̄ ꝺiu viuit.qua ſuſcepta hz prātē ſatiſfaciēdi ꝺe peccať.vñ ſi de⁹ exigat ab boīe ſatiſfactionē: nō exigit ſuꝑ poſſe ꝟ mō dictū. Si aūt exigit ab boīe q ē ī peccato ſatiſfactionē:q̄uis ī boīe nō ſit poſſe ſatiſfacē potētia actiua: ñ ē īcōueniēs qa ꝟ accidit ex culpabili defectū boīs ſ̄nuēt: aut negligēt ſuſcipe facultatē ſatiſfaciēdi: que eſt ex gratia.

Conſequens eſt que

ſtio vtrū poſſit hō p ſe ſatiſfacē p peccato oziginali. Ad quod ſic.Si aliqs pōt ſatiſfacē de maioꝛi:pōt ſatiſfacē de minoꝛi.Sz qlz hō p grāz ſibi ꝺata pōt ſatiſfacē ꝺ peccato mortali actuali: qꝺ maiꝰ ē q̄ peccatū oziginale. g̃ qlz hō pōt ſatiſfacē ꝺe peccato oziginali p grāz ſibi ꝺata. Q aūt peccatū mortale actuale maiꝰ ſit q̄ oziginale:pz.qa peccatū maius ꝑ̄ⁿ ꝺi iuſticiā magis punit. Sz peccatū mortale actuale magiſ punit q̄ peccatū oziginale qa actuale punit pena ꝺuplici.s.pena ꝺāni: q̄ ē carētia viſiōis ꝺei.et pena ſenſibili: q̄ eſt pena gehēne.Oziginale ẽo ſolū punit pena ꝺāni.s.carētia viſiōis ꝺei.g̃ actuale ē maiuſ oziginali. Itē ſic ꝺicūt ſcī.De⁹ ñ ꝺimittit peccatū ī pte.ꝟ ī toto.et ꝟ ē intelligēdū ꝑ̄ⁿ ſcōs:q ꝺimittēdo vnū peccatū ꝺimittit ali ud quātū ad offenſam ⁊ pene eterne reatū. Unꝺ ꝺicūt ſcī q ꝓphanū ē a deo ī pte ſpare veniā.Sz boī faciēti qō ī ſe ē p grām iuſtifi catiōis ſibi ꝺatā ꝺimittit peccatum actuale mortale. g̃ ⁊ peccatū oziginale ſibi ꝺimittit p grām:faciēdo qō ī ſe ē.g̃ qlz hō p grāz iuſtificatiōis pōt ſatiſfacē p peccato oziginali

Itē ī Adā idē fuit numero peccatū oziginale ⁊ actuale. g̃ ſi Adā ſatiſfecit p peccato actuali:ſatiſfecit p oziginali.g̃ ſi non ē ī nobis peccatū oziginale:niſi ab ipſo. pz q ꝺeletū ē peccatū oziginale p ſatiſfactōez Ade. g̃ p hominē potuit fieri ſatiſfactio. Itē ſic lux ⁊ tenebre opponunť.ita peccatū ⁊ grā opponūť ꝑ̄ⁿ Dam. Sz aꝺueniente luce nullo mō remanēt tenebre. g̃ aꝺueniēte grā ī Adā ⁊ ī ſcīs prīb⁹: ſic ī Abraā ⁊ ī Jacob: nullo mō tenebra oziginalis peccati potuit remanē:q excludit a viſiōe ꝺei:et excecat oculū mētis ne intueať gl̈ia ꝺei.g̃ potuit fieri ſatiſfactio ⁊ remiſſio peccati oziginal p grām iuſtificatōis ſine incarnatiōe filii ꝺei. Itē q̄ꝺiu fuit moꝛb⁹:fuit medicina. Cū g̃ p ꝓbtute circūciſiōis remittēt ſuo tpe oziginale peccatū ſic mō p baptiſmū. Nō necē fuit ꝓpter r̄miſſionē illi⁹ ꝺeū īcarnari. Ad oppⁿ ſic obī. Nihil poſteri⁹ nā pōt agē ī id qō ē ꝑus nā. Sz mot⁹ qcūq volūtari⁹ eſt nāliꝛ poſterioꝛ ꝑtō oziginali.g̃ null⁹ mot⁹ volūtari⁹ pōt ī ꝑtm̄ oziginale. g̃ null⁹ mot⁹ volūtari⁹ pōt eē remiſſoꝛi⁹ ꝑti oziginal. Sz oīs motus nr̄ ſatiſfactoꝛi⁹ ē mot⁹ volūtari⁹.g̃ nullo modo pōt eē ad ꝺeletionē oziginal. g̃ hō nullo mō pōt ſatiſfacē p ꝑtō oziginali. Q aūt oīs mot⁹ nolūtari⁹ ſit poſtēioꝛ nā ꝑtō oziginali:pz. qa ꝺceptio boīs añcedit oēz motū volūtariuz ī ipo. Sz ꝑtm̄ oziginale ꝺcomitať ꝺceptionē g̃ pcēz oziginale añcedit oēz motū nolūtariū ī homine. g̃ ⁊ ſatiſfactoꝛiū ⁊ quēlz aliū. Q aūt ꝑtm̄ oziginale ꝺcomitēť ꝺceptionē: pz p p̄s. dicēt.Ecce.n.iniqtatib⁹ ꝺcept⁹ ſū.et ī pec.ꝺ.me ma. mea . Itē ꝑ̄ⁿ q dic Anſel. Nō ſuffic ad ꝟ q aliqs ſatiſfaciat: reddere qō ablatū ē: niſi etiā pl⁹ reſtituat q̄ abſtulit Sz hō ꝑm⁹ p ꝑtm̄ oziginale ſe totū ⁊ totaz būanam nām ī poſteris ꝺeo abſtulit. Ro. ſ. ꝺropterea ſic p unū boīem mors ītrauit in hūc mūdū.ꝑtm̄ intrauit:⁊ p ꝑtm̄ mors. et ita ī oēs ptrāſiit:ī q oēs peccauerūt.g̃ nul⁹ hō pōt ſatiſfacē p ꝑtō oziginali. qa optēt q pl⁹ reꝺdēt q̄ ſe totū: ⁊ pluſ q̄ ſit tota bumana nā.qō ñ pōt eē. Itē Amb.ſup illud Deb.z.Decebat.n.eū ꝓpter q̄ oīa ⁊ p q̄ oīa q multos filios ī gl̈iā aꝺduxerat: auctorē ſalutis eoꝝ p paſſionē ꝺſūmare.niſi ꝓs moꝛēť

Universidad de Deusto
Biblioteca

bō ñ redimēt.et ñ redēpt⁹ perirz. Sed nisi xp̄s incarnaret:non morīet.et sic homo pirz penit⁹. B aūt ē īpossibile ꝑ⁹ Anſ. et a sūma bonitate penit⁹ alienū: vt creaturā rōnalē perire penitus ſinat.ꝑ redēptio būane nᵉ fit p satiſfactionē pti originaľ.g̃ ad ſatiſfactio nē ptī originaľ nccia est incarnatio xp̄i.

Itē Ro.ç.In q̄.s. Adā oēs peccauerunt. pt̄m.n.originale trāſiit ī oēs boīes. Unī.i. Cor.iç. Et sic ī Adā oēs moriūt. ita ⁊ ī xp̄o oēs viuificabūt. pt̄m g̃ originale vle ē oī nᵉ būane.Bz ſatiſfactio boīs vni⁹ ē bonū ſin gulare. g̃ nulla ſatiſfactio alicui⁹ boīs ē cō mēſurabīl culpe originali.Sed ꝑ⁹ menſurā ptī debēt fieri ſatiſfactio p pt̄ō. g̃ null⁹ bō ſinglaris pōt ſatiſfacē ꝓ pt̄o originali:etiā ſi ſibi grā ɔferatur. Posset dici ad hoc q̄ ītno poterit bō ſatiſfacē ꝓ pt̄ō originali.ꝑ⁹ qō ī se ē.ga sic ſingulare ē: ⁊ eius ſatiſfactio ſingularis. Cōt. pt̄m originale ñ ē ī aliq̃ ſingulari.sic ī Petro.ga Petr⁹ ē: vl ga hoc ſingulare ē. Bz ga ē de gñe Ade.vñ ī ipo ē a pte ſui gñis. ⁊ nō a pte ſue pſone. g̃ pt̄m originale ī quocūq; boīe sit:ē nitiū gñis.Sa tiſfactio aūt boīs ſingularis ē act⁹ pſone.Bz null⁹ act⁹ pſonal pōt expiare vitiū gñis. g̃ nullo mō pōt aligs bō ſatiſfacē ꝓ pt̄ō ɔigi nali:nec ī se:nec ī alio. Itē sic ē ponē gen⁹ humanū ⁊ qualz ptē illi⁹ gñis. ita ē ponere vitiū pſonale:qō ē vitiū pſone sic pt̄m ali qō actuale:qō ē ex volūtate alic⁹ pſone.et ē ponē pt̄m gñale pt̄m toti⁹ generis. et hoc ē pt̄m originale.Bz sic ſe hz culpa ad pſonā ita ſe hz ſatiſfactio culpe ad pſonā.Bz pſona nō hz ptātē nisi ī illū actū c⁹ ē p̄n⁹. Cum g⁹ act⁹ culpe originaľ nō sit act⁹ uolūtari⁹ alic⁹ pſone hoīs q̄ sit fili⁹ Ade.ꝑ ē vitiū generis g̃ nec ſatiſfactio illi⁹ erit ex actu perſone.

Itē differt dicē nām: ⁊ rē nᵉ. sic dic̄ ɔlari⁹. ga nā dr ipſa ſpēs sic bō. res nᵉ ꝺo dic̄ pſonā. Res aūt nᵉ nūq̄ dat eē nᵉ. ꝑ magis eᵒ. Bz qō nūq̄ pōt eē p̄ncipiū ad eē alicui⁹:nec ad repationē eē. g̃ res nᵉ būane nō pōt esse p̄ncipiū repatōis eē humane nᵉ. Bz repatio humane nᵉ fit p ſatiſfactōez pt̄ī originaľ.g⁹ ſatiſfactio pt̄ī originaľ ñ pōt fieri p aliquā pſonā humanā.et ita nec p aliquē boīez ſin gularē. Itē oē pt̄m ē iniuſticia.Bz q̄dā ē iniuſticia quā fac̄ homo ſibi: et ꝺ fit p pt̄m actuale. Alia ē iniuſticia q̄ fit boī.et ꝺ fit p pt̄m originale.Bz ꝑ⁹ modū fiēdi pt̄m ē ſa tiſfactio p pt̄ō.Bz iniuſticia q̄ ē a pt̄ō originali ineſt pſone iſti⁹ boīs ab alio et non a se g̃ ⁊ iuſticia p quā fit ſatiſfactio p pt̄ō originali fiet pſone boīs ab alio. g̃ null⁹ bō pōt ſatiſfacē p pt̄ō originali.etiā p eo qō est in ipso.ꝑ opz q̄ fit ab alio ſatiſfactio.

Reſponſio. Ad ſatiſfactionez pt̄ī regriſ grā ɔi p quā fit abſolutio reat⁹ eterni ⁊ ſuſtinētia pene tpalis. ꝓ⁹ ē ex dei mīa. z⁹ ex iuſticia. iō sic ad remiſſionē pt̄ī actualis: qō ē pt̄m boīs ex ſe ipo regriē cū grā dolor ſeu ɔtri tio ad ꝺ vt ſatiſfaciat p pt̄ō. Que qdē est pena tpal. Ita ad ſatiſfactionē originaľ pt̄ī qō ē pt̄m boīs ab alio ɔtractū non ab actu ſuo:regriē cū grā exolo pene tpalis ab alio: ſiue p aliū:ut locū bēat dīna iuſticia. Ad id g̃ qō ꝓmo obr. Rndeē q cū pt̄m actuale sit ab actu pſone ex ipſa. pt̄m ꝺo originale ē ex vitio nᵉ ipſi⁹ pᶜ:⁊ non ex ipſa:ꝑ ab alio. ſicut dic̄ Anſel. Q pſona corrūpit nām:ꝑ nā corrūpit pſonā.iō nō ſegr:q si pſona potest ſatiſfacē p actuali:q posſit ſatiſfacē p originali:quod ē min⁹. ga originale ⁊ actuale nō ſunt pt̄a eiuſdē generis. et iō nō est ꝓpia ꝓpatio ꝓ⁹ magiſ ⁊ min⁹ inter ea. Ad z⁹ dō.q cū dr.de⁹ nō pōt dimittē pt̄m in pte ꝑ ī toto: ꝺ intelligēdū ē quātū ad offenſaz ⁊ reatū eterne pene:quā de⁹ dimittit p gra tiā iuſtificatōis de ſua sūma mīa. Bz nō est intelligēdū de debito tpalis pene: q̄ regriē rōe iuſticie. alr de⁹ relinquēt pt̄m impuni tū. Ad z⁹ dō.q duplex honor debeē deo Un⁹ ī nā. ali⁹ ī pſona. Honorē in nā aufert culpa originaľ. Honorē pſone culpa actual. Honorē g̃ ī pſona quē abſtulit culpa actual p grām inſtificatōis pōt deo reddē pſona. Honorē ꝺo ī nā: quē abſtulit culpa origina lis: nō pōt deo reddē pſona alic⁹ boīs: niſi sit talis que p̄pōdēt in pluſ q̄ sit tota huma na nā. Ad q̄rtū dō.q originale ⁊ actuale in Adā fuit idē quātū ad actū. ꝑ nō fuit iō quātū ad reatū. Pt̄m.n.Ade duplicē būit reatū.ga ſi ipſe ſeruaſſet p̄ceptū a deo datū esset remuneratōis cā quātū ad perſonā ⁊ quātū ad nām.ga ex obediētia remunerati onē būiſſet ī ſe ⁊ in ſua poſteritate.sic dicit Anſel.iō ⁊ reat⁹ fuit duplex in p̄naricatōe p̄cepti. Actualis inquātū abſtulit p̄miū p⁹. et originalis inquātū abſtulit p̄miū nᵉ. Unī pt̄m Ade obligauit pſonā ⁊ obligauit nāz. maxime ga tota erat ī Adā ⁊ Eua.Et sic pᵃ cōtūpit nām.vt dic̄ Anſel.nec ſegr. Adaz per grām ſatiſſeē p reatu actuali.g̃ ⁊ p originali.ga pſona Ade potuit p grām ſatiſfa cere de reatu pſone.ꝑ ñ p reatu nᵉ.sic oñſuz ē ſupra. Ad qntū dō.q ī pfib⁹ p grām di mittebat pt̄m originale quātū ad offenſaz ⁊ reatū pene eterne:que erat tenebra eterne carētie viſiōis dei. Nō tñ dimittebat pena tpalis: q̄ erat carētia viſionis dei: q̄lcūq; fu iſſet ſatiſfactū ꝓut dēm ē. Et ſilr dō est ad ultimū.ga medicīa circūciſiōis ſanabat ori ginale q̄tū ad offēſā ⁊ eternū reatū. ꝑ non quantum ad temporalem.

ɔ **Emonſtrato** q⁹ bō ñ pōt ſatiſfacē p ſe de pt̄ō: p qō est lapſa būana nā.Queriē vtz ſatiſfactō poſſit fieri p aliam creaturā. et queriē duo. Primo vtrū possit fieri p angelicā nām. z⁹ an p aliq̃ aliā creaturā.

Ad primum obr sic. ſumpta ꝓpōe quā accipi unt ſcī. Quia homo cecidit p aliū ipellēte: ɔueniēs ē q⁹ bēat aliū releuātē. g̃ cū homo cecidit p angelū impellēte:ɔueniēs ē ut ba beat angelū releuātē. g̃ ɔueniēs ē vt ſatiſfa ctio fiēt p angelū. Itē Ro.ç.Mlto magis iuſtificati ī ſanguine ipſi⁹ ſalui erim⁹ ab ira p ipm.glo.Ut sic iuſticia vincēt diabol⁹.qō ɔſiter explanar. ga cum in xp̄o nihil dignū morte inueniret:occidit eū tñ. et iō iuſtū ē: vt debitores quos tenebat:liberi dimittāt. Si g̃ hec ē rō quare diabol⁹ iuſte pdidit oēs in qb⁹ dñiū bēbat añ paſſionē. ga miſit ma num ī illū ī quo nihil iuris būit:⁊ p̄curauit ei⁹ morte.g̃ cū iſta rō poſſet ſeruari. ſi āgel⁹ accepiſſet carnē:⁊ diabol⁹ p̄curaſſet ei⁹ mor tē.p angelū de iuſticia poſſet fieri ſatiſfactō

Conr.De rōne iuſticie ē:vt q peccauit ſa tiſfaciat.ga ille q̄ obligauit dz ſoluē debitū. Bz ī ſatiſfactiōe p pt̄ō originali dz ſeruari iuſticia.g̃ p boīez dz fieri illa ſatiſfactio: ñ p angelū. Itē reat⁹ pt̄ī originalis obligat totā humanā nām:⁊ oēs illi⁹ generis ſeu nᵉ ad dānationē eternā.Bz null⁹ angel⁹ pōt ex ſe equari tori humane nᵉ. Si g̃ ī ſatiſfactiōe sic dic̄ Anſel.opz fieri reſtitutio de ablato:⁊ emēda de iniuria.Et ita illō p qō fit ſatiſfa ctio dz eē mai⁹ q̄ ɔmiſſū. et opz plus reddē q̄ fuit ablatū. g̃ oz q ille p quē fit ſatiſfactio de pt̄ō originali:sit tātus:q posſit eq̄ri toti būane nᵉ. et q etiā plus valeat.Bz null⁹ an gel⁹ ſingularis ē bi⁹.g̃ p nullū angelum pōt fieri ſatiſfactio hi⁹. Itē et si bō repeē: opz q reſtituat ad dignitatē illā: quā bīturus erat añ pt̄m:ſi nō peccaſſet.Bz ſi repeꝑ an gelū:nō pōt reſtitui ad illā dignitatē.g̃ per angelū ñ pōt nec dz ꝑparari. Q aūt ñ possz reſtitui ad illā dignitatē:quā bīt⁹ erat:ſi nō peccaſſet:ſi repareē p angelū:pz. qm̄ ſi ñ peccaſſet eēt eq̄lis angelis dei ī celis.et hoc idē nobis ꝓmittit poſt repationē ⁊ reſurre ctionē.Mat.zz.Mar.iz.Luce.zo. Erūt sicut angeli dei in celo. Si aut repeē p angelū: nullo mō poterit puenire ad illā dignitatē q⁹ sit equalis angelis.ga bō fac⁹ ē ad imagi nē ⁊ ſimilitudinē dei.Hñ.z. Bz rōe ſue repa tionis dz bō ſeruitiū ei:p quē repat⁹ ē.g̃ ſi p angelū repareē:eēt ei angel⁹ dñs. hoc aut ñ decet dignitatē humanā. g̃ nullo mō pōt eē:q bō p angelū repareē ad ſuā dignitatē Et iste due rōes fundāt ſup auctoritate An ſel.qui dic̄. Quecūq; alia pſona hominem a morte redimēt.ei⁹ ſeruus idez bō recte iudi careē.qō ſi eſſet:nullaten⁹ reſtaurat⁹ eſſet ī illā dignitatē:quā bīt⁹ erat:ſi ñ peccaſſz. cū ipſe qui nō niſi ſeruus dei ⁊ equal angeł bonis futur⁹ erat:ſeruus eſſet ei⁹:q de⁹ non eſſet. Cōcedendū igit ꝑ⁹ Anſel.⁊ ītatē q nō potuit bō nec debuit p angelū repari

Ad ꝓmā rōnē in ɔtrariū dō. q idē ordo ſeruat⁹ ē in lapſu ⁊ ī repatiōe būani gñis. ga sic ibi fuit ɔſenſus mulieris cā ptī malo angel'o eidē ſuggeréti.gñ z.ita cā repatōis boīs fuit ɔſenſus mulieris bono angel'o ei dē nūciāti.Luce.i.Cui rñdet virgo.Ecce an cilla dñi ꝛc. Ad iſtū.n.ɔſenſuz ɔſecuta ē in carnatio.et ꝓpter ꝺ dr cā reparationis.Et sic patet qualiter ordo reparatōis ɔſeqr ad ordinē lapſus. Unī sic in lapſu fuit mal⁹ an gel⁹ ſuggeſtor.ita ī reparatiōe fuit bon⁹ an gel⁹ nr̄e repatōis p̄dicator. Ad ſecūdam dō.q rō iuſticie ī nr̄a redēptiōe reſpicit: q⁹ fiat ſatiſfactio. Bz de exigētia iuſticie ē: q q peccauit ſatiſfaciat. Angel⁹ aūt ñ peccauit: et iō nō eēt ſatiſfactū: ſi p angelū incarnatū fiēt ſatiſfactio. qm̄ ⁊ ſi diabol⁹ mittēt manū ī angelū ī carnatū: nō tñ fiēt ſatiſfactio.

Ad illō ꝺo qō obr.q diabolus iuſte detine bat boīez ꝛc.rñdet Anſ. Quānis bō iuſte a diabolo torquēē: ipm tñ iniuſte torꝛbat.bō nāq; meruerat vt punireē:nec ab ullo oue nienti⁹:q̄ ab illo cui ɔſenſerat vt peccaret. diaboli ꝺo nullū meritum erat vt puiret: īmo tanto faciebat iniuſti⁹: quāto nō ad ꝺ

Universidad de Deusto
Biblioteca

amore iusticie: ꝙ iustictu malicie impellebat ad torquendum.

Secundo queritur

vtrū possit fieri repatio būani generis per creaturā aliam ab angelo. Ad quod sic obꝛ Aug. Dīna iusticia nō plus exigit in pena: q̄ ꝺmissū fuerit in culpa. Si g̃ ꝺmissū est in culpa Ade a pura creatura. g̃ nō exiget satisfationē nisi pure creature. g̃ pura creatura poterit satisfacē. Itē tota bonitas humani generis ē finita. ga ipsa est creata. Et oīs creatura ē finita. g̃ posset inueniri vel creari a deo pura creatura p quā posset eē recōpēsatio bonitatꝭ amisse. g̃ ī aliq̄ creatura posset esse equalētia bonitatꝭ amisse. g̃ p illa potuit fieri repatio. Conꝛ. Sic dicūt scī: maiꝰ ē ꝺ impio facē piū: q̄ creare celū ⁊ terrā. Sz p lapsū būani generis oēs cecidērūt ī impietatē. Ergo ad ꝟ q ꝺ impiis fiāt pii: opz q interueniat maior actio: q̄ fuerit creatio celi ⁊ terre. Si g̃ actio maior nō pōt venire nisi a ꝛtute creatoris oīpotentꝭ: pz q p nullā ꝛtutē creature pōt fieri biꝰ actio: q̄ est repatio būani generis. Itē Anſ. Ncce ē q bonitas dei p incōmutabilitatē suā pficiat ī boīe qꝺ incepit. Itē ꝟ negt fieri vt fiat boīs repatio: nisi sit q soluat deo p pctō boīs aliquid maiꝰ q̄ oē qꝺ pꝛeter deū ē. Ex ꝟ segꝛ. q ille q poterit dare de suo aliquid maiꝰ q̄: oē qꝺ nō ē deus: poterit hāc satisfationē facē: et nō aliꝰ. Sz nulla creatura pōt dare aliqd qꝺ sit maiꝰ q̄ oē qꝺ ē pter deū: nisi deꝰ solꝰ. qa nihil ē maiꝰ oīū q̄ sunt pter deū: nisi deꝰ solꝰ. g̃ solū hāc satisfationē pōt facē solꝰ deꝰ: ⁊ nō aliq̄ creatura. Rꝰ. Cōcedēdū q nulla pura creatura pōt hāc satisfactionē facē. Ad ꝓmā rōnē ī ꝛtrariū ꝺꝰ q quātitas peccati Ade ꝺz attendi quantū ad ista tria. ſ. quātū ad peccātē. et quātū ad īordinationē pctī. et quātū ad illū ī quē peccaꝭ. Et q quātitaꝭ pctī debeat attēdi p opationē ad illū: ī quē peccaꝭ: pz. qm si aliqs offendēt regē ⁊ militē: pl' offendēt offēdēdo regez q̄ militē. Et ita quātitas ístiꝰ offense attēdiꝭ ex pte eiꝰ ī quē peccaꝭ. bis g̃ modis attēdit oīna iusticia q̄titatē pctī Ade. Lz g̃ pctm Ade quātū ē ex pte peccātꝭ: fuerit soliꝰ creature. tñ peccauit Adā ī bonū infinituz ſ. ī deū. Itē īordinauit et reā fēē totaz humanā nām. g̃ ꝟ istos duos ad minꝰ est pctm Ade infinitū et trāscēdēs cēz būanaz creaturā. Si g̃ deꝰ ꝺz exigē ī pena q̄tū cōmissū ē ī culpa. pz q ꝺz exigere penā ifinitā pro pctō Ade. Aut si admittat satisfactionē ꝺz fieri satisfactio a tali psona: in qua sit infinitū bonū: et a qua sit ordinatio totiꝰ būane nē. Sz nulla pura creatura ē biꝰ. et ꝓpter ꝟ de iusticia ñ fuit: vt p purā creaturā fiēt biꝰ satisfactio. Ad zm ꝺō. q bonitas creature finita ē ī se. tñ ipsa ordinata ē ad infinitū bonū. Qñ ꝛo ipm offendit: ordinata ē ab illo: ⁊ ē rea infiniti mali. Cū g̃ bonitas creature sit finita: pz q nulla creatura pura posset būane nē restituē illꝺ a quo deordinata ē p pctm. qa bonitas creature cū sit finita: nō pōt recōpēsare būane nē bonitatez infinitā. Jam igit' hēm' q p deū fieri debēt repatio: nō p aliquā creaturā puram.

Probato q repatio būani generis nō possit fieri sine satisfactiōe. et q nō possit fieri p boīem puꝛ. nec p creaturā aliā. oñ dēdū ē q ñ debeat fieri p boīez deū. Ad qꝺ sic obꝛ. Sicꝺē ꝛtutis ē creare ⁊ recreare. ſ. ꝛtutis infinite. g̃ sic ī creatōe ñ itercidit aliqꝺ mediū nec vnit' deꝰ ī creādo alicui creature. g̃ nec ī recreādo vnieꝭ alicui creature: nec debēt cadē actio creature media ad ꝟ q recreet humanū genꝰ. g̃ p se debēt r̄creare humanā nām. Itē solo ꝛbo voluit deꝰ creare oīa. Hñ. i. Dixit ⁊ facta sunt. g̃ solo ꝛbo nō vnito alii debuit repare. Nō g̃ segꝛ q ꝛbū caro factū sit ad ꝟ vt hō repeꝭ. Itē Anſel. Nō ē sapiēs q ñ vult vitare indecētiā cū possit Sz miseria. mors. sitis. esuries. ⁊ passibilitaꝭ ista nō decēt dīnā nām. g̃ si vellet deꝰ ista accipe: dicēm' ipm insipiētē. Sz ista ꝺcomitāt būanā nām. g̃ nō decet deū vt accipiat ⁊ vniat humane nē ad ꝟ q satisfaciat pro pctō boīs. Et ꝟ ē qꝺ dicē Anſel. ponēdo opinionē infideliū. Si dicitꝭ q hec oīa ñ potuit facē deꝰ solo iussu: quē ꝺcta creasse inbendo dicitꝭ. repugnatis vobismetipsis. qa impotē ē ipm faciꝭ, Ecce sup hoc fundaꝭ zm obō. Deinde dic. aut si fatemini qa potuit: ꝺ non voluit: nisi hoc mō. quō sapiētē potestis eū oñdē. quē sine vlla rōne tā indecētia velle pati asseritꝭ. Conꝛ. Si deꝰ solo ꝛbo ⁊ solo iussu liberasset būanā nām. g̃ liberasꝭ eā p potētiā suā sine satisfactōe ꝺmissi. g̃ dimisisset pctm boīs impunitū. hoc aūt ē ī possibile g̃ nō debēt liberare genꝰ būanū p potētiaz solā. nec p solū iussū. Qꝺ autez deꝰ nō debuit peccatū ꝺmittē impunitū pz. qa sic deꝰ nō pōt facē malū. ita nec pōt facē aliqd inordinatū. Sz pctm inordinatū nō ꝺmittitꝭ: nisi satisfactio vel pena sequaꝭ. sic dicit Anſel. g̃ ñ debēt ꝺmittē pctm sine satisfactōe. Itē deꝰ nō debēt satisfacē lz posset. solꝰ autē hō inter creaturas oēs debēt satisfacē: ꝺ ñ pōt. ꝓpter quātitatē pctī. g̃ ncce ē q satisfaciat: ꝺꝰ q pōt: et hō q ꝺz. g̃ debēt satisfacē ꝺꝰ hō et nō solꝰ deꝰ nec solꝰ hō. et ꝟ ē quod dicit Anſel. Nō pōt facē hāc satisfactionē nisi ꝺꝰ. nec eādē nisi hō. aliogn ñ satisfacēt hō. Si g̃ ꝺstat q ncce ē boīez repari: nec ꝟ valet esse nisi fiat p̄dicta satisfactio: quā non pōt facē nisi deꝰ: nec ꝺz nisi hō. ncce ē igit' q eā faciat deus hō. Itē ad ꝟ q sit satisfactio p̄dicta ꝺpz q sit ab illo q possit: et ab illo q ꝺz. Sz ꝟ nō potest inueniri nec in solo deo: nec ī solo boīe: nisi vniat deꝰ boī. qa deꝰ pōt: ꝺ nō ꝺz. hō ꝛo ꝺz ꝺ nō pōt. g̃ opz q ille faciat hāc satisfactionē q sit hō deꝰ. ñ aliꝰ. ⁊ aliꝰ. ⁊ ꝟ ē qꝺ dicit Anſel. Si nō sit idē deꝰ: qꝺ ⁊ hō. īpossibile ē q ambo nō faciāt qꝺ fieri ncce ē. s. repationē būanā. Nā deꝰ nō faciet. qa nō ꝺz. nec hō. qa nec pōt. vt g̃ ꝟ faciat deus hō ncce ē ipm eē pfectū boīez pfectū deū. q hāc satisfactionē factur' ē. Qꝺ ꝺcedēdū ē. q hāc satisfactionē regrit necc̄itas iusticie: ut fiat per deū vnitū humane nē. Ad ꝓmā rōnem in ꝛtrariū ꝺꝰ. q nō ē sile oīo de actu creationis ⁊ recreatōis. Nā actꝰ creatiōis ē solū p rōnē potētie. et cū illa potētia sit infinita. et cā sui opis nō exigit aliquā creaturā mediā ī creando: ímo hoc repugnaret ſūme potētie: qꝺ opareꝭ p mediū aliqꝺ: quātū ē de rōe potētie: qa si exigēt creatura media: iā non esset tota cā sue opatiōis. et ꝓpter ꝟ ī creatione reꝛ nō opatꝰ ē deꝰ p creaturā būanā mediā. Recreatio aūt nō solū ē p rōnē poꝰ: ꝺ cū ꝟ p rōnē iusticie. qa ī recreatōe agitur de dimissiōe pctī: ad quā de iusticia segꝛ satisfactio. sic ꝓbatū ē supꝛ. et qa hāc satisfactionē potest facē deꝰ: ꝺ nō ꝺbz de se. eā ꝺz hō: ꝺ non pōt. ꝓpter hoc opz q ī recreatiōe vniaꝭ deꝰ būane nē. Et p ꝟ pz Rꝰ ad zm.

Ad zm ꝺō. q deꝰ penalitates nō assūpsit sine rōne: ꝺ sūma rōe: ⁊ altissimo ꝺsilio sapie dei. vñ dic Anſel. Nō ne vr' satis necessaria rō cur ꝟ: deꝰ facē que vixim' debuit. qa humanū genꝰ tā ꝓciosū opꝰ eiꝰ oīo pierat. nec decebat vt qꝺ deus de bouine ꝓposuerat: penitꝰ ānihilareꝭ. nec eiꝰ ꝓpositū ad effectuz duci poterat: nisi genꝰ humanū ab ipso creatore suo taliꝭ liberareꝭ. Jā g̃ hēm' ex ꝓdictis q p boīez deū ꝺz fieri reparatio humani generis ⁊ satisfactio peccati.

Equitur de ꝺuenientia incarnatōis. circa quā ingrēda sunt ista ꝓmo de ꝺuenientia incarnatiōis posita nā lapsa. Deinde de ꝺuenientia incarnatiōis: si nō fuisset nā lapsa. Itē q̄ ad ꝓm ꝓ q̄rit' in ꝓmis de ꝺuenientia incarnatōis a pte vnibiliū ī gñali. Deinde a pte vnibiliū ī spāli.

Itē a pte unibiliū ī spāli q̄rit' ꝺ ꝺuenientia vnibilitatis ex pte oīne nē. vtrū dīna nā sit vnibil'. Utrū abstractis psonis sit vnibil'.

Utrū sit vnibilis ī vna psona tm: vl' etiā in plib' psonis. Deinde dato q ī vna tm queriē in qua. Itē ex pte būane nē q̄rit' ꝺ vnibilitate p opatiōez ad nām angelicā. Deinde de vnibilitate p opatiōem ad oēm aliā creaturā. Deinde vtrū būanitas assumpta debeat esse nr̄i generis. vtrū homo ille potuit esse Adā. Deinde vtrū hō ille debuit plasmari p viā generatōis. Utruz de viro sine muliere. Utrū de muliere tm

Primo ergo queri tur ī generali vtrū dīna nā: ⁊ humana sint vnibiles ad inuicē. Aug'. ī li. de aīa ⁊ spū. Silia gaudēt silib'. Ex ꝟ. n. ē corꝛ vnibile aīe. qa ī ſimū aīe. ſ. fantasma vel fantasticus spūs. et supmū corꝛis. s. sensualitas silia sūt g̃ cū nā dīna ⁊ humana sint siles. cū sit hō ad imaginē dei factꝰ. pz q sunt vnibiles.

Itē Aug'. in li. de aīa ⁊ spū. Sic supmuz aīe. s. intelligētia sue mēs imaginē ⁊ similitudinē gerit sui supioris. ideſt dei. vñ ei' susceptiua eē potuit et ad vnionē psonalē. sic supmū carnis. ſ. sensualitas aīe gerēs similitudinē: ad vnionē psonalē ei' cēntiā suscipere pōt. Silis g̃ ē opatio quātū ad vnibilitatez mētis: que ē supma ps aīe ad deū. ⁊ sensualitas: que ē supmū carnis ad animā. Si g̃ sensualitas carnis nālr̄ ē unibil' ipsi aīe vnione psonali. ita nāli ordine aīa būana erit vnibilis deo vnioe psonali. Conꝛ. Oīa vnibilia sunt silia. Sz oīs silitudo ē ꝺ aliquam foūā cōez. g̃ oīa vnibilia bñt aliq̄ foūā cōem. Sz nō ē accipe aliqd cōe dei ⁊ boīs: sine creatoris ⁊ creature. nec ī gñe nec ī spe g̃ nō ē accipe aliq̄ mō silitudinē inter deū ⁊ boīez. ergo nā dīna ⁊ būana ñ sūt vnibiles

De ꝺuenientia incarnationis vbi 14.

Universidad de Deusto
Biblioteca

zª rō ad idem. Nulla inter q̄ ē penit⁹ di/
stātia imp;oportōabil sunt vnibilia. Sz cre
ator ⁊ creatura sunt hi⁹. ga distātia ē inter
hec infinita. sic inter finitū ⁊ infinitū. ergo
nullo mō sūt vnibilia. Rº. dō q silitudo
duplr attēdif inter aliq̄. Aut fm formā cōez
pticipatā ab illis. et b mō nō ē silitudo aliq̄
inter nām dīnā ⁊ būanā creaturā. Uel fm
ocueniētiā ꝓportōis vnius ad alterum. et b
duplr. Uno mō ꝯpādo duo ad tertiū. et b
mō iusticia increata ⁊ creata ocueniūt. ꝙ nō
ī aliq̄ forma coī genē vel spē. ga iusticia in/
creata ē sba dīna. Justicia ēo creata est q̄li/
tas. Sz ocueniūt ī bītudine ad eūdē effectū:
q ē reddē vnicuiq; qđ suū ē. Alio mō attē
dif hec silitudo ꝯpando vnū ad alterz. vt si
dicaz. Deꝰ ē bonꝰ. creatura ē bona. bonitas
increata ē bonitas p essentiam. s. ipse deꝰ. et
ad hāc ordinaf bonitas creata. Hoc g̃ qđ di
co ordinari ad illā: facē ocueniētiā ⁊ silitudi/
nē bonitat⁹ create ad increatā. Nō tñ ē dō.
q bonitas increata sit silis bonitati create.
ꝙ eꝰ. ga nūq; determinaf silitudo respectu
alicꝰ deterioris: ꝙ respectu maioris vel eq̄lis
Sic g̃ domꝰ in ope similis ē domui vel arti
ī mēte. eo q facta ē ⁊ ducta ī esse fm illā. ꝙ nō
dr eꝰ ars similis domui. Ita creatura silis
dr creatori. ga ē ordinabilis illi. et nō eꝰ. q̄
silitudo attēdif ī ordīe uel bītudīe uniꝰ ad
alterā. et ex b sūt vnibiles. Ad zᵐ dō. q
q̄dā ē distātia essentialis rei ad rē. et b mō
infinita ē distātia nᵉ dīne ad nām creatā.
Alia ē distātia rez fm esse ordinis. et hec nō
ē infinita creature ad creatorē. et fm istam
minꝰ distat hō a deo: q̄ aliq̄ alia creatura.
ga vltimū corpꝰ in nā ē corpus būanū cō/
municās cū oī corpe in nā. Similr vltima
forma in nā ē aīa rōalis. Et inde ē q omnia
alia ordinaf ad hoēz. et ideo est ꝓpinquior
deo. et ita est ei vnibilis.

Sequitur de ocueniētia in/
carnationis a
pte unibiliū ī spāli. Et q̄rif vtrū nā dīna sit
vnibilis būane. Ad qđ sic obr. Oē unitū est
terminatū. q̄ oē unibile ē terminabile. Sed
nullū infinitū ē terminabile. q̄ nullū infini
tū ē unibile. Sz nā dīna ē ifinita. q̄ ipsa nō
ē vnibilis. Si dicaf q nā dīna in se ꝯsidē
rata nō ē terminabilis. ꝙ fm q cā. ga cā quo
dām mō terminaf ad suū effectū. Cōr. fm q
cā est ī rōne potētie. sequ q̄ q potētia dei sit
terminata. qđ ē falsuz. Itē oē vnibile est
potētiale respectu unionis. Sz oē potētiale ē
impfectū respectu maioris pfectōis. Si g̃ oīs
impfectio relegaf a deo. g̃ ⁊ unibilitas.

Cōr. Dei potētia ē ī oēz actū: q nō ponit
inordinatōez uel defectū. Si g̃ unire nō po/
nit inordinatōez uel defectū. g̃ dīna poten/
tia pōt sibi unire būanā nām. ga b quod ē
unire sibi nō ponit defectū aliꝰ uel inordina/
tōez. ꝙ sūmā pfectionē ⁊ ordinē. Rº. Infi
nitū dr duplr. s. qđ nec finit aliqd nec finit
ab aliquo. et sic ē dīna eēntia īfinita ab eter
no fm se. ga sic nō finit nec finit ab aliq̄. Uel
dr īfinitū: qđ nō finit ab alio: ꝙ finit aliud. et
b mō dr īfinita fm q ad ipsaz ordinaf crea
tura. Et ista distīctio br ex bītudine huius
ꝓpositōis in. addite p ꝯpōnē ei qđ ē finitū:
q̄ pōt dre abnegationē finiti ī q̄tū finiēs: uel
finiti īquātū finitū. Est. n. dicē dīnā eēntiā
finire creaturas īquātū ab ipsa sūt ut a ꝑn⁹
⁊ īquātū ad ipsā ordinaf vt ad finē. et sunt
fm ipsam. Nā sic dic Trimegist⁹. Dīna eēn/
tia ē sic spera ītelligibilis. cui⁹ cētrū ē ubiq;
circūferētia uero nusq̄. Inquātū. n. dīna
essentia ꝯsideraf vt res ī se pfecta est. cui⁹ nō
ē accipe finē bonitat⁹. et sic ꝯsideraf ut circū
ferētia. cui⁹ nō ē accipere finē nec ꝑn⁹. ꝙ ē ex
oīa. Sic ē de bonitate dei. Uel pōt ꝯsidera
ri ut ē ī creatura fimēs ipsaz ⁊ limitās ⁊ de
ducēs. et sic dr cētrz. qa sic cētrū finit lineas
et ab ipo linee deducunf. ita creator finit cre
aturas et limitat ⁊ deducē eas. Ad zᵐ ēo
. s. Oē unibile ē potētiale respectu uniōis ꝛc
dō. q duplex ē potētia. s. actiua ⁊ passiua.
Si loquamur de potētia passiua: sic uerz est
q nā dīna nullo mō ē unibilis. ga qđ ē uni
bile hoc mō ē potētiale respectu maioris p/
fectōis. ga g̃ nō est potētiale: q potētia dei p
ficiaf ex actu ī carnatōis. ꝓpter b nō ē ponē
fm uiā istā dīnā nām unibilē. Si aūt loqua
mur de potētia actiua sic nā dīna ē unibilis
humāe. ga ī deo ē potētia actiua: ut sibi uni/
at nām humanā. unibile igit dr de nā dīna
fm potētiā actiuā. s. q possit sibi unire nām
creatā. De nā ēo humana dr fm potētiam
passiuā. eo q possit uniri. et ī hoc fuit sūma
ostēsio ⁊ māifestatio sue potētie. Pōaf eīm
q nō possit uniri actiue nᵉ humāe. b nō dicēt
esse pfectōis ī deo. Et sic ꝺcedēdū est q nā
dīna ⁊ humana sūt unibiles.

Postea queritur utrū abstr̄
ctis psonis sit unibilis dīna nā. et ostēdif q
nō. Supponim⁹. n. q vnio ī dīnis sit sbalis:
⁊ nō accidētalis. Sz oīs vnio sbalis ē nᵉ: vel
psone. ga ī sba dīna nō ē reperire nisi nāz vl
rēnᵉ. Res ēo nᵉ ē psona: vbi cōtīgit repire
psonā. vnio g̃ sbalis erit ī nā uel ī psona. Si
igit dīna nā vnit būane: b erit vel ī vnita
te nᵉ. vl pᵉ. Sz pᵉ nō. quia iā positū ē q pᵉ sūt
abstracte. Cū g̃ vnio supponat ens: erit illa
vnio ī unitate nᵉ. g̃ cū hoc sit impossibile. sic
hic ita mōstraf: nō vnieē dīna nā humane ī
unitate nᵉ nec pᵉ. vt pz ex dictis. g̃ nullo mō
ē unibilis abstractis psonis. Ad idē euidē
tiꝰ arg⁹. Ansel. Si unireē dīna nā būane nō
abstractis psonis: aut ipsa dīna nā mutabiē
ī būanā. aut eꝰ. aut fiet tertia nā ex illis pꝰ
vnionē. vel saltē fiet vtraq; vnio ī alia nā.
Tertiū ē impossibile. ga ex hoc segf q dīna
nā sit possibil ad ulteriorē pfectionē. Itē
sequēf ex b q eēt aliqd: qđ neq; esset creatū
neq; īcreatū. s. id tertiū. Silr duo ꝑma sūt
īpossibilia. Aut eēt dicē post vnionē. nā di/
uina ē humana. et eꝰ. g̃ nō fiet vnio ī nā. silr
nec ī pª: cū ponāf eē abstracte. igit abstractis
psonis ꝛc. Si dicaf q hoc sit verz ꝺ psōis
īcreatis. vñ nō fiet vnio ī psona increata. ꝙ ī
psona creata. sic ī boīe aliq̄. Conr. nibilo
minꝰ adhuc segf inconueniēs. s. q dīna nā sit
possibilis ad maiorē pfectōez. et ita eēt māt
respectu vnitat⁹ create. Redit g̃ ad idē qđ
ꝑus. Si dicaf q illa ē talis vnio sic accñtis
⁊ sbiecti. ga būana nā ī illa vniōe uegñat ī
accñs. ga oē qđ aduenit rei post eē ꝛpletū
tenet modū sue nām accñtis. Talis aūt est
būana nā respectu dīne ī illa vniōe. Cōr
Ubicūq; ē vnio sbiecti ⁊ accñtis: accñs trā
sit ī vnitatē sbiecti ita q ē vnū numero cuz
ipso. vt albū ⁊ sor. cū dr sor. albus. g̃ fm boc
būana nā trāsiret ī unitatēm dīne: quod ē
īpossibile. Preterea sequēf q dīna nā eēt
sbm respectu būane. qđ itez impossibile ē.

Ad oppm sic. Abstractis psonis adhuc in
telligif dīna essentia: et intelligif ipsa oīpo
tētia sive sūma potētia. sapīa ⁊ bonitas. Sz
nō ē oīpotētia nisi dīna eēntia possz se unire
būane. g̃ si remaneat ī ipsa oīpotentia. pz q
abstractis psonis pōt se illi vnire. et ita est
adhuc unibilis. Item remanet scīa q̄ scit
suā oīpotētiā. et sua bonitas: qua nō vult dī
mittē perire creaturā būanā. hec aūt suffici
unt ad illā unionē ⁊ faciūt ipsā. g̃ abstractis
psonis p ītellectū adhuc ē vnibilis diuina
eēntia. Rº fm Anſ. De īcarnatōe ꝟbi nā
dīna ⁊ būana nō pñt iuicem mutari: nec ita
miscerī. ut q̄dā tertia fiat ex duab⁹: q̄ nec sit
dīna nec būana. g̃ in pª ncēe ē vnionē fieri.
dico g̃ q abstractis psonis nō ītelligo dīnam
nāz posse uniri. Et si aligs forte possz. b ītel
ligēdo nō ītelligo. ga sicut dic Jo. Dama. z.
li. Opz scire q nō fm termīatōez nᵉ uel ꝟbōez
uel alteratōez uel ꝺfusiōez caro dñi. i. būani
tas deificata dr. et sbdit auctoritatē theolo
gi Gregorii nisseni. Hoc nō fm trāsmutatōez
nᵉ fit. ꝙ fm dispēsatiuā unionē: q̄ ē fm ipositā
sim: fm quā ī dīsibilr deo ꝟbo unita ē. et eā
q̄ ē īuicē nāz circū īcessionē: vt aim⁹: ⁊ fer
ri ignitōem. et sbdit. Quēadmodū. n. ignitō
nō trāsmutat igniti nām: et eā q̄ ignis. ꝙ mō
strat ⁊ ignitū: ⁊ qđ ignuit. et nō vni⁹ ꝙ duo
rū ē demōstratiuū. Pretēa dō. q abstra/
ctis psonis nō pōt intelligi illa unio: ga nūq̄
ītellect⁹ nr ītelligit nām eē ī actu: nisi ī re nᵉ
sicut būanitatē eē ī actu nō ītelligo nisi ī ha/
bēte ipsaz. Silr igit nec dīnitatē ītelligo nisi
ī hñte dīnā nāz. hīs aūt illā ē pª uel ipositā
sis. Cū igit p rēnᵉ tñ sit ītelligibil⁹ vniri: cō/
stat q nō pōt ītelligi uniri: si abstrāhāf pᵉ siue
res nᵉ ab ipa nª. qđ pleni⁹ īfra uidebiť.

Also q dīna natura nō ītelligiť uni
bilis abstractis psonis: ꝺsequ/
ter ē qđ vtrū sit vnibilis ī pª vna nl ī plib⁹
psōis. Et q ī plib⁹ nr. Sic creatio ē opꝰ tri
nitat⁹. ita recreatō sive īcarnatō. Sz tota tri
nitas uniformiter se hz ad creatōez. nec ali/
qd attribuiť uni pᵉ: qđ nō alii q̄tū ad opus
creatōis. g̃ silr opus recreatōis toti trinitati
attribuiť. nec magis debz attribui pᵉ filii q̄
alii pᵉ. Sz recreatō facta ē per īcarnatōez. g̃
dīna natura ī trib⁹ psōis ē īcarnabil sine ī/
carnata. zª rō tal ē. i z°. c. pᵉ di. tertii libi
sētē. dic magr. Qz pr ⁊ fili⁹ ⁊ spūs scūs po/
tuerūt īcarnari. g̃ ptās ad īcarnādū fuit eis
coīs. g̃ p aliqđ coē ī ipis. Sz nihil ē coē ī ipis
nisi essētia. g̃ essētia ī pre ⁊ filio ⁊ spū sācto
potuit īcarnari. g̃ ī plib⁹ psōis potest fieri
īcarnatō. Itē qđcūq; esse hz dīna essētia
ī natura īcreata: pōt habē ī natura creata.
cū potētia dīna pcipue q̄ ad suū esse sit īter
mīabil. Sz ī natura īcreata habz esse ī trib⁹
psōis. g̃ ī natura creata potest esse dīna essē
tia ī trib⁹ psōis. Sz ī natura creata ē p īcar
natōem sive p uniōem. g̃ ī trib⁹ psōis. Ad
oppositū sic. Oīs unio uel ē ī unitate nature
uel ī unitate pᵉ. Si igit dīna essētia uniaf ī
plibus persōis: uel hoc erit ī unitate nature

Universidad de Deusto
Biblioteca

al'ī vnitate p^e. Sz n^e ñ. sic oñsuz ē ī alia qōe deducēdo ad īcōueniēs. silr nec p^e. ga ubi ē pluralitas psonaz: ibi ñ ē vnitas p^e. ga vnitas ⁊ pluralitaſ psonaz opponūt. Si ḡ unio dīne n^e cū humana terminat ad vnitatē p^e pz q ñ pōt ei vniri ī plurib^9 psonis. Jtez diuersas psonas eē unā eādēq psonā ī uno eodēq hoīe: ɔ negt itelligi. sic dic Anſel. ga ibi eēt repugnātia itellectuū. Sz si dīna eētia itelligaſ ī plib^9 psonis eē vnibilis n^e humane. esſet tūc itelligē ples psonas esse unā ḡ cū ɔ sit īpossibile. ⁊ pmum ē impossibile. Media pbaſ sic. s. q si dīna eētia vnireſ ī plib^9 psonis: itelligēnt p^e eē una īquātū illa nā ī q fieret unio triū psonaz itelligēt. nt ī athomo: uel sicut īdīduū: ñ ut spēs. vnde si trinitas psonaz assumēt hoīem uel būanitatē: illa būanitas ñ eēt coīs ut spēi. ſ ut in dīdui. Illud aūt indīduū aut ē p^a. aut ñ. et cū sit rōalis n^e indīdua ſba. ḡ eſt p^a. ḡ esſet itelligē plures psonaſ eē unā: qō nequit itelligi ſ^m Anſ. Et ɔ eſt qō dic Anſ. Si bō un^9 cū plurib^9 psonis ē vna p^a: ncēe ē plures psonas: q alie sunt: ad se iuicē eē unā eādēq psonā. Jtē īpossibile ē diuersaz psonaz ꝓprietatū eādē eē collectionē. Sed si ples p^e dīne assumerēt unū eūdēq hoīez: eēt diuersaz psonaz ꝓprietatū collectio. ḡ illō ē impossibile. Jtē si pr̄ ⁊ fi. ⁊ spūs. s. assūpsisset ɔ īdīduū ibſ. tē qcūq eēt ꝓprietas ei^9. eēt ꝓprietas pr̄is ⁊ fi. ⁊ spūs. s. Sz ꝓ vnionē ipſi^9 ad psonā pr̄is ī vnitatē p^e ē ꝓprietas Jbu ꝓprietas p^e pr̄is. q Jbs ē p^a generās. Jtē ꝓ vnionē eiusdē ad filiū ē ꝓprietas ei^9 ꝓprietas filii. ḡ Jbſ ē p^a genita. silr ꝓ unionē ad spm scm ē p^a pcedēs. Cū ḡ ꝓ vnionē ad q̄lz psonā bēat Jbs ꝓprietatē cuiuslz p^e. et q̄libz p^a coīcet ꝓprietates Jbu. seqt necessario q ꝓpetas cuiuslz p^e sit pr̄is. et silr filii. et silr spūs scī. et ita erit ibi ɔfusio psonaz. R^o Qm circa istā sacratissimā mām nihil ē temere asserēdum. quāuis Anſ. dicat. z. li. cur de^9 hō. Q plures p^e ñ pñt vnū eūdēq hominē assumē. ga ncēe ē ī una persona uniōez fieri. tñ dō sine ꝑiudicio. q cū oī vn^9 ⁊ idē hō: pōt supponi vna ⁊ eadē p^a. nel unū indīduū. Dria. n. ē inter indīduum ⁊ psonā. Persona. n. dic rē sūme discretā: nel distinctā ꝓprietate dignioꝛi. et inde est q nullo mō pōt un^9 ⁊ idē hō: g sit psona ul'assūpta ī unitatē p^e: assumi a trib^9 psonis. ga psonalitas dignioris ꝓprietat ñ potest eē ex pte būane n^e. nec etiā ex pte dīnaz psonaz: cuz sint tres p^e. Et iō relīqt q a trib^9 psonis ñ pōt assumi un^9 ⁊ idē hō ī unitate p^e. sic nec ē possibile tres psonas posse ɔfundi. Si ꝛo un^9 ⁊ idē homo supponat indīduū. s. ɔpositū hoc singulare ex aīa ⁊ corpe. ſ^m hūc modū posset ɔcedi: q tres p^e possent assumē ⁊ coīcare unū ⁊ eūdē hoīez: ut indīduū. Cui^9 modi aūt sit illa coīcatio: ñ ē hois diffinire

Ad p^m ḡ obm dicim^9 q ī creatiōe itelligit unū solū. et illud ē actio. et hz se uniformiter ad totā trinitatē. Sz ī incarnatione duo itelligūt. s. actio et unio. qō ḡ actiōis ē ī incarnatione uniformiter se hz ad totā trinitatē: sic ⁊ creatio. uñ sic tota trinitas creat: ita tota trinitas opata ē incarnationē. Sz ꝓter actionē adhuc intelligit unio uel relatio ad carnē rōne cui^9 supadditi. ñ ɔuenit fieri ī plurib^9 psonis. sic dictum ē. Ad z^m dō. q magr̄ logt ī snīs ɔ potētia īcarnādi ſ^m modū illū qui ɔcessus ē. Ad 3^m dō. q illō qō oī silr se hr̄e zc. iterptaſ quid in ad aliqd. qm qō oī ī p^a qōcūq esse zc. ɔ eē dic eē qd. ſ eē ī trib^9 personis ad aliqd ī z^a. qm dicit esse relatum.

Postea queritur

ī q persona dīna nā sit unibilis humane. et q̄rit hic duo. Primo utrū patri ɔueniat incarnari: sic filio. et silr utrū spūi scō. z^o utz pr̄i ⁊ spūi. s. sit possibile īcarnari ɔsilio ꝓpetur. Circa primum sic. ui detur q īcarnari ɔueniat pr̄i. Op^9 īcarnatōis fuit oñsiuū sūme potētie. Cū ḡ sūma potētia attribuatur pr̄i: uidet q pr̄i ɔueniat īcarnatio. Q autem ita sit. dic Jo. Dam. 3. li. i. c. De^9 ens perfect^9 perfect^9 hō fit. et perficit qō ē oīum nouoz nouissimū. qō solū nouū ſ̄ sole. per qō infinita dei ꝛtus oñdit. quid. n. mai^9 q̄ deum fieri hoīez? Ex quo relīqt q īcarnatio ē oñsiua sūme potētie. ḡ poti^9 ɔuenit pr̄i incarnari q̄ filio. Jtē dic Jo. Dam. q ī īcarnatione mōstraſ sūma bonitas ⁊ iusticia. bonitas qdē ga ñ deſpexit ꝓprii plasmati īfirmitatē. Sz uiscera ei^9 ɔmota sūt ī ipō cadēte: et manū porrexit. Justicia ꝛo qm hoīe uicto ñ alio: fecē uincē tyrānū. ſ silē sili reſaluauit Sz oñsio bonitat ⁊ iusticie attribuit spūi. s. ḡ spūi scō attribuit īcarnari poti^9 q̄ filio.

Conf. Anſel. z. li. cur de^9 hō. xi. c. Si q̄libz alia ꝑsona a filio īcarnareſ: essent duo filii ī trinitate. fili^9. s. dei ⁊ añ īcarnationē fili^9 ē. et ille q ꝓ īcarnatōem. et ille q ꝓ īcarnatiōnē erit fili^9 ꝛginis. et erit ī psonis īeq̄litas ſ^m dignitatē natūtatū. Jtē idē ī eodem. Dō ꝓ quo erat oꝛatur^9. et diabol^9 quē erat expugnatur^9 ambo falsā filitudinē dei per propā uolūtatē pſenserāt. uñ spālius q ad uersus filiū peccauerūt. que ꝛba filitudo patris crediť illi. ita q cui spāli^9 fit īiuria ɔueniēti^9 attribuiť culpe uindicta aut īdulgētia. Jtē idē ī eodē. Cōueniēti^9 sonat filiū supplicare pr̄i: q̄ aliā psonā alii. ḡ magis cōuenit īcarnari filio q̄ alii p^e. Et he sunt rōes Anſelmi. Jtē Hugo de scō Uic. in li. de sacramēt. Qui astutia: uicerat iustū fuit ut ñ fortitudine ſ prudētia vincēť. ut ī eodez q̄ se victo: exercerat: uiť sterneť. iuꝛ illud Job. zo. Et prudētia ei^9 pcussit supbū. Cū ḡ prudētia attribuat filio: potius ɔuenit filio īcarnari. Jtē Aug. 1. li. de trini. Cōueniēs ñ erat ut pr̄ ab alio mitteť: q ab alio ñ erat Cōueniēs aūt fuit ut pmo mittēť fili^9. qui a solo pr̄e ē. Deīde spūs. s. q ē a pr̄e ⁊ filio. p^m fili^9 venit ut hoīes liberareť. deinde spūs scūs: ut hoīes btificareť. Jtē Aug. ī eod Ut hoīes ex deo nasceręť: p ex ipſis natus ē de^9. Nō q̄suit ī terra nisi mr̄e. ga iam būit pr̄em ī celo. optuit nos filios fieri p adoptiōnē p illū q ē fili^9 n^e. Cū ḡ ad ɔ sit īcarnatō ut de filiis ire efficiamur filii grē: poti^9 ɔuenit ipſi filio īcarnatō. qō ɔcedum^9. Et qō obr̄ de ɔueniētia īcarnatōis ad pr̄ez rōe potētie ⁊ ɔueniētia bonitat ad spm. s. ñ arguit q īcarnatio ɔueniēti^9 ɔpetat pr̄i ⁊ spūi. s q̄ filio. Est. n. ɔueniētia ſ^m appropata ⁊ ſ^m propa. Cōueniētia ſ^m appropata ē q̄ assumitur ſ^m appropationē potētie pr̄i. sapīe filio. bonitat spūi. s. Cōueniētia ſ^m ꝓpa ē q̄ ē ſm propa pr̄is ⁊ filii ⁊ spūs scī. q̄ sūt paternitas filiatio. ⁊ spiratio. Faciēdo aūt ɔpationem ſ^m appropata: q̄ sunt potētia. sapīa. bonitas ad triplex gen^9 opatiōis dīne. s. creationis recreatōis. ⁊ glificatōis. Op^9 creatōis magis ē ptinēs ad potētiā. Recreatōis ꝛo ad sapīaz. Glificatōis ad bonitatē. sic pz ex dcīs Et ita cū sapīa appropeť filio: magis adhuc ſ^m hāc opatōez ɔuenit filio īcarnari. Sa ciēdo ꝛo opationē ſ^m ꝓpa magis ɔuenit ipi filio īcarnatio. Nā filio magis ɔueūt eē filiū q̄ aliis. Et itez sic tāqiť genologia Luce. 3. q̄ icipit ab Ada. g p̄ fuit fili^9 p adoptōez: cū ceciderit ab hac filiatōe cū tota posteritate sua: opz redire ad hāc p illū: q ab eterno est genit^9: et p illū regnari. Qō ḡ oī a Job. Dam. iō dr̄ vt oñdat q tota trinitas opata ē īcarnatōez filii. vñ ad ɔ designandū fuit ibi: qō ē sūme potētie. sūme sapīe. ⁊ sūme bonitat. Opus potētie fuit ostensum ī ɔ: q nouoz nouissimū fuit eleuatū ī vniōe cum deitate. Sapīe sūme op^9 fuit ibi oñsuz: eo q deceētissime recōciliatio facta fuit. ga per deū hoīez facta fuit recōciliatio hois ad deum. Op^9 ꝛo sūme bonitat quātū ad ptē mīe: eo q ñ despexit ꝓprii plasmat īfirmitatē. Quātū ꝛo ad ptē iusticie: eo q idē fuit vincēs: q añ fuerat victo^9. et q añ fuerat vincēs: fuit postea victo^9. Et iō dic Jo. i. c. 3. li. Q mōstrāť fil bonitas ⁊ sapīa ⁊ iusti^a ⁊ po^a di

Supposito q pr̄i ⁊ spūi scō ñ ogruat incarnari: ultēi^9 ē qō utz sit possibile pr̄ez ⁊ spz. s. īcarnari: sic filiū. Ad qō sic obr̄. Eo dr̄ res imago q̄ ī ea ē filitudo exprssa. ḡ cū exprssio: filitudo respū trinitat sit ī hoīe q̄ ī ceteris creaturis: recte dz hō eē imago trinitat. ⁊ ñ cetere creature. Sz eo ē res vnibil alii. q̄ ē filitudo ei^9 exprssa. ḡ eo ē res vnibilis alii: q̄ ē ei^9 imago. Si ḡ hō eque ē imago tot^9 trinitat. ḡ eq vnibilis ē hoī q̄libz p^a dīna. ḡ possibile ē patrē ⁊ spm scm incarnari. sic filiū. Jtē cuz caritas q̄ attribuiť spūi scō sit rō ad incarnatōez: eidē attribuēda ē īcarnatio poti^9 q̄ filio. vñ Mat. i. Qō ī ea natū ē zc. Sup illō glo. Sola caritas feē filiū īcarnari. Sz caritas attribuiť spūi scō. ḡ zc. Ad opp^m. i. li. cur de^9 hō. dic Anſ. Qōlz incōueniens deo seqť impossibile. Sz si alia p^a q̄ fili^9 īcarnareť sequēť īcōueniēs deo. ḡ ipossibile ē aliā psonā q̄ filiū īcarnari. Media pz. Incōueniēs. n. ē deo q sit ɔfusio dignitat psonaz. Sz si pater īcarnareť: cēt ī deo ɔfusio dignitatis psonaz. ga tūc necessario pr̄ dicēť eē filius et ita pr̄ ⁊ fili^9 ɔfusā hēret notationē. Non ḡ manēt tpalr̄ distinctio psonaz: sic eternalr̄. Jtē soli filio ɔuenit eē filiū. pr̄i ꝛo ⁊ spūi. s. viscōueniret eē filiū. ga ex ɔ sequēť ɔfusio ꝓpetatū. Si ḡ aliez viscōueniētia ī dīnis ē ipossibil. ḡ ipossibile erat pr̄em vel spm. s. īcarnari: seu filiū hois fieri. R^o dō. q est posse dīnū duplr̄. s. posse absolute. et ſ^m mō dr̄. 3. senti. Aliez psona potuit īcarnari. Et ē posse de ogruētia. et hoc mō soli filio ɔuenit īcarnari. Ad p^m ḡ dō ſ^m q dic Aug.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Est solū imago ñ ad imaginē. sicut filius ī
dīnis:q ē imago pris: ⁊ ñ fal⁹ ad imaginē
Et ē imago ad imaginē:sicut bō q ē imago
.s.silītudo expssa.et ē ad imaginē.s.exēplar
dīnū.Et aliqd ē ad imaginē tm ⁊ ñ imago
sicut irrōnalis creatura.ga ñ ē silītudo dei
expssa.et tm ē facta ad exēplar dīnū:⁊ ī esse
deducta.Nō g̃ gerit ī se silītudinē dīnā ex
pssam. Et hec expssio potest eē quātum ad
potētiā:nel quātū ad essentiā et nā̄.Quātū
ad potētiā sic dic Aug.q̃ in supioi pte aīe
.s.mēte ē bō imago trinitat.quātū.s.ad po
tētias:q̃ sunt ītelligētia.memoria.uolūtas.
Scōz b̄ dico q̃ bō ē eque imago trinitat to
ti⁹.Ul' pōt esse illa expssio quātū ad eēntiā
⁊ nām.Et ſ⁹ b̄ ñ dr̄ bō eque esse imago to
tius trinitat. ſ magis filu. ga bō ſ⁹ eēntiā
ē ens ab alio:⁊ ab eo ali⁹. Nz g̃ ptātē pducē
di ex se psonā. Pr̄ aūt ē ens ñ ab alio: a quo
ē ali⁹. Spūs.s.ē ens ab alio vel aliis.ñ tm ab
ipso ali⁹. Filī⁹ ē ens ab alio:et a quo ali⁹. Nō
igit ſ⁹ ꝓprietatē p⁹ ñ ofiguraf patri:in quo
ñ inuenif q̃ sit ens ab alio. Silr nec spūi scō
ga ñ īuenif q̃ ab ipso.s.spū.s.sit ali⁹. ſ b̄ to
tū īuenif ī filio. et ideo magis opetit q̃ sit
unio ſ⁹ ofiguratione ad ꝓprietatē p⁹ filii:
q̃ ſm cōfigurationem ad ꝓprietatē persone
alteri⁹. Ad aliud dō. q̃ ī īcarnatiōe duo
sunt.s.actio ⁊ relatio.Si g̃ loq̄mur de actōe
dico q̃ illa ꝺuenit toti trinitati. ga tota tri
nitas fecit īcarnatōez.tñ ſ⁹ approbatiōem
ſ⁹ qō dr̄ q̃ potētia attribuif pri.sapīa filio
bonitas uel caritas spūi scō.dō q̃ magis at
tribuif illa actio īcarnatōis spūi scō q̃ alte
ri p⁹.ga amor fuit.q.motiuū dei ad īcarna
tionē.s.ne periret gen⁹ hūanū. amor ꝺo at
tribuif spūi scō. et iō dr̄ q̃ xp̄s nat⁹ ē ⁊ cō
cept⁹ ē de spū.s.Nz rōe relatiōis dico q̃ soli
filio dz attribui īcarnatio.ga quātū ad uni
onē magis īuenif ofiguratio nature hūane
ad psonā filii q̃ ad aliquā aliā psonā.

Postea queritur de

unibilitate ex pte hūane n⁹.cū b̄tū sit de ea
ex pte dīne n⁹. Et p̄ querif de ea p opatiōez
ad nāz angelicā.que.s.nā sit ꝺnibilioꝛ dīne
n⁹.utrū hūana uel angelica. Ad qō sic Jſi
doꝛ ī li.de trini.Quāto ſbtilioꝛ ē nā:tanto
pleni⁹ assistit ad silītudinē dīne ꝺnitat ex
pressa. Nz nā angelica ſbtilioꝛ ē q̃ humana.
q̃ magis ē ad silītudinē dīn e n⁹ q̃ hūana.ſi
g̃ eo ē ꝺnibilitas quo silītudo. nā angelica
magis ē ꝺnibil' dīne n⁹ q̃ humana. Jtez
angel⁹ simplicioꝛ ē q̃ aīa.ga angel⁹ sine ītel
ligētia ē ſba spūalis corpoi ñ unibil'.Sz aīa
rōnal'lz sit ſba spūalis:corpoi tñ ē unibilis
g̃ ē opositionis n⁹:q̃ angel⁹. g̃ dissimilioꝛ est
dīne simplicitati: ⁊ magis distans ab ea: q̃
angel⁹.g̃ min⁹ ē ꝺnibil' dīne n⁹. Ad ſ rñ
dēt qdā q̃ angel⁹ ñ ē adeo ꝺnibil' dīne n⁹:
sicut bō. ga bō ī se repītat totalitatē dīni
exēplaris. angel⁹ aūt ñ.qō pz. ga ī exēplari
ē reperire rōnē uel ideā n⁹ corporalis ⁊ spū
alis.ga est exēplar rei corporalis ⁊ spūalis.
Sz ī angelo ē tm nā spūalis. ī hoīe ꝺo ē nā
corporalis ⁊ spūalis. et ita bō exp̄mit totaz
rōnē dīni exēplaris.angel⁹ autē ñ. Et ideo
magis ē ꝺnibilis q̃ angel⁹. Conr̄.Dio⁹. ī
li.de dīnis noīb⁹.c.4..Angel⁹ ē imago ⁊ ma
nifestatio ñ appētis luīs:et speculū ⁊c.totaz
si possibile ē:recipiens spēm.Et appellat ibi
spēm.formā exēplarē.s.sapīaz dīnā:quā ipe
angel⁹ recipit ſ⁹ possibilitatē suā.sicut spe
culū recipit spēz rei.g̃ āgel⁹ ē magis ꝺnibil'
ſm totalitatē exēplaris:quā magis repītat
q̃ bō. Jtē.i.ecclīastici.i. ꝓrimo oīuz crea
ta ē sapīa. Doc ñ pōt ītelligi de sapīa īcrea
ta.ga ipsa nō ē creata.g̃ b̄ ītelligitur de nā
angelica:q̃ dr̄ esse sapīa.Sz qō ꝓmum oīum
creatū ē īmediatu⁹ se bēt ad ꝓncipiū.et qō
īmediati⁹ se bz ad ipm: ꝺnibili⁹ ē ipsi. g̃ an
gel⁹ cū īmediati⁹ se bz ad ipm: unibilioꝛ est
dīne ſbe ī nā q̃ homo. ga ē spūalioꝛ ⁊ sim
plicioꝛ.g̃ quātū ē ex pte n⁹: angel⁹ ē ꝺnibili
oꝛ.Silr ⁊ quātū ē de rōne p⁹. ga opositioꝛ ē
rō p⁹ ī hoīe q̃ ī angelo. ga ī angel' attēdif
distīctō psonal' quātū ad qualitatē tm. Jn
hoīe ꝺo quātū ad originē et qualitatē. sicut
dicit Ric.de scō vic.in li. de trini. Origīe
.n. differt vn⁹ bō ab alio. ga vn⁹ ē ab alio.
⁊ qualitate coī ſm ꝓprietates ꝺsequētes eēn
tiā:cuiusmōi sunt accīntia coīa ul' ꝓpria. Sz
angel⁹ ab angelo ñ differt origine.ga vnus
angel⁹ ñ ē ab alio.g̃ cum ī dīnis sit rō psone
quātū ad distīctionē illā: que ē origīe solū.
Jn hoīe ꝺo ſm utrūq; modū:pz q̃ distīctio
psonalis ī angelo simplicioꝛ ē:⁊ magis acce
dēs ad distīctōez psonalē ī deo q̃ ī hoīe. g̃
angel⁹ ē ꝺnibilioꝛ dīne ſbe quātū ad rōnez
p⁹ ⁊ n⁹. Jtē Aug.ī li.de spū ⁊ aīa.So aīa
imago est:quo dei capax ⁊ ꝓticeps esse pōr.
capax p ītellectū.pticeps p affectū.g̃ si āgel⁹
ſm utrāq; potētiā:⁊ cognoscitiuā ⁊ moti
uā siue affectiuā:magis ē ei⁹ capax ⁊ pticeps

g̃ ⁊ magis ē ei⁹ imago.g̃ ꝺnibilioꝛ. Item
Aug.ī li. de aīa ⁊ spū. Aīa ſm mētē ē bēns
imaginē dei ī potētia cognoscēdi: et silītu
dinē ī potētia diligēdi. Sz hec duo magis
repiūt ī angelo. g̃ rō imaginis est magis in
ipō. g̃ ē ꝺnibilioꝛ. Jtē Aug. ī li.de trini.
So aīa imago dei ē:q̃ memīt.intelligit.⁊ di
ligit eū:a quo facta ē.Sz isti aū magis repe
riūt ī angelo.g̃ ē magis imago q̃ aīa hūana
g̃ ē ꝺnibilioꝛ. Ad opp⁹ ꝺo sic. Aug.ī ser
mone de imagine.Nulli alii creature dedit
de⁹ q̃ sit imago:q̃ hoī.g̃ nō angelo.Si ergo
imago est expssa silītudo:nulli alī dedit:q̃
esset expressa silītudo:q̃ hoī.Sz expssam silī
tudinē segf ꝺnibilitas.g̃ nulli alii creature
q̃ homini dedit q̃ esset deo ꝺnibilis.

Responsio dō q̃ silītudo cre
atura rōnalis ad
deū ſ⁹ plura ē ī homine q̃ ī angelo.ē.n.silī
tudo in nā.ī p⁹.ī potētia.Jn nā. ga sic dicit
Aug.ī sermōe de imagine. Sic de⁹ ꝺbicq; to
tus ē: oīa viuificās monēs ⁊ gubernās: sic
aīa ꝺbicq; ī suo corpe tota niget monet ⁊ gu
bernat. qō nō ꝺuenit angelo. cū ñ sit ſba ui
uificādo corpi attributa. Jtē ī hoīe ē silī
tudo ī psona.ga ī hoīe ē rō psonalis ſ⁹ or
dinē origīs.ga bō ē ab hoīe:sicut ī dīnis ꝺ⁹
a deo. Angel⁹ autem nō ē ab angelo. Jtē
ī hoīe ē silītudo ī potētia.ga ī hoīe ē poten
tia rñdēs totalitati exēplaris. ſ⁹ q̃ ait Au
gu. Aīa ad similitudinē toti⁹ sapīe facta oī
um similitudīes ī se gerit. Cū.n. ī dīno exē
plari sit rō eē corporalis ⁊ esse spūalis inue
nif ī aīa:et ī hoīe vtrq; corporale ⁊ spūale
esse ⁊ posse ⁊ potētia ad corp⁹ ī aīa. et potē
tia ī se abstracta.qō ñ īuenif ī āgelo.Ex bis
g̃ pz q̃ nā hūana ē ꝺnibilioꝛ dīne q̃ āgelica

Ad ꝑmā aūt rōnē sumptā ex auctoritate
Jsidoꝛi dō.q̃ ꝺtingit ꝺsiderare dīnā essen
tiā absolute.b̄ ē ñ put ē cā:neq; put ē ī per
sonis.Uel ꝺtīgit ꝺsiderare ipsam non abso
lute sine ꝺ abstractā.ſ put ē cā: ⁊ put ē in
hñte eā.hoc ē ī re n⁹ siue ī psonis. Primo
mō dō.ſ⁹ q̃ ꝺsideratur ut abstracta.q̃ ipse
angel⁹ magis exp̄mit dīnā unitatē:⁊ magis
existit ad silītudinē dīne unitatis. ga rōne
maioris simplicitatī magis accedit ad nām
ꝺnibilitatī dīne; put sic ꝺsideraf dīna nā.
Si aūt ꝺsidēf dīna eēntia ꝺ cā:⁊ put nō ē
abstracta a psonis.sic bō magis exp̄mit simi
litudinē ipsi⁹ q̃ angel⁹. ga sic dcm ē: bō est
magis repñtativus cause exterioris dīne q̃
angel⁹. Jtē sicut dictū ē:rō psonalitatī sic
ē ī deo: magis exp̄mit ī hoīe q̃ ī angelo.
Determinatū ē supius.q̃ dīna essentia put
ꝺsideraf penit⁹ ꝺ abstracta a psonis:ñ ite!
ligif eē ꝺnibilis.Sz solū put ꝺsideraf ī re n⁹
siue ī psonis.Et ideo a pte illa:qua angelus
magis exp̄mit similitudinē illi⁹:ñ ē ꝺnio cū
dīna nā.ſ solū a pte illa qua bō ei⁹ similitu
dinē magis exp̄mit.et iō nā hūana ē ꝺnibi
lis deo:⁊ ñ angelica. Ad z⁹ dō.q̃ ñ ualz
nā hūana ē cōpositioꝛ q̃ angelica. g̃ minus
unibilis.instantia.Corp⁹ simplex sicut elemē
tū.ꝓpter nām simplicitatī magis accedit ad
nām aīe q̃ corpus ꝺpositū sine elemtatū. g̃
magis ē aīabile.istō nō segf.Imo oppositū.
aīa.n. ga simplex ē iō exigit corp⁹ ꝺpositū.
ga quāto aliqd simplici⁹ ē ī nā:tanto multi
plici⁹ ī ẋture.Cū g̃ anima sit forma simplex:
īmo simplicissima inter formas creatas ꝺni
biles:pz q̃ ipsa ē multiplex ī ẋture: ⁊ ꝺuer
saz opatōum p̄n⁹. ita q̃ ei⁹ actōes nō sunt
ꝺnuſmodi: cū plures bēat vires. Et ideo
cū p corp⁹ opef:necesse ē ut ei rñdeat corp⁹
ꝺpositū ⁊ ꝺuersaz nāz:sic elemētatū:et ñ
ꝺni⁹ n⁹:cuiusmodi ē elemtū.ga p illō ñ opa
ref nisi uno mō. Regrif g̃ corp⁹ elemētatū
organizatū:ꝺ q̄lz uis aīe ꝺpans p organū
opef p organū sibi ꝓportiōabile.Sic g̃ ex pte
ista dō.q̃ cū dīna essentia sit simplicissima:
lz corpus hūanū sit ꝺpositū: poterit tñ fieri
unio n⁹ hūane cū dīna: sic corporis ꝺpositi
cū aīa simplīa.vñ ñ segf ē ꝺpositioꝛ hūana
nā. g̃ min⁹ ꝺnibilis. Ad ȝ⁹ qō obr̄ ex au
ctoritate Dio.dō.q̃ exēplar dīnū exp̄mit in
creatura ꝺuplr̄.Uel quātū ad cognitiōem.
Uel quātū ad esse. Quātū ad cognitōez ꝺu
plr̄.s.actu vel potētia.Dico g̃ q̃ quantū ad
cognitōez actu exp̄mit ī āgelo exēplar dīnū
ga angel⁹ cognoscit p similitudinē omnez
creaturā sibi inditā a cā exēplari a creatiōe
sua. Silr aīa b̄ bz q̃tū ad potētiā.ſ ſ⁹ viā
essendi maioꝛ ē expssio dīni exēplaris ī hoīe
q̃ ī angelo.ga bō bz similitudinē cū oī crea
tura.s.corporali ⁊ spūali: quaz rōes sunt ī
exēplari dīno:qō ñ bz angel⁹.Et ita homo ē
ꝺnibilioꝛ:cū ſ⁹ viā essendi magis exp̄mat si
militudinē exēplaris dīni. Ad aliud de
ecclesiastico.qō obr̄. q̃ ꝑmo oīum creata est
sapīa:dō.q̃ creatura ꝺuplr̄ ordinat ad deū
.s vt a quo ē.⁊ vt ad quē ē.Scōz g̃ illū mo
dū:quo ordinat creatura ad deū vt a quo ē
ñ ē ꝺnibilis creatura creatori.ga vnio bēt

Universidad de Deusto
Biblioteca

esse ꝑ⁹ accessuz:⁊ ñ ꝑ⁹ recessuz.ꝑm aũt hũc modũ recedit creatura a creatore. et ꝑ⁹ ꝺ ꝓcedit illa rō.Sꝫ ꝑ⁹ ꝙ ordinat ad deũ ut ad finē.sic accedit.Et ꝑm istam viaz magis accedit aīa ad deũ:q̄ ⁊ angel⁹:quo ad hoc:qm̄ homo ē vltima creatura:⁊ vltima ī ordine vniuersi:⁊ finis aliaꝝ creaturaꝝ:qō ñ angelus.et ita vnibilior: ga magis accedēs.

Ad aliud qō obr̄.ꝙ hō min⁹ assimilat cũ deo ī nā ⁊ psona q̄ angel⁹: iā pz hoc esse falsum. ga quātū ad nām hō assimilat simplr̄.⁊ similr̄ quātū ad psonā. Et si obiciat.ꝙ ꝓsitior ē rō psonalis ī hoīe q̄ ī angelo: ⁊ ita minus vnibilis.dō.ꝙ nō. ga illa rō psonalis ī angelo nō assimilat rōi psonali ī deo.ĩmo magis .q. tenet nām opponis. ꝑ in hoīe assimilat rō psonalis rōi psonali ī deo. Qualitas etiā ⁊ ozigo solũ faciũt distinctiōez ī psonis.ꝑ ī dīna nā ē psona ꝑm rōnē ozigis ⁊ nō qualitatis. ga q̄litas dr̄ ibi forma singularis.una aũt ē singularis dīnitas:⁊ eadē ē ī trib⁹ pr̄sōis.Jn āgel aũt ē distinctio psonalis ꝑ⁹ q̄litatē solũ ga un⁹ forma sua singulari differt ab alio angelo. Jn hoīe aũt ē vtroqꝫ mō.et ita rō personalis ī deo ⁊ ī angelo magis se bēt modo oppsito q̄ ī hoīe ⁊ deo:nec ī pedit vt victũ ē ꝺpō vnionē. Ad aliud qō obr̄.ꝙ maioz capacitas ⁊ pticipatio dei ē ī angelo q̄ in hoīe:dō.ꝙ ista capacitas penes cognitionē ī angelo ē maioz capacitas ⁊ pticipatio q̄ ī hoīe:quātū ē de nā ꝺcitōis.ꝑ hec ñ ē causa sufficiēs vnibilitat̄. Ad aliud dō.ꝙ imago dic̄ silitudinē exp̄ssam. exp̄ssio aũt silitudinis attēdit̄ ñ solū ꝑ⁹ opatōez vni⁹ ptis.ꝑ totius ad id cui⁹ imago ē. quia ḡ homo ꝑm opatōez toti⁹ ad deũ magis ē ī imitatōe q̄ angel⁹.put sup̄ victũ ē. ideo ⁊ magis ⁊ ꝑi⁹ ē imago q̄ angel⁹:quānis angel⁹ ꝑm ptē cō parat⁹ ad deũ sic obiciebat:possz dici silr̄ior. Aug⁹ ꝺo determinat imaginis rōem ī hoīe ī illa auctoritate ꝑ⁹ ptē:nō ꝑm totũ eē hoīs

Ad alind dō.ꝙ isti act⁹.s.memīsse.intelligere ⁊ diligē eũ a quo creatura rōnalis est facta:pñt esse duplr̄. Uel ī potētia ad memini sse ⁊ cognoscē ⁊ diligē deum ī sua nā.i. ī nā creature:ī qua ipsa facta ē.Et hoc modo isti act⁹ magis ꝺueniũt hoīi:et magis sunt ī hoīe p imitatōez ad deũ q̄ ī angelo.ga cognoscet deũ ī sua nā.s.bũana. Uel pōt eē ī alia nā:in qua rōnalis creatura ñ ē facta.et hoc mō magis ꝺueniũt angelo. Quia ꝺo imago attēdit̄ ꝑm ꝙ ista attēdũt ī maioꝛi ꝺformitate.ꝑmo autem mō maioꝛ ē ꝺformitas.iō hō ꝑm ꝺ erit magis imago q̄ angel⁹ cũ sit nat⁹ ad memīsse ⁊ itelligē ⁊ diligere deũ ī sua nā.q̄ bũana ē:et vnitū sue n⁹. vñ Job.19.Jn carne mea videbo deũ saluatorem meum.

Postea queritur de

vnibilitate bũane n⁹ ad dīnā p ꝺparationē ad creaturā:sic ad vniuersũ.et q̄rit̄ vtrum vnibilioꝛ sit nā vniuersi deo: q̄ bũana: vel min⁹. Et ꝙ magis sit vnibilis nā vniuersi dīne q̄ bũana nā dr̄. Effect⁹ vlis magis assimilat̄ cause vli q̄ effect⁹ pticularis.Sꝫ de⁹ ē cā vlis.vniuersi ꝺo effect⁹ ulis ē.et hō effectus pticularis. ḡ magis assimilat̄ vniuersum deo q̄ hō.Sꝫ maioꝛē assilatōem segt̄ maioꝛ vnibilitas. ḡ uniuersũ magis unibile ē deo q̄ hō. Jtē ad idē triplex ē mūd⁹.s.archētip⁹.de quo dic̄ Boeti⁹ ī.3ᵉ de ꝺso.ꝑulchꝛ pulcherrim⁹ mēte gerēs.Et ē ille mūd⁹ ītel ligibilis. Jtē ē mūd⁹ sensibilis uel sensual. et iste ē duplex.s. maioꝛ ⁊ minoꝛ. maioꝛ est uniuersuz.minoꝛ ē ipse homo.et dr̄ universuz otinētia rez corpaliū ⁊ spūaliū. minoꝛ ꝺo ē hō.et iō dr̄ hō oīs creatura.ga hō bēt ꝺueniētiā cũ oī creatura. Sꝫ minoꝛ mūdus magis elōgat̄ a mūdo archetipo: et minus accedit ad ipsum q̄ maioꝛ mund⁹.cũ dicat̄ diminutiue respectu maioris mūdi. ḡ maioꝛ mūd⁹ q dr̄ uniuersum īmediati⁹ se habz ad mūdū archetipū q̄ mūd⁹ minoꝛ:q dr̄ hō. ḡ unibilioꝛ ē mūd⁹ cũ ipso deo sine mūdo archetipo:qō idē ē:q̄ minoꝛ mūd⁹ qui est hō.

Jtē bonū pficit̄ bonitate.ḡ bonū pticlare pficit̄ bonitate particulari. et bonū ulē ulī bonitate. ḡ cũ hō sit bonū pticulare: pficit̄ pticulari bonitate. Et cũ uniuersū sit bonū ulē.ga ī z° gñ.hr̄. Uidit de⁹ cūcta q̄ fecerat: ⁊ erāt ualde bona. Jn uniuerso erāt ualde bona.ḡ uniuersū pficit̄ bonitate uniuersali Sꝫ sūma bonitas ē bonitas uniuēsalis.ergo magis ꝺpetit ꝙ uniat̄ sūma bonitas que est de⁹:uniuerso.et uniuersū cũ illa q̄ homo.

Ad opp⁹ sic.Magis assimilat̄ effect⁹ uniuersalis unit⁹ cause uniuersali:que ē unitas q̄ effect⁹ uniuersalis multiplicat⁹.Si ḡ hō ē effect⁹ uniuersalis ⁊ unit⁹.oēs.n. n⁹ uniunt̄ ī hoīe. reꝝ ꝺo uniuersitas ē effect⁹ uniuersalis multiplicat⁹ siue ñ unit⁹.Cā ꝺo uniuersalis: que ē de⁹:ē unitas. ḡ magis accedit ad illā bō q̄ uniuersum. ḡ magis ē unibilis illi.

Jtē rei que ē simplex.⁊ una nā magis assimilat̄ qō ē ꝺpositū et una nā:q̄ qō ē ꝺpositū ⁊ plures nes ꝓpter duplicē oppositiones. Sꝫ uniuersū dic̄ ꝺpositū ⁊ plures nās.hō ꝺo ꝺpositū ⁊ ī una nāz q̄ ē bũana. ga nā corpalis et spūalis ī hoīe reducūt̄ ī unitatē tertie n⁹.ḡ deo magis assimilat̄ hō q̄ uniuersū.ḡ ei est unibilioꝛ. Jtē mūdus fact⁹ ē ꝓpter hoīez ꝑm ꝙ dic̄ Origenes.Et hō ꝓpter deū. Si ḡ reꝝ uniuersitas ad hoīez ordinat̄. et p hominē ad deū.īmediati⁹ ⁊ ꝓpīqui⁹ se habet hō ad deū q̄ uniuersū.ḡ zc. Rᵉ.Cōcedē dū ē ꝙ uniuersuz nō ē unibile deo. ꝑ hō ga effectui multiplicato nō dz uniri unitas cāe simplicissime:nisi reducat̄ in unitatē n⁹.

Ad ꝑ⁹ dō.ꝙ magis assilari dr̄ duplr̄.s. quātitatiue ⁊ qualitatiue.Quātitatiue hō ē ī pluribus:sic ꝺcedo:ꝙ effect⁹ vlis magis assimilat̄ cause vli q̄ pticularis. ga plus multiplicat̄ cause ulis effect⁹ in illo effectu.sed pl⁹ qualitatiue.qō falsuz ē: ĩmo sic pl⁹ assimilat̄ hō deo. ga ⁊ si hō sit effect⁹ pticularis ꝑ⁹ se nbilomin⁹ ē effect⁹ vlis inquātū.q.ꝺcat̄ ex oīb⁹ naturis. ga unio ē effect⁹ unic⁹ magis qualitatiue unitati assimilat̄;q̄ de⁹. Ad zᵐ dō ꝙ similitudo mūdi archetipi ꝓ oī ꝺpliciter repñtari ī mundo sensibili.vel magis diffuse.vel magis expresse.Si magis diffuse sic magis repñtat̄ in uniuerso. Magis ꝺo expresse repñtat̄ i hoīe:ī q̄ repñtat̄ unitas ī nā.et ꝑ⁹ modū p⁹ filii dei: q dic̄ mūdus archetip⁹. Ad vltimū iā pz solutio ex dictis.Nam bonū ī uniuerso est multiplicare: quānis unū ordine. bonū ꝺo qō ē bũana nā ē unū re ⁊ ordine. Uñ bonū ī uniuerso nō ē unibile in diuisibili unitati: que est diuina natura.sed bonum humana natura.

Consequenter

est qō utꝛ bũanitas assumpta debuit eē nostri generis. qō ñ dr̄ Oportuit q̄ ille hō qui debuit satisfacere p peccato oīuz:maxime eēt elōgat⁹ a peccato: nec bēz ꝺueniētiā cũ pct̄ō.Sꝫ magis ē elongat⁹ a pct̄ō q nec hz rē pct̄i:nec similitudinē carnis pct̄i: q̄ q hz aliqō istoꝛ. ḡ ille debuit eē talis:q nec bēret rē pct̄i: nec similitudinē carnis pct̄i.Sꝫ nō poterat esse hō nr̄i gñis: qn bēret similitudinē carnis pct̄i. ḡ hō ille: cui unit⁹ ē deus:nō debuit esse nr̄i generis: sine de genē Ade.ꝑ debuit esse de nouo creat⁹:et esse alteri⁹ generis. Ad opp⁹ sunt rōnes Anſ. quaꝝ ꝓma talis. Si nouū hoīez fac̄ nō ex genē Ade:nō ptinebit ad gen⁹ humanū.quare ñ debuit satisfacē p eo.ga non venit de illo. Sꝫ sic̄ iustū ē vt ꝑ culpa hois hō satisfaciat.ita iustū ē vt ille q satisfecit: sit idē aut eiusdē generis cũ eo q fec̄ pct̄m. Alr̄ nec Ada nec aliqs satisfacēt ꝓ se. Si ḡ opz ꝙ satisfactio sit ab illo q dz satisfacē: necesse ē ꝙ ille hō sit nr̄i gñis:⁊ ñ alterius.

zª rō Anſ.talis ē. Ada ⁊ totū gen⁹ bũanū p se stetisset sine sustētatiōe alteri⁹ creature:si ñ peccasset.ḡ si opz ꝙ idē gen⁹ resurgat qō cecidit:opz ꝙ p se ⁊ resurgat ⁊ releuet̄.ga p se stetisset.Sꝫ si ille hō esset alteri⁹ gñis q̄ de gñe Ade: nō resurgēt p se genus bũanū.ga ñ surgēt p aliquē sui gñis.ḡ zc.

Tertia rō Anſel. Si Ada nō peccasset:ñ indiget aliquo releuāte:nec aliquo sustinēte.et hec erat dignitas hois ostituti añ peccatū. Si igit̄ repatio dz esse ad illā dignitatē rehabēdā:opz ꝙ ipse releuet̄ ꝑ aliquē q ñ sit sui gñis.aut ñ puenit ad ꝑtinā dignitatē:qō ꝺcedū ē.Et rñ ꝺ ad obiectū ꝙ similitudo carnis pct̄i ꝓut dr̄ ī xp̄o: ē cā sūma elōgatōe a pct̄o.ga ñ dr̄ hoc ꝓpter similitudinē q̄ sit ī culpa. ꝑ ꝓpter similitudinem que ē ī pena.que qdē ī nobis ē pena ꝓ pct̄ō. Jn xp̄o ꝺo ē ꝺtra oē pct̄m. ga assumpta fuit pena a xp̄o ad satisfactionē ⁊ emēdatiōem nr̄i pct̄i. Rō aũt ꝓdicta currit ac si ꝺcēt similitudo pct̄i rōe culpe pct̄i:nō rōe pene.q̄ ē assumpta ad emendationem peccati.

Deinde queri

t. vtrū ille homo debuit esse Adam.ꝙ sic uidet. Ab apostolo hr̄ ꝯ.ad ro. Nos peccam⁹ ī Adā peccāte.ḡ debem⁹ satisfacē ī Adā satisfaciēte. Si ḡ deberet satisfacē.et de⁹ pōt:ille hō maxime debz esse Adā.ḡ ille q satisfac̄ dz eē de⁹ hō Adā.

Ad idē.Opz de iusticia ꝙ ille q dz satisfaciat:ga maxime ille idē numero: q obligauit ad debitū:dz ipz soluē.Sꝫ ille fuit adā.ḡ Adā dz satisfacē.et de⁹ pōt.ḡ deus hō Adā dz satisfacē. Jtē si Adā ñ peccasset erat ī statu ⁊ dignitate: ꝙ trāsfudisset iusticiā.i. nālē rectitudinem toti sue posteritati.sicut trāsfudit eis iniusticiā originalē post pct̄m. Sꝫ repatio ē ad rehabēdā ꝑstinā dignitatē ḡ necē ē ꝙ Adā restituat̄ illā ꝑstinā dignitatē.ut trāsfundat iusticiā oībus filiis suis nel nō erit repatio Ade pfecta. et hoc ñ pōt esse nisi ipse sit xp̄s. Jlle ītr̄ homo quē de⁹ assumit:erit Adā.alr̄ ñ r̄stituet̄ ī dignitatē

Universidad de Deusto
Biblioteca

pstinā. Ad oppositū sic. Anſ. dicē. Q̄libz incōueniēs deo segr impossibile. Sed si ille homo: cui vnir de⁹: esset Adā: sequēr incon ueniēs deo. g̃ ipossibile ē q̄ ille hō sit Adā. Media pz. nā si ille hō esset Adā: sequeret q̄ proprietates q̄ ꝺueniūt ade: ꝺuenirēt illi hoi g̃ esset dicē de illo hoīe: sicut de adā q̄ peccauit. Sz ille hō ē de⁹: et ꝓprietates q̄ ꝺueniunt illi hoi. ꝺueniūt filio dei cui vnir. g̃ cuz sit dicē de illo hoīe q peccauit: erit dicē q̄ filius dei peccauit. qđ impiū ē dicere. qa a deo qcqd enorme ē remouer. et qcqd ē laudabile ī ipo intelligit. sic g̃ de⁹ nō pōt esse q peccauit. nec Adā ille q nō peccauit. ita impossibile ē q̄ iste hō sit Adā. Rx. Cōcedēdū ē q̄ ille hō assūpt⁹ a filio dei: p quē oz fieri satisfactio nō debuit esse Adā. qa tūc eēt dicē de filio dei q̄ esset peccator. Ad pmū ꝺō q̄ nō segr. q̄ si Adā potuit trāsfundē iniusticiā originalem in sua posteritate: q̄ ipse posset satisfacē. et ꝟ ē. qa ī pcō Ade fuisset p⁹ et n⁹ corruptio. qa si seruasset obediētiā: remuneratū fuisset p⁹ sue et n⁹ posteritate sua. p trāsgressionē ꝺo p̄cepti punit⁹ ē in p⁹ sua et nā. qa cū tota nā būana esset in Adaz poterat illā totā corrūpe corrūpēdo suā psonā. Et ꝓpter ꝟ oēs filii Ade sunt rei. sic dicē apls ro. ς. In quo oēs peccauerūt ꝛc. Sz ipse nō potuit nām restituē. qa Adam fuit res n⁹ sue. et fuit singulare hoīs. Singulare autez hoīs nūq̄ est p̄ncipiū sue n⁹ ad esse. Sz solū ipse de⁹ q creauit nāz. quāuis singulare possit eē p̄ncipiū sue n⁹ ad nō esse. siue ad nō bñ esse. Sz qđ nō ē p̄ncipiū ad eē. nec ē p̄ncipiū ad repatōez esse. Jō adam nō potuit repare nām būanā. nec oēs alii possent ꝓpter eādē ipotētiā. Optuit g̃ q̄ repator būane n⁹ eēt p̄n⁹ illi⁹ et ꝺ g̃ne illi⁹: sic oñsuz ē. ꝺ p̄n⁹ isti⁹ ē de⁹. res illi⁹ g̃nis ē hō. g̃ repator būane n⁹ debuit esse de⁹ hō et nō Adā. Ad ꝛ⁹ ꝺō. q̄ esset iniusticia et incōueniēs si ille hō eēt Adā. qa cū nō possit satisfacē nisi de⁹ et unitus hoī. sequēr q̄ de⁹ esset unit⁹ cū homine peccatore ī unitate p⁹. qđ eēt absurdū dicē. Et iō oportuit assumē nām būanā mūdā et īmunē ab oī pcō. Ad ɜ⁹ ꝺō. q̄ adam reparat ad maiorē dignitatē q̄ ꝑus būit. qa si hoc fuit dignitas in adā: q̄ debuit trāsfundere iusticiā ī oēs posteros suos. certe hoc erit maxime dignitas: q̄ ille q ē p̄ncipium ade: erit filius ade. qđ forte nō fiet si ñ peccasset. vñ ad maiorē ꝺignitatē repar p incarnationē: q̄ ꝑus hūerit: cū p̄ncipiū toti⁹ n⁹ et toti⁹ iusticie sit filius ade. Et ꝓpter ꝟ oꝑz q̄ ipse de⁹ sit hō de gñe ade: et nō adam. ꝟ de filiis ade. qa ī hoc dar ade summa et supma dignitas p repationē. Jā igit bēm⁹ q̄ ille hō ꝺz esse de genere ade. et ñ debet eē adā.

Consequenter que

rit⁹ vtrū ꝺueniat q̄ ille hō sit de adā p viā generatōis. q̄ sic videt. Ubi ē morb⁹. ibi ꝺz adhiberi medicina. Sī g̃ morb⁹ humane n⁹ ē maxime ī via gñatōis. qa p illā trāsfundi tur culpa originalis. g̃ caro x̄pi q̄ ē medicīa morbi isti⁹: ꝺz educi p viā gñatōis: ut medicina ponat ī loco morbi. Ad oppositū sic. Nō ꝺueniт ut caro īmunis ab oī pcō. et que assumit ī satisfactōez ꝑ pcō. et cui ꝺz vniri ꝺinitas. q̄ educat p viā p quā trāsfunditur pctm. Sz p viā gñatōis būane trāsfunditur pctm originale ī posteros ab adā. P elīgt g̃ q̄ caro x̄pi nō educet p viā gñatōis būane. Qđ ꝺcedēdū ē. et ad illud qđ obr rndēdū ſm augu. q̄ ī gñatōe humana duo attēdūt ſba corpulēta. et rō seialis. Substātia corpulēta ē. q. māle. Rō seialis ē. q. formale. Et ꝟ rōne seialē quā comitat ꝺcupīa et originalē culpa. etiā trāsfusio originalis pctī non ſm ſbam corpulētā. Ut g̃ caro x̄pi medicina sit necessarii⁹ est ut penit⁹ liberata sit a morbo ꝺcupīe. et ita q̄ ñ educat ſm rōnē seialē. Et ut loco morbi apponat ipsa medicina: ꝺueit ut educat p decisionē corpulētā ſbe q̄ ꝺcisa ē a corpore glorioſe ꝛginis. Cōuenit g̃ ut ī gñatōe x̄pi de adā educat sola ſba. rō uero educēdi sit nō natura seminalis. ꝟ gratia et opatio ſpūs sancti.

Deinde queritur

utr ꝺueniēs fuerit eductio carnis x̄pi de uiro et muliere. ad quod sic arguit anſ. dicēs. Non est multo laboze ut oñdat ga mūdi⁹ et honesti⁹ pcreabit ille hō ꝺ solo viro ul femina q̄ de ꝺmixtione utriusq̄. sic oēs filii hoīuz. g̃ ꝺueniēt⁹ ē ut ille hō pcreet ꝺ solo uiro ul mlre q̄ ꝺ uiro et muliē p ꝺmixtionē. Ad opp⁹ sic. dic Jo. dam. q̄ ſpūs scūs p̄uenit ī ꝛginē et purgauit ipsaz: tradēs ei ꝛtutē gñatiuaz ꝛbi dei. Sz silr posz ſpūs scūs p̄uēire ī viro et muliē: et purgare eos. ita q̄ sine aliqua im mūdicia gnaret. sic eēt si adam nō peccasz. g̃ ꝺueniēs fuit ut educēr ꝺ uiro et muliē. sic alio modo. Jtē p̄ncipiū corruptionis fuit p viz et muliere. s. Adā et Euā. g̃ ꝺuenit q̄ p̄n⁹ repationis sit ex uiro et muliē. Solo ad p̄mū ꝺō. q̄ cū duplex sit x̄pi aduēt⁹. p̄m⁹ ī īcarnatōe. z⁹ ī gñali resurrectiōe. Et duplex sit corruptio ex originali pcō. s. corruptio n⁹ et corruptio p⁹ p aduentū p̄mum in carne ē abolitio corruptōis p⁹. p aduētū z⁹ ē abolitio corruptōis n⁹. qa sic ꝺr. i. Cor. ıς. Tūc fiet sermo: q̄ scriptus ē. Ubi ē mors victoria tua. ubi ē morz stimul⁹ tuus. Quia g̃ corruptio n⁹ trāffundit p viā gñationis ex viro et mulīe: q̄ nō ē tollenda p aduētū p⁹ ī carnē. iō nec ꝺueniт ut veniat x̄ps ī carnē seiata p virum et mulierē. Ad z⁹ ꝺō ꝟ Anſ. q̄ ꝺueniēs fuit ut quēadmodū pctm et cā nre pānatōis sumpsit ortū de femina. ita ꝺueniēs ē ut medicīa nr̄i pctī et cā nre salnatōis nascat et assumat solū de femina.

Consequenter

queritur ut ꝺueniētius educat caro x̄pi de viro q̄ de mulie tm. vel e⁹. Ad qđ sic. Primum p̄n⁹ ꝓpagationis et transductōis corruptōis originalis pctī fuit a viro et ñ a mulie. qa ī hoīe ē p̄ma rō gñatōis. ī mulie secūda. Si g̃ p̄ncipiū originalis corruptōis venit a viro et non a muliere. g̃ p̄ncipiū repatōis ꝺz venire a viro solū: et ñ a muliere. g̃ ꝺueniēt⁹ ē q̄ ex solo viro educat caro x̄pi: q̄ ex sola muliere. Ad opp⁹ sic Anſ. Quatuoz modis pōt de⁹ facē hoīez aut nec de viro: nec de mulie. sic fec adam. aut de viro et femina. aut de viro tm. sicut fecit Euā. aut de mlre tm et nō de viro. ꝺz hūc quartū modū nō fecerat hoīem añ incarnationē. ꝟ p tres p̄mos modos. vt g̃ mō straret pfectio ōīe potētie optuit vt facēt hoīez q̄rto modo. s. de muliere tm sine uiro. Nihil g̃ ꝺueniēt⁹ q̄ q̄ ve feīa tm assumat illū hoīem quē querim⁹. s. hoīem p quē ꝺebz fieri nr̄a liberatio. Jtē Anſ. dicē. q̄ ille hō ꝺz nasci de femina ꝛginе. sic. Si uirgo erat q̄ fuit cā toti⁹ mali būano generi: multo magis ꝺecet vt ꝛgo sit q̄ erit cā toti⁹ boni būano gñi. Si g̃ Eua ꝛgo fuit cā totius mali. g̃ multo magis uirgo est mater x̄pi. q̄ cā ē fructifera toti⁹ boni et ton⁹ salutis humano generi. Jtē Anſ. Si femina facta de viro sīñ muliere fuit facta de viro ꝛgine. sicut Eua de adā. g̃ ꝺueniēt⁹ ē q̄ vir q fit de muliere sine viro: fiat ꝺ muliere ꝛgine. g̃ x̄ps debuit nasci de ꝛgine. Jtē Anſ. De femina tātū malū ꝑcessit. g̃ oportuit ad reformandam ſpēm eoz. vt de mlre tātū bonū ꝑcedēt. s. illud bonū p qđ sum⁹ a malo liberati. Et sic ꝑ p ꝑdictas rones. q̄ x̄ps debuit nasci solū de femina et ꝛgine. Qđ ꝺcedēdū ē. qa sic dicit Aug. in li. octaginta triū qōnū. De⁹ cū liberat: nō ptē aliquā tm: ſ totū liberat. sapīa aūt et ꝛbū dei q̄ dr filius⁹ vnigenit⁹: hoīe suscepto liberatōez hoīs īdicauit. hoīs autem liberatio ī vtroq̄ sexu debuit appere. g̃ qa illū oprebat suscipe q̄ sex⁹ honoratior ē. oñs erat vt feminei sex⁹ liberatio hinc apparēt. q̄ ille vir de femina nat⁹ est. Et p ꝟ soluti rō ad oppositū. q̄ ꝺueniēti⁹ sit ipm nasci ex solo viro q̄ ex sola muliere.

Consequens

est q̄rere de cō uenientia incarnationis: si nō fuisset nā lapsa p pctm. vtrū. s. eēt rō vel ꝺueniētia ad īcarnatōez. et oñdit q̄ sic. dic. n. Dio⁹. q̄ bonū ē diffusiuū sui esse. sic nos dicim⁹. q̄ in dīnis p̄ diffundit suā bonitatē ī filiū p g̃natōez. et ab utroq̄ ē diffusio ī ſpm. s. p. pcessiōez. Et hec dissusio ē ī trinitate. et hec ē sūma diffusio creatura nō exīte. g̃ si sūmū bonū exīte creatura nō se diffūdit ī creaturā: adhuc erit cogitare maiorē diffusionē q̄ diffusionē ei⁹. Si g̃ eius ꝺz esse sūma diffusio. qa ē sūmū bonū. ꝺueniēti⁹ ē q̄ diffūdat ī creatura. Sz hec diffusio ñ pōt ītelligi sūma: nisi ipse vniat creature g̃ ꝺuenit q̄ de⁹ vniat creature: et maxime būane. sic oñsū ē. g̃ posito q̄ ipsa ñ eēt lapsa adhuc ei vnirer sūmū bonū. Jtē ñ ē beatitudo nisi ī deo. Jtē creatura rōnalis tota ē btificabilis. Sz creatura rōnalis: q̄ ē hō: ꝺz duplicē cognitionē. s. sensitiuā et intellectiuā. et ꝺz delectatōem ī vtraq̄. Si g̃ tota ē btificabilis. g̃ et ꝟ sensū et ſm intellectū. g̃ oportet q̄ ī deo btificet q̄tū ad vtrūq̄. Sz ī deo ꝟ se ꝺsiderādo et ī ꝑpa nā nō pōt beatificari sens⁹. ꝟ sol⁹ intellect⁹. qa ñ btificat nec delectat sens⁹ nisi ī sensibili solū. siue ī eo qđ corpale ē. Si g̃ tot⁹ hō ꝺz btificari ī deo opz deū eē corpalē et sensibilē. ꝟ nō ē ꝺueniens vt assumat q̄lz corpalē nām. ꝟ solū būanaz sic victū ē. Jtē ꝺtingit ītelligē tres psonas ī vnitate sbe. et ex opposito tres sbas in vnitate psone. et inter hec duo tres psonas ī trib⁹ sbstātiis. Si g̃ vnū extremoz ē ī rez nā. vz. tres psone ī vna sba. ut ī trinitate. et mediū vt tres p⁹ ī trib⁹ sbstātiis demōstratis trib⁹ hoīb⁹ uel angelis. uel una psona in trinitate uno angelo et hoīe. g̃ ꝺtigit ponē

Universidad de Deusto
Biblioteca

tertiū. vz. vnā psonā ī trib⁹ skiis. ꝟ ℔ ñ pōt fieri nisi p vnionē dīne nᵉ ad hūanā. quia in nulla alia creatura ē ponē duas sbas: q̄ in hoīe. s. spūalē ⁊ corporalē. ut aīam ⁊ corp⁹ Silr nulla creatura potest hoīez pficē ita q̄ uniaī cū illa. ga angel⁹ ℔ ñ pōt: cum hō ꝟ⁹ ptē supiorē sit angelo eq̄lis. ouenit igit q̄ sit unio dīne nᵉ ad hūanā ī unitate pᵉ ut sit in rez vniuersitate pfectio. ut sīc tres pᵉ ī una nā: ⁊ tres pᵉ ī trib⁹ naturis. ita tres nᵉ ī una pᵃ. s. dīnitas. corp⁹. ⁊ aīa. Itē nos inueni mꝰ unitatē nᵉ ī trib⁹ psōis. ⁊ ē ℔ de pfectōe nᵉ ut ī deo. Itē nos inuenim⁹ vnitatē pᵉ ī plurib⁹ naturis ut ī hoīe. Si g̃ de pfectiōe nᵉ q̄ dē ī plurib⁹ psonis. g̃ ⁊ de pfectiōe pᵉ erit q̄ pōt eē ī plurib⁹ naturis. Si g̃ semp qđ ē pfecti⁹: ē deo tribuēdū quātū ad nām ⁊ quātū ad psonā. sīc dīna nā ē ens ī plibus psonis. ita dīna p⁹ erit potēs eē ī pluribus naturis. Sz ℔ ñ pōt poni ab eterno. ga ples nᵉ ñ pñt cē ab eterno. Est g̃ aliq̄ dīna pᵃ in pl⁹ naturis ex tpe. Sz ℔ nō ē possibile: nisi uniaī nᵉ create. Cōuenit igit ad oñionē pfectōis ī psonalitate dīna: q̄ uniaī dīna nā nᵉ create ī psona dīna. Sz ñ ouenit cuilibet ut victū ē. ꝟ solū hūane. non aūt cuilz pᵉ in trinitate: nisi soli filio. ut supꝰ victū ē. Reliq̄ tur g̃ q̄ circūscripto lapsu hūane nᵉ: adhuc ē ouenietia unionis ī psona filii. Ad oppᵐ est auctoritas. Nihil nasci pfuit nisi redimi profuisset. g̃ inutilis esset incarnatio: nisi secuta fuisset redēptio. Sz si nā nō esset lapsa nō fuisset redēptio. g̃ supposito q̄ nā nō sit lapsa: null⁹ ē fructꝰ īcarnatiōis. g̃ nō ouenit deo incarnari: cū nō oueniat deo aliqd facē frustra. Rº sine preiudicio ocedendū ē q̄ etiā si nō fuisset hūana nā lapsa: adhuc est ouenietia ad incarnatiōem. ꝟ⁹ q̄ dic btūs Ber. sup Jonā. i. Scio. n. q̄ ꝓpter me hec tēpestas grādis sup nos. exponēs illō xbī de filio dei dicēs. q̄ Lucifer puidit tōnalē creaturā assumēdā ī unitate pᵉ filii dei. uidit ⁊ īuidit. vñ inuidia fuit cā casus diaboli: ⁊ monēs ipm ad tēptādū hoīez: cꝰ fe'icitati inuidebat. vt p pātm demēt hūana nā assūptionē ⁊ unibilitatē ad deū. Ex quo patz q̄ Lucifer itellexit unionē hūane nᵉ ad deū: ñ exīte lapsu humane nᵉ. et ipm lapsuz itellexit ut ipeditiuū unionis. ꝓpter qđ ꝓcurauit lapsuz. Ex ℔ g̃ relinq̄t q̄ circūscripto lapsu adhuc ē ponē ouenietiā incarnatōis. ꝓ terea ad ℔ idē ē qđ dic btūs Aug⁹. in li. de

aīa ⁊ spū. ꝓpterēa deꝰ factꝰ ē hō: ut totū hoīez ī se btificaret. ut sine hō īgredēt intꝰ p itellectū: sine egredēt extꝰ p sensuz ī creatoze suo pascua inueniret. pascua intꝰ ī cognitōe deitatⁱ. pascua foris ī cognitōe salua toris. hec autem rō manet etiā circūscripto lapsu hūane nᵉ. Ad id g̃ qđ obr rñdēdū ē q̄ illa auctoritas itelligit supposito reatu nᵉ lapse. vñ sensus ē q̄ si filiꝰ dei esset incarnatꝰ: ⁊ nō soluisset reatū: nihil pfuisset humane nᵉ: ga nō btificaret: nec redimēt. alr aūt ē si circūscribat lapsꝰ hūane nᵉ put dē ē

b **Abito de** ncēitate ēar natiōis ⁊ cō ueniētia: oñs ē īgrē ve pdestīatōe incarnatiōis. circa quā ptē querēda sūt ista

Utrū filiꝰ dei sit pdestinatus p̄. Utrū sit pdestinatꝰ esse hō z°. Utrū sit predestinatꝰ esse filiꝰ dei z°. Ad qd sit pdestinatꝰ 4°. Utrū p ipz simꝰ pdestinati 5°. Utz uniuoce dicat pdestīatō ō ipo ⁊ ō nobis 6°

Ad primum obr hoc mō. Ad ro. s. Quos pdestinauit: hos ⁊ uocauit. Glo. predestinauit nō exīntes. vocauit auertos. g̃ pdestinatio ē nō exñtis. g̃ nō ouenit filio dei. ga nūq̄ fuit ñ exñs. Itē Aug. Destinat q̄ ē. pdestinatꝰ q nōdū ē. Dec xba dicūt ꝓpter illos q ī unigenitū dei ipietatē loquūt. et putāt eū esse onumerādū inter eos: q cū añ nō fuerāt: pdestinati sunt ut essent. g̃ nō ē ocedendū q̄ filiꝰ dei sit pdestinatꝰ. Itē si filiꝰ dei ē pdestinatꝰ ab etēno: aut ꝟ dīna nāz: aut ꝟ⁹ būana nā. nō ꝑm dīna nām. ostat ga añ ipm nihil. nec ꝑm būanā. ga ab eterno nō būit būanā nām. ergo nō ē pdestinatꝰ ꝑm illā. Itē solius creature ē pdestinari. ergo iste terminꝰ pdestinatꝰ copulat quid creatū filio dei. Sz nullū creatū iest filio dei ab eterno. ergo ñ ē pdestinatꝰ. Ad oppᵐ sic. Jo. Dam. Non scādalizabit ad nomē creature q se ꝓmem: aut seruū: aut granū natū de terra noīauit Cū ergo ouenīēter dicat filiꝰ dei creatura: ouenīēter dicet pdestinatꝰ. Itē Aug. Xp̄z factū creaturā: p quā facta est oīs creatura: optuit oēz creaturā testē hēre. ergo filiꝰ dei ē creatura. Cū ergo īmediate seq̄t ad rōalē creaturā finalr bonā eē pdestinatā. Cū filiꝰ dei sit rōalis creatura finalr bona: erit pdestinatꝰ. Itē ī pn. i4. Jo. dr. In domo pris mei māsiones multe sunt: respectu quaz dr pdestinatio. Si ergo distīctio māsionū ē ꝑm

distinctiōez meritoz. et distinctio meritoz ꝟ⁹ distīctionē grāz ⁊ psonaz. Cū g̃ meritū sit p se psone. ⁊ pdestinatio erit xp̄i ꝟ⁹ q̄ pª Sz ꝟ⁹ q̄ pª ē filiꝰ dei. g̃ pdestinatio ouenīet filio dei. Itē qcqd ouenit filio dei ī nām: ouenit filio hoīs p grāz ⁊ eo. vñ sumit q̄ qcqd ouenit filio dei: ouenit filio hoīs ⁊ eo. g̃ cū filio hoīs ouēiat eē pdestinatū: ⁊ filio dei silr ouenīet esse pdestinatū. Solo dō q̄ cū ī boc q̄ dico pdestinatū rōne bꝰ ppositionis pte. notet añcessio alicuius: ad id qđ dr pdestinatū: nō est añcessio alicⁱ respectu filii dei. Jō absolute nō ē ocedēdū q̄ filiꝰ dei ē pdestinatꝰ: nisi cū determinatōe dicēt ꝟ⁹ q̄ hō. ⁊ ℔ ē qđ uoluit dicē Aug. in illa glo. ad ro. 8. et Orig. ī pdicta auctoritate. Nō g̃ absolute ocedēdū ē filiū dei ee pdestinatū. ꝟ ꝟ⁹ q̄ hō. Ad id qđ obr tertio. q̄ ꝟ⁹ q̄ hō nō fuit ab eterno. vel ꝟ⁹ nām būanā. g̃ nō ē pdestinatꝰ ab eterno ꝑm būanā nām: dō. q̄ nō segt. Nā iste terminꝰ homo uel humana natura ampliat ad supponēdū p būanitate futura. nūq̄ bēt vel habuit ab eterno. ꝟ quā bitur erat. sīc cū dr aliqs hō pscit ab eterno. iste terminꝰ hō supponit p hoīe ñ q fuit vel erat. ꝟ q ē futurꝰ ī tpe. Ad quartum dō. q̄ hec dictio pdestinatꝰ bēt ī se duo ptīcipia īclusa. Jdē. n. ē pdestinatꝰ: qđ pscitus bitur. Sz ℔ q̄ dico pscitꝰ: nihil copulat in pdestinato. ꝟ ī pdestinante. hoc aūt q̄ dico bitur: copulat ī pdestinato nō de pñti vel de ꝓterito. ꝟ de futuro. et iō nō sequit. nihil creatū incst filio dei ab eterno. g̃ nō ē predestinatꝰ ꝑm q̄ hō. ga ab eterno erat dicere q̄ aliqd ei īerat. s. būanitas: respectu cuiꝰ ē pdestinatio q̄tū ad hūdā grāz ⁊ glīā. Sic g̃ pz rñsio ad obiecta ad ptē negatiuā. Ad ea xo que obiciebant ī ptē affirmatiuā dō. ad pᵐ qđ dic Jo. Dam. q̄ ñ scādalizabit ze. q̄ filiꝰ dei dr creatura ꝑm q̄ dr seruus aut xmis. ga ñ dr ista ee absolute. ꝟ cū reduplicatōe. s. ꝟ⁹ q̄ hō. ita etiā ꝟ⁹ q̄ hō ocedēdū ē q̄ ē pdestinatꝰ: ⁊ ℔ ꝓpter hr̄icos. ꝟ q̄ dic Aug⁹. ga cū determinatiōe ē dicēdū ꝓpter hr̄icos. filiꝰ dei ē creatura ꝑm q̄ hō. Ad illud xo Aug. Xp̄m factū creaturā ze. dō. q̄ vez ē q̄ filiꝰ dei ꝟ⁹ q̄ est creatura: ē pdestinatꝰ. Ad tertiū xo qđ obr q̄ meritū attribuit pᵉ ze dō. ga cū filiꝰ dei sit filius hoīs rōne illa: qua dr filiꝰ hoīs: est distinctio meriti ꝟ⁹ distīctionē grē: ga grā ē ꝟ⁹ distīctio nē ipostasis siue indīdui hoīs ex pte būane

nᵉ ñ rōe psone eterne siue ex parte humane nᵉ. ita etiā pdestinatū. Ad vltimū dō. q̄ illa regula beati Aug. ē itelligēda. Quicqd ouenit filio dei ouenit filio hoīs ⁊ eo°. non absolute. ꝟ cū redupliatōe intellecta vel ex pss'a. vt ul' filiꝰ dei ē creatura: ul' cepit eē ꝟ⁹ q̄ hō. ita etiā filiꝰ dei ē pdestinatꝰ ꝟ⁹ q̄ hō.

Cōsequenter queri

tur vtrū sit ocedēdū q̄ filiꝰ dei pdestinatꝰ sit esse hō sīc eo°. et cū esse filiū dei sit ex grā illi hoī. ꝓpter qđ ē dicē illū hoīez pdestinatū esse filiū dei. esse aūt hoīem nō est ex grā filio dei. g̃ nō erit dicē filiū dei ee pdestinatū ut sit hō. Itē ga vnio būanitatⁱ ad dr nitatē ē p grām illi hoī. iō ē dicē illū hoīez ee pdestinatū filiū dei. g̃ cū vnio diuinitatⁱ ad hūanitatē nō sit ex grā filio dei. g̃ ñ erit dicē filiū dei ee pdestinatū eē hoīez. Jtez cū ℔ q̄ dic pdestinatū ponat añcessionem respectu pdestinati. nihil aūt añcedit filiū dei. g̃ nō pōt dici pdestinatꝰ esse hō uel aliqd aliud. Ad oppositū sic. filiꝰ dei ē hō. g̃ uel ex grā ul' ex nā. Sz nō ex nā ē hō. Reli q̄t g̃ q̄ ex grā ē hō. Si igit ex grā ē hō. g̃ est pdestinatꝰ eē hō: cū ostet q̄ illa grā sit pdestinata q̄ filiꝰ dei est hō. Rº. Refert cum dr de aliq̄ pdestinatꝰ absolute: uel sine determinatōe. et cū dr cū determinatōe. Cum n. dr. iste hō ē predestinatꝰ absolute: sensus ē. est p̄enisus ad hūdum grām in p̄senti. ⁊ glīā ī futuro. ꝓterea ñ ē dicē. filiꝰ dei est predestinatꝰ nisi cū determinatōe. s. filiꝰ dei ꝑm q̄ hō. Cū xo dr cū determinatiōe. ut cū dr. ille hō ē predestinatꝰ filiꝰ dei. sensus est i. ē preordinatꝰ ex grā ad ℔ ut sit filiꝰ dei.

Scdm hoc g̃ dō. q̄ cū dr. xp̄s est predestinatꝰ eē hō. sensus ē. i. preordinatus ē ex grā ad hoc q̄ sit hō. Distinguēdū ē aūt ī hac ꝓpositōe. Nā respectꝰ añcessiōis denotatur p hāc prepositionē pre. cū dr preordinatꝰ ⁊ rē spectꝰ cālitatis g̃ notat p hāc ꝓpositionē ex. etū dr ex grā: pōt eē respectu suppositi: ul' respectu illiⁱ ad qđ dr ordinatꝰ. Si respcū suppositi: falsa ē. ga suppositū ē filiꝰ dei respectu cuiꝰ ñ ē accipe cālitatē ul' añcessionē. Si respcū eiⁱ ad qđ dr eē ordinatus. s. qđ ē eē hō xa ē. ga respcū eē hoīs ē añcedēs dīa ordīatio ⁊ grā cā. et ē sēsus filiꝰ dei ē preordīatꝰ eē hō ex grā. ut añcessio ⁊ cālitas dicat respectu eius q̄ dico eē hō. ñ respcū filii dei. Et p hoc pz solutio ad obiecta.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Postea queritur vtz hec sit ꝛa. filiꝰ ōi ē ꝑdestinatꝰ ad ℔ ut sit filiꝰ ōi. Qō ꝓbat. Jste bō ē ꝑdestinatꝰ eē filiꝰ dei. Sz qō ꝺueīt isti: ꝺueīt filio dei. g̃ filiꝰ dei ē ꝑdestinatꝰ ut sit filiꝰ dei. zª rō. ad Ro. i. Quī ꝑdestinatꝰ ē eē filiꝰ dei ī virtute. Ambros exponit de pª filii dei. g̃ ꝛc. Ad oppositz sic. Nec dictio ꝑdestinatū notat añcessionē cālē. Si g̃ nulla cā añcessit filiū dei. Relīqt g̃ q; ñ possit dici filiꝰ dei ꝑdestinatꝰ ad hoc ut sit filiꝰ dei. Solo. Cū vꝺ ꝑdestinatū cū determinatōe ꝺsiderādū ē an aliqd sit ī locutiōe: respectu cꝰ possit dici añcessio cālis. que īportat ꝓ hoc nomē ꝑdestinatū. Si ℞o nō īueniat ī locutōe: nō ē ꝺcedēda. et iō hec ē falsa. filiꝰ ōi ē ꝑdestinatꝰ eē filiꝰ dei. ga respectu filii dei q ꝺsignat ab utraq; pte nō ē accipe añcessionē cālē. Jste aūt sunt ℞e: ſm q; ꝺictū ē filiꝰ dei ſ. q; hō. ꝑdestinatꝰ ē. ul' si liꝰ dei ꝑdestinatꝰ ē eē homo. ga ē inuenire ī locutōe ex aliqua pte: respectu cꝰ notat añ cessio cālis. Ad illud g̃ qō ꝓmo obr: iā pz rñsio. Ad illud vero Ambro. ꝺō. q; ipse acci pit eē ꝓ manifestari ſ. improꝑetatē locuti onū ī scripturis: q̃ vꝺ res incipe eē: cū ꝛcipit manifestari nel ꝛnotescē. et ſ. ℔ ē sensus. fi liꝰ dei ē ꝑdestinatꝰ eē filiꝰ dei ī ℞tute. i. ꝑde stinatꝰ ē manifestari filiꝰ ōi. et nōn añcessio cālis rſpectu manifestatōis: ñ respcu filii ōi

Deinde queritꝝ ad q̃d sit ꝑdesti natꝰ xp̃s ſm q; bō. et cū ī xp̃o sit grā ſm quā est gd̃ bō singularis.

Jtē ſm q; ē caput ecclie. Jtē grā unio nis ſm quā ōina nā ē unita cū humana. Et hec ē triplex grā. queritꝝ an ꝑdestinatio xp̃i sit ꝓpatio grē huiꝰ nel illiꝰ: nel uniuscuiusq; haz. et cū grā q̃ attēdit ſ. ſm q; ē boīs singu laris īformās būc boīez nel aīam huiꝰ boīs sit grā creata. g̃ respectu huiꝰ grē erit ꝑde stinatio. Jtē ex pte alia cū grā ſ. quā est caput ecclie sit grā infinita. ga ſm illā ē in fluēs ī corpus ecclie. Et ꝺe hac vꝺ Jo. i. De plenitudine eiꝰ accepimꝰ oēs. Et. 3. Jo. Non ē ei ꝺatꝰ spūs ad mēsurā. g̃ grā ista est grā increata: cū grā creata sit finita ꝛ nō fluēs. Cū g̃ ꝑdestinatio nō sit respectu īcreati: nō erit ꝺestinatio respectu bꝰ grē. Ad oppm glo. sup epl'am ad ro. Nullū maius ꝺonum posset ꝺeꝰ ꝓstare boīb?: q̃ ut ℞bū suū: ꝓ qō oīa ꝺidit: fecit illis caput: ꝛ ipsos tā ꝓ mē bra coaptaret. g̃ grā ſm quā ē caput ecclie ē ꝺonū ꝺei. g̃ ē creata. g̃ ꝑdestinatio ē respcu ipsiꝰ. Solo. Cōcedēdū ē ꝛ ꝺō. q̃ cū ī xp̃o sit triplex grā. grā uniōis. grā bꝰ singularis boīs. ꝛ grā ſm quā ē caput. ꝑdestinatio xp̃i ē respectu bꝰ triplicī grē. Ad illō g̃ quod obicit. q; grā ſm quam ē caput: nō ē creata ꝺō. q; sic caritas ꝺonū ē ī nobis ꝺuplr. s. ꝺo nū īcreatū. s. qō ē spūs. s. et ꝺonū creatū: qō ē ℞t. Jta grā ſm quā ē caput: ītelligit ī creata. ꝛ ipse ē spūs. s. q ē ꝺatꝰ ei nō ad mēsurā Et preterea grā creata: secūdum quam per ℞tutē increate influit ī alios. et ꝺe plenitu ꝺine eiꝰ accepimꝰ omnes. i. Jo.

Ulteriuſ est qō vtz p xp̃z sim? predestīa ti. hoc ē q̃rē vtrū ipse sit cā effectiua uel exē plaris: vel finalis nr̃e predestinatōis. Ad ꝓmū vꝺ q; sic. Nā ꝑ ad eph̃. Qui predestina uit nos ī adoptionē filioz p Jℏz xp̃m. g̃ pre destinatio Christi ē cā nr̃e predestinatōis.

Jtē resurrectio sua ē cā nr̃e resurrectiōis g̃ cū predestinatio respiciat gliaz resurrecti onis finaliꝝ predestinatio Christi ē cā nr̃e pre destinationis. Jtē ordo ē ī predestinatōe ordo aūt talis ē ī predestinatiōe. qō ꝓbat Job. 38. Nūqd nosti ordinē celi? glo. Ordinē celi nosse ē supnaz ꝺispositionum occultas ꝺispones ꝺicē. g̃ predestīatōes ordinē hñt

Jtē. s. ad ro. Nā quos ꝓsciuit ꝛ predesti nauit ꝺformes fieri imagini filii sui. g̃ pre destinatio ē ꝺformiras imaginis filii. Cuz g̃ ꝓpus sit imago q; illud qō ad imaginē ē. Si imago filii intrāsitiue ē ipse xp̃us predesti natꝰ: predestinatio Christi ꝓcerit predesti natiōe nr̃a. et sicut imago ad illud qō ē ad imaginē. g̃ sic exēplar. Jtē ī li. ꝺe predesti natōe scōz ꝺic. ꝓclarissimū lumē nr̃e pre destinatōis ē xp̃us Jℏs. g̃ se hz sic cā manife statiua ad nr̃am predestinationē. Jtē ad eph̃. 4. Ascēdit sup oēs celos. ut implēt oīa. ergo xp̃us ē finis oīum. Sz que ē ꝺpatio pre destinati ad predestinatū: eadē ē ꝺpatio pre destinatōis ad predestinatiōem. Si g̃ xp̃us ē finis oīuz predestinatoz. ergo predestina tio sua ē finis oīum predestinatiōum. Est ergo cā finalis oīuz predestinatōum. Ex his ergo ſlinquit q; ꝑdestīatio xp̃i ē cā effectiua exēplaris ꝛ finaliꝝ oīuz ꝑdestinationū. Ad oppm sic. Oēs rōnes eterne simul sunt ī ñte ꝺīna. ꝛ ſm has ē predestinatio. ergo predestinationes p edestinatoz simul sunt ī ñte ꝺīna. Nō ergo ꝑ ꝑus ꝛ posteius. Cū ergo cā

effectiua añcedat: relinqt q; ꝑdestinatio xp̃i nō ē cā effectiua: cū simul sit ī aliis ī mēte ꝺi uina. Jtē ad hoc ē auctoritas Augu. que ꝺic. Q; ꝓclarissimū lumē nr̃e ꝑdestinatōis ē xp̃us. et intelligit hoc ꝺe xp̃o ſm q; hō. Sed qō ꝺic Augꝰ ī glo. sup ꝑ. ad ro. ga ipse ꝺic. q; ille bō sine meritis hūit sola grā vt esset filiꝰ dei. et ꝺe eoꝺē ꝺic. q; ē lumē nr̃e ꝑdesti natōis. Sz ſ. ℔ bꝰ obr. Oēs sunt ab eterno pre destinati. et vnusqsq; hz suā rōnē ī mēte ꝺi uina. q̃ qꝺē rō ē lumen nr̃e ꝑdestinatiōis. g̃ vnusqsq; hz ꝛpriū lumē sue ꝑdestinatiōis. nō g̃ ē ponē xp̃m eē lumē nr̃e ꝑdestinatiōis Sz ſm q; xp̃s ē lumē: vꝺ cā exēplaris. g̃ xp̃us nō ē cā exēplaris nr̃e ꝑdestinatōis. zª rō Si xp̃s ē finis nostre ꝑdestinatiōis. ſ si xp̃us nō eēt incarnatꝰ: nō eēt ꝑdestinatio Christi g̃ ꝑdestinatiōes nostre carerent fine. g̃ fru strareē. g̃ oēs ꝑdestinati frustrareē: qō nul lus poneret. Nō igit ē cā finalis nec exēpla ris nec effectiua. Solo. ꝺō ē q; cū ꝺico pre destinationē xp̃i noīe ꝑdestinatōis rōne ꝑn cipalis significati: qꝺ ē ōina pscia cū appro batōe vꝺ eternū. rōne ℞o ꝛnotati: qō ē grā xp̃i et glia: ꝺico tpalē. Attēdēdo g̃ ad ꝑn cipale significatū ꝑdestinatio xp̃i ꝛ alioz ꝑ destinatōes fil' sunt ī mēte ōina. Attēdēdo ℞o ad ꝛnotatū ē ordo ꝑdestinatōis Christi ad alias ꝑdestinatiōes ſm q; nos ꝺicim? q; grā ꝛ glia ī xp̃o ē cā ꝛ exm grē ꝛ gloꝛie nr̃e Secūdū hoc soluit obiectū ꝓmū. ga quātū ad ꝑncipale significatū ei?: q; ꝺico ꝑdesti natio: qō ē eternū nō ē ꝓsitas nec cālitas. ꝑdestinatōis Christi ad alias. Sz īquātū ad ꝛnotatū: qꝺ ē tpale: ē ꝓsitas ꝛ cālitas.

Ad zm ℞o qō obicit. q; xp̃us ē lumen nr̃e ꝑdestinatiōis: ꝺō. q; ꝺuplex ē lumē ꝑdesti natōis. s. eternū et tpale rōne significati in ꝑdestinatiōe: qō ē eternū ꝺō. q; xp̃us ſm q; deꝰ ꝛ sapīa eterna ē lum̃ ꝑdestinatōis oīuz ꝑdestinatoz ꝛ singuloz. et cū sit unū ꝛ idē lumē. tñ ga ad multos ē q; sunt ꝑdestinati: multiplr accipit respectꝰ ad ipm. ꝺ ꝺicat ꝛ huius ꝛ illiꝰ lumē. Rōne ℞o ꝛnotati ī ꝑ destinatōe: qꝺ ē tpale. s. grā ꝺō. q; xp̃us ſm q; hō ē lumē tpale nr̃e ꝑdestinatōis. ga hec supabūꝺātia ē ipsiꝰ supefluēti grē: qua assū ptꝰ ē in ꝺnitate pc. ita q; filiꝰ dei nālis ē filiꝰ boīs. et unusqsq; predestinatoz ꝑticipati onē illiꝰ supefluētis grē ē filiꝰ aꝺoptatōis. vñ grā sua ē velut lum̃ ī sole. nostre ℞o grē sic radii ꝺpati ad solē. Ad vltimū quod obicit. q; xp̃us nō ē finis. ꝺō quēadmoꝺū in aliis. q; ī predestinatōe ē prescīa ꝛ grā finalis. ꝺnū ꝺ significatū. aliud ut ꝛnotatum

Si g̃ respiciam? ad prescīam: sua prede stinatio nō ē finis nr̃e predestinatōis. Si aūt respiciam? ad grām ꝛnotatā: sic ē finis. grā. n. uniōis que ē ī Christo: ē termin? oīuz grāz nostraz. qa oēs nr̃e grē terminātē ad suā. et rōnes nr̃e gloꝛie ad suā. Ad illō g̃ qō obr q; frustrareē predestinatōes: si ñ eēt incarnatio: ꝺō. q; frustrareē quātū ad finez ꝺueniētissimū: nō tñ simplr. qa aliꝰ modꝰ li beratōis esset. ꝛ ille eēt finis. ſ ñ ita ꝺueniēs Et sicꝝ quō se hēt predestinatio Christi ꝺ cā ad nostram predestinationem.

Ultimo queritur vtz predestinatio ꝺicat equoce uel ꝺnuoce ꝺe pre destinatiōe Christi ꝛ alioz. Ad qō sic obr. Predestinatio ē saluādoz. Saluādi aūt sūt q; pñt egrotare p culpā. Cū g̃ xp̃us ñ potue rit egrotare ſm q; ꝺic Aug. Alii peccato fer uire potuerūt. ipse ℞o nō. g̃ nō ē saluād?. g̃ ei nō ꝺuenit rō predestinatōis ſm q; ꝺ̃ pre destinatio est preordinatio saluādoz. g̃ ꝛc.

Jtē ꝺic Augꝰ. Predestinatio ē ꝛpositum miserēdi. Sz miseria ī nobis ꝛ ī Christo eq uoce ꝺ̃. ga ī nobis ē miseria ꝺtracta. ī ipso ℞o ē volūtarie assūpta. g̃ equoce ꝺ̃. Solutio ꝺō. q; predestinatio aliqñ ꝺiffinit per ꝺpatōem ꝛ grām liberātē a malo. aut p cō patōem ad grāz ordinātē ad gloriā. Primo modo ꝺ̃ predestinatio preordinatio sal nādoz ꝛ ꝛpositū miserēdi. zº mō ꝺ̃ pre destinatio prepatio grē ī pñti ꝛ gloꝛie ī fu turo. Primo mō nō ꝺ̃ uniuoce predesti natio ꝺe Christo ꝛ ꝺe aliis: quātū ad ꝛnota tū: qō ē grā liberās a malo. quātū aūt ad zm modum ꝺicitur uniuoce.

Retractato p de nccita te ꝛ ꝺue nietia ꝛ predestinatione īcarnatiōis ꝺñs ē ingrē ꝺe actu īcarnatōis: q ꝺsideraē ꝺuob? modis. s. in fieri ꝛ ī facto eē. Aª? in carnatōis ī fieri ꝺ̃ assūptio. Aª? ℞o īcarna tōis ī facto eē ꝺ̃ unio. Primo g̃ querēdū ē ꝺe actu assumptōis. zº ꝺe actu unionis.

De assumptiōe aūt querūt ista. Primo ꝺe assumēte. zº ꝺe assumpto. De ꝓmo q̃ri tur ꝑ vtrū assumē coīcat ꝺīne nc. zº vtz ꝺueniat trib? psonis. De assumpto q̃rit ꝑ vtrū nā būana sit assumpta. zº vtz nā

+ De actu incarnationis. Vtz. 6.

Universidad de Deusto
Biblioteca

humana ſm corp⁹ ⁊ aīa; ſit aſſumpta. 3° vtrū corp⁹ ſit aſſumptū mediāte aīa. 4° vtrū ꝑſona ſit aſſumpta. 5° qualr intelligīt homo aſſumpt⁹. 6° de coaſſumptis. 7° de conſtituto per aſſumptionem.

Ad primum ſic. Quicqd conuenit dīne n^e:conuenit toti trinitati.Sz aſſumē humanā nām nō conuenit pr̄i ⁊ ſpūi ſcō.g̃ nec dīne n^e. Itē Anſ.i li. de incarnatiōe xbi. Nō differūt oſo pr̄ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs.s.ī eēntia dīna.Si g̃ nā dīna aſſumit humanā nāz g̃ pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs.ſ. aſſumūt būanā nām.

Ad opp^m ſic.Aſſumē dic actionē.Sz actō conuenit ſbe ⁊ n^e.g̃ aſſumē conuenit dīne n^e.

Itē arguīt ꝑ ſile.Aīa īfundendo creaī:⁊ creando infundīt. et eiuſdē ſm ſe ē creare aīam et eā unire. g̃ eodē mō eiuſdem ſm ſe erit humanā nām aſſumptā creare:⁊ eā aſſumere.g̃ cū nā dīna creauerit būanā:aſſūpſit eā. Itē aſſumere ⁊ aſſūptionē facē cō uertūt.Sz dīna nā fecit aſſumptōez.g̃ dīna nā aſſumpſit būanā. Itē q̄rīt quānis iſta ɔcedaī.nā dīna aſſumpſit būanā nām.Nū gd iſta ɔcedīt. eſſentia dīna aſſumpſit būana nām. cū ipſa nā dicaī eſſentia. ⁊ eo^m.

Itē cū n^e humāe ɔueniat aſſumi ⁊ uniri ꝑprie. g̃ filr ipſi n^e dīne ɔuenit aſſumere ⁊ unire. Sic.n.vr̄ ſe bēre nā dīna ad vniōez ⁊ aſſumptionē actiuā. ſicut nā humana ad vnionē ⁊ aſſumptionē paſſiuā. R^o. Aſſumere vr̄ coīter ⁊ imꝓprie ad aliqd ſumē. Et ſ^m hūc modū tota trinitas aſſumit filio būanā nām. Itē aſſumē vr̄ coīter ⁊ ꝑprie ad ſe ſumē. qō pōt eē vno^b modis. vel ad ſe ſumē vt vniaī. vel ad ſe ſumē vt in quo vniaī. Aſſumē ɔo ꝑpriiſſime vr̄ in ſe ſumē: vel ad ſe finalr ſumē. qō idē ē. ſm modum iſtū ɔuenit ꝓſone ſolū aſſumē. ga ɔ̄ ē ſumē in ſe:vt in quo vniaī. Scōz modū aliū: quo aſſumē dīc ad ſe ſumē ut ſibi uniaī:ſic ɔuenit dīne n^e aſſumē būanā. Scōz g̃ ⁊ coīter ⁊ ꝓprie vr̄: ɔuenit trinitati. ſm ⁊ coīter ⁊ ꝑprie:ɔuenit dīne n^e. ſm ɔo ⁊ ꝑpriiſſime ſic ɔuenit ꝓſone filii. Et ſm ɔ̄ in vno ſenſu ꝓcedūt rōnes ad vtrāq; ptē obiecte.in alio ſenſu ñ. Ad ea g̃ q̄ obiciūr ī ptē negatiuā rñdendū ē ꝑ dicēdo:⁊ dīnā nām aſſumere humanam pōt accipi duplr. Uno mō ut nā dīna ɔſideret ſm ſe vt vna in trib⁹ ꝓſonis. et ɔ̄ mō nō ē ɔcedēdū dīnā natura; aſſumpſiſſe būamā: ꝑprie ſumēdo aſſumē. Uel ſ^m ⁊ ɔſiderat nā dīna tota ī vna ꝓſona.ſ.filii. et ɔ̄ mō nā dīna aſſūpſit būanā.i. ſibi vniuit. Ad illō g̃ qō obicit. Quicqd ɔuenit dīne n^e:ɔuenit toti trinitati. Sz aſſumē nō ɔuenit toti trinitati.g̃ nec dīne n^e.dō.⁊ in ɔ̄ ⁊ dico aſſumē:duo ītelligūt.ſ.ſumē actō ⁊ reſpect⁹ ad idē:g notaī ⁊ ad ſe:ſm ⁊ nos exponim⁹ aſſumē.i. ad ſe ſumē. et rōne iſti⁹ reſpect⁹ ñ ɔuenit toti trinitati:q̄uiſ ɔueniat n^e.ga tota trinitas ſm ⁊ trinitas nō eſt in vna ꝓſona.ſ tota nā ē ī vna perſona.Et ſic ꝑz ſolo ad ea que obiciebāt ad ptē negatiuā

Ad ea ɔo q̄ obiciebāt ad ptē affirmatiuā .s.ad ꝓmū dō.⁊ aſſumē dīc actionē:⁊ cū ɔ̄ nām relonis.s.ad ſe uel in ſe. vñ nō ſequt ⁊ ſi actio ɔuenit n^e: ⁊ actio quocūq; alio ſupaddito ɔueniat. Ad z^m ɔo dō.⁊ non eſt ſile de vnione aīe ⁊ aſſumptōe ꝓpter reſpectū ſupadditū. Ad tertiū ɔo dō.⁊ nō cō uertūt aſſumē ⁊ aſſūptionē facē.ſm ⁊ aſſumere ꝓprie vr̄: quānis ɔuertāt ſm ⁊ dicīt impꝛope. Ad quartū ɔo dō ⁊ quānis iō ſit nā ⁊ eēntia.tñ dr̄ia ē ī rōne dicēdi. quia eēntia vr̄ quo res ē. nā ɔo quo res agit vel patīt. Aſſumere aūt dīc ſic actionē. aſſumi ſicut paſſionē.Et iō aſſumē ⁊ aſſumi dicūt de nā ⁊ nō de eēntia. vñ nō eſt ɔcedēdū ⁊ quānis dīna nā aſſumat:ꝓpter ɔ̄ dīna eēntia. Ad vltimū dō. ⁊ ꝓprie loquendo dr̄ia ē inter aſſumptionē ⁊ unionē. Nā unio ꝓpe dīc ɔparationē duoz ad tertiū. Aſſumptio ɔo dicit ɔparationē vnius ad vnum. Aſſumē.n.ē aliquid ſibi copulare. vñ dicit hītudinē eius in quo eſt unio ad aliud. et iō dīna nā ꝑpe loquēdo ñ ɔz dici aſſumē. licz ꝑpe dicaī vnir:l uniri būane n^e ī unitatē p^e

Conſequenter queritur vtrum aſſumptio ɔueniat trib⁹ ꝓſonis. Ad quod ſic. Quicquid facit pr̄: facit fili⁹. ⁊ e9^m. ga indr̄ſa ſunt opa trinitatī.Sz fili⁹ aſſumpſit carnē g̃ ⁊ pr̄. Itē dīc Jo. Dam. ⁊ pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſps ſcūs ſ^m oīa ſunt unū ꝓter īgnātōez generatōez ⁊ ꝓceſſionē.Sz aſſumptio nec ē in generatio.nec aliqō alioz.g̃ ſunt unū ī aſſūptione.g̃ qlz ꝓſona aſſumit būanā nām.

R^o ſ^m Aug.in li. de fide ad ꝑetrū.Q trinitas aſſumptionē fecit.ſ xbo: ñ pr̄i ul ſpūi ſcō.vñ ⁊ idīſa ē aſſūptio quātū ad actionē ⁊ quātū ad ꝓſonā cui ɔuenit.ga uni ⁊ indiuiſe p^e filii. Nōndū aūt ē ⁊ ī argūtati one ē mutatio ꝓdicati. mutaī.n.qd ī aliud. nā ſicut dīc Hugo de ſancto Victore.Cū dr̄ fili⁹ dei carnē aſſumpſit ex vi occulte relationis:qua intelligīt ⁊ ſibi uniuit id de patre nō dr̄.ga ſi idē dicēt ñ idē.ſ aliud intellige reī.ga ſicut ali⁹ ī ꝓſona ē pr̄.ali⁹ fili⁹.ſic aliud dr̄:cū fili⁹ īcarnat⁹ dr̄: ⁊ ſi pr̄ īcarnatus dicēt. Nō igīt ɔñs ē: ſi filius carnē aſſūpſit idcirco carnē aſſumpſiſſe ⁊ ꝑtēm. ſic ɔñs ñ eſt.ſi fili⁹ carnē ſibi vniuit:eadē carnem ſibi uniuiſſe ⁊ prēz.et ē figura victōis. Legīr ī li. Judic. i4. ⁊ Manue uxorē accepit filio ſuo ñ trī ſibi vxorē accepit ⁊ filio vxorē accepit Nemo ē g argumēteī ⁊ dicat.ſi pr̄ filio uxorē accepit.g̃ vxorē accepit pr̄.⁊ ɔcedat uxoratū eē patrē. ga filio uxorē accepit. quare g̃ incarnat⁹ dicaī eē pr̄.ga filio ſuo carnem uniuit.ſic fili⁹ dr̄ īcarnat⁹. ga carnē ſibi copulauit. Ad z^m dō.⁊ q̄dā dñr ī deo abſolute ſine reſpectu ad creaturas.ſic ſunt notiones ꝓprietates relones. et filr bonitas ⁊ ſapiēcia:⁊ oſilia. Quedā dñr ī deo ſiue attribuūr deo ſm relones ad creaturas. ⁊ hr̄ ē aſſumptio. Aſſumptio.n.nō ponit aliquid ī aſſumēte:q̄ aſſumēs aliquā īnouationē accipiat.ſ ponit aliquid ī aſſūpto:q̄ fit īnouatio ī creatura aſſumpta. Jllō aūt Jo. Dam. intelligīt ꝑter ɔpationem ad creaturā.

Conſequens eſt qō de ipſo aſſumpto. et ſm vtrū nā būana ſit aſſūpta. Ad quod ſic. Nā ſm ꝓprietatē locutionis ñ videt ɔ̄ ɔcedi.p^a aſſumpſit nām. Nā cū nā diffiniaī quatuor modis a bo.ī li. de vuab⁹ naturis ⁊ una p^a xp̄i coiſſime ſic. Nā ē eoz q̄ quoq;mō ītellectu capi pñt. Jn q̄ diffinitōe accidētia ⁊ ſbe ɔtinēt. Nec.n.oīa ītellectu capi pñt. Addit autē quoquomō.ga de⁹ ⁊ m^a pfecto intellectu intelligi ñ pñt.ſ ceteraz rez ꝓuatione. Coīter ɔo diffinit nā vt ɔueniat ſolū ſbiis corporeis ⁊ īcorporeis. hoc mō nā ē vel qō facē:uel qō pati pōt. Stricte etiā diffinit nā vt ɔueniat ſolū corpeis. ɔ̄ mō nā ē ꝓncipiū mot⁹ p ſe ñ p accidēs. 4° mō diffinit nā ſm ⁊ nos dicim⁹ diuerſam eē nām auri ⁊ argēti ī ɔ̄ ꝑpetatē rez mōſtrare cupiēteſ Hoc mō natura ē vnāquāq; rē informans ſpecifica dr̄ia. Scōm vltimā diffinitionem duas ī xp̄o naturas eē ſtituūr. Si g̃ ɔ̄ vltimo mō dicaī natura.s.ſpecifica dr̄ia humane n^e.or̄ ē auctoritas Jo. Dama.3.li.xi.c. Uerbū ñ eā q̄ nuda ɔſideratōe otēplaī nāz aſſumpſit.neq; eā q̄ ī ſpē ɔſideraī.s.ſpecifi. eam dr̄iā.ſic ē rōnalitas hoīs. Relingīt g̃ ⁊ ñ pōt dici :aſſumpſit būanā naturā. Itez ſi dicaī ⁊ natura accipiī alr.s. vis inſita re b^o ꝓcreās ſilia ex filib⁹. Sz ɔ̄ etiā mō ñ pōt dici natura aſſūpta.ga vis illa ꝓcreādi ſile ɔſegt aſſūptionē.ga ē iā ī exñte xp̄o: ſm ⁊ pōt multiplicare ſpēz inquātū hō. g̃ ɔ̄ etiā mō ñ pōt dici aſſūpta natura. Itē aſſūptio fait miraculoſa nō ſm naturā. et iō ex illa pte ñ rōnē tenuit n^e: q̄ eſt vis ꝓcreandi filia ex filib⁹.g̃ nec ſm modū iſtū vel alium poteſt dici aſſūpſiſſe naturā.q̄ bñ ɔceden dū ē ſm aliū modū dicēdi naturā. dr̄.ri.nā alio mō ex q̄ fit eē reī naturalis:vel ex q̄bus res ē nata.Et ſm hūc modū tā corp⁹ q̄ aīa dicūt nā.ga ex bis eē būanū ē natū ⁊ ɔſtiturū. Itē q̄rīt an ſic ɔcedīt iſta. perſona aſſūpſit būanā naturā.debeat iſta ɔcedi.p^a aſſūpſit būanā eēntiā: cū idē ſit oſo natura ⁊ eēntia. Ad q̄ dō. ⁊ quānis ſint idem re natura ⁊ eēntia: tñ differūt rōne. Natura .n.reſpicē rem ī fieri. eēntia ɔo reſpicit rem ſ^m eē.ga g̃ ñ fuit ī eē res aſſūpta añ aſſūpti onē.ío ñ ɔz ɔcedi aſſūpſit būanā eēntiā. Sz ɔz ɔcedi.aſſūpſit būanā naturā. ga aſſume baī res q̄ ñ erat:ſ q̄ fiebat.

Poſt hoc ingrēdū ē vtrū humana n^a ſm corp⁹ ⁊ aīam ſit aſſūpta. Nā qdā heretici dicebant ⁊ ñ fuit verū corp⁹.ſ fantaſticū. vt Ualentin⁹. Appollinaris dixit ⁊ aīa fuit ſine ſenſu Eunom⁹ dixit ⁊ fuit caro vnita abſq; aīa.

Conī. Būana n^a fuit lapſa ſm aīam ī appetitu ſciēdi ſic de⁹.lapſa etiā fuit ſ^m carnē in guſtādo de pomo.Hñ.3. Si g̃ totū qō eſt lapſū ꝑ peccatū ɔz repari ꝑ xp̄m.g̃ ad reparationē ptinz aſſūptio vtriuſq;.s.aīe ⁊ corporis. Itē ñ ɔuenit ſūmo medico curare naturā ſm ptē:⁊ ſm ptē incuratā dimittē. Sz ſi ſūm⁹ medic⁹ naturā būanā aſſūpſiſſet ī parte vel aīe vel carnis:ī ptē eā curaſſet: ñ ſm totū.ga ſic dīc Jo.Dam.⁊ ī aſſūptibile ē:incurabile ē. Relingī g̃ ⁊ aſſūpta ē in toto ⁊ nō ī pte. Ad opp^m ſic. Nature maxime diſtātes minime ſūt vnibiles. Si g̃ maxime diſtāt n^e:q̄ nec ɔueniūt genere vel ſpē vl etiā filitudine:minime erūt unibiles. Talis aūt ē n^a dīna ⁊ n^a carnis. ga nec ɔueniunt genere uel ſpecie nec etiā ſimilitudine. quēadmodū aīa ꝑ hoc ⁊ eſt ad imaginem ⁊ filitudinē dei. Relingī g̃ ⁊ ñ ē unibilis.

Itē maioz eſt diſtātia inter ſpūale dīnū

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ quodcūq; corpeū: q̄ inter corpeū caliduꝫ ꝛ corpeū frigidū. Si g̃ corpeū calidū ñ pōt vniri corpeo frigido sine mutatiōe nᵉ alteri⁹. g̃ ñ poterit uniri corporeū humanū spūi dīno sine mutatōe alteri⁹ nᵉ. Sꝫ spūs dīnus ñ pōt mutari. g̃ si vniat corporeū būanum spūi dīno: mutabiť: et iā ñ manebit corpeū. Cassa igiť eēt vnio ꝛ uana. Relingť g̃ q̄ ñ ē vnibile corp⁹ būanū deo. Itē nᵉ distantes magis accedūt ad unionē minorē q̄ ad unionē maiorē vel maximā. Est aūt vnio creature ad deū p grām pñtē ꝛ p gloriā futurā ſᵐ cognitōez ꝛ amorē. Maior aūt ēt maxima ē vnio creature ad deū: q̄ ē ī unita tē psonalē. ga mai⁹ ē vniri ī psona q̄ vniri ſm cognitōez vel volūtatē. Magis igiť accedet oīs creatura ad unionē pmā cū deo q̄ ad secūdā. Si g̃ ī possibile ē vt corporea nā vniat deo ſm pmā: impossile ē q̄ vniať ſm secūdā. Et be sunt obiectōes hereticoꝝ

Ad pmū dō q̄ nā būana ꝛ dīna ñ ꝺueniūt ī genere nec ī spē. tñ sunt ī filitudine ſm aliquē modū. ñ ga dīna nā assilet corpo ree. ſ magis qa ipsa nā corporea assimilať dīne ſᵐ aliquā silitudinē. q̄ ē ꝺdita inꝑ exē plar sapīe dīne. Et ꝑterea ē ī ꝑticipatione bonitať dīne ſᵐ aliquē gradū ꝛ ipsi⁹ bonitať vestigiū. ſᵐ q̄ dīc̄ btūs Dio⁹. 9. c. ierarchie angelice. Nihil. n. coꝝ q̄ sunt vlr boni ꝑticipatiōe ꝑuatū: ut elogoꝝ ẽritas ait. Oīa bona valde. Est g̃ ex oīb⁹ intellectualib⁹ ꝛ mālib⁹ formare dissiles filitudines. Distī guēdū tñ ē. q· ē silitudo creature ad deum ſᵐ imaginē. et ſm vestigiū. Scōm imaginē vt rōnal aīa. Et ſᵐ vestigiū vt irrōnalis. et ſba corporea: in q̄ et si nō sit imago exꝑssa trinitať: est tñ ī ea vestigiū sūme bonitatis

Ad zᵐ dō. q· duplex ē eē. Est. n. eē nᵉ ꝛ eē ordinis. Silr duplex ē distātia. eēntialis ul nālis. quātū ad eē nᵉ. et quātū ad eē ordīs. Distātia quātū ad eē nᵉ facť hoc ñ eē ſ: siue hāc rē nō eē illā. Distātia ꝺo quātū ad eē ordinis facť hāc rē ñ eē ordinatā ad illā: siue ñ ordinari ad illā. Scōm pmū modū maior ē distātia dei siue dīne nᵉ ad quālz creaturā: q̄ alicui⁹ creature ad quālz creaturā aliam incōpabilr. Et ſ mō vez ē q· maior est dei ad humanū corp⁹: q̄ corporei calidi ad corporeū frigidū. vt ignis ad aquā. Sed ſᵐ zᵐ modū dō ē. q· ē distātia parua corpis būani ad deū siue ad dīnū spm: et minus distat q̄ corporeū calidū a frigido. ga ſ nō ordiať ad illō: cū sit ei ꝺtrariū. Hoc ꝺo ordinať ad deū ī rlone ꝓpinqua. Ad dīnū. n. eē ordinať gcqd ab ipso ꝺditū ēmō solū spūale eē: imo etiā corporale. vñ sicut ī spūalibus: sic alias oñsum ē: magis accedit ad ipm rōnalis aīa. ita in corporalib⁹ magis accedēs ē ad ipm corporea nā ꝛ būana. Ad corp⁹. n. būanū ordinať oīa corpa: nec est aliquod corpus in vniuerso: cū quo ñ ꝺueniat. ꝓterea cuꝫ sit vltimū corporeū ī genere corpoꝝ: imediate se hꝫ ad deū. et iō ē vnibile. Ad tertiū dō q· q̄uis corporea nā de se ſᵐ q· corporea: ñ sit ordinata ad unionē cū deo: q̄ ē p grām ꝛ gloriā: tñ corporea nā ſm q· būana ꝛ rōnali aīa uiuificata ꝛ pfecta ordinabilis ē ad illā: ñ ſm se: ſ ſm illā. et etiā ipsa rōnal aīa ordīabil ē ad btītudinē ī creatore suo ſ ptē ītellectiuā: q̄ ñ ꝺueit cū corpe. ꝛ ſm ptē sensitiuā q̄ vniť cū corpe. unde dīc. b. Aug. ut supdictū ē ī li. de aīa ꝛ spū. Propter ea de⁹ factus ē hō: ut totū hoīez ī se btificaret. et ut ꝺuersio hoīs eēt ad ipm. et tota dilectio eēt ī illo cū assensu carnis uidēť p carnē: et assensu mētis p deitatis ꝺtēplationē. Et ſ ē totum bonū hoīs ut siue ingrediēť siue egrederet pascua ī factore suo īueniret. pascua foris ī humanitate saluatoris. et pascua intus in deitate creatoris.

Consequens est q̄rē utrū corp⁹ sit assumptū mediāte aīa. Ad qō sic. Separata aīa a carne adhuc mālit unio carnis ꝛ deitatis. g̃ ꝛ imediate uniebať caro deitati. nō igiť mediāte aīa uel intellectu. Itē eēntia liter ē deitas ī oī creatura: ꝛ imediate. ga nō ē ī una creatura p aliā. Sꝫ multo magis ē ī būana nā: ī qua ē eēntialr ꝛ psonalr. g̃ ē ī būana nā. s. corpe ꝛ aīa imediate: ñ ī uno ꝓpter aliud. g̃ sine medio uniť deitas carni.

Itē si ī unioē aīa aliq̄ mō ponať mediuꝫ quō separato medio ab extremis: sic ī morte xp̄i aīa a corpe: ñ fiet sepatio extremi ab extremo. i. deitatis a corpe. Si g̃ manet unio deitatis ad corp⁹: ñ ē inter illa mediū rōať aīa. Ad oppᵐ ē auctoritas Jo. Dam. Uni tū ē carni p ītellectū dei ẽbū. Itē Greg⁹. Carnē deitas aīa mediāte suscepit. Item Aug. in epla ad Uolusianū. Jpa deitas aīaꝫ rōnalē: ꝛ p eādē corpus būanū sibi aptauit

Rᵒ distinguēdo. q· ē mediū nccitatis. et ē mediū ꝛgruitatis. Mediū nccitatis ligat extrema. ita q· eo remoto sepanť extrema. qnē admodū armonia siue ꝺtēpantia corpis dr ligans aīam ꝛ corp⁹. iō ipsa destructa sequiť sepatio. Mediū ꝺo ꝛgruitať non ligat extrema. ſ dīc̄ ordinē in extremis. quēadmodū ē ī elemtato. quānis. n. sil sint elemta quatuor. tñ ordine nᵒ media sunt inter ignē ꝛ ſbtilissim⁹: ꝛ terrā q̄ ē grossissima: aer ꝛ aqua. Scōm g̃ hūc modum si loquamur de medio nccitatis inter spūalē ſbaꝫ increatā: q̄ ē deitas: et corporalē creatā: ī xp̄o nullum fuit mediū. Si ꝺo loquamur de medio ſm ordinis ꝛgruētiā: mediū ē ꝺupler. s. spūs ꝛ aīa. ga inter spūalē nām ñ ꝺformē corpori ꝛ corporeā ſbaꝫ ñ ꝺformē spūi dīno sunt duo media ordinate nᵉ. ꝺz nā spūalis ꝺformis spūi dīno. Et spūalis nā ꝺformis spūi būano. Et hec dicit spūs ꝛ aīa. spūs quātū ad superiorē ptē aīe inquātū ē sepabilis. Aīa ꝺo ſm inferiorē ptē: ſm quā ē animās corpus ꝛ vnibil. Et ſ mō intelligiť q̄ ꝺ doctis dr p spm ꝛ p aīam corpus būanū sibi coaptauit. Et p ſ pz solo ad pmū ꝛ zᵐ obiectū. Unde Aug. in li. de aīa ꝛ spū. Ut supmū aīe ītelligentia siue mēs q̄ dr spūs: imaginē ꝛ silitudinē gerit supioris. i. dei. vñ ꝛ ei⁹ susceptiua eē potuit. et ad unionē psonalē: qñ ipse voluit absq; ulla demutatōe nᵉ suscepta fuit. sic supmū carnis. i. sensualitas aīe gerēs silitudinē ad unionē psonalē; ei⁹ eēntiā suscipe pōt. i. aīe. Uñ relingť q· hoc mō inter deū ꝛ corp⁹ mediū ē spūs ꝛ aīa. Ad vlti mū ꝺo dō. q· cū sūma bonitas coīcat se alicui: nūq̄ ab eo recedet: cui se coīcat: nisi eēt indignitas illi⁹. alr nō eēt sūma bonitas. et hoc tenet siue coīcet se dādo grām. siue uniendo se cū creatura. quia g̃ būana nā ī xp̄o tā ī corpe: q̄ ī aīa ñ fuit possibil ad īdignitatē: ñ fuit sepabil unio ẽbi ad carnē: sic nec anime ad verbum.

Deinde queriť vtrū persona sit assumpta. Ad qō sic vr p auctoritatē Jo. Dam. 3. li. c. xi. Uerbū incarnatū deus necq̄ eā: q̄ nuda ꝺtēplatōe ꝺsiderať: nāꝫ assumpsit. Nō. n. hoc ē incarnatio. ſ fictio īcarnatōis. Necq̄ eā q̄ ī spē ꝺsiderať. ſ eā q̄ ī athomo. ꝓmicias. n. assumpsit nostre masse. nō ſᵐ se ipm iā ſbsistētē ꝛ athomum exñtē pus. et ita ab ipso assumptā. Sꝫ ī ipsa filii ipostasi exñte. igiť assumpsit nāꝫ ī athomo. Sꝫ nā exñs ī athomo ē p⁹. g̃ assumpsit psonā. p⁹. n. ē rōnalis nᵉ indīdua ſba. quod ꝺuenit nᵉ ī athomo. Item Ric. de sancto Uic. ī li. de trinitate. dīc̄. q· ī dīnis determinať p⁹ penes rōnē origīnis. In angelis ꝺo penes rōnē qualitať. In hoīe ꝺo ſm utrūq; modū. Cū g̃ ī nā būana assūmpta sit alia p ꝑtas origīnis: q̄ ī filio dei. ga descēdit ſm carnē a matre. et ſm nām dīnam ē a patre.

Itē ē alia ꝓprietas qualitať siue forme. g̃ filr ē alia ꝛ alia psonalitas. Itē Anſ. in li. de īcarnatōe ẽbi dīc̄. Q· filⁱ dei nō assūpsit hoīez simplr. ſ būc hoīem. s. Jhm. Si g̃ hic hō Jhs ē rōnalis nᵉ indīdua ſba. g̃ assūpsit psonā. Itē p⁹ ē res distīcta ꝓprietate ad dignitatē ptinēte ſᵐ aliā diffinitionē. Uñ dīc̄ Boⁿ. in li. de duabus naturis ꝛ una p⁹ xp̄i. q· hoc nomē dignioꝝ ſbus accōmoꝺatū ē. Si g̃ cū hō assumiť: nā ei⁹ exaltať: nec aliq̄d de ꝓprietate vl dignitate ei⁹ minuiť. Relingťigiť q· p⁹ ē assumpta. Itē cū sint tres aēs ocurrēte. fil creanť. assumē. ꝛ unire ostās ē q· creare ꝑus ē q̄ assumē. Jtaq; cū ē termin⁹ creatōis ē inceptio assumptiōis. cū g̃ creare terminеť ad actū. ens g̃ erit assumptio entis actu. g̃ ꝛ p⁹: cū ens actu hic sit p⁹.

Ad oppᵐ. Aug. in li de fide ad Pe. Deus nām hoīs assumpsit ñ psonā. Relingť igiť q· ñ assumpsit psonā. Itē Boⁿ. dr Nestoriū. Si ꝺuab⁹ psonis manētib⁹ ī xp̄o diāctio facta ē nāz: vnū de ꝺuob⁹ nihil effici potuit oīo. n. ex ꝺuab⁹ psōis nihil unū effici potuit nihil igiť vnū ſz Nestoriū xp̄s ē. ac p ſ oīo nihil. Qꝺ. n. ñ est vnū nec eē oīo pōt. Sꝫ eē xp̄z manifeste ꝛ ꝺcīter ꝺfitemur vnū. igiť vicim⁹ xp̄m. q· si ita ē: vnā xp̄i sine ꝺubitatione psonā eē nccē ē. Itē si p⁹ assumpta ē: nccē ē ī xp̄o ꝺuas eē psonas: qa nō pōt dici absorberi p⁹ būana ī assumptōe. cū nō fuerit ꝑus p⁹ q̄ assumpta. manēt igiť ī xp̄o ꝛ differētes nᵉ ꝛ ꝺiuerse p⁹. ñ ē igiť vnū ī nā nec unū ī p⁹. Relingť igiť q· ñ est vnio dei ad hoīez: nisi sicut ī aliis hoīb⁹. qꝺ ē absurdissimū. Relingťigiť q· p⁹ ñ ē assumpta.

Quod ꝺcedēdū ē: ꝛ rñdēdū ad obiecta. ꝺō q· ad eē pᵉ regriť triplex ꝺistinctio. s. singularitať incoīcabilitaꝺ. ꝛ dignitať. Distinctio singularitať ē ī aīa aliqua: ꝺū ē ī corpe. est. n. distās a qualz aīa aliqua ꝓprietate singulari. Distīctio ꝺo incoīcabilitať ē quā hꝫ aliqꝺ singulare. vt iste asin⁹ aīal. Sꝫ ſ nō hꝫ aīa exñs ī corpe: cū ipsa ꝛ corp⁹ coīcēt in ostituēdo unū eē. Distinctio ꝺo dignitať ē qua ꝑus aliquis hō distinguiť ab alio rōnalitate indīduali: que q̄dem ē dignissima

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓprietas.qa ſic dic̄ Bo⁹. Hoc nom̄ ꝑſona dignioꝛib⁹ accōmodatū ē ſbiis. Ad ē g̃ ꝑſone regrit hec triplex diſtinctio.ſingulari tat. ⁊ comūicabilitat. ⁊ dignitat.q̃ attēdit ſm ꝓprietatē dignioꝛē. Dicēdū g̃ q̄ ꝑma diſtinctio ē ī aīa xp̄i.s.ſingularitat. ⁊ etiā ī corꝑe.ꝑma ⁊ z⁹ ē ī oꝑoſito ex aīa ⁊ corꝑe q̄ pōt notari cū dico hic hō: demōſtrato cō poſito ex aīa ⁊ corꝑe.s. ſingulare. Prima ẜo ⁊ z⁹ ⁊ 3⁹ ē ī xp̄o deo hoīe.et q̄uiſ ꝑmā ⁊ ſecūdā poſſit hr̄e ex pte hūane nᵉ: tñ tertiā ñ pōt niſi ex rōe dīne ꝑſone. et ita eē ꝑſonā ī xp̄o ñ ē rone hūane nᵉ. Cū.n.rō pᵉ aſſuma tur ab excellētioꝛi ꝓprietate ⁊ dignioꝛi. dignioꝛ aūt ꝓprietas ī xp̄o ñ ē ex pte hūane nᵉ ſ ex pte dīne ꝑſone. Propterea relingit q̄ ñ ē aſſumptio pᵉ. Diſtinctio.n.ꝑſonaꝝ oꝛ eſſe ſᵐ id qđ in ipſis ꝑſonis ſuenit nobili⁹. qa g̃ ī hoīe aſſumpto nobiliſſimū ē eē filiū dei.iō ſᵐ ℔ ineſt ei diſtīctio ꝑſonalis:ut ſit una pᵃ cū filio dei. Ad ꝑᵐ g̃ qđ obr̄ de Jo. Dam q̄ aſſumpſit hūanā nām ī athomo: veꝝ eſt. non tñ ſeq̄t ex ℔ q̄ aſſumpſit ꝑſonā.qa per athomū qđ ē idem qđ indiduū:nō notatur niſi diſtinctio ſingularitat⁹ vel incoīcabilita tis:ñ dignitat⁹.a qua ſumit̄ rō pᵉ. Ad zᵐ ẜo qđ obicit de Ricardo đđ ē. q̄ lz ſit alia ꝓprietas nᵉ ⁊ originis ī hoīe aſſumpto: q̄ ī filio dei.ñ tñ ſeq̄t q̄ alia ꝑſona.qa perſona ſic dic̄ rē oꝑletā:⁊ ſic diffinit̄:ut ñ ſit poſſī bilis ad vlteriorē vnionē:⁊ diſtinctā ꝓꝓ prietatē dignioꝛē.qđ ñ ꝟuenit xp̄o ſm q̄ hō.

Ad tertiū Anſ. đđ.q̄ cum dic̄.aſſumpſit hūc hoīem:ꝑ hoc ñ demōſtrat̄ pᵃ:q̄ vna eſt filii dei ⁊ filii hoīs. ſ demonſtrat̄ indiduū .s.illud oſtitutū ex corꝑe ⁊ aīa ſingulare.

Et q̄ obr̄ q̄ ℔ ē rōnalis nᵉ indīdua ſb⁊. g̃ pᵃ.đđ ē q̄ vis ē ī ℔ q̄ dico indīduū ⁊ im portat̄ illa triplex diſtinctio:que dicta ē. vñ negādū ē q̄ ñ eſt indīdua. cū ſit adhuc poſ ſibile ad vnionē cū dignioꝛi ſb⁊. Ad 4ᵐ đđ q̄ iā pz rn̄ſio qa nec pᵃ aſſumiſ:nec tñ ē diminutio dignitatis:ſ ꝑſonalitat⁹ ē a ꝓꝓri etate dignioꝛi. Ad 5ᵐ đđ. q̄ aliq̄ creat̄ aliqd ꝑ ſe.aliq̄ vt ī alio. Si ſit creatū ꝑ ſe non ī alio: et ſic indīduū rōnalis nᵉ erit pᵃ. Si ẜo ſit creatū vt ī alio:l; ſit indīduum nᵉ rōnalis:ñ tñ erit pᵃ. qa ñ ē a quolz alio diſtincta ſba. Et hac rōne nec rōnalis aīa:que infundēdo corꝑoꝛi creat̄ et creādo infūdit̄ ñ ē pᵃ ſili mō.qa ℔ oꝑoſitū ex corꝑore ⁊ aīa creādo aſſumit̄:⁊ aſſumēdo creat̄ non pōt

dici pᵃ. Et ſi obr̄ ſᵐ q̄ obicit Anſ.ī li. de incarnatōe v℔i.qa deꝰ ē pᵃ.hō aſſumptᵘ eſt pᵃ.g̃ due pᵉ ſunt ī xp̄o. ℟ᵃ q̄ queadmodum pr̄ ē deꝰ.fili⁹ ē deꝰ.ñ tñ plures dii: ſ vn⁹ eſt deꝰ.ita ī xp̄o deꝰ eſt pᵃ.hō ē pᵃ. ñ tñ due pᵉ: ſ vna pᵃ.nec deſignari pōt fili⁹ dī ſine filio hoīs vel eᵛ.qa idē ē fili⁹ dei ⁊ fili⁹ hoīs.et eadē ē v℔i ⁊ aſſūpti hoīs ꝓpetatū collectio Diuerſaꝝ aūt ꝑſonaꝝ impoſſibile ē earūdē ꝓpetatū eē eadē collectionē. aut eadē de in uicē p̄dicari. Itē querit cū aīa ſit nobiliſ ſimū ī hoīe:ſic fili⁹ dei ī xp̄o: quare aīa ñ dr̄ aſſumē corꝑ ī ꝑſona ſua: ſicut fili⁹ dei ho mine. Ad qđ reddit multiplex rō. Una ē qa aſſumēs ꝑus ē q̃ aſſumptū. et qđ aſſu mit inſepabilr̄ aſſumit.quoꝝ nentꝝ ꝟuenit aīe reſpectu corꝑoꝛis. Itē aſſumēs cū uni tur aſſumpto:efficit aliquā unitatē.aīa aūt nō facit vnionē ſui ad corꝑ⁹. qa ſil̄ creat̄ et infundit̄. Itē aſſumēs ⁊ aſſumptū ñ cō ponūt aliqđ totū:nec ſunt ꝓtes alicui⁹ toti⁹ Sz aīa cū corꝑore hoīez oꝑonit:et ſunt ꝓtes illi⁹. Itē cū hoc dubitat̄ de quodā:qđ dic̄ magiſter ī 3⁹.ſnīaꝝ.s.q̄ aīa ſeꝑata a corꝑe ē ꝑſona. Sz cū pᵃ ſit attributa rei ex aliqua di gnitate: ī reſurrectione corꝑoꝝ minuēt̄ ei⁹ dignitas. vñ đđ.q̄ aīa ſeꝑata ñ eſt ꝑſona. qm̄ ē ſba coīcabil.l; ñ coīcās. vñ nō ē verū qđ dic̄ magr̄:niſi ipſe accipiat ꝑſonā ꝑ indi uiduo.⁊ hui⁹ rei determīatio.al.bi plenius innuetur.

Conſequēter queri

tur q̃lr̄ intelligit̄ hō aſſūpt⁹. Ad qđ obr̄ ꝓ ſic.de auctoritatib⁹ Jo.Dam. qui dic̄. Q; nō ē ſumē coēm ſpēm ī dño Jh̄u xp̄o. g̃ xp̄s ſᵐ q̄ hō ñ ē eiuſdē ſpēi cū aliis hoīb⁹. g̃ hō dr̄ eguoce de xp̄o ⁊ de aliis. Item de quolz q̄ ē hō p̄dicat̄ ipſa ſpēs coīs. Si g̃ coīs ſpēs ñ p̄dicat̄ de xp̄o.qa ñ ē ibi coēm ſpēm ſumē Relingit̄ q̄ xp̄s nō ē hō. Cū g̃ xp̄s ſit hō:relī quit̄ q̄ eſt coēm ſpēm ſumē. Ad oppᵐ ſic. Spēs ē totū eē indīduoꝝ. ſicut hec ſpēs hō ē totū eē ptīculariū hoīuz. Sz hō nō ē totū. eē xp̄i. Relīquit̄ igit̄ q̄ nō ē coēm ſpēz ſumē de xp̄o ⁊ ō aliis. Itē q̄rit̄ cū dr̄ hūana nā aſſumpta a xp̄o:qd ſupponat̄. aut.n.ſuppo nit̄ corꝑ⁹ ⁊ aīa:ex qb⁹ oponit̄ hō. aut ſuppo nit̄ oꝑoſitū ex his. Si ꝑ⁹ mō.g̃ ꝑ humanam nām ñ ſupponūt̄ ꝓtes hoīs: nō compoſitio ipſaꝝ. ergo ſi partes ſic ſumpte nō oſtituūt hoīez:nō erit dicē ex aſſumptōe corꝑoꝛis ⁊

aīe hūane nᵉ xp̄m eē hoīem. Si zᵐ mō.ſ opo ſitū ex corꝑore ⁊ aīa ē hō.g̃ erit dicē xp̄m aſ ſumpſiſſe hoīem. Sz aſſumēs ñ eſt aſſumptū: vt dr̄ ī regulis fidei.g̃ xp̄s nō ē hō. Itē ſi aſſumpſit hoīem.aut igit̄ hoīem coēm ſpēm aut ſingularē. Si ꝓmo mō tm̄. g̃ accidit er ror:q̄ deſtruit̄ a Jo.Dam.Si zᵐ mō.g̃ aſſum pſit ꝑſonā:cū hō ſingularis ſit ꝑſona: qđ eſt erroꝛ. Nō.n.ꝑſona aſſumpſit ꝑſonā ſ nāz:ſic dic̄ Aug. Occaſione bᵗ querit̄ vtrū aſſū pſit hoīez. Ad qđ inducūt̄ auctoritates ⁊ rō nes. ꝓᵐ ex ꝑs. Beatus quē elegiſti ⁊ aſſum. Aug. Anatha ſit q̄ dic̄ filiū dei hoīez ſemel aſſumptū depoſuiſſe. Itez fili⁹ dei aſſum pſit corꝑ⁹ ⁊ aīaz ſil̄ iuncta. Sz corꝑ⁹ ⁊ aīa ſil̄ iūcta faciūt hoīez. g̃ fili⁹ dei aſſumpſit hoīez

Itē hō ꝓꝓrie loquēdo denoīat̄ a ꝓꝓrieta tib⁹ aīe. vñ ꝓꝓrie dr̄ rōnalis. ⁊ ſil̄ a ꝓꝓreta tib⁹ corꝑoris. vñ ꝓꝓrie dr̄ coloꝛat̄. g̃ multo fortiꝰ denoīabit̄ a ꝓꝓrietatibus vtriuſq;. g̃ cū aſſumptio ſit diſpoſitio corꝑoꝛis ⁊ aīe: ꝓ ꝓrie oz dici hō aſſumptᵘ. g̃ fili⁹ dei aſſūpſit hoīez. Ad oppᵐ. Aſſumpſit hoīez.ſ ñ niſi iſtū. g̃ iſte hō ē aſſūptᵘ. g̃ pᵃ ē aſſumpta:qđ ē erroꝛ damnat⁹. ℟ᵗ ad ꝑmū. Aᵈ ꝓ ſe at tribuūt̄ ipſis ſingularib⁹.ꝑ accidens ẜo ipſi ſpēi.vñ ꝓ ſe aᵈ⁹ currēdi ꝟuenit ſingulari: cū dr̄.hō currit.ꝑ accñs ẜo ipſi ſpēi Sc̄z g̃ hūc modū đđ. q̄ aſſumi importat actū: q ꝓ ſe ꝟuenit nᵉ ſingulari vnite xp̄o. Per acci dēs ẜo ipſi nᵉ vli. Qđ g̃ dic̄ Jo.Dam.nō dr̄ dic̄.qa ñ intēdit negare qn per accidēs nā ulis ſit aſſumpta a xp̄o. Sz q̄ ipſa vlis nā ñ ſit aſſumpta ſine nā ſingulari. q̃ ſupponit̄ ꝑ ſe:cū dr̄ nā aſſumpta a xp̄o. Ad illud qđ obicit de auctoritatib⁹ Jo.Dama. Q; in dño Jh̄u xp̄o nō ē coēm ſpēm ſumē.đđ. q̄ ita in telligit.qa ñ ꝟuenit de xp̄o dicē coēm ſpēm oſtatā ex deitate ⁊ humanitate. qa nec de⁹ eēt nec hō.ſicut vicebāt heretici. ſicut ꝑz ꝑ hoc qđ ſb⁊dit̄. Neꝝ.n.fact⁹ ē neꝙ aliq̄ fiet ali⁹ xp̄s.ñ negat̄ g̃ q̄ ℔ q̄ hō de ipſo ñ ꝑdice tur ipſa coīs ſpēs. ⁊ vniuoce ſicut de aliis. Uel pōt intelligi alr̄.q̄ ñ ꝓꝓrius eodē mō ꝑ dicat̄ de xp̄o ⁊ de aliis. qa ꝑdicata de aliis oꝑebēdūt totū eē ipſoꝝ. Sed ꝑdicari de xp̄o ñ oꝑbēdit totū eē xp̄i. qa ñ oꝑbendit deitatē.ñ tñ ſeq̄t q̄ dicat̄ eguoce de xp̄o. qa ꝑdicata de xp̄o ꝑdicat totū eē ei⁹ quātū ad hūanā naturā eo mō:quo ⁊ alioꝝ hoīuz Et iō vniuoce.Et ꝑ ℔ pz ſolo ad oīa or̄ hec obiecta. Ad tertiū ẜo obiectū q̄ q̃ritur qđ

ſupponat̄:cū dr̄ hūana nā.đđ.q̄ refert dr̄e hūanā nāz: ⁊ hoīez: ⁊ humanitatē.qa hūa na nā dic̄ oponētia vnita.hō ẜo nōiat illud quod ē. Di cēdū ē g̃ q̄ humana nā ſupponit ipſa opo nētia.ſ vnita. Si.n.itelligēt̄ ſeꝑata coꝛꝑ⁹ ab aīa:ñ intelligēt̄ totalitas nᵉ. qa nᵉ totali tas ponit ñ ſolū ipſas ꝑtes. ſ etiā vnionem ipſaꝝ. Ad illud ẜo qđ q̃rit̄ vltimo vtrū aſſumpſit hoīem:rn̄deт̄.q̄ ꝓꝓrie loquēdo cū homo dicat qđ ē oſtitutū ex corꝑore ⁊ aīa: ⁊ ſit oꝑletū ut ñ poſſibile ad aliud oꝑlemē tū. oꝑletū aūt ex corꝑore ⁊ aīa rōnali ē ꝑſo na. Jō ſicut nō ꝟcedēt̄ hec.aſſumpſit ꝑſonā ita etiā ñ ꝟcedit̄ hec.aſſumpſit hoīem ꝓꝓe loquēdo.qa ex rōne v℔i aſſumptiōis.s. aſſū pſit. videt̄ quoddā oſtitutum ex corꝑore ⁊ aīa añ vnionē.tñ ſb imꝛoꝑetate: ſm quaz nos accipim⁹ hoīez. ꝑ hūana nā.et nāz hūa nā ꝑ corꝑore ⁊ aīa vnitis dr̄ hō aſſumptus Uñ ⁊ ille auctoritates ſm hāc imꝛoꝑetatē accipiēde ſunt vt accipiat̄ ibi homo ꝑ hoīs nā. Ad illud g̃ qđ obr̄. aſſūpſit corꝑus ⁊ aīaz ſil̄ oiūcta.g̃ aſſumpſit hoīez.đđ.q̄ nō ſe qt̄.īmo ē ibi mutatio p̄dicamēti.oīmutatur .n.ibi qđ in qs ꝓcedit̄ ab aſſumptiōe nᵉ ad aſſumptionē ꝑſone. Ad vltimū ẜo đđ.q̄ hō denoīat̄ a diſpoſitiōe ſuaꝝ ptiū:que ſūt ꝓtes ſiue diſpoſitiones abſolute. Sz ñ a diſ poſitōib⁹:que ſunt reſpectiue. Uñ cū eē ꝓtē ſit diſpoſitio reſpectiua aīe:cū dr̄.aīa ē pars hoīs: nō tñ ab hac denoīat̄ hō. vt dicatur hō ē ꝑs hoīs. Eodē mō cū aſſumptio ſit ꝓ ꝓrietas reſpectiua vtriuſq; partis:ñ dicet̄ đ toto.qđ oſtituit̄ ex ptib⁹.qa ñ denoīat ipm Et iō ñ valet illud. g̃ filius dei ꝛc̄.

Conſequenter q̄ri

tur de coaſſumptis.s.penalitatib⁹.cir ca que querūt̄ plura. Primo an xp̄s aſſū pſit humanam naturam cū paſſibilitate et defectu. 2°.quos defectus aſſumpſit: ⁊ q̄s nō. 3° ad qd aſſumpt iſta. 4° de oſtitu to ꝑ aſſumptionem.

Ad quod

sic obr̄.Jo.Dam. diui dit inter actū ⁊ paſſi onē motᵘ. Sc̄z q̄ fiūt ab aīa ſᵐ nām actus ſunt.Sc̄m aūt q̄ īmoderate fiūt ⁊ ꝓeter nām paſſiōes ſunt.Si g̃ ī xp̄o nō ē ponē im moderātiā motᵘ aīe:nō erit ī eo ponē paſſi onē.g̃ nec paſſibilitatē. Itē Remigi⁹ diſ finit paſſionē ſic. Paſſio eſt motᵘ anime per

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſuſpicionē boni ⁊ mali. Si g̃ vbicūq; ē ſuſpicio: ē incertitudo. ī aīa aūt xp̄i nulla fuit incertitudo. Relinquit᷑ q̄ nec ſuſpicio boni ⁊ mali. g̃ nec paſſio. Itē oē qđ patit᷑ ab aliq̄ eſt inferi⁹ eo a quo patit᷑. Si g̃ nā xp̄i nulla ⁊tute creata eſt inferior. g̃ a nulla creatura pōt pati. Illud. n. qđ infert paſſionē: ſemper virtuoſi⁹ ē eo qđ patit᷑. Itē quatuor ſunt pturbatiōes ſic dic̄ Aug. s. gaudium. dolor. ſpes. ⁊ met⁹. Ex bono qđ mouet᷑ in p̃nti eſt gaudiū. Ex malo dolor. Itē ex bono qđ mouet᷑ ī futuro ē ſpes. Ex malo met⁹. Unī Bo⁹ ī li. de ꝺſolatiōe. Uinē ſi vis tramite recto. Gaudia pelle: pelle timorē. Spemq; fugato: nec dolor adſit. Si g̃ aīa xp̄i ñ erat nata ab aliquo pturbari. g̃ ñ erit paſſibilis. paſſio. n. diffinit᷑ a Dam. ‹Mot⁹ appetitiue ſenſibilis in imaginatōe boni ⁊ mali. Itē cui⁹ ñ eſt cā ei⁹ nō ē effect⁹ ordinat⁹ ad cām illā. Sz cā paſſibilitatis ſ⁹ q̄ pena ē: culpa. g̃ c⁹ ñ eſt culpa: nec ei⁹ paſſibilitas ē. Cū g̃ ī xp̄o nō fuerit culpa. g̃ nec paſſibilitas. Itē iniuſtū ē īnocētē ⁊ nō delinquētē punire. Si g̃ xp̄us fuit oīo īnocēs: iniuſtū erat in eo eē penā ul̄ paſſibilitatē. Itē paſſibilitas eſt ī ſpūali ſba ꝺuplic̄. Uno mō ſ⁹ q̄ ꝺfinit᷑ p culpā alteri⁹ mediāte carne. vt ī aīab⁹ puniōr. Et tūc ſil᷑ ꝺfinit᷑ pena ⁊ culpa. Alio mō ſ⁹ q̄ cō trahit᷑ p culpā ꝓpriam mediāte inordinata volūtate. vt ī demonib⁹. Sz neutro iſtorum modoꝝ pōt pena otrahi ab aīa xp̄i. g̃ nullo mō erit ī ea paſſibilitas. Itē ſūmū gaudium ñ ꝺpatit᷑ ſecum paſſionē. Si g̃ ī aīa xp̄i erat ſūmū gaudiū ex gloria fruitōis inſeparabil᷑. g̃ ñ poterat ineſſe paſſio. Itē ꝑaulus ī raptu neſciuit an ī corꝑe eſſet an ex̄ corꝑus. g̃ ñ fuit ī eo ſenſus an aīa eēt ī corꝑe. g̃ nec ſenſus ei⁹: qō eſt pati in corꝑe. ergo manēte raptu ñ patēt: ſi eēt tūc ī carne paſſio. Cū g̃ plus ſit ſemp adherē deitati q̄ p vnā horā. ergo adherētia aīe cū ōitate ī xp̄o multo forti⁹ abſoꝛbuit ſenſuz paſſiōis q̄ fuit ī carne. Itē ‹Moyſes vidit deū nō ī ſua ſpē: ſ ſb gbuſdā figuris: ſic dic̄ beatus Greg⁹. Quādiu ī ſ corꝑe vnim⁹: videri pōt de⁹ p quaſdā imagines. p ſbam aūt ſuā uideri ñ pōt. Si ergo ‹Moyſes ex ipſa uiſiōe tantā ꝺcepit delectatione: q̄ abſoꝛbēt paſſiōnē ieiunii. 40. dier̄. ergo multo fortius aīa xp̄i q̄ videbat deū facie ad faciē: ſine omni figura abſtrahebat᷑ ab oī ſenſu paſſiōis.

Itē ꝓbat Seneca q̄ ī ſapiēte ñ pōt cadē pturbatio aliqua. ergo nec paſſio. Sapiētez aūt xp̄m null⁹ negabit. ergo ī xp̄o nō potuit cadē paſſio. Preterea rō ad hoc. validi⁹ ē qđ ledit eo qđ lediť. Nō ē aūt neqtia validior ⁊tute. nō aūt lediť qs niſi ab homine neq̄. Relinq̄t᷑ ergo q̄ ñ pōt ledi ſapiēs.

Itē oīs iniuria ē diminutio alicui⁹ rei q̄ auferri pōt. Sapiēs autē hibil pōt pdē. oīa .n. ī ſe repoſuit ⁊ nihil fortune credit. bona ſua hz ī ſolido ⁊tute otēt⁹: q fortunis ñ indiget. ergo ñ pōt res ipſi⁹ augeri vel minui ergo ñ pōt pati iniuriā. ergo ñ ē paſſibilis.

Itē nihil eripit᷑ fortuna niſi qđ dedit. vir tutē aūt ñ dat. ergo eā nō deſtruit. Libera g̃ ē ⁊tus ĩuiolabil᷑ incōcuſſa. ergo hñs ⁊tutē ñ pōt pati iniuriā. Ad opp⁹ ſic. Jo. Dam. Aīa corꝑe inciſo ꝺdolet ⁊ ꝺpatit᷑. Et hꝫ ē q̄a vnit᷑ corꝑi paſſibili. Cū ergo fuerit tale corꝑ⁹ xp̄i: fuit ī corꝑe paſſibilitas ⁊ in aīa ꝺpaſſibilitas. Itē Dam. Dē qđ ē creatū ē ⁊tibile ſ⁹ generatōez ⁊ corꝛuptionē: vel alteratōez. Cū ergo aīa xp̄i creata ſit: ⁊ corꝑ⁹ erit ⁊tibile ſ⁹ gnatōez ⁊ corꝛuptōez vel alteratōez. Sz oē tale ē paſſibile. ergo corꝑus ⁊ aīa xp̄i ē paſſibile ꝑ nām. Item ñ ineſt act⁹ alicui niſi fuerit eidē potētia ad actum eūdē. et cui ineſt finis act⁹: eidē ineſt actus. Si ergo finis nr̄ aſſumpte ē redēptio p ſuſtinētiā pene. ergo inerit ei act⁹ ⁊ potētia ſuſtinēdi penā. ergo ⁊ paſſibilitas. Itē ad hꝫ ſunt auctoritates Iſa. 53. Uere langor. no. ip. tu. x̄c. Et ‹Mar. 26. Triſtis ē aīa mea vſq; ad mortē. R⁹ ſ⁹ Jo. Dam. Paſſio gñaliť victa ē mot⁹ ex alio ī aliud. hoc aūt pōt eſſe duplic̄. Uel ī aliud ſ⁹ nām. Uel ī aliud ꝑter nām. Si ꝺ ī aliꝺ hz nāz fit mutatio vl̄ mot⁹ viceť tūc paſſio ⁊ paſſibile a patyn greco: qđ ſonat infoꝛmatōez. et hꝫ mō dr̄ aīa paſſibilis. i. receptibilis ipoꝝ intelligibiliū ſcīaꝝ ⁊ ⁊tutū: ad qđ ſ⁹ nām nata ē. Hoc mō gñaliſſime dr̄ paſſibilitas reſpectu cuiuſq; creature inquātū ē receptibil᷑ cuiuſcūq; pfectōis Si ꝺ ꝑter nām: tūc paſſio dr̄ ſpalic̄. ſ⁹ q̄ diſtinguit Jo. Dam. inter opatōm ⁊ paſſionē. ga opatio dr̄ mot⁹: q ē ſ⁹ nām. Paſſio uero dr̄ mot⁹ q ē ꝑter nām. ſic cordis pulſus ñ hz nāz mot⁹ paſſio ē. nō tñ ſic dic̄ Dam. omnes mot⁹ paſſiui paſſiones vocāť. ſ q ſunt uehemētiores ⁊ ī ſenſum ꝓcedentes. Qui. n. pui ſunt ⁊ inſenſibiles nōdū paſſiones ſunt. Jō diffinieť paſſio ſ⁹ būc modū. Paſſio ē mot⁹ ꝑter nām ſenſibilis. Diſtinguēdū ē ergo ſ⁹ būc modū: q cū paſſibilitas ſit potentia patiēdi. potētia aūt triplic̄ ꝺſiderať. ꝓmo ut potētia indiſpoſita ad patiēdū. z⁰ vt diſpoſita ad patiēdū. 3⁰ vt nccitas ad patiēdū. Dicēdum g̃ q̄ in Adā fuit potētia ad patiendū: ſ indiſpoſita ī ſtatu īnocētie. Jn nobiſ ꝺo ē potētia q̄ ē cū nccitate ad patiēdū. Jn dño ꝺo Jhu fuit medio modo. ſ. potētia cuz diſpōne ad patiēdū. aſſumpſit g̃ nām nr̄am cū paſſibilitate. nō cū ꝺfria diſpōne ad patiēdū: uel q̄ eēt cū nccitate ad patiēdū. quia oīa ſbiecta erāt ei⁹ volūtati. Iſa. 53. Oblat⁹ ē qa voluit. ſ que erat cū diſpōne ad patiēdū. Ad rōnes aūt ī ꝺfriū ꝺd ꝓmū. q̄ ſicut moderātia dr̄ duob⁹ modis. s. ſ⁹ nāz et ſ⁹ rōnē. ita ⁊ īmoderātia duob⁹ modis. ſm nām q̄ nullo mō eſt culpabilis ſ penalis. ſm rōnē ꝺ q̄ ñ ſolū ē penalis ſ culpabilis. Dicēdū g̃ q̄ ī xp̄o ñ fuit īmoderātia ſ⁹ modū z⁹: ſ ſm ꝓmū. Sz diſtīguēdo īmoderātia ſm nām duplic̄. ī diſpōne ad patiēdū ſic fuit ī xp̄o. cū nccitate ꝺ fuit ī nobis. Ad z⁹ dñt quidā. q̄ duplex ē ſuſpicio. ſm rōnē. et hz ſenſualitatē Jn xp̄o g̃ fuit ſuſpicio boni ⁊ mali ſ ſenſualitatē. ñ tñ ī eo fuit ſuſpicio ſm rōnē: ſ plena certitudo. qꝺ nobis ñ dr̄ hz q̄ ſuſpicio dubitationē dic̄. Pōt igit᷑ oici q̄ ſuſpicio ꝑtie ſumiť ī rōne Remigii. Sumiť etiā noīe extēſo put dic̄ apprehēſionē ſiue cognitionem. et ſic ſumiť ī rōne Remigii. Sumiť etiā noīe extēſo put dic̄ apprehēſionē ſiue cognitionem. et ſic ſumiť ī rōne Remigii ſb ꝺ ſenſu. Paſſio ē motus aīe p apphēſionē boni vel mali. et ſic ſumiť ī xp̄o. Ad tertiū ꝺd. q̄ ē conſiderare nām būanitatis xp̄i duplic̄. ſm ſbam. ⁊ ſm diſpoſitōem ad redēptionē. Sc̄ǒm ꝓmū modū nulla creatura pōt agē ī būanitatē xp̄i. nec ipa pati ab aliqua. Sz ſm modum z⁹ eſt aſſumpta paſſibilitas: ⁊ potētia ſuſtinendi voluntarie penā a creatura inferiori. Ad quartū ꝺd ſic. Perturbatio aliq̄ eſt motus ſenſualitatī. qñq; ptis rōalis. Prout ē mot⁹ ſenſualitatis: ſic fuit ī xp̄o. Prout eſt motus ptis rōalis: pōt eē ꝺb⁹ modis. vl̄ ī ꝑte: put ē nā. et ſic potuit eē ī xp̄o ex ifirmitate. vel diſpoſitōe aſſumpta. vel put eſt rō ſiue rōnalis. et ſic nequaq̄ pōt adhuc pturbatio ſumi. put paſſio nullo mō generans inordinationē: vt iram vel impatīam: vl̄ aliquod hi⁹. et ſic fuit ī xp̄o. Alio mō put paſſio inducēs inordinatōem ire vel impatīe vl̄ alicuius hi⁹ auertētis a bono vel puocātis ad malū. Et ſic nullo mō fuit ī xp̄o. nec hi⁹ perturbatione nata fuit aliq̄ mō aīa xp̄i pturbari. Ad qntū vbi dr̄. q̄ pene ſemp cā eſt culpa. ꝺd ꝑ interēptōem. ga ſic dic̄ Grego⁹. ſup Job. 7. Utinā appenderēť. x̄c. Pena duplicē hz ordinatōez. Una ad culpā q̄ ꝓcedit Altera ad gliaz quā ꝓcedit. Job g̃ ſuſtinuit penā nō ꝓpter culpā quā ipſe ꝺmilit. ſ ꝓpter glie augmētum. Jō ñ ē ver̄ q̄ oīs pena fit ꝓpter culpā. Unī Jo. 9. dr̄ ꝺ ceco nato. Neq; hic peccauit: nec pentes ei⁹. ſ vt manifeſtēť opa dei ī illo. ubi etiā oñdit᷑. q̄ pena ē aliq̄n ꝓpter gliā dei manifeſtādā. Ad ſextū ꝺd ⁊ diſtinguēdū. q̄ aliq̄s pōt puniri iuſte ſine culpa. ñ tñ ſine cā. Et hꝫ mō ñ ē iuſtū īnocentem puniri. Cā aūt maxima fuit redemptio būani gñis: quare xp̄s voluit puniri. Ad 7⁹ ꝺd. q̄ paſſibilitas ī aīa xp̄i nō ē p modū illū: quo ē ī demonib⁹. vel p modū illū quo ē ī aīab⁹ puniōr ꝺo. aliqua tñ ꝺueniētia ē Nā ī aīab⁹ puniōr ē paſſibilitas p ꝺpaſſibilitatē ſm q̄ ꝺc Jo. Dam. q̄ aīa corꝑe inciſo ꝺdolet ⁊ ꝺpatit᷑. ita ⁊ aīa xp̄i ex vnione ad carnē hz ꝺpaſſibilitatem. ſm q̄ dr̄ ꝑ⁹ ad Cor. 2. Si. n. cognouiſſent: nūq̄ dñm glie crucifixiſſent. Hlo. Corꝑ⁹ patit᷑ ⁊ moriť. aīa nō moriť ſ ꝺpatit᷑. ueitas aūt neq; moriť neq; patit᷑. Sic g̃ ē q̄dā ꝺueniētia paſſibilitatī aīe xp̄i ⁊ puniōr. Est aūt diſſimilitudo. ga aīa puniti hz nccitatē ad pati. et hꝫ ex culpa ꝺfcta. Aīa aūt xp̄i hz diſpoſitōez ad pati nō ex culpa ꝺfcta: ſ volūtarie aſſumpta. Ex alia ꝑte aliqua ē ꝺueniētia cū paſſibilitate. q̄ ē ī demonib⁹. Nā ī demonib⁹ inquātū ſunt ſpl creati: ē paſſibilitas ⁊tibilitatī p nām. ſic dic̄ Jo. Dam. Dē creatū ⁊tibile ē. Et ita aīa xp̄i inquātū creata ⁊tibil᷑ fuit p nām: quānis hz q̄ vnita deitati inuertibilis a bono ſm electionē. Eſt aūt diſſimilitudo ga in demonib⁹ ē paſſibilitas ꝺfcta ex clpa acta cū nccitate ad penā. Ad octauum ꝺd q̄ eſt ꝺſiderare aīaz xp̄i vt aīaz. Et ē ipaz ꝺſiderare vt ſpm put diſtīguit beat⁹ Aug. in li. de ſpū ⁊ aīa. Aīa ex eo victa ē: q̄ ad viuēdū adiuuet corꝑus. i. viuificet. Spūs ipe ē p ſpūali nā. Spūs nāq; ad ſbam dr̄. anima dr̄ ad viuificatōez. inquātū ē ſba rōnalis ſpūs ē. aīa ꝺo inquātū ē vita corꝑis. Sc̄ǒm hꝫ g̃ ꝺd. q̄ aīa xp̄i ſm q̄ ſpūs erat ī ſūmo gaudio a ꝓma ꝺditione inquātū ꝺo vnita corꝑi paſſibili būit paſſibilitatē. et erat ī eodē ſūmū gaudiū ⁊ paſſibilitaſ: ñ tñ ſm idē. Jn aīa. n. ē nā unibilitat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad corp⁹.et ex illa pte erat ꝑssibilitas ī aīa
est etiā nā spūs ſ⁹ quā sepabilis ē ⁊ manēs
sepata:ſ⁹ quā erat btītudo cū nulla passibi
litate. Ad nonū dō.q ī raptis ⁊tēplātib⁹
rapiť ꝛt⁹ sensibilis quātū ad actū suum siue
vsū. et etiā act⁹ aīe irrōnalis quātū ad actū
suū respectu corpis.Et iō ē q ī raptu ꝓauli
ñ fuit passiōis sensus:nec etiā p rōnē cogni
tio passiōis:si fiēt ī corpe.Jn aīa ꝛo xpi non
erat hi⁹ abstractio.īmo pfecte vires bēbant
vsus ⁊ act⁹ suos ī corpe.et iō ī eo fuit sēsus
passionis dolor ⁊ tristicia. Ad decimū ꝺ
Moyse dō.q delectatio illa que erat ex visi
one ī Moyse nō absorbuit passionē ex toto:
gn patēt ex ieiunio:quānis diminuēť a tāto
Ex ipa.n.dulcedine visiōis ñ reputabat hi⁹
passionē.et ex ꝛtute ipsi⁹ dulcedis retarda
bať effect⁹ passiōis vt sustinēt ieiunium.40.
diex.sicut etiā legiť ī dño Jhu factū Mat.
4.Jn dño fuit alr q ī Moyse.quia ī Moyse
fuit ꝑassibilitas ad tps.Et ſm victū modū
p ꝓrogatiuā grē singularis. Jn xpo ꝛo fuit
passibilitas p disposatōes grē redēptiōis.

Ad vltimū dō.q ꝛbū Senece ītelligēdū
ē p se.Jn sapiētē.n.vt ē sapiēs ñ cadit ptur
batio.et ꝟ sumpta pturbatōe eo modo:quo
ē inductiua inordinatōis.s. ire vel impatīe
vel hi⁹ alicui⁹ auertētis a bono:vel excitāt
ad malum sicut victum est.

c **Onsequenter** q̄riť quos
defect⁹ assumpsit:⁊ quos nō. Circa
qō querūť q̄dā. Primo q̄riť de defectibus
ex pte aīe. z⁹ de defectib⁹ gñaliť ex pte aīe
⁊ corpis. Et circa z⁹ q̄ritur an ex pte aīe
assumpſit ignorātiā ex pte ītellect⁹.tristiciā
ꝛo timorem ⁊ iram ex parte affectus.

Quantum ad pri mum sic obi
ciť ex auctoritate beati Ambrosii. qui viť q
ī xpo sensus ꝓficiebat būan⁹:nō oīn⁹: expo
nēs illud Luce.2. Proficiebat Jhus etate ⁊
sapīa.Et ſ⁹ auctoritatē Jsaie.8.Quia añ q̄
sciat puer vocare patrē suū ⁊ matrē suā ꝛc.
viť q exps cognitōis infantia p būanā im
prudētiā q adhuc nō vidicit ignorabat.ex
q̄ exp̄sse vr q assumpserit ignorātiā. Jtē
Jo.dam.3.li.viť. Jgnorātē ⁊ seruilē assūpsit
nām. Jtē Ansel.2.li. cur de⁹ hō. Cur non
poterat ille hō ꝛe eē ignorās.sic ꝛe mortalis
erat.Ex quo arguiť cū ꝛe assumpserit mor
talitatē:q ⁊ ignorātiā. Ad oppositū sic.

Anſ. Jlla assumptio ī vnitate p⁹ filii dei nō
nisi sapiēter a sūma sapīa fiet.et iō nō assū
met ī hoīe qō nullo mō vtile ē:ſ valde no
xiū ē ad op⁹:qō idē hō factur⁹ ē. Jgnorātia
nāq ad nihil illi vtil eēt:ſ ad multa noxia

Jtē idē.quō tot ⁊ tāta faceť opa sine im
mēsa sapīa! Jtē idē.Quō illi crederēt ho
mines:si illū scirēt nesciētē!Si aūt nescirēt:
ad qd erit ei vtil ignorātia! Jtē Jo.dam
ꝓficē dr etate ⁊ sapīa p augmētationem
erat.eā que inerat sibi sapīa ſm grām ī ma
nifestationē inducēs. Q aūt onť ipsuz etate
proficē ⁊ sapīa.vt additamētū suscipientē
nō eā q̄ ſ⁹ ipostasim ē vnionē venerāť.

Jtē maior ē cognitio creature p vnionē:
q̄ p ꝟpbēsionē.Si g̃ ī cognitōe p ꝟpbēsionē
que erit ī glia:nō manet ignorātia.g̃ nec cū
vniōe poterit eē ignorātia. Jtē si aliquis
ocul⁹ bēret silitudines oīum visibiliū: ꝛtus
visiua vnita illi oculo bēret cognitōez oīuz
sensibiliū.g̃ cū ītellect⁹ aīe xpi unit⁹ sit intel
lectui increato: ī quo sunt rōnes ⁊ idee rez
oīuz:intellect⁹ xpi bebit cognitionē oīuz siñ
ignorātia alicui⁹. Qō ꝺcedēdū ē. Ad ꝑ
mā g̃ rōnē q̄ ꝓcedit ſm auctoritatē Ambro.
rñdet magr ī.3⁹.li.senten.et viť. q hec ꝛba
Ambro.ex pte illuminār ad ꝛitate:q̄ quidez
ē q xps iux duas nās duas bēbat sciās.Ex
pte ꝛo male intellecta ꝑbēt mām erroris.s.
q xps ī ꝑn⁹ būit ignorātia. ꝓptēa magr viť
Jntelligēda sūt ꝛba Ambrosii vt quātū ad
visū bouum ⁊ sui sensus oñsionē ꝓfeciſſe di
cať. Ad secūdā rōnē dō ſm Jo.dama. ⁊
ſm Grego.theologum.Sepato qō uir:ab eo
qō intelligiť et serua viceť ⁊ ignorās caro
ꝓpter ipostaseos aūt.i.psone indīuibilē uni
onē vitata est aīa oñi futuroz cognitōe ut
⁊ reliqs dīnis signis. Ad tertiā rōnē dō
ſ⁹ Anſ.Sapiēter de⁹ assumet mortalitatē:
q̄ sapiēter ⁊ valde utilr utēť. Jgnorātiā ꝛo
nō poterit assūmē sapiēter.qa nūq̄ ē utilis:
ſ semp noxia:nisi forte p eā mala uolūtas q̄
nūq̄ ī illo erit:ab effectu restringitur.

Post hoc queritur
utrū assumpserit tristiciā ex pte affect⁹. Ad
qō ē auctoritas exp̄ssa Matth.26.Tristis est
aīa mea ꝛc. Jtē ad ꝟ ē auctoritas Ambro.
Suscepit tristitiā meā ꝺsidēter.tristiciā no
mine g crucem ꝑdico. Ad opp⁹ Jsa.42.
Nō erit tristis neq; turbulēt⁹ ꝛc. R°. Est
tristicia ex ꝺditōis necitate.et ſ⁹ passionē

que attēdiť ī pturbatōe rōnis. Et hoc mō
nō fuit ī xpo tristicia.Et ē tristicia ex volū
tate ꝺsposatōis siue ſm passionē que attē
diť ī sensualitate ꝑter pturbatōez rōnis.et
ꝟ mō fuit ī xpo tristicia. Prętēa siē pate
bit ē ꝺsiderare rōnē vt nām.et rōnē ut rōez
Si vt nām sic etiā fuit tristicia ſm rōnē. Si
vt rōnē:sic nō fuit ī rōne tristicia.

Consequēter queriť vr ī
xpo fuerit ne
ra passio timoris. Ad qō ē auctoritas Tho
bie.6.Quem expauescēs Thobias clamauit
voce magna dicēs ꝛc.Glo. Xps ī morte piclo
cepit pauē: nō diabolū: ſ morte nāli carnis
fragilitate ꝓbouescēs. Jtē Jo.dama.Ti
moris nomē duplicē hz ītelligētiā. Est.n.ti
mor nālis nolēte aīa dīdi a corpe ꝓpter eā
q̄ ī ꝑn⁹ a ꝺditore ꝑposita est ei nālē ꝺditionē
Et viť q ꝛbū hō factū fuit ī ex pietia hui⁹ ti
moris.qa timor ⁊ pauor sūt nāliū passionū
⁊ nō ꝟbiectar pctō. Ad oppositū. Aug.in
li.83.qōnū.Signū pfectōis null⁹ timor ē.Cū
g̃ ī xpo sūma pfectio fuerit: ī eo ñ fuit aliqs
timor. Jtē Piero⁹.Cōtristaťnō timore pa
tiēdi:qa ad ꝟ venit.ſ ꝓpter scādalū aploz
⁊ euersionē Jrlm. Jtē cū multiplr vicať
timor.Est.n.timor nālis:quo aīa nō vult se
parari a corpe:vt victū ē. Et ē timor gratu
itus multiplex. Seruilis quo aliqs exñs in
pctō timet penā eternā.Et ē timor initialis
quo aliqs timet ne possit satiffacere p pctīs
veo.Et ē timor filial quo fili⁹.i. aliqs pfect⁹
timet offensaz prīs celestis. Jtē ē timor uiti
osus:quo aliqs eligit peccare ne ledať ī pos
sessiōe. Puman⁹:quo aliquis elegit peccare:
ne ledať a corpe. Si g̃ null⁹ istoz modoz
fuit ī xpo:relingť q nō fuit timor ī xpo.Cō
stans.n.ē q ī eo nō fuit timor vitiosus: nec
timor gratuit⁹. seruil g ē cū pctō. nec timor
inicialis q ē ex ꝓterito pctō. nec timor filial
respectu offense prīs p futurā pctm. qa nec ī
eo fuit act⁹ peccādi:nec potētia ad peccādū
g̃ solū fuit ī eo timor nālis:q ē respectu sepa
tionis aīe a corpe. Sz otra ꝟ ē qa Paul⁹
Phil.1.cupit ꝺssolui ⁊ eē cū xpo.et sic dicit
Aug. Miles coronād⁹ gaudet mori. et dñs
coronatur⁹ timet mortē!q.d.nō. Jtē.1.Jo
.4.Perfecta caritas foras emittit timorem.
Cū g̃ ī xpo fuerit pfecta caritas:a xpo exclu
sit oīo timorē. Solo dō. sic victū ē,q ē ti
mor nālis.et timor gratuit⁹.et ē timor viti
osus.Timor nālis dr multiplr. Est.n.timor
nālis p modū n⁹.quō viť Jo.dam. Q timor
nālis ē nolēte aīa diuidi a corpe ꝛc. Propter
qō aīa nālr timet ⁊ agoniā patiť ⁊ refugit
mortē velut nā morbū. Est itez timor nāl
p modū sensualitat ī appbēsiōe futuri mali
p sensuz ſm q ipe Jo.dam.viť alibi. q ma
lū qō expectať ostituit timorē.et ꝟ ex parte
sensualitat ñ rōnis.Et istis duobus modis
fuit timor nālis ī xpo. Est etiā timor nālis
ſm modū ꝟpbēsiōis:que ē ſm rōnē.ſ⁹ q dr
timeri malū intelligibile.vt iebēna uel indi
ciū oīnū. et hic timor nō fuit ī xpo. Et ē ti
mor nālis ſm īmoderatōez n⁹.ſm q viť Jo.
dam.Q timor ē ex ꝓditōe cogitatiōum et
credulitate cū ignorātia:q timor ꝑter nāz
ē.quō non fuit timor in xpo.sicut viť Jo.da
ma.qa ē irrōnal ⁊ ꝑter nāz. vñ viť.Jdeo ñ
timuit nisi passiōis tpe ⁊ disposatōe se ipm
ꝺfnt.nō.n.ignorabat tps. Jtē timor gra
tuit⁹ dr multiplr.s.seruilis.inicialis. ⁊ filia
lis.q ē diceď timor offense ⁊ reuerētie:quo
vltimo mō fuit solū timor gratuit⁹ ī xpo.et
hic ē timor vñi sanct⁹ q pma.ī se.se. de quo
Jsa.xi. Replebit eū spūs timoris dñi. De
timore aūt vitioso planū ē q nullo mō fuit
ī xpo. Ad illō g̃ qō obr:q viť Aug⁹.q si
gnū pfectōis null⁹ ē timor.ītelligiť ō timore
ī nāli vel vitioso. Ad z⁹ Pieronymi pz
rñsio.qa ñ fuit ī ipo timor seu tristicia pati
endi ſm ꝑtē rōnalē ꝓpter se. ſm q ꝺsidera
mus ꝑtē rōnalē vt rōnalē. sicut postea pate
bit.quānis fuerit ī eo ſ⁹ ꝑtē sensualē. vl ſ⁹
rōnē ut nāz. Ad tertiū dō.q ī xpo fuit ti
mor nālis pene vno mō ꝑt ꝺstinctū ē.et ti
mor gratuit⁹ alio mō ꝑt ꝺstinctū ē. Et
ad illud qō obr de Paulo dō.q ē timor ſm
rōnē. et ē timor ſ⁹ sensualitatē. Timor ſm
sensualitatē fuit ī Paulo ⁊ in xpo. Jtem
timor ſm rōnē ē duplex.qa ē ꝺsiderare rōez
vt nāz ſ⁹ quā vniť corpi.et nālr p ꝟ ꝺpati
tur.Et ē ꝺsiderare rōnē vt rōnē ſ⁹ q nō se
hz ad corp⁹:īmo actū hz exr corp⁹. ꝑmo mō
hz nālē ordinē ad corp⁹. z⁹ modo ē ī ordine
ad deū volūtarie. ꝑmo modo fuit timor in
Paulo ⁊ ī xpo. z⁹ mō ꝟ nō. Ad q̄rtū iā
pz rñsio.qa illud qō dr pfecta caritas foras
emittit timorē.intelligiť de timore q ē cum
impfectōe.sic timor seruilis.inicial. ⁊ timor
offense.nō de timore reuerētie: q ē timor fi
lialis permanens in seculum seculi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed ulteríuſ querit vtrum xp̃s būit timorē reuerētie maiorē q̄ nos. qđ vr̃ p illđ Isa. xi. Replebit eum ſpūs timoris dn̄i ꝛc. Ergo xp̃s pleniſſime būit donū timoris ⁊ reuerētie. Ad opp⁹. Timor reuerētie ē reſilitio a magnitudine dīne maieſtat⁹ ī ꝓpriā puitatē. Cū ḡ ī nobis ſit maior puitas q̄ ī xp̃o: maior ē effect⁹ timoris ſuerētie ī nobis q̄ ī xp̃o

R⁹. Nō vr̃ maior timor reuerentie: qa in maiorē puitatē. ſ qa maior ē reſilitio: q̄ nihil adeſt niſi volūtaria ſt̄rictio dīne maieſtati: que magis eſt in xp̃o q̄ in aliquo alio. et ideo dicit. Repleuit eum ſpūs ti. do.

Conſequenter querit an in xp̃o paſſio ire fuerit. et vr̃ q̄ ñ. cū dicat Aug. Q̄ ira ē turbulēt⁹ aī appetit⁹ auferendi ea q̄ facilitatē actōis ipediūt. Sz B ñ fuit ī xp̃o. Relinq̄t ḡ q̄ ī xp̃o ñ fuit ira. z⁹ rō Jo. dama. Jra ē deſideriū repunitōis. Cū ḡ xp̃us nihil fecerit amore vindicte: ſ iuſticie. Relinq̄t ḡ q̄ ī xp̃o ñ fuit ira. 3⁹ rō Jo. dam. Jra ē feruor ei⁹ qđ circa cor ē ſanguis ex euaporatione fellis. Sz B ē prauе diſpōnis. Cū ḡ ī xp̃o ñ fuerit aliqua prava diſpoſitio. ḡ ī xp̃o ñ fuit ira. Quarta rō. Si ī xp̃o fuit ira: nō fuit ī eo ira niſi p zelū. Sz vr̃ ſup Job. 5. Uiz ſtultū interficit iracūdia ꝛc. Grego. Jra p uitiū oculū mētis excecat. ira p zelū illuīat. Et inde mēs turbata ꝓficit: vt inde clareſcat: ſic infirmāti oculo colliriū īmittit: et lux pus negat. ſ poſtea pleni⁹ reſtituit. Cū ḡ in xp̃o ñ fuerit mētis pturbatio. Relinq̄t q̄ ī xp̃o ñ fuerit ira p zelū. ḡ nec ira vlr. R⁹. Jra vr̃ duplr̃. Eſt. n. ira appetit⁹ vindicte cū pturbatōe: quō diffinit ira ab Aug. Jra ē turbulēt⁹ appetit⁹ ꝛc. et a Jo. dam. Jra ē feruor ⁊ cetera. Scōm iſtū modū ñ fuit ī xp̃o. Alio mō vr̃ appetit⁹ vindicte abſq̄ pturbatōe ex amore iuſticie. et B mō fuit ira ī xp̃o. Dr̃ ī p̄ſ. Tūc loq̄t ad eos ī ira ſua. ꝛc. Glo. Jra đi ñ ē pturbatio mētis: q̄ ē ab eo penit⁹ aliena. ſ vis qua uſte iudicat. Et p B pz rñſio ad auctoritatē Aug. et ad illā Jo. dam. Jra eſt feruor ꝛc. Ad a'tđ đo qđ obr̃ de Jo. dam. Jra ē appetit⁹ repunitōis ꝛc. đ. q̄ appetit⁹ vindicte vr̃ duplr̃. Uno mō ꝓueniēs ex impatīa leſe ocupīe. ſic dic̄ Jo. dama. Jra ē audax vindex leſe ocupīe. Cū. n. ocupiſcimus aliqđ ⁊ ꝓhibemur ab aliquo: iraſcimur adnerſus eū. quō vr̃ ro. iz. Non voſmetipſos defendētes cariſſimi ꝛc. Alio mō ē ꝓueniēs ex amore iuſticie dīne. quō vñt ſct̄i apoc. 6. Uſquequo dñe ſctūs etern⁹ ñ vindicas ſanguinē nr̄m de his q̄ hītāt ī terra. Et B mō ſolū fuit ī xp̃o appetit⁹ vindicte. Ad vlti mū đo qđ obicit de ira p zelū dđ. q̄ ira per zelū duo ponit ī nobis. s. appetitū iniurie đi vindicāde ex amore iuſticie. Et pturbatōez infirmitatis būane ex B qđ eſtimat defect⁹ potētie ad vindicādū. Primū ē pfectionis z⁹ impfectōis. Qđ ḡ ē pfectōis iuſticie fuit ī xp̃o. q̄ñ. s. eiecit emētes ⁊ vēdētes đ tēplo Qđ aūt ē īpfectiōis. s. perturbatio ex eſtimatione impotētie nō fuit in xp̃o.

Conſequenter que rit de defectib⁹ gñalr̃ ex pte aīe ⁊ corporis. et cū dicat Jo. dam. q̄ xp̃us oēs defect⁹ noſtros accepit ī ſe pter peccatū. querit vtruz B ſit verū. ga vr̃ ī multis hēre inſtātiā. Non .n. xp̃s accepit errorē vel ignorātiā: nec fomitē. ga nō ē pctm: ſ pena. Remanet. n. poſt mūdatiōez a peccato originali. nec ire ꝛc. oīa genera egritudinū aſſumpſit xp̃s. Jtez nec oēs defect⁹ g inſunt boī ex pte corpis: aſſūpſit xp̃s. Inſunt. n. defect⁹ p defectu mēbroz ⁊ p ſupabūdātiā ptiū: qđ quidē nō aſſūpſit xp̃s. Si dicat q̄ illa diſtinctio reſtringit ad defect⁹ quos ogruebat xp̃z accipe: iſtō nihil ē. qm̄ Lm B ñ poſſet pctm excipi ab illa tota litate: cū ñ otineat ī illa. Ad B intelligēdū ē q̄ defect⁹ put accipit hic: nō ē quecūq; rei abſentia. ſ ē puatio alicui⁹ rei ab aliquo cui nata ē ineſſe. Uñ ī Adā añ pctm potētia ad moriēdū ſine abſentia corruptibilitatis ſeu abſentia alicui⁹ ſcīe nō erāt defect⁹. ga non erant nata tūc ei ineſſe. Sed puatōes eoz q̄ nate ſunt ineē ipſi Ade ⁊ aliis boīb⁹. bi⁹ appellāt defect⁹. Sz nōndū adhuc q̄ cū iſti defect⁹ ſint pena: duplr̃ dn̄t. Eſt. n. q̄dā pena pctī ⁊ ad pctm: cuiuſmodi eſt error ex pte aīe ⁊ fomes ex pte corpis. Ali⁹ ē defect⁹ g ē pena a pctō. ſ ñ eſt pena ad pctm: cuiuſmodi ē ī nobis nccitas ad moriēdū. fames. ſitis. ⁊ hi⁹. Jtē iſte defect⁹ ē duplex. qm̄ q̄dā ſunt defect⁹ g inſunt vlr̃ boī: ⁊ de nccitate. vt nccitas ad moriendū. fames. ſitis ⁊ ſilia. Alii ſunt defect⁹ g nō vlr̃ inſunt omni boī. ſ vn⁹ vni. ali⁹ alii. cuiuſmodi ſunt gña egritudinū ⁊ defect⁹ mēbroz. Dicēdū ḡ q̄ Dam. p B nomē defectū intelligit defectus ꝓles. ñ pticlares: ⁊ defect⁹ g ſūt a pctō: ñ g ſunt ad peccatū. s. errorem ⁊ fomitem. qm̄ ſunt initium ſiue cauſa quoquomō peccati.

c **Onſequēter** querit ad qđ aſſumpſit hi⁹ defect⁹. et reddit dupler cā. 3⁹. ſenſ. vi. iſ. Prima ē q̄ ſuſcepit defect⁹ corpis ⁊ aīe. vt ꝓbaret vez corp⁹ ⁊ aīaz hēre. z⁹ ē. hic accepit vetuſtatē ſimplā pene. vt nr̄az duplā oſumat dpe ⁊ pene

Quantum ad prí mam cauſā obr̃ hoc mō. Jn reſurrectōe gl'oſa nō erunt hi⁹ defect⁹ fames ⁊ ſitis: ī corpe. Dolor ⁊ timor ī aīa. ḡ p iſtos defect⁹ nō ꝓbat veritas corpis ⁊ aīe. Jtē defect⁹ opponit ītati. qa nō ē defect⁹ n^e niſi reſpectu ītatis n^e. ḡ p iſtos defect⁹ ñ ꝓbat ītas n^e. Jtē Anſ. z. li. cur de⁹ hō. c. xi. Si pinet ad ītatē hūane n^e mortalitas: nūq̄ poſſet eē hō: q eēt īmortalis. ḡ nō ptinet ad ſinceritatē humane n^e corruptibilitas ſiue īcorruptibilitas. quoniā neutrū facit aut deſtruit boīez. ſ altera valet ad ei⁹ miſeriā: altera ad ei⁹ btītudinē.

Jtē idē ī eodē. Qm̄ null⁹ ē homo qui nō moriat. idcirco mortale ponit ī boīs diffinitione a pbis: q nō crediderunt totū boīem aliqñ potuiſſe aut poſſe eē īmortalē. quare ñ ſufficit hoc ad mōſtrādū xp̃m boīez vebē mortalē eē. ga ver⁹ hō erat. Ex quo relinq̄t q̄ nec ītas būane n^e ꝓbat mortalitatē: nec eo⁹. R⁹. dđ p^m q̄ vr̃. i. Cor. iſ. Deīat corp⁹ aīale. ſurget ſpūale. et pus ē qđ aīale: deīde qđ ſpūale. Scōm B ḡ dđ. q̄ aliud ē oñdere ītatē corpis vt ē aīale. Aliud ē oñdē ītatē corpis vt ē ſpūale. p⁹ mō ē indigēs alīnto. z⁹ mō nō. Silr̃ aliud ē oñdē ītatē aīe vt ē vnita corpi aīali. Aliud vt ē vnita corpi ſpūali. Dicendū ḡ q̄ p defectū famis ⁊ ſitis probat ītas corpis aīalis: non ītas corpis ſpūalis. Silr̃ p dolorē ⁊ triſticiā ꝓbat ītas vnite aīe corpori aīali: q̄uis nō ꝓbet ītas aīe vnite corpori ſpūali vel vt ſeparate.

Conſequenter querit de z⁹ cauſa q̄ vr̃ aſſumpſit vetuſtatē pene vt nr̄am duplā oſumēt. i. culpe ⁊ pene. Ad qđ obr̃ ſic Si pena paſſionis xp̃i fuit ſufficiēs oſūptōi pene ⁊ culpe ī nobis quātū ad reatū. ḡ xp̃o paſſo tota cāpa ⁊ pena vz eē oſūpta ī nobis q⁹ videm⁹ oſriū. Quia dic̄ Beda q̄ q̄tuor ſunt nobis inflicta p pctō Ade. s. infirmitas. ignorātia. malicia. ocupīa. Ex quo vr̃ q̄ nō fuit cauſa ſufficiēs nr̄e redēptōis. Jtē ſic dic̄ Anſ. ī li. cur de⁹ hō. Ad ſatiſfactionē debitā nō ſufficit ſolūmō reddē qđ ablatū ē. ſ pro otumelia illata pl⁹ vz reddē q̄ abſtulit. Cū ḡ plus ſit ſepatio a deo p carētiā viſiōis dei: q̄ ſepatio aīe a corpe. ḡ ſepatio aīe a corpore ī morte xp̃i ñ ſatiſfaciet p reatu ſepationis a deo ⁊ carētia viſiōis: que ē p culpaz originalē. Jtē cū nullū tpale ſit ꝓportionabile eterno. Reat⁹ aūt ſepatiōis p culpaz originalē erat etern⁹. ḡ p illo nō poterit ſatiſfacē paſſio tpalis. cū oporteat eē ꝓportez ſatiſfactorii ad illđ p quo ſatiſfacit. Et de B pleni⁹ inferi⁹ inqret. R⁹. quedā ē cā ſufficiēs ⁊ opleta. que nō bz ſemp effectū ſibi oīm actum: ſed tempore determinato. Et alia eſt que habet ſemper effectum ſibi coniunctum. ꝛ. grā. mot⁹ ſolis circa terram eſt cā eclipſis ſufficiēs. nō tñ quolibet tpe reliqt iſtū effectū. ſ tpe determinato. ignis ꝛo cā ē caloris ⁊ ſemp relinqt iſtū effectū. Dicēdū ergo q̄ paſſio xp̃i ē cā ſufficiēs ⁊ opleta oſumptōis pene ⁊ culpe ī nobis. Bz diſtinguēdū ē: quia pena pōt oſiderari cuz reatu ſepatiōis a đo ſeu carētie viſiōis. Ull⁹ ſine reatu ſ^m q̄ ē mā ⁊ exercitiū ītut⁹. ſm q̄ diſtinguit btūs Grego. ſup Job. 4. Q̄ eſt pena que infligit boī ꝓpter reatū pctī. et ē pena q̄ ordinat ad meritū ſiue pmiū. Dicēdū ḡ q̄ paſſio xp̃i ſicut cā oīnſta effectui velet oēm penā quātū ad reatū ī illis: q ſuſcipiūt ſacramētū ſue paſſionis. s. baptiſmū. Jnquātū ꝛo pena ē ītutis exercitiū: nō velet oēm penā in p̃ſenti. ſed velebit ī futuro tpe determinato: cū corruptibile hoc induet īcorruptionē. i. Cor. iſ. Et ſic pz ſolo ad pmū. Ad z^m đđ. q̄ ī pena ſatiſfactoria duo nccia ſunt. s. volūtas ⁊ pena nec opz q̄ maior ſit pena qua ſatiſfacit: q̄ pena p qua ſatiſfacit. Sed q̄ volūtas oiuncta pene maior ſit. quānis ḡ ſepatio aīe a corpe ī morte xp̃i nō fuerit maior pena q̄ pena ſepatiōis a deo: tñ volūtas oiuncta morti ſeu ſepatiōi aīe a corpe maior ē. volūtas. n. q̄ ē ī vniōe cū deo gaudēs de ſepatiōe aīe a corpore ē odigna ſatiſfactio p ſepatōe anime a deo. Nō ḡ ē ſatiſfactoria paſſio rōne ſapationis aīe a corpe tm̄. ſ rōne volūtatis ſepationis: que excellit penā originalis pctī. vnde Anſ. Si a te q̄rēt⁹ trū p toto mundo nelles occidē xp̃m. rñdēdū ē q̄ nō. ga vita ſua fuit nobiliſſima. ſilr̃ ⁊ voluntas nobiliſſima: qua erat ex̃ps ī vniōe ad deū. Ad tertiū iam

Universidad de Deusto
Biblioteca

p; rñsio.ga sicut ī satisfactõe ex pte nr̃a regrit uolũtas ⁊ pena.opz.n.q̃ sit dolor de pecato:⁊ q̃ sit gaudiũ ō pena. ita ⁊ ī xp̃o fuit pena passionis ī corpe:⁊ pena etiã ꝯpassiõis ī dolore p pct̃o hũani gñis cũ volũtate matima patiẽdi:ī quo ẽ oplemẽtũ satiffactiõis que quidẽ erat volũtas respectu sustinendi quãcũq; penã p pct̃o hũani gñis. et ga volũtas ad patiẽdũ nõ erat bois puri. ſ bois vniti deo: q ẽ bonũ infinitũ. Et ga ipsa volũtas ẽ ī uniõe ad infinitũ bonũ ⁊ eternũ: ꝓportionabil ẽ reatui eterno ſepatiõis ⁊ infinito.

Consequenter queritur de ostituto p assumptionez. Circa qõ nõnde sunt opiones.3. deinde sbiũgẽde sũt dubitatiões que incidũt circa ipsas. Sunt aũt tres opiones. Prima quarũ ꝑmo dic̃ q ī incarnatõe ꝟbi dñi ostitut⁹ ẽ qdã homo ex aĩa rõnali ⁊ humana carne sbsistẽs ꝑsuniõe nã:nõ tpe. 2ª dic̃. q ille hõ cepit eẽ de⁹:et de⁹ cepit eẽ ille hõ.ita vt de⁹ fact⁹ sit hõ ⁊ e9°.ille homo fact⁹ sit de⁹. 3ª ga ī xp̃o sũt due sbe oplete:quaꝝ vtraq; facit aliq̃ ī vnitate p̃sone iuxt illõ.gemine gigas sbe:dicit xp̃m eẽ duo. 4° dicit q assumẽs ẽ assũptũ .i.filiꝰ dei ẽ hõ sine filius bois.tñ suppositio filio bois nõ supponit filiꝰ dei:nec e9°. 5ª ⁊ ultimo dicit.q ille hõ nõ ẽ dñe ⁊ humãe n̄ᵉ:ſ tñ humane. 2ª opinio dicit ꝑmo. q ille hõ nõ solũ ostitut⁹ ẽ ex illis duob⁹.s. ex aĩa rõnali ⁊ humana carne. ſ ex trib⁹ sbiis in unitate p̃sone.ſ.ex deitate.⁊ aĩa.⁊ carne nõ tñ dr̃ ibi deitas sicut pars. 2ª dicit p̃sonã ꝟbi fuisse simplicẽ añ incarnatione. ſ in incarnatiõe dic̃ eã esse factam ꝯpositã rõne assumptenᵉ. 3ª dic̃. q dñna p̃sona assũpsit quid:nõ boiem hunc vel illum. ſ nãm bois vl humanã. quod ẽ dr̃ ꝑmã opionẽ.et ex ꝟ dic̃ xp̃m esse vnũ tñ ⁊ nõ duo. 4ª dic̃. q ñ cepit ille homo eẽ de⁹:ſ e9°.ga ñ fuit illõ suppositũ bois añq̃ ipse esset deus:nec tpe nec nã. qõ ẽ oppositũ ꝑme opionis. Tertia opinio dicit q illa duo.vz aĩa ⁊ caro ita sunt vnite p̃sone ꝟbi vel nᵉ dñe in ꝟbo vt ex illis duob⁹ vel trib⁹ nõ sit aliqua una sba vel p̃sona.ſ magis ꝟbũ dei vestitum ẽ illis duob⁹ velut quodã induñto.vñ dic̃ q xp̃s ſ ª q hõ nõ est qd: nec ꝟbũ ī cepit eẽ qd ī incarnatõe.ſ qualr̃ ens.ul quodãmõ se habẽs Et ex ↄntī vr̃ dicẽ q illa unio nõ fuit sbal: ſ. q.accñtis cũ sbo:accipiẽtẽs illud ꝓbil.z

In filitudinẽ boĩuꝫ fact⁹:⁊ habitu ĩuent⁹ ut homo. Iste sunt tres opiniones per se. De cetero videdũ ẽ de rõne distinctiõis ipsaꝝ: vbi tres fuerũt sñe. Prima quaꝝ distinguit istas tres opiniões. Cũ.n. sunt due nᵉ ī ipostasi xp̃i:ẽ respicẽ utraq; nãm. vt faciẽtẽ qd ī una p̃sona. vel unã ut faciẽtẽ qd.⁊ alterã p modũ bit⁹.et ℔ duplr̃. vel ita vt humana nã ponit̃ p modũ bit⁹. dña ut faciat qd.uel e9°.ut humana nã qd dña p modũ bit⁹.p̃t dr̃ qõ a ſctis br̃.de⁹ p grãz ibitatẽ maxime ī ſctõ ſctõꝝ. Ibu xp̃o p grãz unitis Primũ dñt asserẽ ⁊ ponẽ opionẽ secũdã. 2ª dicũt ponẽ opionẽ tertiã. Tertiũ ꝟbo dñt ponẽ opionẽ ꝑmã. et hoc forte ga dr̃ ille hõ deificat⁹ maxime ſ ª illã opionẽ. Sed ↄ hoc obr̃. Nã ꝑma opinio dic̃ xp̃um esse duo ſ ª duas nãs.qõ nõ accidẽt si dña nã esset ibi p modũ bit⁹. Itẽ magis cẽt reprobanda ꝑma opio q̃ tertia:cũ magis ꝺueiat cuz fide simplr̃ deũ bitu iuẽtũ ut boiez:q̃ boiez bitu inuẽtũ ut deũ:cũ ℔ ī dña scriptura ñ legat̃.illud ꝟbo legit̃. ꝓterea nõ uidẽt rõe supradicta distingui opiniões. ꝓpter quod dicũt alii. q iste opiones distiguũt hoc mõ. due.n.ꝑme dñt assũptũ a ꝟbo eẽ qd. Tertia ꝟbo opio dic̃.q nõ assumpſit qd:ſ quõ se hñs Item ꝑma opinio dicit q assumpſit quid .ſ. boium sbm.s.quãdã ↄiunctã ex aĩa ⁊ corpore. Alia ꝟbo opinio dic̃.q assumpſit qd:nõ boiem:ſ bois nãm. Inde est q ꝑma opinio dic̃ q xp̃s ẽ duo.2ª dic̃ q xp̃s ẽ unũ.3ª dic̃ q xp̃s ſ ª q homo nõ ẽ quid.imo illa unio fuit .q.accñtis cũ sbo. Inde ẽ q ꝑma opinio cõcedit deũ cepisse eẽ boiem: et boiem cepisse eẽ deũ. 2ª vero negat q nõ cepit hõ eẽ de⁹ ſ e9°. 3ª ꝟbo dicit.q nõ cepit eẽ qd:ſ quodã mõ se hñs. Alii alio mõ distingnũt ſ ª triplicẽ speculatõez respectu eẽ ī xp̃o. Est.n.eẽ morale.et eẽ nãle.et eẽ rõnale. Prima g̃ opinio respexit ad eẽ nãle. et quia due nature sunt ī xp̃o: dicit xp̃m eẽ duo. et ga utraq; ẽ ↄpleta sba:ſ ª q dr̃. gemine gigas sbe dicit deũ cepisse eẽ boiem:⁊ boiez cepisse eẽ deũ. Sequẽs ꝟbo opinio respexit ad eẽ morale.per ſona.n.nomẽ ẽ dignitatis. dignitas aũt ad eẽ moris retorquet̃. unde ad ꝑsonã ptinent morales ꝓpetates.ista dic̃ ga ꝑsona est una. xp̃s ẽ un⁹.et ga unite sunt nᵉ ī p̃ª ita q de⁹ ẽ hõ ⁊ e9°: dic̃ xp̃z eẽ unũ. et ga ↄpleta sba ñ unit̃ ↄplete.hoc ẽ dicẽ. ꝑsona nõ unit̃ ꝑsone ſ nãᵉ. Dico aũt nãm humanam ⁊ corpus

ↄiũcta sine bũc boiez ex dña ⁊ nã humana ostatẽ. ↄ nõ ↄcedit q hõ cepit eẽ de⁹.ſ e9° nec q homo est deificat⁹:ſ de⁹ ẽ humanat⁹.

Tertia ꝟbo opinio ↄsiderat eẽ rõnale. vñ dic̃ xp̃m eẽ qd ſ ª q de⁹:⁊ aliquo mõ se hñtem.ſm q hõ.et ℔ ꝓpter eẽ hũane nᵉ: quod aduenit post ↄpletã ipostasim. Nã cum due nᵉ sint vnite ī hac p̃sona: vna eaꝝ aduenit post eẽ hui⁹ p̃sone. Qõ aũt aduenit post eẽ ipostasis nõ cedit ī qd ipsi⁹ ipostasis: ſ ī q̃lr̃ens ut quoq̃mõ se habens. Et ideo ista opio dic̃ q xp̃s nõ ẽ qd ſ ª q hõ. Nec igit̃ ẽ dist̃ctio opionũ:quarũ tertia reprobata est per decretalem Alexandri.quia ꝓpinqua est errou.sicut infra plenius manifestabitur.

q **Queritur** aũt de prima opione cõtra quã obr̃ hoc mõ. Nã ista opio ponit plura. Primo.n. ponit q filiꝰ dei incepit eẽ homo:et q hõ ĩcepit eẽ filiꝰ dei.et q filiꝰ assumpſit hoiem. 2º ponit q assumẽs.i.filius dei ẽ assumptum.i.hõ sive filiꝰ bois. tñ suppositio filio bois nõ supponit̃ filiꝰ dei nec e9°. 3º ponit q ille homo non est diuine ⁊ humane nature.sed humane tantum.

Contra primum obr̃ ℔ mõ. Si ille homo cepit esse de⁹.et ostat q in instanti incarnatõis.g̃ recẽrer ẽ de⁹.qõ falsum est ⁊ incõueniẽs. Nã dicit btus Aug. q etsi xp̃us ẽ recens hõ:nõ tñ recẽs de⁹. Itẽ si iste hõ ĩcepit eẽ tpe incarnatõis. g̃ ẽ poterat dici q nõ fuit tpe Abrae.g̃ iudei ẽ poterãt dr̃dicere xp̃o. Jo.8. referẽtes ad filiũ bois:cum ipse dicẽt. Añq̃ Abraam fieret ego sum.

Rᵉ ad ꝑmũ. q nõ seqũt. est receter de⁹. g̃ ẽ recẽs de⁹.qa aduerbiũ cũ sit adiectiuũ ꝟbi ponit significatõez suam nõ circa suppositũ ſ circa copulatũ. ℨ recens cũ sit nomẽ adiectiuũ ponit rẽ suã circa suũ suppositũ. et est instãtia.iste ẽ receter senex. g̃ recens senex.

Ad 2ª dõ.q ℔ ille ꝓnes nõ sunt ↄfrie. cũ ī una affirmat̃ aliqd de filio dei:et negatur de filio bois. tñ si referat̃ ad p̃sonã. qa eadẽ ẽ p̃sona filii dei ⁊ filio bois: eadẽ erit dr̃dictio ſm quẽ modũ vtebãt̃ istis ꝓpositionib⁹ xp̃s ⁊ iudei.referẽdo ꝟbo ad suppositũ indiuidnũ nõ erit dr̃dictio.nõ enim idem ẽ suppositum hominis ⁊ filii dei.

Contra 2ª obr̃ ℔ mõ. Si assumẽs ẽ assumptũ:cũ assũptum sit unitũ:et assumẽs sit uniẽs. qa ꝟbũ carnẽ ul humanitatẽ assumẽ nõ ẽ nisi eã sibi unire vel ↄiũgẽ. g̃ idẽ ẽ vniẽs ⁊ unitũ. g̃ idez sibi unit̃:qõ ẽ impossibile. Itẽ si assumẽs ẽ assumptũ. g̃ assumẽs ẽ bũana nã. qa humana nã ẽ assumpta. g̃ pari rõne e9° assũptũ erit assumẽs. g̃ hõ erit filiꝰ dei uel filiꝰ bois erit filiꝰ dei. Sz filiꝰ dei ẽ dña eẽntia. g̃ filiꝰ bois ẽ dña eẽntia sive nã:qõ negat ista opinio.

Itẽ quecũq; vni ⁊ eidẽ sũt eadẽ inter se sunt eadẽ. Si g̃ filiꝰ bois ẽ idẽ filio dei:⁊ filius dei ẽ idẽ cũ dña eẽntia. g̃ ⁊ filiꝰ bois ẽ idez:qõ dña eẽntia.qõ ipsa negat. Item Anſ. Suppositio filio bois supponit̃ filiꝰ dei Jo.3. Et nemo ascendit in celum nisi qui de celo descendit filiꝰ bois q ẽ ī celo. g̃ ille qui descẽdit de celo ẽ filiꝰ bois.et suppositio illo supponit̃ filiꝰ bois.ſ ille ẽ filiꝰ dei. g̃ suppositio filio dei supponit̃ filiꝰ hominis. Itẽ dicit Aug. Quicqd ꝺueniet filio dei p nãm: ꝺueñt filio bois p grãm. g̃ cũ dicat̃ de filio dei: q ẽ dña eẽntia p nãm: et q creauit mũdũ: pot̃ dici de filio bois:q ẽ dña eẽntia: ⁊ q creauit mũdũ. Itẽ si qõ ꝺuenit filio dei nõ cõuenit filio bois.sicut ipse dic̃.q nõ ꝓpie dr̃ filiꝰ bois creauit mũdũ. g̃ ex ℔ sequit̃. si nõ creauit mũdũ: q nõ ẽ creator mũdi. g̃ nõ ẽ filiꝰ dei. Itẽ ꝟba sunt filii bois Jo.3. Ego ꝑnᵃ q ⁊ loquor vobis. Aut g̃ dr̃ ꝓnciꝑiũ p̃sonalr̃.aut eẽntialr̃. Si p̃sonalr̃: ſ ℔ modo ñ dicit̃ nisi respectu spũs.ſ.qõ ẽ falsum. Relinqtur igit̃ q ẽ ꝓncipiũ eẽntialr̃. Sz hoc mõ nõ dr̃ nisi respectu creaturaꝝ. g̃ filiꝰ bois ẽ ꝑnᵃ creaturaꝝ: et creauit mũdũ. g̃ qcquid ꝺuenit filio dei ꝺuenit filio bois. et suppositio uno supponit̃ alteꝝ. Solo sustinendo quãtũ ualemꝰ ſ ª catholicã ꝟitatẽ ista opinionẽ:q̃ q filiꝰ dei assumpſit quẽdã hoiez ex aĩa ⁊ carne:⁊ ita sibi uniuit ut hõ ille eẽt filiꝰ dei et e9°. ↄd q possumꝰ loqui ō illo homine ñ loquẽdo de filio dei. vt cũ dicimus iste homo incepit eẽ. vel incepit eẽ de⁹:nentrũ quoꝝ possumꝰ dicẽ de filio dei. Silr̃ e9° possumꝰ loqui de filio dei ñ loquẽdo de filio bois. vt cũ dico q ẽ genit⁹ ab eterno.⁊ q ẽ de pr̃e sine mr̃e: q̃ ñ ꝺueniũt filio bois: propꝛie loquẽdo. Jdeo distinguunt ⁊ dicũt q omnes iste ꝓpones sunt duplices. filiꝰ ōi ẽ passus vel mortuus.ga si teneat̃ iste terminus passus uel mortuus sbstãtiue: vera est simplr̃.ga filiꝰ ōi ẽ ille q ẽ passus,i.filiꝰ bois Si ꝟbo teneat̃ adiectiue falsa ẽ. ga eẽ passum ñ ꝺuenit filio dei ſ ª q filiꝰ dei ẽ. Similr̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

iste sūt duplices. iste puer: demōstrato filio
hoīs: ē eternꝰ vel a patre genitꝰ. Nā si adiectiue falsē sunt. Si substātiue ꝺe sunt sb̄ pdicto sensu. Ad pmꝫ g̃ qđ obicit đđ. q ñ segt assumēs ē assumptū. g̃ idē unitꝰ sibi. ꝟ bene segt. g̃ uniēs ē unitū. refert. n. dicē aliquid uniri sibi. et aliqd eē sibi unitū. nūq. n. vere pōt dici aliqd sibi uniri. tñ ꝺe pōt dici aliqd sibi unitū. qa talē ꝺbū uniuit sibi hoīem qđ fecit ut ille hō eēt idez qđ ipse. Ad zum đđ. q ista opinio dic assumētē eē assumptū qa filiꝰ dei ē hō: et dic hoīez eē assūptū ꝓpe loquēdo. Si aūt dicat humana nāz assūptā eē: ñ dicēt ista opīo assumētē eē assumptuz: ꝟ negarer. Silr ego ꝺcedit q assumptū ē assumēs. qa hō ē psona q̃ ē filiꝰ dei. Si aūt ꝺi ceret nā dīna assumēs: nullo mō dicēt q assumptū eēt assumens. ꝓprie loquendo. quia negat q filius hoīs sit dīna essentia. Dec g̃ opinio dic assumentē eē assumptū. qa assumentē dic: nō nām dīnā: ꝟ rēnc. s. filiū dei.
Silr dic q assumptū ē resnc humane. s. iste homo potiꝰ q̃ humana nā. Ad illō vero qđ obic 3° đđ. q ñ segt. boc ē idē illi. g̃ supposito vno supponit alteꝝ. ut qđ ꝺr de uno ꝺr de altero. et ē instātia. pr ē idē dīne essentie: et divina eētia idē ē filio. g̃ pr ē idē qđ filiꝰ. Idem dico masculine vl pr ē filiꝰ. Silr nec segt. filiꝰ dei ē eētia dīna: et filiꝰ hoīs ē idem filio dei. g̃ filiꝰ hoīs ē dīna eētia: q est ibi sophª accītis. q. n. accidentalis bitudo ē filii hoīs ad filiū dei. eētialis ꝺo filii dei ad eētiā dīnā. Ad illud qđ 4° obic. nemo ascēdit ī cel. cc. rñdet q ꝺñt q impropria ē: et ꝺz exponi hoc mō. filiꝰ hoīs descēdit de celo. qa ille q ē filiꝰ hoīs descēdit de celo. Ad qntū obiectū đđ. q illa ꝓpositio Aug. intelligit impropie. qcqd ꝺuenit filio dei p nām ꝺuenit filio hoīs p grām. vñ sic intelligēdū ē. qa ille q ē filiꝰ dei ē filiꝰ hoīs: q eꝰ. vñ semp referēdꝰ ē intellectꝰ ꝓnōis ad psonā: ñ ad suppositū indīduum. Ad sextū obiectū đđ. q ibi ē sophª accītis. non creauit mūdū. g̃ nō ē creator. qa cū dr non creauit negat actꝰ nc. ī ꝺclusione ꝺo negat res nc. s. q filiꝰ hoīs nō sit ille q ē creator: sic nō segt. statua ñ ē nāl. g̃ statua ñ ē resnc.
Ad 7um obiectū đđ. q cū dr. ego ꝑnꝰ qui q loquor vobis. hoc q dico ꝑnꝰ pōt sumi sb̄ stārie. s. p filio dei. et sic ꝺnz ē. vl adiectiue et sic falsuz ē. qa ꝑꝰ istos nō ꝺcedit q filius hoīs se bēat relative vt ꝑnꝰ ad creaturas: vl ad spm̄. s. quānis ille q ē ꝑnꝰ. s. filiꝰ dei.

Contra tertium obicit sb̄ mō.

Demōstrato filio hoīs: iste hō nō ē dīne ncs: ꝟ tm̄ būane. g̃ ē purus hō. g̃ ñ ē deꝰ. Item demōstrato filio hoīs inquātū biꝰ. iste hō ē genitꝰ a mre: q ñ ē genitꝰ a pre inquātū biꝰ g̃ ē filiꝰ matris q ñ filiꝰ patris. Item filius hoīs ē deꝰ. pr ē deꝰ. aut g̃ plures dii. aut unꝰ deꝰ. ñ ples dii. ergo unꝰ ē deꝰ. Sz unꝰ deꝰ nō ē nisi vna eētia. ergo filius hoīs q pr sunt vna eētia. ergo filiꝰ hoīs ē dīna eētia.
Rª ad pmū. ē purꝰ hō. ergo ñ ē deꝰ. ñ ualz Nā hec dictio purꝰ facit exclusionē suaz rōe alteriꝰ eētie vl ncs. nō rōne rei ncs. vñ debēt sic arguē. est purꝰ hō. ergo ñ ē alia eētia ab hoīe. ergo nō ē dīna eētia. et non q sit res dīne eētie: q̃ supponit p sb̄ nomē deꝰ. cum ꝺr filiꝰ hoīs ē deꝰ. i. filiꝰ hoīs ē filiꝰ q ē deus
Ad zum đđ. q sb̄ nomē filiꝰ pōt accipi adiectiue. et sb̄ mō vez ē q filiꝰ matris ñ ē filius patris. Uel substātiue. et hoc mō falsa est
Ad 3um đđ. q ñ segt. filiꝰ hoīs ē deꝰ. pr ē deꝰ. ergo unꝰ deꝰ uel ples. Nā alr pdicatur deꝰ ꝺe filio hoīs. alr ꝺe pre. Cū. n. ꝺr ō filio hoīs: pdicat psonā seu rēnc. vñ sensus ē. filiꝰ hoīs ē deꝰ. i. filiꝰ hoīs ē ille qui est deus. Cū vero ꝺr ꝺe pre pdicat fōmā siue nām dīnā. vñ sensus ē. pater ē deꝰ. i. dīna eētia et iō ñ segt. ergo unꝰ deꝰ vel ples. qa psona et eētia ī rōne dicēdi in parte sunt idem: et in parte ꝺiuersa. et ideo non sequit.

c Arca secundam

opīonem ꝺubitat multiplr. qa hec opinio ponit q xps ē vnum. Quert primo vtrū xps sit unū vel duo. 2° an xps fm q hō sit deus. 3° an xps fm q hō sit ꝺ dīduū. 4° an xps homo sit psona. 5° et vltimo qa hec opīo ponit. q. psonā ꝺpositā: quert vtrū ī xpo sit ponē itētōez totiꝰ vel partis.

Circa

pmū. pcedit sb̄ mō. utz. s. xps sit vnū vel duo. Ad quod sic
pmo hr auctoritas Aug. ī enchᵇ. posita ī 3li. scentī. Utraq substa dīna et humana filius est vnicꝰ dei patris. fm aliud ꝓpter ꝺbum. aliud ꝓpter hoīez. ergo xps ē aliud et aliud. Est ergo duo. Item Isidoꝰ ī li. de trini. Mediator dei et hoīs hō Jhus: quānis aliud sit a patre. aliud de virgine. ñ tñ aliꝰ. ergo xps est aliud et aliud. ergo est plura neutraliter.
Item Ansel. de incarnatiōe verbi. Non est aliꝰ deꝰ: aliꝰ hō ī xpo: quānis sit aliꝰ deꝰ aliud hō. g̃ pmū. Item quoz ꝺiffinitōes vl rōnes sb̄e sunt ꝺiuerse: ipa sunt ꝺiuersa. Sz dei et hoīs sunt ꝺiuerse rōnes. g̃ xps cū sit deꝰ et hō ē ꝺiuersa. Item xps ē aliquid qđ ē pr. qa deꝰ. et ē aliqd qđ nō ē pr: qa hō. g̃ ē duo. ñ g̃ vnū. Ad oppm sic. Ber. ad Eugeniū papā ꝺistīguit ples modos vnitatis. iter qs ponit sūmū gradū unitatis: q tres pnc sunt vnū vnitate sbe. 2° loco ꝺic q illa ē vnitas qua eꝰ tres sbe sunt ī una psona. g̃ vnitas triū nāz ī xpo ē maior q vnitas duaz nāz ī hoīe. et ita cū homo nō dicat eē pla ꝓpter duas nās: ꝟ vnū. nec xps dicet eē plura: sed vnū. Item Boꝰ. in li. de duab naturis et vna xpi psona. Dē qđ ē inquātū ē vnū ē. Sz eē xpm ꝺaciter ꝺfitemur. vnū g̃ dicimꝰ xps
Solo. đđ. q refert dicē sb̄ eē. et sb̄ eē bª. Item refert dicē nāz et rēnc ī oibꝰ citra pmū. s. deū. Dicendū g̃ q quānis ples nc sint in xpo. nō tm̄ pdicat de xpo ī rectitudine. hoc ē dicē vt xps sit ipius nc. et sb̄ quātū ē ex pte būane nc. qa ex pte dīne nō differt nā et res nc. qa psona ē eētia. nec differt etiā sb̄ dicē eē sb̄. et sb̄ eē bª. qa psona ē dīna eētia. et pª ē dīne eētie. Sz ex pte būane nc differt. Assumn. ē. xps ē humana nª. et tñ vez ē xps ē humane nc: vel hñs humanā nām. Quia g̃ ñ pdicat p eētiā nā humana de psona. s. ō xpo: ꝟ p cām. nō ꝺr xps pla ꝓpter pluralitatē nāz. qa ea q̃ dicūt ī obligtate nō numerāt. Ex pdictis g̃ rōnibꝰ nō segt q xpus sit pla: ꝟ q sit pluriū. sicut nō segt ex pte hoīs: q quānis sit corpus et aīa ꝺiūcta: et aīa ē unū et corpus ē unū. g̃ hō ē plura. Ad auctoritates ꝺo obiectas đđ. q ītelligūt p cām. vñ cū ꝺr aliud et aliꝰ ē xps: ꝺz exponi. aliꝰ et aliꝰ nc. s. dīne et būane. vñ fm intellectum ꝓpriū magis pdicat boc eēbª: q̃ sb̄ esse boc. Ad quartā ꝺo rōnē qua obic. Quoz ꝺiffinitōes sunt ꝺiuerse: ipsa sunt ꝺiuersa đđ. q sb̄ vez ē vbi ꝺr aliqd de aliquo ī rectitudine et formalr: nō p cām. vbi ꝺo ī obligtate ñ sequit. vñ nō segt ꝺiuerse sunt ꝺiffinitōes corporee et incorporee nature. Sz hō est corporee et incorporee nc. g̃ hō ē ꝺiuersa. Ad quintā rōnē iā pz rñsio. qa cū ꝺr xps ē aliqd qđ nō ē pr. iste terminꝰ aliquid supponit p hoīe: ꝟ ñ p dīna eētia. Cū ꝺo ꝺr est aliqd: qđ ē pr supponit p dīna eētia. nō g̃ segt. g̃ ē aliqd qđ ē pr: et qđ ñ ē pr. imo ē ibi falla figure dictionis a plūbꝰ suppositōibꝰ ad vnā. quia in ꝺclusione iste terminꝰ aliqd vnitā solū hēt suppositōez. vnde oportet q teneaē aut pro dīna eētia tantum. aut p homine tm̄.

Secundo quer̄itur an xpꝰ fm q hō sit deꝰ. Nā omne qđ pdicat de aliq inquātū ipm̄ ē. aut ē sicut per se accidēs illi. aut ꝺiffinitio: aut ps ꝺiffinitōis: aut effectus illiꝰ. Sz nullo istoz modoz se hz deꝰ ad xpz fm q homo. g̃ fm q hō nō ē deꝰ. Item xps fm q hō ē alal rōnale mortale. Si g̃ hec rō repugnat eē dīno. g̃ xps fm q hō no erit ꝺ. g̃ nec fm q hō filiꝰ dei. Item queritꝰ vtrum xps ī quātū iste hō sit deꝰ: aut dei filiꝰ. et cū eē hoīs fm suā ꝺiffinitōez repugnet eē dīno g̃ et eē iliꝰ hoīs. g̃ si fm q ē hō nō ē deꝰ: nec fm q iste hō ē deꝰ. Preterea. deꝰ ñ ꝺpat ad istū hoīez sicut ꝺiffinitio vel pars ꝺiffinitionis. nec sicut p se accidēs nel effectꝰ. ergo inquātū iste hō nō ē deꝰ. Ad oppm. Xpus fm q hō hz ptātē ꝺimittēdi peccata. 9. Mat. Ut sciatis qm filiꝰ hoīs hz ptātē ꝺimittēdi ptā. tūc ait paralitico. surge ꝛc. Sz ptās ꝺimittēdi ptā ē soliꝰ dei. g̃ fm q hō ē deꝰ.
Solo. dicēdū ē. q hec ꝓpositio fm. accipit multipliciter. aliqñ. n. fm notat cām. aliqñ ꝺo ꝺitōez nc. aliqñ ꝺo vnitatē pc. Preterea notat cām aliqñ efficiētē. ut xps fm q deus resurrexit. aliqñ mālē. ut xps fz q hō nos redemit. Aliqñ ꝺo cāz formalē. ut xps fz q ꝺ ē aliqd. Cōditionē ꝺo nc notat cū dicit filiꝰ dei fm q deꝰ ꝺimittit ptām. i. xps fm q est hñs nāz ꝺinā ꝺimittit ptām. Aliqñ ꝺo ꝺnotat unitatē pc. ut cū dr xpi fm q hō creauit stellas. i. xps fm q ē ille uel illa psona que ē hō: creauit stellas. Silr cū dr fm q hō habz ptātē ꝺimittēdi ptā. Sc̄z hūc modū patet rñsio ad obiectum. qa si hec dictio fm notat cām uel ꝺitōez nc: falsa ē hec. xps fm q hō ē deꝰ uel dei filiꝰ. Si ꝺo notet unitatē psone ꝺa ē: quia si notet ꝺitio nc: sensus ē. xps rōne būane nc ē deꝰ. et hoc ē falsum. Sc̄m ꝺo q notat ꝺitio pc: sensus ē. xps fm q ē ille: qui ē hō ē deꝰ. et sb̄ vez falsum ē. et p hoc patet rñsio ad ꝓmā obiectōem. Ad secūdā đđ. q ꝺiffinitiones assignāt nc uel eētie: nō pc sine indīdui. uñ ꝺiuerse nc fm ꝺiffinitionē sunt uniꝰ indīdui. Idē. n. ē indīduū albi et hoīs. et tñ ē alia ꝺiffinitio albi et hoīs. Silr una et eadē pª dei et hoīs hz alia sit ꝺiffinitō ꝺi et hoīs. Ad tertiā đđ. q hec ē distīgue da. xps fm q iste hō ē deꝰ. Nā sb̄ pnomē iste

Universidad de Deusto
Biblioteca

pōt demōstrare indīduū hoīs. et ꝓm hoc si hec ꝓpositio ꝓm notet cām: falsa ē. Si vero notet vnionē psonalē: ꝛa ē. sicut patz ex iam dictis. Uel potest demōstrare psonā filii ōi Et iste termin⁹ bō p appositōez ꝯiungat illi et ꝑ⁹ ℔ ꝛa ē simplr̄. xp̄s ꝑ⁹ q̄ fili⁹ dei q̄ ē bō ē de⁹. Et ꝑ⁹ hoc solui⁹ hec questio.

Tertio queritur an xp̄s ꝓm q̄ bō sit indīduū. ⁊ cū īdīduatio dicaī⁹ duob⁹ mōis. p⁹. s. ⁊ z⁹. p⁹ indīduatio ē ī ipostasi ꝓm se rōne ꝓprietatis singularis: q̄ ab omni alia distinguit se ipsa. ꝑ⁹ q̄ dr̄ petrus alius esse a paulo. z⁹ ꝛo indīduatio ē p ꝓprietates aduenientes oñter ipsi ipostasi ꝓm q̄ dr̄ indīduatio collectio ꝓprietatū: que nūq̄ in alio eedē erūt. Scōm ℔ dr̄ indīduū duob⁹ modis. Indīduū ꝓmo. s. ipostasis. i. ipsa ſba singularis rōne singularitatis ſbe. Nā si abstrahāt oēs ꝓprietates que sunt ī petro ⁊ ī paulo: adhuc tn̄ hec ſba ē alia ab illa. Alio mō dr̄ indīduū ex collectōe ipsaꝝ ꝓprietatū que nūq̄ ī alio eadē ē. Sz oñdit q̄ utroq; mō dr̄ Ihs ꝓm q̄ Ihs siue xp̄s ꝓm q̄ homo indīduū. Nā ꝓmo mō pz q̄ ē indīduū. est. n. indīduū ſba ꝑ⁹ q̄ bō: que se ipsa diuidit ab aliis oīb⁹ hoīb⁹. Itē ⁊ z⁹ mō. q̄ ꝑ⁹ q̄ Ihs vel bō ē bn̄s collectōez ꝓprietatū: quā nō ē ī alio repire. g̃ ꝓm utrāq; rōnē indīduatiōis est indīduū. Itē sicut pz q̄ sortes sua ſba singulari distinguit a ceteris. ita ⁊ xp̄s ꝓm q̄ bō a ceteris hoīb⁹. Sic. n. sortes quālitate ⁊ qualitate distinguit a ceteris. ita etiā Ihs. vel xp̄s ꝓm q̄ bō a ceteris hoīb⁹. Sz ex istis dr̄ sortes indīduū. Relinquit q̄ Ihs dr̄ silr̄ indīduū. Ad opp⁹ dic̄ Io. Dam. In dño Ihu xp̄o nō ē coēm spēm ponē uel sumē. g̃ xp̄s nō ē indīduū h⁹ spēi homo nec alterius g̃ nō ē indīduū ꝓm q̄ homo. Itē si xp̄s ꝑ⁹ q̄ bō ē indīduū. g̃ ꝓm q̄ ē homo ē un⁹ quis. et ꝓm q̄ de⁹ ē silr̄ un⁹ qs: qa una ꝓsona. g̃ ē duo qs. g̃ reddit īcōueniēs. s. ꝛtra simbolū q̄ de⁹ ⁊ bō nō ē un⁹ xp̄s. Solo dō ⁊ nō tandū ad euidētiā isti⁹ qōnis. q̄ differunt ipostasis. ꝓsona. indīduū. suppositū siue ꝓpositra nā. Ipostasis. n. ē exñtia vel ſba incoīcabilis ex qbuscūq; distinguētib⁹. et hec rō colligit ex determinatōe Ric. de scō Uic. q aliqñ accipit ꝓsonā ꝓ ipostasi. Persona ꝛo ꝓm rē ⁊ nomē p⁹ ē ſba incoīcabil' rōnalis di stincta p ꝓpetatē dignitatis. vñ ex ℔ pz q̄ oīs ꝓsona ē ipostasis: ꝑ ñ ꝯuertit. In naturis .n. rōnalib⁹ nā rōnalis que dignitatē impor tat. sua ipostasis ē ꝓsona. In aliis ꝛo naturis nō ē sua ipostasis ꝓsona: nisi loquēdo de p⁹ grāmatice. ℔ aūt ē adhuc in relone ad actū rōnalis n⁹. s. log ꝓm q̄ ꝓma p⁹ ē que de se lo gt̄. z⁹ ad quā fit sermo. z⁹ de qua fit sermo.

Itē indīduū dr̄ duplr̄ tā indīdua ſba: q̄ se ipa diuidit a qualz alia: tā bn̄s collectōez ꝓpetatū: que nūq̄ ī alio eadē ē repire: sicut dictū ē ꝓus. Itē nā suppositā: siue suppositū dr̄ forma ī mā. vt aīa ī corpore: vel corp⁹ ⁊ aīa unita. et ℔ in ꝯposit. In simplicib⁹ ꝛo id q̄ res ē dr̄ nā suppositā. ꝑ tn̄ ꝓpe entia ē quo res ē. Nā ꝛo q̄ opat agit vel patit q̄ ē ꝛo suppositā nā: sicut si dicet de⁹ ⁊ deitas. de⁹ dic̄ q̄ ē. deitas ꝛo quo ē. qui ē uero dicit suppositū: q̄ ē res n⁹. vt ī deo aliqua psonaꝝ: uel ī hoīe aliqs hoīz. Ex his g̃ relingt̄ q̄ ipostasis ē coīs p⁹ ⁊ indīduo. vnde xp̄s inquantū fili⁹ dei ē ipostasis: q̄ ē ꝓsona. Inquātū ꝛo ē iste homo ē ipostasis q̄ ē indiuiduū. Ex quo relinquit q̄ ab eterno fuit p⁹ ꝑ nō ab eterno indīduū. Ad auctoritatē ꝛo Io. dam. iā pz ex supioꝛib⁹ ꝛ ñsio. qa sic in telligenda ē. Nō ē coēm spēm ponē de xp̄o .i. nō ꝯuenit ꝓdicare coēm spēz de xp̄o: que quidē ꝯpēdat dīnā nām ⁊ humanā. q. cōflatā ex duab⁹. s. dīnitate ⁊ humanitate. et tn̄ ē accipe coēm spēm ꝑ⁹ hūanā nām cum aliis duob⁹. Ad secūdā vero rōnē ⁊ ultimā dō. Q̄ inter ꝓsonā ⁊ suppositā nām medium ē indīduū siue īdīdua ſba. Mediū aūt dz hēre ꝯueniēnā cū extremis. Erit g̃ indiuidua ſba coīcās cū extremis. Cū g̃ multe sint suppositē n⁹ ī xp̄o. vna aūt p⁹ dicet de indīduo hoīs: q̄ ē aliud q̄ sit ꝓm q̄ de⁹. et q̄ nō ē aliud hoc qdē referētes ad ꝓsonam. illud aūt ad suppositā nām. et ꝓm ℔ intelligūt ples auctoritates. Ad illō q̄ obicit q̄ ē un⁹ quis ⁊ ali⁹ qs. g̃ duo qs. dō. Q̄ non segt̄. Nā duo dic̄ unū numero. hoc autē ē ī illis in quib⁹ ē significatio distincta tā ꝑ situ aliter. ℔ autē nō ē indīdua ſba filii hoīs ⁊ p⁹ filii dei. īmo sunt indistanter vnita: ita etiam vt sit filius hominis filius dei ⁊ e⁹. Et sic patet solutio huius questionis.

Quarto queritur utr̄ xp̄s ꝓm q̄ homo sit ꝓsona. Ad quod sic. Xp̄s ꝓm q̄ homo ē rōnalis n⁹ indīdua ſba. qa ē indiuiduū. h⁹ spēi homo. et hec est rō ꝓsone ꝓm Boetiū. g̃ ei ꝯuenit rō persone ꝓm q̄ homo Relingt̄ igit̄ q̄ ꝓm q̄ bō ē ꝓsona. Itē Ihs ꝓm q̄ Ihs: qō ē nomen xp̄i ꝓm q̄ bō: rñdet ꝯueniēter ad interrogatōez facta ꝓ quis. ut si querat̄. quis docet. ꝯueniēter rñdet̄ Ihs. Sz quis nō querit nisi de ꝓsona. g̃ Ihs ī ꝛtū Ihs ē ꝓsona. Itē nullū segt̄ incōueniēs si dicat̄ q̄ Ihs inquātū Ihs ē ꝓsona. vnde ñ videt̄ valē ꝓbatio magistri ī 3⁹ sententia. Si fili⁹ dei ꝓm q̄ Ihs ē ꝓsona. g̃ creata vel increata. Sz nō increata. g̃ creata. Sz creata ꝓsona nō ē pr̄. nō ē fili⁹. nō ē ſpūs scūs. g̃ est quaternitas ī ꝓsonis. q̄ ñ videt̄ sequi. qa si dicat̄ q̄ sit creata: et q̄ creata sit increata nullū segt̄ incōueniēs. Nā recte dr̄ q̄ filius dei ē tpalis ⁊ etern⁹: creat⁹ ⁊ īcreat⁹. Si dicat̄ ꝓm magr̄m ī sentt. q̄ nō ꝯuenit ei rō tota ꝓsone: qa nō ē. s. istud indīdua ſba. qa nō ē ꝓ se sonās: ꝑ alii rei ꝯiūcta. Silr̄ rōe fili⁹ dei nō ē ens ꝓ se sonās: ꝑ alii rei ꝯiūct⁹. g̃ nō ē ꝓsona. Itē si dicat̄ q̄ ꝓsona ht̄ ī se incoī cabilitatē cū alio. aut illō intelligit̄ de incoīcabilitate ꝓm actū: aut ꝑ⁹ potētiā. Si ꝑz actū g̃ tē aīa separata a corpore eēt p⁹. Si ꝑ⁹ potentiā. g̃ nuli⁹ bō eēt ꝓsona: cū vnusq̄sq; potuisset vniri deo ī ꝓsona. Itē Anſ. ī li. de incarnatōe verbi. Sic̄ pater ē de⁹: fili⁹ ē de⁹. ita ī xp̄o de⁹ ē ꝓsona. homo ē ꝓsona. Sz ꝑ ꝛtū pr̄ ē de⁹. g̃ xp̄s inquātū hō ē ꝓsona. Item cū ꝓsonalitas sit aliq̄ bonū hoīs. videt̄ ꝑ⁹ ℔ q̄ ꝓsona dīna auferat aliq̄ bonū ab hoīe assumpto: si ꝑ⁹ q̄ hō nō ē ꝓsona. g̃ xp̄s ꝑ⁹ q̄ bō ē ꝓsona. Itē obr̄ rōe ꝑdestinatiōis. qa si xp̄s inquātū hō ē ꝑdestinat⁹ eē fili⁹ dei: et illud q̄ ē ꝑdestinatū ē ab eterno mō. g̃ mō ꝓm q̄ bō ē fili⁹ dei. g̃ ꝑz q̄ bō ē ꝓsona. Ad oppositū sic. Persona dic̄. q. p se vnū. vñ p⁹ ē ſba a qualz alia distincta: ⁊ nō ꝯiuncta. Si g̃ ꝓm q̄ ihs ē ꝓsona: ꝑz q̄ bō ē sepat⁹ a dīna ꝓsona: q̄ ē falsum. Relingt̄ igit̄ q̄ ꝓm q̄ bō nō est ꝓsona. Itē in nicheno ꝯcilio dr̄ q̄ ī incarnatōe p⁹ ꝯsumpsit ꝓsonā. g̃ nō mansit ꝓsona creata cū increata. g̃ ꝓm q̄ ihs nō est ꝓsona. Itē ꝑ⁹ q̄ ihs ē p⁹. et ꝓm q̄ ꝛbū est ꝓsona. g̃ ē due ꝓsone. g̃ et duo qs. g̃ nō ē un⁹ g̃ de⁹ ⁊ bō nō ē un⁹ xp̄s. q̄ ē ꝛtra simbolū fidei. Si dicat̄ q̄ nō sequit̄. g̃ duo quis. q̄ quis ꝑ⁹ q̄ homo sit ꝓsona. et ꝑ⁹ q̄ de⁹ sit p⁹. quia hec ꝓsona ē illa ꝓsona. sicut fili⁹ hoīs ē fili⁹ dei. illud nihil ē sicut patet p ꝓpriā rōnē ad oppositū: cū ꝓsona dicat. q. p se vnum. ꝛc.

Solo dō ꝑ⁹ vtrāq; oñonē q̄ xp̄us ꝓm q̄ bō nō ē ꝓsona. ē tn̄ indīduū sicut ē dictū. uñ cū querit̄. vtrū xp̄s ꝓm q̄ homo sit qs. si hoc nomē quis supponit gñaliter ſbam singula rē. hoc ē dicē si supponit indīduū dico q̄ ē qs. Si vero supponat ſbam singularē non alteri dignioꝛi ꝯiūctā: ꝑ distīctā: q̄ ē p⁹: dico q̄ ꝑ⁹ q̄ bō ℔ mō nō ē qs. Ad rōnes g̃ obiectas rñdendū: sicut tactū ē ꝓus: q̄ ad ℔ q̄ sit p⁹ regrit̄ triplex determinatio vel distīctio. s. singularitat⁹. incoīcabilitat⁹. ⁊ dignitatis. Prima determinatio ē ī aīa sortis: q̄ singulari sua ſba differt a qualibet alia. et hec distinctio opponit̄ indistinctiōi vlitat⁹. Secūda distinctio ē in indīduo cuiuslibz rei irrōnalis: sic ī boc equo ⁊ ī hoc asino. et hoc ē incoīcabilitat⁹. ex hoc. s. q̄ nō est coīcabile alii ut pars. et hec distinctio opponit̄ indistinctōi incoīcabilitatis: quēadmodū partes coīcat ī toto: vt ex vna cū alia fit totū. Tertia distinctio ī sor̄. s. dignitat⁹. ex eo. s. q̄ ei⁹ humanitas nō ē ꝯiūcta forme dignioꝛi. ꝑ est distincta a qualibet dignioꝛi. et hec distīctō opponit̄ vnibilitati ad ſbaz dignioꝛē. Ad cēdū g̃ ꝑ⁹ ℔ q̄ triplex distinctio regrit̄ ad eē ꝓsone. et ab vltima sumit̄ rō ꝓsone. qa g̃ ab ultima deficit xp̄s ꝓm q̄ homo: nō ē ꝓsona ꝓm q̄ bō. et ideo dr̄ in ꝯcilio: q̄ dignioꝛ ꝓsona aduenies ꝯsumpsit ꝓsonā. hoc ē dicē fecit q̄ non eēt ꝓsona. Ad illud q̄ obicit de rōne Boetii. q̄ ē indīdua ſba ⁊c. dō q̄ si indīdua ſba importet illā triplicē distīctōez ꝓm hoc ē diffinitio ꝓsone. et ꝑz ℔ ꝯcedēdū ē q̄ xp̄s ꝓm q̄ bō nō ē indiuidua ſba rōnalis n⁹. Si ꝛo solū dicat duas ꝓsonas: distīctōes erit dicē tūc q̄ ē indīdua ſba rōnalis n⁹. nō tn̄ segt̄ q̄ ꝓsona. Ad secūdā ꝛo que dicit q̄ qs q̄rit de ꝓsona. dō ē. q̄ qs pōt querē de ꝓsona: ⁊ pōt querē de indiuiduo. ⁊ p hoc pz rñsio. Ad tertiā ꝛo que dic̄ q̄ nō segtur q̄ternitas ī ꝓsonis dō. q̄ īmo nccio si ihs inquātū ihs ē ꝓsona. qa si ē ꝓsona inquātū ihs ihs ē sepat⁹ a filio dei. et ita nccio ē alia p⁹ q̄ fili⁹ dei. et cū ihs sit de⁹ sequēt̄ nccio q̄ ī dīnitate essent quatuoꝛ p⁹. Ad quartam rōnē q̄ ē circa rñsionē q̄ ibi ponit̄. dō. sic̄ superius plies dictū ē. rō p⁹ dic̄ indīduā ſbaz. et ī indīduatōe intelligit̄ incoīcabilitas siue etiā vnibilitas ad formā dignioꝛē seu pfecti oꝛē. nā respectu indignioris nō attēdit̄ istō vnde cū ꝓpria rōnalitas ī indiuiduo hoīe paro sit ñ ordinata ad dignioꝛē: ex hac erit ei ꝓsonalitas: nō tn̄ ex hac tollit̄ q̄n sit possībilis ad alias formas accidentales. ꝓpie tn̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

dō cū indiuiduus hō sit ſba p ſe fixa: ñ dicet nō eſſe p ſe: quāuis sit vnibilis ipſis accidētalib⁹ formis. ſ ipſe forme accidētales dicēt ei vnibiles ⁊ adiacētes. Scōm hāc modū dō ē q̄ quis hō assumpt⁹ ꝑpter ℔ q̄ vnibil caret eē ꝑsonali. vnit.n.pfectioni. tñ filius dei quāuis vniat hoī: ꝑsonā a ſe hz. ga ī cōparatōe ad hūanā nām ē ſba fixa et per ſe: hoc ē nō ī alio vt adiacēs. Humana ℞o nā ē vnita ei vt adiacēs. ga hō ꝑus nō existēs vnit filio dei ab eterno exñti. et ita quo ad hoc tenet modū accidēt: quāuis nō sit accidens. Ad quintā dō. q incoīcabilitas in rōne p⁹ dr̄ nō solū p ꝓuationē ab⁹. ſ p ꝓuatōez aptitudinis siue potētie diſpoſite. ñ tñ p ꝓuatōez potētie ꝑme. put dic̄ Aug⁹. Q̄ in coſta erat vnde poſſet fieri mulier: ſ nō uñ fieret. hoc ē dic̄. ibi erat potētia. i. poſſibilitas obediētie. q̄ est in oī creatura: ut ex ipſa faciat creato: qcqd vult. nō tñ ibi erat aptitudo seu potētia diſpoſita. Vnde ē q̄ cū hoī bus ⁊ angelis nō sit aptitudo ad vnionē cū filio dei vl cū alio: ē ī eis incoīcabilitas: que regrit̄ ad ꝑsonā. Ad ſextā rōnē dō. sicut ꝓus. q cū dr̄ xp̄s ſm q homo ē p⁹: q hec dictio ſm ē exp̄ſſiua unitatis ꝑsone: ⁊ br̄ ℞itas rñſiōis ex eo: q̄ ibidē ſbdit̄. nec tñ due sūt ſ vna p⁹. Ad ſeptimā dō. q vnio dīne n⁹ ad humanā nullū bonū aufert hoī. īmo sic dic̄ Aug⁹. in li. de moꝛib⁹ manicheoꝝ. Creato⁹ n⁹ nō corrūpit nām. vñ nec fili⁹ dei ꝑsonā hoīs corrumpit. ga corruptio ñ ē nisi ꝓus rei exñti. ſ ille hō ñ fuit ꝓus q̄ eēt assumpt⁹ nec ē etiā diminutio dignitatis hoīs. quia quāuis ñ hūerit ꝑsonalitatē hūanā: hēt tñ ꝑsonalitatē dīnā. Ad octauā rōnē dō. q hec ē duplex. xp̄s ſm q hō ē ꝑdestinat⁹ esse fili⁹ dei. ga hoc q dico ſm: pōt dic̄ cām respectu ei⁹ q dico ꝑdestinat⁹. vel respectu ei⁹ q dico eē filium. Si respectu ei⁹ q dico predestinatū: tūc ℞a ē. ga ſm q hō ē. q. mā ꝑdestinatōis. ga ei ouenit ꝑdestinatū eē fili⁹ dī Si ℞o respectu ei⁹ q dico fili⁹ dei: falsa ē. ga nulla pōt nōri cālitas vt sit fēſus. xp̄s ē ꝑdestinat⁹ vt sit fili⁹ dei ſ q hō. Si tñ ℔ q dico ſm non diceret cām: ſed vnionē ꝑsonalē: ℞a eſſet. sicut patet ex ſupradictis.

q **Ulnto queritur** vtrū ī xp̄o sit ponē intētionē toti⁹ ⁊ ptis. Et circa ℔ ꝓmo q̄rit̄ vtrū hūanitas sit ps p⁹. 2° vtrū xp̄s debeat dici totū.

Quantum ad prímum obr̄ ò

hoc qò br̄ ī 3° ſntīaꝝ. Uñ dic̄ magr̄ ℣ⁿ auctoritatē Aug. q p⁹ ñ ostat ex deo ⁊ hoīe. q. totū ex ptib⁹. hūanitas igit̄ nō ē ps p⁹. Ad oppoſitū sic. ç°. leu. ſup illū tex. ptē ephi deci mā. dic̄ Eſici⁹. Decima ps ephi ē humānitas xp̄i. ephi aūt mīsura triū modioꝝ significat trinitatē. Sit q̄ argumētū. Signū ē ps. signi. q̄ signatū ē pars signati. Sed decima pars ſignificat hūanitatē. q̄ hūanitas ē pars trinitat⁹. Sz ñ nisi rōne filii. q̄ ē pars p⁹ filii.

Itē Jo Dam. Xp̄s ē ipostasis ex dīna ⁊ humana nā. q̄ humana nā ē pars ipostasis xp̄i.

Solo dō. q pars dr̄. ç. modis. Uno mō dr̄ pars illō ī qò ē possibile diuidi ſ ℣ⁿ quātitatē. Alio mō dr̄ pars id qò numerat sum totū: sicut ī q̄titate discreta: q̄ dr̄ pars aliquota alr̄ q̄ in quāto ꝺtinuo. 3° mō dr̄ pars ī quā possibile ē formā dīdi absq; q̄titate. hīc dic̄ dñt̄ partes gīis. 4° mō dr̄ pars q̄ ouenit ī ꝺpōnē alic⁹ toti⁹ ſm nāz. ut cuppz dr̄ pars ſpere cuppee. ç° mō dr̄ pars que ouenit ī ꝺpositionē alicui⁹ toti⁹ ſm rōnē vt ī diffōne. gen⁹ ⁊ dr̄ie dñt̄ partes ſpēi Dicēdū q̄ q ꝑpe loquēdo ñ ē dō hūanā nāz eē partē xp̄i ꝑpter rōnē Aug. ga videret⁹ et ℔ ipso añ hūanitatē eē fili⁹ dei diminut⁹ ul imperfect⁹. tñ si dz reduci ad aliquā rōnem partis: dz reduci ad partē diffinitiōis. ga si vellem⁹ diffinire xp̄m: nos dicēm⁹ ipm esse persona ī dīna ⁊ humana nā.

Secundo queritur iuxt̄ ℔

utz xp̄s debeat dici totū. Et cū totū ⁊ pars dicāt̄ ad aliqd: si ñ ē dicē ī xp̄o partē hūanā vel dīnā nām. q̄ ñ ē dicē ī ipso totū. Ad opp⁰ sic. Jo. Dam. Tot⁹ fuit ī sepulchro: ſ ñ totū. Solo. Totū dr̄ duob⁹ modis. Uno mō totū dr̄ ex ꝺpōne ptiū. et hoc mō totuz et pars dñt̄ ad aliqd. et a quo remouet⁹ intentio partis ⁊ tot⁹. Alio mō dr̄ totū ex eo qò nihil ē accipe ex: qò dz eē inf̄. ⁊ ℔ mō xp̄s dr̄ eē tot⁹ ⁊ totū. vt tot⁹ ad personam. totū ad nāz referat̄. et ideo dr̄ in sepulchro tot⁹ quātū ad personā. ſ ñ totū quantū ad nām. ga aliquid erat tunc extra. s. anima.

Circa tertiam opinionez dubitatur

vtrū xp̄s sit aliquid: qò negat tertia opinio ⁊ due ꝓme ꝺcedūt. Ad qò sic obr̄. Xp̄s ē ℣ⁿ ⁊ homo. Sz eē deū ē eē gd. et eē hoīem sil⁹.

Sz xp̄s ē aliqd ſ⁰ q hō. q̄ si xp̄s ē aliqd ſm q hō. xp̄s ē qd ⁊ gd. et ita duo. qò dr̄ incōueniēs. Itē si xp̄s ē vnū qd vnitate creata. et ostat q ē vnum qd vnitate increata eēntialr̄. Sz iste sunt diuerse unitates eēntialr̄. q̄ xp̄s erit duo eēntialr̄. q̄ xp̄s nō ē vnū.

Itē forma ſbalis facit ſbalr̄ differre. Si q̄ in xp̄o sunt due forme ſbales eēntialr̄ differētes. qò segt̄: si ſ⁰ q ē hō ē aliqd: faciēt ſba lē dr̄iā in xp̄o. q̄ si humanitas ponit̄ forma ſbalis in xp̄o. qò accidit: si ſm q hō ē aliqd. et dīnitas silr̄: ncce ē q xp̄s ſbalr̄ differat. q̄ ē aliud ⁊ aliud. Itē vna qdditas n⁹ ī tribus ꝑsonis facit tres ꝑsonas. ſ. pr̄em. ⁊ filiū. ⁊ ſp̄m. ſ. eē vnū. q̄ ples qdditates nāz faciunt vnā ꝑsonā eē plura. Si q̄ incōueniēs est dicē xp̄m eē plura: nō vnū. Relinq̄t̄ q̄ q xp̄s ſm q hō nō ē qd: cū sit qd ſm q de⁹. Uera igit̄ ē opīo q̄ dicit. q cū dr̄. xp̄s ē hō: non dr̄ xp̄s eē aliqd: ſ aliquo mō se hñs.. Itē xp̄s ſm q de⁹ hz eē ꝺpletū ſm nām dīnā: ⁊ ℔ q ꝑsona dīna ab eterno. nec hūanitas adueniens addit aliqd ipſi p⁹ vel ipsi n⁹. Cū q̄ illō qò ꝺsegt̄ eē ꝺpletū ipi⁹ ꝑsone ⁊ n⁹ sit fic̄ adiacēs ⁊ nō qd respectu illi⁹. Relinq̄t̄ q xp̄s ſm q hō nō ē aliqd. Ad oppositū ē decre talis Alexādri pape. Cū xp̄s sit pfect⁹ de⁹ p⁹ fect⁹ hō: qua temeritate q⁹ audet dicere. q xp̄s ſ q homo nō ē aliqd. Ne autem tanta ī ecclīa dei poſsit ſboꝛiri abusio: ꝺuocatis magistris ſb anathate interdicat. p quā decre talē p: q vānata ē opīo tertia. Solo dō. q ē ꝺsiderare nām rei: cū dr̄ xp̄us ē hō. Aut rōnē dicēdi. Si ꝺsiderādo nām rei aliquis dicēt. q xp̄s ſm q hō nō ē qd uel aliqd: erraret sine dubio. et ſm istā opīonē vānatam procedēt. Sz si qs attēdēs rōnē dicēdi dicēt q cū dr̄ xp̄s est hō vel fact⁹ hō: nō ꝑdicat̄ li homo vt qd de xp̄o: quāuis sit qd: ſ q ꝑdicatz quō se hñs ñ vidēt̄ absolute errare ſ⁰ illud apli. z. Phil. Habitu inuēt⁹ vt hō. sup quo ℞o diſputās Aug⁹. in li. 83. qōnū. vbi distinguit hīc tū ſm quatuoꝛ modos: quoꝛuz vn⁹ ē. cū illud qò dr̄ nō mutat̄ a ſua nā: sed aliā ſpēm ⁊ formā accipit. put applicat̄ hñti vt est vestis: q̄ deiecta atq; deposita nō hēt eā formā quā sumit ī duta. qò genus ꝺgruit huic ꝺpatōi: cū dr̄ habitu inuēt⁹ vt hō. ſm ℔ q̄ dicēm⁹ ad ꝑdictā qōnē q xp̄s ſm q hō ē qd ⁊ aliqd. ſ tñ ñ ꝑdicat̄ur qd. Sz ga opiniones ꝓpinque erroꝛi ñ sūt extrēdēde: ideo absolute dicat̄ sine distinctōe q xp̄us ſm q hō ē qd ⁊ aliqd. Rñdēdū aūt ad obiecta ꝓmo ſm ꝓmā opīonē. q xp̄s ē duo neutralr̄ ſ tñ nō ē duo masculine. Est.n.un⁹. i. vna p⁹ ſ nō vnū. i. una nā. et ideo ñ eēt incōueniēs ꝺcedē ī vno sensu rōnes: q̄ oñdunt q xp̄s ē duo. Ad ultimā aūt rōnē: q̄ obiciebat̄. q hūanitas aduenit post eē ꝺpletū. q̄ nō ē qd. dō q ñ segt̄. ga etsi adueniat post. tñ assūmit̄ ī vnitatē p⁹: quēadmodū posito q aīa crearet̄ añ corp⁹: ⁊ postmodū corp⁹ ei vniret̄: nō sequēt̄ ꝑpter hoc q corp⁹ nō eēt qd ipsi⁹ hoīs: quāuis ꝺsequēt̄ ad eē rōnale ꝺpletū ipsi⁹ aīe. Scōm aūt opīonē secūdā incōueniēs ē: q xp̄s sit duo. īmo ē vnū solū: ⁊ rñdēt ad obligata. Ad ꝓmū cū dr̄. xp̄s ē de⁹ ⁊ hō: si fiat copulatio rōne suppositoꝝ: falsa ē. Si ℞o rōne nāz: tūc ē ℞a. ga ñ est ibi nisi vnū suppositū: ⁊ tamē diuersen⁹. Et ad id quod obicit. q ē qd ſm q de⁹: ⁊ aliud qd ſm q hō. q̄ duo. nō segt̄. ga illud qd ſm q hō nō ꝺnumerat̄ cū illo quid qò ē deus. ga ñ sunt qd vni⁹ gīis. Ad aliud dō. q q̄nis ī xp̄o sit binari⁹ eēntialis: vna tñ unitatū illi⁹ binarii degenerat. q. ī accidentalē liceat mō ita log sicut doctoꝛes locuti sunt. vz unitas q̄ ē ex pte humane n⁹. et ideo ille binari⁹ ñ numerat ſbiecta ſ nās: quēadmodū numer⁹ accidētiū nō numerat ſubiecta: ſ suas formas. Et p ℔ pz solo ad aliud: ga forme iste ſbales faciūt eēntialr̄ differre naturas: ſ ñ ipm ſuppositū. ga vna illaꝝ: sicut dictū ē q̄i degenerat ī accidēs: eo q est post aduenies. Et p hoc patet solutio ad aliud.

d **Jcto de actu incarnatiōnis** quātū ad assūptōem: de cetero dō ē de ipso quātū ad unionē. Nā act⁹ īcarnatōis pōt dupl̄r ꝺsiderari. Aut. n. ꝺsideratur ī fieri: ⁊ sic dr̄ assumptio. Aut ꝺsideratur ī facto eē. et sic dr̄ unio. Queriſigit̄ de actu uniōis. Primo de eē b⁹ uniōis. 2° q̄ est cā b⁹ uniōis. 3° de effectu b⁹ uniōis. Itē de eē uniōis q̄rit̄. Primo ī q̄ sit ista unio. 2° c⁹ sit unitas ī hac uniōe. 3° an sit maxima inter oēs unitates creatas. Itē cū in dīnis intelligam⁹ nām sicut dīnitatē in dō ⁊ rēn⁰: ⁊ ꝑsonā: ⁊ ypostasim. est qō. Primo an sit unio ī ꝑsona. 2° an abstracta ꝑsona posset eē unio ī ypostasi. 3° utrū abstracta ꝑsona ⁊ ypostasi posset eē unio ī ren⁰.

Deuteronomii vſ. 29.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quantuz ad primuz

articulū obr̄ sic. Nulla vnitas unita siue cō-
iūcta ē vnitas psonalis. qa cū psona sit p se
sonās:ei⁹ vnitas nō oz eē oiūcta. Sz vnitas
filii dei cū vnīt carni:nō ē vnitas p se: sed
oiūcta.g̃ nō ē psonalis. Maioz etiā ps p ma-
gistrū i sn̄is. vbi querit vtrū x̄ps ſm q̄ hō
sit psona. et dic q̄ aīa ñ ē p⁹: quāuis sit ſba
rōnalis. qa ñ ē p se sonās:ꝫ oiūcta carni. igi-
tur vnio filii dei cū carne ñ ē vnio i psona.

Itē nihil pōt eē mediū ⁊ extremū ꝫ eādē
rōnē. Sz psona dīna ⁊ būana nā sunt extre
ma ist⁹ vniōis. g̃ ñ fit hec vnio i psona: cuz
mediū sit illō i qō fit unio extremoz. Itē
nihil terminaī ad se ipm. Si g̃ vnita termi-
naī ad illud in qō fit vnio: ps q̄ nullū vni-
toz ē illud in quo fit vnio. Si g̃ i hac uniōe
psona ē vnita. s. ipse fili⁹ dei. g̃ ñ ē vnio i p⁹

Ad opp⁹. Si vnio ista ñ ē i psona. g̃ ē in
nā. Aut g̃ i nā creata. aut i nā increata. Si i
nā icreata: q̄ ē dīna nā. g̃ nā dīna ⁊ būana
vnū sunt in illa uniōe. qō ē impossibile.
Silr si ē i nā creata sequēī idē incōueniens
qa diuerse n⁹ tē erūt vna nā. Jgiē hec unio
ñ ē i natura. ꝫ ē i nā uel p⁹. g̃ est i psona.

Itē duplr̄ vnūī aliqua. Aliq̄ ita q̄ unū
ē pd̄nans alteri. aliq̄ ñ. Q̄ñ ꝓmo modo fit
unio: tūc pd̄ominās trabit alterz ad sui uni
tatē. Q̄ñ ꝺo z⁹ mō: tūc vnū ñ trabit alterū
ad sui unitatē. ꝫ ex his fit tertiū. Sz in hac
unione nā dīna pd̄naī būane. g̃ trabit ipaz
ad sui unitatē. Sz ñ pōt trabi i vnitatē n⁹
ita q̄ sit eadē nā cū illa. g̃ trabit ipsaz i vni
tatē p⁹. Hec g̃ unio ē i p⁹: et non i nā creata
nec increata. Solo dō. q̄ unū ſbalr̄ dr̄ du
pliciter. s. simplr̄. ⁊ ꝫ⁹ qd. Unū simplr̄ dicīt
duob⁹ modis. s. unū p unitatē. ⁊ unū p uni-
onē. Unū p unitatē ē illud unū in quo ñ est
multitudo: qō. s. ñ ē i multis nec ex multis
ut de⁹. Unū ꝺo p unionē ē qō ē i multis uel
ex multis. Unū ꝫ⁹ qd ē unū p appōnē: qō ñ
ē simplr̄ unū: ꝫ p appōnē alicui⁹ ad alterz. et
ꝺ unū dr̄ triplr̄. qa aliq̄ unū unīt alteri p
appōnē. ita q̄ neutz ab altero aliquā ꝺr̄bit
denoīatōez nec ꝓprietatē. aliq̄ ita unū ap-
ponīt alteri: q̄ unū trabit ab altero ꝓprie-
tatē aliquā: ꝫ ñ denoīatōez. Aliq̄ ꝺo ita q̄
unū trabit ab altero denoīatōez ꝫ ñ ꝓprieta
tē. ꝺbi grā. lapis apponīt lapidi i aceruo: ⁊
fit unū ex ipsis p aggregatiōez. et tñ un⁹ la-
pis ab altero denoīatōez ñ trabit nec ꝓprie-
tatē. z⁹ modo unīt per appositionē pomum
uel aromaticū manui. pomū. n. appositū ma
nui afficit manum odore: ita q̄ man⁹ ab eo
trabit aliquā ꝓprietatē ꝫ ñ denoīatiōez. ȝ⁹
mō unīt uestis p appositōem illi q uestīt ex
ea: qa ille recipit denoīatiōem aueste. et dr̄
uestit⁹. ꝫ nō recipit ꝓprietatē aliquā aueste
nec trabit ex ꝺ aliquā ꝓprietatē ſm quā affi-
ciaī. Unū aūt simplr̄: qō ē unū unione dicīt
multiplr̄. Uno mō qñ aliqua duo uniūī seru-
uata nā utriusq̄: ⁊ sine mutatiōe utriusq̄ n⁹.
Alio mō qñ ñ seruaī utraq̄ nā. et ꝺ pōt
eē duplr̄. qa aut mutaī nā i utroq̄: aut i al-
tero. In altero mutaī nā: sicut qñ unū ē pre
dñans i alterū. qa trabit ipm i suā unitatē
uel nām. sicut ps i unione uini multi cū parū
de aqua i utroq̄ mutaī. sicut i unione aque
⁊ mellis: qñ ex illis ꝺponīt tertiū. Item
unio q̄ ē utraq̄ nā seruata ē duplex. qa aut
ex illis fit tertiū. aut ñ ꝫ fit unū de altero.
Primo mō ē unio aīe ⁊ corporis i unū boīez
ꝺpositū ex illis. Nō. n. mutaī nā aīe nec cor
poris. z⁹ mō ē unio sic dicim⁹ q̄ surculus
piri unīt arbori cui inseriī sicut pomo ul' alii
Seruaī. n. nā. s. utriusq̄. s. piri ⁊ pomi: nec
nūq̄ fiet pirz pomū: nec e⁹. nec ex illis effi-
cīt tertiū. s. arbor aliqua que nec sit pirz nec
pomū. ꝫ unū fit de altero sine ē de altero sic
pir⁹ de pomo. qa in insertiōe dīnans ẽbit al-
terā ad sui unitatē ita q̄ ē de illo. ꝫ ñ ē illō.
In uniōe igit̄ i qua mutaī alterz ē unio i eo
qō trabit alterz ad suā nām. In uniōe i qua
utrūq̄ mutaī ē unio i tertio. s. tertia natu-
ra. qō. s. tertiū ex illis efficīt sine ꝺficīt. Sz i
uniōe in qua est unū de altero sicut i uniōe
p insertionē ē unio i una ypostasi. Ita q̄ una
ē ypostasis duaz nāz. uñ piri ⁊ pomi i eo-
dē stipite inserto: postq̄ uniūī p insertionē
ē eadē ypostasis. s. eadē arbor que bēt duas
nās oīo differētes. et ē ibi unū ypostasi ñ nā

Scōm būc modū dō sicut possum⁹ dicē.
Nā ñ sum⁹ digni correctiā calciamēti solue.
Ꝺ ē sacrām̄tū uniōis exponē. q̄ unio huma
nitatis ad deitatē ē illa i q̄ unū fit uel ē de
altero. et ñ i q̄ unū sit alterz. nec i q̄ unū. s.
tertiū sit ex illis. Uñ dicit brūs Jacob⁹ Jaq
. i. In mās̄uetudīe suscipite insitū ꝺbū. i. filiū
dei būane n⁹ unitū. et ita cū dīna p⁹ sit pre-
dñans i hac uniōe trabit būanā naturā ad
unitatē sue ypostasis. Uñ būanitas ñ ē pars
dīne p⁹. ꝫ ē ꝺ illa. qa ē una ypostasis utri⁹q̄.
Seruaī aūt integritas utriusq̄ n⁹. et ob hoc

dīc Jac. suscipite ꝺbū insitū. Et sic ps q̄ unio
ista ē i una ypostasi dīna vel p⁹. Ad ꝑmā
rōnē i ꝺrīū dō. q̄ p se vno modo excludit
ens cū alio. Alio mō depēdēs ab alio. ita q̄
p se ē idē qō ñ cū alio vl' ñ depēdēs ab alio

Qñ g̃ dr̄ q̄ p⁹ ē ens p se: vez ē. i. ñ depē-
dēs ab alio. ꝫ ñ excludīt q̄ ñ sit ens cū alio.
Uñ p⁹ ē ens p se. i. ñ depēdēs ab alio. potest
tñ esse cū alio ſm q̄ ſba dr̄ ens p se. l; sit alti
oiūcta: qa ñ depēdet ab eo. Uñ pomū unitū
piro ē ens p se: qa ab eo ñ depēdet. Et silr̄ fi
lius dei ē ens p se i hac uniōe. qa ñ depēdet
ab būana nā sua ypostasis uel p⁹. Sed dr̄
Nulla vnitas unita ē vnitas psonal'. Ad
ꝺ dō. q̄ aliqd unīt alii ita q̄ trabīt ad uni
tatē ei⁹: ⁊ ptícipat eā. vel ita q̄ ipm ꝺat suā
vnitatē alteri. et trabīt ipm ad suā unitatē
sicut qñ pomū dñaī i insertiōe ei⁹ cū piro:
trabit pirz ad unitatē sue ypostasis. pirz aūt
ita unīt ei: q̄ ipm ptícipat ⁊ ad eā ꝺtrabīt.
vnitas g̃ illi⁹ qō ita unīt q̄ trabīt ad unita
tē alteri⁹ ñ ē psonalis. ꝫ vnitas ei⁹ quod sic
unīt q̄ alterz trabit. Hoc mō unīt fili⁹ dei
būane n⁹. qa ẽbit ipm ad unitatē sue ypostā
sis. et ñ e⁹. et ideo ei⁹ vnitas ē psonalis.

Ad secūdā rōnē. q̄ obr̄ q̄ nihil ē mediuz
⁊ extremū ꝫ⁹ eādē rōnē: dō. q̄ cū dr̄ hec ar
bor unīt surculo: possum⁹ ꝺsiderare hāc ar
borē vt ē res n⁹. vel vt ē indīduū. qa refert
ꝺsiderare sic ⁊ sic. sic patebit inferi⁹. Et put
ē res n⁹ sic ē extremū vniōis. put aūt ē indī
uiduū sic ē mediū ist⁹ vniōis. qa sic ē illō i
quo fit vnio. qa hec res. s. arbor unīt surclo
indiuidualitate vel ypostasi. Silr̄ fili⁹ dei ſm
intelligētie rōnē vt ē res n⁹. sic ē extremum
ist⁹ vniōis. put aūt ē p⁹ sic ē mediū istius
uniōis. qa ẽbū unīt humane n⁹ in p⁹. et sic
differēter ē mediū ⁊ extremū. Ad tertiā
rōnē qua obr̄ q̄ nihil terminaī ad se dō. q̄
uez ē ꝫ⁹ eādē rōnē. Sz sicut circul⁹ incboat
lineā ⁊ etiā illa terminaī. unde idem ad se
terminaī. ꝫ differt ſm rōnē. Silr̄ dō q̄ p⁹ q̄
ē fili⁹ dei. put ē res n⁹: sic ē extremū unionis
Prout aūt ē p⁹: sic ē mediū: et teminat unio
nē. et sic terminaī ad se. differt tñ ſm rōnez

Sz tūc q̄rīē ulteri⁹ sic. Persona illa quam
tu dicis eē mediū uniōis: unīt. Jn quo ergo
unīt. cū fit unio i aliquo simul de illo: i quo
unieī. erit qō i quo unīt. et sic erit abire i īfi
nitū. Ad ꝺ dō. q̄ alr̄ unīt extremū extre
mo. et mediū extremis. Nam extrema iuicē
se ipsis ñ uniūī. ꝫ p mediū. Mediū autem se
ipso unīt extremis. Et ꝓpter ꝺ nō ē q̄rē de
uniōe mediī: i quo sit: cū se ipso uniaī: non p
aliqō mediū. Silr̄ ē dō de p⁹. Et sic p⁹ solō.

Secundo queritur

utrū abstracta p⁹ sine rōe p⁹ possit unio illa
fieri sine intelligi i ypostasi. et ostēdīt q̄ sic.
qñ oīs p⁹ ē ypostasis: et ñ e⁹. qñ ypostasis
ē cōe ⁊ ad psonā ⁊ ad indīduū n⁹ irrōnalis
persona aūt solū ē circa īdīduū rei rōnal.
Uñ quodlz indīduū ē ypostasis: et silr̄ quelz
p⁹. ꝫ ñ quodlz indīduū ē p⁹. g̃ circūscripta
rōe p⁹ sine abstracta p⁹: adhuc poterit rema
nē ypostasis unibil'. et poterit intelligi unio
ista: sic pōt intelligi ypostasis abstracta rōne
psone. Itē i ſba nōali intellr̄ ypostasis ut
actu distincta ꝓprietate signata. Jn ſba aūt
pronoīali intellr̄ ypostasi: ñ ut actu distīcta
ꝓpetate signata. ꝫ ut distīguibilis. Uñ dīcē
do sor̄. dico ſbam singularē actu distīctā p
ꝓpetatē signatā. Cū uero dico iste: significo
ſbam singularē nō distīctā actu aliqua ꝓp
etate signata. ꝫ dico merā ſbam ⁊ distīgui-
bilē. Sz ypostasis ⁊ p⁹ differūt: sic distīguibile ⁊ distīctū. qa p⁹ dīc distīctū. ypostasis
ꝺo distinguibile. ypostasis g̃ dicit ſbam ut
pronoīalē. psona aūt dīc ſbam ut nōalē. Sz
abstracta ſba nōali adhuc remanet ⁊ intel
ligit ſbā pnoīal'. qa abstracta ꝓprietate distī
guēte ſbam singularē actu: adhuc remanet
ſbstantia ut distinguibilis. Ergo abstracta
persona adhuc remanet et intelligitur ypo
stasis ⁊ unibilis. Ergo potest predicta unio
intelligi fieri in ypostasi abstracta p⁹. Ad
oppositū sic. Jn ꝓpetuis ñ differt eē ⁊ posse.
qa ē ibi potētia pfecta ⁊ semp ē actu. Sz ypo
stasis dīc distīguibile: et ita potētia. Perso-
na aūt dīc distīctū actu: et ita actū. g̃ i ꝓpe-
tuis ñ differt p⁹ ⁊ ypostasis. g̃ abstracta p⁹
i deo p itellectū: nullo modo poterit itelligi
ypostasis. Abstracta g̃ uniōe in p⁹: nullo mō
poterit itelligi unio i ypostasi. Itē i dīnis
ñ ē potētia possibilis itelligi sine actu. qa in
deo nulla ē impfectio potētie. Potētia ꝺo p
actū pficīt. Qui g̃ aufert actū: aufert ⁊ potē
tiā. Sz ibi ē distingui actu ꝓpetate signata.
et ꝺ ptinet ad psonā. Et silr̄ posse distingui
et ꝺ ad ypostasim. g̃ q aufert psonam ⁊ ab-
strahit: aufert ypostasim. g̃ abstracta psona
ñ pōt itelligi i deo unio i ypostasi. Solo.
dicūt qdā q̄ ſm itelligētie rōnē abstractio
p⁹ pōt itelligi i deo duob⁹ modis. Aut quia

Universidad de Deusto
Biblioteca

totalr̄ ꝑsonalitas a veo intelligitr̄ abstrahi. aut ab una ꝑsona solū.s.ab hac ꝑsona pater Uel ab aliqua alia⁊ abstrahēdo ꝑsonā ī ōo Hoc z° mō adhuc remanz ⁊ itellr̄ ypostasis ī ōo.Et sic pōt adhuc itelligi vnio ī ypostasi.Sz abstrahēdo ꝑsonā ꝑ mō:nullo mō pōt itelligi vnio ī ypostasi dīna.ga p^a penit^9 abstracta ñ pōt itelligi eē actu ypostasis.⁊ hꝫ ē ga abstracta ꝑsona abstrahit ypostasis actu nec pōt intelligi:nec remanet actu.sicut nec ꝓnoīalis ſba abstracta noīali:ꝫ solū potētia. Sz q aufert ſbaz actu entem:aufert uniōnē.ga nūq̄ intelligitr̄ unio ad rē solū entez ī potētia ꝫ actu. Qui ḡ aufert simplr̄ ꝑsonā ī veo aufert omnē respectū ypostasis ad unionē. Ad ꝑmā ḡ rōnē qua obr̄ ꝙ abstracta ꝑsona adhuc intelligitr̄ ypostasis.ꝺō. ꝙ abstracta p^a simplr̄ ñ intelligitr̄ ypostasis ut ſba ens actu. et ita ñ intelligitr̄ vt vnibilis abstracta p^a. Ad ſecundā rōnē filr̄ ꝺō est ꝙ redit ī idē cū ꝑ^a. Uel pōt alr̄ dici. ꝙ sicut supr̄ ī ꝑmo li. ꝺeterminatū ē:abstractis ꝑpuetatib^9 ꝑsonalib^9:adhuc ē itelligē ypostases ī dīnis: ⁊ ꝺistinctas suo mō. Iz ñ ꝑpietatib^9 ꝑsonalib^9. Uñ cū ꝺtingat intelligere illas ⁊ suo mō ꝺistinctas: ē intelligē eas vt vnibiles. Ad illud ḡ qꝺ obr̄ ꝙ ī ꝑpetuis non ꝺiffert eē ⁊ posse ꝛc.ꝺō.ꝙ hꝫ nihil facit ad ꝑpositū.ga Iz ī dīnis ñ sit aliqua ypostasis ꝺistinguibilis tm̄:ꝫ actu ꝺistincta.ga idem est ibi ypostasis ⁊ p^a. pōt tm̄ intelligi ypostasis siue ꝺistinguibilis respectu ꝑpietatis ꝑsonalis.i. ñ ꝺistincta ꝑpietate ꝑsonali.Ꝛbi gratia pōt intelligi ī dīnis vn^9 eē ab uno: vl unus a duob^9 ñ intelligēdo ꝑ gñiatiōez: vel ꝑ spiratiōez.et ita pōt intelligi ypostasis absq; ꝑsonali ꝑpietate. Ad aliud ꝺō. ꝙ intelligēdo ī dīnis ꝺistinguibile siue ypostasim: ñ itelligēdo impfectiōez potētie respectu alic^9 actu pficiēt.ga ibi idem ē ypostasis ⁊ ꝑsona potētia ⁊ act^9.nec sic intelligēdo ponit aliq̄ impfectio ī ipsis ypostasib^9. Uñ sic intelligēdo vel sic:nō ꝺistinguit siue ꝺicit ex parte dīna⁊ ꝑsona⁊:ꝫ ex parte intelligēt. Mod^9 intelligēdi ꝺifferens ponit. pōt igit itelligi ypostasis vnibilis. ñ tm̄ vnibilis in vnitate ꝑsonali siue ī vnitate ypostaseos.

Tertio queritur

vtruz abstracta ypostasi ⁊ ꝑsona a dīna nā: possit adhuc intelligi vnio dīne n^e ad būanā nām ī re n^e et oñdit ꝙ sic.ga pōt eē ꝙ ñ intelligā sortē nec istū.i.nec ꝑsonā nec ypostasim.tm̄ adhuc possū intelligē hñtē būanā nāz.ḡ silr̄ ī dīna nā posito ꝙ ñ itelligā ꝑsonā nec ypostasim: possum tm̄ intelligē adhuc hñtē dīnā nām Sz dīna nā put ē ī hñte:sic appellat res n^e. ḡ adhuc itelligo rē n^e. ḡ abstracta ꝑsona ⁊ ypostasi: adhuc possum intelligē vnionem istā ī re n^e. Ad oppositū sic.Jn hoc est nā ⁊ res n^e.Nā ē būanitas: que ꝺicit quo homo ē.Res ꝺo n^e duplex ē.s.res n^e ulis. et res n^e singularis. Res n^e vlis ē hō. ga ꝺicit būanitatē ī hñte eā vlr. Res n^e singularis est iste homo.ga ꝺicit nām hāc ī hñte singulari. Nā aūt ī hñte appellat res n^e.Nā ꝺo ꝺicit quo ē Res n^e vlis ꝺicit qꝺ ē.res n^e singlaris ꝺicit qs ē. Res n^e vlis nūq̄ poterit eē ens ī actu sine re n^e singularis. ḡ ñ pōt intelligi actu sine illa.ga vle ī sui ꝺiffinitōe ꝺcernit eē singularis. Est.n. vle ꝺicibile de plurib^9. Jtē hō ḡ ē res n^e vlis ꝺicit hñs humanitatē coīter. Sz iste hō ḡ ē res n^e singularis ꝺicit hñs būanitatē mō singulari. et ita ꝺicit rē n^e put est ſbicibilis ꝑpetuati. Sz hec ē rō ypostasis.ḡ ñ pōt intelligi res n^e singularis:qn intelligat ypostasis:nec res n^e vlis qn intelligat eē res n^e singularis.et ꝺico ꝼm actū. Unio igit rei n^e vlis ⁊ ꝑticularis sine ypostasi nullo mō pōt intelligi. Abstracta ḡ ꝑsona ⁊ ypostasi: ñ pōt hec vnio eē ī re n^e ullo mō. Solutō ꝺō ꝙ gꝺā oñt ꝙ ī hoc ē ponē quo ē ⁊ gꝺ ē ⁊ gs ē. Quo ē ꝺicit ipsam nām.Quid ē ꝺicit ipsam nām put ē in hñte coīter.Quis ē ꝺicit ipsaz put ē ī hñte singulari. Et ita unū ꝺicit rē n^e singularis.altez vniuersalis.Sed res nature singularis ē ꝺuplex.ga aut ī potētia ad significatiōez ⁊ ad ꝑpetatē ꝺistīguētez. et sic appellat ypostasis. Aut ē actu signata ꝑpetate ꝺistincta.et sic appellat p^a ⁊ indiuiꝺuū. Sz ꝺiffert ga p^a solū attēꝺit ī creatura rōnali.Jnꝺiꝺuū ꝺo coīter attēꝺit ī rōali ⁊ irrōnali. Silr̄ ī veo ē nā.s.ꝺeitas. et est ibi ut res n^a uniuersalis ⁊ singularis ꝫ rōnē intelligētie ⁊ loquēꝺi. ga ꝼm rē gcqꝺ ī veo ē unū ē.nec sunt iste intentiōes.s.uniuersale ⁊ singulare ī veo.sic alias ꝓbatū ē. tm̄ cū ꝺico ꝺe^9:ꝺico ut rē n^e uniuersalis.ga ꝺico ꝺei tatē ut ī hñte coīter:ñ app:oꝑādo ad hanc ꝑsonā uel ad aliā.Cū ꝺo ꝺico iste q ē ꝺe^9:ꝺe mōstrata aliqua ꝑsona⁊:ꝺico ut rē n^e singularis. Cū ꝺo ꝺico pr̄ uel filr̄ uel spūs.s.ꝺico ꝑsonā. Sz si būana nā uniat alicui: non fiet unio ī nā solū.cū ꝺeitas ī veo sit q̄ nā coīs

nature. Pari rōne ī re n^e vlis.ḡ ī re nature vt singularis. Sz res n^e vt singularis ī veo ē iste q est ꝺe^9. Persona aūt ē pr̄: ga ꝺicit eaz vt signatā actu. Sic aūt se hz p^a ad ypostasim:ita ipostasis ad rē n^e singularis.ga p ad ditōez alic^9 respect^9. ḡ si abstracta p^a simplr̄ nulla pōt itelligi ī ypostasi unio.silr̄ abstracta ypostasi nulla poterit itelligi ī re n^e unio

Ad rōnē otrariā ꝺō ꝙ abstracta ꝑsona ⁊ ypostasi adhuc intellr̄ res n^e.ꝫ ñ pōt itelligi vt vnibil. Alr̄ vr̄ nobis ꝺō.ꝙ res nature pōt intelligi unibilis passiue:ĩmo iuxt modū ꝺceptōis intellect^9 nr̄i facili^9 intellr̄ res n^e ⁊ ypostasis vnibilis:q̄ p^a. ga vt sic intelligūt Intelliguntē vt ī maiori ꝺistātia ab vltima ꝺistinctiōe:que ē ex ꝑsonali ꝑpietate. Uñ ⁊ ī maiori aptitudine ad vnionē. ñ tm̄ ad unionem ī vnitate ꝑsone ꝫ ypostaseos vel bñtis nām.nec ē alia rō ꝓpta cogēs ad otrariū cogūt tm̄ ad oñdēdū ꝙ res n^e nec ypostasis inquātū b^9 pōt intelligi vnibilis ī vnitate ꝑsone.ꝑsona vnibilis actiue pōt intelligi cū ī nullo ꝑꝺicat dīne ptāri ex b^9 intellectu vel ꝺsideratōe.nec itelligit ꝺiminuta dīna ptās: siue ꝺsideret vt bñtis nām dīnā:siue vt ypostasis siue ut p^e.Sine igit vnibil itelligat potēs vnirī siue potēs vnire:res bñs ꝺi nā nāz unibil pōt itelligi.silr̄ ypostasis dīna

Quarto queritur de

cā b^9 vniōis c^9 sit vtz.s.grā sit cā b^9 uniōis posset ad hꝫ ꝺari rñsio ꝼm Jo.ꝺam. Q; dīnitas vnit coꝛpori mediāte intellectu vel aīa. et aīa mediāte grā. et ita cū aīa sit suscepti ua grē:inde ē ꝙ grā ē vinculū ist^9 unionis cū coꝛp^9 p aīam:que ē susceptiua grē:uniat dīnitati. Sz otra hāc rōnē obr̄ sic.Inter imaginē ⁊ illꝺ cui ē imago: si aliqd addit: qꝺ sit alteri^9 gñis:plus facit ꝺissilitudinē q̄ silitudinē.ga imago ē exp̄ssa similitudo ei^9: cui^9 ē imago.Sz aīa ē imago dīnitat.ḡ si aliqd alteri^9 gñis veniret mediū inter aīam ⁊ dīnitatem: ꝺucerz ꝺissimilitudinē inter ea Srā ꝺo ē alteri^9 gñis q̄ ꝺi imago que ē aīa ḡ mediāte ipsa ñ fit unio aīe xp̄i cū dīnitate. Q; grā ⁊ imago ꝺei: que ē aīa sint alteri^9 gñis pz.ga aīa ē ī gne nāli: ⁊ grā ī gne gratuito. Cōtr̄. Impossibile ē creaturā p nām creature ſblimari sup creaturā siue sup statū creature. Sz unio būanitati ad dīnitatē ē ſblimatio creature sup creaturā; siue sup statū creature:q̄ ñ pōt maioꝛ cogitari.ḡ nō pōt aliq̄ mō p nāz būane creature ꝙ uniat ad dīnitatē. Nec ḡ unio ñ ē p nām. ḡ ē per aliqꝺ additū ipsi n^e. qꝺ eleuet ipsaz supr̄ oēz nām. Sz illud additū ē ꝺonū gratis ꝺatuz n^e.ḡ ē grā.et cū p illud fiat unio.erit igitur grā ī xp̄o cā unionis. Solo ꝺō:et ꝺcedēn ꝙ ī xp̄o sit grā uniōis ad uniēdū būanitatē cū dīnitate.et hꝫ ē ga ñ ē possibile creature būane: ꝙ ipsa p ꝺonū ꝺditōis n^e eleuet et ꝺispoat ad dīnā unionē.et iō nccia ē ei grā que eleuet ad hoc ⁊ ꝺisponet ipsam quam nos appellam^9 grām uniōis. Ad rōnem otrariā qua obr̄ ꝙ si aliqd alteri^9 gñis additur inter imaginē ⁊ illud cui^9 est imago ꝛc. ꝺō ꝙ ē imago ꝺei ī potētia ⁊ ī actu. imago ꝺei ī potētia ē ipsa aīa p nām. imago ꝺo ꝺi ī actu ē ipsa aīa p grām: ⁊ ñ alr̄ q̄ p grām: ga ipsa grā ē similitudo ꝺei in actu. et illud qꝺ trahit imaginē ꝺe potētia in actū ē grā: que facit ꝺ simili potētia actu simile. et ideo uenit īrer imaginē ⁊ illꝺ c^9 ē ut actu assīlet et itez illa ꝓpositio inter imaginē ⁊ illꝺ c^9 ē imago:si aliqd addit qꝺ sit alt^9 gñis pot^9 fac ꝺissilitudinē q̄ silitudinē.falsa ē ubi illꝺ qꝺ addit ē pfectio alterius. grā ꝺo ē pfectio imaginis trahēs ipsaz ꝺe potētia ī actum.et ideo ponit ⁊ facit similitudinē ei^9 ad illud cui^9 ē. ꝺe hoc pleni^9 habebit infra.

Quinto queritur

cuius modi sit unitas in hac unione. utrū sit nālis. Ad qꝺ sic Arist. in metꝫ. sua ꝺistinguit unū in unū p se.et unū p accns. Unū p accidēs est sicut accidēs ⁊ ſbm̄:uel duo accidētia ī uno ſbō. Unū ꝺo p se ē.io.modis.ga aliqua sunt unū ꝺtinuatōe.sicut quoꝛ ē termin^9 un^9. et ē unū forma siue spē.ga ſb hꝫ ꝺp̄bēꝺit unuz spē ut fortes ⁊ Plato. 3° mō ē unū genē ut hō ⁊ bos.4° mō unū ꝺiffinitōe ut ꝺiffinitio ⁊ ꝺiffinitū.et silr̄ spēs gñis . 5° mō ē unū indiuisibilitate: qꝺ nullo mō hz multitudinē. sic punct^9. 6° mō ē unū numero ut singulare. 7° mō ē unum uniuersalitate. 8° unū totalitate.et hꝫ ē unū pfectōe:ga totū ⁊ pfectū ideⁿ ⁊ sic circul^9 ē magis un^9 aliis figuris. ga pfectioꝛ ē. 9° ꝺr̄ unū ꝓportiōe ut sicut se habz nauta ad nauē.ita magist^er ad scholas. uñ sūr unū ī ꝓportiōe ī regēꝺo. io° ē unum mā. xp̄s aūt ꝺe^9 ⁊ hō nullo istoꝛ modoꝛ ē unū ga nec ꝓportiōe nec totalitate.ga xp̄s ñ est unū sic circul^9:nec unū ulitate.ga uniuersale ē gen^9 uel spēs.et hꝫ ñ ē ponē ī xp̄o quātū

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad illã uniõem. nec unum ī gñe. nec unum ſpecie. nec unum numero. ga illud unũ ſemp ẽ alicui⁹ ſpẽi. xp̃s aũt ñ ↄpẽdiẽ ſ̃b ſpẽ aliq̃ ſ̃m iſtã vnionẽ: nec vnũ indiſibilitate vt pũctus. ga in xp̃o intelligiẽ diſio ⁊ dr̃ia nãrũ: nec vnũ forma: nec vnũ diffinitiõe. Unio g̃ illa ad aliquã vnitatẽ nõ reduciẽ. Item Algazel in ſua metha. diſtinguit vnũ ī unũ ſimplr̃. ⁊ ī unũ ſm qd. Unũ ſimplr̃ eſt trib⁹ modis. Quoddã ī quo nõ ẽ multitudo actu nec potẽtia. ſicut punct⁹ ⁊ vnitas ⁊ de⁹. Aliud ẽ ī quo ẽ multitudo potẽtia ſ̃ ñ actu. ſic ↄtinuũ ut linea: q̃ vnũ ẽ ī actu: multa tñ ī potẽtia p diſionẽ. ȝ° mõ ẽ vnũ ī quo ẽ multitudo potẽtia ⁊ effectu. illa tñ multa vniũt: vt lect⁹ ⁊ mẽbr̃. ga in manu plura ſunt potẽtia ⁊ actu: vt caro ⁊ oſſa ⁊ nerui. Unũ ẽ ſ̃m qd ẽ. ſ. modis. ſ. vnũ gñe. unũ ſpẽ. unũ accidẽte. vt nix ⁊ camphora. vnũ ſbo. vnũ p̃portiõe. ſ̃ ī predicta vniõe ñ ẽ vnũ gñe uel ſpẽ: uel ꝓportiõe: nel numero. nec unũ ſbo: ga de⁹ nulli ẽ ſbiect⁹. Itẽ ñ eſt ibi unũ ſimplr̃ p̃mo mõ nec z° mõ: ſicut linea: ga hec vnitas ſolũ ẽ ī reb⁹ que ſunt vni⁹ n^e p ↄtinuatiõem Silr̃ nec unũ ȝ° mõ: ſic lect⁹. ga tale vnũ ẽ p ↄſtitutiões ⁊ ↄpoſitiões ex diuerſis ptib⁹. Sz ℔ mõ ñ dr̃ xp̃s unũ: ga nature in xp̃o ñ ſũt ptes ↄponẽtes ipm. vñ diuerſitas ñ ẽ ibi aliqua partis: cũ pars de ſui nã incõplectõem ⁊ poſſibilitatẽ dicat. g̃ nullo mõ eſt ibi aliq̃ nãliũ vnitatũ: nec ↄſilis alicui⁹. Solo dõ ẽ ad iſtã qõnẽ q̃ vnitas illa ad quã trahit hec vnio: mõ ẽ nature ſ̃ grẽ. pℏs aũt loquit de unitatib⁹ nature. et ꝓpter ℔ iſta ñ ↄtinet ī diſiõe ſua. tñ aliquo mõ eſt reducibilis ad aliq̃s illa. et quo ad p̃mã diſtinctiões reducẽda ẽ ad vnũ totalitate: ſ̃ ñ totalitate partiũ ſicut man⁹: ſ̃ totalitate pfectõis. ga illud vnũ q̃ ẽ xp̃s. in quo ẽ predicta unio pfectiſſimũ ẽ. unde ſemp ſalua catholica ↄfeſſione põt dici q̃ ī xp̃o ẽ unitas totalitate numero ⁊ indiſibilitate p aliquã ſilitudinẽ. quia inquãtũ de⁹ dr̃ unũ indiſibilitate. inquãtũ dr̃ un⁹ hõ dr̃ unũ numero. Cũ ℔ dr̃ un⁹. i. una p̃ſona ī duab⁹ naturis intellr̃ unitas totalitate. et ſic illa unitas reducibil̃ ẽ ad unitatẽ ſ̃m totalitatẽ pfectiõis. Ad id quo z° obr̃ de unitatib⁹ ſ̃m pℏm dõ. q̃ xp̃s ẽ unũ ſimplr̃ Sz unũ ſimplr̃ dr̃ duob⁹ modis. ſ. unũ uniõe et unũ unitate. Unũ unitate dr̃ duplr̃. Qõdã ẽ in quo ñ ẽ multitudo actu nec potẽtia ut de⁹. Et ẽ unũ ī quo ẽ multitudo potẽtia ſ̃ non actu ut linea. Unũ uniõe ẽ ī quo ſunt multa potẽtia ⁊ actu. ut lect⁹. ad hãc unitatẽ reducibil̃ ẽ unitas qua xp̃s ẽ unũ. ñ quia xp̃s ſit ↄpoſit⁹ ex plib⁹ naturis tã q̃ ex ptib⁹ ſ̃ ga ſunt ī eo ꝑles n^e actu ⁊ potẽtia unitate .ſ. õitas. aĩa. ⁊ corp⁹. talis aũt unitas uniõis eſt in perſona.

Sexto queritur utrũ illõ unũ ad qõ terminat iſta unio ſit maxime unũ inter alias unitates creatas. Ad qõ ſic. B. ī quito de conſideratione ad Eugeniũ. Inter oĩa que recte dñr unũ arcẽ tenet unitas trinitatis: qua tres p̃ſone ſunt una ſba. z° p̃cellit illa unitas: qua tres nature ſunt una p^a. Sz hec ẽ unitas q̃ xp̃s ẽ unũ. g̃ p⁹ unitatẽ trinitatis que increata ẽ: maxima eſt unitas xp̃i inter oẽs unitates creatas. Itẽ quecũq̃ uniũt in aliquo: quãto illõ ẽ ſimplici⁹: tanto ex illẽ magis unũ. Si g̃ ī xp̃o unio dr̃ne n^e ad humanã ī p̃ſona ſimpliciſſima. g̃ hec unio terminat ad maxime unũ. Itẽ oſtẽdit q̃ ſit maior q̃ unitas aĩe ⁊ corporis ī p̃ſona hoĩs Maior ẽ unitas: q̃ ñ ẽ ſepabilis ul̃ diſſolubilis q̃ illa q̃ ẽ bi⁹. Sz unio dr̃ne n^e ⁊ humane ī p̃ſona xp̃i ñ ẽ aliquo mõ ſepabilis uel diſſolubilis. Unio ℔ aĩe ⁊ corporis ī p̃ſona hoĩs eſt ſepabilis. g̃ ad maiorẽ unitatẽ terminat illa q̃ iſta. ⟨Dinor p̃z. in unione dr̃ne nature ad humanã in p̃ſona: p̃ſona uincit ⁊ ligat illas nãs. Sz p̃ſona ẽ unitas indiſſolubilis. g̃ ligat illas nãs indiſſolubilr̃. g̃ ñ ẽ aliquo mõ ſepabilis hec unitas. g̃ ẽ maxima inter creatas. Itẽ ẽ nã ⁊ res n^e. pfectiſſima ℔ unitas ẽ aliquoz: q̃ ſũt una nã: ſic pliũ p̃ſonaz in trinitate. Si g̃ hec ẽ pfectiſſima unitas: q̃ eſt in dr̃na nã. g̃ poſt illã pfectiſſima ẽ inter alias unitates creatas unitas q̃ ẽ in re dr̃ne n^e. hec aũt ẽ unitas xp̃i. g̃ ipa ẽ maxima ĩter omnes unitates creatas. Ad oppoſitũ ſic Magis ẽ unũ qõ ẽ unũ ī nã ⁊ p^a q̃ qõ ẽ unũ ī p^a tm̃. Sz unio aĩe ⁊ corporis ī hoĩe terminat ad unũ ī nã ⁊ p^a. ga ex uniõe boz reſultat ī hoĩe nã una ⁊ p^a una. Jn xp̃o aũt terminat unio õitatis ⁊ humãitatis ad unũ ī p^a ſolũ. g̃ illõ unũ ad qõ terminat hec unio ĩter unitates creatas ñ ẽ maxĩe unũ. Itẽ mĩma eſt unitas q̃ eſt ſ̃m mĩmũ eſſe. Sz unitas q̃ eſt ſ̃m relatõez eſt mĩmũ eſſe. g̃ unitas ſ̃m relatõem eſt mĩma. Sz unitas qua xp̃us eſt unũ: eſt unitas ſ̃m relatiõem. g̃ eſt mĩma ĩter unitates creatas. Q̃ autem unitas ſ̃m relatõem ſit ſ̃m mĩmũ ẽ: p̃z ga inter oĩa p̃dicamẽta relatio mĩme bz deeſſe. Alia. n. ponũt aliqd ī ſbo: quo dempto uel addito fit mutatio ī ſbo. Logũ. n. ponit aliqd ī ſbo ſ̃z quãtitatẽ. albũ ſ̃m qualitatẽ. legẽ ſm actionẽ. hõ ſm ſbam. Si dicat de aliquo q̃ ſit hõ ⁊ ſic õ aliis. bis. n. remotis uel additis fit mutatio ī ſbo. Sz predicãdo relatõez de aliquo ñ ponit aliqd in ipo: quo dempto vl̃ addito fiat mutatio in illo. vt ſi dicat aliqs p̃m⁹. hoc ñ ponit aliquã mutationẽ ī ipſo: quia veniat alter añ ipz: iam ñ ẽ p̃m⁹: nec p̃ b̃ ẽ mutatio alic⁹ n^e facta ī ſbo. et ſic relatio nibil addit ad eẽ: qõ additũ ſit nã aliqua. et ꝓpter hoc mĩme bz deeſſe. et ideo unio terminata ad ipm ẽ mĩma. Q̃ aũt vnto ī xp̃o terminet ad vnitatẽ ſm relatõem p̃z. ga ī trinitate ñ eſt niſi eẽ ſbe ⁊ eẽ relatiõis. Eſſe ſbe ptinet ad eẽntiã. Eſſe relatiõis ptinet ad p̃ſonã. ga eẽ p̃ſone ẽ eẽ relatõis. ſ̃ hec unio terminat ad vnitatẽ p̃ſone filii õi. et cũ dico filiũ ñ dico qd ſ̃ aliqd. g̃ vnitas xp̃i ẽ ſm eẽ relationis.

Itẽ magis ẽ unũ qõ ẽ ex ptic̃ipantib⁹: q̃ qõ ẽ ex plurib⁹. Sz ī xp̃o ſunt tres unitates entes actu. ſ. unitas diuine n^e. unitas aĩe. ⁊ unitas corporis. et ſunt etiã ſbales. In hoĩe autem nõ inueniũt niſi due. ſ. vnitas aĩe. et vnitas corporis. g̃ min⁹ ẽ vnũ xp̃s q̃ homo

Itẽ Algazel diuidit unũ ī vnũ ſimplr̃ ⁊ ī vnũ ſm qd. Unũ ſimplr̃ triplr̃. Quoddã in quo ñ ẽ multitudo actu nec potẽtia. Qõdã ī quo ẽ multitudo actu ⁊ potentia. Unũ p^o mõ magis ẽ vnũ q̃ vnũ z° mõ. Et unum z° mõ magis ẽ unũ q̃ unũ tertio mõ. Cũ g̃ xp̃s ſit unũ tertio mõ. linea ℔ z° mõ. g̃ magis ẽ unũ linea q̃ xp̃s. Itẽ unũ homogeneũ magis ẽ vnũ q̃ vnũ etherogeneũ. ga unũ qõ ẽ vni⁹ n^e ī toto ⁊ ī ptib⁹ magis ẽ vnũ: q̃ qõ ẽ diuerſaz nãz. vt elemẽtũ magis ẽ vnũ: q̃ elemẽtatũ. g̃ cũ xp̃s ſit unũ etherogeneũ. ga eſt diuerſarum. aer ℔ vel aliqõ elemẽtũ ſit vnũ hõgeneũ et vni⁹ n^e. g̃ ẽ magis vnũ q̃ xp̃s. Itẽ q̃ magis diſtãt ī uniõe min⁹ ſunt vnũ. Sz magis diſtãt ī vniõe dr̃na nã ⁊ humana: q̃ corp⁹ ⁊ aĩa ī vniõe hoĩs. g̃ minus ẽ vnũ: qõ ẽ ex dr̃na ⁊ humana nã: q̃ homo q̃ ẽ ex corpore ⁊ aĩa. g̃ unitas xp̃i ñ ẽ maxĩa ĩter unitates creatas. Solo. p̃nõnda ẽ q̃dã diuiſio unitatis: quã ponit. B. ī li. de ↄſideratõe ad Eugeniũ diſtinguit unitatẽ ſ̃m .9. modos. p° ī corpe. z° ī hoĩe. ȝ° ī deo. Unitatẽ ī corpe aſſignat duplicẽ. p̃a eſt unitas collectiua: ſic cũ multi lapides uniũt in uno aceruo. z^a ẽ unitas ↄformatiua: ſic cũ multa mẽbra uniũt ī uno corpe ad ↄformãdũ ipm ꝓprima iſtaz unitatũ fac̃ unũ ſm qd. ſ. unũ aggregatiõe. z^a fac̃ unũ ſimplr̃: ſic dicimus multa mẽbra. eẽ unũ corp⁹. Unitatẽ ℔ ī hoĩe aſſignat triplicez. p̃^a ẽ unitas in iure. z^a ẽ unitas ī nã. ȝ^a ẽ unitas uolũtate. Unitas iuris ẽ unitaſ ↄiugata: qua fit ut duo iã ñ ſint duo: ſ̃ una caro. ut uir ⁊ uxor ſũt una caro. Hñ. ȝ. Et b̃ ẽ unũ iure: ga unũ bz ptãtẽ corpis alteri⁹. i. Cor. 7. Et põt uter q̃ ī alium ut ī ſe. neutrũ ℔ ꝓpiã corporis bz ptãtem. Unitatẽ aũt ī nã aſſignat duplicẽ. ſ. quãtũ ad eẽ. et quãtũ ad bñ eẽ. Unitas quantũ ad eẽ eſt unitas natiua: qua unitate aĩa ⁊ caro efficiẽ uel naſcẽ un⁹ hõ. Unitas quantũ ad bñ eẽ ẽ unitas p̃catiua: qua homo uirtutis ñ iſtabil̃: ñ diſſilis: ſ̃ un⁹ ſibimet ſemp nitiẽ iueniri. uult dicẽ q̃ gz bõ p nãm uult ſemp unã bẽre ℔tutẽ: ga ſemp uellet eẽ ī nãſana: nũq̃ ifirm⁹. Unitatẽ ī uolũtate aſſignat duplicẽ. ga q̃dã ẽ quãtũ ad p̃rimũ. quedaz quãtũ ad deũ. Quãtũ ad p̃rimũ hec ẽ oſen tanea. cũ. ſ. p caritatẽ multoz bonum eſt coz unũ ⁊ anima una. Actu. 4. Unitas uolũtate quãtũ ad deũ eſt unitas uotiua. cũ. ſ. anima uotis oĩb⁹ adherẽs deo un⁹ ſpũs ẽ. ī. Cor. 6. Unitatẽ ī deo aſſignat duplr̃. ſ. unitas ī nã ⁊ unitas ī p^a. Unitas ī p^a ẽ unitas diſtiua q̃ bũana nã ⁊ diuina ī una p^a ẽ. ī q̃ unitate lim⁹ nr̃ aſſumpt⁹ eſt a ℔bo ī unã p̃ſonã. Unitas ī nã ẽ ↄſbalis unitas ſicut unitas trinitatis: ī q̃ tres p^e ſũt una ſba ⁊ nã: q̃ xp̃us eſt unũ. Unitas dignatiua q̃ eſt ī p^a una. Dicẽdũ g̃ q̃ ẽ q̃dã unitas ī uno. et q̃daz unitaſ ī plib⁹: ſic ille q̃ dicte ſũt. De p̃ma ñ logr̃. B. ſ̃ ſolũ de unitate ī plib⁹: et ĩter oĩa q̃ dicũt unũ hoc modo ve. q̃ ẽ: q̃ arcẽ tenet unitas trinitatis: qua tres p^e ſũt una ſba. z° illa unitas p̃cellit oẽs alias unitates: q̃ tres n^e ſunt una p^a. Uñ. B. dicit. Decuit q̃ p̃ boĩe ↄſtitutũ ẽ ſacramẽtũ cũ ſũma q̃ de⁹: ⁊ ī ℔ eſt unitate ↄgruerit: ut quo ibi tres p^e una ſba: ita hic tres eſſentie una nã. Qñ g̃ q̃riẽ utrũ illa unitas: q̃ xp̃s ẽ unũ ſit maxima. cõcedo q̃ p⁹ unitatẽ trinitatiſ ẽ illa unitas maxima ĩter oẽs unitates p̃dictas: q̃ ſũt ī plib⁹

Ad p̃mam rõnem ī otrariũ dõ. q̃ magis unũ ⁊ min⁹ unũ põt dici duplr̃. ſ. quãtitatiue ⁊ q̃litatiue. Quãtitatiẽ magis ẽ unũ qõ plib⁹ modis ẽ unũ. uel qõ ī plurib⁹ ẽ unum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄litatiue magis ē unū qđ magis ē idiuisuz. ꝓximo mō magis ē hō aliqs unū: ga ī plib⁹ ē unuz.s. ī nā ⁊ ī pⁿ. z⁹ mō ē xp̄us magis unū q̄ aliqs hō.ga magis est indiſa unitas dīnitat⁊ ad būanitatē ī xp̄o ī pⁿ:q̄ unio aīe uel corporis:ut oñsuz ē:⁊ inſepabilioꝛ q̄ aliqua alia unitas. et ꝟ ē magis unū victū sim plr̄. Ad ſecūdā dđ q ē relatio ſbſistēs: ⁊ relatio aſſistēs. Prima ꝟ maxime deesse. z⁹ mīme. Ad qđ nōndū.q est ſba.mā.⁊ foꝛma.ſba mā ē vt potētia. foꝛma vt actⁿ.ſ potētia dr̄ relatio ad actū ⁊ e9°.g̃ ⁊ ī p̄ncipiis ſbe inuenit relatio:que ita eēntiaſ ē: q nisi ipſa eēt:ſba ñ eēt. Dec g̃ relatio ē p̄n⁹ ad eē ipſi⁹ ſbe.et hec ē ſbſistēs uel ſiſtēs. Relatio aſſiſtēs ē q̄ segt ad eē ſbe:q̄ cāt ex opatione rez aliquoꝛ p̄dicamtoꝛ ūicē sicut ad ſbaz ſequūt iſte relatōes idez.diuersuz. Ex ꝟ.n. q eadem foꝛma ſbalis ponit ī duob⁹ affiſtit ⁊ ꝺſegt hec relatio: que ē idēptitatis ſpē.

Silr̄ ex ꝟ q ꝺſilis quātitas cāt hec relo: q̄ ē eq̄litatis. et hec relatio mīme ꝟ deesse: q̄ cāt ſolū ex aliis. In trinitate g̃ ē relo. ſed hec ē relatio sicut inſiſtēs vel ſbſistēs:⁊ non aſſiſtēs.uñ facit ꝓſonā ꝟissime eē:ga ꝓſonaſ ē vt alibi declaratū est.hec.n.relatio magis ꝟ deesse q̄ aliqua alia ſba creata. Et ita cū vnitas xp̄i sit ī pⁿ:q̄ ꝟ esse iſtius relonis: ꝓ q ipſa ꝟ maxime eē inter creatas vnitates

Ad tertiā dđ q vnū ē duplr̄.s.ī nā.⁊ in pⁿ. Primo mō decurrit obiectio. z⁹ mō magis ē vnū xp̄s.ga ille tres vnitates sunt magis indiſe ⁊ inſepabiles ī xp̄o q̄ ille due que sunt ī hoīe. Ad quartā ⁊ qntā dđ. q est vnū nā ⁊ reⁿ siue ypoſtaſi. Si dicum⁹ vnū nā:sic aliqd hōgeneū magis ē vnū q̄ xp̄s. ſ reⁿ magis ē unū xp̄s.ga resⁿ que ē ī xp̄o magis ꝟ eē indiſuz. Ad sextā dđ.q ī formis mālib⁹ bene segt q que magis distāt: si vniāt minus sunt vnū. Sꝟ ī formis spūalib⁹ q̄ magis distāt magis vniūt.et h⁹ rō ē simplicitas ipſi⁹ forme. ga ī simplici ñ ē diuisio ptis ⁊ ptis. et ꝓpter ꝟ cū vnit totū sil̄ unit. Sꝟ ñ sic ē ī forma māli:q̄ ptícipabil ē ⁊ distē sa. Forma igit⁹ pⁿ q̄ ē ꝟbū: cū sit simplicissima maxime se vnit: ⁊ maxime facit vnum. Et ideo xp̄us est maxime vnum.

Deeffectu Vnionis. Vſq; 30.

Eptimo queritur

de effectu h⁹ uniōis.et circa būc duo q̄rūt. Primū ē vtrū vnio faciat mutatiōnē ī unitis. z⁹ ē suppoſito q non omnino vtrum faciat de vnitis:q vnum sit alterū: vel vnū in alterum.

Quantum ad

pm̄ū sic obr̄. Dē qđ ē alio mō se hñs nūc q̄ ꝑus ē mutatū. Sꝟ oē qđ est nūc aliud q̄ ꝑus ē alio mō se hñs nūc q̄ ꝑ⁹. g̃ oē qđ est aliud q̄ ꝑus ē mutatū. Sꝟ ꝟbū ꝓ unionē cū carne ē aliud q̄ ꝑus. g̃ hec unio facit mutationē ī dīna nā. Mutari.n. nihil aliud ē q̄ alio mō se hēre nūc q̄ ꝑus. Sꝟ pl⁹ ē eē aliqd nē qđ ñ ꝑus:q̄ eē alio mō se hñs nūc q̄ ꝑus. Si g̃ illud facꝭ mutatōez.g̃ ⁊ illđ Sꝟ ꝟbū ī hac uniōe ē aliqd:qđ nō ꝑus.quia mō ē homo ⁊ ꝑus ñ fuit. g̃ ē mutatū. Itē oē qđ trāsit ꝺ nō eē ad eē mutaſ. g̃ oē quod trāsit de aliquo nō eē ad eē mutaſ. Sꝟ filius dei ꝓ incarnatiōem trāsit de nō eē hō ad eē hō.g̃ ī uniōe illa mutaſ. Ad oppositū. oē mutabile ē impfectū. Sꝟ ꝟbū eternum nullo mō ē impfectū. g̃ nullo mō est mutabile nec mutatū. Unđ Ber. De⁹ semper ē idez: ⁊ uno modo se hñs ⁊ un⁹ sibi.ꝑs. Tu aūt idē ipe es ⁊ anni tui ñ deficiēt. Solo. Quedā uniūt ita q fit mutatio ī utroq; unitoꝛ: ut aqua unit cū uino. Uel ī altero tm̄.sic cū unit lux solis ipsi aeri:lux nō mutaſ ī illa uniōe: nec recipit aliquā diſpōnē:quā ñ būit ꝑus:licet mō sit illuminās ⁊ ꝑus nō. Ꝟ enim nō ponit nouā diſpōnē ī luce:ponit tm̄ ī recipiēte. ga mō ē illuīatū ⁊ ñ ꝑus. Scōm hoc dđ. q unio ꝟbi ad carnē nullā facꝭ mutatiōez ī ꝟbo ſ solū ē mutatio ī ipsa humanitate que mō recipit radiū dīnitatis ⁊ ꝑius nō.et ꝓpter hoc nō ē facta mutatio in luce eterna. Ad primā rōnē in ꝺrariū dđ. q aliquid dr̄ alr̄ se hñs q̄ ꝑius uel ꝓpter mutationē que est ī illo. Uel ꝓpter mutationē in altero. quod se habet mō ad ipm alr̄ q̄ ꝑius. sicut sol dicit illuminās ab actione quā hēt ī aerē:quod ñ ꝑius.et tm̄ nō mutaſ ī se. ſ aer nūc se habz aliter ad ipm q̄ ꝑius. Sol autē de se se hēt eodē modo. Sic dico q uerbuz nō se hēt alr̄ q̄ ꝑius.ſ alr̄ se habz aliquid ad uerbum q̄ ꝑius.s. ipsa humanitas. Ad secundā silr̄ rñdēdū est. Ad tertiam dđ. q filⁱ⁹ dei non transit de nō eē aliquo ad aliquod eē p istā unionez. ſ quid quod se habet ad ipsum. sic humana natura transit de non esse diuino ad esse diuinuz per unionē cum uerbo ī una persona ⁊ in unum esse persone.

Secundo queritur

vtrū hec unio faciat q hō sit ꝟbū recte. vel sit ī se hñs hoīez. Ad qđ sic Aug. Talis fuit ista suſceptio q deū facēt hoīez:⁊ hoīez deū g̃ fac q ꝟbū recte sit hō. Itē Aug. Tanta fuit illa unio:ut qcqd ꝺuenit filio dei p nāz ꝺuenit filio hoīs p grāz. Sꝟ qcūq; sūt ꝟ mō vnū recte p̄dicaſ ꝺ alio. g̃ erit recte p̄dicare filiū hoīs ꝺ filio ꝺi. Itē. B.ſ. de cōsideratione. Tam exp̄ſſam vim uniōis ex se p̄fert ea pⁿ:qua deⁱ⁹ ⁊ hō vnⁱ⁹ ē xp̄us: vt si duo de inuicē p̄dices: nō erraſti. deū ꝟ hoīem ⁊ hoīem deū. Itē si nō p̄dico aliqd ī rectitudine:ſ totū ī obligtate:sicut dicūt quidā cū dr̄ filⁱ⁹ dei ē hō.ſensus ē.i.filⁱ⁹ dei est ens in humanitate. Dec igit⁹ unio ñ facꝭ ꝟ ē ꝟ: ſ ꝟ ē ī illo. g̃ minoꝛ ē hec vnio q̄ vnio accidēris ad ſbm: que facit q vnū p̄dicaſ de altero recte. Itē si dicaſ q ñ p̄dicaſ ibi esse ſ hēre.ga sensus ē.filⁱ⁹ dei ē hñs būanitatē g̃ hec p̄dicatio soluz dicit quō se hēt. et ita redit z⁹ opīo q̄ damnata ē in sentⁱ. Nā ex p̄dicatiōe ſ⁹ bītū ñ segt alia unio. vñ nō se gt̄.iste ē hñs vestem.g̃ vestis ei vnit. Sꝟ ex pte ista fit vnio filii hoīs ⁊ filii dei. g̃ plⁱ⁹ p̄dico q̄ bītū dicēdo.filⁱ⁹ dei ē hō. Dicunt qdam q idem p̄dicaſ de se cū dr̄.filⁱ⁹ dei ē homo:ſ alr̄ se hñs.vñ sensus ē.filⁱ⁹ dei ē filius q ē hō.et sic ī p̄dicamēto itelligit implicatio.s.ille q est hō. Sꝟ vbicūq; ē p̄dicatio p implicatōem:locutio impꝛopria ē. vñ cū inuenimⁱ⁹ ī auctoꝛitatibus scōz.q nā generat nām ī trinitate:impꝛopie dr̄:⁊ exponēdū ē .i.ille q ē nā generat illū q est nā.s. pr̄ filiū. ga ꝟ ꝓpie ñ ꝺuenit ibi nⁿ:ſ ei q ē nā.s. pr̄i. g̃ silr̄ si sensus ē.filⁱ⁹ dei ē hō.i. filⁱ⁹ dei ē ille q ē homo.impꝛopꝛa ē hec p̄dicatio. filⁱ⁹ dei ē homo:qđ ē incōueniēs. Itē queritⁱ⁹ de illa implicatōe:que ē ille q ē hō.ꝟ.n.p̄dicaſ ideꝛ de se ⁊ ñ aliud. cū dico ille q ē homo.g̃ erit sensus filius dei ē filⁱ⁹ q ē filⁱ⁹ q ē homo.

Silr̄ itez queritⁱ⁹ de hac implicatōe. et sic in infinitū.et etiā ibi ē nugatio.igit⁹ nō ē ibi p̄dicatio ſ⁹ bītū. ſ recta cū dr̄ filⁱ⁹ dei est hō

Solo.nōndū q ī p̄dicatōib⁹ dīnis maxīa ē dr̄ia. Aliqñ ē ibi p̄dicatio p entitatē.i. per idēptitatē. Aliqñ p̄dicaſ ī dīnis eē de. alñ eē but⁹.aliqñ eē ad.aliqñ eē a.ꝟbi grā.qñ aliquid p̄dicaſ ī dīnis ab eterno: ē p̄dicatio p entitatē. vt filⁱ⁹ dei ē deⁱ⁹.et silr̄ deⁱ⁹ ē potēs. hec.n.ē p̄dicatio p idēntitatē essentie. Aliqñ aūt in dīnis p̄dicaſ eē ad.sic cū p̄dicāt notiones p̄sonales de deo.sic cū dico.deⁱ⁹ generat dⁱ⁹ ē genit⁹. Per ꝟ q dico genit⁹ vl generās nō dico qđ ſ eē ad aliquid:ſm relatiōem pⁿ ad p̄sonā: quā p̄dicat generās genitū ⁊ precedēs:⁊ hi⁹ sunt relatiōes dīne.i. dīnaꝝ pſonaꝝ. Sꝟ ē alia relatio creatoris ad creaturas:quā p̄dicant de deo ista noīa. dñs cā ⁊ hi⁹.ga cā dr̄ ad effz ⁊ dñs ad ſuuz.ſ p⁹ ad aliqđ nō dic qđ.uñ generās genitū p̄dicat de deo ad aliqđ qđ ñ ē qđ uel ſba.ga dicūt relatōem p̄sonalē. Sꝟ ſ⁹ ad aliqđ dicit quid ī deo.vñ dicēdo. deⁱ⁹ ē cā siue dñs. hic p̄dicaſ relatio q̄ ē qđ vel ſba.vñ ſba p moduz relatōis ibi p̄dicaſ. Aliqñ aūt ī dīnis p̄dicatur eē but⁹.vel eē in.qđ idē ē.et ñ sumaſ ibi eē in:sic accidēs ī ſbo. Et hoc mō fit p̄dicatio hic ſm q assignat Aug⁹. Unⁱ⁹ est vtrāq; demōstrata humana ⁊ dīna nā.s.xp̄s. Dec .n.p̄dicatio nō ē p idēntitatē eēntie ad min⁹ ex pte humane nⁿ:ꝟ ex pte dīne.ga filⁱ⁹ dⁱ ⁊ dīna nā sūt idē p eēntiā:cū ī deo ñ differūt nā ⁊ resⁿ. Sꝟ filⁱ⁹ dⁱ ⁊ būana nā ñ sūt idez; vñ sensus illⁱ⁹ p̄dicatōis ē idē.xp̄s ē in dīna ⁊ humana nā:vel dīne ⁊ humane nⁿ. Aliqñ aūt ibi p̄dicaſ eē a. vt cū dr̄.dñs est fortitudo mea. dñs ē spes mea. Nā sensus ē fortitudo mea ē a deo.spes mea ē a deo. Et hec est p̄dicatio ſm quā p̄dicam⁹ effectuz de cā. Sꝟ vlteri⁹ p̄dicaſ ī dīnis eē de. et talis ē ibi p̄dicatio. deⁱ⁹ ē homo.filⁱ⁹ dei ē homo. Naꝝ sic victū ē:ī xp̄o ē unio dīne ⁊ būane nⁿ:que est q̄ vnio p insertōez. Sꝟ ī uniōe p insertōem unū ñ ē alteꝝ nec ī altero. ſ unū fit de ypoſtaſi alteri⁹.sic qñ pꝛ insertū pomo fit una ypostasis ex duab⁹ naturis.s. una arboꝛ. ga unū trahit alteꝝ ad ſuā ypoſtaſiz.et ita unū fit de altero quantū ad eē ſue ypostasis. Uñ pꝛ ē de eē ypostasis uel arboꝛis cui unit⁹ ⁊ silr̄ pomū.et ꝓpter ꝟ cū dr̄ ista arboꝛ ē pꝛ: hic p̄dicaſ eē de.ga pꝛ ē de eē illⁱ⁹ arboꝛis Silr̄ cū dr̄ xp̄s ē hō.ga nō solū ē sensus.xp̄s ē ens ī būana nā. ūmo etiā humana nā ē de xp̄o. Sicut g̃ cū dico.homo ē aīal.hoc genus animal nō p̄dicat totū esse hominis.ſ dicit de illo. Silr̄ ⁊ hic ita.g̃ ē uerbū inſtū:quod trahit humanā nām ad esse ſue ypoſtaſis:⁊ qđ est de ſua ypoſtaſi.sicut pꝛ de ypoſtaſi pomi.et tm̄ nā piri nō ē nā pomi. Silr̄ nec dīnina nā est humana:nec una nā fit de alia.ſ facit hec unio unā nām eē de ypoſtaſi alterius:⁊ nō unā esse aliam. Et ita ñ p̄dicaſ ibi habitus solum: nec esse in solum: ſ esse de. Et sic facit q homo est de eē p̄sone

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑbi siue quid sue ypostasis. et ñ q̄ sit ipm recte. īmo p̄dicat ibi eē ve. et sic facit q̄ homo ē ve eē p̄ ꝑbi: siue qd sue ypostasis. et ñ q̄ sit ipm recte. īmo predicat ibi esse ve. et ī rectitudine filius dei ē homo. sic̄ ⁊ hic cū vr̄. hec arbor est pix. Ad qō igit̄ obr̄. q̄ ista suscptio fac̄ hoīez eē veū ⁊ veū hoīem: pz rn̄sio. ga lz homo ī p̄dicādo vr̄ recte de deo: ⁊ eq̄ ñ tn̄ homo ē recte ve⁹. ꝺ sig̃tur homo siue nā hūana eē ve ypostasi filii dei. Silr̄ rn̄deñ ē ad illud Ber. Ad alia pz rn̄sio. ga opiones suppositę ñ vsq̄ sunt ꝛe: vt asserūt rationes contra illas ꝓpositę.

e **Xpeditis cum** adiutorio xp̄i qōnib⁹ ptinentib⁹ ad misterium incarnatōis filii dei: oñter cū oī reuerentia querēdū ē de sacramētis ꝺceptōis ⁊ natīta tis: que ei ꝺueniūt rōne assumpte carnis. Et ꝑmo de ꝺceptōe. circa quā querunt hec. Primo de tpe ꝺceptōis. 2° de ordine ꝺceptōis. 3° de p̄cipiis ⁊ rōne ꝺceptōis. 4° de scitate ꝺceptōis. 5° de pfectione vñici corpis.

Queritur ergo de tpe incarnatōis. Et ꝑmo querēdū ē de vilatione ī carnationis: quare p tāta tpa vilata ē. Sz hec qō determinat ꝺueniēter ī īgsitōe moraliū ꝺ tpe latōis euāgelii quātū ad pns

Ad p⁹ nondū est ꝑbū apli ad Gal. 4. At vbi venit plenitudo tpis: misit de⁹ filiū suū factū de muliere: factuz sb lege. vt illos q sb lege erāt redimēt. ꝛc. Circa hāc auctoritatez apli sunt quatuor dubitatiōes. p⁹ ē de plenitudine tpis. 2ª de missione: qua vr̄. misit deus filiū. 3ª de b̄ q̄ dicit factū de muliere 4ª de hoc q̄ vr̄ factū sb lege. Circa ꝑmū obr̄ Mat. ij. Que cū impleta eēt. vr̄ de sagena. Glo. Ulr ī fine seculi. g̃ añ finē seculi ñ ē tpis impletio. Itē. i. Cor. 14. Ex pte cog̃scim⁹ ⁊ ex pte ꝓꝑham⁹. Sz cū venerit qō pfectū ē enacuabit̄ qō ex pte ē. g̃ ñ ē tpe grē donoz plenitudo. Qō. n. ē ex pte nūc ē totū plenuz.

Itē ro. 8. Nos ipsi ꝑmitias spūs hītes ī ipē gemim⁹ adoptiōez. f. d. exꝑe. ꝛc. g̃ ñ ē plenitudo quātū ad adoptionē. Itez sic̄ ibidē vr̄ oīs creatura ī gemiscit ⁊ pturit usq̄ adhuc ꝛc. g̃ non est plenitudo quātū ad liberatōem

R⁹. est plenitudo n⁹. grē. ⁊ glozie. Et nature plenitudo duplex ē. ꝑmo q̄tū ad ꝺditionē rez ꝛpletā ꝑm gen⁹ ⁊ spēm. ꝺ qua dicit gñ. 2. Cōpleuit ve⁹ die septimo op⁹ suū quod fecerat: ⁊ requeuit ꝛc. 2° quantū ad multiplicatōez: ꝺ quo vr̄ ī ps. Dñi ē terra ⁊ plenitudo ei⁹ ꝛc. Et Isa. 34. Audiat terra ⁊ plenitudo ei⁹ orbis ⁊ oē germē ei⁹ ꝛc. Plenitudo ꝺo grē vr̄ tps incarnatōis ⁊ redēptiōis xp̄i. ꝑmo p ꝺpatōez ad veū. In incarnatiōe .n. facta ē plena pticipatio deitat̄. vñ Col. 2. In ipso hītat oīs plenitudo deitat̄ corpal̄r.

2° p ꝺpatōez ad angelū. ga ruina angelox repar̄ p redēptōez ex electis hoīb⁹. ps. Judicabit ī natōib⁹ implebit ruinas. ꝛc. 3° p cō paratōez ad hoīem multiplr̄. ꝑmo ī plena liberatōe a culpa p mīam. Col. i. In ipso ꝺplacuit oēm plenitudinē inhītare: ⁊ p eū recōciliari. Deinde ī plena pceptōe boni nccīi ad salutē quātū ad bonū ꝓtatis ad ītellēz: ⁊ grē quātū ad effectū. de qua Jo. i. Plenuz grē ⁊ ꝓtatis. et sb̄dit̄. de plenitudine ei⁹ ac cepim⁹ oēs. 4° p ꝺpatōez ad oēz creaturā que ex incarnatōe pficit̄. Cū. n. oīs creatura ordinet̄ ad hoīem. et humana nā vnitur dine: ꝺplet̄ uniuersa creatura: cū qua coīcat hō: siue sit corpalis siue spūalis. Et b̄ ē quod dr̄ Eph. i. Scōm bn̄placitū ei⁹: qō ꝓposuit ī dispēsatōe plenitudis tpoz instaurare oīa ī xp̄o que ī celo ⁊ in terra sunt ꝛc. Dis g̃ rōnib⁹ dr̄ tps grē tps plenitudinis. Plenitudo ꝺo glie attēdit̄ quātū ad duo. p⁹ q̄tuz ad plenitudinē numeri electoz: de q̄ Apoc. 6. Sustinete modicū donec impleat numer⁹ frūm vr̄oz. 2° quātū ad pceptōez eternoz bonoz. de qua eccl̄iastici. 24. Jn plenitudie scōz detētio mea. Ad ꝑmū obiectū iaz pz rn̄sio. ga gl. illa intelligit̄ de plenitudine numeri electoz: q̄ ñ ptinet ad plēitudinē grē ⁊ glie. Ad 2um qō vr̄ de cognitōe in pte dō q̄ ē plēitudo quātum ad statum sufficiēs. ⁊ ē plēitudo simplr̄ pfecta. Quātū ad ꝑmā est plenitudo scōz donoz ī pn̄ti. ⁊ ñ quātū ad secūdā ī mēbris xp̄i. s. Ad tertiū qō obr̄ de plēitudine adoptōis dicēdū. q̄ ē plēitudo adoptōis ī re ⁊ ī spē. plēitudo adoptōis ī re ñ ē ī pn̄ti: ⁊ ī spe. vñ ibidē dic̄ apls. Spe salui facti sum⁹. Ad ultimū qō obr̄ de plenitudine liberatōis dicendū. q̄ ē plenitudo liberatōis a culpa. ⁊ ē plēitudo liberatōis a pena. p⁹ ē p ꝓtutē redēptōis. 2ª ꝺo erit per gliam future beatitudinis. Unde ro. 8. Qm̄ creatura liberabitur a seruitute corruptiōis in libertatē glozie filioz dei.

Consequenter que ris̄ quō ve⁹ misit filiū suū. Determinatiōez h⁹ qōnis regre s̄ li. i. ī ingsitiōe de uotionib⁹ qōne. de missiōe.

Consequenter que ris̄ quō fac̄⁹ de muliere: quāuis istud tactū sit sup̄. Cū autē tota massa ī Adā fuisset corrupta: cū ꝺba xp̄i oīo sit mūda: vr̄ q̄ ñ debuisset eē facta nec de viro nec de muliere sic̄ Adā ñ fuit fac⁹ de viro nec de muliere.

Itē quare ñ fuit fac⁹ ꝺ viro: sic̄ Eua fuit facta de Adā. Ad quod rn̄det Ansel. ī 2°. li. cur de⁹ hō dicēs. Quatuor modis potest dr̄ facē hoīez. vz aut de uiro ⁊ feīa. sic̄ assiduus monstrat vsus. aut nec de viro nec de feīa. sic̄ creauit Adā. Aut de viro sine feīa. sicut fecit Euā. Aut de feīa sine viro. qō nōdū fecerat. s. añ incarnatōez. Ut igit̄ hūc moduz probet sue ꝺbiacere ptāti: et ad b̄ ipm opus dilatū eē nihil ꝺueniēti⁹: q̄ ut ꝺ femina sine viro assumat illū hoīem: quē querum⁹. et in b̄ oñdit̄ magnitudo sue potētie. ga maius ē facē sine assumē carnē de nā corrupta q̄ ꝺ incorrupta. Itē q̄rit̄ qualr̄ btā ꝺgo dicat̄ mr̄ xp̄i ꝺ q̄ hō: cū dicat̄ hic fac⁹ de muliere ñ nat⁹ ad gal. 4. Ad ro. i. fac⁹ ex seīe Dauid ꝺ⁹ carnē. Nō. n. seq̄t aliqd factū ē de carne ꝺgīs. g̃ natū ē de ꝺgine vel filī⁹ ꝺgīs. nā pedicul⁹ fit de carne hoīs: ⁊ tn̄ ñ ē filī⁹ hoīs.

R⁹ vtrūq; vr̄ natū ⁊ factū. Natū. Mat. i. Qō ī ea natū ē de spū scō ē. Luce. i. Quod nascet̄ ex te scñ vocabit̄ filī⁹ dei. Factū uero vr̄ gal. 4. ⁊ ad ro. i. et rō buī⁹ ē ad oñdēdū: q̄ ñ nāli ꝓꝑ ꝺgatōe ꝺ carne ꝺginis ē educta caro vñi saluatoris. ꝺ ꝺtute ⁊ grā spūs scī. vñ Luce. i. Spūs scūs supueniet ī te: ⁊ ꝺtus altissimi obūbrabit tibi. Jdeo q̄ ⁊ qō nascet̄ ex te scñ vocabit̄ filius dei. Jn Dan. 2. lapis abscindebat̄ de mōte sine manib⁹. Sz iuꝛ hoc obr̄. nā p b̄ vr̄ q̄ btā ꝺgo ꝺceptōi ñ pte buit nisi māle ꝑncipiū. Sz oꝛ. Si ñ ꝑbuit nisi māle ꝑn⁹. g̃ ñ pōt dici mater xp̄i: quēad modū nec Adā q ꝑbuit māle ꝑn⁹ ad formā dū carnē xp̄i: nō vr̄ ei⁹ pr̄. nec hō vr̄ pater pediculi: qa ꝑbet ei māle ꝑn⁹. Itē nō nasciet aliqs nisi ex gñante bñte potētiā gñatiuā. Sz ipse xp̄s nat⁹ ē ve ꝺgine sic̄ vr̄ Math. i. Qō ī ea natū ē ꝛc. g̃ ipsa nō fuit ꝑn⁹ māle solū: imo etiā actiuū ꝺceptōis carnis xp̄i.

Itē Jo. dam. Post ascēsum scē ꝺginis sp̄s .s. superuenit ī ipsaz purgās ipsaz: ⁊ ꝺtutez ꝺceptiuā ꝺbi dei tribuēs. simul aūt ⁊ generatiuā. g̃ ipsa fuit ñ solum māle ꝑn⁹: ꝺ ꝑn⁹ generatiuū ipsi⁹ carnis xp̄i. R⁹ est loq ve btā ꝺgine quātū ad statū p̄cedētē supueti onē spūs scī. et ꝺ⁹ ꝺ ī ea fuit solū māle ꝑncipiū ⁊ respiciēs būc statū. Apls ro. i. dicit. Qui fac⁹ ē ex seīe Dauid ꝺm carnē. Et q̄tū ad statū post supuentōez ī qua recepit ꝺtutē gñatiuā a spū sancto. et quātū ad hoc vr̄ natus ⁊ genitus de virgine.

Consequenter que ris̄ ꝺ hoc q̄ vr̄ factū ꝺb lege. Jn p̄s. i. sup illū locū et ī lege dñi ꝛc. dic̄ Aug. Aliud ē eē sub lege. ⁊ aliꝺ ī lege. Qui ē ī lege ꝺm legē agit voluntarie obediēs legi. Qui aūt ē ꝺb lege ꝺm legē agit nccītatis timore coact⁹. Sz in xp̄o nulla potuit eē coactio. Itē iusto nō ē lex posita. i. ad Tbi. i. Nō ē igit̄ xp̄s ꝺb lege.

Itē dic̄ vt redimēt eos q ꝺb lege erant. g̃ si ipse erat ꝺb lege: ipse erat redēptur⁹ se.

R⁹ eē ꝺb lege vr̄ duob⁹ mōis. Est. n. ꝺbiectio volūtaria. et est ꝺbiectio nccītat̄. Primo mō ꝺm ꝑmā fuit ꝺb lege. ꝺ ꝺm secūdā ꝺbiectionē ñ. vñ gl. ad gal. 4. Sub lege. i. ꝺb onere legis sicut ꝺb aliis penis: ñ ut ab ea exꝑiaret. ꝺ vt ab ea liberaret. vñ fac⁹ ꝺb lege dic̄ glo. Ut circūcisus appareat: quasi filī⁹ Abrae signū hñs ei⁹ cui ꝑmissus fuerat. Jn quo impleta ē circūcisio: et ita signū iaz cessat. Ad illꝺ qō obr̄ q̄ iusto ñ est lex posita vꝺ. q̄ hoc vr̄ ga qō iust⁹ agit ñ agit timore ꝺ amore. legis aūt ⁊ euāgelii sic̄ dic̄ Aug⁹. Ꝺtra Adamātiū ē breuissima dña timor ⁊ amor. Ad aliud qō arguit: vt eos q ꝺb lege erāt redimēt. g̃ redēptur⁹ se. ñ segt̄. Nā alio mō vr̄ xp̄us ꝺb lege. aliter redempti ab ipso.

Consequenter que ris̄ ve ordine ꝺceptōis vtrū caro xp̄i ꝑus fuerit ꝺcepta q̄ assumpta. Ad qō rn̄dz magr̄ ī sentētiis. q̄ ñ ꝑus ꝺm tps ꝺcepta ē q̄ assūpta. ꝺ simul. Sed querit̄ cū ꝑintelligatur ꝺceptio carnis: que erit rō: vt ñ ꝑus ꝺcipet̄ q̄ assumet̄. Itē supposito q̄ ñ ꝑus ꝺ⁹ tps sit ꝺceptio q̄ assumptio. querit̄ tn̄ qō istoz sit ꝑus ꝺm nāz. Nā cū ꝺceptio carnis possit intelligi sine assumptōe: ꝺ ñ eq⁹. ꝑus ē nālr̄ ꝺceptio q̄ assumptio. Itē p⁹ ē nālr̄ sumē q̄ assumē: ga assumē ē ad se sumē. et ꝑus est eēntialr̄ esse carnis: q̄ sumptio carnis. Cū g

Universidad de Deusto
Biblioteca

ceptio vet eē carni: ꝑus ē nālr ceptio sū/
ptōe ⁊ assūptōe. Con̄. In incarnatōe fuit
opatio dīna ⁊ opatio creat⁹.et ꝓz fuit opa
tio dīna q̄ opatio creature.Cū ḡ assumē sit
opatio dei.ocipe ꝺo opatio ꝺginis. relingē
q̄ plus ē nālr assumptio ceptiōe. Item
cū circa incarnatōez ꝺbi accipiāt multi act⁹
vz missio.incarnatio.ceptio.assūptio.vnio
factio seu creatio.que erit ist̄oz dr̄ia. Itez
ē ne ordo in his actib⁹ ꝺ⁹ꝑus ⁊ posteri⁹ tpe
aut secundum ꝓius ⁊ posterius natura.

R°.ad ꝓ⁹ dō q̄ ceptio n̄ vz ꝓcedē assū
ptionē tpe:ꝺ simul eē.et ꝺ ꝓpter tres rōes.
Prima ē qa tā assumptio q̄ ceptio sūt acti
ones ipsi⁹ sume potētie:q̄ ē infinita:et c⁹ ꝺt⁹
ē sup tp̄s:quānis mediāte ꝺgine ocipiēte: ꝺ
qua caro dn̄i sumpta ē.Et io nō ꝺuenit vt
ꝺ⁹ successionē tpis opet ꝑus ceptionē ⁊ p⁹
assumptōez. 2ª rō ē qa actōes iste sūt grē
n̄ nāles.Grā aūt elevata ē sup tp̄s:et ei⁹ opa
tio q̄ ē ab ipsa sine nr̄o arbitrio:ꝺ nutu dīno

3ª rō ē qa sic opus ꝑme cōditiōis absq; oī
successiōe tpis fuit ī creatōe.ita op⁹ recrea
tionis vz eē absq; oī successione tpis. Ad
2ᵐ dō.q ꝺ⁹ nāz ꝑus ē ceptio q̄ assumptio
passiua.Est.n.assumptio actiua:q̄ ē assumēt
et ē assumptio passiua:q̄ ē assumpti.Ordine
n⁹ assumpti ꝑus ē assumptū ocipi q̄ assumi
quānis sit tpe ē ceptio cū assumptiōe passi
ua.Ordine ꝺo n⁹ assumēti:q̄ ē ꝓr:ꝑus erit
assumptio actiua ceptiōe. Ad 3ᵐ dō q̄
illi sic distinguūt.Missio.n.ē p⁹ dīne.s.filii.
Immissio intellr rō ꝓcessiōis ab alio cū effe
ctu manifestatōis ī creatura vt dic̄ Aug.in
li.de trini. vñ missio ptinet ad filiū:ñ ad dī
nā nāz.Incarnatio ꝺo ptinz ad dīnā nām
ꝓout ē in p⁹ filii. qa incarnatū eē idez ē qō
carni vnitū eē.Et hoc ptinz ad nām dīnā ī
p⁹ filii:ī c⁹ p⁹ nā dīna ē vnita humāe.Cōce
ptio.n.ptinet ad nāz hūanā.In carne.n.ꝑpe
ocipit illud qō p gn̄atōez educit. Un̄ caro
ꝑpe dr̄ concipi.Creatio ꝺo sine factio ptinet
ad hūanā nāz ī ala.Ipsa.n.ē facta: nō ifecta
sicut dīna nā:⁊ creata de nihilo:nō sic caro
q̄ facta ē de aliquo.Unio ꝺo ē nāz diuine ⁊
humane ī p⁹.Assumptio eteni ꝓprie ē ꝑsone
dīne respectu hūane n⁹.Sic igit̄ ꝓz istoz di/
stinctio. Ordo aūt istoz actuū n̄ fm tēp⁹
accipit:ꝺ fm rōem intelligētie.Pri⁹ igit̄ est
missio p⁹ ī respectu humane n⁹. Deinde ē
ceptio ipsi⁹ carnis ī ꝺgine. Tertio ē crea/
tio seu factio aīe cū infusiōe. 4° ē assumptō
utri⁹q; ab ipa p⁹ dīna. 5ª ē unio:q̄ ē termin⁹
assūptiōis.Bz qa vnio posset ītelligi deitat
ad solā aīaz:io ꝺseqū sexto loco incarnatio:
qua exp̄mit vnio deitat nō solū ad animaz
ꝺ ad carnē in vnitate ꝑsone.

c **Onsequenter** q̄ri/
tur de ꝓn° ⁊ rōe ceptōis.Queri igit̄
qua rōe dicat xp̄s ceptus de spū scō. Ad qō
assignāt tres rōnes. de qb⁹ queri ꝑ singula

Prima rō ē onīo caritat. 2ª ē ostensio
grē:quā nulla ꝓcesserūt merita. 3ª qa ope
ratōe ⁊ ꝺtute spūs scī ceptus ē. 4° queri
quare nō dicit filius spūs sancti.

Quantuz ad primuz

Aug.ī ench.Cū illa creatura quā ꝺgo cōce/
pit ⁊ pepit:quānis ad solā ꝑsonā filii ptinē
tē tota trinitas fecerit. nec̄.n.sepabilia sūt
opa trinitatis:cur ī ea faciēda sol⁹ spūs scūs
noiand⁹ ē.et qñ vn⁹ trīū ī aliquo ope noīat
vniuersa opari trinitas intelligat:ita ꝺe ē:
et exēplis doceri pōt.Queri ḡ vtrū caritas
sit rō ceptōis.Et vr̄ q̄ sic.Jo.4.Sic de⁹ di
lexit mūdū:vt filiū suū vnigenitum daret.
Glo.filiū ꝺoīs q̄ idē ē fili⁹ dei et dilectōe ꝺi
ad hoc missus. Itē Dat.i.Qō in ea natū
ē de spū s.ē ꝛc̄.Glo.Sola caritas fecit eū in/
carnari. Con̄. Jo. Dam.In assumptione
q̄tuor mōstrāt.bonitas.sapīa.potētia:iusti/
cia.ḡ ñ solū rō fuit incarnatōis bonitas ca/
ritatis.īmo sapīe.potentie.⁊ iusticie. R°.
rō incarnatōis pōt accipi fm differētē cālī/
tatē. Si.n.ꝺsiderem⁹ cām mouētē sūmā bo/
nitatē ad repatōem būani gn̄is:rō fuit cari
tas fm q̄ dic̄ Jo.Dam. Mōstrat caritas in
incarnatōe:nō despexit ꝓpii plasmatis in/
firmitatē:ꝺ viscera ei⁹ ꝺmota sunt ꝛc̄.Si ꝺo
ꝺsiderem⁹ cāz effectiuā:rō fuit demōstratio
potētie.qa sic dic̄ Jo.Dam. In quo de⁹ fact⁹
ē hō mōstrat infinita dei ꝺtus.Si ꝺsidere
cā formalis siue mod⁹liberationis:ratio fuit
sūma sapīa:q̄ fm Jo.Dam.decētissime exco/
gitauit būanā redēptionē:ꝺ⁹ q̄ dr̄ Job.28.
Prudētia ei⁹ pcussit supbū ꝛc̄.Si ꝺo ꝺsidere
m⁹cām finalē incarnationis:que fuit nostra
redēptio:rō incarnationis fuit iusticia.ꝺ⁹q̄
dr̄ Mat.3°.Sic vocet nos implē oēm iusticiā

Motiua aūt cā q̄ ex pte dei attēdit: est
ꝓr fm rōnē intelligētie oībus aliis.Et ideo
caritas ē p⁹ rō incarnationis.Et ideo dicit
xp̄us ceptus de spū scō.Quare si caritas est

ratio īcarnatōis. et io dr̄ ceptus de spū scō
quare etiā ñ dr̄ ceptus de caritate:sic ꝺ spū
scō. R° dō q̄ spūs scūs dat: et q̄ spūs.s.
opat.Dat aūt īquātū donū.dat aūt inq̄tū
caritas.opat aūt inquātū spūs.caritas eniz
nomē ē doni.spūs aūt nomē ē ptātis. Et io
dr̄ ceptus de spū scō.nō tn̄ de caritate.quia
quānis spūs scūs sit amor:ñ tn̄ opat inq̄tū
amor.ꝺ amor ē quo opat. ñ ꝺgruit ḡ dici cō
ceptus de caritate:ꝺ de spū scō opāte p carita
tē. Itē q̄rit qualr ī aliis opib⁹ vna noīata
ꝑsona tres ītelligūt:sic dic̄ Aug.sup̄. Dicēꝺ
q̄ ī ope p⁹ditōis.genī.i.ꝺ Aug.cū dr̄.Dixit
de⁹ fiat:⁊ factū ē.et vidit de⁹ q̄ eēt bonū ꝛc̄.
Pr̄ intellr qui dixit.fiat. Q; aūt dr̄ factū est
ꝓculdubio p ꝺbū. Per ꝺ q̄ dr̄ vidit q̄ eēt
bonū.spūs scūs intelligit. Et sic tota trini
tas ī suis opib⁹ intimat. Silr ī ope regnari
onis:cū baptizabāt ī noīe xp̄i. Jn ꝺ noīe xp̄s
pr̄ vngēs:⁊ filius qui vngit:⁊ spūs sanctus
vnctio intelligitur.

Quantum ad secun

dā rōnē dic̄ Aug. Profecto mod⁹ iste:q̄ nat⁹
ē xp̄s de Maria sic̄ fili⁹:⁊ de spū scō: nō sic̄
fili⁹:insinuat nobis grāz ꝺi: de q̄ Jħs nullis
p̄cedētib⁹ meritis ī ipo exordio n⁹ sue: quo
ipse cepit ꝺbo dei copulareꝺ⁊ filius ꝺoīs in
tantā p⁹ vnitatē:vt idē eēt fili⁹ dei:q̄ filius
ꝺoīs.et fili⁹ hominis q̄ fili⁹ dei. Jn n⁹ humāe
susceptiōe fieret quodā mō ipsa grā illi ꝺoī
nālis:qua nullū possit admittē peccatum:q̄
grā ideo ꝑ spm̄ scm̄ ē significata:qa ipe ꝓpe
sic ē de⁹:vt sit etiā donum dei. Queri ḡ
vtrū nullis p̄cedētib⁹ meritū vniuit sibi nāz
nr̄am:qō nullis dr̄. Ad Titū 2°.Appuit grā
dei salvatoris nr̄i oīb⁹ ꝺoīb⁹ erudiēs nos.et
logt de grā incarnatōis. Un̄ glo. Salvator
nr̄ dei fili⁹ etsi inuisibilis sit in forma dei. tn̄
ꝑ grāz appuit ī forma serui. Bz vt dic̄ Aug.
Qō ē ex grā nō ē ex meritis. Itē ad Titū
3°.Appuit benignitas ⁊ būanitas salvatoris
nr̄i dei:non ex opib⁹ iusticie ꝛc̄. Logt aūt ibi
apls de benignitate oīsa ī incarnatōe. vñ
glo.ibi cū benign⁹ humanat⁹ deus salvator
nr̄ appuit. Itē sup illd ps. Respice ī testa
mētu tuū.dic̄ gl.q̄ meminit ꝓmissionis:qa
merita defecerūt.et logt de ꝓmissione īcar
nationis.Ex his pz q̄ ñ p̄cedentib⁹ meritis
incarnat⁹ ē fili⁹ dei. Con̄.ps. Fiat mīa tua
dn̄e sup nos quēadmodū spauim⁹ ī te. fm
glo.hic insinuat desideriū ꝓprie de incarna

tione et meritū adimpletōis. Primū cū dic̄
Fl.m.t.o.s.n.Un̄ glo. Incarnatiōez deside/
rat impleri ꝓpha. 2° ibi. Quēadmodū span
im⁹ ī te.Un̄ glo.Quo merito quēadmodū
q̄ ita fiat.et ꝓpter ꝺ fiat:qa spauim⁹ ī te.nō
alio.hec glo.Ex ꝺ nr̄ q̄ meritū fuit respectu
incarnatōis. Itē ps. Propter miseriā ino
pū ⁊ ge.pau.nē exur.dic̄ dn̄s.Glo. Appebo
in filio in hoc tpe grē. Ex ꝺ pz q̄ logt ibi ꝺ
incarnatōe seu appitōe ī carne.Silr tangit
ibi meritū. Un̄ glo.ibidē. Hoc faciam ꝓpter
gemitū paupez: q̄ de malis gemūt: ⁊ ꝑtis
oterūt. Nā alr ñ eēnt digni auxilio.hec gl.
Hec aūt dignitas ē merito gemituū ⁊ otri
tiōis.ḡ ꝛc̄. Itē q̄ meret p̄ncipale:meret ⁊
illud qō operat ad illud.vt qui meret hēre
domū vel castrū:meret p̄paratoriū ad ꝺ q̄
fit castrū. Bz sancti pres añ aduētū xp̄i:eo q̄
decesserūt ī caritate meruerūt btitudinem
p̄rie. Jgit̄ cū incarnatio xp̄i sit cooperatoria
btitudini p̄rie:antig pres decedētes ī cari/
tate meruerūt īcarnationē xp̄i. Itē Jo.6.
Petite ⁊ accipietis ꝛc̄.qō intelligēn ē si fiat
petitio cū ꝺditōib⁹ efficacib⁹ ad meritū ex/
auditōis.q̄ sunt p se pie ⁊ pseuerāter ⁊ ad
salutē. meret igit̄ oīs digne ⁊ mō debito et
fusa exaudiri. Bz ostat q̄ patres antig affe/
ctuosissime desideranerūt aduētū filii dei ī
carnē ⁊ instātissime illā postulauerunt. Un̄
Jsa.64.Utinā dirūpes celos ⁊ descendēs.
Glo.Jn p⁹ sua ⁊ oīum ꝓphaz aduentū xp̄i
desideratiū logt Jsa.puidēs aduētū filii ꝺi

Itē ī ps.Inclina celos ⁊ descēde. Q; aūt
pie ⁊ pseuerāter ⁊ ad salutez postulauerint
manifestū ē.igit̄ meruerūt exaudiri.q̄ ꝛc̄.

R° dō.q̄ cū dic̄ Aug⁹.nullis p̄cedētibus
meritis bō copulat⁹ ē ꝺbo dei. pōt intelligi
uel de meritis illi⁹ ꝺoīs qui copulat⁹ ē ꝺbo
cui⁹ nulla p̄cesserūt merita.qa in instāti sue
ceptōis copulat⁹ ē. Et tūc intellr nullis p̄
cedētib⁹ meritis.s.ꝺoīs assumpti. Et tunc
plana sunt obiecta. qa lz nulla preerant illi⁹
ꝺoīs merita. erāt tn̄ merita ecclie p̄cedētia
Uel pōt intelligi de meritis ecclie. et tunc
rn̄deri pōt.q̄ ē meritū ꝺgrui q̄ p̄cessit.⁊ ē
meritū ꝺdigni q̄ ñ p̄cessit.Meritū aūt cō/
grui ñ tollit grām. Ad qō igit̄ obr̄ de me
rito spei ꝛc̄.dicūt q̄ boc ītellr de merito cō/
grui. Nō aūt vr̄ hec rn̄sio sufficiēs cū ꝺtuti
bus meret ex ꝺdigno fm quosdā. ꝓpter qō
dō. Q; glo ñ dic̄ q̄ ꝓpha meruerit incarna
tōez merito spei.ꝺ q̄ ōsiderabat īcarnatiōez

Universidad de Deusto
Biblioteca

adimpleri. Incarnatio aũt nõ est ꝺpleta ī aſ
sumptiõe humane nature: ſ ī assumptiõe ⁊
repatõe hoĩs mediãte ĩcarnatõe: ꝓpter quã
ꝑ se erat diſpẽſatio ĩcarnatiõis. Ex ſpe igit
bĩta ex ꝓmissiõe incarnatõis ipſaꝫ uesidera
bat. ex ipsa ſpe merẽdo eiuſdẽ adimpletõez
petebat dicẽdo. Fiat mĩa ꝛc. Et hoc ſigt glo.
q̃ ẽ. incarnatõez uesiderat ꝓpĩa ꝺpleri vt ꝑ
fect⁹ possit eẽ. vnde petebat eẽ pfect⁹ ex ad
impletiõe ĩcarnatõis. Ad qõ obr̃ q̃ digni
erãt merito gemit⁹ ⁊ tritiõis. Dicẽdũ q̃ ẽ
dignitas ꝺgrui: sic erãt digni. et ẽ dignitas
ꝺdigni: et sic ñ erãt digni. Ad qõ obr̃ q̃
g merer̃ ꝑncipale: merer̃ coopatoriũ ad illõ
ꝓt dici ſm quoſdã q̃ btĩtudinẽ patrie nõ
merer̃ gs ex ꝺdigno: ſ solũ ex ꝺgruo. Sꝫ sup
posito ↄtrario. s. q̃ btĩ merẽr̃ illã ex ꝺdigno
qõ nobis sine ꝑiudicio vr̃ dicẽdũ q̃ caritas
illã merer̃ merito ꝺdigni. Potest dici q̃ ly
quis mereat aliq̃ ꝑncipale: nõ tñ meretur
quodly coopatoriũ ad illud. Poterat. n. dñs
ↄtulisse iuſtis btĩtudinẽ sine coopatiõe me
diatoris. s. xp̃i hoĩs. Quia igit̃ iſte mod⁹ ꝺfe
rẽdi ñ fuit necessari⁹ nec sic meruerũt de cõ
digno btĩtudinẽ. Nõ igit̃ meruerũt incar
natõez: q̃ opabr̃ illis ipſã btĩtudinẽ. Ad
qõ obr̃. q̃ meruerũt efficacia ozõis ꝛc. ꝺ q̃
antiq pres nõ petebãt a dño incarnatiõem
ei⁹: ſ incarnatõis acceleration ẽ. bñ. n. ostitit
eis ex ꝓmissione facta p̃riarchis ⁊ reuelatõe
facta ꝓphis q̃ de⁹ incarnaret. Uñ nõ insta
bãt ad impetrãdũ incarnatiõez: ſ ad impe
trãdũ acceleratõez incarnatiõis. Pretẽa
una ꝺditionũ q̃ regrit̃ ad ℔ q̃ oro sit efficax
ẽ ꝑ se. Ad ℔ aũt q̃ fiat ꝑ se opz̃ q̃ postulet̃
aliq̃d obtinẽdũ ī ipso petẽte. hoc aũt nõ fie
bat ī petitione incarnationis filii. vnde ve
ficit illa ꝺditio oronis efficad que ẽ ꝑ se. Si
aũt postulaſſent a deo plenã btĩtudinẽ me
diãte incarnatione: nõ video quare nõ im
petrasſent. dũmõ ↄcurriſſent oĩa: q̃ ad effi
ciã oronis regrũr̃. vñ plena btĩtudo me
diãte incarnatione cadit ſb merito oratiõis
Incarnatio aũt nequa q̃ qa ñ dr̃ oro efficax
nisi respectu boni habẽdi in ipso petente. qõ
nõ ſ hoc q̃ dr̃ pro se.

Tertio queritur de

hoc qõ dic̃. q̃ opatõe ⁊ ℟tute ſpũs. ſ. ↄcept⁹
ẽ. Dic̃. n. Ambros⁹ ī li. de ſpũ. ſ. Si q̃ ex opa
tiõe ⁊ ptãte ſpũs. ſ. ℟go ↄcepit: gs neget ſ ꝫ
ſcm̃ dñice incarnationis auctorẽ. Sꝫ eadem
rõne dꝫ dici ↄcept⁹ de ꝑe ⁊ filio: cũ eorum
ptãte ⁊ ℟tute ℟go ↄcepit. qõ ſpũs. ſ. ẽ ⁊ opa
tur hꝫ a patre ⁊ filio. igit̃ auctoritas opatio
nis ſpũs. ſ. ꝓmo resider penes ꝑez ⁊ filiũ. q̃
auctoritas incarnationis dñice magis attri
buẽda ẽ ꝑri ⁊ filio q̃ ſpũi scõ. Ite op⁹ in
carnationis ẽ mirabile: ⁊ magis mirabile q̃
aliqd aliud. qa oẽ aliꝺ ẽ solũmõ circa aliqõ
creatũ. Sꝫ ℔ ñ ẽ circa creatũ solũ: ſ etiã cir
ca increatũ. In ℔. n. ope fit vnio extremoꝝ:
quoꝝ vnũ ẽ creatũ: alterꝫ increatũ. Sꝫ oĩa
alia opa mirabilia ꝓ indifferẽtiã referunt̃ ad
trinitatẽ ꝓsonaꝝ. Silr̃ vr̃ q̃ id: uel si referri
bẽat ad aliq̃ ꝓsonã: ꝓ aliq̃ rõez appꝛopatõis
℔ dꝫ fieri ad illã ꝓsonã: penes quã ꝓmo resi
det auctoritas prãtis. s. ad ꝑem. Pretẽa
opa creationis ꝓ indifferẽtiã referũr̃ ad tri
nitatẽ ꝓsonaꝝ. Silr̃ vr̃ q̃ debeat eẽ ꝺ opib⁹
recreationis. Nõ igit̃ magis appꝛopat ſpũi
scõ: q̃ ꝑri vel filio. ℟ᵒ q̃ fili⁹ nõ ↄceptus
opatione ⁊ ℟tute ſpũs scĩ. dr̃ ꝑ appꝛopatio
nẽ eo q̃ ſm rõnẽ sit ꝓximior ad actũ ↄcepti
onis sue incarnationis. vt ꝓ quẽ sue in quo
ad nos dĩna descẽdunt. Uñ Aug⁹. de spũ ⁊
aĩa. Nobis oĩs vsus deitatis est ex munere
quodãmõ. Nã ⁊ q̃i ꝓꝺr nobis vr̃ eẽ ſpũs
scũs. vtpote ꝑris ⁊ filii mun⁹. ex ipso nimiꝝ
ẽ oĩs vsus grẽ cũ ꝑre ⁊ filio: ⁊ post ī eodẽ a
ꝑre ꝓ filiũ ⁊ ſpñ. vel potius in spũ dĩna ad
nos descẽdũt. Alia rõ ẽ ſ ⁊ Aug. de sãcto
vic. ꝓ filitudinẽ ↄceptõis nãl. ī qua est amoꝝ
motiuũ ad ↄceptionẽ: ſ ⁊ q̃ ipse dic̃ ī mulier̃
amoꝝ viri. ī viro amoꝝ mulieris id agẽ solet
vt qa ī altero solo nã sibi sufficiẽs non ẽ: al
terutrũ sibi ꝓ dilectiõem ſbueniat. vt qõ in
neutra ꝓ se potuit: ī vtraq̃ ꝑ se cum altera
possit. Semẽ igit̃ humani part⁹ solũ formã
dũ a muliere ↄcipit: qõ simul a viro ⁊ a mu
liere seminat̃. qõ ī muliere ꝓ amoꝝ viri: et
ī viro ꝓ amoꝝ mulieris nã opat̃. Conse
quẽter assignat rõnẽ quare Maria dicat̃ de
ſpũ scõ ↄcepisse dicens. Concepit Maria de
ſpũ sancto: nõ q̃ de ſba ſpũs scĩ. s. semẽ ptus
accepit. ſ qa ꝓ amoꝝ ⁊ opatõez ſpũs scĩ ex
carne ℟gis dĩno ptui ſba mĩstrarer̃. Nã qa
in corde ei⁹ amoꝝ ſpũs scĩ singulariter arde
bat. iõ ī carne ei⁹ amoꝝ ſpũs scĩ mirabilia fa
ciebat: c⁹ dilectio ī corde ñ accepit sociũ: ei⁹
opatio ī carne illi⁹ ñ habebat exẽplũ. Ad
aliud dꝫ. q̃ auctoꝝ qñq̃ dr̃ coĩter ab actiõe.
qñq̃ ꝓꝑus. Ab actione originali ꝑncipali. ꝑ
modo dr̃ ſpũs scũs auctoꝝ ĩcarnatiõis ⁊ rõe
supradicta. ñ ꝛc. Ad illud qõ seq̃r dꝫ. q̃ ſi
auctoꝝ dicer̃ penes quem resider ꝑ⁹ ꝑncipa
litas: siue auctoritas locũ bẽret: qõ ꝓmit: ſ
ñ ẽ sic: ut tactũ ẽ. Ad vltimũ dꝫ q̃ sic dic̃
Aug. de aĩa ⁊ spũ. Q̃ spũs. ſ. est patris ꝓ filii
mun⁹. vñ rõ muneris ꝓꝑie ꝺuenit ſpũi scõ
ꝓpter qõ ⁊ illa q̃ ꝓꝑie rõnẽ siue ꝓpietatez
muneris dicũt: spũi. ſ. attribuũr̃. Talia aut̃
sunt ꝺna gratuita. vtpote quib⁹ fit hoĩs
reparatio. Pretẽa hi⁹ ꝺona ñ dãt̃ nisi enti
actu. Creatio aũt ẽ ꝓductio ñ entis in eẽ. vñ
collatio eoꝝ quib⁹ ꝺuenit rõ ꝺni vt mune
ris sequir̃ eẽ actu: ꝓpter qõ ꝺna que referũ
tur ad recreationẽ appꝛopant̃ spũi scõ. Uñ
sec⁹ ẽ ꝺ opib⁹ creationis ⁊ recreationis.

Preterea in opib⁹ ꝺditionis siue creatõis
ẽ qdã mod⁹ appꝛopatõis. ly effect⁹ indifferẽ
ter sit a trib⁹ ꝑsonis. Auctoritas. n. patri at
tribuit̃. ars filio. cãlitas siue diffusio spũi. ſ.
Uñ Aug⁹. xi. de ci. dei. Quia tria quedã ma
xime sciẽda de creatura nobis oportuit inti
mari. quis eã fecerit. ꝑ qd fecerit. quare fece
rit ingt. Dixit de⁹. fiat lux. et facta est lux. et
vidit de⁹ lucẽ qa bona ẽ. Si q̃ querim⁹ qs fe
cerit: de⁹ ẽ. Si ꝑ quid fecerit. dixit de⁹ ⁊ fcã
ẽ. Si quare fecerit. qa bona ẽ: nec actor ẽ ex
cellẽtior deo: nec ars efficactor dei ℟bo: nec
cã melior q̃ ut bonũ crearet̃ a bono. Dicẽdũ
igit̃ q̃ ly ī creatõe coẽ sit op⁹ triũ ꝑsonaꝝ. tñ
rõne aliqua ꝓ distinctõez fit appꝛopatio ꝑso
nis. qa vt dic̃ Aug. io. de ci. dei. ꝑr̃ intelligi
tur q̃ dixit fiat. Qõ aut̃ intellr̃ factũ ꝑcul
dubio ꝓ filiũ factũ est. In eo ℟bo q̃ dr̃ vidit
de⁹ q̃ bonũ eẽt: spũs scũs intellr̃. Et sic trini
tas ī suis opib⁹ intimat̃. Sic erit in recreati
one in qua multo magis signũ bonitatis ap
paret. Plus. n. ẽ aĩam repare q̃z creare celũ
⁊ terrã. Sic ẽ g̃ ut ꝑr̃ ceptõez faciat ꝓ ℟bũ
siue ī ℟bo ⁊ sua bonitate: que appꝛopat̃ spũi
scõ. vñ bonitas ẽ q̃i cã ↄiũcta vt cui appꝛo
pat̃ ipsa diffusio ī ipa uniõe siue ī nostre na
ture assumptione.

Quarto queritur utꝝ

dica
tur fili⁹ spũs scĩ. Cũ. n. dicat̃ ↄcept⁹ de spũ. ſ.
cur ñ sit fili⁹ spũs scĩ. Rñdeñ est ſ Aug. in
ench̃. nõ esse ↄcedendũ q̃ q̃ de aliqua re na
scit̃ ↄtinuo filiꝰ eẽ nũcupet̃. et ẽ instantia in
capillo ⁊ pediculo: q̃ nascit̃ ꝺ boĩe: ⁊ ī aqua
⁊ spũ scõ: de q̃⁹ nascũr̃ fideles. Oñdit̃ autẽ
q̃ ñ ꝺuertit̃ ↄñtia. si aliqd nascit̃ de aliquo
q̃ sit ei⁹ fili⁹. uel si dicat̃ fili⁹ q̃ nascat̃ de illo.
et ẽ exẽplũ in illis: q̃ dñr̃ filii iehẽne. Cir
ca hãc qõnẽ querit̃ sic ⁊ oñdit̃ q̃ nõ sit fili⁹
ſpũs scĩ. Dic̃. n. Aug. Q̃ nat⁹ ẽ de Maria sic̃
fili⁹. et de spũ sancto nõ sic̃ fili⁹. Ite Aug.
de trini. z. Jħs ne q̃ suus ne ꝑ spũs scĩ filius
dici põt. Coñ. Quecũq̃ pᵉ indriã coopã
tur alicui effectui ad ꝓductionẽ alicui⁹ ī esse
ſm indifferẽtẽ relonẽ se hñt ad illud. Si g̃
pr̃ ⁊ spũs scũs p indriã se hñt et indifferen
ter coopãr̃ incarnatõi xp̃i siue natinitati ei⁹
tpali: ſm indifferẽtẽ relatõez se hñt ad xp̃m
hoĩez. Si g̃ fili⁹ ſ ⁊ q̃ hõ dr̃ fili⁹ dei patris: et
de⁹ pr̃ pater illi⁹: et eadẽ rõne spũs. ſ. dicet
pr̃ eiusdẽ. Sꝫ qõ ꝺuenit illi hoĩ ꝺuenit filio
dei. Igit̃ fili⁹ dei ẽ fili⁹ spũs scĩ. Ite tota
trinitas ẽ pr̃ nr̃. et sic spũs. ſ. eadẽ rõe: ⁊ pr̃ il
li⁹ hoĩs. Sꝫ qõ ꝺuenit illi hoĩ: ꝺuenit filio ꝺi
g̃ ꝛc. Q̃ aũt trinitas sit pr̃ nr̃ hr̃ Jo. i. Dedit
eis ptãtẽ filios dei fieri. dr̃ ꝺ iustis. Nec aũt
filiatio ẽ ꝑ grãz. Sꝫ ī xp̃o fuit abũdãtissima
grã. Uñ ⁊ ipe dꝫ dici maxĩe fili⁹ spũs scĩ: cui
appꝛopat̃ donũ grẽ. Dic̃. n. Aug. Tanto ma
gis efficit̃ fili⁹: quãto largi⁹ dat̃ ei spũs bon⁹
Sꝫ cũ largissime data ẽ grã xp̃o hoĩ: maxĩe
dicet̃ fili⁹. Ite ī can. deuter. De⁹ nõne ipe
ẽ pr̃ tuus: q̃ possedit fecit ⁊ creauit te. Sed
ostat q̃ tota trinitas fecit ⁊ creauit hoĩem
illũ ꝛc. Ite sicut in trinitate sunt tres pᵉ ī
eadẽ eẽntia: sic ī dño Jħu sunt tres nᵉ ī ea
dẽ pª. vt dic̃. B. ſ. Supma q̃ ẽ dinitas. ifima
q̃ ẽ caro. media q̃ ẽ aĩa. Sed rõne supme nᵉ ẽ
fili⁹. ſ. dei patris. rõne infime ẽ fili⁹. ſ. ℟ginis
matris. Igit̃ et rõne nᵉ medie filr̃ erit fili⁹. s.
creatõis ul recreatõis. Sꝫ siue sic: siue sic erit
fili⁹ trinitatis. et ita fili⁹ spũs scĩ vt supꝛ.

Ite ꝑ ℔ q̃ dr̃ ↄceptus de spũ scõ notat̃ alia
relatio xp̃i ad spm̃ scm̃. Xp̃i dico ſm q̃ hõ: ⁊
℔ ẽ ſm rõnẽ originis. Multo igit̃ magis dr̃
cet̃ fili⁹ spũs scĩ: ꝓ hõ pur⁹ dicat̃ ꝑ grãm fi
lius trinitat̃. ℟ᵒ. In dĩnis nõ ẽ aliqd po
nẽdũ: vñ sequat̃ relatõnũ sen. ꝓpetatũ pso
nalĩũ ↄfusio. Ubi. n. pfectissim⁹ ordo ẽ: vt in
dĩnis ꝑsonis: ibi nulla põt esse ↄfusio: ꝓpter
qõ nulla rõne ponẽdũ ẽ ī dĩnis ꝑsonis: vñ
sequat̃ relationũ ↄfusio vel ꝑsonaliũ ꝓpeta
tũ patris ⁊ spũs scĩ. Uñ Ansel. Propter ℔
sol⁹ fili⁹ ĩcarnat⁹ ẽ: vt pater nõ coĩcet ronẽ
filii: nec eo⁹. nec spũs scũs rõnẽ filii vel pr̃is
vt sic̃ distĩguãt̃ relatões ꝑsonaꝝ e ernalr̃.
ita etiaꝫ distĩguãtur tpalr̃: et ill'e q̃ fuit fili⁹
ꝺi ab eterno sit fili⁹ ℟gis tpalr̃. Cõcedẽdũ
aũt ẽ q̃ ẽ fili⁹ patris et est filius dei. ſ cũ dr̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

fili⁹ pr̃is intellr̃ de eterna gn̄atõe. Cũ ẜo dr̃ fili⁹ dei intellr̃ ꝑm hũanã nām: de filiatõe q̄ ē p creationē ⁊ grām. Et cũ dr̃ fili⁹ dei pr̃is intellr̃ q ꝙ ē fili⁹ dei pr̃is p nām ē filius dei p grām. n̄ tn̄ ouenit ocedi q̄ sit fili⁹ trinitatis simplr̃. Posset tn̄ ocedi cũ determinatõe vt ē fili⁹ trinitatis p creationē. Quānis. n. eē deũ ouenīat patri. filio. ⁊ spũi scõ. n̄ ouenit q dicaī fili⁹ filii vel fili⁹ spũs scī: ne ofũdant rõnes ī psonis. Pari rõe n̄ ocedit fili⁹ trinitatis. quia de rõne trinitatis intellr̃ pr̃ fili⁹ ⁊ spũs. ſ. hñtes vnā eẽntiā. Iz bn̄ oceda tur q̄ sit fili⁹ dei. Uñ ī ps. sup illud. de uẽtre matris mee de⁹ me⁹es tu. glo. Scõm illō qō ē de mr̃e bẽo: nō ꝑ⁹ id qō ē de te bẽo. Nā ō te es pr̃ me⁹: ꝑ de matre es de⁹ me⁹ et creator ꝑ⁹ q̄ hō sum. ꝑ ꝑ⁹ q deus sum a te fũ genit⁹

Ad ī igit̄ qō ꝓmo obr̃ dō. q Iz ī trib⁹ psonis sit indria ī actõe q̄tũ ad incarnatõez filii. n̄ tn̄ est indria ī relatiõe respectu ī carnati: fic̄ nec segr̃. est idria ī eẽntia. g̃ ī relõe Actio autē h⁹ eẽntial' est. si aũt esset actio siue vt actio psonalis vt gn̄are spirare. ⁊ hi⁹: bn̄ sequeret. ga ad hi⁹ actões siue vt actões sequũt p ofōmitatē. relatões ⁊ ꝓperates personales. ſ. ad idẽtitatē actõum ⁊ diuersitatē idẽtitas ⁊ diuersitas relonũ ⁊ ꝓpetatũ. nō aũt sic ē ō actõib⁹ eẽntialib⁹ et si qñq sic. ī n̄ ē nccitate ofitie formalis ꝑ mālis. Ad aliud qō obr̃ ꝙ tota trinitas dr̃ pr̃ nr̃ ⁊c. dō. ꝙ ñ ē ille de nobis ⁊ de xp̃o boīe. grā. n. inhītās q̄ ē ī nobis a trinitate fac̄ nos filios dei. nō nāles ꝑ adoptiuos. cuiusmōi filiatio xp̃o ñ ouenit. Grā aũt que est ī xp̃o a trinitate: q̄ qdē grā ē grā vnionis: fac̄ xp̃um filiũ dei nāle. Nālis aũt fili⁹ nō pōt dici nisi dei pr̃is ꝓpter rõnē supradictā: ne. s. accedat ī dīnis relatōum ⁊ ꝓpetatũ ofusio. Iz igit̄ ī xp̃o sit grā gratũ faciēs supaddita n⁹. ga etiā ē supaddita grā vnionis: ꝓpter quā ē fili⁹ p nāz et a qua ꝓpe est fili⁹. nō aũt ē fili⁹ nālis trinitati p grām: q̄ est supaddita n⁹: que solum gratũ fac̄: n̄ debet ab hac grā dici fili⁹ trinitatis vl̄ spũs scī. Ad qō obr̃ ꝙ tāto magis efficit fili⁹ ⁊c. dō. ꝙ intellr̃ de filiatõe ꝑm ꝙ coīter se hz ad filiatõez p grām: et ad filiationē p nām. et ga ceteris hoīb⁹ ouenit soluz eē filios p grām: nō filios p nām. xp̃o autem hoī cui nō ē dat⁹ spūs ad mēsurā p grā vnionis: ouenit eē filiũ pr̃is p nām. ideo magis effect⁹ est fili⁹ q̄ ali⁹. Uñ ī ps. sup illud. De suscepit dextera tua. glo. i. sapīa tua ẜbum tuũ. Jn xp̃o. n. hoīe ⁊ nos ī illo sum⁹ assũpti ꝑ diuersō mō. ille p vnionē. nos p adoptiōez.

Ad aliud dō ꝙ licz tota trinitas fecerit hoīez illũ: vñ pōt dici fili⁹ trinitat' p creationē: siue spūs. ſ. hec. n. ocedit. ille hō ē filius spūs scī p creatiōem; aut iste homo dic̄ supositū siue īdīduū hoīs: ñ psonā filii. hec. n. ñ ocedit. fili⁹ dei ē fili⁹ spūs scī p creatiōem ga bītudines seu ꝓpietates filii ⁊ spūs. ſ. ñ respiciūt se correlatiue. vñ nullo mō dō est fili⁹ dei fili⁹ spūs. ſ. Si aũt obiciat fili⁹ dei ē homo ille q est fili⁹ spūs scī p creatiōem. g̃ ē fili⁹ spūs scī p creatiōem. Dicēdū ꝙ non segr̃. ga et si aliqua que vñtur de isto hoīe: vñtur de filio dei: ñ tn̄ quecūq. vt pote que dēa ponūt ofusionē psonaliū ꝓpetatū: vl̄ q impediūt bītudinē relatōum psonaliū: que accidēt: si dicēt fili⁹ dei fili⁹ spūs scī p creatiōez. ga tūc eadē psona esset spirator ⁊ fili⁹ respectu eiusd̄. Preterea pōt dici ꝙ ē log de grā xp̃i ꝑ⁹ ꝙ p eā bītat ī eo trinitas. et est log de ea ꝑ⁹ ꝙ p illā ē vnio. ꝓmo mō ē opatio xp̃i hoīs ad totā trinitatē. z⁰ mō ē opatō illi⁹ hoīs ad dīnā psonā. Scõm ꝓmā opatiōez grē iste hō ē fili⁹ dei. ñ tn̄ ouenit ocedi q̄ fili⁹ trinitat' ꝓpter rõnez pdictā. ga ī hac opatõe ñ ē fili⁹ patris vt patris. ꝑ ꝑm ꝙ de⁹. Nec filius filii vt filii. ꝑ ꝑm ꝙ de⁹. nec spūs scī filr̃. Et iō ñ dz dici fili⁹ trinitat'. ꝑ dei.

Scōz secūdā opatiōez ē opatō ad dīnā psonā p grām vnionis: et p eādē grāz ē filius pr̃is p nāz. Et ꝑ ꝙ dico iste hō suppōit ipsā psonā eternā. Ad qō obr̃ de coīcatõe idiomatū dō. ꝙ hec coīcatō ñ ē generalr̃ oīuz ꝑ coz que absolute assignāt ouenire. Et sūt dis pōsatiue assumpta ad hoīs ꝓpatiōez: cui⁹ modi sunt ifirmitas siue penalitas mouiēdi patiēdi famē: sitim: et alia hi⁹: que hoīs consequūt repatcī. Ad qō obr̃ ꝙ rõne additionis medie n⁹. ſ. aīe dz ipūs scūs dici pr̃. dō ꝙ ñ est sile de naturis extremis ⁊ media. sūpma. n. nā put ē ipsi⁹ filii siue fili⁹ est de ẜba patris seu de ipso pr̃e p ofōmitatē ꝑncipalem: ꝓpter qō ouenit illi mod⁹ eēndi a pr̃e: q ē. ꝓpus filio. Silr̃ ⁊ ifima nā. s. caro xp̃i est de carne ẜgis. Dz. n. eē ꝑ carnē a carne ẜgis propter qō illi ouenit mod⁹ eēndi a brā ẜgine: q ē ꝓpus filio. Sz nā media. s. aīa exit in eē p creationē. vñ ñ ē ex aliquo p acceptōez esse de ẜba alic⁹. vñ quātū ad aīam ñ ouēit ei mod⁹ aliqs q sit ꝓpus filio. Quia igitur fili⁹ quātū ad nām supmā ē de ẜba patris.

quantū ad carnē suscepta de ẜba matris dr̃ fili⁹ pr̃is ⁊ matris rõne illi⁹ duplicis n⁹ bīte sine modi exñdi. Ad illō qō vltimo obr̃ quare ñ ē fili⁹ spūs scī: exquo ē de spū. ſ. dō. q eē de aliquo dr̃ triplr̃. Aut sic de mā. aut sic ō ẜba. aut sic ō prāte. Solo medio mō eē de aliquo ponit filiatōem: dūmodo addatur silitudo n⁹ spēi. ꝑm ꝙ dic̄ Jo. Dama. Q̄ gn̄are ñ sile de sua ẜba pducē. ꝑ⁹ pmū modū producic̄ pedicul⁹ de boīe. ꝑ⁹ modū z⁰ fili⁹ a pr̃e. ꝑ⁹ modū ȝ⁰ op⁹ siue effect⁹ ab artifice. Et ī vltimo mō dr̃ oceptio de spū scō ꝑ ꝙ dic̄ Amb: osi⁹ ⁊ Hugo de scō Uic. ī li. de sacramēt. Nō idcirco pr̃ xp̃i dicēd⁹ ē: ga eius amo: oceptōez ẜgis opat⁹ ē. et ñ de sua eẽntia ẜgini semē part⁹ tribuit. ꝑ de carne ꝑpa ẜgini ẜbam mīstrauit. Xp̃s g̃ ⁊ de ẜgine est nat⁹: et de carne ẜgis carnis ẜbam accepit. Spūs scūs nāq ẜgini supuenit: vt p eius opatōez caro xp̃i ō carne ẜgis formaret.

Ad maiorem euiden

tiā pdictoz q̄rit hic icidēter de grā xp̃i q̄lr̃ illa dicaī nālis. cū grā ⁊ natura ex opposito dīdāt. Ad qō dō ē ꝙ nāle dr̃ duob⁹ modis Uel qō ea nā. et ī mō grā ñ fuit nāl ī xp̃o. Uel qō ē p modū n⁹. et ī mō grā dr̃ nālis. ga sic nāles vires insunt insepabilr̃ ẜbo. ira grā insepabilr̃ inest xp̃o. Nāle etiā dr̃ qō est rei ītatū a pn⁹ sue ꝺditiōis. Et ī mō dicūt bītus nāles q inditi sunt aīe a sua creatiōe Scōz būc etiā modū dr̃ grā xp̃o nālis. quia īnata ē xp̃o boī a ꝺditiōe. Jtē querit quō dicaī xp̃s oīna grā corpalr̃ replet⁹. Doc. n. dr̃. z. Col. Jn ipso bītat oīs plenitudo dīnitatis corpalr̃: cū ostet ꝙ deitas ñ mō corpali bītet ī xp̃o. Ad qō dō ꝙ illō intellr̃ multiplr̃ ꝑm ꝙ br̃ ibi ī glo. Uno modo vt accipiaī tropice. vñ dic̄ glo. Trāslato ẜbo vsus ē et ꝓpter opletiōez vmbraz legaliū figuraz dixit corpalr̃. i. ⁊ oplectīe: ga ī ipo opl'ēt oīa vt quodāmodo sit corp⁹ ⁊ impletio vmbrarū legis. i. significatōum illaz ipse sit ẜbas

Alio modo vt accipiaī ad īram. vñ dicit glo. dic̄ corpalr̃ ga ī xp̃i corpe qō assumpsit de ẜgine tā⁹ ī tēplo bītat deus. Uel posset alio mō intelligi: ꝙ dr̃ corpalr̃ ꝑ modū trine dimēsiōis: qua determinaī corpus. Est. n. ō⁹ ī reb⁹ trib⁹ modis. Jn oīb⁹ creaturis ē p cōtinētiā ⁊ oservatiōez. Jn scīs ē p grāz ⁊ caritatē. Jn xp̃o ẜo ē p vnionē. ꝓmo mod⁹ cōpaī dimēsiōi lōgitudis. ga ꝑ⁹ illū modū dr̃ saī. s. Q̄ attingit a fine vsq̄ ad finē fortiter ⁊ disponit oīa suauiter. z⁰ mod⁹ opaī dimēsiōi latitudis. ga caritas ē latitudo spūalis. vñ ps. Dis osumatōis vidi finē latū. m. .t.n. ȝ⁰ mod⁹ q ē p vnionē opaī pfūditati ga ille mod⁹ intim⁹ ē. Epb. ȝ. Ut possitis opēhēdere q̄ sit longitudo quātū ad ꝓmuz. latitudo quātū ad z⁰. et ꝓfundū quātū ad ȝ⁰. vt sblimitas referaī ad hũanā nāz q̄ sblimata ē ad vnionē cū dīna. et ꝓfundū referaī ad dīnā q̄ intime p vnitatē pc⁹ vnita est ad humanā. ga g̃ ẜ triplici mō ē deitas in xp̃o: iō dr̃ replet⁹ grā corpaliter. vñ ī ps. sup illō Mons ī quo bñplacitū ē deo hītare ī eo. gl. Uerbū hītabit eū. i. hoīez xp̃m vsq̄ ī finem ga psonaliter vnit⁹ ē ei. ī quo hītat oīs plenitudo dīnitat' corpaliter. Sic. n. vtiq; ẜbū ī carne vt etiā ẜbū caro factū solū dicēt. iō homo ẜbo ī vnā psonā copulareī.

c **Onsequenter** quer
dū ē ō scītate oceptōis. et ẜ duplr̃ ꝓmo quātū ad scītatē ocipiēt' matris.
z⁰ quātū ad scītatē ocepti filii. Jtē de scītate ocipiētis duplr̃. Primo de illa q̄ fuit añ oceptōez filii ⁊ añ ẜgis natītatē ī utero sue matris. z⁰ de illa q̄ fuit ī oceptōe filii cū facta ē mater. Querit igitī parte ista de p⁹ scīficatōe ẜgis ī vtero matris. De z⁰ scīficatōe ẜgis ī oceptu saluatoz. De scītate ocepti filii. ad quod introducit' questio de determinatōe an fuerit xp̃i.

Quantuz ad primuz

querit' quoz sit scīficatio ut pateat qd sit et ī quo casu fuerit ẜgis scīficatio vl̄ scīficata a quo fuerit scīficatio vel scīficata. Cum querit' cui⁹ sit scīficatio dubitari pōt. ꝓmo vtrū sit rei rōnalis solū. z⁰ vtrū sit rōnal' rei: q̄ ē xp̃s: an rei rōnalis q̄ ē pura creatura.

Ad primuz arguit' sic. Cū scīfi

catio opponit' peccato. vbi ñ erit peccatuz: nec erit scīficatio. Sz peccatū ñ ē ponē ī re irrōnali. g̃ nec scīficationē. g̃ scīficatio solū ē ī re rōnali. Ad oppositū. Jn vltimo exo. et fere p totā legez inuenim⁹ tabernaculū scūz ⁊ oleū vnctionis scz ⁊ vasa scā ⁊ vestes scās. sic̄ vestes Aarō et hec oīa sunt res irrationales. Sz vbi ē sanctitas: ⁊ scīficatio. Non g̃ solū ē ī re rationali scīficatio. R⁰ dō. ꝙ scīficatio nihil aliud ē q̄ motus ad scītatē. sic̄ dealbatio dr̃ mot⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad albedinē. Sz scītas dr quatuor modis. Est.n.scītas p dedicatiōez ad cultū dei. Et ē scītas p emūdatōez a pcō. 3° mō dr scītas ī scriptura ipsa abstractio a carnali actu. 4° mō dr scītas p ofirmatiōem ī bonū. Scītas ro p dedicatōez ad cultum dr coīssime. vñ cōuenit ⁊ rei rōnali ⁊ irrōnali: dūmodo sit dedicata ad cultū dei. Ab hac scīficatōe dicebāt nazarei sancti: ga dedicati erāt ad cultū di. vt hr Numeri. 6. Q nō debēt nazarei bibē vinū: nec radē comā. et postea addit. ō ritu eoz ita faciet unusqsq; ad pfectōez sanctitatis sue. Hoc etiā mō dicebant sacerdotes scī. sic pz. 8. Leui. Ubi log̃t de ofecratiōe sacerdotū: g̃ sunt cultui dīno mācipati vl de dicati. posuit laminā aureā ofecratā ī scīficatione. Et ℔ etiā mō dicūt xp̃iani scī: quia dedicati sunt ad cultum dei ī baptismate. Hoc etiā mō dicūt res irrōnales scīficate. tabernaculū. s.⁊ vasa sancta. Numeri. 6. Cō pleuit moyses tabernaculū vnxit ⁊ scīficauit. 2ª ē scītas p emūdatiōez a pcō. de q̄ hr. 6. ad ro. Nūc aūt liberati a pcō serui fcī dei hētis fructū ī scīficatōe. Et silr ad Tes. 4. Nō vocauit nos de⁹ ī īmūdīciā: ℈ ī scīficatōez. 3° mō ē scītas p abstractionē a carnali actu. de quo exo. 19. p̄cipit moysi vt scīficet pplm. Uade ingt ad pplm ⁊ scīfica eos hodie ⁊ cras. et lauēt vestimēta. Et dīc glo q̄ scīficatio ista erat abstinētia a mulierib⁹. De hac. i. R. 21. vbi queritr si mūdi sunt pueri maxime a mulieribus. Sūt ne vasa pueroz sancta? Et rñdet dō. Et qdē si de mulierib⁹ q̄re otinuim⁹. ꝛc. 4° mō ē sanctitas vel sāctificatio p ofirmationē ī bonum. etiā ī ps. Dñe qs hītabit ī taber. tuo: aut qs req. ī mo. 1. t. īnocēs manib⁹. ꝛc. Per mōtē scm signific cat ofirmatōez. vñ scm vno mō idē ē qđ cō firmatū. scm alio mō grece idez ē qđ agyos. ab a qđ est sine. et gyos terra. vñ scm. i. sine terra. Et p terrā sigt pcm vel culpa. hoc ē scm p emūdationē a pcō. Scom g̃ pmū modū ē sanctificatio rei rōnalis ⁊ irrōnalis. ℈ alios modos ē solū rei rōnalis.

Cōsequenter queri

tur vtrū sanctificatio sit ipsi⁹ xp̃i. et uidet q̄ ñ. Dan. 9. Cū uenerit scīs scōz. glo. dīc Xps q ē scīs ñ dz dici sanctificat⁹. g̃ sanctificatō ñ dz dici de xp̃o. Itē sanctificatio ē motus de ñ sancto ad sanctū. Sz xps nūq̄ fuit non sanct⁹. g̃ ñ pōt dici sanctificat⁹. Cōr. Jere. i. Priⁿ q̄ exires de uētre sanctificaui te. glo. Quidā būc locū sup saluatorē intelligūt: q ꝓusq̄ ī utero ꝛginali formaret: ⁊ añq̄ exiret de nulla ē sanctificat⁹. Itez. iz. Jo. et log̃t filiⁿ dei ad patrē. Ego p eis sanctifico me ipz. Glo. Aug. Ego me boiez sanctifico ī me ꝛbo Sz talis ē sanctificatio xp̃i. g̃ xps ē sanctificatus. Solo dō. q̄ sanctificatio ē motus ad sanctitatē. Hoc aūt pōt eē ouplr. ga omnis mot⁹ ē ab aliquo ī aliqd. Sanctificatio autē dīc motū in sanctitatē. vñ sanctitas ē terminus in quē ipsi⁹ sanctificatōis. Sz mot⁹ ī sanctitatē dr aliq̄ de sancto ī sanctū. aliq̄ de ñ sancto ī sanctū. Et mot⁹ de ñ sancto ī sanctū ē ouplr. ga ñ scm pōt dici ꝓuatiue. siue otrarie vel negatiue. Nō sanctum negatiue pōt dici de eo qō ñ ē. ga illud qō ñ ē: est nō scm. Nō sz otrarie uel ꝓuatiue dr de eo qō ē tm ꝓuatū sanctitate: siue bns oēriā dispositōez ad sanctitatē: sic aliqs peccator. Sāctificatio ro de nō sācto dr uel ga de ñ sancto negatiue. uel de ñ sancto ꝓuatiue siue otrie Sāctificatio ro que ē de nō sancto negatiue illa fuit ī xp̃o boie ī ipsa incarnatōne sua. s. q̄ñ creabat ei⁹ btā aīa: ꝓus fuit dicē de ea ñ sanctū: ga ꝓus fuerat ñ ens. Jn sua aūt creatione fuit mutata de ñ ente ī ens: et de non sancto negatiue ī sanctū. Et ℔ mō log̃t glo. Jere. i. Alio mō dr sanctificatio mot⁹ de ñ sācto ꝓuatiue siue otrarie ī sāctū. et ista sanctificatione sanctificat⁹ fuit Johes baptista ī utero. ga Johes añ sanctificatōez fuit ꝓuatus sanctitate: et hēbat dispositiōez oppriā. s. culpā originalē. Hoc etiā mō sanctificat glz puul⁹ ī baptismo. Nec aūt sanctificatio non fuit ī xp̃o. ga xps bō nūq̄ fuit ꝓuat⁹ sanctitate. Sāctificatio ro q̄ ē mot⁹ ī sanctitatē ō sancto ē ouplr. Uno mō cū mouet aliqs de minori sanctitate in maiorē sanctitatē. Alio mō ñ ga moueat ī maiorē sanctitatē. ℈ quia mouet ī otinuationē sanctitat. De sanctitate p mō hēm⁹ Jo. 17. ubi xps orat patrē p aplis dicēs. Pr sanctifica eos ī ꝛitate. et tñ iā erāt scī apli. Glo. dīc. Sic grā tua īcepta ē sanctificatio: p quā iā ñ sunt de mūdo. ita eadē grā pseuerēt ī ꝛitate. i. ī sanctitate: que ē ī pseuerātia ut ō sanctitate iusticie pēnis pueniāt ad sanctitatē iusticie finalis. Unde pz q̄ sanctificatio ibi dīc motū ī maiorē sanctitatē. Loquēdo autē de sanctificatione alia que ē ī otinuationē ⁊ extēsionē sanctitatis: hoc modo sanctificāt illi q̄ sunt in patria: et nō ē sanctificatio ꝓpe mot⁹. ga tota sil in se. ℈ ꝓpter otinuationē dr q̄i mot⁹. Illi. n. q̄ sūt ī patria semp otinuāt ī sanctitatē. sic lucere dīc q̄dā extensionē ⁊ otinuatōez. et ℔ mō est scīficatio ī xp̃o: cū dr ī Jo. Ego p eis scīfico me ipz. i. otinuo me ī scītate: ut a me rcipiāt scītatē. et ī gl. silr ego me boiez sanctifico in me verbo.

c **Onsequenter** que rit de scīficatōe btē ꝛgīs. Jn quo statu potuit scīficari. Et circa ℔ plura querūt.

Primū ē an añ oceptōez fuerit scīficata.

2ᵐ ē an ī oceptōe fuerit scīficata.

3ᵐ ē an pⁿ oceptōez añ ifusionē aīe fuerit scīficata.

4ᵐ an post aīe ifusionē fuerit scīficata in in utero matris sue.

Ad primuz ergo arguit sic. xi. ad ro. dr. Si radix ē scā: ⁊ rami sunt sancti. Sz sic se hñt parentes btē ꝛgīs ad ipsam sic radix ad ramū. Si g̃ ī patrīa btē ꝛgīs potuit esse scīficatio ⁊ infusio scītat. g̃ ram⁹. s. btā ꝛgo potuit ī eis scīficari. Sz qcqd potuit ei boni ꝓferri: ē ei collatū. g̃ ipsa fuit scīficata ī parentib⁹ suis añ oceptōez. Itē. 5. ad ro. Nos peccamus oēs ī Adā. g̃ oēs peccam⁹ ī radice. Sz scīficatio cū sit p infusionē grē opponit peccato. g̃ nos oēs potuim⁹ scīficari ī radice. g̃ et btā ꝛgo: cū fortio: sit grā ad scīficatōez q̄ culpa ad odēnatōez. Sz qcqd potuit habere boni būit. ℔ supponim⁹. g̃ fuit scīficata in radice. s. ī parētib⁹ añ oceptōez. Coñ. B. in epla otrā ludunenses canonicos mouet qōnē de scīficatōe ꝛgīs dicēs. Dr ne scīficata q̄ten⁹ iā sācta ocipet. ac p ℔ scūs vocaret ocept⁹ et obicit dr ℔. Nō valuit añ scā eē q̄ esset. Sz nō erat añ q̄ ocipet. g̃ ñ potuit scīficari añ q̄ ocipet. Itē epℏ. 2. Eram⁹ oēs nā filii ire. Sz nā ista se extēdit vsq; ad btāz ꝛgi nē. g̃ btā ꝛgo fuit filia ire. Nō g̃ sanctificata añ oceptiōez in parētib⁹. Srā g̃ bui⁹ querit quare ñ potuit scīficari ī parētib⁹. Solo. dō q̄ ouplex ē scīficatio. s. scīficatio nē. er sāctificatio pē. Scīficatio pē ē p pñtē grāz. Sāctificatio nē nō erit nisi p futurā glīā. ga ibi scīficabit nā. s. ī glīa. put innuit. 1. Cor. 15. In resurrectiōe. n. scīficabit nā ipa. ga fiet sermo q̄ script⁹ ē. Ubi ē mors victoria tua? vbi ē mors stimul⁹ tuus? Et appellat stimulū fomitē. Scīficatio aūt q̄ ē p baptismū: et q̄ ē p pñtē grām ñ ē scīficatio nē. ℈ scīficatio solū pē. ℈ fomes adhuc remanet post baptismū ī nā: et trāsfunditr p gñatiōez ī totā nāz. ꝓpter ℔ ñ ē gñatio sine peccato. ga nā nō ē scīficata. et p gñationē trāffunditr nā. iō necesse ē vt qō gñat ī gñatōe otrahat peccatū. Et ꝓpter hoc btā ꝛgo nō potuit ī parētib⁹ suis sanctificari. timo nēcē fuit q̄ ī gñatōe sua oret beret pcm̄ a parētib⁹. Erat etiā ī ipis ante oceptionē quārū ad rōnē nē et ñ pē. et ꝓpter ℔ ī ipis scīficari ñ potuit. Ad p^m obiectū dō q̄ ē scītas nē ⁊ pē. Licz g̃ radix sit sancta quātū ad psonā. nō tñ ram⁹ ē sanct⁹. Sz radix btē ꝛgīs. i. parētes ei⁹ ñ potuerūt sanctificari quātū ad nām: ℈ quātū ad psonā. Cuz g̃ nā ī parētib⁹ sit radix ipa: a qua ꝓcedit p gñationē: cū illa ñ potuerit sanctificari: nec btā ꝛgo ī illa radice. Et itez log̃t aplis ibi de iudeis et dr illos q̄ despiciebant iudeos asserētes q̄ ñ saluarēt. ꝓpter qō oñdit aplis q̄ iudei aliqñ saluabūt. ga radix. s. parētes eoz ⁊ scī patres saluati sunt. g̃ rami saluabūt. s. iudei: ga sunt aliqñ imitaturi fidē sanctoz patrū. et ℔ ē fm viā pdestinatiōis: et ñ nē. ga ita pordinatū ē a deo: nec loquit de oib⁹ iudeis: ℈ ī gñe log̃t. ga aliqñ saluabūt. et sic p⁹ q̄ ñ fac bec auctoritas ad ꝓpositū. Ad aliud dō sic dictū ē q̄ pcm̄ pē corrūpit nāz sic pcm̄ Ade. ga ab eo depēdebat tota nā būana. Sāctificatio ro q̄ ē pfectio pē ñ potuit sāctificare nām. vñ si Adā eēt sāctificat⁹ ñ ideo eēt sāctificata nā būana. vñ sanctificatio ī radice redit ī sāctificatōez pē: ⁊ ñ nē. Quia g̃ ñ educit rōne pē ℈ rōne nē. vnde vis gñatiua est vis nē ⁊ nō pē nisi rōne nē. iō ñ potuim⁹ ī Adā sāctificari: nec eadē rōne btā ꝛgo ī parētib⁹ suis. ga educimur ex pte illa ex qua ñ ē sāctas. s. p viā nē. Uia aūt nē nec nā potuit sāctificari p Adam.

Cōsequenter queri

tur vtz btā ꝛgo potuit sāctificari ī oceptōe sua. et oītēdit beatus. B. q̄ non dicēs. Forte inter amplex⁹ maritales sācītas ipsi oceptōi se īmiscuit. vt sil sāctificata fuerit ⁊ ocepta. ita forte dicet. Sz ocē ℔ obic sic. Sz ℔ īgt nō admittit rō. quō nāq; aut sācītas absq; spū sāctificāte: aut sco spūi societas cum pcō fuit. aut pcm̄ quō non fuit vbi libido nō defuit. Itē. B. Añ oceptōez mīme sāctificari potuit. ga non erat: ℈ nec ī ipo oceptu ꝓpter pcm̄ qō inerat. Restat g̃ vt post oceptū in vtero iā exñs sāctificationē accepisse credat

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ excluſo pt̄o ſcā; fec̄ natī̄tatē: ñ tñ ocepti onē. ḡ p⁹ oceptōez ñ ī oceptōe fuit ſcīficata.

Itē. B. p ogatōez ad xp̄z. Si paucis filiorū boīuz vatū ē cū ſcītare naſci: ñ tñ ocipi: vt vni ſane ſuarē p̄rogatiua ſcī ocept⁹ vl ſcīficatōis ī oceptu. Cū ḡ xp̄s bēat p̄rogatiuā ſcī ocept⁹: p; q aliqs alī⁹ ñ fuit ſcīficat⁹ ī oceptu. ḡ nec btā v̄go. Itē. B. Sol⁹ Jħs ō ſpū. ſ. ocept⁹: qa sol⁹ añ oceptū ſcūs. quo excepto reſpic̄ vniuerſos: qō vn⁹ humilr̄ ofite tur. Jniqtatib⁹ ocept⁹ ſū ⁊ ī pt̄is ocepit me mr̄ mea. Sol⁹ ḡ xp̄s ocept⁹ ē abſq pt̄o. nō ḡ btā v̄go fuit ī ſuo oceptu ſcīficata. Itē ſi btā v̄go ñ fuiſſ; ocepta ī pt̄o. ḡ ñ fuiſſ; obligata pt̄o: nec būiſſ; reatū pt̄ī. Si ḡ qō ſ; reatū pt̄ī ñ indiget redēptōe. qa redēptio ē ꝓpter obligatiōez ad pt̄m ⁊ ad reatū pt̄ī. ḡ ñ indigēt redēptōe p xp̄z. qō ſ⁹ catholicā fidē ñ ē ponēdū. Itē ſaluator nr̄ ſic̄ p libe rādis olīb⁹ venit: ita nullū a reatu libez reperit. ḡ nec btā; v̄ginē inuēit liberā a reatu pt̄ī. ḡ ocepta fuit ī pt̄o. ñ ḡ ſcīficata fuit ī oceptu ſuo. Ad opp⁹. Coit⁹ oiugal' pōt eē meritozi⁹ ſic̄ dic̄ Aug. vt fuit ī Abzaam: qñ Sarra ocepit Jſaac: qa ſ; fec̄ ex obīa. Si; ubi cūq; ē meritū: ibi eſt grā mouēs. vbicūq; eſt grā mouēs: ē ibi pñtia ſpūs. ſ. Si; vbicunq; ē pñtia ſpūs. ſ: ibi pōt eſſe ſcīficatio. ḡ ī coitu oiugali pōt eē ſcīficatio. Cū ḡ gl̄iosa virgo ocepta fuerit ī coitu oiugali: ibi potuit ſcīficari. Si; qcḡd boni potuit ei vari vatū eſt. ḡ vatū ē ei q eēt ſcīficata ī oceptu ſuo. Itē ut diſtinguūr theologi. Coit⁹ oiugal' ē triplr̄ Aliqñ ē meritozi⁹. aliqñ licit⁹. aliqñ illicit⁹. Et itelligaf illicit⁹ coīter quātū ad veniale pt̄m ⁊ mortale. Coit⁹ ſ; meritozi⁹ ē vuplr̄. Quia aliqñ fit cā ꝓlis ſuſcitāde ad cultū dī ſic̄ ſi hō mouēf p caritatē ad ſuſcitādū ꝓlez ad cultū dei ī coitu maritali vl oiugali. iſte coit⁹ eēt meritozi⁹: ſic̄ fuit ī Abzaaz q ſuſcitauit ꝓlez dño. et ipm ad ſ; monit caritas vt gn̄aret filiū: q ſeruiret deo. Ali⁹ ē cā reddēdi debitū uxozi. et de ſ; br̄. i. Coz. 7. Uxoz vir debitū reddat. vñ ſi aliqs hō mouēf ad coitū ñ cā libidīs ſue. ſ ut p ſ; reddēt uxozi ſue debitū: qō ei ds. qa uir ñ ſ; ptātē corpis ſui. ſ mulier: et e⁹⁻: mouēf ex iuſticia. vñ co itus ille ei eēt meritozi⁹. Eſt etiā coit⁹ qui dī licit⁹. ſic̄ qñ mouef hō ad coitū oiugalez cā fornicatōis vitāde: ſ⁹ dic̄ apls. i. Coz. 6 Un⁹ gſq; bēat ſuā ꝓpter fornicatōez. Eſt coit⁹ oiugal' q dī ꝑmiſſus. ſic̄ dī coit⁹ fragil' vt cū aliqs coit cū uxoze ſua nō cā vitande fornicatiōis: nec ꝓpter aliquā cām p̄dictā. ſ qa q̄rit ī vxoze ſua delectatōez ſuā: quā tñ ī alterā ñ q̄rēt: poſtponēdo tñ dlectatōez ſuā illi delectatōi q̄ ē ī deo. et ad coitū iſtū ſeq̄f pt̄m: qa delectat ī creatura: ſ tñ veniale: eo q poſtponit illā delectatōez delectatōi q̄ ē in deo. Eſt ali⁹ coit⁹ q dī. pbibit⁹. ſic̄ qñ aliqs coit ſolū cū vxoze ſua cā libidīs expellēde: ſic̄ facēt cū meretrice. et q̄rit ī ea delectationez p meretricas blāditias: ſic̄ facēt cum meretrice. et ad tale coitū ſeq̄f pt̄m mortale. Ex his ḡ hēm⁹ q aliqs ē coit⁹ oiugal' meritozi⁹. Si; vbi ē meritū ibi mouet grā: et ibi ē ꝓſētia ſpūs. ſ. et ita ſcīficatio. ḡ ī aliq̄ coitu pōt eē ſāctificatō. ḡ btā v̄go potuit ī oceptu ſāctificari. ga potuit eē meritozi⁹ ocept⁹. Si; vatū ē ei oē bonū qō potuit. ḡ ī oceptu ſcīficata fuit. R⁹. Suppoſito q alibi diſputaf q coit⁹ oiugalis poſſit eē meritozi⁹ diſtīguēdū. q ē cōſiderare oiugalē coitū meritoziū ſ q ē act⁹ p⁹ vel n⁹. Prout ē act⁹ p⁹ ſic ē ibi voluītas mouēs. Prout ē act⁹ n⁹. ſic ē ibi natura mouens. ſed differeēter: quia inquātū eſt ille act⁹ a volūtate mouēte: ſic etiā ibi mouet caritas. inquātū ē a nā mouēte: ſic etiā ibi mouet fomes pt̄ī. ga ſic ille act⁹ ordinat⁹ eſt ad pt̄m. Ade et ex fomite pt̄ī. Uoluītas. n. mouet ibi ſ⁹ ordinē caritat⁹. et a pte illa ē meritozi⁹. Nā aūt mouet ibi ſm inordinatōez: et a pte illa ē libido ī coitu ⁊ pt̄m. Si; oceptio ſeq̄f ad coitū: et reſpic̄ nām mouētē: et non volūtatē. Cōceptio. n. dic̄ omixtionē: q̄ ē in p̄ncipiis ſeī alib⁹ viri ⁊ mulieris: q̄ omixtio fit p nām. et iō nā ē mouēs oiūctū ī oceptōe. A pte aūt illi⁹ omixtionis ē libido. Et ꝓpter ſ; dic̄. B. Quō pt̄m nō fuit ubi libido nō defuit. Uz ḡ coit⁹ ex una pte poſſet eē meritozi⁹ nūq; tñ oceptio poterit eē meritoria. et ita nec ſcīficatio ī oceptione. Et ideo btā virgo ī ſua oceptione ſanctificari non potuit.

Cōſequenter queri

tur vtrū btā v̄go p⁹ ſuā conceptionē fuerit ſcīficata añ infuſionē aīe. ita q caro ei⁹ eſſet ſcīficata ante q̄z infundēf aīa ī ea. Et oñdit q ſic. ſic̄ ī Luc̄. i. br̄ de bo. Jo. qñ btā v̄go ſalutauit belyſabet p⁹ ānūtiatōez āgeli ei fc̄az. s. q ociper ſaluatorē: exultauit ī gaudio infans ī vtero. dic̄ glo. Nōdum ī eo erat ſpūs vite. et tñ iā erat ſps grē. Si ergo qō vatuz ē Jobi nō ds venegari gl̄oſe v̄gini: p; q añ aīe ei⁹ infuſionē ī carne fuit caro ei⁹ ſcīficata

Itē Jere. i. dixit dñs ad Jere. Priuſ q̄z te formarē ī vtero noui te: et priuſ q̄z exires de vētre ſcīficaui te. Si; noſcē dei ē vuplr̄. ga ē noticia ſimplr̄: et ē noticia approbatōis. Noticia ſimplr̄ ē qua nouit bona ⁊ mala indifferēter. Noticia approbatōis ē q̄ ſolū nouit bona: et qua approbat ipſa bona: ſ⁹ quā dic̄ dñs mat. 25. Neſcio uos. Cōſtat q dñs logf ad Jere. ō noticia approbatiōis. Si; illa nūq; eſt niſi de bono. ḡ iā erat Jere. in ſtatu bono añ q̄z eēt format⁹ ī vtero. Si; añ formationē corpis ñ infūdit aīa. ḡ añ infuſionē aīe erat ī ſtatu bono. Si; qō vatū ē Jere. ñ debuit negari btē v̄gī. ḡ ipſa fuit ſcīficata ī vtero añ infuſionē aīe. Con̄. Nihil ptinz ad grāz qō ñ ptinet ad gl̄iā. ga grā ordinata ē ad gl̄iaz Si; Aug. dic̄ ī li. ō ci. dī ō abo: tinis q nō ptinēt ad gl̄iā reſurrectōis. ga nihil ptinet ad gl̄iā reſurrectionis niſi qō cecidit p mortē. ſ illi non ceciderūt p mortē: ga nūq; hūerunt vitā. vñ ñ ptinēt ad reſurrectiōis gl̄iā.

Silr̄ cū caro añ infuſionē aīe nullo mō ptinet ad gl̄iā. ga dato q nūq; aīef: nūq; gl̄ificabit. ḡ nullo mō ptinet ad grāz. Si; ſcīficatio ē p grāz. ḡ añ infuſionē aīe nō pōt ſcīficari.

Itē zi. exo. bēm⁹ legē de pcutiēte mulierē p̄gnātē. et diſtinguit ibi ī glo. q ſi puerpiū fuerit informe: ille nō ds vānari nec iudicaf homicida. ſ ſolū punif pena pecuniaria: ⁊ ñ morte. Si aūt puerpiū fuit formatuz: ille ds iudicari homicida. Añ informatōez aūt ñ ē fet⁹ aīat⁹. Uidem⁹ ḡ q lex dei ñ oputat fetū añ aīatōez. ḡ nullo mō pōt ſcīficari añ aīationē. Solo. dō. q caro añ aīatiōez nullo mō pōt ſcīficari. et rō b⁹ ē: ga corp⁹ nr̄m de ſe ē corruptibile: nec bz de ſe nām ꝑpetuationis ad eē. Si; nc̄citas ꝑpetuitat⁹ eē ineſt ipſi ex uniōe ad aīaz rōalē: q̄ ē ſba ꝑpetua. unī ex ſ q pficif ipmiſſei vita rōnal⁹. ex unione retinet corp⁹ humanū poſſibilitatē ad vitā ꝑpetuā et nc̄citatē reſurgēdi: ſic aūt nō eſt in corpib⁹ aliis aīatis. ga nō bīt ordinem nec vntonē ad formā ꝑpetuā. ga aīa vegetabil⁹ ⁊ ſenſibilis: q̄ ſunt pfectōes alioz corporum aīatoz ſunt corruptibiles. Pz ḡ q corp⁹ humanū accipit ex unione ad aīaz poſſibilitatē ad gl̄iaz. Cū iqif grā ordinef ad gl̄iā: ſilr̄ accipiet poſſibilitatē ſuſcipiēdi grāz p vnionē ſui ad aīaz. Dic̄ ḡ corpus añ aīatōez ñ habz oditōez p quā poſſit ordinari ad gl̄iam. ſilr̄ nec oditōez p quā poſſit ordinari ad grām. ḡ a ñ aīatiōez ñ pōt ſuſcipe grāz. ḡ nec ſcīficatōez: cū ſcīficatio ſit p grāz. Ad illō qō obr̄ de Jobe dō. ſic̄ p; ī lra. q tē erat ſextus mēſis Jobis: qñ miſſus fuit āgel⁹ ad Mariā et p⁹ ei⁹ ſalutatōez accēſſit ipa ad Delyſabet et ſalutauit eā: et ad vocem ipſi⁹ exultauit puer ī gaudio ī vtero. Si; ſic dic̄ Aug. iuxta ſnīaz medicoz corp⁹ formatū ſq; ad. 40. dies quo formato aīa infundit. Et ſic ſexto mēſe ē corp⁹ aīatū: ⁊ viuificatū. ḡ ī Jobe erat iaz aīa ⁊ ſpūs vite. Sed tē q̄rit quō dic̄ glo. q nōdū ī ipſo erat ſpūs vite. Dicēdū q aliqñ dī res eē qñ ī notescit. aliqñ ñ eē cū ñ ī notescit. Q ḡ dī q nōdū erat ī ipo ſpūs vite: ſ ē vez quātū ad manifeſtatiōez. ga ñ adhuc ī notescebat q bēret ſpm̄ nite. Quātū ō ad vegetatōez ⁊ viuificatōez erat ibi ſpūs nite ſ ñ appebat quātū ad motū. Ad ali⁹ qō obr̄ de Jere. Priuſ q̄z te. nouī te. dō. q ibi logf de noticia approbatōis. Si; noticia approbatōis ē duplex. q̄dā ſ⁹ p̄deſtinatōez. q̄dā ſ; pñtē iuſticiā. p⁹ nō ponit bonū ī actu: ſ bonū futuz. z⁹ ponit pñtī grē bonū ī actu cognito. Cū ḡ dicit. priuſ q̄z te. noui te. intellr̄ de noticia approbatōis ſ⁹ p̄deſtinatōez: q non ponit bonū vl grāz ī pñti ī actu. ſ ī futuro ī ipo cognito. Illud ḡ noſcē ñ ponit ſcīficatiōnē ī Jere. añ formatōez: ſ ī futuro ſ⁹ p̄deſtinatōez. et ſ ē qō dic̄. B. de Jere. Pulchre inter figuratōez ī vtero. et pturitōez ex utero dīnū diſtinxit oraculū. ut illā tm̄ p̄cognitā. s. figuratōez vel formatōez iſtā. s. pturitiōnē ſcīat⁹ munere p̄onatā oſtēdēr: ne quis ꝓphe p̄rogatiuā putauit ō ſola p̄reſcīa eſſe mādā. Et ſic p; q añ figuratōez fuit tm̄ mō ſcīficatio ī Jere. vt p̄cognita ⁊ approbata ⁊ nō ī actu: ſic̄ poſſū dicē: q ante creatōez mūdi nouit nos noticia approbatiōis.

Cōſequenter queri

tur an p⁹ infuſionē aīe fuerit ſcīficata ī utero mr̄is ſue: quāuis iſta qō mota ſit ꝑ li. in ēſtatu de trinitate. vbi q̄rif quō de⁹ ſit ī re⁹ p grāz. et oſtēdif q nō fuit ſcīficata ſic̄ dic̄ Aug. ad Dardanū. Nō uideo quō edificenē boīes ī vomū dī ad bēndū ī ſe ībītātē deū: niſi cū fuerint renati: qō nō poſſūt eē ātez nati. Ex ſ ſic obf. Null⁹ pōt bēre deū inhītātē ī ſe niſi fuerit renat⁹. non poteſt eē renatus anteq̄ nat⁹. ergo null⁹ ante q̄ natus pōt bēre deū ībītātē ī ſe. Si ergo de⁹ inhītat p grāz: null⁹ ī vtero anteq̄ ſit nat⁹ poteſt bēre

Universidad de Deusto
Biblioteca

grām.Cū ḡ ſcificatio ſit p grām inhītātē pz q̄ htā ẏgo ī vtero mr̄is ſue añ ſuā natītatē ñ potuit ſcificari. Itē Aug.ad Dardanū. Illa ſcificatio q̄ efficimur ſinguli tēpla dī ñ ē niſi renatoz:qđ ñ niſi nati hoīes eſſe pñt. Sz poſſet dici.q̄ legit q̄ Jo.⁊ Jere.fuerunt ſcificati ī vtero añ q̄ eēnt nati. Conē quod Aug.obic̄ hꝫ mō.de hoīb⁹ inſtitutis inter materna uiſcera:vtrū exiſtimem⁹ eos aliquo ſā ctificatōis mō donari.et hꝫ ꝓpter Jo.⁊ Jere. tñ illa ſcificatio qua efficimur tēpla dei nō ē niſi renatoz:qđ ñ niſi nati hoīes eſſe pñt. Sz illa ſcificatio ē p receptionē grē.ga p receptionē grē efficimur tēpla dei.ḡ htā ẏgo ī vtero ñ potuit recipe grāz nec ſcificatiōez añ ſuā natītatē. Poſſet dici ad hꝫ q̄ duplex ē natītas.s.natītas ī vtero: et natiuitas ex vtero. Scificationē aūt añ natītatē i utero nemo pōt hēre. ꝑ añ natītatē ex vtero pōt. ga iā ē infuſa anima ī vtero carni. Et ita dr̄ de xp̄o Mat.i. Qđ ī ea natū ē de ſpū ſcō eſt

Coñ opponit Aug.hꝫ mō. Huic natītati q̄ .ſ.ē ī utero iā accedit z⁹ natītas q̄ ē ex vtero ḡ iā ñ erit z⁹ natītas illa p quā renaſci dicimur:ꝑ tertia. Dñs aūt cū hinc loquēt inquit Niſi qs renatus fuerit denuo ꝛc.cā ꝙputans ꝑmā natītatē q̄ fit mr̄e pariēte ñ ocipiēte: q̄ fit ex ea:ñ q̄ fit ī ea.ḡ renaſci dr̄ reſpectu natiuitatis ex utero:q̄ ē mr̄e pariēte:⁊ ñ reſpectu natītatis ī vtero. Itē iā dicēt z⁹ natiuitas:quā dñs vocat ſecūdā. ḡ cū ñ poſſit aliqs ſcificari añ q̄ renaſci:ñ pōt aliqs ſcificari ī utero. Itē ſi hō regnari ī vtero pōt p grāz:cū reſtat illi adhuc naſci:renaſcif añ q̄ naſcat. qđ fieri nullo mō pōt. ḡ nec ſcificari pōt p grāz ſpūs añ q̄ naſcat. ga ſcificari ñ ē niſi renaſci. ḡ ẏgo ñ potuit ſcificari ī utero. Itē obic̄ Aug.de ſcificatōe Jere.dicēs.Illa ſcificatio pōt ñ incōueniēter ꝑ⁹ p⁹deſtinationē intelligi.ſic filios dei appellat euāgeliū nōdū renatos.ꝑ ꝑdeſtinatos ſolū: cū dr̄ Jo.xi.Xp̄s erat moꝛitur⁹ vt filios dei ogregaret ī vnū.hic vocat filios dei ꝑ⁹ ꝑdeſtinationē ſolū.ſ.nōdū regnatos.ḡ ſilr̄ ī illa ſcificatōe ꝺueniēter pōt itelligi. Nō ē igit̄ inſtātia de Jere. q̄ poſſit fieri ſcificatio ātē natītatē ex vtero. Itē Hiero. Nō credas mihi qđ dixero tibi:niſi traxero de nouo ul veteri teſtō.Sz de ſcificatōe utrgīs ī vtero nihil ſueniē nec ī nouo nec ī veteri teſtō.ḡ ñ dz credi fuiſſe ſcificata ī utero. Ad oppoſitū. Ber.ī epla ad canonicos lugd. Lego dē Jeremia ꝓpſq̄ exiret de vulua ſcificat⁹ fit.et de Jo.bap. ñ ſec⁹ ſentio:q deū ī vtero ſenſit. Itez Jere.i. dixit dñs iere. Priuſq̄ exires de vētre ſcificaui te.Hlo. Joēs etiā ſcificat⁹ fuit ī vtero:et ſp̄m.ſ.accepit. Itē Luce.i.vbi dixit Helyſabet ad Mariam.Ut aūt facta ē vox ſalutatōis tue ī aurib⁹ meis exultauit infans ī gaudio ī utero meo.dicit glo.Ambroſit.Nō ꝓpus mr̄ ē repleta ſpū.ſ.q̄ fili⁹.ꝑ fili⁹ repler⁹ replet et mr̄ez: et apparet qđ angel⁹ dixerat. q̄ ſpū.ſ. replebit adhuc ex utero mr̄is ſue. Ex bis ḡ patz q̄ Joēs fuit ſcificat⁹ ī utero:et ſilr̄ iere. Ex bis ſic arguit.B. Qđ pauca mortaliū oſtat eē collata ū:fas certe ñ ē tāte ẏgini fuiſſe negatū. Sz oſtat aliis collata eē grāz ſcificatōis ī utero ſic Jo.⁊ Jere. ḡ ſcificatio ī vtero fuit collata ẏgini.ḡ mr̄ dñi pculdubio ꝓpus fuit ſacta q̄ nata. Itē Ber. Nō fallit oīo ſcā ecclia celebrās ſcāz ei⁹ natītatē dicē.Sz ſtatui ī pctō ñ debe gaudiū nec ſolēnitas ꝑ luct⁹.ḡ cum natītati btē ẏgis debeat gaudium ⁊ ſolēnitas:pz q̄ ci⁹ natītas fuit ſca.ḡ htā ẏgo ꝓius fuit ſca q̄ nata.ga ſi eſſet nata ī pctō potius eēt flendū de ſua natītate q̄ gaudendū.

Itē Anſel.ī li.ō oceptu ẏginali. Decebat vt illi⁹ hoīs oceptio ō mr̄e puriſſima fieret ea puritate: qua maioꝛ ſb deo negt intelligi Et ponit rōnē h⁹.Cui de⁹ pr̄ vnicū filiū:quē de corde ſuo genuit equalē ſibi ita dare diſponebat:vt nālr̄ eēt vn⁹ eidēq̄ cois dei p⁹ſ ⁊ ẏgis fili⁹.et quā ſbalr̄ fili⁹ ſibi mr̄ez facere eligebat:et de qua ſpūs ſcūſ opatur⁹ erat:ut ō illa ocipeꝛ ⁊ naſcēr̄ ille: de q̄ ipe ꝓcedebat et p hꝫ decebat vt illi⁹ hoīs.s.xp̄i oceptio ō matre puriſſima fier̄:qua puritate nulla maioꝛ poſſit itelligi ſb deo.Sz ſi ñ eēt purificata ⁊ ſcificata ī vtero:intelligēt maioꝛ puritas ī iobe ⁊ iere.q̄ ī ẏgie. Si ḡ ī illis ñ pōt intelligi maioꝛ puritas q̄ ī ẏgine:relinq̄t q̄ ꝓius fuit htā ẏgo ſcificata q̄ nata. Solo. Cōcedēdū ē q̄ gloſa ẏgo añ ſuā natītatez p⁹ifuſionē aīe ī ſuo coꝛpe fuit ſcificata ī utero mr̄is ſue.et ocedēdū etiā q̄ maioꝛi dono grē fuit ditata q̄ aliqs alī⁹. Ad rōes aūt Aug.dō.q̄ ē regnatio q̄ ē p grāz ſacr̄oꝛ. et hꝫ ē ſm legē coēz.ē alia q̄ ē p grām ſpūs.ſ. et hec ē ꝑ⁹ legē ꝓnatā.ga ſic dic̄ Aug. De⁹ nō alligauit ẏtutē ſuā ſacr̄is.Uñ quāuis dederit ẏtutē ſacr̄is ⁊ potētiaz ſcificādi:nihilominꝰ pōt ipe iuſtificare p grām ſpūs.ſ. ſine ſuſceptōe ſacr̄i. unde ſine ſacro poteſt dare

grām.dō.q̄ Aug.logt̄ de regnatione ul ſanctificatione:q̄ ē ꝑ⁹ legē coēm:et ñ ꝑ⁹ legem ꝓnatā.qđ pz ga illa ſcificatio qua ſinguli efficimur tēpla dei ꝛc. et p hꝫ q̄ dic̄ ſinguli: ſigt q̄ illa ſcificatio ptinet ad oēs. et vult dicer̄ q̄ illa ſcificatio: q̄ ptinet ad oēs:nō pōt eſſe niſi fuerit hō nat⁹.ga hꝫ ē p grāz baptiſmatis ⁊ null⁹ pōt baptizari in vtero.Et ſilr̄ cū dic̄ Aug.de hoīb⁹ oſtitutis ꝛc.vult diſtinguere q̄ ē ſcificatio ꝓnata:et coīs.et ñ vult dicere q̄ Jo.⁊ Jere. nō fuerīt ī vtero ſcificati ſcificatione ꝓnata.ꝑ q̄ ñ fuerūt ſcificati ī utero ſcificatōe coī:q̄ ē ꝑ⁹ legē coēz p ſuſceptionē ſacr̄i. vñ cū dic̄.illa ſcificatio qua ſinguli ꝛc. Et cū dic̄.vtrū extimem⁹ eos ꝛc.vlt dicē q̄ ſcificatio ptinēs ad oēs ñ pōt eſſe niſi hoīs nati:ga ē p ſacr̄a. Sz illa q̄ ē p grāz ꝓgatiue ſpūs.ſ.pōt eē ī vtero.Et ſilr̄ illa ẏba accipit.niſi qs renat⁹ fuerit denuo ꝛc. intelligit de regnatōe uel ſcificatōe:q̄ ē ꝑ⁹ legē coēz q̄ ē p ſacr̄m baptiſmat.qđ pz p illd qđ legt ex aq̄ ⁊ ſpū.ſ.Sanctificatō aūt btē ẏgis Jo.et Jere.fuit ꝓgatiue p grāz ſpūs ſcī ⁊ p legē ꝓnatā:et maxie ſcificatio btē ẏginis. Ad alid qđ q̄ et ſi ſcificatio.b.ẏgis ī utero ñ legat expſſa.legit tñ ī ſcificatōe.ps.Scificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹.ga pfigurata fuit ī multi locis ī veteri ⁊ nouo teſtō.Silr̄ legit̄ ur ī rōe fidei ī veteri ⁊ nouo te.Nā legit̄ de Jo.⁊ Jere. q̄ ſcificati fuerint ī vtero. Sz qđ aliis ē oceſſuz:ñ ē tāte ẏgis negatū.et ita fides ē ⁊ rō fidei:ga credēdū ē: exq̄ illi fuerunt ſcificati ī vtero:q̄ ſilr̄ htā ẏgo et mlto fortiꝰ fuit ſanctificata in vtero.

Cōſequenter queri

tur a q̄ fuit ſcificata ī vtero. Ad qđ ſic. Nō ē dubiū qn htā ẏgo ī ꝓma ſcificatiōe fuerit ſcificata a culpa.qđ ē ḡ utrū ī p⁹ fuit ſcificata a fomite.Et oñdit q̄ ſic.B.Decuit reginā ẏginū abſq̄ oī pctō duc̄ vitā. Sz ſi poſt ꝓmā ſcificatōez remāſiſſet fomes:remāſiſſet inclinatio ad pctm̄ nccio.ga fomes ē inclinatiuus ad pctm̄ ad min⁹ veniale ineuitabilr̄. Si ḡ remāſiſſet fomes:nō poſſz vitā ducere abſq̄ oī pctō ad min⁹ veniali. ḡ p⁹ ꝓmā ſcificationē ñ remāſit fomes: ꝑ fuit ſcificata ab illo. Itē.B.Puto q̄ copioſioꝛ grā ſcificatōis ī ipſā deſcēdit:que ñ ſolū ei⁹ ſcificauit oꝛtū.ꝑ ab oī pctō deinceps cuſtodirz imunē

Cōt̄. Incōueniēs ē tēdēti ad ſūmā pfectionē remouē ꝓmotinū ad ẏtutē.Sz htā ẏgo debebat tendē ad ſūmā pfectionē.ḡ ab ea ñ debuit remoueri illō qđ ē ꝓmotiuū ad ẏtutē.Sz fomes ē ꝓmotiuū ad ẏtutē.ga ſic dicit Aug⁹.hac rōne remanet fomes ī nobis post baptiſmū.s.ad exercitiū ẏtut̄. Itē ſic hēt .i.Luce.Tuā aīaz ipſi⁹ ptrāſibit gladi⁹.Sup hꝫ dic̄ Dam.Doloꝛ ef quos ẏgo effugit pariēt hos ī xp̄i paſſione ſuſtinuit.Paſſio ḡ iſta ul gladi⁹ ptrāſiuit aīaz ẏgis ſic carnē xp̄i.Sed gladi⁹ ptrāſiēs aīaz magis penetrat q̄ pene trans coꝛp⁹ uel carnē.ḡ maioꝛē hēbat uirgo paſſionē uel doloꝛē q̄ ſi gladi⁹ ille penetr̄ſz carnē ei⁹.ḡ ẏgo būit pturbatōez ī aīa ex ſūmo doloꝛe.Sz pturbatio ē effet⁹ fomitis ad huc remanēt.ḡ p⁹ ꝓmā ſcificatiōez būit fomitē vel remāſit fomes ī aīaz ẏgis. Item Aug. ī qōnib⁹ no.⁊ ve.te.Luce.z. q̄ dic̄ Symeon ad Mariā.Tuā ipſi⁹ aīaz ptrāſibit gladi⁹ ꝛc.hꝫ vtiq̄ ſiguit:ga etiam Maria p quā geſtū ē miſterium incarnationis ſalnatoris ī morte oñi dubitaret.ñ tñ ī dubitatōe permanēt.Sic.n.aīaz ptrāſit gladi⁹:ſi dubitatō ñ pmaneat in cogitatōe.ſed pellat̄ ſupueniē te reformāte ſe pſtina ẏtute.Sed dubitatio circa fidē ꝓcedit ex vitio fomitis. Solo. dō.q̄ fomes reſpic̄ nām:et reſpic̄ pſonā. In p⁹ autē ſanctificatione ñ remouebat fomes a ẏgine inquātū reſpic̄ nām:ꝑ ī z⁹.ga ī z⁹ mū data fuit caro ei⁹ vt ē ꝓn⁹ ad carnē aliā.et hꝫ vt de ipſa carne ẏgis ſumēt caro ſine pec cato:q̄ ẏbo vniret. Fomes aūt ꝓut reſpicit pſonā duplicē hꝫ effectū:quoꝛ un⁹ ē ꝓnitas ad malū.z⁹ ē difficultas ad bonū. De p⁹ effectu hr̄ gñ.s. Proni ſunt ſenſus hoīs ad malū ab adoleſcentia ſua. De utroq; etiam dic̄ apls ad ro.7. Non.n.qđ uolo hꝫ ago bonū.hꝫ dic̄ ꝓpter difficultatē ad bonū.Sed qđ odio malū illd facio.hꝫ dic̄ ꝓpter ꝓnitatē ad malū. Forſitan ſic dicūt: nō oīo fomes extinguebat̄ ī p⁹ p grām p⁹ ſcificatiōis. ꝑ ſolum quātū dic̄ ꝓnitatē ad malū. In z⁹ ro quātū ad difficultatē ad bonū. vñ q̄tū ad hꝫ poſt ꝓmā ſcificationē nō poſſet peccare: ꝑ extinguēt̄ tota ꝓnitas:q̄ ē ad malū:tñ adhuc p⁹ illā remāſit difficultas ad bonū:z q̄ remota fuit ī z⁹ ſcificatōe. Credo tñ firmiter q̄ htā ẏgo ī p⁹ ſcificatōe quātū ad ſuā perſonā ita purgata fuit et a pctō et a fomite: ꝓut dicit ꝓnitatē ad malū ⁊ difficultatē ad bonū: q̄ nihil ī p⁹ ſua remāſit purgādū:ꝑ ſolū ī nā

Ad obm̄ ḡ dō. q̄ ē ꝓmotiuū ẏtut̄ duplr̄ ſic ꝓmotiuū ſanitat̄.Eſt.n. ꝓmotiuū ſanitat̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ī ſano et ī egro.et ñ ēidē ꝓmotiuū ſanitat.
ī vtroq; ga vnū ē ꝓmotiuū ſanitat ⁊ oſer
uatiuū ī ſano. ſ ī egro ñ:īmo ꝓuocaret ma
iorē egritudinē ī egro. Silr aqua ē ꝓmotiuū
ſanitatis in egro. ſed non ī ſano. ſ poti⁹ ꝓ
moueret egritudinē ī eo. Silr ē ꝓmotiuum
vtutis ī nā ſana ⁊ ī nā egra. Fomes g̃ in nā
lapſa ⁊ egra ꝓ ꝓtm̄ ē ꝓmotiuū ad vtutes ꝓ
accidēs:ſ ñ ī nā ſana. vñ ſi Adā ñ peccaſſ;
aliquo mō fomes ñ eēt ꝓmotiuū ad vtutē:ſ
ꝓtī ꝓuocatiuū ē. Eſt igit fomes ꝓmotiu⁹
vtutis ī nā lapſa ſoluz ī pfectis:ga in aliis ñ
mouet fomes vtutē:ſ ī pfectis:ga reſiſtūt ⁊
abſtinēt a ꝓtō:ad qō inclinat eos fomes. et
hec ē vt⁹ maxima. et iō vr fomes ꝓmouē in
eis vtutē. vnde ī Paulo b̄ modo ꝓuocauit
vtutē. ga dolebat de ſtimulo carnis. vñ dic̄
.z. Cor. ix. Dat⁹ ē mihi ſtimul⁹ carnis ꝛc. hoc
.n. ꝓuocabat ipm̄ ad humilitatē. ſ ſi reuela
tionū vīnaz magnitudo ñ extollēt ipm̄: nec
ex eis ſupbiret. ſ teneret ī tāta humilitate:
quāta fuit humilitas vgīs: qm̄ angel⁹ ānūci
anit ei ⁊ reuelauit ſecreta dei. vñ ipſa dixit
Quia reſpexit humilitatē ancille ſue. Credo
ſi ita eēt ī Paulo: nō dicēm⁹ q̄ ſtimul⁹ vel fo
mes eēt mā humilitat ī ipſo: īmo ꝓditiuū
Sz ga ī ipo eēt paſſio elatiōis niſi eēt fomes
Jō vr fomes ꝓuocatiuū humilitatis ī ipſo
Jn nā g̃ ſana fomes ñ ē ꝓuocatiuū vtut. Cū
g̃ btā vgo p ſpālissimā grām ſcīficatiōis to
ta fuit facta ſana ī p⁹ ſcīficatōe: ī ea ñ ꝓmo
ueret vtutē. Ad aliud dō q̄ in vgine fuit
dolor de paſſiōe filii ſui ſ⁹ ptē inferiorē aīe
.s. ſ⁹ ſenſualitatē. et etiā ſ⁹ ptē inferiorem
rōnis: ñ tñ tāt⁹ quāt⁹ ī filio. Sz ſ⁹ ſupiorem
ptē qua ipſa conſiderauit fructū paſſiōis. s. re
dēptionē nr̄az que fuit ſūmū gaudiū: ga ip̄z
fructū maxime deſiderabat. et ideo maxime
gaudebat. Tal g̃ dolor ñ oriebaf ex fomite:
nec ex ꝓtō: ſ ex nāli pietate ⁊ ſenſualitate.
Quia dolor q̄ ꝓuenit ex fomite cātur ex in
ordinatōe viriū: qua aīa pturbaf vt minus
videat vez ⁊ bonū. q dolor ñ fuit ī btā vgine.
Ad illud Aug. dō. q̄ oria ē inter ſpm
⁊ aīaz: q̄lis inter rōnē ⁊ ſenſualitatē. Rō g̃
ſe tenz ex pte ſp̄s. ſenſualitas ex pte aīe. Nō
dixit aūt Aug. q̄ dubitatio ptrāſiret ſpm̄: ſ
aīaz: b̄ ē ſenſualitatis nāz. Nūq̄ aūt rōnalez
ptē vgīs dubitatio infidelitatis tetigit. ga
ī fide nūq̄ dubitauit. īmo diſcipul⁹ ñ credē
tib⁹ ī paſſiōe ſola in fide ſtetit. Jntelligēda
aūt ē hec dubitatio pietat⁹ nālis: ñ heſitatio
infidelitatis. Uel p̄t dici q̄ fuit dubitatio
admiratōis: q̄ ſolet qñq̄ here ortū ex conſide
ratōe rei ſtupēde. Dubebaf. n. btā vgo ſtu
pore admiratōis cū audēt filiū ſuū: q̄ firmi
ter credidit deū talr patiētē. e⁹ modi conſide
rationē ſolet aſſociare quedā dubitatio vt
poſſz cogitar̄. ē ne iſte fili⁹ me⁹ q̄ ſic pati uidō

c **Conſequenter** q̄rit⁹ de ſā
ctificatōe btē vgīs ī ceptu ſaluato
ris. et ī hūc modū. ꝓ⁰ an nccia fuerit ſcīfi
catio z⁹. z⁰ a quo fuerit ſcīficata. ȝ⁰ per
quid fuerit ſanctificata.

Ad primum procedi

tur ſic. Prima ſcīficatio: quā būit btā vgo in
vtero abſtulit oēz culpā ab ea. Abſtulit etiā
fomitē ptī. Relinq̄t igit q̄ p⁹ ꝓmā ſcīfica
tionē nihil remāſit ī uirgine purificandū. g̃
ñ fuit alia ſcīficatio nccia. ga ītilis eēt. Q̄
ſcīficata ⁊ purificata fuerit a culpa originali
⁊ a fomite p̄z p. B. dicētē. Copioſioz grā ſcīfi
catōis ī ipſaz deſcēdit: q̄ ñ ſolū ei⁹ ortū ſcī
ficauit. ſ ab oī peccato deinceps cuſtodiuit
īmunē. g̃ ñ indigebat alia ſcīficatiōe. Jtē
ē ſcīficatio coīs: q̄ ē p ſacrm̄. et eſt ſcīficatio
ſpālis: q̄ ē p grāz ſpūs. ſ. et hec fuit ī Joh. ⁊
Jere. et ſpālissima fuit ī btā vgine: ⁊ p grāz
ſpālissimā. Hoc. n. opz dicē cū copioſioz fue
rit. Maioz g̃ ē grā ſcīficatōis ī uirgine q̄ in
aliis. et grā ſcīficatōis ſpālis q̄ grā ſcīfica
tōis coīs. Sed grā ſcīficatōis coīs remouet
culpā: remanet tñ fomes ⁊ ꝓnitas ad peccā
dū: ſicut p̄z ī baptiz at; et b̄ cū quadā ineuita
bilitate peccādi. Plus g̃ daf de uirtute ſcīfi
catiōi ſpāli. g̃ ipſa remouet culpā originalē
⁊ fomitē vel ꝓnitatē ad peccādū: ſ ñ ꝓnita
tē ad quodlibet ptm̄: ſ ad ptm̄ mortale: ſic̄
credif fuiſſe ī Jo. ⁊ Jere. Sz grā ſcīficatiōis
ī uirgine abūdat vlr iſtas. g̃ btā virgo ita
ſcīficata fuit ī vtero: vt remouēt culpa ori
ginalis ⁊ fomes ſiue ꝓnitas ad culpā ñ ſolū
mortalē: ſ etiā venialem. g̃ nihil remāſit ī ea
purgādū. Ad opp⁹. ſic b̄r oi. z. tertii libri
Jn ſa z in ſcō z atteſtationē. Caro aſſumpta
a verbo ꝑfus ptō obnoxia fuit: ſic reliq̄ vgīs
caro. ſ ſp̄s. ſ. opatōe ita mūdata ut ab oī cō
tagiōe ptī īmunis vniref verbo. Maria q̄
ſp̄s. ſ. ī ea p̄ueniēs a ptō p̄fus mūdauit et a
fomite ptī etiā liberauit. g̃ dicebat z⁹ pur
gatōe ī ceptōe filii ſui. Jtē dic̄ Hugo
catholice veritatis diffinitio ē. q̄ filiꝰ dei de

carne obnoxia ptī carnē aſſumpſit liberatā
a ptō: et tūc liberata qñ mūdata. et tūc mū
data qñ aſſumpta. g̃ caro vginis añ filii ſui
ceptōez fuit īmūda ⁊ indigēs purgatione
Jtē ſic b̄r a Jo. Dam. ī z⁹. li. p⁹ ſenſuz btē
vgīs ſp̄s. ſ. ſupuenit ī ipſā ſ⁹ vbū dñi: q̄ dī
xit angel⁹ purgās ipſā. g̃ adhuc erat aliqua
labes in ipa p⁹ ꝓmā ſcīficatōez purgāda.
Solo. dō. q̄ caro btē vgīs duplicem būit
ordinē. unū. ſ. ad ſuā btāz aīaz. et ſic conſidera
tur ī ſe ñ p ordinē ad aliā carnē. aliū būit
ordinē ad nāz ſ⁹ quā ipſa poterat eſſe ꝓn⁹
alteri⁹ carnis p gnationē. s. q̄ ex ipſa poſſet
alia caro deſcīdi p gnatōez: ſicut ē de carne
boīs: ga p̄t ī ſe conſiderari nl inquātū ē ꝓn⁹
ad aliā carnē: q̄ p̄t ab ipa deſcīdi p gnatio
nē. Loquēdo g̃ de carne vgīs vtroq; mō dō
ē q̄ ipa fuit ſcīficata. ſ ī p⁹ ſcīficatione fuit
caro ei⁹ ſcīficata: ſ ⁹ q̄ conſideraī ſe ī ordinē
ad ſuā aīaz. s. ſ⁹ q̄ ē caro ſingularis p⁹. Un
quātū ad ꝓmā ſcīficata ē ī p⁹ ſcīficatōe.

Jn z⁹ bo ſcīficatōe fuit ſcīficata inquātū
potuit eē ꝓn⁹ ad carnē aliā. et ſic fuit ſcīfi
cata inquātū reſpiciebat nāz. et b̄ vt de ipa
accipef caro vniēda vbo ſine ptō. ga ſ⁹ illā
duplicē ordinē vel conſideratōez carnis nr̄e
ē duplex imperitas. Quia igit ſolū quātuz
ad ſe ipſaz fuit ſcīficata ī p⁹ ſcīficatiōe. Jō
nccia fuit z⁹. et illa p⁹ ſcīficatio remouit ab
ea oē q̄d poterat eē inclinatiuū ad peccatuz
⁊ ad mot⁹ carnales: q̄ ſerpunt ī carne velut
ſerpētes: et tāta fuit illa ſcīficatio vt etiam
extēdēt ad alios: et q̄ extīguēt oēz ocupīaz
carnalē ī alio. et ꝓpter b̄ vr cedr⁹ eccli. z4. et
q̄i cedr⁹ ꝛc. Quia ſic cedr⁹ interfic ſerpētes
odore ſuo. ita ſcīficatio ei⁹ irradiabat ī aliis
et ī eis extinguebat oēs mot⁹ ocupīe carna
les ī carne ſerpētes. Et ſilr opaf mirre eccl.
z4. Ego ſic mirra electa ꝛc. ga ſic mirra inter
ficit omes: ita ei⁹ ſcītas interficiebat omes. ī.
ocupīas carnales. vñ etiā dicunt infideles.
Cum Maria pulcherrima fuerit: a nullo tñ
vn⁹ potuit cōcupiſci. et b̄ erat ga vtus ſue
caſtitatī ⁊ ſcītat⁹ extīguebat oēm motū car
nalē ī aliis aſpicientib⁹ ipſaz. et hāc p̄:ogati
uā būit p oīb⁹ ſcīficat⁹ et vgīb⁹. ga ſcītas ea
rū ñ extinguebat mot⁹ nec ocupīas ī aliis:
nec trāſīdebaf ad alios. Sic p̄z ad qd ſcīfi
catio z⁹ fuit nccia. ga p ꝓmam erat ſcīficata
pleniſſime ī ſe q̄tū ad p̄ſonā. p ſecundā fuit
ſcīficata vt poterat eē p nāz ꝓn⁹ ad carnez
aliā p deciſionē a carne ſua. Ad ꝓmā aūt
rōnez dō. q̄ fomes corrūpit p̄ſonā: et corrū
pit nāz. Jnquātū aūt corrūpit p̄ſonā: ſic fuit
extīct⁹ fomes ī p⁹ ſcīficatōe. Sz ñ inquātuz
corrūpit nām. et ꝓpter b̄ nccia fuit ſcīficatō
z⁹ ī qua rollēt fomes inquātū corrūpit nām
Et ī illa ſcīficatōe exceſſit Jo. ⁊ Jere. ga ma
gis ⁊ copioſi⁹ ſcīficat⁹ ī ſe q̄ alii. Jlli etiā alio
mō ñ erāt ſcīficati q̄ ī ſe ipſis.

c **Conſequenter** q̄rit⁹ a q̄
ſcīficata fuerit. Et q̄runt tria. ꝓ⁹
vtrū ſcīficata fuerit a culpa ī ceptiōe filii
dei. z⁰ vtrū a potētia peccādi. ȝ⁰ vtrū
a reatu carentie viſionis.

Ad primum

ſic obr̄. Q̄ auferr̄ ref pcm̄ ab ipa p
iſtā ſcīficatiōez p̄z Luce. i. Sp̄s. ſ. ſupueniet ī
te z̄. Glo. dic̄. Supueniēs ſp̄s. ſ. ī vginē mētē
ipſi⁹ ab oī ſorde vitioz caſtificauit. Sz ñ fuit
facta z⁹ ſāctificatio. g̃ z⁹ ſcīficatio abſtulit a
btā vgine ſordes vitioz. g̃ ⁊ ptm̄. Item
Aug. ī li. de pfectōe iuſticie boīs eē ſine ptō
de ſolo vnigenito ī hac vita ē dictū. Jtez
Aug. ī eodē. Apls cū miſtros eligēt ordina
dos nō ait. Si q̄s ſine ptō ē: q̄ inueniri nō
p̄t. Sz ait. ſi q̄s ſine crimine eſt. q̄ inueniri
p̄t. Ex his vr q̄ btā vgo etiā p⁹ ceptōem
ñ fuerit ſine ptō. Conr̄. B. Decuit reginā
vgīnū abſq; oī ptō duce vitaz. et logf poſt
ꝓmā ſcīficatōez. g̃ añ ſcdam ſcīficatōez erat
īmunis a ptō. g̃ z⁹ ſcīficatio nullū abſtulit
ptm̄ ab ipa. Jtē Aug. ī li. ō baptiſmo par
uuloz. Sola medicina parere nr̄o vulneri
potuit: q̄ ñ ex ptī vulnere germen pie ꝓlis
emiſit. Sz ipa emiſit pia ꝓle ex carne. Relin
qf igit q̄ ī carne ñ erat vuln⁹ ptī. g̃ ñ fuit
z⁹ ſcīficata a ptō: cū ñ bēret ptm̄. Item
Aug⁹. Jnde ſcim⁹: q̄ grē ſit plus collatū ad
vincēdū ex oī parte ptm̄: q̄ ocipe ⁊ parere
meruit: quē oſtat nullū būiſſe ptm̄ hac ex
cepta oēs ſcī dñt. i. Jo. i. Si dixerim⁹ q̄ ptm̄
ñ bēm⁹ nos ipos ſeducim⁹ ꝛc. R⁰ ſ⁹ quoſ
dam dō diſtinguēdo. q̄ ptm̄ aliq̄n dr̄ pena
ptī. Ro. 8. De ptō dānauit ptā ī carne. Alñ
dr̄ ptm̄ fomes ptī ſ⁹ q̄ dr̄ Ro. 7. Sz q̄ nolo
facio illō. nō opor illō: ſ q̄ hītat ī me ptm̄
Et itez. ptm̄ occōne ꝓmādatū ꝛc. Aliq̄n vo
dr̄ ptm̄ reat⁹ ipſi⁹ ptī. Ro. 6. Qui mortuus
ē ptō iuſtificat⁹ ē a ptō. Sc̄om b̄ rñdēdū
ē. ſi ptm̄ dicaf pena ptī dō ē. q̄ caro vginis
añ ceptiōem filii fuit obnoxia ptō: et forte
p⁹ ceptōez. et dico obnoxietatē et nccitatē

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad sustinēdū penam pctī sic corpales ncēita
tes ⁊ mortē. Si ro pctm vicat reat⁹ pctī:quē
reatū btūs Anſ. vic carentiā debite iusticie
siue maculā. Hoc mō nec caro ipius nec aīa
fuit obnoxia pctō a statu p⁹ scificatōis. Si ro
pctm vicat fomes pctī vō. q fomes vuplr cō
sideraf vel opaf. ad pſonā vel ad nām. ſm
q viciat pſonā:ñ fuit obnoxia pctō p⁹pā sā
ctificationē. ſ⁹ q opaf ad nām ñ fuit obno
xia pctō p⁹ secūdā. Sed alr pōt dici:⁊ forte
meli⁹ q differt pctm ⁊ vitiū. Nā pctm dicit
culpā. vitiū ro ñ dic culpaz:ſ illud qō segf
ex culpa. s. penā. Nō vult ğ glo. supdicta di
cere q tūc fuerit liberata a pctō p illā scīfi
catione secundā:cū ñ bēret pctm:ſ fuit libe
rata a sordib⁹ uitioz. i. ab illis difficultatib⁹
quas bēbat ad tendēdū i bonū: q difficulta
tes dicūf corruptiones potētiaz aīe siue vi
tia potētiaz:ga sunt obambulatōes eaz. et
ab his sordib⁹ fuit liberata: ita vt sine diffi
cultate pmpta fuit ad oē bonū discernēdū. Est etiā alr vō. Suppōito
q fuerit scificata i p⁹scificatōe ab illis diffi
cultatib⁹:qm or res tūc fieri cum ignorscit.
Sensus ğ illi⁹ glo. vel auctoritat ē sps. s. zc. ca
stificauit. i. castā oñdit. s. qñ cepit filiū suū
ga aliqua alia res nō ita bñ pbaret istā casti
ficatōez sic ceptio filii dei. Nō vult ğ dicē.
q pus ñ esset castificata a sorde vitioz. ſ q
tūc castitas ei⁹ manifesti⁹ appuit:qñ filium
suū cepit.

Cōsequenter queri

tur vtrū fuerit scificata btā ẋgo a potētia
peccādi. et oñdit q ñ. Tripler. n. distinguit
stat⁹. s. stat⁹ innocētie. stat⁹ nē lapse. ⁊ status
glorie. In statu innocētie ē potētia ad pec
cādū ⁊ ad ñ peccādū. In statu nē lapse ē ne
cessitas ad peccādū. In statu glie ñ ē poten
tia peccādi. In duplici ğ statu ē potētia pec
cādi. i solo autem statu glorie nō est poten
tia peccādi. Si ğ glīosa ẋgo p⁹ secūdā scīfi
catiōez i ceptōe filii sui ñ erat adhuc i sta
tu glie:pz q adhuc bēbat potētiā peccandi
vel ad peccādū. q i z⁹ scificatōe ñ fuit abla
ta potētia peccādi ab ea. Itez apls ad ro.
.8. Stipēdia pctī mors. Sz i btā ẋgine remā
sit potētia moriēdi p⁹ secūdā scificatiōez. ğ
⁊ potētia peccādi. Cōr Aug. i li. de grā ⁊
nā dic. In de scim⁹ q ei grē pl⁹fit collatū ad
vicēdū ex o pte pctm: q cipe ⁊ parere po
tuit:quē ostat nullū būisse pctm. Si ğ ex ple
nitudine grē data ē marie ptās ad uicēdu
ex oi pte pctm: et ſ i ceptōe filii. ğ i ipsa ñ
remāsit potētia ad peccādū. Itē duplex ē
pctm. s. uenīale ⁊ mortale. Silr ē potētia ad
peccādō mortalr ⁊ uenialr. Sz mīma grā au
fert pctm mortale. vñ mīma grā nō cpatif
secū mortale. grā ro pfecta aufert pctm ve
niale:nec ipm vllo mō secū patif. vñ cū pfe
cta grā nō pōt morari pctm mortale:nec ali
qō veniale. ğ cū pfectissima grā ñ remane
bit potētia ad peccādū. Si ğ postq ẋgo ce
pit filiū in ipsa fuit sūma plenitudo grē. vñ
dixit angelus. Ave grā plena. ğ z⁹ scificatio
ei⁹ abstulit potētiā ad peccādū. ga ñ potuit
remanē cū grā pfectissima. Solo vō. q sic
i angelis cfirmatis p⁹ suā cfirmatōez ñ re
māsit potētia ad peccādū. ita i gliosa ẋgine
p⁹ scificationē illā quā būit i ceptione filii
sui nō remāsit potētia ad peccādū. ga abla
ta fuit p sāctificatōez illā quā būit: cū dixit
angel⁹ Luce. i. Ave grā plena. vñ plenitudo
grē fuit grā cfirmatōis i bonū. Sz nōndu
q potētia li. ar. vno mō cideraf ꝓut se bēt
indifferēter ad peccādū ⁊ ñ peccādū. Et ſ
mō cideraf q̄ indisposita ad ſ vel ad illō
Alio mō cideraf cū disposītōe ad peccādū
Tertio mō cū disposītōe ad ñ peccādū. 4°
mō cū nccitate ad peccandū. 5°mō cū nccī
tate ad ñ peccādū. Cōsideraf potētia liberi
arbitrii vt indisposita ⁊ vt disposita ⁊ vt
nccitas sic potētia mē pōt cideraī ꝓut nō
ē disposita ad aliquā formā:ſ indifferēter se
bēt ad oēs. Alio mō ꝓut ē disposita ad ali q̄
formā. 3° mō ꝓut ē nccitas ad aliquā formā
Et tūc ñ pōt ee sine illa. p⁹ mō fuit potentia
liberi arbitrii ī Adā i statu innocētie. s. ñ dis
posita:ſ indifferēter se bñs ad peccādū vel
nō peccādū. vñ eccli. ıç. dī. Reliqt eū dñs i
manu cilii sui. i. i li. ar. ptāte. Dan⁹. n. ibi di
cit ptātē li. ar. In regñatis p sacz baptismi
est potentia li. ar. cū disposītōe ad peccādū
ga ab ipsis ñ auferf fomes q ē disposītio in
clinās ad peccādū. In nō regñatis ē potētia
li. ar. cū nccitate ad peccādū. vñ fomes i illī
ñ solū ē vt disposītio ad peccādū. ſ vt q̄dā
nccitas. In sāctificati ē potētia disposita ad
ñ peccādū:sicut i Jo. ⁊ Jere. i btā virgine p
grām sāctificatōis ultime q̄ maxime supabū
dat oīb⁹ aliis sāctificatōib⁹:ga ē p plenitudi
nē grē:ē potētia li. ar. Nccitas ad ñ peccan
dū:et sic p⁹ illā scificatiōez ñ būit potētiam
peccādi. vñ Aug. Cum de peccatis agit: de
Maria nullā volo fieri mētionē. Ad p^m
aūt obm vō. q ñ posse peccare ñ solū ptinz
ad statū gloie:ſ etiā ad statū pfecte grē: sic
ē i scō boe pseuerāte finalr q mouit cū pse
uerātia i bonū: nō bēt potētiā peccādi. s. in
vltimo instāti. tñ nō ē i statu glie:ſ ē i sta
tu plene grē. ga pseuerantia ē finalis status
plene grē. Cū ğ btā ẋgo p⁹ scificatōez sc̄oz
eēt in statu plene grē. vñ dixit angel⁹. Ave
grā plena. pz q ñ būit potētiā ad peccādū.

Ad aliud vō. q ex corruptiōe originali ē
aliq̄d qō ē pure p culpa. Quidā pure pena
quidā mediū:sic fomes:q ē i nobis dispositio ad peccādū. dico ğ q i ẋgine ñ remāsit
culpa p⁹ secūdā sāctificatōez: nec dispositio
ad clpā. s. fomes. ſ solū illō: qō ē pure pena
. s. q ipsa fuit mortalis p⁹ secūdā scificatōez
et bāc etiā penā accepit filī⁹ ci⁹ xps uolūtarie
vñ ga pure pena ista ñ fuit ordinās ad clpā
ſ ad maiorē gliā sup Job. 4. Est pena ordi
nās ad clpā ⁊ ad gliā. ⁊ ita ñ remāsit i ea pe
na ꝓut ad culpā:ſ ꝓut ad maiorē gliā. Apls
autez loqf i ñ scificati i qb⁹ fomes remanet,

Cōsequenter queri

tur vtrū i btā ẋgine p⁹ secūdā scificatiōem
remāsit reat⁹. s. carētie visiōis. et vr q ñ. ga
originali pctō debef carētia visiōis dei. Sed
ab ipa ẋgine remotū fuit pctm originale:cū
sequela sua i z⁹ scificatōe. ğ p⁹illā ñ remāsit
i ea reat⁹ carētie visiōis dei. Cōr. posito
q xps ñ morīef:adhuc ñ remouēf rumphea
sine intercluſio ad btām visionē. ğ si btā ẋgo
morīef añq̄ xps eēt passus:intercluſio inter
ipsā ⁊ btāz uisionē eēt. ğ ñ euolaret ad gliā
ğ i ipsa remāsit reat⁹ illi⁹ p⁹ secūdā scificati
onē. Solo vō q sic duo sunt q̄ phibēt vi
sionē. s. defect⁹ visus vt cecitas:⁊ defect⁹ lu
minis. silr sunt duo que phibent visionē dei
eternā. ꝓuās visionē: ⁊ phibēs lumē. Uisio
nē ꝓuās fuit culpa originalis i singulis pso
nis. Prohibēs aūt lumē fuit ipsa rūphea q ē
ex reatu nē būane generali manēs ſnīa. Pri
mū phibet visionē eternā i hītu. z^m i actu i
ñ circūcisis. ğ fuit carētia visiōis ⁊ quātum
ad defectū visus ⁊ quātū ad defectū luis:q
tpe circūcisiōis ñ fuerūt circūcisi. In circū
cisis aūt sic i Abraā ⁊ scis p⁹ fuit carētia
visionis quātū ad defectū luis reat⁹ vz būa
ne nē:q designaf p rūpheā:q solū potuit re
moueri p passionē xpi. In ẋgine ğ p grāz da
tā i scificatōe remouebaf gcgd debebat re
moueri:qō erat ptinēs ad cecitatē p^e:ſ ñ qō
ptinebat ad reatū n^e. ex quo ē defect⁹ luis. iō
q btā ẋgo ñ euolaret añ passionē si morīēf.
ſ ñ fac defect⁹ ex pte ipsi⁹ videtis. Sz ga sci
ficatio ñ remouet tenebrā n^e. s. rūpheā:q̄ est
pbibēs exteri⁹. qō solū tollif p passionē xpi.

Consequenter querif

de quē fuerit
btā ẋgo scificata. Et dic archāgel⁹ Gabriel
Luce. i. Sps. s. supueniet i te. ⁊ v. al. ob. ti. uñ
Jo. dam. Sps. s. supueniēs i eā purgauit eā.

Itē dic Hugo. q i corde ei⁹ amor sps sci
singulariter ardebat. iō i carne ipsius amor
spūs. s. mirabilia faciebat. s. i creat⁹. Scifica
uit ğ eā sps. s. Contr. Uidef q p creaturā
fuit sāctificata. s. p angelū q uenit ad ipsam
ga sic dic Dionysi⁹: triplex ē act⁹ angeli. s. pfi
cere. illuīare purgare. Ad illuīatōez segf
purgatio. uñ ñ illuīat qn purget. Sz angel⁹
Gabriel missus ad Mariā i pfaz illuīauit. ga
ẋgo recepit lumē cognitōis ab angelo. cum
ipse dixit. Sps. s. supueniet i te zc. ğ Gabriel
angel⁹ purgauit ipsā. ğ purgata fuit p ange
lū. Solo vō. q duplex ē purgatio. Quedā
ē purgatio a pctō ⁊ seīla pctī:⁊ ſ solū fit p
vtutē increatā:et ē soli⁹ dei. 43. Isa. Ego sum
ipse q deleo inigtates ꝓpter me. Et ad he. i.
purgatōez pctoz facies. Silr purgatio seq̄
le pctī ē a solo deo. et ſ^m ſ purgata fuit btā
ẋgo effectiue p sps scm. Est alia purgatio
q ē quātū ad defectū cognitōis. s. qñ purga
tur intellect⁹ ab eo qō nescit. Et talis purga
tio bz fieri p angelos. ga oēs angeli sūt ma
nifestatores: vt dic Dio⁹. et i ſ q manifestā
tes sunt purgatores. Hac purgatōe q ē ab
ignorātia fuit btā ẋgo purgata p angelum
qñ purgauit eā ab ignorātia: qua nescīebat
quō ciper filiū dei: cū dicēt. quō fiet istud.
qm uir ñ cognosco. Et dixit angel⁹. Spirit⁹
sanctus superueniet in te zc.

Cōsequenter

querīf de san
ctitate cepti
onis ex pare cepti. circa qō querif de carne
xpi utrū añ ceptionē fuerit obnoxia pctō.
Et ſ^m ſ mouef qō: utrū xps decimat⁹ sit in
Abraā sic dic apls de leui ad he. 7. cum dec
matio debēt rōne pctī. Ad ſ obr ſ mō.
Illa decimatio aut fuit ſ^m carnē. aut ſz aīaz
Nō ſ^m aīaz. qm Leui i Abraā ñ fuit ſm aīaz
ğ ſm carnē. Sz tā xps q Leui fuit i Abraaz
ſm carnē indistincte. ğ tā xps q Leui fuit de
cimat⁹. Nulla. n. erat dria carnis Abrae ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

carnē Leui: ⁊ ad carnē xp̄i. Itē ga oēs fuim⁹ ī lūbis Ade. qñ peccauit: oēs peccauim⁹ ī Adā. g̃ pari rōe, ga oēs leuite fuerūt ī lumbis Abrae: oēs decimati fūt ī Abraā. g̃ parī rōe xp̄s: cū fuerit ī lumbis Abrae: decimat⁹ ē in Abraā. Itē tota caro btē ꝟgīs fuit in lumbis Abrae decimata. g̃ q̄lz ei⁹ pars. Sed caro xp̄i fuit pars. g̃ fuit decimata. Item tota massa humani generis fuit corrupta in adaz ⁊ indigēs curatōe. Sz caro xp̄i fuit de massa humani generis. g̃ indiguit curatiōe g̃ ⁊ decimatione: ga sic dic̄ Aug. decimabaf qđ curabaf. Itē xp̄s fuit circūcisus ⁊ altari oblat⁹: lz ñ būerit pc̄m originale: quare ñ silr̄ decimat⁹. Conr̄ ē auctoritas apli ad heb. 7. vbi pbat q̄ sacerdotiū xp̄i: qđ ē fm ordinē Melchisedech: mai⁹ ē sacerdotio Leui ga Leui decimat⁹ fuit: qñ abraam decimas dedit Melch. Sñ. i4. ⁊ dic̄ apls: q̄ dignior ē g accipit decimas: q̄ g dat. g̃ Melch. fuit dignior abraā. Itē dignior ē g bñdic̄: q̄ g bñdicit. Sz Melch. bñdixit abrae. sic dr̄ gñ i4. et tori posteritati. g̃ dignior fuit tota posteritate Abrae. g̃ ⁊ dignior Leui. g̃ ē dign⁹ sacerdotiū xp̄i: qđ ē fm ordinē Melch. sacerdotio leuitico. Relingf igit̄ q̄ xp̄s ñ ē decimat⁹ ī abraā sic̄ Leui. Itē decimatio dabatur rōne culpe originalis: p quā erat amissa decima dragma q̄ fuerat pdita Luce. ic. s. genus humanū. Si g̃ culpa originalis nullū respectū hz ad carnē xp̄i: nullo mō pōt dici decimata. Itē obr̄ otra rōnē apli: quia ñ vr̄ valē: quēadmodū ñ valet si dñs papa est in lumbis patris sui: et pr̄ su⁹ det decimas alicui sacerdoti: ꝟ ꝓpter hoc sacerdos sit dignior dño papa. g̃ pari rōne ñ segf q̄ leui sit dignior Melch. Itē dic̄ Aug. Qđ decimabaf curabaf. Sz null⁹ fuit curat⁹ ī abraā: ga tam abraā q̄z sua posteritas detrahebat ad limbū vsq; ad xp̄m. g̃ null⁹ decimabatur in abraā. g̃ nec leui. Itē si oblo decimaz tūc diminuebat ocupīaz. g̃ ⁊ mō dz diminuere Si g̃ mō ñ diminuit: nec tūc. g̃ nihil profuit eē decimatū quo ad remediū originalis.

Itē erāt ne oēs bñdicti ī Abraam: sic decimati. eadē. n. vr̄ rō. Preterea cū ī bñdictione ⁊ decimatiōe Melch. diminuēf originale ocupīa. Sz ꝟ ñ erat nisi ꝓpter collatōez grē grā aūt ñ ē nisi ī aīa. g̃ cū aīa ñ sit ex duce: nihil ē dictu leui bñdicz fuisse ī abraā. Nulle g̃ fūt rōes apli. R⁹ fm opīonē q̄ūdā: quā ponit Aug. de scō vic. ī li. de sacrīs, Quidā putant carnē illā q̄ accepta ē a ꝟbo ab initō ī p̄ parēte: qñ tota massa p pc̄m ē corrupta: a ꝛtagione corruptōis pcti ⁊ munē fuisse custoditā. Aiūt. n. q̄ illa ps n⁹ sb pcto eē ñ debuit: p quā ipa humana nā a pcto liberāda fuit. Ad ꝓbandā q̄ extimatiōez suā adducūt rōnē apli: q cū nouum sacerdotiū veteri pferēdū asserēt. Melch. g typū xp̄i aut noui sacerdotii vicē gerebat: ab abraā decimas accepisse oñdit. Quō aūt Leui: qui fm carnē ī lumbis patris tūc fuit: decimat⁹ est et xp̄s q fm carnē ibidē fuit decimat⁹ nō ē. nullā cām posse inueniri putār: nisi ga caro Leui cū culpa ibi fuit. Caro ꝟbo xp̄i sine culpa fuit. sic nāq; Leui ī lumbis abrae decimatus ē. ga nām ⁊ culpā ibi būit. et ga nām ⁊ culpam inde acceptur⁹ fuit. xp̄s aūt decimatus ñ ē ꝓpterea q̄ inde solū nām acceptur⁹ erat ⁊ clpā ibi ñ būit. Sz ga caro leui ⁊ caro xp̄i ī abraā ñ erat actu fm potētia: ꝓpterea nō vr̄ aliqua rō dici ut dicaf caro a pcto a p̄ncipio fuisse custodita. Propter hoc dō fm gl. ad he. 7. Q̄ duo sunt ī scīe. copulāta sba. ⁊ inuisibilis rō. Jō eē ī lūbis abrae dr̄ duplr̄ mālr̄. s. fm copulātā sbaz. ⁊ fm inuisibilē rōnē: q̄ qdē ē rō ꝓpagationis cū libidine. Omnes g̃ ꝓter xp̄m fuerūt in lumbis abrae vtroq; mō. xp̄s aūt tñmō mālr̄: ga copulāta sbaz de carne btē ꝟgīs sumpsit. Rō aūt ocepcōis ñ a viri li scīe: fm desup venit. Et iō oēs ꝓter xp̄m decimari debuerūt. ga erant obligati: ñ tm̄ ga ibi erāt mālr̄. fm ga ibi erant fm scīalē rōnez. Et p hoc p; solo ad obm̄ p̄. Ad 2m ꝟbo dō. q̄ caro xp̄i eē ī lūbis dr̄ duob⁹ modis. fm actū: et fm potētiā. fm actū nec caro Leui nec caro Xp̄i fuit ī lumbis abrae. Itē fm potētiam duplr̄. aut vñ fieri possit. aut uñ fiat. sic dic̄ Aug. Qm̄ ī costa erat vñ posset fieri mālr̄: fm ñ bñ fieret. Uñ posset fieri dic̄ mālē cāz. vñ fiat dic̄ actiuā seu formalē. Scom hoc g̃ dō. q̄ cereri boues a Xp̄o fuerūt ī lumbis abrae in potētia fm vtrūq; modū. xp̄s ꝟbo ñ nisi fm Obligari aūt pcto ē eo q̄ sunt in lumbis fm potētiā actiuā q̄ debeF solu scīali rōne: q̄ fm legē carnalis ocupīe oēs gnāt. et ideo decimabiles. Ad 3m qđ obr̄ de carne ꝟgīs dō q̄ refert dicē carnē ī abraā fm q̄ ē ī potētia ad carnē ꝟgīs. et fm q̄ ē ī potētia ad carnē xp̄i. Nā put ē ī potētia ad carnē ꝟgīs: sic ē educēda fm potētiā mālē ⁊ rōnē ꝓpagationis cū libidine. et iō decimabilis. Scōz ꝟbo q̄ ī potētia ad carnē xp̄i: sic solū ponit potētia mālis: q̄ educēda ē ī actu p opatōez sps. s. et iō ñ decimabil'. tota g̃ caro ꝟginis erat decimabil'. fm ñ tota caro ꝟginis vt ī potētia ad carnē xp̄i. Eod mō rñdef ad q̄rtū qđ obr̄ q̄ tota massa būani generis fuit corrupta ī Adā. Ad 5m qđ obr̄ de circūcisiōe dō. q̄ ñ ē sile de circūcisiōe ⁊ decimatōe. ga decimatio fiebat rōne n⁹: ñ rōne p⁹. Nō. n. ī lumbis Abrae decimabāf boes ī actu exītes. Circūcisio ꝟbo ⁊ oblatio fiebāt rōne p⁹: nec fuit rō circūcisiōis xp̄i ꝓpter se vel ꝓpter culpā originalē: fm ꝓpter nos. et ad oñdēdū penalitatē assumptā. Ad illō aūt qđ obr̄ dr̄ rōnez apli dō. q̄ rō pcedit suppōsita ppositione q̄ abraā fuit dignior oī sua posteritate: et hāc suppōit iuxf opōm iudeoz. Sequit igit̄ hꝫ suppōsito. q̄ si abraā ē dignior Melch. ī q̄ figuraf sacerdotiū xp̄i. et abraā ē dignior Leui ⁊ sua posteritate. g̃ Melch. est dignior Leui ⁊ sacerdotiū ei⁹: et ita sacerdotiū xp̄i. Ad illō qđ obr̄ fm auctoritatē Aug. Nō decimabaf nisi qđ curabaf. fm quosdā exponit. decimabaf. i. ad reddēdā decimā obligabaf. qđ curabaf. i. qđ curatōe indigebat. Sed alr̄ ⁊ melius exponit. decimabaf qđ curabaf. ga in oblone decima ꝛ abrae curatio originalis mobi p xp̄m significabaf. vñ sigtio curationis erat ī oblone abrae. fm effect⁹ erat p fidē xp̄i. et iō ñ pcedit obiectio. Ad illō qđ obic̄ q̄ oblatio decimaꝛ diminuebat ocupīam. dō q̄ hꝫ ñ erat ex ꝟtute sua: fm ex ꝟtute grē fidei offerētiū. vñ ñ erat eis alligata grā sic mō ī sacro baptismi alligaf grā p xp̄m: cui⁹ ꝟtute originalis ocupīa minuit. tñ sigtio diminutionis ocupīe originalis erat ī decima: sic dic̄ Hugo de scō Uic. In lege nāli primo data sunt sacra. decimatōes. sacrificia. ⁊ oblones vt ī decimatione pcōz remissio. in sacrificiis mortificatio. in oblone boni opis exibitio sigref. Sz obscura fuit sigtio ī sacro decimationis: vbi hō de bis q̄ possidebat ptē obtulit. vt ad hūc modū qđ erat impfectiōis sibi tribuēt. qđ ad bonitatē spectat: deo ī putarz et hꝫ sibi voluerūt. 9. ptes retēte. ga nouenari⁹ signū imperfectionis ē a denario pfecto deficiens. Ad vltimū dō fm Aug. q̄ oīa creata fuerūt fm materiā vel fm similitudinē Silr̄ dō q̄ sunt filii abrae fm carnē. et sunt filii abrae fm fidē. Illi sūt filii fm mām. Isti sunt fm similitudinē: ga imitatores fidei abrae Bñdictio igit̄ erat oīuz in abraā: q erāt filii eius p fidē. i. imitatores fidei ei⁹. vñ ad ro.

xi. Nō. n. qui fm carnem sunt filii dei. fm qui filii pmissionis extiman⁹ in semine ꝛc. Itē ro. 4. Signū accepit circūcisiōis vt pater sit oīum credētiū: nō his qui sunt ex circūcisione: fm his q̄ sectanf vestigia fidei patris nr̄i abrae. De decimatiōe aūt ñ ē sic. ga decimatio ē p̄signatio faciēde liberatōis p xp̄m: que quo ad sufficientiā respicit omnes: fm quo ad efficaciam: nō omnes: fm tm̄ electos. Nec g̃ est rō quare omnes decimabanf: nō omnes bñdicebāf. Et qđ obr̄ q̄ grā nō ē ex duce nec aīa dō. q̄ lz vna aīa ñ sit ab altera: nec grā trāffūdaf ab aīa ī aīaz: una tm̄ pōt hr̄e filitudinē. i. ex⁹ credēdi ab alia. et sic p; solo ad predicta.

Deinde querītur de pfectiōe dñici corpis. Ad qđ aug⁹ ī li. de fide ad Petrū. Firmissime tene et nullaten⁹ dubites nō carnē xp̄i sine dīnitate oceptā in vtero virgīs pusq̄ suscipere⁹a ꝟbo. fm ipz ꝟbū dñi sue carnis assumptione oceptū ipsāq; carnē ꝟbi assumptione oceptā. Si g̃ ipm ꝟbū assūpsit corpus pfectū ⁊ formatū totaliʳ. g̃ simul corpus fuit oceptū ⁊ formatū. Itē aug⁹. ī li. de trini. Non ex vtero virgīs pus caro ocepta ē: ⁊ postea deitas uenit in carnē: sed mox vt ꝟbū venit in vterū seruata ppriete nature ppe factū ē caro: ⁊ pfect⁹ hō ī veritate carnis ⁊ anime. Conr̄. aug⁹ sup Jo. .z. Soluite templum. et sbdit. 46. annis edificatū ē tēplū ꝛc. Dic numer⁹ pfectioni dñici corporis ouenit: quot dieb⁹ forma corporis humani pficit. ex quo arguit q̄ pus fuit cōcepta caro xp̄i ⁊ formata q̄ ꝟbo vnita: sic ē in aliis corporib⁹ que pus ocipiūt ⁊ formāt q̄ anime infundantur. R⁹. Non hoc dixit aug⁹. vt negaret quin caro illa esset ocepta simul ⁊ formata ⁊ assumpta. sed quia memboz⁹ distinctio in ipso mōento oceptiōis et vnionis adeo erat parua: vt humano visui vix posset sbici. Jn dieb⁹ aūt illis quos memorat est notabilis facta. Et nō q̄ dic̄ aug⁹. in li. 83. qōnū. De numero diez⁹ perfectionis corporis xp̄i oceptio humana sic dr̄ pcedere et perfici vt p̄mis sex dieb⁹ q̄i lactis bēant filitudinez. 9. dieb⁹ cuertic̄ in sanguinē. deinde. iz. dieb⁹ solidef. is. diebus formef vsq; ad pfecta membra. deinde vsq; ad tempus partus in magnitudine augeaf. 45. g̃ ⁊ uno addito: qđ sūmā significat fit ostumatio tēpli. Q̄ si multiplicef hic numerus per sex: q

Universidad de Deusto
Biblioteca

erat caput huius numeri fiunt. 200.7.76.i. nouem menses 7 sex dies: qui computantur ab octauo Cal. aprilis: quo die conceptus dns credit: usq; ad octauū Calen. ianuarii: quo die natus est. Non g̃ absurde. 46. annis fabricatum est templū: quod corp⁹ ei⁹ significabat ut quot ānī fuerūt ī fabricatione templi: tot dies fuerūt ī fabricatōe corpis dn̄ici. 7 sic p; q̄ dr̄ hic numer⁹ pfectōi dn̄ici corpis conuēit.

Inquisito de his

que pertinent ad conceptionē: ingrēdū est de natiuitate filii dei in hunc modum.

Primo an diuina natura sit nata. 2° an due sint natiuitates filii dei. 3° an possint dici duo filii. 4° vtrum xp̄s sit filius adoptiuus. Quinto utrū vnuocē dicat fili⁹ dei 7 fili⁹ x̄pi. Sexto ad maiorē declarationē querit de filiatione p̄ adoptionē.

Primo igitur dubitat utrū dīna natura sit nata de uirgine et videt q̄ sic. Idem est deus 7 dīna essentia. Cum g̃ vere dicit. deus est nat⁹ de virgine g̃ vere dicet. dīna natura ē nata de uirgine

Item dīna natura ē incarnata. Sz incarnatio ordinat ad generationē. g̃ dīna nā est genita. g̃ nata. Item Aug⁹ dicit expresse dīnā nām cipi 7 nasci de humana natura

Contr. Si dīna natura est nata de virgine. g̃ dīna natura est filia virginis. quod est abusio dicere. Itē omni cui conuenit eē natum conuenit esse ab alio. Si ergo dīne nature nullo modo conuenit esse ab alio: nec ei conuēit esse natā: cū ipsa sit ens nō ab alio. R° dō p̄o regula q̄ nulla dictio significās p̄prietatem psonalē creatz vel increatā conuenit diuine essentie. Inde est q̄ sicut dīne essentie nō conuenit esse genitā vel generari. ga nec ē p̄prietas filii: que ponit esse ab alio 7 increata: ita nō conuenit dīne essentie mitti vel nasci. quia in hoc q̄ dico mitti 7 nasci: intelligitur esse ab alio. quod nullo modo cōuenit diuine essentie. Ad p̄mū g̃ obiectū dō. q̄ nō est simile nec sequit. deus ē nat⁹. g̃ dīna essentia est nata: quāuis hoc nomē de⁹ 7 diuina essentia significēt idem. tn̄ alio modo: quia dīna essentia significat essentiā vt eēntiam. i. in absolutione ab omni relatione. Et ideo nō supponit psonam: nec ei conuenit p̄prietas personalis. Nec nomen ꝺo deus vt habētē illam essentiaz significat. et quia hoc conuenit persone hēre essentiā dīnam. ideo ꝺ nomen deus supponit personam: et ei conuēit p̄prietas personalis. quāuis g̃ dicat de⁹ nat⁹ nō tn̄ dicet essentia nata. Ad 2ᵐ dō q̄ n̄ sequit incarnatio ordinat ad generationē. g̃ cū dīna essentia sit incarnata est nata. naz incarnatio essētie n̄ est ordinata ad generationē essētie: sed ad generationē persone. et ideo n̄ sequit q̄ dīna essētia sit nata de virgine sed persona. Ad vltimū dō q̄ auctoritates debēt itelligi hoc modo: vt n̄ dicat natura cipi vel nasci: quātū est de se: ꝺ hoc rōne persone. uñ sensus est. natura eterna n̄ posset cipi vel nasci ꝛc. Ꝺ ē ille q̄ ē natura diuina. s. filius n̄ posset cipi sine susceptōe veritatis humane nature.

Consequenter queritan sint due nativitates filii dei. Et arguit sic. Nūc eternitatis 7 nūc tēporis n̄ faciūt numez: quia eternitas cum tempore est. g̃ nec faciūt bis. g̃ cum x̄ps filius dei nat⁹ sit ī tpe. x̄ps fili⁹ dei natus ī eternitate: n̄ ē dicere q̄ sit bis natus. Itez bis dic numez 7 interruptionē tēpoz. g̃ 7 discōtinuationē 7 distātia. Si g̃ non potest poni distātia entis ī eternitate 7 entis ī tēpore: cum simul sint: n̄ erit dicē bis natum x̄pm p̄pter eternam natiuitatē 7 temporalē

R° hec dictio bis dupliciter dicit. Oñ q̄ enim significat numerū tempoz. qñ q̄ ordinem aliquoz se hītium ꝺm p̄us 7 posterius Secūdū p̄mū modū hec dictio bis ponit interruptōez tpum vel vicissitudinē. et iō ꝺm hūc modū n̄ esset dicere x̄pm bis genitum. Secūdū autem modū aliū ē dicere x̄pz bis genitum. quia per hoc notat ordo generationis temporalis ad eternā. et quia eternitas p̄or est tempore 7 n̄ temp⁹. ideo rōe natinitatis eterne 7 tpalis est dicere bis natum x̄pm 7 bis genitum.

Consequenter que

ritur an xp̄us possit dici duo filii. et videt q̄ sic. Quia cum filiū esse dicat rōe natīrat; et due sūt natītates x̄pi. g̃ xp̄us est duo filii

Item alia est sbstātia de qua genitus est fili⁹ x̄pi. alia de qua genitus est fili⁹ dei. g̃ duo erūt filii: exquo sbstātialiter sūt due generatōes. Item gñans dr̄ ad genitū. Si g̃ sunt duo gñantes 7 duo geniti. g̃ 7 duo filii

Itē psona ꝺsequit nām. g̃ si plures nature sūt ī x̄po: 7 plures erūt p⁹. ga multiplicato ꝑdi multiplicabit quod ꝺsequens ē ad illō

Si g̃ ē generatio ꝺm plures naturas necesse est plures psonas ee genitas. g̃ duo geniti psonaliter. ergo x̄p̄us ē duo geniti psonalr

Itē sicut se habz quātū ad unitatē 7 pluralitatē vniuersale ad singulare. sic se habz natura ad rem nature. Si g̃ pluriū vniuersaliū n̄ ē vnum singulare vel particulare. g̃ nec plurium naturaz erit una res nature. g̃ nec vna psona. Sed x̄p̄us ē genitus quantū ad duas naturas. g̃ non est vna psona. g̃ est duo filii. R̄ñdeo dō. q̄ generatio n̄ soluz comparat ad natum: sed ad illud ex quo est gñatio. et ideo quāuis n̄ multiplicet natum tn̄ multiplicat generatio vel natītas ex pte eius: ex quo est gñatio. Et ideo n̄ sequit due gñatōes vel due natiuitates. g̃ duo filii vl duo nati: quēadmodū n̄ sequitur. due datōes g̃ duo data. cum dn̄s dat seruo aliquid ad tempus: et postmodū dat ei ad ꝑpetuitatē. sicut etiam n̄ segt. due factōes. ergo duo facta: sicut cum aliquis facit imaginē 7 postea deaurat eam: sed bn̄ sequēt. ergo factuz dupliciter. Et p̄ hoc patet rn̄sio ad p̄mū. Ad 2ᵐ dicēdū. q̄ n̄ segt. due sunt sbstātie: ex quibus ē gñatio. ergo duo filii. quia vnitas filiatōis n̄ ē respectu eius ex quo ē gñatio: ꝺ ei⁹ cuius ē. hoc est rōne q̄ generat. Et ga gñatio ista est unius ꝑsonalis sine persone. ideo una est filiatio 7 vnus ē filius. Ad tertiū dicēdū. q̄ n̄ segt. due gñantes. g̃ duo geniti Nam aliquid vnū 7 idem pōt referri duobus differētib⁹ ꝺm differētē habitudinē: nec ex hac relōe segt ip̄m esse duo. Ita vnus 7 idē filius se hz relatiue ad patrez p gñatōez dīnam: et ad matrem p gñatōem humanaz nec erit diuersa filiatio: ꝺ ē filiatio respectu diuersoz. Similr nec erit duo filii. quia filiatio dicit ꝑpetuatem siue relationē persone

Ad illud quod obr vltimo in duab⁹ rōnibus sicut ꝑus tactum est. quia ut dicit Boetius de duabus naturis. q̄ psona n̄ ē in accidētib⁹: ꝺ solum ī sbstātiis: et n̄ ī qbuscūq; ꝺ ī rōnabilibus. et n̄ ī qbuscūq; rōnabilibus ꝺ solū in diuiduis. Sed vlterius addenduz ē q̄ est quedam sbstātia indīdua p se hēns sbsistētiam. Quedam ꝺo est que nō habet p se sbsistētia sicut anima: hz sit sba rōnalis indiuidua: n̄ hēt p se sbsistētia: et ideo n̄ ē dicenda persona. Persona enim ꝺsequit naturā rōnalē indiuiduam p se existētē uel sbsistētē Hinc est q̄ cum humana natura ī x̄po n̄ habeat p se sbsistētia: n̄ hēbit eē psona: imo cū psona dicat sbstātia completa n̄ possibilem ad pfectionē digniorē: nullo modo dicet p⁹ ꝺm humanā naturā. Per hoc etiam patet solo. Nō enim ē vez q̄ psona sequat naturā quācq; ꝺ nām p se sbsistere. Preterea n̄ ē ꝛa comparatio. q̄ sicut vnū indīduum nō pōt eē diuersoz vniuersaliū: q̄ vna psona non possit eē pluriū naturaz: ga vniuersale dicē totū eē indīdui. natura ꝺo dic vt partē vel quasi ptē ipsius psone: sicut patet q̄ due nature sūt ī vna psona ī hoīe. s. anima 7 caro.

Sed si obicet. q̄ p se sbsistē pfectōis ē. Cū g̃ natura alioz hominū sit p se sbsistēs: n̄ autem natura humana ī x̄po videbit humana natura x̄pi eē imperfecta respectu naturarū alioz hominū. Dicēdum q̄ eē vnibile pfectioi vl forme digniori n̄ ē ipfectiōis: imo magis pfectōis vt patet: quia vis vegetabilis pfectioz ē ī sensibilib⁹: q̄ ī vegetabilibus et tn̄ ī vegetabilib⁹ ē p se. ī sensibilib⁹ ꝺo est ī vniōe 7 ordine ad formā digniorē. Similr vis sensibilis pfectioz ē ī hoīe ubi ē ī ordine ad rōnē: q̄ ī brutis ubi ē p se sbsistēs. Similr natura humana pfectioz ē ī x̄po: quia in unione ad diuinam naturam: q̄ ī aliis hoībus: ubi ē p se sbsistēs.

Consequenter que

ritur utrum x̄p̄us sit filius adoptiuus. Et videt q̄ sic. Hylari⁹ ī li. de trinitate. Potestatis dignitas nō amittit: dum carnis humanitas adoptat. g̃ x̄p̄us ꝺm q̄ homo ē filius adoptiuus. Itē Augustin⁹ de uocatōe sanctoz. Ea grā fit ab initio fidei homo quicūq; x̄pian⁹: qua grā ille homo fact⁹ est x̄p̄us Sz homo fit x̄pian⁹ p grām adoptiōis. g̃ ille homo fit x̄p̄us p grām adoptōis. ergo ē filius adoptiuus. Itē bn̄ ocedit. x̄p̄us ꝺm q̄ homo ē creatura. ergo filr x̄p̄us ꝺm q̄ homo ē filius adoptiuus. Cōtra. Phil. 2. Dn̄s Jhs ē ī gloria dī patris. ꝛc. Ilo. Inquātuz homo assumpsit nomē dī n̄ p grām adoptiōis: ꝺ p grām uniōis. s. ut n̄ sit adoptōe dus. ꝺ dus dus: cui flectit omne genu. Itē Ro. i. Qui ꝑdestinat⁹ ē filius dī ꝛc. Ambros⁹. Uolui reuolui scripturas: nūq; filium adoptiuū inueni. Itē Augustin⁹ ī ecclīasticis dogmatibus. Natus ē ꝺm ritatē nr̄ ex ꝺo dī filius: 7 ꝺm x̄itatē nr̄ ex hoīe hoīs filius ut x̄itas geniti n̄ adoptiōe. non appellatiōe: ꝺ ī utraq;

Universidad de Deusto
Biblioteca

natiuitate filii nomen nascẽdo haberet.

Rñdeo.cũ adoptio sit vt de nõ filio fiat filiꝰ,nõ est autẽ dicẽ.q xpũs ſm q homo fuerit ñ filius.ideo ſm q homo nõ potest dici filiꝰ adoptiuus. Ad auctoritatẽ Hyllarii q̃ dicẽ q carnis humanitas adoptaꝛ dicẽdũ q humanitas carnis potest accipi duplr.ſm ſpẽz omunẽ.aut ſm ſbſtãtiã ſingularẽ.nullo modo ẽ dicẽdum: q humanitas in xpõ adoptet ſm ſbam ſingularẽ. Secũdũ ꝺo ſpẽm omunẽ posset dici adoptari humanitas in xpõ.ſ hoc ñ respectu xpi:ſ respectu alioꝝ hominũ:qui cum xpõ omunẽ hñt humanitatẽ ut dicẽt humanitas adoptari ſm hũc sensũ quia que ñ hẽbat eẽ filii ī aliis:ī xpõ hẽt esse filii.Et ſm hũc modum humanitas siue homo de nõ filio ī aliis fit filiꝰ ī xpõ. Et ſm ꝶ oꝛ humanitas adoptari ī xpõ. Ad aliud dicẽdum. q ẽ grã creata informãs aĩam.et ẽ grã increata causans creatã.Quãdo g̃ dicẽ Aug⁹. Eadẽ grã qua homo fit xpian⁹ ⁊ homo factꝰ ẽ xpũs:intellr de grã increata: que est spũs sanctꝰ:qua sicut causa efficiẽte efficitur homo xpian⁹:et ille homo factus est xps Gratia ꝺo creata ñ eadẽ: qa illa in homine puro ẽ grã adoptionis. Jn xpõ ꝺo hoc grã unionis. Jtẽ ad tertiũ dicẽdũ.q adoptio ponit differẽtẽ statum humane nature. vnũ ī quo fit ñ filiꝰ.quod ñ ẽ innenire in xpõ ſm q homo.Creatura uero ñ ponit status differẽtiam:ſ solummõ esse de nihilo.quod ꝺuenit xpõ ſm q homo. Pretẽa creatura ponit cẽ post ñ eẽ.Adoptio ꝺo hñ eẽ post male eẽ.qꝺ nullo mõ ꝺuenit xpõ ſm q homo.

Consequenter que ritur vtrũ xpũs vnioce dicaꝛ filius dei ⁊ filius virgis. Et vꝝ q sic. Quia cum dicaꝛ filiꝰ hoꝭ ⁊ filiꝰ dei ſm rõnẽ generatõis nãl ex vtraq; parte ñ oꝛ equoce filiꝰ.ſ vnioce

Cõtra. Filiꝰ ꝺgis est p decisionez partis a ꝺgine. Filiꝰ ꝺo dei patris ẽ ñ p decisionẽ:ſ p totalitatẽ ipsiꝰ ſbſtãtie:quã accepit a patre ergo equoce oꝛ filiꝰ:nõ vnioce. Rñdeo. nõ oꝛ vnioce:nec equioce:ſ analogice.i.ſ ꝑus ⁊ posterius:quẽadmodũ bonitas de bono creato ⁊ increato. Jtem queriꝝ vtrum debeat dici filiꝰnã. Nã �, dicũt auctoritates sãctoꝝ: et cũ filiꝰ dicaꝛ filiatõe.deꝰ ꝺo dicꝝ deꝰ natura:que dina est. homo ꝺo oꝛ homo humana natura.Xpũs enim deitate oꝛ deꝰ humanitate homo.filiatõe filiꝰ. Nõ igit nã ẽ filiꝰ:ſ magis filiatõe. Jteꝝ cũ essentia sit idem quod nã:poterit ne dici filiꝰ essentia: sicut filius natura. Rñdeo ad ꝑmum ſm q dicit Magister in sentẽtiis.Aliter dicꝝ deꝰ natura.aliter filius natura. Cũ enim oꝛ deꝰ natura:ablatiuus est q̃ formalis.sicut si dicẽr deitate deꝰ. Cũ ꝺo oꝛ filiꝰ natura:non ẽ ablatiuus quasi formalis:ſ q̃ materiał sine ſbalis.vnde sensus ẽ filiꝰ natura.i.filius habẽs naturã. vñ licet dicaꝛ filius filiatione formaliter:nihilominꝰ ẽ deus natura. Ad aliud dicẽdum.q cũ dico essentia:dico deitatẽ absolute.cũ ꝺo dico naturã:dico deitatem cũ rõne generationis.s.filii.Natura.n. est essentia habẽs ꝺtutẽ ꝑducẽdi ex se simile proptẽa quãuis ꝺcedaꝛ filius natura:nõ tñ ꝺcedi debet filius essentia ī ablatiuo:cũ ꝑ ablatiuũ significeꝝ circũstãtia materialis.

c **Consequenter** que ritur ad maiozẽ declarationẽ de filiatõe p adoptionẽ ī hũc modũ. Primo vtrum ratio pnitatis sine filiatiõis dicat vnioce de nobis ⁊ filio dei. 2° vtrũ rõ qua oꝛ pr noster ꝺueniat patri tãtũ:aut toti trinitati

3° vtrũ xpũs ſm q homo sit filiꝰ trinitat sine filius adoptiõis. 4° vnde sit in nobis filiatio. Quinto vtrum ante incarnationem fuerit filiatio.

Ad primum sic obicitur Unũ uni opponiꝝ uno genere oppositõis. Si ergo alia est relatio qua xps oꝛ filiꝰ patris:et qua nos ꝺicimur filii patris.qa illa ẽ increata. ⁊ ista creata.ergo alia ẽ relatio qua oꝛ pater filii. et qua oꝛ pater noster. ergo hec paternitas alia est ab illa pnitate. Jtem Jo.20. Ascẽdo ad patrẽ meũ ⁊ patrẽ vestrum ꝛc.intell. Aliter oꝛ meum. aliter oꝛ vestrũ. Meũ oꝛ natura.vestrũ ꝺo grã.ergo alia ẽ rõ pnitatis ⁊ filiatiõis: qua oꝛ pater filii. ⁊ q̃ dicꝝ pater noster. Cõtra. Augustinꝰ ī libro de trinitate. Pater dicitur ꝑncipiũ filii quõ genuit eũ.et ꝑncipiũ spũs.s.quõ ꝺonũ eiꝰ est.et ꝑncipiũ creature quõ creauit eã.et tñ ꝓpter has rõnes ꝺuersas nõ multiplicaꝝ rõ ꝑncipii.ergo cũ oꝛ pater filii et pater creature: ñ multiplicabiꝝ rõ patris respectu filii ⁊ respectu creature rõnalis. Jtem Ephe.3. Flecto genua mea ante deum ⁊ patrẽ a quo oĩs paternitas ī celo ⁊ in terra noĩaꝝ. Ergo paternitas in celo ⁊ in terra ſm hoc non dicꝝ ſm rõnẽ diuersaz. Cũ g̃ paternitas ī celo sit qua oꝛ pater filii.paternitas ī terra qua oꝛ pater noster.g̃ nõ erit differens ratio:cũ oꝛ pater filii: ⁊ cuz oꝛ pater noster. Rñdeo sicut cũ oꝛ ꝑncipiuz respectu filii ⁊ respectu creature. rario ꝑncipii ex ꝑte eius quod est ꝑncipiũ nõ mutaꝝ:ſ ex parte illoꝝ ad que oꝛ ꝑncipium. vñ nõ est dicẽ plura ꝑncipia. Simili modo cum dicꝝ pater filii ⁊ pater noster: nõ ẽ differẽtia paternitatis ex parte eius qui oꝛ pater ſ⁹ rem:ſ tñ ſm modũ. Sz ex parte eoꝝ ad quos oꝛ pater.sicut cum oꝛ ꝑncipiũ filii oꝛ psonaliter. Cum vero dicꝝ ꝑncipium creature:oꝛ essentialiter. Similr cum oꝛ pater filii:oꝛ psonaliter.cũ oꝛ pater creature dicꝝ essentialiter. nec ẽ ibi differẽtia ſm rem: ſ tñ ſm modum. Ad illud g̃ quod ꝑmo obicit.q vnum nõ opponit multis correlatiue. ꝺõ q falsum est etiam ī inferioꝛib⁹.imo cũ vnus est pater multoꝝ:vnũ opponit multis correlatiue.Dicẽdũ ergo est q nõ multiplicaꝝ relatio in patre ſm essentiam:cũ oꝛ. deꝰ ẽ pater filii: ⁊ cum oꝛ est pr noster.ſ solum est ibi differẽs modꝰ:quãuis multiplicẽ in his que sunt ab eo. Ad illꝺ quod dicꝝ Augustinꝰ super Job. Aliter dicꝝ meum:aliter vestrum ꝛc.ꝺõ.q grã ⁊ nã nõ faciũt distinctionẽ ex parte illius a quo.ſ ex parte eoꝝ que sunt ab illo.

Consequenter querit vtꝛ ratio paternitatis respectu nostri ꝺueniat toti trinitati: ⁊ cum filius ſm rõnem nominis nõ dicat respectum ad posterius ſ ad ꝑius:⁊ similiter spũs inquãtũ spũs. nomẽ autẽ paternitatis dicat respectũ ad posterius. ergo nõ ꝺuenit filio q dicaꝝ pater noster: quẽadmodũ nec dicꝝ filiꝰ noster:quia filiatio dicit ī respectu ad ꝑus. pari rõne nec spũs scũs. Jtem abstractis personis ab essentia:adhuc remanet sũma bonitas p intellectũ quo ad nos. Sed sũma bonitas quo ad nos nõ oñdit nisi per impartitionẽ grẽ.g̃ adhuc intelligẽr impartitio grẽ.ergo ⁊ filiatio.Ex quo relinquitur q esse filium p grãm nõ depẽdet a patre ⁊ spũ sancto. Cõtra.Ipse filiꝰ dicit ī euangelio.Fili remittunt tibi peccata tua.ergo per ꝺsequens dicit se patrem. Jtem ad ephe. .4.Unꝰ deus.vnus dñs. vna fides. vnum baptisma. vnus deus pater omnium. Dicit glo. Pater omniũ oꝛ creatõe:ſ fidelium regẽnatione.Si g̃ creatio ⁊ regẽnatio ẽ coĩs effectus triũ psonaz.g̃ ⁊ pr̃nitas. Rñdeo dicendũ.q pr̃ nr̃ dicꝝ omuniter de trib⁹ psonis.ad filiatõez enim p grãm regrit q ſim⁹ ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ p grãm.Q; autẽ sim⁹ ī esse gr̃e hoc ptinet ad pr̃em. Q; ꝺo ad imaginẽ ad filiũ:qui est imago pr̃is. Q; aũt ad filitudinẽ ad spũm scũm q ẽ similitudo: p quã assimilamur deo. Pretẽa a pr̃e per filiũ regnamur. Ab vtroq; p spũm sanctum reformamur: ex qꝺ⁹ duob⁹ ẽ filiatio p adoptionẽ.Ex quo relingꝝ q ratio pr̃nitatis: q̃ oꝛ pr̃ noster ꝺueniꝝ toti trinitati. Ad illud quod ꝑmo obꝛ dicẽdũ.q nomẽ pr̃nitatis ꝺueniꝝ filio nõ eo oꝛ q filiꝰ:ſ eo q ꝑncipiũ grẽ redẽptionis.Similr spũs sanctꝰ non eo q oꝛ spũs.ſ eo q nobis est ī pignus eterne hereditatis. Unde Augꝰ. in libro de aĩa ⁊ spũ.filiũ dedit in preciũ redẽptõis.spũm scũm in ꝑuilegiũ adoptiõis. se deniq; totũ seruat hr̃ditatẽ adoptatis. Ad aliud ꝺõ q quãuis abstractis psonis intellr imptitio grẽ:nõ tñ ſm appropatã rõnẽ: vt grẽ adoptionis.ad grãm enim optionis ꝺcurrunt duo ī filiis Ade: qui nascuꝝ filii ire: sine filii ꝺyaboli. Primũ ẽ redẽptio a filiatõe ꝺyaboli. Secũdũ ẽ adoptatio ī filiatõem dei. Primũ p appropatõem fit a patre p filiũ. 2ᵐ ab vtroq; p spũm scũm. Unde Augꝰ.ī libro de aĩa ⁊ spũ. Pater tradidit filiũ:quo redimẽt seruos.misit spũm scũm:quo seruos adoptaret in filios.

Consequenter querit vtrum xpũs ſm q homo sit filius trinitatis.Et hec questio supra determinata est:vbi queritur quare xpũs nõ dicaꝝ filiꝰ spũs sancti.

Cõsequenter queri tur vnde sit filiatio. Nã ad ro.8.dicit. Ipse spũs reddit testimoniũ spũi nostro q filii ꝺi sum⁹.g̃ p spũm sumus filii adoptiõis. Jtẽ supra Augꝰ. Misit spũm scũm vt seruos adoptaret in filios. Jtem.8.Ro. Nõ accepistis spũm seruitutis ſ spũm adoptiõis:ī quo clamam⁹ abba pater.Glo. Timoꝛ castus qui bonus ẽ ⁊ pficiẽs nos geuerat filios. ergo p timorem efficimur filii. Jtem Jo.1. Dedit eis potestatem filios dei fieri biſ qui credũt

Universidad de Deusto
Biblioteca

in nō e eius. ergo p fidē efficimur filii. Itē
3° Joh. Quod natū est ex spū. 7 sequit. Nisi
qs renat⁹ fuerit ex aqua 7 spū sco. g̃ p sacra
mētū baptismi efficimur filii dei. ga p illud
regnamur. Itē. i. Jo. 3. Uidete qualē cari
tatē dedit nobis deus: vt filii dei nōemur.
7 simus. g̃ filii sumus p caritatem. Item
Aug. Ipsa humilitas facit nos nasci de spū
sancto. g̃ sumus filii p humilitatē. Item
Aug. Comptum est nos esse filios p adoptio
nē p illum qui ē fili⁹ p naturā. g̃ filii sumus
p filiū. Querit g̃ istoꝝ differētia. Rñdeo
adoptio respicit causam increatā: 7 causaz
creatam. Causa increata est trinitas vuplr.
per grām in pñti: 7 gloriam in futuro. Per
grām ꝺo hoc modo pater p filiū tollēs filia
tionē ꝺyaboli i redeptōe. 7 p spūm scūm cō
ferens filiationē dei. et hoc modo descēdit
dīna ad nos. Ad gliā ꝺo pater p spūm sā
ctum reducit nos ad ꝺformitatē filii: 7 fili⁹
reducit nos ad imaginem patris. Uñ Aug.
in libro de anima 7 spū. Spūs sanct⁹ pducit
essentiā ad xpūm: quam ipse sine macula 7
ruga tradet regnū deo 7 patri. Causa vero
creata determinat multipliciter ſm differē
tem ꝺsideratiōnē. Nā causa disponēs ē hu
militas. causa efficiēs est grā sacramenti. cā
pficiens respectu patris timoꝝ filialis. respe
ctu filii fides. respectu spūs sancti caritas.

Consequenter que

rit vtrū ante incarnationē fuerit filiatio p
adoptionē. Et cū dicat Joh. i. Q; post q̃ ꝺbū
caro factum est. dedit eis potestatē filios ꝺi
fieri bis ꝛc. videt q ante incarnatiōem non
fuerit filiatio p adoptionē. Itē dr in 3° li.
sent. ꝺi. 8. Nos dicimur filii adoptiui: ga cū
nati fuerim⁹ filii ire. ephe. 2. p grām facti su
mus filii dei. Cum g̃ in statu ĩnocētie ñ eēnt
filii ire. g̃ nec poterāt esse adoptiui filii. ergo
Adam ante peccatū nō fuit filius adoptio
nis. Cōtra. Ante incarnationē 7 ante pec
catū 7 p⁹ sancti erant filii. alr nō ptinēnt ad
hereditatē. Unde Isa. 63. Uere tu pater no
ster es: 7 Abraam nos nescivit. Aut ergo fi
lii naturales. aut adoptiui. aut solū filii per
creationē: sicut cetera. nō ꝑmo modo: nec 3°
solum. Relinquit g̃ q filii adoptiui. R°.
adoptio respicit vuplicē terminū. a quo: 7
ad quem. Quātū ad terminū a quo refert ĩ
statu ante peccatū 7 post peccatū. nam ĩ sta
tu post peccatum de filio ire fit fili⁹. Jn sta
tu vero ante peccatū nō de filio ire: ſ de nō
filio p grām fit fili⁹. vñ post peccatum ē cō
traria dispositio ad filiationē. Jn statu ĩno
centie negatio filiationis. Quātū ꝺo ad ter
minū ad quē refert ante incarnationē 7 p⁹.
Nā ante incarnationē ex fide incarnatōis
erat fi iatio ĩ potētia. nō ĩ effectu. q ē cū ꝺse
cutione hereditatis. Post incarnatōem ꝺo
7 passionē erat filiatio ĩ effectu cū ꝺsecutōe
hereditatis remota obligatōe p passionem.

Item refert adoptio ante peccatū: si non
esset incarnatio: et post peccatū post incar
nationē. Nā si nō eēt incarnatio eēt solū he
reditas in terra fluente mel. s. in dulcedine
dīnitatis tm. Per incarnationē ꝺo ē heredi
tas aucta ĩ terra fluente lac 7 mel. i. delecta
tionē dīnitatis 7 humanitatis assumpte in
vnitate psone filii dei. Uñ. s. ro. Heredes
quidem dei. coheredes autem xpi.

c **Consequenter** ing
redū est de grā xpi. hec enim questio
preambula est ad ceteras: que sunt de ptāte
scīa. uolūtate. 7 merito dñi saluatoris. Que
rēdū est g̃ generaliter. Primo an in xpo
sit ponēda grā que dr vniōis. 2° an ĩ xpo
ponēda sit grā ſm quā ē caput. 3° an ĩ xpo
ponenda sit grā absoluta vt ꝺsideraf vt q
dam homo singularis. Deinde in spāli ꝺ
istis gratiis querendū est.

Ad primum obicif sic. Jn xpo
est vnio dīnitatī
ad corpus. Si g̃ ipsum corp⁹ nō ē susceptiuū
grē. g̃ nō vnif corpus dīnitati: nec dīnitas
corpori p grām. Minoꝝ patet. s. q corpus ñ
sit susceptiuū grē. quia opposita nata sunt fi
eri circa idem. et quod nō ē susceptiuū grē
vnius oppositi: nō est susceptiuū alteri⁹. pec
catū ꝺo 7 grā sunt opposita. Sed corpus nō
est susceptiuū peccati. g̃ nec grē. nō g̃ ē aliq̃
grā que vniat corpus cū dīnitate. Ex hoc
vlterius arguit. quoniā simul ē rō vniendi
totā humanitatē dīnitati. Si g̃ corpus unit
dīnitati sine grā. g̃ humanitas vnit dīnī
tati sine grā. Ad illud potest dari rñsio
ſ^m Jo. Damaſ. q dīnitas vnit corpori medi
ante intellectu vel anima: et anima mediāte
grā. et ita cum aīa sit susceptiua grē: inde ē
q grā est uinculum illius vnionis. ga corp⁹
vnit aīe: 7 p ipsam aīam que est susceptiua

grē vnit dīnitati. Sz otra ꝺ obr ꝺ mō.
Jn triduo erat separata aīa a corpore xpi: 7
tñ corpus xpi vniebat dīnitati. g̃ nō vnie
bat p aīam. g̃ in triduo nō vniebat corpus
xpi dīnitati p grām: ſ idem est mod⁹ 7 fuit
vnicndi humanitatē cū dīnitate in ꝺceptōe
Jhu xpi: et semper. Cum g̃ in triduo nō fue
rit hec unio per grām. g̃ nec in eius ꝺceptōe

Item ponatur per impossibile q aīa ĩ tri
duo separetur a dīnitate. aut igit ꝓpter ꝺ
soluit vnio dīnitatis ad corpus. aut non. Si
nō g̃ si nō vnit corpus dīnitati p grām nisi
rōne anime. g̃ grā nō fuit mediū unionis in
triduo. g̃ illa unio que ē ĩ xpo nō fuit p grāz

Item potentioꝝ ē actus educens effectum
sine medio: q̃ cū medio. ga ex defectu actus
est q indiget medio ad pductionē sui opis.
Sed actus dīna est potentissima. g̃ semper p
ducit effectum suū sine medio. Cum g̃ eius
effectus fuerit incarnatio siue vnio humani
tatis ad dīnitatē in xpo. g̃ hec unio fuit sine
medio. g̃ grā non fuit mediū in illa vnione
et sic in xpo nō ē ponere grām uniōis. Ad
oppositū. Aug. Maioꝝ grā ñ potest cogitari
q̃ q fili⁹ boīs fit filius dei. Sed filius boīs ē
filius dei per vnionez. g̃ grā vnionis est in
xpo. Itē Aug. Quicquid ꝺuenit filio dei
p naturā ꝺuenit filio hominis p grām. Sed
hoc q ꝺueniat filio hominis: q̃ ꝺuenit filio
dei: nō ē ex alia grā: q̃ que unit filium boīs
filio dei. g̃ necesse ē ponē grām vniōis ĩ xpo.

Itē Jo. i. br q verbū caro factum ē plenū
grē 7 vitatis. g̃ ē grā vnionis vbi cū carne.

Item impossibile ē creaturā p naturā cre
ture ſblimari sup creaturā siue sup statum
creature. Sed vnio humanitatis ad dīnita
tē ē ſblimatio creature sup creaturā siue su
per statum creature: qua nō potest cogitari
maioꝝ. g̃ nō est aliquo modo per naturā hu
mane nature: q vniatur ad dīnitatez. ergo
ncce ē q sit p aliquid additū nature: quod
eleuet ipsum sup omnem naturā. Sed illud
est ꝺnū gratis datū. Constat ergo grā. Et
cū p illud fiat illa vnio: ncce est ponē grām
vnionis ĩ xpo. Solo dicēdū 7 ꝺcedēdū ē
q ĩ xpo sit grā vniōis humanitatis ad dīni
tatē. et rō huius ē: ga nō ē possibile ipsi cre
ature humane p ꝺnum ꝺditionis nature:
q eleuet 7 disponat ad dīnā vnionē. et ideo
necessaria est ei grā: que eleuet 7 disponat
ipsam ad unionē dīnam. hāc aūt grām dici
mus grām vniōis. Ad ꝑmum quod obr ĩ
otrariū q corpus ñ est susceptiuū grē. ꝺ
q susceptiuū grē dr duplr. s. p se 7 p aliud.
sicut ē susceptiuū peccati p se 7 p aliud. sola
rōnalis creatura ē susceptiua peccati p se: 7
grē p se. corpus ꝺo p accidēs siue p aliud. s.
p animam. ga tm anima ē pfectio corporis:
et corpus ē susceptiuū pfectionis ab anima.
Perfectio anime que est grā mediāte anima
suscipit a corpore: quēadmodū erit ĩ glia.
Gloria enim erit ĩ aīa: et aīa glificata pfici
et corp⁹. et inde erit in corpore gloria. similr
est de grā. ga anima est pfectio corporis. grā
vero est pfectio anime. et ideo mediante aīa
corporis est pfectio. Dicēdū igit q in xpo
sicut ipsa anima vniebatur dīnitati p grāz
vnionis: ita ipsum corpus p eādē grām vni
ebat diuinitati mediante anima. sicut dicit
Dama. q mediante intellectu vnit dīnitati

Ad illud qꝺ postea obr de triduo. et ad
illud qꝺ sequit ꝺ q in triduo vniebat di
uinitas corpori mediāte aīa: quāuis eēt etiā
separata a corpore. Nam aīa exquo vnit cor
pori reliquit ĩ corpore dispositōez que rema
net ĩ corpore: separata aīa ab ipo. et illa dis
positio est ipius aīe sicut effectus: Et ꝓpter
hoc quicquid fit per illam dispositiōem vel
mediāte illa fit mediante aīa sue cause ꝓxi
me. mediāte ꝺo illa dispositōe erat vnio di
uinitatis ad corpus in triduo. et iō dr q me
diāte aīa fuit vnio. ga mediāte dispositōe
derelicta ab aīa ĩ ipo corpore: p quam corp⁹
ad vnionē disponebat 7 tenebat ĩ vnione.
qꝺ manifestat sic. Aug. mouet qōnē de abor
tiuis fetib⁹ vtrū ptineāt ad resurrectionem
et dicit q ñ. ga ipsum puerperiū nōdū fuit
animatū. et ꝓpter hoc corp⁹ aboꝛtiuū nihil
sortit ab aīa. ga nōdū fuit vnitū aīe. et iꝺo
ex impssiōe aīe ñ sortit dispositiōez ad īcor
ruptōez 7 ppetuitatē. et ideo omnino resol
uit ĩ pstinā materiā. Corpus ꝺo Herodis p
tinet ad resurrectiōez: ſ ñ ad btām. ga corp⁹
eius unitum fuit aīe: que erat ſba īmortalis
7 ppetua: que tamē nullā habebat grāz nec
ꝺignitatē ad gliā p grāz. et īde ē q sortit
corp⁹ p dispositōez ad eē ppetuū: ſ ñ gliosū
et vnde itex anime Herodis. Ulterius ē
ĩ corpore btī Petri: ga fuit unitū corpus ei⁹
aīe que erat ſba ppetua 7 habēs grām ex q
erat ĩ eo ꝺignitas ad gloriā. et ideo ex eius
impssiōe sortit possibilitatē ad resurrectōez

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ ad cē ꝓpetuū ꝛ glouosū. Hz ḡ corpus Petri separata aīa Petri ab ipso possibilitatez ordinatā ad gloriā. Ulterius fuit ī corpe Jhu xpi:qa plus fuit in ipso q̄ ī aliis.quia ñ solū erat grā cois ī anima sua sicut in aliis animab⁹ sanctis. sicut ī anima Petri. immo ulterius ī sua beata aīa erat grā uniōis ad dīnitatē. Sicut ḡ ī corpore Petri p unionē ad ſbſtātiā ꝓpetuā:que erat eius anima habēs etiā grāz relinquebaꝭ potestas ī corpore Petri ad resurrectionē ad gloriā.Sodē mō in dño Jhu grā unionis qua beata eius aīa uniebaꝭ dīnitati:relinquebat ī corpore eius ab aīa sua que erat ꝓpetua ꝛ gratiosa omni plenitudine grē:possibilitatē ad eē ꝓpetuū ꝛ gloſum ꝛ ad dīnā unionē. Abstracta ꝛo aīa nō abstrahit impꝛessio que est ab anima ī corpore. Unde in corpore Jhu xpi manet dispositio ad dīnā unionē separata anima p quā dispositionē manet unio corpous ad dīnitatē.qa quelibet materia sortit ꝓpria tem ꝛ dispositionē sue forme. Et ita anima xpi separata a corpore ī triduo illud quod ex anima erat.s. impressio fuit medium:vel dispositio unionis corporis ad dīnitatē.

Ad aliud quod obr̄.q̄ potētior ē uirt⁹ .ẍ. dicēdū.q̄ grā unionis fit nccia in Xpo ad unionē dīnitatis. ꝛ humanitatis nō est de impotentia veritatis.ſ de impotentia humanitatis. qa ipsa ḃitas de se potentiā hz actiuam sufficiētē ad uniendū sibi humanitatē sine aliquo medio ꝛ aditorio. Sed ipsa humanitas impotentiā habet de se ad hoc: q̄ uniaꝭ dīnitati. Per ꝺditionē.n.nature impossibile est q̄ disponaꝭ ad unionē illā.quia optet q̄ in illa uniōe eleuetur supꝛa omnez naturam ꝛ creaturam.

Consequenter que

ritur an in xpo sit ponēda grā ſ⁹ quā est caput ecclie. Ad Ephe.i. Ipsum dedit caput super omnē ecclesiā: que est corp⁹ eius. et ſ̄ ſm humanā naturā. Si ḡ xpus est caput super omnē eccl'iam: ꝛ hoc habet ex dono patris.qa dicit.Ipsum dedit ꝛc. et istud donū ē grā.ergo ex gratia habz q̄ sit caput ecclie

Item Aug.ad Dardanū. In xpo habitat omnis plenitudo grē:sicut in capite: in quo sunt omnes sensus.ḡ ipse est velut caput ex grā dei.ḡ ī ipso ē grā ſ⁹ quā ē caput ecclie. Jtē Hugo de sancto Uic.in li. de sacramētis

diē.Sicut spūs hoīs mediāte capite ad mēbꝛa descēdit vivificāda:sic spūs sanctus per xpm venit ad xpianos:cui⁹ plenitudo q̄dez est ī capite. participatio ꝛo in membris.

Ad oppositū supponit hec ꝓpositio: que asserit a sanctis.Corruptio originalis tradūcta est p peccatū Ade.ꝛ p carnē traducit in nobis.quia enim caro est ex̄duce:ꝛ ex carne generat caro.ideo traducit de carne ī carnez p generationē.Hz grā nō traducit.quia aīa est ſbiectū grē.aīa ꝛo nō est ex̄duce.Uñ sicut nō traducitur aīa ab aīa:ita nec grā a grā.Sed cū corruptio originalis sit in carne sicut traducit caro ex carne:ita corruptio.

Ex his obr̄.Anime non sunt ex̄duce: īmo sunt diuise ꝛ distincte a deo create īmediate.iuxta illud ps.Qui finxit sigillatim corda eoꝝ.ḡ ab aīa xpi non traducit grā ad aīas nr̄as. ḡ nō pficiūt aīe ab ipsa grā aīe xpi.nō pōt ḡ aīa ipsi⁹ trāffundē grām nec īfluē ad aīas nr̄as.Hz alia rōne nō dr̄ caput:nisi quia sicut caput vitā ꝛ spūm trāffundit aliis mēbris: ita xpus grām membris suis: que sunt fideles anime.Cum ḡ hec nō possint esse: relinquit q̄ ī eo nō est grā ſm quam sit caput

Jtē Aug.Mens nulla interposita natura ab ipsa ꝑma ḃitate formaꝭ. Sed hec formatio nihil aliud est q̄ pfectio:que est grā ī aīa uel in mēte. ḡ ipa grā ē īmediate ī animab⁹ nostris ab ipsa prima ḃitate. Jtē nulli⁹ creature ē dare grām. quia sicut aīa īmediate ē a deo:ita eius perfectio: que est grā. ḡ grā nullo mediante est a deo.ḡ cum xps inquātum homo sit creatura: nō potest esse medium influētie grē dei ad nos. Sed alia rōne nō dr̄ habere grām ſm quam dr̄ caput eccle sie.ḡ nō est ī ipso ponēda grā ſm quā dicaꝭ esse caput ecclie. Solutio.dicēdū q̄ ī xpo ſ⁹ q̄ homo est ponē grām ſm quā est caput ecclesie. Ad illud intelligēdū notādū est q̄ influētia grē ē a deo sine medio: et p mediū sine medio.xpus ſ q̄ deus īmediate ē datoꝛ grē auctoritate ꝛ imꝛopꝛa rōe efficiētis. uñ Isa.43.dr̄.Ego sum ipse qui deleo iniq̄tates propter me. Per medium xpus ſm q̄ homo multis modis. Est enim mediū p modū fidei.p modū meriti.p modum desiderii:siue ordinis.p modū dispositionis. Per modū fidei ꝑut ipse ꝺsideraꝭ in fide. Fides enim que de xpo siue ꝺ ꝺo hoīe ē disponit īmediate animā ad grām.īmo impossibile fuit sīn

fiō illa aliquē gratum eē ꝺo. Uñ ꝓpter ℔ dicit pr̄ Mat.4. Hic ē filius meus dilcus in quo mihi bñ ꝺplacui.Glo.i.per ipz mihi alii placent. Aug⁹. Sine fide mediatoris nunq̄ aliquis placuit deo. Silr̄ p modū meriti: quia p passionē suam meruit a patre vt vareꝭ grā omnibus credentib⁹ in ipsz ꝛ amātibus ipsum ſm q̄ dr̄ Isa.53.Iniquitates eorū ipse portabit: ꝛ ideo dispartiam ei plurimos. Silr̄ per modū desiderii siue ordinis. quia omnib⁹ credētib⁹ ꝛ desiderātib⁹ grāz orat ꝛ desiderat ſm q̄ legit̄ ro.8. Deus qui iustificat:quis est q̄ ꝺdemnet? Jhs xpus qui sedet ad dexterā patris:qui ꝛ interpellat p nobis.Et.i.Jo.2⁰. Aduocatū habem⁹ apd patrē Jhm xpm iustū. ꝛ ipse ē ꝓpitiatio p peccatis nostris.Ipse.n.est mediū sicut aduocatus ꝛ orans p nobis:ut nobis detur grā.

Jtē per modū dispositiōis quātū ad nāz. quia tota natura humana ante incarnatōez erat digna odio ꝛ reꝓbatione ꝓpter pctm originale. Sed cū fuit natura humana assūpta a filio dei in vnitate psone disponebaꝭ rōne p̄destinatoꝛ ad grām dispositōe ꝛgruitatis siue dignitatis. Sicut ḡ p vnū hoīem fuit lapsa:ita p vnū hoīem deū.s.xpum per unionē cum dīnitate fuit dispsita ad iustificationē. Uñ ad ro.5.dr̄.Sicut p vnius delictū omnes hoēs ī ꝺdēnationē.sic ꝛ p unⁱ⁹ iusticiā oēs hoēs ī iustificationē iute.Quia dedec⁹ esset filio habēti humanā naturam: si ipsa tota perderet. Ad p̄mū in ꝛrariū dicēdū. q̄ peccatū traducit vno mō ꝛ grā alio modo. Peccatū enim traducit p naturā corruptionis.grā ꝺo p ſpm scūm.Sicut ḡ uidemus ꝛtinuationē ab Adam vsq̄ ad vltimū filiū Ade.et hāc ꝛtinuationē facit natura.et quia ipsa corrupta fuit in Adam. ideo corrupta ē in omnibus aliis.et ideo p ipsum traducit corruptio originalis in filiis Ade. Sic spūs scūs:p quē abundat grā in aīa xpi quātū ad omnē grē actū.In aliis sanctis ꝺsimilē grām infundit. et sicut vn⁹ est spūs capitis ꝛ mēbroꝝ viuificās caput ꝛ membra Sic idem spūs p quē ī nobis ē grā ꝛ in xpo. Et hoc est quod dicit Hugo in li⁰.de sacramentis.Sicut spūs hoīs mediāte capite ad membra descendit viuificāda.sic spūs sctūs p xpm uenit ad xpianos:cui⁹ plenitudo q̄dē est in capite:ꝛticipatio ꝛo ī mēbris.uñ spūs ille plenissime viuificat caput. cōsequenter

aliā membꝛa.et in capite sunt omnes sensus in membris ꝺo est sensus vnus.s.tact⁹. sicut dicit Aug⁹.Est ḡ hoc modo grā in nobis ab anima xpi p spūm scūm. Ad aliud quod opponitur.q̄ mens nulla interposita natura ab ipsa ꝑma ḃitate formaꝭ.dō. q̄ aliud ē videre animā formari p grām:et animā accipere grām.Inter formationē aīe p grām ꝛ deuz nullū ē mediū.īmo ipa trinitas formaꝭ ipsā .i.reducit ī dīnā formationē ꝛ filiitudinē.ꝛ hec formatio ē gratificatio. Hz in acceptiōe grē ab anima potest incidere mediū.quia acceptio respicit dantē ꝛ accipiētē. Sed intervantē ꝛ accipiētē potest esse mediū.dico vl fidei vel meriti: vl alioꝝ mōꝝ:quos dixim⁹ supꝛ. Ad aliud quod obr̄. q̄ nullius creature ē dare grām.dō.q̄ dare grām p modū auctoritatis solius dei ē. ꝺare grām p modum impetrationis et meriti: ꝛ sic de aliis modis pōt esse creature. Et sic est ipsi⁹ Jhu xpi ſm q̄ homo.

Consequenter que

ritur an in Xpo ponēda sit grā absoluta vt ꝺsideraꝭ vt quidā homo singularis: sicut in aliis hoīb⁹ sanctis.Et ostēdit q̄ ñ:quoniā maioꝛ lux absoꝛbet minoꝛez. Hz grā unionis qua homo uniꝭ deo: vt sit idem homo: qō deus:est maioꝛ grā que possit cogitari.vnō est sicut maioꝛ lux:gloria ꝺo singularis scītatis in hoīe singulari ē sicut minoꝛ lux. ḡ hec grā in xpo qua diceret faⷭ⁹ hō singularis: absoꝛbeꝭ p grāz unionis hoīs ad deū: que ē ī xpo.ḡ ī xpo nō est ponēda talis grā. Jtē grā uniōis ē sūma.qa maioꝛ cogitari nō potest. Est ḡ sufficiēs ad oīa opabilia:que pōt efficere grā. Hz vanū ē ponē p plura ad qō sufficit vnum. Si ḡ grā unionis sufficit ad omnia operāda.ergo cū ipsa sit in xpo:nanū esset ponē gratiā singularis sanctitatis.

Ad oppositū. Requiescet super euz spūs dñi. Isa.xi.Spūs sapie ꝛ intellectus ꝛc. et loquiꝭ de xpo. Hz be sunt singulares grē dono rū seu ḃtutū.ḡ ī ipso sunt gratie singulares ḃtutū.In ipso ḡ est ponē gratiaz singularis sanctitatis ſm q̄ est quidā hō sicut in aliis.

Solutio dicēdū. q̄ in xpo fuit grā singularis sanctitatis ſ⁹ quā esset quidā sanctus hō.ita vt nihil deesset sibi de grā que posset haberi ab hoīe. Jtē ipse fuit hō deus:ꝛ iō necessaria fuit in eo grā uniōis. qa q̄ sit hō

Universidad de Deusto
Biblioteca

deus hoc hēt ipse p vnionē. Itē ipse fuit mediator dei ⁊ hoīs.et ideo fuit grā in ipo fm quā esset caput:vt esset mediū influētie gré in nobis sicut caput ad alia membra.

Ad pmā rōnē in ctrariū dicēdū. q nō ē sile de luce corporali ⁊ spūali. In luce.n.corporali minor lux absorbet a maiori: ⁊ nō ī luce spūali.et hec ē rō qa omnia lumina corporalia sunt ad vnū actū.s.ad manifestādum visibile.et loquor de ipsis quātū ad illuīati onē.et ideo quātū ad manifestatiōez vnum absorbet ab alio. Sz tñ quātū ad vtutē non absorbet vna lux p aliā. vñ vt⁹ stelle ñ absorbet p vtutē solis:nec vtus lune. īmo retinēt stelle ⁊ luna spāles operatiōes ⁊ ifluētias suas vtutū ad ista inferiora . Licet enim luna nō luceat de die vt illuīet nos:tñ retinet suam virtutē:nec absorbet a virtute solis:īmo potius ab ipsa fortificat. et virtutes stellaruz similr. vnde in luīarib⁹ celestib⁹ fortificat ⁊ multiplicat virtus vnius luis:quādo diūgit cum alio. In luce vero spūali: que ē grā non sunt omnia luminaria ad unū actū:sed ad diuersos:per quos dirigūt animā ⁊ illuminat diuersimode. sicut fides illuīat aīam ⁊ dirigit ad credēdū: ⁊ manifestat ei quid debet credere.Caritas ad diligēdū.et ꝓpter hoc vna nō absorbet ab alia ī anima. Sz fortificat p diūctionē cū altera.sic g̃ in xpo grā vnionis ⁊ alie grē nō sunt ad vnū actum. et ideo vna nō absorbet ab alia. Ad aliō dicēdū. q nō est vanū ponere istas grās in xpo sine grām sic multiplicatā. qa ad diuersa sunt. Dico tamē q vna ē grā fm eēntiaz in xpo:nō tñ est vna ocideradō operationē vel actū:quia alius actus est vnire humanitatē dīnitati.alius actus influere grāz ⁊ eē exemplar ad omnes animas sanctas p spūm sanctum. Item sua anima poterat cogitare de sūma bonitate ⁊ amare eam.et hic est alius actus a predictis. Secūdū pmū attē dit in xpo grā unionis. Quātū ad z^m grā f^m quā est caput ecclie sive mediū influētie grē ī aīab⁹ nostris. Quātū ad tertiū grā singularis sanctitatis.Et ita cū isti actus nō supfluāt:ꝺ ritissime sunt in xpo. ideo nō ē vanum ponere istas grās in xpo.

c **Onsequenter** queritur de iis gratiis in spāli. Primo ō grā unionis. z^o de grā fm quā est caput. 3° de grā singularis sanctitatis. Iteruz de grā unionis queritur. Primo de eētia ipsi⁹ grē unionis absolute. z^o de essentia ipsi⁹ p opationē ad grāz:fm quā xpus dicit esse caput.

Quēritur ergo de grā unionis absolute utrum sit creata uel increata Et oñdit q sit increata. Nulla creatura hz actum supra creaturā effectiue uel formalr. Sed grā unionis est ad actum:g est sup oēz creaturam.s.unire humanitatē diuinitati. Uniri enim dīnitati:que ē pncipium oīum creaturaz:est supra omnē creaturā. g̃ causa effectiua uel formalis illius unionis ē supra omnē creaturā. g̃ nō ē creatura. ē igit increata. Itē eccl.i. Uanitas uanitatū ⁊ omnia uanitas. Ex ꝺ oīa nihil diūgit ul diūgē pōt uanitatē vitati nisi vitas. Cū g̃ būana nā sit uanitas. diuinitas sit vitas. g̃ cū nulla creatura sit vitas: nulla creatura pōt eē diūgēs deitatē humanitati:uel eo⁹ humanitatē deitati. Si g̃ grā uniōis est illō p quod fit unio ista. grā g̃ unionis nō erit creata. Itē Jo. 3. Pater diligit filiū. nō enim ad mēsuram dedit ei spūm. ex hoc arguit. Omnis creatura est in mensura:qa omne creatū est mēsuratū ⁊ creatū ꝺ certa mensura:sicut habet sapīe.xi. Omnia in pondere numero ⁊ mensura disposuisti. Sz spūs q datus est ipsi xpo in unione ē sine mensura. g̃ nō ē creat⁹. Sps aūt ille dr grā. g̃ grā data xpo in unione est increata. Itē ad ro.i. predestinat⁹ ē filⁱ dei ī vtute.super illud dic Aug⁹. Nos sum⁹ filii grā. ipse aūt filⁱ nā. Si quera an ad hominē referat: sane dici pōt. i. si quera si ipse homo sit filⁱ p nām patris. sane pōt dici. Sz ipse homo nō ē filⁱ nisi p unionē. g̃ unionis grā facit illū hoīem esse filiū natura. hoc est esse illum filiū:qui est filius patris eternalr ꝺ hoc nō posset facere aliquod temporale. g̃ grā uniōis nō ē temporalis. ē igit eterna. g̃ increata. Ad oppositū dic Raban⁹. Cum spūs sanct⁹ dar:hoc nō ē tātū fm essentiā in telligēdū. ꝺ fm dona eius. g̃ cū dicim⁹ ipsuz datū xpo nō ad mēsurā:nō debem⁹ solū intelligere de essentia spūs sancti: ꝺ etiam de donis spūs sancti:que sunt sapīa. ītellect⁹ ꝛc Sicut hētur. xi. Isa. Si g̃ spūs uel grā in illis donis est creata. g̃ in xpo preter spūz sanctū fuit gratia unionis creata. Item cōditio humanitatis xpi nō pcedit tpe vnionē ipsi⁹ humanitatis cū dīnitate:licz pcedat ordine nature. Simul enim tpe fuit ꝺdita ⁊ vnita

In ipsa g̃ vnione humanitatis xpi ad dīnitatē:aut ipsi humanitati adueīt aliqua dispositio:q nō ē nature:ꝺ supaddit nature aut nō aliqua que nō sit nature. Si dicat q nō aduenit ei aliqua dispō que nō sit n^e. ex hoc sequit q non plus se habet ad hoc q vniat hec būanitas xpi ad dīnitatē: q̃ alia būanitas. hoc aūt falsum ē ⁊ incōueniens. g̃ aduenit ei aliqua dispositio:que ñ ē nature humane. g̃ supaddita ē ⁊ ei gratis data ad vnionē ipsi⁹ cū dīnitate. g̃ ipsa ē grā uniōis necessaria ē g̃ creata dispositio ipsa gratia vnionis. Solutio. intelligendū ē pmo ad solutionez huius questionis. q grā vnionis duplex est. Est enim grā vnionis disponēs: et ē grā vnionis ꝺplens. Disponens est grā creata. Cōples ꝺ ⁊ pficiēs est grā increata et hec ē ipse spūs scūs. Ipse enim spūs scūs nō solū p appꝛopatiōez ē vonū: ꝺ etiā p suaz ꝓprietatē ē amor ꝓcedēs a patre ⁊ filio. qa amor ē p ꝓprietatē. ideo est vonū p ꝓprietatē qa illud quo ꝓprie datur aliquid alii ē amor vñ amor est ratio voni: et est illud q̃ pmo donat:quia si ex alia causa vet aliquid q̃ ex pura liberalitate ⁊ amore: nō ē vonū ꝓprie: vt si vet aliquid ex timore:nō ē vonū ꝺ recti bitio. Similiter si ex cupiditate detur:non ē vonū ꝺ quer⁹. g̃ vonū ꝓprie respicit liberalitatē ⁊ amorē dātis. qa g̃ spūs sāct⁹ ē amor ideo ē vonū. et quia est vonū:ideo ipe ē grā Ipse g̃ ē grā increata. Grā ꝺ creata est ipa dispositio que ab increata relinquit:que dispositio nō ē aliud q̃ deiformitas uel dīna assimilatio. Dicēdū igit q est grā vnionis duplex. creata. et increata .grā increata est spūs sanct⁹:qui ē sicut ꝺplens ⁊ pficiens ultimo istaz vnionē. Sz grā creata ē disponēs ad hāc vnionē ex pte humanitatis. ⁊ causa: ꝓpter quā oportet ponere illud duplex mediū in vnione hec ē. qa maxime distant ista creata ⁊ increata. s. dīnitas ⁊ humanitas. vñ ad hoc q ueniāt ī vniōem necesse est q veniat medium in duplici rōne. Mediuz aūt est grā vniōis que interuenit ad illaz vniōem. Cum igit ex vna pte sit ista creata .s. humanitas. ex alia parte sit ista īcreata. s. dīnitas: oportet q grā vniōis illaz sit grā creata ⁊ grā īcreata. Sz ñ pōt esse vna grā creata ⁊ īcreata. g̃ opz q sit duplex. opz igit duplex esse mediū ī illa vniōe. grām īcreataz ex parte dīnitatis:et grām creatā ex pte humanitatis. Et sic pz q ī illa vniōe necesse est esse duplicē grām:que fit mediū vniōis: .s. grām creatā ⁊ īcreatā que ē spūs sanct⁹.

Rō aūt ꝓpter quaz hoc magis attribuit spūi sancto q sit grā īcreata vniōis q̃ alii p sone hec ē. Scōz.n.illud quod ꝓpīquius ē nobis ex pte diuinitatis fm illud debet esse vnio deitatis ad humanitatē:que ē natura nostra. quia que vniūt maxime uniūt ī eo ī quo appꝛopīquāt. ꝓpīquius autez dicim⁹ participatiōe nel coīone. Scōm.n.q deitas principat ⁊ coīcat se creature: dr accedē ul appꝛopīquare:ñ aliter. Uñ Aug⁹. ī libro ꝺ aīa ⁊ spū hoc mō ponit fieri unionē aīe cū corpore:q aīa fm illud:fm qꝺ magis appꝛopīquat cū corpore unit corpori. hoc aūt ē infimuz ipsi⁹ aīe: qa illud quod est ītimū ipsius aīe maxime accedit ad naturā corporis. silr corpus fm illud fm qꝺ magis appꝛopīquat aīe unit cū ipsa aīa. Hoc aūt ē supremū corporis. Corp⁹.n.fm supmum suū:quod ē spūs magis appꝛopīquat ad naturā aīe. qa illud supremū ē sbriliss imū:qꝺ sit ī corpore. et qa magis accedit ad naturā aīe:ideo ē mediuz ex parte corporis ad uniēdū corpus cū aīa.

Similr ē ī parte ista ꝓt possum⁹ p q̃dā silitudinē dicē. quia fm illud fm quod magis accedit dīnitas ad humanam nām:fm illud ex parte humanitatis dr esse unio diuinitatis cū humana natura ī xpo. Illꝺ aūt fm qꝺ magis accedit dīnitas ad humanam naturā ē spūs sāct⁹: sic dicit Aug⁹. ī libro de aīa ⁊ spiritu dicēs. Q: oīs usus deitatis est nobis ex munere:qui est spūs. s. Uñ p ipsum ē nobis ꝺmunio totius trinitatis. Et ratio huius est:qa spūs sāct⁹ amor est. illud enim p qꝺ ꝺmunicat se trinitas ē amor. amor aūt essētialiter ⁊ personaliter ī ipsa trinitate ē spūs sāctus. et ideo p ipsum ē nobis ꝺmunio deitatis:que ꝺmunio deitatis sūma fuit in ipsa uniōe ipsi⁹ ad humānitatē ī xpo ī unitate persone. et ideo spūs scūs potius dicit medium isti⁹ uniōis ex pte deitatis q̃ alia persona. Itē dicit Dio⁹. ī li. de di. no. Amor ē uis unitiua. Si g̃ debet uniri dīnitas humanitati: magis debet ei attribui q sit ratio ul mediū huius uniōis:q̃ alii. quia amor ē spūs sanct⁹ per ꝓprietatē. Item spūs sanctus ē

Universidad de Deusto
Biblioteca

nexus ⁊ vinculū: ⁊ omnio patris ⁊ filii: ut dic̄ Aug⁹. et hoc eo ꝙ est amor. Sicut g̃ spūi sancto ꝺuenit eē unionez ꝺiuinaꝝ ꝑsonaꝝ ī ꝺiua natura: ⁊ est ostēsiuū vnitatis eaꝝ. ita ꝺueniet ei vt sit vnio naturaꝝ ī vna ꝑsona filii. Debem⁹ ꝓterea intelligē grām creatam vnionis in xp̄o ī tāta perfectiōe ⁊ ꝺsummatōe ⁊ excellētia: vt nō solū disponat ad amorē ⁊ cogitatōem ꝺei creatā ⁊ talē: qualē ꝺpetit homini deo. ꝫ vlterius ad unitatē ꝑsonalē cū deo: ita disponēdo: ꝙ quicqd ꝺueniat filio ꝺi p naturā: ꝺueniat filio hominis p grām: sicut dicit Aug. Et sic grā vnionis creata ē pfectissima assimilatio creature rōnalis ad deum: que possit esse aut intelligi. Hrā ꝺo vnionis increata est spūs sanctus.

Ad ꝓmū g̃ dicēdū qꝺ obʒ in ꝺtrariū. ꝙ si loquamur de forma ꝺplēte: sic nulla creatura potest se habere formaliʒ ad actū sup̄ oēm creaturā. ꝫ loquēdo ꝺe forma disponete: sic pōt se habere formaliter ad ipsuz aliquo mō ga pōt ad ipsum disponere: ꝫ nō ipsum cōplere. Hoc g̃ mō se habet grā creata ad vnionē ī xp̄o formaliʒ. ex parte humanitatis: ga ipsa est velut forma disponēs ad vnionem ex parte humanitatis. Hrā ꝺo increata: que est spūs sanc⁹: ē ꝺplens ⁊ ꝑficiens illā vnionē. Ad aliud dicēdū ꝙ grā creata habʒ duplicē respectū. fm ꝙ dicim⁹ ꝙ omnis creatura duplicez habet respectū. ga creatura ꝺparat ad illud a quo ē: et ad illud ꝺe quo ē Si respiciam⁹ illō a quo ē: sic inuenim⁹ deū: quia est a deo. Si respiciam⁹ illud ꝺe quo est sic inuenim⁹ nihilū: quia omnis creatura in quātū creatura ꝺe nihilo ē. Ex ꝫ ꝺo ꝙ creatura ē ꝺe nihilo: ex hoc est vanitas: ⁊ habet esse ꝓtibile: sicut dicit Dam⁹. Sʒ ex respectu ad illud a quo ē: qꝺ ē ꝑma ꝓtas. s. ꝺe⁹. ex ꝫ ipsa ē creatura hns esse verū: et nō ē fm ꝫ vanitas Ad aliud ꝑz solo: ꝙ in xp̄o ē grā vnionis duplex. s. creata ⁊ increata. Hratia unionis increata illa ē infinita ⁊ sine mēsura. ⁊ hec est spūs scūs. et ꝺe hac loquitur. 6. Jo. Nō ē ei datus spūs ad mensurā. Sʒ grā vnionis creata ē in mēsura. et ꝺe hac nō logꝝ Jo. Uñ nullū ē incōueniēs ꝙ dicat grā ei⁹ ī creata infinita: ⁊ ꝙ in ipso sit grā creata finita. Istud tamen inuenies plane ꝺeterminatū in ꝑmo li. in qōe ꝺe infinitate ꝺiuē entie. Ultimū sā ꝑ dicta pater.

c Onsequenter q̄rit ꝺe ꝺria unionis ꝑ ꝺparatiōe: ad grāz fm quā est caput. Et ꝑmo querit an grā unionis sit eadē cū grā: fm quā ē caput. 2° q̄ ritur que illarum sit ꝑor.

Ad primū arguitur

sic. Aug. Nulla maior grā cogitari potest: q̄ ꝙ filius ꝺeis sit filiꝰ ꝺei. Sed hec ē grā unionis. g̃ nulla maior grā pōt cogitari: q̄ grā unionis. hec g̃ ē ī xp̄o. de qua habet Joh. i. De plenitudine eiꝰ accepimꝰ omnes grām. Et illa grā ꝺe qua nos accepimꝰ: est illa fm quā xp̄us ē caput. g̃ grā unionis ī xp̄o ē grā illa fm quā xp̄us est caput. Itē Hugo ꝺe scō Uic. dicit ī li. ꝺe sacramētis. Unꝰ ē spūs ꝙ ꝑ xp̄m venit ad xp̄ianos: cuius plenitudo in capite ⁊ participatio ī membris. Sʒ plenitudo spūs ī capite ē grā unionis. ipsa ꝺo participatio que uenit a capite ī membra ē grā fm quā ē caput. ga ex illa fluit participatio ī mēbris. g̃ eadē ē hec grā cū alia. Ad oppositū. Ad aliū actū ē grā unionis. ⁊ grā fm quā est caput. g̃ ē alia ⁊ alia grā. Maior patʒ ga grā unionis ē ad uniēdū humanitatem cum ꝺeitate. alia ad uniēdū caput ⁊ mēbra Sʒ isti sunt actꝰ diuersi. g̃ ab alia ⁊ alia grā.

Solo ꝺō. ꝙ grā unionis intelligit grā creata et grā increata. Et silr grā fm quā xp̄us ē caput intelligit grā creata ⁊ increata. Si g̃ intelligas ex utraq; parte grām increatā ꝺico ꝙ eadē est grā unionis increata: ⁊ grā fm quam ē caput. increata re ⁊ rōne. s. sps. s. Et hoc nullꝰ ꝺicere auctoritas Aug. s. ꝙ unꝰ ē spūs qui per xp̄m uenit ad xp̄ianos. cuius plenitudo ī capite ꝑticipatio ī mēbris. Si autē intelligam⁹ grāz unionis creatā. et grāz fʒ quā est caput creatā. sic differt grā a grā fm rōnem. et nō fm sbam. sicut si ꝺiceretur. ꝙ eadē ē lux que plenissime lucet ī sole. et ꝑ quā est influētia luminis a sole ꝑ radios ad ista inferiora. Silr eadē ē grā unionis que ex sua plenitudine lucet in xp̄o et que hʒ ꝓtutē lucēdi. et lucet ⁊ radiat ab ipso in aliis. s. in mēbris. et ipsa eadē fm sbaz. fm ꝙ lucet in xp̄o unies humānitatē ꝺeitati ꝺr grā unionis Sʒ fm ꝙ ab ipso radiat ī membris ꝺr grā fʒ quā ē caput. Et ꝑ hoc soluit rō ī ꝺrium. ga ñ oñdit ꝺiuersitatē estētie. ꝫ fm respectꝰ q̄ solum sunt fm ꝺiuersas rōnes gratie.

Consequenter que

ritur que ista grāz sit ꝑor: cuz differāt fm intelligētie rōnem. an grā unionis: vel grā fm quā ē caput. Et videt ꝙ grā unionis sit ꝑor. ga quo posito ponit aliud: et quo remoto remouet: illud ē ꝑus illo natura. Sed posita grā unionis ponit grā fm quā est caput et remota hac remouet illa. g̃ ꝑor ē grā unionis natura q̄ illa. Item caput ē ꝑus unitū anime: et postmodū influit vitam ⁊ sensum aliis membris. Similr ꝺic̄ Aug. Humanitas xp̄i unit ꝺeitati q̄i anime. ga ꝺeitas ē vita ipsius humanitatis. ex hoc oñdit Xp̄i humanitas caput: ⁊ infundit ad alios vitā spūalē ⁊ sensum. Sʒ caput ꝑus respicit vitā ⁊ sm quā ifluit. g̃ humanitas xp̄i ꝑus unit ꝺeitati: q̄ influat aliis vitā spūalē. g̃ ꝑor est grā unionis q̄ grā influētie fm quā est caput. Ad oppositum. Hrā unionis nō fuit nisi tempore incarnatōis xp̄i. quia non fuit: quousq; unirē humanitas xp̄i dīnitati. Sʒ grā fm quā dr caput fuit ante incarnatōez iuxta auctoritates sanctoꝝ. ꝫ ga illa fuit a ꝑmo iusto ⁊ influebat in omnib⁹ iustis. sicut ī Abel ⁊ in sanctis patrib⁹: vitā ⁊ lumē grē. rōne fidei mediatoris. g̃ prior ē grā fm quā est caput: q̄ grā unionis. Si ꝺicat ꝙ grā unionis erat in fide: ⁊ ideo ꝓcedebat grām influentie. sicut in Abel erat fides ꝺe incarnatione xp̄i. et ita fides ꝺe grā unionis. et ex hac fide sequebatur influētia grē in ipō.

Tūc ꝺr. Esse in fide nō ē eē simplr ꝫ fm qꝺ g̃ esse grā unionis ī fide nō erat esse simplr ꝫ alia simplr erat. s. grā influētie: fm quā est caput: quia influebat aliis. g̃ prior est simplr grā influētie. fm quā est caput: quia influebat aliis. g̃ ꝑor ē simpliciter grā influētie q̄ unionis. Solutio. ꝺicēdū. ꝙ xp̄us ꝺicitur esse caput rōne fidei. Uñ eo ipso est caput q̄ credit⁹. Et quia fides nostra ⁊ antiquorum eadē est: quāuis p tempora variet: unū tñ ē creditū ⁊ idē. et tñ nos credim⁹ xp̄z incarnatū. ipi ꝺo crediderūt ī carnādū siue futuraꝝ incarnatōez. et ga creditū idē: iō fides una modo ⁊ tūc: sicut dic̄ Aug⁹. ideo unū caput omnib⁹ credentib⁹ ī xp̄m modo ⁊ tūc: quia non est fides ꝺe homine tantū: ꝫ ꝺe homine deo. Nec autē nō mutabat ante incarnatiōnē ⁊ post. Ex hoc ꝺo ꝙ est fides ꝺe homine deo credit grā unionis. ex hoc vero ꝙ ꝺicit gratia unionis est xp̄us vel homo deus nobis caput: ⁊ nos membra eius. aliter non. s. nisi habeam⁹ fidem ꝺe homine deo: sine ꝺ deo homine. Est ergo ꝑior fm rōnē intelligentie grā unionis: q̄ grā fm quā ē caput: licet eadē sit fm sbam. ga aliter nō esset caput nostrū: nisi eredem⁹ grām unionis. Ad rōnes in ꝺtrariū ꝺicendū. ꝙ grā fm quā est caput ponit eē simplr ex parte ꝺeitatis: sed ex parte humanitatis nō ponit esse simplr. ꝫ esse in fide. Gratia vero unionis credita facit ꝙ sit caput: et ꝓpter hoc añ incarnationem erat caput.

c Onsequenter que rit ꝺ grā xp̄i fm quaz est caput. Et q̄rit tria. Primo fm quā rōnem xp̄us ꝺicitur caput. 2° quoꝝ uel cuius sit caput. 3° de unione capitis ad corpus: ⁊ eo. Quer g̃ fm quam rōnē sit caput. et circa hoc tria querit. Primū ē fm quā ꝓprietatē ꝺicat caput utrū ꝑ quā nāz ꝺicatur esse caput. Tertiū an alii conueniat esse caput.

Ad primum

Secūdū quā ꝑ ꝓprietatē ꝺr eē caput ꝓcedit sic. Caput. n. ꝺicit metaphorice in aliis sicut rex ꝺr esse caput regni: quia per suū imperiū mouet regnū. Si g̃ xp̄us fm ꝙ homo est rex regū. g̃ hʒ regnū sup omnē creaturam. fm ꝙ habet. 19. apoc. In femore suo scriptum est. rex regū ⁊ dns dnantiū. g̃ fm hoc ꝺr esse caput. Itē meli⁹ ⁊ dignius in quolibet genere dicit caput ī illo genere. sic leo ꝺr caput animaliū: ga est dignissimū et nobilissimū aīaliū. Si g̃ xp̄us ē dignissimus ⁊ nobilissim⁹ in genere rōnaliū: ꝺstat ꝙ ipe fm hoc est caput creaturaꝝ rōnaliū. Itē paterfamilias dicit esse caput sue familie: ga omnib⁹ ꝓuidet. g̃ cū xp̄s se habeat in hūc modū ad eccl̄iam quia pastor est ⁊ epūs animaꝝ ⁊ ꝓuidet ⁊ regit eccl̄iam. sicut habet .1. Petri. 2. Eratis sicut oues errātes. ꝫ nunc ꝺuersi estis ad pastorē ⁊ epūm animaꝝ vestraꝝ. Et ad Col. 1. Ipse est caput corporis ecclie. Glo. Ipse ita se habet ad eccl̄iam sicut caput ad corpus. ꝓuidet enim eccl̄ie ⁊ regit eā. g̃ fm hāc ꝓprietatē ꝺicitur caput. Itē ita se habet caput ad animā ꝑficiētem per sensum: ꝙ in capite sunt oēs sensus: ꝫ ī corpore nō. Si g̃ xp̄us hʒ modo se habet ad spm

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſanctū a quo accipit omnes modos grē ſicut caput ad aīam. nos ꝺo ſicut membra: ga noſ omnes ſenſus grē uel modos grē ab ipſo recepim⁹. g̃ ipſe ꝺr ſm hunc modū caput noſtrū. ga plenitudinē grē recepit a ſpū ſācto ſic caput ab anima. Nos ꝺo ſicut membra. ⁊ hoc ē qꝺ dicit Aug. ad Dardanū. In capite quod ē xp̃s ſunt omnes ſenſus grē. In aliis ꝺo eſt ſol⁹ tact⁹: quib⁹ datus eſt ſpūs ad meſuram. Dicit g̃ xp̃us caput ſm has ꝓprietates: ga eſt velut rex: ⁊ ga ē digniſſim⁹ creatura⁊ rōnaliū: et ga eſt in rōne ꝓuidentis: ⁊ ga habet plenitudinē grē quātū ad oēm ſenſū grē. Ad oppoſitū. Prouer. 4. Omni cuſtodia cuſtodi cor tuū: quoniā ab ipſo vita ꝓcedit. Sicut g̃ a capite fluunt ſenſus in membris: ita a corde fluit vita in membris. Sꝫ ꝓor actus anime ē vita. z⁹ actus eſt illuminare vel ſenſificare: ⁊ etiā ꝑus ꝓcedit vita a corde in membris: ⁊ poſt ſenſus a capite ī membris. Si g̃ a ꝓmo actu ꝺebet xp̃s magis ꝺenoīari q̃ a z⁹: magis ꝺebet ꝺici Xp̃us cor eccleſie q̃ caput ecclīe. Solo. ꝺō. q quāniſ xp̃s poſſit ꝺici caput ſm p̄dictas methapboras eo. ſ. q fit in rōne mouentis regnū ſicut rex in rōne digniſſimi ⁊ ꝓuidentis eccleſie Et quia ē in eo plenitudo grē quātū ad oēz ſenſum ſpūalē grē: ſicut omnes ſenſus ſunt in capite: tn̄ ꝓpria rōne ꝺr caput p rōnē influēte. ꝺt ſicut ab ipſo capite eſt influentia ſenſus ⁊ motus ſm ꝺiuerſas partes ei⁹. ga ab anterioꝛi parte capitis fluunt nerui: per quos fluit ſenſus ad membra. A poſterioꝛi ꝺo parte fluūt nerui p quos fluūt mot⁹ ab aīa ad ſingula membra. Silr xp̃s in eccliā influit ſenſum ⁊ motū ſpūaliter. ſenſum influit p fidē. motū ꝺo p amorē. Influit enim ſenſū fidei ⁊ motū amoꝛis. et illa rōne ꝓprie ꝺicit caput eccl̄ie. vñ ſm q̃ videm⁹ q̃ caput q̃dā modo gerit vicē anime in mouēꝺo corpus: ⁊ ꝺſulēꝺo ei p ſenſum. ita ē ꝺe xp̃o reſpectu eccl̄ie. ga ſe habet ad ipſam in rōne mouētis ⁊ ꝺſulētis p ſenſum grē: quē ei influit. vnde ad Col. i. Ipſe eſt caput corporis eccleſie. glo. Capiti omnia ſbiecta ſunt ad opandum. Jd aūt. ſ. caput ſupra locatū eſt ad ꝺſulēꝺū: ga ipſius aīe quodāmodo vicem gerit caput. In hoc q̃ ꝺicit ad operāꝺū oſtēꝺit quomodo mot⁹ eſt a capite in membris. In hoc q̃ ꝺicit ad ꝺſulēꝺū: oñdit q̃ ſenſus ē ab ipſo in membro. Ad illud qꝺ obr̄. q magis ꝺr ꝺici corecclīe q̃ caput. ꝺō. ſic ꝺicit Aug. in li. ꝺ aīa ⁊ ſpū. Q triplex eſt vis anime ad corp⁹. ſ. vis nālis: que opat in epate. et vis vitalis: que opat in corde. et vis aīalis: que opat in cerebro. Uis naturalis ꝺr illa que eſt nutritiua: ſicut ꝺigeſtiua. retentiua. expulſiua: ⁊ etiaz augmtatiua. Uis viralis que opat in corde eſt illa vnde ē mot⁹ cordis ꝺtinue. Uis aīalis eſt illa que opat in cerebro: vnde ē mot⁹ ⁊ ſenſus in membris. et ſm hoc ꝺīc̄ mot⁹ ⁊ ſpūs qui ſunt nebicula ꝺtutum. ſ. in ſpūm naturalem. ſ. vitalē ⁊ aīalē. Sed opationes ꝺtutis naturalis omnino ſunt inuolūtarie: nec ſbiecte ſunt rōni. Operationes animales omnino ſbiecte ſunt rōni. et ideo recipiunt imperiū ab ipſa. Operationes nitales partiz ſunt ſbiecte rationi. partiz nō: ⁊ ideo partiz ſunt voluntarie: partim naturales. Secūꝺū hoc g̃ ꝺicēꝺū. q ille motus qui eſt a xp̃o capite in corpus eccleſie eſt omnino ſm motuz uolūtariū: qui ſimplr nō eſt naturalis: nec ui talis: ideo poti⁹ ꝺr ꝺici xp̃us caput eccleſie methapboice ſm illū motū q̃ cor nec epar.

Cōſequenter queritur ſm quā naturā ꝺicat xp̃s eē caput. Aut eniz ꝺr caput ſ⁵ ꝺiuinā naturā. aut ſ⁵ hūanā. Q ſ⁵ ꝺiuinā patet. ad eph. 1. Jpm̄ ꝺedit caput ſup omnē eccl̄iaz: que eſt corpus ipſi⁹ Glo. Super oēz eccl̄iaz que in celo ⁊ in terra ē: ꝺū ꝺſtitēt hūc eē p quē facti ſūt. ſbiciūt enī ei tāq̃ capiti a quo trahunt originē. ſ ex ipſo facti ſunt ſm ꝺeitatē. Relinḡ g̃ q ſm ꝺeitatē ē caput eccleſie. Cōtra. Uni⁹ nature ſunt caput ⁊ corpus. Si g̃ xp̃us ſm ꝺiuinaz naturaz et eccleſia nō ſunt uni⁹ nature. īmo ſ⁵ hūanā. g̃ nō eſt caput eccleſie ſ⁵ ꝺīnā naturā. ſ ſ⁵ hūanā. Ad hoc intelligēꝺū eſt. q caput ecclīe ꝺr ꝺmuniter ⁊ pp̃e. Coīter tota trinitas ē caput ecclīe. Propie xp̃us hō ſine ꝺeus homo eſt caput ecclīe. Tota eniz trinitas mouet ⁊ regit eccl̄iaz ⁊ infundit grām ei qua ſentiat p fidez ⁊ moueaf p caritatem Uñ ī rōe regētis ⁊ influētis ſe bēt ad ipſā ſm ꝺo hūanitatē ꝓprie ꝺr caput. ga hoc mō ſe bēt ad eccleſiā ſm rōnem ꝺformitatis ad ipſaz p grām ⁊ naturā. Uñ Ephe. i. Jpſum ꝺedit caput ꝛc. Glo. Propie ꝺr caput ſ⁵ humanitatē: ſ quā ei ꝺiūgit eccl̄ia nā ⁊ grā.

Conſequenter queritur utrū alii ꝺeniat eſſe caput eccleſie: q̃ xp̃o homini ꝺeo. Et queritur utrū ſpūi ſācto ꝺeniat eē caput eccleſie. et q̃ ſic uideꝺ. qm a ſpū ſancto fluit omnis grā. eo enī q nobis ꝺat ſpūs ſanctus: ꝺat nobis oīs grā. g̃ ⁊ oīs mot⁹ grē ⁊ ſenſus nobis ꝺat p ſpm̄ ſanctuz. Cū g̃ a capite influat ſenſus ⁊ mot⁹: ⁊ eo ꝺr caput. g̃ ſpūs ſanct⁹ eſt caput eccleſie. Jtez ad epbe. 4. Unū cor p⁹ ⁊ vn⁹ ſpūs. ſ. ē eccl̄ie. Glo. Un⁹ ſpūs bītat ī nobis: quo vnū effici mur. Unū eniz corpus efficimur p ſocietatē quā facit ſpūs ſanct⁹. Si g̃ ſpūs facit nos eſſe in tanta ſocietate: qua ſim⁹ vnum corpus. g̃ ipſe eſt noſtrū caput regēs illud vnū corp⁹.

Jtē querit utrū patri ꝺeniat eſſe caput eccl̄ie. Et ꝺr q ſic: q̃m. i. ad cor. xi. ꝺr. Caput mulieris vir. Caput viri xp̃s. caput xp̃i ꝺe⁹ Glo. Caput xp̃i ꝺe⁹ pater: ga ab ipſo genit⁹ eſt. et ideo ꝺignū ē vt filii caput pater ꝺicatur. Ex hoc relinḡt q ipſi⁹ filii ſ⁵ ꝺīnitatez pater ē caput. Si g̃ fili⁹ ſm ꝺīnitatē ē caput ecclīe: multo magis ⁊ pater eſt caput ecclīe.

Jtē ibidē ꝺicit glo. ſuper illud. caput xp̃i ꝺīna eēntia vel trinitas caput xp̃i ſm q ꝺō ga ꝺeitas creatrix ē creature aſſumpte ſine trinitas. Si igit̄ trinitas eſt caput xp̃i ſ⁵ q homo: ⁊ xp̃us ſm humanitatē eſt caput eccleſie. g̃ multo magis ipſa trinitas eſt caput ecclie. g̃ ⁊ pr̄ ⁊ ſpūs ſanct⁹. Ꝺ igit̄ nō ꝺeniſ ſoli filio. Solo ꝺō. q caput ꝺr coīter ⁊ p ꝓprie. Secundū q ꝺr caput coīter: nihil plus importat q̃ eē ꝑncipiū. Sꝫ ꝺuob⁹ modis eſt ꝑncipiū: quia pater ē ꝑncipiū ad ꝺīnas ꝑſonas. Trinitas ē ꝑncipiū ad creaturas. et in hoc ē ꝺīa. ga ꝑncipiū quod ꝺr pater ad ꝺiuinas ꝑſonas ē ꝑncipiū in idētitate ſbe. ſed trinitas ē ꝑncipiū ad creaturas ī ꝺiuerſitate ſbē: ga ē ꝑncipiū creature faciens illā eē de nibilo. Sed pater ē ꝑncipiū filii de ſe ipſo ga de ſua ſbā generat filiū. et de ſua ſba cū ipſo filio ſpirat ſpūm ſanctū. Et ita ſ⁵ Ꝺ caput ꝺr ꝺuplr. Uno mō quod ē ꝑncipiuz ad aliud in idētitate ſbe. Alio modo ī ꝺiuerſitate. Et vt pleni⁹ ꝺicaf caput ꝺmuniter ac eipit eſſentialr. et ſic ꝺicit ꝑncipiū reſpectu creature: ⁊ ſupponit trinitatē. et hoc modo ꝺr trinitas creatrix caput creature. Caput etiam ꝺmuniter ꝺr ꝑſonalr. et aliqñ p vna perſona: ſicut ꝺicitur pater caput filii generatione eterna. aliqñ p ꝺuab⁹ ꝑſonis: ſ⁵ q pater ⁊ filius ꝺicūt caput ſpūs ſancti ſpirationē eternā. Et ſ⁵ hūc modū ꝺr. i. cor. xi. in gl. Dignū ē vt filii caput pater ꝺicaf. Jſtis g̃ modis ꝺr caput coīter. Caput ꝓprie nō ſolū ꝺicit intētionē principii: ſ etiā influentie ſenſus ⁊ motus ſpūalis. Et Ꝺ ꝺuplr. ga pōt ꝺici caput p rōnē influētie tm̄: vel p rōnem influētie: ⁊ p ꝺformitatē nature. Primo mō trinitas ꝺr caput eccl̄ie ⁊ xp̃us ſ⁵ ꝺīnitatē. ſ. ſm rōnē influētie tm̄ ſenſus fidei ⁊ mot⁹ caritatis. z⁹ mō ꝺr xp̃us ſm humanitatez caput ecclie. quia ei ꝺiūgit̄ natura ⁊ grā: ſic ꝺictū eſt. Primo mō ꝺr caput min⁹ ꝓprie. z⁹ modo magis ꝓprie. Soli g̃ xp̃o ꝓprie ꝺoenit eſſe caput eccleſie. hoc ē ſm rōnē influentie. ⁊ ꝺformitatē nature. et hoc ſ⁵ humanitatē Trinitati ꝺo ⁊ xp̃o ſm ꝺīnitatē ꝺoenit eſſe eccleſie caput min⁹ ꝓprie. hoc eſt ſm rōnem influentie tm̄. Patri ꝺo ⁊ ſpūi ſancto coīter ga ē ꝑncipiū ad creaturas. et etiā min⁹ ꝓ ꝺe

Ad rōes g̃ iam patet ſolo. et ꝑmo ad illō qꝺ obr̄ de ſpū ſancto. ga quāuis ab ipſo ſit influentia ī eccleſia omnis ſenſus ⁊ mot⁹ ſpūalis grē: non tn̄ ei ꝺoenit q ſit in ꝺformitate nature cū eccl̄ia. et ideo nō cōuenit ei ꝓprie eſſe caput: ſ coīter ⁊ minus ꝓprie. Similiter qꝺ obr̄ de patre ꝺō. q ei nō ꝺoenit eē caput niſi coīter ⁊ min⁹ ꝓprie ꝓpter defectū ꝺformitatis nature cū eccleſia.

Conſequenter q̃rit xp̃us ſit caput. Et queruntr tria.

Primo vtrū Xp̃us ſit caput angelorz. z⁹ vtruz ſit caput omniū electorz. 3⁹ vtrū ſit caput reproborz. 4⁹ vtrū ſit caput aīaruz tm̄: aut corporz ⁊ animarz.

Ad primum ſic obr̄. Uni⁹ nr̄ ſunt corp⁹ ⁊ caput. Si g̃ xp̃us inquātū homo: ⁊ angeli non ſunt vnius nature. g̃ xp̃us ſm q homo nō ē caput angelorz: ſ hoīum ſolum. Contra. Ad col. 2. Qui eſt caput omnis ꝑncipatus ⁊ poteſtatis. et logr̄ de xp̃o. Jbi ꝺic glo. Non tm̄ō hoīs: ſ oīs ꝑncipat⁹ ⁊ poteſtatis angelice ipſe eſt caput. ⁊ ſequir̄. Et nos g̃ īplē poteſt qui ſupnos cines implet. Ex quo relī quir̄ cum ibi loquaf de xp̃o homine q xp̃us inquantū homo eſt caput angelorz. Item omnia ſbiecit ſb pedib⁹ eius. ad eph. i. auctoritate ps. Glo. ſicut pes eſt infima pars corporis: ita ī xp̃o īfima pars ē humanitas: quā angeli adorāt. Ex quo reliquit̄ q angeli ſūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſbiecti ipſi humanitati. Si g̃ dr̃ caput eccl̃ie eo q̃ regit eccleſiã ſibi ſbiectam. g̃ ſilr̃ dz dici caput angelorꝝ eo q̃ regit ⁊ imperat angel̃ ſibi ſbiectis. Solo iſtꝰ patet ex predictis. Nã ſi dicat caput p methaphorã: qua rex dr̃ caput regni ⁊ monarchis ⁊ imperans ipſi. Sic ipſe xp̃us inquãtũ homo ẽ caput angelorꝝ. ga ipſe eſt rex ꝯſtitutꝰ ſuper omnes angelos qui adorãt eũ. Si aũt dicat caput ſm ꝯformitatẽ nature: ſic xp̃us inquãtũ homo nõ ẽ caput angelorꝝ ſimplr̃: ꝛ ſꝫ quid. quia nõ eſt ꝯformis angelis in natura ſimplr̃: ꝛ ſꝫ q̃ dr̃ q̃ anima rõnalis quãtũ ad partẽ ſupiorẽ intellectiuã habet ꝯformitatẽ cũ angelis. Eſt g̃ caput ipſis inquãtũ ꝯformat eis ī natura p partẽ roĩs intellectiuã. Dolus aũt ẽ caput ſimpliciter iſto modo: quia plenaꝝ habet cõformitatẽ cum illis.

Cõſequenter queri

tur vtrũ ſit caput electorꝝ omniũ. Ad quod ſic obr̃. Ipſe xp̃us ꝑprie nõ ẽ caput niſi ſꝫ q̃ homo. Si g̃ nõ fuit homo ante incarnationẽ g̃ nõ fuit caput ante ĩcarnationẽ. g̃ nec fuit caput ſanctorꝝ patrũ añ incarnatiõem exiſtẽtiũ. Itẽ xp̃s dr̃ caput eccl̃ie ꝑprie ꝑpter ꝯformitatẽ nature: quã habet cũ eccleſia. Si g̃ ante incarnationẽ nõ erat ipſe ꝯformis in natura cũ eccl̃ia. g̃ ñ erat caput eccleſie ſine fidelibũ: qui ſunt membra eccleſie añ ĩcarnationẽ. Conr̃. xp̃us eo dr̃ eẽ caput: quo creditus ẽ eẽ homo ꝑprie loquendo. Si g̃ eadẽ fide credebaẽ a p̃mo iuſto ante incarnatõez vſq; ad vltimũ iuſtũ poſt incarnationẽ. Sz poſt incarnationẽ credit̃ iã eſſe homo. ab ill̃ aũt futurus homo. et tñ fides eadẽ. ga creditũ idẽ. ſ. deus homo. g̃ eque eſt caput eorꝝ qui fuerũt ante incarnationẽ ⁊ poſt. Itez aũt xp̃us dr̃ caput poſt incarnatiõem ꝑpter naturã quã iã habet humanã: que ẽ natura ꝯformis fidelibꝰ: aut ꝑpter fidem: quã hẽnt fideles de illa humanitate. Si ſolũ dicat caput quia habet humanitatẽ. g̃ cũ ſm humanitatẽ equaliter ꝯueniat cũ hoĩbꝰ fidelibus ⁊ infidelibꝰ: equaliter eſſet caput fideliũ ⁊ infideliũ: qõ maximũ ẽ inc̃ueniẽs: ga nũq̃ homo exiſtens in peccato nec' infidelis ẽ mẽbrum eius ꝑprie. eo ergo dr̃ caput q̃ creditr̃ homo cũ amore. Si ergo fides iſta manet eadem in ſanctis añ ĩcarnatõez ⁊ poſt: tẽpore ſolũ variato: manifeſtũ ẽ q̃ equaliter ⁊ eoꝝ modo eſt caput ſanctorꝝ exiſtẽtium ante incarnationẽ ⁊ poſt. Itẽ col. i. Ipſe eſt caput corporis eccleſie. Slo. querit cum eccleſia ab Abel inceperit: quõ xp̃us eſt caput eorꝝ: qui tunc fuerũt. Et rñdet q̃ dr̃ caput ſm vnitatẽ ⁊ humanitatẽ. Secũdum vnitatẽ fuit p̃ncipiũ ⁊ fundatoꝛ eccleſie: quia omnes iuſtos qui ab Abel vſq; ad vltimũ iuſtũ gerantur virtute vnitatis illuĩauit. Secudũ humanitatẽ etiã poteſt dici caput vel p̃ncipiũ eccleſie: quia ſup fidẽ humanitatis eius fundata eſt. Ex hoc expreſſe relinquitur q̃ ſi eccleſia fuit fundata ſup fidem humanitatis ſue ante incarnationẽ. et eo dr̃ caput quo ẽ fides ꝺ ſua hũanitate. g̃ eſt caput'eorꝝ q̃ fuerunt ante incarnationẽ fideliũ: ſic eorꝝ q̃ ſũt poſt incarnationẽ. Solo. dꝺ ſm Aug. qui ponit exemplũ in li. de cateti;ãdis rudibus qõ exẽplũ br̃. 38. gñ. de filiis Jude in quorũ natiuitate Zaram p̃or eduxit manũ: in qua obſtetrix ligauit coccineũ dicẽs. Iſte egredietur p̃ior. illo ꝺ retrahẽte manũ egreſſus eſt alter. Et dicit Aug⁹. Q̃ ſic Zaram vũ naſcereẽ p̃ior emiſit manum: poſtmodũ caput ſecutum eſt. Deinde cetera membra. ꝺ tñ caput dignitate ⁊ poteſtate p̃cellit. Iz tempore ſequereẽ. Ita xp̃us mediatorꝛ dei ⁊ hoĩum in patriarchis ⁊ ꝓphetis premiſit manũ añ q̃ appẽt in carne vinculis legis ſupbũ populũ ꝯſtringẽtẽ ſine ꝯmentẽ. tempore aũt naſcẽdi ſecutũ ẽ caput corporis eccleſie: cui adheſerũt omnes fideles credẽdo. Relinq̃ ergo q̃ fuit caput fideliũ ⁊ p̃ntiũ ⁊ antiq̃. Nõ ſequit̃ g̃. tũc nõ fuit homo. g̃ tẽ non fuit caput. quia ipſe eſt caput eo q̃ eſt creditus homo ⁊ amatus. Ad p̃mũ obiectũ ī ꝺtrariũ patet rñſio. ga xp̃us nõ dr̃ caput eo q̃ eſt homo in re: ſed eo q̃ eſt homo in fide. Unde ga creditus eſt eſſe homo. ideo eſt caput ꝺ modo. ſimilr̃ ſe habet ad antiquos ⁊ p̃ntes quia eadem fides eſt. Unde ſic eadem eſt p̃ deſtinatio ⁊ veritas predeſtinationis ante exitũ rei p̃deſtinate ⁊ poſt: licet res mutet̃. ſimilr̃ eadem eſt veritas fidei: qua creditꝰ ẽ xp̃us incarnatuꝰ vel incarnat⁹. Iz tempore varieẽ. Ad aliud ſilr̃ patet rñſio.

Conſequenter que

rit̃ vtrũ xp̃us ſit caput reprobor̃: qui ſunt ī fide ⁊ caritate: tñ ī hoc nõ pſeuerabũt. Ad quod ſic obr̃. Corpꝰ xp̃i vez̃: quod traxit de ꝛgine ẽ figura ⁊ ſacramẽtũ corporis miſtici qõ ẽ eccleſia: quia ſicut corpꝰ xp̃i ẽ opactũ ex puriſſimis ſanguinibꝰ virgĩs ⁊ ptinẽtibus ad gloriã reſurrectõis: ita a ſili corpus miſti cũ: qõ ẽ eccl̃ia opaginatũ ẽ ex puriſſimis ⁊ fidelibꝰ aĩabꝰ ptinẽtibꝰ ad gl̃iaz reſurrectõis g̃ nõ ſunt mẽbra eccleſie niſi ptinẽtes ad gloriã reſurrectiõis. Sz reprobi exiſtẽtes in fide ⁊ caritate: qui tñ nõ pſeuerabũt: ⁊ infideles nõ ptinẽt ad gl̃iam reſurrectõis: Iz ptineant ad reſurrectionẽ. g̃ nullꝰ reprobus eſt mẽbr̃ eccleſie. g̃ xp̃us nõ ẽ caput reprobor̃ etiam exiſtẽtiũ in caritate. Contra. Reprobi exiſtentes in fide ⁊ caritate recipiũt a xp̃o ſensum ⁊ motũ: ga cũ ſint in caritate ⁊ fide: habent ſenſum fidei ⁊ motum amoris. et ꝛſtat q̃ hoc habẽt a capite. Itẽ ipſi ſunt in ꝯformitate nature ad xp̃m. Xp̃s g̃ caput ẽ eorꝝ ⁊ ipſi membra eius. Solo dꝺ. q̃ eſſe mẽbr̃ xp̃i ul' eccleſie nõ ponit niſi ſenſuz grẽ p fidẽ ⁊ motũ p amorẽ: ⁊ ꝯformitatẽ cũ xp̃o in nã et ga iſta ſunt in reprobis exñtibus ī fide ⁊ caritate. Iz ñ cũ pſeuerãtia. iõ q̃din ſũt iſta ī illis: ꝺcedẽdũ ẽ q̃ ſint membra xp̃i ⁊ eccl̃ie ⁊ ꝓparãt̃ ad xp̃um tã q̃ ad caput quãtũ ad p̃ntẽ ſtatũ in quo ſunt ī fide ⁊ caritate. q̃ñ aũt poſtea decidẽt ab iſtis: tũc erunt mẽbra abſciſſa a corpore eccleſie. Ad rõnẽ dꝺ in ꝺrium. q̃ corpꝰ xp̃i vez̃ figura ẽ ⁊ ſacr̃m corporis miſtici quãtũ ad p̃ntẽ ſtatũ: ꝛ nõ q̃tũ ad futurũ. rõ autẽ pcedit ac ſi reſpicẽt ſtatũ futurũ: cũ obicit' de pertinentibus ad gl̃iam reſurrectionis.

Conſequenter que

rit̃ vtrũ xp̃us ſit caput aĩarꝝ tm̃: aut corporꝝ ⁊ aĩarꝝ. Ad qꝺ ſic arguit̃. Oportet q̃ mẽbra habeãt ꝺtinuationẽ ad caput. Sed corpora noſtra nullaz poſſunt habere ꝺtinuationez: nec ꝺiũctionem ad corpꝰ ⁊ aĩam ipſi⁹ Xp̃i. g̃ corpora noſtra nõ ſunt membra ei⁹. g̃ ipſe ñ eſt caput corporꝝ noſtrorꝝ. Conr̃. i. Cor. 6. Neſcitis quoniã corpora vr̃a mẽbra ſũt xp̃i g̃ ipſe eſt caput corporꝝ nr̃orꝝ. Solo dꝺ. ſic br̃. i. Cor. 6. An neſcitis ꝛc̃. Slo. Xp̃us caput noſtrũ ẽ eo q̃ factꝰ ẽ ꝑpter nos. Corpus aũt eius ẽ eccleſia. Si tm̃modo aĩam ſuſcepiſſet ſine corpore: mẽbra ei⁹ non eſſent niſi aĩe noſtre. Quia vero corpus ſuſcepit: ⁊ corporiz caput eſt. Qui. n. corpus ſuſcepit ⁊ corporiz caput eſt. Et ſic patet q̃ xp̃s nõ ſolũ ẽ caput animarꝝ ꝺ etiã corporꝝ. Ad rõnẽ in ꝺrium dꝺ. q̃ corpora noſtra duplicẽ habent ꝺiũctionẽ cũ corpore xp̃i. Una ꝑpter ſimilitudinẽ in ſpẽ. Alia ꝑpter pfectionẽ vnã ⁊ eandem. Corpora g̃ noſtra hñt ꝺiunctionẽ cũ corpore xp̃i. ga ſunt corpora eiuſdem ſpeciei noſtra corpora ⁊ ſuũ corpus. Coniunctio ꝺ que eſt ꝓpter pfectionẽ vnã põt eẽ dupliciter: ga eſt perfectio nature: et ſic aĩa eſt perfectio. et eſt pfectio ſanctificatiõis noſtre. et ꝺ eſt ſps ſanctus. Dicẽdũ g̃ q̃ attendẽdo pfectiõez nature: que ẽ anima ſic corpora noſtra ⁊ ſuũ nõ habent pfectionẽ vnã: ga alia eſt anima xp̃i: que perficit corpus xp̃i ꝺ numerꝝ: ⁊ que corpora noſtra. Sz corpora noſtra habent pfectionẽ vnã: accipiendo perfectionẽ ſanctificationis que eſt ſpũs ſanct⁹. Perfectio enim corporis nõ ſolũ eſt anima: ſed etiaz ſpũs. ſ. Cui⁹ corpora noſtra templum ſunt. ſicut br̃. i. ad Cor. 6. Neſcitis quoniã mẽbra veſtra templuz ſunt ſpũs. ſ. Sed anima pficit q̃tũ ad eſſe nature. ſpũs ſanct⁹ quãtũ ad eẽ ſanctificationis. Idẽ aũtẽ ſpũs. ſ. qui ſanctificat corpus xp̃i: ſanctificat ⁊ corpora noſtra: cum ſumus in fide ⁊ caritate. Ex hac ſpali ſanctificatione impr̃imit̃ diſpoſitio ⁊ ptinet ad gloriã reſurrectionis. Unꝺ aplus ad Ro. 8. ꝓbat p hoc corporꝝ reſurrectionẽ gl̃ioſaz dicens. Si ſpũs eius qui ſuſcitauit Jhũm a mortuis habitat ī nobis vinificabit ⁊ mortalia corpa nr̃a ꝑpter inhĩtãtẽ ſp̃z. ſ. ī nobis.

c Conſequenter ẽ q̃ſtio de vnione capitis ad membra: ⁊ q̃runtur duo. Nam caput p̃mo vnit̃ membris ⁊ poſtea influit in illis. Primo g̃ querit̃ ꝺ vnione capitis ad corpus. 2° de influẽtia capitis ad corpus. Quãtũ ad p̃mũ tria q̃runtur. Primo vtrũ mali ptineãt ad illã vnionẽ. 2° p qd ſit vnio mẽbrorꝝ in corpe eccleſie. 3° qualr̃ ẽ vnio capitis ad corpꝰ.

Ad primum arguí

tur ſic. Dicẽ Hugo ī li. de ſacramẽtis. Per fidẽ acceptm⁹ vnionẽ. p caritatẽ viuificationẽ. et logit̃ de vniõe: ⁊ viuificatõe corporis eccl̃ie. Sz multi exñtes ī pcõ mortali habẽt fidem infor̃mẽ: Iz nõ habeãt caritatem. g̃ ad vnionẽ ptinẽt corporis eccleſie p fidem: liez nõ ptineãt ad vinificationẽ p caritatez.

Contra. Hugo in eodem li. Nihil ī corpe

Universidad de Deusto
Biblioteca

mortuū:nihil ex̄ corp⁹ viuum.Sz oīs ex̄ſ ī
pctō mortali ē mortuus.g̃ nō eſt ī corpore.g̃
nullus ex̄ſ ī pctō mortali ptinet ad uniōez
corporis eccleſie. Solo dō.q ad vnionem
corporis miſtici ſiue eccliē nūq̄ ꝓprie ptinēt
ex̄ntes ī pctō mortali.tñ refert dicē unitatē
eccleſie ⁊ corpis eccleſie.Jn unitate.n.eccliē
ſunt boni ⁊ mali:dūmō habeāt fidē rectaz.
et hoc ē qō hr̄ Mat.iz.Q ipi tritico adiūcta
ſunt zizania.et dic̄ Aug.q eccleſia ē ager:in
qua radicāt̄ triticū.i.boni:et zizania hoc eſt
mali ſimul.tñ in fine ſepabūt̄.Unitas vero
corporis eccleſie nō ē niſi p fidē formatā ca-
ritate.et de hac intelligit Hugo cū dic̄.Per
fidē accepim⁹ vnionē.ſ.formatā. Nō ſunt g̃
fm ꝓpriā rōnem corporis de corpore eccleſie
mali:quānis ſint de eccliā. Et cū dic̄ Hug.
Per fidē accepim⁹ vnionē.p caritatē viui-
ficatōez.ipſe loquit̄ p ſilitudinē corporis hu
mani:quia ī corpore humano ē quedā vnio
membroꝝ mālis.ſic vnio que eſt p nervos.
Alia ē formalis.ſicut illa que eſt mēbroꝝ p
ptcipationē vni⁹ vite ⁊munis ab aīa.ſ. h ī
corpe eccleſie ponit vnplicē vnionē.Una q̄
malem.et hāc appellat vnionē p fidē.Aliaz
formalē.et hec eſt p caritatē.

Conſequenter que

ritur p quid ē vnio mēbroꝝ. ī corpe eccleſie
Ad qō ſic. Diuerſa ē fides ⁊ caritas hñtiz
fidē ⁊ caritatē:⁊ differt numero fides mea
⁊ tua.ſ ex diuerſis numero nō ē ꝓprie vnio
g̃ cū nō ponat̄ vnitas in corpe eccleſie niſi p
fidē ⁊ caritatē.ñ ē g̃ unio ſiplr̄ ī corpe eccē
p fidē ⁊ caritatē.ſ ſolū vr̄ adunatio mēbro
rū eccleſie:ſic̄ ē aceruus lapidū. Contra.i.
Cor.io.Unū corp⁹ multi ſum⁹:⁊ vn⁹ panis.
Glo.Unū oēs ſum⁹ eccleſia vna vniti vin-
culo fidei ſpei ⁊ caritatis: ⁊ mutua operuz
exhibitione. Querit̄ g̃ quō dicet̄ iſtud vnū
.ſ. q fideles bñtes caritatē ſiue eccleſia vr̄
eſſe unū ⁊ unū corpus ⁊ vn⁹ panis. Solo
dō q vnū corpus vr̄ ab una perfectione ⁊ a
ſili diſpoſitione. Dr̄ g̃ unū corp⁹ eccleſia ab
una pfectōe.una.n.ē pfectio ī capite nr̄o xp̄o
⁊ ī oībus ſanctis credētib⁹ ⁊ amātib⁹ ipſuz
et hec pfectio ē ſp̄s ſcūs ex quo ē nobis coīo
trinitatis.Unū Hug.de ſcō.Uic.dic̄. Jn cor
pore uno un⁹ ſpūs.i.unū ē corpus eccleſie ab
uno ſpū. Unū dic̄. eccleſia ſancta corpus xp̄i
ē uno ſpū ſanctificata ⁊ unita fide una.bu⁹
modi corpis membra ſunt ſinguli fideliz ⁊
omnes unū corpus exiſtūt ꝓpter ſp̄m unū ⁊
fidē unā.Eſt g̃ unitas bui⁹ corpis.ſ. eccleſie
ab una pfectiōe.ſ.a ſpū ſcō: qui un⁹ ⁊ ide; ē
in oībus.Diuiſiones.n.grāz̄ ſunt idem:aut
ſpūs ſicut dr̄.i.Cor.iz.Silr̄ ē unitas in corpe
a ſili diſpone: quia in oīb⁹ ſanctis ē quedā
ſimilis diſpoſitio ī ptcipatione unius pfe-
ctionis.ſ.ſpūs.ſ. Et hec ſilis diſpoſitio attē-
dit̄ quātū ad quatuor.Quia q̄tū ad cogni-
tionē rōnis.⁊ quātū ad deſiderium ⁊cupi-
ſcibilis.et quātū ad expectatōez iraſcibilis.
et quātū ad opis imitationē. Unitas g̃ que
eſt in illis a ſili diſpone quātū ad cogniti
onē ē p fidē.idem.n.credūt.ſilr̄ idē appetūt
uel uolūt.ſ.ſūmā bonitatē p caritatē. Eſt g̃
quātū ad deſideriū ⁊cupiſcibilis unitas p
caritatē unā.Silr̄ idē expectār.ſ. eternā bea
titudinē.et hoc p ſpem. Unitas g̃ quātū ad
expectationē ip̄ſ⁹ iraſcibilis quātū ad ſpem
unā.Silr̄ idem imitāt̄.ſ.Jhm xp̄m. p operū
exhibitionē.Et iſta quatuor tāgūt̄ ī glo.ſup
illud Col.z.Caput ex quo totū corp⁹ ⁊nexū
ē ꝛc.dic̄ glo.Caput ritate ⁊ grā plenū.⁊ hic
eſt xp̄us.de cuius plenitudine accipiēdo to-
tū corpus.i.eccleſia p nexus caritatis:⁊ ⁊iū
ctiones ſpei ⁊ fidei ⁊ opez fideles ⁊iuncti
ſunt ⁊ ſiles.et hic notāt̄ quatuor predicta.
Ex bis g̃ pz q unitas corpis ecclie ē ex ſili
diſpone. Sūt g̃ ſimiles ī fide ſpe caritate ⁊
opere. Ad rōnē aūt ī ꝛtrariū. q ex diuer
ſis numero nō fit unū.dicēdū.q ſicut vide-
mus in corpe aīalis: q⁹ mēbz corpis bēat
propā ſpēm:qua diſtinguit̄ ab alio membro
Item habēt mēbra in corpe ⁊munē pfectōez
.ſ.nitā ⁊munē:qua uiuūt ab anima una.Si-
militer dō.de corpe eccleſie:q qlibz mēbz
eccleſie corpis bēt ꝓpām pfectionē ſuam .ſ.
grām.fidē caritatē.⁊ ſpez. ita q⁹ in ea fides
non eſt tua numero. et ſic de aliis. Habent
etiam membra eccleſie unā ⁊munē pfectōez
.ſ.p ſp̄m ſcm.ſic̄ dic̄ Hugo.A ſpū uno'corp⁹
unū. Unā a pte iſta ē unitas ī corpe eccleſie
⁊ membris ei⁹. Item fides quātū ad illō:
quod credit̄ eſt eadē numero in omnib⁹ ſcis
qui ſunt membra eccleſie: quia idem nume-
ro credunt.ſ.xp̄um Jhm. Unde quantum
ad hoc eſt fides eadem numero in omnib⁹
credentibus.Sed non quantum ad illud q̄
creditur.quia illud quo creditur non ē idē
numero in illis:ſ eſt ſimile uel idē ſpē.

Conſequenter que

rit de vnione capitis ad corp⁹.⁊ eo⁹. Utz
hec ſit vnio ſimplicit̄ Ad qō ſic obiicit̄. Ad
eph.i.Et ip̄m dedit caput ſup oēm eccleſiā
glo.Nullū maius donū poſſet de⁹ ꝓſtaſſe
hōi.q̄ q⁹ filiū ſuū p quod ⁊didit oīa faceret
illis caput vt illos illi tanq̄ mēbra coaptaret
Ex q̄ relinquit̄ q⁹ uerbū dei efficit̄ caput
nr̄z.⁊ nos mēbra ip̄i coaptata. Itē dic̄ ibi
glo.⁊ iſta coaptatione illi⁹ doni q̄ coaptat̄
dicens.vt eſſet fili⁹ dei filius hōis. vn⁹ de⁹
cū patre.vnus hō cū hōibus.Si ergo ip̄e fi
lius hōis eſt unus de⁹ cū deo vnitate ſim-
plicit̄.Ergo ⁊ cū hōie eſt vnus vnitate ſim
plicit̄. Con̄.filius hōis eſt vn⁹ ul̄ vnū cum
deo unitate in ꝑſona. Sed nos non ſumus
vnū cū xp̄o vnitate ī ꝑſona.Nec ec alia vni
tate niſi volūate.ſ. ga idē uolumus q⁹ ipſe
vult.Sed nō eſt vnū vnitate. Unū in uolun
tate:⁊ vnū in ꝑſona. Quia vnum in ꝑſona ē
vnū ſimplr̄.ſicut pz de corpe ⁊ aīa. Unū ⁊o
in uoluntate nō eſt vnū ſimplr̄. Ergo nō eſt
vnū ſimplr̄ ip̄m caput ⁊ corp⁹.Querit̄ g̃ quō
ſunt vnū. Solo dō.fm Hugl.de ſcō vic.q
exponit illud Jo.xvii.Pat ſcē ſua eos in no
mine tuo quos dediſti mihi vt ſint vnū ſicut
⁊ nos ꝛc.Diſtinguit vnū multiplicit̄. ga eſt
vnū in nā.Et hoc mō pr̄ ⁊ filius ⁊ ſp̄us ſcs
ſunt vnū.Scdo mō ē vnū in ꝑſona.quo būa
nitas ⁊ diuinitas ſunt vnum in ꝑſona filii.
Tertio mō ē vnū p iuſticiā pñtem ⁊ futurā
gliaz. Et illō ē vnū q⁹ attendit̄ in cōformi
tate uolūtatis. Prīa ⁊ pfectiſſima vnitas ē
vnio ꝑſona z in nā vna.Scda ē vnitas nāz
in ꝑſona vna.Tertia ⁊o vnitas eſt vnio capi
tis ⁊ corpis ecclieſie,que eſt vnitas ⁊formi-
tatis in voluntate vna. Et hec eſt p iuſticiā
pñtem.Quia ſic̄ dicit Anſel.Juſticia ē recti-
tudo uolūtatis.Et dr̄ vnitas fm anologiā.
vñ Hugo loquēs de iſtis vnitatib⁹.dic̄ ner
bū cum patre vnū in nā. Nō cuz uerbo vnū
in ꝑſona.Mēbra cū capite ſunt vnū in iuſti
cia p̄mo ⁊ poſtea vnum in gloria.

c **Conſequenter** que rit̄ de influentia gratie a capite xp̄o
in corp⁹ eccleſie.Sūdat̄ aūt hec qō ſup illud
Jo.p̄.De plenitudine ei⁹ nos oēs accepimus
grām p grām.Et qō iſta pnt̄ hoc mō. Prīo
queritur vtz poſſit eſſe in fluētia a xp̄o hōi
in corp⁹ eccleſie. Scdo querit̄ vtz ab ipſo
xp̄o hōie poſſit eſſe influētia gr̄e ab ip̄o in
angel. Tertio q̄rit̄ de influētia gr̄e ab ip̄o
i hōies.vtz maior fuerit p⁹ ſ carnatoz q̄ añ

Ad primum ſic

Jo.p̄mo
Gr̄a ⁊ ri
tas p Jhm xp̄m facta eſt.glo. Gra remiſſio
oīum peccatoz. g̃ p ip̄m Jhm xp̄m eſt gr̄a
remiſſionis peccatoz. g̃ grām remiſſionis
peccati fluit in corpe. ⁊ membris eccleſie.
Itē Aug⁹ ſup illō Jo.i.De plenitudīe ei⁹ ⁊c
⁊ ſuper illud. Plenū gr̄e ⁊ ueritatis. dicit
Accepimus de ip̄ius plenitudine grām vt
in ip̄m credamus:⁊ ritatē vt ip̄m intelliga
mus.qa intellect⁹ diuinoz ſequit̄ ad fidez
Ad oppoſitū Yſa.xliii.Ego ſū.ego ſum ip̄e
q deleo iniqtates tuas ꝓpter me dicit dns
Solus g̃ dei eſt delere pcā ꝓpter ſe.ergo ſo
lus dei eſt influere grām remiſſionis pcti.
Nō igit̄ eſt hoc poſſibile xp̄o hōi. Solo dō
q xp̄s hō influit grām corpi eccleſie ⁊ mem
bris ei⁹ tribus modis.Uno mō p modū mē
riti.Alio mō p modū exemplaris.Tertio mō
p modū capitis.Per mod̄ meriti eſt ī nobis
gr̄a ab ip̄o xp̄o hōie.Quia ip̄e eſt qui meru
it nobis gr̄az p quā remitterent̄ peccata nr̄a
⁊ gratiā qua cognoſcerem⁹ ⁊ diligeremus
ip̄m:oībus credentib⁹ in ip̄m ⁊ diligentib⁹
hoc meruit fm q⁹ hēt̄.Ro.v.Sicut p vni⁹
hōis inobedientiā ⁊ſtituti ſunt multi pecca
tores.ita p vnius hōis xp̄i obedientiā.iuſti
⁊ſtituunt̄ multi. Scdo mō influit nobis
gr̄az p mod⁹ exēplaris. ſicut.n.videmus q⁹ ſe
hz exēplar ad exēplū.⁊ q̄dāmō exēplū educit̄
ab exēplari.ita in ip̄o xp̄o homīe eſt exēplar
ꝓpoſitū gr̄e: cui debem⁹ nos coaptare ⁊ cō
formare. Unde ip̄e eſt liber vite iuxt̄ quē de
bēt ſcribi noſtri libri.i.ſcīe que ſūt libri vt
hēt̄ in Apoc.xx.Et iſta edictio ſigt̄ in.i. ad
Cor.xv.p̄mus hō de terra:terrenus.ſcdus hō
de celo celeſtis.Sicut g̃ portauimus imagi
nē terreni:portemus imaginē celeſtis. Ter
tius mod⁹ influētie ab ip̄o eſt p modū capi
tis.Eſt aūt quidā amor ⁊ appetit⁹ nālis ca
pitis ad mēbra:Jpz.n.caput quodā nāli amo
re diligit mēbra. Unū ⁊ ſpūs aīales q̄ ſunt ī
capite ex hoc amore decurrūt a capite ī mē
bris.Unū ſi aliq⁹ mēbz ledat̄ ⁊currit ſpūs
a capite ad ptem illā volentē ⁊ ibi colligūt̄
Influētia g̃ capitis ad mēbra vt ſenſificent̄
⁊ moueant̄ eſt p nālē amorē ⁊ hūc appetitū
īplet ſpūs aīalis fluēs a capite ī mēbra uel ī
mēbris.Scōm h⁹ dō q⁹ ſpūs ſ̄creat⁹ p quē ē

Universidad de Deusto
Biblioteca

nobis coīo toti⁹ trinitatis.ſ.ſpūs ſcs habū dat in nro capite .ſ.xpo.⁊ ipsius xpi: ⁊ sue btē aīe est desideriū vt pticipem⁹ suū spm Jpe uero spūs explet desideriū qō hz xpus ad nos, ꝓpter amorē quē hz erga nos. Et h̄ mō est influētia gre a xpo capite in corpus ecclie. Unde Hugo. Sicut spūs hois mediāte capite ad membra descendit viuificanda: sic spūs scūs p xpm venit ad xpianos: c⁹ plenitudo quidē est in capite, pticipatio hō ī mēbris. Ad pmū dō.q est remissio pctī q̄tū ad maculā: ⁊ q̄tū ad penā. Pria est a xpo sz ueritate. Seda est a xpo ſm q hō p modum meriti satisfactionis. Ad illud qō obicit de glo. sup Jo. Qz de plenitudie ei⁹ accepimus graz ꝛc. dō.q ab ipo xpo ſm ueritatem accepimus h̄ auctē. ſ ab ipso xpo inq̄tuz hō accepimus h̄ p modū meriti ⁊ modis aliis vt dictum est.

Consequenter que

rit. vtz a xpo hoie possit esse influētia gre in angelis. Ad quod sic obicit sup illud Luc 2°. Inuenerūt eū sedentē in tēplo in medio doctoz ꝛc. vicit Hieg⁹. Discit in terra q angelos docet in celo. Si q̄ ſm q hō discat in tra. Ergo silr sz q hō docet angelos in celo. A christo q̄ hoie accipiūt angeli doctrinam ſitatis. q̄ receperūt influētiā scie ab ipso.

Jtē Dyo. in Jerarchia ipse scripture sbas āgelicas introducūt apō Jhz xpz q̄rētes ⁊ p nobis sue vine actiōis sciaz discentes ⁊ eos tpm Jhm īmediate docentem. Ergo ab ipo Jhu siue a xpo hoie recipiūt sciam ipi āgeli

Item Ysa. lxiii. Quis est iste qui uenit de Edon tinctis uestib⁹ de Bosra ꝛc. Jta dicebant angeli: q̄n Jhs ascendit in celū: ⁊ dicebat eis Ego qui loquor iusticiā ꝛc. Ex q̄ pz q ipe docebat eos de misterio sue incarnationis. Ad oppositū. Angeli erāt btī ante incarnationē xpi: ſ beatitudo est stat⁹ oīum bonoz congregatōe pfectus. q̄ ipi erant in statu oīum bonoz congregatione pfecto. Ergo nihil deficiebat eis de aliq̄ bono. Nec ō ignorāditate aliq̄.nec cognitione. Ergo nō indigebāt edoceri a xpo hoie. Ergo nō receperūt aliquā influentiā cognitōis ab ipo. Jtē ostat q nō indigent ab ipo xpo remissione peccati: nec redemptiōe. Si.n.nō incarnaret xps. nihiloīnus essent ipi btī. Nō recipiunt q̄ ab ipo aliquā influentiā. Solo dō q a capite xpo hoie recipiūt angeli cognitionē ſitatis: ⁊ honorē: ⁊ dulcedinē: ⁊ iocunditatē cognitionē ſitatis. Quia eruditiūt ab ipo īmo per ecclesiā etiā q̄ est corp⁹ ei⁹ innotuit eis misteriū incarnationis. Nec erubescunt erudiri p ipam. Unde Aplus ad Eph. iii. Ut innotescat principib⁹ ⁊ potestatib⁹ in celestibus p ecclesiā multiformis gre dei ſm prefinitionē seculoz quā fecit in xpo Jhu dño nostro. Jtē sicut ibi dicit glo. Innotescat p ecclesiā que dona dei recepit. i. per aplos in ecclesia pdicantes pncipib⁹ ⁊ potestatib⁹ i. diuersis ordinibus angeloz: qui sunt in celestibus. i. ī celo. ubi ⁊ nos erimus. Dic n̄ aq̄ btūs Jero⁹. Angelicas dignitates sup mēoratū misteriū ad pnz nō intellexisse donec cōpleta est passio xpi. ⁊ aplz pdicatio p gentes dilatata. Jtē accipiūt honorē. q attē dit q̄tū ad reparatioz: seu restaurationē ruine angelice. Nō enī paz erat eis detractum bonoris ex ruina apostataz angeloz. sed p ī carnationē ⁊ passioz fit reparatio seu restauratio ruine āgelice p hoies iplentes numez ipoz āgeloz. scdz q̄d hēt ps. Judicabit in nationibus implebit ruinas .ꝛc. Et ad Ephe. i. Bñdict⁹ de⁹ ⁊ pat dñi nostri ihu xpi ꝛc. Qz ꝓposuit in eo dispensatoz plenitudinis tempoz instaurare oīa in xpo: q̄ in celo: ⁊ que ī tra sē ī ipo ꝛc. Glo. dic. Proposuit instaurare. i. ad pmū statū reducere oīa p peccatum destructa: angelos ⁊ hoies. Quia p hois restitutionē ruina angeloz reparet instaurāt que in celis sunt. ſ. qd cecidit in angelis restaurat in hoibus. Jtē recipiūt dulcedinez ⁊ iocunditatē ab ipa būanitate xpi. Nūt enī magnā iocunditatē ⁊ dulcedinē in contemplatione diuinitatis. Sed cū vident diuinitatē in būanitate. eis alius modus est dulcedinis: ꝓpter qō dicit Petr⁹. In q̄ desiderant angeli dispicere. ⁊ hac rōne dr Joel. iii. Colles fluent lac ⁊ mel. Colles angeli sunt q aī incarnatioz fluebant mel in dulcedine contemplationis diuinitatis in se. Sz ex ei⁹ incarnatione fluūt dulcedine contemplationis diuinitatis in būanitate q̄ figē p lac. Ad rōes ī cōtrariū dō. q est beatitudo in gaudio eterno ſbali. ⁊ beatitudo in gaudio eterno accidentali. siue supaddito. Gaudiū ſbale est in contemplatione diuinitatis. ibi.n. est ſba beatitudinis rōnalis creature. Gaudiū accidentale est in contemplatiōe societatis būanitatis cū diuinitate. Quātū q̄ ad ſbaz gaudii nihil accrescit in gaudio beatitudinis, Sz tm̄ q̄tum ad multitudinē. Quia plurib⁹ modis hēt modo gaudiū in beatitudine q̄ ante incarnatiōez Qz q obicit. angelis nihil deest: ex quo sunt bti. hoc est nez q̄tū ad ſbam gaudii: seu beatitudinis. Sz nō q̄tum ad multitudinem.

Consequenter

est qō de influentia a capite xpo in hoies. vtz maior sit post incarnationē: q̄ āte: vel equalis. Ad quod sic. Xps est nobis caput: ⁊ ipis qui fuerūt aī incarnationē p fidez ⁊ caritatē. ⁊ p fidem ⁊ caritatē nobis influit ⁊ ipis. Si q equalis est fides ⁊ caritas in patrib⁹ aī incarnationē. Ergo eq̄lis est influētia a capite xpo in hoibus ante incarnationē ⁊ post. Con. Aī incarnatioez nō receperūt patres gratiā remissionis pene que est carentia visionis dei. Sz post incarnationē ⁊ passionē xpi receperūt hoies sācti totaliē gratiā remissionis illius pene: ⁊ alia rū penaz eternaz. ergo maior est influentia gre a capite xpo in hoies p⁹ incarnationem q̄ ante. Jtē sacra noue legis: q̄ hēt virtutē ꝓpter passionē xpi. maiorē hēt virtutē q̄ sacramenta veteri. Efficūt.n. qō figurāt. Jtē. 2. ad Cor. 3°. Nos uero oēs reuelata facie gloriā dñi speculantes ꝛc. Jpi dō sub velamie Ergo plus recipim⁹ de cogitatōe veritatis a xpo q̄ ipi. Solo dō. q ecclesia p⁹ incarnationē ⁊ passionē xpi maiorē recipit grām ab ipo xpo capite q̄ ante. Unde hab Ro. 3. Qz ipe de⁹ ꝓposuit xpm ꝓpiciatorē p fidē in sāguine. hoc est p fidem passionis ad ostensiōz iusticie sue. hoc est iustificatōis p passionem ꝓpter remissionē pcedentiū delictoz: in sustentatione dei ad ostensiōz iusticie sue ī tpe. Et vult dicere q p fidē passiōis xpi: erat remissio peccatoz antiquoz ⁊ modernoz. Sz differenter. quia aī incarnationē p fidem passionis erat remissio peccatoz: q̄tum ad culpā: ⁊ nō q̄tū ad oēm penā. Quia remanebat pena carentie visionis dei. Sed p⁹ incarnatōz eius ⁊ passionē est remissio peccatoz q̄tum ad oēm culpā ⁊ penā. Unde ante incarnationē erāt in sustentatione. idest expectatione. carentes visione dei gloriosa. Sed mō patet nobis gloria. Ad aliud qō obicit in cōtrariū. q equalis erat fides ⁊ caritas ī patribus aī incarnationē: ⁊ in illis qui sunt p⁹ dicendū: q fides ecclesie ante incarnationē ⁊ post equalis est. cū h̄ tuosior est post q̄ aī Et h̄ est. qa p⁹ incarnatōz ⁊ passionē hz meritū passionis xpi sibi diunctū: qō nō debat aī

Unū qui credit xpm incarnatū ⁊ passū habet meritū sue passionis sibi diunctū. Unde meriti passionis xpi sibi diuncti ē maioris ꝛ tutis q̄ ante. ⁊ efficit aliquid quod nō ante

Consequenter que

rit. Utz gra xpi ſm q est quidā hō singularis sit gra plenitudinis ⁊ ostēdit q sic Jo. i. Uerbū caro fm̄ ē zc. plenū gra ⁊ ꝛitatis Sz uerbū caro factū est ipe xps hō. Ergo ⁊ xps vt quidā hō būit plenitudinē gre ad oē bonū ⁊ ꝛitatis q̄tū ad sciam oium. Con. Jn xpo hoie nō fuerūt oēs ꝛtutes. Sz nō est plenitudo gre sine plenitudine oium ꝛtutū Ergo in xpo nō fuit plenissima gra. Qō pz quia in xpo nō fuit fides: q̄ est pma virtutuz. Nā fides est cū visione enigmatica. Xps enī videbat sine enigmate. Silr nō būit spē. Nā spes est expectatio future beatitudis que nō habet. Ipe aūt tā beatitudinē bebat nec expectabat eā. Jtē pnia est vna ꝛtutū. Sed xps nō habuit ea. Nā pnia est ꝛtus: qua cōmissa mala cū emēdationis ꝓpolito: plangimus ⁊ odimus. Sicut hētur in. 4°. sniaz.

Jtem si dicat q in xpo fuit quidā hō singularis est plenitudo gratie. Sic fuit in btā ꝛgine: ⁊ in bto Stephano. Unde Actuū. vi. dr Stephanus plenus gra ⁊ fortitudine. Et similiē dr. q plenitudo gratie est in ecclesia.

Queriē g⁹ quō differt plenitudo gre in istis

Postea qriē. vtz xps ſm gratiā quā habz vt quidā homo singularis possit vici membz corpis ecclesie. Et dr q sic. Quia ſm istā gratiā est sicut quidā singularis hō scūs. sic fuit Petr⁹ vl vnus alius. Sz oēs sci fuit mēbra ecclesie. Ergo xps ſm hāc gratiā est mēbz ecclesie. Si dicat q hoc nō pōt eē, qa ipe est caput ecclesie. Et nō ri pōt cē mēbz. Jstō nihil est. qa caput est pncipale mēbz corpis Ergo xps pōt esse mēbz corpis mistici. ſ. ecclesie cū sit caput ei⁹. Nā corpar ⁊ caput ſt mēbra pncipalia corpis. Jtē. i. Cor. 12° Uos āt estis corp⁹ xpi ⁊ mēbra de mēbro. i. de ihu xpo. Xps ḡ est mēbz. Solo dōm q cū in xpo sit gratia unionis: ⁊ gra ſm quā est caput: ⁊ gra ſm quā est quidā hō singularis scūs. dicimus q gra sic triplicit dicta in ipo pōt dici gra plenitudinis ſm rōez cause finalis. gra plenitudinis ē gra unionis. quia suma ⁊ pfectissima ē in ipo. Nā vltim⁹ effectus gre ⁊ pfectior est nos vnire deo. Sz in aliis a xpo nō est vnire nisi p cognitioz ⁊ amorē

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jn xpo xo nō solum ſm cognitionē ⁊ amo
rē. sed ēt in vnitate psone. vt sit idē fili⁹ ho
minis qui ⁊ fili⁹ dei. Et hec est maior vnio
que posset cē vel cogitari. Uñ iste est effcūs
plenissimus qui possit cē gratie. Sc̄dz rōz
vero cāe efficiētis gr̄a xpi ſm quā est caput
est gr̄a plenitudīs. Quia sicut quedā lumina
ria pficiūt suo luīe solū: ⁊ nō hñt potestatē
influēdi suū lumē in alios. sicut pz de carbōe
Quedā xo nō solū retinēt suū lumē in se. ſ
ipm influunt ⁊ illuminār alia corpa. sicut pz
de flāma. Jta gratia xpi radiat ab ipo ad ali
os. nō aūt gr̄a in aliis scīs. sed tm̄ pficit ipo
tū alas: nec habēt ptātem influēdi ipam. Et
ppt̄ h̄: sicut lumē in flāma dr̄ plenū. Lumen
xo in carbone semiplenū. Jta gr̄a in xpo ſz
quā est caput. dz vici gr̄a plena. Jn aliis scīs
nō. Sed dz vici gr̄a semiplena. Sc̄dm xo
rōez cāe formalis: dr̄ gr̄a singularis xpi gr̄a
plenitudinis: plene informans aiam xpi: ⁊
pleniſſime oēs vires btē aīe ei⁹ q̄tū ad oēs
act⁹ ipoz. Quia in ipo est gr̄a cognitionis
xitatis oium. Et hoc pficit q̄tū ad actū rō
nis. ⁊ pficit q̄tū ad actū ocupiscibilis: q est
amor bonitatis: et q̄tum ad zelū irascibilis
Jn aliis xo ex scīs lz ipa informarz ſm excel
lentiā ad vnū actū. nō tm̄ ad oēs act⁹. ⁊ cum
in aliis scīs sit pēminētia respectū alic⁹ voni.
ſm q dicit ve scis Eccle. 44°. Nō est inuē
tus filis illi. Jn xpo est pēminētia respectu
oium vonoz. Quia nō hz gratiā ad vnum
actū gr̄e tm̄: ſ ad oēs: ⁊ hoc est qđ dic̄ Aug⁹
Qz accepit gratiā toralr̄ ⁊ vlr̄. Uñ oparatō
gr̄e xpi ad gratias alioz: ſm plenitudinē ⁊
pfectionē est: ſm q compatur figura circuli
ad alias figuras angulares. Circulus enim
est capacissima figura respectū aliaz. Jta gr̄a
xpi capacissima est. Capax. n. est oīs act⁹ cui⁹
libet virtutis: qđ nō est in aliis gr̄tis scōrz

Ad rōez incōueniū v d̄. Qz st quedā vona
gratuita cū ipfectione: quedā aūt sine ipfe
ctione. h̄ est q nō dicūr ipfectionē. fides āt
est vonū gratuitū cū ipfectione. Uñ nō so
lū dicit pfectionē: imo etiā noīat ipfectionē
Nā fides est que assentit xitati quā nō vidz
Hoc qđ dico assentire xitati pfectionis est
Sz h̄ qđ dico quā nō videt ipfectionis. Silr
pnia est vonū gratuitū cū ipfectione. Pnia
cui est xtus ofistens in detestatione mali.
qđ cōmissū ē. Detestatio mali dicit pfectio
nē. Sz qđ cōmissū est dicit ipfectionē. Perfe
ctionis. n. est detestari malū. Sz ipfectōis est
q cōmissa sint. Cū igit̄ in ipa gr̄a q est plena
imo plenissima sicut gr̄a xpi nulla sit ipfectio
pz q nō deberent in ipo cē vona gratiaz cū
ipfectione rōne sue pfectionis. Et ppter hoc
fides in rōe fidei nec spes i rōe spei: nec pnia
in rōne pnie debuerūt esse in xpo. quia sub
rōnib⁹ istis dicūt ipfectionē. Sed illud solū
qđ erat pfectū in istis vonis fuit in xpo. Jn
ipo. n. fuit assensus pme xitati: qđ est pfecti
onis in fide. Sz illud quod ē ipfectionis in fi
de nō fuit in xpo. ſ. cognitio enigmatica. Si
milr̄ in ipo fuit maxie qđ est pfectōis in spe
ſ. adhesio cū bono. Sz nō cū illa ipfectione
q̄ est expectatio boni qđ nō bēt. Silr illud
qđ est pfectionis in pnia fuit maxie in ipo.
Quia nūq̄ aliquis tm̄ potuit dtestari pccm
q̄tū ipe detestabat. Quia nūq̄ hūit aliquis
tantā oppositōz uolūtatis ad malū aliquod.
Sēp q qđ est pfectionis gr̄e ⁊ plenitudinis
est in gr̄a xpi absoluta. Et iō in ipo ē gr̄tis
plenitudinis. Ad aliud dd̄. q plenitudo
gr̄e dr̄ multiplr̄. dicit̄. n. plenitudo gr̄e q̄tū
ad sufficientiā: h̄ ē que sufficit aīe ad hñdz
vitā etern̄ā ⁊ aureolā. Et hoc mō Stephan⁹
dr̄ plenus gr̄a. Actuū. 6°. Sua. n. gr̄a nō so
lū fuit odigna aurea. i. premio eterno ſbali.
imo cē ⁊ aureola. Meruit. n. aureā ⁊ aureolā
ga fuit p̄dicator ⁊ martir. 2°° dr̄ plēitudo
gr̄e q̄tū ad numerositatē. Et h̄ mo ecclesia
dr̄ plena gr̄a. qa nō ē aliquod genus gratie
qđ nō sit in ecclesia: q̄tū ad aliq̄d membr̄ eius
Jta q huic vat̄ istud. Alii aliud. Uñ Aplus
Diuisiones gr̄az sunt. idē aūt spūs. Alii da
tur sermo sapie Alii ſmo scie zc̄. i. Cor. 12°.
Tertio mō ē plenitudo gr̄e p̄rogatione sup
oēm creaturā purā. ⁊ hec ē in btā v̄gine. Ju
ce. i. Aue gr̄a plena. Ex hoc. n. q ipa ē mater
filii dei: ē ei quedā excellentia ⁊ p̄rogatiua
gr̄e: cui nō pōt pura creatura opari. Uñ Anſel
Nēpe decens erat vt ea puritate q̄ maior ſb
deo nequit intelligi. Uirgo illa niteret cui
de⁹ pat̄ vnicū filiū quē de corde suo equalē
sibi genitū tāq̄ se ipm̄ diligebat. 4°° dr̄
plenitudo gr̄e q̄tū ad ofūmationē siue pfe
ctionē ⁊ hoc est in xpo hōie. Uñ Jo. i. Plenū
gr̄e ⁊ v̄itatis. qa hūit gr̄az q̄tū ad oēz actū
pfectū. Et ex hoc etiā ē q xps nō hūit fidem
⁊ spem ſb his rōnib⁹. quia nō fuit gratie cō
ſumate: imo sunt eoz que nōdū hñt. Et iō
dicūt illud qđ dicūt cū ipfectione. Xps aūt
hūit gr̄am pfectionis ⁊ ad oēm actū pfectū
Ad aliā qōz. Utr̄ xps ſm gratiā absolutā
sit mēbr̄ corpis ecclesie. dd̄ q xps dr̄ caput
ecclesie ſm humanitatē ⁊ diuinitatē. Si g⁹
dicat caput ſm diuinitatē. ⁊ opemur ad h̄
caput humanitatē xpi. sic xps ſm humanita
tē est mēbr̄. s. ipius diuinitatis que ē caput
quia ipa diuinitas cui vnita est hūanitas
monet ipam humanitatē ⁊ sensificat: sicut
caput mēbra. ⁊ hoc mō xps est mēbr̄ corpo
ris ecclesie: c⁹ caput est diuinitas. hoc modo
dr̄. i. Cor. 12°. Uos aūt estis corpus xpi ⁊ mē
bra ve mēbro. glo. ve mēbro. i. de xpo capite
Uñ appellat ibi xpm caput ſm humanitatez
cāe. mēbr̄ respectū dīnitatis. Si xo dicat ca
put ſm hūanitatē sic nō dz dici mēbr̄ cor-
poris ecclesie: ſ caput. Sed tūc obicit̄ ōtra
Qm̄ caput est mēbr̄ corpis: ⁊ d integritate
ipius. Dicendū q nō est p oīa sile. ve capite
⁊ corpe materiali ⁊ spūali. qa in capite ⁊ cor
pore mālis: ita ē q cū influat caput ad corp⁹
⁊ ad singula ei⁹ mēbra: ipm̄ tm̄ caput indiget
alīs mēbris. Uñ alia mēbra influūt ipi. Sic
enī a capite influit sensus ipi: cordi: ita a cor
de influit vita capiti. Et silr ab epate influit
nutrimētū ad caput: sine quib⁹ nō pōt esse ca
put. Uñ mutuo sibi fuiunt caput ⁊ membra
mālia. Uñ caput materiale: nō solū se habet
in rōne influētis ad alia mēbra. Sed etiā in
rōne recipientis ab ipis. qa se hñt in mutua
indigentia. Jta q mēbra indigent capite ⁊
e⁹. Uñ. i. ad Cor. 12°. Nō pōt aūt dicere ocu
lus manui. opa tua nō indigeo. Aut iterz ca
put pedibus. nō estis mihi necessarii. Sz xps
ſm humanitatē que est caput spūale respectū
corpis spūalis ecclesie nō indiget mēbris su
is. Uñ se hz ad ipa solū in rōne influentis ⁊
nō ab ipis recipientis. Et iō dr̄ caput corpis
ecclesie ⁊ nō membrum: quia nō indiget cor
pore. ⁊ sic patet responsio.

Post inquisitionē

p de gr̄a xpi ipo adiuuante inquiren
dū est de eius scia ſm q dō in hūc modum

Primo vtr̄ in xpo ſm duas naturas sit
ponere duas scīas 2° vtr̄ scia fuit in xpo
ab initio sue conceptionis. aut p successiōz tē
poris acquisitā. Tertio vtr̄ fuerit sine aliq̄
ignorantia. 4° vtr̄ fuerit oium. Quinto
vtr̄ ſm oēm modū sciēdi humanū. Sexto
vtr̄ aliquā scīam recepit ab angel̄. Septio
vtr̄ equalis fuerit scientia xpi scie dei.

Ad primum arguit̄ sic. Cū in
xpo sit vna psō

Deficientia x.
Vſp 93.

Uni⁹ aūt psone vna est pfectio. Scia aūt est
pfectio. Relinquit̄ g⁹ q vna erit scia xpi.
Jtē cū xps sit sciens ſm sciam increata. Scia
aūt increata est certissima: ⁊ pfectissima: ⁊
nobilissima de oībus. q̄ ſm illā xps de oīb⁹
hz pfectissimā ⁊ nobilissimā sciam. Uanum
est aūt ponere hr̄i p plura: quod pfecte bēt p
vnū. Relinquit̄ ergo q xps nō hz scientiaz
aliā q̄ increatā. Jtē hīs sciam nobiliorē
nō indiget ignobiliori. Cū q̄ in xpo sit scia p
gratiā vnionis ⁊ scia increata. Superflue ergo
ponerēt̄ in xpo alie scie create. ſ. nāe integre
⁊ pfecte ⁊ scia expientie. Jtē scientia xpi
q̄ est p gratiā vnionis est ſm maius lumen
q̄ sunt alie tres sequētes. Sz sic est in luīe cor
porali q maius lumē absorbet minus. Ergo
silr erit in lumine spūali. ergo nō manent in
xpo alii modi sciēdi. nisi solū duo p̄mi sup
distinct⁹: quoz vnus est scientie increate. a
lius ē p lumē gr̄e vnionis. Jtē in angelis
p⁹ ofōmatione nō remānsit cognitio vesper
tina: nec in hōibus aduenīēte gr̄a ꝺpbensio
nis siue beatitudinis manebit scia fidei. quia
cū uenerit qđ pfectū ē: euacuabit̄ qđ ex pte
est. i. Cor. 13°. Ergo in xpo nō potuit esse scia
creata: cū scientia increata uel ad minus scia
vnionis uel ꝺpbensionis. Corr̄. Jo. vam⁹
Quoz sunt diuerse nāe: coz sunt diuerse
opatiōes. Opationibus aūt ꝓportionat̄ ha-
bitus. Ergo cū in xpo sint diuerse opationes
ꝓpter diuersas nās. erūt in ipo diuersi habi
tus. g⁹ cū scientia dicat habitū ſm diuinam
naturā ⁊ hamanā. in xpo erūt diuerse scīētie

Jtē si in xpo nō esset nisi scientia increata
nō esset aīa xpi sciens. cū scientia anime qua
scit formalit̄ sit creata: eadē rōe nec esset vi-
ligens. nec brā. Relinquit̄ igit̄ q ipa ē scīēs
scientia creata. Jtē sicut dicit Bo. in lib⁹
de duabus naturis ⁊ vna psona xp̄i. Xps ac
cepit aliquid a triplici statu hūani generis
seu Ade. Unus status fuit qui debebat̄ ei
si steriſſet. ſ. status beatitudinis in p̄mium
Alius fuit status in statu in quo erat. ſ. stat⁹
innocentie ſm quē statū debebat̄ ei scīētia
q̄ debeb̄ nāe integre ⁊ pfecte. Alius status
fuit post lapsū ſm quē statū hūit scientiam
expimētalē. Hūit etiā scīaz pene pct̄ q̄ expiē-
tiā. A p̄mo q⁹ statu hūit xps scientiā ꝺpre
hensoris. a scōo statu scientiam nāe integre
⁊ pfecte. a tertio statu scientiā expientie: se. l
nō expiētie culpe. ſ tm̄ pene. Relinquit̄ igit̄
q ꝓter scientiā increatam ⁊ scientiam gr̄e

Universidad de Deusto
Biblioteca

vnionis est in xpo triplex alia scia: sicut sup̄ victū est Qđ ꝺcendū est. vđ. igit̄ ad pmū q̄ habitus nō diuersificat̄ ꝑm psonā. imo ꝫ nām. Uñ dicit Jo. dam⁹. Q̄ in xpo sunt diuerse voluntates ꝓpter diuersas nās: ⁊ silr vđ in xpo ꝓpter diuersas nās diuersas scientias: creatā ⁊ increatā. Ad aliud vđ. q̄ q̄uis xps hō vna sit psona cū filio dei: ppt̄ psonalē vnionē est sciens scia increata: sicut filius dei. Uñ rōe psone nō indiget alia scia tñ rōne psone in humana nā indiget alia scientia. s. creata. Nō. n. ꝺebz esse humana nā in xpo impfecta quod ꝺsequeret̄ si careret scia creata. Sz pfectior oz esse in xpo nā oībus aliis. Jō oī genere sciendi scia creata oz q̄ sit pfecta illa aīa. Ad aliud vđ. Q̄ vuplex est necessitas vel indigentia. vna quidē erci in se. Altera est respcū finis: q̄ quidē necessitas idē est qđ vtilitas ꝑ ut necessariū dicit vtile in vno sensu. Dicendū ꝫ q̄ xps hō hns scīam vnionis ⁊ ꝓhensionis ꝓpter se nō indiget altero mō sciendi. Sz qa assumpsit humanā naturā: vt genus humanū ꝑ veruz hoiem redimeret: respcū finis isti⁹ necessa⁹erat vuplex in xpo scia nālis. s. ⁊ scia exptie. Scia nālis siue nāe integre ⁊ pfecte: vt uerus hō ꝓbaret̄. Scia ꝺo expientie: vt genus humanū ꝑ sensū pene. ⁊ expientia redimēt̄ ⁊ bꝫ scīe sunt vtiliores seu magis ꝺuenientes fini ꝓdicto: q̄uis alie simplr meliores.

Ad aliud vđ. q̄ in corpalibus minus lumē obfuscat̄ ⁊ absorbet̄ a maiori. Et rō bꝫ est. qm̄ oīa lua corpalia sunt ad vnū actuz s. manifestationis. qui quidē act⁹ ꝑ se ⁊ pfecti̇ssime est a luīe maiori. Sz in spūalib⁹ nō sic. Nō. n. oīa lua spiritualia sunt ad vnum actū. Distinguēdū tñ est ꝺm statū oꝓbensoris ⁊ viatoris. Uiatoris. n. nō est vnus act⁹ ꝑ plēs. Uñ luminaria plura x̄tutū seu donorū in viatore nō sūt ad vnū actū. ⁊ inde est q̄ nō est eadē cognitō ꝺm spēm p illa. In statu x̄o oprehensoris: in q̄tū cōprehensoris nō ēnisi vn⁹ act⁹ qui ꝺeterminat̄ ꝺm sūmū luis ⁊ totalitatē x̄tutis eius. Lumē. s. diuine visionis in gloria. Scōm hoc ergo dicere uolunt: q̄ alie cognitiones q̄ sunt ꝺm minora luia. s. fidei ⁊ bui⁹. absorbent̄. Et ꝺm hoc accipit̄ illud qđ ꝺr cū uenerit qđ pfectū ē ꝛc Xps aūt erat in statu oꝓbensoris simul ⁊ viatoris ꝺm ptes aīe differentes inferiores ⁊ supior. Et iō scienti a oprehensionis nō absorbebat alias scias. ⁊ sic ꝑ solo ad obiecta

Consequenter que

rit̄. Utꝛ scia indita fuerit xpo ab initio sue ꝺceptionis uel ꝑ successionē tpis acquisita Ad quod sic arguit̄. Hebze. 5⁰. Didicit ex his q̄ passus est obedientiā. Sz discere est ueīre in noticiā illius: qđ ꝑius nō būit. Ergo xps nō būit plenā sciam a principio. ergo acq̄sita est Itē psal. Qui tribuit mihi ītellectū ꝛc. Glo. vsq̄ ad mortē erudiuit me ps inferior mea. s. carnis assumptio ut expirer tenebras mortis. Ergo ex aliqua pte fuit in eo scia acquisita. Itē sup illud Luc. 2⁰. Proficiebat puer ibus etate ⁊ sa. Beda. Sicut carnis est etate pficere: sic aīe grē ⁊ sapia. Ergo recepit cognitō quā ꝑius nō hebat. Itē Leo papa. Adorauerūt infantē in nullo ab aliis gnalitate infātie dissimilē. Sz nō hre aliquā noticiā ptinet ad generalitatē infātie. Ergo nō būit tūc noticiā. g⁰ postea pfecit. Itez Dam⁹. Oportet cognoscere. qm̄ seruilē ⁊ ig⁰rantē nām accepit. Seruu. n. dei est hōis nā qui fecit eā. ⁊ nō hz futuroz cognitō. Itē Si ipfectione būit ex pte affectiue. Multo fortius ex pte cognitiue que ordinat̄ ad affectiuā. Cū g⁰ ostat q̄ ipfectō būit ex pte affectiue sensibilis: ꝺm quā būit tristiciam ⁊ timorē. Ergo ex pte cognitiue sensibilis habuit ipfectiō. Itē silr rōne vr q̄ in parte rōnali būit ipfectionē: q̄tū ad cognitō. Cuz etiā in pte rōnali būerit ipfectiō: q̄tū ad affectiuā. quod ꝓbat̄. Dicit. n. Jero. Cepit Jhs timere: ne aīa ei⁹ videret̄ irrōnabilis. Ergo in rōne fuit timor. Scōm ergo hūc moduz viatoris fuit timor in rōne. Itē Hebz. 4⁰ Nō habemus pontificē qui nō possit compati ꝛc. Aug⁹. Multiplex est in xpo nā. Una ꝺm quam patiebat̄. s. corp⁹. altera ꝺm quā cō patiebat̄. s. aīa. tertia ꝺm quā nec patiebatur nec ꝓpatiebat̄. s. diuinitas. Ergo si recte distinxit: aīa ꝺm oēm partē patiebat̄. quia ꝺm sensitiuā patiendo. ꝺm affectiuā rōnabilē cō patiendo. ergo ⁊ in rationali. Et ira vidicit ꝑ expientiā ꝑ silla. Itē deus assūpsit humanā naturā in silitudinē carnis peti. Quia assumpsit eā de massa peccati. Ro. 8⁰. Sz illō est humane nāe corrupte. Sz ꝺm hominē oꝛdinata cognitio est ut ex multis sensib⁹ fiat vna memoria. ⁊ ex multis memoriis vnum expimentū. Ergo hic modus cognitionis erat ctiā ī xpo Itē Aug⁹ sup Ger̄. Angeli cognitionē matutinā būerūt ī compatione

ad uerbū uespertina. In ꝓpatione rez in genere suo. Ergo si xps vtroq̄ mō cognouit būit cognitionē vtrā ꝛ. ⁊ ita potuit crescere uesptina scīa ei⁹. sicut angeloꝛ. quia possūt fieri q̄ nō sunt. Coñ. Greg⁹ sup illud Luce 2. Proficiebat etate ⁊ sapia ꝛc. Nō accipiēdo qđ nō hēbat ꝑ accessū tpis: sed pādendo vo nū grē. Itē Dam⁹ proficere videbat̄ ꝺm eā que inerat sibi sapiam in manifestationē ducēs. Relinquit̄ g̃: q̄ nō defuit scīa ꝫ manifestatio. Itē nihil bnīs habitū ꝺm nobiliorē modū ⁊ pfectū hz ordinatoz ad illaz hz modū ipfectū. Sz ignobilior est ille qui ē hz expientiā: illo ꝺ est ꝺm viā aliā. Ergo xps nō pfecit in scīa ꝺm expientiā. Itē xpus ꝺm intellectū fuit oꝓbensor: Sz aīa ī gl̄ia nullo mō ordinat̄ ad habitū expimētalē. imo cuacu at hui⁹ habitū: tanc̄ id qđ ipfectū est: cū adē cognitio pfecta. Si ergo pfcm tollit ipfectū ꝓteritū: nō ordinat ad ipfectū futuz. Relinq̄ tur g̃ q̄ cognitō in pte: nō fuit in xpo: exquo būit cognitōz pfectaz. Solo vn⁹ est mod⁹ sciendi in xpo ꝺm viuinā naturā: ⁊ ibi scia idē est qđ id ipm. i. q̄ ei⁹ essentia, iste mod⁹ fuit in filio dei ab eterno. Scōus est in xpo ꝺm gratiā vnionis quā scīam nulla alia creatura habuit. Iste. n. modus distinguit̄ ab oī alio sciente Itē terti⁹ est ꝺm gratiā oꝓbē soris: ī hac cōicant angeli: ⁊ aīe scē. Itē q̄rt⁹ ꝺm nām integrā aie: ꝺm quā būit Adaz scīaz ī statu īnocētie: ⁊ hāc būit pfci⁹ q̄ alii puri hōies. Itē quint⁹ ꝺm penalē nām assumptā. Itē sext⁹ est quedā grā data xpo ad cognoscendū res ꝺm numez ꝺm ꝓgressū tpis: que fuit a principio data aīe xpi: ꝺm intellectū. nō dico ipa cognitio: ⁊ q̄tū ad primū: silr se hz ante īcarnatōz ⁊ p⁹. Scōs xo nō fuit ab eterno ꝺm hāc oīum būit cognitionē. s. eoz: que ptinebant ad miſteriū incarnationis: passionis ⁊ redēptionis. Hāc etiā nō būerūt āgeli statī p⁹ confirmatōz. Uñ dixerūt Ysa. 63. Quis est iste: q̄ uenit de Edō ꝛc Et si aliqui habuerīt: h̄ fuit ex supadditōe ali qua: nō ex ipa glia. Et ꝺm h̄ intelligit̄ illud ad Eph. 3⁰. Ut innotescat principat⁹ ⁊ potestatib⁹ ꝑ ecclesiā. Scōm xo tertiū mod⁹ cognitionis. s. oprehensoris: būit cognitiōez oīum ptinentiū ad suā gloriā: ⁊ suoz. i. eoz que ordinant̄ ad illa. Quart⁹ xo mod⁹ cognitionis que est ꝺm nām integrā: q̄ fuit in Adā. Hi. 3⁰. Adduxit ea ad Adā: vt videret ꝛc fuit in xpo ꝺm nām integrā quā assumpsit

Quint⁹ qui est cognitōis: que est ꝺm nāz penalē: fuit silr in xpo. Jn hac vidicit diuersas penalitates ꝺm expietiā in affectuā: quā tñ cognouit ꝺm aliū modū. Sz ꝺm gratiam cognitionis: que data est sibi ꝑ grām vnionis. Uñ ꝑsciuit illas ꝺm grām que fuit gtia vnionis. Sext⁹ modus cognitionis ē ad cognoscendū nō vt prior que affectiue fuit ꝫ cognitiue ex sensu. Uñ specialis grā quā būit ad sciendū: fuit ei data quo ad expientiā incognituā. Nōndū aūt q̄ est vuplex cognitio in sensu ꝑ expientiā. Cognitio eni in sensu est ꝺuobus modis. Uno mō cum res est in sensu ꝺm similitudinē. Alio modo cū est in sensu ꝺm formā. Alit̄. n. est silitudo coloris in oculo. Alit̄ dolor. Et ꝺm hoc vuplex est cognitio in xpo ꝺm expientiā. Prima q̄tū ad nām penalē. Secūa q̄tū ad specialez grām cognoscendi res ꝺm numez ꝓcessū tpis. Ad obiecta xo incontrariū vđ. Q̄ quedā auctes intelligūt ꝺm cognitōz ꝓletā ꝺm grām vnionis ⁊ oprehensoris: ⁊ integre nāe. Alie xo intelligūt ꝺm cognitōz expimētalē. Alie xo ꝺm manifestatōz quo ad nos.

Nō tñ q̄ si q̄q̄ nouit ꝑmo modo. Quod ꝑus nō nouit illo eodē mō. Nō oz ꝓpter hꝫ dici ignorantia. Ignorantia. n. oꝛ esse alic⁹ quod ꝑus nō fuit cognitū: ⁊ de his que necessaria sūt. Sz talis nō fuit in xpo. Nō enim pōt dici q̄ aliquid nō nouit: qđ nō ꝑius. ꝺa sensibilia que addidit ꝑ expientiā ꝑus nouit ꝑ modū nobiliorē ⁊ pfectiorē. Ignorātia aūt ē defectus pfectōis. Et sic ꝑz rñsio ad ꝑmo obiecta. Quia ⁊ si vidicit ex his que passus est obedientiā. et si erudit⁹ est vsq̄ ad mortem Nō ꝓpt̄ hꝫ seq̄t̄ q̄ fuit ignorās: Quia qđ ꝓcessu tpis cognouit scīa expimētali: ꝑus recognouit alio mō cognitōis. Silr intelligendū est de aliis obiectis sequētib⁹. Unde nō veīt ī aliquid nō notū oīo ꝑ ꝓcessū tpis sed ī aliquid nō notū sic. Ad hoc qđ dic Dam⁹. Q̄ assumpsit nām seruilē: ⁊ ignorātē. dicendū. q̄ seruilis oꝛ rōe peccati. Sz sic nō fuit ī eo fuit: sz fuit rōe pene. Ad quā obligata fuit būana nā ꝓpt̄ peccatū. Q̄ xo oꝛ ignorās. hoc refert̄ ad genus nāe. nō ad nāz ꝓut fuit ī xpo. Jpe ei⁹ oꝛ filiū: ñ seruus. Uñ Anselm. oñdit. q̄ ñ decuit ipm assumere ig⁰rātiā vicēs. Quo tot ⁊ tāta faceret ille hō sine īmēsa sapia. Ubi oñdit. q̄ ñ fuit ignorātia nature respectu bōi: nec respcū mali. sic si nihil amat̄ qđ ñ cognōscat: sicut nihil bōi ē

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ nō amet. Sic nihil est qđ ignoret. Bonū aūt nēo pfecte nouit. nisi qui scit illud a malo discernere. Et sic nō fuit ignorātia: nec rō spectu mali: nec respectu boni. Ad qđ obicit q ipfectio fuit ex pte cognitiue: sicut ex pte affectiue. vđ. q nō est vez. quia ipe vñs dispensatiue: ⁊ ꝑm ogruitatē redemptionis nostre: assumpsit ipfectiones quasdā ex pte affectiue. put ogruebat nr̄e redemptoi. Nō aūt ex pte cognitiue. Quia hui⁹ defect⁹. s. q ꝓponunt ignorantiā noxii essent in multis ⁊ in nullo vtiles. vt vult Ansel. Ad aliud Aug⁹. qđ obicit q passio fuit in itelligibi li affectiua. sicut passio insensitiua vicendū q ly intelligibilis pars essy sentiens vel cō patiēs corpali qñ patiebat: nihiloīnus fruebat pfecte. Ex hoc. n. q patiebat gaudebat Unde pfectū būit gaudiū: ⁊ maximā passiōez quia ex hoc fuit gaudiū pfecti⁹. sicut est in scis patientib⁹ p xpo. Gloria xo illa ⁊ gaudiū erat. ꝑm ordinē ad supius. s. ad vininame nām sibi vnitā: ꝑm quā residebat rō totius redemptōis. Cōpassio xo ꝑm ordinatōz ad ī ferius. Unde ly passio esset ⁊ passio. ex magnitudine tri gloriē nō reputabat. Pretēa ly hoc vidicerit p expientiā. sciuit tn̄ alio mō vt supradictū est. Unde nō fuit ignorās. ly enī rōnalis ps vidicerit p expientiā. sciuit tamē alio mo. Ad aliud qđ obicit: q ex multis sensib⁹ vna memoria ꝛc. vđ. q vnplex est cognitio expimentalis. vna p viā acquisitiōis scie ꝑm q ex multis memoriis colligit vnū expimentū: et ex multis expimētis vnū vle quod est principiū scie. Alia est in via exercitii practice. sicut cū aliquis habz theoricam medicine: exit ⁊ procedit in opibus practice. In ꝑma via est motus: ab incognito ad cognitū. In 2ª xo ē mot⁹ nō ab icognito ad cognitū. Sz a cognito ly mō: incognitū hz aliū modū. Sic vic ꝓbs. Prima via est ipfectoīs nāe. qa est mot⁹ ab ignorantia ad sciam. Et iō nō ē ponēda in xpo. Secda xo via ē pfectionis nāe. Nā ꝑm eā nō est mot⁹ ab ignorantia ad sciam. Sed ab hi⁹ scia ad alteri⁹ modi sciam. Pretēa uenire a posteriozib⁹ in pora est ꝑm nām corruptā: ⁊ ipfectā. Eo⁹ vero uenire est ꝑm nāz pfectā in ꝑmo statu. ⁊ ita fuit in xpo. Ad aliud vđ. q vissimilit est in xpo. ⁊ in angelis matutinū ⁊ nesptinum Uesptina enī cognitio. p ꝓie vr̄ in creatura que possibilitatē hz ad obscuritatē. Uesptinū. n. vicit possibilitatē ad obscuritatē. ⁊ hec possibilitas fuit in angelis. Un̄ hoc fuit ī nā alia a xpo tm̄. Sz in ipo nō fuit hec possibilitas ꝑpt vnionē. Un̄ ⁊ si habuit cognitionē rez in genere suo. nō ouertit cum cognitione vesptina nisi fiat additio. s. possibilitas ad obscuritatē. Un̄ hr̄e cognitionē in genere suo cū tali possibilitate: ouertitur cū cognitione uesptina. Sz talē nō būit xps Ergo nec uesptinā. Sz statī cū vnita est nā humana cū diuina būit gratiā. Et sic fuit cū luie: ⁊ nō cū obscuritate aliq̄ sicut angeli quantum est de natura sua.

Consequenter que

rit. Utr̄ scia xpi fuit sine aliqua ignorantia. Dicit. n. Ambro⁹ in 3º li⁹. de spū scō. Sic de⁹ pfectoz nāe assumpsit hūane. suscepit sensū hois. sed nō sensu carnis iflat⁹. Sensu hois aiam vixit turbatā. sensu hois exuiuit ⁊ cognouit. Sensu hois pfecit. sicut scriptum ē Jhs pficiebat etate sapia ⁊ gra. Quo pficiebat di sapia pfcus etatis: ⁊ pfcus sapie ñ diuine: sed hūane. Et sequit exps ār agnitionis infātia p humanā vtiq; iprudentia: qđ adhuc nō vidicit ignorabat. Itē Jo. Da⁹. 3º li Ignorantē ⁊ seruilē assumpsit naturam

Itē Ansel. 2º. Cur de⁹ hō. Cur nō poterat ille hō xe esse ignorās. Sicut xe mortalis erat: Ex quo arguit. Cū xe assumpserit ipe mortalitatē q ⁊ xe ignorantiā Coñ. Ans Illa assumptio in vnitate psone filii dei nō nisi sapiēt a sūma sapia fiebat. Et iō nō assumpsit in hoie: quod nullo mō vtile. sed valde noxiū ēad suū op⁹: qđ idē hō factur⁹ est Ignorantia nāq; ad nihilū illi vtilis esset. ꝑ ad multa noxia. Itē qūo tot ⁊ tāta opa facēt: sine imēsa sapia. Itē iō Ansel. qūo il li credēt hōies. si illū scirēt nescientē. Si aūt nescuret ad quid esset illi vtilis ignorātia.

Itē Jo. vam⁹. Proficere vr̄ etate sapia: p augmētatioz etatis: eā que ei inerat sapiam in manifestatioz vcēs. Qui aūt dicūt ipm pficere etate ⁊ sapia. vt additamētū suscipiē tem: nō eā que ꝑm ipostasim vnionē uenerātur Itē maior est cognitio creature p vnionē: q̄ p aprehensioz. Si ergo in cognitione que erat p apprehensioz: ī q̄lia ñ manet. ergo nec cū vnioē poterit esse ignorātia. Item si aliqs oculꝰ hēret filidies oīuz visibiliū vnitas: virt⁹ visiua iūcta illi oculo hēret cognitioez oīum sensibiliū. Ergo cū itellect⁹ aie xpi sit iūct⁹ itellectui ícreato. ī quo rōes ⁊ idee rez oium sunt itellectus xpi habebit cognitioz oīum. sine ignorātia alic⁹. Qđ ocedendū est. ⁊ vđ. Ad ꝑmū in contrarium ꝑm Jo. vama. Si ꝑm theologū Grego. Sepabis qđ vr̄ ab eo qđ intelligit ⁊ serua vicē ⁊ ignorans caro. ꝓpter ipostaseos aūt. i. p sone indiuisibilē vnionē vitata est aia vñ futuroz cognitōe. Ad scdm tñdet Ansel Sapienē de⁹ assumpsit mortalitatē: qua sapiens ⁊ valde vtilē vterē. Ignorātiā xo non poterat assumere sapiens. qa nūq; est vtilis sed sp noxia: nisi forte mala uolūtas que nūq̄ in illo erit ab effectu restringat. Ad au ctoritatē Ambro. rñdz mgr̄ ī sent. exponēdo vicens: q intelligenda sunt xba Ambro. vt q̄tū ad visū boīum ⁊ sui sensus oltensionē profeciss̄e vicatur.

Consequenter que

rit vtr̄ scia xpi fuerit oīum. i. vtr̄ oīum habuerit sciam. Ad quod sic Ansel. libº. 2º. Cur de⁹ hō. Nihil amat qđ nō cognoscat. Si gº nihil est boni: quod aīa xpi nō amet. Ergo nihil est boni qđ ignoret. Bonū aūt nēo pfecte nouit: nisi q scit a malo illđ discernē. Nullū ergo erit malū: quod ignorabat. ex quo relinquit: q oīuz tā bonoz q̄ maloz būit scīaz

Itē Apoc. 5. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem: ⁊ diuinitatem ⁊ sapiam. glo. oīum rez cognitōz: sicut xbū sibi vnitū. Coñ. Math. 13º. De die illa nēo scit: neq; filius ꝛc. Ergo ipe ꝑm q hō diem iudicii ignorauit. Itē Jero⁹. Solus pater ⁊ filiꝰ ⁊ spūs scūs. i. vnus de⁹ in sua scia: alios incognitū hr̄ reseruat. Ergo ab illa cognitione excludit oīs creatura. gº ⁊ xpi aia.

Itē Ambro. per humanā ipsudentiā qđ adhuc nō vidicit ignorabat. ßº aliud est loqui de nā in se. aliđ de nā vnita. Q ergo vr̄ nescire de hora iudicii itelligit rōe nāe ī se ßōe xo nāe vnite hz noritiā illius. Un Dam⁹. ꝑm theologū Grego. Si sepabis qđ vr̄ ab eo quod itelligit ignorās vr̄ caro. ꝓpter psone xo indiuisibilē vnionē vitata est aīa vñi futuroz cognitiōe. Uel aliť ꝑm Rab. ⁊ Bedā. Cū vr̄ nescire filius. intelligit de filio adoptiuo. Un vicūt oñdit nō de vnigeto: sed de adoptiuo filio hr̄ dixisse. ⁊ per hz pz risio ad ꝑmū. Ad scdm vđ. ꝑm Ansel. in liº. Cur de⁹ hō. Cū dictū est xps vidicit ī telligendū est. fecit alios viscere. vel quod p scientiam nō ignorauit expimēto vidicit.

Scdm hō querit. vtr̄ seqtur: xps hz sciam oīum. ergo hz scīam creādi mūdū. Ad qđ vđ. q hoc est vuplex. Xps hz scīam creandi mundū. quia iste genitiuus creādi pōt dicē habitudinē ad sciam cāe mālis: uel effectiue Si dicat habitudinē cāe mālis: xa est. ⁊ est sensus: hz sciam creandi. i. hz scīam de creaturis: aut de ipa creatōe. Si dicat habitudinē cāe efficientis falsa est. quia tūc est sēsus hz sciaz ad creandū. Iad hō vr̄ creet: qđ falsū ē

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ oprehensonis sil'nouit oīa nō successiue Scōm xo scīam integre nāc:ꝛ scīam expiēt ie nō speculabat oīa siml. Sz erat uecursus ab vno noto ad aliud notū.nō tn a noto ad ignotū.ꝑ a noto ꝑm hūc modū:i ignoto ꝑm aliū modū. ꝑm quod uic phs.Quia scientes ꝓpter ꝺd nesciūt ipm quia. cū igit postea ipm ꝺa cognoscāt: nō mouet a cognito i nō cognitū.sed a ognito sic in ēognitū ꝟz aliū modū.ꝛ ꝑm hoc pz rnsio ad obiecta.

Cōseqūt qrit.vtz cognitio p experientiā mā sit in aīa xpi p̄ sepationē. ꝺa vr q̄ hi scia bona est.sed nullū bonū ei defuit. ergo ista scīa pmansit. Coīi. Ista scia fit p passiōez sensus.Sz nulla passio pmansit: nec sensus passio.ergo nec ista scīa pmāsit. R̄o in cognitiōe experientie ipfecio est.Rōe ei⁹ impfections no pōt remanere in beatificata aīa ꝑm ptem sensibilē.Et iō ga in pte est nō remanet:ꝑm q̄ ꝺ vr.i.Coli3⁹.Cū venerit quod pfectū est euacuabit quod ex pte est.

Consequenter que

rit.vtz xps acceperit aliquā sciam ab āgel. Ad qd sic Dyo⁹ i Jerachia āgelica. Per āgelos videmus eū sub paternis legib⁹ ordinatū.Sz supioꝛ ordo inferioꝛē illūinat:ꝛ sic de inceps.Relinquit g⁹ q̄ suppꝛem⁹ ordo admin⁹ erat illūinatiu⁹ aīe xpi. Coīi.Ad hebi.Minuisti eū paulomin⁹ ab angelis.glo.ꝺ est rone passionis nō potentie.Ergo nec ratiōe scie minoꝛ erat angelis. Itē glo.ibiꝺ nā mētis hūane quā assūpsit xp̄us sol⁹ maioꝛ est ue⁹.Ergo nō est minoꝛ angelis.g⁹ nūq̄ hūit illuminationē ab eis.qd ocedendū est

Ad illud g⁹ qd ꝺicit Dyo⁹.vꝺ. q̄ nō itelligit ipe q̄ subdat angelis quantum ad scientiam.Sed q̄ p angelicū officiū incarnationis ministeriū dispensatū est. Unꝺ ꝺicit.Uideo ga diuinū humanitatis misteriū angeli docuerūt.sicut ꝺnissim⁹ Gabriel Zacharie docuit ꝛ Mariā.Alius angelo⁹ Joseph erudiebat.Et ipe Jhs supcelestiū essentiaꝝ supessential eēntia subdit patris ꝛ dei per angelos disponib⁹.p ipos nūciat ad ioseph Jēu ad egiptū recessio.ꝛ rursus ad iudeaz reditio.

Consequenter que

rit.vtz scīa aīe xpi fuerit equalis scie dei Ad qd sic obicit.Quāritas scie attendit ꝑm quātitatē scibiliū.Si g⁹ equalia sunt scibilia aīe xpi.scibilib⁹ scie dei eq̄les erunt scietie

Jtem Ihu.ve.sā.xo. Aīa xpi eq sapiens ē vt ue⁹. Coīi scia dei est sua essentia:ꝛ cōprehendit suā essentiā ꝛ suā potentiā ꝛ xtutē.Cū g⁹ eēntia pō ꝛ xtus sint infinita.ecē scia dei infinita.Cū ergo scīa aīe xpi sit finita quia creata.Impossibile est equari. Itē Hugo ve scō vic. Unū scio ꝛ indubitanter affirmo.quia aut alia scīa pter diuinam in aīa xpi nō fuit.aut si alia fuit:ei equalis nō fuit. Itē Psal.Mirabilis facta est scientia tua.ex me ofortata est ꝛ nō potero ad eam glo.Hō vnit⁹ diuine nāe nō pōt ei eq̄ri i scia

R̄o est osiderare diuinā essentiā. ꝑm qd ꝺ respcū sui.et ꝑm qd ꝺ respectu creatoꝛi. ꝑm vero q̄ ꝺ respcū sui est scia essentie ꝛ xtutis infinite.ꝛ ꝑm hunc modū nihil est ei equabile. Scōm xo q̄ ꝺ respcū creaturaꝝ osideraē diuina scientia in triplici respectu Primus respect⁹ est ad id:qd scīt.Scōs ad mediū p qd scīt.Tertⁱ⁹ est ad modū q̄ scitur Et ad hoc q̄ vicaē aliꝺ equale scie dei oz q̄ equeē ꝑm hec tria. quod nō est possibile creature aliquo mō. Dicendū g⁹ q̄ opari one habita scie aīe xpi ad diuinā sciam ꝑm illud qd scīt est ꝺicere aīam xpi eque scire sicut ue⁹.quia scit oīa que ue⁹. Cōparatiōe xo habita quātū ad mediū p qd scīt.vel quātū ad modū quo scīt nō erit ꝺicere equalitatē Quia ue⁹ scit oīa p se ipm sicut cām oīum Aīa xo xpi nō p se ipam cām.imo p cāz deū Ecce ineq̄litas quātū ad mediū. Preterea clarius ꝛ luculentⁱ⁹ est cognitio dei q̄z cognitio anime xpi ve reb⁹ oīb⁹. quia ipe ve⁹ oēs res videt vt in se.Aīa uero xpi nō vt in se:ꝑ vt in deo. Ex q̄ pz inequalitas quātum ad modū.Ex quo relinquitur simpliciter inequalitas ꝛ iequalis.

Post inquisitiōz

p ve grā ꝛ scīa xpi. ꝛ inquirendum est ve potentia christi.et queruntur duo.

Primū an generalit fuerit in xpo potentia nō peccandi. Scꝺo vtz i ipo ꝑm q̄ homo fuerit omnipotentia.

Ad primum

obr sic. Ansel. Quo ꝺicemus eū nō potuisse mēturi:quod sp est peccatum cū ꝺicat iudeis ve pre Si ꝺixero.ꝺa nō scio eum ero similis vobis mēdax.ꝛ inē hec xba ꝺicat non scio eū.Ergo ipe potuit eē mēdax ergo potuit peccare. Itē idē Ansel Quis eum ꝺicat has tres ꝺictiones nō potuisse pferre sine aliis xbis:vt ꝺiceret nō scio cū qꝺ si faceret vt ipe ait eet mēdax.cū ergo ꝟ potuit: peccare potuit. Itē si xps non pōt peccare.ergo ꝺe necessitate oseruat iusticiā ergo nō est laudāꝺ⁹ ꝺe iusticia.Cū g⁹ sit laudandus relinquit q̄ pōt peccare. Itē pō peccādi ipis scīs coopat ad meritū ꝛ pmiū sicut ꝺr Eccle.xi⁰ Potuit trāsgredi:ꝛ nō est trisgressus.facē ma.ꝛnō fecit. Relinqt g⁹ si auferat a xpo pō peccādi:q̄ minuat ꝺe pmio ꝛ merito ei⁹. R̄o ad pmū ꝑm Ansel. in li⁰.Cur ue⁹ hō.Oīs ptās sequit uolūtatē Cū.n.ꝺr q̄ possū loqui uel ambulare. subaudit si uolo.Si.n.nō intelligit volūtas nō est ptās.sed necessitas,nā cū ꝺico quia uolens possū trahi aut vinci.nō est hec mea ptās: ꝟ necessitas ꝛ ptās alteri⁹.nō est.n.aliud possū trahi aut vinci: q̄ ali⁹ me trahē aut vincere pōt. Possum⁹ it aq̄ ꝺicē de xpo.quia cū ꝺr potuit mētiri.subaudit si uellet.qm nolens nō potuit mētiri.Cū g⁹ nō potuit uelle mētiri:nō minus ꝺici pōt nequisse mētiri.

Ad aliud ꝺ.q̄ est necessitas coactionis ꝛ ꝓhibitionis. Et cū aliq̄ bonū sit ex hi⁹ necessitate nō ꝺebeē laus:quia ista tollit uoluntatē.et est necessitas imutabilitatis. Et ista nō tollit uolūtatē.nec laudē. sed ponit imutabilitatē uolūtatis in bono.ꝛ ꝺ modo ue⁹ ꝺr ex necessitate esse bon⁹.ꝛ seruare iusticiā.ita etiā xps.nō tn ꝑmo mō ꝑm qd necessitas ꝺr ꝓhibitionis vl coactionis.Unꝺ Ansel.ipꝛopꝛie ꝺicit ncēitas ꝺbi nō est coactio nec ꝓhibitio. Quapꝛopt ꝺa ve⁹ pfecte ꝟz a se quicq̄ ꝟz maxie laudand⁹ est ꝺe bonis:que ꝟz ꝛ seruat ea nlla neccessitate.ꝑ ꝓpria ꝛ eterna īm utabilitate.ꝑm hoc g⁹ pz q̄ ncēitas īmutabilitatis ꝺr ꝓpie necessitas. nō tn tollit laudē. Ad aliud ꝺ. q̄ pō peccādi inquātū hi⁹ loquēdo formalr nō coopatur ad pmiū:nec etiā ad meritū.sed inquātū pō peccādi eadē est:q̄ est pō benefaciendi.pō peccādi ꝺr coopari ad meritū nō inquātum est peccandi: ꝑ inquātū pō formalr loquēdo Ad pmū xo mālit solū ꝺr pō peccandi coopari.ꝺa mā glie erit q̄ hūit potentiā peccādi.ꝛ tn nō vsus est ea ad peccatū. Ex q̄ manifestū est q̄ nō ꝺr simplr potentia peccādi coopari ad meritū uel pmiū: ꝑ ꝑm quid. Si plr coopatur ad meritum potētia libertatis arbitrii:ꝑm q̄ est ad faciendū uel nō faciendū seu faciendi ꝛ nō faciēdi.nō ꝑm q̄ ē peccādi ꝛ nō peccādi.hoc g⁹ ponerē in xpo que simplicit est potentia merendi.

Consequenter que

rit.vtz in xpo fuerit oipotentia. Ad qd sic Jo.3⁰. Nō est ei ꝺat⁹ spūs ad mēsurā.g⁹ ꝺata ē ei grā nō mensurata.Ergo cū grā sit ad cognoscendū ꝛ ad opandū.ergo ei ꝺata ē grā sine mēsura ad cognoscendū ꝛ ad opanduz Ergo sicut p gratiā īmensā siue nō mēsura taz cognoscendi beat scīam oīum.Ita p gratiā opandi īmensā poterit opari oīa. Itez rōnalis aīa est imago trinitatis per naturam sed imago trinitatis attendit quātū ad potentiā scīam ꝛ uoluntatē.Ergo sicut p nām aīa est capax dine scie ita ꝛ potentie.Ergo sicut aīa xpi nāli pō potuit cape oēz scientiā ita oipotentiā.Sz ꝺatū est illi aīe p gratiaz esse illud c⁹ erat capax p nām. g⁹ ei ꝺata est oipotentia. Itē cū sint tria:pō scīa ꝛ uolūtas.potentia nō ponit scīam: nec scia uolūtatē.ꝑ eo⁹.scīa ponit potentiā: ꝛ uolūtas scīētiā.ita q̄ osequit necessario.si uoluntas est scīa est:ꝛ si scīa est:pō est.nō eni est scientia nisi a pō sciendi.Et hoc g⁹ relinquit q̄ nā q̄ est capax uolūtatis ē capax scie: ꝛ que ē capax scie dei:ꝛ potentie dei erit capax. Itē oīs scia practica alic⁹ boni opis est cā effectiua uel exēplaris illi⁹ opis. cū g⁹ scīa oīum cōprehendat speculatiuā ꝛ practicā sciam oīum ꝛ in xpo sit oīscia: erit in ipo ꝑm animā scīa practica oīum.Ergo erit cā effectiua uel exēplaris oīum.Si g⁹ hi⁹ scīam sequit potētia actiua:erit in aīa xpi ptās faciendi omīa.

Itē artifex mālis nō solūmō ofert alii scientiā speculatiuā sui opis. ꝑ etiā actiuā. g⁹ cū artifex sūmus otulerit xpo hoi oīscīam Relinquit q̄ nō solū ꝺedit ei scīam speculatiuā:ꝑ etiā actiuā oīum. Ergo ꝛ p osequs oīpotentiā.frustra,n.esset actiua pō nisi eet pō ad actū. Itē si ꝺiceret q̄ nō pōt ꝺari oīpotentia creature ꝓpter ꝟ.quia est īfinita Ergo silr nec scia cū ipa sit infinita ꝛ maioris extensionis q̄z pō dei. Ad quecūq̄ enim se extendit pō ꝛ scīa.sed nō ꝺuertit quia scientia se extendit ad bona ꝛ mala entia:ꝛ nō entia. Potentia xo nō se extendit ad mala magis.igit erit capax potentie. cū sit minoris extensionis q̄z pō dei. Conē. Oīs pō c⁹ est susceptibilis creatura osequs essentiam creature.Si g⁹ pō faciendi.vel creandi oīa nullo mō osequit essentiā alic⁹ creature

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed añcedit oẽm creaturã.ergo potentie faciendi:uel creãdi oĩa: nõ erit suſceptibil alĩqua creatura,gº nec xp̃i aĩa. Itẽ nihil põt esse sui ip̃ius pncipiũ. cũ gº oĩpotentia sit aie xp̃i ⁊ oĩum pncipiũ.ergo nec aĩma xp̃i nec aliq̃d oĩum põt hre oĩpotentiã. Itez nulla põ entis creati triſcendit ens. cũ ergo põ creandi triſcendat ens.ḋa est opatiua de nõ entre ſimplr ens.⁊ de nihilo aliquid:ergo nulla potentia entis creati põt esse potentie creandi. gº nec pfectꝰ oĩpotentia. gº aĩa xp̃i nõ hũit nec hre potuit oĩpotentiam.

Rº ocedendũ est q̃ aĩa xp̃i nõ hz nec habuit oĩpotentiã sicut oĩſciam : niſi eo modo quo oř hũisse viuinitatẽ cº est oĩpotentia nõ tñ oř hũisse oĩpotẽtiã vt ex se possz facẽ oĩa,sicut ex alia pte hz oĩſciam. qa ex se põt scire oĩa. Ad pmũ aũt vicendũ q̃ vata ẽ ei gr̃a ſine mensura:ſed ad cognoſcendum⁊ opandũ ſm posibilitatẽ nãe ognoſcentis⁊ opantis vata est gr̃a ſine mensura ad cogꝰ-ſcibilia creature ⁊ ad oĩa opabilia creature tn oĩa simplr cognoſcibilia sũt creature rõnali.nõ tñ oĩa opabilia.ꝓptea ea nõ sequit̃ q̃ sicut p gr̃am hũit oĩſciam q̃ oĩpotentiam

Ad aliud vicendũ q̃ oĩſcia nõ ponit cãu ſalitatẽ vt pncipiũ rez.ſed ſolũmõ ponit ſimilitudine ad res oẽs:⁊ io cũ aĩa. sicut vicit Aug⁹.ad ſimilitudinẽ totiꝰ ſapie facta sit ẽ oĩum ſilitudo in potentia p ĩtellectũ. ſcia aũt nihil aliud est q̃ ſilatio intellectꝰ ad rem.

Erit igit̃ aĩa p nãm capax oĩſcie. Oĩpotẽtia xo põit cauſalitatẽ⁊ pncipiũ rez.ſed oĩum qõ nullo mõ põt ꝺuenire hñti pncipiũ ſiue ei qõ est ꝺe pncipio.talis aũt est oĩs creatura ⁊ rõnalis aĩa.ex quo euidens est q̃ nullo mõ est capax oĩpotentie. Ad aliud ḋ.q põ oř uplr.Unoº põ oř respcũ actus interioris ſm q̃ oř põ cognoſcendi:uel uolẽdi. Alio mõ oř põ respcũ actus exterioris ſm q̃ oř põ opandi ꝑmoº victa potentia oſeq̃t ad sciam. Scḋo xo mõ nõ.sequit̃ n.ſi scia ẽ põ cognoſcendi est.ſ nõ sequit̃.ſi scia est.põ opandi est.illo gº mõ quo põ sequit̃ ad sciaz est põ ad omĩa:ſicut ⁊ ſcia.ſed hec nõ est põ opandi:ſ põ cognoſcendi oĩa. Ad aliud ḋ.q̃ scientia pctica ꝺuobus modis habet̃ habet̃ enĩz scientia practica practice ⁊ habet̃ scietia practica ſpeculatiue.practice cuiz referꝝ ad opus seu ad executionẽ opis.Speculatiue xo cũ nõ referꝝ ad executiõez opis sed ad ꝺtemplatiõz opis. ſm ḃ gº ḋ: q̃ aĩa xp̃i hũit sciẽtiã practicã omniũ ſpeculatiue nõ practice. et ita sciẽtia omniũ practica q̃ fuit in ꝺco practice.ſ. ad executoz opis fuit in aĩa xp̃i speculatiue.ſ. ad ꝺtemplationem opis.Et hoc mõ sũmus artifex omniũ ꝺedit sciẽtiã practicã ominiũ xp̃o hõi. Ad scientiã aũt victã hoc mõ nõ sequit̃ oĩpotẽtia sed ad sciẽciã practicã alio mo victã. Ad aliud ḋ.q quicqd est creature est finitum actu. Tn ronalis aĩa quãtũ ad potentiã vno mõ est infinita. Alio mõ finita. Infinita.n. ẽ quãtũ ad potentiã cognoſcẽdi. Nõ.n.ꝺeterminat̃ ad aliqua cognoſcibilia.ḋn adhuc possit in pla ſi eẽnt.⁊ io quãtũ est ꝺe se ẽ infinita põ Quãtũ xo ad potentiã opandi. Anima roal̃ est finita:quia ꝺetermiat̃ ad finita opabilia quia ita vat̃ q̃ ad tot ⁊ nõ ad pla. Ex quo pz q̃ nõ est ſilis rõ ex pte capacitatis scietie dei:⁊ potentie.ḋa potentia cognoſcẽdi que quoꝺã mõ infinita est quoꝺã mõ est capax ip̃ius scientie infinite.Ex alia pte põ opandi que finita est nõ est capax potentie infinite dei. Itẽ ſi q̃rat̃ ꝓpter q̃d creature non põt oferri põ creãdi.ſicut generato põ generandi.Generat̃.n.hõ hũit potentiã generandi hominẽ.ergo eadẽ rõe vr̃ q̃ creatũ possit hre potentiã creãdi. Rñdũ est q̃ ſ est ḋa oĩs creatura agit ꝺe ſuppositõe mãe. Non enĩ põt esse tota cã ſui opis.ſicut p̃ma põ oř quia gº potẽtia creãdi est in nõ ſubiectam mãm. Inde est q̃ creatura nõ est ſuſceptibil̃ potentie creãdi. Itẽ ſi q̃rat̃ vt⁊ anima xp̃i hũit omniũ uoluntatẽ ſicut ſcientiã: quod videt̃ quia hũit voluntatẽ oĩs boni. Unuz quodq; aũt q̃uãtũ est:bonũ est.gº hũit uoluntatẽ omniũ. Coñ.uolũtas oř ad opus Uñ nihil ẽ ꝺcũ:uolo ꝺomũ. ſ; uolo facẽ ꝺomũ:⁊ ita vr̃ q̃ ſicut põ est actꝰ: ita ⁊ uoluntas.ergo ſicut nõ hũit oĩuz potentiã. ita nec oĩuz uoluntatẽ. Rº.volũtas⁊ osensus ꝺicunt̃ uplr.Est.n.uolũtas appetitꝰ rei vt ſit vel rei vt fiat.ꝑmo mõ est uoluntas omniũ Scḋo mõ nõ.ꝑmoº volũtas oř respcũ existẽtie boni.Scḋo mõ oř respcũ opationis bõi

o Rdine cõſequẽ ti q̃rendũ est ꝺe uolũtate:⁊ oꝛõne ⁊ merito ſaluatoꝛis.Uoluntas in actu coꝛdis est.oꝛo in actu coꝛdis ⁊ oꝛis. meritum in actu coꝛdis ⁊ oꝛis ⁊ opis. Primo q̃rit̃ ꝺe uolũtate xp̃i ſm q̃ hõ. Scḋo ꝺe oꝛõne Tertio ꝺe merito. Quantũ ad uolũtatẽ

querit̃.an in xp̃o fuerit ꝺiuerse uolũtates.

Scḋo an in xp̃o fuerũt ꝺtrarie uolũtates

Ad primum obicit̃ sic. Matth.26. p̃r ſi posſibile est trãſeat a me calix iſte.Uerũtñ q̃ ego uolo:ſ quod tu uis.Ex hoc oꝛdit mgr̃ in xp̃o ꝺiuersas fuisse uolũtates.i7. ꝺistint. iii. li.ſnĩaz vices. Quo cũ ambigendũ non ẽ ꝺiuersitas in xp̃o fuisse uolũtates iuz duas nãs.ſ.ꝺiuinam ⁊ humanã uoluntatẽ.Et humana uolũtas duplex est affectꝰ rõnis ⁊ affectꝰ ſenſualitatis:⁊ uolũtate ꝺiuina ⁊ rationis uolebat:ſ uoluntate ſenſualitatis refugiebat. Itẽ ibidẽ.qui hõis nãm ſuſcepit q̃ ſt hõis ſubire ꝺebuit.Si gº hõis ẽ duplex affectꝰ rõnis ⁊ ſenſualitatis.ergo ⁊ in xp̃o ꝺebuit esse gemin⁹ affectꝰ uel duplex. Uolũtas rõnis qua uellet mori:⁊ ſenſualitatis qua nollet. Itẽ q̃ duplex ſit affectꝰ hominis ostendit̃ Jo.xiº.vbi oř. Petre cũ ſenueris extendes manus tuas ⁊ alius te cinget:⁊ ducz te quo tu nõ vis.Et ereꝑlo patuli ꝺicẽtis.Cupio diſſolui ⁊ esse cũ xp̃o.ºad eph. ꝓpter q̃ ꝺicit Aug⁹ q̃ Paulꝰ mẽtis affectꝰ rõne cupit diſſolui ⁊ esse cũ xp̃o.ſenſu ãt carnis refugit:ex his arguit̃ ꝺiuersas uolũtates esse in xp̃o uel fuisse. Conẽ.ſi xp̃us uolebat mori uolũtate rõnis:⁊ uolũtate ſẽ ſualitatis nolebat.Ergo caro in xp̃o concupiſcebat aduersus ſpm̃ ⁊ e9º. ſm q̃ oř ad Galat.ſ.ſed hoc est falſũ. Nõ gº fuerũt in eo ꝺiuerse uolũtates. Rº Augº nõ nullũ ẽ vitiũ cũ caro ꝺcupiſcit aduersus ſpm̃ ⁊ ſe gt̃ tal.n.rixa talq; ꝺcertatio ĩ aĩa xp̃i nisi ate⁹ esse potuit.quia carnalis ꝺcupiſcẽtia ibi esse neq̃uit.ꝺei eriã uolũtas fuit uel erat ⁊ rõni placebat ut ſm carnẽ nollet quatenꝰ xp̃itas hũanitatis in eo ꝓbaret̃:ſic gº pz rãſio q̃ ꝺiuerse fuerũt uolũtates : nec tñ fuit rebellio carnis ad ſpiritum.

Conſequenter que rit̃.an in xp̃o fuerint uolũtates conꝛie. Ad quod ſic Aug⁹.ſup gen. Oẽ aĩal fuit ĩ archa noe.Quia oẽs motꝰ fuerũt pacati in xp̃o. gº in eo non erat conꝛia uolũtas ſenſualitatis uolũtati opis. Itẽ motꝰ ſenſualitatis in xp̃o aut erat oꝛdinatꝰ ſub uolũtate:aut non ꝺstans ẽ q̃ ñ inoꝛdinatꝰ.Relinquit̃ gº q̃ oꝛdinatꝰ.gº erat ſub uolũtate rõnis. ⁊ ſm uoluntatẽ rõis. Coñ.Conꝛie uolũtates sũt que sunt conꝛioz.Sicut vicit Augº in liº. ꝺ trinitate.q̃ ſm ſpẽs volitoz ꝺiſtinguũtur ſpẽs uoluntatũ.Cũ gº uoluntas ſenſualitatꝭ ⁊ rõnis in xp̃o fuerũt ꝺtrarioz. ḋa vna erat uolũtas viuẽdi:altera moriendi. gº fuerunt uolũtates coñrie. Itẽ ex pte carnis erat cõcupiſcentia viuẽdi:ex pte ſpũs ꝺcupia moriendi.gº in xp̃o caro ꝺcupiſcebat aduersus ſpm̃. Itẽ Jero.ꝺicit.q̃ uoluntas hũana ꝓpt̃ fragilitatẽ carnis recuſabat paſſionẽ. Bz uolũtas ꝺiuina ꝓmpta erat ꝑficere ꝺiſpenſationẽ. Scḋm hoc gº obicit̃ cũ teneret̃ xp̃us uoluntatẽ humanã ꝺformare uolũtati ꝺine ⁊ ſcient̃ uolebat ꝺtrariũ.ſ.nõ mori.ergo peccauit.gº in xp̃o fuit inoꝛdinata uoluntas.

Itẽ aut uolũtas hũana oř a Jero. Uolũtas rõnis:aut ſenſualitatis.Si uolũtas rõis ergo uoluntas rõnis nõ erat ꝺformis uolũtati ꝺiuine.gº peccauit.ſi uoluntas ſenſualitatis.Aut ergo motꝰ ille uoluntatis erat oꝛdinatus:aut inoꝛdinatꝰ.ſi inoꝛdinatꝰ.gº non approbabat̃ a ratõe.Si oꝛdinatꝰ.ergo approbabat̃ a rõe.gº rõ nolebat ito ſenſualitati ⁊ reꝺit idẽ qꝺ põs q̃ peccauit. Itẽ oĩs motꝰ volũtatꝰ ꝺ vinã uolũtatẽ ẽ illicitꝰ. gº cum motꝰ q̃ uolebat nõ mori sit oꝛꝺ ꝺine uolũtati que erat ad mori.gº illicitꝰ. Rº pnõn dũ est q̃ xp̃s oř hũisse ꝺiuersas uoluntates quatuoꝛ modis.ꝑmoº iuz duas nãs diuinã ⁊ humanã ꝺicũt̃ in xp̃o ꝺiuerse uoluntates ꝺiuina.ſ.uoluntas ⁊ hũana.Scḋo mõ hz humanã nãm ꝺicunt̃ in xp̃o ꝺiuerse uolũtates.ſ.rõnis⁊ uolũtas ſenſualitatis. Tertõ mõ ꝺicũt̃ in xp̃o ꝺiuerse uoluntates hz rõz. Quia rõ hz quãdã uoluntatẽ ut nã est vnibilis coꝛpi ⁊ hz uoluntatẽ.vt rõ est ꝑ oĩa conformis ꝺiuinitati. Et ſm hoc ꝺicerent̃ ꝺiuerse uoluntates in xp̃o: uoluntas nãlis ⁊ uolũtas rõnis. Quarto mõ ꝺicunt̃ ꝺiuerse uoluntates in xp̃o rõe ſui:⁊ rõne mẽbroz. Dicendũ ergo q̃ in xp̃o fuerũt ꝺiuerse uolũtates:vt q̃ꝺã ꝺicat̃ uelle in ꝑſona ſua. q̃ꝺã xo in ꝑſona mẽbroz. Dicendũ gº q̃ in xp̃o fuerũt ꝺiuerse uolũtates:ſed nõ conꝛie.nec uoluntas ſenſualitatis conꝛia uolũtati rõis nec uoluntas hũana conꝛia ꝺiuine uolũtati nec uolũtas nãlis conꝛia uoluntati rõis.nec uolũtas rõne ꝑſone ſue conꝛia uoluntati rõne mẽbroz. q̃uis quiꝺã ꝺiſtinguãt̃ q̃ est conꝛietas nãe duplex.nãlis ⁊ moral̃. Conꝛie tas moralis est que est ꝺe conꝛiis in moꝛib⁹ Conꝛietas aũt in moꝛibus ꝺeclaꝝ ſm ratiõz boni ⁊ mali.qa ergo ĩ xp̃o vtrũ q̃ erat bonũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſ.viuere ⁊ mori. Uoluntas ſenſualitatis ⁊ rōnis no fuerūt contrio᷒ in morīb⁹ cum vtrūq; ſit bonū. Coīrietas x̄o nālis eſt illa q̄ eſt de contrīis in nā. Cōtraria aūt in nā atrē dunt ſm coīrias diſpoſitiones in nā. Unō ſm hoc viuere ⁊ mori ſūt contria: ⁊ uoluntas ſenſualitatis ⁊ rōnis ſm h̄ fuerūt otrario᷒ ⁊ ſm hoc uolūtates coīrie. Nō tn̄ ex hoc ſequit̄ q̄ inordinatio fuit in x̄po. Quia ordinatio ⁊ inordinatio attendūt̄ ſm rōem moralē.i. ſm rōem boni ⁊ mali. Sz vō. eſt recti⁹ ſm Jo. vama. Qr x̄pus hūit diuerſas uolūtates: ſed nō contrarias. Coīria. n. nata ſunt fieri circa idem, quia ergo non erat circa idem uoluntas moriendi ⁊ viuendi nec ſz idē i x̄po. quia vnū eſt circa ſenſualitatē. Aliud circa rōez nō erit coīrietas uoluntatis ſenſualitat⁊ ⁊ rōnis. Ad illud quod obicit q̄ uoluntates ſūt coīrie que ſūt contrario᷒ vō q̄ nō eſt vez niſi vbi ſūt eiuſdē generis uolūtates. Uolūtas aūt ſenſualitatis ⁊ rōnis nō ſunt eiuſdē generis. quia illa hz liberā ptātem reſpectu ſui actus. Iſta uero hz inditā neceſſitatē. Ad aliud vō q̄ non dr̄ coīrietas carnis ⁊ ſpūs: eo q̄ caro ocupiſcat aliq̄d quod nō ocupiſcit ſpūs. Sed ḋa caro ocupiſcit aliquid qđ ſpūs nō vult eam ocupiſcere. ⁊ hoc mō dr̄ Galat. 5. caro cōcupiſcit aduerſus ſpm̄: ⁊ ſpūs aduer. car. hec enī ſibi inuicē aduerſant̄. ſ. in nobis. Propt̄ hoc vicūt̄ aduerſarii in nobis ocupīa carnis ⁊ ſpūs. Quia ocupiſcē carnis ⁊ ſpūs cōtrariant̄ nō ſolū ipa ocupita. In vño autem Jhu q̄uis ipa ocupita fuerint otraria a ſpiritu ⁊ carne. ſ. viuere ⁊ mori: tn̄ ocupiſcere carnis ñ erat coīriū ipi ocupiſcē ſpūs. quia ſpūs uolebat q̄ ipa hoc ocupiſceret. Ad aliud vō. q̄ illud argumentū nō valet tenebat̄ oformare uoluntatē humanā uolūtati diuine ꝛc. ergo peccauit. quia ꝓpō illa intelligit̄ idefinite nō vr̄. Nō. n. tenebat̄ oēm ſuā uoluntatē oformare volūtati dine. Sz que ē rōnis ſolum. voluntas enī ſenſualitatis eſt determinata ad vnā ptē a cōditore ad ea. ſ. appetenda que ſūt vite oſeruatiua: ⁊ fugienda coīria. Uoluntas x̄o rōnis ipa eſt libera vña ſui act⁹. ⁊ ei lex iponit̄ oformationis. ſ ad viuinā uolūtatē. Ad aliud vōm. qđ a Jero. appellat̄ uoluntas hūana uoluntas ſenſualitatis uel volūtas rōnis nālis. ⁊ ocedēdū eſt q̄ ille motus fuit ordinat⁹. ⁊ uolūtas rōis uoluit idē vno⁹ qđ ſenſualitas. alio⁹ nō uoluit. n. ut ille mot⁹ ſurgeret. ſed noluit vt ꝓcederet. Pretēa uoluit abſolute ſiue in ſpū quod uoluit ſenſualitas. ſ. viuere. Cōditione x̄o nr̄e redemptionis uoluit oppoſitū. ſ. mori. uoluntate g⁹ nāli uoluit idē cum ſenſualitate. ſ. viuere. Rōnali x̄o uolūtate oſideratione nr̄e redēptionis uoluit mori nec ſunt uolūtates coīrie: ſ diuerſe. Ad aliud vō. q̄ mot⁹ uoluntari⁹ dr̄ ꝓprie ⁊ ī ꝓprie. Motus volūtari⁹ ꝓprie dr̄ voluntate rōnali que eſt vña ſui act⁹. vt victū eſt. ⁊ iō ei lex īponit̄: ⁊ iō circa motū ei⁹ ē licitū ⁊ illicitū. Motus x̄o uolūtari⁹ ꝓpriē dicit̄ nālis uoluntatis vel ſenſualitatis qui eſt determinat⁹ ad vnā ptē. ⁊ iō neceſſari⁹. ⁊ ideo circa illū motū nō cadit licitū nel illicitum.

Itē incidenter querit̄ de illo x̄bo apli. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cū x̄po. phi. i. quia coīriū vr̄. z. Cor. 5⁹. Nolumus expoliari ſed ſupueſtiri ꝛc. Rident q̄ volūtate nāli ſiue ſenſualitatis nolebat expoliari: ſ ſupueſtiri. Sz voluntate rōnis cupiebat diſſolui. Sed coīi hoc obicit̄ phi. i. vbi dr̄ Cupio diſſolui ꝛc ml̄to melius pmanere in carne ꝓpter uos neceſſariū ⁊ hoc ofidens. ḋa manebo ꝛc. Ex q̄ relinquit̄ q̄ meli⁹ erat ei remanere in carne ꝓpter frēs. Sz Apoſtol⁹ volūtate rōnali nolebat qđ meli⁹ ē. g⁹ volūtate rōnali uolebat nō diſſolui. g⁹ uolūtate rōnali uolebat coīria. Itē vtrūq; ex caritate uolebat. ergo volebat coīria ex caritate qđ nō vr̄ oueniens. Ad qđ vō. q̄ in carne eſt infirmitas aggrauans aīam ⁊ nām ſm q̄ dicit Aug⁹ in z⁹. ō ci. vi. Q corp⁹ corruptibile aggrauat aīaz: nō ḋa corp⁹: ſz ḋa corruptibile. Cū g⁹ dr̄ nolumus expoliari: ſ ſupueſtiri. dr̄ reſpectu nāe. q̄ x̄o dr̄ cupio diſſolui dr̄ reſpectū aggrauāris infirmitatis vel corruptionis.

Ad aliud x̄o qđ obicit̄ vō. q̄ eſt voluntas abſoluta ⁊ eſt voluntas oditionalis. voluntas abſoluta eſt qua aliq̄d volumus ſimplicit̄. voluntas x̄o oditiōalis eſt q̄ volum⁹ aliquid rōne alte⁹ cāe trahentis uel ipellētis Uolūtas x̄o diſſolutiōis ī ꝑaulo ñ erat abſolute ſ ſb oditione vt eſſet cum x̄po. volūtas x̄o abſoluta erat manere. tn̄ ſm determinatōz apli neutr̄z erat abſolute volitum quia manere erat ꝓpter vtilitatē fratrum. diſſolui erat vt eſſet cum x̄po. ⁊ iō nō erant voluntates ſimplicit̄ abſolute. ḋa erant cōditionales ⁊ ꝓpt̄ hec pz̄ ſolutio ad obiecta.

Deuat.

c Onſequenter q̄rit̄ de ozōne x̄pi. Et querit̄ duo. ꝑ⁹ vtr̄ orauit ſm affectionē rōnis uel ſenſualitis. Sc̄o vtr̄ in omī ozōne ſua fuerit in omnibus exauditus.

Ad primum arguit̄ ſic vidit Jo. vam⁹. Ozō eſt aſſenſus intellect⁹ in veū. g⁹ ozō ſolum eſt virtutis intellectiue ſiue rōnis. Nō igit̄ orauit x̄ps ſm ſenſualitatē. Itē ozō ē pi⁹ mētis affectus in veū virect⁹: ſicut dicunt ſcī. Sī g⁹ ſenſualitas nō virigit̄ in diuina. q̄ nec pōt cogitare diuina. ergo nec affici cc̄ diuina. Ergo pi⁹ affect⁹ in veū directus nullo⁹ eſt ſenſualitatis. g⁹ nec ozō: illa ergo ozō x̄pi qua orauit ut trāſiret calix nō fuit ſenſualitatis ſ rōnis. Itē ad ſolā rōez ptinet oferre res: ſiue ꝑ oditionē ſiue alio⁹. Ad ſenſualitatē x̄o ptinet ſimplr̄ res apprehēdē ⁊ n̄ p collatiōz vel oditionē. Cū g⁹ petitio illa ꝓponeret a x̄po ſub oditione. Pr̄ ſi poſſibile eſt ꝛc. Relinquit̄ q̄ petitio illa uel ozō fuit rōnis ⁊ nō ſenſualitatis. Itē null⁹ diſcret⁹ ſm diſcretionē opat̄ aliq̄d c⁹ coīriū uelit g⁹ x̄ps nō petiit aliquid c⁹ coīriū uelit ſm rōem. Cū g⁹ petierit trāſitū paſſionis. Relinquit̄ q̄ voluit q̄ trāſiret paſſio ſm rōz. ergo ſm rōez orabat uel petebat nō mori. Coī illud exp̄ſſe eſt qđ dicit mgr̄. iz. diſtī. in li. z⁹ vices. Ex affectu hūano ſenſualitatis nō rōnis illud uoluit ⁊ petiit: nec impetrauit. nec iō petiit vt ipetraret. Rº vō. q̄ illa petitō uel oratio fuit rōnis ⁊ ſenſualitatis. ſ aliter ⁊ alr̄: ḋa ſenſualitatis vt mouētis. rōnis vt ꝓponētis. Unī dicūt q̄ in hac petitōe ratio fuit ſicut aduocat⁹ ſenſualitatis. Unde ⁊ in petitione nōnda eſt mā petitionis ⁊ forma mā petitionis fuit ut trāſiret calix. forma x̄o fuit cōditionalis. ſi poſſibile eſſet ſm vīaz diſpoſitionē. mām g⁹ petitionis uel ozōnis ſūpſit rō a ſenſualitate: ſ formā petitiōis vel ozōnis ex ſe: ſeu ex ſua intentione adiunxit ⁊ p hoc ſoluūt̄ tria ꝑma obiecta. Ad illd quod obicit q̄ nullus diſceret⁹ facit aliquid c⁹ coīriū uelit. vō. q̄ diſceret⁹ ꝓpter ſe n̄ fac̄ aliquid c⁹ coīriū uelit ſ ꝓpter alios. diſcret⁹. n. ⁊ bonus ꝓpter alios bene opat̄ aliquid qđ ſi opleret̄ quodām mō eſſet conī illud qđ vult. ſicut accidit in illis qui docēt alios pugnare: ḋa faciūt intentationes ad ledendum ⁊ tn̄ nolūt ledere. ſm iſtū modū vō. q̄ x̄ps ꝓpoſuit petitionē uel orationē quā īpetrare nolut ꝓpter inſtructionē noſtrā duplicem ſtia eſt ḋa p illā inſtruimur qđ nobis licet uelle aliq̄d ꝓpriū ex ſenſualitate: nec eſt piculoſū martirib⁹ ſi horreāt mortē cū filius dei illā horruerit. Alia ē q̄ nos debē⁹ ſuppone re nolūtatē ſenſualitatis volūtati diuine in piculis poſiti. Unī ſubiūxit verūtn̄ nō ſic ego uolo ſed ſicut tu.

c Onſequenter q̄ritur de merito x̄pi circa qđ querit̄ iſta

Primo an ꝓprie ponendū ſit in x̄po meritū. Sc̄o de tpe meriti uel merendi quātū ad ipm̄. Tertio de cā merendi. Quarto ō effectu meriti.

Ad primum ſic. Mereri ē facē de debito debitū. Quia ſicut dic̄ Aug⁹ qđ meremur. q. ex debito redd̄it. Cū g⁹ x̄po nihil fuerit indebitū. g⁹ x̄ps nō potuit mereri. vt fieret debitū g⁹ nec ſimplr̄ mereri. Itē x̄ps a principio ſue cōditionis ſm q̄ hō fuit in ſtatu ꝛpe henſoris ſiue bti: quia fruebat̄ ſicut ſcī ī gl̄a ſed ſtatus ꝛprehenſoris nō eſt mereri. g⁹ nec x̄pi. Itē btūs Hilla. dic̄ non ſibi orauit vt trāſiret calix. ſed ꝓ hoībus: quia p calicē paſſionis tēptandi erant oēs diſcipuli. g⁹ pari rōne nec ſibi meruit. Itē quicūq; meretur ꝓficit in melius. Si g⁹ x̄ps nō poterat ꝓficere in melius ſibi. Relinquit̄ q̄ nō poterat

Demerito x̄pi 57.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mereri sibi.q aūt nō posset ꝓficere ꝓbatur aucte Grego.vicentis.Nō būit xp̄s unde aīe meritū quo potuisset ꝓficere, in mēbris ät que nos sumus cottidie ꝓficit. Itē omne meritū est ex motu caritatis: q̄ nō est beati tudo nec ps beatitudīs:ḋa si essz beatitudo vl̄ ps beatitudis.sequeret q idē esset p̄miū ⁊ meritū:⁊ ita idē esset cā ⁊ effect⁹ respcū eiusdē.Cū g⁹ in xp̄o mot⁹ caritatis fuerit ps beatitudinis: relinquit q nō fuerit meritorius.Ergo nec aliqs alius mot⁹: cū a motu caritatis bēant oēs alii esse meritorii. Itē cū in xp̄o fuerat sūma caritas:magis merebat xp̄s q̄ aliquis bō mereat ex caritate. ſ bō ex caritate meret visionē dei:⁊ dilectiōz eternā.Si g⁹ nō ē possibile mereri maius q̄ sit visio dei:⁊ dilectio eterna. Nō ergo erit possibile xp̄o hiti sūmā caritatē mereri sibi cū visiōz⁊ dilcōz di būerit a ꝯceptōe. Con Augl.Humilitas xp̄i claritatis est meritum Claritas xo būilitatis est p̄miū. R⁹ mereri vr̄ multiplicit.Uno⁹ vr̄ mereri ipropie sicut dici⁹ mereri inexpretatiue:put dicitur q existens in peccato mortali:bonū faciens ſ mala intentione merek.quia ve⁹ retribuit ei maius q̄ faciat:⁊ iō intpretat ve⁹ remunerando:ac si ille meruisset. Alio⁹ vr̄ mereri cōiter ſm qd vr̄ mereri ve ogruo ſm quē modū vicūk scī mereri p̄mā grām existēti in peccato. Tertio mo vr̄ mereri proprie ſm q nos vicimus mereri ve non debito facere debitum:ſm quē modū vicimus mereri ex gra ⁊ libro arbitrio vitā eternam ſm qd vr̄.scḃa tbi.ulti.De rliquo reposita ē mihi corona iusticie:quā redder mihi in illa die iustus iudex. Quarto⁹ vr̄ mereri ve debito facere mai⁹ debitū.ſm quē modum vr̄ mereri ex sequētib⁹ opibus factis in caritate.Un Aug⁹ ad bonif. Ḟa merek augeri vt aucta mereat⁊ pfici.Istis mōis vr̄ mereri i nobis. Quinto⁹ vr̄ mereri ve debito habit⁹ facere debitū act⁹.ſm quē modū xp̄s meruit sibi:ḋa cū ab instanti ꝯceptionis deberet ei p habitū plenitudinis gr̄e quem hēbat oē bonū:tn̄ p tpis successū ex actu g̃tie in opib⁹ suis excellentib⁹ fecit q sibi deberet ex actu:qd sibi debebat ex habitu.Et p hoc pz mn̄io ad p̄mū obiectū. Ad scḋm mn̄dent hoc mō ḋa sicut angeli qui iā btī sūt duplicē hīt opationē.Unā qua otēplantur deū.aliā qua mīstrant nobis: ⁊ ſm illā qua otēplant nō merent.ſ iā sūt btī in sba p̄mii

Scḋz xo ministeriū quo mīstrāt nobis merent excellentiā ⁊ augmentū ipius p̄mii. ſz istū modū magni ꝯlii angel⁹ nō xp̄s duplicē būit opationē aīe.s. ptem rōnis. vnā qua otemplabat gloriā diuinitatis ſm quā erat ꝯprehensor ⁊ beat⁹.Aliā ſm quā opabat di spensationē nr̄e redemptōis in corpe mortali:ſm quē modū merebat:⁊ erat in statu viatoris. Ad aliud vḋ.q illud qd dic̄ Dyll. Nō sibi oravit intelligit:ḋa nō timore passionis ex pte rōnis oravit quo ad se. Quāuis timore sensualitatis oravit ꝓ se.vt patz ex dictis. Similr̄ vḋ.q quātū ad suā supiorē ptem nihil meruit:cū ſm illā esset beat⁹ quā uis illā meruit quātū ad aliā ptē inferiorem ⁊ sensualitatē ex pte corpis:ſz quā erat passibilitas ⁊ mortalitas:⁊ ipe meruit ipassibilitatē ⁊ imortalitatē corpi.hoc infra patebit plan⁹ .Ad aliud vḋ.q aia xp̄i ſm ptem superiorē nō poterat ꝓficere in meli⁹ cū ab istanti ꝯceptionis hēret plenitudinē gr̄e ⁊ ṽitatis.Et ſm hoc itelligit auctas Grego.Scḋz xo ptē iferiorē ſm quā hēbat opatōz ad passibile corp⁹ erat ꝓficere in meli⁹.ga inde illaz ⁊ ꝓpter illā. vr̄ in psal. ⁊ hebre.i. Minuisti eū paulomin⁹ ab āgelis zc.quo ad illā ergo erat ipfectio ⁊ rōne illius poterat dici pfes

Ad aliud vḋ.q mot⁹ caritatis duplex est Est motus caritatis in deum. Et est mot⁹ caritatis in proximum.Motus caritatis in deū est ſm viā supiorē.Mot⁹ caritatis in ꝓximū ſm viā inferiorē rōnis.Mot⁹ xo caritatis in deū:in xp̄o erat ps beatitudis ipi⁹ Mot⁹ xo caritatis in ꝓximū erat act⁹ meritor⁹.Quia mot⁹ caritatis in deū erat ſz statū patrie,sed mot⁹ caritatis in ꝓximū erat ſm statū vie. Ad vltimū vḋ.q mai⁹ bonuz meruit xp̄us actu sue caritatis q̄ aliqs hō Sz bonū illud qd meruit xp̄s pōt intelligi q̄ ad nos:aut q̄ ad ipz,q̄ ad ipz n meruit maius bonū beatitudie q̄ nos meremur.s. i genere.sed hoc nō fuit ex ꝰfectu caritatis sue ſ ex plenitudīe sue gr̄e que augeri nō poterat quo ad ipm,quo ad nos xo meruit mai⁹ bonū:quia ipe oīb⁹ nobis meruit vitā eternā:quātū est ve se.Un p̄miū sue caritat nō fuit pticulare sed vle oibus:nec nos ex actibus nostris possem⁹ mereri vitā eternā nisi ei⁹ meritū ꝓcessisset.sic igit patz de merito xp̄i.vtz sibi uel mēbris meruit.

c Onsequenter q. rie

Detep.mer. in V.q.57.

ve tpe merendi quātū ad ipm xp̄m.Et q̄rūtur duo. Primo vtz ab initō ꝯceptōis meruerit. Scḋo an ī vita potuerit nō mereri.

Ad primum sic in.3° li°.sent⁹ is. visti. vr̄.ab ipa ꝯceptione tm̄ meruit quātū p martirii tollerantiā. Con. Pri⁹ est esse q̄ opari.Sz oē mereri est opari.g⁹ pri⁹ est esse q̄ mereri. g⁹ pri⁹ fuit xp̄s q̄ meruerit. Nō g⁹ ab initio ꝯceptionis:ſ p⁹ ꝯceptionē meruit. Item nullus meret nisi sit diuisus a materno utero.Cū g⁹ a p̄ncipio sue ꝯceptōis nō essz diuisus a materno utero a p̄ncipio sue ꝯcepti onis nō meruit. R⁹ est p̄ncipiū ex̄ sūptū uel inē sūptū.Si dicat p̄cipiū ītra sūptuz nō est dicē q a principio ꝯceptōis meruerit ga tūc p̄ncipiū illud dicit illud īstans quo ꝓducebat in esse p spm̄.s. Si xo initiū uel p̄ncipiū dicat ex̄ sumptū: tūc est dicere q xp̄s meruit a principio ꝯceptionis. ga statiz post q̄ ꝯcep⁹ est būit plenū vsum li.arbi.⁊ fuit vir pfect⁹ q̄tū ad aīaz p plenitudinē scie ⁊ gr̄e ⁊ vsū rōnis ⁊ pfect⁹ quātū ad corpus fuit quātū ad distributōz mēbroz ⁊ formatione. Licet nō q̄tū ad quātitatē. ſm qd vr̄ Jere.zi°.Mulier circūdabit viz. Ad aliud vḋ.q lz nō fuerit diuisus a materno utero ſm carnē siue corp⁹.quia in eo erāt pfecte q̄ cūq; reḋrunt ad meritū merebat.Incarna⁹ enī corpis nō rollit ptātem merendi aliis cō currentib⁹ que sufficiūt ad meritū ⁊ per hoc patet respōsio ad obiecta.

Consequenter que rit.an xp̄s potuerit nō mereri ī vita.Ad qd sic.Cū oē meritoriū sit uolūtariū pōt fieri ⁊ nō fieri p arbitriū uolūtatis.Ergo poterat xp̄s mereri ⁊ nō mereri. Itē puuli baptizati sine oī merito pueniūt ad gloriā.g⁹ xp̄s sine oī merito puenire poterat ad gloriā immortalitatis. Itē in xp̄o erat libz arbitriū determinatū in bonū necessario. Cū g⁹ meritū attendat penes li.ar.in determinatū.g⁹ xp̄s nō poterat mereri.cū nō ꝺueniret illud sibi eccle.zi°.Potuit trīsgredi ⁊ nō est trīsgress⁹

Con.glorioſius est hr̄e p̄miū ex suo merito q̄ nō ex suo merito. Si g⁹ beatitudo xp̄i nō potuit esse glorioſior q̄ fuit. g⁹ nō potuit illā nō hr̄e ex merito. Itē existenti i statu merendi pfectōis est mereri:⁊ ipfectōis nō mereri,si g⁹ quicḋ est pfectionis necessario est ei tribuendū.g⁹ necesse fuit ipm mereri ī statu merendi.stat⁹ aūt merendi aīe ē cū existit in carne passibili.quia adhuc est i via distans a fine glie ꝺsūmate. R⁹ vḋ. q xp̄s ſm rōez illā qua erat viator nō poterat nō mereri.Alia.n.rōnalis xp̄i duplicē habebat opatōz,vnā ſm opationē ad diuinam nām cui vniebat ſm quā fruebat⁊ otēplabat diuinitatē.aliā ſm opatōz quā habebat ad corp⁹ cui vniebat ſm p̄mā opatōz erat in statu ꝯprehensoris ⁊ beatitudis. Scḋm secundā opatōz erat in statu viatoris ⁊ merēdi.Scḋm hoc g⁹ ab initio ꝯceptōis merebatur ḋa ⁊tutes nō poterant in eo esse ociose

Ad illud qd obicit q mereri est voluntariū.g⁹ poterat nō mereri.vḋ. q mereri pōt dici duplr̄ ī pticulari ⁊ ī vli.In pticulari vt cū vr̄ mereri tm̄ motu uel illo:uel opatōe hac uel illa.Et tm̄ mō poterat xp̄s mereri ⁊ nō mereri.i.mereri hoc motu ⁊ nō mereri illo motu.ḋa in ptē sua erat moueri uel nō moueri hoc motu.Si xo mereri dicat in vli sic n̄ poterat nō mereri.quia quāuis possz nō mereri hoc motu uel illo:tn̄ nō poterat esse ḋn merek aliquo:nec ex hoc sequat q mereri n̄ sit uoluntariū.ḋa uoluntariū sp̄ determinat respcū act⁹ singularis uel pticularis.Sile est cū opponit ve pctō venīali qd nō pōt vitari Intelligendū est q pōt vitari ī hoc motu ⁊ illo nō.tam̄ pōt vitari ī vli in quocūq.

Ad illud qd obicit ve puulis dicendū q puuli sine ꝓprio merito pueniūt ad gliaz nō trī sine merito xp̄i.⁊ rō est ḋa nō hīt protestatē vtendi li° ar°.nec vsum rōtis possūt hr̄e.In xp̄o aūt nō sic.ḋa ab ūtio ꝯceptōis habuit ptātem arbitrii ⁊ vrebat arbitrio:⁊ iō mouebat meritorie ſm habit⁹ rōtum Un Jere.zi°.Nouū faciet vñs sup terrā mulier circūdabit viz. Et iō nō est silē ve xp̄o ⁊ de puulis. Ad aliud vḋ. q lib⁹ ar.erat ī xp̄o determinatu i bonū qd est finis ita q nō erat ab illo auersio. In bono xo qd ē ad finē.qd est penes opa rōtutū distinguendū quia si dicas bonū i vli sic erat li.ar.deteria tū in bonū. Si dicas bonū ī pticulari:vt ī hoc uel illo:sic erat ideterminatū ⁊ poterat hoc op⁹ facere uel dimittere. Et iō manet determinatō ſm quā attendit meritū.Est.n duplex ideteriatio li.ar. vna est iter bonuz ⁊ malū:seu iter bñfacere ⁊ malefacere. alia est iter hoc bonū ⁊ illud bonū:siue facere hoc ⁊ nō facere.vtra q; ideteriatio est i nrō li.ar.Scḋa tm̄ fuit ī xp̄o sufficiēs ad merēdū

Universidad de Deusto
Biblioteca

et sic ꝑ solutio ad obiecta.

Consequenter q̄ne

ve cā merendi: Et querūt tria. P° qūo meruit caritate. Scdo qūo meruit actione. Tertio qūo meruit p passionē.

Ad primum dic. Dē meritū in minus est q̄ sit p̄miū qđ reddit ve⁹ merito. Cū g° caritas xp̄i excederet oē p̄miū. vel admin⁹ eqret: cū ve⁹ sp remuneret supra odignū. g° nō poterat mereri p caritatē. Itē q̄tācūq; vulcedine ⁊ iocunditatē in deo hr̄e poterat p caritatē aia xp̄i vabat ab initio ɔceptionis. Si g° p̄miū aīe ꝑ merito est ipa iocūditas in do Relinquit g° q̄ p caritatē nihil ampli⁹ merebat. Cōn. Oi opationi volūtarie vebet laus uel vituperiū vel indr̄ia: cū est recte fā laus ⁊ p̄miuz: cū male fā vituperiū ⁊ supplicium: cū indifferēnēnec laus nec vituperiū. Cum g° xp̄s oparet uolūtarie ⁊ recte. Cōstat cū oībus circūstantiis vebitis. ergo vebebat ei laus ⁊ p̄miū. Itē xp̄s erat in statu opatoris. g° opabat aut digne dco: aut nō digne. Cōstat q̄ digne. g° opationi ipius vebebat ve⁹ p̄miū. Cōis. n. ɔceptio fidei est q̄ oēm opationē factā ꝓpter se digne remunerat ve⁹. qđ ɔcedendū est. Ad illud xo qđ obicit de remuneratiōe sup̄ odignū. hoc intelligit respcū act⁹ inq̄tū principiū ipi⁹ est creatura. nō inq̄tū act⁹ meritorii principiuz est gr̄a etiā increata. Uñ in xp̄o erat remuneratio act⁹ caritatis. sup̄ odignū iq̄tū principiū ei⁹ erat li. ar. creatū: sed quātū ad p̄ncipiū sūme gr̄e etiā increate: qne erat principiū motūs in xp̄o nō erat sup̄ odignū. Ad aliud vđ q̄ meritū in xp̄o nō erat respectu p̄miī ſbalis quod ɔsistit in ɔtemplatione diuinitatis ⁊ in fruitione sūme bonitatis: sed respcū p̄miī accidentalis: qđ veterminatur in felicitate creata ꝓtis sensibilis ⁊ imortalitate corpis q̄tum ad ipm. quātū xo ad nos ipletio nr̄e redemp̄cōis. Ad aliud volunt dicere qđ est meritum rei hīte. ⁊ hoc fuit in xp̄o respcū p̄miī ſbalis. sicut vr̄ q̄ angeli merent beatitudinē habitā ministrando nobis ⁊ est meritum rei hīde. ⁊ hoc fuit in xp̄o respectu imortalitatis ⁊ ipassibilitatis. ⁊ melius dicit sic victū ē ad p̄cedentē obiectōz

Consequenter que

rit. qūo meruit xp̄s p actionē ad qđ sic. xp̄s ab initio ɔceptiōis hūit plenitudinē gratie ⁊ xtutū. g° quicqđ meruit p passionē meruerat añ p vilecōz ⁊ opatoz. qa q̄titas meriti attendit penes q̄titatē gr̄e ⁊ caritatis. ergo cū p passionē meruerit aptiōz ianue ⁊ liberationē. g° ⁊ hoc añ meruerat. Itē xp̄s q̄lz motu suo meruit nobis vita eternā. qđ maius est q̄ aptio ianue uel liberatio. g° in q̄lz motu meruit qđ minus est. s. ianue aptiōz ⁊ liberatiōz. Itē si quolz motu suo meruit nobis vitā eternā. g° ⁊ illō qđ ve necessitate ad̄exū est vite eterne. g° ⁊ aptionē ianue ⁊ liberationē. g° ⁊ añ passione illud meruit.

Itē Luc. 3°. Baptizato vño apti sunt celi vicit Beda q̄ p baptismū apta ē ianua paradisi. Itē dicunt alie auctes q̄ p assensionē apta est ianua paradisi. ⁊ g° p passionē. Cōn Ambro. sup epl̄am ad ro. Tm fuit peccatum nr̄m vt saluari nō possem⁹ nisi vnigenitus di filius ꝓ nobis mereret debitorib⁹ mortē. R° vđ. q̄ q̄tū ad vim merendi q̄ artēdit penes gratiā ⁊ caritatē tm̄ meruit añ passionē quātuz post. sed nō quātuz ad effectum meriti quantuz autem ad effectum meriti meruit nobis aditum regni. Tota enim vis meriti consistit penes gratiam ⁊ caritatem nō tm̄ tot⁹ effect⁹ sicut tota vis ɔcuburendi ligna ɔsistit penes ignē. nō tm̄ tot⁹ effectus sicut dcm̄ est pri⁹. ⁊ sic ꝑ solutio ad p̄mum.

Ad aliud vđ. q̄ ex caritate est meritum vite eterne. ſ ex caritate informāte passionem est meritū remissionis pene. ꝓptēa nō seq̄tur meruit ex caritate nobis vitā eternā. g° meruit qđ minus est. s. liberatoz. qa ad liberatiōnē requirit solo pene. qa hoc est meritum remissionis pene. Ad aliud vđ. q̄ cum vr̄ meruit quolz motu suo nobis vitā eternam intelligi pōt vupl̄r in potentia ⁊ in effectu. In potentia meruit nobis quolz motu vitā eternā. nō tm̄ qđ erat annexū. s. aptionē ianue ⁊ liberationē. In effectu xo nō meruit nisi ex hibita satisfactione ꝓ originali reatu. Unde vđ est q̄ quodlz op⁹ xp̄i añ passionē fuit nobis meritoriū. ſ passio fuit nobis meritoria ⁊ satisfactoria. meritoria vite eterne: ⁊ satisfactoria quo ad remissionē pene. Ad vltimū vđ. q̄ in baptismo xp̄i vr̄ apiri ianua paradisi ꝓ figurā. Illa enī aptio celi in baptismo xp̄i fuit figura: quod baptizatis vel baptizandis baptismo xp̄i ex virtute passionis aperit ianua. In passione vero vicit apiri ianua per cām ⁊ meritū. In assensiōe xo p effectum.

Consequenter que

rit. qūo xp̄s meruit p passioz. Ad qđ sic. xp̄s ab initio sue ɔceptionis hūit pare caritatez in oī sua actione ⁊ passione. Quātitas aute meriti attendit ſm quātitatē caritatis. ergo par fuit meritū xp̄i in oī sua actione ⁊ passione ab ītio ɔceptionis. g° nihil meruit sibi p passionē. Itē tota vis merendi ē penes caritatē. Si g° in xp̄o ab initio fuit eadē caritas. ⁊ eadē mō se hīs. ergo idē meritū. nihil g° nouū sibi meruit p passionē. Itē Greg⁹ Nō hūit oīno xp̄s iuxt aīe meritū quo portuisset ꝓficere. In mēbris aūt que nos sumus cottidie ꝓficit. Itē cū p passionē nō fecerit de indebito vebitū: nec de ōbito magis vebitū. qa caritas in eo non poterat augeri q̄re nec meritū. g° nec de debito habit⁹ debitū usus: cū prius p vsum caritatis ⁊ aliaz xtutū meruerit oē bonū. Relinquit g° q̄ p passionē nihil meruit ſm aliquam rōz merendi. Itē passio in xp̄o erat ex pte corpis ⁊ opassio ex pte aīe irrōnali. ⁊ nō ex pte rōnali. g° cū oē meritū sit ſm pte rōnalē nō erat passio eius meritoria. Itē passio est mot⁹ inuoluntari⁹. Mot⁹ aūt inuolūtari⁹ nō est meritorii⁹. g° passio nō fuit meritoria. Contra Aug⁹ sup Jo. Ut xp̄s clarificaret ꝑus humiliat⁹ est passione. Hūilitas claritatis est meritū. Cclaritas humilitatis est p̄miū. R° meritū q̄tū ad xtutē ɔsistit penes caritatē. q̄tū xo ad effectū ɔsistit in ope monēte caritate siue sit op⁹ interi⁹: sicut uolūtas: siue exteri⁹ q̄tū ad agere ⁊ pati. Attendēdo g° ad xtutē meriti tm̄ meruit xp̄s añ passionē q̄tū in passione. Attendendo xo ad effectū meriti plus meruit. i. plūbus modis: siue ī plurib⁹ ſm q̄ vicit mgr̄ in sententi. is. vis. li. Q. nō ꝓfecit q̄tū ad virtutē meriti. ſ q̄tū ad numez meritoz. Ad illud aūt qđ obicit de quātitate meriti vđ. q̄ de quātitate meriti est loqui vupl̄r: aut p modū quātitatis ɔtinue: ſm qđ vr̄ quātitas virtualis in merito ⁊ hoc etiā attendit q̄tū ad caritatē. Aut per modū quātitatis vidcrete: ⁊ hoc attenditur quātū ad numez effectuū ipius meriti ſm p̄miū modū equale fuit in xp̄o sp meritum ſm modū scōm multiplicabat. Ad aliud iā p̄z rōnio. qa vis merendi ɔsistit penes caritatē nō tm̄ totus effect⁹: sicut p̄z q̄ tota vis conburendi ɔsistit penes ignē: nō tm̄ tot⁹ effect⁹. imo effect⁹ ɔbustionis ɔsistit in igne ⁊ mā ligno. z. s. eodē mō tota vis merendi in caritate ɔsistit. effectus xo ɔsistit penes caritatē ⁊ opa caritate informata. Ad auctoritatē Greg. p̄z rōnio ꝓ mgr̄m qa vz itelligi q̄ nō ꝓfecerit quātū ad vim merendi. ſ quātū ad numez meritoz. sicut dictū est.

Ad aliud vđ. q̄ mereri nō solū vr̄ ſm illas rōnes de indebito facere debitū. uel de debito facere magis debitū. ꝛc. ſm quas rōnes nō pōt poni mereri in xp̄o. ſ mereri vr̄ de debito habit⁹ faciendo debitū vius. ſm quē modū nō vr̄ meruisse a principio ɔceptionis: qa cū ſm habitū gr̄e xtutū esset dignus oībus bonis nō exēndo in actū xtutis ex ipo etiā actu hūit dignitatē ⁊ debebat ei oē bonū. vt nō solū hr̄et dignitatē respcū p̄mii ex habitu. sed etiā hr̄et meritū p̄mii ex actu. Dr̄ etiā alio⁰ mereri ex debito vni⁹ actus facere debitū alteri⁹ act⁹ ſm quē modū xp̄s merebat quolz actu ⁊ q̄ meruerat p vnū actū xtutis merebat p alterz actū virtutis. ⁊ qđ meruerat p actionē merebat per passionē. ⁊ ita p plura idē meruit. ſm g° būe modū vr̄ meruisse p passionē imoztalitatez corpis ⁊ ipassibilitate aie: qa cū prius meruisset ex actōe illud ⁊ esset ibi debitū p actionē idē meruit ex passione: ⁊ factū est ei debitū p passionē. sic g° est ī ipo mereri p passionē. qa ex debito vnius act⁹ fit debitū alterius act⁹. Ad aliud vđ. q̄ passio erat in pte irrōnali sicut accidēs in subiecto. Passio xo erat in pte rōnali sicut uolitū in volente qa g° passio nō erat ī pte irrōali solū: ſ etiā ī pte rōnali. tm̄ ſm aliū modū. s. ſm quē attendit meritum. Nō enī aliqđ vr̄ meritoriū nisi sit in uoluntate: sicut uolitum ⁊ placitum ꝓpt̄ q̄ est passio xp̄i meritoria. qa fuit ī pte rōali sic uolitum ⁊ placitū. Ad aliud vđ. q̄ alr fuit passio ī xp̄o: alr ī aliis scis. In xp̄o enī fuit passio uoluntaria: ⁊ qliātum ad fieri: ⁊ quātum ad esse. nō enī ī corpe suo passio fieret nisi uoluisset. nec etiā ī ipo esset passio nisi uoluisset. Erat eē passio uoluntaria quātum ad actum. qa ei placebat pati. In scis xo q̄uis passio quātuz ad fieri ⁊ quātuz ad esse nō subiaceat uoluntati. qa ē a violētia extrīsecus agente. tm̄ ipm pati q̄ est effect⁹ passionis est volitum. Uñ ſm hoc p̄z q̄ ī scis passio ſm q̄d est inuoluntaria. simplicit tm̄ uolūtaria quo ad effectum: ⁊ iō meritoria. In xp̄o xo ⁊ quo ad cām ⁊ quo ad effectum est uoluntaria. Cum g° vr̄ passio est inuoluntaria

Universidad de Deusto
Biblioteca

iu xp̃o.vō. ꝙ falsuz est nec q̃tum ad causaz nec q̃tum ad effectū. Jn scis x̃o innolūtaria est quo ad cām:sed voluntaria quo ad effectū.ꝛ sic pater solo ad quelita.

c **Consequenter** que rit ve effectu meriti xp̃i: ꝛ ꝺa merituz xp̃i oplek ꝑ passionē querit hec. Pmo ꝺd sibi meruit. 2° ꝺd nobis meruit. Quātū ad ꝑmū querit cū dicat Apls phi.2°. fact⁹ est obediens ẽ. propterea ꝙ ꝛ deus exaltauit illū.an meruit exaltari ꝑm diuinā nām aut ꝑm humanā. Scdo an meruit sui corporis glorificatoz. Tertio qualr meruit nomē ve quo phi.2°.vr̃. Dedit illi nomē quod est sup omne nomen.

Ad primum phi. 2°. fact⁹ ē obediens vsq; ad mortē:mortē aūt crucis.ꝑpter qō ꝛ deꝰ exaltauit illū.g° meruit exaltatoz suā ꝙ būilitatē uel obedientiā passionis. Jtē iuxt̃ querit.vtz exaltatio iste referat ad diuinā nām vl humanā. Aug⁹. Jn qua-n forma crucifixus est in ea exaltat⁹ est: in ea uon atū ē ei nomē qō est sup oē nom:vt cū ipa forma ſni nominet vnigenit⁹ fili⁹ dei ſ̃ illi donatū est ut ſ̃i qō ia hēbat idē deꝰ ipe. ſ̃ igit ꝑ gratiā accepit vt ipe eno hō:vel subsistens in forma ſui.i.in aīa ꝛ carne noiet ꝛ sit deꝰ g° exaltat⁹ est ſm humanā nām nō ſm diuinā. Jtē Anselin lib⁹.de icarnatione uerbi Jn icarnatōe filii dei nō fuit diuina natura humiliata:ſ̃ solū nā būana exaltata. g° nec resurrectōe fuit dīna nā exaltata. cū nō pu⁹ fuerit būiliata. Coñ.Ambz⁹ dic nomē illō donatū esse deo nō ſ̃i. ꝛ ita vr̃ conēri⁹ esse Augl.Et ita vr̃ exaltatio diuine nāe nō humane. Jtē ad illā nām ꝑtinet esse exaltatā que fuit būiliata.Cū g° diuina nā fuerit humiliata.ꝺa exīanita sicut ꝓz phi.2°. Exīanivit semeti ipm formā ſ.ac.Ergo ipa nā dīna fuit exaltata ꝑ obedientiā passionis. Jtez in vnione dine nāe ꝛ būane. Nā humana exaltata fuit in altitudine diuine nāe.Ergo ꝛ eadē rone diuina nā humiliata est ex vnione ad humilitatē būane nāe. Ergo ad diuinā nāz ꝑtinet meritū exaltatois. Ꝛ° nā diuina nūq; fuit exaltata ſm rem: sed solū mō si vicat exaltata intelligit q̃tū ad hoiuz opioz.Et ſ̃ ga i resurrectōe appuit xp̃s:ñ tm hō sed deꝰ qō pu⁹ nō apparebat. Ad illud Ambz. qō vr̃ coñriū Augl. vō.sicut dicitur is.vi.2° li°.sen. Ꝛ Ambro⁹ itellit illō de nāli vnatone qua ex̃altē generādo dedit deus filio nomē qō est sup oē nomē.s.deū esse ꝑ naturā.ꝺa genuit ab eterno filiū plenū ꝛ sibi equalē deū. Augl.aūt loquit de donatione gratuita uel ꝑ gratiā.sicut ꝓz in aucte sua.

Ad illud qō dicit apls. Diuinā naturam exīanitā fuisse ꝛ ita humiliatā.vō. ꝙ non dicit ſ̃ Apls ꝓpter aliquā mutationē in diuina natura seu in ꝓsona filii. ſ̃ hoc dicit q̃ ad humanā opioz:eo ꝙ deitas mortalitate carnis induta nō credebat esse qō erat.

Ad aliud vō.ꝙ cū natura nobilioz ignobilioꝛ vnit hec vnio ñ facit vt nobilioꝛ vile scat:ſ̃ vt ignobilioꝛ nobilitet.vt cū aīa rōal corpi vnit nō descendit aīa rōnalis a sua nobilitate:ſ̃ corpalis ascendit ad maiorē nobilitatē. Multo magis ꝛ incōpabiliter erit in vnione dīne nature ad būanā. Diuina natura nō descendit:ſ̃ būana ascendit. Jn illa enim vnioe alterꝙ extrēoꝛ ē mutabile: alterꝙ ꝓp⁹ inmutabile.ꝛ iō illa vnio nō fit nisi ꝺmutatōe alteri⁹ extremo ꝓ.ſ.būane nature nō dīne:siē ꝺtingit relationē mutari. Altero relatinoꝛ mutato solū. Altero x̃o īmutato vt ille ꝺ dexter ꝺino quiescēs:ꝛ īmutat⁹ fiet sinister altero mutato qui est cē ipm aleua in dextrā sicut dic Boeti⁹ in li° de trinitate. Silr diuina natura vnit būane. ipa oō nō mutata nec humiliata in veteri⁹. sed būana nā mutata est ꝛ exaltata in meliꝰs.

Consequenter que rit.an xp̃s meruit sui corpis glorificationē Ad qō sic Ambro.Euidens fuit ꝙ xp̃s per humilitatē ꝛ obedientiā passioīs meruit glorificatioz uel clarificatoz corpis. Coñ. Meritū ordinat ad ꝑmiū:ſ̃ maius bonū nō ordinat ad min⁹ bonū.g°ꝑmiū ē mai⁹ bonum q̃ meritū.Cū ergo oīs affectio aīe ordinata sit mai⁹ bonū q̃ quelz dispō corpis.g° ſm actū caritatis in affectione aīe ordinata nō potuit esse meritū īmortalitatis corpis. Jtem corp⁹ xp̃i nō hēbat debitū mortalitatis. g° sine oi merito ei debeba īmortalitas. Ꝛ° dicūt ꝙ dotes corpis glorioſi magis attribuēde sunt aīe q̃ corpi.ꝺa ecoīrio necessitat ad moriendū ꝓprie est pena aīe nō corporis Uñ incoīriū ei⁹ īmortalitas ꝓprie magis ē debita aīe q̃ corpi. Scdm hoc g° dicunt ꝙ act⁹ aīe quibus merebat referēt ad diſcōem aīe nō corpis.nisi ex ꝺsequēti:ꝺa ex glia aīe est gloria corpis. Ad aliud vō.ꝙ quāuis corp⁹ xp̃i nō hꝛet debitū mortalitatis n:hil oīnus īmortalitatē poterat mereri quātum ad acceleratōz:ſ̃m ꝙ dicūt ꝙ xp̃s ꝑ passioēz accelerationem resurrectionis meruit iuxta auctem psal. Nō dabis sanctū tuū ui.cor.ꝛ Actl.2°.Solutis doloꝛib⁹ inferni. iuxt̃ quod ipossibile erat illū detineri ab eo ẽ.glo.Pu trefactionē ꝛ incinerationē quibus caruit.

Posz tri vici ꝙ nō est incōueniens si dicamus ꝙ ex maiori bono.s. ex caritate xp̃s meruit minus bonū.s.īmortalitatē corporis ꝙa hoc nō est ex defectu caritatis ipius merentis:īmo ex pfectione que cū nō hēat maius bonum in quo se extendat.extendit se ī bonū minus merendū. Silr vō.ad aliud ꝙ nō est incōueniens: q̃uis īmortalitas sit debita corpi:ꝙ cadat sub merito ſ̃z nōez merendi.qua dictū est supius ꝙ mereri est face re ve debito magis ꝺebitum.

Consequenter que rit.qualr meruit nomē qō est sup oē nomen ve quo phi.2°.Et queritꝰ ve hoc noie Jhūs vtz illud meruit xp̃s: ꝛ an ꝺueniat ei ex tpe uel ab eterno. Ad qō sic Matth.i. Uocabis nomē eius ihm.glo.Nō ipones qō ab angelo uel ab eterno est ipositū.g° ab eterno habuit hi⁹ nomē.g° illud nō meruit. Jtē si hō nomē est ab eterno ipositū:vel ab angelo.g° nō erat ex tpe iponēdū uel ab hoie.ſ.ioseph.

Coñ. Hoc nomē ihs ꝺuenit xp̃o ab effectu saluti.ſm qō vr̃ Matth.i. Jpe saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ. g° cū ꝑ passionem meruerit effectū salutis nr̃e. Relinquitur ꝙ meruit hoc nomē ꝑ passionē. Jtem Crisoſ exponēs illū locū dicens. Uocabis nomē ei⁹ ihm vr̃ ioseph.hoc nomē vo tibi iponendū ꝛ si nō sit tu⁹ fetus:sed ea que pr̃is sūt circa ipm demōstrabis. Ꝛ° hoc nomē ihs idez est qō saluatoꝛ.Saluatoꝛ aūt triplr vr̃: uel ab actu saluādi:vel ab habitu: vel a potētia saluādi:ſm hi ꝺuenit hoc nomē ab eterno:ꝛ vr̃ ipositum ab eterno.ſz qō vr̃ ab habitu saluādi: sic vr̃ ipositū ex tpe ab angelo qō ꝺucit a ꝓncipio ꝺceptionis.Scdm x̃o qō vr̃ ab actu saluādi ſm hoc vr̃ ipositū a ioseph rone future passionis.ꝛ hoc mō vr̃ illud nom meruisse.

Item queritur vtra hui⁹ nois ihs ꝛ hꝰ noīs xp̃s. Ad qō breuit vō. ꝙ cum deus ꝛ hō unus sit xp̃s in vnitate ꝓsone potest ligri ꝓsona xp̃i dupliꝛ. uel rone dine nāe in ꝺgatione ad humanā.ſm quā vr̃ ihs.i.saluatoꝛ.x̃o enī in būana natura ꝺuenit saluare.vel rone būane nature in ꝺgatione ad diuinā.ꝛ hō mō notāt xp̃s qō vr̃ rone humane nature ꝑ vnionem ad diuinam.

Consequenter que rit.an meruit nomē dei.hoc est manifestationē nois ſm qō vr̃ in.3°.li°.sent.is.distin.

Ad qō sic obicit Matth.8°.Dicebant demones ihu fili dauid:ad ꝺd uenisti añ tps torquere nos Glo.tm īnotuit q̃tū oportuit nō lic angelis. Per hoc ꝙ est vita ꝛ lux supple īnotuit demonib⁹: sed eis terrendis per quedā virtutis effecta.g° cū demones haberent sciam ꝑ effectū virtutis xp̃i. ꝙ esset deus añ passionē.g° nō meruit ꝑ passionem noticia uel manifestatoz nois diuini. Jtē Luce.4°.Dixit demon scio ꝙ sis sctus dei. glo.omium in terra videntes se ōtinuo iudicandos esse credebāt.g° cū scirent se non esse iudicādos nisi a ꝺo sciebāt xp̃m eē deū

Jtē i.Cor.12°.sup illud.Si cognouissēt ẽ. Glo.maiores iudei qui ad cognitoz legis tenebant sciuerūt ꝙ esset xp̃s. Minores vero ꝛ simplices qui ad cognitionē legis nō tenebant nescierūt.ergo cū demones maiorem hēant cognitionē maioꝛib⁹ iudeoꝝ. Demones vt maiores iudeoꝝ sciuerūt xp̃z eē deū g° ꝑ passionē nō meruit illum nois manifestationē. Coñ.i.Cor.12°.sup illud si cognouissēt nūq; vnz glie crucifixissēt ẽ. ſ hz ꝙ ꝺ iudeis exponit vr̃ crucifixissent.i. crucifigt ꝑmisissent.ſ ꝑm ꝙ ve demonib⁹ vr̃ crucifixissent.i.crucifigi suggessissēt.g°nec demones: nec iudei cognouerunt. Ꝛ° ꝺ. ꝙ ñ ꝺgnouerūt nec demōes nec iudei xp̃m eē deū.q̃uis cognouerūt ipm esse sanctū vtz

Ad illud qō obicit ꝑmo vō. ꝙ cognitio illa ꝑ effectū inducebat ad credendū ipsum x̃tute dīna opari. Sz nō ad credendū ꝙ eēt deꝰ.Uñ.i.Cor.12°.Si ꝺgnouissent ẽ. glo. ꝙ dicūt demones in euāgelio magis ex suspitione q̃ cognitiōe dicere credendi sunt.

Ad scdm vō.ꝙ illud qō vr̃ ōtinuo se iudicandos credebāt itelligit ñ ve credulitate fidei x̃tutis: sed ve credulitate opīonis.

Ad vltimū vō. ꝙ tā maiores q̃ minores iudei ex ignorantia peccauerūt. Sz differenē quia maiores sciuerūt ipm esse messiā: ſ nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

ueñ.ḋa nō inuentebāt expressum in lege ꝺm
suū itellectū.Mōtes aūt vtrūq; ignorabāt

c **Consequenter** que
riē quid xp̄s meruit nobis ꝛ maxime
p passionē.Et querūē tria. Primo qualiē me
ruit vlr veletioēz culpe. Scḋo qualr remis
sionē pene eterne. Tertio qualr ex merito
passionis sit remissio temporalis pene.

Ad primum obicit sic:Ansel
in li°.2.cur ue°
hō.i4.c.Dic mihi cur ita tuū cor iudicat vt
pl° bonreat.Uñ pcm ī lesione h° hōis q̄ oīa
alia q̄ excogitari pnt.cū oīa quecūq; fuūt:pec
cata conē illū sint Et rñdet ꝺiscipul° qm pec
catū qḋ in psona cius sit cōpabiliē superat
oīa alia peccata:que ex psonā illius excogi-
tari pnt.Et sequiē ita videmus ḋa violatoi
vite corpalis h° hōis nllā ēmensitas uel ml.
titudo peccatoꝝ ex psonā dei ꝺpari valet.
Itē idē putas ne tm bonū tā amabile posse
sufficere ad soluēdū qḋ debeē p peccatis
totius mūdi.ꝛ rñdet ēmo pl° pōt ī infinitū
Uides igiē qūo hec vita vincat oīa peccata
si p illis dē.si g° ꝺare vitā est morte acci-
pere sicut vatio h° vite pualet oībus hoiuz
peccatis:ita ꝛ acceptioē mortis. Conē
idē Ansel.Si tā malū est xp̄m occidere qm
bona est vita ei°. qūo pōt mors eius supare
ꝛ delere peccata coꝝ qui eū occiderūt.Aut
si alicui°coꝝ peccatū deleret qūo pōt alioꝝ
quoq; hoium peccata delere.Credimus enī
q̄ ꝛ multi ex illis saluati sunt ꝛ inumerabi
les alii saluanē. R° ꝺm Ansel.2°.lib°.cur
de° hō.i5°.c. hanc qōez soluit Aplṡ qui ditē
Quia si cognouissent nūq̄ deū glorie crucī
fixissent tm.Nāq; differūt scienē factū pec-
catū ꝛ qḋ p ignorantiā fit ut malū qḋ nūq̄
facere possent p nimierate sua si cognosce-
reē veniale:sic ḋa ignorarē faceū est. Deum
enī occidere nullus hō vnq̄ scienē saltē vel-
le posset.Et nō qui occiderūt illū ignoranter
nō in illud ifinitū peccatū cui nulla alia pec
cata ꝺpari pnt pruerūt.Nā si ꝺsiderauiꝰ ei°
imaginē ad videndū q̄ bona esset vita illa:
ꝺz h̄ qḋ ignorāē factū est. sed q.scienē fieret
qḋ nec nūq̄ fecit aliquis nec facere potuit.

Consequenter que
riē.qualr meruit remissionē pene eterne per
passio nē.Ad qḋ sic Ansel.in.i.li. cur de° hō
viē.Oportet in satiffactōe plus reddere q̄
sit ablatū.Si g° mors xp̄i est satiffactoria p
pena eterna.ḋa hec iusta est redēptio. pena
aūt eterna est ablatio vite eterne.ergo mors
xp̄i erit maius q̄ sit vita eterna. ꝺm hoc g°
obiciē sic:Dignioꝝ est vita qua aīa viuit ḋo
q̄ vita qua viuit in carne. Dignioꝝ etiā est
vita gratie q̄ vita nāe. g° mors que pīuat
vitā in carne vel vitā nāe nō erit ꝺpensabil
p morte que ꝑuat vitā in deo siue gratie.ꝺ
talis fuit mors xp̄i:talr ex alia pte fuit mors
culpe:uel reat° pene eterne.Relinquiē g° q̄
nō fuit satiffactoria p pena eēna. Itē con
iūctio aie ad deū est ꝺiūctio ad vitā que eā
pficit.Cōiunctio aie ad carnē ponit vitā qua
aīa efficit. Maioꝝ aūt est delectatio in sua p
fectione q̄ in illo cui° est pfectio. Ergo op-
situ erit maioꝝ pena.Maioꝝ g°pena erit mors
culpe q̄ possit esse mors xp̄i in separatiōe aie
a corpe. Itē tanta pōt esse delectatio aie
cū deo q̄ facit appetere separatioꝝ aie a corpe
sicut pz in Paulo phi.i.g° incōpabiliē maioꝝ
pena est separatio aie a deo: q̄ separatio anime
a corpe. Itē maioꝝ est pena q̄ aufert pacez
aie in se q̄ que aufert pacē aie ad corpus.Si
g° p morte culpe ꝑdet pacē in se p mortem
corpalē pacē ad carnē.ergo ꝑmū. Conī. Ui
ta xp̄i qua viuebat in carne erat vita dei.
sed nulla vita qua viuat creatura est maioꝝ
vita dei.Relinquiē g° q̄ ꝺare hāc vitā erit
maius q̄ fuerit ablatio vite eterne. Itez
Ansel.2.cur de° hō.Putas ne tm bonū tam
amabile quātū fuit vita xp̄i posse sufficē ad
soluendū qḋ debeē p peccatis toti° mundi
ēmo plus pōt in infinitū.Relīquiē g° q̄ ꝺ-
tio h° vite ꝑualet oībus hoium peccatis.g°
ꝛ acceptio mortis qḋ ꝺcedendū est. Ad
obiecta ꝺco ḋḋ.q̄ in satiffactione nō solum
pensandū est quātū soluaē: ꝺ a quanto ꝛ ex
quāto soluaē.Si g° vita xp̄i qua vitebat in
carne p animā vnitā diuinitati ꝺsideret ma
ius est vita xp̄i rōne aīe vnite diuinitati. q̄
aliq̄ vita creature. Si ꝺco ꝺsideret absolute
maius est vita qua aīa viuit deo:ꝛ pena ma
xia est mors siue separatio ab illa vita. non tñ
sentiē vt maxima nisi in statu separationis a
corpe. in quo statu aīa nata est ad fruendū
illa vita. Preterea si ꝺsideret a quāto fue
rit satiffactio p mortalitatē xp̄i: qa ab ipso
dei filio qui est uer° de° iucnieē sup omnē
extimationē pene satiffactū fuisse.Unde ro.
8°.Qui filio suo vnigenito nō pepcit sed p
nobis oībus tradidit illū qūo nō nobis oīa
ꝺnauit.i.ꝺdonauit ꝛ remisit. Preterea si
ꝺsideret ex quāto.i.ex quāta caritate morte
subierit:ḋa fuit caritas ēmensa.Inuenietur
sup oēm modū extimationis satiffactio.

Predicte igiē rōnes ꝑcedūt facta ꝺpati
one mortis culpe seu pene eterne ad mor-
tem hominis puri.

Consequenter que

riē.qualiē ex merito passionis sit remissio pe
ne tpalis.Ad quod hic obiciē.Treñ.i.O vos
oēs qui transitis p viā: attendite ꝛ videte si
est dolor sicut dolor me°. Ergo dolor xp̄i
excesslit oēs dolores. Itē psal. Oēs fluct°
tuos induxisti sup me. glo.i.oēs passiones
Itē Aug° in li° de ci. dei.Dolor adempti
boni est testimoniū nāe bone. Si g° in xp̄o
fuit optima nā ꝛ oplexio ꝛ bonū ademptū
maximū.ergo su° dolor maximus. Conē
q̄to aliquid magis voluntariū:tanto min° ē
penale.Sz passio ꝛ mors xp̄i maxīe fuit vo-
luntaria inē oīum passiones.g° min° penalis
Itē passio xp̄i erat ꝺiuncta maxie dele-
tationi:que erat in aīa xp̄i q̄tū ad supiorē
ptē.g° plus hz de ꝺsolatione q̄ alic° passio
g° minus penalis. Itē q̄tū aliqua passio
minus hz de cā.s.merito patiēdi minus est
penalis maxie viri pfecti.sed talr fuit passio
xp̄i R° magis penale dr uel qḋ magis ē
coīi nāz patientis: ꝛ hoc mō passio xp̄i fuit
maxie penalis. vl qḋ magis hz de cā uel mi
nus de ꝺsolatione. ꝛ hoc mō nō fuit maxie
penalis.vel qḋ magis est ꝺtra uoluntatem
patientis. Et hoc duplr uel conē uoluntatē
nālē ul' sensualitatis.Et hoc mō maxie fuit
penalis: vel conē uoluntatē rōnis ꝛ sic non
maxie penalis ꝛ p hoc soluūē obiecta.

Consequenter que

riē.qūo nostrā morte moriendo destruxit
hoc.n dicūt auctes. Conī.Destruxit morte
g° tpalē uel eternā.tpalē nō:qa ita moriūnur
ut pius.eternā nō.ḋa pīciti ad mortē ita vā
nant sicut pius.Ergo nō destruxit mortem
tpalē uel eternā. R°.ḋḋ.q̄ destruxit mor
tē p cām.Mors.n.eius est cā.s.meritoria de-
structionis future mortis in gloriosa resur
rectione.Mortē etiā eternā destruxit ī suis
quia fecit vt eā nō incurrerent.sed ꝛ domuz
mortis tpalis destruxit in plurib°. Ita eniz
ꝺfiabaē mors ꝑus q̄ timore mortis retro
sibant.sed post factū est.vt nō tierēt ꝺ gtā
ter currerēt ad mortē.qḋ ī martiriḃ° claruit.

c **Consequentia in** D. D.ca passione. nſm 7.
gnitionis inqrit ut agamus de ve-
neranda ꝛ sup oīa recogitanda vñica passio-
ne cui° inquintionis ptes erūt sex. Prima
inqrē de xitate passionis. Scḋa de gene-
ralitate passionis. Tertia de necessitate pas
sionis Quarta de ꝺuenientia passionis.
Quinta de quātitate passionis. Sexta de
causalitate et effectu passionis. Circa xita
tē passionis duo querunē. Primo de potē
tia passionis. Scḋo de actu ꝛ sensu passioiꝭ

Ad primum arguiē sic. Pre
statioꝝ ēnā agen
patiente.Si g° nulla nā est pstantioꝝ nā xp̄i
ergo nō pōt pati ab aliquo. maioꝝ pz.p Aug.
sup gen.i2.ꝺicentē. O mī mō pstantioꝝ est
nā agens:nā patiente. Itē corp° nostruz
alterius est nāe q̄ corp° xp̄i.ḋa infirme nāe ē
corp° nostr.Corp° xo xp̄i est ptātiue nāe vt
sferatur vndis ꝛ sistat in liquidis:ꝛ structa
trāscurrat.Si g° corp° xp̄i hz ptātem nature
h°.Ergo corp° xp̄i nō hēbit infirmitatē nāe
nostre.ergo nō hēbit doloris nostri nām.

Itē corp° xp̄i est ꝺceptū de spū sācto:ꝛ a
principio celesti ꝛ nō a principio nāe: sicut
nā corpis nr̄i.Ex quo relinq̄ē q̄ nō hz nām
ad volendū sicut corp° nr̄m. Itē nō pōt
fieri vt timoꝝ significeē in xbis euāgelii.q-
bus dr transeat a me calix iste z̄.cū fiducia
teneaē in factis.Cū g° fiducia habuerit in fa
ctis.siē pz Matth.i6°.vbi ꝺcit petro.Scanda
lū mihi es:uade retro me z̄.Cū predicēt pas
sionē:dr q̄ nō timuerit passionē. Preterea
quo timuit qui armat° obuius ꝑdiit. Reli
quiē g° q̄ nō fuit timoꝝ in mente: ꝛ ita nec
doloꝝ. Itē nō est ifirmitas in corpe ad c°
occursum ostenata p sequētiū agmina su-
pinatis corpibus ocidūt. Sz tale fuit corp°
xp̄i:sicut habeē Jo.i7°.Ergo relinquiē q̄ nō
fuit infirmitas in corpe xp̄i cui° erat tanta
xtus. Itē res que est sanatiua ꝛ ablatiua
doloris vñaē sup doloꝛē.sed talis fuit man°
xp̄i ꝛ corp°. Relinquiē g° q̄ nec man° nec
corp° xp̄i habuit doloris infirmitatē. Itē
obiciē p oparionē ad statū Ade.vicebaē enī
Adā īmortalis quia poterat nō mori.si enim
uellet nō esset mortalis. ergo silr cū xp̄s non
pateē nisi vellet:nō dz dici passibilis. Itez
est gratia que opatiē secū peccatū,s.veniale
ꝛ est ampliꝰ gra que nō opatiē peccatum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tñ opatiē penā peccati: sicut fuit ve grā btē ✠ginis. Et e st alia grā que neutr⁊ istoꝝ secu patiē: sicut grā fruitionis. g° cū xp̄s hāc būit nō oz vici passibilis. Ad oppositum Augl ve ci. vei. Est aliqua nā beata ⁊ īmortal'. Et est alia misera ⁊ mortalis ei opposita Et est media que ē misera ⁊ īmortalis. sed illud mediū est mediū viuidens. ḋa nō pōit nos ī idē: ꝑ in diuisū. ḋa sepat nos a veo. Jō introducit vnum mediatorē ihm qui habet beatitudinē ⁊ mortalitatē. g° ē passibilis.

Consequenter que

riē ve sensu passionis. ponit. n. Hyl. x°. ve trinitate. ⁊ introducit simlitudinē celi pfoantis aera. Et cū in aere fit passio, null⁹ tñ est ibi sensus passionis. is. vii. 3. li. senten. Si g° silr caro xpi patiebat in carne xpi nō fuit sē sus passionis. Jtē ex hoc exp̄sse vicit. vicēs virtus corpis sine sensu pene vim pene vesentis excepit. Jtē idē Hyl. x°. ve tri. Tu xo qui sensu rōnis intelligis: vñ Jhm ad ḋa festinat timere ⁊ osternātē fortes infirmitate trepidare: ⁊ vulnera nō pmittentē volere vulneratū: ⁊ otumelia crucis vehonestari. cui crux ofensus ad veū est ⁊ redit⁹ ad regnū: ex quib⁹ verbis vr̄ Hyl. vicere exp̄sse in xpo nō fuisse passionis sensus.

Jtē Dyo⁹ ad Jo. euāgelistā. Abūt vt ego ita insaniā ut credā uos aliquid pati ꝑ ⁊ corpis passiones solum iudicare ipm sentire credo. Si g° nō est discipulus sup magistrū Si apli nō patiebanť. g° nec xp̄s. Jtē Hyl Uirt⁹ corpis sine sensu pene vi pene vesentis excepit. g° nō būit sensū pene. Jtē erat sūma delectatio in ipo qua maior excogitari nō pōt. ga ꝓhensor erat. ergo secuz nō patiebať passionis sensū. Coñ. Ysa. 53° Uere lāguores nostros ipe tulit ⁊c. Et Mar. 26°. Tristis est aīa mea ⁊c. Jtē Ysa. 53° Uidimus eū vix voloꝝ ⁊ scientē infirmitatē. Jtē querit̄ ve vīa passionis in xpo ⁊ ī nobis. Sic passus est iohes añ portā latinā ⁊ tres pueri. Dan. 3°. ⁊ isti sine ofensu pene ⁊ sic nō est passus xp̄s. Circa soloz h⁹ qōis nō soloz mgr̄i in 3°. li. sentent. 15. vi. vbi vicit Audisti lector ⁊c. ⁊ est sūma responsionis vt intelligant xba Hyl. quibus vicit volorem passionis in xp̄m nō incidisse ⁊ hi⁹. ḋa in se nō būit cām seu meritū volotis. s. originale peccatū. siue ḋa in eo nō būit vñium passio siue volor: seu ḋa in eo nō fuit necessitas volendi siue timēdi. Jn xbis g° Hyl. nō excludit veritas passionis a xpo. Sz excludit cā vñium ⁊ necessitas patiendi. Un mgr̄ ostē dit p eundē Hyl. verā tristiciā ⁊ passionem fuisse. vbi vicit tristicia aūt ⁊c. vna est auctas Hyl. in li° ve tri. in qua vicit q tristicia fuit in xpo. sed tñ cā tristicie ei⁹ fuit defect⁹ apostoloꝝ ⁊ hoc est qō vr̄ ibi interrogo ḋd sit triste esse ⁊c. Jtē Hyl. in lib° ve synodis. vicit q genera passionū infirmitatē carnis nel carnē affecerīt nō tri viuinitatē xbi. ⁊ lr̄ vr̄ ibi: cū hec passionū gña ⁊c. Alii vicūt q cū in xpo sint vue nāe in vna psona illa q̄ vicit Hyl. ibi intelligūt ve psona put est ī viuina nā: ꝑm quā nō habuit passibilitatem nec nām voloris rōne eni vnionis psonalis qō vr̄ ve filio dei vr̄ ve filio hōis. Unde illud qō vicit ve ipassibilitate q̄tū ad hōiez hoc vr̄ rōne psone: nō rōne humane nature. Et hoc pz p xbum Hyl. in li° ve synodis. xp̄ bū caro factū est pati potuit. Sz passibile eē nō potuit. quia passibilitas nature infirme sigtio est. Et est rō dicti ḋa act⁹ ptinet ad p sonā. sed passibilitas ptinet ad naturā. Jdeo psone filii ouenit pati ꝓpter assūptā naturā nō tñ ouenit q sit passibilis. Et ꝑm hoc exponūt xba Hyl. Scōm g° hāc opioez vō. q aliquid fuit passibile in xpo simplr. s. corpus aliquid xo ipassibile simplr. tñ ꝑm quid passibile sicut aīa. sicut vicit io ℔. vam°. Aīa impassibilis existens corpe inciso. ipa nō inciса ꝺolet ⁊ opatiē. aliquid xo simplr ipassibile ⁊ opassibile: sic vinitas ꝓut vicit io. vama. q viuinitas ipassibilis ens nō est opassa corpori. sicut sole suplucēte in ligno. si securis icidat lignū icisibilis ⁊ ipassibilis remanz sol sic psona uere erit ipassibilis: ⁊ cū pati vicit rōne hūane nature. sed q xba Hyl. nō intelligant̄ ve psona sed ve ipa hūana natura ex p̄sse hēt in lr̄a. vbi exp̄sse vicit Hyl. hūit sane illud vñi corp⁹ voloris nr̄i naturā: si corpus nostr⁊ id nature hz vt calcet vndas. Jtem quā infirmitatē vñatā h⁹ corpis credis cui⁹ tantā hūit natura ✠tutē. Preterea vixer̄t alii assignātes vīam inē potentiā patiendi ⁊ passibilitatē. Nā potentia patiendi vicit solus potentiā materialē. Passibilitas xo vicit p̄ter illā potentiā aptitudinē que est nec̄itas ad patiendū: ꝑm quē modū vr̄ q materia p̄ma nō est mobilis ꝑm se sursū vel deorsum sed tñ est in ea pō ad motum sed put est ei oiūcta grauitas vr̄ mobil' ḋa hz aptitudinē ad hoc vt moueať deorsū: ꝑm hūc modum uolūt dicere ve nā hūana xpi. q habuit nāz ad patiendū nō tñ est passibilis. ḋa non hūit necessitatē ad patiendū. Et hec volūt sēsse Hyl. ḋ vicit in li° ve synodis. q xp̄s pati potuit: ꝑ passibilis esse nō potuit: ḋa in nā hūana xpi nō fuit principiū māle disponens necessario ad patiendū. qō quidē est lex occipi scentie siue fomitis traducta sicut in nobis Sed p̄ncipiū patiendi fuit eē naturā suā. s. ī cā efficiente. s. in volūtate ei⁹ qui nisi ipe uoluisset nō potuisset pati: nec vulnerati: nec ledi. Et hoc mō exponūt xba Hyl. q nō habuit nām ad volendū. i. legē nāe seu meritū ꝑm quā est necessitas ad patiēdū. Silr exponūt nō būisse sensū pene: ga nō fuit dissē sus voluntatis. ⁊ iō or voloz nō fuisse in sē su. ga nō fuit in sensu voluntatis displiceñtia. Ad illud xo qō vr̄ nō timuisse non volnisse vicūt: q hoc vr̄ ḋa nō fuerūt in eo passiones hi⁹ sicut in nobis ꝓut diffinunť a pbo per motū inuoluntariū. ꝑm h℔ g° solūt ofa. Sz conť hoc obicit. 8°. Hebr. sup illud. Si g° esset sup tā nō esset sacerdos ⁊c. glo. quid tā ogruēt offerret ꝑ hōib⁹ q̄ hūana caro: ⁊ quid tā aptum imolationi q̄ caro mortalis: ⁊ sequit ve sacrificio qō obtulit xp̄s in passione ve quo h℔ est intelligendum Un ibi vr̄. vnus ipe erat ḋ offerebat ⁊ quod offerebat. Ex quo relinḋt q caro xpi nō solū habuit potentiā ad imolationē ⁊ passionez ꝑ etiā dispositionē ⁊ aptitudinē. Jtē Boeti⁹ in li° ve duab⁹ nāis ⁊ vna psona xpi distinguit tres stat⁹ hōis. statū innocentie. statū miserie. statū beatitudis. ⁊ vicit q a statu innocentie accepit xp̄s alere indigens alimēto sic ḋa hūit. A statu miserie accepit corp⁹ mortale. Un vicit mortale corp⁹ assūpsit ut mortē a genere hūano fugaret. A statu xo beatitudinis accepit peccādi ipassibilitatē. Si g° est corp⁹ mortale ⁊ nō est cū pō siue aptitudine. Relinquit̄ q corp⁹ xpi hūit aptitudinē ad moriendū ⁊ patiendū. Rº hz btm̄ Augl. Uolūtate tristiciā suscepit veraz qūo carnē. Et sicut vicit btūs Hyl. x°. De trinitate. Dō ille ve celo est hīs ad patiendū corp⁹ ⁊ passus est sed nā nō hīs ad volendō

Jtē Hyl. qu ā infirmitatē vñatā h⁹ corpis credis c⁹ tantā hūit nā virtutē. Jtē Hyl. ly forma corpis nostri esset in xpo nō tamen vitiose infirmitatis nr̄e forma erat in corpe ꝑm g° btm̄ Augl. pz q fuit passio ī xpo: ꝑ ibie cta volūtati. Un vicit volūtate tristiciā suscepit ver̄am: qūo voluntate carnē verā. Scōm xo btm̄ Hyl. nō fuit passio in xpo p necessitatē. Et iō vicit nām nō hīs ad volendum nec p vñationē vt passio vñaret̄ sue voluntati: ꝓpter qō vicit nō infirmitatē vñatam h⁹ corpis: nec p vitiū siue peccati ob noxietatē: ꝓpter qō vicit nō vitiose infirmitatis nr̄e erat forma in xpi corpe. Dicendū ergo ꝑm hūc modū ad determinatōez xboz btī Hyl. ⁊ p̄cedentiū scōz. q in xpo alr fuit pō patiendi q̄ sit in nobis in statu miserie. ⁊ q̄ fuerit in Ada in statu innocentie. Jn nobis enī est pō cū necessitate patiendi ⁊ volūtate nō patiendi: nec potentē ꝓhibere passiōez Jn Ada fuit pō ī statu innocentie sine aliqua necessitate ⁊ dispōe ad patiendū: ⁊ volūtate ad patiendū: nec potente ꝓhibere passiōz si esset. Jn vño xo ihu fuit pō ad patiendū nō tñ indisposita ut in Ada: nec cū necessitate ad patiendū vt in nobis: ꝑ cū dispōne ad patiendū ⁊ cū volūtate potēte ꝓhibere passionē. Dicēdū igit̄ q cū sit potētia actiua ⁊ passiua. Potētia actiua ī nobis est solum subiecta volūtati. potētia passiua nō. sed sequit̄ ꝺitioz nāe. Jn vño xo ihu potentia passiua sicut pō actiua fuit subiecta volūtati. vt esset vna sui act⁹ ⁊ sue passionis vt hīc volūtas nr̄a hz vnium sui act⁹ potēs ꝓhibē eū nel educere. Jta xpi volūtas vnium habuit ⁊ potēs fuit ꝓhibere passiōez a potētia patiēdi assūpta vel ipam educere ī actū pati ēdi. Et iō ḋa passio i effectu ī xpo dependebat a volūtate: q̄uis esset pō dispōsita pati ī carne. ꝓpterea dicit̄ Hyl. q nō hz nāz voloris nec excipit sensū pene nec̄io nec timet nec volet vel sentit vulnⁱ per nām: tñ dicit eū xe passum ⁊ hr̄e corp⁹ ad patiēdū: nec infirmitatez vñataz suo corpi nec vitiose infirmitatis forma būisse. Dicendū g° q Adā ad hoc q esset ipassibilis erat ex xtute vīne ꝓtection is ꝑm Augl. li. ve sacramētis ñ ex sua nā

Jtē in nobis est passibilitas cū necessitate ad patiēdū. sed in xpo erat dispō ad passibilitatē: tñ potēs erat ꝓhibere oēs passiones ⁊ h℔ bat amplius q Adam. Nos xo hēm⁹ vnium actionū nostraz nō passionū ꝑm vanitatē. Xp̄s aūt habuit vtrūq; vñitz. Et hoc vult Hyl. ī auctē ꝺicta. Ad illud qō q̄rit̄ ve grā fruitiois q debēt ꝓhibere oēz passionē ⁊ sēsum passiois. Dicēdum q gratia in xpo ofiderať duplr vel ꝑm se ⁊ sic habebat

Universidad de Deusto
Biblioteca

sūmā delectationē. vt ordinat ad redempti
onē sic exigebat ꝙ hr̄et passibilitatē ḋa exi-
gebat pena. Ad aliud qꝺ obiciť ꝙ hēbat
sūmā delectationē ⁊ voluntatē ad patiendū
⁊ iō ipassibilis. ꝺō. ſm Augl. de aīa ⁊ spū.
Aīa duplr ꝺsiderat vt aīa ⁊ sic hz relationē
ad mēbra que viuificat ⁊ hoc mō patiebat
uel ꝺsiderat vt spūs ⁊ sic fruebat. Ad ali
ud qꝺ obiciť ꝑ auctem Dyon. ad Jo. euange
listā ꝺō. ꝙ itelligiť de passione prurbante
rōz: ⁊ nō de ꝓpassione. Ad illud qꝺ que
riť de sensu passionis. ḋa vr̄ dicere Hyl. ꝙ
nō būit sensū passiōis. ꝺō. ꝙ sic̄ distinguiť
passio ⁊ ꝓpassio. ita hz distingui sentire ⁊
ꝓsentire vt sētire dicat de sensu prurbāte
rōz. ꝓsentire ꝺ sēsu q est solūmō in sensuali
tate. Ad aliud qꝺ querit de uīa passio-
nū in nobis ⁊ in xp̄o. ꝺō. ꝙ in nobis est ne-
cessitas ad patiendū. In ip̄o x̄o solūmō di-
spositio absq; vlla necessitate. Itē nos pa
timur velimus nolim⁹. ipe aūt uiium ha-
buit sue passionis vt dictū est. Itez nos
passibilitatē hēmus ꝑ cām: ḋa ꝑ peccatū seu
ex peccato. ipe aūt passibilitate būit nō per
cām uel necessitatem aliquam. sed sola uo-
luntate assumpta.

c **Consequenter** que
riť de generalitate passionis x̄pi. Et q̄
runť duo. Primo de generalitate passibiliū
Scdo de ḡnalitate passionis. Circa p̄mū
querit̄ p̄mo. vtr̄ pateret ſm sensualitatem
Scdo vtr̄ ſm rōez ⁊ si ſ̄. si ſm supiorē ⁊ ife
riorē. Tertio vtr̄ pateret ſm oēm voluntā
tē. Quarto vtr̄ pateret aīa x̄pi ſm ꝙ aīa ⁊
ſm ꝙ spiritus.

Ad primum sic obiciť Hyl.
i li. de trinitate x⁰. Hoībus sunt nālia p aīe ad gloriā arden
tis caloreť. vt passiones suas nesciāt: ⁊ vulne
ra ignorent: ⁊ mortem nō itelligāt. Ergo si
in aliquib⁹ fuit fidei absorbet passionem
Multo fortiⁿ gr̄a in xp̄o absorbuit oēm pas
sionē. Unde Hyl. ibidē. Dr̄is gloriе ihus xp̄us
cⁿ fimbria x̄tus est. cⁿ spūs ⁊ ꝓmo nā corpis
est. uū ⁊ mancus iam nō manⁿ manus iu
bet extēdere: ⁊ cecus natⁿ natiuitatis vitia
nō sentit. ⁊ truncⁿ aure nō truncⁿ est. in ea
infirmitate corpis reputabiť: in qua glori
osos ac beatos viros fidei sue: spū nō relin-
quit. Item si dicat ꝙ intelligiť de sensu
rōnis nō carnis. Cōn. Hyl. ꝙ pati animus
glie cupiditate ostendit: id se pati corꝑ aīa
vegetante nō sentiat. ergo si corꝑ nō habet
sensum: qn̄ animⁿ ꝓpter amorē glorie vult
pati. Relinquit ꝙ nec in xp̄o. cū maxie fue-
rit amator glorie. Si dicat ꝙ nō sentire dr̄
ḋa nō reputať trī est ibi sensus passionis ve
rus. Cōn. Hyl. xi⁰. de trinitate nō vis im-
pie heretice vt triseunte palmas clauo x̄pī n̄
voluerit. Interrogo cur pueri ignem nō ti-
muerūt nec voluerunt. aut quid in corꝑ nā
fuit vt nām ignis excederet. Si gⁿ bona est
oratio quā ponit vr̄ ꝙ x̄ps clauū nō sense
rit. Rⁿ ꝺō. ꝙ Hyl. nō vult remouere vez
sensū passionis ſ errorē arrii. Un̄ dic̄ uolūt
plicq; eoꝛ ex passionis metu ⁊ ex ifirmitate
patiēdi nō in natura eū ipassibilis dei fuisse
vt qui timuit ⁊ voluit. nō fuerit in ea secu-
ritate ptātis q̄ nō timet. vel in ea spūs ī corꝛ-
uptione que nō dolet. Sic gⁿ dicebat Arriⁿ
ipm n̄ eē deū si passus esset vere. Dicēdū
gⁿ ꝙ passio x̄pi fuit ſm sensum ⁊ in pte sen
sibili. Tamē ſm Hyl. hec est uīa. ⁊ ſm Dam
Assignat aūt Hyl. xⁿ. de tri. uīam ī passione
x̄pi ⁊ nr̄a. Est. n. pati ex infirmitate. ⁊ ē pati
ex ptāte. Qui patiť ⁊ nō pōt ꝓhibere passiōz
patiť ex infirmitate. Qui aūt pōt ꝓhibē pa-
tiť ex x̄tute. Un̄ dic̄ Dam⁹. Passus est vni-
genitⁿ de⁹ omnū incurrentes in se passio-
nū nostraꝝ ifirmitates: sz passus x̄tute sue
nature. sicut ⁊ x̄tute sue nature natⁿ ē. No-
straꝝ aūr pati est ex infirmitate. Ad auctez
Hyl. ꝺō. ꝙ vult ostēdere excellentiā nature
vine ⁊ etiā būane. Un̄ cū obiciť ꝙ martires
nō sentiūt passiones. ꝺō. ꝙ hoc est ḋa nō re-
putanť ꝓpter amorē glorie imo supferunť
passionⁿ. Ad aliud qꝺ obiciť de pueris
in ignē positis. Dan. ʒⁿ. ꝺō ꝙ nō vult excluꝺ
dere sensū passionū sed ostendere excellētiā
nāe. Natura. n. ꝺr̄ natura patiēdi ex corꝛupti
one būane ꝺitōis ex Adā que nō fuit ī x̄po
⁊ in nobis est passibilitas otracta ex necessi
tate. In x̄po aūt solūmō assumpta ⁊ hoc in-
tendit ostēdere. Unde dicit habēs nr̄i volo
ris corꝑ. sed nāz nō habēs ad volēdū. Un̄
Hyl. xⁿ. de tri. dic̄. Cū lege hoium natⁿ sit: nō
tn̄ lege hoium ocept⁹ est hab ēs in se ostitu
tionē būane ꝺitionis ī ptu: ⁊ ipe ē ostēz
būane ꝺitōis in origine. Patet gⁿ ꝙ vult
ostēdē excellentiā būane nature in x̄po.

Consequenter que
riť. vtr̄ passio sit in x̄po ſm rōez inferiorem
⁊ supiorē. Ad qꝺ sic obiciť. Adā peccauit ḥz
ptē supiorē ⁊ iferiorē: ⁊ etiā punitⁿ est. ergo
⁊ x̄ps ꝺbuit satisfacere ſm vtrāq. Si di
cat ꝙ duplr est ꝺsiderare supiorē ptē rōnis
vt est nā: vel vt est rō. Si ꝺsideret vt est rō
sic nō fuit in x̄po passio. sed put ꝺsideratur
vt nā. Cōn. In liⁿ arⁿ cū peccat est rō vt rō.
Peccatū aūt est in liⁿ arⁿ: cū nō eligit eligen
da. ergo pena ꝺz esse in rōne vt est rō. no so
lū vt est nā. Si dicat rō vt rō duplr ꝺside-
rat: vt ad suū supius ordinat: ⁊ sic nulliz
hēbat passionē: nec culpā. Si ꝺsideret vt co-
pat ad suū inferius. s. ad suas vires sic būit
passionē ⁊ culpā supior rō in Adā. Cōn
Mach. i4⁰. Tristis ē aīa mea ⁊c. Jeroⁿ. patiť
aīa x̄pi ne credat irronalis: ſ magis dr̄ roāl
ſm qꝺ ꝺcurritur ad suū supius. hoc est ſm
supiorē portionē. Relingť gⁿ ꝙ in illa fuit
passio. Itē ibidē Ambroⁿ. Remota dele-
ctatione ueitatis tedio hūane calamitatis
afficiť: ex hoc vr̄ ꝙ patiebat vt uerus hō. ex
quo sepata erat delectatio ueitatis. Itez
Adā peccauit ex ꝓhensiōe ueitatis: ⁊ ſm
supiorē partē: ⁊ ita ſm ꝙ rō ꝺcurritⁿ ad suū
supius fuit in Adā culpa. ergo in ip̄o ſm ḥ
ꝺebuit esse pena seu passio. Cōn. x̄ps su
it ꝓhensor. gⁿ sūmā būit delectationem
ex illa pte. gⁿ x̄ps nihil patiebat ſm rōem cō
uersā ad supius suū. Rⁿ ꝺō. sine p̄iudi-
cio ꝙ est ꝺsiderare rōez duplr. ſm qꝺ dicit
Augⁿ. ꝙ rō diuidit se in duo in supiorē ⁊ ī
feriorē. ſm duplicē opatiōz. Item rō potest
duplr ꝺsiderari: uel vt rō ul vt natura. ſm ꝙ
ꝺsiderať vt nā appetit vnionē cū suo corꝑe
⁊ refugit sepationē. ꝺō. gⁿ ꝙ in x̄po fuit pas
sio in rōne: ſm ꝙ rō: ⁊ ſm ꝙ nā. Un̄ Jero. zō
Math. Tristis est aīa mea ⁊c. otristať ꝓpter
scandalū apl̄oꝝ. Et hoc intelligendū est de
inferiori rōne. Scandalū x̄o nō est solum in
rōne: vt nā seu motⁿ scandali quē hēbat vt
dic̄ Hyl. ſ ī rōe: vt rō. In supiōi x̄o pte fuit
passio ut est nā: nō vt est rō. Qr gⁿ obicitur
ꝑ Jero. patiť aīa x̄pi ne putet esse irronalis
ꝺ. ꝙ ip̄e loquiť cōn hereticos qui dicebāt
ip̄m solū hr̄e ueitatē cū corꝑe sine aīa. Un̄
ostendit eū būisse rōem. Ad aliud qꝺ ob-
iciť ꝙ remota delectatione ueritatis tedio
būane calamitatis afficiť. ꝺō. ꝙ x̄ps añ pas-
sionē gaudebat in supiori pte rōnis. Et ex ḥ
erat influētia ip̄is viribⁿ inferioribⁿ a quibⁿ
remota est ꝺsolationis influctia in passione
Un̄ ſm ḥ intelligenda est auctas Ambro. ſſ
illud. Deⁿ meⁿ deus meⁿ ut quid ⁊c. Clamat
homo ueritatis separatione morturus.
Sed constat ꝙ non intelligit ue separati-
one vnionis. sed ue sepatione ꝺsolationis ī-
fluētis sup inferiores vires ꝙ etiā ipūales
viri. Un̄ sentiūt dicētes ſm psal. Ossa
mea dicēt ue ḋs filis tibi ⁊c. Ad illꝺ qꝺ
obiciť ꝙ Adā ex ꝓhensione ueritatis pec
cauit. ꝺō. ꝙ ꝓhensio ueritatis est duplr
una ſm auersionē ſm qꝺ ei ꝑponiť bonum
omutabile: ⁊ alia ſm ꝓhensionē q̄ ei ad-
heret spreto oī omutabili: ⁊ ſm ḥ erat ꝓhe
nsio in aīa x̄pi. ſm hāc aūt ꝓhensionez
nullo mō omittiť peccatū: ſ ſm p̄mā. vnde
illa ꝓhensio nō ꝺcludit ꝙ x̄ps ꝺbuit vo-
lere ſm illā prem qua comprehendit.

Consequenter que
ritur. vtr̄ pateretur x̄ps ſm oēm uolūtatem
Ad qꝺ sic. Passio fit ī x̄po ſm ꝙ culpa fuit
in Adā. Sz culpa fuit in Adā ſm uoluntatez
sensualitatis ⁊ rōnis. ergo ⁊ pena vel passio
ī x̄po. Cōn. Est pena dānatoria in inferno
purgatoria ī purgatorio: Satisfactoria ī p-
senti: In pena dānatoria est pena sine uolū
tate. In pea purgatoria cū uolūtate. In pena
satisfactoria ex uolūtate. Sz vbi est volūtas
ibi est gaudiū ue satisfactione ꝑ culpa. gⁿ
gaudet uolūtas ue passione. ergo in x̄po n̄
fuit passio uolūtatis rōnis qua gaudebat ꝺ
satisfactione. Itē martires gaudent ue
passionib⁹: ḋa ibi adest qꝺ uolūt. Latrones
cruciantur: ḋa ibi est qꝺ displicet. sed vbi ē
qꝺ vult aliquis nō est tristicia. gⁿ nec x̄pus
habuit passionē rōis. Itē ex eadē pte non
pōt esse uolitū ⁊ inuolitū. placitū ⁊ nō pla-
citū: gaudiū ⁊ tristitia Ergo si in pte rōnis
supiōris erat gaudiū: ſm illā nō inerat tristi
cia. Itē Arrius posuit ꝙ passio fuit ī x̄po
ſm oēm nām x̄pi. sed q̄rit̄ si ponamus sicut
Arriⁿ. si poneremus passionem magis meri
toriā q̄ nūc. ⁊ vr̄ ꝙ sic. ḋa maiorē ponerem⁹
passionē. ⁊ ita magis meritū: ⁊ magis meri-
toriā. Sz ad ḥ dici posset ꝙ nō vr̄ magis
meritoria passio: ḋa maiorⁱ. ſ ḋa ex maiori ca-
ritate. Rⁿ ſm Dama. Uolūtas est rōnis ⁊
libri appetitⁿ. Uolūtas nō est ꝓprie ex pte se
sualitatis: ſ solū ex pte rōnis. ḋa est appetitⁿ
rōnis. ſ appetitⁿ duplr. iō voluntas duplex:
appetitⁿ rōnalis ⁊ nālis. sicut rōnalis volun
tas est duplex. ē nālis rīdens appetitui nā li
rōnis. ⁊ deliberatiua. q̄ rīdz appetitui rōali

Universidad de Deusto
Biblioteca

vtraq; aũt uolũtas idẽ est ꝑm rẽ: ꝙ differens ꝑm rõez. In nãli gº voluntate fuit passio. ꝙ nõ in deliberatiua. Nãlis aũt uolũtas est p ọpationẽ ad suũ corpº: ꝛ volet de ọtrario ſ. de sepatione. iõ passio fuit in uolũtate rationali. Deliberatiua est ꝑm quã ọtulit vtilitatẽ passionis: ꝛ ꝑm hãc nõ fuit passio: ꝑm hꝫ ridendũ est ad oĩa obiecta. Et hz hãc distinctionẽ distinguendũ est cũ obiciẽ ꝙ habuit gaudium sũmũ et ceterea.

Consequenter que

riẽ. vtꝛ passio fuerit hz uolũtarẽ absolutã vl ọditionalẽ. Ad qõ sic obiciẽ. Oẽ illud qõ appetiẽ: appetiẽ volũtate ọditionali. ꝙ xp̃us appetebat pati nõ uolũtate absoluta. ꝙ ọditionali. ſ. ꝙ redẽptõe. gº zc̃. Conſ. Ubicunq; est appetitº uolutatis ọditionalis ẽ ptĩ iuo luntariũ: ꝛ ptĩ voluntariũ. Et ponit Damº exẽplũ de illo qui ꝓiicit merces in mari: nec ẽ simplr illa uolũtas. Et gº xp̃s passus est uolũtate ọditioali. ergo sua passio nõ fuit simplicit uolũtaria. ergo nec simplr laudabilis ꝺa solũ actus uoluntarii laudabiles sũt.

Jtẽ si nõ fuit uolũtaria fuit ọpulsio. ꝛ vbi est uolũtas ọditionalis est ọpulsa uoluntas ꝙ in xp̃o nõ est ponere uoluntatẽ ọpulsaz. gº nec ọditionalẽ. Jtẽ ad Ro. 5º. Uix ꝓ iusto ꝺs mozit. Origi. distinguit. Est aliquis ꝺ mozit necessitate: ꝛ plz ex: talis mozit ꝓ iusto. Est alius qui vult mori ex caritate: sic martires talis mozit ꝓ bono. Queritº gº vĩa istoꝝ ꝛ si xp̃s passus est: ꝛ uoluit pati nõ ꝓ iusto t. necessitate: qõ vr̃. gº ꝓ bono mortuº est .t. uolũtate. gº ꝛ mera uolũtate: ꝺa melitº sp est ei tribuendũ. Rº triplex ẽ voluntas: absoluta Uelle absolutũ est quo aliquid appetiẽ nõ aliqua coactione ex alio. Et est uelle absolutuz quo aliꝺ appetiẽ ꝓpter se: sic nolo btitudine. Utroq; mo fuit uolũtas absoluta in xp̃o: ꝺa a nullo fuit coacta, preterea appetebat aliquid ꝓpt̃ se. ſ. btitudinẽ mẽbris suis. ſ. tertia. ꝓtia est uolũtas absoluta. t. nõ relata ad aliud. Si gº accipiẽ uolũtas absoluta ꝑmo modo uel ſcõo. Sic xp̃s uoluit pati uolũtate absoluta. si aũt accipiẽ absoluta idest uolũtas nõ relata ad aliud sic nõ fuit absoluta.

Consequenter que

riẽ. vtꝛ aĩa xp̃i pateret ꝑm ꝙ est spũs ꝑm qõ viẽ Aug. Ω aĩa vupliciter põt ọsiderari ꝑm suũ esse. absolutũ: ꝛ sic est spũs: ꝛ ꝑm opationẽ ad corpº: ꝛ sic est aĩa.

Ad qõ arguiẽ sic. Passio seu satiffactio ꝺz esse ꝑm qõ obligati sumus. sed obligati sumus in aĩa: ꝛ ꝑm ꝙ aĩa: ꝛ ꝑm ꝙ spũs est gº zc̃. Conẽ in pte aĩe supioꝛi ponimº gaudiũ nõ tristiciã. Uñ rõ vt ọsideraẽ vt rõ absoluiẽ a pena. ꝛ est volũtas vt deliberata: ꝛ hoc ꝺa plus abstrahiẽ ꝙ nãlis a corpe. ergo cũ aĩa inꝺtũ spũs oĩno abstrahat: vr̃ ꝙ vt hc ọsideraẽ nullatenº patiaẽ. Rº ꝑm Aug spũs vr̃ multiplr. Aliqñ vr̃ nomẽ sbe spũal. Aliqñ nomẽ potentie. ꝛ hoc multiplr: ꝺa nominat potentiã aĩe rõnalis vt est in esse absoluto nõ relato ad corpus. vel vt est vnita corpi. Pmo mo ọsiderata sic est idẽ qõ rõ ọsiderata vt rõ: ꝛ sic nõ fuit in xp̃o passio. Ex gº obiciẽ ꝙ nã nr̃a erat obligata ꝑm animã ꝛ ꝑm spm zc̃. võ. ꝙ non sequiẽ ꝺa eodẽ mo posset uestrui distinctio q̃ est ve rõne vt rõ Et rõ hº est ꝺa uolũtariã oz esse passionẽ sed ad uoluntariã exigiẽ ꝙ sit in aliqua pte ꝺa diũ: ꝛ hoc est in supioꝛi pte rõnis. Ad meritũ. n. ọcurrit uoluntas seu passio uoluntaria

Jtẽ si oĩno remoueret ꝺelectatio seu gaudiũ a supioti pte rõnis. tũc sũma esset tristicia ꝛ ita impatientia: ꝛ ita nõ eẽt passio nec uoluntaria nec meritoria. Quia ex hꝫ seqret qõ pateret sine caritate. ꝛ amore. qui amor maxie exigiẽ in ope meritorio. Jtẽ si obiciẽ illud Math. Tristis est aĩa mea vsq; ad mortẽ. Glo. remota ꝺelectatione eterne ꝺeitatis: tedio hũane calamitatis afficiẽ. Ex q̃ vr̃ ꝙ etiã ꝑm ptem supioꝛẽ que est in ꝺtemplatõe vnitatis fuerit passus. Ad qõ võ. sic supra tactũ est. ꝙ sicut vr̃ lux solis remoueri cũ non illũinat ptem inferioꝛẽ q̃uis nũ q̃ remoueaẽ lux ab ipo corpe solis. ita ꝺelectatio vniuna ꝑm rõz vr̃ amoueri cũ nõ radiabat sup ptem inferioꝛẽ in passione. ꝓpter qõ dicebat deº meº ut ꝺa me ꝺereliqsti zc̃. vt eo dicaẽ ꝺerelictº quo passioni ꝺbiectus. In q̃tum gº p ꝺelectatõez ptis supioris vires inferiores cũ ꝺelectabantur. nõ dicitur ꝺerelictº. sed inq̃tum diſpensatiue ſbẽbeba tur. ꝺelectatio in passione vr̃ remota ꝺelectatione eterne ꝺeitatis: tedio humane calamitatis affici.

Consequenter que

riẽ ve gñalitate passionis q̃tũ ad gña passionũ. Et ꝑmo q̃ritur. vtꝛ hũit oĩa gña passionũ corpaliũ. Sedo vtꝛ passus sit oĩ gñe passionũ spiritualiũ esset querendũ. Sz hãc qõz hẽs ꝺeterminatã supra ĩ q̃uisitiõe ꝺe assumptione hũane nãe qõe ꝺe effectiꝫ quos cũ nã nostra assũpsit xp̃s.

Circa primum

ergo obiciẽ sic. Dyl. xº. de tri. Unigenitº deº ad pagendũ mortis sue sacrm̃ ọsũmasse oẽ humanaꝝ genº passionũ testatº est: cũ inclinato capite emisit spiritũ. ergo passus est oĩ genere passionis hũane: tã corpis q̃ spũal. Jtẽ Damº. Lotũ hoiem: ꝛ oĩa que hoĩs sunt assumpsit pt̃ peccatũ. Nãles etiã ꝛ indetractabiles passiones: q̃cũq; ex trĩsgressione in humana ꝺuenere vitã. gº passus ẽ ꝑm oẽ genº passionũ

Jtẽ passio xp̃i fuit satisfactoria ꝑm oĩmodã iusticiã. Sz oĩmoda iusticia exigit ꝙ fiat satisfactio p penã ciusꝺẽ gñis. gº si oẽ genus passionũ hũanaꝝ ꝺz absolui p passionẽ xp̃i ergo passus est ꝑm oẽm passionẽ. Jtẽ oĩs hĩs oẽs opationes oĩum viriũ: est hĩs oẽs passiones. Sz xp̃s fuit hi. gº zc̃. ꝙ oẽs nãles viriũ opationes sint passiones: pz p Damc̃. qui dicit ꝙ ira est opatio seu actio ipiº irascibilis: ꝛ trĩ est passio, Uñ pz ꝙ actiones ſt passiones. Conſ. Oĩs passio inꝺtũ passio est in uolũtaria. Sz nihil inuolũtariũ ponẽꝺ est in xp̃o. Ergo nulla passio ponẽda ẽ ĩ xp̃o.

Jtẽ passio est motº ab aliquo incedente passo. Sz nullus motº poterat fieri in xp̃o vl esse cui cederet nã xp̃i. Ergo nec aliq̃ passio

Jtẽ est ꝺefectº cognitiue ꝛ affectiue. Sz nullus ꝺefectº cognitiue fuit in xp̃o. gº nec ꝺefectus affectiue. Sed huiusmodi ꝺefectº est passio. ergo zc̃. Si dicaẽ ꝙ nõ est sile ꝺa debuit tollere penã nõ ignorantiã: ꝛ ita xp̃s debuit hre passionẽ nõ ignorantiam.

Conſ. Utraq; debuit tollere xp̃s ꝛ ex pte affectiue ꝛ cognitiue. qº vtrũq; debuit accipere. sed nõ accepit ꝺefectũ ex pte ọgnitiue gº nec ex pte affectiue. gº nec passionẽ. Jtẽ oĩs passio: aut est p modũ passiõis: aut ꝓpassiõis. ꝙ nõ fuit in xp̃o p modũ passiõis. Quia nõ fuit eius rõ turbata. Ysa. 42º. Nõ erit tristis nec turbulentº zc̃. Jtẽ nec p modum passionis: ꝺa ꝓpassio est subitº motº ꝑm glo sup illꝺ apli epĥ. 4º. Irascimini ꝛ nolite peccare zc̃. Ira est subitº motº zc̃. sed nihil subitum fuit in xp̃o. ergo nec passio. ꝙ nihil subitũ fuerit in eo pz. quia nihil passus est quod nõ ꝓuiderit. Rº ꝑm ꝺ. Aug. ꝛ Hyl. ẽ passio culpabilis q̃ nũq; fuit in xp̃o. Et est passio penal' ꝺuplex. Quedã q̃ ꝺerogat ꝺignitati. Et quedã que nõ. Prĩa est sicut ꝺicerem passionẽ p modũ passionis q̃ turbaret rõem Silr ignorantia ꝑm Aug. Silr ọcupia: quia hec ꝺerogãt ꝺignitati sue. Jtẽ ille passiones que nõ ꝺerogãt ꝺignitati sũt ꝺupliciẽ Quedã sunt ọrdinate ad nostrã redemptiõz quedã nõ. Prime sunt sicut infirmitates. febres. ꝛ hi. hec nõ cooperenẽ ad nostrã redẽptiõz. Dicendũ gº ꝑm Aug. Q̃ assumpsit oẽs passiones nõ culpabiles: ꝛ sue ꝺignitati nõ ꝺerogantes. ꝛ ad nostrã redemptionẽ ọrdinatas. Et hꝫ idẽ vult Hyl. rº. de tri. Ad hꝫ aũt qõ obiciẽ p auctem Hyl. võ. ꝙ verꝫ est ꝙ assũpsit oẽ genº passionũ: nõ trĩ oẽm spez Uñ ꝺicit nihil vitiose ĩfirmitatis assumpsit

Ad illud qõ obiciẽ p auctem Dama. võ. ꝙ ipe ꝺeliminat quid assũpsit: cũ ꝺicit nãles ꝛ indetractabiles. Passiones nãles que ꝺe nuũt oĩbus: nec pñt ꝺetrahi ab hõi: vt fames sitis ꝛ hi. Nõ trĩ ꝙ peccatũ aliqñ ꝺicẽ culpã vel qõ ẽ ọdinãs ad culpã. vt sic peccatũ ꝺicẽ idẽ qõ culpa ul' qõ ọdinãs est ad peccatũ vl ꝑnitatẽ. uel qõ ẽ ex peccato. ꝛ he sũt pene q̃ insunt oĩbº: vel ĩsũt aliqbº illas assumpsit q̃ insunt oĩbus. ꝛ hoc vult ꝺicere Damº.

Ad illud qõ obiciẽ ꝙ ꝺebuit pati ꝑm oĩmodã iusticiã zc̃. võ. ꝙ nõ exigiẽ in satisfactione pati ꝑm oẽ genus pene. Sz exigiẽ equalentia pene: ꝙ sit pena equitalẽs. Item oz ꝙ sit ọdignitas in satisfactione. Si autez poneremus oẽs passiones in xp̃o iã nõ ꝺuareẽ ọdignitas: ꝛ ita nec satisfactio. Ad illud qõ obiciẽ oĩs hĩs nãles virtũ opationes zc̃. võ. ꝙ passio vr̃ a patin quod est in formare. Uñ ꝓprehensiões ꝛ affectiones vi cũẽ passiones in aĩa. ꝛ ꝺe his passionib' intelligiẽ auctas Jo. ꝺama. Si xp̃o passio ꝺicatur actº seu motº ꝑternãm. tũc vr̃ passio a pati: ꝛ ꝺe hac non intelligiẽ illa ꝓpõ. Ad ꝑmũ qõ obiciẽ inconꝛiũ võ. ꝙ uolũtariũ ꝛ inuolũtariũ ꝺicunẽ ꝺupliciẽ sic supra ꝺistinguitur uolũtas vt est nãi: vel vt est ꝺeliberatiua. ꝑm ꝺeliberatõz nihil fuit inuolũtariũ in xp̃o. Jtẽ aliqñ fit passio ꝑter uolũtatez Aliqñ otra uoluntatẽ cũ nõ põt ꝓhibere ꝺs passionẽ. Ulterius fuit in xp̃o qui passus est ex uoluntate. Uñ ꝺicit ꝺam. Nihil coactũ in xp̃o ọsideraẽ: ꝑ oĩa uolũtaria uolẽs eẽuri uit. volens sitiuit zc̃. Ad aliud qõ obiciẽ ꝺe ignorãtia. võ. ꝑm Anſelm li. cur deº hõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

debuit assumere illos defect⁹ qui vtiles essent ad redemptōz. Ignorantia aūt nihil vtilis est. Et iō nō debuit eā assumere sed compassiō erat necessaria. iō assumpsit. Ad aliud qō obicit ꝙ nihil subitū in xpo ẽ. dō ꝙ subitū dr duplr: qō nō est pfectū rōne. et hoc mō nihil fuit subitū in xpo. Uel subitū dr idē qō nō pfectū sensualitate: et sic ībitum fuit in christo.

c **Onsequenter** que rit de necessitate dnice passionis. Et querūt tria. Prīo de necessitate q̄tum ad cām inferiorē mālem uel formalē. Scdo de necessitate q̄tū ad cām inferiorē finalem. Tertio de necessitate q̄tū ad cām superiorez efficientē ad nostrā redemptionē.

Ad primum Aug⁹. xps assūpsit pmitias carnis nostre. Sed primitie carnis nostre fuit caro hoīs ante peccatū. s. in statu innocentie. cū g⁹ in illo statu nō hūerit hō necessitatē ad moriendū: ꝫ potētiā tm. nec caro xpi. Itez sup illud Jo. 3°. Qui desurſū venit sup oēs est. glo. Aug. dā de altitudine hūane nature ante peccatū accepit xp̄s dei nām hūanā. Si igit in illa altitudine nō fuit necessitas ad moriendū. Relinquit ꝙ nec in carne xpi.

Itē necessitas ad moriendū est pena peti Sz remota cā vniuersalit remouet effectus Relinquit igit cū caro xpi fuerit penit⁹ sine peccato. dā magis etiā q̄ Adā īmunis fuit a peccato in statu innocētie: eo ꝙ nō potuit peccare: qō potuit Adā. g⁹ nec i carne ei⁹ debuit esse necessitas ad moriendū. Itē Ansel. ꝙ uoluntas dei nulla necessitate facit aliqd sed sola prāte. Et uolūtas xpi fuit uolūtas dei: nulla necessitate mortu⁹ ē: ꝫ sola ptāte.

Idē. 2°. Cur de⁹ hō. Cū queritꝫ vtꝝ de⁹ hō potuit huare vitā suā: ut nū q̄ moreretur Dubitandū nō est qn sp hūit prātem huādi q̄is nequerit uelle huare vt nūq̄ moreret et qn ꝫ a se ipo hūit: vt. s. uelle nō posset nō necitate. sed libera ptāte aīam suā posuit.

Itē in eodē. Sicut nō dēs dicere: dā non potuit velle nō mori: aut necessitate voluit mori. sic nō est dō ꝙ nō potuit nō mori: aut necitate mortu⁹ est. Itē in eodē. Dis necessitas: aut est coactio: aut phibitio: q̄ due ncitates ouertūt ad inuicē ctrarie: sicut nece e et ipossibile. quicdā nāq; cogit cē. phibet nō esse. Et qō cogit nō esse: phibet esse qdāmodū qō necesse est cē. ipossibile est nō cē. et qō necesse est nō cē. ipossibile est esse et e⁹. Si g⁹ in xpo nō fuit coactio ad mori nec phibitio ad nō mori. g⁹ in xpo nō fuit ncitas ad morieudū. Cōtra. Dis articulus fidei hz necessariā ueritatē. Cū g⁹ mori xpm esset articulus fidei: necessaria erat veritas g⁹ nō poterat ee falsū. g⁹ necesse erat mori.

Itē Ansel. 2° li° Cur de⁹ hō. Si mortuus nō cēt: ꝛgo de qua assūpt⁹ est mūda nō fuisset. Qm hoc nequaq̄ ualuit eē. nisi ꝛnaz mortē ei⁹ credendo: nec ille de illa potuit aliter assumi. q̄re si nō mortu⁹ est ex ncitate post q̄ assumpt⁹ est de ꝛgine: potuit de ꝛgine nō ee assumpt⁹: qō ipossibile est. Itē in eodē qō de⁹ īmutabilit vult ñ pōt nō cē. sed necesse est eē. quapropt si de⁹ uoluit: vt hō ille moreret: ni potuit nō mori. sed necesse hūit mori. Itē idē in eodē. Ad hoc valuit i xpo diuersitas naturaꝝ et unitas psone. vt qō op⁹ erat fieri ad hoium restauratiōez: si humana nā nō posset: faceret diuina: et si dīne mīe ueniret exhibēt hūana et ñ alius: nec alius sed idē ipe eet. qui vtrūq; pfecte existens p humanā solueret: qō illa dēbat: et p diuinaz posset qō expediebat. Ex qua aucte relinq̄t ꝙ ꝫm humanā nām dēbat pati xps. vt redimek genus humanū. Sz si hūit debitū. ergo hūit ncitatē debiti ad moriendū: seu obnoxietatē qō idē est. Itē Aug⁹ ad Julianum Si talē carnē qualē habuit Adā in pmo statu assumpsit xps. Nō solū caro xpi nō eet caro peccati: sed nec similitudo carnis peti. Quare dr ꝙ nō assumpsit carnē de pmo statu ade sed de scdo. Et ita relinq̄t ꝙ assumpsit carnē: vt est in ea ncitas ad moriendū. Itez assumpsit carnē de carne ꝛginis licz nō ꝫm legē ppagationis. sed ope spūs sci. Cum g⁹ tota ꝛginis caro hūit ncitatē ad moriendū g⁹ et caro xpi. Item Debz. 7°. glo. Sic aliis hoībus statutū est sel mori. ita xp̄s cadē necessitate mortuus est. Relinquit g⁹ ꝙ xp̄us mortu⁹ ē ncitate. R° ꝫm q̄ dicit pbus in methaph. ncium dr q̄tuor mōis: ꝫm quatuor gña cāz. Est enī ncitas ꝫm cāz forma lē. ꝫm qō dr ꝙ calidū de ncitate calefacit seu patiens de ncitate patit. Et est ncitas ꝫm cām mālem: ꝫm quā dr ꝙ ncē est calidō in sūmo fieri ignē: ꝫm ꝙ dicēt ꝙ passibile in sūmo dispositū ncē est pati. Et est ncitas ꝫm cām efficientem: que uocat ncitas ꝫm violentiā uel coactionē: ꝫm quā dicitur ꝙ fortit lapidē ipulsū necesse est moueri. Et ē ncitas ꝫm cām finalē ꝫm quā dr ꝙ ferramncē est esse ex ferro et calide: qa est ad diuidendū dura et solida. Dicendu g⁹ ꝙ in nobis est necessitas ad moriendū uel patiendū ꝫm cām mālem: formalē: et efficientē. In domino ꝛo ihu fuit ncitas solū ꝫm cām ad patiendū finalē: ꝫm qō dr Gal. 4°. Misit de⁹ filiū suū ẽ. ut nos redimeret ẽ. Sed ista redemptio nō potuit esse nisi p satisfactionez nec satisfactio nisi p passione. Jō ꝫm ncitatē cāe finalis fuit necessitas patiendi i xpo ꝫm qō dr hebr. 9°. sup illud. Ut morte intercedente ẽ. glo. mois erat necessaria in redēptōe: et subdit tm vtiq; fuit nr̄m pcm vt saluari nō possemus nisi ymignem⁹ dei filiꝰ ꝙ nobis debitorib⁹ mortis morere. Nō aūt in xpo fuit ncitas ad moriendū: ꝫm ncitatez cāe efficientis. dā nulla cā poterat eū cogere ad moriendū: cā in quā creata: nec est ncitas ꝫm rōez cāe mālis. qa illa est necessitas otracta ex vitio ppagatōis in nobis et illa est necessitas oditionis: nec ncitas ꝫz rōz cāe formalis: dā illa nō pōt phiberi nec ē uolūtaria: dā dic Jo. dam⁹ Passiōes et si ꝫm legē nāe fiebant in xpo: nō tm coacte ꝫ uoluntarie. Ad ea g⁹ que obiciūt in ptem negatiā. Et ad pma duo dō. ꝫm auctem Boe in li° de duab⁹ nāis et vna psona xpi: ꝙ xps a triplici statu hōis accepit altād. A pmo statu accepit indigentiā cibi et pot⁹ uel ad cibū et potū. A scdo necessitatē ad moriendū. A tertio ipossibilitatē ad peccandū: et ita nō accepit carnē in omī eo mō quo fuit in Adam in statu pmo. dō. g⁹ ꝙ cū dr assūpsisse de altitudine hūane nature: et dō ꝙ mīis nre masse. ꝫ dr dā accepit carnē cū plena subiectiōe respcū mēteis: vt sicut caro aī peccatū nullo mō occupiscebat aduersus spm. sed oīno sbiciebat. Sic et caro xpi etiā pl⁹ subiciebatur spūi: nō tm attendit similitudo q̄tū ad mortem dā in Adā fuit solū mortalitas ꝫm potentiā absq; aliq̄ dispōe et necessitate ad moriendū In xpo ꝛo fuit mortalitas cū assūpta dispositione ad moriendū: que quidem dispō ꝫm rōez cāe finalis pōt necessitatē. q̄uis ꝫm rōz cāe mālis uel formalis uel efficientis. put dictū est nō ponat ncitatē. Et p hoc pz soluto ad duo pma. Ad. ali dō. ꝙ ꝫ qō hic dr remota cā remouet effcūs. Intelligit in cāis nālibus et effectib⁹. Nō in cāis mnālib⁹. vñ exēplū Aug. tale ē in li° de tri. Infixio teli in corpe ē cā morbi: nō tm remota infixione teli remouet morb⁹. Preterea sicut dictū est sup. Pena nō sp est effect⁹ peccati in sustinete penā. Queda enī pena est que nō ordinat ad culpā: sed ad gloriā sicut dic btus Greg⁹ Queda etiā est pena p peccato alieno nō p pprio qūo fuit pena in xpo ad satisfactionem nr̄i peccati no sui. Ad aliud Ansel. dō. ꝙ est necessitas imutabilitat: et ē ncitas coactionis vel phibitōis necessitate imutabilitatis. dō. est ꝙ necesse fuit xpm mori. quia imutabilit mori uoluit. ncitate ꝛo coactionis uel phibitōis mīme. Unde dicit Ansel. hic dicis. Idcirco nō potuit nō mori. quia vere moritur⁹ erat: et iō moritur⁹ erat: dā hoc spōte et imutabilit uoluit. sed hoc illū nō ob aliud nō potuisse nō mori: nisi dā imutabili voluntate uoluit mori. Ad oīa alia obiecta per Ansel. dō. ꝙ posse et nō posse: et ncē et ipossibile dicūt duob⁹ modis. Potentia uel ipotentia: necessitate vel ipossibilitate. vel ipossibilitate q̄ est in ipo. aut que est in alio. Cū g⁹ dr de deo et de xpo ncē uel ipossibile: intelligendū est nō de necessitate: uel ipossibilitate que ē i ipo: ꝫ necessitate vel ipossibilitate que est in alio: et hoc ppio mō accepto nomine necessitatis. ꝫm ꝙ dr coactio uel phibitio et hoc est qō dicit Ansel. Cū dicim⁹ iste hō pōt vinci. Sensus est aliqs pōt eum vincere Unde nō ponit potentia in ipo: sed in altero. Silr cū dicimus ille nō pōt vinci. sensus est dā nullus eū vincere pōt. Und ꝙ hoc nō pōit impotentia in ipo sed in altero. Silr cū dicim⁹ deū nō necessitate facere aliquid non sig̃mus ꝙ in illo sit aliqua ncitas: sed ꝙ est in alio Cū g⁹ dicim⁹ aliquid necesse ee: aut nō esse in deo nō intelligit: ꝙ sit i illo ncitas cogēs aut phibens. sed sig̃t ꝙ in oībus aliis reb⁹ ē necessitas phibens facere eas et cogēs nō facere cone hoc qō de deo dr. nā cū dicimus ꝙ necesse est deū sp vez dicere: et necesse ē eū nūq̄ mētiri. nō dr aliud nisi dā tāta est i eo substantia huādi ꝛitatē ut necesse sit nullā rem facere posse vt vez non dicat. aut vt mentiat. quapropt cū dicimus filiꝰ dei non potuit nō mētiri. aut necesse hūit mori non sig̃t i illo ulla ipotētia seruādi vitā suā imortalē. Silr cū dr necessario uoluit mori. aut nō potuit uelle ñ mori. illo sig̃t ipotētia uolēdi seruare vitā suā. sed imutabilitas uolūtatis qua se spōte ad hoc fecit hoiem. vt in eadē uolūtate pseueras moreret: et qa nulla

Universidad de Deusto
Biblioteca

res potuit uolūtatē illā īmutare. ⁊ p hoc pz
rnsio ad omia obiecta ad ptem negatiuam

Ad obiecta ad ptem affirmatiuā Ad tria
p̄ma rndendū est p vīstinctionē Ansel. li. 2°
Cur ve⁹ hō. i7° ca°. Est necessitas p̄cedens q̄
cā est vt sit res. Et est nccitas sequēs quam
res facit. Precedēs ⁊ efficiens necessitas est
cū vr celū uoluit: ḡa nccē est vt voluaf. Se-
quēs x̄o ⁊ que nihil efficit ꝑ fit. hec est cuz
vico ex necessitate loqui cū loq̄ris. Cum. n. h̄
vico significo te nihil facere posse. vt dum
loq̄ris nō loquaris: nō q̄ aliq̄d te cogat ad lo
quēdū. Nā violentia nālis ꝺditionis cogit
celū uolui. Te x̄o nulla nccitas facit loqui.
Sz vbicūq; est p̄cedens necessitas ⁊ sequēs
nō aūt vbi sequēs: ibi statī ⁊ p̄cedens. Pos-
sumus nāq; dicere nccē est celū volui: quia
uoluiť: sed nō silr est ve⁊. idcirco te loq̄: ḡa
nccē est vt loquaris. ita sequēs nccitas cur-
rit p oīa tpa hoc mō. Quicq̄d fuit necesse ē
fuisse. quicq̄d est necesse est esse. ⁊ necesse est
futuꝝ fuisse. Quicq̄d futuꝝ est: nccē est esse
futuꝝ. Si vis gº ꝺium que fecit x̄p̄s: ⁊ q̄ pas
sus est verā scire necessitatē. scito oīa ex ne
cessitate fuisse: ḡa ipe uoluit. Uoluntatē x̄o
ei⁹ nulla p̄cessit nccitas: q̄re si nō fuerūt nisi
quia ipe uoluit: si nō uoluisset non fuissent.
Per hāc gº vīstinctionē necessitatis pz solo
ad tria p̄mo obiecta. Ad aliud silr pz solo
p vīstinctionē Ansel. in codē. li. i8°. c. Scito
ḡa sicut ꝺtingit posse ⁊ nō posse: ⁊ nccitatez
aliqñ dici. nō ḡa fūt i reb⁹ vbi dicūť: sed qm
fūt in alio: ita ⁊ debere. Quippe cū dicimus
pauperes a diuitib⁹ elymosinā debere accipe
nō est aliud q̄ diuites pauꝛib⁹ debere elam
īpendē. hoc nāq; debitū non est exigendū a
pauꝛe: sed a diuite. De⁹ quoq; vr oībus de
bere p̄esse. nō ḡa in hoc ille aliq̄ mō sit debi-
tor. Sz qm oīa debent illi subesse. ⁊ vr dere
facere qđ vult: qm qđ vult dz esse. ita qñ vult
creatura aliquid facere qđ suū est facere et
nō facere vr debere facē. quia qđ ipa vult
dz cē. Dns itaq; ihs cū morte sicut dicimus
uoluit sustinere. qm suū erat ⁊ pati ⁊ ñ pati
debuit facere quod fecit: quia quod uoluit
facere debuit facere: ⁊ non debuit facere
ḡa nō ex debito: ⁊ sic pz solo ad quartū obie
ctū. Ad alia x̄o obiecta dō. fm Jo. dam.
q̄ nāles nostre passiones fm nām ⁊ sup nāz
fuerūt in x̄po. Scom nām. n. mouebanť pas
siones qñ de⁹ pmittebat carnē pati que sunt
ei⁹ ꝓpria. Sup nām aūt: ḡa nō p̄cedebant in
in dño nālia. i. nāles passiones voluntatem
Mibi. n. coactū in x̄po ꝺsideraf. sed oīa no-
lūtaria uolēs exuiuit: uolens sitiuit: uolens
mortuus est. Ad vltimū qđ obicitur. 7°. ad
Hebr. in glo. Sicut in aliis hōib⁹ statutū ē
zc. dō. q̄ vis faciēda est in hoc q̄ vr sel. nō
fit ibi ꝺpatio mort̄ ad mortē. sed mortis sel
ad mortē semel. fm q̄ vr Ro. 5°. X̄ps semel
p peccatis nostris mortu⁹ est zc. ⁊ sic absol
uitur questio ista.

Consequenter que

rit de necessitate passionis q̄tū ad inferio-
rē cām finalē fm q̄ vicim⁹ ferrā nccē est cē
ex ferro ⁊ ex calibe. ḡa est ad scidendū: eodē
mō vici dēat x̄pm nccē est pati: quia ĩcarna-
nat⁹ est ad redemptionē. Ad qđ sic Hegl.
Tanta debuit esse humilitas redemptoris
q̄ta fuit superbia puaricatoris: ⁊ quāta fuerit
hūilitas pz. quia Adā ascēdere uoluit ad di-
tatē nō in vnione pſone: sed in ꝺformatione
scie. Sed de⁹ descendit vsq; ad vnionē cum
hūana. phi. 2°. Habitu inuēt⁹ ut hō zc. Ergo
tāta fuit hūilitas q̄ta puaricatio. g°. nō nccē
fuit x̄pm pati ad redimendū hōiem. Itez
tm̄ meruit ab initio sue ꝺceptionis q̄tū p⁹
qđ pz. quia q̄titas meriti attendiť penes ca
ritatē. Si gº tāta caritate mouebaf ab initio
q̄ta p⁹. ḡa nō creuit caritas i eo cū sp fuerit
plenus gr̄a ⁊ ueritate. gº tm̄ meruit ante vl
p⁹: gº nō necesse erat pati. Itē Bern. vna
gutta sanguinis sufficiens fuit p̄ciū nostre
redemptionis. gº p⁹ circūcisionē nō fuit ne-
cesse eū pati. Itē p solā gratiā reconciliā-
mur deo. gº cū in plena recōciliatōe sit plena
remissio pene ⁊ culpe. gº nō fuit nccia pas-
sio Ro. 5°. Justificati gratis p gratiā. Ad
oppositū Hebr. 2°. Dicebant. n. eū p passiōez
ꝺsumare glo. nisi x̄ps pateref hō nō redime-
ref. ⁊ nō redempt⁹ piret ⁊ sic frustra oīa. Ex
quo relinquiť q̄ necesse fuit ipm pati ad re
dimendū hōiem. Itē ad thy. 2°. Apparuit
gr̄a dei zc. glo. nō essemus pticipes diuini-
tatis ei⁹ nisi essz pticeps mortalitatis nostre
gº zc. Rº dō. fm Ansel: q̄ de necessitate
redēptionis passus est x̄ps. tri distinguēduz
est inter liberationē ⁊ redemptōez. Redimē
ení est rē suā iusto p̄cio recupare: ⁊ nisi esset
passio nō esset p iustū p̄ciū recupatū qđ
erat amissū. tri si alio mō liberasset q̄ p pas-
sionē esset liberatio nō redemptio. Unde
vicit glo p̄dicta nisi x̄ps moreref homo nō
redimereť posito q̄ debebat redimi. i. iusto
p̄cio liberari vel recupari. De⁹. n. creauit de
terra hōiem fm imaginē suā ⁊ iteꝝ ꝺuertit
eū in ipam. i. in ipam imaginē quod factum
est p gratiā redemptionis. Eccle. 17°. Ad il
lud qđ obicit maior fuit hūilitas redempto
ris ī incarnatōe q̄ superbia puaricatoris. Ade
Dicendū q̄ in peccato. Ade nō solū fuit ela-
tio: ꝑ etiā puersa delectatio. Unde gen. 3°. Vi-
dit mulier lignū zc. ⁊ fuit puersa delectatō
fm spm̄. s. in appetendo ⁊ fm corp⁹. s. come-
dendo. Unde sic ab elatōe inchoauit peccē ade
ita fuit ꝺsūmatō ī ꝺmestōis delectatōe. eodē
mō dispensatio nostre redemptionis fuit in
initio hūilitatis incarnationis ꝓgressus in
ꝺuersatione in qua passus est p opassionem
Unde fleuit Luce. 19°. Cōsūmatio x̄o fuit in
passione. vñ dixit consūmatū est. deuit enī
sic adiplere oēm iusticiā vt sicut delectatio
fuit p oēs sensus puaricatoris. vt pz gen. 3°.
Ita x̄ps passus est p oēs sensus vt pz ī euā-
gelio. Ad aliud dō. q̄ mereri est duplr ī
x̄tute ⁊ in effectu. Meritū in x̄tute mensu
raf fm caritatē: ⁊ q̄ta caritas tm̄ meritum.
Meritū in effectu nō solū est in caritate. ꝑ
in caritate diūcta effectui. Pro mō tm̄ me-
ruit x̄ps in initio ⁊ p⁹. Sco mō nō. Unde
p volūtatē ꝺiunctā caritati qua p̄dicabat: ⁊
huiusmōi faciebat: ⁊ meruit rmissionē pene
sed p caritatē ꝺiunctā effectui meruit remis
sionē pene ⁊ culpe totaliť. Ad aliud quod
obicit de vna gutta sanguinis zc. dō. q̄ sa-
tisfactoria pena pōt duplr ponderari: aut fm
genus aut fm circūstantias. Si fm circū-
stantias p̄sone ponderef pena cū vita x̄pi sit
vita dei. Sic quelz gutta sanguinis sufficiēt
fuit. Et sic intelligit auēras Ber. In satisfa-
ctōe āt ridē dz gen⁹ pene generi culpe. Et tō
fm genus culpe nō fuit sufficiens. Ad a-
liud qđ obicit p solā gr̄az reconciliamur zc
Dicendū est q̄ vez: suppositā passione x̄pi
Unde vicit Apis. ro. 3°. Justificati gratis p fidē
in sanguine. Unde si des sanguinis passiōis
est que iustificat.

Consequenter que

rit de necessitate passionis q̄tū ad causam
superiorem. Ad qđ sic. Nccitas multiplr dicit
Necessitas cāe inferioris. s. que ponit īpossi
bilitatē nō essendi. s. q̄ ipossibile est alr se ha
bere. Est necessitas cāe superioris que est ne-
cessitas īmutabilitatis: vt cū dr deū nccē ē
esse bonū. seu illud fore qđ de⁹ vult: ⁊ de
hac loquimur hic. Ansel. in li° cur de⁹ hō
Quodlz inconueniens deo sequiť ipossibile. i
in deo poni īconueniens ē ipossibile. īmo qđ
libet ꝺueniens necesse est deo attribui. Sz
nisi x̄ps patiaf sequiť inconueniens deo. gº
x̄pz necesse est pati: ꝓbatio minoris. nisi x̄ps
moreaf hō nō redimiť. ⁊ nisi redimatur fru
stra fūt oīa. Ergo cū inconueniēs sit deo ali
quid facere frustra. inconueniens est deo q̄
x̄ps nō patiaf. gº necesse est x̄pm pati. Itē
sup illud Hebr. 2°. Per passionē ꝺsumare zc
glo. nisi x̄ps moreref hō nō redimeref. ⁊ nō
redempt⁹ piret. ⁊ sic frustra essent oīa facta
qđ est ipossibile. q̄re vr q̄ necesse fuerit x̄pm
pati. Si dicaf q̄ aliud est deū liberare. ⁊ a-
liud hōiem liberari. Nō p se nō poterat libe-
rari. cū nihil habeat: deus trī poterat liberare
Unde Hegl. in moralib⁹. 20. Qui nos fecit ex
istere de nihilo renocare nos potuit sī mor
te sua ⁊ passione. Cōn. De⁹ nūq̄ sine satis
factione liberat hominē. sed nullus homo
pōt satisfacere de originali: ḡa nō pōt satisfa
cere de iniuria quā intulit deo. nec aliq̄ crea
tura vt dicit Ansel. gº oportuit q̄ esset hō
de⁹. Unde dicit Ansel. Ille qui de suo poterit
dare q̄ superet oē qđ sub deo est. Maiorez ne
cesse est esse oī eo qđ sub deo est. Unde pie eli
gendū fuisset Ade ꝺtremnere oīa sub deo q̄
eū offendisse. Et silr cuilibet peccatori. ergo
plus debuit reddere q̄ oīa que sunt sb deo
qđ nō pōt facere nisi de⁹. gº zc. Itē Ansel
Nihil de⁹ pōt dimittere ꝺordinatū. sed si di
mitteret peccatū īpunitū ipe dimitteret ꝺor
dinatū. gº nō pōt dimittere peccatū ipunitū
Sz punire peccatū est duplr. fm iusticiam i
inferno: aut fm misericordiā in prin. punien
do. gº oportuit q̄ sic: uel sic puniret. Sed non
ꝺuenit diuine bonitati totaliť punire creatu
rā humanā in inferno. ḡa tota obligabaf p
peccatū Ade. gº oportuit q̄ hic recipiat sa-
tisfactionē. sed hō nō potuit satisfacere: ⁊ tñ
debuit satisfacere. de⁹ aūt potuit: sed satisfa
ctionis debitor nō fuit. Si gº satisfactionē
nccē est esse p penā ei⁹ qui dz ⁊ pōt. gº nccē
est satisfactionē esse p passionē hōis dei.

Si dicaf q̄ de⁹ potuit peccatū dimittē ipu
nitū de potentia: nō de iusticia. q̄ vīsti⁹ poiť
Deñ. is°. Nō potero celare Abraā. Cōn. Po
naf q̄ dimittat culpā humanā gñis īpunitā
Sz si hoc facit ordinate facit. ḡa quicq̄d fac
ordinate facit. ergo nulla est vīstinctio. ergo

Universidad de Deusto
Biblioteca

necessitate cãe supioris passus est. Cõtra Jo.3°.Sic ve° dilexit mũdũ vt filiũ suũ varet:Si g° vedit gratis vedit.nõ g° necessitate. R° ſm Anſel.Est nccitas coĩter victa sicut necessitas ĩmutabilitatis:⁊ est necessitas ꝓprie dicã:ficat coactionis vel ꝓhibitionis,prima est in veo:scda nũq̃. Si g° referaĩ necessitas passionis xp̃i ad coactionem u:l phibitionẽ.sic nõ necessitate aliq̃ passus est.Unde dicit Anſel.Uolũtas dei nulla necessitate facit.:ꝑ sua ptãte. Sz uolũtas xp̃i fuit uolũtas dei. ĩNulla g° necessitate mortuus est.sed sua ptãte.Jo nõ ob aliud victim° euz nõ potuisse nõ mori.nisi ꝙa ĩmutabili uolũtate voluit nõ mori. Ad illud qd obicitur qd liber incõueniens deo ĩpossibile sequiť vd.q̃ si nõ liberasset esset ꝺueniens ſm iustitiã.Si xo alio° liberasset eẽt ꝺueniẽs ſm misericordiã q̃admo d.q̃ ꝺ mõ liberauit est ꝺueniens.ſm iustitiã misericordiã⁊ sapiam.

Ad obiecta oĩa hẽs soloz supn in qõe de pn̄ dei li°.i°.vbi q̃riť ꝙd vicať deo possibile

c **Onſequenter** que riť ve ꝺuenientia passionis xp̃i. Et p° quo ad ꝺuenientia quo ad deũ. Scdo quo ad ꝺuenientia quo ad nos. Itẽ queriť q̃ ad deũ vupliť. Prio si ꝺueniens est iustitie Scdo si ꝺueniens misericordie.

Ad primum sic Anſel.q̃ iustitia est bõiez iustissimũ oĩum morti tradere ꝓ peccatore Quis ꝺ.si ĩnocentẽ vãnaret:vt nocentẽ liberaret vãnandus nõ iudicareť.ergo vť q̃ nõ ꝺueniat iusticie ꝺi. Itẽ Anſel.Si ali ť peccatores saluare nõ potuit vbi est ei° oĩpotẽtia.Si xo potuit ꝟ noluit:qũo defendemus ei° mĩam potentiã ei° atq; iustitiã.hec ẽ oppositio ĩfideliũ. Si dicať q̃ nõ damnauit nec ẽdidit ꝟ pmisit hoc fieri. Cõe Anſel.ĩmo pn̄ ꝑcepit vt moreretur.Unde ph̃.2°.Factus est obediens pn̄i vsq; ad mortẽ ꝛc. Itẽ Hebre 4°.Didicit obedientiã ex his que passus est Itẽ Ro.8°.Proprio filio nõ pepcit.ergo pn̄ tradidit eũ in mortẽ:qd nõ vť ꝺuenire iustitie dei. R° vd.q̃ mod° iste fuit de ꝺuenẽtia diuine iustitie.Dei.n.iustitia est vt nũq̃ peccatũ di mittať sine pena,peccatũ nullum ordinať nisi in pena ſm qd dicit Aug° i li° de nã boni.Peccãtes in suppliciis ordinãť g° aut peccatũ ordinať de diffricta iustitia vt puniať eternaliť. Aut de iustitia cũ mĩa vt puniať tpaliter.⁊ sic passus ẽ de iustitia quia nõ poterat reat° solui ꝙ hõiem purum. ſm qd ꝓbat Anſel. hõ.n.nõ poterat reddẽ sed debebat.de° poterat.sed nõ debebat. Oportuit ergo q̃ soluẽt hõ de°.hõ à dẽret ⁊ de° à posset. Ad illud qd obiciť:q̃ ĩnocentẽ ꝺemnare nõ est iustũ. vd. ſm Anſel. q̃ ipm pn̄ nõ coegit ad mortẽ: ꝟ ipe uolũtarie subiit mortẽ. ꝺa g° uoluntari° fuit. non fuit ĩiusticia.Est tñ addendũ ad solutionez Anſel.q̃ referendo ad potentiã diuinã absolutã.nulla esset ĩiuria punire ĩnocentẽ:ſm q̃ dicit Apls. Ro.xi°. Ĩ ĩquid ptãtẽ babet figul° ꝛc.quia nulla actio dei põt esse ĩiusta

Itẽ referendo ad iustitiã.vd.q̃ de° ordinat mala.Unde põt punire ĩnocentẽ ꝓpter bonũ qd inde eliciť.ſ.salus bũani generis.Unde sic punit° est.Job tri ꝓ bono ꝓprio.Xp̃s aũt ꝓ alieno.qũo ergo defendem° ei° potẽtiam ⁊ sapiam.vd.q̃ ex eo q̃ ex malis pene elicit ⁊ bona ex hoc defendim° eius sapiam. Preterea ꝺa nõ põt ꝺqueri creatura de aliq̃ iniuria defendim° ei° iusticiã. Ad aliud quod obiciť ꝑcepit eũ mori.vd. ſm Anſel. q̃ discernẽdũ est in his que fecit ex obedientia ꝺa.ſ.seruauit mĩam ⁊ iusticiã ⁊ veritatẽ ⁊ obedientiã.vnde dicit sponte subiit mortez nõ ꝓpter obedientiã deserendi vitã.sed ꝓpť obedientiã fuandi iustitiã,in qua tã firmiť pseuerauit:vt inde mortẽ incurreret. Unde ꝺa pať ꝑcepit tenere ẽitatẽ ꝓpter ipam xo tenẽdam passus est.

Conſequenter que

riť.vtz ꝺueniat diuine mĩe.Ad qd sic. Bonitas dei ⁊ mĩa debẽt eligere viã illã q̃ magis est ad saluatẽ Sz via que magis hz imitatores magis est ad saluẽ. Sz in via pspitatis magis hẽret imitatores:⁊ dico ꝓsperitatis nõ culpabilis.g° magis est ad saluẽ g° illã magis debuisset elegisse q̃ mortẽ. Item Dyo°.Optimi est optima adducere ⁊ optio mõ.Sz optime adduceret salus nr̃a sine peccato alic° q̃ cũ multoz peccato.sed p passionẽ nõ adducit salus nr̃a sine peccato nĩto Ergo nõ ꝺuenit dine mie. R° vd.ꝟ Aug de xa religione.O ẽ peccatũ est ex eo quod appetimus que xp̃s ꝺtempsit:⁊ ꝺa refugim° q̃ ipe sustinuit uel appetiuit. Appetiuit autẽ xp̃s pauptatẽ vilitatẽ ⁊ subiectionẽ. Hõies xo eligũt diuitias delitias ⁊ honores. Si g° elegisset viã pspitatis nõ ꝺueniret dine mie.quia tũc nõ essz recessus a peccato. Jpe aũt elegit talẽ in qua est recessus a pecco.vel põt dici q̃ redemptio hõis debuit fieri p satisfactionẽ ꝓ peccato. Satisfactio aũt ꝓ peccato oz esse penalis ⁊ afflictiua.ꝓpť qd debuit esse redẽptio hõis nõ p incessũ in via ꝓ speritatis.Sed poti° aduersitatis penalis.

Ad aliud qd obiciť optimi ꝛc.Dicendz ſm Boe.Ordo ꝓuidentie dine cũcta ꝺplectiť:vt si ꝺs ab assignato ordine recesserit ĩ aliũ ordinẽ relabať:⁊ exẽplũ Anſel.est ĩ cẽtro ⁊ circũferentia.q̃to.n.plus elongať a cẽtro.tanto plus approprinquat circũferentie.⁊ e°.eodẽ mõ vd.q̃ ꝓuidentia est sicut circũferentia cũcta ordines. ⁊ q̃to quis elongať a vita ꝓximat morti ⁊ eo. Silr est de iustitia ⁊ mia. Jpe aũt nõ coegit libz arbitrium hõis:sed dedit necessitati ad redemptoz nõ cogendo li.ar. Unde si opulisset: vt nõ posset ei intẽptare mortẽ.iã habuisset coactã vitaz Unde ex ꝓprio ipetu mortẽ intulerũt. Jpe ãt ex malo ipetu eoz bonũ redemptionis ꝓducit seruato ordine.

Conſequenter que

riť ve ꝺuenientia passionis quo ad nos. Ad qd sic. Math.zi°. Forte verebũť filiũ meũ Jero°,forte vicẽs tangit li.ar. eoz vt nõ ĩtẽtarent et mortẽ si nõ uellent. poterat g° pati ab eis. Hoc suppositio queriť g° si ꝺueniens esset ipm pati a demonib° vť q̃ sic. ꝺa dyabolus fuit auctor culpe p quã est gen° bũanũ ꝓditũ.ergo ꝺuenit vt p eundẽ introducẽtur sal°.q̃ xp̃m g° ꝺueniens fuit vt esset passus a demone.si nõ fuisset passus ab bomĩe

Itẽ debat soluere reatũ hõis nõ demõis ergo hõ nõ debebat ꝺmittere reatũ in occidendo xp̃m. Sz in morte xp̃i augmẽtatũ est pcem vel reat°.g°ñ debuit pati ab hõie. R° vd.q̃ nõ fuisset passus a demõe: si nõ fuisz pas° ab hõie.Unde si nõ fuisset passus ab hõie nihiloĩnus esset redemptio seu liberatio hominis:⁊ sufficeret sola uolũtas patiendi ad redemptoz siue ad liberationẽ.Unde ĩRoma.3° Et aũt ꝛc.merces ipurať ꝛc.glo. et qui habet uolũratẽ ⁊ facultatẽ nõ sufficit sola uoluntas.Si aũt qui hz uoluntatẽ ⁊ nõ facultatez sufficit sola uolũtas.eodẽ mõ vd.est de xp̃o

Ad aliud qd obiciť.q̃ ꝺuenienti° fuisset pati a demone.vd.q̃ passus ab hõie est passus a demone vt suggerente.ab hõie vt exquẽte.Unde sicut suggessit peccatũ hõi ꝑmo. sic suggessit fieri passionẽ:⁊ ꝺueniens fuit q̃ sicut vicit suggerendo solũmo. vt suggerendo solũmo vincať. Ad aliud qd obicitur q̃ nõ debuit pati ab hõie.vd.q̃ iste modus fuit ꝺuentior ⁊ maxie ostensiu° caritatis.Unde non solũ solut ab originali. ĩmo alliciẽs fuit ad amorẽ.cũ a peccatorib° susti neret in semetipo ꝺdictioez. Hebre.i2°. Et etiam: orauit pro illis.Luce.23°.

c **Onſequeter** queritur ꝺ quãritate passioĩs. Et querũť duo Prio ve q̃ntate in se. Scdo ve q̃ntate ĩ oparatione ad satisfactionem.

Ad primum sic Aug°. Testimoniũ nãe hõe est voloz adempti boni.g° vbi melioz nã maioz voloz.Sz nã xp̃i fuit optima.ergo in eo fuit maximus voloz. Itẽ Lre.p°.Attẽdite ⁊ videte si ẽ voloz sic voloz me° ꝛc. Itẽ voloz est sensus diuisioĩs ipatiens.Unde vbi est maxia ꝺuenientia:ibi est maxim° voloz i diuidendo .Sz xp̃i nã optime erat oplexionata g° zc. Con̄. Passio q̃ magis hz sibi cõiunctã delectationẽ minoz est: ⁊ que maxie ꝺiucta:mĩma est.sed xp̃s sp fruebať. g° minimã hũit passionẽ. Itẽ cũ nã rapiť ad opatiões nãles.ſ.i dormiẽdo ut vegetabil ad operationes interiores:tũc tota cessat ab opibus exteriorib° :⁊ ab actu rõnis ⁊ bi°.ergo multo forti° cũ aĩa xp̃i ꝺm rõz totã raperet ad dei ꝺtemplatoz.mĩmã hũit passionẽ.

Itẽ mot° maiores ipediũt minores.Cum g° xp̃s mario motu raperet ⁊ moueret i deũ ergo mot° doloris mioz ipediebať. R° vd ꝺm Anſel.distinguẽdo nãz in xp̃o:⁊ etiã rõz Doloz xp̃i si ꝺsideret ꝺm nãm maxim° ẽ doloz.Magnus.n.doloz est qui magis est ꝺtra nãm patientis.maioz ꝺ magis est ꝺtra nãm patientis ⁊ etiã ꝺtra uolũtatẽ. Maioz ergo fuit doloz in xp̃o.quia magis ꝺtra nãm patientis.vñ cũ corp° ei° fuit optie oplexionis ⁊ optie ꝺueniens aĩe.Nãa maxie voluit in sepatione iõ maioz doloz.Si ꝺsideret maioz doloz ꝺm q̃ vť ꝺtra uoluntatẽ patientis hoc est vupliť.Nã est uolũtas nãlis: ⁊ ẽ uoluntas rõnis:uel uolũtas rõnalis.Prim o mõ fuit maxim° doloz in xp̃o.⁊ scdo mõ ñ fuit doloz in xp̃o.Quia nũq̃ fuit martir qui tm informat° caritate desideraret mori.⁊ ex hoc ẽ meritũ passionis.Cũ g° obiciť.q̃ hũit delectationẽ ꝺiunctã.vd.q̃ delectatio fuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

in voluntate vt est rō. Passio xpi in uolūtate vt est nā: et io no ex eade pte fuit delectatio. et passio. vñ oportuit qm una pte hret sūmū gaudiū vt uolūtarie et ex caritate impleret passionē qd exigit ad meritū: et ex altera pte maximū dolorē. Et hoc vult dam⁹ cū loquit de passionib⁹ sup nām ꝛc.

Consequenter que

ritur. de quantitate passionis p opationem ad satisfactionē. Ad qd sic. Melior est vita gr̄e et nobilior incōpabilit vita nāe. Ergo destructio illi⁹ peior. Si g° p pecm subtrahit vita gr̄e. in morte xpi solū vita nāe. Ergo no est cōpabilis mors xpi ad satisfaciendū pro peccato. Itē pecm de fuit gñale: da rnſ fusū in oēs. mors xpi pticularis. g° no potuit cē satisfactoria p illo. Itē Ansel. Reat⁹ peccati mēsurat bm magnitudinē nocumēti. tm g° fuit peccatū crucifixor: seu crucifigentiū xpm. qtū bonū fuit vita xpi. g° non est opensabilis ad satisfaciendū: nisi p peccō eor. g° no p peccato oium. Coñ. Ille qui patit no solū est bō. sed est de⁹. Si ergo pōderet quelibz actio ei⁹: erit illa opensabilis p quolz peccato. Itē bm uolūtatē et caritatē mēsura meriti. Si g° psona satisfaciēs est psona dei: et caritas illa maxia q excellit oīa: g° poterit satisfacere p qlz culpa. R° dō. qm no est osiderandū qtū passus est. sed ex qto. vñ osiderādo circūstantias pone. da filius dei est: et circūstantias passionis et hi⁹ sufficiens est passio xpi ad oēs: et oium satisfactionē. Ad illud qd obicit de subēctoe vite nāe. dō. q vita xpi duplr pōt osiderari vt est vita dei: vel ut est vita hois in se. Si osideret vt est vita dei: sic est sufficiēs ad satisfaciendū p infinitis peccatis. sed vt vita hois in se osideret no esset sufficiēs. Ad aliud qd obicit q satisfactio fuit pticularis pecm vle. dō. q sicut peccatū gñaliter dicta et satisfactio. Unde Ro. 5°. Sicut p vnī⁹ inobedientiā peccatores ostituti sūt multi. Ita per vnī⁹ obedientiā iusti ostituti sūt multi: qtum ad sufficientiā: qntus no qtū ad efficientiā: sicut sol cā sufficiēs est illūinatōis oiū hoium: no tam cā efficiens illūinatōis in oībus: quia no in cecis. Ad aliud qd obicit de peccato crucifixor. dō. q nescierūt vitaz xpi esse vitā dei. Unde. i. Cor. 2°. Si cognouissent nūq deū glorie crucifixissent ꝛc. Unde est infinitū peccatū eor: da non attingebat nisi bm scīam eo⁹: Un no intendebāt subtrahere nisi vitā hois. vñ excusant ab infinito et passio xpi p oīa sufficiens est ad soluendū pro peccatis omnium.

c Consequenter quen dū est de effectu passionis vnice q ponunt qtuor. Prim⁹ iustificationis a peccatis. Scds reconciliatōnis ad deū. Tertⁱ⁹ religatio ptātis dyaboli. Quartus apertio ianue paradisi.

Ad primum obicit in hunc modū Ysa. 43°. Ego sum: ego sū ipe q deleo iniqtates ppt me. Ergo sol⁹ de⁹ est q delet pecm. Relinqt g° q passio no delet peccatū. Quia dicit ratie et exclusiue dicit. Ego ego sū qui deleo ꝛc. vt nulli alii tribuat. Itē dicit auctas qd magis est de ipio facere piū q creare celum et terrā. Si g° soli⁹ dei est creare soli⁹ dei e de ipio facere piū. Cū g° p passionē no posit esse creatio. Per passiōz no pōt esse iustificatio p quā est de ipio facere piū. Item passio xpi no attingat aiam iustificandā: da ia pterita est: nec etiā attingit tpe passionis da erat in alio subiecto. Relinquit igit q ñ pōt agere in aiam. g° nec delere peccatū.

Itē sola gra deleat pecm. Si g° passio xpi no est cā gr̄e efficiēs seu dās. Ergo nec raz deletionis peccati. solus aūt de⁹ est datoz gratie no aliq creatura. Sz qd dicit Ber. Ab sit ut pfectione aie tribuamus creature. do aūt ei⁹ creationē: cui longe pfecti⁹ sit esse pfectū q factū. Ex quo p; q solus de⁹ e datoz gr̄e no aliqua creatura. Coñ Apoc. i. Lauit nos a peccatis in sāguie su. g° sanguis passionis lauit peccata. Itē Hebr. 9°. Sāguis xpi qui p spm scm semetipm obtulit emūdauit osciam nr̄am ab opib⁹ mortuis.

Itē ibidē dr q sine sanguinis effusione ñ est remissio peco⁹. R° passio xpi se hz ad rmissiōz peccati modis plurib⁹. Est. n. passio xpi duplr: in rei nā et i aia: bm q passio xpi e i rei natura opatur ad deletionē pecī duplicit p modū meriti: et p modū satisfactionis. In peccato aūt sūt duo. macula et reat⁹. macula que e deformitas ut dissilitudo ad deū. reatus obligatio ad penā. Est igit passio causa meritoria deletionis macule: da meruit nobis gratiā: et oē illud quo delet pecm. Unde Ro. 8°. Si ppio filio no pepcit qūo no cum illo oia donauit. Et est etiā cā satisfactoria

reat⁹ pene: bm qd dr Ysa. 53°. Uere nostros languores ipe tulit ꝛc. Unde Ansel. z. Cur de⁹ hō. Putas ne vitā xpi tm bonū tā amabile posse sufficere ad soluendū qd debuit p peccati toti⁹ mūdi Et rndet imo plus pōt in infinitū et subdit. Uides igit quo vita hec vi cat oīa peccata: si p illis det. Sic g° passio xpi in ipa nā rei velet peccatū vt cā meritoria gr̄e ad delendū maculā: et vt cā satisfactoria ad delendū reatū ad penā. Scdm do q passio xpi osideret bm e qd hz in aiabus valet etiā ad remissionē peccati qtuor mōis per dilectionem. per fidem. per cōpassionem per imitationem. Istis enim qtuor modis coiungit aie et hz esse in illa. Passio igit xpi in dilectione et fide: valet ad deletionē macule. Passio do xpi in opassione et imitatiōe valet ad deletionē obligatiōis et reat⁹ pene Passio g° xpi duob⁹ modis valet ad deletionē peccati: sicut dic mgr in. 3°. sñiaz. 18. dist. Prim⁹ mod⁹ est ex pte caritatis. Scds ex pte fidei. Ex pte caritatis mod⁹ est p modum excitantis ad caritatē. Ex pte fidei p modum efficientis. Mod⁹ g° ex pte caritatis est: da p passionē xpi excitat in nobis amor dei: bm qd dicit Apls Ro. 5°. Cōmendat de⁹ caritatē suā in nobis. qm cū essemus peccatores xps p nobis mortu⁹ est. Et ex hoc attendimus ad amādū ipm amore caritatis: q apit multitudinē peccatoz. Ex pte do fidei ostē dit mod⁹ p modū efficientis. da passio xpi p fidē formatā: que e cū amore dei: valet ad dō letionē macule peci vt cā effectui oiuncta. et hoc in adulti i fide ppua. vel cū sacrāmēto fidei vt baptismatis ad deletionē macule in paulis: et est h ex fide aliena eccle. Unde apls Ro. 4°. Justicia dei p fidē est ihu quē ppo suit ppiciatore p fidē in sanguie. i. p fidē passionis. Ex quo relinquit q ex fide passionis est iustificatio: siue emūdatio peccatoz. Passio xpi in opassione et imitatione: vel p passionē et imitationē valet ad deletiōz reatus pene. Sz passio interior vt cā meritoria remissionis pene. imitatio in actu exteriori vt cā satisfactoria pene debite. De opassiōe z. dbi. 2°. Si opatimur et cōregnabimus. De imitatione. i. Pe. 2°. Xps passus e p nobis ꝛc Dicendū igit ad primū q ipe solus de⁹ est cā delens culpā vt principale efficiens et agēs Passio do xpi est in gñe cāe mālis vel efficientis vt meritoriū: qd no est principale sz coopans: sicut p; ex dictis. Cū ergo dicitur Ego ego deleo iniqtates ppter me. intellr p exclusionē alteri⁹ cāe principalis no meritorie vel coopantis seu mālis. Ad aliud dō. q passio xpi iustificat bm q osideratur in rei nā p modū cāe meritorie vel satisfactorie. Scdz do q osiderat vt hz esse in aia p fidē sic solū iustificat in rone efficientis. s hoc est fides de ipa passione. et hoc p modū cāe coopantis: no p modū cāe opantis.

Ad aliud iā p; rnsio. Passio. n. xpi attigit aiam vel in modū meriti gr̄e que aie datur uel in modū solutōis pene reat⁹ p aia: vel in modū quo est in aia ut dilecta vt credita vt afficiens p opassionē et oformata p imitationē vt dictū est. Ad vltimū iā p; rnsio. da q̄uis passio xpi no sit cā gratie effectiua. est tamen causa meritoria.

Consequenter que

rit de cālitatis ōia in iustificatione uel remissione peccati p passionē et p resurrectōez Nā dr Ro. 4°. Mortu⁹ e ppter delicta nr̄a et resurrexit ppter iustificatōz nostrā. Que rit g° q̄re pl⁹ attribuit remissio dlicti passioi et iustificatio r surrectoi q̄ e9°. Itē iustificatio pōit remissiōz peti. Si g° resurrexit ppter iustificationē nostrā. Ergo et ppter peccati remissionē. Itē si p passione est remissio peccati per passionē est iustificatio. Itē glo. dicit ibi Ro. 5°. Utraq; mors et resurrectio xpi delicta tollūt: et vtraq; iustificant. Nō g° oz attribui morti tollere peccatum et resurrectioni iustificatio. Preterea dr Ro. 3°. Justificati p fidē in sanguine. Ergo passio uel fides passionis est cā nr̄e iustificationis. Cōuenienti⁹ dbuit dixisse mortu⁹ est ppter iustificationē nostrā et resurrexit ppter delicta nr̄a. Itē xps p⁹ resurrectionē nō erat in statu merendi. g° nihil meruit p resurrectionē. ergo resurrectio sua non fuit cā meritoria nr̄e iustificationis uel nr̄e resurrectionis. R° bm glo. Ro. 4°. Mortu⁹ est ꝛc. Nō q vtraq; i. mors et resurrectio xpi delicta nr̄a tollunt et vtraq; iustificant Mors tñ xpi sola interitū vite ueteris sigt et in resurrectione nona vita sigtur. Jō quia q̄tū ad sigtionis diuersitatē verba diuisit. Ex quo accipit q mors et resurrectio xpi cōpant remissioni peccati et iustificationi vt cā et signum. Scdm q signū mors cōpat remissioni. resurrectō iusticie uel iustificatōi Scdm do q cā. utrūq; ouenit utriq; sic sup

Universidad de Deusto
Biblioteca

obiectū est. ⁊ p hoc ꝑz rnsio ad ẽmū. Ad aliud dō. q̄ est iustificatio mor⁹ ad ipfectaz iusticiā: que est in pria vita. Et est iustificaᵉ mor⁹ ad pfectā iusticiā que erit in pria. ꝑma est p meritū passionis. Secda erit p resurrectionē q̄ est cā nr̄e gloriose resurrectionis ⁊ ita p ꝯsequēs pfecte iusticie. Passio ergo ⁊ resurrectio indifferent iustificant. vñ sup Ro.3°.glo. Nona vita a iustificatiōe incipit ⁊ i ĩmortalitate pficiet. Ex his iã patz rnsio ad alia. Sz addendū ẽ q̄ iustificato large dr̄ respcū remissionis pcti. ⁊ respcū adeptionis iusticie ꝺm q̄ iusticia ponit duos termios a malo ad bonū. Stricte x̄o respcū adeptionis iustitie. Quātum g⁹ ad figurā: tū passio xp̄i: tū resurrectio iustificat ꝟz q̄ iusticia sumit large. ꝺm x̄o q̄ sūit stricte q̄tū ad cām passio xp̄i ⁊ resurrectio iustificat. ꝟ nō q̄tū ad figurā. Ad. vltimū dō. q̄ licz stat⁹ glie nō sit stat⁹ merendi sumēdo ꝓprie merituz q̄tū ad meritū ꝟbalis ꝓmit. ⁊ hoc q̄tū ad existentes in gloria. merent tñ ꝑtrādo alia ⁊ aduocādo ꝓ illis. Un hēm⁹. i. Jo. 2. Aduocatū habem⁹ apud patrē ꝛc. De cālitate x̄o resurrectionis infra determinabit.

c **Onsequēter** queritur ō effectu recōciliatiōis ad deū. De q̄ Ro.5°. Si adhuc cū inimici essem⁹ recōciliati sumus dō p mortē filii ei⁹. Multo magis recōciliati salui erimus in vita ipi⁹. ꝺm istuz effectū dr̄ xp̄s mediator dei ⁊ hoīum. Que rūt igit circa hec tria. Primo an sit mediatō Scdo ꝺm quid mediator. 3° quō mediatō

Circa primum sic habet ab Augt. 9°. de ci. dei. Dixerūt quidā plosi mediatores esse int nos ⁊ deū demones. q̄m de⁹ est immortalis ⁊ sine oi miseria. Homines miseri et mortales. Demones miseri ⁊ ĩmortales. ex hoc ocludebant demones esse mediatores i ter nos ⁊ deū. q̄m ĩmortale ⁊ miser est medium. Int ĩmortale ⁊ beatū: ⁊ mortale ⁊ miser. Sed determinat Aug⁹ q̄ necē est habē aliū mediatorē: quia mediator hui⁹ sepat ⁊ ipedit accessū ad bitudinē. dicit. n. sic. 9°. de ci. dei. 15°. c. Ali⁹ est medi⁹ mal⁹ q̄ sepat amicos. Ali⁹ bon⁹ q̄ recōciliat ĩmicos. ⁊ iō multi sūt medii sepatores: q̄a multitudo q̄ btā ẽ uni⁹ dei ꝑticipatione fit beata: cⁿ ꝓnationis ꝑticipatione misera multitudo maloz ãgeloz que se opponit poti⁹ ad ipedimentū: q̄ inꝑponit ad bitudinis adiutoriū. etiã ipsa multitudine obstrepit quodãmō ne possit ad illud beneficiū bonū peuenire. Jte beati angeli nō pnt esse mediatores: q̄m ipi sunt ĩmortales ⁊ btī. quoz neuē ꝓprietas oueīt hoī. Dic. n. sic Aug⁹ in eode li°. Boni igit angeli int miseros ⁊ mortales ⁊ btōs ĩmortales medii esse nō pnt: q̄a ipi quoq; ⁊ beati ⁊ ĩmortales sūt. Ex his pz q̄ neq; ãgeli boni neq; mali pnt esse mediatores. Sz oz q̄ aliq̄s sit mediator q̄ sit mortalis ⁊ beatus: mortal ad tps: ⁊ btūs ꝑpetuo: vt eo q̄ mortal ad repus ꝺueniret cū hoīe existenti in via. p hoc q̄ beat⁹ existens in patria talis est xp̄s de⁹ ⁊ hō. Un Aug⁹ in eod li°. Querend⁹ est medi⁹ qui nō solū hō. verꝫ etiã de⁹ sit. vt hoies ex mortali miseria ad beatā ĩmortalitatē h⁹ medii. btā mortalitas ĩterueniendo ꝓducat q̄ neq; nūc nō fieri mortalē oportebat neq; permanere mortalem. mortalis qui propter factus est. nō ifirmata x̄bi diuinitate: ꝟ carnis ifirmitate suscepta. nō aūt ꝓmansit i ipa carne mortalis quā resuscitauit a mortuis qm̄ ipe est fruct⁹ mediatoꝛ ei⁹ vt nec ipsi ꝑpter quos liberādos mediator effect⁹ est in ꝑpetua uel carnis morte remanerent. Proiñ mediatorē iter nos ⁊ deū ⁊ mortalitatem hre oportuit trisseūtē ⁊ btitudinē pmanētē vt p idē q̄d trisit ogrueret mortuus. ⁊ ad id q̄d pmanet transferret ex mortuis. Xp̄s igit medius seu mediator est ꝺueniēs ⁊ ociliās cui⁹ ꝑticipatione ⁊ benificentia hō miser ⁊ mortalis fieret beat⁹ ⁊ ĩmortalis. Un Aug⁹ i eod li°. Ad h̄ se quippe ĩterponit medius i mortalis ⁊ miser vt ad ĩmortalitatē beatā tūre nō finat. qm̄ pristit q̄d ipedit. i. ipa miseria. Ad hoc se aūt ĩterposuit ĩmortalis et beat⁹ vt mortalitate trisfacta: ⁊ ex mortuis faceret ĩmortales. q̄d in se resurgendo monstrauit ⁊ ex miseris bonos. Un nūq̄ ipe discessit. Ex his patere pōt q̄ xp̄us ec ĩq̄tuz hō: mediator ẽ iter nos et deū. Extrema. n. sūt de⁹ ĩmortalis et beat⁹ hō mortal et miser. medius ẽ hō mortal et beat⁹ q̄ fuit xp̄s q̄tū ad nām humanā. Un in eod dē dic Aug Nō tm̄ ob hoc mediator. q̄ x̄bū maxie q̄pe ĩmortale et maxie beatū. Loge aūt a mortalib⁹ miseris. Sz mediator p q̄d hō eo ipo vti q̄ ostendens ad illud nō solū beatū. v. ex etiã bñficū nō oportere q̄ri alios mediatores: per quos arbitremur nobis puētōis gradus esse molliendos: q̄a beat⁹ et benificus de⁹ ꝑticeps fact⁹ būanitat nr̄e cōpendium pbuit ꝑticipande ueritatis sue. Nec. n. nos ab ĩmortalitate ⁊ miseria liberās ad ãgelos ĩmortales beatosq̄ ita pduci: vt eoz ꝑticipatione nos ĩmortales ⁊ beati simus. Sz ad illā trinitatē c⁹ ꝑticipatione angeli btī sunt:

Secundo queritur ꝺm quid sit mediator: ꝺm h̄ q̄ xp̄s dr̄ eē mediator nō ĩq̄tū hō. Mediū. n. dz coīcare cū vtroq; extremoz. sed ĩq̄tum hō nō coīcat nisi cū alio s. cū nobis nō cū dō. Ad h̄ dō q̄ mediū dr̄ multiplicit. s. q̄tū ad ꝺueniētiā nāe: q̄tū ad ꝺuenientiā ꝓprietatis: q̄tuz ad ꝺuenientiā psone. Dr̄ mediū q̄tū ad nāz: sic est mediū in colorib⁹. hoc aūt mō nō ẽ mediū int deū ⁊ hoīez: qm̄ nō pōt esse nā media Dr̄ aūt alic mediū q̄tū ad ꝺuenientiā ꝓprietatū. Et h̄ mō pōt xp̄s dici mediū esse q̄tuz ad humanā nām: ⁊ int deū ⁊ hoīez: qm̄ habz ꝓprietates ꝺuenientes cū vtroq;. cū deo. s. beatitudine plenitudine gr̄e ⁊ scie. et habz alias in quib⁹ coīcat cū hoīe. s. mortalitatē ⁊ alios defect⁹. Cū g⁹ dr̄ q̄ necessariū ẽ mediū coīcare cū extremis. Et intelligendū est q̄tū ad hoc q̄ extrema sūt: seu ꝺm ea ꝟz que sūt extrema. Sz de⁹ ⁊ hō nō sūt extrema. ꝟz suas nās: sed q̄tū ad suas ꝓprietates. Unde de⁹ dicebat extremū rōne sue ĩmortalitatis ⁊ beatitudis. Hō x̄o rōe sue miserie ⁊ mortalitat. Xp̄s aūt q̄tū ad nām humanā vtriusq; coīcat alterā ꝓprietatē. Jtē alio mō dr̄ xp̄s mediū int deū ⁊ hoīez: eo q̄ ei⁹ ꝓpostasis est in nāis duab⁹. Un dicit Dam⁹. Q ei⁹ ꝓpostasis est ex duab⁹ nāis. q̄d sic expōit i. ex duab⁹ nāis subsistit. s. diuina ⁊ būana nec mutat diuina in būanā: nec būana in diuinā. sed vtraq; in sua pfectiōe remanz. Xp̄s ergo quātū ad humanitatē pōt dici mediator dei ⁊ hoīuz: q̄a ꝟz quātū ad nām coīcz cū hoībus solū: rōe tñ psone coīcat cū deo. qm̄ psonā hz filii dei nō psonā creatā. aut opolitā sed eternā simplicē. De hoc mediatore dicit Jsydor⁹ in li° de trinitate. Mediator dei ⁊ hoīuz. hō xp̄s ihs. nō alit in deitate: aliter in būanitate: sed idē vnus in vtraq; nā: nec ꝓpus ocept⁹ hō: nec ꝓpus hō edit⁹. nec meritū accepit vt de⁹ esset. sed dei x̄bo manēte in cōmutabili essentia. assumpsit camē in qua impassibilis pati- ĩmortalis mori. eter⁹ ātē secula tēporalit posset ostendi.

Tertio queritur quō mediator sit Aug⁹ de ci. di. xi°. Hic est mediator dei ⁊ hoīuz hō xp̄s ihs. p hoc mediator est q̄d hō: p q̄d quia ſ inē eū qui tendit: ⁊ illuz quo tendit via media est: est spes pueniēdi Si aūt desit ⁊ ignorē quā sit cundū: quid p dest nosse quo eū dō est. sola est aduers⁹ oēs errores via mīutissima vt ipe sit de⁹ ⁊ hō quo ire de⁹: quo itur hō. ⁊ ita ꝺm q̄ hō mediator est ⁊ via. Nōn dō q̄ hec sunt nōia que dicunt de deo ꝺm q̄ hō. mediator. vita. templū. caput. fundamitu. pastor. hostū. sacerdos hostia siue sacrificiū. r dēptor. ⁊ saluator. Et sciendū q̄ ista nōia attribuunt xp̄o hoī ꝺm diuersos act⁹ ei⁹. Un diuersitas istoz nominū est penes nām actuū xp̄i hoīs. Est g⁹ vn⁹ act⁹ xp̄i hoīs vniri deitati seu assumi a filio di in quo p̄cipue habitat ꝺm vnionē psonalē ⁊ quātū ad hūc actū dr̄ templū. ista p̄cipua ⁊ p̄cipalis habitatio dei in xp̄o hoīe notat psal. cū dr̄. Propterea unxit te ds oleo leti. ꝛc. Deinde est ali⁹ act⁹. s. ꝑticipare p ꝓprietates būane nāe ⁊ diuine: eo. n. q̄ būana nā xp̄i vnita deitati ꝑticipat xp̄s ꝓprietates diuine nāe ⁊ būane. seu psonā diuinam ⁊ būanā nām: ⁊ q̄tuz ad hūc actum dr̄ mediator. sed ex hac mediatōe manz ei plenitudo gr̄e: seu ex hac vnione. sed pleni ẽ largiri seu effundere aliis de sua plenitudie. Et iō sequit terti⁹ act⁹ xp̄i in q̄tum hō. s. infundē hoībus sensus spūales seu largiri gratiā ꝑ ut dr̄ de ipo Jo. i. De plenitudie ei⁹ accepimus oēs. et ꝺm hūc actū dr̄ caput. Capitis enī est influere sensū ⁊ vitā vel mo tū aliis mēbris. Sz q̄a gr̄a p̄mo ofert indistincte. iō p⁹ hāc infusionē gr̄e: seu collationē hoībus sequit distinctio aīe: que quidē distinctio ẽ ꝺm intellectū ⁊ affectuz. vñ p⁹ effusionē gr̄e ꝺsequunt duo act⁹ quātuz ad distinctione; gr̄e. s. illuminare intellectū: ⁊ accendere affectuz. quātuz ad actuz illuminatiōis intellect⁹ q̄ est p intelligentiā fidei dr̄ fundamētum quātuz ad actū attendendi affectuz dr̄ hostiuz. Pri⁹ est g⁹ dare gratiā ⁊ deinde distribuere. Item prius est illuminatio intellectus q̄ accensio affect⁹. sed post istos actus est incorporare nos ecclesie q̄ fit p sacramū toz ꝑticipationē: et quātuz ad hunc actum q̄ est nos p sacramēta regenerare. dr̄ xp̄s sacerdos ſz frustra eēt regeneratio nisi seq̄ret nutritio que fit p ministrationē pastus: ꝺm

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ dñr xp̄s pascere nos x̄bo spū: al' doctrine q̄tuz ad hunc actū dñr pastor. Sed qa obligati sumus ad carentiā visionis dei p̄ originale pcm̄ ⁊tractū a pentib⁹. ⁊ ꝑ̄ peccata actualia q̄ additim⁹. io est ali⁹ act⁹ xp̄i solue stā penā uel obligatōz. ⁊ sic dr hostia vel redemptor. Soluta aūt ista pena vel obligone est ali⁹ act⁹. s. amouere rū p̄ bea: qđ nō e aliđ q̄ amouere uelamentū mētis nr̄e: ⁊ p̄m hoc dr via. qm̄ p̄i⁹ nō erat via: qua ad deū gradereꝝ. Deinde est tribuere gloriā: ⁊ p̄m hūc actū dr saluator. Sic g⁹ p̄z distinctio ⁊ ordo istoz noiuz p distributoz ⁊ ordinē actuum.

Dep. pecc. ablato dia- bolo

Consequenter que

rit de effectu ablationis ptātis dyaboli q̄tū ad ptātez nocēdi ⁊ tēptandi. Ad quod sic obr̄ Job. i. Dyabolus nō poterat ponere manū: nec in Job: nec in res ei⁹: nisi p̄missus. vñ dicebat dñs. Mitte manū tuā ꝛc. g⁹ dya⁹añ incarnationē nō hēbat ptātem nocendi: nisi q̄tū erat p̄missus. Sz p⁹ passionē hz ptātem p̄missus: sicut p̄z in flagellatōe Antonii ⁊ alioz scoz. Relinq̄t igit̄ q̄ per passioz nō hēt minorē ptātem. Itē p⁹ passionē hz ptātez uexandi corpaliter hoies. sicut p̄z in multis q̄ etiā sūt fideles. g⁹ nō est p passionē diminuta ptās nocēdi. Itē li. ar. sēp libz fuit a necessitate coactionis. g⁹ añ passione p temptatoz dyaboli nō poterat cogi ad peccādū sicut nec mō. ergo nō maiorē hūit dyabolus ptātem tēptandi q̄ mō. Itē p circūcisiōez in scis ante passionē delebat culpa originalis ⁊ culpa actual' p caritatē. Ergo cū nō hēbat ptātez dya⁹ puniēdi nisi rōe peccati: nō hēbat tūc ptātem puniēdi bonos: hīc nec mō. g⁹ ꝛc.

Coīn. Apoc. 20. Vidi angelū descendētez de celo ⁊ apprehendit draconē qui ē dyab⁹ ⁊ ligauit eū ꝛc. Per quē angelū intelligitur xp̄s. g⁹ p passionē xp̄i diminuta ē ptās dyaboli vt minus possit q̄ prius. Item p passionē absolut⁹ est reat⁹ in illis qui baptizant̄ originalis ⁊ etiā actualis culpe. Cū g⁹ dya⁹ nō hēat ptātem nisi rōe peccati: nullā oīno hz ptātem. Itē ante passionē dya⁹ adorabat̄ vt deū. sed p̄dicata passione p mundum iā nusq̄ adorab. Ex quo certissime relinq̄tur q̄ ptātem amisit cū hoc maxīe appetat. s. adorari vt deū. Itē scī angeli p⁹ incarnatoz nām ḡiāliz humanā reuerent̄. Vñ angelus Johi volēti se adorare dixit. Vide ne feceris cū seruus tu⁹ sū ⁊ fratz tuoz. vlt. Apoc

R⁹ dō. q̄ dyabol⁹ p passionē xp̄i minorē hz ptātem in nām humana vlr: qa subecta ē ei ptās qua p̄us subiciebat eā in infidelibus sibi ydolatria ⁊ veneratoe q̄i dē⁹. subtracta ei etiā in fidelib⁹ in quib⁹ ꝑpter fidē passionis nō hz ptātem. nisi quaten⁹ ei p̄missū est ad exercitiū x̄tutis. In fidelib⁹. n. caract̄ passionis ē. s. crucis ex sacramēto baptismatis q̄ dyaboli ptās cohibet. Vñ Apoc. 7⁰. dr. qua tuoz angelis. Nolite nocē quoadus⁹q̄ signemus seruos dei nr̄i in frōtib⁹ eoz. R̄nd igit̄ ad illud qđ obr̄ p̄mo dō. q̄ simplr dya⁹ p̄missus est nocere. Minorē ptātem hz post passionē q̄ p⁹ in ip̄is fidelibus. qa fideles post passionē fortiora arma hūt defensionis ⁊ reluctentie contra oēm ip̄ugnatoz dyaboli. Uñ. 6⁰ ad eph̄. In oibus sumētes scutū frōi vt possitis oīa tela nequissimi extinguē. Da hēt etiā nomē dei: nois inuocatio pellit demones: sicut dr Matth. vlt. In noīe meo demonia eicient ꝛc. Ad scdz dō. q̄ p⁹ passionē hz ptātem uexādi corpa. sed nō quoū cū q̄nec qualr̄cū q̄. ptātem. n. uexādi habet corpa excoīcatoz p̄ciso z ab ecclesia: p̄m qđ dr̄. i. Cor. 5⁰. De fornicatore quē excoīcauit Apl's dicēs. Judicaui illū qui hi⁹ est tradere sathane in īteritum carnis ꝛc. Soz x̄o qui nō sūt p̄cīsi ab ecclesia fideliū ptātem nō hz nisi quaten⁹ a deo p̄mittit̄: vel ad hominuz correctioz: vel ad scoz exercitiū ⁊ coronā: hz qđ dr̄ de bto Anthonio post q̄ fuit a dyabolo flagellatus. q̄ ei q̄renti a dño apparēte sibi vbi erat cū flagellaret̄: respondebat Anthonii p̄s erā. sed victoriā expectabā. Ante passionē x̄o vt dr̄ ptātem hēbat uexādi corpaliē oēs p̄ter illos qui solo p̄uilegio speciali tenebant̄ a dño: hz qđ de scō Job legit̄ Nōne tu uallasti domū ei⁹ ꝛc. Nō tñ vtebatur sp dya⁹ ptāte puniendi vt maiorē habēt ptātem seducēdi p culpā sic ⁊ nūc in excoīcatis ⁊ infidelibus. Ad tertiū dō. q̄ est coactio sufficiēs ⁊ est coactio inducēs. quātuz ad coactionē sufficientē li. ar. sp fuit liberum a necessitate coactionis. quātū x̄o ad coactionē inducentē que attendit̄ quo ad terrores ⁊ dolores pēaz: vel quātū ad cupiditates ⁊ blandicias uoluptatū. In his. n. iducit̄ li. ar. ante passionē magis potuit q̄ post. Minus enī pōt dyabol⁹ inducere terrendo uel blandiendo post passionē q̄ prius. cū ⁊ ipe terre ad ip̄o signaculo crucis: ⁊ inuocatione nois xp̄i p̄m qđ dr̄ Ysa. 30. Auoce domini

pauebit Assur virga p̄cussus ꝛc. Ad vltimū dō. q̄ q̄is delec in scīs culpa originali ⁊ actualis quātū ad maculā: ⁊ quo ad diuinā offensā: ⁊ quo ad reatū gehēne: nō tamen quātū ad reatū carentie visionis diuine: roē ē⁹ bēbat dya⁹ ptātem detinēdo eos ī limbo

Cōsequenter queri

tur de effectu aptionis ianue paradisi. Et p̄imo dubitat̄ quid dicat̄ decretū: ⁊ q̄ est differentia decreti ⁊ cyrographi. Ad quod dr̄ dō. p̄m q̄ dicit̄ coll'. z. Delens q̄ aduersus nos erat cyrographū decreti: ⁊ ip̄m tulit ꝺ medio affigens illud cruci. Ho. decretū dī fuit q̄ Ade p̄cepit. s. de ligno scientie boni ⁊ mali ne comedas. h⁹ decreti violari cyrographū. i. memoriā deleuit de⁹: qri peccatū p̄mi pentis p sanguinē xp̄i abluit: Sedm g⁹ hz p̄z q̄ decretū dr̄ diuinū p̄ceptū qđ datū fuit Ade. Cyrographū dr̄ memoria p̄uaricatiōis Ade: sine reat⁹ peccati Ade. Itē alio⁹ exponit glo. Decretū est snīa cūctis hoīb⁹ aduersa qua. s. dcīm est. Morte morieminī. Cyrographū dr̄ peccatū Ade: qđ cautoz ꝺtra nos tenebat dya⁹. sed istud cyrographū tulit: cū nobis delicta cōdonauit. p̄m hoc g⁹ patz q̄ decretū dr̄ snīa dei respcū necessitatis mortis: seu exclusionis a via celesti. Cyrographū x̄o erat reat⁹ peccati Ade in totū gen⁹ humanum.

Consequenter dubi

tat de ipotentia aptionis. de qua dr̄ Apoc. 3⁰. Q̄ nullus erat q̄ posset apire libz ⁊ liber dr̄ in quo oīa legūt̄ sūma ⁊ dīna sapīa seu ueritas de quo Apoc. 20. Liber apt⁹ est qui est liber vite: clausio h⁹ libri est clausio ꝺtēplationis diuine ꝑpter reatū originalis pctī Ex qua aucte pz q̄ nullus poterat p meritū suū peruenire ad diuinā ꝺtemplatōz: ⁊ hoc est apiri ianuā paradisi. Sz ꝺtra hō obr̄. Quātūcūq̄ caritas fuit p̄ciosa ⁊ x̄tuosa tpe nr̄o. tāta fuit ⁊ cā p̄ciosa tpib⁹ Abrahe. Si ergo virt⁹ caritatis ⁊ p̄ciositatis tpe ist̄o meret vitā etnā: ⁊ ꝺtēplatōz dī. videlz aditū paradisi. Ergo caritas tñ tpib⁹ Abrae meruit aditū paradisi. g⁹ sine passione xp̄i esset adit⁹ in paradisum. Itē si Abrahā meruit intre paradisum meruit aptiōez paradisi. g⁹ manēte merito Abrahe necesse erat introitū esse: seu xp̄s patere seu nō. Itē sicut dicit Apl's ad Gal. 3⁰ Abrae dicte sunt p̄missiones. q̄ quidē promissiones de hēditate nō ptinebāt ad regna sed ad celestia. Cū g⁹ ostet q̄ liberalioz ē rex etern⁹ q̄ rpalis: cū sequat̄ ex ista pte: q̄ si aliquis fuiat regi terreno p bono tpali sibi cōmisso meret̄ bonū tpale. Ergo multo forti⁹ ex pte alia. Si Abraā seruiat regi eterno p̄ hereditate sibi p̄missa eterna meret̄ illam. Cū g⁹ ostat q̄ seruierit p hereditate eterna sibi p̄missa. constat q̄ meruit illā. ergo iust⁹ iudex reddidisset sibi hereditatē eternā. ergo sine passione esset ei patens aditus paradisi.

R⁹ dō. q̄ nulli⁹ hōis caritas pōt mereri vitā eternā p⁹ peccatū: vbi ī teruenīente merito xp̄i. qa oēs sūt originaliter reatu obligati ad satisfactoz: quā nullus pur⁹ hō pōt exhibere: eo ꝑbatoz inuenies tactā in qōibus de incarnatōe. que quidē obligatio uel reatus est obtrusio diuine ꝺtemplatōis seu paradisi sed in hoc est vtia īt̄ fideles p⁹ passionē ⁊ añ. qa ante passionē nō est solo satisfactiōis originalis reat⁹. sed p⁹ passionē est solo originalis reat⁹. ⁊ io fidelib⁹ post passionē ex x̄tute sacramēti passionis p̄z aditus⁹ ad paradisum ante passionē x̄o nō. Ad illud g⁹ qđ p̄mo obr̄ q̄ tāta fuit caritas tc: q̄ta nē ocedo. Nō tñ ex hoc sequit̄ q̄ meruit aditū p̄us sicut nūc. Et rō h⁹ est: qa caritas añ passionē nō hz meritū passionis xp̄i ꝺiunctū. per qđ solū ē originalis solo reat⁹. sed p⁹ passionē hz caritas meritū xp̄i ꝺiunctū. qa ia exhibitū est in est q̄ meret̄ post passionē qđ nō p̄us. Ad p̄m dō. q̄ nō sequit̄ Abraā meruit ītrare paradisū. g⁹ meruit aptionē ianue paradisi. qm̄ aptio ianue paradisi: nihil aliud intelligit̄ q̄ solutio debiti originalis reat⁹: uel p originali peccato. ⁊ ponūr exēplū in p̄e qui obligat debito terrā suā: c⁹ filio de iure hereditario ꝓpetit hereditas p̄ris: nō tñ poterit illā habere nisi soluto ꝺbito p̄ris. Uñ sicut iste dz intrare terrā suā: tñ dz absolui a debito p quo obligata est p̄ius q̄ intret. ita ⁊ in hac pte p̄us optuit solui debitū p peccato Ade p passionē xp̄i añ q̄ posset esse introit⁹ ad paradisū. nullus aūt debitū soluere potuit nisi x̄p̄s. patet g⁹ q̄ nō sequit̄ qđ obiectū ē. Nō enī scđ̄ q̄ si quis mereat̄ ꝺsequēs: q̄ mereat̄ antecedens. Ad vltimū p̄z rīsio. nō enī facta est Abrae p̄missio nisi in semīe. quod exponit Apl's. Qui ē x̄p̄s sub ꝺditione. ergo fiebat p̄missio abrae hereditatis eterne q̄ fuit īplenda in xp̄i passione. Et ex hoc nō scđ̄ qđ debeat ei sine xp̄i passione. Itē icidēs

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̃riē de x̄bo Ambro.dicentis. Saluari non
posse⁹ nisi vnigenit⁹ di morere⁊ ꝓ nobis
debitor̄ib⁹ mortis.z°.li°.sniaz.18.vi. Conē
qđ obr̄ sic.Ergo Abraā fuit debitor mort
g° dignus morte.nō g° dignus vita eterna
Itē si mortis debitor fuit:⁊ mortis spūalis
g° debuit vānari.cū mors spūalis sit debitū
mortis spūalis.vel ipa vānatio. Itē Ansel
in li.cur de⁹ hō. Nibil aspius uel difficilius
pōt hō ad honorē dei sponte⁊ nō ex debi-
to pati q̄ mortē:⁊ nullaten⁹ pōt se magis va
re hō dō ad honorē q̄ cū se tradit morti ad
illi⁹ di honorē. Ergo aliqs pōt pati:nō ex me
rito sed ad honorē dei. Relinquit g° ꝙ nō
oēs sūt debitores mortis. Itē obr̄ dn̄s
x̄ps ex obedientia mortuus est.sic dr̄ ph̄.z°
x̄ps fact⁹ est obediens vsq ad mortē. ergo
erat debitor mortis: ga tenebat ex ꝓcepto
pris mori ꝓ redemptione būani generis.

Itē dic Aug⁹. Seruitia q̄ta min⁹ debita
tāto gloriosiora.ergo cū p.ssio x̄pi fuit ma-
xime debita:ga maxie debat obedire patri:
minus fuit grata. R° ad ꝑmū dō:ꝙ du-
plex est dignitas sufficientie⁊ coapationis
Si respiciamus ad dignitatē sufficientie:nō
est dignitas in Abraā.vel in aliq̄ alio respe-
ctu vite eterne seu passione x̄pi. Si x̄o vica
tur dignitas coapatōis:dignitas fuit ī Abra
ā respcū vite eterne. Coapat⁹.n.est passioi
x̄pi.i.opat⁹ est:vt per passionē hr̄et vitā eter
nā. Ad aliud x̄o qđ obicit ꝙ erat debi-
tor mortis distinguēdū est ꝙ est mors mul
tiplr̄. Est.n. mors sepatio aie a corpe. Et est
mors sepatio aie a deo. Un dr̄ mortale pec
catū. Et est mors ꝑpetua sepatio aie a dīna
beatitudine irrepabilit. Un dr̄ mors eterna
Et est mors sepatio aie a dei ꝛemplatione
seu btā visione nō ꝑpetuo.sed ad tps. Et sm
hūc modū accipit mors.cū dr̄ ab Ambro.ꝙ
oēs erāt debitores mortis. Et hoc mō fuit
Abraā debitor mortis spūalis. Et p hoc pz
rnsio ad ꝑmū. Ad illud x̄o qđ scđo obr̄
dō. Q̄ vānatio est ꝑpetua sepatio a deo. Et
iō est mors irremediabilis: nō aūt sic dicit
debitū mortis:ga nō accipit de morte irre-
mediabili sicut dictū est. Ad tertiū dō.
ꝙ auctas Anselmō intelligit de alio homie
a x̄po. Un ibi stati sequit talē oz esse illuz q̄
ꝑ peccato hōis satisfacē possit vt mori pos
sit:si uelit. Et scđm video plane illū hominez
quē q̄rimus talē esse optere qui nec ex neces
sitate moriat:ga oīpotens erit nec ex debito
qui nūq̄ peccator erit:⁊ mori possit ex libe-
ra uolūtate. ḋa necessariū erit. Ad quartū
dō. Q̄ est debitū duplr̄. Est.n. debitū ex ne
cessitate.⁊ est debitū ex caritate. Primo⁹ nō
fuit x̄ps debitor mortis. sed scđo mō. Un
Anselmus.z°. Cur de⁹ hō. Dns ihs cū mortē su-
stinere uoluit:qm̄ suū erat pati⁊ nō pati de
buit facere qđ fecit. ḋa qđ uoluit fieri debu
it.⁊ nō debuit facere: ḋa nō ex debito. Ex hō
relinquit ꝙ est debitū ex necessitate:⁊ de
bitū ex ordinata uolūtate. Primo⁹ nō debu
it mori.sed scđo mō. quia ordinata erat sua
uoluntas ꝑ obedientiā sub uolūtate pris. nō
tñ sequit ꝙ debitor. ḋa esse debitor ipōtat
necessitatē mort̄. Ad vltimū dō. Q̄ opari
ex debito ꝓcepti pōt ḋs dupl̄r attendēdo ad
obligationē ꝓcepti: uel attendendo ad boni
tatē ꝓcipientis. hō est dicē attendēdo ad po-
testatē ꝓcipientis: vel ad bonitatē ꝓcipientis
attendens ptātem ꝓcipientis diminuit me-
ritū suū. quia attendit ipām obligatōz vt dē
bitum. Attendens vero bonitate ꝓcipien-
tis non respicit obligationem uel debitum
Et ideo solum ad opandū ferē amore boni
tatis ꝓcipientis. nō ex debito ptātis. In pri
mo g° sensu intelligit aug⁹ ꝙ seruitia q̄ta
magis debita: tanto minus grata. secundo
modo fuit in x̄po.

Vltimo queritur

De causalitate passi

de cālitate passionis. nā pat⁹ tradidit filium
Ro.8°. Qui etiā ꝑpio filio suo nō pepcit. ⁊
ꝑ nobis oīb⁹ ēdidit illū. Fili⁹ ēdidit se ipz.i.
pe.z°. Tradebat aūt iniuste se iudicāti ⁊c.
Judas etiā tradidit illum. Math.i4°. Judas
scaryot qui tradidit eū. Sil̄r⁊ iudei tradide
rūt eū. Un Math.z6°. Sciēbat aūt Pylat⁹
ꝙ ꝑ inuidiā tradidissent illū ⁊c. sed actio pa-
tris⁊ filii fuit bona actio Jude⁊ iudeoz
fuit mala. Obicit g° ꝛic. cōtrianz cāz sunt
effect⁹ cōtrii. Uolūtas dei⁊ x̄pi:⁊ uolūtas
iude⁊ iudeoz sūt cāe ctrarie. g° effect⁹ con
trarii. g° passio x̄pi nō erit effectus illoz.

Itē si ve⁹ vult passionē x̄pi⁊ iudei uolūt
idē. g° nolēdo hoc ofōmāt uoluntatē suam
uolūtati dine. g° nō peccāt. Itē cū pat⁹ fu-
it cā⁊ filius:⁊ iudas⁊ iudei: aut eodē gīe
cāe: aut differentiā: nō differenti cū sit in gīe
cāe efficientis nō eodē. ḋa vna cā in genere
boni: sic dr̄. z°. visti. li° 3°. sniaz. Qualr ergo
pat⁊ fili⁹ iuste potuerūt tradere innocentē
ad mortē. Est.n. iniustū īnocentē punire. R°
pōt dici: qm̄ pat⁊ fili⁹ tradiderūt: ḋa pōm
suā ne fieret nō exercuerunt. si.n. uoluissent
exercuisse potentiā. nullaten⁹ ipm iudei cru
cifixisse potuissent. Sz vltra distinguenduz
ē: qm̄ ē bonū multiplr̄. Ex genere sui:⁊ bonū
ex fine. Silr ecōtrio dr̄ malū multiplr̄: pōt
vtiq̄ qđ est bonū ex genere: esse malū ex fiñ
⁊ eo⁹. quod est malū ex gīe esse bonū ex fi-
ne: vel ex circūstantia. Scōm hoc g° dō. ꝙ
ipm tradere erat malū ex gīe. Et absolute
erat malū. ipm tñ tradē vt gen⁹ humanum
redimeret: erat bonū ex fine. Scōm hoc g°
dō. ꝙ pr̄ edidit filiū: q̄pe scipz ad hoc vt pe
nā sustinerz; ꝑ liberatōe generis būani. hoc
aūt bonū erat: ex hoc est qđ dic Apls ad gal
4°. Misit de⁹ filiū suū factū ex muliere: fcm
sub lege vt eos qui sub lege erāt redimeret
vt adoptiōes filioz recipem⁹. Et iō fili⁹ se
tradidit vt obediret pati i. Un fact⁹ est pr̄i
obediens vsq ad mortē ⁊c. phi.z°. Nō autez
iudas⁊ iudei ex hō fine tradiderūt. sed iudei
ne amitterent locū⁊ gentē. xi°. Jo. Et Judas
sil̄r ex auaricia:⁊ iō isti peccauerūt. Intentio
n. informat operationē. Un bona uel mala dr̄
rōne intentionis. Un dic Ambro. ꝙ intētio
seu affect⁹ nomē ipōnit. Et sic pz solo ad q̄r
tū obiectū. Ad ꝑmū aūt dō. ꝙ est effect⁹
cāe q̄ efficit:⁊ est effect⁹ quē efficit. Contrii
aūt fuerūt effect⁹ uoluntatū dei⁊ iudeoz
quib⁹ effecerūt. ga otrarie intentiones di⁊
iudeoz⁊ act⁹ osequētes. tñ effect⁹ quē effe-
cerūt est idē. videlz passio x̄pi q̄uis ex diuer
sa intentione.⁊ illud nō est incōueniēs q̄d
modo distinguit op⁹ opans:⁊ op⁹ opatum.
Opus g° opans nō fuit idē. tñ idē fuit opus
opatū. Et ꝑ hoc pz rñsio ad ꝑmū. Ad scđz
dō. ꝙ formatio uolūtatis būane ad dīnam
nō est in uolēdo qđ de⁹ vult. sed in uolēdo
eo mō quo de⁹ vult nos uelle. qđ nō fuit in
iudeis. Ad tertiū dō. ꝙ de⁹ pr̄ fuit cā effi
ciens mortis x̄pi vt ꝑmittens: nō vt ꝓhibēs
mortē cū posset. X̄ps x̄o vt passionē uolūta
rie suscipiens: nec ꝓhibēs cū posset. Judei
x̄o⁊ iudas vt cā ꝑcurans. Crucifixores x̄o
cā inferens mortē. Itē q̄rit de effectu pas
sionis x̄pi: an sit bon⁹ vel malus. Cū.n. passio
x̄pi sit bona⁊ ipam opati sint iudas⁊ iudei
vr̄ ꝙ iudas⁊ iudei opati sint bonū. R°
dō. ꝙ nō: qm̄ passio x̄pi nō erat bona nisi ex
fine: quē finē iudas⁊ iudei nō bēbant: ⁊ po-
ti⁹ ctrariū. Dicen⁹ g° q̄m passio x̄pi ꝙpatur
ad ptātem⁊ ad cām inferentē vt est effect⁹
actionis iude⁊ iudeoz que mala est. est ipa
passio mala. qm̄ bon⁹ effect⁹ nō pōt esse a cā
ꝑria mala: vt illa passio est patiētis uolētis
⁊ desiderantis ꝑ suā passionē gen⁹ hūanum
redimere. bona est⁊ meritoria. qm̄ nō sic est
passio pura. sed ꝑ ut referē ad inferentes: est
passio pura.⁊ ideo nō meritoria.

Inquisito de

vnica passione cū oī deuotione. Indrenaū est
de ei⁹ sacratissima morte: ex cui⁹ cōsideratione
magis esset lugendū q̄ disputandū. Solent
tñ querere circa hoc disputantes. Prio
an mors x̄pi dēat intelligi sepatio hūanita
tis a diuinitate. 2° an dcendū sit simplr̄
de x̄po ꝙ fuerit mortu⁹. 3° an dcendū
ꝙ in triduo fuerit hō. 4° de descensu aie
ei⁹ ad inferos. 5° de ḋte ei⁹ ī sepulcro

Demonte ꝛ. vij. 73.

Ad primum

arguit̄ sic. sicut dic Dam⁹. Ca-
ro vnita est deitati mediāte aīa⁊ intellcū
g° ꝑ aīam vniebat caro diuinitati. Soluta
g° vnione aie⁊ intellcs ad carnē: soluet̄ neces
sario vnio diuinitatis ad eandē. sepatio enz
medio diungēte extrema. sepat̄ necessario ex
tremū ab extremo. Cū g° i morte ostet ꝙ fcā
est sepatio aie⁊ ītellect⁹ a carne. ergo facta
est sepatio deitatis ab eadē. Itē dic aug⁹
Mors quā timēt hōies sepatio est aie a car-
ne. Mors aūt quā nō timēt est sepatio aie a
deo. vtraq̄ x̄o dyaboli suasu hōis ꝓpinata
est. Si g° mors x̄pi debuit dolere mortē quā
dya⁹ ꝓpinauerat hōi. g° mors x̄pi debuit cē
sepatio aie a carne⁊ a dīnitate. Itē Ambr
tractans illud Math.z7°. Jhs clamās uoce
magna dicēs. De⁹ de⁹ me⁹ ut quid me dere
liqsti. Clamat hō sepatōez diuinitati moritu
r⁹. Nā cū diuinitas mortis libera sit vtiq̄
mors ibi esse nō poterat nisi vita discedēt:
ḋa vita diuinitas est: ex quo relinqt ꝑmum

Itē Anastasi⁹. Maledict⁹ qui totū hōiez
quē assūpsit dei fili⁹ denuo assūptū: vel libe
ratū tertio die a mortuis resurrexisse nō cō
fitet. Relinquit g° ꝙ denuo assūpt⁹ est hō
in resurrectione quā assūpserat in icarnatōe
Deposuerat g° eū in morte. Itē cū ī x̄po
sit vnio carnis ad aīam⁊ vnio carnis ad di
uinitatē ꝑ⁹ est nā vnio carnis ad aīam⁊ or
dinat ad vnionē carnis ad diuinitatē. si g°
ꝑma est dissolubilis ꝑ mortē. g° ⁊ scda.

Itē vnio diuinitatis ad carnē est ꝑ grāz
Sz sbiectū grē nō potest esse nisi rōnalis sba

Universidad de Deusto
Biblioteca

Separa ĩgit a carne aĩa:sepat rōnalis ſba.ſe parat g° ⁊ gra.g° ⁊ vnio cū vīa nā. Itē Jo.x°.Ego pono aĩam meā: vt iteꝝ ſumam eā.nemo tollit eā a me. ſz ego pono eā a me ipo.Coſtat ꝙ iſtud nō dicit caro:ſ vīnitas. ergo vīnitas ꝓpoſuerat deponere animam

Itē cū caro nō hābat ptātem a ſe ponēdi vel ſumēdi aĩam.g° iſta nō poterūt eſſe x̄ba rōne carnis.g° ſi x̄a ſunt:x̄a ſunt rōne vīn tatis.g° vīnitas depoſuit aĩam in morte.

Itē cū aĩa ſui nā p ſubtractiōz gr̄e ſit ſeparabilis a vīna nā.ſilr ⁊ corp⁹. Queriē an e9°.ſ.vīnitas ſit ſepabilis de ſui nā ab aĩa ⁊ carne qbus vnita fuit ꝙ ſi dicaē.g° ſimplr eſt ſepabilis diuinitas ab hūanitate. Coñ Aug⁹ ſup Jo.x°.Ego pono aĩam meā ꝛc.x̄bū ex quo ſuſcepit hoiez.i.carnē ⁊ aĩaz:nūq depoſuit aĩam:vt eſſet aĩa ſepata a x̄bo.ſed caro poſuit aĩam:qñ expirauit:q redeūte reſurrexit.Mors g° ad tps carnē ⁊ aĩam ſepauit.ſed neutꝛa a x̄bo dei. Itē Jo.dam⁹. ſi mortu⁹ eſt ut hō ⁊ ſcā ei⁹ aĩa ab ei⁹ corpore diuiſa eſt. Tñ diuinitas inſepabilis ab vtro q; pmanſit:neq; iſta vna ypoſtaſis in duas diuiſa eſt.Et.n.corp⁹ ⁊ aĩa ſm idē a pncipio in x̄bi ypoſtaſi hūerūt ſubſiſtentiā.⁊ i morte a ſe inuicē diuiſa manſerūt ſingulū eoꝝ vnā ypoſtaſiz x̄bi hñs:neq;.n.corp⁹ neq; aĩa ꝓpriam hñt ypoſtaſim:ꝓter x̄bi ypoſtaſim.

Itē leo papa.Tāta eſt vnio dei ⁊ hōis:vt nec ſuppliciꝰ poſſent diuimi. nec morte diſtinguī.igit̄ mors x̄pi nō dz intelligi ſepaº aĩe uel carnis a diuinitate.ſ ſepatio anime a carne:q̄ dcedendū eſt.Et ridendū eſt ad obiecta. Ad pmū diſtinguēdo ꝙ eſt mediū vnionis int̄ aliqua extrema dupīr:neceſſitatis ⁊ ogruitatis. Neceſſitatis mediū ſicut vita vegetabil ⁊ ſenſibilis.Media ſunt vnionis vite rōnalis ad carnē ita vt ſepata vita vegetabili ⁊ ſēſibili a carne ſepat̄ vita rōnal a carne.Mediū x̄o ogruitatis eſt:vt aqua ē mediū int̄ terrā ⁊ aerē.Cōgruit.n.vt int̄ terrā que eſt frigida ⁊ ſicca p nām ⁊ aerem: q̄ eſt humid⁹ ⁊ calid⁹ p nām. ſit aq̄ media que eſt frigida ⁊ humida, nō tñ neceſſitatis eſt mediū.q̄a remota aq̄ nihiloī⁹ vnieē aer ẽre. Dicendū g° ꝙ aĩa ⁊ intellect⁹ eſt mediū cōgruitatis vnionis diuinitatis ad carnē nō neceſſitatis.Intellect⁹.n.⁊ aĩa ꝓpter nām incorporietatis magis dueniūt cū diuina nā q̄ caro.Et iō ogruitatis mediū eſt:nō tamē neceſſitatis: qa vīna nā nō indiget aliq̄ ad ſui vnionē cī aliq̄ creatura. Inde eſt ꝙ ſepatione feā aĩe a carne.nō ſequit̄ ſepatio carnis a diuinitate. Ad ſcōm vōm ꝙ mors x̄pi x̄tutē hūit delendi mortē quā vy⁹.ꝓpi nauit hoiez hoc ꝙ erat mors dei. Mors āt dī eſſe nō potuit:q̄tū ad vīnā nāz.g° mors dei eſſe nō potuit niſi q̄tū ad humanā quā aſſūpſerat nām. Moriebat̄ g° x̄ps hīs hūanā nām.in ipa hūana nā ſepata aĩa a carne oīuctis aĩa ⁊ carne cū diuinitate. Et iō nihil ad ꝓpoſitū:qđ arguūt ex auct̄e Augl.

Ad tertiū dō.ꝙ ſic intelligit̄ ſepatio i auctoritate Ambro. ſic intelligit̄ derelictio in auct̄e euāgelii.Ut āđ me derel.Derelictio.n itelligit̄ nō q̄tū ad receſſū vīnitatis ab hoīe:q̄tū ad vnionē.ſed ſolū q̄tū ad receſſū q̄tum ad ꝓtectionē.Si.n.illa derelictio itel ligeret unionis ſolo. Nñ mortē facta fuiſſet dei ⁊ hōis ſolo.q̄a ante mortē dixit. Deus me⁹ me⁹ ꝛc. Alioq̄n fuiſſet aliq̄ tps. quādo x̄ps adhuc hō viuus erat ⁊ nō de⁹:qđ eſt ab ſurdū.Sepatio g° vīnitatis a carne dz itelligi q̄tū ad ſubtractionē ꝓtectionis qua per pm nō amouit violentia paſſionis nō q̄tū ad ſolꝰ vnionis. Ad quartū dō.ꝙ in x̄bi Anaſtaſii.aſſūptio itelligit̄ nō ſm carnē tm̄:ſed ſm totū. Nō.n.dic̄ ſimplr hoiez aſſūptū venuo.ſed totū hoiez vt oñat hominē aſſūptū.i.denuo diunctū in reſurrectōe qui ꝑus in morte fuerat diuiſus ſeperata aĩa a carne. Ad qntū dō.ꝙ nō ſequit̄.hec vnio ſequit̄ vel ordinat̄ ad illā. g° ſi hec ſepetur ⁊ illa:qđ pz.q̄a eſt vnio man⁹ vel pedis ad corpus ordinata. Ad vnionē corpis cū aĩa.⁊ tñ ōtingit eſſe ſeparōz manus ⁊ pedis a corpe manēte tñ vnione corpis cū aĩa.i.q̄uis vnio carnis ad aĩam ordinet̄ ad vnionē carnis ad diuinā nām. Nō ſeq̄tur ꝙ ſepata vnione aĩe a carne.ſepet̄ vnio carnis a diuinitate.

Ad ſextū dō.ꝙ eſt gr̄a que ꝯformat nāz ſpūalē dīne q̄tuz ad cognitionē ⁊ amorem. Et h⁹ gr̄e ſbiectū eſt nā rōnalis. Et eſt gr̄a que ꝯformat ſm ꝙ poſſibile eſt nām corporalē ad diuinā q̄tum ad ſuſceptionē diuine actionis ⁊ x̄tutis. Et h⁹ gr̄e ſubiectū pōt eſſe nā corpalis. Et gr̄a h̄ fuit ſūme in incarnatione x̄pi vt eſſet aſſūptibilis a x̄bo dei ⁊ ſuſceptibilis dīne vnōis. Ad ſeptimū dō.ꝙ Augl ꝙ caro pōit ⁊ ſūit aĩaz nō ptāte ſua:ſ ptāte inhabitātis carnē dīnitat̄.verba g° illa ſunt x̄pi rōe carnis in q̄tuz hz ī ſe poteſtatē diuinitatis. Ad vltimū dicendū ꝙ diuinitas nō eſt ſepabilis de ſui nā ab aĩa ⁊ carne:quib⁹ fuit vnita.ſicut eo⁹.⁊ hoc eſt ga nā vīna que eſt ſūmū bonū q̄tū eſt ō ſe nulli deeſt nec deficit creature. tñ creatura p naturā ſuā que ōfectibilis eſt:q̄a eſt ex nihilo deficit illi.

Cōſequenter queri

tur.vtꝛ ſimplr de deo dcedendū ſit ꝙ fuēit mortuus ⁊ ꝙ ſic. Pmō oſtendit̄ p auctem Augl.Uerbū caro fc̄m eſt:⁊ ſm hoc ipz ver bū crucifixū eſt:ſ ñ eſt mutatū in hoiez: hō in illo mutatus eſt vt melior fieret. Itez idē Augl.quicq̄d paſſus eſt hō non pōt dici nō paſſus de⁹.q̄a de⁹ erat hō.g° ſi homo eſt mortuus dicet̄ de⁹ eſt mortu⁹. Itē aug⁹ quo nō potes dicē te nō paſſū iniuriā. Si ue ſtis tua incidat̄:q̄uis uestis tua nō ſit tu.nl to magis quicq̄d patiē caro vnita x̄bo dēt dici pati de⁹.ꝛz x̄bū nec mori nec corrumpi nec mutari potuit. Itē ābr.4°.li.de ſpu.ſ. ꝙ x̄bū caro patiebat̄ manēs in carne x̄buz in ſe p corpis aſſūptione referebat̄ vt pati diceret̄.q̄a caro patiebat̄:ſicut ſcriptū eſt.1. Pe.4°.x̄po in carne paſſo.Ex his g° relinq̄t ꝙ ſimplr dcedendū eſt.De⁹ eſt mortu⁹:deus eſt paſſus x̄bū eſt crucifixū. Coñ.Aug⁹ ſi q̄s dixerit atq; crediderit filiū dī deū paſſū anathema ſit. Itē nō eſt ſimplr affirmare coñia ſeu otradictorie oppoſita de eodē. ſz de ō eſt ſimplr dicē.ꝙ eſt ipaſſibilis īmortalis.g° nō erit de eo accipe coñia ꝙ paſſibilis ꝙ mortalis ſeu ꝙ paſſus ꝙ mortu⁹.

Itē in diuinis nō differt ꝙ eſt ⁊ quo eſt deitas ⁊ de⁹. Uñ nulla oratio eſt quā ſi dicere de deo reſpcū creature quā nō ſit dicē de diuinitate.ſicut.n.dr̄ de⁹ creat iuſtificat ⁊ glorificat. ita dr̄ dīnitas creat iuſtificat ⁊ glorificat.⁊ ſic dr̄ de⁹ incarnat⁹ dr̄ deitas incarnata.Si g° dueniēt dr̄ de⁹ eſt paſſus ⁊ mortuus p carnē ſibi unitā. ita vitas dicet̄ paſſa ⁊ mortua ꝓpter carnē ei vnitam qđ nō admittit̄ ofeſſio dei.Relinquit̄ igit̄ ꝙ nec dueniēt dicet̄ de⁹ paſſus ⁊ mortu⁹

Itē natura diuina vnit̄ humanitati:ſicut diuina pſona:⁊ de⁹ ſicut dīnitas.Uñ eſt dicē incarnatū de vtroq;.ſ.natura ⁊ pſona:ſilr ō aliis que dicūt̄ de natura hūana ꝙ dēant dici de vtroq;.ſ.naturra ⁊ pſona. ⁊ ita eſſe mortuū dr̄ ō vtroq; Juxt̄ h̄ q̄rit̄ an ſepata aĩa a carne manēte vnione dīnitatis ad carnez dēat dici caro mortua qđ dr̄:q̄a mors eſt ſe paratio aĩe a carne .Coñ.ſicut aĩa eſt vita ita de⁹ eſt vita ⁊ cā vite x̄ius q̄ aĩa. g° cuꝫ ab aĩa exiſtente ī carne dicat̄ caro viuere:eo ꝙ aĩa eſt vita ⁊ cā vite.Mlto magis ab vnione deitatis cū carne dz dici caro viuere cū dīnitas ſit x̄iſſima vita:⁊ cā x̄iſſima vite.

Rō ſm auctes p̄dictas Augl. ⁊ Ambro. dcedendū ꝙ dueniēt dr̄ de⁹ paſſus deus mortuus. Ad illud g° qđ pmo obicit ex auct̄e Augl.dō.ſm ꝙ ipe met exponit ī eoꝺ ſi quis dixerit ꝙ in paſſione dolorē ſentiebat filiꝰ dī:de⁹ ⁊ nō caro tm̄. cū aĩa quam ſibi acceperat anathēa ſit.anathematizat.g° ſm Augl.dicentē deū paſſū rōne dīnine natute nō rōne hūane nature aſſūpte. Ad ſe cundū dō.ꝙ coñia vel otradictoria nō eſt accipe de eodē ſm idē.tñ ſm diuerſa nullu eſt inconueniens.Uñ nō eſt inconuenies dicē ꝙ paſſus eſt de⁹ ſm humanā naturā:⁊ mortuus.nō paſſus nō mortuus ſm diuinā. ⁊ ſicut de pſona x̄pi ſimplr eſt verꝫ dicere ꝙ ē de⁹:⁊ ſilr ꝙ hō.ita ſimplr erit affirmare ō pſona x̄pi ꝓprietates dī ⁊ ꝓprietates hōis tñ ſm diuerſas naturas.Uñ Ambro.Hñialr eſt iſta fides:q̄a x̄ps eſt filiꝰ dī ⁊ nat⁹ ex virgine quā q̄ſi gigātē ꝓpha deſcribit eo ꝙ bi formis gemineq; nature:vn⁹ ſit ofors diuinitatis ⁊ corpis.Idē g° maſculine patiebat̄ ⁊ nō patiebat̄:moriebat̄ ⁊ nō moriebat̄.

Ad tertiū dō.ꝙ quāuis de⁹ ⁊ dīnitas idez ſint ſm rē:tñ differūt ſm itelligentie rōem. Nā diuinitas ſignificat diuinā naturā in q̄tuz h⁹.⁊ iō nō ſupponit pſonā.h̄ nomē de⁹ ſignificat diuinā naturā in hūte ipam. ⁊ iō ſupponit pſonā.quia g° vna pſona eſt ī duabus naturis.iō ꝓprietates vtriuſq; nature dueniūt pſone.⁊ erit dicē deū mortalē ⁊ īmortalē deū paſſū ⁊ nō paſſū rōne pſone ⁊ hi⁹. Qđ aūt obicit de vnione q̄a natura vnit̄ humanitati:ſicut ⁊ pſona ⁊ deitas:ſic de⁹ .Uñ eſt dicere incarnatū de vtroq;.dō. ꝙ alr et alr.Nā diuina natura ſeu deitas vnit̄ hūanitati nō vt humanitas ſit vnū i illa ſed vt diuinitas ⁊ humanitas ſint unū in pſona diuina.et iō ſicut natura ī ipa unione diſtīguit̄ a natura. ita et ꝓprietas nature a ꝓprietate nature. Inde eſt ꝙ licet dicat̄ incarnata.i.carni unita non tñ dicet̄ ꝙ eſt paſſibil mortalis mortua uel paſſa: ſ cū dr̄ pſona unit̄ humanitati ſiue de⁹ rōe pſone ſig̃tur humanitatis unio ad pſonā nō in aliquo alio:ſed in ipa pſona.Jñ ē ꝙ ꝓpetat⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

nãe hũane ꝺueniũr ꝺine ꝓsone:vt sit vicere
sonã mortuã ⁊ passã: ⁊ ita ꝺeũ mortuum
⁊ passũ. Ad vltimũ ꝺ. ꝙ aĩa ẽ vnita cor
pori in vnitate nãe:⁊ io ex vnione vel con
iũctione aĩe ad carnẽ resultat vita in carne.
Uita.n.est act⁹ ⁊ pfectio nãe. Dinitas xo ñ
vnit carni in vnitate nãe. ⁊ io q̃uis ỽnitas
sit vita ⁊ cã vite. vbi est ꝺueniens susceptibile tñ ex vnione ỽnitatis cũ carne vel corpore nõ erit vicẽ corp⁹ viuere vel esse viuũ
qa nõ est vicere vnã vitã cõmunẽ nãe ꝺeita
ti ⁊ carni esse.

Deinde queritur

an xps in triduo mortu⁹ fuerit hõ. Circa hoc sic obiciẽ. Si aĩa nũq̃ fuisset vnita corpi. Et si viuersa assũpta fuissent a xbo: nũq̃ fuisset hõ
Sz in triduo ñ fuit aĩa vnita carni. g⁹ tẽ nõ fuit hõ. Itẽ in illo triduo fuit hõ: ⁊ nõ potuit loqui: nec audire: nec videre: nec aliq̃ ꝺ
aliud officiũ hõis exercere. ergo in illo triduo fuit hõ cec⁹ surꝺ⁹ mut⁹: qꝺ est abusio vicere. Itẽ sicut ꝺicit Boeti⁹. Triplex est
stat⁹ hõis ante peccatũ p⁹ peccatũ: ⁊ status glozie. Prim⁹ fuit posse mozi ⁊ posse ñ mori. Sc̃ꝺs nõ posse nõ mozi. Terti⁹ xo nõ posse mozi. quo exp̃mit ĩmortalitas glozie quã
tũc nõ hũit xps: sed nullũ istoz hũit in triduo. g⁹ nõ fuit hõ. Itẽ nusq̃ fuit hõ i illo
triduo: quia nec in sepulchzo cũ ibi nõ bẽz aĩam: nec in inferno cũ ibi nõ habẽt corpus
Relinq̃tur g⁹ ꝙ nusq̃ fuit hõ. Coñ. Aug
Talis fuit illa susceptio que ꝺeũ faceret homiñẽ: ⁊ hoiem ꝺeũ. sed illa susceptio nunq̃
ꝺesiit esse. g⁹ nũq̃ ꝺesiit ꝺe⁹ esse hõ. Itẽ
Psal. Tu es sacerꝺos in eternũ ꝛc̃. Ergo nũ
q̃ ꝺesiit esse sacerꝺos. g⁹ nec ꝺesiit esse hõ
ex quo fact⁹ est sacerꝺos in incarnatione.

Itẽ quicqꝺ p̃us fuit subiectũ rõnalitati fuit subiectũ rõnalitati in triduo. ꝺa aĩa non
ꝺesiit esse vnita xbo. g⁹ nõ ꝺesiit esse rõal'
Sili rõne nec ꝺesiit eẽ sba corpalis: ꝺa caro illa nõ ꝺesiit esse vnita xbo. g⁹ ipe xps in triduo fuit sba corpea rõnalis. g⁹ fuit hõ. Itẽ
in illo triduo fuit ypostasis hũane nãe: seu
hñs humanã nãm. ꝺa hũit aĩam ⁊ carnẽ sibi
vnitã. g⁹ fuit hõ. Itẽ Hugo ꝺe sacmentis
Quid est stulti⁹ ꝺicere q̃ ꝙ homo tũc eẽ ꝺesinat qñ xe esse incipit: ⁊ tanto vtiq; ueri⁹ ẽ
q̃to xius est in quo esse incipit. g⁹ cũ hõ sanctus in morte sciꝑiat esse beat⁹ qꝺ est eẽ ueriss̃imũ. g⁹ stultiss̃imũ est ꝺicere: ꝙ hõ tũc eẽ
ꝺesinat. Itẽ idẽ Paulus inquit. Cupio dissolui ⁊ esse cũ xpo. quid cupis mozi ⁊ in xpo
esse. imo ꝺicit quicqꝺ qꝺ mozi est nihil esse
ꝺa nõ eris qꝺ fuisti p⁹ mortẽ. Si istis credis
Paule mortẽ nõ optas: nisi forte nõ esse ꝺesideras. Relinquit igit̃ ꝙ in morte nõ ꝺesinit
esse aliq̃s hõ. g⁹ multo magis: nec filius ꝺei ꝺesinit esse hõ. Ad hoc ꝺiuersi ꝺiuersa ꝺixerũt. Quicqꝺ ꝺistincte ꝺixerũt ꝙ xps in triduo fuit hõ vt mgr⁹ ⁊ Hugo ꝺe sco vic. sed
ꝺifferenti rõe. Dã mgr⁹ ꝺicit ꝙ fuit homo
ꝺa hũit illã eanꝺẽ nãm ipe ꝺe⁹ sibi vnitam
⁊ eo ꝺ mõ quo p̃us: ex qua vnione ꝺr hõ. ꝺicit etiã ꝙ alr est in puro hõie alr in xpo. ꝺa
in puro hõie ñ ẽ nisi vna vnio. s. aĩe ad carnez
sed in xpo sunt ꝺue vniones. Una vnio humanitatis ad ꝺiuinitatẽ. ⁊ hec facit eũ homiñẽ. Alia est aĩe ad carnẽ: ⁊ hec facit eum
viuere. Uñ cũ hec fuẽit soluta in triduo ꝺicũt eũ fuisse mortuũ. Sz quia aliq̃ nõ fuit soluta ꝺicũt ipz fuisse hõiez. Ad ℔ au tẽ ꝙ
ꝺr xps nusq̃ fuit hõ i illo triduo. ipi tridet
ꝙ in inferno fuit hõ ⁊ in sepulchzo. ꝺa in vtroq; habuit humanã nãm. Quicqꝺ tñ illoz
sunt qui ꝺicũt ꝙ in aliis ꝺuob⁹ locis fuit hõ
ita ꝙ in neutro. Hugo xo ꝺecꝺit silr ꝙ xps
in triduo fuit hõ. Uñ ꝺicit ꝙ recte xbum
postq̃ factũ est hõ: nũq̃ postea hõ esse ꝺesiit
ꝺa se nec in morte carnis ab assũpta hũanitate nũq̃ ꝺiuisit: tñ sua opio est ꝙ eẽ psonale hoĩs ꝺsistat penes aĩam ꝑncipalit. Unde
ꝺicit ꝙ spũs rõnalis ꝓprie ꝺr psona numero ꝺiscret⁹: ⁊ rõe ꝺiscernẽs. Uñ ꝺicit psonaz
esse. q. ꝙ se sonantẽ siue singularit ꝺiscernẽtẽ
inquantũ numero ꝺiscreta est ꝑ se. ĩquãtuz
rõne ꝺiscernit sonantẽ siue iꝺicantẽ per se
intelligim⁹. Scõm hanc ꝺistinctionẽ ꝓpẽ
ꝺicimus ꝙ spũs rõnalis psona est. Corp⁹ xo
vnitũ ipi spũi rõnali accipit ab eo vt sit psõ
Utrũq; xo vnitũ ipi psone xbi accipiũt ab
ipo uerbo esse psone. Cõcedit igit̃ Hugo ꝙ
hõ mortuus est homo. nec qñ homo viuere
ꝺesinit: ꝺesinit esse homo. ꝺa aĩa nõ moritur
nec niuere ꝺesinit. etiã qñ viuificare ꝺesinit
quãuis fortassis ꝺm sensũ loquẽꝺi nõ possit
ꝺici homo. ꝺa illud nomẽ ꝺe terra sumptuz
est. tñ ꝺm esse p̃icipale ipius hoĩs est ꝺicere
hominẽ esse etiã cũ sepatur spũs a corpore
Uñ arguit i hunc moꝺũ. Cũ homo ex corpe
⁊ aĩa ꝺsteꝺ: tñ ꝓpter unã ptẽ que ẽ corp⁹ ꝺr
homo corp⁹. Multo g⁹ magis ꝓpt̃ ptẽ aliã
que aĩa est ꝺz ꝺici aĩa. Si eniz ex pte totum

nãm ⁊ nomẽ trahere ꝺr ab illo ꝓcul ꝺubio
pte que ꝺignioz ⁊ melioz est. Recti⁹ ⁊ nãm
⁊ nomẽ trahere ꝺicẽt: quãuis hũana locu⁹
ab illa pte hõis potissimũ uocabula formanerit: q̃ primo in hõie sensus hũanus agnouit. Solũ enĩ corp⁹ in hõie vr̃. ⁊ io a corpore
hõis nomẽ sumit̃. Ex his g⁹ reliquit Hugo
ꝙ si homo ꝺicit persona hõ mortu⁹ est hõ
Si xo hõ ꝺicat aĩe ⁊ corpis vnionẽ. homo
mortu⁹ nõ est hõ. Uñ ꝺic̃ separata aĩa a carne
eaꝺẽ psona spũs rõnalis remanet: que lz fortassis ꝺm sensũ loquẽꝺi. hõ iã ꝺici nõ possit
qa id qꝺ iã ꝺe terra sũptũ erat: nã sibi vnitũ
nõ hẽat: nõ tñ minus psona est ⁊ eaꝺẽ psõa
que p̃us fuit. Scõm g⁹ ipm Hugo. est ꝺicere
xpm in triduo esse hõiez. Sz otra opĩom
Hugo. est opio alioz qui ꝺicũt. ꝙ aĩa ñ est
psona. Sustinẽtes g⁹ ipz ꝺistinguerem⁹ istã
xps in triduo est hõ. Quia ℔ ꝙ ꝺico homo
põt ꝺicere ꝺiunctũ ex aĩa ⁊ corpe. Et ℔ mõ
xps in triduo nõ fuit hõ. vel põt ꝺicere hoc
ꝙ ꝺico hõ psonã hãtez hũanã nãm: ℔ ẽ corpus ⁊ aĩam: ⁊ ꝺm ℔ xps in triduo fuit homo
Alii xo ꝺixerũt ꝺistincte ꝙ xps i triduo
nõ fuit hõ. ꝺicẽtes ꝙ ad ℔ ꝙ purus homo sit
homo. un ũ tm̃ exigit̃ s. vnio aĩe ad carnem
Sed ad hoc ꝙ xps sit hõ ꝺuo exigũt̃. s. vnio
humanitatis ad ꝺeũ. ⁊ vnio aĩe ad carnẽ. ꝺa
xo facilius est ꝺestruere q̃ ꝺstruere. Dicunt
ꝙ ꝺa vna illaz fuit soluta. s. vnio aĩe ad carnẽ tũc nõ fuit hõ. Ad ℔. n. ꝙ sit hõ alb⁹ ꝺuo
exigũt̃: ꝙ sit hõ: ⁊ ꝙ sit alb⁹. Sz ad ℔ ꝙ nõ sit
homo alb⁹: sufficit ꝙ alteraz nõ sit. Ad illõ
ergo qꝺ obiciẽ ꝑmo: ꝙ talis fuit illa susceptio ꝛc̃. Dicenꝺũ ꝙ illa susceptio fecit hoiez
ꝺa fuit aĩe ⁊ carnis vnitaz. Ex ℔ ꝙ fuit aĩe
⁊ carnis solũ nõ fecit hõiez. Sz ex ℔ ꝙ aĩe ⁊
carnis vnitaz. ꝺa g⁹ vnio aĩe ⁊ carnis ꝺsiit. iõ
inẽ ꝺuo ꝺesiit esse homo. Ad scõm vero
qꝺ obr̃. Tu es sacerꝺos in eternũ ꝛc̃. rñdent
ꝺicentes hoc esse ꝺcm̃. ꝺa sacerꝺotiũ xpi fuit
uz erat in eternũ: nec ei⁹ sacerꝺotio aliud
succeꝺit sicut. sacrꝺotio Aaron succeꝺit
sacerꝺotium xpi. Ad tertium respondẽt
ꝙ nõ sequit̃. fuit sba corporea rational'. ergo
homo. peedit. n. ab insufficienti. ꝺicũt enĩ ꝙ
quedã ꝓprietates sunt que tm̃ sumuntur ꝛz
aĩam vt aĩalitas. quedã tm̃ ꝺm corp⁹ vt corporeitas. quedã ex ꝺcursu aĩe ⁊ carnis vt humanitas. Ad ℔ g⁹ ꝙ sit homo oportuit ꝙ oẽs
tales ꝓprietates ibi sint que ꝺm carnẽ sunt
⁊ que ꝺm aĩaz sunt: ⁊ que sunt ex ꝺcursu illo
rũ ꝺirectoz: ⁊ io ñ sequit̃. Ad quartũ ꝺ. ꝙ ñ sequit̃ ẽ ypostasis hũane nãe. g⁹ homo
Nisi ꝺi ypostasis est ratione hũane nature
In xpo xo ypostasis seu psona ñ est ratione
hũane nãe: sed rõne nature ꝺiuine in xbo: ⁊
ideo ñ sequit̃ nisi solũ ꝙ est ypostasis habẽs
humanã nãm. i. corp⁹ ⁊ aĩam. Ad rationes
xo Hugo. ꝺe sacto vic. pz rñsio ex ꝓꝺictis
xbis. Alii ꝺo ꝺistinguũt ꝙ est ꝺsiderare
esse hoĩs ꝺm actũ ⁊ rẽ: ⁊ hz ℔ ꝺiffinit̃ homo
sba oposita ex corpe ⁊ aĩa rationali: ⁊ est ꝺsiderare esse hoĩs ꝺm habitũ ⁊ rõez. Et ꝺm ℔
ꝺiffinit̃ homo. est aĩal rõale. Primo⁹ ꝺixer̃t
ꝙ hec nõ est xa. Cesar est homo: vel homo
mortuus est hõ. Sc̃ꝺo⁹ ꝺicũt ꝙ xe sũt. Cesar est hõ: hõ mortu⁹ est hõ. ꝺa ꝑmo⁹ ponit̃
esse hõis ꝺm actũ Sc̃ꝺo xo mõ nõ affirmat̃
esse hõis ꝺm actũ. sed solũ ꝺm habitũ ⁊ rõez
qꝺ est esse abstractũ a tpe. ℔ g⁹ mõ volunt
ꝺcedere ꝙ xps in triduo est hõ. ꝑmo mõ nõ
Põt tñ ꝺici alr: ꝙ hõ ꝺr materialit̃ ⁊ formalit̃. materialit̃ loquẽꝺo xps in triduo est
hõ. ꝺa hẽt esse in aĩa ⁊ corpe: ex quibus ꝺstituit̃ homo. formalit̃ xo non ẽ homo ꝺa nõ
fuit ibi opositio ex corpe ⁊ aĩa. Uñ est formalis ꝺstitutio hõis. ꝺa g⁹ est ypostasis seu
psona habẽs aĩam ⁊ corp⁹. est ꝺicere ꝙ est
materialit̃ homo. ꝺa xo nõ est ypostasis seu
psona subsistens in corpe ⁊ aĩa vnitis nõ est
ꝺicere ꝙ sit formaliter homo.

Consequenter que

rit ꝺe descensu xpi ad inferos. Ad qꝺ obiciꝺ
tur sic. Aug⁹ ꝺicit ad Dardanũ. ſnõ facile alicubi in scripturis nomẽ inferni in bono iueniẽ. Itẽ Sap̃. z⁰. Nõ est agnit⁹ qui reuersus sit ab inferis. Itẽ Luce. io⁰. Maximũ chaos firmatũ ẽ inẽ nos ⁊ uos. g⁹ vr̃ ꝙ
xps nõ descenderit ad infernũ. Itẽ ꝺixit
latroni. Hodie mecũ eris in paꝺiso. sed ℔ ñ
ꝺixit ratione ꝺitaris sed ratione aĩe. Cuz g⁹
paꝺisus ⁊ infernus sint opposita loca. in triꝺuo nõ fuit aĩa xpi in inferno. Sz oĩ Actl.
z⁰. ꝺixit. Beat⁹ Petr⁹ xpm soluisse ꝺolores
inferni quib⁹ nõ poterat ꝺetineri. Item
Dam⁹. Descendit ad infernũ aĩa ꝺificata vt
ꝙadmodum his qui in terra sunt: ort⁹ est
sol iustitie: ita his que sub terra sunt ⁊ in tenebris ⁊ vmbra mortis sedent su pluceat
Quod ꝺcedendũ ẽ ⁊ videndũ ad obiecta
ꝙ infernus vno mõ ꝺr loc⁹: ⁊ est nomẽ loci
infimi ꝺeputati ãabus dãnatis. ⁊ ℔ modo

Universidad de Deusto
Biblioteca

vicebant sancti descendisse ad inferos vel i inferno aīa xp̄i. Alio⁹ dr act⁹ maxīe penalis vt magis sit nomē pene q̄ loci. ꝟ ꝑm hoc demones existentes in isto aere caligi noso vicīt esse in inferno rone pene. Unde Jero⁹ febricitans ꝟ si in lectis ponat eburneis:feruoꝛē tñ aut frig⁹ multi labouis negt euitare.ita demones ꝟ si in tēplis uel ydol colant aureis:seu quocūq; mō paerez uecti igne tñ sp ardent iehennali. Jsto g⁹ mō nō pōt aliquis reuerti ab inferis.nec xp̄s vicīt descendē ad infernū. Ad illud xo qđ cōsequēter obicit ō padiso:filr đ.q̄ vno mō padisus pōt vicē nomē loci.Alio⁹ nomē sūmi gaudii:ꝟ sūme delectationis. que est in deo:ꝟ hoc vltio⁹accipiēd ē qđ dixit dns latroni. Hodie mecū eris in padiso. Scđz qđ dicit Aug⁹ ad Dardanū.Si ꝑm ingt hoiem q̄ de⁹ xbo suscepit. puta⁹ dcm esse hodie mecū eris in padiso.nō ex his xbis estimand⁹ est in celo padisus.Nō.n.illa die futurus erat xp̄s hō in celo: ꝟ post quis audeat dicē dnm ibm ad penales inferni partes venisse nec fuisse apud eos qui in sinu Abrae requiescūt vbi fuit ipe:intelligend⁹ ē padisus quē latronis aīe polliceri dignat⁹ est:q̄ si ita est gñale nomē padisi est vbi felicit viuit ꝟ p̄ vbicūq; padisus sit quisq; bonoꝛ: ibi est cū illo qui vbiq; est. Item q̄rit vtꝛ xp̄s descendit ad infernū inferi⁹: ꝟ cū limb⁹ vicat vbi erant aīe scoꝛ liberandoꝛ.ꝟ hic erat infernus supioꝛ.Infern⁹ xo inferioꝛ erat loc⁹ supplicioꝛ:vbi erāt aīe nō liberandoꝛ: sed ꝑpetuo dānatoꝛ de quo inferno dr.In isto no nulla est redēptio ꝛc. Si g⁹ nō descendit ad infernum nisi ꝓpter aīas liberandas.g⁹ nō descendit ad infernū inferi⁹. Con̄ psal Eruisti aiam meā ex inferno inferioꝛi. Item Zach .9°.Tu xo in sanguine testi eduxisti vinctos de lacu ꝛc.glo.ḋa eos qui tenebant vinctī in inferni carcerib⁹:vbi eos nulla refrigeratio erat mīa:quā ille viues q̄rebat. tua liberasti mīa.sed ostans est q̄ ille viues erat i inferno inferioꝛi.Relinq̄t igit q̄ xp̄s descēdit ad infernū inferi⁹. R⁹ inferi⁹ vel inferioꝛ dr triplr:rone meriti:rōe pene:rōe loci.Rōe meriti vt existentes in peō mortali vicunt esse i inferno ꝟ vicūt erui q̄n illūiati ad penitentiā ouertūt ad dolendū de suis peccatis. Rōe pene dr infernus inferioꝛ pena eterne dānationis de qua nō est liberatio. Rōe xo loci dr infern⁹ inferioꝛ in respeū ad locum nostre habitationis:vt ꝓpter miserias quas hic sustinem⁹ dr infern⁹. Un Aug⁹ in q̄dā sup Gen. est infern⁹ inferioꝛ isto inferno in q̄ sumus in hac carne:ꝟ in hac mortalitate.corpus.n.mortuū est ꝓpter peccatū. g⁹ ꝟ b̄ st mortui:vt nō mireris q̄ infern⁹ dr ḋa mortuis habūdat.Scđz g⁹ Aug⁹,ꝓpter duo inferna.quoꝝ alterꝝ est supius: alterꝝ inferius missus est dei filius vndiq; liberans.ad hoc nascendo ad illud moriēdo.Et ꝑm hoc patet responsio ad obiecta.

Cōsequenter queritur de ḋete xp̄i in sepulcro. Ad qđ sic. Qđ totū dr relatiue ad ptem.Si g⁹ totū fuit in sepulcro.g⁹ quelz ps eius:qđ falsū est.Relinq̄tur g⁹ q̄ nō fuit tot⁹ in sepulchro:neq; vbiq;

Jtē sicut dic̄ Aug⁹ ꝟ ꝑbat Hugo de sā cto vic.Deitas ps nō fuit:vt ex ipa totū fieret mai⁹ ipa.nec in ipa ps fuit.vt in ipa aliquid esset min⁹ ipa.g⁹ ab ipa deitate in xp̄o remouet ois rō toti⁹ ꝟ pti.g⁹ ꝟ ab ipa hūanitate.Nō.n.pars dr nisi respcū opartis.Ergo hūanitas nō est pars in xp̄o cū diuinitate.nō g⁹ pōt dici totū in xp̄o.cū oē totū dicatur respcū partis.nihil est g⁹ dicere tot⁹ vbiq; ē seu totū. Jtē obr q̄ corp⁹ xp̄i pōt esse in plurib⁹ locis.ḋa est in diuersis altarib⁹:sed q̄ rōe. aptū est esse in vnob⁹:ita in trib⁹ ꝟ quatuor:ꝟ sic deinceps.g⁹ ꝟ si corp⁹ xp̄i poterit esse vbiq;,multo fortioꝛi rōne ꝟ aīa. g⁹ si totū referat ad humanā nām.totū pōt ee vbiq;. Jtē distinguit Hugo q̄ aliud est aliq̄ sil⁹ p vnionē ad vnitatē oponi.aliud aliq̄ per vnitatē vnioni apponi.qn̄.n.aliqua p vnionē ad vnitatē oponit nomē toti⁹ ptes coīcare nō pnt.vbi gr̄a paries tectū ꝟ fundamētū hec tria quedā sūt:ꝟ nullū horꝝ p se domus ē.qn̄ xo aliqua alicui unitatē suā ex se hnti p vnionē apponit in pticipatione illi⁹ trās eūt cui apponūt:ꝟ nomē illi⁹ piter cum illo pticipare incipiant.sicut p vnionē vnitarem illi⁹ pticipare inceperūt ꝟ ponit exēplū.corpus rōnali spūi vnitū.nō dat illi vt sit psona.sed ḋiunctū accipit ab illo vt sit vna ps̄ō cū illo sic humanitas iūcto xbo nō quidem dedit illi vt esset psona:sed vnita illi accepit psonā cū illo.Ex hoc g⁹ arguit.Si humanitas accepit ex vnione vnitatē psone.g⁹ cum vnitas psone sit vbiq;:accipiet esse vbiq;.g⁹ erit dicere:q̄ tota humana nā est vbiq;.

Jtē dubitat de hoc qđ dicit mgr̄ ꝟ li⁹ in sentl.2o.dis.q̄ nō maioꝛ erat ps̄ona.vbi al terꝝ tm̄ vnitū habebat q̄ vbi erat neutꝝ hns vnitū.Ex quo dr ꝟplicāe:q̄ alicubi erat neutꝝ hns. Con̄.Postq̄ nām humanā assūpsit:nūq̄ deposuit.g⁹ nūq̄ fuit neutꝝ hns

R⁹ totū vno⁹ dr idem qđ pfectū.ꝟ hoc mō totū nō dr ad ptem.Alio⁹ totū dicit ex ptibus ostitutū.Primo⁹ dr tot⁹ fuisse xp̄s in triduo ꝟ in inferno ꝟ in sepulcro: ꝟ non totū.ḋa tot⁹ ptinet ad ps̄ona:que quidē perfecte erat:vbiq; ꝟ plene.Totū xo ptinet ad nām:que quidē ꝑm hūanā nām:nec erat vbi q̄:nec etiā erat pfecte in sepulchro: nec pfcē in inferno:sed ꝑm ptē. ꝟ p hoc patz rnsio ad ꝑmū. Ad ꝑm đ.q̄ intētio pt⁹ remouet ab hūanitate p opationē ip̄i⁹ ad diuinitatē Cū.n.cū deitate venit in opositoꝛ ip̄i⁹ ps̄one xp̄i.nō tn̄ ab ea remouet intentio tot⁹ ꝟ pt⁹ ꝑm qđ accipit ꝑm se. Un Hugo de scō vic.In humanitate sola fuerunt ptes ꝟ totū in pt⁹.Cōstat.n. hō ut quoddā totū ex ptibus.s.aīa ꝟ carne. ꝓpterea igit xbū totū hoiem assūpsit.qa totū qđ erat hois assumpsit.s.corp⁹ ꝟ aīam: nō aūt tot⁹ hō in sepulcro iacuit sed ps hois. Ad tertiū đ.q̄ ist̄ sbam creatā separā: ꝟ sbam diuinā.media ē dignitate ꝟ excellētia nāe. nā vnita diuine sbe.O ts aūt sba creata est circūscripta. ꝟ in vno solo loco.Substātia xo dina: ḋa incircūscripta vbiq; est.sba xo vnita dine xtate vnionis excellit oēm aliā: ꝟ hz esse in plurib⁹ locis.sed ḋa in min⁹ q̄ diuina.Jō nō est possibile v t sit vbiq;. Nō g⁹ sequit pōt esse i tō ꝟ in illo.g⁹ in quolz:ḋa nō est ofilis rō ad ee vbiq;. Preterea solū determinat ei ee i pluribus rōe sacramēti:q̄uis fm spēm difficillimū sit diffinere an natum sit esse in uno loco tm̄ uel in plurib⁹. Ad aliud đ.q̄ cum dr q̄ hūanitas accipit vnitatē ps̄one.intelligendū est ḋa hūanitas nō hz aliā ps̄onalitatē:nisi que est ps̄one dine:n tn̄ ipa hūanitas est ipa ps̄ona.Et i ō nō sequit q̄ ab ea accipiat esse vbiq;. Ad vltimū đ. q̄ nō itēdit mgr̄ negare vnionē hūane nāe cū diuina absolute:sed respcū loci. q̄uis.n. de⁹ sit sēp nō tn̄ ꝟ semp hic.cū angelo.lz sit sp cū angelo:qm̄ angel⁹ nō est hic.filr xp̄s sp ē:hns humanā nām.sed nō sp est hns nām.in hoc loco i quo nō est nā hūana:ꝟ hec est intentio mgr̄i. Ultio ad plenioꝛē intelligentiā q̄ritur.quō descendere dicat de xp̄o. cū dic ist descendisse ad inferos uel descendisse de ce lo.Et ꝑmo querit an descendē oueniat xp̄o ꝑm diuinā nām ad qđ sic.Ascendere ꝟ dicēdere sunt actiones circūscripte sbe.Xp̄s ꝑm diuinā nām est incircūscripta sba. g⁹ nō conuenit ei ascendē ꝟ descendere de celo rōne diuine sbe.g⁹ rone hūane nāe .g⁹ xe ꝟ ꝓpe filius hois descēdit de celo rōe ꝺditiōis humane nāe. Jtē filī⁹ dei ꝑm diuinā naturā est vbiq;.g⁹ nō mutat locū. g⁹ nō descēdit

Jtē obr de hoc qđ dr Jo.3°.Nemo ascēdit i celū:nisi qui de celo descēdit filī⁹ hois Sed solus xp̄s descēdit.g⁹ solus xp̄s ascendit i celū.g⁹ nos nō ascēdemus. R⁹ dm q̄ cū descensus i xp̄o itelligit ꝑm diuinam nāz i opatōe ad humanā q̄admoꝺ itelligit missio ꝑm qđ dicit Aug⁹ i li.de tri.vic euā geliste Jo.i.In mūdo erat ꝟ mūdus p ipm fact⁹ est ꝛc.Deide subiūgit i ꝓpria venit ꝛc. illuc aūt missus est quo uenit.illuc g⁹ miss⁹ est ubi erat. Missus aūt dr i q̄tum apparuit foris i creatura corporali qui ist⁹ i nā spūali oculis mortaliū sp occult⁹ est descēsus.Jg ē nō aliud itelligit nisi apparitio sublimitatis xbi i humilitate humanitatis assūpte. Ea xo que obiciūt ꝑmo nō ꝓceduꝫ i hac via quia accipiūt ascensuz ul descēsuz: ꝑm q̄ ist̄ ꝓprietates creature. Et p hoc patz rnsio ad duo ꝑma. Ad ultimuz xo đ. q̄ plō xp̄i aliqn accipit cuz pciōe p solo capite. quēadmoꝺ dr Jo.2°. Qui desursuz uēit super oēs est.Aliqn xo p toto corpe ecclesie seu p capite iq̄tum sunt ei membra unita. uidelicet oēs fideles existētes i caritate. Et hoc mō accipit i Jo.3°.Nemo ascēdit i celum ꝛc.Un Aug⁹ i li° de bap° puuloꝛ. Jn unitate eius oēs imutādi leuādiq; occurrunt:ut ille ḋ descēdit:sit ille qui ascēdit:nō aliud se deputās q̄ corp⁹ nostz.ut de ipo ꝟ ecclesia xius dicat erūt duo i carne una.Nō g⁹ sequit solus xp̄s ascēdit.Nō g⁹ nos ascendem⁹: quia sic dicit glo.sup Jo.3°.Nemo ascēdit ꝛc.nisi ascēdunt i celuz;nisi sint membra coherētia illi qui est una ps̄ona hō ꝟ dei filius. Sic g⁹ terminat hec ps ad laudē ꝟ gloriā ihu xp̄i.

P Ost inquisitioz passiōis ꝟ mortis dnice. Inquirēd est de resurrectiōe ꝟ demōstratiōe resurrectiōis. Circa resurrectiōz xo q̄renduz erit ꝑmo de ueritate resurrectiōis. Secđo de qualitate ꝟ effectu resurrectiōis. Tertio de tempore resurrectionis.

De resurrect.

Universidad de Deusto
Biblioteca

c Irca ueritatem q̄rūt duo.an sit.quid sit.q̄ patebunt in ingltōe habita:c̄ ve necessitate resurrectionis. Ex quo relinquit ȧa est. De nō resurrectionis.ex quo relinq̄t quid est.

Ad primum igit̄ arguitur ī hūc modum.i. Cor.15°.Si xp̄s nō resurrexit inanis ē fides nostra ꝛc̄.Ex hoc vr̄ necessariū q̄ xp̄s resurrexit.Quia ncc̄e est fidē nr̄am esse veram.

Itē Luc.vlti°.Quid ꝺbati estis.ibi glo.si nō est x̄tas resurrectionis:pdit? ē fructus passionis.g°rr° necessaria est ad nostrā redēptōz. Itē Ro.5°.Nos saluati sum? ab ira p ip̄m.Sz saluatio ab ira est termin? a quo.s. a pena.Saluari in vita est ti?ad quē.s.ad vitā Unī glo.ibidē:vt iuste viuamus:ȧa alit̄ viuē nō poteramus.Si g° p aīam solū descēdēte ad inferos:xp̄s mortuus saluauit nos ab ira.g° ad saluandū in vita exigit̄ q̄ sit viu? g° exigit̄ rr° ei?.g° necessaria est. Ad oppositū Jo.5°.Audient qui in monumēt̄is ꝛc̄ Aug? per x̄bū dei fit resurrectō aīaꝝ. per x̄bū carnē fcm̄ fit rr° corpoꝝ. Juxta hoc arguit̄ Ad plenā restitutōz nō exigit̄ nisi rr° aīe ꝛ corpis.Sz p incarnatōz fit rr°:ꝛ restō h?:ȧa x̄bū caro fcm̄ est Jo.1.Ergo ad plenā restōz nō est necessaria rr° xp̄i. Itē ad idē Plena restō fit ī remissione culpe ꝛ pene.Si g°p passionē fit plena remissio pene ꝛ clpe. g° ꝛ plena restō.Quia iust? vñs redder vnicui q̄ qđ meruit.Sz sci merucrūt gloriā soluta pena originali.g° plē per passionem est restō.Q̄ p passionē fieret restō p̄z p illd.1.Pe 2° Peccata nr̄a tulit in corpe suo sr̄ lignuꝝ Et Ysa.53°.Cui? liuore sanati sum?.Et p illd̄ coll.2.Delēs cyrographū decreti.i.diuinam īniam ꝛc̄. Itē in passiōe dr̄ ꝺsūmatū est. Jo.19°.Ergo sufficienter erat satisfactū p culpa Ade.Sed si Ada nō peccasset nō differet ad gloriā.ergo ꝛ tā cito post passionē hō poterat nō differri.g° ꝛc̄. Itē passio amouit rumpheā.g°ꝛ obstaculū videndi deū. g° nec ad gloriā aīaꝝ ncc̄ia est rr°. R̄°dd.q̄ ncc̄ia ē rr° xp̄i ꝛ viatorib?ꝛ beatis:lz alio ꝛ alio mō Uiatorib? est necessaria triplici rōe.ꝛ beatis̄ duplici rōe.Uiatorib? p̄mo pp iustificatōz nr̄aꝝ.Unī Ro.4°.Resurrexit ppt̄ iustificatōz nostrā.Scdo ppter gratiā īperrandā.seu p pter reconciliatōz.Unī Hebr.x°. Ut apparet vltui dei p nobis.s.in corpe ꝛ aīa vt ꝺcet p̄to nobis.Unī dicūt q̄ cā meritoria ē quodā mō:vt dr̄ pater nobis mīserit. Tertia rō est ex pte suscipientis gratiā.s.,ppter dispositōz ampliorē ad suscipiendū graz.vnde tota humana nā ordinat̄ ad x̄p̄m: ꝛ est irreuerentia etiā scis angelis post q̄ assūpta est.vñ potest ipa suscipere maiorē gratiā q̄ ante poss?.vñ in assumptione accepit h? dispositōz. In passione recepit maiorē dispositionē ꝛ in resurrectiōe ampliorē.Unī gnalis dispō āplior in nā humana ad gratiā est ex nā eiusd̄ speciei que resurrexit.in xp̄o. ga magis ex hoc ē accepta deo. Preterea dispō psonalis est in credente:p̄m q̄ dicit Apl's Ro.4°. Q̄ resurrexit ppter iustificatōz nostrā:mortu? est ppter delicta nostra:qđ dr̄ ppt̄ fidē ꝛ amorē. Intelligendū est g° q̄ rr° iustificat.silr ꝛ passio:ꝛ passio iustificat in adultis solū p fidez ꝛ amorē.i.vt credita ꝛ dilecta. Hoc.n.exigit̄ ad hoc vt effect? iustificationis hēat̄.Unde sufficiens est cā iustificationis passio. ꝛ non efficiens nisi credat̄ de? passus.ad qđ maxie rr° opat̄.vel glo.intelligit̄ si nō est x̄tas resurrectiōis.q.d.frustrabit̄:ȧa nō crederetur Et sup psal.Que utilitas ī sangīe meo. Glo. Si statī nō resurgo corruptiōz fuerit corp? meū.Nemini annūciabo:nullū lucrabor:ꝛ ita pibit ofessio.s. testimoniū veritatis. Et ideo Act.2.Quē deus suscitauit solutis doloribꝰ zc̄.Glo.assertio resurrectōis h? sic ncc̄ia est rr° viatoribꝰ. Itē beatis necessaria est resurrectio xp̄i vupl'r ad maiorē gloriā spirituū.ꝛ hoc est cōe aīabus ꝛ angelis ȧa glorificata hūanitate xp̄i:est vuplex delectatio in xp̄o.Una in ꝺtemplatōe diuinitat̄. Alia in ꝺtemplatōe hūanitatis.in qua etiā angeli desiderant p̄spicere.i.pe.i.ꝛ hoc ve presēti itez ad resurrectionē corpoꝝ.sua.n.rr° erit cā future resurrectionis:ꝛ hoc in futuro.vñ in psal.Ad uespum demorabit̄ flet?ꝛ ad matutinū letitia.Glo.dñs resurrexit mane. idē nobis p̄mittens p suā resurrectionē.que est efficiens cāe resurrectionis nr̄e ꝛ aīe ꝛ corpis. Ad illud qđ obicit̄ p x̄bū carnem fcm̄ fit rr° corpoꝝ dd.qđ vez est.ꝛ hec non est p̄ria dispō. imo exigit̄ alie.s. p x̄bum passū in carne ꝛ resurgens:ꝛ veniens ad iudiciū iste sunt dispositiones p̄xīe nostre resurrectiōis. Ad aliud qđ obr̄ q̄ plena est remissio culpe ꝛ pene p passionē dd.q̄ plena est q̄tū ad sufficientiā.nō tn̄ q̄tū ad efficientiā.vñ p passionē nō credet̄ de?: vt dictū est ꝛ p resurrectionē credit̄ deus.vnde assertio resurrectionis testimoniū est veritatis. dicit gl.sr̄ illd̄ psal.Que utilitas ī sāguie meo zc̄.

Ad aliud qđ obr̄: q̄ ꝺsūmatū est.dd. q̄ hz satisfactū esset p culpa Ade.ꝛ quo ad hoc ꝺsūmatū.tn̄ regrebat̄ vltr? aptio ianue p efficiētiā que debuit fieri p assensū xp̄i ī celū.Unī in morte xp̄i nō fuit oīno ꝺsūmatio eoꝝ que requirebant̄ ad plenā iustoꝝ beatificationē:ȧa ordinatū fuit. sine vñi ꝓuidentia dispositū vt in carne gloriosa introducēt aīas in celū.ꝛ hoc exigit̄ ad habendā tantā gloriā quātā debebāt habere.

Consequenter querit̄ de mō resurrectionis.s. an sit idē mod? redeundi in xp̄o:ꝛ in nobis.Ad qđ dic. Illa resurrectio est a morte ꝛ ab īcineratōe.que rit̄ an hoc mō sit in xp̄o:ul' possibile sit sic fieri. Ad qđ Dam? 4°.li.Refrectio vñi est corpis fcī incorrupti ꝛ aīe vnio.g° in refrectione xp̄i corp? trāsiit de corruptione ad incorruptōz.g° corp? ei? fuit corruptū corpus p̄m qđ dicit Apl's de corpore nr̄o.i.Cor.15° Oportuit corruptibile h̄ induere incorruptionē zc̄. Itē Greg?.Mortē nostrā morīendo destruxit.ꝛ xp̄s nō solū debuit destruē mōtem.i.dissolutionē aīe ꝛ corpis.ꝛ mortē que attendit in corruptione.i.in īcineratione. Itē mortalitas respicit dissolutionē aīe ꝛ corpis.Incineratio dissolutionē corpis p̄z sētentiā vñi.Gen.3°.Terra es zc̄.Sed passio xp̄i solut debitū mortis.g° ꝛ debitū incinerationis solucre debuit īcineratione sua.ergo debuit incinerari. Itē ph̄.2°.Humiliauit se vsq̄ ad mortē.quare g°ñ vsq̄ ad īcinerationē. Itē in corpe nr̄o est vitiū originis. ȧa vitiū est cū origine. Itē vitiū ē in vnione corpis ꝛ aīe.ꝛ ppter vitiū in ꝺiunctiōe corpis ꝛ aīe: inest nobis vitiū mortalitatis i.separationis corpis ꝛ aīe.g° ꝛ ppter vitiū originis:inerit nobis īcineratio.Si g° xp̄us accepit penā que ꝺsequit̄ ad vitiū vnionis ergo xp̄s silr debuit accipe illā penā que est ppter vitiū origīs.s.īcinerationē. Item sicut dicitur Leui .7°.decimat? est Abrahaꝝ nō tn̄ xp̄s: ȧa solum descendit p̄m corpulentā sc̄am.nō tn̄ p̄m inuisibilē rōz.s.ꝺcupiscētiā origīs.sicut leui. Jnd̄ hoc dr̄ q̄ xp̄s eo q̄ descendit p̄m corpulentā sc̄am:accepit mortalitatē.ꝛ ȧa nō descendit p̄m semialē rōem iō nō accepit īcineratōez sicut alii hōies si h̄ ponat̄. Cōn. Corp? descendens ab Adam p̄m est ꝺtrarietati:ȧa est ex cōtrariis:que appetūt ire in regiones diuersas:ꝛ ad tale corp? sequit̄ īcineratio.ergo p̄m q̄ ab Adā descēdit p̄m corpulentam sc̄am.corp? ei? est incinerabile. Itē ꝺtrouersia est int̄ aīam ꝛ spm̄ Gal.5,Caro ꝺcupiscit zc̄.sed ista rebellio que ꝺsequit̄ ad inuisibilē ꝺcupiscentiā ꝛ in spū bene ordinato facit ꝺcupiscere mortem Unī Ro.7.Quis me liberabit zc̄.Ergo mortalitas sequtur ad inuisibilē rōem.g° p̄m h̄ nec x̄p̄s hāc debuit suscipere penā. Itē Act. 2°Letatū est cor.Glo.in h̄ creuit letitia.q̄ resurrectōz suā ī exēplū nobis dabat.g°rr° ei? est in exēplū.ergo cū nr̄a sit ab īcineratione ꝛ morte:ꝛ sua dz esse. Ad oppositū psal. Nō dabis scm̄ tuū videre corruptionē.Glo corp? meū sanctificatū p qđ alia sanctificātur nō patiens corrūpi. Itē si ētus aliqua creata vnita corpi nō patit̄ ip̄z corrūpi.s. ipa aīa vū vnit̄ corpi.g° multo forti? x̄tus viuina vnita corpi:nō pateret̄ ip̄m corrūpi.

R° ad viam resurrectōis sue:nr̄e vidēdū est:qđ dicit Dam?.q̄ quedā refrectiōis diffinitō est cōissima:que ē talis.Refrectio est corpis ꝛ aīe icreata copulatio. ꝛ rō hec ꝺuenit suscitationi: sic in Lazaro suscitato ad vitā mortalē. Itē quedā dr̄ ꝓpria. tal refrectio est ei? qđ cecidit ꝛ dissolutū est aīalis sc̄da resurrectio:ꝛ appellat casū mortē que ꝺsequit̄ ad peccatū:nec stare p̄t cuz nā recta.hoc mō oēs resurgem?: dissolutōz dicit icinerationē.sc̄da ibi apponit̄ ad viam suscitatoꝝ p miracula.illa.n.dr̄ p̄ma.ȧa ē surrectio ad corp? corruptibile.ꝛ iteꝝ casurum ꝛ moriturꝝ. Itē p̄m Dam?. Quedā dicit̄ appropriata.talis refrectio ē eius qđ cecidit sc̄da refrectio:ꝛ hoc p̄t ꝺuenire btē virgi p̄m qđ pie credit̄ a quibusdā q̄ iam surrexerit:nec ponit̄ ibi dissolutū,ȧa nihil de corpe ei? inuenit̄.Unī nō credit̄ icineratū.ꝛ ponit̄ casus qui refert̄ ad mortē. Alia est ꝓpria vñi.talis resurrectio est corpis facti incorrupti.i.īpassibilis iterata vnio.nec ponitur ibi casus:ȧa mors x̄p̄i nō fuit casus oppositus nāe recte. Ad hoc g° q̄ obr̄ q̄ p̄? fuit corruptū dd.p̄m psal.Nō dabis scm̄ tuū videre corruptōz.Glo.vno mō dr̄ corruptio passionis uel passibilitatis hoc ꝺuenit corpi x̄p̄i. Alia putrefactionis hoc nō ꝺuenit ei. Unī glo.corpus meū a te sanctificatū videt corruptionē.i.putrefactōz:alibi dr̄ pati corruptōz

Universidad de Deusto
Biblioteca

idest vulnerationē:ibi que vtilitas ī sangui ne meo dū descī.in cor. Ad aliud qđ obicit Qui mortē nr̄am ꝛc.đ.ꝙ nō ouenit xp̄o ꝙ p incinerationē suā vestiuerit nr̄a.I am corp⁹ ei⁹ erat vnitū deitati ⁊ aīe. Mors ār est sepatio corpis ⁊ aīe.ga g° xp̄s assumpsit corp⁹ in q̄ debebat fieri redēptio.iō assūpsit mortalitatē.sed ita nō est de cinerationē. ḡa vnio erat cū corpe ⁊ aīa sepabilē. iō secuta est mors vel mortalitas. Bz vnio carnis indissolubilis erat cū deitate regēte corp⁹: ne iret in dissolutionē. Un̄ Psal. Assimilabor descēdētib⁹ ī lacū.Glo.si siluēris.i.cessabis a otinētia:assimilabor descēdētib⁹ ī lacū. Ex eo.n.ꝙ mihi sp uerbū vnit:nō sū talis q̄les ceteri hoies qui nascūt in p̄fūda miseria.ꝛ bum est hōis xp̄i ad deitatē. miseria magna est mortalitas.ꝛ p̄funda incineratio ⁊ corruptio. Ad aliud qđ obr̄ ꝙ mors est soluto mortis.g° icinerato incinerationis đ.ꝙ nō sequit:imo sufficit mors ad solutionē mortis ⁊ incinerationis.Un̄ Job.i.Utinā appreberet peccā mea ꝛc.⁊ appellat peccata sua:peccata hūani generis p quib⁹ satisfec:⁊ si ista pēdent pponderat passio xp̄i ad sufficientiā p mille mūdis.Un̄ ḡa xp̄s viuit vita dei.⁊ caō ē xp̄i vita⁊ dī.sicut dic Ansel.Jō mors ei⁹ pponderat. Ad aliud qđ obr̄. ꝙ humiliaut se ad mortē.g° debuit se būiliare ad incinerationē.đ.ꝙ nō debuit: ḡa sic būiliare⁊ usq; ad p̄fundā miseriā. qđ nō decuit ipm Un nec in ipa passione accepit illā p̄funda miseriā:que est in ꝓturbatione rōnis:q̄ est vltimus effect⁹ passionis ex pte aīe.Un̄ nō ab sorta est sua rō mortis doloze: lz fuerit sepatio corpis ⁊ aīe eodē mō đ.ꝙ nō decuit ꝙ descenderet vsq; ad vltimū effcm p⁹ mortē s.incinerationē ex pte corpis. Ad aliud qđ obr̄:ꝙ accepit mortē que ꝛsequit ad vitiū ꝛiūctionis.s.corpis ⁊ aīe.g° zc̄.đ.ꝛ Aug. ꝙ debuit accipe qđ ouueniret ad nostrā redēptionē:⁊ suā nō dedeceret dignitatē. Incineratio aūt suā dedeceꝛ dignitatē. ḡa sc̄d vitiū originis qđ nō accepit xp̄s.Un̄.i.Cor.ıś°. p̄imus hō de terra terren⁹.sc̄s đ celo celestis.Un̄ glo.dicit ꝙ fuit a p̄ncipio celesti.Un̄ sic victū est:sicut nō habuēit vltimū effectū passionis ex pte aīe sicut pz.cū dicit Centurio ꝺe filio dei erat iste. Un̄ aīa non monebat organū corpis:nec ipediebat vis motiua sicut in nobis:ita nec ex pte corpis incineratio. Ad illud qđ obr̄ ꝙ ad esse de

Ad̄ ꝼm corpulentā sb̄am sequit incineratio đ.ꝙ nō ē.sed incineratio sc̄d vitiū originis.vñ ſ. Ad̄ nō peccasset:nec filii ei⁹ nō haberent vitiū originis:nec expoliaremur:sed supestiremur ꝼm illud.i.Cor.v. Ad illud quod obr̄:ꝙ mortalitas sequit ad inuisibilē rōem ꝓpter qđ nec xp̄s debuit hāc suscipere đ. ꝙ nō sequit qui.n.uenit in carnē vt hoiem redimēt:debuit accipe que ouenirent ad hominis redemptionē.Un̄ licz nō debuerit ad mortē obligari ut ad sequelā īuisibilis rōis ouenientis tñ fuit vt illā dispensatiue accipere ingtuz ouenebat nr̄e redēptioni. Ad aliud qđ obr̄:ꝙ r̄r° xp̄i est nobis exemplar Dicēđ ꝙ silr est nostre exēplar:q̄tū ad ēminū ad quē.s.ad imortalitatē: ꝼ nō silr q̄tum ad terminū a quo.s.ab īcineratione est exemplar nostre imortalitatis ⁊ īcorruptionis: nō corrupti onis seu incinerationis.

Consequenter que rit̄ de cālitate ⁊ effectu rebrectionis.

Et p̄mo queri in quo gr̄ie cāe vicēda sit cālitas resurrectionis. Sc̄do an cā iustificationis aīaz ⁊ qualis. 3° an sit cā rebrectōis corpoz. 4° de mō causandi:vtz cā remota ab effectu uel diūcta:⁊ vtz necessaria uel otingens. 5° de otia cālitatis ꝙ passionez ⁊ resurrectionem.

Ad primum scilicz in q̄ gr̄ie sit.Quer̄ p̄mo an in gr̄ie cāe meritorie uel efficiētis uel materialis.Et obr̄ sic ad p̄mū.Mereri nō ouenit xp̄o ꝼm ꝙ ve⁹:ꝼ ꝼm ꝙ hō.Si g° mereri non est p⁹ mortē.g° nec r̄r° est cā meritoria cum sit p⁹ mortē. Itē stat⁹ merendi ptinet ad statū viatoris ⁊ seruiētis c⁹ stat⁹ termin⁹ ē beatitudo.Si g° xp̄s resurgens nō est in statu merendi:ḡa est ad finē seu ad terminum g° zc̄. Itē ps.z.Propt̄ qđ ve⁹ exaltauit il lū zc̄.hoc ptinet ad p̄miū nō ad meritū.Sed resurrectio ptinet ad exaltationē. ergo si exaltatio ordinat̄ ad p̄miū nō ad meritū ⁊ rebrectio:g° resurrectio nō ptinet ad meritum

Itē caritas est radix meriti:⁊ ꝼm q̄titatē caritatis est q̄titas meriti.Si g° tāta caritas fuit in xp̄o ab istanti ꝺceptionis q̄ta p⁹. g° tm̄ meruit ab illo in statu q̄tū p⁹. g° zc̄.

Conr̄.Nō est icōuenies ponere in angel statū merendi ⁊ btitudinis.silr nec ī xp̄o an mortē.g° in xp̄o p⁹ mortē.silr nō erit icōueniens ponere meritū ⁊ beatitudinē. Itez xp̄s anticipauit tps merendi: ḡa ab instanti sue ꝺceptionis meruit:qđ nō fuit ꝼm legem cōem.3° silr nō erit icōueniēs ponē meritū in xp̄o post mortem.

Consequenter que rit̄ vtz sit r̄r° ei⁹ cā efficiens.Ad qđ dic.ꝙ resurrectio xp̄i iustificet pz p glo.Ro.4°.Uēq; iustificant mors ⁊ r̄r°.sup illud. Rebrexit ꝓpter iustificatoz nostrā.sed iustificatio est iustū facere. Itē gl.ibidē:vt iuste viuam⁹ ꝙ alr̄ nō poteramus.g° est cā efficiēs. Itē i.Cor.ıś°.Si xp̄s p̄dicat glo.qui ē cā efficiēs nostre rebrectionis. Itē psal. Ad uespum demorabit̄ zc̄.Glo.r̄r° xp̄i cā est nostre resurrectionis aīe in p̄ti: ⁊ corpis in futuro.

Conī.Sibil ignobili⁹ in nā pōt agere i.nobilius.Bz oē corp⁹ ignobilius est:q̄tūcunq; sit nobile aīa.g° quelz passio corpis ignobilioz ē qualz passioe aīe.g° r̄r° xp̄i nō pōt esse cā iustificationis aīe efficiens. Itē ꝙ nō sit cā rebrectionis vr̄ sic. Mai⁹ est esse pfm q̄ fm̄.Sed nulla creatura pōt esse creatio corpoz.ergo nec reparatio.

Postea queritur an sit in gr̄ie cāe materialis.Ad qđ sic.Rebrectio nō bz effectū nisi in q̄tū credita.Bz nō vr̄ cā nisi respcū effect⁹.sed ꝼm qđ cređ est mā fidei.g° est cā material. Conē. Si dicatur ꝙ sit solū cā in gr̄ie cāe materialis. g° nō est cā resurrectionis maloz.ga fides nō est in ipis malis:⁊ alt̄ nō efficit resurrectionē.g° nō est cā materialis resurrectionis eoz.

Q; aūt nō sit ita pz p glo. sup psal. Dabit uoci sue uo.x̄.gl.efficaciā suscitādi oēs mōtuos. R⁹ đ.ꝙ r̄r° est in gr̄ie cāe meritorie sed nō ꝓprie.⁊ in gr̄ie cāe efficient ꝓpe ⁊ in gr̄ie cāe mālis in q̄tū credita.In genere cāe finalis in q̄tū amata:⁊ in gr̄ie cāe formalis uel exēplaris in q̄tū ꝺsiderata. In gr̄ie g° cāe meritorie est ꝺpositū.Nā meritū nō est in beatitudine ꝺpleta cū sit ꝺfuitiū:nec est instātia in angelis.sed est in gr̄ie cāe p modū interpellationis.Un̄ Ro.8°.Interpellat p nobis:⁊ de scīs ozamus adiuuent nos eoz merita. Q; obr̄ ꝙ non esset icōueniens in xp̄o meritū post mortē đ. ꝙ falsum est imo ouueniens esset ꝓprie sumēdo meritum ḡa hoc esset ponere viatorē quodāmō.Un đ Jo.zi°.Stetit in littore zc̄.Glo.dr̄ de scīs in littore erūt cū in fine cū xp̄o resurrexerint

Esset g° hoc icōueniēs:ḡa hoc esz ponere ipm nō in statu quiescentis qđ sigtur plitr⁹

Ad aliud qđ obr̄ ꝙ anticipauit tempus merendi zc̄ đ.ꝙ nō fuit icōueniēs ꝙ merer⁹ mortē:nec sue dignitati:nec sue redēptioni ouenire. Un̄ in passione totū meritū ei⁹ est ꝺsūmatū. Ad aliud qđ q̄r̄ an sit cā efficiēs đ.ꝙ sic bz glo.⁊ ꝼm scōs. đ g° ꝙ est in gr̄ie cāe efficientis.s.p modū operantis ipe xp̄s resurgens.Un̄ Jo.ś°. Uenit hora ⁊ nūc est zc̄.Glo.p x̄bū filii dei fit r̄r° aīaz. per x̄bū fem̄ in carne fit corpoz r̄r° Cā aūt resurrectionis p̄ma ē ipe ve⁹.Cā media ipa humanitas x̄bi seu x̄bū humanatū Cā p̄xīa est ipa hūanitas x̄bi apparens gloriosa ī iudicio. Q; obr̄ ꝙ equale fuit meritū ab instāti ꝺceptionis zc̄.đ. ꝙ possum⁹ loqui de merito duplicit q̄tum ad formam merendi: seu quantum ad vim merendi.⁊ sic verum est ꝙ tm̄ meruit a cōceptione q̄tū post.Uel possum⁹ etiā loqui de merito q̄tū ad numez meritoz:siue quātū ad effcm meriti.⁊ sic nō tātū meruit quātū p⁹.Et est exēplū in igne c⁹ tota vis oburendi ē in igne tri maioz est obustio cū pla accendūt ligna Ita đ.ꝙ tota vis meriti est in caritate .tri ples sunt effect⁹ in plurib⁹ effectib⁹ uel opibus caritatis:uel mai⁹ est meritū in plurib⁹ effectib⁹ caritatis. Ad aliud qđ obr̄ ꝙ aliter viuere nō poteram⁹.s.iuste nisi p resurrectionē đ.ꝙ hoc intelligendū est ꝓut iuste dic modū iusticie seu iustificationis ꝺplete seu pfecte.⁊ est rnsio ex illa glo.Ro.4°.Resurrexit ꝓpter iustificationē nostrā. Glo.nona vita a iustificatōe icipit ⁊ ī gl̄ia ꝺsūmat. Un̄ est iustificatio pfecta cū hō pringit ad pfectionē iusticie:⁊ est abolita pena īclinās ad culpā ⁊ ipa culpa.Resurrectio aūt ordinat̄ ad pfectionē iusticie: ⁊ pfectio iusticie est in oīmoda abolitione pene : que est etiaz icineratio:qđ nō fiet nisi p resurrectōz. Ad aliud qđ obr̄ ꝙ nihil ignobili⁹ altero nō pōt agere in nobili⁹ zc̄.Si g° corp⁹ quātūcunq; vignū nō pōt digni⁹ esse aīa. Nec passio corpis poterit ee cā iustificatōis aīe đ.ꝛ illđ Jo.ś°.Caro nō pdest quicq̄.Un̄ nihil pdest ḡa caro:sed ḡa caro vnita x̄bo sicut pz in sacramēto altaris de quo ibi dr̄.Qui nō manducat carnē zc̄.Passio.n.corpis ⁊ resurrect⁹ vt ē simplr corpis nō ē cā passionis aīe.i. iustificationis.ꝼ corpis vniti x̄bo. Et ex ꝺ pz rnsio ad illud qđ obr̄ ꝙ nulla creatura pōt

Universidad de Deusto
Biblioteca

cē creatio corpoꝝ. Uñ nec repatio: ga creatā nō est corpoꝝ reparatō: vt est creatura absolute: ſ vt est vnita creatori. Ad aliud qō obr. an sit in gīe cāe materialis: ḋa nō iustificat nisi inḡtū credita. qō nō ꝺuent malis ꝺō. ꝙ est cā resurrectionis cū imutatōe gloriosa. i. Cor. i5°. Oēs quidē resurgem⁹: ſ nō oēs imutabimur: ꝛ hoc in bonis inḡtū credita ꝛ amata. ꝛ est cā resurrectionis nō cuz immutatione ꝛ h̄ in peccatoꝛib⁹. Primo mō est in gīe cāe materiāl in bonis. Sedo mō ī gīe cāe efficientis in oībus. sic gº rñenduz cū queriť de cālitate resurrectionis xpi.

Consequenter que

riť. An rr° xpi sit cā iustificationis aīaꝝ ꝛ quō. Et queriť vtꝝ sit in gīe cāe efficientis Ad qō sic Ro. 4°. Resurrexit ꝓpter iustificationē nostrā. Glo. vtraq; moꝛs xpi ꝛ rr° iustificant. Itē ph. i5°. Ad agnoscendū ꝥtutē resurrectionis ei⁹. Glo. ex resurrectione eius iustificamur. Coñ. rr° xpi ordinať ad futurā gloriā. iustificatio ad pñtem gratiam gº nulla est cālitas resurrectionis respcū iustificationis. Itē sicut se hz passio ad iustificationē sic rr° ad nostrā resurrectionē. gº iustificatio est p passionē. gº nō p resurrectionē. Itē Ro. 4°. Justificati p fidē in sanguine. i. p fidem passionis. ḋre gº magis attribuit cpls iustificationē resurrectōi q̄ passioni: cū dicit resurrexit ꝓpť iustificatioꝝ ꝛc.

Itē ad hoc ꝙ aliqua cā agit in subiecto oz ꝙ attingat illud si rr° nō attingit. queriť qualiť iustificat. Ad hoc ꝺō. ꝙ rr° xpi potest ꝺupliť ꝺiderari: vt est in re uel vt ē ī aīa p ꝺideratiōnē sic tactū est supius in qōe de passione: ſm ꝙ ꝺiderať in re: sic se hz ꝺuob⁹ modis ad nostrā iustificationē. s. p modum ꝺispositionis: ꝛ p modū exēplaris. p moduz ꝺispositionis: ḋa tota būana nā ordinať ad nām humanā in xpo. Uñ cū vniť in xpo deitas: tota sublimať ita vt sit in tota ꝓticipatione deitatis. Hinc est ꝙ hēť irreuerentia a sanctis angelis. vt dicit Apoc. i9°. Et ꝺ pz ga vya⁹ḋ añ incarnationē adorabať ab hōie tā nō adorať etiā a barbaris nationib⁹. Disponiť gº magis ac magis p incarnationem ꝛ passionē: ꝛ etiā p resurrectionē ad maiorē gratiā. vnde psal. Respice in faciē xpi tui. Glo. fac xpm ī notescere oībus vt possimus re ꝺe ꝥtute in ꝥtutē. Itē se hz p moduz exēplaris ad nostrā: ſm ꝙ ꝺr Ro. 6°. Quē admodū xps resurrexit: ita nos in nouitate ābulemus. isto mō se hz ad iustificatiōz nr̄az pñtem. Duplex. n. est iustificatio. ſmā iustificatio est rectitudo a curuitate in rectitudinē. Justificatio in pñti ē a curuitate culpe ad rectitudinē gr̄e. futura ꝺo iustificatio erit a curuitate miserie ad oīmodā rectitudinē ꝛ sic iustificationis future ē exēplar seu cā exēplaris. sic se hz ſm ꝙ ꝺsiderať ī te. hz antē ꝙ ꝺsiderať. in aīa vt credita ꝛ amata iustificat: sicut dictū ē ꝛ in gloria ꝺsūmať. Ad illud qō obr ꝙ magis attribuiť iustificatō passioni. ꝺō. ꝙ nō sequiť: ga plena iustificatio ab oīmoda miseria nō erit nisi in beatitudie que iustificatio incipit in pñti. ꝛ in btitudīe ꝺsūmať: ſm ꝙ dicit glo. Ro. 4°. Noua vita in iustificatione icipit ꝛc. Ad alind qō obiciť ꝙ vtraq; iustificāt ꝺō. ꝙ vez ē etiā q̄tū creduť ꝛ amanť. sed hoc ē ꝺisponēdo. rr° eni credita ꝛ amata disponit ad iustificatōz. Resurrectio ꝺo signū est ꝛ cā iustificatōis solū. Passio cā est hz qō dic glo. Bede. ꝛ iō magis attribuiť iustificatio resurrectōi q̄ passioni. ḋa signū ꝛ cā ē ꝛ oplementum.

Cōsequenter queri

tur an sit cā resurrectionis corpoꝝ. Et ꝓmo queriť an sit bonoꝝ ꝛ maloꝝ: an bono ꝛ tm̄ Ad ꝓmū sic psal. Dabit uoci sue uo. ꝺ. Glosa suscitandi gñaliť oēs mortuos ꝛc. Itē Jo 5°. Uenit hora ꝛ nūc ē ꝛc. Glo. p ꝺbum carne fcm̄ fiet: corpoꝝ refrectio in futuro. Itez ibidez oēs qui in monumētis sunt audient vocē filii dei ꝛc. Coñ. Sicut se hēt passio ſm cālitatē ad redēptionē: sic rr° ad resurrectionē. Si gº passio nō hz effectū nisi ī bonis ḋa nō iustificat nisi bonos. gº nec rr° erit cā nisi resurrectōis bonoꝝ. Itē quicḋ fecit fecit ꝓpter iustificatoꝝ nostrā ꝛ ꝓpť remissionē peccatoꝝ. Uñ Ro. 4°. Mortuus ē ꝓpť delicta ꝛc. ergo resurrectio nō habebit effectū nisi ī bonis ḋ hñt remissionē peccatoꝝ.

Si vicať ꝙ generaliot ē cālitas refrectionis q̄ passionis. Queriť gº q̄re cālitas resurrectōis sit gñaliot: ꝛ attigat bonos ꝛ malos pluſq̄ cālitas passionis. Ad qō ꝺm ꝙ resurrectō xpi ē cā resurrectōis bonoꝝ ꝛ maloꝝ: ſ ꝺifferenť. ḋa bonoꝝ cū imutatiōe maloꝝ nō cū imutatōe. Jō Hebre. 6°. fundamētū resurrectōis mortuoꝝ. Glo. nisi aliḋs credat ꝙ resurrectio xpi efficit nostrā. non hz supꝝ qō fūdamentū edificet. Ad ꝓmuz obiectū ꝺō. ꝙ vno mō. s. loquēdo de resurrectione gloriosa sic se hz rr° ad resurrectionē: sic passio ad redemptionē: vel iustificationē. Si aūt loq̄mur de resurrectione cōiter nō sic se hz: ꝛ rō hꝰ est. ga xps refgens gloriose cā est refrectionis: nō tri ꝓducit effectus nisi cū apparebit iudex viuoꝝ ꝛ mortuoruz ḋa auctas iudicādi data est ei cū gloriosa resurrectione: ſm qō dicit glo. ibi. Paranit in iudicio tronū. s. ḋa iudicat⁹ fuit: datū est in diciū ei. Jō etiā ꝺr phi. 2°. Propter passionē dedit illi nomē. qō est sup oē nomē. Et hoc ee ꝺr Math. vltio. Data est mihi oīs ptās. ꝛc ꝛ hoc est sup bonos ꝛ malos: ꝛ ita cū venit iudex oēs oz resurgere. Ad aliud ꝺō. ꝙ hz xps fecerit qō fecit ꝓpter iustificationem nostrā: nō tri sequitur ꝙ rr° sua nō hēbit effectū nisi in iustificatis. Licet. n. que fecit xps ordinata fuerint ad hōis iustificationē. nihiloi⁹: ḋa humiliauit se ad sustinēdū dura: ꝛ indecentia. data fuit illi sublimatio q̄tum ad ptātem exercēdi: iudiciū q̄tū ad bonos ꝛ malos: ut pz ex ptactis. Uñ cālitas resurrectionis fuit generaliot cālitate passionis Uñ cū venerit ad iudicandū oēs. resurgent.

Consequenter que

riť de mō an se hēat vt cā ꝺiuncta: uel vt remota ad nostrā resurrectionē. ꝛ si rr° efficēt mō in scīs resurrectionē corpoꝝ. Ad quod Ambro. Haudiū patrisfamilias: fideliū sibi letitia coīrať ut quē subsecuti sūt silitudine passionis coītenť glozia resurrectionis: ſm qō ꝺr. z. Cor. i. Si socii fuerim⁹ pas. ꝛc. ergo vr ꝙ rr° ei⁹ sit cā ꝺiuncta. Itē Ambro. ibidē in quodā ſmone paſch. Math. 25°. Mta corpa scōꝝ surrexerūt legimus in pñma resurrectionis festiuitate scōꝝ corpa suscitata fuisse: cur nō quotiēs festiuitas resurrectionis ei⁹ celebrať quotiēs resurgere credamus ꝛ scōs. Itē Jero⁹ in ſmone de assū pnone: ueri testes nō essēt nisi ḋa esset eoꝝ rr°. Itē ſm illud Actl. 2°. Sepulcrū illius apud nos est. In quodā sermone Jero⁹ nō fuit ausus dicere ꝙ ipe aut corpus eius apud nos est: sed sepulcꝝ ei⁹ ꝛc. Silr q̄riť de gliosa ḋgine an resurrexerit. Ad qō R° ḋa ꝺ eo nihil est īpossibile: nec nos factū de btā ḋgine abnuim⁹. Coñ. psal. Ad uesperū demorabit flet⁹ ꝛc. Glo. fletus est miseria originalis culpe que ꝺmorabiť vsq; ad diē ñr̄i: quo rr° nostra futura est. gº nō sumus resurrecturi vsq; ad diē ñr̄i. Itē Job. i5° Nō resurgz hō donec attentať celū. i. donec mouať glo. nō negat resurgere. ſ donec attentet celū. gº ꝛc. Itē Actl. 2°. Quē ꝺe⁹ suscitauit. glo. nō cōi resurrectione que in fine differť: ſ que tertia die celebraret. Item idē pz ad sensū cū sint apud nos corpora sanctoꝝ. R° ꝺō. ſm Augtad Paulinū. Alii sūt humani limites rez. alii ꝺuinaꝝ signa ḋturū: alia que nāli. alia que mirabiliť fiunt ꝺō. gº ꝙ ſm cursum nāe nō oz esse refrectō ante innouationē mūdi per passionē. igitur xpi fuit meritū ꝛ nostre iustificationis ꝛ nostre resurrectionis ꝛ glozie quo ad corpꝰ ꝛ q̄ ad animā. Uñ p sufficientiā reſtituť homo p illā in pñtinā dignitatē. sed adhuc nō erat effect⁹ ꝓduct⁹: ḋa duplex erat adhuc tentio. s. aīaꝝ in limbo: ꝛ corpoꝝ incineratione. Ad soluendā tentionē aīaꝝ apparuit ḋbū ī aīa apud iferos. Silr ad soluēdū tentionē corporū oportuit ꝙ ḋbū cū aīa ꝛ corpe appareat vlr qō fiet pꝰ innouationē. Prim⁹ effect⁹. s. liberatōis aīaꝝ fact⁹ ē stati pꝰ passionē. Reli qu⁹ fiet pꝰ innouationē mūdi. ut ꝺcm̄ est. proportionalia. n. sunt locus ꝛ locatū. nō ad gloriā corpoꝝ exigiť innouatio loco ꝛ. Hz ergo limites rez nō oz esse resurrectio corporuz nisi cū apparebit in iudicio inouato mundo Innouatio aūt nō oz esse nisi ꝓpleta mortali generatione. sed ſm ꝺiuna signa ḋturum nō est negandū ḋn aliquoꝝ rr° fit. ſm Jero. Qui nō ausus est negare resurrectionē btē ḋginis. Dicendū ad illud Ambro. ꝙ gau diū patrisfamilias ꝛc. ꝙ est rr° in merito ꝛ in re. Uñ Ambro. Est plane societas: ḋa si nō resurrexerūt corpe: resurrexerūt iā mēte. Uñ Ambro. itelligit de mento nō de re. Ad aliud qō obr de refrectione corpoꝝ sanctorū. ꝺō. Hz Jero. Propē cautelā salua fide pio magis desidrio dubitare oz q̄ temere diffinire que fine piculo sciri nō pnt. vel potest dici: ꝙ ḋa fuit coꝝ rr°. s. in corpore uero nō fantastico ꝛ aīa. sed ꝓpleto eo ꝓpter qō resuscitati fuerūt redacti sunt in puluerez. vt vult Aug⁹ de ꝺmirabilib⁹ sacre scripture. Uñ dicit corpa scōꝝ de monumētis uenīē tia in monumēta se retraxerūt ubi vltimam resurrectionem expectant.

Consequenter que

riť an sit cā necessaria uel ꝺtingens. Ad qō sic. i. Cor. i5°. Si xps refrexit ꝛ nos refge⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

si ꝺsequẽtia est necessaria a cã ad effectũ.gº rr̃º xp̃i cã est necessaria. Coñ. Si nccia cã est.gº circũscripta illa nõ erit ponere nostrã. Q; aũt circũscripta illa sit rr̃º nr̃a pz.quia circũscripta redemptione ⁊ resurrectõe.nccẽ ẽ eẽ diuinã iusticiã:⁊ ita oz reddere vnicuiq; qꝺ meruit:⁊ ita necessaria est rr̃º vt fiat retributio in aia ⁊ corpe. Itẽ alius modus fuit deo possibilis.gº rr̃º est cã ꝺtingens.

Rº ꝺꝺ.ꝙ est necessariũ ꝑ se ⁊ ꝑ accidẽs. Primũ est ꝙ nõ potuit:nec põt: nec poterit aliẽ se habẽ.Per accidens est ꝙ nõ pot aliter se hr̃e:s potuit.talis est rr̃º vel alr ẽ necessitas ꝺm cãm supiozem ⁊ inferiozẽ sic ⁊ veritas. Itẽ ꝺm cãm supiozẽ ꝺupliciter est nccitas ꝓscientie:⁊ est necessitas iusticie. Necessitate ꝓscientie nccia erat rr̃º xp̃i. ⁊ etiã ab ẽtio ꝺa ibi ab eterno erat ꝓꝺinatũ:nõ trñ necessaria necessitate iusticie. ĩmo pº lapsũ solus nccia fuit necessitate iusticie.⁊ nostra silr cir cũscripta redemptione necessaria erat rr̃º bz hũc modũ vltimũ. Itẽ ꝺm cãs iferiozẽ silr ꝺistinguendũ:ga aut se bz ad sp ꝓducendũ effectũ.i.oꝺuncta effectui: ⁊ sic nõ est cã necessaria uel se bz ad ꝓducendũ effectm suũ ꝺeterminato tpe:vt motº celi. in tali situ ẽ cã ecliptis: sic rr̃º xp̃i ozdinata in iudicio est necessaria nostre resurrectionis cã. Et hoc vicit glo.sup illud psal. Dabit noci sue zc̃.⁊ ꝑ hoc pz riſio ad obiecta.

Cõsequenter queri

tur ve vtia passionis ⁊ resurrectionis i causando. Ad qꝺ sic Ro.5º. Nõ sicut delictum ita ⁊ donũ. Glo.i.maius est donũ xp̃i q̃ peccatũ Ade. Si gº peccatũ Ade introduxit peccatũ in aia ⁊ pena.gº donum mortis xp̃i fuit sufficiens cã ꝑ bis oĩbus ꝺelendis gº rr̃º ñ est cã. Itẽ saluatoẽ expectam? ea ptãte q̃ pot sibi subiicere oia.ps̃.3º. Sed hec ptãs data est illi ꝑ passionẽ. Phi.2º. Propt̃ qꝺ deus exaltauit illũ zc̃.gº totũ referendũ est ad passiõz. Rº passio xp̃i vt fuit cã mẽitoria nr̃e resurrectionis ⁊ felicitatis. Sz ꝺescensus ad inferos:⁊ rr̃º fuit ꝺm efficientiã. Unꝺ Ro.5º. Glo saluati sumus ab ira ꝑ passionẽ ⁊ reconciliati pr̃i:nõꝺũ trñ restituti:ꝑ effectũ felicitati.sed est felicitas essentialis:⁊ hec erit i ꝺo Et est felicitas accidentalis que ẽ ex ꝺsortõ uel loco.x̃bũ gº ꝺescendens liberauit scõs a loco ꝺoloris:ꝺm qꝺ ꝺicit glo. Act.2º. Soluti ꝺoloꝛibꝰ inferni. vñ restituit ꝺm effectuz felicitatẽ que in deo est ꝑ ꝺescensũ ad inferos. Sed alia est felicitas in ꝺtemplatiõe humanitatis:⁊ hãc habuerũt ꝑ resurrectionez ⁊ hec itez est felicitas accidentalis. Sz in assensione addita est felicitas accidentalꝭ q̃ est ex ꝺsortio angelo;z ⁊ pulcitudine loci.s.celi empyrei. Ulterꝰ addet aduentꝰ ad iudiciũ qa tũc erit plena restitutio felicitatis.s.ĩ aiabus ⁊ coꝛpibus:⁊ sic sunt ꝺifferentes causalitates ꝺm effectũ.⁊ sic pz riſio ad obiecta

Consequenter q̃ri

tur ve tpe resurrectionis x̃pi. Et q̃rit̃ ꝓmo ve acceleratione refrectõis. 2º ve ꝺilatione refrectionis usq; ad tertiũ ꝺiẽ. 3º ve ꝺeterminatõe resurrectõis quantum ad viem ⁊ horam.

Ad primum

sic obr̃. Debuit ꝑ omia fratrib? similari.gº ꝺebuit eis similari in nã ⁊ gr̃a ⁊ silr in gloria.nõ vr̃ ergo ꝙ debuẽit gloriã suscepisse nisi cũ fratrib?. gº nec ante frẽs rehgere. Itẽ sic se bz x̃ps ad ecclesiam sic̃ caput ad coꝛpº. Sz incõueniens est caput esse ꝺissile coꝛpi in nã. vñ monstz est. sicut statua illa Dan.2º. Silr est incõueniẽs ꝙ fit ꝺissile in gr̃a. Ergo cadẽ rõe vr̃ incõueniẽs ꝙ sit ꝺissile in gloria. Sz si ponat rr̃º x̃pi aĩ generalẽ ponit̃ ꝺissile caput ⁊ coꝛpº gº zc̃.

Itẽ ꝓportionalit̃ se hñt gr̃a ⁊ glia. Si gº nõ ꝑcessit gr̃a ꝺm rẽ in capite. gº nõ oz ꝑcedere gloria.ꝙ aũt nõ ꝑcesserit ꝺm rẽ gr̃a. pz qa gr̃a fuit in antiquis pr̃ibus qui erãt eiꝰ mẽbra. Si gº ꝺm rẽ ⁊ ozdinẽ nõ ꝑcessit in capite gr̃a.gº nec oz ꝑcedere gloria. Itẽ Leui.19º. Nõ morabit opꝰ mercenarii apꝺ te zc̃ hec ẽ lex vĩna nõ oz merces mercenarii ꝺtineri. Ergo sci meruerũt gloriã aĩe ⁊ coꝛpis ꝓpleta redẽptione ꝑ x̃pm. gº nõ oz ꝺetineri q̃n habeant mercedẽ suã.gº ꝺebuit resurgẽ cũ x̃po.uel q̃re retinẽt merces eoꝝ. Itez stipendiũ ꝑcti mors est. Ro.6º. Sz peccatuz originale cõe est oĩbus.qa sil oẽs vlr peccauerũt. Sz ꝑ x̃pz fit ꝺestructio mortis q̃ fuit ꝑ peccatũ Ade.gº in resurrectõe x̃pi ꝺebent oẽs resurgere. Rº ꝺꝺ.cũ querit̃ ve acceleratione refrectionis x̃pi an ꝺueniens fuit eã ꝺifferri ꝺꝺ.ꝙ nõ.nec fuit ꝺueniens q̃tũ ad ipm:nec q̃tũ ad nos:q̃tũ ad ipm:qa non est sil̃s sua ꝺoditio nr̃e ꝺoditioni. qa sua est a ꝓncipio celesti.i.Corl.15º. Scꝺs hõ ꝺe celo celestis. Glo.qa nõ bũano ritu: ꝑ nutu ꝺiuino

concept? est ⁊ nat?. Nr̃a x̃o ꝺoditio ꝺe ꝓmo treno est. vñ ibiꝺẽ q̃ls terren?:tales ⁊ treni

Itẽ qa est ꝓmus ⁊ maxius in ꝺignitate. Dignũ est vt ꝓus resurgat in gloria. Itẽ q̃tũ ad nos nõ fuit ꝺuenies ꝙ ꝺifferret rr̃ºei?.ĩmo necessariũ erat ꝙ resurgeret quo ad nos:qa ad faciendũ fiꝺe in nobis:qa nisi cito resurgeret.q̃i nullus ꝺeinceps ipm crederet esse deũ. Itẽ necessariũ fuit ꝙ cito rehgeret vt vare nobis forma:⁊ exemplar nr̃e resurrectiõis. Nõ n.possemus ista allici ad amorẽ beatitudinis:nisi exẽplar nr̃e resurrectionis viderem?. Unꝺ.i.Corl.15º. Primitie x̃ps ecclesie ꝺignitas in x̃po:ꝑ quã oz resurgere. Unꝺ glo. Prim? tpe maxim? ꝺignitate qui ꝓz resurrexit vt fiꝺẽ faceret:⁊ formam ꝺaret credentib? zc̃. Sece triplex rõ supꝺadcã

Qꝺ aũt obr̃ ꝙ ꝺebuit fratrib? ꝑ oĩa assimilari. ꝺꝺ.ꝙ vez est in his q̃ necessaria sũt ad nostrã redemptõz:⁊ ꝺueniunt sue ꝺignitati. Q; aũt ꝺifferẽ rr̃º nõ ꝓꝺesset ad nostrã redemptionẽ ĩmo noceret ⁊ etiã suã ꝺignitatẽ: vt ꝓꝺictũ est nõ ꝺeceret. Ad aliꝺ qꝺ obr̃ ꝙ nõ ꝺebuit ꝑcedẽ gloria capitis. quia nõ ꝑcedit gr̃a. ꝺꝺ.ꝙ ordo gloie nõ attẽꝺit ꝺm ordinẽ tpis:ꝑ ꝺm ordinẽ ꝺignitatis. Unꝺ ꝺa bz ꝓgratiuã in gr̃a oz br̃e ꝓgratiuam in gloria. Unꝺ sup psal. Preuenisti eũ in benedictionib? zc̃. Glo.m eo plenitudo ꝺiuinitatis habitauit vt ipe sit ꝓmo genit? in multꝫ fratrib? ꝑ ceteris hñs spiritũ.i.gratiã ⁊ ꝑ ceteris resurgens zc̃. Ad aliud qꝺ obr̃ ꝙ nõ oz ꝺetineri merces scõz ⁊ ꝺꝺ. ꝙ si retributõ ꝓmii ꝺifferret: ꝺm meritũ vltra tps quo cõferendũ est:tũc nõ esset iusticia. si aũt ꝺifferat ꝺm ꝙ ipe ozdinat qui pot? illã retribuit ex gratia q̃ ex meritis. ⁊ ꝓut ogruit tẽ nõ ẽ iniusticia:⁊ ꝺa illud est ꝺm generalẽ iusticiã qua ꝺebẽt ꝓmiũ electis.⁊ q̃ oẽs insil̃ remunerabũt̃. Unꝺ Apoc.6º. Date sũt illis singule stole:⁊ ꝺictũ est vt sustinerent modicũ ꝺonec ꝑpleat numer? fratz. Si querit̃ quare ꝺifferẽ refrectio gñalis ꝺꝺ.ꝙ nõ oz esse aĩ ĩnouationẽ mũꝺi:qm̃ locus ⁊ locatũ se hr̃e ꝺebẽt ꝺm ꝓportionẽ:ꝺa gº nõ ꝺuenit ꝙ mũꝺus iste ĩnouẽt ꝺonec ꝑpleat numer? electorum: ꝺa oz ꝙ sit locus merendi. Jõ nõ ꝓpocionaret̃ locus locato. Jõ Aug?.2o.ꝺe ciui ꝺei. Nobis in meli? imutatis ipe mũꝺ? ĩnouabiẽ vt ita ꝓportionet̃ loc? locato. Ad aliud qꝺ obr̃ ꝙ oẽs in Adã peccauim? Dicendũ ꝙ oẽs peccauimus in Adã ꝺm causaz

nõ trñ ꝺm effectũ:eoꝺẽ mõ oẽs resurgemus cũ x̃po ꝺm cãm nõ ꝺm effectum.

Consequenter que

riẽ ve ꝺilatione refrectionis usq; in viem tertiũ. Ad qꝺ sic. Illꝺ est maior ꝺignitas ꝺui q̃ ꝺni. Si gº ex indignitate est refrectiõis ꝺilatio.gº nõ magis oz ꝺifferri refrectio x̃pi q̃ alicꝰ serui. Sz aliqui serui rapiẽt obuiam x̃po in aera.ꝑma tessa.4. Et erit oꝝ rr̃º i momẽto tpis. Ergo multo forti? rr̃º x̃pi. Itẽ Act.2º. Impossibile erat verbum tenieri morte zc̃. Ergo necessariũ fuit ipm rehgere Si gº ponat̃ ꝙ nõ rehrexit ante ꝺiem tertiũ gº ponim? ipm tetentũ morte. Itẽ psal. Que vtilitas in san.meo. Glo.si nõ statiꝫ rehgo zc̃. Coñ.i.Corl.15º. Rehrexit tertio ꝺie Glo.ꝑbata x̃a mortem hoc tertia ꝺie vt ꝺaret̃ eaꝺẽ ꝑãte nos posse suscitare. sed si statiꝫ rehrexisset nõ crederet̃ vere mortu?. cum gº nõ ꝺebuerit resurgere:ita vt ꝑbaret verã mortẽ ꝺebuit ꝺifferri rr̃º vsq; in ꝺiẽ tertiũ vt sicut in ore ꝺuoꝝ vel trũ testimoniũ stat oẽ x̃bum.sic in trib? ꝺieb? expiti possit oẽ factũ. Rº ꝺꝺ. ꝙ ꝺueniens fuit ꝙ expectaret tertiũ ꝺiẽ ꝓpter tria. Propt̃ figtionẽ Luc.22º. Oportuit x̃pm pati:⁊ resurgẽ ẽtia ꝺie. Glo.merito vna ꝺie ⁊ ꝺuab? noctibus in sepulcro iacuit.ꝺa lucẽ.i.gratiã sue mortꝫ q̃ tm̃ in carne erat tenebꝰ nr̃e ꝺuple mortis:ꝺa in.carne ⁊ aĩa erãt oppositum. Et ad significandũ ꝙ lux sue mortis curauit nr̃am ꝺuplã mortẽ. Sc̃ꝺo ꝓpter ꝑbationẽ ꝺa sicut in ore ꝺuoꝝ uel triũ testimonium stat oẽ x̃bum. sic in trib? ꝺieb? expitur oẽ factũ Unꝺ hec ẽ rõ litteralis.s.vt ꝑbaret verã mortẽ ꝺm glo.ꝑꝺictã. 3º ꝓpt̃ sue prãtis ostensionẽ:ꝺa si statiꝫ resurrexisset nõ viderẽ hr̃e ptãtem ponẽꝺi aĩam suã:siẽ resumendi zc̃. Et hoc est qꝺ ꝺicit glo.i.Corl.15º. Probata x̃a morte zc̃. Ad ꝟ gºqꝺ obr̃:ꝙ nõ ẽ maior gloria serui q̃ vñi. ꝺꝺ.ꝙ hoc nõ est ꝓpt̃ ꝺignitatẽ seruoꝝ ꝙ ipi statiꝫ resurgant: sed ꝓpter gloriã electoꝝ q̃ ãplius nõ oz ꝺifferri Unꝺ in instanti morient̃ ⁊ ĩcinerabunt̃ ⁊ resurgent. Ad aliud qꝺ obr̃ qꝺ ipossibile erat ipm tetineri morte. ꝺ ꝺ. ꝙ statiꝫ nõ ꝺicit nimiũ tpis.sed ꝺenitatẽ.s.usq; ad ꝺiẽ tertiaz Unꝺ glo.i.Corl.15º. Probata vera morte⁊ hoc tã cito.s.tertia ꝺie zc̃. Unꝺ tã cito non ꝺicit minimum tpis sed ꝺenitatem zc̃.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōsequenter queri tur de deteriatōe dei ⁊ hoze. Queriē g⁹ an tribus dieb⁹ ⁊ noctib⁹ fuerit mortu⁹ ⁊ p⁹ resurrexit. Ad qđ sic Matħ.12°. sic ionas ꝛc

Coñ. Ro.6°. Hoc scientes ꝺa vet⁹ homo nr̄ crucifixus est vt destruat corp⁹ peccati Hlo. quiescit in sepulcro vna die ⁊ duabus noctib⁹: ga nostra duplā vetustatē sua simpla ꝺsumpsit. Ad qđ ꝛndendū: ꝙ fuit ibi trib⁹ diebus ⁊ trib⁹ noctibus. ⁊ ꝓ tres dies nāles. 6. feria cū nocte p̄cedente erit vna dies: ⁊ ita p synodochen fuit ibi illa die. Itē fuit ibi p totū diē sabbati cū nocte p̄cedēti ⁊ ita p illū totū diē nālem absq; synodoch

Ite nox p̄cedens dñicā refrectionis cuz ipa die est vna dies nālis. ⁊ p illā noctē fuit ibi: ⁊ ita p diē nālem. i. p synodochē: ⁊ ita p tres dies nāles fuit in sepulcro: nō tm̄ fuit ibi p vnū diē artificialē: ⁊ p duas noctes ite gras: ⁊ sic intelligit illud Ro. 6°. Itē q̄rit de hoza cū dr̄ tertia die. Nūquid itelligitur de luce surrexit uel añ lucē: ⁊ dr̄ ꝙ añ lucez pillō qđ dr̄ iudi. 16. Dormiunt sāon vsq; ad medū noctis ꝛc. Hlo. Sāpson media nocte nr̄ solū exiuit sed portas tulit: ga redemptor nr̄ nō solū de inferno liber exuit: ꝟ de infernī clausto portas destruxit. ⁊ sic dr̄ ꝙ añ lucē rerexit. Dz coñ Aug⁹ sup illud 1. Mach. 3° Elegit lysias ptolome. Hlo. ab hora nocti xpi vsq; ad viluculū resurrectionis ꝺstant horе xl. Si ipa nona ꝺnumeref. Cū g⁹ dixerit ibi ꝙ in viluculo pz ꝙ nō ante lucē īmo in die

Ad qđ ꝛndendū ꝙ nō sunt coñria hec. ga ꝙ dr̄ ante lucē surrexit respicit illud qđ dic̄ Jo. 20. Cū adhuc tenebre essent. Et sic intelligit illud ante lucē. i. ante q̄ esset clara dies ī viluculo enī nōdū est clara dies.

r **Estat querere** ve demōstratōe resurrectionis. Resurrectio aūt demōstrata est bis añ q̄ fieret In mōte Petro ⁊ Jacobo ⁊ Johi. 17°. matħ ⁊ postq̄ facta est pluries discipul⁹ p dies. xl. apparens eis Actū. Questio g⁹ xps ac circa p̄mā demōstratiōe seu ostensiōe glozie resurrectionis. De qua dicit Matħ. 17°. Trāsfigurat⁹ est ⁊ resplenduit facies ei⁹ sic sol: ⁊ uestimēta ei⁹ facta sūt alba sicut nix ꝛc. Circa quā querūt plura. Primo vtr muta⁹ facta in corpe dñi dēat dici trāsfiguratio. An claritas que apparuit in corpe dñi in illa fuit ꝺa uel imaginaria. An claritas illa eēt in corpe xpi vt in subiecto uel in aere circū fuso. An claritas illa fuit claritas que dr̄ gloziosa: vel ālis gloziose. An claritas illa esset nālis vel assūpta: ⁊ circa ħ duo q̄unt

Primū est an claritas illa esset corpi xpi p nālem potentiā. Scōm an esset nālis ei nō solū ī potētia: ꝟ ēe scōm actū. An solū corp⁹ xpi sit trāsfigurabile. ⁊ vtr dēat dici trāsfiguratio fuisse in Moyse ⁊ Helia. De opatione ⁊ dīa apparitionis dñice anteq̄ fieret ⁊ postq̄ facta est. De circūstantiis illi⁹ an. s. Moyses ⁊ Helyas fuerūt ibi vere uel imaginarie. De visione apostoloz an viso illoz fuit oculo corporali.

Circa primum obr̄ in hūc modū. Mul la mutatio fcā in corpe figurato manēte ea dē figura que ꝑus in illo p⁹ illā mutationez dz dici trāsfiguratio: ꝟ mutatio fcā in corpe xpi in illa appitione: qñ resplenduit facies eius sicut sol fuit fcā in corpe figurato. ⁊ remānsit eadē figura in eo corpe que ꝑus erat g⁹ illa mutatio nō dz dici trāsfiguratio. Se cūda rō apparitionis est in corpe xpi ante resurrectionē ⁊ p⁹ resurrectione. Et tūc obr̄ sic. Sicut se hz corp⁹ mortale ad ꝓprietatem mortalē. ita se hz corp⁹ gloziosū ad ꝓprietatē imortalē. g⁹ pmutati. sicut corp⁹ gloziosuz se hz ad ꝓprietatē corpis mortalis. Ita se habz corp⁹ mortale ad ꝓprietatē corpis gloziosi Si g⁹ p⁹ resurrectionē corp⁹ xpi gloziosum fuit ostensū sub ꝓprietate corpis mortalis ꝺa sub palpabilitate. An resurrectionē vero corp⁹ ei⁹ mortale fuit ostensū sub ꝓprietate corpis gloziosi. Sed p̄ma ostensio que ē corporis gloziosi nō dr̄ trāsfiguratio. g⁹ simil ē nec ista ostensio que est corporis mortalis: ſb ꝓprietate corpis gloziosi: dz dici trāsfigura⁹ illa: ⁊ q̄ ueniat hec ꝺparatio patet ex. 17°. Matħ. Trāsfigurat⁹ est ante eos ꝛc. Hlo. Be de ostendit claritatē silez future īmortalitati: sicut p⁹ in corpe īmortali. ostēdit discipul⁹ suis nō mortalitatē: ꝟ formā silez mortalitati: nō enī corp⁹ mortale subditū est īmortalitati: nec imortale mortalitati. Ad oppositū. i. Cor. 4°. hoc trāsfiguraui in me ⁊ ī apollo. Hlo. in me ⁊ apollo figurā ꝓposui. trāsfiguratio igit̄ nihil aliud est q̄ ꝓpositio figure. Si g⁹ xps ꝓposuit illā claritatē in figurā gloue resurrectōis. ergo fuit ꝓprio figure in illa mutatione g⁹ recte dr̄ trāsfiguratio ⁊ ꝟ Matħ. 17°. Transfigurat⁹ est ꝛc. Hlo. gloriā future resurrectōis oñdit. xps g⁹ oñdit illā claritatē in ꝓpositōe figure. hoc est in signū future refrectōis. Solo vđ. ꝙ figura in scriptura dr̄ triplr̄. Uno. n. mō dr̄ figura ꝺstinctio ꝺm q̄titatē: ⁊ hoc dr̄ ꝓprie figura. De hac legit̄ Sap. 7°. In uentre mris figurat⁹ sum. 2°° dr̄ figura idē qđ forma Et hoc mō dr̄ figura ꝺm qualitatē. ⁊ est in q̄rta spē qualitatis: que est forma: uel ē aliquid ꝺstans figura. De hac hēt. i. Cor. 7°. Preterit figura h⁹ mūdi. 3°° dr̄ figura. idem qđ signū rei. De hac hēt. i. Cor. 10°. Hec aūt in figura otigebāt illis. Cū igit̄ trāsfiguratō sit mutatio figure seu ꝺm figurā pōr trāsfiguratio esse mutatio figure ꝺm q̄titatē uel ꝺm qualitatē: vel ostensio signi. Si g⁹ dicat trāsfiguratio mutatio figure ꝺm q̄titatē ħ mō nō fuit trāsfiguratio in apparitōne illa xpi sed dicēdo trāsfigurationē scōo mō hoc ē ꝟ ꝙ dr̄ quedā trāsformatio: ⁊ mutatio in formā aliā. De qua etiā dr̄. 2. Cor. 11°. Satħanas trāsfigurat se in angelū lucis hoc mō fuit ibi trāsfiguratio. Loquēdo g⁹ de trāsfiguratiōe decā tertio mō. Hoc mō etiā fuit ibi transfiguratio sicut pz ex glo. p̄dicta. i. Cor. 13°. ꝺm ħ g⁹ vđ. ꝙ loquēdo de trāsfiguratione p̄mo⁹ bene p̄cedit rō p̄ma. ꝟ nō scōo uel tertio mō

Ad aliud vđ. ꝙ trāsfiguratō idē ē qđ trāsformatio ⁊ assimilatio ad aliq̄d: ꝟ ubi ē mutatio seu assimilatio ignobiliozis ad nobili⁹ ꝓprie dr̄ assimilatio: vel trāsformatio: ⁊ nō e9°. sicut domus in mēte: seu ars nō dicitur silis domui ī ope seu artifitio: ꝟ e9°. Dom⁹ in ope dr̄ silis arti: seu domui in mēte. Sed corp⁹ gloziosū nobili⁹ est q̄ corp⁹ mortale. Ubi g⁹ fuit ostensio corpis gloziosi p⁹ resurrectionē sub ꝓprietate corpis mortalis: non debuit dici trāsfiguratio uel assimilatio glorioſi ad nō gloziosū: ꝺa erat ſb ꝓprietate ꝺterioris q̄ sui. Dz vbi fuit ostensio corporis mortalis ante resurrectionē ſb ꝓprietate corporis nobiliozis. s. gloziosi. f. sub īmortalitate recte dz dici assiliatio ad gloziosū corp⁹.

Postea queritur vtr claritas que apparuit in corpe xpi fuit vera vel imaginaria. Ad qđ sic Luce. 9°. Nō gusta būt mortē donec videant regnū ꝺi. Hlo. Be de glorificationē corpis in trāsfiguratione. i. imaginariā repitatōz future beatitudīs: ex q̄ ꝑz ꝙ glorificatio illa seu claritas fuit imaginaria ⁊ nō ꝺa. Itē cōsilis mutatio fiebat in uestе xpi ⁊ in facie ei⁹. sed in uestе ei⁹ nō fuit fcā mutat⁹ colozis vni⁹ ī colozē aliū. ꝺa ex nō alba: nō fuit facta alba. Cū g⁹ se hēat color uestis ad splendozē illū: sicut ꝓprietas corpis ad eūdez. Ergo facies xpi ex nō clara nō fiebat clara. Si g⁹ apparebat clara ħ erat solū claritate imaginaria. Coñ. Matħ. 17°. Nō gustabūt mortē donec videant filiū hominis venientē in regno suo. Hlo. in ea claritate in qua erit pacto iudicio: ⁊ loquit̄ ꝺ claritate quā visuri erant discipuli in trāsfiguratione. Si g⁹ illa in qua erit pacto iudicio est ꝺa. Et ħ silr̄ cū sit eadē illi est ꝺa ⁊ nō imaginaria. Itē in natiuitate oñdit xps veraz subtilitatē. Silr̄ nō exiuisset clauso virginis utero. Silr̄ ambulando sup̄ mare verā agilitatē. ꝺa aliē nō ambulasset. Ergo silr̄ in trāsfiguratione ostendit verā claritatē. Solut⁹ ꝺcendū est ꝙ claritas illa fuit vera. Ad p̄mū qđ obr̄ in contrariū vđ. ꝙ imaginarium dr̄ ꝺpliciter sicut imago. Uno. n. mō dr̄ imago silitudo que est exp̄ssa in re. Alio⁹ dicit imago silitudo in ꝺprehensiōe sicut nos dicim⁹ ꝙ imagines rez corpaliū sūt in anima imaginaria. ⁊ g⁹ repsentatio pōt dici ab imagine ꝺm qđ hz esse p silitudinē exp̄ssam in re uel in ꝺprehensione imaginaria. Ergo repsentatio future beatitudinis dr̄ illa demōstratio glozie ab ipa silitudīe exp̄ssa in re. ꝺa i ꝑa claritas exp̄ssa fuit silitudo claritatis future beatitudis: talis aūt imaginaria repsentatio ꝺa est. sed nō scōa hec est realis ⁊ de ista ꝑcedit rō nō de p̄ma. Ad aliud vđ sicut hēt Luc. 9°. Facta est vū ozaret species vult⁹ ei⁹ altera ⁊ uestit⁹ ei⁹ albus refulgēs vbi pōt esse dyasintetica ostructio vt sit sensus refulgens albus. ⁊ tūc erit vđ. ꝙ ex splēdoze circūfuso videbat alb⁹. uel erit sensus ꝺm qđ ordinant ꝺba albus refulgeus: ⁊ tē hoc est dicere: ꝙ uestit⁹ alb⁹ refulgebat ex splēdore vult⁹ illi⁹. Et hoc mō dz fieri constructio: ⁊ ita ex nō alba nō fuit fcā alba.

Ad aliud vđ. ꝙ aliē fuit mutatio in uestе ⁊ in facie: ga in facie erat īmutatio ab interiori. ipa enī claritas q̄ resplenduit in facie ꝑcedebat a ꝺtute interiori. s. a ꝺtute diuinitatis ꝺm Aug. ꝺm ꝙ fiebat in uestе ꝑcedebat ab exteriori: ⁊ solū ab exteriori erat mutat⁹ in veste. s. a splendore facteī. vñ facies eius splendebat: ⁊ ex hoc uestis ⁊ ꝺa fuit īmuta⁹ in facie: ꝟ nō in uestе sicut pz ex ꝓdicta aūcte

Universidad de Deusto
Biblioteca

Luce. ſNec debuit etiã ita eẽ ſic in corpe xp̃i quia corp⁹ xp̃i erat glorificabile: ⁊ nõ ueſtis ⁊ ꝓpter hoc dz oſtendi in ſilitudinẽ ꝓpetati corpis glorioſi q̃ ſilitudo realis eſt ⁊ xa.

Deinde queritur de claritate illa que apparuit in corpe dñi. in quo fuit vt in ſbo. vtz. s. in corpe xp̃i: uel in aere circũfuſo. Ad qd̃ ſic Math. 17°. Bonũ ẽ nos hic eẽ. Glo. petr⁹ videſ clarificatã bũanitatẽ tãto affici gaudio: vt nũq̃ uelit ab eius ituitu ſe cerni. Videbat igit petr⁹ clarificatã bũanitatẽ: ſ nõ diceret clarificata bũanitas niſi illa claritas eẽt in bũanitate. g° illa claritas erat in corpe dñi vt in ſubiecto. Itez Math. 17°. Trãſfiguratꝰ eſt ꝛc. Glo. gloriã future reſurrectiõis oñdit. Illa g° claritas erat ad oſtendendã gloriã future reſurrectionis. ſi illa claritas nõ eſſet in corpe dñi vt in ſbiecto: ſ in aere. Jã ꝑ hoc nõ oſtenderet glia future reſurrectiõis: qa claritas illa que erat i futura reſurrectione: nõ erat in aere ſ in corpe dñi. g° claritas illa que apparuit in triſſiguratione cũ eſſet in ſignũ ⁊ oſtenſionẽ illi⁹ que erit in gloriosa reſurrectiõe: nõ erat in aere vt in ſubiecto: ſ in corpe dñi. Itẽ alr eſt ſplẽdor in ſole: aliꝫ in colore. qa ſplẽdor ſolis ab initio eſt. Dñ emittit ſplendorẽ in alia corpora. Jn colore aũt eſt ſplẽdor ab extrinſeco vt in ueſte. Si g° facies ei⁹ reſpleduit ſic ſol. Relinquit q̃ ſplendor ille ⁊ claritas illa erat in corpe dñi vt in ſbo. Con. Jn corpore xp̃i ſicut in aliis corpibus erat duplex nã. s. elemẽtaris: ⁊ nã ãnti corpis. s. nã celeſtis: que eſt nã lucis: ſm q̃ corp⁹ noſtr̃ habeat potentiã ad claritatẽ. hoc nõ eſt ꝑ nãm elemẽtalẽ. qa ſm illã eſt corpale: ⁊ ſubiectuz ctrarietati ⁊ opacũ. Ergo hoc eſt ꝑ nãm lucis que ꝺcaliat elemẽta in corpe nro. ſed ſic ſe hz nã elemẽtaris ad nãm lucis: vt cũ vna apparet in corpib⁹: alia occultaf: ſicut modo apparet in corpib⁹ noſtris nã elemẽtaris. ſ latet nã lucis. Sz ecõtrio erit in ipa gloria i corpibus glorificatis. q̃ natura lucis mãifeſtabit: ⁊ natura elemẽtaris latebit. Si g° vna manifeſtata alia latet: cũ in triſſiguratõe dñi maneret natura elemẽtaris i ſuo dñio i corpore ipi⁹: nec mutaref natura illa in ipo. qa ſm ſenſũ adhuc erat paſſibilis ⁊ nat⁹ ad patiendũ. g° natura lucis ⁊ paſſibilitas ad eã latebat in ſuo corpe. Ergo ſi a nã lucis ẽ claritas in corpib⁹. cõſtat q̃ claritas illa in qua tũc apparuit nõ erat ꝑ eductionẽ alic⁹ ꝺe põ in actu in ipo: ſ ab extrinſeco erat. ergo fuit in aere vt in ſubiecto: ⁊ nõ in corpe dñico.

Itẽ ipoſſibile eſt q̃ circa idẽ ſubiectũ ſil ſint oppacũ ⁊ clar. Si g° naturã elemẽtarez nõ cõcoitaf inſeparabliẽ opacitas ſm actum nullo° erat claritas ſm actũ in corpe: in quo ſm actũ ſeruaf nã elemẽtaris. ſed in triſſiguratione ſeruabaf adhuc ſm actũ natura elemẽtaris in corpe dñico. qa hz illã erat adhuc corpale ⁊ paſſibile. ergo opacitas erat ſm actũ in ipo. Claritas g° q̃ apparuit i ipo ñ erat ipius nec in ipo vt in ſbiecto: ſ in aere circũ fuſo. Solo dd̃. q̃ claritas illa fuit in corpore xp̃i tã̃ in ſbiecto: ⁊ nõ tm̃ in aere circũ fuſo. Unꝰ Luc. 9°. Facta eſt vũ ozaret ſpecieſ eius altera ꝛc. Et loquit de triſſiguratõe ipa i. alteratia: vt dic glo. q̃ nõ pot eſſe niſi fieret i. mutatio circa ipam. hoc aũt fuit ꝑ claritatez Unꝰ claritas fuit i corpe ſicut in ſubiecto: ⁊ aliꝫ ⁊ aliꝫ erat claritas in veſte ⁊ in corpore ꝺa i corpe erat ab interiori ſic dcm̃ ẽ. ⁊ ita vt i ſbo. ſed i veſte ab exteriori. s. a ſup fuſo ſplẽdore facieꝫ. Ad p̃mũ aũt ꝺcoñriũ dd̃. q̃ i corpe dñi eſt ꝺſiderare multiplicẽ naturam s. naturã corpis ſm q̃ corp⁹: ⁊ naturã corporis: ſm q̃ aiatu aia roali. uel corpis naturam ſm q̃ vnitũ aie: que ẽ plena oi gratia: ⁊ nãz corpis ipi⁹ ꝓut ꝺiunctũ eſt ꝺnitati: ꝺa illꝺ eſt alii natura que coitaf ſuã originẽ ⁊ natiuitatẽ. Dec aũt vnio ꝺcoitaf natiuitatẽ corpis dñi. Jo eſt ei ipa vnio natura. Et ꝑ hunc modũ ⁊ ſm has ꝺiuerſas ꝺſiderationes cõporis: ſunt habit⁹ ꝺiuerſi ꝺſequẽtes corpus ⁊ ꝓprietates ꝺiuerſe. ſicut pz corp⁹ meũ ſm q̃ corp⁹ eſt graue deſcendens deorſũ ñ mobile ãte uel retro vel ſurſũ: nec mobile motu ꝓgreſſiuo: ꝓut aũt eſt vnitũ aie roali ſortit has ꝓprietates: qꝺ eſt mobile in ante ⁊ retro in ſurſũ ⁊ cẽ in motu ꝓgreſſiuo: quia anima ꝺpatur ad ipm ſicut motor ad mobile: ſic corpus dñi ſm illas ꝺſideratões ſortit ꝺiuerſas ꝓprietates. Scꝺm. n. q̃ ꝺſideraf vt corp⁹ eſt i ipo natura elemẽtaris vñans. ⁊ nã celeſtis latens ⁊ q̃tũ ad hoc. Unꝰ vez eſt q̃ ſortit opacitatẽ ⁊ corruptꝺ: ſ ex vnione ad dnitate ſortit habitũ. qꝺ dz p̃cellẽ oi creaẽ roali. ⁊ ex natura illius vnionis eſt ei põ ad agilitatẽ ad ſubtilitatẽ ⁊ ad claritatẽ. Unde Dylari⁹ i li°. de tri. Habet corp⁹ dñi naturã vt ferat i vndis. ſiſtit in liq̃dis ⁊ ſtructa triſurrat: ⁊ ſicut corp⁹ relictũ ſue n̄ãe eſt tedeſ deorſũ ⁊ ímobile motu ꝓgreſſiuo. vnitum ꝺo aie mouef. Et abile eſt ad hoc q̃ mouea tur ꝓgreſſiue ſic corpus dñi eleuatũ ad vnionẽ cũ diuina natura hz aliquid vltra nãm corpis ⁊ ſortit habilitatẽ ⁊ ptãrem ad q̃daz que nõ ꝺuenit corpi alteri⁹ hõis. s. claritatẽ agilitatẽ ⁊ ſubtilitatẽ: ⁊ eſt ei naturalis ex illa vnione. Illud g° qꝺ obicit tẽt in corpis natura ſm qꝺ corp⁹. ſed ꝺ eſt plus. s. ipm corp⁹ dnitati vnitũ: ⁊ ex hoc ſortitur ptãrem ad iſtã claritatẽ ⁊ ad aliã. Ad aliud qꝺ obf q̃ nõ ſunt coñria ſil. ꝺd̃. q̃ ſimilr poſſet obici ꝺe agilitate quã habuit ãbulando ſup̃ mare. ⁊ ꝺe ſubtilitate quã hũit naſcendo ꝺe ꝺgine: ſicut hic opponif ꝺe claritate: ꝺa i ipo erat copulatia. nõ g° ſubtilitas ꝛc. ꝓꝑ ꝺ ꝺd̃. q̃ in exitu corpis dñi ex vtero ꝺginis fuit ſm actũ ſubtilitas ⁊ copulatia ſm habitũ. ſilr ambulãdo ſuper aquas fuit actu agilitas in ipo: ſed habitu grauitas in tranſfiguratione: ſic fuit claritas actu. ⁊ ex hac vnione ad veitatẽ. ⁊ opacitas in habitu hoc mõ nihil ꝓhibet coñria ſimul eſſe circa idem ſubiectum.

Conſequenter querif. an illa claritas fuerit gloriosa uel ſimilis glorioſe. Ad qd̃ ſic Math. 17°. Trãſfiguratus ẽ. Glo. Bede. i corpe mortali oñdit nõ ímortalitatẽ: ſ claritatẽ ſimilẽ future ímortalitatiſicut p⁹ in corpe ímortali oſtẽdit nõ mortalitatẽ ſed ſilitudinẽ. ſiue formã ſimilẽ mortalitati. Ex quo pz q̃ nõ fuit claritas gliosa quã oſtendit: ſ glorioſe ſilis. Itẽ ibidẽ Beda in glo. Corpus mortale nõ eſt ſubditum immortalitati: nec immortale immortalitati. Si ergo corp⁹ dñi in triſſiguratiõe adhuc erat mortale. g° claritas que fuit tũc in ſuo corpe nõ fuit claritas ímortalitatis. g° nõ fuit glorioſa claritas: ſ et ſilis. Contra Math. 9°. Trãſfigurat⁹ eſt. Glo. in ea claritate i qua erit pacto iudicio. Ea. n. relatiuũ eſt idẽptitati ſbe. ergo ſupponit ꝑ illa ⁊ eadem claritate: ſm ſbam in qua erit pacto iudicio. ſed claritas in qua erit pacto iudicio eſt claritas glorioſa. Ergo ⁊ illa claritas fuit glorioſa. Itẽ ad phi. 3°. Expectamus dñm ihũ xp̃m qui reformabit ꝛc. Glo. ſa. aſſimilabimur claritati quã habuit in triſſiguratione. Sed claritas noſtra erit gliosa. g° ⁊ illa quã hũit in triſſiguratione fuit glorioſa. Itẽ Math 18°. Duxit eos in montẽ. Glo. gloriã maieſtatis oſtenſur⁹. Si oſtendit eis gloriã maieſtatis. ergo claritatẽ glorioſã oſtendit: uel glorioſa fuit claritas in qua apparuit. Solo ad hãc qõez ꝓnotandũ: q̃ hic ſũt diuerſe opiones. Una ẽ q̃ illa claritas nõ fuit glorioſa: ſ ſilis glorioſe. Et hoc dicũt iuxta auctoritates Bede. que eſt in corpe mortali: oſtendit nõ ímortalitatẽ ꝛc. Alii dicũt q̃ fuit glorioſa: ſ fuit aſſũpta ad tps ſicut alias ꝓpetates aſſũplit ante reſurrectiõz ad tps. s. agilitatẽ ãbulando ſup̃ mare: ⁊ ſubtilitatẽ naſcẽdo ꝺe glorioſa ꝺgine ⁊ ipaſſibilitatẽ: ſicut qñ dedit corp⁹ ſuũ in ſacramẽto in cena. Unde Jo. Corp⁹ qꝺ habuit ꝑ naturã dedit diſcipul⁹ in cena nõ mortale: nõ corruptibile. Ita etiã in triſſiguratõe claritatẽ glorioſa aſſumplit Et hoc fecit vt diſcipulus ſuis oſtenderet gloriã ſue ⁊ noſtre reſurrectionis. Sz ꝺm eſt ſine ꝑiudicio medio mõ. s. q̃ multiplex ẽ ſilitudo. Quedã eſt ſilitudo enigmatica in re que eſt oĩno alteri⁹ gñis: ſicut nos dicimus q̃ fides hic in via ſilis ẽ viſioni in patria ſeu aſſimilaf cognitioni glorioſe. Eſt itez ſilitudo realis. ⁊ hec eſt rez eiuſdẽ generis. ſed ꝺ põt eſſe ꝺupler. quia aut ſm pfectionẽ aut hz ipfectionẽ. Si ſm ipfectione ꝺ mõ ꝺicim⁹ q̃ caritas in via aſſimilaf caritati in pria. Non eni eodẽ mõ aſſimilaf quo fides cognitiõi i patria qa fides aſſimilaf ei egmatice: ꝺa fides euacuabif: ſ caritas vie caritati patrie realit: ꝺa nõ euacuabif caritas vie aduenieẽte illa que eſt in gloria: ſed ꝺplebif ab ea. ergo eſt ei ſilis in re: ſed trñ ſm iperfectionẽ: quia differũt ſm pfectũ ⁊ ipfectũ. Eſt etiã ſimilitudo realis ſm pfectionẽ: ſicut nos dicimus q̃ filius eſt ſilis pri. Et caritas Petri in pria caritati Pauli in pria. Si g° loquamur ꝺe ſilitudine enigmatica que eſt rez oĩno alteri⁹ gñis. hoc mõ caritas illa nõ fuit ſimilis glorioſe. Sz dicẽdo realẽ ſilitudiez que eſt rez eiuſdẽ generis. Unꝰ ſm ipfectioz ꝺ mõ fuit illa caritas ſimilis glorioſe. Unꝰ etiã potuit dici glorioſa ſm quid. Si autem loquamur ꝺe ſilitudiẽ reali que eſt ſm pfectionẽ rez eiuſdẽ gñis. hoc mõ nõ fuit ei ſimilis. s. ſm opletũ. ⁊ hoc pz quia ſicut in aia xp̃i: eo q̃ fuit vnita deitati fuit gloria hz ptẽ hz nõ ſm totũ hoc eſt ſm vĩ ſupiorem: ⁊ non ſm iferiorez: imo ſm ptẽ iferiorẽ icrat ei paſſibilitas ⁊ miſeria. ⁊ ea que itrãt gloriã: ſed ſm ptem ſupiorem erat gloria. ⁊ iſta gloria nõ fuit alterius gñis q̃ gloria quã p⁹ hũit

Universidad de Deusto
Biblioteca

s.p⁹ resurrectõz:sic ī vispensatõe q̄ oñdebat in suo corpe gloria:cū ipm esset vnitū verita tiːsic aīa poterat esse gloza p̄m ptē:ꝛ p̄m ptē nō. Et vico p̄m ptē hoc est p̄m q̄ vnitū veritari.qa sicut ex vispensatõe fuit q̄ corp⁹ illō esset corruptibile ꝛ obscuz:ꝛ hoc p̄pē liberationē nostrāːsic ex vispēsatõe fuit q̄ ostē deret in illa claritate añ resurrectõz in qua debuit esse p⁹:ꝛ hoc p̄pter corroboratiõē fidei nostre quā būit ex vnione ad deitatez Et per hoc pz solutio ad obiecta.

Postmodum queri

tur.vtz hec claritas fuit nālis illi uel assūpta. Et p̄mo querif.vtz fuit in potentia nā liːuel fuit assupta a xp̄o. Ad qō sic Math̄ i⁷°.Trifigurat⁹ est. Sloːp̄m spēm illi⁹ quam hēbat p nām ostendit nō admittere carnem quā assūpserat uolūrate.Si g° spēm quā eis oñdit hēbat p nāz.Ergo p nām hēbat clari tatē quā eis oñdit.g° ei fuit claritas illa nāl

Jtē ipe assūpsit corp⁹ ꝺueniens vispensationi.quicād g°fuit in eo.aut fuit ex natura sue originis.aut ex vispensatione. Sz ex nā sue originis fuit ei ꝺueniens nālit claritas. ḋa fuit a p.incipio celesti.s.a spū scō.ve quo ꝺr esse ꝺcept⁹a pte sue originis:seu p̄ncipii sue originis est ei nālis.Silr ex vispensatõe nālit ꝺuenit ei:ga sic ex vispensatõe debuit accipe passibilitatē ꝛ miseriā p̄pter nostraz redemptionē.ita ex vispensatione fuit:q añ mortē debuit oñdere claritatē sue glorificationis p̄pter fidei nostre corroboratõz.Sic g° in assūptione debuit assumere p̄ctatem ꝺumentē mortis.s.passibilitatē.ita in assū ptione debuit assumere claritatē sue glorificationis:cū eā debuit añ mortē ostendere Fuit g° nālis ei:ꝛ a pte origis:ꝛ sue vispen sationis. Coñ.Dam⁹ Oēs passiones nr̄as naturales ꝛ indecētabiles assūpsit p̄ter pecz. Et Boeti⁹ vic in li° ō duab⁹ nāis.Jpe assū psit passibilitates ꝛ alios defect⁹ p̄ter pecm nō p̄m statū ante peccatū:ſ p̄m statū scḋm. Si g° assūpsit defect⁹ nostros:cū opacitas fit p nām in nobis.g° in ipo fuit p naturam Ergo p naturā nō fuit in ipo claritas. Ul terius querif.vtz esset in eo nālit p̄m actuz Jta q̄ nō solū in p̄ō naturali vt diceret eē in eo p̄m actū:lz nō sp appareret. Ad qō sic suppositis p̄cedentib⁹:sic se hz claritas spūal que est scīa ad aīam xp̄i.ita se hz claritas cor poris ad corp⁹ xp̄i.Si g° ab initio sue ꝺcepti onis hūit scīam oīum sicut p⁹:ꝛ qō ꝺr p̄fe ciſſe hoc est trīa q̄tū ad manifestatiõez:ꝛ ita aīa ei⁹ sp fuit clara:g° silr ab instāti ꝺceptio nis sue hūit claritatē corpis p̄m actū:licz nō sp appareret ſ p vispensatõz. Jtē sp fuit ī aima xp̄i claritas q̄tū ad ptē supiorē ex vni one ad diuinitatē:sic in inferiori passibilitas ex vnione ad corp⁹.Ergo silr corp⁹ eius cum essz vnitū diuinitati sic aīa sp hūit p̄m actū naturalit gloriā ꝛ claritatē in quadā sui pte

Coñ. Si diceret sequēt q̄ corp⁹ ei⁹ non esset passū p̄m oēm ptē:qa in pte illa nō essz passibilis in qua esset ista claritas. ſ hoc nō p̄t ꝺcedi:ḋa sua btā aīa p̄m ptē illā qua erat vnita corpi totalit patiebat.Licet nō hz illā qua vnita erat diuitati.g° corp⁹ ei⁹ p̄m to tū patiebat. Solo ꝺd.q naturale ꝺr qua tuor modis:p̄m quadruplicē cām. Uno° ꝺr naturale p opationē ad illud a quo res nata est q̄ est cā efficiens. Alio° p̄m oparōz ad cām p̄m quā nata est:que ē pfectio ꝛ oplemē tū eius. Tertio mō in opatione ad causam ꝺe qua nata est que quidē est mā. 4° mō in opatione ad cām ad quā nata est que ꝺr finis.Si g° ꝺsideret natura in corpe xp̄i a pte originis seu in opatione ad illud a quo nata est:sic passio nō est ei naturalis:nec ĩue nit in ea passibilitas uel mortalitas.Un̄ Dy la°.x°.de tri. Quid p naturā hūani corporis carnē ꝺ spū scō ꝺceptā iudicamus.Caro illa ve celis est.Si aūt ꝺsideret p̄m cām p̄m quaz est caro.i.p̄m suū oplemētū.s. ex vnione ad diuinitatē.hoc mō adhuc vico q̄ n̄ est ī coz pore xp̄i p naturā passibilitas:nec ea q̄ oppo nūt gloriæ.ꝛ hoc p naturā illi⁹ oplemēti sed ex hꝺ est corp⁹ eius potestati uū sup oēs passi ones.s.a plenitudine xp̄tuſ vine. Scḋz ergo naturā originis ꝛ oplemēti nō erat passibi litas ī suo corpe.Accipiēdo aūt p̄m opationē ad illud ꝺ quo ē nata caro xp̄i. p̄m hoc ē et naturalis passibilitas ꝛ p̄petates ꝺsequtes ḋa ꝺ carne xp̄is assūpta est. Assūpsit.n.de nr̄a natura:naturā corpulentā ex elementis opositā ꝛ coñrietati subiectam.Accipiendo aūt scḋm finē ad quē nata est: ḋa nata ē ad redemptionē nostrāːut p passionē nos redi meret sic ad hoc est ei naturalis passio ꝛ mō talitas.Cum g° querif vtz claritas fuit ei ī potentia naturali. Dico q̄ sic p̄mo ꝛ scḋo accipiendo naturā ꝛ potentiā naturalē.ſ nō aliis duob⁹ modis.īmo passibilitas fuit ei in potentia naturali:ꝛ hoc est q̄ ꝺcī Hyla.

p°.de tri. Hūit corp⁹ ꝺfūt ſ sue origis p̄pūz nō ex vitiis būana ꝺceptionis existens.ſ in forma corpis nr̄i xtutis sue p̄tē sbsistens ꝛ sic soluit p̄mū ꝓbleuma. Ad scḋz qō q̄ rif vtz habuit illā claritatē sēp in actu per nām lz nō apparēt ꝺd.q nō.Et qō ꝺr q̄ sic se hz claritas aie ad aīamːita claritas corpis ad corp⁹.Dicendū q̄ p̄ōt fieri illa opatio q̄ tū ad vnionē cū ditate:vt q̄tū ad vispen sationē nr̄e redemptionis. Quātū g° ad nāz ꝛ p̄tātem vnionis fuit in aīa xp̄i scīe claritas ꝛ silr ex vispensatõe.sed q̄tū ad naturā vnionis solū ꝛ p̄tātem vnionis potuit eē sp claritas p̄m actū in corpe xp̄i. sed nō ex vi spensatõe illi⁹ ad nostra redēptõz. Repugna ret enī vispensationi ulti: qa corp⁹ xp̄i non esset passibile iā p̄m totū qō nō ꝺz ꝺcedi.ḋa cū ex vispensatõne fuerit q̄ ei⁹ aīa ꝺbebat pati p̄m oēm vim quā hēbat p opationē ad corp⁹.Cōstat q̄ ex vispensatõe fuit q̄ corp⁹ ei⁹ p̄m totū pateret.ꝛ sic q̄tū ad hoc nō fu it sp p̄m actū claritas in ea:ſ in pō. Licz q̄tū ad p̄tātem vnionis cū dinitate poterit ita cē ꝛ sic q̄tū ad hoc tz illa opatio.

Consequenter que

rif an solū corp⁹ xp̄i fuit trifigurabile an cē alia corpa sic Moysi ꝛ Helye trifigurabilia essent. Ad qō sic Exodi.34°.hēt.Q apparuit facies Moysi cornuta ex ꝺsortio dei ex ma xímo splēdore. ꝛ.z.Coll.3°.Dr̄ q̄ nō poterat filii isrl intēdē ī faciē Moysi pp gloriā vult⁹ eius:Et dicit glo.ibi q̄ tanta fuit claritas ī facie eius:q̄ maior esse nō poterat.ſ ī corpe xp̄i poterat esse maioz claritas q̄ illa que fu it in trifiguratione.Si g° corp⁹ xp̄i ꝺr trifi guratū p̄m illā claritatē.ita ꝛ corp⁹ Moysi ꝺbet ꝺci trifiguratū:vel q̄re hoc ostensio claritatis esset tranfiguratio ꝛ ista non.

Jtē.2.Cor.3°.Tanta erat claritas in facie Moysi q̄ non poterat percipi nisi ꝺlaretur g° fuit maioz claritas q̄ claritas que fuit in facie xp̄i.Si g° ostensio illi⁹ in xp̄o ꝺr trifi guratio ita in Moyse. ergo aliud corp⁹ est trifigurabile q̄ corp⁹ xp̄i ꝛ magis etiā ꝺbz ꝺci trifiguratio in corpe Moysi q̄ in corpe xp̄i. Jtē Math̄.z°. Nō cognoscebat eam ꝺnec pepit ꝛc.Glo.Josep mariā facie ad fa ciē ꝺdere nō poterat quā sp̄us scūs ꝓpleue rat.Ex quo ꝺr q̄ gloriosa xp̄o fuēit trifigu rata sic corp⁹ xp̄i. Ad oppositū Math̄.17° Refplenduit facies ei⁹ sic sol.ꝺcit Jeroni⁹

De⁹ nō p̄ōt in hac vita tā claz facere. Ergo simplr ipossibile est q̄ tāta claritas fuerit in corpe Moysi ꝛ gloriose xp̄ginis q̄ta fuit ico poze ꝺnːqō tri sup̄ ꝓbabat. Ex q̄ ulteri⁹ obr̄:q cū trifiguratio sit in expssiõi silitu dine ad claritatē glorioſe resurrectionis:so lū ꝺz ꝺci trifiguratio in dño ihu ꝛ non in aliis. Solo ꝺd est sine p̄iudicio sicut nos ꝺcimus.q̄ alr est fides sīlis visioni in p̄ria q̄ caritas vie caritati in p̄ria. Jta ꝺci⁹ nos q̄ alit fuit silitudo gloriæ in facie Moysi ꝛ in btā xp̄gine ꝛ in corpe xp̄i:ḋa in facie moy si ꝛ btē xp̄ginis fuit silitudo claritatis q̄ erat alteri⁹ generis simplr q̄ claritas gloriæ. Un̄ erat silitudo enigmatica sic silitudo fidei ad visionē patrie.sed in corpe xp̄i fuit claritas q̄ erat eiusde generis cū claritate gloriæ:ꝛ si n̄ simplr:p̄m tri ptē:sicut caritas vie assimilat caritati patrie.ꝛ hoc est ḋa radi⁹ claritatis i facie moysi fuit a ꝺsortio p̄monis domini. Silr in btā xp̄gine fuit illa claritas ex ꝺsortio dei quā hēbat spūalit in mēte:quā etiaz hēbat corpalit in carne:sed in corpe xp̄i fuit claritas ex xtute vnionis corpis xp̄i cū diui nitate.Et p̄pter hoc nulla alia ostensio clart tatis ꝺbuit ꝺci trifiguratio sicut ista, ḋa solū illa que est in expssa silitudine:ad g'liam dei ꝺz ꝺci trifiguratio:hoc aūt solū fuit in xp̄o ꝛ hoc est ḋa claritas que fuit ī aliis fu it p gratiā ꝺsequtē naturā.ſ in corpe xp̄i fuit p gratiā que est ei natura:vt ꝺcīt.s. per gratiā vnionis. Et ex hoc est q̄ xp̄ior ꝛ expssior est silitudo glorioſe claritatis ī xp̄o q̄ alie. Ad illud g° qō obr̄ q̄ maior fuit claritas in moyse quia nō poterat videri ꝛc. Dicendū q̄ nō sequit:nō poterat videri. g° maior fuit seu magis ostensiua gloriæ resur rectionis. Nā q̄ claritas moysi nō posſit vi deri hoc erat nō ḋa maior esset.ſ quia offen debat ꝛ visgregabat visū: sicut etiā videm⁹ ꝺ claritate solis que p̄pt hoc nō p̄ōt videri Sz claritas apparens in facie xp̄i erat ꝺlectans visum ꝛ ꝺfortans:sicut claritas glie que ꝺfortat ꝛ corroborat visū. Un̄ in Apoc. 20.Cōparatur claritas ciuitatis supne ꝛ ꝺr si milis lapidi iaspidi:c° claritas ꝺmulcet ꝛ ꝺfortat aspcū:ꝛ sic itez q̄tū ad ſ ē claritas xp̄i ī maiori ꝺformatõe ꝛ ꝺformitate ad cla ritatē gloriæ ꝛ in expssa assimilatione: ꝛ iō ꝺfortabat visū.Et p̄ hoc soluunt̄ tres p̄me obiectiones. Ad aliud q̄ ꝺr q̄ ꝺe⁹ nō p̄ōt tāclaz facere:ꝺd.q licz vnū ꝺcludat rō

Universidad de Deusto
Biblioteca

intelligendū est tñ ꝙre dicit hic Io.in corpe eni moysi ⁊ xginis beate fuit pō passiua ad claritatē.vñ in eis fuit pō:nō ptās.Sz in corpore xpi fuit pō que vr ptās.hec ē actiua pō ad hāc claritatē.Jō nō maior fuit.Et hoc est qđ dicit Hyla.in forma corpis nr xtutis sue ptāte ꝺsistens. qđ ergo vult dicē Jero⁹ Q̄ deus nō poterat tā clarꝫ facere. hoc est qa corpa nr̄a bñt oppositoz cū glozia ꝓpter peccatū.sed i corpe xpi erat imunitas a peccō Uñ nō erat oppositū glorie. ḋa.n.sine peccato erat ꝺcept⁹ ⁊ diuinitati vnit⁹ nō pot de⁹ de pō ogruētie tantā claritatē in aliis facē lz posset de pō absoluta. Uñ negaē hic pō cō gruētie ⁊ nō potentia absoluta:ex pte dei Ex pte aūt creaturaꝝ negaē pō passiua que est in eis vt dcm̄ est:ḋa nō possent tantā claritatem sustinere uel suscipe:⁊ hoc quia nō sunt imunes a peccō.sed xp̄s pōt: cū imunis sit.Et hoc vult dicere auctoritas.

Postea queritur de cōparatione ꝺm diuam apparitionis dominice resurrectionis añ q̄ fieret:⁊ p⁹ post q̄ facta ē Et ꝓmo queriē de ꝓma apparitōe. ꝺcḋo de scḋa. De ꝓma apparitōe que fuit añ resurrectionē que vr trāsfiguratio. Querie ꝙre ostēsio gloriose refrectiōis pot⁹ facta fuit i illa p claritatē q̄ p alias ꝓprietates:siē p agilitatē:subtilitate:impassibilitatē. Ad hoc q̄ sit claritas n̄ solū est corpoꝝ glorificatoꝝ.ymo cois est etiam aliis corpib⁹: sicut celo ⁊ stellis.ꝺ alie dicte ꝓprietates sunt solū corpoꝝ glificatoꝝ ⁊ nō alioꝝ corpoꝝ. Conueniētior aūt ē onio fcā p ꝓpetates ꝓpas q̄ p coēs.g⁹ ꝺueniētior esset q illa ꝺ mōstratio glorio se resurrectionis corpuꝫ fieret in trāsfiguratione p alias ꝓpetates q̄ p claritatē. De se cūda aūt apparitōe q̄rie q facta fuit a vñ p⁹ suā resurrectionē:cū apparuit discipulis ⁊ intrauit ianuis clausis. Et querie ꝙre nō fuit facta p claritatē sicut p subtilitatē. Ad qđ sic.ſſlā ipe de⁹ in euangelio p claritatē maximā sigt resurrectionē futurā ⁊ ei⁹ gloriā.cū vr. Fulgebūt iusti sicut sol ꝛc.Matḃ.iz. ergo ꝺuenientius fuit vt eā ostenderꝫ p claritatē q̄ p subtilitatē: Solo.ꝺd.ad ꝓmu:q cum sint ꝓprietates q̄ruoz ꝺm quas ostendit glorificatio ipa claritas est p̄ncipalis ad quam ꝺsequūt cetere. Nām eni lucis ꝺsequit subtilitas. Uñ lux p nām bz subtilitatē ⁊ ad penetrandū corpa:⁊ maxie corpa trāsparentia sicut pz in lapide cristallino:qui penetratur a luce:silr ad ipam ꝺsequit agilitas. Uñ mor⁹ uel muratio ei⁹ est q̄ subita:silr ipaz sequit impassibilitas. vñ etiā nullū inānamētū patit ab aliis.ga g⁹ claritas ponit oēs alias ꝓprietates que sunt corpoꝝ glorificatoꝝ:⁊ nulla alia ponit oēs alias. Jō ꝺueniēt fit ostensio glorificationis corpis p claritatē. Et pp hoc dns in euāgelio figns gloziā resurrectionis:nō multiplicat xba:ꝺ eā placere ⁊ integre ⁊ totaliter figt p claritatē:cū dicit. Fulgebūt iusti sicut sol. Ad scḋm dām.q ordo debuit esse in ostensiōe glorie resurrectiōis ꝺm grad⁹.vnus grad⁹ debuit cē ad sensum ⁊ hic debuit ee ꝓm⁹. Ali⁹ gd⁹ debuit esse vltimus. Nā debuit esse ostensio illi⁹ quantū ad cognitionē sensitiuā ⁊ quātū ad intellectiuā. Et sic cognitio sensitiua poz est q̄ ītel lectiua. Jta conueniens fuit q ꝓma ostensio esset ad sensū.vltima ad intellectū. Et iō ꝓma ostensio que fuit in trāsfiguratione añ resurrectionē debuit esse p ꝓprietatē ꝓpinquē ad sensū.hec āt maxie est claritas. ⁊ iō debuit fieri p claritatē. Ultia aūt que fuit p⁹ resurrectionē fuit ad intellectū.nec debuit fieri p claritatē cū sit ꝓprietas que maxime a sensu ꝓcipit. Sed p ꝓprietatē que solo ītel lectu:⁊ sola rōnis collatione ꝓciperet:⁊ nullo mō p sensū.hec aūt fuit subtilitas quam nō capiebat sēsus:ꝺ sola rō. Qđ.n. videbāt apostoli eū palpabilē.ḃ nō mōstrabat subtilitatē:ꝺ solo intellectu ⁊ rōnis collatione ꝓcipiebant tpm esse subtilē:sic vomus clausa erat:⁊ ipe intrauit ianuis clausis. ergo trāsiuit p murꝫ.g⁹ subtilis est. Jta g⁹ faciēdo collationē in se ꝓcipiebant q̄ esset subtilis.

Deinde queritur de circūstantiis illi⁹ apparitionis.an.s.moy ⁊ he.fuerūt ibi vere uel imaginarie. vtrum s.apparuerūt ibi ꝓsonalit uel in subiecta creatura:uel angeli vice eoꝝ. Ad qđ sic Luc. 9°. Apparuerūt moy.⁊ he.ꝛc.Hlo.sciendum nō corpa uel aīas Helye ⁊ Moysi apparuisse Sed in subiecta creatura illa corpa fuisse formata. Pōt etiā credi vt i āgelico mistēio hoc factū essꝫ vt angeli eoꝝ ꝓsonas assumerent.g⁹ nō apparuerūt ibi uere. Jtē Aug⁹ Ad simpliciū de aīa samuelis disputās dic vt nō spūs Samuelis a rede sua suscitat⁹ ē Sz aut fantasma ul illusio imaginaria ꝺpa boli fuit machīatōib⁹ fcā q̄ ꝓphaz samuelē sicut imagines rez solēt suis noīb⁹ appellari.hz g⁹ Aug⁹ ꝓ inconuenientī q aīa Samuel suscitaret de rede sua ⁊ appareret Sauli.g⁹ silr inconueniens est q spūs Moy. qui iā requiescebat in sinu Abrae suscitaret ⁊ vere ibi apparēt. Et silr ipe Helyas cū iā esset trāslat⁹ ad paradisū. Jtē si Moy.ibi apparuit apostolis uel oculis aplorꝫ.ergo apparuit in corpe:ꝺ ꝺueniēti⁹ in corpe ꝓprio q̄ in alieno.g⁹ fuit resuscitat⁹ in corpe ⁊ aīma. Ergo aīa eius fuit in suo corpe mortali.g⁹ ad huc erat in statu merendi. ꝺ si sic g⁹ adhuc poterat moy.dānari qđ ē inconueniens. Ad oppositū Aug.lo q̄s ḋ oplb⁹ vñi dicit. Q̄ si vnū est vez reliquū est vez:ꝺ quicḋ fuit ibi fuit op⁹ dei glorioſi. Ergo si nō fuit ꝺa apparitio Moy.⁊ he. nec fuit ꝺa apparitio vñi

Solo.ḋ.q circa istā qđm sūt ples opiones. Una eni est q quidā ponunt plane q Moy.⁊ he.nō apparuerūt ibi xe.sed solum imaginarie:⁊ hoc vult dicere iux auctē Be de in glo.p̄dicta sup.9°.Luc.Sciēdū nō corpora vel aīas Helye ⁊ Moysi.ꝛc. Alii dicūt q apparuerūt ibi Moy.⁊ he.uere:⁊ apparuit ibi moy.in suo corpe resūpto ad tps Et hi dicūt iux illud Luc.9°. faciamus hic tria tabernacula. Hlo.tres testes habem⁹:de terra aplos tres.de celo Moy.⁊ he.⁊ ipm prem Sz si nō fuerūt ibi vere nō potuerūt esse xi testes.ergo fuerūt ibi vere Moy.⁊ he.sicut ꝓsona patris fuit ibi xe. Istud idē ꝺfirmant p glo.sup illd Matḃ.i7°. Et apparuerūt moy ⁊ Hely.Hlo.Moyses legislatoz ⁊ he.ꝓphetaꝝ eximi⁹.ergo xe apparuerūt ibi.quia isti sunt xe Moyses ⁊ Helias. Nos aūt dicim⁹ ꝺm Aug̃m li° de cura agenda p mortuis ad Paulinū dicentē. Alii sūt buanaꝝ limites rez. Alia diuinaꝝ signa xputū. Alia sūt que nālr. Alia que mirabilit fiūt:q̄ quis ⁊ nāe de⁹ adsit ut sit ⁊ miraculis nā nō desit. Nō igit putandū est viuoꝝ reb⁹ quoslz interesse posse defūctos qm̄ quibuslda sanandis uel adiuuādis martires adsūt. Sz iō pot⁹ intelligendū est q p diuinā potentiā martires vinoꝝ reb⁹ interfūt.qm̄ defūcti p nām ꝓpam viuoꝝ reb⁹ ītereſſe nō pñt. Et ex hoc sequit ꝺm bt m̄ Aug̃l.q apparitio aīaꝝ p⁹ mortem ꝺm limites rez nō est possibilis. ꝺ solū bz signa diuinaꝝ xtutū:seu solū ꝺm diuinam potentiā:⁊ nō ꝺm rez naturā. Hoc g⁹ mō dicim⁹ q apparuit ibi moy.aīa xe.ꝺ hī p diuinaz potentiā:sic legim⁹ ab Aug̃l.q aīe martiruꝫ p diuinā potentiā pñt hoibus apparē. Unde etiā Aug⁹ ibidē dicit. Nō eni solis beneficiorꝝ affectib⁹: vez etiā ipis hoiuz aspectib⁹ ꝺfessoꝝ felicē apparuisse ciuib⁹ vel inālinis pie a se dilectis cū a barbaris nola oppugnabaē. Audiuim⁹ nō incertis motib⁹: ꝺ testib⁹ certis. Utz aūt aīa moy.corp⁹ assūpserit nō legimus nec istud asserim⁹. ꝺ dicimus q sic btūs felix apparuit aspectib⁹ ciuiū in aīa p diuinā virtutē nec ꝓpter hoc resūpsit corp⁹ sic dicimus q aīa moy.ibi fuit xe ⁊ eis apparuit.s.aplis p diuinā xtutē nec oportuit q resurgerꝫ corp⁹. De Helya aūt qui viuus erat bñ ꝺceden ḋ ē.q apparuit i aīa ⁊ corpe

Sz tūc restat qđ qm̄ in solū aīa moy. apparuit cū ipa sit insensibilis:quo potuit moy. apparē aspectib⁹ aplorꝫ. Ad qđ ḋ.q sba spiritualis duob⁹ modis apparet sensui.s.angelus. Uno⁹ p corp⁹ assūptū. Alio⁹ p solā similitudinē corpis quā facit i sensū:⁊ p quā imutat sensū. Sicut n.angel⁹ pātem bet sup corpa vt sic possit corp⁹ assumere ⁊ appareat sensui p illud ita bet potentiā vt possit alicuaz similitudinē corpis in oculo efficere ⁊ p illam oculū imutare:vt ab oculo p illā ꝺcipiat. Sicut g⁹ mediāte corpe pōt facere similitudinem qua ꝺprehendit ita ⁊ sine corpe. ita dico q aīa scā que gloriosa est bz illā potentiā. ⁊ hī mō potuit aīa moy.apparere oculis corporalib⁹ aplorꝫ:sine corporis assūptione:quā non legimus in scriptura:⁊ sic p similitudinē corporis quā efficiebat in sensū ꝺcipiebaē. Jtē ⁊ ad hoc faciendū nata est aīa:ḋa rō totius corporis est in aīa:sic dicit Aug⁹. Uñ nō solū cōparatur ad corp⁹:sic forma ꝺ etiā sicut ars Uñ mēbra ⁊ ossa que sunt in corpore nāliē sunt in aīa sicut in arte.⁊ ideo per diuinam virtutē pōt apparere per similitudinē sine corpe

Sed vlteri⁹ restat q̄rere q̄re nō apparuit Enoch qui fuit ātequā legē sicut moyses ā fuit cū lege ⁊ he.qui fuit p⁹ legē:vt bēeē testimoniū ex his qui ante legē ⁊ cū lege ⁊ post legē resurrectionis glorioſe xp̄i. Solo dicendū.q sicut dicit glo.sup.9°.Luc. q apparuerūt ibi moy. vt habeē testimoniū xp̄i ex lege.⁊ Helyas vt bēē testimoniū ex ꝓphis s.vt ostendāt ipm esse qui locut⁹ est in lege ⁊ ꝓphis.ex lege p moysē vt diceē hic est de quo scripsi.Ex ꝓphis p Helyā vt dicerꝫ hic est de quo ꝓphauit.Sz añ tps Abrahe nō fuit facta distinctio: nec explicatio nostre redemptionis ⁊ refrectionis glorioſe.Quō

Universidad de Deusto
Biblioteca

vebet fieri:tñ credebaē futura ꝺ iplicite:nō explicite.Imo ꝑmo fuit fcā abrahe explicatō quia gº Enoch fuit illi⁹ tpis añ legē in quo nō erat explicatio nostre redēptiōis.an.s.ve beret fieri p hominē solū vel p angelū:vel p deū hominē.Jō nō apparuit Enoch ad ferē dū testimoniū in trasfiguratōe:ꝺ legislatoꝛ ⁊ ꝓpha. Sz tūc queriē.melius.n.scireē glo riosa rr⁹ xpi si publicareē ⁊ ꝑdicareē illa ap paritio.ꝯre gº ꝓhibuit discipulis suis ne dicerent eā:dicens.ISemini dixeritis ꝛc.

Solo siē victū est optuit ꝙ fieret oīsio resurrectionis xpi añꝙ fieret.ꝺ nō debuit eē ꝑdicatio ei⁹ nisi postꝙ fcā ē: ꝺa optuit ꝙ ꝓbareē xp̄as vnice passionis añꝙ resurgeret Sz si diuulgata eēt illa ostensio rebrectionis añ suā passionē p hoc occultareē passionis veritas:⁊ fides ipi⁹ infirmareē.putareē enī ꝙ nō esset xp̄a ei⁹passio si ꝑdicareē gloria sue resurrectionis:ꝺa si scireē in suo corpe ante passionē tātā fuisse gloriā:⁊ ꝙ ipe apparuit in tanta claritate.s.sicut sol. credeē ei⁹ pas sio nō esse xp̄a:ꝺ solū fantasticā:siē dixerunt quidā heretici:ga gº ita debuit oīdi ⁊ ma nifestari gloria rebrectionis:ne p hoc impedire tur fides xp̄ati passionis.Jō nō ꝺbuit ꝑdicari nisi postꝙ facta est ipa resurrectō.

Consequenter que

riē de visione aplōꝝ.an visio illoꝝ potuit fi eri oculis corpalib⁹.Ad quod sic.Nulli⁹ corporis pōt videri claritas q̄ coequaē claritati solis ab oculis corpis aialis.Sz claritas que fuit ī corpe xpi fuit cēlis claritati solis:⁊ eē maioꝛ sicut dicit glo.sup illud mathei⁰. Facies ei⁹sicut sol ꝛc.Glo.nō hz clari⁹qꝺ ꝺparet gº nō potuit videri ab oculis corpis aialis.ꝺ tales erant oculi corpales aplōꝝ.gº ꝛc. Itē claritas que erat in corpe vñi: erat claritas corpis glorioſi.ꝺ claritas corpis glorioſi: nō pōt ꝓcipi a corpe non glorioſo.ergo ab ipis aplis:qui nō adhuc erant glorificati nō po terāt corpaliē videri. Itē petr⁹ dixit.Dñe bonū est hic nos esse.gº claritas illa erat ꝺ lectabil ipis apostolis.sed ipa claritas erat excellēs oēm claritatē.Cū igiē sensus corpal nō delectareē in excellēti.sed corrūpiē ab ipo Cōstat ꝙ nō ꝓcipiebāt illā claritatē suo corpali oculo:ꝺ intellectuali. Solo ꝺd. ꝙ visio apostoloꝝ fuit corpalis:⁊ oculis corpalib⁹ ꝓceperūt claritatē vñi. Ad illud āt qꝺ ꝑmo obr̄ ꝺd.ꝙ est q̄dā claritas que ē generatiua caloris.quedā que nō.Claritas q̄ generat caloꝝ rōne caloris ꝛsumētis hūdi i tatē pupille siue organū videndi:hz ōtrietatē cū organo videndi:talis aūt est claritas sol ⁊ inde est ꝙ cū est excellēs ꝙ aggranaē ocu lus p illā ⁊ visgregaē:⁊ iō n̄ pōt ipaz ꝓcipe: Sz claritas corpis glorioſi nō est generatiua caloꝛi. Uñ nulla hz ōtrietatē cū ipo organo visus:sed est ofortans ⁊ delectās visum.Et ꝓpē hoc opaē claritati lapidi ī aspidis:q con fortat aspectū:⁊ ꝓpter hoc in sui excellentia ñ est corruptiua visus:siē pª.sed pōt ab ocu lo ꝓcipi sine offensiōe:talis aūt erat claritas quā hēbat xp̄s ⁊ quā videbāt apostoli. Ad aliud ꝺd.sicut dicē Aug⁹ ad Paulinū intro ducēs auctem Ambro.Dūa est in sbiis spirī tualib⁹ ⁊ corpalib⁹:in hoc ꝙ in corpalibus ita est ꝙ in nr̄a ptāte est videre ipas:si ꝓtes sint.Uñ nec ipa corpalia pñt ꝓhibere qn vi deamus ea:⁊ in necessitate bnt ḧ.s.ꝙ videa mus ea.ꝺ in spiritualib⁹ita est ꝙ in sua pote state ⁊ volūtate est ꝙ a nobis videanē:⁊ ñ in nr̄a videre ipa.imo bene pñt ꝓhibē ne vi deanē ⁊ bene pñt se manifestare in angelis Jn ptāte gº corpis glorioſi aīati est ꝙ nām aīe qua viuū:⁊ ꝺa spūale est ꝙ videaē:ꝺ nō in nostra ptāte uel uolūtate ꝙ ipm videam⁹ bene ꝺcedo sic.ꝙ solū erat in uolūtate ⁊ po testate corpis dñi ꝙ videreē ab apostolis ⁊ nō in ptāte ipoꝝ. Ad tertiā rōez ꝺd.ꝙ tri plex est dūa lucis.Est.n.lux que est ī natura habēte ōtrarietatē sicut est ignea lux.Et est lux in nā nō bñte ōtrarietatē.ꝺ multiformi tatē sic lux celestis:⁊ hec est xp̄ior: sicut eniz lux ista isto⁹ hz multiformitatē in ope ita ⁊ in ẋtute ⁊ in nā ⁊ lumine.Tertio⁹ est lux in nā nō bñte ōtrarietatē: nec multiformitatē ⁊ talis ē lux celi ēpyrei:⁊ talis silr est nā lu cis in corpe glorificato sicut in celo ēpyreo ꝺa est loc⁹ ei⁹ vnde ei ꝓportionaē nā lucis ꝑmo⁰ dcē:cū est in excellētia nullo⁰ hz ꝺue nientiā cū oculo ꝺ ōtrarietatē rōe hūditatis cui ōtrariaē.⁊ ꝓpter hoc existens in sua ex cellētia corrūpit oculū.Nā aūt lucis scḋo⁰ nō hz ꝺuenientiā silr cū oculo in suo excel lentia:ga nullo⁰ ꝺuenit cū oībus nāis oculi cū sit in oculo nā hūditatis:claritatis:ficci tatis:frigiditatis.Et ꝓpē hoc cū illa nā lucis sit habēs multiformitatē:⁊ nā multiformis nō ꝺciliat multiformem nām que est oculi Jō excedens in sua excellētia nō ꝺciliat na turā oculi:⁊ iō ab ipa natura oculi leditur nec in ipa ocul⁹ delectaē:ꝺ offendiē.Sed nā vniformis ꝺciliat nāz vniformē:⁊ iō natura lucis glorificati corpis ꝺciliat ⁊ ꝺfortat nāz que est in oculo:que multiformis est.Jta ꝙ in aspectu ipi⁹ ocul⁹ delectaē:⁊ iō visibilis est oculis corpalib⁹ sine offensione.

Cōsequens est

c adiunāte vñō inquirē de demōstra tione vnice rebrectionis postꝙ fcā est.de q Actli.Prebuit se ipm viuū p dies.40.appa rens in multis argumētis. Circa qꝺ qriē ꝑmo in generali.deinde in spāli. Jn gñali ꝺ ꝑmo qūo dicaē hec apparitio. 2º an ar gumēta apparitōis astruāt fidē. 3º vtz argu mīta illa euacuarēt fidē q̄tū ad meritū. 4º de numero ⁊ sufficientia argumentoꝝ.

Ad primū multipli

citer inueniri potest ex ꝺbis Aug⁹ in li⁰. de trini.Ubi dicē ꝙ legiē dūs apparuisse in ve teri testō ut Abrahe.Gene.is⁰. Et Moysi in rubo. Exodi.⁰.Legiē etiā apparuisse in no uo p⁹ rebrectionē:siē hēē in fine oīum euan geliorꝝ.Si gº sunt apparitiones ⁊ he ⁊ ille.q riē vtz eiusdē rōis sint:⁊ si nō in quo ꝺueni ant:⁊ in q̄ ꝺfferant. Ad qꝺ dicim⁹ ꝙ illa apparitio que fuit ī veteri testō pōt dici ma nifestatio diuine nāe īmutabilis in sbiecta creatura mutabili.Optebat.n.sicut dicē aug. ī ꝺcō li⁰.ꝙ creatura illa eēt mutabil:ꝺa sicut dicē ibi.Oē qꝺ visibile est mutabile ē. Appa ritio xp̄o ꝓput in nouo potest dici corporis ipassibilis:quia passibilis ostensio.

Postea queritur ar

gumēta apparitionis astruāt fidē. Ad qꝺ sic Actli.vñ.Prebuit se ipm viuū aplis p⁹ passi onē suā in multis argumētis p dies. 40. ap parens eis ⁊ loquēs de regno dei. ex q̄ accipiē ꝙ ad ꝓbationē ⁊ ad faciendū fidē sue re surrectionis fuerūt apparitiones ille.Unde Dam⁹ dicit:ꝙ ad certificandū uel credi faci endū fecit:ꝙ illud qꝺ passū est resurrexit.

Sz tūc obr̄ qm̄ vr̄ ꝙ p illas apparitiones magis infirmata sit fides rebrectois q̄ ꝺfir mata.Prio ꝺa si apparuit visibilis ⁊ ab ocu lis ñ glorificati.De aūt hº visibile sicut dicit Aug⁹ mutabile est.Apparuit gº vt mutabil Si gº resurgens glorioſe īmutabilis ꝺz esse fact⁹.Plus ꝺz illa apparitio ꝺare credi ꝙ ñ resurrexisset glorioſe q̄ oppositū. 2º quia ꝑbuit se ipm palpabilē.Si gº in palpatōe illa nō solū fuerūt extrema otingentiū: imo cē īmutatō tāgentis a otingente.Alr̄.n.nō eēt palpatio.Tangens aūt erat corpº nō glorifi catū.ergo ꝑbuit se palpabilē ꝺm q̄litates tac⁹.hº aūt sunt calidū ⁊ frigiduz aspeq̄ ⁊ le ue:fluidum ⁊ solidū ꝛc.Si gº iste nō sunt coꝛ poꝝ glorificatoꝝ magis ex his faciebat se credi talē qui nō rebrexisset glorioſe: q̄ qui resurrexisset. Pretēa Job.20.dicē Thome Infer digitū tuū huc: ⁊ affer manū tuaz in latº meū.Si gº inferre vel īmittere ponit cō cauitatē:vr̄ ꝙ adhuc in latere erat ꝺcauitas Si gº illa ꝺcauitas nō erat ibi a natura.Jn re surrectōe aūt glorioſa:siē dicit Aug⁹ in libº ve ciu.ꝺi.remoueē oēs ꝺformitates q̄ ꝓter nām accideremt:⁊ glorificabaē corpº in illa ꝺsitōe qua erat bene ꝺsitū ꝺm natu ram: ⁊ ꝺcauitas illa nō erat ām̄ota: magis potuit vidri nō rebrexisse q̄ resurrexisse glo rioſe.Aut si tu dicis ꝙ nō erat ibi ꝺcauitas q̄is ostendeē:tūc fuit ibi fictio.qꝺ iconue niēs vr̄. Ad ḧ dicim⁹ ꝙ cū rr⁹ñit mot⁹a mu tabilitate ad imutabilitatē sñ īsinuatōe īmu tabilitat⁹ ꝑcedent⁹ ⁊ īmutabilitat⁹ sequentis nō mōstrabiē rr⁹. Uñ spūs īmutabiles non vidē rebgere:nec corpa si sp fuissent morta lia resurgē viderēē. Uñ Dam⁹. Rebrectō est ei⁹qꝺ cecidit iterata surrectō. Sedz ḧ gº ad ꝓbandū resurrectionē xpi nō solū opoꝛ tuit manifestari gloriā quā hūit vel hebat sed passionē que ꝑcesserat gloriā:⁊ etiā ꝺa ille idē qui ꝑus fuerat passus erat idē ꝺ nūc est glorioſus:⁊ ꝺm hec ptita sunt argumēta apparitionū.Q⁹.n.ꝑbuit se palpabilē in loco vulneꝝ argumentū fuit ꝙ passus fuerat: ꝙ aūt intrauit ianuis clausis:argumētum fuit eis:ꝙ erat corpº glorioſū.nō ꝺa hoc ꝑpende rent sensu exterioꝛi ꝺ oferendo in rōne sēsu ꝑmo poterāt hoc cognoscē.Si enī ꝑº ñ erat ibi ⁊ postmodū erat cū fores essēt clause añ ⁊ pº.potuerūt itelligē ꝙ ītuerit ianuis clau sis.Et ex hoc vlteri⁹ ꝙ erat spūs vel corpus subtile:ꝺ nō erat spūs: hoc bene videbant ex palpatione ex quo potuerūt itelligere ꝙ erat illud corpº glorioſū.Q⁹ aūt ꝑbuit se visibilē sub eisdē luiamentis ⁊ forma ⁊ figura sub quibº erat ante resurrectionē.hoc fuit argu mētū qꝺ idē qui ꝑus fuit passus:postea glo rioſus. Ad ꝑmū gº qꝺ obr̄ ꝙ oē visibile mutabile est.gº si apparuit:vt visibilis appa ruit ut mutabilis dicimus ꝙ si dicatur ibi

Universidad de Deusto
Biblioteca

mutabile ꝑ mobili ſm locū.ſic corp⁹ glorifi catū bene fuit mutabile.Agilitas.n.eſt vos ipius corpis glorioſi.Si aūt vicaſ mutabile pro corruptibili tunc non ſequitur fuit viſi bile. ergo mutabile ideſt corruptibile. ſed ſequereſ.g⁹ corruptibile uel tāq̄ corruptibi le.Et hoc vez eſt ſolū q̄ corp⁹ xpi tāq̄ cor ruptibile. nō tanq̄ glorioſū videbaſ ab illis

Silr aūt ad illud qđ obr̄ de palpatōe.Re ſpondem⁹ q̄ fūt quedā ſenſibilia ꝓpria.q̄dā cōia tactu.ergo in palpatōe corpis xpi ñ fuit oꝑehenſa vtia ſenſibilis ꝓpi:vt pote q̄ eēt calidū uel frigidū:vel aliq̄d hi⁹.Bz ꝓceptum fuit q̄ eſſet corp⁹:ꝛ q̄ talis figure ꝛ talis for me.vñ nō ſequiſ fuit palpatū.g⁹ calidū uel frigidū vel hi⁹.ſed ſolū q̄ fuit corpus uel ſic figuratū ul̄ ſic forſtū. Si g⁹ obr̄ q̄ ſi fuit ibi tactus fuit ibi imitatio.dicimus q̄ hec mu tatio nō fuit ex ꝑte ei⁹ q̄ recipiebaſ:ſ magiſ ex ꝑte recipientis. Silr aūt ad illud quod 3⁹ obr̄ dicimus q̄ de illo vifferent ſentiūt ipi ſci:qm̄ ſm Auglin li⁹ de ci.di.vltio.c.20 Qñ q̄rit vtr̄ indicia martirii remanebūt in ipis corpibus martir̄ glorificatis.Reſpōdz Aug⁹ ꝛ forraſſe videbim⁹.Nō.n.deformitas i eis ſ vignitas erit.Et quedā q̄uis in corpe nō corpis:ſed x̄tuſ pulcritudo fulgebit: nec ſō trī ſi aliqua martirib⁹ āputata ꝛ ablata ſt mēbra:ſine ipis mēbris erūt in reſurrectōne mortuoꝝ quib⁹ vem̄ eſt. Capill⁹ capitis vr̄i nō pibit.ſed ſi ſ̄ vecebit in illo nouo ſeculo vt indicia glorioſoꝝ vulneꝝ in illa carne im mortali cernanſ ubi mēbra ꝑciderenſ ꝑuſ ſa uel ſecta ſunt ibi cicatrices. Bz trī eiſdem mēbris redditis nō ꝑditis apparebūt. Scdz Dama.ꝛ Anſel.Silr vđ. q̄ hi⁹ cicatrices re māſiſſent in carne xpi glorificata: viſpēſatō erat nō nā. Unī vic̄.Soꝝ que p⁹ reſurrectio nē deo vigniori modi ſūt diuerſi.Nā ꝛ hoc x̄e nō ſm nām:ſed ſm viſpenſatōz ad certi ficandū uel credi faciendū:qm̄ ipz q̄ paſſū ē corp⁹ reſrexit:vt cicatrices ciba⁹ atq; potatō que p⁹ reſurrectionē fuerunt.Alia x̄e ꝛ ſm nām vt tranſire ꝺ loco ad locū infatigabilit ꝛ p ianuas clauſas intrare.Alia ſm fictiōez vt illud finxit ſe longius ire.Unī vult q̄ ſm tres vtias fuerūt aliqua in corpe glorifica to:que oīſa ſunt:quedā ſm nām: quedā ſm fictioz:quedā aūt ſm viſpenſationē. ꝛ hoc mō fuerūt in ipo cicatrices ſm viſpenſatōz nō q̄ viſpenſatio tolleret x̄itatē:ſed viſpen ſatione fiebat hoc:vt remanerent cicatrices vt noſtrāfidē ofirmaret. Si ergo obicitur q̄ a odictiōe uel a ꝑna viſpoſitōe corporis xpi:nō erat ibi cicatrix.g⁹ nec in glorificatōe vebuit remanere:ꝓ vici q̄ glorificatio re ſpicit creationē in corpe xpi:ꝛ etiā redēptōz Et ſi g⁹ nō q̄tū eſt ex ꝑmo reſpectu trī q̄tum eſt ex ſcdo vebuerūt remanere cicatrices in glorificato.ꝛ etiā ad maximā ſpēi corpis de corē. Unī Apo cli⁹.vī.Et veſtitus erat ve ſte aſperſa ſanguine.

Deinde queritur

vtr̄ illa argumēta euacuarūt fidē q̄tū ad meritum Ad qđ ſic Greg⁹.Fides nō bz meritū cui hu mana rō ꝑbet expimentū.g⁹ ſi eis fecit xpus argumēta quib⁹ ꝑñ ſuā rectōz capere eē ad ſenſū humanū vr̄ q̄ in ipis nō br̄et āpli⁹ fides reſurrectionis meritū. Itē Greg⁹ opatio diuina que rōne oꝑehendiē mirabi lis nō eſt.Si g⁹ ad hec fuerūt argumēta vt facerent illā reſurrectōz rōe oꝑehendi:vr̄ q̄ nō fuit mirabilē.ſed nō eſt meritoriū credē niſi q̄ eſt mirabile.vr̄ q̄ nō fuit illō merito rium credere. R⁹ vicim⁹ q̄ ſi accipiens ī mitaē argumēti ꝛ rōib⁹ ꝛ ñ ipi fideī:ibi ꝑcul dubio nō bz fides meritū.Ex ea aūt ꝑte qua ipi fideī imitunē etiā ſi bēat rōes:ꝛ argumē ta ad idēnihiloīnus trī meritū bz fides ex ea ꝑte qua ipi initiē.Unī Jo.4.Jā nō ꝓpter tuā loquelā credim⁹.ſamaritani ꝑmo audierunt q̄dam quib⁹ q̄i introduci a muliere potuerūt ſed poſtea audierūt ipm ſ̄m tāq̄ veſurſuz ꝛ tūc vemū crediderūt. Unī tūc vixerunt: Jā nō ꝓpter tuā loquelā ꝛc.Silr viſcipuli ac ceperūt illa argumēta tāq̄ introductiua:vt il luminati quodāmō hac illumiatōne ſeruoi facili⁹ ſe ſubicerent illi illumiatōi que veſur ſū eſt:ſm c⁹ receptionē eſt fides. Ad alr̄ vicimus q̄ ſicut vic̄ Aug⁹.ī li⁹ ve videndo veo:Illud vr̄ oꝑehendi ꝓpter c⁹ termī tota liē circūſpiciūē.Q patio g⁹ reſurrectōis mi rabilis eſt:nec pōt totalr̄ oꝑehendi: imo fo lū a ꝑte ſeruoi artīgi pōt:ſed oꝑehendi nō qa gloriā reſurrectōis ꝛ x̄tutē videē nō poſ ſumus ad plenū in priī:trī ꝛ a poſteriori poſ ſumus eā itelligere:ſm qđ vic̄ Greg.Ex ipa rez ſpē q̄ rōnales ſumus:poſſumus colligē reſurrectōez:ꝛ ſilr Aug⁹ ī li⁹ ve q̄titate aīe Si curſū nālem rez videamus certus erit nobis reſurrectōz futurā:q̄ ſolem cras fore oꝛituꝝ. Ite.n.ꝓſumptiones ſunt nō cauſe.

Conſequenter que

rie ve nūero ꝛ ſufficētia argumtoꝝ.Ad qđ ſic.Patz.n.ex bis que vcā ſunt:q̄ quedā oñ dunt ipm eſſe corp⁹ vt viſio ꝛ certi⁹ palpatō Quedā aūt q̄ eſſet corp⁹ motū a ſpū. ſicut māducatio:qđ.n.nō eſt motū a ſpū:corp⁹ nō poſſet māducare.Q aūt eſſet vnio corporis ad ſpm̄ ſicut ad formā.hoc nō poterat oridi ꝑ ſenſū:ſ ꝑ rōez. Unī argumētū b⁹ potue rūt br̄e:tū ex x̄bis q̄ eis vixerat añ r̄rectoz vt math.16⁰.ꝛ.20.Qñ viebat eis añ paſſio nē ſe eſſe paſſuꝝ.vicebat poſtmodū ꝛ ſe eē reſurrectuꝝ.Eūtibus etiā in Emaus.Luce vlt⁰.Apperuit ſcripturas: vt ipi ītelligerent ve ei⁹ reſurrectōe.Fuit g⁹ argumētū ex ꝑte cognitionis x̄boꝝ ꝛ ſcripturaꝝ:vt ipi co gnoſcerent ꝛ oferent.Q ſi aīatus fuerat ꝛ bis ſpm̄ ſicut formā corpis:ꝛ nō ſicut moto rem tm̄.qñ vixit illis x̄ba ꝛ paſſus eſt:ita eē nūc aīatus eſſet babēs ſpm̄ ſic formā corpis Q aūt eſſet illud corp⁹ glorioſū fuit argum tū ꝑ ītrationē ianuis clauſis factā. quāuis enī nō poſſent videre oculis:potuerūt tamē ꝑpendere ex rōe ſubtilitatē:ꝛ glorificationē ipi⁹. Bz querie hic cū ſint q̄tuoꝛ votes q̄ rū claritas eſt ꝓncipalis.Unī ſm illā votem aſſignaſ vtia glorificatoꝝ.i.Cor.15⁰.Alia eſt claritas x̄e. q̄re ſm apparitionē illi⁹ votis q̄ eſt claritas nō fecit ipis viſcipulis argumtū reſurrectōis ſicut ſm ſubtilitatē. ſm hoc enī manifeſtauit ſe in trīſſiguratione.Math.17⁰

Solo aūt b⁹ eſt q̄ ipi nō poſſent vidē cla ritatē iſtā ſi ſe ſm claritatē manifeſtarent illi ꝑ⁹ reſurrectionē.Unā Aug⁹ ad Voroſiū. Ca ro xpi glorificata reſurrexit.ſed noluit ī illa claritate viſcipulis ſuis apparere:q̄a nō poſ ſent oculis mortalib⁹ claritatē talē ꝛſpicere Si.n.eū in trīſſiguratōe viſcipuli videre nō potuerūt:q̄to magis in rectiōe:qđ ītelli gendū eſt ſm ꝓpriā x̄tutē:poſſent trī ſm x̄ tutē vitinā roborantē ipam ſenſitinā. Aliaz x̄o reſurrectōz bēs ſup̄ in qōe ve trīſſigura tione. Silr āt ſi quereſ q̄re nō manifeſtauit ſe ꝑ manifeſtationē aliaꝝ votiū:ſicut ꝑaſſi bilitatē ꝛ agilitatē:vicūt q̄ nō potuit eē.Im paſſibile.n. vniuerſaltatē vicit.vle aūt ñ po teſt ad plenū manifeſtare niſi ꝑptes. Si g⁹ oſtendiſſet ſe ipaſſibilē ab hocnon ꝓpt hoc oſtenderet ſe ipaſſibilē reſpctu alioꝝ qui nō erant ibi. Silr aūt eſt ve agilitate.Si enim oſtendiſſet ſe agilē reſpcū b⁹ loci nō ꝓpter hoc oſtendiſſet in aliis. Unde ſ nō ſe pote rant ita cito oꝑehendi niſi a rōe recta ꝑ gra tiā:ꝛ ita q̄ ſolā votē ſubtilitatis noluit illis facere argumētū ſue rectionis. Bz me lius vđ vr̄.q̄ ad ſubtilitatē ſequebant ipaſ ſibilitas ꝛ agilitas.Subtilitas.n.corpis glo rioſi ponit potentiā actiuā:cui nō poſſet obſi ſtere queuis reſiſtentia alteri⁹ corpis.ex quo ſequiē q̄ ipaſſibile. Itē ſubtilitas ponit ſ̄ tractionē ois groſſiciei ꝛ granedinis corpo reitatis ad qđ ſequiē viſpō agilitatī.

Conſequenter que

c de argumēti apparitois in ſpāli. Et querūē q̄tuoꝛ. Primo de argumēto q̄tuz ad viſū. Scdo q̄tū ad tactū. Tertio q̄tuz ad guſtum xpi.

Circa primū autem

querie ſic.Matth.vlt.vicit q̄ vns apparuit in alia effigie.Aut g⁹ apparuit in effigie cor poris glorificati viſui non glorificato:ꝛ tuc cum impꝛoꝓtionalis ſit natura corporis glorificati viſui non glorificato: ſm prio rem auctoritatē Aug.ad Voroſiū ſuꝑdictaz nō potuit videri a viſu nō glorificato. ſi in ſpē corpis nō glorificati.Aut g⁹ illa ſpecies erat in illo corpoꝛe chriſti:ꝛ ſic vue ſpecies erāt in eodē.s.ſpēs glorificata ꝛ nō glorifica ta.Aut erat illa ſpēs in aere circūfuſo:ꝛ ſic ñ erat ibi ꝺtas.ſ fantaſma. Preterea ſi viſus eūtiū ī Emaus imutar⁹ eſt cū motiuū viſus nō glorificati ꝓpie ſit coloratū vr̄ q̄ ni cor poꝛe x̄pi eſſet color.Qđ ſi ocdiē otrariū eſt qm̄ nā colozis nō ſaluaſ in nā corpis glorifi cati.Dr̄.n.color extremitas ꝑſpicui in corpe termiato.ſ nō eſt bi⁹ nā in corpib⁹ glorifica tis,imo totalr̄ puta creduntē eſſe. Item ſi corp⁹ ſtellaꝝ nō vr̄ ſ̄b coloꝛe q̄ ſit ipaꝝ. imo ſi videnē ſ̄b coloꝛe:ille ē color altenus.multo magis corpa glorificata que lucidiora ſunt ſtellis:nō habebūt coloꝛē in ſe. Preterea. ſi corp⁹ glorificatū longe excedit nō glorifica tū.ꝛ paſſio ſilr excedit paſſionē: ꝛ ſilr rō vi dendi longe erit alia in bis ꝛ in illis.Si ergo rō videndi corp⁹ nō glorificatū eſt color:rō videndi glorificatū nō erit color:ſ loḡe aliō g⁹ nō viderūt ipm ſ̄b coloꝛe,neq; alio⁹ poſſet videre:niſi ſ̄b coloꝛe. ergo penit⁹ nō viderūt eū. Preterea cū ipꝛoꝓtionata ſunt corp⁹ glorificatū:ꝛ oculus nō glorificat⁹. aut ad hoc q̄ ꝓportionarenē ad iuicē vepoſuit ſuā

Universidad de Deusto
Biblioteca

dispositionē. Aut eleuauit visum eoꝝ. Aut ipꝫ corp⁹ bēbat: q̄ nō volebat potest videri ⁊ ostendere se talē. ⁊ q̄n nolebat talem. Si p̄mo mō hoc nō vr̄ q̄m ostat q vos que est dispō ppetua est. sed q amouet aliq̄n nō est ppetuū. g° nō deposuit dispōez suā. Si secdo mō aut tm̄ sblimauit visū eoꝝ vt glorificaret aut nō. si remāsit nō glorificat⁹: q̄tūcūq; eleuaret nōdū habuit ppōrionē ad corpus glorificatū. nō g° viderūt ipm adhuc. Si dicat q fuit glorificat⁹: hoc nō vr̄ vez. Constat enim q is est ordo vt ab icōpletione ad pfectionē patrie nūq̄ eā°. Si ergo glorificat⁹ fuisset eoꝝ visus: nūq̄ postmodū fuissent sub dūa opposita. fuit aūt illud. Cōstat g° nō fuit glorificat⁹. Si dicat ꝫ mō tūc obr̄ sicut pus: q̄n nibil poterat ostendē nisi vellet decipere: nisi q̄ erat in se. Erat g° vtrūq; in ipō. g° corp⁹ illud ⁊ erat glorios⁹ ⁊ nō glorios⁹. q̄ est iconuenīs. Itē similr pōt obici de illa spē pegrina: in q̄ dñs apparuit. si. n. erat in ipo: cū hec nō esset gloriosa erāt ibi due spēs. Si aūt nō erat in ipo. ergo tm̄ erat ludificatio. hoc aūt falsū est. Preterea Luc̄. vltl. Tenebant oculi eoꝝ ne ipꝫ agnoscerent. Quer⁹ g° aut tenebant respcū spēi glorioſe. aut respcū nō gl̄ose: nō respcū glorioſe. ḋa cōstat q ea videri nō poterant: Ad q̄d g° impedirent ab eo uel dicerent impediri. Si respcū nō glorioſe quo tenebant: cum illā cape valerent. Circa soloz b⁹ q̄ois. nō p̄mo opoz pbabilē ppositiui. dic̄. n. q corp⁹ glorificatū nāl̄r pōt videri: ⁊ a corpe glorificato ⁊ nō glorificato: sil̄r ⁊ palpari. sed in h̄ est uia: q corp⁹ nō glorificatū tangit̄ uetinet̄ ⁊ vr̄ velit nolit. Sz corp⁹ glorificatū q̄n vult pbet se visibile: q̄n nō vult pbet se non visibile: sicut sup illud Luc̄. i. Apparuit angelus. dicit Ambro. de āgelis q in ptāte illoꝝ est apparere ⁊ videri q̄n uolūt: ⁊ n̄ videri q̄n nō volūt. 2° nō. opoz Altisiodorensis q̄ est q corp⁹ glorificatū vr̄ a nō glorificato: ⁊ hoc p īmutatōz factā a pte videntis: ⁊ aliquo mō p x̄tutē glorificatōis. Un̄ dic̄ q in corpore dñi nō fuit nisi vna forma. s. glorificata. Sz inde q̄n placebat ei mutabat visū ituē tiū: ac si esset nō glorificata: sicut cameleon auis que viuit ex aere nō h̄z nisi vnū colorē sed ex oppositione multoꝝ colorū: i aliis corporib⁹ diuersoꝝ colorū vr̄ esse. Sil̄r ⁊ Lopatius. Un̄ idē color nō semp eodē mō imutat sil̄r vnicū colorē būt dns: ⁊ siue p miraculū siue p p̄m corpis glorificati nō eodē modo sp imutat. Clarꝝ g° fuit corp⁹ dñi p nām: ⁊ p potentiā ostendebat vt obscurꝝ: q̄tū ad effectū seu p̄m modū imutandi ⁊ ista nō sunt otraria. sicut nō sunt otraria in cameleone ⁊ thopatio. Dicim⁹ g° q forma illa: seu ille mod⁹ imutandi in corpe dñi erat. nō ppt̄ h̄ otraria erāt in eodē. Sz opīonib⁹ istis obr̄ p rōes p̄dictas. Preterea vd. tenēdo mediū int̄ p̄dictas opīones q in x̄po tm̄ fuit species vna ⁊ gloriosa in se. verūtn̄ ḋa receptū non est in recipiēte nisi p̄m modū recipientis. Jō licet eēt gloriosa ipis tn̄ videbat nō ut gloriosa: nō a pte ostendent⁹: ⁊ a pte illoꝝ q potest nō alr capere. Exēplū aūt est ḋ sole cui ⁊ si ppter luciditatē suā ipproportionabil̄ sit visui vr̄ tamē qa p̄m descensū solis ad pporti onē otingit ipm uideri ab oculo. Descendit enī sol in radio: ⁊ radius itez descendit ad nubē: uel alib⁹ bi⁹. ⁊ in illa uia dicimus nos uidere solē. etiā aliquo⁹ sub colore q̄tus nullū colorē bēat ve se. imo color iste est ei⁹ ad q̄d ipe sol descēdendo ppōrionat⁹ ē oculis nr̄is. dici⁹ ergo q uidem⁹ solē nō tamē uidemus eū in sua luciditate: nec dicim⁹ eū bēre duas spēs. sil̄r aūt dicimus q descendit nā ista glorificata: que lucidior est sole usq; ad tāspentia media: in quib⁹ aliquo⁹ uisibil̄ fcā est: nō tamē ut gloriosa: nec ió tn̄ dicenda ē alia spēs. ⁊ una eadē q̄ nō pōt a nobis uidri put est ppt̄ debilitatē nostrā. Preterea autez dicimus q natura humana q̄tūcunq; glorificet: cuz nihil pdat de x̄itate humanitatis p seruat nām elemētarez: ex q̄ uerissime fuit ⁊ ē q̄uis sit occultata ppt̄ uniuz nāe celestis q̄ est lux. ḋa g° ibi est nā elemētaris. ⁊ sic nō dominās. Color aūt sequit̄ nām elemētarez ⁊ ió nō euacuat̄ penit⁹ nā colōris a corpore glorificato. Un̄ erit ibi aliquid ḋ nā colōris q̄tis p uniuz sit lux. Quia g° corpe glorificato pōt uti aīa: ⁊m quālz nāz ipi⁹ corpis. nō est inconueniēs ut oculis glorificatis ostendat se p̄m nāz quā cape possūt lucē nō glorificat⁹: aut ḋ nām lucis accipe nō possunt ostendat se p̄m illud q̄ h̄z ppoꝝez cuz illis ⁊ ita nō erit sicut ḋ sole qui uidet̄ sb̄ colore alieno solū. ga illud corp⁹ est nature elemētaris: ⁊ si occultate ⁊ sbiacentis nature celestis dominātr: nec tamē erūt ibi due species im o cuz spēs vicat opletionē: una āt fit cōpletio erit una spēs: tamē ibi sunt plēs nature p̄m quas ostendit se unicuiq; p̄m illud q̄ est in ipa pportionabile videnti. Credi⁹ tn̄ q ipse color n̄ erit eiusdē rōis cū colore q nūc est imo loge alter⁹. Dis g° visis facile est tridere ad obiecta. Ad rō. n. sequit̄ n̄ nō videbit̄ sb̄ spe gloriosa. ergo nō erat gl̄iosum q̄n rō b⁹ speciei nō erat ex pte visus: ⁊ ex pte videntiū. ⁊ ió nō glorificatio pl⁹z arguit ex pte videntiū q̄ in viso. Ad aūt q̄rit̄ vtꝝ ibi sit coloz iā pz risio p̄dicta. nō. n. erit ibi sicut in opleto sic est hic. nec sub eadem rōe. Ad oñdit ve stellis: q̄ nō vident̄ sub ppio coloz iā visū est. q̄ nō est sile: cū nihil sit in eis ve nā elemētari. Ad oñdit silr q si corp⁹ glorificatū excedit nō glorificatū. g° ⁊ rō videndi ibi rōez videndi hic. ergo si h̄ est rō videndi. color ibi nō erit pōt dici q nō sequit̄. g° nō erit ibi color. sed sic ñ est color. nō erit eiusdē rōnis c° ⁊ nūc. Silr q querit̄ quid p̄dictoꝝ triū fuit in illa visione dicim⁹ q q̄n noluit manifestauit h̄ q̄n noluit illud. Si enī angeli h̄ p̄nt facē ve corpoib⁹ nō glorificatis. multomagis potest fieri ve corpe glorificato. Sed si obr̄ q silr se h̄z nō glorificatū ad nō videri ⁊ glorificatū ad videri: sed nō potuit facē aīa q̄tūcūq; potens ut nō glorificatū nō videret̄ neq; potuit facere ut glorioſū videret̄. Sed hec obiectio nō recte arguit. imo si tanta est ipfectio in corpe nō glorificato. ex hoc dz argui magna pfectio in corpe glorificato: ⁊ maior est pfectio ⁊ maior deignatio potentie. Si corp⁹ glorificatū pōt ⁊ manifestari sic vult ⁊ occultari q̄ si posset occultari tm̄: imo h̄ vltr mū videret̄. q. ipfectionis esse ⁊ ipotentie. Et ió vtrūq; pōt q̄uis ve ipfectione nō glorificati sit. ut nō possit occultari. Ad aliḋ q̄d q̄rit̄ ve ista spē pegrini vd. q sicut dic̄ gl. ibi pportionabat visus exteriot iteriori. vn̄ Greg⁹ in omel. sup illū locū Luc̄. vltl. h̄ egit foris vīs in oculis corpis: q̄d apud illos agebat in oculis cordis: apud se met ipos intamabant ⁊ dubitabāt: ⁊ vīs p̄ris eis aderat ppter h̄ q amabāt: ⁊ aberat ppter illud q̄d dubitabant. ⁊ ibidē Greg⁹. Talē se exhibuit eis exteri⁹ in corpe: q̄lis erat eis in mēte. hoc eriā possum⁹ nos uidere frequēt̄ q dubitat⁹ interiot aīe facit eriā exteriorē dubitationē Un̄ cū vr̄ ve hoc hōie q alibi sit: si aliq̄ cāu uideret̄. h̄ rōne interioris dubitatōis credēt̄ nō esse. sic cū dr̄ tu solus pegrin⁹ intelligit̄ pegrin⁹. i. exīneus ⁊m q̄d eis uidebat̄ ppter dubitationē interiorē. Unde ⁊m h̄ dic̄ Beda. Nō x̄itate fallēte ꝛc. Ad aliud q̄d que riē rōe c° tenebant̄ oculi: utꝝ respcū speciei glorioſe. uel nō glorioſe. dicim⁹ q nō respcū h⁹ nec illi⁹: ⁊ tenebant̄ oculi eoꝝ: quo ad h̄ ne ex visu ei⁹ quē intuebāt exteri⁹: possent interi⁹ ppendē eū esse ih̄m x̄pm. Si q̄ratur q̄re pori⁹ cognit⁹ est in hospicio q̄ i itinere. Dicendū q hoc fuit ppt̄ modū suū frāgendi panē q̄ uiderūt in domo. Uel ⁊m Greg. ad significandū q meli⁹ cognoscit̄ x̄itas opere q̄ p̄dicatione. Unde glo. Luc̄ ultl. quez in expositone scripture nō cognouerūt: i fractione panis cognouerūt: ḋa nō auditores legis: ⁊ factores iustificant̄. Et Ro. 2°. Ueritas meli⁹ opando q̄ audiēdo itellr. Un̄ a mādatis tuis in agendis. s. itelleri. Itē si queraē q̄re plus in fractione panis eū cognouerūt q̄ in alio actu: dicit̄ q hoc fuit ppt̄ quē dā specialē modū frangendi ex x̄tute man⁹ ppi. ḋa sua fractio erat uelut cultelli icisio.

Equitur inqui

rē ve argumēto q̄d fuit sumptū ex cicatricū ostensione ⁊ ex palpatōe. Luc̄ ultl. Palpate ⁊ videte. ḋa spūs carnē ⁊ ossa non h̄z. ⁊ p̄mo de eo q̄d ex palpatione. Secdo de eo q̄d ex cicatricū ostensione. Ad primuz sic dez ⁊ p̄i⁹ q in palpatione ostendebat̄ corporis figura uel forma q̄ sunt sensibilia coia sed ostendit̄ q̄ capiebat̄ in palpatōe sensibile ppriū hoc mō. Sensibile diuidit̄ in sensibile p se: ⁊ sensibile p accidens. Per accidēs āt sensibile nūq̄ sentit̄ sine sēsu p se. Ite rū aūt p se diuidit̄ in sensibile p se ⁊ p̄mo: ⁊ sensibile p se ⁊ nō p̄mo. Per se ⁊ p̄mo sensibile est ppriuz. p se ⁊ nō p̄mo est coe. ex quo relinquit̄ q q̄tūcūq; esset sensibile coe: i aliquo nūq̄ apprehenderet̄ sensu pticulari illud nisi in cod̄ sbo esset sēsibile ppriū respectu eiusdē sensus. quāuis. n. aer sit q̄t⁹ nūq̄ pōt uideri q̄titas aeris: ⁊ hoc ḋa nō est color in aere: quo uiso vr̄ magnitudo uel quantitas uel figura ipi⁹ aeris. Ex quo itez relinquit̄ q̄d nō capit̄ sēsibile coe: nec a tactu neq; ab alio sensu ḋn capiat aliq̄d ppriū. Si ergo ppria sensibilia: ⁊m q imutat̄ tact⁹ nō glorificat⁹ sic calidum ⁊ frigidū: duꝝ molle ⁊ hi⁹. De aūt sunt q̄litates corporꝝ nō glorificatorꝝ. g° corp⁹ xpi in isto tactu erat molle ⁊ duꝝ: ⁊ ita ut uidet̄ corp⁹ nō glorificatū. g° si fuit glorificatū nō fuit palpabile ab illis.

Itē Luc̄ ultl. Palpate ⁊ videte quia spūs

Universidad de Deusto
Biblioteca

carnē ⁊ ossa nō hz sicut videtis me habere. ibi gl. igit̄ p⁹ resurrectionē dñi ī corpe suo duo cōnia ostendit. s. corp⁹ palpabile ⁊ ei⁹dē nāe vt informet ad fidē. ⁊ incorruptibile alterius gr̄e glie. vt iuitet ad pmiū. Si g⁹ hꝫ ostendit: aut vere in ipo erant: aut nō. si non vr̄ fuisse deceptio. s. oñio ei⁹ qđ nō est. Si sic. g⁹ fuerūt x̄e cōnia in eodē. Itē palpabile ⁊ incorruptibile sunt cōnia. Ad palpabile. n. sequit corruptio: vt dicit Greg⁹ in omel. palce. Oē qđ palpat necesse est corrūpi Et ita oē palpabile est passibile. Ergo x̄e fuerūt cōnia in eodē. Quare etiā ex alia pte qūo sint cōnia incorruptibile seu glorificatū ⁊ palpabile. hoc. n. nō vr̄ qm̄ Luc. ult. ¶ Inp victū locū. dicit Beda de corpe cuiusq; resurgentis loquēs p⁹ resurrectionē est corp⁹ nostr̄ subtile: per effectū spūalis potentie ⁊ palpabile p x̄itatē nāe. ꝺ qđ é de x̄itate nāe nō tollet in glioſa refrectione. Ergo etiaꝫ quodl. corp⁹ glorificatū erit palpabile. Nō g⁹ videnť cōnia nce in x̄po nec in alio corp⁹ glorificatū ⁊ palpabile: ꝺd é ergo qđ dic Greg⁹. Circa hāc qōez no viuersas opiones. Ad hec generalis solo est. q corp⁹ glorificatū n̄ é palpabile nāl̄r a manib⁹ nō glorificatl. sicut nec visibile ab oculis nō glorificatis. Hz palpabile est a manib⁹ glorificatis. Cōcedit g⁹ q palpatū fuit corp⁹ a manibus discipulor̄ p⁹ resurrectoz ꝺ miraculose ⁊ palpabile ⁊ incorruptibile nō sūt cōnia simplr̄ sed ꝺm rōem nāle sunt cōnia. Rō. n. negocians circa corpa q̄ inuenit palpabilia ponit eē corruptibilia: ꝺa nō ꝺsueuit palpare nisi corpora corruptibilia: ga g⁹ cōnia sunt hz rōez nālem. Ꝺō ponit Greg⁹ illa esse cōnia. licet simplr̄ nō sint cōnia. Et sic pz solo ad pmuz obiectū. Ad alid solui ꝺ q nō valet hec argumentatio. Corp⁹ x̄pi palpabile est a manib⁹ discipulor̄. g⁹ corruptibile. Deberet enī addi ⁊ est palpabile p nām uel nāl̄r: ⁊ hoc é falsū: sic nō valet hec argumētatio: hec é virgo. g⁹ nō pepit: sed segł hec est x̄go. g⁹ non pepit nāl̄r Sz cōn hāc soloz multipliciter obr̄ q corp⁹ x̄pi glorificatū. Aut ē naturalr̄ palpabile a manib⁹ nō glorificatis: aut non Si sic hēo ꝓpositū. si n̄ ꝺ an̄ passioz erat nāl̄r palpabile a manib⁹ nō glorificatis. Ergo mutata est nā g⁹ corp⁹ x̄pi glorificatū non est eiusdē nāe c⁹ erat ante passionē. ⁊ Greg⁹ dicit q eiusdē nature. Itē si eiusdē nature est c⁹ ⁊ ante. ꝺ manēte eā manet effect⁹. ergo eū ante passionē eēt palpabile ex natura quā habebat a manib⁹ nō glorificatis: ⁊ mō ex ea ꝺ natura est palpabile a manib⁹ nō glorificatis

Itē corp⁹ x̄pi glorificatū: aut pōt palpari a manib⁹ nō glorificatis: aut nō pōt. Si non pōt. Conē palpatū fuit a manib⁹ discipulor̄ ergo poterat palpari. Si x̄o pōt palpari a manibus nō glorificatis. ergo naturalr̄ palpari pōt a manibus nō glorificatis. Dr̄. n. q cec⁹ naturalr̄ nō pōt videre: ꝺa nō pōt uidere naturalr̄. Sustinētes hāc opiōez respondēt dicentes vel distinguētes triplicē naturam Unā que vat ad esse rei. s. naturales potentie. Aliā que vat ad bene esse. videlz habit⁹ naturales p quos idonei sumus ad opa. Tertia que vat ad bene esse q̄tum ad nūc. s. vt fiant opa generationis ⁊ corruptionis. Uñ dic interi hōi grossities: ꝺm quā est palpabilis: que remouebit̄ a resurrectione. Dicit g⁹ q nō valet hec argumētatio. hoc corpus glorificatū naturalr̄ nō pōt palpari a nō glorificato. ⁊ ꝓs poterat palpari naturaliť. ergo nō est eiusdē nature c⁹ ꝓs. Remanet enim palpabilitas natural. grossicies g⁹ q̄ remota est: est ꝓprietas tāgibilis: sed est medīū quo in pīti fit palpatio. sicut medīū in visu nō ē visibilis ꝓprietas. sed lux vel color. Tāgibiles enī ꝓprietates sunt calidū ⁊ frigidū humidū siccū aspum leue molle duz ponderosuz leue quoz nullū est grossicies. Scōm aūt ꝓpositū sic victū est ꝓs uicere: q corp⁹ glorificatū: ꝺm nutū nolūtatis est palpabile ⁊ impalpabile p naturā: ⁊ hunc ꝺsonāt ꝓdicte auctes. Et ad illud qđ ꝓmo obiciebat ꝺ. q ipalpabile ⁊ incorruptibile nō sunt cōnia: nisi ꝺm naturalē rōz. Naturalis enī rō n ꝺsueuit iuenire palpabilia nisi corruptibilia

Ad scōm obiectū pz solo: qđ nō valet ꝺm istā opiōz. hoc est palpabile naturaliť. g⁹ corruptibile. Sz otra vtrāq; opiōz sic obicit Dicit ī euāgelio. Fulgebūt iusti sicut sol. iz⁹ Math⁹ Si g⁹ sol ex necessitate est visibilis nature. Uñ vr̄ si obiciat visui: eo ꝺ mō corpus glorificatū ex luce sua uel colore ex necessitate naturaliť visibile oz esse oculo nō glorificato: ⁊ nō est in uolūtate sua videri vel nō videri. imo vr̄ velit nolit: vūmō obiectū sit visui. Itē nihil est palpabile sine resistētia hec ꝓpō est q̄ q se nō: ꝺ corpus glorificatuz nō resistit corpi nō glorificato. Est. n. subtile ⁊ penetratiuū. Uñ dns sine miraculo post resurrectionē intrauit ad discipulos ianuis clausis. Si g⁹ corpis glorificati ad nō glorificatū nō sit resistentia. Glorificatū nō e palpabile a nō glorificato. subtile. n. resistit subtili: ⁊ glorioſū glorioso. ꝺ grossū nō resistit subtili Itē q̄n corp⁹ glorificatū palpat a nō glorificato: aut sumit aliquā ꝓpietatē quā ꝓs nō hēbat: aut nullā. si nullā g⁹ q̄ roe mō est palpabile ⁊ ꝓs. ergo si mō palpat a corpore nō glorificato: ⁊ ꝓs palpabit. cū eā ꝓpinque essent. Si aliquā ꝓprietatē assumpsit nō nisi grossitiē. ergo cū palpabit ē grossū. g⁹ nō est subtile. g⁹ nec glorificatū. Solutio ꝺm vltimā opiōnez que nobis magis plz vꝺm est q sicut lignū putridū ⁊ quidā ꝺmes duas hñt ꝓprietates. s. luciditatez q̄ de nocte vr̄: ⁊ ꝓpriū colorē que de die vr̄. Sili corp⁹ glorificatū duas hz ꝓprietates. Est enī palpabile p x̄itatē nāe ⁊ subtile per effectū spūalis potentie. Uñ cū utiť palpabilitate pōt palpari a corpe nō glorificato. cū x̄o utiť subtilitate nō pōt palpari a nō glorificato: ꝺ q luciditas ligni putridi vel vermis aliq̄n vr̄: aliq̄n nō: nō ē de nā ligni putridi: ꝺ ab extrinseco. sed corpus glorificatū de nā sue glorificationis hz qđ vr̄ si vult: ⁊ si nō vult nō vr̄, ⁊ palpet si vult: ⁊ si nō vult non palpet. Uñ q būit btūs Bartholome⁹ a miraculo nō glorificat⁹. s. q videbat qđ voluit ⁊ nō videbat q̄n nō uoluit. Hz corp⁹ glorificatū de natura sue glorificationis ꝺm hoc g⁹ facile videtur videre ad obiecta. Ad primo g⁹ obiectū dicim⁹ q nō est sile de sole: quia corp⁹ glorificatū dignioris potentie est q̄ sol. Est. n. corp⁹ spūale vt dicit Aplꝰ. i. Cor. 15 Seminatur corp⁹ aiale surget corp⁹ spūale Uñ in ptāte sua hz videri ⁊ nō videri. sol aūt nō hz ptātem spūalem. Ad scꝺo obiectuz dicim⁹ q hec est falsa. corp⁹ glorificatū nō resistit corpi nō glorificato. imo q̄n vult resistit: ⁊ sic pōtest se palpabile. Abscondit. n. q̄n vult subtilitatē suā p quā est penetratiuum ⁊ utiť palpabilitate naturali. sic dicit Aug⁹ in li. ve ciui. dei. Qz dns q̄n apparuit discipulis suis ⁊ ꝓbuit se visibilē eis. absc̄odit lucē suā. Ad 3ᵒ obiectū dicimus q eū corp⁹ glorificatū palpat a nō glorificato: nō assūit aliquā nouā ꝓprietatē. ꝺ utiť quadā ꝓprietate qua ꝓs nō utebat: videlz palpabilitate ꝓpriū enī est spūalitū apparere q̄n uolūt. sic vr̄ de angelis sup̄ pmū Luc. Et pz risio ad oia

Aliť pōt dici q re uera in ista paplatione fuit sensus tact⁹: ⁊ nō solūm ō respectū sensibilis cōis: ꝺ respectū ꝓpii. cū. n. nature ipotentis in corpib⁹ sit cedere: potentis x̄o sit resistere. Corp⁹ aūt glorificatū nobilis⁹ ⁊ potentiꝰ sit nō glorificato: multomagis pōt resistē glorificatū nō glorificato q̄ econē. q̄n vult ille qui hz corp⁹ glorificatū fuit g⁹ in palpatione x̄pi. nō solū sensus q̄ntitat̄ uel figure imo eē ibi fuit sensus resistentie: ⁊ etiā ꝺm magis ⁊ minus potuit ꝓcipi illa resistentia Dic. n. palpate ⁊ videte: ꝺa spūs carnē &c. Uñ nō solū oportuit vt resisteret q palpat imo etiā oportuit vt differenti mō resistendi cognoscerent carnē ⁊ ossa vt ꝓcipiendo q hoc magis resisteret: illud minus ꝓciperet duz q hec esset caro: illud āt os. Fuit g⁹ resistētia ibi q̄ ꝓpriū sensibile. ꝺ in hoc est ꝺsa a resistentia corpis nō glorificati: q̄n resistentia in corpe nō glorificato: ē ꝺm dispōz materie ꝺdempsate. ¶ Resistentia x̄o in corpe glorificato nō est ꝺm ꝺditionē materie. imo magis ex pte x̄tutis q̄ materie. ⁊ p hoc pz responsio ad pmū. Ad scōm aūt notandū est q eū in corpe glorificato sit natura duplex. s. celestis ⁊ elemētaris hz aliā rōem palpandi rōe nature celestis. Et aliā rōe elemētaris. ga g⁹ receptū nō fit in recipiente nisi ꝺm mod recipientis. Intelligendū est q hz rō palpandi a corpe glorificato potuit esse rōe nature celestis. Rō tri palpandi a nō glorificato fuit magis ꝺm naturā elemētarez: qđ eēt re uera corruptibile: si in eo dominaret natura elemētaris: ga g⁹ apprehendebat ꝓpt ipotētiā accipientū magis ꝺm naturā elemētarē q̄ ꝺm celestem: vt corruptibile apprehendebat q̄uis nō esset corruptibile. Et ꝓpter hꝫ bene dicit Greg⁹ q dns ostendit duo contria in corpe suo: nō q sibi essent ctraria in re. sed ꝺa mod⁹ in quo ostendit erat ctrari⁹ qualitati ostense: tamē nō ex pte ostendenti ꝺ ex pte ei⁹ cui ostendebat. Ad alia aūt q querūt vicimus q duplex est palpatio. Est enī una que sequit naturā corpis: ꝺm q corpus oē solidum esse vr̄ eo q corp⁹ est: ⁊ hoc bene ⁊ in corpib⁹ glorificat̄: nec ponit corruptibile ve se ⁊ ve hac loquit Beda. Est āt alia palpatio que addit rōz. q. materie: ul materialitat̄ ⁊ grossicici: hz qđ distinguim⁹ superiora ab his inferioribus q hec sunt corpa materialia: illa āt nō. Et hoc mō vr̄ q sola palpabilia sunt grossa: que sūt densa uel condensabilia ꝺm rōem sue materie ⁊ hꝫ modo bene pōt palpatio corruptibilitatē. Et ꝺm hꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

loqꝫ Greg⁹ cū dicit ꝙ oē qđ palpatur necesse est corrumpi.

Postea queritur ve cicatricib⁹ que in carne xp̄i apparuerūt vtrum eas tangēt Thōas. Dicūt enī quidā ꝙ non tetigit illas: ꝙ sufficit ei ꝙ vīs ostendit sibi illas ⁊ obtulit palpandas. Et ad hoc etiā inducūt ꝙ in penultio Jo. nō vī. Quia tetigisti me Thoa credidisti: ꝙ qa vidisti me ⁊c. Uñ vī ꝙ viderit tm̄ ⁊ nō tetigerit. Sed ↄtra Leo papa. Quis dubitet a mortuis rediisse saluatorē c⁹ pñtiam agōuit oculi⁹: atē erauerit man⁹: vigit⁹ pcurat⁹ est. ex quo vī ꝙ tetigerit. ⁊ si hoc redit qō q̄re vī ꝙa vidisti: nō ꝙa tetigisti. Solo dicim⁹ ꝙ Thoas ⁊ vidit ⁊ tetigit. sed ad suā fidē suffecit ei videre. q̄cito n. vidit credidit. vñ ve ipo vī quia vidisti ⁊c. Quia in visu fuit primum ⁊ sufficies motiuū ad credendū. Quia aūt nos possemus ve eo dubitare ꝙa crediderat ī visu tm̄. iō tetigit vt nos crederem⁹ sibi. ergo vidit solū cicatrices. nobis aūt nō solū vidit sed ⁊ tetigit ut nullaten⁹ dubite⁹. Uñ Leo papa Tho. cū esset scūs ⁊ fidelis nō dubitauit: ꝙ ut oēm suspicionē incredulitatis a nobis excluderet susceꝑ ad fidē ꝓpriā vidisse qđ viderat: ꝙ nobis opat⁹ est vt tangeret ꝙ videbat. Itē queriē vtr̄ cicatrices quas xp̄s seruauit qñ ostēdit eas discipulis suis manserūt in ipo tm̄ ad tps ul̄ mansure sint sp ⁊ in ꝓpetuū. Dicit enī Dam⁹: ꝙ tm̄ ꝑm dispēsationē est tpale. Itē obr̄ silr. qđ sp est attestaē ei qđ ꝑm nām ē. qđ enī nāle est semp oz manere. Ergo qđ nō est nāle nō sp manebit. ꝙ hi⁹ cicatrices nāles nō sunt. nō ergo sp manebūt. Itē Luc ult. Ondit eis man⁹ ⁊ pedes. Glo. Bede. Cicatrices tūc fuanit ⁊ ī iudicio seruatur⁹ est. ꝓio ad fidē reformationis astruendā. Deinde vt ꝓ nobis pr̄i supticās q̄le gen⁹ mortis ꝓ hoie ꝓtulerit sēp ostendat. Tertio vt sua morte redempti q̄ misericordit sint adiuti. ꝓpositis eius ꝙ mortis insinuauit indiciis. Postremo vt in iudicio q̄iuste vānarent ipi. denunciet ostēsa quā ab illis accepit cicatrice. Si g⁹ oēs iste eāe: q̄re cicatrices seruet vīs tpales sunt ⁊ nō extendit effect⁹ ultra cām: vī ꝙ nō in perpetuū: ꝙ tpalit seruet solū vīs illas cicatrices. Ex ↄtra Beda in fine eiusdē glo. nō ex impō creandi cicatrices fuauit: ꝙ vt in ꝓpetuū victorie sue circūferat triūphū R⁹ ve hoc neutr̄ diffinim⁹. ꝙ tamē ve hoc vidē Aug⁹ de ciui. dei. ꝙ si ad decentiā sunt martyrii ī dicia reānebūt sp ad decētiā: ⁊ ad ostendenda signa victorie sp. Unde ⁊ si alie cāe que determinant in illa glo. Bede tempozales sint. ista tamē sunt ꝓpetua. s. vltima. Q⁹ dicit Dam⁹ ꝙ ꝑm dispensationē fuerūt in ipo. dicim⁹ ꝙ si ad hec ita est dispensatio. tñ ista nō opponūt xitati nāe ⁊ ꝓpetuitati. sed vī dispensatio respectū alioz hominū: an quib⁹ nō esset ita ouenies fuari cicatrices sic in ipo ad circūferendū ꝓpetuū victorie triūphū ⁊ redemptionis titulū q̄ nos ꝓ ista vulnera rdeīt: qđ null⁹ alioz scoz fec̄

Ad hoc qđ obr̄ ꝙ cicatrices iste nō sunt nāles: ⁊ ita nō debuerūt manere in gloria. dicere possum⁹ sic dcīm est sup ꝙ glorificatio in xp̄o nō solū respicit creationis rōem sed etiā rōem redemptionis. ⁊ iō dicim⁹ ꝙ remanebūt. uel remanere poterūt in gloria.

Consequenter querit de argumēto sūpto ex pte gustus. quia sup illud Luc vlt. Cū māducasset dicit glo. Greg⁹ ad ꝓmūnda xitatē resurrectionis nō solū tangi: ꝙ etiā ouesci uoluit. Ex corp⁹ glorificatū nullo cibo idiget. manducatio n. est ꝓpter cibi idigentiā. magis g⁹ apparuit ex illo ei⁹ fr̄⁹ nō esse gloriosa. Ad qđ dici⁹ ꝙ est manducatio ex indigentia depditois ⁊ hec nō ē i corpib⁹ glorificatis. Et de hac ꝓcedit obiectio ꝑus fcā. Est etiā māducatō ptātis: nō indigentie. ⁊ quia magis potētia sunt corpa glorificata: q̄ nō glorificata. Jō ñ amiserūt prātem illā. ⁊ hac manducatione māducauit xp̄s p⁹ resurrectionē. ⁊ hoc ē qđ dicit glo. ibidē ↄsequēt nō ꝙ ipe uel nos p⁹ resurrectionē cibo debeamus indigere sed vt corp⁹ nō spīn ee manifestaret māducauit prāte nō necessitate. Alit. n. absorbet aquam terra sitiens. Alit radi⁹ solis calens: illā īdigentia iste prāte: Uolnit g⁹ ouesci ad insinuandā vitatē resurrectionis. ꝙ. s. corp⁹ suum erat corp⁹ vez ⁊ nō fantasticū. Fantasmata enī ⁊ si soleant aliqñ corpalr occulis apparē nō tamē solēt comedere corpa fātastica ipe aūt omedit. Queriē postea ꝺd fiebat de cibo quē assumpsit xp̄s postq̄ būit corpus glorificatū. Aut. n. ouertebat in ei⁹ naturā aut desinebat simplr esse. Q⁹ aūt ouerteretur in ei⁹ nām vī uelle. Aug⁹ in li⁹. 6⁹. q̄nūm. future resurrectōis corp⁹ ipfecte beatitudinis cēt si cibos capere nō potuisset. Ex quo vī ꝙ cibos posiit capere ucre corpus glorificatū Si g⁹ xa cibo⁹ captio est in ouersione in nām ꝓpriā: vī ꝙ ibi fuit ouersio in naturaz illā. Itē Aug⁹ in eodē dicit. ꝙ sicut āgeli legunt frequēt māducasse: ita vez fuit. ergo si angeli: multo⁹ mīn⁹ habebāt naturā corpis q̄ xp̄s. manducauit g⁹ ⁊ xp̄s vere. Item Aug⁹ loquēs de istis māducationib⁹ dicit nō vt statī in stomachū ⁊ intestina trisceāt sed cū viderent digessisse in spūalem nām ouertant. Coñ. Cū ibi nulla sit depditio si adderet ouerterēt. g⁹ esset augmētū. Si g⁹ nō est possibilis additio ad pfectuz. adhuc corp⁹ glorificatū nō esset pfectū: cū ei esset possibilis additio fieri. Pretēa si idem ista est qđ nutrit ⁊ qđ auget. ⁊ nutrimētū est ꝑus augmēto. vbi nō ē possibile nutrimē tū: nec augmētū. si g⁹ ibi ñ fuit possibile nutrimētū. g⁹ neq; augmentū. Solo dicim⁹ ꝙ in omestione xp̄i: ⁊ etiā angeloz sic dicit Aug⁹ fuit xitas. sed hec xitas omestionis solū ↄsistit in masticatōe cibi. ⁊ traiectione ei⁹ in ptem interiorē: ⁊ nō in ouersione ī corp⁹ vbi apponebat. tñ xioz est manducatio xp̄i q̄ angeli. quia xp̄s bō bz vī determinatā ad manducationē p nām sue aīe. angel⁹ xo nō. Uñ nullo mō sic dicit Aug. Licet māducaret xp̄s ouertere⁹ cibus in corp⁹ eius.

Ad illā aūtem Aug. que dic: ꝙ in spūalem nām ouertat. vō. ꝙ nō est intelligendū in spūalē nām que sit corpis glorificati: ꝙ intelligit ī spūalē naturā respcū materialitatis quā hēbat ꝑus cibus assūptus. Uñ ꝙ admodū radius solis agens in aquā que grosse nāe est ouertit illā nō in naturā sui: ꝙ in naturē cui⁹ se. st natura subtilis respcū nature aque. ita pōt intelligi ex pte ista.

Post inquisitiōz p ve uīca resurrectiōe ndr̄endum est ve ascensione uii ꝑm qđ in symbolo cōtinet. Ascendit ad celos: sedet ad dexterā patris. Querendū igit ꝓmo ve ascensione eius ad celos. Deinde ve sessione ad dexterā dei patris. De ascensione aūt querūt hec. ꝓio an sit. 2⁹ quid sit. 3⁹ quō sit. 4⁹ ꝑm quid sit 5⁹ q̄n sit. 6⁹ ad quid sit. 7⁹ ꝓpter quid sit ut ꝓpter quē fin ē uel effectum.

Ad primū sic obr̄ prationes coēs. Ad qđ3

corp⁹ glorificatū sic. Dis mot⁹ est act⁹ ipfecti⁹. seu ꝓpter indigentiā. Bz corpis glorificati nullus est act⁹ ipfcūs: nec ulla indigetia ergo nec mot⁹. Ergo cū ascensio sit motus corpis glorificati nō ē ascensio. ergo nec corporis uni p⁹ glorificationē pōt esse ascensio Minoz pz ꝙ corpis glorificati nulla sit indigentia: qa hoc nō ouenit beatitudini. Nam aīa nō viderē btā uel glorificata: si aliquo ī digeret ex uel intra, g⁹ nec sil̄ corp⁹: cū filis sit tō beatitudis corpis ⁊ aīe. Si g⁹ corpus glorificatū indigēt aliquo sic loco. nō esset sūme btm̄. nō igit ouenit moueri ei ad locū g⁹ nec ascensio. Itē Aug⁹ loquēs ↄ statu beatitudinis aīaz in corpibus glorificat. dicē Ibi erit ꝺquid uoles: non erit quicꝺ noles ergo aīa glorificata in suo corpe glorificato hēbit quicꝺ uolet. g⁹ oē suū uolitū erit ei p̄sens. g⁹ nō q̄ret aliquid ex se. s. cū uoluntas mouet q̄rit aliquid ex se. g⁹ nō mouebit corpus aīa p⁹ glorificatoz ipius. Item Aug⁹ aīa stabilita in deo: stabiliret ↄsequēt corpus suū. si g⁹ aīa totalit in deo stabiliet. g⁹ corp⁹ glorificatū totalr stabiliet in ipa aia. Ergo nullo⁹ erit motus ipius: cū totalr in ipa aīa stabiliet. g⁹ nullo⁹ erit motus ipius cū tota lit stabilitū sit. Itē corpa glorificata: nec mouēt ꝓ naturā: nec p volūtatē. g⁹ nec mouēt. ꝙ nō ꝓ naturā patz. Motus. n. celi cā est oiuz motuū naturaliū. sed cessante cā cessat effectus: Si g⁹ p⁹ glorificationē corpoz cessabit motus celi. g⁹ ⁊ motus corpuz naturalis cessabit. silr nec p uoluntatē: quia uoluntas mouet ꝓpter quid. Cū g⁹ illud esset aliud a vñ: aliud a deo. sequiē ꝙ diuerteret intentio uoluntatis in aliud q̄ deū. qđ est oē aie beatitudinē. g⁹ nō mouebit ꝓ naturā nec ꝓ uoluntatē nec p violentiā ↄstat g⁹ ⁊c. Itē oē moueri est ipfectionis. qa nullū mobile ī q̄tū mouet hz ↄformitatē cū ꝓmo pfecto. s cū deo: cui nullo⁹ ouenit moueri. g⁹ oīs motus inq̄tū hi⁹ deficit a beatitudine. Si ergo btitudo est status oium bonoz ↄgregatiōe pfectus. nō pōt sil̄ stare motus ⁊ beatitudo Si g⁹ corpus xp̄i fuit beatū post glorificationē Cōstat ꝙ nullo⁹ potuit moueri. Item corporibus nr̄is glorificat. corpa celestia immutabunt in meli⁹. ⁊ etūt in q̄te sicut dicit glo. sup illud Roma. 8⁹. Dis creatura ingemiscit ⁊c. Quiesc̄t nobis assūptis ⁊c. g⁹ melius est eis esse in q̄te ⁊ pfectius q̄ esse ī motu Si ero corpa glorificata habebunt quicꝺ

Universidad de Deusto
Biblioteca

pfectionis erit ⁊ bonitatis in ipis. ostat ꝙ habebūt oino ꝗtem: ⁊ nullo⁹ motū. Bꝫ si mulis fuit rō de corpe xp̄i p⁹ glorificationez hīc de aliis. g⁹ ꝛc. Ad oppositū cū natura corpis determinata sit ad vnū locū tm̄. Si corpus glorificatū īmobilitaret in illo loco oio ita nō posſ; aīa illā trasferre ab illo loco. ꝺ ficeret igit̄ a ☧tute sup̄ corp⁹ suū. g⁹ ⁊ a beatitudine. poterit igit̄ corp⁹ mouere. Itē cū locus maxie ꝺueniens corpi glorificato ī quo p̄dīaē natura celestis. s. lucis sit celum. Dē aut corp⁹ est mobile ad locū sibi ꝺuentes ⁊ aīa brā suo corpi eliget locū magis ꝺuentens. Si g⁹ corp⁹ xp̄i sit in terris p nām mobilis ⁊ motus mouebit ad celū. g⁹ ascēdit ad celos. Itē ad hoc sunt auctes ad Rom. x⁹. Nē dixeris in corde tuo nēo ascendet in celū. Hoc ne cogites i corde tuo ꝺs ascēdet ī celū ꝺa ꝙ hoc cogitat negat xp̄m ascendisse xp̄s g⁹ ascendit. g⁹ ascenio est. Itē psalm Ponis nubē ascensū tuū ⁊ loquit̄ de xp̄o g⁹ xp̄s ascendit. Itē Actū. Uidentib⁹ illis eleuat⁹ est g⁹ ꝛc. Solo corp⁹ dē pter p̄mū celū. s. localē ⁊ p naturā corpis deterīatum ⁊ coartatū ad vnū locū solu. hec aūt determinatio ad vnū locū solū nō est pfectionis in eo: ꝫ ipfectionis. ꝺa dicit ꝺclusionē sbe ⁊ ☧tutis ⁊ opationis. Uñ cā p̄ma que pfectissima ē ad nullū locū deteriat. silr ībe spūales que pfectiones sunt corpalib⁹: min⁹ determinaē ad locū q̄ corpales. Ex quo pz ꝙ īmoueri in loco solo est ipfectōnis ipi corpi. Si g⁹ deē ei virtus qua possīt moueri de loco ad locū: istud erit pfectionis in ipo. hoc aūt est in illis que mouēt a principio qđ est intra se: Iudiciū g⁹ ☧tutis est moueri a principio intra se. Uñ in aīatis: ꝺa tpa brit cām motus in se ipis est moueri pfectionis respcū iaīatoz: ⁊ hec est distinctio mot⁹ p opationem ad mouēs. Silr p opatioz ad finē. distinguē dū est ꝙ est mot⁹ ꝓpter supplemētū indigētie: ⁊ ē mot⁹ ꝓpter explicationē ☧tutis. motus p̄mus potit ipfectionē īmobili. sed scōs p̄ōit pfectionē: ꝺa si defect⁹ ☧tut̄ est īmobilitati ī loco. ☧tut̄ pfecte erit moueri ꝺ loco ad locum. Ascensio ergo xp̄i nō fuit motus hīs p̄ncipiū ex⁹ nec fuit ad supplemētum indigentie. sed hūit p̄ncipiū in se. s. suā btāz aīam: ⁊ nām sui corpis glorificatā obedientē aīe: ⁊ vtiāꝙ obediētē deitati: ⁊ nō fuit motus in ipo ꝓpter supplemētū indigentie ꝫ ꝓpter ꝺclarazoz ☧tutis. hoc aūt mō ē motus in corpibus glorificat̄. Rōnes aūt p̄me ꝓcedūt alio⁹ de motu. Ad p̄mū g⁹ pareꝫ solo. tm̄ dicendū est ꝙ est beatitudo sbalis ⁊ accidentalis. Sbalis beatitudo post q̄ est: non recipit magis nec minus. Accidentalis aute aliquo⁹ recipit: ☧bi gra sba beatitudinis aīe est in gloria ex cognitione ⁊ amore ⁊ fruitione ꝺi ꝓpetua: que post q̄ est nō augeē nec minuiē. Accidens aut beatitudis deteriaē respcū exteriotis sic gaudiū illud qđ bz de societate sua in qua est: ⁊ illud augeē ⁊ minuiē: sic dico de beatitudie sbali corpis que est cū bz corpus oē qđ necessariū est sue pfectioni. Accidendalis aūt est quicqd est ꝺueniens sue potentie vt loc⁹ ꝺuenientissimus Uñ Aug⁹ distinguit ꝙ est absoluta pfectō ⁊ opata: p̄mā habuit sine ascensiōe. Scōam s. opatā hūit in ascensione. s. ꝺa p ascensionē fuit in suo ꝺuenientissimo vbi. Ad aliud ꝺd. ꝙ aīa glorificata bēbat quicqđ uolet ꝛc g⁹ nō poterit mouere. Si enī iste mot⁹ esset ꝓpter su plemētum indigentie bn̄ sequeretur ꝫ de alio nō sequiē. Ad aliud ꝺd. ꝙ corp⁹ glorificatū q̄tūcūq; moueaē: sp stabilieē in sua btitudine totalr sbali: quā bz ab aīa: ⁊ ita sp stabilieē in sua pfectiōe. nō tm̄ sequiē ꝙ totaliē stabilieē in loco p̄m īmobilitatiōz ita ꝙ nō bēat ☧tutē mouēdi se de vno loco ad alitū locū. Ad aliꝺ ꝺd. ꝙ n̄ mouēē corpa p diuersionē intentionis uolūtat̄ a deo diuertendo se p intentionē ⁊ uoluntatē a deo sed p intentionē in deum. sic vr sentire Aug⁹ ꝑm philosophos de āgelis. Cum. n. angeli mouēt celos: nō pōt diuerti intentio eoz a ꝺo sed magis in faciendo hoc ferē in deum. ꝺa mouēt celos ut suo creatori assimilenē ꝑm operationē: ita ꝺd. est ꝙ aīa monēdo corpus glorificatum si moueret nō diuertet intentōz suā a deo: ꝫ magis ferē ī deum ut p ꝫ assimilēē ꝺo. Ad aliꝺ qđ obr̄ ꝺd. ꝙ moueri ē ipfectionis: ꝙ aliē est in re que nullo⁹ deteriaē ad locum ⁊ que deteriaē ꝙa in p̄mo⁹ nullo mō ꝺuenit moueri localiē. sed qñ est determīa⁹ in loco. aut ponit ibi ꝺs: aut motus. Quies ibi est ipfectionis: ꝫ mot⁹ ibi est pfectōis: ⁊ hōr̄e determinationis in loco: ꝫ g⁹ moueri ñ fit simplr pfectōis: tm̄ moueri respectu determinationis in loco pfectionis est. ꝺa qñ res mouēē de loco ad locum minus est deteriata ad locū: ⁊ maioz est tē ꝺformitas ei⁹ cuz deo qui nō determinaē in loco. cuz igitur corp⁹ glorificatum q̄tūcunq; beatificatum sit

cū determinēē in loco. ꝫ ꝙ cū beatitudine ei⁹ pōt stare mot⁹ sine ipfectione. Ad vltimū ꝫ rnōm: ꝙa moueri a principio qđ est in se ꝓpter declaratiōz ☧tut̄ est pfectionis.

Consequenter quid

sit ascensio ⁊ cum sit motus. Queriē vtruz sit mot⁹ nālis uel violent⁹. Ad qđ sic. Omne uectū de loco ad locū est violenē motū sed corp⁹ xp̄i in ascensione ad celos fuit uectum de loco ad locū. g⁹ fuit violēē motū. Maioz pz: ꝺa q̄tuoz sunt spēs mot⁹ violenti. s. tract⁹ pulsus: uectio: uertigio. Minoz pz. Leo papa in p̄mone de ascēsione expōit illud uerbum videētib⁹ illis eleuat⁹ē dicēs. Cū audis eleuatū agnosce militie celestis obsequiū: ī eo ꝺ eleuat viuinā potentiā: in eo qui eleuaē būanā agnosce nām. g⁹ fuit eleuat⁹ ⁊ ita uectus.

Itē in psal. Angelus suis de⁹ mādauit de te. Ho. Manib⁹ angelo⁹ ꝫ sublat⁹ est xp̄s in celū. g⁹ lat⁹ p altū. Itē mot⁹ nālis cuiusꝫ corpis est ad vbi ꝺueniens sue nāe. sed corp⁹ humanū: siue sit glorificatū: siue nō. bēt vbi ꝺueniens sue nāe cit̄ celū. s. in pte mūdi elemētari ⁊ nō in celo. Ergo nullo⁹ nālr mouetur ad celū: ꝫ ad ptem elemētarē citra celum Mioz pz. Corp⁹. n. būanū: siue sit glorificatū siue nō. elatū est seu elare. Celū aut empyreū nō est elare. g⁹ nō bz ꝺuenientē nām cū celo empyreo. g⁹ celū empyreū nō pōt esse locus ei⁹ nālis: cū sit ꝓportio loci ad locatū. Si g⁹ ad ipm moueaē corp⁹ humanū seu glorificatū: seu nō mouēē violenter. Ergo ascēio ꝺmici corpis in q̄ fuit bi⁹ motus: fuit violēta. Itē locus debeē rei a pte māe. vñ deēminaē locus rei. p̄m deteriatōz sue q̄titatis Quātitas aūt est a pte māe. sed mā corporis būani nō est celū empyreū: ꝫ elatū. Ergo per naturā erit in loco q̄ ꝺ est elatū uel ꝺplexionatū ex elis: ⁊ nō in celo empyreo. g⁹ contra naturā ⁊ violenē moueē ad celū empyreum

Itē Greg⁹ dicit sup illud ☧bū bo quidez pegre ꝑficiscēs ꝛc. Carnis loc⁹ ꝓprie terra ē que q̄ ad pegrinādū ducit ꝺuz p redēptorē in celo collocaē. Peregrin⁹ g⁹ loc⁹ būane nature est celuz empyreuz. ꝓpri⁹ āt tra. g⁹ violentiā mouebaē corp⁹ xp̄i in ascensione ad celuz. Ad oppositū Ysa. 63. Quis ē iste qui uenit ꝺe edon ꝛc. Hiadiens in multitudine ☧tutis sue. hoc dixerūt angeli de xp̄o q̄n ascendit celos. ex q̄ pz ꝙ mouebaē ☧tute ꝓpria. g⁹ nō ferebaē. Itē Michee. 2⁹. Ascēdit pandens iter añ eos. g⁹ ꝓpria ☧tute ascēdit. Solo ꝺd. ꝙ ferri ꝺr duplr: vno⁹ necessitate sustentationis. s. cuz virt⁹ corpis nō ē sufficiens ad sustinendū motū. Alio⁹ ꝺr aliꝺ ferri obsequio veneratois sic rex ferē a suis militibus: ⁊ papa ab epis suis. Cū g⁹ ꝺr corpus xp̄i fuisse latuz p angelos in ascēsione ꝫ fuit solu; obsequio veneratois: ⁊ nō necitate sustētationis. Et ꝫ est qđ dicē Leo papa. Cum audis eleuatū agnosce militie celestis obsequiū ⁊ silr sup illud psal. In manibus portabunt te. Ho. portabunt te. i. angeli q̄ obsequebāē regi. ⁊ hic ad ꝺmōstrationē honoris regalis fuit istud. Et hoc sensu ītelligiē illud psalm Curr⁹ ꝺi decē milibus multiplex millia letantiū ꝛc. Et p ꝫ soluiē scda ro: ꝺa si esset uect⁹ p̄mo⁹ bñ obiceē. Ad aliud ꝺd. ꝙ duplex ē stat⁹ corpis. Et p̄m hoc duplex vita. s. aīalis ⁊ spūalis: sic distinguit Aplus. i. ad Corin⁹. Ubi dicē p̄us est qđ aīale est. Deinde qđ spirituale: p̄m ꝙ est vita aīalis ē natura corpis aīalis: ⁊ est ubi ꝺueniens vite aīali. p̄m autez ꝙ est vita spiritual ē natura spūalis. Et est loc⁹ uel ubi ꝺueniens vite spūali. Ubi autez uel loc⁹ ꝺueniens vite aīali est elatuz uel corp⁹ ex elis ꝺplexionatuz. Ubi āt ꝺueniēs vite spirituali ē celuz ēpyreuz: nec bz corp⁹ p̄m vitā illā tanta ꝺuenientiā cuz ullo corpe q̄tuz bz cuz celo ēpyreo. Corp⁹. n. glorificatuz coaptabiē ut sit ꝺueniens p oia aīe deuz otemplati ꝫ esse in celo ēpyreo plus est ꝺueniens dīne otemplatōi: q̄ esse alicubi: ⁊ ꝓpter hoc ꝺueniētioz loc⁹ empyreuz celuz p̄m vitā spiritualē est q̄ elim: ꝺa g⁹ rebget tē corp⁹ spirituale s. q̄n glorificabiē. i. abstracta corpulētia ⁊ mole que ipedit motuz aīe ⁊ obumbrat ei⁹ contemplatōz. ⁊ ꝓpter hoc celuz empyreuz ē vbi ꝺuenientissimuz corpi glorificato ⁊ nō corpus elemētare. Rō autē ꝓcedit p̄m p̄mam vtā. Ad aliud ꝺd. ꝙ materia corpis humani nō soluz est elim: imo etiā ꝺnta essētia vt nobis sine p̄iudicio melioris saīe vr scilz nā luci celi ēpyrei qđ pz. Corp⁹. n. aīatuz cōposituz ē ex cōtrariis. sed ipossibile est ꝙ ctria ꝺueniāt ⁊ faciāt armoniā nisi p naturā deciliantē. hoc āt nō pōt esse natura elaris: ꝺa bz ctrarietatē. g⁹ hec dz cē natura illa q̄ deciliat naturas elemētares ctrarias: ⁊ q̄ bz ꝓportionē ad oēs. hec autē ē natura lucis. Ad ꝫ g⁹ ꝙ corpa sint debito⁹ ⁊ in debita armōia opposita ad susceptionē aīe. necesse ē naturaz lucis in ipis corpib⁹ esse. sed corpa ita se bñt

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad suas pfectiones q respcū nobiliorū pfectionis nobilior est vispo. Si g° ad susceptionē aīe vegetabilis ē vispō ex pte corpis cōcilians ptes cōmias corpis. ipa lux visibil' q̄ est lux firmamti. cui aīa sensibilis sit nobilior pfectio. necesse est q lux nobilior visponat ꝛ ociliat corp' ad susceptiōz ipius. hec aut̄ est lux cristalina: que est lux celi cristalini. ꝛ cū vlteri' nobilior sit pfectio inē istas aīa rōnalis. nccē est q lux nobilior vispōat ad illaz hec āt lux est celi empyrei. nccē est g° q lux celi empyret p influentiā ifusā subintret corp' humanū ad susceptionē aīe rōnal'. Et istō apparz: qa hō alie nō possz appellari mior mūdus nisi aliquid de celo ēpyreo ifflueret corpus humanū. hec aūt est influētia lucis sue s in vita spirituali: q̄ erit corp' glorificatuz tē natura lucis vñabie in corpe ꝛ manifestabie. Nā aūt elemētaris latebit ꝛ occultabie s mō fit ecōtrio ꝛ tō ocurret loc' corpi glorificato ꝑm naturā lucis ꝛ nō ꝑm elemētarē Dic aūt loc' erit celū empyreū: quia natura lucis est celi empyrei. ꝛ ita naturalis locus erit corpi glorificato. Ad aliud dicendō q est natura ifformata in vita aīali que idigz alimento. ꝛ de hac dicit Hieg': q ꝓprie locus carnis terra est. sed hoc non est vez de natura instituta in vita spirituali, sic erit nā corpis glorificati. imo ꝓprie loc' erit celuz empyreum.

Postea queritur quō sit ascēsio. Queriē. n. vtz ascensio sit mot' descripti' ꝑm spaciū. ꝛ vtz ascēsio sit mot' succesiu' in tpe. Ad qō sic Aug'. loquēs de corporib' glorificati dicē. Ubicūq; spūs voluēit illic erit corp'. g° mot' corpis glorificati est ꝑm motū voluītatis mouēti, sed mot' voluntati mouētis est ab vno in aliud: in pūcto ꝛ nō describendo spaciū. g° ꝛ mot' corpis glorificati. Si g° silis rō motus fuit corpis dni p' resurrectōz dñi. s. in ascēsione. Constat q ascensio non fuit motus descriptus per spacium: nec successiuus in tpe. Itē ꝑm ꝓbm tria sunt que faciūt ad agilitatē mot'. s. virtus mouētis: figura ipius mobilis: ꝛ spaciū p qō est mot'. Quāto enī spaciū min' resistit corpi mobili. tāto citi' mouet'. sic pz q citi' mouet lapis ī aere q̄ ī aq̄ ꝓē miorē resistētiā. Silr ad hoc facit figura. qa visponit ad motū. Un figurā circularē sequit mot' circularis: ꝛ rectā rectus silr ꝛ xtus mouētis. qa tanta xtus mouet in tāto tpe. ꝛ dupla xt' in minori tpe in duplo: ꝛ quāto maior ē virtus tanto mouet in minori tpe. ergo ifinita virtus mouet in nullo tpe. Si g° in corpe xpi post resurrectionē erat xtus infinita ad mouendū mouebat corpus eius in nō tpe. ergo motus eius in ascensione nō fuit successiu' in tpe nec spacio descript'. Itē posito vacuo. Corpus motū per vacuū non describit spaciū nec mouet successiue. siue in tpe. sed in instāti: qa vna rō quare nō mouet corp' in istanti est ꝓpter resistentiā ptiū spacii. s corpus glorificatū se hz ad corpus nō glorificatū p qō mouet sicut corpus motū p vacuū. g° nō mouet in tēpore nec describendo spaciū. Minor pz qa in nullo ptes corpis nō glorificati pnt redardare motum corpis glorificati nec ꝓhibere. sic nec uacuū motū corporis: qō fieret p ipm: ꝛ hoc est ꝓpter subtilitatē corpis glorificati p quā etiā mouetur p ipm: ꝛ p ptes eius. g° ꝛc. Itē Augli qōibus de resurrectione dicit q tales sunt motus corpoz glorificatoz sic motus radii solis. Un ipe dicit q corpus glorificatū vē hz iterualla pari celeritate otigit: vt radius solis qui nō citius puenit ad ꝓpinqora spacia opposita q̄ ad remotiora. Si g° nō citius. g° nec describit mutatio eius p spaciū. g° nec mot' corpis dñi in ascensione. Rndet ad illud q motus corpis glorificati est descriptus spacio ꝛ in successione. s hoc nō est ex pte resistentie spacii. sed ex pte dimensionis corpis glorificati moti quā hz. lz sit glorificatū. isdō pōt aūt itelligi dimēsio sine parte post partē. ꝛ ita itelligit diuisio ptiū: ꝛ iō ñ pōt esse simul eius motus. Sed cōi istud obī sic ꝛ quer it. Posito corpe glorificato in tāto spacio: pōt ne esse in minori spacio q̄ sit nō q̄tū ad locū: patz q sic. qm maioris prāt est posse esse in maiori ꝛ minori loco q̄ vez minari ad alterz tm. Si g° quicqd est ptātis corpalis ouenit corpi glorificato. ergo in ei' ptāte est ee in maiori uel minori loco. Non igit ꝑm suā dimēsionē est descriptio motus ipius in spacio. g° eius dimēsio nō impedit qn eius motus sit totus simul. g° ꝛc. Itē corpus glorificatū motū nō pōt ꝓhberi p ptes spatii: nec ꝛ vna ps corpis glificati pōt ꝓhbere aliā eius partē: cū plus ouenant in uicē eius partes: q̄ cū ptibus loci ꝛ eo'. q̄ ptes loci cū ipis. Cū g° nec ꝑm dimēsionem nec ꝑm spaciū: nec per partes ꝓhibeat quin

totū sil' moueat. pz qō nihil ꝓhibet motum ei' qn possit esse totū simul ꝛ in istāti: ꝛ quin ipm corp' totū sil' possit ferri ad locū. Ad oppositū. O corpus di simile est ꝛ habens parte post ptez. Si ergo mouet pti succedit ps. ergo successiue. s corpus glorificatū retinet naturā ꝛ rōez corpis. ergo ꝛc. Ergo ascēsio dñi fuit successiua ꝛ omensurata spacio.

Item si ascensio dñi nō describeret spaciū g° mot' eēt subito ad celū. g° nō posset pcipi nec describi p visum in motu suo. Si g° videntib' apostolis eleuat' est Actuū. i. Costat q mot' eius describebat spaciū ꝛ erat ī successione. Solutio nondū q circa questōz istā diuerse sunt opiones. Quidā enī ponūt absolute: q corp' glorificatū motū nō describitur p spaciū: sicut nec uolūtas suo motu describit spaciū. ꝛ dicūt q quādo ipa mouet a volito in uolitū: ipa nō mouet p spacium: ita etiā dicūt q nō mouet corp' glorificatū p spaciū. sed ipi deficiūt: qa cum uoluntas seu aīa mouet a volito in uolitū: ipa nō mouet extra se ipam. Sz cū mouet corpus de loco ad locū mouet extra se ipsum. Unde nō est simile. Itē pz q nō bene dicunt: qm natura corpalis nūq̄ pōt pingere ad subtilitatē nature spūal'. ergo nec opatō nāe corpalis. Ad subtilitatē opationis nāe spūalis. Uñ iz glorificatū corp' simplex sit in gñe corpeitat: nūq̄ tamē pueit ad simplicitatē anime. g° nunq̄ simplicitas mot' corpori pōt esse tāta q̄ta est simplicitas mot' anime Ipi tamē dicūt hoc ꝓpter ꝑdictas auctes. Alii dicūt q corpus glorificatū in suo motu describit spaciū ꝛ mouet in tpe. sed illō tps est ipceptibile: ꝛ illa descriptio est ipceptibilis ꝓpter subtilitatē corpoz. Uñ sicut radius si esset corp' mouet ipceptibiliē in maiori uel minori spacio. ita dicūt de corpibus glorificatis: tñ successiue mouent vt dicūt: quia in ipis est pars post partē ꝛ mouetur vna post aliā sicut dictū est. Alii vñt medio mō. q sicut se hz res ad circūscriptoz in loco ita se hz ad moueri in loco. Est ergo res que nullo mō circūscribiē in loco: nec replet locū: nec ometiē se loco. sicut ipe dicit q vbiq; est incircūscriptus. nec tamē sicut mā que replet locū mole sua: nec omēsurat se loco: imo est supra oīa ꝛ extra oīa: nō exclusus ꝛ intus omnia nō ēclusus. Est alia res que circūscribiē loco sed nō replet locū nec ometitur se loco: sicut angel' circūscribiē in loco vbi est ꝛ hz suā circūscriptionē tm sue virtutis. Uñ ibi est vbi opatur: nō tamē sua ībā replet locuz nec ometiē se loco: quia sua circūscriptio nō ometiē se circūscriptioni loci.

Est alia res q̄ circūscribiē in loco ꝛ ometiē se loco: sed nō replet locuz. Corpus enim pure lumiosum nō habet naturā repletiuaz loci sicut radius solis: ꝑm illos qui ponunt ipm corpus. Quia si sit sol in aere nō ꝓpter hoc est aer spissior: tamē circūscriberet in illo loco: ꝛ ometiret ei. Est alia res que circūscribiē ꝛ ometiē se loco: ꝛ replet locū sicut corp' elemētare nō glorificatuz: ꝛ inde est q talia duo corpa nō possunt esse in eodē loco sensibili: quia replent locuz. Dicūt g° q quātum ad oditionē corpis glorificati pōt se describere ꝛ moueri successiue. s quantū ē de ptāte glorie pōt se nō ometiri ꝛ nō circumscribi sensibiliē: quia quadā ptāte glorie est q̄ infinitū quoad nos respectu possibilitatis corpis nō glorioši: ꝛ hoc est q̄ vult dicere Aug' q vtraq; interualla pari celeritate cōtingit ꝛc. i. si uoluntas sit aie pōt illud corp' ferre in perceptiōe per spaciū longū ꝛ breue Et hoc est de ptāte glorie nō corporis: quia corpus. Et sic ꝓcedūt ꝑme rōnes. Ad primuz incōñriuz dō q e osiderare partes corporis glorificati ꝑm ordinē quē habēt in corpore. vel ꝑm ordinē quē habēt ad locū. Primo mō est distantia ꝛ successio partiū descriptibil' in illo. Ita q pars sit post partem. Sed sc̄do mō de ptāte glorie oēs partes vno mō ꝛ simul q̄tum ad descriptionē ꝓcepti bilē possunt se habere ad vnuz locum. Ad aliud dō. ꝛ ocedenduz est bene: q corp' domini in ascensiōe mouebat discribendo se ī spacio ꝛ successiue. s hoc fuit ex voluntate ꝛ nō ex necessitate sicut in aliis corpibus. Et per h̄ solnunt obiecta.

Consequenter querit ꝑm quid sit ascensio in xpo. Et queritur an ꝑm eandē naturā ascendit xps ꝛ descendit. Ad qō obī sic. 4°. ad eph. Q ascendit qd est nisi descendit ꝓmuz in inferiores ptes terre: Glo. Cōstat q ꝑm humanitatē xps descendit ꝛ ascendit ꝛc. sed ꝑm deitatē que vbiq; est nec ascēdit loco: nec descēdit. ꝛ ita ꝑm idē. s. ꝑm humanitatē ascendit ꝛ descendit. Item Dama'. Ascendere ꝛ descendē

Universidad de Deusto
Biblioteca

sunt ꝓprietates corpis circūscripti. g° dīne nature nō ouenit ascendere. Itē ſm uiui nā naturā est vbiq; sed hoc est coīi ratione descensus: quia ascensus ⁊ descensus ponit motū ab vno loco in aliū. Coīi Jo.3°. Nemo ascendit in celū nisi qui descendit de celo. Filo. Ascendit ſm q̄ hō. descendit ſm q̄ de°. nō ergo ſm idē. Itē Aug° in sermōe de ascensione. de nr̄o fuit qđ apprehendit de suo q̄ ascēdit: ſm ergo humanitatē peperdit in cruce: ⁊ ſm diuinitatē ascēdit. Solutio dō. q̄ descensus dr̄ duplr: ꝓprie. ſ. ⁊ ī ꝓprie. Improꝑe dr̄ descensus de xpo ꝙz diuinitatē. ſ. ipa exinanitio deitatis qua exinaniuit semet ipm formā serui accipiens. Phi 2°. Et hec est ipa apparitio in carne: quādo se vmuit puritati nr̄e: ⁊ hec descensio nō ponit motū ſ terminū vnionis. 4°. ad eph. Descendit in inferiores ptes terre. Filo. Descēdit quidē diuinitas nō localr: ſ q̄ exīanitioz Descensus aūt ꝓprie est ꝓrietas sbe diffinibilis in loco: ſm qđ dicit Dam°. q̄ ascendere ⁊ descendere sunt ꝓprietates rei circūscripte. Et hoc mō descendit ſm humanitatem xps ad inferos: ⁊ descendet ad iudiciū. Unde glo. sup illud. 4°. eph. Q̄ ascendit quid ē nisi. dū ſm aīam ad inferos descendit: ſm corp° ⁊ aīam ad celos ascendit. Itē ascensio dr̄ duplr. s. ꝓprie ⁊ ipropie: Improꝑe dicit ascensio de xpo: ita exaltatio humanitatis xpi in rehrectione. q̄a manifestata ē ptās ⁊ celsitudo deitatis. Alio mō dr̄ ascensio ꝓpe s. motꝰ localis qui est ab inferiori loco ad superiorē locū. sumēdo igit ascensū ⁊ descensū ꝓprie sic ſm idē ascendit ⁊ descendit: q̄a descensus ei° ꝓprie fuit ad inferos ⁊ hic fuit ſm aīam. ascensus ꝓprie ſm aīam ⁊ corpus Unde ſm būanitatē fuit vtrūq;. Q̄ aūt querit ſm quid ꝙueniat ascensio xpi dō. q̄ hec ꝓpō ſm: aliq̄n notat ꝺitionē nāe. Aliquādo notat cām. Aliquādo vnitatē ꝓprie ꝑsone. Conditionē nature notat: cū dr̄ xpus ſm q̄ homo passibilis: ſm q̄ deus impassibilis. Causā notat cū dr̄ xps ſm q̄ de° rehrexit: quia xtus diuina fuit cā rehrectionis Unitatē ꝑsone notat cū dr̄ xpus ſm q̄ hō creauit mūdū. i. xps ſm q̄ est ꝑsona illa que habz humanitatē creauit mundū. Si g° ſm inpriti notet ꝺitionē nāe hoc mō xps ꝙz humanitatē ascendit. Si notet cām sic ei cōuenit ascensio ſm diuinā naturā. quia xtus diuina fuit cā sue ascensionis. Et hoc vult dicere Aug° cū. dicit de suo est q̄ ascendit loquēs causaliē. i. xtute sue deitatis fuit ſ q̄ ascendit. Si notet vnitatē persone sic est q̄ deus ascendit: ⁊ ſm q̄ homo silr ascēdit quia ſm q̄ de° est illa ꝑsona que est homo ⁊ hoc mō hō ascendit. Et sic pz rnsio ad ꝓdicta argumēta. Et sic ītelligit illud Jo.3°: Nemo ascendit in celū: nisi qui descendit de celo filius hōis qui est in celo quantū ad vnitatē ꝑsone loquit.

Deinde queritur

qn̄ fuit ascēsio xpi. Ad qđ sic phi. 2°. Fcūs ē obediens vsq; ad mortē: ꝓpter qđ ⁊ deus exaltauit illū ⁊c. Ex quo etiā ⁊ ſm btm Aug. vr̄ q̄ xps p passionē suā meruit exaltationē. non solū q̄tum ad gloriā rehrectionis sed etiam q̄tum ad locū exaltationis: ut. ſ. ascenderet Ergo stati post passionē debuit ascendē.

Jurta hoc querit q̄re nō tertia die ascendit post rehrectionē: sicut ītia die rehrexit p° passionē. Cū per tres dies ꝓbari possit xpi tas rehrectionis. sicut per tres dies veritas passionis. Solo dō. ſm beatū Luc. qui dicit in actibus. i. per dies. 40. apparens eis ⁊ loquēs de regno dei: q̄ dilata fuit ascensio eius p. 40. dies post rehrectionē. Et hoc dicit Leo papa in ſmone de ascensiōe Quadragenarius expletus est numer° sacratissimo ordine disposit°: vt dū a dño hoc spacio mora corpalis extenderet fides rehrectionis vocumēti necessarius mōstaret. Dicendū g° q̄ dispensatio fuit q̄ natus fuit xps: ⁊ q̄ fuit mortuus: ⁊ q̄ rehrexit ⁊ q̄ ascendit: ⁊ sic ꝓpter dispensationē dilata fuit resurrectio ei° quousq; ꝓbaret xpi tas passionis ei°. Ita p dispēsationē necessariū fuit differre ascēsionē ei° quousq; xpi tas sue rehrectionis ꝓbaret. Et hoc est qđ dicit Leo papa. per oē tēpus qđ inter rehrectionē dñi ⁊ ascensionez eius exactū est hoc ꝓuidentia dei curauit. hoc decuit vt dns ihs xps xe agnosceretur resuscitat° qui uere erat nat° passus ⁊ mortu°. Sz queritur quare plus fuit dilata ascēsio post rehrectionē q̄ p tres dies. dō. q̄ difficili° erat ꝓbare veritatē resurrectionis q̄ passionis: quia a tertia die usq; ad tertiam poterat xe ꝓbari passio: ſ ad veram rehrectionem ꝓbandā plures dies requirebant Et iō mai° tps requirebat inter ascensionez ⁊ resurrectionē q̄ inter passionē ⁊ rehrectionez

Itē alia rō est. quia ꝺsolationes dīne semp suppabūdāt tribulationib°. ſ tps illud passionis ante resurrectionē fuit tps tribulatōis aplōz. Temp° autē qđ fuit inter resurrectōz ⁊ ascensionē. fuit tps ꝺsolationis eoz. Si g° diuina bonitas semp dz extendere ⁊ augē tps ꝺsolationis sup temp° tribulatiōis sanctoz. Jō magis dilatū fuit tps inter ascensionē ⁊ resurrectionē q̄ inter passionē ⁊ resurrectionē. Sed tūc sequit qō quare dilatum fuit p. 40. dies. ⁊ nō p plures: nec pauciores dō. q̄ dies ꝺsolationis dīne ꝙpant ad horā ꝛbulationis. sicut annus ad diē. Et ita cō suetū est in scriptura. ⁊ hoc est de misericordia dei ad quā ꝑtinet q̄ magis extendat tēpus ꝺsolationis q̄ tribulationis. Unī Ysa. 61°. Ad annūciandū misit me ⁊c. vt ꝓdicarez annū placabilē dño: ⁊ diē vltionis deo nr̄o Unī pro die reddit annū: ⁊ diē pro hora. Cū ergo. 40. fuerūt hore passionis ⁊ tribulatōis apostoloz. Cōstat q̄ debuerint esse. 40. dies ꝺsolationis: ⁊ hoc est qđ dicit glo. Actuuz i. Quadraginta horis mortuus fuerat: ꝓpē hoc. 40. diebus se viuere ꝺfirmat. ⁊ ſ fuit vt stat° desolationis esset sicut hora. ꝺsolationis sicut dies. Et sic pz ꝓpter quid. 40. die ascendit. ⁊ q̄ fuerūt. 40. hore sue passionis ⁊ ita tribulationis aplōz. illud pz q̄a prima die fuit ibi p tres horas mortuus p vnū diē ⁊ p duas noctes fuit in sepulchro: ⁊ hoc in quoz p. 12. horas. ⁊ ita 36. horis: ⁊ addātur tres ꝑme: ⁊ erūt. 39. ⁊ hora. 40. surrexit scilz mane diluculo tertia die. ⁊ ita q̄dragesima die ascendit.

Ostea queritur

p de termīo ascensionis xpi ad celos qui notat ꝑ hanc ꝓpositōz ad. cum dr̄ ascendit ad celos. Et ꝓmo queritur de terīo ascensus respectu corporaliū. vt. z ascendit sup oē corporeū. Secdo respectu spūaliū. vt. z ascēdit sup omnes spiritus.

Ad primū obicitur

sic. Psal. Elenata est magnificentia tua sup oēs celos in ascensione. ſ. ergo sup celū ēpyreū ascendit. ſ. ipm vltimū corpoz. ergo vlē oēs celos ⁊ ultra oē corporeū. ſ ultra nō est nisi celū trinitatis. ergo ascendit vsq; ad celū trinitatis. Itē locus determinat nō solū ꝺm ꝺditionē nāe nel ordinem vniuersitatis imo etiā ſm meritū determinat loc°. g° vbi est ꝓportio meriti ad meritū ſm excellentiā est ꝓportio loci ad locū: ſ meritus xpi q̄tum ad excellentiā nō habz ꝓportionē cum meritis alioz. g° ſm hoc dz ei dare loc° oīo differens a locis oīum creaturaz. ⁊ angelorū: ⁊ etiā excelsior locis eaz. ergo locus in q̄ est sua gloria debz esse sup locū angelorum qđ est celū empyreū: ſ ultra nō est nisi celum trinitatis. ergo ascēdit sup oē corporeum: ⁊ vsq; ad celū trinitatis. Itē Hebre. 7°. Excelsior celis factus. Filo. i. oi rōnali creatura. g° angelis est excelsior. ergo ascendit ultra locuz angelorz. ⁊ usq; ad celū trinitatis: quia non est altiō ultra. Itē psal. A sūmo celo egressio eius. Filo. i. ab equalitate patris ⁊ occursus ei°. Filo. occurrit ipe homo plenitudīe diuinitatis usq; ad equalitatē pris. Occursus xpo ꝙuēit ſm hoiez: dū ad sedē pris ascēdēs occurrit. Igit usq; ad celū trinitatis ⁊ sup oēs celos ascendit. Itē. 40. ad eph. Ascendens in altū. Filo. dignitate ⁊ loco. ⁊ postea dicit rex. Sup oēs celos. Ex quo pz q̄ sup oēs celos ascendit nō solū dignitate sed etiā loco ⁊ ita usq; ad celū trinitatis. Ad oppositū psal. Domin° in celo sedes ei°. g° terminus sue ascensionis est celū. Si dicat q̄ hoc intelligit de celo trinitatis: qđ est sedes ei°: ⁊ sic est sup alios. Coīi. Celū trinitatis nō altiō est q̄ celsitudo trinitatis. sicut hēt in. 2°. sententi. Sz ipossibile est q̄ creatura vllo modo sublimet usq; ad celsitudinē trinitatis. quia sic creatura in aliquo equaret creatori quod ē ipossibile. Unī etiā xps ſm q̄ hō q̄a ē creatura nō pōt ei equari. g° nō pōt ascendere usq; ad celsitudinē trinitatis qđ est celuz trinitatis. Q̄ g° dr̄ dns ī celo intelligit de celo ēpyreo. Ergo ibi est termin° sue ascensionis ⁊ ita nō est sup oē corporeū. Solo dō. sicut hēt Hebre. 2°. ubi introducit auctas psalm Constituisti eū sup opa manuū tuaz: ⁊ oīa subiecisti sub pedib° eius. Filo. s. ptāte ⁊ dominio. vt adorent illū ⁊ vereant ſm hoc g° dō. q̄ qn dr̄ xps ostitut° sup oēs. Nec ꝓpositio sup pōt dicere eminentiā dignitatis ⁊ ptātis: uel eminentiā loci. Si ꝓmo° sic ascendit sup oīa: quia oīa ptāti ⁊ dñio ei° subiciunt. Unde etiā ab angelis honorat būanitas sua btā. Et hoc dicit glo. Hebr. 2°. Cōstituisti eū sup opa manuū tuaz. Filo. i. super

Universidad de Deusto
Biblioteca

digniota ꝯpa angelos ⁊ hoīes. Et itez Be
b:e.ꝑmo. Sedz ad dexterā maiestat ī excel
sis. Slo. dicēs ī excelſ:nō ī loco ocludit deū
sed ostendit xp̄m oībus altiozē oībus em
nentiozē. ⁊ hoc etiā ibi dicit tex. Si aūt li ſr̄
dicat ordinē loci. distinguendū ꝺa sunt loca
lia: ⁊ sunt nō localia. Ultimū ordinēs. ſ. celuz
empyreū: locale nō est. Sup igit̄ oia localia
est loco: ⁊ nō sup nō localia est loco. sup oīa
ꝺo dignitate ⁊ ptāte. Ad rōes que ostēdūt ꝙ supꝫ celū empyreū sit loco. ꝺ̄ō. ad ꝑmā
ꝙ si intelligat illud sup celos. ſ. ptāte ⁊ dignitate: sic bene dico. ꝙ eleuata est sua ptās
supꝫ oē celū. Unī data est ei ptās in celo ⁊ in
terra. ⁊ nomē sup oē nomē ꝛc. Si aūt istud
intelligat̄ locali nō est vez: ꝺa sup nō locale
ponere ordinē loci. nihil est dictu neq; possibile. Quia gⁿ corp⁹ illud. ſ. celū empyreū ēnō
locale: ꝺa ultimū. Ideo dicē ꝙ sit sup ipſum
loco xp̄s: hoc nihil est dictu. Ad aliꝺ ꝺ̄ō
ꝙ meritū xp̄i est meritū hominis: ⁊ etiam
hōis dei. Sc̄ōm ꝙ hō est: ꝑm hoc meritū ei⁹
bene pōt esse ꝓportionale. sed ꝑm ꝙ homo
deus nō. sed magis respicit meritū ꝙ homo
est: q̄ ꝙ homo de⁹. quia dei nō est mereri: ⁊
ita ꝑm hoc cū ascensio ꝓueniat ei ꝓpter ꝑm
ꝙ hō. ꝓueniēt ēminat̄ sua ascensio ad locū
angelor̄. Itē si locus esset de ſbalib⁹ beatitudi bri ꝓceder̄ obiectio: ꝑ ita nō est. ēmo
de accidentalib⁹. eque. n. pōt beatificari xp̄s
in loco corpali: sicut in alio loco. Et iō nō se-
q̄t̄ ꝙ si meritū sit ip̄proportionale ꝙ loc⁹ im
proportionalis: quia illud nō tenet nisi in illꝫ que sunt de ſba beatitudinis sic̄ sunt visio
dilectō. ⁊ etiā dotes. corpis agilitas. claritas
ſbtilitas. qui enī plus meruerit: ⁊ plus hēbit
de beatitudine: ⁊ plus videbit: ⁊ plus amabit ꝛc. Unī ihs xp̄s plus hēbit ista ꝑm ꝙ hō
q̄ creatura alia. ⁊ ip̄proportionabilit̄ sicut meritū ip̄proportionale. Ad aliud ꝓz ſolo ꝑm
distinctionē factā vt li excellior dicat talem
ordinē uel talē ꝛc. Ad aliud qꝺ obr̄ ꝺ glo
ꝙ occurſus ei⁹ usq; ad sedē p̄ris ꝓuenit xº
ꝑm hoīem: ꝺ̄ō ꝙ ꝑm aliquā ꝺo dicit ꝺditionē nāe. Aliqi vnitatē ꝑsone. Si dicat ꝺditionē nature: rūc hec distinguēda est. Xp̄o ꝛ̄z
hominē ꝓuenit occurſus usq; ad sedē p̄ris
quia usq; pōt teneri exclusiue: vel inclusiue
Si exclusiue tūc est x̄a: quia ponit tūc ꝙ nō
ptigerit ad sedem patris. tñ ꝑfecte occurrit.
nihiloīnus circa ip̄m ⁊ tñ usq; ad ip̄m: sicut
ille ꝺr̄ currere usq; ad ciuitatē qui ꝓuenit usq; ad portā: ⁊ tñ nō intrat sed manet extra
⁊ tūc usq; exclusiue tenet̄. Si aūt intret tūc
tenet̄ inclusiue. Si aūt hic li usq; teneat̄ inclusiue: ⁊ li ꝑm dicat ꝺditionē nāe: sic est falsa: quia ponit tūc ꝙ ꝑfecte attigerit ⁊ ptigerit
per celsitudinē p̄ris. ⁊ ponit equalitatē ip̄i⁹
ad patrē ꝑm humanā nām: quod nō est possibile. Si dicat x̄itatē ꝑsone et tūc est sensus
xp̄s ꝑm ꝙ ipe est illa ꝑsona que est homo occurrit usq; ad sedē patris. hoc bene vez. est
⁊ est equalis patri. Ad aliud ꝺ̄ō. qꝺ obr̄
ꝙ loco ⁊ dignitate ascendit sup omēs celos
Dicendū ꝙ sup oēs locos locabiles ascēdit
loco ⁊ dignitate. sup omēs aūt dignitate: ꝛ̄
non loco.

Postea queritur de

termino ascensionis respectu spirituū. vtruz
ascendit sup omēs spūs sicut sup angelos ⁊
alas beatas. Ad qꝺ sic. ſbiis spiritualibus
debet̄ locus spiritualis: ⁊ corpalibus corpal
Locus igit̄ angelor̄ est spiritualis: ⁊ locus
cuiusl̄z corpis corpalis. ⁊ ita locus corporis
xp̄i. Sz ip̄ossibile est ꝙ alicui⁹ loc⁹ corpalis sit
tante dignitatis q̄̄te spūalis. Ergo loc⁹ corpus xp̄i nō ē tante dignitatis q̄̄te locus angelor̄. ergo nō est sup eū: sed citra. Nō ergo
sup spirituales ſbas beatas ascendit. Itez
angelica nā sublimat̄ ad ꝺtemptationē diuinā. Ad ꝟ ād nō pōt ſblimari nā corpea eē in
xp̄o. qa hoc est conē nām corpis. sed ꝑm sublimationē nāe sublimat̄ ei⁹ loc⁹. Ergo locus
angelor̄ ⁊ beatar̄ aīar̄ sublimior est q̄ locus corporis xp̄i. nō igit̄ sup angelos ascendit. Coīa. Corp⁹ xp̄i est dignius oi corpali
creatura. Si ergo ꝺebet ꝺterminari locus
ꝑm dignitatē nāe. oportuit ꝙ locus ei⁹ sit
in supmo loco corpali. Itē corp⁹ xp̄i ē vnitū ꝺeitati. Sz vnio cū diuinitate est excellētissima: qua nulla maior cogitari pōt in creatura. ergo ꝑm hoc excellit oēm creaturā: gⁿ
si ꝑm dignitatē ꝺeb̄ locus sup angelos ꝺbitur locus eius. Solo ꝺ̄ō. ꝙ simplicit̄ xp̄s
ascendit ⁊ est supꝫ oē corpale et spirituale: ꝛ̄
tñ ꝺifferenē. quia supꝫ oē locabile est loco. simplicit̄ aūt sup oē qꝺ est creatū tā locale q̄̄ ñ
locale est dignitate et ptāte: et sic sup angelos. Unī ad ep̄m. i. Constituens ad dexteram
suā in celestibus sup oēm principatū et potestatem x̄tutē et ꝺnationē ꝛc. Ad ꝑmā

rōem inconcrīū ꝺ̄ō. ꝙ locꝰ spūalis āgeli ꝺr̄
triplicit̄. vno mō ip̄m corpus in qꝺ operatur
ꝑm ꝙ ꝺr̄ angelus eē ꝺbi opatur: ⁊ ꝺr̄ iste
locus spūalis: quia ꝙ āgelus sit ꝺbi opatur
hoc intelligit̄ ⁊ non ꝓcipit̄ sensu. Alio mō
ꝺr̄ locꝰ spiritualis termiatio sue x̄tutis ⁊
essētie. Tertio mō ꝺr̄ methaphorice ꝓut ꝺc⁹ locus coīs angelor̄ ⁊ aīar̄ beatar̄. Si
loquamur ꝺe loco spirituali angeli. primoº
ꝙ ꝺr̄ spūale angeli rōne ꝺtenti: ga intelligibilit̄ est in eo: sic supior est locus xp̄i ꝑm corpus q̄̄ locus spūalis angeli. ꝺa angelus in celo ēpyreo est ⁊ ibi opatur ope: qꝺ est ornatus siue ornare: ⁊ ultra q̄̄ angelus ornet est
ipe xp̄s: ⁊ hic etiam locus spūalis nō est ꝺ
gnior loco corpali xp̄i. Cū hic locus spūalis
corpalis sit ꝑm veritatē. ⁊ dicat̄ spūalis rōne
ꝺtenti qꝺ est spūalit̄ in illo: ⁊ itez ꝺtentum
corpale qꝺ est xp̄s. digniꝰ est illo contento
spirituali: rōe vnionis ad diuinitatē. Si loq̄mur ꝺe loco spūali angeli sc̄ꝺo mō. Sic nulla est opatio neq; ꝓportio: ꝺa termin⁹ corpis
⁊ ēminus ſbe spiritualis nō se habēt vnioce: sed equinoce. Si tertio mō adhuc supius
est corpus xp̄i: q̄tū ad illū locū q̄̄ angelus
quia plus est saluari in ꝺeū p vnionē ⁊ vnitatem ꝑsone q̄̄ solū p amoze ⁊ ꝺtemplatōez
quo ultio mō saluat̄ uel vnit̄ angel⁹ ꝺo. corpus aūt xp̄i ꝑmo mō. Ad aliud qꝺ oñdit
ꝙ locus xp̄i sit inferior angelor̄ loco ꝺ̄ō
ꝙ licet corporea nā in xp̄o nō sublimet̄ ad
ꝺtemplationē: tñ sublimat̄ ad vnionē cū diuinitate. ⁊ hec sublimatio supior est q̄̄ sublimatio angeli. quia hec est in vnitate ꝑsone
cū ꝺeo: illa nō ⁊ rōne h⁹ ꝺebet̄ ei locus sublimior in celo empyreo.

c **Onsequenter** que rit̄ ꝓpter quid sit ascensio. ſ. quis fuit
fructꝰ ascensionis. Et ꝑmo querit̄ ꝺs fuit
fructus ascensionis q̄̄tum ad ip̄m. Sc̄ꝺo
quis fuit fructus q̄̄tum ad nos.

Quantum ad primū

querit̄. vtz aliqua noua iocūditas ei accreuit ex sua ascensione. Ad qꝺ sic psal. Delectationes in dextera tua usq; in finem. Slo.
Delectatio ⁊ letitia erit mihi in ꝺsensu tuo
humanis obtuitibus subtracto. sed iste cōsensus fuit in die ascensionis. ergo delectaº
⁊ letitia fuit ei in die ascensionis. accreuit
ei igit̄ aliqꝺ nouū gaudiū. Ad oppositum
x̄ps ante ascensionē erat ꝑfecte beat⁹. Sz beatitudo est status oīum bonoꝝ ꝛgregatōe
perfectus. Ergo cū esset in illo statu no erat
possibile: ꝙ accresceret ei aliqꝺ nouū gaudiū
ex ascēsioe. Solo ꝺ̄ō ꝙ nouū gaudiū pōt
ꝺici q̄ ad nouā speciē gaudii ⁊ q̄ ad numeꝝ
gaudioꝝ. Aut pōt ꝺici nouū gaudiū solus
ga ē nou⁹mo⁹ gaudendi nl̄ gaudii. Primoº
nō accreuit ei nouū gaudiū: ꝺa de nullo gauisus est in ascensione: de quo ꝑus nō gauderet. Un sicut mō gaudet de hoc ꝙ sedet
ad dexterā patris. i. loco ꝓtentiozi fruitiōi
portioꝝ bonoꝝ patris. Ita ꝑus gaudebat de
ꝺ̄ō qꝺ sciebat se sessuꝝ ad dexterā patris. Sz
modus gaudii ꝺiffert: vnde ei accreuit nouꝰ
modus solū. vnde sicut ꝺicimus: ꝙ cū sit descensus a theologica practice. ad practicā expiētie nō fit ꝺescensus a noto ad ignotū. sed
ad notū alio mō: sic de nullo habuit delectationē pⁿ ascensionē: ꝺa ante de illo ꝺūit ⁊ q̄̄tum etiam ad numeꝝ gaudioꝝ. tñ nouꝰmodus ip̄i humanitati accreuit. Cū p expientiā
sciuit ⁊ vidit militiā angelor̄ sibi ſbiectam

c **Onsequenter** que rit̄ iuxta hoc de fructu ascensionis q̄
ad nos. Et ꝑmo quo ad mortuos. Sc̄ꝺo
quo ad viuos.

Ad primū obicitur

⁊ queritꝰ vtz ascensio xp̄i sit cā nostre ascensionis. Et vr̄ ꝙ sic. ꝺa sua resurrectio est cā
nostre resurrectionis. gⁿ sil̄r ꝛc. Itē Aug⁹
in sermone de ascensione. Moꝛs xp̄i viuificat nos: resurrectio erexit: ascensio uexit. gⁿ
sua ascensio est cā nostre subuectionis seu
ascensionis. Coīa. ꝙ passio nē xp̄i amotum
fuit oē impedimentū qꝺ erat ex ꝑte nostra
ascendendi in celū. Sil̄r ex ꝑte sanctoꝝ erat
meritū vt ascenderent ⁊ glorificarent̄ in cel'
Ergo de iusticia deiip̄i ascenderēt: ⁊ si xp̄s
nō ascendisset. ergo sua ascensio nō est causa
nostre ascensionis. Juxta hoc querit̄. vtz
ascensio xp̄i aperuit ianuā paradisi. Ad qꝺ sic
Hebr. 4º. Habentes pontificē qui penetrauit celos. Slo. penetrauit. i. penitus intrauit
vt nos sequi possimus. Ergo ascensio xp̄i
aperuit ianuā celi. Contē. Mat̄h. 12º. ſcā
est hora sexta. Slo. Diuine pietatis ordo posc̄ebat vt eꝺē tp̄is articulo q̄ Ade ꝑuaricati

Universidad de Deusto
Biblioteca

ebeluserat. Latroni penitenti ianuā reserare padisi. sed hoc fuit in sua passione. ergo passio xpi ianuā aperuit: nō g° ascensio.

Itē Luc. 3°. Baptizato ihū 7 orāte ꝛc. Hoc dum aqua toxdanis subiit nobis ianuam celi pandit: 7 dum caro noxia aquis frigēt⁹ tingit. opposita noxiis quodā rūpbea ignea extinguit. ergo baptismus ei⁹ aperuit nobis ianuā padisi. Nō est igit̄ ꝟ effect⁹ ascensiois ꝓpter hoc queri⁊ si ascensio aperuit 7 passio 7 baptismus qūo differenē. Solo duplex est ordo. vnus est ordo iusticie generalis. Et est ordo dispensationis spālis. Ordo iustitie generalis attendit ante peccatū 7 p⁹. Et ꝺsiderando istū ordinē: ꝟm ipm debēt reddi bonis bona: 7 malis mala. 7 finaliter mal' supplicii⁹ eternū. Sz vlterius est ordo qui respicit dispensationē spālem: que fuit etiā i incarnatione 7 passione 7 resurrectione 7 oñi ascensione. Quia hec oīa fuerunt ex dispensatione diuina ꝓpter nostrā redemptionem. Primo mō si nō fuisset peccatū: sufficeret p̄mus ordo ad apiendū ianuā celi. quia n̄ fuit nisi bonū: 7 redderet bonū ꝓ bono. Et hoc mō nō or̄ ascensio oñi cā nostre ascensionis Sz q̄tū ad aliū ordinē est cā: quia ex dispensatione ascensio 7 resurrectio 7 alia sacramenta ordinant ad nostrā redemptōez. Et si obr̄. Nōne iusticia generalis sufficeret ad nostrā ascensionē sine aliis dispensationib⁹ spālib⁹ ꝺ ꝺ. q̄ sic ante peccatū: sed nō p⁹ peccatū: imo sēp p⁹ peccatū ꝟm illā nobis redderet malū 7 nūq; bonū: quia nō fuit bonum nisi ꝓ opationē uel aspectū ad incarnationez Et habendo fidē de ipa 7 de aliis sacramētis sicut dictū est 7 ꝓbatū supius. Et si q̄ras an alie sint cause nostre redemptionis 7 aperitionis ianue: ꝺ ꝺ. est q̄ sic. q̄m est causa ꝟm meritū 7 ꝟm effectū. Scōm meritū causa nostre ascensionis 7 reserationis ianue fuit ipa passio xpi. quia ꝓ suā passionē nobis hoc meruit. Causa aūt ꝟm effectū or̄ pceꝑ beatitudinis. Determinat aūt beatitudo q̄tum ad gloriā in ꝺtemplatione veritatis 7 q̄tum ad visionē assumpte humanitatis: 7 q̄tum ad societatē ꝺfruentiū deo. Uñ ꝟm ꝺ ꝺz determinari effectus istius causalitatis. Descensus igit̄ ad inferos fuit effect⁹ gloie q̄tum ad ꝺtemplatōz veritatis. Uñ tūc habi tantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Sicut habet Ysa. 9°. quia aūt humanitas xpi nō erat glorificata ante resurrectionē. Dicamus q resurrectio xpi fuit cā glie que est in ꝺtemplatione 7 fruitione ipi⁹ humanitatis: 7 hec fuit gloria in lacte: sic ꝓma in melle ꝟm ꝓmissionē factā. Exo. 3°. Ascēsio aūt cā fuit glorie que est in societate ꝺfruētiū. 7 in hoc est magna gloria 7 maxīe i illo loco qui plus ꝓticipat opatione dei 7 gtia vbi ꝺgregate sunt beate aie cū angelis 7 sil vident deū. Dnc enī gloriā adduxit ascensio. 7 sic ꝑz q ascensio est cā nostre beatitudinis siue ascensionis 7 alia sed differenter

Ad aliud q̄ ꝺ ꝺ. de baptismo ꝺ q passio aperuit celū ꝟm meritū. baptismus sicut cā disponens quia baptismus per gratiam quā ꝺfert disponit aiam vt sit digna illa beatitudine: ipa ascensio vt cā introducēs 7 hoc est q̄ ꝺ or̄ in illis auctoritatib⁹ pandens iter ante eos. Mich. 2°. Et penetrauit. i. penitus intrauit ꝛc. 4°. ad Hebre.

Postea queritur de

fructu ascensionis quo ad viuētes 7 obiciē sic. Si oīa actio xpi fuit ꝓpter nostrā salutē Sz p̄tia oñi magis esset ad nostrā salutez q̄ eius absentia. g° nō debuit ascendē. ꝟ mo rari nobiscū hic. Contē. Leo papa in ꝟmone de ascensione. Dns ihs dū humanā ꝺditionē fideibus ꝓportauit credentib⁹ celum p⁹ se patere monstrauit. Si g° hoc erat necessariū nobis: ꝑz q necessariū fuit i ꝟm ascendere. Itē ascendit sup oēs celos ut ad impleret oīa. 4° ad Eph. Glo. Suis donis rōnali creature 7 etiā oī creature ꝓfecit sua ascēsio 7 ꝺtulit dona. Ergo necessariū fuit nobis ipm ascendere. Queri⁊ igit̄ que sint illa dona quibus oīa ad ꝑleuit in sui ascensione. Dolo vicendu. q duplex fuit fructus oñice ascensionis quo ad viuos. Unus fuit q̄tum ad certificationē spei beatitudis alius fuit quātum ad susceptionē 7 ꝓticipationē spualiorez diuini amoris. Primum fructū assignat Leo papa dicēs. Ascensio xpi nostra est ꝓuectio 7 quo ꝓcessit gloria capitis eo spes tendit 7 corpis. 7 sic ex ascensiōe xpi certiorat spes beatitudinis corpis. i. ecclie siue spes nostra. De scō fructu habemus in Jo. 16°. Nisi ego abiero paclitus n̄ ueniet ad vos. Et vicit glo. Aug' ihū q positus in terra nō posset vare. Sz quia nō sunt idonei accipere. nisi cū ꝟm carnē desistant nosce: 7 statiz p⁹ vicit. Si carnalit̄ desideritis capaces spūs nō eritis. Patet g° q ipa p̄tia corporalis erat agnatiua amoris carnalis oñi in apostolis. 7 ille amor carnalis ꝺpiebat: 7 diminuebat amorē spiritualē dei. Et ideo dicit nisi ego abiero ꝛc. Nisi p̄tia mea corporalis a nobis subtrahat: nō erit in nobis ꝑfectio diuini amoris: 7 hoc est quod dicit Aug⁹. sup illud Jo. Si cognosceritis me ꝛc. Ideo subtrahor a nobis forma istā serui in qua pater maior me est. vt ab oculis carnis serui forma subtracta oñi: spiritualit̄ videē possitis: 7 sic fruct⁹ ascensionis ei⁹ ē ꝑfectio diuini 7 spiritualis amoris 7 cognitiōis spiritualis. Ad illud q̄ ꝺ ꝺ. inconēriū ꝺm ꝓ inēmptionē: q p̄tia corporalis ipius salnatoris min⁹ cēt ad nrāz salutē: ga min⁹ cēt ad nostrā spem: 7 minus ad diuinū amorez Et iō necessariū fuit q̄tū ad nostrā salutē q ascenderz. Ad aliud q̄ ꝺ querit quid sit deū: q ad ꝑleuit oīa suis donis. ꝺ ꝺ. q illa ipletio oīum or̄ q̄tum ad hominē qui habz coiōnē cum omnibus 7 qui quodāmō est oīa ꝟm q̄ ꝺ or̄ Sap. i. Et b̄ q ꝺtinet oīa scientiam hz uocis: ubi appellat q ꝺtinet omnia homo. Et sic̄ Math. vlt. Predicate euangeliū oi creature. appellat hic oīs creatura hō. Impleuit g° oīa. i. hominē suis donis. s. gra spūs sancti in sua ascensione. quia nō erant homines bene dispositi ad amorē spiritualē nisi ipe auferret suam p̄tiam corporalem ab eis.

c **Onsequenter** vi so de ascensione xpi: 7 de termīo ascēsionis. Querendū est de sessione xpi ad dexterā patris. De q̄ or̄ in symbolo: sed; ad dexterā patris. Et circa hoc querit̄ quatuor. Primo an ueniat alii q̄ xpo sedere ad dexterā patris. Scōo an xpo ꝟm q homo conueniat sedere ad dexterā patris. Tertio an ueniat spūi sancto. Quarto an ueniat filio dei ꝟm diuinā naturam.

Ad primū arguitur

sic. i. ad eph. Cōstituens illū ad dexterā. Glo. i. eternā beatitudinē. Uñ ꝺ ꝺ. q dextera ꝺi est beatitudo eterna que scīs dat: sic sinistra eius miseria ꝑpetua que ꝑiis dat. Sz oīb⁹ sanctis ueit quiescere in beatitudine eterna. g° oībus scīs aliis a xpo ueniet sedē ad dexterā patris. Contra. Dic dexterā ꝑz q or̄ de xpo nō exponit nisi uplr. Sic patz ad Roma. 8°. Ubi or̄ qui est ad dexterā dei. s. patris. Glo. i. equalis patri: uel in potioribus bonis patris. ergo dexterā patris uel eterēq̄litas p̄ris: uel potioritas bonoꝝ patris. Dec aūt sūt quibus nulla bona possunt cogitari meliora: sed nulli creature alii ueniet equalitas cū p̄enec potiōitas bonoꝝ p̄ris. g° nulli alie creature a xpo ueit sedē ad dexterā p̄ris

Itē ad eph. 1. Cōstituens illū in celestibus Sed iste ꝺsensus ueniet nature diuine: uel creature vnite diuinitati. Sed nulla creatura talis est nisi xps. ergo nō ueit alii q̄ xpo iste ꝺsensus. Ad ꝓbandū minorē dicit Leo papa in ꝟmone de ascēsione: Humanitas xpi est eterni patris recepta ꝺsensu. Et ponit rationē bu⁹ sic. Cōueniens erat vt illi⁹ glorie sociaret in trono cui⁹ 7 nā copulabat i filio Si g° sola humana nā xpi copulat diuinitati 7 nō alia, ergo ꝛc. Solo ꝺ. ꝺ. q sedē ad dexterā patris soli xpo ueniet. ita q nō alii creature ab ipo ueniet iste ꝺsensus. vnde eē nec angelis ueniet 7 hoc habet ꝓmo ad Hebre. Cui aliquādo angeloꝝ dixit: sede a dexteris meis q̄i dicat nulli. Sz nōndū q ꝺ dixerūt esse ad dexterā patris: 7 sedere ad dexterā patris. Esse. n. ad dexterā patris: 7 si possit uenire aliis a xpo: nō tamē sedere ad ei⁹ dexterā quia sedere ꝺportat vnionē uel equalitatē: 7 quandā coiōnē beatitudis cū patre q̄ nulli alii a xpo ueniet. Sed esse ad dexterā est esse in eterna beatitudine: quod bñ ueniet multis aliis a xpo. Et per hoc soluit̄ ratio incontrarium.

Postea queritur an

xpo ꝟm q homo ueniat sedere ad dexteraz patris. Ad q̄ ꝺ sic. ꝟm. n. ꝓmā expositionem eius q̄ ꝺ vico sedere ad dexterā patris ñ est ꝺubium q̄n ei ueniat: quia ipe collocat⁹ est in potioꝝ⁹ bonis patris. s. i amore ꝺi in visione veritatis ꝛc. Sed q̄tum ad aliā expositōz qua exponit sedē ad equalitatē patris maior ē ꝺubitatio. Ad q̄ ꝺ sic Jo. Dam⁹. Nō localē dexterā patris dicimus. dextera enim 7 sinistra eoꝝ q̄ circūscribūt̄ sūt Dexteram patris dicimus bonorē 7 gloriā dei patris siue veritatis in qua ꝺi filius ante secula vt de⁹ patri ꝺsubstantialis 7 in vltimis incarnatus corpalit er sedet glorificata ei⁹ carne

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ci g° dei filius cū glorificata eius carne sedet ad dexterā patris que dr̄ bonor ⁊ glia dei patris.g° ꝑm q̄ homo sedet in equalitate pris. Itē psal. A sūmo celo egressio ei⁹ Hlo.ab equalitate patris egressio ei⁹:⁊ occursus eius vsq; ad sūmū eius.Hlo.i.in equalitate patris.Unī dicit ipa glo. Occurrit ipse homo plenitudine diuinitatis usq; ad equalitatē patris. Ad oppositū. Impossibile ē q̄ creatura in aliquo equet creatorī·quia oīs creatura finita,creator aūt infinit⁹.ergo impossibile est creaturā sedere in equalitatē patris.Sz xp̄s in q̄tū homo est creatura. ergo nō sedet in equalitate pris.g° ei nō cōuenit sedere ad dexterā patris ꝑm vltimā expositionē. Solo.dō. q̄ sessus in dextera pris pōt intelligi uel ꝑm rōem equalitatis vel ꝑm rōem vnionis ad illū qui est equalis patri. Si ꝑm rōem equalitatis. sic xp̄o non conuenit iste sessus ꝑm humanā nām: vt ꝑm dicat oditionē nāe. Si aūt intelligat hic ꝑm rōz vnionis ad illum qui est equalis patri. Sic iste sessus conuenit xp̄o hz q̄ hō siue hūanitati:⁊ dicit ibi ꝑm vnitatē psone.conuenit enim humanitati xp̄i vniri in vna psona filii dei qui est equalis patri.Et hoc mō dicit Dam⁹ Adorat vna ypostasis cū carne ab oī creatura.Et sic loquit̄ ⁊ intellit Leo papa sessuz istū in ꝓdicta auctoritate :⁊ sic etiā loquit̄ de isto cōsessu. Hlo.sup illud. Et occursus eius ⁊c.quia dicit glo.occurrit plenitudine diuinitatis ad equalitatē patris. Hec enim plenitudo est ꝙ unionē ad diuinitatē.Unde ꝑ hoc sign̄t q̄ hoc conuenit ei ꝑm unionē illam ad illum qui est equalis patri.s.filio dei ꝑm diuinā naturam.

Cōsequenter queri

tur an spiritui sancto conueniat sedere ad dexterā patris. Ad qō sic obr̄: ⁊ accipit̄ sedē ꝑm sedam expositionē que est sedere ad eqlitatē patris in li.de regulis fidei dr̄ in patre unitas.in filio equalitas.in spū sancto utriusq; nexio.ergo soli filio conuenit sedere ad equalitatē patris ⁊ nō spiritui sancto: Itē dextera manu nos opamur.Sz filio conuenit hoc qō dico ꝙ ipm oīa fieri.Unī Jo.i.Omia ꝙ ipm facta sunt.Et ad Ro.x°.Ex ipo⁊ per ipm:⁊ in ipo sunt oīa.Ex ipo dr̄ ꝓpter p̄ez in ipo ꝓpter spm̄ scm̄ ꝙ ipm ꝓpter filiū. g° ipe est cui conuenit ꝙ ꝙ ipm fiūt omīa:⁊ non spūs sanct⁹.ergo dz dici filius ad dexteram Quia ex pte illa qua opatur deus oia ⁊ non spūs scūs. Ad oppositū. Sedē ad dexterā patris iportat distinctionē psonaz ⁊ equalitatē psone ad psonā in gloria:⁊ honore.Sz sic se hz spūs sanct⁹ ad patrē.Ergo ei conuenit sedere ad dexterā patris. Solo dō. q̄ est loqui de equalitate ꝓprie uel ꝙ appropriationē hz qō sumit̄ ꝓpe n dic̄ alio eqlitas i diuinis nisi diuina essentia: vt virtutē que nō est maior in psonis in una q̄ in alia. Sz una eadem in qua coequat̄ psone hoc mō ē una equalitas in diuinis psonis:sic̄ una essentia Unī equalitas est ipa diuina essentia. Alio mō sumit̄ equalitas in diuinis ꝑm appropriatoz vt dicat̄ eqlitas ꝓprietas in notōe siue habitudine:⁊ hz mō appropriat̄ filio.Eqlitas enī ponit qualitatē.In ordine.n.ꝓmo diuinaz psonaz pater est pncipiū. filī⁹ itelligit̄ ꝓxim⁹ ab illo. ⁊ ideo i filio ꝑma qualitas q̄ coequat̄ pncipio patri in essentia i ꝛtute ⁊ etiā in notōe:ꝺa sicut pater est psona a qua alia est ꝑ spiratoz.Sic filius est psona a qua est alia psona ꝑ eandē spiratoem. et hoc mō opat̄. Equalitas ꝓmo dic̄ ꝺformitatē i essētia diuina ⁊ ꝛtute ⁊ hoc cōuenit cuilz psone.⁊ hoc mō sedere ad equalitatē patris conuenit spūi sancto.sed si sedere ad equalitatē dr̄ ꝑm appropationē ꝑm q̄ equalitas dr̄ hz appropatōez que est cōformitas in notione sic soli filio ⁊ nō spūi scō conuenit sedere ad dexterā patris.

Consequenter que

ritur qūo conuenit filio ꝑm diuinā nām sedē ad equalitatē patris ⁊ loquamur de equalitate ꝑm notoez.Et dr̄ q̄ nō conuenit hmō ꝓpt̄ est psona nō ab alio a quo alius. ⁊ ex hz attribuit̄ ei rō auctoritatis ⁊ auctas ꝓmi pncipii.sed filius est ab alio hz ab ipo alius. g° nō est plena cōformitas i notōne filii ad patrē.Cum ergo equalitas notōnal iportet plenam cōformitatē notōnalē.ergo nō conuenit filio sedere ad equalitatē patris:que est i notōe:⁊ ita nec ad dexterā hmō. Itē Hyll. in li.de synodis ponit xbū concilii nō exeq̄mus uel cōpamus filiū patri: sed subiectuz itelligimus:⁊ loquit̄ de filio ꝑm diuinam nām.ergo filio ꝑm diuinā nām nō conuenit sedere ad equalitatē patris.ergo nec ad dexterā:cum ꝑm equalitatē dicamus sedere ad dexterā patris. Solo dō.absolute ꝓprie ⁊ ꝙ appropatoz conuenit equalitas filio ⁊ sedē ad dexterā patris. Ad aliud xo qō obicit dō.q̄ est dīa inter equare ⁊ exequare.hec enī est simplr̄ neganda nō equamus filium pri:hec aūt exponēda est mō exequam⁹.Eq̄re enī dicit ꝺformitatē in nā ⁊ virtute:⁊ hz est in patrē ⁊ filiū.sed hec ꝓpositio ex dicit habitudinē ad aliud vt ad pncipiū: ⁊ hec beatitudo conuenit filio ⁊ nō patri rōe cuius dr̄ nō exequam⁹ filiū patri.i.nō exequamus in ex.hoc est in habitudine iportata ꝙ hanc ꝓpositionē ex.quia pat̄ nō est ex alio sicut filius:quia pater est pncipiū sine pncipio.filī⁹ est pncipiū de pncipio.sed subiectū intelligimus:ꝺa filio a patre.Unde rōe originis dr̄ illud uerbū ⁊ nō rōne virtutz ⁊ essentie.Nō enī possumus dicere q̄ filī⁹ sit ens nō ex alio sicut pater.Et ꝓpter hoc nō exequamus Unī stati accipit ꝺcluū illō xbū.Hcñ.19.Pluit dns a dño.Et dic̄ nō enī pluit filius a se ipo:sed a dño auctore.

Inquisito de a,

scensione saluatoris ad celos.Consequēter inquirendū est de aduētu eius ad iudiciū.Nam discipulis dictū est ab angel̄ Act.z°.Uiri galilei q̄d statis aspicientes in celū.hic ihs qui assumpt⁹ est a nobis in celū:sic ueniet quēadmodū vidistis eū ascendentez. ⁊ Matħ.z4°. Uidebitis filiū hois uenientē in ꝛtute mlta⁊ maiestate.i.Cor.4 Itaq; nolite ante tps iudicare quoadusq; veniat dns:qui illuminabit abscōdita tenebraz rū:⁊ manifestabit ocilia cordiū. Et q̄tum ē ad pnēm intentionē querūt̄ hec. Primo de signis p̄cedentib⁹ aduentū ad iudicium Scdo ꝺ loco⁊ tpe iudicii. Tertio de psona uēturi iudicis. Quarto de apparitōe iudicis. Quito de assistentib⁹ iudici.

Quantum ad primū

nō.q̄ ꝑm Matħ.z4°.A salnatore ponuntur mlta genera signoz pambula aduentū iudicis.Quedā remora vt de diuersis generib⁹ tribulationū.Surget enī gens cont̄ gentem ⁊ regnū ꝛra regnū ⁊c.Oportet eiz hoc fieri sed nūdū statim finis. Quedā xo ꝓpinqua vt aduent⁹ antixp̄i ⁊ suoz. Unde ibi dicit Cū ergo videritis abhominatō desolutois que dcā est a Daniele ꝓpha stante in loco sancto.⁊ ibi sequit̄.statim aūt p⁹ tribulatiōnē ⁊c.Quedā uero ꝓpria vt imutatio superioz sol obscurabit̄ ⁊c.⁊ sequit̄ videbūt filiū hominis veniente. Quedā vero disiuncta vbi dr̄ mittet angelos suos cū tuba ⁊c. Omissis igit̄ signis remotis ⁊ ꝓpinquis de q̄ bus tractabit̄ cū aget de iudicio generali. In p̄ti queremus de signis ꝓpīs ⁊ dicit.

Queritur igitur

q de illis tribus signis que ponūtur Matħ.z4°.Quoz vnū est imutatio corporū celestiū. Aliud comotio ꝛtutū celorum Tertiū apparitio signi redemptionis hūiz Unde ibi dr̄ sol obscurabit̄:⁊ luna nō dabit lumē.⁊ stelle cadent de celo.ecce ꝑmū.Et ꝛtutes celoz mouebūt̄:ecce scōm.Et tūc apparebit signū filii hominis ⁊c.ecce tiū.Quartum xo signū ponit̄ confragatio mundi in psal.Ignis ante ipm p̄cedet ⁊ inflāmabit in circuitu inimicos eius.

Quantuz ad primū

introducunt̄ auctes Apoc.8°.Et quart⁹ angelus tuba cecinit:⁊ ꝑcussa est tertia pars solis:⁊ tertia pars lune: ⁊ tertia ps stellaz ita vt obscurarent tertia ps eoz.Ysa.13°.Om stelle celi ⁊ splendor eaz nō expandent lumē suū.obtenebrat⁹ est sol i ortu suo⁊ luna nō splendebit in lumīe suo.Apoc.6°.Et sol fēs est niger tāq; saccꝰ cilicinus⁊ luna tota fcā est sanguis:⁊ stelle de celo ceciderūt ⁊c

Coñ.Constat ꝙ corpa celestia ālterabilia sunt.g° nō obscurabunt̄. Item qūo itelligit̄ hec obscuratio aut ꝙ mutatione factam in ipis corpibus aut q̄tum ad appitionē dicūt̄ trismutari. Itē cum ostat ꝙ ꝑm sbam⁊ fixionē sunt ꝓpetua ⁊ imutabilia qūo dicunt̄ cadē de celo. R° ꝺa obscuratio pōt itelligi uel imutatio sicut fuit in morte xp̄i ita i ostōne mundi ⁊ exaltatōe xp̄i:uel absconsio q̄dmodo miōr lux sub maiori.ita aduenīente maxīa luminositate corpis xp̄i obscurabunt̄ ꝙ absconsionē.Sol luna ⁊ stelle celi.Unde Jero.Sydera i die iudicii videbunt̄ obscurari non diminutōne sue lucis accīte.sed claritate dei lumīs supueniente de qua Ysa.z4°.Erubescet luna,⁊ ꝺfundet̄ sol cum regnauerit dns exercituū.Cetez patcto iudicii die fiet ꝺa idē ꝓpha dicit alibi 30.Et erit lux lune sicut lux sol:⁊ lux sol erit

Universidad de Deusto
Biblioteca

sepremplr sicut lux.7.dicꝫ. Ad illud qꝺ q̄ nr̄ quo dicunt cadere stelle de celo dꝺ. ꝙ hoc intelligitꝰ duplicr̄. Primo q̄tū ad mutationē luminositat; in obscuritatē sicut dic̄ Raba.ꝙ de stell' dictū est7 stelle cadent de celo hoc in Math.24°.ita scriptū est7 stelle celi erūt decidentes.hoc est suo lumine p̄ uabunt vt vicinū dm indicerent aduentū.

Scꝺo pōt intelligi quantū ad apparitiōz sicut vr̄ nunc uapoz ascendens inflāmatus cadere ad modū stelle ut uenientē p̄cedent signa inflāmationis mūdi.psal.Ignis ant ipz p.zē. Eleuatis vapoꝛib⁹ 7 inflāmatis appa ret casus stellarum.

Circa secundum si

gnū q̄rit̄ qd intelliganr̄ x̄tutes celoz7 cuz vicatur in psal.Benedicite dño omēs x̄tutes eius:ministri ei⁹ q̄ facitis uoluntatē ei⁹ 7 sequit̄ p expositionē.Benedicite dño oēs angeli virtutes celi:angeli itelligunt. Itē Beda7 remigius.Quid miꝛ tremere hoies cuz aspectu iudicis tremāt angelice ptātes Unde Job.26°.Columne celi otremiscunt 7 pauent ad nutū ei⁹.Ezego⁹.Quid ergo fa cient tabule qr̄i tremēt colūne. Quid x̄gula deserti patit quādo cedrus padisi ocutitur

Coīi.Cum angeli sint beati.beatitudo x̄o excludit oēm miseriā 7 mutabilitatē:nullo° x̄e possunt vici timoze affici uel moueri.

Itē quere nō vicūt angeli hic sicut x̄tutes. R° ad primū moueri dicunt angeli affectu ex otemplatione maiestatis xp̄i resi luentes in x̄pāiā puitatem.7 hic affectus vr̄ reuerentie siue timoris. Alio mō quantū ad effectū exequēdo ministeriū osūmatois mūdi:7 innouationis 7 būane resurrectio nis. Ad aliud dꝺ.ꝙ angeli dicunt ante iudiciū.ꝺa in ministeriū missi,ppter eos qui hereditatē capiūt salut; Hebreos p̄mo. x̄tu tes uero in iudicio dicunt ꝑpter excellētā opum motus in īnouatōe mūdi7 resurrecti one corporum.

Circa tertiū signuz

querit̄ quid dicat signū filii homīs. Nam signū illud pōt itelligi mutipl̄r.Et ad hoc re spondet ꝙ pōt dici aut signū crucis. Unde Hiso⁹.Crux apparebit sole lucentioꝛ existēs 7 nō est necessitas excusatōis cū viderīt cru cē:aut signa passionis in carne xp̄i.Uñ Hiso Quidā putāt crucē xp̄i ostendendā esse ī ce lo:verius aūt i p̄m x̄pm habentē i corpe suo testimonia passionis.i.vulneꝛ lancee 7 cla uoꝛ ut īpleat illꝺ Zach.12°. Uidebūt i quē trāsfixerūt.Apocli.Ecce venit cū nubib⁹ celi 7 videbit eū omis oculus:7 qui cū pupugerunt:aut signum crucis īpressum frontibus fidelium ꝙ figurat in Eze.9°. in thau. Sup frontes viroꝛ gementū 7 volentiū.Apocl. 7°.Nolite nocē terre 7 mari neq; arboribus quousq; signemus seruos dei nostri ī frōti bus eoꝛ. Sed tūc querit̄ si apparebit cuz cruce.vtꝛ boc erit cū cruce facta gloriosa uel nō:7 vr̄ ꝙ erit gloriosa:qm̄ dicit Hiso⁹ Omel.76°.sup Matth.Qꝛ tūc cruꝛ multo so laribus radiis luculentioꝛ erit. Ergo appare bit in maioꝛi lumiositate q̄ habeat sol 7 ra dii eius.Sed hoc nō pōt esse niſi glorificet ga per sui glorificationē ita lumiosa appare bit nō p suam nām.ergo apparebit cū cruce facta gloriosa. Sed boc posito querit̄:vtꝛ ipa cruꝛ in hac imutatione uel lumiositate p manebit.ga vr̄ ꝙ nō:ga si cut dic̄ Aug⁹ Oia que ꝑpter hōis necessitatē creata sunt desi nent esse 7 cessabunt qm̄ ipa necessitas hōis cessabat.Sed vegetabilia 7 corpa mineralia 7 alia bruta:7 hi⁹ terre nascētia tm̄ ad ho minis necessitatē ordinata sunt. Elementa aūt 7 hi⁹.nō solum creata sunt ꝑpter hōis necessitatē:imo eti ꝑpter vniuersitat; decoꝛem:7 ista manebunt q̄tum ad hoc:ꝙ sunt ad decoꝛē vniuersitatis euacuabunt autem q̄tum ad h ꝙ sūt ad hōis necessitatē. Ergo cum cruꝛ sit de numero vegetabiliū:7 ita p pter homis necessitatē creata nō pmanebit imo desinit esse postq̄ apparuerūt ī hac cla ritate.ergo nō erit glorificata: cum oē glori ficatū sit ꝑpetuum. R° dꝺ. ꝙ nihil h̄ ve temere diffiniri cum scī ponāt diuersa.Nā p̄m quosdā.Si corpa imutabunt:vt elemēta que corruptibilia sūt 7 corpa celestia.Alto forti⁹ vr̄ ꝙ illꝺ qꝺ fuit īstrumentū nostre redemptōis:7 istꝺ fuit cruꝛ.Unde p h̄ datt itelli ꝙ ipa cruꝛ ī illa luce apparebit ꝺ q̄ dic Hiso.ꝙ luculētioꝛ erit solarib⁹ radiis.7 ꝙ eē ī illa remanebit:sic alia corpa 7 elementa que corruptibilia sunt de sui natura: cum ist̄ corp⁹ fuerit nostre redemptōis instrm̄ Unde p hoc h̄ quandā dignitatē. ex q̄ vr̄ habē ogruentiā ad pmanendū sic illa.posset vici tm̄ ꝙ sic xp̄s in tm̄figuratione ostēdit quandā claritatē manēte adhuc corpe suo mortali.ita posset ibi ostendere claritatē in cruce manēte tali corpe corruptibili.7 sic p⁹ talē ostensionē nō oporteret ꝙ remaneret. ñ tamē est diffinita sntia a sanctis. ideo nec h̄ diffinire uolumus sntiam.

Circa quartum que

ritur de ofragratione que fiet p ignē. vtꝛ p̄cedat iudiciū aut sequet̄.psal. Ignis ante ip̄m p̄cedet .Et vltio Ysa.sup illud.In igne veniet. Hlo. qui purgabit electos.i. Coī.1°. Uniuscuiusq; quale sit opus ignis ꝓbabit

Item Mal.3°. Ipe sedebit oflans:7 post sequit̄ 7 purgabit filios leui.7 p⁹ accedā ad uos x̄ē.Ex his oꝺ⁹ arguit̄ ꝙ p̄us erit ofragratio q̄ iudiciū. Conē.Arguit̄ ex ordine iudicii determinato ab Aug.de ci.dei.20 ca.ultīo.In illo iudicio bas res vicimus eē uēturas. Deiā testbitē fidem iudeoꝛ:antixp̄z psecutoꝛ:x̄pm iudicatoꝛ:mortuoꝛ resurre ctionē.bonoꝛ 7 maloꝛ direptionē.mūdi cō fragrationē. eius dnicq; renouationē.7 post existimo ea que a me omemorata sunt ordi ne oīa esse uēturа. Item vr̄ ꝙ hec omnia debeāt esse simul.s. ofragratio:iudiciū:7 cō demnatō:7 hi⁹.Eccli8°.Qui vivit in eternū creauit omīa simul.ergo pari rone oīa simt recreabit. R° pōt vici ꝙ ille ignis diuer sos habebit effect⁹.Purgabit enī:7 p̄m hoc p̄cedet iudiciū.īnō enī accedent electi ad iu diciū nisi p̄us purgati. Item per ip̄z ignē fiet innouatio vniuersi: 7 hoc post ꝺemna tionē maloꝛ:7 p̄m hoc sequet̄.7 p̄m hoc cō corꝺande sunt auctoritates que vident cō trarie. Ad hoc quod obr̄ ꝙ omīa repabū tur simul dꝺ.ꝙ nō est simile de ope creatio nis 7 repationis finalis.īNam creationis a ctus solum recipit cām creatricē. Repatio x̄o finalis 7 osūmatio respicit cām 7 creatu ram rōnalem rone cui⁹ dispensat̄ nō simul sed p̄m exigentiā ip̄ius. Ideo p̄mus effectus est purgationis bonoꝛ.Secūdus erit iudi ciū bonoꝛ 7 maloꝛ.Tertio succedet malo rū ꝺemnatio:7 beatificatio bonoꝛ. Possz tamē vici ꝙ sicut in ope p̄me ꝺitionis triplicat̄ actus ut sit op⁹ creatiōis:opus distin ctionis:7 opus ornatus.ita ī ope vltime cō sūmationis triplicat̄ actus: ut sit actus uel op⁹ purgationis:7 opus discretionis iudicii 7 opus retributionis:7 tm̄ simul omēs pur gabunt̄ purgandi.simul omis iudicabūt̄.sit p̄miabūt̄:q̄uis nō simul sit purgatio iudiciū 7 retributio.

Consequenter que

rit̄ de signis ꝺiunctis. de quibus telaloni. Quoniam ip̄e dns in iussu 7 in uoce archan geli 7 in tuba dei descēdet de celo x̄ē.Quia nō vr̄ ibi necessitas istoꝛ.quia sicut solo x̄ bo creauit de⁹ omīa:ita solo verbo pōt oīa suscitare.Ergo nō requirūt̄ ista. Preterea que est dīa inter tubā 7 uocē: qm̄ p tubaz vr̄ designari uoꝛ.Unde sup illud.24°.mat. Mittet angelos suos cū tuba. dicit Aug⁹ Qꝛ tuba ē ptās suscitandi mortuos.uoꝛ ma gna ut null⁹ remācat nō iustificat⁹:7 vt oēs sint ī iudicio.Et sup illud p̄ma tessal.4°.In iussu x̄ē. dicit glo. ꝙ tuba erit uoꝛ magna āgeloꝛ in q̄ g° differt a uoce. Solo dꝺ. ꝙ in ipo iudicio bene sufficeret iussus di hē 7 in creando:trī ad notandū ogruentiā ap ponunt̄ illa tria. Nā sicut victū est ipe ul ro ta trinitas iudicabit ptāte auctoritat; filius dei inc̄tū homo iudicabit ptāte excellentie Ip̄i aūt angeli licet nō iudicent. Habebunt tamē ministeriū antecedens iudiciū. Ip̄i enī ogregabūt electos a quatuoꝛ uētis terre.sic habet Math.24°.Ex oueniētia g° notat ꝙ ex pte dī in illo iudicio est:7 hoc nō ī iussu In uoce archangeli nō ꝙ est ex parte xp̄i. In tuba notat ꝙ est ex parte āgeli.s.ptās mini sterii xp̄i colata ad ogregandū ad iudicium Unde Math.24°.Habet hic plane ꝙ mittz angelos suos cum tuba 7 uoce magna 7 cō grezabunt x̄ē.Unde tuba ad angelos refert 7 si est uoꝛ potest vici uoꝛ angeloꝛ. Unde psal.Ecce dabit uoci sue uocē x̄tutis. istud patet ibi ex glo. Sol⁹ ergo iussus sufficeret ad iudiciū.tamē ex ogruentia notant̄ illa.ꝺa ogrebat ꝙ aliquid notaret in illo iudicio ex pte dei.aliquid ex pte xp̄i homīs.aliquid ex pte angeloꝛ ꝑpter suū ministeriū qꝺ an tecedit iudicium.

Postea queritur de

loco 7 tpe iudicii. Et p̄mo de loco: quia vr̄ ꝙ locus eius debet esse in valle yosephat p̄m qꝺ habet Joel.3°.Congregabo ergo oēs gentes in valle yosephat ibi q̄ disceptabo cū illis:7 loquit̄ de ogregatione ad iudiciū ergo x̄ē. Bz coī. Psal.In celo parauit sedē

Universidad de Deusto
Biblioteca

sua.Glo.ve bonis ⁊ malis iudicabit in celo existēs. Sonē i.thesal.i.vbi loquit̄ ve aduentu ad iudiciū.dicit in reuelatiōe oīi nostri ihu xpi ve celo cū angelis venientis. g° oīs ad iudicandū uenit ve celo,nō ergo i celo iudicabit. Solo dō.q nō erit iudiciū in ualle yosephat.imo determiat glo.super illū locū vbi erit.Un ꝺm glo.nihil aliud itelligit̄ ibi q uallem yosephat nisi uallis iudicii Unde nō determinat̄ ibi locus.dic.n.gl. sic Quidā puerilit intelligūt q in ualle que est in latere montis olineti descendūt⁹ sit oīs ad iudiciū quod friuolum est:quia nō in terra.sed in spacio hui⁹ aeris sedebit circa locū montis olineti:ex quo ascendit.Et sumtur ex hoc qō dicit,z.tessal.4°.Sil rapiemur cū illis i nubib⁹ obuiā xpo in aera.Et sicut Io. grisō⁹ait. Angeli deferent ante eū signum crucis.yosephat interpretat iudiciū oni.Ad iudiciū ergo oīs congregabunt nō solū iudi qui credere noluerūt,sed omēs impii qui ab initio fuerūt.Iusti xo nō descendent i uallē iudicii.i.damnationis.sed in nubibus eleuabunt obuiam xpo. Ad illud xo quod obi cit. Judicabit in celo existens.vult dicere q xps q ascensum eius in celo ad dexterā pris siue in potioribus bonis patris accepit iudiciariā ptātem.Et ideo dicit psal. Dominus in celo parauit zc.i.ex hoc habet potestatem iudiciariā.q sedet in potissimis bonis pris Unde sensus illius glo.non est talis q oīs iudicabit in celo.Sed q ipe qui mō est existens in celo parauit sedē suaz p hoc qō i celo est ad dexteram patris parata est ipa xpo homini potestas iudiciaria.

Deinde queritur de tēpore iudicii.Et ꝑmo de die:Secundo de hora iudicii ꝓpter illud qō dr̄ Math.24°. Q̄ de die illa ⁊ hora nemo scit neq; etiā angeli celoq; neq; etiā filī⁹:sicut quedā littera dic̄ sed solus pater. Conē.Noticia est nomen ecntiale in trinitate.g° oīa quecūq; nouit pr̄ nouit filius.ergo habet notitiā de illo die sicut pater. Item filius est sapia patris.g° quecūq; sunt nota patri:nota sunt filio.

Item Math.24°.Et nemo nouit filiū: nisi pater.neq; patrē quis nouit nisi filius:⁊ cui uoluerit filius reuelare.Ex his patet q idinisa est notitia patris ⁊ filii.ergo de omīb⁹ notitiā habet filius de quibus ⁊ pat. ergo ⁊ ō illo die. Solutio dō.q filius habuit ⁊ habz notitiā illi⁹ diei.Cum ergo dr̄ neq; filius.istud intelligit̄ de filio pto corpe suo q est ecclesia.Unde cū dicit nisi solus pater nō excludit̄ filius neq; spūs scūs:quia in notitia patris est notitia filii ⁊ spūs sancti. ideo nō pōt excludi sed fit exclusio ipsi⁹ corporis ecclesie,s.angelor̄ ⁊ hoium cui⁹ est caput cum dr̄ neq; filius:⁊ hoc est qō dicit Aug⁹ in li°.de verbis domini cū dixit pat scit.ideo hoc dixit qa in patre⁊ filio scit.ne scit tamē filius.i.corpus ei⁹ in terra positū qō est eccclesia. Item dic̄ Aug⁹ Pater solus scire vr̄.qa solus facit filium scire: ⁊ est simile temptat uos de⁹ vt sciat.i.scire faciat si diligitis eū. Sed tūc querit̄ Xps homo nunqd nouit illā diem.qa vr̄ q sic. qm̄ coll. z.habet̄.q in xpo sunt omēs thesauri sapie ⁊ scientie absconditi.qd est ergo q dicit nemo. Dicendū est ad hoc ꝺm beatū Grego qui dicit.Nouit vnigenitus horā iudicii. s nō ex natura humanitatis. hoc est ex genera li natura humanitat:qa tunc alii homīes scirent:sed ex xtrute diuinitatis ifluente sup illū hominē.Cum ergo dicit nemo nouit zc.per hoc nō excludit̄ xpus homo a notitia illius diei.s p̄ excludit̄ q nō ex xtrute būanitat̄ ipa; habz:sed ex xtrute diuinitat̄. Item querit̄ ve hora iudicii. Propt̄ hoc quod dr̄ Math.25°.Media āt nocte clamor factus ē igit̄ erit nocte media. Conē.Rom.2°.In die ire ⁊ reuelatōis iusti iudicii dei. R° media nocte dr̄ uentur⁹ vt dic̄ Aug⁹ Non pro hora tpis.Sz qa tūc ueniet cum non sperat̄.Media ergo nocte silet cum ualde obscurū erit.i.occultū veniet. Dies enī oīs sicut fur i nocte ita uenet. potest tamēnō congrue itelligi media nocti tempore uenturus qa vt ait Cassiodor⁹.Hoc tēpore ꝑmogenita egypti ꝓcussa sunt. Aduētus vero xpi dicit vies dni nō pro qualitate temporis:sed rez qa tunc cogitatones ⁊ ofilia singulor̄ patebunt.i.Cor.4°.Nolite ante temp⁹ iudicare quousq; dōs uenerit q illumiabit abscondita tenebraz:⁊ manifestabit ofilia cordium.

Cōsequenter queritur ve psona iudicis an soli filio ꝺueniat⁊ an ꝺz humanā naturā iudicabit. Ad ꝑmū sic habemus peccata approꝑata ꝺ psonas sed iudiciū respic̄ peccatū qm̄ est ve peccat̄ iudiciū.ꝺm ergo approꝑationes peccatorum sūt approꝑationes iudicior̄. sicut g° babe⁹ peccatū in patrē in filiū ⁊ in spm̄ sanctū.ita vr̄ q pater ve peccato:qō est conē ipm̄.⁊ filiꝰ peccato qō est coiī ipm̄. Et spūs sanct⁹ ve peccato qō est coiī ipz iudicabit.⁊ ita c⁹ libet psone est iudicare. Item indiuisa sūt opa trinitatis.ergo iudicat tota trinitas,nō g° solus filius. Preterea vr̄ q pater iudicat.qm̄ Daniel.7°.habet̄.Q antiquus dierz sedit ⁊ p antiquū dierz figtur pater⁊ loquit̄ ve sessione iudicii uel i iudicio.Unꝺ subdit̄ Judiciū sedit ⁊ libi aperti sunt:⁊ loqt̄ ve iudicio extremi examis.ergo ipius patris est iudicare. Ad oppositū Io.5°.Pater nō iudicat quēq;.sed oē iudiciū dedit filio.ergo patris nō est iudicare.nec spūs sancti.s soli⁹ filii.qm̄ omne iudiciū dedit filio. Item ad idem facit qō dic̄ psal.Deus iudiciū tuum regi da.i.xpo dedit.Glo.⁊ ita vr̄ q soli⁹ filii sit iudiciū. Solo ꝺm Hugo.ve scō victo. Ita victū est q pater nō iudicat quēq;. sed oē iudiciū dedit filio.ac si diceret patrē nemo videbit in iudicio vinor̄ ⁊ mortuorum sed oēs filiū:quia filius homīs est:vt possit ⁊ ab impiis videri.cū⁊ illi videbūt in quez pupugerūt.Oē igit̄ iudiciū dedit filio,quia iudex i forma filii homīs apparebit.que forma nō est patris sed filii. nec ea filii est inq̄tum equalis est pr̄i uel in qua,sed in q̄ minor est patre:vt sit in iudicio ꝺspicuus bonis⁊ malis.Sic ergo patet q illud itelligit̄ ve iudicio exteriori.nihiloīnus pater⁊ tota trinitas iudicabit in iudicio īteriori seu intelligibili .qa indiuisa sūt opa trinitat̄.Un erit iudiciū totius trinitat̄.tamē exterius apparebit esse soli⁹ filii.quia soli⁹ apparebit: ⁊ proferet sniam extra: ⁊ cām ꝓponet. Si enī non esset ibi illa,platio snie:⁊ ꝓpō cāe.nihiloīn⁹ aīe iudicarent̄:quedā ad penā.quedā ad premiū.⁊ habēt quelz qō bēre deberet.Et hoc dicim⁹ iudiciū īterius seu itelligibile:⁊ illud est q tota trinitas iudicat.Filius autem faciet illud qō ibi apparebit exteri⁹:sine quo nihiloīn⁹ esset iudiciū.Sic ergo patz q tota trinitas iudicabit:⁊ qualr̄ solus filius. Qō aūt dr̄ in Daniel.q antiqu⁹ dierz sedit dicimus.q hoc dr̄ ꝓpter h qō filius bz a patre q iudicet.Unde dicit̄ illud ad venotandū q psona filii habet a patre q iudicet.⁊ q pater nō habet ab alio q iudicet.qa ipe ē ꝑncipiū nō ve ꝑncipio. Ad illꝺ quod obr̄ est peccatū i patrē zc.dicim⁹ q peccm̄ i prēz dr̄:quādo homo peccat ex ifirmitate nō q offendat̄ pater:⁊ nō filī⁹.sed quia ex hoc dis cōuenit a patre cui⁹ est sūma potentia.Silr peccatū ex ignorātia dr̄ peccatū i filiū. qa q illud discōuenit homo a filio qui est dei sapientia.Peccatū aūt in spm̄ sanctū dr̄ peccatū ex malitia:qa q illud ꝺ scōuenit homo a spū sancto q est sūma bonitas.Sz ergo dr̄ cat̄ peccatū i patrē zc.tamē cois est offensa i ꝺis triū psonar̄. Unde reat⁹ ⁊ offensa coīt respiciūt tota trinitate:⁊ ideo iudiciū illoz eū sit ad penam est totius trinitat̄.

Queritur post ea cū pater oīe iudiciū dederit filio sicut dicit Io.5°.vtz hoc itelligat̄ ve psona filii ratioe humane nature tm̄:uel dine tm̄.uel rōe vtri usq; q dic̄ tm̄. Ideo Huso⁹.Dare iudiciū filio nihil aliud est nisi iudicē gignere. sed iudicī gingi est filii i dina nā.g° iudicare ē filii tantū i dina natura.Q aūt in humana patet:qm̄ Io.5°.dr̄.Potātem dedit ei iudiciū facē:qa filius hois est.g° iudicare attribuit̄ filio rone humane nāe nō dine. Item bne.i.Tanto melior angel factus est Huso⁹ vult q hoc itelligat̄ ve xpo rone humane nāe qa effectus dr̄ ex tpe.Unde nō ꝺueīt ē no.sed datum filī dr̄ ex tempore uel cu tpe ergo nō ꝺueīt eterno. ergo q dr̄ pater oīe iudiciū dedit filio:hoc dr̄ rone būane nāe in xpo quā habz ex tpe uel cum tpe.⁊ nō rōe dine.qa hoc qō est dare ꝺnotat tps. ergo si dek filio q iudicet hoc erit ex tpe:uel cum tpe. Judicare ergo ipi attribuit̄ i būana nā

Solo dō.q iudicare ꝺueīt ipi filio i vtqz natura.s.dina⁊ humana. dō.ergo q sic cuz dr̄ filius missus est a patre ibi est principale figtum.In hoc qō est missus.s.,pc:ssio que est eterna.⁊ ibi est ꝺnotatū tpale.Similiter dico dedit ei iudiciū facere.Item dare duo ꝑtar.s.vnū qō ē eternū.Alterz qō ē tpale: ⁊ illud est ꝺnotatū rone principalis significati qō est eternū.sensus est istius auctoritatis potestatē dedit ei iudiciū facere zc.i. filī⁹ habet a patre q iudicet⁊ rōne h⁹ dicit.Hūso.nō ꝓpterea susceꝑit iudiciū qm̄ ē qa qd ꝓhibet omēs homīes esse iudices: s qa ineffabilis illius sbe est filius:ꝓpterea⁊ iudex.Unde ꝺm hūc modū dō.q attribuit̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipi filio esse iudicē rone vīne nature: hz quā habet pilitatē ad patrē: nīc dicit Hilo⁹. Itē h q est vare onotat tpale. Unde sm hoc sē sus est. vedit ei iudiciū facē. hoc est q filius cām opponat exterius dicens. Esuriui et nō vedisti mihi māducare ꝛc. et sniam ꝓferat Ite venite ꝛc. Unde rone illius onotati vī illud. Potestatē vedit ei iudiciū facere. qm filius homis est. Unde hanc clausulā qm filius homis est vult ipe legere oiungendo osequēti dicens. ita igit legendū est de⁹ pr vedit ei iudiciū facere: et nō mireris ꝓpter h q filius homis est. i. nō est miranduz. si ille qui est filius dei habet ptātem iudicandi a patre. licet acceperit humanaz naturā. Alio⁹ lege sic, qm filius homis est. i. vedit ei cām ꝓponere et sniam ꝓferre.

Cōsequenter queri

tur de apparitione iudicis in qua. s. forma ueniet et apparebit reprobis. s. vtz apparebit eis sm vtraq; formā diuinitat. s. et humanitatis et lo̅mur de apparitiōe itelligibili: nō de sensibili q per formā dīnitatis vī. Habēt enim in presenti mali aliquam cognitionez ipius diuinitat. seu iusticie. aut p acquisitoz aut p fidem: ex qua cognitione augmentat et aggrauat i ipis otempt⁹: sm qō vī Luce 12. Seruus qui scit uoluntatē dñi sui et non facit vapulabit multis. Augmēto igit culpe in iudicio ridebit augmentū pene. g⁹ malis ad augmentuz sue pene. Apparebit oīs in iudicio sm formā diuinitat. sm etiā qō vī de demonibus. Jacb. 2°. Demones credunt et otremiscūt. Conē Yso⁹. in lib⁹ de sūmo bono. In iudicio reprobi humanitatē xpi in qua iudicatus est videbūt vt uoleant. Diuinitatē vero ei⁹ nō uidebūt ne gaudeāt. Quibus enī demonstrat: ad gaudiū demōstrat et in hac sntia ocordat Aug⁹ et omēs sancti et Hugo de sancto victore. Item Math. 5°. Promittit ista visio mundicie beatitudini Beati mundo corde qm ipi deū videbūt. ñ ergo mali īmundi. Postea querit vtruz reprobi videbūt humanitatē sm q glorificata est et gloriosa. Et vī q nō: qa ad talem visionē sequit delectatio sicut dictū est de diuinitate. ergo ꝛc. Item sicut p⁹ resurrectionē apparuit discipulis vubitantibus in specie pegrina Luce. 24. Ita poterit tūc malis apparere in forma nō glorificata. Itez Aug⁹ dicit q oculus interior reficiet in cōtemplatione diuinitatis exteriot in aspectu humanitatis. Ergo ex aspectu corpis gloriosi sequat delectatio. Ad hoc tñdent qm excellens distantia ipius xpi ad peccatores p̄nat delectationē que est in vnione delectabilis cū delectabili. quia tri peccatores erūt tē icorruptibiles: ipm xpm videbūt. s nō ad delectationē: quia in aspcū corpis glorificati nō pōt delectari corp⁹ nō glorificatū.

Item Luce. 16°. Inter nos et uos chaos magnū firmatū est. ibi habet ex glo. q mali ante vltimā sntiam cognoscēt aliquid quod erit de gloria electoz. et hoc cedet eis in penam sicut otigit de diuite epulatione q̄ vidit Lazaz in sinu Abrahe: sic igit absq; delectatione poterūt videre humanitatē xpi in forma gloriosa. ad quā ordinati erant ex creatione. et hoc cedet eis ī penā. Querit etiā vtz ostendet reprobis cicatrices vulnerum Qō sic vī Apoc. 1. Uidebit eū oīs oculus: et qui eū pupugerūt. Itē querit vtz appare bit vniformit reprobis et electis et videt q nō. Ysodo. Apparebit terribl reprobis et blād⁹ bonis. Itē Jere. 23°. A facie ire colūbe Hlo. Greg⁹ in extremo iudicio. et incōmutabilis in se ipo manet. sed nequaq; sub specie imutabilis apparebit: quia tiquillus iustis et iniustis apparebit irat⁹. sed vnde erit hec difformitas. nunqd a pte ipius iudicis cum sit vn⁹ et idem et in se icōmutabilis. Si dicatur q hec difformitas erit sm merita et demerita electoz et reproboz. Conī. Jn h nō determinat nisi cāe diuersitas. nec ꝓpter h mutabit dispō in iudice. Itē. 2°. Joel. Terribilis apparebit malis etiā bonis. Quid g⁹ dicit Ysidor⁹. et Greg⁹. Q eis apparebit blandus. R⁹ ad pmū sm Hugo. de scō victo. Cum boni et mali visuri sint iudicē viuoz et mortuoz ꝓcul dubio mali videre nō poterūt nisi sm formam q̄ est filius homis: sed cum claritate in qua iudicabit nō in hūanitate in qua iudicatus est. Nō enī in cruce xps itez videndus est. Cetez illā dei formā in q̄ eqlis est pr̄i. ꝓculdubio impi n̄ videbūt. Nō eniz sunt mundi corde. Beati. n. qui sunt mūdi corde qm ipi deū videbūt. Aliogn si filius dei iudex in forma in qua equalis ē patri etiā impiis cū iudicaturus est apparebit quid est qō pro magno dilectori suo policetur dicens. Ego diligā eū et ostendam me ipm illi. Est aūt alia visio que non est facie ad faciē. imo est obscura. quia est ognitō specularis. Unde sic dī. q demones credunt et otremiscūt. Unde habēt quādā cognitionē obscuram de diuinitate per effectū diuine potentie. et etiā per illō qō patū fuit eis. ita mali habebūt bi⁹ ognitionē obscurā p fidē et hec ē cognitio specularis. et hec erit ipis et ad penam. Hac enī cognitione cognoscent ipm deum vt beneficiū: et cognoscent ipm per creaturas quas in beneficiū cōtulit hominī: q quia ingrati sunt cedit illis ista cognitio ad tristiciā: et ita ad penam. et io istā habebunt ad maiorem sui damnationē.

Sed tūc obr̄. Nūquid pōt visio vari rationali creature nō existente gaudio cōcupiscibilis: quoniā iste sunt diuerse vires aie ergo potest ab ipis videri dīnitas sine gaudio. Dicendū q visio que dī esse merces fidei: nō tm est sm intellectū speculatiuū. imo etiā sm practicū. Et ideo visio illa est cū affectione, et ideo nō potest esse in rōali sīn gaudio cōcupiscibilis. cum obtectū sit afferens sumā delectationē intellectui. ideo mali illam nō habebūt. Electi autē videbūt ipam dīnitatē facie ad faciē: et ipam humanitatē glorificatā. Ad secundū q obicit vtrum mali videbūt humanitatē glorificatam xpi dicendū q sic sm auctoritates sanctoz et etiā iam dictas. Q'ergo obr̄ q hec visio humanitatis glorificate nō pōt ee sine gaudio sicut nec visio diuinitatis. Dicendū q non est vez. Sensus enī delectat in mediate sibi cōuenienti. Unde ad habendū delectatōz in visu nō solum oportuit offerri luminosū visui: sed luminosū ꝓportionale. Licet autē sit ꝓportionale quātum ad visionē ꝓpter oculi imortalitatē: nō tamē q̄tuz ad delectationē habendaz in illo visu. oportet enī esse ōiunctionē imortalis glorificati cum imortali glorificato: quia delectatio est ꝓportionalis conuenientis cum ꝓportionali cōuenienti. Ideo igit visio ista cedet bonis ad gaudium et delectationē: quia ipi habebunt oculū dispositū ad videndū et ad delectandū. habebūt enī oculū incorruptibilē et glorificatū. Malis aūt cedet ad penam. Et hoc erit ꝓpter indispositionē oculi: quia nō habebūt oculū dispositum: vt eius visionem sustineant sine pena: sīc nec oculus noster visionē sol⁹ sustinet sine pena ꝓpt̄ suā indispositōz. Q ergo obr̄ q in visione humanitatis reficiet sensus exteriot dicēdū. q nez ē de oculo bn dispolito: sed nō d indispōto cuiusmodi sunt oculi maloz. Sed tūc q̄rit nūquid pōt cedere visio diuinitatis ad penam oculo indispōsito sicut visio humanitatis. Constat q sic. sicut enī mali videbunt ipaz humanitatē ad sui penā. ita et ipam diuinitatē. cum nihil ibi debeat decēre: quod eis cedat ad penā. R⁹ dicendū q nō solūmō habebūt oculum ītellectus nō dispositū ad delectandū in ipa diuinitate. immo etiā in dispotione habebunt ad videndum ipm. Nō enī incorruptibilitas uel ꝓpetuitas ītelllectus est dispositio ad videndū diuinitatem. sicut expte alia dictum est. Nam si sic esset tūc aīa in presenti videre posset diuinitatē facie ad faciem q cum nō habeant dispositionē ad ei⁹ uisionē. Manifestum est q nō poterūt ipm uidere ad sui penalitatem.

Preterea posito q ipm possent videre. nō tamē posset esse eis hec uisio in penam. imo nō posset sine magno gaudio eis ee. qm ista uisio est ita ōiuncta sume delectationi q nihil ī ipa potest uideri q nō sit ad sumā delectationē: cum ipa sit finis omniū visionuz Et ideo uisio ista nō potest alicui cōuenire nisi ad summā delectationē et nullo modo ad penam. Ad illud q querit vtz mali uidebūt cicatrices uulnerū xpi dicēd q sic. et cedet eis ad magnā penam quia ex hac uisione xpi: percipient se esse omīo ingratos. Uidebunt enim que et quāta passus est dei filius p ipis. Unde uidebūt beneficiū eius et hoc cedet eis ad magnum dolorem et tristiciam. Et hoc est quod dicit Jo. Criso⁹ super Math̄ omel. 76. Justiciam maximā habens sc; crucem. ita aduenier in illud iudiciū xps nō vulnera solum: sed et mortem exprobabilissimā ostēdens. Cuius aūt gratia hoc signum apparet ut et supabundantiā multa opilier indeorum in uerecundiam: et preter hoc illoz perfidoz. pro q̄bus pass⁹ est. et accipitur hoc ex illo uerbo Math̄. 24. Tunc apparebit filii hominis signum. hoc est signū crucis. hec est illa mors exprobrabilissima de qua dicit. 2°. Sap̄. Morte turpissima cōdemnemus eum. Ad illud q querit vtz unifōmiter uel difformit apparebit christi humanitas bonis et malis. dicendū q difformiter: quoniā electis apparebit blandus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ reprobis terribilis.Unde ly sit vna forma apparens.tame difformit recipient. ꝛ hoc ē qđ dr sup illud Jere.25°.A facie ire columbe.Glo.Greg⁹ dicat q eorum mentes equevnum respiciant.sed nō equalit. Modificabunt quia ꝛ istis eum benignum ostendit añ actam iusticiam illis terribilem culpam Unde quia diuersimode dispositi sē ad ipm videndū boni ꝛ mali ideo differēter illis apparebit:ꝑm differentias dispositionū in ipis Et habet exēplum huiu modi de discipulis euntibus in Emaus qb⁹ domin⁹ post resurrectionē suam apparuit sub specie pegrini nō sub specie corpous glorificati: qm̄ sicut vult Grego⁹.Talis apparuit eis extra qualē ipm habebāt intra. Unde quia habebāt ipz ut pegrinum intus in mente. Jdeo ꝛ ipis vt pegrinus apparuit:ꝛ sic ꝑm dispositionē recipientium ipm ipis apparuit. Jta dicimus ꝺ q ꝑm dispositiones recipientiū bonis ꝛ malis aparebit.Et hoc habet super illud Job. 40.Disperge superbos in furore tuo.vbi dicit Grego.Jpe quidē in iudicio ꝑm ꝺscientiaz vniuscuiuſq; modificabit⁹ trat⁹ uel placatus

Ad illud quod obr.Q etiā terribil apparebit bonis:ꝛ ita apparebit vniformiter bonis ꝛ malis.notanda est intelligentia illius uerbi,dicendū cni q ipe iudex xp̄us dicitur terribilis duobus modis. Terribilis enim potest dici in accessu ad iudiciū.Uel terribilis in remunerando.vtroq; ergo modo erit terribilis ipis reprobis in iudicio: quoniaz ꝛ in accessu eius ad iudicium:ꝛ in remuneratione ſcutiet eis timorem dānationis eterne. Primo autē modo.s.in accessu ad iudicium erit terribilis ipis reprobis. sed blandꝰ erit bonis facto iudicio siue in remuneratione.Et ꝓpter hoc nō dicit ipe terribilis istis:sed vies eius in qua accedet ad iudiciuz. Jpe tamē erit blandus ꝛ benignus in remunerādo:quia supra cōdignum remunerabit ipis.Dicit autē terribilis ipis bonis in accessu eius ad iudiciū.ꝓpter boc q incutiet eis timorem quendam reuerentie nō terroꝛē damnationis et malis. Unde Job penultꝰ dicit.Q timebūt angeli ꝛ territi purgabū tur.Unde dicit glo.q angeli uocantur predicatores seu nuncii qui nūciauerūt fidem domini per bona opa:ꝛ iste pauor erit ipis ad purgationē si quid sit purgabile in ipis Unde dicit ímenso terroꝛe ocussi etiam superne partꝛe nuncii cōremiscent. ꝛ quia in eis boc pauore excoquitur si qua in eis potuit esse leuium rubigo vitioz: aperte subdit ꝛ territi purgabuntur: nō tamē erit timor in ipis de pena uel damnatione eterna.

Consequenter quaeritur

ve assistentibus iudici.Et ꝑmo quaeritur.vtrum angeli iudicabunt.Ad quod sic.2 Tessa.i.vbi loquit⁹ de iudicio in reuelatiōe domini nostri ihu xp̄i de celo cum angelis virtutis eius in flāma ignis vamnatis vantis vindictam bis qui nō nouerūt deuz et quo videtur:q ipi angeli uenient cum xp̄o iudicaturi. Jtem Mathei. 19°. habetur q ipi apostoli iudicabunt.Unde dicit vos q̄ secuti estis me in regeneratione: cū sedēit filius homis in sede maiestatis sue sedebitis ꝛ uos super sedes duodecī: iudicantes duodecī tribus ysrael.Et in psal.Illic sederūt sedes in iudicio sedes super domū David.Glo.idest instī ꝛ post dicit. Di sedebūt cum xp̄o super sedes duodecī vt iudicent domum dauid.i.familiam xp̄i cui dederūt cibum in tempore.Judicabunt autem illi q omnia reliq̄rūt xp̄m sequēs.Ex bis patz q omnes iudicabunt in illo iudicio. Jtem sup illud psal.Nō resurgunt impii i iudicio ibi assignat glo. quatuor ordines dicens q alii erūt qui iudicabunt ꝛ nō iudicabuntur vt apostoli ꝛ alii pfectissimi.Si ergo homines iudicabūt multo fortius angeli. ꝛ hoc tali rone patet quoniā angeli videnē magis accedere ad rationem iudicis q̄ ipi apostoli.quoniā boni angeli nihil habuerunt de iudicando.Sed apostoli boni aliquid habuerunt de iudicando ad minus originale peccatum ꝛ aliqua actualia aliquādo.ipi autez angeli boni.nō ergo angeli plus accedūt ad rationem iudicis q̄ apostoli. Si ergo est dicere q apostoli iudicabunt. Multo magis est istud dicere de angelis. Jtem Matth. 24°.habetur.Cum venerit filius homis in maiestate sua ꝛ omnes angeli eius cuz eo ꝛc ꝛ loquit ibi de iudicio ꝛ loquit de angelis non de apostolis videtur q angeli erunt iudices ꝛ nō apostoli.sed post erunt de iudicandis de quibus ibi dicit.Statuet ouesa dexteris ꝛc. Respondeo dicimus q angeli iudices non erunt. tamen habebunt multiplex ministeriū.Habebunt enim ministerium congregandi ad iudiciū ꝛ suscitandi mortuos. Et ideo dicit apostolus ꝑma Tessal.4°.Q ipe dominus veniet in iussu ꝛ in uoce archangeli ꝛc. venient ergo angeli ad illud officium ꝛ de isto officio uel ministerio habetur Matth.13°. vbi dicit dominus q messores sunt angeli scilicet congregantes ad iudicium ꝛ suscitantes. Et illud erit ante separationem.Unde ipi conuocabunt ad iudicium ꝛ congregabunt. Jtem habebunt ministerium separandi ꝑm quod habetur.24°.Q angeli uenient cum eo qđ dicitur ratione huius ministerii Unde sequitur.Post sepabit eos ab inuicem :sicut pastoꝛ segregat oues ab edis. Et istō fiet ministerio angelorum.Et Matth.13°. Mittet filius hominis angelos suos: ꝛ colligent de regno eius omnia scandala:ꝛ eos qui faciunt iniquitatem ꝛ mittent in caminū ignis

Similiter testificatio erit ministerium eorum:quia testes erunt sicut dicit Remigius.Simliter post iudicium habebunt ministerium mittendi ad penas.Sicut habetur Mathei decimotertio.Q mittent eos in caminum ignis.sic igitur multipliciter habebunt ministerium circa iudicium antecedēs uel sequens ipsum: sed nec ipi iudicabunt. Unde nec ipi discutient:neq; diffinient.sed filius hominis christus discutiet ꝛ diffiniet Unde non intelligitur q ipi angeli habeāt ministerium iudicandi. Auctoritates gꝰ que dicunt q ipi uenient ad iudicium non intendunt dicere q ipi debeant iudicare: ꝺ dicunt boc ꝓpter diuersa ministeria que habebunt circa iudicium. Ad aliud dicendū q non est simile de angelis ꝛ apostolis quoniam ipi apostoli annunciauerūt fidem Jhesu christi ipis gentibus ꝛ iudeis ꝛ ideo uenient ad iudicium iudicantes sicut testes. Est enim iudicium auctoritatis:ꝛ istud pertinet ad totam trinitatem:ꝛ est iudicium excellentie: ꝛ istud pertineet ad filium in humana natura. Apostoli autem sicut assessores ꝛ veritatis testes iudicabunt: quia annunciauerunt fidem christi ꝛ fuerunt testes ipius in hac vita:ꝛ sicut hic testes eius fuerunt.ita erunt testes ipius in iudicio contra reprobos.Unde erunt iudices sicut assessores non q proferant sentētiam: uel q causā discutiant:ꝺ assidebunt ibi vt testes ꝛ socii sicut dicetur. Jtem est iudicium comparationis:hoc etiam modo ipi iudicabūt. q̄a comparatione ipsorum iudicabūt alii sicut infra patebit De hoc iudicio Mathei duodecimo dicitur viri ninuite surgent in iudicio cum generatione hac ꝛ condemnabūt eam ꝛ cetera.Et post dicit regina austri surget in iudicio cum generatione ista ꝛ condemnabit eam:quia uenit a finibus terre audire sapientiam salomonis. Q ergo obicitur q angeli magis accedunt ad rationem iudicis dicendum q non:quia non dicitur q ipi angeli annunciauerunt fidem christi ipis iudeis ꝛ gentibus sicut apostoli. Jtē apostoli secuti sunt ipsum christum:ꝛ ideo dicitur eis Mathei decimonono. Q iudicabunt.ꝛ ideo magis accedunt apostoli vt sint iudices q̄ angeli iudices inquā comparatione uel assessorie.

Postea quaeritur

ve ipis apostolis vtrum ipi iudicabunt q sic videtur Mathei decimonono.Sedebitis ꝛ vos iudicantes. Et Mathei duodecimo dicitur ipi iudices vestri erunt:de apostolis loquitur. Contra apostoli non habent cōsimilem rationē iudicandi.quam hz ipsa gloriosa trinitas ꝛ christus homo:sed trinitas indicat auctoritate.Christus homo iudicat exterius potestate sua exequendo:ꝑm quam ergo rationem dicuntur apostoli iudicare

Si dicatur q sint iudices compatatione boc certe conuenit aliis q̄ apostolis. Unde duodecimo Mathei habetur q viri ninuite consurgent in iudicio cum generatione ista ꝛ cetera.ꝛ loquitur de iudicio comparationis.Et similiter de regina austri.sicut ergo ipi dicuntur iudicare:ita ꝛ illi. Quero ergo que est ratio specialis quare dicuz est eis.Sedebitis super sedes duodecim.

Preterea queritur de boc q dicit sedebitis super sedes duodecim.ꝑm hoc videtur q alii ñ iudicabunt nisi duodecī apostoli. sed hoc est falsum quoniam ipe Paulus iudicabit ꝛ alii sancti viri. quoniam Sapien. tertio dicitur.Judicabunt sancti nationes ꝛ dominabuntur populis. Preterea obicitur de hoc q dicitur iudicantes duodeciz

Universidad de Deusto
Biblioteca

tribus israel quoniam ex hoc videtur q̄ alii non iudicent. Contra quod Joel. tertio habetur. Congregabo omnes gentes ī valle yosephat ⁊ disceptabo cum eis: ⁊ loquitur de disceptatione iudicii. Quare ergo specialiter dicit iudicantes duodecim tribus yſrael querit ergo ꝺm quam rationem apostoli dicuntur iudicare ⁊ quare. Solutio dicendum q̄ ꝺm triplicem rationem dicuntur apostoli iudices. Judicabunt enim comparatione. Item iudicabunt vt socii. Item iudicabunt vt testes uel assessores. Comparatione sicut dicitur de regina austri ⁊ viris ninuitis: ideſt comparatione peccatorum iudicabunt tribus yſrael. nam eisdem legibus erāt educati iudei ⁊ isti. quia sicut dicit Crisosto⁹. Jp̄is credentibus: alii credere nolue runt. Item ip̄i apostoli iudicabunt per assotiationem: quia scilicet socii sunt christi in hoc q̄ ip̄sum imitari sunt vt sicut associati erant christo imitatione passionis ⁊ tribulatione: ita erunt associati in potestate: ⁊ ꝺz hoc dicitur q̄ iudicabunt potestate. in glo. prima Cor. sexto. An nescitis quoniam angelos iudicabimus. Unde dicit Crisostomus Nomen troni aliq̄ magnū signiſicat. manifestum est q̄ conregnabunt ⁊, communicabunt ip̄i scilicet xp̄o. Si enim sustinuerimus ⁊ conregnabimus. Item ip̄i dicuntur iudices quia testes vel assessores: quia per imitationem christi testificabuntur ip̄sum iudicem. Unde dicit dominus ip̄e discipulis suis Act. primo. Uos eritis mihi testes in Jerusalem ⁊ in omni iudea ⁊ samaria ⁊ vsq̄ ad vltimum terre. Unde ⁊ super illud Mathei duodecio. Jpſi iudices uestri erunt. vel glo. ip̄i testes mei iudicii iudicabunt duodecim tribus israel. Sed obicitur prima Cor. sexto. An nescitis quoniam sancti de hoc mundo. Glo. iudicabunt auctoritate ⁊ potestate. Contra hoc autez̄ habetur Mathei duodecimo. Jpſi iudices uestri erunt Glo. non potestate sed comparatione. Ad hoc dicendum q̄ ip̄i iudicabunt comparationem sicut ⁊ dicit glo. prima Cor. sexto. Sancti iudicabunt meliozis facti comparatione quia exemplo illozum perfidia huius mundi damnabitur: ⁊ post sequitur iudicabunt etiam auctoritate ⁊ potestate. Circa quod notandum q̄ potestas iudiciaria est multipliciter. Est enim potestas auctoritatis: ⁊ hec est potestas trinitatis in iudicio. quia trinitas iudicabit auctoritate. Item est potestas excellentie: ⁊ hec est christi hominis in illo iudicio. Item est potestas comparationis qua scilicet fit comparatio ad iudicandos. Auctoritas autem est sententia vigna imitatione. ip̄a igitur trinitas iudicabit quia habit potestatez̄ christo homini: vt iudicet ⁊ similiter ip̄is apostolis: quia ip̄i sentiēt idē ī iudicio q̄d ℓnitas. Unꝺ ip̄a trinitas sentit ita esse iudicandmu ⁊ christus ⁊ ip̄i apostoli imitabuntur trinitatem.

Ad aliud ergo q̄ queritur vtrum soli apostoli iudicabunt: uel etiam alii viri sancti. dicendum ꝺm q̄d dicit Rabanus. Nemo putet tantum duodecim apostolos iudicaturos: nec tantum duodecim tribus iudicandas tunc enim leuitica tribus non esset iudicanda. Paulus nō iudicans cum dicat. Nescitis quia angelos iudicabim⁹ tamen per quādam preeminentiam dicitur illud de apostolis ꝺcimonono Mathei. Sedebitis. ⁊c. Licet etiam de aliis intelligatur.

Summa Theologice discipline ī duob⁹ ꝺsistit ī fide ⁊ moꝛib⁹. Expeditis īgsitiōib⁹ ptinētib⁹ ad fidē vt de rēdēptore cum adiutorio ihu xp̄i. Procedēdū ē ad īgsitiones ptinētes ad mores. Ad īformationē aūt mozum cōcurrunt necessario p̄cepta ⁊ leges. gr̄a ⁊ virtutes. dōa. fructus ⁊ btitudines. Leges ⁊ p̄cepta vt ostēdētia debitū boni faciēdi: ⁊ mali uitādi gr̄a. ⁊ btutes ⁊c. vt pstātia facultatē faciēdi ⁊ uitādi. Prīa igit̄ ps īgsitionis moꝛalis erit de legib⁹ ⁊ p̄cepti. Scōa de gr̄a ⁊ uirtutib⁹. Tertia de donis: fructibus: ⁊ beatitudinib⁹. Sz ga oēs leges put dic̄ Aug⁹. Et p̄cepta ab eterna lege deriuata sūt. Ideo ab ip̄a lege eterna īchoādū est q̄rendo. Primo an sit lex eterna. 2° an notio ei⁹ ip̄sa sit mēti rationali. Tertio q̄d sit. Quarto de ītetione legis eterne scōm q̄ ī deo. Quīto de ei⁹ īmutabilitate. Sexto de ei⁹ vnitate. Septimo de veriuatione legū tpaliū ab ipsa. Octauo ꝺ obiectis legis eterne. Nono de effectu legis eterne.

Ad primum Ysidorus in 2° etbimologiaꝝ Si ratiōe lex constat. lex erit oē q̄ ratiōe cōstiterit. Si g̃ puidētia dei cōstat ratione Ergo puidētia dei est lex: ꝺ ñ nisi eterna. Cū g̃ puidētia diuīa sit: cōstat legē eternā esse. Minoꝛ patet: Nam sicut dic̄ Boetius Prouidētia ē diuina ratio a sūmo p̄rīcipe cōstituta qua cūcta disponit. Ampli⁹ Augustin⁹ ī libro de li. arbitrio. videt̄ lex ista que regēdis ciuitatib⁹ ferē multa ꝺcedēs. atq; īpunita relīquere: que per diuinā puidentiā uīdicāt. ⁊ attendit ibi Aug⁹. istaz̄ ppositionē assumere q̄ nullum malū debz̄ esse īpunitū. Et q̄ similiter oīe malū punit̄ secūdū aliā legē. Si g̃ est aliq̄ maluz̄ q̄ nō punit̄ p legē tēpoꝛalē ⁊ nō relīquit̄ īpunitū. g̃ punie⁊ p legē eternā. Ergo ipsa est. Item Aug⁹. ī li. i. de libero arbitrio Due leges ita sibi videt̄ contrarie vt vna earū bonoꝛē dādi poplo tribuat potestatē. Alia nō vt nullo mō ī vna ciuitate ēe possint simul. Numquid dicem⁹ aliquā illaruz̄ iiustā eē ⁊ ferri minime debuisse: ꝗsi dicat n. ō⁊ ita vtraq; est iusta. Ex ꝺ obicitur. Impossibile ē leges contrarias tēpoꝛales cōciliari ī ratiōe iusticie: nisi p legem non babētē contrariū conciliātē illas: quā legē eternā appellam⁹. Item ī ptem oppositā arguit̄. Lex habz̄ statū ī ꝺsponē latoꝛis: ⁊ sic nō merē⁊ nomē legis: ga q̄ diu est in ꝺspositiōe ad hoc nō obligat. Item habz̄ esse ī promulgatiōe ⁊ tūc merē⁊ nomē legis ga tunc ligat. Lex g̃ nō potest dici ex ꝺspositiōe ꝺ ex promulgatione. Si g̃ promulgatio aliquoū faciēdoū uel vitādoū ñ pōt esse eterna: quia promulgatio fit creature. Constat q̄ nō pōt lex esse eterna. Item si lex nō esset īpressa creature rationali non ligaret eā: cui⁹ signū ē q̄ non ligat creaturas irrationales gb⁹ nō ē īpressa: nō ē igit̄ lex ex īpressiōe nisi ad rationē: seu q̄ ipsi mit̄ rationi, ꝺ hec īpressio ē tēpoꝛalis ⁊ nō eterna. Ergo ītētio legis ē tēpoꝛalis ⁊ nō eterna. Solo ꝺ scōm q̄ dic̄ Aug⁹. in li. de vera religione. Mēti nostre cōcessū est videre legē veritati īmutabilē. Mens enī nr̄a iudicat de veritate īmutabili: ut iudicat istā ppositionē. Justū ē vt omnia sint ordinatissīa. Cum g̃ ipsa sez̄ mēs humana mutabilitatē pati possit erroꝛis. Apparet sup̄ mētē nostrā eē legē que veritas dicit̄. hec aūt ē lex eterna: q̄ enī ē sup̄ mētē nr̄az̄ est eternū. Ad p̄mū obiectū ꝺ. sicut dic̄ Ysidoꝛ 2°. etbīologiarum lex vno mō dicit̄ a legendo. Alio° a ligādo: scōm q̄ dicitur a legēdo: extēso noīe lectiōis nō solum ad lectionē tēpoꝛalē: sed ad lectionē scōm q̄ legit̄ in mēte: sic lex ē in dispōne. Lex aūt put ē ī promulgatiōe dicit̄ a ligādo. primo g̃ mō ē eterna. 2°. aūt nō. Tamē pōt distingui cū dicit̄ lex ligat: quia ligare pōt sumi actiue ul̄ passiue. Si actiue sic lex eterna in deo dicit̄ a ligādo: scōm q̄ accipit̄ passīe: dicit̄ respectu creature. Sed adhuc distinguēdū de lege ligāte in deo: sicut de dnō in deo. Dominiū enī ē potestas cohercēdi ꝺbditos: ⁊ sic dicit̄ secūdū habitū: Ul̄ pōt dici scōz̄ actū. ⁊ sic dominiū ē act⁹ cohercēdi ꝺbditos: ⁊ vtrobiq; cōnotat̄ respect⁹ ad creaturā. ꝺ p. mō ī habitu. 2°. in actu. Sic̄ g̃ dominiū ī habitu de deo dicit̄ ab eterno: dominiū ī actu ex tēpoꝛe. Ita lex si īpoꝛtet habitū ligādi: sic ab eterno ē ī dispōne ad ligādū: ⁊ hoc mō dicit̄ lex eterna. sed si impoꝛtet actū ligādi nō. ⁊ p hoc pz̄ responsio ad 2ᵐ. Ad tertium patet solo: nā licet impōssio ab eterno non sit ī effectu cū est ī ratione. Unde lex ab eterno ē ī dispōne: ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad hoc ut aīe rationali īprimatur licet ab eterno nō īprimat in effectu.

Secundo queritur

An notio legis diuine sit īpressa cuilibet rōnali aīe ī creatione Ad quod sic Aug⁹. in li.de vera rligiōe ē lex scōm quā ve⁹ iudicat oīa.de q̄ null⁹ iudicare pōt.ꝫ hec est lex eterna .Ergo null⁹ pōt iudicaī de lege eterna.Si ḡ iudicare ē noscere pz ꝙ ei⁹ notio nulli īpressa ē. Itē Aug⁹.ī libro cōfe. z⁹.Ignorabā ꝛ nō nouerā iusticiā uerā ite riorē ex iustissima lege dei oīpotentis. qua formarēt rgionū mores Cū ipa vbiq; esset b aūt ē lex eterna.ḡ Aug⁹.eā ignorabat.ḡ nō est nota cuilibet aīe. Ad oppositū de vera rligiōe mēti nr̄e talē legē videt cōcessū ē.ḡ ipa ē nota aīe rationali:ꝛ ei⁹ notio ei īpressa. Itē Aug⁹.ī li de li.ar⁹.eterne legis notio nobis īpressa ē.ea enī ē q̄ iustū est vt oīa sint ordinatissīa.Queraī quolibet vtq; īpessū sit aīe sue.ꝛ notū: ꝙ iustū ē vt oīa sint ordinatissīa.dicet vtiq; ꝙ sic. Solo scōz beatū Aug⁹ in li.de vera religiōe eternā legem mūdis aīs fas est cognoscē:iudicare nō ē fas.b aūt ītereſt iter nosse ꝛ iudicar̄.ꝙ ad cognoscēdū satis est vt videam⁹ aliqd ita eē :vl nō esse.Ad iu dicādū vēo aliquid addim⁹ vt iudicemus ita posse eē vl alr venire.cū dicim⁹.ita debebit esse vel debuit: vt in suis operibus artifices facūt.Judicare ḡ de lege eterna null⁹ pōt.ga iudicās sēp ē supior iudicato Sz videē seu cognoscere eā cuilibet anime īpessū ē:ꝛ sic notio ei⁹ aīe īpressa ē:ꝫ ñ ei⁹ iudiciū:ꝛ p hoc soluit p̄ ob⁹. Ad z⁹.dō scōm Dama.ī li. p̄ ꝙ cognitio existēdi deū nobis naturaliter inſta ē.ꝫ tñ in tātū ēua luit pniciosa hominū malicia:ꝛ deduxit in baratrū:vt dicerēt nō esse deū:sicut in ps Dixit insipiēs in corde suo de⁹ nō ē.Sicut ḡ habitus cognoscēdi deū īpessus est aīe nāliter: tñ aīa actu pōt deū ignorare.cum ipa euertit se ab habitu illo ad exteriōa p sui maliciā:sic lex eterna nō ē omi aīe scōz habitū tñ p maliciā nr̄az: qñq; ab ipa auertimur ad exteriōa ma'a. ita ꝙ ipsā ignoramus scōm actū.ꝛ b vult dicē Aug⁹.cū dicē Ignorabā.Nā quicūq; cōuertit se ad illuz habitū cognitiōis legis eterne semper eaz cognosceret : ꝛ ꝙ eā aliqñ ignoret.b est p auersionem ab illa.

Tertio queritur quid ē lex

etna.Et assignāt plres ei⁹ diffiōes. Aug⁹.ī li.de li.ar⁹.vnā assignat dicens: vt brevit legis eterne nomē explicē:ea ē q̄ iustū ē vt oīa sint ordinatissīa. Cōt ista diffionem obicit. Nō ē iustū vt oīa sit optīa etiā bonitate quā nata sūt habē Ergo nō ē iustuz vt oīa sint ordīatissīa.ꝛ ꝙ sequaī pz:quia silis ē rō boni ꝛ ordīati.Nā sicut malus ꝛ īordinatū ex vna pte cadūt.ita bonū ꝛ ordīatū ex v⁹ pte:optimū ꝛ ordīatissimū ex vna. Q; aūt ñ sit iustū vt oīa sint optīa pz qm̄ si b esset iustū oīa esset optīa bonitate: etiā quā nata sūt hr̄e:b aūr ē flm. ḡ nō est iustū vt oīa sint ordinatissima. Itē alia diffitio legis eterne assignat ab Aug⁹.in li.de ᵇa religiōe. Apparz sup̄ mēte nostraz legē esse que veritas dicit:b ē īcōmutabil veritas:que ē lex omniū artiū:ꝛ lex oīpotē tis artifid. Cōt hāc diffinitiōez obicit.Et p̄ cōtra b ꝙ dicit lex oīū artiū. Nā sic dic Aug⁹.8⁹.de ciuitate dei.Inueniūtur artes magice ꝛ malicioſe: si ḡ lex eterna nullius mali est.lex ḡ nō ē lex malarū artiū.ḡ male ōr ꝙ sit lex oīm artiū. ymo deberz addi ꝙ est lex bonarū artiū. Silr obicit cōt b ꝙ ōr lex oīpotēt artificis:quia b est liberras dei vt nulli legi ſbiaceat nulli⁹ iudicio.vt dic Ansel.ī li cur deus hō.ḡ male dicit lex oīpotēt artifid. Tertia diffio legis eterne p̄ obicit ab Aug⁹.ī li.i.de li.ar⁹.Lex eterna ē sūma ratio cui sp obtēpandū est p quam mali miserā:bōi bonā vitā merēt: p quam illa que tēpalis ē recte fert recteq; mutaī.

Cōtra ista diffionē obicit ꝛ p̄ cōt istō mē bn̄.cui sp obtēpādū ē.qm̄ lex ista eterna ē idē qō dei volūtas:sūma enī rō ē volūtas dei.Sz dicit aug⁹.ꝙ bon⁹ fili⁹ bōa volūta te vult prēm viuē:quē de⁹ vult mori.ꝙ p̄ moriatur b ē scōm legē eternā : seu secūdū dei volūratē: ḡ bon⁹ fili⁹ bene potest velle ꝏrariū legi eterne. ḡ nō ē ei sēp obtēpādū

Cōtra illō mēbrū.p quā mali miserā.bōi bonā vitā merēt obicit sic.qm̄ ī volūtate nr̄a cōsistit meritū ꝛ demeritū ī lege autē p̄miū vel supplicīū.ḡ per illā nō meremur. vl demeremur. Preterea querit an iste ratiōes notificent legē eternā scōm equalez cōparionē ad rem:aut vna vl̄ior sit alia:ꝛ quomō ei ꝏuēnīt. Solo dō ꝙ notio legis diuīe ꝏsiderari potest tripliciter : sic ꝛ lex eterna. Nā lex eterna pōt considerari scōz r̄spectū ad bona vel mala. vl scōm ꝙ r̄sp̄ē bona tm̄. ꝛ b dupl̄r. quia potest ꝏsiderari scōm qō respicit bō gnāliter vel bō spāl̄r. Que sūt bō rational creature tm̄ . Quātuz ḡ ad p̄mā rationē ꝏueīt ei b rō.lex eterna ē qua iustū ē vt oīa sint ordinatissima.Lex enī eterna scōm ꝙ ē ius ordinādi respicit bō ꝛ mala:ga de⁹ bō facit ꝛ ordinat.malū aūt nō facit.sed ordinat. Uñ ordīare ē aī⁹ cōis ipsi⁹ legis respūtū bonoꝝ ꝛ malorū ꝛ ita b ē notio ipsi⁹ put respicit bō ꝛ mala. Scōz aūt ꝙ r̄spicit bō gnāliter seu sint bō rational creature seu irrōnal ꝏueīt ei ista rō.Lex eterna ē lex oīū artiū. ꝛ lex oīpotēt artificis inquantū.n.est ars omnipotentis artificis r̄spicit cām diuinā:que ē ars ꝛ cā oīū bonoꝝ. Scōz aūt ꝙ r̄spicit bō rational creature tm̄ cōuenit ei ista diffinitō.Lex eterna ē sūma rō cui sp obtēpādū ē ꝛc. Rōal enī creatura ordināda ē p leges. Unde lex tpal̄ ferē ab hoīe ꝛ sup hoīes.ꝛ ita cum ei conueniat ferre leges tpales vt dicit ī diffinitiōe.Cōstat ꝙ b ē respectu rōnal creatuē Silr qō dicit cui sp obtēpandū ē conuenit ei respectu creature rōal:quia solū rationali creature cōuenit ille aī⁹ q ē:obtēperare

Ad ob⁹ cōtra p̄maz diffinitionē dō est: scōm Aug⁹.qui dic in geñ sup illō . Uidit de⁹ cūcta q̄ fecerat ꝛ erant ꝛc.qō de singul ē dictū ꝙ erāt bō.de vniuerſ aūt ꝙ erant valde bō.quia quodlibet in se ē bonū sed ī vniuerso ē valde bonū.Distīguēdum ergo ꝙ possum⁹ ītelligē ī singulari ꝛ b mō dicit ꝙ oīa erāt bō: vl ī vniuersitate.ꝛ b dupl̄r vl ī r̄spiciēdo ordinē vt nūc: vl r̄spiciēdo ordinē sīplr:scōm ꝙ cōpbendit totā seriē ordinis p̄sentiū p̄teritoꝝ ꝛ futuroꝝ. quia res q̄ presens est adhuc habet ordinem ad rē p̄teritā ꝛ ad aliā reꝫ futurā.Si ḡ dicaī ordo vniuersi:ꝛ accipiaī pro ordīe vt nūc. ad b nō ē dicē ꝙ oīa sit valde bō ī vniuerso:qm̄ possunt esse meliora.ꝫ oꝛtebēdendo totā seriem ordinis presentium. p̄teritoꝝ ꝛ futuroꝝ sic oīa sūt ualde bō in uniuerso. ita ꝙ ñ possūt ēe meliora . Sic ḡ bonum est ꝙ oīa sint optīa nō in singulari:ꝫ ī ordine vniuersi put dictū est.codē mō dō ꝙ iustū ē vt oīa sint ordinatissima.Et b mō intl̄r illa diffinitō.Uel pōt dici ꝙ oīa in genere ordinatissima sūt in vniuerso scōm qō habē ab Aug⁹.8⁹.sup geñ.dicentē.Uolūtas diuīa sbicit sibi p̄mit⁹ oīa.Deīde creaturā corporalē spiritualī.deīde irrationalē rationali.terrestrē celesti. Possem⁹ tñ dicere ꝙ

ī illa ratiōe ē falsa figure dictiōis.ꝙ ī illa diffinitiōe li oīa nō habz actualē suppōnē. vñ nō suppōit res ipsas ī actu.imo ab eterno posset dici istō:sed cū dicit post.ñ iustū est vt oīa sint optīa.li oīa habz ibi suppōez actualē ꝛ suppōit ibi p ipsis reb⁹ actualiter existētib⁹:ꝛ vt nūc. Ad oppositū primo cōt scōaz diffinitiōez dō.ꝙ sic ꝓprie non ē lex que mala ē:seu que sonat malū:ita ꝓprie nō ē ars que mala ē.ars enī virtus ꝛ lex cadūt sb ratiōe boni.silr malū vitiū ꝛ īherētia cadūt sub vna ratiōe.ſ.mali . Proptēa b dicēdū ꝙ artes magice īq̄tū ē ibi ṽitas sūt a lege eterna.īquātū autē ē ibi falsitas ꝛ malicia nō:nec sūt ꝓprie artes:ꝛ sic lex eterna nō ē lex eaz. Illusio enī demonum p̄cipiū ē artiū magicaz:ꝛ quātū ad b est ibi flitas ꝛ malicia ꝛ īordinatio:ꝛ sic ꝓpe no sūt artes Ad z⁹.dō scōm Aug⁹.in li. cōfe..ḡ dic.Lex tua dñe.lex legū:ī lex tua: tu ꝛ tu ipsa lex. Istud ḡ debet intelligi in trāsitiue ꝛ nō trāsitīe.lex oīpotēt artifid. Unde dicit Augustinus q̄ ipsa est summa ṽitas ꝛ constat ꝙ summa veritas est deus Ratio aūt ꝓcedit ac si illō trāsitīe ꝛ p diuersitatē diceretur . Diffinit ḡ ibi lex eterna p cōparionē ad oīa bona generaliter q̄ diuinaī ab arte p̄ma eterna que ē causa. Sed quedā bona sūt ab ipsa īmediate sic illa que sūt ab opatioe dīna. Quedā autem mediate.sic illa que sūt ab opatiōe huāna. Dicit ergo lex esse oīū artiū vt intelligaī esse regula opationū bōaz a rationali creatura. Dicit aūt lex oīpotetis artificis scōm ꝙ ē regula illoꝝ bonoꝝ que īmediate sunt a creatore. Ad obiectū p̄ cont tertiā diffinitionē dō ꝙ bec diffinitio conuēit legi eterne p cōparionē ad creaturā rationalē. scōm ꝙ ipa lex est p̄cipiū ordinis rōnalis creature: sicut dictum ē : ꝫ rational creatā triplicē habet ordinē ad deum :ad se ꝛ ad proximum.Inquātū lex eterna ē p̄ncipiū ordinis rational creature ad deū cui ordinaī p subiectionē ꝛ obediētiā dr̄ cui obtē pādum ē.Inquātuz autē ipsa ē p̄ncipium ordinis rational creature:ad se dicit per quā mali miserā: boni ꝛc.qa bō sibi merēt vel demerēt penā vel gloriā. Scōm ꝙ est p̄cipium ordinis ipsi⁹ ad proximum dr̄ p quā illa que tpalis ē recte fert ꝛc.ut ḡ oñdit ꝙ ipsa ē p̄ncipium ule ordinis rationalis creatē tot ponunt mēbra in diffinitiōe illa

Universidad de Deusto
Biblioteca

Q; ḡ obicit q non est ei obtēpandum vō q rectitudo uoluntat nr̄e non sp attendit in formatiōe eius ad diuinā volūtatē respectu voliti:sed respectu volētis. Motus enī volūtatis cōpat ad volētem ⁊ ad volitū. Cōformatio ḡ volūtat mee ad diuinam sp debet esse quātū ad volētē. ſ non semp ad volitū. Uñ debeo me sic conformare ei vt ego velī qō de⁹ vult me velle:nō vt velle qō vult sp. Uñ sup illud p̄s. Rectos decet collaudatio.dicit glo.cōuenit vt qōcunq vult deus te velle.velis ⁊ tu.non dicit vt vel qdcūq vult de⁹. ⁊ sic bon⁹ fili⁹ volēs patrē viuere:quē de⁹ vult mori conformat voluntatē suā ⁊ obtēpat diuine.quia ipse vult qō deus vult ipsū velle.ſ.patrem viuere.Et ꝟ dicit Aug⁹ in encḣ. vult q ipse filius velit patrē viuē ex naturali pietate. q̄ vult mori ex suo iudicio. Ad 2ᵐ dicēdū q meritū appellat vno mō act⁹ dign⁹ beatitudine vel miſria ꝟ est bonus vel malus. Alio modo dr̄ meritū ordo act⁹ ad p̄mium seu sit beatitudo seu sit pēa. actus ḡ ē a li. ar°. ſ ordo actus illi⁹ ad premiu⁹ est a lege eterna.Unde quātū ad primū modū verū ē qō dr̄ q in volūtate nostra cōsistit meritū ⁊ demeritū.ſ nō secūdo mō: ga ordīare actū bonu⁹ vel malū ad beatitudinem vel suppliciū nō est li.arbi. Uñ Aug⁹ intendit q lex eterna ordinet bonū actū ad beatitudinē.malū aūt ad suppliciū dicēs ꝟ lex eterna incōmutabili stabilitate firmauit vt in volūtate meritū:in beatitudine ⁊ miſria premium.Et sic patet q ordo ad premium est ex ipsa.

Quarto queritur de in

tētione legis eterne scōm quā intētionem sit in deo.an.ſ.appropietur psone vel essētie. ⁊ q essētie p aug⁹. p⁹. Apparet sup̄ mē tē nostrā ēe legē que veritas dicit.nec ambigendū est illā esse īcōmutabilē naturā: ⁊ ita est in deo scōm rationē essētie: ⁊ istud verū ē.illa enī natura īcōmūicabil ē dīna essētia. Sed tūc ē questio vt ꝛ alicui psone appropietur ⁊ ostēdit q secūdū īntētionē ptātis ⁊ sic appropiat psōe patris. Aug⁹. sup̄ genē. De⁹ naturas creat bonitate.volūtates ordinat ptāte:vt nec sit natura que ab eo nō sit: nec volūtas bona cui ñ p̄sit nec mala qua bñ vti nō possit. Potestas ḡ in deo est p̄ncipiū ordinis. si ḡ lex eterna est p̄ncipiū ordinis.ḡ est in deo scōm intētionē ul̄ rationē ptāt. ḡ appropiat persōe p̄ris. Cōsequēt ostēdit q sit scōm īntētiōez ueritatis. ⁊ ita appiat filio. ga lex eterna dicit ueritas. Uñ Aug⁹ in li.de uera religiōe Lex eterna ē īcōmutabilis ueritas. ⁊ uult ostēdē q lex appropiet filio sic iudiciū filio ī illo libro:⁊ dicit pater ñ iudicat quēq;.ſ oē iudiciū dedit filio. ⁊ spiritualis homo a nemine iudicat.i.a nullo homine. ſ a sola ipsa lege. scōm quā iudicat oīa.et ideo ꝟissime dcm̄ ē.oportet nos oēs exhiberi añ tribunal xp̄i. Si ḡ oē iudiciū datum ē filio.quoniā ꝟitatis seu sapiētie est iudicare: ⁊ iudiciū scōz legem est ut dicit.ergo lex est ī deo scōz rationē ꝟitat appropiate filio. Cōsequēter ostēdit q scōm rōnem bōitatis. ⁊ sic appropiatur spiritui sancto. p̄s. Nō est qui se abscōdat a caloze ei⁹.glo. .i.a spiritu sancto:g spirit⁹ sanctus est lex ⁊ testimōiū ꝛc.ipi ḡ appropiat. ⁊ ita ē fm rationem bōitatis. Jtē 8°.ad ro. Lex sp̄s uite.glo.i.sp̄s.ſ.qui docet quid agendū sit uult ḡ q spiritus sanctus est lex. ⁊ ita lex eterna habet esse scōz rationē bonitatis.ga spiritui sancto:attribuit bonitas:secundū quā ḡ intētionē sit ī deo q̄re ⁊ cui appiat psone. Solo vō q ad qūlibet legem cōcurrunt tria.ſ.auctoritas. ꝟitas. ⁊ bonitas ⁊ hoc secūdū tria que cōcurrūt ad ꝟ q sit lex.ſ.p̄ncipium legis:forma legis: ⁊ finis Ratiōe p̄ncipii debet ei auctoritas:ga nō pōt esse p̄ncipiū legis nisi habēs auctoritatē. Ratiōe vo forme debet ei ueritas.quia lex nūq; ferē sine recta ratiōe Jtem rōne finis debet ei bonitas. quia lex nō est nisi ad bonū. Uñ sic habet ex alia sciētia. Lex ē sancto sancta iubens honestū p̄hibēsq; cōtrarium. Si ḡ respiciamus ī lege eterna auctoritatē dr̄ in deo scōm rationē uel īntētionē ptātis. ⁊ sic appropiatur psone p̄ris. Si aūt respiciam⁹ ꝟitatē scōm rationē forē malē sic appropiāt sapiētie: ⁊ ita psōe filii. respiciēdo aūt bonitatē que debet ei rōne finis.sic appropiatur spiritui sācto:Ex hoc patet qualr̄ isti effectus deriuāt a lege eterna.ſ.Imperare vetare ꝛc. Nā isti actus īperare ⁊ vetare sūt ipsi⁹ legis rōne auctoritatis.isti aūt duo act⁹ cōsulē ⁊ permittē sunt ipsi⁹ ratione veritatis.Isti aūt duo:punire: p̄miū tribuē sūt ipsi⁹ rōe bonitat: ⁊ ꝓpter hoc dictū ē a sapiētibus q ꝟ ē ꝟtus legis.

⁊ sic oportet q ī lege īueniat rō vl̄ītentiō potētie vt p̄cipiat uel p̄hibeat.Jtē ⁊ ratio ꝟitatis ul̄ sapientie vt possit p̄mittere vel cōsulere: ⁊ rō bōitatis ut puniat malefacta ⁊ p̄miet benefacta.ꝟ enī ptinet ad bonitatem ⁊ sic scōm diuersas ratiōes cōpḣdit lex potētiā.sapiētiam. ⁊ bonitatē.Et scōm ꝟ diuersos ḥz act⁹.p̄z ēt ex ꝟ q p̄dicti actus legis respiciunt vires aīe.Nam consulē ⁊ pmittere respiciūt rōnabilē.Sūt enī actus legis rōne ꝟitatis vel sapiētie: ⁊ ꝟ ptinet ad vī rōnalē.Jmpare aūt ⁊ vetare ptinēt ad irascibilē.ſ punire ⁊ premium tribuere ptinent ad cōcupiscibilē. ⁊ sic cuilibet p̄sone appropiat lex scōm tamē diuersas intentiones ⁊ diuersos actus.

Quinto queritur :de immuta

bilitate legis eterne. Utruz sit immutabilis vel mutabilis. Ad quod sic:omnis lex precipiens cōtraria est variabilis siue mutabil⁹ lex eterna est hui⁹ ḡ ē mutabilis. Maior p̄z. quoniā fm p̄cepta variat lex. Minor p̄z p Aug⁹.in li cōfe. vbī dic. Dñs si mō īpas qō aliqñ vetasti:quis dubitat ꝟ esse faciendū. Ex quo ꝑpendit q deus precipit qō ante vetuit:ſ precepit ⁊ vetat fm legē eternam. Lex igit eterna p̄cipit cōtraria. Scōa rō precepit deus aliquādo plures habere uxores : modo autem vetat. ḡ aliqñ p̄cepit qō modo vetat. Uñ Aug⁹.in li.cōfe. Aliqua licuerūt ī anticquo seculo iustis:que mō nō licēt.quia illis p̄cepit domin⁹ istud.istis aliud p tēporalibus causis. ḡ lex p̄ceptionis diuine ē mutabilis. si ḡ virtus legis cōsistit in precept: cōstat legē eternā esse mutabilē. Tertia rō:naz istud patet ex ꝓpḣia cominatiōis ⁊ p̄missionis.Jere.18.Repēte loquar aduersus gētem ⁊ aduersus regnū.si penitētiā egerit gens illa ꝛc.hec ē ꝓpḣia cominationis.sed sñia ꝓpḣie cominatiōis est mutabil. quia p̄ dicit aduersus gentē. post dicit si penīaz egerit ꝛc. agam ⁊ ego penitētiā.silr̄ est de ꝓpḣia p̄missiōis sicut patet ibi ⁊ alibi. Si ḡ sententia dei qñ cominatur uel p̄mittit p ꝓpḣas ꝓcedit a lege eterna. ⁊ ꝟ sentētia est mutabilis. ḡ ⁊ lex eterna est mutabilis.

Quarta rō Oīs sētētia q̄ ferē ꝟ cōditiōe ⁊ nō absolute mutabilis est: ⁊ maxime illa que dependet cū hoc a li. arbitrio. ſ sētētia legis eterne ferē sub cōditiōe ⁊ nō absolute ⁊ maxīe dependz a li.ar°. ḡ sñia legis eterne ē mutabilis. ḡ lex eterna est mutabilis. Minor patet.qm̄ lex eterna nūq; iudicabit uel dicet absolute iste dānabit. ſ sp sub conditione ac si fuerit malus finaliter.silr̄ non dicet absolute iste saluabitur. Sed sub hac cōditiōe si fuerit finaliter bon⁹. Uñ sp hoc dicet sub cōditiōe malicie ul̄ bonitat finaī. Sed hec cōditio que est:si fuerit bonus uel malus:finaliter dependet a li.ar°.ex q̄ maxīe sequit q sit mutabil. Ad oppositū Aug⁹ in 3° cōfe. Ignoraba iusticiā verā interiorē nō ex cōsuetudine iudicātē: ſ ex iustissima lege dei oīpotent:qua formarent regionuz mores:cū ipsa vbiq; ⁊ semp non alibi alia. nō alias aliter: ⁊ oē tale simpliciter est īmutabile. ḡ lex eterna simpliciter ē īmutabil.

Scōa rō Aug⁹.in li.de vera religione. cū fm legē quadrature iudicet:⁊ forz q̄dratū ⁊ lapis quadrat⁹ ⁊ hui⁹mōi. Rursꝰ fm totā equalitat legem iudicētur conuenire mot⁹ pedū currentis formice: ⁊ gradientis elephātis:quis dubitat eā.i.istaz legem in terualli locorū ⁊ tēporū: nec maiorem esse nec minorē:cū potentia supat oīa.hec ē lex oīum artium cum sit oīo īmutabilis. Solutio vō q sicut dr̄ volūtas dei dupliciter sc̄z volūtas q̄ ē essētia dei: ⁊ hec ē volūtas bñplaciti ⁊ hec ē īmutabilis: ⁊ volūtas signi ⁊ hec est mutabilis sic loquēdo de lege diuina dupl̄r possumus dicē: q vno mō ē mutabilis. Alio mō est īmutabilis scōm q dicit Ore.Deus nō mutat cōsiliū ſ sētētiā ⁊ appellat ibi cōsiliū rō diuina: scōm quā diiudicat ⁊ dispōit oīa Sētētia āt appellatur ipse tēporalis effectus qui sequitur ⁊ iste mutabilis est. Si ḡ loq̄mur de lege fm rationē cōsilii.sic ipsa immutabil ē Si fm rationez sētētie: sic mutabil.ga ipse temporalis effectus sequēs ex ipsa mutat q̄tidie. ſ ipsa rō secūduz quā diiudicat ⁊ disponit ⁊ deriuat ab ipa.effectus manet īmutabil ⁊ scōm p̄imū modū dicet lex eterna .ſ.fm q accipit p̄to cōsilio uel rōne.fm q accipit p sētētia nō dr̄ eterna.sed tēporal: tamen absolute lex dicit ipsa ratio p̄cipiendi uetādi ꝛc. Effectus aūt eius sunt p̄ceptio .p̄hibitio ꝛc.Si ḡ ipsa ratio īmutabil: patet q lex eterna simplr̄ est īmutabilis Effectus autē eius mutabiles sunt. Ad p̄mā rationem in cōtrariū vō q hec ē falsa.Omnis lex p̄cipiens cōtraria ē mutabilis.nisi addat ꝟ. scōm rationes cōtrarias. vt dicat oīs lex

Universidad de Deusto
Biblioteca

p̄cipiēs cōtraria.⁊ sc̄ōz rationes cōtrarias ꝛc. Lex ār eēna nūq̄ p̄cipit ꝟz rōnes ↄtrias īmo sc̄om rationē vnā ⁊ īmutabilē. Ad sc̄am vō q̄ soluīt ibi p hoc.qō dicitur in auctoritate illa ex tēpalibus causis.vnde ē ibi mutatio rōne alicui⁹ tēporalis. qō ſbia cet legi eterne ⁊ ei⁹ p̄cepti. ⁊ hoc est quod dicit Aug⁹.in li.de vera religione. Ut ars rei medicine cum eadem maneat nec vllo pacto mutet.mutat tamē p̄cepta lāguētib⁹ quia mutabilē nostra valitudo. Ita diuīa puidētia cū sit oīo īcōmutabilis:mutabili tamē creature varie ſbuenit p diuersitate morboꝝ.aliis alia iubet aut vetat:vnde varietas est in effectu tēpali Ad tertiuz si dicaſ snīa legis eterne pena tpalis que debet ex merito sicipsa mutaſ.si aūt dicatur snīa ipa ratio hec ē eterna ⁊ īmutabil. Et q̄ obicīt q̄ ipsa respicit li. ar⁹.dō q̄ actus isti⁹ snīe mutabil est.vnde q̄ iste puniat ℔ est mutabile. ſ rō snīe que dicit q̄ si pmaneat aliquis in malicia finaliter puniet.īmutabilis ē: licet ipsa snīa seu actus snīe sit mutabilis. Ratio aūt illi⁹ snīe a li. ar⁹.nō dep̄det.lz esse bonū finaliʳ dep̄dē at ab ipso. Unī Aug⁹ de li. ar⁹. pōt ex̄plū de cōtrariis legibus. quarum vna tribuit populo ptātez vandi bonoꝝ.alia aufert: ⁊ dicit q̄ rō harū īmutabilis est : ⁊ tracta ex eternitate. Unde ipse dic̄ Si ppls quodam tēpore iuste bonoꝝ dedit . quoda rursus iuste nō dedit. hec ē vicissitudo tēporalis vt esset iusta ex illa eternitate tracta est. ℔ est ex rōe eterna qua sp iustū est grauē populū bonoꝝ dare:leuē nō dare . ⁊ similiter rō eterna īmutabilʳ: que dic̄ q̄ si pmaneas in malo:finaliter puniēris. dic̄ ēt q̄ si pmaneas in bono finaliter p̄miaberis. ℔ aūt rō īmutabilis est ⁊ absoluta nō dependens a li.ar⁹.sic snīa. Sed lex eterna dicit ipsa rō sētētie . Unde Aug⁹ in li. de li ar⁹. Lex illa que sūma rō noīat cui sp obtēpandum est p quā mali miserā:boni bonā vitā merent p quā veniq̄ illa quā tpalē vocādā dixim⁹ recte fertur rectecz mutat: pōt ne cuipiam ītelligēti nō īcōmutabilʳ eternaq̄ videri. quasi dicat nō ex quo habeo legē eternam: que est sūma rō eē īcōmutabilē. lz effectus eius sint mutabiles.quia temporales sunt.

Sexto queritur de vnitata legis eterne ⁊ queriť an sit vna vel plures. Ad qō sic Aug⁹ in li.lxxiii.q.ubi loquitur de ratiōib⁹ quibus cōdite sūt creature dic̄ q̄ alia est ratio qua creatus est bō.alia qua creatus est equ⁹ ꝛc. Sz sicut se habēt iste rōnes ad creaturas. Ita lex eterna ad alias leges.s.tēpales.qa ipa ē rō legū tēporaliū. Unī Aug⁹. lex eterna sūma rō nūcupatur Si ḡ alia ⁊ alia rō istius creature ⁊ illi⁹ et silr lex eterna cū sit rō legū tēporaliū non est vna ſ plures. Sc̄da rō Aug⁹.in li.de catbizandis rudib⁹. Nouit de⁹ ordinare deserētes se animas.⁊ ex earū iusta mīa. Inferiores ptes creature cōuenientissimis atq̄ ↄgruētissimis legib⁹ adiuuāde dispēsationes ordīare.oēs ḡ iustissimis dei legibus vānati sunt.ſ leges ille nō sunt aliud q̄ lex eēna.ḡ sūt plures leges eterne. Ad opp⁹.sic dic̄ Aug⁹.Lex eterna ē ars artiuz ⁊ lex oīpotētis artificis.⁊ etiā sic ipe dic̄ ī li.cōfe.Sicut ars medicīe vna ē:⁊ tamē hz vrias p̄ceptoꝝ:ita lex eterna.quia ita se hz lex eterna ad leges tēporales sicut ars medicīe ad sua p̄cepta.Ex his ḡ auctoritatib⁹ videť q̄ lex eterna sit vna:⁊ q̄ nō ſcipiat pluralitatē.Sc̄da rō ñ ponim⁹ pluralitatē in diuinis propter diuersitatē respectuuz. Nā si ℔ eēt cū ℔ nomē creatoris dcm de deo habeat plures ſspectus. Seq̄reť q̄ possent dici plures creatores:quia habz respectum ad hāc creaturā.⁊ ad illā ꝛc. Ergo similiť ratio diuersitatis respectu legis eterne ad tēporales leges non ponet pluralitatem in lege eterna.licet ḡ plures sīt leges tēporales.ñ ꝓpter ℔ plures eterne. Solo dicim⁹ exēplarē cām diuinā esse vt artez.put dicimus ipsū opari ad vnum finē.Ars enī finē vnū respicit.quia ars ē collec⁹ p̄cipiorum ad vnū finē tēdentiū :⁊ iō ñ pōt ī diuinis dici artes multe. Ratio aūt dicit diuinam causā cōnotādo respectū ad creaturā: put ipsa habet eē in ordine . Ordo aūt ad finē est.ſ ē ordo rerū duplr.s.ordo rerū ad suum finē vltimū īcreatū:⁊ ē ordo rerū ad se īuicē sicut ordinātur corporalia ad locum. vel sicut ordinať res ad suā vtilitatē . ⁊ sic ordinať rōe sue dignitatʳ. Iste ordo ad fines pticulares habeť ex ordīe rerū ad īuicem. Sc̄om ḡ q̄ rō respic̄ ordinē istū creaturaꝝ inter se.seu ad finē creatū.dicimus q̄ sunt plures rationes rōe cōnotati Una tamen sp est rōe p̄incipaliʳ significati. Unī ī oībus hiis est vnitas rōe significati p̄incipalis. sc̄om q̄ respicit ordinē rerū ad finē vltīm īcreatū sic ē vna sola rō.⁊ hāc rationē ono tat ars.quia huius finis: vna ratio sc̄om ℔ dō.q̄ lex eterna pōt dici vt ars:⁊ ut rō. Est enī lex eterna ars eterna boni ⁊ veri. Iteꝝ lex eterna fm Aug⁹.sūma rō nūcupať. Si dicim⁹ eaz vt artē sic ē vna. Si aūt dicamus eā vt rōnē put rō accipiť a fine ptīcularī sic plures sūt rōe cōnotati.sic sunt plures fines pticulares.Ubi gra. Lex q̄dā tpalē q̄ popul⁹ det bonoꝝ.Cōtraria aūt lex assignať ī alio tpe. Ratio vni⁹ legis ē eleuitas ⁊ īordīatio populi.rō alteri⁹ legis ē grauitas ⁊ honestas ppli. Et sic due sunt rōnes pticulares istarū legū:⁊ ℔ attēdēdo ponūt fines pticulares ⁊ ordinē rerū secūdū illos Sed attēdendo artē vª ē rō illaz.quia illa eadē rō que dicet iusta est vt ppls grauis det bonoꝝ dicet q̄ iusta ē vt leuis ⁊ inordīat⁹ ñ det bōes. Et p ℔ pz solo . Ad rō nē qua obicīt q̄ nō dicūť plures creatores dō q̄ ī noīb⁹ diuīs essētialib⁹ q̄ significāt cōcrete nūq̄ debet ſcipi multitudo vl pluralitas. cuicūq̄ ↄnotēť ples ſspect⁹. Unī ñ debent dici plures dnī . nec plures creatores ſ solū ī noīb⁹ dictis p abstractionē.sicut ydea ⁊ rō ⁊ hi⁹.qa sunt noīa formarū pōt aliqñ pluralitas dici rōne cōnotati.tamen distīguendū q̄ attēdēdo p̄cipale significatū sp est ī istis vnitas.Si aūt attēdam⁹ cōnotatū aūt respect⁹ ille cōnotatus est fm differētiā aut sc̄om vnitatē ⁊ ī differētiā . si zº mō sic ñ pōt dici pluralitas ī illo noīe. vnde non dicūť ꝓpie plura exēplaria vel artes.Si ât p̄ mō tūc ē vnitas ī illo nomīe rōe p̄incipaliʳ significati ⁊ multitudo rōne cōnotati.

Eptimo queritur

ō diuatiōe legū.a lege eēna.Et circa hāc questionē plura querūť. Primū ē vtrū leges iniq̄ veriuēť a lege eterna. Sc̄om ē vtz lex fomiti seu lex carnis veriuēť ab ipa Tertiū est vtz leges huāe veriuēť ab ipa. Quarto vtz lex naturalis veriuēť ab ipa. Quinto an lex moysi:ſ illō differt īgrēdū cū tractabiť de lege moysi.

Queritur ergo p̄mo an leges inique de qb⁹ habeť in ysa. Ue qui condunt leges iniquas:veriuēť a lege eterna. Ad qō sic Uolūtas dei ñ pōt ēe p̄incipiū vl causa male uolūtati.qa deus nō ē auctor malozᵗ.ḡ nec lex eterna legū īiquarum. Ad opp⁹ Legis ene ē p̄mittē sic p̄cipē. Sz leges iuste ferūtur iussu legis eterne leges īiq̄ ferūtur eius pmissiōe.ḡ sic leges iuste ferūť ab ipa ita leges iniq̄ veriuantur ⁊ ferūť ab ipsa.

Sc̄da rō Lex eterna ē qua oīa sūt ordinatissīa vt dic̄ Aug⁹. ḡ ab ipa ordinaťur leges īiq̄ ⁊ eq̄.ſ oīa ordīata a lege eēna veriuāť. ⁊ ferūť ab ipa. Ergo leges inique veriuāť ab ipa. Solo dō q̄ lex īiqua īquātū īiqua est:nō ē a lege eterna. Unī mali īquātū mali efficiēs cā ſi queriť nō īuenit:non enī hz cām efficiētē.ſ deficiētē sic ipe aā⁹ malus ex defectu est sic dicit Aug⁹. Ad p̄mam rōnē ī ↄtrariū dō.q̄ ē volūtas dei p̄cipiēs ⁊ pmittēs.volūtas dei p̄cipiēs dr uel pōť ī aliqd . Sz cū dr volūtas dei pmittēs non pōť in aliqd ipa.Lex aūt pmittēs nō dr in aliqd.ſ ℔ mō cū.s.qō dr ī aliqd non ē ī rōe cāe vel oziginis . ⁊ iō nō dicim⁹ eā eē p̄ci⁹. vel oziginē legis īiquē:cū solū cōpeť ad eā sicut pmittēs. Ad sc̄om dō q̄ malū in eo qō malū ñ ē ordinatū Sz dicēdo malū. dico naturā deficiētē a bono.cū dico naturā: dico rē bonā bōitate naťe.ſ dicēdo ipsā malicia dico ōfectū a debito ordīe:⁊ iō malīa ē īordinatio . ⁊ iō malū īquātū malū ℔ ē rōe malicie nō ē ordiatū.Sz qō dicaſ ordinatū ℔ ē rōe subsistēť. qa ipa ordinať ad suppliciū eternū p legē diuinā.ex quo noluit ordinari ad gloriā.vl pōt dici q̄ ℔ argumentū nō valet.est ordinatū a lege eterna.ḡ ē deriuatuz ab ea . nō enī ē deriuatū ab ea nisi q̄tenꝰ ē ordinatū seu ī ordīe.Unī ñ ipsū est a lege eterna ſ eius ordo potius.

Secundo queritur

an lex fomitis seu lex carnis qō idē est deriueť a lege eterna. Ad qō sic romanoruz. 8º. Lex ſps vite in xp̄o iesu liberauit me.Sed. Sed leges bone sūt. lex ſps que peccatū tollit.Lex moysi que peccatū ostendit. lex peccati mala que reos facit.Si ḡ lex peccati facit reū ⁊ est mala:⁊ nullū malū a lege eēna ḡ lex peccati seu lex fomiti qō idē ē nō est a lege eterna.Sc̄da rō ro.7º.Uideo legem in mēbris meis captiuātem me ī lege peccati. Sed.hec ē lex mala qua quisq̄ carnali ↄsuetudīe ſplicatʳ astrīgiť Tertia rō ro.7º.Ja ego ñ operoꝝ illud ſ qō habitat ī me pctm̄ Sol.i.lex carnis ad quā dyabol⁹ vt ad suā

Universidad de Deusto
Biblioteca

legem accedit.si ḡ lex carnis ē dyaboli.ut
sua.ḡ dyabol⁹ ē cā ei⁹.ḡ deriuat a lige dya
bli..ꝛ nō a lege dei eterna. Quarta ratio
Aug⁹.i. de li. arbitrio. Nō ē ordinatissimū
vt ipotētia potētioꝛib⁹ īperarēt.q.necesse
arbitroꝛ eē.vt pl⁹ possit mēs q̄ cupiditas.
Si ḡ ex lege carnis ē q ipotētioꝛ potētioꝛi
īperet.s.caro spiritui: istud ē cōtra rectum
ordinē.sed qō ē ab eterna lege ē ordiatissi
mū.ḡ lex carnis nō deriuat ab eterna lege
dei. Quīta rō Aug⁹.i. de li.arᵒ.nullo mō
rect⁹ ordo ē appellād⁹:nisi meliora sbiciū
deterioꝛibus.ſ p legē carnis sbicit melius
deterioꝛi.s.spūs carni:rō sensualitati.ḡ non
ē recto ordīe.Si ḡ nihil ē ab eterna lege ni
si sit recto ordīe ḡ ꝛc Sexta rō Aug⁹.i.ō
li.arᵒ. Cū mēs īrōnales aī mor⁹regit id do
mīat ī hoīe: cū dñatio ī lege debeat ea quā
eternā esse cōpim⁹.Si ḡ qñ mens dominat
sup̄ sensualitatē:id dñatur cui debet domi
niū scōm legē eternā. ḡ a contrario.quādo
mēs sbdit illi:dñat illud cui non debetur
dominiū scōm legē eternā: ſ illud dnūm
ē scōz legē carnis vt fomitis. Ergo ipa lex
carnis nō deriuat a lege eterna . īmo oīo ē
ei repugnās. Ad oppᵐ. Ro.8ᵒ.Scio q nō
habitat ī me b̄ est in carne mea bonū.Glo.
Manet corruptio ī corpoꝛe: robur tenēs di
uine snīe dare ī adā . ꝛ post dic Ber.b̄ est
lex carnis. Lex igit carnis tz robur diuine
snīe ꝛ ita legis eterne. Scōa rō Ro.7ᵒ. Ui
deo legē in mēbꝛis meis repugnantem legi
mētis mee. Glo.fomes peccati recte dr lex.
ga legittīe.factū est.vt q nō obediuit suo
supioꝛi:ei non seruiat suū inferi⁹.ſ.caro.ſ
a lege eterna ē oīs lex legittima. si ḡ lex fo
mitis recte ꝛ legittime dr lex·Cōstat ipsuz
esse a lege eterna. Sēa hui⁹ queriē cum lex
fomitis appellet a aplo. lex peccati. lex mē
bꝛoꝛ oīm. cū plauū sit q īquātū lex ē pecca
ti nō ē a lege eterna.Querit tn scōm q ipa
est lex mēbꝛoū an sit a lege eterna . Solo
dō q fomes īportat qnādā ordinationē ꝛ
defectū in nobis ex peccato ade. que ordi
natio ꝛ defectus est ex eo:q nō obedit infe
ri⁹ suo supioꝛi:vt caro spiritui.ſomes igit
ī nobis pena ē.ſ ē pena duplex.ſ.feditat ꝛ
passibilitat:īquātū fomes ē pena feditatis
sic nō ē a deo.ga act⁹ su⁹ est deformis.quia
act⁹ fedatiōis nō pōt esse a deo vt a pīci⁹
ſ a dyabolo . Scōm vēo q ipa ē pena passi
bilitatis ꝛ afflictiōis.eo.ſ.q affligit animā
sic ipa ē a deo. Afflictio enī illa dicit bonū.
ꝛ ordinē ad diuinā iusticiā. Afflictio enim
ista tēporal ē ꝛ ad bonū: vt bō coact⁹ rede
at ꝛ couertat ad deū.Ex b̄ enī q aīa vidz
se ita dilectā:ꝛ tāte vilitati ꝛ corruptioni
sbiectā:citius cōuertit ad deū:ꝛ sic fomes
īquātū ē pena passibilitatis: a deo ē ꝛ ordi
nat ad deū. est nª.diuīa iustitia.Lex ḡ fōit
vno mō pōt appellari lex passibilitati.Alio
mō lex feditati.p̄ mō ē vt affligens.ꝛ b̄ mō
appellat eā aplus legē mēbꝛoꝛ.b̄ mō ipa ē
et deriuat ab eterna lege.ipa enī dicit lex
passibilitati.i.scōm q bō p eā habz legē vt
affligat ex illa ꝛ cōuertat ad deū. b̄ enim
mō respicit ordinē diuīe iustitie.Scōz aūt
q lex fomit dicit lex feditat. sic ipa appel
lat ab aplo lex peccati.ꝛ sic lex ista nō est a
lege eterna.ſ a dyablo vel peccato . ga lex
ista mala est. Uñ sup illud ad ro.7ᵒ.Scio q
nō b̄itat in me b̄ ē ī cārne mea .Dicit glo.
Q ei⁹ cōsortio aīa maclat peccato·Dicit āt
mala b̄ mō q̄druplici rōe. p̄rīo ga facit reū.
Secūdo ga maculat animā. Tertio ga p eā
quisq; carnali cōsuetudīe īplicat⁹ astrīgit
Quarto ga ad eam accedit dia⁹ vt ad suā
Naz fomes aut peccatū duos p̄mos act⁹ bz
.ſ.aīaz maculare.ꝛ rea facē.ꝛ remouēt isti
actus p baptismū. Bz dr maculare īquātuz
deformat aīaz seu ymaginē dei. Rea ro fa
cier aīaz obligādo ipsaz ad penā.b.n. duo
facit peccatū seu fomes.ꝛ ita lex fomiti.seu
peccati.vel dr peccatū seu fomes macula.
ga facit animā īdignā gloria.Dr aūt reatus
ga facit eā dignā pena.Alia aūt duo facit
post peccatū . Nā fomes post baptismū du
plicē habet ī nobis effectū.ſ.difficultatē ad
bonuz:ꝛ pnitatē ad malū. p̄rīo dicit mala
quia īplicat hominē ad cōcupiscētiā carna
lē.Scōo dr mala.ſ.rōe pnitat ad malū. ga
ad eā dia⁹ ut ad suā accedit.Uñ post b̄oīē
glo.vt hōm suggestiōib⁹ malis decipiat ne
faciat hō que lex p̄cipit. Quātū āt ad p̄mū
actū āte baptismū.g est maculare dr ī glo.
cui⁹ cōsortio aīa maclat Quātū ad scōz q
ē reū facē dr mala. Et sic glo.illa supdicta
logt cū dic lex peccati mala : ga reos facit.
Dis q̄tuoꝛ modis lex fomitis ē lex peccati
dicēs īordinationē ꝛ mala simplicit:ꝛ sic
nullo mō ē a lege eterna.sed p̄ mō nō dicit
īordinationē.ſ.scōm q ē lex passibilitatis.
ꝛ sic ē ab ipsa.Quātū ad b̄.Dic enī glo.pre
dicta q tenet robur diuīe sētētie. ſ.in hoc
qa affligit ꝛ punit animā ꝓpter peccatum
quātū ad b̄ ēt dicit lex fomitis legittīa. qa
legittīe factū est ut dicit glo.Alia vt qui nō
obediuit suo supioꝛi:ei ñ seruiat suū inferi⁹.

Ad primā auctoritatē Aug⁹.dō q sic vi
dem⁹ q iuste p peccatū sbiciebatur homo
diabolo ātе passionē xpi . Et tn dia⁹ iuste
tenebat eū. Ita b̄ iustū ē vt spūs sbiciat car
ni:ꝛ tn caro iniuste dñat spiritui.qa legiti
mū est vt q ñ obediuit suo supioꝛi:ei ñ obe
diat suū inferi⁹. ꝛ logmur quātū ad penam
passibilitati de lege ista. Ad scōam dō q
ē meli⁹ quātū ad eē nature ꝛ ē melius q.tū
ad eē ordīs.Rōnal creatura melioꝛ ē natā
q̄ aliq̄ corporeū seu q̄ caro.ſ cū ipa efficit
peccatrix peioꝛ ē quātū ad eē ordīs q̄ caro.
ꝛ q̄ aliqua creatura corporea.Si ḡ rspicia⁹
naturā sic ipa sbicit deterioꝛi: cū subicitur
carni . ſ si respiciam⁹ ordinē sic subicit me
lioꝛi.qa ipa caro magis suat ordinē suuz q̄
rō ul aīa peccatrix. Ad tria dō.q ex lege
eterna ē ordo nature:ꝛ ē ordo iustitie . Ordi
ne nature ocedēdū:q ipa mēs ex lege eter
na dñat rōnabilib⁹ aī motib⁹: seu ipsi sē
sualitati.ſ postq̄ ipa peccatrix efficit ordīe
iusticie:motib⁹ illis sbicit ipa mēs ꝛ ipi sē
sualitati ex lege eterna.ꝛ logmur de illa sb
iectiōe īquātū īducit passibilitatē seu affli
ctionem ī aīa:seu ī rōe ꝛ nō īquātū penam
feditatis sicut dictum est.

Tertio queritur de le gib⁹ būanis an deriuenē a lege eterna. Ad qō sic Aug⁹ ī .i.li.de li.arᵒ. In tpali lege nil ē iustū atq; legittimum:qō non ex eterna bo
mines sibi deriuauerīt : Si ḡ ī illis ē aliqd iustū ꝛ legitīm ḡ ꝛc. 2ᵒ rō si oēs bonitates deriuāt a bonitate pīa:ꝛ oēs ritates a ri tate pīa. Ergo sil⁹ oēs leges:a prima lege eterna. Ad oppᵐ.iuxta Aug⁹.Lex būana relinquit īpunita que iustū ē puniri. ſ scōz legē diuinā nihil tle dēt īpunitū rīqui. ḡ ꝛc.Maioꝛ pz p Aug⁹.i.de li.arᵒ.Lex illa que regēdis ciuitatib⁹ ferē mlta cōcedit atq; ī punita rlīqt:qne p diuinā puidētiā iudicā tur. Scōa rō.Lex būana iudicat liberos a pena.quos eterna iudicat reos ad penaz. ḡ nō ē ab illa. Maior pz p Aug⁹ qui ponit exēplū de illis q occidūt ne occidāt.vel ne amittāt res tpales:quos lex būana iudicat eē liberos a pena. Lex eterna reos. Uñ dic p de li arᵒ. Nō lex iusta ē que dat ptātem ul viatoꝛi vt latroneꝛ ne ab eo occidatur occi dat.vel cuipiā viro aut femine.ut violētū sibi stuptoꝛē irruētē:aut illatū stupꝛum . si possit interimat.ꝛ pōit rōnē hui⁹ post.quō enī apud eā.ſ.legē eternā sunt isti peccato liberi:qui p bis reb⁹ quas cōtēni oz būana cede poluti sūt . Tertia rō.Lex būana cō cedit aliqua mala fieri vt ne occidaris occi das:ſ occidē hominē illud nō pōt fieri sine libidīe.ḡ cōcedit aliq̄ fieri ex libidīe:ꝛ que nō possūt fieri sine libidīe b̄ est sine īproba ꝛ īordinata volūtate. ſ b̄ phibet lex etna ḡ ꝛc.Et q bōicidiū ñ pōt fieri sine libidīe Aug⁹ pbat . Quō possū dicere istos carere libidīe.qui p bis reb⁹ digladiāt quas pñt īuiti amittē.aut si nō pñt qd op⁹ ē pro bis reb⁹ vsq; ad bōis necez pgredi.b̄ dic ꝓpt castitatē quā nullus pōt amittē īuitus. Cū castitas sit virtus ipsi⁹ aīe vl mētis. Solo dō q oīs lex būana ꝛ oēs leges quantū ad id qō bñt iustū ꝛ legitimū ī se tracte sunt a lege eterna.sic oē id qō bonū est ī creata tractū ē ex bōitate pīa ꝛ qō ue ex bōitate pīa. Ad primū qō obicit in cōtrariū .q illa dimittit īpunita que p diuinā ꝛc. Dicē dū scōm Aug⁹.ī p̄rīo libro de li.arᵒ.Uidet mihi legē ista que pplo regēdo scribit recte ista pmittē ꝛ p diuinā puidētiā iudicari. Ea.n. vidicāda sibi b̄ assumūt que sati sūt cōciliāde paci boībus impitis. Et vult di cere q lex tpalis non babz punire nisi mala que sūt cōtraria suo fini:qui ē cōciliatio pa cis ītеr boīes. Uñ ñ assumit sibi vidicāda mala cōtria paci boīm ad deū.sic fornicati onem ꝛ hi⁹.Sed lex eterna b̄ vin dicat.et ꝓpt b̄ nō segt rō illa . Lex tpalis dimittit īpunitā que nō vidicāt p diuinā puidētiā uindicari. Ea.n. vidicāda sibi b̄ assumūt que sati sūt cōciliāde paci boībus impitis. Et vult di cere q lex tpalis non babz punire nisi mala que sūt cōtraria suo fini:qui ē cōciliatio pa cis ītеr boīes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipunita que p diuinā tamē puidētiā vīdi cāf ⁊ recte. Ad tertiā dō p iterpretionē q̄ lex tēporalis nūq̄ dic nec iubet q̄ aliqd fiat ex libidīe. Uñ dicit Aug⁹. q̄ lex nō hz culpā in h. ⁊ oſtēdit quō: ga ponaf q̄ aliqs vim vi repellat. aut ille ē ordinat⁹ ad hoc ⁊ iuſte facit ⁊ ordīate: vt cā ciuiū tuēdoꝝ ſicut miles vl' iudex: q̄ ē miniſter legis aut nō: ſi ſic. obtēpādū ē illi legi ſine libidine que hoc p̄cipit. ſi nō ē ordinat⁹ ad hoc. nūq̄ ei lex p̄cipit h. ⁊ relīquit in ſua ptāte. Et h ē qđ ipſe dic ī li. i. de li. ar°. Pōt ḡ illi legi que tuēdoꝝ ciuiū cā vim hoſtilē eadem vi repelli iubet ſine libidīe obtēpari. ⁊ de omnibus miniſtris qui iuſ atq̄ ordīe ptātib⁹ quibuſcūq̄ ſubiecti ſunt illud dici pōt. ſed illi hoīes lege īculpata. quō īculpari queāt eē nō video. Nō enī cos lex cogit occidere. ⁊ relīquit ī ptāte liberū. itaq̄ ē eſt neminē necare pro his rebus. quas īuiti poſſūt amittere. ⁊ ſic lex nō ē culpabilis: licet cōcedat aliqua fieri que nō fiunt ſine libidine. īmo illi qui faciūt qđ nō p̄cepit lex q̄ faciāt illa ⁊ dimittit eoꝝ arbitrio.

Quarto queritur

an lex nālis vriuerſ vniuerſaliter a lege eterna. Ad qđ ſic. Deriuatio legū a lege eterna ē p rōnez appēhendētē legē eternā. Hz ſoli rationali creature cōceſſū ē uidē legē eternā ⁊ ꝺſulē ſicut dicit Aug⁹ in li de ꝺa religione. ḡ lex naturalis ſolū put ē ī creatura rōnali deriuaf a lege eterna. Cū ḡ ſit lex naturalis in creatura rōnali vl' irrōnali ſic dic Yſidoꝝ z' etimologiaꝝ q̄ lex nālis ē quā natura vocuit oīa ālia. ḡ ñ deriuaf vniuerſalit a lege eterna. Maioꝝ ppoſitio p̄z per Aug⁹ ī libꝛo de li. ar°. Nihil ē iuſtū atq̄ legi timū niſi q̄ hoīes ſibi ex etna lege deriuauerūt. ⁊ hec deriuatio eſt p app̄henſionē. Scda rō. Nō ē deriuatio a lege: niſi ſcōm actuꝝ ⁊ virtutē legis. ⁊ actus ſeu virt⁹ legis vt dictū eſt ⁊ vt habef ī canone ſūt. Impare. vetare. pmittē. cōſulere. punire. p̄miū tribuē. Sed oēs iſti actus ſolum reſpiciūt rōnalem creaturā: quia nō fit p̄ceptio nec pbibitio p legē niſi rōnali creature ẓc: nec p̄miatio: nec cōſultus. ḡ ſolū lex put eſt in creatura rōnali deriuaf ab eterna lege. Aliqs diceret ad h q̄ iſti ſūt ppii act⁹ legis. nec ſ̄z eos fit deriuatio legis. īmo ē cōis act⁹ ipſi⁹ ſ. artare. ſcōm quē fit deriuatio ⁊ h cōueit legi eterne reſpectu rōnal' ⁊ irrōnal' creature. ga artat īquātū determīat potētiaꝝ que ē ī determīata ī rōnali creatura ⁊ irrōnali. Et ſic ſcōꝝ rōnē artatiōis ē deriuatio Uñ aug⁹. ſup geñ. Oīs natura vſitatiſſimos curſ⁹ hz: ⁊ q̄ſdā naturales leges ſuas. ſcōm quas ſpirit⁹ vite q creat⁹ hz quoſdaꝝ actus ſuos deſīatos. quos etiā mala voluntas nō pōt excedē. Et ſilr de elemētis dicit ipſe: ⁊ elemēta hi⁹ corporea habēt definitaꝝ vim ⁊ q̄litates ppias. quid vnumquodq̄ valeat quid non valeat ex quo patet. q̄ artatio illa reſpicit omnē creatura. Hz cōē h obicif quia creatura irrōnal' artatur ex neceſſitate rōnalis: nō cū ſit arbitrio libera. ḡ equiuoce ē artatio ī illis. ⁊ nō ſm aliquā rōnē cōmunē. ex q̄ ſequf illud qđ p̄⁹. Ad oppm Oīs bōitas ē vniuerſaliter a bōitate eterna. ḡ oīs lex natural' cū ſit bona eſt vniuerſaliter a lege eterna ḡ ẓc. Solo di cēdū q̄ oīs lex naturalis ē a lege eterna. tū ſcōm ppīqui⁹ ⁊ r̄moti⁹: ſcōm q n⁹. ī q̄bus ē ſe habet ſcōm ppīqui⁹ ⁊ remoti⁹ ad deuz. Eſt enī lex naturalis triplex. quedā que reſpicit ordinez rōnalis creature de q̄ habef ad Roz°. Cum gentes que legē nō habēt naturaliter ea que legis ſūt faciūt. ⁊ ēt dic ibi glo. Lex n⁹. qua intelligit vnuſquiſq̄ et ſibi ꝺſcius ē quid ſit bonū ⁊ quid malum.

Itē ē lex natural' reſpiciēs ordinē creafe irrōnal' ſēſibil': de qua dic Yſidoꝝ. Lex naturalis ē qua nafa docuit oīa animalia vt maſculus cū fēa. Itē ē lex naturalis reſpiciens ordinē oīs alteri⁹ creature. ſ. irrōnal' ⁊ īſenſibil' de qua dic Aug⁹. ī li. ſolilogoꝝ. De⁹ eui⁹ legib⁹ rotāf poli: ⁊ curſus ſuos ſidera pagūt. ſcōm has differētias vniuerſalef ē lex naturalis a lege eterna. p̄ma tamē ppinqui⁹ q̄ ſcda ⁊ tertia: ⁊ ſcda q̄ tertia. ſcōm q rōnalem creaturā cōſtat cē ꝓping oē deo q̄ ſēſibilē. ⁊ ſēſibilē q̄ īſenſibilē et irrōnalem. Ad primā rōnem in ⁊trariū dō q̄ duplex ē nocio legis eterne ſm Aug⁹ Una ē lex eterna qua iuſtū ē vt oīa ſint ordinatiſſima. Alia eſt lex eterna que ē ſūa rō cui obtēpādū eſt. qua mali miſerā· boni bonā vitā ſequūf. Ex quib⁹ p̄z q̄ lex eterna dicit artem diuinam ⁊ ſapiētiā īquātum ordinat creaturam ⁊ motuz creature. ⁊ ita ordo ſcōm legē ī oī creatura eſt ab ea ⁊ lex ſilr. h ordo duplex. Quedā. n. creafa ē dña ſui act⁹ ſicut rōnalis. quedā nō ſic irrōnal' creatura. ordinat ḡ lex eterna ordine neceſſario actū irrōnal' creature. actū āt rōnalis nō ordinat ordine neceſſario h relīquit eū in arbitrio. Q ḡ obicif q̄ derivatio a lege eterna ē ſcōm apprehēſionē. dicendū q̄ h dicif reſpectu legis tēporal'. ⁊ ñ reſpectu legis naturalis. Unde Aug⁹ loquif de lege tēporali cū dicit nihil iuſtū atq̄ legitimuz ẓc ⁊ rō hui⁹ eſt. quia lex naturalis ē ī nobis ſine noſtra coopatione h ex dei indicione ⁊ īpreſſione. Imprimit enī vim ordinis naturalem ipſe de⁹ in rōnali ⁊ ī irrationali creatura. h in lege tempozali nos coopamur ad hoc q̄ ſit in nobis. h aūt coopatio ē p rōnē appēhendētē. ⁊ iō de illa ītelligif. Ad zm dō q̄ ſicut calefacē dic actū p ſe ⁊ p̄cipale ignis indurare actū cōſequētē ⁊ nō principalē. Ita artatio dicit effectū cōſequentē legē. h act⁹ principal' currēs in oēs ⁊ ſecūdū quē fit deriuatio ē ordinare. ga lex eterna ē qua iuſtū ē vt oīa ſint ordīatiſſima. ⁊ iſte actus decurrit ⁊ ī p̄ceptiōe ⁊ ī pbibitiōe: ⁊ ī aliis actib⁹ legis: ⁊ vlteri⁹ reſpectu creature irrōnalis ⁊ ei⁹ act⁹ quia ordo currit per omnē actū. Uñ Aug⁹ ſup geñ. 8°. Uolū tas viuia ſbicit ſibi p̄mit⁹ oīa. Deīde creturā corporalē ſpirituali. Deinde irrōnalez rōnali. terreſtrē celeſti. Et ſic ordo ꝺcurrit p oīa. Poſſet etiā dici q̄ extēſo noīe p̄cepti ſicut nomīe obedietie currit illa deriuatio ſcōm rōnem p̄cepti. Extēdim⁹ enī nomen obedietie ad rōnalē ⁊ irrōnalē creaturaz. ſcōm q̄ dicim⁹ oīa obediūt deo. ⁊ h ē naturalis ſbiect. 10 Unde p̄s. Mādauit ⁊ creata ſunt. p̄ceptū poſuit: ⁊ nō p̄teribit. Glo. Preceptū. i. legē ⁊ cōditionē. ⁊ ſilr Anſelm⁹ p Cur de⁹ hō. Unaquēq̄ creatura cū ſibi p̄ceptū ordinē naturaliter: aut rōnabiliter ſeruat deo obedire ꝺf. maxime rōnalis cui datum ē ītelligē qđ debeat. ⁊ ſic extēdēdo p̄ceptuz poſſet dici q̄ currit illa deriuatio ſcōm rationem p̄cepti.

Onſequenter eſt

c q̄ſtio de ſbiect legis eēne. Circa qua plura īquirūf. Primū ē an volūtas diuina ſit ſbiecta legi eterne. Scōm ē an fili⁹ dei ſit ſbiectus legi eēne. Tertiū ē an irrōnabilia ſīt ſbiecta legi eēne. Quartū ē an rōnabilia ſiē mali hoīes ſint ei ſbiecti. Quītū ē an boni ſīt ei ſbiecti.

Quantuz ad primuz

obicif ſic. Uolūtas dei cōſequif ratiōez iuſtitie. unde ē ad bona tātū ⁊ ordīata hz ſua ſciētia ſit bonoꝝ ⁊ maloꝝ. h quicqd ſequif rationē iuſticie ē ſb lege eterna: quia lex eterna ſumma rō nūcupaf: ⁊ ē ipa rō iuſtitie. ḡ volūtas dei ē ſb lege eterna. ḡ ſbicif ei ẓa rō Anſelmi. i. li Cur de⁹ hō. Licet ī illis que deū velle ē cōueniēs ſeq̄tur ſi de⁹ vult ē iuſtū. tamē in eis que deū velle ē īcōueniēs nō ſequaf. unde nō ſeqf ſi de⁹ vult mētiri q̄ iuſtū ſit mētiri: īmo potius q̄ ipſe nō ſit de⁹: h generaliter ſequif ecōuerſo. ſi h eſt iuſtū de⁹ vult h. ḡ plus ſequif volūtas dei iuſticiā q̄ ecōuerſo. ḡ ē ſbiecta legi eterne.

Ad oppm Aug⁹ ī li. de trinitate. Uolūtas dei ē p̄ma rō oīm ſanitat⁹ ⁊ egritudīs p̄mio rū ⁊ penarū. Hz p̄ie rōnis nō ē rō. ḡ cū lex eterna ſit rō coſtat: q̄ volūtat⁹ diuīe nō eſt lex eterna. ḡ ñ ſbicif ei volūtas dei. Scda rō Aug⁹. ī li. lxxxiii. q. Qui q̄rit cāz volūtat⁹ diuīe querit mains volūrate diuina: h hoc ē īpoſſibile īuenire. ḡ ipſi⁹ nō eſt aliqua cā. nec rō. ḡ cū lex ſit rō ei⁹ q̄ ō ei ſbiectū: non eſt lex. ḡ nō ſbicif legi eterne. Tertia rō Anſelmi. Cur de⁹ hō Cū de⁹ liber ſit: nulli legi nulliuſq̄ iudicio ſubiacet. vt nihil de cens: nihil rectum ſit niſi q̄ vult. Solo dō q̄ volūtas diuina nō ē ſbiecta legi. īmo ē ipa lex eterna. Uñ dicit Aug⁹. Tātū differt ī rōne ītelligentie cū dr lex. ⁊ cū dicif volūtas reſpectu boni īquātū acceptat qđ bonū ē. eade volūtas dr lex īquātū ordinat qđ bonū eſt. Ad rōnē ḡ qua obicif q̄ volūtas dei ſbequaf rōnē. Dicēdū q̄ ſcōm rōnē ītelligētie vez ē q̄ volūtas dei ē cuz rōne Unde bñ ſegtur deus vult h. ḡ hoc habet rōnēm. h rō illa nihil aliud ē ſcōm rē q̄ ipa volūtas. Ad ſcōz dō q̄ aliqñ detīaf reſpectu diminuētis. aliqñ reſpectu ñ diminuētis. Quādo ḡ volūtas dei determīaf reſpectu diminuēti. ſicut ē mētiri nō ſequif iuſti⁹ ad ipſā. īmo ex h ſegf q̄ nō ſit diuīa volūtas. h qñ detīaf reſpectu nō dminuēti. ſiē ē pluē. ⁊ hi⁹ act⁹ cū quib⁹ ſtat. tūc ad ipſam ſequitur iuſtitia. p h ſoluif p̄ma rō.

Secundo queritur

An filius dei ſbiciaf legi eterne. Ad quod ſic. Ubicūq̄ īuenif rō ſbiectiōis ibi ē dicē ſbiectionē ſcōm legē aliquā. ga oīs ſbiectō

Universidad de Deusto
Biblioteca

est scom legē aliquā.si ḡ ī filio dei inuenit rō sbiectionis ad patrē ḡ in eo est sbiectio scom legē aliquā.ꝫ nō nisi scom legē eternā.ḡ ipse scom naturam diuinā ē sbiectus legi eterne. Minor patet qm̄ Dpll.in libro de synodis ponit xbū cōcilii dicēs. Nō exeq̄mus uel cōpamus filiū patri.ꝫ subiectum ītelligimus scom diuinā naturā. Est ergo sbiectus scom ius legis eterne. Scōa rō habet ī eodē. Si quis unū deū dicēs.xpm̄ aūt ātē oīa secula filiū dei obsecutū patri ī creatiōe oīm.nō cōfitet anathema sit. et log scom diuinitatē de filio dei.ꝫ verbū obsequii ē xbū subiectiōis.hec aūt sbiectio fit suis legis eēne.ḡ ꝛc. Ad opp. Aug. ī li.de xa religione. Ut nos de iferioribus rebus iudicam. sic de nobis sola xitas iudicat.De ipa aūt nec pater: nec enī min ē q̄ ipe.ꝫ iō que pater iudicat p ipsū iudicat ꝫ scōz ꝟ dr q̄ pater oē iudiciū dedit filio. Si ḡ filiꝰ ē ipa xitas.ḡ ñ ē minor patre.nec de ipo pater iudicat.ḡ nō sbicit patri ergo nec legi eterna. Solutio.dō scom beatū Dpll.semp ītelligētia dictorū ex causis est assumēda dicēdi. Unī iste auctoritates debēt expōi.ñ extēdi. nomē enī sbiectiōis dr multiplr. Aliq̄n enī sonat īdigni. respectu eius cui dr sbiectū.quō dicim materiam sbiectā forme.ꝫ passiua actiuis: ꝫ iferiora supioꝛib. Aliq̄n enī sonat īdigni quomō dicim substātiā sbiectā accidēti.substantia enī ī eo q̄ dr sbm̄ digniꝰ ē accidēte.ga dr sbm̄ ī eo q̄ facit accīdens subsistere. Aliq̄n aūt sonat īequale quō dicim nature xtutē eē sbiectā nature.ꝫ xt nature ē equalis nē cui ē. Primō ipoꝛtat sbiectio habitudīez scom iferioritatē sicut habitudinē sbiecti respectu eius q̄ ē sup illud. Scdo modo ipoꝛtat habitudinē respectu eius q̄ est in sbiecto. Tertio mō ipoꝛtat habitudinez que attendit in xt q̄ dico eē ab alio.sic xt ē a natura ꝫ xt ē habitudo origīs. xt ḡ mō habitudo sbiectiōis filii ad patrē. ipoꝛtat habitudinē origīnis ꝫ ñ ī dignitati.uel inferioritati.ꝫ eq̄litati. Unī exponēdo ē q̄ dicit nō exequam ꝛc.i.nō dicim filiū equalē patri.ita q̄ dicam filiū eē nō ex alio sic prēz quia filius est a patre. Unī post illā auctoritatē habet.neq; enī pluit ex se.ꝫ a domino .s.auctoritate patris.Eodē mō intelligēdū ē illud q̄ dr filiū eē obsequutū patri ī creatiōe. Nā xbum ob sequēdi ñ notat ibi mō ritatē vel diminutionē potētie in filio.sed notat in patre p̄mā auctoritatē. unde sic ī ipeꝛate ē auctoritas p̄ia.ī exequēte est auctoritas ab illo. sic filiꝰ habet auctoritatē a patre.ꝫ in patre ē p̄ia auctoritas creandi res. Et quātū ad xt ītelligit illud sicut et patet ī illo libro.Ex his ḡ nō sequit q̄ filiꝰ scom diuinā naturā sit sbiectus legi eēne. ꝫ magis sequit q̄ ipse sit lex eterna.ga lex dicit ius ꝫ ex aliqua p̄ia auctoritate. ipse aūt filiꝰ est ius ipsū ꝫ rō que ē ex patre.

Tertio queritur an

irrōnabilia sbiciāt legi eterne. Ad q̄ sic Dam. Actus iuolūtarii nec precio nec pena digni habēt.ꝫ actꝰ irrōnabiliū sunt ī volūtarii ḡ ꝛc.Si ḡ legis eterne ē p̄mū tribue: ꝫ punire scom meritū.Quia lex eterna est que mali miserā:boni bonā uitā merentur. ḡ nec irrōnabilia:nec actus eorū cadūt sub lege eterna.ḡ nō subiciunt ei. Ad oppm Aug. xix. de ci. dei.nullomō aligd legibus sūmi creatoris ordinatoriq; subtrahit.a q̄ pax vniuersitatī administrat. Quicqd ḡ ē ī rerū vniuersitate cadit sub ordine legis eterne.ḡ ꝫ irrōnabilia. Solo dō ꝫm beatū Anselm.q̄ irrōnabilia subiciūt legi eterne.ꝫ ē subiectio legis eterne naturalis ꝫ sine iudicio.Et xt mō irrōnabilia subiciūtur legi eterne. Alia ē cū iudicio ꝫ xt mō rōnabilia subiciūt. Oīs aūt creatura ei subicit p̄ma subiectiōe. Unī Anselm.Cur deꝰ homo Una quecq; creatura cuz sibi p̄ceptū ordinē nāl aut rōnaliter seruat deo obedire dr.maxie rōnalis cui datū ē ītelligē quid debeat. et ita quelibet creatura obedit ꝫ subicitur legi eterne.

Quarto queritur de

rationabilibus.Et p̄ an mali p̄probi subiciūt legi eterne.Ad q̄ sic.Ro.8. Sapiētia carnis īimica ē deo.legi enī dei nō ē subiecta. Solo. Unꝰ bō ē eadē ga natura a bono deo cōdita bona.que beri sapiebat scom carnē bodie scom spiritū.s.que dū viciū habet. ñ pōt sbici legi dei sic claudicatio ñ pōt sbici recte ābulatiōi.Si ḡ ipossibile ē q̄ claudicatio subiciatur recte ābulatiōi. Ergo ipossibile est q̄ natura bna viciū subiciatur legi eterne.ꝫ boues p̄probi sūt buiꝰ nē.ḡ ꝛc. zª rō Augustini in li.de li.arꝰ.Cum manifestū sit alios boues esse amatores rez eternaz. alios rez tēpaliū.cū sic duas leges eē ducit vnā eternā:aliā tēporalē q̄s ostenz indicas eterne legi eē sbditos. Rndz beatos illos sb eterna lege agē. Miseris xo tēporal lex īpōit. Ergo miseri reprobi q sūt amatores rerū tēpaliū sbiciūt legi tēporali. sic boni legi eterne.q sunt amatores eternoꝝ.Cum ita se habeant ad illa:sicut isti ad istā.nō ḡ sbiciūt eēne. Ad oppm Augꝰ ī li.de catheꝛizandis rudib. Nouit deꝰ ordīare deserētes se aīas.ꝫ ex eaz iusta miseria ptes inferiores create sue dueniētissimis ꝫ congruentissimis legib admirāde dispēsationis ornare. Ergo aīe p̄probaz que sūt deserētes deum ordinantur ordine diuino. Bz ordo diuinus est lex eterna qua iustum est vt oīa ordīatissima sīt. ergo sbiciunt ordini legis diuine vel eterne. Solo.dō secūduz Aug. ī 3°.confe.q̄ sbici legi eterne ē duplr vel ei p̄ceptiōi vl ei punitiōi. Mali ergo sbiciūt legi eterne quātū ad punitionē.sed nō sue p̄ceptiōi.Unī Aug tertio cōfe..Dne qui dimittit te q̄ it aut q̄ fugit nisi a te placido ad te iratū. Nam ibi ī uenit legē tuaz ī pena sua:ꝫ lex tua xitas ē ꝫ xitas tu. Ad p̄mā rōnē ī cōtrariū dō scom Anselm. in p̄ Cur deꝰ bō vbi facit talē cōpationē Sic ea que celi ābitu cōtinēt nō eē sb celo:aut elōgari a celo nullatenꝰ pōt:nec fugē celū.nisi a appīquāte. Itē q̄tuis bō vl angelꝰ diuīe volūtati ꝫ ordinatiōi sbiacē velit.cū eam fugē nō valet.ga si vult fugē te sb voluntate p̄cipiēte. fugit sb volūtate puniēte et bē dicit Boetiꝰ. Ordo cūcta cōplectit:ut si qs ab assignato ordīe recessitī aliū : ordinē relabat . ipsa enī lex eterna sic circls est q enī fugit vnā ptē appīquat alteri. Et ita lz mali ab ea recesserīt quātū ad p̄ceptionē sūt tñ sub ea quātū ad punitionē. Ad scdz q̄ nō sequit. Lz si mali sbiecti sūt legi tēpali q̄ ppter xt nō sīt sbiecti legi eterne. imo q̄ sbm est legi tēpali:ē xbz legi eterne ꝫ nō ecōuerso.ga cōplectit ea:ꝫ circuit oēs leges.Unī Augꝰ.ī li.de li.arꝰ. Illō īcōcussū teneas q̄ aptissīe iā nō demōstrauit eos q tēpali legi fuisse:ñ eē posse ab eēne liberos.

Quinto queritur an

iusti sbicianē legi eterne.Ad q̄ sic.i.Dbi.i. Justo nō ē lex posita. sed iniustis ꝫ nō subditis . Gloſa posita.i.īposita vt sup̄. illum sit ꝫ ei dñē:ī illa enī pociꝰ ē:ꝫ cū ipa q̄ xt ipa.ga amicꝰ iusticie est.Ex quo p̄z q̄ iustus cū sit amator iusticie nō ē sine lege eterna. ꝫ cū ipsa. Ad oppm Augꝰ.ī li. de li arꝰ.Justos sb eterna lege agere existimo . Solo dō q̄ istud q̄ dico eē sb lege pōt duplr accipi.vel put dicit necessitatē coactionis. vl volūtatē obediēdi . sic dicimꝰ q̄ aliter ē filiꝰ sb patre:ꝫ seruus. ga ꝫ sub patre est necessitate timoris coactꝰ.filius aūt volūtate obediēdi. Justi ḡ sūt sub lege volūtarie ꝫ nō necessitate coactionis.Unī p̄s.In lege domini volūtas eiꝰ. Glo.Aliud ē ī lege eē. aliud sub lege.q ī lege ē scom legē agit volūtarie obediēs legi. Qui aūt sub lege ē ꝫm leges agit necessitatī timoꝛ coactus.Et xt mō nō ē iustus sub lege ꝫ p̄ximō vt dictū ē unde p̄ sensu dr ad Hal. Misit deꝰ filiuz suum factum sub lege.s. volūtarie ꝫ nō necessitatis coactione.

Sexto queritur an bea

ti sbiciū tur legi eēne.Ad q̄ sic Augꝰ. z°.de ci.dei. In ea certe ciuitate xa iustiª ē: de qua scriptura dicit.Glo.Dicta sūt de te ciuitas dei . ꝫ vocat ciuitatē illā beatitudinē.ḡ ī ea est vera iusticia ḡ ꝫ ordo iuris:ꝫ ita lex.Ergo beati sūt sb lege. Scōa rō p̄s.Custodiā legē tuā ꝛc sēp.Cassiodoꝛ dicit ꝫ distinguit legē presētem a lege que erit post.ꝫ alia erit lex dnī q̄ se p̄mittit custodire ppls sanctissimꝰ Scit enī p hāc vmbrā legis ad ministeriū legis eterne ascendi. Nouit ēt consuetudinē āgeloz ꝫ ptātū.dominū sine fine laudare. scit sūme beatitudinis esse solēnitate dñm iugiter cōtueri.Scit veniq; fideliū ibi esse leges quas se pfessus est sine fine seruare. Si ḡ ī eterna beatitudīe sūt leges.ḡ beati sunt sb lege. Ad oppm Augꝰ in li.de li.arꝰ. Lex eterna ē qua mali miserā. boni bonam vitā merēt.p legē ḡ ē mereri.ꝫ ī beatitudine nō est tēpus merēdi.ḡ nec ordināti sub lege. Solo dō scdz Augꝰ.de li ar.Lex etna ē cui sp obtēpandū ē. ꝫ p quā mali miseraz ꝛc. Quātū ḡ ad xt q̄ dr. Per quā mali miserā ꝛc.nō manet lex ī patria.ga ibi non est mereri.Bz quātū ad xt q̄ dr.cui sp ē obtēpādū manet ipa lex ī patria .Et quātū ad xt sūt boni sub lege.s.cōformādo voluntatez suā volūtati diuine.xt enī mō obtēpanduz legi eterne.Et quātū ad xt log Cassiodoꝛ.

Nona questio p̄cipa

l est de

Universidad de Deusto
Biblioteca

effectib⁹ legis ⁊ne respectu rōnal' creature
Et pīo querit de numero ipsoꝝ effectuum
ī generali. Scō querit de ipsis effectib⁹
ī speciali. ⁊ sic ista questio ptit sic. quoniaꝫ
p̄ querit de effectu p̄ceptiōis ⁊ pbitiōis.
Scō querit de effectu pmissiōis ⁊ cōsilii.
Tertio de effectu punitionis ⁊ premiatio
nis. sed he questiones tractate sunt p̄ libro
questiōe de volūtate. Quātum ad primum
obicit sic Ysidorus. Oīs lex aut punit aut
vetat. aut p̄cipit. g̃ ī omni effectu legis est
punire. vel vetare. vl' p̄cipē. Ergo nō sunt
nisi isti tres effect⁹ legis eterne. Ad opp⁹
q̃cūq; sūt eadē ħz essētiā hūt eādē ħtutē ⁊
eādē vīaz effectuū. ħ volūtas dei ⁊ lex eē
na sūt eadē scōm essētiā. Cū g̃ effectus vel
signa volūtatis diuīe sīt quīq; ⁊ non tria
tātū. s. p̄ceptuꝫ. pbitio. cōsiliū. ⁊ pmissio.
īpletio seu opatio. g̃ erūt quīq; effect⁹ legis
eterne. ⁊ nō tres tātū. Scōa rō quia sicut
dic Ysidor⁹ ⁊ legis cōsult⁹. Uirt⁹ legis tē
poral' cōsistit ī istis differētiis effectuū. qui
sūt p̄cipere. vetare. consulē. pmittē. punire
p̄miare. Ergo cū lex tēporal' trahat a lege
eterna sicut visū ē patet. q̄ isti sex effectus
sūt legis eterne ⁊ non tres tātū. Tertia
rō lex eterna respicit actū rōnal' creature.
Aut g̃ respicit actū qui fact⁹ ē aut q facien
dus est. si actū q factus ē. aut ille est bonus
aut mal⁹. si bonus sic retribuit. si malus sic
punit. g̃ sunt duo effectus ipsi⁹ ex pte act⁹
rōnal' creature facti. Si aūt respiciat actuꝫ
fiendū. aut ille act⁹ ē absolut⁹ aut cōparus
Ul' sic Aut respicit ipm absolute aut cōpa
tīe. si absolute. aut ille est act⁹ bon⁹ aut ma
lus. si bon⁹ sic p̄cipit si malus sic pbibet. si
cōpatiue. aut ille est bon⁹ aut malus. Si bo
nus sic respectu eius ē cōsiliū ga consilium
est respectu meliozis boni. si mal⁹ sic ē per
missio que ē respectu mali. vl' ppter ħ q̄ nō
fiat pei⁹. aut ppter ħ q̄ fiat bonū melius.
habet g̃ quatuoꝫ differētias effectuū ex pte
actus rōnalis creature fiēdi. ⁊ duos ex pte
facti. Et sic sūt sex differētie effectuū legis
eterne respectu rōnalis creature ⁊ nō plēs
Sed adhuc uidet q̄ dēt eē septim⁹. quoniā
oīs actus rōnalis creature ē ordīat⁹ a lege
Si g̃ ē aligs act⁹ q non est impatus a lege
eterna nec pbibit⁹ nec pmissus. nec cōsult⁹
ꝛc Ergo erit ali q̃ differentia effect⁹ legis et
ne p̄ter p̄dictas respectu illi⁹ act⁹ ordinā
di. Minoꝫ p; ga quidā sunt act⁹ rōnalis
creature indifferētes. qui nec sūt īpati nec
veriti ꝛc. p legē eternā eos aūt oportz ordi
naqe p eā g̃ ꝛc. Et sic deficit vn⁹ ī p̄dicta
assignatiōe. Solo dō q oīs act⁹ eterne
legis respectu rōnal' creature cōprehēdūt
in istis sex. sīc patz p rōnem que dicta est ī
qua assignat numer⁹ eoꝝ. Ad rōnez p̄mā
q̃ obicit q̄ nō sūt nisi tres. scm Ysidoꝝ dō
q̄ Ysidoꝝ loquit de lege hūana: ⁊ nō de le
ge diuīa. Lex aūt hūana respicit malū p se.
vt īpm coherceat: bonū ħo p accidēs. lex ħo
eterna ecōuerso. scilicet bonū p se respicit
malū p accidēs. Intellr g̃ illō ħbū Ysidori
de lege hūana que īposita ē ad ħ vt maluz
coherceat. Unī dicit ipe Ysidor⁹. facte sunt
leges vt eaꝝ metu hūana coherceat auda
cia. tutaq; sit inter reprobos īnocentia ⁊ ī
ipsis fomidato supplitio ffrenet audacia
nocēdi facultas. Ex q̃ patet q̄ lex hūana re
spicit p se malū vt īpm coherceat. ⁊ scōz ħ
p se hz p̄dictos effect⁹ tres p accidēs. alios
qui respiciūt bonū posuit ħo ī illa assigna
tione act⁹ p se. Nā cū lex tēporalis ffspiciat
malū aut respicit ipsū absolute aut cōpate.
Si absolute ħ dupl'r. quia aut ul' faciēdū. ⁊
sic pbibet ipm. aut ut factū. ⁊ sic punit pro
ipo. Si ī cōpatione vt. s. nō fiat pei⁹ ħ mō
pmittit ipm. Nam pmittit illicita ne fiant
grauioza sic dic Ysidor⁹. Ad alia q̃stionez
que ē de volūtate eterna ⁊ lege dō. q̄ plu
res sunt actus legis eterne q̃ tres sic volū
tatis. ħ tamē differūt. lz enī volūtas diuīa:
⁊ lex eterna sīt eadē scōm essētiā. differūt
tamē scōm rōnē itelligētie. ga volūtas re
spicit actū. lex ħo ordinē act⁹. ⁊ iō erit acci
pere signa volūtati hz differētiā act⁹. ⁊ effe
ctus legis. scōm differētiā ordīs act⁹. Act⁹
ħo dupl'r ffspicit a volūtate. ga volūtas re
spicit actū. aut dū fit. aut dū faciēd⁹ est si
dū fit aut ille actus ē bon⁹ aut malus. si bo
nus sic signuz volūrat diuīe dicit īpletio
seu opatio. si malus sic pmissio. Uū Aug⁹. ī
ench. Qē qō fit aut fit uolūtate dei pmittē
te aut opante. si aūt respicit actū vt fiēdū
aut ffspic ip; vt absolute vitādū. aut ut ab
solute faciēdū. aut ī cōpatiōe vitādū vl' in
cōpatiōe faciēdū. Prīomō pbibet. scōo pre
cipit. ;⁹. mō cōsulit. ga cōsiliū nō solū e ffspe
ctu meliozis boni faciendi: īmo ēt respectu
minozis mali vitandi. sicut respectu culpe
venialis. Unī ecclesiastici. is. Post cōcupis
cētias tuas nō eas. ħ lex eterna ffspic ordinez
actus. respicit enī actum vt factū. Ordo
aūt act⁹ ē dupl'ex. s. ordo ꝛtributionis: ⁊ or
do executiōis. Si respiciordinē ꝛtributiōis
sic habet duos effect⁹. s. punire ⁊ p̄miare. ħ
punire est respectu mali. premiare respectu
boni. Si aūt respicit ordinē act⁹ ī executiōe
aut ille ordo ē absolut⁹ aut cōpat⁹. Si cōpa
tus. aut respectu boni. aut respectu mali. si
ffspectu bōi sic ē cōsiliū. si respectu mali est
p̄missio. Si absolut⁹ ⁊ respectu boni sic est
p̄ceptū Si absolut⁹ ⁊ respectu mali sic ē p
bibitio. Ad vltimā rōnē qua obicitur de
actib⁹ īdifferētib⁹ rōnal' creature dō q̄ or
do taliū actuū ē p effectū legis q̃ ē pmissio.
sed pmittere ē dupl'r. sicut habet ī decret
di. z⁹. officiū secularīū siue ecclesiasticarum
legū ē p̄cipere q̄ō necesse ē fieri. aut pbibē
q̄ō malū ē f. eri. pmittē vel licita vt p̄miuꝫ
tribuē. uel quedā illicita vt dare libellum
repudii ne fiāt grauioza. ⁊ sic est pmissio li
citoꝝ: ⁊ illicitoꝝ grauioza ne fiant. Prīo g̃
mō loquēdo de pmissiōe ordināt p īpīū act⁹
īdifferētes. ga si sic coartaret. li. ar. q̄ oīa ei
p̄ciperēt vl' pbiberēt esset ei piculū priua
rionis. ⁊ iō factū ē q̄ qdā act⁹ sūt ei in
pmissione: sicut ea que licita sūt. p ħ enī q̄
talis ē pmissio ordinat ad salutē.

Diuuante diui

na gratia. Cōsequēter īquirendū
ē de legib⁹ deriuat' a lege eterna ad ordinā
dā rōnalē creaturā. Dat aūt quedā est rō
nali creature īdita vt lex natural'. Quedā
ħo imposita seu addita. vt lex Moysi: lex
euāgelii ⁊ hūana. prioꝝ g̃ inquisitio erit de
lege naturali. Cōsequēter ħo de legibus ad
ditis: quātū ptinet ad theologicā īquisitio
nē. De lege aūt naturali īquisitio est talis.
Prīo an sit. Scōo quid sit. Tertio quō sit.
Quarto quoꝝ sit. cū querit an sit. Prīo abso
lute querit an talis lex sit que sit rationali
creature indita. Scōo dato q̄ sit. an creata
vel īcreata sit.

Ad primum ergo

arguit sic. Ro. 2⁰. Cū enī gētes que legē nō
habēt naturaliter ea que legis sūt faciunt.
Glo. Et si nō habēt legē scriptā habēt na
turalez tamē qua quisq; intelligit: ⁊ sibi cō
scius est quid bonū ⁊ quid malū. Ex q̃ patz
q̄ lex nālis ē. Scōa rō ibidē ad Ro. dr.
Op⁹ legis scriptū ī cordib⁹ suis. Glo. i. fir
mitar ipressū rationi eoꝝ. dum illa opa lau
dāt que lex iubet. illa dānat que lex pbibz.
Ergo cū ħ sit naturale cuilibet homini. pz
q̄ lex naturalis est. Tertia rō ecclesiastici
14⁰. addidit ill' disciplinaz ⁊ legē vite. Glo.
naturalē quā dedit homini vt ħ icerēt suo
creatori: ⁊ bonoꝝ opū ī se bonozificētia cu
stodiret. g̃ lex naturalis est. Quarta ratio
ē lex natural' ī irrōnali creatura īsensibili
qua dirigit in finem Unī Jere. 31. Si defece
riut leges iste. s. solis ⁊ lune ⁊ stellarū celi.
Ex quo patet q̄ sūt leges celi ⁊ terre. sil'r ē
lex īnata irrōnali creature sēsibili scōm q̄
dic Ysidoꝝ. dicit q̄ lex natural' ē quā nat'a
vocuit oīa animātia. pfectio; āt ē creatura
rational' oībus istis. Ergo necesse ē ponere
q̄ habeat legem naturaliter sibi īditā: qua
dirigatur ⁊ reguleť ī suū finem. Ergo lex
natural' vniuersaliter habet eē. Quīta rō
rōnal' creature ē debitrix voluntarie faciē
di bonū ⁊ vitādi malū. Si g̃ nō pōt facere
bonū ⁊ vitare malū voluntarie nisi p̄⁹ co
gnouerit. g̃ naturaliē hēt notionē faciendi
bonū ⁊ vitādi malū. ħ aūt legē naturalem
dicimus p quā ħ cognoscit. Sexta rō. Qm
sicut aīa nata ē ad cognoscēdū uerū: ita na
ta ē ad opandū bonū. Si g̃ p̄cipia cogno
scēdi ueꝝ sūt īnata n⁹ cuius libz discētis: ⁊
p̄cipia faciēdi bonū. Cū g̃ sit aīa debitrix
faciēdi bonū ⁊ fugiēdi malū. g̃ hz p̄cipia
īnata p que reguleť ī faciēdo bonū: ⁊ fugiē
do malū: de quib⁹ ē lex que naturalis dicit.
Septīa rō. Jere. 5. Qui habētes oculos nō
videtis. Glosa dat īteligē q̄ absq; p̄cepto
naturaliter debem⁹ īteligē que recta sūt.
g̃ habem⁹ legē naturaliter ad ħ nobis īdi
tā. Ad oppo⁰. Tria sūt p̄cipia. de⁹. vo
lūtas ⁊ natura. Uolūtas ē supⁿ naturā. De⁹
autē supⁿ vtrūq; g̃ volūtas ē supⁿ naturalia
ex cōditiōe sua. g̃ ⁊ supⁿ omnē legē nature.
g̃ nulla ē lex nature: que pscit li. ar. seu uolū
tati. g̃ libz arbitriū non hz eā. ⁊ sicut nec
ipsū. ita nec alia. g̃ lex nat'alis nō ē indita
ꝛc. ⁊ ita ñ ē. Scōa rō Aug⁹ ē. Lex eterna ē
nobis naturaliter īpressa. g̃ ipa habet legez
eternā sibi īpressā qua iudicat oīa īteriora
exteri⁹ aūt hz legē scriptā qua iudicat exte
rioza. sic legē moysi ⁊ euāgelicā. Ergo cum
ista duo sufficiāt. vanū ē ponē aliam legē si
bi īditā quā naturalē dicam⁹. Maioꝝ patz
p Aug⁹. in li. de li. ar⁰. i. q̄ dic. Ut breuiter
legis eterne que nobis īpressa ē notionem

Universidad de Deusto
Biblioteca

explicē. ℔ ē qua iustū ē vt oīa sīt ordīatissīma. Tertia ratio ecclesiastici.15. Deus ab ītio constituit hominē: ⁊ reliquit illum in manu cōsilii sui. adiecit mādata ⁊ p̄cepta sua Supposito āt q̄ nō adderēt nihil esset ei peccatū qō faceret. si ḡ liberio: eēt rōnalis creatura. amoto pcō q̄ posito. ga posse peccare ñ ē libertat: ⁊ ī sūma sua libertate creatuꝛ est li.ar⁴⁰. ḡ nūq̄ cōcreatū ē cū illo. nec ei īditū mandatū nec p̄ceptū: ⁊ ita nec lex: cū eius sit p̄cipē. ḡ nec habet legē nālē. Quarta rō. li.ar⁴⁰ absolutū ē ab oī necessitate. ℔ lex nālis ligat necessitate. ḡ absolutuꝛ ē ab ea. Mīoꝛ pꝛ p Aug⁹. sup genī. ad litt̄aꝫ Oīs nᵉ usitatissim⁹ curs⁹ hꝫ quasdaꝫ nāles leges suas scōm quas ſps vite q̄ creat⁹ est hꝫ quosdā appetit⁹ defīatos: quos ēt mala volūtas nō pōt excedē: ℔ lex que nō pōt excedi a volūtate est lex necessitat. Ergo lex naturalis ē lex necessitat. Quīta rō Ex pte sēt⁹ ñ ē forāliq̄ īnata ad ℔ sic r̄gula: ut natura sēsibilis pueniat ad suū finē. ḡ nec ex pte nature ītellectual cū sit pfectioꝛ q̄ sēsibil. Sed tale qd pōit eē lex naturalis. s. ut sit r̄gula naturalis: q̄ aīa cognoscat qd faciēdū sit: ⁊ qd nō. ḡ non est in creatura rationali nec similiter ī aliis ḡ nō ē. Solo vō q̄ lex naturalis est sicut dicit apostolus. et ī creatura rōnali. Nā sic cognitīa hꝫ p̄cipia r̄i sibi innata: ⁊ notionē illoꝝ sic hic. Omne totū ē maiꝰ sua pre: ⁊ de q̄libet affirmatio l negatio: ita ⁊ motīa r̄gulā hꝫ sibi īnatam p quā regulat ī bonū. hāc aūt legē appellaꝰ naturalē. Ad ꝓmā rōnē ī cōtrariū qua obicit q̄ li.ar⁴⁰ ē sup̄ legē naturalē vō q̄ ē lex naturalis īfra li.ar⁴⁰ ⁊ sup̄ li. ar. ⁊ p̄ter li. ar: ⁊ cū li.ar⁹. ⁊ extra li.ar⁴⁰. Infra li. ar⁴⁰ est scōm q̄ dicit Dam⁹. Q̄ quedā vires sūt que r̄cipiūt ⁊ obediūt li. ar⁹. sicut ē vis generatiua que li ar⁹ sbicit. qa si vult homo generat: ⁊ si nō vult nō. Uñ ē ī sua prāte non generare. Lex ḡ naturalis que regulat motū nature obedīet sine subiecte li.ar. s. hui⁹ virium. ipa ē īfra li.ar⁴⁰. sic lex generationis. ⁊ hoc sensu dicit esse voluntas sup̄ naturā. s. subiectā. ℔ ē scōm illā ptē qua nā ei sbicit. Et de hac lege naturali oř q̄ ipsa ē: quā natura docuit oīa animātia sicut est lex generationis. Itē ē lex naturalis p̄ter li.ar⁴⁰. sic illa que r̄gulat motū viriū que ñ obediūt neq; sbiciunt li.ar. sic vult Dam⁹. sic ē uis digestīa retētīa: ⁊ hi⁹ uires nāles.

℔ mō lex naturalis ñ solū se extēdit ad nām īferiozē. ℔ ad omnē naturā habentē appetitū determīatū. scōm hāc enī ē appetit⁹ determīat⁹ ī vnoquoq;. ⁊ scōz ℔ ē naturalis appetit⁹ felicitat⁹. Et ī ℔ sēsu dic̄ Aug⁹. sup̄ genī q̄ sūt leges scōz quas ſps vite hꝫ appetit⁹ determīatos: quos ēt mala volūtas nō pōt excedē. Itē ē lex naturalis cū ipo li.ar. hoc mō lex naturalis ē qua quisq; ītelligit ⁊ sī bi cōsci⁹ ē quid bonū ⁊ qd malū. Itē est lex nālis sup̄ li.ar. ⁊ sic lex naturalis ē lex īcreata: que ē lex sūme illi⁹ nᵉ īcreate. ⁊ sic loquit̄ glo. sup illō. xi. ad Ro. Tu aūt cōtra naturā insertus es ī bonā oliuā. dicēs ⁊ra illā sūmā nat̄e legē a noticia remotiua seu īpiozū seu īfirmoꝝ. tamē deus nullo modo facit. ga cōtra se ipm nō facit. Et ℔ modo dicit Aug⁹ ī li. de ⁊a r̄ligiōe. Cum mēs būana mutabilitatē pati possit erroꝛis: apparꝫ sup̄ mentē nostrā eē legem que ⁊itas dicit.

Itē ē lex naturalis extra li.ar⁴⁰. ⁊ sic oř ī decret̄ q̄ lex naturalis ē que ī lege ⁊ ī euangelio cōtinet̄. ⁊ ℔ ē ga ipa a lege naturali extrahit̄: ut p̄cepta mozalia ⁊ iudicia ⁊ hi⁹ Si ḡ li.ar⁴⁰ vnomō hꝫ legē naturalem: que sibi ɔcreata est tanq̄ regula: que tamē sup̄ ipsuꝫ est in quātū ē regula ipsi⁹. Ad scōz vō q̄ cuꝫ oř. Lex etna nobis nāliter īpressa ē ℔ ē notio eius sic pꝫ ex ⁊bis Aug⁹. Notio aūt illa legis eterne īpressa aīe nihil aliud ē q̄ ipsa lex naturalis in aīa: que quidē est similitudo ⁊ ymago ipsi⁹ diuīe legis: ⁊ diuine bōitat̄ ī aīa. Uñ lex naturalis est notio legis eterne īpressa aīe. sic̄ ymago que est ī sigillo īprimēs est. Ymago aūt que ē ī cera ⁊ īpressa: ⁊ ē silitudo ⁊ ymago illi⁹ que ē ī sigillo. Ita ē hic quia lex eterna ē īprimēs. lex naturalis ē īpressa aīe. Ad tertiā qua obicit q̄ li.ar⁴⁰ esset liberi⁹ si esset absolutū a lege ⁊a mādat̄. vō q̄ nō Lex enī naturalis nō detrahit libertati ei⁹. ℔ ē regula libertatis sue. Anselm⁹ aūt dicit q̄ libertas nō est dicēda ad id qō nō expedit: nec qō nō decꝫ Ponat̄ aūt q̄ nō esset lex vel mādatū inditū aīe adhuc īdecēs esset q̄ aīa se ſbiceret vilib⁹ ⁊ īferiozib⁹. sic̄ peccato ⁊ sēsualitati Regulat̄ aūt p legē sibi īditā: q̄ ita nō sbicitur: ⁊ iō lex gubernat ⁊ dirigit ei⁹ libertatē. Ad quartā vō q̄ est quidā appetit⁹ rōnalis creature determīat⁹. sic̄ qui est ex pte finis. s. appetit⁹ beatitudīs: ⁊ odiū miserie Lex ḡ naturalis regulans istū appetitum ē

lex necessitat̄ ē etiā appetit⁹ ipsi⁹ defīat⁹. s. q̄ libeꝝ arbitriū pōt appetē vl nō appetere. pōt mouē vel nō mouē. ⁊ hi⁹ appetit⁹ ⁊ actuū talium li⁴⁰. ar⁴⁰. Regula est. Lex naturalis que nō ē lex necessitat̄: que ēt recte dicit̄ lex natural. eo q̄ cū ipa natura nobis indita ē. Ad quītā rōnē vō. q̄ non ē sile de sēsu ⁊ intellectu. quoniā finis sēsibil̄ nature: finis dico ītētiōis: nō defīat̄ sup̄ ipsā Sꝫ ī se. Uñ ipa ē sibi finis. ℔ rōnal natura habet finē determinatū sup̄ se ipsā quēad modū suū principiū. finē dico qué habet de sua ītētione. illū enī nō habet de se nec ī se sicut sensibilis. Unde ecclesiastici. 17. Fecit de⁹ hominē ad ymaginē suā: ⁊ itez conuertit illū in ipsū. Uū qō ē ei pncipiū ē ei finis ⁊ ita sup̄ se habz finē: qō enī ē ad ymaginē nūq̄ termīat̄ ad se: ℔ ad illō cui⁹ ē ymago. Et iō necesse ē q̄ habeat aliqd sibi īpressū tāq̄ regulā pueniendi ad finē Illud aurez appellam⁹ naturalē legē regulātem ipsum ī opatione boni. Alexander de ales.

Secundo queritur

Utrum lex naturalis sit creata vl īcreata. Ad qō sic. Lex naturalis ē scōm quā anime rōnales de istis īferiozib⁹ recte iudicāt. Sꝫ lex eterna ē hi⁹. Ergo lex naturalis ē lex eterna. ḡ īcreata. Maioꝝ patet p Aug⁹. in libro de ⁊a r̄ligione. Lex eterna ē pncipalis ⁊itas: ⁊ lex omniū artiū: et lex oīpotēs artifi. vt enī nos ⁊ oēs rōnales aīe sm ⁊itatē de inferiozib⁹ recte iudicem⁹. sic de nobis quādo eidē īherem⁹ sola ⁊itas iudicat: ⁊ hāc ⁊itatē appellat legē eternā. ⁊ sic p eā recte iudicam⁹ de īferiozib⁹. Scōa rō Aug⁹. ī li. de ⁊a religiōe. Menti nostre cōcessū ē videre legē talē. ℔ hꝫ nō visiōe corpozali. illō p'anū est. similiter nec ymagīaria. ḡ visiōe ītellectuali. Sed dic̄ Aug⁹. q̄ uisiōe ītellectuali. uidentur res que videntur re non similitudine: seu que non videntur ymagīe: ℔ re ipsa. ḡ nō est silitudo aliq̄ vel ymago legis eterne ī aīa. īmo lex eterna ē ī aīa. Sed lex naturalis: creata est ymago illi⁹. ḡ ipa non ē ī aīa. ḡ si ē aliqua lex ī aīa. ℔ ē solū lex naturalis īcreata. Ad oppo⁴⁰ lex naturalis obscurat̄ ⁊ obtenebrat̄ p peccatū: sic̄ habetur in Glo. Ro. 2° sed lex increata non. ḡ lex naturalis est īcreata. Scōa rō ecclesiastici 17. Addidit ei disciplinā ⁊ legē vite hereditauit illos. Glo. Uel legē littere ad correctionē legis naturalis scribi voluit. Lex ḡ naturalis ē corrigibil. ℔ lex īcreata nō. qm in lege eterna seu īcreata non cadit mutabilitas. ḡ lex naturalis non ē īcreata: sed creata.

Solo vō q̄ lex naturalis vnomō dicit̄ r̄gla exēplaris pīa: ⁊ sic ipa est pīa veritas. Et sic lex naturalis idē est qō lex eterna ⁊ īcreata. Aliomō oř lex naturalis. z°: que ē exemplū īdita aīe ad cognoscēdū qd faciendū. ⁊ qd nō. ⁊ ℔ mō creata ē ⁊ cōcreata anime ⁊ de hac pcedit questio. ⁊ sic pꝫ q̄ ipsa est creata. Ad primā rōnē ī contrariū vō. Q̄ cū oř scōm legē eternā recte iudicam⁹ de istis inferiozib⁹. hic notat̄ cā formal exēplaris. Cū aūt oř scōm legē naturalē iudicam⁹ de īferiozib⁹. hic notat̄ cā formal exēplata. ⁊ ita differēter oř de istis illō. Ad scōam vō q̄ cū oř. q̄ illud qō videt̄ uisiōe intellectuali. videt̄ re ipa. ⁊ nō similitudīe. ℔ vez ē de visiōe ītellectuali: que ē ɜ⁴⁰ celū. Nam triplex ē visio. Pīo vna corpozal que fit p sensū. Alia aūt ymaginatīa que fit ī sōnis. Tertia ītellectual. ⁊ ē hec triplex scōz tres celos. Nā ē visio ītellectualis que fit p silitudinē abstractā a sensu. Et ℔ visio ītellectualis corpozalis oř suo mō. Alia est visio ītellectualis que oř ymaginaria que. s. fit p similitudinē abstractā ab ymaginatiōe. ɜ⁴. est qua cognoscit aīa rem: ñ p similitudinē abstractā a sēsu uel ymagīatiōe. ℔ q̄ cognoscit rē vt ē: ⁊ ℔ ē tertiū celū. Et de hac oř Paul⁹ eē rapt⁹ vsq; ad tertiū celū: ⁊ ℔ fuit visio p reuelationē. De hac aūt visiōe ⁊a est illa auctozitas aug⁹. nō de aliis nisi distīguatur duplex similitudo. s. corpozalis ⁊ spiritualis. que ḡ vident̄ visione hac non videt̄ similitudine corpali Sꝫ spirituali videt̄ quedā hac uisiōe. naz quedā videt aīa hac visiōe: que nō videt nec similitudine corpozali nec spirituali. sicut q̄ uidet se ⁊ suas affectiones: ⁊ actiones ⁊ suā iusticiaz. Quedā āt videt hac visiōe p similitudinē spiritualē sic̄ Angelus ⁊ sic̄ cognoscit iustitiā alteri⁹. Et ppter ℔ ista ppositō dicit̄ oř. Q̄ que videt̄ uisiōe ītellectuali vident̄ re ⁊ nō similitudīe: vt intelliget̄ de illis q̄ uidet aīa p se ⁊ p presentiā seu p reuelatiōnē. vez ē tamē sīpliciter q̄ nō videt̄ similitudīe corpozali aliqua hac visiōe. ℔ tamē quedam sic similitudīe spirituali. ⁊ sic lex eterna in anima videtur per visionem intellectualem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Onſequenter que rit

gd ſit lex nāl'. Et q̄rūt tria. Prīo quid ſit ī genere an poten'. nl' paſſio. uel habitus. Scōo ſuppoſito q ſit habit'. an ſit habit' cognitiu' vl' motiu'. Tertio ſuppōito q motiu' an ſit idē qō cōſcia ⁊ ſindereſis.

Ad primum ſicut di

cit pb̄s. Dē qō ē ī aīa aut ē potētia. aut paſſio. aut habit'. Sed lex natural' exiſtēs ī aīa n̄ ē potē'. q̄m potētia ē īdeficiata ⁊ ad oppoſita. Itē n̄ ē paſſio: cū paſſio ut dic̄ Dam' ſit mot' ex alio ī aliud: lex nō. ḡ ipa ē habit'

Scōa rō vt dic̄ pb̄s. Habit' ē diſpoſitio difficile mobilis. ꝟ lex naturalis ē in aīa vt diſpoſitō difficile mobiliſ. ḡ ipſa eſt habit'.

Ad oppo'. Aug' dic̄ q habit' ē q̄ aligd agit cū op' ē. ꝟ lex natural' nō ē bi'. ḡ ipa n̄ ē habit'. Minor p̄z. quoniaz ī puulis nō habitat lex natural' ad agēdū: nec p eā poſſet agi in eis. Similiter nec ī dānat' poteſt agi aligd lege naturali ⁊ tn̄ ē ī eis. Cum aūt a q̄busdā dicat': q lex natural' act' ſit rōnis ⁊ habit' volūtat'. Querit' an illō ſit veruz ⁊ oſtendit' p̄mo q nō ſit actus rōnis. quia nullus act' rōnis ē īnatus. īmo rō cū īnaſcitur ſopita ē q̄ntū ad ſuū actum. Cū igitur lex naturalis ſit īnata ei cui' ē. patz q non pōt eē act' rōnis. Scōa rō ſic̄ videm' q nihil qō ſit accidēs alicui' pōt eē ſbstātia alteri'. ita eſt ī aliis generibus diſtīctio. q nihil qō ſit qualitas alicui': pōt eſſe actio alterius. Si ḡ lex naturalis ē habit' volūtat': ⁊ ita qualitas. ḡ nō eſt actus rōnis. Si dicat' ſcōm pb̄m q duplex ē actus. ſ. p̄mus vt ſcīa. ⁊ ſcōs vt cōſiderare. Prim' ē act' ī habitu. ſcōs ī effectu. Uez ē ḡ q lex nālis n̄ ē act' rōnis ī effectu. ꝟ ē ei' act' ī habitu.

Cōt Prim' enī act' idē ē qō habit': ſicut patet de ſcīa. Eſſet igit' lex naturalis habitus rōnis ſic̄ volūtat': ⁊ ita nō magis uni' q̄z alteri'. Scōa rō in li.ar' ſūt tria ſcōm que ī ipſo itelligit' ymago trinitat'. ſ. facultas. ratio. volūtas. ſcōm aūt facultatē itelligim' ymaginē ſūme potētie. ſcōm rōnem ymaginē ſapiētie. ſcōm volūtatē ymaginē bonitat'. Uirt' aūt habit' ē uolūtat'. Ars āt cū ſit idem qō ſcīa habit' ē rōnis ſic̄ ſcīa: licet differāt ī h̄ q ſcīa dr̄ abſolute. ars in cōpatione ad op'. Lex aūt naturalis habit' ē facultat'. ḡ nō ipſi' uolūtat'. Q ſit habit' facultat' patet: quia lex dr̄ qa ligat ⁊ artat Sed nō ppie dr̄ artari rō ſeu iudiciū īmo iudicū eſſe de bono ⁊ malo. Silr artatio nō ē ipſi' volūtat'. ḡ ſolū dr̄ artatio ī libro ar' reſpectu facultat'. Lex ḡ p ſe ē habit' facultat' nō uolūtat' nec rōnis. Solo Quidaz poſuerūt q lex natural' act' ſit rōnis ⁊ habit' volūtat'. Et cōfirmāt opinionē ſuā ex h̄ qō dr̄ in Glo. z' ad Ro. q lex nālis eſt q̄ quiſq; ītelligit ⁊ ſibi cōſcius ē qd bonū ⁊ quid malū. Cū enī ītelligē ſit act' rōnis ex h̄ q dr̄ qua quiſq; ītelligit. dicūt q ipa eſt actus rōnis. Ex h̄ ro q dr̄ ⁊ ſibi conſcius ē qa cōſciū iportat habitū. dicūt q ē habit' volūtat'. Et q dr̄ act' rōnis ītelligit act' .i. q̄dā opatō ſcōm q dicit Johānes. Dam' Q opatio ē vniuſcuiuſq; ſbe īnat' motus ſicut lucē ī ſole. lucē enī ē act' innat' ſbe ſolis. Illūinare aūt ex opatiōe ī alio: ſic lex naturalis ē quoddā lucē ī rōne. Eſt aūt ī volūtate ſic̄ quedā habilitas ad bene opādū. ⁊ ītelligit act' ſic̄ lucē: nō ſicut luminare ī ſole Dō tn̄ q aduertendo illud qō dr̄ in glo illa. Ro. z'. boc dr̄ de lege nāli quātum ad effectū cōſequētē. ⁊ nō quātū ad effectū pr̄incipalē. ⁊ p'. ſ. q lex natural' ē qua quiſq; ītelligit z̄c. Et ppter h̄ dicim' q p ſe ⁊ pr̄incipaliter lex naturalis ē habit' ipſius facultat'. ſi aūt alioz h̄ ē p accidēs. Libertas. n. p ⁊ p ſe nō dr̄ eē ī volūtate: nec in ratiōe ꝟ ī facultate. qa ipi debet' auctoritas ⁊ poſſibilitas. Et a pte ei' ē flexibilitas. Et ideo lex naturalis cū ſe teneat a pte auctoritat' ſeu poteſtatis. ⁊ ita a pte flexibilitatis ſeu auctoritat' dr̄ eſſe pr̄io ⁊ p ſe in facultate. tāq; r̄gula facultat'. Nā ſic̄ grauitas ſeu pōderoſitas ī grauibus regulat totuz motum grauis. ⁊ dicēt eē lex ipſius motus. ita lex naturalis regulat motum rōnalis creature pr̄incipaliter ī eo qō faciēdū ē. Et iō a parte eius cuius pr̄io ē libertas ⁊ ipriū ſe tenet ⁊ ē flexibilitas ad opus. Utz aūt debeat dici habit' facultat'. Dō q duplex ē ītētio habit'. vna ſcōm q dr̄ habit' diſpōſitō difficile mobilis. ⁊ ſic ipa ē habit'. Alia ē intētio habit' ſcōm quā dr̄ denoīare habentē ſic̄ ſcīa ſcientē. Et ſcōm hāc viā nō ītelligim' ipſā legē nālē poſſe dici habitū. qa ſm ipſā nō ē denōiatio habēt'. Ad p̄mā rōnē. ſol uēdo eo q videt' poſſe oſtendē q ſit habit' ſcōm qālibet ītētionē. Et dō q illa ppoſitio p̄bi itelligēda ē ſcōm illā viā q̄ fuerit

res ī aīa. ⁊ ē mot' rez ad aīaz. Quia cū fiūt res ī aīa p abſtractionē. ē ponē aligd ī quo fiunt. ⁊ ſic p̄īt potentia. ⁊ iterum res illa īfert paſſionē ⁊ īmutationem ei ī quo fit. ⁊ ſic ē paſſio: Item habilitat ipſā potētiaz: ⁊ ſic ē habit': h̄ aūt mō nō ē lex natural' ī aīa ſicut res ille. Et ideo nō habet hic locū illa ppō. nec etiā quādo ē mot' īmo multa ſunt in anima ſicut etiam ſue actiones que non ſunt aliqō predictorum.

Hic conſequenter

queritur vtrū lex natural' ſit habit' cognitiuus. nel motiu'. Ad qō ſic Ro. 3°. Per legē fit cognitio peccati. Effect' ḡ legis p ſe eſt cognitio. ⁊ dr̄ h̄ de lege ſcripta. ḡ cū ī intētiōe legis ꝺueniat lex ſcripta: ⁊ lex natural' ipſa lex natural' ē habit' cognitiu'. cū eius effect' ſit cognitio ſicut ⁊ ſcripte. Scōa rō glo. Ro. z'. Lex natural' ē qua quiſq; ītel ligit z̄c. ḡ eius effectus ē ītelligē. ḡ ē habit' cognitiuus. Tertia rō Ro. z'. Op' legis ſcriptū. Glo. i. firmiter īfixū rōni. ꝟ habit' īfixus rōni ē cognitiuus. ḡ z̄c. Ad oppoſitū Nullus habit' cognitiu' ligat arbitriū ad faciēdū vel nō faciendū. quia cognitio non ligat. ꝟ lex dr̄ eo q liget ad faciendū vl' ñ. Ergo ipa eſt habit' motiu' uel opatiuus. ⁊ nō cognitiuus. Solo dō q cū li. ar' ſit facultas uolūtat' ⁊ rōnis. Patet q ī intētiōe li. ar. cōcurrūt tria. Facultas. ratio. ⁊ uoluntas. ad que cōpatur lex natural'. Et ſm illas opationes habz triplicē actū. Prim' ē ligare quē habet ad facultatē p cōpationē. Et h̄ ē ga facultas de ſe habet liberā īflexionē ⁊ nō cōpatione illi' ē ligare. Scōs āt act' eius ē oſtēdere quē habz cōpatiōe ad rōnē. ⁊ h̄ ſcōm ītētionē qua lex dr̄ eo q in ea legat' ſic̄ dicit Yſidor'. 4°. etbimologiaz. Lex a legēdo dicit'. Tertī' eius act' ē īſtigare ſeu mouē ad bonū faciēdū: ⁊ malū vitādū. quē hz cōpatione ad volūtatē. ſcōm q dic̄ Yſidor' 4°. et h̄. Jus naturale cōmune oīuz eſt. eo q vbiq; ī inſtinctu n̄ nō aliq̄ cōſtitutiōe habet'. Dicit' ḡ lex natural' r̄ſpectu facultatis ſic̄ ligās ⁊ artās. Reſpectu autez ratiōis ſicut illuminās rōnē Reſpectu ꝺo volūtat' ſicut ad bonū inſtigans ⁊ ſic ptici pat naturā vtriuſq; habit'. ſ. ⁊ cognitiui ⁊ motiui ⁊ h̄z diuerſos ei' act' ꝓcedūt rōnes.

Poſtea queritur lex

naturalis ſit idē qō cōſcia ⁊ ſindereſis. Et p̄ querit' de cōſcia. Cōſcia aūt diſtinguitur duobus modis. Unomō cōſcia dr̄ opinio ō agēdis ⁊ vitādis. id ē opīo de eo qō dēt uitari vel fieri. ⁊ de hac. p̄ima Coz. 8°. Quidam aūt cum cōſcia ꝑdoli uſq; nunc. q. ꝑdolaticū māducāt: ⁊ cōſcia eoz cū fit īfirma polluit'. Alio mō dr̄ cōſcia ſic̄ Baſili' dic̄. ſcōm q ē qōdā iudicatoriū naturale. Ro. z'. Teſtimoniū reddente illis cōſciā eorū. Querit' ḡ vtrū cōſcia h̄ ſcōo mō dicta idē ſit qō lex natural'. Ad qō ſic Dam'. Cōſcia eſt lex intellectus noſtri oppoſita peccato ꝟ lex natural' ē hi'. ḡ idē ſūt. Scōa rō Ro. z'. Glo. Naturalis lex ē qua quiſq; ītelligit ⁊ ſibi conſcius eſt quid bonū ⁊ quid malū ꝟ cōſcia ē hi' ḡ z̄c. Ad oppoſitū cōſciētie ē errare. legis naturalis nullomō ē errare. ḡ ipſa nō ē conſcia. Scōa rō cōſcia reſpicit ītellectuz: qa dicit ſcīaz. lex ꝺo magis affectū ḡ nō ſūt idē. Tertia ratio. Cōſcia nō ē eadē apd oēs. lex naturalis ē eadez apud oēs ḡ ñ idē ſūt. Poſt h̄ querit' vtz idē ſit qō ſindereſis. Ad qō ſic. ſidereſ cōſiſtit circa dictamē opandoz in generali. dictat enim in ratione generali: ⁊ nō ī ratiōe ꝓpria: ea que facienda ſūt: ꝟ talis eſt lex naturalis. idē igit ē effectus eſſētialis ipſarū. ergo ſūt idē. Scōa rō ſinderesis hz inſtinctū quo ad bonū. ſilr ſicut dic̄ Yſidor' q lex nālis ad bonū inſtigat. Ergo habēt eūdē effectū eſſentialē. ḡ z̄c. Ad opp'. Jero. ſup ezech' ubi logt' de ill' facieb'. dic̄ q p tres facies īferiozes ſignificāt tres vires. ſ. Cōcupiſcibilis. iraſcibil'. rōnal'. Quarta aūt ē ſup quā greci ſindereſim vocant. Sinderesis ḡ eſt potētia aīe. ḡ lex naturalis nō e ī potentia anime ſed magis habitus potentie. ḡ ipa n̄ eſt ſindereſis. z' ratio Lex naturalis dirigit potentiam. ergo nō eſt potnetia ergo nec ſindereſis. Itē cū lex naturalis dicat' r̄gula ⁊ ꝺſcīa r̄gula. ⁊ ſidereſis r̄gula. q̄rit' que ſit differētia. Solo dō ad p̄mū. Q lex natural' nō ē cōſcia nec ſinderiſis lz extēdēdo cōueniat ī h̄ qō ē r̄gulare. differunt tn̄ q̄m lex ppie ē r̄gula facultat' ⁊. prīo ⁊ p ſe. mediāte aūt cōſcia ē regula rōnis: quoniaz cōſcia ex lege formal'. mediāte ꝺo ſindere ſi que ē ſint illa cōſcie: ē regula ipſi' uolūtat'. Lex enī p̄mo' artādo facultatē dictat ī facilitate quid faciēdū ⁊ qd nō: q̄m ī facilitate eſt flexibilitas ad bonum vl' malum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Lex autem dicta ei bonum faciendum: ⁊ malū uitādū. post ꝫ sequit iudiciū ī rōne. ⁊ sic formal' coscīa. vlterius facto iudicio q̄ sic debet ee. Deīde sequit sīderesis: que ē sitilla cōscīe que stimulat volūtatē ad bonum faciēdū. Et iō lex p se regulat facultatem. Mediāte aūt cōscīa. ꝫ ē scōm q̄ ratio accipit iudiciū legis r̄gl'at rōnē. Legis. n. rō ē ī ipa ⁊ tūc formal' cōscīa. Mediāte aūt scintilla cōscīe. i. sinderesi regulat volūtatē: ⁊ sic differūt specialit ī ꝫ qō ē r̄gulare. ga cōscīa ē ppie regula in rōne. Sīderesis ī volūtate ī stigādo ipsā ⁊ stimulādo ad bonū. Ad illō g̃ q̄ obicit q̄ oscīa ē lex ītellēs nostri ꝛc. Dō ē q̄ oscīa dupl'r accipit. s. materialiter uel formalit. Cōscīa formaliter ē acceptō debite scīe legis: cū debito faciēdi vel uitādi. ⁊ ꝫ mō cōscīa nō ē lex ꝫ formal' a lege. quia ē ipm iudiciū rōnis ociptentis legē. Si accipiat materialiter sic cōscīa est ipm cōscitū: mediāte q̄ aīa regulat: ⁊ dirigit ī opatiōe boni. Et hoc mō cōscīa est lex ītellectus. Ad scōam rōnē dō. q̄ glo illa loquit quātū ad effectū legis: non enī vult dicē q̄ lex sit cōscīa. ꝫ q̄ facit cōscīētiā siue ē cā oscīe ex qua formal'. Cū enī rō legis sit in regula facultat': que est lex. intelligit ibi debitū faciēdi bonū ⁊ vitādi malū. ⁊ tunc sibi cōscia ē. Ad z^m^ qō obicit de sīderesi dō q̄ lex ppie dictat ut regula. sinderesis ppie dictat ut natura. ⁊ ꝫ est ga stimulat ad bonū tātū. Ad scōaz rōnē dō q̄ ppe lex monet fm ist'ictū sicut vult Ysidor.^9^ Cōscīa ꝛo monet scōm iudiciū. Sinderesis autem scōz appetitū nālem veri boni. ul' sic dictū est q̄ ist'inct^9^ legis refert ad facultatē. oscientie ad rōnē. Sīderesis aūt ad volūtatez Ex his colligit q̄ lex natural' ē indita r̄gula facultat' faciēdoz. cū directiōe rationis. ⁊ instinctu volūtatis.

Wiso quod sit lex

naturalis ⁊ qd sit. Cōsequēter īquirenduz est quō sit Et ꝑ querit quomō sit quātū ad essētiā vtrū. s. sit delebil' aut nō. Secūdo quātū ad mādata. Utrū sit mutabilis aut nō. Quātū ad primū sic obicit Ro. z^o^. cū gētes ꝛc. Glo. nō q̄ p nature nomē vt dictū ē negata sit gra. ꝫ potius p gratiā reparata nā qua gratia ītroiit boīe īnouato. Lex iust' scribit quā delenerat culpa. ⁊ vocat ꝫ naturā: legē naturalē. ipa g̃ deleta ē p culpam. g̃ delebil'. Scōa rō Malach. z^o^. Custodite sp̄z vestrū: ⁊ uxorē adolescētie tue noli despicē Glo. Uxorē. i. naturalē legē ī corde scriptā. que etiā īcredulos opellit dicē de^9^ iudicet deus videat: ⁊ ipi cuncta. inter me ⁊ te dī iudicāda pmitto. ꝫ uxor residuū ē sp̄s nr̄i. ga nostro spiritui sp copulat': que si r̄cedit a nobis statī offēdim^9^ deuz. ipa g̃ recedit ⁊ ita delebil' ē ab aīa. Ꝛ^a^ rō q̄ pōt ī id qō mal^9^ ē pōt ī id qō min^9^ ē. Si g̃ culpa pōt delē legē g̃re que pl^9^ ē q̄ lex n^e^. Ergo pōt delere legē nature. ⁊ ita delebilis ē. Ad oppm. Aug^9^. z^o^. cōfe. furtū domīe punit lex tua ⁊ lex scripta ī cordibus hominū: quā nec ulla quidē deleuit iniquitas. Quis enī fur equo aīo aliū patit furē. ex quo patet q̄ non est delebilis. quoniā si delebilis esset. ꝫ esset ppter īiquitatē aliquā. Solo dō q̄ aliqd dr̄ deleri dupl'r. vel quātū ad essētiam. vel quātū ad effectū. sicut patet in eclipsi solis Lux enī solis ibi nō deficit quātū ad essentiā ꝫ quātū ad effectū. quē hz ī nobis qui est lusare. Lucet aūt sēp in se: eodē mō est ī hac pte. quia lex natural' que ē sic sol ī aīa q̄ntū ad essētiā nūq̄ delet ab ea: ꝫ sp ibi lucz ī se delet tamē aliquādo quātū ad effectū. s. ga ñ sp ipsā animā illumīat. sic cū aīa auertit a deo: ⁊ obtenebrat p peccatū. Uñ tenebra peccati ītерposita īter animā ⁊ deum pbi bet istū effectū legis. Uñ Ro. z^o^. Cū gentes ꝛc. Glo. Nō g̃ vsq; adeo ī aīa būana. ymago dei terreno affectuum labe detrita est. ut nulla ī ea lineamenta remāserīt. nō oīo deletū ē q̄ō ibi p ymaginē dei cōcreat impressum ē. Uñ sēp manet scriptura legis nālis ī aīa. Nā p ymaginē īpressa ē ipa lex: ⁊ ppt̄ hoc si delet quātū ad lectionē ꝑpter terre nū affectū. nō tamē quantū ad essentiā. Et ad ꝫ pōt haberi rō ex glo. ꝑdicta. Malach. z^o^. quia dicit ibi q̄ lex natural' sēp spiritui nostro copla'. g̃ ñ ē delebilis ab eo. Et hoc intelligēdū ē quātū ad essētiā legis nālis.

Ad primā g̃ rōnem que ostendit q̄ simplr sit delebil' dō. q̄ ē scriptio legis quātuz ad essētiā. ⁊ ē scriptio legis quantū ad manifestationē. Q̄ g̃ dicit: q̄ lex iusticie natural' īscribit ꝫ nō ē quātū ad essētiā. ꝫ quantuz ad manifestationem vt. s. luceat qō obtenebratū erat p peccatū. Ad scōz dō. q̄ lex naturalis dr̄ recedē quātū ad officium ul' effectū. nō tamē quātū ad essentiā. Sicut dicit dñs recessisse quādo ñ hz imperiū ī domo.

Ad tertiū dō q̄ non sequit q̄ si gratia potest deleri qō maius ē. q̄ possit deleri id qō min^9^ ē. ga nō sequit: gra delet peccatū mortale qō mai^9^ ē. g̃ delet peccatū veniale qō min^9^ est. Sil'r nō sequitur Culpa delet legē gratie que maior ē. g̃ ⁊ legem nature: que mīor ē. Culpa enī naturaliter oppoit legi gratie ⁊ nō legi n^e^. ⁊ ideo ipsam delz. ⁊ nō istā nisi quātū ad effectū. ⁊ iterū licet lex gratie plus sit quantū ad virtutē q̄ lex nature. nō tamē quātū ad diuturnitatē in Ro. quia nāliter est īdita aīe illa rō. ⁊ ira ñ ē delebilis per culpā sicut illa.

Secundo queritur

de mō essēdi legē naturalē quātū ad mandatū. Et querit Utz sit mutabil' quātū ad ꝑcepta iuris natural'. Ad qō sic ī decretis habetur distīctione. 6^a^. Q̄ naturale ius ab exordio rōnalis creature īcipiēs manet īmobile. p hoc volens assignare differētiaz ei^9^ ad legē scriptā. g̃ i^9^ naturale quātū ad sua ꝑcepta īmobile est. Scōa rō in eodē. dī. 5^a^. Naturale ius cepit ab exordio rōnalis creature. nā nec variat tēpore. ꝫ īmutabile manet. Tertia rō. Lex posita ab aliq̄ manēte uolūtate positoris: ⁊ illo cui īposita ē semp dr̄ manē. g̃ cū maneat volūtas ponēt' legez naturalē: ⁊ maneat rōnal' creatura cui īposita ē ⁊ ipsa lex nat'alis manet īmutabilis.

Ad opp^m^. Ysidor^9^. 4°. et bimol. Jus nāle cōe est oi natiōi ꝫ iure. cōis ē oīs possessio: ⁊ oīm vna libertas. si g̃ factio ista mutata ē ita vt meo iure sit aliquid ppriū. patet q̄ mutabil' ē lex nature quātū ad suas sanctiones ⁊ mādata. Scōa rō Jere. 3°. Sz quō si cōtēnat mulier. Glo. Uidēs eā seruire libidini sue: ⁊ ī se mutatā legē nature per quā quōdā viro suo ꝫbiecta fuerat. si mutata ē lex nature g̃ est mutabilis. Tertia rō eccl. .i7^o^. Addidit eis disciplinā ⁊ legem vite. Glo. Legē litt'ē quātū ad correctionē legis naturalis scribi voluit. Lex g̃ naturalis corrigibil' ē. g̃ ⁊ mutabil': ga omne corrigibile mutabile ē. Quarta rō tpe Lamech. g̃ p^m^ habuit plures uxores: fuit peccatū habere ples uxores Uñ dicit glo. ibi. q̄ cōtra legē ⁊ nām adulteriū cōmisit. Post ꝛo non fuit illō peccatū. Uñ Jacob plures habuit uxores sine peccato. Et dic Aug^9^ q̄ peccatū ñ erat qñ mos erat: ⁊ ꝫ scōm ius naturale. g̃ ꝑcepta iuris natural' mutata sūt. Itē in decretis di. 8^a^. Differt ius naturale a cōsuetudīe. nā iure nāli oīa sūt cōia oībus. Jure ꝛo cōsuetudīs ⁊ cōstitutiōs ꝫ meū ē. illud ꝛo alteri^9^. si p^mū mutatū ē. g̃ ꝛc. Quīta rō ī decret' di. i. Jus naturale ē qō ī lege et in euāgelio cōtinet'. Si g̃ ī lege cōtinet' mlta iura mutabilia: ius nāle ē mutabile. Solo dō q̄ opinio quoꝛūdā ē. Q̄ ī lege naturali quedā sūt sic ꝑcepta ⁊ pbitiones. vt fac aliis que tibi uis fieri: ⁊ nō facias aliis qō tibi nō vis fieri. Quedā aūt sic demōstratiōes: ut oīa ee cōia oībus. Et differt demōstratio legis naturalis a ꝑcept': sic cōsiliuz a ꝑcept. Uñ demōstratō ibi accipitur loco consilii. Dicūt g̃ q̄ quātū ad ꝑcepta ⁊ pbibitiones īmutabil' ē lex natural'. ꝫ quātum ad demonstratiōes ē mutabilis. ga demonstratiōes nō sūt ꝑcepta: nec pbibitiōes legis natural': ꝫ solū demōstratiōes ad quas aīa non tenet'. sic nec ad cōsiliū nisi tēpore necessitat'. Al'r aūt ē dō. scōz beatū Aug^9^. ī li. cōfessionū. Q̄ sic videm^9^ q̄ medicīa est ars īmutabilis tamen medic^9^ aliqñ. mutat ꝑcepta lāguētib^9^: ⁊ tamē rō ꝑcepti artis ī se est īmutabilis: nec venit mutatio ista ex pte artis ꝫ ex pte alia. s. eius cui^9^ ministrat' ex arte. ita lex nat'alis īmutabilis ē quātuz ad rōnē suoꝛ ꝑceptoꝛ: ⁊ sanctionū: nō tamē quātū ad obseruatiā oīm sanctionū sic medicina. Ad p^mā g̃ rōnē que ostēdit q̄ sit mutabilis ī se. dō q̄ iure naturali esset oīa cōia: ⁊ oīm una libertas. ꝫ fuit ante peccatū Post peccatū quedā sūt q̄busdā ꝓpria. ⁊ ꝫ duo sūt p legē naturalē: sicut enī ars medicine dictat vinū ee sanū: ⁊ eadē ars negat vinū egro. ita eadē lex natural' dic̄ q̄ sane nature oīa sūt cōia: ⁊ q̄ ita dēt esse. ⁊ tamē eadē dabit nature egre ꝓprietatē. nec mutat' ꝑpter ꝫ quātū ad rōnē sanctiōis. īmo eadē rō que dictat ee oīa cōia ī natura bñ īstituta: dictat aliqua ee ꝓpa ī natura vesti tuta p peccatū. ⁊ sic solū ē mutatio quantū ad obseruātiā sanctionū et effectū. ⁊ non quātū ad ratiōes ipoꝛ. Ad scōaz rōnē dō q̄ nō ītēdit dicē glo. illa legē mutari sim pliciter. ꝫ solū ī uxore illa quātū ad effectū: quē habet ī illa. ⁊ ꝫ ꝑpter ītерpositionem culpe īter animā ⁊ deū. sic sol dr̄ mutari ī nobis vel q̄ ad nos: qñ nō habet effectū in nobis. Ad 3^m^ dō. Q̄ correctio quedā ponit viciū. quedā ꝛo supplemētū. non dicit' g̃ lex naturalis correcta p legē litt'ē. quātū

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad aliqnod vicium: qa hec correctio ponit mutabilitatē.ꝑ solū quātū ad supplemētū: ⁊ ℔ nō ponit mutabilitatem. Lex enī nālis dictabat ī generali sīc patet: Cū dicit non facias alii ꝛc. Sub hac enī generalitate cō phendūf multa pticularia. vt non occidas nō falsū testimoniū dices ꝛc. Lex aūt littere explicat ista pticularia. vnde scripta est ad correctionē supplemēti ⁊ non vicii. Ad quartā de bigamo dō. ꝙ si effect⁹ mutaf: nō tamē rō legis. Lex enī naturaľ respicit illū cui fit: ⁊ ex ℔ nēit mutatio ista: qa coīa fūt ppa. Itē rīspicit ipz deū cui⁹ auctoritate ferf. ⁊ scōm ℔ dictat ī mādato īferioris sp ꝙ ipe q supā legē ē. ſ. de⁹ possit mutaf. ſ. legem. vnde nūq; auctoritas superioris excipif. Et ppter ℔ nūq; dictauit lex nālis ꝙ solū vna esset vni⁹. quoniaz exciperef ab ℔ dictamīe supiozis auctoritas. Q̄ ât Jacob plures habuit. ℔ fuit auctoritate ⁊ volūtate dei. ⁊ ideo nō fuit cōtra dictamē legis. Ex dict⁹ patet solo. ꝯ. rōis. Ad sextā rōnē respōdet Gracian⁹ ī decret⁹ dicēs. ꝙ ī lege quedā sūt mozalia: quedā ât mistica. Mozalia quātū ad ius naturale reducūf. ꝙ ergo dī ꝙ ī lege mutatio est facta. ℔ ē verꝫ q̄ntū ad cerimonialia. ⁊ non quātum ad mozalia quātū ad litterā: nec quātū ad mistica. hoc ē quātū ad sēsum spiritualem.

Quesitum est de lege nāli

si est: ⁊ quid ē: ⁊ quō ē. Cōsequēter īgrēdiz est de ipsa: quozum est primū de differenti assignatiōe eoꝝ: que ponif eē legis nālis.

Scōz ē an habeat pcepta ordinātia rōnalem creaturā ad deū. Tertiū ē an aliquo mō ordinet rōnalem creaturā ad irrōnalē.

Quarto per que in lege naturali ordīaf hō rōnalis ad proximū rōnalem. Quantū ad primū duo querūf vt magis pateat q̄rū est lex naturalis. Primū ē de differenti assignatione eoꝝ: que ponūf esse iuris nālis a diuersis. Scōm ē de cōpatione iuris nāl ad positiuū. Quātū aūt ad primū sic pceditur scōm Augustinū ⁊ Hugo. de sancto vic. Assignāf duo pcepta iuris naturalis vnū affirmatiuū ⁊ aliud negatiuū. Negatiuū nō facias alii: qō tibi ñ vis fieri. Tob. 4°. Affirmatiuū. fac aliis qō tibi uis fieri. ⁊ sumif scōm ℔ qō dicif Matℏ. 7°. Quecūq; vultis vt faciāt vobis hoīes. ⁊ vos facite illis. Habem⁹ ğ ꝙ ius naturale scōm istos assignaf quātū ad duo pcepta. Ulteri⁹ fm Ysidoꝛ 4° etbimol. habef ꝙ ius naturale ē cōe omniū nationū. vt viri ⁊ femine coniunctio. liberozum successio ⁊ educatio cōis oīum possessio. ⁊ oīm una libertas. Acqsitō oīm que celo ⁊ terra mariq; capiūf depositi rei uel cōmēdate restitutio. violētie p uī repulsio. In hac assignatiōe plura ponunf q̄ī assignatiōe Aug⁹. ⁊ Hugonis. ⁊ tamē nō pōt fieri reductio istoꝝ ad illa. qa Ysidoꝛ⁹ assignat ea que debent eē iuris nālis scōm ꝙ ipsū ius naturale ordinat naturaz vniuersalē: que ē spēs: ⁊ naturā singularē. qō patet. quoniā ad ordinem nature vlis ptinet ℔ ꝙ dicit maris ⁊ femine cōiūctio ⁊ liboꝝ educatio ⁊ successio. Ad ordīatio nē aūt sīgularis ptinēt illa que ponuntur in illa assignatiōe. Sed p̄dicta duo pcepta solū ptinēt ad ordinē vnius nē singularis. ad aliā naturā singularē. ⁊ ℔ duplr. ſ. scōz innocētiā ⁊ scōm bñficētiā. ğ vna istarum assignationū ē supflua. vel alia diminuta

Itē Tulli⁹ ī fine retboꝛice alīf assignat ius naturale dicēs. Jus nature ē qō nō opinio: sꝫ quedā īnata uis īseruit. vt rligionez. pietatē. gratiā. vindicationē. obseruātiaz. ℣itatē. Si ğ ius nature cōsistit ī bis differētiis: p differētias aūt ℔ assignatas: nō soluz ē ordinatio creature rōnalis ad primum: īmo ēt ad deū. quia religio ad deū ordinat sicut patet p eius diffinitionē. Religio est que superiozis cuiusdā nature quā diuinaz vocāt curā cerimoniāq; affert. Scōm autē p̄dictā assignationē Ysidozi nō ē ordo p le gē ad deū. Ergo adhuc videf assignatio Ysidozi īsufficies. Propf ℔ bzeuiter querif de differentia istarū assignationū. Solo dō ꝙ lex naturaľ ē prīcipiū ad oē ius moza le. fm ꝙ vita hoīs debeat ordinari. Est aūt ius naturale triplex. ſ. natiuū. humanū. diuinū. Jus natiuū dī cōiter. quia est illud debitū qō īnascitur. Et ē cōe nō solū rōne nature singularis ꝫ etiaz ratiōe salutis ſpei. ⁊ scōm hoc ius nature se extendit ad oīa animātia. sicut dicit Ysidorus ꝙ lex naf est qō natura docuit oīa animātia. Jus aūt humanū soluz respicit ordinationē nature singularis. Unde ℔ mō appellaf ius humanū scōm qō dī ius gentiū. quia sīc habetur. ff. de iustitia ⁊ iure. Jus gētiū est q̄ gentes humane vtūtur. ꝫ hoc solū ptinet ad rōnalem creaturā. Jus aūt diuinū dī q̄ ordinaf rōnaľ creatura ad gratiā: ⁊ scōz ℔ mozalia legis Moysi emanat a lege naturali. Scōz ğ ꝙ lex nāl respicit ius nature. ꝑmo modo ē assignatio ipsi⁹ ab Ysidozo. Quia ius naturale ꝑmo mō aut ordinat naturā ratione speciei: aut rōne singularis. Si rōne spēi ſz ℔ sumūtur iste sāctiōes maris ⁊ femine cō iūctio: liberoꝝ educatio ⁊ successio. Si ordinat naturā rōne sīgularis. sic sūt quedam sanctiōes eius respectu nē īstitute: rīspectu stat⁹ nature lapse. Quedā aūt respectu nē bñ īstitute sūt due. ſ. cōis omniū possessio ⁊ omniū vna libertas ē. ꝫ vna est respectu rerū. ſ. ista cōis omniū possessio. Alia autem ē rīspectu psonazū. ſ. omniū una libertas. Respectu aūt status nature lapse: habet alias sanctiōes. cū enī natura lapsa fuit: tūc cecidit ī defectū ⁊ passionē seu passibilitatem. ſ. ꝙ poterat pati psona. Defect⁹ autem ille fuit defect⁹ rīspectu rerū. Et fm ℔ sūt due sanctiones. ſ. acquisitio. ⁊ restitutio. ꝫ differūt: qm̄ vna ē ī acgrēdo ppriū. ℔. ſ. acgsitō oīm: que celo terra mariq; capiūf. que qdē nulli⁹ sūt dominii. vñ respectu taliū ē hec acgsitio. Alia aūt ē ī restituēdo alienū. vñ ē respectu eoꝝ que sūt ꝓximi. ⁊ secūdū hoc sumif hec sāctio depositi rei uľ cōmēdate restitutō. Respectu aūt passibilitatī psone sumif alia sāctio: que est violētie p vī rpulsio. Ille enī ē ad remouēdū passionē illatā ī psona. Scōm aūt ꝙ lex nālis respicit ius humanū sumif assignatio Tulii. ḋa ℔ mō solū ptinet ad ordinē nature sīgularis. In hac aūt assignatiōe nihil dī respectu nafe speciei. Natura aūt singularis p ius hūanū dupliciter ordinaf. ſ. ad deū ⁊ ad ꝓximuz. Ad deū aūt ordinaf p religionē. qa religio ē vt ipse dicit: que supiozis cuiusdā nature quā diuinā uocāt: cultū cerimoniāq; affert. Si auetm ordinef quātū ad ꝓximū. tripl'r attendif ille ordo. aut quātū ad vī rōnalē aut irascibilē. aut cōcupiscibilē. Si quātum ad rōnalē: ℔ mō ius naturale dictat ℣itatē ⁊ hec ē veritas assertoria vel pmissoria: ex qua nascūtur pacta vľ pmissa. Uñ diffinit ℔ veritas a Tullio. Ueritas ē p quā īmutata ea que sūt: aut âre fuerūt. aut futura sūt dicūf. Si aūt attēdit ordo nature quātum ad irascibilē. sic ordinaf p obseruātiā ⁊ vī dicationē. Et ℔ obseruātia quedā fuerētia ē: ℔ differēt. quoniā ad vī irascibilē ptinet feuerētia: cū. ſ. humiliaf: ⁊ vindicatio. ſ. cū audet: ⁊ sic debitū humilitatī ē reuerentia. seu obseruātia: qō idē ē. Uñ diffinit obseruātia dicēs. Obseruātia ē per quā homines aliqua dignitate añcedētes cultu quodā ⁊ honoꝛe dignāf. Uīdicatio aūt sumif fm ꝙ audet. ſ. īsurgēdo ad īuriā. vñ diffinit eā dñs. Uīdicatio ē p quā uis ⁊ iniuria et oīa oē id qō ibi obfutuꝛ ē defendēdo aut vlciscēdo ppulsaf. Si aūt ordinef natura quātū ad ꝺcupiscibilē. sic ordinaf p gratiā ⁊ pietatē. ꝫ differēter. quoniā īpa ꝺcupiscibilī ordinaf p naturā. vľ mouef ad ppīquū cognatiōe vel patria. Itē ordinatur ad bñficiū. Primo mō ordinaf p pietatē. Unde pietas ē p quā sāguīe ꝺiūctis patriaq; beniuolis officiū ⁊ diligēs tribuif cult⁹. Scōo aūt mō ordinatur p gratiā. que gra est qua dī bō gratus. Uñ dicif ꝙ gratia ē in qua amicitia ꝛꝛ ⁊ officioū alteri⁹ memoria remanēdi volūtas ꝺtinef: fm aūt ꝙ ordinaf lex naturaľ ad ius diuinū. sic ordinatur ad gratiā. ⁊ sic loquif de lege naturali. Alīf nō distīguūt iuriſpiti. scōm ꝙ respicit ius humanū. ordinat aūt nos ad gratiā dupl'r: vel ordinando nos ad deū uel ad ꝓximū. si ad deū sic sanctio ē eius ſbiectio creature rōnalis suo creatoꝛi. Unde ecclesiastici. iꝛ°. Addidit illis disciplinā ꝛc. dicit glo. disciplinā naturalē quā dedit boī vt ſbiceref suo creatoꝛi. Si aūt ordinet nos ad ꝓximū. ℔ ē dupl'r. aut scōm īnocētiā: ⁊ sic sanctio eius ē. ñ facias aliis ꝛc. Tobi. 4°. aut fm bñficētiā ⁊ sic sumif alia sanctio. seu aliud mādatum. ſ. qōcūq; vultis ut faciāt uobis hoīes ꝛc Matℏ. 7°. Et scōm hanc rationem determīāf legalia Moysi. scōm alīā leges positiue Ex bis patet differētia assignationum legis naturalis.

Secundo queritur

de cōpatiōe legis nālis ad ius positiuum. Et queritur vtrū aliqd sit licitū scōm ius naturale. qō nō sit licitū scōm ius positiuū ⁊ ꝺuerso. Ad qō sic Ysidorus appellat fas ius naturale. Jus aūt approꝛbat iuri positiuo. dic ğ sic. trāsire p alienū agrū fas ē quia ē licitū. fas enī ē qđ ē licitū. ꝫ ñ est ius scōm ius positiuū. īmo vetitū ē ī iure positiuo. ğ ius positiuū facit illicitū. qō est licitum scōm ius nature. ğ sanctiōes eoꝝ sunt cōtrarie. Scōa ratio aliqua sūt illicita fm ius naturale. sicut que sūt cōtria sāctiōib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

legis naturalis. vt aliqua cē ppria ⁊ ñ coīa
Illud tamē licitū ē scōm ius positiuū. Itez
scōm ius naturale nō ē licitū aliquē dñari
alii: ⁊ aliquē cē seruū alteri⁹. tamē scōz ius
positiuū istud ē licitū. s. seruit⁹ ⁊ dominiū.
g̃ ius positiuū de illicito iure naturali fac̃
licitū. g̃ mutat sanctiões eius ⁊ sup̄ ipm ē.
B aūt falsū. g̃ nō pōt mutare sanctiões ei⁹:
nec de illicito facē licitū ⁊ ecōuerso. ppter
B ḡiē que sūt illa licita vel illicita in iure
naturali que pōt mutare ius positiuū. Itē
repitur ius nāle ⁊ mos: ⁊ honestas. queriē
g̃ differēt̄ boz. quia obiciē. Jus naturale
est regula oīs iuris cōsequēt̄. g̃ oē qđ ē ius
fieri habebit regulam in lege naturali. g̃
qđ fit scōm honestatē ⁊ scōm morē habet
regulā ī lege naturali. Maior pz. quoniā lex
naturalis ē a pīa iustitia. ⁊ iō regula iuris
sequēt̄. Solo dō. Q lex natural' quedam
sanctit ⁊ dictat vt debita. Quedā ut vti
lia. quedā ut expediēt̄ia ī aliis. Que dictat
vt debita. ñ pōt ius positiuū de licito facē
illicitū: nel ecōuerso. ga nō habet aliqđ ī ill'
Unde Hugo ī li. de sacramētis dicit. Q in
lege naturali tria sūt. p̄ceptio. pbibitio. et
cōcessio. Preceptū g̃ ⁊ pbibitū ī lege nāli.
B dicim⁹ debitū fieri uel nō fieri. que ergo
sic p̄cepta uel pbibita dictat vt debita in
bis nibil pōt mutare ius positiuū. faciendo
de nō pcepto pceptū. ⁊ de nō pbibito pbi
bitū quī peccet. Uñ ī bis duob⁹ itelligitur
debitū qđ tibi nō uis fieri ꝛc. ⁊ quecūq; uul
tis ꝛc. Jn 3° aūt. s. ī cōcessiōe itelligiē vti
le ⁊ expediēs. sūt. n. quedā ī dictatiōe eius.
ī rōne vtilis. ⁊ q̄ cōfert ad finē ⁊ B modo
dictat ī natura bene īstituta oīa ee coīa vl'
libertatē ꝛc. hec enī ī natura bñ īstituta cō
ferrēt ad finē. Quedā āt dictat vt expedi
ētia. ⁊ sic dictat post peccatū aliqđ ee ppū
ga aliē accideret īcōmodū ppē ocupiscētiā
hominū ī societate būana. silr dictat serui
tutē ⁊ subiectionē. ga aliter irruerēt boes
nisi haberēt gd coberceret eos. ⁊ tñ eadem
ē regula vel rō: scōm quā dictat ī ratione
vtilis ī natura bene instituta oīa esse coīa.
⁊ scōm quā dictat ī rōne expediēt̄ in nat'a
lapsa aliqua ee ppria. Uñ Aug⁹ ponit ex⁹.
de medico q scōm eandē rōnē uel artē quā
dictat vinū esse bonū sano. dictat ipm esse
malū egro. Q g̃ obiciē q̄ transire p agrum
alienum licitū est. scōm ius naturale ꝛc. Dō
q̄ B nō ē de pcepto vl' pbibitiōe iuris nāl'
īmo de cōcessiōe ⁊ iō ñ pcedit. Silr dō ad
alia. Ad vltimū de differētia illoz triuz
dō. q̄ ius ppue respicit debitū. vnde iustū
ppie respicit debitū fieri vel nō fieri. Do
nestū ro nō respicit debitū. s. dignū. ul' de
cēs fieri vel non fieri. Uñ ppie honestum
respicit approbādū simplr: Mos āt vlteri⁹
respicit approbādū ex cā. vl' ex circūstātia.
⁊ nō approbādū simplr sic honestū. vnde
q̄ vna sit vni⁹ istud honestū ē. q̄ aūt vna
diuidat carnē suā. istud īdecēs ē simpliciē.
Q aut tpe Habrae plures essēt vni⁹. Istō
nō fuit simplr approbādū. B ex cā ⁊ circun
stātia. ga diuīo ītuitu B faciebāt. ⁊ ppter
multiplicationē plis. ⁊ ex B accidit q̄ mu
taē mos. honestū aūt sp manet. ga quod est
approbādū simplr: nūq̄ mutaē. B mos respic
approbādū ex cā ul' ex circūstātia. Ex causa
sic aliqñ fuit habere plures. Cā fuit multi
plica⁹ fideliū ad cultū dei. ga tūc habunda
bat ydolatria. Approbādū ēt fuit ex circun
stātia. qz fuit B ex dispēsatiōe diuīa. vñ de
Lamech arguiē ab Aug⁹. q̄ habuit plures
cōtra naturā ⁊ cōtra mores. ga nō fuit cā.
ga nec fuit B cā multiplicationis plis. B cā
libidīs ⁊ sic cōtra naturā. ga nā intendit
multiplicationē seu respicit. Silr non fuit
circūstātia. seu dispēsatio diuīa. similiter
fecit cōtra morē. ga tūc nō erat cōsuetudo
habere plures. Mos āt respicit approbādū
ex cōsuetudīe ob cām. ⁊ tunc nō fuit causa
nec consuetudo.

c **Onsequenter** que rie de lege nāli spāliē an habeat p̄cep
ta ordiatīa ad deū. Et querūē tria. Primū
ē vtrū cōtineat mādatū ordinās ad deuz.
Scōo vtrū habeat vnde ordineē p fidē
ad deum Tertio Utrū habeat vnde ordi
neē p caritatem in deum.

Quantum ad primū

sic ecclesiastici. 17. Addidit illis disciplinaz
ꝛc. Glo. Disciplinā ⁊ legē naturalē quā de
dit deꝰ vt subiceret suo creatori. ⁊ bonoū
opum ī se bonorificētiā custodiret. g̃ ī lege
naturali ē q̄ dō sbiciat suo creatori. ⁊ q̄ ad
ipm ordineē p obediētiā. Scōa rō Tulli⁹
ī fine rethozice diē. q̄ ius naturale ē qđ ñ
opīo genuit. B queda ꝛ ūnata uis īseruit. vt
rligionē. pietatē ꝛc. Et diē q̄ religio ē que
supiozis cuiusdā nature. quā diuinā uocat
cultu cerimoniāq; afferūt Religio g̃ consi
stit ī cultu diuīe nature. si g̃ religio est ps
iuris natural'. Ergo ius naturale ordīat ad
deū ⁊ ad cultū ei⁹. Ad op°. Hugo de sac
to vic. ī lege nāli. tātū duo p̄cepta fuerunt
s. qđ tibi nō uis fieri alii nō facias. Thobi.
.4°. ⁊ quecūq; vultis vt faciant vobis ꝛc.
Mat B 7° B p hec p̄cepta ordinaē solū rōna
lis creatura ad primū: ⁊ non ad deū. g̃ aut
īsufficiēter diuidit Hugo. aut lex nō ordi
nat ad deū. Scda rō. 2°. Ro. Cū gētes ꝛc.
Glo. Lex naturalis ē iuriā nemini inferre.
necalienū p̄ripere a fraude ⁊ piurio absti
nere ⁊ hi⁹. ⁊ vt breuiter dicatur nolle alii
facē qđ tibi nō vis fieri qđ enāgelice cōcoz
dat doctrine Mat B. 7°. ex quo patet q̄ p̄ce
pta legis nālis reducunt ad istō. Quecūq;
vult vt faciāt vobis boes ꝛc. Si g̃ illud oz
dīat ad primū: ⁊ ñ ad deū p̄ q̄ non hz lex
naturalis p̄cepta ordinātia ad deū. Solo
dō scōm qđ habeē. 2°. Ro. Cum gētes ꝛc. ibi
dicit glo. Q ex B q̄ hō est ad ymaginem ⁊
similitudinē dei. hz legē qua ītelligit ⁊ sibi
cōscius ē quid bonū ⁊ qđ malū. Jn eo enim
q̄ B ē ad ymaginē. hz cognitionē ꝓme ītā
tis que deꝰ ē. ga scōm Aug⁹ Ymago atten
diē ī potentia cognoscēdi. Ex B ro q̄ ē ad
similitudinē: ē ī potētia ⁊ debito diligēdi
sūmā bonitatē. Quia similitudo attēdiē in
potētia diligēdi. vt dicit Aug⁹. ⁊ ppter B
ī lege ē q̄ p ipz ordineē hō ad deū ⁊ ita ad
primū. Ad pmā rōnē ī cōtrariū dō. q̄ in
illis mādatis ītelligiē ordo boīs ad deum.
Nā sicut ī dilectiōe ⁊ mādati de dilectiōe
primi ītelligiē dilectio sui. qđ pz cū dicit.
Non furtum facias ꝛc. Jstud reducitur ad
istud mādatū non facias alii ꝛc. ⁊ istud ad
istō. fac alii qđ tibi uis fieri. i. fac alii bonū
qđ tibi nis fieri bonū. B enī intelligiē dile
ctio sui. sic ex parte ista ē resoluē mandata
legis natural' ad dilectionē sui. resoluendo
ipm ⁊ ī ipa ītelligiē. B aūt quecūq; vultis
resoluiē ad dilectionē sui. sicut visū ē. ⁊ sic
mādatū de dilectiōe sui ē illud ī q̄ fūdant
mādata iuris natural'. B ī B qđ ē diligere se
put hō diligit se ordīate ⁊ ad finē bonum.
ītelligiē dilectō dei ⁊ dilectio primi. Si. n.
diligo me ⁊ meū ee: diligo p naturā pīci⁹
mei ee ⁊ cōseruatiōis eius B aūt ē deus. et
sic ī B naturaliter fūdat dilectio dei. Itē
vnūqđq; p naturā diligit sibi sile ī specie:
q: natura appetit suū sile. ⁊ sic ī B ītelligiē

dilectio primi. diligēdo enī me. diligo nāli
ter meā speciē. ⁊ mibi similē ī spe. Alio tñ
mō dr dilectio sui fūdamētū ciuitatī diabo
li. s. put nō ē ordinata ad finē debitū. B sic
nō logmur bic de ipsa. ⁊ sic p̄cepta n̄ ī quā
tū nature sūt fūdat sup̄ illud diligē se ⁊ sic
patet quō ordināt ad deū ⁊ ad primū. quia
ī dilectione sui ītelligiē dilectio sui ⁊ pri
mi. ⁊ ex B sequiē. fac alii qđ tibi vis fieri.
Lex aūt gratie eleuat naturā ga ponit oīa
fūdamēta dilectiōm dei. Et sic pz respōsio

Cōsequenter queri

tur si ī lege naturali ē qđ p ipm ordinetur
rōnalis creatura p fidē ad deū. s. vtruz lex
natural' dictet fidē uni⁹ dei. ⁊ rdēptozis ⁊
trinitatī ⁊ hi⁹. ad qđ sic ī Deut. dr. Audi pf
rabel. deus tuus vnus ē. B ē p̄ceptū de fide
uni⁹ dei. ⁊ post ibi segē aliud mandatū de
dilectiōe dei. cū diē. Diliges dñm deū tuū
ex toto corde tuo ꝛc. Si g̃ scōm mādatū qđ
ē de dilectiōe dei ē ī lege naturali. ga antē
lex ⁊ rō natural' dictat cuilibet hoc ergo ⁊
fides de vno deo. silr ē sibi scripta. Ergo
ē de lege naturali. Silr ostendiē q̄ fides
rdēptozis siue redēptiōis nostre sit de lege
naturali. Jo. 4°. da mihi bibere. Glo. Petit
a nā potū ratiōis ī. qua cōditoz ⁊ redēptoz
īuestigaē. B nō petit a natura nisi qđ debz
⁊ pōt natura. Cū g̃ petat q̄ īuestiget condi
toē ⁊ redemptoē. g̃ nobis dictat fidem re
dēptozis. Si dicaē q̄ īplicite: ⁊ non spēal'r.
vl' explicite. si g̃ fides īplicita nostre rdēp
tiōis ē ī lege nāli. ga lex natural' dictat q̄
post lapsū būana natura debeat rpari. Si g̃
bec fides implicita habeat oīa credēda de
nostra redēptione. g̃ lex nālis nobis dictat
oīa: que ad rdēptionē ptinent. g̃ nobis dic
tat nostrū redēptoē seu illū p quē dēt fieri
redēptio. Tertia rō est. quasi cōfirmatio
p̄cedēt̄ rōnis. qm̄ dicit Hugo. Oēs q futu
rā redēptionē credidēr ī quo fieret credi
derūt. g̃ ī fide redēptiōis ē īplicitū. in quo
fiat redēptio. B lex naturalis dictat q̄ redi
mendū est genus humanum post lapsum
Ergo dictat in quo fiat redemptio. Quar
ta rō qua ostendiē q̄ fides īcarnatiōis: seu
humanitat̄ christi sit ibi: ⁊ ita mod⁹ redēp
tiōs īplicite supposita hac ppositiōe. q̄ rō
naturalis animaduertit q̄ tota beatitudo
rationalis creature sit ī deo ⁊ nō in alio. B
beatitudo rationalis creature consistit in

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōtēplatiōe ⁊ delectatiōe bōitatis diuine. Creata aūt rōnal' duplicē hz cōtēplationē. ſ.ītellectiuā ⁊ ſēſitiuā.g̃ ad hoc q̄ tota in deo beatificet:oportet q̄ utrāq; habeat delectationē ī deo. ſ delectationē nec contē platione ſēſitiuā pōt bñe in deo quātū ad diuinitatē.ſ ſolū quātū ad ītellectiuā·g̃ ad ſ q̄ tot⁹ bō beatificet . oportet vt vniat de⁹ alicui creature ſenſibili.Ita q̄ ſit deus illa creatura ⁊ ecōuerſo. Si g̃ lex nāl' vl' rō nal'ei dictat vtrāq; delectationē ⁊ cōtēplationē ꝑpter ītegrā beatitudinē.ergo ex dictatiōe natural' rōnis ē fides diuinitat⁹ ⁊ hūanitat'.vl' creature ſēſibilis ei vnite. vt beatificet ſcōm ītellectū ⁊ ſēſū. Quīta rō.duplex ē notio ī aīa:īnata ⁊ acgſita. Innata ē ex ſ q̄ aīa ē ad ymaginē ⁊ imitationē ꝑme ꝓpitat⁹ . Acgſita ꝛo ē experimēto ⁊ ſēſu ⁊ diſciplīa.ex eo.ſ.q̄ aīa noſcit ſ mō p rerū ſimilitudīes. Ueritas aūt acgſita ñ g̃ vniuerſalioz ē notio īnata q̄ acgſita . Si g̃ notio acgſita que ē p ſēſū ⁊ diſciplinam duc ad fidē īcarnatiōis ⁊ paſſiōis ⁊ reſurrectiōis aſcēſiōis ⁊ oiz eoz que credēda ſūt g̃ multo magis notio īnata duc ad oīa iſta ſ ſ ē ſcōm legē naturalē.g̃ ſcōm legē nālē habem⁹ fidē īcarnatiōis ⁊ redemptiōis ⁊ hi⁹. Q aūt notio p ſēſū ⁊ diſciplinā ducat ad p̄dictā fidē pz.Naz fides ē ex auditu.⁊ ſic notio p ſenſū ducit ad fidē.Sz dic Aug⁹ .zz°.de cuitate dei.c.ς°.Tria ſunt īcredibilia que tamen facta ſūt.incredibile eſt xp̄m reſurrexiſſe ī carne ⁊ ī celū aſcēdiſſe cū carne. Incredibile ē mundū rē tā īcredibilem credidiſſe.⁊ īcredibile eſt boīes ignobiles ſimos pauciſſimos īpitos . rē tā īcredibilē tā efficaciter mūdo ⁊ ī illo ēt doct⁹ ſuadē. potiſſīe boz triū īcredibiliū.Primū volūt iſti cū quib⁹ agim⁹ credē . Scōm coguntur ⁊ cernē.q̄ non ſueniūt vñ ſit factū . ſi non credūt tertiū.g̃ ſi exp̄mēto habetur q̄ mūdus credidit rē tā īcredibilē.⁊ ita tantum īcredibile factū ē credibile. Ergo cognitio p ſenſū ⁊ experiētiam ducit ī fidē paſſiōis ⁊ aſcēſionis ⁊ hi⁹. Ad oppo⁹.Ro.ꝑmo. Qō notū ē dei manifeſtū ē illis.Glo.Multa ſūt que de deo p naturā ſciri nō poſſunt:ut de miſterio īcarnatiōis ⁊ redēptiōis. g̃ lex naturalis nō dictat fidē iſtoz̄. Poſt hoc querit vtrū fides trinitat⁹ ſit de dictatiōe legis natural'. Ad q̄ ſic Ro.i . Inuiſibilia dei p ea que facta ſūt ꝛc. Glo.Per īuiſibilia ītelligatur pater.p virtutem fili⁹.p diuinitatē ſpirit⁹ ſanct⁹. Sz ꝑbi naturaliť cognouerūt ſēpiternā uirtutē ⁊ deitatē.g̃ p nālē legē potuerūt ſiſr cognoſcē patrē. filium ⁊ ſpiritū ſactū . g̃ ⁊ habē fidē trinitat⁹ nāliť. Si aūt dicat q̄ cognouerūt p appꝛopꝛata.ſ. potētiā.ſapiētiā.⁊ voluntatē.no ꝑ ꝓpꝛia . Sz ē ſcōm diſtictionē ꝓſonaꝝ.tunc obicitur Aug⁹. dicit q̄ magi cognouerūt duas ꝓſonas Abogato ⁊ Noyz.Sz ē patrē ⁊ genitū. ī tertio ſigno defecerūt . qa ī cognitiōe z°. ꝓſone.p ꝑpetatē nō puenerunt. Inquid cognouerūt duas ꝓſonas : p ꝓꝑa vel ſolum p appꝛopꝛata . Si p appꝛopꝛata ſolū.g̃ nō defecerūt ī z° ſigno.qa ēt appꝛopꝛiatū ſpiritum ſanctū naturaliť cognouerūt.ſ.bonitatē. g̃ cū dicat q̄ in z° ſigno defecerūt. Conſtat q̄ cognouerūt duas ꝓſonas ad min⁹ p ꝓpꝛia. Sz ē ſcōm diſtinctionē ꝓſonaꝝ.Ergo habuerūt cognitionē de duab⁹ ꝓſonis.ſ.de patre ⁊ filio. Poſtea querit incidēt cū ſit fides de deo q̄ ſit creator vn⁹.⁊ q̄ fuit īcarnat⁹. ⁊ q̄ ſit trin⁹ ⁊ vn⁹ vtrū ſit eadē fides:qō nō uidet.quia rō naturaľ attīgit fidē bn⁹ q̄ deus ſit ⁊ q̄ deus ſit vn⁹. ſ ad fidē īcarnatiōis ⁊ redēptiōis ñ attīgit natura.īmo ad illā eleuat gr̃a ꝑma. g̃ ē a pꝛincipio naťe Sz aūt ē a pꝛincipio gr̃e.g̃ ē alia fides ⁊ alia.

Itē ſcda fides ē eoz̄ que excedūt naturā ꝑma aūt nō.Unde Ro.i.q̄ notū ē dei.Gloſa. inotū dei ē rō ſubſtātie vel n⁸. que omnem latet creaturā.Siſr ⁊ miſteriū liberationis būane.g̃ alia ē et alia ꝑma fides et ſecūda.

Itē nā ſm potētiā et ſcōm actū attīgit ſeu puenit ad Sz q̄ de⁹ ſit et q̄ ſit oīpotens et vn⁹ creator. Q aūt īcarnat⁹ ſit.attingit quātū ad potētiā et nō quātū ad actuz. Q enī poſſit ſe unire et q̄ poſſit incarnari dicat natura nō ſcōm q̄ ſit ſcōm actū. Q ꝛo ſit deus trin⁹ et vnus.ad illō nō peruenit nā.nec quātū ad potētiā nec quātū ad actū quia nō dictat q̄ ſit ſic. nec q̄ poſſit.Sz enī gradus ē eleuatiſſim⁹. vñ hic eleuať naťa ſup id q̄ eſt de actu et potētia . ꝑma ergo fides colligit ex natura ſcōm actū et potētiā. Scda ex nā ſm potētiā ſolum. tertia nec ſcōm actū nec ſcōm potētiā colligit ex natura.g̃ nō ē eadē fides ꝑma cū ſecunda. nec tertia cū ꝑma et ſecūda.et ita alia fide credit de⁹ eē.et eē oīpotēs creator. et eſſe īcarnatus ⁊ trinus et vnus. Solo.dō.q̄ fides dr̄ duplicit.eſt enī fides que colligit ex ratiōib⁹ ⁊ ē fides qua bō aſſētit ſitati. ꝑpter ſe ex gr̃a ⁊ nō ꝑpter rōnes.⁊ Sz ſcda fides nō ē n⁸ ſeu ex natura.īmo pꝛinci⁹ ei⁹ ē gr̃a.ꝑma g̃ fides ē n⁸.Aſſentit enī nā bene ſitati ꝑpter rōnem vl' ꝑpter teſtimonium. Unde iſtud aſſentire ē in lege naturali.Et iſta fides ſic collecta ex rōnibus ul' teſtimoniis nō ē virt⁹. Itē ītelligendū q̄ ē fides īplicita ⁊ explicita. Et dicit Hugo q̄ fides nūq̄ min⁹ habere potuit q̄ credere vnum deū:oīm dñm:rectorē vniuerſoꝝ:collatorē oīm bonoꝝ:et eoꝝ q ī malis ſūt.et eū q̄rūt ⁊ expectāt redemptorē. Unī dō q̄ ī ratione pticulari nō pōt legi fides articulorum. in lege nāli.ſ ī rōne vniuerſali.Lex g̃ naťalis habet vnde poſſit dictare aīe oīa neceſſaria ad ſalutē in vniuerſali ⁊ īplicite:facīēdo credē ⁊ aſſētire teſtimonio rōnis. Ad ſcdam g̃ rōnē qua obicit q̄ nō dictet fidez redēptiōis dō.q̄ īmo īplicite ſic dictum eſt Et q̄ obicit q̄ multa ſūt que p naturaz de deo ſciri nō pñt. dō q̄ facienda ē vis in Sz q̄ dic miniſteriū īcarnatiōis.⁊ liberatiōis. Ante enī detiationez factā Abzabe erat fides cōditozis ⁊ redēptozis. Uñ Aug⁹ dic. q̄ null⁹ potuit ſalnari ſine fide mediatozis nō tamē erat explicita. ſed poſt fuit magis explicita Abzabe.Cū dixit ei de⁹.In ſemine tuo benedicēt ñ . ⁊ fuit hic explicit⁹ mod⁹ ſ nō plene qa neſciebaſ adhuc an ab boīe puro q̄ eſſet de ſemine Abzabe fieret redēptio.an ab boīe qui eēt de⁹ . q eēt de ſemīe Abzabe . Sed iſtō poſtea fuit expꝛeſſū.ſ.qñ adnenit lex.⁊ legales boſtie :que paſſionez chriſti determīabant ⁊ figurabāt. maxime fuit Sz expꝛeſſū tpe Yſa.qui dixit.Ecce x̄go cōcipiet ⁊ pariet ꝛc . Quātū ad articulum deſcēſus ad īferos videť īdeťiara fuiſſe fides tpe Jo baptiſte:q legiť miſiſſe diſcipulos ad querēdū. Tu es qui vēt⁹ es ꝛc.Ad miſteriū g̃ ñ pōt lex naturalis ut dictet q̄ ſic vel ſic debet fieri redēptio.qz nō poteſt dictare modū redēptiōis : licet p rationem dictet redēptionē. ad modū g̃ redēptionis ⁊ nō ad redēptionem uniuerſalē pertinet illud q̄ dr̄ miſteriū incarnationis ꝛc. Ad aliud q̄ querit de fide trinitat⁹ reſpōſum ē.i.li. queſtione z°.de cognitione dei .ī ꝑtē negatiuā.tamen in ꝑtē affirmatiuā poteſt dici ſcdz Ric.de ſancto vic . Q ad oīa que neceſſe ē eē ñ deſūt rōnes neceſſarie . Uñ credēdū q̄ habet aīa nāles rōnes ad ognoſcēdū ſibi neceſſaria ad ſalutē: tñ ad vitaz per gratiam magis cognoſcit.Ratio enim obtenebzata ñ pōt illas ꝑducē. niſi adiuta p gratiā ⁊ ſic bz fidē que aſſētit ſitati iſti . q̄ ē de⁹ vn⁹ ⁊ trinus p rōnē aliquā ex lege nāli. Ad illud g̃ qō obicit ibi dō.q̄ ꝑbi nō babuerūt cognitionē naturalē de trinitate p ꝓpꝛia.babuerūt tñ vniuerſalē nālē: qua poſſēt puenire ad generātē genitu⁹.et ꝓcedētē nō tamē habuerunt q̄ aſſentirent veritati ꝑpter ſe ſine gr̃a.uel dō q̄ cognouerunt p appꝛopꝛata.⁊ dicūť defeciſſe in z° ſigno.nō quātū ad ſiplicē cognitionē boni tatis.ſ quātū ad memoriale⁹. qa bāe nō habuerūt. Ad vltīm dō q̄ alia ē ⁊ alia fides qua crediť p rōnē naturalē deū eſſe vnuz ⁊ qua crediť īcarnatū trinū p rōnē ⁊ teſtimoniū.⁊ fides qua crediť aſſētiēdo ſitati ꝑpter ſe.quia vna ē acgſita p rōnē. alia eſt īfuſa p gratiā.Credē tamē deū vnū īcarnatū trinū aſſētiēdo ſitati ꝑpter ſe. iſtud eſt de lege gratie.⁊ ſic nō eſt alia ⁊ alia fides. q̄ iſta crediť de deo:eo mō quo credere eſt aſſentire ſitati ꝑme ꝑpter ſe.ꝛ enī articuli qdā magis remoti ſit ab vniuerſali cognitione.qdā min⁹:nō tamē ē alia ⁊ alia fides qua illis aſſentiť ꝑpter ipſā ſitatē. Item lex naturalis nō venit ad fidē īcarnatiōis niſi in vniuerſali vt viſū ē.Licet ad Sz deū eē vnū magis ī ſpeciali veniat. qa nō ē ita remotū a rōne naturali.ſicut iſtud deū eſſe īcarnatū ⁊ eē trinū.Ex bis pz reſpōſio.

Poſtea quer̄itur ſi

lex natura l'dictet nobis.q̄ diligam⁹ deum ſup oīa.Ad q̄ ſic eccleſiaſtici.is°.Addidit illis diſciplinā ꝛc.Glo.Hec naturalis lex et litteralis īſinuat : vt deuz toto corde.tota aīa.tota uirtute diligam⁹.⁊ mādata ei⁹ in dei ꝓximi dilectiōe cuſtodiam⁹. Ergo in lege naturali poſſum⁹ legē caritatē ⁊ deuz eē diligēdū ſup oīa.qz Sz ē diligere toto coz de. Seda rō.unuſquiſq; p naturā ſup oīa diligit ſuū eē. ſ diligēdo ſuum eſſe diligit pꝛincipiū ſui eē p naturā.ſ dilectio q̄ diligit pꝛincipiū ſui eſſe equal'eſt illi:qua diligit ſe vel maioꝛ etiā . ſi g̃ pꝛincipiū optimū eē būane creature eſt deus . g̃ diligit ipſum ſuper oīa p naturā cū nō differat hec dilectio ab illa qua diligit ſe. Tertia rō diligere eſt velle alii bonū.ſed ex lege naturali diligo deū.g̃ ex lege naturali volo ei ſuū bonum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ergo cū suū bonū sit sūmū. volo ei p nām sūmū bonū: ꝫ diligēdo me nō volo mihi sū mū bonū. quia meū bonū nō ē sūmū. ḡ p na turā maiº bonū volo deo q̄ mihi. ḡ ex lege naturali habeo q̄ diligā deū sup me:et sup omnia alia. Ad oppoᵐ. Impossibile est q̄ ītelligēs ītelligat aliquid plus se p naturā ꝫ dilectio nō extēdit se vltra ītelligentiā. quia nō diligit bonū nisi cognitū. ḡ ipossi bile ē q̄ alquid diligat aliud plº se p nām. Ergo ex lege naturali non pōt creatura rō nalis deum diligē ex caritate: ꝫ ē sup se et supra oiā. Maiorꝫ q̄ quedā res ītelligitur p suas similitudines ī aīa: quedā āt p seipas entes apud animā: sicut res que p p̄sentiaz sūt ī aīa. et ꝫ mō aīa se ītelligit ꝛ suā iusti tiā ꝛ suas affectiones: quia sibi p̄sēs est. et illa silr. Si ḡ ꝫ cognitio maior ē q̄ illa: que ē p silitudines cū nulla res sit p̄sentior aīe se ipsa. Impossibile est q̄ plus cognoscat aliquid aliud q̄ se. nec etiā deum. cū nō sit ei ita p̄sēs sicut ipa sibi. quia ītelligit ipz p silitudines: ꝛ p speculū ī enigmate. Se cūda rō ad ꝫ q̄ intellectº intelligat deū sic ē. oportet q̄ spoliet se sua forma. qa dato q̄ vratur se. iā adhuc uidet deū similitudine ꝛ ita nō sicut ē. ḡ oportet q̄ exeat extra se vel sup se. Ad ꝫ q̄ ipz ītelligat sicut ē Silr ad ꝫ q̄ ipm diligat affectus plº se. oz q̄ exī se exeat. si ḡ nō pōt p naturā exire extra se. nec legē sup se. ḡ nec p naturā deū supra se diligē. ꝛ ita nō ex caritate p naturā potest ipm diligē. Solo vō q̄ diligē deū et sup omnia ꝛ sup se et ppter se ē ī lege naturali tāq̄ ī ītinuāte ꝛ ītigāte. ꝫ nō tāq̄ efficiēte vel pducēte Lex enī naturaꝫ eo q̄ lex ostendit aīe ꝛ ītinuat: q̄ debet deū sic diligē eo aūt q̄ naturalis se habet ad animā vt instigans ad ꝫ. Et iō dicit glo. ecclesiastici. 17°. Dec naturaꝫ lex ītinuat vt deū toto corde diligam⁹. Uñ dic̄ q̄ ad ꝫ ītinuat ꝛ ītigat ꝫ nō pducit ad ꝫ. ꝛ iō necessaria ē lex gr̄e. que ad istud pducat. vez etiā ē q̄ cum hoc post peccatū necessaria est lex Mysi. Ad p̄mā rōnē vō q̄ nō dic̄ glo. q̄ nō faciat lex diligē. ꝫ qō ītinuat. vnde loquit scōm insi nuationē ꝛ nō scōz quentionē. Ad aliam qua obicit q̄ vnūqōq; diligit suū ē et p̄ cipiū suū p naturā. Dō q̄ dilectio p̄cipii ē dupl'r. quia ē diligē p̄cipiū eo q̄ p̄cipiū. Aut ē diligē p̄cipiū absolute: nō eo qō p̄ cipiū vt possim diligē deū. q̄ deus ī se vel eo qō p̄cipium. In lege ḡ naturali non est diligere p̄cipiū ī se ꝛ absolute super oīa. ꝫ diligē ipm ī rone qua ē p̄cipiū. itiud bene ē ibi. ꝫ tūc cadē ē dilectio sui ꝛ p̄cipit. qa p̄cipiū īquātū p̄cipiū nō diligit aīa nisi q̄ reflectit ipm ī suū eē qō diligit et ñ ecō uerso. Et sic deū naturaliter nō pōt diligē plus se. quia natura ñ se extendit supra se.

Ad 3ᵐ dō. q̄ nō valet ꝫ ratio volo deo sūmū bonū. mihi nō. ḡ plus diligo deūm q̄ me. Sz bñ sequit. ḡ maius bonuz volo ei. q̄ mihi. quia ē ibi uelle. ꝛ est ibi bonū. Pōt ḡ istud aduersiū magis determinare ipsum velle. vel ipsū qō dico bonū. Si feratur ad bonū sic nō sequit rō. si ad ꝫ qō ē uelle. sic sequit. quia ītētio dilectiōis venit ex parte volūtat. nō ex parte sui boni. qō ē volitum p naturā aūt magis volo mihi meū bonum qō min⁹ ē q̄ deo suū bonū qō ē maiº. sicut miles magis vult sibi suam terrā pugnaz q̄ regi suū regnū magnum. Ad rones ī contrariū dō. q̄ nō ē ī ptāte nostra tāq̄ efficiēte diligere deū sup nos. ꝛ sup oīa. ē tamē istud ī potestate nostra tāq̄ ppando faciēdo qō ī se ē. similiter nō ē ī ptāte nostra q̄ ītellectº et affectº expoliet se effectiue tamē propriatiue.

Onsequenter

q̄rit̄ de his p que ordīat lex nāl ad proximū. Et quārū ad p̄ns querit̄ de tribº que ponūtur ee iuris naturaliꝭ scōm Ysidoruz. Primo de matrimōio qō ē coīūctio maris et feīe. Scōo de cōi oīm possessione. Tertia de vna oīm libertate. Quārū ad primū querit̄ hec. Prīo vtrū matrimoniū sit de lege nāli. Scōo de legitimitate p̄sonarū. Tertio vtrum de lege nāli sit q̄ ꝫna vniº. Quarto vtz īsepabilitas que est ī matrimonio sit de lege naturali.

Quantum ad primū

sic obr̄. Nibil qō sit ex īstitutiōe: ē de lege naturali. matrimoniū est hiº. ḡ ꝛc. Maior pz Ysidoruº dicit q̄ ius naturale vbiq̄ īstictu nature nec aliq̄ cōstitutiōe habetur. Minor pz p Hugo. de sacramētis qui dicit cōiugiū est societas quā deº ab ītio ītter masculuz ꝛ feminā ostituit. quādo mulierē de latere uiri formataz eidē sociauit. Scōa rō que cūq; sunt de lege nr̄. sūt eadē apud omnes. ꝫ matrimoniū nō ē hiº. ḡ nō ē de lege nāli

Minor patet. q̄ matrimoniū infidelium est dissolubile vel sepabile. fideliū aūt nō. sed ꝫ facit differētia essentialē. cū forma matrimonii sit coīūctio. Coīūctioni aūt opponit sepatio ꝛ ita nō ē idē effētialiter apud oēs.

Ad oppᵐ. ff. de iustitia ꝛ iure. ex lege naturali descendit maris ꝛ feīe coīūctio quā nos matrimoniū appellam⁹. Solo dō q̄ matrimoniū pōt dupl'r cōsiderari. īquātum ē res vel īquātū est signū. Cōsiderādo ḡ rem matrimonii que ē coīunctio maris ꝛ femīe. sic ē de lege nāli. Inquātū ro est signum: ē ab īstitutiōe diuīa: ꝛ nō ex lege naturali. nec ē icōueniens q̄ ab alio ꝛ ab alio sit matrimoniū res ꝛ signum. Sic̄ circulus ab alio hoīe pōt habē q̄ sit circulus: ꝛ ab alio q̄ sit signū. signū enī ordinē dic̄. Coīūctio enim maris et feīe naturalis ē. ꝫ q̄ illa coīunctio significet. s. ī sepabilitatē ul' coīūctionē xp̄i ꝛ ecclesie et aīe sancte ad deū. ꝫ hz a diuīa īstitutiōe. Uel dō q̄ ī oī sacmēto sūt tria. s. similitudo. significatio. et sanctificatio. Similitudinē ḡ hz matrimoniū ex p̄ma conditiōe. significationē ex īformatiōe. sancti ficationē ro ex redēptiōe. ex q̄ enī creatus ē hō ꝛ feīa: fuit naturale q̄ coniūgerent. ꝫ q̄ p ꝫ significaret coīūctio aīe ad deū. vel xp̄i ad ecclesiā. vel būanitat' et diuinitatis ī xp̄o. Istud fuit ab īstitutiōe diuīa. q̄ antē sit sactificatio ꝫ ē gra ī matrimōio seu in coīūctis p matrimoniū: ꝫ ē p passionē xp̄i: que sanctificat oīa sacramēta: ꝛ p ipm bñt oīa sacramēta virtutē ad sactificandū matrimoniū. ḡ quātū ad silitudinē dico q̄ est ex lege nāli ꝛ eiº dictam⁹. nec ꝫ mō est ex īstitutiōe. quātū ro ad significationē non. quia sic ē ex īstitutiōe. nec quātū ad sactificationē. p ꝫ pz resp̄sio ad p̄mā rōnē. Ad scōam dō q̄ matrimoniū quātū ad rem et similitudinē ē idē apud oēs. q̄ coīūctio maris ꝛ feīe eadē ē apud oēs. ꝫ nō quātum ad signū uel significationē. Aliō enī significat apud fideles ꝛ ifideles. q̄ apud fideles significat īsepabilē unionē: que ē dei ad humanā nām: ꝛ xp̄i ad ecclesiā. Et ga ꝫ vnio ē īsepabilis: ppter ꝫ matrimoniū fidelium ē īsepabile. ꝫ apud ifideles nō significat copulā īsepabilē. q̄ tūc nō ē sepabile.

Secundo queritur

de legitimitate p̄sonarū vtrū sit de dictatiōe legis naturalis. s. q̄ excipiatur a matrimonio pater ꝛ mater ꝛ biº que excipiūtur.

Ad qō sic geñ z°. dixit Ada ꝫ. Nūc os ex ossibus meis. ꝛ caro de carne mea. ppter ꝫ relīquet hō patrē ꝛ matrē. A p̄ma ḡ conditiōe excludit a matrimōio pater ꝛ mater. ꝫ illud qō hz ee a p̄ma cōditiōe hz esse per naturā. Ergo p naturā excluditur pater et mater. cū lex ab origīe ponat ī p̄sonis. Ad oppoᵐ. Lex naturalis ē eadē apud oēs. si ḡ apud barbaros nō excludit pater ꝛ mater. nec aliqua p̄sona. ḡ ex lege naturali non est exclusio seu legitimitas p̄sonarū. Scōa rō ī. ff. Uidetur ītter cetera aīalia istiº iuris pitia cēseri. ꝫ cetera aīalia ñ discernūt ītter p̄sonas quī masculº coeat cū matre. ergo de lege naturali nō ē q̄ excipiat pater ꝛ mat. Silr querit̄ de lege naturali. vtrū sit q̄ excipiat frater ꝛ soroz. Ad qō sic. omne qō ē cōē legē naturalē. semp ē ꝛ fuit culpabile. Sz ñ sp fuit culpabil' coitº fratris cū sororе. sicut ī p̄cipio. ḡ nō est ex lege naturali: q̄ excipiat frater et soroz. Ad oppoᵐ Augº de adulterinis cōiugiis. Adulterii malum vīcit fornicationē. vīcit ab īcestu. ḡ maius malū ē īcestus q̄ fornicatio vl' adulterium. si ḡ adulteriū ē cōtra legē naturalē. ḡ mlto magis īcestº. ꝫ īcestus ē cū est coitus p̄sone cognate cum cognata vl' fratris cū sororе. Quoniā ut ait Augº. īcestº ē lubricū carnis cōtra votū vel cōsanguīitatē: vl' affinitatem cōmissū. Ergo cōtra legē naturalē est coitº fratris cū sororе. ḡ ꝑm legē naturalē exclu dit frater ꝛ soroz a matrimōio. Solo dō sicut dic̄ Hugo. duas p̄sonas īstitutio excepit. s. patrē ꝛ matrē. Uenit postea īstitutio scōa: que p legē facta est ꝛ excepit quasdā p̄sonas alias siue ad decorē nature. seu ad pudicitie augmentū. ꝛ tunc cepit ex phibitiōe ee phibitū: qō ex natura fuerat ꝺcessū scōm ꝫ dō q̄ lex naturalis quoddā dictat. ga debitū. quoddā ro ga decēs ꝛ honestū. Lex ḡ naturaꝫ a matrimōio excepit fratrē ꝛ sororē. nō ga debitū. ꝫ ga honestum ꝛ decēs. maxīe ī nā multiplicata. Quia etiā lex licet ꝫ in statu nature nō mutiplicate cōcederet. nō tñ ī statu nᵉ multiplicate. excipit aūt patrē ꝛ matrē tāq̄ debitū. ꝛ ꝫ est quia ī generatiōe est duplex habitudo. s. habitudo p̄cipii gnātionis ad illud qō ē de illo ꝛ hic ē ordo p̄ioris ad posterius. Item est ibi ordo ī latē ītter marē ꝛ feīaz. q̄ sūt cortes generatiōis. Nā cū dico patrem ꝛ matrem

Universidad de Deusto
Biblioteca

dico cōtes generatiōis. si g̃ coniūgerētur pater ⁊ filia in generatiōe:eēt comes generatiōis q erat p̄cipiū gnātiōis:⁊ ita cōfūderet ordo generatiōis. Si enī comes gnātiōis fieret p̄cipiū gnātiōis ⁊ ecōuerso.⁊ ita cōfūderetur ordo generatiōis. qa g̃ lex natural' dictat.q oīa ordinate fiāt. dictat q debet seruari iste ordo.Ideo dictat natura q debet excipi pater ⁊ mater a gnātiōe Et ita a matrimonio. ꝺ si frater coeat cū sorore:nō est ita īmo comes generationis est cū comite nec cōfundit ordo.Et iō nō excipit illud lex natural: tāq; debitum:ꝺ solum sic decēs ⁊ honestū:et patrē ⁊ matrē tanq; debitū.qa vsus generatiōis dēt cōformari ipsi ordini. Ad p̄ma g̃ rōnē qua obicitur de barbaris q nō excipiūt psonas aliquas: nec patrē nec matrē ꝺ.q nō ē ꝺ apud eos ex natura q nō excipiāt:ꝺ ex cōcupiscentia libidinosa.⁊ silr ī aliis.Qō aūt ꝺr. ꝺ nunc os de ossibus meis ⁊ caro de carna mea.p ꝺ ītelligit virtus actiua ⁊ passiua que cōcurrūt ī generatiōe.In osse enī ē robur per qō significat' uirt' actiua:ī carne que īfirmior ē virt' passiua.Unde dat' intelligi: q a generatiōe fortiori cōtrahat' os ab īferiori.ſ. a muliere caro.Per ꝺ aūt q sequit' ⁊ adherebit uxori sue:⁊ erūt duo ī carne vna ītelligit' duplex vnio ul' copla que ē ī matrimonio.ſ.vnio que ē p cōsensū aīarū:que ītelligit' p ꝺ.⁊ adherebit uxori sue.⁊ vnio que ē per copulā carnalē:que ītelligit' p ꝺ.q ꝺr ⁊ erūt duo ī carne vna ī qua ē cōiūctio ad vnā carnē ꝓducendam.

Tertio queritur vtrū de dictamīe legis natural' sit q vna sit vni'.q sic uidet' genī.4°. dic glo. de Lamech. Prim' cōtra naturā ⁊ moꝛ duas uxores accepit. Ergo habē plures uxores ē cōtra naturam. Ergo de dictamīe n' ē q sit vna vni'. Se cūda rō Ro.2°. Cū gentes ꝛc dicit glo.Lex naturalis ē nolle alii facē:qō sibi non vult fieri.Sꝫ constat q vir nollet q mulier diuideret carnē suā cū plurib'.g̃ uir tenetur ex lege nō diuidē suā.ergo non habere plures uxores. Ad oppo' genī.xix. de Jacob habetur q habuit ples. dicit Aug'.ibi q non cōtra naturā.nec cōtra legē.nec cōt moꝛ fecit.⁊ cōstat q habuit plures. g̃ q vna sit tātū vni' nō est de dictamīe n'. Secūda rō.natura dictat q multiplicāda est spēs.ꝺ multiplicatio spēi melius fit p plures q̃ per vnā.g̃ nō erit de dictamīe n' q vna tantū sit vnius. Juxta ꝺ querit' q̃re aliqn non licuit q vna mulier haberet plures viros: sicut vn' vir plures mulieres. Solo.dō. q triplex est dictamē n' fm q natura trib' modis mouet: Jn nā.n. rationali aliquādo mouet nā ut nā.aliqn nā vt rō. alqn rō vt rō.Et scōm ꝺ diuersificat' dictamen n'. qz scōm q natura mouetur vt natura :dictat masculum cōiugi fcīne ad multiplicationē spēi.scōm āt q natura mouet vt rō:dictat vt vn' cū vna cōiugi dēt. vl scōm ogruentiā stat' ⁊ tēporis oportunitatē vnus cum plurib':eo dispēsāte:q ē supᷣ naturā. qa nā vt rō cōfert ⁊ legit q nō est faciēdū alteri: qō sibi non vult fieri.vnde nat'a vt ratio dictat vnū debē cōiūgi cū vna simpliciter vel cū plurib' exigēte statu:⁊ tpe:eo dispēsāte q ē supᷣ naturā.scōm aūt q rō mouet vt rō.ulteri' cōfert ⁊ dictat natura q un' dēt cōiūgi cū vna īsepabiliter cōiūcta. Et sic pz quō babē plures ē cōtra dictamen n': ⁊ quō nō.quia scōm q natura mouet ut nā non ē cōt dictamē n' babē plures.nec scōm q nat'a mouet vt rō.eo mō quo dictum est. alio mō sic. Ad p̄ma rōnē de Jacob.qua obic q ꝺ nō sit de dictamīe nat'e. dō q iō dr Jacob nō fecisse contra naturā.quia qō fecit fecit cā ꝑfis.⁊ sic nō fecit cōt naturā scōm q natura mouet vt natura . Conf̄ ꝺo p̄ceptū iō dr q non fecit. qa ex dispēsatiōe fecit qa dispēsatū fuit cū illo ab illo q ē supᷣ naturā.Qō aūt fit auctoritate supioris nō fit cōtra p̄ceptū.qa ī p̄cepto ītelligit' excludi auctoritas supioris. Cōtra moꝛes dr nō fecisse.qa nō fecit cōtra cōsuetudinē:que n̄ esset approbāda.plurib' enī rōnibus approbādū erat qō fecit:ꝑ quia fecit ex dispensatione. Secūdo ex cā honesta:qa.ſ.vt multiplicaret' ꝑles. ⁊ numer' fideliū ad cultum dei. Tertio qa moderate vtebat' pluribus. Quarto approbanda erat cōsuetudo ꝓpter sacramētū.qa oīa cōtīgebāt illis ī figuraz. Uū ī plurib' vxoꝛib' Abrahe:figurabatur differētia feruiētiū deo . Alii.n.seruiūt pro mercede q significant' p filios Agbar. Alii pro hereditate isti sūt filii Sarre . Silr in duab' uxoꝛib' Jacob liberis . significat' duplex uita.actiua ī Lia.contemplatiua in Rachele. Et ī qualibet sūt qdā mercenarii.et quidā liberi pz g̃ quare dr Jacob ñ fecisse cōtra naturā nec cōtra mores . Et de hoc ēt dicit. Aug' sup genī. Alia sunt peccata cōt nām.alia cōtra mores.alia contra p̄cepta.ꝺ Jacob ꝺ nō fecit cōtra naturā . qa nō lasciuiēdi ꝺ gignēdi cā mulieribus utebat'.nec cōtra mores . quia ī illo tēpore ī illis terris factitabat'.nec cōtra p̄ceptū. qa nulla lege p̄hibebat'. Ad scōam dō.q natura dictat q spēs multiplicet' ꝺ debito mō . Jus enim nāle ī boīe debet regulari rōne. Ratio aūt dictat q vna vni'. Ad tertiā dō q nūq; dispēsatū fuit cū muliere. Prima rō est.qa vna nō pōt fecūdari a pluribus.ꝺ vnus bñ potest fecūdare plures.Et iō nō esset utile ad multiplicationē. Jtē meli' pōt seruari pax si vn' dominet plurib':q̃ si plures dominarēt vni. Jtē vir ē caput mulieris.iō magis est disenpsatum cum eo . alia ratio ē sacramentum. quia scilicet vnus est sponsꝰ xp̄i.licet plures sint ecclesie.

Quarto queritur de īsepabilitate matrimonii. Tria.n.sūt bona matrimonii.ſ.fides.proles. ⁊ sacramentuz. primū ⁊ scōm ē de dictamine n'.ꝺ tertium ñ videt esse de dictamīe n'.qa habet eē ex īstitutiōe. Sacramētū.n.bz eē ex īstitutiōe. Scōa rō.nullus actus nālis est peccatū.sed cōiūctio maris cū femina est natural'.g̃ non est peccatū dūmō sit soluta. qa tūc nō ē cōt legē naturalē. Tertia rō.actus cōmedēdi nō ē peccatū qñ fit p̄ro salute indiuidui.g̃ eadē rōne act' generatīe nō erit peccatum dūmō sit ad multiplicatiōez spēi seu salutē.

4ª rō.mulier pōt sedare ad omne temp' solū.g̃ multo fortius pōt sedare ad aliquod tēpus solū . Ad oppo' scōm legē nature debes alii facē qō tibi vis fieri. ꝺ nullus rō ne ordinat' vult q affect' uxoꝛis sepetur a se.Ergo tenet' scōz illud p̄ceptū ad berēduz uxoꝛi sue īsepabiliter scōm affectum . sicut vult se diligi isepabiliter non ad tempus.

Solo dō q ex lege naturali ē ordo ad veū ⁊ ad p̄imū.Lex enī naturalis dictat:q̃ bonificet' deus ⁊ semp:ſp aūt nō pōt nisi in prole.vnde lex naturalis dictat multiplicatiōē plis ad cultū dei.⁊ ꝺ seruato ordine generationis ut p̄cipiū generatiōis non fiat comes ī gnātiōe :qō eēt si pat' cōtraheret cū filia.et ita excludit patrē ex debito.Post naturā aūt multiplicatā excludit alias psonas ꝓpter honestatē Scōz ār q ordinat ad p̄imum dictat nō facē alii:qō bō nō vult fieri sibi.Aug' sup genī.Alia sunt peccata cōt nām.alia cōtra mores.alia contra p̄cepta.ꝺ Jacob ꝺ nō fecit cōtra naturā . qa nō lasciuiēdi ꝺ gignēdi cā mulieribus utebat'.nec cōtra mores . quia ī illo tēpore ī illis terris factitabat'.nec cōtra p̄ceptū. qa nulla lege p̄hibebat'. Ad scōam dō.q natura dictat q spēs multiplicet' ꝺ debito mō . Jus enim nāle ī boīe debet regulari rōne. Ratio aūt dictat q vna vni'. Ad tertiā dō q nūq; dispēsatū fuit cū muliere. Prima rō est.qa vna nō pōt fecūdari a pluribus.ꝺ vnus bñ potest fecūdare plures.Et iō nō esset utile ad multiplicationē. Jtē meli' pōt seruari pax si vn' dominet plurib':q̃ si plures dominarēt vni. Jtē vir ē caput mulieris.iō magis est disenpsatum cum eo . alia ratio ē sacramentum. quia scilicet vnus est sponsꝰ xp̄i.licet plures sint ecclesie.

Hoc habito queri tur ꝓpter illud qō dicit' in diffinitiōe Ysi doꝛi cois oīm possessio.Utr̄ de lege nat'ali sint oīa coīa. Et videt' q nō.quia vbicūq; ē acqsitio ⁊ restitutio alienoꝝ ē ꝓpetariū.ꝺ sic bēt' ī diffiōe Ysi. de lege nāli ē acqsitio eoꝝ que celo : ⁊ terra.mariq; capiuntur: ⁊ restitutio depositoꝝ.Ergo de lege nāli ē ius ꝓpetariū.g̃ nō dictat oīa esse coīa. 2ª rō cōt legez nālem fē urtū qō ē ꝺtractatio rei aliene īuito dño.Ergo de lege naturali est habere ꝓpriū. Ad oppo' Aug' super Jo.Jure hūano ꝺ villa mea ē. ꝺ seru' meus ē.tolle iura Jmpatoꝛis . Quis audet dicē ꝺ villa mea est.me' ē iste seruus . mea est ista dom'?.g̃ q aliqs posset dicē ꝺ est meuz. hoc ē de iure Jmpatoꝛis.g̃ babē ꝓpriū ē solū de iure positiuo. Scōa ratio approꝑare sibi alienū est conf̄ ius naturale. g̃ approꝑriare sibi qō ē cōe : ē cōtra ius naturale. ergo est

Universidad de Deusto
Biblioteca

peccatū. Solutio dō. q lex naturaľ circa cōmunionē ⁊ ꝓpetatē dictat differēter. Dicta enī aliqd ga debitū. ⁊ aliqd ga bonū. aliqd ga equū. ga debitū dictat q in statu necessitatis sint oīa. Jn statu enī isto sūt oīa coīcāda: ⁊ b mō i ꝑcepto ē coīcatō. ⁊ b ē dictamē respectu rerū ad sustētationē ꝑsonarū. ⁊ īde sumiť. oīa que vultis vt faciāt uobis hoīes ꝛc. Respectu vo ꝑsonarū quātū ad multiplicationez ꝑlis dictat q vxor sit ꝓpria ⁊ scōm oē temp⁹. Juxta illō enī pīci pitū. Qō tibi nō vis fieri alii nō feceris. aliť dictat circa cōmunionē ⁊ ꝓpetatē aliqd ga bonū. ga i statu nᵉ bene institute dictabat oīa eē coīa. Jn statu vero nature corrupte dictabat q bonū ē eē aliqua ꝓpa. Alioquin boni egerēt ⁊ nō staret societas būana. ga mali rapent oīa. ⁊ ita scōm diuersos status dictat bonū esse q oīa sint coīa. ⁊ q aliqua sint ꝓpria. Dictat ēt circa ꝓpetatē ⁊ coīoez aliqd. quia equū. Et scōz dictamē egtatis. dictat q̄dā eē īappꝛobabilia ut acrē. mare. littora. Dictat ēt q ea que sūt appꝛobabilia si i nulli⁹ sīt bonis occupāti cōcedātur. Qō enī sb nulli⁹ dnīo ē occupāti ꝺcedit. Et hīc ē acgsitō eoꝝ que celo. terra. mari. q capiūť vt captio auiū ⁊ piscīū. sic dicūt leges bīa ne. Ad illud qō obr̄ q g appꝛopꝛiat sibi cōe peccat dō. q cōe duplr dr̄. vno mō dr̄ cōe qō ī nulli⁹ bōis ē ⁊ tale si ē appꝛopable occupāti cōcedit. vt sūt aues pisces ⁊ lapides pꝛecīosi in littore maris. Alio mō dicit cōe qō ē alicui⁹ vniuersitatī. vt platea aliq̄ vel camp⁹ coītat. Jn talib⁹ nō ly appꝛopare sibi. quia hic fieret iniuria' coītati. Jn ꝓmo aūt nulli sit īiuria. ⁊ per b ꝓ solutio.

Hoc habito quia

dr̄ ī ꝓma diffinitiōe Ysidori. q lex naturaľ ē qua oīm ē vna libertas. Querit de dnīo ⁊ seruitute. vtrū sit de victamīe legis nāl qō nō videť per illud Ysidori. 4°. ethimol. Jus naturale ē cōe oīm nationū. et ꝺditur cōis oīm possessio: ⁊ oīm vna libertas. g̃ si scōm naturā libertas ē oīm. Ergo seruitus ⁊ dominiū erit cōtra naturam. g̃ nō erit de lege nᵉ. Scōa rō Aug⁹. xix. de ci. dei. rōnalē hoīes factū ad ymaginē suaz uoluit nisi irrōnabilib⁹ dūari. nō hominez hoī. ꝺ hominem pecoꝛi. Ergo cōtra naturā est q bō dñetur bōi. Tertia rō Grego. omnes homīes nā equales genuit. ꝺ ꝓ variis meritī dei dispē satio iusta. ꝺ occulta ꝓposuit. Ergo prelatio ⁊ sbiectio bñt eē ex dispēsatiōe. ꝺ qō ē solū ex dispēsatiōe nō ē de nāli lege. g̃ dominiū ⁊ seruit⁹ nō sūt de lege nāli. Quarta rō ī li. īstitutionū. de iure nāli gentiū ⁊ ciuili. vsu exigēte ⁊ būanis necessitatib⁹ gentes būane quedā cōstituerunt illis. bella enim exorta sūt ⁊ captiuitates subsecute ⁊ seruitures que sūt iuri naturali cōtrarie. Ergo cōstat q seruitus non est de lege naturali

Quīta rō. ī eodē iure naturali ab initio oēs hoīes de iure liberi nascebātur ex hoc iure gētiū oēs pene cōtract⁹ introducti sūt ut emptio. venditio. locatio. cōductio. societas. depositum. mutuū ⁊ alii īnumerabiles.

Ad oppō Ro. iᵒ. Nō solū ꝓpter iram ꝺ ꝓpter cōcupiscētiā. ⁊ loquit de sbiectione exhibēda. g̃ sbiectio bōis ad hominē est de iure nāli quia cōscīa dictat. Scda ratio. Aug⁹. xix. de ci. dei. penaľ seruit⁹ ea lege ordinat que nālez iubet ordinē seruari. ꝓtur bari uetat. Quia si cōtra eā legē non eēt factū. nihil esset penali seruitute cohercendū. Jdeo apostolus seruos monet esse sbditos dñis suis. Tertia rō ī eodē. Justum est q malis hoīb⁹ sit vtilis seruitus cū. ſ. ꝓbis auferť iuriarū licētia. ⁊ domiti melius se habebūt. ga īdomiti veteri⁹ se habuerunt. Ex his manifeste ostēdit q seruit⁹ iusta sit ⁊ de lege nāli. Solo dō q ē loqui de nā ꝼz statū āte peccatū: et post peccatū. Ante peccatū nō fuit seruit⁹ scōm vt dic̄ Aug⁹. xix. de ci. dei. Nullus ī nā ī qua ꝓus deus hoīez condidit seruus ē hoīs: aut peccati. ꝓ peccatū aūt ītroducta ē seruit⁹ sic pena peccati. Et iō sbicīť hō hōi: ga fecit se seruū peccati Lex g̃ naturalis dictat cōmunē libertatem oīm scōm statuz nᵉ īstitute. ꝺ scōm statū nᵉ corrupte. dictat q necessaria est seruitus et dominiū ad cohercēdū maluz. sic dic̄ Aug⁹ ī libro de ci. dei. q sicut deus hoī: ⁊ animus corpori. ita rō dēt domīari ⁊ impare libidini. dictat enī rō iustū eē vt rōnabiliter viuentes dominēť bis qui carnaliter viuunt Unde Jere. 4°. sup illud q̄ si cōtemnat mulier amatorē suū. dic̄ glo. Uidēs eū seruire libidini sue: ⁊ ī se mutatā legē: ꝓ quā cuidā uro sbiecta fuerat. Ad illud Gre. q dic̄ q dispēsatio diuīa istud ordinauit dō q dispensatio aliqñ dr̄ iuris relaxatio. vt q Jacob haberz plures vxores b modo qō est ex dispensatione. nō est ex lege. Alio modo dr̄

dispēsatio iuris restitutō sic hic. ubi ꝓpter pcm̄ libertas aliqb⁹ sbiecta ē. qō iustū ē ⁊ ꝑm dictamē rōis. Dicat enī lex naturalis. q sbtrabēda ē malis libertas: vt arceatur eoꝝ malicia. Ad illud qō obicit de auctoritate iuris que videť seruitutes esse cōtrarias legi nāli. dō q duplex ē seruitus una que ꝓcedit ex vi dnāntī qñ gs usurpat ꝓ potētia sibi dñium: ⁊ talis ē cotra legem. Et de hac logtur ibi. Alia ē que procedit ex merito peccatī ⁊ ista dictat lex nālis: sicut victū est auctoritate Aug⁹ de ci. dei. penaľ seruit⁹ ea lege ordinat ꝛc. Ad illud qō obr̄ de apostolo. ad oppō nō solū ꝓpter iram. ꝺ ꝓpter cōscīam. Notādū q duplex ē seruit⁹ vna ē necessitat⁹ que secuta ē peccatū. Alia ē reuerētie ⁊ honoris erga supiores. Et de hac ītelligit apostol⁹. cū dicit. Sz ꝓpter cō sciētiā. b enī dictat cōscīa sp q reuerentia maioꝛibus exibēda ē. Un Tullius ponit de lege nāli obseruantiā: ꝓ quā sicut idem dic̄ hoīes dignitate añcedētes cultu quodā ⁊ honoꝛe dignāť ⁊ ꝓpter b pz solo.

Consequens est

adiuuāte dei gra īquirere de lege Moysi. Et ꝓmo generaliť quantū ad legis cōditiones. Scdo ī speciali quātū ad legis ꝓcepta ⁊ sactiones. Circa cōditiones āt legis mosayce ingrēda sūt hec. Prīo de latione legis. Scdo de otinētia legis. Tertio de īpletione p xp̄m. Quarto de onere obseruātie legal Quīto. de iustificatione legis.

Quātū ad legis lationē īquirēda sūt b.

Prīo de vtilitate latiōis. Scdo de necessitate latiōis. 3°. de tpe latiōis. 4° de pso nis gbus lata ē. 5°. de latore legis.

Quantū ad primum

sic ꝓceditur Ro quinto. Lex sbintrauit vt habūdaret delictū. Glo. Nāle iusticie ingeniū nisi habeat qō respiciat ⁊ vereať non facile pficit: ꝺ egrotat. ⁊ supēiētib⁹ cedit peccatis ⁊ appellat illō īgeniū idē: qō legē nālē: seu vinacitatē discernendi: que venit ex lege nāli. Et vult dicē q nisi bō habeat pncipiū q̄ rspiciat ī sūmū bonū et mercedē nō pficit: ꝺ egrotat. ꝺ p legez Moysi respic bō deū tāq̄ actorē: ⁊ venerať tāq̄ retributorem quia ad b ei data ē. Ergo lex Moysi fuit danda hoī ⁊ ferenda. Scda rō ꝓma Ubi. i. Scim⁹ ga lex bona ē. si gs ea legitime vtať. ſ. vt ꝑ eā cognoscat morbū et querat medicū. Suppōsito g̃ q nā būana egra ē. obicit sic. Dī egrotāti necessaria seu utilis est cognitio morbi sui: et quisitio medici. ꝺ lex Moysi b facit. ga facit cognoscē morbū. ſ. peccatū et querere medicū. ſ. deū. vñ glo. sup illud Ro. 5°. Lex sbintrauit ꝛc. Ad hoc data ē lex vt bō deficiens ī ꝑcept⁹ ⁊ factus ꝓuaricator. liberatorē saluatorēq̄ regreret g̃ necessaria seu vtilis est lex Moysi būane nᵉ: que egra est. lex igiť fuit ferenda. Ad oppᵐ: ꝑ ad corrī. 15. Uirt⁹ peccati lex. Glo. Lex ꝓhibēdo auget peccati cupiditatē. sed nihil ad qō sequit augmētū peccati ē utile saluti. ꝺ ad legē cōsequť augmentū peccati. g̃ nō fuit lex Moysi vtilis saluti. g̃ nō fuit ferēda. Si dicať q lex ñ auget pcm̄ nisi p occasionē solū ⁊ nō p causā. Cōr b opponiť. Magis expedit aīe saluti q tollať cā ⁊ occasio peccati. q̄ q solum tollať cā et occasio remaneat. cū g̃ lex sit occasio peccati et augmētū ei⁹: salubꝛe esset aīe q tolleret lex neq̄ daret: nō igiť ferenda erat. Tertia rō Ro. 7°. occasiōe accepta: ꝓ mādatū peccatū opatū ē ī me oēm ꝺcupiscētiā. Glo. Dicta ē cōcupiscētia ex ꝓhibitiōe legis. g̃ lex īflā mauit cōcupiscētiā. g̃ noxia fuit. ⁊ nō expediēs ad salutē. g̃ nō debuit dari. Quarta rō. Nullz bonū ordinate dať q̄ nocet illi cui dať. sic vinū licet sit bonū. tñ nō datur ordinate febricitāti: ga nocet illi. si g̃ lex nocuit illis gb⁹ daba ť. sic pz ꝓ p̄dictas auctoritates. Et ꝓ multas alias. pz q nō ordīate dabať. ꝺ nō erat dāda nisi ordīate. ergo nō debuit dari. Q aūt lex noceret illī cui daba tur: pz ex auctoritate apli Ro. 7°. Peccatuz ꝓ mādatū: opatū ē ī me mortē vt fiat supra modū peccās peccatū. Quīta rō. oē obtenebrās aīam: plus nocet aīe q̄ pſit. sed lex obtenebrat aīaz. g̃ plus nocet aīe q̄ prosit. g̃ nō erat ferēda. Minor pz ꝓ illud Mathi 4°. Popul⁹ q sedebat ī tenebris ꝛc. Ibi dic̄ Crisos. tenebre erāt maxīe scōm legē: que ñ ad manifestādā dei iusticiā data fuerat. ꝺ ad puniēdā duriciā cordis eoꝝ. sic ait dns. Propter duriciā cordis vestri Moyses ista mādauit: ⁊ nō ad saluandos eos ꝺ excecandos. Sexta rō Aug⁹. cōtra faustū. lex ipsos ꝓuaricatiōis reatu ligat cū iubet q nō possūt īplere. ꝺ ꝓuaricatiōis reat⁹ maxime nocet. g̃ cū lex liget. relīquit q lex maxime nocet. pl⁹ igiť nocet saluti aīe q̄ prosit. g̃ ñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

erat ferēda. Septīa rō Aug⁹ ī li. de nā ⁊ gr̄a. Natura qua bō ex adā nascīt indiget medico. ꝑ lex non facit ad medicinā ⁊ curationē morbi. īmo ad ip̄m sequīt morbus et īfirmitas: nocet g̃ saluti aīe. g̃ nō erat ferēda. Octaua rō. Hal. 3°. Lex ꝓpt trās gressores posita est. Hlo. i. vt bō supbe de suis viribus fidēs accipet p̄cepta: ī quib⁹ deficiēs ⁊ fact⁹ priuaricator: liberatorē saluatorēq; requireret. Data ē g̃ lex vt supbozū cerniz: quos faceret transgredi humiliaret vt medicus optaret. De ītētiōe g̃ legis erat: ut bō post egritudinē medicū r̄greret: ⁊ q bō pri⁹ deficeret. ꝑ cōstat q iste nō est optim⁹ modus adducendi ad medicū: q ē. ſ. p egritudinē g̃ si optimi ē optīa adducē. non est aūt adductio optimi. cū fit malū vt ueniat bonū. g̃ nō fuit latio legis bona. vt. ſ. factus bō p̄uaricator quereret bonū. Solutio dō q necessitas fuit dandi legē Moysi: et vtilitas ꝓpter tres leges: quas distīguit aplꝰ que sūt lex nature. lex concupiscētie. seu lex fomitis: ⁊ lex euāgelii seu gr̄e. ⁊ scōz B lex Moysi decurrit scōm tres rationes diuine dispēsatiōis. Dat enī ī auditoriū legis n°. ⁊ scōm B decurrit scōm misericordiā. datur etiā ī cobertionem legis pcī vl foīt. ⁊ scōz B occurrit scōm rōnez iusticie. Item datur ī signū ⁊ significatōnē legis gr̄e. ⁊ directionē ad ip̄am. ⁊ scōm B occurrit scōm rōnē sapiētie. De p̄ habet sup illō Ro. 5°. Lex ſtī tranit dic̄ glo. Data erat lex in adiutorium būane n°. vt qa ip̄i n° quodāmō īferta sūt iusticie semīa. Adderet lex cui⁹ auctozitate ⁊ magisterio ī geniū nāle proficeret ad fructū iusticie faciēduz. Et b ē prima vtilitas lationis legis. Scōa aūt ei⁹ vtilitas est ad cobertionem legis pcī vl fomit. Et de hac habet Hal. 3°. Lex ꝓpter transgressores ꝛc. Hlo. Lex posita ē ꝓpter trās gressionē cobibēdā. i. vt ſaltē timoze cessarēt boīes transgredi. vt qñq; idē facerēt volūtate. data ē g̃ vt populū dei erudiret ſb timoze dei. vt dign⁹ fieret accipē p̄missionē que ē christ⁹.

Tertia vtilitas fuit ad figurādā legem gr̄e vl euangelii: ⁊ directionē ad ip̄az. Unde ps. Lex dñi īmaculata conuertens aīas. Hlo. Cōuertēs aīas. i. sua districtiōe corrigēs ad christi gratiā mittēs. Et sic p; q ē ad cobercēda peccata ⁊ ad directionem ⁊ figurationem legis gr̄e. scōm B dr̄ Ro. 5°. Lex ſbintranit. Hlo. Erāt ī illo populo tria genera boīm. ſ. duri. ītipientes. et pfecti. bis oībus data ē lex. ꝑ duris dat ī flagellū. ītipiētib⁹ ī pedagogū: data ē iustis in signū. ſ. future gr̄e p christū. ⁊ Hal. 3° ꝓpter trās gressores Hlo. Data est lex ī signū futuroz. vt futura figuris attestarēt. Et scōm B tria erant in lege. ſ. moralia que erāt ad dilucidādā legē n°. Et q̄ntū ad B erat ad īstruēdū ītipiētes

Itē habuit lex iudicialia ad cobercēdū legē cōcupiscētie vel fomit. ⁊ quātū ad hoc erat duris ī flagellū. Itē habuit figuralia seu cerimonialia ad figurādā legē gratie. q̃ figure erāt figure futuroz. Et q̄ntū ad B fuit iustis ī signū. scōz B g̃ patet ītētio ⁊ vtilitas legis ferēde. Ad ꝑmā rōnē g̃ ī cō trariū dō. q illō ītelligit nō per cām. ꝑ per occasionē. Unde Ro. 4°. Lex ira operat Hlo. ad B data ē lex. vt reos faceret delīquētes nō efficiēti cā. ꝑ nō adiuuāte gr̄a. Unde ꝛbū illō dr̄ p abnegationē. q̃ videlicet lex nō dat gratiā. ꝑ facit ostēsionem peccati. ⁊ Ro. 7°. Peccatū accepta occasiōe p mādatū: opatū ē ī me ꝛc Ad scōaz qua obr̄; q magis expedit vt tollat cā ⁊ occasio ꝛc dō q quedā est occasio nulli⁹ boni īductīa. ī ꝑmis occasiōi b⁹ peccati ꝛbuz ē q tollēda est occasio. ⁊ expedit eā nō dare. Occasio aūt que ē alicuius boni īductīa: si sit circa rē differētē: adhuc bene cōcedo q tollēda ē ⁊ vitāda. Si autez sit circa rē necessariā ad salutē: dico q non expedit q tollat. vnde si aliqs det alii occasionē scādali ꝓpt veritatē vite uel doctrīe q̃a. ſ. p̄dicat ꝛitatē uite ⁊ iusticie. nō ꝓpter B dēt dimittē suā p̄dicationē. ꝑ si de aliquo ītellexerēt daret aliis occasionem peccati et scādali: expediret q dimitteret. Lex autem talis occasio ē īductīa boni: qō nullomō dimittendū ē. ſ. necessarii ad salutē vt patet. Dicim⁹ etiā q lex sp quantū ē de se factīa ē boni. Unde Ro. 7°. Lex sancta ⁊ bona: ⁊ mandatū sanctū ⁊ iustū ⁊ bonū. q ergo bonum est mihi factū ē mors absit ⁊ dicit glo. Lex ē ad uitā ⁊ iubet. Hlo. Bona ⁊ mala ꝓhibet ⁊ fecit peccatum cognoscē. vnde dr̄ sancta i. sane docēs mādatū. Justū. i. iustificās peccatorē: ⁊ bonū. i. vtile vitā acquirēs. ꝑ q nō sequat bonū. ꝑ peccatū ex lege. B ñ ē ex lege: ꝑ ex faciēte. vnde dic̄ eadē glo. post non est ex ipa lege mors: ꝑ ex vicio boīs. qa nō lex ꝑ fomes ē efficiēs cā mortis. Ad tertiā patet solo p p̄dicta: ⁊ maxīe p litterā sup̄ quā glo illa ponit. ⁊ B ē qd dic̄ glo. Ro. 7°. sup illud itaq; lex sancta ꝛc sicut medicīa nō ē causa mortis. ꝑ ostendit venena mortificata. licz bis mali boīes abutāt ad mortē suā: ul' aliorū. sic lex que uenena peccatoz uenōstrat. ⁊ boīez libertate sua abutēt̄ q̄si frēo cohibet: ⁊ cōpositō gressu incedē docet: nō ē cā efficiens pcī. ꝑ potius uiciuz boīs. i. fomes.

Ad quartā rōnē dō. q lex de se nulli nocuit: qa iustis non obest. īmo ē eis ī signum Silr ī ſipiētib⁹ nō obest. ꝑ ē eis ī pedagogū. Silr mal' ñ nocet. qō p; Hlo. sup illud. i. ad Thi. p̄ Justo nō ē lex posita que dic̄ iō data ē lex: vt ul' reū puniret. vel peccare volētez coberceret. sic g̃ valet malis. quia cobercet eos ne peccēt: ⁊ reos punit. Et b fuit ītētio legis circa malos. Unde patet q ordinate datur. quia dat scōm ordinē diuīe iusticie. q sp dat vel ut puer⁹ puniat. vl vt peccare volēs coberceat: ⁊ vtrūq; ē bonū. Nam et ipa diuīa iusticia punit malos ī suppliciis.

Ad quītā rōez dō. sic dic̄ q̄dā glo. p̄dicta. data ē lex ad domādū supbum: et ad flagellādū durū: ⁊ ad īstruēdū ītipiētē: ad manifestationē et testimoniuz future gr̄e iustis. Log⁹ g̃ Crisō de ipa lege p cōparationez ad duros. Unde dicit ad puniēdā duricia cordis eoz̄ sicut ait dñs. ꝓpter duriciā cordis uestri Moyses ista mādauit. Data enim fuit duris ī flagellū. vt eos puniret infligendo penas. vt ſbtrahēdo delectabilia et quātuz ad hoc dedit lex libellū repudii: qō ē ī lege p̄missionē: vt ipsos duros. ſ. ⁊ peruersos a malo ſbtraheret. quia ꝓni erāt ad iterficiēdū uxores. et vt eos flagellaret in hoc q non licebat eis rehabē uxores postq̄ eis dederāt libellū repudii. silr gluttonib⁹ ifligebat penā ꝓhibēdo delectabilia gule: sic būc cibū uel illū. Itez supbis etiaz data fuit ad domādū superbiā eoū: q ex arrogantia ⁊ p̄sūptiōe dicebāt nō deest qui impleat. ꝑ deē g iubeat. et istis data ē multitudo ceremonialiū: que ip̄ossibile erat ip̄lere. B enim erat on⁹ qō patres portare nō potuerūt. ⁊ sic fuerūt ī lege q̃tuor. ſ. moralia ad īstruendū ī sipiētes. sacramētalia ad significāduz. iustis gratiā futurā. Judicialia ad flagellādū malos. cerimonialia ad domādū supbos ⁊ p̄sūptuosos. ⁊ sic habēt q̃tuor. vt ſb figuralib⁹ accipiāt duo. ſ. cerimonialia ⁊ sacramētalia. Ad alias rōnes dō. q sicut ē ordo diuīe puidentie. ita duplex ordo legis. Est aūt ordo puidētie duplex. ſ. p̄ncipal' in quo statuit creatura. Alī⁹ ē ñ p̄ncipal'. q posit⁹ ē ad B. ut si bō ab assignato ordīe r̄cesserit ī aliū relabat. ut si r̄cedat bō ab ordine misericordie. statī ē ſb ordine iusticie. et B dicit Boeti⁹. q ordo cūcta cōplectit. vt si qs ab assignato sibi ordine r̄cesserit. statī ī aliuz ordinē r̄labat. sic ī lege fuit ordo p̄ncipal': q fuit vt bō ordinaret ad deū: ⁊ alius quo ordinabat hominem ad penā: qñ a predicto ordine recedebat. vñ vt reprimeret fomes peccati ī boīe. ⁊ reduceret bō ad gratiā. et iste fuit ordo misericordie. q̃ īstruebat ſsi piētes ⁊ cobercebat peccatores a suo malo: Ordo nō p̄ncipal' erat ordo iusticie q̃ ordinabat hominē ad flagella ⁊ egritudinē. ut p B ip̄m ad p̄iozē ordinē r̄uocaret. si ab ipo diuerterēt. Unde si cōtigeret aliquē peccare reuocabat eū p flagella. ⁊ iste fuit optimus modus adducēdi boīem ad salutē. vt. ſ. malos flagellaret: ac p hoc reuocaret ⁊ uolentes peccare a malo cobercet: et insipientes īstrueret. Lex g̃ ſiplicīt erat ī adiutoriū ad bonū īstruēdo: ⁊ cobercēdo a malo: nō principaliter ad B vt bō deficeret et fieret p̄uaricator. ꝑ vt morbo p̄uaricatiōe crescēte medic⁹ quer̄et. sic dic̄ glo. sup illud Hal. 3° cōclusit oīa ſb peccato ꝛc. Et sic p; rel̄sio ad istā q̄stionē. que magis infra declarabit

Secundo queritur

an lex sit necessaria ad salutē. Ad quod sic Hugo de sācto vic. ī libro sētētiaz dic̄. q ī lege naturali fuerunt tria. ſ. p̄ceptio. et ista fuit de necessariis. prohibitio ⁊ ista fuit de noxiis. ⁊ cōcessio de ī differētibus. ꝑ nullum peccatū ita excecat hominē. gn cognoscat p naturale iudicatoriū legis nālis qd faciēdō ⁊ qd vitādū. Unde Aug⁹ ī questionib⁹. uete. ⁊ no. testa. Quis nesciat qd bone uite cōueniat aut ignorat. quia qō sibi fieri nō vult alii nō debeat fieri. Ergo sine lege Moysi poterat bō cognoscē: qd sibi necessariū eēt. ad salutē. nō igitur necessaria erat saluti.

Scōa rō. In nobis ē ip̄a virt⁹ diiudicatīa eoū que sūt necessaria ad salutē. ſ. Sīderes Silr ī nobis ē ip̄a uirt⁹ appetitiua salutis. g̃ sine lege poterat homo uidere seu cognoscere ⁊ desiderare: qō sibi erat necessariuz ad salutē. Ergo lex ñ fuit ei necessaria. 3ª rō Aug⁹. Ignorātia neminē sic excusat. vt bō sēpiterno igne nō ardeat. ⁊ ītelligitur ſstud de ignorātia eoz̄: que sūt necessaria

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad salutē.ꝫ ignorātia legis Moysi hominē excusat vt non ardeat eterno igne:sicut pz de beato Job ⁊ aliis sāctis :q ignorauerūt legē tēpore legis:nec erāt de iudeis. ḡ ipsa lex Moysi nō ē necessaria ad salutem. Ad oppm. Ad salutē necessaria est cognitio credēdoꝝ:⁊ opatio agēdoꝝ.ꝫ lex Moysi q̄ntuz ad figuralia facit cognitionē credendoruz ⁊ ad ipsā ptinet. Quātū ꝯ ad p̄cepta moralia ptinet ad opationē agēdoꝝ: ēt in eoꝝ cognitionē.ḡ est necessaria ad salutē. Solo dō q̄ lex Moysi īcludit legem nālē p explicationē ī moralibus.legē ꝯ gr̄e p significatiōes ī cerimōialib⁹.⁊ iō dēt dici necessaria saluti quātū ad moralia:que sūt legis nālis Util' ꝯ saluti q̄ntū ad cerimonialia ⁊ figuralia ante lationē:⁊ bis q nō erāt de gente iudeoꝝ necessaria. Quātū ꝯ post lationez bis qui de gēte iudeoꝝ erāt quibus data ē lex. Et ex hoc patet resp̄sio ad obiecta.

Tertio queritur de

tpe latiōis legis. Et p̄ querit vtrū āte peccatū debuit dari lex. Ad qō sic. Sūm⁹ medicus dat medicinā nō solū curatiuā:ꝫ etiam p̄seruatiuā. Si ḡ ē medicīa ad peccm debuit ea3 dare sūm⁹ medic⁹:qui ē de⁹ añ peccatū. vt p̄seruaret hoīem a peccato. Sc̄o q̄rit an statī debuit dari post peccatū. ad qō sic Quādiu ē morb⁹ :tēpus ē medicīe.sicut dic̄ Hugo de sācto vic. ī sētētiis. ꝫ statim post pecm fuit morb⁹.ḡ statim debuit adhiberi medicīa.ꝫ lex est medicīa peccati.ḡ statī debuit dari post peccatū. Lz sit medicīa patz. quia ī vulneribus boīs sauciati īfunditur vinū ⁊ oleū:sicut habet de samaritano qui misericordia mot⁹ sup eū īfundit vinum ⁊ oleū in vulnerib⁹ ei⁹:⁊ sanauit eū Luc̄.x.⁊ appellat ibi medicīa p vinū:medicina p legem. Sc̄a rō.p legē ē cognitio peccati. Ro.4°.ergo statī debuit dari lex post q̄ fuit peccatū factū. qm̄ bōi talis ē necessaria sui peccati cognitio.⁊ maxīe quia tūc fuit boīs rō tenebrata.vñ ī dīguit adintozio ad suuz peccatū cognoscēdū. Tertio querit vtz ante diluniū debuit dari lex. Ad qō sic Lex data fuit ad cobertionē malicie et peccati. sic habet Gal.4°.Lex ppter trāsgressionez posita ē dicit glo.cohibēda.ꝫ āte diluuium fuit maxīa īclinatio et maxim⁹ flux⁹ ad peccatū. ḡ tunc fuit maxīe necessaria cobertio peccati.et ita tūc fuit maxime necessarium dedisse legez. Minor pz.ſ.q̄ maximus erat fluxus tunc ad peccatū.p gen̄.6°.vbi dr̄.q̄ oīs caro corrupat uā suā: ⁊ tātū malū fecerāt q̄ de⁹ faceret diluuiū ad puniēdū eos.

Sc̄da rō Aug⁹.ī questionib⁹ ve.⁊ no.redic̄ Data ē lex:ut que nesciebāt auctoritatē haberēt:ī faciēdis supple ⁊ vitādis:et que latere ceperāt manifestarent. Lex ḡ Moysi dat auctoritatē faciēdoꝝ ⁊ uitādoruz:ꝫ illō fuit sp necessariū ēt ab ītio āte peccatum. ḡ debuit dari lex ante diluuiū. Tertia rō Ante peccatū vixit bō sb aliqua lege sicut habet ecclesiastici.17°.Addidit illis legem uite ꝛc̄.Sed post peccatum fuit maxīa legis necessitas:⁊ maioz q̄ ante: vt sciret homo quō debēt viuē.ḡ post pecm āte diluuiū debuit dari lex Moysi.que ad ℔ dat. 4°.q̄ritur an post diluuiū āte tēp⁹ Abrahe debuit dari lex. Ad qō sic Ysidoꝛ⁹.Date sūt leges vt caruz metu hūana coherceat audacia.ꝫ tūc fuit maxīa audacia ⁊ īordinata.qa tūc voluerūt filii Noe edificare turrim: cuius cacumen ptingeret vsq̄ ad celū.sic habet gen̄.xi.Ergo tunc maxime debuit dari lex.

Quīto querit an in tpe Abrahe debuit dari lex.ad qō sic. Tūc fuit maxīa necitas legis.ḡ tūc fuit maxīa cōueniētia:vt dar̄et lex.ḡ tūc debuit dari.Maioz enī pz.Lex enī dat ad reuocādū ab ydolatria. ꝫ tunc erat totus mūdus replet⁹ ydolatria.ḡ tunc fuit maxima necessitas legis. Minoz pz p q̄ndā glo.sup gen̄.que dic̄.q̄ p sex dies signātur sex etates: et tertia die q̄ sepatur terra ab aqs significat separationē seu diuisionē:que facta fuit tpe abrahe populi dei fidelis :ab ydolatris : quorum erroz van⁹ ⁊ instabilis que sepatio facta ē p Abrahaz. Itē videt q̄ tūc fuit maxīa cōueniētia dandi legē. quia tūc popul⁹ qui erat ad colēduz deū:erat discret⁹ ⁊ diuīs⁹ ab aliis:⁊ ī ℬ accepāt signuz seu pactū circūcisiōis:⁊ illis dāda erat lex.

Itē iam erat Abrahe facta reuelatio de p̄missiōe illi⁹ q̄ significat⁹ erat p legem.ſ. de xp̄o.qñ p̄misit dn̄s Abrahe. In semine tuo benedicēt oēs gentes.ḡ maxīe tūc erat cōuenīēs dari legem vt mitteret ad xp̄m.

Solo dō q̄ ñ debuit lex Moysi dari āte peccatū:nec vlla vtilitas eēt.quia tunc nō erat necessaria figura ad significādū cum eēt hō spirituali mēte p̄ditus: nec p̄bitō ad cohercēdū cōupiscētia: que inordinata nō erat.dico tamen q̄ nūq̄ vixit homo sine aliqua lege. Uñ ēt Ade fuit addita lex aliq̄ .ſ.lex disciplīe.qñ dixit ei de ligno scientie boni ⁊ mali nō cōmedes. Uñ aug⁹.ī q̄stiōibus no ⁊ ve.test.p̄mū lex formata ī litteris. dari nō debuit.ga in natura ipa īserta quo dāmō est ipa creatoris noticia. Nā qs nesciat qd bone vite conueniat aut ignorat.ga qō sibi fieri non vult alii nō debeat fieri. Uñ p̄us oportuit ut hō vteret lege nāli.⁊ cum illa ei deficeret sic fecit Ade.⁊ lex scr̄ disciplīe:qñ peccauit adderet ei lex gal.3°. sup illud.quid igit̄ lex glo.Nota q̄ non ait data ꝫ ordinata:q̄si ordinabiliter data sc̄z ī ter tēpus naturalis legis: de qua conuicti sūt:q̄ iuuare nō poterat: et tēpus gr̄e añ q̄ gratiā cōuīcēdi erāt de lege. Silr nec post peccatū debuit statī dari. īmo addita fuit lex legi n° ad ipsā ordinādā scōm diuersas etates scōm q̄ triplex ē īordinatō n°:qa est inordinatio ipsi⁹ incōcupiscibil'. ipi⁹ irascibilis.ipsi⁹ rōnalis. P̄rīo enī ante diluuiū uiguit īordinatio concupiscibilis maxime ⁊ ad hāc restrīgēdā ⁊ ordinādam fuit addita lex quedā:ī qua vixit bō ante diluuium. 3° gen̄.Sub te erit appetit⁹ tuus.ſ.ꝫ rōne. hac āt lege rupta post diluniū fuit magna inordinatio irascibilis.ſ.qñ filii Noe volue rūt edificare turrī vsq̄ ad celos ppter qō data ē lex ad ordinādā irascibilē erga p̄i mū:que fuit.carnē cū sāguine nō cōmedet. ⁊ rō fuit ad horroꝛē sāguīs ⁊ detestatiōem homicidii.vt horreret hō fundē sāguinem huānū. Postea ꝯ secuta ē īordinatio rōnabil' tpe Abrahe.quia oēs erāt ydolatri.cōtr̄ hāc īordinationez data fuit Abrahe lex circūcisionis in signū reuocatiōis ipsi⁹ populi ad deū adorādum:⁊ in signum feōis inter ppl̄z fidelē ⁊ deū. Gen.17°.Ut sit signū īt me ⁊ vos. P̄rīa īordinatio erat boīs ad se. 2ª boīs ad p̄imū. 3ª boīs ad deū.ga propter ydola cultum dimittebāt diuinū. sic ḡ fuit aliq̄ lex addita boī ante diluuium: ⁊ post ī tpe Abrahe.ꝫ lex Moysi non debuit adhuc dari īmo cū ipa sit ius boīm uiuētiū ꝫ uno iure p̄i⁹ necesse fuit q̄ esset popul⁹ vnitus q̄; daret lex. A tpe aūt circūcisiōis cepit eē populi vnitas ⁊ discretio. Uñ dicit Hugo q̄ ex tūc cepit vnitas populi dei:et vnitas cōuersatiōis fidelis que p̄imū figurata ē p sacramētū circūcisiōis. postea significatur p sacramētū baptismat' et iō āte ñ debuit dari lex:īmo lex circūcisiōis fuit signū gr̄e future.⁊ iō debuit p̄cedē. Preterea prius oportuit q̄ esset fūdamentū legis. q̄; daret lex. Erāt aūt fūdamentū ista q̄tuor.ſ.fides vnius dei.⁊ fides incarnationis.pbatio fidei.⁊ fidei firmitas.p̄us enī q̄; daret oportuit eē attestationē fidei vni⁹ dei : ⁊ ꝫ p̄cessit ī signo circūcisiōis : que posita est in signū federis:inter deū ⁊ pplm. Attestatio aūt fidei īcarnatiōis facta est:qñ facta est p̄missio Abrahe de xp̄o ī semine tuo ꝛc̄.sed quia non sufficit testimonium in ore vnius īmo in ore duorum uel trium stat oē ꝫbum. iō p̄i⁹ facta ē ista p̄missio ēt Ysac ⁊ Jacob. ⁊ p̄petita cuilibet ī semīe tuo ꝛc̄:q̄; daretur lex. Sed nec statī debuit dari:īmo p̄i⁹ oportuit q̄ esset fides pbata . P̄robata aūt fuit ī egypto p aduersitates:ut.ſ.nulla aduersitas posset eos auertere a fide: gbus data erat lex ducēs ī deū ēt īcarnatum oportuit ēt q̄ esset firmata:ne posset populus seduci aliq̄ fallacia. Firmata āt fuit ī multis signis ⁊ mirabilib⁹:que ei dn̄s fecit ⁊ ostendit in exitu de egypto:⁊ p deserтū.bis aūt factis ⁊ ꝑletis debuit dari ipa lex Moysi:que ducit ī xp̄m.boc aūt fuit cōpletū ī q̄rta etate.

Quarto queritur

qui bus debuit dari lex ad qō sic. Actuū.x. Nō ē p̄sona acceptoꝛ de⁹. Si ḡ iudei legūt nō solū deo accepti:ꝫ multi alii:sicut multi gētiles vt p̄z de sancto Job . Ergo ita debuit illis dari lex sicut iudeis . Sc̄da ratio sap.6°. Equal' ē ei cura de oīb⁹.Cura āt dei duplex ē.ſ.general:qua puidet oībus:⁊ cura spālis que ē directo boīs p legē ⁊ disciplinā.ergo si equalis ē ei cura general' de oībus: eadē rōne dēt eē ei equal' cura special' de omnib⁹ boībus:neq; dēt eē dīa quo ad boīes. Sic nec ī p̄ma cura:quo ad creaturas oēs Ergo dēt dari lex equalit̄ oībus boībus. Tertia rō Matb 5°. Solē suū facit oriri sup bonos ⁊ malos . Magis aūt ē deo cura aīarum q̄; corpoꝛū.ḡ si lucē corporalem solis ministrat equal'r oīb⁹.ḡ ⁊ lucē spiritualem dēt mīstrare equal'r oībus:que ē lux aīaz.ꝫ autē ē lex. Uñ puerbioꝛ 6°.Mādatum lucerna est ꝛc̄. Quarta rō Ro.5°.Subītrauit.Glo.pōit duplicē rōnez quare illis solis debuit dari : et nō aliis.vna ē ga ille populus solus scilicet iudeoꝝ vnū deū colēs dign⁹ erat cui eloqa dei crederet . Alia rō ē ga de illo pplo erat ꝛ̄lli⁹ dei nascitur⁹ . Cōtra p̄mā rōnē obr̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quia in gentilibus erāt aliqui nō colentes ydola.ꝑ vnū deum sīc in iudeis. vt beatus Job ⁊ alii multi.g̃ p istam rōnē debuit dari illis lex. Cōtra scdam rōnez qa de patrib⁹ Habzahe nascitur⁹ eēt dei fili⁹:sīc de Seth ⁊ aliis pdecessoꝛib⁹:p hāc rōnē debuit dari illis lex. Quare g̃ huic populo data fuit et nō alii. Itē dr̄ i ecclesiastico.i7°. Q; i unā quāq; gētē pposuit deus rectorē s.angelū. qa de ipsis h itelligit: sicut g̃ angelus qui erat rectoꝛ gētis ebzayce mīstranit eis legē ita videt q angeli q erāt rectozes aliaruꝫ gētiū deberēt mīstrare legez.aut videt cul pa eē ipsis:eo q nō mīstrauerūt. Item.ix. Daniel habet. Q; Michael archāgel⁹ prin ceps ē gētis Hebzeoꝛ. Uū Danieli qui erat hebzeus dr̄ ibi Michael pncipes vr̄.Silr legit ibi q alius erat angel⁹:qui erat pncipes psarū. Alius gētis grecoꝛ ꝛc.sic g̃ Michael mīstrauit legē hebzeis:sic debuerūt alii an geli facē aliis populis:vl quare nō. Solo dō.Sic dictū ē de glo. Ro.5°.q duplici de cā data ē iudeis lex.⁊ nō aliis. vna est quia ille popul⁹ solū vnū deū colens dign⁹ erat cui eloga dei crederēt ceteris ydola colen tibus.Uñ solus ille popul⁹ ꝓparabat se ad susceptionē legis.⁊ ex h erat dignitas i eo

Ad h z^m qō dr̄ Matb.7°.Nolite sanctū dare canib⁹:neq; margaritꝫ picē añ porcos. Et p sanctū itelligit ibi legis eloquiuꝫ.per margaritas scie ppbetarū. Alia rō ē vt di scerneret ille popls de quo erat fili⁹ dei na scitur⁹.Uñ Hugo in sētētiis.Circūcisionis sacrm̄ semī Abzahe scificādo ⁊ significādo pit datū ē Scificādo:ut iustificaret.significādo:vt a ceteris gētib⁹ discerneret:q̃ten⁹ singularis ⁊ discreta generatio maneret de qua xp̄s nascēt.q̃uis g̃ esset i aliis populis aliq̃ psone deo accepte: tamē null⁹ populus ꝓter istū erat deo accept⁹. Lex aūt non dat psone:ꝑ pplo cōgregato ⁊ vnito vinēti sb vna cōsuetudīe. vñ h ē rō q̃re nec Abzahe nec Isac nec Jacob.nec ēt tpe patriarchaꝝ data ē lex:īmo solū postq̃ multiplicati sūt: ⁊ gnrāliter data ē illi pplo lex nō alteri: qz nō erat ali⁹ q deū coleret:vl se ꝓpararet.et ꝓpter h patet q non fuit domin⁹ acceptoꝛ psonaꝝ i datiōe legis.quia lex nō dēt dari psone:ꝑ pplo vnito. īmo viuēdi ⁊ pparāti se ad diuinā obeditionē. Ad scdam rōnez dō. Qz equal fuit cura dei:dādo oībus legē quātū fuit ex pte ipsi⁹ et eq̃liter illā dedit quātū erat de se. ñ tñ ex pte suscipiētū fuit equalitas:qa nō oēs fiebāt digni ꝓparādo se.ꝑ solus ppls iudaic⁹. sic enī est de gratia q deꝰ nō vult necessitate dare gratiā suā nō volētib⁹ eā habē.Uñ non vult hoīes de necessitate esse beatos:ita nō vult hoīes de necessitate dirigi i salutē:ꝑ volūtarie.⁊ qa dat lex ad directionē i salutē. Ideo non de buit dari nisi uolētib⁹ dirigi.bi aūt fuerūt soli q se ꝓpabant.Ex hoc pz q nulli populo oueniebat dari nisi isti. sic tamē dedit eis legē:vt alii de gētibus possent ad eam trā sire si vellēt.vnde sic data fuit huic pplo. ut ⁊ cuilibet alii:qui uellet eē sb lege.Et h ē qō dic̄ Aug⁹ i questiōib⁹ no. ⁊ ne.tes. vñ lex naturalis euanuit oppressa ꝛsuetudine uelīquendi.tūc oportuit manifestari ut i iu deis oēs audirēt. Et sic lex respiciebat oēs quātū ad h: q oēs poterāt audire i iudeis ⁊ trāsire ad legē si vellent.Uñ i exo.xx.dr̄ Q; āte lationez legis:querebat a iudeis an vellēt ⁊ cōsētirēt viuē sb lege. Ad tertiā dō.Q; sic lux corporalis nō lucet oculo nisi dispositō.ita lux spiritual⁹ que ē lex nō dat nisi dispositō. Dispositꝰ aūt ē bō ad ipam. p volūtatē vt velit bō sb lege viuē. Ad rōnē aūt que ē cōr̄ pmā rōnē.Ilo.pz solo ex dictis.Ad rōnē que ē con̄ scdam.vō q lex quātum ad figuralia erat vucēs i xp̄m. Et ꝓpter h anteq̃ fieret reuelatio de xp̄o:non debuit dari.nō fuit autem facta Seth. nec Noe.nec aliis patribus Abzahe.ꝑ fuit facta p Habzahe:cuꝫ dixit dn̄s illi.i semīe tuo ꝛc Et deinde illō idē dic̄ Ysac.post Jacob vt haberēt tres testes de fide īcarnatiōis.sed tūc ēt ñ debuit dari. īmo postq̃ ppls esset multiplicatus ⁊ vnit⁹:vt discret⁹ eēt ppls cui daret:⁊ de h erat xp̄s nascitur⁹. Ad aliud quo ostēdit q culpa fuit āgelorū q ñ ministrauerūt legē his quib⁹ ꝑerāt dicēdū scdm beatuꝫ Dyo^m i ierarchia angelica.q istud nō fuit culpa āgeloꝝ: īmo fuit culpa gētiū.quib⁹ dominār angeli: q nō ꝓparauerunt se ad susceptionē legis.nec uolebāt se ꝓparare.Uñ noluerūt r̄cipē illuminationē p legē:⁊ quia nō dat nisi volētib⁹ eā Jdeo nō fuit eis lata:nec defuit h p angelos. qn bene mīstrasset:si illi se ꝓpassent.Et ꝓpt̄ h fuit culpa gētiū nō āgeloꝝ. Sum⁹ enī arbi trio liberi recipe: qō p āgelos ministratur. Et h ē qō dicit dyo⁹.Si aūt qs dicat. quō hebreoꝝ ppls reductus ē solus ad diuinas illuminatiōes. Respōdēdū q non āgelorū rectas domīatiōes accusari oꝛ: de aliorum gētiū errore:ꝑ illos populos ꝓpis motib⁹ ex recta reductiōe:ad dominiū decidentes amoze ꝓpzio:et supbia:neq; coactā habem⁹ vitā.neq; p prudentie ptātem diuīa lumīa reuelātur Et ītēdit p h dicē q illa que sūt p potestatē puidētie:sūt necessitat. Que āt ꝓpter ordinē non.Diuīa g̃ illūiatio facta p legē.quia non ē p potestatē puidētie:sed p ordinē:nō ē necessitat⁊ ideo nō fuit lata: nec ministrata nisi volētibus.hec g̃ est sua rō:quare aliis gētibus nō ministrabant an geli legē. Sz tūc posset queri quare istis p āgelū suū Michaelē rectorē fuit mīstrata: nō similit aliis gētibus p suos angelos.Et respōdet :q alii populi habnerūt angelos: ⁊ etiā sāctos hoīes rectozes.sicut fuit Mel chisedech:tamē illi populi nō se ꝓparauerūt ad legē suscipiēdā.Soli āt hebzei conuersi sūt ad deū ⁊ se ꝓparauerūt:⁊ ideo illis est ministrata.⁊ hoc ē qō dr̄ non simplex Mel chisedech theosopha amīc dei tantū. ꝑ sa cerdotē dei vocāt:ut habētibus pzudēciaꝝ. a pte significēt:q nō solū ad te existentem deū erat conuersus:ꝑ ēt aliis.sīc Jerarchia ducatuꝫ ꝓbebat.⁊ pboni apud egyptios:et babilonioꝝ pncipi ⁊ gentibus illis qui dei ministri statuti sunt: formatarū ab an gelis visionū:manifestatiōes sanctis uiris Danieli ⁊ Joseph ex deo p angelos sūt reue late.ipsa altissimi prouidētia oēs homines salutare suscitam⁹. manuductionib⁹ distri buēte solo p̄ oēs ysrabel.ad r̄i lumīs dōati onē ⁊ cognitionē ouerso.vñ theologia dic̄ deū possedisse ysrabel.

Consequens est que

rere de legis latoze.Et p cōtra manicheos. Ostendēdū ē q lex Moysi sit lata a bono ⁊ a solo deo. Scdo querit vtrū sit lata ab eo p mīsteriū angelorū cōtra Manicheos.g̃ q blasphemat legē dicētes eū latā oze īpiīs⁹ a pncipe tenebrarū. Arguit ex testimoniis noui tastamēti q recipiūt sīc dicit saluatoꝛ Matb.i5°.Quare uos trāsgredimī mādatū dei ppter traditionem vestram. Deus enīz dic̄ honoza patrem tuū ꝛc. Scda rō Luce .i8°.Jnueni querenti:quid faciendo vitam eternam possidebo. Respōdit dn̄s.Māda ta nosti.nō occides non mechaberis ꝛc.Lex igit a bono deo lata est. Si vicat q quātū ad cerimonialia sit a malo deo: nō quātum ad mozalia. Cōtra. Matb 8°.Dixit domin⁹ leproso.Uade ⁊ offer mun⁹: quod precepit Moyses i testimoniuꝫ illis. ꝑ constat q illō mun⁹ erat cerimōiale. Ergo ex h q ꝓcepit offerri approbauit cerimōialia:ꝑ nullo mō approbaret:aut ꝓciperet fieri qō traditum esset a diabolo.Ergo illa sūt a deo. Item Jere 8°.Ecce dies veniūt dicit dominus.et cōsūmabo sup domū israbel: ⁊ sup domum iuda nouū testamentū.nō scdm tastamētuꝫ qō feci patribus eorū ꝛc.Ergo idem ē lator legis ⁊ euāgelii noui ⁊ vete.tes. Itez p⁹ ad coz.ix.Adducit apostol⁹ illō. Nō alliga bis os bouis triturātis.⁊ dicit istud dictū eē i lege.⁊ īducit ad ostēdēdū q̃ licitū erat ei accipe sūpt⁹. Itē Jacobi.4°.Un⁹ ē legis lator:qui pōt pdere ⁊ viuificare: qō ex bis pz lege esse datā a bono deo. Item Ro.7°. Lex sancta ⁊ mādatū sāctū:⁊ iustū ⁊ bonū Ergo ē a bono ⁊ sācto.ergo a lege eterna.

Itē volēti mihi facē bonū īuenio legem. quoniā bona est.ergo a bono est.g̃ ꝛc.Itē p⁹ ad Tb.i. Bona ē lex si quis ea legitīe vtatur. Item.Matb.5°.Non veni legem solue re:ꝑ adimplere:sed nihil impletur a deo nisi bonū. Itē de⁹ ex oze suo dixit eā legez dei.Matb.5°.Dimittitis legem dei propter traditiones vestras. Ad opposituꝫ sunt blasphemie īpioꝝ manicheoꝝ sb sperōcinā tium. Aug⁹ i libꝛo de li.arbi.Jubet eterna lex amoze auertere a tēporalibus:⁊ emenda tum ad eterna cōuertere. ꝑ lex Moysi si cō uertit animum ad tēporalia:⁊ auertit ab eēr nis.g̃ ē cōtraria legi eterne. Ergo nō deri uat ab ea.Minoꝛ pz.Nā lex Moysi ouertit aīuz ad sua ꝓmissa Ysaie p̄. Si voluerit⁊ audierit me:bōa terre comedetis vt terrā. lac:⁊ mel.⁊ huiusmodi.Uñ ad Ro.3°.Non p legē hereditas Abzahe ⁊ semini ei⁹ qua ꝓmittit tēporalē hereditatez.nō conuertit g̃ animū ad eterna:ꝑ ad tēporalia. Scda rō.A sūma rōne nō egredit ꝓceptū aliq̃d sine ratione.Cū g̃ i lege Moysi sint multa p̄cepta.s.cerimonialia sine rōne. g̃ nō sunt a sūma rōne:que est lex eterna.Sz constat q qdā sūt ab aliq̃ pncipio ⁊ vno. Ergo a ma lo pnci⁹ ⁊ dicūt manichi.q āt sit ibi multa sine rōne pz.quia qō dr̄ i deut.Lana ⁊ lino nō uestieris.silr nō coques edū in lacte ma tris ꝛc.ista nullā hñt rōne. Tertia ratio. Omne opus rectū sīc i q̃ ē itētio opatoꝛis

Universidad de Deusto
Biblioteca

ordinata ē ꝑpter finē bonorabilem ul utilē. ꝙ oē opus diuīe legis ē rectū. g̃ eius finis ē bonorabilis ꝛ vtilis. Si g̃ ponamus ꝓcepta cerimonialia esse ab eterno ꝛ bono. g̃ eorū esset finis bonorabilis vel vtilis. Sed ꝟ ē falsū quia ex ꝟ nō coques eduꝝ: et non arabis in boue ꝛ asino: non acquirit aliqua bona dispositio in aīa: nec aliquod bonū in corpore scōm litterā: nec aliqua vtilitas. g̃ ꝛc. Si dicat q̄ rō ē ī cerimonialib⁹: sicut in istis nō arabis ī boue ꝛ asino. ꝛ ñ uestieris in lana ꝛ lino ꝛ ī aliis ī quib⁹ ꝓhibēt mixtiones: ga lex Moysi ꝓhibet omnē ꝟmixtionē uitādā ꝛ borrēdā: que ē ī peccato cōī nām: ne boues qui tunc erāt ꝓoni ad malum de similib⁹ ad similia trāsirēt: vt ne crederēt q̄ sicut fit cōmixtio aliquoꝝ: fieret omniū. ꝙ nihilominꝰ sūt adhuc multa alia cerimonialia: quoꝝ nō ē rō. sicut nō coques edū ꝛc Et quare tot byrci ad litterā offerūt: ꝛ nō plures: ꝛ quare ꝟ mō: et quare aries ꝛ non aliud: ꝛ sic de aliis. Ergo adhuc idē q̄ꝫ ꝓꝰ sequit: q̄ non ueriuet lex Moysi p vlitatē ab eterna. Itē ad hebreos. 7°. Reꝓbatio fit ꝓcedētis mādati ꝑpter īfirmitatem ꝛ ī vtilitatē: et loquit quātū ad cerimonialia: ꝙ nihil īfirmū ꝛ inutile ē a lege eterna īmo scōm q̄ cōferēs ē ꝛ vtile. g̃ ꝛc. Item Ro. 7°. Uirtus peccati lex. g̃ lex est effectiuū peccati. sed nullū tale ē a lege eterna: g̃ nec lex Moysi. Sexta rō ad Ro. 7°. Lex ſbintrauit vt habūdaret delictū. g̃ lex est augumēta tiū peccati. et ꝟ dicit glo: sup illud Ro. 4°. Sed ei qui ex fide ē Abrahe. Glo. Lex auget peccatum. ꝙ nullum tale est a lege eterna. g̃ ꝛc Item Ro 7°. Passiones peccatorū que p legē erāt. g̃ lex Moysi ē cā illarū passionuꝝ. g̃ ꝛc. Dicūt aūt quidā q̄ hec oīa ītelligūtur p occasionez ꝛ nō p causā. s. q̄ lex sit augmētatiuū peccati ꝛc. Sed tūc obicit: qm̃ si hoc eēt ꝟum. g̃ idē esset posita lege ꝛ remota. ꝙ ꝟ ē falsū. ga lege aduenīte peccatū factuꝝ est ꝓuaricatio. quia vbi nō ē lex neq; ꝓuaricatio Ro. 4° Lex g̃ dic causā peccati aliquā Ergo occasio non ꝓuat ibi oīo cālitatem. Itē Ro. 7°. Peccatū ē opatū ī me p mādatū omnē cōcupiscētiā: et dicit post vt fiat sup modū peccās peccatū p mandatū. ex q̄ bēt q̄ mādatū opatur ad peccatū. ꝛ q̄ p ipsum magis ītēditur fomes. g̃ lex ē causa peccati aliquo mō ꝛ nō solū occasio. g̃ ꝛc. Item sic se habet lex ad hominē post peccatū: sicut vinū ad febricitātē. qm̃ sicut vinum bonū ē ī se: tm̃ malū ē egro vel febricitāti. quia ē dispositꝰ ad hoc vt īflāmetur a uino. ita lex in se sancta ꝛ mādatū sanctū: et bonum vt habet 7°. ad ro. Tm̃ bō post peccatū dispositus est ad malū: adhoc. s. q̄ fomes incēdat per legē. ꝙ vatio vini egrotāti nō potest eē ad bonū nec a bono medico: īmo culpabilis esset. g̃ similiter vatio legis Moysi ñ pōt esse ad bonū nec a bono ꝓncipio. g̃ ꝛc. Itē Lex Moysi ꝓcipit legē talionis: vt oculum ꝓo oculo. dentē ꝓ dēte. Lex eterna seu euāgelica ꝓhibet. ergo cū cōtrarie sint nō sunt ab eodē. ꝙ ꝟ ē a bono ꝓncipio. g̃ illa a malo.

Itē lex Moysi dicit odi īimicū. lex euāgelica iubet cōtrariū. s. diligite īimicos vestros. g̃ si ꝟ ē a bono: illa ē a malo principio.

Itē Moyses ꝺcessit libellū ꝛpudii ꝛiussit fieri ipsuꝝ. lex euāgelii ꝓhibz ipsū. Ergo ꝛc. Item lex data ab optō deo dirigit p spm̃. ꝙ obseruātia legis excludit spiritū. sic habet gal. 5°. Si spiritu ducimī nō estis sub lege. g̃ non est data ab optimo. Item a bono nō est mīstratio vānationis et mortis. ꝙ dicit 2ª. cor. 3°. q̄ littera occidit. et iterū dr̄ ibi. si ministratio mortis fuit ī gloria ꝛc. et appellat legem ministrationē mortis. g̃ lex non ē a bono deo. Itē deꝰ bonꝰ nō ē sibi dissidēs et contrariꝰ 4°. ex⁹. Auctor legis iurat se vaturuꝝ terrā ꝓmissionis. alibi iurat se nō vaturuꝝ. g̃ dissidet sibi ipi. Ergo nō ē bonꝰ deꝰ. Itē auctor ueteris testamēti est auctor malorū. sic habet Amos 3°. Si est malū ī ciuitate q̄ nō faciat dominꝰ. Solo. Dō q̄ lex Moysi data ē a bono deo. Ad ꝓmā rōnē ī cōtrariū dō scōm Augꝰ contra aduersariū legis ꝓphetarū. Unus est deus: vnus creator bonoꝝ tēporalium ꝛ eternoꝝ. ita vnꝰ ē deus auctor duoꝝ testamētoꝝ. s. ve. ꝛ no. test. tm̃ ī vno allicit ꝓpē eterna. s. ī nouo Et ī veti ꝑpter tēporalia. Et ita cum nouū testm̃ seu lex euāgelica sit a lege eterna. Constat q̄ si militē ꝛ lex moysaica que dicit vetus testm̃. Ad id tm̃ q̄ obicit. q̄ lex moysaica ꝺuertit animā ab eternis ꝛ cōuertit ad temporalia dō q̄ ē conuerti ad tēporalia ꝑpter tēporalia: vt ibi fiat status. Et ꝟ mō lex moysaica nō cōuertit ad tēporalia. Item ē conuerti ad tēporalia: nō ꝑpter se ꝙ ꝑpter eterna: et ꝟ mō lex Moysi cōuertit ad tēporalia. s. vt p ꝟ alliciat bō ad eterna. s. ut ex dono moueat hominē: ꝛ alliciat ad amoꝛē dantis. s. dei. Uñ ī deut. x. Possideas trā quā iturꝰ tibi. Audi ysrael q̄d petit vt timeas dm̃ ꝛ ambules ī viis eius: ꝛ diligas eum. Ad 2ᵐ dō. q̄ in lege Moysi duplex ē rō ꝓcepti. s. lrāl ꝛ spiritual. Jn oīb⁹ moralib⁹ ꝛ iudicialib⁹ ē rō lrālis manifesta. Jn cerimonialib⁹ āt ē bōi spirituali rō spiritual māifesta. Sz litteral rō pōt accipi ī eis duplr: aut quātū ad generalitatē ipoꝝ: aut quātū ad singularitatē: sicut quātū ad circūstātias. Primo mō pōt ī eis ꝟueniri rō litteralis sicut in ꝓcepto de ꝓhibitiōe cōmixtionū. sic dictū ē Sed scōo mō ñ pōt ꝟueniri. Uñ quare aries sacrificat ñ aliud. Quare ī tali numero: ꝛ ñ maioꝛi nec mīoꝛi: ꝛ tm̃ ī his circūstātiis latz rō litteral: licz nota sit aliq̄ spiritual ī vna quaq; circūstātia: quelz enī circūstātia habz rōnē spiritualez notā boī spirituali. Unde Matb. 5°. Jota vnū. aut apex vnꝰ nō trāsiet a lege quī oīa fiāt. Ex quo pz q̄ ī oībus circūstātiis ē rō spūal. tm̃ illō īfra plenius dct mīabit questiōe de rōne cerimonialiū ꝓceptoꝝ. Ad tertiū dō. q̄ quoꝛūdā ꝓceptoꝝ vtilitas nobis nota ē: sic vtilitas ist⁹. Nō occides. nō fornicaberis ꝛc. Quoꝛūdā autez vtilitas non ē nobis nota: sic vtilitas ꝓhibitionis esus ligni de nouo plantati: et illa quoꝝ vtilitas scit. vocat Rabi moyses iudicia. Alia uocat cerimonialia generali noīe. habemꝰ tm̃ q̄ oīa vocāt ꝓcepta generali noīe: deut. 4°. Audi ysrael ꝓcepta ꝛ iudicia que ego doceo te: vt facies ea et viuas ꝛ ingrediēs terram possideas eam ecce eoꝝ vtilitas. Et silr deut. xxxii. Custodite ꝛ facite vniuersa que nō īcassum sunt ꝓcepta uobis. Ergo pz q̄ ex ipsis habemꝰ vtilitatē. ꝙ ꝟ uel occultā vl manifestā. Et p ꝟ soluit rō. Sed tamē vlteriꝰ pōt addi. q̄ vtilitas ꝓcepti pōt eē ul ex ꝓcepto: ul ex ꝓcipiēte. s. ex obediētia ipsiꝰ obtēperantis. Jn multis g̃ cerimōialibus nō ē necesse dicē q̄ sit ibi vtilitas ex ꝑte ꝓcepti: tamen ē ibi ex ꝑte ꝓcipiētis. s. vtilitas obediētie. Unde Augꝰ sup gen. s°. ubi loquit de ꝓhibitione. quā deꝰ fecit Ade: ad qd eēt vtilis. Dic cāz iussiōis huiꝰ ñ lōgiꝰ disseramꝰ. sed hec ipa magna est boīs vtilitas q̄ deo seruit. Jn iubendo deꝰ vtiliter fecit quicqd iubere voluerit. Nēmus g̃ ī illis meritū ꝛ utilitatem obediētie. Ad 4ᵐ dō. ga q̄ dr̄ fit ꝛpbatō ꝓcioris mādati: ꝑpter suā īfirmitatē. ꝟ dr̄ quātū ad statū euāgelii: respectu cuiꝰ erat īfirmitas illa in cerimōialib⁹. Quia inutile esset ea eē cū euāgelio. Lex enī quātum ad illa erat vmbra: ꝛ figura eoꝝ que ī euāgelio ꝛplētur. Et sic figura ē iutilis aduenīte figurato: ꝑpter q̄ ē. ita illa aduenīte euāgelio. Et ꝑpter ꝟ illō dicit ꝛpcū euāgelii: nō scōz se: vñ 7° ad hebreos Trāslato sacerdotio necesse ē vt legis trāslatio fiat. Ad alias auctoritates dō. q̄ ē loqui de peccato seu de passionibus peccatorum: aut quantum ad sui notionem aut quantum ad sui augmentum. Prīo mō ītelligunt ille auctoritates cāliter. q: lex ipa fuit cā cognoscēdi peccatū. Uñ Ro. 7°. Peccatū ñ cognoui: nisi p legē. Glo. Per legē passiones peccatorum. i. interiores ꝺcupiscētie fuerūt note. Si āt loquamur de peccato quātū ad augmētuꝝ. sic oēs ille auctoritates ītelligūt ab aplo p occasionē nō p cām: sicut dictū ē Uñ Ro 7° Occasiōe accepta: pccm̃ p mādatū opatū ē ī me ꝛc. ꝛ sic passiones peccatoꝝ ñ sūt auctore p legē tāq̄ p cāz: ꝙ per occasionē. Q; ergo querit qui dic esse p occasionē ꝓuat ne cām dō. q̄ differt dicē aliqd esse ex cā p se: ꝛ ex causa per accidens: et ex casu ꝛ occasione dicēdo enim causā p se: ꝛ p accidens. dico prīcipiū absolutū: ꝙ differt. Si enī dicam dōificatoꝛ edificat: dico cām p se. dicēdo āt musicꝰ edificat. dico causam p accidens. ꝙ dicēdo casum p occasionē dico principium cōpatū. Nā casus ꝛ occasio sūt ex pluribus

Universidad de Deusto
Biblioteca

cauſis cõfluentibus:⁊ ꝓter intẽtionem.ſed differẽt:qz cauſ⁹ ex cauſis cõfluẽtib⁹ ẽ ñ cõ riis.occaſio ex cõtrariis Si dicã iſte ſuenit theſaurũ quẽ alius repoſuit:dico ex caſu.qz ibi ſunt plures cauſe.ſ.quia iſte repoſuit:et qz ille fodit iõ ſuenit.⁊ tamẽ qz ille ꝓpoſuit ⁊ ꝙ iſte fodit erat ꝓter intẽtionẽ ſueniendi theſaurũ.ſ occaſio ẽ ex cauſis cõtrariis : et otĩgẽtibus ꝓeter intẽtionẽ.ut ſi dicã:aqua ſupiecta igni magis facit feruẽ ignẽ . Due ſũt hic cauſe reſpectu feruoris.ſ.caloꝛ:qui ẽ cã p ſe feruoris.⁊ aqua que ẽ frigida que ẽ cã cõtrãrii:quia ẽ ad figendũ.⁊ ita ꝓeter intẽtionẽ ad ꝙ ſit maioꝛ feruoꝛ . tamẽ con fluẽtibus his cauſis.qa calidũ cõtrariũ eſt frigido:⁊ ecõuerſo adueniẽte frigido cõp miſ caloꝛ : nec euaporat ⁊ cõpreſſus: ita po ſtea magis feruet ꝙ enĩ p ſe ad cõpmẽdũ caloꝛẽ.ꝙ ꝑ illa cõpreſſione magis poſtea feruet: hoc erat ꝓeter intentionẽ:et ita oc caſionaliter. Silr võ.q lex erat ad bonũ p ſe.ſic ad cõprimẽdũ fomitẽ ⁊ cõcupiſcen tias prauas:⁊ ad ꝓhibẽdũ illas. quia tñ ſp nitimur ſuetitus:quia p fomitẽ proni ſum⁹ ad malũ ex ℔ occaſionaliter: et ꝓeter iten tionẽ legis accidebat ĩcenſio fomitis. Ad octauã rõnẽ ſolutũ ẽ per ℔. Ad nonã võ ꝙ nõ ẽ ſile:quia lex ſe habet ad egrotũ per peccatũ per ſe:vt medicĩa . vinũ aũt nõ ſic ſe habet ad febricitãtez:et ſic poſſet eſſe ꝙ medicĩa ſueniẽs malã diſpoſitionẽ occidẽt tamẽ ℔ cẽt p occaſionẽ ⁊ ꝓter intentionẽ:cũ ñ ordinet ad ℔ Sic ẽ ex ꝓte iſta.Lex enĩ erat ad bonũ.ſ.ad cognitionẽ ⁊ deteſtationem peccati.ꝙ aũt cognito peccato fomes ĩcen dat:hui⁹ ꝓcipiũ p ſe erat corrupt⁹ carnis ſicut calor feruoris ignis:⁊ non lex niſi per occaſionem.ſic aqua iſtius feruoris non eſt ꝓcipiũ:⁊ ſic lege ſ℔intrãte nõ creſcit mor bus ſicut per cauſã:ſ occaſionaliter. Q aũt illud vlteri⁹ ordinet ad bonũ . ſ.ꝙ homo p ℔ humiliet cognoſcendo ſuã ĩfirmitatez et utilitatẽ.Iſte ordo ad bonũ fuit a lege eter na.licet eius ꝓcipiũ p ſe eſſet malũ . Ad decimã rõez.qua obꝝ de taliõe.võ ꝙ quedã ſũt ĩ lege moſayca ſcõm ꝓceptionẽ. Quedã ſcõz cõceſſionẽ.Que ſũt ĩ ea ſcõz ꝓceptionẽ: bona ſũt ſcõm rẽ: vel ſcõm ſignificãtiam. Que aũt ſcõm cõceſſionẽ.võ ꝙ licz eoꝛ iſta ſit cõceſſio:tñ id qõ cõcedit nõ ſp licitũ eſt Unũ Aug⁹ dicit ĩ libro de li.ar°.ꝙ lex tpalis iuſte vat licẽtiã aliquoꝛũ:que eterna ꝓhibz.

Unde dicit ſic . Satis uideo conſ℔ bi⁹ accu ſationẽ legẽ eſſe munitã . Quia ĩ eo populo quẽ regit minoribus malefact:ne maiora cõ mitterent licẽtia dedit.ſcõm ℔ võ de lege talionis.ſcõz ꝙ põit Aug⁹ ibi dicẽs.Multo min⁹ ẽ cũ q aliene vite ĩſidiat : q eũ q ſuã tuet occiai.Unde pz ꝙ lex taliõis nõ ẽ cõtria legi eterne.quia nõ facit ℔ p ꝓceptionẽ.ſ p cocẽſſionẽ.vt.ſ.mai⁹ malũ vitet.ſ.ne vnus occidat aliũ. Sz ex ℔ ſeqt ꝙ ipſa lex ſit ip fecta:ſcõz ꝙ dicẽ aplus. ꝙ lex neminẽ ducit ad ꝑfectũ.qui.ſ.ſequat ſeſũ litteralẽ· Silr ẽ de libello repudii.Cã enĩ iſtius fuit ꝓni tas hoĩm ad interficiẽdũ vxores ſuas. cum diſplicebãt eis.Unde ad uitãdũ illõ mai⁹ ma lũ cocẽſſit lex iſtud.tñ ipa ꝓcepit ⁊ iſtituit ꝙ nõ licet repudiare quacũq ex cã: hoc.n. ẽ niſi eſſet cã expreſſa Unde ℔ inſtituit conſ℔ repudiũ:⁊ ſic cocẽſſit ul ꝓmiſit ipm:tamen magis ꝓcepit cõſ℔ ipm: q cũ ipo.ſ.reſtrĩgen do ipz.Silr ꝙ dicit lex . Diliges amicũ tuũ. ℔ dicit ſcõm ꝓceptionẽ.Q aũt dicẽ odi ĩmi cũ.℔ dicit ſcõm cõceſſionẽ ul ꝓmiſſionẽ qz ꝓter ꝓpriatẽ hoĩz ad malũ.ꝓmittebãt eos edire ne peins acciderent.Tñ notãdũ. ꝙ eſt cõcedẽ p approbationẽ: ⁊ ſic lex nõ cõceſſit iſta maxĩe ꝛ eo ꝙ ñ erat iudex ordinat⁹.Et ẽ cõcedẽ p nõ colℨtionẽ .⁊ ℔ mõ cõceſſit.qz .ſ.nõ cobcebat:nec cogebat ad cõtrarium: nec puniebat ex ℔:⁊ tñ nõ ꝓcipiebat odire ĩmo poti⁹ cõtrariũ.ſ.viligẽ ĩimicũ precipie bat . Unde ĩ exo.ꝓcipit ꝙ homo ſbleuet aſinũ ĩimici ſui. g̃ multo magis ꝙ ſbleuet ꝓſonaz cui⁹ ẽ aſin⁹: ⁊ ſic odiũ habeẽ ex ꝓmiſſione: ⁊ nõ ꝓcepto.ĩmo magis eius cõtrariũ. ⁊ iõ nõ ẽ lex moyſi cõtĩta legi eterne. Ad aliud võ ꝙ lex noua ⁊ uet⁹ dat⁹ ſcu ẽ data ab uno deo·ſic dicẽ Jac.4°.Un⁹ eſt legis lato:.ille enĩ q locutus fuerat ĩ ꝓphĩs nouiſſime locu t⁹ ẽ ĩ noua lege:que ſicut dicit aplus gal.3°. Ordinata ẽ p angelos ĩ maun mediatoris. Unde Ro.3°.Quid g̃ ãpli⁹ in iudeo reſpõdet multũ p oẽm modũ. Primũ qdẽ qa credita ſunt ill eloquia dei. Ad illõ g̃ qõ ꝓmo obꝝ ꝙ lex excludit ſpiritum võ.ꝙ ee ſ℔ lege eſt duplr.ſ.neceſſitatis timoꝛe:vel obedientie volũtate.q g̃ ducitur a ſpũ ñ ẽ ſ℔ lege ꝑ mõ .i.nõ ĩplet ex timoꝛe.Sz ſcõo mõ ꝛtum eſt.ꝙ aligs ẽ ſ℔ lege ⁊ ducit ſpũ ſicut ⁊ dñs ſub lege fact⁹ dicit ab aplo. Ad aliud võ.ꝙ lex in ſe bona ẽ:tamẽ occaſio ẽ mortis. ſicut dicit aplus.ꝑ°.ad coꝛ. 8°.ꝙ ſcientia inflat.

qz nõ dicit vt oſtendat ꝙ mala eſt ſcĩa.ſed illõ dicit:ꝙ ſcĩa ſine caritate occaſio ẽ ſup bie.Silr lex dicit miniſtratõ vãnatiõis:nõ vt oſtẽdat mala.ſ ut oſtẽdat cui⁹ ẽ occaſio illi q ñ hz grãz. Et ℔ ẽ qõ dicẽ Aug⁹ oꝛ fau ſtũ Sp℔a ẽ lex.ſic ſol ſp bon⁹ ẽ:ſiue voleti b⁹ ocul nocear:ſeu ſanos mulceat.Illõ ergo nõ dicit ꝙ efficiẽtẽ cãm:ſ p occaſionẽ. Ad aliud võ.ꝙ quedã attribuũt veo ꝙ opatio nẽ.quedã ꝑ ꝓmiſſionẽ ſic z°.thel.z°.dicitur Mittet ill epatoꝛez erroꝛis:vt crederet mẽ datio. Et coſtat ꝙ illõ ĩtelligendũ ẽ ſcõm ꝓmiſſionẽ.Silr illõ qõ dedit ſpm mẽdacii. Silr.ix.ad Ro.Quẽ vult ĩdurat:ñ võ illud ꝑ opationẽ ſ ꝑ ꝓmiſſionez. Ad quartũ võ ꝙ ĩ facto Yſraelitarũ pluriũ⁹ rõnĩb⁹ poteſt ĩtelligi fuiſſe egtas:ꝓmo qa ĩtelligit fuiſſe donatio gratuita·Ibi enĩ vꝛ.Dedit dñs po pulo ſuo gratiã cotã egyptiis ꝛc. Itẽ cta ſcĩa excludit volũ : quia ſciebãt eos recedẽ ⁊ voluerũt vare . Alia rõ eſt ins ⁊ poteſtas dñi ad diſpẽſãdũ de reb⁹ ſic vult vt trãſſe rat ꝓminiũ cũ voluerit. Item ſm legem taliõis:qnia tenebãt illis egyptii ꝑ labore ñ fuit ĩiquitas: ſ recõpẽſatio laboris illoꝝ: ĩ q̃ ſeruierũt ill. Ad aliõ võ ꝙ ẽ maledcm pene:⁊ ℔ mõ erãt ſub maledicto ꝑt obſer uãtias grauãtes:⁊ eſt maledictũ culpe.⁊ ℔ mõ nõ erant ſ℔ maledicto:q erãt ſ℔ opibus legis:ĩquãtũ erãt opa legis.ſ q̃ntũ ad illos qui ve opib⁹ ꝑſumebãt de ſe cõfidẽtes.uez ẽ quia erãt ſ℔ maledicto ꝓptez ꝑſũptiõez et ſupbiã:quia ĩ opibus confidebãt ⁊ ℔ nõ ga a lege. Ad aliud võ ꝙ ꝑ illud ℟ bñ Matbei nõ vult ĩnuẽ aliũ eẽ auctoꝛẽ illius legis.et noue.ſ vult ĩuere ꝙ lex Moyſi data eſt a veo mediate.noua ℟o ĩmediate. Ad aliud võ ꝙ quedã erãt in lege p̃cepta. vt illa que ptinebant ad ſalutẽ ⁊ uitã.Quedã ℟o pmi ſſa.ſicut que data erãt ꝓpter duriciã eoꝛũ: vt erat de libello repudii . Similr võ ẽ de odio ĩimicoꝛ.ꝙ nõ erat p̃ceptũ:ſ ꝓmiſſum. Ad aliud võ.ꝙ nõ ꝓmiſit illis terrã.niſi ſ℔ cõditiõe.ſ.ſi nõ ſeruarẽt mãdata ipſius.Q aũt nõ ſeruauerũt mãdata:non fuit ex ꝓte illi⁹ ſ ex ꝓte ipſoꝝ. Ad aliud võ.ꝙ ẽ ma lũ culpe:⁊ malũ pene.Mali pene de⁹ ẽ auc toꝛ opando Mali culpe ñ.ſ ꝓmittit illõ. Si obiciat de illo ℟bo Jo.x.Quot q̃t venerunt ãte me fures ſũt ⁊ latrones. g̃ Moyſes fuit latro. Ad ℔ Auguſtin⁹.Dẽs g ãte chriſtũ venerũt fures fuerunt ⁊ latrones:qa miſſi nõ ſunt.Qui aũt miſſi ſũt nõ ãte ipm : ſ cuz ipſo venerunt.

Suppoſito ꝙ lex Moyſi ſit la ta ab optiõ deo.q̃ri tur vtrũ ſit ab ipſo data vl lata ĩmediate: vel ꝓmiſteriũ ãgeloꝝ.Ad qõ ſic gal 3°·Lex ꝓpter trãſgreſſiões poſita ẽ:donec ueniret ſemẽ:cui ꝓmiſerat . ordinata p angelos in manu mediatoris.Ex quo pz ꝙ lex data ſit miſterio ãgeloũ. Itẽ actuũ.7°.Accepiſtis legẽ ĩ diſpoſitiõe ãgeloꝝ:⁊ nõ cuſtodiſtis.

Itẽ actuum 7° vꝛ de Moyſe : Hic eſt qui fuit ĩ eccleſia:⁊ ĩ ſolitudĩe cũ angelo:q loq̃ bat ei.ĩ mõte ſynay . Recepit igit legem a deo p angelum.Itẽ hebreoꝝ 2°.habetur.Si enĩ q p angelos dict⁹ ẽ ſermo fact⁹ ẽ firm⁹ &lo.Sermo dei q p ãgelos dict⁹ ẽ ad Moy ſẽ:⁊ ad ceteros fratres fact⁹ ẽ firm⁹.i.uer⁹ vt lex p miracula ꝛc . Ex q̃ vult dicẽ ꝙ lex data ſit Moyſi p angelos. Itẽ ſumitur rõ a Dionyſio ĩ ierarchia angelica.ẽ ℔ oĩm cã. ⁊ ſup oĩa bonitat ꝑticipiuz ad cõmunionẽ ſuã. ea que ſũt uocare:vt unicuiq eoꝝ ꝑpa ꝓ portiõe diffinit. Summa g̃ bõitas ducẽ hoĩez ad ſe:⁊ ad cõmunionẽ ſuã:ſcõm ꝓportionẽ ipſi⁹ hoĩs ꝓpriã.ſ angelus eſt ꝓior creatꝛa: q̃ hõmedia ĩter deũ ⁊ hominẽ.g̃ ducitur hõ ĩ ſũmã bonitatẽ mediãte ãgelo.Si g̃ lex data ẽ ad iſtã ductionẽ ⁊ directionẽ. Relĩ gt ꝙ ſit data hoĩ ꝑ ãgelos. Itẽ Dyo°ĩ eoꝛ ſup celeſtiũ ſ℔arum ornatus ſup ea: que tñ ſũt ⁊ irrõnabiliter uiuẽtia:⁊ ea que ſecũdũ nos fiũt irrõnabilia ĩ ierarchia traditionis participatiõe facte ſunt.Si g̃ ierarchia ptĩ cipatõ ẽ.ſicut dicit beat⁹ Dyo°.vt ſcõe ſ℔e ordinẽt ꝑ ꝓmas:que ſũt ãgeli. Lex data eſt ad iſtã reductionẽ. Relĩquit ꝙ data fuit ꝑ ãgelos.Recepit igit Moyſes legẽ per ãge los. Itẽ Dyo°.ibidẽ: Propterea vltra oĩa cognoſcatiõe ãgelica:digni facti ſũt:eo ꝙ ꝑ ĩ ſe ipſis educ diuinã illuminationẽ:⁊ per ſe ĩ nos deferũt.que ſup nos ſũt manifeſta tiones.p eos igit facte ſũt legis manifeſta tiões ĩ nobis Itẽ Dyo° ibidẽ.Uideo qz ⁊ diuinũ xp̃i humanitat ministerium angeli vocuerũt.ſicut diuiniſſim⁹ Gabriel.Zacha riã miſteria docuit Mariãq quõ ĩ ipa foꝛz diuine formatiõis miſteriũ . Sed dicẽ beat⁹ Bernard⁹. Qõ alicui de ſanct fuit ꝛceſſũ. virgini glorioſe non fuit negatũ. Ergo qõ fuit ei negatũ:nõ fuit aliis cõceſſum q erãt ĩferiores q̃ ipa. Si g̃ docebat ℟go p angelũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

misteriū diuīe incarnatiōis.q.s. de⁹ de ipa
nascēt ⁊ nō p deū imediate. g̃ ⁊ moysi q fuit
mltū iferior q̄ ipsa data ⁊ nūciata fuit lex
p āgelos: et nō a deo imediate. Itē Dyo⁹
in eodē iz°.c. Ignis caliditas magis se ipm
distribuit ad magis susceptiua et ad silitu
dinem suā venietia. Ad cōtrarias ro sbas
aut nullū: aut obscurū sue opatiōis uestigiū
manifestat. ex his que nō sunt cognata per
familiariter ad ipm se habentia accedit.

Juxt hāc igit natural ordinationis rōnez.
supnatural oīs boni ornat⁹ ⁊ ordinatio cō
grue dilucidatiōis claritatē pmo apparētē
copiosissīis effusionib⁹ i excellentissimis
sbis manifestat. et per eas que pñt essentie
diuinū pticipāt radiū. sic g̃ ignis p opatur
i eo qō ē sibi cōforme: et p illud accedit ad
illud qō nō ē sibi cognatū. sic claritas sūmi
boni copiosissīa effusiōe: et p manifestat se
sup excellentissīis sbiis. s. angeli. ⁊ p eas alie
magis remote diuinuz diuine lud pticipāt
radiū. Rational g̃ creatura que ē hō diuīe
claritat illumiationē p angelos pticipat.
Si g̃ lex data ē ei: ad eius illuminationē. g̃
hz legē a deo p mīsteriū āgeloz. Ad opp⁰
mēs nulla interposita nā: a pma ritate for
mat. sic dicit Aug⁹. Sz ipsa formaī p māda
ta legis a deo. qz p hoc cognoscit ⁊ diligit
deū. Ergo nulla in ēpositā natura habz hoc
a deo: nō g̃ p angelos. Itē numeri. xii. Ha
bet qō dic dñs de Moyse. ore ad os loquar
ei et palā n̄ p enigmata ⁊ figuras: ⁊ in fine
deut. hēt. Nō surrexit ultra ppha i ysrael
sicut Moyses. quē dominus nosset facie ad
faciē. In oīb⁹ signis atq; portent q̄ misit p
eū. ⁊ exo. 33° habet. Q̄ loq̄bat dñs cuz Moy
se facie ad faciē. sicut homo loqui solet ad
amicū suū. imediate ergo pcepit legē ab eo

Item iter ymaginē ⁊ illud cui⁹ ē ymago
nihil ē mediū: quia ymago est similitudo ex
pressa. Sed scōm ymaginē venit diuīa illu
mīatō i aīa rōnali: que ē ymago dei. g̃ nullo
medio illuminat aīa a deo. si g̃ illuminatur
p legē data a deo. Constat q ipsā habē de
buit imediate a deo: ⁊ nō mediāte aliquo.

Itē p totā legē legit. q locut⁹ sit dñs ad
Moysē: non p angelū: ⁊ p se: ⁊ maxīe qñ de
dit ei legē. nō legitur locutus fuisse ad deū
p angelū: sed p se. Solo dō q lex data est a
deo p angelos. i. p mīsteriū āgeloz. sicut pz
p plures auctoritates. Unde Dyo⁹. i ierarchia
āgelica docet theologia legē p angelos ad
nos puenire: tāq; legali ordīe illud legalit
ponēte. ⁊ hē ps pma: et secūda i diuinū re
duci ⁊ nō solū i suppositis ⁊ sbiectis aīs. ⁊
i eque potētib⁹ ipsa lex disserit hē est p vnā
quāq; ierarchiā pmas ⁊ medias ⁊ vltimas
esse ordinatiōes ⁊ virtutes: sic p angelicaz
naturā: rōnalis huāna debuit accipe legez:
⁊ ad deū reduci. Et hē ē qō dic ibidē paulo
sup: sigdē vt theologia aut. āte legē ⁊ post
legē. patres nostros angeli ad diuinū redu
cebant: et ad rectā ritatis viā ex erroze: et
vita īmūda reducentes aut occultas visio
nes aut diuinas ante p̄dicatiōes ppbie re
uelātes. Ad pmā rōnē i cōtrariū dō q ex
hē ñ sequit: q aliqd sit mediū i formatione
mētis a deo: tāq; iformās. ⁊ solū tāq; admi
niculās: ⁊ sic ad formationē mētis p legem
requirit angelicū ministeriū: nō tāq; infor
mās: ⁊ solū tanq; adminiculās. ⁊ hē dicimus
iuxta illud apli pma ad corītheos z°. Neq; q
plantat neq; qui rigat ē aliqd. ⁊ qui īcremē
tū dat de⁹. quia sic agricola non ē ibi aliqd
quo fiat īcremētū: sic neq; angel⁹ quo fiat
formatio vt iformans: sic tamē se hz doctor
ad discipulū. Ita angel⁹ ad illā iformatiōez

Ad scōm dō: q nō p hoc negat quin per
angelū data sit lex. ⁊ p hoc vult ostendere
q excellentioz reuelatio sibi facta est. Nam
triplex ē visio. s. itellectual. ymaginaria. et
corporalis. Uisio aūt itellectual triplex est.
Quedā ē que fit p spēm: seu p similitudinē
corporalē a sēsibus acceptaz. ⁊ hē ē dei uisio
p enigmata. Alia enī dicit visio itellectua
lis: que fit p similitudinē ymaginariam. et
tal uisio dr eē p figuras: que repsentat int
vt i ymaginatīa. aliqñ aūt est visio intelle
ctualis: que solū fit p spēm itelligibilē. et hē
nō ē: nec per enigmata nec p figuras. ⁊ hec
visio appellat tertiū celū: de qua dr Paul⁹
fuisse rapt⁹ vsq; ad tertiū celū. Prīa visio
seu reuelatio facta fuit Moysi i rubo. Scōa
visio facta fuit Danieli: ga fiebāt ei reuela
tiones. non p silitudines repesentātes sen
sui: sed reuelatio seu visio tertia facta fuit
Moysi i latiōe legis: cui mīstrabāt species
itelligibiles per āgelos: ⁊ iō dicitur q nec
p enigmata nec p figuras locut⁹ ē ei dñs.
nō tamē p hoc negat mīsteriū angelicuz in
mīstrādo ei spēs iutelligibiles. Ad tertiū
dō. Q̄ sicut videm⁹ i nisu duplex eē mediū
ga quoddā ē ibi mediū sic lux. Itē dicimus
speculū repsentās ymaginē seu silitudines

rerū eē mediū ad vidēdū: et istud appellat
mediū qō ē silitudo: quia repesentat silitu
dīes: p quas ognoscit res p visū. Sic dic⁹
q de⁹ se habz ad aīaz vt mediū itelligēdi
qō ē sic lux. Angel⁹ aūt sic speculū mīstrās
ei ymaginē. Unde itellect⁹ p lucē ognoscat
⁊ accipiat aliquid. Int aīam igit que ē dei
ymago ⁊ deū nihil ē mediū p modū lucis.
Est tamē aliqd mediū p modum silitudinis
uel speculi. ⁊ he sunt murenule aureē: sicut
dicit Aug⁹. Dispensatiue similitudīes que
mīstrāt p āgelos. Uñ cant. i. Dicunt sponse
munerulas aureas faciem⁹ tibi ẽniculatas
argēto. vl alr pōt dici iterimēdo illō ⁊ di
cēdo q i lege dñs fuerit locut⁹ cū Moyse ⁊
dederit ei legē p āgelicū ministeriū. Unde
exo. 33°. habetur. Qō dixit dñs ad Moysen
Ecce ego mittā angelū meū q p̄cedet te: et
custodiet i via: ⁊ introducet ad locum quē
p̄pau: obserua eum ⁊ audi vocē ei⁹. Ex quo
pz q p mīsteriū habet esse i lege a dño
Moysi eē legē datā. ⁊ i z°. exodi habetur. q
apparuit Moysi i flamma ignis de medio
rubi ẽc. Et vbi habet ibi dñs i littera sep
tuagīta iterptum habet āgel⁹. unde dicit
apparuit ei āgel⁹. Et beat⁹ Gregoriⁿ cōcor
dās huic lre dic ibidē i glo. āgel⁹ q Moysi
apparuisse describit: modo āgel⁹: mō dñs
memorat. Angel⁹ ga exteri⁹ loquēdo seruit.
do⁹ ga iterius presidens efficaciā loquendi
tribuit. Cum enī loquēs ab iterioze regit: ⁊
p obsequū āgel⁹: ⁊ p īspirationez dñs memo
ratur. Ualt g̃ Gregoriⁿ. q p obsequiū āgeli
exteri⁹ p diuinā īspirationem iterius data
sit lex Moysi. Sz adhuc posset obici cōt hē
p auctoritatē Aug⁹: i solilogiis dicēt. Q̄ sic
i sole tria aduertim⁹: qō ē qō fulget qō illu
minat. sic i deo tria aduertē debem⁹. qō est
qō intelligit: qō cetera intelligē facit. Si g̃
de⁹ facit cetera itelligē. g̃ ipe ē q intellect⁹
itelligit. igit ē imediat⁹ apud itellectū. sic
lux apud visū. Nihil g̃ ē mediū iter ipsū ⁊
aīaz. Ergo si ab eo data ē lex: que quidē est
ad illuminādū animā. Uñ puer. 6°. Māda
tū lucerna ⁊ lex. Lux g̃ ē data aīe imediate
nō fuit g̃ data Moysi p āgelicū mīsterium.

Ad hē dō. q i illumiatiōe: siue iformatiōe
mētis a deo p legē nihil ē mediū tāq; infor
mās seu illuminās. ⁊ solū sic adminiculans
⁊ hē mō angelus ē ibi mediū. s. cōferendo ⁊
adiuuādo ad illuminationē. ⁊ hē dupliciter
. s. auferēdo impedimētum. sic ille qui aperit
fenestrā vt illumineī dom⁹. ⁊ dr tal illumi
nare domū: qz. s. remouet impediēs illūinatio
nē: et ēt cōferēdo ad suscipiēdū illuiationē.
qz excitat ⁊ mouet ad suscipiēdū: ⁊ pōtat
silitudinē ad vidēdū: sic speculū presentat
oclo rei ymaginē nihilomi⁹ tñ de⁹ erit īme
diate se habēs ad illūinationē mētis: sicut
lux ad oculum.

Postquaz inquisitū

est de latiōe legis Moysi. Restat nūc ingrē
de cōtinētia legis mosayce. Et circa hē ples
sūt dubitatiōes. Primo quātū ad genera con
tētozū. Scdo quātū ad qualitatē cōtētozuz.

Quātū ad primū qrit p. Utrū oīa que sūt
in lege contineant in vno genere. Scdo
an i duplici genere tātū. Tertio an i tri
plici genere tātū. ita q nō addat quartū.

Quarto de testimoniis i lege hē q genere
cōtineāt. Quīto de iustificationib⁹ sub
quo genere cōtineāt. Sexto de pmissis ⁊
cōsultis et cōminationibus sb quo.

Quantum ad primū

querit. Utz oīa que sūt i lege possūt rduci
ad vnū gen⁹ moraliū. Ita q oīa vicāt mora
lia. Ad qō sic. Oīs act⁹ virtutis scōm se est
moral. Sz oīs act⁹ preceptoz legis: seu mora
liū: seu cerimonialiū: seu iudicialiū est act⁹
virtut. Ergo oīs actus oīs p̄cepti legis est
moral. Oīa g̃ p̄cepta legis quecūq; sint illa:
sūt moralia. Minor pbat pmo i iudicialib⁹
qz punire maleficū ē act⁹ uirtutis iusticie. ⁊
iste ē act⁹ ⁊ itētio p̄cepti iudicial. ergo act⁹
p̄cepti iudicialis est mobilis. Judicialia g̃
sūt i genere moraliū. Silr illō pz de cerimo
nialib⁹. quia oē qō ē necessariū ad salutem
ē i genere moraliū. ⁊ talia erāt alia cerimo
nialia legis. s. sacramētalia: quātū ad statū.
g̃ cerimonialia erāt moralia. Minor patz p
Aug⁹ cōtra Faustū. qui dic q esset p̄uarica
tozes nisi facerēt. Item oīs actus latrie est
moralis. ⁊ act⁹ sacrificioz erāt latrie quia
ill colebat de⁹. ⁊ honorabat ut deus. g̃ erāt
act⁹ morales. igit cerimonialia aliq. s. sacra
mētalia erāt moralia. Silr istud pz de oīb⁹
cerimonialib⁹: sic de isto. Nō arabis i bone
⁊ asino. nō coques edū in lacte matris. non
vestieris lana ⁊ lino ẽc: quoz nō erat ratio
manifesta. quia sic dicūt iudei: expositores
legis ad litterā. oīa p̄cepta quoz nō est rō
manifesta dabāt iudeis vt reuocarent ab

Universidad de Deusto
Biblioteca

ydolatria. ḡ erat ītētio taliuꝫ cerimonialiū esse longe ab ydolatria. ſ longe esse ab ydolatria: istud est mozale vt scilicet hō deum colat ⁊ nō aliū: oīa igit cerimonialia erant mozalia. Jtē leuit. 17°. Hō quilibꝫ de domo ysrael. si occiderit bouē aut ouē: seu captā ī castris vel eꝰ castra: ⁊ nō obtulerit oblatio nē dño: ad hostiū tabernaculi. sāguinis reꝰ erit quasi sanguinē fuderit: sic pibit de medio populi sui. Jdeo offerre debent sacdoti filii ysrael hostias suas: et nequaquā vltra īmolabūt hostias suas demonibꝰ. ḡ erāt ad cultū ⁊ bonozē dei. Jtē cerimonialia legis quātū ad īām reuocabāt ab ydolatria: qa ipis colebat ⁊ bonozabat deus vt deꝰ. Jtē quātū ad spiritualē sēsū ducebāt ī christū. ſ ℔ ē mozale. ſ. colere deū ⁊ ducē ī christū: ḡ cerimonialia erāt ī genere mozaliū: et sic ī uno genere. Ad oppoᵐ deut 4°. ostēdit vobis pactū suū qō pcepit vt faccī ⁊ decē ℔ba que scripsit ī duabꝰ tabul lapideis. mibiꝫ mandauit ī illo tēpoze vt docerē vos cerimonias ⁊ iudicia que facere deberetis. Triplex ḡ ē genꝰ pcepti ī lege. ſ. mozale: qō pertinet ad decalogū: qō significat ibi p. x. ℔ba: ⁊ cerimoniale atꝫ iudiciale: nō sunt ḡ oīa q̄ otinēt ī lege ī gñe mozaliū. z' rō. ī lege sūt pcepta: q̄rū rō describit ī lege nāli. sic ē pceptū decalogi. Jn lege ēt sūt pcepta q̄rū rō n ē dscripta ī lege n° sic pcepta discplīe: ⁊ ℔ sūt cerimōialia. ḡ ī lege sūt pcepta n° ⁊ pcepta discipliē: siue pcepta mozalia ⁊ cerimonialia ex opposito distincta. ḡ non sūt oīa ī gñe moraliū. Scdo q̄rit vtꝫ que sūt ī lege cōtineāt ī duplici genere tātum. Ad qō sic Aug⁹ contra faustū. sūt pcepta vite agēde: ⁊ sūt pcepta uite significāde. Sꝫ pcepta vite agēde dicūt mozalia. que. ſ. docent quid agēdū. pcepta ℞o significāde vite dicūt cerimonialia: que sūt ī signū: ⁊ nō distīguit plura gña pceptoꝝ. Sunt igit pcepta legis oīa ī duplici genere tātū. Jtē psal. A iudiciis tuis non declinaui. Hlo. i. ab his que cōstituisti regulā uiuēdi. Sūt ḡ iudicia recte viuēdi: ſ mozalia sūt hiᵖ. ḡ idem sunt mozalia legis ⁊ iudicialia. oīa igit ī duplici genere cōtinēt. Jtē quidā expositoꝛ legis hebꝛeⁱ dic. q oē pceptū cuiᵖ vtilitas nota ē dr piudicitꝫ. quozū vero vtilitas ignota ē: dicūt cerimonie. ſ tale est oē pceptū q eius vtilitas nata ē vel ignota. ḡ oē pceptū vel ē cerimoniale vl iudiciale: sūt ḡ oīa solū in duplici gñe tātū. Jtē deut 5°. Audi ysrael cerimonias atq; iudicia. reducit ḡ ibi oīa: que cōtinet lex ad duo genera. ſ. ad cerimonias ⁊ iudicia. Jtē leuitici. 18°. facietis iudicia mea: ⁊ pcepta mea seruabit. Ergo totū qō ē ī lege cōtinet ſ iudiciis vl pcepti. oīa igit ī duplici genere cōtinēt. Jtē deut 4°. Scitis q docuerī vos pcepta atq; iudicia. cōphendit ḡ oīa que cōtinēt ī lege sub pceptis ⁊ iudiciis. et ita ſ duplici genere

Ad oppᵐ deut. 6°. Dec sūt pcepta cerimonie atq; iudicia: ⁊ constat q nō poneret in tali numero: nisi ℔ adiuicē distīguerēt. Si ḡ iudicia sūt puniēdoꝝ cerimōie credēdoꝝ Constat q pcepta solū erūt faciēdozum. Est igit triplex genus eoꝝ: que cōtinēt ī lege: nō solū ḡ ī duplici genere otinētur. Jtem deut. 4° Que ē alia gens sic īclita: que hēat cerimonias atq; iudicia: ⁊ vniuersā legem Cōprehēdūt ergo ea que ī lege sūt sub triplici differētia: nō soluꝫ ſ duplici. Tertio querit an oīa que cōtinet lex solū cōphēdūtur ī triplici genere. ita q nō sūt plura gña mādatoꝝ ī lege q̄ tria. Ad qō sic deut 8°. Caue ne obliuiscaris domīi dei tui: ⁊ negligas mādata eiᵖ atq; iudicia: ⁊ cerimonias. ḡ totū qō ē ī lege cōphendit ſ hoc triplici genere. Jtē leui. 26. Dec sūt pcepta atq; iudicia: ⁊ leges quas dedit dñs inter se et filios ysrael. Ex q̄ pz q tota lex continetur ī triplici genere solū. Ad oppᵐ ostēdit. q oz addere quartū genus deutro ꝛi. Ama domīnū deū tuū: et obserua pcepta eius: cerimonias iudicia: atq; mādata oī tempoze. p pcepta tāgit unū genꝰ. p cerimōias aliud p iudicia aliud. ḡ p mādata tāgit similiter quartū genꝰ. Jtē ī lege erāt cerimōialia: nō sacramētalia: ⁊ ī lege erāt sacramētalia

Jtē in lege erāt mozalia ⁊ iudicialia exo. .xi. Dec sūt iudicia que ꝓpones eis. cerimonialia sacramētalia erāt: que cōferebāt sīc circūcisio Cerimonialia nō sacramētalia: ut non coques edū ī lacte matris ꝛc. hiᵖ ḡ cerimonialia erāt ſ duplici differētia: ⁊ erant alia duo genera. Ergo erāt quatuoꝛ genera ad que reducebāt ea que cōtinebāt in lege

Posset aūt dici: q mādata nō faciūt genꝰ differēs a pceptis. ſ ostēdit q ymo qꝛ dicit Jero. q ī pceptis ē iusticia. ī mādatis caritas: seu amoꝛ ḡ ī alio ⁊ alio genere sūt mādata ⁊ pcepta. faciūt ḡ differenᵗ gña. Si dicatur q hoc nō segtur qꝛ mandata stant pro pceptis dignioꝛibꝰ ptinētibꝰ ad amoꝛē. sic sūt: Diliges dominū deū tuū ꝛc. Et diliges primū tuū ꝛc. Cōtra pceptū ē eiᵖ q iubet ali quid p se: mādatū eius q iubet alqd p aliū. ſ multo digniᵖ ē pcipere p se q̄ p aliū. ergo digniᵖ ē pceptū q̄ mādatū. igit genꝰ drñs. Pretēa aliqn īuenimꝰ legē cōdiuidētē cōr alia: aliqn mādata: aliqn oīa sibi īuicē ꝺci uidētia qō nō eēt: nisi facerēt differētiā seu diuersū genꝰ. ⁊ querit ēt rō hoꝛ. Quarto querit de testimoniis: quō se hñt ad pdicta genera. vtrū cōtineāt ī illis uel cōtineant illa. deut. 6°. Custodi pcepta testimōia atq; cerimonias. Querit ḡ vtrū testimōia sint idē genꝰ cū ill an differēs. Ad qō sic Jero. dicit. q ī pceptī ē iusticia. ī mādatī caritas. ī testimoniis fides. Jgit in testimōiis cōtinēt credēda ⁊ ñ ī aliis. Testimōia ḡ faciūt genꝰ differens. ⁊ sūt aliq pter illa. Si dicat q sūt reducibilia. Querit ad que Nā ī psl. Sup illud testimoniū dñi fidele dic glo. qa qō oībus fidelibꝰ pmittit īplebr. igit testimonia sūt pmissiōes. Sꝫ pmissiōes nō sūt ī genere alioꝝ: ſ faciūt genꝰ differēs ab illis ḡ ⁊ testimōia non sūt. ḡ reducibilia ad aliqō illoꝝ. Jtē psl. Lex tua ℣itas. Hlo. Uera p oīa. quia p eā ē cognitio peccati. ⁊ phibet testimonia iusticie dei. Testimōia igit sunt cōminatiōes. ſ ominatiōes cōtinēt ſ testimōiis. qa qō ēad phibēd testimōiū otinet ſ testionio. Sꝫ omiatiōes sūt ad phibēd testionīū iustiᵉ dei. ḡ otinēt ſ testimōiis. Sꝫ omiatiōes drīt ab aliis: nec ī aliq̄ gñe eoꝝ cōtinēt: nec ad aliqō reducūt: ḡ silr nec testimonia. sed faciūt genꝰ differens ab illis oībꝰ. Ad oppᵐ. psl. Testimoniū posuit in Jacob. Hlo. Testimōiū dr vetꝰ lex. qꝛ nouū testamētū habꝫ testimoniū a lege ⁊ pphis. Unde ⁊ tabernaculū testimonii dicebatur illud q tot mistica figurabat testimonium. ḡ dr vetꝰ testamētū īquātū pbat. et testat lex īquātū iubet: idē ḡ significat p testimoniū. ſ alia et alia rōne. Jta idē intelligit p Jacob ⁊ ysrael ⁊ pplus iudaicus. Ex his pz q testimoniū dr lex: eo q figurat. ḡ testimonia sūt ipsa figuralia: nec faciūt aliud genꝰ ab illis. Jtē ibidē dr q lex bene vtētibꝰ testimoniū est: quo fugiant peccata ⁊ male utētibꝰ quo conūcāt puniēdi ⁊ peccatozes. sicut xp̄s credentibꝰ ē lapis in caput āgeli p̄cā. Pe. 2°. Nō credētibꝰ ē lapis offensionis Ysaye. 8°. Ex quo pz q testimonia sūt ipa

iudicialia. Quia iudicialia erāt ad fugiēd peccata. cōphēdūt ḡ ī seipa testimōia. Jtē Aug⁹ cōtra faustū. Scriptura illa tūc erat pceptū nūc testimoniū: ⁊ logt de legalibus Ergo testimōia sunt cerimōialia. Jtē psl. Testimonia mea ℔ q̄ docebo eos. Hlo. Testimonia: pcepta vite. ḡ testimōia sūt ipa moralia: quia mozalia sūt pcepta uite. Quīto querit de iustificatiōibꝰ legis. an cōtineāt oīa pdicta uel ad aliqō eozum reducāt. Ad qō sic psl. Jn eternū non obliuiscar iustificationes tuas. Hlo. i. legē. ḡ iustificatiōes oīa sicut lex cōphendūt. Jtē psl. Legē pone mihi dñe viā iustificationū tuaꝝ. Hlo. Lex eūdi sit mihi via iustificationū tuarū. Reputat ḡ iustificatiōes ⁊ legē idē. ḡ cōtinet oīa sic lex. Ad oppᵐ videt q iustificatiōes rducāt ad genus moraliū. Psal. vt custodiant iustificatiōes eiᵖ. Hlo. Justificatiōes sūt ubi ē euidēs ⁊ absoluta pceptio. vt diliges deū ⁊ primū. Ergo iustificatiōes sūt ipa moralia: seu ī genere mozaliū. ⁊ sic pz q rducūt ad mozalia. Sꝫ cōr videt q reducuntur ad iudicialia. Psal. Utinā dirigāt uie mee Hlo. Justificatiōes presto populo fuerūt: vt famulᵖ lex ānis seruiret. et pater reuerēter haberet: ⁊ filiᵖ discipliāret. ſ illō ē iudicialiū. ḡ iustificatiōes sunt ī genere iudicialiū.

Sꝫ cōr videt q iustificatiōes sūt cerimōialia Psal. Doce me iustificatiōes tuas. Hlo. i. fm spūalē itellectū figuratīas obseruātias fac auertē iustificatiōes. ḡ sūt cerimōialia.

Sed cōtra oīa ista. Psal. Justificationes tuas doce me. Hlo. Quibꝰ tu iustificationē facis nō hō. Justificatiōes ḡ sūt opa dei: et nō sūt opa hōis: que hōi pcipiāt īplere. ḡ ñ reducūt: ad aliq̄ pdictoꝝ. Sexto q̄ritur. Cū ī lege sīt queda cōsulta: seu cōsilia. pmissiōes. vt repudiū ⁊ cōmiationes: an faciāt dra gña a pdictī. an ſ aliqbꝰ eoꝝ cōphēdūtur. Cōsilia enī sunt vt leges votoꝝ ꝛc. Hi āt actᵖ sūt differētes a pdictī. Ergo faciūt gña differentia ab illī. Solo dō. q lex dr multipliciter. Dr enī lex generalissīe. dicit lex gñaliter. dr specialiter. dr pticulariter

Generalissīe. dr lex: scriptura seu doctrina totiᵖ veteris test. seu sit doctrīa opādoꝝ ad quā ptinēt libri Moysi. seu sit doctrina credēdozū: ad quā ptinēt pphetie ī quibus cōtinēt revelatiōes edēdozū: siue doctrina oīm: ad quā ptinet doctrīa psalmoꝝ. Et ℔ mō accipit lex. Jo. x. Nonne ī lege vestra

Universidad de Deusto
Biblioteca

dictuz est. Ego dixi dii estis. Constat enī q̄ istō dr̄ī ps̄.vult ḡ dicē. q̄ doctrīa psalmoz cōtinet ī lege. Sic ḡ lex otinz libros Moysi ⁊ oīs prophas et ps̄. Scdo mō dr̄ lex generalit: ⁊ sic solū sumit pro doctrīa opandoz. Et sic diuidit cōtra ps̄.⁊ pphas. ⁊ ad hāc coartat lex. Luē ultīo. Hec sūt ꝟba q̄ locut⁹ sum vobis: cum adhuc essē vobiscuz. qm̄ oz ipleri oīa que scripta sunt in lege Moysi et pphis ⁊ ps̄. de me. Ecce hic cōdidit legem cōē pphas ⁊ ps̄. sic lex cōtinet doctrinam p̄ceptorū ad quā ptinent libri Moysi: ⁊ doctrinā exēploz: ad quā ptinēt libri hystoriales. ⁊ doctrinā amonicionū ad quaz ptinet libri Salomonis. Tertio mō dr̄ lex speāliť. ⁊ sic sumit pro doctrīa p̄ceptoz: ⁊ eoz q̄ ptinēt ad obseruātiā: ⁊ sic solum continent libros Moysi. Et ꝟ mō sumit lex Ro.5°. Lex ſbintrauit vt habūdaret delictū. Quarto mō dr̄ pticularit lex et sic aliq̄ndo sumit p̄ p̄ceptis decalogi. ſm qō habet Ro.13°. Qui diligit pximuz legē īpleuit: ⁊ Mathei.22°. In his duob⁹ mādat⁹ tota lex pēdet. Aliq̄n sumit pro p̄cept⁹ cerimōialib⁹ ⁊ sic sumitur ad hebre.x. vmbrā hīs. lex futuroz. et ꝑma ad Thi.i. Justo nō ē lex posita. Aliq̄n sumit lex pro p̄cept⁹ iudicialib⁹. ⁊ sic sumitur. Ro. 4°. Lex irā opat. Glo.i. penā. Ad ꝟ enī data ē vt reos faceret tpali pena. oculū p oculo. dentez pro dente ꝛc: et ēt pōt dici q̄ sumit alq̄n lex singularit. exo.xii. Dec ē lex phase Accipiēdo ḡ otinētiā legis generalissīe. sic cōtinet doctrinā opandoz ⁊ credēdoz̄: et doctrinam oationū. Generalit sic cōtinet doctrinaz opandoz̄. Sz specialit sic cōtinet doctrinā p̄ceptoz. Sz adhuc distīguēdū q̄ lex sic specialiter sūpta: quedā cōtinet q̄ sūt ipsi⁹. Quedā que sūt ad legē: cōtinent ḡ quedā ī lege que sūt ad legē. ⁊ sic continet lex amonitiōes. arguitiōes. cōinationes: et pmissiones. ꝟ enī ad legē dicūt eē. qz mouēt ad obseruātiā legis. si aūt cohartat lex ad id qō ē legis Distīguēdū ē: quia quedā sūt ipsi⁹ legis p se: ⁊ ꝟ sūt in triplici differētia Hec enī sūt moralia legis et iudicialia et cerimonialia. Quedā aūt cōtinet lex. qz sunt ipsius legis p accidēs. ⁊ ꝟ mō cōtinet consulta ⁊ pmissa. Nā cōsultū rspic mai⁹ bonū vt fiat. vnde respicit meli⁹ fieri. Permissū aūt ne deteri⁹ fiat: ⁊ vt vitet maius malū. Lex aūt prīcipaliter respicit p̄ceptū ⁊ phibitionē. Sz qz circa ista cōtīgit fieri melius ⁊ deteri⁹. habet lex cōsulta ad meli⁹ ut fiat ⁊ pmissa ne pei⁹ fiat. sic ḡ prīcipaliť ōtinet illa tria genera p̄ceptoz. s. moralia. cerimonialia. iudicialia. Nā sic dic̄ Aug⁹. ē p̄ceptū vite significāde: ⁊ ista sūt cerimonialia. ⁊ ē p̄ceptū vite agende: ⁊ istud ē duplex. qz duplex ē rō agēdi. s. honestū qō sua dignitate trahit ad se et allicit: et talia sunt moralia. Alia rō agendi ē expediēs: vt. s. r̄moueatur ipediēs obseruātiā legis et talia sūt iudicialia. Ad rōnes ḡ gbus ostēdit q̄ oīa ōti nēt ꝟ genere moraliū. Dō q̄ bonū triplicit ē. s. bonū scōm se: bonū ī genere: bonum ex circūstātia. Bonū ex circūstātia dr̄ qōlibet idifferēs. dūmō īformet aliqua bona circūstātia vt log de se ē indifferēs. tñ loqui ꝑt deū bonū ē rōne circūstātie addite: Bonuz aūt ī genere duplr ē. s. quia aut est ī genere honesti aut expediēt. bonū ḡ ī genere qō ē honestū prīcipaliter respicit morale. bonuz expediēs iudiciale. bonū ꝟo ex circūstantia: cerimoniale. Silr morale triplicit pōt dici.

Si ḡ extendat morale scōm q̄ extendit bonū. ut dicat morale ex circūstātia sic bo⁹ sic cerimōialia pūt dici moralia: ⁊ eoz instī tutio: r̄uocatio ab ydolatria ad cultū dei. Sūt enī ī signū gratie. Si aūt dicat morale in genē boni expediēt. ꝟ mō iudicialia pūt dici moralia: ꝓpzie tamē morale respic bo⁹ ī rōne honesti. Ad scōm q̄n querit. an oīa que sūt legis ī duplici genē cōtineāt. s. cerimonialiū ⁊ iudicialiū. Dō q̄ iudiciū sumit ex rōne discernēdi. Est aūt discretio multiplex. Est discretio boni ⁊ mali: ⁊ ē discretō veri ⁊ falsi. et ē discretio que ē ī r̄tributiōe pene ⁊ p̄mii. Uno ḡ mō dicūt iudicialia ī discretiōe veri ⁊ falsi. ⁊ ꝟ mō sumit iudiciū ī glo. Sup illud ps̄. Judica iudiciū: meū Glo. i. discretōez fidei mee. sic ḡ dr̄ iudiciū q̄ discerni⁹ r̄itatē credēdoz̄ ab erroze. 2°. mō iudicium dr̄ ī electione boni ⁊ mali seu discretiōe. ⁊ sic sumit iudiciū ī ps̄. Judicia eius ī cōspectu meo. Glo. i. p̄mia iustoruz: penas īpioz̄: flagella corrigendoz̄: tētatiōes ꝓbādoz̄ semp attēdo ⁊ pseuerāti cōtēplatioe cōsidero. cōissime ḡ iudiciū acceptum se extendit ad credēda ⁊ opanda. ⁊ sic cōp hēdit ⁊ moralia ⁊ alia. Sz cōiter dr̄ ꝑt est ī discretiōe que ē ī electioe boni ⁊ mali. et sic se extendit ad opanda. ⁊ ꝟ mō ꝯphēdit ī se moralia. ꝟ ꝓpzie ⁊ speāliter dr̄ iudiciū ī discretiōe q̄ ē ī retributione pene ⁊ p̄mii ⁊ sic nō continet moralia: ⁊ sic diuiduntur cōt moralia cerimonialia. Ad tertiū q̄stitū Utrū oīa que sūt ī lege cōtinētur ī triplici genē. vel oz addē quartū gen⁹. s. mandata. Dō. q̄ pz solo ex manifestatiōe quō moralia ⁊ iudicialia: scōm cōtinētiā se hñt ad alia. Et q̄ obr̄ q̄ oz addē quartū gen⁹. s. mādata Dō. q̄ ītētio mādati duplex ē. dr̄ enī māda tū coīter. ⁊ sic cōphendit oē qō iubet. Alr ꝓpe dr̄ stricte scōz ītētionē nois. vt dicat māda⁹ qō p aliū iubet ⁊ qō ñ ex nccitate: ꝛz ḡ hāc ītētionē: qō p aliū iubet strīgit mandatū ad iudicialia ⁊ cerimonialia: que non iussit dñs p se: sed p Moysē: p quē data sūt Dñs enī p se pmulgauit moralia. Sz p Moysē cerimonialia ⁊ iudicialia. scōm ꝛo hanc ītētionē nō ex necessitate ptinet mādatum ad ea que ptinēt ad amozē et eis appropiat ⁊ sic vno mō diuidit conī p̄ceptū: scōm. s. q̄ p̄ceptū ē ex timore ⁊ ꝓportat necessitatē.

Ad ea ḡ que obiciūt dō. q̄ sic ī gñe neri ē verū. p̄ notū ⁊ scdo notū: sic ī rōne boni operandi ē p̄ notū sic dilectio: seu mādatum de dilectione: ⁊ ē ibi qō ē scdo notū: sic decalogus qō refert ⁊ dependet a dilectiōe. et in ꝟ gñe p̄ notū: respic mādatū. ⁊ p ꝟ pz r̄spō sio qz ñ pōit aliō genus p māda⁹. Diliges dñm deū tuū: et pximū. Scdo ꝛo notū r̄spic p̄ceptū: et p ꝟ pz respōsio. Quia nō ponitur ad gen⁹ p mādatū ⁊ p p̄ceptū. Sz ponitur alia dra ī genē moris. s. p̄ notū: scdo notuz.

Ad aliud dō q̄ cerimoniale dr̄ coīter: et ꝟ mō idē ē. ⁊ tm cōphēdit quātū figurale: siue sit sacramētale: seu nō sacramētale. Est enī figurale credēdi: ⁊ illō ē sacramētale: et ē figurale faciēdi: ⁊ illud ē cerimoniale: stricte sumēdo cerimōiale. ⁊ sic stricte acceptū diuidit cōt sacramētale. nā ī sacramentalib⁹ ꝓpe figurat vita cū remedio morbi.

In cerimōialib⁹ ꝛo figurat vita cū ipsa sanitate vl virtute. Ad illud qō q̄rit 4°. de testimoniis quō se hñt ad alia. Dō. q̄ testimoniū dr̄ quicḡd fit ī attestatiōnē. dr̄ ät testimoniū sic attestatio dr̄. Nā dr̄ testimoniū r̄itat: seu sapiētie: ⁊ istō ē in credendis Et ꝟ mō sumit Jero. testimōia. cū dic̄. in testimoniis fides. Est iterū testimoi⁹ diuīe iusticie: ⁊ sic dicūt testimōia cōminatiōes.

Jtē ē testimonū diuīe misericordie: ⁊ sic dicūtur testimonia promissiones. Jte m est testimoniū maiestatis. et sic dicuntur testimonia esse precepta Unde in preceptis ē testimoniū maiestatis. ꝟ ꝟ tripliciter. qz dr̄ eē testimoniū vt signū. ⁊ sic cerimōialia dicūtur testimōia. Jtē dr̄ eē testimonium: vt signū p modū rei: ⁊ ꝟ dupl⁹: quia quedam ē res que fac̄ testimoniū respectu sui ipsius vt lux. Et ꝟ mō p̄cepta moralia dicūt testimōia: qz ī seipsis hñt testimonia: q̄ faciēda sūt vl dimittēda. Quedā aūt ē res que fac̄ testimoniū respectu alteri⁹: ⁊ sic iudicialia dicūt testimōia. quia ex pena illa quā infligebāt: erat signū pene future malozū. vt. s. p illa sciret q̄ de⁹ punīat malos: ⁊ ira ꝟitas ista attestat alteri ꝟitati. Ad illud qō 5°. querit de iustificatiōib⁹ dō. q̄ iustificatō: vnomō dr̄ act⁹ dei: ⁊ ꝟ mō nō ē effectus legis ꝟ diuine gratie. Alio mō dr̄ iustificatō actus boīs. Et ꝟ triplr. quia aut cōsiderat iustificatio scōm eē iusticie: ꝟ ē p cōpatiōez ad illud ī quo ē iusticia: ⁊ sic iustificatio dr̄ illud ī quo ē iusticia. ⁊ sic moralia dicuntur iustificatiōes. qz p illa ē cōseruatio iusticie Aut iustificatio dr̄ executō iusticie. Et sic iudicialia dicūt iustificatiōes. Aut dr̄ iustificatio vt signū iusticie. ⁊ sic cerimonialia dicūt iustificatiōes. quia sūt signa iusticie seu gr̄e future āte xp̄i īcarnationē. Et ex his pz respōsio ad oīa obiecta.

Onsequenter que

ritē de otinē legis Moysi q̄ntū ad q̄litatē contētoz. ppt illō ꝟbū apli. Ro.7°. Lex qdē sca ⁊ māda⁹ sactū: ⁊ iustū ⁊ bonū. Circa q̄ querit sic. Primo. vtrū oē q̄ cōtinet ī lege sit scm. Scōa. vtrū oē q̄ cōtinet in lege sit bonū. Tertia. vtrū oē q̄ cōtinet in lege sit iustum.

Quantuz ad primū

sic ꝓcedit Aug⁹ cōt Faustū dic. q̄ illicitū ē q̄ lege illa phibet: qua natural ordo seruat ꝟ repudiū phibet lege qua nāl ordo seruat ḡ repudiū ē illicitū. Sz oē scm ē licitū. nō ḡ oē qō ī lege cōtinet: scm ē. Minor patet. s. q̄ repudiū phibet illa lege: qua nālis ordo seruat: ꝟ ē lege nāli. qm̄ de lege nāli ē matrimoniū ī diuiduā vite cōsuetudinē. cont quā ē repudiū. ḡ phibet lege nāli. Si dicat q̄ repudiū erat solū in lege sicut pmissū ne .s. pei⁹ fiēt. ⁊ iō licitū. Cōt nō debent fieri mala vt veniāt bona. ḡ nec silr mala debēt pmitti ne ueniāt peioza. ḡ nullo mō ē licitū repudiū. vt. s. vitet deteri⁹ malū. ḡ nec scm

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō ḡ oē mādatū legis sanctū. Itez omne qđ ẽ otrariū legi caritat ẽ illicitū. Sz habẽ odio īimicū: ẽ cōtrariuz legi caritat: ergo ẽ illicitum. Si ergo odio habere inimicum ístud cōtinet in lege: sic pz scōm ꝛbū salua toris ī enāgelio. ḡ aliqđ mādatū illicitū cō tinet ī lege. ⁊ ita nō scm̄. Minor pz. ſ. q sit otrariū legi caritat. Unđ ẽt ī lege enāgelii: que est lex caritat pcipit. Diligite īimicos vestros ꝛc. Itē z. coz. Q si ministratio mortis litꝛis deformata fuit in gloria. Glo. Quia lex scōm litterā multa īhonesta pceci piebat: ſ oē sanctū honestū. Ergo multa mā data cōtinebat lex nō sancta. Item Aug⁹ Peccatū ẽ dictū uel factū vl cōcupitū cōꝛ legẽ dei. Sz tale ẽ expetitō talionis. q mihi vīdicā ꝛc. Ro. xii. Nō vīdicātes vos. ergo expetitio talionis ẽ peccatū. ḡ non sancta. ſ lex cōtinet expetitionẽ taliōis sic pz oculuz pro oculo ꝛc. ergo continet aliq̄ non sancta.

Ad oppo⁹ Ro. 7°. Lex quidẽ sācta. ⁊ ī ps. Lex dñi īmaculata ꝛc. Oīa igit que otinet lex sācta sūt ⁊ īmaculata. q. alr ipa ñ possz dici sācta. Solo ad ꝟ ītelligēdo iuꝛ aplm. q lex cōtinet mādata sancta iusta ⁊ bona. Cum enī sit triplex gen⁹ mandati in lege. ſ. cerimoniale. morale. ⁊ iudiciale. ⁊ triplex q̄ litas respōdẽs singulariẽ illis trib⁹ ut dicaꝛ mād⁹ scm̄ q̄ntū ad cerimōialia. iustū q̄⁹ ad indicialia. bonū quātū ad mozalia. Unđ p ꝟ vult ipe aplus notare. q. ꝓpias diſpo sitiōes mādatoz: scōm ſna gr̄a. Ratio tm̄ boni currit p sīgula. ꝓpie tm̄ dicit sanctuz respectu cerimōialiū. Ad ꝟ enī fuerūt ceri monialia vt pati eēnt ad cultū diuinū: ⁊ ꝟ respicit sāctū. Judicialia ro erāt ad puniẽ dū malos: ⁊ ꝟ respicit iustū. Mozalia vero cōferebāt bonitatẽ: scōm ramos caritatis. q sunt dilectio dei ⁊ primi. Et iō ꝓpie dr̄ bonū respectu mozaliū. Unđ manifeste conti nent mozalia ī se ipsis bonitatẽ. Ad illō qđ obr̄ de libello r̄pudii dō. q ī lege quedā sūt vt iussa: quedā vt pmissa: quedā vt cō sulta. Repudiū q̄ cōtinebaꝛ ī lege vt per missū ⁊ nō vt iussū. Unđ lex ipa nō fuit ꝓpr repudiū ſ ꝓpter libellū. quia precepit vari libellū: ſ nō pcepit repudiū. ſ solum pmisit. Nā ibi erāt tria. vnū qđ erat ī pcepto. ſ. ipe libellus. aliud qđ erat ī pmissione. ſ. r̄pudiū ne. ſ. peius fieret. Tertiū erat ibi ī pena. ſ. q repudiata. postea nō haberēt. xxii. veuť. Et sic pceptū legis nō fuit repudiū. ſ libellus pcepit enī libellū oꝛ diuoꝛciū. vt. ſ. moza di sciplīe apponēt. quantū ad diuoꝛciū: ne sc̄z separēt sed retraherēt p scribētes libellu̇z. ab ꝟ malo desiderio: ut pillos disciplīarēt ⁊ ꝟ fuit ītētio legis. q̄re pcepit prius scribi libellū q̄ repndiarēt: quē nō poterāt scribē nisi magistri et doctores. et ex ꝟ aperte fuit iusticia. quia ītēdebāt q recurrerēt ad ma gistros ⁊ doctores. vt illa facerēt ne r̄pudia rēt. Et iō pcepit q si appeterēt diuoꝛcium. q nō repudiarēt nisi pus facto libello. ⁊ ut ī illa moza ipi ab illa mala voluntate cessa rēt. ⁊ sic pz ꝓpter quid fuit formatio libelli ante repudiū. Et ꝟ ē qđ dicit Aug⁹. contra Faustū: illud de vxore ñ dimittēda qđ dñs pcepit: cū ātq̄s dcm̄ sit. Quicūq; dimiserit vxorē suā det ei libellū repudii. Si diligēt ītueamur: uidebim⁹ ñ eē otrariū. utiq; nole bat vxorē dimitti a viro q̄ hāc interposuit mozā. vt ī diſſidiū anim⁹ pceps et libelli cō scriptione refract⁹ absisteret. Sz quid mali esset vxorem dimittē cogitaret. Presertim q vt pbibēt apud hebreos scribē litteras hebreas nulli fas erat nisi solū scribis. Et dicit ī eodē libellū vir bonus prudēsq; nō scriberz nisi ī aīo nimis aduerso atq; puer so cōsiliū cōcordie nō valeret. sic ḡ patet q pmisit solū repudiū ne fieret pei⁹: ⁊ nō pce pit: ⁊ sic lex eterna nō accusaꝛ nec dicitur īiusta: quia pmittit mala fieri vt eliciat de illis bonū ⁊ ne fiāt peioza: tm̄ mala nō facit sicut ⁊ lex Moysi nō erat īiusta. q. pmitte bat mala fieri vt uitarēt peioza. ſ. hoīcidiū nec iō pōt dici q faciat mala: vt veniant bona. q. nō faciebat ꝟ. ſ solū pmittebat. Sz enī non pñt fieri mala vt veniāt bona. vel uitent peioza: tamē possūt pmitti. Ad illō qđ obicit de odio īimicoꝛ. dō. q de ītētio ne legis nō fuit q habēt odio īimic⁹: supple quātū ad ſuā psonā. īmo magis ītendebat q diligeret ⁊ pcipiebat. Unđ ī exo. z. preci pit lex. Si videris asinū odietis te iacere ſ onere nō ptransibis: ſ cū eo ſbleuabis. Ecce si lex ista pcepit de re īimici tui. quanto ma gis pcipit de īimico tuo: vt ei succurras in necessitate. ꝓpter ꝟ dō. q ī eo q̄ ẽ inimicus duo sūt. ſ. nā ⁊ vicium. Naturā ergo īimici tui nō debes habē odio: ſ pocius diligere. ſ uitiū in illo debes odire. vnde lex non pmi sit odiū īimici quo ad naturam. sed quo ad vicium. vt. ſ. non odires illū: ſ viciū in illo. tm̄ ꝓpter prauū intellectū iudeoz corrigit dñs ꝟ mādatū ī euāgelio ⁊ non q̄ lex ī hoc male ītēderet. Et ꝟ ẽ qđ dicit Aug⁹ cōtra Faustū unusq̄sq; īiqu⁹ bō. īquātū īiqu⁹ odio habēdus ẽ. Inquātū aūt bō ẽ: diligēdus est. Audito igit ⁊ nō ītellecto q antiquis dcm̄ erat. Odietis īimicū vestruz. ferebāt hoīes ī hoīs odiū: cū deberēt nō odisse nisi viciū: Vos corrigit dñs dicēdo. Diligite īimicos vestros pcipiēdo. Igit⁹ diligam⁹ īimicos cogit nos ītelligē quō: Nā possem⁹ vnū eū dem q̄ hoīez odisse ꝓpter culpā. ⁊ diligere ꝓpr̄ naturā. Ad aliō q ostēdit q lex mlta īhonesta pcipiebat dō. q īhonestū dicitur triplr. ſ. negatīe puatīe. cōꝛrie. Lex ḡ nihil pcipiebat īhonestū puatīe: nec cōꝛrie: ſ bñ pcipiebat aliqđ īhonestū negatīe. q. pcipie bat aliq̄ que de se ñ erāt honesta: ſ ex circū stātia erāt honesta. q. semp ex aliqua causa fiebāt iusta ⁊ bona. Aut enī semp ad lrām erat cā honesta: aut significatio honestatis

Ad ſ⁹ solut Aug⁹ cōtra Faustū dicens. Illud qđ dcm̄ ẽ antiq̄s. dentem pro dente. oculū pro oculo. quō cōtrariū hz: qđ ait dñs Ego aūt dico vobis non resistē malo. Sz si quis te pcusserit ī maxillā ꝛc. Quis enī tan dē facile cōtētus ẽ: tātū repēdere vindicte q̄tū accepit īiurie. Nunc igit īmoderate: ac per ꝟ īiuste vlcioni lex iustū moduz figens legē penā talionis īstituit. ꝟ ẽ vt qualēcūq; quisq̄ ītulit īiuriā: tale supplicīū pēdat. Et post dicē cū peccet. q p īmoderationē īiurie vult vīdicari: Nō peccat āt q modū adhi bēs iuste vindicari uult: Remotioꝛ ẽ a pcō iniuste vīdicte: qui nō vult oīo vindicari. peccat enī qui exigit ultra debitū. nō pccāt aūt qui exigit debitū istud. Tamē q dubī tabile videt. Fliquim⁹ infra disputationi.

Circa secundum sic

pcedit. Etr̄ir vtrū oē mandatū legis sit bonū. Ad qđ sic. xx. Eze. Dedi eis pcepta ñ bona: ⁊ iustificationes nō bonas ī quib⁹ nō viuēt. Itē oē qđ nō ẽ cōferens seu qđ est carēs vtilitate: caret rōne boni. ſ mādata cerimonialia erāt hi⁹ q carebant vtilitate: nec cōferebant aliquid. Unđ hebreozum 6°. Reꝓbatio fit ꝓpris mandati ꝓpter suam īutilitatē ⁊ loquit de cerimōialibus. Ergo cerimonialia sūt nō bona. Itē oē qđ non cōfert aliquā cōmoditatē. est nō bonū. Sed talia sūt aliqua cerimonialia. vt nō coques edū ī lacte matris. lana ⁊ lino nō indueris. nō arabis ī boue ⁊ asino. Ergo ista māda ta sūt ñ bona. nō ḡ bonū ẽ oē mādatū legis.

Ad oppo⁹ p⁹. Ubi p. Bona ẽ lex si qs ea legitime vtat: ſ nō dicēt bona nisi ea que continet esset bona. Itē deut. xi. Nō i casū pcepta sūt vobis ⁊ loquit de uniuersis que scripta sūt ī lege. ḡ oīa habent vtilitatē. ḡ oīa sūt bona. Solo dō. q oē mandatū qđ cōtinet ī lege ẽ bonū. ſ distīguēdū est. quia ẽ bonū simplr: ⁊ istud ẽ bonū ex genē: ⁊ ita de se. Et ẽ bonū qđ dr̄ cōgruū: ⁊ istud est bonū ex circūstātia. qñ ḡ dr̄ dedi eis prece pta nō bona. Unm ẽ: q put dr̄ nō bona de se siue ex genē aliqua erāt non bona: tñ ex cir cūstātia oīa erāt bona. vñ oīa pcepta ceri moniarū dicūt bona de cōgruo: ꝟ ẽ ex cir cūstātia. ſ. quātū ad rōnē īstitutiōis. q. sēp ex aliqua bona cā īstituebāt: ⁊ ꝟ mō loquit aplus q bona ẽ lex: si quis ea legittīe vtaꝛ: nō tñ erāt oīa cerimōialia bona de se siue ex gr̄ie. Et ꝟ mō ītelligit illud ꝛbū Eze. et ꝟ ẽ qđ dicit Aug⁹ cōtra Faustū. Ppius enim ille qui i corde suo lapideo multa precepta magis cōgrua q̄; bona accepat quib⁹ tamē figurarēt ⁊ ppbarent futura. Ad scōm dō. q loquit ibi aplus nō simplr ſ quātum ad statū noue legis: siue euāgelii: q illa pce cepta erāt ī significationē noue gratie siue legis euāgelii: que cū venerit sūt illa repro bāda nō simplr: ſ r̄spcū istoz. q figurabāt ista que iā cōtigerāt. Nota tm̄ q ī ill pcece ptis duo attendenda sūt. ſ. significatio: et obseruātia. Ubi q̄ q aduenīēte lege euan gelii illa essēt reꝓbāda supple quātum ad obseruātiā ⁊ nullius utilitat: nec deberent ampli⁹ obseruari: nō tamē quātū ad signifi cationē vult q sint r̄probāda. sed quātum ad boc sunt vtilia. sed quantum ad obser uātiam est īutilitas eoꝝ respectu status euāgelii. Et ꝟ ẽ qđ dicit Aug⁹ cōtra Faustū Cessationē sabbatoz quidē supuacuā duci⁹ ad obseruādū. ex quo spes reuelata est nr̄e quietis eterne. nō tm̄ ad legēdū ⁊ ītelligēdū sacrificia veteris testamēti: figure nr̄e fue rūt: ⁊ oīa talia mult⁹ ⁊ variis modis vnum sacrificiū cui⁹ nūc memoriam celebram⁹ sig nauerunt. vnde isto reuelato et suo tēpore ablato illa de agēdi celebritate ſblata sunt Sz ī significādi auctoritate mānserūt. Ad tertiū dō. q oīa cerimonialia erant ꝓpter aliquā vtilitatē. vñ illoꝝ cerimonialiū nō erat rō mānifesta. erat etiā vtilitas ꝓmo. ſ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

reuocatō ab ydolatria.ipi enī miseri iudei
ī veneratiōē ydoloꝝ bebāt quosdā ritꝰ:
q̄s dñs p cerimōialia p̄cepta damnauit.sic
mixturas faciebāt ī veneratiōē elemētoꝝ
q̄ miscēt:que quidō elemēta ipi adorabāt.cō
tra qō datū ē eis mādatū de mixturis ne fa
cerēt eas nō uestieris lana ⁊ lino ⁊c. Et sil'r
pmos fructꝰ arboꝝ dabāt ydolis tā q̄ dis
nᵉ.⁊c.cōt que oīa vt ab ipis reuocarent ad
cultū dei .data sūt eis p̄cepta cerimonialia
Uñ leuit. iᵒ. Neq; āpliꝰ offerrēt hostias
suas demōiis. Alia fuit vtilitas ipsoꝝ cerī
monialiū que erāt ī signū future gr̄e q̄ ad
pfectos. Et sic soluēdum ē ad illam rōnem
per ītremptionem.

Tertio queritur an

oē mādatū iustū sit: an cōtineat aliqō non
iustū. Ad qō sic Aug⁹ cōt Faustū. Bestiaꝝ
nā nō peccat:qz nihil facit cōt legē eternā
Sz iustū ē vt nō peccās puniaꝝ pro pcco.g̃
iustū ē q̄ aīalia que nō peccauerūt puniaꝝ
pro pcco hoīz.Sz tales erāt leges sacrificio
rū q̄ quidē aīalia nō peccātia puniebātur
pro peccato hoīm ⁊ īterficiebāt.Ergo erāt
iuste.Et ꝟ ēt est illud qō dm̄ fuit ab aliq
bus. Quid meruē boues: aial' sine fraude
dolisq;. Itē de iusticia ē vt q̄ peccat punia
tur. Ergo cū sol⁹ hō peccet ⁊ non aīalia de
iusticia ē q̄ sol⁹ hō puniaꝝ:⁊ nō aīalia:⁊ sic
leges sacrificioꝝ erāt iuste. Itē istō ostē
dit de iudicialib⁹. qz iusticia ē vt p mēsu
ra culpe:sit mēsura pene Uñ deut.zᵒ.Pro
mensura peccati erit ⁊ plagaꝝ modus.vbi
igit maior culpa:dz sequi maior pena. Sed
ī lege nō ē īflictio penarū scōm quātitatez
culparū.Ergo ⁊ leges iudicialiū que penas
īferūt sūt iuste. Minor p; qz exo.zz.habet
Pro vno boue furato quīq; boues restituāt
⁊ p uno oue q̄tuor. Pro furata ꝛo pecuīa si
īueniat fur:duplū reddet ita dic lex.plus g̃
punit fur bouis ⁊ ouis q̄ fur pecunie.⁊ tñ
ē maior culpa in furto pecuīe q̄ in furto bo
uis uel ouis. qz maioris posset eē vtilitatis
pecuīa possessori suo q̄ bos uel ouis . g̃ non
infligitur pena scōm quātitatē culpe.non
ē igit equitas ī pena. Itē istud p; in lege
talionis.qz de iusticia ē vt nō soluz puniaꝝ
ꝟ etiā q̄ fiat restitutō leso.Sz ī lege taliōis
nō fiebat restitutō leso. Uñ non reddebat
ei ocul⁹.ꝟ solū puniebat peccās.Uñ oculū p
oculo ⁊c. Jn lege ꝛo furti suit facta r̄stitu⁹
et tū maioris erat vtilitat⁹ ocul⁹: q̄ aliq̄ res
tēporal'.si g̃ lex non dic̄ auit aliquā restitu
tionē ibi.relīquit q̄ fuit iiusta : non g̃ iusta
sūt oīa que cōtinēt ī lege. ⁊ maxīe quātum
ad legē talionis . Itē de iusticia ē vt ma
iori bono reddat maiꝰ p̄miū. Uñ nō ē equū
iudicium vt equale p̄miū reddat maiori et
minori bono. ꝟ lex facit ꝟ.g̃ lex nō est iusta.
Nō g̃ oē qō ē ī lege ē iustum . Minor p;.qm
zzᵒ.deut.dr̄.Si abulaueris p uiā ⁊ iueneris
nidū ⁊ matrē pull':desup īcubātē ñ tenebis
eā cū filiis:ꝟ abire patieris.Et post ꝟditur
p̄missio . vt.ſ.bene sit tibi ⁊ logo viuas tē
poze: ꝟ idē p̄miū p̄mittit honorāti patrem
⁊ matrē.xx.exo . qō tū questiōe in ītinitum
maius ē bonū.g̃ mādatū istud nō ē iustum:
nō sūt g̃ iusta oīa que cōtinēt ī lege. Solo
dō q̄ oīa cōtēta ī lege sunt iusta sicut dm̄
ē:nec ē aliqō iiustum contētū ī lege. Et q̄
obr̄ de aīalibꝰ dō.q̄ nō puniūt pro peccato
ꝟ patiūt pro homine .et ꝟ ꝓpter vtilitatez
hoīs.⁊ multiplex cā ē quare patiūt Nā esse
aīal' ⁊ suū viuē et suū mori ē pro hoīe.Uñ
sic pro vtilitate hoīs ⁊ sustētatiōe quo ad
corpus cōueniēs ē q̄ interficiant animalia
Ita q̄tū ad spirituālē vtilitatē q̄ ipsiꝰ aīe
ē illud cōuenīēs ē.ꝟ aūt utilitas fuit ut per
mortē aīaliū que nihil cōmiserāt.ostēderet
q̄ peccās dignus erat morte eterna:Unde
ostendit ei dñs p mortem aīaliū : quantus
erat reatꝰ pcci ī deū. Et p ꝟ peccās signifi
caret se dignū morte eterna . Alia vtilitas
fuit vt īpr̄imeret in eis districtio et rigor
iusticie diuīe:⁊ ostenderet eis . Nam maxim⁹
erat rigor iusticie .et videbat q̄ dñs vole
bat aīalia nō peccātia punire ut in hoc lege
rent discretionē diuīe iustitie ⁊ rigorem
quātum ad ipsos qui peccabūt . Tertia vti
litas fuit reuocatio ab ydolatria : quia ipsi
faciebāt sibi ydola ſb figuris animaliū : et
illa colebāt ⁊ adorabāt . ⁊ ꝓpterꝟ vt reuo
carēt a cultu ydolorum ad cultū dei. Prece
pit eis dñs īmolare aīalia : ⁊ talia q̄lia ipsi
nō erāt cōsueti adorare vt esset alter ritus
et separentur a pristino . Quarta vtilitas
erat īmolatiōis aīaliū ꝓpter significātiam
hostie:quā obtulit saluator pro peccatiꝭ oīm
Uñ dicit quedā glo. sup leuit.in pncipio.
q̄ oēs legales hostie: xp̄i hostiā figurabant

Ad 2ᵐ dō q̄ multi de causis īferē maior
pena. Aliqñ enī maioritas pene inferē ꝓpē
maioritatez dāni: sicut p; q̄ lex plus punit
illū qui furat' bouē q̄ qui furat' ouē.quia p
vno boue debēt q̄nq; restituī:pro vna oue
quatuor.⁊ ꝟ qz magis dānificat hō ī amis
sione bouis q̄ ouis.quia vtilior ē bos.Sil'r
aliqñ infert lex maiorē penaz rōne maioris
īclinatiōis:et sic maiorē infert penā furāti
bouē ⁊ ouē q̄ furanti pecuniā.qz ipa īcusto
dia recludit . Et iō quia facili⁹ cōmittitur
furtū ouis uel bouis q̄ pecuīe:maior ē incli
natio ad furādū bonē uel ouē q̄ pecuniam.
Et ideo plus punit vt ab hac inclinatione
retrahat ⁊ coherceat. Itē īfert aliquādo
maiorē penā rōne maioris facilitat⁹ ⁊ cōsue
tudinis:⁊ iō plus punit lex furē q̄ raptorē.
punit enī furē ī duplo . ꝟ raptorem ī quīto
solū.Unde nō oportet q̄ reddat nisi quīta
ptē eius qō rapuit:⁊ illō qō rapuit. Fur āt
reddet ad minꝰ duplaz ptē: sup̄ illud qō ra
puit.Unde leui.6ᵒ.Aīa que peccauerit ⁊ cō
tento dño negauerit depositū p̄imo suo:
vel vi aliqd extorserit reddet oīa que per
fraudē voluit obtinē ītegrā. Et quīta īsup
ptē addet dño cui dānū intulerat . Ratio
aūt bniꝰ ē maior cōsuetudo ⁊ facilitas.Ma
ior enī cōbtio magis ē nc̄caria vbi ē maior
cōsuetudo.maior ē aūt cōsuetudo ⁊ pnitas
ad furadū q̄ ad rapiēdū.qz fur locuz habet
furādi ī ciuitate ⁊ extra. vnde ī omni loco
furat':raptor nō.īmo solū ex̄ portā ciuitat⁹
Et iō maior ē cobtio p penā ad declinādū
a furto q̄ a rapina.Et ꝟ ē itētio legis. Sz āt
iustum ē simpl'r . Ad 4ᵐ dō.q̄ pena legis
aliqñ est scōm equitatē.aliqñ sm districtio
nē.Jn pena taliōis ē equitas: ⁊ ñ districtō
qz ñ punit peccās ī āpliꝰ q̄ cōmisit. Unde
oculū pro oculo.dētem p dēte ⁊c.⁊ ratio est
Jn illis enī peccatis que fiūt monēte ocupi
scētia:punit lex scōm districtionē. Jn illis
aūt que fiūt mouēte ira:punit scōm eqtatē.
⁊ ꝟ ē qa motꝰ ocupiscētie pnior ē ⁊ prior q̄
motꝰ ire . Uñ Damas.Jra ē audax.vindex
cōcupiscētie lese.Propt̄ qō p; q̄ motꝰ concu
piscētie p̄cedit motū ire:⁊ pnior ē.vñ tota
coꝛruptio ⁊ totus fluxus malicie ē ex parte
cōcupiscētie . Et ꝓpter ꝟ peccata que sunt
mouēte ocupiscētia: punit fm districtionē:
⁊ determīat ī illis r̄stitutionē sic p; ī furto.
ꝟ nō sic ē de ira.Et ꝓpter ꝟ lex taliōis.que
punit peccata talia que fiūt mouēte ira. pu
nit scōm eqtatē.nō scōm districtionē.Uñ
nō determīat restitutionē aliquā ꝟ solū pe
nā īfert eq̄lē peccāti . Ad 5ᵐ dō.q̄ p̄miū
maiꝰ aliqñ attēdit rōne maioris boni.aliqñ
rōe maioris mali vitādi.Ratio g̃ p̄cepti de
dimissione matris sup pullos īcubātis. fuit
vitatio maximi mali videlicz ydolatrie cō
suetudo.Quia ipi iudei ydolatrie faciebāt
cōiecturatiōes suas ⁊ auguria ī cātu taliuz
aniū siue garritu . Et sil'r ī aliqbus mēbris
sic ī extis . vt g̃ dimittēt cōsuetudo ista:et
intenti essēt ad cultū dei p̄mittebat equale
p̄miū pietatis:que erat in dimissiōe matris
īcubātis sup pullos . ⁊ pietatis que erat in
honorādo patrē . Et rō fuit maximū maluz
vitādū sic dictū ē. Aliter dō.ſ.q̄ r̄tribu
tiones p̄misse nō ſp fiebant scōm equitatem
coꝛrespōdētē meritis obseruātie mādatoꝝ.
ꝟ q̄ñq; scōz beneplacitū p̄mittēt.Osidēata
cōgruitate aliqua tm̄ p̄mittebat minꝰ me
rēti quātū magis siue idē.vñ sic cōplacuit
diuine volūtati p̄mittē lōgeuitatē liberis
ꝓpter sustētationē coꝛ ēsse a quibꝰ bēbāt
esse. Sil'r cōplacuit diuine volūtati p̄mit
tē lōgeuitatē p̄mittētibus matrē pullozum
viuē vt ad ꝟ pullificaret siue pullos multi
plicaret ad sustētationē vite p̄imoꝝ. Pre
terea multa erāt motiua ad honorādō paren
tes.ſ.natura.siue īclinatō nᵉ.debitū:affectō
pietat⁹ ⁊ biꝰ q̄rū nullū erat motīm ad p̄mit
tēdū matrē pulloꝝ viuē. ꝓptēa qō ꝙueiebz
vt maioris fieret promissio:ex ista pte q̄ ex
illa.maioris dico habito respectu ad aliud
mandatum.

c Onsequenter que
rit de lege Moysi quātū ad īpletionez
p xp̄m ꝓptez illō ꝛbñ qō dicit Mathei 5ᵒ.
Nō veni soluē legē ⁊c . Pr̄io an xp̄s legem
īpleuit ⁊ quō īpleuit. Scōo queritꝰ an īple
uit oīa. Quātū ad p̄mū sic obicit.Omnis
agēs cōtrā ea que legis sūt:ē soluēs legem:
xp̄s ē agens cōtra ea que legis sūt.Ergo est
soluens legē. Minor p; Mathei 8ᵒ.Habet
q̄ extendēs manū:tetigit leproſū. ꝟ ꝟ erat
ꝓhibitum ī lege.g̃ fecit cōtra legē.⁊ ita sol
uit eā.Sed nullus talis ē implens legem: g̃
xp̄s nō īpleuit legē. Si ad p̄mā ꝓpositionē
dicat q̄ ꝛa ē de bis q̄ sūt ſbiecti legi.ꝟ xp̄s
nō erat ſbiectus legi. Tūc obr̄.Xp̄s añ bap
tismū iueniē legē īpleuisse ⁊ fecisse ea que
erāt legis.ꝟ post baptismū non fecit ea que
erant legis generaliter īmo aliq̄ sic:aliqua
ñ scōz q̄ ei placebat. Ergo post baptismū
faciebat aliqua cōtra legē.g̃ ipsā soluebat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sz tñ tūc ñ erat legi sbiect⁹. ḡ ñ oz ad b q aligs soluat legē:q sit legi sbiectus. Item Mat bei 8°. Uade ⁊ ostēde te sacerdotibus glo. Mittit ad sacerdotes ne legē soluē videtur. Uult ḡ dicē glo. q nisi misisset ad sacerdotes q soluisset legē. Sz mitti ad sacerdotes b erat figurale. Et soluisset legē nisi b feciſſet. ḡ silr soluit legē ī tādendo lepro sum. Quia pbibitū erat ī lege ⁊ figurale. ꝺ null⁹ tal iplet legē. ḡ xps ñ ipleuit legē. Jt dñs legis faciēs cōtra legē dr soluere legē: alr tamē q sbditus legi faciens cōtra eam. quia ꝑmus dr soluē irrepbēsibilr. ali⁹ autez reprehēsibilr. Sed xps qui ē dñs legis inuenit feciſſe cont legē. ḡ soluit legē lz tamen irrepbēsibiliter. Sed null⁹ soluēs legē siue ꝓprehēsibilr siue irrepbēsibilr implet legē. Imo ē cōtrari⁹ legi. ḡ xps nō ipleuit legem.

Jtē dr ī lege. Reddes vño tuo iuramenta tua. b ē ꝓceptum morale iudiciale. ꝺ xps ꝓcepit cōtrariu hui⁹. Mat bei 5°. cum dixit. Ego aūt dico vobis nō iurare oīo. ḡ soluit legē quātū ad moralia: ⁊ nō ipleuit. Item 7° ad hebreos. Trāslato sacerdotio necesse ē vt legis trāslatio fiat: Sz trāslatū ē sacerdotiū p xm. ḡ legis trāslatio fit p xm. sed vbi ē legis translatio: est legis mutatio: ⁊ vbi est legis mutatio nō est legis impletio. Ergo per christum non ē impleta lex. Jtē 2ª cor. 3°. Si qd euacuatur p gloriā ē. Multo magis qd manet ī gloria ē: ⁊ appellat illud qd euacuat lege Moysi. illd qd manet legē euāgelii. Ex b sic obr. Nihil qd euacuat et nō manet īquātū hi⁹ ipletū ē. Sed lex Moysi pxm ⁊ gloriā ei⁹ euacuat ⁊ non manet sicut habet ibi. Ergo p xm nō iplet. Jtē Ro. 13. Qui diligit pximuz. Lege ipleuit ꝛc. si qd ē aliud mādatū in b ↄbo istauret glo. i. cōtinet ⁊ iplet. Ex quo obr sic. Nihil qd ipletū ē indiget īpletione. ꝺ mādata legis hñt mādatū de dilectiōe pximi ī quo iplet ḡ nō idiget īpletiōe illa. ḡ nō iplentur per xm. Jtē pⁿ ad Tbi. p. finis precepti caritas glo. Impletio ⁊ cōsūmatio legis ē caritas. ⁊ b gemīa ē scilicet dei ⁊ proximi: totā enī magnitudinē ⁊ amplitudinē diuinoū elogiorum secura possidet caritas: qua deuz pximūq; diligim⁹: que radix ē oīm bonorū. Si ḡ p mādatū de caritate iplet lex: non ḡ p xm ipletur lex. Ad oppo⁹ oīs qui addit rei: qd ei deē: ⁊ figure exhibet qd figurat implet rē ⁊ ipsuz signū: siue figurā. Sz in lege erāt ꝓcepta vite agēde: scz moralia ⁊ ꝓcepta vite significande. s. figuralia sic dicit Aug⁹ cōtra faustū ⁊ mādat uite agē de addidit qd decrat sic ꝑz Mat. 5°. mādatis vite significāde. s. figuralibus exhibuit qd figurabant. Un sup illd Mat. 5°. Nolite putare q veni soluē legē. Glo. Adiplet xps deū ꝓmissis ad ichoationē uite agende sup addidit plura ad pfectiōez moralitū ꝓcepto rū ⁊ q figuris tegebāt ⁊ futura figurabāt ī se pfic ⁊ ī ecclesia: sic q figure uacue esset: ⁊ sine effectu: generalit ḡ xps legē iplenit.

Solo vō q xps hō ipleuit legem: sic ipe met testatur ex ore suo. Mat bei 5°. Cū dicit Nō veni legē soluere ꝺ adimpere: different tamen eā adiplenit. Quia sic ī lege sūt tria s. iudicialia. moralia. figuralia. sic fuit modus īplēdi generalit legez a xpo. Figuralia enī iplenit sed b tripliciter. s. p termiatiōez p exhibitionē. p manifestationem scōm tria que sūt cōsideāda ī figuralib⁹. s. obseruāa. significātia. figura. Impleuit ḡ figuralia p termiationē quātū ad obseruātiā scōm qd dicit Aug⁹ cōtra faustū: de ꝓcepti ⁊ sacramētis uet. test. Sepe hac multa ia dixim⁹ vt intelligeret aliud ibi fuisse: qd p gratiā noui testamēti faciēdo vonaret iplēdū. aliud qd p veritatē patefactā remouēdo demonstraret ipletū. Jtē ipleuit figuralia per manifestationē: quātū ad significātiā: scōm qd dicit Aug⁹ cōtra faustū. Aliud erat quo b oportebat p figuratas ꝓbias pronūciari. ⁊ aliud ē quo b iā oportet p manifestam xi tatē redditāq; adipleri. Jtē ipleuit figuralia p exhibitiōez: q ad figurā. s. exhibēdo illud qd figurabāt. Et b ē qd dicit Aug⁹ cōtra faustū. Implet lex uel cū fiunt q ibi ꝓcepta sūt. vl cū ibi exhibēt q ibi phibita sunt. Item ali⁹ ē mod⁹ iplēdi q impleuit ipa moralia: ⁊ iste ē p pfectā boni opationē. Sed ad pfectā boni opationē tria regrunt .s. boni cognitio. boni executio. ⁊ post casuz releuatō. Et sic ipleuit moralia quātum ad pfectā boni cognitionē: q2m ad executionē: ⁊ quātū ad releuationē post casū. Quātum aūt ad pfectā boni cognitionē triplicit ipleuit. q: ad b q sit pfecta boni cognitio. oz q sit mali cognitio pfecte: ⁊ q sit boni cognitio pfecte. Jtē oz q sit melioris cognitio ⁊ scōm b ē pfectio moralium in euangelio. Implet enī ea quātū ad pfectā mali cognitionē. Cum dic dictū ē ātiquis. Nō occides. ⁊ ego dico vobis nō iraſceris: ⁊ sic de aliis ꝓhibitionibus mali: quas addit ꝓhibitionibus legis. Silr ⁊ quātum ad pfectam boni cognitionē. cū dic. Diligite iimicos uestros. Jtē iplet ea quātū ad cognitionem melioris. Sic cū ipe addit cōsilio. vt si vis pfectus esse vade ⁊ vēde oīa que habes et da pauperib⁹. Et sic ḡ ipleuit ea quantū ad cognitionē: ⁊ hūc modū īplēdi tāgit Aug⁹ cōt faustū. q nō itelligebāt iudei homicidiū nisi pemptionē corporis huāni: p quaz vita puaret. Aperuit dñs oēm iiquū motū ad nocēdū fratri ī homicidii genē deputati. Un ⁊ Jo. dicit. Qui odit fratē suū boīcida ē. Et qm putabāt tātūmō corporalē cū feīa illicitā cōmixtionē vocari: Mechiā demonstrauit mgr ēt talē cōcupiscētiā nihil aliud ee. Fuit ḡ iste mod⁹ īplēdi in hoc q. domin⁹ manifestauit quid bonū ⁊ qd malū ⁊ quid meli⁹ sup Mat. 5°. Glo. Cri. Mādatū xpi nō ē cōtrariū legi. Sz latio ī se cōtinēs legem: qui nō iraſcit nō occidit. sed nō econuerso Licētia iraſcēdi cā ē boīcidii. tolle irā ⁊ nō fit boīcidiū. Sedm mod⁹ implendi moralia fuit ī vādo gratiā ad pfectā boni executionē. q nō vat p legē. Et b tāgit Aug⁹ cont faustū. Lex puarticatiōis reatu superbos deuīxit augēdo pecm: cū iubet qd adimplē nō possunt. ipsi⁹ legis īplet iusticia p gratiam ipūs ī eis: qui discūt a xpo mites ee atq; humiles corde. Tertiꝰ mod⁹ īplēdi moralia fuit ī relenādo post casū: qd nō faciebat lex Et hūc modū ponit Aug⁹ cōt faustū dicēs. Quia sb gratia positis: in hac mortali uita difficile ē oīo īplere qd ī lege scriptū ē. Nō cōcupiscēs illic p carnis sue sacrificiū: facer dos effect⁹ īpetrat vobis īdulgētiā. etiā b adīplēs lege. ut q p nostrā īfirmitatē min⁹ possum⁹: p illi⁹ pfectionē recupēt: cui⁹ capitis mēbra effecti sum⁹. vnde vult q nobis ipe impetret īdulgētiā post casū vt releuemur post q: trāsgressi sum⁹: qd non poterat lex facē. Imo vanabat tales. vlteri⁹ ipe ipleuit iudicialia vt. s. facerēt declinare a malo: ñ tamē pfecte b faciebāt. qz triplex ē malum .s. malū scōm se: ⁊ b ē malū q ad oēs. ⁊ tale fuit repudium siue illicita sepatio maris et femīe contra ordinē matrimonii. Est etiam malū ex cōcoītātia: ⁊ b ē malū q ad plures ⁊ frequēter: ⁊ tale fuit talio. Licz enī possit aliqñ accipi iuste aliq vīdicta: vel talio est tamē malū ī plurib⁹ ⁊ frequēter: ga uix pōt fieri sine libidine vīdicte. Est ēt malum ex occasiōe ⁊ b ē malū raro ⁊ ī paucioriꝰ tale fuit iurare. Jurare enī lz ī se bonū sit: ⁊ non simplr malū: tamē aliqñ ꝓbebat occasione; mali. s. piurii: scz cū fiebat: frequēter tamen erat ad declinādū malū. Unde hebreoꝝ 7°. Oīs cōtrouersie finis est iuramētū: ꝺ ñ pfcē declinabāt ista iudicialia a malo. facta aūt ē pfecta declinatio p xm. Un oī iudiciale de iuramēto dic. Nō iurabis oīo. Cōt repudiū dixit. Quicūq; dimiserit vxorē sine cā facit eā mechari. Contra talionē dixit. Dico vobis nō resistere malo: ⁊ b fecit ut pfecte nos faceret declinare a malo. Et hoc est qd dic Aug⁹ oī faustū. Quia piurare graue peccatū ē. Jurare ât sic uerū iurare nullum peccatū ē. ꝺ lōgi⁹ remot⁹ ē a flm iurando: q nec iurare cōsuenit: q; qui verū iurare. nam iurare pcliue ē ad piurii. Maluit dñs nos nō iurātes recedē a vero: q; verū iurantes ꝓpinqre piurio. Silr dicit de talione. sic ī iurādo etiā: qui rum iurat ꝓpīquat piurio. vnde ēt lōge abest qui oīo ñ iurat: ⁊ q; uis nō peccet q rum iuret. Remotior tamen a peccato ē q nō iurat. vñ admonitio ñ iurādi cōseruatio ē a peccato piurii. Jta cū peccet: q p īmoderationē iuste vult vīdicari. Nō peccet ât q moderatiōe adhibita iuste vīdicari vult: remotior tñ ē a pcco iniuste vīdicte q ñ vult oīo vīdicari. Et sic cū lex istud cōcederet ꝓpter declinationē a malo. Xps īplet p pfectā declinationez. cū iubet oīo nō iurare nec resistē malo. Silr de repudio dic Aug⁹ illud de uxore nō dimittēda: qd dñs ꝓcipit Mat. 5°. Cū ātiquis dictū sit Quicūq; dimiserit vxorē suā det ei libellu repudii: si diligēter ītueamur: videbimus nō ee cōtrariū. vtiq; nolebat vxorē dimitti a viro q bāc īterposuit mora: vt ī discidiū anim⁹ ꝓceps ⁊ libelli cōscriptiōe refractus absisteret: ⁊ qd mali esset uxorē dimittē cogitaz; pfertī ut phibent apō hebreos scribis. cū et excellētiorē pfitēntur sapiētiam. ⁊ si eorū esset eqtate: ac pietate pditi: ⁊ nō tñ pfitnēt: imo ēt sectarēt. Ad hos igit quos oz pudētes eē legis īterptes ⁊ iustos discidii dissuasores. Lex mittē voluit eum quē iussit libellū repudii dare. si dimisisset vxorem. b aūt ipleuit saluato cū iussit uxorē oīo nō dimittē. Ad rōes ḡ ī cōtriū. et ꝓmo ad ꝓmū. Dō q solo figuraliū est duplr

Universidad de Deusto
Biblioteca

uel quātum ad figurā:vel quātū ad ꝛitatē figure.Quantū ḡ ad figurā aliqua soluit ⁊ fec̄ cōtrariū figure:ꝑ nō quātū ad ītēriorez figure ꝛitatē.Et ꝟ ē qđ dicit glo.sup illud Mat.ς°.Nolite putare q̄ veni legē soluē: ꝑ adīplē. Xp̄s legē īpleuit q̄ exteriores legis figuras soluēs impleuit ꝛitatem ītēriorez: ⁊ sic p̄z quō soluit ⁊ īpleuit figuralia. quia īpleuit quo ad ꝛitatē ītēriorē exhibēdo eā.

Ad illud qđ obicit de iurare qđ ē ⁊ mo rale ⁊ iudiciale.ꝙ dn̄s fecit contrariū dđ. sicut dictū ē reddē iuramētū ī lege:erat ad declinationē mali.Ꝺ illud qđ dn̄s addidit fuit ad maiorē declinatiōez.ſ. oīo nō iurare Qui enī nō iurat lōge ē a piurio q̄ si ēt ꝛū iuret. Et ꝓpt ꝟ maluit dom̄in⁹ nos ñ iurā tes recedē a ꝛo:q̄ ꝛum iurātes appropīq̄re piurio.Et sic eadē fuit ītētio xp̄i ⁊ legis.cū dicit reddes dn̄o iuramēta tua.ſ.longe fiēi a piurio. Ad illud qđ obicit translato sa cerdotio ꝛc.Dđ ꝙ p sacerdotiu; xp̄i non est mutatio moraliu;. ꝑ cōpletio.Ꝺ de figurali bus loquēdū ē duplr.:uel quātū ad obseruā tiā ul q̄ ad auctē significādi q̄ ad obser uātiā ē mutatio eoꝝ trāslato sac̄dotio .ꝑ ñ quātū ad auctoritatē significandi: īmo ad hoc habēt eā vt possit adhuc homo legere in īpis: ꝑ qđ ꝑus significabāt vt futurum. mō significāt vt ꝓteritum: et sic remanent significātia ñ mutata.Et ꝟ ē qđ dicit Aug⁹ cōtra faustū cessationē sabbatoꝝ sup uacua vucim⁹ ad obseruādū:ex quo spēs reuelata ē nr̄e quiet̄ ētne:nō tñ ad legēdū ⁊ ītelligē dū sacrificia vet̄.tes.figure nostre fuerunt et oīa talia multis et variis modis vnū sa crificiū cui⁹ nūc memoriā celebram⁹ signa uerūt . vnde isto reuelato ⁊ suo tpe oblato illa ve agēdi celebritate ſblata sunt. sed in signādi auctoritate manserūt. Ad 7^m p̄z solo.qm̄ euacuāt quātū ad obseruātia:ꝑ nō quārū ad auctoritatē significādi. Ad octa uā ⁊ nonam rōnē dđ.ꝙ alr erat p̄ceptū de dilectione dei ⁊ ꝓximi in lege: ⁊ in euāge lio.quia scōm formā legis p̄ceptū caritatis erat cū ꝓmissione boni tēporalis incitātis ad amorē xp̄i:⁊ ꝓximi ⁊ ꝓmouētis.Et ideo erat ibi mandatū de dilectione impfecta.ſ. tracta p bonū tēporale . Et iō īdigebat ad huc īpleri ꝑ illō qđ additū ē a xp̄o īpleuit ꝟ Uñ ī euāgelio ī p̄cepto de dilectione dei.ñ allicit hō ad caritatē p bona tēporalia. sed allicit solū eternis.vnde precepto isti addi

dit domin⁹ ī euāgelio totis viribꝫ Lud.x°. Tūc enī totis viribus diligit deus. quādo ē plena abdicatio boni tēporalis.⁊ remanz sola spēs boni eterni . Et hec ē pfecta dilec tio.⁊ sic solū bonis eternis trahitur homo ad amorē dei ī euāgelio.⁊ ideo ē ibi p̄ceptū de dilectiōe pfecta . Et ī hac ē pfecta ītau rātio aliorꝝ nō scōm qđ datū ē.ꝑ scōz formā legis.Et sic p xp̄m ē īpletū mādatū de cari tate qđ datū erat scōm formā legis. hoc est qđ dicit Aug⁹ cōtra faustū. tēporaliū rerum ꝓmissiones testamēto veteri contineri. Et iō testamētū vetus appellari nemo vestrū ambiget ꝙ eterne vite ꝓmissio regnū celo rū ad nouū testamētū ptinet. Ad scōz qđ queritur de mō īplēdi . Dđ ꝙ oēs ist̄ modi possūt ibi assignari .Quedā enī p executio nē īpleuit ꝑ ñ oīa:īmo solū expedietia.Que dā p additionē ut moralia p exhibitionem: quātū ad figuralia: quātū ad ꝛitatē ītērio rē exhibēdo eā p termīationē.quātū ad ob seruātiā eoꝝ p declarationē.quātū ad oīa. Rōnes ī cōtrariū quarū nō p̄z solo soluētur īferius maxīe quātū ad istud qđ obicit de circūcisiōe ⁊ de non cōcupiscere.qđ ēt pbi bet ī lege sicut ī euāgelio christi.

Consequenter que

rit quoꝝ ē īpletio facta p xp̄m:an generalit oīm uel nō.Ad qđ sic Mathei ς°. Nō veni soluē legē ꝛc.Glo. Significātia p īpletionez cōsumēt ex quo p̄z ꝙ cōsumata sunt ibi oīa que legis sūt.⁊ silr Mat.7°.In fine cū cōsu masset ihesus sermones hos. Glo.Nihil īp fectiōis hz ꝟ sermo.Ergo ī sermōe de mon te cōsūmauit Ihesꝰ oīa:que erāt ī lege. Ad oppo^m. Nō fec̄ ibi mētionē de cerimōialib⁹ ḡ nō īpleuit illa.ḡ nō oīa ibi cōsūmāt. Itē cerimōialia trāseunt quātū ad obseruātiā. ḡ ibi nō īplēt. Silr de iudicialib⁹ cōstat ꝙ nō īpleuit ibi oīa: q̄ de multꝫ iudicialib⁹ nō fit ibi mētio.ꝑ solū de trib⁹.ſ. de talione ⁊ repudio:⁊ de iuramēto pro ut ē iudiciale pro vt ſ.ē ad terminādū causas ⁊ cōtrouer sias . Silr de mozalib⁹ p̄z ꝙ nō īplentur ibi vniuersaliter a dn̄o.quia p̄cepta ꝓme tabl̄e nō ponūt ibi.sed illa erāt p̄cipua p̄cepta:q̄ ordinabāt ad deū. Precepta z^e ad ꝓmū;. ḡ dimisit precipua ad īplēdū . Silr illud videt de p̄ceptis scōe tabule: q̄ ibi nūquā fit mētio de isto mādato. Honora patrē:qđ ē scōe tabule . ḡ non īplēt ibi.nō ḡ vliter

īplēt ibi moralia. Itē quātū ad mādatuꝫ de cōcupiscētia istud p̄z.quia ī lege dr̄. Nō cōcupisces nec plus addit euangeliū. ḡ nō īplet ibi. Si dicat ꝙ ī lege loquit̄ solū de cōcupiscētia ꝓgressīa ī actū exteriorē. Euā geliū aūt cū ꝟ ꝓhibet cōcupiscētiā ītēriorē

Cōtra Ro.7°.Cōcupiscētiā nesciebā:nisi lex diceret nō cōcupisces. ꝑ falsum videtur qđ dic̄ aplus.Nisi lex ꝓhiberet concupīam ītēriorē:q̄ loquit̄ de ītēriori. Itē in lege ꝓhibet cōcupīa mulieris ⁊ rerū.Jn sermōe at dn̄i solū cōcupīa mulieris. Itē sup illō concupīam nesciebā nisi lex diceret ꝛc.Glo. Bona ē lex que dū ꝟ ꝓhibet oīa mala ꝓhi bet.ḡ ī lege ꝓhibitiōis cōcupiscētie . omīa mala ꝓhibet̄.Ergo nihil addidit euāgeliū

Itē ibi dic̄ glo.Ex ꝛcupīa oīa mala ueni ūt.ḡ ꝓhibēdo ꝛcupīaꝫ ꝓhibꝫ lex cāꝫ oīꝫ malo rū. ḡ ꝓhibet ⁊ abscīdit in lege oīa mala ī sua causa.ḡ lex ē ī sua plētudīe.Nō ḡ īplēt mozalia p euāgeliū xp̄i:maxīe quantū ad ꝟ mādatū ñ cōcupiscēs.Xp̄s ḡ nō īpleuit oīa

Solo dđ scōm ꝙ dicit Aug⁹ cōt faustū Lex p Moysē data ē. Hr̄a ⁊ ꝛitas p Ihesuꝫ xp̄m facta ē ⁊ sūptū ē Jo.i.Secōm hoc ḡ dđ. Ex lex īplēt duplr a xp̄o.p modū gr̄e: ⁊ per modū ꝛitatis . Unde dic̄ de p̄cept̄ et sacra mētis vet̄.tes . Sepe ac multa iā dixim⁹ vt ītelligēt aliqd ibi fuisse qđ p gratiaꝫ noui testa.faciēdo donaret implēdū.aliud qđ p ꝛitatē patefactā remouēdo demōstraretur impletū. Per modū aūt gr̄e duplr.vno mō eo ꝙ datur gratia executiōis. Alio mō eo ꝙ dat gr̄a releuatiōis post casū. ꝟ enī duplex gr̄a necessaria est operanti ad ꝟ ꝙ exequat opus suū:⁊ maxīe z^a eo ꝙ cōtīgit cadē ꝓpt̄ īfirmitatē.Xp̄s ꝛo īplet legē . quia p̄cipit ⁊ dat gratiā exequēdi sine īplēdi. Lex autē solū p̄cipit.ꝑ nō dat gratiā ad īplēdū . Uñ Aug⁹ cōt faustū . Lex supbos p̄uaricatiōis reatu deuīxit augēdo pcām.cū iubet qđ ad īplē nō possūt: ipsi⁹ legis īplet̄ iusticia p gratiā spūs ī eis:qui discūt a xp̄o mites ee: atq; humiles corde. Alio mō īpleuit cōfe rēdo gratiā releuatē:Et sic dic̄ ibi Aug⁹.q̄ sub gratia positis in hac mortali vita diffi cile ē oī mō implere qđ ī lege scriptum est. Nō cōcupisces illic p carnis sue sacrificium sacerdos effect⁹ nobis īpetret indulgētiā . ꝟ adīplēs legē:ut qđ p nostrā infirmitatez minus possum⁹.p illi⁹ pfectionē recuperetur. Per modū aūt ꝛitat̄ ē īpletio multipliciter

vt repetam⁹ breuit̄ p̄dicta. q̄ valde vtilis ē materia.ſ.quātum ad figuralia mozalia ⁊ iudicialia . Quātū ad figuralia ē triplex mod⁹.q victus ē.ſ.p termīationē quātū ad obseruantiā:⁊ ex ꝟ dr̄ īpletio ꝙ cessat ista: et succedit alia:melior obseruātia.īplentur ēt p manifestationē:quo ad significatiua.q exhibitionē quo ad figurā. Silr impletō mozaliū triplr.vt visū ē pleni⁹ : maxīe quo ad cognitionem triplicē. quia īpfecta boni opatiōe.oꝝ ꝙ cōcurrat pfecta noticia mali. ꝟ nō vedit lex.īmo q̄ dixit.Nō occides so lum de actu exteriori vedit noticiā mali. Ꝺ xp̄s dđ°.Nō irascēris;addidit noticiā mali act⁹ ītēriozis. Silr dat in euāgelio pfecta no ticia boni .Cū dr̄.Diligite ī̄imicos vestros: ⁊ nō in lege. Ulteri⁹ ī lege ē cōsūmatio.ſ.p fecta noticia meliozis ꝙ ē cōsilio Mat.xix. Si vis pfectus ee vade ⁊ vēde oīa ꝛc. Si militer vt dictū ē quātū ad mozalia: q̄ crāt ī declinatiōe mali:ē triplex īpletio. Ex ergo querit̄.vtrū oīa īplent̄ p xp̄m.Dđ sic dicit glo.sup illud Mat.ς°. Non veni legē soluē ꝛc.Xp̄s ē legis ⁊ ꝓphetaꝝ virt⁹: p quaꝫ oīa īplent̄.Ergo oīa īplēt̄ p xp̄m.Et ī sermone generali de monte. Ad illud ḡ qđ obr̄ in cōtrariū dđ.ꝙ fūt mozalia ꝓme tabule ⁊ z^e Mozalia ꝓme tabl̄e ordināt animā ad deū. Mozalia aūt z^e tabule ad ꝓximū. scōm ꝟ ḡ dđ.ꝙ oīa cerimonialia dependebāt a mā datis ꝓme tabule . q̄ oīa erāt data ad diui nū cultum:⁊ vt hō reuocaret̄ ab ydolatria sicut dictū ē:⁊ ideo ordinabāt ad deum.et reducebāt ad mozalia ꝓme tabule. et ideo īplent̄ cerimonialia ī illis sicut ī cā. Judī cialia ꝛo q̄ erāt ad cōseruādam pacem ad ꝓximū:dependebāt a mozalibus scōe tabule que erāt ad ꝓximū:⁊ iō implēt̄ in illis . Et ita nō opotuit fieri mētionē cerimonialiū: ⁊ iudicialiū p illū modu; : quo dabantur p legem ī īpletiōe legis Mat.ς°.quia īpletio illoꝝ fuit in cā.⁊ sic patet ꝟbi illa īpleta sūt . Ad illud qđ obr̄ ꝙ nō fit mentio de mādatis ꝓme tabule dđ . ꝙ aīa habet in se prē qua ordinat̄ ad supiora:sicut ad deum: ⁊ qua ordinat̄ ad inferiora sic̄ ad ꝓximum.

Et scōm hūc duplicē ordinem duplex ta bula ē.Et dicūtur mādata ꝓme tabule:que ptinent ad ordinē aīe ad deū.Mandata z^e tabule que ptinēt ad ordinē aīe ad ꝓximū: ⁊ scōm ꝟ hz aīa duplicē īpletionē. ⁊ ē īple tio istoꝝ mandatoꝝ.Jn illa ḡ pte attēdite

Universidad de Deusto
Biblioteca

ne iusticiã vestrã faciatis cotã hominib⁹. ⁊ ẽ ipletio omniũ:que ptinẽt ad ordinem aĩe ad deũ. Et sic ẽ ibi ipletio moraliũ p⁹ table Et qõ obr̃ q nõ fit ibi mẽtio de illis scõm q cõuersio aĩe ĩ deũ ẽ duplr. ſ. sicut in suum pr̃cipiũ: ⁊ sic ĩ suũ fineˉ. ⁊ b̃ scda ẽ cõuersio pfecta. Intentio g̃ legis quãtũ ad mãdata pme tabule: erat vt cõuerteret aĩa in deũ: tãq̃ ĩ suũ pr̃cipiũ. Uñ ĩtẽdebat lex. vt per exhibitũ bñficiũ recogitaret aĩa creatorẽ suũ ⁊ adoraret. Sed vlterius p legẽ x̃pi est cõuersio aĩe ad deũ: tãq̃ ĩ suũ finẽ. Et b̃ est cõuersio pfecta: b̃ est q̃ non reuertit in ipm vt ĩ pr̃cipiũ ppter beneficiũ acceptũ. ſmo tota ĩtentio ferr̃ in ipm sic ĩ finem. Et sic mãdata pme tabule ĩplent p euãgeliũ: quia p ipm fit pfecta aĩe ĩ deũ cõuersio: p illa ãt nõ. Quare aũt nõ fit ibi mẽtio de ipis. patz qr mãdatis pme tabule p euãgeliũ non fit aliqua additio formalit̃. Que qui ꝺ̃ sit sicut forme ad materiã. ſ ẽ additio sic̃ finis. b̃ est ex pte ordinis ad finẽ. ſ nõ fit illis additio sic̃ ad materiã. vnde illis nihil addit̃. finis enĩ extra ẽ: ⁊ nõ inr̃. ⁊ ppter b̃ nõ ẽ necesse fieri mẽtionẽ de ipis ppter istã additionẽ. Sed mãdatis scõe tabule de quibus fit ibi mẽtio ẽ additio sicut forme ad materiam. qñ. ſ. ei qõ ẽ nõ occidẽ addit nõ irasci. Affectus enĩ est sicut forma ad actũ. Et ideo oz de ill̃ fieri mẽtiõez ad sui cõpletionẽ: nõ ãt de istis. Ad aliud dõ. q mãdata secũde tabule ibi ĩplent. Per illa enĩ ẽ ordo ad pr̃imũ ſ b̃ duplr. ſ. scõm beneficentiã. cũ dicit̃ Honora patrem. Et scõm ĩnocẽtiã cũ dicit̃ Nõ occides. Scõz ãt beneficẽtiã erat ordo ipfect⁹ in lege. quia erat solũ ĩ pte. ſ. ad pr̃imũ. quia nõ pr̃cipiebat bonorẽ nisi patri. ſ p euãgeliũ ẽ ordo iste pfectus. qr pr̃cipit bñficẽtiã non solũ patri ſ ẽt fratri ⁊ amico et etiã ĩimico. unde dic̃ lex euãgelii. Qui petit a te da sibi. Et ẽt dic̃ orate pro psequẽtibus vos. Silr ordo scõm ĩnocẽtiã ad pr̃imuz p legẽ erat ĩpfect⁹. Quia ibi erat solũ pbibitus act⁹ nocẽdi ĩ x̃bo: in ope: in voluntate. Jn ope cũ dic̃ Nõ occides. qr x̃o vlterius est act⁹ nocẽdi ĩ affectu. pbibet x̃ps illũ. cũ dic̃ Nõ irasceris ⁊c. ⁊ sic ĩplet quantũ ad b̃ qõ erat diminutũ. Itẽ lex pbibet actũ nocẽdi ĩ x̃bo cũ dic̃. Non falsũ testimoniũ dices. q̃⁹ ad b̃ x̃ps ĩplet. cũ dic̃. Sit sermo vester ẽ ẽ. ĩ nõ. Silr ĩ expetitõe vĩdicte que est in taliõe addit nõ resistẽ malo. Silr lex pbibz actũ nocẽdi ĩ voluntate cũ dic̃. Nõ concupisces rẽ pr̃imi tui. X̃ps aũt implet vlteri⁹ cũ docet boiez errogare sua: nõ enĩ cõcupiscit aliena q errogat sua. Ad aliud qõ obr̃ q bona ẽ lex. que vũ ocupiscẽtiã pbibet ⁊c dõ q b̃ũ ẽ quodãmõ ĩ cã. ſ notãdũ q aliꝺ ẽ de virtute legis: ⁊ forma legis. Attẽdẽdo enĩ virtutẽ legis. Lex pbibet cõcupiam. ñ solũ exteriorẽ ſ interiorẽ. qr puniẽdo exteriorem reprobabat interiorẽ. Sed attẽdẽdo formaz lagis: scõm q punit pena tẽporali dicendũ q nõ. Nõ enĩ punit ocupiscẽtiã interiorem. Et ratio hui⁹ ẽ. Quia lex Mosi nũq̃ punit nisi sub testimonio ⁊ maxĩe pluriũ. Uñ 35°. numeri dr̃ Homicida sb̃ testib⁹ puniet ad vni⁹ testimoniũ null⁹ cõdẽnabitur: nullus ãr põt ferre testimoniũ de cõcupĩa ĩteriori Et iõ scõm formã legis qua punit ñ pbibebat eam. ſ solũ exteriorẽ pgressiuam pbibebat enĩ manũ nõ animũ. qr puniebat manũ nõ animũ. Si g̃ cõsiderek illud qõ cadebat ĩ forma legis nõ pbibek interior motus: ſ solũ exterius progrediens

c Onsequenter inq̃rẽdo est de obseruãtia legis quãtum ad onus. ⁊ b̃ ẽ querẽ quid magis oneret an lex an euãgeliũ. Et pmo ex parte oneris ⁊c ex pte ferẽtis. Quãtũ ad pmũ duo q̃rũt

Primo an obseruãtia legis magis oneret quãtũ ad facultatẽ pceptoz. Scõo an magis oneret quãtũ ad numez pceptoz. Quãtũ ad primũ querit̃. an obseruãtia legis magis oneret quãtũ ad difficultatẽ pceptoruz: q̃ obseruãtia euãgelii: uel ecõuerso. Ad qõ sic. Oĩs obseruãtia que ẽ difficilioz ad exequẽdũ magis onerat. Sz obseruãtia pceptoz euãgelii difficilioz ẽ ad ĩplendum: q̃ obseruãtia pceptorũ legis. Ergo on⁹ euãgelii maius ẽ ⁊ grau⁹ quãtũ ad difficultatez pceptorũ q̃ on⁹ legis. Minor patz Jo Crisº Sup illud Mat. 5° Qui soluerit vnũ de mãdatis istis mĩmis. dic̃ mãdata Moysi ĩ actu quidẽ facilia sũt. ⁊ iõ ĩ rmuneatiõe modica sũt. Jn trãsgressiõe vero magna. Mãdata ãt x̃pi ĩ actu quidẽ difficilia sũt. ⁊ iõ ĩ rmuneratione magna. Jn transgressione vero parua sunt. Sunt g̃ difficilioza mandata x̃pi siue euãgelii q̃ mãdata legis. Itẽ p⁹ Jo. 3°. Jn b̃ cognouim⁹ caritatẽ dei qm̃ ille animã suã pro nobis posuit: ⁊ nos debem⁹ pro fratrib⁹ animã ponẽ. b̃ ãt difficillimũ. ẽ Sz ad b̃ ñ tenemur ex lege: ſ ex euãgelio. g̃ magis onerat euãgeliũ q̃⁹ ad difficultatẽ pceptoz q̃ lex. Itẽ quãtũ ad animã peni tentem istud pz qz ĩ lege aĩe penitẽti veter mĩak vnũ qõ ẽ cõe cũ aĩa penitente tẽpore gratie. ſ. sacrificiũ deo spũs cõtribulat⁹ ⁊c. vltra b̃ pro satisfactiõe determĩak in lege satisfactio ĩ carne aliena. ſ. ĩ carne aĩalis q eam sacrificet dño: sicut pz per totũ leuit. ſ ĩ euãgelio determĩak satisfactio in carne ppria. vt ppã carnẽ mortificet ⁊ sacrificet dño ⁊ non alienã. ſ b̃ ẽ grau⁹ ⁊ difficilius q̃ mortificare carnẽ alienã. Ergo difficilioz ẽ obseruantia legis euangelii: q̃ legis: ⁊ ita onus grau⁹. Qz aũt pcipiak fm euãgeliũ pz Ro 6°. Sicut exhibuistis mẽbra vestra seruire ĩmũdicie et ĩiquitati ad ĩiquitatẽ. Jta nũc exhibite mẽbra uestra seruire iustiᵉ ĩ sãctificationẽ et Ro. 12°. Obsecro vos fratres vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuẽtẽ ⁊c. Itẽ talis ẽ cõpatio existẽtiũ tpe legis ad existẽtes tpe gratie uel euangelii. qualẽ compatio puuloz ad adultos. gal. 3°. Cũ essem⁹ paruuli sb̃ elemẽt mũdi eramus seruiẽtes ⁊c. Sz puulis nõ sũt onera grauia ĩponẽda: ĩmo adultis. g̃ sũma sapĩa que oĩa cũ discretiõe facit: nõ ĩposuit grau⁹ onus. ĩmo leui⁹ existentibus sb̃ lege q̃ existentib⁹ sb̃ euãgelio. Ergo difficili⁹ ẽ onus euãgelii q̃ legis. Ad opp⁹ Mat. xi. Jugũ meu suaue est Et on⁹ meũ leue. Et loquit̃ de onere euãgelii p cõpationẽ ad legẽ. Ergo vult dicẽ saluator ĩ euãgelio. q leui⁹ sit on⁹ euãgelii ⁊ suaui⁹ q̃ on⁹ legis. Itẽ eodẽ. c. dic̃. venite ad me oẽs qui laboratis. ſ. p legẽ. quia ibi loquit̃ p cõpationẽ euãgelii ad legẽ. Item act. 15° dic̃ beat⁹ Petr⁹. Quid tẽptat̃ ĩponẽ iugũ sup ceruicem discipuloz: qõ nec̃ nos nec̃ patres nostri portare potuimus. Ergo ita difficile ẽ on⁹ legis: q null⁹ põt portare nec potuit. g̃ difficili⁹ ẽ q̃ onus euangelii.

Solo dõ q duob⁹ modis ẽ difficultas oneris aut quãtũ ad actũ: aut quãtũ ad affectũ

Quãtũ ad actũ duob⁹ mõis ẽ difficultas oneris. qz uel respectu multitudis pceptoz. vel respectu pfectiõis pceptoz. Pr̃mo modo simplr difficilioz et onerosioz ẽ obseruãtia legis q̃ euãgelii. Unde quãtũ ad b̃ qõ dic̃ beat⁹ Petr⁹ act. 15°. Qz b̃ iugũ nec̃ nos nez patres nr̃i portare potuim⁹. Scõo modo maioz est difficultas ⁊ onerositas ĩ actu in euãgelio q̃ in lege: scõm qõ babek Mat. 7°. Arta ẽ via que duc̃ ad vitã. b̃ ẽ scõm euangeliũ. ⁊ dicit arta respectu legis. qr magis hz de difficultate ĩ pfectiõe mãdatoz q̃ lex Sic̃ pz de istis. Relinquere oĩa ppter x̃pm. mortificare carnẽ: que ñ pcipiũr fm legez. ista pfectioza sũt q̃ aliqd qõ sit ĩ lege. Si aũt loquamur de difficultate quãtũ ad affectũ dicim⁹. q duplex ẽ affect⁹. ſ. timentis et amãt. Psal. Testimoniũ fusciauit ĩ Jacob. Silo. Jnicium ẽ vek. tes. quia ibi ẽ timor: q est ĩicium sapie. Finis ẽo ẽ nouũ testamẽtũ. qr b̃ ẽ x̃ps. qui ẽ finis ad iusticiã oĩ credenti. qui dat sp̃m quo caritas diffũditur ĩ cordibus nostris. ⁊ phil. 3° Scõm iusticiã que ĩ lege ẽ Silo. Que timore nõ amore seruire facit. Se cũdũ b̃ ergo dõ. Qz ĩ lege ẽ affect⁹ timentis Jn euãgelio aũt ẽ affect⁹ amãtis. ⁊ b̃ patet de rõe ⁊ forma vtriusq̃ legis. qz dispositio generata ex compbẽsione veteris legis est generatiua timoris. Illa ẽo que generak ex cõpbẽsione noue legis: generatiua amoris. Affect⁹ aũt timoris hz difficultatẽ ĩ opãdis nõ aũt affect⁹ amãt. ĩmo nihil grauat ipsũ: ppter b̃ loquẽdo de difficultate oneris q̃⁹ ad affectũ. maioz ẽ difficultas ⁊ onus in obseruãtia legis q̃ euãgelii. Sed sĩ querit̃ quid simplr magis oneret. Dõ q duplex est onus. ſ. oneraˉs. ⁊ onus adminiculaˉs: siue ad iuuaˉs portatẽ. Pr̃i⁹ on⁹ ẽ obseruãtia legis. 2⁹ ẽ obseruãtia euãgelii. qr est on⁹ leuans portatẽ. ⁊ b̃ p gratiã quã oferũt sacramẽta euãgelii: ⁊ mãdata q̃ dãk vt fiãt ex amore ⁊ sic habẽt vnde adiuuẽt portatẽ: qõ tamẽ nõ ẽ ĩ moralibus legis. qz ex timore ĩplent: nec̃ cõferũt gratiã adiuuãtem ĩquãtũ hi⁹. Et ponit beat⁹ Bernard⁹ ĩ quadã epla sua loquẽs de b̃ ex⁹ de quadriga dicens. Quadriga amoto iumento sarcinã que ab ipso moueri nõ poterat auget quidẽ: ſ portabiliorẽ fac̃. on⁹ oneri addit ⁊ min⁹ onerat. sic̃ ⁊ oneri grauissimo legis accedens q̃driga euangelii auxit pfectionẽ: difficultatẽ dimi nuit. volens p b̃ dicẽ q sic̃ est de quadriga addita iumẽto cũ qua meli⁹ ⁊ mai⁹ on⁹ portak ⁊ tñ on⁹ addit̃ oneri: sic ẽ de euãgelio qz licet maius sit onus addito euãgelio. qr onus addit̃ oneri. tamẽ simplr min⁹ onerat vnde augmẽtũ pfectionis qõ ẽ ĩ euãgelio. facit ad diminutionem oneris. ⁊ sic pz solo ad illud qõ querebak de onere quãtum ad difficultatẽ pceptorũ. Licet enĩ difficilioza simplr sint pcepta euangelii. et mai⁹ onus

Universidad de Deusto
Biblioteca

euãgelii ī se q̃ legis simplr.tñ min⁹ onerat.

Consequenter que

rit an plus oneret euãgeliũ q̃ lex quãtũ ad multiplicitatẽ p̃ceptoꝝ.Ad qđ sic actuũ iꝯ. Dic̃ Petr⁹ ve onẽ legis:q̃ ℔ ẽ on⁹: qđ nec̃ nos nec̃ patres nostri portare potuim⁹.Et vult dicẽ ℔ vt uidet ꝑpt multiplicitatem p̃ceptorũ. ḡ grauior ẽ obseruãtia legis q̃ⁿ ad multitudinẽ p̃ceptoꝝ q̃ euãgelii. Itẽ Aug⁹ ī libro ve ℞a religiõe dic̃. q̃ multe cerimõie ⁊ obseruãtie īposite sunt indeis ꝑpt eorũ dissolutionẽ:ut p eas.dissolutiões eoꝝ opprimãt ⁊ nõ possit uacare malis.si semp itẽti sit ad bouũ: ꝑ ita nõ ẽ ī euangelio.grauior ḡ ẽ obseruãtia legis q̃ euãgelii quãtũ ad multitudinẽ p̃ceptoꝝ. Ad oppⁿ Mat. 5°.Non ueni solue legẽ ꝑ adiplẽ.Rsp.Adimplet xp̃s dum p̃missis ad ichoationẽ addit plura ad pfectionẽ.ḡ plura fuit mãdata xp̃i: q̃ legis.ḡ plus onerat euãgeliũ quãtum ad multitudinẽ p̃ceptoꝝ. Solo dđ q̃ quãtũ ad sacramentalia ⁊ cerimonialia legis maior ẽ numer⁹ p̃ceptoꝝ ī lege.nec ista hñt ẽt in se rõnẽ iuuãdi portãtẽ.sic̃ hñt ea que sũt ī euãgelio:ꝑ grauãdi ⁊ onerãdi. Sz quãtuz ad moralia dico:q̃ maior ẽ numer⁹ ī euangelio quantũ ad p̃cepta. Et quãtũ ad hoc dic̃ glo. Mat.5°. Q̃ supaddit plra ad p̃ceptionẽ nõ tñ ꝓpter ℔ sequit̃ q̃ magis oneret euã geliũ q̃ⁿ lex:licet sit mai⁹ onus quo ad moralia quia prestat adiutoriũ portãti. Q̃ ḡ obr̃ q̃ sit maior multitudo p̃ceptoꝝ in lege Dđ q̃ illa auctoritas actuũ loquit̃ quãtum ad cerimonialia Quãtũ aũt ad moralia: ⁊ si sit maior multitudo p̃ceptoꝝ in euãgelio non tamẽ tãtũ onerat:imo subleuat.Est enī on⁹ ad cõprimẽdũ sicut illud qđ ferr̃ p timorez: ⁊ tale ẽ on⁹ legis ad leuãdũ:sicut qđ fertur ⁊ sustinet̃ ex amore:sic̃ nidemus de pennis auiũ q̃ addũt on⁹: ⁊ tamẽ leuãt auẽ in suo volatu:sic ẽ onus euãgelii. ⁊ ℔ exẽplũ ponit beat⁹ Ber. Occurrit mihi de pẽnis animq̃ vtrũq̃ coaptẽ quedã sĩgulari mõ corpu lẽtiorẽ reddũt ℔am ⁊ agiliorẽ. mirũ opus nᵉ. Unde ergo cessit materia. ĩde ℔a leuigat̃ ⁊ quãtũ crescit ī massa: tãtũ decressit ī põdere. Sic ḡ ẽ de p̃ceptis additis p euãgeliũ:quia lz maior sit numer⁹:tñ alleuiant. Unde quãtũ crescit ī obseruãtiis moralib⁹ tãtũ decrescit ī põdere.

Consequenter que

ve ouere legis ex parte ferẽtis. Quis scitz magis onerat̃:an ferẽs legẽ an euangeliuz.

Et ostẽdit q̃ ñ magis onerat̃ vn⁹ q̃ alⁱ⁹. ĩmo q̃ se habent vt excedentia et excessa.

Quia dicunt aug⁹.⁊ Origẽs q̃ ī nouo tes. sũt ptinẽtes ad vetus ⁊ econuerso. quia in vet̃ lege. Quicũq; seruabaut legẽ ex amore erãt ptinẽtes ad nouũ.qui aũt in noua lege seruãt euangeliũ:quãdo nõ ex amore.sed ex coactiõe ⁊ timore:sũt ptinẽtes ad vet⁹. Ex ℔ obr̃ qñ debiliores ẽ sustinẽs: plus oneratur a pno onere q̃ fortis a magno. Silr quãdo facit hõ illud qđ facit ex timore ⁊ actione: magis onerat̃ q̃ qui fac̃ ex amore. Ergo cũ ī lege sint quidã fortes quidã debiles ⁊ silr ī euãgelio. Silr cũ vtrobiq; sint sustinentes pond⁹ ex amore ⁊ timore.Ergo sũt gdã in lege quos nõ grauat põdus legis. ⁊ gdã quos grauat. Silr quidã sũt ī euãgelio q̃s grauat põdus euãgelii. Quidã quos nõ. ḡ nõ magis grauat̃ ferens legẽ:q̃ ferẽs euangeliũ:nec econuerso.ĩmo se habẽt ut excedẽª ⁊ excessa.quia vtrobiq; quidã grauãt̃ gdaz nõ. Itẽ ī lege erãt quedã cerimonie que ptinent ad cultũ diuinũ:sicut sacramẽtalia Quedã ad abstinẽtiã cibozũ ℨc. de ꝑmis cerimonialibus fuit opĩo quozũdã iudeozũ.q̃ hec erãt pfectioza q̃ mãdatũ de dilectione ꝓpter ℔ Mat.xi. Querunt iudei a domino Magister qđ ẽ mãdatũ magnũ ī lege. Alii aũt dicebãt q̃ mãdata de dilectiõe erãt maioza ⁊ pfectioza illis. Ratio aũt ꝑmoꝝ fuit: qz qui seruit ī effectu:plus exhibet q̃ⁿ q̃ solũ seruit ī affectu. Ergo maior ẽ obseruãtia et difficilior illoꝝ cerimonialiũ q̃ⁿ mandati de dilectiõe.Sz domin⁹ illud determinat ibi đ.

Sz ponat̃ q̃ aliquis exhibeat obseruãtiã illoꝝ cerimõialiũ.ꝑ nõ ex amore:ꝑ ex timore ⁊ coact⁹.Cõstat q̃ illi est graue ⁊ onerosum Alii aũt q exhibẽt ex amore ñ esset onerosa illa obseruãtia nec difficilis.Ergo silr in lege ⁊ euãgelio illis q obseruãt ea ex timore: difficile ⁊ onerosũ:istis aũt qui obseruãt ex amore nõ ẽ onerosum. Ergo se habẽt ferẽs euãgeliũ et legẽ vt excedẽtia ⁊ excessa. q̃ ferẽti euãgeliũ ex timore grauⁱ⁹ onⁱ⁹ ĩpoſt̃ q̃ ferẽti legẽ ex amore ⁊ econuerso. Itẽ dic̃ aplus.Justo nõ ẽ lex posita ꝑª ad Thi.ꝑ.Et ℔ dr̃ quia spontanee ĩplet ⁊ ex amore q̃ sũt legis nõ ex timore. Sz ꝓpter ℔ iniustis est

posita lex:quia ex necessitate implẽt legem: ⁊ ex coactiõe. ꝑmis non erat difficile onus legis.Secũdis erat difficile.Silr ī euãgelio ita ẽ q̃ quidã ĩplẽt euãgeliuz ex caritate et amore :⁊ illis nõ ẽ onus euangelii difficile. quidã ex necessitate ⁊ timore seu coactione ⁊ illis est difficile. Ergo se hñt lex ⁊ euãgeliũ vt excedẽtia:⁊ excessa quãtũ ad ferentẽ onus vtriusq̃. Itẽ duplex ẽ hõ interior et exterior.ꝑ quantũ ad hominẽ exteriorẽ grauior ẽ obseruãª legis.q̃ⁿ ad hoĩez ĩteriorẽ. grauior ẽ obseruã euãgelii.ḡ unũ ñ excedit alterũ quãtũ ad ferẽtes. ꝑ se hñt vt excedẽtia ⁊ excessa. Minor pz.qm̃ vita hominis exteriorꝭ sustẽtat̃ ꝑ cibos. videmus autem ī lege eẽ plura cerimonialia de ſtractione cibozꝝ ⁊ abstinẽtia ab illis.ī euãgelio autez nihil tale ſtractũ ẽ: nec aliqua abstinẽtia ĩposita a cibo. Ergo quãtũ ad exteriorẽ homine grauior ẽ lex q̃ⁿ euãgeliũ. Silr quãtuz ad hoĩez ĩteriorẽ grauior ẽ obseruãtia euãgelii.qz euãgeliũ cohibet volũtatẽ seu aĩaz lex aũt nõ:ꝑ manum. Ergo euãgelium plus cohibet hoĩez ĩteriorẽ q̃ⁿ lex.qz lex nõ aufert volũtatẽ mali pr̃cipalr: ꝑ facultatẽ. Euangeliũ econuerso.qz oĩo aufert uolũtatẽ.Ergo grauⁱ⁹ ẽ euãgeliũ q̃ⁿ ad istũ:grauior est lex quãtũ ad illũ. Nõ ḡ plus ẽ simplr de onere ī lege q̃ⁿ ī euãgelio: nec econuerso q̃ ad ferentes.ĩmo se hñt vt excedẽtia ⁊ excessa. Solutio ad ℔ dđ ẽ. Q̃ simplr magis oneratur ferẽs legẽ:⁊ stãs ſ lege.q̃ⁿ ferens euãgeliũ oĩbus etiã paribⁱ⁹ ī ipis.Uñ ⁊ si pares haberent caritates.magis tñ oneraretur adhuc ferẽs legẽ.qz on⁹ euãgelii de se ꝑstat dispositionẽ ad portandũ.qz totũ qđ ẽ ī euãgelio ẽ ad modũ pene ⁊ flãme.qz toª ẽ iflãmatm̃ amoris:⁊ calefactm̃ amoris:⁊ iõ de se subleuat portãtẽ.sic nõ ẽ de onẽ legis. qz nõ dat gratiã nec tãtã dispositiõez ad sui portãtẽ imo ipm ẽ onus oprimẽs portãtẽ ⁊ ñ leuãs Et ℔ ẽ qđ dicit beat⁹ Bernard⁹. Libet admirari q̃ leue sit onus xp̃i tati. Nã xp̃e leue est qđ portãtẽ nõ granat ꝑ leuat.qđ leuius onẽ qđ ñ solũ nõ onerat.ꝑ portat illũ cui portandũ ipõit. Hoc on⁹ vterũ potuit grauidare virginẽ grauare nõ potuit ℔ onus quibus se prebuit sustentandũ. senis Symeõis brachia sustẽtabat.Jpa enī xp̃o spe ⁊ amore cõcepit illũ.Et iõ vterũ suũ grauidauit ⁊ nõ grauauit. Silr Symeon ipm amoris brachio sustẽtabat:⁊ iõ ipz nõ onerabat. Ad illđ qđ ꝑ obr̃ dđ. Q̃ licet ī lege esset aliqui ptinentes ad nouũ testamẽtũ sic̃ dictuz est tamẽ erãt magis onerati q̃ⁿ ferẽtes euãgeª vt pz ex rationibⁱ⁹ tactis.Et ℔ ẽt pz ex ℞bo Aug⁹ cõtra Faustũ. Alia sũt īstituta xp̃ture: magna vtilitate meliora: actu facilioza:numero paucioza:⁊ sic nõ se hñt vt excedẽtia ⁊ excessa quãtũ ad ferentes.ĩmo de se simplr plus onerat ferentẽ onus legis:q̃ⁿ on⁹ euangelii.Et ꝑ ℔ soluũr rationes.

c Consequenter que rit de fructu obseruãª legis. Circa qđ plura querũr. Prio generalr an lex iustifi cet. Scđo quo moralia iustificẽt. Tertio quõ iudicialia iustificent. Quarto quõ cerimonialia iustificẽt. Quito quõ sacmẽtlia iustificẽt. Circa ꝑª sic arguo.xix Mat.Si vis ad vitã ĩgredi. Rsp.Bede. Justicia legis suo tpe custodita nõ solũ cõferebat bõa tẽporalia:ꝑ eterna. Sz iusticia cõferens bõa eterna:ẽ p quã ẽ iustificatio ℞a. Ergo lex iustificabat vere.Itẽ Eze.xx.Dedi eis p̃cepta mea ⁊ iudicia mea ostẽdi eis: que faciẽs hõ viuet ī eis.ꝑ vita ℞a nõ ẽ nisi p gratiã.ḡ p p̃cepta legis ⁊ iudicia ẽ iustificatio p gr̃az

Itẽ in canone misse dr̃.Placeat tibi dñe ℔ sacrificiũ sic̃ tibi placuit sacrificiũ Abel: ꝑ ℔ petit̃ ad iustificationẽ: vt p sacrificiũ iustificemur. Ergo sacrificiũ Abel iustificabat. Cõtra ad Ro.3°. Ex opibus legis nõ iustificabit̃ oĩs caro cũ illo.Rsp. Opa legis dicũt̃ que cũ lege instituta ⁊ termĩata sũt vt erãt cerimõialia:⁊ figuratĩa:que nũquã valuerũt cõsciam mũdare: ẽt si cũ caritatẽ ⁊ deuotiõe fierẽt. Itẽ queritˢ ibidẽ ī glo Nõquid Moyses ⁊ Dauid ⁊ alii bõi.ī lege nõ fuerũt iustificati ex lege.Et ẽ ibi respondet:q̃ fuerunt quidã iusti.ꝑ non ex opibus legis. ĩmo sicut nos fide saluamur.modo p spẽ xp̃i:sic ⁊ illi saluabãt. Et quare non ex opibus legis.qz lex nõ uenit peccata tollẽ:ꝑ ostendere ⁊ punire. Itẽ ibidẽ ī glo.Lex ñ iustificat apud deũ:ꝑ fides. De lege autem loquimur scõm cerimonialia:nõ scõm moralia que utiq; iustificãt ⁊ ī euãgelio ꝓsumãt̃

Cõtra.iustificari ẽ de nõ iusto iustũ fieri. Sz ℔ ex nollo alio sit:q̃ⁿ ex gr̃a dei.Hr̃a aũt dei nõ ẽ ex p̃cedẽtibⁱ⁹ meritˢ: siue aliquibus opibⁱ⁹ Ro.x.Si gr̃a:iã nõ ex opibⁱ⁹. Alioquĩ gr̃a iã nõ esset gr̃a. Ergo nec quãtũ ad moralia: nec quãtũ ad cerimonialia iustificat

Universidad de Deusto
Biblioteca

lex. Jtē.x.ad Ro. Justiciā que ex lege est. Glo. Qui opib⁹ legis iustificat: temporalem habz mercedē nō aūt apud deū. Jtē Aug⁹ de spū ⁊ lra assumēs illud Ro.3°. Justificati gratis p gratiā ipsi⁹. ibi arguit Aug⁹. Nō itaq; iustificati p legē: non iustificati p ppriā volūtatē. Sz iustificati gratis p gratiā ipsi⁹. Jtē aplus ī eodē. Nūc autem sine lege iusticia dei manifesta ē testificata a lege ⁊ pphis. Justicia āt dei: ē p fidē jhū xpi. Ex q̄ relīquit q̄ lex nō iustificat. Ad b̄ ē cōis responsio q̄ op⁹ dr̄ aliqn qō ē opatū. aliqn ipa opatio. Dicūt g̃ q̄ opata nō iustificabant: ꝺ ipa opatio iustificabat. dūmō fiēt ex obediētia caritat⁹. Et ita intelligitur illa glo. Ro.3°. Q̄ ñ iustificabant ētsi cū caritate ⁊ deuotiōe fierēt. Jtez distīguūt iusti ficari: quo ad plenā iusticiā: vel nō plenā. q̄ ad plenā iusticiā nō iustificabant: quia non euolarēt ad gloriā p illa impediente reatu originał. Sz tamē quo ad non plenā iusticiā iustificabāt. quia obseruata ī caritate facie bāt dignū vita eterna ñ statī: ꝺ de futuro: soluto reatu originał p xp̄m. Et hoc modo ītelligūt auctoritatē Bede q̄ iusticia legis cōferebat eterna. Unī glo. ad Ro.3°. Super illud iustificās eū qui ex fide ē jhū xp̄i. oīa erāt ei dimissa p fidē et penitentiā. ꝺ oīmo de remissionis effectū cōsecuti nō fuerant.

Est enī duplex remissiōis effect⁹. ſ. carere pena: ⁊ frui gloria. Alterū habuerūt añ xp̄i mortē. q̄ penā actualē nō senciebāt. Alterū ℞o nō. quia dr̄m nō videbāt. ꝺ p xp̄i mortez data ē eis gloria domīce visiōis. Ad illud ℞o Eze. resp̄ōdēt. Quia p̄cepta ⁊ indicia legis aut sūt ītellecta ⁊ obseruata carnaliter aut spiritual⁹. Si spiritual⁹ vita spiritual⁹ ē ī illis que ē ī gratia. Si carnalit tūc non ē vita spiritual⁹ ī illis: ꝺ tpal⁹. Et iō non dicit simpl⁹ viuet: sed viuet ī illis. Unde gal.3°. sup illud. Sz qui fecerit ea viuet. Glo. Non apud deū habebit īde p̄miū: habebit tamē mercedē ne morte moriat⁹. Ad illud vero canonis dicūt. q̄ ītelligendū ē de opatione Abel ⁊ de opatiōe sacerdotł noue legis in quātū ē de deuotione caritat⁹. ⁊ fit copatio q̄ ad gen⁹ placeat. fiat acceptum sīc placuit nō tamē q̄ plus placeat. Ad illud ℞o qō obr̄ de moralibus iam patebit. Sz adhuc obicit⁹. Nā dr̄ si data esset lex que posset vi uificare esset ex lege iusticia. Sed concluſit scriptura oīa ſb peccato: vt p̄missio ex fide jhū xp̄i daret credētib⁹: ex b̄ relīquit q̄ ñ ē ex lege iustificatio. Jtē Aug⁹ de spiritu ⁊ lra assumēs illud Ro.3°. Nūc āt sine lege manifesta ē iusticia dei. nō dic̄ iusticia hoīs ꝺ iusticia dei: nō qua deus iustus ē: sed qua īdnit hoīez. cū iustificat impiū. Lex iubēdo ⁊ minādo ⁊ neminē iustificādo īdicat ī do no dei iustificari hominē p adiutoriū spūs

Jtē Aug⁹ de spū ⁊ lra. quid ē aliud iusti ficari q̄ iustū fieri ab illo q̄ iustificat īpiz. vt ex impio fiat iustus. Si g̃ de impio facē pium soli⁹ dei ē: nō erit ex lege vel ex legis obseruātia. Jtē si distīguat q̄ ē iustifica tio quā de⁹ facit īfundēdo gratiā: qua fiat de impio pius. Psal. Justificationes tuas doce me: quibus tu iustos facis nō hō. ⁊ est iustificatio quā hō facit exercitio ℞tutuz et obseruatiōe p̄ceptorū. Psal. Ut custodiant iustificatiōes ei⁹ et legē ei⁹ regrāt. Prīo mō lex nec legis obseruātia iustificat: ꝺ z° mō.

Obicit⁹. Si iustifica⁹ ē iust⁹ seu gr̄e īfusio: qua rone lex nō iustificat: eadē nec euāge⁹ iustificabit. Nā sic dicit Aug⁹ iuxta aplm. ad Ro. Iniust⁹ p gratiaz iustificat⁹ gratis. .i. nullis suis p̄cedētibus meritis. Alioquin gratia nō ē gr̄a: Cū g̃ ex opibus euāgelii nō fit iustificatio qua fit de impio pius. Ergo nō debet dici iustificare. sicut nec lex. Jtē si iustificatio dr̄ obseruatio p̄ceptorū iust⁹: seu exercitiū virtutū. Conr̄ ad Ro.2° dicit⁹ Nō auditores legis iustificabūt. sed factores. cōstans ē q̄ de iustificatiōe que ē īfusio iusticie seu gratie non pōt ītelligi. vt dicit Aug⁹ de spū ⁊ lra. quia iustificationez opa nō p̄cedūt. Unī sic intelligēdū ē. Factores legis iustificabūt ut sciam⁹ nō aliter eos esse factores legis nisi iustificēt nō vt iustifica tio factoribus accedat: sed ut iustificatio factores p̄cedat. sic g̃ dictū ē iustificabūtur ac si diceret iusti habebūt: vel iusti deputa būt. sīc de quodā dictū ē. ille uolens se iusti ficare. i. q̄ iustus habēt vel deputaret g̃ iu stificatio que ex lege ē nō ē aliud q̄ iusticie deputatio. Aut g̃ scōm falsā opinionem. et tunc nulla erit. aut scōm ℞itatē. ⁊ tūc nulla alia iustificatio erit ī euangelio q̄ in lege.

Jtē si diceret q̄ lex nō dr̄ iustificare sic euāgeliū ꝓpter b̄ qō dic̄ Aug⁹ de spū ⁊ lra Exponēs illud aplī p̄iuſq̄ ueniret fides ſb lege custodiebamur ꝛclusi in eandē fidez: q̄ postea reuelata ē. Lex data ē vt gr̄a q̄reret⁹ H̄r̄a data ē vt lex impleret⁹. vitio p̄uētie carnis non īplebat⁹ lex q̄ viciū p legē erat demōstrādū p gratiā sanādum. Quia ergo lex viciū demōstrat: nō sanat. iō nō iustifi cat. Sz si⁹ rōe euāgelii p̄cepta uiciū demon strāt: nō sanāt tamē p̄hibetur irasci ⁊ uidē mulierē ad cōcupiscendū eā. Solo iustifi catio dr̄ quatuoz modis. Primo mō dicitur iustificatio gr̄e iustū faciētis īfusio. ⁊ b̄ mō dr̄ Ro.3°. Justificati gratis p gratiaz ipsi⁹.

Scdo mō dr̄ iustificatio iusticie seu p̄cep torū debita executio. Job.27. Justificatiōez meā quā cepi nō deserā. Et his duob⁹ moīs negat aplus ſlīplicit ex lege scōm se eē iusti ficationez. vñ Aug⁹ de spū ⁊ lra. Sine spū gratie doctrina legis ē lra occidēs. q̄ reos poti⁹ p̄uaricatiōis tenet q̄ instificet īpios

Et ītē idē ī eodē Gratia dat⁹: nō q̄ legem ꝛplem⁹: ꝺ vt legē implere possim⁹. Tertio iustificatio dicit⁹ significatio iusticie. Psal. In eternū nō obliuiscar iustificatiōes tuas ꝛc. Glo. i. legē. Et b̄ mō lex iustificat: gratiā qua p xp̄m iustificamur demonstrat. Unde Aug⁹ de spū ⁊ lra. Nūc aūt sine lege iusti⁹ dei manifesta ⁊ testata a lege. Ro.3°. Justi⁹ dei nō sine lege manifestat quō enī p legez testificata si sine lege manifestata. ꝺ iusti⁹ dei sine lege ē: quā de⁹ p sp̄m gratie credē ti cōfert sine adiutorio legis. Quarto mō iustificatio dr̄ ductio ad iusticiā. Psal. Uia iustificationū tuarū. Glo. Lex eūdi sit mihi via iustificationū. Aug⁹ de spū ⁊ lra expo nēs illud aplī. Bona ē lex si quis ea legitt⁹ lege vt⁹. dicit ītust⁹ vt iust⁹ fiat legittīe lege vti dēt: quo tāq̄ pedagogo ducat⁹ ad xp̄m. Lex g̃ iustificat significādo insticiā quantū ad ītellectū: vocēdo ad iusticiā quātum ad affectū. ñ aūt iustificat faciēdo iustā p̄sonā: que ītusta ē uel cliciēdo opus instū qō gr̄e ē b̄ ē nō facit ex se iustum hominē vel iustū opus hoīs. Et per b̄ patz respōsio ad tria p̄ obiecta. Ad alia ℞o que obiciūt q̄ obser nātia euangelii ñ dēt dici poti⁹ iustificare q̄ lex. dō q̄ euāgeliū habet p̄cepta ⁊ sacr̄a. In sacramētis hz significationem gratie ⁊ cālitatem. q̄ sacr̄a noue legis efficiunt qō figurāt Sacr̄a ueteris legis solū hñt signi ficātiā. ⁊ iō euāgeliū iustificare dr̄: non lex. q̄ hz obseruātia qua hō iust⁹ fiat de ītusto.

Jtē ī p̄ceptis habet dīsponēdo: quāuis ñ cañdo: ordinare añz ad executionem iusti opis: ⁊ b̄ illuminādo rōnalē ītellectū. ⁊ or dinando affectum moderando irascibilem. alliciēdo concupiscibilē. ī quib⁹ oībus defic lex: Lex g̃ euāgelica illumīat ītellectū ad co gnitionē gratie. Unī Aug⁹ exponens illud z^a ad cor.3°. Adhuc velamen ī electiōe uet⁹. tes. manet. Dic̄ donec trāseat⁹ ad xp̄m: ⁊ au ferat⁹ velamē. i. trāseat⁹ ad gratiā. Et ītelli gat⁹ ab ipo nobis eē iustificationē: qua faci am⁹ qō iubet. Et itez Aug⁹ ī eodē de spū ⁊ lra. Nec gr̄ā in vet⁹. testō velata latitabat: que ī xp̄i euāgelio reuelata est disp̄satione tpm ordīatissīa. sic nouit de⁹ cūcta disponē

Jtē ordinat affectū. Unī Aug⁹ de spiritu ⁊ lra exponens illud. z^a ad cor.3°. Epla estis xp̄i ministrata a nobis scripta nō ātmento sed spū dei viui. Ecce quēadmodū ostēdit illud qō ē legis extra hoīez scribī⁹ vt eum extrīsecus sacrificet: ꝺ ī ipo hoīe nō enī ītri⁹ viuificet ⁊ ī eoꝺ: Cū adē viuificās spūs ꝺ ipm fac ītus diligi: qō foris lex faciebat timeri. Differētia legis ⁊ euāgelii ut dic̄ iō Aug⁹ cōtra adamātiū: timor⁹ ⁊ amor. Jtē moderat⁹ irascibilē vt nō cōfidat in ℞tute sua: sed in dei gr̄a. Nā sic dic̄ Aug⁹ de spū ⁊ lra. lege opm fac qō iubeo. lege fidei da qō iubes. Jtē idē ī eodē. Qō opū lex mādā do impat: hoc fidei lux credendo impetit. Illa dic̄. Nō ocupisces: ista dic̄ cū scirē q̄ ñ possum eē cōtines nisi de⁹ det ⁊ b̄ ip̄z erat sapīa scire cui⁹ eēt ꝺ donū adii dr̄m ⁊ dep cat⁹ sū 7° sapīe. Jtē ī eodē. p legē factoz. dic̄ de⁹. nō ocupisces. p legē fidei sine me nihil potestis facē. Jtē alliciendo ocupiscibilē p̄missionē: ordinat iusticiā lex noua non vet⁹. Unī Aug⁹ de spū ⁊ lra assumēs illud Jere.3z°. Post dies illos dabo leges meas in viscerib⁹ eoz̄: ⁊ ī cordibus eoz̄ scribā eas: non docebit vnusquisq̄ fratrē suū ꝛc q̄ co gnosceret a maiore vsq̄ ad minorē. sup qō Aug⁹. Sic lex scripta in tabul⁹ lapideis mer cesq̄ eius terra illa p̄missiōis q̄ carnal⁹ do⁹ ysrael ab egypto liberata accepit ptinz ad testamētū uet⁹. ita lex fidei scripta ī cordib⁹ merces q̄ eius spēs cōtēplatiōis: q̄ spiritual⁹ dom⁹ ysrael ab b̄ mūdo liberata percipiet: ptinet ad testamētū nouū. Ex bis igit⁹ patz quare lex nō dr̄ iustificare sed euāgelium.

Consequenter que

rit⁹ ī speciali de moralib⁹ legis vtrū iustifi cent. ⁊ cū iustificatio dicat⁹ duobus modis vnomō ē īfusio iusti⁹. vt de ñ iusto hō fiat iustus. scōm qō dr̄ ad Ro.3°. ex opib⁹ legis

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō iustificabit oīs caro. Et ī ℔ sēsu planū ē q̄ mozalia legis nō iustificant. Alio modo dr̄ iustificatio obseruātia iusticie sicut dr̄ ī psalo. Ut custodiā iustificatiōes eius. Et ī ℔ sensu ē questio. vtrum mozalia iustificēt ℔ ē dicē vtrū cōferāt ad obseruātiā iusti^{e}. Ex qua meritū vite eterne acquirit. Ad qō Mat xix. Si vis ad vitam īgredi serua mādata: ⁊ exponit de mozalibus. nō homicidiū facies. nō adulterabis ⁊c. Ergo scōm ℔ mozalia iustificant. put dr̄ iusticia ī exerci^{o} virtutū. Cōtra z^{a} cor. ȝ^{o}. Lr̄a occidit. spūs aūt viuificat. Et dic̄ Aug^{9} in libro de spū et lr̄a: q̄ nō aliā vult aplūs ītelligi lr̄am q̄ de calogū ī illis duabus tabulis scriptuȝ. Si g̃ decalog^{9} ē lr̄a occidēs. g̃ nō iustificat. Itē si dicat q̄ illud apli ītelligat de figuralib^{9} p̄ceptis. lr̄a occidit. Improbat istud Aug^{9} p illud ad Ro. 7°. Cōcupiscētiā nesciebā ē peccatū: nisi lex diceret. Non cōcupisces et post ait. Occasione accepta peccatū p mandatū seduxit me: ⁊ p illō occidit. Ecce q̄ ℔ lr̄a occidit: nā nihil figurate dr̄: cū dr̄. Non concupisces: ꝑ scōm lr̄am solū. Et constat q̄ istud ē īter mādata decalogi: maxīe ptinēs ad mores. Nō ocupisces. Ergo de mozalib^{9} ītelligit lr̄a occidit: nō g̃ iustificat. Item si dicat quēadmodū dic̄ Aug^{9} de spū et lr̄a. Q̄ lr̄a decalogi pbibēs peccatū non iustificat hoīem. ꝑ pot^{9} occidit augēdo cōcupiscētiā: ⁊ iniquitatē ꝓuaricatiōe cumulādo. nisi liberet gr̄a que ē ī xp̄m cuȝ diffundit caritas in cordibus nostris. Ex quo uidet dici illa rōe decalogus occidit: quia sine gr̄a occasio est mortis peccati. Obicit g̃. p̄cepta euangelca mozalia sili rōne dicēt occidē. quia possunt fieri sine gratia eo mō quo p̄cepta legis: uel boī nō habēti gratiā sūt occasio mortis sic̄ ⁊ illa. Itē queri^{t} de iudicialib^{9} quō se hñt ad iustificatiōez. Nā p̄ ecclesiastici dicit. Si qs sīe timoze ē nō poterit iustificari. Ergo cū iudicialia sint ad ℔: ut cohercerēt hoīes p timorē a malo: necessaria erant ad iustificationē. Itē Aug^{9} de spū ⁊ lr̄a exponens illō apli p^{a} ad Tbi p̄. Bona est lex si quis ea legittīe vta^{t}. Quis legittīe vti^{t} lege nisi iustus at ei non ē lex posita: ꝑ iniusto. an ⁊ iniust^{9} vt iustificet. i. vt iustus fiat legittīe lege vti debet. quo tāq̄ pedagogo pducat ad gratiā ⁊ ℔ occidit Aug^{9}. Si g̃ iudicialia ad ℔ sunt vt ℩ iustus cōpellat ad iusticiā ob seruādam. Ergo sūt velut pedagogus quo perducat ad gratiā. necessaria igitur erāt iustificationi: qua nō fit de iniusto iustus.

Con^{t} Aug^{9} de spū ⁊ lr̄a exponēs illud z^{a} cor. 3°. Si ministratio dānationis ī gloria est. multomagis habūdat miſteriū iusti^{e} ī gla. Ministratione dānationis dicit legē: maxīe quātum ad iudicialia: que īferebāt mortem īiustis. Mīstratiōem ꝛo iusti^{e} dic̄ nouū test. cū p donū spūs opamur iusticiā. Ex ℔ ergo reliquit. q̄ cum iudicialia sint ministratio mortis: q̄ nō iustificāt eo mō q̄ dicit iusti^{a} ī exercitio ℞tutū. Itē Aug^{9} in eoō ī veti testō. Lex extrīsec^{9} posita ē: qua īiusti terre rēt. In nouo ñ ītrīsec^{9} data ē: qua iustifica rēt. Si g̃ ī iudicialib^{9} legis maxīe terror ē legis: terrēt non iustificāt. Itē queri^{t} de cerimonialib^{9} quō se habeāt ad iustificatio nē: scōz q̄ iustificatio dr̄ in exercitio ℞tutū Ad qō sic. Qō magis ē meritoriū magis iustificat. Sz qō magis ē ex obediētia magis ē meritoriū. Magis aūt ex obediētia ē cum p̄cipit aligd fieri ⁊ fit: ⁊ nullā habet rōnē quare debebat fieri: nisi sola; īpātis voluntatem: q̄ cū p̄cipit aligd ⁊ fit ⁊ habet in se rōnem quare debebat fieri. Cum g̃ p̄cepta cerimōialia sint hi^{9}: maxīe iustificabūt: ga magis ex obediētia: ⁊ magis meritoria. Nō īdueris enī veste lino lanaq̄ contexta. Non arabis ī boue ⁊ asino. nullā habent de se rationē: quare debebant fieri. Itē sili modo obr̄ de sacramētalibus. Quia dic̄ Hugo de sancto victore. Sacr̄a veteris legis habent eūdem effectū quē sacr̄a noue legis. Si ergo sacramēta noue legis iustificāt ⁊ sacramentalia veteris legis iustificabunt: ēt iustificatiōe qua de īiusto fit bō iustus. Cōt Aug^{9} sup illud. ix. ad hebreos. Munera ⁊ hostie q̄ offerūt ⁊c. Opa legis que ī lege īstituta sūt ⁊ termīata nūq̄; valebāt cōscīam mūdare. licet cum caritate fierēt. g̃ nō iustificabant

Itē Aug^{9} de spū ⁊ lr̄a. Circūcisio ⁊ sabbatū: ⁊ alie vterū obseruatiōes: ⁊ quarūdam escarū cerimōie: et multiplex sacrificiorum sacrorumq; ritus uetustati carnali iugoq̄ seruili cōgruebāt. g̃ nō iustificabāt. Itē queri^{t} generaliter quō se habeāt ad iustificationē mozalia legis. cerimonialia: ⁊ iudicialia. Solo dō. Sicut dictū ē q̄ cū iustificatio dicat duobus modis. Uno mō īfusio iusticie: qua de īiusto fit iustus. Alio modo obseruātia iusticie: ex qua ē meritum vite eterne. Mozalia vero legis ordinant ad iustificationem: que est ī obseruātia iusticie ⁊ ℔ p cognitionē eius: qō faciendū ē ⁊ vitādū est: nō tamē simplr̄ ē. q; ⁊ si ostendant qō faciēdū ē nō ostēdūt gratiā: sine qua ad iuuāte nō pōt recte fieri qō faciēdū ē: et in ℔ deficit a mozalibus euangelii. Unde dic̄ Aug^{9} de spū ⁊ lr̄a. quia lex mādatū bonum habet ī lr̄a demōstrante: nō ī spū adiuuāte. Nā sicut idē dic̄. In lege dicit dn̄s. Fac qō iubeo. In euangelio aūt dr̄. Da qō iubes. Judicia^{a} ꝛo ordīāt ad iustificationē: q̄ ē īfusio iusticie. quēadmodū timor seruilis ordinat ad īfusionē gratie ⁊ caritatis: nō tñ simplr̄. quia aduenīēte caritate expellit. Sz ipa caritas ad quā ordinat euāgeliū manet. Et ℔ ē qō dicit Aug^{9} de lr̄a ⁊ spū. illud euacuat ℔ manet. qm̄ terrens pedagogus auferet cū timor successerit caritas: vbi enī spūs domini ibi libertas. Cerimonialia ꝛo ordināt ad iustificationē: que ē ī obseruātia ⁊ ℔ per significationē: siue p figurationē. quia illa cerimonialia que nō sūt sacramētalia figuē erāt faciēdoꝝ vt abstinētia a carne suilla. Significabat continentiā ab oī inmūditia ⁊ hi^{9}. Uñ dicti Aug^{9}: q̄ ℔ figura adumbrate significatiōis data sūt. Sacramētalia ꝛo ordināt ad iustificationē que ē īfusio iusti^{e}: ⁊ ℔ p ꝓfigurationē gratie xp̄i ex qua ē vobis iustificatio: Uñ quo ad hoc. dicit Aug^{9} Gratia ī veteri testō velata latitabat. que in xp̄i euāgelio reuelata ē. Itē Aug^{9} de iustificatiōe ad quā ordinat cerimonialia ī eodē velamē positum ē ī electione veteris testī: donec ad xp̄m transeat et auferatur velamē. i. trāseat ad gratiā: ⁊ ītelligat nobis ab ipō eē iustificationē qua faciam^{9} qō iubet. Ex his g̃ manifestū ē quō se habeant ad iustificationē legis. Legalia: seu ī iudicialibus: seu ī mozalibus: siue ī sacramētalib^{9}

Ad illō g̃ qō ꝓmo queri^{t} de mozalibus. ⁊ qō dicit q̄ occidūt. Dō sicut supꝑ questione de latiōe legis. q̄ illud dr̄ nō per cām. sed p occasionē: nec rōne p̄cepti. ꝑ illius cui dat̄ p̄ceptū. Uñ Aug^{9} de spū ⁊ lr̄a apparet lr̄e uetustatē poti^{9} reos facē cognitiōe pcī: q̄; liberare a peccato. Uñ alibi scriptū ē. Qui apponit sciētiā apponit ⁊ dolorem. non ga lex ipa mala ē: sed quia mandatum bonum habet ī lr̄a demōstrāte: nō in spū adiuuāte Qō mādatū si sit timore pene ñ amore iusti^{e} fit seruiliter fit nō liberaliter. ⁊ iō nec fit nō enī ē fruct^{9} bonus qui de caritate ñ surgit.

Ad illud ꝛo qō obr̄ de p̄cepto euangelico dō. q̄ non ē sile. Nā sic dat̄ ad sciendū qd faciēdū ē. vt significet gr̄a petenda ad exequēdū quid faciēdū est. Uñ post p̄cepta data. 5°. 6°. ⁊ 7°. Mat. dr̄ Petite. pulsate. q̄rite

Ad illud ꝛo qō queri^{t} de iudicialibus ia patet respōsio. Nā sicut timor seruilis quo timet pena: se habet ad iustificationem. sic iudicialia que p̄cipaliter sunt ad arcendum timorē. Ad illud ꝛo qō obr̄ de cerimonialibus dō. Q̄ quātū ad illos qui ex obediētia ꝑplebāt iustificabant. put dr̄ iustificatio in exercitio virtutis. ꝑ nō rōne opati: qō de se est inutile: ꝑ rōne volūtatis opantis ex obediētia. ⁊ ita ipa obediētia iustificabat: non ipm opatū. Q̄ tamen obicit. q̄ magis iustificant: quia magis ex obedientia fiunt q̄; moralia. quia nō ē rō quare fiāt nisi volūtate operantis. Dō q̄ ex obediētia magis fit meritorie: qō fit ex obediētia cū amore maiori. ex amore aūt magis habēt fieri mozalia: qa in se habēt īcētiuū amoris. s. rationem boni. qō nō habēt cerimonialia. pz g̃ q̄ ex obediētia ñ astruit iustificationē: nisi sit cū amore obediētia. Ad illud qō obicit de sacramētalibus dō. q̄ eūdē effectū ītelligūt habere sacramēta noue legis ⁊ ueteris quātum ad significationē gr̄e. ꝑ nō quātū ad cālitatez gratie. quia sacr̄a veteris legis significant gr̄am ñ causāt. Sacr̄a noue legis significāt ⁊ causāt. sic̄ patebit cū de sacramētis aget

Ad obiecta in contrarium patet respōsio ex predictis.

Expedita inquisitione de lege Moysi quantū ad eius cōditiones.

Cōsequēter cum adiutorio xp̄i īquisitio versabit circa legis p̄cepta: ⁊ sanciones: sicut autē declaratū ē supꝑ questione de cōtinētia legis. scōm beatū Aug^{9} cōtra Faustū. Prima distinctio mādatorum ē talis. quia est p̄ceptū vite agende: ⁊ p̄ceptū vite significāde. Preceptū vite significande ē p̄ceptū cerimōiale ⁊ sacramētale. Preceptū ꝛo vite agende duplex est. Quia aut est de honesto: aut de expediēti. De honesto ⁊ īmutabilitat̄ bono ē p̄ceptū mozale. De expedienti ⁊ bono ꝑm statū concupiscētie frenāde iudiciale. Triptita igit̄ erit inquisitio de p̄cepti legis Moysi. Prīa de mozalib^{9}. 2^{a} de iudicialibus. Tertia de. cerimonialib^{9}. Circa mozalia p̄cepta erit īgsitio duplex.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jn generali de radice siue origine ꝓceptoꝝ.
Jn speali de distictione ⁊ numero ꝓceptoꝝ
Quantū ad originē siue radicē queriť.ꝑ an radix vel origo moraliū ꝓceptoꝝ sit nā vel disciplina.uel gratia. 2°.An sit in cognitione ul' affectione. Tertio si ī affectione: An sit ī affectione timoris vel amoris. 4°. An sit eadē radix moraliū ꝓceptoꝝ que est virtutū.

Ad primū obicitur

sic. Oē qō ē iscriptū nāl'r ī corde hoīs radicať in lege nāli.Sz ꝓcepta moralia legis sūt hi⁹.Ergo radicanť īmediate ī lege natali. Minor pz Ro.2°.Cum gentes ⁊c. Ostendūt op⁹ legis scriptū ī cordib⁹ suis.Sz op⁹ legis ē ꝓceptū legis. ğ ꝓcepta legis moralia nāl'r scripta sūt ī corde hoīs. Itē sup illud idē opus legis scriptū ⁊c.Glo.i.firmiter ipressuz ratiōi eoꝝ:dū illa opa laudāt que lex iubet: illa dānant que lex ꝓhibet. ğ habēt nāliter scripta ꝓcepta legis moralia:siue affirmatiua siue negatiua ī cordibus suis:⁊ ita radicātur īmediate in lege nāli. Itē ps.Suscitauit testimoniū in Jacob.Glo.i.legē ī Adā quasi mortuam ⁊ sepultā ī populo iudeorū īformādo scriptis qō mētibus abolitū erat excecatis. Sz lex mortua ⁊ cōsopita in Adā fuit lex naturalis.Si ğ lex Moysi data non facit nisi dictare eā:⁊ rescribē ī corde hoīs Ergo precepta legis moralia sūt ī lege nāli. Si dicať q᷑ b̄ pōt esse verū de moralib⁹ operandoꝝ.ꝺ nō de moralib⁹ credendoꝝ. Ad b̄ enī ñ attīgit natura de se. Cōt Ro.2°.Cū gentes que legē nō habēt ea que legis sunt faciūt ⁊c.Glo. Scilicz credē ī deū et in xp̄m. Et quānis hi⁹ nō habeāt legē scriptam ipi sibi sūt lex.ğ sine lege scripta: nāliter habz hō dictamē ⁊ cognitionē credendoꝝ: sicut ⁊ opandorū:cū credē in xp̄m istud maxime ad credenda ptineat. Ad opp⁹. Nihil additū aīe ꝑ disciplinā uel acgsitionē est nāl'r īscriptū ī corde hoīs. Sz moralia legis sunt hi⁹.Ergo nō sūt natural'r scripta in corde.ğ non radicať ī lege nāli īmediate.Minor pz ecclesiastici i7°. Addidit illis disciplinā et legē vite ⁊c.Glo.i.legem lr̄e quā ad correctionē legis nālis scribi voluit.Lex autē lr̄e.b̄ est lex Moysi.ğ lex Moysi est addita ad correctionē legis naturalis:maxīe q̄ntū ad moralia.ğ moralia legis Moysi radicať īmediate in aliquo habitu discipline vel gratie addito.⁊ nō ī ipsa natura:siue ī lege nate.

Itē Ro.5°.Peccatū nō ꝑputabať cū lex ñ esset.Ergo habenti legē aliqd addebať qō ꝓius nō habebat. exquo ei ꝑputabať pcēm: qō nō ꝓius.ğ nō radicāť īmediate in lege naturali imo ī aliquo habitu addito anime

Itē.Ro.4°. Ubi nō ē lex.nec ꝓuaricatio. Glo.Nota q᷑ ñ ait:Ubi nō ē lex nō ē ligtas ꝫ ait:Nō ē ꝓuaricatio.oīs enī legē ꝓteriens ē īiquus.ꝫ nō oīs īiquus legē ꝓterit:g legez ñ acceperūt īiqui dici possūt: ꝓuaricatores dici nō possūt. Et quo pz q᷑ ꝓuaricator non ē:nisi qui facit cōt legē scriptā uel additā. Sz ꝓuaricator dr̄ g facit cōtra legē Moysi. vt dicit.ğ lex Moysi se habet p additiōem ipsi legi n⁹. Itē ī aīa : eo q᷑ ymago ē sūmi ueri:⁊ sūmi boni īdita ē naturaliť ⁊ īpressa forma ueri ⁊ forma boni.Forma aūt ueri sic ē ei īdita . q᷑ pōt iudicare de oī uero gnāl'r ⁊ q᷑ nata ē Ad b̄ q᷑ iudicet de ꝺo ī speciali oz q᷑ aduenīat ei ⁊ addať forma ueri in pticulari:sicut habit⁹ aliqs scīe.vt scīa geometrice p quā iudicet de q̄titate continua. ⁊ vt scīa arismetrice p quaz iudicet de ꝺo pticulari sicut de q̄titate discreta:que ē numer⁹:⁊ sic de aliis. Ergo sil'r ex pte boni nō ē ei indita nisi forma boni in uniuersali ⁊ ad hoc q᷑ iudicet de pticulari bono. oz q᷑ hoc sit p formā vel habitum pticularē boni sibi additū.Si ğ p legē naturalē ē cognitio boni ī vli.p legē aut Moysi ⁊ p ei⁹ moralia ē cognitio boni ī pticulari.ğ lex Moysi se bz p additionē ad legē n⁹. Solo.dō.q᷑ morale triplr ē.s.scōm legē triplicē.Est enī morale scōm legē n⁹.ē morale scōm legē humanam que ē lex rationis:⁊ ē morale scōm legez diuinā . Morale scōm legē n⁹ ē qō inditū est ipi aīe rationali:a sua creatione. Morale ꝫz humanā ē scōm dictamē ratiōis īditū aīe. quia b̄ ē lex ratiōis Ut dic Ysidor⁹.Loquēs de lege būana. Q᷑ lex erit quicqd ratiōe cōstiterit. Morale aūt scōm legē diuinā pōit ultra b̄ dictamē alicui⁹ gratie:⁊ etiā diuīe scōz b̄ ğ lex Moysi que ē diuīa:ñ dicit solū morale scōm naturā:nec morale scōm legez humanā.uel dictamē rōnis:imo vltra dicit morale diuinū ꝑpter b̄.Ergo cuz queriť an moralia legis Moysi radicāť in lege nate. dō q᷑ non īmediate. Cum enī sit bonum in genere.bonū ex circūstātia.bonū gratuitū. Jn lege nature est dictamen boni ī genere. Uñ dictat qō bonū faciēdū est. Sz in lege būana ē dictamē ex circūstātia. Jn lege aūt Moysi ē dictamē boni gratuiti:⁊ generaliť in lege diuīa : siue sit lex Moysi siue sit lex euāgelii.ga b̄ ⁊ illa confirmātur ex mediis supnaturā. Quia vtraq᷑ signis ⁊ miraculis supnaturā confirmať.vt pz in exo.de lege Moysi.⁊ Mat.8°.de lege euangelii.Unde Mar.vltīo sermonē cōfirmātez sequētibus signis. Notandū ğ q᷑ morale legis nālis dicit quid faciēdū. quoniaz bonū morale legis humane dictat quō sit faciendū:⁊ ecce additio aliqua . et morale legis diuine dictat cui⁹ ītuitu ē faciēdū.ꝫ b̄ duplr.qm̄ morale legis Moysi dictat cui⁹ reuerētia faciendū sit bonū.qm̄ reuerētia dei. Morale āt legis euangelii cui⁹ amore sit faciēdū:⁊ sic lex naturalis ⁊ humana:nō dictāt illud qō dictat lex Moysi.⁊ sic p additionē se habz ad illas.Uñ Ro.5°.Lex ıbintrauit vt habū daret delictū.Glo.Data erat lex ī aditoriū humane nature.ut quia ipsi n⁹ quodāmodo inserta sūt insticie semina. addēť lex cuius auctozitate ⁊ magisterio ī geninm naturale ꝓficeret ad fructū obediētie faciēdū. sicut enī natiuitas interit nisi nutrimenta bēat quibus fota adolescat.Ita ⁊ naturale iusti⁹ ingeniuz nisi habeat aliqō qō respiciat. et venereť nō facile ꝓficit ꝫ egrotat. ⁊ supue niētibus cedit peccatis.Lex ğ data ē nō vt solū habeat hō dictamē quid faciēd ⁊ quō. Sed vt vlterius cui⁹ ītuitu ⁊ reuerētia sit faciēdū.Uñ quādo ꝓcipiť aliqd ī moralib⁹ dicit ꝓius ego dn̄s.quasi dicat : respice in me.vt ītuitu mei ⁊ reuerētia facias.ga ego domin⁹. Ad rationes ğ que ostendunt q᷑ īmediate radicētur ī lege naturali soluēd. Et p̄mo ad p̄mā ē dd.q᷑ scribi duplr est uel ī suo vniuersali:vel ī ratiōe ꝓpria.Descriptio ğ moraliū legis ē ī lege nature sicut in ratione uniuersali ⁊ nō ī ratiōe ꝓpria. Jn ratiōe āt ꝓpria describūť ī lege Moysi.Uñ sicut cōclusiones describunť in p̄mis p̄ncipiis ī rōe vniuersali solū:⁊ non in rōe ꝓpria Sic ista ī lege naturali: et ꝑpter b̄ addunt quātū ad rationē ꝓpriā qua dicūť moralia legis.Et p hoc patet responsio ad 2^m ⁊ 3^m.

Ad illud qō obr̄ de credendis dd. Q᷑ sic cognitio opandorū necessarioꝝ ad salutem ē ī lege nature ī uli ratione:⁊ ñ ī pticulari: sic cognitio credendorū p īsinuationē ī vli ē in lege nature:ꝫ non ī ratione ꝓpria. Uñ sicut pōt lege naturali venire rō nālis ad cognoscendū q᷑ creator vn⁹ ē. ⁊ q᷑ ipe remunerator ē.sic etiā q᷑ repator ē nature būane lapse ꝑ pcēm.⁊ sic ipa īsinuat de fide reparatoris būane n⁹.sic ultra īsinuat modū reparatoris tamē ī uniuersali.Uñ glo illa nō uult dicē q᷑ insinuet xp̄m vel ꝺbū carnē factum tāq᷑ repatorem Nisi quia ꝺb ratione uniuersali ⁊ non ꝓpria.

Consequenter que

ritur an radix moraliumꝰ preceptorum sit ī cognitione an in affectione. Ad qō sic. Oē qō generat cognitionē ī aīa : est ī parte aīe cognitiua . Sz moralia legis generāt cognitionē in pte aīe cognitiua: quoniaz faciunt cognitionē de faciēdis vel vitādis.ğ sūt ī pte aīe cognitīa. ⁊ sic radicāť ī aīa secūdū dispositionē cognitionis. Minor pz Ro.3°. Per legē cognitio peccati.Glo.ꝑ legē cognita sunt peccata : que ignorabāť eē peccata: ⁊ queda grauiora ꝑ legē cognita sūt:q᷑ āte putareť.⁊ cōter oīa nō īpune futura apō deū:per legē cognita sūt . Ergo lex facit cognitionē de uitādis ⁊ p cōtrariū de faciendis.. Itē.Ro.7°.Peccatū nō cognoui nisi ꝑ legē glo . Ostēdit legē nō eē peccatū:ꝫ in dicez peccati nō vt peccatuz insereret vel extirpareť: ꝫ tātū vt demōstrareť. Ad oppositū.Lex non solū disponit aīam vt cognoscat quid sit faciēdū : ꝫ vt etiā afficiať circa faciēd.Et b̄ maxīe p moralia.Uñ gal' 3°.Lex ꝓpter transgressiones posita ē. Glo. Ut saltē timore cessarent hoīes trāsgredi. Ergo lex disponebat animam.vt nō solum ī ea eēt cognitio de faciēdo. imo ēt affectio tīoris circa ipz bonū faciēd ⁊ malū uitādū.

Itē 2ª cor.3°.Lr̄a occidit.spiritꝰ viuificat Glo.Cū adē viuificās spūs b̄ ipz īt⁹ scriptū facit diligi qō foris scriptum lex faciebat timeri.Ergo lex radicatur in parte aīe scōm dispositionez affectionis que ē timor:⁊ non scōm cognitionē tātū. Itē duplex ē cognitio de re. Est enī cognitio de re quia est.et est cognitio de re quia bōa ē:al' honesta uel debita. Prīa ē solū discretiua. scōa electīa. Prima nō generat affectionē. Scōa autem ꝓpie respicit affectionez et generat.ga ipa ē de re cū sua vtilitate uel actu. quo cognito statim aīa afficiť circa rem uel p timorē uel p amorem. Sz cognitio que est p legez et per eius moralia nō solum ē descriptīa:siue de re quia ē.imo etiā ē ⁊ electīa:⁊ de re cuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſuo actu. Unde Auguſtinus in queſtiõib⁹ no. ⁊ vet. teſta. Lex a lectione dicta ẽ vt de mult⁹ qd eligas ſcias. Solo dõ. Q; ī p̃ceptis moralib⁹ legis ẽ diſcretõ bõi qõ faciẽõ ẽ ⁊ ẽ ẽt ibi executio faciẽdi. Uñ ẽ ibi regula dictãs faciẽõ. Eſt ẽt ibi faciẽõ debitũ exe cutiõis. Et ꝓ; ℔ habem⁹ duas ethimologias hui⁹ nõis lex. Lex enī dicit̃a legẽdo. quia in ipa eſt dictamẽ faciendi. Dicitur etiã lex a ligãdo quia ī ipa ẽ debituꝫ ad executionem ſic ſup̃ dictũ ẽ. Reſpiciendo g̃ dictamẽ dõ. ꝙ radicãt moralia legis ī aĩa: ſcõm diſpoſi tionẽ cognitionis: ⁊ cũ vnplex ſit cognitio .ſ. diſcretiua ⁊ electiua. Dictamẽ illud non ſolũ attenditur ſcõm purã diſcretionẽ faci endoꝝ. ꝓ etiã ſcõz electionẽ faciẽdoꝝ. Uñ dictat qd eligẽdũ ſit ad faciẽdũ. ſicut patz p auctoritatẽ Aug⁹ ſupradictã. Quãtũ aũt ad debitũ executionis faciẽdoꝝ radicãtur moralia legis ī aĩa ſcõm diſpoſitionẽ affec tionis. quia executio ſiue op⁹ reſpic affectio nem Aliter ẽt põt dici ad iſtã queſtionez. ꝙ in lege ẽ tria conſiderare q̃ ſũt. electio. le ctio ligatio. Et correſpõdẽt iſta tria trib⁹: que ſunt ī libro arbitrio. ſ. facultas volũtas ratio. Ex parte facultatis ẽ ī li. ar⁹. Libertas ⁊ flexibilitas. Et ideo ex iſta pte ẽ artatio ſiue ligatio p legẽ. Uñ ligat ipaz facultatẽ: quia ex illa parte debet eẽ artatio ex qua eſt libertas ⁊ flexibilitas. Scõm ꝙ dr̃ a lectiõe reſpicit rationẽ cui⁹ ẽ legẽ. Secũdum vero electionẽ reſpicit volũtatẽ. quia voluntas eligit: ⁊ ſic lex reſpicit totũ libũ arbitrium Per ℔ p; ꝙ nõ ſolũ radicãt in cognitiõe: ſ ẽt ī affectiõe. Ad ꝓmã rationẽ ī ꝛrariũ dõ. ꝙ moralia generãt cognitionem in aĩa. quia ĩſtruũt quid faciẽdũ ẽ. ⁊ etiã cum hoc generãt affectionẽ. Et qõ obicit ī z⁹ ratiõe ꝙ p legẽ fit tãtũ demõſtratio. dõ: ꝙ p ℔ qõ ẽ tãtũ: non excludit affectio ſ gratia. vnde vult dicere glo. ꝙ in lege ſit cognitio boni faciendi ⁊ mali vitandi ſine adiutorio gr̃e ad exequendũ ex amore.

c **Conſequẽter que**

rit. an radix moraliũ ꝓceptoꝝ ſit in affectione timoris vel amoris. Ad qõ ſic phi z⁹. Juſti⁹ q̃ ẽ ex lege. Glo. Que timore nõ amore ſeruire fac̃. g̃ lex ve ſe mouet affe ctionẽ ſcõm diſpoſitiõez timoris: ⁊ nõ amo ris. Et ſic moralia legis radicãt ī affectione timoris ⁊ non amoris. Item Aug⁹ contra adamãtũ. Breuis legis ⁊ euãgelii differẽ⁹ timor ⁊ amor. Ergo radicãtur lex ⁊ ei⁹ mã data in timore ⁊ non in amore. Ad oppo⁹ in oml. ſup illud Jo. iº. Hoc ẽ p̃ceptuz meuz vt diligatis iuicẽ dicit. Hre. Quicqd p̃cipi tur in ſola caritate ſolidat. g̃ oẽs actus pre cepti moralis radicãt in aĩa ſm affectionez amoris ſeu caritatis ⁊ ñ timoris. Jtẽ ibidẽ dicit Hre.. Q; p̃cepta dnica mlta ſũt ⁊ vnũ Multa p diuerſitatẽ opis. vnum in radice caritatis. Ergo ipa caritas ẽ radix omnium p̃ceptoꝝ. Moralia g̃ radicãtur in aĩa ſcõm diſpoſitionẽ affectionis amoris ſeu caritat⁹.

Jtẽ Mat. zzº. Diliges dñm deũ ẽ. In bis duobus mãdatis tota lex pendet. Ergo oĩa p̃cepta legis radicãt in dilectiõe ſiue in ca ritate. Solo dõ. ꝙ duobus modis eſt po nere radicem in p̃ceptis moralibus legis. ſ. quo ad ĩchoationẽ: et quo ad cõſũmationẽ Ponẽdo radicẽ eoꝝ quo ad ĩchoationẽ ſm ℔ radix eoꝝ ī aĩa ẽ ſcõz affectionẽ timoris: ſicut habetur eccleſiaſtici p̃. Jniciũ ſapiẽtie ẽ timor domini. Et poſt dr̃ radix ſapientie timere deũ. Timor dñi expellit peccatũ. Si aũt ponat radicatio eoꝝ quo ad cõſũmatio nẽ: tũc reſpicit executionẽ: ⁊ ſic ẽ radicatõ eoz in aĩa ſcõm diſpoſitionẽ amoris qui eſt caritas. Uñ Aug⁹ cõtra Fauſtũ exponens illud ℟bũ Eze. Auferã a vobis coz lapideũ: ⁊ dabo vobis coz carneũ dicit. Auferaz eis coz lapideũ: ⁊ dabo eis carneũ. quia ī cõpa tione lapidis qui ſine ſenſu eſt: caro ſentit p lapidis inſenſualitatez ſignatum eſt coz non intelligens: ⁊ p carnis ſenſualitatẽ ſi gnatũ ẽ coz ſtelligẽs: tantũ noli eẽ ſ℔ lege. vt illã timore ĩpleas: ſ ſub gr̃a vt ſit pleni tudo legis caritas. quãtũ g̃ ad ĩpletionẽ et oſũmatiõez ẽ radicatio moraliũ penes amo rem. Et p hoc p; ꝛificatio rationũ.

Conſequenter que

rit. vtrũ ſit eadẽ radix virtutũ ⁊ p̃ceptoꝝ moraliũ ⁊ iuxta ℔. Scõo q̃reꝫ ve ordie hoꝝ adũicẽ. Quãtũ ad primũ obr̃ ſic Aug⁹. in li. de ci. dei. diffinit virtutẽ dicẽs. Uirtus ẽ ordo amoris. Et ſilr ī eccleſiaſticis dogma tibus diffinit oẽs virtutes p amorem. ⁊ ſu mit ibi amorẽ generaliter coueniẽtem cuili bet vi aĩe reſpectu ſui obiecti. Sic bonũ dr̃ generalr. Radix ergo omniũ virtutum eſt amor rectus qui eſt caritat⁹. Ez iſte ẽ radix oĩum p̃ceptoꝝ. quia quicqd p̃cipit in ſola caritate radicat vt dicit Hre. Ergo eadẽ ẽ radix oĩum virtutũ et p̃ceptoꝝ moralium.

Jtẽ p̃cepta moralia nõ ſũt niſi de actib⁹ virtutũ ſic̃ phibitiones: de cõtrariis actuũ virtutũ. ſ act⁹ virtutũ radicanf in ipis ha bitib⁹ virtutũ. g̃ ⁊ p̃cepta radicãtur ī ipis habitib⁹. et hi⁹ habit⁹ ſũt virtutes ſeu habitus virtutũ. Si eodẽ g̃ radicãt virtutes ⁊ pre cepta. Jtẽ vna ẽ radix oĩm vitiorum que opponũtur virtutibus ſeu actib⁹ virtutũ: ⁊ p̃ceptis. g̃ ſilr vna radix virtutum ⁊ pre ceptoꝝ. quia aliter ex oppoſita pte ñ poſſet ſtare eadẽ radix. Minor p; qm̃ libido ocu piſcẽtie ẽ radix omniũ maloꝝ ⁊ uicioꝝ. Ro. vº Cõcupiam neſciebã eẽ peccatũ niſi lex di ceret. Nõ cõcupiſces. Glo. hoc elegit aplus. qõ ẽ generale peccatoꝝ. ſ. cõcupiam. vnde oĩa mala venerũt. bõa ẽ g̃ lex q̃ dũ ℔ phibz oĩa mala phibet. Jtẽ oĩs actus debitus ī quãtũ hi⁹ ẽ act⁹ iuſticie. ſ oẽ p̃ceptũ morale ẽ de actu debito. Ergo oĩs actus p̃cepti ī quãtũ hi⁹ ẽ opus iuſticie. g̃ oĩa p̃cepta exeũt a radice iuſticie. Ez eadẽ ẽ radix virtutis ⁊ iuſticie. quia iuſtitia ẽ uirturis. g̃ eadem eſt radix virtutũ et p̃ceptoꝝ. Jtẽ oĩs actus debit⁹ ex ĩperio ẽ act⁹ obedientie. Ez oẽ p̃ce ptũ ẽ act⁹ debit⁹ ex ĩperio. p̃cepta g̃ nõ ſũt aliud q̃ ſit virt⁹. g̃ ẽ. Ad oppo⁹. Nõ eſt eadẽ differẽtia p̃ceptoꝝ moraliũ. q̃ eſt diffe rẽtia uirtutũ nec ꝛ; eã ẽ. qa p̃cepta moralia diſtiguũt ī decalogũ. Dec ãt diſtictio ⁊ ℔ ordo nõ p̃cedit ſcõm ordinẽ ⁊ diſtictionez virtutũ. Prĩcipiũ g̃ diſtictionis ⁊ ordinis: ẽ differẽs vtrobiq; ⁊ ſic nõ ẽ radix eadem.

Jtẽ virtutes ⁊ p̃cepta directĩa ſunt. ſed directio facta p virtutes ſoluit̃ ⁊ amittit̃ quãdo fit cõtrariũ virtuti. Directio autem p̃ceptoꝝ nõ ſolui⁹ nec corũpi⁹. licet fiant cõtraria. Directio enī p virtutes refert ad volũtatẽ ſiue actũ volũtatis. Directio aurẽ p p̃cepta reſpicit rationẽ. ſeu actũ rationis. Ergo ℔ ſepabile: ⁊ iſtud ĩſepabile. nõ eſt g̃ eadem radix iſtoꝝ. Jtẽ act⁹ p̃ceptoꝝ ſẽp reſpicit tẽtionez virtute aũt poſita vel am mota: nõ magis vel minus manet ℔ tentio. ĩmo p̃cedit virtutes. Eſt g̃ alia radix p̃cep toꝝ ⁊ virtutũ. Jtẽ aliqd fit qa debituz. aliquid ℟o quia volũtariũ. Act⁹ virtutis ī quãtũ hi⁹ volũtari⁹ ẽ: quia virt⁹ ẽ habitus volũtarius. Uolũtas aũt reſpicit bonum in ratione boni Uirtus autem radicatur in ratione boni: quia bonũ. p̃ceptũ aũt ẽ actus debit⁹: quia p̃ceptũ ſ℔ debito ẽ: ⁊ ira reſpic bonũ ī quãtũ hi⁹. g̃ p̃cepta radicãt in rõne boni quia debitũ. g̃ nõ ẽ eadẽ radix. Si di cat. ꝙ virt⁹ reſpicit debitũ act⁹. ſic̃ p̃ceptũ ut iuſticia. vnde debitũ actus mouet ℟turẽ iuſticie: ⁊ ſic illud ñ fac̃ differẽtiã radicis.

Contra aliud ẽ debitũ actus. Aliud exe cutio debiti act⁹. debitũ act⁹ ſp ẽ ex lege. et ℔ ſemp ponit p̃ceptũ. virtus aũt de ſe non ponit debitũ act⁹: ſ executiõez: ſiue ad habi litatẽ ad executionẽ debiti act⁹. Sic̃ g̃ dici⁹ ex alio ⁊ alio debitũ act⁹: ⁊ executione debi ti act⁹. ita ex alia ⁊ alia radice dicem⁹ p̃ce dere p̃cepta: ⁊ virtutẽ iuſticie. Jtẽ vide bit̃ alicui cum li⁹ ar⁹ ſit facultas rõnis ⁊ volũtatis. ex illa parte qua ẽ facultas volũ tat⁹: ponit̃ ordo virtutis. quia ℟t⁹ ẽ habitus volũtarius. Uñ ordo ille ẽ ordo volũtat⁹. ſ ex illa parte qua ẽ facultas rõnis: ex q̃ vẽit iudiciũ ponit̃ ordo ſcõm legẽ ⁊ p̃cepta. qa lex dr̃ eo ꝙ facit lẽgẽ quid faciendũ ſit qõ ꝓprie ptinet ad rationẽ. Eſt g̃ ponẽ radicẽ p̃ceptoꝝ in aĩa: ſeu in libro ar⁹. ex illa parte qua ẽ facultas rõis: ⁊ radicẽ virtutũ ex illa parte qua ẽ facultas volũtatis. vt dicatur lex ⁊ p̃cepta directĩa rationis: virtus autez volũtatis. g̃ alia ⁊ alia radix. Jtẽ volun tas ẽ libera ⁊ abſoluta. ſ rõ nõ ita. ĩmo bñ alicui neceſſitati ſ℔dita. Si g̃ lex indicẽ quã dã neceſſitatẽ. g̃ nõ põt eẽ directiuũ ex pre volũtat⁹: in qua ẽ oĩo libertas. Eſt g̃ ſolũ di rectĩa rõnis. Ez virtus ẽ directĩa volũtat⁹ vt dictũ ẽ quia ẽ habit⁹ volũtarius nõ ĩpo nẽs neceſſitatem. g̃ nõ ẽ eadẽ radix horum

Solo dõ. ꝙ nõ ẽ eadẽ radix virtutum et p̃ceptoꝝ. Radicatio enī virtutũ ſp ẽ ſcõm formã boni vt boni. Radicatio ãt p̃ceptoꝝ ſcõm formã boni vt debiti ⁊ ĩde differens ẽ ordo iſtoꝝ: ⁊ differẽs radicatio. Ad qõ notãdũ ẽ ꝙ ẽ appetit⁹ vel volũtas oĩo abſo luta quãtũ ad neceſſitatẽ debiti: ⁊ quantũ ad neceſſitatẽ act⁹ ⁊ hec ẽ diuina voluntas. Uñ nulli debet ſicut dicit Anſel. nec eſt ei neceſſitas ad actũ. Jtẽ eſt appetit⁹ coar tat⁹ neceſſitate debiti ⁊ act⁹: ⁊ iſte appeti tus ẽ irrõnalis qui ẽ in creaturis irrõnabi libus: ſicut in igne ⁊ elemẽtis aliis. quia in qualibet creatura ẽ quodda debitũ. qõ dẽt de ſui natura: quia a deo creata. ſilr in ipa ẽ neceſſitas ad actũ: quia nõ ẽ dña ſui act⁹. ſed neceſſitate facit. Jtẽ ẽ appetitus vel volũtas coartata neceſſitate debiti. ſed nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

necessitate actus. ⁊ hec ē volūtas creature rationalis. Absoluta enim est a necessitate actꝰ: quia ī sua libertate ē facē vel nō facē. ꝺ nō absoluit ꝺ necessitate debiti. imo tenet ex debito: eo ꝙ ē sc̄dita deo ad ꝯformandā volūtatē sua volūtati diuīe. Jn pᵒ volūtate bene ponit virtꝰ: ꝺ nō lex. Uñ voluntas diuīa nulli legi ē sc̄dita. plena autē ē omni thesauro uirtutū. Jn appetitu ẽo irrōnali ē lex ꝺ nō virtꝰ: cū totū ibi sit debitū. Jn volūtate aūt vel appetitu rōnali lex ē ⁊ virtꝰ Jta ꝙ ex parte illa que ē absoluta bz regulā directiuā sui ne erret. ⁊ hec ē virtꝰ. Ex illa ẽo parte qua ē ꝺ necessitate debiti: ꝺ lege est que ipsū dirigit ī struēdo ⁊ dictādo: gd dēt seu ad quid teneꝯ. Sc̄m ꝺ ponit iustitia generalr triplex. s. iustitia volūtaria eō. ⁊ ñ debita. ⁊ ꝺ ē ī nolūtate diuīa. ꝑōt etiā iustitia debita: ⁊ nō volūtaria: ⁊ ꝺ est ī appetitu irrōnali. Et ē iustiª debita ⁊ uoluntaria. et hec est in appetitu seu voluntate rationali. ⁊ ex illa parte qua erit iustiª debita erit lex. Ex illa vero parte qua ē iustitia uolūtaria ē ẋtus: ⁊ loquor de iustitia generali ad legē: ⁊ virtutes. et sic patet ꝙ nō ex eadē parte erit sumē radicem ẋtutū ⁊ moraliū legis. Ad pmā g̃ rationē in cōtrariū dō. ꝙ licet eiusdē boni sit virtus et ꝑceptū: alia tamē ē forma cōsiderationis et inde diuersitas radicis. Alia enī est forma boni vt boni: ⁊ boni vt debiti. ex illa parte qua est forma seu ratio boni vt boni sumiꝯ radicatio ẋtutꝫ. Ex illa aūt qua boni vt debiti. sumiꝯ radicatō ꝑceptoꝝ legis: ⁊ sic rectꝰ amor qui ē boni vt boni: ⁊ boni vt debiti. ꝺ alia ē ⁊ alia ratiōe: ⁊ forma boni: sic alia ⁊ alia radix. Ad scdaz rōnē solutū ē p ꝺ.

Ad tertiā rōnē dō. ꝙ differēter ē directō actꝰ p virtutes ⁊ p̄cepta. quia directō actꝰ ex debito: ē tpozū p̄ceptozū. Directio aūt actꝰ ex rectitudīe volūtaria: ē p virtutes: ⁊ sic ꝺ alia ⁊ alia rōne sūt directīa illoꝝ actuū ꝑcepta ⁊ virtutes. Ad quartā rōnez dō ꝙ nō sequiē videmꝰ enī ꝙ idē opponiē gr̃e ⁊ nature. s. peccatū: spoliādo. s. gratuita. et nālia vulnerando: ⁊ tamē alia ē rectitudo hmi ⁊ illiꝰ. unū enī malū sufficit ad destruēdū plura bona coordinata: nō tamē illoꝝ ē vna pfectio nec pōt eē seu rectitudo. Ad ꝯm. dō. ꝙ actꝰ debitꝰ aliter ē ꝑceptoꝝ ⁊ ẋtutis iusticie. Justicia enī ī qua virtꝰ ē non respicit nisi executionem debiti actus. ꝓtecptum vero facit debitum actus. vnde hoc qō ē sc̄m essētiā. Lex ī aīa nō ē nisi debitū actꝰ faciendi. Executio g̃ debiti actꝰ est a iustitia ī quātū virtus ē. debitū ẋo actꝰ a lege Et sic ab alio ⁊ alio est ꝙ sit debitū: ⁊ ꝙ sit executio debiti actus vt visū est: sic ab alia radice p̄cepta ⁊ iusticia ẋtus. Ad ꝯm qō obr̄ de obediēcia silr dō. ꝙ obedīa vnomō ē lex: siue ipsiꝰ legis. Alio mō ē virtꝰ. debiª enī obedientie ē lex. ipa vero habilitas ad bonū exequēdū p obediētiā virtus est. Uñ sc̄m ꝙ ē legis respicit debitū: ⁊ sic ab eadē radice. Sc̄m aūt ꝙ ẋtus respic̄ executionez debiti. ⁊ iō ab alia radice. Sed obr̄ penes volūtatē ē ī periū ad oēs actꝰ. Penes vero rōnē ē cōsiliū ad oēs actꝰ. Sz lex ē p̄cipiuz directiuū ī actū p ī perium. Ergo directio legis radicaē ex illa parte qua ⁊ ī periū. ñ ex qua cōsiliū. Lex igit ē ex parte volūtatꝫ: ⁊ ñ rōnis. g̃ ex eadē parte radicāt lex ⁊ virtus.

Ad istō dō sic̄ solutū ē: ꝙ lex respicit volūtatē ⁊ nō solū rōnez: ⁊ silr virtus. tamen aliter ⁊ alr. quia lex eā respic̄ quātū ad hoc: ꝙ teneꝯ vel coartaē ad debitum actꝰ. ẋtus ẽo ī quātū a debito ē absoluta: que ad ꝺ est. vt dirigat animā ī actū exequēdū. Ad cuiꝰ executionē nō coartaē si nō vult. Silr ad alias rōnes que ostēdūt ꝙ lex respic̄ rōnem virtꝰ aūt volūtatē. Licz cōcludāt ẋtz. dico tamē ꝙ penes ꝺ ñ ē distīctio radicis ī istis imo quia lex p̄ ⁊ p se respic̄ facultatē. deīde ẽo rōnē ⁊ volūtatē. ex illa parte qua ē tētio debiti radicaē. ẋtꝰ aūt nō vt dictū est.

Juxta hoc secundo

querit de ordine ꝑceptoꝝ et virtutum qō hoꝝ ē ꝓus. Nā cōmunes actꝰ sūt virtutū ⁊ ꝑceptoꝝ: aut g̃ quia sūt ẋtutū: sūt ꝑceptoū uel ecōuerso. Sed constat ꝙ quia sūt ẋtutꝫ sūt ꝑceptoū. Cōstat enī ꝙ moralia seu actꝰ moraliū nō sūt ī ꝑcepto: nisi quia bōa. g̃ ga ẋtuosa: quia ẋtus respic̄ bonū ꝺ rōne boni Illi aūt actꝰ boni sūt: ⁊ ga bōi sūt ī ꝑcepto. g̃ ẋtus nālr ꝓius q̃ ꝑceptū. Ad oppoᵐ añ ẋtutes ē debitū actꝰ ēt tentio ad ipz. sed debitū actꝰ ⁊ tentio ad ipm sūt p ꝑcepta. g̃ añ virtutes nālr sūt ꝑcepta. Solo dō. ꝙ lex seu ꝑcepta legis nālr sūt ꝓioza ẋtutibꝰ ⁊ hoc pz sic. Bonū enī sūmū mouet vt pr̄ci piū ⁊ vt finis. Jn quātū enī bonū ē pr̄ciᵐ: seu cōditio pr̄cipii: ē diffusiuū sui ipsius. ⁊ ex hac parte venit debitum ī creatura. s. ꝙ ipa teneꝯ ad bonū: ga enī creatura a bono. idē dēt bonū vt cōformeꝯ suo principio sic dictū ē. Et ex hac parte venit lex. tāq̃ dire ctiua creature: ⁊ dictās ei bonū debitū. Ex illa aūt parte quia bonū mouet vt finis: ⁊ ꝙ creatura ē ad ipsū vt ad finē ꝓuenit virtꝰ tāq̃ directīa ipsius aīe. quia virtꝰ dirigit ī finē. Quia g̃ ꝓioz ē cōpatio aīe ad bonum in rōne qua ē ipsi pr̄cipiū: q̃ vt finis nālr Jdeo ꝓioz ē ordo ꝑceptoū seu sc̄oz ꝑcepta in aīa: q̃ ordo sc̄m virtutes. Ad rōnem in cōtrariū dō. ꝙ in quātū sūt bona debita sūt ipsoū ꝑceptoū. Jn quātū ẋo bona volūtaria: sūt ipsarū ẋtutū. Sz ꝓioz ē naturalr cōditio boni debiti: q̃ boni volūtarii. quia ꝓius accipit creatura naturalr. vnde ipa ē debitrix deo tāq̃ ꝓncipio: q̃ moueat volū tarie ī ipm vt in finē.

u Mo de radice

moraliū decalogi. Consequenē q̃rē dū ē de distīctiōe ꝑceptoꝝ decalogi. Et circa ꝺ plura incidūt dubitabilia. Primū ē an distīctio mādatorū decalogi fuerit ī nā bene īstituta. ꝙ fuerīt ibi illa decē ẋba. zᵐ ē sc̄m quā rōnē accipiē distīctio decalogi. s. que sit rōe numeri. Tertiū ē ve sufficiē tia numeri: an plura debēt eē vel pauciora. Quātū ve differētia assignationis numeri

Quantū ad primum

Ergo querit an distīctio mādatorū decalogi fuit ī nā bene īstituta vel solū sit secūd naturā corruptā. Ad qō sic. Ad quodcunq̃ faciendū vel vitādū in bonis ⁊ malis sc̄m se teneꝯ bō peccatoz etiā tenebaē añ pccm: quia in natura bene instituta erat ī maiori debito boni faciendi ⁊ mali vitandi: q̃ in natura corrupta. Si g̃ oīa p̄cepta decalogi sūt vel ad bonū faciendū qō ē bonum de se vel ad malū vitandum: qō est malū de se. g̃ ante peccatū tenebaē bō ad oīa facienda: que in decalogo p̄cipiūt: ⁊ ad oīa vitanda que ibi ꝓhibētur. Ergo ī natura bñ institu ta erat distīctio decalogi que ⁊ mō. Jtez bō ī statu īnocētie sue nē bene īstitute tene batur maxīe vitare quodlibet malū. Jtē ipe erat spūali mēte predit ꝰ vt dicūt sācti. vnde tūc ba bebat maiorē cognitionem de bono faciendo ⁊ malo vitādo. q̃ in statu nē corrupte. Si g̃ maioz erat cognitio ⁊ eadez tentio maioz: eo ꝙ plus cognoscebat. Pzece ptio aūt nāliter nihil aliud dicit nisi ogni tionē boni faciēdi ⁊ mali vitādi: ⁊ tētiōez ad illa. Ergo magis erat distīctio decalogi in natura bene īstituta q̃ corrupta. Cōr ante peccatū nō tenebaē bō refrenare con cupiscētiā: quia ñ erat. ꝺ postq̃ nā corrupta ē teneē: quia tūc regnauit cōcupiscētia. vñ geñ. 4°. Sub te erit appetitꝰ tuus. g̃ ñ erat tūc istud p̄ceptū. Nō cōcupisces. Aut si eēt aliquo mō aliter tñ q̃ mō. g̃ nō fuit ꝺ distīctio mandatorū sc̄m naturā bñ instituta.

Jtē sc̄oz statū illū oīa erāt coīa: nec erat aliq̃ īclinatō ad appropationē. Ergo vana eēt tūc ⁊ cassa ꝓhibitio furti. quia furtum ē cōtractatio rei aliene siue alii appropare.

Jtē virtutes ī via sūt ad dirigēdos actꝰ in quibus consistit pfectio vite actiue. quia ẋo ī patria cessabūt illi actus: ideo cessabūt ẋtutes in quātū regule ad illos actus. Sz in statu ante peccatū non erāt hi actus mali: quorū ē ꝓhibitio in decalogo: nec īclinatio nes ad malum. g̃ silr nec regule seu p̄cepta ad illos actus ⁊ inclinationes canendas. g̃ nō erāt ista p̄cepta decalogi sc̄m statū nē ante peccatū. Nō cōcupisces. Nō occides ⁊c Nō g̃ tūc erat distīctio mādatoꝝ decalogi

Juxta. hec querit: que sūt ⁊ que potuerūt regere vel cōseruare vitam hois āte pccm.

Jtē sicut bō post peccatū est ī debito quo ad deū sic etiā ē ī debito quo ad primū. Et sc̄m ꝺ distīguūt due tabule. Silr āte pec catū erat in hoc duplici debito. Queritur g̃ an essent plura tūc mandata pticularia q̃ ad deū q̃ mō: an plura quo ad ꝓximū: an paucioza q̃ mō ordināta ad ꝓximū sc̄m debitū. an plura vtrobiq̃: an paucioza. plra enī vt videē ex dictis videtur mō eē ordi nantia ad ꝓximū q̃ tunc. Si dicatur ꝙ distīctio mādatorū nō ē sc̄m naturā ante peccatū: ꝺ sc̄m naturā corruptā. Jstud non videtur eē verū. s. ꝙ sit sc̄m naturā corru ptā. Quoniaz natura corrupta ꝓna est in malū. Uñ geñ. 8°. Ꝓni sūt sensus hoīs: et cogitatio in malū ab adolescentia sua. Si g̃ distīctio p̄ceptoū decalogi respicit naturā corruptā. g̃ dēt eē distīctio ipoz p distīctio oēz ipsoz uicioz. ꝺ ñ ē ita: ga si acciperēt di stinctio viciorū sic accipit p̄ Jo. zᵒ. s. p illa tria. Dē qō est in mūdo ⁊c. g̃ decalogus nō haberet nisi tria mādata. ⁊ si acciperetur sc̄m capitalia vicia: illa nō sūt nisi septem vt dic̄ ꝺre. Ergo ñ essēt nisi septē mādata

Universidad de Deusto
Biblioteca

in decalogo quoꝝ vtrūq; ē falsū. Ergo nō ē ipsoꝝ distīctio scōm naturā corruptam.

Solo dō scēm ꝙ habetur eccl.7°. Deꝰ creauit hominē de terra ꝛc. Addidit illis disciplinā ⁊ legē vite. Justiciam suaz:⁊ iudicia sua ostēdit ill' ⁊ magnalia honoris eiꝰ uidit oculus eoꝝ ⁊ honorē vocis audierūt aures illoꝝ ⁊ dixit illis. Attēdite ab oī iniquo ⁊ mandauit vnicuiq; de ꝓximo. Nota igit tria ꝑ que ostēdūt et designāt tria p̄cepta ordinātia ad deū:que sūt ī ꝑma tabula. Jn hoc ꝙ dicit. Magnalia honoris eius vidit oculus eoꝝ.tāgit ⁊ ostēditur magnificētia maiestatis.ad qō ē ꝑmū p̄ceptū:qō ē de adoratiōe ⁊ magnificentia viuē maiestat'.exo. .xx. Nō habebis deos alienos ꝛc. Jn ℔ āt ꝙ dicit. Et honorē vocis audierūt aures illoꝝ Ostendit honorificētia ipsiꝰ ⁊itatis seu sapiētie filii.vox enī dei ē ipa sapia dei: ⁊ sic istud ꝓtinet ad noticiā ⁊ reuerētiā sapiētie ⁊ ⁊itatis. ad qō vatū ē scōm mādatū ordinās ad deū.ſ non assumes nomē dei tui in vanū. Jn ℔ āūt ꝙ dr attendite ab oī ī̄iquo ostendit detestatio malicie ⁊ inigtatis.vt ipi essent fixi ī amore bonitat' ⁊ reuerētia. Ad qō est tertiū mādatum ꝑme tabule. De sanctificatiōe sabbati.quia mandatū illud spūal'r datum ē ad honorē viuē bonitatis vt hō vacet deo ⁊ quiescat in ipo. ⁊ sic dicit deus hōi post creationē añ peccatū tria mandata sibi ī̄dita ex cōditione ordinātia ad deū.vnū aūt dedit ad ꝓximū.ſ.mādatū de dilectiōe ꝓximi.qō itelligit ꝑ ℔ ꝙ dicit Unicuiq; mādauit de ꝓximo suo. Scōm ℔ ℊ dō.ꝙ lex quātū ad p̄cepta ordinātia in deū ī ꝑmo statu: ⁊ ī ipso nō mutāt quātum ad ꝓximā rōnem mādatoꝝ vel p̄ceptoꝝ. īmo illa tria erāt que mō sūt: ſ mutāt quantū ad ordinē ad ꝓximū. Quia mō sūt plra mādata ordinātia ad ꝓximū:tūc aūt vnuꝫ solū. ⁊ ratio huiꝰ ē:qm ex pte dei nō ē facta mutatō īmo cū ipe sit bonū īmutabile.si aliquid debeā ei ante peccatū eadē rōe ⁊ post nec debet mutari:sicut nec ipe illud debitū ⁊ iō nō ē mutatio quo ad ordinātia ad deū in rōne ꝑma debiti:ſ cū ꝓximꝰ sit mutatus ꝑ peccatū:quia factꝰ est ꝓnus ad malū.ideo mutata sūt mādata ad ꝓximum.ita ꝙ tunc erat vnū solum:mō sunt plura:⁊ hoc est ꝙ ꝓximus ante peccatū nō erat īdigēs.vnde nō īdigebat pat filio nec ecōuerso :nec erat ꝓnus ad malū:erat etiā scōm quendaz modū īmortal'.erāt etiā oīa coīa.Unde nō mādauit ꝙ vn' succurreret alii.ut filius patri nec ꝙ seruaret se ab occisiōe. ſ solum ꝙ esset dilectio ad ꝓximū. Mō āt ꝓpter istas ꝓnitates ad malum ⁊ corruptiones ꝑ pcm̄. mādātur plura ordinātia ad ꝓximū scilicz ꝓhibitio furti:quia mō ē appropriatio ⁊ non ante peccatū:⁊ ꝓhibitio occisionis:quia mō ē mortalis. ⁊ mō ē īordinatio volūtatis et inclinatio ad malū ꝑ peccatū. Qō aūt non erat ⁊ iō plura mādabātur ad ꝓximū. Ad illud qō obr̄.ꝙ dēt eē eadē distīctio quo ad ꝓximū.quia ad quecūq; tenet hō post pcm̄ ⁊ ante ī bonis dico faciēdis:⁊ malis vitandis. Dō.ꝙ decalogus vt dictū ē sup̄ ē scōm legē nature:⁊ de dictamīe ipsiꝰ nᵉ:ſ qddaz dictaī ibi absolute.quiddā aūt ſb ɔditiōe. Natura enī boni dictat absolute ꝙ vnꝰ nō noceat alteri:⁊ ꝓpter ℔ dicit vnicuiq; mandauit de ꝓximo suo.ſ nō ℔ mō vel illo erat mandare. Silr nā dictat absolute oīa esse coīa. Aliqua ɔo eē ꝓpria istud dictat ſb conditiōe.ſ.status nature corrupte. Uñ dictat ꝙ natura corrupta sit appropriatio. ⁊ super ℔ dictamē fūdanī ista p̄cepta. Nō furtum facies. ⁊ alia que sut ad seruādā ordīatiōez circa ℔.quia ℊ variaī dictamē nᵉ ī natura bene īstitura ⁊ ī nā corrupta:iō uariatur ⁊ p̄ceptū.ɔa ē ℊ illa ꝓpositio ad quecūq; ꝛc. ſb conditiōe.ſ.status nᵉ corrupte. ꝑ ℔ idē patz solo ad scōam rōnē ad idē. Ad illud qō post queritꝰ an sint plura vel pauciora q̄ ad deum ⁊ ꝓximum dicēdū. ꝙ ex parte ꝓximi plurificatur decalogus et mutatur et hoc ꝓpter ꝓnitatē nature ad malum post peccatū. ⁊ ꝓpter miseriaz ⁊ īdigētiā nostrā.ex parte dei nō sūt plura nec pauciora. Cū ipe sit īmutabil' : ⁊ debitū ordinatiōis bōis ad ipz̄ īmutabile. Ad illō qō obr̄ ꝙ distīctō mādatoꝝ dēt eē scōm distīctionē viciorū: dō ꝙ non.īmo alia ⁊ alia rōe multiplicanī p̄cepta ⁊ uicia. Peccatū enim accipit multiplicatiōe ex causis quibus ē auersio a deo: ⁊ cōuersio ad bonū cōmutabile. ⁊ secundū ℔ ē illa distīctio triū radicū peccat'i.pⁿ.Jo. 2°. Per quas oīa auertiī a deo ⁊ conuertiī ad bonum cōmutabile. ⁊ scōm ℔ triplex est boⁿ ɔmutabile:⁊ illa distīctio.oīa enī auersa a deo ⁊ ɔuersa ad bonū cōmutabile aut cōuertit ad bonū cōmutabile exterius. ⁊ ℔ ē bonū tpale : ⁊ iuxta ℔ sumīt cōcupiscētia oculorū:aut cōuertitur ad bonū cōmutabile iferius.qō ē delectatio carnis. et iuxta hoc sumīt cōcupiscētia carnis.aut cōuertit ad bonū cōmutabile interius. qō ē amor ꝓprie excellentie ⁊ elatiōis:⁊ ab ℔ sumīt ɜª radix que ē ſpbia vite. Silr distinctio capitaliū viciorū sumīt penes auersionē aīe a deo:⁊ cōuersionē ad bonū ɔmutabile: ⁊ ℔ uel per īordinationē factā in vi vegetabili . ⁊ ſm ℔ sumūtur duo uicia capitalia.ſ.gula ⁊ luxuria: ſ differēter.quia gula sumīt secundū īordinationē vis nutritiue. Luxuria ɔo ſm inordiationē generatīe : scōm aūt īordinationem factā ī sensitīa. Per huiꝰ auersionē ⁊ cōuersionē sumūt alia duo.ſ. Jra ⁊ auariª. scōm aūt īordinationem factā in rationali sumūt tria alia. ſ.Superbia īuidia accidia. quoꝝ distinctio alibi patebit. Distinctio āt p̄ceptorum decalogi nō decurrit penes has uias.īmo penes rōez boni ut debiti:ut videbiī: ⁊ ideo nō ē distīctio p̄ceptorū ſm distīctionē viciorū seu radicaliū seu capitaliū.

Postea queri

p tur secūdū quā rōnē accipiī distinctio p̄ceptorū decalogi . Et circa hoc plura incidūt dubitabilia. Utrū accipiaī ſm fidē an secūdū caritatē. an scōm timorē.an scōz beneficētiā ⁊ īnocētiā.an scōz affirmatiōez ⁊ negationē.an secūdū iusticiā.

Queritur ergo utrū

accipiaī scōm fidē distīctio decalogi.Ad qō sic.pª ad Thi.p°. Finis p̄cepti ē caritas de corde puro:⁊ cōscīa bona:⁊ fide ñ ficta. Ergo cōsūmatio caritat' ī p̄ceptis ē ex fide ℊ ex fide ē rō distīctionis ī p̄cept' decalogi. Jtē ex hoc ꝙ hō credit ꝙ deus est trinitas: dēt honorē patri ⁊ filio ⁊ spiritui sancto. ſ p ℔ distīguūī p̄cepta ꝑme tabule.qm̄ ꝑmū p ordinationē ad patrē cui vnitas. scōm p ordinationē ad filiū.ɜᵐ ordinat ad spiritū sāctū:⁊ ℔ scōm bonorificētiā ⁊ reuerētiaz.

Jtez ex ℔ ꝙ credo ꝙ creauit hominē ad similitudinē ⁊ ymaginē suā.debeo ꝓximo meo honorē:⁊ tenor illi in eis que p̄ciptunt in secūda tabula:que ordināt ad ꝓximum Ergo ex fide seu penes fidē sumīt rō distīctiois decalogi.maxime ī ꝑma tabula.ga fides distinguit īter psonas. Silr ēt ex fide sumīt rō debēdi:que obligat in p̄ceptis ad ꝓximū.Ex ℔ enī ꝙ ꝓximꝰ est ad ymaginem debeo ipm honorare.debeo ēt ei benefacē ⁊ nō nocere. Ad oppm Tulliꝰ dic ī rethorica.ꝙ religio ē que supiorīs cuiusdā naē. quā diuinā nocāt cultū cerimoniāq; affert. Ex religiōe ℊ ē distinctio ī p̄ceptis de cultu diuīo. Sz religio ē de iure nāli: sic pz ibidē. Ergo ex iure nāli ē distīctio ī p̄ceptis decalogi:que sūt ad cultū dei:nō ℊ ex fide. Jtē si penes fidē sumēt hec distīctio. ℊ tria pcepta ꝑme tabule : quibꝰ p̄cipiī honor exhibēdus trinitati:essent vnū p̄ceptū.℔ autez falsū. Ergo cū sit tria penes fidē ñ accipiī horū distīctio.Maior pz.qm̄ fides dictat ꝙ idē honor attribuēdus sit patri filio ⁊ spūi sācto . Et ideo dr̄ Jo.5°.Qui nō honorificat filiū:nō honorificat patrem. ℊ ē honor cois dictatus ꝑ fidē toti trinitati.ℊ nō ē bonum distīctō ꝑ fidē.cū idē honor ipis psonis per fidē p̄cipiaī. Distīctꝰ aūt ē honor ⁊ approbatus ī illis tribus p̄cept. Scdo queritꝰ an scōz caritatē dēat accipi distīctō mādatoꝝ decalogi.Ad qō sic dic Augꝰ.et Ysidorus. Q ī dilectiōe dei ⁊ ꝓximi pendet tota lex. Uñ sup exo.xx. dicit glo.Ysidori . Dat dñs Moysi legē īnocētie nr̄e:⁊ agnitiōis sue. q̄ ī decē ℞bis cōsistit scripta ī tabul' lapideis digito dei.tria ꝓtinent ad ognitionē ⁊ dilectiōez trinitat'.septē ad dilectiōez ꝓximi quibus hūana societas ñ ledīt.ℊ distīguūī due tabule decalogi. scōm ꝙ duplex distinguiī dilectio dei.ſ.⁊ ꝓximi.Et vult etiā ꝙ ꝑma tabula distinguat scōm amorē:⁊ reuerentiā trinitatis.Ergo penes caritatē suiī ℔ distīctio. Ad oppm obr̄ sic.Si penes caritatē vel dilectionē sumīt ℔ distinctio. Cuz nō sit nisi duplex dilectio ⁊ duplex mādaᵐ de dilectiōe.ℊ nō essent nisi duo mandata decalogi. Jtem Augꝰ in 8° libro de trinitate. Qui ꝓximū diligit cōsequēs ē vt deū ꝑcipue diligat.⁊ ℔ dicit ga ꝓximꝰ ē ymago dei. Uñ rō diligēdi ꝓximū ꝓuenit ex deo. eadē ℊ ē rō diligēdi deū ⁊ ꝓximū . ℊ mādatū de dilectiōe dei ⁊ mādatū de dilectione ꝓximi vnū mādatū sūt. Si ℊ penes ista eēt distīctio decalogi.ℊ totꝰ decalogꝰ eēt vnuz mandatū. Jtem cū vna sit dilectio dei et ꝓximi. ℊ vnū mādatū . Tertio queritꝰ an scōm timorē debeat accipi distīctō mādatorū.Ad qō sic.Ro.8°.nō accepistis spiritum seruitutis iterū in timore. ſ accepistis spm̄ adoptiōis filiorū . volēs ꝑ hoc distīguē īter legē ⁊ euāgeliū.penes timorē ⁊ amorē.quia in lege erat timor.Jn euāgelio amor . timor

Universidad de Deusto
Biblioteca

ḡ mouebat ī lege. ḡ scōm mot⁹ qui sunt ex timore accipiē distīctio mādatoꝝ decalogi

Ad opp⁹ sic. Timor nō cohibet nisi manū ⁊ nō animū seu volūtatē. ḡ ēt ꝟ decalogus nō ꝓhibet nisi manū ⁊ non volūtatē. Ergo scōm ꝟ illud ꝑceptū. Nō cōcupisces nō eēt ꝑceptū decalogi. Preterea timor ñ mouet nisi ad declinationē a malo. ḡ in decalogo nō essēt ꝑcepta faciēdi bonū. Quarto ꝯrie. vtrū scōm beneficentiā ⁊ īnocentiā sumaī distīctio ꝑceptorū decalogi. Ad qō sic. ꝟ ꝑceptū. Honora patrē ē ꝑceptū beneficētie. Alia aūt ad īnocētiā ptinent: maxīe de illis que erāt ad primū. ḡ penes bēneficētiam ⁊ īnocētiā sumīt distīctio boꝝ. Ad oppo⁹. eadē ē virt⁹ oppositoꝝ vni⁹ sīc faciendi alterius sīc vitādi. ḡ ⁊ eadē lex. Ergo illo pte cepto quo ꝓhibet Mechia ꝑcipīt castimōia ⁊ illo quo ꝑcipīt honor ⁊ beneficētia patris ꝓhibet ibi ⁊ honoratio ⁊ maleficētia erga ipz. Sodē ḡ mādato ꝑcipīt beneficentia et īnocētia. nō ē ḡ penes ꝟ distīctio. Quīto querīt vtrū scōm affirmationē ⁊ negatiōez ꝟ ē iussionē ⁊ ꝓhibitionē sumaī ꝟ distīctō. Ad qō sic. Cuilibet affirmatiōi oppōīt sua negatio et ecōuerso. ḡ cuilibet ꝑcepto affirmatīo erit ꝓhibitio oppositа ⁊ ecōuerso.

Si ḡ ꝟ facit distīctionē erūt. xx. mādata in decalogo. ⁊ nō solū. x. qō ē falsū. 6°. ꝯrie vtrū accipiaī hec distīctio penes iusticiam Ad qō sic. Justicia mouet ad debitū. vnde debitū ē de ītētiōe iusticie. Precepta autez penes debitum distīguūtur. si ḡ ex iusticia venit: ex iusticia venit distīctio mādatorū.

Cōr. Si ītentio iusticie repta ī ꝑceptis. ſ. quia facit debitū facit distīctionē ꝑceptoꝝ Ergo silr cū ītētio prudētie repiaī mādat ſ. electio. ⁊ sit in ītētiōe ꝑceptorū decalogi Ergo penes prudētiā sumet distīctio decalogi: ⁊ si ñ. ḡ nec secūdū iusticiā. Minor pz. ſ. q electio sit de ītētiōe legis. Qm Aug⁹ ī questionib⁹ no. ⁊ vet. tes. dicit. Lex a lectiōe victa ē vt de multis quid eligas scias. Jtē ꝟ iusticia aut dicet iusticia generaī aut ſpecialis. Si iusticia generalis. Sed eius actus ē declinare a malo ⁊ facere bonū. ḡ sic esset distīctio decalogi. q q̄dā mādata facerent solum declinare a malo. Quedam solū ordinarēt ad bonū. qō ſm ē. imo vtrūq; faciūt precepta decalogi. ḡ non scōm iusticiā generalē sumitur distīctio. Jdeo nec scōm iusticiā ſpecialem. quoniam iusticia ſpecialis seu ꝑticularis solū ordīat ad primū. ḡ nec scōm eā accipiē distīctio decalogi. Solo dō. q scōm formā boni vt debiti penes aiām ſm. ſ. q ipa ē debitrix boni venit lex: ⁊ ꝑcepta moralia. quia lex nihil aliud dic nisi debitū boni actus. scōm ꝺo formā boni vt boni penes animā ē radix ⁊tutū. Unī ex virtute est act⁹ bon⁹. Ex lege aūt fit debit⁹: ⁊ sic scōm ītētionē boni vt debiti ē accipe distīctionē ꝑceptorū moraliuꝝ. Nota igiī q ē debitū deo: ⁊ ē debitū ymagini dei que ē primus Eo enī q ē ad ymaginē debem⁹ ei bñficētiā et innocentiam. Debitum vero deo respici unt mandata ordinantia ad deum Debitū ꝺo ymagini respiciūt mandata ordinantia ad proximum. Secundum ergo multiplicatiōem debiti ad deum. est multiplicatio ꝑceptorum ordinantium ad deū. Nec autem ītentio debiti triplr ē. Creatura enī eo q ē effect⁹ dēt se deo. quia effect⁹ dēt se totū sue cause. Causa aūt que de⁹ ē in triplici habitudine cause se habet. Est enī vt ꝓncipiū seu vt cā efficiens. Jtē se habet vt cā formaī exēplaris. Jtē se habet vt cā finalis. Efficiens causa ē ipse deus seu ꝓncipiū ratione potentie. Cā formalis seu exēplaris ratione veritatis. Causa vero finaī ī rōne bonitat ſ. sic ḡ ē debitū quo dēt se creatura deo sicut ꝓncipio vel cause efficiēti. ⁊ debitū quo dēt se ei. sicut cāe formali vel exēplari et debitū quo debet se deo īquātū ē cā finaī. ⁊ scōm triplex debitū sūt tria mādata ꝑme tabule ordinātia ad deū. Primū ostēdit debitū deo sicut ꝓncipio ⁊ cē efficiēti. qa illud mādatū ē de latria: vel adoratione diuīe maiestatis ⁊ vnitatis ⁊ cognitione eiusdē: ⁊ ꝟ ē illud mandatum. Nō habebis deos alienos

Penes ꝺo debitū quo dēt se hō deo sicut ⁊itati vel cause exēplari. sumīt scōm mādatū. ſ. ñ assumes nomē dei tui ī uanū. Nomē illud dicīt ipa ⁊itas quā nō debemus affirmare aliquo mō ī testimoniū nostre locutionis sine cā. In tertio ꝑcepto ostendiī debitū deo: sicut cause finali. qō debitū ē q̄ⁱᵉ ad appetitū ⁊ ītētionē bonitat ⁊ ꝟ ē ꝑceptum de sabbato. q ꝓpter ꝟ ē vt aīa cōuertatur ad ipsā bonitatez ⁊ ī ipa quiescat. sic igiī quia ē triplex rō debēdi quo ad deum. Jdeo tria sūt mādata ordinātia ad deum. Est ⁊ alia ratio distīguēdi ista mādata ordinātia in deū. quia cōuersio aīe ī deum est tripliex. ſ. corde. ore. opere. In primo ergo mandato ostendiī honor ⁊ reuerētia scōm actū cordis. Cū dr nō habebis deos alienos ⁊c. In secundo: scōm actū oris. In 3° ostēdiī honor ⁊ reuerētia in actu exteriōis operis cū determīaī quies ī sabbato. vt vacet aīa deo. ꝟ enī ē ītētio sabbati. Jtē scōm appropriationē sumiī alia distīctio. quia p primū mandatū ostendiī vnitas ī deo: que appropriatur patri. Per scōm ostendiī ⁊itas que appropriaī filio. Per 3^m bonitas: que appropriaī spiritui sancto. Quia 3^m ꝑceptū ē de qete sabbati. quies ât ipsi⁹ aīe ē in ipa sūma bonitate Jtē alia distīctio sumiī respicie do diuinā latriā ⁊ hec distīctio. q. scōm alle goriā sumiī ab Hugōe de sancto vic. libro de sacramētis. Deus enī ē reuerēdus triplr. Est enim reuerēd⁹ in sua nā. Est ēt reuerendus in hūana nā. Et ē reuerēdus in ꝓpria cōscīa. Primū mādatū qō est de adoratione respicit q reuerēdus sit deus ī propria nā. Scōm mādatū respicit q sit reuerēdus in hūana nā assumpta. unde sēsus ē scōm glo. Nō assumes nomē dei tui ī uanū. i. ñ credas xp̄m purū hoīem. Jtē reuerēdus ē ī ꝓpa cōscīa: ⁊ ad ꝟ ē 3^m mādatū de sabbato. et ꝟ ē qō dicit Hugo. Audi ysrael. ꝟ nota obediētiā. deus tuus hic nota gratiā. deus vn⁹ ē. hic doctrinā. quasi dicat. obediētia exhibe. grām ītelli ge. ⁊itatē agnosce. ipz adorabis ꝟ ptinet ad fidē: ⁊ ei soli seruies. ꝟ pertinz ad opationē. Et sḃdit: Deū adorare ē totam mētē ad deuotionē ei sbsternē: ⁊ ipz prīci^m ⁊ finē oīs boni credere. et sic vult q primū ostēdit deuz reuerēdū in nā ꝓpria. scōm in hūana nā. Unī dicit. Nō assumes nomē dei tui ī uanū. ī uanū ut dicit Hugo. assumere nomē dei: ē filiū dei uisibilez per hūanitatē factū creaturā estimare. Jn uanū quoq; no mē dei assumūt qui filiū dei ad se missuz: ⁊ pro sua salute īcarnatuz cōtēnūt. quid est ḡ dicē. Nō assumes nomē dei tui ī uanū. i. sic veneraris: ⁊ adoras ꝓpter ꝟ q ab eo fact⁹ es. sic adora. ⁊ venerare propē ꝟ q ab eo redempt⁹ es: ī quo admouemur vt ītelligam⁹ eū nō solū adorādū in sua diuinitate. sed in humanitate qua nos redemit. Tertiū preceptū ē illud. Obserua sabbatū. Sabbatum hoīs qō ei exteri⁹ seruādū ꝑcipitur sacramētū ē ītēriozis. vbi mēs sancta p bonā oscīaz a seruitute peccati quiescens ī gaudio sps sancti iocūdatur. Scōm aūt rōnē debiti ad proximū sumiī distīctio mādatorū ord

nātiū ad primū. Nota igiī q ī nā hoīs seu proximi qui factus est ad dei ymaginem est duplex rō debiti: scōm duo ī qbus ē expressio diuini eē ī hoīe. quia sicut ī diuino eē ē natura ⁊ ordo n^e. n^a ē ipsa diuina essētia ordo n^e ē scōz q vna psona ozitur ab alia. sic ī hoīe ē natura ⁊ ordo nature: scōz que vn⁹ hō ozitur ab alio: ꝟ in angelis nō ē ita. Naz vnus ex alio nō oziī ⁊ sic in hoīe diuinū eē exprimiī ⁊ quātū ad eē essētiale uel nāle ⁊ quantū ad eē psonale. Est igiī debitū ad proximum duplex. vnū ratione originis uel ꝓncipii. ⁊ quātū ad ꝟ debitor ē filius patri quia scilicet ab ipso oziī ⁊ penes ꝟ debitum sumiī primū mādatū ordinās ad proximum qō ē Honora patrē. Ex ꝟ. n. q fili⁹ a patre ē dēt patri: ⁊ non pater filio. ⁊ ꝟ dicit multiplicīe Hugo de sancto vic. ī li. de sacramēt. Primū ꝑceptū scōe tabule ad patrē ptinet homines sicut ꝓmum ꝓme: ad patrem dm vtrobiq; paternitas ꝓponitur. vtrobiq; principii dignitas bonoraī. Est aliud debitū ratione nature ad proximuꝝ: vt ⁊ penes istius multiplicationē sumūī alia mandata Debitū aūt istud ē duplr. quia debitū uel ē ex parte debentis: vel ex parte eius cui dēt Ex parte debitoris respiciī actus triplex. ſ. act⁹ iterior q ē act⁹ cordis: ⁊ act⁹ exterior. ſ. actus opis exteriozis: ⁊ actus medius: ⁊ hic est actus oris. ſ. loqui: quia loqui consistit ex interiozi intentione ⁊ exteriozi ꝓlatione. Loqui enī ē cū ītentione ꝓferre. ꝓpter ꝟ ē debitū triplex ex parte debentis. quia est debituz ex parte act⁹ cordis: ⁊ ex parte ist⁹ debiti sumūtur duo mādata. ſ. Non cōcupisces uxorē proximi tui: ⁊ non desiderabis domū eius. Est etiā debitū ex parte oris qō ē log ⁊ penes illud sumiī vnū mandatū. ſ. nō falsū testimoniū dices. Est ēt debituz ex parte act⁹ exteriozis: ⁊ penes illud sumūtur alia. ſ. non occides: nō furtū facies. non mechaberis: ⁊ distīguunī ista penes nām cui debem⁹. debitū enī ex parte n^e cui debemus sic ꝑcedit. quia circa naturā est esse et bene esse. Ad eē ē cōiūctio aīe cū corpore cōtra ꝟ ē mors ⁊ occisio. ⁊ quātū ad ꝟ dēt homo primo cōseruationē eē: ⁊ penes istud debitū sumiī hoc mādanū. Nō occides qō. ſ. ꝓhibet mortē vel occisionē seu destructionē nature ī primo. ⁊ sic ī illo ꝑcepto est expressio debiti quantū ad eē nature. vt saluetur in proximo. Scōm aūt q debitū rspic

Universidad de Deusto
Biblioteca

bene eē nature ī ꝓximo sunt alia duo. Naz bene esse duo respicit. s. multiplicatiōem et sustētationē. Multiplicatō nᵉ ē p ordinataz ⁊ debitā coniūctionem uiri ⁊ mulieris. Sustētatio ꝛo ē p uictū. Penes g̃ debitū quātū ad bn̄ eē qō respicit multiplicationez nat̄e p debitā ⁊ ordinatā cōiunctionē uiri ⁊ mulieris: sumit illud ꝓceptū. Nō furaberis. qō phibet cōtractionē rei aliene. Nā ipa aīa misera p peccatū cecidit in duplicē miseriā mortis. s. ⁊ defectꝰ seu īdigētie. ga cecidit ī miseriaz mortis. ex hoc habet ꝙ nō pōt saluari in se ipa. sed requirit in alio saluari p cōiūctionē viri ⁊ mulieris. quia ꝛo cecidit in defectuz ⁊ īdigētiā Ex hac parte venit appꝛobatio tēporaliū: quibus ipa indiget ad sustētatio nē sui: alioquī ipa deficeret: ⁊ ordinationē cōtra hiꝰ appꝛecatiōnē phibet ī b̄ mādato Nō furtū facies. Quia g̃ ī genere ñ ē accipere debitū nisi aut ad deū: aut ad ꝓximū: ⁊ ad deū tribus modis ad ꝓximū. aut rōne originis aut rōne nᵉ. ⁊ b̄ aut quātū ad esse: aut quātū ad bn̄ eē. Ex pte debitoris uel cui dēt ꝫō tot sūt ꝓcepta ī uniuerso: ⁊ se habēt iste distīctiones ex parte debitoris: ⁊ ex pte eius cui dēt: ita ꝙ una ī cludit aliā: ⁊ est sic causa alterius. Et iō una accipit ꝑ sbdiuisionē unius mēbri alteriꝰ. Quia ꝛo natura post lapsū ī duplicē cecidit miseriā. s. corruptionis ⁊ vite. Jdeo hz ꝓpriatē in nobis ut saluet se in alio. ⁊ ad b̄ ē motꝰ cōcupiscētie nec sumꝰ dn̄i istius motꝰ. ⁊ ga cecidit in miseriā vite oportuit ꝙ haberet domuz ⁊ terras ⁊ alia temporalia per que sustētaretur Et quia ī has duas miserias cecidit homo. iō mirabilis ē īclinatio ipsiꝰ cōcupiscētie ut se saluet ī alio. Et ad habēda tēpalia p que sustētet. ⁊ ideo geminat mandatū cōcupiscentie appetitū uis generatiue: p quā saluet se in alio ⁊ cōtra appetitū tēporaliū. Jta ꝙ phibetur volūtas ⁊ actꝰ ī utroq;. s. Non concupisces uxorem ꝓximi tui. b̄ volūtas Nō mechaberis hic actus generatiue Nō desiderabis domum ⁊c. hic phibet volūtas vel appetitꝰ tēporaliū in uolūtate solū. Nō furtū facies. hic phibetur actus illius ꝓprietatis. s. rapacitas vt dicit glo. in exo. xx. Ad illud g̃ qō querit an penes fidē accipit distīctio datoꝝ dō. ꝙ nec penes fidē: nec penes alia accipit: ꝑ solū penes rōnē debiti. vt usum ē nec secūdū aliquā differētiā vel rōnē ꝛtutꝫ accipit. quia ex alia rōne ē ītētio: ⁊ differē ꝛtutū et ꝓceptoꝝ. Ad rōnes ꝛo quibus ostēdit ꝙ penes fidē accipiat b̄ distīctio dō. ꝙ ī ꝓceptis duo attendenda sūt. s. distīctio ⁊ executio. Distīctō cōsequit differētiā debiti actꝰ deo vel ꝓximo. ⁊ ideo penes rōnē debiti accipit. Ad executionē aūt ipsoꝝ requirit fides. prudētia. timoꝛ ⁊ caritas. Justicia. sed differēter. quia fides et prudētia mouēt ad executionē ipsoꝝ ex pte cognitīe practice: differēter tamē. quia fides mouet ad īpletionē ꝓceptoꝝ rōne finis. s. ostendēdo finē. Prudētia ꝛo que ē ꝛtus politica respic ducētia ad illū finē. s. circūstātiā actuū Ex pte āt effectiue mouēt alia ꝑ differēt̄qm timoꝛ mouz īchoatiōe Sap̄. p̄. Jnicium sapīe ē timoꝛ dn̄ī. Justi ꝛo mouet sic ī pgressu uel executiōe. Caritas ꝛo mouz ī cōsūmatiōe. ga ista tria attēdūt ī impletiōe mandatoꝝ. s. īchoatio. pꝛogressus. uel executō. cōsūmatio. ⁊ sic ex istis nō pendēt mādata q̄ᵐ ad distīctionē: ꝑ quātū ad īpletionē: uel īchoatiōez. pgressū ⁊ cōsūmationē. ⁊ sic virꝰ nō effic distīctionē mandatoꝝ sed īpletionē. Q̃ g̃ obr̄. ꝙ ex fide ē distīctio ꝓsonaꝝ: ⁊ bonoris trinitatis dō. Q̃ cum b̄ ē rō debiti que biꝰ distīctionē facit ⁊ nō fides nisi ex consequēti. Unī rō bonoris vt debiti rēspectu materiatī ī patre. ꝛitatis ī filio. bonitatī in spū sācto: facit biꝰ distīctionē p se. Ad illō qō obr̄ de caritate dō ꝙ caritas mouet ad ꝓcepta quātū ad cōsūmationez nō quātū ad distīctionē. Ad illud qō obr̄. ꝙ nō sit nisi unū ꝓceptū caritatis. ga una dilectio ē rō alterius dō ꝙ ꝛtus respicit formā boni vt boni. Et quia forma boni eadē ē ī dilectiōe dei ⁊ ꝓximi. Jdeo una ē virtus caritas que respicit dilectionē dei ⁊ ꝓximi: non tamen unū ꝓceptū: quia ꝓceptū respic rōez debiti. debitū aūt unū nō ē: ꝑ duplex: quia alio est amoꝛ debitꝰ deo: ⁊ ꝓꝛio debitꝰ. ⁊ lz una sit rō alterius. tamē ex alia rōne dēt hō amorē deo ⁊ ꝓximo. quia deo dēt amorē sic cause ꝓꝛio ꝛo sic effectui fcō ad ymaginez. Quia g̃ debitū duplex. iō ꝓceptū duplex. Ad illō qō obr̄ de timoꝛe dō. ꝙ timoꝛ nō mouet ad ꝓcepta nisi quātū ad impletionē: ⁊ b̄ quātū in īchoatione. Ad illud qō querit an penes beneficētiā ⁊ īnocētiā sumat dō. ꝙ nō īquātū biꝰ. ꝑ ī quātū bn̄ficētia ⁊ īnocentia cadūt sb debito vel cōtrario. Ad qō obr̄ ꝙ illo q̃ ꝓcipit honoꝛ ⁊ beneficētia patris phibet ībonoratō et ībeneficētia erga ipz dō. ꝙ hoc ꝛtum est: ꝑ ex b̄ nō sequit ꝙ nō distīgnūt ꝓcepta scōz īnocētiā ⁊ beneficētiā Quia ꝓcepta beneficētie et īnocētie ñ dāt respectu eiusdē. Preceptū enīz de īnocētia q̃ ē ī phibitiōe furti nō ē respectu eiꝰ ꝓcise respectū cuius ē ꝓceptū de bn̄ficētia bonoris parētū. Ad illō qō querit an penes iusticiā sumit hec distīctio dō. ꝙ iustitia ⁊ ē lex ⁊ ē virtus: nec ē eadē rō ipsiꝰ scōm ꝙ ē lex ⁊ scōm ꝙ virtus. Justicia enim scōm ꝙ lex: dicit debitū actꝰ. Justicia aūt scōm ꝙ uirtꝰ dicit executionē debiti actꝰ: ⁊ sic debitū ñ cōsequit iustitiā ꝛtutē: ꝑ scōm ꝙ ē lex et iō nō penes iustitiā ꝛtutē sumit distīctio preceptoꝝ. ⁊ ꝓꝑ b̄ ñ valz vlteriꝰ oppositio ꝙ penes prudentiā debet accipi: quia fundat sup b̄ ꝙ distīctio bonoꝝ accipiat penes iustitia ⁊ ꝛtutē. Et sic patet solutio.

Consequenter queri

tur de sufficiētia numeri decalogi. An. s. in pluribus vel pauciozibus debeat poni. Ad qō sic ꝑᵃ Jo. zᵒ. Omne qō ē ī mūdo aut ē cōcupiscētia carnis. aut cōcupiscētia oculoꝝ. aut supbia vite. Sic g̃ otigit peccare duabus ꝑmis cōcupiscētiis: ita ⁊ ꝫᵃ. sicut ergo ī ꝓcepti decalogi phibet cōcupiscētia carnis

Cū dr̄: Nō cōcupisces uxorē ꝓximi tui et cōcupiscētia oculoꝝ cū dr̄. Nō desiderabis domū ꝓximi tui. Et sicut pecnes ista sumuntur duo mādata: sic penes tertiā. s. supbiam vite dēt accipi aliqō mādatū ī q̃ phibētur cōcupiscētia bonoris vel excellētie que ē superbia vite: ⁊ sic deberent eē plura q̃ sint.

Si dicat ꝙ dēt phiberi cōcupīa sequēs īfectionē originaī culpe. vñ rōne īfectiōis ē ꝙ phibet cōcupīa. tūc obr̄. infectio non ē sicut dicūt nisi in parte vegetabili: ꝑm quā trāsfundit peccatū originale. vñ solum est īfectio scōm concupiscē. iā generatīe. hec g̃ sola sequit illā īfectionē ⁊ nō cōcupīam domꝰ uel possessionis alicuiꝰ. ipa g̃ sola debet phiberi qō ē falsū. g̃ nō nalz illa rō. Jtē sic ex pte ipsiꝰ vis cōcupiscibil ē peccare scōm actū ⁊ affectū: ita ex pte irascibil: actus aūt irascibilis ē occidē ⁊ iste phibet. Affec aūt ē ira. g̃ ī decalogo dēt ira phiberi. si g̃ non phibet. g̃ ē īsufficiētia ī decalogo. Jtē circa occisionē ē factū ⁊ ītentio facti. Factū āt bene pōt fieri. s. qō sit intentione iusticie. sicut ē ī iudice. male aūt fit ab eo q occidit ītētione vidicte: sic ē homicida: ⁊ sic actus occisionis bene pōt fieri ⁊ male. ⁊ circa ipz cōtīgit peccare. circa ꝛo intētionē semp est peccatū. Unñ occisio ītētionis siue affectꝰ sp ē peccatū. quia cū dico ītētionem occidendi pono ꝙ intentio solū terminet ad occidē. b̄ aūt solum ē ī illo qui occidit ex libidine. si g̃ actꝰ pōt esse bonꝰ ⁊ malꝰ: ītentio ꝛo semp ē mala. g̃ magis dēt phiberi affectꝰ ul ītētio occisiōis q̃ actꝰ: ⁊ si nō phibet. g̃ ē ī sufficiētia ꝓceptoꝝ. Jtē lex facit differētiā inter uolūtariū homicidā: ⁊ ī uolūtariū. ga volūta cōcedit remediū. s. ciuitates refugii. sic ꝑ Numeri zᵒ. Et tamē vtrobiq; erat actꝰ occidēdi. g̃ magis estimat scōz legē affectꝰ occidēdi q̃ actꝰ. g̃ magis dēt phiberi volūtas q̃ actꝰ. aut īsufficiētia ⁊c. Jtē sic circa Mechiā otīgit peccare actu et affectu: ⁊ sic ēt q̄libz mādatū. g̃ circa q̄libet mandatū dēt esse phibitō de actu ⁊ de affectu sic circa b̄. Jtē si cōtīgit peccare p ꝛdinatiōez ad deū ⁊ p ꝛdinationē ad ꝓximū. ita ēt p ꝛdinationē ad seipm. sicut qñ aliqs pcat p molestiā carnis: ille deturpat seipm. ꝑ de calogus tm̄ duas phibet ꝑmas ꝛdinatiōes nō g̃ ē sufficiēs cū tertia dēt phiberi. Jtē detrabere ꝓximo graue peccatū ē. ⁊ tm̄ non uidet in aliquo mādato: ga detrabere nō ē occidē. nō ē mētiri. Unñ nō ꝓhibetur ī istis. g̃ dēt eē aliqō mādatꝫ de phibitiōe biꝰ. vel erit īsufficiētia ī decalogo. Jtē quidā actꝰ ē malus de se vel scōm se: quidā solū malus ex radice: que ē ītētio. sic ē ieiuniū ypocritarū: quoquomō sit actꝰ malꝰ: semp ē radix peioꝝ actu. hec aūc radix ē affectꝰ siue ītentio. Ergo dēt ꝓhiberi circa quēlibet actū. Ad oppoᵐ ostendit ꝙ debēnt esse paucioza. Jn actu enī cōtinet volūtas. actus enī non est bonus vel malus: nisi ga volūtariꝰ. Unñ dic Dam. Q̃ actus īuolūtariꝰ nō sunt digni remuneratione: nec supplicio. vñ nec laudabiles nec vitupabiles. si g̃ ꝓceptū ⁊ phibitio nō sūt de actu: nisi ga volūtariꝰ: phibēdo actū phibet volūtariū. g̃ supfluit phibitio volūtatī siue affectiōis ī decalogo. ⁊ sic Nō cōcupisces nō dēt eē mādatū decalogi

Jtē volūtas actꝰ cā est. ga actus ex volūtate ꝓcedit: ꝑ phīta cā phibetur effectus. g̃ ꝓhibita volūtate phibet actꝰ. g̃ supfluit

Universidad de Deusto
Biblioteca

mãdata que sũt de prohibitiõe actuũ. Itẽ mach.5°. Si uideris mulierẽ ad cõcupiscẽdũ eã: furatus ẽ eã. constat enĩ q̃ nõ. g̃ uidem⁹ q̃ quedã concupiscẽtia facit actũ. quedã nõ. sic̃ velle mechari facit mechiã. phibita g̃ concupiscẽtia mechãdi. Cũ dr̃ Nõ cõcupiscs vxorẽ ẽ. Suppfluit phibitõ de actu mechãdi ⁊ ita nõ mechaberis. h̃ nõ dẽt eẽ mãdatũ decalogi. Itez Ro.7°. Cõcupiscẽtiã nesciebã eẽ peccatũ nisi lex diceret. Nõ cõcupiscs. Glo. Bona est ẽ lex que dũ cõcupiam phibet: oĩa mala prohibet. g̃ phibita cõcupia generali phibent oĩa mala. dõ⁹ g̃ Nõ cõcupiscs: phibẽt cẽs mali act⁹. ⁊ ita superfluũt oĩa mãdata alia.

Solo. Ad euidẽtiã maiorẽ hui⁹ q̃stiõis. itelligẽdũ ẽ q̃ lex decalogi triplicem hz compationez. ſ. ad triplicem legẽ. ſ. ad legẽ nature. ad legẽ grẽ: ⁊ ad legẽ fomit. Ad legẽ nature cõpat sicut habes Ro.7°. Cũ gẽtes que legẽ non habẽt nãliter ea que legis sunt faciunt ipi sibi sũt lex: quia ostẽdũt opus legis scr̃i ptũ ĩ cordibus suis. Et compatio ad legem nature que ẽ scripta ĩ corde hoĩs. Q̃ simil⁹ cõpet ad legẽ grẽ habet per glo. sup illud ps. Lex domini ĩmaculata cõuertẽs animas Glo. Sua distinctiõe corrigẽs ⁊ ad xp̃i grãm mittens. Ecce q̃ habet cõpationẽ ad legem gratie. Aliter enĩ ad gratiã nõ mitteret. Ad legẽ fomit⁹ reprmẽdã cõpat ſm q̃ habetur 2ª cor.3°. Lr̃a occidit spũs autez viuificat. Glo. Nõ dr̃ lr̃a occidẽs: eo q̃ lex mala sit. ſ quia phibẽs peccatũ non iustificat hominẽ: ⁊ sic phibẽdo peccatũ cõpatur ad legẽ fomitis. ⁊ Ro.7°. Nisi habũdauit delictum. Glo. frenat⁹ ẽ cõcupiscẽtie fluui⁹. Sed nota dr̃iaz harũ cõpationũ. quia cõpat ad legẽ nature manifestãdã. vt. ſ. q̃ erãt occulta p tenebras peccati manifestarẽt. Uñ Aug⁹ ĩ q̃stionib⁹ vet. ⁊ no. tes. Data ẽ lex vt que sciebant ac trocitatẽ haberẽt. et que latere cupiãt manifestarẽt. Ad legẽ aũt grẽ cõpat testificãdo. quia ẽ ĩ signũ gratie. Ad legẽ autem fomitis vel peccati cõpatur cohercendo. et iuxta istas tres cõpationes sumũt tria que attẽdũt in decalogo. ſ. numer⁹. ordo. mod⁹. Scõm ꝑmã cõpationẽ sumit numer⁹. scõm scõam ordo. scõm etiã tertiã mod⁹ ẽdi. numer⁹ g̃ decalogi est ex lege nr̃e respiciente statũ nr̃e corrupte. Et scõz hoc duplex ẽ dicta mẽ legis natural vt dictũ ẽ. Dicat enĩ duplex debitũ ad deũ. ſ. ⁊ ad ꝑximũ qui ẽ ymago dei. Dictamẽ nr̃e debiti ad dñm necessariũ ẽ triplici rõne. quia compatur creatura ad deũ tãq̃ ad suũ prĩcipiũ seu cãm efficientez. formalẽ ⁊ finalẽ. Et iõ cuz quilibet effectus debeat se sue cãe ẽ debitũ creature ad deuz rõe cause efficiẽtis: scõm rõnẽ cause formal⁹ exẽplaris. tertiũ rõe finalis. Primũ est rõne vnitat⁹ prĩcipii. Scõm rõne ẽitatis. Tertiũ rõne bonitatis. ⁊ scõm h̃ triplex dictamen nature accipit triplex mãdatũ ordinãs ad deũ. Primũ qõ ẽ de cultu ⁊ adoratiõe respicit vnitatẽ prĩcipii. quia debituz cultus vel honoris respicit ipsam vnitatẽ seu prĩcipiũ. Scõm de reuerẽtia ẽitatis quia debitum reuerẽtie respicit ẽitatẽ. Debitũ autez vacationis nel sanctificatiõis respic̃ bõitatẽ. ⁊ penes illud sumit tertiũ mãdatum de sabbato vt dictũ ẽ prius. Dictat ẽt natura debitũ ad ipsã ymaginẽ dei que est ꝑximus ymago aũt nõ habet debitum nisi ab exemplari. Aut g̃ ĩ ymagine que est ꝑximus erit debitũ rõne vnitatis seu prĩcipii. vel rõne bõitatis. vel ẽitatis: cui⁹ ẽ ymago. quia hõ ymago ẽ trinitatis. Et iuxta ista debita sumũt mãdata ordinãtia ad ꝑximũ. Debituz rõne prĩcipii ẽ debitũ honoris. ⁊ penes illõ sumit ꝑmũ mãdatũ ordinans ad ꝑximuz. ſ. Honora patrẽ ẽ. Pater enĩ ẽ prĩcipiũ filii: ⁊ iõ pater ẽ istud debitũ honoris principii. Penes ẽo debitũ qõ debet ꝑximo ratione ẽitatis sumitur ratio illi⁹ mãdati: nõ falsũ testimoniũ dices. Reuerẽda enĩ ẽ ẽitas q̃⁹ ad ꝑximũ: cũ sit ymago ẽitatis que ẽ filius Penes ẽo debitũ sanctificationis ⁊ amoris bonitatis sumũt alia tria mãdata. ſ. nõ occides ẽ. Debitũ enĩ rõne bonitatis obligat nõ solũ ad sanctificãdũ ⁊ ad amãdũ bõitatem in exẽplari: imõ ẽt in ymagine ⁊ illud debitum bonitatis quantũ ad ꝑximũ triplex est quia ẽ bonũ qõ respic̃ psonã: et bonũ qõ respicit spẽm: ⁊ bonũ qõ respicit sustẽtationẽ Bo⁹ qõ respic̃ psonã. ẽ vita ꝑximi: ⁊ penes debitũ illius boni sumit illud mãdatũ. Nõ occides. Bonũ qõ respic̃ speciẽ ẽ bonũ multiplicationis spẽi. Et ad h̃ cõcurrit ordinata cõiũctio viri ⁊ mulieris. ⁊ rõne debiti ordinis illius boni qõ est in ꝓpagatione speciei sumit h̃ mãd⁹. Nõ mechaberis. Bonũ ẽo sustẽtatiõis: qõ venit ex defectu nature respicit appropatiõnẽ. Uñ ratio hui⁹ ẽ appropiatio rerũ necessariarũ ad sustẽtãdũ nãz: ⁊ penes debitũ illi⁹ boni seruandi sumitur h̃ mãdatũ. Nõ furtum facies. Uñ sic̃ debitũ veo est ratio prĩcipii. ẽitatis bõitatis sic triplex istud debitũ ymagini. Et circa h̃ sumũtur ista mãdata. quia vero nã corrupta facta est ꝑna ad malũ. Sunt aũt quedã mala que videnr̃ licita rõne alicui⁹ necessitat⁹ Quedam secũdum se sunt mala ⁊ ꝓna ad vtraq̃. Ideo lex respiciẽs naturã corruptaz nõ solũ manifestauit mala scõz se: sẽ et mala occulta. que videnr̃ licita. Que q̃dẽ sũt deci pientia h̃ spẽ necessitatis: ⁊ ideo expressit de illis ⁊ phibuit ea. Nec aũt sũt Cõcupia vxoris aliene: ⁊ cõcupiscẽtia possessiõis aliene. Mirabil⁹ .n. fit cõcupia ꝓna ad istas cõcupiscẽtias: ꝓpter duplicẽ miseriã ĩ quã cecidit p peccatũ. ſ. ꝓpter miseriã ⁊ ꝓpter corruptionẽ siue mortez: quia enĩ cecidit in corruptionẽ valde appetit saluari. in alio p generatiõez: quia ẽo cecidit in defectũ uite ⁊ languoris. Iõ appetit valde vt sustentet se: ⁊ ideo fit duplex phibitio voluntatis. ſ. circa appetitũ multiplicationis spei qui est appetitus generatiẽ: et circa appetituz rei aliene ꝓpter sustẽtationẽ. Actus aũt istarũ cõcupiscẽtiarũ phibẽtur tãq̃ mala secũdũ se: ⁊ mãifesta ĩ duobus ꝓceptis. ⁊ sic ex lege nature respiciẽte naturã corruptã ẽ sufficiẽtia numeri in decalogo. Ad rõnes g̃ dõ. q̃ tot sufficiũt secũdũ nature dictamẽ: nec ẽ aliqõ genus debiti qõ nõ cõtineatur hic. Sz qõ obic̃ q̃ hic dẽt phiberi cõcupiscẽtia bonoris uel excellẽtie seu supbia uite. Dõ q̃ in oĩ actu phibet vel ꝓcipitur sua volũtas de illis tamen cõcupiscẽtiis erat necessaria phibitio expressa: que poterãt decipe h̃ spẽ necessitati. hec aũt erãt due. ſ. cõcupia carĩs ⁊ cõcupia oculoz: ſ nõ ita ẽ de supbia vite: ⁊ iõ nõ fuit necesse q̃ expresse ꝓhibẽtur.

Ad illõ qõ obr̃ de ira dõ: sic̃ dicit Dam⁹ Ira ẽ audax vĩdex lese cõcupĩe: ⁊ sic ira est motus sequẽs cõcupĩam. Quia si phiberet hõ a cõcupia statim irascit. ⁊ iõ in cõcupia phibet ira. quia rõ irascẽdi ẽ a cõcupia. q̃ h̃ phibet cõcupia. Iõ ⁊ ira ĩ h̃ phibetur ⁊ ĩsinuat. Ratio ẽo phibitiõis expresse cõcupie ẽ occultatio mali h̃ spẽ necessitatis.

Ad aliõ de occisiõe dõ. q̃ ĩ ipso actu occidẽdi ꝓhibet ipa ẽtetio vel volũtas. Unde cũ dr̃. Nõ occides: nõ solũ phibet iuste occidẽdi que sp est mala. Uñ ꝓprie nõ põt dici q̃ iudex habet ẽtẽtionẽ occidẽdi. imo ẽtẽtionem cõseruãdi iusticiã ⁊ cõseruãdi rẽ publicã. Ad illud qõ obr̃. quare ñ phibet ordinatio hoĩs ad se ipm. Dõ. q̃ in ordine hoĩs ad deum: ⁊ ad ꝑximũ ẽtelligit ad se ipm. Uñ mãdatũ ordinãs ad se hoĩez: colligit ex his que ordinãt hoĩez ad deũ ⁊ ad ꝑximũ. Uñ ille q̃ polluit se ipm facit cõtra mãdatũ sanctificationis scõz ordinẽ ad deũ. ⁊ cõtra illõ ñ mechari qõ ẽ ad ꝑximũ. qa ĩ ope carnis nõ dẽt aliqs vti nõ sua. vnde si alr̃ facẽ prevaricator est ꝓcepti. Nõ mechaberis. Silr̃ ille q̃ mẽtit cõtra se facit cõtra debitũ ẽitatis ad deuz: ⁊ ad ꝑximũ. Et sic ĩ istis ẽtelligit ordo ad se. Uñ sicut nõ ẽ alqõ mãdatũ de dilectiõe sui. quia ĩ dilectiõe dei ⁊ ꝑximi ẽtelligit dilectio sui: sic nõ dẽt eẽ hic. Ad aliud dõ. q̃ phibitio de detractatiõe habet ĩ phibitione furti. Preceptũ enĩ illud. Non furtuz facies ẽ de adiũctis ad eẽ psone. ⁊ ab h̃ dẽt rõnẽ illud ꝓceptũ. quia sic̃ dr̃ puerbioz zz° Meli⁹ ẽ nomẽ bonũ q̃ diuicie multe. fama aũt ẽ de adiũctis ad eẽ psone. Ideo phibitõ infamie uel detractionis ad illud ꝓceptum reducit. Ad illõ qõ obr̃ de malo ex radice quare ñ phibet ibi. Dõ. q̃ phibitio mali ex radice. sicut ẽ ieiuniũ ypocritarũ quantũ ad rõnem ꝓcepti reducit ad ꝓceptuz de sabbato. qõ quidẽ ẽ ad h̃ vt aĩa cõuertatur ad bonũ supius. i. deũ: ⁊ non ad ĩferioza ꝓpter se. Et iõ p illud qõ habet quãtũ ad rõnem ꝓcepti habet phibitio hui⁹. forma autẽ seu expressio ꝓcepti euãgelio reseruat: ⁊ h̃ ga malũ illud ẽ solũ malũ interi⁹ scõm aũt formã legis nõ dẽt eẽ expressio talis mali. ſ ei⁹ expressio euãgelio reseruat ꝓter q̃d de duabus cõcupiscẽtiis que dicte sũt: et h̃ ꝓpter dictã causã Et per ista patet solutio ad oĩa argumenta.

Consequenter querit de differentia assignatiõis numeri decalogi. quia a diuersis diuersimode assignat. Ad qõ sic leni tici. zõ°. Decem mulieres ĩ vno clibano coquẽt panes. Esici⁹ dicit ĩ glo. x. mãdatorum lr̃am custodiri ⁊ impleri. Dignũ ẽ ex q̃ obr̃ sic. si illud dignũ ẽ hoc ẽt dictat nã: ſ mãdatũ de sabbõ nõ dẽt ꝑpleri scõm litterã. g̃ ñ ẽ de decẽ mãdatis decalogi. ⁊ h̃ ẽ etiaz qõ subdit ĩ glo. nec mãdatũ sabbati cõtrariuz ẽ quãuis enĩ. x. mãdatĩ insertũ sit nõ tamen ex illis ẽ. quõ g̃ sũt decẽ mandata. Et dicẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si ãt ſpeciale mãdatũ ponim⁹. Ego ſũ dñs de⁹ tu⁹ q̃ eduxi te de terra egypti. ⁊c pfectũ. x. mãdatoꝝ nũerũ ĩueniem⁹. ℔ g̃ e unũ mãdatũ ſcõm Eſiciũ: ⁊ nõ mãdatũ de obſeruatione ſabbati. Jtẽz Jero. ſuper Oſee. x. Propter duas ĩiquitates. be due ĩgtates conſ̃ duo decalogi p̃cepta: in quibus dr̃. Ego ſuz dñs deus tuus: ⁊ nõ erunt alii tibi dii p̃ter me. Ergo iſta ſunt duo mãdata decalogi. Ad oppo⁹ Aug⁹ ſup exo. querit Quomodo decẽ p̃cepta legis ſũt diuidẽda. utrũ ſint q̃tuor vſq; ad p̃ceptũ de ſabbõ: que ad deũ ptinẽt ſex aũt reliqua: quozũ primũ ẽ Honora pr̃em tuũ ⁊ matrẽ: que ad hominẽ ptinent. an potius illa tria ſũt: ⁊ iſta septẽ. Qui enĩ dicũt illa quatuor eſſe: ſequant qõ dictũ ẽ. Nõ erũt tibi dii alii p̃ter me. vt aliud p̃ceptum ſit. Nõ facies tibi ydolũ ⁊c. ubi figmenta colenda pbibẽt ⁊c. Et reſpondet mihi ãt quenitẽtius, videt accipi illa tria ⁊ iſta septẽ. ga ⁊ trinitatẽ uidẽtur illa que ad deum ptinent inſinuare. ⁊ qõ dictũ ẽ. Nõ erũt tibi alii dii p̃ter me. ℔ ipm pfectius explicat cũ pbibẽt figmẽta colenda. Aug⁹ g̃ ponit primum eſſe mãdatũ. Nõ habebis deos alienos. ⁊ iſtud nõ facies tibi ſculptile. neq; adorabis vllaz ſimilitudinẽ. ponit totũ unũ eſſe mandatũ Ergo ñ ſũt duo mãdata ſicut poſuit Jero. Nec illõ ego ſũ ⁊c. ẽ primũ mãdatũ ſic poſuit Eſici⁹. ſed ↄtrariũ hui⁹ dicit Origenes. xx. exo. in glo. Primũ mãdatũ Nõ erũt tibi dii alieni p̃ter me. Et ſequit. nõ facies tibi ydolũ neq; vllã ſilitudiez ⁊c. ℔ oĩa ſit putãt qdã unũ eẽ mãdatũ. q̃ ſi ita cõputet nõ complebit numer⁹ decẽ mãdatoꝝ. Eſt g̃ primum mãdatũ. Nõ erũt tibi dii alieni p̃ter me. Scõm. Nõ facies tibi ydolũ: nec vllã ſimilitudinẽ ⁊c. Ergo ſcõz ipm erũt uel ſũt q̃tuor mãdata in prima tabula: ⁊ ſex in alta ſcõz ℞o Aug⁹ ſolũ tria. que trinitatẽ videt inſinuare. Jtẽ Aug⁹ videt eẽ contrarius ſibi ipi. Quia ĩ q̃ſtionib⁹ vet. ⁊ no. reſ. dicit ĩ uuab⁹ tabul. x. ℞ba ſcripta dicũt que. x. ſenſus ſũt. deinde dic. Nõ ſint tibi dii alieni p̃ter me. Primũ ℞bũ ℔ ẽ. ⁊ ſbiect. Nõ facies tibi ullaz ſimilitudinẽ ĩ celo ſurſũ: ⁊ in terra deorſũ. neq; in aqua que ẽ ſb terra. Deinde adiecit ȝ°. Nõ aſſumes nomẽ dei tui ĩ vanũ. ℔ ẽ. nõ ĩ mẽdacio nomẽ dei tui aſſumas vt peieres p illud. deide quarto loco dic: ſabbatũ oñi dei tui ſeruabis ⁊ non facies in illo vllum opus ſeruile. hec q̃tuor ℞ba ad deuz ptinẽt: ⁊ ĩ prima tabula ↄtinẽt. ſcõm ℔ ergo cõtrariat ſibi quãtũ ad mãdata p̃ tabule. quia dixit ĩ auctoritate prima: q̃ tantũ ſunt tria. Silr dicit illa eẽ unũ mãdatũ. Non habebis deos alienos. ⁊ ñ facies tibi ſculptile ⁊c. ℔ aũt dicit illa eſſe duo. Silr quãtũ ad mãdata ſcõe tabule videt ſibi cõtrari⁹. ga ĩ auctoritate p̃cedenti poſuit duo mandata eẽ. Nõ cõcupiſces uxorẽ primi tui. Et non deſiderabis domũ illius. Contrariũ dicit in queſtiõib⁹ no. ⁊ vet. teſ. Jn hac auctoritate quia dicit cõſequẽter reliqua ℔ ſũt. Primuz ℞bũ ẽ honora patrẽ ⁊ matrẽ. Scõz. Nõ occides. Tertiũ. Nõ fornicaberis. Quartũ. Non furaberis. Quĩtũ. Nõ falſũ teſtimõiũ dices. Sextũ. Nõ cõcupiſces quicq̃ primi tui. g̃ cõtrariat ſibi quãtũ ad numerũ ⁊ quãtuz ad diſtinctiõez mãdatoꝝ ſecũde tabule. Jtẽz ſm Origenẽ. Qui põit q̃tuor mãdata ĩ prima tabula ſũt unũ mãdatũ. Nõ cõcupiſces uxorem. Et nõ deſiderabis domũ. ſcõm autem Aug⁹ in glo. ſup exo. xx. ſũt duo. Alioquĩ nõ eſſet ſeptez ĩ ſcõa. Uñ dic decreuiſſe uidet cõcupiaz uxoris aliene a cõcupia rei aliene quãdo utrũq; ſic cepit. Nõ cõcupiſces uxorem primi tui. Nõ cõcupiſces domũ primi tui. ⁊ huic adiũxit cetera. Nõ ãt cũ dixiſſet Nõ cõcupiſces uxorẽ primi tui. huic ãexit alia dicẽs. neq; domũ eius neq; agrum eius ⁊c. ſ oĩa apparẽt ℔ eẽ cõiũcta. q. uno p̃cepto otẽta ⁊ diſcta: ab illo q̃ uxor noĩata ẽ. Quarit g̃ quis verius dixit. utruz Origenes an Aug⁹. Ad qõ ſic. p̃cepta nõ diſtinguũt niſi aut ſecũdum materiã. aut ſcõm formã. Penes quid g̃ aſſignauit Aug⁹ differẽtiã ⁊ penes quicq̃ Origenes. Si dicat q̃ Origenes facit differẽtia ſcõz materiã. qõ patet quia ponit duo eẽ p̃cepta. Nõ habebis deos alienos. Et non facies tibi ſculptile. ⁊ ℔ non eſt differẽtia niſi ſcõm materiã: ℔. n. pbibetur duplex ydolatria. una qua adoratur creatꝛa vt dñs. Sicut quidã adorãt ſolẽ ⁊ lunaz ⁊c. Alia que nõ habet creaturã vt deũ ſ habet figmẽtũ ⁊ ymaginẽ dei. ⁊ iſtã adorat. ⁊ hec ñ ẽ differẽtia niſi penes materiã. ſ ſi ſic. cũ g̃ ℔ qõ dico. Nõ cõcupiſces uxorẽ primi tui ⁊ ℔ qõ ẽ. Nõ deſiderabis domum illius ⁊c. differant ſcõm materiaz. Ergo debent eſſe duo mãdata ſcõm Origenẽ. Ergo male poſuit illa eẽ unũ mãdatũ. Silr ſi dicat q̃ Aug⁹ diuidit p̃cepta penes formã. Et hoc p̃z p hoc qõ ponit iſta eẽ unũ mãdatũ. Non habebis deos alienos. ⁊ non facies tibi ſculptile ⁊c. ꝓpter q̃ eadẽ ẽ rõ formal⁹ utrobiq;. Cũ g̃ eadẽ ſit rõ formalis in iſtis. Nõ cõcupiſces uxorẽ. Et nõ deſiderabis domũ. Ergo ſcõm ipſũ Aug⁹ debẽt eẽ unũ mandatũ g̃ male ponit illa eẽ duo vt viſũ eſt. Jtez videt q̃ Origenes dicit ℞um: ponẽdo duo eſſe mãdata. Non habebis deos alienos. Et ñ facies ſculptile. Et Aug⁹ falſũ dꝰ ↄtriũ. quia duplex ẽ ydolatria. una que bẽt creaturã vt deũ. alia que habet figmentum vel ymaginẽ dei quã adorat. Si g̃ ratio differẽs ẽ qua creatura vt deus adorat: ⁊ qua figurat deus: ⁊ nõ ſolũ ſcõm materiã differens. ĩmo etiã penes formã. g̃ iſta ſũt duo mandata formal⁹: cũ ĩ pmo pbibeatur p⁹ ydolatria Jn ſcõo ſcõa. Solo dꝰ. q̃ multiplr contigit aſſignare diſtinctionẽ ⁊ nũerũ decalogi. uno mõ reſpiciẽdo diſtinctionẽ in ſcriptioe. ℔ ẽ ſicut ſcripta fuerunt in tabul lapideis. Alio mõ põt eẽ diſtinctio reſpiciẽdo formam p̃cepti. Tertio mõ quantũ ad rõnẽ p̃cepti. ⁊ ℔ duplr. vel quãtũ ad rõnem materialẽ: vel quãtũ ad formalẽ. Illi g̃ q̃ rſpiciẽbãt diſtinctionẽ. pmo mõ dixerũt. q̃ quiq; erãt ĩ una tabula. quiq; in alia. Et ꝓbãt iſtud per illud qõ dicit aplus Ro. iz°. Ubi ãnumerãt ſolũ quiq;: que ſũt uni⁹ tabule. Cũ dic. Qui diligit primũ legẽ ĩplenit. Nã nõ adultera bis. Nõ occides. Nõ furaberis. Nõ fiz teſtimõniũ dices. Nõ cõcupiſces ⁊c. Et ſic reſpexit Joſephus diſtinctionẽ mãdatoꝝ decalogi. q dic q̃q; erãt ĩ una tabla. q̃q; ĩ alia. Et ſic⁹ ãt reſpexit diſtinctionẽ mãdatoꝝ ſm formã p̃ceptoꝝ. vnde quia vidit q̃ ſabbatũ habz ſignificatiã ⁊ figurale ẽ. ⁊ cũ determiatiõe tẽporis. ⁊ vidit alia p̃cepta decalogi ſtare ⁊ ꝓpetua eẽ. ⁊ ſeruanda ſcõm oẽ temp⁹. Jõ dixit q̃ p̃ceptũ de ſabbato non erat de illis ſolũ reſpicies formã mãdati p̃dicta. Sed diſtiguit tria p̃cepta ĩ prima tabula ordinãtia ad deũ: ⁊ remouet ſabbatũ. ſic ſcõz triplicẽ actũ latrie. quia colim⁹ deũ corde: ⁊ ſcõm ℔ ſumit p̃mũ mãdatũ. ſ. b. Ego ſũ domin⁹ de⁹ tu⁹ ⁊c. iſnõ babebis deos alienos. Jtẽ colimus deũ p reuerẽtiã in ope. Et ſcõz ℔ ſuit illud ſcõm mãdatũ. Nõ facies tibi ſculptile Jtẽ colim⁹ deũ ĩ ore: ⁊ ſic ſumit ȝ⁹ mãdatũ qõ eſt ñ aſſumas nomẽ dei tui ĩ vanũ. Ozigenes aũt reſpic rõez materialẽ p̃ceptorum ℞z ẽ materia triplex. ſ. mã naĩe. ⁊ materia artis: ⁊ mã rationis. ſcõm mãm n̄ᵉ ⁊ artis diſtinxit p̃mũ. Nõ habebis deos alienos. A ſcõo qõ ẽ. Nõ facies tibi ſculptile. ⁊ ℔ ẽ qõ dicit Ego ſũ domin⁹ deus tu⁹: nõ ẽ p̃ceptũ ſ ratio p̃cepti quare de⁹ dẽt adorari. Differũt enĩ p̃dicta duo illo mõ: quia duplex eſt ydolatria. una qua adorat creatura ut de⁹ ⁊ ℔ pbibeꝛ ĩ p̃ mãdato. Non babebis deos alienos. Alia qua adorat figmentũ ſicut eſt in ſculptili. ⁊ ℔ ꝓbibeꝛ ĩ illo. Nõ facies tibi ⁊c. Uñ ydolatria ẽ ĩ mã nᵉ: ⁊ ℔ pbibeꝛ in p̃ ydolatria ĩ materia artis. ſic ĩ figmẽto vel ymagine ꝓbibeꝛ in ſcõo. Scõz ℞o materiã rõnis reſpicit et diſtiguit in ſecũda tabula ſicut dicim⁹ q̃ gen⁹ ẽ materia ſpẽi. ⁊ quia ẽ eadẽ mã ratiois ĩ duob⁹ p̃ceptis de cõcupiſcẽtiis. quia. ſ. vtrobiq; vnũ gen⁹. Jõ dixit illa eẽ unũ mãdatũ. Et ſcõm aſſignationez Origenis q̃tuor ſũt mãdata ĩ pma tabula. vnũ ẽ de reuerẽtia ℞itatis eſſẽtie. ℔. ſ. Non babebis deos alienos. Scõm ẽ de reuerẽtia maieſtatis. que apꝛopꝛiaꝛ patri. ſ. ℔. Nõ facies ⁊c. Tertiũ ẽ de reuerẽtia ℞itat⁹ que apꝛopꝛiaꝛ filio. ſ. ℔. No aſſumes ⁊c. Quartuz qõ ẽ de ſanctificatiõe ſabbati: ẽ de reuerẽa ⁊ ſanctificatione bonitatis que apꝛopꝛiaꝛ ſpiritui ſancto. ⁊ ſic ſecũdũ ipm p̃z diſticcõ

Aug⁹ ãũt reſpexit rõez formalẽ p̃ceptoꝝ ⁊ quia ſcõm triplex debitũ ſe habet creatꝛa ad deũ. Jdeo ĩ pma tabula tria ſũt mãdata ſcõm ipm: ⁊ dicit unum mãdatum eẽ. Non babebis deos alienos. Et ñ facies tibi ſculptile. formaliter enĩ nõ differũt. vnde dixit in glo. ſup illud. xx. exo. vbi dictũ ẽ. Nõ erũt tibi dii alieni p̃ter me. p̃z hui⁹ rei diligẽtez execution ẽ in his que ſbiecta ſũt. Quõ enĩ ptinet. Nõ facies tibi ydolũ nec vllam ſimilitudinẽ ⁊c. vbi ad id qõ dictũ eſt. Nõ erunt tibi dii alieni p̃ter me. Silr p̃cepta ſcõe tabule cõſiderat ſcõm rõnẽ formales: Nõ cõcupiſcẽ aũt vxorem. Et nõ cõcupiſcẽ poſſeſſionẽ: nõ ſolũ differũt materialiter. ſ etiã formaliter. quia ad vĩ aliã ptinet concupia carnis. que ẽ cõcupia vxoris ⁊ concupia oculoꝝ: que ẽ cõcupia poſſeſſiõis aliene Prima enĩ ptinet ad vĩ generatiuã. Scõa ad vim ſenſitiuã: ⁊ ideo põit uno mãdata de illis cũcupiſcẽtiis. ⁊ ꝓpter ℔ patet ſolo cuiuſdã ratiõis: que oſtendit q̃ ſecundum Aug⁹ ñ veñt ℔ poni duo eẽ mãdata. ⁊ p ℔ etiã habeꝛ ĩtellect⁹ rationũ ⁊ cõtrietatum apparẽtiũ. ℨ qõ obr̃ q̃ Aug⁹ ↄtriat ſibi p ℔ qõ dicit in libro de queſtionib⁹ veteris

Universidad de Deusto
Biblioteca

et no.tes.dō. q̄ Aug⁹ aliquādo loquit̄ scōz opinionez propriā.⁊ sic loquit̄ in glo.super exo.xx.vbi dic̄ q̄ tria p̄me tabule. trinitatē videtur ī̄sinuare. Aliquādo ꝛo loquit̄ scōz opinionē alienā.⁊ sic loquit̄ ī q̄stionib⁹ vet̄. ⁊ noui tes.vnde multociens loquit̄ secūdū opiniones aliorū narrando q̄ dō alii dixerūt.

Hoc habito que rit̄ de distinctione decalogi quantū ad ordinē. Ad q̄ sic obr̄ querēdo cum sint quedā p̄cepta ex parte cordis.q̄daz ꝛo ex pte opis. vt dcm̄ ē.querit̄ que sint prioza nālr. Si dicat̄ ea q̄ cordis nālr prioza sūt. Ergo ī̄cōueniens est ordo ī secūda tabula.quia ibi ordināt̄ ultīo mādata ex pte cordis.ſ.que sūt de ꝺcupiscētiis. Pr̄o autē opis mādata si dicat̄ q̄ poza sūt nālr ea que opis sūt. Ergo ī̄cōueniēs est ordo ī p̄ma tabula.quia p̄mo ponūt̄ mādata ex parte cordis ⁊ oris. Ultimo mandata ex parte operis.ex quo videtur q̄ nullus sit ordo in decalogo. Item vlīoza sūt p̄cepta negatīa q̄ affirmatiua. quia negatiua obligant ſp ⁊ ad ſemp. Affirmatīa ꝛo ſemp.ꝺ nō ad ſemp. Ergo p̄us ꝺebent poni pḣibitiōes que negatiue sūt q̄ p̄cepta affirmatīa.ergo male ordinat̄ in secunda tabula p̄eceptum de honore patris.añ alia que negatiua sunt.

Itē exo.xx. Sic ordīat mādata de ꝺcupiscētiis q̄ p̄us ordinat̄ pḣibitō cōcupiscētie domus: vel possessiōis p̄imi.deīde pḣibitio concupīe vxoris p̄imi. In deutrinomio ꝛo facit̄ ecōuerso. Ergo hic uel ibi male ordīat.

Itē cōcupīe q̄ sūt de rebus eiusdē nature ꝺebēt simul ordinari. Que aūt sunt rerū diuerse nē. debēt ī̄uicē distingui ⁊ nō cōmiscēri. g̃ pḣibitio cōcupiscētie possessionū ꝺebz simul ordinari. g̃ male īterponit exo. xx. concupiscētiā vxoris que ē rei alterius nature. inter cōcupīam dom⁹ ⁊ cōcupīam agri: fui ancille.bouis ⁊ azini.cū dom⁹ bos ⁊ azinus zc̄.ad possessionē ptineāt.vxor aūt nō. Juxta ꝺ querit̄ utrū ordo p̄ceptoz qui est in p̄ma tabula:sit ratio ordinis p̄ceptorū in secūda ⁊ ostendit̄ q̄ sic.quoniam p̄cepta pⁿ tabule ptinent ad deū vel ordināt. Precepta autē scōe ordināt ad ymaginē dei que ē p̄imus sed nō est ordo in ymagine:nisi sic ꝺucitur ab exemplari. g̃ est ordo in p̄ceptis secunde tabule que ordināt ymaginē dei scōm ordinē seu rōnem ordinis: qui ē ī p̄ima tabula.

Item rō diligēdi p̄imū ē a ꝺilectiōe ꝺei Non enī ꝺiligit̄ p̄imus nisi ga ymago ꝺei Ergo ꝺebita ptinentia ad ꝺilectionem ꝺei ⁊ p̄imi que sūt secūde tabule ꝺebent ordinari:⁊ scōm ꝺebita ptinentia ad ꝺilectiōez ꝺei que sūt p̄me tabule. Ordo igit̄ qui est ī p̄ma tabula ē rō ordinis:qui ē ī scōa. Solo dō.q̄ ordo decalogi suītur p̄ cōpationē ad legē gr̄e ad quā manifestādā ordīat̄ decalogus:⁊ ideo scōm hāc cōp̄ationē oꝝ testimoniū.vnde scōm q̄ magis manifestat̄ ⁊ testificat̄ illā:ordinātur eius mādata. Lex gr̄e ē lex fidei ꝺe q̄ habet̄ Ro.3°. Ubi g̃ ē gloziatio tua? exclusa ē.p quā legē? factoꝝ? nō.sed per legē fidei. Lex aūt fidei respicit fidē trinitatis in ꝺeo ⁊ fidē assūpte bũanitatis a ꝺeo. Ordo in p̄ima tabula ē scōm ordinē fidei triū in se: sic pater enī ē p̄incipiū filii ⁊ vteroꝝ ē p̄incipiū spūs sancti.g ab utroꝝ p̄cedit.pater g̃ ē p̄incipiū ad alias personas p̄imū g̃ mādatū q̄ ē ꝺe adoratiōe: est ꝺe honore patris ratione principii. Scōz ꝛo est ꝺe honore qui ꝺēt exhiberi ipi sapīe vel ꝛeritati que apptoꝑatur filio. Tertiuz respicit cōformationē ad spm̄ sanctum. vnde respic̄ honorē sāctificationis spūs scī. q̄ significat̄ per sabbati sāctificatioēn. Jn scōa ꝛo tabula ē ordo scōm ordinē trinitatis. cō pādo ad ymaginē: quia ꝺebitū ē ad p̄imū rōē hui⁹ q̄ ē ymago trinitatis. ⁊ cum ꝺ est ille ordo cū fide bũanitat̄ assūpte. Ratio g̃ paterni honoris ymaginata que ē ratione p̄incipii:ē rō ad p̄imū p̄ceptū secūde tabl̄e. q̄ ē ꝺe honore patris. Penes aūt rationez filial̄ honoris:qui ē honoꝛ ꝛitatis ⁊ cuz fide bũanitatis assūpte.sumūtur alia q̄tuoꝛ p̄cepta. Ratio ꝛo ymaginata honoris spiritⁿ sancti:⁊ sanctificationis eiusdez ē ratio ad duo vltīa mādata que sūt de cōcupiscētiis

De p̄mo illud planū ē quia pater habet ī se rōnem p̄incipii:⁊ ideo honozandⁿ a filio. Jdeo rō paterni honoris ymaginata q̄ erat in p̄mo. ē rō ad illud mādatū q honoꝛ erat rōē p̄incipii. Jdeo p̄mo ordinat̄ istud p̄cep⁹ Ratio aūt filialis honoris est ratio ad alia q̄tuoꝛ ꝺ mō. quia filiⁿ ꝺei deus ⁊ hō. ga ꝛo filius ꝺei deus est ꝛitas ē. Et impēdit̄ ei honoꝛ rōne ꝛitatis. Et iuxta ꝺ sumit̄ ꝺebituz ꝛitatis ad p̄imū. qui ē ymago filii ꝺei qui ꝛitas est. et penes illud ꝺebitū sumit̄ istud mādatū. Non falsū testimoniū ꝺices. Rōe aūt huiⁿ q̄ filius ꝺei hō ē quo assūpta bũanitāte ⁊ rōne fidei illiⁿ sumūtur tria. rōne enī bũanitatis assumpte efficitur proximⁿ ꝺ ofozmis ipsi filio ꝺei ī nā assumpta. ⁊ rōne huiⁿ cōformitat̄ teneoꝛ ei et ꝺebeo seruare ipsā naturā.⁊ ea que faciunt ad multiplicationē istius spēi vel nature.sic̄ est ordinata viri cōiūctio cū muliere que ē ī matrimōio: ⁊ cōseruare etiā ipsa adiūcta p̄imo ad sui sustētationē.⁊ sic secundū triplex ꝺebitum se ꝺz hō ad p̄imū rōe bũanitatis assumpte a xp̄o. Penes p̄imū ꝺebitū sumit̄ illud mādatū. Non occides. Penes scōm sumit̄ illō. Nō mechaberis.ga mechia ē cōtra ordīatā cōiūctionē viri ⁊ mulieris. Penes vero 3ᵘᵐ ꝺebitū.sūitur illō mādatū. Nō furtū facies quia furtū ē ꝺtractatio rei aliene. Ratio aūt bonoris ⁊ sanctificationis ſps sancti est rō ad duo vltima mādata de cōcupīa.quia cō cupīe iste maxime uexant animā ⁊ auferūt quietē. Et ideo rō ꝑhibitionis istarū concupiscētiarū ē a rōe mādati de sabbō. ga mādatū illud ē ꝺe quiete aīe in spū sancto. Nō ordinātur g̃ p̄cepta scōm bas differentias: affirmatiū ⁊ negatiū. sed scōm q̄ ducūt ad gratiā. Et quia bumanitas p̄us ꝺucit ī gr̃az et mānifestatiōez gr̃e q̄ diuinitas. Quia per humanitatē venimus ī cognitionē diuīt̄ ⁊ iō illa tria p̄cepta ī quibⁿ ē rō ꝺebiti a ratione ꝺebiti filial̄ honoris rōne humanitat̄ assumpte p̄cedūt istud. Non falsuz testimoniū ꝺices. Silr et illoꝝ triū ſuicem p̄iaz ꝺicta planus est ordo. Ad illud q̄ obic̄ ꝺe cōtrarietate ordinis ī ꝺenē. ⁊ exo. ꝺō. q̄ cōcupīa rerū seu epulētiarū aliquādo mouz ad cōcupiscētiā mulieris.aliquādo ē ecōuerso.alquādo ꝛo mixte sūt iste cōcupīe. Cum g̃ lex nihil relīquat q̄ pertineat ad salutem. vt significet q̄ opulentia aliquādo mouet ad voluptatē uel concupīam carnis. Prius pōit ī exo. Mād⁹ ꝺe pḣibitiōe ꝺcupīe rez sic̄ dom⁹. Deīde cōcupīa mulierū. quia ergo ꝺenē ē resolutoꝝ legis. iō ibi facit ecōuerso ⁊ ut ēt ostēdat q̄ aliq̄ voluptas mouet ad rerū cōcupīaz. Silr etiā vt significet: q̄ sūt aliq̄ mixte iste cōcupīe īterponit in medio cōcupīe rerū. Jn exo. Mādatū ꝺe pḣibitiōe concupīe mulieris. Et per ꝺicta soluuntur omnia obiecta.

Post hec queritur de distinctione decalogi quātū ad modum tradendi. Querit̄ g̃ p̄mo. vnde ꝺ q̄ quedaz sūt p̄cepta affirmatiua. quedam negatiua. Quare non oīa negatīa uel oīa affirmatīa.

Itē p̄mo p̄cepto p̄me tabule. tria addūt̄ ſ.rō. cōminatio. p̄missio. Ratio cū dic̄. Qui eduxi te. Cōminatio. p ꝺ q̄ ꝺicit Uisitans iniquitatē patrū in filiis. Pzomissio. p ꝺ q̄ ꝺicit. faciens misericozdiā in millia bis qui diligūt me. zc̄. Sz nō ī̄uenit̄ q̄ ꝺ tria addāt̄ aliis. Querit̄ g̃ vñ ꝺ. Item scōo p̄cepto addit̄ cōminatio. quare ñ silr rō. uel p̄missio ꝺicit̄ enī nō ꝺabebit insontē qui assūpserit nomē eius frustra. Itez 3° addit̄ sola rō. oꝝ enim sex ꝺiebus opatus ē ꝺeus in aliis nō. vnde ꝺ. Itē ī p̄mo p̄cepto scōe tabule ponitur p̄missio. cū p̄cipit̄ de honore patris. vt sis longeuus super terrā:querit̄ g̃. vñ ꝺ

Itē quedā p̄cepta ꝺicūt̄ ī̄dicatiue. quedā impatīe. Precepta affirmatīa ꝺicūt̄ ī̄patīe. Unde ī 3° mādato p̄me table ꝺic̄. Memēto zc̄ ⁊ silr ī p̄mo z°. Honoza patrē zc̄. Negatīa aūt ꝺicūt̄ ī̄dicatīe. querit̄ vñ ꝺ. Item in aliquibus ē pḣibitio actus:⁊ affect⁹:seu volūtatis. ī aliquib⁹ nō. ꝺico scōm formam. et modū tradēdi p̄cepta. q̄rit̄ g̃ vñ ꝺ. Solo dō q̄ decalogus ꝺz cōpationē ad legē fomitis cohercēdā:⁊ reprimēdam.⁊ penes istam cōpationē accipit̄ modus tradendi p̄cepta decalogi. sicut ꝺictū ē. A lege enī fomit̄ pnitas ē ad quā cohercēdā ꝺat̄ lex. Dec autem pnitas triplex ē ex fomite. vna ē ex defectu nature. alia ē ex corruptiōe nē. 3ª ex consuetudine. Ꝺ enī triplex pnitas ad malū est ex fomite. quia feruoꝝ cōcupīe fomit̄ cōtingit. uel ex pnitate īflicta. sicut ē illa que ē ex defcū nature. vel ex pnitate cōtracta q̄. ſ. ē ex corruptione nē uel acquisita. que. ſ. ē ex cōsuetudine. Prima pnitas. respicit necessaria. vñ ab illa pnitate ē appetitⁿ ꝺordinatⁿ necessarii ad multiplictiōem nē: ⁊ ad sustētatiōez Dec aūt pnitas facit modū differētē scōm affectū ⁊ actū. vñ scōm hāc ē ꝺifferens pḣibitio affectⁿ: ⁊ actus. ⁊ ꝺ est quia nā ꝓpter defectū suū ⁊ miseriā vite ꝺabz opulsionez ad supplēdū suū defectū ⁊ q̄ ad multiplicationē ⁊ sustentationē. ⁊ ga mirabilr ē appetitus ⁊ inclinationē ad ista. ⁊ ideo pnitas ista facit. q̄ in quibusdā pḣibet̄ affectus ⁊ actus. Pronitas aūt contracta ex corruptiōe nē respicit ꝓeter necessariū ul supfluū Uñ ab ista pnitate ē appetitⁿ inordinatⁿ p̄ē necessarii ul supflui. et ex ꝺ est natura pna ad cōmittendū malū. ⁊ omittendū bonum. Et ideo pnitas ista facit ꝺifferentē moduz

Universidad de Deusto
Biblioteca

ī ꝓceptis.scom istas differẽtias. affirmatiũ negatiũ.indicatiuũ.impatiuum.Ex illa ꝓte qua ẽ ꝓnitas ad omittẽdũ est affirmatiũ.Ex illa ꝓte qua ẽ ꝓnitas ad cõmittendũ maluꝫ venit negatiũ. Prohibitio enī ẽ cõtra cõmissionẽ.ꝫ bꝫ pꝫ ī mãdatis ordinãtibus ad dm ꝫ ad ꝓximũ.vbi enī ẽ ꝓnitas ad cõmittẽdũ malũ cõtra deũ ꝓ oꝫeptũ occurrit lex negatiẽ. vbi ꝟo ẽ ꝓnitas ad omittẽdũ bonũ qđ ordinat ad deũ occurrit lex affirmatiẽ.Silr ẽ in mãdatis ordinãtibus ad ꝓximũ.vbi ẽ omissio ẽ affirmatiũ. cõtra cõmissionẽ negatiũ. Et quia cõmissio videt vãnabilis sed non omissio populo dure ceruicis. sicut erãt iudei. Ideo ī mãdatī que sũt cõtra bonuꝫ omittẽdũ ponit ī patiũ.ut ostendat ꝙ vãnabile ẽ omittẽ bonuꝫ:ꝫ ꝙ ex debito tenemur ad nõ omittẽdum. Tertia ꝟo ꝓnitas est ex cõsuetudine uel cõuictu. Et ex hac ꝓnitate ẽ additio cõminationis rõnis. ꝓmissionis. ad mãdata. Hec aũt ꝓnitas q̃druplex erat ī iudeis.Erãt enīz ex cõsuetudine ꝓni ad errozẽ ꝫ ydolatriã.scom qđ habet Oꝫee z°. Argẽtũ multiplicauī eis ꝫ aurũ q̃ fecerunt Baal. Itẽ ꝓni erãt ad cõtemptũ dei scoꝫ qđ habet Ysa.i. filios enutriui ꝫ exaltaui. ipi aũt spreuerunt me. Itẽ erant ꝓni ad obliuionẽ dei.scom qđ habet deut.xz°.Oblitus ẽ domini creatoris sui. Item erãt ꝓni ad auariciã.Mat.iꝯ habet.ꝙ ipi trãsgressi sũt mãdatũ dei de honoze patris ꝫ matris per auariciã suã.quia fecerat traditionẽ nefilii succurrerẽt parẽtibus. nec eos honorificarent munerib⁹:nec sustẽtarẽt:ad qđ induebat eos auari⁹. vñ dic ibi.Mun⁹ qđcuq̃ est ex me ꝛc. Ad ista g̃ q̃tuoꝫ ꝓni erant ex cõsuetudine:uel cõuictu.in illo madato qđ est cõtra errozẽ. Addidit tria.s.rõnem ad mouẽdũ ītellectũ.cõminationẽ.ꝫ ꝓmissiõez ad mouẽdũ affectũ:ꝫ differenter.ga mouet affectus amoze uel timoze. Cõminatio g̃ est ad mouẽdũ affectũ timoze. ꝓmissio ẽ ad mouẽdũ affectũ amoze.Et quia ꝓmũ mãdatum ꝓme tabule erat cõtra errozẽ. iõ addidit ei illa tria.Scom ꝟo mãdatũ.s. Nõ assumes ẽ cõtra cõtẽptũ. Cõtẽpt⁹ aũt dei p cõminationẽ cobercetur.Ideo illi mãdato addit cominatio . Tertiũ ꝟo mãdatũ ẽ cõtra dei obliuionẽ. Cõtra ꝟo obliuionẽ dẽt hõ excitari ratiõe.ꝫ iõ illi mãdato addit ratio hac dicẽ . Memẽto.q.dicat.habeas ī memoria hec:ne tradas obliuioni ꝛc . Et bꝫ ꝓtinẽt ad deũ. ꝓmitas ãt ad auariciã erat respectu ꝓximi seu cõtra ꝓximum. ꝫ ideo mãdatum cõtra auariciã ẽ de scda tabula.s.ꝓmũ . Do nota ꝛc . Cõtra ꝟo auariciã tollẽda nihil pl⁹ ualet q̃ꝫ ꝓmissio.ꝫ ideo illi mãdato. Honora patrem addit ꝓmissio ꝛc . Per hec patet solutio omnium obiectozum.

Postquam inquisituꝫ ẽ de decalogo in generali. Restat nũc īquirere in speciali de quolibet ꝓcepto decalogi. vt aũt planioꝫ sit inquisitio.Querẽdum ẽ ꝓ de adozatione dei. Scdo de adozatione xpi

Tertio de adozatiõe creature. Circa adozẽez dei querũt plura. Primo quid dicat adozatio dei. zᵒ que sit rõ diuĩe adozatiõis Tertio de vnitate ꝫ trĩa diuĩe adozatiõis.

Itẽ cũ querit quid dicat diuĩa adozatio. Querũt tria. Primo an dicat adozatio de latria ꝫ ydolatria. Scdo.an dicatur vniuoce adozatio.q̃ ẽ latrie ꝫ dulie.Tertio an dicat adozatio actũ īteriozem vel exteriozem.

Quantum ad primũ

ostenditur ꝙ adozatio dicat vniuoce de latria ꝫ ydolatria.Ad qđ sic.appetitus beatitudinis cũ ẽ scom ꝛitatẽ direct⁹. ꝫ cum per errozẽ ẽ īdirect⁹.nõ dicit equiuoce ꝫ vniuoce.Nec ipa beatitudo cũ appetit secunduꝫ ꝛitatẽ ꝫ secũ errozẽ.Ergo silr cultus deo exhibẽdus cũ exhibetur scom ꝛitatẽ ab aĩa fideli:ꝫ cũ exhibet ꝓ errozem ab ydolatria: non erit cultus equoce dict⁹:ꝫ vniuoce.īgit adozatio vniuoce dr de latria ꝫ ydolatria. Maioꝛ pꝫ.quia cũ appetit beatitudo scom ꝛitatem ita ꝙ appetit⁹ direct⁹ est vbi ẽ beatitudo:ꝫ cũ appetit ꝓ appetitũ īdirectum ꝓ errozem vbi beatitudo nõ ẽ:sic appetunt eam errantes.qui querũt beatitudinem in diuiciis tẽpozalibus. deliciis ꝫ honozibus. eadẽ ẽ rõ vtrobiq̃.s.rõ sũmi boni. q̃ mouet vtrũq̃ appetitũ.vterq̃ enī sũmũ bonũ considerat.ꝫ summũ bonũ mouet vtrũq̃.g̃ silr cũ sit eadẽ rõ cultus et adozationis ī fideli. ꝫ ī ydolatria.s.rõ diuini numinis . Item ponat ꝙ aliqs ītẽdat emẽ argentũ et emat stagnũ . alter ītẽdat emere argentũ ꝫ emat argẽtũ nõ ẽ equiuoca ītẽtio in vtroq̃:licet vnus fallat alter nõ . Materia enim non diuersificat intẽtionẽ sed finis. ꝫ ita cũ iõ sit finis istozũ.qui ītendũt emere argentuꝫ pꝫ ꝙ vnica.est eozum intentio.Ergo similiꝫ in latria ꝫ ydolatria.Cum ī vtraq̃ ītendat adozare aĩa numẽ dei:siue diuinũ. licet vn⁹ adoret numẽ diuinũ.alt ñ . q fallit.nec illõ qđ adozet diuinuꝫ est. Item omnis cultus deo debitus est latria. sed cultus ydolatrie est cultus deo debitus . ergo ydolatria est latria.g̃ adozatio vniuoca.Maioꝛ plana est Minoꝛ etiã pꝫ .quia nihil aliud ẽ ydolatria nisi cult⁹ deo debit⁹:dat⁹ ydolo. Ad opp⁹ sic.Doc nomẽ de⁹ dr nuncupatiẽ ꝫ essentia ir.Essẽtialr rõ de ꝟo deo:ꝫ nũcupatiẽ dr eẽ solũ de ydolo . Si g̃ nõ dicat vniuoce sic et sic:ꝫ equiuoce.g̃ silr diuinũ dictũ de ydolo ꝫ de ꝟo deo ñ ẽ vniuocũ:ꝫ equocũ:ꝫ diuinũ ꝺsideatũ utrobiq̃ ẽ rõ adozatiõis.g̃ rõ adoratiõis late ꝫ ydolate equoca ẽ . ꝫ ita equoce dr adoza⁹ de lata ꝫ ydolatria. Itẽ Ro.i. Qui mutauerũt ꝛitatẽ dei in mẽdatiũ glo. Ueritas dei ẽ gloria dei. veritatẽ dei tenẽ ẽ vnũ deũ colere.ꝛitarẽ ī mẽdatiũ cõnertẽ ẽ creature seruire ꝓ creatoze. ꝛa enim rli gio in vni⁹ cõstat ꝛi dei seruitio. ipsa nãq̃ ꝛitas vn⁹ ẽ de⁹. ipe enī vna natura ẽ nãlr. vna ẽ ꝛa diuinitas.ꝫ ita nõ possũt duo ꝛi dii ꝛaciter dici.sicut ipa vna ꝛitas nõ pot nãlr diuidi . vnũ itaq̃ deum colere veroq̃ deo seruire nõ ẽ vtiq̃ ꝛitatẽ dei ī mẽdaciũ commutare. Si g̃ ydolatria creature seruit ꝓ creatoze. ꝺmutat ꝛitatẽ in mendaciũ.latria ꝟo ꝛitatẽ tenet.nõ g̃ se habet vniuoce adoratio rĩspectu latrie.ꝫ ydolatrie. Soꝟo dõ ꝙ nõ dr vniuoce : nec ꝓ analogiã.Adoratio de latria ꝫ ydolatria : ꝫ equiuoce. garõ ipa mouẽs in vtraq̃ adozatione:equoca est.s.numẽ diuinũ scom ꝛitatẽ:ꝫ secundum extimatiõez.vnus enī adozat numẽ diuinũ scom ꝛitatẽ. alter aũt ñ vniuocãt.ꝫ iõ rõ adozatiõis vtrobiq̃ ẽ equiuoca . Ad ꝓmam rationez in cõtriũ.s.ꝙ appetitus beatitudinis cum appetit scoꝫ ꝛitatẽ.ꝫ cũ appetit ꝼm errozẽ: nõ ẽ equiuoc⁹. Dõ ꝙ appetit⁹ beatitudinis ẽ duplex.quia pot eẽ appetit⁹ volũtatl nãlis ꝫ tũc ẽ ſb rõe cõmuni ipius beatitudĩs. ꝼm ꝙ dicim⁹ ꝙ beatitudo ẽ stat⁹ oĩm bonozum cõgregatiõe ꝑfectus.Et sic nõ equiuocatur appetit⁹.ꝫ scom istũ nũq̃ accidit errox . est alı⁹ appetit⁹ qui sequit electionẽ.Qui qdez ẽ a ratione:ꝫ iste respicit rõnez ꝓpriã.circa istũ accidit error ꝫ rectitudo. iste enīz appetitus est ī aliquid determĩatũ.ꝫ cum ponit beatitudinem vbi est : ꝫ appetit⁹ tũc rect⁹ est.cũ ꝟo ponit eam vbi nõ ẽ.s.in diuiciis ul ī deliciis.tũc errat.ꝫ iste appetit⁹ ẽ equoc⁹. ga ratio ꝓpria qua appetit bonũ vbi est:et vbi nõ ẽ.rõ equiuoca ẽ. Sic dico ex parte ista ꝙ appetit⁹ nãlis ẽ in reuerentiã ꝫ adorationẽ diuinã.ille appetit⁹ accipit diuinũ generali ratiõe.nõ ponẽdo bꝫ vel ibi. et iste appetit⁹ vniuoc⁹ ẽ. ꝫ nõ ẽ ydolatrie mot⁹. sed volũtatl nãlis:ꝫ appetit⁹ electiõis q mouet ī reuerẽtiã ꝫ adozationẽ diuinã in rõe ꝓpria iste errat.ponẽdo diuinũ ubi non est. ga ponit diuinũ extra suã ꝓpriã rõnẽ ꝫ ꝓpẽ bꝫ acceptio diuini equoca ẽ. Ad ꝼm dõ. ꝙ si adoza⁹ dic motũ ꝼm iclinationẽ n⁹:seu appetitũ n⁹ dico ꝙ vniuoc⁹ ẽ sp mot⁹ ꝫ ī̃. īmo iste sp ẽ rect⁹: nec circa ipꝫ accidit error:ꝫ si dic motũ adozatiõis ī re determĩata . tũc ẽ mot⁹ ille scom appetitus rõis electiui. ꝫ iste mot⁹ nõ ẽ vniuoc⁹:nec idẽ ẽ.ga respic rõnẽ ꝓpriam que differẽs est.cũ poit diuinũ vel sũmũ vbi ẽ ꝫ vbi nõ ẽ. Alia enī ẽ rõ diuini in deo vbi ẽ:ꝫ in creatura vbi nõ ẽ . ga ibi ponit extra ꝓpriã rõnẽ. Ad aliud dõ. ꝙ ī illo argumẽto ẽ fallatia accidẽtis . fit enīz ibi distributio ꝓ singularib⁹: ꝫ nõ sumit ꝑ eisdẽ numero:ꝫ ꝓ singularibus. vnde ydolatria dr cult⁹ deo debit⁹ : quia ibi fit genuflexio ꝛc. que sũt silia bis. que sũt ī cultu diuino latrie.ꝫ sic dr ydolatria cultus deo debit⁹ p similitudinẽ.quia.s.ẽ silis cultui q deo exhibet.ꝫ sic nõ ꝓ eodẽ cultu assumit.ꝫ p silĩ ñã nõ pot eẽ idẽ numero. sic patet ex glo. Ro.ꝑ sup illud. Qui cõmutauerũt ī mẽdaᶜ ꝛitatẽ dei.non possũt dici ꝛaciter uno veri dii.sicut ipa vna ꝛitas nõ pot nãlr diuidi. vnde illa adozatio qua adozat de⁹ nũq̃ dr vniuoce de aliq̃ alia re.ꝫ maxime de ydolo. nisi ꝛitas in mendaciũ cõmutatur quando adozatur vt deus.

Secundo queritur

Utruꝫ adozatio vniuoce dicat de latria et dulia. Ad qđ sic.latria dr cultus soli deo trino ꝫ vni debitus.Dulia ꝟo dr cultus vl reuerẽtia debita rõnabilr creature :supiozẽ ozdinẽ tenẽti.sicut ẽ ꝑlatus ꝫ domin⁹ ꝫ magister ꝫ bi⁹.ꝫ eadẽ ẽ adozatio qua adozatur deus:ꝫ creatura supiozem ozdinem tenens vt ꝑlatus ꝫ bi⁹. g̃ adozatio vniuoce dr de latria ꝫ dulia:Minoꝛ pꝫ ꝑ silẽ. videm⁹ enīz ꝙ eadẽ ẽ dilectio vel amoꝛ q̃ diligit deus ꝫ ꝓximus.istud patet quia dicẽdo diligit

Universidad de Deusto
Biblioteca

deus diligitur proximus. idē est obiectū et idē finis. Diligere enim primum ē velle ei bonū sūmū. g̃ silr adoratio ē ead̄. quia adoratur deus ī primo ī quātū ē ymago eius et similitudo. vnde adoramus platos ppter cōformitatē ad deū in potestate. doctores ppē cōformitatē in scīa uel sapīa. uiros sanctos ppter cōformitatē ad deū in bonitate. De primo habet exo. zz°. Diis ñ detrahes et deū ē a dño ad Moysem. exo. 7°. Posui te deum Pharonis. De scdo ī Jo. x. Si illos deos dixit ad quos dei sermo fact⁹ ē. De 3° habetur in psal. Ego dixi dii estis. g̃ adoratur primus ratione cōformitatis et participatiōis alicui⁹ diuini. Ergo sicut ead̄ ē dilectio: et vniuoca ita eadem adoratio dei et primi. g̃ vniuoce dr̄ adoratio de deo et de primo. Ad oppm adoratio debita deo singularis est: et ei soli debita: et hec dr̄ latria. g̃ sicut nō est dicere de bis que singulariter de deo sūt. vl dicū tur q̄ per analogiā cōueniant creature. nec etiā multomagis p vniuocationē non erit silr dicere q̄ adoratio dicat vniuoce. nec ēt analogice de latria: que ad deū ptinet. et de dulia: que ptinet ad primū. Solo. sup illud Mat. 4°. dominū deū tuū adorabis et illi soli fuies. dic glo. grece latreosis. latīe fuit⁹.

Seruitus ār illa que cōis ē deo et homini et cuicūq̄. grece dulia dr̄. illa ro q̄ soli deo debet latria et sumit glo. illā. dulia extenso noīe dulie. scom. s. q̄ accipitur pro seruitute Dulia ro in ppria rone ē reuerētia facta superiori creature scom q̄ dicit glo. super illud psal. Adorate scabellū pedū eius: qm sanctū ē. et dicit. nō illa dico adoratione que latria ēq̄ soli creatori debet: s illa q̄ dulia dignior est. dulia enī adoratio ē: que etiam creature exhibet: que duas hab species. vnā: q̄ oīb⁹ indifferēter. altera que soli humanitati xpi exhibet. prope g̃ supto vocabulo latria est seruitus que soli deo debet. Dulia vero dr̄ seruit⁹ et reuerētia. q̄ rone alicuius doni et dignitatis excellentis debet rōnali creature. ppter q̄. etiā debet ei adoratio. Dō g̃ q̄ nec vniuoce nec equiuoce dr̄ adoratio latrie et dulie ppe supte: s analogice b̄ ē per pri⁹ et posterius. vñ ppter b̄ dicit glo. illa. q̄ laterecsis: siue dulia extenso noīe est cōis seruitus exhibita cuicūq̄. ñ dicit vniuoca uel eadē s cōis. s. p analogiā. b̄ ē p prius et posteri⁹. b̄ aūt ē ratio. adoratio ē veneratio vel reuerētia exhibita rone dignitatis supi eris et excellentis. et hoc p prius et posteri⁹ cōuenit dulie et latrie. Sūma enī excellē⁹ dignitatis est in deo. et rone illius debetur adoratio latrie ipsi deo. excellentia autē dignitatis que ei creatura rōnali nō ē sūma. imo ab illa diuīa. et sb illa: et ad illam. et rōe istius dignitat⁹ debetur creature adoratio dulie. ex b̄ enī ē. q̄ sicut sūmū ē in creatore dēt ei creature sūme. et rōe istius summi in creatore. debet ad rōnem latrie. Ratiōe ro dignitatis date a deo creature debetur ei dulia: nō dignitatis que sūma sit: s que sub illa ē ratiōe cui⁹ adorat⁹ deus. Ad rōnem ī cōtrariū dō. q̄ deus ē alpha et o: principium et finis. sicut habet apoc. p. Adoratio g̃ rspicit deū ī quātū ē principiū supi⁹ et excellens. Unde adoratio ē mot⁹ ī principiū. Amor ro ē mot⁹ ī ipm sicut ī finē. Ratio ār finis non mutat⁹ cū dicit⁹ q̄ diligit⁹ deus et q̄ diligit⁹ primus. s. diligē sūmū bonū ipi proxīo. Si militer nec debitū mutat⁹. imo eadē ratiōe debeo dilectionē deo et primo. quia ī se ipo et in sua ymagine debeo diligere summum bonū: s cū adoratio sit mot⁹ in principiū uariatur ratio principii. qua adoratur deus et primus: et silr ratio debiti. quia deus est principiū ad' eē et cōseruationē eē ipsi⁹ creat⁹. Rational ro creatura ē principiū rone doni excellētis ad bene eē alteri⁹. Sic sbditi rōe cui⁹ pōt ipm ducere ī superiora. Sicut platus p potestatē doctor rone sapīe p cognitionē sanctus vir p exēplū possūt alios ducere in superiora. Ratio g̃ debiti silr ē differēs. quia ratio debiti quo debeo deo: ē rō qua debeo ipsi principio adeē et ad cōseruationē adeē. et ad oīa reliqua. Ratio debiti q̄ debeo reuerētiā primo: ē rō qua debeo principio ad bñ eē. dignitas enī diuini eē p potētiam et per participationē ouenit platis. Dignitas sapie doctorib⁹. dignitas ro bonitat⁹ sanctis rōe quarū dignitatū sūt principiū ad bene esse aliorū. et ratione quarū debet eis honor et reuerētia. et sic ñ ē vniuoca ratio debiti nec etiā equoca s analogica. s. p pus et posteri⁹ variata. et ideo dēt variari ipsa adoratio: et radix ad vtrūq̄.

Tertio queritur

Utrū adoratio dicat actū exteriorē uel ītriorē. Ad q̄ sic exo. xx. Non adorabis ea neq̄ coles. Glo. Aliud est colere. aliud est adorare. pōt q̄s fuit⁹ adorare nl' adulando regib⁹ pdolatris uel tormētis nictus: cū sciat qa voluz nihil est. colere ro ē toto bis affectu et studio mā cipari: vtrūq̄ g̃ resecas. vt nec affectū colas nec spē adoras. Ex bis pz q̄ adoratio consistit in actu exteriori uel affectu. colere ro in affectu vel actu interiori. g̃ adoratio est act⁹ exterior. colere ro interior. Jtē aped. ç'. Ceciderūt in facies suas et adorauerūt. g̃ adoratio ē ī signo exteriori. g̃ dic actū exteriorem. Ad oppm. Jo 4°. Uenit hora et nūc ē quādo ueri adoratores adorabūt pz ī spiritu et vitate. et dic glo. Non ī templo. Nō ī mōte hoc: s interius ī ītimo cordis tē plo. Ergo adorare seu adoratio dicit actum interiorem. Jtē ps. Adorate dnm ī atrio sancto ei⁹. i. ī dilatato et sanctificato corde. quia ex caritate ē oīs sanctitas. g̃ adoratio dicit actū cordis. g̃ dicit actū ītriorē. Jtē Raban⁹ sup gen̄. Adorare ē ad deū qui sol⁹ ē adorādus tota mentis ītentiōe tendere. g̃ adoratio ē actus mētis. Querit g̃ quomodo differūt. colere. fuire. et adorare. Solo dō. q̄ ista distīguūt b̄ mō. quia adorare pprie respicit ītētionē. colere affectū. seruit⁹ corp⁹ qa seruire ē ex illa pte: ex qua ē seruil' act⁹. b̄ aūt ex parte corporis. venerari aūt deum scom affectū pōt ē dupl'r. vel ītrinse et sic colere dicit affectū ītrius vel exterius. et sic colere dic affectū in affectu seu in signo.

Silr adoratio respicit ītētionē sicut dic pdicta auctoritas Rabani. sup gen̄. Adora re ē ad deū qui sol⁹ ē adorandus tota mētis intentiōe tendē: et sic adoratio respicit intentionē. s b̄ pōt eē dupl'r. uel scom q̄ ē ītrinse ī corde adoratio in spū et vitate et sic dicūt auctores q̄ adoratio est ītrius. uel scom q̄ adoratio ē exterius ī signo et significatiōe ītentiōis et sic ē exterior actus. qñ. s. rōnalis creatura tota se donat deo vt suo principio et cause. Seruire aūt respicit op⁹ exteri⁹ uel corpus. tñ seruit⁹ aliqñ appellat mācipatio rationalis creature seu colendo. seu adorando in affectu et ītētione. et sic ī ītentione et affectu: et sic dicit actū ītriorē. scom aūt q̄ ē expressus mot⁹ venerationis ī corpore. sic ē ī actu exteriori. et p hoc pz ītētio rationis ad vtrāq̄ partem

Postea queritur se

cūdū quā rōem deo debetur adoratio. an. s. rōe potestatis uel vitat'. uel bonitat'. Ad q̄ sic. querit an circūscripta bonitate et vitate debeat deo adoratio: rōne potestat'. Et ostenditur q̄ ñ. quia potestas degenerat ī abusum. nisi secū habeat bonitatē cōiūctā. s tali nō debet reuerētia: nec adoratiō. g̃ circūscripta bōitate ñ debet potestati adoratio. Jtē ñ ē simplr reuerēda ptās. nisi secū habeat vitatē. quia tūc pceps ē et idirecta ī suas opationes. g̃ nō pōt adorari potestas sine istis. g̃ debetur deo adoratio ñ rōe potestat⁹ solū s etiā rōne istorū triū. bonitas. vitas ptās.

Silr querit⁹ vtrū sola bonitas: sit cā adoratiōis. et videtur. Circūscripta enī ptāte et vitate deberetur bonitati reuerētia de se. nō ecōuerso. g̃ pmo et p se debet reuerētia bōitati. Ergo ipsa bonitas sola pmo et p se ē cā adoratiōis et veneratiōis diuīe. Jtē Aug⁹. x. de ciuitate dei. Cū mandat⁹ de diligendo pxīo. quid aliud mandat⁹ nisi vt ei q̄ⁿ pōt cōmēdet diligēdū deū. hec ēa religio. b ēa pietas ē. b tātūmō debita seruit⁹. ex q̄ obt⁹ sē tātū ēa et debita ē seruit⁹. qua mandat⁹ diligendus est de⁹: s bi⁹ rō ē bonitas. g̃ ipa bōitas ē rō et cā adoratiōis dei. Ad oppositū ostēdit pmo q̄ solū rōe potestat⁹ sic circunscript⁹ aliis et remanēte potestate deo debetur adoratio. quia latria ē seruitus. g̃ adoratio latrie ē ī intētiōe seruitutis: s seruit⁹ sp dr̄ respectu dñi. dominiū autez dr̄ ratione potestat⁹. Unde. Boeti⁹ ī libro de trinitate dicit. q̄ dominiū ī deo nihil aliud ē q̄ⁿ ptās cohercēdi sbditos. g̃ rōe ptātis p et p se deo debet adoratio. Circūscriptis g̃ aliis. ipa potestas ad huc ē rō adoratiōis. Jtē deo ē potestas. vitas et bonitas. sicut autē fides est ipsius veritatis sic amor est ipsius bonitatis. g̃ similiter honor vel adoratio erit ipius potestatis. Jtē adoratio debet rōe dignitat⁹ excellenti. vñ nūq̄ superiora adorāt ierioza: s econuerso et b ē quia superiora bñt dignitatē excellētē respcū iferiorīs et ñ ecō uerso: s bōitas de suo itellectu et rōe ñ dat itelligē aliquā excellētiā dignitatis. similit nec vitas. sed sola potestas que sp itelligit respectu alicui⁹ sbiecti. Ergo adoratio ppe et p se debet deo rōe ptātis. et ita circūscriptis aliis: adhuc potestas ē rō adorationis.

Silr obr cōtra pmū. s. qa rōne soli⁹ bonitatis nō debet deo adoratio. Et p hoc patet q̄ dicit psal. Oīs terra adoret te ꝛc. Sloſa fide: s fides nō adoret nisi cōceptiōe vitat⁹. g̃ ñ ratiōe bonitat⁹ solū debet deo adoratio imo etiā rōne vitatis. Silr querit⁹ vtrūz

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratiõe maiestatis ī bis tribus cõprehense q̄
sūt prās. Bitas bonitas. debeť deo adoratio

Ad qō pſal. Adorate dñm ī atrio ſancto eius. Glo. de bis atriis ventť ī atriū ubi maiestas adoratť. Ex b̄ obicit cū ītelligit bōitas: niſi ītelligat excellētia nō debeť adoratio ei: nec ſilr Bitati: nec ſilr ptāti. ⁊ ſimilit niſi ītelligat excellētia ī ſūmo non debetur adoratio. que vni ſoli debeť. que dr adoratrie. Si g̃ ē ī maiestate ītelligit excellētia ī ſūmo. quia dr maiestas a maiori ⁊ ſummo ſtatu. Ergo ipa maiestas ī illis trib⁹ cōpbē ſa est rō adoratiōis deo debite. Item deo debeť adoratio: gratiarū actio: ⁊ laus: ⁊ b̄ totum ex debito cauſali. bonitas enī de ſua ratione diffuſiua ē ſui ⁊ diffundit dona ſua in creaturis. Creatura aūt ex b̄ q̄ accipit a deo efficit debitrix. ⁊ b̄ ē debitū gratitudinis. b̄ aūt ē gratiarū actio. g̃ gratiarū actō debeť deo rōe bonitat. Jtē creatura rōnal accipit noticiaz a deo. a Bitate aūt emanat oīs noticia. quia Bitas ē ſui ipi⁹ declaratia vt dicit Hilari⁹. Ex hac aūt noticia debet ipa creatura rōnal laudare et magnificare diuinā noticiā: uel Bitatē ſeu ſapiam. Ergo tenet ad laudē diuinā rōe ipſi⁹ Bitatis. cuz g̃ reſpiciat maiestas maiorē ſtatū. Adoratō aūt dignitatis ſupiorīs. g̃ adoratio ē rſpcū uel rōne diuine maiestatis. Solo dō. q̄ latria uel ſeruitus vno mō dr uel accipiť pro illis que exhibēť in cultu: ſicut ſunt thurificatiões oblatiões: genuflexiões ⁊ hi⁹. Alio mō p illis p que ē exhibitio. ⁊ hi⁹ ſūt Butes ſicut fides que ptestatur Bum. vñ ⁊ p b̄ exhibet adoratorē. Caritas aūt diligit vt optimū. Tertio modo dr adoratio mot⁹ qui ē ipſius virtutis: quā dicūr latriā a deo exhibēdū ſeruiciū debitū. ſic g̃ adoratio iſtius virtutis. ſ. latrie p impiū. aliarū Bo virtutū p executionē: uel exhibitionē: que ſūt. fides ſpes ꝛc. illorū aūt actuū qui ſūt thurificatō ⁊ hi⁹. materialr. ipſi⁹ Bo caritatis p īformatiōez. quia caritas īformat oēs alias Butes ⁊ oīa opa. Dō g̃ ſīplr q̄ adorat⁹ ē rōe maiestat. qa maiestas dr reſpectu maioris ⁊ ſupiozis ſtatus qō ſp reſpicit adoratio: ⁊ ſic rō maiestatis pl⁹ ſe tz ex pte ptātis q̄ Bitatis. vel bonitatis. ſic magis rōe ptātis debetur deo adoratio. q̄ Bitatis vel bōitatis. cū rōe maiestatis debeat ſeruitus illa. Ad illō qō obr̄ q̄ circūſcripta bonitate poteſtas de genera⁹ ꝛc. dō q̄ ptās cui debeť adoratio: eſt poteſtas ī ſūmo. Poteſtas aūt que degenerat dicīr a poteſtate ī ſūmo: ⁊ ppter hoc de hac poteſtate nō ꝓcedit bñ rō. Uñ ptās que cōpbēdit in ſe rōez adoratiōis: nō ē de generans aliquo mō. ⁊ iō hz in ſe rationem adorationis. Et b̄ poteſtas diuīa est. Ad illud qō obr̄ q̄ fide adoram⁹ dō. q̄ quelibet Butus ī actu ſuo hz mouē alias ⁊ excitare. et b̄ ē ppter cōnexionē ipſarū adiuicē. vnde fides excitat alias ad reuerētiā ipſi⁹ Bitatī. Caritas Bo alias mouet ⁊ excitat ad amorez bonitatis. vnde fides alqñ adorat. cū. ſ. per ītuitū in ipſam Bitatez exhibeť deo cultus. ſilr ⁊ caritas: tamē caritas magis mouz ad adorationē. quia mouet ſic īformans ⁊ b̄ est quia mouet ad bonū. bonū enī est obiectum caritatis. vnde ſicut rō boni īformat ⁊ mouet p īformationē omnē appetitū: ga nō appetiť Buz niſi quia bonū. ſilr arduū et gloriosum appetiť quia bonū. ſic caritas mouet ad exhibitionē adorationis p īformationez tamē quelibet habet ſuā ppriā rōez. ipſa Bo latria mouet: ſicut īperās que reſpicit ipaz maiestatē ppriē quia reſpicit maiorē ſtatū: ⁊ p b̄ pz notificatio eorū que obiciūtur.

Eonſequenter querendū est de vnitate ⁊ differētia adorationis. Primo g̃ qritur de Bitate. Scōo queritur de differentia. Quātū ad primū querit Utrū ſit vna adoratio triū ꝓſonarū trinitatis. qua. ſ. adoratť pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſanctus an alia an alia.

Ad qō ſic obr̄. Adoratio ē triū ꝓſonarū. ſ. ſcōm trinitatē ꝓſonarū diſtīguīť tria ꝓcepta ordinātia ad deū. Primū ptinz ad patrē. ſcōm ad filiū. tertiū ad ſpiritū ſanctuz ſicut ſupius dictū ē. Cum g̃ illa tria ꝓcepta ptineāt ad honorem ⁊ reuerētiā trinitatis. Sicut uult Aug⁹. ⁊ ſūt tria. g̃ tres adorationes. Jtē ali⁹ ē honor: ⁊ alia rō debiti ī q̄libz ꝓcepto ad ōm ordināte g̃ alia ⁊ alia adorat⁹.

Jtē ī patre ē dignitas qua ē pr̄. q̄ ſoli patri cōuenit. Jn filio ē dignitas qua ē filius. que ſoli filio cōuenit. ⁊ ſilr ē in ſpū ſancto. Triplex g̃ ē dignitas ꝓnal. ſ adoratio debeť trinitati uel deo rōe dignitatis excellentis g̃ triplex debeť adoratio trinitati nō vna vt in vna adoreť pater rōe dignitatis qua est pater. Jn alia filius rōe dignitatis qua est filius. Jn z⁹ ſpirit⁹ ſanct⁹ rōe dignitatis qua ē ſpiritus ſanctus. Ad opm adorare reſpicit illud qō ē cōe trib⁹ ꝓſonis. g̃ non est alia ⁊ alia adoratio triū ꝓſonarū. Maior pz qa adoratio reſpic maiestatē q̄ eaď ē ⁊ cōis tribus ꝓſonis. ⁊ nō alia ⁊ alia. g̃ nec erit differens adoratio cū rōe iſtius debeat. Jtē amor ⁊ adoratio debeť trinitati. ſ amor debeť rōne bonitatis. ⁊ quia vna ē bonitas in tribus ꝓſonis. ⁊ non alia ⁊ alia. Jdeo vno amore amam⁹ bonitatē ī illis. Adoratio aūt debeť trinitati rōe maiestatis. cū g̃ ſilr eaď ſit maiestas ī tribus ꝓſonis. que ē rō adorationis. g̃ vnū ē debitū adoratiōis. ⁊ ita una adoratione adoratur tres ꝓſone. Si dicat q̄ patri debeť adoratio rōne generationis que actiue ē ī patre: quia pater ē generans. Jn filio aūt est generatio paſſiue. quia fili⁹ dr genit⁹. et ratiōe hui⁹ debeť ei adoratio. ⁊ iō nō ē eadē adoratio. ſicut nec eadē generō uel eodē mō. Cōr pater pōt generare filū. ⁊ fili⁹ pōt generari a patre. aut g̃ eaď potētia aut alia. Si eaď. Bz adoratio ſequiť potētiā. ga rōne potētie debeť deo adoratō Si g̃ eadē ē poteſtas eſſētialis generatiōis actiue ⁊ paſſiue. Licet differant ſcōm rōnē intelligēdi: vel modū. g̃ ⁊ eadē adoratio debita patri ⁊ filio: ⁊ pari rōne ſpiritui ſancto qui ꝓcedit ab bis. Si dicat q̄ ſit alia et alia hui⁹ potētia. g̃ poneret in deo iā diuerſitas potētiarū. q̄ ē icōueniēs. quia ex hoc ſequeret diuerſitas eſſētiarū. Jtē quicqd cōuenit deo ſcōm cālitatē reſpectu create: cōuenit toti trinitati. ⁊ ſic īdiuiſa ſūt opa trinitatis. ſicut īdiuiſa cālitas: ſic ⁊ vnum ⁊ īdiuiſū ē illud qō debeť rōne cālitatī. Si g̃ creatura eo q̄ crectura dēt dñm adorare uenerari ⁊ amare bonitatē diuinā. g̃ ex pte cālitatis est debitū adorationis. g̃ adoratio cōuenit deo rōe ſcōz cālitatē reſpectu creature. Si g̃ hec cālitas eadē. g̃ ⁊ vna ⁊ eadē adoratio. Jtē Hylari⁹ in libro de trinitate bonor geniti ē ī bonore gignēti ⁊ ecōuerſo. quia dem⁹ q̄ non ſit fili⁹ in trinitate iā nō ē generās. g̃ relatā ſūt generās genitum. et pcedens pari rōne. Sic g̃ circūīcedūt ſe relatīa ⁊ vnū ī alio ītelligiť. nec vnū ab alio p intellectū pōt ſepari. g̃ ſilr nō erit ſepare bonorē ſequētē ad ppietatē qua pater vt pater. ⁊ ad ppietatem qua filius vt filius adoratť. īmo vnus ī alio ītelligiť. g̃ vna est ſemp adoratio. ſiue cōprehendat intellectus eſſentia: ſeu pſonā. ⁊ maxīe ſcōm q̄ vna est ab alia. quia ſic ſe habēt ſcōm relationem.

Solo dō. q̄ ſīplr vna ē adoratio triū ꝓſonarū. Maior pz ex dictis. Minor pz. qa adoratur tres pſone ſicut vna est maiestas. Uñ gen⁹ 18°. habeť. q̄ Abrahā tres uidit ⁊ vnuz adorauit. Uñ hz sit diſcretio ⁊ numer⁹ triuz ꝓſonarū. ē tamē vna adoratio: quia vna est maiestas vna equalitas in tribus. Et iō dr Jo. 5°. q̄ qui nō honorificat filiū nō honorificat patrē. qui miſit illū. p b̄ oſtendēs: q̄ honor patris ē ex honore filii ⁊ ecōuerſo. ⁊ licz sit ibi diſcretio ppietatū. tamen ille ppietates inuicē sūt ⁊ ad īuicē relate. Uñ dicit dñs ī euāgelio. Jo. 14°. Philippe. Qui vidz me videt ⁊ patrē meum. Jdeo qui ītelligit filiū vt filiū. neceſſe ē q̄ intelligat patrem. ⁊ sic reſpiciendo diſcretionē ꝓſonarū triuz vnus ⁊ idē honor ⁊ eadē adoratio debetur toti trinitati. Silr reſpiciēdo essētiā vn⁹ ⁊ idē honor numero debeť ei ⁊ eadē adorat⁹.

Ad illud qō p̄ obr̄. q̄ ſi eadez ē adoratio. Unde g̃ diſtīguūť tria ꝓcepta ordinantia ad deū que sūt de adoratiōe. Dicēdū q̄ illa diſtīctio ꝓceptorū nō ē rōe diſtīctionis trinitat: nec adoratiōis eiuſd. ſ rōe diſtīctiōis debitorū: q̄ īprimūť rōnali creature. ex rōe cāli quia. ſ. a deo creata ē. pendet enī a deo ſicut a ſuo prīcipio. ⁊ pendet ab eo ſic a ſuo cōſeruāte. Jtē pēdet ad eū ſic ad ſuū finē Uñ triplex ē dependētia ex pte creature. que dependet ñ ex pte eius a quo dependet. īmo vna cā ē. ⁊ ſcōm b̄ est diſtīctio ꝓceptorum. ⁊ non ē alia ⁊ alia adoratio ī illis ꝓceptis: ſ eadē ibi ꝓcipiť: tamē debitū triplicī adorationis ibi oſtēdiť. Aliť pōt dici vt dicat q̄ ī primo ꝓcepto ꝓcipiť adoratō. in z⁹ laus. in z⁹ gr̃arū actio. quia ptāti debeť adoratō ad qō ptinet primū ꝓceptū. Bitati aūt q̄ facit noticiā debeť laus. Scōz aūt mādatū ptinz ad Bitatē. ⁊ iō dicit. Nō assumes nomē dei tui ī vanū. q. dicat. ſ assumes debite ad laudē. ipi aūt bonitati ad quā ptinet tertium mādatū debeť gratiarū actio. quia bōitas ipa diffūdit se ⁊ vōa sua. Et qō obr̄. b̄ sūt alia ꝓcepta. g̃ alia adoratio. Dō q̄ adoratō reſpicit ipaz diuinā cām: ſeu prīcipiū: que ñ numerat: ⁊ iō vna ē nō numerata. ⁊ rſpcus ille bene notať p hāc ꝓpōnē ad. ex q̄ opōiť. ſ ꝓceptū reſpicit debitū: quod quia vt visū ē numerat. Jdeo ⁊ ꝓceptū. adoratio tamen eaď ī illis ꝓcipiť. Per b̄ pz ſolutio ad ſcōaz rōnez. Ad tertiū q̄ ille dignitates ī īuicē ⁊ vnū sūt: nec ē eas aliquo mō ſepare etiā p ītellectū. vñ ē honor in honore ⁊ dignitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

in dignitate.ga ſuicē accipit eas ītellectus Propter̄a g̃ ga ſuicē ſūt:ꝛ vnū ſūt.ꝛ iō una ē adoratō et cōis que reſpicit illas. Juxta 3 nota de opinione quozūdā qui dixerunt q̄ ī p̄cepto p̄ p̄cipit latria.in ſcōo pſeuerātia latrie.ī 3° pfectio late.Et ꝟz 3 diſtīguūt tria p̄cepta ordinan' ad ōm.ga deut.5°.dic̄ glo. de p̄ p̄cepto q̄ ydolatriā ꝓhibet.g̃ p oppo' p̄cipit latriā.Silr ī ſcōo cū dic̄.iſto aſſumes nomē dei tui ī uanum.p̄cipit pſeuerantiam latrie. quia q recedit a cultu aſſumit nomē dei ī vanū. Jn 3° mādato determiat hora ſiue dies adoratiōis ꝛ vacatiōis deo. g̃ p̄cipit ibi pfectō latrie.etiā dic̄ glo.oīa ſacte faciēdo a ſtrepitu viciox ceſſando.ecce pfectio. Juxta 3 etiā querit cū ꝓhibeat in ꝓmo mādato ne fiāt ſilitudines ī celo.nec ī terra.nec ī aqua.quare ſilr non ꝓhibet fieri ſilitudines in aere ꝛ igne. cum aer ꝛ ignis corpa ſīt:ꝛ corpa ī eis ſint ꝛ figurari poſſīt ibi ſilitudies. Sz dō. q nō ē differētia in illis p̄ceptis p pſeuerātiā ꝛ pfectionē latrie quia p̄ceptū reſpicit actū ſeu debitū actus. Perſeuerātia aūt ꝛ pfectō nō dic̄t actū: ſ ſtatū act'.ꝛ iō penes illā nō ē diſtictio.īmo penes debita reuerētie vl honozis latrie ſic diſū ē ſup. Pōt tamen dici ſcōm iā dicta.q aliter diſtinguuntur vt dicatur q in ꝓmo precepto precipit latria quātū ad adoratione.Jn ſcōo quātū ad laudē.Jn 3°.quātū ad ad gratiarū actionē. Et 3 ē quia primū pceptū reſpicit rōnē dignitat excellēt rſpcū cui' dr̄ adoratō.Jn 2° aūt p̄cipit aſſumptio nōis dei directa.3 aūt ē cū laude.Jn 3°.q̄ ē de requie ī ſabbō p̄cipitur ſanctificatio ſeu vacatio deo:ꝛ ſic gratiarū actō rōe donoz acceptoz a ſpū ſācto. Ad ſcōm dō q aer et ignis ibi cōprehēdunt ſb celo.quia celū vocatur cōis nā ſurſū cōtinēs alia. Uñ ſuper genē.diſtīguūt a ſanctis celi.ſ.aeriū oliꝑcū ita q aer ꝛ ignis ibi vocāt celi.ꝛ ſic ſumit ī pſal.cum dr̄.Uolucres celi. Nā to deorſuz dr̄ terra ꝛ aqua.ꝛ ita ſcōm modū ſacre ſcripture cōprehēdunt illa ſb celo. ꝛ iō tria nominat in quib' prohibet fieri ſimilitudines in quibus oīa cōprehēdit.

Conſequenter querit de differētia adorationis ꝛ 3 duplr.abſolute et ī compatione.Quātū ad primū ſic. Querit vtrum vna adoratiōe vel differēti ſcōz rē adorat de'.Ad q̄ ſic.pſal. Jn eccleſiis benedicite deo domino de fōtibus yſrael .Glo.Deo cui debet latria.domīo cui debetur dulia.Si g̃ dulia ꝛ latria dicūt drīam adorationis ſm rem. g̃ differēs ē adoratio vna qua adorat: vt de'.alia qua adorat vt dr̄s. Jtē pſal. Dr̄e deus meus ī te ſperaui . Glo. Dr̄e oīm p potētiā cui debet dulia. De' oīz p cationē cui debet latria.g̃ differēs eſt eius adoratio ſcōm rē.vna qua adorat vt de'.alia qua ut dr̄s . Jtē dulia dr̄ reuerētia que debetur creature.latria dr̄ reuerētia que debet eterno. Sz quedā dicūt de deo ab eterno.q̄dā ex tēpore.vt de'.dr̄s.creator ⁊c. Et debetur ei honoz rōe vtriuſq . g̃ debet ei latria.rōe eius q de ipſo dr̄ ab eterno.ꝛ dulia rōe ei' q de ipo dr̄ ex tēpore . quia latria reſpē q̄ eternū ē.dulia illud q̄ tēporale ē ꝛ cātum. g̃ differēs honoz debet deo . vn' latria.alt dulia. Jtē deus ſe habet ad creaturas vt de' ꝛ vt dr̄s.ꝛ ē ſepare has rōes p ītellcm. quia īquātū de' creat:ī q̄' dr̄s gubernat. Si g̃ cōpbēſionē ſequit honoz differēs reuerētia ei exhibet ī quātū de' ꝛ ī quātū dr̄s. Jtē de' ſe bz ad creaturā vt creator. ꝛ cā. ꝛ quātū ad 3 videt ipius ad creaturā diſpitas ī nā. Jtē ſe bz vt deus ꝛ ſic diſpitas in cōditiōe.quia talis ē dñi ad ſeruū . Si ergo alia ē rō diſpitatis n' ꝛ cōditionis . ꝛ 3 cō prehēdit ꝛ cōprehēſionē ſeq̄t honoz. g̃ ali' honor ei debet ī quātū creator . vel cā.ꝛ in quātū dr̄s.q̄ vt plus . Jtē Malach.i.Si ego pater.vbi ē honoz me'.ꝛ ſi ego dr̄s.ubi ē timoz me' . Ergo vult q alia reuerētia exhibēda ſit ei īquātū pr̄:ꝛ īquātū dominus.

Ad oppo' rōnal' creatura dependet a deo quātū ad ee.quia exiit ab ipo et quantū ad pfectionē ee:et quātū ad cōſeruationē ee.et rōe iſtoꝝ dēt creatori ſuo honorē:qui dicit latria.Si g̃ ſcōm oēs iſtas cōditiōes deo debet latria.g̃ deo īqntū ē dr̄s debet latria. quia de' dr̄ dr̄s ī quātū ad regimē ei' depē det creatura ꝛ cōſeruat et regit ꝓ ipſum.g̃ eadē adoratio debet ei ī q' de' et īquātuz dr̄s et nō differēs. Jtē latria dic̄ debituz ī mēſi honoris.ga dicit debitū honoris rōe ſūme maieſtatis. dulia dic̄ debitū honoris mēſurati. ga rōne alicui' mēſurati et finiti Uñ nulli ſcō debet ſūmus honoz. deo autez ſcōm ōnē modū debet īmenſus honoz. g̃ ſp ei debetur latria. et ita ſp vnus honoz ſeu vna differētia honoris . Jtē dulia et lata dicūt differētiā grad'.et dulia dic̄ īferiorē gradū.latria ſupiorē.deo aūt non debetur gradus aliquis īferioꝝ honoris.īmo ſup'.quia nō ē dicē q ī eo ſit diminutio honoris ratiōe alicui'.g̃ ſemp ī quātū deus ꝛ dr̄s: ꝛ creator ꝛ bi' debet ei vna dr̄ia honoris q̄ eſt latria . Item Auguſtinus in libro de vera religione dicit q vera religione colitur deus vt principium vniuerſitatis. et dr̄s.ꝛ ꝛa religiōe dr̄.p opp' ad ydolatriā. g̃ cum latria ſit ille honoz:qui opponit ydolatrie.g̃ latria ei debet ī quantū eſt deus et dominus.et ſic quātū ad oīa ſemp vna adoratiōe adorat . Solo dō.ſicut dictum eſt ſup̄ ſcōm Aug'.ſup illud Mat.4°. Dominū deū tuū adorabis ⁊c . Seruit' duob' modis ac diuerſa ſignificatione ſolet appellari. dr̄ enī latria:dr̄ ꝛ dulia.ſ dulia ītelligit ſeruitus cōis.hec eſt ſeu deo ſeu hoī. ſeu cuilibet rerū nat'e exhibita.a qua ēt ſeruit'.i.dules grece nomē accipit . Latria aūt appellatur ſeruitus illa : que ſola diuinitatis cultui debita.nec vlli ē participāda creature. vnde ydolate nūcupāt. Notādō g̃ q ſi dulia plu ribus mēis accipiat . vno mō dr̄ cōiter ad quēcūq honorē debitū. vel deo:vel create. ꝛ ſic accipit Aug' dulia ī predicta auctoritate. Scōo mō dr̄ ꝓprie ꝛ ſic dulia ē cultus vel honoz q exhibet creature. Tertio modo dr̄ dulia antonomaſice. 3 ē dulia dignioz: que eſt iperdulia.Glo.ſup pſal.Adorate ſcabellū pedū eius.Dicēs.Caro xp̄i ſic ī p̄ietate a xbo dei aſſūpta adorat a nobis . non illa adoratione que latria ē: que ſoli creatori debet:ſ illa dulia que dignioz ē. Quarto mō dr̄ dulia ſcōz analogiā.ꝛ ſic dr̄ noīe extēſo Et ſic dulia ē reuerētia debita ſoli deo . tñ rōne illius dignitatis ī cui' ꝓticipatiōe eſt creatura.ꝛ ſic intelligit illud deo cui debetur latria.domino cui debet dulia . Notādō g̃ q multiplr exponit illa glo. Primo mō ſic Deo cui debet latria.i.honoz incōmunicabil' quēadmod' dei ſtātia.ꝛ nā ē icōmūicabil' creature . dño cui debet dulia.i.honoz cōi cabilis. Dnīum enī cōicat creature eo mō q̄ dicim' q ve' potēs ē ꝛ fac creaturā potētē. Sapiēs ē:ꝛ ēaturā facit ſapiētē.bon'ē ꝛ fac creaturā bonā.ita q participat ei' bōitatē. ꝛ ſcōm hec debet ei honoz:qui deſcendit ī coſonē.ſ.rōne dignitatū. in quaruz pticipatione dicim' eſſe creaturā . ꝛ iſte honoz nominat noīe cōi.q̄ eſt dulia ꝓt cōmuniōez. Ratiōe xo dignitatis ī cui' ꝓticipatiōe nō eſt honoz ſingularis.ꝛ dr̄ latria: ꝛ ſic ītellr illō deo cui debet latria.domino cui debet dulia.quia dr̄s cōnotat affectum creature.

Scōo mō exponit illud ſumēdo duliam ꝓprie ꝛ antonomaſice . quia ī xp̄o ē natura icreata.ſ.deitas ꝛ nā creata .ſ.humanitas Et quātū ad naturā creatā dr̄s eſt.ſecūdū xo naturā īcreatā deus ē:ꝛ creator. qua nā deitas dr̄.ga g̃ latria ꝓprie debet creatori: ꝛ ſoli.ꝛ dulia ꝓpe creature.iō deo debetur latria.domino dulia. Q̄ g̃ obr̄.q differens honoz debet deo. dō q nō: ſ differens ē debitum honoris ex parte creature ad deum. ꝛ penes illa duo debita ſumit latria ꝛ dulia:ſ quātū ad illuz qui honorat idem eſt et vnus honoz nō differens. ꝛ 3 quia quocūq mō adoretur domin' vel vt ī ſe cōſiderat' vel vt cauſa.vel ut rōe dignitatis ī partici pabil' vl ꝓticipabil'. ſp ē adoratō rōe eiuſdē dignitatis.ſ.maieſtatis.vnde ſp eadem dignitas.ſ.maieſtas adoratur.ꝛ hec oīa ſunt vna dignitas in deo:que adoratur.licz differenter īquātū.ſic ꝛ ſic ꝛ ſic . Ad tertiū q̄ dicit q quedā dicūt de deo ex tēpore. q̄daz ab eterno dō.q hec oīa ſūt vnū ꝛ vna dignitas in deo.ꝛ iō non faciūt differentiam honoris ex parte dei:ſ faciūt differētiā debiti ex parte creature. Ad quartū dō.ſilr q deus creat.deus regit.3 facit differētiaz ex parte creature.quia aliud accipit ēatura ab eo.quia creat.aliud quia regit.ꝛ iō differens ē debitum.vnus tamē honoz rōe horū. quia vna dignitas.honoz aūt numerat per dignitatem cui exhibetur.Et per hoc patet reſponſio ad cuncta.

Conſequenter querit de diſſerētia adoratiōis diuine in cōpatione.quātum ad equalitatem.an.ſ.equali adoratione adoret deus inquātum deus ꝛ inquātū domin' et bi'. Ad q̄ ſic.Dyoniſi' in libro de diuinis nominib' loquens de dominio dei dicit. q domi' ē oīm bonoꝝ pleniſſima pfectio : et īmutabilis firmitas. Ergo dominū dictat honorē in īfinitū dño exhibendū . g̃ equali honore adoratur inquātū deus ꝛ dr̄s . Jtē dominus dicit de deo ex tempore: ſ ex actu tēporali nō acreſcit deo honor:nec minorat g̃ equalis honor ei debet īquātū de' ꝛ dr̄s ꝛ nō minor nec maior . Item creatio ē cōmendatio potētie infinite:quia dicit exituz de nō ee ī ee: Sed potentie īfinite debetur

Universidad de Deusto
Biblioteca

honor infinitus.g̃ rõne creationis debetur honor ifinit⁹.g̃ rõe dominii.ga ex q̃ creator ⁊ domin⁹. Jtẽ i ℔ q̃ ẽ dñs itelligit⁹ ⁹us. cũ dicit de deo.g̃ nõ minor honor ꝑ equalis debet domino ⁊ deo. Ad opp⁹. Potẽtia i deo ẽ infinita.actus aũt finitus.honor autez debet deo rõe act⁹ ⁊ rõe potentie . Si ergo act⁹ finitus sicut creatura ..g̃ ⁊ honor rõne ipsius debit⁹ finit⁹ ẽ.⁊ si potentia infinita. g̃ honor rõne potẽtie infinitus. g̃ nõ equalis honor debet deo rõne actus ⁊ potentie sue

Jtẽ bonitas diuĩa ẽ infinita. tñ beneficia eius i creatura sunt finita.⁊ rõne vtriusq; debet honor.⁊ ex vno dulia.s.ex bñficentia ex alio latria.g̃ inequalitas honoris. Jtẽ eẽ diuinũ cõsiderat vt in se. consideratur vt i creatura.unde scõz ℔ dic Termegistus q̃ deus ẽ spa itelligibilis.cui⁹ cẽtrũ est vbiq; circũferẽtia nusq̃. diuinũ eẽ cõsideratum i se dr̃ circũferẽtia que nusq̃ ẽ. quia infinita ⁊ nullo mõ habet finẽ. Jn quãtũ ℞o opat ad creaturã dr̃ centrũ methafozice.que est g̃ cõ patio centri ad circũferẽtiã.eadẽ est diuini esse ad semetipm confideratũ.sic ⁊ sic.Sed cõpatio centri ad circũferẽtiaz est sic finiti ad infinitũ. g̃ diuinũ eẽ vt in se cõsideratuz ẽ infinitũ.cõsideratũ ℞o i creatura finitum. g̃ si rõne vtriusq; debet ei honor. debetur ei honor finitus :⁊ infinitus ⁊ ita inequalis.

Solo dõ.q̃ equalis honor ꝑ deo debetur ex pte dignitatis.quia ꝑ eadẽ est dignitas rõne cui⁹ adorat. nõ tamẽ ꝑ equale ẽ debitũ.quia iuxta sententiam euangelii.zꝯ.Mathei.Cui plus cõmittit⁹ plus debet.vñ vnicuidit domin⁹ duo talenta.alii quiq;.⁊ plus debebat cui conmiserat quiq;: q̃ cui vnum erat cõmissũ.⁊ sic ex pte cõmissi seu accepti nõ ẽ equale debitũ:tamẽ equalis honor. ga honor respõdet dignitati:⁊ eadẽ dignitas ẽ qua accipio hic ⁊ illud . Ad ꝓma rõnez i cõtrariũ dõ.q̃ sicut i sole duplex est actio .s.actio qua agit:⁊ actio quã efficit . ⁊ ꝓma dr̃ lucẽ.scõa illuminare . sic in deo est actio qua agit deus.⁊ ℔ idẽ q̃ dõ sua essentia.⁊ est actio quã efficit in creatura. Actio g̃ q̃ agit ẽ infinita ⁊ imutabilis:sicut sua essẽtia.Licz actio quã efficit sit finita.quia creature sunt finite.honor ãt semp impedit⁹ ratione act⁹. quo agit.⁊ ideo honor infinit⁹ debet ei rõne act⁹ ⁊ rõne potẽtie . Ad scõm dõ q̃ licet beneficia dei finita sint.tamẽ dãt a bõitate infinita . vñ beneficiũ minimũ q̃ dat deus dat ex infinita bonitate . Debitũ aũt honoris rõne beneficii cõsequit⁹ illud ex quanto datur.sicut ꝑz in Luc.xxi.De vetula que nõ posuit i gazophilaciũ nisi duo minuta.⁊ tñ habuit maiorẽ remunerationem.q̃ qui plus posuerũt.quia ex maiori affectu vedit. ⁊ sic ẽ hic.⁊ ideo honor infinit⁹ debet rõe bñficii dei.quia ex infinita bonitate dat. Ad ȝm dõ ꝟz Dyo.Duplex ẽ cognitio de deo.vna ẽ mõ ifinito ꝑ ꝓuaricationẽ aliarũ ẽaturarũ. vnde psal.Posuit tenebras latibulũ suum: ⁊ est cognitio de deo ꝑ positionẽ mõ finito. sicut cognitio de deo.q̃ ẽ potẽs ⁊ q̃ ẽ bon⁹ ⁊ q̃ sapiens ⁊ q̃ vbiq;. ⁊ q̃ cã ẽ et q̃ hi⁹.℔ tñ h oĩa vnũ ⁊ ifinita sũt. Dõ g̃ q̃ diuĩa sĩt a scõm q̃ causa ẽ finiẽs ẽ.℔ ñ finita . quia finit creaturã.quia ẽ cã contẽtiua eius ⁊ cõseruãs.Cñ deus ẽ alpha ⁊ o.i.ꝓncipiuz et finis:℔ nõ finit⁹ ab ea. vñ ꝓut cõpat causa ꝓma ad creaturã nõ finit⁹ ꝑ eam.℔ finit eã Et iõ semp ẽ dignitas ifinita rõne cui⁹ debet bonor ⁊ iõ ei ifinitus bonor. Dicitur aũt esse vt cẽtrũ ꝓut cõsiderat i creatura: ñ quia finiat in ea.sed quia vt i Anthonio ⁊ vt minima apparet eẽ bonitas diuĩa cõsiderata in creatura respectu eius quod in ipso consideratur.

Post hec queritur

ve adoratione xꝑi . Et querit⁹ vtrũ eadem adoratione adorẽt xꝑs. scõm diuinitatez ⁊ hũanitatẽ. Ad q̃ sic.xꝑs ẽ deus et homo. Sz rõe qua ẽ deus dignus ẽ honore debito creatori.Jn quãtũ ℞o ẽ hõ: dign⁹ est honore debito creature. Ergo cui⁹ adoratio debita creatori sit latria . ⁊ debita creature sit dulia.xꝑs adorandus ẽ dulia:⁊ latria.℔ he adorationes differunt.g̃ differenti adoratione adorand⁹ ẽ xꝑs . Ad opp⁹.Jero. Nõ seor sũ ℞bũ xꝑi adorãdũ ẽ.seor sũ dicit ab hũanitate.g̃ vna adoratiõe adorat⁹ i quãtũ de⁹ ⁊ iquãtũ hõ. Scõo iuxta ℔ q̃rit.an debeat maior veneratio filio dei icarnato . q̃ ante icarnationẽ.℔ enĩ uidet⁹ ꝑ pm. Quia plra bona sunt pauciozib⁹ bonis magis eligẽda. g̃ plura venerabilia pauciozib⁹ sunt magis veneranda.Ergo cũ plura uenerabilia sint in filio incarnato.s.diuinitas.humanitas ⁊ ꝑsona q̃ ꝑ nõ icarnato. Relinquit⁹ q̃ amplior veneratio debet icarnato. Solutio dõ q̃ in xꝑo ẽ dignitas ꝑsone. ⁊ diuersitas nãrũ. quia ꝑsona ẽ in duabus naturis. respiciẽdo g̃ dignitatẽ ꝑsõe sic vna debet xꝑo adorarõ quia ipse ẽ vna ꝑsona:⁊ vna ẽ dignitas rõe cuius fit adoratio.s.vna dignitas ꝑsonalis ⁊ ℔ adoratio ẽ latria.⁊ ℔ ẽ qd dic Jo.dam⁹ ȝ°.sententiarũ.ix.di. Timeo carbonẽ tangẽ ꝓpter ligno copulatũ ignẽ.Adoro xꝑi nãm ꝓꝑ dei mei simℓ vtrinq; ꝓꝑ carni vnitam deitatẽ. Nõ enĩ quartã appono ꝑsonã i trinitate: ℔ cõfiteor ꝑsonã vnam ℞bi ⁊ carnis eius.bis ℞bis ĩsinuare uidet⁹ xꝑi hũanitatẽ cũ ℞bo una adoratiõe eẽ adorãdã.attẽdẽdo vnitatẽ ꝑsone.Respiciẽdo aũt diuersitatẽ naturarũ est differens adoratio.quia ibi est natura diuina que adoranda ẽ latria.ibi ẽt ẽ hũanitas ex qua parte distinguẽdũ est.ga ipa huãnitas cõsiderari scõz se põt.ĩ quãtũ ẽ quedã creatura:tã sancta tam pulcra.vel ꝑut ẽ diuinitati cõiũcta. Et si cõsideretur scõz se.dõ q̃ ei debet adoratio: que ẽ dulia digniorꝫ ⁊ fm ℔ sup illud. Adorate scabellũ pedũ eius.dic glo. Caro xꝑi siue ĩ pietate a ℞bo dei assũpta adorat⁹ a nobis.nõ illa dico adoratiõe que latria ẽ que soli creatori debetur:℔ illa que dulia digniorꝫ ẽ. Si aũt consideraf ꝑut ẽ dignitati vnita scõm ℔ fuerũt circa ℔ opiniões.quia quidã dixerunt q̃ debet ei dulia ℔ mõ.℔ dignissima. Alii autem dixerunt q̃ debet ei laeria scõm Aug⁹.qui sup illud.Nõ turbet⁹ cor vestrũ xx.ita dicit ego dñicam carnẽ:imo ꝑfectã in xꝑo hũanitatẽ ideo adoro q̃ a diuinitate suscepta: et deitati vnita ẽ.vt nõ aliũ ⁊ aliũ:℔ vnũ eundemq; deũ ⁊ hominem filiũ dei eẽ confiteor. Deniq; si boez sepaueris a deo : illi nũquã credo vel seruio ⁊ loquit⁹ de adoratiõe que est latria. Ad q̃ itelligẽdũ. notandũ est q̃ latria dr̃ triplr.vno mõ dr̃ ꝓprie.s.cult⁹ qui debet deo soli : seu itelligat quãtuz ad dignitatẽ i cui⁹ pticipatiõe nõ ẽ creatura. vel i cui⁹ ẽ participatiõe. Scõo mõ dr̃ lata stricte:cũ.s.astrigit⁹ vocabulũ ad seruitutẽ: que debet creatori rõe dignitatis :in cuius pticipatione nõ ẽ creatura. ⁊ sic nõ accipit latria i glo.illa . Deo cui debet latria. dño cui debet dulia.Jn participatiõe enĩ istius dignitatis:que designat ℔ noĩe de⁹ scõz q̃ accipit nãlr ⁊ etiã dignitat⁹ que designat hoc noĩe creator nõ est creatura. Tertio mõ dicit large.nõ solũ seruit⁹ que debet digni tati diuine:℔ etiã creature vnite ipi.in quo sensu dicit Raban⁹.Caro xꝑi latria adoranda est sicut ℞bum . ℔ nõ oĩ spẽ latrie.q̃m non adoram⁹ eã oĩo pstrati i terra.sic vt cõdam⁹ q̃ nox creauit de nichilo vt sacrificamus ei sicut deo:℔ adoramus eã.quoniã ꝑ ipsam redẽpti sum⁹.⁊ sic dr̃ latria noĩe extẽso. ⁊ sic respiciẽdo vnitatẽ ꝓsone vna est adoratio. respiciẽdo diuersitatẽ naturarũ differens ẽ adoratio.diuĩa enĩ nã semp adorat⁹ latria hũana ĩ se cõsiderata sp dulia.quia sãctũ sanctoz.Considerata ℞o vt diuinitati vnita adoranda ẽ latria extẽso noĩe latrie. Ad scõm q̃ querit⁹ dõ.q̃ maior veneratio põt dici vupl⁹ quãtitatiue.quia.s.in pluribus ẽ veneratio . vel qualitatiue eo q̃ maiori ĩtẽsiõe.veneratio scõm ꝑmũ modũ potest dici xꝑo icarnato deberi maior veneratio. quia in plurib⁹ debet venerari . Scõo mõ non debet ei maior veneratio . quia illud quod debetur ueneratiõis hũanitati magis debetur ipi diuinitati . quia ipsi⁹ hũanitatis cã effectiua totaliter ẽ . ⁊ ideo illud q̃ obicit q̃ plura bona sunt magis eligenda paucioribus :itelligẽdum ẽ scõm pm̃ quãdo non sũt altera i alteris.⁊ ℔ ẽ ꝓposito. rõ enim venerationis cature.s.hũanitat⁹ assumpte magis est in ipsa diuinitate q̃ i hũanitate.

Consequens est querẽ

c de adoratione creature ⁊ ℔ ordine. Primo de adoratione creature rõnal⁹ angelice. z°. de adoratione creature rõnalis huãne. ȝ°. de adoratiõe creature irrõnalis. Quãtuz ad ꝓmũ.queruntur tria.an maior vel equalis veneratio debetur sanctis angelis post ĩcarnationẽ xꝑi vel ante . An sit ageli adorandi aliquo mõ latria.Uñ angel⁹ satbane cũ transfigurat se in angelũ lucis dicens se esse xꝑm possit sine peccato adorari.latria.

Quantũ ad primum

obicit sic. Ante ĩcarnationẽ xꝑi angeli adorabãt ab boĩbus ⁊ nõ ꝓhibebãt se adorari. sed post ĩcarnationẽ nõ ꝓmittũt se adorari ab boĩe.imo ꝓhibent Uñ i apoca.zz°.dicit Jo. Cecidi vt adorarẽ ante pedes angeli: q̃ dixit mihi uide ne feceris.cõseruus enĩ tu⁹ sum ⁊ fratrũ tuorũ.℔ si debet ei equalis honor q̃ ante debebat.Constat q̃ nõ ꝓhiberet sicut nec ante.g̃ non tantus honor debetur angelis post ĩcarnationẽ:quãtus ante. Jtẽ Grego.Post ĩcarnationẽ quia videt hũanã naturã sup se exaltatã:nõ ꝓmittũt se adorari ab boibus ⁊ ꝓius permittebant.ergo ꝛc

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jtē ad oppō. Jtā sunt beati angeli post ĩcarnationē sic ante. vñ nō ē cozū gloria diminuta vl' beatitudo ex ĩcarnatiōe. ꝟ potiꝰ aucta. Si g̃ nō ē subtracta dignitas beatitudinis ex ĩcarnatione. g̃ nec veneratio diminuta. Juxta ꝟ queritꝫ. vñ fuit ꝟ q̄ ãgelꝰ pbibuit se adozari a Jo. cū ita esset dignus sicut fuerat ãte ĩcarnationē. Si dicaꝫ q̄ ꝟ fuit ex humilitate. tūc videꝫ q̄ ãte ĩcarnationē debuisset se pbibuisse ab boīe adozari. quia tunc fuisset maioꝛ eius humilitas si pus se humiliasset boi q̄ mō. quia ñ erat bō ita dignꝰ sicut mō. g̃ nō fec̄ ppter ꝟ. ex quo videꝫ q̄ vellet ãgelꝰ ĩnuē q̄ nō tãtꝰ debeꝫ ei bonoꝛ post ĩcarnationē quãtꝰ ante. Solo vō. Q̄ quãtū ē ex pte ipoꝝ ãgeloꝝ equalis bonoꝛ debeꝫ eis post ĩcarnationē et ante. ⁊ ex pte boīs etiã maius ē debitū bonoꝛis vl' veneratiōis ãgeloꝝ post ĩcarnationē q̄ ãte quia plura fecerūt pro boīe. fuerūt enī ministri. ĩcarnatiōis ⁊ miraculoꝝ sic ve Sabzie legit. q̄ ãnūtiauit Marie. q̄ de illa nasceretur dei filius. Ad illud aūt qō dr̄ q̄ si equalis bonoꝛ deberet eis. quare g̃ pbibet hiꝰ adoratiōnē. vō q̄ aliquid pōt prohiberi dupliꝛ. vel quia malū ē seu occasio mali. vel pbibet ppter aliquā vtilitatē sc̄ōm qō dic̄ Aug⁹ sup gen̄. vbi loquit de ãgelis venientibꝰ ad Abzahā. duplici de cā aligs arcēdꝰ ē a bono. vel ppter maiꝰ bonū aggrediēdū vt dñs reuocauit illū qui volebat sepelire patrē suū. Mat. 8°. vel ppter facilē declinationē ĩ malū. ⁊ sc̄ōm ꝟ vō. q̄ pbibuit ãgelꝰ Jo. ne ipm adoraret. quia istud erat occasio mali. qa sb p̄textu vulie poterat occasionaliter introduci vt cāture ipēderet latria. qō eēt maximū malū. sicut aulꝰ pbibet omedere ĩ ydolio. quia pōt cē occasio mali. vel ĩ se vel ĩ alio. s. venerationis ydoli. p̄a. cor. 8°. Alia rō fuit quare pbibuit. s. ppter prouocationē ad maius bonū. quia p ꝟ volebat ostēdere q̄ maxīe exaltata ē bũana natura post ĩcarnationē. ⁊ q̄ magna ē gloria dei in bũana natura. ⁊ illud dēt valde boēs ad maximū bonū puocare.

Secundo queritur

Utrū angelꝰ licite poterit adozari latria. qō videꝫ p tex. gen̄. 18°. vbi dr̄ q̄ Abzaham adozauit angelos. ⁊ adoratiōe que debetur trinitati. g̃ latria. Jtē Josue 5°. Josue adorauit ãgelū qui dixit. Ego sū princeps exercitus dñi. Ergo ipe adozauit ãgelū latria. Ex his videꝫ q̄ angelꝰ possit adozari latria

Solo. dō q̄eadmodū dic̄ Augꝰ de fruitiōe. sola ĩmutabili bonitate ē fruēdū simplr. rōnali ꝛo creatura que nobiscū pōt pticipare sūmā bonitatē ē fruēdū sc̄ōz quid. ⁊ ñ simplr

Jtē fruēdū est deo nō in se sc̄ōm q̄ dicit aplus ad Philemonē. Ego te frater fruar ĩ domīo. Jrrōnali ꝛo creatura: que non pōt nobiscū pticipare sūmā bonitatē ñ ē fruēdo nec simplr nec sc̄ōm qd. eo modo dō. tri nō poña. q̄ latria simplr debeꝫ deo. Latria vero sc̄ōm quid debeꝫ bũane n̄ in deo. ꝟ ē nō de se: ꝟ rōe diuinitatis cui ē vnita. Latria vero nec simplr nec sc̄ōm quid debeꝫ creature pure quia latria ē seruitꝰ debita creatoꝛi. Ad illud g̃ qō primo obr̄ de Abzahā. ix°. genē. q̄ videꝫ angelos adozasse latria. ē rēspōsio in glo. q̄ Abzahā ĩtelligēs diuitatē ĩ vnitate adozabat. ⁊ visp̄sationi angelice in forma visibili ministrabat. Ex ꝟ igit apparet: q̄ duo ĩtelligebat Abzahā ĩ apparitiōe illoꝝ viroꝝ. Jntelligebat enī creaturā angelicā ĩ forma bũana. ĩtelligebat ēt trinitatem. iō ⁊ duplex actus sequebaꝫ ĩ Abzaham scilicz adozatio: que cōsequebaꝫ ĩtellectū trinitatis ⁊ misteriū qō cōsequebaꝫ ad ĩtellectum nr̄e ãgelice apparētis ĩ bũana nā. Ex quo patet q̄ adoratio latrie ĩ Abzahā nō exhibebatur angelo. Ad illud qō queritꝫ de Josue dō. q̄ Josue apparebat ĩ angelo ipm deū ĩ cuiꝰ persona apparebat ãgelus ⁊ illū adozabat. Uñ dicit sup illū locū Adamāciꝰ. Adozauit nō solū quia ex deo ē. ꝟ quia deꝰ ē. nō enim adozasset nisi deū cognouisset. Quis enī ē p̄ceps milicie nisi xp̄s. Ex quo relinquit q̄ ĩtelligebat ĩ angelo xp̄m. cū dixit ĩ Josue 5° Ego sum p̄ceps exercitus domini. ⁊ sic p̄z solutio biꝰ quest̄ionis.

Tertio queritur de

angelo sathane cū transfigurat se ĩ angelū lucis sicut habeꝫ 2ª cor. xi. Et dic̄ se eē xp̄m Utrū possit adozari latria sine peccato. qō videꝫ. qa ignozantia facti adhibita diligētia excusat: quanuis ignozantia iuris non excuset. g̃ cū iste ignozet qō factū ē ⁊ adhibeat debitā diligētiā. Relinquit q̄ ñ pccāt adozando dyabolū sic xp̄m. Jtē si aliquis credēs hostiā cōsecratā a sacdote celebrāte que nō eēt cōsecrata adozaret eā sic corpus xp̄i. ppter ignozātiā facti excusareꝫ. g̃ silr adozās dyabolū vice xp̄i ī p̄dicto casu ppt ignozātiam facti excusabit. Solo dō q̄ sathanas trāsfigurat⁹ apparēs ĩ spē xp̄i nō ē adozādus pro xp̄o: simplicit: nec credendus eē xp̄s. sed sb coditiōe. Uū si adozaret eum simplr peccaret. nec ignorātia excusaret eū ⁊ assignat biꝰ triplex rō. Prima ē qa qlibz ē p̄munitꝰ per sacrā scripturam q̄ angelus tenebrarū transfigurat se ĩ angelū lucis 2ª cor. xi. ⁊ Mat. 24. Multi venient ĩ noīe meo x̄c. Et iō tenēt discutē ⁊ nō statim adozare

Scōa rō ē quia bz remediū orationis. qa si ozaret deuz toto corde vt reuelaretur ei ẽitas. deus nō p̄mitteret eū decipi. Jn ℔. n. casu ītelligitur illud. Jo. 15°. Quicquid petieris patri ĩ noīe meo dabit vobis. Jn noīe meo. s. q̄ ē Ybs qō ĩterp̄etat salus. hoc est quicqd petieris ad salutē sc̄ōm q̄ exponit beatꝰ Augꝰ. Patet g̃ ex ꝟ q̄ qui nō orat nō adhibet oēz diligētiā quā dēt. Tertia rō ē. quia facillime posset vitare piculum apponēdo. s. conditionē. hoc mō adoro te si tu es xp̄s. Ad illō qō obr̄ de hostia nō cōsecrata dō. q̄ dēt adozari sb conditione. s. si forma debita obseruata sit. ⁊ ꝟ conditione tacita vel exp̄essa.

P Ostquā habitū

est de adoratione angeli. Queritur de adoratione boīs. qa dicit aplus. Honora inuicē pueniētes. Ro. 12°. Primo utrū bō adorandus sit latria. Sc̄do utrū omnes boēs equalr sint adorandi. Tertio modo utrū mali sint adorandi. Quarto quomō sancti viri sūt adorandi. Quīto. utrum malus p̄latus plus sit adorandus q̄ bonꝰ subditus.

Quantū ad primum

sic obr̄ dicit. Jo dam⁹. q̄ bonoꝛ qui exhibeꝫ ymagini referꝫ ad illū cuiꝰ ē ymago. vnde dicit magnus Basilius. Honoꝛ ymagīs ad ptbotypū puenit. i. ad exēplar. Est enī ptbotypō. p̄ª forma seu forma exēplaris ad quaz facta ē ymago. cuz g̃ bō sit expressissīa ymago dei poterat in boīe adozari deus latria ⁊ ita p cōsequēs bō pōt adozari lata. Jux ꝟ queritꝫ de beata ꝛgine. Nā dicit Jo. damꝰ q̄ bonoꝛ qui eiꝰ ē ad eū qui de ea ē ĩcarnatꝰ referꝫ. g̃ ipa pōt adozari latria. Solo ad p̄mum dō. q̄ bō nō pōt adozari latria. tñ pōt eē materia adoratiōis latrie ĩ quātū ē ymago ducens ad deū cuiꝰ ē ymago. ⁊ iō adoratio dulie debeꝫ ei sc̄ōm q̄ dicit Jo. damꝰ. in 4° li. A principio deꝰ boīez sc̄ōz ppriā ymaginez fecit. cuiꝰ igit gratia nos adiuicē adozam⁹: nisi q̄ sc̄ōm ymaginē dei facti sum⁹. vt enī ait magnꝰ ī diuinis Basiliꝰ. Honoꝛ ymagīs ad ptbotypō puenit. i. exemplar. ptbotypō aūt ē illud qō ymago repsentat. Ad sc̄ōz qō queritꝫ de beata virgine dō. q̄ ꝗuis honoꝛ qui eius ē ad eū: qui ex ea est ĩcarnatus reducaꝫ nō sequitꝫ ppter ꝟ q̄ bonoꝛ ille sit latria: ꝟ sequitꝫ q̄ bonoꝛ ille referꝫ ad xp̄m. Honoꝛ tamē ille qui beate virgini debetur ē cuiusdā p̄rogatiꝫ. s. dulie singularis. ⁊ q̄si ĩmediate disponēs ad latriā. ñ tamē ē lata. cum enī adoro matrē dei: in quātū biꝰ. non adoro vt cāz mei cōditricē. ⁊ ideo ñ adoro vt latria. quia ãt adoro vt matrē dī. honoro vt matrē creatoꝛis. ⁊ ꝟ ppt ipm creatoꝛē. Uñ rō bonoꝛis ē ipe bonoꝛ creatoꝛis. ipe tamen bonoꝛ exhibeꝫ creature. Ex quo relinquit q̄ ille bonoꝛ ē dulia p̄rogatiꝫ sīgularis disponens ad latriam ⁊ cuiꝰ rō latria est.

Consequenter queri

tur. Utrū oēs boēs equalr sint adorandi. Ad quod sic dam⁹ ĩ 4°. li. A principio deus boīez sc̄ōm p̄priā ymaginē fecit. cuiꝰ igitur gratia nos adiuicē adozamus. nisi q̄ sc̄ōm dei ymaginē facti sum⁹. Ex quo obr̄. q̄ si oēs homines equalr ad ymaginē dei facti sunt Ergo oēs boēs equalr adorādi sūt. Conꝫ adoratio ē debitū rōne dignitatis excellēt g̃ si est dignitas aliqua excellens in vno respectu alterius nō equaliter debeꝫ eis adoratio. vel si dicas q̄ ĩmo quia nō adozatur nisi rōne eius: q̄ sūt ad ymaginē tūc sequeꝫ ex ꝟ q̄ vnus nō debet aliū adozare. qa vnꝰ equalr ē alteri quātū ad ymaginē. Jtē plat⁹ rōne nr̄ nō dēt adozare sbditū. equalr est ei quātū ad naturā. silr habet dignitatē excellētem respcū illius. g̃ non dēt ipm adozare rōe dignitatis. ĩmo potiꝰ ecōuerso. g̃ ñ eqlr debeꝫ oībus adozato. Solo dō. q̄ omnibꝰ exhibēdus ē honoꝛ pro statu ⁊ tēpoꝛe quia oēs ad ymaginē dī facti sūt vt dic̄ Damꝰ. ⁊ ꝟ ē rō cōis. quare honoꝛ oībꝰ dēt exhiberi loco ⁊ tēpoꝛe. Sed notandū q̄ in ymagine que ē bō ītelligitur qō ē p naturā. ītelligitꝫ etiā ĩ ea qō ē p gratiā: que rducit ipsā ymaginē ĩ plenā cōformitatē dei. qa gr̄a ipa est dei formitas. Ex parte igit nr̄ nō ē differē

Universidad de Deusto
Biblioteca

adorationis. Uñ quātū ad ꝟ̄ ē equalitas in oībus. ſ̄ reſpiciēdo poſſibilitatē ad gratiaz vel actum que eſt per gratiam que actu eſt in ymagine: non eſt ita. Si enim in ſtatu eſt gr̄e ⁊ habz gratiā actu habet bonū excellēs ī ſe ratiōe cui⁹ debeť ei bonor. glibet enī tal' ī aliquo vno excellit. licet nō habeat omnia dona: ⁊ rōe illi⁹ vni⁹ cantať de quolibet cōfeſſore. nō ē ſ̄ñētns ſilis illi. ⁊ ſic reſpiciēdo actū gr̄e in habēte. ratiōe cui⁹ ſemp excellit adorandus ē hō: ⁊ vnus magis alio. Sil'r reſpiciēdo poſſibilitatē ad grām ī hoīe. licz actu ſit extra gratiā tamē adhuc poſſibilis ad tāt̄ gratiā ⁊ ad maiorē: q̄ aliquis hñs gratiā actu. ⁊ reſpiciendo poſſibilitatē hāc ī ymaginē ī maiori excellētia. ita etiā reſpiciendo ꝟ̄. maior honor pōt ī pēdi vni q̄ alii.

Tertio queritur

Utrū malis boībus debeať adoratio. Ad qō ſic Jo. dam⁹ Honorādi ſūt ſancti vt filii ⁊ heredes dei. vt dic̄ Jo euāgeliſta. Si ḡ mali boīes ñ ſūt amici: nec filii: nec heredes x̄pi. ḡ nō ſūt adorandi. Ad oppo⁹ Ro. iz⁰. Honore ſuicem p̄uenientes. Glo. i. in qualibz reuerētia. alr' ñ eſt fraternꝰ amor: niſi mutuis ſe p̄ueniant obſequiis. Jtē aliqs mō malꝰ forte p̄ordinatꝰ ē ad maiorē iuſticiā q̄ aliqs mō bonus ⁊ poſſibil' ē. ad ꝟ̄. Ergo dignꝰ ē honore rōe iſtius poſſibilitat'. Solo dō ſicut ſup̄ dm̄ fuit. mali boīes ī quātū mali ñ ſūt diligēdi. īmo odio habēdi. quia odire malū ī quantū malū nō ē odire naturā ei⁹: ſ̄ odire vicium in ipō vt dic̄ Aug⁹. Et iō ſic odiendi ſūt: ⁊ ſic nō ſūt honorādi nec adorandi. Attēdēdo tamē naturā ipam. quia ſūt ad ymaginē dei facti: ⁊ poſſibiles ad gratiā rōne bi⁹ deberetur eis honor ⁊ dilectio.

Quarto queritur de

adoratione ſanctorū qual' ſit. Ad qō ſic. Dulia adoram⁹ ſāctos: ſ̄ vulia iō ē qō fuit⁹. ut dicit Aug⁹. ḡ ſeruitute ipos adoram⁹. Ad oppo⁰ Aug⁹ in libro de ꝟ̄a religione. Sācti adorandi ſūt ꝓpter imitationē nō ꝓpter religionē. adoram⁹ eos caritate nec ſeruitute ḡ adoratio qua adoramus eos nō ē ſeruitꝰ.

Solo dō. q̄ duplex ē ſeruitꝰ. Eſt enī ſeruitus obnoxietatis. ⁊ hec debetur deo. eo q̄ eſt p̄incipiū noſtri eē. Eſt etiā ſeruitꝰ fuētie ⁊ ꝟ̄ debeť ſanctis. quia ipſi ſūt noſtri ductores vel p̄ doctrinā ſic p̄lati vel p̄ ceſſionē. vel p̄ adminiſtrationē.

Quinto queritur an

malus p̄latus magis ſit honorand⁹ q̄ bonus ſ̄ditus vel ecōuerſo. Ad qō ſic. Ro. iz⁰. Cui honorē. honorē. ī p̄lato qualc̄uq; ſit ē maior dignitas q̄ in aliquo ſ̄dito. ḡ maior veneratio debeť malo p̄lato q̄ bono ſ̄dito

Cōt. Maior ē dignitas ymagis in bono ſ̄dito q̄ in malo p̄lato. ſ̄ dignitas ymagis rō ē quare nos adīuicē adoramus. vt dicit Dam⁹. ḡ maior veneratio debeť bono ſubdito q̄ malo p̄lato. Solo dō. q̄ malꝰ p̄latꝰ in quātū p̄latꝰ magis dēt honorari q̄ bonꝰ ſ̄ditus. quia magis ē ī p̄ticipatione debiti honoris. quia ē honor. gratuitꝰ debitꝰ ex neceſſitate. ⁊ ē honor gratuitꝰ nō debitus ex neceſſitate. Primꝰ honor debetur p̄lato in quātū p̄latus. quia ī quātū hi⁹ vice x̄pi eſt. Unde Ro. iz⁰. dic̄ aplus de ipo p̄lato. q̄ dei miniſter ē. Honor aūt gratuitꝰ nō debitus ex neceſſitate debetur bono ſ̄dito. ⁊ iō magis tenemur ad honorem maiorem p̄lati ī quātū p̄latus eſt.

Oſt hec inquirē

dum ē de adoratiōe que debeť irrōnabili creature que ē veſtigiū dei. ⁊ maxīe de adoratiōe que exhibeť cruci x̄pi. Primo an maior generatio debeť cruci x̄pi q̄ hōi. 2⁰. An poſſit deus adorari latria ī veſtigio ſicut ī ymagine.

Quātū ad primū ſic

obī exo. zo. phibeť q̄ nō fiat ſculptile nec; vlla ſilitudo. Si ḡ figuram⁹ ōm ī cruce cōt̄ p̄ceptū facim⁹. nō ē ḡ crux magis adorāda q̄ rōnalis creatura. Jtē adoratio ſeu veneratio reſpicit dignitatē. ſ̄ maiorīs eſt dignitatis rōnal' creatura que ē hō q̄ ipa crux. quia hō ad ymaginē dei factꝰ ē. ⁊ creatꝰ eſt ad beatitudinē. ⁊ vt ſit p̄ticeps diuīe bonitatis ⁊ x̄itatis p̄ cognitionē ⁊ amorē. crux aūt nō ita. cū ſit irrōnalis creatura. ḡ maior veneratio debeť hoī q̄ cruci. Cōt. crux a maximis adoraťur. etiā petrus qui iā beatꝰ ē crucē adoraret: non tamē hoīez. ergo maior veneratio debeť cruci q̄ hoī. Solo. dō q̄ ē dignitas realis que debeť rei. ⁊ eſt dignitas ymaginis. ⁊ ꝟ̄ non ē ex p̄te ymaginis. ſ̄ ex parte rei. quā ymaginaťur. Uñ dam⁹ Honor ymaginis ad p̄thotypū. i. exēplar ī̄ferť

Sed notandū q̄ ē ymago p̄ p̄ticipationez. et ꝟ̄ ē rōnalis creatura. ⁊ ē ymago vt ſignū. ſ. alicuius beneficii dei. ſicut hūanationis ei⁹ ⁊ paſſionis ⁊ hi⁹. vbi ḡ ē ymago vt ſignuz: totus honor referť ad p̄thotypū. i. exēplar. vnde dicit Dam⁹ de cruce. q̄ adorando crucē adoramus paſſionē x̄pi: ſeu x̄pm paſſum ſ̄ his ꝟ̄bis adoramus typū p̄cioſe crucis. ⁊ ſi ex alia materia ē facta: nō materiā adorātes abſit. ſ̄ typū vt x̄pi ſimbolum. i. notam. dixit enī diſcipulis. tūc apparebit ſignum filii hoīs in celo. ſ̄ vbi ē ymago p̄ticipationem vt homo ideo eſt adoratio vulie. ⁊ ita nō ē ꝟ̄ adoratio crucis maior niſi qa referť ad ſignū. vulia aūt debeť hōi eo q̄ ē in participatione diuine dignitatis ſic̄ potentie: uel ſapiētie. uel bonitatis. qō non conuenit cruci. Jlle ḡ maior honor qui exhibeť cruci referť ad rē ſignificatā: cui⁹ ē ſignū nō refertur ad ipſam crucē in ſe. Ad illud qō obī. Nō facies tibi ſculptile. dō: ſecundum Dam⁹. Q̄ antеq̄ deus eēt humanatꝰ facere ymaginē deo erat ī p̄ietatis. quia ſm diuinaz naturā nō ē figurabil'. ſ̄ poſtq̄ viſibilis et ſenſibilis factꝰ ē p̄ aſſūptionē carnis: non ē ꝟ̄ impietatis. ſ̄ poti⁹ pietatis ēipm figurare: ⁊ ꝟ̄ ꝓpter doctrinā. ⁊ inſtructionem nr̄az. et ꝓpter recordationē paſſionis x̄pi. vt p̄ſens ſit noſtre memorie. ⁊ ꝓpter ꝟ̄ inſtruimur. et allicimur ad bonū. hac etiā de cā fiūt ymagines ſanctorū. Uñ. Dam⁹ dicit. Inuiſibilis: et incorporei: ⁊ icircūſcriptibilis: ⁊ īfigurabil' dei quis pōt facē ymaginē. Inſipie igit' ſūme ē ⁊ īpietatis figurare qō diuinū eſt. hīc in veteri teſtō nō erat aſſuetꝰ ymaginū vſ⁹ quia ꝛo de⁹ ꝓpter viſcera miſericordie ſue ſcōm veritatem factus eſt hō ꝓpter noſtrā ſalutē. nō vt Abrahe viſus eſt ī ſpē boīs. ñ ut ꝓphis. ſ̄ ſm ſbam factꝰ ē hō. ⁊ perābulauit terrā ⁊ cū hoīb⁹ uerſatꝰ ē. miracla fec̄: paſſus ē. crucifixus ē. reſurrexit. aſſūptꝰ ē. ⁊ omnia ſcōm x̄itatē facta ſunt ⁊ viſa ſunt. ab boībus. ſcripta quidē ſūt ad memoriā et doctinā noſtrā. quia aūt nō oēs noſcūt lr̄as nec lectioni nacant. patres excogitauerunt uelut quoſdā triūphos ī ymagīb⁹ deſcribē ad velocē memoriā: qua ꝓpter multotiens nō ſm mētes habētes vñi paſſiones ymagīe x̄pi crucifixiōis videntes ⁊ ſalutaris paſſionis ī memoratiōez veniētes p̄cidētes adoram⁹ nō materiā ſ̄ ymaginatū. Sil'r ⁊ dei genitricis ymaginis. nō materiā ſ̄ figuram adoramus: honor enī qui ē ad ipam: ad ipm qui ex ipa ē incarnaꝰ reducit. Sil'r autez ⁊ ſcōrū certamīa erigētia nos ad fortitudinem ⁊ imitationē ⁊ zelū virtutis eorum et gloriā dei ſicut dixim⁹. ⁊ enī ymaginis honor ad p̄thotypū. i. exemplarit̄ p̄uenit. Et p̄ ꝟ̄ ſoluunt oīa obiecta.

Secundo queritur

Utrū deus poſſit adorari latria ī veſtigio: ſicut ī ymagīe. q̄a ſi ſic: cū ī oī creatura ſit veſtigiū dei: erit adorād⁹ latria ī oī c̄atura vt ī lapide. Q̄ aūt ita ſit patet. qa geñ. 28⁰. dr̄ de Jacob. Q̄ ſurgēs mane tulit lapidem quē ſuppoſuerat capiti. ⁊ erexit in titulum fundens oleū deſup. Cū ḡ latria conſiſtit in ſacrificii oblatiōe ipm aūt oleū obtulit pro ſacrificio. ḡ ipe exhibuit latriā lapidi. Jtē cum deus ſit ubiq; p̄ſentialr̄ potentialr̄ et eſſētialr̄. ḡ pōt ī oī re adorari. ḡ ſcōm hunc modū pōt cuilibet creature exhiberi latria

Solo cū querit' an de⁹ adorand⁹ ſit ī veſtigio. dō. q̄ nō. niſi īquātū veſtigiū efficit ſignū p̄ iſtitutiōez quēadmodū tabernacul; ⁊ lapis quē vnxit Jacob. erat ſignū ⁊ figura ipſius x̄pi ⁊ ſcōm ꝟ̄ ſignatū adorat latria.

Si ꝛo conſideraťur ipm veſtigiū in ſe. non pōt eē mā latrie. veſtigiū enī non īmediate ducit ī deū quēadmodū ymago. Veſtigium enim determinatur ī creatura irrationali. ſecunduz vnitatē. x̄itatē bonitatē. que referūtur ad ymaginē: que ī creatura rationali determinat' ſcōm memoriā: ītelligētiā: ⁊ volūtatē. q̄ quidē īmediate referūť ad trinitatē. qa ḡ illō ſolū qō īmediate duc̄ ī deū pōt eē materia latrie. veſtigiū aūt nō duc̄ ī ōm īmediate. p; q̄ nō pōt eē materia latrie īq̄ꝰ ꝟ̄ ſ̄ ymago. hinc eēt q̄ deus pōt adorari ī ymagīe nō ī veſtigio ī quātū eſt res. Ad illud ꝛo qō obī de Jacob dō. q̄ ipe nō īpendit honorē lapidi. ſ̄ ſignato p̄ lapidē qō erat x̄ps. Ad vltimū dō. q̄ quāuis deus ſit in oī creatura ꝓt dr̄ p̄ſentialr̄. potentialiter eſſentialr̄. nō tamē ſicut dic̄ beatꝰ Augꝰ ad Dardanū. oēz creaturā īhabitat. ſolū enim habitat in illis in quib⁹ ē p̄ gratiam. qui. ſ. ſunt tēplū eius ſicut dicit aplus. Templum dei ſanctū ē qō eſtis vos. Tēplū aūt ſolū dr̄ creatura rōnalis in qua deus inhabitat per gratiā cognitionez. ⁊ amorē. quia ḡ c̄atura irrōnalis nō ē poſſibilis vt ſit templuz. nec erit ī ea adoratio ꝓt res ē. niſi ſcōm qō eſt

Universidad de Deusto
Biblioteca

signū.sic victū ē. Reliqua que pertinēt ad istam mām tucnētur in questione de latria quando de virtutib⁹ inquirēt. Et sic patet responsio ꝛc.

p Ostquam quesi

tum est de ꝓmo mādato decalogi. Cōsequēter ꝙquirēdū ē de scōo.qđ est. Non assumes nomē dei tui ī vanū. Et circa hoc quer̄t. Primo gn̄alr. Scōo spēalr. Sn̄alr duo querūt. Primo de expōne hui⁹ ꝓcepti. Secūdo de cōtinētia eius ꝫ intētione.

Quātum ad primum

querit de expōne huius mandati: que assi gnat tribus modis scōm tres expositiones que ponūtur in exodo.xx.ꝫ deut.ꝯ. Una.n. expō ē que pōit exo.xx. Nō assumes ꝛc. Xp̄m putādo tātū cāturā.ꝫ deut.ꝯ. Non estimes creaturā eē filiū dei. Scōa expō ē.q ponit exo.xx.. Nō assumes ꝛc. iurando.s.ꝓ nichilo nomē dei.deut.ꝯ.dic glo. Jurando ꝓ re q nō est. Tertia etpō ē in deut.ꝯ. Non assumes ꝛc.nomē dei ligno ꝫ lapidi ꝫ bi⁹ tribuēdo. Quātū ꝑ ad istas expones opponit. ꝫ ꝑ quātū ad ꝓmū. An sit conueniens hugo ī li. de sacrametis. Assumē nomē dei ī vanū. est filiū dei īvisibilē ꝑ hūanitatē fcm creaturā estimare. Ergo assumere nomē dei īuanum ē credere xp̄m purā creaturā. ꝟ ꝑ expositio cōueniēs ē. Jtē psal. Ante solem ꝓmanet nomē eius. Glo. Ante tēpora ꝫ omnē creaturā permanet nomē eius.i.filius regis. Ergo nomen ē ipse filius Sed Romanorum octauo.dr̄. Uanitati subiecta est creatura oīs. ꝑ assumē nomē dei ī vanū: ē filiū dei credē purā creaturā. Ad oppo⁹ Ro.z⁰. Cū gentes nāl̄r ea que legis sunt faciūt: ostēdunt opus legis scriptū in cordibus suis nāliter Ergo decalog⁹ ē de dictamīe legis natural Sz filiū dei eē boīez vel incarnatū: non ē de dictamīe legis nālis. Ergo ad illō mādatū nō ptinet ꝙ filⁱ⁹ dei incarnat⁹ seu visibilis factus ꝑ hūanitatē vt dic̄ Hugo nō credat creatura. ꝑ nulla ē expō. ꝟ ꝑtinēs ad ppositū. Quātū ad scōam expōnē obiciť sic. Non assumes ꝛc.s.iurando ꝓ nichilo. quia quicūq; assumit nomē dei ī vanum peccat mortaliter: ꝟ non quicūq; iurat ꝓ nichilo peccat mortaliter. Jurare ꝑ ꝓ nichilo non ꝓhibeť ḃ. Minor ꝓz. quia dato ꝙ iurare ꝓ nichilo sit mortale peccatū. iam iurare nō eēt indifferens. quia illud qđ ē ĩdifferēs pōt fieri sine cā. ꝫ tamē ñ ē peccatū mortale Jurare ꝑ eēt malū in gnē. ꝫ nō bonū ex circūstātia. Jtē Aug⁹. Jurare nō est bonū et tamē nō ē malū. ꝑ scōm ḃ ē ĩdifferēs. Ergo aliqs pōt iurare ꝓ nichilo sīe pcco mortali.

Jtē psal. Nec iurauit ī dolo ꝓximo suo. Glo. ꝓhibet ñ qcūq; iuramētū. ꝟ iuramē tuz ī dolo. ꝑ solū iuramētū ī dolo ē peccatū mortale. ꝑ iuramētū ꝓ nihilo non est ḃ inꝓhibitione. Quantū ad tertiā expōnem que ē. Nō assumes ꝛc. Ligno ul̄ lapidi nomē dei tribuendo obr̄. quia scōm hāc expōnem vanū ḃ appellať ydolū. Sz quicūq; ḃ nomē xp̄s ydolo tribuit: facit ydolatriam. ergo ḃ ꝓhibet ydolatriā. Ergo nō differt a ꝓmo ꝓcepto scōm hāc expōnem. Ad oppositū Aug⁹ ī li. de x. cordis. Si tāgis ꝓmā cordaz ītersicies bestiā ydolatrie. Si tagis secūdā cordā interficies bestiā erroris. ꝑ error ꝓhibeť in ḃ mādato. ꝫ ḃ dicit ista expō. ꝑ coueniens est. Sed ratione huius queritur si error hic ꝓhibetur. ꝫ in ꝓmo mandato. quō differēter. Solo dō sicut dictum est sup̄. Lex Moysi media ē inter legē nature ꝫ legē gr̄e. Educiť enī a lege n⁹. maxīe quātū ad decalogū. sic dicit Aug⁹ in li. de q̄stiōib⁹ noui ꝫ veť. testa. sed ḃ manifestať. Un̄ dic̄ ꝙ data ē lex Moysi vt que latere ceperant manifestarent. Jtē ducit ad legē gratie Un̄ psal. Lex dn̄i īmaculata cōuertēs aīas. Glo. Sua districtiōe corrigēs ꝫ ad xp̄i graz mittēs. Scōm ḃ ꝑ decalog⁹ hz respectū vel rōnē vnā ꝑut educiť a lege n⁹. Aliā ꝓut ducit ad legē gratie. Sic igiť mādatū illud pōt considerari ꝑut ducit ad legē gratie. et sic transit in signū. ꝫ sic nō soluz l̄rale est. ꝟ ēt misticū. ꝫ sic exponiť vt ptineat ad filiū sic ꝓmū ptinet ad patrē. ꝫ ꝛ⁰ ad sp̄m scm ꝫ scōm ḃ ē eius expō. Nō assumes. i. nō credes xp̄m purā creaturā. Si aūt sumatur ḃ mādatū ꝑut educiť a lege n⁹. aut cōsiderať scōm suā formā: aut scōm suā ☧utē. Si scōm suā formā cōsideret. sic ꝑpie nomē ī vanū assumē ē sicut sumiť ī attestatione ☧itatis. sic ī iuramēto. ꝫ sic exponiť illa expositiōe. Non assumes ꝛc. Jurādo ꝑ nichilo. exo.xx. Si aūt sumať scōm virtutē vt sumať ī vanū sumē. i. abuti noīe. sic ē ꝛ⁰ expō. Nō assumes ꝛc. Ligno uel lapidi nomen dei tribuendo. ꝫ sic mādatū istud hz expōnem misticam. Un̄ hugo sup̄ dixit ī vanū nomē ꝛc. filiū dei ꝛc. Tales sūt due alie expōes. s. iurādo ꝓ nichilo. ꝫ ista nomen dei lapidi uel ligno tribuendo. Hugo ī libro de sacramētis. Nō assumes nomē dei tui ī vanū. vel ad mēdaciū affirmandū uel ad ydolū venerandū. Ad rōnē ī cōtrariū dō. Q̄ licz lex nr̄a nō dictet īcarnationē ī rōe ꝓpria. dictat tamē eā ī rōne vl̄i. quia bene dictat ꝙ deus sūme misericors ē. et ꝙ nō dimittet cāturā rōnalē quā fecit ad beatitudinē oīo perire.

Ad ea que obiciūt de secūda expone dō. Q̄ iurare ē ꝓferre ☧bū iuramēti. Jurare ꝑ ꝓ nihilo. aut ē ĩd qđ assumē ☧bū iuramēti cū ītētione iurādi ꝫ deliberatiōe: aut sine ītentiōe. Si ꝑ dicatur iurare ꝓ nichilo assumē ☧bum iurandi sine ītētione iurādi: sic iurare ꝓ nichilo nō ē peccatū mortale: nec est ī ꝓhibitiōe. vnde dormiēs si ꝓferret ☧bū iuramēti nō peccaret. quia nō deliberaret nec intenderet iurare. Si aūt iurare ꝓ nichilo vel sīe cā dicať cū ītētione iurandi sic ē ī ꝓhibitiōe. ꝫ sic ē cōtra hoc ꝓceptum Assumē enī dicit sumere cū ītentione finis. quia dicit sumē ad. ꝫ ꝓpter ḃ ille q cū intētione iurat ꝓ nichilo. directe peccat cōt ḃ mādatū. Ad illud qđ obr̄ scōm Aug⁹. Q̄ iurare sit ĩdifferēs. dō. ꝙ iurare est asserere ꝑ ꝓmā ☧itatē. i. cū īuocatione ꝓme ☧itatis ad testimoniū sue affirmatiōis. Ratione ꝑ eius qđ ē asserere: ☧ū ē ꝙ iurare ē ĩdifferēs. quia asserere pōt bñ ꝫ male fieri. Sz ḃ qđ ē īuocare ꝓmā ☧itatē ī testimoniū: dic̄ quādā circūstātiā que ita determiat hūc actum. ꝙ sine ea nō possit absq; cōtemptu ipsi⁹ ☧itat. que de⁹ ē fieri. quia iā taľ ꝓ nichilo ducēt ꝓmā ☧itatē. ꝫ ita seꝑet ꝙ ipm ꝓtemneret. Propt ḃ dō ad Aug⁹ auctoritatē. ꝙ iurare nō ē bonū. ꝫ tamē nō ē malū. ꝑ ē ĩdifferens. ꝙ ĩdifferēs dupl̄r dr̄. vno mō dr̄ actⁿ ĩdifferēs: qui pōt bene ꝫ male fieri. ꝫ sic iurare ĩdifferēs est. ga si fiat ex bona causa bñ fit. Si vero ex mala causa fit male fit. Alio mō dicit indifferēs. ꝫ ḃ ꝓpter ĩclusā circūstātiā Et ꝙ obr̄ ꝙ sic sequeret. ꝙ iurare eēt malū ī genere. dō ꝙ nō. quia malū ī gnē ē qđ determinat gen⁹ ī malū. ꝫ solum ex circūstantia trabitur ad bonū. Sz iurare scōm genus bonū ē. s. asserē per ꝓmaz ☧itatē. nec illa differētia trabit ipm actum ad malū. ꝟ ꝙ non ĩdifferēter exerceať. Ad tertiū dō. ꝙ iuramētū ī dolo vl̄r ē ī ꝓhibitiōe. quia sp̄ determiať ī malicia. ꝟ iuramētū ex cā pōt bñ fieri ꝫ male. ꝫ iō nō dr̄ ꝓhiberi supple vl̄r. Ad ea que obiciūtur de 3ª expone dō. ꝙ ḃ expō Nō assumes ꝛc ligno vel lapidi nomen dei tribuēdo nō ē quātū ad formā ꝓmā mādati sed quātū ad ☧utē. Ex ꝓte aūt forme ꝓpe attēdiť distinctio ī mādatis. nō ex ꝓte ☧ut. vñ si ex parte forme sumereť illa expō. bene ꝓcederet rō. Adhuc tamē scōm istā expōnē distīguiť ḃ mandatū a ꝓmo. ga si accipiať ꝙ latria ī his tribus mādatis ꝓcipiť. sic est distinctio: quia ī ꝓmo mandato ꝓcipiť latria vt adoratio seu veneratio dei secūdū actū cordis. cū dicit. Nō adorabis ꝛc. ga adoratio dic̄ actū cordis. Un̄ Hugo ī li. de sacramēt. Deū adorare ē ei totā mētē scōz humilitatez ꝫ deuotionē ꝓsternē. ꝫ ipm ꝓcipiū ꝫ finē oīs boni credē. In scōo ḃo mādato ꝓcipitur latria scōm actū oīs. vnde ꝓcipiť assumē nomē dei ī laudē ꝫ gloriā ip̄i⁹. cū scilicet ꝓhibet ne assumatur ī vanū. In 3° ꝓcipitur veneratio dei scōm actū opis. vt. s. i sabbō eēt vacatio deo. ꝫ orationes. ꝫ oblatiōs acrificiorum fierent.

p Ostea queritur

de cōtinētia ꝫ ītētione isti⁹ mādati Et circa ḃ querūt duo. Primo qđ ē nomē qđ ꝓhibeť hic assumi ī vanū. Scōo qđ ē nomē dei assumere ī vanū.

Quātum ad primum

obr̄ ꝫ videť cū non dicať ḃ nomē dei cum aliqua determiatiōe. ꝙ accipiať generalit. sed sūt nōia sue potentie sue ☧itat̄: sue bonitatis: ꝑ ḃ ꝓhibetur assūptio in vanū de nomine potētie ꝫ bōitatis ꝫ non solū de noīe ☧itatis. Cōr̄iū hui⁹ videť ꝑ Aug⁹. q distinguit ꝙ primū mādatū ꝑtinet ad reuerētiaz maiestatis. z⁰ ad reuerētiā ☧itat̄. Tertiū ad reuerētiā bonitatis. nō ꝑ sumiť ḃ nomē ꝓ noīe potentie ꝫ bonitat̄. Sed solum ꝓ noīe ☧itat̄. ꝟ videť ꝙ sumať ꝓ noīe potestat̄ Psal. In multitudine ☧utis tue mētiētur tibi ī imici tui. Sīc ꝑ cōuenit mētiri contra nomē ☧itatis. ita contra nomē potestatis. ꝟ si assūpto nomīe potestat̄. s. cū mēdacio est assumptio noīs ī vanū. ꝑ qui sic accipit nomē potestatis: ꝓuaricat⁹ ē cōtra illud mandatū. Jtē psal. Laudte pueri dn̄m. lauda te nomē dn̄i. Glo. i. potētia. Ergo nomē dei ē potētia: ꝟ ḃ nomē pōt sumi in vanū. Ergo ꝓhibeť hic assūptio hui⁹ noīs. Item qđ ꝓhibeať ḃ assumi ī vanū nomē bonitat̄ ꝓz Psal. Beat⁹ vir cui⁹ est nomē dn̄i spes eius

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hlo.i.qui nō tpalia sperat ab eo: ꝺ illō quod nomē eiꝰ indicat.s.salutē. si ḡ respectu bōi ē spes.ḡ nomē eius indicat bonitatē. Itē quō accipiť nomē dei.vtrū.s.psonaliter vel essētialiter.q̄ psonal'r pz.Psal. Ante solem pmanet nomē eiꝰ.Hlo.Nomē eiꝰ filiꝰ regis. Ergo cū pbibeť assūptō noīs ī vanū:accipitur psonal'r pro filio.ꝺ si sic.soluz ḡ exponiť ꝑma expositione.que ē.i.nō credas filiū dei purā creaturā. Si accipiť essētial'r.tunc obť.Dyo.in plogo vedi nomē theologi tāḡ inoīabilē deū laudāt ⁊ ex oī noīe. Si ḡ ex oī noīe noīať:⁊ laudať. ḡ assumptio alicuiꝰ noīs quodcūq̄ sit.si sumať in uanū uel sine causa faciet ꝓuaricationē contrā istud māda tū.q̄ est ī cōueniēs nō sumiť ḡ ꝺ nomē essē tial'r nec psonal'r.qd ē ḡ ꝺ dc̄z. Nō assumes nomē dei tui ī vanū. Solo dō.q̄ cum dr̄ Nō assumes nomē dei tui ī vanū.nomē accipiť ꝺ illud quo id qō est ꝺus rōnali menti innotescit.Unde psal.Afferte dño gloriā. noī dei.Hlo.Afferat.vt.s. p nos glorioſe ī notescat. Sed nomē pōt assumi scōm q̄ istud mādatū ducit ad legē gratie.⁊ sic dicit hic nomē psonal'r:⁊ tūc illud nomē ē filius: per quē ī notescit tota diuīnitas. Unde Mat.xi.Nemo nouit filiū nisi pater.nec patrē qs nouit nisi cui voluerit filius reuelare. ꝺ mō dicit psal.Ante solē pmanet nomē eiꝰ.Hlo.Nomē eius filiꝰ regis. ⁊ illa expositio mistica non credes xp̄m eē purā creaturā.vel pōt nomē accipi ſm q̄ ꝺ mādatū educiť a legē nē.Et tūc nomē accipiť essētial'r. ⁊ sic nomen dei dr̄ ipa ꝛitas vt ē nota.ga ꝺ ē rō nōis.nomē enī dr̄ eo q̄ est nota. ⁊ sic accipiť nomē dei ī glo.sup illō exo.8°. Percutiaz oēs termīos tuos ranis.que dic nomē dñi ꝛitas est. ipe enī dicit.Ego sum ꝛitas.qui loquor ꝛitatez de deo loquiť. qui enī loquiť mēdacium de suo loquiť. Ad rōnes ī cōtrariū dō.q̄ nō mē in diuīs accipiť: aut scōm potentia aut scōm ꝛitatē.uel bōitatē. Nā ex pte potētie ē rō vel prīcipiū efficiētie ex pte ꝛitatis est prīcipiū certitudīs.ex parte bonitatiꝰ prīciꝰ beatitudīs. Sic ḡ dicimꝰ q̄ efficiētia uł cā litas ē ex parte potētie. ⁊ ꝺ ē ꝛitatiꝰ ⁊ bōitatiꝰ ꝺ ē ī quātū intētio potestatis īt bonitatem ⁊ ꝛitatē.sic etiā dicimꝰ q̄ bonitatis p se est allicere ⁊ quicqd allicit ē ī rōne bonitatis. Unde potestas nō allicit nisi quia ē bona.nec ꝛitas nisi quia ē bona. sic dicimꝰ q̄ ītentio noīatiōis p se ē ꝛitatis.quia noīare ē notuz facere seu certificare.Ideo ad ꝛitatē respcū cuiꝰ ē ctitudo. ptinz se ⁊ potētiā ⁊ bōitatē noīare. vñ eiꝰ ītētio se mānifestat ⁊ potētiā ⁊ bonitatē. Et sic licet sint noīa potētie ⁊ bonitatis.tamē illud p̄ceptū solū ad ꝛita tem ptinet.quia nomē nō ē potētie: nec bōi tatis. nisi ī quātū habēt rōnem ꝛitatis ī se Ad illud q̄ queriť. an nomen accipitur ibi psonal'r uel essētial'r.pz solo ex dictis.quia put ducit ad legē gratie psonal'r accipitur pro filio. put educiť a lege nature. accipit essētial'r pro ꝛitate.debitū enī bonoris ipiꝰ veritatꝫ naturaliter ē iscriptū mēti rōnali.

Secundo queritur

quid ē dictu nomē dei assumē ī vanū. Multiplr enī cōtīgit assumē nomē dei.s.in atte statiōe.ī denoīatiōe.ī p̄dicatiōe. ī adiurationē.ī osecratione ⁊ tot mōis ꝺtīgit assumē nomē dei ī vanū.cōtinet ne ḡ istud p̄ceptū oēs istas assūptiones in vanū. Si sic.sed cōtīgit assumē nomē dei p denoīationez sic a xp̄o dr̄ xp̄ianus. ⁊ ab unctō unct⁹.vt dic Aug⁹. Si ḡ cōtīgit illū qui sic assumit male assumē ⁊ ī vanū et assumptio noīs ī vanuz ꝓbibeť ꝺ.Ergo ipropꝛe assumiť Unde Mat.iz°.Filii vestri ī quo eiciūt. Hlosa. exorciste iudeorū. qui ad īuocationē nomīs dei.demōes eiciebāt.Assumit ḡ exorcista uł adiuratoꝛ nomē ad aliud. ḡ si assumat ppť malū finē sicut ꝓpter pecuniam. Constat q̄ assumit ī vanū nomē.peccat ḡ cōť ꝺ p̄ceꝑ

Itē Mat.7°. Dñe nōne in noīe tuo ꝓphe tauim⁹. Hlo.ꝓphetare.facere ⁊tutes.eicere demōes interdū nō ēmeriti illius qui opať sed īuocatio noīs xp̄i. ꝺ agiť ad vānatiōez īuocātis.uel ob vtilitatē eoꝝ:qui vidēt vel audiūt.⁊ loquiť de adiurātibus. Isti ergo sumūt nomē dei ad aliud.s.ad uirtutes faci endas:vel ad demones eiciēdos ⁊ ī vanuz quia ad sui vānationē.vt dicit glo. Ergo ī hoc p̄cepto ꝓhibeť assumē nomē ī vanū. sic assumiť ī adiurationib⁹. Itē queriť si cō secrare ꝓpter malū finē sit assumē nomē in vanū q̄ō hic ꝓhibeť. videť q̄ sic.quia ī cō secratioib⁹ nomē sumiť ad aliud.Unde Mat. vltimo. Euntes docete oēs gentes baptisan tes eos.In nomīe patris.zc. Ex quo patet q̄ sumiť ad sanctificādū.Sacerdos ḡ q ꝓpter lucrū cōsecrat facit cōtra ꝺ p̄ceptū. ga assu mit nomē ī vanū.non ḡ artať ꝺ p̄ceptū ad assūptionē noīs ī vanū in assertionibus vt ī iuramēt ⁊ ⁊itatꝫ. Solo dō q̄ scōz q̄ ꝺ p̄ce ptū ducť ad legē gratie:sic accipiť mistice ⁊ sic noīe extēso dicim⁹. q̄ assumē nomē in vanū dr̄: sicut ille qui accipit nomē xp̄i per denoīationē īuanū. quia sic nomē dicit ibi xp̄s.a quo denoīať ibi xp̄ianus. Ad rōez ī cōtrariū dō. q̄ nō sequiť ex ꝺ q̄ xp̄ianus quolibet mō peccās faciat cōtra ꝺ p̄ceptum īmo ille solū qui apostatat ab ꝺ noīe. ñ oīs aūt xp̄ianus peccās apostatat ab ꝺ nomine nisi quando a ꝛitate recedit.Unde cōtra hoc p̄ceptū ē peccatū heresis. q̄ō ē ī recessu a ꝛi tate. Ad scōm dō. q̄ p̄dicatoꝛ g predicat ī vanū magis peccat cōtra tertiū mandatū et ñ cōtra illud.quia ītētio ꝑm ipcepti ē vt sit veneratio dei:ea rōne qua ē p̄cipiū nr̄e cōditiōis.sicut ītētio scōi ē. vt sit eiꝰ vene ratio put ē p̄cipiū rectitudīs. In tertio ē veneratio dei ex ꝺ q̄ ē finis intētionis.s. scōm q̄ bonū ē sūmū.⁊ ꝺ veneratō ē quies vel sanctificatio sabbati. qui ḡ habet malā ītētionē peccat cōtra tertiū p̄ceptū. ⁊ ideo p̄dicatoꝛ qui ꝓpter vanam gloriā predicat cōtra tertiū mādatū peccat. quia ꝺz malam ītētionē. Ad aliud.de adiurationibus et cōsecrationib⁹ dō.q̄ est assumē nomē vt no mē.ꝺ ē nomē vt ꝛitatē. ⁊ ē assumere nomē vt ⁊tutē. ille ḡ q adiurat accipit nomē ut virtutē.s.vt aliquid p ipm agat.ille aūt qui cōsecrat accipit nomē vt bonitatē ⁊ grām p quā sanctificet:sicut baptizās. Solū autē ille qui iurat accipit nomē vt nomē.vel ut ꝛitatē.qa ipm īuocat ī testimoniū sue asser tionis.scōm aūt ꝓpriā ītētionē hui⁹ p̄cepti: nomē dei assumē ē ad assertiones ipaz ꝛita tē adducere seu ī testimoniū assertionū.

Postquā inquesi

p tū ē de z° mādato generaliter. Querē dum ē specialr de ipo quātū ad iuramētum ꝓpter illam expōnem. Nō assumes zc.i. non iurabis pro nichilo.Circa ḡ iuramētū plura querūtur. Et ꝓmo de actu iuramēti.circa qō plra querūť. Primo an sit bonū uł malū vel ꝺifferēs. Secōo:an sit licitū uł illicitū vlr. Tertio:an ꝓhibeť iuramētū rōe actꝰ vel affectꝰ. Quarto an ꝓhibeť quātū ad cōsuetudinē vel quātū ad actū. Quinto cui cōueniat iurare. Sexto an licitum sit iuramētū recipere. Septio de forma ipius iuramenti. Octauo de comitib⁹ ⁊ obligatione iuramēti. Nono de interpretatione iuramenti.

Quātum ad primum

sic obr̄.sup illud Mat.5°. Dico vobis. Non iurare oīo. dic glo.p q̄ō quis iurat:illud ve nerať ⁊ amat. ꝺ amare deū ⁊ venerari ī se ē bonū.ḡ iurare ī se ē bonū. Itē oīs actus scōm quē ꝺtīgit assimilari deo ē bonus.sed iurare ē hi⁹.ḡ actꝰ iurādi simplr ē bonꝰ. Ma ior pz. quia deꝰ iurat p se ipz ꝛitatē geñ.zz°. Per memetipz iurauī dic dñs zc ⁊ hebreoꝝ 6°.qm neminē habuit p quē iuraret maiorē. iurauit p semetipm. silr bō p illaz eandē ⁊i tatē que deꝰ ē iurat.vñ eadē ē rō assertiōis vtrobiq̄.ḡ p actū iurādi assimilať bō deo

Itē iurare ē īuocare deū testē.ꝺ q̄ō ē deū īuocare nō dic aliquā ordinationem. Silr nec ꝺ q̄ō ē testem dic aliquā ordinationez. quia ꝺ ē īuocare deū ad testificādum assertionē. Assertio aūt ē vt credať ꝛitas. Si ḡ addať rō qua credať.nō ē inordinatio:ꝺ rō iter oēs qua magis vēt credi ē ipa veritas ꝑma. Ergo ipam sic īuocare nō dic aliquaz ordinationē:ꝺ bonū simplr. Jurare ḡ quod dic hi⁹ īuocationē ē bonū simplr. Itē Aug⁹ in ꝑmoe dñi de mōte.ita p̄cepisse oīm ītel ligiť ne iurareť.ne quisq̄z sic bonū appetat iuramētū vel iusiurādū ⁊ assiduitate iurā di ad ꝓpriū p cōsuetudinē labať. iurare ḡ ꝓhibeť ꝓpter piurīū. ḡ nō est malū in se vel scōm se.ḡ ē bonū uel ꝺifferēs. Ad oppo⁹ Aug⁹ Juratio falsa ē pniciosa.ꝛa periculosa

Universidad de Deusto
Biblioteca

nulla ſecura. Ex quo patet. q̄ oīs iuratio eſt
piculoſa: ꝙ exponē ſe alicui piculo quantulo
cūq; nulla īteruenīēte circūſtantia ē maluz
in ſe ſeu ſiplr. ḡ iurare nō pōt bene fieri ſic
circūſtātia boni addita. Eſt igit iurare ma
lū ſimplr ⁊ nō bonū. Itē Jero. ſup ꝯ Mat.
Conſidera q̄ ſaluator nō p deū iurare phi
buit: ꝙ p celū ⁊ terrā: et ieroſolimā ⁊ caput
ſuū. et b̄ paul' fuerat conceſſū ī lege. vt quō
deo victimas īmolabant ne eas ydolis īmo
larēt. ſic iurare pmitterēt p deū. non q̄ hoc
recte facerēt: ꝙ quia meli⁹ ē illud deo exhibē
q̄ demōibus: ꝙ offerre victimas nō ē bonuz
ī genere. quia ydolatre b̄ agūt. īmo ſolū ex
circūſtātia trahit ad bonū. Itē phibitio
iuramēti ē de p̄ceptis mozalibus: ꝙ ōe quod
phibet mozaliter ptohibet quia malū. ergo
iurare cū phibeat in euāgelio ſimplr nulla
circūſtātia addita. Conſtat q̄ iurare ſimplr
ē malū nō ḡ bonū ſcōm ſe uel in ſe. Solo
vō. q̄ bonū ī actib⁹ multiplr vr̄. ſ. bonū ſm
ſe: bonū ē ſe: bonū ex cā: bonū ex occaſiōe. tot
etiā modis dicit ī actibus malū. bonū ſcōz
ſe dicit cū ſic deſignat ⁊ īformat actus. q̄
nō pōt fieri male nec cadē ī oppoſitā vr̄iaz
tale ē diligē deū ex caritate. bonū aūt in ſe
ē q̄ ex ſua noīatione bonū ē: tamē pōt male
fieri ut p̄dicare. elimoſinā facere. b. n.
poſſūt male fieri ſi fiant ꝓpter vanā laudē
ul' aliquā aliā malā ītēt̄ione: ⁊ tñ de ſe nomi
nant bonū. Bonū ex cā eſt: q̄ nec ſcōz ſe: nec
in ſe bonū ē. tamen ex cā bonū ē vt cōmedē
ꝓpter ſuſtētationē corporis ad ſeruiciū dei
Bonū ex occaſiōe ē. q̄ nec ſcōm ſe nec in ſe:
nec ex cā directe bonū ē ſcōm p̄mā ītēt̄iōez
ꝙ ſolū vr̄ bonū. quia ē quedā occaſio ducēs
ad bonū. vt ymolare victimas ⁊ ſacrificia.
erat occaſio quedā apud iudeos ducens ad
bonū. qa faciebat eos vacare ab ydolatria.
Uñ vt retraherēt a cultu ydolozuz quibus
victimas offerebāt: p̄cipiebāt victe offerri
deo. Tot etiā modis dr̄ malū. Malū ḡ ſcōm
ſe ē quādo act⁹ ſic ē deformat⁹. q̄ nullo mō
pōt bene fieri nec cadē ī oppoſitā vr̄iaz vt
fornicari. Malū in ſe ē q̄ ex ſe nullo addito
malū ē pōt tamē addi talis circūſtantia. q̄
bñ fit ⁊ ē bonū ſicut occidē in ſe ē malū. tñ
addita aliq̄ circūſtātia fit bonū. ſic ē occidē
de iuſticia. Malū ex cā ē q̄ ex gnē bonū
ē tamē ex cā malū ē. ſic dare elimoſinā ꝓpt
vanā laudē. Malū ex occaſione ē q̄ in ſe
bonū ē. tamē ex occaſione malū ē quia habz
in ſe quādā facilitatē ⁊ pnitatē ī malū. hoc
mō iurare malū ē. nō eni iurare ſcōm ſe nec
ex ſe malū eſt. habet tamē quādā facilitatē
ad malū ſicut ad dei ōtēpt⁹: b̄ ē ad piuriū
vnde ex occaſiōe ē malū. ⁊ b̄ ē q̄ dic̄ Aug⁹
ad publicolā. dictū ē in nouo teſtō: ne oīo iu
remus q̄ mihi ꝓptēa dictū eē uidet: nō q̄
iurare ē peccatū. ſed quia peieȝare inmane
peccatū ē a quo nos longe eē voluit qui oīo
ne iuremus cōmonuit. ⁊ ſic maluz ē ex occa
ſiōe. quia ē occaſio ī ipo iurāte ad piuriū. ⁊
dei contēpt⁹. ſed hi⁹ occaſio ñ venit ex pte
actus huius: qui ē iurare. ꝙ rōe pnitatis ad
malū que ē ī ipo qui iurat. quia ut dic̄ Aug⁹
ex aſſiduitate ē pnitas. ad b̄ q̄ hō labatur
ī piuriū. De īdifferēti aūt actu notandū.
q̄ indifferens dr̄ triplr quia vno mō dicit
īdifferēs. q̄ nec ē bonū nec malū aliq̄ p̄dic
torū modorū ī moribus dico. ſ. nec in ſe nec
ſcōm ſe: nec ex cā: nec ex occaſione et tale ē
ambulare ⁊ ſedere. Scōo mō dr̄ aliquid
īdifferēs q̄ nō ē malū: nec ī ſe nec ſcōm ſe.
tamē poteſt bene fieri ⁊ male fieri ex occaſi
one. ⁊ tale īdifferens ē iurare. Tertio mō
ē īdifferēs q̄ malū eſt ex ſuo genere tñ pōt
bene fieri ⁊ male: ⁊ tale ē occidere. ſic igit
patet quō iurare eſt bonū ⁊ malū ⁊ indiffe
rens. Ad illā rōem qua obr̄ p q̄ q̄s iurat
illud veneraf ⁊ amat vō. ꝓpter ītelligētiā
illius auctoritatis. q̄ cū dr̄ p q̄ q̄s iurat ꝛc.
b̄ dr̄ p ſignificātiā. quia talis ſignificat ſe
deū amare ⁊ venerari: qui p deū iurat. ille
eni qui iurat introducit ſp teſtē ſue v̄itatis
maiozē ſe. ꝓpt̄ b̄ ſignificat ſe venerari illuz
p quē iurat: tamē ex pte pnitatis iurantis
eſt occaſio ruine ad malū. ſ. piuriū. ⁊ iō phi
bet vt dic̄ Aug⁹ ne aſſiduitate iurandi p
cōſuetudinē labaf bō ad piuriū. Ad rōes
ex pte oppoſita vō. ꝓmo ad p̄mā q̄ dr̄ q̄ iu
ratio v̄a ē piculoſa b̄ ē dictū p occaſionem.
Uñ piculoſū reſpicit ibi agēteȝ cui⁹ pnitas
ē ad malū. ſicut dr̄. s⁹ gen. ſenſ⁹ ⁊ cogitatio
hoīs pna ſunt ad malū ꝛc: ⁊ nō dr̄ b quātuz
ad naturā actus in ſe. Ad ſcōm q̄ dicit
q̄ ſimilr pmittitur iurare ⁊ ymolare. vō q̄
Jero. loquit quātū. ad occaſionem quia filis
ē occaſio vtrobiq̄. tamē natura actus iurā
di ē in genere boni. natura v̄o actus ymolā
di ē īdifferēs. Circa q̄ notandū. q̄ cōceſſio
tribus mōis ē. Eſt eni cōceſſio diſpēſatiōis
ſ. quādo cōcedit q̄ nō ſit malū. q̄ ſi non cō
cederet malū eſſet q̄lis cōceſſio fit mōacho
de cōmēdēdo carnes a ſuo abbate. Alia eſt
ꝯceſſio alicui⁹: ne malū eueniat. Tertia ē
cōceſſio alicui⁹ ne peius eueniat. libellus ḡ
repudii fuit cōceſſ⁹ iudeis ne pei⁹ euenireт.

Scōo aūt mō fuit facta conceſſio iudeis
de ymolatione ⁊ ſacrificiis. b̄ mō ēt fuit in
ramētū cōceſſum. Erant enim iudei pni ad
ydolatriā ⁊ vt ſacrificarēt ydol'. Silr erāt
p̄oni vt iurarent p ydola. Jdeo ad b̄ cauen
dū cōceſſuz ē eis iurare p deū. ſic victimas
offerre deo. ꝙ nō ſequit ex b̄ gn act⁹ iurādi
in ſe ſit de genere boni. ga ī iuramēto duo
ſunt. ſ. natura actus: qui bon⁹ ē. Item ibi eſt
p̄onitas ex pte hoīs iurātis. ad b̄ q̄ iuret p
ydola. ⁊ b̄ ē ſimplr malū. Jdeo habendo re
ſpectum ad hanc pnitatē iurātis. dr̄ iurare
p deū eē ī ocęſſioe indeis. Sz obr̄ cōr̄ pte
dicta. quoniā dic̄ Aug⁹. q̄ iurare nō ē bonū
⁊ tamē nō ē malū. ḡ nō ē bonum in ſe. vō q̄
ītelligit dicē q̄ nō ſit bonū ſcōz ſe. b̄ ē tale
bonū q̄ nullo mō poſſit male fieri. nihil ab
ſolute dr̄ bonum niſi tale ſit. Ad ȝ⁴⁰ vō. q̄
differētia ē ī phibitiōibus legis ⁊ euāgelii.
quia ī lege phibet q̄ malū ē. ī euāgelio aūt
phibetur non ſoluz q̄ malū eſt: ꝙ ēt occaſio
mali. ⁊ ī b̄ addit euangeliū vltra legē. Uñ
dicit euāgeliū ꝯ Mat. Si oculus tuus ſcan
dalizat te ꝛc. Unde oīs occaſio peccandi ibi
phibet. Jurare ḡ phibet in euāgelio nō qa
ſit malū in ſe: uel ſecūdū ſe. ꝙ qa eſt occaſio
mali in iurante. q̄ pn⁹ ē ad piuriū.

Secūdo queritur utrū iura

re ſit licitū: vl' illicitū. Ad q̄ ſic exo. xx. Nō
aſſumes nomē dei tui ī vanū. Hlo. Jurando
p̄o nichilo. Ex quo pz q̄ nō licet iurare p̄o
nibilo īmo phibitū ē. Ex quo ſic obr̄ iurare
oī circūſtātia remota. eſt iurare p nichilo. ꝙ
iurare ſimplr eſt iurare oī circūſtātia remo
ta. ḡ iurare ſimplr ē iurare p̄o nichilo. Sed
iurare p̄o nichilo non ē licitū. ḡ nec iurare
ſimplr ē licitum. Cōtra Aug⁹ ſup epl'am ad
gal. non ē cōtra p̄ceptū dei. Juratio que ad
malū non iurātis ē: ꝙ īcreduli. a quo iurare
cogit. nō ītelligit ita deū phibuiſſe a iure
iurādo. vt quātū ī ipo ē. ipe non iuret. ḡ iu
rare nō ē licitū. Item Aug⁹ ī ſermone de
v̄bis apoſtoloz. ſi peccatū eſſet iuratio. nō
diceret ī lege. Reddes domino iuramenta
tua. Licitū aūt ē. q̄ nulla lege uel iure phi
bet. ḡ iurare ñ ē illicitū. Sz cōtra. log abſq̄
circūſtātia ē malū. quia b̄ ē loqui ocioſe. ga
vt dicit Hre. Ocioſum ē q̄ caret rōe iuſte
neceſſitatis vel ītētiōe pie vtilitat⁹. b̄ aūt
nō ē licitū. ꝙ iurare eſt loqui. ḡ iurare ſimplr
abſq̄ circūſtantia nō ē licitū. Itē pſal'. vir
līguoſus nō dirigef Hlo. Si quis ꝛa dicat
ſed p̄ter neceſſitatē vir līguoſus ē. Ex quo
pz q̄ nō licet log p̄ter neceſſitatē. ḡ cū iura
re ſit loqui. ñ licet ſimplr iurare p̄ter neceſ
ſitatē. Solo vō q̄ quidā ſunt actus boni
in genere. ī quoꝝ vſu circūſtātia ē ī p̄cepto.

Alii ſūt boni ī genere quoꝝ uſus ē īdiffe
rēs. nā quidā ſūt boni ī genere. q̄ pfecti ſūt.
qui ſcōm ſe referunt in deū: tales act⁹ ſunt
excellētes. vt ſacrificare: celebrare: iudicāe:
⁊ iurare. Alii ſūt boni ī gnē: ñ tñ excellēres
ſūt. quia ñ referūt ī deū. vt dare elemoſinā
⁊ bi⁹. Jn p̄mis ḡ actib⁹ rōe illi⁹ excellētie
act⁹ ītelligūt circūſtātie: ſine qb⁹ nō poſſūt
fieri nec debēt. bi⁹ aūt circūſtātie ſūt: vel
loci: ul' tp̄is: ul' p̄ſōe: ul' cāe: vl' modi. v̄bi gr̄a.
Judicare ē de actibus excellētib⁹. Judex in
iudicando ē loco dei ⁊ cōformat deo ⁊ tenz
tūc ſedē dei. Ro z⁰. Scim⁹ quoniā iudiciū
dei ē. deuf. p̄. Judiciū dei ē et rōe hui⁹ excellē
tie determiat ſibi circūſtātiaz modi debiti
ſine qua nō licet ip̄m fieri. Itē ī p̄cepto hz
iudicare iſtā circūſtantiam. vt. ſ. iuſte fiat
deuf. i6⁰. Juſte q̄ iuſtū ē p̄ſequeris. Silr
celebrare ē de actib⁹ q̄ referūt ī deū. ⁊ rōe
ſue excellentie determiat ſibi circūſtātiam
p̄ſone: qa ñ a q̄libet p̄ſona pōt exerceri. De
bzeoz ꝯ⁰. Oīs pōtifex ab hoībus aſſumptus
p̄o hoībus cōſtitut⁹ ē ad offerēduz deo ꝛc.
Silr ſacrificare ē de actibus excellētib⁹ qui
referūt ī deū ⁊ ī ei⁹ reuerētiā maieſtat⁹. rōe
cui⁹ determiat ſibi circūſtātiā loci. Uñ deuf
iz⁰. Caue ne offeras holocauſta tua ī oī loco
quē videris. ꝙ ī eo quē elegerit domin⁹. ſilr
iurare ē de actibus excellētib⁹. quia iurare
ē p̄ p̄mā v̄itatē aſſerere. ⁊ iō ē act⁹ excellens
rōe cui⁹ determiat ſibi circūſtātiā cauſe. vt
videlicet non fiat ſine cā debita. Jurare ḡ
nūq̄ bñ pōt fieri ſine cā. ꝙ b̄ nō fac malicia
act⁹. quia ī genere bon⁹ ē. ꝙ b̄ fac excellētia
act⁹. Dare v̄o elimoſinā lz ſit bonū ī genere
nō tamē ē act⁹ excellēs. Jdeo ſimplr ſine ali
qua iſtarū circūſtantiarū licitū eſt ip̄m exer
cere. p̄edicci aūt actus nō. quia ſūt act⁹ ad
deū relati ſm ſe. ſic ergo iurare ſimplr ſine
circūſtantia debite cāe nō ē licitū. quia iu
rare ē actus p̄ ōm. ⁊ iō excellens ſacrificare:
⁊ celebrare ſunt actus ad ōm. Judicare eſt

Universidad de Deusto
Biblioteca

act⁹ scom deū. Ad aliud tamē qđ obr̄ de loqui dō.q si loqui sit ī casu illo in quo dēr eē ad necessitatē uel utilitatem.xum ē q si fiat sine cā malū ē ⁊ ociosu:ꝑ ñ omne log ē bi⁹.imo aliqđ loqui ē qđ non disponit ad b̄ q aīa auertat a deo:nec q min⁹ cōuertatur ad deū.⁊ illud nō ē ociosū.loqui enī non est de actib⁹ pfectis ī quib⁹ determiāt circūstā tia rōne sue excellētie vt oporteat ipm fieri semp ex cā necessitatis:vel utilitatis.Si.n. sic eēt bene pcederet argumētū. Jurare āt est de actibus perfectis qđ sine causa ñ pōt exerceri absq; peccato.

Tertio queritur de

phibitiōe iuramēti.utrū.s.illa phibitio sit quātū ad actū vel quātū ad affectū. Ad qđ sic Ja.ç°.Ante oiā fratres mei nolite iurare g̃ phibet ibi affect⁹. Unde nolite iurare.i. non affectetis iurare . ergo non prohibetur hic ratione actus iurandi.cū nō fiat ibi mētio de actu. Itē Aug⁹ ī li.de mēdacio dic dñs Oīo nō iurare.i.quātū in te est ñ ames nec cū aliqua delectatione appetas . Prohi bitio g̃ domini refert ad affectū:ñ ad actū. Cōtra exo.xx.Non assumes nomē dei tui in vanū.Hlo.iurādo pro nichilo. b̄ dr̄ nō soluz de affectu iurādi:imo de actu.Ratiōe hui⁹ querit quare ī quibusdā actib⁹ prohibetur affect⁹ ⁊ nō act⁹. sicut affectus habēdi diui cias phibet. ꝑ actus.s.habere diuicias non phibet.Unde psal.Diuicie si affluāt nolite cor apponē.i.nō affectetis diuicias. vñ phi bet cor.i.affectū poni ī diuicis.nō qđ habe āt. Solo dō q duplex ē affect⁹ inductus seu cōpuls⁹ ⁊ spōtaneus. Affect⁹ cōpuls⁹ ē sicut ille qui proicit merces ī mare ppē perī culū euadēdi.iste mouet ad b̄:ꝑ coact⁹ ⁊ cō pulsus necessitate . Jurare g̃ ⁊ deuicias ap petere phibent quātū ad affectū spōtaneū .s.q non dēt hō moueri ad ista solo affectu spontaneo:seu volūtario. īmo semp affectu īducto p cām. sic ē de piciente merces ī ma re.Ratio aūt quare ī his phibet affect⁹ ⁊ ñ actus ē. quia quedā sūt que disponūt ⁊ tē'ī nāt aīma ad auersionē a deo.b̄ ē ad cōtem ptū vel ad cōuersionē ad cōmutabīe bonū. cū ad illa aīa inclinat.talia sūt iurare.habē diuicias.Diuicie enī disponūt animā ad cō uersionē ad cōmutabile bonum ideo ad pec catū . Jurare disponit aīam ad auersionem a deo hoc est ad contemptū ipius. ō ad pec catū.quia vt dic Aug⁹. Peccatū ē spreto in cōmutabili bono bonis cōmutabilib⁹ adhe rē. Jdeo etiā phibet affect⁹ diuiciaꝝ.vt.s. nō apponat cor ī diuiciis. Unde Mat.6°. No lite solliciti eē aīe vrē quid māducetis ⁊ iō dic sufficit diei malicia sua quasi dicat :suf ficiat vobis si adhuc ex necessitate moueāi ni.q.dicat satis ē adhuc malū nō affectetis amplꝰ.In illis aūt ī quib⁹ actus ñ ē occasio nec ad cōuersionē:nec ad auersionē non est phibitio nec actus nec affectus. In illis āt in quib⁹ phibet act⁹ semp phibet affect⁹ q ipon it nomē opi. Silr maledicere sine cā phibet ne affectet hō illud. Unde.Ro.iz°. Nolite maledicere.

Quarto queritur an

phibet iuramētū quātū ad cōsuetudinē ul quātū ad actū.Ad qđ sic Mat.ç°. Ego dico vobis nō iurare oīo.Hlo.Usū iuramēti phi bet. Ergo hec phibitio ītelligit quantū ad usū.nō quātū ad actū . Item ecclesiastici z°.Jurationi non assuescat os tuū assuescē dicit usum. Ad oppo⁹.Usus nihil aliud ē q̃ iteratio act⁹ . Cum g̃ iurat aliqs aut iu rat sine cā:aut cū cā.Si cum causa actus est bon⁹.Silr si iurat secundo ⁊ tertio ꝛc.Si sp cū cā semp act⁹ licit⁹.g̃ ⁊ usus licit⁹:nec us⁹ phibitēdus.Si iurat sine cā.g̃ nō est actus licitus.illud g̃ qđ pmū phibet ē actus ipe ⁊ nō usus nisi rōe act⁹. Solo dō.q actio iu ramēti pōt eē cū cā uel sine cā.sed sine cā sp phibet usus ⁊ act⁹.quia iurare sic: illō eēt ritatē cōtenere:b̄ ē ꝑ nichilo ducere. Si aūt sit cū cā b̄ pōt eē dupl'r . vel cum causa vtili solum.vel ex cā necessaria.quia bis de causis aliqñ iurat.s.pro utilitate.vl' necessi tate ⁊ appello iuramētū ex cā necessaria:qđ .s.ñ pōt dimitti sine peccato.vt si iudex co gat aliquē iurare . ñ posset ille dimittē iura mētū sine peccato . Si sit iuramētū.ex cā necessaria dicimus q nō phibet usus: nec act⁹.Si aūt sit iuramētū ex cā vtili soluz: sic usus iurādi phibet ⁊ b̄ ꝓpter pronitatem labendi ī piuriū. Et b̄ ē qđ dic Aug⁹.in li. de sermōe dñi de mōte.ita precepisse dñm ītelligit ne iurarent ne quisq̃ sic bonū appe tat iusiurādū ⁊ assiduitate iurandi ad per iuriū p cosuetudinē vilabat.

Ad maiorem autem

euidētiam ꝓdictorū obr̄ contra solutiones ꝓdictas in quibus dictū est q iurare ē bonū in genere. Ad qđ sic. Oīa bona ī genere cū debitis circūstātiis ītellecta appetenda sūt.Si g̃ iurare nestitū suis debitis circūstā tiis nō ē appetēdū.Jurare nō ē bonū ī gnē. Minor pz.quia Ro.i.dr̄.Testis ē mihi deus ꝛc.vbi glo. Nō ē iuratio bona.i.ñ appetēda ē. Et Aug⁹ ī ſmone dñi ī mōte ita ꝓcepisse dñm ītelligit ne iurent.ne quisq̃ sic bonum appetat iusiurādū. Ad oppositū. Sic ille qui iurat ē in assumptiōe ritatis ad aliqd asserendū:ita ille qui facit miracula ē ī assū ptiōe potestatis ad aliquid faciendū.vnde vterq; assumit aliqd diuīe excellentie.quia ad aliud sumit. Si g̃ facere miracula bonuz ē ī genere: nō tamē ē absolute appetēdum. Ita nihil ꝑpedit quī iurare sit bonū in gnē licet nō sit absolute appetendū. Itē sunt quid āct⁹ faciētes nos ī oformatiōez diuīe ptātl. Alñ q faciūt nos ī cōformatiōez diuīe scie:uel ritatis.⁊ ī istis ñ ē absolutus appe titus. Alii faciūt nos ī cōformationē diuine bonitatis.⁊ tales absolute appetēdi sūt.sic eē misericordem.Unī Mat.ç°. Estote miseri cordes sicut pater vester celestis misericors ē.Alii ro nō sūt absolute appetēdi.rbi gra. Actus qui nos cōformat ptati.nō ē appeten dus.Unī Moy.exo.4°.Recusabat corz dño habere pncipatū sup poplm yſrael . silr nec actus cōformās nos scie vel ritati.ē absolu te appetendus.vnde hō peccauit ⁊ cecidit eo q appetiit cōformitatē ptātis.Si g̃ nō phibet qđ tales act⁹ sint boni in genere . lz nō sint ap petēdi silr.uel absolute.Silr iurare nihilo min⁹erit bonū ī genere:lz nō sit simpliciter appetenduz. Solo cōcedēdū sic dictū est. q iurare quātū ad naturā sui act⁹ ē bonū ī gnē seu de genere boni.⁊ nō sequit q si nō ē absolute appetēd⁹:q ꝓpter b̄ nō sit bonū in genere.Nā quedā ē cōformitas ad deū:q̃ é ī meritū .quedā aūt que r̄seruat ī premiū. Cōformitas que ē in meritū ē oformitas ad ipsam bonitatē scom vnū modū . Nam vie bonitatis sume sūt misericordia . ritas.seu iusticia . Psal. Uniuerse vie dñi misericor dia ⁊ ritas:⁊ cōformitas ad misericordiaz ptinet ad meritum.Cōformitas aūt ad iusti ciam ptinet ad premiuz. Unī ī 3° sapiētie dr̄ q iudicabūt sancti nationes·⁊ ī psal.Gladii ancipites eorū ad faciendam vindictam in nationibus ꝛc. Silr cōformitas potētie re seruatur ad primū.Unī quīto sapiētie dr̄.q sancti accipient regnū decoris. ⁊ byadema specici de manu dñi. Silr cōformitas ad sciam ptinet ad premiū.Unī aplus.i.cor.iz°. nūc cognosco ex pte.tunc cognoscā sicut et cognit⁹ sū. Cū g̃ vnūquodq; sit appetendū put ē ī suo ordine.iō ipi viatori appetēda ē cōformitas ptinēs ad meritū in via:que est cōformitas ad misericordia. eē aūt cōformē potestati vel cōscie uel iusticie vel ritati b̄ nō ē appetēdū. Sz iterū ī o r̄iū obr̄.circa mala scom se nō ē tanta phibitio quāta est circa iurare.Quia dr̄ ī Matb . Non iurare oīo.vnde iuramentū oīo phibet.ꝑ mechari vel fornicari nō ita vlr phibent.quia non dr̄ nō mechaberis oīo. g̃ min⁹ videt licituz iurare q̃ fornicari vel mechari . Ad hoc ītelligēdū q mechari vlius phibet q̃ iura re:lz nō apponat ibi nota vlitatis:que ē oīo Differt enī dicē.dico vobis oīo nō iurare.⁊ nō iurare. quia si dicat oīo nō iurare cadit distributio sup negationē. ⁊ tunc ē sensus. dico vobis ī nullo casu iurare. ꝑ sic nō phi bet hic iurare.ꝑ imo phibet ita q cadit ne gatio sup distributionē.⁊ tūc ē sensus.non iurare oīo.i.dico vobis nō iuret ī quolibet casu.sicut quādo nō ē cā necessaria vl' vtil' societati būane.⁊ ita iurare nō phibet vlr sed mechari simplr phibet ⁊ vniuersaliter Unde prohibet mechari ī oī casu.

Onsequēter que

c ritur quibus cōueniat iurare vel li ceat. Primo an deo cōueniat iurare. z°. An angelis cōueniat iurare. Tertio An professis formam euangelii et prelatis con ueniat iurare.

Quātum ad primum

Querit vtrū deo cōueniat iurare ⁊ p quid. Et videt q ei cōuenit iurare. Psal. Jurauit dñs ꝛc. Et gen.xx°. Per memetipm iurauī dic domin⁹. Ergo deo cōuenit iurare. Sz vlteri⁹ querit p quid cōueiat ei iurare.vtz .s.p aliū a se.s.p creaturā aliquā.vl' p semz ipm.videt q p se ⁊ nō p creaturā.ga hebr. 6°.dr̄.Qm neminē habuit p quē iuraret ma iorē.iurauit p semetipm. hoīes enī p maiorē sui iurāt.Si igit iuramētū ē p maiorē.deus ñ pōt iurare p aliū a se. Ergo ñ pōt iurare

Universidad de Deusto
Biblioteca

per creaturam. Conē Amos 4°. Super illud Jurauit dominꝰ in sancto suo. dicit glo. Jn se ipo ul' ī filio uel ī aliq̄ electo angelo. uel ī boīe: g̃ cōuenit ei iurare p āgelos uel boīes. ⁊ sic p creaturas. Jtē Jero. ī oziginali sup illud idē 4° Amos. Jurauit dn̄s in se ipo ul' ī filio uel ī oī qđ factū ē. g̃ cōuenit ei iurare qualibet creaturā. ppter ħ querit si deus iurat quid ē suū iurare.

Secūdo queritur utrum sactis angelis cōueniat iurare. Ad qđ sic. apoc. x. Dicit q̄ angelꝰ iurat p viuētē ī scla sclorū. Ergo eis cōuenit iurare. Jtē iurare ē certitudinē facē p primā ṽitatē. ⁊ certificare p primā ṽitatē. ħ maxīe ꝺuenit āgelo ⁊ magis p ipam q̄; per aliā. g̃ iurare maxīe ei ꝺuenit Cōē Mat. ꝯ°. Sit ⁊mo vester. ē ē. nō nō. Hlo. Qđ pfectiꝰ ē vocuit. Qđ īfirmitatī ītulsit. qđ ṽo supsticioſū resecauit. vñ secūdū hoc. Jurare p dm̄ ē īfirmitatī. ⁊ qđ ē īfirmitatis nō cōuenit angelo. Ergo iurare p deū ei nō competit.

Tertio queritur an pfectis pfessis formā euāgelii conueniat iurare. videt q̄ nō. Ber. de dispsatiōe ⁊ precepto. Nō se ualet extēdere ptās ipantis. ni si quatenꝰ attigerit votū pfitentis. ħ votū pfitētis formā euāgelii est q̄ eā obseruet. ħ forma euāgelii ē. Sit sermo vester. ē est. non nō. g̃ tenet̄ p votū hāc obseruare. ħ hanc obseruando nō iurat. g̃ tenet̄ nō iurare. g̃ non poterit cogi ad iurādum p supiozē. Conī quicuq; pōt eē testis: pōt iurare. Sz quicūq; pfectus pōt eē testis ṽitatis: sicut dicit de aplis. i. actuū. Uos erit̄ mihi testes. g̃ gcūq; pfectus pōt iurare. g̃ pfessꝰ formā euāgelii pōt iurare. Et si pōt cogi ad ħ q̄ sit testis pōt cogi ad iurandū. Maioꝛ pz quia nullus pōt eē testis veritatis in iudicio nisi iuret.

Ratiōe horū queriť qualiter differenter cōuenit iurare deo: angelo ⁊ hoī pfecto: seu pfesso formā euāgelii. Solo dō sic habet̄ ex cōcilio tholetano. zz°. cā. q. 4ª. Ubi logť de iuramento dei. Jurare dei est a se ipso nullatenus ordinata conuellere. i. nullatenꝰ commutare que a se ipso fuerint ordinata ⁊ pmissa. ⁊ Ysa. 62°. Sup illud Jurauit dn̄s dicit glo. i. īmobilr statuit. Ex quibus patet quid ē iurare dei. Jurare ṽo angeli ē que a deo īmutabilr ordinata sūt venūciare. ga ipsius ē proprium denūciare: ⁊ manifestare facta a deo. Jurare ṽo hoīs ē deū testem īuocare. vel deo aliqd obpignorare. sic dicē Augº. ⁊ sic pz dicta Ad illud g̃ qđ obr̄ an possit deus iurare p creaturā dō q̄ ħ ꝑpō p aliq̄ dicit auctoritatē aliq̄ ſauctoritatē Cū aūt dicit iurare p aliqd ħ prepō p dicit auctoritatē. ⁊ iō nō pōt cōueniēter dici. Jurat deus p creaturā. Sz bene pōt dici iurāe in creatura. quia dicendo q̄ deus iurat per creaturā. diceret̄ q̄ creatura eēt ei prīcipiū certitudīs. ipa autem ṽitas pma nō habet aliud prīcipiū certitudīs q̄; se ipam. ⁊ ideo nō pōt dici iurare p aliū a se. bene tñ facit deus certitudinē de sua volūtate mīsterio alicuius creature. Rōe huius dr̄ iurare vel iurasse in creatura. Sicut in aliquo electo āgelo vel hoīe. vt dicit glo. illa qa īmutabilē suā dispōnē manifestat sic in āgelo. sic logť glo. illa ⁊ Jero. ī oziginali sup locū illū. Ad scđaz; questionē dō q̄ iurare āgeli ē īmutabilē ṽitatē. vel īmutabilis ṽitatī dispōnem īmutabilē manifestare. Qđ g̃ obr̄ q̄ iurare p deū ē īfirmitatis. dō q̄ nō ē in angelo. īmo pfectiōis mīsterii. Jn angelo ē q̄ denū ciet dispōnē ṽitatis īmutabilis. Duplex enī ē nā. s. nā sana ⁊ nā egra. Jn nā īfirma sic ē bum: na nā ⁊um ē q̄ īfirmitatī ē ppter pnitatē ad malū. Jn nā aūt pfecta ⁊ sana. s. āgelica nō ē īfirmitatis īmo potiꝰ firmitatis ⁊ pfectionis. exemplū de vino: qđ nᵉsane sanū ⁊ cōueniēs ē. egre ṽo īcōueniēs. vl' pōt dici q̄ ē īfirmitatis eiꝰ cui iurať nō iurāt Ad tertiā q̄stionē dō. q̄ pfessi formā euāgelii: possūt ī cā cogi ad iuramētū. qui enī vouet formā euāgelii obseruare ita uouet ut nulla cā cogente non iuret. cogente autem causa nō vouet nō iurare. vt cogente malo incredulitatis ⁊ cogente vtilitate.

Post modum queritur de receptiōe iuramēti an licitū sit recipe iuramētū. Et circa ħ querūtur duo. Primo an licitū sit recipe iuramētū in forma cōcessa. Scōo an licitū sit recipere iuramētū in forma non concessa.

Quantū ad primum obr̄ sic. zz. c. q. i. Augº de ṽbis apli. dicit sup illud Mat. ꝯ°. quod amplius est: a malo est. Sic quod amplius est: a malo est: nō iurant ħ non credentis. ħ non credēs ħ appellatur ipe recipiēs iuramentum. Ergo qđ amplius ē ħ est iuramētū ē a malo recipiētis. ħ ñ nisi qui recipit iuramētū. g̃ nō ē licitū recipere iuramētū etiā ī forma cōcessa. qñ. s. iuratur p deū vel p creaturas ad ħ deputatas. Jtē accipiens iuramētū aut accipit illud sciens illū qui iurat iurare flm. aut nesciens ipsum iurare falsū: aut sciens ipm iurare uerū. sed quocūq; mō sic accipiat sp peccatū ē. g̃ accipē iuramētū sp illicitū ē ⁊ peccatū. Minor pz p Augº ī glo. super illud Ro. i. Testis est mihi deus. qui dicit Multū ītereſt q exigit iurationē si nouit illū iurare falsū vel non. q enī nescit. Et iō dicē. Jura mihi ut ei fides sit. nō audeo dicē nō esse peccatū: tñ būana temptatio est. Si aūt feciſſe nouit ⁊ cogit iurare homicida ē. Ergo necꝫ sciens iurantez iurare falsū: necꝫ nesciēs pōt recipe iuramētum sine peccato. sitr necꝫ sciēs ipm iurare ṽum. quia si scit ipm iurare ṽum: facit ipm iurare pro nichilo. g̃ sine cā facit ipz iurare: ⁊ ipe cōsentit: ⁊ recipit. g̃ peccat. Jllicitum g̃ ē recipere iuramētū. Jtē videť q̄ iudex peccet ī recipiēdo iuramētū. quia iudex exigit iuramētū. Sz Mat. ꝯ°. dr̄. Sit sermo vr̄ ē est. nō non. Qđ enī amplius ē: a malo ē. Et dicē glo. sup illud. Ro. i. Testis est mihi deus. tu nō facis malū: qui bene vteris iuratione vt alteri suadeas qđ vtile ē. ħ a malo ē supple illiꝰ qui recipit iuramētū. g̃ ħ est a malo iudicis. Jtē rōne huiꝰ queriť a quo malo. s. a malo iurātis: vel eiꝰ qui recipit iuramētū. ⁊ videť q̄ a malo iurātis quilibet debz meliꝰ pſumere de alio q̄; de se. Jgitur si iurās credit se eē ṽidicū in iurando. cum bōitatis būane sit credē pximū eē ṽidicum Jurātis ē credē illū cui iurať credere iuran tē eē ṽidicū. Si g̃ iurās credit eē ṽum pro q̄ iurat. Uñ credit se eē ṽidicū: vēt suspicari ⁊ pſumē: q̄ alter cui vēt iurare credat illō eē ṽum. ħ si oēs crederēt aliis nō iuraret. g̃ iste nō vēt iurare si credat illud eē ṽuz: pro quo iurat. Si g̃ ħ ē malū. ħ ē malū iurantis. Silr etiā si iuret falsū: sp videtur eē a malo iurātis. Jtē videť q̄ a malo recipientis Augº sup epam ad gal' dicē. Non est contra ꝑceptū dei. Juratio que a malo nō iurantis ē ħ increduli a quo iurare cogiť. Jtē sup illud. Mat. ꝯ°. qđ amplꝰ ē zc. Hlo. nūqd malū qa etiā si ñ bonū tamē necessariū. ħ a malo ē nō tuo: ħ illiꝰ a quo cogeris iurare. i. ab infirmitate eius que malum ē. Ad oppositū ostēdit q̄ licitū sit recipe iuramētū. zz. c. q. i. Augº ad publicolam. Quāuis dictū sit ne iuremus tñ nūq; ī scripturis sanctis me legisse memini ne ab aliis iuramētū ꝛcipiam? Ex quo pz q̄ licitū sit recipere iuramentum

Jtē. zz. c. q. i. Augº de ṽbis apli. ipm iurare sic peccatū nō ē. Jta iuramētū ab aliquo recipere malū non ē. Solo dō. q̄ licitū est iuramētū recipe in forma concessa. sic dicūt ꝑdicte auctoritates. Notandū tñ. iuꝛ quod dā ṽbū qđ dicit Augº in glo. sup illud Ro. i. Testis ē mihi deꝰ vbi dicē. Ego vobis dico Nō iurare oſo. ibi, phibuit dn̄s qđ ē malū suasit bonū qđ ē appetēdum. phibuit enim falsū vel sine necessitate iurare. suasit ṽum loqui. indulsit iuramētū qđ ē necessarium. Scōm ħ g̃ distinguēdū ē q̄ sicut duplex ē iusticia. s. publica ⁊ priuata ita duplex est iuramētū. s. publicū qđ respicit iusticiā publicā. ⁊ ꝑuatū qđ respicit iusticiā ꝑuatā. De iuramēto ꝑuato ī q̄ iurat falsū ex cā distīguē dū scōm Augº ī glo. sup illud Ro. i. Testis ē mihi deꝰ ꝛc. qa recipiēs iuramētū aut scit illū iurare falsū: aut nescit. ⁊ tamē non scit illū iurare ṽū. ħ si scit illū iurare flm et ꝛcipit dicē Augº. q̄ homicida ē ille qui ꝛcipit. Si aūt nescit illū iurare falsū. nec tamē scit illū iurare ṽū. dicē q̄ būana tēptatio ē. i. q̄ veniale peccatū est. vnde dicē. q aūt nescit. ⁊ ideo dicit Jura mihi ut ei fides sit ñ audeo dicē nō eē peccatū. tamē būana tēptatio ē. i. ueniale peccatū est. Si aūt feciſſe nouit: et cogit homicida ē. qre dicē q̄ nō audet dicē non eē peccatū de illo qui nescit quia recipiens iuramentū sp debet pſumere de ṽitate pximī ꝑpi. Uñ sicut iudiciū suspicionis de occulto veniale peccatū ē: sic istud peccatū est. Si aūt sit iuramētū publicū. i. rōne publice iusticie sic iudicē recipe iuramentū sine peccato. ⁊ cogente ordīe iudiciario pōt recipe iuramētū sine peccato. īmo ad ħ q̄ recipiat tenet̄ quia bonuz publicū vēt ꝑponi bono pſone. Si tamen sciat ipm iurare falsū vēt ipsum repellere secundū suū posse. Si tamē cogit̄ ordine iudiciario. ita q̄ si ñ reciperet omitteret de his que ad ordinem iudiciariū pertinēt. dico q̄ tenet̄ accipe ⁊ sine peccato recipit. Ad primum qđ obr̄ qđ amplius est: a malo est. Dicendū sicut dicē Augº in libro de li. arº. Qđ duplex est malū. s. malū culpe. ⁊ malū pene. Cuz g̃ dicit qđ amplꝰ est: a malo est loquitur de malo pene. qđ est īfirmitas seu

Universidad de Deusto
Biblioteca

ĩcredulitas.ꝛ nō de malo culpe.Et ꝟ est qđ dicit Aug⁹.Ro.i.sup illud . Testis est mihi deus . Hlo.iuratio nō ē bona.i.appetēda nō tamē mala.i.pbibita cū ē necessaria. licꝫ sit a malo ĩfirmitas eorū . quibus aliquid pſuades:que ĩfirmitas vticꝫ malū est.vnde nos q̄tidie liberari p̄camur dicētes. Libera nos a malo.ꝛ ꝟ ēt dicit Aug⁹ ĩ canone. zz.c.q.i. de x̄bis apli.exponēs illud . qđ amplius est: a malo ē.dic̄. Noīe mali ñ malicia.ꝑ peccati pena ītelligit.ex penali enī ĩfirmitate ĩcredulitas illa p̄cessit:qua ad iurādum cōpelli mur.ꝟ aūt ĩfirmitas seu ĩcredulitas ē ignorātia:q̄ ē pena quedā nature corrupte. Non ḡ sequit ꝟ ē a malo pene. ḡ ē peccatuꝫ facē illud. Ad scām pz solo ex p̄dicta solōne que stionis Ad illud qđ obī de iudice.Unde ꝟ habet q̄ possit recipe iuramētū sine peccō dō scām illud apli . Ro z°.Scimus quoniaꝫ iudiciū ē dei.ex quo x̄bo intēdit aplus q̄ iudex iudicādo vicē dei bz.ꝛ locū dei obtinz. vnde loco ipsius residet ĩ iudicando. et iō mediāte x̄itate que deus ē pōt pquirerē x̄itatē.cū enī sit vice dei cui oē iudiciū reseruatur p̄incipaliter.deū habet mediū ad iudicādū.ꝛ iō cū iuramētū sit testificatio fcā p x̄itatē p̄maz.sine p deū. ideo iudex potest recipe iuramētū sine peccato:dūmō p̄cedat ordine iudiciario.quia ex ꝟ q̄ sedem dei obtinet p deū q ē x̄itas p̄ma:ceteras x̄itates pōt pquirere. Et q̄ obī q̄ illud a malo est. dō.q̄ ē malū generale: ꝛ ꝟ ē malū nᵉ.et est malū pſone.hoc ḡ nō ē a malo pſone iudicis ĩmo ꝟ ē a malo generali.de quo etiā habet ĩ pſ.Oīs homo mēdax.i.pnus ad mēdaciuꝫ. ꝟ enī ē malū generale.Silr a malo generali ē illud. quia iudex nō tenet ibi locū persone ꝑ locū p̄ re publica ꝺseruāda . Sz q̄rit iuꝝ ꝟ.cū malū sit recipe iuramētū ĩ aliquo casu quare nō pbibuit dñs recipe iuramentū sic̄ pbibuit iurare. Ad ꝟ dō.q̄ designando vnū designauit alterū.quia nō est recipere seu iurare.Et ꝓpter ꝟ sicut iurare sine cā ē peccātū:ita recipe iuramētū sine cā ē pecc̄: ꝛ sic pbibēdo vnū pbibuit alterū.

Postea queritur de

receptione iuramēti ĩ forma nō concessa. et appello iuramētū ĩ forma nō concessa. sicut quādo iurat p falsos deos:seu p ydola. q̄rit ḡ an sit licitū recipe tale iuramentū.Ad qđ sic.zi.genes legit . q̄ Jacob accepit iuramē tū a Laban. qui tū iurauit ei p falsos deos.

Jtē.i.Machabeoꝝ.8°.legit q̄ Judas petiit iuramētū a romanis. quia petiit ab eis fedus:ꝛ tū sciebat q̄ iurarēt p falsos deos. seu p ydola.Si ḡ Jacob ꝛ Judas ĩ omnibus ꝺmēdatur.licitū ē recipe iuramētū p falsos deos.siue ĩ forma nō cōcessa. Cōtra Ro.i. Qui talia agūt digni sūt morte:nō solū qui faciūt:ꝑ q cōsētiūt faciētib⁹ ꝛc.Dō q̄ ille qui iurat per ydolum firmat.Jtem per tale firmat.ſ.per ydolū.vel p falsuꝫ deū. Jlle ḡ qui recipit iuramētū illud: aut habet intentionē ad solā firmationē:ꝛ p̄o bono publico . Aut habet intentionem vltra ad rationē firmādi.ſ.ad ydolū per qđ fit firmatio. Si p̄mo modo: dicim⁹ q̄ talis nō cōsētit illi p qđ fit firmatio:ꝑ solum ipsi actui seu ipsi firmationi . Et ꝓpter ꝟ licet iurans peccet. nō tamen talis recipiens iuramētum peccet.Si aūt fert ītētionē scdo mō: sic peccat sicut ꝛ iurans . et ꝟ mō p̄cedit auctoritas apli. Ad scōz dō q̄ pax tēporalis aliquādo ordinat ad bonū corporis solum.ꝛ sic scām ordinem caritatis postponendū ē bono singulari aīe p̄imi.et sic p̄cedit ratio . Aliquādo aūt ordinat ad bonū spūale publicū.vt ad pacem cōem.vel aliqđ biº. Et sic p̄pondēat ꝛ preordinatur bono aīe p̄imi.nec facit contra ordinē caritatis:qui talē bonum bono singulari anime proximi p̄eponit . immo potius secundum ordinem caritatis.Quia semper bonū publicū p̄iudicat bono pſone.ꝛ sic licitū ē recipe iuramētū a p̄imo p̄o bono tēporali publico:ꝛ ñ ē cōtra ordinē caritatis.

Ostea queritur

p de forma iuramēti,. forma aūt iuramēti quedā ē cōcessa:sicut illa qua iurat p deū.Quedā ē pbibita sic̄ illa qua iuratur p falsos deos seu p ydola. Queda ꝛo est partī concessa:p̄tim nō ꝺcessa.sicut illa qua iurat p creaturā. Querit ḡ de forma cōcessa.De forma nō cōcessa:seu pbibita.De forma concessa p̄tim.partim nō cōcessa.

Quātum ad p̄imum

querit sic. Multiplices inuenimus formas iurandi vna ē. Uiuit dñs:que fuit ĩ aliquo tpe legis.ꝟ ĩuenif 4° Rᵉ.4°. Alia silr ĩueni tur. z° Rᵉ.3°.ꝟ.ſ.ꝟ faciet mihi dñs. ꝛ ꝟ addat.Alia silr ĩuenif.Ro.z°.que ē.Testis est mihi deus.quia dic̄ Aug⁹.q̄ ꝟ iurat aplus.

Tēpore aūt moderno iurat p deū.Querif ḡ cū idē sit iurare:qđ p̄mā x̄itatē ĩ suā assertionē adducē.quō forma iuramēti seu iurandi multiplicef in tot:ꝛ varief. Q̄ autem ꝟ nō sit forma iurādi .cū dicit viuit domin⁹: ostendif.quia iuramētū fit ad assertionem x̄itatis. Sz assertio x̄itat magis ptinet ad sciētiā uel x̄itatē dei: q̄ ad eius vitā.vnde ppie asseritur x̄itas p x̄itatē.ḡ debet dici. Scit domin⁹.ꝛ nō viuit dñs. ꝛ sic illud nō ē forma iurādi . Querif ḡ an sit forma iurādi.si dicatur.Scit dñs.sicut quādo Petrus dixit Jo.vltō.Tu scis dñe:ga amo te. Fuit ne iuramētū:ꝛ ostendit q̄ sic.zª cor.izº.dic̄ aplus.deus ꝛ pater dnī nostri Jhū x̄pi scit quia nō mētior.ꝛ dicit ibi glo . vt vera esse ostendat que dixit:vel que dicturus ē iuramēto cōfirmat. Ex quo pz q̄ ibi ē iuramētū: ꝛ ita forma iurādi ē.Scit dñs. Jtē cuꝫ dic̄ aplus.deus scit quia non mentior. ꝟ asserit aplus x̄itatē ꝛ introducif deus sciēs in testimoniū ꝛ assertionē hui⁹ x̄itatis. Ergo ibi ē iuramētū.ꝛ ita ē ibi forma iurādi. Jtez iurare ē certitudinē p̄mā x̄itatez facere. Sz ille qui dic̄ : Deus scit:facit certitudinez p̄mā x̄itatē.ḡ iurat.ḡ ibi ē forma iurādi

Jtē deus non ē testis nisi de eo qđ scit.ḡ sicut ꝟ q̄ est.deus est testis. pōt adduci ad assertionē x̄itatis.ꝛ ita ĩstud.Deº scit.ḡ ibi ē forꝰ iurādi sic̄ ibi. Silr obī de hac forma iurādi.Testis ē mihi deus.videf enī ee eaꝺ cū ista qua iurat.p deū . Quia dic̄ Aug⁹.in glo.sup illud ad Ro.i.Testis ē mihi deº.qđ enī ē p deū nisi testis est mihi deº. aut quid est.testis ē mihi deus.nisi p deū . ḡ idē iuramētū ē ꝛ nō differēs . Silr querif qa alī ē iuramētū p hāc p̄positionē. p.vt.i.cor.iᵉ. quotidie morior p gloriā vestrā fratres. ſm vnū modū.sicut glo. exponit que dicit.q̄ iurat ꝟ aplus: vt sciam⁹ q̄ rum iurare nō est peccatū Aliqñ ē iuramētū p hāc p̄ponem in Ro.ix.Ueritatē dico in Jbū x̄po et non mētior.vnde ḡ ꝟ ē q̄ addūt ad formā iuramēti exp̄imēda:ꝛ alie p̄positiōes. Jtē quō differēter exponūt formā iuramēti. Jtē ĩ veteri testō erat forma iurandi dicēdo.ſ. viuit dñs. ꝛ ꝟ faciat mihi dñs ꝛ ꝟ addat. Jn p̄mitīa ecclesia. erat forꝰ iurādi. Testis ē mihi deus. In tēpore aūt moderno iurat p deū. Querif ḡ vñ ꝟ q̄ sic variant forme iurādi:scām diuersitatē tēporū: ꝛ qua rōe.

Solo dō.q̄ ille qui iurat x̄itatē p̄mā quā vēt reuereri adducit i testimoniū sue assertionis . Uñ x̄itat reuerētia sp ĩ iuramento vēt cōtineri . ꝛ ideo forma iuramēti sic exp̄mif sp vt reuereat x̄itas.vēt aūt ipa x̄itas reuereri quia iudex ē. Jtē vēt reuereri qa testis ē.vēt etiā reuereri quia retributrix ē vnicuiq̄ scām opa sua. ꝑ differēter ga bōis ē retributrix vite.ꝛ malis mortis . ꝛ bis oībus moīs vēt reuereri. ĩ forma ḡ iuramenti ītroducif x̄itas ad reuerētiā ĩquantū p̄ncipiū ē x̄itatis:que asserif.uel ĩquātum testis eius.vel ĩquātū ē vite retributrix bonis uł mortis malis. Si ĩquātū p̄ncipiū est. sic reuerētia eiº exp̄imif in hac forma iurādi. qua iurat p deū . Qui enī ītroducit deū ĩ iuramēto ītroducit x̄itatē vt p̄ncipiū. Jn hac aūt forma iuramēti.Testis ē mihi deus cōcernif reuerētia ipsius x̄itat ĩ quantum testis ē.Jn hac aūt forma.ꝟ faciat mihi deº ꝛ ꝟ addat:ītroducif reuerentia x̄itatis.in quātū ē retributrix mali seu mortis. Jn hac aūt forma.viuit dñs ītroducif eius reuerētia ĩ quātū ē retributrix boni vel vite . ga autem ē pluribus moīs cōceptio x̄itatis cuꝫ reuerētia. Ideo sunt tot forme iurandi ꝛ ñ plures. Ad illud qđ obī q̄ male iuratur

Universidad de Deusto
Biblioteca

viuit dñs.dō.q cū dr. viuit dñs.hic ē iuramētū p ritatē ī quātū ē retributrix vite bonis.ī nō p vitā solū.ī ēt idē ē ritas ī vita sicut dr ī Jo.Ego sū via ritas ī vita. Ad illud qō obr q eadē sit forma iurandi.cū dr p deū:ī cū dr testis ē mihi de⁹. Dō q idē ē iuramētū quātū ad rē.qñ iurat per deum ī testis ē mihi deus.quia utrobiq eadē ritas ītroducit.ꝫ nō ē idē quātū ad rōnē dicēdi. vt ē dictū.quia ī vno introducit ritas vt prīcipiū.in alio vt testis. Ad illud quod querit de istis ppōnibus.p.ī in.dō.q b̄ prepositio.per.alīq notat habitudinē principii cālis.ī aliqñ habitudinē prīcipii certitudinis.Et silr b̄ prepō'in.rōe g̃ q dicūt habitudinē prīcipii certitudīs ponūt iste ppōnes ī iuramēto.ī exprimūt p eas forme iurandi nō rōne eius q notāt habitudinē principii cālis. Sz adhuc differēter notāt iste ppositiōes habitudinē prīcipii certitudīs.quia per.dicit habitudinē prīcipii certitudinis ad illud qō certificat.put.ſ.ritas ista egredit a pma ritate: ī copat ad illaz:sicut per quā manifestat ī certificat.b̄ autem prepō.in. dicit habitudinē eius: qō certificat ad ipz prīcipiū certitudīs.vnde forma iuramēti exprimit p hāc prepōnē.in.put ipa ritas creata que asserit ī iuramēto in ipa ritate increata cōsiderat sicut ī causa. Ad illō qō dr de diuersitate formarū iuramēti fm diuersitatē tēporū dō q ante aduētum xpi vigebant duo mala:ītra que sūt due forme iurādi.vigebat.n.tūc ydolatria. Ad discernēdū g̃ cultores falsorū deorū a cultoribus ri dei data fuit forma iurandi p viuū deuz. b̄.ſ. viuit dñs.cōtra ydolatras qui iurabāt p falsos deos:qui enī nō sūt dii viui . vnde Dañ.vltīo.Nūqd ē Bel. Deus viuēs. Jtē tūc vigebat ignorātia iustic dei. qua.ſ.ē punitor malorū.Ignorabāt enī tunc homines deū punire peccata. Unī Ro.ſ°. Peccatū nō īputabat cū lex nō eēt.Ilo.esse imputabat peccatū supple ante legē apud hoīes. ꝫ non apud deū aput quē īputabat īpune futurū: cū nesciretur iudicaturus . Asserebant enī hoīes deū īcuriosū eē sicut dr Job zz°.nec nostra cōsiderat . ꝫ circa cardines celi pambulat.Et ideo apud eū impune pcā futura Cōtra g̃ ignorātiā adduxit lex hanc formaz iurādi.b̄ faciat mihi dñs.ī b̄ addat. p quā ostēditur deū eē punitorē malorū.cū per hoc certificet de ritate. Jdeo añ xpi aduentum tpe legis erāt iste due forme iurādi. In primitīa aūt ecclesia fuit forma iurādi.testis ē mihi deus rōne aduētus pmi ī quo veritas testificata ē p miracula.ꝫ duplex est ritas.ſ. ritas dicētis. ī ritas rei dicte:tūc ergo nō credebat aplis.sicut mō credit.quia tūc incipiebat fides pdicari. ī erāt tūc hoīes infideles. Jdeo necesse erat tūc ritatē adduci ī testimoniū.seu testē ipis aplis.ī iō dicebāt testis ē mihi deus . ī sic in attestatione ritatis ī dicente erat b̄ forma iurandi. testis ē mihi deus. ī ob b̄ ēt ponit ibi b̄ pnomen mihi.ꝫ mō.ga fideles sūt hoīes totū relatū ē ad rē:ī adducit ritas ī testimoniū ritatī rei dicte.ī ga nūc iō mō ē forma iurandi: ī qua reuerentia veritatī ī quātū principium certitudīs exprimitur : et ī tēpore moderno iuratur per deū.

p **Ostea queritur** de forma iurandi: non concessa seu phibita:que est quando iurat p falsos deos siue p ydola.Et circa b̄ duo querunt. Prīo an iuramētū ī forma nō cōcessa fcm obligat

Scōo.an peius sit iurare verū p falsum deū.q̄ iurare falsū p verū deū.

Quātum ad primum

sic obr Aug⁹ zz.c.q.i.ad publicolā loquitur de illo qui iurat p falsos deos dicens . quia iurauit p quos nō debuit:ī cōtra pollicitaz fecit fidē:qō nō debuit . bis itaq peccauit. ī vult dicē quia iurauit p falsos deos quod illicitū est peccauit. ī ga fidem nō seruauit peccauit.Ex quo patet q iuramentum fcm p ydola vel falsos deos obligat. Cōr.sicut iuramētū ē testificatio pmissionis:ita ī votū.Si g̃ votū factuz.ydolo non obligat. nec iuramentū factū p ydolum obligat. Minor pz.quoniā si aliqs vouerit se sacrificaturuz ydolo nō tenet ad sacrificādum ei.īmo si ei sacrificaret amplius peccaret: ī ī vouendo peccauit.Silr g̃ aliquis iurando per ydoluz peccat: nō tenet adīplere illud ptopter qō iurauit. Solo dō q iuramētū factum per ydolū obligat ipm iurantē ad reddendum Ad qō videndō:notandō ē.q ñ sīle est de voto ī iuramēto.ꝫ enī ī vtroq obliget ritas: tamē drīter . quia debitū veritatī fernāde deo obligat ī voto. Debitū aūt veritatī seruande deo ī primo in iuramento.votū enī fit soli deo.vnde qui vouet soli deo pmittit ī non hoī ī soli deo se obligat . qui autem iurat pmittit prīo ipaz ritatē prīmā que deus est:p quā firmat suā pmissionē.ī cum ipi ritati debeat reuerētiam ī honorē obligat ipi ad reddendū illud ppter qō ipsum adduxit ī testimoniū. Aliquādo ipaz cōtenet.sic g̃ ī voto nō ē nisi vna rō obligandi Quia g̃ nullū ē debitū hoīs ydolo. iō nō est obligatio in voto facto ydolo . quia autem in iuramēto ē duplex rō obligādi.vna eo q adducē ritatē ī testimoniuz sue assertiōis:ī hec obligat deo.Alia eo q pmittit proximo cui dēt ritatē seruare ī fidelitatē.dicimus q ī iuramēto facto p ydolum nō ē prima rō obligādi.ſ.debitū ritatis ydolo:ꝫ solū scōa .ſ.debitū ritatī.quia ydolo nihil dēt homo: ꝫ proximo dēt seruare ritatē.nō g̃ ppter ydolū obligat.ꝫ ppter proximum cui dēt seruare fidē.quia se ītendit obligare illi:sic ille qui iurat p verum deum.

Secundo queritur qd sit

peius vel iurare ēum per falsū deū.ul falsū p verū deū.Ad qō sic zz.c.q.i.Aug⁹ ad publicolā.Sine vlla dubitatiōe min⁹ malū est p falsos deos iurare ritaciter.q̄ p ēum deum fallaciter. Quāto enī magis sanctū ē p qō iurat:tanto magis penale ē piurium. Ergo pei⁹ ē iurare falsū p rū deū q̄ p falsos deos ēum. Cōtra.maius peccatū ē ydolatria q̄ piuriū.Sz q iurat p falsos deos siue rū siue falsum ē ydolatra.g ro falsū iurat p verum deū peierat solū. g̃ peius ē iurare ruz p ffos deos q̄ falsuz p ēum deū.Minor pz p Aug⁹. p qō quis iurat illud amat ī veneraī.ergo quicūq iurat p falsos deos amat illos ī venerat:ꝫ oīs talis ydolatra ē . g̃ quicunq iurat p falsos deos est ydolatra. Solo dō q ī iuramēto duo sūt.ſ.illud qō iuraī:ī rō certitudīs.b̄ ē illō p qō iuraī . Respiciēdo g̃ ad illud p qō iuraī vel asserit p iuramētū.minus malū ē iurare ēum p falsos deos. q̄ falsum p ēum deū.quia b̄ asserit falsum: qō nō ē.Jbi vez qō ē.Et fm b̄ loquit Aug⁹ Cum dicit.min⁹ malū ē zc. Respiciēdo autē ad illud per qō iuratur.quia b̄ iuratur per deum verū.illic per ydolū. sic peius est per falsos deos iurare veraciter q̄ iurare p ruz deum mendaciter

p **Onsequēter que**rit de forma iuramēti ptim ꝺcessa partī ñ cōcessa:que ē iurare p creaturas.Et circa b̄ querūtur duo. Primo an sit licitū iurare p creaturas:uel nō. Scōo qō magis obligat.vel iuramentum factū p creaturas: vel per deum.

Quātum ad primum

sic obr.Aug⁹ sup illud Mat.ſ°. Dico vobis oīo nō iurare.neq p celū neq p terrā zc.dic glo.non penitus iurare ꝓbibuit:ꝫ occasione piurii qō pfectionis ē docuit. supple.ſ. cum dixit. Nō iurare oīo.qō vero supfluosū est resecauit cū dixit.neq p celum zc.Judei enī p angelos ī ierusalē iurātes.ī per elemēta: creaturas venerabāt . qō vero infirmitatī ē indulsit:cū dixit.qō aūt his habūdantius ē zc:Ex quo pz quoniā iurare p creaturas est supfluosū.nō g̃ licitū ē iurare p creaturas.

Jtē.zz.c.q.i. Pius papa.Si quis p capillū dei vel p caput iurauerit.vel alio mō contē deū suū vsus fuerit. si in ecclesiastico ordīe ē deponaf.Si laycus anathematizef:ī si qs p creaturas iurauerit acerrime castigef Si quis aūt talē hoīem nō manifestauerit nō ē vbiū qui diuīa cōdēnatione coherceatur. Jurare g̃ p creaturas ē tātū crimē ut faciat depositionē vel excoīcationē ī diuinā condemnationē.g̃ nō ē licitū. Jtē Aug⁹ ī sermone de piurio.cum quis ait p salutē meaz: salutē suā obligat deo . vel cū dic per filios meos opignorat illos deo vt eueiat ī caput illorū qō exiit de ore eius.In oī g̃ iuramēto aut deus testis adhibef : aut creatura deo obligatur ī opignoraf. vt b̄ sit iurare deū .ſ.testem adhibere. vel deo aliquid opignorare.b̄ ē g̃ iurare p qualibet creaturā.ſ.creatorē ei⁹ testē adhibē. ꝫ q iurat p creaturam nō adhibet deū testē sue assertionis. Jtē nō pōt aliquis obligare vl opignorare creaturā deo:cū creatura dei sit.Cū g̃ iurare sit vel deū testē adhibē. vel deo aligd opignorare . g̃ nō ē licitū iurare p creaturā aliquo mō. Jtē Mat.ſ° dr.Nolite iurare oio neq p celum.quia tron⁹ dei ē zc.Ex quo relīquit q nullo mō licitū ē iurare p creaturā. Jtē iuramētū ē ad testificationē assertionis.sed irrōnable ñ pōt testificari.g̃ ñ ꝺneīt iurare p creaturā irrōnabilē. Conr.gen.4z° dr.q Joseph iurauit p salutē Pbonis.Sz Joseph cōmēdaf ī oībus.g̃ licitū ē iurare p creaf.
Jtē Paul⁹ zz° cor.z°.Jurauit p creaturam cū dixit.Quotidie morior p gloriā vestram

Universidad de Deusto
Biblioteca

fratres. gloriā appellauit illō p qō ordināt ad gloriā.ſ.predicationē euāgelii. Jurauit g̃ p creaturā.quia ſicut dic̃ Aug⁹ ibi. Jurauit aplūs.Si g̃ ipe nō peccauit.g̃ licitum eſt iurare p c̃aturā. Itē q̃tidie iurat ī eccl̃ia p beatā virginem: ⁊ p ſc̃os:⁊ per res deo dicatas:ꝑ oīa iſta ſūt creature.g̃ ꝛc. Solutio ſup illud Mat.quīto.Dico vobis nō iurare oīo.Dic̃ glo.Nō iuremus p creaturas ut veneremur eas vltra q̃ꝫ debem⁹. Nō iurem⁹ p eas vt viles extimem⁹.vt.ſ.cum p eas iuramus niſi iurare exiſtimem⁹.Ex ꝟ habet ℟° quia qui iurat p creaturā. aut credit aliqd numinis eē ī creatura. aut iurat p creaturā ītendēs fraudē ⁊ volēs decipe aliū.ga.ſ.nō credit iuraſſe.aut iurat p creaturā ītēdens ſolū ptestari q̃ de⁹ ſit p̃ma ℟itas: et auctor creature.Si p̃mo mō:iurat p creaturā.vt.ſ. credat aliqd numinis ēe ī ipa:⁊ ītendat venerari creaturā.dō q̃ peccat peccato ydolatrie.Si aūt ītēdit fraudē: dicimus q̃ talis peccat peccato periurii.Si aūt nec intendat venerari aliqō numē ī creatura: nec ītēdit dolū ad p̃ximū:ꝑ ſolū intendat protestari p creaturā:⁊ in ipſa p̃mā ℟itatē venerari.ſic dicim⁹ q̃ licitū ē iurare p creaturā. nec peccat qui ſic iurat. Et ꝟ ē qō dic̃ Aug⁹ zz³.c.q.i.Deus p creaturas iurare p̃hibuit:ne ul̃ more gētiliū aliqō numen veritatis c̃aturis eſſe crederem⁹.vel ne creaturas cōtēptibiles: iudicando p eas p̃miſſa p nichilo ducerem⁹.Quidā tamē dicūt q̃ nō licitum ſit iurare p oēs creat̃as ſic dcm ē.g diſtīguūt q̃ quedā ſunt creature deo dicate:⁊ ad cultū diuinū mācipate.vt relige ſanctorum:et euāgeliū.⁊ p has ē licitū vt dicūt iurare. p alias aūt que nō ſūt hi⁹ nō ē licitū. ⁊ ꝟ ē vt dicūt.quia alie nō admittūtur ī ſolēni iuramēto:ꝑ iſte ſolū. tamē ſicut dicit Aug⁹ cōtīgit iurare p quālibet creaturā. Uñ ſup illō Ro.i.Teſtis ē mihi deus. dic̃ ipē ī glo. Qui p lapidem iurat flm̄ piurus ē:⁊ conſtat q̃ ꝟ nō eēt niſi tale iuramētū obligatorium eēt. ñ autē obligaret niſi p creaturā talem iurare cōtingeret. Ad p̃mū qō obiciebat̃ cōtrariū dō.q̃ p̃hibitū ē ꝟ mō iurare p c̃aturas. ne.ſ.in iuratione eas veneremur.vel p eas dolū vel fraudē intēdam⁹: ꝑ nō q̃ ī iuramēto facto p creaturā:creatorē deus auctorem creature ꝓteſtemur:⁊ ipm in creatura venerem̃ur. Ad ſcōz dō.q̃ canon loquit̃ cōt̃ quoſdā qui credebāt deū ſcōm diuinitatez habere capillos ⁊ caput.⁊ tales ꝓprie ſunt blaſphemii. Ad tertiū dō. q̃ iuramētum duplex ē.quoddā ē aſſertorium.quoddā vero ē iprecatorium. Juramētū iprecatorium eſt cum aliquis ſibi ipsecat̃ penā niſi ita faciat ſic p̃mittit·Et dicit Aug⁹ ī ſermone de periurio q̃ forma vel rō talis iuramēti ē talis. p ſalutē meā ⁊ filios meos.vnde dicit.cū quis ait p ſalutē meā ſalutē ſuā obligat deo.vel cuz dicit.p filios meos opignorat eos deo vt ꝟ eueniat ī caput eorū: qō exit de ore ipius.et illud ē iuramentū de re futura ⁊ p̃miſſorium Juramētū aūt aſſertorium ē de re p̃ſenti vl p̃terita.cū g̃ aſſertorie iurat̃ p creaturā:ipa creatura nō adducit̃ vt teſtis: īmo deus q̃ ē auctor creature.vnde in canone.zz³.c.q.i. Sciendum eſt q̃ ſancti non tam per creaturas q̃ per creatorem creaturarum iurabāt: nec in creaturis aliud q̃ creatorem ipſarū venerabātur:ſicut Joſeph:qui p ꝓbonem iurādo.ꝟ in eo venerat⁹ ē q̃ dei iudicio poſitus erat ī ifimis. vnde aplus.Ro.iz°. oīs poteſtas a deo ē.⁊ ſilr ad ꝟ idē ponit auctoritatē ī ſermone de periurio.vbi dicit q̃ in omni iuratione.aut deus teſtis adhibetur aut creatura deo obligat̃:⁊ opignorat̃. vt .ſ.ꝟ ſit iurare deū.ſ.teſtē adhibē:ul̃ deo aliqd opignorāe.ꝟ ē g̃ iurāe p q̃libz c̃aturā.ſ. creatorē ei⁹ teſtē adhibē. Itē Aug⁹ ī glo. ſup illud Ro.i.Teſtis ē mihi deus.dicit qui p lapidē iurat falſum piurus ē. quia c̃atorez deū adhibet teſtē. Sicut g̃ ī adoratione videmus q̃ veneratio facta creature ſemper refert̃ ad ꝓtotipū.i. ad exemplar vt dicit Jo.dam⁹.Sicut veneratio crucis refert̃ ad ipm crucifixū.ita dicim⁹ q̃ teſtificatio fct̃ā in iuramēto p creaturas: vt p ſc̃tos refert̃ ad ipz auctorē ōm:⁊ iurat̃ fcā p crucē ffertur ad ipz cuius ē crux.Jurare g̃ p creaturā ē creatorē ei⁹ teſtē ℟itat̃ adducē. Ad illō ℟o qō obicit q̃ nullus pōt creaturā deo obligare dō.q̃ ille qui iurat p creaturā nō obligat vel opignorat illā deo. Sz bonū qō ex creatura pcipit deo obligat ⁊ opignorat.ut .ſ.in illo bono puniat̃ niſi eueniat ꝓ quo iurat.⁊ ꝟ vult dicē Aug⁹. cū dicit Cū quis iurat p filios ſuos.ul̃ p ſalutē ſuā opignorat boc deo.i.bonū ſuū qō habet ⁊ pcipit ī illis quia qui iurat p filios ſuos iurat p creaturā ī qua habet conſolationē. ⁊ ita bonū pcipit ex ea.non g̃ obligat creaturaz deo ꝓprie ſed bonū ſuū. Ex ꝟ pz ſolutio ad illā rationem que ē .q̃ irrōnabilia nō poſſūt teſtificari: ñ eniz creatura teſtificat̃ qñ per ipaz iuratur īmo deus qui eſt creator ipſius creature:ad ipz teſtificatō ꝛferē. aliogn ñ eēt iuramētū

Ad quartū ſilr patet ſolo.nam ꝓhibuit dñs iurare p creaturas:ne.ſ.diuinū numen in eis venerarēt boues. vel ne dolū iurādo p eas ītēderēt.Et ꝟ ē qō dicit Jero. iudeis. quaſi puulis conceſſū fuit iurare p creatorē. p̃ceptū vt ſi iurare cōtīgeret nō niſi p creatorē iurarēt:nō p creaturā.quia iurantes p angelos ⁊ elemēta creaturas venerabātur bonore. et meli⁹ erat ꝟ exhiberi deo q̃ creaturis.Jnfirmis g̃ illud p̃hibuit.Sanctis ℟o qui ī creaturis creatorē venerabāt tātū nō p̃hibuit .Uñ Joſeph ꝓ ſalutē ꝓbonis iurādo ꝟ dei iudicio in eo veneratus ē q̃ poſit⁹ erat ī ifimis. Xp̃s ℟o p creaturas ita iurāe p̃hibuit:ne uel aliqō diuinū ī eis crederet: p q̃ reuerētia eis deberet:vel ne p eas iurātes falſū homines ſe iuramento teneri non putarent.

Postmodum queri

tur qō iuramētū magis obligat.uel qō fit p creatorē.vel qō fit p creaturas. Ad qō ſic Aug⁹ ad publicolam. Et ī canone zz³.c.q.i. Quāto p qō iurat̃ magis ſāctū ē. tanto magis ē penale piuriū. Sz magis ē ſāctus īmo ī infinitū ē ſanctior de⁹ q̃ creatura. Ergo magis ē penale piuriū: quādo iurat̃ falſum per deum:q̃ꝫ quando iuratur falſum per creaturam . Sz nō ē magis penale piuriū : niſi ga magis obligat iuramentū.g̃ magis obligat iuramētū factū p deū q̃ꝫ p creaturā. Cōtra zz³.c.q.i.Duplr reus eſt qui p creaturas iurat mēdaciter.qui ⁊ cōt̃ p̃hibitionē iurat p qō ſibi iurare nō lz: a q̃ peccato ē īmunis: qui non niſi p creatorē iurat ⁊ p̃ximū dolo capit : qō facit etiā p creatorē mēdaciter iurās. Si g̃ duplex ē reatus ī illo q̃ iurat flm̄ p creaturā : a quoz vno imunis ē qui iurat falſū p creatorē. graui⁹ ē piuriū factum per creaturā q̃ꝫ factū p creatorez.Sz nō ē graui⁹ piuriū:niſi quia magis obligat iuramētum Ergo ꝛc. Itē ille qui iurat p creaturaz nō iurat p ipaz ſolā.Sz ēt p eius creatorē deuz. Jlle enī q iurat p creaturā deū auctorē illi⁹ creature teſtē īuocat.Sz maior ē cōtemptus ī illo qui cōtempnit creaturā ⁊ creatorē q̃ ī illo qui ſolū alterū contemnit. Cuz g̃ omnis piurās contemnat illud p qō iurat:maius ē piuriū vnde contemnit̃ de⁹ ⁊ creatura . q̃ꝫ vnde contemnit̃ de⁹ ſol⁹. grauio⁹ ē g̃ piuriū factū p creatnrā q̃ꝫ p deū. Itez ad ſolēnitatē iuramenti addit̃ iuramētū p creaturas quia aſportātur reliquie ſāctoz ⁊ euāgeliū: p que iurat̃ ſolēniter. Sz iuramētū ſolenne magis obligat.Si g̃ illud fit per creaturas iuramētū p creaturas maxīe obligat. Jux ꝟ querit.vnde ꝟ ē: q̃ violatio iuramēti ſolennis facit irregularē. ꝓpter ꝟ euī videt q̃ ipm maxīe ligat. Solo dō:q̃ grauius ⁊ fortiꝰ ē iuramētū factū p deū q̃ꝫ p c̃aturas: ⁊ magis obligat flm̄ q̃ dic̃ Aug⁹. in canone zz³.c.q.i. Si tāto magis piurium penale eſt quāto ſācti⁹ ē illud p qō iurat̃. Apparet q̃ ⁊ ſi p creaturā mēdacit̃ iurās duplr peccet. grauioꝛi tamē ſe ſbicit̃ pene : qui p c̃atorem iurat mēdaciter. Et iterū Jo.criſo⁹.ultima di.iº ſnīarū ꝟ confirmat. Si q̃ cauſa fuerit modicū videbit̃ facē g iurat p deū. Qui ℟o iurat p euāgeliū:maius aliqd feciſſe videt̃. ita opponit ipſe ſcōm quoſdā :ꝑ poſt rñdet vices.qꝟ dō é:ſtulti ſcript̃e ꝓpt̃ deū facte ſūt:ñ de⁹ ꝓpt̃ ſcript̃as. Jta c̃ature facte ſūt ꝓpt̃ ōm.Ex q̃ vult hr̃e q̃ mai⁹ ē iurāe p ōm q̃ꝫ p creaturas. Ad illud qō p̃mo obicit.q̃ duplr reus ē qui p creaturā iurat mēdacit̃. dō.q̃ ꝟ nō dr̃ de quocūq; iurāte p c̃atura: ꝑ de illo qui in illo iuramēto c̃aturā intēdit venerari tāq; habētē aliqd diuinū in ſe. et qui etiaz cū ꝟ p̃ximū dolo capit . ⁊ iō dicit canon:q̃ iurat p qō nō ē iurādū . tūc enī iurat̃ p qō nō licet.qñ iurat̃ p creaturā venerādo ipam tāq; diuinā. Ad illō qō ſcdo obr̃ dō.q̃ bōitas creatoris vt ī ſe ē excedit ī infinitū bonitatē ei⁹ put̃ habet eē ī c̃at̃a Uñ pſal̃. Confeſſio ei⁹.ſ.laus ei⁹ ſup celū et terrā.i.pluſq; de ipa in creaturis appareat. Jdeo ſancti⁹ eſt cū iurat̃ p creatorē ī ſe q̃ꝫ p creatorē ī creatura : ⁊ fortius ē iuramētum.

Ad 3ᵐ dō:qō obr̃.q̃ iuramētū p c̃aturas addit̃ ad ſolēnitatē dicēdo . q̃ cōpādo ſim plicē formā iuramēti ſīplic̃ plus ē ꝟ q̃ illō. Sz cōpando iuramētū factū p deū:⁊ cum ꝟ addito iuramēto p creaturā ad iuramentū factū p ſolū deum: bene concedo q̃ plus eſt illud q̃ꝫ iſtud.Quāto enī creſcūt plus ſolennitates:vt cū iurat̃ p crucē:reliquias:⁊ euāgelia.tanto magis mai⁹ ē iuramētū: non tñ ē maius iuramētū p creaturā ī ſe: q̃ꝫ c̃atorē: īmo ecōuerſo . licet maius ſit iuramētum et ſolēnius collectū ex iuramēto p deum ⁊ per

Universidad de Deusto
Biblioteca

creaturā. q̄ iuramētū factū p deum solum.

Ad questionē vltīo factā dō. q̄ violatio iuramēti solēnis: facit irregularē rōne infamie. Infamia enī facit irregularē. Oportet enī eū qui debet ad sacros ordines accedē: habē bonā famā cōmunem. Ūñ aplūs. i. ad Thi. 3° dicit. q̄ oportz ordinādos maxime in plātiōe hr̄e bonū testimoniū ab his q̄ foris sūt. et ve diaconib⁹ dicit ibidez. q̄ sic nullū crimē habētes ⁊ ad Thi. p̄ cipit ipe aplūs Tyto vt cōstituat p̄sbyteros ⁊ disponat quales debent eē: quoniā sine crimīe debēt eē. rōe q̄ infamie euenit illa irregularitas.

d **Einde queritur** ve comitib⁹ iuramēti ⁊ obligatiōe. ponunt aūt tres comites. s. iusticia ⁊itas et iudiciuz seu discretio. Et ꝟ dicit Iero. sup Iere. 4°. ⁊ zz³. c.q.z³ habet ꝟ. Aduertēdū ē q̄ iusiurādo hos habeat comites. ⁊itatē. iudiciū ⁊ iusticiā. Pro q̄ q̄rit ve comite iustic⁹.

Scōo ve comite iudicii. Tertio ve comite ⁊itatis. Quarto an positis istis vniuersaliter sit obligatoriū iuramentū.

Circa primum queri tur. vtrū si desit iusticia sit obligatoriuz iuramētū. Ad q̄ sic zz³. c.q.3ª. Aug⁹ in sermone de decollatione Io. bap. Iurauit temē Dauid: ꝺ ñ ꝑpleuit iuratiōe maiozi pietate duct⁹. Ecce Dauid sāctus. iuramēto quidez astrict⁹ nō fudit sāguinē hoīs. s. i. p̄i⁹ Nabal de cui⁹ sāguīs effusiōe iurauerat. Sz eū fim iurasse negare quis poterit. Ecce ī illo iuramēto quo iurauit Dauid occidē Nabal: non erat iusticia: ⁊ ꝓter ꝟ nō ꝑpleuit. Sz Dauid sanctus ē ⁊ in ꝟ cōmēdat. g̃ bene fec̄. Ergo nō tenet hō ad iuramētū illicitū: seu in quo deficit iusticia implendō. Tale g̃ iuramentuz nō ē obligatoriū. Itē canō Isidori zz³. c. .q.4ª. In male promissis rescinde fidem. In turpi voto muta decretū. q̄ ꝛcaute vouisti ne facias. Impia g̃ ē pmissio que scelere adīpletur. pmissio g̃ facta de ꝛiusto nō obligat Iuramētū g̃ ī quo deficit iusticia nō ē obligatoriū. Cōr Iosue iurauit pacē cū gabaonitis: ⁊ q̄ nō occideret eos. ix. Iosue. Sz illō iuramētū fuit ꝛiustū. quia oē iuramētū in q̄ iurat cōtra dei p̄ceptum ē ꝛiustū. g̃ iurauit ꝛiuste. Q iurauerit contra dei p̄ceptum pz. ga dns̄ p̄ceperat illi: q̄ occideret oēs habitatores terre pmissiōis: ne ꝛterficerēt filios israel. sicut habet deut 6°. Ipe aūt iurauit cōtrariū gabaonitis qui simulauerūt se venire de terra lōgīqua. ⁊ tamē erāt de terra pmissionis. g̃ iurauit cōtra p̄ceptū dei. Fuit g̃ ꝛiustū iuramētū. Sz ipe iuramēto isto obligabat. g̃ iuramētū ī q̄ deest iusticia est obligatoriū. Q aūt obligaret isto iuramento pz zz³. c.q.4ª. Ambrosi⁹ i li. de officiis loquens de iuramēto facto Iosue gabaonit. Jes⁹ tn pacē quā dederat reuocādā ñ censuit. quia firmata erat sacramēti religiōe. ne duz alie nā p fidē redargueret: suā fidē solueret. sol uisset igit suā fidē: si ñ tenuisset qō iurauerat. illud g̃ iuramētū ipm obligauerat. Itē Hr̄an⁹ zz³. c.q.4ª. Alī iuramēto deē iusticia velut cū quispiā post votū castitatis ducit vxorē iuramēto firmās nūq̄ ab ea se discessurū: qō quāuis illicitū sit. quia insti⁹ pbat sibi deesse. tn auctoritate Aug⁹ p̄cipit seruari. Ex quo pz q̄ iuramētū illicitum in quo deest iusticia ē obligatoriū. Sz cōr primā rōnem que ē de gabaonitis obr̄ quia videt q̄ iuramentū qō fecit gabaonitis Iosue non obligauit euz Ro. 13°. Dis aīa potestatibus sblimioribus sbdita sit. Ex quo accipitur q̄ factū īferioris nō soluit mādatū superioris g̃ nec iuramētū Iosue soluit mādatū dei de interfectione gabaonitarū. g̃ si non ꝛterfec eos peccauit. Juramētū g̃ suū ñ obligabat eum. Silr obr̄ cōtra illud qō dicit de auctoritate grāni. quia videt q̄ ille qui prius vouit castitatē: ⁊ post iurat contrabē se matrimoniū cū aliqua. ⁊ cū ea permāsuz non obligat illo iuramēto. ps. Uouete ⁊ reddite Si g̃ prius vouit castitatem q̄ iurauerit cōtrabē matrimonium tenet reddē ⁊ implere votū. Juramētū g̃ sequens nō soluit votum p̄cedens. Itē obr̄ nam dic Aug⁹. q̄ meretrix iurans se seruaturā fidem suo lecatori. iurando ⁊ adherendo suo lecatori mala est: peior aut̄ iuramētū nō obseruando. g̃ iuramētū illicitū obligat. Item dicit Aug⁹ q̄ raptor q̄ iurat se diuisuruz spolia cū aliquo magis peccat: si totū ꝛtineat: q̄ si diuidat. g̃ ꝛc. Solo dō ꝓm q̄ dr̄ zz³. c.q.4ª. auctoritate Bede sup Mat. Si forte nos ꝛcautius iurare cōtigerit: ⁊ obseruatū iuramentū in peiorē ⁊gat exitū. libere illud salubriozi consilio mutandū noueri⁹: ac magis instāte necessitate peiorādū vobis: q̄ pro vitando piurio in aliud crimen graui⁹ eē ⁊tendum. Deniq̄ iurauit Dauid per deum occidere Nabal. Sz ad ꝓmā īterceſſionē Abigail pn dēt fēe: mox remisit minas reuocauit ensē: nec aliqd culpe se pro tali piurio cōtraxisse voluit. scōz ꝟ g̃ dō q̄ cū iurat aliqd ꝛiustū ī cui⁹. s. executiōe ꝛiusticia ē: nulla est obligatio. Ad ꝓmū g̃ qō obr̄ de iuramēto Josue gabaonitis distīguendū: q̄ aliqd ē ꝛiustum quia pbibitū. aliquid pbibitū quia ꝛiustuz pbibitū ga ꝛiustū ē: qō de sua natura vicios̄ ē vt adulteriū ⁊ fornicatio. Juramentū aūt de talibus faciendis nullo mō ē obligatoriū: ⁊ ꝟ quia deest comes iuramēti: qō est iusticia. Iniustum ro quia pbibitū: qō de se erat licitū. Sz ex pbibitiōe factū ē illicitum vt Ade cōmedere de ligno sciētie. Cum aūt iuramētū fit de talibus distinguendū. quia aut iurando sic seruat intentio pbentis: aut iuratur cōtra intētionē pbētis. Si cōtra intētionē nō ē obligatoriū: nec licitū ga deest comes iuramēti iusticia. Si ro seruat ītētio licitū ē et obligatoriū quale fuit iuramētū Josue factū Habaonitis. Jurando eī cū eis fedus ⁊ nō ꝛterficēdo: seruauit intētionē diuine pbibitionis. Nā ītentio pbibitionis: que habet deut 7°. Ubi precipitur q̄ occiderēt habitatores terre pmissiois fuit: ne si dimitterent viuētes ꝛficerēt filios israel ⁊ auerterēt a diuino cultu. vbi dicit Percuties eos vsq̄ ad interitiōez: nō inibis cuz eis fedus. ⁊ sequitur. nec filiā illius accipies filio tuo. quia seducet filium tuum ne sequat me. Dō g̃ put dicit Ambro⁹ in li. de officiis. Mulctauit eos Josue meliori morte. s. obsequio ministerii vt esset clementior sentētia: ꝺ diuturna. Licet g̃ nō esset occisi morte nāli que ē ī separatiōe aīe: a corpore. Sūt tamē occisi: morte legali: que ē seruit⁹. Seruitus enī ē mors interptatiā. Inēptat enī mors scōm leges seruata ītētiōe pbibitionis diuine. quia neminē possūt cōsumpē seruituti additi. Ad scōm ro qō obr̄ de auctoritate Hr̄atiani. de iurāte post votum castitatis: ⁊ ducēte uxorē. Distīguēdū inter votū castitatis simplex. ⁊ solenne. Nā si solenne: ꝛpedit matrimoniū cōtrabēdū: ⁊ dirimit cōtractū: ⁊ euacuat iuramētū. Si simplex impedit cōtrabēdū: ꝺ nō dirimit contractū. vnde illud qō dicit Hr̄an⁹ de illo q̄ post votuz castitatis ducit vxorē iurans se nūq̄ ab ea discessurū. qō iuramētuz seruari p̄cipitur. Intelligēdū q̄ ꝟ nō ē rōe vinculi iuramēti. Sz rōe vinculi matrimonii: qō nō dirimit simplex votuz: ⁊ ira p accidēs. Ad 3°° dō q̄ iuramē⁹ meretrīc ptī ē licitū: ptī ē illicitū. Cū. n. iurat se ꝛuaturā fidē lecatori. iurat se adherē illi ⁊ nō alii. quātū ad ꝟ qō ē adherē illi illicitū est nec obligat. quātum ad ꝟ qō ē nō adherē alii licitū ē ⁊ obligat. vnde trāsgrediendo peierat. Sodē mō dō de illo qui iurat se diuisurū spolia iurat se retenturū partē. ⁊ quātū ad ꝟ illicitum est: ⁊ nō obligat. ⁊ iurat ñ retinē totū. ⁊ quātū ad ꝟ licitū ē ⁊ obligat. nullū g̃ iuramentuz ī quātū ē de illicito et iniusto ē obligatoriū.

Deinde queritur de comite iuramēti qō ē iudiciū. Circa qō q̄rit de illo qui iurat se nūq̄ intraturū ꝛligionē. Nā ostans ē q̄ iste indiscrete iurat. vtrum tali iuramēto obligē. Ad qō sic zz¹. c.q. 4ª. Hr̄an⁹. Si aligs a parētibus coactus: vt tonsurā clericat⁹ vel religiōis habitū suscipiat: se neutrū facturū iuramēto firmauerit ꝟ quāuis aliquibus videat reprehensibile. quia opus caritatis iuramēto nō facturū se pmisit. nulla tamē auctoritate seruari pbet. quia ⁊ si nūq̄ clericatus tonsura ul religionis vestē suscipiat. nō tamē iō min⁹ salutē pmereri valet. Ex quo arguit si nulla auctoritate ꝟ iuramētū seruari pbet. g̃ boc iuramētū obligat. Ergo si religionē intrat peierat. Itē ponam⁹ q̄ ꝟ ex ꝟ cognoscat suā infirmitatē. ⁊ credat q̄ sic de Loth dr̄ gen̄. xix. facilius saluabit insegor. i. in pnia pua: q̄ in mōte religiōis iuret se nō intruz religionē. Cōstat q̄ iurat licitū: ⁊ cū indicō sicut videt g̃ obligat. Cōtra quicūq̄ iurat se non facturum aliquid quo expeditio: sibi via ꝓparat ad beatitudinē iurat cōr aīe salutē. Sz nō pōt hō se obligare ad hec q̄ sūt cōtra aīe salutē. cū g̃ nō ītrare religionē sit tale: nullus poterit ad ꝟ iuramēto se obligare. Itē si dicat q̄ nō ē cōtra salutē aīe. ga sine ꝟ ē salus. Ad ꝟ obr̄ q̄ nullū iuramētū cōtra cōr̄ liū dei pōt obligare: ꝺ istō ē tle g̃ non pōt obligare. Solo scōz qō dr̄ zz³. .c.q.4ª. Q iuramiētū illicitū multiplr̄ ītelligit. Est enim illicitū ex eo q̄ iurat. alqñ ex mō iurandi. Aliqñ ex cā extra veniente. Ex eo q̄ iurat tūc illicitū ē quādo id qō iurat in sui natura vicios̄ ē. vel vitaz adimēs vt adulteriū ⁊ homicidiū et his similia. vl reparari non pmittens veluti cum inimico ad pacem non redire. indigēti misericordit

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō subuenire:ista quia pspicuā hñt in se ī
iusticiā si iuramēto firmēt fuari nō debēt

Ex mō ꝺo iurādi:illicitū iuramentū est
qñ inco̅sideratē incircūspecte aliquid iu
rat:quo nec corpalis:nec spiritualis salus
adimit: ⁊ sine quo vtraq; salus repari: ⁊
vita ꝺseruari valet: veluti cuꝫ aliquis iu
rat se nō intratuꝫ religionē. Ex causis
ꝺo eu̅enientiꝫ illicitū iuramētū est.velu
ti cū aliquis pꝰ votū castitatis iurat alicui
se habituꝫ cā in ꝺiugem.ꝺiugem nāq; ha
bere in se ipꝺo malū non est:⁊ tñ huic ex vo
to pnitiosū est. Jn his duobꝰ casibꝰ diē
Gratianꝰ.q iuramētū:⁊ si illicitū sit:tamē
fuari nō phibet.Tñ doc.in hac parte cozi
gūr Gratianū. Uñ de illo qui post votum
castitatis iurat alicui se habiturū eā in cō
iugem.si simplex fuerit votū pꝰ ꝺtractum
matrimoniū.rōne matrimonii iuramētum
fuare nō phibet. Si autez nō fuerit ꝺtra
ctū:iuramētū fuare phibet ex hoc q ꝺicit
Uouetez reddite. Ad illud ꝺo qꝺ ꝺicit
de iurāte .q nō intrabit religionē ꝺicunt
quia ⁊ sicut iuramētū fnare nō phibetur
ita etiā nec iuramētuꝫ fuare ꝑcipit. Unde
tale iuramētū nō obligat: quia cū sit factū
in ꝺetrimētū caritatis: ꝺfuit iuramēto iu
diciū. Ad illud ꝺo qꝺ obicit. q tale iu
ramētum est licitū. ꝺistinguēꝺū q licitum
duobꝰ modis est. Est enī licitū expediens
⁊ licitū nō expediens.1ª ad Coz.6°. Oīa mi
bi licēt:ſ nō oīa expediūt. Licitū expediēs
ē qꝺ hoīez pmouet ad melꝰ. Licitū⁊ nō ex
pediēs qꝺ ꝑdit pmotōz ad melꝰ. Juram
tū de licito ⁊ expedienti:ē obligatoziū. Ju
ramētū de licito:ſ nō expedienti nō est ob
ligatoziū:quale est iuramētū de nō intran
do religionē. Uñ ſ[m] regulā Bede nō ē ob
fuandū. Oē enī iuramētū qꝺ obſuatum
in deteriozē ꝺgit exitum libere salubziori
ꝺsilio mutandū est.

Deinde queritur de co

mite iuramēti qui est veritas. Queriť g̃ si
in iuramēto deſiit ꝛitas.vt in illo g iurat
in dolo vtz obliget.Ad qꝺ sic. Periuriuꝫ
nō ē obligatoziū.Sꝫ iuramētū qꝺ fit absq;
ꝛitate est piuriū.ergo nō est obligatoziuꝫ
Q aūt tale piuriū sit tale iuramentū. Pꝺo
baſ multis modis.primo auctoritate Aug.
sup psalm. Dñi est terra.Jn dolo iurat qui
alr factur est q̃ ꝓmittat.cum piuriū sit ne
quiť vecipe credẽtes. Jtē Jero.sup Jere.
Qui falsuꝫ iurat mētiť.Mētiēdo aūt iura
re nihil aliꝺ est q̃ piurare. g̃ cū sic iurare
sit piurare nō vꝺ obligare. Con.Jsidor.
Quacūq; arte ꝛboꝝ quis iurat.deꝰ ita acci
pit sicut ille cui iurať intelligit.Cuꝫ g̃ ille
cui iurať ītelligat iurantē in dolo obliga
ri obligaťPreterea si tale iuramētū non
obligaret ex dolo repoꝛtaret lucꝫ.Dolꝰ aūt
nemini ꝺz patrocinari. Relinquiť igiť q
q̃uis ꝛitas deſiit cū iuramēto. nihiloīnus
est obligatoziū. Jtē querit que sit rō q
exigantť tres comites in iurādo iusticia iu
diciū ⁊ ꝛitas. Ad pmū ꝺō. q iuramētū
sit duplex. assertoziū ⁊ pmissoziū. Asserto
riū iuramētū ē:qñ iuraťde pñti aliqd esse
vel nō esse.vel de ꝑterito aliqd fuisse vel
nō fuisse. Promissoziū ꝺo cū iurat aliquis
de futuro se factuꝫ aliqd vel nō factuꝫ
Cum aūt queriť de obligatione iuramenti
ꝺz referri ad pmissoziū rōne cuiꝰ tenet iu
rans ad aliquid faciendū.vel nō faciendū
in futuro. Juramētū g̃ assertoziū:cū deest
ꝛitas non obligat ad aliquid agendū.nec
alio mō nisi obligatione reatꝰ. Cū obr g̃
de iurante in dolo. referendū est ad pmis
soziū:tñ ꝺistinguēꝺū. Ad illud qꝺ obicit
periurium non obligat. q piurium aliqñ
ꝺicitur falsi iuratio .aliqñ puersa iuratō
qñ.ſ.iurať illicituꝫ. aliqñ ꝺo trīſgressio iu
rameti. Jtē falsa iuratio vꝺ duobꝰ mōis
ſ. falsitate iurantis:vel eiꝰ qꝺ iuratur. Dic
aūt accipiť falsa iuratio ꝓ falsitate iuran
tis que est duplex in asserendo⁊ in pmittē
do. Jn asserendo falsa iuratio nō obligat
nisi in obligōe reatꝰ. Jn pmittēdo falsa iu
ratio obligat ad executionē pmiſſi: ꝺūmō
sit licitū ⁊ expediēs. Peruersa ꝺo iuratio
cū.ſ.iurať illicitū qūo obliget.⁊ qūo nō. di
ctū est ꝑus. Trāſgressio ꝺo iuramēti nō vꝺ
obligare:nisi obligatione reatꝰ:qūo diciť
ꝑꝛ e piuriū. Aliis ꝺo modis vꝺ piurium
ītersꝑtatue.Cū g̃ vꝺ nullū piuriū obligaro
riū est.ꝓ hanc ꝺistinctionē ꝓz rñsio. Ad
vltimū ꝺo ꝺō.q sicut vꝺ Jere.4°. Jurabis
viuit dñs in ꝛitate ⁊ iudicio ⁊ iusticia q
tres comites debēt esse in quoꝝ iuramēto
⁊ hac rōne.Nā iuramētū ꝺz esse ordnatuꝫ
tū ex pte iurātis.tū ex pte eiꝰ qꝺ iuraťtū
ex pte cāe ꝓ qua iurať. Ex pte iurantis co
mes iuramenti ꝺz esse ꝛitas vt asserendo
credat eē veꝛ qꝺ iurat⁊ pmittēdo ꝓpat

se factuꝫ qꝺ iurat.Ex pte eiꝰ qꝺ iuraťꝺēt
eē comes iusticia:vt illud qꝺ iuraťlicituꝫ
sit ⁊ iustū. Ex pte ꝺo cāe ꝓ qua iuraťꝺz eē
comes iudiciū:vt.ſ. cū ca rōabili iuret. sñ
cā ꝺo ⁊ ꝺiscretione iudicii nō iuret.

Equitur inquire

re. vtz omē iuramētū qꝺ hz istos
tres comites ſp sit obligatoziū. Et q̃rūť
duo Primū vtz iuramētū ſpontaneum
hoc mō factū ſp obliget. Scꝺz vtz iura
mētū coactū sic factū obliget.

Circa primum ponī

tur casus de illo qui iurat se nū q̃ futurum
ep̄m. Nā cōstat q iurat licitū:et tale ꝓpť
qꝺ mlti sunt laudabiles.Laudabile enī est
exē dnī honorē oblatū fugere Jo.6. Jtē
iurat ꝺiscrete qa ꝓpť cām expedientez.et
vtilez.Elegit enī securius quia securius est
locū hūilē tenē q̃ ꝑ ardua dignitatū fcedē
maxie posito q ipe credat se nūq; posse suf
ficere ad regen dū episcopatū. Jtē iurat
ꝛe q̃ntū in se ē. firmiť eī credit⁊ ꝓpoit nū
q̃ futurū ep̄m. Cū ergo iuramētū istius ha
beat tres comites erit obligatoziū qa dcm
ē deu.6°.Reddeſ dño iuramēta tua. Jtē
quidaz fecerat tale iuramētū: postea electꝰ
ē in ep̄m.gg.papa fecit q̃uiri. vtrū tale iu
ramērū feciſſet hoc aūt esset supfluum nisi
iuramētū illud obligaret.Cōtra sup deut.
zs°. in lege de accipiēda vxore frīs ꝺfucti
ſñ liberis.Dicit Augꝰ qui curā alendoꝝ
ſbditoꝝ renuit.ꝺiscalciati oppꝛobriū susti
nebit.Nō eī vult suscitare semē frīs defū
ctiꝰ ꝺest christi.sed nō sustiēbit oppꝛobriū
nisi ꝓpť pctm̄.Pecca t igiť talis renūcia
do ep̄atū.g̃⁊ iurādo. Jtē Augꝰ.Ocium
sctm̄ q̃rit gratiā ꝛitatis.negotiū sanctum
suscipit necessitas caritatis .si g̃ necessitas ē su
scipere:iurare q non suscipiat nō erit obli
gatoziū. Ad ℔ rñdēt q iuramētū illud
nō habuit comitez iudiciuꝫ:si quocūq; casu
cōtīgēte iurauerit se nūq; futurū ep̄m : nō
eī fuit ꝺiscretū necꝑ piū vsqueqq;.si ꝺtige
ret q nullus īneniret sufficiens adeo sicut
ipe qui sic iurauit: ⁊ iō nō ē obligatoziuꝫ
simplicit.Uñ ꝺistīguūt:aut cū talis eligiť
⁊ īueniť aliꝰ sufficiēs: ⁊ tūc obligaťad nō
suscipe:aut nō īueniť:⁊ tūc petita ꝺispen
satioe a supioꝛi de facto iuramēto ꝺz susci
pē tñ ī ℔ casu ꝓpť religiōez iuramēti coa

ctꝰ mādato supioꝛis veberet suscipeꝛ si pos
set fieri sine scādalo ecclesie.Et ꝑ ℔ rñdeť
ad ꝑ[m]. Ad illud qꝺ obiciť de īquisitiōe
gg.Dicēdū qꝺ ℔ ē factū ꝓpť scandalū ⁊
quia ꝑter illū aliꝰ īueniebať dignꝰ epatu

Sꝫ ad ℔ obiciť.nā talť iurat licitū ⁊ ex
pediēs g̃ iurat ꝺiscrete.g̃ obligaťꝑ tale iu
ramētū: seu īueniat aliquis:seu nō. Ad
hoc ꝺō.q sicut licitū vꝺ duplr.ſ.licitū sim
pliciť quod nullo iurē phibeť:⁊ licitū ex cā
qꝺ ex ꝺispensatione licitū est:vel instātia
necessitatis vt fuit ꝺm licitū comedē pa
nes ꝑpōnis.siē habeť Math.ix. Sic expe
diēs vꝺ duobꝰ modis.Expediens simplr q
⁊ q̃tum ad se:⁊ quātū ad aliū pmouet in
melius.Et expediens in cāu ꝺō.ergo q iu
rans se nō futuꝛ ep̄m.si ex ꝺsideratōne pi
culi ⁊ sue insufficientie iuret qꝺ iurat. Est
expediens ex cā seu ī cāu:nō tñ simpliciter
expediens:quia nō expedit quoq; cāu ꝺtin
gente:nec expedit vlr quo ad se⁊ alios po
sito q aliꝰ nō inueniret sufficiens. Jtz
ꝺubitať circa hoc in casibus aliis. Primo
cū vniuersitas alicuiꝰ ciuitatis vel collegii
iurat aliquid ⁊ mortui sunt iurantes.Que
riť vtz successores iuramēto anteceſſoꝝ
ligent.qꝺ vꝺ.quia succedūt in vtilitate ⁊
honore collegii.ergo ⁊ in onere: siē filius
qui succedit in hereditate paterna.que est
obligata ꝺebito.teneť obligationi.ergo⁊
isti pari rōe tenebūť iuramēto. Jtē ꝺic
decretalis.q obligationes anteceſſoꝝ trā
seūt ad successores. Jtē dicit canon.7.c.
q.i.Q idē est popul⁹ in successoribꝰ qui ⁊ ī
anteceſſoꝛibꝰ.ergo ⁊ eadē obligatio. Cō
tra obligatio iuramēti nō ꝺtrabiť nisi ex
ꝓposito ⁊ ꝺsensu ꝓpꝛio. Si g̃ successores
nō ꝺsentiunt in hoc qꝺ iurauerūt anteces
sores nō obligabūť. Sꝺo.est obligatio per
sonalis ⁊ obligatio realis. Realis obligō
trīsit ab anteceſſoꝛibꝰ in successores in illa
re.quia res trīsit cū suo onere. Personalis
ꝺo obligatio nō trīsit in aliū:quia illā facit
ꝺsensus ꝓpꝛius.Quia ergo obligō iuramē
ti est psonalis.iō nō trīsit ad successores q̃
tum ad piculū piurii: q̃uis trīseat obliga°
vel pmissio rei que attendiť in onere rei

Jtē ponūt aliū casum ꝺ illo qui iuranit
in generali se seruaturꝫ statuta in ecclesia
sua edita.Postea fit nouū statutū. querūť
g̃ si ex iuramento obligeť ad statutū. Nā
generaliter iuranit se seruaturum statuta

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecclesie ⁊ hoc est statutū.g̃ ꝛc. Ad ḃ vō ꝙ si in iurādo intēdebat tm̄ de statutis p̄teritis:nō obligat ad futura. Si ℞o intēdebat tā de p̄teritis q̄ de futuris obligatur Intētio enim obligat.

Sequitur querere

vtr̄ coactū iuramētū obliget ꝓbat ꝙ non Nāvicit Greg⁹. Coacta fuitia deo nō placēt. Itē dicit lex qō fit iusti metus cā. ratū nō habeo. Itē si aliquis iurat aliquid cā metus mort⁹:nō dz ratū esse inramentū.

Itē violēta nō dz iuuare eū: qui cogit iurare. ergo si iurās ꝓpter metū ꝑmortis ꝓmisit se aliquid datur̄ ei nō tenet. Itē dicit Aug⁹. Juramētū nō pōt eē vinculū iniquitatis. Itē. 58. Ysa. Dissolue colligationes impietatis. Con. Dicit Aug⁹ ꝙ coacta volūtas: voluntas est. ergo coactum iuramētū:iuramētū est. Item Math. 5°. Reddes dño iuramēta tua. Itē quidā ꝺsuluit Alexandr̄ papā de quodā coacto iuramēto: ⁊ rn̄dit nō hēbis me auctorē per iurii. g̃ iuramētū illud obligabat. Item quidā coact⁹ iuranit ꝺcubine sue ꝙ' eā duceret in vxorē. ⁊ ꝙ de cetero nō exhiberet parentes suos. ꝺsultus fuit sup hoc Aug⁹ ⁊ dixit de ꝺsilio Ambr̄osii. ꝙ matrimonium tr̄:⁊ ꝙ penitet de residuo: videlicet de eo ꝙ iurauerat: ꝙ de cetero non exhiberet parētes suos. ℟ quidā distinguūt dicētes. ꝙ in ꝓmissorio iuramēto excusat met⁹ In assertorio nō:qa poti⁹ dz quis mortē pati ꝙ falsū iurare. Alii dicunt ꝙ oē iuramētū seu coactū seu nō. Si est licitū ⁊ peiorez nō vergit in exitū est obligatoriū. Ad ꝓ mū ergo rn̄dent ꝙ sacrificia coacta in q̄tū coacta: deo nō placēt. tn̄ voluntaria redditio dō placet. Ad scōm possz dici ꝙ met⁹ mortis:nō est met⁹ iust⁹:qa nō dz cadere in vitr̄ iustū. Un̄ Math. x. Nolite timē eos qui occidūt corpus. vel alr lex appellat iustū metū:qui pōt cadere in ꝺstantē vitr̄. ⁊ loquit̄ q̄tū ad cās forenses. tn̄ verū est ꝙ si aliquis ꝓpter talē metū aliquid ꝓmittit ꝺb iuramēto tenet. tn̄ iudex pōt cogere accipientē ad restitutionē Et iō dicit lex ratū nō habeo. ⁊ eē ipe g̃ iurauit pōt repetē ꝑ⁹ ius. Ad illud ℞o qō obr̄ dō. Qviolentia nō patrocinat isti: qa cogit reddere ⁊ satisfacere de violētia si posset ꝺtra eū ꝓbari.

Ad vltimū ℞o dōm ꝙ ille auctoritates intelligūtur de iuramēto illicito.

Queritur postea se

cundū cui⁹ intententō̃z ītērptandū sūt iuramētū. s. aut iurantis:aut recipiētis. de ḃ vat Ysidor⁹ ista regulā. Quacūq; arte verboꝝ quis iuret. Deus ita accipit:sic ille cui rat intelligit. Itē in matrimonio ⁊ si ñ oīno ꝺsentias. sed tm̄ ℞bis exꝑmas te ꝺsentire. ℞boꝝ tn̄ obligatione nihiloīn⁹ obligaberis. silr in voto: quia veritati p̄iudicat opō. Con. Ista ℞ba seruūt intentioni:⁊ de⁹ talia ℞ba iudicat: qualia ex intimis ꝓferūt. Itē dicit Ambr̄o⁹. Affect⁹ tu⁹ opī tuo nomē īponit. ergo cū iste velit obligare se:⁊ sic⁊ nolaliter obligabit sic⁊ nō alr s. ꝑ⁹ suā intentionē. Itē queritꝫ de illo q volose exigit iuramētū ab aliquo ꝓponēdo ℞ba duplicia: vt ipm̄ decipiat ⁊ capiat in ꝛmone:vt īponat ei postea qō illud iurauerit:cū dolus nemini dēat patrocinari. quō accipiet de⁹ ꝑ⁹ intentionē illi⁹ cui iuratur

Queritꝫ etiā vbi sūt verba multiplicia in iramēto qūo sūt accipiēda: ⁊ ad quid obligat iurās. Nūquid obligat ad sensum illū ad quē nō intendit se obligare. So. De⁹ simplicitatis amator:⁊ duplicitatis aspnator. ita accipit. sicut ille qui sine fraude ītelligit. Un̄ regula Ysidor̄i intelligitꝫ de volose iurāte. Un̄ sensus est quacūq; arte. i quacūq; malicia ꝛc. Si ℞o vter⁊ fraudulēt⁹ fuerit ꝺbēt accipi ista ℞ba ꝑ⁹ arbitriū boni viri:⁊ ꝑ⁹ ꝙ sonāt verba illa apō recte ītelligentes. qñ vero ita sunt duplicia vt equalitꝫ diuersos sensus exꝑmant. nō obligat iurās nisi ꝑ⁹ intentionē suā. nec pōt cogi ad obſuatōz ī alio sensu. sed ad īplendū in illo sensu in quo intendit iurare.

Rdinis conse

o quētia requirit querē de tertio de calogi mādato:qō dr̄. Memēto vt diē sabbati sanctifices:⁊ subdit rō. Sex dieb⁹ ꝛc. De distinctione aūt h⁹ p̄cepti a ceteris in generali dictū est ꝓus. Tn̄ in spāli ꝓles dubitationes emergūt. Primo vtr̄ p̄ceptū de sabbato sit generale: vel ꝓticulare.

Scōo vtr̄ morale: vel cerimoniale.

Tertio de circūstantiis h⁹ p̄cepti. 4° de obseruantib⁹ p̄ceptū. Quinto vtrum obſuātia dominice ⁊ aliarum festiuitatuz in ecclesia inbeat hoc de precepto.

Ad primum

Joh. 9°. Nō est hic hō a deo q sabbatū nō custodit. Ꝺlo. ille spiritualiter sabbatum custodit: qui ē sine peccato. ille nō q ē seruus peccati. g̃ ḃ p̄ceptū vetat oē pctm. g̃ ⁊ peccata q̄ p̄ceptis aliis ꝓhibēt. ē igit generale p̄ceptū Itē. 13°. Luc. Archisinagogus indignans:qa sabbato curasset. Ambr̄osi⁹. Lex ī sabbato nō boīez curare:ꝺ seruilia opa facē. i. peccatis grauari ꝓhibet sic g̃ peccatū generalit ꝓhibet illo p̄cepto ergo ē gñale. Itē Aug⁹. ī sermōe d̄. x. cordis. per fciū mādatū īterficit illicit⁹ amor:ꝺ illicit⁹ amor ē radix omīs peccati:vt dicit Aug⁹. ī li. de li. ar. Relīquit g̃ ꝙ ꝓhibetur illo p̄cepto oīe peccatū. Itē Mat. i. sabbatis īgressus synagogā. glo. docet nos verū sabbatū: vt. s. saluti aīaꝝ studeam⁹ ab oī ope seruili:ab omnib⁹ vitiis vl illicitis abstineam⁹. Jnde arguit. oē p̄ceptū ptīet aut ad studiū salutis aīe ḃ ē bonū faciēdū. aut ad abstīendū a vitiis: ꝺ oē tale ꝺtinet sub isto p̄cepto. ergo p̄ceptū de sabbato ꝺtinet oīa p̄cepta. Itē Deut. 5°. obserua diē sabbati. Ꝺlo. vt omīa facias ꝓpt sabbatū. i. eē nā regem. sed q̄libet p̄cepto p̄cipit ꝑticulare aliqō faciēdū ꝓpt eternā regez. Jn ḃ aūt p̄cipit oīe. ḃ ergo p̄ceptū ꝺtinet oē p̄ceptū. Cōt dic Aug⁹. ꝙ tria ꝓma p̄cepta distīguūt ga ꝓmū ptinet ad maiestatē. Scōz ad vitatē. Tertiū ad bonitatez. Erit g̃ p̄ceptū ō sabbato ꝑticulare sic duo alia q̄ sūt ꝓme tabule. Prekea. 4. Deut. dn̄r. x. verba scripta ī tabulis: ⁊ ℞ba illa sūt p̄cepta decē vnū aūt ō illis ē illud p̄ceptū: est igit distinctū ab aliis ⁊ ꝑticulare So. manda tū de sabbato pōt intelligi q̄ttuor modis. Jrāliṫ. ⁊ spūaliṫ. Sz spūaliter trib⁹ modis. s. tropoloice. allegorice. anagogice. Jrāliter p̄cipiebat cessationē ab opib⁹ ꝓpriis. Un̄ ⁊ de eo dicit omne op⁹ ꝓprie nō facies ī eo Moraliter ℞o significat cessatōz a peccato Un̄ Jo. dam⁹. 4. li. c°. ō sabbato. Circūcisio ē corporalis supfluitatis ⁊ supfluoꝝ nō necessarioꝝ depositio. Sabbatū aūt ē q̄ a peccato ē reges ⁊ ita vr̄q; simul a spūalib⁹ īplet̄ q nullā ingeratem opant. Allegorice significabat sabbatū corpus xp̄i gescendū in sepulcro. Un̄ Aug⁹. in. 4. li. sup Gen. ad lr̄az dici ꝓbabiliter pōt ad obseruādū sabbatū iudeis fuisse p̄ceptū ī vmbra futuri. que spiritualez regez figurabat. cui⁹ gratis ipe dn̄s xp̄s g̃ nō nisi qn̄ voluit passus est in sepultura sua ministeriū ꝺsumauit:ipo qppe die sabbati rgeuit ī sepulcro:⁊ eā totā diem habuit sancte cuiusdaz vacatōis

Anagogice ℞o significat quietē aīaꝝ in prīaz futuraz. Un̄ Aug⁹. ī li. de lapsu mundi. Tertium p̄ceptū de sabbato ꝙ iudei carnaliter celebrant. nos spiritualiter obseruamus:in q̄ dn̄s regenit qō sic dictū ī telligas:vt post bona opa scias te geturuz Un̄ Exo. 20. Sex dieb⁹ deus fecit celū. glo. significās qa in pfectōe senarii sūt nobis opa facienda vt postea requie pfruamur eterna. Dicendū g̃ ꝙ scōm ꝓmā acceptiōz quē ē lr̄alis ē simpliciter ⁊ omni mō spāle p̄ceptū Et ḃ mō intelligebat a simplicibus. Scōm ℞o qō accipit spūalr scōm extensionē rōis moralis posset dici generale: tn̄ ꝓprie nō poterit dici generale. Un̄ distinguēdū ꝙ scōm moralē ītelligētiā duplex ē ītētio hui⁹ mandati. Prima ē vacatio que est ad sūmā bonitatē ī abstractione ab impediēti⁹. Scōa ītētio ē cessatio a peccato q̄ qdē intentio est ī isto mandato p ꝺsequētia ga seqt vacas: ⁊ qniescis ī sūma bonitate. g̃ a peccato cessas. Sodē mō sequitur vacas ⁊ gescis in sūma bonitate. g̃ si aliqd facis:facis ītētione eterne getis:quia ergo p̄cepta distīguūt scōm ītellectū ꝓme ītētionis cū ī ḃ mandato tropologice ītellecto spāliter p̄cipiat vacatio ī sūma bonitate. cū abstractiōe ab his q̄ īpediūt que nō ꝓcipit ī aliquo alio mandato:ga nō in ꝓmo mādato in q̄ p̄cipit adoro maiestatis. nō ī 2° ī quo p̄cipit reuerētia ℞itatis. nec ꝺstat in p̄ceptis scōe tabule: que ordināt ad ꝓximū. erit igit ist⁹ mādatū a ceteris distinctū etiā tropologice ītellectū. Ad auctoritates ergo q̄ obiciunt ī ꝛriū. Jn quibus vr̄ dici ꝙ in p̄cepto de sabbato p̄cipiebat cessatio a peccato ⁊ bonū faciendo ꝓpter eternā regē Dō⁹. ꝙ hoc dicit p cās ga ī p̄cepto de sabbato p̄cipit vacatio q̄ ē in sūmam bonitatē. Ex qua ꝺsequit cessatio a peccato:⁊ omniū bonoꝝ opum ad eternitatez relatio:qa g̃ illud nō ē de ītentiōe ꝓma h⁹ p̄cepti. nō erit ex hoc ist⁹ p̄ceptū generale

Si aūt obiciat ga videbit illud soluz p̄ceptū sufficere spūaliter intellectū. g̃ p consequēs videnť alia p̄cepta supfluere. dōm ꝙ nō sequit. Nā quēadmoꝺ caritas: virt⁹ excludit oē peccatū. ⁊ ponit vñ sit meritū

Universidad de Deusto
Biblioteca

eterne vite. nō tñ supfluent alie virtutes fides:ꝛ spes:ꝛ alie cardinales.hoc eīz babz ipa caritas ex hoc ꝙ ipa imediate refertur in finē:qui est sūmū bonū inq̄tū bꝰ. Alie ẽo virtutes mediāte caritate. Nā ꝑmo ꝛ p se fides ē ī sūmū vez. Spes ī sūmū gloio sum.sicut caritas in sūmū bonū. Sodē mō ex hac pre:q̄uis nō penitus. cū ꝑmū precꝑtū sit respcū sūme maiestatis. scōm respectu sūme veritatis. Istud vero respectu sūme bonitat. Bonitas aūt dicit vltimaz rōez cōpletionis ꝛ cālitatis:ꝛ ordinis. nō supfluēt alia mādata.imo sunt ꝑambula ꝛ ꝑnecessaria sicut fides ꝛ spes caritati.

Deinde queritur vtz ꝑceptū de sabbato sit mozale vel cerimoniale Ad qō sic Nullū ꝑceptū qō ē tpale ꝛ pticulare: ga ad tps vatū:ꝛ aliquibꝰ nō oībus:ē mozale.Sz ꝑceptū de sabbato ē pticulare:ꝛ tpale.quia ad tps vatū:ꝛ aliquibꝰnō oībꝰ quia iudeis.ergo nō est mozale. Primū pz quia mozale est de lege nāli.dico mozale ō calogi:sicut vult dicere Aug⁹. Dreceptuz aūt legis nālis:idē est apud oés:ꝛ sp idem

Itē Exo.31°.Uidete vt sabatū meum cu stodiatis:quia signum est inter me ꝛ vos. Glo.frustra glozianꝫ iudei de legali obser uatione.apte enī dr:ga signū est.g̃ est figu rale. Itē Ezech.20.Dedi eis ꝑcepta mea ꝛ iudicia mea.ꝛ sequiꝫ. ꝛ sabbata mea de di eis in signū.Glo.veri sabbati.g̃ cerimo niale est. Itē Exo.35°. Septimꝰ dies erit vobis sanctꝰ.dicit Aug⁹ Mandatū de sab bato fuit datū in signū:vt bodie non cele brez:ꝑ tm signatū intueamur.ergo cerimo niale est. Itē Leui.26°.Decē mulieres in clibano vno coquēt.Glo. decē mandatoz ꝑ etiā litterā custodiri ꝛ ꝑpleri oignū est nec mandarū sabbati coīriū est.quis enī decē mādatis insertū sit nō tñ ex eis est. Ex quo relinquiꝫ ꝙ est cerimoniale. Coī Jo.Dama⁹ in q̄rto li. Uacationis gra que est ad deū.ꝛ vt deo pticulā vite tribuant ꝛ requiescat seruꝰ ꝛ subingale: sabbati ob ſuantia excogitata est.Sī g̃ ex ipa lege na turali est dictamē: ꝙ aliq̄ vacandum sit deo:ꝛ ꝙ aliqua ps vite ei tribuaꝫ:ꝛ ꝙ pie tatis est vt laboranti ſuo aliq̄ ocedatur quies.Ergo rō obſuantie sabbati ō dicta mine legis nālis est.g̃ simplr est mozale.

Itē de rōne bene ordinata est:ꝙ cuz sp nō possumus vacare deo ꝓpter tpales ꝛ corpales necessitates ꝙ aliq̄n vace⁹. Opor tet igiꝫ hr̃e tps aliquod determinatū. Si ergo sabbatū erat determinatū tps vaca tioni ad deū.Obſuantia sabbati est ō rōe bene ordinata.ergo ē simplr mozale. Itē si dicatur sic.quidā dixerūt ꝓbabiliter ꝙ in ꝑcepto de sabbato ocurrūt tria.Sancti ficatio que est in vacatione ad deū que ex primiꝫ cū dr̃. Memēto ꝙ sabbatū sanctifi ces. Taxatio tpis.vū dr̃. Sex dieb⁹ opabe ris:in septima requiesces.Concessio getis laborātibus ſuis.vñ dr̃ vt requiescat ſuꝰ tuus ꝛ ancilla. Quantū ad ꝑmū.s.sancti ficationē.sabbatū est mozale. Quātū ad se cundū.s.determinationē tpis: figurale. q̄ tum ad tertiū indiciale. Dinc est ꝙ māda tū de sabbato ꝓpter ꝑmū onumeraꝫ iter ꝑcepta mozalia.Exo.20.Propter scōm onu meraꝫ iter cerimonialia.Exo.35°.Ubi dr̃ se ptimus dies erit vobis ſanctꝰ. sabbatu; ꝛ reges dñi. Propter tertiū onumeraꝫ iter iudicialia.Exo.23°.Sex diebꝰ opabis: in se ptima requiesces.vt gescat bos ꝛ refrige reꝫ filius ancille ꝛ aduene. Obr̃ cōtra illud.Scōm dictamē rōnis bene ordinate est ꝙ vacandū sit deo. aut g̃ sp: aut aliq̄n Sz sp vacare nobis ꝑpossibile est in necessi tatibus hꝰ vite degentibus.g̃ dictat ꝙ ali q̄n vacandū est.ergo dictat aliq̄n ꝙ deat tps elegi ad hanc vacationē in quo sit ab stractio ab opibus ꝑpedientibꝰ vacatiōez Taxatio igiꝫ tpis ē de rōne bene ordinata g̃ est mozalis. Itē sicut sanctificatio sab bati ponit iter mozalia:ita ipa tpis taxat⁹ ꝛ p modū ꝑcepti. incōueniēter g̃ ponereꝫ nisi esset mozale. Itē quare dr̃ cerimoni alis tēporis taxatio.dic ꝙ ꝛ ꝓpter signifi cationē.Ergo silr quies ſui ꝛ ancille debet dici cerimoniale.Nam sicut dic̃ Jo. Damꝰ significat ꝑ hoc: ꝙ iram ꝛ ocupiscentiam a peccato quiescē faciamus ꝛ subingale.i. corꝑ nostr̃.silr ꝛ hec oīa spualiter nobis mādat lex. dicet igiꝫ cerimonialis bꝰ ges

So. Dreceptū de sabbato ꝓponit ī lege vt res ꝛ vt signū.vt res sp debita:ꝛ si nō ad sēp.s. requies vacatio ad deū.16°.Exo. Requies sabbati erit sactificata dño.glo vt illi soli vacetis:vt signū futuri ꝛ faciē di.Exo.31°.Uidete vt sabbatū custodiatis quia signū est iter me ꝛ vos. Glo. apte dr̃ ꝙ signū est future quietis ꝛ beatitudinis vel quietis sanctorum in preseti quo quie scunt a tumultu mundanorum operum ꝛ vitioz. Primo sabbatum est mozale.ꝛ pre ponit in decalogo. Scōo mō figuraleꝛ po nit inter figuralia. Ad illud qō obr̃ pri mo. ꝙ ꝑceptū de sabbato est tpale ꝛ pticu lare dicendum. ꝙ ſ ꝙ accipit ꝑ re debita s.vacatione:que ē ad deū ē vle. ꝛ ſ omne tps ab oībus ꝛ oī tpe debita. ꝛ si nō ꝑ oī tpe. Scōm ẽo ꝙ signū pticulare ꝛ tpaleꝛ in hūc modū intelligūt obiecte auctorita tes.Et qō dic̃ esitiꝰ itelligit ō sabbato vt signo.Uñ ad solutionē omniū hinc inde obiectoz nōndū ꝙ ꝑceptū de sabbato vt res est mozale duobus modis Est.n.mozale legis nālis:q̄tuz dicit vacationē ōo aliq̄n Unde ſ hoc dies sabbati dr̃ dies vacati onis deo. Item est mozale discipline hoc ē legis scripte.ꝛ ſ hoc dies sabbati dicitur talis dies.s.septima vetriata divine va cationi. postq̄ enī ꝑ victamē legis nālis haberi pot:ꝙ vacandū est deo. Aliq̄n ꝑ le gem scriptā dz veterminari qñ vacandu; est deo.ꝛ eligit dies septima rōe mistica. Obseruatio ergo mozalis est:inq̄tū veter minat vacationi quēadmoꝺ obſuantia do minice diei. ꝛ addit rō exẽplaris domice vacationis.Sex diebꝰ fecit deꝰ celū ꝛc.ꝛ se ptima die regeuit. Inq̄tū ẽo instituit ad significantiā futuri:cerimoniale.ꝛ hoc est qō dicit Jo.damꝰ.Sabbatū quidē septima dies vocaꝫ.significat aūt requiē.In ipa.n regeuit deꝰ ab oībus opibꝰ suis:vt divina ait scriptura. nō simplr hoc iussit:ſ ꝓpter quasdā a spiritualibꝰ ꝛ spectabilibꝰ viris ī tellectas cās.Prima quidē.vt qui ſuus cu stodireꝫ ꝛ subingale sabbato:vt scriptum est requiescāt:ga vir iustꝰ miserē aīarum iumētoz suoz.Scōa aūt cā est:vt vacatōz agentes ab amplexu qui est circa mālia ad deū ogregenꝫ in psalmis. ꝛ hymnis ꝛ cā ticis spualibus ꝛ meditationibꝰ divinaz scripturaz.vniuersū septimū diē osumen tes:ꝛ iō regescentes. Si ꝓat obiciaꝫ: ꝙ si obſuantia diez vacationis mozalis est. g̃ imutabilit ꝛ sp ſuanda est. dō ꝙ nō segē Nā obſuantia diei pōt dici indetermīate ꝛ ſ ē mozale nāe. Naz victamē est legis nālis ꝙ aliquo tpe vacandū sit deo rōnali creature viuēti in tpe.ꝛ hoc mō est imuta bile.Alio mō obſuātia pōt dici:obſuantia tpis determinati: ꝛ illud est mozale disci pline.ꝛ hoc ē mozale determinatū ex addi ta divina interp̄tatōe. Nam cū ſ oē tps debeamus nos ōo qualz ꝑte tpis dēm⁹ nos deo ꝛ vacare deo. Cū aūt ꝓpter tpales ꝛ corpales necessitates nō possumus vacare deo qualz ꝑte tpis.erit aliq̄n vacandū: qñ aūt illud esse dēat: nō erit homis determi nare sed dei veterīata est. g̃ ex cā mistica septima dies vt dictū est.

Consequenter que rit de circūstantiis bꝰ ꝑcepti:que reducūt ad quatuor. Prima est:ga hoc ꝑcepto addi tur verbū recordationis seu memorie. vt dicit Memēto.Scōo ga taxat tps ōtermi natū dies septima. Tertia quia ꝓ rōe mo uēte ponit vacatio divina.Uñ dr̃.Sex di ebus deꝰ fecit:septimo regenit.Quarta est ga ꝓ rōne finali ponit quies subditoz bo minū ꝛ aīaliuz.Uñ dr̃.vt regescat ſuus ꝛ ancilla bos ꝛc. Querit igiꝫ qre in aliis ꝑceptis nō ponit verbū recordationis ꝛ memorie:vt diceret Memēto vt non assu mes nomē dei tui inuanū.Si dicaꝫ ꝙ ideo dr̃ memēto:ga obſuatio sabbati ante legē fuerit instituta.ſ ꝙ dr̃.16°.Exod.Reges sabbati sanctificata ē dño.qō dictū ē āte legē. Itē in Luc.6° factū est in sabbato scōo ꝑmo.ꝛ dic ibi glo.scōo primū potest dici:vt vnū idēq̄ noui testi sabbatum sit ꝛ scōm:ga post legale a nobis obſuaꝫ ꝛ ꝑ mū ga ante edicta legis a iustis obſuabaꝫ antiquis.Quia ergo ante legē erat institu tū ꝛ obſuatum.iō dr̃ memēto. Coī.Cuz alia ꝑcepta enidentiꝰ scripta sint in corde bōis:ꝛ etiam inobſuata añ legē a patribꝰ scīs q̄ ꝑcepta sabbati magis debuit dici ī aliis ꝑceptis memēto q̄ in isto. Item Jo vam⁹.Qñ lex nō erat scripta:nec sabbatū ꝺsecratū erat.qñ aūt a deo inspirata scri ptura p Moysen data est ꝺsecratum a deo sabbatū.Rōne g̃ institutionis ꝑois nō po terit dici ad illud ꝑceptū memēto. So. ꝑceptū de sabbato ſm qō erat mozale nāe. sp fuit in lege nāli ꝑplicitū.ꝛ postmodū in lege scripta explicitū. Scōm ẽo ꝙ erat mo rale disciplineꝛvt in determinatione diei q̄ vacareꝫ ꝺo.añ legē fuit inspiratum vt bo nestū:ꝛ dignū fieri.ſ in lege inspiratū vt ꝑceptū:ꝛ debitū fieri. Quia g̃ añ legē erat obſnātia sabbati apud ꝑēs ſm deterīatōz disciplineꝛ inspirationis diuine vt esset

Universidad de Deusto
Biblioteca

vacatio tali die. Jō ad istud p̄ceptū dicit memēto: ⁊ nō ad alia. Ad alia. n. dictat nā oīno: ⁊ si deficiat disciplina. ad istō ꝺo occurrit ⁊ dictamē nāe gn̄ale: ⁊ ꝺtermīatō discipline. ⁊ p hoc rn̄det ad p̄mum. Ad 2ᵘᵐ ꝺō. q Jo. damˢ signanꝫ dicit q añ legē nō erat ꝺsecratū. quia ⁊ si ante legē eēt in spirata obſuantia ſᵐ rōz honesti. hoc ē ꝺi gnū fieri: nō tn̄ ſᵐ rōz p̄cepti. ℔ est debiti fieri. ſ hoc mō p̄ponit in lege. ⁊ iō ꝺr cōsecratū ī lege a dn̄o. i. a dn̄o p̄ceptū ſuari vt scīn̄. ⁊ hoc ī sinuat verbū memēto vt diem sabbati sanctifices.

Jtē queritur de cūda circūstātia q̄ est in taxatione tpis alicuius ꝺterminati diuine vacationi. Querit g̃ an ꝺbuerit taxari. Nam cū creatura rōalis se dēat sp ꝺo. obnoxia ē vacationi ſm oē tps Ergo nō debuit ps aliqua tpis ad hoc ꝺterminari. Jtē si dicaſ sic dicit Jo. damˢ q hoc fuit p̄pē indeoz impfectionē: qui nō omnē vitā ꝺo ꝺsecrabāt: nec amore domi natoi vt patri ſuiebāt: ſ vt ſui indeuoti paruā ⁊ minimā pticulā sue vite ꝺo tribu ebāt. Obr̄ g̃ ſᵐ hoc Beruētiᵇ ex amore q oēz vitā ꝺo ꝺsecrāt xp̄ianis nō ē taxanꝺ tps vacationis. g̃ nec dies octaua seu dies domīca eēt taxāda pluſq; alia dies. Jtē Jo. damˢ. Obſuatō sabbati. i. septime diei excogitata ē puulis: ⁊ sub elemētis mundi ſuis effectis. ⁊ sequiť. qa g̃ nō sumus ſui. ſ filii: nō sub lege. ſ sub gratia. nō sumus ad huc pticularit̄ domino ſuiētes in timore. ſ oē tps ei offerre dēmus. Nō igit̄ dies aliq̄ xp̄ianis dēbit ꝺminari. Con̄. Impossibilis ē vacatio ſᵐ oē tps ad ꝺum. qa corpus qꝺ corr̄upiť aggrauat aīam. ⁊ īnumerabiles sunt corpis ⁊ tpis necessitates. erit igitur necessariū tps aliqꝺ ꝺterminari vacationis ad deū. Jtē cū actˢ nostri sint ī tpe. Quare in aliis actibˢ qui p̄cipiunt nō ponit ꝺterminatio tpis: vt in adoratione que ptinz ad p̄mū mandatū p̄me tabule: ⁊ in honore parentū: qꝺ est p̄mū mandatum scꝺe tabule. Jtē cuz gn̄ales circūstantie actuū sint tps ⁊ locˢ ⁊ vtrūq; ꝺterminet cultui ⁊ vacationi ſᵐ legē. Nā ve loco ꝺr Deut. izº. Uenies ad locū quē elegit ꝺomiˢ ⁊ offeres oblationes tuas. De tpe ꝺr serua diē sabbati. Querit̄ g̃re in decalogo in precepto vacationis ad deū ꝺterminat tps ⁊ nō locus. Sꝺo. vacatio que est ad deuz ītelligit̄ duobus modis: in habitu: ⁊ in actu. Jn habitu nō recipit taxationē tpis: q̄ᵐ ad fuientes ꝺo ex caritate. Jlle enī qui est in caritate in habitu totū tps vite sue ꝺo offert. tn̄ q̄tuz ad fuientes ex timore pene q redimūt tps in fuiendo. qa tps fuitii ē eis sicut coactū taxat tps. Et hoc vult dicere Jo. damˢ. quātū ad carnales de iudeis qui fuiebāt ex timore. Jn actu ꝺo vacatio recipit taxationē tpis: qa ñ est possibile degentibˢ in vita mortali sp vacare. inde est q spiritualibˢ de iudeis ꝺterminabiť dies septima. sicut xp̄ianis dies octaua in quo sic dicit Jo. damˢ. Ab āplexu q est circa materialia ad deū ꝺgregenť ī psalmis ⁊ hymnis ⁊ cāticis spiritualibˢ ⁊ meditationibˢ scripturaꝝ. Et p hoc pz rn̄sio ad p̄mo obiecta. Ad illud ꝺo q̄ querit̄ q̄re non est taxatū vel assignatū tps in p̄cepto adoroniſ ⁊ in p̄cepto honoris parentū. sicut hic ꝺō. q ad vacationē necessariū est tps veteria tū in quo cessēt a corpali ⁊ fuili ope. nō eiz sese ꝺpatiunť opari talia ⁊ vacari ꝺo. ſ ad ad adoratioz nō est necesse: nec ad honorez parentū. Cū enī adoratio p̄ncipaliť ꝺsistat in latria mētis: ꝺcurrente deuotione fiꝺi spei. ⁊ caritatis. bn̄ ꝺpatiť secū opˢ corpale Sic̄r honoz parētū. ideo cessando ab ope ⁊ opando possumus pentes honorare. ⁊ iꝺo nō fuit taxandū tps in istis. sicut ī p̄cepto de sabbato. Ad vltimū ꝺō. q locˢ nō ꝺz taxari vacationi. Locus enī est mēsura corpalis. vacatio ꝺo spiritualis. Tps ꝺo mēsura est spiritualiū motuū succedētiū. tps g̃ erat taxandū. eo q nō oī tpe vacari poterat. nō aūt locus: eo q in quolz loco vacari ꝺz ⁊ pōt.

Jtem queritur de tertia circūstātia p̄cepti que ponit̄ p rōe. Sex diebˢ fec ꝺeˢ celū ⁊ terrā ⁊ in septīa requit cū moueri ⁊ quiescere sint nata fieri circa idē.. si in deo nō est accipe moueri aliquo mō. g̃ nec quiescere. Jtē si dicaſ q rege scere sumiť īpropr̄e p cessatiōe ab oī ope.

Con̄. Jo. 5º. Pater meˢ vsq; mō operatur: ⁊ ego opor. g̃ septima die ab opatione nō cessauit. Si ꝺo ꝺistīguaſ opˢ ꝺiuinū: qa ē opˢ p̄me ꝺditionis. cū nāe rez̄ sūt ꝺdite. ⁊ q̄ᵐ ad hec opa ꝺr requiescere pˢ opa sex diez Unꝺ ſᵐ Bedā ⁊ Augu. exponit̄ regeuit. i. nouā creaturā facē cessauit. Jtē ē opus ꝓpagatōis seu pductionis quo nāe insite rebˢ pducūt silia ex silibˢ: vel in spē: vt bō ex boie: plāta ex plāta. vel in gn̄e vt ex carne ⁊mes. ⁊ q̄tū ad ista opa opať. Con̄ ℔ obr̄ de aīabˢ que tota die creanť: nō enim pducunť ex mā: nec de nā aliqua sic̄ mēti ti sunt heretici. ℟° cū creanť aīe noua creatura creať. in numero nō in genere vl spē. Cum enī creabať aīa Ade. g̃ ⁊ spēs aīe creabať. ⁊ iō nō repugnat ei qꝺ ꝺr requieuit. ſ nō nouiter creat aīas: quia illud nō exponit̄ regeuit. i. nouas spēs facē cessauit

Quo aūt intelliganť requiescē. Nō multiplicť ſᵐ snīas Bede ⁊ Aug. in glo. sup gene. que colligūt hac diuisione. cū enī dicit deū quieuiscē pōt ītelligi p negatioēz vel p positionē. Si p negationē duobˢ modis Uno° vt sit abnegatio ex pte creature. vt sit sensus. requieuit. ga postea nihil nouuz fecit in spē ſᵐ Aug. Alio mō vt sit abnegatio ex parte creatoris. ⁊ tūc sic exponit ſᵐ Bedā regeuit. i opibˢ nō īdiguit: vt i eis regescceret ſ ī se ipō getˢ fuit. Jtē p porētiaz duobˢ modis. Uno mōvt p ℔ q ꝺicit regescē ponať actio. Alio mō vt ponať si gnificatio. si pōať actio ītelligit̄ p causaz Unꝺ scōz Aug⁹. regescē dei ē rōnali creature in se regem p̄stare vt illic ꝺsiderio feramur. q̄ regescam⁹. Sic̄ eī facere ꝺicit̄ cuz ipō ī nobis opāte facimˢ ⁊ cognoscē cū eiˢ munere gescimˢ

Si ꝺo ponať significatio ītelligit̄ duobˢ mōis. Uno mō anagogice. regeuit die septimo. i. significauit q pˢ bōa opa ī pñti ꝺabit regem in futuro. Alio mō allegorice regeuit qa diē quo xp̄s post mortez quietuˢ erat ī sepulcro p̄figurare voluit.

Postmodum queri tur de q̄rta circūstātia q̄ ponit̄ p rōe illiˢ p̄cepti vt regescat ſnus ⁊ ancilla ⁊ bos ꝛc

Nā cū p̄ceptū dei legis solum respiciat rationalē creaťz: nō videť ꝺueniens vt ī p̄cepto vacationis ⁊ getis fiet mentio de gete creature irrōnalis Jtē pᵃ ad Cor. 9. Nūqd ꝺ bobˢ cura ē deo: vult ꝺicere apls q illud legis: nō alligabis os bouis. nō intelligit̄ de boue ad lr̄az: q est animal irrōnale. Unde sic arguit. Tūquid de bobˢ cura est deo. aut ꝓpter nos vtiq; ℔ dic̄ ⁊ pˢ Nā ꝓpter nos scripta sūt. boc g̃ qꝺ ꝺr hic in isto p̄cepto ꝺ quiete bouis: eadē rōne ñ ꝺz accipi ad lr̄am. sed in figura. erit igit̄ figurale. Jncōueniēter g̃ ponit̄ in veteria tione p̄cepti moral. Sꝺo. ꝺō. q hec veteria tio alr ponit̄ in p̄cepto ꝺ sabbato. Exo. 20. ⁊ Deut. 5º. ⁊ alr Exo. 23º. Jn moralibˢ enim p̄ceptis hec veteria tio ponit̄ moralr. Unꝺ sicut ꝺr Exo. 20. Nō facies oē opˢ tu ⁊ filiˢ tuus ⁊ fuus iumētū tuū: ⁊ aduena. in quo interdicit̄ opˢ īpediens vacationē quo ad deū. Nā in p̄mo interdicit̄ quo ad se. per aliū ꝺo interdicit̄ duobˢ mōis. Nā ꝺtīgit opari mīsterio rōnalis bois: ⁊ mīsterio irrōnalis iumēti: ⁊ vtrūq; morale. ⁊ in q̄tuz ſ. reducit̄ ad vacationē q̄ est ad deū. Jn p̄ceptis ꝺo figuralibˢ ponit figuralr. Unꝺ 3º. Exo. ꝺr. Septima die cessabis vt requescat bos tuus ⁊ asinˢ: ⁊ fuus tuus. ⁊ vult ꝺicere damˢ. q p bouē significet̄ ira. p asinuz ꝺcupīa. p fuum appetitˢ sensualis. vn̄ sic̄ ipe ꝺicit in boc significať q irā ⁊ concupiscentiā a pcō quiescē faciamus: nisi deo vacemus.

Finde queritur ꝺ de obſuantia sabbati. Et q̄rit̄ duo. Primo de obſuātia sabbati tēpore legis. Sc̄ꝺo an dēat obſuari tpe gratie

Quantum ad primū querit̄ ſᵐ lr̄am. q̄tum ad qd ītelligatur vacatio sabbati: ⁊ ꝺterminať in lege sic Oē opˢ fuilē nō facietis in ea. Sz q̄ritur quid ꝺicať opˢ fuile. ad qꝺ sic Mat. i. Sabbatis ingressus synagogā. Slo. docet nos vez̄ sabbatū: vt ab oī ope fuili. i. ab oībus vitiis vel illicitis abstinere studeamus. g̃ opus fuile ꝺr pcm̄. Jtē in. 13º. Luc. Sex dies sť zc. Slo. lex ī sabbato ñ boiez curare ſ fuilia opa facē. i. peccatis grauari pbibet ergo in p̄cepto de sabbato solū pbibeť vacatio ab ope malo. Jtē Mat. 3º. Si lz sabbatis zc. Slo. arguit q p̄cepta prana ītrp̄tatione violant estimātes in sabbato a bono ope feriandū. cū lex ꝺicat oē opus fuile nō facietis in ea. i. peccatū. Con̄. Exo. 34º. Sex diebˢ opaberis. in die septīo cessabis arare ⁊ metere. Ergo erat ab oībus opibˢ bi vacandū. nō g̃ solū a pcō. Jtē Exod. 16º. Requies sabbati sanctificata est dn̄o cras quodcūq; opandū est facite: ⁊ que coquēda sūt coquite. g̃ in sabbato nō licebat

Universidad de Deusto
Biblioteca

coquē cibos. Itē Jo.i9°. Prope pascheu iudeoꝝ.Glo.accelerata ē sepultura ne ad uespascēt .qñ nihil tale facē licebat. Itē Nume. i5° dr. Q̄ ulle qui colligebat ligna in die sabbati lapidat⁹ est. Ex hoc ğ relinquit ꝙ in p̄cepto de sabbato interdicebat opus nccitatis corpalis. Fuile tgit opus dicef op⁹ relatū ad corp⁹:⁊ nō solum pcm̄.

Itē Math.24°. Orate ne fiat fuga vra hyeme vl sabbato.Glo.in altero phibz uritia frigoris. In altero trīsgressio legis si fugere velint.ğ nō erat licitū itinerare in sabbato. Sz coīi hoc obr̄.Nā sic dicit Jo. dam.Dīs israel circūcidet in sabbato:⁊ sacerdotes ⁊ leuite in tabernaculi opib⁹ contamināt vel soluant sabbatū: ⁊ inculpabiles sūt. Itē Helias nō solū p ieiuniuz. ꝺ etiā p itinerationez q̄draginta diez ī sabbatis se ipm affligēs soluit sabbatū. ⁊ nō est iratus ei qui legē dedit: ꝺ in oreb se ipm ei manifestauit.3°.Reg.i9°.Ex quo relinquit ꝙ itinerare in sabbato nō erat illicitū.

Itē Dam⁹ Dīs israel septē dieb⁹ archaz dñi circūferentes in circuitu Jericōtinos muros sbuerterūt:in quib⁹ oīno fuit sabbatū. Itez si dicaf ꝙ iste corpales actiones facte sūt auctoritate diuina.Et ideo licite alꝭ aūt nō essēt licite. sicut de spoliatione egyptioꝝ. Coīi.Math.i2°.Oppōebat domin⁹ iudeis. Quis ex vobis hīs vnā ouez ⁊ ceciderit die sabbati in foueā nōne tenebit ⁊ leuabit eā.p⁹ occidit. tta lz sabbatis bñfacere.Et ostat ꝙ leuare ouē de fouea. nō est diuina auctoritate:⁊ est corpal⁹ act⁹ Seruile igit op⁹ qđ phibef fieri in sabbato nō est corpalis act⁹. Itē in Luc.i3.Nōne vnusquisq; vrm soluit bouē ⁊ asinū: ⁊ ducit adaquare. Pretēa querit quātum ad gd dicaf opus fuile vtz dicaf solū op⁹ quod est pcm̄: aut op⁹ corpale. Itē vtz op⁹ fuile dicat genus act⁹: aut circūstātia act⁹.Nā si diceref gen⁹act⁹.s.act⁹ corpalis Inconīriū est:qa act⁹ corpalis aliquis licite poterat fieri in sabbato exigente nccitate sic sup̄ pbatū est.Dicef ğ op⁹ fuile ppē circūstantiā act⁹. Si ꝺ dicaf inconīriū est quia sicut pz ex p̄cedentib⁹ in sabbato pro hibebanf q̄ñ opum. vt arare metē cibos coquere ⁊ bi⁹. Solo dd. ꝙ opus fuile dr̄ duob⁹ modis:moralit peccatuz. Unī glo.i3° Luc.Lex in sabbato fuilia opa facere.i. peccatis grauari pbibet.⁊ in Math.3°.si licet sabbatis.Glo.op⁹ seruile peccatū. Aliter oīs act⁹ impediens vacationē que est ad deū tpe quo vacandū est. ⁊ hoc mō intelligif ad lr̄am.Dē op⁹ fuile nō facietis in eo.ꝺ ē nō iplicabitis vos actib⁹ quib⁹ impedif vacatio ad deū.⁊ determinauit lex quosdam act⁹:vt arare ⁊ metere ⁊ alios qui dcī sūt. Unī in Luc.i3°.Sex dies sūt in quib⁹ oportz opari z̄.Glo.Moyses sabbato a fuili opere ⁊ noxia actione feriandū p̄cepit.p̄figurās tps in quo nr̄a secularia opa:non ꝺo religiosa.i.laudandi deū cessabūt.Ex quo relīgit ꝙ secularia opa dicit fuilia: ⁊ p hoc pz rnsio ad obiecta:qb⁹ videbaf occludi: ꝙ op⁹ fuile intelligeref solū peccatū. Ad alia ꝺo quib⁹ videf ꝙ oīs corpalis act⁹ dicatur opus fuile ordinatū ad corp⁹.dd. ꝙ corpal actus aut impedit libertatē spūs:cū vacādū est dō:quēadmodū sunt mechanica opa:⁊ arare ⁊ bi⁹.Aut nō impedit:quēadmodū est loqui.moderatus incessus:⁊ bi⁹.talis actus nō dicebaf fuilis in lege.primus aūt actus dicebaf fuilis.Et p hoc pz rnsio ad secūdo obiecta. Ad vltimo ꝺo obiecta quib⁹ videbaf ostendi ꝙ corpales act⁹ boni nō eēnt fuiles.Distinguēdū ꝙ corpales act⁹ qui dicūf in lege fuiles eo ꝙ phibēt vacationez ad deū.aut fiebāt cogente necessitate: aut exigēte vtilitate: aut nec sic nec sic.ꝺ sola uolūtate. Si cogēte necessitate nō reputabaf act⁹ ille fuilis:q̄uis ex suo gñe fuil eēt ⁊ hoc est vñ erat licitū.⁊ hoc est qđ dr̄ z°. Math.Sabbatū ppter hōiez factū est.Glo sabbatū custodiri p̄ceptū est. vt si nccitas fuerit nō sit re⁹ qui violauerit.Machabei sabbato pugnāt qđ nō est licitū in lege.ne cessitas tn̄ licitū facit.sic⁊ bodie in reiuniis:si quis reiuniū fregerit: necessitate non tenef re⁹. Itē si exigente vtilitate non dr̄ p interp̄tationē act⁹ fuilis. Unī ī Mat. z°.sup illud.Sabbatū ppter hoīez itelligit Jō ꝑma salus hoīs custodia sabbati put homīs vtilitas exigit supple dz fuari.Unde ibī dicit glo.ꝙ sabbato circūcidi nō est prohibitū:qa necessariū ⁊ etiā vtile saluti. Si ꝺo sit act⁹ vt dictū est impediens libertatez spūs vacādi ꝺo:nō exigente vtilitate: nec cogēte necessitate ꝺ⁹ legē reputabaf fuil⁹ ⁊ illicit⁹ in vie sabbati. ⁊ p ꝺ soluīf obiecta. Tn̄ nō ad hanc distinctiōz circa act⁹ qui sunt ex gñe fuiles . ꝺ tn̄ sunt necessarii ⁊ vtiles.Nam aut sic erat ꝙ poterāt tales act⁹ ante vel post die sabbati fieri: sine detrimēto vtilitatis vel piculo necessitatis sicut erat coquere cibaria:ligna colligere:⁊ bi⁹.Aut n̄ poterāt fieri añ vl dimitti vsq; post sine dāno sicut pugna irruētib⁹ hostibus:vel extractio ouis ō fouea.Si ꝑmo mō tales act⁹ reputabanf fuiles.scdo° non dispēsante in hoc necessitate:vel vtilitate.

Itē iuꝝ hoc querēt aligs an obsuantia sabbati magis eēt in p̄cepto q̄ cereri act⁹ qui in aliis p̄ceptis dcalogi iubēf: vel phibēf. Ad qđ arguif Jero. Quis dubitat scelerati⁹ eē omissū qđ grauiꝰ est punitum sed p̄uaricatio sabbati. grauiꝰ puniebatur q̄ piuriū vel furtū.ğ grauius erat peccatū ğ magis obligabat p̄ceptuz de sabbato Q̄ grauius puniref trīsgressio sabbati pz: qa puniebaf morte corpali: sic patet Nūe.i5°. de illo q colligebat ligna ī sabbato:nō aūt furtū vl piuriū. Conr̄.Preceptū de sabbato recipiebat dispensatiōz p euidētē necessitatē. Alia non sic piuriū. ğ min⁹ erat obligatoriū. Solo. Sic actiones legales erant ī figura silr ⁊ pene.Unī notādū ꝙ ī lege augmentū penaꝝ erat ⁊ magnitudo Alī ratione maioris reat⁹ q̄tū ad lr̄az: vt de iterficiēdo ydolatria Alī aūt rōe maioris reat⁹ q̄ntū ad figurā quo punita ē preuaricatio sabbati. Unī Nūe.i5°.ō illo qui lapidat⁹ ē dic glo. calūniāf impii ꝙ taz atrocit truncidef ğ colligebat ligna ī sabbato:ꝺ oīa ī figura otīgebāt illis:ğ eī diē sabbati violare auf ē dū ligna colligēt ⁊ ideo puni t⁹ ē Signauit eū ğ bodie in xpo signat⁹ in uenif agere carnale op⁹: ğ si fuēit deꝑhensus lapidabif ⁊ occidef:qa a spūalibus iudicaf.Alif ꝺo respōdef supra q̄stiōe de otīnentia legis.c°.vtz qcquid otinef ī lege sit iustum.

Deinde queritur an tē pe gratie eēt sabbatū obsuādū.qđ dr̄ Exo 16°.Reges sabbati ē sanctificata dño.intelligit vt illi soli vacetis.si ğ scom legem electa ē dies vacationis soli deo⁊ decedat ratioꝰ bñ ordīate.ğ non erit mutāda. Si dicaf ꝙ dies illa eligebaf rōe figure quia figurabat futuz.silr dies dominica eligif ad figurādū futuz.si ğ tpe gratie nō sunt suande figure q̄ rone nō suaf sabbatū:nō suabif onīca: ꝺ ꝺ est inconueniens. Item sabbatū figurat illud qđ sp est faciendum .s.cessare a peccato ꝺ tale figurale nō euacuaf tēpore gratie quēadmodū nec thurificatio:que signat deuotionē.ğ sabbatum erit seruandū. Coīi.iz°. Matb.legif. Q̄ saluator soluit sabbatū vbi dicit. Nōne legistis z̄. Glo.in hoc fcō nihil allud instruimur nisi vt sabbatū nō ad lr̄az:ꝺ spūaliter obseruemus. Itē Exo.35°.Septīa dies erit sabbatū.i.requiēs.Glo.alta p̄cepta in nouo testō obseruanda ad lrām nō dubitam⁹.Illō aūt de sabbato velatū ⁊ in mīsterio posi tū fuit.vt bodie a nobis nō obseruet:ꝺ soluz signatū intueamur. Itē ad hoc est ratō Ueniēte veritate dz cessare figura. ꝺ specialiter sabbatū erit figura qetis aiaꝝ p recep tionē pme stole ⁊ beata fruitiōe.ꝺ hoc per mortē xpi collata est. ğ ñ erit aliquo modo suad⁹ dies sabbati p⁹ xpi mortē.vñ Aug⁹li z° coīi Faustū.Cū queris qre sabbati ocium nō obseruet xpianus. R⁹ga ꝙ ea figura figurat iā xps ipleuit qđ decedendū est.Tn̄ distingnēdū ꝙ obseruatio sabbati pōt intelligi duobus modis:vt dictū est pus. vno° ideterīate:vt dicaf dies sabbati dies requiei seu vacationis ad deum.⁊ hoc mō dies dominica pōt dici dies sabbati:⁊ quelibet dies instituta ad diuinā vacationē. vñ ⁊ 5°.Deu.est interp̄tatio talis.sabbatū est.i. requies dñi dei tui. Unī dicebaf dies sabbati dies requiei dñi.⁊ hoc mō sp seruatur etiā tpe gratie.Alio mō dr̄ dies sabbati ō terīata dies.s.septima.Exo.35°.Sex diebus faciet op⁹: septima dies erit sabbatū: ⁊ ꝺ mō q̄uis eēt morale discipline. erat tamē figurale.vnde figura ipleta tōsit: ⁊ p hoc pz solo ad ꝑmo obiectū. Ad scom ꝙ sabbatū habuit figurā p̄ncipalē:que figurabatur futuz. videlz qetē aiaꝝ p⁹ mortez xpi ⁊ hec erat p̄ncipalis rō institutionis sabbati. Itē būit figurā faciendi:videlz cessationē a peccō que duob⁹ modis accipif. vel ꝑm ptē tpis sicut accipiebaf a rudib⁹ ⁊ carnalibus iudeis:qui credebāt tūc tpis soluz eē vacandū a peccō:aut sp accipif sic a xpianis qui sciūt se vēre oī tpe ab illicitī abstinēe.io pticula tpis ad figurandū cessatiōez eligif iudeis:xpianis ꝺo nō.sicut dic Job vam⁹.Jō sabbatū inquātū est figura faciē di nō est suandū tpe gre. Ad aliud ergo qđ obr̄ ꝙ sabbatū figurat ꝙ sp faciēdo ē dd ꝙ duplr̄ itellr̄ diuisiz.s.ꝙ figurat cessatiōz a peccō que sp faciēda ē:vl oiūctī.i.figurat

Universidad de Deusto
Biblioteca

cessatōz a pccō vt sp faciēda. ⁊ ꝟ mō falsa ē.nō.n.sigificat q̄ sp sit abstinēdū:lz ī ꝛita te sp sit abstinēdū. Ad illud ꝛo qđ obiē đ die dñica dđ.q̄ ñ istituta'ē ad significā dū qđ futuꝝ ē. ꝑ qđ iā pcītū ⁊ pñs ē.viđlz resurrectōz dñi q̄ fcā est octauo die: ⁊ iam gl'ia refgenti pſens ē in cel'.vñ Inno.papa diē dnīcā ob venerabilē refrectōz xp̄i non solū in pasca celebram⁹. vez ec̄ p singulas ebdomodas ip̄i⁹ diei imaginē frequetam⁹ de ɔsecratione vi.z⁹.c. sabbato z̄c.

v **Ltimo queritur** de obſuātia dnīce. Et q̄rit̄ duo ꝓmo an obſuātia dnīce diei p̄cipiat ꝟ p̄cepto. z⁰a gb⁹opib⁹ sit cessādū ī die dnīca

Ad primū p̄cepto p̄cipiat obſ uātia tp̄is vacatōis ad deū.Dies āt dnīca sit nobis deterīatū tps vacatōis.g̃ p̄cipit ꝟ p̄cepto. Con.Sic dic̄ Io.dam.ꝟ p̄cepto p̄cipit obſuātia diei septimi:⁊ sic̄ ipe dicit Sabbati obſua⁹ exagitata ē puul: ⁊ ſb ele mētis mūdi fuis.⁊ ſbdic̄.Cū venit qđ pfe ctū ē euacuatū est qđ ex pte é.lr̄a euacuata ē:corpalia generūt: ⁊ fututi lex ɔpleta est ⁊ lex libertat⁹ nob donata ē. Ex q̄ vr̄ q ob ſuātia septīe diei q̄is ꝑ tpe legis eēt mo rale discipline:nullo⁹ ptineat ad obſuātiā dnīce diei. Itē ad gal.4°.reꝑbēdit apl's galatas dicēs. Qđo ꝟuctimī itez ad ifir⁹ ⁊ egena elemēta:q̄bus đnuo ſuire vult⁹.dies obſuatis:⁊ mēses:⁊ ānos. g̃ tpe gr̃e irrep bensibil'ē obſuātia diei.g̃ ⁊ diei dnīce.

Itē Dam⁹.Nō adhuc ſb lege:ꝟ ſub gr̃a: nō sum⁹ dño pticularit̄ ſuiētes. sed ome vite tps ei offerre dēmus.g̃ nō est dies ali q̄ tpe gr̃e obſuāda. Itē q̄rit̄ ve ꝟ qđ dic̄ dam ꝟestū celebram⁹ꝓcm̄ tpe gr̃e būane nāe re gem assero vtiq; refrectiōis diē.ꝟ requies būane nāe:nō ē nisi ɔpleta gr̃ali refrecti⁹ q̄ ē futura. Dies g̃ dnīca ē dies significati ua futuri.si g̃ tpe gr̃e nō sūt ſuāde figure futuroꝝ.nō ē obſuāda dies dnīca. Solo sic̄ pz ex p̄cedētib⁹ hoc p̄cepto p̄cipit tēp⁹ vacatōis aliqđ. ⁊ ſ⁹ ꝟ ē mozale legis nāe ⁊ ꝟ ſ⁹ īdeterīatiōz:⁊ ꝟ mō ſ⁹ īdeterīatōz p̄cipit dnīca dies tpe gr̃e. ⁊ septīa tēpore legis:ſ⁹ ꝛo deterīatiōz tpe legis p̄cipit di es septīa ex cā mistica.⁊ significatiua fu turi.sic̄ dictū ē:⁊ ē mozale disciplīe.tpe ꝛo gr̃e p̄cipit dies octaua ad deterīatōz tp̄is vacationis.ꝟ nō ex cā p̄signāte futuꝝ:ꝟ ex cā repsentāte ꝓteritū.Unī Leo papa dic̄ q dies dnīca tāt⁹ diuinaꝝ disꝑsationū mini steriis ē ɔsecrata.vt qcqđ īsigne a dño est ɔstitutū in ẋris.in h⁹ diei dignitate sit ge stū. Jn hac die mūd⁹ sūpsit exordiū. in hac p refrectiōz ⁊ mors ꝛiteritū ⁊ vita accep:t p̄ncipiū. Ad illud g̃ qđ obr̄ ꝑ iā pz rñsio dies.n.dnīca nō ē festū īpfectū:īmo pfectū sic̄ dic̄ Io.dam⁹.⁊ ꝟ ga ē repsentatiua pfe cte qet⁹.cū enī ges bois sit in duob⁹ ex pte aīe.⁊ ex pte corpis.in gloria aīe⁊ glorifica tione corpis sabbatū figurabat qtē aīe fu turā.⁊ iō cū futuꝝ fcm ē: pñs cessauit. Di es dnīca repsentat pfectā gloriā aīe ⁊ car nis nō iā futurā:ꝟ iā pſentē in xp̄o: q̄ iā est ī gl'ia đi pr̄is:ſ⁹ hūanā nāz phi.z⁰. Ad z⁰ dđ.q̄ apls repḧendebat obſuātiā diei. sic̄ obſuāt geneatici ad opa ɔchoāda. vel illos ſ⁹ aliā expōz q obſuabāt legales obſuatio nes tpe gr̃e iudayzātes vt diem sabbati ⁊ alia festa:q̄ erāt figure futuroꝝ. con⁹ quos dic̄ ec̄ Greg⁹ de ɔsecr.di.3ª.Q̄ gdā die sab bati aliqđ opari ꝓhibebāt:q̄s nisi antixp̄i p̄dicatores dixer̄ q veniēs die sabbatum atq; die dnīcū faciet custoditi. qa.n.mozi se ⁊ refgē se simulat:br̄i ī veneratōe vult die dnīcū: qa ppz iudayzare opellit vt ex teriozē legis ritū reuocet:⁊ sibi indeozum pfidiā ſbdat:coli vult sabbatū. Ad 3ª dđ q̄ sc̄ dcm̄ ē.In sabbato ɔcurrūt duo.ſ. va catio ⁊ significatio. vacatio ad deū. signi ficatio mozal' cessatōis a pccō. q̄tuz ad va cationē erat rei ei⁹ q̄ nō poterat fieri sp pp nccitates multiplices b⁹ vite:q̄ distrahant ſpm̄ a vacatione q̄ ē in deū.⁊ ꝟ mō nec tpe legis:nec tpe gr̃e possu⁹ sabbatizare. ꝟ est đo vacare in actu ſ⁹ oē tps:ꝟ solū alīq.ideo ncce fuit⁹ tpe legis⁹ tpe gr̃e ōterīare diē vacationis.q̄ ꝛo ad significatōz erat ei⁹ qđ sp đz fieri.ſ.cessatōis a pccō ⁊ ad signifi catōz resp̄iciēt⁹.dic̄ dam⁹.Q̄ tpe gr̃e totum đo offerre dēm⁹. Ad vlti⁹ pz rñ°.Nā di es dnīca ē dies regei būane nāe.nō ex hoc q futuꝝ ī gr̃ali refrectiōe singuloꝝ.ꝟ ex ꝟ q̄ iā p̄cessit ⁊ pñs ē in xp̄o.in q̄ resid;z ex ēplar ⁊ cālitas gr̃al' refrectōis.⁊ iā in xp̄o sic̄ in capite glorificata regescit būana nā Unī Io.dam⁹.Celebram⁹ refrectōis diēi ī q̄ dñs ibs vite ꝓncepsꝝ ⁊ saluatoꝛ:bos g spir tual'r deum colūt ī pmissā hēditatē ītrodu xit supple iā ī spe.⁊ segt ī q̄ip̄e p̄cursoꝛ nr̄i ītrauit ⁊ resurgēs a mortuis aptis ei cele stib⁹ portis ī dext̄ p̄ris corpalit̄ sedet : vbi ⁊ q spūalē legē suat ītroibunt.

Queritur postmodo a gb⁹ opibus cessādū sit ī die dnīca

Ad qđ ītroducit istud de ɔsecra. dis.3. Ubi dic̄ sanct⁹ Apollōi⁹ die dnīca nihil ali ud agēdū ē nisi deo vacā dū. nulla opatio ī illa sācta die agat:nisi tm̄ hymnis ⁊ psal mis ⁊ cāticis spūalib⁹ dies illa tm̄ figurat̄

Ex q̄ vr̄ seq ꝙ nec cibos emē nec coquē. nec itīeraē liceat die dnīca. Itē ī tempe gr̃e nos tenemur pfecti⁹ vacaē deo q̄ tpe legis.Si g̃ tpe legis nō erat licitū coquere cibos ī die vacatōis nec itīeraē sic̄ pt; ex supta dictis:non erit licitū tpe gr̃e facē bi⁹ die dnīca ⁊ de aliis opib⁹ corpalib⁹ multo magis idē arguit̄. Itē si dicat̄ ꝙ abstīen dū ē ab oī ope suili: cū suile op⁹ dicat̄ oīe op⁹ qđ impedit libertatē spūs ad dīnāz va catōz:⁊ talia sūt bi⁹ opa.itinerari.piscari z̄c hui⁹.g̃ nō l; facē talia die dnīca. Itē q̄rī tur an ille q fornicat̄ die dnīco peccet cōt duplex p̄ceptū.Nā cū op⁹ suile maxime sit peccatū sic̄ pt; ex dictis. peccat oт illud p̄ ceptū de obſuātia dnīce: ⁊ itez peccat oт illō nō mechaberis.g̃ peccat oт duo p̄cep ta.g̃ facit duo peccata. Cōt vn⁹ ē actus g̃ vnū peccatū. Solo.dđ⁴⁰. ꝙ die dnīca cessādū ē ab ope suili.op⁹ aūt suile vr̄ vn obus mōis.Uno mō peccatū vr̄ opus suile Alio mō op⁹ ꝓhibēs vacationē ad deu:z q̄ dēmīata ē ab ecclesīa vice dei.Unī ⁊ si pec catū sit dānabile omni tempoze: tamē tūc maxime dānabile ē:cū sit tpe detmīato va cationi dīne. op⁹ ꝛo suile ōtermīat ab ec clesīa.mechanica opa agriculē⁊ secularia negotia:vt mercatū placitū. Unī ex ɔcilio br̄ oēs dies dnīcos a vesꝑera in vesꝑerum oī veneratiōe decernim⁹ obſuari:⁊ ab oī il licito ope abstīere:⁊ vt mercatū ī eis mīme fiat neq; placitū:neq; aliqs ad mortē vl' ad penā iudicet̄.nec ad sacramēta nisi ꝓ pace vel alia necessitate p̄stēt exuagātib⁹ .z.c°. đ feriis. Ad illud g̃ qđ p° obicit ꝙ cessā dū ē ab oī ope suili.seruile aūt detmīat sic̄ dictū ē.⁊ qđ dr̄ ī auctozitate qđ nihil aliđ ē agēdū nisi deo vacādū .Jntelligēdū ē ni hil.ſ.qđ ipediat vacationē:⁊ ꝟ excepta in dulgētia ī caīb⁹ necessitatis.Unī Gregoi⁹ 9°.dixit ꝙ dieb⁹ feriatis licitū ē opari qui gr̃a vīdemiaꝝ vel messium ob necessitatē hominū īdulgēt̄.maxīa aūt optet ꝙ sit ne cessitas ad ꝟ q̄ īdulgētia det̄ ī dnīca sic̄ piculū postiū. vel cū alsnō posset differri quēadmodū ē de captōe alleciū ꝑ qđ⁹ Alex. 3.dic̄.Jndulgem⁹ :vt dieb⁹ dnīcis ⁊ aliis festis liceat prochiāis vr̄is p̄cq; ī maioꝛib⁹ anni solēnitatib⁹ si allecia terre se īclīaue rīt eoꝝ captiōi īgruēte necessitate ītēdē. ita ꝙ facta capta ecclesīis circunpositis:⁊ xp̄i paupib⁹ ɔgruā faciāt portiōz. Ad z⁰ dđ⁰.q̄ ī lege q̄daz cessato erat figuralis:⁊ illa tpe gr̃e nō fuat.Unī distīguēdū ꝙ cessatio a suilib⁹ necessariis q̄ poterāt als p̄ uēīri ī lege fuabat:nō solū rōe vacatōis p̄ sētis : ꝟ etiā rōe figuratōis getis etne:quē admodū coccio ciboꝝ ⁊ itīeratō q̄ rōe qet⁹ eterne ī q̄ ista nō erāt īterdicebāt.⁊ pueni ebat necessitas ī figura ꝙ debem⁹ ꝟ pue nire p merita qtem eternā in qua non erit mereri p bona opa:vt dic̄ glo.sup illō.Exo ió.cras qđ. coquēđ ē cogte :⁊ iō tpe gratie ɔcedūt ne videamur p figuras iudaizare ī aliis ꝛo ɔfomis ē rō cessatiōis ab opibus suilib⁹ tpe legis ⁊ tēpore gr̃e. Ad tertiū patet solo.Nā op⁹ suile īterdicit ꝙ ꝓhibz vacatōez debitā ordiatā ab ecclesīa cū di stīctōe q̄ sup posita ē. Ad vltimū ɔcedē dū ꝙ q fornicat̄ ī die dnīco peccat duob⁹ peccatis.scōm ꝙ peccatū numerat̄ rōe rea t⁹.peccatū ei pōt duplicit̄ numerari:rōe re at⁹ ⁊ rōe act⁹.ꝛbi gr̃a ī illo q ōflozādo īter ficit virginē .duplicit̄ peccat vno actu: in terficiēdo:⁊ stuprādo. Unī si peccatum nu mer⁹ rōe reat⁹ duo sūt peccata.si rōe act⁹ vnū ē peccatū duplex.Silr ē ꝟ. Si aūt q̄ rat̄ de opib⁹ q̄ ex suo gnē suilia sūt ⁊ fiunt cā pietatis:vt portaē lapides ad edifican das ecclesīas:⁊ ɔstruē hospitalia:⁊ domos religiosas:q̄ al's vix vl' nūq; posset edifica ri.Utꝝ licita sint die dnīca.dđ⁰. sic̄ p⁹ đ sabbato.Mat.z.Sabbatū ꝓpter hoīem fa ctū ē.Glo.Sabbatū custodiri p̄ceptū ē: vt si necessitas fuerit nō sit re⁹ q violauerit. ꝟ aūt ītelligit̄ ī his maxīe ītervenīente di spēsatōe illoꝝ qb⁹ dispēsatō credita ē. Si aūt obiciat̄ cū istō sit mozale ɔcalogi. qūo recipit dispensatōz ab hoīe dđ.q̄ mozale đ calogi dr̄ duob⁹ mōis.vno° qđ ē đ ipa esse⁺ decalogi ſ⁹ ꝓmā intentōz.⁊ ſ⁹ ꝟ vacatō ſ⁹ tps aliqđ īdeterīate ē mozale ɔcalogi .Alio° dr̄ mozale decalogi qđ ē ad determi nādū decalogū:⁊ ſ⁹ hoc vacatō die dnīca

Universidad de Deusto
Biblioteca

ē morale dcalogi tpe grē sic dies septīa tē
poze legis:ꝛ istud ē morale disciplīe.i. mo
rale ex istōe dīna:p mīsteriū ecclesie exigē
te necessitate:ꝛ in tali dispēsatōz hz eccliā
sic dic̄ btūs Bern. in li° de dispēsatiōe ꝛ
pcepto ex auctozitate Leonis pape. vbi ne
cessitas nō ē nullo° violēt scōz patz istitu
ta: vbi nccitas fuerit ad vtilitatē ecclesie
g ptātez hz ea dispēset Ex nccitate enī fit
mutatio legis. Jtē adhuc q̄ret aligs de
appzopatōe b^o mādati. Nā vī appzopari fi
lio rōe sapīe. in sapīa. n. ē reges sic ꝓbat ml'
tiplr. Eccle. 9°. Jnueni mihi multā regem ī
ea. s. in sapīa. Jtē sapīa. 8°. Jntrās ī do^o
meā cōgescā cū illa. s. sapīa. g cū illud mā
datū sit de gete spūali dz appzopari filio g
ē sapīa. Jtē in amoze nō ē ges: ga amoz
dcurrit p dīsiderīū. Unī Greg°. Amoz dī nō
pōt eē ociosus. g mādatū de gete nō erit
appzopātō spūi scō g ē amoz. Coī. 5°. deut
Obſua vt diē sabbati scīfices. Glo. rē boc
mādatū ptinet ad spm. s. tū pp scificatiōis
nomē: tū pp eternā regē ad donz spūs scī
ptinētē. So. dō. q nec p amorē: nec p co
gnitōz ī ē pñti ges pfcā: ga ex pte cognosci
m^o sic dr. i. ad Cor. 13°. Et ī pfecte diligimus
ꝛ iō nō ē ges nisi in pte p scīam vl' amorez
Dz ga aīa p caritatē tēdit merēdo ī plenā
regē quā hz in pte. nō aūt aīa sciēs p suam
scīam meret vt plē gescat sic p suā carita
tē. iō spūi scō appzopat istō mādatū ñ filio
Pzetēa ogni ī vez ē amoz ī bonū. Bonū ât
dic̄ rōz cāe final' in q̄ ē ges p se. vez xo dic̄
rōez cāe exēplaris ꝑ quā ē mot^o ꝛ ordo: ꝛ
mot^o regulat^o in finē. i. bonū. Jñ erit q in
cognitōe nō ponet ges plēa: ꝑ in amoze.
Ad illud aūt qō obic̄ q ges ē in sapīa dōz
q sapīa sic dr Eccle. 6°. ꝑ nomē suū ē. vñ
nō pōit pura cognitōz q ē respcū veri. īmo
sapoze g ē ex vilcōe. Ad aliō dō. q amoz
añq obtineat amatū currit p desideriū: ꝑ
cū obtinet qō amat ī ipo p delectatōz gesc
vñ aīa q̄ p caritatē in pñti deū hz in pte. i.
ipfcē. in futuro xo bēbit plē ꝛ pfcē īq̄tū hz
gescit in sūmo bono. inq̄o xo nō habet cur
rit per desideriū.

i **Nquisitionis** rō exi
git ut
p° pcepta p^e tabule decalogi q̄ or
dināt ad dcū. Quera° de pcepti z^e tabule
ordinātib° ad pxi^m. Et p ō mādato bono
ris pentū. de q̄ Exo. 20. Honora pēz ꝛ mīez
vt sis lōgeu° sr̄ terrā. ꝛ 5°. Deu. Honora pa
trē tuū ꝛ mīez tuā sic pcipit tibi dīs vt
lōge tpe viuas ꝛ bñ sit tibi. Circa b q̄rit
gs dicaf pr̄ ꝛ mr̄ in b pcepto. q̄^o ad qd ī
telligaf honor in b pcepto. De for b° pce
pti. De obligatione huius precepti.

Ad primū sic obr̄. Pr̄ dr̄ multi
plr̄. Creatōe ds. can
deu. 32. Nōne ipe ē pr̄ tu°: g possidz te. Pre
latōe vt plat°. eode. Jnfroga pr̄em tuū ꝛc.
Pzopagatōe ꝑ^m carnē. Quēit g̃ an bis tri
b° mōis accipit pr̄: an aliq̄ illoz cū dr̄. Ho
nora patrē tuū Ad qō sic obr̄ Ecclesi. 7°.
Honora pēz tuū. Glo. b ē mādatū p^m in p
missiōe deū patrē vez: fide ꝛ opib° honora
re. In b igit pcepto pcipit honor dī. Jtē
5. deu. Honora patrē ꝛ mīez. Glo. deū ꝛ ec
clesiā. Coī. Jn p pcepto p^e tabule pcipit
honorād° de°. si g b iō b pcipef: b pceptū
eēt idē illi. Jtē Aug° dic̄. q mādata z^e ta
bule ordināt ad pxi^m. g cū b sit pceptū z^e
tabule honor pxī pcipit: ꝛ nō dī. nō igitur
pr̄ ītellr de°. cū dr̄ honora pēz. Jtē q̄rit
vtz pr̄ ītlligaf plat°. Ad qō sic. 5. deu. Ho
nora pēz. Glo. carnalē vl' spūalē. ꝛ idē eccl.
3°. sr̄ illō. honora pēz. pr̄ igit ītellr ī b pce
pto plat°: g ē pr̄ spūalis. Coī. Mādata ō
calogi oīa excepto ō sabbto: vt pz ex pcedē
tib° sūt ad lr̄az ītelligēda: ꝑ ad lr̄az dr̄ pr̄
tm̄ carnal'. nō igit pr̄ ītellr plat°. cū dicit
honora pēz. So. illud mādatū pōt ītelli
gi trib° mōis. Pzīo° ꝑ^m q educit a lege n^e
z° ꝑ^m q ē legis scripte a ꝺo īspirate. 3° ꝑ^m
q accipit ꝑ^m allegoziā ipzopē. Pzīo° intellr
pr̄ carnal'. nā. n. nō nouit nisi pēz. g ē pn^m
ī eē sue nāe. z° ītellr pr̄ spūal'. ꝛ ī b addit
lex scripta a ꝺo īspirata ad legē nāe. Nō. n
reputat patrē illū tm̄ g ē pn^m ī eē nāe. īmo
ꝛ illū g ē pnci^m p mīsteriū ī eē grē. ꝑ^m illō
i. ad Cor. 3°. Per euāgeliū ego vos genui

3° p allegoziā pr̄ ītellr ds: ꝑ b ē ipzopīe.
Dō^m g ad p^m q ꝑpe ꝛ p se in b pcepto nō
pcipit honozari ds: ꝑ bō g ē pnci^m p gnati
onē quo ad eē nāe: vel p mīsteriū regnatio
nis q̄ ad eē grē: tñ p allegoziā nihil ꝓbibet
patrē vocari deū: ꝑ ipzopē. Sīlr p accidēs
sic in dilectōe pxī intellr amoz dī. sīlr ī bo
noze pr̄is intellr honor dī: a q̄ oīs pñitas
ī celo ꝛ ī ẽra noīaf. ꝛ ad istō respiciūt pdi
cte expōnes. Ad z^m pz rñ°. Nā si istō pce
cep^m ītellr ꝑ^m q educit a lege nāli. Jn ipo
solū ītellr ō pre carnali. Si ꝺsidēt vt legis

scripte: ꝛ a ꝺo īspirate que addit ītelligit
tā carnalis q̄ spūalis pater vt dcm̄ est.

ō **Ende** q̄rit q̄^o ad qd ītelli
gaf honor in isto p
cepto. Ad c° rei ītelligētiā querūt
q̄nor. Pzīo an honor sit exhibitio spūalis
vel corpal'. 2° vtz honor dicat respcm̄ pe
minētie. 3° cū honor dicaf multiplr. vtz
dicaf equoce. 4° vtz in b pcepto honor
glibz inbeaf.

Ad primū sic Dbs. Honor est ex
hibi° reuerētie ī testi
moniū ꝛtut: ꝑ exhibitio reuerētie ē exhibi°
spūalis. g̃ ꝛ honor. Jtē de° ē honorand°
vt pr̄: ga pn^s creatōis. Mala. i. Si ego pr̄
vbi ē honor me°. bō xo ē honorād° ga pat
ꝛ pn^s gnatōis: ī q̄ ē in imitatōe pmi pnci
pii qō ē ds. vñ Jero. ī epla de pntrib° bono
randis. Pzebeaf pzib° amoris mixta fozīdo
g pmi vobis sūt cā nascēdi exhibite pr̄ib°
filii: q vos paterni nois ptās cogit: q̄ a ꝺo
ē eoz meritī atrbuta. Si g rōe pncipii nō ō
bef ꝺo nisi honor g ē exhibitio spūal'. g̃ nec
hōi ōbef honor nisi ga ē exhibi° spūal' cuz
ñ sit honorād° nisi ga ī eo relucet grā vīni
pncipiī. Ex bis xo vr̄ relīq: q pr̄i solū dēaf
honor reuerē^e exhibitōis spūal'. Coī. vr̄
q tm̄ dēaf eis honor corpalis: ga fili° nō ac
cipit a pre nisi qō ē corpale: ꝑ rōne accepti
solū ē ꝺbitor honoris. g̃ nō dz ei honorē nisi
in exhibi^oe corpali. Jtē Jer. ad saluinā ex
ponēs illud. i. ad tbi. 5°. Qui bñ pūt pbr̄i
duplici honore ꝛc. honor ēt pñtiaz l' pela l'
p munē accipit. ꝛ ī euāg°. Honora patrez
ruū ꝛc. Jer. no ī xbor sono g topiā pētū cas
sa pōt adula° frustr̄i. ꝑ iuict° nccīis mīstrā
dis dēre ītell'i. g̃ ītellr honor solū ī exhibi^oe
corpali. Jtē q ītelligaf ō corpali ꝛ spūali
exhibi^oe oñdit multiplr. Eccl. 3. Honora pa
trē ꝛc. Glo fuerētiā exhibēdo: nccīa mīstrā
do. ꝛ ī deu. 5. honora pēz. t. ꝛc. Glo. offō pie
tati ꝛ honozis. Jtē. 6. ad ephe. honora. p. ꝛc.
Glo. honozare pēz. ē ei reuerētiā exhibē ꝛ
nccīa mīstrē. Jtē deu. 5. h. p. ꝛc. Glo. iube
mur pētes honozare: ꝛ obsequū pietat': ꝛ re
uerētiā exhibē. Ex bis relīq̄t q honor ōbi
t° pētib° ē exhibi^o spūal' ī reuerēdo: ꝛ corpal'
nccia mīstrā°. Coī. Sic dr̄ pr̄ carnalis
ꝛ spūalis sic exhibi^o carnal' ꝛ spūal': ꝛ ꝑ^m q
se bz rō pñitat': sic dz se bre rō bōis. pr̄i
g carnali honō ōbef carnal': ꝛ spūali spūal'
Jtē q ē rō vt carnali pr̄i dēaf exhibi° cor
pal' ꝛ spūal'. Si dicaf sic qdā dixerūt ga a

pētib° ꝺbim° nāz ꝛ accipi° īstructōz ī mo
rib°: ga ab eis nāz ꝺbi° temur sustētaē nāz
ga ab eis īstruimur dē° ei exhibē reuerētiā
ꝛ pr̄ nāl' īstruit ī moib° nālib°. pr̄ spūalis
in moib° spūalib°. sic pr̄ carnal' bz pn^m ī eē
nāe. ꝛ pr̄ spūal' pn^m p mīsteriū ī eē grē.
Coī. frequēt otigit q pr̄ carnal' nūq̄ īstru
it filiū ī moib°. Si g̃ eēt rō honozis reuerē
tie accep° honozis: nō eēt honorād° pr̄ a q̄ fi
li° nō accipet instructōz. So. dō. q bonō
ītell'r exhibi° corpal' ꝛ spūal'. spūal' ī reuerē^e
corpal' ī sustētatōe. sic supī auctib° exme
baf. Jtē exhibi° honoris ī reuerētia ꝺbus
mōis ē ī affcū. effcū. sig°. Jn affcū timēdo of
fensā pr̄nā ex amoze. vñ Jero. ō honorādis
pētib°. Pzebeaf pētib° honozis mīx fozīdo
Effcū obediēdo ad eph. 6. Filii obedite pen
tib° vīs. ꝛ sr̄ illō eccl. 3. Natō illoz obedīa
Glo. g mgr̄is l' pētib° obediūt. Si g̃ asꝛg^e
quēadmoꝺ accipit honor Ro. 13. Cui bono
rē. dic̄ glo. reddite honorē vt assurgē ꝛ bi°
supple q̄ sūt sig^a honoris. Jtē sustēta° osi
stit ī ēb°. in sola° xbor. in sui° opū. in exhi
bi^oe nccior. Jn sola° xbor sic dr̄ eccle. 3°. De
dec° filii pr̄ sñ hōre. ꝛ segē suscipe senectā
pr̄is. Glo. filii carnales ꝛ discipuli honorē ꝛ
sola° deñt fauē pētes. ꝛ Jer. de ho. pē. Nēo
pzēz aspis xbis ledat, affcū sonet qcqd lin
gue dixerīt liberor̄ b filior̄ ora loq̄nt qō
pētes delcār audire. Jn sui° sic dr̄ eccl. 3
Qui tīet deū honorat pētes. ꝛ. q. dñis suiet
bis q se genuert ī ope ꝛc. Jn exhibi^oe nccio
rū: sic pz ex auctozitatib° supꝺcis. Ad illō
xo qō ꝑ obr̄ ō xbo pbi. hōr ē exhibi° reuerē^e
ꝛc. ꝺō. q nō ē gñalis rō hōris: ꝑ solū q̄ exhi
bef rōe pēminē^e spūal'. Ad z^m qō obr̄ q sic
ꝺo pn° nō ōbef nisi hōr spūalis. sic nec hōi
ga rō pncipii ī vtroq̄ ē cā hōris. sic bēf ad
ephe. 6. sup illō qō ē mādatū p^m ī pmissiōe
Glo. sic ds ē pncipl'r pnci^m hōis. sic pr̄ secū
dario ꝺō. q q̄uis vtq̄ sit pn^m tm̄ dr̄ñ. ds
eī pn^m nō īdigēs aliq̄. hō xo ē pn^m ꝛ īdigēs
aliq̄. dignitas pncipii ex vtq̄ pte ē rō q̄re
ōbef reuerētia. Rō xo īdigē^e ex vna pte ē
cā q̄re ōbef sustēta° pr̄i carnali ꝛ eē spūali
hōi ꝛ nō ꝺo. Ad z^m ꝺō. q q̄uis filio accipi
at eē corpale a pre efficit tm̄ ex b in debito
duplici. ga illō corpale qō accipit ē de cor
pe pr̄is sūptū ꝛ trāsfusū opatōe aīe. ꝛ iō filio
efficit debitor hōris pr̄is cū rōe corpis pr̄ni
et cū rōe aīe: ga aīa ꝛ cōp° currūt ī pre vt
sit pn^m filii. Rōe g̃ corpis pr̄ne ē debitus
sustētatōis ꝑpe. rōe aīe ōbitū reuerē^e. Nā

Universidad de Deusto
Biblioteca

aīa ñ īdigz ſuſtētatōē:nec corp⁹ ē reuerēdū Ad 4^m dō.q tā pr̄i carali q̄ ſpūali dēt bōr reuerē^e ⁊ ſuſtētatōis:ga.n. vtq; ē pn^a. Jō ōbet renerē^a:ga vtq; īdigēs ōbet ſuſtēta^a ga q̄lz res diligit ſalutē ſui ꝓncipii. vñ hō p roz ordinatā tēt diligere ſui ꝓncipii ſalutē. vñ ſi indigeat tēt pcurare q̄cūq; pti nēt ad ſalutē.p̄ī carnali pr̄e ſpāl rō rueē^e ē:ga pn^a gīatōis.vñ Jer. Parētes p̄ ſunt nob cā naſcēdi:⁊ ī Eccl^o.7. dr̄ ō pētib⁹.Me mto qm̄ niſi p illos ñ fuiſſes.ſuſtētatōīſ ⁊o rō ſpāl ē rō educatōis.vñ Jer. ō bōe pētū ſoneat pētū ſenect⁹⁹⁹ ⁊ fcīs eoz viciſſitudo reddat.bz.n.q̄dā ſenect⁹ifātia.eccl.7°. Ref bue ill' qūo⁷ illi tibi. Jn pr̄e ⁊o ſpūali ſpāl rō reuerē^e ē pēminē^a ptat. Ro.13. Oīs aīa ſblimiozib⁹ ſbdita ſit.rō ⁊o ſuſtētatōīſ ē di ſpēſa^o iſtructōis:l' iſtōis.gal.6. coīcet is q catbezizat ⁊bo ei q ſe catbezizat ī oīb⁹ bōis

Conſequēt q̄rit vt.bōr ī ſuo ītel lcū dicat r^m pēminē^e.Ad qō ſic.ſic laus ad laudatū ata ſe bz bōr ad bo notatū.ꝑ laus dic pēminētia ī laudato.g ⁊ bōr ī bōrato.vñ ſic laus ē ptestō pēminen^e bōtat ī illo q laudat:ita bōr ptestō pemi nē^e dignitat ī illo q bōrat. Coñ.1.Pe.2° Oēs honozate:ꝑ oſtat q oēs ſūt pēminētes bōr igit nō dic r^m pēminē^e. Jtē.12.ad ro bōre īuicē pueniētes.g bōr ē reſpcū pariuz

Jtē Amb.ſr illō Luc.erat ſbdit⁹.ill' dic q fili⁹ōi bōrauit ioſeph:nō ōbito:ꝑ ꝓtat offō. Jtē rex aſſuer⁹ dr̄ bōraſſe mādocheū vñ.6.beſt.ſic bōrabit quē rex volnerit bo norare. So.ocēō.q bōr dic r^m pēminē^e.ē āt pēminē^a īcreata q̄ attēdit ſ^m pēminētiā ꝓncipii.ſapīe bōtat.q̄ excedit ī īfini^m q̄lz pēminētia creat^e. Jñ ē q bōr īfīt⁹ ōbet do Et ē pēminē^a creata q̄ ē p ſ^m tres mōs ſ^m p ticipatōz ꝓncipii ſapīe ⁊ bōtat. Jtē pe minē^e ī coīcatōe ꝓncipii ē ſ^m tres mōs. ga ē pn^m ad eē ſic pr̄ carnal' vt dic gl.ad epb. 6.ſic ōs pn^m ē bōis ſic pr̄ ſcōa^o. ⁊ rōe iſti⁹ pēminē^e ē pr̄ carnal' bonozād⁹ ſic dic Jero de bōre pētū.bonozādi ſūt pētes:ga p̄ ſunt nob cā naſcēdi. Jtē ē pn^m ad bñ eē qđ ē ī eē ſpūali.⁊ rōe iſti⁹ pēminē^e ē bonozād⁹ p lat⁹ eccl.3.Tāq; vñis ſniet eis q ſe genenu erūt ī ope ⁊ ſinōe.Hlo.nō ē ī vulua vt oñ dat pr̄ ſpūal' maxīe dign⁹ bōre.vñ Paul⁹ p euāg^m.ego vos genui. Jtē ē pn^m ad beñ eē ī eē tpali:⁊ rōe iſti⁹ pēminē^e bōrād⁹ pla r⁹ tpal'.vt rex.i.Pe.2.regē bōrate. Jtē eſt pēminē^a ī coīcatōe ſapīe rōe c^o pēminē^e bo norād⁹ ē doctor ſen ſenex.ī qb⁹ ē diſcretio mlta expiē^e.Leu.19.coīā cano capite aſſge ⁊ bōra tc.Hl.etate l' ſapīa:ī ātiq⁹.n.ē ſapīa ⁊ ī multo tpe pudē^a.ſic dr̄ ī Iob.12. Jtē ē pēminē^a ī coīcatōe.bōtat. rōe c^o bōrād⁹ ē vir ſcūs.vñ ad phi.2.ō epafradito dicit apl's.Excipite illū tc.⁊ p⁹ dic:⁊ cū hi⁹ bōre hētote:qm pp op⁹ xp̄i vſq; ad mōtē accesſit ꝛdens aīaz ſuā. Ad illō g̃ qō obr̄ q oēs ſūt bōrādi dō.q ꝑ dr̄ rōe pēminē^e bōtat nō ſolū ſ^m actū ſic dēm⁹ eſtīare ī bōis.qa quēl; bonū dē⁹ eſtīare nob meliozē. ſ^m illō phi.2.Supiores ſibi inuicē arbitrātes:ꝑ ſ^m pōz q̄ mali p̄ſt fieri meliozes q̄ nos ſci⁹rōe c^o poſſibilitat⁹:⁊ forte dīne p̄deſtīatōis ad maiozē pfciōz:eē illi q mali ſūt bonorāt.

Silr ītellr illō.bōre īuicē pueniētes.dr̄ enī pp pēminētiā bōtat eo^o q̄ dcīm ē nō ſupio ritat q̄ attēdit ī pēminē^a ꝓncipii l' ptātis

Ad illō ⁊o qō dic Amb⁹ō dño dō.q ñ bōrauit ioſeph vt pr̄ez ſuū p gīatōez:ꝑ vt pr̄ez ſ^m extīatōz.ga ſic dr̄.2.Lu.putabat ſi li⁹ ioſeph ſine vt pr̄ez ſ^m educatōez vt ſuo ex^o ad honorē exhibēdū pētib⁹ vt nutrito rib⁹ īuitaret. Ad vlti^m dō.q bōrare ali quē dr̄ duob⁹ mōis.vno^o id q̄ bonozet dāe vt dignitatē ſblimitatē: ꝑz ꝑ aſſuer⁹ mar docheū bōrauit:ga ſblītatē q̄ ab aliis bōra ret ꝛtulit.Alio^o bōrare dr̄ bōis offm exhi bē.Offm āt bōis ē ptestō ī illo q bōrat ali c^o l'reminē^e l' dignitat.pz g̃ q bōr ſp dic r^m pēminē^e ī illo q bōrat ꝑz q bōrare dicitur bonozis officium exhibere.

Poſtea q̄rit cū bōr dicat multi pliciter dr̄.n. reſpcū dei ⁊ reſpectu hominis:⁊ hoc mlt⁹ mōis.r̄ſpcū pr̄is carnal'.reſpcū ſpūal' ⁊ regis ⁊ ſenis⁊ doctoris:⁊ reſpcū ſci bōis ⁊ ec reſpcū cui⁹ cūq bōis.vtq bōr dicat equoce. Qō vr̄.bo noz.n. q ōbet ōo ē bōr latrie q̄ bō ptestat deū:ſic ſuū ꝺditoē.bōr ⁊o q ōbet bōi ē bo noz dulie.nō igit oz vniuocari bōr quēad mob creatoz ⁊ creat^a ñ vniuocāt. Jtem bōr q ōbet bōi ōterīat multiplr. nā vno^o accipit ī ſuſtētā^a:ſic dic Jer. q cū dr̄ bōra pr̄ez bōr īuict⁹ nccīis mīſtrandis oz ītellī Alio^o ī reuerē^a.vñ eccl.3.bōra.p.Hlo.reuerē tiā exhibē^a. 3° ī obediēdo.i.ad tbi.6.Qui bñ p̄ſunt p̄ſbr duplici bōre tc. Hlo. vt ſpi rualr eis obediēt ⁊ extioza mīſtrēt. 4° ſ niēdo.i.ad tbi.6.Quicūq; ſūt ſbiugo ſerui dños ſuos cū bōre vi⁷s arbitrēt.Hlo.beñ eis ſuiēdo. 5° obſequēdo Ro.12.bōre īuicē pueniētes.Hlo.nō ē frn⁹ amor niſi mutuis ſe pueīat obſegis. 6°.aſſge^o Ro.13°. Cui bōrez:bōrē.Hlo. reddite bōrē ei cui ōbetis vt aſſge:ꝑ iſte dr̄e nō dr̄ ſ^m vnam rōz.g equoce. Coñ. bōr ſp dic r^m ſuperiozitat q̄^m ad aliquā digītate:ꝑ ⁊ ſr̄iozitas:ſeu dicat ve creatore:ſeu ō creat^a nō dr̄ equoce:ſeu ſ^m analogiā.Bñ ē p ꝓus⁊ posteri⁹:quēadmoō ptās.ptās.n. de ōo dr̄ p eētiā.ve creatura ⁊o p pticipatōz:⁊ in creat^a deſcēdit ptās p ꝓus ⁊ posteri⁹ ꝑz gradū pticipatiōis. ⁊ bñ ſigīficat apl's.12.ad ro.ubi dic.Oīs aīa ptā tib⁹ ſblimiozib⁹ ſbdita ſit.ñ eī ē ptās niſi a deo.g bonor nō dicet equoce. So.bonor ſm ꝓpaz rōz ē ptestō pēminē^e ī aliq exhibi tōe illi q bonorat.bonō g̃ pōt accipi mālr ⁊ forlr.Mālr cū accipit p eo qō exhibetur vt bñficiū.obſegū.obedīa. ⁊ hi⁹:q̄ dcā ſūt forlr bōr accipit p ipa ptestōe pēminē^e vl dignitat q̄^m g̃ ad ptestōz:bōr nō dr̄ equo ce:nec eē vniuoce: ſ analogice: quēadmoō rō pēminē^e c^o ē.q̄;^m ⁊o ad exhibitōez equoce dicēt niſi ocernat ipa ptestatio.Et p bñ sol nūc obcta:ga ī rōib⁹ qb⁹ pbat q bonō dī eq uoce accipit bonor māliter.ī aliis formalr.

Querītur ꝺsequēt.an ī iſto pce pto p̄cipiat qlz bonō exhibēd⁹.Ad qō ſic.Jn pcepto q̄ pbibet ho micidiū.ſ.nō occides pbibet oīs motus aī ad nocēdū:ſic dic glo.Ir illō Mar.5.Dcīm ē ātigs ñ occides.g ī pcepto q̄ pat dr̄ bōr iu bet oīs bōr exhibēd⁹ ꝓrio:vt bōr q ōbet ſe ni.bōr q dēt r̄gi:⁊ pr̄i:⁊ hi⁹. Jtē otīgit peccare ī bōrādo pr̄i^m multi mōis. vt cū iu uenis īhōrat ſenē.l' fu⁹ dr̄m.l' fili⁹ pr̄ez.g ē oī aliqō p̄ceptū.ꝑ nō oī aliō niſi oī illud q̄ p̄cipit bōr.g ī bñ pcepto pbibet q̄lz īhōra tio:⁊ iubet qlz bōr. Coñ.bōr nō p̄cipit bñ absolute.īmo cū ōtīatōe bōr pr̄is aut mr̄ſ Sz qlz nō pōt dici pr̄ aut mr̄ reſpcū cuiuſlz ⁊ tñ ē bōrād⁹ vt ſoci⁹.Relīgit igit q nō p cipit bñ mādato qlz bōr ꝓrio exhibēd⁹.

So.dō.q ſ^m rōz ꝑz bñ pcepto ñ inbet bōr niſi pr̄i⁹⁹ mr̄i:vñ nō precipit bñ bōrari niſi g ꝑpe pōt dici pr̄ aut mr̄.Bñ ē dicē pn^m per gīatōz.Bñ aūt ē duobis mōis tm:ꝑ q ē di ſtīguē gīatōz carnalē.⁊ ſpūalē.nālē ⁊ gra tuitā reſpcū eē nāe:⁊ r̄ſpcū eē gr̄e ⁊ ꝑz bñ ñ p̄cipit bñ bōr niſi pr̄is carnal' l' ſpūal'.ſ. pla ti.Unñ glo.ſ.ven. Hōra pr̄ez carnalē l' ſpūa lē.Scōz ⁊o rōz coēz pōt eē reductio bōris ſe nis q dr̄ pr̄ ctate:ſic dr̄ ad tbi. Seniorē ne īcrepaūcis:ꝑ obſecē vt pr̄ez. Regis g dr̄ pr

mīa.l' mīſatōe ī iudicādo. Eſto pupill' mi ſericors vt pr̄ eccl.7.⁊ eē bonoris ſocii īq̄tū ſupioz arbītr. Ad p^m g̃ qō obr̄ ſoluēdū p īterēptōz:ga ñ oīs mor⁹ ad nocēdū phibet cū dr̄ nō occides.ꝑ g ē dēīat⁹ ad nocēdū pr̄īo q̄ ad eē pſone.ſic pz ex dcīs. Ad z^m dō.q ē pccm:ga oī pceptū morale ōcalogi ⁊ ē ec pccm:ga oī pceptū additū ōcalogo ſic ſūt ī lege iudicialia .in euāg^o pcepta apl'oz⁊ eccle. vñ nō ſeqt q ſi otīgat pec care p īhonorationē q quelibet īhonoratio fit contra aliq ō decalogi.

Equītur īqrē de foꝛ h⁹ p cepti q̄^m ad ꝺa. Juſſionē.Promiſſionē.Et ordinē.

Ad primū arguit ſic.Cū bōr ītel ligat⁹ duob⁹ mōis. in exhibitōe reuerē^e.⁊ exhibitōe ſuſtētatioīs ⁊ vtroq; hōre dēat bōrari.pr̄i⁹ p tpe⁊ loco g̃ pceptū de hōre ōbuit vari gīali⁹ vt vi cēt hōra pr̄i^m.aut q̄rit q̄re ñ. Jtē reſpcū pr̄is⁹ mr̄is ī nob ē motiuū ītrīſec⁹ad bōr. exhibitionē:ꝑ ñ ſic ē ō q̄lz pr̄i⁹.Dīn⁹ g dif ficile ē bōrare pr̄ez q̄ bōrare gīalr:l' vlr p ximū.Preceptū aūt ē ō difficili bono ſicut ⁊tures.g ve magis difficili magis rōne.g maioris difficultat⁹ ōbuit p̄cipi bōr ſb hac foꝛ. Hōra pximū.q̄ ſb hac.hōra pr̄ez. Dixe rūt qdā q bōr pr̄i gīalr p̄cipit ſplicite:ñ explicite.⁊ hac rōne iudei erāt q̄ rudes ⁊ lex pedagog⁹.Jō a mīozib⁹ ad maiora:a fa cilioꝛib⁹ ad difficilioꝛa ꝓuebi ōbuerūt. Do nora āt pr̄i^m.i.cuilz īdigēti nccīa mīſtrare nimis duꝛ erat eis.iō ñ erat dādū p̄ceptū de nccioꝛ exhibitōe ſb foꝛ explicita: ꝑ ſub foꝛ īplicita.vt ſic ducerēt ad pfcm̄. Deiñ ⁊o euacuato qō ex pte ē: ſeu īpfectioīs: da ret ſb foꝛ explicita:ga ⁊o īt oīa q̄ ſunt de re illi⁹ mādati facili⁹ ē bōrare pr̄ez ⁊ mr̄ez. da tū ē ſb bis tmīs.ead rō ē q̄re cuz res tertii mādati ſit moral'. tñ datur ſb foꝛ cerimo niali.Bñ eī factū ē pp altitudinē illi⁹ māda ti:ga ſi daret ſb foꝛ explicita. non ītellige rēt illō. Sz oī bñ ī hūc modū. Hugo ō ſcō vic.ī li. ō ſacrīs. Pri^m pceptū z^e tabu le ad pr̄ez ptinet hoīez.ſic ꝑmū p^s ad patrē deū,vtrobiq; pr̄nitas p̄pōit. vtrobiq; pn cipii dignitas bonorat:ga ꝑz quēdā modū ſic hē⁹ pncipiū naſcēdi a pr̄e hoīe. ſic pnci piū eēndi p ꝺditōz accepi⁹a ōo pr̄e vt di ſcat coz hūanū in eo pn^o qō vider.qd dēat illi pncipio a q̄ ⁊ quem non vider.ſm bñ g̃ ī iſto pcepto ſolū p̄cipit bōr pr̄is ⁊ nō pr̄ī

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ ocedēđ ē. Ad illđ ğ qđ p̄ obiē đđ.q̄ siē
ꝑ ex p̄cedēti.iſtđ p̄ceptū ordīat nos ad ꝓxi
mū ſolū a ꝙ t̄hi⁹ originē: ⁊ accipi⁹ nāz. ſiē
ſequē⁹ ordināt ad ꝓxi⁹ cū ꝙ bē⁹ coēz nāz. Jn
ē q̄ ī b̄ p̄cepto ſ⁹ ꝑꝑaz rōz nūq̄ p̄cipiē niſi
bōz p̄ris aut mris. Ad illđ ꝺo qđ obiē q̄
illđ difficili⁹ē.đđ. q̄ illđ nō facē ad ꝓpoſitū
ga ñ p̄cipiē b̄ bōz gcūq; ſ bōz deteriatus

Jtem q̄riē q̄re nō p̄cipiē bōz filii ſiē
bōz p̄ris.⁊ oñdiē q̄ magis ꝺ
buit p̄cipi. Prīo ex b̄ qđ đ̄.z.ad cor.iz. Pa
tres deñt theſaurizare filiis: nec ꝺbēt filii
pētib⁹ theſaurizare.ğ magis ꝺbēt pētes fi
liis neccia miſtrare: q̄ e9°.ſ bōz ē ī miſtrati
one nccioꝛ.ğ magis ꝺz p̄cipi ſ eē ī p̄cepto
bōz filii q̄ p̄ris. Ad idē ſ̄ illđ Mat.i9. diē
Criſo⁹ bōz aſcēdit ꝺe radice ad ramos. ſ a
ramis ad radicē ñ flectiē. ſic caritas ꝺ p̄ri
b⁹ ad filios.ſ nō reuertiē ad illos. ğ p⁹.
Jtē magis tēmur ad meli⁹.in ſuſtētatōe āt
filioꝛ ſaluaē eē diuinū. đñ eccl.30. Mortu⁹
ē pr̄ ei⁹:⁊ q̄i nō ē mortu⁹. ſilez ei ſibi religt
p⁹ ſe.ſ.filiū. Jn ſuſtētatōe aūt pētū ſolū eſt
tpale ſ pticulare. Magis ğ tenēē p̄es ho
nozare filios ī ſuſtētādo q̄ e9°.⁊ ſi ſic. tūc
magis ꝺbuit eē ī p̄cepto bōz filioꝛ q̄ pētū

Jtē Seneca.amoꝛ catuloꝛ in venabula
ſpīgit feras.Et Oſee.ix. Ero q̄i vrſa rapt
catul'. pētes ğ pl⁹ diligūt filios q̄ diligāē
ab eis nāl'r.ğ magis ē ꝺ lege nāe: ⁊ ſic pti
net magis ad decalogū.⁊ ī ñ vt p⁹. Coñ
Jus nāle diē tēri ad gratitudinē ⁊ fugere
īgratitudinē.ſ ſiē Tob.4°. đ̄ ve mr̄e filio
Memoꝛ eē dēs q̄ ⁊ q̄ta picla paſſa ſit ī vt̄o
ſuo pp te.Slo.ne ſis īgrat⁹ mr̄nis laboꝛib⁹
redde te ei q̄ cū laboꝛib⁹ dedit te.ğ magis
tenēē filii pētib⁹ q̄ e9°.ga pl⁹ receperūt ab
eis. Jtē Amb.ſ̄ Luc.iz. Et ſi paueris ma
trē nō reddiſti ei cruciat⁹ ꝺs p te paſſa ē.ñ
obſega gb⁹te geſtauit.nō alimēta q̄ ꝺbuit
tibi ꝺo pietatl affcū īmulgēs labꝛis vbera
nō famē quā p te ipa tollerauit:ne gd qđ ti
bi noxiū eēt comedēt:ne gd qđ lacti nocēt
haurirz.tibi illa ieiunauit.tibi māducauit
tibi illa cibū quē voluit ñ accepit: tibi quē
uoluit cibū ſūpſit.tibi uigilauit.tibi fleuit
⁊ ita illā egre patieris.illi ꝺbes qđ bēs cui
dēs q̄ es.tbo.4. Dōzē bēb mr̄i tue oīb⁹ die
b⁹ vite tue.Ex his p; magis dēre filios bo
nozare pētes q̄ e9°. Jtē pbs. q̄ ſpliz ſeīa
ta ſk̄ ī aīalib⁹ p nāz.ī boīe collcā ſūt p rōz.ſ
ī li.ꝺ aīalib⁹ legiē q̄ pulli lalacb.ſ. cuiuſdā
auis cibāt pētes ſuos in ſenectute. ⁊ pulli
marotbotb.ſ.c⁹dā alcī⁹ auis cibāt pētes ſu
os.ñ ſo⁹ī ſenectute.ſ qñcūz ī digēt.ğ iſtud
maxi⁹ ꝺz ſuari ab boīe:⁊ iñ p⁹. Jtē Jer. ꝺ
bōze pētū.pentes adeo oñt libos bre vulci
otes.ga p alios repari nō p̄t:vt cū eos lex
n⁹ ſbtexerit:nec p̄z aliū tibi potis īueīre n⁹
mīz.ñ ſic ē āt ꝺ filiis. So.nonꝺ.q̄ āoꝛ p̄ris
ſ filios tot⁹ē ğtuit⁹:ga filii ſūt a pētib⁹:⁊ ī
tēdiē āoꝛ i⁹ p nāz ſeſualitatl.vñ Je. ꝺ bōze
pē.meñto pētū eē q̄ tal' es:q̄z māib⁹ crem
ta ſūpſiſti.⁊ ſeqt.ſit tibi ğta vita iſpoꝛ gb⁹
carioꝛ ē vita t⁹ q̄ ꝑꝑa.redde āoꝛis vicē co
lēde pietatl.āoꝛ āt filioꝛ ī pētes maxīe ē de
bit⁹:ga accipiūt a pētib⁹ eē:⁊ educatōz vñ
ꝺbēt ſe ill'.vñ Jer.exolue fili qđ dēs ⁊ offā
ꝺbita q̄licūz exhibe fānlatu: ga pētib⁹ nēo
pōt r̄ddē qđ dēt.⁊ bi⁹ āoꝛ ītēdit pviā rōiſ
ñ ſeſualitatl. Cū igiē q̄riē q̄re ñ ē māda⁹
ꝺ bōze filioꝛ:ſic de bōze pētū. đđ.q̄ nā ſuf
ficiēt īclīat ad b̄. Ad bōē ꝺo pe⁹ īclīat rō
excitā p ꝺſideratōez ꝺbiti ⁊ p̄cepti.quēad
modꝺ ñ ē p̄ceptū ꝺ āoze ſui.ga ad b̄ ſufficiē
ter īclīat nā:ſ ꝺ āoze p̄xī. p a⁹rō ē.ga oīs
bōz tbeologic⁹ ē reſpcū p̄eminēt:ſic ptz ex
ꝺcīs.pr̄ āt eo q̄ ē p̄n⁹ filii p̄eminētia bz re
ſpcū ipi⁹:⁊ nō e9°. Et ſi obiciaē ex illo qđ
bēē ad epb̄.ſ.ſbiecti īuicē.Hlo.nō ſo⁹ audi
tores p̄lat⁹ ſ p̄lati ſbdit⁹. Ex q̄ vr̄ q̄ bōz nō
ſp dicaē r̄ſpcū p̄eminent⁹. Rñdēđ ē q̄ re
uerē⁹ ſbiectiōis ꝺuplici rōe exhibeē.ſ.in ſi
q⁹ ſbiectōis.⁊ ī ſig⁹ mutue caritat⁹.ī ſig⁹
r̄ſſiozitat⁹ ꝺz exhibēi ab ī̄feiozib⁹ p̄lat⁹.vñ gl
ſ̄ illđ.ſ.ad epb̄.ſbiecti īuicē p̄lati ſbdit⁹ ī
caritate eiſ fuiē⁹.⁊ būil'r cura gerē⁹.vñ ꝺ
ſtīguē⁹ē ꝺuplex ſbiec⁹.ſbiec⁹ iferioziat⁹.q̄ ē
mīoris:⁊ hōis q̄ ē maioris.vñ ibi ꝺ diē glo
⁊ ſi ꝺigīraſ ē maioꝛ:adiſ r̄to⁹ tñ ē.vñ.i.ad
cor.9°.oīnz me fuū feci.ē ğ maioꝛ ſalua tñ
ꝺigītate fuire ſic mīoꝛ ē būil'r obedire.
Ad illđ ğ qđ p̄ obr̄ q̄ filii nō ꝺe.tbe.pē.ꝺđ
q̄ ii ſeqt⁹ex B. q̄ ñ ꝺeant nccia miſtre.tbe
ſaurizare.n.ē ex ſupbabūdā⁹ ſuccedēti ī po
ſteꝛ nccītati puidē.ga ğ p̄res ñ ſuccedūt fi
liis.ſ e9°iō đ̄ q̄ filii ñ ꝺe.tbe.pat. Miſtre
ꝺo ncc⁹ē p̄ñtē īdigētiā ſupplē:⁊ B rēē fili⁹
facē p̄ri.max⁹ex B q̄ ē ei p̄n⁹. Ad z⁹⁹⁹ ⁊ 4⁹⁹
iā p; rñ°.ga ex B q̄ effcs patꝛ ꝺcurrit ī fi
lios p nām ſeſualitat⁹.ñ āt ſic e9°.iō magis
ꝺz eē p̄ce⁹ qđ ē magiſ ꝺbitū⁹ ad qđ minuſ
īclīat nā vt bōz pētū. Ad 3⁹⁹ ꝺđ. q̄ ſuſtē
tatō tā filii q̄ p̄ris reſpic̄ pſōz.pſō.n.ſ ngla
ris ipa ē q̄ ſuſtētat ñ ſpēs.īpoꝛe.n.đ̄ ſpēz
ſuſtētari. cū ſinglare ſuſtētat⁹ ⁊ cū ſb illa ī
ꝓpetate eq̄ ſuſtētaē ſpēs cū ſuſtētat⁹ p̄ ſiē
cū ſuſtētat⁹ fili⁹.iō ē ītīmda ppō quā ppōit

Jtem quer̄itur quare huic mandato addita ē p̄miſſio pluſq̄ ceteris. Si ꝺicaē q̄
ex b̄ q̄ iſtud ē affirmatiuū:et ideo ꝺe faciē
ꝺo bono. Alia ꝺo p̄cepta z⁹tabule ſunt nega
tiua:ſiē nō occides.nō mechaberis. et iō ꝺe
ñ faciēdo malū quātū ad formā p̄cepti. ſaci
enti aūt bonū ꝺebeē merces ⁊ p̄miū.nō faci
enti aūt malū inquātū bi⁹ ñ ꝓpter b̄ ꝺebeē
merces:ſ vitatio ſupplicii ſolū. Adhuc ē
qō quare illđ p̄ceptū p̄ponaē ſb forma affir
matiua pluſq̄ cetera.cū dictū ſit ī p̄cedēti⁹
q̄ ī quol; p̄cepto intelligaē affirmatio ī iuſſi
one:⁊ negatio ī p̄hibitōe. Jtē ī p̄ p̄cepto p⁹
tabule addiē p̄miſſio cum đ̄. Faciēs mīam
ī milia:cū tñ ſit negatiuū. Jtē qnaē addi
tur p̄miſſio longeuitatis.Si ꝺicaē q̄ iſtud
ē ꝓpter ogruentiā:ga ogruū ē q̄ q̄ ſeruat
vitā patris:q̄ vita ei⁹ ſeruabiē.ğ cū ī 5° p̄ce
pto nō occides p affirmatiōez iubeaē ꝺſer
uatio vite p̄xīmi. vñ ſup.5. ꝺeu.glo. paſce fa
me moꝛiēte: quē ſi nō paueris: occidiſti. Jlli
precepto maxime ꝺebuit addi iſta p̄miſſio.

Jtē q̄riē q̄re in exodo addiē vna p̄miſſio
tñ.ga ibi đ̄. bonoza patrez vt ſis logeuus.
Jn ꝺeu.ꝺo 5. ꝺupleꝛ.vbi đ̄. vt longo viuas
tpe:⁊ bñ ſit tibi. Si ꝺicaē ſic qdā ꝺixerūt:q̄
b̄ ē ꝓpter ꝺuplicē ſtatū.pfectoꝛ.⁊ impfecto
rū.mādata aūt exodi reſpiciūt ſtatū ꝑfecto
rū.mādata ꝺo ꝺeu.ſtatū pfectoꝛ. iō ꝺ ꝑfcis
qui ſuſtentant corpalē vitā patꝛ addiē una
p̄miſſio.ſ.longeuitas ī corpe. pfectis ꝺo qui
ſuſtētāt nō ſolū vitā carnalē tpali ſbſidio:ſ
etiā ſpūalē vitā ſpūali ſolatio pentū:ꝺupleꝛ
p̄poniē p̄miſſio.ſ.longeuitatl ī corpe.⁊ bene
eſſendi ī mente. Conf̄.zz.ꝺeu.p̄cipiē.ſi in
ueneris matrē pullis vel ouis incubātē nō
tenebis eā cū filiis.ſ abire patieris vt bñ ſit
tibi:⁊ longo viuas tpe. Sz ꝺſtat q̄ illud pte
ceptū nō ē obſeruātie pfecte:⁊ tñ ei p̄mittiē
idē:qđ ī ꝺeut.bonoꝛāti patrē. Nulla ē ğ affi
gnata rō. Solo.ꝺđ.q̄ p̄miſſio addiē huic
p̄cepto:vt ad ſuſtētatōez parētū allicerenē
filii.⁊ inclinarēē ex dīna p̄miſſiōe:quēadmo
dū ad ſuſtētatiōnē filioꝛ inclināē parētes
ex nāt.et maxime ſic dictū ē ſ.qōne ꝺe modo
traditōis mādatoꝛ ꝓpter auariciā indeoꝛ
euacuādā. Quia ğ bonoꝛ patris intellī ī ero
gatōe:euacuāda erat auaritia filioꝛ dīna p
miſſione. Pretēa rōne ſtat⁹ ppli iudaici cū
data ē lex ga data ē ī ꝺſerto:ī q̄ p ꝺinturnā
fatigatiōnē itineris puēturi erāt ad terram
p̄miſſiōis.ne ğ filii ī ſbueniēdis nccitatib⁹
parētū:que tē maxime ingruebāt:eēnt negli
gētes:excitādi erāt p̄miſſiōe diuina. Ad
illud ꝺo qđ queriē quare affirmatiue ꝺatur
ꝺđ.q̄ p̄cepta ꝺabaē impfectis ⁊ rudib⁹ ex
corruptione n⁹ ꝓnis ad omittēdū bonū faci
endū:⁊ omittēdū malū uitādū. Ubi ğ erat
maioꝛ ꝓnitas ad omissionē q̄ ad omissionē
ꝺabaē p̄ceptū affirmatiue. Jnde cū duo sint
bonozatio patris exhibenda: ⁊ inbonozatio
fugiēda: pnioꝛes erāt ad omissionē bonoza
tionis:q̄ ad omissionē inbonozatiōis. Et iō
affirmatiue ꝺebuit ꝺari p̄ceptū patris:ne ex
auaritia que ī eis maxime erat:ſiē p; ex euā
gelio:vel negligētia diuturni ſeruitii ⁊ la
boꝛioſi ī deſerto iſtud omitterēt. Ubi ꝺo nō
ſolū ad omissionē ꝓnitas erat.ſ ad omiſſio
onē erat impet⁹ ꝓnitatis corruptōis:ꝺabaē
p̄ceptū negatiue. vt cū ex corruptōe n⁹ ma
xime ꝓni eſſent ad homicidia ⁊ furta ꝛc. iō
negatiue ꝺata ſunt. nō occides ꝛc. Fuerūt
tñ q ꝺixerūt q̄ honozare parētes vlē ē re
ſpectu tpis oīs:⁊ oīs ſbditi. ga ñ fuit tp̄s ī
quo nō ꝺebuerūt parētes honozari. et cuilz
coē habē parētes quos teneaē honozare ſemp
et ſi nō ad ſemp. et iō affirmatiue. Sz ī aliis
mādatis nō ē inuenire ſm affirmationē ita
vlē ſ⁹ oē tp̄s:et cuilz. Occidē.n.iuſte: q̄uis
ſit vlē quātū ad oē tp̄s: nō tñ quātū ad oēz
pſonā:ſ ſolū iudicis. Sz ī negatōe vlī ē. Nō
occides iniuſte. Silr uti ꝺinge moderate ñ
obligat oēs ⁊ ſemp: ga ſic tenēnt oēs habē
vxores. Sz negatio nō mechaberis vlis ē.⁊
ſilr ī mādatis aliis que ꝺāt negatiue ī z⁹a ta
bula. Sz quāniſ hec rō poſſit aſſignari in
z⁹a tabula:nō tñ ī p⁹. Ad illud ꝺo qđ que
riē quare addiē p̄miſſio longeuitatis.ꝺđ.q̄
rōne ꝺgruitat⁹ ſit talr p̄miſſio. Cōgruū.n.eſt
ut ꝑcuratio ꝺſeruatōis uite p̄ncipii mereaē
ꝺſeruationē ſui. Uñ Piero. ꝺe honoze parē
tū. Humanitas talib⁹ pſonis oblata.ſ. parē
tib⁹ uiuēdi tp̄s extēdit. et moꝛte dilata ui
cemq̄ faciēti⁹ reddēs officia noſtra ꝺño ui
dēti ꝺmdat. Jtē mereē ab boīe cui ē p̄n⁹
.ſ.filio vt eius uita ſuſtēteē: ⁊ ita plōgetur
Uñ Piero.ī eoꝺ. foueaē parētū ſenectus:⁊
factis eoꝛ uciſſitudo reddaē. uideāt liberi
neſtri gd faciāt:aut uicē nobis ſilez redditu
ri. Nō aūt ſic ꝺe ꝺſeruatōe uite alteri⁹ boīs
qui nō ē nobis p̄n⁹. Ad illud qđ queriē ꝺ
gemina p̄miſſiōe:que poniē ī ꝺeut.ꝺđ.q̄ in
illa p̄miſſiōe fit additio ꝓpter explanatōez

Universidad de Deusto
Biblioteca

Longeuitas.n. ī miseria ñ ē appetēda:nec ꝑ missio longeuitatis simplr:nisi cū successu ꝑ speritat allicēt. Jdeo ꝓceptō uen.g uebz ex planatio cē exo.ōterminat lōgeuitatē hntē ōiunctā ꝑsperitatē eē ī ꝓmissione eū dic.vt longo uiuas tpe:ī quo ꝓmittit diuturna cō uersatio.et bene sit tibi.in quo ꝓmittit diuturna ꝑsperitas ad bñ eē. Ad illud uero qđ queritquare ꝓmissio ōsilis addit ꝑdicto mandato figurali dō. q ī lege erat ꝓmissio addita ꝓcepto:alīꝫ ꝑter ogruitatē actus.et ꝫ mō lōgeuitas ꝓmittit bonozāti prēz. Alīꝫ ꝑter otrarietatē abusionis actꝰ: quēadmo dū ī ꝑdicto cerimoniali. Nā ad lr̄az erroz augurioꝝ apō idolatras credebat obtinē longeuitatē: si capet matrē sup pullos: seu sup ona incubātē.ideo ꝓceptū dīne legis occurrit p ꝓhibitōez obseruātie augurii. et vt lō gius ad hoc eos remoueret: et ne timerent ex hoc infortuniū uite sibi futuꝝ adesse dīna ꝓmissio:que ꝓmittit oī augurīū facieti lōgeuitatē ⁊ vite felicitatē. Et si quer̄t q̄re tāta ꝓmissio quāta bonozāti patrē. rñsuz ē qōne de otinētia legis:ga ꝫ nō est ga illud in genere sit tantū bonū:quātū bonoz pētū. ꝫ hoc ē ga obseruātia bꝰ ꝓcepti p illo tpe de struebat tantū malū uel maiꝰ:quātū ē in bo nozatio parētū.vꝫ idolatrie partē: que est ī auguriis ad ihonozatiōez dei. Jtē queritde ordine huiꝰ mādati. Nā cū ī ꝓma tabula ꝑoza sint negatiua affirmatis: vī q filī debeat eē ī zª.aut queritquare nō. Si dicatur sicut quidā dixerūt. q de deo magis cognoscimꝰ qd nō ē q̄ qd ē. et ideo ꝑor ē negatio affirmatōe ī ꝓceptis:que ordināt ad deum. De hoīe ẽo ꝑ cognoscimꝰ qd ē.ideo ī ꝓcepti ordinātibꝰ ad ꝓximū ꝑor ē affirmatio negatione. Conr̄.siue ordine ad deū siue ad ꝓximū nō ꝓcipit vel ꝓhibet nisi actus noster. noster aūt actꝰ nobis notissimꝰ ē ⁊ eque:siue sit actꝰ iussus vel ꝓhibitus respectu dei: seu iussus ul ꝓhibitꝰ respectu ꝓximi. Propter ꝫ dō q ꝫ ē rōne ꝓncipii: cuiꝰ bonor ꝓcipit Uñ sic ī ordine ad deū ꝑmū ꝓceptū ē de bonore ꝓncipii:qđ ē dē ī ꝑma tabula.ita ī ordine ad ꝓximū ꝑmū ꝓceptū ē de ordine ꝓncipii:qđ ē hō ī zª tabula. Uñ sic dicit Hugo de scō Uictore. Utrobiq vignitas principii bonoratur.

Cínde queritur

de obligatōe bꝰ ꝓcepti. Circa quod querūt quīq. Primo an soluat obligatio p uotū religiōis. z° an ꝑter necessitatē ꝑis dimittēdus sit ingressus religionis. 3° de honore reuerētie quātū ad obedientiā: ī quꝫ debeat patri carnali. 4° an honoꝝ debeat ꝑri spūali ex ꝓcepto. 5° an honoꝝ debeat malo prelato.

Ad primum sic.

Hoc preceptū est ꝓceptum morale legis nature.q̄ ē īmobile.q̄ ꝑter īgressū religiōis nullꝰ absoluit ab illo

Jtē pfectio grē nō destruit qđ ēnᵉ ꝫ pfic. Cū q̄ ingressus debitꝰ religionis sit pfectiōis grē.q̄ pfic obseruātiā bonoris parētis.⁊ nō soluit. Jtē si ōsiliū soluit ꝓceptū: ñ sequitur.q̄ sunt otraria. q̄ ī ordine vite moralis determinato a deo esset otrarietas: quod ē incōuenīēs. Jtē obseruātia ōsilioꝝ se bēt ad obseruātiā ꝓceptoꝝ:sic pfectio ad pfectibile.sic oñdit dñs Mat.19.cū seruāti mandata dixit.Unū tibi deest. Si vis pfectus eē vade ⁊ vende omnia que habes. Bꝫ pfectio nō tollit pfectibile ꝫ oplet.Ingressus q̄ religionis nō soluit obligationē buiꝰ ꝓcepti.

Dixerūt qdā q soluit obligatio p īgressū religionis quātū ad effectū.ꝫ nō quantū ad affectū. Sed conr̄.Preceptū illud p opus adimplet.vt pz ab expositoribꝰ:nō p affectū q̄ obligat ad opus. Jtē que esset cā quare soluēt obligatio ī actu.nūqd ꝑter impossibilitatē.q̄ silr p pauptatē irrelenabilē soluit

Conr̄.Cū aliqs suo arbitrio ingerit se in impossibilitatē qua nō pōt facē qđ tenetur peccat.Bꝫ religiosus ingrediēdo religionez ponit se ī impossibilitate qua ñ pōt bonoꝝ re parētes mīstrādo nccīa.quos tenet bonorare.q̄ ingrediēdo religionē peccat. Jteꝫ ꝓceptū dic.Da supflua.ōsiliū dic.Da omnia Bꝫ ista nō se ꝓpatiūt. nec patis omnibꝰ pōt sbuenire patri in necessariis.q̄ nō se ꝓpatiūtur ōsiliū ⁊ ꝓceptū. soluit igit obligatio ꝓcepti p ōsiliū. Jtē bonoꝝ patrē obligat p loco ⁊ tpe.Bꝫ ī religione nūq̄ ē tps nec locꝰ honorādi.Sic q̄ religiosus ñ obligat. Rª ꝫ quosdā.q nullū ōsiliū soluit obligatiōez ꝓcepti nature.Uñ nec istud.tñ ga affirmatiuū ē ñ obligat nisi ꝑ loco ⁊ tpe.Uñ obligatio ē ad ñ admīstrādū nccīa patri simplr ꝫ sb odtiō e duplici.Una ex parte patis:si bēt.⁊ alia ex parte recipientis si indiget. Et ad ꝫ semp tenet secularis ⁊ religiosus.ſ.dare si bz.⁊ si pr̄ indiget. Bꝫ ga religiosus nūq̄ pōt bēre.ideo nūq̄ habit:⁊ ñ trāsgreditur ga ñ tenebat simplr. Eođ mō dicūt de oīb affirmatiuis:ga ñ ē obligatio simplex: ꝫ odi tionalis.nec ē otraria doctrina ꝓceptoꝝ ⁊ ōsilioꝝ:ga ꝓcepta ñ obligāt absolute. Bꝫ otra.gal.5.Bi spū ducimini nō estis sb lege. Si q̄ duce spū aliqs intrat religionē:tā non ligat lege bonoris exhibēdi parētib. Jtē si dicēt q esse sb lege ē vt impleat ex timore iste autē ex amore implet legē. et iō nihil ad ꝓpositū. Conr̄.ōstat q religiosus morit mūdo.q̄ obligatio viuēdi ī mūdo nō artat eū.q̄ nō tenet ad mīstrādū nccīa que ptinēt ad vitā mūdi. Jtē si morit filiꝰ morte nᵃ: soluit ab obligatione buius bonoris patris. q̄ si morit morte grē:⁊ pfecte sic religiosi solueṫ:cū mors gratie eque nos separet a uita mūdi:ga qđ ē mors secularibꝰ: hoc ē itroitꝰ religiōis religiosis quo ad mūdū. Jtē matrimoniū otractū añ carnalē copulaz soluit p votū religiōis.et hoc nō ē nisi ga ē quedā mors spūalis.Morte aūt soluit vinculū matrīonii.q̄ ⁊ obligatio exhibitiōis mūdanoꝝ soluit: ga illis morit omnino religiosus.

Proptēa vī dō. q cū bonoꝝ pris ōsistat in plībꝰ:⁊ oīa intelligāt:cū dr̄.bonora prēz. vt pz ex ꝑdictis:nō soluit obligatio exhibitionis bonoris p introitū religionis:lz soluat obligatio quo ad debitū sustētatiōis.ga quo ad illā solōnē morit:qui morit mūdo. Sed exhibitio spūalis ī reuerēdo ī ꝓsolādo ī ozādo non soluit.īmo sb obīa magis augeṫ. et ex hoc ē pfectio ꝓcepti bonoris patris. Non enī pficit ī exhibitione corporali:que nō exhibeṫ patri cā ꝓformitatis ad deū ꝑnᵃᵐ:sed rōne īdigētie. ideo pficit ī exhibitōe spūali maxime ī qua ē ꝓformatio ad deum. Et p ꝫ patet solo ad obiecta.

Postea queritur

ꝑter necessitatē parētū dimittendꝰ sit ingressus religionis. Nā bonoꝝ patris intellr̄ ī corporali exhibitiōe:cū tps ē. Bꝫ īdigētibꝰ parētibus tempus sbueniēdi ē. Si ergo ego nō sbuenio tīsgrediorꝫ nō bonoro prēz qñ tpūs ē bonorādi. Bꝫ īntrādo religionē pono me ī sta tu nō sbueniēdi. q̄ pecco. Conr̄. Marci.z. Que ē mr̄ mea ⁊ q sunt frēs mei? Glo. Non recusat obseq matri q dicit.bonora patrē ⁊ matrē.ꝫ oñdit se plus debē pr̄nis mīsteriis q̄ affectibꝰ maternis. Jdeo exēplo mōstrauit qđ ꝛ̄bo ait, Qui amat patrē aut matrē plus q̄ me nō ē me dignꝰ. Si q̄ introitꝰ religiōis ptinet ad pr̄nū mīsteriū:nō ē dimittendus ꝓpter paternū affectū. Jtē ibidē in glo. Opus spuale ꝑfert cognatōi voces meliorē eē copulā cordiū q̄ corpoꝝ. Ad ꝫ dicūt quidā. Quia aut pōt secure manē in seculo sine vetrimēto salutis.et in tali casu dicunt q nō oz intrare:ꝫ patri mīstrare. Aut uidet sibi īminē periculū salutis ⁊ lapsū ī peccatū et ī tali casu ñ teneṫ. Alii ẽo dicūt q qñcūq spū dei ducit:ñ teneṫ manē in seculo: ut mīstret necessaria parētibꝰ. Signū aūt q ducat a spū triplex ē.ꝑmū iocūditas mētis ex pfectione religiōis ꝓsiderata. zᵘ ꝓpositū cauēdi circūstātias peccati. Tertiū ꝓpositū proficiēdi ī meliꝰ. Dicūt q̄ q aut ꝫ tpalia ꝺ qbus possit sustentari.aut nō habet. Si bēt potest patri dimittere ea ad sustētationē. si nō bēt:nō teneṫ tūc mīstrare.ꝫ cū transfert se totaliter ad seruiciū liberalissimi dñatoris patris celestis ꝓmēdare ipi curā patris qui dat escam omni carni.q̄ pascit volucres celi.7.Mat.Cui ē cura de omnibꝰ. et sic meliori puisoꝝ dimittit pater ⁊ mr̄. Et qūuis istoꝝ opinio videat magis pfecta: ꝑma tñ magis pia. Juꝛ hoc queritvtrū ī errore bereseos filiꝰ accusans patrē ad dānationē soluēt hoc mādatū:īmo an teneat accusare Uidet q ꝫ accusare.quia Deu.zi.dr̄.Q etsi genuerit homo filiū ꝺtumacē ⁊ ꝑteruū qui non audiat patris ⁊ matris ipium:debet a parētibꝰ accusari. et lapidibꝰ obruet eum populꝰ. Si q̄ pr̄ teneṫ accusare filiū. q̄ filius patrē. Ad hoc dō.q bereticus aut solum sibi nocet:vt qñ heresis occulta ē. Aut alios etiā prana doctrina corrūpit. ꝑmo mō nō teneṫ eū accusare filiꝰ. ꝫ zº mō teneṫ. et ratio ē ga bonoꝝ patris celestis teneṫ ꝑferre bonori patris carnalis.Uñ carnalis pater qui deboneſtat ⁊ inbonorat patrē celestē: nō ē sustētand. Uñ ī Deu.ī laude Leui dr̄. Qui dicunt patri ⁊ matri nescio vos. Et in tali casu tenz illud euāgelicū.Qui honorat pr̄ez ⁊ matrē plusq̄ me nō ē me dignꝰ.

Cōsequenter queri

tur de honore reuerētie quātū ad obediētiā in quibus.ſ.teneamur obedire patri carnali Ad qđ sic.Col.3.Filii obedite parētibꝰ vestris in oīb. q̄ ī oīb licitis ē eis obediēdū.q̄ tenē tur filii obedire parētibꝰ ꝓcipiētibꝰ intrare clausturū:ducere vxorem.fodere in vineam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jtē.xi.deuter.Si genuerit bō filium ptu macē q nō audiat patris ⁊ matris imperiū lapidib⁹ eū obruet popul⁹. Jtē Hugo de sancto Victore.Quātū spectat ad lr̄am duo bus modis parētes nostros bonorare debemus.obediēdo eis ī oīb⁹ exceptis his ī qb⁹ dilectio patris dei offendit̄.et eos quātū facultas nostra suppetit ī adiuuando.q̄ ī oīb⁹ licit̄. Jtē Hiero.de bonore parētū. Jmitamini filiū Machabeū:q matri suadēti mortem seruiuit.et duz imperiū gratanter aggressus est:ne offendēt genitricē. in sustinētia q̄ mortis debem⁹ obedire. Jtē idez in eodē.Deuot⁹ fili⁹ obediēdo ꝓmotus est:qui nolēs maternā aliquaten⁹ ledē pietatē:ppetuā vitam passione susceperit. Solo dō. q̄ ꝑm gradū supioritatis ē med⁹ obediētis ga sicut dr̄ ro.ix.Omnis potestas a dō data est.et oīs anima potestatib⁹ sblimioꝛib⁹ sbdita dz eē.Est aūt supioritas ostituta ī spūalibus ⁊ in tpalib⁹. Et ī tpalib⁹ quātū ad regimen reipulice.et quātū ad regimē ꝓprie familie.Jn regimine spūaliū pest spūalis plat⁹.Jn regimine tpaliū quātū ad rēpublicā plat⁹ secularis.s.rex ⁊ pnceps. Jn regimine tpaliū quātū ad ꝓpriā familiā pater. Sic q̄ determinat obediētia plati spūalis in bis ī quib⁹ preest.s.spūalib⁹:et plati secularis ī tē poralib⁹ reipubli. sic obediētia debita patri ī dispositione rei familiaris.Et ꝑ⁹ hoc dr̄ q̄ filius patrisfamilias tenet obedire patri in omnib⁹ ꝓbabilr̄ pertinētib⁹ ad nccitatē vel vtilitatē rei familiaris. Uñ omnes auctoritates que dicūt q̄ fili⁹ obediat ī omnib⁹ exponūt ī omnib⁹ pertinētib⁹ ad dispēsatiōez rei familiaris.et sic exponūt auctoritatē apli ⁊ Hugonis. Ad illud deuter.solui p auctoritatē sequētē.Monita patris audire cō temnēs ⁊ omessatiōib⁹ vacat atq; luxurie. vñ otempt⁹ correctiōis facit peccatū.et malicia ouersatiōis que nō corrigit̄ p patris monitionē.Uñ ex hoc colligit̄ q̄ filiusfamilias tenet obedire patri ī disciplinā moz bonorū.s hoc ē intelligēdū de bis que necessaria sunt ad salutē. Ad vltimuz quod obr̄ de filio q obedit matri ī martirio dō. q̄ sustinentia martirii erat de necessitate salutis. quia oportebat aut apostatare a lege ad idolatriā.aut mori.tñ duplex cā monit ad martiriū.amor ⁊ritatis ⁊ obediētia matris. vñ Hiero.ponit ipsū ī obediētie exemplū.

Queritur postea

an ex precepto vel ꝺsilio debeat bonor in exhibitione necessarioz prelato spūali.Ad quod sic.i.ad Thi.v.Qui bñ presunt presbr duplici bonore digni hēant.Glo. Necessitatis ē accipere vnde nimit̄.caritatis ē prebere.Si g̃ caritat̄ est:volūtariū est.Nō igit̄ ē p̄cepti s ꝺsilii.

Jtē.1.ad Cor.9.Qui pascit gregē ꝛc.Glo. Loquit̄ de aplis sicut ostituit dñs de euangelio viuētes panē gratuitum māducabāt ab eis sumptū:quib⁹ gratuitā grām p̄dicabāt.g̃ gratuitū est bonorare exhibēdo nccia g̃ nō ē p̄ceptū.. Cōr̄.p⁹ ad cor.9.Nūquid nō hēm⁹ potestatē:mulierē.sororem.ꝛc.Glo. Dñs mulieres mīstraturas sequi se noluit: ostēdēs quid a plebib⁹ deberet euāgelistis. g̃ mīstratio necessarioz est debita prelatis a sbdit⁹. Jtē gal.6.Coīcet is q catbezizat ⁊bo ei q se catbezizat in oīb⁹ bonis.Glo.Ubi tatū p̄ceptū est:vt p̄dicatoꝛi ⁊bi dei prebeat necessaria ille cui p̄dicat̄ que boni appellatione recte significauit. Jtem ī ps.Sumite psalmū. supple p̄dicatiōis:⁊ date tympanū tpalis sustētatiōis.vt innit glo. Jtem p⁹ ad cor.9.Si nos seminam⁹ vobis spūalia nō ē magnū si carnalia nostra metamus.

Jtē z⁹ ad Thi.z.Laborantē agricolaz opz p̄mū de fructu edere.et multa bi⁹.g̃ bonor ī exhibitiōe necessarioz plat̄ est ī precepto.

Solo.dō.q̄ bonoris exhibitio est ī p̄cepto sbdit⁹.s bonoris receptio nō ē ī precepto prelat⁹.s ocessione ⁊ potestate.Uñ p⁹ ad cor.9. Nūquid nō hēm⁹ potestatē māducandi ꝛc. Glo.Permisit dñs:non iussit aplis accipere necessaria a sbdit⁹:vt g̃ qs eo vteret̄ qđ sibi liceret ex dñi ostitutōe. Si qs ⁊o nollet: nō otra iussum faceret:s de suo iure cederēt. potestas enī est:nō iussio dñi accipere sumpt⁹ et est ⁊bum Aug. de opere monachoz sup illud Mat.io.dign⁹ ē operi⁹ cibo suo. Ad illud quod ꝓmo obīc̄ q̄ caritat̄ est prebere: ītelligēdū ē q̄ hoc dr̄ ꝓpter modū tribuēdi q dz eē ī hylaritate:⁊ ex amore.s illoꝛ z⁹ cor. 9.Nō ex tristicia aut ex necessitate. Hylarē enī datorē diligit deus.Glo. Nō tristis vel coactus:s spontaneus. hyla.enī dato.i. q ex volūtate bona dat diligit deus. Ad z⁹ dō q̄ panis gratuit⁹ dr̄ mīstratio tpalium: quantū ad accipiētē.vt non ponat̄ finis seu merces p̄dicatōis.Unde ꝓma ad Thi.v.Duplici honore.Glo.Non tñ venale ē euāgeliū vt q̄ his p̄dicet̄:s ꝓ eternis.Nō eniz a pplo reddit̄ q̄i merces illis q̄ sibi in caritate euāgelii seruiūt:s tāq; stipediū vsquo vt possint laborare: pascūt̄. et p hūc modū intellr̄ illud Mat.io.Gratis accepistis ꝛc. Sz q̄ritur qñ tenet̄ dare. Nā vitata ecclia non vr̄ q̄ teneat̄ exhibere:qa ī Malachia dr̄.3. Jnferte omnē decimā ī orreū meū:ut sit cibus ī domo mea.Si g̃ sufficiēs ē cib⁹ ī domo ecclesie:nō tenet̄ exhibē. Jtē cessante cā cessat̄ oz effect⁹. Sz cā exhibitōis est necessitas. p⁹ Thi.v.Qui bñ presunt.Glo. Acci piūt sustentationē necessitatis a pplo. mercedē dispēsatōis a dño.Si g̃ nō adsit nccitas:nec ē ordinata potestas accipiēdi plat̄is:nec debitū exhibēdi sbditis. Ad hoc dō q̄ tenet̄ dar̄ cū regrūt̄ a plat̄is:al'.n.ñ tenet̄ nisi vidēt eoz necessitatē. Ad illud qđ obr̄. q̄ sufficiens est cibus ⁊ nō est necessitas:oicunt.q̄ quānis nō sit necessitas q̄rtū ad dispēsatores bonoz ecclīasticoz ꝓpter se.tñ ē nccitat̄ semp ꝓpter illos: qb⁹ debēt bona ecclīastica dispēsari.s.paupes. Uñ saluator.Pauperes semp hēbitis vobiscū.vt dic̄ Hiero.Res ecclesie pauperū sunt:nec ꝺcedit dispensatoꝛibus bonoz ꝓdigalitas:nec superfluitas:s stricta necessitas.Uñ btus Ber.Cōcedit̄ tribi ut si altario seruias:de altario vinas. Quicqđ p̄ter necessariū uctū de altario retines:tuū nō est.rapina est.sacrilegiū est. Alr̄ nobis dr̄ dō. q̄ si ecclia alic⁹ sit sufficiēter dotata bonis tpalib⁹:q̄ sbditi nō tenēt in aliquo p nidere pb⁹:nisi aliqua cā sboꝛta:ut guerre vel p̄datōis indigēs efficiat̄. De bonore ⁊o reuerētie:que debet̄ plat̄is spūalib⁹ hic pretermittim⁹.qa in tractatu de ⁊tutib⁹. qōne de obediētia:dño iuuāte tractabit̄.

Ultimo queritur an

bonor exhibēdus sit malo plato ex hoc precepto.Ad qđ sic.p⁹ ad Thi.v.Qui bene presunt ꝛc.Glo.Ut spūalr̄ eis obediāt:⁊ exteriora mīstrēt.iste bonor non determinat̄ nisi bñ p̄sidēti.g̃ malo plato nō debet̄ obediētia nec tpaliū mīstratio. Jtē z⁹ Thesa.vltio. Denūciam⁹ vobis si qs nō vult opari ñ māducet.g̃ si plat⁹ nō opat̄ qđ ē sui officii: non tenebūt̄ ei sbditi mīstrare. Jtē ibidē. Audiuim⁹ quosdā ambulāres nihil' opantes ꝛc Denūciam⁹ ī xp̄o vt cū silētio viuētes panē suū māducēt.Ex qb⁹ dr̄ q̄ mali plati nō sūt bonorādi. Jtē Josue.i.Sicut obediuimus Moysi obediem⁹ tibi:tm̄ sit dñs tecū.g̃ subditione bonitat̄ ꝓfitēt̄ obediētiā. Conr̄ p⁹ Petri.2. sbiecti estote ī oī timore dñis nō solū bonis ⁊ modestis:s etiā discolis. Jtē .i.Reg.24.Dauid p̄cidit oram clamidis Saul ⁊ latēter postea pensit cor suū.Glo.Prepositi oris gladio feriēdi nō sunt etiaz cū recte repbendi videt̄. Jtē Mat.23. Sup cathedrā moysi sederūt scribe ⁊ pharisei:q dicūt facite ꝛc.. Jtē p⁹ ad Thi.v.duplici rōne digni sūt.Glo.Jste duplex bonor exhibēd⁹ est omnib⁹ pb⁹is:s maxime bis qui laborāt in ⁊bo. Solo.dō.q malo plato quādiu ab ecclesia tolerat̄:debet̄ bonor:et quānis male p̄sideat:quousq; ab ecclesia deponat̄:vt bene p̄sidēs dz bēri.vñ debita a sbiectis nō debēt sbtrahi. Et generalr̄ dō ē. q̄ de epis nō est inferioꝛ iudicare vtrū bñ operet̄.Ro.14. Tu qs es q iudicas alienū seruū ꝛc.Sz illos dñs iudicabit.Isa.3.Stat ad iudicādū dñs Et segt̄ ⁊bum ad plat̄os.Uos depasti estis vineā meā. rapina paupis ī domo vestra.

q Uerendum est

Sz ordinis exigētiā de qnto p̄cepto ⁊ mādato decalogi:quo dr̄.nō occides.exo. 20.Deuter.5.Circa qđ querūt̄ tria. Primo qđ ꝓhibeat occidi. 2° qs ꝓhibeat occidē. Tertio que sit illa occisio que hic ꝓhibet̄

Quātū ad p̄mū quer̄tur tria. Primo vtrū hic ꝓhibeat occisio bruti alterius:an solius hois. 2° vtrū hic ꝓhibeat occisio sui. 3° vtrū hic ꝓhibeat occisio maleficī.

Ad primū obicerent

heretici ī hunc modū. Qui furat̄ ouem:vel bouē:vel boīez:facit contra p̄ceptū nō furaberis.Sed eque vlr p ꝓhibitionē dr̄.nō occides.sic nō furaberis.g̃ q occidit ouē vel bouē:vel boīem:facit otra p̄ceptū nō occides

Jtē q occidit bouē ꝓximi:ostat q̄ peccat occidēdo.Sz peccare occidēdo hic ꝓhibet̄. g̃ occidē bouē hic ꝓhibet̄. Jtē lex naturalr̄ dictat oīa bona eē ꝺseruāda: ⁊ nō interimēda.qa de intētione nature est ꝺseruare rem naturalē.⁊ otra intētionē nature interimē Sz omne brutū ē res nālis viuēs s ꝑ⁹ suā nāz ē bonū. g̃ quicūq; brutū interfic̄ peccat cont̄ legē nr̄. Jtē si dicat̄ qđcūq; occidē nō ꝓhibet̄:s solū hominē.g̃ nō debuit ulr̄ dici.Nō occides.quēadmodū qa coiren nō ē ꝓhibitū ulr̄.nō dicit̄.nō coibis: s nō mechaberis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Conf. Aug. i. i. li. de ci. dei. loquēs de hoc p̄cepto nō occides. dic. Quidā h̄ preceptuz i bestias ac pecora conāf extendē: vt ex hoc nullū etiā illoz liceat occidē. Cur ergo nō herbas ⁊ qcqd humo radicit⁹ alit⁹ ⁊ figitur Nam ⁊ hoc gen⁹ rez quāuis nō sentiat oī viuē: ac p hoc pōt ⁊ mori. Uñ aplus. Insipiens tu qō seminas nō viuificaf nisi p̄us moriaf. Et i p̄s. scriptū ē. Occidit vires eoz i grandine. Nūc igit ob hoc cū audim⁹ non occides: ꝯgultū vellē nephas vocim⁹: ⁊ manicheoz erroi īsanissime acgescim⁹. So. ſm Aug. i eodē. vbi dic. Dis delramenti remotis cū audim⁹ nō occides. si p̄tēa nō accipim⁹ hoc dictū eē de fructetis: ga null⁹ eis sensus est: nec de irrōnabilib⁹ aiantib⁹. volatilib⁹. ambulātib⁹. natātib⁹. reptilib⁹. quia nulla rōne nobis sociantur: q̄ nō eis datum ē nobiscū bēre cmunē. Uñ iustissima ordinatōe creatoris vita ⁊ mors eoz nostris vsibus ſbdit. Restat g̃ vt de hoīe itelligamus qō dictū ē ñ occides. nec altez. g̃ nec te. neq; enī q se occidit aliud q̄ hoīez occidit. Ad p̄m ⁊ 2m dō. q. a p̄ma īstitutōe fact⁹ ē hō dñs brutoz. Sñ. i. vt plit piscib⁹ maris ꝛc. ſ nō ē fact⁹ dñs boīs. vñ cū dñi sit facē de re sua qō vult ex p̄ma īstitutōe: pōt homo bruta occidē: vel seruare si vult sine offensa: nō sic hoīem. Hoc autem dñium nō ē ablatū hoī p p̄m: nisi quantū facta ē appropatio. vnde q occidit bouez alteri⁹ nō peccat i eo: qō est occidē: ſ i eo q vānificat p̄ximū in re p̄pria Et ideo peccat ꝺtra istud p̄ceptū nō furaberis. Ad 3m dō ſm legē nālē oīa bruta data hoī i vsum: et vita sensibil ordinata est ad sustētatōem boīs: ⁊ ex occasione dīna p⁹ p̄m. vñ gñ. 9. Quasi olera virētia tradidi nobis aīantia. excepto q carnē cū sanguine nō comedet. Ad ultimū dō. q quēadmodū cū oī nō mechaberis: p̄hibet oīs coitus inordinat⁹. et tñ nō omne coire inordinatū ē mechari. ita cū oī. non occides. p̄hibet oē occidē inordinatū. Occidi aūt brutū a dño sue uite nō est inordinatū.

Postmodum queri

tur vtrū in h̄ p̄cepto p̄hibeaf occisio sui. et vī q nō. Qm̄ mandata 2e tabule ordinant ad p̄ximū. p̄hibet g̃ in h̄ p̄cepto occisio p̄ximi tm̄. nō g̃ sui. Jdeo queriſ utrū casu aliq̄ possit aliqs īterficē se licite. Et ponaf i cōe utrū cā uitādi p̄m̄ aliqs possit se interficē uel incōmodi uel adipiscēde glie. Queriſ g̃ utrū ꝯgo q̄ se interficī ne violeter defloretur peccet. Ad qō sic. i. Coz. 9. Bonum est mihi magis mori: q̄ ut gliam meaz qs euacuet. g̃ huic ꝯgi bonū ē magis mori q̄ deflozari. ga in defloratōe glia eius euacuaf. g̃ si se interficē: meli⁹ eligit. g̃ ñ peccat ꝺtra aliqō p̄ceptū

Jtē Job. 2. Pellē p pelle ⁊ octa que habet homo dabit p aīa sua. g̃ uita corporal dāda est p salute anime. Sz h̄ facē ista posito q h̄ facē ꝓpter timorē lapsus futuri. Jtē aīa in corpore corrupto p originale; miseriā opaf ad corpus sic captiuus aligs ad suū carcerē ut dic Aug⁹. de aīa ⁊ spū. Uñ p̄s. Educ de carcere animā meā. Sz captiuus aligs si rūpat carcerē: quo captiuus tenef: non peccat abrumpēdo. g̃ a sili si aligs occidat corp⁹ ut animā libēt que i ipso detineī tā p̄ captiua nō peccat: si h̄ faciat amore libertat⁹ glie.

Item. io. Math. Qui pdidit animā suam ꝓpter me saluā faciet eam. et animaz uocat ibi uitā. Sed ille q se interfic illo desiderio qō dicebat apls. Cupio dissolui ⁊ eē cū xpo perdit animā suā ꝓpter deū. g̃ inuenier eaz

Item. 7. ad ro. Jnfelix ego homo qs me liberabit de coz. moz. hui⁹. g̃ aplus appetebat ordinata uolūtate liberatiōe anime a corpore. Sz hec ē mors. g̃ mors ordinate appetitur. Uñ etiā phi dixerūt mortē philosophātib⁹ appetēdā. et phiam diffinierūt meditatiōe moriēdi. g̃ si aliquis illa eadem uolūtate p̄mpat in actum: sibi inferēdo mortē nō peccabit. Jtē Bāpson q ꝺnumeraf iter patres: qui ꝓponūt nobis ad imitatiōe fidei legit se interfeciſſe. iz. ad heb. g̃ ex causa ꝺsimili non erit culpa se īterficē. Item 2⁰ Machabeoz. 14. laudaf Razias qui se interfec eligēs nobilī mori poti⁹ q̄ ſbdit⁹ eē p̄cōrib⁹. g̃ ꝛc. Contra. Ro. 3⁰. Faciem⁹ mala ut ueniāt bona. ablit. Sz occidē boīem īocētē malum ē. g̃ nō pōt bñ fieri ꝓpter bonū adipiscēdū. g̃ nec ꝓpter malum uitādū. Jtez Aug. in. i. de ci. dei. Aliena libido nō polluit alioquin pudicitia uirt⁹ aī nō erit. Ex quo arguit si nō est impudicitia: qua inuita ꝯgo polluit nō est iusticia qua casta punif. Si g̃ interficiēdo se ꝯgo ne defloref ꝺtra iusticiā occidit se: ꝺtra iusticiā fac manifeste. g̃ peccat. Item Aug. in eodē. Cur homo qui nihil mali fec ⁊ sibi malefaciat. et se ipsuz interficiendo boīem interficiat innocentē: ne aliū patiaf nocentē: at q in se ꝓpetret malū

propriū ne i eo ꝓpetref alienū. Jtē idē in eodē. Si nō licet ꝓata potestate boīez occidere vel nocētē: cuius occidēdi licentiā lex nulla ꝺcedit: pfecto qui se ipsum occidit homicida ē. Jtē idē Aug. Ne nobismet ipis necez inferam⁹: p bibitos nos i telligēdū ē: vbi lex ait. nō occides. quāuis nō addiderit proximū tuū: sicut falsum testimoniū cū veraret. quāuis nō dixerit aduersus ꝓximum nō ideo si aduersus se testimoniū dixerit ab h̄ crimine se putauerit alienū. Jtē ad idē sunt rōes pboz: quaz p⁹ ē Platonis vicēt Constat nos esse ſb dñio dei: cuius tutela ⁊ prouidētia gubernamur. Nihil aūt ē inuito dño de his que possidet ex eo loco i quo suā rē ostituit auferendū. Ex quo arguit. Sic g̃ q vitā alieno mācipio extorquet crimine ñ carebit. ita ille q finem. i. mortē sibi dño nec dum iubente quesierit: nō absolutiōe ꝺseq tur: ſ reatū. Jtē ad idem Plotin⁹ pbus. Cum anima a corpore violēter extrudif. qa exuit rupto vinculo nō solūto sit ei ipsa necessitas occasio passionis: ⁊ malis vinculis dū rumpit inficit. Jtē cū ostet animabus remunerationē esse tribuēdā p mō sue pfectiōis: ad quā in hac vita vnaquecz puenit. nō ē p̄cipitād⁹ vite finis: cū adhuc pficiēdi esse possit accessio. Jtē aīabus i hac vita lapsis post mortē nō ē facultas resurgendi. g̃ ꝛtendū ē ꝺcessis vite spaciis: vt perfecte purgatōis sit facultas. Jtem q finē eclerē ſpe fruende brītudis accelerat irretif laqis passionis. qa spes sic timor passio ē. Sz irretito laqueo passionis celestis bītaculi adit⁹ patrē nō pōt. Ex his igit ocludūt q mors ñ est ꝺtra ordinē cogēda nature. g̃ nullus pōt se licite interficē. qō ꝺcedēdū ē. Et dō ſz btūm Aug. p̄. de ci. dei. Q; i sanctis canonicis q̄ libris nū q̄ nobis dīnit⁹ p̄ceptū pmissū ue repiri pōt: vt vel ipsi⁹ adipiscēde īmortalitatis vel ulli⁹ cauēdi carēdiue mali cā nobismetipsis necē iferam⁹. et p̄hibitos nos eē intelligēdū ē: vbi lex ait. non occides.

Ad p̄mū g̃ q ō obic dō ſ 1m Aug. p̄. li. de ci. dei. Q; regula diligēdi p̄ximū a nobis incipit. qa scriptū ē. diliges p̄ximū tuū sicut te ipsum. vñ falsi testimonii nō min⁹ reus ē q̄ si aduersus p̄ximū h̄ facēt. ita etiā intelligēdum ē nō licere boī se ipsum occidere: cum in eo q scriptū ē nō occides: nec ille cui p̄cipit intelligaf excep⁹. Ex quo patet q q̄nis p̄cepta secūde tabule ordināt ad p̄ximū: nō ꝓpter hoc min⁹ ordināt boīem ad se ipsum: imo ordo ad se ipsum p̄mo intelligit. sic p̄z p hoc quod dic Aug. q regula diligendi p̄ximū a nobis incipit. Ad aliud qō obic Bonū ē mihi magis mori. dō. q gloriaz que apud deū est nō amittit ꝯgo que inuita ꝺmit. dūmodo sancta ⁊ stabilis uolūtas pseueret. imo sic dixit btā Lucia. Si inuitā me feceris violari: castitas mihi duplicabit ad coronā. Et btūs Aug. p̄. de ci. dei. Illis ꝯgi⁹ que p vim passe sunt nō ē ablata castitas. ſ humilitas psuasa. Cū g̃ nō ennet gloria: ñ oz eligi incōmodū ad uitādū malū quod inuita patit. Ad aliud qō oř q octa que h̄z homo dabit p aīa sua. dō. q vare intelligit inculpabilī. Sz sic vare vitā suā. s. interficiendo se ē peccare. vñ aug⁹. i. de ci. dei oñdit esse detestabile dicēs. Si detestabile facin⁹ ⁊ vānabile scel⁹ē etiā se ipsuz hoīem occidē sic ītas manifesta pclamat. quis ita desciscat vt dicat. iā nūc peccem⁹: ne postea peccare possim⁹. iā nūc ppetrem⁹ homicidium: ne postea īcidam⁹ i adulteriū. Nōne si tm̄ ña tur inigtas: vt nō īocētia ſ ptā poti⁹ eliganf. sancti⁹ ē īcertum de futuro adulteriū q̄ certū de p̄nti homicidiū. nōne sanctius ē flagitiū omittere: qō penitēdo sanef: q̄ tale facin⁹: vbi loc⁹ salubris pnīe nō relīquatur.

Ad aliud dō ſm Platonis silitudinē. eos q potestat⁹ iperio trudūt i carcerē nō oportere ide defugere p̄ſq̄ potestas illa q̄ clausit: abire pmiserit. nec vitari penam furtiua discessione. ſ crescē. Ad aliud soluendu ſ 1m sanctos. q aīa oř vita aīal: que uno mō p ꝓpo iterimēda est a nobis. alio modo saluanda. Uñ distīguif duplex mors ſm distīctōez Platonis: g duas boīs mortes asserit. vnaz natura. alteram virtutes prestant. Homo enī moriſ: cū aīa corpus relīqt solutum lege nē Mori etiam oř cum adhuc aīa i corpore cōstituta corporeas illecebras p̄hia docente cōtemnit. et cupiditatū vulces īsidias reliq̄sq̄ omnes excutit passiones. Danc g̃ mortē dic Plato sapiētibus appetendā. Illā ꝺo quam oībus natura ostituit cogi uel iferri uel accersiri uerat dicēs expectādam esse natura. Quando g̃ oř. q perdit aīam. sic oz itelligi .i. g moriſ voluptatib⁹. nō itellī ꝓpter boc q debeat perdi uita corporal: tamen si auferaf ꝓpo patienter est sustinendum. Ad aliud obm̄ silr soluendum est ſm sanctos ⁊ p̄bos: g ī hac ueritate ꝺueniūt: ⁊ illam solā

Universidad de Deusto
Biblioteca

de volūtariis mortib⁹ significāt esse laudabile: que opaē phie rōne nō ferro. pudētia nō veneno. Addūt etiā aliā solā nālez eē mortē: vbi corpus aīam: nō aīa corpus relinquit. Cōstat.n.numeroz certam ostitutā ꝙ rōnem aīas sociare corpoīb⁹.hi numeri vū supsunt pseuerāter corpus aīari.cū ho defuncūt moz archana illa vis soluiē: qua societas illa ostabat. Aīa ḡ ipsa nō deficit qppe que īmortalis ⁊ ppetua ē.ꝥ impletis numeris corpus fatiscit:nec ai. lassaē aīando.sed offm suū deserit corp⁹:cū iā nō possit aīari.

Secūdū ꝥ ḡ vō ꝙ mortē spūalē qua moriē aīa vitiis vz qs optare ꝓpter deū. Mortem aūt corpalem nō debet sibi inferre: nec vitā corpalē sibi auferre.ꝥ si ab alio inferaē equanimiter sustinē. Ad septimū qō obr̄ de Sāpsone vō fm Aug. in p̄.de ci.dei. vbi diē.Nec Sāpson alr̄ excusaē ꝙ seipsū cū hostibus ruina dom⁹ oppssit: nisi qa latenter spūs hoc iusserat:q ꝙ illū miracula faciebat

Ad illud qō obr̄ de Razia:q se interfecit vō fm Aug.in p̄.de ci.dei.vbi diē.Multi se interimerūt ne ī man⁹ hostiū pueniret.non modo querim⁹ vtrū sit factū: ꝥ vtrū fuerit faciēdū. Sana qppe ratio etiā exēplis aīpo nēda ē: cui gdē ⁊ exēpla occurrāt.ꝥ illi que tanto dignioza sunt imitatē:quāto excellētioza pietate nō fecerūt pr̄iarche:nō ꝓbete nō apli.qa ⁊ ipse vñs ihs xps qñ eos si psecutōes patereē fugere admonuit de ciuitate ī ciuitatē Mat.io.potuit admonē ut sibi manus inferrēt: ne ī man⁹ psequētiū pueniret. Ex ꝥ vult diceē Aug⁹.ꝙ null⁹ vz sibi inferre man⁹ vt hostes effugiat. vñ Razias nō laudaē ꝙ se interfecit.ꝥ laudaē ꝓpter zelū legis qa ex hoc oñdit ꝙ se interfecit. lz hoc facē nō debuerit.i.se interficere.

Deinde queritur

vtrū ī hoc p̄cepto phibeaē occisio hoīs malefici.quia indeterminate vr̄.non occides.

Ad qō sic. Mat.iz. Uis eam⁹ ⁊ colligamus zizānias.et rñdet.Sinite vtraq; crescē vsq; ad messem.Cū ḡ zizania sic ibi interp̄taē vñs sint heretici.messis ho iudiciū dīnū:nō erūt fm hoc eradicādi.ḡ nec occidēdi:ꝥ dīno iudicio relinquēdi. Itē.iz.sapie vr̄ de iudice eterno.Judicās dat locū pnie. Et in Job z4.Dedit ei locū pnie:⁊ ipse abutit eo ī superbiā.Et Ezech.is.Nolo mortē pc̄oris:sed vt magis ouertat.Si ḡ iudex tpalis debz seoformare iudici eterno:vz penitēti dare locum pnie nec ipsuz interficere. Itē Mat. .5.Solē suū facit oriri sup bonos ⁊ malos.malos ḡ oseruat ⁊ nō iterficit. Sz qō ipse facit ex mīa vult nos imitari. ḡ vult ꝙ oseruemus malos ⁊ nō occidam⁹. Itē ad illō idē faē Jo.8.vbi diē ꝙ mulierē adulterā liberauit: que fm legem erat lapidanda. Itē ī Mat i9.dr̄.Qd deus oiūxit homo nō separet.Sz deus aīam corpori oiūxit. ḡ qcūq; illā sepet peccat.Sz qcūq; interfit maleficū hoc facē. ḡ peccat. Itē Tob.4. Ne alii facias qō tibi nō vis fieri.Sz si tu esses reus mortis:nolles tibi mortē inferri.ḡ nō debes illō alii inferre etiā malefico. Itē.z3.e.q.5. canon Grego.Reos sanguinis defendat ecclesia:ne effusionis sanguis particeps fiat. Itē Aug. ad Marcelinū de qbusdam reis mortis ita scribit.Pena illoz quāuis de tātis sceleribus ofessoz rogo te vt p̄ter suppliciū mortis sit ꝓpter catholicā mās̄uetudinem omēdādā. Ex his igit̄ videt ꝙ quāuis licitū sit malefi cum punire:nō tñ interficere. Conf̄.Exo. .zz.Maleficos nō patieris viuē. Preceptum igit̄ ē ut iterficiāt malefici.Sz pceptū non elt pcepto otrariū. ḡ hic nō phibēt occidi.

Itē.iz.ad Ro.de iudice terreno.Nō sine causa gladiū portat.Dei.n. mīster ē vindex ī iram ei qui male agit.Si ḡ occidēdo malefici mīster dei ē: nō agit cōtra hoc pceptū.

Itē brūs Cypanus sup illud deute.iz. Si audieris ī una de ciuitatib⁹ tuis dicentes. Eam⁹ seruiam⁹ diis alienis:iterficiēs necabis oēs q sunt ī cīt̄ate cede gladii. Cuius p̄cepti memor Mathathias.p̄.Mach.z.interfec illum q sb altare sacrificabat. Q si ante aduētū xp̄i hec p̄cepta seruata sunt:quāto magis post aduētū xp̄i seruanda sunt: qñ illa veniēs nō solū hbis hortat⁹ ē nos:ꝥ ⁊ factis.

Itē Piero.ad Ripariū. Nō ē crudelitas crimina p dō punire:ꝥ pietas. Uñ Deut.iz. Si frr tuus ⁊ amica ⁊ uxor q̄ in sinu tuo dormit vamnaē voluerint ꝥ itaē:sit manus tua sup ipsos:⁊ effundēs sanguinē ipsoz. Itē ad Ro.z.Nūquid iniquus deus q īfert iraz .i.uīdictā.quasi dicat.non. ḡ nec ille index si īferaē p eius mīsteriū. Itē ad Ro.p̄.dr̄. Qui talia agūt digni sunt morte.Et z° dr̄. Judiciū di ē ī eos q talia agunt. ḡ fm iudicium di digni sunt morte.Sz.iz.dr̄.ō iudice q mīster di ē.ḡ quos dns iudicauit ad mortē. vz index iterficē. ⁊ illos maxime p legē dīnam adiudicati sunt morti.sic dr̄ī Luce. i9.Inimicos meos q noluerunt me regnare sup eos adducite huc ⁊ iterficite. Ex quo bēt ꝙ hrtici ⁊ inimici p̄piane religionis sūt iterficiēdi. Solo.homo maleficꝰ q reus ē mortis pōt iterfici duplici ex causa.qa hō ē aut qa malefic⁹.Quia homo ē cū iterficitur odio psone. et hoc modo phibeē cū dr̄.non occides.supple boīem.qa homo.Quia malēficus est occidi:cum iterficiē odio malitie ⁊ amore iusticie.Et tūc distīguēdū. aut occidiē ab illo q habet ad hoc potestatē vt a p̄ncipe seculari.et fm ꝥ nō phibeē hic iterfectio malefici. Aut iterficiē ab illo q nō hz potestatē.Et fm ꝥ phibeē hic. Prohibeē.n. hic occisio hoīs īquātū homo: ⁊ occisio malefici ordinata.Et hoc ē qō diē Piero. sup Ezech.li.3.Qui malos pcutit ī eo q mali sūt et hz cām iterfectōis.i.potestatē vt occidat pessimos:mīster dei ē. Ad p̄mū ḡ qō obiē vō.ꝙ iterfectio vel excoīcatio hereticoz vl hostiū ecclie ī duplici casu solū itell̄ interdicta. Primo cū malicia nō ē nota:qō notaē p hoc ꝙ dr̄. Cum creuisset herba. Jn herba .n.silia sunt triticū ⁊ zizania. Uñ Beda sup illuz locū.iz.Mat.Sinite. Hoc vr̄ otrarium illi aplico.i.ad Cor.5.Auferte malū ex vobis ipsis.Sz sic inter loliū ⁊ triticū quādiu herba ē paz vistat. ita monet dns ne de ambiguo iudicem⁹.qa dns ī die iudicii nō suspicios ꝥ manifeste vamnabit. z° casus ē qñ simul multitudinē otīgeret euelli a fide.sic aliqñ otīgit ī excoīcatōe p̄ncipū:quos segē multitudo. vel ipsius multitudis:qō notaē cum dr̄.ne simul eradicetis ⁊ triticū.Aug⁹. ibi diē.Multitudo nō ē excoīcāda nec p̄nceps populi.cū.s.ex hoc accidēt vetrimētuz ecclie vl reipub.z. R.i9. cum Abysai vellet occidē Semei maledicētē Dauid: dixit Dauid. Quid mihi ⁊ vobis filii Saruie: hodie efficimini mihi ī satban. quia timebat ne ex ei⁹ interfectōe turbaret regnū. vbi ho aliqō istoz nō acciderit mīstris di alligate p fasciculos ad oburēdū. Nūq̄.n. vult dns seruari zizania ꝓpter se:ꝥ ꝓpter triticū:ne simul euellaē.vbi ḡ nō timeē tritici auulsio:zizāia sunt a tritico separanda. Ad z° vō fm Aug.de.io.co2ō. Distīguit.n. ꝙ qdam sunt flagitiosi :q peccāt ī se.Quidam flagitiosi q peccāt ī alios eis nocēdo.et otra tales q nocent ꝓximis date sunt leges vt cito de medio rapiāt. qa.s. sunt velut mēbra putrida ī corpore societat̄ humane. Et ideo a societate sunt abscīdendi. p̄mi ho ponūē ad penitēt̄ .Uñ Aug.ad Marcelinū. Quis non itelligat magis bnficiū q̄ suppliciū notandum:vbi nec seruāda relaxaē audacia: nec puniēdi salutaris medicīa sbtrahiē. Ad 3ᵐ vō.ꝙ malefico reo mortꝭ ꝓstat bnficiuz cū puniē morte. Nam si patiēter sustineat ⁊ oteraē:valet ei ad expiatōes pctī iuxta illō Naum p̄. Nō osurget duplex tribulatio:nec iudicabit dns bis ī idipsuz. qō ē itell̄igēdū fm Piero.cū ī pñti vita pēm sufficiēter punitum est. Preterea sbtrahiē ei facultas peccādi ī futuz ad quā pnus est. Preterea ex ei⁹ morte mali alii cohercēē vel emēdāē. sic dr̄.iz.ad ro. Si malefeceris time ne forte nō tibi parcat. Ad quartū vō ꝥ Aug. sup illud ps.Stetit phinees zc. Revelato testō leuiorē voluit de⁹ fieri disciplinā.i.penā ad correctōem:qa multa crīa morte corporali plectebāē que modo nō puniūē. Ad qntū vō.ꝙ cum iudex iuste maleficū occidit:ipse qō deus oiunxit nō separat. imo ipse deus: ē⁹ auctoritate hoc facit. Uñ aug⁹.p̄.de ci.dei. Nō aūt ipse occidit q mīsteriū dz iubēti:sic admīculū gladius vtendi.Et ideo nequaq; otra ꝥ p̄ceptū fecerūt:quo dēm ē.ñ occidēs q deo auctore bella gesserūt: aut psonas gerētes publice potestat. et ꝥ ei⁹ legis hoc ē iustissime rōnis ī perio sceleratos morte puniebāt. Ad 4ᵐ vō.ꝙ illud sic dz itelligi.Nō tibi nō vis fieri zc.s.ordinate ⁊ iuste.Maleficus aūt vamnat⁹ debēt volūtate ordīata fm dīnā legē se velle iterfici.vñ quāuis nolit volūtate iordīata nō dz iudex nolle illō Uñ Piero.sup illud 3sa.Nō ē crudel q crudeles iugulat:ꝥ crudel patiētib⁹ eē dr̄.Naz suspensus latro patibulo crudelē iudicē putat. Ad 5ᵐ quo dr̄ ꝙ reos sanguis defendat ecclia.itelligēdū ē cū fugiūt ad ecclias. tūc eos defēdit: nec eos tradit layce potestati. Ad octauū vō . ꝙ quēadmodu dr̄. .z3.c.q.5. Q quāuis aug⁹. p illī scelerati supplicādo spaciū vite ei rebuari poposcerit:nō legum seueritatē:qua tales morte plectunt: nec obtuādā docuit. Uñ aug⁹ ad Marcellī nū. possessiones suorum di volum⁹ ī aliene part̄ suppliciis iudicari:nō ꝙ sceleris hoīs licētiam facinoz ꝓhibeāē afferri zc. Ex his ēligtur ꝙ cum dr̄ nō occides. nō phibetur occidi malefic⁹: ꝥ īnocēs ⁊ iust⁹ fm ꝙ expoēt Exo.z3.Innocētē ⁊ iustū nō occides.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Consequenter que

rif vtrū ī aliquo casu possit īnocens occidi nō p̄uaricādo p̄ceptū. Et ponam⁹ casum. Esto q̄ aligs ouiā⁹ sit fm iura p falsos testes de crīe: quo fm leges dign⁹ est morte. index ℞o scit ipm eē īnocētē. qđ faciet index. si īterficiē: trāsgrediē p̄ceptū dei. ñ occides iustū ga scriptū ē. Osequēter. īterficite maleficū. g̃ peccat mortalr̄. Cōr. Ambro. Judex nō dz iudicare f. suā p̄uatā sciaz: quā apportauit de domo. f. fm iura ⁊ allegata ⁊ p̄bata coā ipso: dū sedebat p tribunali. Cum igit p̄dictus index faciat qđ dz nō peccat. Itē silr̄ queriē de p̄posito cui rex p̄cipit aliquē fm allegata falsa īterficē: ⁊ illud scit p̄positus solus. qđ faciet. Actuuz 5. Obedire opz deo magis q̄ hoib⁹. Sz de⁹ ꝓ hibet īnocētē īterfici. rex ergo īrariū. igit nō dz īterficē. Conr̄. Jste iudicat⁹ ē a rege. g̃ cū p̄posit⁹ nō se debeat ponē iudicē sup regē: dz īterficē. Itē si nō īterficiat ga dicē cum iustū: eadez rone aligs iuste vānatus euadēt. ga aligs amic⁹ eius dicēt eū eē īnocētē. Et ita piret ptās secularis ⁊ pax ⁊ societas humane discordia.

So. ad p̄mū dō. q̄ index ī p̄dicto casu dz facē qcqd p̄t vt illū libēt: vūmō nō faciat ex iusticia: p̄udēt exaīando falsos testes: ut exēplo Danielis possit eos diuidē de falsitate: ⁊ r̄pellē. ul dz eū ad supiorē remittē iudicādū vel opportunitatē fugiēdi si potest: ocedē. S. aūt nō p̄t eū liberare aliquo modo nisi ergo iusticia facēr: si ferat sīa; fm allegata ⁊ nihil omittat de ctīgētib⁹ iuris crediē nō peccare. Qō ro obicē q̄ odēnat iustū: falsū ē p se loquēdo. N. ō. n. odēnat eū q iust⁹ ē in quātū iust⁹: f. ga iustus ꝓbat⁹ est ⁊ dignus morte. Ad 2ᵐ qō querit de p̄posito dō. q̄ si sīa iudicis exp̄mat errorē vel iusticiā: nō tenet eū īterficē. si nō: tenet facē qō ī se est vt liberet īnocētē. qō si nō possit crediē nō peccar. Cūc. n. imputat iudici: nō p̄posito. et ī hoc casu valet ista auctoritas. Jlle facit cui⁹ auctoritate fit. Aug. ī li. p̄. de ci. dei. Nō ille occidit q mīsteriū dz iubēti. sic adminiculū gladius utenti.

q Uesito cuis ꝓhibeat occidi: querit. qs ꝓhibeat occidere. Et ārunt tria. 1° an gñalr̄ glz ꝓhibeat occidere. 2° an ille p̄s q̄ non bñt ptātē ꝓhibeat occidere. 3° an illi q bñt spūalē ptātē ꝓhibeat occidē.

Ad primum

q̄uis ī pte tactuz sit: obr̄ ī būc modū. Mat. 26. Omis q accepit gladium gladio pibit. g̃ qcūq̄ gladio īterfic ē re⁹ eterne mortis. Itē Mat. 5. Qui occiderit reus erit iudicio. Dictū ē antiqs. nō occides. ego aūt dico vobis nō resistere malo. g̃ pro nita ꝓpria defēdēda nō ē occidēdū. Itē. p̄. Paralip. 22. Prohibit⁹ ē Dauid edificare domū dñi: qa nim erat fundēs sanguinē. Itē numeri 25. Surrexit phinees ꝛc. Jbi dicē Orig. h. Edificauerūt p̄oz populū dño. tibi aūt q a xpo redēptus es gladi⁹ de manib⁹ erept⁹ est. g̃ ñ licet xp̄iano occidere. Itē aug. Donato ō reis īmanitate scelez dicē occasionē terribiliū legū ne eterni iudicis penas luat: corrigi cupim⁹ nō necari. Itē Mat. 13. Sinite crescere zizania usq̄ ad messem. Jnimic⁹ super seminauit ꝛc. Aug. Cū spūalis homo audiat seminatōes eē a dyabolo: q nihil valet otra auctoritatē dei: pōt ei volūtas ostēdi: vt tales auferat de mūdo si facultatē bz. f. osulit iusticiā dei. an deus ℔ velit eē offīn boīum. Sz ℣itas rīdit nō nosce boīem qual futur⁹ sit. q modo errat: vel qđ error ei⁹ bonis ofert. Et ideo nō eē tollēdos: ne boni īterficiant: g fortē futuri sunt. vel ne bonis obsit q̄ bus p̄sunt. Ex quo vr̄ exp̄mi nulli hoī lz habeat potestatē licere īterficere. Forte dicē fm aug. ⁊ alios sanctos. Q̄ īterficere spontance ⁊ ꝓpria auctoritate nulli licet. f. īterficere ex obīa ⁊ auctoritate legū siue dī licet. Unī aug. p̄. de ci. dei. Miles cum obedies potestati sb qua legitime ostitut⁹ ē: boīem occidit: nulla cīatī sue lege homicidii reus est qō si sua sponte ⁊ auctoritate feciss: crimen effusi humani sanguis īcidiss. Itē ī qōnibus sup exo. Aug. Cum mīster iudicī occidit ex⁹ qui⁹ iudex iubet: recte occidit. si id spōte fac: homicida est. Itē Aug. sup Mat. Officia vindicte possunt ī pleri bono animo: quō iudex. quō lex. Si sic dicat otra. Sap. i. Deus morte nō fecē nec delectat ī pditōe viuoz. g̃ eius auctoritate ul obīa null⁹ occidet. Cōr. vr̄ q debeat īterfici malefici ō mādato dñi. Exo. xi. Si qs pcusserit boez volēs occidē morte moriat. Itē si qs p̄ industriā occiderit hominē vl p̄ insidias ab altari mō auellet illum vt morte moriat. Itē Exo. 32. Propt̄ō vituli ostatil dixit Moyses. ponat vir gladiū sup femur suū. Et sequitur. occidat vnusq̄sq; fratrē amicū ⁊ p̄ximū suū. Itē 2ª ad thes. 2. de aīxpo dr̄. Quē dñs Jhs interficiet spū oris sui. Et apoc. 19. De ore ei⁹ p̄cedebat gladius ex vtraq̄ pte acut⁹: vt ī ipso pentiat gētes. Si g̃ ipse xp̄us dñs īterficē: īterficē fm se malū nō erit: nec ei⁹ auctoritate īterficē illicitū. So. fm Aug. ī qōnibus sup Math. vbi dicē. Cum homo ab hoste occidit multū distat. vtrū fuerit nocēdi cupiditate sic fit ab inimico. vel iuste aliquid auferēdi sicut fit a latrone. aut obediēdi ordine sic fit a iudice. vel sbueniēdi ncēcitate. sicut hostis a milite. Jn p̄mis duob⁹ casibus nulli pōt eē licitū īterficē. Jn duob⁹ vltimis licitū ē. Unī Aug. p̄. de li. ar. Si homicidiū ē hoīem īterficere: pōt occidere aliquādo sine ptō. Nā miles hostē. et index ⁊ mīster nocentē. nō mihi videē peccare cū hoīes occidunt. Ad p̄mū g̃ qō obicē dō fm Aug. 2°. li. contra manicheos. Qui accepit gladium ꝛc. Jlle gladiū accipit: q nulla superiori ac legitima potestate vel iubente vel ocedēte ī sanguinē alicui⁹ armat. Ad 2ᵘᵐ dō fm Aug. ad publicolā. Dictuz ē ne resistam⁹ malo: ne forte nos vindicta delectet: que alieno malo ataum pascit: nō vt correctionē boīum negligam⁹. Preterea ī sermone de puero centuriōis. Ista p̄cepta patiētie magis ad p̄parationē cordis ē que intus ē pertinere: q̄ ad opus: qō ī apto sit vt teneat ī secreto patīa cū benivolētia ī manifesto id fiat: qō eis vr̄ prodesse. Et segt. Jpa q̄ benivolētia ne redat malū p malo semp ē ī volūtate oplēda agēda aūt sunt multa cū īnitis quadā benigna aspitate plectēdis: quoz poti⁹ vtilitati osulēdū ē q̄ nolūtati. Nā cui licētia iniqtat eripit vtilr̄ vincit: qui nihil ē ifelici⁹ felicitate peccātium. Ad 3ᵘᵐ qō obr̄ de Dauid dō. q̄ ꝓhibit⁹ est ga aliqñ occidit illicite ⁊ īuste vt vriā. Ad 4ᵘᵐ qō obr̄ de gl. Orig. p̄z solo. p illud qō segt. gladi⁹ erept⁹ ē: ⁊ datus est gladius spūalis. Logt. n. de sacerdotib⁹: qbus gladi⁹ materialis erept⁹ ē. Ad qntū dō. q̄ Aug⁹ sperabat illos p pnīa supplicia emēdari. et ideo cupiebat eos corrigi nō necari. alr̄ esset de illo q esset obstinati in malo: q si semp viuerēt semper peccarēt.

Ad aliō p̄z rnsio ex p̄dictis. intelligūt. n. tūc zizania cū tritico seruāda: cū malicia occulta est: aut cū manifesta: f. eoz ōmixtione fides ⁊ pax ecclie detrimētum nō patiē fm aug. ⁊ Bedā. Ad illud qō obr̄. de⁹ mortē nō fecē. soluit ī glo. i. cām mortis. s. peccatuz. Uel aliter ouplr̄ sumit mors. vno mō pena ⁊ angustia ī separatōe aīe ⁊ corpis. et ℔ ē aliqđ ⁊ a deo. Alio mō prima carētia vite. Et sic cedit ī nō ens: nec aliqd ei⁹ ē nisi defect⁹.

Deinde queritur

an illi q nō bñt ptātem vlr̄ ꝓhibeāt malefi cum occidē: cū dr̄. nō occides. Cōmittit aūt occisio trib⁹ mōis. s. volūtate. nccitate. casu.

Queriē igit p̄ de illo q nō bz potestatem si ex ꝓposito ⁊ amore iusticie ⁊ odio malicie fm leges īterficiēdi occidēdo peccet: ⁊ faciat otra hoc p̄ceptū. nō occides. Ad qō sic Amb. puniūt ptā p boīes sicut p iudices q ptāte ad temp⁹ vtunt. puniūt ptā etiam p populos: sic legim⁹ ga sepe ab alienigenis dī iussu excitat ꝓter dīne maiestat offensā sb actus ē popul⁹ iudeoz. Sz ostans ē q̄ populi nō erāt ostituti iudices. ⁊ tñ erāt a deo īcitati ad vindicādā culpā iudeoz. Arguit g̃. Null⁹ excitat⁹ a deo ad aliqd agēdū: si facit illud: peccat faciēdo illud ad quod a deo excitat. Sz tales erāt populi a deo excitati. g̃ ñ peccabāt occidēdo iudeos. Itē null⁹ faciens fm legē facē otra ℔ mādatū. Sz demonstrato aliquo malefico digno morte: vez est q̄ iste fm legē ē īterficiēd⁹. g̃. g īterficē illum facē fm legē. g̃ nō peccat. Itē Moyses qui ī oībus ōmendat īterfecē egyptiū rīrāt cuz israelita. Exo. 2. et tñ tūc ñ hēbat iudiciariā potestatē. vñ dr̄ ei. 2. exodi. Quis te ostituit iudicē sup nos! g̃ p̄mū. Conr̄. Aug⁹. p̄. de ci. dei. Qui sine aliqua publica administratiōe maleficū īterfecerit. uelut homicida iudicabit: et tanto acri⁹: quāto nō sibi a deo ocessā potestatē vsurpare nō timuit. Itē. 23. c. q. 8. vicē canon. Oīs p̄ter illū ul auctoritatē ei⁹ q legitima p̄tāte utit: g ut ait aplus: nō sine cā gladiū portat: cui oīs aīa sbdita eē dz. ad Ro. 13. Oīs īquā q p̄ter bi⁹ auctoritatē gladiū accepit gladio pibit. So. sic dictū est nō bñs potestatē aut īterficē voluntate. aut nccitate. aut casu. Primo mō simplr̄ ⁊ idistincte ē illicitū. 2° mō ⁊ 3° aliqñ licitū ⁊ aliqñ illicitū. sic post manifestabit. Unī nō ad hoc q sic dr̄ ī legēda btē Lucie. homo potest esse mīster mort. nō uite. ga oīs uita a deo solo ē nec eā dari voluit p mīsteriū. Sic g̃ auferre rē alteri⁹ sine sua auctoritate ⁊ nolūtate est semp illicitū: sic ⁊ multo forti⁹ occidere: qō ē auferre uitā sine dei nolūtate ⁊ auctoritate cuius ꝓpie ē uita. et c⁹ solius ē niuificare

Universidad de Deusto
Biblioteca

semp erit illicitū. vñ ī deute. xz. Ego occidā
⁊ ego viuere faciā. Ideo qcūq; nō accipit po
testatē vel a dīna auctoritate: que ē ī lege. nl
ab eius volūtate. s. dei ītellecta p internam
inspirationē: si iterfic fac otra illud pceptū.
nō occides. Ad pmū g qō obr ſm Amb.
distīguendū ſm q or in canone. xz. c. q. s. Q
ptā aliqñ puniūt p nescientes. aliqñ p sciētes
Per nesciētes sic p Senacharib popul⁹ inde
ox. io. Isa. Et p Nabuch. 4. R. vlti. et p An
thiocū. i. Mach. i. Uñ de Senacherib or Is.
io. Ue assur ⁊ga furoris mei. et sequif. Cōr
populū furoris mei mādabo illi vt auferat
spolia. et segt. Ipse aūt non sic arbitrabit: ⁊
cor eius nō ita extimabit. Per scientes sic
p filios israel punita sunt ptā amoreox Io
sue p totū. In pmo casu excitat a deo volū
tas ignorans quantū ad punitōis actionē: q
iusta ē: ſ nūq; ad actionē bois que puersa ē.
Uñ Isa. io. Assur ⁊ga furoris: qua. s. ego gē
tes punio p ptō. ſ ipse nō sic arbitrabit. sed
cor eius erit ad oterēdū ꝛc. ac si dicēt. nō est
ad b ei⁹ ītētio. Ex quo patet q quāuis b fe
cerit dīna auctoritate: nō tñ volūtate. et iō
illicitū. In z° vero casu taxatur volūtas
quantū ad actionē ⁊ quātū ad ītentōem: vt
ī bonis israelitic: q ex obīa mādati dei: ⁊ ut
vindicarēt dīnam iniriā chananeos iterfe
cerūt. et iō licite ⁊ meritorie. Primo mō
populus excitat⁹ a deo peccat nō ex excita
tione dīna: ſ ex malicia ppria. z° mō pplus
excitat⁹ nō peccat. Ad z^m vō. q nō segt
multis de causis iste iterficiēdus ē ſm legē.
g q interfic fac ſm legē. Ad iterficiēdū enī
ſm legē ſuffic sol⁹ reat⁹ quo vign⁹ sit iterfici
ad iterficiēt ē vero ſm legē regrunt plura.
iusta causa. iust⁹ ordo. iust⁹ aīus. Justa causa
vt reus meruerit iterfici. ga dr exo. xz. In
nocētē ⁊ iustū nō occides. Just⁹ ordo vt oc
cidens habeat potestatē: ⁊ iniustū sit crimē.
Aug⁹. sup. s. Mat. Officia uīdicte pñt ipleri
quō iudex. quomodo lex. et ambro. sup pmā
ad Cor. s. Lotā massam cor. Si qs potestatez
nō bēt quē scit reū abicē vel pbare nō valet
īmunis est. et indict nō ē sine accusatōe vam
nare. sicut nec xps Judā abiecē. Just⁹ aīus ut
illud fiat solū amore iusticie: nō libidine vī
dicte vel appetitu pene. Uñ aug⁹ ī qōnibus
sup Exo. Cum mīster iudicī occidit quē iu
dex iussit occidi profecto si id sponte fac bo
micida est: si cum etiā occidit: quē scit a iu
dice debuisse occidi. Ad tertiū dicēdum
ſm aug. z. li. otra Faustū. Ille vtiq; gladio q
nulla supiore ac legitīa potestate vel iubēte
vel ocedēte ī sanguie alicuius armat. Nam
vtiq; oñs iusserat vt ferrū discipuli ei⁹ fer
rent: ſ nō iusserat vt ferirēt. Quid g īcon
gruū ē si Petr⁹ post hoc ptm fac⁹ ē pastor
ecclie. sicut Moyses post pcussum egyptiu
factus est rector unius synagoge. Uterq; n.
nō detestabili īmanitate: ſ emēdabili aīosi
tate iusticie regulā excessit. uterq; odio im
probitat⁹ aliene. ſ ille fraterno. iste dñico: lz
ad hoc cū amore carnali necauit.

Postea queritur de

illo q nō hz potestatē. et tñ cogit necessitate
defendēdo se. utrū faciat cōtra hoc pceptū
Ad qō sic. Scōm leges uim ui repellē lz. Et
aug⁹. i. de li. ar. vīc. Q; iusta lex ē q vat pote
statē uel uiatori ut latronē ne ab eo occida
tur occidat. uel cui piā uiro ac femine ut ui
oléter sibi stupratorē irruētē aī illicitū stu
pū si possit ītercimat. Itē exo. xz. Si pfodi
ens iuēt⁹ fur: ⁊ pcussus mortuus fuerit ꝛc
aug⁹. Nō ē illi homicidium. Si aūt oztus fu
erit sol sup eum reus erit. Intellr g si ptinē
ad homicidiū: si fur nocturn⁹ occidat. Si au
tē diurn⁹ ad homicidiū ptinē. hoc ē. n. q aīt
Si oziat sup eū sol ꝛc. ga poterat decernē q
ad furādū nō ad occidēdū uenisset, ⁊ iō non
dz occidi. Itē qō meli⁹. s. irruētē ī se iterfi
cē. aut pmittī se iterfici ab eo. ⁊ mai⁹ peli
gēdū ē. Sz dīc aug⁹. p. de li. ar. Multo enim
miti⁹ ē eū q aliene uite ISidiat: q; eū q suam
tuet occidi. Et multo ē īmani⁹ boīem stup
ppeti q; eū a quo uis īfertur ab eo cui īferre
conat ītermi. Contr. aug ī li. de li. ar. Quō
apud dīnā puidētiā ptō liberi sunt: qui p
bis reb⁹ quas īuiti amittē pñt humana cede
polluti sunt. Sz uitā tpalē qlibet īuit⁹ pōt
amittē. g nō ē sine culpa si p ipsa tuēda bo
minē iterfic. Itē pceptū ē non occidē bo
minē. s. auctoritate ppria. Sz iste q impetitur
ad mortē ab alio: nō ē iudex nec mīster legis
g si iterfic iterfic auctoritate ppria. Item
aug⁹ p. ō li. ar. Pōr illi legi q tuēdo ciuiu
cā nim hostilē eadē ui repelli iubet sine libi
dine obtēpari ⁊ ō omnib⁹ mīstris q inr at
ordīe potestatib⁹ qbusq; sbiecti sunt id vici
pōt. Sz illi boīes lege īculpata quomodo in
culpati queant eē nō uideo. Non. n. eos lex
cogit occidē: ſ rīgt ī ptāte libe. Itaq; ē eis
nem inē necare p bis reb⁹ quas īuiti possūt
amittē ob b amare nō debēt. Ex b segt idē
qō pus. Itē Aug. ad Publicolā de occidē
dis bob⁹. Ne ab eis quisq; occidat nō mihi
placet osiliu: nisi forte sit miles: aut publica
functiōe teneat. vt ñ p se b faciat. ſ p aliis
accepta legitīa potestate: si eius ogruat p^e.
Itē si vicat sic, otīgit ī violatiōe sabbati.
q necessitas fac licitū: qō al's eēt illicitū. Et
iō necessitas victādi mortē excusat. Contr
Qui dixit. nō mechaberis: dixit nō occides
ī decalogo. Si g necessitas nō excusat ī uno
g nec ī alio.. Itē quānis aligs impetat ad
mortem a muliere vt cognoscat ipsam. tñ
tenet ipsam nō cognoscē. g quānis aliquis
impetat ad mortē ab aliquo tenet ipsum nō
occidē. Itē quedā bona sunt ī summo vt
ⱱtutes. quedā ī medio vt nālia. quedam in
ifimo vt tpalia. Si g nō lz destruē meliora
p deteriora⁹ oseruādis: nō licet īterficere
furē siue diurnū siue nocturnū. Sed. qdam
distīguūt necessitatē. euitabilē ⁊ neuitabilē
Si sit euitabil' nccitas. s. q posset alr euadē
vt fugiēdo vl' alio mō: homicida ē talis sic
iterficiēs. ⁊ peccat otra illud mādatū. non
occides. Si uero sit ineuitabilis: q non possit
euadē nisi īterficiat: aut occidit motus ira.
aut libidine vindicte. aut cū dolore euaden
di necessitate. ppter dīc Aug⁹ ī qōnib⁹ super
Mat. Cū homo ab boie occidif: miltū uitat
utrū vl ascēdi cupiditate. vl' iuste aliquid
auferēdi. sic fit ab inimico sic a latrone. vel
obediēdi ordīe sic a iudice. vel euadēdi: vel
ībuēdi nccitate. Primo mō occidēs homi
cida ē. z° ⁊ 3° mō nō iudicabif aligs homici
da quātū ad culpā: quānis iudicef quātū ad
irregl'aritatē. Sz otra obr. Nā dīc canon
Nicolai pape. di. 50. De clerid quib⁹ osuluisti
. s. q se defendēdo paganū occiderūt. si postea
p pnīam pñt ad pristinū statum redire: aut
ad altiorē ascēdē. scito nos nullaz occasionē
dare nec vllā tribuere licētiam eis quēlibet
boīem quolz modo occidēdi. g ī nullo casu
licet clerid occidere. Ad idē canon Mar
tini di. eadē. Si qs bomicidiū aut facto aut
osilio aut pcepto: aut defensione post baptis
mum ofci⁹ fuerit: ⁊ p aliquā sbreptionē ad
clericatū venerit deiciat. et ī fine vite sue
coīonem tm accipiat. Itē canon ex de cō
cilio erledeñ. de clerid g ī obsidiōe positi sūt
statutū ē: vt g altario ministrāt: ⁊ xpi cor
pus ⁊ sanguinē tradūt: ab omni humano sā
guine etiā bostili se abstineāt. q si ī b īcide
rint purgati p pnīam officio ⁊ coīoni red
dant. Si g nccia pnīa ī occidēdo fuit culpa
ppter b. qdā pfecti⁹ distīxerūt īter clericos
⁊ laycos. Clerid g nulla nccitate licet. laycis
vo cū pdicta nccitate licet cuz euitabilis sit
necessitas ⁊ nulla libido vindicte. ſ sola intē
tio ouersatōis ppie salut ſm ocessionē. Sz
ga ex lege nature ñ ē distīctio layci ⁊ clerici
istud aūt pceptū ē legis nature. ideo si ꝓbi
beāt clerici ab occisiōe ī casu ocesso layco: b
nō erit ex phibitōe huius pcepti ſ ecclialti
ce istitutōis. iō distīctio isto⁹ respic ecclia
stica īstitutiōem nō tenorē b⁹ pcepti. Ad
illō g Aug. dicūt q boc dīc. ga raro otīgit
sine ptō. peccat. n. ſ tēpr sui amore nimio ul
alteri⁹ odio. Et iō dīc īterrogatiue. quō ptō
sūt liberi. Ad z^m dicūt. q ī casu pdicto ef
ficif iterficiēs legis mīster. ga occidit iusti
cia ⁊ ex ocessiōe legis. differēter tñ ī isto ⁊
ī iudice. Nā iudex occidit ex iusticia ⁊ offi
cio. Iste aūt ex iusticia nō ex officio. sic ē ī sa
cerdote ⁊ layco quo ad baptismū oter⁹ po
test baptizare. Sacerdos ex officio ⁊ ocessio
ne. Layc⁹ nō ex officio ſ ex ocessione ī neces
sitate. Ad tertium dicūt. q Hugf aug⁹ in
casu euitabil' nccitat, quando. s. facultas fu
giēdi vat. Et quantū ad hoc dīc quomodo
īculpati possint esse nō video. Et ī eodem
casu dīc Aug. ī eodē. Quomodo apud dīnā
prouidētiā ptō liberti sunt: q pro bis reb⁹
quas otemni oportet humana sunt cede pol
luti. Uidef g mihi legē istam que populo re
gendo scribif recte ista pmittere ⁊ p dīnam
prouidētiā uīdicari. Ad quartum vō. q
tres oditōes ponūt ad b q liceat ī nccitate
īterficere. Una ē q non p se: boc est p ppria
vīdca. Alia ē q eius psone ogruat. vt. s. ñ
cleric⁹ ſ layca psona sit. Tertia q publica fū
ctōe tēatur. Et boc ouenit ī pdco casu: ga
ex ocessione legis efficit mīster legis. Unde
Ambro. ī li. ō paradiso. Nec is q homicidiū
aliqō īuit⁹ fecerit ex mīsteriū ē. sic dē lex ait
ō eo. q ous dedit eū ī man⁹ ei⁹. Man⁹ g ei⁹
dīne vltōi mīsteriū pbuerūt. Ad aliō vō
q non ē silr de mechia ⁊ de occisione. Nam
sicut dcm ē dare uitam solius dei ē: nec pbz
eam p mīsteriū alicui⁹. Cognoscere vo non ē
soli⁹ di īmediate: ſ poti⁹ dedit viro vñ po
tētiā illā ordinaret ī suā. Uiuē. n. ē īmedia
te a deo. coire aūt nō. Ecōtrario vo est quia
occidere ex ocessiōe dīna p legē ad ipsam
ordīata ē ī mīsterio ī casu nccitat, ieuitabil'

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mechari ꝯo seu cognoscē alienā nulla lege dīna vel hūana ad dīnā o:dinata pmissuz uel ocessum ē. Ad vltimū ꝯo dō.q ī nccī te ꝓtuēdis tpalib⁹ quānis ocedat lege humana īterficē furē:nō tñ lege dīna: que distinguit īter diurnū furem ⁊ nocturnū. Nocturn⁹ꝯo ga nō pōt discerni utrū cā furādi vel occidēdi venerit:pmittit occidi a quolibet.diurn⁹ vero nō.

Queritur postea an

ille qui īterfiē nō ex ꝓposito ꝑ casu facē ⁊tra ꝗ ꝑceptū. Ad qō sic. Hñ.4. Lamech credens īterficē bestiā īterfcē hoīem:⁊ reputatū est ei ī hōicidiū magis q̄ Chaim. vñ ibi sequit Qui īterfecerit Chaim septuplū puniet. Si ḡ homicidiū Chaim fuit recte ⁊tra illud ꝑceptū. ḡ ⁊ homicidiū Lamech:qō fuit nō ex ꝓposito ꝑ ex casu. Itē.xi.Exo. dī q ꝑ si quis pcusserit mulierē ꝓgnante:⁊ fecerit abortinum:si puerꝑiū fuerit aīatū:reddet aīam ꝓ aīa. Sz sine ꝓposito ⁊ ītētōe pōt istud ⁊tīgē casu. ḡ casuale homicidiū imputat. ꝑ ñ nisi ⁊tra ꝗ ꝑceptū. Itē canones plures interfectionē puniūt que fit casu vistictōe.ꝯo. Sz pena nō imponit nisi ꝓ reatu culpe. ḡ ꝛc.

Cōf. Que fiunt casu nō fiūt voluntate. q̄ nō fiūt volūtate non sunt culpabilia: ga vt dic̄ Aug⁹. ꝑtñ adeo ē volūtariū. qō si non sit volūtariū nō sit ꝑtñ. ḡ nulla occisio que fit casu ē ꝑtñ. Itē Aug⁹. ad Publicolam. Paul⁹ aplus fē notas ꝑhidi sibi ysidias ꝓparatas. ob hoc accepit armatos. Si ḡ in illos inimicos incidisset Paul⁹: nūqd ī effusione sanguīs eoz suū crimē agnoscēt:ablit.⁊ tñ fiēt casu homicidiū. Itē Aug⁹. ad Publicolam. Ablit vt ea q̄ ꝓpter bonū actū facim⁹ si qd ꝓpter ꝗ ꝓeter nostrā volūtatē cuiq; mali acciderit:nobis imputet. Sz pōt ⁊tīgē nobis licito ope vacātib⁹. fiē ponit casu decretalis. ꝯ. li. ti°. de homicidio. de sacerdote q ꝓpter molestiā corpis equum ascendit: ⁊ equus ꝑter sessoris arbitrium: freno rupto: quēdā puez oppressit. ḡ ꝛc. So. hic distinguit ꝑm decretalē. ga īterficiēs casu aut vabat opam rei licite:aut illicite. Si rei illicite: reputat homicida ⁊tra illud ꝑceptū. Si ꝯo rei licite:tūc distīguēdū ꝑm canonē. Q̄ aut adhibuit diligentiam quā debuit. aut non Si sic: nō reputat homicida. Si nō:reputat homicida. Uñ dic̄ canon. di. ꝯ°. Sepe ⁊tingit vū gs opi nccio īsistēs arboꝛē īcidat: vt aligs ſbt⁹ ipsaz veniēs vep̄mat. Et idcirco si volūtate vel negligētia īcidentis arboꝛē factū ē vt homicida pnīe dz omnino ſbmitti. Q̄ si nō:hec eū snīa ostrīgit. Ad illud vero qō obī de Lamech ſm ꝗ rñdet: quia nō adhibuit diligētiā quā debuit. et iō ei est imputatū:nō tñ magis q̄ Chaim:ꝛz dicat q̄ plus punit⁹ est. ga nō segt. si plus punit tēporalit̄ q̄ maius sit ꝑtñ. Ad illud qō obī de muliere pregnāte dō. q̄ pcutiēdo nō dat opaz rei licite:⁊ ideo imputat ei homicidiū sequēs. Ad illō quod obī q̄ canones puniūt interficiētes casu. dō ē. q̄ hoc ē quādo dāt operā rei illicite: vel nō adhibēt diligētiā quā possunt uel debent. als nō puniunt. vñ Nicolaus papa di .ꝯo. Si aliqua culpa ul neglectu alicui⁹ ītērit⁹ hoīs cognoscit adhuc nisse ꝑpetratum ē homicidiū. Et vecretalis Inno. ī prediꝯo casu de sacerdote dic̄. q̄ cū idem capellan⁹ nec actu nec voluntate ꝑpetrauit:nec dedit opam rei illicite: nō impediat quominus dīna possit celebrare. Ad illud ꝯo qō ex opposito ꝓmo obī. ga qō est inuolūtariū nō ē ꝑtñ. dō ꝑ Jo. dam. q̄ inuolūtariū simplr̄ hoc quidē ē p ignoꝛātiā. hoc p violētiā. Inuolūtariū p violētiā ē cū tota causa actus defoꝛis ē nihil cooperāte illo q patit. Inuolūtariū ꝯo p ignoꝛātiā cum non ipsi tribuim⁹ cām ignoꝛātie:ꝑ ita ⁊tīgit. uñ si ebrius homicidiū fecerit ignoꝛās qdē facē nō tñ uolūtarie. Cāz. n. ignoꝛātie. s. ebrietatē ipe fēc. Silr̄ si qs ī assueto loco sagittās pꝛeꝛ trāseuntē īterfīc. Scōm ꝗ ḡ dō. q̄ qñ casui sequēti nos nō tribuimus cām aliquo mō. s. operādo uel negligēdo dī inolūtarium. Qñ autē casui sequēti aliquo modo cām dam⁹: nō est innoluntariū. Ad aliud patet solo ex iam dictis.

Cōsequenter que

rēdū est utrū isto ꝑcepto ꝓhibeant occidere illi qui hñt spūalē potestatez ut sacerdotes. Ad qō sic. Exo, ꝛz. Moyses fecē a leuitis īterfici. ꝛz. millia hominū: q adoꝛauerāt uitulū ꝯflatilem. Item Numeri. ꝛ. Phinees īterfecit israelitā coeūtē cū madianitide. Itē p̄ R. i. Samuel īterfecē Agag regē amalech.

Item. ꝛ. R. i. Helyas īterfecē sacerdotes baal. Itē Cyp̄anus dic̄ q̄ ꝑcepti legis memoꝛ Mathathias īterfecē illū q ad sacrificā dū accesserat. i. Mach. ꝛ. Q̄ si ante aduentū xp̄i hec ꝑcepta seruata sunt:quanto magis p⁹ aduētū xp̄i. ḡ ꝛz ꝗ sacerdotib⁹ noue legis licitū ē reos occidē. Ad ꝗ dic̄ūt q̄ daz q̄ sacerdotib⁹ ueteris legis licebat. sacerdotibus noue legis nō. Et rō huj⁹ est. quia cū ſ⁹ Aug. dr̄ia legis ⁊ euāgelii sit timoꝛ ⁊ amoꝛ mīstri legis debuerūt eē mīstri seueritatis ad timoꝛē. ꝑ mīstri euāgelii debēt eē mīstri pietatis ad amoꝛē. Quia ḡ illi debebāt arcere a malis p timoꝛē: congruebat eis maleficos interficē. Et quia isti debēt attrahē p amoꝛē:nō ogruit eis īterficē. Sz ⁊tra hoc sic obī. Jo. Criso. sup Mat. omel. i7. Occidit phīnees hoīem:et reputatū ē illi ad iusticiam. Petr⁹ꝯo geminū fēc homicidiū. ī Ananía. s. ⁊ Saphira. Act. ꝯ. cū fuerit opus ſpūale qō factū ē. i. nō manuale. Itē Grego. ī dyalogo. Petrus q Labitā mortuā suscitauit act. ꝛ. Ananiā ⁊ Saphirā mētiētes increpando morti tradidit. Itē Piero. ad Ripariuz. Legi vīdicta phinees. auctoritatē Delye. ze lū Symōis chananei:q ī duos magos ꝛaroe ⁊ Arphaſat ignitos serpētes retoꝛsit. Item Petri seueritatē Ananiā ⁊ Saphirā trucidātē. Pauli ostātiā: q Elimā magū eterna seueritate dānauit. nō ē crudelitas crimina ꝑo deo punire ꝑ pietas. vñ ī lege dī. Si frater⁹ ⁊ amic⁹ ꝛc. voluerit ꝛepꝛauare ꝛitatē effundes sanguinē ipsoz. Ex hoc ḡ relingt q̄ quātū ad iudiciū occisionis pares sunt sacerdotes noue legis ⁊ veteris. Itē cū crimina punire ꝑ deo sit pietas:nō erit contra mīsteriū pietatis maleficos punire. Item dic̄ aug⁹. Summa religiōis est imitari eū quē colis. Sz ipse de⁹ auctoritate ītērficit: iudex mīsterio. ḡ mīsteriū occisiōis maxime ogru et sacerdoti: q dz eē dei ꝑcipuus imitator.

Itē Leo quart⁹ scribit Ludouico. zz. c. q. 8 Quidā ī romanoz portū sarraceno s uentuꝛos esse dicebāt: ꝑ quo ꝑcipim⁹ nostrū ogregari populū. Itē idem ī eadē. Nūquid aliqb⁹ nostros hoīes finim⁹ oppmi. ꝑ si nccītas vlla occurrēt: pītialr̄ vīdicam⁹. ga nr̄i gregis vltores eē debem⁹: ⁊ ꝑcipue adiutores. Si ḡ canonice ⁊ regulariter fēc illō Leo papa. s. occurrit inimic⁹ ⁊ pītialr̄ vīdicauit eadē rōne possūt hoc facē alii episcopi⁹ ⁊ sacerdotes canonice. et illud qō sequitur ad sumptionē armoz. s. pugnare ⁊tra hostes ⁊ īterficē. Itē sicut dr̄. zz. ca. q. 8. beat⁹ Greg. ciuibus tuscie vt ⁊tra Longobardos arma parārēt mādauit. Itē ecclia ordinat secularē ptātē vt papa imperatoꝛez ḡ tradit ei auctoritatē ad suū officium. Si ḡ auctoritas impatoꝛis ē interficē maleficū. et a papa accipit auctoritatē. ḡ auctoritate pape interfic̄ Sz ille facē cuius auctoritate fit. ḡ ꝛc. Item epi hñt ꝓpositos ⁊ balliuos ī causis sāguis. Sed illi balliui nihil agūt auctoritate sua. ḡ auctoritate epoz fundūt sanguinē maleficoz. Conr̄. btūs Ambro. aduersus milites gothos lachryme mee arma sunt. talia enim munimina sunt sacerdoti. alr̄ nec debeo nec possum resistere. Itē canon ex ocilio toletano. Sacerdotes q ad mīsteriū salut⁹ electi sunt ibi o sentiant regibus fieri iudices: vbi supplicii īdulgētia ꝓmittit:nō vbi sentētia discriminis ꝓparat. si quis ⁊tra hoc fecerit sit reus effusionis sanguīs apud xp̄m:⁊ apō eccl̄iam perdat ꝓpriū gradum. zz. ca. q. 8.

Itē canon Nicol. pape. di. ꝯo. Cū discreti sint milites seculi a militib⁹ eccl̄ie:ñ conuenit militib⁹ eccl̄ie militare seculo:p quod ad effusionē sanguinis ncce sit peruenire. Item btūs Ber. ad Euge. li. 4. de cōsideratōe. Aggredere ſbditos. ꝑ ꝛbo non ferro. qd venuo vsurpare gladium tempres:quē semel iuss⁹ es reponē ī vaginam. s. ī Petro cui dictū est mitte gladiū tuū ī uaginā. Itē. i. ad Thi. ꝛ. Oportet epm sine crimine esse nō violētū nō pcussoꝛē. So. sicut dictuz ē hoc ꝑcepto prohibet glz occidē sua auctoritate. ga ḡ ministris veteris testi omissa erat auctoritas. mīstris ꝯo noui testi nō ē ocessa auctoritas vt p se īterficiāt. ideo ex oñti isto ꝑcepto p bibet īterficere ī causa iusticie. Ratio autē q̄re eis negata ē auctoritas est duplex. Una est ga mīstri noue legis debent esse ministri mās̄uetudīs ⁊ amoris ad aliciēdū homines ad bonū. Uñ eis dr̄. ꝛ. Mat. Nō resistē malo ꝛc. Et ibidē segt. Diligite inimicos vestros ꝛ° bñfacite his qui oderunt vos. qō intellī faciendū a mīstris noue legis: nō solū ī voluntate animi:ꝑ etiā ī oñsione signi. Alia ē ratio. ga ministri noue legis sunt ministri sacramenti vniōis. sacramētū. n. altaris repnāt vnionē xp̄i ⁊ ecclie: quam significat vnio anime ad corpus. Sicut. n. aī a corpus viuificat. ita xp̄s p hoc sacramētū vnificat ecclīam. vñ q dissoluit vnionem corporis ⁊ aīe sacramēti illi⁹ vnic̄is: vnionē in se non potest demōstrare. Et iō irregularis ē ad h⁹ sacramēti mīsteriū exequēdū. quēadmodū bigam⁹ q carnē suā diuisit cū vxoꝛib⁹ plīb⁹. Et sicut dic̄ canon. iꝯ. ca. q. ꝛ. Quedā sunt q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ ſi nō impatēſ ad penā:tamen impediunt ſacramti ſignaculū.et introduciſ auctoritaſ Hieronymi:q̄ dic̄ de illo q̄ ꝓpter diſciplinā caſu occidit.quātū ad culpā innocēs eſt:q̄tū ad legē reus ē.legē dico ſacramēti. Vnde eſt q̄ cū alii ordines eccl̄ie ad ſacramentū altaris referāſ:qa oēs ordinati aut ꝺficiunt ſacramētū:aut deſeruiūt ꝺficiēti:debent carē diſione que opponiſ ſacramento vnitatī. et ideo nō licebit miſtris eccleſie iterficē. ſanguinē effundē. mēbrū mutilare. Miſtris ꝟo veteris teſtamēti:q erāt miſtri timoris ad cohercēdū a malo: et p oēs miſtri diſionis aīaꝝ a malis ꝺpetebat auctoritas ꝛ executio iterfectiōis.vñ pz ſolo ad ꝑmas auctoritates obiectas de miſtris veteris te. Ad illud ꝟo beati Cypani: q̄ poſt aduentū Xp̄i p̄cepta indicioꝝ ſanguis ſeruāda ſunt. ꝺce dēdū q̄ tpe grē ſūt ſeruāda:ſ nō a miſtris ſpualiū ꝛ ſacramētoꝝ:q ſunt miſtri mīe ꝛ māſuetudis ꝛ repītatores unionis.ſ ut ꝑncipib⁹ mūdanoꝝ q ſeueritatis legal' imitatores ſunt miſtri ſeparatōis ꝛ cohertiōis a malis. Ad illud Criſo.dō.q̄ impropīe dī ꝑtr⁹ homicidiū feciſſe. hic enī dī res fieri illo tropo q̄ i ſcriptura fieri dī.cū predicit: vl inoteſcit. Petr⁹ ḡ dī Ananiā ꝛ Saphirā interfeciſſe.qa eoꝝ mortē quā dyabol⁹ efficere debebat:ꝑdixit ꝛ cām.ſ.culpā patefecit vñ i actib⁹ dixit Saphire.Ecce pedes eoꝝ q̄ ſepelierūt viꝝ tuū.ad hoſtiū ſunt ꝛ efferēt te.et ſtatim expirauit. Ad illud aūt beati Grego.dō.q̄ aliud ē icrepādo morti tradē: ꝛ aliud interficē.Tradē.n.morti ē pluribus modis.Uno mō tradere morti iferende ab homine.et hoc mō ꝑtr⁹ nō tradidit Ananiam ꝛ Saphirā.Alio mō tradere morti inferēde a demone.et illō tradere ē excoicare et hoc modo tradidit ꝑaul⁹ ꝛ etiā ꝑetrus ſathane:ſ nō intentōe occiſionis: ſ intētōe punitōiſ ad correctōem alioꝝ:ſic ꝑetrus.nl ad correctionē eoꝝūdē ſic ꝑaul⁹. ꝑ⁹ ad Tbi. .i. vbi dic̄. Q; Hymeneū ꝛ Alexādrū tradidit ſathane.vt diſcant nō blaſphemare.Et ꝑ⁹ coꝛ.ꝛ.De fornicatore iudicaui eum qui ſic opat⁹ eſt tradere ſathane i interitū carnis: ut ſpūs ſaluus fiat. Ad illud ꝟo btī Hie. dō.q̄ dīa eſt inter miſtros veteris legis ꝛ none:nō ſolū i bis que dicta ſunt quātū ad dīam ſeueritatī ꝛ mīe:qa illi ꝑncipalī ſeueritatis.iſti mīe ſunt miſtri.ſ etiam i iudicio ſeueritatī:qa iſti gladio ſpuali.illi ꝟo gladio materiali iudicia exequūt.iſti ꝟbo.illi ferro iſti ꝟbo q̄ ē gladi⁹ ſpūs ad diſionem aīe ꝛ ſpūs.i.ordinatōis ſenſualitatī a rectitudie rōnis ad Hebre.4. Illi ꝟo ferro.i. māli gladio ad diſionē anime ꝛ corporis hoc ē vite aīalis. Uñ nō q̄ ſicut ꝑus ē q̄ aīale ē.vnde q̄ ſpuale.ꝑ⁹ coꝛ.ıꝛ.ꝛ uita aīalis ꝑuſq̄ vita ſpualis. Uitā aūt aīalem dico que eſt in vnione anime ꝛ carnis.vitā ꝟo ſpualē in ordinatōe ſenſualitatī que dī aīa: ꝛ rōnis q̄ dī ſps.ita miſteriū dine iuſtitie diſtributū ē miniſtris veteris teſtī i gladio māli i ſeparatōem aīe ꝛ carnis. Miſtris ꝟo noui teſtī i gladio ꝟbi ſpūali ad diſionē aīe ꝛ ſpūs.In illo miniſterio ē ratio timoris.i iſto rō amoris:hinc dicēt⁹ aplis.ecce duo gladii. Reſpōdit dñs.Satis ē. Ad illud btī aug.Sūma religiōis ē imitari quem colis.dō.q̄ tria ſunt genera opeꝝ dīnoꝝ.ſ. opa ſapīe.potentie.bonitatis. In opib⁹ potētie vt creatiōis ꝛ miracloꝝ:nō querit ve imitatorē. vnde Lucifer qa voluit eſſe ſilis i potētia deo: ꝓcipitat⁹ ē Iſa.14. Silī nec i archanis ſapīe. Uñ Adam qa voluit eē ſilis i ſcīa:de paradiſo electus ē.Gñ.3. Eritis ſicut dii. Operū ꝟo bonitatī alia ſunt pietatī ꝛ mīe i quibus vult q̄ omnes imitēſ eū.Mat.ꝛ.Eſtote miſericordes ſic ꝛ pr̄ neſter ꝛc. Alia ꝟo ſunt punitiōis ꝛ vīdicte:ꝛ i his non vult vt ꝑfecti imitenſ eū ꝓpter duo. ꝓpter ſacr̄m vnionis ꝺmādū:q̄ requirit miſtros ꝺgruos ī gb⁹ non īueniaſ oppō diſionis. Alia ratio eſt ꝓpter ꝺmēdādā clemētiā ſue miſatōis ut i hoc īnuat q̄ quaſi coactus punit. ſicut dr.ȝ. Tren.Nō ex corde ſuo humiliauit ꝛ abiecit filios hoīum .et introducīt ꝟba dñi puniēt quaſi plangēt.Iſa.i. Heu ꝺſolabor ꝺ hoſtib⁹ meis.ut ſit ei⁹ ꝓpriū de hoſtib⁹ miſereri. Jō miſtri none legis q̄ debēt eē i pfectiori imitatōe dei:debēt ipz imitari i ope pietatī: nō i diſtrictōe ſeueritatī. Ad illud Leonis ꝛ Grego.dō.q̄ hoc nō dr ꝓpter hoc q̄ liceat ſacerdoti uel pape arma arripe: ſ qa poſſūt ſeculari ꝑncipi cui māli gladi⁹ ꝺmiſſus eſt: armoꝝ ſumptionē conī maleficos ſuadere. ſicut illi qui habēt minoꝝ⁹ ꝛ maioribus diuinas leges exponē ꝛ ꝑdicare. i gbus ꝓcipiī ſecularib⁹ poteſtatib⁹. maleficos nō patieris uiuē.Exo.ȝ.et dent.iȝ.Si audieris in una urbiū tuaꝝ quas dñs deus tuus dabit tibi ꝛc.Et poſt ſegtur.Si īueneris certuȝ eē quod dī ꝛ abhoiatōem banc ope ꝓpetratā ſtatim ꝓnties hītatores illi⁹ i ore gladii.

Ad aliud q̄ obicit de imperatore q̄ ordinat a papa dō q̄ vez ē q̄ recipit ptātem a papa ad puniēdū maleficos. executionem aūt ptātis accipit a lege a deo. ḡ p papā recipit auctoritatē ut ſit miſter legis ꝛ iuſticie dine.ſ ab ipa lege auctoritatē uſus miſterii iuſticie.Uñ Aug.i q̄ñib⁹ leuitici.Cū homo iuſte occidit lex occidit:nō tu:dic̄ iudici ſeculari. Si aūt obr q̄ ille facᵗ cuius auctoritate fit.Uñ papa ꝛ epi q habēt ꝓpoſitos in dices ſanguis videt occidē dō.q̄ ē auctoritas iubēdi.ꝛ ē auctoritas īnuēdi.In auctoritate iubēdi ſegt.ille facᵗ cui⁹ auctoritate fit. In auctoritate ꝟo īnuendi nō ſegt.Eſt autē auctoritas iubēdi occidere maleficos penes impatorē.Auctoritas ꝟo īnuēdi penes papā ꝛ ſacerdotes.Eſt aūt iſta īnuitio dīne legis. vt victū ē:ꝑdicatio.et vt ꝑncipes legi dīne obediant exhortatio.Uñ Ber.i 4°.li. de conſideratōe ad Eugenium.oñdit qualr̄ vter q̄ gladius eſt ecclie mālis ꝛ ſpualis. et q̄ ad ipſam ptinet gladius mālis ꝛ ſpualis. et q̄ ad ipſam ptinet gladi⁹ materialis nō q̄tuȝ ad vſum vel quātū ad iuſſum ſ quantū ad nutū.Uñ dic̄ hoc modo ad Euge.Qui gladiū mālem tuuȝ negat:nō ſatis mihi videt attēdere ꝟbum dñi dicēt. ouerte gladium tuū i vaginā.tuus ḡ ꝛ ipſe tuo fortitan nutu et ſi nō tua manu euaginād⁹. Alioquin ſi nullo modo ad te pertineret dicēt⁹ aplis. Ecce duo gladii.nō rñdiſſet dñs.ſatis eſt.ſ nimis eſt. Uterq̄ ḡ gladi⁹ ecclie ē ſpualis ꝛ mālis.ſ is quidē ꝑ eccleſia. ille ꝟo ab eccl'ia exercēdus.ille ſacerdotis. is milit manu.Sȝ ſane ad nutū ſacerdot ꝛ ad iuſſū impatoris Et p hoc ſoluūr omnia obiecta.

Reſtat querere de

genere occiſiōis que i hoc p̄cepto ꝓhibeatur Et ex p̄cedētib⁹ vr q̄ ꝓhibeaſ occiſio corporalis:que ē i ſepatōe aīe a corpore. Sȝ q̄rit vtrū ꝓhibeaſ occiſio quocūq̄ mō dicta. vȝ corporalis ꝛ ſpūalis. Ad q̄ dō ſic. aug⁹. ſuper ꝑſ. Noli putare te nō eſſe homicidā: quādo fratri tuo malū ſſuades.Si frī tuo mala ꝑſuades occidis. et ut ſcias:qa occidis: audi pſalmiſtā dicētē. Filii hominū dentes eorum arma ꝛ ſagitte ꝛ lingua eoꝝ gladi⁹ acut⁹.

Item exo.zo.ſuper illud.nō occides.glo. Manu vel mēte:uel ſtrahēdo ſbſidiū uite ei cui debes dare. Jtē.ꝛ.Den.ſup illud nō occides.Glo.re vel volūtate.q̄ enī odit frēz ſnū homicida ē: vel ſtrahēdo q̄ potes ꝑſtare.Ex his igit relinquit q̄ hic ꝓhibetur homicidiū ſpuale:q̄ ē i odiēdo.ſeu malum ꝺſulendo. et homicidiū dr nō ſolūmō i cōmittēdo.ſ.i inferēdo mortē:ſ etiā i omittendo.ſ.i ſtrahēdo bñficiū ad ꝺſeruationem vite ꝓprie. Pretēa querit vtrū iſto p̄cepto ꝓhibeaſ occiſio quolibet modo dicta. Ad q̄ dō ſic.ꝛ.ſapīe. Os quod mentit occidit animā.mēdaciū igit eſt occiſio anime. Si ḡ hic ꝓhiberet quelz occiſio ſpualis:ꝓhibētur hic mēdaciū.et pari rōne quodlibz peccatū mortale.nā oē pctm mortale occiſio ē aīe.Si ꝟo dicēt q̄ ñ ꝓhibet hic occiſio ſpual' niſi illa que ē ꝓximi. Contē.hic ꝓhibet occiſio corporalis ſui ꝛ ꝓximi ſic ſupadictū eſt. ḡ ſi hic prohibet occiſio ſpualis: ꝓhibet ꝛ ſui ꝛ ꝓxī et ita quodlibz pctm.q̄ ga ē falſum: relīgt q̄ nō ꝓhibet hic niſi occiſio corpalis. Jtē querit vtrū iſtud p̄ceptū ſit gñale ad plura p̄cepta. Ad q̄ dō ſic.aug⁹.ȝtra Fauſtū i li.i.qa indei nō ītelligebant homicidiū niſi corpis humani: p quod vita ꝓnarr. Aperuit dñs omnē iniquū motū ad nocēdū frī i homicidii genere deputati. Sȝ i furādo. falſum teſtando. ꝛ bi⁹ eſt iniquus mot⁹ ad nocēdum ꝓximo.ḡ furta.falſa teſtimonia. ꝛ bi⁹ ē iniquuſ mot⁹ad nocēdū ꝓximo.ḡ debēt i homicidii gñe deputari. ḡ cum omne genus homicidii hic ꝓhibeaſ:erit hoc mādatū generale ad alia:quib⁹ ꝓhibeſ ꝓximo nocumētū

Jtem omnis ꝑnaricatio ȝtra p̄ceptum quodlz zª tabule:aut eſt ȝtra īnocētiā iferēdo nocumētū.aut ȝtra bñficētiā ſbtrahendo bñficiū.Sȝ ſ⁹ aug.hic ꝓhibeſ nocumēti illatio.ſilr ꝓhibeſ ſbtractio bñficii ſicut glo. dic̄.et ſicut dic̄ ambroſius i li. de officiis. Pascefame morētē.qſqs enī paſcēdo hominez ſeruare poteris:ſi nō paueris occidiſti.ḡ iſto p̄cepto ꝓhibeſ omnis ꝑnaricatio:que ē ȝtra aliquod p̄ceptoꝝ zª tabule. ḡ ē generale ad p̄cepta zª tabule. Jtē Hiero.ſup Iſa. Oīs iniquitas ꝛ oppreſſio ꝛ iuſticia indiciū ſanguīs ē.et lz gladio nō occidas: volūtate tñ īterficis.Sȝ iuſticia ꝛ iniqtaſ generalia ſūt ad furtū.falſum teſtimoniū.mechiā.ꝛ bi⁹.ḡ iſta ſunt iudiciū ſanguīs.ḡ ꝛc. Jtem oīs iniqtas ē iudicium ſanguīs.Omne pctm eſt iniqtas.ḡ omne peccatū iudiciū ſanguīs eſt ſm verbum Hieronymi.Eſt igit ꝟ p̄ceptuȝ generale. Jtem ī epla Clemēt hoicidioꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

tria gña dicebat dñus petr⁹. Sic enī homicidas iterfectores frūz: ita detractores eorum: eosq; odiētes homicidas esse manifestabat. Detractio igit̄ ē homicidiū. Sz omne falsuz testīoniū ē detractio. ḡ ⁊ homicidiū est. Est igit̄ hoc p̄ceptū ꝓhibēs falsum testīoniuz.

Conr̄. Illud p̄ceptū ꝺnumerat̄ cū ceteris et est vnū de decē ꝟbis. ḡ nō ꝺpendit alia. Sz si extēdēt̄ ad homicidiū spūale: ꝺpbēdēt alia. ḡ nō extēdit̄ ad homicidiū corpale.

Itē scādalū est homicidiū spūale. ga ꝓbz alii occasionē mortis spūal'. sic dr̄ ad ro. i4. Scādelizati ꝓpter escā noli destruere opus dei. Itē. i. ad Cor. 8. ī eodē casu dic̄. Si qs viderit illū q bz ꝺsciam recumbētē ī idolio edificabit̄ ad mādducādū ⁊ pibit ī tua ꝺscīa frater ꝓpter quem xp̄us mortuus ē. Si ergo spūale homicidiū ꝓhibēt̄ ḃ. ꝓhibēt̄ ḃ scandalū. Sz scandalum pōt esse p̄tm̄ idolatrie qō est ꝺtra p̄mū p̄ceptum. et piurium: qō ē ꝺtra z^m. et violatō sabbati: qō ē ꝺtra z^m. et inhonoratio: quod ē ꝺtra quartum. et sic de aliis. Sic ḡ ꝓhibet̄ ḃ oīs ꝓuaricatio alioruz p̄ceptoz: quod falsum est. Relīqt̄ igit̄ q nō ꝓhibet̄ ḃ nisi corporale homicidiū. Itē querit̄ vtrū ꝓhibeat̄ ḃ tm̄ homicidiū man⁹ et cum dicant auctoritates q lex ꝓhibebat manū nō animū. Sz hoc nō erit ī ꝓhibitōe nisi homicidiū man⁹. Conr̄. Aug. ꝑiculose decipiūt q existimāt eos tm̄ homicidas qui manib⁹ hominē occidūt: ⁊ nō poti⁹ eos: per quoz ꝺsiliū ⁊ fraudē ⁊ exhortationē boles extīguūt. Nā iudei nequaq; ꝓpriis manibus dñm occiderūt: sic̄ scriptū ē. Nō licet nobis ītersicē quēq;. Mat. z7. Item Aug. Moys xp̄i iudeis imputat̄: ga ipsi līguis ītersecerūt dicentes. Crucifige. crucifige. vñ vnus euāgelista dic̄ dñz crucifixū hora tertia. ali⁹ sexta: ga iudei crucifixerunt eū hora tertia līgua. milites hora sexta manib⁹. Itē canon Martini pape vi. 5o. dic̄. q homicidium ꝺmittit̄ facto. p̄cepto. ꝺsilio. Si vicat̄ q man⁹ quā ꝓhibet lex ē oīs operatio exteri⁹ exp̄ssa Et ita operatio quecūq; ul' coopatio ad mortem alic⁹ ḃ ꝓhibet̄. Querit̄ vtrū ꝓhibeat̄ volūtas. et si ꝓhibet̄: quare nō exp̄mit̄ sicut circa mechiā ⁊ furtū. Q; aūt ꝓhibeat̄ exp̄sse dic̄ glo. 2o. exo. sup illud. nō occides. glo. volūtate. Item cum nō oīs q odit fratrem: velit ei inferre mortē: vel q ab alio illi īferatur: quare dic̄ Jo. p^a. 3. Qui odit fratreꝫ suū homicid a ē. So. occisio hoīs vel bōicidiū ꝺr̄ vuob⁹ modis. ℞. s. ⁊ īterpretatiue. Interp̄tatiue vuob⁹ modis. Omittēdo si nō ſbuenit: cū videt p̄mū ī nc̄itate extrema. Augu. ꝺtra fauſtū. i. li. Jstud p̄ceptū quod ē. nō occides: nō seruas. Nō. n. ꝺas esurīēti panem. vez si incurras ī eum famelicū: q mori posset: nisi porrigēdo cibū ſbuenias: iā tu bomicida teneberis. Cōmittēdo corde. ore. ope Corde odiēdo. i. Jo. 3. Qui odit fratrē suū ꝛc̄ Ore vuob⁹ modis. detrahēdo. sic̄ dic̄ beat⁹ Petrus. Detractores homicidas eē. Malum suadēdo sic̄ dic̄ beat⁹ Aug⁹. Si frī tuo mala psuades occidis. Jlle q ī sua ꝺscīa occidit: ga vellet nō esse aut nō bñ esse quem odit. detractor occidit p̄mū ī ꝺscīa aliena: ī qua vinebat p bona opīonem. mali psuaſo: occidit eū ī ꝺscīa eiusdē ī qua vinebat p bonam volūtatē: ⁊ post moriē p p̄tm̄. Ope scandalizando p malū exemplum. Unde beatus Greg. de plat̄. Tot mortib⁹ rei sunt: quot ad posteros pditōis exempla trāsmittūt. Uere ꝺmittit̄ homicidiū ī corpl' ⁊ aīe dīsione: qō ꝺtīgit tribus modis. necessitate. casu. volūtate. Necessitate euitabili vel īeuitabili. Casu vando operā rei licite vl' illicite. et si licite: aut adhibita diligētia debita. aut nō adhibita diligētia. Et patet ex pdc̄is quomodo imputat̄. et quomodo non. Et quomodo sit ꝺtra hoc p̄ceptum. et quō nō. Volūtate aūt iuste ⁊ iniuste. Juste quādo debita causa iustus ordo. iustus aīus iudic̄ occidenti. et ñ est ī hac ꝓhibitōe. Jniuste quando aliquod istoz triū deest. et fit trib⁹ modis. Cōsilio. p̄cepto. facto. sic̄ dic̄ canon Martī. et istud bomicidium vlr ⁊ distīcte: ⁊ ꝓprie ḃ ꝓhibet̄. Cum ḡ querit̄ vtrū ꝓhibeat̄ hic occisio quolz modo dicta dō. q ꝓprie ḃ ꝓhibet̄ occisio corporalis. Jmpro ꝑe ꝺo et ex oñti ⁊ īterp̄tatīe occisio spūal'. Si. n. aīa melioꝛ: corpore: et uita aīe melioꝛ vita corporis. et mors aīe peioꝛ morte corporis. Qui ḡ ꝓhibet īferēdā mortē corpalē: multo magis ꝓhibet īferendā mortem spūalē. nō tñ. p̄pe potest̄ dici ab aliquo īferri mors spūal' alicui: quēadmodū mors corpal'. Mors. n. corpal' īfert̄ alicui p cām ⁊ violētiam. Mors vero spūalis culpe nō pōt īferri alicui ab alio: nisi p occasiōem: ga clpa nō pōt fieri ī nobis nisi nobis volētib⁹ ⁊ cōsentiētib⁹: quānis occasio possit esse ī ꝟbo ⁊ facto. et iō occisio spūal dr̄ īferri ꝓpe ⁊ interpretatiue: ga p occasiōem nō per cām.

Ad illud qō obr̄ de mēdacio ⁊ quolibet peccato mortali q occisio ē. dō. q quodlibet peccatū mortale effectiue dr̄ occisio spūalis: ga ex quolibet aīa occidit̄: ꝑ nō formal'r: nisi solū illa que fūt occasio alteri peccādi. i. spīritual' moriēdi: sic ē mali psuasio. vel factū min⁹ rectū pbens alteri occasionē ruine: vel q moriat̄ ī ꝺscīa ꝓpria p odiū. vt ibi nō viuat p amorē. vel q moriat̄ ī ꝺscīa alterius p detractionē. vt ibi nō viuat p bonā opīonez

Ad illud ꝺo qō querit̄ vtrū illud p̄ceptū sit gñale dō. q nō: imo est spāle. Et ad illud Aug. q homicidiū intell'r ois mor⁹ ad nocēdum: intelligēdū cū determīatōe: quo. s. nocet psone: nō quo ad res psone: ꝑ quo ad esse ipsi⁹ psone. et iō nō obstat qō obic̄ de furto ⁊ falso testimonio ⁊ aliis. Silr̄ ad aliō ꝺo qō dic̄ q ſbtractio bñficētie ꝓhibet̄ ḃ ⁊ no cumētū gñalr̄. ꝓz de nocumēto. De ſbtractione ꝺo beneficētie silr̄ dō. q nō intell'r generalr̄: ꝑ ſbtractio solū debiti bñficii i casu necessītat̄ ex quo mors ꝺtīgit. Ad illō autē qō obic̄ ꝺ inigtate ⁊ iustīcia silr̄ dō. q illō nō dr̄ gñalr̄: ꝑ solū de iustīcia ⁊ inigtate: q̄ p oppſitionē alicui⁹ iferēt̄ mors vel accelerat̄ Ad homicidiū. n. ptinet iferre statim mortē vel accelerare mortē. Ad illud ꝺo btī Petri iaz pz rñsio. Nā detractio nō dr̄ mors nisi īterp̄tatiue ⁊ īpropie. Ad sequētia ꝺo pz rñsio. Nā ꝓhibet̄ fm̄ ītentionē legis homicidiū volūtati ⁊ opis: vel coopatiōis: quānis ꝑ⁹ ītellectū carnaliū iudeoz ītelligēt̄ solum de homicidio opis vel coopatiōis. Ad vltimū ꝺo qō querit̄. s. quare nō ē ꝓhibitio uolūtatis distincta circa occisionē sic̄ circa mechiam ⁊ furtū. rñsū ē supra qōe de numero preceptoz. et infra ampli⁹ declarabit̄.

t Ranseundū est

ad sextum preceptum: quo dr̄. non mechaberis. Circa qō ingrēda sunt plura.

Primo vtrū sit p̄ceptū p^o tabule vel z^o.

z^o vtz sit p̄ceptū morale legis nature: ul' morale disciplīne. 3° vtrū coit⁹ maris ⁊ femine nullo addito sit ꝓhibit⁹ hoc p̄cepto.

4° vtrū ocubinari⁹ ꝓhibeat̄. 5° vtrum coit⁹ fornicari⁹. 6° vtrū coit⁹ īcestuosus.

7° vtrū bigamia. 8° vtrū coit⁹ ꝺiugal' ꝺordinat⁹. 9° vtrū mechia mētalis ul' corporalis ꝓhibeat̄ hoc p̄cepto. Decimo de ꝺparatōe hui⁹ p̄cepti ad alia.

Ad primuz obicitur

sic. Deute. 5°. sup illud. non mechaberis. glo. Adulteriū ꝓhibet carnale vl' spūale. et itez spūalis fornicatio ē idolatria ⁊ scripturaz expositio prava. Sz ostat q ꝓhibitio idolatrie ptinet ad p̄mū p̄ceptū ꝑme tabule: ⁊ ꝓhibitio prave expositōis scripturaz ad z^m p̄ceptū ꝑme tabule. nō assumes nomē dei tui ī vanū. ḡ illud p̄ceptū extēdit̄ ad p̄ceptum illud ꝑme tabule. Itē Jsido⁹. Fornicatio carnis adulteriū ē. fornicatio aī seruit⁹ idoloz est. etiā spūal' fornicatio de qua dic̄ dñs. Qui viderit mulierē ad ocupiscēdū eaz ꝛc̄. Cum igit̄ hic gñalr̄ ꝓhibeatur fornicatio: ⁊ idolatria sit fornicatio aī: idolatria hic ꝓhibet̄. Si dicat̄ q p̄ceptum illud pōt accipi lr̄alr̄ ⁊ allegozice. Allegozice acceptū ptinet ad ꝑmā tabulā: ī qua ꝓhibet̄ idolatria ⁊ heresis: que sunt fornicatio spūal'. Litteralr̄ ḡ ītellectū ē p̄ceptū z^e tabule. Conr̄. p^a ad Cor. 6. Nescitis qm̄ membra uestra tēplū sunt spūs. s. ⁊ ī eadē epla. c. 3. Si quis templū dei violauerit dispdet illū deus. Jnde arguit̄. Si violatio templi exteriozis est sacrilegiū: ⁊ ꝺtra p̄ceptū ꝑme tabule ī q̄ p̄cipit̄ honoꝛ dei. ḡ multo magis violatio tēpli interioꝛis ⁊ spūal' erit sacrilegiū ⁊ dr̄ p̄ceptū p^e tabule. Cum ergo fornicatio corporalis templum dei spīrituale pollnat erit sacrilegium ⁊ cōtra p̄ceptum ꝑme tabule. Itē in p̄ceptis z^e tabule ꝓhibet̄ lesio ⁊ iniuria p̄mi. Sz in simplici fornicatōe nulla ē iniuria p̄mi. qa ē cum soluta: que nō ē alicuius ꝓpria: ꝑ sue potestat̄: nec ide aliqua est querimonia. ḡ ñ ē prohibitio illi⁹ precepti z^e tabule. So. sic dr̄ ī z^o Ezech. Liber sacre scripture scriptus ē intus ⁊ foris. Jntus quātū ad spūalē intelligētiā. foris quātū ad lr̄alē. Si ḡ illō p̄ceptū attēdat̄ quātū ad intelligētiā spūalē: ⁊ hoc impro ꝑe: erit illō p̄ceptū idem p̄mo p̄cepto ꝑme tabule: quo ꝓhibet̄ idolatria. uel z^o quo ꝓhibet̄ heresis: que dicūt fornicatōes. Osee z^o. De synagoga ⁊ heresi auferat fornicationes suas a facie sua: ⁊ adulteria sua de medio ubez suoz. Si aūt attēdat̄ illud preceptum z^m mō ⁊ p̄pe: ꝓhibet̄ hic fornicatō corporalis. et ꝺ mō est p̄ceptū z^e tabule. De ista aūt fornicatōe que sic ꝓhibet̄ ī ꝺ p̄ceptō dr̄ p^a ad Cor. 6. Corpus aūt nō fornicationi ꝑ dño. Et si obiciat̄ q p̄cepta decalogi lit teralia sunt ⁊ nō allegozica. et iō p̄ceptum illud solum lr̄ale erit ⁊ nō allegoricū. Dicendū q p̄cepta decalogi ꝺplicē hñt respectū

Universidad de Deusto
Biblioteca

Unū ad legē ĩralē:que est lex nālis cuius explicatio sunt.et ℔ mō solū sunt ĩralia. Alitū ad legē figuralē que est lex Moysi in qua explicita sunt.que est lex umbre ⁊ imaginaria sicut dr̄ ad hebre.io. et hoc mō allegoricam interpretatōem recipiūt. Ad illud ℞ō qō obr̄ ĩ otrariū de violatōe templi dō.q nō ē file de templo māli ⁊ spūali. Nam templum māle nō bonorar̄ nisi ꝓpter cultū dei. et iō violare illud ē ĩuriari deo ꝓprie. ꝓxim⁹ ℞o honorar̄ ⁊ ga ꝓxim⁹:⁊ ga dei templū. vnde iniuria ꝓximi:ga est ꝓxim⁹:non ē ꝓprie iniuria dei. Iniuria ℞o ga templū dī methaphorice dr̄ iniuria:quēadmodū homo vel corp⁹ boīs dr̄ templum. et ideo methaphorice dr̄ sacrilegiū ⁊ impoprie. Ad vltimū quod obiē dō.q ĩ simplici fornicatōe fit iniuria ꝓximo:ga noīe ꝓximi intellr̄ homo in vtroq; sexu. vñ quānis mulier sit soluta:⁊ etiā velit hoc:nihilomin⁹ tn̄ ei fit iniuria:quemadmodū si de volūtate tua eēt q ego interficerē te:nihilomin⁹ tn̄ si ego interficerē te:facerē tibi iniuriā. vñ quānis null⁹ oquerat: nihilomin⁹ tn̄ vterq; ledit: ga vterq; spūalr̄ interficit.et quānis nō ledēt ali⁹ sic otingit ĩ ptō molliciei:illa eadē phibitōe qua phibet pollutio alteri⁹:phibet pollutio sui:quē admodū ĩ ꝓcepto quo phibet occisio alteri⁹ prohibet occisio sui.

Deinde queritur vtz istō ꝓceptum sit mozale legis nature:aut mozale disciplinē.

Ad qō sic. Ambrosi⁹ ĩ li. de pr̄archis. Dixit Sarra ad Abraā: ecce nūc conclusit me dn̄s ne parerē. intra g̃ ad ancillaz meā. H̄n. io. Considera ꝓmū q; Abraā añ legem Moysi ⁊ añ enāgeliū fuit.et seqnit. nō g̃ ĩ legē omisit Abraā: ℔ legē ꝓuenit. Itez idem in eodē. De⁹ in paradiso oiugiū laudauerat:non adulteriū damnauerat. Ex his g̃ relinquit q; adulteriū ex lege ē dānabile:añ legē ℞o nō erat damnabile. Est igit malum ga phibitū ex lege. Est igit mozale disciplinē. Conr̄. ad ro. z. Cū gentes que legē non bñt naturalr̄ ea que legis sūt faciūt: oñdūt opus legis scriptū ĩ cordib⁹ suis. ostat q; op⁹ legis scriptū nō pōt intelligi de ꝓceptis cerimonialib⁹:nec de ꝓceptis iudicialib⁹ plīb⁹ que sunt ex institutōe. g̃ hoc intellr̄ d ꝓcept⁹ decalogi mozalib⁹. g̃ oīa precepta decalogi sunt mozalia legis naturalis. Itē sic ibidē dic glo. Lex nālis est nemini iniuriā ĩferre. nihil alienū ꝓpe: alieno oiugio nō ĩsidiari Sed omnis adulter insidiat alieno oiugio. g̃ peccat otra legē nālē. Itē ibidē dr̄ vt bre uiter dicat. Lex nāl' est nolle alii facere qō tibi nō vis fieri. Sz null⁹ vellet vt ad suā alicuis alius accedēt volūtate ordinata. g̃ q; cūq; adulterat trālsgredit legē nālē: quod ocedēdū ē. Ad illud aūt qō p̄ obic dō.q illud quod dic Ambrosi⁹ de Abraā: q nō cōmisit ĩ legē coeundo cum Agar: vez ē q ℔ nō fec̄ sua auctozitate ⁊ dīna dispēsatōe. Preterea hoc dic Ambro. ad excusationē illius facti abrae. cui⁹ intētio ē dicē q abraaz nō peccauit otra legē positā: que adhuc nō erat:et hoc ē qō dic nō ĩ lege omisit ⁊ legez ꝓuenit. Itē nō peccauit otra legē nālem ga nō affectu implende libidīs hoc egit: sed querēde posteritat⁹ ⁊ multiplicatōis būani generis: quod ꝓcedebat de dictamine legis natural' maxime cū nōdū esset mltiplicatio hominū ad dei cultū. et hoc ē q dic. nō ardore aliquo succensus libidīs oiugalē postposuit thoz ancille otubernio. ⁊ studio querēde posteritat⁹ ⁊ ꝓpagande sobol'. Adhuc. n. post diluuiū raritas erat humani generis.

Item nō peccauit otra legem seu ius rationis. vñ ibidē dic ambrosi⁹. q; studiū poste ritat⁹ erat tempore illo religionis: ne quis ñ reddidisse videret debitū nature. Jus autē rationis dictat vt reddat vnicuiq; qō suū est. Ad illud qō obr̄ q; de⁹ ante legē adulteriū non damnauerat. dō. q; est damnatio quātū ad culpā ⁊ ad reatū pene eterne. et ē damnatio quantū ad crimen ⁊ reatū pn̄itis pene. Et est dr̄ia ĩter culpam ⁊ crimen. Naz culpa ē pt̄m quodcūq;. Crimē ℞o ñ nisi illō quod ē dignū accusatione ⁊ pn̄i punitiōe. Primo mō adulteriū semp fuit dānabile. 2° mō a tpe legis qua ꝓcipiebat puniri adulteriū. Unde ambrosi⁹. Añ legē nōdū interdēz adlteriū videbat. pena criminis ex tpe legis erat que crimen inhibuit. nec ante legē vlla est damnatio ⁊ ex lege.

Queritur postmodū vtrū coit⁹ maris ⁊ femine nullo addito ꝓhibeat hoc ꝓcepto.

Ad qō sic. Dic aug⁹. Q; sicut se habz ad⁹ ad salutē boīs sic coitus ad salutē būani gn̄is. Sz sic se hz cib⁹ ad salutē boīs q; cibi sumptio semper est licita ⁊ non prohibita. g̃ coit⁹ maris ⁊ femine qui est ad salutē humāi generis licit⁹ erit ⁊ ñ phibit⁹

Itē qō phibet ĩ ꝓceptis decalogi ē malū ℔ se. Sz coit⁹ nō ē ℔ se malū. g̃ ꝛc. ꝓbatio medie. null⁹ actus nature ℔ se mal⁹ ē. Coit⁹ ℞o actus est nature. g̃ ꝛc. Item null⁹ act⁹ q nec ex determīatōe circūstātie: nec ex mā debita ē vitupabil': ē malum vel ex gn̄e vel circūstātia. Coit⁹ aūt ē hi⁹. Conr̄. i. ad cor. 6. Qui fornicat ĩ corpus suum peccat. Glo. In fornicationis ope tot⁹ homo absorbet a carne: vt iam dici non possit ipse aīus suus esse: ⁊ simul totus homo dici possit caro. Sz opus fornicatiōis quantū ad hoc non plus effic q; coitus nō fornicari⁹. coitus igitur de se ē actus inordinat⁹. g̃ malū. g̃ alicubi phibi tū: ⁊ nō alibi q; hic. Itē dicunt sancti q; in ope oiugali nō dar̄ spūs ꝓphie ꝓpter captionē rōnis. Coit⁹ igit maris ⁊ femine fac nt homo nō sit ĩ pticipatōe grē. g̃ malū. Unde Hiero. sup Mat. Ipe quo oiugales actus gerunt pn̄cia spūs sancti nō dabit: et si ꝓphare dicat: qui officio generationis obsequit.

Itē dic aug. q; sanctiora sunt oiugia pari voto otinētiū. et dic ad edicia. Cato fact⁹ oiuges manebatis. quanto sanctiora occidit placita seruabat: sic fuit oiugiuz Marie ⁊ Joseph. Ex quo relinquit q; recessus a carnali copula ĩ oiugio est accessus ad sanctificationē. g̃ accessus ad copulā ē malū. g̃ coit⁹ ℔ se ē malū. g̃ phibitū. ⁊ nō alibi q; hic.

Itē omne qō excusatione ĩdiget ℔ se est vitupabile. Sz coit⁹ ad hoc q; fiat licite: necesse ē q; p mr̄imoniū excusef. vt dic aug⁹. ĩ sermone de ℞bis apostoli. g̃ ℔ se est maluz: siue ĩ genere. Itē si aliqs actus addita circunstantia ē licit⁹: i pa ℞o remota nō ē licitū ē malū ĩ gn̄e. Sz coire solū addita circūstantia ista cū sua: seu oiugalr̄ est licitū. remota nō. g̃ ꝛc. So. dō. q; coit⁹ masculi ⁊ femine quātū ē de ipso actu bonū ē re in se. In genē ℞o mozis indifferēs sic comedē ⁊ bibē. quia pōt bñ fieri ⁊ male. Unde aug⁹. ĩ li. otra Joninianū. Usus nālis ⁊ licit⁹ ē sicut ĩ oiugio. ⁊ illicit⁹ sicut ĩ adulterio. otra naturā semper illicit⁹. Sz nōndū q' indifferēs dr̄ duob⁹ modis. Uno mō q; cū de se nō sit malū indifferēter pōt fieri: quēadmodū comedē. ambulare. Alio mō indifferēs dr̄ qō cū sit bonum pōt bñ fieri ⁊ male. nō tn̄ indifferenter pōt exercert: nisi addita debita circūstātia. sicut iurare: qō nō ē licitū fieri nisi exigēte vel interueniēte debita cā. tale indifferēs ē coire: qō nō est licitū fieri: nisi cū sua oiuge. Et rō huius est ga gdam actus respiciunt statum singularis psone. Quidam ℞o act⁹ respiciūt statū nature vl' cause vlis. pmi act⁹ indifferēter pn̄t exerceri nō addita circūstātia debita: quales sunt q vidi sunt ambulare ⁊ comedere. Secūdi actus nō possunt indifferenter exerceri nisi addita debita circūstātia. ⁊ hoc ē ꝓpter excellētiā actus respicient⁹ cām vlem: sicut iurare: quod respic cam vlem. s. pmam veritatē. et coire: qō respic cām vlez. s. multiplicationē spēi. Itē notādū q; indifferēs dr̄ vno mō nō habēs maiorē ĩclinationē ad bonū q; ad malū vel e9°. vt ambulare. Alio mō dr̄ indifferēs qō pōt bñ ⁊ male fieri: tn̄ magis inclinat⁹ ad malū q; ad bonum vt iurare. cuius frequētia sepe uertit ĩ piculum piurii post peccatū. silr coire rōne occupīe fomitis magis trahit ad mozdinationē libidīs q; ad bonū fecūditat⁹ post lapsū boīs. Ad illud g̃ qō ꝓmo obr̄ q; oīs coit⁹ est actus inordinat⁹. dō. q; coire pōt dicere actū absolute ℞tut⁹ gn̄atiue ad multiplicationē spēi. ⁊ ℔ hoc nihil ponit inordinatū. ꝓ ut esset ĩ statu nature bñ ostitute. Alio mō potest dicere actū cui ocreta ē corruptio. Et sic rōne actus nō dic aliquod inordinatū: ⁊ naturale bonū. Ratione ℞o corruptionis crete que ē ei onālis post peccatū: ita q; conuersum sit vitiū ĩ naturā: ⁊ ocomitat actuz inordinatio. nō tn̄ sequit q; omnis talis act⁹ sit inordinat⁹: ⁊ q; null⁹ ē sine inordinatōe.

Ad 2m ꝓ hoc idē pz rn̄sio. ga q; donū ꝓpherie sbtrahit ꝓ coitū oiugalē: hoc non est propter inordinationē seu maliciā actus: ⁊ propter inordinatōem delectatōis ānexe. uñ nō segt ex ℔ q; coire sit malū: ⁊ ga ē cū malo. Ad aliud silr rn̄dēdū q; oiugiū sāct⁹ dr̄ ĩ otinētia a carnali copula nō ꝓpter elōgationē ab actu q ē nāl: ⁊ ꝓpter elōgationē a corruptōe libidīs: q ē nāl' ℔ se quē modum pfect⁹ dr̄ nō iurare q; iurare ex debita cā ñ rōne elōgatōis ab actu ⁊ rōe elōgatōis a periculo piurii. Ad aliud silr pz rn̄sio. ga q; coit⁹ ꝓ lapsuz ĩdiget excusatōe: ℔ ē rōe delectatōis ānexe. ñ rōne actus rōne cui⁹ soluz ĩdiget debit⁹ circūstātiis. Et iō ĩ gn̄e moris ē ĩdifferēs. Ad vltimū ex ꝓdictis pz rn̄sio Nā q; coire ñ sit licituz nisi adhibita debita circūstātia hoc ñ ē ꝓpter inordinatiōem act⁹ ĩ se. ⁊ ꝓpter excellētiā ordis act⁹ q; respic nō tn̄ statū singularis ⁊ statū nature vlis. ⁊ iō ga respic statū reipublice: ñ pōt ĩdifferēter

Universidad de Deusto
Biblioteca

exercerī nisi adiuncta debita circunstantia: sicut infra declarabit'.

Postea queritur de

ocubinatu.vtrū ꝓhibeat'.est aūt vria ⁊ ꝑ⁹ leges humanas ⁊ dīnam inter oingē.ocubinā.meretricē. Nā oiūx ē que assumit' ī īdiuiduā vite ꝺsuetudinē. Cōcubina que accipit' separabilr:ꝺ ad tempus ad queredū plē Meretrix que accipit' solū ad explendā libidinē.Secūdū hoc querit' vtrū coit⁹ ocubinari⁹ ꝓhibeat'hic. Ad qō arguit' ꝑ exēplū Abrae gn̄.ıó.q ꝓter sterilitatē vxoris sue ingressus est ad agar egyptiā ocubinam:ut ex ea filiū acciper.Sz ī ꝺ laudat' abraā.ꝯ ꝛc.

Item exemplo Jacob q habuit plures cō cubinas'Balā ⁊ Zelphā ancillas Lie ⁊ Rachel'.sicut dr̄ gn̄.ꝛó.vn̄ gn̄.ȝȝ. dr̄ q Ruben dormiuit cū Bala ocubina patris. Item exemplo Dauid qui legit' placuisse deo habēdo ocubinas.de qb⁹ dr̄.ꝛ.Rᵹ.ıó.Ingressus est Absalon ad ocubinas patris sui coā uniuerso israel. Itē añ institutōez mr̄imonii inter adam ⁊ Euam.de quo hr̄.ꝛ.gn̄.Dixit dn̄s ad adam ⁊ euam gn̄.i.Crescite ⁊ multiplicamini.ꝯ ex ꝑcepto dn̄i habuit adā euā vt sociā ꝓpagande sobolis añ institutionez matrimonii.ꝯ habuit eā vt ocubinā. Itez null⁹ faciēs ꝼm ꝓceptū dn̄i peccat. Sed vir ocubinari⁹ cū sua ocubina coiens ꝓter plē multiplicandā facit ꝼm illud ꝓceptū.crescite ⁊ multiplicamini.ꝯ nō peccat:ꝺ fac quod licitum est. Item de lege nāli est vt qō in nullius bonis ē occupanti ocedat'.vn̄ comedere illud quod nulli⁹ iuris ē simplr̄ licitū ꝯ coire cū illa que nulli⁹ iuris ē simplr̄ licitū .s.cū illa que soluta est a lege oiugii. Itez Aug.Uti re ad illud ad qō ē est recte vti.sic vti cibo ꝓpter sustētationē corporis ē recte vti.ga ad hoc ē. ꝯ vti coitu ad ꝓcreationē plis est recte vti. ga potētia ad hunc actum .s.vis generatiua ꝓpter hoc data est.ꝯ simpliciter licitus est coitus ocubinari⁹ ꝓut ꝑ determinat⁹ est. Itē coit⁹ cū soluta aut ꝓhibet' quia ꝼm se malum est.aut nō ga malū ꝺ ꝓpter aliqō bonū vt ꝓpter bonū obīe ade nō comedere de ligno scīe.Si ꝓmo modo.ꝯ erit ocra legē nālē. ga omne malū ꝼm se est ocra dictamen legis nālis. Conr̄.lex nālis determinat coeūdum masculū cum femina ꝓpter multiplicādā spēm: nō aūt determinat suā vel nō suā. Relīquit' ꝯ q coire non est ocra legē naturalē:et ita nō ꝼm se malū. Si ꝛ⁹ mō cū nō ꝓhibeat' ī decalogo:qa nō dr̄ nō coibis cū femina:ꝺ dr̄.non mechaberis.ꝺ ē nō coibis cū aliena.nec in alia scriptura.ꝯ simplr̄ ē licitū. licitū.n.ē quod nullo iure ꝓhibet'. Itē cū ista possit se dare ad semp isti ad actū coitus:cū sit soluta poterit se dare ad tempus.ꝯ pōt se dare ista ī ocubinā.

Item quare ꝺsensus ad tempus nō excusat coitū sicut ꝺsensus ad semper. Conr̄. ꝑª Cor.ó. Propter fornicationē vnusquisq; suam hēat.et vnaquęq; viꝛ suū hēat.Glo. Propter fornicationē vitādā vnusqsq; habeat suā nō alienā.vxorē nō ocubinā.ꝯ coitus ocubinari⁹ ē fornicari⁹ ⁊ illicit⁹. Itez Aug.de.io.cordis.Nō mechaberis.i.nō ibis ad aliquā aliā ꝑter uxorē tuā. Itē ō lege nāli n̄ solū ē liberoꝛ gn̄atō:ꝺ educatio ⁊ hr̄ diratio.Sz educatio filioꝛ ⁊ hereditatio n̄ pōt eē nisi īter pentes sit indīdue vite ꝺsuetudinē retinētes. Reprobat igit' coitū ocubinariū

Item de lege naturali ē.fac alii quod tibi vis fieri:qō oz intelligi de rōe ordinata.Sz de rōne ordinata p nām vult vir q affect⁹ mulieris cū qua copulat' ei adhereat inseparabilr̄.⁊ eᵒ. ꝯ de lege naturali tenēt inuicem inseparabilr̄ adherē.Sc̄m legē ꝯ naturalē nō approbat coit⁹ ocubinari⁹:ī quo nō ē inseparabil' adhesio. Io.dō ꝼm aug.in li.de bono oiugali. Cōcubine ad temp⁹ adhibite: ⁊ etiā si cā filioꝛ ocubāt iustū faciūt ocubinatū.vn̄ distīguēdū ē q ocubinat⁹ dr̄ duobus modis.Uno mō assūpta tpalr̄ ad plem ꝓducendā. Assūpta tpalr̄ dr̄ ad dr̄iā vxoris.ad plem ꝓducēdā ad dr̄iam meretrid. Sñ.zz.Cōcubina Nachor peperit ei filios.

Alio mō sūpta īsepabilr̄ ad semp.ꝺ oditōis seruil'. Primo mō ocubine nō sunt uxores ⁊ coit⁹ ocubinari⁹ ē fornicari⁹ ⁊ illicit⁹ cōtra legem nālem ⁊ scriptā:sicut ostensuꝫ ē.et ꝼz se malū.tū qa ē ocra ius publicū nature ad ꝺseruationē:qō dictat filioꝛ ꝓcreationē cū educatōe ⁊ hereditatōe:ut ī eis saluet' gen⁹ humanū:qō non posset esse nisi esset copula inseparabil' parētū.Tū qa ocra ius rationis ꝑ uatū:qō dictat nō facē alii: qō tibi non uis fieri.et facē alii qō tibi uis fieri. Ult' autez glz nir ut affectus ei⁹ cui copulat' inseparabilr̄ sibi adhereat.⁊ eᵒ. zᵒ modo ocubine sunt uxores.ꝺ tñ nō dicūt uxores ꝺ ocubine:quia nō erant ꝑncipales:quāuis ꝼm ritatē esset vxores.vñ.ıó. gñ dr̄ q Sarra dedit Abrae Agar vxorē.⁊.ȝo.dr̄ q Rachel dedit Balā ācillā viro ī oiugiū ut de ea suscipet plez.et ꝑ⁹ ꝺ ocubinari⁹ coit⁹ ē oingalis.vn̄ ꝼm hoc ꝑz rñsio ad illud qō obiciebat' de exēplis patrū.Abraam.Jacob ⁊ Dauid. Ad illō ꝛo qō obr̄ q añ institutionē matrimonii dictū ē.Crescite.rñdēdū duplr̄:qa aut illud dictū ē ꝑ anticipationē vt determinaret' īstitutio pfecta humāi generis.et tūc nulla ē obiectio.

Aut distīguēdū ē q institutio matrimonii q̄tū ad rē que determinat' cū dr̄ masculum ⁊ femina creauit eos.et legit'.crescite ⁊ multiplicamī. ⁊ q̄tū ad sacrm: cū dictū est ꝺ nūc os ex ossib⁹ meis. et q ꝓceptū ē ante institutionem matrimonii. Crescite ⁊ multiplicamini: dictum est nō q añ institutiōez fieret ꝺ post. Ad illō qō obr̄ q fornicator fac ꝼm illud ꝓceptū dei.crescite ⁊ multi.ꝛc. dō q añ multiplicatiōem humani generis fuit ꝓceptū non qbuscūq;:ꝺ oingib⁹ vt adā ⁊ Eue:q fuerūt oiūcti p matrimoniū statim p⁹ formatiōem Eue de latere viri.Uñ statī dixit adam. Hoc nūc os ꝛc. ꝓpter hoc relīq̄t homo patrē ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori sue Et gn̄.9.Noe ⁊ filiis cū vxorib⁹ suis. Post multiplicatōem ꝺ humani generis ⁊ pfectionē ī incarnatione xpi nō ē ꝓceptū ꝺ īdulgētia.ꝑma Cor.ó.Reuertimini ī idipsum.et sequit'. hoc aūt dico ꝼm indulgētiā nō ꝼm imperium. Ad illud qō obr̄.qō in nulli⁹ bonis ē occupanti ocedit'.dō. q nō intellr̄ de qbuscūq; reb⁹.Nō.n.intellr̄ de reb⁹ nāli iurē coīb⁹:vt sunt aqua ⁊ aer ⁊ littora:que sunt nāli iure ꝑblica.nec de reb⁹ coīb⁹ iure hūano:vt de reb⁹ vniuersitat'.vt sunt ī cīratib⁹ teatra ⁊ stadia ⁊ bi⁹.nec de reb⁹ sacris ⁊ religiosis. qō enī dīni iuris ē ī nulli⁹ bonis est Sz intellr̄ solū de reb⁹ appꝛopabilib⁹ vt terra que a nullo fuit possessa: ⁊ fere:⁊ aues sic dic̄ būana lex.z.li.īstitut ōnū. de reꝛ dīsiōe Uñ ꝑsona rōnal' excipit': que ad dei imaginē ꝺdita est.gn̄.ı.⁊ z.et sui arbitrii ⁊ prātis Eccl'iastici.ıȝ. Reliquit eū in manu ꝓsilii sui dīni iuris ⁊ sui.vñ nō ocedit occupanti nisi dīno iure ⁊ ꝓpria volūtate interueniente ī ꝺsensum oiugalē.et ita nō ē sīle de comestione rei que ī nulli⁹ bonis ē: et de coitu cum soluta a lege oiugii.quāuis.n.sit soluta:tñ ē dīni iuris sicut templū sanctum:qa ad imaginē dei. et sui iuris qa liberi arbitrii ⁊ potestat'. Ad illud aug.q uti re ad illud ad quod est est recte vti.dō.q nō ē gn̄alr̄ vez: nisi cū vtimur re ad illud ad quod ē licito ⁊ debito mō.Illicit⁹ aūt mod⁹ ē vti coitu non oingalr̄.et quāuis ꝓpter ꝓlē fiat nō erit licitū.Uñ aug.de bono oingali. Sic̄ sanctius est mori fame q̄ idolotid nescī. ita sancti⁹ defungi fine liberis: q̄ ex illicito coitu stirpem querere. Ad illud quod post querit an sit malum ꝼm se.dō q fic. et cū obic̄ q nō ē ꝺr̄ legem naturalē. distīguēdū q ē lex nālis a natura generis sic̄ dic̄ Jsidor⁹.Nāle ē quod nā docuit omnia aīalia ut masculꝰ cū femina.et hoc mō uez ē. Item est lex nālis a nā spēi.s.rōnalis. ut non facias alii:qō tibi non uis fieri.et fac alii ꝛc.et hoc modo ē ocra legē naturalē:ut supra dictū ē. Circa aūt legē z⁰ modo dictā que est dictamē rōnis accidit malicia ⁊ pctm̄. Ad illud qō obic̄ q soluta mulier pōt se licite dare ad semp. ꝯ ⁊ ad tempus.dō.q nō sequit'.qa dare ad semper ē ꝼm legem naturalē rōis.Sz se dare ad tps ē ocra legem naturalē ⁊ dīnā ut supᵃ dictū ē

Ad ultimū ꝑz solo ex iam dictis.

Queritur cōsequen

ter utꝛ fornicatio simplr̄ ꝓhibeat'.isto legis ꝓcepto.et quāuis uideat' relīqui ex ꝓcedentibus:tñ obr̄ ī hūc modū. Null⁹ actus naturalis ꝓhibet' lege decalogi: ꝺ solū act⁹ uitiosus ꝓhibet' ⁊ ꝛuosus ꝓcipit'. Sz fornicatio ē act⁹ natural'.Ro.i.Mutauerūt naturalem usū in eū q est ocra naturam.Glo.Natural' usus ē uiri cū muliere.ꝯ nō ꝓhibet' ī decalogo. Itē sic̄ dic̄ aug⁹.Decalog⁹ ē renouatio legis naturalis. Sz act⁹ fornicari⁹ ē ꝼm legē naturalē.ꝯ ꝛc. Itē gn̄.ȝ8. Cū Thamar remisit Jude q̄ dederat ei ꝓpter libidinē suaz explēdam:dixit.iustioꝛ me ē: qa nō ꝓstituerat se nisi cā plis ꝓpagande. Itē Osee ꝑ. Precepit dn̄s ꝓphe facē filios fornicationū ⁊ accipe fornicariā. Sz dn̄s nō ꝑcepit pctm̄: nec ꝼm se malū. Itez ꝼm ius naturale oīa coīa. ꝯ ꝼm ius naturale pōt qlibet uti qlibz ꝯ fornicatio nō ē ocra ius naturale. Itez in his q̄ a iure naturali ꝓcedūt nō ocingit peccare.Sz oiūctio maris ⁊ femine ꝓcedit a iure naturali.ꝯ ꝛc. Itē ꝑª ad Thi.4.Exerce te ipm ad pietatē.Ambros⁹. Omnis snīa discipline xpiane in pietate ⁊ mīa consistit quam aliquis sequēs etiam si lubricū carnis patiat' sine dubio natabit sed nō peribit.

t z

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo nō est mortale pctm. ḡ nec phibet: cum omne phibitū mortale sit. Nā veniale pctm nō phibet. Itē Aug⁹. ī qōnib⁹ sup exo. zo. Ois mechia fornicatio dr etiā ī scripturis. & vt ois fornicatio mechia possit dici ī eisdē scripturis nō mihi interim occurrit explus lectiōis exēplū. Sz si omnis fornicatio mechia dici non potest: nisi sit in decalogo phibita: illa fornicatio quā faciūt qui vxores nō hnt cū femis que viros nō hnt: an inuenīri possit ignoro. Conf. Debze. vltimo. Fornicatores ⁊ adulteros iudicabit deus. Sz iudicare ibi accipit p ordēnare. Si ḡ fornicationis ⁊ adulterii ē filis dānatio: ⁊ filis phibitio. ḡ cū isto pcepto phibeat adulteriū phibet filr ⁊ fornicatio. Itē deuter. zj. Nō erit scortator de filiis israel. et ostat q ista phibitio ē moralis ḡ emanat a pcepto decalogi. Sz ñ nisi ab isto ḡ ꝛc. Itē fornicari⁹ act⁹ dr coit⁹ libidinosus. Sz ois talis act⁹ fm se ē culpabilis. Itē ad idē sunt rōnes sup posite. So. fm Aug. sup exo. zo. furti notē bene intellr ois illicita vsurpatio rei aliene. Nō. n. rapinā pmisit qui furtū phibuit. & vticp a parte totum voluit intelligi quicqd illicite rez pximi aufert: sic profecto notē mechie ois illicit⁹ coit⁹ atq; illorū mēbroz nō legitim⁹ vsus phibitus dz intelligi. Ex quo pz fornicationē esse phibitam hoc pcepto. Ad ea ḡ que p obiciūr nondū q fornicatio ī coitu cū soluta fit duob⁹ mōis Uno mō itētōe explēde libidīs ī ñ sua. Alio mō itētione ppagāde plis ī nō sua. et vtroq; mō fornicatio ē act⁹ vitiosus. & p mō duplr. Tū ex inordinatiōe act⁹ circa materiā. Tū ex inordinatōe circa finē. z⁹ mō ex inordinatōe act⁹ circa mām solū. Interimēda ḡ ē ppositio qua dr q fornicatio ē act⁹ nālis. Ad illō ḡ qō obic. q nālis usus ē uiri cū mulīe: pz rñsio ex pdictis: qa a nā generis hui⁹ ē fs quā ē ius qō nā vocauit ois alialia: vt mascul⁹ cū fēa. a natura spēi que ē rōnalis nō erit nālis vsus nisi sit viri cū muliere sua. vñ fornicatio nō est nālis act⁹ hoc mō. peccatū ẽo sodomiticū ⁊ otra nām ē vtroq; mō. et iō nephandissimū et p hoc pz rñsio ad z⁹. Ad tertiū qō obr. q dixit Judas de Thamar. iustior me ē. ōō ē q abusiua ē opatio. nō enī p hoc dz intelligi fieri oparatio iusticie ad iusticiaz: & tropice iniusticie minoris ad maiorē. vt fornicatiōis que ē ī intētōe plis: ad fornicationē que fit sola volūtate libidinis. Ad quartū ōō. q illud qō Osee dr: q accipet fornicariā: itellr duob⁹ modis. Uno mō vt intelligat de acceptōe: que ē ī oiugiū. et tūc mulier que prius fornicaria erat iam oiūr effecta est. Alio mō vt intelligat de acceptiōe mulieris que erat fornicaria ad filios generādos. et tūc fornicatio nō dic inordinationē respectu finis: & defectu materie debite: q supplet ex dīna iussione vt nō sit vitiosus sen illicit⁹ tal coit⁹: quō dic btus Ber. ī li. de dispēsatōe ⁊ pcepto. q istud pceptum recipit dispēsatōem a deo nō ab hoīe ꝛc z⁹ tabule. Et hoc modo rñdet fm q illud ẽbum ppbe intellr historice. Si autē itelligat parabolice nihil fac ad ppositū.

Ad aliud qō obr q fs⁹ius naturale oīa coīa pz rñsio ex dcis ī qōne pcedēte. qa illud non itellr de rebus nisi coīter ad vsum ocessis: ⁊ que nō ptinēt ad esse rei singularis ostituēde vt sunt corpus ⁊ aīa: nec ad eē spēi saluādū ⁊ multiplicādū: vt sunt vir ⁊ mulier. Unde eadē rōne qua spūs carnē ⁊ caro spm vir lege rōis natural ppam vxorē: ⁊ mulier debz hēre ppum virum. Ad illud qō obic: q cōiūctio maris ⁊ fcie pcedit a iure naturali. nō q vez est: nō tñ segr q a iure naturali pcedat oiūctio quolz mō facta: & cū debit circumstantiis. Ad illud qō obr de ambrosio: q q lubrico carnis patr vapulabit: & nō peribit. ōō. q hoc nō dr ad attenuādū pctm fornicatōis: ī qua finalr pseuerās ī currit pena eterna. & hoc dic ad omēdationē exercitii pterat qō ualet ad obtinēdā glam al grām liberātē a lubrico carnis. et qa uix ē aliqs q bac ītentione se exerceat: qn obtīeat grām a dīna pietate: et illoz qbus bene fac suffragiis ⁊ orō nē dic p expssionē vapulabit: & non peribit: cum tamen possīble sit ⁊ otīgat se habē alr frequēter. Ad ultimū pz rñsio ex iam dctis qa q dic aug⁹. se ignorare: an fornicatio alicubi ī decalogo phibeat: itelligit de expressa prohibitōe. et bz expesse nō fiat de ea mentio prohibet nihilomin⁹ cum dr. nō mechaberis sicut rapina: cū dr. non furtū facies. qa sicut idem dic aug⁹. a parte totū itellr.

Consequenter queri

tur utrum hic phibeat coitus īcestuosus. dicunt aūt īcestum coitū otra legem osanguineitat uel affinitat uel uoto castitat omissū Querit ḡ utrū īcestus ulr h phibeat. Ad qō sic. Dic aug. Notē mechie omnē illicitū coitū debere itelligi. Cum ḡ ois īcestus sit hi⁹: ois īcestus h phibet. Contr. Incest⁹ bñ potuit fieri alīq; ⁊ adhuc pōt casu otingere. ḡ nō est fm se malum. ḡ nec ī decalogo phibitū. pbatio medie. qm incestus est coitus cū sorore. Sz talis coitus licit⁹ fuit ī pmis filiis. ḡ alīq; īcestus nō fuit malū. Itē incestus qnē vicim⁹ esse ī coitu ostitutoz ī sacris ordīb⁹ nō erat illicit⁹ tpe aplōz. ḡ nō semp fuit malū. ḡ nec in decalogo phibitū. Itē ecclie orientalis sacerdotes ⁊ dyaconi adhuc hnt vxores: ⁊ tñ hnt eosdē ordines. Incestus igit nō ē culpabilis apud omnes. ḡ nō est generalr malū. ḡ nec in decalogo phibitū. Item si tēpore Loth ba esset opīo filiaz. nunqd culpabilis esset incest⁹ filiaz cum patre. Nā cū necītas multiplicatōis humani gīis fec: q coit⁹ frīs cum sorore esset licit⁹ ī filiis ade. ḡ ⁊ filis necessitas faciet licitū esse coitū filie cū patre.

Itē Ambros⁹ ī li. de patriarchis. Loth sci filie hāc causam querēde posteritat hūerūt. ne genus deficeret humanū. et ideo publici muneris gratia puată culpā ptexuit. Sed otra hoc vltimo obr. Sñ. z. Propter hoc relinquet homo patrē ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori sue. ab initio ḡ oditiōis illicita ē copula filii cū matre ⁊ filie cū patre. ḡ ī decalogo phibetur. So. ōō. q incest⁹ gnalr dr coit⁹ transgrediens limites circa psonas ordinatas ad multiplicādam nām. ponūr aūt limites lege naturali. lege dīna. sanctiōe ecclastica. Lege naturali positi sunt limites vt excludēt pr et mater. gñ. z. Propter hoc relinquet homo patrem ⁊ matrē. ꝛc. Lege dīna postmodū. Leuit. is. vt excluderēt nō solū pr ⁊ mater: sed frater ⁊ soror ꝛc. vsq; ad. xi. psonas. Eccliastica excluse alie psone rōne osanguineitat vsq; ad talē gradū sic antiqtus vsq; ad septimū gradū. nūc ẽo vsq; ad quintum Dilr rōne affinitat ⁊ voti castitatis excepte sunt alie psone tpe grē. Primi ḡ limites excludūr paucas psonas: ⁊ hoc ppter necessitatē multiplicande nature. Secūdi limites excludūr plures ppter honestatē multiplicāde nature. Tertii limites excludūr plurimas: iā nō necessaria multiplicatōe p amplianda caritate: ⁊ sacramentoz honestate: p quo tpe dic aplās. Uelle omnes esse sic ego: ⁊ bonū ē viro mulierē nō tangere. p⁹ cor. 7. Ad p⁹ ḡ qō obic ōō. q incestus dic actum inordinatum. vz coitū otra honestatē multiplicande nature. et ideo dic fm se malum: ⁊ h pcepto prohibitū. coitui aut frīs cuz sorore accidit q sit incestus: ⁊ ideo nō segtur. coitus talis aliqī fuit licit⁹ qa nō erat inordinat⁹. ḡ incestus ē licit⁹. Imo est sophisma accītis. Ad illud qō obic de incestu ostitutoz ī sacris ordinib⁹ ōō. q ī spāli nō phibet decalogo nec lege nāli: & sanctōe ecclastica: que ē euāgelica. Sz ī gnali phibet inquātū phibet omnis illicit⁹ coit⁹ siue sit otra nature ordinem: siue cōtra honestatē nature. Ad illud qō obic de sacerdotib⁹ orientalis ecclesie ōō. q nō est incestus: qa eis nō ē limes positus. Ad illō ẽo qō qrit de filiabus Loth ōō. q coitus filie cū patre vl filii cū matre ē otra ordinē legis nature. ⁊ ideo semp ē coit⁹ incestuosus ⁊ illicitus. et cā est: qa ordo nature distīguit qō ē a pncipio gnatōis a comite gnationis. A pn⁹ gnatōis fili⁹ ⁊ filia. Comites generatiōis pr ⁊ mr. Si ḡ copularet fili⁹ mri: vel filia patri ofundēt ordo nature. qa qō ē a pncipio gnationis esset comes generatōis: nec distīguerēt ordines nature. vn⁹ q est pncipii generationis ad id qō ē de illo. Ali⁹ q ē pncipii generatōis ad comitē generatiōis. Ad illud qō dic Ambro. ī li. de patriarchis. q publica muneris grā puată culpa; ptexuit. intelligēdum ē: peccatū h diminuit: nō totalr enacuauit. Quia. n. grā humani gīis ppagādi: qō credebāt defecisse: cum patre coierunt: ideo excusant a tanto nō a toto.

Post queritur de

coitu cū plurib⁹ vtz hic phibeat. et querūt circa hoc duo. Primo gnalr vtrū habere plures phibeat decalogo. z⁹ spālr de facto abrae ⁊ Jacob: qui plures hūerūt.

Circa primum queri

tur vtrū coire cū plurib⁹ vxorib⁹ sit mechari qō nō dr: cū legam⁹ sanctos patres. s. Jacob ⁊ Moy. ⁊ Dauid plures habuisse vxores. Sz si hoc. ḡ Lamech non peccauit. Contr. Hlo. Prim⁹ Lamech otra nām ⁊ morē adulteriū omisit. Propter hoc queritr an habere plures sit otra ius naturale: ⁊ otra illud pceptū nō mechaberis. et dr q nō. qa si hēre vnicaz esset de iure naturali: semper fuisset peccatū hēre plures. qa otra ius naturale null⁹ pōt dispēsare. nec etiā de⁹. qa nō pōt facē contra suam bonitatē. Itē aliqī fuit licitū ⁊ meritoriū hēre plures: ut in sanctis patrib⁹. Sed qō est otra ius naturale nūq; pōt bñ fieri. ḡ nec meritorie. Itē aug⁹. ī gñ. z9. Obiciūr Jacob quatuor uxores. Sz qñ mos erat crimē

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō erat. Nūc aūt crimē ē ga mos nō est. g̃ habere plures malū ē solū ga ē ꝺtra ꝺsuetudinem. g̃ nō ē malum ſm se. Conſ. vox oīuz ē vox nature. Sz oēs dicunt bonū vnicā esse vnius. g̃ vnicā esse vni⁹ est de iure naturali g̃ vnū hēre ꝑles ē ꝺtra ius naturale. g̃ ſm se malū. g̃ ꝓhibitū ñ nisi ī veca'ogo. g̃ ꝛc. Itē ratio dictat q maioꝛ ꝺz esse ꝺtinētia ī hoīe: q̄ ī aliqua volucre. Sz turtur bi⁹ ꝺtinētiam ſeruat. ga vn⁹ ñ hz nisi vnā. g̃ rō dictabit ℔ ī hoīe. g̃ fuādū. g̃ facē ꝺ semp fuit ꝺ dictam rōis. et ita malū. Item rō nālis dictat. ne facias alii q̄ tibi ñ uis fieri. Sz vir nō ult q mulier dīcat carnē ſuā cū multi. g̃ nec ipe ꝺz dīcere carnē ſuam cum multi mulieribus.

So. ad ꝑmū dō. q hēre ꝑles adulteriū fuit Lamech duplici ō cā. ſ. ga ꝺtra ius naturale ſiue dictamen rōnis. Et ga ꝺtra moꝛē boc est ꝺtra ꝺsuetudinē. et etiā ꝺtra moꝛē: ga cōtra īmoderātiā. ex incōtinētia. n. īmoderata ꝑles būit. Quia ꝺtra ius nāle fec̄ peccauit ī deuz Quia ꝺtra moꝛē ſcandalizauit ꝓximū. Sācti ℔o patres nō ꝺmiſerūt adulteriū: nec peccauerūt ꝺtra ius nāle. ga cū eis occulta inſpiratōe fuit diſpensatū: ſicut patebit infra: nec ꝺtra moꝛē: ga tā erat ī ꝺsuetudinē tractū. Si autē querat diſpēſatōis cā: dō triplicē fuisse cām. Prima ꝓpter multiplicationē cult⁹ dei ga tpi⁹ illis pauci erāt cl'rozes dei. 2ª causa fuit ꝓpter figurā. Cōiugū. n. figurabat ꝺnubiū Xpi ⁊ ecclie: q multiplicat ꝑ actiuos ⁊ cō tēplatiuos filios: ⁊ mercenarios. q̄ figurat ī vxoꝛib⁹ Jacob liberis ⁊ ācillis. 3ª fuit ꝓpter moderātiā ⁊ tēpantiā. Moderate. n. appetebāt antiq patres coitū: ⁊ ꝓpter ſolā ꝓpagationē ad cultū dei. Et ideo dīc aug⁹. Qñ mos erat peccatū nō erat. vt mos dicat nō soluz ꝓpter ꝺsuetudinē: ſ etiā ꝓpter moderamen Et ꝑ boc ſoluit ꝑmū: ⁊ qualr fuerit ꝺtra boc ꝑceptū ⁊ qualr nō. Ad illud g̃ q̄ 2ª g̃rit an sit ꝺtra ius naturale. diſtinguēdū ē q ius naturale ꝺ triplr. Cōmuniſſime lex creaturaz que ꝺſiſtit ī ordine nāz et diſtributiōe mutua ſm q vnū elemētū nō ꝑt eē ſine alio et ſm q aug⁹. dīc q indiciū ſūme largitatis est q quelz creatura ꝺpellit vare ſeipſam. Coīter ꝺ ius nāle ſm Jſido: q̄ nā docuit oīa aīalia: vt mascul⁹ cum femina. Spālr ⁊ ꝓꝓe ꝺ ius nāle: q̄ dictat nālr rō faciēdi. Conſ. ius naturale ꝑ mō dictū nihil ē. Conſ. ius 2ª mō dictū ē peccatū ſodomiticū. Cōtra ius nāle 3ª mō dictū ē oē illud q̄ ē ꝺtra nāle dictamē rōnis. dō q ſalua diſpēſatione maiozis ℔ ē dei hēre plures fuit ꝺtra ius nāle 3ª mō dictū. et in se malū. Ad illud ergo q̄ obīc q ſi fuit ꝺtra ius nāle semp fuit peccatū dō. q nō sequit. aliqd. n. ē ꝺtra ius naturale eo q ē malū ſ̄m se. ℔ ē q nulla cā pōt bñ fieri vt fornicari. mētiri. et iſtud nūq̄ pōt nō esse peccatū. Aliud est ꝺtra ius nāle eo q ē malū in se: q̄ ſimplr ñ pōt bñ fieri: tñ ex cā ī casu bñ pōt fieri ⁊ etiā meritoꝛie: vt occidē. ⁊ tale ē boc. ſ. hēre plures. Ad illō g̃ q̄ implicabat: q nō pōt de⁹ facere ꝺtra ius naturale dō. q de iure naturali ē ℔tus ⁊ opus virtut⁹ Contra ergo ius naturale ſm q exiſtit penes essentiā ℔tut⁹: nō pōt esse diſpēſatio. ga ℔ eēt ꝺtra dei bonitatē ⁊ iuſticiā. Circa opus uero ℔tut⁹ pōt esse diſpēſatio dīna. opus. n. ℔tutis ē mutabile. ipſa ℔o īmutabilis. et p boc etiaz ſoluit z° obiectū. Ad illud ergo q̄ obr ſm aug. q qñ mos erat: nō erat peccatū. dō. q ℔ nō dr ſolū q habere plures ī patrib⁹ nō erat peccatū: ga nō erat conſ. ꝺsuetudinē: ſ quia ſupponit cum ipſis fuisse diſpensatū. et ideo ꝓpter diſpēſationē nō erat ꝺtra ius naturale. In bi⁹. n. dictat rō que non facienda: ſalua tamen auctoritate ſupioꝛis.

Queritur postea de

Abraam vtrū ꝺmiſit adulteriū: cū viuente vxoꝛe ad ancillam ingreſſus ē. Et dr q sic ꝑ boc q̄ dr gñ. Adherebit vxoꝛi sue: et erunt duo ī carne vna. nō dixit vxoꝛibus: ſ vxoꝛi: nec dixit. erūt tres ī carne vna ſ duo tantū. et hec lex ꝺiugii a ꝓn°. Itē aut Agar fuit ducta ī vxoꝛē: aut nō. Si fuit ducta ī vxoꝛem ergo ī indidnā copula. ergo peccauit abraā dimittēdo ipſā. Si dicat q ℔ fuit inſpiratio ne dīna. ergo nō erat uxoꝛ. Si enim eēt uxoꝛ quomodo fieret inſpiratio ad vinoꝛiū: cum deus coniuges ꝺiungat. Itē ſi fuit vxoꝛ. ergo abraam ꝺmiſit bigamiam habendo ꝑles ergo ⁊ adulteriuz. ſic dr de Lamech. gñ. 4. q hñdo ꝑles ꝺmiſit adulteriū. Si nō fuit uxoꝛ. ergo coiuit cū nō ſua. g̃ fornicat⁹ ē: et peccauit. Item Rabanus excuſat de adulterio abraā in gl. ſup illud gñ. 16. Jgit Sarra uxoꝛ abraam ꝛc. vbi dīc q nō ē adulter abraam: ſi uinēte uxoꝛe ancille iūgit: ga nōdū ꝓmulgata est lex euāgelii uni⁹ uxoꝛis. et gen⁹ ſuū multiplicādū audierat: ſ quā mulierem neſciebat. ga Sarrā ſterilē nouerat: nō fuit ī coitu libidinoſa uolūtas. ſ ꝑ plis hēnde pia caritas

Ex hac glo. oſtēdit q abraā nō peccauit.

Sz ꝺtra iſtam glo. opponit. ga ſm legem nature: que est inſcripta ꝺ scīe cuiuſlibet: ē q vna ꝺz esse vnius. et q nullus coeat niſi cuz ſua. g̃ ſi agar fuit vxoꝛ abraam: peccauit ipſe ꝺtra legē nature: inquātū dictat vnā eē uni⁹ Si nō fuit vxoꝛ: peccauit ꝺtra legem nature: inquātū dictat nō coeūdū eē cū ñ ſua. So. ſm quoſdā dō. q hoc factū est inſtinctu ſpūs ſancti ⁊ diſpēſatōe: nō libidine ⁊ ꝓpria voluntate. Sz obr. Aut cognouit eā maritali coitu: aut fornicario. Si fornicario: nūq̄ ꝺsen sit ſpūs ſanct⁹: ga oīs coit⁹ fornicari⁹ semp est mal⁹. Si maritali. g̃ fuit vxoꝛ. Ad ℔ respōdet q nec sic: nec sic. ſ affectu maritali cognouit ancillā: ℔ ē generādi filios ad cultū dei: ⁊ iſte affect⁹ ē q ꝺz esse ī viro ⁊ vxoꝛe. nō tñ ex hoc ſeq̄t sic dicūt: q fuerit vxoꝛ. Sz ꝺ eos ē tex. gñ. vbi dr. dedit eā viro ſuo uxoꝛē Sz ipſi ℔ ita exponūt. dedit vxoꝛē hoc ē loco uxoꝛis cognoſcēdā. Sz iteꝛ obr. ga ſi uxoꝛ ñ fuit: coit⁹ ille fuit cū nō vxoꝛe. g̃ fornicari⁹. Affectus. n. nō pōt de fornicario coitu facer nō fornicariū. Preterea ℔ dō ē ſine ꝑndicio: q fuit vxoꝛ sic dic lra: ⁊ sic inuit Raban⁹ ī glo. dicens q nōdū erat diuulgata lex euāgelii uni⁹ uxoꝛis. Exquo innuit q būit abraaz plures vxoꝛes. Dicēdū g̃ q ꝑles hēre uxoꝛes ſine diſpēſatōe ⁊ intētione explende libidīs semp fuit ꝑtm ⁊ ꝺ ius nāle. Cū diſpēſatōe ℔o dei: ⁊ cā ꝑlis ad cultū dei non fuit ꝺ ius naturale. Scōm. n. ius naturale: quod dictat vnā eē uni⁹ ⁊ nō plures: semp excipit auctoritas ſupioꝛis. ſ. dei. Ad illud aūt q̄ obr ve electione dō. q fuit ī figura ⁊ auctoritate dei. sic dr g̃ñ. 21. Non tibi duz videat ꝛc. Et ad Gal. 4. Hec sunt ꝑ allegoriā dicta. ⁊ ꝛ°. Sz q̄ dīc scriptura. Ecce ancillā ⁊ filium eius.

Eodē mō pōt queri de Jacob qui ꝑles habuit. ſ rñdet sic de abraā. q hoc fec̄ ex diſpēſatione ⁊ inſtīctu ſpūs ſancti. amoꝛe ꝑlis: nō libidīs explēde cā. Uñ aug⁹ ī glo. ſup gñ. 29 dīc q Jacob nō fec̄ ꝺtra nām: ga nō laſciniā di: ſ gignēdi cā illis mulierib⁹ ꝺtebatur. nec ꝺ moꝛē: ga illis tpib⁹ fiebat illud ī aliis terris. nec ꝺ ꝑceptū: ga nulla lege ꝓhibebat: ⁊ appellat naturā legē nature: uel exigētiā nature. Precepta vero appellat: que sunt legis ſcripte: mores ℔o ꝺsuetudines hominuz approbādas. Si aūt queraf quare cū mulierib⁹ nō fuit diſpēſatū: vt plures hēret uiros sicut cum viris ut plures hērent uxoꝛes. boc ſolutū ē ī tractatu ſupra de lege naturali. q. utrū de dictamine legis naturalis sit unicaz esse unius.

Deinde queritur de

coitu ꝺiugali. Uolūt aūt hr̃tici omnē ꝺiugalem coitum ostendē eē illicitū: et ita ꝺ illud ꝑceptū. Ad q̄ inducūt plures auctoritates. ꝓmo illud. i. ad coꝛ. 7. Bonū ē utro mulierem nō tangere. ex quo arguūt. g̃ malū ē tangere

Jte infra eo. dr. Uolo boīes oēs sic ego. Et infra eo. Reliquū ē ut q hñt uxoꝛes tāq̄ nō hñtes sint. Jtē ad ephe. 5. Uiri diligite uxoꝛes uestras: sic̄ ⁊ xp̃us dilexit eccl'iam. Sz xp̃us nūq̄ dilexit eccl'iā ad op⁹ carnale. g̃ ꝛc.

Jtē 5. Mat. Qui uiderit mulierē ad ꝺcupiscēdū eā ꝛc. Sz nō determinat quā mulierez. ꝺiugem uel nō ꝺiugē. ſ generalr dīc. q uiderit mulierē. g̃ de omnib⁹ generalr intelligit. et ita de ꝺiugib⁹. Jtē hoc videt ex auctoritate beati Ambꝛoſii. zz. ca. q. i. Expleti ſinglorū diez operib⁹ uidit de⁹ q esset bonū. In z° ℔o die hec omnia ſbtraxit nobis intelligētia dereliquēs: nō esse bonū numez: g ab uniōe dīcat ⁊ ꝑfiguret federa nuptiaz. Uñ ī arca Noe q̄cūq̄ aīalia bina īgrediūt: īmūda fūt. Sñ. 7°. Conſ. Sñ. i. Bñdixit dñs Adam ⁊ euā dicēs. Creſcite ⁊ mltiplicamini ꝛc. Sñ. 9

Jtē. i. ad Coꝛ. 7. Uxoꝛi uir debitū reddat. silr ⁊ uxoꝛ uiro. Mulier. n. ſui coꝛporis ptātē nō hēt. nec uir silr. Item in eodem. Nolite fraudare inuicem niſi forte ex ꝺsensu ad tps Et iteꝛ. Reuertimini ī idipm ne tēptet uos ſatbanas ꝓpter incontinētiam uestram.

Item. i. ad Tbi. 2. Saluabit mulier ꝑ generatōem filioꝛ. Jtē ī eadē epla. 5. Uolo iuniozes nubere filios ꝓcreare ꝛc. ex qb⁹ manifeſte relinq̄t nec coitū ꝺiugalem q fit ꝓpter ꝓlem uel cā reddendi debiti. uel cā uitādi incontinētiam esse ꝓhibitū. Ad illō g̃ q̄ ꝑmo obiciūt dō. q cū dīc apls. Bonū ē uiro mulierē nō tangere. logr ꝓ statu ante coniugiū. et q̄tū ad illū statū dicit. Bonū est nō tāgere. post ꝺtractū ℔o matrimoniū dicit eē debitū. Uñ dīc. Uxoꝛi uir debitū reddat. Et q̄ obr q nō tangere est bonū. g̃ tangē malū. nō seq̄t. sed tangere illicite. et bene seq̄t q ñ tangere meli⁹ est q̄ tangere ſm q dīc aug⁹. de bono ꝺiugali. Bona q̄dam nobis ꝺonata sūt a deo q̄ ꝑ se sūt appetenda. ut sapientia sal⁹ ⁊ amicicia. q̄dam ℔o ꝓpter aliō sūt ne ceſſaria. ut cib⁹. ꝺiugiū. gcūq̄ ℔o bis q̄ ꝓpter

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliud sunt: nō ad id utiē ꝓpter qō institutа
sunt peccat.quicunq; vero his vtiē ad illud
ꝓpter quod instituta sunt: bene facit. qui ꝫo
abstinet melius.et ꝑ hoc ꝓz intellectus auc-
toritatis sequentꝫ apli:qua dic̄.volo omnes ho-
mines esse sicut ego. Loquebaē.n. ꝑ tpe ante
oiugiū. Ad illud autē qō obr̄. qui habent
vxores sint tanq; nō hītes.ōō. q aplus illis
ꝫbis nō debitū oiugale ꝑ sollicitudinē sbtra
xit.vñ infra dixit.Uolo vos sine sollicitudi
ne esse:qui sine vxore est sollicit⁹ ē quō place
at deo.qui cū vxore ē sollicit⁹ est quō placeat
vxori ꝛc. Ad illud qō obr̄. viri diligite vxo
res vestras ꝛc.ōō.q nō ponit filitudo quātū
ad actū oiugalē:ꝑ quātū ad caritatꝫ officium
vt vir vxorem diligat: sicut dilexit xp̄us ec-
clesiā parat⁹ aiam suam ꝑ ipsa tradere si ne
cesse est: sicut ꝫ xp̄us ꝑ ecclia tradidit. sicut
ibidem dr̄. Ad illud quod obr̄. q viderit
mulierē ad ocupiscēdū ea ꝛc.ōō. q ꝑ mulie-
rē vxor ꝓximi intellr̄ sm intētionē decalogi
quē explicat sermo xp̄i. In decalogo aūt exo.
.zo.dr̄.expresse. Nō ocupisces vxorē ꝓximi
tui.Si aūt intelligēr̄ de vxore ꝓpa:adulteri
um esset copula oiugal:nec ocept⁹ in tali co-
pula a deo ꝓmitterē:nec concept⁹ i matris
vtero sanctificarē. qō ꝑz esse falsuz in Jobe
Baptista Luce ꝑ. cui⁹ ocepr⁹ ē parētib⁹ a do
promissas:et ipse in vtero matris sanctifica
tus dicēte angelo.Spū sācto replebiē ex vte
ro matris sue. Et ad illud qō obr̄ de Am
brosio.ōō.sicut exponiē.ȝz.ca.q.i. ga ꝫ dixit
ambro.ad exhortationē ñ ad nccitatē fuāde
ꝛginitat:que vt idez dic̄ ambro.suaderi pōt
ñ impari.resmagis ē voti q̄ ꝓcepti.Ex his
igiē relinquiē q coit⁹ oiugal licit⁹ ē triplici
de causa.vz.cā ꝓlis.ꝫ sm ꝫ ē in officiū mul-
tiplicande nature.vñ ꝑ⁹ ad Thi.5. Uolo iu-
niores nubere:filios ꝓcreare. Itē cā redden
di debitū.et sm hoc ē op⁹ iusticie. ꝑ⁹ ad cor.
.6.vxori vir debitū reddat. Itē cā fornica-
tionis vitāde. et sm hoc ē in remediū ocupi
scētie.ꝑ⁹ ad cor.6.Unusqsq; ꝓpter fornicati
onē:supple vitādā:suā vxore hēat.prima cā
ordinat coitū oiugalē ad deū.2ª ad ꝓlinuz.
Tertia ad seipsum.

Sed queritur utrum

remoti his trib⁹ causis.s. ꝓlis hīde. ꝫ debiti
reddēdi.ꝫ fornicatōis vitāde.phibeaē coit⁹
oiugalis isto ꝓcepto:quo ꝓhibeē coit⁹illicit⁹
Ad qō sic.Diero.ȝz.ca.q.4.Nihil interest ex
qua honesta causa qs insaniat vñ sext⁹ picta
goric⁹ air.Adulter ē si gd i sua vxore arden
tior amator.Sz gcūq; cognoscit vxorē ex libi
dine:nō ex cā rōnabili: est ardētior amator.
ḡ adulter. Itē Diero. In aliena ꝓpe vxo-
re oīs amor turpis est.in sua nimius sapiens
iudicio oz amare oiugē nō affectu: ñ regnat
in eo voluptatis affect⁹ uel impet⁹:nec ꝑceps
ferē ad coitū. Ex quo relingē q pari culpa
censeē coitus cum aliena vxore ꝫ coitus cuz
ꝓpria ex libidine uel nimio amore.Sz talis est
coit⁹ oiugalis exceptis ꝑdictis causis.ḡ ꝛc.

Conr̄.Aug.de bono oiugali.In ipsa ĩmo-
derata exactione debiti carnalis: quā nō sm
imperiū ꝑcepti ueniam ocedit aplus:ut etiā
ꝑter cām procreandi sibi misceanē. Itē aug.
in eodē.Si oiuges ꝓtaui mores ad talē ocubi
tum impellūt:nuptie tñ ab adulterio seu for
nicatione defendūt. Sc.coit⁹ oiugalis ali⁹
est licit⁹.ali⁹ ꝓmissus.ali⁹ ꝓhibit⁹.Licit⁹ sicut
dictū ē:ē coit⁹ oiugalis triplici de causa.per-
missus ꝯo ē coit⁹ ex fragilitate seu infirmita
te carnis ꝓueniēs: ī quo querit oiugalis de-
lectatio:ꝫ sb deo:ut dei amor ꝓponaē illi de
lectationi.et iste coit⁹ uenialis ē: quāuis non
fiat causa ꝓlis:nec reddendi debitū: nec ui-
tande fornicatōis:ꝫ cā delectatōis talis ī cō-
iuge ꝓpa ꝫ nō ī aliena. Uñ dr̄.ȝz.ca.q.z. iuꝫ
auctoritatē Aug.ꝫ apli.Institutio oiugii exr̄
paradisū facta ē.ut infirmitas ꝓna in ruinā
turpitudis honestate excipeē oiugii. Et au-
gustin⁹ de adulterinis oiugiis. Usus nālis si
ultra modū ꝓlabit ī uxorē:qdē ē ueniale.in
meretrice ꝯo damnabile. Prohibit⁹ oiugal⁹
coit⁹ ē q ex uolūtate sbdita libidini otra bo
nestatē oiugii ꝫ ordinē rōnis ꝓcedēt:ut illō
qō fit ad satiandā libidinē p meretricias blā
ditias:sm quē modū dic̄ Diero.Nihil fedi⁹:
q̄ uxorē amare q̄i adulterā. Ad illa ḡ que
dic̄ Diero. ꝓz rñsio. qm itelligūē de coitu ȝ°
modo dicto. Ad illa ꝯo q dic̄ aug. patet q
itelligāē zª mō.tñ ad pleniorē itelligētiā no-
tādū.q libido uoluptatꝫ aliqñ ꝓuenit nolū-
tatē.aliqñ ꝓuenit.Cū ꝓuenit cū distīctōe que
ꝑdicta est coit⁹ ex illa ꝑte ꝓcedēs ē pmissus.
Cū ꝯo ꝓuenit libido a uolūtate.ut.s.cū qs de
industria utiē calidis ꝫ ĩcentiuis.uel cū exci
tat ī se ipso mot⁹ libidis ꝓpter satierateē libi
dinis seu delectatōis coit⁹ ē phibit⁹ ꝫ illicit⁹

Sz q̄riē utꝛ ex aliis causis sit ꝓhibit⁹ coit⁹
oiugal. Ad qō sic.Aug. de adulterinis oiu-
giis.Coit⁹ otra nāz execrabilr̄ fit ī meretrice
sed execrabili⁹ ī vxore. Itez Aug.oī Iouī
nianū.i.li.Coit⁹ otra nām semp illicit⁹ ē.ḡ ex
modo indebito hoc ē ināli ē illicit⁹ coit⁹ oiu
galis.ḡ ꝫ hic phibit⁹. Item Isidorus.Būt
mulieres:que sic aīalia absq; vlla discretiōe
indesinēter libidini seruūt.has ḡ nec mutis
pecudib⁹ oparaueriz.Pecora.n.cū ocipiunt
vltra nō indigēt marib⁹ ad copulā sui. ergo
coit⁹ cū oiuge post occeptū est otra rōnem.ḡ
illicit⁹ ꝫ phibit⁹. Item Diero. Qui dicūt
cā reipublice ꝫ generis humani se vxoribus
oiūgi:imitentr̄ saltē pecudes:et postq̄ vēter
vxoris intumuerit:nō pdāt filios:nec amato
res se exhibeāt vxorib⁹:ꝑ maritos. ḡ coit⁹ cū
uxore ꝓpinqua partui ē illicit⁹. Itē Leuit.
is.Ad mulierē q̄ patiē menstrua nō accedes
sup quē locū Aug⁹.Nccio vtriq; otinētia in
dicit. Itē ibidē ī eodē.Ita cū ḃ sufficiēter
dixisset ī supiozib⁹.hic etiā repetit ne ī supio
ribus forte figurate videē accipiēdū. Itē
sup illud Ezech.is.Si ad mulierē mēstruatā
nō accesserit:vita viuet.dic̄ glo. Precipit ḡ
vt viri nō solū ī alienis: ꝑ etiā ī suis uxorib⁹
modū ꝫ tpa seruēt. Itē sup illō Isa.64.Oēs
iusticie vestre q̄i pān⁹ mēstruate.Diero.Tūc
viri debēr abstinē ab vxorib⁹. tūc.n.ocipiūt
membris damnati. ceci.claudi.leprosi. vt qa
parētes nō erubuerūt ī oclaui omisceri: eoꝛ
patenter pīm ꝫ aperte a otis redarguatur
in parvulis. ḡ tpe menstruoꝛ coit⁹ oiugalis
ē illicit⁹. Itē dic̄ Diero.q tpe quo vescūē
carnes agni abstinēdū ē. Itē.z.R.xi.dixit
Urias regi Dauid.nō sibi liceret dormire cū
vxore sua:quādiu archa dñi erat ī castris.ex
qb⁹ relingē q illicit⁹ ē coit⁹ oiugal⁹ ī solēni-
tatib⁹ ꝫ tpib⁹ ieiunioz:q̄ sunt indicta cuilibz
xp̄iano ad orandū ꝫ ad militādum otra car
nalia desideria. Conr̄. sm ius nāle quilibz
pōt vti re sua sic vult.Cū ḡ vxor uiri sit:pōt
vti ea vt uult.ḡ in ea delectari:dū tñ sb deo
quocūq; mō uult. Itē.i.ad cor.7.Uxori uir
debitū reddat ꝫ e9°.ḡ qñcūq; petat debituz
uir ab uxore oz reddere.ꝫ e9°. Itē in eodē
Mulier nō hz ptātē sui corporis:ꝑ uir. ꝫ e9°.
ḡ uir potest uti corpore uxoris qñ ult ꝫ quō
ult. Si distinguaē sic solet distīgui q est
dria ī coitu oiugali ī petēdo ꝫ ī reddendo.
in omnib⁹ ꝑdictis casib⁹ pīm ē ī petendo et
nō ī reddēdo:si petat affectu satiāde libidis
uel mō uel statu uł tempore indebito. Cōr̄
Ro.i.Nō solū q faciūt:ꝑ q ꝛsentiūt.Hlo. Dr̄
ꝛsentire q manifesto facinori desinit obuiar̄

Cū ḡ ille q reddit tempore ĩdebito nō obuiēt
ꝛsentit.ḡ ꝑuaricaē. Itē furioso petēti gla
dium etiam si iurassem: non teneoz reddere
gladiū:cū quo ult interficere se.ḡ multo ma
gis nec uiro petēti tempore uel modo ĩdebi-
to carnale debitū teneē uxor reddē:cū in ipo
ĩterficiat se spūalr̄. Itē si dicēr̄ uxor q te-
neretr̄ reddē:si psumat uel opinetr̄ q fornica-
biē si nō reddat. Conr̄.Magis ĩnitēdū est
scīe q̄ opīoni.Sz ipsa scit q si reddat ipe pec
cabit mortalr̄.nō aūt scit q fornicabiē: cū sit
otīgens de futuro. ḡ magis teneē cauere ne
ipse peccet coeūdo cū ipa tpe uł mō ĩdebito
q̄ ne fornicetr̄ cū alia. Itē ī re dubia ꝫ ĩcer
ta meli⁹ est ĩterptādū. ḡ cū uiz fornicaturū
sit otīgēs ꝫ ĩcertū:oz ī meliorem partem in-
terptari. ḡ nec fornicatuz. Nō ḡ tenebiē in
ꝑdicto casu reddē debitū. Itē querit utz
sic teneē:ut dicūt:reddē oī tpe:ut z filr̄ tene
atur reddē omni loco: et uidetr̄ q sic. qa sic ī
nullo tpe hz ptārē sui corporis: ita nullo loco

Sc.ocedēdū sic posterū est:q coit⁹ oiugal⁹
ē prohibit⁹ cū ē ꝓpter satiādā libidinē p me
retricias blandicias. et cū sit ꝑter naturalez
modū. Tum ī statu ꝓhibito ut cū uxore iniq
partui uł exīte ī fluxu menstruo. Tum ī tpe
ĩhibito cū ī loco ĩdebito.Et omnes isti modi
reducūē ad mechiā:ī e⁹ phibitōe ut dic̄ aug.
prohibetr̄ oīs illicit⁹ coit⁹. Ad illō ergo qō
obr̄ q qlz pōt uti re sua.ẋuz ē ad illud ad qō
sibi ocedit.Uñ aug.de bono oiugali.Tantū
valet ordinatio creatoris ꝫ ordo creature ut
ī reb⁹ ad utēdū ocessis:ꝫ cū mod⁹ exceditur
lōge tolerabili⁹ fit q̄ ī eis q̄ ocessa nō sūt:uel
un⁹ uel rar⁹ excessus.hoc est dicē ī membris ad
hoc ocessis q̄ ī membris ad hoc non ocessis.
Uñ ī eodē Aug. Pessimū malū qō conr̄ nāz
fit:ut si uir membro mulieris nō ad ḃ ocesso
voluerit uti. Ad illō ẋo qō obic̄ dō.q ī oī
b⁹ predcīs casib⁹ peccat petendo. ī reddēdo
aūt distīguēdū est.qa aut petit oiugalr̄:aut
meretricalr̄. si meretricalr̄ nō teneē reddere
Si oiugalr̄ ut utaē ea sic uxore: et excludiē
oī nām mod⁹. Uñ adhuc refert de loco utz
fit sacer.uel non sacer.public⁹ uel ꝑuat⁹.ꝫ di
cūt q non teē ī loco sacro ꝓpter reuerētiā di
q̄ oz ꝓponi.ꝫ facile potest diuerti. Itē nec ī
loco publico ꝓpter scandalum ꝓxī.Si ẋo sit
loc⁹ nō sacer et ꝑuat⁹.adhuc refert de tpe ꝫ
statu mlieris.ut si sit ī tempore menstruoso.
uel nicina partui.qa tūc eadē ē ī his rō.Et ē
distīguēdū. qa aut tūc credit ꝓbabiliter q

Universidad de Deusto
Biblioteca

tūc adulterabiť niſi reddat debitū.aut ñ.Si nō:nō ꝺz reddē.Si ſic: ꝺz reddē. Ad illud ꝺo qꝺ obiť: ꝓ oſentit facinori ga nō obuiat. ꝺō.ꝓ nō ē vez. nō.n.oſentit actiōi viri que illicita ē:ſ paſſioni ſue que debita ē cū periť a uiro.nec etiā ꝺz obuiare:ga ſi obuiaret acci deret peius. Ad illō qꝺ obiť de ſcia ⁊ opi nione ꝺō. ꝓ ſiue reddat ſiue nō reddat: ſcit ipm tranſgredi.ſ ſi reddat:tranſgrediť rōe rpis ꝺebiti:vel ſtatꝰ:tñ cū oinge fm actum. Si ꝺo nō reddat ſcit ipm tranſgredi: ſic eſt poſſibile ſm volūtatē ⁊ affectū adulterandi ⁊ ꝓbabilť ꝑſumit ipm adulteratuꝝ fm affectum.et iſtō zᵒ granꝰ ē q̄ ꝓmū. et ideo non peccabit:nō ꝓhibēdo malū minꝰ ꝓpter euitā dum maius. Ad aliud qꝺ obiť ꝙ ꝺubium ꝺz interꝑtari ī meliꝰ. ꝺō.ꝙ vez ē niſi ꝓbet otrariū.Sꝫ ī hoc ꝙ ipſe petit obſtinate ꝓbať eiꝰ incōtinentia:ſic cū poſſibile ē. Ad vltimū qꝺ querit vtrū ī oī loco teneať ꝺebitum reddere: ſicut ī oī tempore. ꝺō ꝙ nō pluribꝰ ex cauſis. ꝓmo ga locꝰ ē meſura ꝓpationis ⁊ otaminatōem recipit ab actu. tempus vero coīs meſura ē:nec recipit otaminationē.Itē plura tempora nō poſſuť ſimlˢ eſſe ſic mlta lo ca.Uñ ſi petit ī ſacro loco ſtatiz pōt diuertē ad aliū locū ſine periclo. ſ expectare vſq; ad aliud tempus nō poterit ſine periclo. Item ga ī oī tempore pōt fieri ſine ſcandalo:ſ non ſic ī oī loco. Conſequēter querēdū eēt ut ꝝ prohibeať mechia coꝛpaˢ aut ſpūaˢ: ſ iſtō de terminabiť:qñ q̄reť de vltimo p̄cepto.⁊ ſilr de oparatōe mechie ad alia p̄cepta.

p **Oſt predicta** tranſ eundū eſt ad ingſitōem ſeptimi p̄cepti de calogi:quo vr ñ furtū facies.Circa qꝺ q̄rimꝰ qnq̄. Primo qd ꝓhibeať noīe furti. 2° an oīs rapina ſit bic ꝓhibita. 3° an furtum ⁊ rapina ſint ī aliq̄ caſu licita. 4° an vſa ſit ꝓhibita bic. 5° qualr furtū ⁊ rapina interꝑtatiua ſint bic ꝓhibita.

Ad primū ſic Jſidorꝰ. furtū vr a furuo .i. nigro. eo ꝙ clam ⁊ obſcure fiat. g̃ noīe furti intellr rapina ꝓhiberi. Itē ſi noīe furti intellr rapina.Sꝫ ſic ꝺicit Ambro.Nemo ꝺicat ꝓ pium qꝺ omune eſt. pluſq̄ ſuffic ad ſumptus violēter obtētū ē.g̃ hēre ſupflua ꝺiuitibꝰ ra pina ē.Sꝫ oſtat ꝙ iſtud hēre non ē otractare rē alienā ꝛc. g̃ noīe furti nō tm intellr otractio rei aliene ꝛc. Itē ꝺicūt ꝙ furtū ē otractatio rei aliene īuito ꝺño.⁊ ſic oꝑꝺendit ra pinā.Et ī hac rōne bic ꝓhibeť. Sꝫ otra.Si furtū ē otractatio rei aliene ꝛc.g̃ ſi furer rem meā impignoratā non omittā furtū.ga non otractō rem alienā.Sꝫ ꝫ nullꝰ ꝺicet.ſ.ꝙ nō cō mittā furtū.g̃ furtū ē nō ſolū ī otractatione rei aliene. Itē cū otīgat ſupabūdātia vſe ꝺari vſario volēte ꝺño: ga placet ei vt me ꝺiocrē vſam accipiet:ga ei nutuat:vr ꝙ nō ſit bic vſa noīe furti ꝓhibita. Itē querit vtrū noīe furti ītelligať otractatio tm rez ir rōnabiliū poſſeſſoꝝ:qꝺ vr reling ex p̄ꝺictis. qōne ꝺe ꝺiſtictiōe p̄ceptoꝝ. vbi ꝺr ꝙ ꝫ p̄ce pto ꝓhibeť iuria ꝓximi ī rebus poſſeſſis.

Conť.Exo.zi.Si qs furatꝰ fuerit hominē ꝺuctus morte moriet. So.furtū vr ꝓprie. omuniter.ītерꝑtatiue. ꝓpie vr otractatio rei aliene igrāte ꝺño or ſuam volūtatē:nec opꝫ addē aliud.vt vicať ſic voluerūt qꝺam: rei aliene mobilis. qa ītellr noīe otractōis.ß es .n.ímobil otractari nō pōt.et ꝫ ꝫ ꝫ ꝺiſtīguiť a rapina ⁊ vſa. nā rapina ē otractatio rei aliene ſciēte ꝺño or eius volūtatē. vſa ē otractatio rei aliene ſciēte ꝺño or eiꝰ abſolutā:ſ nō or oꝺodā volūtatē. Coīter ꝺo furtū vr omnis il licita vſpatio rei aliene ſm ꝙ ꝺic Aug. in li. .q.exo.zz. furti nomine bñ intellr omnis illi cita uſpatio rei aliene. Non.n.rapinā ꝓmiſit q furtū ꝓhibuit. ſ aperte totū intelligē no luit qcꝺ illicite rez ꝓximi auferť. Et ſm ꝫ noīe furti ītellr rapina ⁊ vſa. Interꝑtatiē ꝺo vr furtū oīs illicita rez poſſeſſio. Augꝰ. ad Macedoniū. Nōne oēs q ſibi uiꝺēť gau ꝺere licite ꝺgſiť:eiſq̄ uti neſciūt:alienū poſ ſiꝺē ꝺuiciť. Hoc.n.rectē alienū nō ē. qꝺ inre poſſiꝺeť.hoc aūt iurꝰ:quod iuſte. et hoc iuſte quod bñ. Omne igiť quod male poſſiꝺeſ alı ienū ē. Male aūt poſſiꝺet ꝙ male utiť. Et p ꝫ ꝓrñſio ad ꝓmū obiectū ⁊ zᵒ. Ad 3ᵘᵐ ꝺō ꝙ res impignorata nō ē plene ꝓpria: ímo quo uſq̄ ſoluať pecunia ul mutuū ꝑ quo obliga ta ēmanet non ꝑpa.⁊ ideo otractatio illiꝰ erit furtū. Ad 4ᵘᵐ ꝺō.ꝙ vſa ꝺať uolente ꝺño uolūtate ꝺitōali nō abſoluta. abſolute eniz uellz ḡtis ſibi mutuum exhiberi.ſ añ ꝙ nō ſibi exhibeať:ault ꝺare.unde inuito ꝺño uolūta te abſoluta ſemꝑ recipiť vſa. Ad ultimuz ꝺō ꝙ furtum intellr otractatio cuiuſq̄ alie ne rei inquātū ītenſit ī poſſeſſionem ſiue ſit rō nale ſeu irrōnale.ſed ſine intentione poſſeſſi onis nō intelligiť bic furtū hominis.Exo.zi. Unde ibi ꝺr.Si quis furatꝰ fuerit hominem ⁊ vendiderit.qꝺ.n.vendiť vt res ꝓpria poſ ſideť. Nōnꝺū aūt ꝙ ſᵐ canones ⁊ leges hu manas furtoꝝ quedā retinēt nomē generale Quedā recipiūt nomē ſpāle. Nā ſic ꝺic Aug. ſuper Joh .ix. Judas fur erat ⁊ ſacrilegus ga fur ſacroꝝ. vñ ſacrilegiū furtū rei ſacre.

Itē ī furto Jude fuit peclatꝰ.peculatꝰ aūt ꝺr furtū de republica.zz.ca.q.4. Furtū vero gregis ꝺr abigeatꝰ. Furtū ꝺo boīs ꝺr plagiū Preter ergo nomē omune furti habes q̄tuor appꝛopata.ſacrilegiū.peculatum.abigeatus. plagium.

Deinde queritur an omnis rapina ſit ꝓhibita ꝫ p̄cepto. Ad qꝺ ſic Aug.ſup exo.zz. Penale eſt occulte auferre. multo maioris pene eſt niſibiliter eripere. Au ferre g̃ violēter ſeu occulte ſeu manifeſte ꝫ ſuū p̄ceptū. furti aūt noīe bñ intellr. Cōť .iz.exo. Filii iſrael erituri de egypto ſpoliane rūt egyptios:⁊ a vicinis ſuis accepunt ⁊ ab ſtulerūt vaſa argētea ⁊ aurea.ex qbꝰ edifica uerūt poſtea tabernaculū ꝺño. g̃ rapina ſeu ſpoliatio ī filī caſu ñ ē ꝓhibita. Itē rapina ꝺr coīter ad rapinā rez ⁊ ad raptū mulierꝝ ſic br.36.q.i. Rapina ꝺupliciť fieri ꝺr. Aliq̄ñ.n. ipa res rapiť.alī ipſi⁹ rei vſus violēť eripiť. Res ipſa tūc rapiť cū violēter ꝺño eripitur vt in ꝑpetū teneať. Aliq̄ñ nō res ipſa affe ctať:ſ vſus eius ꝺño ꝓhibēte violēter uſur pať. Raptus g̃ admiſit q florē ꝺgītatꝫ puelle renitētis violēter eripuit.Sꝫ raptꝰ ꝺr eē ſpēs fornicatōis generalr ꝺicte:ſic ibiꝺē ꝺr. forni catio lz videať eſſe genꝰ cuiuſꝫ illiciti coitꝰ g fit ex vxorem legitimā. tñ ſpālr intellr in vſu viduaꝝ vel meretricū uel ꝺcubinaꝝ.ſic ſtupꝝ ꝑpe ꝺginam eſt illicita ꝺefloratio: ⁊ adulteriū alieni thori violatio.et īceſtꝰ ꝺſan guineaꝝ uel affiniū abuſus. Raptus ꝺo cum puella violēter a ꝺomo patris ꝺuciť ut coꝛ rupta ī uxorē bēať.g̃ aliqua vñia rapine eſt: que nō ꝓhibeť boc p̄cepto: ſ illo. nō mecha beris vt raptus. So. Rapina fm ſuā rōez ꝓpꝛiā que eſt otractatio rei aliene violēta. et ꝺr nolūtatem poſſiꝺēti ī oī caſu ꝫ p̄cepto ꝓhibeť. Ad illud qꝺ obꝺr de filiis iſrael ꝺō.ꝙ ꝑpe nō omiſerūt rapinā. Uñ augꝰ.in qōnibꝰ ſup exo.xi. ꝺixit ꝺñs ad Moyſem. Pe tat uir ꝛc. Non binc quiſq̄ furandi exēplum putare ꝺz ad expoliādū iſto mō ꝓximū. hoc enim inſſit ꝺeus qui nouerat: qd quēq̄ pati oꝑteat.nec iſraelite furtū fecerūt. ſ ꝺeo iu benti miſterium tribuerūt. Ad zᵘᵐ ꝺō. ꝙ rapina ꝺr coīter quelz otractatio rei aliene violēta ſeu ad poſſiꝺēdū: ſeu ad ꝺelectandū Et ſm hoc oꝑhendit raptū. Itē ꝺr ꝓpie otractatio ad poſſiꝺēdū. ⁊ ſm hoc nō oꝑhendit raptum. Preterea in raptu ꝺuplex eſt ꝙuaricatio.nā quātū ad actionē ꝑtinet ad rapinam.et ꝓhibeť bic.Quātū ad ītentōem pertinet ad mechiam.et ꝓhibeť cum ꝺicitur non mechaberis.

c **Onſequēter que** rit utrū furtū uel rapina in aliquo caſu ſint licita.et poniť quadruplex caſus.

Primus in cauſa neceſſitatꝫ. Secundus in cauſa pietatꝫ. Tertiꝰ in cauſa iuſticie.

Quartus in euētu innētōis.

Quantum adprimuz querit vtrū ille q furať neccitate famis uel ſitis uel alicꝰ bi⁹ opulſus faciat ex illud p̄ceptū.ꝙ nō vr.quia in neceſſitate omnia ſūt coīa.g̃ iſte in neceſſitate oſtituꝰ non accipit quod alienū eſt:ſ quod ſuū.g̃ non peccat exē plo diſcipuloꝝ: qui neceſſitate famis ſpicas uellēres excuſanť a ꝺño Matth.ix. Itē idē probať exēplo Dauid:q neceſſitate comedit panes ꝓpōis: ſic ipe ꝺominꝰ ꝺicē. Itē vines ille q ꝺñs eſt rei quam iſte furať teneť ex p̄ cepto ꝺñi ei ſbuenire. unde paſce fame mori entem.quem ſi non paueris occiꝺiſti: ſic ꝺic glo.ſup illud ꝺeutero. nō occides. Conť ē ꝺecretalis.ȝ.li.tt.de furtis. ex penitētiali ȝlı ꝺoi.Si qs ꝑ neceſſitatē famis aut nuꝺitatiˢ furatꝰ fuerit cibaria:neſtē: uel pecꝰ: penıteat ebdomedas tres. So.ꝺō.ꝙ refert ī neceſſi tate an ſit lenis uel nebemēs. Et ſi nebemēs: aut alio mō releuabiľ ꝙ furando. aut nō.Si leuis ſit ⁊ alio mō releuabiľ ꝙ furādo nō ex cuſabit a tranſgreſſione bꝰ p̄cepti:quantum ad totū.Si ſit nebemēs ⁊ nullo alio mō rele uabilis:excuſat a toto:nec fm ꝛitatē ē furtū: ga in tali neccitate oīa ſunt coīa.Decretalˢ ꝺo imponit pnīaz ꝑpter ambiguū:⁊ ne ſit ꝓnus ad furtum.

Deinde queritur in caſu pietatꝫ de illo q furať rem uſurarii uel auari:ut inde faciat elam utrū peccet. otra hoc p̄ceptū.ut ꝺeſ ꝙ nō:ga imitať Job ꝺicēte Conterebam molas iniqui:⁊ de ꝺētibus illiꝰ auferebam ꝑꝺam.29. Conť.Ro.ȝ.Faciamꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

malū vt eum iāt bona ab sit. Itē aug. Quis dicet furemur diuitib⁹: vt bēam⁹ qđ dem⁹ paupib⁹. q̄si dicat null⁹. Item aug⁹. de talibus dic̄. Cui⁹ cogitatio diaboli cailiditatē surripit. Nā si totū tribuat qđ abstulerat auget plus pctm̄ q̄ minuat. qa aufert sibi copiā restituēdi. Peccatū g̃ ē furari ufariis. Sz qđ peccatū? nō nisi furtū. Item queritᵉ filr̄ de muliere que furat uiro suo pecuniā vl aliqđ aliud vt inde faciat elām: vtrū peccet. vr̄ q̄ sic. Hñ. 4. or̄ mulieri. Sub viri ptāte eris. vñ accipit q̄ uxor votū otinētie vel abstinentie nō pōt emittē sine ɔsensu uiri. g̃ multo fortiᵒ nec dare elam. So. ad pmum dō. q̄ furari alicui vt de furto sbueniat alii: peccatū est. Illa ro auctoritas Job: p quā videbat pbari ɔrriū: intellr̄ de iudicibus: quoꝝ interest vt fures puniant ⁊ furta restitui faciant. Ad illud quod zᵒ queritᵉ ō uxor dō. q̄ si uxor hz res de patrimonio p̄ter votem: de illo inuito dño potest facere elam. De reb⁹ aut̄ viri vt de pane ⁊ aliis: que de bono more solent ad mulier̄ dispositōem ptinē: pōt ⁊ debz facere elam. moderate tñ pm facultates viri sui: ⁊ debet semper sibi formare ɔscientiam q̄ non displiceat marito.

Queritur ɔnter circa casū iustitie. pmo de his que rapiunt̄ in bello. zᵒ de his que rapiunt̄ ab infidelib⁹. Nā in iusto bello vr̄ rapina licita pm ambro. in li. de patriarchis. vbi dic̄. Dicat aliquis cū ipe uicit qđ dixit Abraā ad regē sodomorū. gñ. 14. nihil sumā abs re. cū preda vtiq; fuerit in potestate victoris: vocet militārē disciplinā vt regi seruent̄ omnia: qđ intelligēdū ē alios distribuendo p̄ qualitate laboꝝ.

Conr̄. Aug. de vbis dñi s̄mone. 19. Militare nō ē delictū: ⁊ ꝓpter predā militare pctm̄.

So. dō q̄ refert an bellū sit iustū vl iniustū In bello iniusto indistincte ē phibitū. In bello ro iusto transferr̄ dñiū rer̄ illoꝝ q̄ iuste debellāt̄ ɔ iuste debellantes ipsa lege iusticie pncipis ɔterueniēte auctoritate. refert tñ an aliqs dēdeat in iusto bello intentione cupiditat⁹ vel seueritate iusticie. pmo mō rapina ē quantū ad affectū: q̄uis nō quātū ad actū. zᵒ modo nō est rapina. Itē q̄rit̄ ō rapt⁹ ab ifidelib⁹. Nā rape ab illis videt̄ licitū. Unde aug. ad Uincētiū. Res quecūq; terrena non recte a quoq; possideri pōt: nisi iur̄ dīno: quo ɔcta sunt iustoꝝ. aut iure humano qđ ī potestate est regum terre. Jdeoq; res falso appellatis vestras: quas nec iuste possidetis: ⁊ pm leges terrenoꝝ regū amittē iusti estis. Loqr̄ hr̄tic⁹ vonastic⁹. Itē idem ī eodē. Frustra dicit⁹ nos ī eis ogregādis laboram⁹: cū scriptū legatis. Labores impioꝝ iusti edēt. Itē augustin⁹ oꝛ Petulianū. Ad oēs iniquos vox illa dñi valet Math. zz. Auferet a vobis regnū dei ⁊ dabit̄ genti faciēti fructū seu iustitiam eius. nō frustra scriptū ē. Labores impioꝝ iusti edēt. Propter qđ magis mirari debetis: q̄ adhuc tenetis aliquid: q̄ q̄ aliquid amisistis. Item Aug⁹ in epla ad Uincētiū Si ɔsiderem⁹ qđ scriptū est in li. sap. 10. Jdeo iusti tulerūt spolia impioꝝ. Item qđ legitur. 13. puer. Thesaurizat̄ iustis diuitie impiorū. Alia lra videbim⁹ non ee q̄rendū: qui habeāt res hereticoꝝ: ⁊ q̄ sint ī societate iustoꝝ. Ex his g̃ uidet̄ reling q̄ tam hr̄tici q̄ iudei: q̄ saraceni reb⁹ quas habēt: licite potuerunt spoliari. quod qdam indistincte ɔcedunt.

Sz con̄r̄. pceptū ē iuris naturalis. Nō facias alii qđ tibi nō uis fieri. g̃ hoc semp ⁊ cum omnib⁹ obseruādū. Sz nos nollem⁹ ab eis expoliari. g̃ cū spoliam⁹ eos facim⁹ ɔtra h̄ pceptū. So. dō. q̄ refert utrū ille q̄ infideles expoliat hēat auctoritatē rei publice uel nō. si nō hz: expoliando ɔmittit rapinā: sic̄ homicidiū ɔmittit q̄ maleficū interfic̄ sua nō superioris auctoritate. Si habz auctoritatē diuisti gutt̄ qdā inter iudeos ⁊ alios. nam ō iudeis pceptum ē eccl̄ie in ps̄. Ne occidas eos ne qñ obliuiscāt̄ populi mei. ⁊ etiā ga scriptū ē. Relige ouertēt. Ro. io. ⁊ Isa. 6. De hr̄ticis ro ⁊ saracenis pceptū ē Exo. zz. Maleficos nō patieris uiuē. Exquo g̃ iuste possūt occidi ⁊ iuste poterūt expoliari. iudi ro qa pmitti debēt uiuē spoliari nō debēt reb⁹ uite nccīis. ⁊ a pncipib⁹ expoliari pñt oīb⁹ preter nccīis. Deutero. 28. Aduena q̄ tecū vsaf̄ī terra ascēdet sup te: eritq; sblimior. Tu aut̄ descēdes ⁊ eris īferior. ipse fenerabit tibi: ⁊ tu nō fenerabis ei. Ex quo ostēdit̄ q̄ nō debeāt pmitti fenerar̄ xp̄ianis. Et segr̄. seruies inimico quē īmittet dñs tibi fame ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ oīum penuria. Ad illō qđ obic̄. nō facias alii qđ tibi nō uis fieri. dō. q̄ sic intelligēdū est. Qđ tibi ñ uis fieri. s. qđ uis iuste tibi ñ fieri.

Postmodū q̄rit̄ in casu īnēti onis. Ad qđ sic. aug. in quadā omel. ⁊ r̄citat̄. 14. c. q. 5. Si qđ inueniſti ⁊ nō reddidisti: rapuisti. Itē Hiero⁹. super Leuit̄. Miti sine peccato putant esse si alienū qđ īuenerīt teneāt: discāt h̄ peccatū sile esse rapine: si qs inuēta ñ reddat. Cōr̄ Dic̄ lex ī li. institutionū de rer̄ dīnōe. Quisqs thesauros ī suo loco īuenerit: adrian⁹ nā lem equitatē secut⁹ ei ɔcessit q̄ inuenerit: ac si qs alieno ī loco nō data ad hoc opa: ⁊ fortuitu inuenit: dimidiū īuētoꝝ. dimidiū dño soli ɔcessit. g̃ nō ē ver̄ g̃nalr̄ q̄ rē inuentam retinere sit rape. Ad h̄ qdam rñdent p diſtīctōem dicētes. q̄ si qs inuenerit rē habitaz p̄o derelicta: lz habuerit aīum furandi: non tñ furtū ɔmisit: qa nō erat cui fieret. Itē si credit q̄ hēret̄ p derelicta: ⁊ tñ ñ ē derelicta nō ɔmittit furtū. Itē si nō hēat̄ p derelicta: nec credat̄ derelicta: eo tñ aīo accipit: vt dño restituat: nō ɔmittit furtū. Si ro aliqđ istoꝝ nō ɔcurrat: dicūt ɔmitti furtū. De thesauro ro dicūt q̄ h̄r̄ p derelicto. Conr̄ hoc sic obr̄. sic̄ dic̄ aug⁹. ī predicta omel. Deus cor iterrogat nō manū. Si ergo aliqs inuenerit rem que hēt̄ p derelicta: ⁊ accipiat animo furandi: ɔmittit furtum. qđ ɔcedendū est.

Proptēa distīguēdū ē ī reb⁹ inuētis: ⁊ aīo inuenient̄. Jn reb⁹. qa q̄dam res in nullo⁹ bonis sunt ⁊ occupāti ɔcedūt. ⁊ h̄ ē vupl̄r. nā q̄dam sunt res que nūq̄ fuerūt possesse: de q̄bus dic̄ lex ī li. ostitutionū de rer̄ inuētione Lapilli ⁊ gēme z̄c que littore maris īueniūt: iure nāli statim inuentoris fiunt. Itē sunt q̄dam res que aliq̄n possesse fuerūt: ⁊ derelicte sunt vt thesauri in predicto casu. ⁊ dicit̄ thesaur⁹ pecunia ab ignotis dñis vetustioꝝ tpe abscondita. Alie ro res sunt que ī alicuius bonis sunt. Jn pmis vuob⁹ casib⁹ īuēta retinē nō ē rape. Jn ultimo ro distīguēdum aut credūt̄ derelicte. aut nō credūt̄. Si credunt̄: ignorantia que est facti excusat. Si nō credūt̄: ɔtractatio ē rei aliene ⁊ furtū.

Onsequēter que

rit̄ an hoc pcepto intelligat̄ vsura phibita. Et pmo q̄rit̄ vtrū phibeat̄ vsura quantū ad affectū. zᵒ an phibeat̄ vlr q̄tū ad actum.

Ad primuz sic. Luce. 6. Date mutuū nihil inde sperātes. Ibi dic̄ glo. q̄ hic phibetur vsa. g̃ sola spes alicuius accipiēdi p̄ter sortem facit vsarium. Itē sola volūtas īterficiendi boīem fac̄ homicidiū. sola volūtas fornicandi fac̄ fornicationē: sic̄ or̄ in q̄nto Math. Qui uiderit mulierē ad ɔcupiscēdū z̄c. quar̄ g̃ silr̄ sola volūtas accipiēdi p̄ter sortē fac̄ vsariū. Ad h̄ dicūt alii q̄ sola voluntas nō fac̄ vsariū nisi interueniat pactū. Sz oꝛ Esto q̄ iste timore eccl̄ie nō fac̄ pactuz: ⁊ tñ habet voluntatē. Ali⁹ ualt ⁊ fac̄ pactū. Jnde sic, puer. 16. Spūum ponderator ē dominus. i. volūtatū. ⁊ talē habet voluntatē iste: q̄lez ille. g̃ si volantas illius fac̄ vsariū: et voluntas istius filr̄ faciet usurariū. qđ alīq ɔcedūt.

Sz conr̄. Quilz tenet̄ esse grat⁹ ad bñficia g̃ mutuū accipiēs debet esse grat⁹ mutuanti g̃ dñs potest sperare aliquod bñficiū ab eo. g̃ mutuat. g̃ ⁊ aliquā supabūdātiā. Item ex dono qs licite pōt sperare donū. g̃ ex mutuo mutuū pōt sperare. So. dō. q̄ cuz diuersē scie diuersas hñt ɔsideratōes a diuersis scientib⁹ idem diuersimode ɔsiderat̄. Hinc ē q̄ ꝑm leges humanas sola volūtas nō fac̄ usurariū: qa lex humana manū coibet: nō aīum. Secūdū vero legem dīnam que aīum coibet sola volūtas fac̄ usurariū. Ad pmū g̃ obiectum rñdēdū. q̄ mutuās pōt sperare illō ad qđ tenet̄ accipiēs. qa ī ɔsili casu. s. necessitat⁹ tenet̄ accipiēs mutuū illi q̄ vat dare: silr̄ etiā si nō vediss⁹ pus. unde potest illud spare mutuās a recipiēte: nō tñ ex ui mutui: ⁊ ex caritate recipiēti mutuū. Mutua. n. bñficia accēdūt caritatē. et que etiam ex precepto dei oz indigēti mutuū dare. Et p hoc soluit̄ zᵐ. Bñ. n. ɔcedēdū ē q̄ mutuās pōt ab eo q̄ recepit ī sili casu spare mutuū: qa ad hoc tenet̄ ali⁹ tñ si hac intentione tradit sibi mutuū nō est meritoriū: qa nō ponit deum finez. Jdeo dic̄ dñs. Date mutuū nihil inde spātes. s. ab homine: ⁊ a deo retributionē.

Sequitur querere

ut⁹ usa quantū ad actū ulr sit ꝓhibita hoc ꝓcepto. Ad qđ sic. ps. Qui pecuniā suā nō dedit ad usurā. q̄si dicat. g̃ dat ad usam ñ habitabit ī tabernaculo dñi. Dare g̃ ad usuram ulr est malū. g̃ ꝓhibitū non nisi isto ꝓcepto. g̃ z̄c.

Item Ezech. 18. Qui usam ⁊ supabūdātiā ñ accepit uita uiuet. g̃ p oīriū q̄ accepit morietᵉ. g̃ malū: ⁊ inde ut ꝑus. Item exo. zz. Si pecuniā tuā tuis pauperi: nō urgebis quasi exactor: nec usis opprimes. Item Luce. 6ᵒ. Date mutuū nihil inde spantes. Ecce ex his patet q̄ dare ad usuram: ⁊ spare aliqđ p̄ter sortem generalr̄ est phibitū. Conr̄. Deut. 23. Non feneraberis frī tuo: ⁊ alieno. g̃ licet fenerari alieno. Itē Ambro. Usuras exigas

Universidad de Deusto
Biblioteca

ab eo cui iuste nocē desideras. Item mai⁹ pt̄m ē occidē q̄ dare ad usuram. Sz ī aliquo casu nō solū licet occidē: imo est meritorium sic ē in iusto iudice: q maleficū iuste damnat ad mortē. g̃ ꝛ silr dare ad usurā in aliquo casu erit licitū. Itē ex p̄cepto dn̄i licite asportauerūt iudei vasa egyptioꝝ exo. iz. g̃ silr rōne ex p̄cepto dn̄i poterit qs licite dare ad vsam ꝛ aliqd accipe ꝓter sortē. Min⁹ enim malū est partē accipe q̃ totū. Itē lex iustiniani pmittit vsas centesimas ꝛ quadragesimas. ꝛ supponēdū ē qm̄ bn̄ pmittit. Itez iste q accipit mutuū pōt rē suā dare vsario ꝛ sic ꝛ vult. et dic ei. Ego do tibi istā pecuniam ꝓter sortē. igit̄ ista supabūdātia ē ꝑpa vsarii iuste: qa ē ex dono illius q habet ius vandi. g̃ vsari⁹ nō usurpat sibi rē alienā manentē alienā. Item esto q sic fiat ꝺtractus Mutuo tibi pecuniā istā vt des mihi tantuz ꝓter sortē. g̃ fm hanc formā supabūdantia quā accipit vsari⁹ data ē sibi. g̃ sua ē. Itez licet ꝺcedē dom̄ū. equū. vasa aurea ꝓ lucro Quare silr nō dare pecuniā ꝓ lucro. Sol⁹ dō. q dare ad vsam in se fm se malū ē ꝛ ꝓhibitū. Ad p̄mo obiectū in ꝺr̄ium dō. q nū q̃ fuit iudeis licitū fenerare alieno. Sz permissum fuit illis: sicut dare libellum repudii: ꝓpter duriciam cordis sui. peccabāt tn̄ mortalr fenerādo alieno. fm pmittebat eis duplici de causa. s. ne facerēt pei⁹. i. ne fenerarēt fratrib⁹ suis. Et qa duri erāt ꝛ paulatī trahēdi ad pfectionē. Et ex hoc trahit argumētū. q si nō possum⁹ obtinē ab vsariis vt totū reddant: debem⁹ facē vt saltem partē reddant.

Ad z⁹ dicūt qdā in nullo casu vsam esse exigendam. Et qō dic̄ Amb. intelligūt nō de vsa ꝓprie: fm de nimia pensione: ꝛ de tributo ab infidelib⁹ exigēdo: vt tali onere p̄grauati ꝺnertāt ad fidē. Alii ₰o illud intelligunt dictū eē ad lr̄am: q ex quo instū bellū mouet ex edicto p̄ncipis: ab hostib⁹ licite vsa exigit̄ dū tn̄ nō fiat vitio cupiditat̄: fm zelo caritat̄. vt sic macerēt vsis q nō p̄t̄ domari armis. Nam cū eos possum⁹ occidē: ꝛ oīa eoꝝ possumus nostra facē iur̄ belli. et hec vī eē intētio Ambrosii. vn̄ statim sequit̄. Ab eo vsam exige: cui iure īferūt arma. huic legitime īferūt usure quē bello vincē nō potes. Ab hoc vsaz exige: quē nō sit crimē occidē. tn̄ ꝓprie loquēdo in hoc sensu nomē vse trahit a ꝓpria significatōe: qa nō ē vsus rei aliene. Ad tertiū dō. q quāuis occidē sit pt̄m̄ ī se: nō tn̄ ē pt̄m̄ fm se: Dare aūt ad usam est pt̄m̄ ī se ꝛ fm se: sic̄ post patebit. et ideo nō est simile.

Ad quartū dō q filii israel seruierūt egyptiis: ꝛ merces nō erat eis reddita. et ꝓpter hoc dn̄s q ē ₰e dn̄s oīum transtulit dn̄ium uasoꝝ illoꝝ ad indeos. et sic indei accipiēt̄ ex p̄cepto dn̄i nō peccauerūt: qa nō ꝺfectaverunt rem alienam inuito dn̄o: imo sua. Accipere ₰o usam est ꝺtractare rem alienā manētem alienā: ꝛ facere ut ₰ sua. hoc aūt ē malū fm se ꝛ ꝺtra ius nāle. sicut cognoscē uxorem alienā scienter malū ē in se ꝛ fm se. et illud ideo de⁹ nō p̄cipet: cū illi⁹ sit optima adducē cū sit optim⁹. Ad aliud ₰o qō obī de lege Justiniani dō. q pmisit usas leuissimas exigi ne accidēt peius: qa erāt boēs pni ad vādū usuras: elegit iudicās min⁹ malū. s. leues usas sustineri q̃ gues: sic̄ de libello repudii fuit. Tn̄ qdam excipiūt quosdam casus ī qb⁹ permissa est usa. ut ī fideiussore q soluit usuras creditori potest eas repetē a debitore ꝓ quo fideiusserat. fm recte aduertēti nō ē hec usura qa nō ītēdit fideiussor accipe ꝓter sortem Similr ꝛ in moza ut si debēs mihi centū solvere ad certū terminū: qō qa nō feci⁹ti oportuit me illā pecuniā accipe ad usam. tu teneris mihi restituere illas ꝛ seruare indēnem. fm planum ē q ī tali casu restituere non ē usa sic̄ ꝓius. Ad aliud dō. q ille q accipit mutuū nō hz ius vādi usario. qa dn̄s oīum ꝺdic̄. s. deus. sic̄ fm aliqs hēret feudū ab aliquo terreno dn̄o: nō posset transferre dominiū illi⁹ feudi dn̄o ꝺdicēre. Cū g̃ dn̄s omniū ꝺ dicat null⁹ potest vare usario supabūdātia ꝓter sortem. Ad aliū dō. q qb⁹cūq ₰bus mutet ꝺtract⁹: nihil mutat ī ꝺtracto. Nā semp est puersa usatoris feneratio q̃ cupit rē alienam manentē alienam facē suam. et postea si qs timoze q posset cadē in ꝺstantē nitz dicēt nō ꝺsentiēs animo. Accipio te ī uxorē: iudicat nullū esse matrimoniū. silr cū iste nccitate coact⁹ dicat. Ego do tibi tantū ꝓter sortem ꝛ dissentit aſo indicabit̄ nulla esse donatio. g̃ nihil datū ē usario. g̃ detinet rem alienam inuito dn̄o. Ad ultimū dō. q eodez modo q̃ licet concedē equū ꝓlucro si sic posset ꝺcedi pecunia nō eēt usa si ꝺcedēs aliqd acciperet ꝓter sortem. In locatione ₰o non transfert dominiū. Et ideo totū piclm est in locante si res pereat. Imprāpe ₰o locat pecunia: fm ꝓprie mutuat. Qō. n. locat nō trāsfert in dominiū eius cui locat. Pretēa pecunia nō deteriorat̄ p usū. et quātū est de se nullā parit utilitatē ₰enti: sic̄ fac̄ equus ꝛ dom⁹ q̃ sunt locata ꝓprie. In mutuo ₰o pecunie trās fert dn̄ium. vn̄ mutuū dr̄ q̃si de meo tuū. ꝛ iō piclm rei mutuate ptinz ad eū q mutuat ꝺ tius nāle ē vt aliqs ꝓcipiat emolumētum de usu rei q̃ nō est sua. Jō g̃ usa ē pt̄m̄ ꝛ intelligit̄ ꝓhibita hoc p̄cepto. Nō fm Ere. triplicē dr̄iam inter mutuū ꝛ locatū. Prima ē qa ī mutuo transfert̄ periclm ī accipiētē. In locato ī eum q dat. z⁹ ē qa mutuū ꝓpe non deteriorat̄ p usū vt pecunia. fm locatū vt domus uel equus. Tertia causa est qa mutuū quātū ē de se nullā vtilitatē parit vtēti. Locatū ₰o parit. vt ager vel equus vel dom⁹. Et hoc intellr̄ de mutuo pecunie.

Deinde quaritur de

furto interp̄tatiuo vtrū hic ꝓhibeat̄. Cōtingit aūt furtū tale multiplr̄ omitti. s. in detinēdo. ī exp̄dēdo. ī approp̄ando. ī emendo. ꝛ vendēdo. Circa p̄mū quer̄it vtrū diuites q nolūt sbuentre paup⁹ in necessitate: utrū debeāt ītērp̄tari fures ꝛ raptores. Ad qō sic Uni bono possunt opponi plura mala. vt largitati ꝓdigalitas ꝛ anauricia. Sz plib⁹ bonis nō opponit vnū malū: qa malū pluris dānionis est q̃ bonū. g̃ vni p̄cepto opponēt plures ꝓuaricatōes. Sz plurib⁹ p̄ceptis nō opponet vna ꝓuaricatio. Cū g̃ sbtractatio bn̄ficii tpe necessitat̄ sit ꝺ hoc p̄ceptū. nō occides: sicut sup̄ dictū ē: iuz illā auctoritatem. pasce fame morientē ꝛc. nō erit ꝺ illud p̄ceptū. nō furtuz facies. g̃ nō erit interp̄tādū furtū uel rapina

Con̄. Eccl. 4. Fili eam paupis ne defraudes. et seq̄t̄. Redde illi debitū tuū. g̃ diuites debēt eas paup⁹. Si g̃ nō reddūt nccitatis tpe: qa tūc ē tp̄s reddēdi debitū: quid aliud q̃ raptores sunt̄. vt puta rē alienā. s. paupum violēter retinētes. Itē Ambrosi⁹. Nō ē minoris crimis q̃ bn̄ti tollē qō cū possis ꝛ abūdans sis indigētib⁹ denegare. Esurientiū panis ē quē tu detines. Uidnaz indumētū qō tu recludis. Miseroꝝ redemptio ꝛ absolutio pecunia quā tu ī terra refodis. Tot g̃ te sciat bona inuadē: quot posses p̄stare. Itē Ambrosi⁹. Nemo p̄ū dicat qō omune ē. plusq̃ sufficē ad sumpt⁹ violēter obtentū ē. Igitur dites q supflua ꝛ ulē sumpt⁹ necessaria retinent: cū sciāt ꝛ nideant paupes indigē: rapinā omittūt. qō ꝺcedim⁹. Intellige tn̄ salua necessitate fm statū psone. plura. n. sunt necessaria regi q̃ comiti. ꝛ comiti q̃ militi. Necessariū aūt ē regi⁹ thesaurizare: ut īsanietibus hostib⁹ in regnū bēant unde possint militib⁹ in defensione regni stipēdia mīstrare.

Ad illō qō obī dō. q una ꝓuaricatio non opponit̄ duob⁹ p̄ceptis. Sz unī⁹ actionis pōt esse duplex ꝓuaricatio. ut in illo q deflorando ₰ginē interfic̄. qa inquātū deflorat: facit ꝺ illud p̄ceptū. nō mechaberis. Inquantum interfic̄: fac̄ ꝺ illud p̄ceptū nō occides. Silr sbtractio bn̄ficii inquātū nō coīcat̄ bona pauperi tpe necessitat̄: ē ꝺ ₰ p̄ceptū. nō furtum facies. Inquātū ₰o ex defectu paup perit: est ꝺtra illud nō occides.

Sequitur de interpretatiuo

furto ī exp̄dēdo. Circa ₰ querit̄ de clericis: q patrimoniū crucifixi pauperib⁹ debitū in illicitos usus. s. pompis seclarib⁹. comessatiōib⁹. ꝛ bi⁹ exp̄dūt. utrū sint raptores: ꝛ peccēt ꝺ hoc p̄ceptū. Uidet q sic. qa ꝺtractat rem alienam inuito dn̄o. Ait enim Iero⁹. Quicquid bn̄t clerici pauper ē. Illud q̃ qō expedit ex pauper qd nisi rapina est. Itē idem. Ecclesiam fraudare sacrilegiū ē pauperib⁹ erogādū. et inde aliqd sbtrahere omniū p̄donū crudelitatem supat. Itē cōciliū toletanū. Si illi q nulla ex reb⁹ suis pauperib⁹ xpi distribuerūt eterni iudicij uoce damnabunt̄: quāto magis q auferūt pauperib⁹ qō nō dederūt. Itē btus .B. Clamāt nudi. clamant famelici. oḡrunt ꝛ dicūt. Discite pōtifices ī freno qd facē auruz. Nūqd a freno expellit frig⁹ aut famē. Nostr est qcqd expenditis. A nobis exhibit̄ crudelit̄ qō ꝺsumitis inaniter. Ex his relīqt̄ q clerici q ī malos usus bona ecclesie expēdūt fūt raptores. Qō ꝺcedim⁹ fm Ber. scribēt̄ ad quēdam canonicū sic. Cōcedit̄ tibi si altario seruias: ut de altario uiuas. nō tn̄ q emas frena deargētata. grisea uaria q pellicea. qcqd p̄ter necessariū victū ꝛ uestitum de altario retines tuum nō ē. rapina ē. sacrilegiuz ē. Sz nunqd tenēt̄ ad restitutōem si habēt aliunde unde possint restituere. aliō nō uideo: qa nō dimittit̄ pt̄m̄ nisi restituat̄ ablatū. Sz q̃rit̄ de his q ꝺsumunt ī ꝺsanguineis ditandis ꝛ ī potentib⁹ etiā seruiendis. Nam dr̄. i. ad Thi. .5. Si qs suoz ꝛ maxime domesticoz curam nō habet: fidē negauit: ꝛ est infideli deterior q̃ cleric⁹ uel eps q nō facit bonum nepotib⁹ suis grauissime peccat. Conī sunt p̄dicte auctoritates sanctoz. So. Consanguineis

Universidad de Deusto
Biblioteca

dare qa indigētes sunt:ordinate caritat' est. Consanguineis dare vt oitēr ⁊ vt datores p eos ingenui videāt' de reb' paupeꝝ rapina est. Item queriꝝ de ill' qui bona ecclesie in necessariis expēdūt. ꝟ tñ nō deseruiūt. nōne sunt raptores? Ad hoc.n.danť eis bñficia ecclesie vt laborēt ī ecclia dei. Si igit nō laborent nō debēt bēre. Qui.n.nō laborat nō mā ducet. Si.n.agricole darēť pecunia vt ī agro laboraret. ⁊ ipse accipet ⁊ nō laboraret: nōne raptor ⁊ fur esset? silr vť de iſtis. Itē Iero. Ecclesiā fraudare sacrilegiū ē. Sz ipsi defraudant ecclesiā. Ad hoc.n.danť bñficia ecclesie ut seruiāt ecclesiis. g̃ sūt sacrilegi ⁊ raptores. Quod ocedim⁹.

Postmodū queritur

de furto interp̄tatiuo ī appropriando. Circa qō querit vtrū clerici appropiando sibi bona ecclesie otractēt rē alienā. Ad qō sic. Aug⁹. Si p̄uatim que nobis sufficiūt possidem⁹ nō sunt illa nostra ꝟ paupeꝝ: quoꝝ p̄curatōem q̄dāmō gerim⁹. Nā ꝓpter ⁊tē nobis vſpatōe dānabili vēdicam⁹. Itē Iero. de clericis. Qui dominū possidet: ⁊ cū ꝓpha dicit. pars mea dñs: nihil ex dñm pōt bēre: q si gſpiam aliqd p̄ter dñm hūerit: pars ei⁹ nō erit dñs ubi grā. Si auꝝ: si argētū: si possessiones: si uaria suppellectilia: cū istis partib⁹ dñs nō dignať fieri pars ei⁹. Rñdent q clerici pñt bēre ꝓpriū. Q ꝟo vť q nō possunt intellr ꝟ statū p̄mitiue ecclesie. Actuū. 4. Nibil ꝓpriū aliq̄s credētiū possidebat: ꝟ erant cīa coīa. vel loquit de religiosis psonis. Uel pōt dici sine p̄iudicio q clerici ea q̄ bñt iure successionis vt de patrimonio suo possunt bere proꝑum ⁊ de illis facere testamētū. Silr ⁊ ō bis que sunt eis donata nō intuitu ecclesie: ꝟ psone. et de bis que aliqua arte vl labore acqsierūt. Ea ꝟo que habēt de ecclia omnia habēt cū pauꝑib⁹. Unī Ambro⁹. Cōueniot ipe a comitib⁹ vt q me basilice fiat matura traditio dicētib⁹ imperatorē iur suo inssisse tradi debē: utpote in cuius potestate essent omnia Rñdi. ſi a me petēt q̄ meū ē. i. fundū meum argētū meū bui⁹ me nō refragatuꝝ: quāquā oīa que mea sunt paupeꝝ sint. veꝝ ea q̄ dīna sunt imperatorie potestati non eē ſbiecta: si patrimoniū petit: innadite. si cozp⁹ occurrā.

Itē ꝓsp. Non sunt ꝓpie ꝟ omnes facultates ecclie. iz. c. q. i. Itē Iero⁹. ad Damasum papā. Quicqd habēt clerici paupeꝝ est. ⁊ dom⁹ illoꝝ oīb⁹ debēt esse omnes susceptōe pegrinoꝝ: ⁊ hospitū iuigilar debēt

Queritur

postea de furto interpretatiuo in vendendo ⁊ emēdo vt de symonia. vtrū ꝓhibeať usto pcepto. Et cū symonia sit ī vēdēdo vl emēdo spuale vel spuali anexum. Ex hoc aūt omittit iniuria oī deū p se: nō oī primū: videť q symonia ꝓhibeat ī p̄ceptis p̄me tabule nō secūde. g̃ nō ꝓhibeť hoc pcepto. Conr. Symonia omittit ex intētiōe octandi rem alienam iniuste. Sz omnis talis otractatio ꝓhibeť hic. g̃ ⁊ symonia. p̄mū pz. Nā symoniac⁹ rem quam accipit vendēdo spualez tenet restituere. g̃ octat rem alienam. So. dō q ī symonia duo sunt vēdere siue emē: ⁊ recipe. Quātū ad vēditōem vel emptōem rei impciabil' que ē dīna: omittit iniuria oī deum. et est p̄tm oī dīnū cultū: ⁊ otra p̄mū pceptū p̄me tabule. Quātū ꝟo ad receptōem pecunie ul rei tpalis: que nō pōt possideri iuste peccať oī istud pceptū. ga sicut dicť Aug. ad Macedoniū. Oē qō male possideť alienū est hoc ē p alieno ē reputādū. et hoc modo q̄tū ad hoc symonia ē furtū: ꝟ q trahit ad spāle nomē sacrilegii.

p

Ost predicta

sitione octaui mandati ē pcedendū. quo oī Exo. 20. ⁊ Deute. 5. Nō loqueris otra p̄imū tuū falsū testimoniū. Circa qō queruť plura.

Primo vtrū ista ꝓhibitio ptineat ad p̄mā tabulā vel secūdā. 2° qd ītelligať ꝓhiberi p falsum testimoniū. 3° vtrū ꝓhibeať hic locutio falsitati. 4° vtrū ꝓhibeať tacitur nitas ṽitat': cū ṽitas regrit. 5° vtrū ꝓhibeať hic mēdaciū. 6° utꝝ mendacium sit hic ulr ꝓhibituꝝ. ita q ī nullo casu sit licituꝝ.

Ad primuꝝ

sic pcedit. Cum testis nō recipiaťnisi iurat⁹: testari est iuramēto fidē facē. g̃ falsuꝝ testimoniuꝝ ē piuriū. Ad idē g̃ p̄ceptum pertinet ꝓhibitio piurii ⁊ falsi testimonii. Cum g̃ 2° pcepto. s. nō assumas nomē dei tui in uanum. ꝓhibeať piurium sic dicit glo. 5. deute. sup illud non assumes. g̃ eodē ꝓhibeť falsum testimonium. Item si dicať q nō absolute ꝓhibeť hic falsum testimoniū: ꝟ cum determinatōe. s. otra p̄imum. unde ꝓhibeť falsuꝝ testimonium ꝑm q est ī p̄imi nocumētum. et ideo cūm in secunda tabula decalogi qō ē in p̄imi nocumentum ꝓhibeať: nō in p̄ma: debet falsum testimoniū ꝓhiberi. Contingit dicē testimoniū falsum ad p̄imi pfectū: sic mētiri. et otkans ē q istō est p̄tm: ⁊ nō nisi rōe falsitat' testimonii. Unī Iero⁹. super epłaz ad Philemonē. Si qs sanctū dicē nō sanctū: ⁊ rursum nō sanctū asserit sanctuꝝ abhoīabil' ē apō deū. Relinq̄tur q ꝓhibeť absolute falsum testimoniū: etiā si nō sit otra proximū. Itē sic dicē Aug. z. li. otra Faustū ⁊ silr p̄ de ci. dei. Regula diligēdi p̄imū regulat ꝑm dilectionē que ē ad seip̄m: cū dr. diliges p̄imū tuū sic te ipsū. vñ illo eodē pcepto quo ꝓhibeť nocumētū p̄imi: ꝓhibetur nocumētū sui. vñ cū dr. nō occides. intellr te vel aliū. g̃ silr eodē pcepto ꝓhibeť. nō falsum testimoniū dices otra te vel oī p̄imū. Q̄ g̃ ponit determinatio ista. s. oī p̄imū ī ꝓhibitione falsi testimonii: nō coartabit pceptum: quin absolute ꝓhibeat falsum testimoniū. nō ꝓhibeť g̃ rōne predicta qn illō sit ꝓhibituꝝ 2° precepto. Itē actuū. p. Eritis mihi testes dicē dñs aplis. Ex quo accipiť q otingit testificari p deo sic p. p̄imo. g̃ p oppositū otīgit falsum testimoniū otra deū sic oī p̄imū: sic faciūt heretici ⁊ apostate. Si g̃ omnis inordinatio otra deū ꝓhibeť ī p̄ma tabula: sic oīs inordinatio otra p̄imū ī secunda: ꝓhibitio falsi testimonii erit p̄me tabule sic secunde.

Item ad idem est illō apostoli p̄ª ad cor. 13. Si xp̄us nō surrexit inuenimur falsi testes aduersus deū ꝛc. Ex quo colligiť q aduersus deū pōt quis dicē falsum testimoniū. ⁊ inde vt ꝑs. Conr. Sic dicē Aug. ī ench. Uerba proptēa sunt instituta vt p ea gſq̄ in alteri⁹ noticiā cogitatōes suas ꝓferat: non per que boīes se inuicē fallāt. g̃ oīs ṽitas sermōis ordinať ad p̄imū: ⁊ omnis fallacia sermonis est p inordinationē ad p̄imū. Sz omnis talis inordinatio ꝓhibeť 2ª tabula nō p̄ma. g̃ oīs fallacia sermonis ꝓhibeť 2ª tabula. g̃ ⁊ falsū testimoniū quocūq̄ modo dictū. So. Cum sit ṽitas creata ⁊ increata: ṽitas creata respectu utriusq̄ rōnalis creatura efficiť debitrix. Nam ṽitati increate debet reuerētiā. ṽitati ꝟo create que mente rationali ocipiť debet obseruātiā illā. g̃ dz bonorare istam: seruare illam ꝓpter ordinē: q est ipsi⁹ ad deum. istam propter ordinē ipsi⁹ ad p̄imū. Ideo oī illā ē iuramētū factū p nihilo: ga ī hoc irreuerēter assumit increata veritas ī testimoniū sue locutionis. oī istā ꝟo est falsum. t. ī quo nō obseruať p̄imo debitū ṽitat'. Propterea dō q istō p̄ceptū ī quo ꝓhibeť falsuꝝ testimoniū ē 2ª tabule. Ad p̄mū g̃ qō obr dō. q cū iuratur testificando: duplex ē debitū. s. reuerētie ṽitati increate: vt nō noīeť ī vanū ī iurādo Et debitū obseruātie ṽitat' ad p̄imū. vt. s. sermone nostro q ad hoc ordinat⁹ ē: vt significet qō ī nostra mēte ē: p̄im⁹ ñ fallať. Unde ē q peiorādo ī testimonio duplr peccať oī pceptū 2ª tabule p falsum testimoniū. ⁊ otra 2ª pceptū p̄me tabule ꝓpter piuriū. Accidit aūt iuramēto testimoniū ⁊ testimonio iuramētū. Nam iuramētū aliq̄n ē p̄missoriū: non assertoriū. ⁊ tc iurare ñ est testificari ꝟ p̄mittere. Silr aliq̄n ꝓferť testimoniū simplr. vt ē est. nō nō. qō facit fidem p ṽitatē que ī nobis ē nō p ṽitatē que deus est. per ṽitatē que ē seruāda: nō que est bonorāda. et tale testificari nō est iurare: ꝟ simplr asserere. Ad ea ꝟo q̄ obiciebāť oñter: q determinabat illō pceptū 2ª tabule: ga ī p̄imi nocumētū. dō sic oñdebať. q nō solū ex hoc ē ꝓhibitio falsi testimonii qō noceat p̄imo. ꝟ ex ls q nō seruet debita ṽitas p̄imo. Ad ultimo ꝟo obiecta q̄b⁹ obiciebať q nō solū oī p̄imū: ꝟ otra deum potest dici falsuꝝ testīoniuꝝ dō. q̄ possum⁹ respicere qō testificamur: ⁊ cui testificamur. si respiciam⁹ ad illud qō testificamur otingit illud esse veritatē increatā vel veritatē creatā. Ideo falsa testificatio geīatur ꝟ⁹ hoc. et cū est hoc otra ṽitatē increatā erit otra 2ª⁹ pceptuꝝ p̄ᶜ tabule. Cū ꝟo est otra ṽitatē creatā quā habem⁹ in oscīa de reb⁹ creatis ⁊ designat p̄mone. peccať otra istud pceptū. Nō falsuꝝ testīoniuꝝ dices. Si ꝟo respiciamus illud cui testificamur: ille. est p̄im⁹ nō deus. siue ei testificemur de ueritate creata siue de increata. ⁊ ideo semp falsuꝝ testīoniū. ꝟ⁹ hūc respectuꝝ ē p ordinationē ad p̄imū. et ita pcepto 2ª tabule ꝓhibeť materialr. g̃ falsuꝝ testīoniuꝝ potest ponere inordinationē que est otra deuꝝ ⁊ p̄imū. formalr vero ponit inordinationē ad p̄imuꝝ. et ideo simplr ꝓpe dicendo ꝓhibeť in 2ª tabula.

Consequenter queri

tur qd intelligať p falsuꝝ testīoniuꝝ ꝓhiberi Nā super illud deute. 5. Nō falsuꝝ testīoniuꝝ dices. dicē glo. Pessimuꝝ genꝰ mdaciū. qōcunq̄ igit mdaciuꝝ nō ꝓhibeť hic. ꝟ illud qō est pessimuꝝ. s. in attestādo falsuꝝ. Itē Leuit. 19. dr. Nō furtuꝝ facies. nō mentiemini. nec decipiat vnusq̄sq̄ p̄imuꝝ suuꝝ: sicut absolute

Universidad de Deusto
Biblioteca

dictū est ibi gñaliʒ nō mentiemini. posset bic dici. ꝙ ſpāliʒ dictū ē. nō falsum testimoniū dices. Conʒ. Leuit. 19. Nō mētiemini ꝛc. glo. Aug. Q dictū ē nō mētiemini: ne calūniam faciatis. Jn hoc ꝓcepto vʒ otineri nō falsum testimoniū dices. ga calumnia sine mēdacio fieri nō pōt. qđ falso testimonio ocludit. ḡ generaliʒ pbibet hic mēdaciū. Itē Aug. in li. de mēdacio. Quib⁹ placet nō ee mētiendum multo fortius agunt vtentes eo testimonio: qđ in decalogo ſcriptū est. nō falsuz testimonium dices. quo genere oplectit omne mēdaciū. Quisqs. n. aligd enūciat testimoniū pbibet animo suo. So. vđ ꝑ⁹ Aug⁹. q sic noīe furti interdicit oīs illicita vsurpatio rei alīene. et nomine mechie oīs illicit⁹ ocubit⁹ atq; illoz mēbroz nō legitim⁹ vsus. ita noīe falsi testimonii intellʒ pbiberi omne mēdaciū generaliʒ. De quo ꝑ sapīe vʒ. Os quod mentitur occidit animā. Et in ps. Perdes omnes q loquunt mēdaciū: qđ intellʒ indistincte de mendacio maligniteſ. Ad illđ ḡ qđ ꝓmo obic distinguēdū q cū mēdaciū dicaſ tripliciter iocosuz. officiosuz. ⁊ pniciosuz. Jocosuz quod fit intentione iocādi. Officiosuz qđ fit intentione pficiēdi ꝓximo. Perniciosuz qđ fit intentione nocēdi ꝓximo: qđ vʒ mdaciuz maligniteſ. Perniciosuz pessimū est: et illud intellʒ p falsum testimoniū. Uñ signanter vʒ. Non falsuz testimoniū otra ꝓximū dices. vt intelligaſ pbiberi vlr mdaciū: quod ē ī ꝓximi nocumtū. nō tñ excipit mdaciū qđ est in detrimtū sui: qa sicut dic Aug. ꝑ de ciui. đi. Falsuz inquit testimoniū nō dices aduersus proximū tuū. Nō ideo tñ si aduersus se qsq falsuz testimoniū dixerit: ab hoc se putauerit crīe alienū. quia regulā diligēdi ꝓximū a se ipso accepit: quando ſcriptū est. diliges ꝓximū tuū sic te ipm. Ad zᵐ vđ. q lex decalogi posita ē populo israelitico vt in statu inciēntiʒ. Lex ꝺo leui vt in statu pficiēti. et ideo pfectioi modo ⁊ magis explicite tradit q̄tū ad formā dicēdi moralia ī leuitico q̄ in decalogo: sic ⁊ ī libris ſequēt⁹ legis. ſ. numeroz deute. Quāuis ḡ intellect⁹ sit idē: ī perfectioi mō dictū ē. nō falsuz testimoniū dices: q̄ non mentiemini. vel decipiat vnusqsq ꝓximuz suū. et istō explicatio est illi⁹.

Deinde queritur vtz isto ꝓcepto sit pbibitio falsitatiʒ. Ad qđ sic. ſ. ventiʒ. Nō falsuz testimoniū dices. glo. Falsitatē interdic. Jtē Jsidoz⁹ ibidē. Octauū mandatū crim mdacii ⁊ falsitatiʒ abhoraſ. et sequiſ. Primū mādatū pbibet ſbzeptionē. zᵐ errozē. ɜᵐ secli amozē. 4ᵐ impietatē. ſᵐ fornicationē. 6ᵐ crudelitatē. 7ᵐ rapacitatē. 8ᵐ falsitatē. 9ᵐ cogitationē adulterii. Decimū cupiditatem mundi. Locutio igit falsitatiʒ ⁊ credulitas pbibeſ hic. Itē falsitas crediſ ⁊ falsitas dī. Si ḡ culpabile ē falsitatē dicē sicut vʒ. ſ. Jsa. Ue q dicit bonū malū ꝛc. Multo magis erit culpabile falsitatē credere: sic dic auctoritas. Līgua nō fac reū ꝙ rea mens. Jtem canon Damasi. xi. c. q. 3. Nō solū ille reus est q falsuz de aliquo pfert. ꝙ etiā is q aurē cito crībus pbet. Itē canon Piero. ī codē. Si qs boīez q sanctus nō est sanctū esse crediderit: ⁊ dei eum iunxerit societatī: xpm violat c⁹ mēbra sum⁹. ḡ credere de aliquo malo q̄ sit bon⁹ culpabile est. Bz nō nisi qa vʒ ꝓceptū quo ītercidit falsitas. ḡ q sic credit: peccat otra illud ꝓceptū. Itē Aug. ī ench. Jpe p se ipm error autē magnuz in re magna: aut parunm in re parua: tñ semper est malū. Quis. n. nisi errās malū neget approbare falsa. p ris: aut ꝓbare ꝛa. p falsis: aut bēre īcerta. p certa. aut certa. p īcerta. Conʒ. Aug⁹. ī ench. Nemo sane mētis iudicād⁹ est q dic falsuz qđ putat eē vez: quando quantū ī ipso est non fallit ipe ꝙ fallit. Nō ita q mēdaci ꝙ alī temeritaſ est arguēdus q falsa īcautus credit ac p veris habet. ḡ si nō īcaute nō ē arguēdus mēdacio nec temeritate. ḡ nō peccabit aliquo modo.

Itē Aug. ī ench. Jn qbuscā reb⁹ nihil iter est ad capescēdū regnū dei vtrū credaneʒ an nō. et vtrū vera putēt an falsa. Jn his ḡ alīō pro alio putare nō est arbitrandū esse pm. aut si est mīmū atq; leuissimū. Itē Aug⁹. ī eodē. Si qsq bonū boīem putando q malus est ab eo aligd patiaſ mali fallit: ꝙ ī illum nō cadit illa pbibita detestatio: de q dicit maluz bonuz ꝛc. Itē Aug. ī eodē. Illō ꝓbicū Jsa. 5. Ue q dicunt q̄ maluz ē bonuz de ipsis reb⁹ qb⁹ boīes mali sunt: nō de boīb⁹ ītelligenduz ē dictū eē: vt q adulteriuz dic bonuz recte arguit illa voce ꝓbica. So. ꝙ Anſ. ī li. de veritate. Ueritas vʒ multiplr. ſ. ritas rei. ritas cognitōis. ⁊ ritas significatōis. vñ ⁊ ꝙ hoc falsitas dicet multipliciter. ſ. falsitaſ rei: cū res apparet esse qđ nō est. vt homo pictus falsus homo. Falsitas cognitōis: cum res putaſ esse quod non est. vt ab epicuris beatitudinē esse voluptatē. Et est falsitas signis cū vʒ esse qđ nō ē. sic cū vʒ boīem esse asinū. Uñ ḡ vʒ a gl. ⁊ ab Jsidoro q octauo ꝓcepto pbibet falsitas. nō intellʒ de falsitate rei: ꝙ intellʒ de falsitate significatōis: que vtraq; falsitas ponit ī dictione. ga dicē ē duob⁹ modis. et dictio silʒ. ſ. ī corde ⁊ ore. Quādo ḡ vʒ nō falsuz testimoniū dices: pbibet dictio falsitat: nō quocūq; mō. Est. n. falsa dictio duob⁹ modis. aut a falsitate dicentis aut a falsitate dicti. Itē a falsitate dicēti vria est. Nā aut falsitas pniciosa ē: aut iocosa: aut officiosa. ꝺ⁹ modo falsitas dicēti pbibet ℞. 2° modo et si nō pbibeaſ: tñ rprobāda oñdit. Falsitas aūt dicēti ℞ attendit quantū ad mēdaciū. et hoc est qđ dic aug. ī ench. quantum ī ipso est ille mētit: ḡ dic vez qđ putat falsuz: quantū ad aīum ei⁹ attinet. ga nō quod sentit hoc dic. nō vez dic: quāuis vez inueniaſ hoc esse qđ dic. Itē a falsitate dicti vria ē. Nam sicut dic aug⁹. ī ench. Male fallit homo cū ñ credit qđ ad vitā duc eternā. Fallit etiā homo cū falsuz p ro approbādo incidit ī molestias tpales. velut si qsq bonū hominē putand o: q mal⁹ ē aliqd ab eo patiaſ mali. ex quo accipit q falsitas ī reb⁹ que ptinēt ad salutē credita vel dicta damnabil est: nō tñ dicet esse otra illud ꝓceptū: ꝙ otra z⁹ ꝓceptum: quo p bibeſ error. Falsitas ro ī his que non ptinent ad salutē ītendit differēs est quātū ad hoc qđ male ⁊ nō male dici potest. vnde aug⁹. ī ench. Jn qbusdam rebus nihil interest ad capescēduz regnū dei vtrū credāt ra vel falsa. Et p hoc patet rnsio ad ꝓmū qđ obiciebaſ. sm glo. ⁊ Jsidoz. Ad zᵐ qđ obic de credulitate falsitatiʒ cū distīctōe ꝓdicta dictōis ⁊ falsitatiʒ dō q̄ nō extendit quātū ad formā ꝓcipiēdi istud mandatū ad pbibitōem falsitatiʒ ī dictōe interioi: que est in falso iudicio: quia nō pōt dici dictio interioz testimoniū. Preterea ꝓceptiōi euangelice pfectiōis reseruat qđ dicit Mat. 7. Nolite iudicare ꝛc. Quāuis quātū ad rōnē ꝓcepti possit reduci ad illud ꝓceptū ꝙ⁹ illaz rōnē quā ponit canon Damasi. qđ obiciebaſ ī tertio loco ī statu recipiēti testimoniū sic in iudice. vnde Aug. ī li. de pnīa. Quāuis vera sint quedam tamē iudici nō sunt credenda: nisi certis indiciis demonstrēt. Unde canon Damasi de iudice intellʒ cū dic q reus ē ille q aurē cito crībus prebet: ga fauet falsis testib⁹. ¶ Ad illud ro Piero. qđ dic de incredulitate illius q nō ē sanct⁹: q̄ sit sanct⁹. non intellʒ de credulitate simplici: ꝙ de credulitate que est cū assertione. vñ postq̄ dixit. si qs boīem q nō est sanct⁹ sanctū eē crediderit ꝛc. ſbdit. q ī xpi corpore errat asserēs sanctū mē bzū eius cū nō sit. vel nō esse sanctū cū sit: in equali crīe noxi⁹ fiat. Jsa. n. dic. Ue q dicunt dulce amaz ⁊ amaz dulce. Nō ḡ q ꝙ⁹ Hier. Credulitaſ falsitas cū assertione de personis culpabilis est. Secūdū ro aug. credulitas simplex ī bonis nō ē culpabilis. in reb⁹ ro que ptinēt ad salutē ꝙ⁹ Aug. falsi credulitas culpabilis est. vñ Hiero. Ue q dicūt amaz dulce ꝛc. Dulce puto esse sanctimoniā. Amaz ro qđ otrariū ē. Jn reb⁹ ro q̄ ñ ptinēt ad salutē indifferēs est. Ad ultimū qđ obʒ q errozp se malū ē. dō. q ē malū culpe ⁊ ē malū pene. in his que ad salutem ptinēt malū culpe est. in bis ḡ que ad salutē nō ptinent malū pene est. Unđ aug. ī ench. Jn falsitatib⁹ gb⁹ salua fide que in deū est fallimur: ⁊ via derelicta: que ad illū nos ducit erram⁹: et si errozes pec cata nō sint: tñ ī malis b⁹ vite deputādi sūt.

Postmodū queritur vtz hic pbibeaſ taciturnitas ritatiʒ cū ritaſ regriʒ. Ad qđ sic. Aug⁹. ad Cassulanū. Reus est q ritatē occultat: ⁊ q mēdaciū dic. ga ille pdesse nō vult. ⁊ iste obesse desiderat. Sed q mēdaciū dic reus peccat otra illđ ꝓceptū ḡ ⁊ q ritatē tacet. ga idem est reat⁹. ga otra obseruātiā debite ritatiʒ ꝓximo. Itē Johes Criso. Nō solū ille ꝓditoz ē ritatiʒ: q trāsgredies ritatē palam mēdaciū logit: ꝙ etiam ille q nō libere ꝓnūciat ritatem: quam libere ꝓnūciare opz: aut q nō libere ritatē defendit: quā libere defendē ꝺuenit. Cōʒ. Aug. ī li. otra mēdaciū. Nō ē ꝙ occultare ritatē qđ ꝑferre mēdaciū. Quāuis enim oīs q mentitur velit celare quod vez ē: nō tñ oīs q vult celare qđ vez est mētiʒ. Plerūq; n. vera ñ mētiendo occultam⁹ ꝙ tacendo. neq; enim mentit⁹ est dñs dicēdo. Multa habeo vobis dicē ꝙ nō potestis portare modo. ra tacuit: ñ falsa locut⁹ est. So. vđ. q quāuis ista negatiua includaſ affirmatiua: qua ꝓcipiʒ obseruātia ritatiʒ ad ꝓximū: nō tñ silʒ ē rō ī affirmatiōe ⁊ negatiōe. Nā negatio qua ꝓhibeʒ deceptio falsitatiʒ obligat semp ⁊ ad semper. affirmatō ro obligat semp ꝙ nō ad semp: ꝙ ꝑ tempore ⁊ causa. Causa ḡ fac taciturnitatē ritatiʒ esse culpabilez sm Aug. ad Cassulanū. Quisquis metu cuiusq; potestatiʒ ritatē occultat: iram dei sup se ꝓuocat. quia. ſ. magis timet boīem

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ deū. Itē cā ⁊ opportunitas facꝫ taciturnitatē esse licitā. Uñ aug⁹. de mēdacio. Licet p dicatori rex eternus narratori regis tpalium ad edificatiōem ptinētiū occultare i tpe gd occultandū vr. mētiri aūt nūq̄ licet.

Queritur postea vtrum hic phibeat mēdaciū. Ad qđ sic. Deut. 5. Crimē mendacii phibet: cū vr. nō falsus testimoniū dices. Itē aug⁹. i li. de mēdacio. Q̄ i decalogo dictū ē. nō falsus testimoniū dices. oplecti tur omne mēdaciū. Itē aug. i eodē arguit sic. Qđ ē oī vitatē iustū esse nō pōt. Est aūt oī vitatē oē mendaciū. Nullū igit iustū pōt eē mēdaciū. g̃ ē fm se malū. g̃ phibitū nō nisi hoc p̄cepto.. Item aug⁹. i p̄ li. de doctrina xp̄iana. Omnis q mētit inique facꝫ. et si cui q̄ vr aliq̄n vtile eē mēdaciū: pōt videri aliq̄n utilē esse iniqtatē. Nemo. n. mētiēs i eo q mētiens seruat fidē. nam hoc vtiq; vult vt cui mentit fidem sibi adhibeat: quā tñ mētiēdo ei nō seruat. Oīs aūt fidei violator iniquus est. Item aug⁹. i ench̄. Uerba ꝓterea instituta sunt: vt qsq; i alteri⁹ noticiā sua ꝛba p ferat ꝛbis. g̃ vti ad fallaciā: nō ad que instituta pātm est. sed nō nisi otra aliqđ p̄ceptuz. ⁊ nō nisi otra istđ. Itē i p̄s. Perdes omnes q loquūt mēdaciū. Et sap̄. p̄. Os qđ mētitur occidit animā. g̃ malū ⁊ inde vt pus. Itē Aug. de mēdacio. Quis vixerit eē integrum siūm mētient. etenī ipa libido reste diffinit appetit⁹ ai quo eternis bonis tpalia p̄ponūt Nemo itaq; pōt ꝺuincē alīs esse mentiendum nisi q poterit ostēdē eternū aliqđ bonū obtinendū esse mēdacio. ⁊ cū tanto q̄sq; ab eternitate discedat: quanto a vitate discordat. q aūt mētit a vitate discedit: absurdissimū ē dicē discedēdo inde posse aliquē ad bonū ali qđ puenire. g̃ mētiēdo nō pōt veniri nisi ad malū. g̃ ꝛc. ⁊ inde vt pus. Ex his g̃ p̄z mendacium esse malū. Ex quo relinḡt q̄ hic sit phibitum. Conr̄. Aug. in li. de mēdacio. De ipso testimonio nō absurde querit: apō quē q̄sq; sit testis. nō. n. apud quoscūq; logmur testes sum⁹: ⁊ apud illos qb⁹ expedit ⁊ debent per nos cognosce aut credē vitatē: sicuti ē inde ne in iudicādo erret. aut qui docet doctrina religiōis ne erret i fide. Cū g̃ aligs interrogat rē que ad ipm̄ nō ptinet: aut qđ nosce non expedit: nō testem ⁊ pditorem regrit. Itaq; si mētiaris: fortasse a falso testimonio alienus eris: ⁊ a mendacio pfecto nō eris. Ex quo relinḡt q̄ tingit esse mēdaciū sine falso testimonio. g̃ nō phibet hic mēdaciū. Item vt bī ab Aug. otra mendaciū. Prescilianite heretici arguūt ex illo ꝛbo p̄s. Qui logt vitatē i corde suo. Si g̃ p̄cise dictū ē de illo q ose gt salutē i corde suo retinēdū est vez: ⁊ ore ad altos log falsum: nō erit pātm. Itē Leuit. 19. Nō mētiemini ꝛc. Aug. Oīa que phibent omitti otra primū ad hoc referūt. nō nocebis proximo. Si g̃ otingit mētiri mltoties sine nocumēto proximi: nō vr hic phibitū esse mēdaciū nisi qđ ē i proximi nocumētū. Itē est mēdaciū i doctrina religiōis. ⁊ stat q illud omittit otra bonorē dei. Sz qcqd omittitur oī bonorē dei phibet i pma tabula. g̃ mēdaciū huius phibet i pma tabula: ⁊ non hic.

So. fm Aug. sup illō. pdes omnes q loquūt mēdaciū. vbi dic. Duo sunt genera mēdaciorum i gb⁹ nō ē magna culpa. ⁊ tñ nō sunt sine culpa: vt cū iocamur: aut proximo ꝺsulēdo mētimur. illō pmū qđ i iocādo ē: nō ē pniciosū: ga non fallit. nouit. n. ille cui vr iocādi causa fuisse dictū. zm ꝺo pdest mēdaciū. g̃ intellr phibitū: qđ ē pniciosum: ⁊ ē ad graue proximi detrimētū. vñ sic sup tactū ē: signāter vr. nō oī proximū falsum testimonium dices. et i hoc sensu intellegēde sunt auctoritates ⁊ ratiōes qb⁹ astruit mēdaciū eē phibitū. Cū. n. sit clpa venialis ⁊ culpa mortal: culpa venialis ñ vr esse i phibitione: ⁊ solū mortalis. insinuat tñ esse fugiēda p phibitionē mortalis. et hoc ga veniale disponit ad mortale. Fuit tñ opō quorūdā: q omnis culpa siue mortalis seu venialis esset phibita. et sicut sunt quedā mandata que nō implēt i via. et omissio impletionis illoz nō est damnabilis. sic est illud preceptū. Diliges dñm deū tuum ex toto corde ꝛc. vt dic Aug⁹. ita ē phibitio quorūdā: q̄ q̄uis seruari nō possit nō erit trāsgressio damnabilis. et hoc mō dicūt venialia phibita i his que sunt fm se mala. et hoc modo dicunt oē mēdaciū phibitū esse siue sit veniale seu mortale. ga est fm se malū. Uñ dic aug. sup illud Leuit. 19. Nō mētiemini. Nūqd ex quo i lege dictū est nō mētiemini. ex illo tēpore ñ licuit in tali casu vl causa mētiri. ⁊ magis quia iniustū erat mēdaciū ideo phibitū. nō quia phibitū ideo iniustum. Ad illud g̃ qđ pmo obr̄: q videt dicē aug⁹. q omne mēdaciū nō sit falsum testimoniū dō. q nō dic hoc asserēdo ⁊ querēdo. vñ ibidē seqt i li. de mēdacio Saluo eo qđ nūq̄ licz falsum testimoniū dicē. Queritur vtrū liceat mentiri. aut si falsus testimoniū ē omne mēdaciū. videdū ē vtrū reciat compensatōez. Distīguēdū g̃ q̄ testimoniū vr large ⁊ stricte. Large qcūq; sermo qui attestat de aliō dicēt. vñ dic aug⁹. in li⁹. de mēdacio. Quisq; aliquid denūciat testimoniū perhibet animo suo. et ⁊ fm̄ Ꝺ falsum testimoniū vr de omni mēdacio. Stricte dicit testimoniū sermo nō apud quoscūq; ⁊ apud illos q debēt p nos cognosce aut credere veritatē. sic est iudex ne in iudicādo erret. aut sic ille q docet in doctrina salutis ne erret in fide: sic dic aug. in eodē li⁰. Ad illud quod pscilianite heretici opponūt rñdet aug⁹. Dicunt pscilianite i corde retinēdū esse qđ ꝺuz est. ore autē ad alienos pferre falsum nullus esse pātm. ga scriptū ē. Qui loquit veritatez in corde suo. tanḡ hoc satis sit ad iusticiā: si loquat q̄sq; i ore mendaciū: qñ nō primus ⁊ alien⁹ hoc audit. Preterea putāt Paulū aplm cū dixisset. logmini vitatē: statim addidisse vnusq̄sq; cū proximo suo. que snīa sactos martires exhonorat. imo aufert sancta martiria. Justinus. n. sapietiusq; facerēt fm̄ istos si persecutorib⁹ suis nō se esse xp̄ianos fatorēt: ne eos sua confessione facerēt homicidas. ꝓterea nō fac ad ꝓpositū qđ dicūt heretici. qui loquūt veritatē in corde: ga statiz sequit. et nō egit dolū in lingua. Qui. n. mētit dolū facit i līgua ga aliud loquit ⁊ aliud intendit. Ad aliꝺ ꝺo qđ obr̄ postea de ꝛbo aug. q nō omne mēdacium est in proximi nocumētū. ꝺō. q etsi nō noceat tpalr̄: tñ in eo q fallit fit otra proximū ga null⁹ vult falli. et ideo fit alii quod nollemus nobis fieri: mētiendo. Mēdaciū. n. ē falsa significatio vocis cum intentione fallēdi vt dic aug. in li. de mendacio. Ad vltimū ꝺō. q mendaciū i doctrina religionis vuplicem ponit p̄uaricatōem. otra deū: ⁊ otra proximū. Conr̄ deū. ga est otra bonorificētiā siue religionis. Conr̄ proximū. ga fallit eū i quātū mēdaciū est. quia sicut dic aug. i ench̄. Usq; adeo rōnalis creatura refugit falsitatem ⁊ quantū potest deuitat errorē: vt falli nolint etiā qcūq; amant fallere.

Ultimo queritur ad maiorē euidētiā vtrū mēdaciū i omni casu sit phibitū. quānis videat reling. Ex pdictis enim fm̄ q̄ large phibitio se extendit: nō solū ad mortale ⁊ etiā ad veniale. Ad qđ sic. Aug. in li. otra mendaciū. Mēdacioz genera multa sunt: que quidem vlr odisse debem⁹. nullū. n. mēdaciū ē quod nō sit otrariū veritati. g̃ vbi p̄cipit obseruātia vitatis phibet mendacium quod est otrariū vitati. g̃ isto p̄cepto p hibet vlr mēdaciū. Itē aug. in eodē. Sicut lux ⁊ tenebre. pietas ⁊ impietas. iniusticia ⁊ nigtas. ita inter se sunt vitas ⁊ mendaciū otraria. vñ quātū amam⁹ istā tñ illō odisse debem⁹. inde arguit vt pus. Itē aug⁹. i li. de mēdacio. Cum doctrina salutis ptim credēdis partim intelligēdis reb⁹ ostet: nec ad ea q̄ intelligēda sunt puenire possit: nisi pus credēda credant. quō credēdū est ei q putat aliq̄n esse mētiēdū: ne forte tūc mētiat cū p̄cipit vt credam⁹. Ex quo relinḡt q in nullo casu est mētiēdū. Itē arguit aug⁹. i li. cōr̄ mendaciū. q p nulla vtilitate ē mētiēdū. vñ dic. Quō erit vllū ex vitate mēdaciū? Jobe aplo reclamāte. Oē mdaciū nō est ex vitate Nō est g̃ vez aliq̄n esse mtiendū. ⁊ qđ nō ē uez nemini est suadēdum. Itē i li. oī mdaciū. Quisq; dr̄ p periclitant bois salute corporali uel spuali esse mentiendum: ut si quisq̄ baptizand⁹ in ptate est impio⁹ ostitutus ad quē peruenīri nō possit ut baptizet nisi deceptis mdacio custodib⁹: mōstrat a vitate exorbitare. Et post sbiungit. Quō inbet vitas ut homō baptizet esse mētiendum: si nō inbet castitas ut homo baptizet esse mechanō. Si g̃ ñ docet vitas facere ꝓpter boīz baptizandō qđ est otrariū castitati: nō docebit ꝓpter boīz baptizādō facē qđ ē otrariū vitati. Itē aug. in eodē. Nō ē sbuenienꝺ boī p stupr̄: quod ē otrariū castitati. nec erit sbuenienꝺ boī per mdaciū. quod est otrariū vitati. Itē aug. in eodē li. de mendacio. Odisti dñe oēs qui operant iniqtatē. pdes oēs q loquunt mendaciū. tanto peius est mēdaciū miquitate. quāto grauī⁹ positū est. perdes q̄ odisti.

Itē p̄. sap̄. Os qđ mtit occidit aīaz. quō g̃ non puerissime dr̄ ut alter corporalr̄ niuat: debē alterz spualr̄ mori. Itē aug. i eodē li. Dilectio proximi ex sua cuiusq; dilectōe determinū accipit. Diliges inḡt proximū tuū sicut te ipm̄. quō g̃ euz diligit sic se ipm̄: cui ut prestet uitā tpalē ipse amittit eternā. Nō est. n. hoc diligere sicut se ipm̄: ⁊ plusq̄ se ipm̄: qđ sane doctrine regulā excedit. Cuz igit mtiendo uita eterna amittat: nunq̄ p tpali alicui⁹ uita est mtiendꝺ. Itē aug⁹. i eodē. Quid si furto nostro uel adulterio posset aliquis de morte liberari. Jō mechandū ē aut furāduz.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cur aīmā suā qsq; corūpet vt alter viuat ī corpore. Itē aug⁹. in eodē. Videt ita queri vtrū ꝑ alteri⁹ salute aliqs mētiri debeat: ac si querēt utr ꝑ alteri⁹ salute qs iniquus esse debeat: q si respuit aīe sal⁹: qd restat q vbi tare debeam⁹ nunq̄ omnino esse mētiēdum.

Itē aug. in li. otra mētiētē. Ipm mētis imperiū cui oz omnis mot⁹ inferior mētis obedire: digno nō carebit opprobrio: quando fit quod fieri nō opz. Si ḡ mentiri non oportet: nō excusabit aīm⁹ mētiēdo. Itē aug⁹. in li. de mendacio. Aut nō est credēdum bonis: aut credēdū ē eis quos credim⁹ debere aliqñ mentiri. aut nō ē credēdū bonos aliqñ mentiri. Noz triū ꝑmū pniciosum est. 2⁰ stultū Restat ḡ vt nūq̄ mētiant boni. Itē aug⁹. in eodē. Quid si ad xp̄ianū homicida ofugiat. et de hac re interrogef: mentiendū est: dicitur⁹ ḡ es falsum testimoniū: q occifur⁹ aīam tuā ne occidat homicida. Itē quid si ipse iudex iniquus ad supplicīū querat īnocentē falsus testis an ꝑdito⁹ eris. Quāto forti⁹ dices. nec ꝑdam nec mentiar. Fecit hoc epūs chagrestēñ ecclie firmus noīe. Nam cū hō q̄ rerēt iussu imperatoris. rīdit querētibus nec mētiri se posse: nec hoīem ꝑdere. Ex his igit relinq̄t vīr omnib⁹: q omne ꝓhibitū eē mendaciū. Itē aug. p inductionē ꝓbat in li. de mendacio omne mēdaciū esse illicitū: distinstīgues octo gīa mdacioz. ꝓmū qō fit ī doctrina religiōis siue fidei vt hereis q infidelitat. 2⁰ qō obest alicui q nulli ꝑdest: vt mēdaciū falsū testis ī cā crīali. 3⁰ qō alicui obest vt ꝑsit alii: vt mēdaciū falsitati ī causa pecuniaria. 4⁰ qō fit solū mentiēdi libidine. qō vt dic: miz mēdaciū ē. ga. s. miz est q aliqs mētiē sine aliqua intētione vlteriori. 5⁰ ē qō fit placēdi cupiditate: vt mendaciuz adulatiōis. 6⁰ ē qō nulli obest q ꝑdest pecunie alic⁹ oseruande. nelut si qspiā pecuniā alicui⁹ tollēdā sciēs vbi scit nescire se mētiatur. 7⁰ qō nulli obest q ꝑdest vite alicui⁹ oseruāde. vt si qs volēs hoīez ad mortē quesitū ꝑdere mētiat. 8⁰ ē qō nulli obest q ꝑdest castitati alicui⁹ oseruāde. vt si qs q̄sitaz ad stupr̄ādū vīginē sciens se nescire dicat.

Oñdit ḡ aug⁹ nullo gīe mēdacii esse mentiendū. ꝺmo. n. gīe mētiendū nō ē. ga mentiri ī doctrina pietat⁹ magnū scel⁹ ē. nec 2°. quia nulli faciēda ē iniuria. nec 3°. ga nulli cū alteri⁹ iniuria ē ofulendū. nec 4° ꝑter mētiēdi libidinē: que ꝑ se ipsā uitiosa ē. nec 5° ga nec ipsa vītas cā placendi hoīb⁹ enūcianda est: quanto min⁹ mdaciū. Item nec 6° ga q recti testimoniū vītas ꝑ cuiuslibz rei tpalis omodo nō oz corūpi. nec 7° q i nulli⁹ sal⁹ tpalis fidei ꝑponenda est. nec 8° ga ī bonis castitas aī pdicicie corporis ꝑferf. Ex vbis igit aug. vīr relinq̄t vīr ī oī casu mēdaciū esse ꝓhibitū

Contra. Ambro. Nō solū ī verbis: ꝺ etiam in opib⁹ silatis mēdaciū ē. Nā xp̄ianū se esse dicē q opa xp̄iani nō facere mēdaciū ē. Si ḡ mendaciū ī operib⁹ simulat⁹ pōt fieri licite. ḡ q ī vbis. Q; ī opib⁹ simulat⁹ potest fieri licite: p; p Piero. q dic. Simulatio bona ē: q in tpe assūmēda. et hoc ꝓbat exemplo Jeu: q simulauit se velle colere baal: ut sacerdotes interficēt. 4. Rg. 10. Item exemplo Dauid q simulauit se furiosum corā achis. i. Rg. 21. Et Josue: q simulauit fugam vt faciliꝰ oꝓhēdēt hitatores hay. Josue. 7. Et dñs finxit se longius ire Luce vltimo. Ex quo relinq̄t licitū ē eē mendaciū ī opib⁹ simlat⁹. ḡ silr ī vbis falsis poterit esse licitū. Itē disputātes multotiēs ꝑ ponūt qō sciūt esse falsum. et ita mentiunt. tñ nō peccāt: ga bono fine faciūt. s., ꝑter īue stigatoem vītat⁹. ḡ silr mēdaciū qō fit ꝑter seruādā castitatē vel vitā hoīs: cū fiat bono fine: nō erit ꝓtm. Itē ī scripturis ꝓponūtur locutões que ꝺ⁹ sniam lre ī mente eiꝰ libz falsa sunt q īcō possibilia. vt illud iudic. 9. Q; venerūt ligna ad rānū: q dixerūt. ipa nobis. et. ī cant⁹. Caput tuū auz optimū dicit sponsa. q in pabol⁹ dñs ī plīb⁹ loc⁹ euangelii. ḡ ī talib⁹ casib⁹ licitū ē mēdaciū. Item idē probat exemplis. ꝓmo exemplo Abrae. gñ. 22. q ꝓcedēs ut filiū īmolaret dixit pueris. Expectate hic cū asino. ego autem q puer postq̄ adorauerim⁹ re uertemur ad uos. et ñ habebat ī mente ut filiū; īmolaret. ꝺ⁹ hoc ḡ mentit⁹ est. Item gñ. 20. idē abraā dixit de Sarra uxore sua. Soror mea ē. et silr Isaac gñ. 26 de vxore sua. ḡ mentiti sunt. et isti tñ patriarche ī oīb⁹ omēdāt. ḡ mēdaciū illoz fuit licitū. Itē ad idem obr exēplo iacob: q mentitus est se esse Esau gñ. 27. nec tñ repbēdit ꝺ omēdat. et mentit⁹ ē. q a dixit se esse Esau: cū nō eēt. Si ꝺ dicēt q loquebat allegorice Ego sum esau. i. ille cui debet ius ꝓmogenīture. In otrariū est q itendebat patri ꝑsuadere q esset Esau personalr. unde pelliculas edoz circūdedit manibus. ḡ cum itenderet patri ꝑsuadere esse Esau personalr: q usus sit his uerbis. ego sum esau. uidetur q plane mentit⁹ sit. Item ad idem facit illō Josephb q dixit frib⁹ gñ. 42. cognoscēs eos. exploratores estis. Et. 44. cū posuisset sciphū ī sacco Benyamī dixit dispensatori. Dicito eis. sciphum quē furati estis: ipe ē in quo bibit dñs meus. Item ad idem arguit de exēplo obstetricū que mentite sunt ꝓpharaoni: vt saluarēt puulos hebreoz. et segt ibi q bñ fecit dñs obstetricib⁹. Fuerūt ḡ remunerate ꝓpter pium mēdaciū. q illaz mēdaciū fuit licitum Si dicat sic dic beat⁹ Grego⁹. sup illū locū q culpa mēdacii merces que eis in eterna uita debuit retribui ī terrenā recompēsatiōez est declinata. Ex quo accipit q cum retributio eterna sit eis negata ꝓpter mendaciū: q mentiendo damnabilr peccauerūt. Conr. Piero⁹. sup Isa. vsus finem dic. Q; dñs ꝓparauit obstetricib⁹ domos eternas. Itē ad idem arguit exēplo Judith: que vt dr. c. xi. multa falsa dixit: ī qb⁹ mētita fuisse videt. Ad hoc volūt q̄dam dicē q ē mendaciū venale q mortale. Et veniale dicūt mēdaciū iocosū q officiosū; Mortale ꝺ dicunt generalr pniciosum. Dicūt ḡ perniciosuz mēdaciū simplr prohibitū. Jocosuz ꝺ q officiosuz ꝓhibitum quodā mō q ꝺbusdā. vz viris pfectis. impfectis ꝺ dicūt esse pmissum q ꝺ ꝓbāt auctoritate aug. sup illō ps. Perdes omnes q loquūtur mendaciū. vbi dic. Null⁹ arbitref pfectū q spūalē hoīem ꝑ ista tpali vita mentiri. Sz q̄m aliud ē mētiri. aliud est falsuz dicē. aliud vez tacē. Si qs forte velit hoīem ad mortez prodere: vīr pfect⁹ parat⁹ eē oz ꝺz occultare non falsum dicere: vt neq; ꝓdat neq; mētiat neq; occidat aīam suā ꝑ corpore alteri⁹. Secūdū ꝺ ḡ viro pfecto damnabile est mdaciū officiosuz. ḡ q iocosū. Itē impfecto rale mēdaciū pmissuz dicūt sic veniale. sic dic aug⁹. ibidē. Duo sunt genera mēdaciorz. ī qb⁹ nō est magna culpa: nō tñ sine culpa: cū aut iocamus: aut ꝓmo oselēdo mētimur. Si ꝺ dicat. Conr. Si mēdaciū iocosuz damnabile est viro pfecto q non impfecto. ḡ peiozis ē oditionis vīr perfect⁹ q; imperfectus. Itē si mēdaciū damnabile est pfecto mēdaciū dico iocosum: hoc nō eēt. Si ꝺ dicēt q loquebat allegorice Ego sum esau. i. ille cui debet ius ꝓmogenīture. In otrariū est q itendebat patri ꝑsuadere q esset Esau personalr. unde pelliculas edoz circūdedit manibus. ḡ cum itenderet patri ꝑsuadere esse Esau personalr: q usus sit his uerbis. ego sum esau. uidetur q plane mentit⁹ sit. Item ad idem facit illō Josephb q dixit frib⁹ gñ. 42. cognoscēs eos. exploratores estis. Et. 44. cū posuisset sciphū ī sacco Benyamī dixit dispensatori. Dicito eis. sciphum quē furati estis: ipe ē in quo bibit dñs meus. Item ad idem arguit de exēplo obstetricū que mentite sunt ꝓpharaoni: vt saluarēt puulos hebreoz. et segt ibi q bñ fecit dñs obstetricib⁹. Fuerūt ḡ remunerate ꝓpter pium mēdaciū. q illaz mēdaciū fuit licitum Si dicat sic dic beat⁹ Grego⁹. sup illū locū q culpa mēdacii merces que eis in eterna uita debuit retribui ī terrenā recompēsatiōez est declinata. Ex quo accipit q cum retributio eterna sit eis negata ꝓpter mendaciū: q mentiendo damnabilr peccauerūt. Conr. Piero⁹. sup Isa. vsus finem dic. Q; dñs ꝓparauit obstetricib⁹ domos eternas. Itē ad idem arguit exēplo Judith: que vt dr. c. xi. multa falsa dixit: ī qb⁹ mētita fuisse videt. Ad hoc volūt q̄dam dicē q ē mendaciū venale q mortale. Et veniale dicūt mēdaciū iocosū q officiosuz; Mortale ꝺ dicunt generalr pniciosum. Dicūt ḡ perniciosuz mēdaciū simplr prohibitū. Jocosuz ꝺ q officiosuz; ꝓhibitum quodā mō q ꝺbusdā. vz viris pfectis. impfectis ꝺ dicūt esse pmissum q ꝺ ꝓbāt auctoritate aug. sup illō ps. Perdes omnes q loquūtur mendaciū. vbi dic. Null⁹ arbitref pfectū q spūalē hoīem ꝑ ista tpali vita mentiri. Sz q̄m aliud ē mētiri. aliud est falsuz dicē. aliud vez tacē. Si qs forte velit hoīem ad mortez prodere: vīr pfect⁹ parat⁹ eē oz ꝺz occultare non falsum dicere: vt neq; ꝓdat neq; mētiat neq; occidat aīam suā ꝑ corpore alteri⁹. Secūdū ꝺ ḡ viro pfecto damnabile est mdaciū officiosuz. ḡ q iocosū. Itē impfecto rale mēdaciū pmissuz dicūt sic veniale. sic dic aug⁹. ibidē. Duo sunt genera mēdaciorz. ī qb⁹ nō est magna culpa: nō tñ sine culpa: cū aut iocamus: aut ꝓmo oselēdo mētimur. Si ꝺ dicat. Conr. Si mēdaciū iocosuz damnabile est viro pfecto q non impfecto. ḡ peiozis ē oditionis vīr perfect⁹ q; imperfectus. Itē si mēdaciū damnabile est pfecto mēdaciū dico iocosum: hoc nō eēt nisi qa pfect⁹. ḡ pfectio est circūstātia in infinitū aggranās. qō ostēdit esse falsum. Esto. n. q fornicēt duo pfectus q impfect⁹. nō in infinitū peccat magis pfect⁹ imperfecto. qa nō ī infinitū maiorē penā meret. Nulla ḡ videt pdicta distinctio. Preterea dō. q cū otingat mētiri ex libidine ue niali q ex libidine mortali. Libido mortal⁹ ab aug. recte diffinit ī li. otra mdaciū. appetit⁹ aī quo eternis bonis quelz temporalia ꝓponunt. Libido ꝺ venialis ē appetit⁹ inordinat⁹ sensualitat⁹ uel rōnis: quo nimis diligit tpale aliquod. tñ sb deo. Cū ḡ sit mēdacium pniciosuz qō obest. officiosuz; qō ꝑdest. iocosū qō delectat. pniciosuz; mdaciū semp est ex libidine mortali. Officiosuz ꝺ q iocosum pñt esse ex libidine mortali q veniali. Ex libidīe mortali officiosuz; mdaciū ē. ut cū aliqs ꝓpter seruandā vitā alicui⁹ mētit ex amore pñtis vite illi⁹ sup deum. Jocosuz vero ex libidine mortali est. cū ex amore delectatōis ioci quā diligit aliqs sup deū. Ex libidine ꝺ veniale ē officiosuz; mēdaciū. qō fit ex amore vite sb deo. Silr iocosū qō ex amore delectatiōis sb deo. Secūdū hoc ḡ dicēdū q vīr ꝓhibitū est isto ꝓcepto mdaciū ex libidine mortali siue p niciosuz, siue iocosuz, siue officiosuz. Ex libidīe ꝺ veniali officiosuz q iocosuz nō. sic nec ī aliis ꝓhibet culpa venialis. Et hoc modo itelligēde sunt rōnes aug. et illud quod dic q in nullo casu mentiēdū est. itellr q mēdaciū ꝺ⁹ se malū ē q mortale q sepat a veritate dīna. veniale ꝺ disponit ad separationē. et ī oīr uitandū est illud sic dānabile. istud sic disponēs ad reatū dānatōis. Ad illō ꝺ qō obicit de uiro pfecto q nō oz mtiri: ne oz uitaz alterius seruat: aīaz suā perdat. intelligunt qdaz nō de quocūq; perfecto: ꝺ de pfecto qui vouisset q ī nullo casu mtiref. unde tal⁹ moz taliter peccat quōcūq; mtiat. Sed oī hoc est quia idem esset de īperfecto si nouiss̄.

Propter̄a dō q nō itēdit aug. dicē: q pfect⁹ semp mortalr peccet: ꝺ q semp debeat uitar mdaciū: ne ꝑ alicui⁹ uita saluanda omittat discrimini aīaz suaz. Nā ꝓpter veniale citius ueniret ad mortale. Et hoc ē q dic. ne dū uitā alteri⁹ seruat. supple veniali mdacio: aīaz suā pdat. i. otrgat aliqñ pdē ꝓpter mēdaciū mortale. Preterea ga nescit an mdaciū pueniat ex radice veniali uel mortali. iō in dubio ponit dicēs. ne forte ꝛc. nec asserit ꝓpter hoc q semp pdat aīaz suā. Ad obiecta ꝺ⁹ part⁹ otrarie dō p⁹ ad p⁹. quod obr ō silatōe. Notandū est q quadruplex ē silatio cautele: qlis fuit ī Jeu. 4. Rg. 9. ut iterficēt sacerdotes baal. Et ī Josue qui simulauit fugā. Josue. 8. Et ē silatio doctrine. ō qua Lud. ultimo. Fixit se dñs longius ire. ut instruēt q mouēt discipulos ad opa misericordie q hospitalitat⁹. Et est

Universidad de Deusto
Biblioteca

simulatio significatōis.qualis fuit simulatio Jacob. gñ.27. qñ simulauit se esau: in quo significauit:q minor popul⁹ pferend⁹ erat maiori.s. gentilis indaico. Est eriā simulatio duplicitad.qualis ē ipocrisis.et hoc dr̄ a btō Ambrosio. Mēdaciū.n. dr̄ triplr̄. Large.ꝛ sic omne p⁹m dr̄ mdaciū. vñ aug.in li. de mendaciū. Nomē mēdacii p pti noīe accipit. vñ est illud.omnis homo medax.i.oīs homo peccans. Et illō ad ro. Si aūt veritas ī meo mdacio abūdauit. Itē mēdaciū dr̄ coīter. ꝛ sic accipit p pctō duplicitat. cū aliud ē ī mente ꝛ aliud dolose simulat ī ope ꝑ illud ps. Mēdaces filii hoīum ī stateris vt decipiant.
Itē sumit pprie. ꝛ tūc sic dic aug⁹. ī li. de mēdacio dr̄ falsa significatio vocis cū intentōe fallēdi. Dicēdū g̃ gñalr̄ q mēdaciū de se dic ꝛ itupabile ꝛ dr̄iū veritati. et ideo nō potest recte fieri: siue sit ī volūtate sic ꝑmo mō: siue ī facto sic 2° mō. siue ī dicto sic 3° mō. Soluēdo g̃ p iterptatiōnē cū dic q mendaciū pōt esse licitū ī operib⁹ simulat. nō ē .n. mendaciū simulatio cautele: vel doctrine: vel figure in facto. Sed illa que ē duplicitat ꝛ fallacie.
Sed si obicēt sic. In ope pōt simulari facto qđ nō est. g̃ ꝛ sermone pōt simulari quod nō est. Dicēdū q nō segt. et rō est quia factum non est instituti ad significādū mētis oceptum. sermo autē ad hoc instituit⁹ ē vt sit nūci⁹ mētis ꝛ interpres. Ad boc.n. sermo instituit⁹ est vt homo significet alii qđ apd se est. Cū g̃ significet alii qđ apud se nō est abusio est sermois. Preterea sermo ad hoc institut⁹ ē vt ī audiēte astruat veritas: que apud loquētē instituta est. Mēdaciū autē quātū ī se ē fallit ꝛ destruit veritatē. Ad 2m dđ. q disputātes nō mentiunt ga nō vicūt falsuz osentiēdo: ꝑ supponēdo: vt deducāt ad īconueniēs sup quod ñ potest stare intellect⁹: ꝛ cogat respondēs redire ad osensuz veritat ꝑ sic apls. i. cor. 15. Si xps nō resurrexit inuenimur falsi testes zc. Ad 3m rñdet aug. ī li. otra mēdaciū vicēs. De pheriđ dictis ꝛ factis putāt heretici hēre qđ proferant. ga figuras pñciatiuas putant eē mēdacia: eo q mendaciis sunt aliqñ similia. Sz cū referūt ad eas res. ꝓpter quas signdat ita facta vel dicta sunt: repiunt signes eē veraces. et per hoc nullo modo esse mendacia. Non enim est falsa significatio vbi si aliō ex alio sigt̃. vez ē tñ qđ sigt̃ si recte intellr̄. vñ aug. in eodē li. đ mēdacio. Quicqd figurate fit aut dr̄ nō est mēdaciū. Omnis.n. ānūciatio ad id qđ enūciat referēda est. Omne aūt figurate aut factū aut dictū hoc enūciat: q signficat eis qb⁹ itelligēdū platū est. Ad aliud qđ obr̄ de vbo Abrae: qđ dic nadēs ad īmolādū filiū. post q adoraverimus reuertemur zc. đđ 6m alg̃nū. q habebat certā fidem de filio suscitādo. ga p̄missu; ei fuerat a dño q mētiri nō pōt: q ī Jsaac vocaret ei semen: ī quo bñdicerēt omnes gentes. vnde crederēt ipm surrectuz. post īmolatiōez: ꝓpter qđ nō est mētit⁹. Uel si dicat 5m Ambro. ī li. de patriarchis. q ipse sol⁹ īmolato filio ꝓponebat redire. đđ. q ñ determinate disponebat: ꝑ sb oditōe nisi dns alr̄ ordinass̄. sbintelligēdū g̃ ē. si dns voluerit. Ad aliud qđ obr̄ q mētit⁹ ē abrahā dicēs Sarrā sororē suam. rñdet aug. in qōnib⁹ sup gñ. q abraā cū dixit sororē suaz: veritatē voluit celare. nō mendaciū dici. Soror.n. dr̄ quia filia fratris erat Et in hoc oñdit q nemo oz temptare vñm: vū bz qđ rōali osilio faciat. fec̄ qđ potuit. qđ nō potuit dño omisit. Si aūt interrogatus illā vxorē suā dicēt: duas res dño omittēt. ꝛ unitaz suā ꝛ vxoris pudiciciā. Ad aliud đo qđ obr̄ de Jacob. rñdet filr̄ aug. ī eodē dicēs Jacob dicēdo se esse Esau ꝓmogenitū nō est mtit⁹. Nō.n. dixit se eē ꝓmogenitū nascēdo. ꝑ ius ꝓmogeniture illo vēdēte recte adeundo. sicut xp̄us Johez; dixit esse Helyaz nō personaz ꝑ imitationē vtut. Mar. xi. Trāsuptiue g̃ ꝛ nō ꝓprie locut⁹ ē dicēs. Ego sum esau. nō psonalr̄ ꝑ iure ꝓmogeniture. Qđ g̃ obic q intendebat psuadē q esset esau p̄sonalr̄. đđ. q et si intēdebat facē aliqd quo facto Jsaac crederet ipm eē esau; occasionalr̄ intendebat bñdictionē sibi debitam vendicare. vbum đo simplr̄ vez erat. ga allegorice ꝛ transumptiue erat enūciatum.
Ad illud silr̄ qđ obr̄ de Joseph. rñdz aug. ī li. qōnū gñ. q verbū Joseph supa dictū nō serio ꝑ ioco dictū est vt exit⁹ docuit. Et ideo nō ē babēdū p mēdacio. mēdacia .n. a mēdacib⁹ serio dicūt nō ioco. Cū aūt que nō sunt tanq ioco dicūt: nō reputāt mēdacia. Et ꝺ intelligēdū ē 5m q mēdaciū dicit falsa sigtio vocis cū intentionē fallēdi. Tñ si obiciat q nibilomin⁹ dr̄ mētitus fuisse admin⁹ iocose. đđ. q nō ē vez sic dic aug. in li. otra mdaciū. ubi ait. Non solū qđ fec̄ ꝛ dixit Jacob ut bñdicēt: ꝑ nec illud qđ Joseph uelut illudēdo dixit fratrib⁹. nec cetera hi⁹ mēdacia iudicāda sunt. ꝑ locutiones actiones q ꝓpbice ad ea que đa sunt intelligēda referēde. Ad illō đo qđ obr̄ de obstetricib⁹ đđ. q ea q mēdaciū potuit eē mortale ꝛ veniale. ga si radix fuit mortalis. s. libido qua diligerēt vitā tpalem hebreoz sup deū mortale fuit ꝛ mēdaciū. et ī illo casu log̃t Drego⁹. Si fuit radix venial ꝛ amor vite ꝛb deo: sic fuit mēdaciū veniale et sic log̃t Hiero⁹. supponens eas ex pietate mētitas fuisse. ꝛb deo tñ displicuisse vitā infantiū: et ideo meruisse vitā eternā. Ad ultimū qđ de Judith obr̄ rñsio ē ī glo. sup. xi. Judith. vbi dr̄. Apd Holofernē qcqd de aduētu suo ꝛ iudeoz futuro iudicio log̃t: nō dic adulatorie mtiēdo: ꝑ futura ꝓpbice pdicādo

Post predicta querē dum ē

p de duobus vltimis mādatis decalogi. nono ꝛ decimo. quib⁹ dr̄ exo. 20. ꝛ deut. 5. Non ocupisces rē ꝓximi tui. nec desiderabis vxorē ei⁹. qualr̄ aut ista p̄cepta onumerētur cū p̄cedētib⁹ dictū ē sup qōne de distinctiōe decalogi. Nūc aūt querēdū ē an ista p̄cepta sint p̄cepta legis nature. 2° vtrum ꝓhibeat hic ocupīa gñalis aut spālis. 3° vtrū istis p̄ceptis ꝓhibeat alt⁹ interior qui est ī pmo motu: aut delectatione ꝛ osensu.
4° supposito q ꝓhibeat hic ocupīa quātū ad osensum volūtat ꝑ querit vtrū ad idem p̄ ceptum ptineat ꝓhibitio volūtat ꝛ operis. Quo supposito querit vlteri⁹ vtrū maior sit ꝑuaricatio in ope q̄ in volūtate. Ultimo querit supposito q ꝓhibeat hic alt⁹ interior voluntatis: in quo est superabundantia euāgelice perfectionis.

Ad primū sic. Ro. 2. Hētes q naturaliter ea

que legis sunt faciūt oñdūt opus legis scriptum ī cordib⁹ suis. Sz ī corde scriptū ē non malū ocupiscē sic nec malū facere. et quod est scriptū ī corde ē legis nālis. g̃ ex lege nāli est nō ocupiscē zc. Itē ad idē ē quod ibi dicit glo. Opus scriptū ī cordib⁹. i. firmiter infixū rōni oū illa opera laudant: que lex iubet. illa damnant que ꝓhibet. Cont. Concupīaz ne sciebaz nisi lex diceret. nō ocupisces. 7. ad ro. Sz ea que sunt legis naturalis sunt nobis indita ꝛ nota. g̃ cū ocupīam nesciret apls: ntīr lex diceret. nō ocupisces: videt q istud p̄ceptū non sit legis naturalis. Ad hoc đđ. q ista p̄cepta p̄cepta sūt legis nāl. Ad illud autez qđ obr̄ qđ dic aplus. ocupīam nesciebam zc. đđ. q nesciebat esse pctm. vel si sciebat nesciebat esse tam graue quātū ē. vl đđ. q log̃t aplus ī psona diuersoz hoīum. Jn q busdam enim hoīb⁹ lex naturalis in tantum obscurata fuerat: ꝓ nesciebāt utrum ocupīa esset pctm. et quātū ad illos dic gl. Nesciebā pctm esse. Alii autē erāt ī quib⁹ nō obscurata erat: g bñ sciebant esse pctm: ꝑ nō tam graue. et quantū ad illos dic glo. Uel tā graue.

Deinde queritur vtrū hic ꝓ

hibeat ocupīa general. Ad qđ sic. Ro. 7. Concupīam nesciebam zc. Glo. ℔ elegit apostolus qđ ē generale pctm. s. ocupīam. vñ oīa mala veniunt. Ex quo relingt q ꝓhibet ℔ ocupīa generalis. Cont. Prohibet hic ocupīa. Sz nō absolute: īmo cū determinatione. ga dr̄. ñ ocupisces vxorē: et nō ocupisces rē ꝓximi tui Sz ocupīa determinata ad vxorē ꝛ rē ꝓximi nō ē generalis. g̃ nō ꝓhibet hic ocupīa gñal.
Itē. 7. ad ro. Nisi lex dicet zc. Gl. Bona est lex que oīa ocupīaz ꝓhibet omnia mortalia ꝓhibet. Si g̃ 6m ℔ dicat ꝓhiberi ocupīa malorū oīum: sine ꝓhibitio oīum maloz: tūc illud p̄ceptū nō erit particulare: ꝑ generale ad ꝓhibitōem omnis mali. Item sup illud ps. Incensa igni zc. dicit glo. q duplex est radix oīum maloz. s. timor male humiliās: ꝛ amor male accēdēs. g̃ oberet magis ꝓhiberi q̄ ipa ocupīa: que cedit solū ī vnam ptez. s. ī amorē male inflāmātē. Itē si dicat q ꝓhibet concupīa spālis. Sz cū sit triplex ocupīa radical ocupīa oculoz siue vanitatiz. ocupīa carnis. ꝛ ocupīa honoz: que ptinēt ad supbiaz vite g̃ debuit spālr̄ ꝓhiberi ocupīa honoris. sicut ocupīa vxoris ꝛ rez ꝓximi. R° ꝑ formaz p̄cepti ꝓhibet ocupīa spālis. ꝑ 2m đo nirtutez p̄cepti ꝓhibet ocupīa generalis. cuius signū est: qm̄ geīat verbum ocupiscēdi. ꝓpterea ī illr̄ vnab⁹ ocupiscētiis intellr̄ gñalr̄ oīs ocupīa. Nam omne ocupitū ex est. et hoc vuplr. aut enim est coīcans nobiscū: aut non omunicās. Si omunicās: ītellr̄ p uxorem 5m modū dicalogi p synodochē a parte totum. Si ñ coīcās intellr̄ p rem ꝓximi. vñ p hoc soluit ultimū Nam cū ꝓhibet ocupīa rez ꝓximi intellr̄ ꝓhiberi ocupīa honoris. unde postmodum ad explicādū addit. nō seruū. nō ancillā. ut insinuet ꝓhiberi ocupīa vnāndi. ꝓpterea ī ocupiscētia pticulari intellr̄ generalis. ꝛ ideo ex osequēti ꝓhibet. Ad illud đo qđ obic ꝑ iam rñsio. Non enim est hic ꝓhibitio general sicut nec in aliis p̄ceptis. ꝑ pticularis ocupīe

Universidad de Deusto
Biblioteca

vtoꝛis ⁊ reꝯ ꝓxi ni. Quare aũt istoꝝ plusq̃ aliozꝝ oꝫterminatũ ē supꝫ. qõne de distinctiõe ꝓceptoꝝ decalogi. Ad illud ꝺo qꝺ obiꝯ ꝺ timoꝛe male humiliãte ⁊ amoꝛe male accẽdẽte vꝺ. ꝙ radix ꝓncipalis oĩum maloꝝ ē ocupiscẽtia. i. impꝛoba volũtas. secũdaria vero timoꝛ male humiliãs. amoꝛ male accẽdẽs. vt sic̃ sunt due partes iusticie. vna declinare a malo: cui⁹ ꝓm⁹ ē timoꝛ. alia facẽ bonũ: c⁹ ꝓm⁹ est amoꝛ. ita sunt due partes iniusticie. declinare a bono c⁹ ꝓm⁹ est timoꝛ male humiliãs. et facẽ malũ c⁹ ꝓm⁹ ĩmediatũ ē amoꝛ male accẽdẽs. et utra ꝑ radix reducit̃ ad ocupiãz: sic̃ ĩ tractatu de vitiis ⁊ ꝑtis declaratũ ē.

Sequitur querere

vtꝝ hic phibeaſ aꝯ interioꝛ ocupīe in ꝓmo motu: aut in delectatione: aut ꝺsensu. Et cuꝝ ĩ ꝓmo motu inueniaſ ꝓmo ocupiscẽ: videbit̃ alicui ꝓm⁹ mot⁹ ocupīe phiberi. Contra. Prim⁹ mot⁹ nõ ē ĩ ptãte nostra. et ꝺc̃ Hier. Anathema sit q ꝺc̃ deũ aliqꝺ impossibile p̃cepisse. Relinq̃t igit̃ q nõ phibeb̃ ocupīa in ꝓmo motu. Itẽ null⁹ trãsgredit̃ ĩ eo quod vitare nõ põt: vt ꝺc̃ aug. Cũ igit̃ ꝓm⁹ mot⁹ vlr nõ possit vitari. g̃ in ꝓmo motu nõ erit trisgressio. vꝫ p̃cepti ꝺĩni. R°. Triplr̃ põt accipi ocupīa. vno mõ appetit⁹ vegetabilis et talis ocupīa ꝺordinata ē a fomite mouẽte ꝫ est a corruptione originalis culpe. Alio mõ ocupīa est appetit⁹ sensibilis. et put ē inordinata: est a mouẽte sensualitate cũ fomite. ȝ⁹ modo ocupīa ē appetit⁹ rõnal. et sic ē a mouente li. ar. voluntate. Dicẽdũ g̃ q ꝓmo mõ ocupīa est in suggestione. z⁹ in delectatione. ȝ⁹ in ꝺsensu. Rñdendũ igit̃ q p se ocupīa ꝓ ut est ĩ ꝺsensu rõnis vel volũtat̃ phibeb̃. Cõ cupīa ꝺo que est in delectatione sensualitatis vel ex suggestione fomitis in actu vegetabil nõ phibeb̃ simplr̃: nisi ꝑ⁹ quid vt dictum est ga nõ est phibẽdũ ne ille ocupīe sint ĩ nobis ga ꝫ ē nobis impossibile: ꝫ phibeb̃ nobis ne sequamur eas. ꝑ⁹ q vꝺ eccl. ia. Post ocupīas tuas nõ eas. Ire aũt ē ꝺsentire. Duas aũt ocupīas suggestiõis ⁊ delectatõis nõ est ꝓbiberi ꝓpꝛie: ꝫ ex phibitione ostẽdũt̃ male ⁊ vitande sic̃ supꝛa dictũ ē.

Postmodum queri

tur vtrũ ad idẽ p̃ceptũ ptineat phibitio nolũtat̃ ⁊ operis. Ad qꝺ sic. Ro. i. Repletos oĩ ĩuigitate ⁊ homicidiis ꝛc̃. Glo. Bñ ꝺc̃ homicidiis pluralr̃. ga plura sunt homicidia. volũtat̃. s. ⁊ opis. g̃ ad plura p̃cepta ptinet phibitio ⁊ nolũtatis ⁊ operis. Item ps. Appone iniq̃tatem sup iniq̃tate: eoꝛ. Glo. Qui malũ opus addit nolũtati: iniq̃tatem addit iniq̃tati. Itẽ circa mechiaz ⁊ furtũ diuerse sunt phibitões opis ⁊ nolũtatis. ga ꝓpter opus ꝺc̃. nõ mechaberis. nõ furtum facies. Propter nolũtatẽ ꝺo vr̃. nõ ocupisces uxorẽ ⁊ nõ ocupisces rẽ ꝓximi. Itẽ diuersa sunt nolũtas ⁊ actio exterioꝛ. g̃ diuersis debent phiberi p̃ceptis. Conr̃. actio exterioꝛ nõ est culpabilis nisi a malicia nolũtat̃. ga sic̃ dicit Dam. Aꝯ inuolũtarii nõ sunt culpabiles. et ꝺc̃ aug⁹. ꝙ pctm̃ adeo est nolũtariũ: ꝙ si non sit nolũtariũ nõ ē pctm̃. g̃ una est trãsgressio nolũtat̃ ⁊ opis. g̃ una erit phibitio. Item idem est finis mal⁹ nolũtat̃ ⁊ opis. ⁊ idẽ ꝓncipiũ mouẽs. s. libido. g̃ idem malũ. Item nn⁹ est ꝺtempt⁹ dei in nolũtate ⁊ ope. g̃ idez reat⁹ trãsgressiõis. g̃ eadẽ phibitio. Itez si dicaſ idem p̃ceptũ erit supflua phibitio: q̃ vr̃. nõ ocupisces uxorẽ: ⁊ non ocupisces rem ꝓximi. exquo dictũ ē. nõ mechaberis. ñ furtũ facies. Itẽ si voluntas ꝓ facto reputaſ: ut ꝺc̃ auctoritas. ga quãtis tibi ꝓ facto reputat ꝺe⁹ si nõ potes: ⁊ bñ ĩ bonis. g̃ ⁊ ĩ malis volũtas ꝓ facto reputabit̃. g̃ idem reputabit̃ reat⁹ g̃ eadem erit phibitio utriusq̃. So. vꝺ. ꝙ refert cũ nolũtatẽ segt̃ op⁹. et cũ nõ sequitur Cũ autẽ op⁹ segt̃ duplex est ꝺsideratio. Aut .n. nolũtas ⁊ op⁹ referũt̃ ad radicẽ. aut ꝺsiderant ĩ se. Contingit g̃ pctm̃ esse ĩ nolũtate ñ sequẽte ope. Ne g̃ iudei carnales ⁊ rudes extimarent solam culpam esse cũ op⁹ ꝺiungit̃ nolũtati: separiz phibẽda fuit mala nolũtas

Item si ꝺsideret̃ nolũtas ĩ se ⁊ op⁹ exteri⁹ in se alie sũt circũstãtie boni ꝺbite actui exterioꝛi q̃ nolũtati. ga diuersificãt̃ mod⁹. loc⁹ temp⁹. et quedam alie circũstãtie: q̃uis circũstantia finis sit eadem. Si g̃ ut ꝺc̃ aug⁹. peccatũ est aꝯ incidẽs ex defectu boni. ali⁹ aũt est defect⁹ aꝯ⁹ hinc inde. g̃ ꝑ⁹ hoc aliꝺ pctm̃. Seminãda g̃ erit phibitio nolũtat̃ ⁊ opis ut illꝺ iudicaret̃. Si aũt attẽdaſ nolũtas ⁊ op⁹ sequẽs in radice. s. libidine ⁊ intentione: idẽ erit. Lex igit̃ dei ꝫm rõnẽ latõis pfecta utrq; vocuit. Nã ĩ aliqb⁹ ꝓpter unitatẽ radicis qua unũ sũt volũtas ⁊ op⁹: una sola phibitione utrũq; interdixit: ut in homicidio ⁊ falso testimonio. Jn aliqb⁹ ꝺo differẽti ꝓcepto ꝓpter defectũ ⁊ inordinationẽ: ⁊ ĩ utroq; differẽtẽ

vtrũq; phibuit ut ĩ mechia ⁊ furto. Que aũt sit rõ quare ista pl⁹ q̃ alia dictũ ē supꝛa qõne de distinctõe ꝓceptoꝝ decalogi. Rñdẽdum igit̃ ē. q ꝓm volũtat̃ ⁊ opis vnũ sunt in radice ⁊ intẽtõe. ꝫ duo ꝓta ĩ defectu inordinatõis. et iõ cũ volũtatẽ sequaſ op⁹: magis ꝺplex ꝓm vr̃ q̃ duo: vel vnũ: nec supfluit phibitio: sic̃ ostẽsu: ē. Et q vr̃. volũtas ꝑ facto reputaſ: ꝫ nõ intellr̃ nisi de volũtate plena ꝓlena aũt volũtas est que quãtũ ĩ ipsa ē exiret ĩ opus: si daret̃ facultas. Preterea et si reputaſ ꝑ facto talis volũtas quãtũ ad reatũ radicis: nõ tñ omnino idẽ ē quãtũ ad defectuz inordinatõis: ex hoc q nõ ē cũ debitis circũstantiis. Deinde querẽdũ esset vtruz esset maioꝛ reatus voluntatis q̃ opis. ꝫ illud determinatũ ē in tractatu de vitiis q̃ne de cõparatione peccatoꝝ. Queriť tñ si hic phibeb̃ aꝯ⁹ cordis cũ vr̃. nõ ocupisces. in q̃ supabũdat euãgeliũ a lege. Itẽ si hec nõ ē ꝺria qua posuerũt q lex coibet manũ ñ aĩuz Euangeliũ ꝺo aĩum. Ad qꝺ intelligẽdum q lex hic phibet actũ cordis. nisi enĩ esset in lege phibitũ: putareť esse ocessum. Concupiscẽtia enĩ nesciebã eẽ pctm̃: nisi lex diceret nõ ocupisces. Ro. 7. Supabũdat tñ euangeliũ a lege in generalitate phibẽdi ⁊ expssione. Jn gñalitate qa inordinatio ꝑ⁹ actũ cordis in ꝓximũ generali⁹ phibeť in euangelio q̃ hic. ꝰ enim Mat. phibeť actus cordis inordinatus ⁊ ꝑ⁹ vim iracibilẽ ⁊ ꝓm vim ocupiscibilem Dic autem tantum ꝑ⁹ uim concupiscibilem. vñ abũdat euãgeliũ ĩ generalitate phibẽdi. Jn expssione etiam abundat. ga expssius phibeť inordinatio cordis in euangelio q̃ in lege. Jn lege enĩ nõ phibeť nisi inordinatio affectionis cũ vr̃. Nõ ocupisces. Jn euãgelio ꝺo phibeť intentio cogitatõis. Mat. 5. vbi vr̃. Si videris mulierẽ ꝛc̃. Bñ est si oculũ bẽat intentõe cordis ĩ mulierẽ cogitãdo vt ocupisces eam: iam mechat⁹ es ꝛc̃. Et bñ infra plenius declarabitur.

q Joniam secũdũ

Aplam dicẽtẽ. Sum⁹ sapiẽtib⁹ ⁊ insipiẽtib⁹ debitores. post disparationẽ p̃cepto rũ decalogi: que ptinẽt ad studiũ sapientuz: dicẽda est breuiter explanatio preceptoꝝ ad instructionẽ simplicium. Ad quoꝝ explanatiõnẽ quedã pambula sunt dicenda: ut cetera clarius videanť. Quid p̃ceptũ ⁊ que diuisio p̃cepti gñalr̃. Que diuisio preceptoꝝ legis nature. Que dĩsio p̃ceptoꝝ legis scripte. Que dĩsio preceptoꝝ legis nature ⁊ scripte. Que dĩsio p̃ceptoꝝ legis Mosayce. Qualis ĩtelligẽtia singuloꝝ p̃ceptorũ legis decalogi.

Circa primum

notandũ q ꝓceptũ ē iussio vel imperiũ faciẽdi aliqd: vl nõ faciendi faciẽdũ aũt vr̃ qꝺ ē debitũ vt honozare patrẽ. Nõ faciẽdũ aũt qꝺ ē debitũ non fieri: vt mechari. Jussio uel imperiũ est superioꝛis: sicut obedire minoꝛis. vñ sic potest ꝺscribi. Jussio est volũtatis supioꝛis expssio de faciendo vel nõ faciẽdo ei q inferioꝛ est. ꝓz g̃ generalr̃ posita ratio p̃cepti. Preceptũ est ꝛc̃ Notandũ aũt q ꝓceptoꝝ aliud est affirmatiuum: qꝺ est de faciendo. vt honozare patrez. Aliud est qꝺ ē negatiuũ: qꝺ ē de nõ faciẽdo. ut nõ occides. Et vať ista ꝺuisio ꝑ⁹ rõnem cause formalis ꝓcipiendi. Differunt g̃ effectu preceptuz affirmatiuũ: qꝺ restricto nõe solet ꝺici preceptũ. et ꝓceptũ negatiuum: qꝺ ꝓhibitio vr̃. quia affirmatiuũ obligat semper. i. in omni tpe: ꝫ nõ ad semp. i. nõ ad omne temp⁹ Negatiuũ aũt obligat semp ⁊ ad semp. Et bñ intellige de preceptis decalogi. i. iuris nãlis. ꝛbi grã bonoꝛa patrẽ ꝓceptũ ē affirmatiuuz: qꝺ obligat me semp: qa semp teneoꝛ ad honozandũ patrẽ. ꝫ tñ nõ ad semp honozandũ Nõ enim est possibile nec expediẽs: vt semp honoꝛẽ eum: ꝫ cum tps regrit. Negatiuuz ꝓceptum semp obligat: sic̃ non mechaberis. ga semp teneoꝛ ⁊ quocũq; tpe non mechari.

Itẽ ꝓceptoꝝ aliꝺ nature. aliꝺ discipline. aliꝺ legis scripte. Preceptũ nature ē nccitat̃ Discipline debiti. Legis scripte honestatis: sicut patebit.

Preceptum

nature vr̃ ꝺuob⁹ modis. Ul qꝺ est datũ ꝓpt̃ nãz. ut crescite ⁊ multiplicamĩ. gñ. .9. Uel qꝺ ē ꝑ⁹ ꝺctamẽ rõnis facienꝺ. ut nõ facias alii qꝺ tibi nõ uis fieri. Tho. 3. Item natura vr̃iz habet añ pctm̃: cum erat bene instituta. et post pctm̃: cum est corrupta. Et itez post pctm̃ dicit̃ añ q̃ esset multiplicata: ⁊ post q̃ est multiplicata. Secundum hoc ꝓcepta nature recipiunt ꝺĩsionẽ. Nã quedaz respiciunt nãm bñ ĩstitutã: ꝑ⁹ q̃ omnia esse ꝺmunia dicitur esse preceptum nature siue iuris naturalis a sanctis. Quedam vero respiciũt naturam bñ institutã ⁊ corruptã añ multiplicationẽ. ut crescite ⁊ multiplicamini.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quedã naturã ꝑ⁹ omnẽ statũ.ſ.añ corrupti/onẽ ⁊ poſt. Añ multiplicatiõez ⁊ poſt. Uñ nõ facias alii ꝛc. Diuidam⁹ g̃ ꝓceptum nature aut eſt datum. aut inatum. Si eſt datũ:aut eſt datum ꝓpter naturam ꝟ ſeruãdã ꝑ⁹ actũ nutritiue.vt gñ.z. De omni ligno paradiſi comede. Aut ꝓpter nãm multiplicãdã ꝑ⁹ actuz gñatiue.vt creſcite ⁊ multiplicamini. Hñ.z. ⁊.9. Si inatũ iuꝫ illud ro.z. Si gentes nãlr ea que legis ſunt faciũt: eiuſmodi legem nõ hẽntes ipſi ſibi ſunt lex:g oñdũt op⁹ ſcriptũ ĩ cordib⁹ ſuis. Hec ſcriptura inata ẽ cuilibet. Preceptũ g̃ inſitũ ẽ ꝟ ſcĩe cuiuſlibz ꝑ⁹ dictamen rõnis de faciendo vel nõ faciendo. hoc ꝟo recipit diſionẽ. Nã aliud ẽ ordinatũ ĩ õũ ſic diligẽ creatorẽ ſuper omnia:⁊ obedire ei ĩ omnib⁹ ⁊ ſũp oĩa:qõ ẽ ĩſitũ cuiuſlibz ꝟ ſcĩe.

Aliõ eſt manifeſtatiuũ ordĩs ĩ ꝓximuz.et hoc duob⁹ modis.ſ.ꝑ⁹ viã ĩnocẽtie.vt illud Tho.4. Quod ab alio oderis tibi fieri ꝛc. Et ꝑ⁹ viã bñficẽtie.vt ẽ illõ Mat.7. Quecunq; vultis vt faciãt vobis hoĩes:vos eadẽ facite illis. Hec ẽ igit̃ dña p̃cepti nature ſine legis nãlis. Preceptũ ꝟo diſcipline g̃nalr ẽ p̃ceptũ datũ ad ꝓbationẽ.vt homo ſciat ꝟo ſe vebẽ obediẽtia:nõ tm̃ ĩ expedientibus vel honeſtis:ſ etiã ĩ indifferẽtib⁹.et ꝟ recipit diſionẽ. Nã aliqõ p̃ceptũ diſcipline datũ eſt ad ꝓbationẽ obĩe.vt illud p̃ceptũ negatiuũ datũ Ade gñ.z. De ligno ſcĩe boni ⁊ mali nõ comedes. Quoddã ad ꝓbationẽ fidei.ut illõ datũ abrae.gñ.zz. Tolle filiũ tuũ quẽ diligis Iſaac.et ẽ p̃ceptũ affirmatiuũ.

Prenotata eſt differentia preceptorũ legis nãlis ⁊ legis ſcripte quãtũ ad moralia: g̃a quãtũ ad alia planũ ẽ q̃ quidã poſuerũt ĩ duob⁹.ſ.ĩ obligatõne ⁊ fine. In obligatõe g̃a p̃cepta legis nãlis non tenemur implẽ ex caritate. p̃cepta ꝟo legis dĩne tenemur implere ex caritate. Et hoc dicũt ꝓpter illud.ĩ. ad Thi.i. finis p̃cepti ẽ caritas. et implẽtib⁹ p̃cepta ꝓmittit̃ vita eterna. Ex quo ſequitur q̃ ĩ oĩ p̃cepto legis ſcripte includit̃ mod⁹ grẽ .ſ. ex caritare. In ꝓcepto nature includit̃ modus nature.ſ.ut fiant ex naturali pietate nam põt aliquis facẽ alii qõ ſibi vult fieri ex volo vel ꝓditõe. Uñ relinquit̃ q̃ cointelligit̃ ex nãli pietate ĩ oĩ p̃cepto iuris naturalr

Itẽ motus nature ſemp reflectit̃ ĩ ſe ipm̃ .ſ. modũ ꝓriũ. vñ he q̃ ex lege nãli ꝓcedũt ꝏatões tẽdũt ĩ bonũ expediẽs ⁊ ſponaneũ nature:mot⁹ ꝟo grẽ ſemp eſt idẽ. Nã p̃cepta legis ſcripte quoz impletio ꝑ⁹ tenoꝛẽ ſummanat a grã:quod pz̃ ga finẽ hñt caritatem tendũt ĩ bonũ:qõ oꝛ boneſtũ ꝑ⁹ ſe. et iõ ſup̃ aſſignata eſt rõ illius diuiſionis p̃ceptũ nature. diſcipline.⁊ legis ſcripte.ga p̃ceptũ nature.ꝑ⁹ ſe expediẽs.diſcipline indifferens. legis ſcripte boneſtũ. In fine etiã differũt: ga p̃cepta legis ſcripte data ſunt ad merẽdũ vitam eternã p̃ ⁊ p ſe. p̃ceptũ ꝟo nature ad habilitãdũ ad ꝟtutes polliticas:vt p ꝟtutes polliticas diſponat̃ homo ad ꝟtutes theologicas: que faciũt dignũ vita eterna. Sic.n.ẽ ꝟueniẽs ordo :vt homo p ꝓncipia iuris nãlr deſcripti ĩ ſcĩa habiliter ⁊ exerceat̃ ad ꝟtutes polliticas. Et ſic faciẽti boĩ qõ ĩ ſe eſt ſic diſpoſito infundat̃ grã: ⁊ ꝟtutes que faciũt gratũ deo.ſ illud diſputatiõis ẽ:ideo poteſt poni vña certior. Dicam⁹ g̃ q̃ differũt p explicitũ ⁊ implicitũ:ſic̃ p̃ceptũ legis morale ⁊ euãgelii.nã qõ lex nãlis que eſt inſita ſcĩe cuiuſlibet: hẽt implicite:lex ſcripta decalogi habet explicite. ꝟbi grã. lex nãlis dic̃.nõ facias alii ꝛc.lex ſcripta explicat nõ occides ꝛc.ſz q̃ dicit Auguſtin⁹.

Diſtinctio preceptoꝛ veteris legis ponit̃ ſic̃ ſup̃oſtẽſum ẽ:ĩ moralia.iudicialia.cerimonialia Moralia ſunt vt que ĩ decaloꝛo. Judicialia ſunt vt que ĩ deciſiõe cãꝫ inſtituta ſunt. vt ea de qb⁹ exo.xi. Hec ſũt iudicia que ꝓponẽs eis. Cerimonialia ĩ figurã futuroꝛ inſtituebãtur. vt ea omnino que de ꝏpoſitiõe taberna/culi:⁊ de ſacrificiis:⁊ bi⁹. Cui⁹ diſionis ratio ſic poteſt ſumi. Qõ iubeꝭ aut iubeꝭ ꝓpter ſigñdũ quo ad intellectũ:⁊ ſ ꝟ hac rõne oĩa cerimonialia iubẽ. Aut iubeꝭ ꝓpter opandũ quo ad affectũ. Et hoc duob⁹ modis. ga aut ẽ opandũ ſimplr̃ ulr ⁊ ꝑ⁹ oẽ tp̃s.⁊ ſic morale ſimplr̃ dico:ga nulla determinatiõe addita faciẽdũ uel nõ faciẽdũ ẽ.ut bonora patrẽ. Nõ occides.ulr dico quo ad oẽs:ga ꝑ⁹ dictamen omunis rõnis faciẽdũ uel nõ faciẽdũ ẽ.ꝑ⁹ oẽ tẽpus ga nullũ tp̃s ẽ ĩ quo nõ obligẽt̃ ad faciẽduz ulr nõ faciẽdũ:q̃uis nõ ꝓ quocũq; tpe Aut ꝟ ẽ opãdõ ꝑ⁹ gd ⁊ ꝓticulariter. Et q̃tuz ad aliqõ tp̃s. et ita iudiciale. ut g furat⁹ fuerit redder quadruplu; aut gntupluz. zz. exo. ꝑ⁹ gd dico ga ĩ caſu.nam ſi ꝏtĩgẽt q̃ aliquis in extrema neccitate fuiſſet furatus panẽ aut ueſtes.⁊ ꝟ oſtaret ꝏtis.nunqd cum tali bi⁹ iudicium exequẽduz eẽt. Cõſtat q̃ ſ̃. ꝓceptuz ĝ iudiciale reſpicit cãm. Et ideo ꝑ⁹ qd operandũ vel nõ operãdũ demõſtrat̃ ꝓ ꝓceptũ iudiciale. Particulariter dico. ga nõ quo ad omnes eſt illud iudiciũ. ĩmo ĩ terra illa vbi fures ſunt latrones:ꝟ eſt interfectores boĩuz vt eos ſpoliẽt. Judiciũ ẽut g furat̃ ſuſpẽdat̃ Quo ad tp̃s dico. Nam apud eoſdẽ boĩes.ſ. iudeos de eodẽ iudiciũ variat̃.ut fur in lege puniebat̃ vel quadruplo.exo.zz. vl̃ quĩtuplo vel gnte partis additione. vt numeri.⁊. Postea ꝟo creſcẽte malicia boĩum iudiciũ aggrauatũ ẽ. vt puer.ⁱ. vbi dr̃. Qui furat̃ depẽbens redder ſeptuplũ. Diſtĩguit̃ legis ꝓcepta rõne lationis ipſoꝛ ꝓceptoꝛ:ſine initiũcti ons.ga cerimonialia lata ſunt ꝓncipalr̃ ĩ figuram ꝓceptoꝛ. moralia ⁊ indicialia in demonſtratione faciẽdoꝛ vel nõ faciẽdoꝛ. Sz differẽter. ga moralia demonſtrãt facienda ꝑ⁹ ſe ⁊ ꝑ⁹ omne tempus. Judicialia faciẽda ex cauſa:⁊ ꝑ⁹ aliqõ tp̃s.

Nuncreſtat intende

re circa expoſitõem p̃ceptoꝛ decalogi.⁊ accipiam⁹ ipſa ꝟba ꝓut ſcripta ſunt ĩ exo.zo. Sciẽdũ g̃ q̃ ipſi decalogo ꝓponit̃ quaſi titul⁹ talis. Ego ſum dñs de⁹ tuus qui eduxi te de terra egypti ꝏ domo ſeruituti. In quo oñdũt̃ duo. Quis loquat̃ ĩ decalogo. et cui loquat̃. Loqt̃ deus trinitas. vn⁹ ĩ eſſentia: trinus in pſonis. et hoc eſt qõ dr̃. Ego ſum dñs deus tuus. Noĩe dñi intellr̃ potẽtia:in qua magnificat̃ pater. Noĩe dei g ĩterp̃tat̃ theos grece .i. videſ intellr̃ ſapĩa ĩ qua magnificat̃ filiꝰ. In pnoĩe poſſeſſino:qõ loco determinatiõis addit̃.ſ. tuus inſinuat̃ bonitas p cui⁹ partici pationẽ efficit̃ me⁹ vel tuus:ĩ qua magnificatur ſpũs ſcũs. Inſinuat̃ g̃ p iſta tria vocabula dñs de⁹ tuus pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpũs ſanctus. Unitas ꝟo eſſentie p hoc q̃ ſingulariter dr̃. Ego ſum. Ecce pz̃ gs log̃t. Cui loquit̃ inſinuatur:ga illi populo g educt⁹ erat de egypto. vñ dixit. Qui eduxi te ꝛc. In quo attẽdendum eſt q̃ p̃cepta decalogi ſunt ĩnata ſcĩe cuiuſlibet rõnalis creature. ſunt etiã data ex preſſis vocib⁹ ſic̃ hic dr̃. Sciendũ g̃ q̃ p̃cepta ꝑ⁹ q̃ ĩnata reſpiciũt oẽs.ꝑ⁹ q̃ data tm̃ illum populũ.ga tm̃ illi populo ꝟbis exp̃ſſis dabãt̃ quẽ dñs eduxit de egypto ad hr̃am. Tñ ſpũa liter effect⁹ triplex rñdẽs approbatis trinitatis tangit̃:cũ dic̃. eduxi te ꝛc. Educẽ.n.eſt potẽtie. de terra egypti ſapĩe. de domo ſeruitutis bonitati. Egypt⁹.n. tenebre interp̃tatur in quo erroꝛ infidelitatis: dom⁹ ſeruituris: reat⁹ p̃cĩ. qui enĩ facit̃ p̃cm̃ ſeruus eſt peccati Dic̃ g̃. ego dñs q̃ te eduxi.ſ. p potẽtiã. deinſ q̃ te eduxi de terra egypti.i. de tenebris erroris ⁊ infidelitatis ad intelligẽtiã ꝟitatis. ego tuus q̃ eduxi de domo ſeruitut̃.i. reatu p̃cĩ ⁊ pna nos mox ad libẽtatẽ grẽ ⁊ affectõez bonitatis

Sequitur poſt titulus decalogus. Primum mandatum eſt. nõ hẽbis deos alienos ꝛc. ⁊ nõ facies tibi ſculptile ꝛc. Et ꝏtinz duo. p̃ceptoem ⁊ cũ ominatione ꝓmiſſionẽ. In p̃ceptione ꝟo ꝏtinẽt tres clauſule. Prĩa ẽ nõ hẽbis deos alienos:ĩ qua ꝓhibet̃ ad lr̃az idolatria: qua colit̃ creatura ſpũalis. vnde Orig.in glo. Angelos qb⁹ gentes ꝏmiſit excelſus deos appellat ſcriptura. deos quaſi a ꝟo datos. Uñ. ego dixi dii eſtis. z⁹ clauſula ẽ. nõ facies tibi ſculptile:in qua ꝓhibetur idolatria:qua colebãt imagines alic⁹ rei nãlr et ſpecificat cũ addit. neq; eoꝛ q̃ in celo ſũt: vt ſolis ⁊ lune:⁊ q̃ in terra vt hominis ⁊ bouis ⁊ ſiliũ.et q̃ in aqs ſb terra .i. piſciũ. Sz dubitat aliqs ꝓpter hoc q̃ dr̃ aq̃ ſb terra:cũ terra nãlr̃ vt grauiſſima teneat locũ ĩferiorem mũdi.i. centꝛ. puer.zc. Celũ ſurſũ. terra deorſũ. et intelligit̃ aqs ſb terra dici ꝓpter aq̃s q̃ recipiũt̃ ĩ venis terre. vñ erũpũt fõtes ⁊ flumina. et rõne illaꝛ aqꝛ dr̃ terra ſuper aqs. Silr̃ in ꝑs. Qui firmauit terrã ſup aqs. Reſpectu aut oceani g circuit totã terram: ⁊ ſupeminet: vt n⁹ min⁹ grauis non dicit̃. Dubitabit etiã de hoc q̃ dr̃. nõ facies ſculptile nec oĩm ſilitudinẽ. g̃ xp̃iani q̃ faciũt imagines ſunt idolatre. R̃ñ determinatõem ſequẽtis text⁹. nõ adorabis:neq; coles. q̃ſi nõ facies ad adorandũ vel colẽdũ. Xp̃iani aũt nõ faciũt ad adorãdũ vel colẽdũ: ſ ad memorãdũ. et omnis ille honor q̃ exhibet̃ imagini ad prothotipũ referr̃:ſic̃ dic̃ Dam.i. ad p̃incipalẽ formã. i. ad illã rẽ c⁹ ẽ repñtabil. Honor aũt q̃ exhibet̃ ſanctis vl̃ btẽ v̄gini ẽ honor dulie ⁊ nõ latrie. Dulia.n.ẽ honor debit⁹ creature inq̃ntũ eſt aliqd diuine bonitati pticipatꝛia. Latria autem eſt honor ſoli deo debitus inq̃ntũ eſt p̃incipiũ creans ⁊ ꝏſeruans: ⁊ p̃n⁹ omnis rei. Nota differentiã inter colere ⁊ adorare.nã colere ẽ actu interiori.ſ. affectu. Adorar̃ ẽ actu exteriori. vñ gl. Põt qs ſuit⁹ adorare adulando regib⁹ vel tormẽti metu cũ ſciat q̃ idolũ nihil ẽ. Colere ꝟo eſt his affectu ⁊ ſtudio mancipari. Utrũq; g̃ reſecat ut

Universidad de Deusto
Biblioteca

nec affectu coles: nec spē adores. Collige ḡ omnē dr̄iaz latrie ex his clausulis. Idolatria ē exhibitio honoris soli deo debiti creature. Aut ḡ exhibet actu interiori: ꝓpter qđ dr̄.nō coles. Aut exteriori: ꝓpter quod dr̄.nō adorabis. Itē honor exhibit⁹ sīū b̄ modo siue illo aut est exhibit⁹ creature spūali. vnde nō habebis deos alienos. aut corporali. ꝛ b̄ duplr̄. aut imagine ficta: que nulli⁹ rei ē repr̄sentatiua vnde non facies sculptile. aut imagine ba.i. alicui⁹ rei repr̄sentatiā. vnde dic̄. neq; omnem similitudinē celestiū. terrestriū. aq̄tiliū. ꝛ noīe celestiū aues possūt accipi. ga aer celū dicit. vnde aues celi. iz. Mat. b ℔ supficiē lr̄e phibet ꝑmū mādatū. Adhuc ampli⁹ video in isto ꝓcepto ℔ rōnē b⁹ ꝓcepti allegoricā. ꝑma clausula ostendit iudeos ꝛ sarracenos idolatras. z⁹ hr̄icos. z⁹ xp̄ianos ꝓtōzes. ꝑma ē nō hēbis deos alienos. habēt sarraceni ꝛ iudei deos. Machometū sarraceni. Messiā futurū iudei. i. añ xp̄m. Sarraceni machometū fuisse suū ꝓphaz credūt. Judei suū messiā maximū foze insaniēdo otēdūt. habēt ḡ deos alienos .i. ꝓphas. ꝓphe.n. dicunt eo ꝙ ad illos ꝑmo dei fa⁹ fit. Jo. 10. illos dixit deos ad quos sermo dei fa⁹ est. Conuincūt ḡ de idolatria: ga deos habēt alienos. i. ꝓphas. z⁹ clausula ē Nō facies sculptile. Faciūt hr̄tici sculptilia: cū fingunt deū esse quod nihil est. nō enim ō deo credūt nisi qđ imaginatōe ꝛ et fantasia ofingunt. Isa. 40. Cui silem fecistis deū: aut quam imaginē ponitis ei. nūqd sculptile!

3ª clausula est. Non facies silitudinē eoz q̄ in celo sunt ꝛc. Fac̄ xp̄ian⁹ ꝑsōz silitudinē: quā colit vt deū. Sic̄ enim dic̄ Piero. Qđ gs pl⁹ veneraf ꝛ amat: b̄ illi de⁹ est. Colit supb⁹ ꝛ ambitiosus silitudinē eoz q̄ in celo desuper. ga sup omnia diligit ꝓlaturā. Dan. xi. Deum maozim in loco suo venerabit. dr̄ de añ xp̄o. qm̄ ambitiosissim⁹ maozim habitaculū fortitudinis eoz. Colit cupid⁹ silitudinē eoz que in terra. Col. 3. Auaritia ē idolor seruit⁹. Colit carnal silitudinē eoz que ī ags. i. delitiis phil. 3. Quoz de⁹ venter est: ꝛ gloria in ofusionē eoz. Ecce habes ꝑmi mandati ꝓceptionē. Segf cū ominatione ꝑmissio. Ego sum dñs. et ꝑmo ominatio cū dr̄. Fortis zelotes. vt agenerē timor trāsgressionis. z⁹ ꝑmissio ibi. Faciēs mīam vt agenerēt timor obeditionis. Cōminatio ℔ ē vindicte iniqtati patrū in filios usq; ad tertiā ꝛ quartā gnationem De quo dubitabit aligs ꝓpter illud verbum Ezech. 18. Filius non portabit iniqtatē patris ꝛc. Ad qđ rñdet ꝑ sequētē determinatōez text⁹: q̄ dr̄. eoz q oderūt me ꝑ imitationē paterne malicie. Tertiā ℔ ꝛ quartā gnationem ponit: ga tm̄ solent viuere patres. ꝑnit ḡ ī filiis toto tpe vite sue: ad quos exemplū iniqtatis transmiserūt. Promissio aūt mīe est ī millia. i. ī infinitū diligētib⁹ ꝛ custodientibus ꝓcepta: in quo ostendit inquantū misericordia excedat iusticiā.

Secundum mandatū

est. Nō assumes nomē dei tui ī vanū. Cōstat ꝙ sic supra ostēsum ē: hoc ꝓceptū ordinat ad reuerētiā veritatis sūme. Jdeo ꝓhibet hic iurare sine causa: vel peiorare. Uterq; n. ſ. p nūbi lo iurās ꝛ falso iurās assumit nomē dei ī testimoniū. sue locutiōis: ℔ ī vanum. ga ille sine cā noīando sūmā veritatē. iste noīatā ꝛtenendo. Tamē ga ideꝫ ē iurare qđ nomē dei assumere. notādū b̄ ꝙ iurare ē nomē dei assumē in testimoniū sue locutiōis: qđ fit vnob⁹ modis. ſ. vel asserēdo de p̄nti: vel de ꝓterito: vel promittēdo de futuro. vnde distinguit iuramētū aliud assertoriū. aliud ꝑmissoriū. In ua num ḡ ꝓhibet hic. Juramentū aūt vanū determinari potest: qđ caret aliqua illaz triū ꝛditionū: que ponūt Jere. 4. Jurabitis viuit dñs ī veritate ꝛ iusticia ꝛ iudicio. Dic̄ ibi glo. interlinearis. Dos tres comites debet habe iuramētū. Et sumit veritas ex pte iurant. iusticia ex parte ei⁹ qđ iurat. indiciū ex parte circūstātiaz vtriusq;. Ueritas enī debet ee ī oscīa iurāt: vt credat ita esse vt iurat: vt ī iuramēto assertorio. vt iuro ꝑ deū me ita uidisse. ul ut ꝓponat ita sacē ut iurat. ut ī ꝑmissorio. ut iuro ꝑ deum me daturꝫ tibi. io. Justicia debz ee ī eo qđ iurat. Oportet. n. ꝙ tale nō repugnet insticie: hoc est ꝙ sit licitū. Si. n. esset otra legē dei uel ꝓceptū ecclie: iā nō eēt iusticia ī eo qđ iurat. Jn circūstātiis ℔ at tēdit iudiciū. ſ. discretōis: ut diligēt attēdatur ꝛ causa ꝑ qua iurat ꝛ mod⁹. Si. n. defuit causa iam deest iudiciū discretiōis ī circūstantiis iuramēti. Determinat ḡ iurare ī uanum iurare uel sine veritate: uel sine iusticia: ul sine iudicio. qđ plani⁹ erit. Et qđ sit ī uanum iurare. si ponam⁹ cās ꝓpter quas licet iurare

Notandū ḡ ꝙ cā mali iurat: ꝛ cā boni. Cā boni multiplr̄. uel veritat⁹. uel pad. uel amicicie uel obediētie. Cā veritat⁹ duplr̄ iurat. uel cā veritat⁹ sūme credēde ꝙ cā iurat Paul⁹ cū dic̄ Testis ē mihi de⁹. Et ipse dñs. Amē amē dico vobis. vt veritas credēdoꝫ quam predicabat astrueret ī cordib⁹ auditoꝝ. Uel iurat causa veritat⁹ create: sic̄ iurāt testes ī causis ꝑ veritate alic⁹ facti manifestanda. Deut. 19. Jn ore duoꝝ uel triū stabit omne ℞bū. Rōne ℔ pad reformāde iurat vt Jacob ꝛ Laban gn̄. 31. Jurauit ḡ Jacob Laban ꝑ timorē p̄ris sui Jsaac

Causa ℔ amicicie reformāde iurat ut Jeraite. gn̄. 26. Sit iuramētū inter nos et ineam⁹ fed⁹. Rōne obīe fit iuramētū triplex vel iuramētū fidelitat⁹ quod faciūt p̄ncipes regi: ꝛ rex p̄ncip⁹ diūgit. z. R. 5. Uenerūt seniores israel ad regē in ebron: et pcussit cū eis fedus coā dño. vel fit iuramētū sbiectionis: sic̄ abbates epīs: ꝛ epi metropolitanis. et pto sbiectionis recognitōe. Judic. xi. Dñs qui audit ipse mediator est ac testis: ꝙ nostra ꝑmissa faciem⁹. iurauerūt p̄ncipes galaad ad iepte. Uel iuramētū obseruationis: vt iurāt canonici: cū dat canonia ꝑ osuetudin⁹ seruādis. exo. 20. Postq̄ dñs ꝑ Moysem legem promulgauit iurauerūt se seruaturos eā. Et ista tria iuramēta fiūt ꝓpter bonū obīe seruādū. Sic igit iurat rōe boni. Rōne mali iurat duplr̄. vel rōne mali vitandi. vel rōne mali expurgādi. Rōne mali vitandi sic̄ qñ fit sacramētū ō calūnia: qđ fit ī p̄n⁹ cāz ne aliqua psonaꝫ inter quas lis est calumniose aliam impetat: nec altera calumniose se defendat. Rōne mali expurgādi vt cū iurat ꝑ expurgāda infamia. Deut. 21. Si inueniat in terra cadauer occisi hoīs: ꝛ ignoret reus: egredient seniores ꝛ maiores natu ꝛc. Lauabūt manus suas ꝛ dicēt. Man⁹ nostre nō effuderūt sanguinē hūc ꝛc. Sic igitur manifeste sunt cause: ꝓpter quas licet iurare ꝛ assumere nomē dei in testimoniū sue veritat⁹. Dis ḡ dēptis iurare est assumē nomē dei ī vanū: silr peierare est assumē nomē dei ī vanū: qđ tñ fit triplr̄. vel iurādo otra oscīam. vel iurādo illicitū. vel veniendo otra iuramētū. Nota illud preceptū nō solū itelligi ℔ pdictā rōnē lr̄alem: ℔ etiā ℔ excessionē moralē: cum dr̄. Nō assumes nomē dei tui in vanū. Assumit. n. nomē dei multiplr̄ in vanū. assumit cozde. assumit oze. assumit ope. Cozde assumit duplr̄. fide Ro. 10. Prope ē ℞bum ī cozde tuo. hoc ē ℞bum fidei quod pdicam⁹. et sacramēti baptismi ꝑceptioe. quotquot enī baptizati estis xp̄m induistis. vñ aug⁹. Ut ab vncto vncti ꝛ a xp̄o dicāt xp̄iani. Assumit aūt ī vanū fide nomē dñi a paganis ꝛ heretic. Assumit ī vanū sacramēti pceptōe a falsis xp̄ianis. Assumit pagan⁹ nomē dñi fide credēs ga de⁹. ℔ ī vanum. ga vanitat⁹ nām credit esse creature. et ideo ī vanū. Ro. 8. Uanitati sbiecta est oīs creatura. Silr hr̄tic⁹ credit esse dei filiū q đi ℞bū ꝛ nomē est. Jo. p. ℔ credit eum esse puram creaturā. et ideo ī vanū. Eccl. i. Uanitas vanitatū ꝛ oīa vanitas. Itē assumit malus xp̄ian⁹ nomē dei ī sacramēti baptismi pcepti one: ℔ ī vanū. ga nec mētē xp̄iani nec uitam gerit. ps. Coz eoꝝ uanū ē. Lu aūt fidelis aīa nō assumes nomē dei ī uanū nec fide. nec sacramēti pceptione: quēadmodū dictum est.

Itē assumit nomē dei ī ore quadruplr̄. in iurādo. ī nouēdo. in pdicādo. in otādo. et in uanū totidē mōis. Jn uanū enī assumit ī illa iuratione que sine causa est: sine ipsi⁹ iuramēti violatione: sic̄ dictū ē. Jn uanū etiā sumit in uoti transgressione. z⁹. deut. Quod semel egressū ē de labiis tuis obseruabis ꝛ facies. sic̄ promisisti dño deo tuo. Uñ hec est dria iter uotū ꝛ pmissoriū iuramētū. ꝙ ī uoto assumit qs nomē dñi ut se obliget ꝑme vitati. in iuramēto ℔ pmissorio ut se obliget cuicūq; ꝑ illā. ſ. ꝑ ꝑmā veritatē. Assumit etiā nom dñi ī uanū ī pdicatōe. que fit vana intētōe. Uñ Mat. 7. Nōne ī noīe tuo ꝓphauim⁹ ꝛc. Itē ī uanū assumit nomē dei ī indeuota ozōne. Uñ Mat. 15. Popul⁹ hic labiis me honorat. Coz autē eoꝝ longe ē a me. Itē assumitur nomē ei⁹ ī ope. nomē ei⁹ ℔ pclamatōem seraphin. Sanct⁹. ſ. ſ. Jsaie. 6. Qui ḡ ipz sanctitat⁹ formā ī exemplo opis accipit: nomē dei accipit. ℔ ī uanū ypocrita: q illud sumit ī simulatione opis exterioris: nō ī puritate cordis. in uanū utiq;: ga tales ut dr̄ 6. Mat. recepūt mercedem suam.

Memento ꝙ diem sabbati sanctifices. Tertiū ꝓceptū qđ ē inductiuū ad ꝑticipiū bonitat⁹ dei. ī quo precepto sunt tres clausule. Prima precepit scīficatōem cum dr̄. Memēto ꝙ diem sabbati scifices. z⁹ sex diez opatōez. ibi. sex dieb⁹ ꝛc. 3ª iterdic̄ oēz operatōez ī die sabbati: cū dr̄. Nō facies ꝛc. Ut aūt haꝫ ptic̄aꝫ expositio pateat: q̄rit q̄re huic ꝓcepto addit ℞bū ꝛmemoratōis: ꝛ ñ aliis ꝓcept⁹. dō. ꝙ ī ꝓcedēti scriptura mētio facta fuerat ipsis indeis de obseruantia sabbati. Sñ. z. ꝛ Exo. 16. ideo spāl dr̄ de isto. memto ꝛ nō de aliis.

Itē querunt an illud ꝓceptum sit morale:

Universidad de Deusto
Biblioteca

vel cerimoniale.et ponūt rōnes ad vtranq̄ partē.ꝛ soluētes varia opinār. Dicam⁹ autē quāuis pleni⁹ sup̄ disputādo dictū sit.q̄ ī pce pto isto ē quoddā simplr moꝛale.quoddā simpliciteꝛ ceꝛīoniale.qōdā ꝺo partī moꝛale ptī cerimoniale. Tria.n.sunt ibi. sanctificatio tpis.assignatio.obſuatio. Sc̄ificatio ꝺo ē ipa que ē ad deū uacatio oād̄o.colēdo.meditād̄o. Et hoc ē pure moꝛale. Tpis assignatio.i. septime diei pure cerimonialis. Unū Dama. Sabbatū quidē septima dies vocat. Signifi cat.n.regem.hic numer⁹ apud iudeos honorabilis est deo inbente honoꝛari ipm̄.et segt̄ Nō simplr hec iussit:ꝑ ꝓpter quasdā a spuali bus viris intellectas cās mistice. Obseruantia autē sabbati partim moꝛalis partim cerimonialis.qa si ꝺiceret cā institutionis inuenit q̄ institutū sit ad signdum quietem mēt. ꝛ pacem aīaꝝ. Unde Dama. Hrā q̄ ē ad deū vel vt paruissimā uite pticulā tribuāt:ꝛ requiescant ꝛ seruus ꝛ sbiugale. Dama. Sabbati obseruatio excogitata est paruulis ꝛ sb elis mundi seruis. Et segt̄. Nos non adhuc sb lege ꝑ sb grām:nō adhuc pticulariter seruientes deo in timoꝛe:ꝑ omne tps ei offerre debem⁹. Unī manifestū est q̄ rōne institutionis signdi cerimonialis est obſuatio sabbati.rōne institutōis opandi:quod est in aliquo genere ⁊tutis moꝛalis.partim g̃ moꝛalis est: partim cerimonialis. Dis itaq̄ intellectis redeam⁹ ad pdictaꝝ clausulaꝝ expositōem. Memēto vt diem sabbati sanctifices ꝛc. Prima pcepit sanctificatōes sabbati.i. vacationē ad dū Sanctū.n.ꝑ⁹ Orig. dī a coī vsu ad cultū dei separatū. Preceptū g̃ sanctificationis est de separando a curis supfluis animū mācipando cultui dīno.et hoc est vacare deo. Quod facim⁹ tribus modis. generalr. spālr. specialissime. Generalr separando nos a vitiis ꝛ ītētionē nostraꝝ ad sabbatū habētes. et exponit glo.i. ad requiem eternitat̄. Et spālr tpibus determinat:vt bois ꝛ dieb⁹ vacationi dīne intendentes oꝛando.meditando.et separantes nos ab vtilib⁹ ꝛ nc̄iis opib⁹.et hec ē sabbati sanctificatio. Spāliſſime vt est in viris cō templatiuis q ab omnib⁹ mūdanis se sepant vt totalr deo vacēt. Prima sanctificatio necessaria.z^a debita.ȝ^a pfecta. In prima sepatio fit a vitiis.in z^a a licitis.in ȝ^a a sollicitudīb⁹

z^a clausula p̄cipit opari:cū dī. sex diebus opaberis ꝛc. Qō ē accipe duob⁹ modis ad litteram. vt p̄cipiat̄ hic cuilibet opari tempoꝛe ꝺeterminato ꝺra ociositatē. vel spūalr: vt p̄cipiat opatio ꝑ⁹ sex opera misericoꝛdie ꝺra īmisericoꝛdiā. 3^a clausula interdīt opationē ī sabbato:cū dī. Nō facies opus ꝛc. quod ē accipe duob⁹ modis. ad lr̄am vacare a coꝛpoꝛalib⁹ opib⁹ que impediunt vacatōem ad deum ī solēnitatib⁹. vt negociatio ꝛ hi⁹. Et ideo nō tm̄ de rōnabilib⁹:ꝑ etiā de irrōnabilib⁹ iniungit:ut quescant.qa nō laboꝛant irrōnalia sine ducatu rōnaliū boīum.iō ut pfecte intēdicat ī solēnitatib⁹ coꝛpoꝛalis negociatio utrūq̄ interdicit. Unī sumit q̄ ducetas quadrigas in festis sine sacerdot̄ dispensatōe: ꝛ negociātes peccāt. Uel spūalr accipiat̄ quies ista p̄ designatōem getis a uitiis. Nota g̃ q̄ mirabilr illud p̄ceptū ordinat ī sūmā bonitatē. Prima clausula iniungit ꝺuersionem ad sūmā bonitatē:qua p̄cipit sanctificatio, z^a iniūgit imitationē: que ē p opus mīe. Unde Estote misericoꝛdes:sic pr̄ uester misericoꝛs ꝛc Non enim est illa bonitas ociosa: imo ꝺiffundit radios bñficioꝝ super bonos ꝛ malos. Mat.7.Solē suum facit oꝛiri ꝛc. 3ª oīs malicie ꝺeclinatōem.qua p̄cipit getudo a uitiis.

Honora patrem et

matrem secūda tabula. Nota q̄ honoꝛ aliq̄ī est actus reuerētie.et ideꝫ honoꝛare q̄ō reuereri. ꝑ⁹ quē modū exponit Leuit.i9. Unusq̄sq̄ patrē ꝛ matrē timeat.i.reuereat.ſꝫ quē modū ꝺicē aplus. Honoꝛe inuicē pueniētes. Aliq̄ī honoꝛ est act⁹ obīe.et sic honoꝛare idē ē q̄ obedire. ꝑ⁹ quā sig̃nē exponit hoc pceptū ꝺeut.xi. Si innenerit hō filiū ꝺtumacē: q nō audiat patris ꝛ matris ī periū.et coꝺercitus obedire cōtēpserit apprehendēt eū.

Aliq̄ī honoꝛare dī actus obīe: ꝑ⁹ q̄ dñs exponit illud p̄ceptū. Mat.i5. vbi dñs arguit scribas q filios hebꝛeoꝝ ꝺocuerant ut noueret res suas ꝺeo:ꝛ sic sbtraherēt a beneficio parētū.cū dī. De⁹ dixit.honoꝛa patrē ꝛ mrēz uos aūt ꝺicitis.Quicūq̄ ꝺixerit patri ꝛ mri mun⁹ q̄cūq̄ ē ex me tibi ꝓderit: ꝛ nō honorificauerit patrē suū ꝛc.et irritū fecistis mandatū ꝺei ꝓpter traditionē uestrā. Ponit ibi dñs ꝺbū q̄ō scribe ꝛ pharisei ꝺocuerāt filios iudeoꝝ: ut pr̄i⁹ indigentib⁹ rñderēt:ut postulāti patri bñficiū fili⁹ rñderet. Dūnus quodcūq̄ est ex me tibi ꝓderit.q̄i.d.Quicgd possuz ꝺare ex me:hoc est mun⁹ quod ē ex me tibi ꝓderit.i.ad utilitatē tuā erit.et perfectū ꝛ bñ placitū.hoc aūt ꝺicētes sbinferebant se nihil posse ꝺare cū oīa ꝺeuouissent. Item nota.q ē pater spūalis tpalis. ꝛ ē pr̄ tpalis secularis. ꝛ ē pr̄ nālis. Pater spūalis tpalis vt plat⁹: cleric⁹: cui ꝺebef honoꝛ. Ro.ij. Cui honorē honorē. Pater tpal̄ seclaris ꝓnceps laycus.cui ꝺebef honoꝛ.i. Pe.z. Regē honoꝛrificate. Pr̄ nālis g generat. cui etiā ꝺebef honoꝛ:ꝑ⁹ q̄ dictum est. Tot g̃ modis accipitur honoꝛa patrem.

Non occides

In isto pcepto explicite ꝓhibef homicidiū. implicite ꝺo omnis mot⁹ ire ꝺra ꝓximū:ꝑ⁹ q̄ ipse dñs explicat Mat. 5.siue motu coꝺrdis tm̄. vñ ibi dī. Oīs q irascit fratri suo re⁹ erit iudicio. siue motu oris vt ī ꝺtumelia: ꝛ hec occulta seu nō plane expressa:vt racha. vel manifesta: vel plane expressa vt fatue. vel ī motu operis vt ī pcussīone citra mortē:siue vsq̄ ad mortē. Sꝫ opponunt heretici ex isto loco:ꝛ ex Mat.5. vbi dī Nō resistere malo.et ex hoc q̄ dictū ē Petro Oīs q accepit gladiū gladio ꝑibit.et ex alīs locis silib⁹ arguētes:q̄ nō liceat occidē potestatib⁹ secularib⁹ ī aliquo casu. Ad q̄ rñdef q̄ illō pceptū tm̄ ꝓhibet occisionē hoīs iniustā. Iniusta aūt est triplr. vel qa cā iniusta. vel qa oꝛdo iniust⁹. vel qa iniust⁹ anim⁹. Iniusta ē causa ī illo q occidit sine merito. qa .s. nō mernit occidi. Iniust⁹ ē oꝛdo:cū ille qui nō ē mīster legis occidit. vt si sacerdos euāgelicus in aliquo casu occideret. Illi enī ī pso na Petri dī. Oīs q accepit gladiū ꝛc. Omnis inquā q Petr⁹ ē officio. Nā de p̄ncipe seclari illud nō accipit̄ sic ꝓhaf ex.13. ad ro. vbi dī. Non sine causa gladiū poꝛtat. vindex enim ē dei ī iram ī his q male agūt. Iniust⁹ aūtē est animus cū mīster legis iudex secularis occidit libidine uindicte nō amoꝛe iusticie. Sꝫ sic accipit̄ ī expositōe dñi Mat.5. vbi ipse dñs cū ꝺeterminatione ist⁹ ꝓhibet irā. q̄i. ꝺicat Nō occides ex ira seu ex rancoꝛe animi sine ex libidine vindicte. ꝛ illud ꝺeclaratū ē sup̄ disputādo. Ad plenā aūt h⁹ intelligentiā nota q̄ homicidiū ē occisio hoīs ab hoīe fcā. Nā si nō esset hoīs ꝛ ab hoīe nō ꝺicēt homicidiū. ꝺistinguit̄ aūt homicidii duplex gen⁹ vez.s. ꝛ interp̄tatiuū. Uez aūt homicidiuz dī māle seu coꝛpoꝛale. Interp̄tatiuū ꝺo spūale. Interp̄tatiuū fit duob⁹ modis. omittēdo ꝛ omittēdo. Omittendo vt cū qs ꝺidet aliū ī extrema nc̄itate ꝛ nō sbuenit ei:interp̄tatiue dī eū occidisse. Cōmittēdo fit triplr coꝛde.oꝛe.ope. Coꝛde odiēdo. Oꝛe ꝺuplr. s. ꝺetrahēdo ꝛ malū ꝺsulēdo. Uterq̄ enim seu ꝺetrahēs seu malū ꝺsulēs interp̄tat̄ ꝓximuz occidē. ꝑ ꝺetrahēs occidit: cū in aliena oscīa ī qua ille cui ꝺetrahit̄ viuebat ꝑ⁹ opinionē p bona fama. Cōsulēs aūt malū occidit ī ꝓpria oscīa. qa faciens eū peccare sepat euz a vita sua ꝺeo. Ope ꝺo fit interp̄tatiuū homicidiū malo exemplo. Qui enī malo suo exēplo p̄stat alii occasionē peccādi moꝛtalr:interp̄tat eū occidisse. Uez aūt homicidiū fit triplr. casu. nc̄itate. volūtate. Casu ut si aliq̄s p̄cit lapidē ad aues:ꝛ repercussione interfīcit aliq̄s:nec aliquo modo erat ī intētōe iaciētis. talis occisio fit casu. Necessitate ꝺo fit homicidiū:vt cū aliq̄s ne ī̄terficiat̄ ī̄terfic̄. Uolūtate ꝺo fit homicidiū:cū fit ī̄tētōe sine aliqua ī̄pellēte vel cogente causa.

Non mechaberis

Nota q̄ ī ꝺ p̄cepto nō tm̄ ꝓhibef adulteriū sic̄ sonat ꝺbū mechandi. Mechari enī est adulterari. Oīs mechus est adulter. imo sic ꝺic̄ Aug. ꝓhibef oīs illicit⁹ coit⁹: ꝛ illoꝝ mēꝺoꝝ omnis illegitim⁹ vsus. omnē aūt illicitū ꝺcubitū ꝺeterminat p septē dīaf. fornicationē. meretriciū stupū. adulteriū. sacrilegiū. ī̄cestū. pctm̄ sodomiticū. posset aūt addi ꝛ octaua ꝺria: q̄ possz per circūlocutionē noīari libidinosus coitus ꝺiugalis. que possunt sic ꝺiffiniri. Fornicatio est inoꝺinat⁹ ꝺcubit⁹: quo solutus solutam nāli vsu cognoscit. et ītelligif solut⁹ ꝛ soluta a uinculo ꝺiugii ꝛ ꝺsanguinitat̄. oꝛdīs. religionis:seu noti ꝺtinētie. Nāl̄ ꝺo usus intellr ad dīaz illi⁹ q ē ꝺtra naturā. Meretriciū ꝺo dī ꝺuob⁹ mōis:quēadmodū ꝛ meretrix. Meretrix enī dī uno mō:que nagā libidinē seqt̄ et ꝑ⁹ hūc modū meretriciū est nage libidīs īsectatio. naga aūt libido dī ad dīaz fornicatiōis. ī qua ē libido ꝺetermīata respectu uni⁹ pſone:vt cū una ex̄ mrīmoniū ꝺeberet uni ex̄ mrīmoniū ꝺico:uel q̄ōlibz aliud p̄dictoꝝ. Alio mō dī meretrix c⁹ publice uenal̄ ē turpitudo. et ꝑ⁹ hūc modū meretriciū ē mulieris solute publice uenal̄ ꝺcubit⁹. Adulteriū ꝺo ē oꝺinat⁹ ꝺcubit⁹: quo ꝺiugal̄ thoꝝ⁹ uiolat̄. Unde adulteriū dī quasi accessus ad alienū thoꝝ. Stupꝝ ꝺo ē oꝺinat⁹ ꝺcubit⁹: q̄ ꝛgīnal̄ ītegritas coꝛrūpit̄. Sacrilegiū ꝺo ſm nomē suum nō appꝛopiat̄ ꝺriis luxurie. Sacrilegiū enī ē lesio sacre rei. tm̄ put ꝺistrahit̄ ad ꝺriam luxurie ꝺr sacrilegiū: tm̄ ꝓprius ꝛ

meli⁹ dr̄ vl̄ vicēt sacrileg⁹ ocubit⁹ ordinat⁹ ocubit⁹:quo otinentia deo sacrata ledit:seu violat.osecratā dico otinētiā ī monialibus ⁊ religiosis.in his g receperūt sacros ordies vel emiserūt otinētie uotū.omniū taliū ocubit⁹ sacrilegiū ē. Incest⁹ ꝺo ē ordinat⁹ coit⁹ quo vinculū osanguīitat vel affinitat vl̄ paternitat coz̄ūpit. ꝑt̄m sodomiticū ē ordinat⁹ coit⁹:quo nālis vsus ī illum puertit g ē otra nām. Libidinosus ꝺo coit⁹ ocingal multipl̄ accipit. Ideo notāꝺ ꝺ⁹ ꝙ distinguunt magr̄i. Coit⁹ ocingalis alius ē licit⁹.alius fragilis.alius impetuosus.Licit⁹ tripl̄. Causa suscitande plis ad cultū dei.vl̄ cā reddēdi debitū.vel cā fornicationis vitande. ꝓim⁹ est theosebie ⁊tut.ſ.pietat que ordinat ad cultū dei.2⁹ iusticie.3⁹ cautele. Et ī his dicūt nullū esse ꝑt̄m. Fragilis ꝺo determinat g ex fragilitate ꝓuenit:⁊ ī vxore ocingalē delectationem querit.ga nō cā ꝓlis.nō cā reddendi debitū. nec causa vitande fornicatiōis.ꝺ causa delectatiōis tal ī oiuge. Circa hoc distinguūt ga amor illi⁹ delectatōis aut ꝓponit deo:aut postponit.si ꝓponit ostat ꝙ mortale ꝑt̄m est ꝺ ē si diligat plusq̄ de⁹.silr̄ ⁊ ocubit⁹ ꝓueniens ex tali amore. Si ꝺo postponat ita ꝙ deo semp plus diligat veniale ē:⁊ ocubit⁹ ꝓueniens ex tali amore venialis ē:⁊ ꝺ ē ꝓter grāz sacr̄i. Impetuosus ꝺo ē g ex sola libidīe ꝓueniēs metas honestati ⁊ rōnis trāscēdit. et ideo semp mortale. Qō fit ꝙq; modis.ꝑmo cū fit causa satiande libidīs per meretricias blandicias. 2⁹ cū fit otra nālē modū. 3⁹ cum fit in tēpore ꝓhibito. 4⁹ cū in loco ꝓhibito. 5⁹ cū accedit ad ꝑgnantē vicinam partui:vel que est in fluxu mēstruo. et ita determinatum est ꝑus.

Non furtum facies. Nota ꝙ in ℔ ꝑcepto ꝓhibet omnis otractatio rei aliene ex cupiditate sic dic̄ Aug⁹.ex cupiditate dico. Nā est otractari rē alienā ex obīa sic filii israel vasa egyptioz.ero.iz. Et ex cautela.vt g furaf gladium furioso ne sibi vl̄ aliis noceat. Contractatio ꝺo omnis rei aliene ex cupiditate ꝓhibet:que determinat ꝑ gnōs dr̄ias:que sunt.beneficii ſbtractio.rapina.furtū.vsa.symonia. que sic possunt diffiniri. Bñficii ſbtractio ē otractatio rei aliene omunicāde tpe necessitat. Cum enim aligs bñs ſbam mūdi b⁹ videt ꝓximū ī extrema necessitate positū: ⁊ nō ſbuenit ei: rem eius otractat:quia ī tali nccitate omnia coīa. Rapina ꝺo est vsurpatio rei aliene violēta ⁊ manifesta. Usura ꝺo ē otractatio rei aliene acqsite ꝑ mutuū ultra sortē. Furtū ꝺo ē otractatio rei aliene fraudulēta ⁊ occulta. Symonia ꝺo vsꝑpatio rei aliene per venditionē vl̄ emptionē spūal.

Non falsum testimoniū dices Sic ꝑdicto ꝑcepto ꝓhibet omnis aliene rei otractatio:ita isto ꝑcepto ꝓhibetur omne gen⁹ mēdacii sic dic̄ Aug. Omne autē gen⁹ mēdacii determinat ꝑ tres dr̄ias.ga est mēdaciū pniciosū.officiosū.iocosū. Pernicioſuꝫ ē qō nocet. Officiosuꝫ qō iuuat. Iocosuꝫ qō delectat. Est autem mēdaciū gñalr̄ falsa significatio vod cū intētione fallendi:sic dic̄ Aug.falsa aūt sigtio dr̄ vnob⁹ modis.actiue ⁊ passiue. Actiue ſ⁹ ꝙ ē signtis.et tūc falsa sigtio est ubi qō dr̄ ē uez. et tn̄ a dicēte credit esse falsum.et sic accipit hic. Passiue ꝺo ſ⁹ ꝙ ē ipl⁹ sigti.et sic nō accipit hic ī ꝑdicta diffinitōe. Alr̄ distinguit ab Aug.genera mēdaciozꝫ ꝑ octo dr̄ias.sicut dictū est supra.

Non cōcupisces uxorem. ī.ō ocupisces domū ꝛc̄. Solet queri q̄ ocupīa hic ꝓhibet.et quare determinet ꝺ ꝓhibitio ꝑ ocupiscētia carnis ⁊ oculoꝝ.et quāuis pateat ex ꝑdictis:notāꝺū tn̄ ꝙ ocupia dr̄ multi modis gñalr̄ appetit⁹ cuiuslibet uis apprehēsiue.nā ꝓprie loquēdo ī illis que nō apꝓhendūt: non dr̄ esse ocupīa. Gñalr̄ g ocupia dr̄ cuiuslibet uis apprehēsiue appetit⁹: seu ſ⁹ oꝓbensionē unde rōnalis dr̄ ocupiscē uez.ocupiscibilis ꝑcognitum bonum. irascibilis gliosum.sensibil appetitiua delectabilē. Spāliter ꝺo ocupiscētia dr̄ multis modis. nā dr̄ appetit⁹ ordinat⁹ ⁊ inordinat⁹ uel indifferēs. Ordinat⁹ dr̄ ocupīa ĩnata superiozis parti seu sindieresis:ſ⁹ quā dicūt etiā mali ocupiscē btūdinē. Inordinat⁹ ſ⁹ partē inferiozē:que ē sensualitas ex corrupt̄oe fomitis ꝑt dr̄ 5.ad gal. Caro ocupiscit aduersus spm̄. Indifferēs large ⁊ stricte. Stricte appetit⁹ uis ocupiscibilis gñalr̄ mote. Large appetit⁹ rōnal que ē liberi arbitrii. Cum g dr̄. Nō ocupisces: ꝓhibet libez arbitriū ab appetitu illicito ſ⁹ ꝓbitatem ꝑcepti:quātis ſ⁹ carnalez itelligētiam iude oz coartaret ⁊ dicēt ocupīa ꝓhiberi:que aligbus signis ⁊ actibus poterat iudicari. Sed istud itelligebat de ocupīa que poterat puniri ꝑ iudiciū legis: qō attendebāt ī iudicio

hois ⁊ nō dei. Quare aūt determinet hic ꝓhibitio ocupie quātū ad illa duo:dictū ē ꝓus Nam ad hec duo maxime ĩclinat natura corrupta:sic oñsum ē qōne de numero ꝑceptoꝝ Tamē ſ⁹ regulā btī Aug.ꝑ synodoche itelligēde sunt ꝑceptōes ⁊ ꝓhibitiōes decalogi: vt cū dr̄ nō mechaberis;ꝓhibet omnis illicitus coit⁹. nō furtū facies: omnis otractatio rei aliene. Silr̄ cū dr̄.nō ocupisces.intellr̄ vlr ꝓhiberi ocupiscētia volūtat male: qūāis ad aliqua determinet.

Explanatis singulis ꝑceptis decalogi generalr̄ q̄rit̄ an ī ꝑceptis decalogi ꝑcipiat oē faciēdū ⁊ ī ꝓhibitōib⁹ ꝓhibeat oē nō faciēdū. Q̄ si nō ē pfecta ordinatio vite humane ꝑ ꝑcepta decalogi ad salutē. et sic nō erit uez qō dic̄ oñs. Si vis ad vitā ingredi serua mandata Si sic:queri⁹ qbus ꝑceptis ꝓhibeant̄ septem capitalia. ⁊ nō est assignare. Itē queritur utrū ꝑcipiat aū btutū theologicaꝝ ⁊ cardinaliū. Itē cū ordinari oporteat nō tātū quo ad deū ⁊ ꝓximū:ꝺ etiam quo ad se ipm̄. nō sufficiēter ordinat vita hois ꝑ decalogū cū nullū ꝑceptū det hoī ꝓter ordinē ad se ipm̄. Ad quod dō.ꝙ faciēdū: vel nō faciēdū dicit̄ d nobus modis. Est enim aliquid faciendū:ga natura sua bonū.vt diligere deū. bonorare patrē.⁊ bi⁹. est aūt aliqd faciēdū ga ꝑceptū tm̄:vt ꝑceptū de sacrificiis.⁊ bi⁹. Facienda iudeis ga ꝑcepta.alr̄ nō indifferētia.

Silr̄ nō faciēdū duob⁹ mōis. Est enī aliqd nō faciēdū ga natura sua malū vt occidere ⁊ mechari.et ista ꝓhibita ga mala. Et ē aliqd ñ faciēdū solū ga ꝓhibitū: ga de nā sua ĩdifferēs.vt comedē de ligno scīe.et ℔ malū ga ꝓhibitū. Sciēdū g ꝙ oē faciēdū ga bonū de natura sua ī genere ꝑcipitur ī decalogo. Omne nō faciēdū ga de natura sua malū est ℔ ē ſ⁹ rōnē gñalē:qua ē ordinari ex caritate prohibet. Ad illud ꝺo qō queri⁹ vbi ꝓhibeant septē capitalia vitia.dō.ꝙ nō habent determinatas ꝓhibitōes. Sic enī sup̄ dictū ē determinatio ꝑceptoꝝ non ē ſ⁹ oppōem ad vitia capitalia. Quedā tn̄ manifeste ꝓhibēt vt anaritia ibi.nō furtū facies.ira ibi. nō occides..luxuria ibi.nō mechaberis. Quedā ſb generali rōne qua ꝓhibet omne peccatū. In ꝓmo ꝑcepto in quo ꝓhibet auersio a deo ⁊ conuersio ad creaturā:quēadmodū sup̄ expositū ē. ideo supfluū ē determinatas ꝓhibitōes ingrere respondētes ꝑtis. Silr̄ dō ad illō quod queri⁹ vbi ꝑcipiat aū btutū. Nā aū q̄rūdā btutū ꝑcipiūt expresse ut au⁹ fidei ꝑ ꝑcepto.nō habis deos alienos ꝛc̄. Et iustitie ſ; actū bñficētie ⁊ innocētie ī multis ꝑceptis:vt honora patrē.nō occides ꝛc̄. Au⁹ ꝺo tempātie ibi.nō ocupisces. Aliaꝝ aūt btutū au⁹ ꝑcipiunt tertio ꝑcepto. in quo ſb generali rone ꝑcipit omnis au⁹ btut̄. Au⁹ enī btutū quibus mouemur īmediate in deū:ut fidei spei ⁊ caritat ꝑcipiūt:cū dr̄.sabbata sanctifices. Per has enī btutes tres getaf anima ſ⁹ suas vires ī deū:sic patebit suo loco.et ℔ ē sabbatuz pectoris seu sanctificatio sabbati. Actus vero btutū cardinaliū ſ⁹ quas est oparī ī his que sunt ad finē dñi ꝑcipiūt ſb rone pfecta: que ttellr̄ ī senario:cū dr̄.sex dieb⁹ opaberis. nō ē g q̄rē ꝑcepta rñdētia btutib⁹:nec ꝓhibitōes rñdētes vitiis. Nā ſ⁹ aliō ⁊ aliud mltiplicātur btutes ⁊ vitia ⁊ ꝑcepta. Nam numerus btutū sumit ſ⁹ numeꝝ potētiaꝝ:seu vtriuz anime:quas pficiūt ⁊ habilitant ad motus ī deum:vt dicet ī suo loco. numer⁹ ꝺo capitaliū vitioꝝ sumit ſ⁹ au⁹ ꝑmos virium anime ⁊ inordinationē amoris ī ipis. numer⁹ vero ꝑceptoꝝ ſ⁹ actus osequētes.ſ.oꝑositi.i.hois ꝑt distinguim⁹ actū cordis oris ⁊ opis. ꝑt ſ⁹ ipsos ē mereri. ℔ est ꝑt ſ⁹ ipsos ē ordinari ex caritate ad deū ⁊ ad ꝓximū. Ad ultimū ꝺo dr̄ ⁊ bñ: ꝙ nō ē necesse dare ꝑcepta ordinatiua hois ad se ipm̄:cū ꝑ eadem ꝑque ordinat ad deū ordinet ad se ipz̄. Itē ut dic̄ Aug. regula diligēdi ꝓximū sumit a dilectione sui. Jn hunc g modū terminat ꝑs de ꝑceptis moralib⁹ decalogi:que sunt moralia necessitat. De moralib⁹ ꝺo uolūtat supra que fundant leges uotoꝝ de qb⁹ Leuit.27.⁊ 30.⁊ numeri.6.⁊.30. dicet dñs ꝺcedēte:cuz de pfectione euangelica disputabit. ubi plenius inquiretur.

Procedendum ē ꝺ se quēter ad inquisitionē mandatoꝝ iudicialium. Circa que norandū ꝙ quedā sūt mādata iudicialia quantū ad psonas:que requirunt ī iudicio sic inder:ꝑ quo dicit deut.16. Judices ⁊ magistros ostitues. Actor cui dr̄ Leuit.19. Nō eris criminator ꝛc̄. Et itez. Nō stabis otra sanguinē ꝓximi tui. Et itez. Nō oderis frēm tuū ī corde tuo:ſ publice argue Et itez. Nō queres ultionē ꝛc̄. Et re⁹. ꝑ quo dr̄ exo.22. Maleficos nō patieris uiuē. Et iterum.23. Jnsontem ⁊ iustū nō occides. Testis

Universidad de Deusto
Biblioteca

p quo dr̄. Leuit.19. Non stabit testis unꝰ oē aliquē gcḡd pctī vel facinoris fuerit: ꝑ in ore duoꝝ ꝛc. Itē quedā sunt mādata iudicialia quātū ad ꝓsecutōem iudicii: p quo dicit deut.1. indicib⁹. Audite illos: ⁊ qō iustū ē iudicare seu cinis sit: seu pegrin⁹: nulla erit distantia ꝓsonaꝝ. Ita puū audietis ut magnū Et itez deut.16. Juste qō iustū ē ꝓsequeris. Et itez Leuit.19. Juste iudica ꝓximū tuum. Quedā ro sunt mandata iudicialia determinātia sñas iudicioꝝ. et horꝝ quedā ꝺsistunt ī pmissionib⁹ vt ī repudio. zz. deut. Si duxerit vir vxorē: ⁊ postea ꝛc. Quedā ī absolutionib⁹: vt ī manumissiōe seruoꝝ. zi. exodi. Si emeris seruū hebreū sex annis seruiet tibi ꝛc. Quedā ī punitōib⁹. et ꝺ multiplr̄ variat: sic infra patebit. vt exodi. zi. Qui percusserit hominē nolēs occidere moriat. Et ibidē. Oculū pro oculo. dentē ꝓ dēte. Et itez. zz. exo. Qui furat⁹ fuerit boue: quinq; boues ꝓ vno restituet. ⁊ bi⁹. Circa igit̄ ꝓcepta iudicialia legis hoc ordine ꝓcedet. Primo quer̄ de ꝓceptis iudicialib⁹: que respiciūt ꝓsonas: que regūt in iudicio. 2° de ꝓceptis ꝓtinētib⁹ ad ꝓgressum iudicii. 3° de ꝓceptis q̄ respiciūt sñas iudicioꝝ. Quātū ad ꝑmū ḡr̄ꝫ ꝑmo de indicialib⁹ quātū ad ꝓsonā iudicis.

2° quantum ad ꝓsonā rei qui conuenit. 3° quantū ad ꝓsonā actoris. 4° quantuz ad ꝓsonā testis. 5° quātū ad ꝓsonas ⁊tī gentes: vt ē aduocat⁹ ⁊ assessor ꝛc. Quātū ad iudicē q̄rūt plura. Primo an hō possit esse iudex hominis. 2° an inferior possit iudicare supiorē. 3° an supior malus possit iudicare inferiorē. 4° que ꝺditiones requirunt ad hoc ꝙ aliquis possit esse ordinate iudex. 5° de vria iudicū. 6° qō iudicū offm.

Ad primum sic

Deut.16. Judices ⁊ magistros ꝺstitues ī omnib⁹ portis. Item Deut.1. Tuli de tribubus vestris viros sapientes: ⁊ ꝺstitui eos ꝓncipes tribunos ꝛc. et ꝑcepi eis. Audite illos: ⁊ qō iustū ē iudicate ꝛc

Itē. i. saꝑ. Diligite iusticiam qui iudicatis terram.. Itē ꝑ Isa. Restituā iudices tuos vt fuerūt ꝓus. Itē ad ro. iz. Nō sine causa gladiū portat. dr̄ de iudice. mīster enim dei est ꝛc. Itē. i. ad cor. 6. Nescatis qm̄ sancti de hoc mūdo iudicabūt. Itē ibidē. Secularia iudicia si habueritis ꝺtēptibiles q sunt inecclia illos ꝺstitute ad iudicandū. Ex his omnib⁹ patet ꝙ homo potest hominem iudicare.

Contra. Ro. 14. Tu qs es q iudicas alienū seruū: suo dño stat aut cadit. Itē. 1. ad cor. 4. Nolite ante temp⁹ iudicare: ꝙadusq; dñs veniat ꝛc. Itē Mat. 7. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Itē Mat. 13. de zizaniis ⁊ tritico. Sinite vtraq; crescere vsq; ad messem. Messis aūt ꝺsūmatio seculi. Ex his dr̄ relinq̄ q nō ꝓcedit boī esse iudicē hominis ꝑ nouū testm: quis ꝓcederet ꝑ vet⁹. So. ꝑ Aug. in omel. de pnā. ⁊ est in glo. i. ad cor. 5. Si qs sup nominat frater ꝛc. Hoc dicendo noluit hominē ab hoīe iudicari ex arbitrio suspicationis vel eꝛordinario vꝑ patoꝝ iudicio: sed potiꝰ ex lege dei ꝑ ordinē ecclie sine vltro ꝓcessu seu accusatū ⁊ ꝙuictū. Distinguendū q̄ est iudiciū temerariū: ⁊ est iudiciū ordinatū ꝑ legez dei. Judiciū ordinatū ꝓcedit boī ⁊ hoc duob⁹ modis est. Est enim iudiciū discretiōis ⁊ est iudiciū correctiōis. Judiciū discretionis in manifestis ⁊ certis ꝓcedit boī. vñ. i. ad Cor. z. Spūalis hō iudicat: ⁊ ipse a nemine iudicat. Judiciū correctionis ꝓcedit in plat̄ in ꝙictis vel ꝺfessis. de q̄ ī ꝑs. Erudimini q iudicat̄ terram. Judiciū ro temerariū vlr interdict boī. Est aūt temerariū iudiciū ex parte iudicanti. et ex parte rei iudicate. ex pte iudicant̄ temerariū iudicium est trib⁹ modis. per vꝑ patoēm. per indignitatem. per ignorantiam. Per vꝑ patoēm sic dic glo. sup illō. nolite iudicare. glo. Temerarie. Judiciū enim temerariuz est: q̄ndo qb⁹ non ē ꝺmissū iudicāt. ꝑ⁹ quem modū. dic Aug. ut̄ illō apostoli ad ro. 14. Tu qs es q iudicas ꝛc. Noluit ingt Aug. boīem ab boīe iudicari ex ordinario vꝑ patoꝝ iudicio. Et ꝓpter indignitatem: sic dr̄ ad Ro. z. In q̄ alterꝝ iudicas te ipm ꝺdemnas. eadez enī agis que iudicas Et Mat. 7. Ypocrita qd vides festucā ī oculo fratris ꝛc. Item ꝓpter ignorantiā ꝑ⁹ q dr̄ Dan. iz. Sic fatui filii israel nō iudicātes neq; qō verꝝ est cognoscētes ꝺdemnastis filiam israel. Dis ḡ trib⁹ modis temerariū est iudiciū ex parte iudicant̄. Ex parte ro rei iudicate silr̄ est temerariū iudiciū trib⁹ modis. Cū iudicat̄ persona q̄tū ad euentum futuꝝ. vel cum iudicat̄ intentio. Uel cū iudicat̄ factuz occltum. Cuz iudicat̄ persona q̄tū ad futuꝝ euentum temerarium ē iudicium. Unde sup illō. nolite indicare. glo. Nescim⁹ q̄lis futur⁹ est q nē apparet mal⁹. ō cō correctōe despare temerarium iudicium est. Itē temerariuz iudicium est cum iudicat̄ intētio incerta: sic dr̄ sup illō Mat. 7. Nolite indicare. Sunt q̄ dam incerta quo animo fiāt: de qb⁹ indicare temerariū ē. Uñ ad ro. 14. Māducās nō mā ducātē nō iudicet. Temerariū iudiciū ēindicare de facto occulto iudicanti. ꝑ⁹ quē modū dr̄. i. ad cor. 4. Nolite añ temp⁹ indicare quo usq; dñs veniat. ꝛc. Et Aug. dic ꝙ noluit hominē iudicari ex arbitrio suspitiōis. Quātū ro ad circūstātias indicii nō solū temerariū dr̄ ꝺ inustū. et ꝺ triplr̄. ex puersitate animi. ex puersitate ordis. ex puersitate cause: sicut iustū dr̄ ex aco. ex causa. ⁊ ordine: sic infra patebit. Ex his igit̄ patet ꝙ homo nō potest eē iudex boīs ī occltis ⁊ ī certis. qa de his intellr̄ illō Jo. 5. Pr̄ omne iudiciū dedit filio: nec in his que ad ipm nō ptinēt qui iudicat. Et p hoc patet rñsio ad ꝓdicta obiecta. Nam ille auctoritates que ostēdūt ꝙ homo potest esse iudex hominis: itelligūt̄ de iudicio ordinario ꝑ⁹ leges dei. Auctoritates vero ꝺrie de iudicio temerario.

Postea queritur an

inferior possit indicare supiorē. Ad quod sic. Deut. 1. Constitui ex tribub⁹ vestris ꝓncipes tribunos. ⁊ centuriones: q populū iudicarēt q̄ ex lege ꝺi supiores habēt iudicare ꝺditos ⁊ nō eq⁹. Itē ꝑs. Tibi soli peccani. Gl. Rex ñ habet hoīem q facta sua diiudicet. Itez. i. ad Thi. 4. Seniorē ne increpaueris. Glo. Seniorē etate uel dignitate. q̄ inferior superiorē nō dz increpare. q̄ nec iudicare. Itē super illō ꝑs. Tibi soli peccani dic glo. Rex oīum superior est. A solo q̄ deo erit indicandus.

Item sup illō. i. R. z4. vbi dr̄ ꝙ Dauid ꝑscidit ozam clamidis Saul. Greg. Facta ꝓpositi a ꝺditis ozis ferienda gladio non sunt: q̄tūcūq; reꝑhēsibilia videāt. Itē Dier. sup epl̄am ad gal. z. ubi dr̄ ꝙ Paul⁹ Petro r̄stitit infa. Paul⁹ Petrū reꝑhendit: q nō auderet: nisi se nō imparē sciret. q̄ ꝺditus q scit se eē imparē nō debet plarū arguere vel iudicare

Conc̄. Leo papa quartus. z3. ca. q. 7. scribit Ludouico imperatori sic. Nos si incōpetenter aliqd egim⁹: ⁊ in ꝺditis iuste legis tramitē nō seruauim⁹: vestro ac missoꝝ vestroꝝ cuncta volum⁹ emēdare iudicio. q̄ papa missoꝝ ab imperatore nolebat ꝺbire iudicii. Itez in canonica Petri 2ª. 2°. Balaam q mercedē iniquitat̄ amauit: correctionē būit sue uezanie ꝺbingale mutū. Si q̄ al' mutū āgelica virtute ꝓpbe inſipiētiā redarguit: multo magis ꝺdit⁹ posset arguere plarū. Itē Xps qui erat paltoz paltoꝝ de qb⁹ dic Mat. 15. Nō sū missus nisi ad oues q̄ pierūt: inter opprobria que patiebat ab eis: vni dixit. Si male locut⁹ suꝫ testimoniū phibe de malo. Et Jo. 8. Quis ex vobis arguet me de pcō? Ex quo patet ꝙ ipse argutioni ⁊ iudicio iudeoꝝ ꝺbmisit se. q̄ multo fortiꝰ q̄libz alii⁹. Itē z. R. 12. legit. ꝙ redarguit Nathan Dauid cū ꝺmisisset adulteriū. Item Dan. 13. Daniel nulla legitima potestate ꝺstitut⁹ iudices de falso testimōio ꝺuicit ⁊ ꝺuictos iudicauit. Ex q̄ relīgit ꝙ nl̄ lam potestatē habētes possūt indicare potestatib⁹ ꝺblimatos. Itē ī actib⁹ cū Petr⁹ intrasſ ad Corneliū: conſsti sūt fratres q erāt ī iudea: ⁊ reꝑhēderūt eū: qa ad gentilē diuertisset. q̄ ꝺditi possūt reprehēdē ꝑlatū.

Itē Piero⁹. ad Heliodoꝝ. Nō omnes epi sūt epi. Attēdis Petꝝ. iudā ꝺsidera. Stephanū suscipis. Nicolaū respice. ñ fac̄ ecclīastica dignitas te ꝛpianū. Corneli⁹ centurio adhuc ecbnic⁹ ſps ſcti dono mūdat. Daniel ꝓphoſ iudicat. Ifatuatū sal ad nihil valet: nisi vt p̄iciat̄ foras: ⁊ a porcis ꝺculcet. Ex q̄ relīgit ꝙ boni ꝺditi pñt malū ꝑlatū reꝑhēdet. Itē Greg. Januario epō Paul⁹ dic. Seniorem ne increpaueris. ꝺ h ei⁹ regla tc ē seruāda: cum cl'pa superioris ad ītēritū non trahit corda minoꝝ. vbi aūt senior exemplū ad interitū prebet: indiscreta ītrepatōe feriēd⁹ ē. Itē Job. zi. Si contempsi ꝺbire iudiciū cū seruo meo: cū disceptaret aduersus me ꝛc. inde vt ꝑus. So. indicare dr̄ ꝓprie ⁊ improꝑe. ꝑpe dr̄ ex auctoritate supioꝝ ī examinādis factis arguēdis ⁊ puniēdis. hoc modo indicare superioꝝ est respectu ī ferioꝝ non eq⁹. Unde. 6. saꝑ. dr̄. Audite reges ⁊ ītelligite. discite iudices finiū terre. Et hoc modo indicare ē ex potestate seu ex auctoritate. Alio modo iudicare dr̄ ꝺmuniter extēso vocabło ad arguere: corripe: monē: ⁊ arguē. ꝓpe ē supioꝝ respectu inferioꝝ. Unde Thimotheo dic ap'ls. Argue cū oī ꝑerio. corripe ē respectu parū. Matb. 7. Si peccauerit ī te frater tu⁹ corripe eū. Monē ro ē ī ferioꝝ respcu supioꝝ. Ber. ad Eugeniū. Moneo te: non arguo. Dicēdū q̄ q̄ indicare ex auctoritate sic ꝺctū ē ī examinando merita arguēdo ⁊ puniēdo: non ē ī ferioꝝ. 6 indicaſ ex caritate extēso vocablo ī monēdo bonoꝝ ꝺditoꝝ ē ſspcu maloꝝ platoꝝ. Ad obiecta q̄ vtriusq; partis rñdēō ad ꝑmū iam pz: qa iudicare ꝑ⁹ q̄ ꝓprie dr̄.

Universidad de Deusto
Biblioteca

solū plator ê. vñ dō.q illō qō dr q rex ñ hz hominē q facta sua diiudicet:nec supiorē:intelligendū ê ī suo ordine. Est enī ordo ptātū duplex.ordo.s.ptātū seclariū.ī ordo potestatū spūaliū.Jn ordīe potestatū seclariū null⁹ est maior rege vel imperatore: quēadmodū in ordine potestatū spūaliū null⁹ ê maior papa. tñ collatione facta potestat spūalis ad secula rem:potestas spūalis ê sup seclarē: sic spūs ê sup corp⁹.vñ ī Jer.p.dr.Ecce ostitui te sup gentes ī regna.Et ostensum ê z.paral.z6.in Ozia:q uoluit sibi usurpare sacerdotalē dignitatē:ī percussus ê lepra. Ad illō apostoli. se niorē ne increpaueris ꝛc.dō.q ex īcrepatiōe q̄ est ex auctoritate cū obiurgatione nō ê increpād⁹ senior discret⁹ etiā a supiori. vñ ibi dic glo.Ne increpaueris,p etatis honore:ne indigne ferēs se a minore correptū magis exasperet q̄;pficiet.ſ obsecra vt patrē:sic dr.i. Pe.ſ.Seniores q ī vobis sunt obsecro. Si ꝛo stulti sint senes:increpatiōe q̄ ê ex auctoritate etiā cū obiurgatione a suis supiorib⁹ increpādi sunt.vñ dic ibi glo.Senior tñ stult⁹ vt ait btūs Grego⁹.vehemēter ê increpād⁹.Increpatione ꝛo q̄ est ex caritate inferior pōt īcrepare supiorē eo mō q̄ dictū ê. Ad illud qō obic ō ꝟ qō dr sup illō.tibi soli peccaui.Rex oīuz supior ê.iā pz respōsio:qa supior ê ī ordine potestatū seculariū: non tñ ꝺferēdo potestatē seclarē spūali:vt dictū ê. Ad illō qō obr de Dauid: q̄ pscidit ozā clamidis Saul. dō.q̄ p Saul plati itelligūt:p Dauid sbditi Saul ventrē purgās illos significat: q malicia int⁹ ꝺceptā foris ostēdūt ī ope.ſ ī pcisiōe clamidis nō significat reprehensio ptī.p clamidem enim regni potestas intellr. hāc pscidit q̄ platū snīa ꝺdēnationis ferit:qō nulli sbdi toz licet.Uñ cū a btō Grego.dr.q̄ facta prepositi a sbditis ozis gladio ferīda non sunt: intellr gladi⁹ ozis snīa vamnationis. Ad illud qō obr q̄ Paul⁹ Petz reprēdit: dr q̄ Petr⁹ sic dr ad Gal.cogebat gentes iudaiza re:ī suo exēplo a ꝛitate euāgelii recedē. pari aūt modo reprēdēd⁹ ê q nō solū se a fide exorbitat: ſ etiā q alios exemplo vl ꝛbo deuiat Hoc ḡ exemplo nō ꝓbat plati nō arguendi a sbdit:ſi a fide exorbitauerint: vel alios exorbitare fecerint. Et qō obr q̄ Petrū Paul⁹ nō reprehendēt:nisi se nō imparē sciret.intelligēdū ñ de paritate que ê in officio ecclīastice dignitat.Sz de paritate que erat in puritate vite ī noticia ꝛitat.Nā quātū ad dignitatē plationis Petr⁹ inter aplos nō habebat parē

Ad obiecta vero alteri⁹ partis:gb⁹ indistī cte ostēdit inferiores posse iudicare supiores Rndēdū ê: ī ꝓmo ad illō qō obr de Leone papa.dō.q̄ Leo papa illō fec pfectionis ꝺsideratiōe:non rigore coact⁹ discipline:sic btūs Grego⁹.dic de se ipso.Si qs sup bis nos arguere voluerit:vel ex auctoritatē nos facere ꝺtēderit:ueniat ad sedē apostolicā:ut ibi añ ꝺfessionē btī Petri aplī mecū iuste decertet: q̄ten⁹ ibi vn⁹ ex nobis snīam deferat suam. Ex hoc ḡ nō sequit q̄ disciplina iuris sbditi habeant iudicare platos. Ad illō qō dr ō Balaam dō.q̄ p asinā bñ sbditi intelligunt p Balaam mali plati: nō tñ ex ꝟ ꝓbāt plati arguēdi a sbditis:ſ sbditis tñ forma datur humilr renitendi platis:ſi forte eos ad malū cogē voluerit. Ad illō qō obr de xpo dō sic pus. q̄ aliud ê qō de rigore cogimur seruare discipline.aliud ê qō admittit pfectōis ꝺsideratione.Xpūs ḡ indeos ad se arguēdū īmisit ꝺsideratione pfectionis:non seueritate iuris.Si enim legis rigore esset admissi hac auctoritate sceleratissimi ī infames ad accusationē religiosoz eent rcipiēdi.qō iniquū ê

Ad illud qō obr de Nathā dō. q̄ one sūt psone q̄b⁹ mūd⁹ regit. regalis ī sacerdotal. ī sic reges psunt in causis seculi. sic sacerdotes in causis dei. Regum ê corporalē irrogar penā.Sacerdotū spūalē inferre vindictam. Dō ḡ quātū ad statū legie. ī si regalis unctio sacerdotib⁹ ī ꝓbis perat in causis seculi.tñ sberat eis ī causis dei.vñ reges a ꝓphis ī sacerdotibus ungebant. Nathan ḡ ꝓphā cum regē arguit sunm exercu⁹ ê officiū i quo erat rege supior. nō usurpauit regis officiū ī quo erat rege inferior. Monuit.n.q̄ p pniam pēz expiarz.non tulit in eum snīaz qua tāq̄ adulter ī homicida ſ⁹ legē interirz Ad illud quod obr de Dañ.dō.q̄ miracula veteris testamēti sunt admiranda nō in exēpluz nostre actionis trahēda. Uñ Daniel q̄ iudicauit seniores hoc fuit ptāte supioris spūs scī accepta occulte.Uñ ibi dr.Suscitauit dom⁹ spz puri iunioris. sic dr z. Exo. Quis te ostituit iudicē sup nos. Elo.Arguebat eos Moyses ex potestate occulta data sibi a deo q̄ postea manifesta fuit. Ad illud qō obr q̄ arguebant iudei Petrum.quia intrauerat ad Corneliū.dō ſ⁹ btūm Greg.Petr⁹ potestatē regēdi accepat.ī tñ idem aplox ꝓm⁹ ꝺrimonie contra eum a fidelibus facte cur ad gentes intrass; nō ex potestate officii qua poss; dici ones pastoz suū nō reprēdērat: ſ auctoritate dine ꝟtut:qua gentiles accepant spūs sanctū: rndit. Ad duo sequentia sancti Hier. ī Greg.pz iam rnsio ex ꝓdictis. ſ tñ ad illud Piero.qō dic q̄ nō oēs epi sunt epi. dō.q̄ eē epm digne ê esse epm per auctoritatē spūalis potestat.ī p meritū sanctitat. Q; ḡ dicit de malis epis dic de ipsis ꝓter defectū sanctitatis:nō ꝓpter defectū potestat vl ordis q̄diu ab eccīa tolerāt. Ad vltimū quod obr de Job dō.q̄ illud dicebat de perfectōe humilitatis:nō debito iuris.

Queritur postea vtruz prelat⁹ mal⁹ possit iudicare inferiorē seu sbditū iuste

Ad qō sic. Btūs Ambros⁹ sup ps. Btī imaculati.Judicet ille de alteri⁹ errore: q nō hz qō in se ipso ꝺdēnet.Judicet ille q nō agit eadē que in alio putauerit puniēda:ne cū de alio iudicat in se ferat snīam. ex quo pz q̄ malo plato nō licet iudicare. Jtē Grego. in moza lib⁹ exponēs illō Jo.q sine pcō ê pm⁹ mittat ī eā lapidē.Ad aliena quippe pcā punienda ibāt:ī sua reliquerāt.renocēt itaq̄ ad oscīaz vt pus ꝓpia corrigār:ī tūc aliena reprēdāt

Jtē Greg.sup illud iudicū. vbi dr q̄ uiri gabaa infecerāt uxorē Lenite cogiscēdo dic Cū trib⁹ Benyamin in carnis scelere fuisset obruta:collect⁹ oīs isrl' vlcisci inigratē uoluit ſ tñ semel ī itez in belli certaīe ipse pstrat⁹ ê.et sbdit.Quid ê q̄ in xltiōe sceleris israel infiamat:ī tñ pus ipse prosternit:nisi q̄ ipsi pus purgādi sunt:p quos alioz culpe feriūt vt iam mūdi p vltionē veniāt q̄ alioz vitia corrigē festinat.Ex ꝟ arguit q̄ prelatus nisi mūd⁹ sit: nō dz īmundos iudicare. Item Grego. Postulat⁹ dñs iudicare peccatricē ñ statim dat iudiciū: ſ pus se inclinās deorsuz in terra digito scribebat nos typice instruēs vt cū quelz ꝓximoz errata ꝺspicim⁹: nō antea reprehendēdo iudicem⁹ q̄ ad ꝺsciam nr̄i reuersi digito discretionis:quid ī ea ꝺditori placeat:qdue displiceat examinem⁹: iuꝟ illō apostoli.Considera te ipm:ne ī tu tempteris

Item Greg.ī eodē.Qui sine peccato ê zc.i. ꝓmo vos ipsi insticiā implete:ī sic īnocentes manib⁹ ad lapidandā ream ocurrite.Ex his dr q̄ malus aliq̄ nō debet aliū iudicare: vl iudicī psonā assūmē. Cōtra.Saul cū a dño esset reprobat⁹ dei populū iudicabat: ī eius iudiciū vniuersus populus expetebat. Unō dic Dauid post reprobationē pfitens ipm eē iudicē a dño:ppici⁹ sit mihi dns:vt nō extēdam manū ī xpm dñi.i. R.24. Jtē Dauid cū eēt adulter ī homicida interrogat⁹ a pphēta snīam in diuitē dedit:q̄ ouem pauperis rapuit dicēs.Judicīū mortis ê viro huic ouē redder ī qdruplū. Jtē Salomon cū amore mulierū deos gentiliū colēr:sic dr.3.R.xi. tñ vniuersus israel ad eius iudiciū ꝺfluebat. Item Math.z3.de malis platis indeoz dicebat dns.Qui dicunt facite zc. Jtē.i. Pe.z. Serui sbditi estote ī omni timore dñis non tm bonis ī modestis: ſ etiā discol: ex quibus relinq̄t q̄ maloz platoz snīe ê parendum a sbditis.ḡ ī ipsi legalr possunt sbditos iudicare. So.dō.q̄ est iudicare de officio potestatis.ī ê iudicare de idoneitate siue merito potestatis.ꝓmo modo mali plati possunt sbditos iudicare. zo mō nō nisi boni. ꝓmū sine zo damnabile est iudicanti.tñ salubre ê sbdito obtēpanti.vñ auctoritatel ꝓmo posite ostēdūt q̄ mali pastores dū snīa iusti examīs alios feriūt sibi ipsis nocēt.qa sic dr ad ro.z. Jn q̄ alios iudicāt se ipsos ꝺdēnāt. Auctoritates ꝛo ī ꝺriū obiecte astruūt q̄ dū ab eccīa tolerāt: eoz iudiciū sbterfugē nō ê licitū ī obtēpare ê pficuū.Et p ꝟ pz rnsio ad obiecta

Consequenter queri

tur que ꝺditōes regrūt ad ꝟ q̄ aligs possit esse ordinate iudex. Nam Deut.p. dic Moyses.Dixi vobis.date ex vobis viros sapientes ī gnaros quoz ꝺuersatio sit ꝓbata ī tribub⁹ vestris.Et legt.Tulicz eos vt populū iudicarēt. Ex ꝟ ḡ relinq̄t q̄ ſ⁹ legē dei qui nō ê sapiens ī gnarus iuris nō poterit esse iudex ḡ illi q̄ sunt minoris etatis nō possunt esse iudices. silr nec natura surdi nec ꝓpter furiosi. Jtē cū iudices debeāt eē ō tribub⁹ ppli dei.ḡ brtic⁹ nō poterit esse iudex vel īfidelis et hoc est qō dic canon. z4.c.q.i. Heretic⁹ catholicum vtpote supiorē se maledicē ñ nalz ī alienū a fide tāq̄ ī sibi coequalē snīaz dare nō potest. Jtē ꝺsili rōne ꝓbat q̄ excoīcat⁹ nō potest eē index. ſ⁹ etiā q̄ dic decretalis titulo de iudiciis.vbi dicit. q̄ lz excoīcatus nō possit stare ī iudicio p se tñ potest cogi p aliū rndē. Jtē ex ꝟ q̄ dicit ꝺuersatio iudicis ꝓbata debz eē. vr q̄ suspect⁹ nō possit eē index. Uñ Canon Nicolai.3.ca.q.5.Liceat ei q̄ suspectū iudicē sibi putat esse ante q̄ lis inchoet recusare ī ad aliū recurrē.nā qdām⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

nāle ē suspectoꝝ iudicū insidias declinare ⁊ inimicoꝝ iudiciū velle refugē. Itē p b̄ q̄ dr̄. quoꝝ uersatio sit ꝓbata in tribub⁹ vr̄is ostēdit q̄ alienigena seu ex̄ne⁹ iudex esse nō possit: ſ⁹ q̄ dic̄ canon Stephani pape. Tull⁹ alienigena aut accusatoꝛ fiet aut iudex. vñ ⁊ de Loth scriptū ē. Ingressus es vt aduena nūqd vt iudices. Itē p b̄ q̄ dr̄. ⁊ ostituaꝛ eos ꝑncipes: ostēdit q̄ ille ꝑsone que rōe sue ꝺitōis sunt ſbdite ⁊ ſbiecte iudices esse nō possunt vt mulieres ⁊ serui. vñ de mulieribus dic̄ Ambro. in li. q. uet. ⁊ no. testa. Mulierem ostat ſbiectā esse viri sui dño: ⁊ nullam auctoritatē habē: nec docē pōt nec testis esse: nec fidē uare. Itē de seruis ⁊ aliis predictis dic̄ canon sancte romane ecclie synodi. 3. ca. q. 7. Tria sunt q̄b⁹ alig impediūt ne iudices fiāt. Natura surd⁹ ⁊ mut⁹ ⁊ ꝑpetuo furiosus ⁊ ī pubes: ga iudicio carēt ⁊ lege: ut q̄ a senatu amot⁹ ē supple ꝓpter aliq̄ crimē moꝛib⁹ femine ⁊ serui: nō ga non hēant iudicium. ſ. ga p̄ceptū ē vt ciuilib⁹ non fungant officiis. Ꝛū si seruus vū putaret liber ex delegatione sententiā dixit: quānis postea ī seruitutē deplsus sit: sniā ab eo dicta rei iudicate snīa firmitatē tenet. Ex his ḡ videt plures psone excludi: ne iudices sint. Sz dr̄ b̄ obr̄. et ꝑmo dr̄ b̄ q̄ dictū est de pueris ⁊ minoꝛib⁹ etate. Naz Jeremias adhuc puer ostitut⁹ ē iudex a deo Unde p. Jere. postq̄ dixit. nescio loqui: ga puer ego sum. dixit ei dñs. Constitui te sup gentes ⁊ regna vt euellas ⁊ destruas ꝛc. Itē Daniel puer inspiratione dīna fact⁹ ē iudex senioꝝ q̄ volebāt pdē Susānā. Itē in alig⁹ pueris malicia supplet etatē. eadē rōne ⁊ in alig⁹ scīa ꝑuenit adultā etatē. Si ḡ nō est cā quare minoꝛ etate nō debeat eē iudex: nisi defect⁹ ī iudicādo. ḡ bi⁹ minores poterūt eē iudices. Itē obr̄ ꝺra hoc q̄ dictū ē: q̄ mulier nō ꝺz esse iudex. ga. 5. iudic. legit Delboza iudicasse israel. et post darā legē a deo. ḡ nō ē ꝺra legē darā a deo mulierē eē iudicē.

Item mulieres legūt multe ꝑdite spū ꝓphie vt Maria soroꝛ Moysi. is. ex⁹. Item Anna ꝓphetissa: de qua legit. 2. Luce. Si ḡ mulieres p spm̄ ꝓphetie assumpte sunt ad denūciandū iudicia dīna: mlto magis possunt assumi ad denūciandū iudicia humana. Itē obr̄ oē hoc q̄ dictū ē de seruis. ga dr̄. 3. ad gal. Non ē iude⁹ neq̄ grec⁹. ñ ē mascul⁹ neq̄ femina zē Omnes enī vos vnū estis ī Xp̄o Jh̄u. ḡ fuit ꝺditio ī x̄piana religione nō differt a libera. ḡ seruus poterit eē iudex. Itē dr̄ rō q̄re sic ē: ⁊ qs numer⁹ psonaꝝ: ī q̄b⁹ ñ ē idoneitas ad hoc vt iudices fiāt. Ꝺo. 83 q̄ dr̄. i. deutl. Judicab⁹ dei iudiciū ē: vñ homo iudex gerit vicē iudicis dei ī iudicādo. ideo ī trib⁹ debet ꝛformari deo: q̄ iudex ē. ī potestate. Ritate ⁊ bonitate. ſ⁹ q̄ dr̄ exo. 18. ꝓuide de oī plebe viros potētes ⁊ timētes deū. Ecce potestas. in q̄b⁹ sit Ritas. ecce Ritas. Et q̄ oderint auariciā. Ecce bonitas. Prās in auctoritate. Ueritas ī iudicio siue discretione. Bonitas ī rectitudine animi ⁊ vite. Uñ. 6. Deut. Judices ⁊ magistros ostitues ī omnib⁹ portis. ecce auctoritas ptātis. vt iudicēt ppm̄ iusto iudicio. ecce iudiciū Ritatis. nec ī alterā psonā declinēt ꝛc. ecce rectitudo aī seu uite. Itē hec tria silr̄ ostēdūt ī ꝑdicto ꝺno Deutr. i. Date ex vobis viros sapientes ⁊ gnaros. ecce discretio Ritatis. quoꝝ uersatio sit ꝓbata. Ecce rectitudo bonitatis. ut ponā eos ꝑncipes. Ecce auctoritas ptātis. Notādū ḡ q̄ q̄dam psone ī idonee sūt ad assumēdā psonā iudicī. ga nō sunt idonee ad susceptionē auctoritatis: seu ratione seruus vt mulier. cui post pctm̄ dictū est Sub viri potestate eris. Uñ. i. ad cor. 14. dic̄ apostol⁹. Mulieres ī eccl̄ia taceant. nō enim ꝑmittit eis log: ſ⁹ ſbditas eē. Aut rōne ꝺditionis fortune ut seruus. Uñ. i. Petri. 2⁰. Serui ſbditi estote in omni timoꝛe. Alie ꝺo persone ga nō sunt idonee repellūt ab officio iudicī. ga nō sunt idonee ad iudiciū Ritatis. et b̄ ꝑ plūs modis. Uel ꝓpter impedimētū ꝑmanēs uel ꝓpter impedimētū trānēs. Itē ꝓpter impedimētū ꝑmanēs: aut īnatū aut ꝺtingens. Propter impedimētū manēs īnatū ꝓbicit iudex eē surd⁹ ⁊ mut⁹. Propter impedimētū ꝑmanēs ⁊ ꝺtīgēs ꝓpetuo furiosus. Et ꝓpter impedimētū trānēs minoꝛ etate. Itē alie p⁹ excludūt ꝓpter defectū approbat⁹ ōis uite seu bonitatis. qō ꝺtīgit triplici de causa. una ē reprobatio uite ul̄ ꝓpter crimē erroꝛis. ut ī hr̄ticis. Aut ꝓpter scandalū ꝺuersatiōis. ut in his q̄ sunt infames. Aut ꝓpter ꝺtagium coīonis. ut ī excoīcati. Alia causa ē ignoꝛātia cōditōis p⁹. ut in extraneis. Tertia ꝺo causa ē suspitio ꝓbabil⁹ malicie p⁹. ut si sit inimic⁹ ul̄ declinationis a rectitudine iusticie. qua rōne ꝓhibēt oēs qui sunt ex ſanguinēis auctoris ul̄ inimici rei: ul̄ aliqua iusta causa suspecti. 3. ca. q. 5. Ad illud ḡ quod obr̄ de Jere. ⁊ Daniele dō. q̄ illō ꝓtinz ad ꝓuilegiū grē singularis: non ad exemplū imitatiōis: sic ⁊ qō Jere. ꝑ. dr̄. Uñq̄ exires de uētre sanctificaui te. et qō dr̄. 13. Daniel. Q̄ suscitauit dñs spm̄ pueri iunioris. Priuilegia aūt paucoꝝ nō faciunt legē coēm. Ad illō ꝺo qō obr̄ q̄ ī ali gb⁹ scīa ꝑuenit etatē adultā. dō. q̄ iura que debent regulare generalitatē boīum: nō aptant̄ bis que raro ꝺtingūt: ſ bis que frequēter aut semp: nec bis que ꝺtingūt ī paucis: ſ in bis que ꝺtingūt ī plurib⁹. Raro aūt ꝺtīgit: ⁊ ñ nisi ꝑ ꝑuilegiū supne grē: q̄ ī pueris talis scīa inueniat: qualis ⁊ quāta ī iudicib⁹ regrit. Regrit enim sapīa iuris: ⁊ cum hoc experiētia iudicii. vnde ꝓpter hoc signanter dictū ē. i. Deutr. Date ex vobis viros sapientes ⁊ gnaros. sapientes. ſ. p iuris ⁊ legū noticiam gnaros ꝓpter expientiā. Itē inde est quod Moysi dr̄. xi. numeroꝝ. Congrega senes ppli quos tu nosti: q̄ senes sint populi ac magīri: vt supportēt onus tecum: ⁊ non tu solus graueris. Dinc etiam est q̄ ꝓpter exēplū imitationis iudex oīum Xp̄us ad actus plationis ñ pcessit nisi in etate pfecta trigīta annoꝝ p⁹ baptismū. sicut hēt ex Luc. 4⁰. Ad illō ꝺo qō obr̄ de Delboza q̄ fuit iudex israel. dō. ſ⁹ illud. i. ad Cor. 10. Omnia illis ꝺtingebant in figurā. Uñ qō ī veteri testō dicitur de Delboza factū est ī ecclie figura. Figure aūt veteris testamēti nō trabūt in nouo testō ī auctoritatē exēpli. Uñ q̄ b̄ nō sit ad imitationem in nouo ostēdit. i. ad Thi. 2. Docē mulieri nō ꝑmittō nec dñari ī vir. Ad illō ꝺo quod obr̄ q̄ assumūt ad grām ꝓphie. ḡ multo magis ad iudicia humana poterunt assumi. dō. q̄ nō seq̄t: nec ē sile: ga grā ꝓphetie non dat auctoritatē mulieri sup vir: nec mutat legez ſbiectionis: qua iure dīno tenet mulier eē ſb viro: ga gn̄. 4. dr̄. Sub viri potestate eris: et ipse dñabit tui. Sz auctoritas iudicii daret dñium mulieri sup vir: qō repugnat dīne institutioni. Quare autez assumpte sunt ad grām ꝓphie dr̄. 4⁰. iudic. sup illō. erat autez Delboza ꝓphes. ibi glo. Adamātii. Prestat ī hoc ꝺsolationē muliebri sexui: ne ꝑ infirmitate desperet se ꝓphie grām posse suscipere ſ credat q̄ ꝺfert hanc grām mētis puritas: nō sexus diuersitas.

Postea queritur de

dr̄ia iudicū. Dr̄ia aut̄ iudicī ſm iura triplex est. Nā alii sunt ordinarii. alii arbitrarii. alii delegati. Judices ordinarii sunt q̄ ab apostolico vt ecclīastici. vel impatoꝛe vt scholares legitimā potestatē accipiūt. Arbitrarii sunt q̄ nullā potestatē hēntes cū cōsensu litigātiū ī iudices eligūt: sic hēt. 2. ca. q. 6. Judices ꝺo delegati sunt q̄b⁹ vna vel plures cause ab eo q̄ hēt iurisdictionē ordinariā vl̄ extraordinariā vl̄ a ꝑncipe omissā omittūt.

In ꝑmis ḡ queritꝛ vnde ex lege dīna hec dr̄ia iudicū sumat auctoritatē. Nā sic lex dīuina Moysi ⁊ euangelii extrahit a lege eterna. ita lex ciuilis extrahit a lege Moysi: ⁊ lex canonū a lege euangelii. Itē cum iudices ordinarii distīguāt ſ⁹ q̄ dic̄ Hugo de sācto Uic. in li. de sacramētis. 2ª parte. In laycis ad quoꝝ ꝓuidētiā ea que terrene vite necessaria sunt ꝑtinēt: potestas ē terrena. In clīd ad quoꝝ officium spectāt ea que spūali vite sunt bona: potestas ē dīna. illa ptās secularis dr̄. ista spūalis. In vtraq̄ ptāte diuersi sunt grad⁹ ⁊ ordines potestatū. Terrena ptās caput habz regē. Spūalis potestas sūmū pontificē caput habz. Queritꝛ ḡ vtꝛ a lege dīna hec dr̄ia sumat ordinarie potestatī. Item vtrū ī potestate ⁊ iudicib⁹ ordinariis utriusq̄ potestatis possint eē plures ī eodē gradu vt duo sūmi pontifices. duo epī eiusdē loci. duo impatoꝛes. duo reges terre eiusdē non ſbalternati. qō dr̄. ga duo possunt esse iudices delegati a ptāte vn⁹ grad⁹. ḡ pari rōne ⁊ duo iudices ordinarii ī eoꝺ gradu. Itē Luce ꝑ. sup illō. factū ē ut sacerdotio fūgēt ꝛc dic̄ glo. Ambr. ⁊ Bede. Q̄ ꝓpter ampliatōez cult⁹ dei a Dauid ostituti sunt 24. sūmi pontifices: q̄ p vices suas ministrēt. ḡ ī eoꝺ gradu sacerdotii sūmi ples erāt a Dauid ꝓphā ordinati. Itē Luce. 3. dr̄ q̄ ſb ꝑncipib⁹ sacerdotū Anna ⁊ Caypha factū ē x̄bū dñi super Jo. ꝛc. Et ex hoc hēt q̄ duo erant ꝑncipes sacerdotū. Conr̄. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire. ſ⁹ ḡ snīam saluatoꝛis nō ē ordinata ſb iectio ad duos ꝑsidētes ī eodē gradu ptātis.

Itē. ij. ad ro. Omnis anima ptātib⁹ ſblimi oꝛib⁹ ſbdita sit. Et segt. qui potestati resistit dei ordinatōi resistit. Scōm ḡ ordinationem dīnā ptātes ordināt ſ⁹ supi⁹ ⁊ inferi⁹. aliter nihil eēt dictu. potestatib⁹ ſblimioꝛib⁹ ſbdita sit. ḡ ī eodē gradu nō erit eadem ſblimitas pluriū potestatū. Itē oīs ordo q̄ omēdat quātū ad gradū ꝑncipat⁹ ī irrōnabilib⁹ est ordo ſ⁹ instinctū nature: ⁊ ſ⁹ dictamē rōis Sz ī apib⁹ omēdat vnitas ꝑncipat⁹: ga ī apibus ꝑnceps vna ē. in gruib⁹ unitas ducatus quia una dux est. Unā enim sequuntur. ḡ de

Universidad de Deusto
Biblioteca

instinctu nature:⁊ ve dictamine rōnis ē uni
tas p̄ncipat⁹ ⁊ ducat⁹. ḡ in eodē gradu non
possunt esse duo p̄ncipes vel duo duces.

Itē ex lege dei sol⁹ vnus summ⁹ sacerdos
institut⁹ ē vt Aaron: vel successor ei⁹: sicut le
gif Numeri.20. Et vn⁹ sol⁹ rex institut⁹ est
in populo dei. vnde ⁊ in Osee repbendūtur
reges decem tribuū: q fecerūt diuisionem in
regno. vnde dr̄. 8. Osee. Ipsi regnauerūt: ⁊ nō
ex me p̄ncipes extiterūt: ⁊ nō cognoui. Itē
querif cum duplex sit ptās ordinaria. s. ptās
spūalis ⁊ seclaris. vtrum ordinata potestate
vna p̄emineat alteri. Ad qō sic. Sup illud
ps. Tibi soli peccaui. glo. Quia rex omnibus
est supior: et iō tantū a deo q ē maior eo: pu
niēd⁹: si qs de populo errauerit deo peccauit
⁊ regi. rex ꝛo nō bēt hominē q ei⁹ facta diu
dicet. ḡ summ⁹ pontifex nō potest iudicare
impatorē seu regē. Itē Aug. ve sācto vic.
in li. de sacramētis. Spūalis potestas non iō
p̄sidet: vt terrene in suo iure p̄iudiciū faciat
sic ipa terrena potestas qō spūali debef nūq̄
sine culpa vsurpat. ḡ in iudiciis terrenoꝝ nō
est sbiect⁹ imperator iudicio summi pōtificis

Itē. i. Pe. 2. Subiecti estote omni humane
creature ꝓpter deū seu regi tāq̄ p̄cellēti. Si
ḡ rex p̄cellit: nō ē sbdit⁹ alicui⁹ iudicio. Forte
distinguef sic distinguit Gratian⁹ vt supra
dictū ē: q sic reges p̄sunt in causis seculi: sa
cerdotes in causis dei. Nathan ꝛo ꝓpheta cū
Dauid redarguit: exercuit suū officiū in quo
erat rege supior. nō regis vsurpauit officiū: i
quo erat rege inferior. Sēm hoc ḡ si i causis
spūalib⁹ sbiect⁹ ē impator summo pontifici: i
causis secularib⁹ sbiect⁹ erit summ⁹ pontifex
impatori. Conf. Sic seclaria ordinātur ad
spūalia: ita potestas seclaris ad potestatem
spūalē. Sz secularia sbsunt spūalibus ordine
rōnis ⁊ dīno. ḡ potestas secularis sbest pote
stati spūali. ḡ impator sūmo pontifici. Itē
dic Hugo ve sancto vic. in li. de sacrament.
Uita terrena bonis terrenis alif. vita spūal
spūalib⁹ bonis nutrif. Ad potestatē regis p
tinent que terrena sunt ⁊ ad terrenā vitam
facta omnia. Ad potestatē summi pontificis
ptinēt que spūalia sunt ⁊ vite spūali attribu
ta vniuersa. quātū ꝛo vita spūalis dignior ē
q̄ terrena ⁊ spūs q̄ corp⁹. tantū spūalis pote
stas secularē potestatē honore ac dignitate
p̄cedit. Itē Hugo. de sancto vic. in eodez.
Q spūalis potestas quātū ad diuinā institu
tionē prior sit tempore ⁊ maior dignitate: ex
veteri testamēto manifeste declarat: vbi p̄
mū a deo sacerdotiū institutū ē: postea ꝛo p
sacerdotiū iubēte deo regalis potestas ordi
nata: sic legif. i. R. 9. Itē Hugo ad idē. In
ecclesia dei sacerdotalis dignitas regalē po
testatē sacrat ⁊ sanctificat p bñdictionē. Si
ḡ sic dr̄ ad hebr. 7. sine ꝯtradictione maior est
q bñdic q̄ q bñdicif: ostat absq̄ dubitatōe
q terrena potestas que a spūali bñdictione
accipit iure inferior extimat. Itē queritur
vtrū suprema potestas spūal: que est summi
pontifid possit habē aliquā humanā q̄ ipsam
diiudicet. Ad qō sic. refert Piero. in libro
viroꝝ illustriū. Q Dam⁹. papa a sbditis de
adulterio accusat⁹ cū. 42. epis se purgauit. si
ḡ purgatio ptinet ad snīam iudicioꝝ videf
q poterat iudicari. Itē brūs Greg⁹. papa
de se ipso. Si qs nos arguere voluerit ueniat
ad sedē aplicā ut ibi mecū iuste decertet q̄te
n⁹ ibi un⁹ ex nobis snīam deferat suā. Itē
Aug. Qui nec regiminis in se rōnē būit: nec
sua delicta deterſit: nec filtoꝝ crimē coercuit
canis impudic⁹ dicēd⁹ ē magis q̄ epūs. Si ḡ
talis possit esse ille q ē papa cōstitut⁹: videf
q possit a ceteris epis iudicari ut nō epūs.

Item Paul⁹ coarguit Petrū eo q nō recte
ambularet ad euangelii vitatē. gal. 2. Et dic
glo. q Petr⁹ cui a dño ter dictū ē. pasce oues
meas. Joh. vltimo. obiurgationē posteriotis
pastoris p salute gregis libentissime sustine
bat. ḡ papa q ē successor Petri si a vitate de
uiet poterit a posterioꝛib⁹ pastoꝛib⁹ iudicari

Contra. Hugo de san. Uic. 2ª pte ve sacrīs
Potestas summi pontifid a deo p̄mū institu
ta ē: ⁊ cū deuiat a solo deo iudicari potest:
sic supra scriptū. i. ad Cor. 2. Spūalis iudicat
omnia: ⁊ ipse a nemine iudicaf. Itē dicit
canon Belasii. 9. ca. q. 3. Cuncta p orbem nouit
ecclia: q sacrosancta ecclesia romana fas ve
omnib⁹ bēat iudicādi: neq̄ cuiq̄ de ei⁹ liceat
iudicare iudicio. Itē Innod. i eod. Nemo
iudicabit p̄mā sedem. Neq̄ enim ab Augu
sto neq̄ ab omni clero: neq̄ a regibus: neq̄ a
popūlo inder iudicabif. Itē Symachus in
eodē. Alioꝝ hominū causas de⁹ voluit p bo
mines terminare. ꝑ sedis illi⁹ p̄sidem suo sine
qōne refnauit arbitrio, replicabo dictū. tu es
Petr⁹ ⁊ super hanc petram edificabo eccliā
meam: ⁊ quodcūq̄ solueris ꝛc. So. notādū
q auctoritas ordinarioꝝ iudicū in potestate
seculari accipif ex. 17. vbi dr̄. q Moyses ele
ctis uiris strenuis ve cuncto israel constituit
eos p̄ncipes populi: tribunos ⁊ centuriones:
qnquagenarios ⁊ decanos: q iudicarent po
pulū dñi. Auctoritas iudicū ordinarioꝝ
in potestate spūali accipif ex numeris. 3. vbi
ponif grad⁹ summi sacerdot Aaron. ⁊ mi
noꝝ sacerdotū sbmīstrantiū Aaron. vñ dr̄.
Fuctiq̄ sunt sacerdotio Eleazar ⁊ Ithamar
coram Aaron. et iteꝝ sbmīstratio leuitaꝝ ꝫz
gradus differentes. vnde ibi dicitur. Dabis
leuitas Aaron ⁊ Ithamar coram Aaron ⁊ fi
liis ei⁹: qb⁹ traditi sunt a filiis israel i mīste
rio. et ibi dr̄. Quō filii Jerson erant sb p̄nci
pe Elizaphat. filī fili Caaph erant sb p̄ncipe
Elizaphā. ⁊ p̄nceps p̄ncipū leuitaꝝ Eleazar
fili⁹ Aaron sacerdot. Ex nouo ꝛo testamento
quantū ad distinctionē potestatis sacerdotal
sicut dic Hugo de sācto vic. p̄sbri vicarii sūt
. 72. discipuloꝝ: q p̄cedebāt dñm in omnē ci
uitatē ⁊ locū quo erat ipse ventur⁹. sic dicit
Luce. 7. Epi successores apostoloꝝ q eligunt
a deo. 7. Luce. 10. Mat. Sūm⁹ pontifex vicari⁹
Petri: cui omittif plenitudo potestat⁹ i claui
bus. 16. Mat. Tu es Petr⁹ ꝛc. ⁊ tibi dabo cla
ues. et vlis cura gregis. Joh. vltimo. Si dili
gis me pasce oues meas. Sub potestate vero
p̄sboꝝ est potestas seu ordo byaconoꝝ: qui
i archidyaconib⁹ bēnt iudiciariam potesta
tem. qō sumptū ē. i. ad Thi. 3. vbi post descri
ptionē epi dic. Byacones si bñ mīstrauerint:
gradū bonū sibi acqrent. Grad⁹ ꝛo secularis
potestat⁹ accipiūf ve p̄ma epla Petri. vbi dr̄
Subditi estote omni humāe creature ꝛc. seu
regi tanq̄ p̄cellenti. seu iudicib⁹ tanq̄ ab eo
missis. Et ro. 13. vbi dr̄. Omnis anima pote
statib⁹ sblimioꝛibus sbdita sit. Ex his igif pz
q̄lr ex nouo ⁊ veteri testamēto accipif aucto
ritas iudicū ordinarioꝝ: seu secularium: seu
spūaliū. Itē auctoritas iudicis arbitrarii
potest accipi ex exo. 21. vbi dr̄ lex ve illo qui p
cutit mulierē p̄gnātē: que fac aboꝛtiuū ꝫ ipa
viuit. et dr̄ q si part⁹ nōdū viuificat⁹ fuit i
utero sblacebit vāno q̄ntū marit⁹ petierit: ⁊
arbitri iudicauerīt. Itē auctoritas iudicū
delegatoꝝ accipif ex exo. 24. vbi ascendens
Moyses i montē senioꝛib⁹ ait. bētis Aaron
⁊ Hur vobiscū. si qd natū fuerit qōnis refe
retis ad eos. Et ex Abdia ꝓpha. vbi dr̄. au
ditū audiuim⁹ a dño legatū ad gētes misit.
Et p hoc pz rīsio ad duo p̄mo quesita. Ad
illud quod querif vtrū possint esse plures in
dices ordinarii i eodē gradu vō ꝑ beatuꝝ
Piero. ad Rusticū monachum. In apib⁹ p̄n
ceps vna ē. grues vnā sequūf. Impator vn⁹
iudex vnus p̄uincie. Roma aūt odita duos
frēs simul reges habē nō potuit. in Rebecce
utero Esau ⁊ Jacob gesserunt bella. Hñ. 25.
Singuli ecclesiaꝝ epi. singuli archiepi. singli
archidyaconi. ⁊ omnis ordo ecclesiastic⁹ suis
rectoꝛib⁹ vtitur. Ex quib⁹ relingf q in eodez
gradu respectu eoꝝdē nō est p̄eminētia plu
riū potestatū. Ad illud ḡ qō obic ve indi
cib⁹ delegatis vō. q nō ē sile. nā cū plures de
legant ab vno ordinario: ambo gerūt vicem
vni⁹: nec alter plenarie gerit uicē ꝫ ambo sil.

Ad illud ꝛo quod obr̄ q. 24. erunt summi
sacerdotes instituti a Danid. neꝝ quātū ad
misteriū cult⁹ templi: ꝫ tñ un⁹ erat q p̄erat
sup alios i auctoritate iudicii. sic Cayphas dr̄
pontifex anni illi⁹ i Joh. 11. Ad illō ꝛo qō
obr̄ de anna ⁊ Caypha vō. q nō simul p̄erāt
ꝫ vn⁹ p̄erat i p̄ncipio p̄dicationis Jobis. po
stea ali⁹ successit ei. et ideo sb ambob⁹ determi
natē tpūs p̄dicationis Jobis. Ad illud
qō querif utrū potestas secularis sbdita de
beat esse ptāti spūali. vō. ꝫᵐ q dic Hugo de
sancto Uic. Spūalis potestas terrenā potesta
tē instituere habz ut sit: ⁊ iudicare si bona nō
fuerit: sic scriptū ē. i. ad Cor. 2. Spūalis iudi
cat oīa: ⁊ ipse a nemine iudicaf. Ad illud
ḡ qō primo obr̄ ex auctoritate aug. sup ps. q
rex nō hz hominē q eius facta diiudicet. sup
ad corporalē penā inferēdā. Ad 2ᵐ ꝛo qō
obr̄ ve ꝛbo Hugo. vō. q spūalis potestas si
iudicet terrenā rōne delicti: cū. s. abutif pote
state: nō p̄iudiciū fac: imo sicut spūs ostitut⁹
est ad dirigendū corp⁹: ita spūalis potestas

Universidad de Deusto
Biblioteca

ostituta ē ad dirigēdū terrenā. Qō ro dic̄ Ingo ve iudicio nō inferēdo terrene ptāti a spūali: dicit rōne terrenaꝝ possessionū: quas hz ecclia seu potestas spūalis: que sic̄ dic̄ Ugo nūq̄ possunt ita a regia potestate elōgari qn si rō postulauerit ⁊ necessitas: ⁊ ipsis possessiōib⁹ terrena potestas debeat patrociniū ⁊ illi ipse possessiones debeant in necessitate obsequiū. Sic̄ enim regia potestas patrociniū qō hz alteri dare non pōt. sic ipsa possessio a psonis eccliastic⁹ obtenta obsequiū qō regie potestati p patrocinio debeꝫ iure negare nō pōt. sic̄ scriptū ē Mat. xx. Reddite que sunt Cesaris cesari. ⁊ que sunt dei deo. Ad illō qō obr̄ ve canonica Petri: q⁹ rex p̄cellit: veꝝ ē in suo ordine. s. ad coꝛpoꝛalē vindictā exercendā: qua vindicta si delinquat: nō hz q eaz puniat nisi deū. Ad illō qō dic̄ Gratian⁹: q⁹ sacerdotalis potestas in aliquo erat regali inferioꝛ. dō. q⁹ hz veꝝ ꝑ statū veteris testi: ꝑ nō ꝑ statū noui. Sacerdotiū enim veteris testi carnale erat: ⁊ p carnalē ꝓpagationem succedebat: quāuis esset ordinatū ad spūale obsequiū. s. dīnū cultū ⁊ figurā spūalis sacerdotii noui testi qui non est p successionē carnalē. ꝓterea ī illa parte: in qua carnale erat ⁊ terrenū sbiectū erat terrene potestati. s. regali. Sic̄ enī dic̄ btūs aug⁹. Jō or̄ vet⁹ testm ꝓpter ꝓmissionē terrenā que ptinet ad veterem hominem. Jdeo in testamēto veteri tibi sūma erit potestas terrena. Jn nouo autē testamēto ñ. vbi ē spūale sacerdotiū ⁊ pmissio spūaliū. Jn nouo enī testamēto nō ꝓmittūr terrena ī mercedē: ꝑ addūr ad sustētationē ⁊ necessitatē. Mat. vi. Primū querite regnum dei ⁊ iusticiā ei⁹: ⁊ hec omnia adicient̄ vobis.

Ad illud qō querit̄ vtrū possit esse aliqua būana potestas que hēat diiudicare sūmuꝫ pontificē dō. q⁹ sic̄ ostēdebat̄ sum⁹ pontifex non potest ab alio ḡa deo iudicari: sic̄ or̄ canon. 9. ca. q. 3 facta sbditoꝝ a nobis iudicant̄ nostra ro a dño iudicāt̄. Ex quo accipitur q⁹ sum⁹ pontifex inde⁊ est ordinar⁹ singuloꝝ ⁊ null⁹ ē q eū iudicat nisi ve⁹. Ad illō ro quod obr̄ ve Damas⁹. ⁊ Grego. silr̄ ⁊ ad illud qō obr̄ ve Petro: qui sustinuit reꝓbensionez Pauli dō. q⁹ illud or̄ factū ad exemplū humilitat⁊ nō ex necessitate iuris. vñ ad Gal. z. sup illō Dixi Cephe coꝛā omnib⁹ dic̄ glo. Ipse Petrus qō a Paulo fiebat vtilr̄ libertate caritatis pietate humilitat⁊ accepit. atq; ita exēplum posteris tribuit: q⁹ nō dedignarentur maioꝛes nisi forte iusti tramitē reliquissent: a posterioꝛib⁹ coꝛrigi. Laus itaq; iuste libertat⁊ in Paulo ⁊ sancte humilitatis in Petro enituit. et silī modo dō in Damaso ⁊ Greg.

Ad illud ro qō dic̄ aug⁹ de malo epō. q⁹ canis impudic⁹ dicēd⁹ ē: intelligēdū ē si hēt supioꝛē postq̄ ē p snīam ꝺdemnat⁹. vel illud or̄ ꝓpter meritū vite: nō ꝓpter ḡdū potētie.

q **Uerendum est** postmodū de officio iudic⁊ iuꝝ legez qua or̄. is. Deut. Judices ⁊ magros ostitues ī omnib⁹ portis tuis vt iudicēt populū iusto iudicio: nec in alterā partē declinēt: nō accipies personā nec munera. iuste qō iustū ē exe queris. Quantū ad ꝑmā ptē legis iudices ⁊ magros ostitues ḡr̄ duo. Primo vtꝝ ad iudicē possint alia⁊ psonaꝝ que intrant iudiciū officia ptinēt: vt ī eadē cā sit inde⁊ ⁊ testis ⁊ defenso: ⁊ hi⁹. z⁰ vtrū iudex aligs possit de sbdito alteri⁹ iudicī iudicare.

Ad primuz sic Dicit canon Bonifacii. 4 ca. q. 4. Null⁹ vnq̄ ꝑsumat accusatoꝛ simul ⁊ inde⁊ esse ⁊ testis. qm̄ ī omni iudicio q̄tuoꝛ psonas necesse ē esse. Judices electos. accusatores idoneos. defensoꝛes ogruos. atq; testes legitimos. Judices debent uti egtate. testes ḃitate. accusatores intētione ad amplificandū cām. defensoꝛes attenuatōe ad diminuendū cām. Jtem aug⁹. in omel. de pnīa. Quis sibi vtrūq; audet sumē vt cuicūq; ipe sit accusatoꝛ ⁊ iude⁊. Conr̄. Dañ. ix. Daniel fuit accusatoꝛ inigtatis senioꝝ ⁊ inde⁊ eoꝛdē ḡ simul potest esse officiū accusatoꝛis ⁊ iudicis. Jtē. 4. gñ. fuit dñs accusatoꝛ Chaym: cū dic̄. ecce voꝛ sanguis ꝛc. Fuit etiā iude⁊ in ferēs penā: cū dixit. Maledict⁹ eris sup terram ꝛc. Jtē dic̄ p Jere. z9. Ego sum inde⁊ ⁊ testis. Si ḡ inde⁊ homo ꝺz assimilari iudici deo: idem potest esse iude⁊ ⁊ testis. So. ꝑ canonez Damasi pape. 4. ca. q. 4. Accusatores ⁊ iudices nō idem sint. ꝑ p se accusatores. p se iudices. p se testes. p se accusati. vnusq; q in suo ordine. Ratio aūt quare inde⁊ nō pōt assumē psonā accusatoꝛis vel defensoꝛis est: qa ē psona media: ⁊ ī nullam ptem ꝺz declinare. silr̄ nec psonā testis potest assumē ne habeat suspect⁹ de impositione culpe: cū ad ip̄z ptineat snīa inferēde pene. Ad illō quod obr̄ de Daniele dō. q⁹ Daniel ī illo facto gerebat psonā dīnā ⁊ humanā. dīnaz ī accusādo vnde ibi dr̄. q⁹ suscitauit dñs spm̄ pueri iunioꝛis. Humanā ī iudicādo ꝑ legē dei: quia ouicit eos Daniel ex oze suo falsum dixisse testimoniū. qō aūt factū ē inspiratōe diuina ñ est trahēdū ad ꝺsequētia. Ad alia ro que obiciūr̄ dō. q⁹ nō ē sile de deo ⁊ homine in iudicādo. Nā iudicās de⁹ non pōt a iusticia declinare. Pretēa ipse semp iudicat ꝑ ita rem interioꝛē mētis: nō ꝑ faciē vel intuitu⁊ vt dr̄. i. R. xi. Nō iuxta intuitū hoīs ego iudico. Homo enim vid⁊ ea que parēt: de⁹ aūt intuet coꝛ. et ideo dīno iudicio ogruit ut ip̄e idem sit accusatoꝛ. inde⁊. ⁊ testis. Nō sic aūt est de hominis iudicio: sicut dictum est.

Secūdo querit̄ vtꝝ inde⁊ aliquis possit de sbdito alteri⁹ indicare. Ad qō obr̄. Dicit Grego. sup illā legē Deut. xz. Si ītraueris segetē amici tui franges spicas. falce autē non metes. Falcē iudicii mittē nō potes ī eā segetem: que alteri videt esse ꝺmissa. Hz sic ibi dr̄ manu spicas ꝺterē ⁊ manducare: hoc est per affectū boni opis frūta dñica uitioꝝ paleis expoliare: ⁊ ī ecclie coꝛp⁹ amonēdo ꝺuertere ⁊ psuadēdo q̄si manducādo ꝺterē. Conr̄. sicut dicunt iura ⁊ canones. quilz foꝛtis foꝛū rōe delicti. Si ḡ aligs de aliena dyoces⁊ delinquat in alia foꝛtis foꝛ iudicii illi⁹: q⁹ presidet loco in quo delinquit. Qō ocedēdū est. vnde dic̄ canon ocilii apud ꝺpendū. 6. ca. q. 3. Placuit p omuni vtilitate vt null⁹ epō⁊ grauiter ferat: si eius pꝛochianū p vepdationis cā alter epūs excoīcauerit. Sup hoc autē obiciūr̄ de exemptis: q īmediate sbsunt apostolice sedi: vtrū delinquētes possint ab epō suo iudicari. et cū exempti sint a iuridictione episcopoꝝ: si epos ipsos iudicet: mittit falcez in alienam messem. Hz ī ꝺtrariū est: qa sic̄ dr̄ .xi. q. 3. Priuilegiū mere⁊ amitti rōne delicti.

So. distīguēdū q⁹ si ꝑuilegiat⁹ deligt circa rem nō exēptā vt in ꝺtractu emptionis ⁊ vēditionis: vel in maleficio: sic̄ homicidio vel adulterio: tale delictū potest eps vindicare. qa etsi psona exempta sit: tñ res in qua delingt nō est exempta. Si ro delingt circa rē exēptam vt male gerēdo suū officiū. vel alienādo res ecclesie ī bis a solo papa potest puniri Quando ḡ factū exempti ꝑiudiciū affert in reb⁹ vel factis nō exēptis: iudicabit eum eps loci. qñ ñ affert ꝑiudiciū ñ iudicat⁊ ab episcopo: ꝑ a solo papa.

p **Ostea queritur** quantū ad aliam partem legis: que est. vt indicent populū ꝛc. Primo vtꝝ possint iudicare ꝑ⁹ snam oscīaz. z⁰ vtꝝ possint sine accusatoꝛe iudicare. 3⁰ vtrū possint sine ꝺuictione ꝺdemnare.

Ad primum sic. dent. i7. de iudicib⁹ qui ꝑsunt loco iudicabunt iudicii ḃitatem. Si ḡ inde⁊ sciat eē veꝝ qō ī iudicio accusat⁊ vel ꝓponit ꝑ⁹ oscīam ꝺz iudicare. q̄nis nō ꝓbet⁊. Jtē dic̄ lex alia Deut. ix. De idolatria vindicāda ī aliqua ciuitate q⁹ diligēter rei ḃitate pspecta si inueniat⁊ certū eē: veleat⁊ ī oze gladii. ḡ silī modo si inde⁊ sciat certissime aliquē peccasse: poterit ip̄m iusto iudicio ꝑ⁹ oscientiaz iudicare. Jtē si inde⁊ debeat iudicare fm audita ⁊ nō ꝑ⁹ oscīam ḃitatis. ḡ inde⁊ potest ī nocētē ꝺdemnare: cum fm allegata ⁊ falsa testimonia que deꝓhendi non possunt possit reus ꝓbari. qō tñ ꝓhibitū est ī lege exo. vbi dr̄. Innocētē ⁊ iustum nō occides. Jtez. xi. Jsa. dr̄ de dño. Non ꝑ⁹ visionē oculoꝝ iudicabit: neq; fm auditū aurium ꝛc. ḡ nec inde⁊ homo silr̄ ꝺz iudicare ꝑ⁹ audita. Conr̄. pº Deut. Precepi eis dicēs. audite illos: ⁊ quod iustū ē iudicate. ita paruū audietis vt magnum. ḡ ꝑ⁹ audita ꝺz iudicare: nō ꝑ⁹ oscīaz

Jtē Ambro. sup ps. beati ītmaculati. Bon⁹ iude⁊ nihil paratū ⁊ meditatū de domo referr̄: ꝑ sic̄ audit iudicat. ⁊ sic̄ se hz cā decernit

Jtem ambro. in eodē. Bon⁹ inde⁊ nihil ex arbitrio suo fac̄: ꝑ iuꝝ leges ⁊ iura ꝓnūciat. Si ḡ ꝑ⁹ leges ⁊ iura ea q̄ audiūr̄ ⁊ ꝺuincunt iudicār̄: iudicī non ē iudicare fm oscīam.

Jtē aug⁹. ī omel. de pnīa. Multi corrigūr̄: vt Petr⁹. multi tolerār̄ vt iudas. multi nesciūr̄ donec veniat dñs: q illuīabit abscōdita tenebraꝝ. Nos ro a colone quēcūq; ꝓhibē ñ possum⁹: nisi aut sponte ofessum: aut ī aliquo seculari uel ecclīastico iudicio notatum aut ꝺuictū. ḡ ꝑ⁹ ꝺ inde⁊ non poterit fm oscīam iudicare nō ꝺuictū. Jtē. z4. Leuit. sup illō qō or̄ ō blasphemio. Miserūt eū ī carcerē ꝛc. dic̄ btūs Grego. Moyses q̄relas populi semp ad dñm ꝛferebat nos instruēs ut nō ex coꝛō nostro: ꝑ ex ꝓcepto dīno ꝺdēnationis ul⁊ iustificationis snīam ꝓferam⁹. ḡ nō ꝺz ꝑ⁹ oscīam iudicar̄. So. dō. q⁹ ē oscīa iuris ⁊ est oscīa facti. Conscīa iuris ē q̄ formar̄ ex lege diuina Conscīa facti ē q̄ formar̄ ex ipsa facti opīone: ul⁊ scīa. Dicēdū ḡ q⁹ inde⁊ nō ꝺz iudicare fm oscīam facti: ꝑ fm oscīaz iuris excluso erroꝛe

Universidad de Deusto
Biblioteca

ga ōtīgit eē errorē circa vtrāq; ɔscīaz iuris
.s.ɼ facti. Judicare aūt ſ⁹ ɔscīam iuris rectā
nō erroneā ē iudicare ſ⁹ allegata diligēter
diſcuſſa. Ad illud g̃ qō ꝓmo obicit dō. q
iudicare iudicii ꝛitatē aliud eſt q̃ iudicare
ꝛitatē. Ueritas eniz ē reſpectu facti vel rei q̃
eſt vel non ē. veritas iudicii eſt reſpectu cō
nictionis vl ꝓbationis legitime facti uel rei.
Ex illa igit lege non ɔcludit q iudex debeat
iudicare ſ⁹ ɔscīam ꝛitat: ſ ſ⁹ ꝛitatē iudicii
.i. ɔuictionis ɼ ꝓbationis legitime facti. vñ
dr. Judicabūt iudicii ꝛitatē: ɼ facies q̃cunq;
dixerint iuxta legē. Ad z⁹ dō. q illa lex q̃
z⁹ opponit logt ī caſu vbi p̄cedit accuſatio:
ɼ ſegt poſtmodū legitima facti ɔuictio. Unī
ibi deutl.iz.ad ro. Si audieritis in vna urbiū
ſupple aliquib⁹ accuſantib⁹ aliquos ɔcētes.
eam⁹ ɼ ſeruiam⁹ diis alienis ꝛc. Quere ſolli
cite: ɼ diligēter rei ꝛitate pſpecta ſi ɔueneris
certū eſſe qō dr: ɼ abhoīationē hāc ope ꝑpe
tratā p̄cuties habitatores ꝛc. Ad illud qō
obīc: q ſi iudicat ſ⁹ allegata: aliqñ ſciēs cō
demnare poterit ĩnocētē. dō. q ſīc dīc aug⁹.
Judex cū punit ad mortē nō dr occidē. ſ ipa
lex. ita iudex cū punit ſm legē nihil omitten
do de ɔtingentib⁹ legis nō ɔdemnat: ſ ipsa
lex. Lex aūt que poſita ē ad iudicādū ea que
poſſunt ɔuinci vel ꝓbari: nullo modo repbē
ſibilis eſt iudicando ɔuicta vel ɔfeſſa. Nam
lex eterna qua de⁹ iudicat: nō hoc mō iudi
cat: ſ ſm ipſam rez ꝛitatē: que ei patet. Lege
autē que poſita ē ad hoc q ſm illā homo iu
dicet: nō pōt ſe extendē ad illa: ga multa de
illis ſunt ei occulta ɼ incerta. Sīc enim dicit
aug⁹. Multa neſciūt quoadusq; veniat dñs
qui illuminabit abſcondita tenebraz. et illa
ſunt dei iudicio relinquenda. Ad illud g̃
qō obr̃ p aliā legē. ĩnocētē ɼ iuſtū nō occidet
dō. q ſi iudex laboret q̃ tū pōt ſalua iuſticia
ad repellēdū accuſationē ei⁹ quē ſcit ĩnocētē
ɼ ad repellēda teſtimonia: ſi tñ contingat q
nulla exceptione iuris poſſit repelli accuſa
tio vel teſtimoniū: nec aliqua occaſione ſnīa
differri aut ſbtrahi: ɔsiliū ē vt remittēt ipm
iudicādō ſupioꝛi: cui ɼ ſignificaret ꝛitatē: quā
ſcit ɼ ꝓbationē quā audiuit. Supioꝛ aūt po
teſtas que nulli ſbest de plenitudine auctoꝛi
tatis pōt iuris ſnīam mitigare ſeu remittē: ſi
tñ ſine ſcandalo iudiciū non poſſet differri:
dicūt ga ſi ɔdemnaret ĩnocētem: cum doloꝛe
tñ: ga ſic eū oportēt facē nō eēt reus. ga indi
caret ɔuictū nocētē nō ĩnocētē. Sz ga videt

ſm ℣ q potuiſſet iuſte damnare iūdex aliq̃s
Stephanū. quia accuſabat de p̄uaricatione
legis. dō eſt indiſtincte vt p̄us. ga ſi poteſtas
inferior ē. ɼ ɔſtat ſibi q accuſat⁹ ĩnocens eſt:
dz ipm ad ſupioꝛē remittē. ſi ꝺo ſupioꝛ ſit nul
li ſbiect⁹: ɼ ſcit ĩnocētē accuſatū dz eū abſol
uere. Ad illō qō obīc q dñs nō ſm audi
tum auriū arguet dō. q non eſt ſile de hoīe.
ga ſi homo ſolū ſm ɔscīaz tenēt iudicare poſ
ſet puerſus iudex reos abſoluē. ɼ ita periret
iuſticia.

Poſtea queritur vtruz iuſto
iudicio poſſit iudex ſine accuſatoꝛe iudicare
Ad qō ſic. Ambroſi⁹ ſup.i.ad coꝛ.ç. exponens
ſnīam apli de fornicatoꝛe iudicī in qua nō ē
ſine accuſatione damnare. ga dñs iudam cū
fuiſſet fur. ga nō eſt accuſat⁹ minime abiecit

Itē. z. ca. q. i. dīc canon Eleuterii. Nihil dr
quēliber accuſatum abſq; legitimo ɼ idoneo
accuſatoꝛe fiat. Nā ɼ ipe dñs Jhs xps indaz
furē eſſe ſciebat. ſ ga non eſt accuſat⁹: ideo ñ
eſt eiectus. Conr. Hñ. 4. Uox ſanguis frīs
tui ꝛc. ibi glo. Euidētia patrati ſceleris accu
ſatoꝛe nō eget. g̃ poteſt iudicare de manife
ſtis ſine accuſatoꝛe. Itē ambro. Manifeſta
accuſatione nō indigent. So. ſm diſtincti
onē bti ambroſii. Aut enim ita ē q crimē eſt
manifeſtū ɼ euidēs. aut nō. Si eſt euidēs: ſīc
nō ſūt q̃rendi teſtes ad ꝓbationē. ſic nec accu
ſatoꝛ ad denūciationē. Unī ambro. i. ad coꝛ. ç.
De fornicatoꝛe cognito ope pellendū illū apo
ſtol⁹ de cetu fraternitat⁹ cenſuit. Omnes enī
crimē ei⁹ ſciebāt: ɼ arguebāt. publice enī no
uercam ſuā loco vxoꝛis habebat. in q̃ re neq;
teſtib⁹ op⁹ erat: neq; tergiꝺſatione aliq̃ cri
men tegi poterat. Si ꝺo nō ſit crimē euidens
non poterit ſine accuſatoꝛe iudicare. Unde
aug⁹. ſup illō Math. z6. Un⁹ ex vobis me tra
ditur⁹ ē. Bñ dixit ex vobis. ɼ nō ex nobis. Ex
vobis enī eſt a qb⁹ ꝑ iudiciariam poteſtatez
confeſſus aut conuictus non eſt. Tale eſt ac
ſi diceret. Etſi ego p occłti indicii ſnīam eū
habeo damnatū. vos tñ adhuc p tolerantiā
ſuſtinete. Querit poſtea vtz iudex poſſit
ſine ɔuictione ɔdemnare. Ad qō ſic. Dīc aug⁹.
Nos ī q̃nq; ſnīam ferre non poſſum⁹ niſi
ɔuictū aut confeſſū. Item canon Euariſti
pape ca. z. q. i. Nullū añ veram ɼ iuſtam ꝓba
tionem iudicare aut damnare debem⁹: mani
feſte Paulo apoſtolo dicente. Ro. iz. Tu qs eſ
q iudicas alienū ſuū. ſuo dño ſtat aut cadit

Itē Exo. xi. Qui furat⁹ fuerit hominem ɼ
vendiderit eum ɔuict⁹ noxe morte moriat.
vñ accipit lex humana canonizata: ɼ ē Con
ſtātini. Index criminoſum diſcutiēs nō ante
ſnīam ꝓferat q̃ aut reū ipſe ſe ofiteat: aut p
ĩnocētes teſtes ɔuincat. Forte diſtinguet
iur̃ p̄cedētē qōnē ſīc diſtinguit Gratian⁹: q
quedā ſunt manifeſta iudici. quedā occulta
ɼ ĩnota. De occultis ɼ ĩnotis indiſtincte non
ꝺz qui iudex eſt iudicare. vñ canon Euariſti
pape ex auctoritate gñ. i9. dīc. De⁹ oīpotens
vt nos a p̄cipitāte ꝓbatione ſnīe ɔpelcēt: cū
oīa nuda ɼ apta ſint oculis ei⁹. mala tñ ſodo
me nolnit audita iudicare ꝓinſq̃ manifeſte
cognoſcēt que vicebāt. Unī ipe ait. Deſcēdaz
ɼ videbo vtrū clamorē q venit ad me opere
ɔpleuerint. vt nobis exempla ꝺarer: ne p̄cipi
tes in diſcutiēdis ɼ exequēdis negotis eſſe
mus: ɼ ne mala ꝓximoꝛ p̄us p̄ſumat q̃ſq; cre
dere q̃ ꝓbare: aut temere aut indiligenter
indiſcuſſa quoquomō temē iudicare: dicente
veritate. Nolite iudicare ɼ ñ iudicabimini.
Mat. 7. Itē in manifeſtis diſtinguēdū. Nā
quedā manifeſta dicūt ga nota iudici: ſ in
cognita aliis. Alia ſūt manifeſta aliis ɼ igno
ta iudici. Quedā ꝺo nota ſunt iudici ɼ aliis
Que ignota ſunt iudici: ɼ tñ nota ſunt aliis
non poſſunt a iudice iudicari niſi p̄uſ ɔuicta
ɼ ꝓbata. Unī canon Melchiadis pape. Pri
mo ſemp omnia diligenter ingrite: neminez
ɔdemnetis añ vez iuſtiſſimū iudiciū. nullū
iudicetis ſuſpitionis arbitrio. ſ ꝑmū ꝓbate
ɼ poſtea caritatiuā ꝓferte ſnīam. Et qō vo
bis nō vultis fieri aliis facere nolite. Tob. 4.

Itē que iudici tñ nota ſunt ſine examina
tione puniri nō poſſunt: ga vū accuſatoꝛis p
ſona aſſumit: iudiciaria poteſtas amittit. in
vna ɼ eadē cā null⁹ ſimul poteſt eſſe accuſa
toꝛ ɼ iudex. Unde aug⁹. Quis vtrūq; audet
ſumē: vt cuiuſq; ipſe ſit accuſatoꝛ ɼ iudex.

Itē ſi crimē manifeſtū ē indici ɼ aliis: ita
aliq̃ eſt q reus inficiat factū: vt ſi qs nega
ret ſe interfeciſſe eū quem ī oculis iudicis ɼ
multoꝛ ɔſpectu interfeciſſz. Aliq̃ ꝺo ē q ɔ ñ
teſ factū. Primo mō cū negat ſe eſſe reū: ſine
examinatione puniri nō pōt. z⁹ ꝺo mō ɔuictū
p ꝓpriā ɔfeſſionē punire poteſt. Si hoc dicat
Conr. Aliq̃s q euidēter ꝓpetrat ſcel⁹ſīc patet
ex p̄cedēti: ſine accuſatoꝛe ɼ teſtibus poteſt
iudicari: ſīc ille fornicatoꝛ quē iudicauit apl⁹
g̃ talis ſi inficiaret factū: nō aliter ɔuict⁹ q̃ p
rei euidētia poſſet iudicari. Itē ille q ve

lingt in ɔſpectu iudicī ſꝺ oculis multoꝛ non
ne patrat ſcel⁹ euidēs. So. Eſt ɔfeſſio ſer
monis ɼ ofeſſio facti. Cōfeſſio facti ē vbi pu
blicū factū ē. et tūc euidētia ipſa opis reū eē
teſtat: ga ope publico crimē ɔfitet. vñ q̃uis
neget verbo ſīc Chaym q dixit. neſcio dñe:
cū ipſa facti euidentia ɔfitet: ſīc ibi dr. Uox
ſanguis fratris tui clamat ꝛc. Ad illud ꝺo
intelligēdū q illud qō dīc Gratian⁹ intellr
qñ aliq̃s delingt coꝛā iudice nō ſedente loco
iudicī: ɼ coꝛā paucis ꝺuob⁹ vel trib⁹. ꝓpter ꝺs
nō dr factū publicū: ga iudice abſēte adhuc
non poſſet iudicari ſine ꝓbatione.

Queritur poſtea quātū ad aliā ptez legis: qua dr. nec
in alterā partē ꝺeclinent: nec pſonā accipies
nec munera. Primo q̃rit⁹ trū iudex poſſit
pſone mirabili ī iudicio ɔdeſcēdē. z⁹ vtrū
poſſit pecuniā vel mun⁹ accipe.

Ad primum ſic. Exo. z3. Nō de
clinabis in iudici
um pauꝑis. Itē pauꝑis nō miſereberis in
iudicio. Item Leuit. i9. Nō ɔſideres pſo
nam pauꝑis: nec honores vultū potēt. ꝛc.

Cōr. Eccl. 4. In iudicādo eſto pupillis mi
ſericors vt pater. Itē Iſa. ꝑ. repbēdūt iniq
iudices: q pupillo ñ iudicāt. Rz. eſt miſeri
ɔtra iuſticiā: ɼ ē miſereri ſalua ꝛitate ɼ recti
tudine iuſticie. Leges g̃ q̃ dicūt q nō ē miſe
rēdū pauꝑis ī iudicio: ſtelligūt ꝺeclinādo a
ꝛitate iuſticie. vñ Leuit. i9. ꝑcepit. Nō facies
qō iniquū ē. Alie ꝺo q̃ dicūt q miſerēdū eſt:
ſtelligūt ſalua ꝛitate iuſticie. Itē q̃rit ut z
poſſit iudex mun⁹ accipe: qō māifeſte ꝓhibet
ī ꝑdicta lege. ñ accipies munēa ɼ ubiq; ī ſcri
ptura. Cōr. iz. ca. q. z. Nemo cogit ꝓpriis ſti
pēdiis militare. ſi g̃ iudices aliq̃ ꝺelegari ſūt
ɼ indigēt pñt ſtipēdiū accipe. Itē pñt ne
exēnia recipe. vr q ñ: cū vlr dicat ñ accipies
munera. Itē ī eccłiaſtico. zi. Exēnia ɼ do
na excecāt oculos iudicū ꝛc. Itē q̃rit ſi re
cipiat ɔtra legē iudex munera: ɔſtat q̃ iuſte
recipit: ga ſīc dīc aug⁹ ad Macedoniū. Non
licet iudici vēdere iuſtū iudiciū. g̃ ſi recipiet
mun⁹ tenet reſtituere. Itē ſi tenet reſtitu
ere cui reſtituet. Nam ſymoniac⁹ ī recipiēdo
pecuniā ñ dz reſtituere illi q ꝺedit: ga turpi
ter ꝺedit ɼ ɔtra legem. g̃ filr ñ tenebit iudex
reſtituere pecuniā receptā illi qui ꝺedit.

So. dō. q null⁹ iudex pōt recipe pecuniaz
p iudicādo: ĩmo ſicut de p̄dicatione ɼ aliis

Universidad de Deusto
Biblioteca

spūalib⁹ officiis dr̄. Gratis accepistis gratis date.et ita gratis ⁊ sine intentione pcui vebꝫ iudicare.tñ sic de p̄dicatione dr̄ Mat.io. Dign⁹ ē opari⁹ mercede sua.i.sustentatione.ita inde⁊:tñ cū distinctōe. Sunt enī iudices ordinarii.iudices delegati.Judices ordīarii cū rōne sue dignitat⁊ hēant sufficiētes reddit⁹ sibi assignatos nihil debēt omnino recipere. vñ ad illos extēdit illō xbū Jobis baptiste Luce.3.Contenti estote stipēdiis vestris: qō xbū sic glosant aug⁹.⁊ ambros⁹. Ne inquiūt dū sumpt⁹ querit⁊ p̄edo crasset. Judices xo delegati possunt expēsas petē moderatas: ⁊ nihil vltra a ptib⁹.ga sic dic aug⁹. Nemo cogit suis stipēdiis militare. Dicūt tñ qdā q⁹ si ipse delegat⁹ nō sit sufficiēs pōt petere pro assessorib⁹:quoꝫ ofilio vtit ī cā:dū tñ nullaꝫ partē ꝓpter h̄ acceptet:nec aliquid faciet in fraudē.et h̄ dicūt iuxta decretalē titulo de vita ⁊ honestate clericoꝝ. que h̄ dic. Ad illud qō querit vtrū iudices possint exennia recipe.dicūt qdā. q⁹ moderata exēnia spōte oblata p̄t recipe. Naꝫ sic dic canon Leonis pape distinctōe.18. De eulogiis ad sacra ofilia deferēdis nihil inuenim⁹a maiorib⁹ termina tū.ſ sic vnicuiq⁹ p̄sbro placuerit que nō sunt vt arbitror:rōnabilī regrēda: nec vltro delata respuēda.Eulogia aūt sunt munera que deferūt sbditi plātis suis. Dicēdū tñ q⁹ a litigatorib⁹ nō debēt iudices recipe exennia etiā spōte oblata ꝓpter suspicionē vitādā a partib⁹. tenēt enī vitare suspicionē. Ad illud qō querit vtrū teneāt iudices restituē que iniuste recipiūt. dō. q⁹ indistincte index tenet restituē pecuniā quā accipit ꝓ indicādo. Sz ad illud qō q̄rit cui debeat restituere distinguēdū ē.ga aut accepit pecuniam: vt iudicaret inique:vel vt iudicaret iuste.si vt iudicaret inique:vel vt nō iudicaret: nō tenet reddē ei q vedit:cū turpiter vederit. ſ ei ī c⁹ iniuriā recepit: sic etiā tenet restituē ⁊ plenarie satisfacē ei q Iesus ē p iniquā sniā Si xo accepit vt iudicaret iuste distinguēdū ga aut vās vedit bona intētione.ſ. vt ius ⁊ getē sibi oseruaret:aut ut animū iudici sibi sb spē certitudīs inclinaret: ⁊ ita indirecte ipz corrūpe intendebat. p̄mo mō tenet restituē ei q vedit.2° mō nō: ga turpiter vedit. ſ oz vare paupib⁹ iux̄ arbitriū ecclie.

Postea queritur q̄tum ad vltimā partē legis qua dr̄. Juste qō iustum est psequeris.utrū iudex possit sine mīa delīquētem punire. Ad quod sic. Ambros⁹ ī libro. de officiis. Est iiusta mīa. Deniq⁹ ī lege scriptū ē. Nō misereberis illi⁹. Et ī li. R. legit⁹ q⁹ Saul peccauerit: ga mīser⁹ est Agag.i. R.15.quez phibuerat dīna snīa seruari. Jtē ambros⁹ ī eodē. Si qs latronē filiis vēpcātib⁹ motus ⁊ lachrymis oīugis ei⁹ inflexus absoluēdum putat:cui adhuc latrocinādi aspirat affect⁹: nō ne īnocētē tradet exitio:ga liberat multoꝝ exitia cogitātē. g̃ talis puniēd⁹ erit sine mīa. Jtē Ambr.ī eodē. Nōne cū iudex uni īdulget īdigno:ad phibitōis otagiū puocat vniuersum. Facilitas enim venie īcentiuum tribuit delīquendi. Conr̄. Jacobi.2. Judiciū sine mīa fiet ei q nō fecerit mīam. Jtez eccl.7. Noli eē nimis iust⁹:ſ iust⁹ ē c⁹ iusticia ē sine mīa. So.ſz Aug. Duo ista noīa cū vicim⁹ hō peccatoꝝ nō vtiq⁹ frustra vicunt.ga peccatoꝝ ē corripe. ga homo est misercre. nec omnino liberabis hominē:nisi cū persecutus fueris p̄tōrem. nulli boī claudenda est mīa. nulli p̄tō impunitas relaxanda. Dicēdū g̃ q⁹ misericorditer punit vn⁹ vt saluent multi. sic misericorditer abscīdit vnū mēbrū putridū ne sana pars corporis corrūpat vl ledat Et hoc modo intelligūt ille auctoritates ambrosii q⁹ nō est misercēdū p̄sone ī detrimētuz multoꝝ. Nec est ī otrariū quod obr̄ iudiciū sine mīa ꝛc. ga offm mīe tenet exhiberi ordinate pus mltitudī q⁹ p̄sone. Jtē ī persona attēdēdū ē utrū sit penitēs vl ī malo p̄sistēs Et tūc sic dic aug. Sic iubemur inimicos dilīgere ⁊ misereri eoꝝ:ut de eoꝝ pditōe dolea⁹:⁊ eoꝝ salutē desiderem⁹ nō ut ptinaces ⁊ ī malo p̄sistētes libertati donem⁹ ⁊ impunitati. Ad illō xo qō dr̄. noli esse nimis iust⁹. rñdet aug⁹.q⁹ p hoc erga penitētes ñ seueri: ſ misericordes esse monemur.

c **Onsequenter** que/rēdū ē de p̄sona rei seu p̄sone indicande. Circa quā q̄rit̄ p̄la. Primo g̃nalr utrꝫ mali sint puniēdi seu iudicādi. 2° vtrꝫ absentes sint iudicādi. 3° utrū multitudo peccās sit puniēda. 4° utrū aliqs possit pro alterius peccato puniri. Utrū ignorantes sint puniēdi. Utrū coacti sint iudicandi. Utrꝫ delīquētes ī iudicē ab eodē possint puniri.

Circa p̄mū q̄rit̄ duo. Primo utrū mali oī tempore fuerīt puniēdi. 2° spālr utrum xpē grē sint puniēdi.

Ad primum sic. Augustin⁹ de baptis/mo. Arrogātie iactatio ē: vt si qs posse facere credat qō nec apostolis ocessit dns. vt zizaniam.ſ.a frumēto credat se posse decernē:cū victū sit Mat.13. Sinite vtraq⁹ crescē usq⁹ ad messem. Scōm hoc videt q⁹ nulli ocessum sit iudicare.qō ē malos a bonis separe. Item Grego⁹. Quādiu ī hac vita sbīstitis: si boni estis equanimiter tolerare malos.nā q ſqſ malos nō tolerat:ipse sibi p ītolerantiā testis est: ga bon⁹ nō ē. Abel enī eē renuit: quē Chaym malicia nō exercet. Jtē mali aut sunt p̄destinati aut p̄sciti. Si p̄destinati sunt. g̃ sine correctiōe saluab ūt. Si p̄sciti ad mortē inter flagella deteriozes fiūt: vt pz ī Pharaone. g̃ p̄destinat⁹ correctio supflua. p̄scit⁹ ītil ī ueniūtur. Jtē dic aug. q⁹ Nabuch. pnīaz meruit fructuosam:cū post īnumeras impietates flagellat⁹ penituit: ⁊ regnū pdītū rursus accepit. Dañ.4. Pharao aūt in ipsis flagellis durioz effect⁹ ē:⁊ periit.quātū ad nāz ambo homines erāt. quātū ad dignitatē ambo reges quātū ad cām ambo captiuū dei populū possidebāt.quātū ad penā ambo flagellati. Si g̃ iste ī flagellis penituit.ille nō.que hui⁹ causa fuit:nisi qa iste p̄scit⁹. ille p̄destinat⁹: vt per penā emēdaret. Sol⁹ igit ve⁹ q scit qs p penā possit emēdari uel corrigi:poterit punire.

Jtē aug⁹. de xbis dñi. Bon⁹ tolerat malū nā ⁊ xp̄us cū sciret furē tolerauit:ad p̄dicādum misit. Mat.10.eiq⁹ cū aliis eucaristiā dedit Mat.27.inde vt p̄us. Conr̄. Precipiūt leges punire malos. Maleficos non patieris viuere dr̄ ī exo. Jtē Deli reprobat⁹ ē quia filios nō corripuit. Jtē in Mat. Si peccauerit ī te frater tuus corripe eū ꝛc. Et ad ro.13. de iudice. Nō sine cā gladiū portat. Item querit vtrū xpe grē mali sint iudicādi ⁊ puniēdi. Ad qō sic. Mat.5. dictū ē antiqs. oculū pro oculo ꝛc. Dico uobis:nō resistē malo. ergo mali nō erūt puniēdi. Jtē ī ueteri lege corpalis pena statuta ē. ī lege euāgelii boī penitēti p pnīam pmittit venia. Jtē lex net⁹ a terroze īcipit exo.20. Ego sum ve⁹ zelotes vindicās ꝛc. Lex euāgelii a lenitate mansuetudīs ⁊ mīe ita ingens. Brī paupes spū ꝛc.

Item Leuit.20. Qui fecerit hoc vel illud morte moriat. In euāgelio xo dr̄. Gaudiū ē sup vno p̄tōre pnīam agente. Et Luce.15. et itez. Nō veni vocare iustos ſ p̄tōres. Mat. 9. Jtē Grego. sup illō euāgelii. 22. Math. Sile ē regnū celoꝝ boī regi ꝛc. dic. Cū in lege scriptū sit diliges amicū:⁊ odio habebis inimicū:accepta tūc licētia iustū fuerat vt del suos q⁹ aduersarios quāta possent xtute oppi merēt:eosq⁹ iure gladii ferirēt:qō ī nouo testamēto opescit cū xtas p̄dicat dicēs. Diligite inimicos. ꝛc. Ex qb⁹ dr̄ reling q⁹ malozz vindicta deo sit relinquēda: nec sint tpe grē puniēda. Conr̄. i. ad coz. 5. Auferte malū ex vobis ipsis. dixit apls de fornicatore. Jtē ī eadē epla. 4. Quid vltis ī xga veniā ad uos et xgam vocat potestatē indiciariā. Jtez Aug. Uincētio donatiste. Nō omnis q parcit amic⁹ est:nō omnis q xberat inimic⁹. meliora sunt vulnera amici q̄ oscula inimici. So. sunt quedā salubri āmonitione corripienda: qdā xo flagellis corpoalib⁹ ⁊ penis spūalib⁹ puniēda. Dicēdū q⁹ vlr mali sunt corripiēdi p āmonitionē:ſ nō vlr puniēdi p odēnationē. Q⁹ vlr corripiēdi āmonitione dic Aug⁹. exponēs illud ꝓphe. Recedite īmundū ne tetigeritis. Nos īgt istam recessionē spūaliter intelligim⁹ de otactu cordis non corporis. Quicqd g̃ inter uos maloꝝ nostis quātū potestis improbate ut corde recedatis. et redarguite:ut exeatis inde. et nolite consentire vt īmūdū nō tāgatis. Q⁹ xo sint puniēdi g̃nalr notandū q⁹ multis modis otingit q⁹ pena in ferri nō oz malis:nec odemnatōis iudicium et hoc ul ga nō sunt uestri iuris:uel qa illoꝝ crimina ⁊ si nobis nota sunt manifestis iudiciis p̄bari nō p̄nt: uel qa nisi cū maiori piculo disciplinā exercē non possumus. De his xo q fozis sunt dicit aplus. Quid mihi attinet de bis q fozis sunt. De bis enim dñs iudicabit.

Jtē sup illō p̄s. Faciet dñs iudiciū iniuriā patiētib⁹. Aug. ab bis qui non sunt sui iuris negt disciplina exerceri. Jtē de bis quoꝝ crimina nō sunt nota nec p̄nt ouīci dic aug. in omel. de pnīa. Multi tolerant ut iudas. ⁊ multi nesciūt quoadusq⁹ dns ueniat ⁊ illuīabit abscondita. Jtē de bis q nō possunt sine maiori piculo corrigi dic aug⁹. otra epl̄am Permeniani. Cum qſq⁹ xp̄ianoꝝ ī aliquo peccato fuerit deprēhēsus ut anathemate dignus habeat. fiat hoc ubi piculū scismatis nullum est. et ī his casib⁹ loquūt auctoritates obiecte qb⁹ uidebat p̄bari q⁹ mali nō eēnt puniēdi. Auctoritates xo otrarie itelligūt ī oppositis casib⁹ qb⁹ pbat malos esse puniēdos ⁊ indicādos occurrētib⁹ trib⁹. ſ. iurisdictōe. ouictōe ⁊ pace. salua unitate ecclie. De iurisdictōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

dic aug. sup illud. i. ad cor. 6. De his qui foris sunt dns iudicabit. In his qui intus sunt. i. fidelib⁹ patredo est resecāda. De quibꝯ dic aug. sup illō. i. ad cor. 12. Qui manducat īdigne ꝛc. ibi ingt aug. nō tibi sane si iudex es si apud te accusat: si tibi documētis testibusq; ouicit: coberce. corripe. excoica. degrada. De pace ecclie dic aug. in epistola ꝺtra epistolaz Permeniani. Quādo cuiusq; crimē notū est ⁊ omnib⁹ execrabile apparz: nō tales habeat defensores p quos possit scisma ꝺtingere: nō dormiat seueritas discipline. Ad illud tn̄ qꝺ obr̄ q cassa ē correctio cū corripiēdi p̄destinati sint aut p̄sciti. ꝺō. q non segr̄: ga boc ipz p̄destinatū ē ut p̄destinati p penā corrigā tur: quēadmodū ⁊ de oīe q̄ fit p ipsis ut dic beat⁹ Grego. in dialogo. Ea q̄ sc̄ti viri oād efficiūt ita p̄destinata sunt ꝺt p̄cib⁹ obtineant. Silr̄ de conceptōe ītelligēdū ē. Ad illō ꝺ qꝺ obr̄ de Nabuchodonosor ⁊ Pharaone ꝺō. q nō ē imputandū dine p̄destinationi ul p̄scie: ꝑ li. ar. q aligs nō corrigit ex pena. vñ aug. de Nabuch. ⁊ Pharaōe dic. Quis fines eoz fec esse diuersos: nisi q vn⁹ dei manum sentiēs ī redargutōe ꝓprie inigtat⁹ ingemuit alter ꝺtra dei misericordissimā ꝛitatē libero pugnauit arbitrio. Et itez aug. Uasis ire nūq; de⁹ redd̄t interitū: si nō spōtaneū iue niret⁹ homo hēre pctm: nec iferret irā nisi bō ex p̄destinatōe decidisset ī culpā. Si aūt obr̄ ga nesciē qui sint p̄destinati vel p̄sciti: ꝓpter qꝺ null⁹ est corrigēd⁹. ꝺō. q boc non segr̄. imo ꝓpter boc omnes sunt corrigendi. quia incerti sum⁹ an sit p̄destinatū q p correctōez sit ille q peccat saluandus. Ad illud ꝺ qꝺ querit⁹ an tpe grē mali sint iudicādi. ꝺō. q sic dū tn̄ iudiciū vl correctio nō pcedat ex odio seu libidine ūicte. Unde dic aug. sup illō Lu. 9. Uis vt dicam⁹ vt descēdat ignis de celo ꝛc. Discipuli nō recepti a samaritanis ignem celit⁹ sup eos deducē voluerūt. ꝑ audierunt Nescitis c⁹ spūs estis. ex caritate ꝺ ⁊ amore iusticie correctio ē faciēda. Unde dic aug. ī sermone de monte. Perfectio dilectōis ipsi⁹ dei patris nobis imitāda ꝓponit: cū dr̄ Matth. 5. Diligite inimicos vestros. ⁊ tn̄ de ipso dr̄. Que diligit dns corrigit. flagellat aute oēm filiū que recipit. ad hebr. 12. Et itez ipse dic ī Luca. Seruus sciēs volūtatē dni sui ⁊ non faciēs plagis vapulabit multis. Ex b̄ g̃ pcepto qd relingt nisi vt ipse ꝛindicet cui ordine rez potestas ē data: ⁊ ea volūtate uindicet: qua pater flagellat paruulū filiū: que tn̄ p etatē nō pōt odisse. et boc mō intelligēdaz ē qꝺ dr̄ de nō iudicando in nouo testamēto seu non puniendo.

Consequenter queritr vtrū reus absens possit iudicari. Ad quod'sic. Deutr. i. sup illō Precepi eis audite illos. ꝛc. intell. Nemo iudicand⁹ nisi ꝓus audit⁹. Itē btus Cornelius. 3. ca. q. 9. Omnia que aduersus absentes: in omni negocio aut loco agūt aut iudicāt: oīa euacuāt: quia absentē nulla lex damnat.

Itē btus Felix ī eodē. Absente aduersario nō audiat accusator: nec absēte alia parte sentētia a iudice dicta vllam obtinebit firmitatē. Cōtra. Numeri. 16. Moyses iudicauit Dathā ⁊ Abyron absētes. Itē ī. i. ad Cor. 5. aplus iudicauit fornicatorē absētē sic ipse met dic. Ego aūt absēs corpore ꝛc. So. ꝺō. q est absēs ex ꝺtumacia: ⁊ ē absēs ex impotētia siue cā iusta. Absēs ex ꝺtumacia ē qui citatus ꝺtemnit apparere: qualis fuit Dathan: ⁊ silr̄ Abyron. ⁊ nō dr̄ Numeri. 16. Q vocati a Moyse dixerūt. nō venim⁹. et talis potest absens iudicari. Talis etiā erat fornicator: q quāuis isto nō scribat apostolus monuerat. et sic ꝺtumacē ꝓpter euidētia patrati sceleris indicauit. Absēs vero ex impotētia seu causa iusta qua ꝓbibet cora iudice ꝺparere: nō potest legitime iudicari. Unde dic Zepherin⁹ papa. 3. ca. q. 9. Absēs nemo iudicet. ga boc diuine ⁊ humane ꝓhibēt leges.

Postea queritur vtrū multitudo peccās sit punienda. Ad qꝺ sic Mat. 18. de ꝛizaniis dicūt serui. vis imus ⁊ colligim⁹ ea? et rndet dom⁹. Ne forte simul eradicet triticū: sinite vtraq; crescē. ꝛc. ibi glo. Multitudo nō est excoicāda: nec ꝑnceps populi.

Itē aug. Bonifacio. Ubi p graues discēsionū scisuras nō h⁹ aut illi⁹ bois ē piculū ꝑ poploz strages iacēt: detrabēdū ē seueritati vt maiozib⁹ malis saluādis sincera caritas sbueiat

Itē aug. li. 2. ꝺtra epistolā permeniani. Cū ꝺtagiū peccati multitudinē īualit dine discipline seuera mia necessaria ē. Ex quib⁹ uidet relīq q multitudo peccās nō erit ꝺdēnāda.

Cōtra. Exo. 32. Moyses ꝓpter peccatum idolatrie occidi ꝑcepit multitudinē vsq ad .23. millia hominū. Itē Delyas. 4. R. 1. zelo iusticie igne celesti duos gnāgenarios cū suis gnāgita ꝺdemnauit. Unde Ambro. excusās humana impietas ei nocet qꝺ ꝓnertendo ignat. Si g̃ nō ignat nō nocet. Ex his videt reling q null⁹ ē puniēd⁹ p peccato alterius.

Contra. Exo. 20. Ego sum deus zelotes visitans peccata patrū in filios vsq; ī tertiā ⁊ quartā gnationē. sup qꝺ dic aug. In tertia ⁊ quarta gnatōe ominat se filiis redditurz: nō ī equalitate iudicii ut alii peccēt alii puniāt ꝑ magnitudine clemētie: dum semp expectat penitētē. qꝺ ī gnatione ꝓma delingt nō ꝓus emēdat nisi 3ª ⁊ q̄rta gnatio venerit. Itē p culpa originali ade puniūt omnes filii ei⁹ Unde. i. ad Cor. 15. Omnes ī adam moriuntur.

Itē Cham peccāte Chanaan fili⁹ ei⁹ male dict⁹ ē ⁊ seruituti addit⁹. Hn̄. 9. Itē p peccato Hiezi lepra transmittit ad posteros. 4. R. 5. Itē iudeis clamāt⁹. sanguis ei⁹ sup nos ⁊ sup filios nostros. Mat. 27. reliquie eorum pene mortis xpi addite sunt vel ꝺiecte

Itē p pctō acbor plebs israelitica ī manib⁹ hostiū tradita ē. Josue. 7. Itē p peccato filioz Heli popul⁹ ī ꝺfectu philistinoz corruit. i. R. 4. g̃ iusto dei iudicio vn⁹ punit p peccato alteri⁹. g̃ a iudice poterit vn⁹ puniri p alio. Si ꝺcat q nō est sile de iudicio dīno ⁊ humano. Cōtra. Sup iosue. 7. dicit aug⁹. sup illud. peccauit popul⁹ ꝛc. Hoc ꝓcipit hoc iudici de⁹ ī his que ad humanū iudiciū pertinēt ī iudicādis qꝺ ī suo iudicio facit ipse. Si g̃ ipse punit vnū p peccato alterius. ⁊ hō index silr̄ facere poterit. Itē ꝑ iura ⁊ canones inferūt pene sine culpa ī plurib⁹ casib⁹ vt ꝓpter pauptatē ecclesia que ꝺsueuit hēre epm pdit ipm. Itē ppter homicidiū vel propter odiū ciuiū ꝺtractū eo q occiderunt duos epos succesiue: uel alia cā ita enormi ecclesia pdit suum epm. 25. q. 2. Itē propter fauorē ut alexādrina ecclesia ī fauorē ꝺstantinopolitane ciuitat⁹: quā Cōstantin⁹ ꝺstituit ꝓmū honorē post Romā amisit. distinct. 22.

Itē ppter uitiū lepre remouet⁹ ab administratiōe ecclie. ut dic decretalis. et ita punit ecclia pena alteri⁹. Itē ppter scel⁹ prīs punit fili⁹ ut p crimine lese maiestat⁹: ⁊ oēs illegitime nati p peccat⁹ parētū suoz. unde ⁊ ī deutr. 23. dr̄. Nō ingredi⁹ manzer. i. de scoto nat⁹ ī eccliam dni usq; ī decimā gnationē et silr̄ p scelē dni punit familia ītердicto uel ciuitas. 16. ca. q. 4. Itē ꝓpter ordinē sacerdotii dño seruus auferr̄ ꝑ canones. Sexigit sunt casus ꝑ iura ī qb⁹ punit aligs sine culpa. Itē querit si p pctō originali vn⁹ pena

q

Ueritur postea vtrū ī nocētes ⁊ ī uolūtarii circa aī sint iudicādi. Circa qꝺ ꝓmo querit vtrum vn⁹ debeat vel possit puniri p alio. 2° vtz ignorātes puniri possint. 3° vtz coacti. s. g inuiti faciūt aliqd.

Ad primum sic obr̄. Cuz pena inferat delinquēti rōe culpe: ⁊ cl'pa vni⁹ ī aliū nō trāseat. g̃ de iusticia nec pena dz trāsire. Itez Aug. Quis loc⁹ ī nocētie relingt: si alienum crimē maclat nesciētē. Itē lex canonizata dic. Crimē vel pena paterna nullā maculam filio inferre potest: ga vn⁹ gsq; ex suo ꝺmisso pene sbicit: nec alieni criminis successor ostituit. Itē Deutr. 24. Nō occidēt patres pro filiis nec filii pro fratribus. sed vnusquisq; p peccato suo morietr. Itē Eze. 18. Ita q̄ peccauerit ipsa morietr. Et ibidē dr̄. Fili⁹ nō portabit inigtatē patris ꝛc. Itē Grego. ī mora lib⁹ sup illō Job. Dois g filis ē tui ꝛc. ibi Gre.

Universidad de Deusto
Biblioteca

actuali punit p culpa alteri⁹: quare nō p culpa actuali. Itē dic aug. sup Josue.7. Nō ē credēdū ī penis que post mortē irrogāt aliū pro alio posse damnari: ꝑ ī his tm̄ reb⁹ hic irrogari penā que finē fuerāt habiture. g̃ soluz pena tempozali vn⁹ iuste punit p alio. g̃ iniusta est dānatio p culpa originali: aut si iusta est: iuste punit vn⁹ p alio tpalr̃ ⁊ eternalr̃.

So. p distinctionē beati Aug. sup Josue.7. Est pena nocēs ⁊ nō oferēs. ⁊ ē pena nō nocēs ꝑ oferens ad salutē. Pena ꝑma nūq̃ de⁹ punit vnū p alio. Pena ꝺo z⁹ punit de⁹ ex causa vnū p alio. In ꝑma pena oz homo inducx deū imitari. in z⁹ inferēda nō nisi cū distinctione que postea ponit. et hoc est quod dicit aug. Secretiozi iudicio visibiles afflictiões hominū vel mortes nouit oēs. quēadmodū q̃ buscūq; iuste disp̄sat: etiā cū aliozū peccata ī aliis videt vlcisci: qm̄ bis q⁹ ingerunt ⁊ obesse ⁊ pdesse possunt. Penas ꝺo inuisibiles que nocent ⁊ nō ꝓsunt: ita null⁹ deo iudice pro alienis peccatis luit: sic ꝺe iudice null⁹ luere nisi p sua culpa istas visibiles penas oz.

Ad illud g̃ qꝺ p̄ obī. ego suz de⁹ zelotes ꝛc. ꝺō q̄ istud intellr̃ de filiis q̃ sunt imitatores malicie patris. vñ ibi segt. bis q̃ oderūt me hoc ē ī illis qui ī odiū mei sunt sectatores paterne malicie. Ad z⁹ ꝺō. q̄ ī peccato originali nō punit vnus p peccato alteri⁹ solum: ĩmo p peccato ꝓprio. Erat enim vn⁹ originaliter cū delīquēte parēte. et ideo q̃ vn⁹ erat cū illo ⁊ ī illo a quo traxit quando ꝺmissum est pt̄m. ideo ⁊ ī ipo originalr̃ peccauit: sicut dic aplus ad ro.8. de adam: in quo ingt oēs peccauerūt. Ad alia ꝺo que obiciuntur de Chanaā ⁊ de posteris Hiezi ⁊ de filiis ideorū q̃ occiderūt Xp̄m ꝺō. q̄ ex his exemplis ñ probāt aliq̃ puniri p peccatis alioz: nisi sint imitatores malicie eoz. tñ pena dīna ꝓuidētia iustissima sustinuerūt bi ⁊ alii temporalr̃ pro culpa aliena ad vtilitatē ꝓpriā. Punit enim deus ad vtilitatē q̃nq; de causis. ꝑmo ad ꝓbationē ⁊ pfectionē ⁊tuti vt Job ⁊ Tobiam. z⁹ ꝓpter ꝺseruationē grē ⁊ humilitati vt Paulo dedit angelū satbane ne magnitudine reuelationū supbiret. z. ad. co. iz. Tertio ꝓpter pniam peccati. vt Mariā sororem Moysi numeri. iz. 4⁹ ꝓpter eruditionē: vt filios israel bonos: de q⁹ dic Jere. Alia tribulatio p omne flagellū erudieris irlm. 5⁹ ꝓpter gloriā dei manifestandā vt cecū natū. ioh. 9. de quo dic dns. Neq; hic peccauit neq; pēt ꝺs vt manifestet gloria dei in illo. Non ē igit ex his causis inconueniēs vnū puniri a deo peccante alio. Ad illud vero quod obicit de achor rñdet aug. q̄ pena tempozali disp̄satione dīna punit aliqs triplici de causa. ꝑ⁹ est excitatio sollicitudis caritatis. vñ dic aug. q̄ p hoc q̄ p peccato achor punit⁹ est popul⁹ ostēsum ē vt nō solū se quisq; curet in populo ꝺ inuicem sibi adhibeant diligētiam: et tāq̃ vnius corporis ⁊ uni⁹ hois alia pro aliis sint membra sollicita. z⁹ rō est ostensio unitatis que oz esse inter homines quantū ad uīculuz societatis. Uñ aug. Silr̃ ostendit quantum ad oneꝛa sit in populi unitate ipsa uniuersitas: ut nō in se ipsis singuli: ꝺ tāq̃ partes in toto estimēt. vñ p peccato uni⁹ ꝓsone tm̄. s. achor dicit ē. peccauit popul⁹ ꝛc. Tertia rō ē detestatio peccati seu ostēsio magnitudis sceleris. Uñ aug. Simul etiā signatum est quātuz malū fieret si uniuersa multitudo peccasset: qñ un⁹ ita potuit uīdicari: ut ab eo ceteri nō possēt esse securi. Ad illud qꝺ postea obr̃ de filiis Heli ꝺō. q̄ ī hoc q̄ filii israel puniti sunt p peccato filioz Heli. expmit g̃ ꝺ⁹ beatus Grego. Meritis platoz deprauat uita ꝺditoz. ga platis suis ꝺditi fauēt ad malū: cū eis simul corrūpit: sicut filii israel diu fauētes peccatis sacerdotū tandem cum eis ceciderūt ī manib⁹ hostiū. Silr̃ ꝺō ē g̃ ꝺō pop̄z numerauit p peccato: gladi⁹ dīi defecit in populū. ga ī hoc peccato ei⁹ fauebat. Pretēa ī hoc punit⁹ ē ipse q̄ peccauit: ga ī multitudine plebis dignitas regis ē: ⁊ ī paucitate plebis ignominia ꝓncipis. sic dr̃ ī ꝑuerbi. 14.

Ad illud qꝺ postea obiciebat q̄ homo iudex oz facē ī suo iudicio sic de⁹ ī suo: p̄z rñdio p dilīctionē sup̄ posita aug. super iosue.7.

Ad illꝺ qꝺ postea obiciebat q̄ ꝺ⁹ iura inferūt pene sine culpa ꝛc. ꝺō. q̄ ē pena damni. ⁊ pena flagelli. Pena damni ē in ꝺtractione alic⁹ boni. hec pena īfert iuste ab hoīe iudice sine culpa: ꝺ ñ sine cā ⁊ hoc ꝺsideratōe utilitatis coīs ⁊ publice salut⁹: quā de ordine potestat⁹ sibi ꝺcesse oz p̄ferre utilitati ⁊ saluti cuiusq; persone. et ī hoc gñe sunt omnes pene canonuz que īferūt sine culpa. Pena uero flagelli duplex est corporalis ⁊ spūalis. Spūalis ut excōmunicatio. corporalis ut mutilatō occisio. Neutra uero potest īferri sine culpa. De pena spūali que est excoīcatio dic aug. ad Aureliū ep̄m. Nō imputāt filiis peccata parentū que post eoz natiuitatē a parentibus omittunt: nec p peccati pēt spūali pena filii sunt plectēdi. et ꝺ intellr̃ de pena spūali que est excoīcatio maioz: que separat a suffragiis ecclie ⁊ participatōe sacramētoz spūali ⁊ sacramtali: nō de pena spūali q̄ dr̃ interdictū: q̃ separat a participatione sacramētali: ñ spūali sacramētoz: qua p bono coī peccāte nō interdicit familia vel ciuitas. Ad illꝺ qꝺ queritur de peccato actuali ⁊ originali ꝺō. q̄ humana iustīcia inquātū pōt dīnā iusticiam imitat. Punit autē dīna iusticia culpā actualem ⁊ culpā originalē. et hāc. s. originalē finaliter punit pena damni. i. sbtractione gloie. Actualē ꝺo pena sensus ī inflictione gehenne Silr̃ iusticia humana p culpa parentis pena damni punit filiū. vt p crimine lese maiestatis exheredat filiū. ⁊ p fornicatōe vel adulterio parētū efficit ī famis filī⁹: q̄ de adulterio ⁊ fornicatione ē nat⁹. Pena ꝺo sensus vl flagelli nullū punit nisi p peccato actuali ꝺ⁹ q̄ dic aug⁹. sup Josue.7. Doie iudice istas visibiles penas null⁹ nisi ex ꝓ ria culpa oz luere.

Que aut sit rō in iusticia dīna ⁊ ī iusticia humana dic aug⁹. ad Bonifaciū. Jam cū hō in se ipso ab eo q̃ genuit alter ē effect⁹: peccato alteri⁹ sine sua ofessione nō tenear obnoxi⁹ Traxit g̃ reatū qꝺ vn⁹ erat cū illo ⁊ in illo a quo traxit qñ admissum est. Nō autē trahit alter ab altero: qñ sua vnoquoq; ꝓpria vita vincēte: iam est uerificatū. aīa que peccauerit ipsa morief. Ad illud qꝺ dr̃ de aug. vltio patet solo ex ꝺdictis. Nam p peccato originali nō solū punit⁹ qs ex culpa aliena: ĩmo p culpa que fit ei ꝓpria. Ex culpa enim ꝑma adam ꝓsonali corrupta est natura que tota erat in illo ⁊ sua. Et ideo oīs ꝓsona que ꝓpagatur ex sic uitiata natura corrumpit⁹: ⁊ corruptōe propa sic ei ꝓpa fit natura: ⁊ ꝺ⁹ modū suscepibilis est ratio corruptionis. ideo q̄ ꝓsona susceptibilis ē culpe corrumpit⁹ ꝓsona corruptione culpe p similitudinē ꝑncipii corruptiōis: que fuit persona culpabilis.

Postea queritur vtruz ignorantes sint iudicādi. Ad qꝺ sic. Ambro. super Lud. vbi dr̃. q̄ nauicula iactabat⁹ fluctib⁹. Turbat⁹ inquit nauicula Petri ī qua erat Judas. qui suis meritis erat firm⁹ turbat⁹ alienis. g̃ pro peccato iude periclitabat⁹ Petri⁹ q̄ ignorabat peccatū iude. Itē peccato ciuiū thesauri Jerico anathematizati legūt⁹. Josue. 6.

Itē peccato amalechitaꝝ aīalia eoz iussa sunt interfici. i. R. 15. qꝺ⁹ Saul pepcit: audiuit Samuelē. nesciens q̄ ꝓtm̄ ariolādi ꝛc.

Item p peccato israelitaꝝ arcba vñi pbilisteis tradita ē. i. R. 4. Itē p ꝓtō egyptiorum possessiones eoz grandini sunt tradite exo. 9. Si g̃ q̃ sensu carēt ut arcba ⁊ thesauri Jerico anathematizant⁹: vel hostib⁹ tradūt⁹: vel uenalt⁹. Item si ea que uim intelligēdi nō bīt ꝓtis hominū morti tradūt⁹. relingt⁹ fortiori rōne q̄ ignorātia nullū oz a reatu criminis excusare. Itē Numeri. 16. paruuli p ꝓtō Dathan ⁊ Abyron cū parētib⁹ perierūt Uñ ibi dr̃ q̄ egressi stabāt cū uxoꝛib⁹ ⁊ filiis ī ītroitu papilionū. Itē paruuli sodomitarum perierūt cū sodomit⁹ ꝓtō sodomitaꝝ: ⁊ tñ habebāt ignorātiā iuīcibilē. Conr̃. Dic aug. Nulli⁹ crimē maculat nesciētē. Item Jo. Dam. Aī⁹ innolūtarii indulgētia digni habēt. Innolūtariū aūt sic idē dic duplr̃ ē. ꝺ q̄ dē p ignorātiā. hoc p violētiā. g̃ qꝺ ignorāter fit dignū ē ꝺulgētia. Nō g̃ puniri debet ignorās. Itē gñ. zo. dixit abimelech. Num gētem ignorātē interficies. Itē deut. i. filii q̄ bodie boni ⁊ mali ignorāt distātiā: ipsi intrabūt: ⁊ ipsis dabo terrā ꝛc. Rōne g̃ ignorātie pueros israelitarū nō indicauit dns p incredulitate parētū. Item aliqñ ignorātia ꝺtingit rōne infirmitat⁹ vt ī perturbat⁹ alienat⁹. ⁊ ebriis. aliqñ rōne etat⁹. vñ ifās qñ ñ ē voli capaꝝ excusat⁹: sic dr̃ ca. i5. q. i. Qñq; rōe deceptiōis vt cū aliqs decept⁹ p fraudē vel dolū alteri⁹: vl p errorē facti ꝓbabilem. Aut igit ignorātia vlr̃ excusabit oēs istos. aut si aliquos excusat aliqs nō: q̃ ig̃ātia excusabit ⁊ que nō. et qs p ignorātiā delīquēt⁹ puniēd⁹ erit: ⁊ qs nō. So. ꝺō. q̄ ignorātia negationis. ꝓuationis. ⁊ dispositiōis. Ignorātia negatiōis ē qua negat scīa: nec ponit debitum sciēdi. ⁊ hec simplr̃ excusat. Ignorātia pnatiōis est qua negat scīa ⁊ ponit aptitudo seu debitū sciēd. et hec ī eis que pertinēt ad salutem a tāto excusat: ꝺ ñ a toto. Ignorantia dispositiōis est que ponit errorē seu ocptionē ꝺtrariā scīe recte. et illa ī bis q̃ ptinēt ad salutē accusat: ⁊ ñ excusat. sili mō affect⁹ siue volūtas nesciēdi: de q̃ ī ps. Noluit ītelligere ut bñ agēt. Scōm hoc g̃ ꝺō q̄ ignorāt⁹ p modo ex ignorātia ñ meret puniri. ignorans 2⁹ modo meret puniri: ꝺ cū mitigatione. ignorās tertio modo meret puniri cū seueritate.

Ad illꝺ g̃ qꝺ obr̃ de petro q̄ periclitabat propter peccatū iude. ꝺō. sicut patet ex dictis

Universidad de Deusto
Biblioteca

q̄ ex causis ꝺueniētib⁹ dīne puidētie meritis multotiēs maloꝝ iusti a deo temporalr̄ puniunt.ꝑ tñ ī hoc iudiciū humanū ñ ꝺz imitari dīnū.sic dic Aug.sup Josue.7.vt supꝫ dictū ē Et rō h⁹ ē qa cū duplex sit iudiciū diuinuꝫ. occultū ⁊ manifestū.Occultū iudiciū ē ī pena temporali bonoꝝ.Manifestū ī pena malorum. Humanū iudiciū quod ē ex manifestis causis ꝺz imitari iudiciū dei manifestum nō occultū. Ad illō qō postea obr̄ dō.q̄ insensibilia ⁊ irrōnabilia pcō hoīum anathematizant vel perdūt: nō participatiōe peccati. ꝑ causa rōnabili que assignat tripler.s.ratio sacramēti.detestatio peccati.flagellū delīquētis.Rō sacramēti cā est ī thesauris Jerico.⁊ aliis aīalib⁹ amalechitaꝝ. ierico enim interp̄tat luna:⁊ significat mūdanā cupiditatem. amalechite interp̄tār lingentes sanguinez. ⁊ significāt carnaliū desideriorum voluptatez. Thesauri g̃ ierico anathematizār ad significandū vānationē cupiditatis. Aīalia amalechitaꝝ iubēt interfici ad sig̃nd̄ū mortificationē motuꝫ carnal⁹ voluptat. Itē detestatio peccati cā ē vt patet ī actib⁹: vbi propter peccatū Symonis pecunia ei⁹ damnata ē dicēte Petro.pecunia tua tecū sit ī pditionē ꝛc

Itē flagellū delīquēt cā ē vt ī aīalib⁹ egyptioꝝ ⁊ possessionib⁹ grandine pcussis: vt ī illis punirēt quoꝝ felicitate letabant. Ad illud qō obr̄ de puulis Darban ⁊ Abyron ⁊ sodomitaꝝ dō. q̄ ꝑ paterno scelē puniti sūt quāuis ignorātes a deo sine culpa:ꝑ non sine causa: qa dīna puidētia que p̄scit ⁊ puidet qualis q̄scq̄ debeat esse futur⁹: puidebat eos si pmansissent paterni sceleris imitatores futuros.⁊ ideo ꝑ hoc maior pena illis diminuta ē:qb⁹ successio paterni sceleris est adepta

Ad obiecta ꝺo partis alteri⁹.Notādū q̄ ē ignorātia facti:⁊ ignorātia iuris. ignorantia facti alia ē ei⁹ qō nō oportuit eū scire q ignorat:sic dic aplus.i.ad cor.8.Si qs infidelium vocat vos:qcqd appositum fuerit comedite nibil interrogātes ꝓpter ꝺscīam. Alia est facti qō oportuit eū scire:sic ignorātia iudeoꝝ.qa que a ꝓphis de iudeis fuerint ꝓlata adhuc ignorāt esse ꝺpleta. ꝑma ignorātia excusat.z⁹nō. Itē ignorātia iuris aut ē iuris naturalis aut iuris diuini legis ⁊ euangelii: aut iuris canonici vel ciuilis.ignorātia iuris naturalis neminē excusat habētē vsum rōis Ignorantia iuris dīni ī his que ptinēt ad salutem vt sunt p̄cepta decalogi:⁊ articuli fidei nō excusat:ī aliis uero excusat simplices: quānis nō excuset p̄latos ⁊ sacerdotes:q tenent rōnē reddē de ea que ī eis ē fide ⁊ fide Ignorātia ꝺo iuris canonici ⁊ ciuilis nō excusat iudices:quānis excuset alios simplices. ⁊ ꝑ hanc distinctionē intelligunt auctoritates aug.⁊ gl̄. Ad illud vero Jo.Dama.dō.q̄ inuolūtariū p ignorātiā duob⁹ modis est.simpliciter ⁊ ꝑ qd.Simplr̄ cū non ipsi tribuim⁹ cām ignorātie.vt qñ nihil omittim⁹ de ꝺtingentib⁹.ꝑ qa ita ꝺtīgit:hoc modo qō p ignorātiā fit īuolūtarie fit simplr̄. Secūdū qd vero cū ipsi tribuim⁹ cām ignorātie:vel cum omittim⁹ ex ꝺtīgētib⁹ aq̄ hīc tribuit causam ignorantie.Ebri⁹ q homicidiū fac ignorans qdem occidit:nō tñ omni modo inuolūtarie cām enī ignorātie.s.ebrietatē ipse fec. Ex ꝺtingentib⁹ ꝺo aq̄ omittit ille q ī loco nō ꝺsueto sagitans patrē ignorāter occidit.Et ideo nō omni modo inuolūtarie.qa nō adhibuit diligentiā quā debuit vt nō īterficēt sagittādo Ignorātia ꝑmo mō:que.s.ī nobis ē ul⁹ p opationē vel p omissionē ñ excusat a toto: ⁊ si alīs excusat a tāto. Ad illō qō obr̄ de Deut.de paruulis ītraturis terrā pmissionis iam patz rīsio. Notādū tñ q̄ ē ignorantia simplex. ignorātia crassa.⁊ ignorātia affectata. ignorātia simplex ꝓuat scīam nec ponit debitum sciēdi:nec ꝺtemptū sciēdi vel affectū nesciēdi:q̄ ī paruulis est:quādiū ñ bñt vsum rōis. ⁊ ī omnino alienat.Ignorātia crassa priuat scīam.ꝑ ponit debitū sciēdi ⁊ ꝺtēptū.⁊ ideo nō excusat.Ignorātia ꝺo affectata ꝓuat scīaz ⁊ ponit affectū seu desideriū nesciēdi. ⁊ ista maxime accusat ignorātes. Ad vltimū ex iam dictis pz rīsio. Ex circa ignorātiā illam triplicē distīguēdū est. Nā ī paruulis ignorātia añ vsum rōnis oīo excusat. post vsum rōis añ adolescētiā a tāto excusat ꝑ ñ a toto ī his que pertinēt ad salutē. Itē ignorātia que ꝓuenit ex infirmitate vt ī furiosis oīno alienat;distīguūt, aut ex clpa sua ī illā ignorātiā ceciderūt:aut ñ. ꝑmo mō nō excusāt a tāto delīquētes ignorāter. ⁊ hoc qa tribuūt cām ignorātie.z⁹ mō excusant a toto.tñ quia iudicio humano vix potest deprehēdi an ex culpa quis ī ignorātiā ceciderit.ideo ñ iudicaret delīquētē ex tali ignorātia nisi vbi cāz culpe fuisse deprēdēt sic ī ebriis. Itē circa deceptos vl ignorātiā deceptoꝝ distīguēdū sic ꝓus.aut ē ignorātia facti:aut iuris. si iuris ē nō excusat ignorātia delinquētē in his que ptinēt ad salutē. Ignorātia ꝺo facti aut vīcibilis ē aut inuīcibil. Inuīcibilis ignorātia tē dr̄:cū ignorāl fac qcqd in ipso ē ad ꝟ q̄ sciat qō ꝺz scire.ꝑ tñ nō potest scire factū:qō utile esset scire.⁊ hec excusat. Uincibil ꝺo ignorātia ē q̄ hoīe faciēte qō ī ipso ē pōt remoueri. ⁊ hec nō excusat ī facto qō oportuit eū scire: sic est ignorātia ifidelitū de deo humanato. Ex his igit manifestū erit qñ ignorātes sint puniendi: ⁊ quādo nō.

Queritur postea vtruz coacti sint puniēdi ꝑ eo qō coacti faciūt. Ad qō sic. Jo.Dam. Q̄ inuolūtari⁹ aq̄ mīa extimād⁹ ē dign⁹. Inuolūtariū aūt ē qō p ignorātiā seu violētiā fit.g̃ qō fit p violēta ē īdulgētia dignū. Sz talia sunt que faciunt coacti.g̃ coacti erūt mīa digni. nō g̃ puniēdi. Itē coactio ⁊ libertas opponūt. Libertas aūt qua habet rōnalis creatura: ex hoc q̄ ē p libez arbitriū opans dña sui act⁹:pz q̄ si operat bñ digna ē pmio. Si male digna est supplicio. g̃ coactio que remouet libertatē ⁊ dīnum aq̄ efficiet q̄ aq̄ nō erit dign⁹ pmio vel supplicio. g̃ coacti nō erūt puniēdi. Cont. Dic aug. q̄ coacta voluntas uolūtas ē. Sz voluntate existēte respectu aq̄:aq̄ est vituperabilis:si malus est ⁊ dign⁹ punitōe.si bon⁹ ē laudabilis ⁊ dign⁹ premio. g̃ coactiōe interueniēte respectu aq̄: erit aq̄ nihilomin⁹ dign⁹ remuneratione vl punitiōe. g̃ coacti iudicādi. Itē si qs timore mortis neget dīm deū: vel impio tyrānī occidat patrē volēs: ostat q̄ voluntari⁹ ⁊ timore coaq̄ opaf.et tñ null⁹ recte rōnis tales dicēt īnocētes. aliogn Petr⁹ īnocēs fuiss cū negauit xp̄m. Relingt g̃ q̄ coacti delīquētes erūt puniendi. Sꝺ.dō. q̄ sunt aq̄ q oīno sunt ī ptate nostra ad faciēdū ⁊ dimittēdū. ut aq̄ interiores aīe sbiecti rōni. vt ꝺsentire eligere.velle.ꝓponē.⁊ bi⁹. Itē sunt aq̄ q nō sunt ī ptate nr̄a vt aq̄ nāles:vt ē appetē alimētū.retinē.⁊ bi⁹. nec quātū ad actionē: nec quātū ad dimissionē. Itē sunt aq̄ q ptī sunt ī potestate nostra partim nō.sicut mot⁹ membroꝝ corporis ī opando. ī gradiēdo.in ptate nostra sunt cū nō ē defect⁹ organi vl̄ pbibēs In potestate ꝺo nostra non sunt vel cū defic organū: vel aliqd īteruenit pbibēs organuz ab actu.et hoc quātū ad faciēdū ⁊ dimittendū. Itē sunt aq̄ q sunt ī potestate nostra omnino quātū ad dimittēdū: ꝑ nō omnino ī potestate nr̄a quātū ad agēdū sic log. loquieni ī potestate nostra ē totalr̄ vt ñ fiat:ita q̄ ñ pōt cogi loquēs ad loquēdū:sicut pōt cogi ad motū man⁹ aut pedis.ꝑ pōt pbibēi ne fiat ⁊ hoc qa fit p organū. Aq̄ vero ꝑmo modo dicti semp sunt volūtarii. ⁊ ideo vituperabiles si mali sunt.laudabiles si boni. Aq̄ secūdi sunt simplr̄ inuolūtarii. ⁊ iō non laudabiles nec vituperabiles.et iō nec puniēdi. Actus ꝺo tertii īquātū uolūtarii:laudabiles ⁊ uituperabiles.īquātū ꝺo īuolūtarii simplr̄ nec laudabiles nec vituperabiles.nec puniendi nec vitupādi.Silr̄ ⁊ de q̄rt itelligēdū ē. Itē distīguēdū q̄ violētia seu coactio duplex ē.simplr̄ ⁊ fm qd. Simplr̄ coactio seu violētia determinat a Dama.c⁹ p̄n⁹ defectus ē nihil ofertē ꝑ ꝓpriū impetū nim passo. Ꝟ ē c⁹ causa efficiēs ex̄ est totalr̄: ⁊ nihil coopaf ille qui patif oīo. ⁊ hec coactio dr̄ sufficiēs. Sc̄m qd ꝺo coactio seu violētia ē cū causa mouēs defectus ē īducēs uel impellēs coopāte illo q patif. Primo mō coactio ponēt ī castissima: ꝺgine:que oīo ot suam uolūtatē ui cozrūpet z⁹ mō dicēt coactio ī illo q timore impellēte uehemēti:ut timore mortis xp̄m negaret. ꝑma coactio oīo excusat a reatu pene.z⁹ ñ excusat a toto ꝑ a tāto.ꝑma coactio ñ bz locū ī actib⁹ simplr̄ uolūtariis ⁊ exñtib⁹ ī potestate nr̄a. ꝑ bz locum ī aliis īquātū ñ sūt ī potestate nr̄a z⁹ ꝺo coactio locū bz ī actib⁹ simplr̄ īuolūtariis. Unde b mō itellr̄ qō dic aug.q̄ coacta uolūtas uolūtas ē. Et p b pz rīsio ad ꝑmum.

Ad z⁹ silr̄ pz qm̄ q timore mortis negat:nō dr̄ īuolūtari⁹: quāuis aq̄ ille ñ placeat absolute:ꝑ tñ placeat ꝺsideratōe mali:qō plus timet sic tractātes ea q̄ ī nauī sūt ī mari ꝓpter naufragiū:ñ sūt īuolūtarii ī tractādo. Ex his igit pz qñ coacti,sūt puniēdi: ⁊ qñ ñ.

Ultimo queritur vtrū iudex reos ī se delīquētes debeat punire. Ad quod sic. Greg.ī quadam omel. Ea que ī nobis cōmittūt facile possum⁹ dimittere.ea ꝺo que ī deum ꝺmittūt cū magna discretiōe: nec tñ sine pna possum⁹ relaxare. Itē beat⁹ Pe. q cū aliis audierat. Beati erit cū maledixerīt uobis hoīes:ꝺtumelias sibi illatas cū gaudio suscipiebat. Peccata ꝺo que ī deū ꝺmittebant acerbe puniebat: sic pz in Anania ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

Saphira. Act.5. Itē ꝓaul⁹ ꝑ totam eplam secundā ad Cor. pia amonitione ꝑ otēptū de linquētes ī ipm ad sui amorē reuocat. Elmaz vero magū q ceteros a fide retrahebat ceciate pcussit. iz. act. Conr. Ambro⁹. Ad pces Delye ignis descendit de celo vt vindicare tur ꝓpbe iniuria. Item canon btī Siluerii pape. z3. ca. q. 4. Miserūt me ī exiliū. ego tñ ñ dimisi officiū meū: ꝙ eos q talia erga me egerūt anathematizaui. Ex gb⁹ videt ꝙ licebit iudici ꝓpriā iniuriā vindicare. So. Intuitu honoris vel amoris ꝓprie ꝑsone nō potest iudex vindex esse ꝓpe iniurie. vñ oēs uolēs iniuriā ꝓpe ꝑsone tolerare: iniuriā ꝺo dei nō inultā relinquere: ait discipulis. Nescitis cui⁹ spūs estis. Ad illō ꝺo qō obr de Delya dō ꝙ iniuria illa ꝓpbe ñ alia q̄ iniuria dñi intellr Unꝝ ꝑ ꝝ ꝙ ignē de celo postulauit: nō c⁹ meriti esset apud deū voluit ostēdē: ꝙ ille esset ver⁹ de⁹ quē colebat. Ad illud qō obr de facto Siluerii dō. ꝙ ī illo anathemate puniuit iniuriātes sibi nō intuitu ꝑsone: ꝙ intuitu dei ꝛ eccle c⁹ erat pastor.

Nquirendum est

postea de persona accusatoris: ꝑ quā vanē plures leges indiciales. 19. Leuit. Non facias calumniā ꝓximo tuo. ꝛ itez. Nō stabis ꝺtra sanguinē ꝓximi tui. ꝛ mlta alia. Que rit ꝙ ꝓmo an ꝙs teneat accusare. 2° an ꝙbditi ꝓnt suos ꝓlatos accusare. 3° an mali possint accusare. 4° an omnes boni possint esse accusatores. 5° que ꝺitiones regrunt ad hoc ꝙ aliqs possit accusare. 6° quādo ꝛ quō debeat ꝙs aliū accusare.

Ad prímum sic. Leuit. 5. Si peccauerit anima ꝛ vocē iurāti audierit: testis fuerit ꝙ aut ipe vidit: aut ꝺsci⁹ ē: nisi indicauerit portabit iniqtatē suam. Ex quo sic dic Aug. vī lex dicē peccare hominē: ꝙ scit aliquē falsum iurare ꝛ tacet. ꝙ tenet accusare. Item aug⁹. ī regla sua. Nō vos iudicetis eē malinolos qñ crim alteri⁹ indicatis: magis ꝙppe inocētes estis indicādo crimē: q̄ si fratres vros quos indicādo corrigē potestis: tacēdo perire permittatis. ꝙ qulibet tenet ꝓcurare salutē frīs ꝙ ipm accusare vt corrigat. Itē aug⁹. ī eo dē. Si frater tuus vuln⁹ hz ī corpore: qō uelit occultari cū timet secari: nonne crudelr a te sileret ꝛ misericorditer indicaret! quanto ꝙ poti⁹ debes manifestare ne veteri⁹ putrescat ī corde. Itē aug⁹. ad Uincētiū donatistaz Utili⁹ esurienti panis tollit: si de cibo securus iusticiā negligebat: q̄ esurienti panis frangit vt iniusticie seduct⁹ acquiescat. Itē g frenetic ligat: ꝛ litargicū excitat ambob⁹ molest⁹ ambos amat. Itē qs nos pōt ampli⁹ amar q̄ deus: ꝛ tñ nos nō solū docere suauiter: bñ etiā terrē salubriter nō cessat. Ex gb⁹ relīqt rōne ꝺsili ꝙ ex caritate ē accusare fratrē ad correctionē. Tenemur aūt ad opa caritat.

Itē ambros⁹ ī quodā sermōe. Nō osculat pater semp filiū: ꝙ aliqn castigat. ꝙ qñ castigat q diligit circa eū pietas exercet. Si ꝙ tenemur ad opera pietat ī ꝓmū: tenemur ad accusatōez vt castiget. Itē idem ī eodem. Habet amor plagas suas que dulciores sunt cuz amari⁹ se inferūt. Dulcior ē enī religiosa castigatio q̄ blāda remissio. Unꝺ ait Salomō Melioza sunt vulnera diligēt q̄ fraudulēta odietis oscula. 27. puer. inde vt ꝓi⁹. Cōr. ī puer. xi. Qui ambulat fraudulenter revelat archana. qui aūt fidelis ē celat amici ꝺmissū.

Itē in ꝓuer. 25. Que viderūt oculi tui ne proferas ī iudicio citor: ne forte emēdare non possis ꝛc. Itē de lege nature tenemur non facere qō nobis nollem⁹ fieri. Sz null⁹ vellet accusari. ꝙ null⁹ oz aliū accusare. So. dō. ꝙ aliud ē ex caritate alioꝝ crimina indicare vt quos secreta correctione nō possum⁹ corrigere: ꝺuictos iudicī sntia corripiat. at ꝙ aliud insidiando falsa obicē: vl insultādo uera per ꝺtumeliā exprobrare: siue ꝑtermisso iuris ordine ī accusationē ꝓrumpe. Illud ꝓmū caritat ē: reliq̄ ꝺo ī pierat seu inigtat officiū. vñ de impositione falsi dr ī puer. iz. Qui quod nouit log ꝺuder iusticie est. qui aūt mēritur testis ē fraudulēt⁹. et ad hoc ē illa ꝓhibitio. Nō facias calumniā ꝓximo tuo. Calumnia ē falsi criminis impositio. Et itez ī puer. Uerba impioꝝ insidiāt sanguini ꝛc. De imꝓperatione silr dr ī ꝓdicta auctoritate puer. Que viderūt oculi tui ne ꝑferas ī iudicio. Et hoc modo intellr canon beati Anacleti. Summa inigtas ē frēs detrahere ꝛ accusare. De omissione ordīs iuris in ꝺtrariū dr Math. 18. Si peccauerit ī te frater tuus corripe ipm inter te ꝛ ipm solum.

Postea quéritur vtruz ꝺbditi possint ꝓlatos accusare. Ad quod sic. Beatus Fabian⁹. z. ca. q. 7. Qualis damnatio illis īmineat g ī patres peccāt: ꝺina scriptura oñdit Si enī Cham g ñ cooperit pudēda patris maledict⁹ ē. 9. gñ. mlto āplioze ꝺdenatōe digni sunt g ꝓrib⁹ legatōe fungētib⁹ ꝺtumeliā inferūt. Si dicat ꝙ illud intellr de falsa ꝓpositōe

Cōr. Canon beati Anacleti. q. eadez. Snīa Cham filii Noe dānāt g suoꝝ ꝓpositoꝝ vel doctoꝝ culpā ꝓdūt. Itē btūs Zepherin⁹ ī eodē. Maioꝝ gspiā minoꝝ accusatōib⁹ ñ impetat. Itē btūs anacler⁹ arguit exēplo dñi Sūmi sacerdotes. i. epī a deo sunt iudicādi ꝙ ab oīb⁹ fidelib⁹ portādi ipso dño dare exēplū q ꝙ se ipm ꝛ ñ ꝙ aliū vēdētes ꝛ emētes eiē de tēplo. zi. Mat. Itē idem btūs anacler⁹. Null⁹ vt reoꝝ inter nos inueniat q velit seruū suū ab alio q̄ a se iudicari. qō si ꝑsumptū fuerit multa ī ꝺignatōe iracsit. vñ ꝛ dñs de sacerdotib⁹ ꝓꝓbam ait. Qui vos tāgit tāgit pupillā oculi mei. Itē btūs Thelesphorus papa 6. ca. q. 1. Dei ordinationē accusat: q eos q ab eo ostitutē accusat sacerdotes. Itez canō btī ꝓii eadē. Oues pastoꝛē suū ñ repbē dat. plebs enī epm suū nō accuset: ꝙ nec vlg⁹ eū arguat. ga ñ ē discipul⁹ supra magr̄m. 10 Mat. Itē legit ꝙ Maria sozoꝝ aaron que post transitū maris rubri imnū cantare meruit postea accusās Moysez eo ꝙ etbiopissaz duxisset vxorē: lepra pcussa ē Numeri 12.

Itē Dauid pcussit coꝛ suum eo ꝙ pcidisset ꝺam clamidis Saul. Ex gb⁹ videt ꝙ ꝺbditi ñ possint suos ꝓlatos accusare: licz etiā boni sint ꝛ ꝓlati mali. Cōr. Greg. Sic laudabile ꝛ discretū ē ꝛ reuerētia ꝛ honorē ꝺbitb⁹ exhibere. ita rectitudīs ꝛ dei timoꝛis ē si qua in eis indigent correctōe: nulla dissimulatione ꝓponē: ne totū: qō abstr: corꝓ⁹ mozb⁹ ī nadat: si langoꝛ ñ fuerit curatus ī capite. Itē btūs Gelasi⁹. z. ca. q. 7. scribit qbusdā ꝺbditī. Si qd ī eccl̄ia dāni pōtificē nr̄m videritis admittē moꝝ nr̄is auris⁹ relatiōe signate: vt qd fieri debeat cēseam⁹. Itē Grego. ī eodē approbat ꝙ qdam epūs inter alia mala corporalia crimine lapsus a suis clericis accusatus atq ꝺuict⁹: epāli sntia ꝺposit⁹ ē. So. ꝑ quosdā dō. ꝙ sūt ꝺbditi criminosi: ꝛ sunt ꝺbditi boni Subditi criminosi ꝓhibēt ab accusatione ꝓlatoꝝ. boni ꝺo ñ. vñ Aug. dic. Presumūt ꝓlati ñ debē se repbēdi vel accusari ꝓ eo ꝙ canones passim ñ ostituūt eos accusandos: qō tñ negat solis criminosis: cū de repbēdēdo ritas ipsa ostituat. Si male locut⁹ sū testiōniū phibe de malo. Sz opponit. Nā canōes determināt ī quo casu sint pastores a ꝺbditis accusādi. ꝙ ī nullo alio casu poterūt accusare Casus aūt ē cuz exorbitāt a fide. vñ Eusebi⁹ papa. z. ca. q. 7. Oues q̄ pastori suo ꝺmisse sūt: nequeūt repbēdē: nec vllaten⁹ accusare pñt nisi a fide exorbitauerit. So. dō. ꝙ ē accusatio facta ex affectu fraterne caritat: ꝛ ē accusatio ex affectu malignitat. Itē ē accusatō facta a criminosis: ꝛ ē accusatio facta a bonis Dicēdū ꝙ ꝙ ex affectu caritat a bonis licita ē accusatio ꝓlatoꝝ. Ex affectu ꝺo malignitatis ꝛ a criminosis ꝓhibita ē. et ꝙ hāc distīctōez intelligūt oēs canones: qb⁹ vr ꝓhiberi accusatio ꝓlatoꝝ. Unꝺ Calist⁹ papa. z. ca. q. 7. Di q ñ sunt recte fidei ꝛ ꝺuersatōis: ꝛ quoꝝ vita ē accusabilis: ꝛ quoꝝ fides ꝛ vita ꝛ libertas nescit: ñ ꝓmittūt maiores natu accusare: nz viles ꝑsone ī eoꝝ recipiāt accusatōe. ex quo sumit alia distīctio: ga sunt accusatores igti ꝛ noti. Ignoti ꝓhibēt accusare ꝓlatos. noti cū distīctōe ꝓdicta. Ad illud qō ꝑ obr de Cham g fuit maledict⁹ dō. ꝙ ꝑ ꝝ intellr ꝙ ꝓlati ñ sunt accusādi a ꝺbdit ex ordinarie: ꝝ ē de criminib⁹ q̄ ñ pñt ꝓbari. ꝛ iō signter dic beat⁹ Zepherin⁹. ꝙ Cham virupat: ga vēda pris ñ oꝓuit: ꝙ ridēda mōstrauit: q̄. s. fol⁹ nidebat. Ad alia ꝺo obiecta ꝑ distīctōes suppositas rñdēdū ē: ga auctoritates ille itelligūt de accusatōe q̄ fit affectu malignitat: ñ caritat: vl de accusatōe q̄ fit a criminosis. Ad illud ꝺo qō obr de Moyse ꝛ Maria dō. ꝙ ꝑ Moysem ꝓlati itelligūt. ꝓ et bioissā ꝓtores Moyses ī vxorē et bypoissā duc: cū qlib⁹ ꝺdicator ꝓtōrē sibi copulat: vt deo ꝓlē bonoruz opez de eo gignē ualeat. Hāc copulā dū Maria. s. ꝺbdit⁹ qlib⁹ repbēdit: lepra ꝓti inficit. Ex hac ꝙ auctoritate ñ ꝓhibēt ꝺbditi ab accusatōe ꝓlatoꝝ: ꝙ monēt: ne repbēdāt miseri corde ꝺpassionē eoꝝ. Ad illō ꝺo qō obr de Dauid dō ꝙ ī ꝝ ñ dat forma accusādi ꝓlatū de crimine: qō ab vno solo scit. qō designat ꝑ ꝝ ꝙ ī abscōdito ī spelūcha ꝓcidit ora clamidis. vl ꝙ btūs Greg. illō intellr de iudice ñ de accusatore. vñ dic ꝙ ora clamidis ꝓcidit g sntia ꝺnātōis ꝓlatū pcutit. qō nulli ꝺbditoꝝ licet. Ad ultimū ꝺo qō obr ꝛ distīctionē aug. dicēt. ꝙ canones ī gb⁹ ꝓhibet accusatio ꝓlatoꝝ ītelligūt de ꝺbdit criminosis ꝛ tñ canon Eusebii videt determinare casū ī quo tm repbēdēd⁹ ē ꝓlat⁹. s. ꝓpter exorbitationē a fide. dō. ꝙ ꝙ aug. canon Eusebii de criminosis ꝛ īfamib⁹ ītellr. Oues ꝺo crīose ꝛ īfames pastorē suū accusare non possunt: nisi

Universidad de Deusto
Biblioteca

a fide exorbitauerit.Cetez si a fide exorbit a/
uerit:tãta ẽ labes illi⁹ crīs: q ad ei⁹ accusati
onẽ sui aduersus⁹ dñm:⁊ glibet criminosi ad
uersus quẽlibet admittūt.

Queritur postea vtrū mali possint eē accusatores. Ad qō sic. Mat.7. Ypo
crita eice p̄bē de oculo tuo:⁊ postea videbis
eicē festucā de oculo frīs.et p̄bē figurat crī
mē mortalis culpe.p cieqōez festuce accusatō
minoris culpe ī alio. Itē canon Stephi pa
pe.3.ca.q.xi. Negāda ē accusatorib⁹ licētia cri
minādi:pusq crīm q̄ p̄mūt exnerit. Item
btūs Anaclet⁹.3.ca.q.3. Trāsgressores sponte
legis sue eiusq violatores apostate noīant.
Oīs enī apostata refutand⁹ ē añ reuersionē
suā:nec ī accusatōe recte agētiū susciped⁹.

Cōt.Sap.4. Ex iniqs oēs filii q nascūt te
stes sūt negcie aduersus pētes:⁊ filii dicunt
imitatores negcie. q̄ inig filii p̄nt testificari
de negcia pētū. q̄ ⁊ accusare. Itē ī mat.iz.
dr̄.q viri nniuite surgēt ī iudicio: ⁊ odēna
būt gīnatoez istā:p opatiōem supple minoris
mali. So.vō.q ī accusatōe regrit eqlitas
vel maioritas accusant⁹ respectu accusati:vt
semp accusās ī uersatōe par vl supior accu
sato iueniat:ꝑ paritas intellr quātū ad fidez
supioritas quātū ad vitā.qa paritas regrit
iō dic canō Haii.z.ca.q.7.q pagani vl hr̄tici
seu iudei ñ p̄nt xp̄ianos accusare. De supiori
tate dic aūt canō Stephi.3.c.q.xi. Nō ẽ credē
dū cū aliq̄s eoz ofessiōi q crīb⁹ ip̄licāt: nisi
se pus p̄bauerīt inocētes.⁊ ꝑ intellr ī pari ul
minori crīe. Et p ꝑ soluūt obiecta.

Deinde queritur utr̄ oēs boni p̄nt eē accusatores. et q̄rit de monachis
vtr̄ possint eē accusatores. Ad qō sic. Dicit
Adrian⁹ papa.z.ca.q.7. Placuit eoz sacerdo
tes accusādi ⁊ testificādi ī eos vocē obstruē
q̄s ñ humanis vocib⁹ ꝑ dīnis mortuos eē sci
mus:qa funestā vocē poti⁹ iterdici q̄ audiri
opz. Itē ociliū calcedonen̄ p̄cipit ut eccli
asticas actōes monachi ẽctare ñ p̄sumāt. Ex
his relīgt q monachi q sunt mortui mūdo:
vl glz religiosi ñ p̄nt eē accusatores. Cont
Hier⁹. Sācta rusticitas solū sibi pdest:⁊ q̄tū
edificat ex uite merito ecclīā xp̄i:tm̄ nocet si
destructib⁹ ñ resistat. Itē btūs Johes bap
tista cū hr̄mitica vitā ducēt:scribas ⁊ pbari
seos ad se venientes dure redarguebat. Qui
aūt redarguē pōt:pōt ⁊ accusar. Itē canō
bti Eleutherii.z.ca.q.7. Negligē eū possis p
turbare puersos nibil aliud ē q̄s foueꝛnec carz
scrupulo societat⁹ occulte q manifesto factoꝛi
desinit obuiare. So.Cōtigit accusare duo
b⁹ modis.vno mō ex p̄sūptōe temerit⁹.alio
mō ex ncēcitate caritat⁹. Monachi ꝺo ex p̄sū
ptōe accusare ñ p̄nt.ex caritate ꝺo vbi imi
net piculū salut⁹ p̄nt. Uñ ex canonib⁹ diffinit
q illi sacerdotes accusar p̄nt:q ad eūdē gra
dū ascēdē valēt. Cōstat aūt q monachi ⁊ re
ligiosi ad sacerdotii gdū laudabilr p̄nt ascē
dere. Cōstat q̄ q p̄nt accusare sacerdotes: ⁊
mlto magis alios. Canōes q̄ ñ ꝓhibēt eos ab
accusatōe:nisi ab accusatōe q̄ ẽ ex temēitate.

Postea queritur q̄ odi tionef regrāt ad ꝺ q aliqs sit legitim⁹ accusator.
Ad qō br̄ nōndū ẽ q ad legitimā accusatōez
regrit p̄ discretio iudicii.eo q terribilr dicit
Mat.7. In q̄ mēsa mēsi fuerit ⁊metiet⁹ uobis
Inde ē q ꝺ leges ab accusatōe repellit⁹ muli
er ⁊ puul⁹ ꝓpter defectū discretōis gīnalr nisi
ī qb⁹dā casib⁹. Itē regrit zel⁹ caritatis ad
correctionē frīnā.qō respic illa ꝓhibitio leuit.
19. Nō oderis frēz tuū ī corde tuo: ꝺ publice
argue eū:q rōne repellūt ab accusatōe odiosi
seu inimici vel suspecti de inimicitiis.vñ dic
Anaclet⁹. Q accusatores esse ñ p̄nt q añ be
sternū die inimici fuerūt. Hac eadē rōne ex
cludūt amici.o sāguinei.⁊ familiares.aduer
sarii.⁊ vlr q de corruptōe.affectiōe.amore:ul
odio vel timore vel p̄cio sūt suspecti.qa sicut
dic btūs Grego. Quatuor modis iudiciū hu
manū puertit. Timore dū metu ptāt⁹ aliquez
ptimescim⁹. Cupiditate dū p̄mio alic⁹ aīum
corrūpimus. Odio dū dr̄ quēlibz aduersariū
mollimur. Amore dū amico vel ꝓpīquo otē
dim⁹ p̄stare. Inde etiā ē q ꝓpter suspitionē
corruptiōis aī q̄tuor gīna boīuz ab accusatōe
excludūt. Inimici ꝓpter suspitionē odii.ami
ci aduersarii ꝓpter suspitōez mali amoris.
Serui ꝓpter suspitōez timoris ꝺ legē cano
nizatā.z.ca.q.i. Cupidi turpis q̄st⁹:vt q ꝓpter
pecuniā accusāt aliquē.sic dr̄ ī eodē. Item
regrit ī accusatore ꝺbū vitat⁹. vñ dr̄.19. leni.
Nō facies calūniā. Calūnia ē fla crīs impositio.
Inde ē q ꝓpter suspitionē falsitat⁹ exclu
dūt ab accusatōe infideles ⁊ defectores. Infi
deles ꝓpter puersionē vitat⁹ circa dīna. Uñ
canon Pii pape.3.ca.q.4. Reꝓbari eoz opz
redargutōez:q ī recta fide suspecti sunt. De
tractores excludunt ꝓpter puersionē vitatis
circa humana. vñ beat⁹ Zepherin⁹.3.ca.q.4.
Defectores q dīna auctoritate eradicādi sūt
smouem⁹ ab accusatōe ⁊ testimonio. Itē
regrit innocētia ouersatiōis ne replicet otra
eū q dic:ñ mechādū mecharis.z.ad ro. Qua
rōne īfames. o spiratores. anathatizati ab ac
cusatiōe excludunt. Infames criminosi sunt
ꝓpter īfamiā bonitat⁹. Cō spiratores ꝓpter o li
lia ad puersionē vitat⁹. excoīcati ꝓpter otem
ptū potestat⁹. vñ btūs Eusebi⁹.3.ca.q.5. dicit.
Ad accusationē nullaten⁹ admittēdi sūt qui
infames sunt. qa funesta ē vox eoz. De o spi
ratorib⁹ beat⁹ Calixt⁹.3.ca.q.4. Cō spiratores
ī nulli⁹ accusatōe sunt recipiēdi. De excoīcat⁹
dic btūs Fabian⁹. 3.ca.q.4. Oēs quos sāctoz
patrū statuta anathatizauerūt ab oī fideliū
accusatōe smouem⁹. Nō tñ ꝺ⁹ Zobez pa
pam.3.ca.q.4. Q aliud ē excoīcatio. aliud est
anathematizatio. Excoīcatio a frīna societate
ñ sepat. Anathematizatio ab ipso corpe Xp̄i:
qō ē eccl̄a rescīdit.

Consequenter queri tur q̄ gs debeat aliū accusare:⁊ quo ordine
Queritf q̄ vtr̄ de crīe qō sol⁹ nouit aligs: ⁊
testib⁹ ꝓbare ñ valz possit aliū accusare. Ad
qō sic. Sup illud Mat.18. Si peccauerit in te
frater xx. Si sol⁹ nosti q peccauit in te: ⁊ eu
vis corā oīb⁹ arguē:ñ eris corrector erroris ꝺ
proditor. Itē idē aug.ī eodē. Attēde q in
stus Joseph tanto flagitio q de vxore erat
suspicat⁹ tāta benignitate pepcit:añ q̄s sciret
vñ illa ocipet:sic dic euāgeliū. Cū eēt vir iu
stus ⁊ nollet diuulgare:noluit occulte dimit
tere eā. q̄ ipsa sunt corripiēda corā oīb⁹:q̄ pec
canf corā oīb⁹. ipsa sunt corripiēda secreti⁹ q̄
peccāt secreti⁹. Itē idē. Nescio quē homi
cidā nouit epūs:⁊ nemo ali⁹ eū nouit. ego no
lo eū corripe publice. et tu q̄ris iscribē. q̄si. d.
absit.⁊ postea sbdit. ñ pdo. ñ negligo:ꝺ corri
pio ī secreto. Cōt.Lenit⁹.5. Aīa q̄ audierit
vocē iurāt⁹ testis q fuerit q ip̄e vidit aut cō
scius ē:nisi indicauerit portabit iniqtatē suā
q̄ si aliqs scit etiā sol⁹ q ali⁹ peierat nisi indi
cauerit peccat. So. In tali casu qd faciēd
sit diffinit ocliū.6.ca.q.z. Si epūs alieni sce
leris o sciū se eē nouit: quādiu ꝓbare nō pōt
nibil pferat.ꝺ cū ipso ad opūctionē ei⁹ secret⁹
correctōib⁹ elaboret.et ꝺ etiā ē qō dic aug⁹.
Sūt boes adulteri ī domib⁹ ī secreto peccāt
nos ñ pdim⁹:ꝺ ī secreto arguim⁹. vbi otīgit
malū ibi moriat:nec tñ vuln⁹ illō negligim⁹
Et p ꝺ soluit obiectio q̄ posset fieri. Nā cū ex
caritate qlz teneat ad correctionē frīnā: videt
q tenēt accusare qlz peccātē vt corrigēt:ꝺ ꝺ
soluit p ꝺ: q ī secreto vz argui: sic dic aug⁹.
Ad illā ꝺo legē q̄ videbat ꝓbari q qui audit
peierātē vz accusare:etiam si sol⁹ sciat. ñdet
aug⁹. sup eūdē locū dicēs. Uidet mihi q se a
tali pcto exuit:q talib⁹ ꝺicat:q pius magis
prodesse q̄s obesse p̄nt corrigēdo. ſ. vel orādo
si ipse o fessionis sibi adhibeat medicinam.
Quo aūt ordine debeat qs aliū accusare: nō
q incidit qō de correctione fraterna ad ꝺ vt
patēt quo ordine debeat accusare: ꝺz hec qō
determiabit infra ingsitōe de lege euāgelii:
⁊ ꝓceptis eiusdē. Nōndū tñ q accusator
vr̄ large ñ solū q accusat de crīe ad penā ca
nonicā sustinēda:ꝺ etiā q denūciat crimē al
teri⁹ ad pniam agēdā.

Postea queritur de teste. Circa qō queritur. Primo vtrū glibet teneat ad testimoniū ferēdū.
2° de numero testiū. 3° de idoneitate te
stiū. 4° de fide testib⁹ adhibēda. 5° vtr̄
ī aliquo casu licitū sit vendē testimoniū.

Ad primum sic. Dic Aug⁹. Quisqs me
tu cuiuslibz potestat⁹ vitatē occultat. irā dei
sup se puocat:qa magis timet hoīez q̄ deuz
Ex quo relīgt q occultare vitatē ñ excusat
timore:qn sit pcm̄. Sz q sbtrahit testimoniū
vitat⁹ occultat vitatē q̄ peccat:nec excusabit
timore. q̄ tenet ferre testimoniū vitati. Itē
dic Aug. Qui vitatē occultat: ⁊ q pfert mē
daciū vterq re⁹ ē. Ille quia pdesse nō vult:
iste quia nocē desiderat. Itē de lege nāli ⁊
euāgelii quilz tenet alii facē qō sibi vellz fieri
Sz si aliquis periclitaret ī psona ꝓpter defe
ctū testimonii vitat⁹: vel amittēt rē suā. vellz
pro se testimoniū dici. q̄ ī sili casu tenet testi
moniū dicere pximo. Itē rōalis creatura
humana debitrix ē bonitati. debitrix ē vitati
⁊ sic ꝺz p loco ⁊ tpe laudare bonitatē ī quo
cūq. ita ꝺz p loco ⁊ tpe ofiteri vitatē. Sz te
stificatio ñ ē aliud q̄ vitatis o fessio. q̄ quilz
tenet p loco ⁊ tpe testificari p quocunq.

Cōt. Dic aug.ī qōnib⁹ q̄ñ. sup illud quod
Abraā dixit de vxore sua. soroꝛ mea ē. Abraā
inquit vitatē celari voluit: ñ mēdaciū dici.
Soroꝛ enī frīs dr̄ quia filia frīs erat. q̄ occul
tare vitatē ñ ē deū puocare. qō dr̄ dicē aug.
Pari rōe nec testimoniū sbtrahere. Item

Universidad de Deusto
Biblioteca

canones ꝓhibẽt ꝙ ſacerdotes ⁊ clerici nõ ferãt teſtimoniũ ĩ cã ſanguis.g̃ ĩ quacũq; cã ñ teneãt glibz ferre teſtioniũ. Itẽ vic synod⁹ Eugenii pape.i4.ca.q.z. Quãꝝ teſtimoniuz ſacerdotũ credibile habeaf: tñ ĩ ipſis ſeclari b⁹negociis ꝓ ofic̃ẽdis inſtrumẽt; ad teſtimoniũ ñ cogẽf: ga eos talib⁹ reb⁹ intereſſe ñ cõuenit. So.dd. ꝙ ofeſſio vitat; ĩ teſtimonio aliq̃ regrif ad purgationẽ ĩnocẽtie. alĩ ad correctõez culpe. alĩ ad odẽnatõez ꝑſone. alĩ ad recupationẽ rei ſue. Jn ꝓmo caſu ſi ꝓ defectu teſtiõnii vitat; odẽnaref ĩnocẽs ꝓ nocẽte teneãt glibz ferre teſtimoniũ illo ꝓcepto quo dr. Erue eos q ducũf ad mortẽ: ⁊ q trahunf ad interitũ liberare ne ceſſes. puer.z4. Silr ĩ z° caſu: cũ agif ad correctõez: vt coꝝ iudice eccleaſtico. Silr teneãf glibz ferre teſtimoniuz qa glz teneãf ꝓ loco ⁊ tpe ad correctiõez frĩs ex ꝓcepto vñi Mat.i8. Itẽ in 3° caſu qñ agif ad odẽnatiõez vt ĩ cã ſanguis: vel cã criali coꝝ iudice ſeculari ñ teneãf. ĩmo ꝓhibẽf vir clerici a teſtimonio ferẽdo: ſic̃ ꝓhibẽf ab accuſatione. et ĩ ℔ caſu intellr canon btĩ Fabiani .z.ca.q.7. Sic̃ ſacerdotes vel relig clerici a ſeculariũ laycoꝝ excludũf accuſatõe. ita ⁊ illi ab iſtoꝝ ſunt excludẽdi criminatõe. Jtez in 4° caſu vbi ẽ piculũ pecunie vel poſſeſſiõis ſacerdotes regſiti a iudice eccleaſtico tenẽf ferre teſtimoniũ. ⁊ ſilr q̃libz p⁹: vbi ꝓpter defectũ ꝓbationis res ꝓximi amittif. als ℔ ñ teneãf. Et ℔ ẽ qđ dic̃ synod⁹ ſ℔ Eugenio celebrata.i4.ca.q.z. Si euẽtu aliquo ſeclaribuſ pactis interfuerũt: ⁊ aliqđ viderĩt vel audierint vbi nulle idonee ſeculariũ inueniãf p⁹ ne veritas occultef: ⁊ mal⁹ vt bon⁹ eſtimef. m ꝓuidẽtia ꝓxii ſit epr̃: vt aut coꝝ ſe ⁊ opetẽtib⁹ iudicib⁹: aut alr vitate honorifice teſtificẽf. et p ℔ ꝓ rñſio ad obiecta.

Deinde queritur de

numero teſtiũ. Ad qđ lex numeri.35. Ad uni⁹ teſtimoniũ null⁹ odẽnabif. Itẽ Deu.i9. Nõ ſtabit teſtis vn⁹ oꝝ aliquẽ qcqd illud pctũ ul facinoris fuerit. Itẽ ſic̃ ſancti patres diffiniũr. Null⁹ p⁹ ofeſſiõi fides ẽ adhibẽda niſi opetẽtes ꝓbãtes adhibeat. vñ.6.ca.q.z. Cõciliũ cartaginẽſe. Epũs ſi clerico vl layco crimẽ ĩpoſuerit veducat ĩ ꝓbatiõem ĩ ſynoꝺ. Ex hoc ꝓ ꝙ ñ ẽ credẽdũ epõ. g̃ nec teſti mlto fozti⁹ credẽdũ erit ſi ſol⁹ eſt. Cõr. Argui popul⁹ iſraelitic⁹ eo ꝙ ĩ vinis ꝓmiſſionib⁹ ñ crediderit Moyſi. g̃ ⁊ multo magis argu-

end⁹ eſſet: ſi ĩ humanis actib⁹ ñ credẽt teſtimonio Moyſi. g̃ ĩ caſu põt ſufficẽ vn⁹ teſtis.

℟° ꝓ⁹ legẽ dĩnã ⁊ humanã ñ ẽ credẽduz ſoli teſti. Ad illõ ℟o qđ obr de Moyſe dd ꝙ ñ arguif popul⁹ eo ꝙ ñ crediderit homini ſoli: ℔ ex ℔ ꝙ ñ crediderit deo ofirmãti ꝛba Moyſi ſequẽtib⁹ ſignis. vñ numeri.i4. Uſq; quo detrahet mihi popul⁹ iſte. vſqueq; ñ credet mihi in oĩb⁹ ſignis que feci coꝝ eis dixit dñs ad Moyſez. Uñ dic̃ decretalis titulo ô teſtib⁹. Licet ples ſint cauſe q̃ plures q̃; duos exigãt teſtes: nulla ẽ que vni⁹ tm teſtimonio naleat terminari: quãuis legitimo. Excipiũf tñ ꝓ⁹ canones duo caſus ĩ quibus credif teſtimonio vni⁹. Prim⁹ ẽ ĩ baptiſmo. z⁹ in conſecratione ecclie. vt tractatu de conſecratiõe. dt. .4.c. Placuit. ⁊ .c. ſequẽti. ⁊ ĩ oĩb⁹ bis ĩ qbus alteri ꝑiudiciũ ñ inferr: vt ĩ caſib⁹ ꝑdictis.

Itẽ diſtiguif duplex ſtat⁹. Un⁹ ẽ ĩ forma iudicii. ⁊ ĩ illo: vt dictũ ẽ: ñ credif vni⁹ teſtimonio. Ali⁹ ẽ extra iudiciũ: ⁊ ĩ illo ſtatu vnius probate perſone teſtimonio credif. ſic̃ dr. 86. dt. vbi dr ꝙ oñs papa credidit cuidã abbati de delicto cui⁹dã epi: ⁊ eũ grauiter puniuiſſet: niſi ſimplicitati illi⁹ ⁊ ſenectuti pepciſſz.

Poſtea queritur an

duo teſtes vel tres ad omne teſtimoniũ ſufficiãt. Ad qđ lex Deut.i9. In ore duoꝝ ul triũ ſtabit omne ꝛbũ. Itẽ Saluator indeis Jo. .8. In lege uſra ſcriptũ ẽ ga ĩ ore duoꝝ homiñ teſtimoniũ ueꝝ ẽ. ego ſuz q teſtimonium ꝓhibeo de me ipſo: ⁊ teſtimoniũ perhibet de me q miſit me pater. Itẽ heb. io. Irritã qs faciẽs legẽ Moyſi ſine vlla miſeratiõe ſ℔ duob⁹ ul tribus teſtibus morif. Conr. z.ca.q. .5. canon Silueſtri. Preſul ñ odẽnef niſi cum .7z. teſtibus. Preſbr cardinalis niſi ĩ.40. dyaconus cardinalis urbis Rome niſi ĩ.z6. ſ℔dyaconus accolitus niſi ĩ.7. teſtibus. Teſtes aũt ⁊ accuſatores ſine aliqua ſint infamia. Ad qđ rñdef. ꝙ canon beati Siluestri ⁊ ꝺſimiles intelligũf de clerid romane eccleie rõe ꝑuilegii ſpãlis. ul ꝓpter ĩprobitatẽ q̃undã q cũ ñ ſint ſpectate uite ⁊ ſcie ĩ accuſatõez miſtroꝝ dei repente proſiliunt. Quoꝝ uero uita adeo laudabilis eſt: ut in omnibus appareat imitãda: de quoꝝ aſſertione nulla dubitatio naſci poteſt eorum teſtimonio duoꝝ uel triũ q̃libz iure ꝺuinci poterit ⁊ damnari.

Deinde queritur de

idoneitate teſtiũ. Dicif idonea omnis ꝑſona ad teſtimoniũ ꝓhibẽdũ: q̃ iure nõ ꝓhibef. Lege aũt dĩna nõ dr expreſſe ꝓhibitio alicuius ꝑſone. g̃ ꝓ⁹ legẽ dĩnã quelibz ꝑſona erit idonea. Cũ g̃ dĩna lex ſit ſup humanã: ñ poterit humana lex aliquã ꝑſonã inidoneaz facẽ ad teſtimoniũ ferẽdũ. Conr. Secdm canonem ⁊ leges humanas plures ꝑſone ꝓhibẽf. Prohibẽf enĩ infideles p ociliũ toletanũ. z.ca. q. 7. vbi ſic arguif. Nõ põt erga boĩes eſſe fidel q deo extitit ĩfidelis. Judei g̃ q vndũ xp̃iani effecti ſunt: ⁊ nũc ĩ xp̃i fide ꝑuaricati ſũt: ad teſtimoniũ ferẽdũ admitti nõ debẽt. ga ſic ĩ fide xp̃i ſuſpecti ſunt: ita ĩ teſtimonio hũano dubii hñf. Itẽ ĩ eodẽ. Jnfirmari opz eorũ teſtimoniũ q ĩ fide falſi vocẽf: nec eis credendũ ẽ q vitatis fidẽ a ſe abiecerũt. Itẽ ꝓhibẽf infames. vñ btũs Grego. de examinatõe teſtiũ dic̃. z.ca.q.i. vbi dic̃. Q; ſi viliſſimi teſtes ſunt exhibiti oꝝ epm: null⁹ ſunt momenti Quales aũt vel cuius opiniõis ad teſtimoniuz admittẽdi ſunt: plurime leges oſtẽdũt. uñ lex canonizata. ff. dic̃. Si teſtes oẽs eiuſdẽ honeſtat⁹ ⁊ extimatõis ſint: ſequẽda ſunt oĩa teſtimonia. 4. ca.q.3. Itẽ ĩ eodẽ. In teſtib⁹ fides. dignitas. mores. grauitas ꝺſiderãda ẽ

Itẽ ꝓhibẽf minores etate. dic̃ canon. 4.ca. q.3. Ad teſtimoniũ infra ãnũ quartũdecimũ etat; ſue ꝺſtituti ñ admittãf. Itẽ ĩ eodem Jn criminali cauſa nec accuſator errare non dz q ĩ publico crĩe reus erit. aut q minor. zo. ãnis erit. Jn eadẽ aũt qõne dr. Teſtes ad teſtimoniũ admittẽdos ñ eſſe cẽſem⁹: q nec ad accuſationẽ admitti iuſſi ſũt. Itẽ ꝓhibẽf mulieres. vt. 33.c.q.5. Auctoritas Ambro. ex li. qõnũ veteris ⁊ no. te. Mulierẽ oſtat eẽ ſbiectã viri ſui dñio: ⁊ nulla auctoritatẽ hz: nec docẽ põt nec teſtis eſſe: nec fidẽ dare: nec iudicare. Itẽ decretũ Fabiani pape. i5. ca.q.3 Mulieres nec ſacerdotes accuſare: nec ĩ eos teſtificari valẽt. Itẽ ꝓhibẽf ſeruꝰ. vñ ca. .4.q.3. lex canonizata. Liberi teſtes ad cauſas poſtulãf alienas. Itẽ idonei ñ videf eẽ teſtes q⁹ impari põt vt teſtes fiãt. Cũ g̃ ſuis põt impari vt teſtes fiãt: ñ pñt eẽ teſtes idonei. Itẽ ꝓhibẽf pauper. vñ btũs Grego. z. ca.q.i. De ꝑſonis teſtificãtib⁹ ſbtilr querẽdũ ẽ: cui⁹ odiriõis ſint: ⁊ ne inopes ſint. Itẽ ꝓ hibẽf alienati: ga ſic̃ dic̃ canon a teſtimonio repellũf q repellũf ab accuſatõe. ab accuſatione aũt ⁊ iudicio dictando ꝓhibẽf alienati mẽte. ſic̃ dr. 3.ca.q.7. Itẽ ꝓhibẽf immici. vñ

beat⁹ Grego. z.ca.q.i. De ꝑſonis teſtificãtiuz q̃rẽdũ ẽ: ne forte aliquas inimicitias büiſſet.

Itẽ ꝓhibẽf familiares ⁊ domeſtici. vñ lex canonizata. c.4.q.3. in iure ciuili domeſtici teſtimonii fides improbaf. Itẽ ĩ eodẽ. q. ead. Jdone⁹ teſtis pater filio: aut fili⁹ prĩ nõ ẽ.

Itẽ canon. q. eadẽ. Teſtes ad teſtimoniũ ñ admittẽdos eſſe cẽſemus: quos accuſator de domo ſua pduxit. Itẽ ꝓhibef teſtimoniũ alic⁹ ĩ re ſua. vñ lex canonica. 4.ca.q.3. Null⁹ idone⁹ teſtis ĩ re ſua intellr. Itẽ ꝓhibenẽ layci oꝝ clericos ferre teſtimonia: ſic̃ ⁊ ab accuſatõe. c.z.q.7. Sz illud intellr ĩ cauſa criminali. Itẽ ꝓhibẽf accuſatores ⁊ iudices. vñ 4.c.q.4. Null⁹ vnq̃ ꝑſumat accuſator ſim l ⁊ iudex eẽ ⁊ teſtis. Ex his igif pz ꝙ duodecim gña ꝑſonaꝝ ꝓhibẽf a teſtimonio. vz ĩfideles infames. pueri. mulieres. ſerui. pauper. aliena ti. inimici. domeſtici. idẽ ĩ re ſua. layci oꝝ clericos. ⁊ cũ accuſatorib⁹ iudices. Querif g̃ qua rõne hi⁹ ꝑſone ⁊ ñ alie ꝓ⁹ canones ⁊ leges nõ idonee ad teſtimoniũ iudicẽf. Itẽ obr otra ℔ qđ dr de ſeruis. Nã dr. 4.ca.q.3. Seruꝰ rñſo tũc credẽdũ ẽ: cũ alia ꝓbatio ad emẽdã vitatẽ nõ ẽ. g̃ ſeruus nõ ẽ repellẽd⁹ a teſtimonio gñalr. Itẽ obr oꝝ hoc qđ dicit de mulierib⁹. Nã cũ mai⁹ ſit icõpabilr eẽ teſtem vitat; dĩne: q̃ vitat; humane. Mulieres aũt inueniũr idonee ad teſtimoniũ veritat; dĩne: vt Delyſabet. Luce. i. ⁊ Anna. Luce. z. ⁊ multe alie ĩ veteri teſtõ. g̃ multo fozti⁹ ĩueniẽf idonee ad teſtimoniũ vitat; humane.

Itẽ lex canonizata. i5. ca.q.3. dic̃. Ex eo ꝙ ꝓhibet lex inlia de adulterio odẽnatam mulierẽ teſtimoniũ dicẽ: colligif mulieres teſtimoniũ ĩ iudicio ius dicẽdi habẽ. Itẽ eadẽ qõe lex alia. Jn qõib⁹ leſe maieſtat; audiunf multeres ociuratõez Sergii Catbeline iulia mulier detexit: ⁊ Marcũ Tulliũ oſulẽ ĩ iudiciũ eius inſtruxit. Relingf igif ꝓ⁹ ſanctionẽ dĩnam ⁊ humanã muliẽs ĩ teſtimõio idoneitatẽ habẽ

Itẽ obr oꝝ hoc quod dictũ ẽ de pucis. nã btũs Brici⁹ voce pueri. 30. dies ab ortu hñt; ĩnocẽs ꝓbat⁹ ẽ. g̃ multo magis voce pueri. iz. vl. 13. annoꝝ potẽit teſtimonium dici. Itẽ obr õ pauperibus. Nam ſi pauper ſunt a teſtimonio rpellẽdi. g̃ ſancti viri ⁊ rligioſi: ⁊ etiã apoſtoli erũt a teſtimonio ꝓhibẽdi: q pauper ſunt nihil hñtes. Itẽ obr oꝝ hoc qđ dr: ꝙ domeſtici nõ ſunt ad teſtimoniũ admittẽdi Nam dr. 35. q.6. Conſanguineos extraneoruz nullus accuſet: ul conſanguinitatẽ in ſynodo

Universidad de Deusto
Biblioteca

oputet:ꝛ ꝑpīg ad quoꝝ noticiā ptinēt: vt pr̄ ⁊ mr̄ ⁊ soror ⁊ frat patruus ⁊ auūcul⁹ amita ⁊ matertera.q̄ domestici ñ sunt a testimonio gn̄alr̄ repellēdi. Itē obr̄ de ḃ q̄ dr̄ q̄ layci ñ pñt testificari dr̄ clericos. Nā xp̄s summ⁹ sacerdos ī testimoniū dr̄ se quēlibz admitte bat:cū uni dixit Mat.26. Si male locut⁹ sum testimoniū phibe de malo.g̃ multo forti⁹ glz sacerdos ⁊ cleric⁹ poterit a quolz accusari.

Itē obr̄ de hoc qō dr̄ q̄ null⁹ potest eē testis ī cā ꝓpria.nā dic decretalis titulo de testib⁹.q̄ canonici nō sunt in testimonio super negocio sue ecclie repellēdi:nisi alia rōabilis causa impediat. R̄. dō.q̄ cū dicat lex dei exo.23. Nō ī iudicio plurimoꝝ acgesces sn̄ie. Et iterꝝ deut.19. Cū sacerdotes diligentissime pscrutātes inuenerīt falsum testē dr̄ frēz suū dixisse mēdaciū:reddet ei sic frī suo facē cogitauit. Canones ⁊ etiā humane legesꝰ rōez legis ꝺsiderātes omnes psonas q̄ pñt haberi suspecte de mēdacio ī testimonio ferēdo vel de ḃitate sp̄mēda īdoneas ad testimoniū censuerūt. Ad hoc aūt discernēdū ꝺsiderauerūt gn̄a q̄ in psonis testificantiū. mores.natura.fortuna.aīum.statū. Circa mores ꝺsiderauerūt duo:ꝓpter q̄ ñ debebat fides adhiberi testificāti.errorē ⁊ maliciā. ꝓpter errorem infideles. ꝓpter maliciā infames repellēdos a testimonio sanctierūt. Itē circa nām duo ꝺsiderauerūt.etatē ⁊ sexum.ī pueris defect⁹ etatis obnubilat rōnē.in mulierib⁹ sex⁹ emollit volūtatē. Inde tam pueros q̄ mulieres idoneos ad testimoniū ñ censuerūt. Itē circa fortunā ꝺsiderauerūt duo. ꝺditionē seruitutis ⁊ aduersitatē pauptatis. Seruit⁹ hz ānexū dn̄atiōis timorē. pauptas tpalitatis amorē: q̄ duo maxime solēt hoies ad mēdaciū inclinare. Itē ꝑ⁹ canones ⁊ humanas leges nisi ī casib⁹ determinatis seruoꝝ ⁊ paupeꝝ testimōia reꝓbāt. Itē circa animū duo ꝺsiderauerūt p̄ncipalr̄. intellectū ⁊ affectū. ⁊ ī intellectu aliena tōez rōis. ī affectu libidinē uolūtatis Itē libidinē diſcreuerūt p libidinē ire: q̄ ē in odio. ⁊ libidinē ocupīe que ē in desiderio. Itē libidinē ocupīe ꝺsiderauerūt duplr̄. quo ad se ⁊ quo ad alios. ⁊ sm hanc distinctionem vitioꝝ ꝺtīgētiū ex parte aī testificāti q̄tuor gn̄a psonaꝝ indigna decreuerūt. furiosos ꝓpter alienatōem rōis. inimicos ꝓpter libidinē volūtatis ī iraſcēdo seu ī audiēdo. sic enim dr̄. 4.c.q.3. Propter inimicitias testes repelli leges pcipiūt. Itē ꝓpter libidinē volūtatis in

ocupīa respectu alteri⁹ inidoneos iudicant domestico⁹. ꝓpter ḃo libidinē ocupīe respectu sui iudicāt quēlibz testē inidoneū ī re sua. Itē circa statū ꝺsiderauerūt duo. statū psonaꝝ ex iudiciū:⁊ statū psonaꝝ ī iudicio. Ex iudiciū ꝺsiderauerūt statū laycoꝝ ⁊ clericorum. ⁊ q̄ ꝺsueta ē emulatio stat⁹ laycoꝝ respectu stat⁹ clericoꝝ. ⁊ ideo ī crīmāli causa remouēt layci ab accusatōe ⁊ testimonio clericoꝝ ſ⁹ distinctōem que iam dicet. Item ī iudicio ꝺsiderauerūt psonaꝝ distinctionē que ꝺsistūt ī iudicio:⁊ ꝺditōes eaꝝ ñ occurrētes ī aliquā vnam psonā. sm q̄ dic btūs Fabian⁹ .4.c.q.4. Null⁹ vnq̄ ꝑsumat accusator simul esse ⁊ iudex ⁊ testis. Itē beat⁹ Damasus. q eadē. ꝑ se accusatores:es:p se iudices:p se testes. p se accusati. vnusq̄sq̄ ī suo ordine. Hz g̃ qualr̄ inꝝ legē dei canones ⁊ humāe leges personas p̄dictas inidoneas ad testimoniū decreuerūt. Diffiniam⁹ igit̄ idoneitatem psone testificātis. idoneitas igit̄ p⁹ testificanti ē dignitas psone c⁹ ḃis debz fides adhiberi absq̄ oi suspitōe mēdacii. inidoneitas vero ē defect⁹ dignitatis ī p⁹: c⁹ ḃis ñ dz fides adhiberi ꝓpter suspitōem mēdacii. Ad p⁹ g̃ qō obr̄ de seruis rn̄det p distinctōem. aut enī seruus manz ī seruitute:aut manumittit tiſēs ad libertatē. si manumissus ē: pōt r̄cipi ī testimoniū eoꝝ q̄ vidit tpe ſuitutis sm q̄ di cūt leges humāe. si ḃo ē manēs ī ſuitute: aut g̃ iterrogat⁹ ō bis q̄ ptinēt ad sunz dn̄m:aut de aliis. in ꝑmo casu ñ ē r̄cipiend⁹ ī testimoniū vñ. 4.c.q.3. Serui ñ ꝓ dn̄o suo:nec aduersus dn̄m:ꝛ ꝓ facto suo iterrogari pñt. Exceptis tn̄ crīb⁹ trib⁹. vz crīe adulterii. crīe fraudati cēsus. crīe maiestat̄. vñ. iz.c.q.z. Serui ī pr̄onos testificari ñ pñt. nisi ī q̄busdā casibus. ⁊ postea exp̄munt sm legē:exceptis adulterii crīb⁹. fraudati cēsus accusatōib⁹. ⁊ crimine maiestat̄:q̄ ad salutē p̄ncipis ptinēt. Quidā etiā addūt duos casus. vnus ē cum maritus dicit occidisse vxorē. sm legē humanam de sicariis. ali⁹ ē cum agit̄ de occiso dn̄o. Si ḃo īterrogatus suus de bis q̄ ptinēt ad alīū q̄ ad suum dn̄m:aut ē defectus ꝓbatōis:aut ñ. Si ē defect⁹ r̄cipit̄ ad testimoniū. vñ. 4.q.3. Serui rn̄so tūc credēdum ē cum alia ꝓbatio ad eruēdam ḃitatē ñ ē. Si ḃo ñ sit defect⁹ ꝓbatōis ñ erit admittēdus. Ad illud quod obr̄ de mlribus rn̄dit. q̄ r̄gulr̄ mlr ñ est admittēda ad testimoniū nisi ī quibusdā casib⁹ in quibus etiam mulieri cōceditur accusare.

vñ distīguit̄ ī causis. aut enī causa criminal⁹ est aut ñ criminalis. Si criminalis ñ admittit̄ nisi suā aut suoꝝ iniuriā psequat̄:⁊ ī crīe lese maiestat̄;ī quib⁹ casib⁹ pmittit̄ ei accusatio sic̄ hr̄ i5.q.3. Si ḃo ñ sit criminalis causa ut pecuniaria vel mr̄imonialis admittit̄ mulier ī testimoniū. Ad illud ḃo qō obr̄ q̄ mulier ī testimoniū admittit̄ ḃitat̄ nōne dō. q̄ hoc ñ ē gn̄ale nec regulare:ſ ē ꝓuilegium gratie. ꝓuilegia ḃo paucoꝝ ñ faciūt legem coēm. Dat⁹ ē aūt sp̄us ꝓphetie mulierib⁹ ea rōne: qua de muliere ẋgine:de qua nat⁹ ē xp̄us:ne ſ. otēnat̄ muliebris sex⁹: ⁊ ne ꝓpter culpam Eue credat̄ a dn̄o reꝓbat⁹: ⁊ iō non est ad oñtiam trabēdū spāle ꝓuilegiuz muliez. Ad illō ḃo qō obr̄ de pueris dō q̄ pueri ſfra .14. ānū nō sunt recipiēdi ad testimoniū quā diu sunt infra illā etatē. Cū ḃo illā ptrāsierit pñt ferre testimoniū de bis q̄ ī minori etate viderūt:quēadmodū ⁊ docē ea que ī minori etate didicerūt. sic dr̄. 37. di. auctoritate beati Clemēt̄. Absurdū ñ erit si aligd ex eruditiōe coī ac liberalib⁹ studiis que forte in pueritia attingit ad assertōem vert dogmatis ferat

Ad illud ḃo qō obr̄ de puero. 30. diez testificāte īnocētia btī Bzicii rn̄det. miracula di uina sunt admirāda:ñ ī exemplum humane actionis trabēda. Ad illud ḃo qō querit de paupib⁹ dō ē. q̄ ē paup volūtate ⁊ paup necessitate. Paup necessitate solū cupit diui tias. paup ḃo spū seu volūtari⁹ ꝺtemnit diui tias tpales ꝓpter eternas. In ꝑmo p̄sumptio est vt ꝓ pecunia mētiret̄. ⁊ ideo ē a testimonio repellēd⁹. In 2° ḃo nulla p̄sumptio ē. ⁊ iō ad testimoniū ē maxime idone⁹:cū de ei⁹ fidē ⁊ de ḃitate maxime p̄sumat̄. Ad illud ḃo qō de domestic⁹ obr̄. aut q̄ idone⁹ pater filio: vel patri fili⁹ testis ñ ē gn̄alr̄: ꝺcedit̄ excepti casib⁹ trib⁹. ꝑm⁹ casus ē ī testō. vñ pater pōt esse testis ī testō filii testāt̄. 2° casus ī successione. pater enī ⁊ mater admittūt̄ ad ꝓbādū gen⁹ vel etatē filii. sm q̄ dic decretal⁹ ti°. de legitimitate q̄ ponit casuz de quodā:qui nutriebat puez quē ꝺcebat eē filiū suū nō legitimū ſ spuriū: pcessu tpis duxit vxorē q̄daz mulierem: quā dū nutriret puez tenebat in domo:⁊ susceptis ex ea liberis prędict⁹ puer dic se hr̄dē:⁊ cū eis hr̄ditatē debere imptiri. Querit quō illud possit imꝓbari: ⁊ rn̄dit papa q̄ credēdū ē ḃo mulieris ⁊ viri. 3° casus ē ī matrimonio. vñ dic decretal⁹ q̄ pētes frēs. cognati vtriusq̄ sex⁹ ī testimoniū filii ⁊ filie ad matrimoniū ꝺsīgēdū sunt admittēdi. Ad illud ḃo qō obr̄ de layd q̄ pñt otra clericos testificari. intellr̄ ī cā ciuili. in cā ḃo criminali ñ admittūt̄ nisi cū distīctōe: q̄ supra habita ē qōne de psona accusatoris. ti°. vtrū inferiores possunt accusare superiores. Ad illud aūt quod obr̄ q̄ homo nō pōt esse testis ī causa sua dō. q̄ cū clerici introducūt̄ testes pro ecclesia sua:ñ intelligūt̄ esse testes in domestico negocio: vel ī ꝓpio:ſ ꝓ ecclia: q̄ mr̄ ē omniū paupeꝝ. ⁊ rō ē: qa causa ecclesie nō est cā singuloꝝ canonicoꝝ:ſ cā xp̄i ⁊ pauperꝝ sm q̄ dr̄. 14. qone. 2.

Postea querendum

est de fide testib⁹ adhibēda:ſ hec qō ꝺpetēti⁹ determinabit infra: cū quer̄ de ꝓcessu iudicioꝝ. Quātū g̃ ad vltimū q̄rit̄ vtꝝ licitus sit testi ꝓ testificādo pecuniam recipe. Ad qō sic. Aug ad Macedoniū. Nō dz index vēdere verꝝ iudicium:aut testis verꝝ testimonium. Itē aug⁹. ad eūdē. Cū indicia ⁊ testimonia:que nec ḃa nec iusta vēdēda sunt:inimica ⁊ falsa vendūt̄:multo scelerati⁹ pecunia sumit̄:qa scelerate quānis a volētib⁹ dat̄.

Con̄. 4.c.q.3. Lex canonizata vēturis ad iudiciū p accusatorē vt ab bis ꝓ quos fuerūt postulati sumpt⁹ ꝺpetēter militret̄ etiā si in pecuniaria causa testes sūt ab alterutra pte producēdi. Hz ad hoc rn̄sio facilis. Nā aliud ē ꝓ testificatione mun⁹ accipe. aliud sumptus necessarios pcipe. ꝑmū enī nefas ē ⁊ p̄uaricatio. vñ dic btūs Grego. Si spes muneris sbtrahit̄ ofestim a ofessione iusticie recedūt. uñ acceptio munez p̄uaricatio ē ḃitatis vñ ⁊ pro iusto dr̄. Qui excutit suas man⁹ ab oī munē iste ī excelsis habitabit. et ḃ idē ītel ligit̄ de iudice. sic̄ hr̄. xi. q.3. vñ Beda super Mat. Abiit iudas ad sūmos sacerdotes ⁊ cō stituerūt illi pecuniā zc. Cū pro munerib⁹ falsū oī quēlz testimoniū dicūt:qa pfecto qui p pecunia ḃitatē negār:dn̄m ꝓ pecunia vēdūt Ipse enim dixit. Ego sū ḃitas. 2ª ḃo licitū ē. s. sūpt⁹ nccios pcipe ī p̄dicto casu:cū opz ad locū remotū ꝓ testīonio ferēdo pcedē. nemo enī tenet̄ ꝓpriis stipēdiis militār. Si ḃo qrat an teneat restituē ea q̄ ꝓ testimonio ferēdo recepit: determinabit infra cum agetur de restitutionibus.

p **Ertractatis que**

stionib⁹ circa psonas q̄ q̄si eēntiales

Universidad de Deusto
Biblioteca

sunt ī ostitutōe iudicii:oñter q̄rendū est de
psonis que q̄si accidētalr assistūt iudicio: vt
ex pte iudicī assessores ⁊ officiales.⁊ ex parte
ptiū aduocati ⁊ pcuratores. circa q̄ plura
querūt. Primo vtr aduocat⁹ teneat ad
iustū patrociniū: ⁊ iurispit⁹ ad instū osiliū
īdigēti oferēdū. 2° vtr iurispit⁹ possit vē
dere instū osiliū ⁊ aduocat⁹. 3° q̄ regrunt
ad legitimū aduocatū.

Ad primū sic. Ambro.ī li°. de officiis. Hrādis culpa ē si te sciēte fidelis egeat:si scias eū sine sumptu esse:⁊ famē tolerare. erūnas perpeti q egē erubescit:si ī cām ceciderit aut captiui tatī suor aut calumnie:⁊ nō adiuues.grandis culpa ē inrispito miserabilī⁹ psonis sbtrahere iurīs osiliū: ⁊ aduocato sbtrahē patrociniū. Itē medic⁹ tenet paupi lāguido impendē curā ⁊ osiliū medicine: ſ°m q̄ dicit brūs Simac⁹. Nō ē grandis dria vtr letum inferas vel admittas.mortē enī lāguidis pbas infligere q bāc cū possit excludē:nō excludit.8z.di.g̃ paupi oppresso iniuste tenet aduocat⁹impedē pfociniū pari rōne. Itē dic lex dei.Exoð.23.Si occurreris bouī aut asino inimici tui errāti reduc eū.Sz sic dic apostolus.i.Cor.9.Nūqd de bob⁹ cura ē deo:aut ppt nos vtiq hoc dic. Si g̃ bouī inimici erranti tenemur sbuenire. g̃ multo forti⁹ iurisperit⁹ paupi ignorāti tenet osulē. Itē dic lex in codē. Si videris asinū odiēt te cecidisse sub onere:ñ ptrāsibis:ſ sbleuabis cū eo. Si g̃ oppresso asino inimici tenet qlibz impedē aditoriū ſ°m legis lrāz.g̃ multo forti⁹ oppsso pauperi tenebit aduocat⁹impedē patrociniū ad tenēdā cām. Qð absolute ocedēdū ē.Tenet enī misabilī⁹ psonis q̄ ñ bñt qd tribuant:⁊ ppter defectū osilii ⁊ patrocinii amittūt cās suas:⁊ grauāt iniuste: legispiti osiliū:⁊ aduocati patrociniū.⁊ ꝺ p legē qua tenet sbuenire īdigēti:tñ p legē nālē ⁊ euangelicā q̄ dr ⟨Mat.7.Quecūq; vultis vt faciant vobis homines facite illis.

Consequenter queri tur vtr officiales assessores ⁊ aduocati possint p osilio iuris seu dictamine ⁊ patrocinio pecuniā recipe.Ad qð sic.Symonia ē studiosa volūtas emēdi vel vendēdi spūale. Si g̃ osiliū iuris seu dictamē ⁊ patrocinū spualia sūt:hec vendē vel p istis pecuniā sumē symoniacū erit. Itē ſ°m aug.ad Macedoniū.Nō dr iudex vendē iustū iudiciū: nec testis verū testimoniū. g̃ nec aduocat⁹ poterit vendē iustū patrociniū: vl iurisp it⁹ iustū osiliū. pbatio.sicut enī iustū iudiciū iudici ⁊ vex testimoniū testi ē gratis ocessum a deo:⁊ iō gtis impendēdū.inx illō ceptum Mat.io. Gratis accepistis:gratis date. Silr iustū pcocinium aduocato:⁊ iustū osiliū legispito. Contra Grego. Justū ē vt illi osequāt stipēdiū q̄ p tempore suū omodare repiūt obsequū.g̃ cum aduocati ⁊ assessores suū omodēt obsequm iustū erit vt osequāt stipēdiū. Itē Aug⁹. Sūt psone inferiorīs loci que ab utraq; pte ñ insolēter accipiūt:sic officialis: cui admonet officiū.et ē ī epla ad Macedoniū. Itē augustin⁹ ad eundē. Nō ideo dr iudex vendē iudiciū aut testis testimoniū: qa vēdit aduocatus iustū patrocinium:⁊ iurisperit⁹ vex osiliū. R° ſ°m aug. ad Maced. dicētē de psonis inferiorīs loci vt officialib⁹ ⁊ assessorib⁹ ⁊ aduocati:q̄ non insolēter tales psone accipiunt:⁊ ab his extorta p īmoderatā imprbitatē repeti solēt data p tolerabilē osuetudinē nō solēt:magisq; reprēdim⁹ q talia inusitata repetierūt q̄ q ea de more sumpserunt qm necessarie psone reb⁹ humanis uel mutāt hi⁹ omodis vl tenēt. Distīguim⁹ g̃ circa officiales.Aut enī hēnt certū stipēdiū sibi assignatū aut non bñt.Si habēt nihil omnino pñt recipe sic dic aug⁹. de ꝛbis oñi sup illō Luce.3.Neminē ocutiatis.ꝛc.Quicūq; stipēdia publica de certo osequt si ampli⁹ querit tāq; calumniator ⁊ ocussor Jobis sua odēnat. Si ꝛo non habet.distinguēð.q̄ sm osuetudinē ⁊ morē recipe pōt. p īmoderatā ꝛo imprbitatē non poterit licite.Un aug. Q extorta p īmoderatā imprbitatē ab his repeti solēt

Circa assessorē ꝛo ⁊ aduocatū distinguit q̄ moderatum salarium recipe pñt licite.īmoderatū non pñt.Moderatū autē salariū attēdi dr p osideratōes quatuor. Primus est quātitas cause. 2° labor. 3° scīa ī assessore ⁊ facū dia ī aduocato. 4° osuetudo regionis. Scom hor qtuor osideratōem salariū mai⁹ ul'min⁹ dr taxari.Sic enī dic brūs Leo.Gi.di. Pro labor⁹ multis. p mor⁹ castis. p actionib⁹ strenuis pmiū debet.Et itez sic dic lex canonizata.Arcent a pfessione aduocatorū q cū graui damno litigatoris ⁊ vexatione potētes inueniūt.Nō tñ q̄ post cā icepta ē nullū pactū dr aduocat⁹ facē cū litigatore:ſ°m q̄ dr ī canone. Nō licet aduocato ulli ocrtū inire cū eo litigatore: quē ī pp̄a rēcepit fidē: nec ex industria iurgiū ptrahē. Ad illō g̃ qō obr pmo q̄ iustū osiliū ⁊ patrocinū res spuales sunt dō.q̄ vex ē ſ°m se osiderata: tñ labor in disceptādo ī disputando de his que prinēt ad iuris osiliū ⁊ ad causē patrocinū corporalia sunt.Et iō rōne istor dic Aug.q̄ aduocat⁹ pōt vēdē iustū patrocinū ⁊ legisperit⁹ iustū osiliū.Si aūt sine labore posset legispit⁹ rñdē petēti osiliū: nō ē aliqua ratio quare possit recipe: īmo qō gratis accipit dr gratis dare ſ°m q̄ dr Mat.io.Grat⁹ accepistis gratis date. Ad illud ꝛo qō obr de iudice ⁊ teste:q nihil pñt recipe:pari rōe nec aduocat⁹ nec legispit⁹.rñdeñ ð.q̄ non ē sile. Nā sic dic aug.ad Macedoniū. Judex ⁊ testis inter vtraq; pte ad examē adhibēt.Jurispit⁹ ꝛo ⁊ aduocat⁹ex vna pte osistūt:⁊ iō nō dr iudex iustus vēdē iudiciū: aut testis vex testimoniū: lz aduocat⁹ vēdat patrociniū iustū: aut legispit⁹ iustū osiliū. Si aūt obiciat q̄ officialis aut assessor sm hāc rōnē ñ pñt recipe salarium:qa adhibēt ad examē iudicii inter utraq; partē. dō.q̄ ñ debēt accipe salariū sic pciū iudicii vel examinis: ſ solū sic stipēdiū laboris iux illō Matth.io. Dign⁹ ē operarius mercede sua.

Deinde queritur q̄ requirūt ad legitimū aduocatū. Ad quod br notandū:q̄ regrūt ad officiū legitimū aduocati psona ogrua.causa iusta.mod⁹ debit⁹ affect⁹ pi⁹. Circa psone ogruitatē dr osiderari bonitas. stat⁹.grad⁹.officiū. ppter defectū bonitat⁹ phibēt infames.heretici.pagani excoīcati. vñ.3.q.7.Infames ñ pñt esse pcuratores vel cāx patroni.Et itez ca.4.q.1.dicit ociliū.Q oēs infamie maclis respli.i.istriōes aut turpitudīb⁹ sbiecte psone.heretici etiam seu pagani ab accusatōe phibēt. phibēt pari rōne ⁊ ab aduocatōe. Itē ppter defectum stat⁹ phibēt monachi.vñ dic Eugeni⁹.16.q.1.Placuit nr̄o coī ocilio null⁹ monach⁹ pro lucro terreno nephādissimo ausu de monasterio exire psumat.⁊ segt. Neq; ī qbuscūq; negociis sese implicari:sit claustro suo otēt⁹ qa sic piscis sine aqua caret vita: ita sine monasterio monach⁹.sedeat itaq; solitari⁹ ⁊ taceat:qa mūdo ē mortuus:deo aūt vivus.agnoscat nomē suū.monos enī grece latine vnus achos tristis.inde monach⁹ dr.i. vn⁹ ⁊ tristis sedeat igit tristis ⁊ officio suo vacet. Ex ꝺ intellr q̄ ñ pñt eē aduocati monachi nisi forte ī cā sui monasterii. et ꝺ abbate impāte: sic dic decretal Inno.ex de postl.c.i .Et idē itel ligit de regularib⁹ canonicis: sic dicit ibidē.

Itē ppter idoneitatē grad⁹ phibēt clerici ī sacris ordīb⁹ stituti:⁊ etiā in minorīb⁹ bñficiati.⁊ boc coram indice seculari. vñ dicit ociliū lateranen.Clerici ī sbdyaconatu ī ordinib⁹ etiā minorīb⁹ bñficiis ecclīastic⁹ sustē tet cozā iudice seculari ī negociis secularib⁹ aduocati fieri ñ psumāt:nisi ppam cām vel sue ecclie fuerīt psecuti:aut p miserabilib⁹ psonis forte que ppas cās admīstrare ñ pñt. ex de postl.Cozā ꝛo indice ecclīastico dicunt nō esse phibitos ab aduocatiōe nisi sacerdotes solos.Un decretalis Grego.io. Cū sacerdotis sit nullis nocē:oib⁹ velle,pdesse:nō nisi pro se ipso ⁊ eccl'ia sua:vel si necessitas ī imine at p psonis oiūctis vel miserabilib⁹ sibi ē licitū postulare. Itē ppter distinctionē officii phibet iudex qa sic dic beat⁹ Damasus. Accusatores ⁊ iudices ñ idē sunt:ſ p se accusati p se iudices.p se testes. p se accusatores. vnusq; ī suo ordine. Aduocat⁹ aūt stat ī causa aut p parte accusatoris: aut p parte accusati.et hec distinctio br ſ°m canones.Nō tñ ſ°m legē humanā canonizatā.ff.ti.de postl. distīctōem aliam. Quidā enī phibēt omnino postulare.vel ppter etates minores.is.ānor vel ppter casum vt surd⁹ q̄ plus nō audit Alii phibēt ne p aliis postulet vel ppter sexū vt femine.uel ppter casum ut utroq; lumine orbati:ul ppter notā īfamie ⁊ turpitudīs.bis psonis,p se allegar pmittit. p aliis postulare phibet: nisi forte p certis psonis:ut p pētib⁹ pro liberis. p frīb⁹ ⁊ sororib⁹ ⁊ hi⁹. q̄ determināt a iure.3.q.7.Hec igit sunt attendēda quātū ad ogruitatē psone.Ex pte cause regrit iusticia vtrnō foueat cām iniustā.vñ hēt Leuit.19.Nō facies qð iniquū ē. et ecclīastici .4.Pro iusticia agonizare.Ex parte modi debiti regrit iust⁹ ordo. ⁊ modestus sermo. ut ñ pducat falsos testes ul sbornatos:nec falsa instrā:nec allegare leges falsas: ſ faciat sicut pcipit iuste qð iustū ē exequeris. in quo pcipit iustus ordo. Item modestus sermo requirit sm q̄ pcipit.23.ecclīastici.Anx ⁊ argentū tuū ofla:⁊ rbis tuis facito stateraz: ⁊ frenos ori tuo rectos.⁊ attende ne forte labaris ī lingua. Item ecclīastici.22.ppter boc dr. Quis dabit ori meo custodiā ⁊ sup labia mea signaculū certū: ut nō cadam ex ipsis ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

labia mea pdant me. Itē regrit̄ ꝑter p̄dicta affect⁹ pi⁹ vt.ſ.pauper & pupillos oppſſos tueat̄ ſ⁹ q̄ p̄cipit. Iſa.i. Subuenite oppſſo. defendite vidnā. Inde ē q̄ p̄cipit̄ i lege exo. 23. Si videris aſinū odiēt̄ iacē ſb onere: non ptrāſibis ſ ſblevabis cū eo. Si g̃ hec lex ſeruabat̄ i aſino odient̄ oppſſo: multo magis erit ſeruāda i ꝓſona paupis uel pupillo ꝑ iuriā oppreſſo. Ex hac igit̄ lege tenet̄ aduocatus oppſſus paupem releuare. Sic igit̄ terminat̄ hec pars in qua agit̄ de perſonis q̄ ꝰſtituūt in iudicio. Ordinis ꝺn̄tia requirit̄ ꝛgrere de ꝓceſſu iudicii: ꝓpter quod dat̄ lex Leuit̄. 19. Juſte iudica: primo tuo nō facies q̄ iniquū ē: nec iniuſte indicabis. Et i ꝑſ. Juſte iudicate filii hominū. i. q̄bus manifeſte ꝓceſſus debit⁹ indicio⁊ p̄cipit̄: & iniuſt⁹ ſeu ꝺdebit⁹ ꝓhibet̄. Preter aūt p̄dictas ꝺditiones q̄ tacte ſunt circa ꝓſonas iudicū. rei. & actoris. & teſtis que ptinēt ad debitū ꝓceſſus iudicii: ingrenda ſunt iſta. De triplici ꝓceſſu iudicii. De ordine ꝓceſſus iudicii. De ingſtitoib⁹ & purgatioib⁹. De ꝰfeſſioib⁹. De ꝓbatoib⁹ in ḡnali. Spāl⁹ de ꝓbatione per teſtes. De probatione propter preſumptionem.

De triplici autem

proceſſu iudicii dic̄ Innoc.3⁹. in ocilio ḡnali Ad cōpriḡdos exceſſus: vt de notoriis exceſſib⁹ taceat̄: trib⁹ modis pōt ꝓcedi. p accuſationē. denūciatōem. & ingſtitōem. Et tñ in omnib⁹ diligēs adhibeat̄ cautela: ne forte p leue ꝺpendiū ad graue diſpēdiū veniat̄: ſic accuſatōem legitimā precedere ꝺz inſcriptio ſic denūciatōem caritatiua amonitio: & ingſtionē clamoſa inſinuatio ꝑuenire. Sz q̄rit̄ in ꝑmis ex q̄b⁹ ſanctionib⁹ dine legis accipit̄ iſte triplex ꝓceſſus. Nā ſic dic̄ Nicro. ſic illō quod introducit̄ ad ꝓbādū fidē nō ḃz robur niſi ex teſtō nouo vel veteri veniat̄: ita nec iudicialis ſanctio auctoritatē videt̄ habere: niſi p nouā vel veterē legē ꝰfirmet̄. Item qua rōne iſte triplex iudicii ꝓceſſus diſtīguitur merito dubitat̄. Nā iuriſpiti diſtinguūt ſic q̄ in accuſatione agit̄ ad degradationē. et ideo accuſator ꝺz ſe obligare ad talionem vñ ꝓpter hoc dic̄ Innoc. q̄ accuſatiōez p̄cedat legitima inſcriptio. Itē i denūtiatiōe agit̄ ad pnām & correctionē. et ideo ꝺz p̄cedere caritatiua admonitio. Itē i ingſtitōe agit̄ ad amotionē ab adminiſtratione. Sz ga i ꝑplatis maxime eſſet periculoſuz: ſi quecunq; delatio admittēt̄: iō ingſtitōez ꝺz p̄cedē clamoſa inſinuatio: vt ſicut dicit Innoc. falſe & maligne criminatiōi ianua p̄cludat̄. Sed obſ. Dic̄ enī beat⁹ aug. q̄ i iudiciis ſeu plectēdo ſeu ignoſcēdo hoc ſolum bñ agit̄ vt vita hominū corrigat̄. g̃ i ꝓceſſu accuſatōis male agit̄ niſi agat̄ ad correctionē. Nō g̃ conuenienter diſtinguūt ꝓceſſus denūciatōis & accuſatiōis: ga i vno agit̄ ad correctōem: in alio ad degradationē. Itē dubitat̄ ſi ingſitionem ꝺz p̄cedē clamoſa inſinuatio. g̃ ingſtōem vñ p̄cedere denūtiatio. Nō enī videt̄ differre clamoſa inſinuatio & denūtiatio. g̃ in ꝓceſſu ingſtionis includit̄ ꝓceſſus denūciationis.

Itē queritꝰ quātū ad qd intelligat̄ inſinuatio clamoſa. Nā ſi ītelligat̄ quocūq; modo. g̃ ad voces vulgi ꝺz plat⁹ deſcēdē ad ingſtionē: cū tñ dicat̄ iura. q̄ voces vulgi vane ſunt.

Ad ꝓmū. q̄ iſte triplex ꝓceſſus iudicii accipit̄ ex legib⁹ noui & veteris teſt̄. Proceſſus inquiſitōis ex Luc.16. vbi dñs de vilico q̄ defamat⁹ ē apd dñm ſuū. q̄ſi diſſipaſſet bona illi⁹: cui dixit dñs. Quid hoc ē q̄d audio de te. redde rōnē vilicatōis tue. Et ex li.gñ. 18. vbi dic̄. Clamor ſodomoꝝ & gomorreoꝝ multiplicat⁹ ē: deſcēdā & videbo utꝝ clamorē q uenit ad me ope ꝺpleuerint. Ex q̄b⁹ manifeſte ꝑbat̄ q̄ nō ſolū cū ſbdit⁹: neꝝ etiā cū plat⁹ excedit ſi p clamorē & famā ad aures ſuperioris ꝑuenerit: ꝺz coram eccleſie ſenioribus ueritatē diligēti⁹ ꝑſcrutari: ut.ff. ſi rei poſcerit qualitas cognita. diſcretio cl̄pā feriat delinquēt̄. Itē ꝓceſſus denūtiatōis accipitur ex lege Leuit̄. 5. ubi dñr. Ala que audierit nocē iurāt̄: teſtiſq; fuerit q̄ vidit aut ſcius ē: niſi indicauerit portabit iniqtatē ſuā: ſup quē locū dic̄ aug. q̄ indicari ꝺz ei q̄ poteſt ꝓdeſſe: & ñ obeſſe. cū.ſ.ē tale crimē: de quo aliqs pōt eē teſtis. q̄ dic̄ lex teſtiſq; fuerit ꝛc. Et iſta indicatio ē denūtiatio quānis iſtud habeat dubitationē ſic infra dicet̄. Itē iſte proceſſus accipit̄ manifeſte ex Matb.18. vbi dñr. Si peccauerit i te frater tuus corripe euz inter te et ipm ſolū. ſi nō te audierit adbibe unū uel duos. q̄ ſi eos ñ audierit dic eccleſie.

Itē ꝓceſſus accuſatiōis ex lege accipitur Deut.19. Si cā fuerit inter aliquos & ītерpellauerīt iudices quē iuſtū eē ꝑſpexerīt illi iuſticie palmā dabūt: quē impiū ꝺdēnabūt: impietati. Ad 2ᵐ ꝺo q̄d querit dō. q̄ ꝓceſſus p̄dictus diſtinguit̄ ſic. In ingſtitōe enī ꝓcedit̄ ad correctōem ex officio ſeu auctoritate iudicū Innoc.3⁹. denūciāte fama vel deferente clamore plat⁹ officii ſui debitū exequat̄ deſcēdendo. ſ. ad ingſtōez. In denūciatōe ꝺo & accuſatōe ꝓcedit̄ ad correctionē: ſ ex alteri⁹ delatōe: que fit duplr̄. vel ad correctiōem ſm ſeueritatē iuſticie qualis ꝺz eē in accuſatiōe vel ad correctionē ſ⁹ affectū mīe: qualis ꝺbz eſſe in denūciatōe. Et inde ē q̄ accuſator: ga correctionē querit ſ⁹ ſeueritatē obligat ſe ad talionē. denūciator ꝺo nō. ga correctionē intēdit ſ⁹ mīam ſeu pietatē. Preterea i ingſtitione ꝰideraē diſcretio ꝛitat̄. i denūciatione affect⁹ caritat̄. i accuſatiōe terror ſeueritat̄. Scōm ꝺ g̃ ꝺō q̄ i hoc triplici ꝓceſſu ſemper intēdit̄ correctio delinquēt̄ ſi ſit ordinat⁹ ꝓceſſus. Ad tertiū ꝺō. q̄ clamoſa īſinuatio & denūciatio differūt. nā denūciatio fit ꝑ ve terminatā & certā ꝓſonā. Clamoſa vero inſinuatio indeterminate ꝑ famā. vñ ſic̄ i ꝓceſſu denūciatōis ꝓſona denūciāt̄ ē loco accuſatoris. & i ꝓceſſu accuſatōis ꝓſona accuſant̄ eſt loco actoris. ita i ꝓceſſu ingſtōis loco auctoris ē fama ſeu delatio clamoris. vñ dic̄ Innoc3⁹. Q. i ingſtōe ē idem actor & iudex. Sz denūciante fama vel deferēte clamore plat⁹ officii ſeu debitū exequat̄. Ex hoc igit̄ pz q̄ ꝓceſſus ingſtōis nō includit i ſe ꝓceſſuz denūciationis. Ad vltimū uero ꝺō. q̄ clamoſa inſinuatio ñ intellr̄ ſ⁹ voces varias vulgi. ſ ſ⁹ uoces ꝓſonaꝝ grauiū & honeſtaꝝ. vñ Innoc.3⁹. Si exceſſus p clamorē & famā ad aures ſuperioris ꝑuenerit: nō ꝙdem a maliuolis & maledicis: ſ a ꝓuidis & honeſtis: nec ſemel tātū ſ ſepe q̄ clamor innuit. gñ. 18. et diffamatio manifeſtat. Luce. 16. ꝺz coram eccleſie ſenioribus ꝛitatē diligēti⁹ ꝑſcrutari.

Secundo queritur

de ordine ꝓceſſus iudicii. Circa quod nōndū ē q̄ variat̄ ordo multiplr̄. Aut enī factū ē notoriū & cuidēs: aut latēs. Si enidēs ē: tūc ꝓcedit̄ indicio ſine accuſatōe accuſatoris: ſicut declaratū ē ſup q̄ōne de officio iudic. ti⁹. ut & poſſit iudex ſine accuſatore indicare. Si ꝺo factū ſit latēs: ꝓcedit̄ ordine ꝓs determīato Quia aut deferēt̄ crimē p clamorē fame. & ſic tūc ſupdictū ē ꝓcedit̄ ordine ingſitiōis. Aut deferēt̄ p actionē determinate ꝓſone. et ſ⁹ vel ſ⁹ viam caritat̄: & tūc ꝓcedit̄ p denūciatōez quā ꝓcedē ꝺz caritatiua admonitio. Aut ſ⁹ uiā ſeueritat̄. & tūc ꝓcedit̄ p accuſationē: quā debz ꝓcedē inſcriptio. Uiā g̃ denunciationis relingm⁹ ī ingſitōi ſequēti: cū de ꝓcept̄ euangelid ageāt: ga ibi pleni⁹ pōt ingri. Uiā g̃ ingſitionis determinabim⁹ ī ſequētib⁹: ga ipſa ꝓpe accipit̄ ex lege Moyſi. ſilr̄ & accuſatōis. In pñti tñ ḡnalr̄ de ordine iudicii ḡrit̄. i quo. ſ. ꝰſtituit̄ actor. reus & iudex. Nā ſ⁹ humanas ſanctiones & canones. ordo iudiciari⁹ ſic diſpoſit⁹ ē: vt ꝑmo actor determinet̄ reqſitio indicū 2° determinet̄ auctoritas iudicū. 3° ſeq̄t̄ citatio rei & punitio ꝛtumac. 4° ꝓcedāt̄ exceptiones 5° ꝓcedāt̄ recuſatōes. 6° formet̄ libell⁹. 7° determinet̄ ſatiſdatōes. 8° ꝓcedūt̄ dilatōes. 9° ſeq̄litis ꝛteſtatio cum iuramēto de calūnia Deinde ꝺo ſequūt̄ partiū interrogatōes. et ſi reus negat ītroducūt̄ ꝓbatōes. q̄b⁹ examinatis ſnīa ferr̄ & vñ iſte ordo multiplr̄ peccare. Primo qa fere oīa que añcedūt interrogationē partiū ñ determināt̄ i iure dīno. & tñ ibi ꝑcipit̄. Nō addes q̄ꝑ vel minues ad ꝛba: q̄ ego loquor. deut̄. 4. Itē ꝑ iſta q̄ ꝓcedūt añ q̄ poſſit diſcuti ꝛitas: differr̄ iuſticia: & frequētiſſime impedit̄: vt uideat̄ fere ī omnib⁹ cauſis impletū illō Iſa. 59. Cōuerſuz ē retrorſum iudiciū & iuſticia lōge ſtetit: ga corruit ī platea ꝛitas & equitas nō potuit ingredi.

Itē cū lex dei plena ſit & pfecta. vñ Deut̄. 4. dr̄. Hec ē noſtra ſapiētia & intellect⁹ coꝝ populo. & ſeq̄t̄. q̄ ē alia gēs vt hēat iuſta iudicia & vniuerſam legē. g̃ ad oē iudiciū terminādū ſufficiūt ꝓcepta iudicialia dei. ſupfluē igit̄ videt̄ ꝓcedētia: & ad nocumētū ītroducta. Itē vñ habuerūt homines q̄ ſupra diuinas leges poſſet alias leges condere. Nam in ꝑs. ꝑ reprobationē ꝺ añr̄po dr̄. Conſtitue dñe legiſlatorē ſup eos. ſciāt gētes qm̄ hoīes ſunt. Ad 2° dō. q̄ q̄dam introducūt̄ ad ordinē iudiciariū ꝓpter nccitatē. q̄dā ꝓpter vtilitatē. q̄dā ad repellēdā inigtatē. Propter neceſſitatē ordis iudiciarii introducunt ea ſine q⁹ñ pōt iudiciū termīari. & ꝺ determināt̄ i lege dīna. vt ī ꝓparatoriis ad iudiciū r̄gſtio iudic & auctoritas iudic: & citatio rei cuz pena ꝛtumac. De r̄quiſitione indiciſ dr̄ Deut̄. 17. Si difficile & ambiguū iudiciū eē ꝑ ſpexeris: nenies ad ſacerdotes lenitici gñis ad iudicē q fuerit ī loco quē elegerit dñs. Et Exo. 18. Cum accidēt̄ aliqua diſceptatio ueniant ad me inter eos ut iudicē. Eſt aūt nccia r̄gſitio iudic: ga nullus pōt eē iudex ī ſua cā. De auctoritate ꝺo iudic dēt̄ in 16. Deut̄. Judices & magiſtros ꝰſtitues ī portis tuis ꝛc. Auctoritas ꝺo ē ex ipſa ꝰſtitutione: ſm q̄ dr̄ ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

hebr.c. Nemo sibi sumit honorē ꝛc. ⁊ ex iuris/dictiōis determinatōe. ſm determinatū locū vñ or Deut.i6. In omnib⁹ portis tuis ⁊ p sin/gulas trib⁹ tuas vt iudicēt populū. De cita/tione ꝛo rei ⁊ pena ꝛtumacis hēt numeri.i6. Misit Moyses ⁊ vocauit Dathan ⁊ abyron citando eos vt ꝛparerent coram ipo i iudi/cio. ibi etiā exp̄mit ꝛtumacia qua dixerunt. nō venim⁹. ⁊ sequit pena grauissima qua ad sniam Moysi absorpti sūt a terra. Citatio aūt necessaria ē: ga null⁹ absens nisi p ꝛtumaciā dz iudicari. sic sup victū est. Itē i ꝓgressu indicii nccia sunt ītrogatio ptiū. ītroductio probationū. diffinitio cāꝝ. Ingsitio neces/saria ē ad sciēdā partiū intētione. Probatio ad ritat⁹ discussionē. Diffinitio ad cause ter/minationē f⁹ q or Deut.i7. Cū audieris tñs/grediētes pactū ⁊ ingsieris diligēter: ⁊ vez esse repereris: educes ad portā ciuitat⁹ ꝛc. ibi etiā segt. In ore duoꝝ vel trium stabit omne ⁊bū. Propter vtilitatē vero ⁊ ad repellēdā inigtate nō discordātia a lege dei ītroducta sunt f⁹ canones ⁊ humanas leges. quedaz in fauorez auctoris. q̄dam i fauorem rei. q̄dam i suffragiū vtriusq. In fauorē enim auctoris introducit mod⁹ regsitiōis iudicij. ⁊ locus ⁊ auctoritas iudicanti. mod⁹ citatiōis ⁊ puni/tio ꝛtumad. que tria quāuis possunt extrahi a iure dīno: tñ modificant a iure humano. In fauorē ro rei introducūt exceptiones. re/cusationes. libell⁹. Exceptiones que elidunt actionē actoris p̄ncipalr ꝛtra ¦malignitatem volūtatis. Recusationes que sunt declinati/ones iudic ꝓter suspitionē oppositā contra oppressionē potestat⁹. Libell⁹ qui ꝛtinet inten/tionē actoris: ne possit postea ¦mutare ꝛtra p uersitatē ritat⁹. In suffragiū ro actoris ⁊ rei introducūt satisdatōes. dilatiōes. ⁊ in lits ꝛtestatione de calūnia iuramētū. Satisdati/ones que danr a reo ⁊ a ꝓcuratorib⁹ actoris ⁊ rei q vsq ad finē lit⁹ ¦pmaneāt ꝛtra iustā declinationē iudicii. Dilatiōes que p̄ncipalr dant ad deliberandū ꝛtra p̄cipitationē cō/silii. Juramētū de calumnia quo iurāt ptes se nō aco calumniandi agere vel rñdere oē puersitatē doli. Ad illud qō ¦mo obr dō. q quānis hec nō determinēt in iure diuino: tñ ga sunt osona iuri dīno ⁊ ad oseruatōez iustīcie auctoritatē recipiūt a iure dīno cum p legē p̄cipit leuit.i9. Juste iudica ꝓximo tuo

Ad z⁹ ro qō obr q p ista ꝛtingit ritatez iustīcie impediri. dō. q hoc nō ē ex actu p̄di/ctaꝝ ostitutionū: s ē ab vsu iniquoꝝ: p quos dr Isa.i. Quō facta ē meretrix ciuitas fidelis plena iudicii iusticia habitauit ī ea. nūc aūt homicide argētū tuū versuz ē ī scoriā: vinū tuū mixtū ē aqua. Ad tertiū dō. q lex dei sufficiēs est ad omnia que sunt necessaria: tñ qa ē infinita hoīum malicia: iō mīster legis reliquit statuē ⁊ determinare que sunt expe/diēcia. vñ Deut.i7. Qui supbierit nolēs obe/dire sacerdotis impio ⁊ decreto iudic moria/tur. Ad 4⁹ dō q mīstri legis cū mīsterio recipiunt potestatē odendi leges de his que expediūt iusticie. vñ ꝓuer.8. dic dīna sapīa. Per me reges regnant: ⁊ legum conditores iura decernūt.

Consequenter querē

dum ē de ingsitōib⁹ ⁊ purgatōib⁹. quo autez ordine sit a plato ingsitio faciēda: ex p̄dictis manifestū ē. Ingsitōez enī dz clamosa insinu/atio p̄uenire f⁹ q dr gñ.i8. Clamor sodomo/rū venit ad me. ⁊ Deut.i8. Cum repti fuerint vir ⁊ mulier q faciūt malū in ospectu dñi ⁊ trāsgrediūr pactū illi⁹: ⁊ hoc tibi fuerit nun/ciatū: cū audieris ingres⁹ diligēter. De purga/tione autē notādū ē q purgatio ē de obiecto crimine īnocētie ostēdo. Unde sic ingsitio perti/net ad p̄batū: ita purgatio ad reū. Purgatio/nis aūt due ponūr spēs. canonica ⁊ vulgaris. Canonica ē que fit p iuramētū ⁊ bonoꝝ testi/moniū. vulgaris ē que a vulgo est ¦uenta vt ferri candēti. aque feruentis: ⁊ monomachie seu duelli. Circa purgatōem canonicā dubi/tar vtr vlr debeat fieri p iuramētū: ⁊ vtr ad purgationē possit quis cogi. Ad ¦mum introducit lex deut.xi. vbi or de inuento ca/dauere hoīs occisi ī aliqua ciuitate: q maio/res natu ciuitat⁹ illi⁹ veniēt ad interfectū: ⁊ lauabūt man⁹ suas ⁊ dicēt. Man⁹ nostre nō effuderūt hūc sanguinē: nec oculi nostri vi/derūt. ⁊ hoc sup vitulā cesam. Ex qua lege auctoritas purgatiōis p iuramētū manifeste accipit. Itē dic canon ex ocilio Jlerdēsi.z. .q.4. Presb⁹ si a plebe sibi omissa infamat⁹ fu/erit ad arbitrium sui epi septē collegas sibi adiūget: ⁊ iurabit in sacro euangelio coram posito q crimē illatū nō ꝓpetrauit. Item ī eodē. Si mala fama de p̄sbro exierit ⁊ accu/satores vel ei⁹ testes legales defuerūt cū ve/noīatis sibi vicinis p̄sbris quos scimus nolle piurare: sacramēto suo famā suā purget.

Contra. Canon btī Cornelii. Sacramentum hacten⁹ a sūmis sacerdotib⁹ vel religs exigi nisi p rata fide minime cognouerim⁹: nec spō te eos iurare repim⁹. z.q.4. Itē in eodem. Nos sacramtū ab epis nescim⁹ oblatū. Ad qō rñdet. q ex bis auctoritatib⁹ nō ꝓhibent omnimoda iuramēta fieri a sacerdotib⁹: sed tm incauta: ⁊ ea que p qualibet causa tpali ī iudicio offerūr. Cū aūt populari infamia sa/cerdotes oppmūr: tūc ad īnocētie sue osten/sionē iuramēta debēt offerre. Unde Grego. Si qs epūs aut qlibet sacerdos a populo accusa/tus fuerit: ⁊ certi testes inuēti non fuerint q criminis illati ritatē dicant: iusiurandum in medio fiat. ⁊ illū testē ꝓferat de īnocētie sue puritate: cui nuda ⁊ apta sunt oīa. ad hebr. 4. Itē dubitat⁹ utꝝ sit qs ad purgationē p iuramētū ocpellēd⁹. visum aūt fuit q̄busdam q nō ꝓpter religationē iuramenti. Itē ꝓpter canone Leonis pape. z.q.z. Auditū ē fratres qualr mali hoīes ī me grauia crimina ofinxe/rūt. Quāobrē ego Leo pōtifex sancte romane ecclesie purifico me. hoc aūt facio: nō legē pre/scribo cereris: qua id facē cogār. Ecce sūm⁹ pontifex se ipm purgat: nec tñ ceteris necessī tatē purgādi p̄scribit. vñ dar intelligi q sa/tisfactio purgatiōis ī volūtate ofistit accusa/ti: nō ī arbitrio iudic. Conr. Canon Leonis pape. z.q.4. Sacerdos si suspitiosus aut incre/dibilis suo epo aut religs suis osacerdotibus sine bonis ⁊ iustis de suo popło hoīb⁹ fuerūt ne ī crimine aut predicta suspitōe remaneat: cū trib⁹ aut qnq aut sex bonis ac vicinis sa/cerdotib⁹ exemplo Leonis pape: q. iz. epōs in purgatiōe habuit: si suo epo visum fuerit ac necesse ee ꝓpter tumultū populi p̄sperit cū iustis ⁊ bonis hoīb⁹ se sacramēto coꝛā popło sup quatuoz euāgelia vato purgatū ecclesie reddat. R.° dō. q ī arbitrio iudicis non ī volūtate accusati ofistit satisfactio purgatio nis. vñ dic decretalis Alexādri tertii. q si de aliquo crimine laboꝛat infamia: accusatoꝛe ⁊ testib⁹ deficiētib⁹ parrochian⁹ epi ad purga/tionē ē p ipm epm opellēd⁹: nisi forte sup ipo ad supiorē iudicē duxerit appellādū. Illud ro qō dic canon Leonis intellr de successoꝛi bus summi pontifid: q ñ bñt supiorē iudicē: s relinquūr dño iudicādi. De forma vero iuramēti canonice purgatōis ⁊ religs circū/stātiis: q̄ sūt regrēda iurispitis ptermittim⁹

De uulgari uero

purgatione merito querēdū ē. nā illa videtꝛtū hr̄e ex dīna lege. vñ ī numeris.5. vaklex ꝛtra mu/lierē suspectā de adulterio: q offerat sacrifi/ciū zelotipie ⁊ oblatio inuestigās adulteriū: ⁊ accipiāt aque: ī qb⁹ cū execratōe ogerant maledicta: ⁊ multa que ibi determinār: ⁊ sic dent mulieri ad bibēdū aque ille. ⁊ si rea est ꝛputrescet femur ei⁹. si īnoxia illesa erit ⁊ fa/ciet liberos. ex qua lege videt examinatiōes p ferꝝ candēs ⁊ aquā feruentē ꝓbari. Itē examinatio furti achoꝛ facta ē p sortes. Josue .7. ⁊ ingsitio ꝛobedietie seu trāsgressiōis Jo/nathe. i. R. i4. Ex quo videt idē ꝓbari. Itē probatio p monomachiā ⁊ p duellū approba ri p oflictū Golie ⁊ Dauid. p. R. i7. Itē dic ociliū garimanēse. z.q.4. Sepe otīgit vt mo nasteriis monachoꝛ furta ꝓpetrēt: idcirco statuim⁹ vt qñ ipsi fres de talib⁹ expurgare se debēt missa ab abbate vel ab alio celebꝛetur pītib⁹ fribus. ⁊ sic expleta missa oēs coīcent in hec ⁊ba. coꝛp⁹ dñi sit tibi ad ꝓbationē ho/die. Itē ī eodem dic canon. Statuit sancta synod⁹ vt si duo de adulterio accusati fuerit ⁊ ambo negauerīt: ⁊ oār sibi ocedi vt alter illoꝝ vtroq dīno purget iudicio. Si vnus inde ceciderit ambo rei habeār. Ex bis igit manifeste ꝓbari videt q deficiētib⁹ ꝓbatio nib⁹ ⁊ negāte reo: possint si īualescit suspitio cria p p̄dicta indicia ingri. Itē rōne argu it: cū nullo modo credēdū sit aliquo tēpoꝛe eccleā crrasse: nec ī fide nec ī decretis insti/cie. In veteri aūt testamēto concesse sūt bi⁹ examinatōes p exempla ⁊ leges: ⁊ ī nouo te/stamēto p canonū sanctiones. g ñ erit aliquo modo dicē ī examinatōe istoꝝ iudicioꝝ ꝛtineri erroꝛē: nec erūt sicut illicita reꝓbāda

Conr. Dic canon beati Stephi pape. Ferri candentis vel aque feruēt⁹ examinatōe ofes/sionē extoꝛqueri a quolibet sacri nō cēsent ca nones: ⁊ q sanctoꝝ patꝝ documēto scitū nō est: supsticiosa adinuētōe nō ē p̄sumēdū. z.q. .4. Itē idē ibidē. Spontanea ofessione vel testiū approbatione publicata delicta omissa sunt. nro rgimini iudicar. occulta ro īcogni ta illi sūt rlinquēda: qui sol⁹ nouit coꝛda fili oꝛ hominū. Cū g examinatio p hi⁹ iudicia ñ sit de his que possunt indicari p ꝓtiā ofes/sionē vel testiū approbationē. g in omnib⁹ his iudiciis uspam⁹ nobis ea que diuino iudicio fuerant rfuāda: quod est temptar deū: cū tñ prohibitū sit 6. Deud. Nō tēptabis dñm deū tuum. Itē decretū Nicolai pape ī eodem. Monomachiā ī lege ñ assumim⁹: quā ꝓceptā

Universidad de Deusto
Biblioteca

fuisse ñ repim⁹:quā lz iniisse quosdā legam⁹: sic sanctū Dauid ⁊ Holiā sacra ꝓdit historia ꝑ.R.i7.nusq̄ tñ vt ex lege teneat alicubi diuina sensit auctoritas:cū h ⁊ hi⁹ sectātes deū solū temptare videāt.g̃ hi⁹ iudicia:sunt penit⁹ reprobanda:⁊ purgatio p talia.Nō ꝺcedēdū ē ſ⁹ decretalem Innocē.tertii:ī qua de tēplariis q ī ſbditos hi⁹ exercebāt dic̄. Frēs templariorū quosdā ſbditos qñ de aliquo crimine infamāt:eos ferri candenti iudiciū ſbir̄ ꝺpellūt.gb⁹ ⁊ si qua exinde sequat exustio ciuilē penā infligūt.cū tñ hi⁹ iudiciū sit penit⁹ interdictū:vtpote ī quo de⁹ temptari videt

Ad illud g̃ qō primo obr̄ de sacrificio zelotipie dō.q⁹ lex illa introducta ē ſ⁹ pmissionē nō ſ⁹ ꝺcessionē:ſm quā dīna lex ⁊ humana pmittit minora mala fieri ne fiant peiora. in quē modū oblatio libelli repudii introducta ē ꝓpter seuiciā iudeorū q erant pni ad interfectionē vxorū.filī modo ⁊ lex zelotipie ne valescēte suspitiōe adulterii perimerēt uxores.Nō aūt p pmissionē introductū est ñ ꝺz trahi ad imitationē. Ad illō ẽo qō obicit ꝺñter de Achor ⁊ Jonatha ⁊ Dauid.dō.q illa facta scripta sunt ñ ad exēplū rei faciēde ſ ī figurā rei future.i.Cor.io. Dīa in figura ꝺtingebāt illis.Ingsitio enī p sorte:que facta ē ad inuestigādū pc̄m Achor ⁊ inobediētiā Jonathe figurat futuꝝ ⁊ gñale iudicium:qō ex inspato pc̄oꝝ⁹ supueniet: sic iudiciū qō p sortē ē ab hoīe preuideri ñ pōt. vñ.z.pe.3. Dies dñi veniet sic fur. Silr ofliꝝ⁹ Dauid ⁊ Holie sigt misteriū passionis dñice: in quo spūalis Dauid xp̄us de Holiat.i.dyabolo uelut duelli certamine triūphauit.vñ ⁊ omnia hi⁹ facta sunt dīna inspiratōe in figuram rei future. Ad ea ẽo q̄ obiciūt ſm canones respondēdō sic de sacrificio zelotipie q⁹ omnes illi canones introducti fuerūt ñ ſ⁹ ꝺcessionē boni: ſ ſ⁹ pmissionē minoris mali: ne peiora mala ꝺtingerēt. Jnde ē q⁹ iudicia ferri candenti ⁊ hi⁹ ī iudicium p coīonē corporis dñi mutauerūt: ⁊ maxime ga ī culpa erat hoīuꝝ multitudo:quā ꝓpter pei⁹ vitādū oportebat tolerari in minori malo. vñ ⁊ ſ⁹ boc intellī canon Gregorii.Si vir g frigide nature esse dr̄ p vex iudiciū ꝓbare potuerit vxorē suaꝝ nunq̄ se cognouisse sepat ab ea:qō intelligit de iudicio vulgari: que tñ postea diminuta malicia p sequētes canones ñ pmittuntur.

Ad vltimū ẽo qō obr̄ dō.eccliaz nūq̄ errasse:ga nec hi⁹ ꝺcessit vt approbaret: ſ pmisit ne pei⁹ fieret.ſ⁹ q⁹ ⁊ ipsa lex eterna facit:que pmittit multa mala fieri ñ solū vt ex eis eliciant bona:ſ etiā ne fiant peiora.

Consequēs est inqui

rere de quictione rei p ofessionē:quia ꝑdicto modo ꝓcedēdū ē ꝺ reū: cū crīe ñ pōt quīci Conuinci aūt quoꝝ⁹ modis.aut p ꝓbam confessionē aut p ꝓbationē.ideo primo querēdū ē de ofessione rei vtꝝ qs ex ofessione ꝓba sit damnād⁹.Qō ꝓbat p illud qō dic̄ Josue ad Achor.Confitere atq; indica qd feceris. Jos. 7.⁊ facta ofessione furti lapidat⁹ ē. Jtē idē ꝓbat p illud qō legit.2.R.i.de puero amalechita:q dixit se interfecisse Saul.cui ait Dauid. Sanguis tu⁹ sup caput tuū. Os enī tuū locutū ē aduersuꝝ te dicēs. ego interfeci xp̄m dñi.⁊ iussit eū Dauid iterfici. Jtē ī euāgelio dic̄ dñs seruo q absc̄odit pecūniā dñi sui De ore tuo te iudico serue nequā. Jtē dicit lex humana. Confessos in iure p quictis bēri placet. Jtē lex alia.Cōfessus p iudicato br̄ ga quodāmodo sūia sua damnat. cui etiam ꝺcordat euangeliū Mat.ix. Ex vbis tuis iustificaberis: ⁊ ex vbis tuis cōdemnaberis.

Con. Humanū iudiciū quātū possibile est: ꝺz imitari dīnū.Sz ī dīno iudicio ofitēs se ñ damnat:ſ mīam segt.vñ ī ps. Dixi ofitebor aduersum me iniusticiā meam dño:⁊ tu rimisisti inigtatē meā.Et Jsa.43. Narra si qd bēs vt iustificeris.g̃ nec ī humano ofitēs se erit ꝺdemnād⁹. Jtē pōt aligs falso ofiteri ī iudicio humano vt si aligs ofiteat se vnū boīem occidisse q postea apparet viuus Constās est q⁹ talis ñ eēt damnād⁹.g̃ ñ q̄cūq; ofessio ꝺtra se fac ad dānationē. Jtē dicit lex humana.ff.de qōnib⁹. Si qs voltro maleficia ofiteat ñ est ei fides adhibēda. Nōnūq̄ enim aut metu aut aliqua cā ī se b̄ ē ꝺtra se ofitent. R⁹ ſm q⁹ dicit canon. i4.ca.q.2. Conē se qsq; pōt testari p se ẽo mīme.Dicendū g̃ q⁹ exceptis casib⁹ qui determināt a iure glibz pōt p ꝓbam ofessionē damnari. Ples aūt casus ī iure excipiūt.vn⁹ ē ī pueris.aliuꝝ ī ignorātib⁹ seu errātib⁹.terti⁹ ī inuitis.4.⁹cū ofessio fit ex ius.⁊ quedam talia. Ad illō g̃ q⁹ primo obr̄ dō q ñ ē ī ꝺtrariū qō obicit de ofessione que fit ī foro dīno.Nā sic ī foro humano distinguit ofessio in iure ⁊ ex ius. confessio facta ex ius ñ inducit damnationē.sed ofessio facta ī iure inducit. Jta dō. q⁹ ofessio de pctis que fit ī pnti ex ius est.ga ante dīnū iudiciū quod est in morte:vel ante iudicium generale.⁊ ideo ista ofessio volūtaria ⁊ aīe penitenti meret mīam.ſ ofessio que fiet post mortē vel in futuro iudicio nullā omnino cō sequit mīam:ſ reatū damnatiōis ostēdit.de qua ofessione Sap.5.Dicēt intra se penitētiā agentes ⁊c. Di sunt quos aliqñ habuim⁹ in derisum.⁊ seq. Talia dixerūt ī inferno hi qui peccauerūt. Silr quātū ad humanū iudiciū ofitētes ī iudicio damnat:ſ ofitēti⁹ ex iudiciū volūtarie ⁊ cū compunctione parcit. quēadmodū ofitētib⁹ ex ius ex puersa gloria penā infert. vñ dic̄ decretalis de quodā qui ofitebat se adulteratū cū q̄dā:sic q dā fatui solēt interdū cū male fecerīt gloriari ꝓbibet lz iura vicāt regulariter ofessionē ex ius facta ñ opare p̄iudiciū ofitenti:iste tñ ꝺz ab officio ⁊ bñficio suspēdi. Ad z⁹m pz rñsio ga illō ē de casib⁹ exceptis a iure. Ad illō q⁹ obr̄ vltimo de illo q voltro maleficia ofiteat.dō.q⁹ intellī de ofessione p cruciatū extorta:de qua dic̄ lex q⁹ reoꝝ ofessiones p exploratis crībus ñ bēnt. Et dic̄ canon.i6.ca.q 6.Omnis ofessio que fit ex necessitate fides ñ est. Confessio enī ī talib⁹ non ꝺz extorqueri pessimū enī est de suspicione aut extorta cōfessione quēq̄ iudicare: cū magis cordis inspector sit de⁹ q̄ opis:non pōt humano ꝺdemnari examine:quē de⁹ suo reseruauit iudicio

Illō g̃ quod dr̄ voltro ofitet.intellī de volūtate absoluta:nō inducta p metū vel dolores.Cā aūt ē quare talib⁹ ofessionib⁹ ñ credit ga boēs ī tormenti multotiēs agūt tāta impatia: q⁹ magis volūt mētiri q̄ tormēta pati.

Postea queritur de

probationib⁹.Et primo de ꝓbationib⁹ ī gñali. Est aūt ꝓbatio ꝺuictio p argumētū rei dubie faciēs fidē.Sex aūt modis ad faciēdū fidem sumit argumētū ꝓbationis.p euidētiā facti. p famā.p iuramētū.p instrumēta.p p̄sumptionē.p testimoniū. Per euidētiā facti ꝓbatus est Chaim interfecisse fratrē.gñ.4. Vox sanguinis frīs tui Abel clamat ad me de terra. Glo.Euidētia patrati sceleris ñ indiget clamore accusatoris. Jtē p famam ꝓbat matrimoniū ꝺtractū.vñ dicit decretalis.q⁹ si fama vicinie habet q⁹ qdam vir quādam mulierē tanq̄ vxorē habuit:cū mīmoniū sit cōiunctio maris ⁊ femine cogenda ē mulier vt eidem viro affectu seruiat cōiugali. Jtem per iuramētū est ꝓbatio seu testimoniū īnocētie.sicut dictū est de purgationib⁹ ſm legez Deut.xi.⁊ exodi.xx. vbi dic̄. Si quis ꝺmendauerit primo suo asinū suū ⁊ mortuus fuerit:iusiurādū erit in medio q⁹ non extēderit man⁹ suas ad rem primi sui:susciptetq; dñs iuramentum:⁊ ille reddere non cogetur.

Jtem ad probationē p instrumentū legit in Jere.3z. Accepisse libellum possessionis signatum ⁊ stipulationes ⁊ rata ad probationem facte emptionis. Jtem de probatione per p̄sumptiones habet in tertio Regū. vbi Salomon adiudicauit filium mulieri que ꝺpassa ē interfectionē ipsius. De ꝓbatione vero per testes Numeri.35. Homicida ſb testibus punit. Nec aūt distinctio ꝓbationū assignata iurisperitis.Circa quam primo querit que sit ratio ꝑdicte distinctionis.Nam non videtur distingui ꝓbatio que est per iuramētum ap probatione que est per testimoniū: cum testimoniū non feratur sine iuramento. Jtem dubitatur de ꝓbatione que est per facti euidentiam an interuenienti tali ꝓbatione seruandus sit ordo iuris:quia sicut dicit canon .2.ca.q.i.<Manifesta accusatione non indiget Et iterum dicit decretalis. q⁹ in criminibus notoriis nec accusatoꝝ nec testis necessarius est:cū bi⁹ crimina nulla possint tergiuersatiōe celari:ergo ptermisso omni iuris ordine pōt sūia ferri:vbi est ꝓbatio per euidentiā facti.

Contra.i.Deut.Audite illos:⁊ quod iustū est iudicate. Glo. Nullus debet iudicari nisi ꝓus auditus.ergo necesse est vt precedat citatio rei ⁊ interrogatio. Jtem dubitat de probatione que est per famā.Nam si per famā sufficiēs ē ꝓbatio ⁊ iusta:iusta fuit damnatio Saluatoris a Pylato: cum fama esset: ⁊ per principes ⁊ scribas:⁊ plebē iudeoꝝ:q⁹ eēt malefactor.quod falsissimū est.Relinquit igitur q⁹ non est per famam sufficiens probatio: nec iusta ꝺdemnatio. Jtem dubitat de probationibus per p̄sumptiones:⁊ testimoniuꝝ ⁊ per instrumēta.Sed de p̄sumptiōib⁹ ⁊ testimonio infra specialiter quer̄. De probatione autē seu fide instrumētoꝝ: non est nr̄i negocii:⁊ ideo iurisperitis relinquēdū est.

Dicēdum igit ad primum q⁹ ratio predicte distinctionis est:qa omnis probatio aut ꝓcedit ex facto. aut ex scripto. aut ex verbo.

Jtem ex facto duobus modis.ex manifesto facto aut ex facto p̄sumpto. Jtem ex vbis trib⁹ modis. quia aut est ꝓbatio honesti: aut īnocētie:aut maleficii.Scōm hoc g̃ accipiūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓdicte differẽtie. Nam ꝓbatio ex facto manifesto est ꝓbatio ꝑ euidẽtiã facti. ꝓbatio ex facto ꝓsumpto est ꝓbatio ꝑ ꝓsum ptiões. ꝓbatio ẜo ex scripto ẽ ꝓbatio ꝑ instrumẽta. Ꝓbatio maleficii regrit ꝓbationẽ testimonii. Ꝓbatio ĩocẽtie regrit ꝓbationẽ iuramti. Ꝓbatio ẜo honesti admittit ꝓbationẽ per famã. Ad illõ qõ obiẽ ꝑmo diſtiguit. Naz ꝓbatio ꝑ iuramẽtũ ſuꝑ diſtinguit a ꝓbatõe ꝑ testimoniũ: qa ad ꝓbationẽ admittit iuramẽtum rei ad purgationẽ ĩocẽtie: que non admittet ad ꝓbationẽ culpe. ꝓbatio vero per testimoniũ: quod etiam est iuramẽto firmatũ ⁊ ꝓsonaz differẽtiũ ab actore ⁊ reo requirit ad ꝯuictionẽ culpe. ſicut aũt purgatiõem ĩocentie ſequit abſolutio accuſati. ita ad ꝯuictionẽ culpe ſequit ꝯdemnatio. Jura autem proniora ſunt ad abſolnendũ q̃ ad ꝯdemnãdum. Patet ergo qualiter differt ꝓbatio que est per iuramentũ a probatione que est ꝑ testimoniũ. Ad aliud quod queritur de ꝓbatione que est per facti euidentiam dicẽdum. ꝙ quãuis non ſit ordo ſeruand⁹: qui est in occultis ĩquirẽdis. est tamẽ quidã ordo iudiciari⁹ ibi ſeruand⁹: ſicut dicit decretalis: quia reus debet citari ⁊ interrogari: ⁊ eo ꝓſente vel per �contumaciam abſente ſententia debet dari vnde beatus Zepherinus. 3. ca. q. 9. Abſens nemo iudicetur: quia diuine ⁊ humane hoc prohibent leges. quod intelligit niſi abſens fuerit ex ꝯtumacia. ſxo ꝓſenti nanq̃ ꝯtumacia eum habere facit: ſicut dicit Gratian⁹.

Si aũt querat qd dicat factum euidens. in criminib⁹ diſtinguendũ. qa est notorium iuris ⁊ facti. Notorium iuris est illud factum de quo quis canonice condemnatus est: ſicut dicit decretalis. Notoriũ iuris est de quo aliquis canonice condemnatur. vel quando crimen notorium non diffitet. Notoriũ ẜo facti dupliciter. aut ꝓſumpti: aut manifeſti. Notoriũ facti ꝓſumpti est vt paternitas. filiatio. ſicut dicit lex. quia ſemper mater certa ẽ etiam ſi virgo conceperit. pater uero est quẽ nuptie demonſtrãt. Notorium vero facti manifeſti est de quo fama publica ſuum ꝓeſtat adminiculũ: ⁊ ipſa rei euidentia ꝓteſtat: nec poteſt aliqua tergiuerſatione celari. ſic dicit decretalis. Quocũq̃ istoz modoz crimẽ notorii ſit: poteſt iudex ex officio ſuo punire criminoſũ: quãuis coꝛã eo nõ accuſet: nec teſtibus conuincat. Ad ultimũ ẜo quod obicit de ꝓbatione per famã dicẽdũ. ꝙ ꝓbatio per famã nõ admittit ad ꝯuictionẽ maleficii: que est ad ꝯdemnationẽ: admittit tamẽ ad ꝓbationẽ honeſti matrimonii ꝓpter religioſitatẽ Jura eni facilia ſunt ad recipiẽdũ ꝓbationẽ religioſitatis ⁊ honeſtatis. Difficilia ẜo ſunt ad probationẽ recipiẽdã turpitudinis: ⁊ vñ ſit reatus ꝯdemnationis. Jdeo ſicut patet ex predictis ad ꝯuicẽda maleficia nõ est admittenda ꝓbatio ꝑ famã ſolũ.

c Onſequẽter queritur de probatione per teſtes. Circa quod queruñ duo. Primo an ad ꝓbationẽ admittat teſtimonium de auditu. z⁹ de fide teſtib⁹ adhibẽda.

Quantum ad primũ

obr̃. Dic̃ canon beati Calixti. 3. ca. q. 9. Teſtes ꝑ quãcũq̃ ſcripturã teſtimoniũ nõ ꝓferãt: ꝙ ꝑſones de bis que viderũt vel nouerũt teſtimoniũ dicãt. nec ꝓferãt teſtionia niſi de bis q̃ ſb eoz ꝑſtia acta eẽ noſcũt. Ex quo videt reling ꝙ teſtimoniũ de auditu nihil ꝓbat in iure. Conẽ. Leuit. 5. Aĩa q̃ audierit vocem iurãt⁹: teſtiſq̃ fuerit. g̃ põt ferre teſtimoniũ de auditu. Item de omni eo qõ certiſſime cog̃ſcim⁹ teſtificari poſſum⁹. Bz ſic̃ ea q̃ videmus in factis certiſſime ſcim⁹. ita ea que audim⁹ in ꝛbis. g̃ de ꝛbis teſtificari que audim⁹ poſſum⁹. R⁹. audiri vꝫ aliqd per ſe. aliqd ꝓ accidẽs. Per ſe audimus ſonos ⁊ ꝛba. ⁊ de bis teſtificari poſſum⁹. vt ſi audiam⁹ q̃ aliqs dicat ꝛba ꝯtumelioſa. ꝯtra aliquẽ. vel aliquẽ ꝯfiteri pecuniã talẽ eẽ ſolutã: vel tonitrua eẽ facta tali die. Jn hi⁹ ꝛbe accipit ꝓbatio teſtimonii de auditu. Itẽ ꝓ accidẽs audim⁹ factũ aliq̃ qõ nobis ali q̃ narrante refert. ⁊ qa nõ poteſt certiſſime ſciri: niſi alio modo fuerit cognitũ: non ualebit in hi⁹ teſtimoniũ de auditu. vñ quẽadmodũ diſtiguit ĩ li. ad Paulinã de videdo deo inter ſcire ⁊ credẽ: bis q̃ ſcim⁹ nos ipſi teſtes ſum⁹. bis ẜo q̃ credimus aliis teſtib⁹ mouemur ad fidẽ. Jn bis g̃ q̃ ꝛbe pñt ſciri ꝓ auditũ: valz teſtiõniũ de auditu bẽ ẽ ĩ ꝛbis: qa taliũ poſſum⁹ eẽ ꝛbi teſtes. Jn bis ẜo q̃ ſolũ alieno teſtiõnio cognoſcim⁹: teſtes eẽ ñ poterim⁹. Ad illõ g̃ qõ obr̃ ꝙ teſtimoniũ debet ꝓferri de viſu dñ. ꝙ nomine viſus intelligitur quilibet ſenſus. ſicut dicit Auguſtinus ſuper Joãnẽ vltimo. Palpate ⁊ videte. Exo. 20. Popul⁹ videbat voces.

Deinde queritur de fide teſtib⁹ adhibẽda. Circa qõ nõ qõ dicit de cretalis caplo de teſtib⁹. Q̃ diligent teſtes ſunt exaĩandi. ⁊ debẽt de ſingulis circũſtantiis prudent inquiri. videlz de cãis: ꝑſonis: loco: tpe: auditu: viſu: ſcia: vel credulitate: uel fama. Hec aũt exaĩnatio iõ facienda eſt: vt ſciat q̃ta fides ſit dictis teſtiũ adhibenda

Querit ergo p⁹ de illis que ponunt⁹ rogare fidei teſtium: que ſunt tria ꝓcipalia res. tps. ⁊ locus. cũ in his diſſentiunt. Res vt cũ vnus teſtificat de vna re uel perſona alius de alia. ex quo. n. nõ ꝓueniũt: nihil ꝓbãt. ſic dicit canon. 35. cã. q. 6. Temp⁹ vt cuz vnus teſtificat aliquid factũ in vno repoze alius in alio. ſicut dicit canon Leonis Pape 3. q. 9. Teſtiũ uoces tanq̃ pluriũ nõ admittãtur quos tempoz diuerſitas ſil esse ꝓhibuit

Locus vt cum vnus teſtificat aliquid fcm̃ esse in vno loco. alius in alio in qũ modum reprobauit teſtimoniũ ſenũ ⁊tra Suſannam Daniel. 13⁹. Quia vnus vtxit factũ esse ſub pruno. alius ſub cĩno. crimen ſeu adulteriuz qõ ꝓponebãt Suſanne. Querit que ſit rõ quare diuerſitas in hui⁹ fidẽ teſtimonii excludit. Itẽ nõ vꝫ diuerſitas tpis teſtioniũ vitiare. nam põt ferri teſtimoniũ q̃ vnus dicat fcm̃ esse tpe ſereno. alius tpe nubiloſo.

Itẽ põt ꝯtingere ſic̃ frequẽter accidit ꝙ recordabit⁹ de facto ⁊ nõ tpe. hoc est die vl mẽſe quo factũ eſt. Ad qõ reſpondenduz ꝙ rõ quare ꝓdicta diuerſitas: q̃tum ad rem temp⁹ ⁊ locũ. fidẽ teſtimonii euacuat: ẽ quia ſine diuerſe ſint res: aut diuerſa tẽpora: aut diuerſa loca: de quib⁹ teſtificant⁹ quilibz de ſe aſſerit ſolũmõ. ⁊ ſicut dicit decretalis. ꝙ ubi quilz aſſerit de ſe: licet plꝛes fuerint: non est eis credendũ cũ glibet ſit in ſuo teſtimonio ſingularis: et dicit lex Deutro. 19⁹. Non ſtabit teſtis vnus conẽ aliquẽ. Ad ſecũdũ dicũt teſtẽ cẽ interrogandũ de anno menſe ⁊ die celebrati ctract⁹. ſed nõ vtꝫ tps erat ſerenũ: aut pluuioſũ. Si aũt ꝓfiteat teſtis ſe nõ recordari de tpe. nihilominus ei creditur ⁊ ſi vnus dicat hoc esse factũ tali tpe. alius exꝑſſe dicat contrariũ: tunc neutri eſt fides adhibenda. Itẽ querit de diuerſitate teſtiũ vt ſciat quib⁹ ſit fides adhibẽda. Nam aliquãdo introducunt⁹ teſtes coñrii: aliq̃ diuerſi: ⁊ interdũ vnus vni. plꝛes plurib⁹. aliq̃ teſtis ſibi ipi eſt coñri⁹. Querit g⁹ de teſte qui ſibi ipi diſſident. vtz ſit ei fides adhibẽda: ꝙ vr̃. Nam ſic̃ ſupradictũ eſt teſtis interrogat de credulitate: ⁊ fama. ſed ꝓſideratiõne differente dicturoz ꝓbabiliũ põt moueri ad differentẽ credulitatẽ. differenti tẽpoze interrogat⁹. ponat ergo ꝙ idẽ interrogatus de credulitate differenti tpe: diuerſa rideat. Interrogat⁹ ẜo viſu ⁊ ſcia vnifoꝛmit rideat. Conſtãs eſt q̃ꝑ ridet ſm̃ ꝛitatem ſcie. g⁹ ſi ſibi ipi diſſidiat ut dictũ eſt nihilominus erit ei fides adhibenda. Conẽ. 4. ca. q. 3. Canon qui falſe uel varie teſtimonia dixerint a iudicibus puniant⁹: ⁊ telligit in cã criminali. ergo nõ ſolũ ille qui falſo teſtatur vez etiã ille qui uarie puniendus est. R⁹ dñ. ꝙ ꝓdict⁹ nõ dz dici ſibi ipi diſcidere: qa ſm̃ ſciam ꝓfert q̃ꝑ differenti ꝓpt̃ differens tps ⁊ credulitatem. Sed ſi reſpcu eiusdẽ tpis de ſcia ſine viſu ſibi coñria uel diuerſa diceret: teſtimoniũ eius oĩno nõ ualẽt: ſicut dicit canon. 3. cã. q. 9. ⁊ est Ambroſii in li. de pdiſo. pura ⁊ ſimplex teſtimonii ſeries intimanda est plerũq̃ teſtis cum ad ſenẽ geſtorũ aliq̃d ex ſuo addit: totã teſtiõnii fidẽ q̃ medatio decolorat. Itẽ querit vtz plib⁹ teſtibus ex vna pte ꝓductis ⁊ ꝯcordantib⁹ ſit fides adhibẽda: qõ vr̃. qa ples ſunt ⁊ concordant ſicut dicit lex Deutr. 19⁹. In oze duoz aut trium teſtium ſtabit omẽ verbũ.

Coñi. ꝓnt teſtes esse corrupti ⁊ vnũ ⁊ eũdem meditatũ ſermonẽ afferre. g⁹ nõ erit eis credendũ. nã ſicut dic̃ canon. 4. cã. q. 3. De teſtibus ꝯſiderandũ est q̃ ſimplr teſtimonium dicant: vtz vnum eundẽq̃ meditatũ ſm̃ mẽ afferant. R⁹ ſm̃ legẽ humanã canonizatã. ff. de teſtibus. 4. ca. q. 3. Si teſtes omnes eiuſdẽ honeſtatis ⁊ eſtimationis ſunt ⁊ negocii qualitas ac iudicis mot⁹ cũ his ocurrit ſequenda ſunt omĩa teſtimonia. Requirendũ ẽ igit ad oẽs ꝯditiões que requirũt ad teſtẽ idoneũ. de quib⁹ hẽt ſuꝑ. q. de idoneitate teſtiũ. Itẽ querit ſi ex teſtibus ꝓductis quidã coz aliud dixerũt. ⁊ quidã aliud licet impari numero: ꝙbus fides ſit adhibẽda. R⁹ ſm̃ legẽ. ff. canonizatã. 4. cã. q. 3. ꝙ ſi diuerſa ſeu coñria teſtes dixerint. Credendũ eſt dictis eoz: qui dicũt illud quod nature negocii ꝓuenit ⁊ qõ inimicitie aut gr̃e ſuſpitione caret. ꝯfirmabit⁹ iudex motũ aĩ ſui ex argumẽtis ⁊ teſtimoniis que rei eſſe aptiora ⁊ ꝛitati ꝓximiora eſſe ꝑerit.

Itẽ quenit de teſtib⁹ ex vtraq̃ ꝑte ꝓductis

Universidad de Deusto
Biblioteca

sibi inniçẽ ꝺtradicentib⁹ quib⁹ adhibenda sit fides. Si vicaꝯ ꝙ illi ꝓtr adhibẽda sit fides ex qua ꝓte sunt ꝑles: Conẽ.lex.ff.canoni zata.4.cã.q.3. Nõ ad multitudinẽ respici oꝛ sed ad sincerã fidẽ ⁊ testimonia quib⁹ potiꝰ lux ẋitatis assistit. Itẽ possibile est multos esse viles ⁊ corruptos ex vna ꝓte: ⁊ tñ numero ꝑles. ⁊ constãs est ꝙ tũe nõ est standum talium testiõnio. ꝺa sic dicit beat⁹ Grego⁹ z.ca.q.i. Si vilissimi testes sint exhibiti nullius sunt momẽti. Quales aũt uel cui⁹ opinionis ad testimoniũ admittendi sunt. hẽẽ s.q. de idoneitate testiũ. R⁹ nõ est standꝺ plalitati: sed extimatiõi maioꝛi ⁊ honestati Unde dicit canon ſm legẽ canonizatã: vt. s dictũ est. ꝙ nõ ad multitudinẽ respici optꝛ sed ad sincerã testiũ fidem. Inde etiã ẽ qꝺ vꝛ Exo. zꝫ⁹. Nõ in iudicio plurimoꝛ acquiesces sñe: vt a vero deuies. nec seq̃ris turbã ad faciendũ malũ. Unde iuxta hoc dicit lex canonizata. ſp minoꝛi senioꝛẽ ⁊ ampliozis honozis inferiozes ⁊ mares feie: ⁊ ingenuũ liberto ꝓferemus. Intellige aliis bonis ꝺditi onibus parib⁹. Itẽ queriẽ. si oẽs testes ꝓ ducti ex vtraq; ꝓte sint eiusdẽ ꝺditionis: honestatis ⁊ honozis: quib⁹ erit credendũ. Respondendũ: ꝺa tũc stabiẽ pluralitati testiũ: ſm qꝺ dicit decretalis Inno.3⁹ titu. de testib⁹. Si testes vtriq; ꝓducti honestatis eiusdẽ ⁊ extimationis extiterint: Cũ cõstet testes monachoꝛ esse testib⁹ archiꝺ. numero pauciozes ꝓ archiꝺ. sñiam ꝓferatis. Log tur in cãu cuiusdã cãe que ẋtebat inẽ q̃dã archyꝺ. ⁊ quosdã monachos. Itẽ queriẽ si tot sint ex vna ꝓte quot ex alia ⁊ eiusdẽ honestatis ⁊ extimationis. Uel ex vna ꝓte ꝑles ⁊ ex alia vigniozes. ita ꝙ numero possit vigintas adequari ⁊ e9⁹. Quid erit tũc iudici faciendũ. ſRndeẽ ſm decretalẽ luci. 3⁹. Si ã baꝛ ꝓtiũ testes sunt eque idonei possessori. siue rei ꝑs alteri ꝓferaẽ: cũ ꝓmptioza sint iura ad soluendũ q̃ ad ꝺdemnandũ. ꝓetq̃ ī liberali cã: in qua si vtriusq; ꝓtis testes eq̃les fuerint ꝓ liberali cã sñia ꝓferaẽ. Generaliẽ g⁹ in iudiciis ꝓ reo sñiandũ est. cũ ī testib⁹ equalitas est. ſequẽdi eni sunt testes qui ad humanã declinãt sñiam. ⁊ hoc nisi fauozabiliꝰ sit ꝑs actoꝛi s: ꝺa videlz stat ꝓ libertate: uel ꝓ uote: uel ꝓ testõ: uel ꝓ pupillo: vl ꝓ vidua. hec.n. declinẽt ad humanã sñiam ꝓpter qꝺ dicit in ecclesiastico. 4⁹. Esto pupillis m iudicãdo mi sericoꝛs vt pater ⁊ ꝓ viro mater illoꝝ.

Cõsequenter queri

tur ve ꝓbatione ꝓ pñsũptiones. Est aũt presumptio ꝺiectura vnius facti ꝓ aliud factuꝫ seu argumentũ ad credendũ vnũ factũ per ꝓbationẽ alteri⁹ facti. Queriẽ g⁹ vtrum in iudicio debeat admitti probatio ꝓ pñsumptiones. Et ꝙ sic. oñdiẽ per iudiciũ Salomonis. 3⁹. Reg. 3⁹ in q̃ adiudicauit puerꝫ mulieri. que ꝺpassa fuit ipius ītersectioni. ⁊ ex affectu ꝺpassionis pñsumptũ ẽ sufficient ꝙ eẽt eius maẽ. ⁊ alterius que ꝺpassa nõ ẽ ꝙ non eẽt maẽ ipius. Itẽ puerbioꝝ. zo. Ex studiis suis intelligeẽ puer si mũda sunt ⁊ recta opa eius. sup quẽ locũ dicit Jeron. quẽcũq; ẋtutibus studere cũ modestia ꝺtinẽtie auditioni sapie. obseruantie diuinoꝝ mãdatorũ maxime simplicitati ⁊ humilitati videris h⁹ munda opa ⁊ recta intellige. Ex quo relinquiẽ ꝙ sicut ex ꝺpassione affect⁹. ita ex studio: ⁊ exercitatione ītellect⁹ pñsumiẽ de q̃litate pñone ⁊ actus. Itẽ eccleſi. 19⁹. Ex visu cognoscit vir ⁊ ab occursu faciei cognoscit sensat⁹ amictus corpis: ⁊ risus dentiũ ⁊ ingressus homis enunciãt de illo. ex quo relinquiẽ ꝙ ex habitu ⁊ mõ ꝺuersationis ꝓbatur habit⁹ mẽtis. Itẽ dicit canon. 31. cã q.7. Nõ est pñsumendũ ꝙ ꝓ vnũ hominẽ rex cogeret ad aliquid faciendũ. Ex quo relinq̃tur ꝙ pñsumitur nõ coactus: sed uoluntari⁹ feciſſe. ex ordine igit status ⁊ gradus. pñsumptio surgit ad ꝓbandũ ꝺditionẽ actus.

Itẽ dicit canon. 27. cã. q.i. Certe ipe ꝺcubit⁹ ipe ꝺplexus: ipa ꝺfabulatio ⁊ osculatio ꝺiacentiũ duoꝝ turpis ⁊ fetida dormitio ꝺdecus crimis ꝺfitent. Ergo genus ⁊ q̃litas actus pñsumptionẽ inducũt. Itẽ dicit decretalis beati Grego. scribens quibusdã de affrica. Qualiter mortalitate ⁊ langoꝛibus nascẽt q̃to viciniozes estis credo ꝙ subtilius cognouistis. Ex quo relinquiẽ ꝙ ꝑsumptio noticie accipit ex loco. Itẽ idem beatus Grego⁹ scribens Uictoꝛi epõ. Latere te in vicinio nõ potuit qꝺ ad nos in lõgiquo puenit. ex quo relinquiẽ idẽ. Itẽ Jero⁹ sꝛ illud Osee. 8⁹. Scribã eis multiplices leges meas: ex ꝑus vatis ⁊ neglectis apparet ꝙ has negligent. Ergo ex circũstantia tẽporis ꝑteriti: pñsumiẽ qualitas stat⁹ futuri. Itẽ beatus Grego⁹. scribens Maxio epõ Ex trãsacta in te vita ꝺdicimus quid ꝺ subsequti ena ꝺuersatione pñsumam⁹. Ex bis igitur insimul ꝺgregatis relinquiẽ ꝙ argumenta ꝓbationũ in iudicio accipiunẽ ꝓ pñsumptiones. tũ ex affectu. tũ ex studio. tũ ex ꝺuersatione. tũ ex gradu. tũ ex actione. tũ ex loco. tũ ex tempoꝛe: ⁊ simili mõ ex aliis circũstantiis. Si ergo ex talib⁹ sumunẽ argumẽta ꝓbationũ. ex talib⁹ est iudicãdũ. Conẽ. i. Cor 5⁹. Si quis fraẽ nominaẽ inter vos ⁊ est fornicatoꝛ ẽ. sup illud dicit Aug⁹. Uoluit hominẽ ab hõie iudicari ꝓ arbitriũ suspitionis siue extraoꝛdinario vsurpatoꝛio q; iudicio: ſltñe ꝺuictũ: aut sponte ꝺfessũ. Si ergo probatio que est ꝓ pñsumptiones. q̃tũ est ꝺ se nõ generat nisi suspitiones facti. ergo ꝓ pre sumptiones nõ erit iudicandũ. Itẽ none possibile est sicut legiẽ ꝺ socio cuiusdã facti qui nud⁹ cũ nuda: ⁊ in amplex⁹ ⁊ ī osculа cu iusdã mulieris ꝓcessit. ⁊ tñ sicut vꝛ aĩmo simplici ⁊ inocenti: ⁊ constãs ẽ. ga sicut supꝺictũ est hi⁹ act⁹ introducunt vehementissimas pñsumptiones ꝺ coytu ⁊ fornicatiõe Cũ ergo pcipiaẽ in lege iudict: ꝙ iudicet ſm ẋitatem. cũ ꝺtingat ſm oẽs pñsumptões fallere. nõ erit iudicandũ ꝓ pñsumptiones. R⁹ pñsumptio quadrupliꝛ accipiẽ. Est. n. pñsũptio temeraria. violenta. leuis. ꝓbabilis. ⁊ ſm hoc ex pñsumptionib⁹ inducit quadruplex suspitionis genus ſm easdẽ ꝺias. Temeraria g⁹ pñsumptio est q̃n apparet ꝺiectura boni ⁊ nõ mali: vt q̃n oĩa signa sũt boni ⁊ nulla mali. ⁊ ex tali pñsumptõie surgit suspitio temeraria: ⁊ iudiciũ temerariũ: quale fuit iudicium pharisei. 7⁹. Luce. Qui dicebant intra se Dic si esset ꝓpha sciret vti; qualis ẽ mlr que tangit eu: ꝺa peccatrix est: iudicãdo xp̃z ga pmittebat se ꝺtingi a muliere. Et sili mõ Mathei. 9⁹. Suspitio ⁊ iudiciũ scribaꝝ. dicẽ tiũ. Dic blassemat: cũ vñs dixerat paclito remittũt tibi peccata tua. Presumptio ẋo violenta ꝺtraria huic est: q̃n. s. apparz ꝺiectura mali ⁊ nõ boni. ꝺa videlz oĩa signa sũt mala ⁊ nulla bona. ⁊ ex tali pñsumptione surgit suspitio violẽta. tal⁹ fuit pñsũp⁹ ī iudicio salomõis. Cũ adiudicauit puerꝫ mulieri: que cõpatiebaẽ morti eius. nulla eĩ pñsumptio erat ꝙ mater esset pueri in alia muliere. ĩmo oĩo ꝺtraria que petebat puerꝫ ínterfici. ꝺtra humanã ⁊ nãlẽ pietatẽ nolens ꝙ viueret ī manu alterius: ꝺicens. nec mihi nec tibi ſ viui daẽ. Presumptio lenis est in qua est ꝺiectura ꝙs mali seu facti ⁊ magna boni vt ga multa signa boni sũt. ⁊ pua tñ aut nulla mali. ⁊ ex tali pñsumptione surgit suspitio leuis ⁊ iudiciũ leue: quale vꝛ fuisse iudiciũ Salomonis. 3⁹. Reg. 3⁹. Cũ adiudicauit fratrem suũ interfici: ꝺa petiuerat ab pfac sunamitez q̃uis. n. Salomõ ex pcedenti facto ante suã in regno ofirmationẽ quo Adonias fecerat sibi currũ ⁊ equites: habuisset signũ ꝙ noluit regnare. tñ p⁹ ofirmationẽ suã nõ legiẽ factũ aliquod: niſi solũ ꝙ petiit ab pfac sunamitẽ. ꝓpter qꝺ vꝛ Salomõ in iudicio ex leui suspitione fratrẽ morti adiudicasse. Si tñ alꝛ vꝛ nihil derogat pñti intentõi. Leuis eni suspitio est sicut victũ est. q̃n est ꝺiectura pua mali ⁊ magna boni. vt si vir bone fame videaẽ sel loqui cũ muliere in loco suspecto. In talib⁹. n. vꝛ ꝙ dubia sunt in meliozẽ ptem ītꝛpretanda. Presũptio ẋo ꝓbabilis coĩnia est huic. s. q̃n ꝺiectura est ex plurib⁹: ⁊ fere oĩbus signis malis. ⁊ pua aut exilia signa sunt boni. ⁊ ex tali surgit suspitio ꝓbabilis ad cautelã: ⁊ euitationẽ mali in quo cãu dicit domin⁹ Mathei. 7⁹. Attendite a falsis ꝓphis qui ueniẽt ad vos in vestimẽtis ouiũ: intrinsecus aũt sunt lupi rapaces: a fructib⁹ eoꝝ cognoscẽt eos. Fruct⁹ aũt dicit actus plures. ex quib⁹ sumiẽ ꝓbabil malicie ꝺiectura: q̃ aliq̃ signũ apparebat simplicitatis aĩe. Ex presũptione g⁹ temeraria que prouenit ex puersitate accusanti ⁊ ex pñsumptõe leui: que prouenit ex ꝺscretione accusanti. nõ est argumẽtũ probatiois in iudicio: nec debent talia mouere animuz iudicis: ⁊ iudiciũ ex talib⁹ pñsumptionibus prohibeẽ Math. 7⁹. Nolite iudicare zc. Ex presumptione probabili: nõ ꝺz induci iudex ad ferendã sñiam. sed ad indicendã purgatiõez vt dicit decretalis de purgationib⁹. Si quis ẋisilibus rõnibus de raptu pulsat⁹ fuerit canonice se purget. Ex pñsumptione ẋo violenta sũmiẽ argumentũ probõis ad ferendã sñiaz: vt ī pdicto exẽplo iudicii Salomõis 3⁹. Reg. 3⁹. Ad illud g⁹ qꝺ obr̃ ꝙ nullus iudicand⁹ est arbitrio suspitionis: ꝺ. ꝙ in crimĩbus suspitio violenta surgit ex specie mala: vt ex oculis ⁊ amplexib⁹ supradictis: q̃ mala species prohibeẽ ab apło. cum dic. i. ad thesal. 5⁹. Ab omi specie mali abstinete uos. Crimẽ g⁹ est in suspitione. sed mala spẽs in certitudine que punit multotiens: sic crimẽ ⁊ ideo ꝓ ꝓbato crimĩe mala spẽs: que est suspitio violenta accipiẽ ⁊ iõ ī hi⁹ nõ est ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

arbitrio iudiciū suspitionis. Ad illud ꝯo qꝺ obr̄ de illo exẽplo: ꝺꝺ. qꝙ nō est ꝛtraben dū ad ꝺsequētiā: ꝛ qꝙ approbata sanctitas ꝑsone munit conꝫrias circūstantias ī ꝓdicto cāu. vt nō sit ex eis ꝑsumptio violēta. tamen potius credendū est: qꝙ nullo⁹ sanct⁹ vir talib⁹ turpitudinib⁹ se exponeꝛ. Et ī hūc modū terminat̄ ps in qua inꝺrit̄ ꝺ pgressu iudicioꝝ q̄tum ptinet ad theologica inq̄sitoꝛ

Cōsequens est inqui

rere de sniis iudicioꝝ. ꝺr̄ aūt snia iudicial trib⁹ modis. ꝑtie. coīter. ꝛ coīssime. Prope snia diffinitionis. Coīter snia p̄cepti seu iussionis. Coīssime snia excoīcationis seu punitionis. Snia aūt diffinitionis est ipa cāe determinatio que ꝛtrouersiis finē iponit ꝑnūciatione iudicis absolutionē ꝛtinens: ꝛ ꝺē nationē: ꝺm qꝺ viē lex hūana ꝛ etiā diuina Deut. xv°. Si cā fuerit inē aliquos ꝛ intpellauerint iudices quē iustū esse ꝓspexerint illi iusticie palmā ꝺabūt quē impiuꝝ ꝺemnabunt ipietatis. Quātum ad ꝑmā ꝑtem legis ondit̄ qualr̄ snia iudicis vēt ꝛtinere absolutionē iusti. Quātū ad secūdā. n. qualr̄ ꝺem nationē rei. Snia ꝯo p̄cepti seu iussionis est decretū seu mādatū ꝑncipis seu sacerdōtis ex auctoritate iudiciarie ptātis. De qua Deut. i°. Sc̄ḟis snīam sacerdotū ꝛ iudicis ꝛ qui ꝓsuntlo co quē elegerit dñs. qui aūt supbierit nolens obedire sacerdoti ī pio ꝛ in dicis decreto moriet̄. Snia ꝯo excoicationis est ex auctōre iudiciaria. sepatio a coīone ꝓli fidelis: q̄ ꝑtie q̄tū ad sepationē spūalē ptinet ad euāgeliuꝝ. q̄tū ꝯo ad sepationem coꝛpalē ꝛ in figura ptinet ad legē. Sepatio aūt ista pena est: que nō inferr̄ nisi ꝛtumacibꝰ aūt exēplū Nume. xvi°. Ubi veteriata cōtumatio Dathan ꝛ Abyron. per snīam profert iudex Moyses vicēs. Recedite a tabernaculis hoīum impioꝝ. ꝛ nolite tāgere que ad eos ptinēt: ne iuoluamini in peccatis eoꝝ. Sili mō ꝺꝺ. qꝙ snīa punitionis est ex auctōre vīne legis pene ꝺelinquētis veteriatio.

Omissis igit̄ eis que inquirenda sunt circa snīam diffinitionis: que iꝺsitio ptinet ad iurispitos: ꝛ bis q̄ ptinet ad inq̄sitōz snie ꝓcepti: que inquisitio ptinet ad tractatū de obedientia. Omissis insup bis que ptinēt ad inquisitōz snie excoicationis. q̄ inq̄sitio ꝓpue ptinet ad iudicialia none legis, uel ad qꝺem ꝺe clauib⁹. q̄tum ad pn̄em inquisitionē: inq̄

rendus est ꝺe snīa punitionis: seu legibus p quas pene māles determināt̄ peccatis. uel p rationabilē ꝺsideratione suspendunt̄ vt nō inferant̄ peccatī.

Tiendum igitur

qꝙ in lege erant quedā mala ꝑmissa Quedā mala punita. Et ꝑm hoc variabant̄ leges iudiciales. Nā quedā erāt in ꝑmissionibus. Quedā in punitiōib⁹. Primo ergo querendū est ꝺe legib⁹ ꝑmissionis. ꝛ⁰ ꝺe legibus punitiōis. Itē q̄tum ad leges permissionis. Primo ꝺeclarandū triplex gen⁹ ꝑmissionis legis. Scꝺo ꝯo inq̄rendū ē ꝺe lege repudii odiose vxoris.

Triplex autem ma

lū inuenīt̄ in lege nō punitū: sed lege ꝑmissū Exactio usuraꝝ ab aliis q̄ a fratrib⁹. Deut. xv°. Nō feneraberis frī tuo ad usurā pecuniā: nec quālz aliā rem: ſ alieno. Odiose vxoris repudiū. Deutro. xxiv°. Si accepit hō vxorē: ꝛ nō inuenerit gratiā ante oculos eius ꝓpē aliquā feditatē scribet libellū repudii ꝛc. Inuestigatio p sacrificiū ꝛ maledictio culpe suspecte vxoris, ſ°. Nume. Si spūs zelotipie ocꝛauerit viꝝ conē vxorē ꝛc. offerret oblati onē ꝛc. Circa qꝺ querūt̄ uuo. Primo que fuerit rō b⁹ triplicis ꝑmissionis. Scꝺo an culpa fuerit ꝑmittentis.

Breuiter quantum

ad ꝑmū querit̄ cum multa alia mala in illo ꝓplo extiterūt. Quare potiꝰ ista ꝑmissa sunt īpunita q̄ alia. Ad qꝺ obr̄ sic. Qꝺ ē min⁹ peccatū minus est puniendū. Ergo lege iusticie q̄ sunt peccata minoꝛa magis vebēt relinqui ipunita q̄ peccata maioꝛa. Cū g° min⁹ pecm̄ fuit colligere ligna ī sabbato q̄ usura qꝺ trī peccatū puniuit lex morte. xv°. Nume. Et furtū bouis uel ouis minus peccatū sit q̄ repudiū vxoris, qꝺ est coīn sacramētū federis ꝺiugalis. ꝛ t̄ñ furtū punitū est in restōe in quadruplū ꝑ ouē: ꝛ ꝺntuplū ꝑ bouē Exo. xxii°. Ergo lege iusticie ꝺebuerūt usure ꝛ rꝑudia magis puniri. Ergo īiustū ē ipunita relinqui: ex quo minoꝛa puniūt̄. Rº. qꝙ iustissima rōne ꝑmissa sunt ꝓdicta mala illi ꝓplo: ꝛ ī lege nō punita. Erat. n. ille ꝓpls vure cernicis. Exo. xxi°. ꝛ iō ꝑmittenda erāt ei minoꝛa mala ne incideꝛent in peioꝛa puersus. n. erat ille ꝓpls q̄tū ad uehementiā cupiditat

ex pte ꝺcupiscibilis. q̄tum ad uehemētiam ire ex pte irascibilis. q̄tū ad erroꝛē suspitionis ex pte rōnabilis. inde est quia sciebat legislatoꝛ tātā eoꝝꝺē cupiditatē ꝛ auariciaꝝ vt nec fratrib⁹ ꝺ est ꝺebeꝛis ab usuris parceꝛent: nisi alienis ad usurā uare ꝑmitteꝛēt ꝑmisit exactionē usuraꝝ ab aliis q̄ a fr̄ibus

Itē quia sciebat tantā eoꝝꝺē iracūꝺie malitiā vt vxores odiosas: cū ab eis nō nisi p mortē separi possent: occiderent. ꝑmisit repudiū odiose vxoris. Itē qa sciebat ī eis ꝺē tm̄ inualescere erroꝛis suspitionē: vt sola suspitione adulterii ꝯa siue falsa ꝛtra vxores insurgeꝛent. ꝑmisit iuestigationē crimīs qꝺ nisi ꝺiuino miraculo iuestigari pōt: ꝓpē qꝺ institutū est sacrificiū zelotipie: in q̄ manifeste miraculose ꝺei ꝯtus opabat̄. vt illa que culpabilis esset inflato uentre ꝛ femoꝛe putrefacto piret: que ꝯo esset inocens ꝛ innoxia ꝑmaneret. Fecit igit̄ legislatoꝛ p bi⁹ ꝑmissiones: qꝙ in tali ꝓplo fieri potuit. videlz ꝑ minoꝝ maloꝝ ꝑmissiōz: eos a maioꝛibus auerti. Ad illud gº qꝺ obicit ꝺꝺ. qꝙ legislatoꝛ quedā minoꝛa mala grauissime punire ꝓceperit: illa ꝓculdubio ꝺ cā: qa licet minoꝛa frequētius tm̄ in illo ꝓplo ꝛtingebāt: ꝛ sua frequētia tniquillitati ꝛ paci illi⁹ ꝓpli plus q̄ alia maioꝛa nocebant. ꝛ sine scandalo ꝛ ꝺiscidio illi⁹ ꝓpli puīri poterāt. Quedā ꝯo maioꝛa mala minus puniri ꝺecreuit vt penit⁹ ipunita relinqui: aut qa min⁹ pati ꝛ tniquillitati nocebāt q̄ minoꝛa. ꝛ ideo ꝺecreuit minus puniri. aut qa sine scandalo ꝛ scissione ꝛtoꝛ die ꝛ pacis puniri nō poterāt. ꝛ iō ꝺecreuit ipunita relinq̄ ꝺiuino iudicio puniēnda. hoc aūt iustū est. sicut ꝺic Aug⁹ in. ſ°. de libº. arº Uideꝰ mihi legē istā que ꝓplo regendo scribi ꝛecte quedā mala ꝑmittere: que p diuinā ꝓuidentiā vindicant̄. Hac aūt ꝺe cā fenerari alieno: ꝛ repudiare odiosā vxorē. ꝛ inuestigare adulteriū suspectū p ꝺiuinū iudicium a lege relicta sunt ipunita.

Postea queritur vtr

ista mala ꝺimittere ipunita fuerit culpa ꝑmittentis vt legislatoris ꝛ iudicis. Ad quod sic ad Ro. i. Nō solū qui talia agūt ꝺigni sunt morte. sed qui ꝺsentiūt facientib⁹. Hiº. ꝺsentire est tacere cū possis redarguere. Item ꝺecretalis ꝺr̄ ꝺsentire qui manifesto facinoꝛi ꝺefinit obuiare. Cū gº ꝓdicta mala sint manifesta facinoꝛa legislatoꝛ moyses ꝺicēt cō

sensisse: cū istis facinoꝛib⁹ nō obuiaret. Itē vicit auctas canonis. Erroꝛ cui nō resistitur approbat̄. Cū ergo Moyses cr̄ erat resistere ꝓdicto erroꝛi nō resisteret approbabat erroꝛē. gº. peccabat. Itē ad Roma. xº. faciam⁹ mala vt veniāt bona abs. Si ergo nō sunt facienda mala vt veniāt bona. Ergo nec tolerāda sunt mala vt nō accidāt seu ꝺeueniāt mala. Itē ꝑmisit repudiū quod erat pecm̄ gº ꝺsensit fieri peccatū. Itē ille facit cui⁹ auctē fit. Si gº auctē Moyſi fiebat repudiuꝝ ꝺa sic ꝺr̄ Math. xix°. Moyses mādauit ꝺare libellū repudii ꝛ ꝺimittere. Ergo ipe Moyses ꝺr̄ feciſſe ꝛ itroꝺuxisse repudiū pari rōē ꝛ usuras: ꝛ fenerari alieno: ꝛ iuestigationeꝝ adulterii ꝑ ꝺiuinū iudiciū qꝺ est temptare deū. Rº cū pateat ex p̄ꝺcentib⁹ qꝙ iusta ꝺe cā ꝓdicta mala in illo ꝓplo ꝺebebāt relinqui ipunita: ꝺiuino iudicio puniēnda: ni fuit culpa legislatoris seu iudicis ꝑmittentī ꝓdicta. ꝺa sicut ꝺicit Aug⁹. i. de libº. arº. Lex tēporalis que regendo ꝓplo scribit̄ ea iudicā da sibi assūmit que satis sint ꝺciliande paci hominib⁹ īpitis: ꝛ quātū possūt ꝑ homineꝝ regi: illa aūt sicut ostensū est nō erāt ad conciliationē pacis hominū impitoꝝ. si p iudiciū punirent̄. ꝛ iō erāt ꝑmittenda. Ad auctoritates gº quas ꝑmo ꝛ ꝛº obicit. ꝺꝺm ē qꝙ ꝛtelligunt̄ illo cāu. qñ iudex ꝓlatus potest vtilit̄ ꝛ sine piculo scismatis publici obuiare uel resistere. Moyses aūt ꝓdictis facinoꝛibus ꝛ erroꝛibus nō poterat vtilit̄ obuiare. quia multitudo ꝛ coꝛꝺiū duritia erat in cā Respiciendo gº ad pacē ꝛ vnitatē tribuum israel̄. que multo melioꝛ est q̄ pax int̄ hanc ꝑsonā uel illā que posset turbari si ex odio vxoris uel suspitione ꝯtingibili iterficeret vxoꝛes: ꝺecreuit iuste vt ꝑmitteꝛent ꝓdicta ꝛ relinqueꝛent̄ ipunita, sicut in pn̄ti ecclesia ꝺa nō pot vtilit̄ resistere militib⁹ qui ꝺrīnet ꝺecimas. ꝺa si resisteret maius malū accideꝛ ī ecclesia. ſ. scissura: ꝑmittit cos ꝺecimas ꝺtinere. Ad illud qꝺ obr̄ ꝛº ꝺm q̄ nō sequit̄ nō sunt facienda mala vt veniant bōa ergo nō sunt ꝑmittenda: ꝺa ꝺ facit mala peccat. sed nō qui ꝑmittit fieri: cū nō possit vtiliter resistere: uel cū n ꝺebeāt rationabili ex cā resistere: sicut ipe ꝺe. qui ꝑmittit multa fieri mala: n ex rōnabili cā: vt. ſ. ex eis eliciat bona. Ad quartū ꝺixt̄ īgūꝺū q̄ ꝑmissio ꝺr̄ multiplr. ꝺr̄ eni ꝑmissio, ꝺcessionis: qñ licita ꝺcedūt̄: vt cū religioso ꝺcedit̄ visitare

Universidad de Deusto
Biblioteca

patrē a suo plato. Itē est pmissio dispensationis.qñ nō licita p dispensationē facta licita ocedunt ut cū abbas dispensatiue cōcedit seu pmittit monacho omedere carnes
Et ē pmissio indulgentie:qñ aliquid licitū cui⁹ oppositū melius est ocedit. vt sc̄de nuptie ab aplo.⁊ tñ melioz esset otinētia vidualis. Itē est pmissio tollerātie. qñ simplicit illicita ne peius eueniat tollerant:sicut in p̄dictis casib⁹ repudii fenoris ⁊ iuestigationis adulterii:⁊ in his nō sequit. pmittit g⁹ osentit:nisi vicerem⁹ osensū ipropē:⁊ p̄m quid:⁊ ex opatione.⁊ tūc ꝓprie nō est osensus in hoc.s.vt faciat repudiū.fenus.s. i alio qđ est ne peius fiat.s.occisio vxoris:fenerari fratri. Est itez pmissio sustinētie: sicut dr̄ De⁹ pmittere multa mala fieri: vt ex eis eliciat bona sic dicit Aug⁹.Nullū malū permittit de⁹ fieri in re publica nisi ex eo eliciat bonū. Ad vltimū dō. q aūcte Moysi nō fiebat repudiū:nec ex aūcte legis: sed ex aūcte legis ⁊ Moysi scribebat libellus.vt p hoc vetraberent a repudio.⁊ hoc est qđ dicit Aug⁹ conī Faustū illud de vxore nō dimittenda:qđ dñs p̄cepit cū antiqs victum sit.Quicūq; dimiserit uxorē suā vel illi libellū repudii.Matħ.5°. Si diligent intueamur videbimus nō esse conīū:vticq; nolebat dimitti uxorē a viro:qui hāc iterp̄suit morazt in discidiū aius p̄cepsꝰ:⁊ libelli oscriptōe ofractus absisteret.sed ād malū eēt uxorē dimittere cogitaret:p̄serti ād vt ꝓhibent apud hebreos scribere lr̄as hebreas nulli fas erat nisi solis hebreis scribis.Et vic̄ i eodē libellū vir bon⁹ prudensqꝫ nō scribēt nisi i aīo nimis auerso atq; puerso osiliū ocordie inuenire non valeret.

c **Onsequenter in**

quirendū est spāliter de lege repudii de qua dr̄ deut.24°. Si accepit hō vxorem ⁊ nō inuenerit gratiā in oculis eius ꝓpter aliquā fedtatē ꝛc̄.Prenotandū est igit q in hac lege duo erant pmissa.duo p̄cepta. Permissū.n.erat vxorē dimittē.vñ dr̄ ibi.dimittet eā de domo sua.Permissum etiā erat vxori dimisse cū alio otrahere. Unde ibi dr̄.cū egressa alterī maritū duxerit ꝛc̄. Itē p̄ceptum erat ante repudiū libellū scribere. vñ dr̄ ibi scribet libellū repudii:⁊ dabit in manu illi⁹ ⁊ dimittet. Preceptū eē erat p⁹ repudiuz repudiatā nō recipe in uxorē. Unde ibi seq̄tur.nō poterat p̄or marit⁹ recipē eā in vxorē
Circa ergo ptē istā querūt plura. Quātū ad p̄mo pmissū. An repudiū de se sit peccz
An ex lege factū sit nō peccatū. Quātū ad sc̄do pmissum. An licitū sit repudiare viro viuēte cū alio otrahere. An i repudio vir ⁊ mulier debeāt pificari:⁊ ad pia iudicē tur. Quātū ad p̄ceptū de libello scribēdo querit de cāis repudii. De effectu repudii
Quātū ad p̄ceptū de repudiata nō recipiēda.Querit an licitū sit viro penitenti repudiatam recipere.

Queritur ergo primo. An repudiū de se sit peccatū.

Ad qđ sic Matħ.5.Dico uobis q̄ ois qui dimiserit vxorē suā excepta cā fornicationis.facit eam mechari.ergo cū repudiās ꝓpter fedtatem dimitteret uxorē nō cā fornicationis faciet eā mechari.ergo peccabat. Itē Aug⁹ otra Faustū Illicitū est q illa lex ꝓhibet qua nāl ordo seruatur.sed repudiū ꝓhibet lege qua nālis ordo seruat.ergo repudiū est illicitum Mor p:. qm̄ de lege nāli ē.Matrimoniū i indiuiduā uite osuetudinē. Repudiū aūt est otra indiuiduā vite osuetudinē. Itez Jo. Criso⁹. Qui p̄m legē dimittit vxorē q̄tuor cōmittit iniquitates.ād quo ad deum existit homicida.⁊ ād dimittit nō fornicantē.⁊ ād facit eā adulterari:⁊ illū cui ipa copulatur Ex quo relinquit q repudiū p̄m se est mortale peccatū. Conī Matħ.5°.dictū ē.Quicūq; dimiserit uxorē suā vel illi libellū repudii Glo.Habundātior iusticia:quia ibi lz dimittere.hic nō nisi cā fornicationis.Si ergo p̄m legē lz dimittere.g°dimittere nō est peccare nec dimissio peccatū. Itē.7°.Iro. Lex scā ⁊ mandatū scm̄ ⁊ iustū ⁊ bonū:Inde arguitur.Opans p̄m legē scām:⁊ lz scm̄ mādatū ⁊ iustū; nō peccat: sed repudiās uxorē p̄m legē opabat p̄m legē ⁊ mandatuz legis.ergo repudians nō peccabat. Itē legē repudii dedit Moyses a spiritu sācto.ergo ād qđ vabat libelluz repudii:vabat illuz p̄m legē datā a spiritu sco.ergo nō peccabat. Itē qui repudiabat uxorē scribebat cās repudiatiōis ꝓpt quas dimittebat vxorē. ⁊ veferebat ad iudicē.⁊ si iudex iudicabat illas cās esse sufficientes dimittebat vxorem. Cum g° lz sniaz legis iustā p se vatam a iudice dimittebat uxorē.nō peccabat dimittendo uel repudiādo uxorem. Itē diuortiū in noua lege ex cā occssa in eadē lege que est cā fornicatōis est licitū.ergo repudiū ex cā occssa i veteri lege est licitū. R° p̄m Aug.sup illud Matħ 5°.dictū est qui dimiserit vxorē ꝛc̄. dctm est q si vxor nō plz viro ꝓpter aliquā fedita tē dimittet cā:qđ xps exponit ꝓpt duritiā maritoz.Matħ.19°.sup quē locū dicit Rabanus.Malluit repudiū indulgere q̄ oditz ⁊ homicidiū pmanere. Itē Joħ.Crisost⁹. sup matħ·5°.dicit.Q; pmittendo repudium nō dei iusticiā mostrauit vt q̄ p̄m legē agētibus peccatū:nō videat esse peccatū. Ex his ergo pz.q repudiū repudianti peccatuz est.Permittenti xo repudiū ex opatōne maioris mali vitādi nō est peccatū.vt pz ex supdictis. Ad illud g°qđ p̄mo obr dō.q in lege dr̄ licitū:qđ lege nō ꝓhibet.Distinguēdū g°. q est licitū simplr:qđ nulla lege ꝓhibet:nec nāli:nec moysi:nec euāgelii: ⁊ h mō repudiatio illicitū est.ād ꝓhibitū est ex lege nāli ⁊ lege euāgelii.Et est licitum p̄m quid qđ aliq̄ lege nō ꝓhibet:⁊ hoc mō repudiuz dr̄ licitū:quo ad legē veterē.ād ibi nō ꝓhibebat. Ad sc̄m dō.q opari p̄m legez est duplr.p̄m legē pmittentē:⁊ p̄m legē p̄cipientē.Opari xo p̄m legē pmittentē:nō est opari bonū.imo potⁱ⁹ malū.sed tri minus in cōparatione peiorus. Unī dicit Jo.Criso. Permisit moyses vari libellū repudii:ne ꝓpt oditz repudii funderet sanguis.pmisit fieri mala ne fierent peiora.Opari xo p̄m legē p̄cipientē est bonū:quo mō nō opat q repudiat:sed p̄dicto mō. Ad tertiū dō.q lex de libello repudii ādditā tollerabat.s.separatōz.⁊ ad quiddā obligabat:tñ sub oditione.s.ad hoc vt si uellet quis dimittere vxorē nō dimittere tur nisi ꝓpter cās scriptas in libello repudii Dare g° libellū in p̄cepto erat sub oditione s. si uellet dimittere nō simplr: nō sequitur g° vabat libellū repudii p̄m legē datā a spū scō.g° nō peccabat.Dabat enī p̄m legē ex tolerantia cōditionali: nō ex aūcte ⁊ simplr a iudice. Ad quartū dō.q nō valet hec argumētatio.p̄m sniam legis datā ꝓ se dimittebat vxorem.g° nō peccabat.ād iudex nō videbat in illa sniā q vir posset dimittere uxorē.sed q posset sine pena legali.⁊ ponūt exemplū.sicut si litigarent sacerdotes de milites ve decimis.Judex nō daret sniam p milites.q ipi decimas detinerent. sed dicēt sacerdotib⁹ q taceret.⁊ nō puniret milites ne fieret scissura. Ad ārtū dō.q non est sile de diuortio in noua lege: ⁊ repudio in ueteri.qa in noua lege cā diuortii pōt esse iusta iterueniēte zelo iusticie.sed i ueteri lege cā repudii sp est iniusta:cū cōcernat oditz ⁊ affectū nequitie: ⁊ opponat sacrāmēto ⁊ fidei oingali.Et ideo repudiū sp ē malū p̄m se

Postea queritur an repudiū ex lege fiat nō peccatū.

Ad qđ sic dicit Joħ.Criso⁹.sup illud Matħ.5°. Quicūq; dimiserit uxorē suā vel illi libellū repudii ꝛc̄. Hoc pmittendo nō dei iusticiā demostrauit sed a peccato abstulit culpā peccādi. g° per legē factū est nō pccm̄. Itē idē ibidē.pmissū est repudiū malū quidē tri licitū. Item idē ibidē. Hac rōe apli p̄eperūt sc̄das nuptias ꝓpter incōtinentiā hominū pmisit.nō precepit:qđ pmittimus nolētes p̄cipim⁹.ād malas hominū uoluntates ad plenū z ꝓhibere nō possumus.Si g° sc̄de nuptie ex pmissiōe apli fiunt sine pecō. g°repudiuz ex pmissiōe legis fiēt ē sine peccato. Itē occidē malum est in se.s tñ p legē iudici fit nō p peccatum cuz dr̄.Exo.zz.Maleficos nō patieris viuē Ergo q̄uis dimittere sine repudiare vxorez in se sit maluz:tri iterueniēte lege fiet ñ peccatuz.cuz dr̄.24°.Deutro.Voleti dimittere vxorē vel illi libelluz repudii. Maius.n.maluz est occidere q̄ repudiare:qa opponit malo bono videlz vnitati nāe:que est ceētialis hoī. Repudiuz xo opponit vnitati sacm̄ēti que est accidentalis. Conī matħ.19°. Est xbuz vñi:⁊ cois aī oceptio quos de⁹ oiunxit.hō nō sepet.de iure nāli est q illi q̄ sunt otūcti aūcte diuina:nō sepent aūcte humana.ergo repudium erat otra ius nāle. Sed qđ est coīn ius nāle:nō recipit dispensatiōez nec pōt fieri licite.g° repudiuz non pōt fieri licite. Itē ibidē dicit vñs q ad duritiam cordis iudeoz p̄misit moyses dimittē uxores.ab initio autē nō sic. Ergo iudei repudiando peccabāt conī legē datā ab initio.hoc est conī legē nāle; ex quo relinquit idē.
R° dō.q repudiuz ex lege nō est factum licituz.imo sicut dicit Aug⁹.Legē de dimissione vxoris:xps exponit.ꝓpter duritiā maritoz datā:vt nō occidat dissidium.s vt tollat homicidiuz. Ad illud g° qđ obr p̄mo q. a peccato abstulit culpā. Nō q ꝓprie loq̄do:aliud est dicere pccm̄.Aliud dicē culpaz Accidentale.n.est peccato esse culpā. pccm̄ enim dicit inordinationem otra diuinum

Universidad de Deusto
Biblioteca

mandatū. Culpa ꝛ̄o vicit inordinationē puniendā ꝑm legē. abstulit g° culpā a peccato cū vata lege repudii nō puniebant ꝑ ḳ i° peccato. Ad scd̄z filiū mō ireligencū est illud qđ vr̄.repudiū malū:tri licitū ut licitū non excludit reatū eterne pene.sed reatū pene legis. Ad tertiū dd̄.q̄ in repudio ⁊ in scdis nuptiis est pmissio ꝯpartiua ẽ. Jō vic̄ Crisо q̄ hac rōe.i.ꝺsilī quodā m̄ apli scdas nuptias p̄ceperūt:tri differenē. Nā sicut pz ex p̄cedentib⁹:scde nuptie pmittūt̄ pmissione indulgentie:qua ocdiē licitū ꝑfectū respectu status pfectionis. Repudiū ꝛ̄o pmittit̄ pmissione tollerantie qua tollerat illicitum qđ est minus malū ꝯparatione v eterioris:ꝟ qđ vicit Aug⁹. Mel⁹ est enī diuidi.hoc est minus malū est repudiū fieri q̄ p odiū sanguinē fūdi. ⁊ iō Crisо⁹ sup illud Matḥ. Permittit fieri mala ne fierēt peiora. Ad q̄rtū ꝛ̄o dd̄.q̄ occisio ⁊ repudiū p̄t ꝯpari duplr̄ q̄tum ad effectū: ⁊ q̄tū ad cām. Quātū ad effectū occisio magis malū est.sic vic̄ Aug⁹ Mel⁹ est diuidi q̄ p odiū sanguinē fundi Quātū ꝛ̄o ad cām. Repudiū simplr̄ maius malū est.ḋa occisio pōt esse ex affectu ꝛ̄tutꝭ ⁊ iusticie. Repudiū ꝛ̄o ſz est ex affectu iniusticie:sic victū est. ⁊ patebit inferius. Preterea occisio malefici fiebat auc̄te dīne legis Repudiū ꝛ̄o ex pmissione legis:cā aūt ⁊ affectus opi nomē ꝑponit quantū ad bonitatē ⁊ maliciam.

Querit cōsequen

ter.vtꝝ licitū esset ꝑm legē repudiare viuēte poze viro aliū ducere: qđ vr̄.ḋa dicit lex de repudiata.Deutro.z4°.Cū egressa viꝝ alterū duxerit.ergo lex ocdit ei maritū alterꝝ ducē. Jtē dicit Aug⁹.de duab⁹ vxoribus q̄ qñ mos erat.peccatū nō erat.nō peccabat g° vir ducendo aliā vxorem viuēte poze.qñ mos erat. Si g° mos erat repudiate a priore viro:aliū ducere nō erat peccatū. Jtem ex pte viri scdam vxorē ducere tpe legis non erat malū ꝟ se:ḋa scī patres duxerūt scdas uxores sine peccato. Ergo repudiata uxore nō erat pecm̄ viro aliā ducere. g° nec mulieri aliū viꝝ. Conē Matḥ.5°. Qui dimissā duxerit adulterat. Jtē lex puniebat illā que ducebat aliū maritū:ḋa nō poterat redire ad pozem:ḋa sicut dicit lex polluta ⁊ aboīabil̄ facta est ducendo aliū. ergo nō erat licitum ꝑm legē aliū ducē. Rō dd̄.q̄ nō erat licitū ꝟ legē:ita q̄ licitū excludat culpā: ⁊ quācūz penā. erat tri licitū ꝑm q̄ licitū excludit materialē penā. Dicēdū g° q̄ licitū erat repudiare ꝑm legē aliū ducere q̄ lex nō puniebat eā materialiē vt more adultere lapidaret. Non erat aūt licitus ꝑm legē.ḋa lex puniebat eam spialiē vt ad pozez viꝝ tā q̄ pollata redire nō posset:cuz a scdo viro repudiata esset. sic vr̄ Deutro.z4°. Et hoc mō puniebat lex: aliqñ mālr.aliqñ spiritualiē. Ad illud g° qđ ꝓmo obr̄ q̄ lex ocdebat sibi aliuz viꝝ ducere dd̄ q̄ hoc erat ocessio pmissionis nō dispensationis vt victū est. Ad scdm dd̄.q̄ illud Aug⁹ de plurib⁹ vxorib⁹ qñ mos erat.peccm̄ nō erat. Intelligiē q̄tum ad illas psonas cum quib⁹ dispensatus erat. in bigamia autē inuenit dispensatio.sed nūq̄ in repudio: ⁊ cā est ḋa ex pte viri bēre plures vxores poterat esse ex caritate plis acq̄rende. ⁊ ad multiplicationē cult⁹ diuini.sicut fuit in scis patrib⁹ sed in repudio viro bēre scdam uxorē post p̄mā repudiatā nō poterat esse ex caritate. cū repudiū ꝓcessisz ex odio. Et iō i repudio ex pte viri nunq̄ cadit dispensatio. Jtē ex pte multeris: habere plures viros nunq̄ fuit dispensatuz. qa deficit cā. s. multiplicatio ꝑl Nō enī multiplicat ꝑles a plurib⁹ viris in vna muliere sicut in plurib⁹ mulieribus per vnū viꝝ. multo fortiori rōne: nec in repudiata curret dispensatio: vt post p̄muz viꝝ bꝛet aliū. Ad tertiū dd̄.q̄ in bigamia manent bona matrimonii: ⁊ qđ diminuit̄ in vno re cōpensat̄ in alio in scis patrib⁹. Tria autem sunt bona. fides in affectu mutue castitatis ꝑles in affectu ꝓpagationis ad honorē dei sacramētuz ĩsepabilitatis. De bono ār fides fiebat diminutio:ḋa bonuz fidei requirit vt nō cuz altera uel altero coeat: qđ ex pte mulieris manebat integꝝ. Ex pte ꝛ̄o viri ꝑpter melius ex dispensatōe ampliabat: vt nō cuz aliis q̄ cuz suis vxorib⁹ coiret. sed ex pte bone ꝑlis fiebat recōpensatio ex vehemētia affectus multiplicāde ꝑlis ad cultum dei: qđ fiebat p plures vxores: amplius q̄ p vnam solā. manebat autē affect⁹ insepabilitatis qđ est bonū sacramēti ⁊ iō bigamia nō erat malum ꝑm se. sed recipiebat in scis patrib⁹ rationabilē dispensationē. In repudio ꝛ̄o bona matrimonii tollebant̄ cum ꝯtrahebatur scdm ꝺsiugium. tollebat̄ enī bonum fidei p abolitionē federis ꝺsiugalis ex affectu odii Bonuz ꝑlis ꝑpter affectuz libidinis bonuz sacramēti ꝑpter affectū sepationis: quā itēdebat repudiū: itendebat enī separi ab vxore quod opponit̄ bono sacramēti.

Deinde queritur an

in repudio vir ⁊ mulier debuerūt pificari: qđ vr̄.per ipm vinculū matrimonii qđ q̄i ĩ vnū redigit viꝝ ⁊ mulierē. Jux̄ illud Gen̄.3°. Erūt duo in carne vna: ⁊ ipa rō matrimonii que est ltīma ꝺiunctio maris ⁊ feie indiuiduā vite ꝺsuetudinez retinēs. Ergo qđ erit ius viri sup mulierē q̄tum ad vnitatē copule carnalis ⁊ cohabitationis. Idem erictus mulieris sup viꝝ. ergo sic̄ vir poterat repudiare mulierē qđ erat ꝺtra vnitatē vinculi ꝺiugalis: cadē rōe mulier poterit repudiare viꝝ. Jtē hoc idē vr̄ astrui ꝑ legē talionis que hr̄.z4°. Leuitl.O culū pro oculo. dentez p dente restituet q̄lem influxerit maculam talē sustinere cogēt. Item in nouo testō iudicanē ad paria vir ⁊ uxor in cā diuortii que est ꝓpter culpā fornicationis. ergo ĩ veteri lege debēt iudicari ad paria in cā repudii. Conē. Nō iudicanē ad paria vir accusans stupꝝ vxoris. Deut.zz°. Si duxerit vir uxorē obicies ei nomē pessimū. vxorē hāc accepi ⁊ nō inueni virginē: sicut ibidē dr̄. Si falso accusat iubet̄ cedi ⁊ mulctā. i. penā pecuniariā soluere. puella ꝛ̄o si culpabilis sit lapidari. Jtē in zelotipia nō iudicāt̄ ad paria. sicut pz ex lege Nume.5°. vbi dr̄ q̄ si spūs zelotipie ocitauerit viꝝ otra uxorē suā adducet eā ad sacerdotē ⁊c. vbi instituit̄ oblatio ad inuestigationē adulterii suspecte mulieris a viro. nō aūt ea°. Ergo pari rōne nec ad pia debēt iudicari in repudio. Rō. sic̄ vic̄ beat⁹ Aug⁹. sup illā legē Deut.zz°. Si duxerit vir uxorē ⁊ postea odio habuerit ⁊c. apparet qđo subditas viris feias ⁊ pene famulas ler esse voluerit uxores. ḋa vicēs aduersus uxorē nir testimoniū unde lapidet̄ illa. si uerꝝ ꝺstat ipe nō niciſim lapidat̄. ⁊ hoc est qđ introducit apls. i. ad Corl.i4°. Nō ꝑmitti tur mulierib⁹ loq̄ in ecclesia. ꝟ subditas esse sic̄ lex vicit. Cui⁹ aūt rō est triplex. dignitas nature. reatus culpe. robur sexus. Dignitas nāe ḋa sic̄ dicit Apls. i. ad Corl.xi°. Caput mulieris est uir: ⁊ assignat cām. nō ei uir ex muliere est: sed mulier ex uiro. sic̄ dr̄ Gen̄ 3°. Reat⁹ culpe. ḋa per feminā initiū pecī. unde ſbiectio fuit ei inflicta ꝑ penalitate. Ge. 3. Sub uiri pōte eris ⁊ ipe dn̄abit̄ tui. Robur sexꝰ ga robustior est sexus uirilis q̄ femineꝰ. Jn̄ est q̄ maior ꝑnitas ex pte mulieris est. licet maior feruor ex pte uiri. ḋa sexus ille calidior est ⁊ hec signat Gen̄. 2°. cum dixit Adam de uxore. Hoc nūc os de ossib⁹ meis: caro ḋ carne. Propē dignitatē nāe nō iudicati sē ad paria i lege zelotipie. Detulit enī lex uiro sicut digniori. Cū ex zelotipia seu amore per suspitionē accusabat uxorē: ꝑpter reatū culpe nō iudicati sunt ad paria: in lege accusationis stupri ex odio uiri in uxorē. ḋa sic̄ dic̄ glo. sup illā legē Deut. zz°. Quia p feminam initiū peccati que uirū seduxit: ⁊ dupliciter peccauit. ꝑ⁹ in deū, postea in uiꝝ. uir uero tm̄ in deū. In accusatione crimis nō iudicāt̄ ad paria uir ⁊ feia. Propter ꝛ̄o robur sexus uirilis nō iudicāt̄ ad paria in ꝑmissione repudii. Nā cū mulieris sexꝰ sit infirmior: ⁊ maior ĩ eis ꝑnitas. promptissime eūt mulieres ad repudiandū uiros. Preterea cū robustior sit sexus uirilis: timendū est maleficiū uiri pl⁹ q̄ mulieris. Et cū magis ferueat ꝑsumendo q̄ ex odio ĩterficeret sibi displicentē uxorez nō aūt eo°. Ad illud qđ ꝓmo obicit dd̄m q̄ ꝑm legē nāe ⁊ legē gratie: quo ad societatem cohabitationis ⁊ ꝺiunctionē copule carnalis iudicanē ad paria uir ⁊ mulier. unḋ i. ad Corl.7°. dr̄. Uir nō hz p̄tatem sui corpis sed mulier: ⁊ eo°. Quātū ꝛ̄o ad ordinē regiminis nō iudicanē ad paria: imo uir ẽ caput mulieris, put dr̄. i. ad Corl. xi°. unde ꝑm legē p̄cipientē nāe ⁊ gre in regimine dz mulier uiro esse subdita. in mutua ꝛ̄o corpis seruitute par. Scdm ꝛ̄o legem Moyſi in pena fornicatiōis: que opponit̄ vnitati copule carnalis iudicanē ad pia: ḋa adulter ⁊ adultera lapidabanē Deut. zz°. In accusatione uero stupri uxoris ante ꝺiugiū ⁊ zelotipia ⁊ repudio nō iudicanē ad paria ꝓpter cās ꝓdictas imo in accusatione pcit lex uiro plus q̄ mulieri ꝑ ꝺispensatione. In zelotipia ꝑfert uiꝝ mulieri q̄ ꝑ ꝓuilegiū in repudio ocedit viro qđ nō mulieri ꝑ pmissionē minoris mali qđ minus nocet in uiro q̄ in muliere publice utilitati. patet g° ex his q̄ nō est pitas iuris mulieris sup viꝝ. ⁊ uiri sup mulierem.

Ad scdm dd̄m: ꝑm btm̄ Augl.. q̄ lex taliōnis nō extendit̄ ad cām uiri, ꝺtra mulierez sed in aliis cāis. ut qui testimonio falso alteri nocere uoluit. eaḋ pena plectit̄ qua fuerat alt̄ plectendus: ⁊ hoc est qđ dicit Aug⁹ sup ꝓdictā legē Deutro. zz°. ⁊ cā est: ḋa nō sunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

psone pares vir ⁊ mulier. Ad tertiū dō. q̄ sicut vicit Apls. Ro.8°. Nō accepistis spiritū seruitutis iterū in timore ⁊c. Lex vetus lex fuit utis est. Lex noua lex libertat̄. Inde est q̄ in noua lege supinducta seruit⁹ ex pte d biti carnalis ⁊ cohabitationis vt in pmissione repudii p legē uetere tollit. ḋa sic vr. 3° Esai. In vño nō est seruus: nec liber: nec est masculus uel fea. Oēs enī vos vnū estis in xp̄o: ⁊ hac rōne in noua lege pitas est in cā diuortii: q̄us in ueteri lege nō fuit pitas in causa repudii.

Postea queritur de pcepto scribendi libellū repudii. ve quo vr Deut. 24°. Si vxor nō inuenerit gratiā ī oculis viri ppter aliquā feditatē scribet libellū repudii. Dixerūt aūt quidā: q̄ in hoc libello scribebant cāe ppter quas cā repudiabat.

Querit igit̄. si ex quacūq̄ cā poterat vir repudiare vxorē: qđ vr. ḋa ex quacūq̄ cā bona seu mala turpi uel honesta poterat surgere odiū in malo viro. Nā pbitas xtutis multoties est cā: q̄re boni odiosi sint malis Uri vicit Aug⁹. Oculis egris odiosa est lux sic iudeis est xp̄s. 2° Cap. Grauis est nobis ad videndū ⁊c. quia in xitate fuit vie eius. g° ex bonitate uxoris poterat esse odiosa viro sed ppter odiū quo timebat homicidium: p mittebat repudiū. Ergo ppter bonitatē uxoris poterat vir ip̄a repudiare. Nā sic dicit Rabanus sup Math. 19. Malnit repudium indulgere: p̄ desiderio sc̄ar̄ nuptiar̄ fieri homicidiū: uel pdurare odiū. Conē Deut 24°. Cū nō inuenerit gratiā coram oculis ei⁹ ppter aliquā feditatē scribet libellū. Glo. feditatē. i. pccm̄ qđ cognoscit in ea. ergo solū ppter peccatū poterat repudiare. Itē quidā vtr odiū pseuerans debuit esse cā repudii: qđ vr. ḋa sicut dicit Crisō⁹. Oēs res p eas cās p quas nascit̄ dissoluit̄. Si g° matrimonii nascit̄ p̄ ꝺsensū amoris. dissoluit̄ p̄ oppositū. ſ. dissensū odii. Itē ad idē est auctoritas Deutro. 24°. Cū egressa alteri⁹ maritū uxerit: ⁊ ille q̄ ea oderit dederitq; libellū repudii ⁊c. Conē Deut. 22°. Si uxerit uir uxorē ⁊ postea odio habuerit eaz ⁊ obiecerit ei stuprum ante co niugiū si uefecerit in pbatiōe xberat ⁊ ꝺemnat̄ .c. siclis argenti ⁊ nō poterit eā dimittere oī tēpore vite sue. Ex hac g° lege inḃet vir retinere p petuo odiosā mulierē. odiū igit̄ nō est ī lege vniuersalit̄ cā repudii. Itē cū in euāgelio nec odiū: nec p̄scuerātia odit: nec timor homicidii sint cā diuortii. sed solū fornicatio Uri est q̄ in lege sunt cā repudii. nā fornicatio opponit̄ matrimonio vnitati copule carnalis p̄ quā ꝺsūmat̄ matrimoniū. Odiū vero opponit̄ vnitati ꝺsensus p̄ quā efficit̄ matrimoniū. magis g° opponit̄ vinculo matrimonii odiū q̄ fornicatio. ergo magis dz esse cā diuortii in noua lege. aut si ibi nō est causa diuortii. nec in lege veteri dz esse cā repudii

Itē cā repudii ponit̄ dissidentia cū vr Deut. 24°. Cū nō inuenerit gratiā añ oculos viri ppter aliquā feditatē scribet libellū.

Itē ponit̄ cā odiū: vnde ibidē sequit̄ de scdo marito repudiante: cū oderit eaz dederitq; ei libellū ⁊c. Itē ponit̄ cā. timor homicidii. vi ibidē dicit glo. Scripsit Moyses p̄ceptū illud. ſ. de scribendo libello: mallēs indulgere dissidiū q̄ omitti homicidiū. Preter has cās necessariū erat assignare repudianti cām dissidēte. sic dic lex aliquā feditatē: que erat pma ⁊ p̄ncipalis cā repudii.

Querit igit̄ quo ordinat̄ h̄ cālitas feditat̄ dissidētie: timoris: homicidii. Itē q̄rit̄ si bi⁹ cāe i libello scriberēt̄. Itē cū possibile esset q̄ scribē nesciret repudiās quo vr scribet libellū repudii. Rō q̄ nō habem⁹ vererminatū in lege de his que scripta erāt ī libello r̄pudii. ſ. tri sic dic Joseph⁹. Scriptura erat talis p̄mitto q̄ nunq̄ tecū ꝺueniam ⁊ sic hēbat p̄tātem ex p̄missione legis mulr alii copulari. hēbat aut libellū repudii scriptū: quia sine eo nō credēt̄ ei q̄ esset repudiata. Dz ꝺm beatū Augl. dē fastū. Precipiebat scribi libellus vt mora inueniēte ⁊ ꝺcilio scribar̄ dissuadente vir a ꝓposito repudiādi dissitēt. Que aūt fuerit scriptura satisficiat qđ dixit Joseph⁹. Ad illud g° qđ p° querit̄ vtr. ex cā bona in muliere posset vir eā repudiare: dō. q̄ nō. ꝺm legē ei oportebat q̄ cā in muliere esset feditas aliqua que pōt itelligi uel in corpe aliq̄ ifirmitas: uel turpitudo notabilis: uel in moribꝰ reprehensibilis honestas. ppt̄ quas possz mulier merito displicere. vn dic Aug⁹ in glo. Deut. 24°. Multe erāt in lege cāe dimittendi vxores. xp̄s solā fornicatōz excepit. Math. 19. Ceteras molestias iubz p̄ fide ḋ castitate ꝺingii sustineri

Ad illud g° qđ obicit q̄ ex bonitate effici aliquis odiosus dō. q̄ hoc nō est p̄ se: ꝺm accidens. Bonitas n. p̄ se amabilis est: sed ex malicia male dissentiētis a bono. Lex vero nō reputat talē cāz ee odii: uel displicētie.

Ad illud xo qđ obicit ex opposito q̄ feditas intelligit̄ pccm̄: si peccatū accipiat̄ ꝓprie p culpa. morali t̄ accipit̄ ⁊ sumit̄ ex glo. moral. Greg⁹ qui exponit illud de feditate repudiante actionis terrene. Si xo peccatum accipiat̄ coīter p defectu: sic solet dici pccz in artificio: cū deficit ab arte. uel in corpore cū deficit a debita dispō: ꝺm hoc feditas dr defectus aliquis enormis ī corpe siue moribus mulieris. Ad illud xo qđ postea q̄rit̄. vtr odiū debuerit ee cā repudii: dō. q̄ sic. sed nō ppter h̄ qđ opponit̄ ꝺsensui matrimonii. sed ppter p̄sūptionē violentā maiozis mali secuturi. ſ. homicidii: ex quo tota lit̄ destruit̄ vinculū matrimonii ⁊ in illo populo dure ceruicis: ⁊ ad maleficia ꝓno.

Ex hoc sic supdictū est: accidēt diuisio. pugna: ⁊ otentio: que ex cāis minoribꝰ frequēti⁹ ꝏtingebat. Q̄ g° vicit Crisō⁹. Q̄ ois res per eas cās p̄ quas nascit̄ dissoluit̄. nō facit ad hoc q̄ p̄ dissensū debeat solui matrimoniū. ḋa ⁊ si matrimoniū causaret̄ p̄ ꝺsensum h̄ nō est nisi iteruenīte vina auctē approbante ꝺsensū. Inde ē ētiā q̄ int illtimas personas iteruenies ꝺsēsus nō efficit matrimoniū: ḋa deest auctas diuine pbōnis. Dissensus igit̄ sequēs matrimoniū nō poterit solucre matrimoniū ꝏtractū p̄ ꝺsensū diuina auctē approbatū. Un Math. 19°. dic saluator Qđ de⁹ ꝺiunxit hō nō sepet. Ad illud xo qđ ex oppositā pte obicit̄ q̄ odiū nō erat generalit̄ cā repudii. Dicendū q̄ in duob⁹ casibus fallebat p̄missio repudii. Prim⁹ erat in falsa accusatione uxoris de stupro ppetrato ante ꝺingiū. Sc̄ds in defloratione puelle: q̄ nō hēbat sponsū: quia tūc tenebat eā accipe in uxorē. ⁊ ī his duob⁹ casib⁹ nō poterat uxorē dimittere cūctis diebꝰ vite sue. sic hēt Deutro. 22°. Qđ introductū est in fauorem virginitat̄: ⁊ data est pḣibitio repudii in cās spāli cū esset p̄missio in gñali: ḋa p̄ hoc nō timebat malū publicū euenire. sic timere tur si esset pḣibitio repudii gñalis: vt supra dictū est. Ad illud xo qđ obicit̄ q̄ odiū in noua lege dz poti⁹ esse cā diuortii q̄ fornicatio. dō. q̄ in fornicatione est libido uoluntat̄: ⁊ actꝰ inordinatꝰ ex pte carnis. Libido xo uolūtat̄ opponit̄ amori uoluntat̄: ⁊ ꝺsensui: p̄ quē efficit̄ matrimoniū. ḋa ille cōsensus est vt hēat istā vt suā ⁊ nō aliā ⁊ eo actus xo inordinatꝰ ex pte carnis: p̄ quam violat̄ fides thori opponit̄ federi copule carnali p̄ quā ꝺsūmat̄ matrimoniū. Inde est q̄ saluator manēte vinculo ꝺingali inḋ ꝺinges fornicationē posuit cām diuorcii: quo sepe rent̄ q̄tum ad cohabitationē. ⁊ absoluitur debitū mutue seruitut̄: nō aūt sic ē de odio ḋa sic sup̄ ostensuz est nō p̄ se opponitur ip̄i ꝺsensui. per quē efficitur matrimoniū. Ad illud xo qđ queritur de ordine cālitatis. dō. q̄ cū q̄tuor ocurrerent ad cālitatē repudii feditas. displicentia. odiū. timor homicidii feditas sic dz ē attendebatur in defectu. displicētia in affectu aspectū. Un. 24°. Deutro dr. Et nō inuenerit gratiā ante oculos eius Odiū xo in affectu. homicidiū xo timebat̄ in effectu. Ad illud xo qđ q̄ritur vtrum ista ī libello repudii scriberētur: ꝺm Josephū dō. q̄ nō: quia sicut ip̄e dicit scribebatur p̄ missio de nunc̄ simul ꝺueniendo. sic. n. habebat p̄tātem alii copulari. Ad illud vero qđ obr̄ scribet libellum: cum possibile esset q̄ nesciret scribere intelligendū est scribere uel scribi facere.

Ultimo queritur de pcepto nō recipiende uxoris p⁹ repudiū. de q̄ dr Deut. 24°. Nō poterit p̄or marit⁹ recipe eā in uxorē: ḋa polluta est ⁊ abhoīnabilis facta coram dō: ne peccare facias terrā tuaz q̄ dr de repudiata que otraxerat cum alio.

Sed obr̄: cū repudiata duxerit alteq̄ maritū: p̄or viuēte de iure nullū fuit mr̄imonii: quia sicut dr Ro. 7°. Que sub viro ē mulier viuēte viro alligata est legi. g° de iure stabat p̄mū matrimoniū. De iure g° matrimonii tenebatur vir illā recipere si ip̄a uellet.

Itē eadē sunt moralia in veteri lege ⁊ in noua lege. sed in noua lege morale est si peniteat indulgere. Un Math. 18°. Cū Petrus quesiuisset a dō quotiēs peccabit in me frater me⁹ ⁊ dimittā ei vsq; septies. Rīdet ei dns Nō dico tibi septies sed vsq; septuagesiessepties. ergo ⁊ in veteri lege si repudiata peniterer de hoc q̄ nupserat alii. dēbat vir ī dulgere. g° debebat eā recipe. Itē sic dic inḋ super illud: quia pollut a est abhominabilis. ſ. ip̄i⁹ iudicio qui eā q̄i pollutā p̄us dimisit. Ergo ex repudiatione fcā est polluta: nō ex eo q̄ nupserat alii. cum g° sine culpa sua posset repudiari: sine culpa sua dr pollui. g° interueniente ex pte viri pna de odio quo eam

Universidad de Deusto
Biblioteca

repudiauerat maxīe oz recipi. Itē obr ō hoc qō cr.ne peccare facias terrā tuā.vr.n. q nō recipiēdo maius essēt peccatū.ga si nō poterāt otinere ⁊ coibant:peccabāt mortalr

Rñdeno in lege repudii quiddā erat in pmissione:vt viro repudiare:⁊ repudiate cū alio otrahere.quiddā in mali retardationem vt pceptū de libello scribendo.Quiddā vero in punitionē vt pceptū ne nō recipiēda vxore p repudiū.hoc.n.introductū est in onus ⁊ penā. Ad illud gō qō obr ꝑmo. dom.q mandatū supiozis soluit debitū iuris inferiozis.sic oz Ro.i3°.sup illud. Oīs aīa pote statibus sublimib⁹ subdita sit. Inde ē q ius matrimonii quo tenet vir uxorē recipe pari existente oditione vtriusq soluit p mandatū dei:qui est supior.qui ꝓhibet ipam non recipi a viro. Ad scom dō.q in vtraq le ge. Penitenti tenet qlz indulgere:sed hoc intelligit qtum ad dimissionē rancozis:q rancor est ex affectu iusticie.nō qtuz ad dimissionē iuste punitionis que pcedit ex zelo iusticie.In pdicto aūt cāu iusta erat punitō vtriusq.s.viri ⁊ mulieris.in hoc qō ꝓhibuerat de⁹ post repudiū viz uxorē nō recipe.Uterq enī peccauerat otra matrimoniū:⁊ ille repudiādo:⁊ illa aliū ducendo. Ad tertiū dō q il'a inēl.moralis est: ⁊ sumit de quadam glo.Gregorii in qua or.q mulier quam vir repudiauerat est terrena actio hanc vir suo iudicio pollut.eo enī ipo q ipam repudiat pollutā iudicat.Terrena xo actio nō pot redire ad porē viz.quia nēo mittens manum ad aratz ⁊ aspiciēs retro apt⁹ est regno dei

Ad litterā aūt:polluta fiebat mulier quia ducebat aliū:sic pz p Jeremiā.3°. Si dimittit vir uxorē suā ⁊ recedens ab eo duxerit aliū nunqd ñ pollutā etiā otamninata est mulier illa ꝛc.⁊ Ro.7°.Uiuēte viro uocabit adultera si fuerit cū altero viro. Sed quer dō illa que nō otrahebat cū alio: nunqd talis potet recipi:vr q sic.alr enī iuste agit cū illa da punit sine culpa. Ad qō dōz.q otingit bene aliquē puniri sine culpa: nō tñ sine cā:sicut scm Job.ꝑpter intuitū maioris meriti.Ita etiā pdicta mulier in pdicto cāu puniebat ꝑpter uenitatōez mali maioris ne.s. si passim reciperent repudiate ꝓniores fierent viri ad repudiandū. Ad vltimuz dō. q ita intelligendū est ne peccare facias frā.i: vt facias nō peccare.vbi viz ex b alii treant a dan dis libellis repudii.

Nquisito de le

ge repudii. Inquirendū est de lege zelotipie seu inuestigationis adulterii speciali:q̄is hoc tactū sit sup qone de vulgari purgatione.Est igit lex Nume.5°.talis si spirit⁹ zelotipie ocitauerit viz. oē uxorē que vt polluta est uel falsa suspitione appetit addu cet eā ad sacerdotē ⁊ offeret oblatōz. Circa quā legē qrūt tria. Pmo utr sic inuestigare adulterii fuerit licitū uel illicitū. Scdo utr in noua lege aliquid osimile sit licitum

Tertio qre in lege determit inuestigatiuz adulterii ⁊ nō furti.

Ad primum sic obr. Illicituz est tēptare dnm Cū hoc sit ꝓhibitū Deutro.6°.Nō tēptabis dnm deū tuū.sed sic inuestigare adulteriū est temptare deū:da hoc est signū qrere virtutis ⁊ efficacie diuine qō reprehendit.i6° Math.Generatio mala⁊ adultera signū qrit ⁊ Ysa.7°.cum dictū est Achas. Pete tibi signū a dño deo tuo. Rñdit nō petā ⁊ nō tēptabo dnm.q.d.si signū peterē deū tēptarez Cū ergo in hac inuestigatōe peterē signum a deo:vt si rea esset mulier putrescēt femur ei⁹:⁊ tumēs uter⁹ rūperet.sic inuestigare erat deū temptare. Itē si hoc esset licitū posset trahi ad osequētiā ⁊ in noua lege manere Cū q°in noua lege videat dānari. Reliquit fuisse illicitū. Itē qō fit otra caritatē ⁊ rectitudinē xitatis simplicit est illicitū. ꝫ qō fit spū zelotipie ocitāte viz otra uxorē que etiā falsa suspitione appetit fit contra concordiā caritatis ⁊ rectitudinē xitatis,ergo simplicit est illicitū:factū est igit ex lege permittente nō ex lege pcipiēte seu approbante sic repudiū. Conē.Oē qō est a deo institutū ⁊ de se ordinatū ad finē bonū simplr est licitū.Sed talis est hi⁹ inuestigatio:da sicut dr in tertu Nume.5°.Mulier si rea est erit i maledictionē.⁊ in exēplū oī pplo:⁊ ita vidēres eā punitā abhorrebūt omittere adulteriū. Itē in eodē ca°.in fine dic q maritus absq culpa erit.⁊ illa recipiet iniquitatē suā si rea fuerit:sed si hoc esset illicitū nō esset marit⁹ qui hoc faceret absq peccato. Itē dns sacrificiū p qō fiebat inquisitio recipiebat:⁊ p suū ministrum sacerdotē. sed si talis inquisitio esset illicita q in ipa uel circa ipam fieret nō susciperet a deo.da sic dr.35°.Eccl. Noli offerre munera praua.nō enī suscipiet illa.⁊ itez.34°.Dona iniq nō ꝓbat altissim⁹ nec respicit in oblationib⁹ iniquoz. R° sm diuersas osideratōes posset dici q qtū ad statū veteris legis:licita pot dici hui⁹ inuestigatio in aliquo cāu.illicita xo in alio. Si enī aliquis zelo iusticie mot⁹:otra peccatuz attendens institutōz dinā sm formā pdcē legis cū supplicatione ⁊ reuerentia p hi⁹ sacrificiū uoles inuestigare adulteriū nō peccabat.Si xo libidine vindicte: ⁊ irrōnabili suspitione omot⁹ ad hi⁹ inuestigationē procedet:peccabat.In pmo g° cāu erat licitum in 2°xo illicitū. Ad illud g°qō pmo obic q sic inuestigare erat deū tēptare.da b erat signū xtuꝫ diuine querere ⁊ efficacie.Distinguēb.q tēptare deū dr duob⁹mōis.Uno° se pūptuose ex toto deo exponēcum possit hr̄e qd faciat.Un dic Aug⁹ sup illud.2.cor. 12°.Per feneſtrā in sporta dimissus fuz.dic nō oz aliquis expectare diuinū auxiliū uz habeat quid faciat:ne videat tēptare deum Alio° dr tēptare deū signū diuine xtuꝫ cū irreuerentia:seu incredulitate qrere.sic Math.16°. Accesserūt ad ihm pharisei tēptates ⁊ rogauerūt vt signū de celo ostenderet eis

Itē peti signū a deo pot duobus modis. uno° licite cū.s. petit ex fide cū reuerentia ⁊ supplicatione.sic Dabraam petiit signū a dño de terra sibi pmissa possidenda.Gen. 15°.dicēs.Dne de⁹ unde scire possū:q possessur⁹ eā suz.Et sic Gedeon petiit a dño signū in uellere.Jud.6°. Alio° illicite:cū.s.petit signū cū irreuerentia ⁊ ex incredulitate. Et hoc mō signū petē est deū tēptare.vt dictū est Ysa.7°.Dicit Achaz nō petā signū.s.⁊ nō tēptabo dnm.In pmo g° cāu petebat signū ex fide cū reuerentia ⁊ zelo iusticie: qō non est deū tēptare. Ad scom xo dom.q lex ista nō manet in noua lege:nō quia nō fuerit i pdicto cāu licita.sed quia est cū obuātiis cerimonialib⁹ data:que in noua lege sūt euacuate. Ad tertiū dō.q in pdicto cāu non erat inuestigatio cont caritatē:nec otra veritatis rectitudinē.Un notandū q spūs zelotipie or duob⁹ modis. Uno° p affectu libidinoso vindicādi suspicatū adulteriū uxoris ⁊ suspicatione irrōnabili.⁊ isto° in pmo casu nō accipit spūs zelotipie. Alio° spiritus zelotipie accipit p affectu xtuoso ex zelo iusticie vindicādi ꝓbabilit suspicatū uxoris adulteriū:quo mō accipit in pmo cāu. nec ē file ve repudio ⁊ lege zelotipie.Nā repudiū otrariū est legi nāe:⁊ legi gr̄e.Lex xo zeloti pie sm pdictū mod nō. Ad ea xo que ex opposito obiciūt qtum ad casū scom.Respondeno ad pmuz q aliquid or a deo institutuz duob⁹ modis.vel ab ipo pmittēte sic lex repudii.⁊ sic lex zelotipie.Quātuz ad secundō casuz:⁊ tē nō sequit q sit licitū. imo magis q illicituz uel ab ipo pcipiente.sic lex ve ꝓbone p testes.Deu.19°. Nō stabit testis vnus otra aliquē.Sz in ore duoz uel trium stabit oē uerbū ⁊ silia:⁊ ve tali instituto sequit q sit licituz. Itē aliqd ordinatuz ad finē bonuz or duob⁹ modis:uel ab bonis intentione.⁊ hoc mō in scdo cāu inuestigatō nō erit ordinata ad bonuz:uel a dīna dispoe que etiā ip̄a mala que pmittit fieri ordinat ad bonuz.Un Aug⁹. Nō pmitteret de⁹ mala fieri:nisi ex eis eliceret bonuz.⁊ hoc mō non sequit est ordinatuz ad bonuz.Ergo bonum uel licituz in quē modū itelligit inuestigatio pdicta ordinata ad bonuz:qa ex illa eliciebat dns bonuz terrozis.quo timerēt committere adulteriuz. Ad aliud xo qō or q marit⁹ absq culpa erit itelligendū est.i. absq reatu pene legalis.differt.n.dicē reatum ⁊ culpam peccatuz.n.or ex dfectu boni.culpa ex reatu pene.da ergo hi⁹ inuestigatio nō puniebat sed pmittebat a lege.or marit⁹ absq culpa esse qūis nō absq peccato in scdo cāu.

Ad vltimuz dō.q in sacrificio zelotipie duplex occurrebat actus.actus viri zelotipie spiritu ocitati.⁊ hic act⁹ erat pmissus nō approbatus a deo.In cāu scdo ⁊ act⁹ sacerdotis qui sm diuinā iustitutionē qi coact⁹ offerebat:ne vir pei⁹ faceret.hoc est ne suspitioi sue relict⁹ uxorē interficeret: ⁊ iste act⁹ erat acceptus a deo ⁊ approbatus.

Deinde queritur utr in noua lege osilis inuestigatio sit licita. ⁊ ad istud disputatuz est supq qōe o purgatōe vulgari:⁊ auctoritab⁹ euidēt ostensuz est:q talis inuestigatio in noua lege illicita est. vñ iudicia aque feruentis ⁊ ferri ardentis sūt ab ecclesia odēnata. Sed ad hoc obr. Naz si esset aliqō iuestigatiuū mali suspicati vt possent hoies puniri de malo occulto sicut de manifesto.Multo magis sibi timerēt peccantes:⁊ a malo declinarent. sed illud esset valde vtile saluti hūane.g° talis inuestigatio necessaria est in noua lege. Con.i.ad Cor. 4°.Nolite añ tps iudicare quo ad usq dns

Universidad de Deusto
Biblioteca

veniat ⁊ illuminabit abscondita tenebrarꝝ ergo occulta mala sunt diuino iudicio reseruãda. Itē Aug⁹ in omel. de pnīa. Multi corrigūt vt Petr⁹. multi tollerant vt iudas multi nesciūt donec veniet dñs: qui illuminabit abscōdita tenebrarꝝ. Inuestigatio igit occultorꝝ est diuino iudicio reseruanda.

Rᵒ malū occultū dr̄ duob⁹ modis. Uno⁰ malum quod non potest cognosci: nec per confessionē: nec p ꝓbationē facti. tm̄ habentur cōiecture: ⁊ quedā psumptiones facti. Alio mō dr̄ malū occultū qđ latet. ⁊ q̄tū ad fem ⁊ q̄tum ad cōiecturā. In pmo cāu in nouā legē fit inuestigatio p inquisitorē: ⁊ ꝓpter cōiecturā ꝓbabilē inducit purgatio. sicut supra dictū est qōne de inquisitionib⁹ ⁊ purgationib⁹. In scdo cāu nullū dꝫ eē iuestigatiuū Unde Aug⁹ in omel. de pnīa. Ad hoc ī scripturis sunt exempla posita uelut in messem vt palea sufferat vsq; ad vltimū ventilabꝝ: vel ut illa retia: vbi pisces mali cū bonis vsq; ad segregatorē que futura est in littore. i. in fine seculi. Matħ. xiᵒ. Equo āo tollerent. Itē est inuestigatio p diuinū iudiciū supactum hūane inuētionis. ⁊ hr̄ iuestigatio in ꝺita te illucescēte tpe grē dꝫ cessare. sic supōnꝰ est qōe de vulgari purgatōe. Et ē iuestigaᵒ ꝑm discretionē dine legis ⁊ canonū ꝑ statutū humane inuētionis. ⁊ hec est determinata p canones ⁊ diuinas leges. sic snp̄ ostensū est qōe de inquisitionib⁹ ⁊ purgatoib⁹

Ad ħ gᵒ qđ obr̄ q hr̄ iuestigatio incuteret timorē ⁊ faceret multos cessare a peccato ⁊c. dđ. q ⁊ si aliqui forsasse expediret: nō tñ ogrueret statui tpis moderni. s. grē: quo illucescente ꝺitate dꝫ cessare iuestigatio q̄ est supra humanā inuētionē: ⁊ iudicio diuino relinqui.

Postea queritur q̄re i veteri lege nō posita est lex de iuestigatōe furti. sic de inuestigatione adulterii. In noua aūt lege ꝑm antiquos canones: ꝑm pmissionē posita sunt iudicia iuestigatiua furti. sic supra dictū est qōne de vulgari purgatione

Rᵒ dđ. q in statu legis ueteris ꝓni erāt hoīes ad concupiscentiā carnis. In noua ꝺo lege ꝓniores ad concupiscentiā oculorꝝ. Ideo ad repssionē ꝓnitat ꝑm vtrūq; statū. Appositū fuit remediū ꝑm pmissionē: vt i lege veteri inuestigatiuū adulterii ad cohertionē concupiscētie carnis in noua lege antiquitus inuestigatiuū furti ad cohertionē concupiscētie oculorꝝ. sic enī ctīgit in etate hoīs sicut in etate mūdi. sic aūt est q in etate iuuenili ꝓnior est hō ad concupiscentiā carnis ꝓpter habundātiā calouris incitantis q̄ ad concupīam oculorꝝ. In etate ꝺo senili ꝓnior est ad cōcupiscentiā oculorꝝ ꝓpter intētiōez frigiditatis: que hz virtutē congregatiuā. ꝑm aūt vispōez nāe ctingit ꝓnitas concupīe: sili mō in etate iuuenili mūdi: que erat tpe legis: ꝓnitas erat maior ad concupīam carnis. In etate ꝺo senili que est tpe grē ꝓnitas maior ē ad concupīam oculorꝝ. Unde Apls. Nos sumus in quos fines seculorꝝ deuenerūt. i. Cor. xᵒ. Sic igit terminata est iquisitio ꝺ iudiciis pmissionis. Nā de pmissione usure termīatū est supōne de illo mādato. Nō furtū facies.

c **Am sicut supra** dictū est. in lege quedā mala fuerīt punita. Quedā ꝺo pmissa. In pte p̄cedenti ī quisitū est de lege pmissionis. In hac vero pte ingrendū est de legib⁹ punitōis. Ndo tandum q ꝓ culpis in lege duplex gen⁹ pene infligebāt: corpalis: ⁊ tpalis. Corpalis que īducebat passionē in corpe. Tporalis que inferat detrimentū in possessione. Itē corporalis pena in lege triplex erat: ꝑm mīaz in pena flagellationis: ꝑm eqnitatē in pena talionis. ꝑm seueritatē in pena ipugnatiōis seu īterfectionis. De pena flagellatiōis dicit lex Deu. xvᵒ. Si iudices cū qui peccauēit dignū viderit: plagis ꝓsternēt ⁊ cozā se faciant ꝺberari ꝓ peccatī mesura. erit ⁊ plagaꝝ mo⁹ ita dūtaxat vt q̄dragenariū numerꝫ nō excedat: ne fedꝺ lacerat⁹ aī oculos tuos abeat frat tuus. Itē de pena talionis dic lex. xi Exo. Aiam ꝓ aīa oculū ꝓo oculo: dentē ꝓ dente: manū ꝓ manu: vulnus ꝓo vulnē ⁊c. xxiᵒ. Leui. Qualē inflixerit maculā: talē sustinere cogēt. ⁊ subdit. Equū iudiciū sit inter nos. ⁊ Deut. xixᵒ. Cū inneuerint falsū testem dixisse ꝺra fratrē suuz mēdaciū: reddent ei sic fratri suo cogitauit facere. ⁊ sbdit. Oculū ꝓ oculo. dentē ꝓo den. p. p. p. exiges. De pena ipugnationis ⁊ īterfectionis dic lex Deut. xᵒ. Deuorabis oēs pplos quos dominꝰ deꝰ tuus dabit⁹ est tibi: nec pcet eis oculus tuus. ⁊ Exo. xxiᵒ. Maleficos nō patieris viuere. ⁊ Deut. xxᵒ. Qñ accedes ad expugnādā ciuitatē offerres ei pmū pacē. Si aūt fedꝰ inire noluerint ⁊ cepint cū te bellū: oppugnabis eā. ⁊ sequit pcuties oē qđ in ea est in ore gladii. absq; mulieribꝰ ⁊ infantib⁹. De pena ꝺo tpali fiue pecuniaria. dicit lex Exo. xxiᵒ. Si q̄s furat⁹ fuerit bouē aut ouē ⁊ occiderit l nēdiderit: q̄nq; boues ꝓ uno boue r̄stituet ⁊ q̄tuor oues pro vna oue. Si inuentū fuerit qđ furat⁹ est apud eū viuēs duplū restituet. Scōm ħ gᵒ in pte ista ingrendū est

Primo de lege flagellationis. 2ᵒ de lege talionis. Tertio de legib⁹ īpugnationis ⁊ occisionis. Quarto de legib⁹ satiffactionis p penā temporalē.

Circa legem flagellationis incidit q̄stio vtr̄ mali p flagella sint ad bonū cogendi. ⁊ vr̄ q nō: multiplr. Primo q̄ nullus pōt esse iuste bonus. gᵒ hoc ipm cogi ad bonū nō ē ei bonū: nec cogenti. ostat hoc bonū est. Relinquit gᵒ q ꝓ nullus erit cogend⁹ ad bonuz

Itē sic dicit brūs Dionysi⁹. Nō coactam habem⁹ vitā. imo sic dicit Eccleſi⁹. i. 5ᵒ. Ante hoīem vita ⁊ mors bonū. ⁊ malū qđ placuerit ei dabit ei. ⁊ reliqt eū in manu cōsilii sui. Si gᵒ ve⁹ accessit hōi libez arbitriū ad bonū ⁊ ad malū. gᵒ nō dꝫ hō cogi ad bonū. Itē nēo est cogend⁹ ad id ad qđ inutiliē cogitur Sꝫ ad bonū quisq; iutiliē cogit. quia deus coacta seruicia aspernatur. Unde. i. Cor. ixᵒ dicit Apls. Si necessitate euāgelizo nō est mihi gloria: si aūt volēs hoc ago: mercedez hēo. Si aūt iuit⁹ dispensatio mihi credita est. Itē. xz. Cor. ixᵒ. Cū ꝺ elymosinis Apls ortat aīr. Unusq; q̄sq; uet seu ꝓut destinauit in corde suo nō ex tristicia: aut ex necessitate ex quo dat intelligi: q̄ qui inuit⁹ dat ꝓpter pitem pudorē. ⁊ rē ⁊ meritū pdit. Item Hal. vᵒ. Scribēs Apls legalia nō esse tenenda dicit. Si spū ducimini nō estis sub lege. ex q̄ apparet eū qui sub lege. i. qui timore pene ñ amore iusticie fuit nō duci spū scō. Si autē spū scō nō ducit deo placere minime ualet.

Itē. i. Jo. 4ᵒ. Timor nō est in caritate. sed pfecta caritas foras mittit timorē. Sꝫ ille q̄ cogit timore agit qui nō est ī caritate qui manus ꝺpimit nō animū mutat quo pena timet ⁊ iusticia nō amat. gᵒ relinquit q̄ inutiliē quisq; ad bonū cogit. Itē multi ex coactione efficiūt ipatientiores. gᵒ ⁊ veteriores. ergo coactio ꝺgit eis in veteri⁹. Cū gᵒ de oibus malis istud psumat. nullus malus ad bonū est cogend⁹. Itē de lege nāe est nō facē alii qđ nō uelimus nobis fieri. Job 4. Si gᵒ null⁹ vult cogi: ꝺa null⁹ vult cohiriꝫ ei⁹ qđ vult. ergo de lege nāli nullus dꝫ aliū cogere. Itē ī xps ⁊ apli nobis imitandi ꝓponūt. Sꝫ xps iudeos malos in se credere nō coegit. nēc apli aliquos coegerūt. Ergo vir mali nō erūt cogēdi: ⁊ maxie p flagella. cū dicat saluator Matħ. vᵒ. Qui percusserit te in vnā maxillā ꝑbe ei ⁊ alterā. Cōi Aug. Ulcētio donatiste. Putas neminē debē cogi ad iusticiā. cū legas patrēfamilias dixisse seruis. Luc. 14ᵒ. Quoscūq; ineneritis cōpellite intrare. Postea ꝺo paulū ad ꝺitatem cognoscendā ⁊ tenēdā magna violētia xpi cogentis esse opulsū. Itē ad eundē Augl. flagellauerunt xpm iudei. iudeos flagellauit ⁊ xps. Matħ. ziᵒ. ⁊ Matħ. xi. Tradidit sūt apli ab hoībus būane ptāti: tradiderunt apli hoīes ptāti sathane: ut Paul⁹ Corithiū i. Cor. vᵒ. Itē Augl. Donato pcōso ostendit multipliē q̄ mali sūt ad bonū cogendi. Pūo sic. Si uolūtas mala sp̄ sue pmittenda est libertati. Quare pfralite recusantes ⁊ murmurātes q̄duris flagellis a malo ꝓhibebāt ⁊ ad terrā promissionis ꝺpellebāt. Itē aug⁹ eidē. Si uoluntas mala pmittenda ē libertati Quare Paul⁹ nō est pmissus vti pessima uolūtate qua psequebat eccleſiā. sed ꝓstratus est vt cecaret cecat⁹: vt mutaret. Itē idez eidē. Si uolūtas mala sp̄ sue pmittenda est libertati. quare pr̄ mouet in scripturis scis filiū duz: nō solū uerbis corripe. sed etiā latera ei⁹ tūdere: vt ad disciplinā bonā coact⁹ ad bonū dirigat Eccl. xxᵒ. Curua ceruicē eius in iuētute: tūde latera ei⁹ dum infans est ne forte induret ⁊ nō credat tibi. Itē idez eidē. Si mala uolūtas sue libertati pmittenda est. quare cōiugūt negligentes pastores Ezech. xxxivᵒ. ⁊ dr̄ eis. Et quod infirmum nō reuocastis perditū nō requisistis. Itē idē eidē. Et si puteum misisti quo morieris vriq; libera voluntate. nōne crudeles essent serui dei: si huic male nolūtati te pmitterēt: ⁊ nō ꝺ de illa morte liberarent. Si gᵒ salus ista corpalis sic custodiēda est: vt etiā in nolētib⁹ ab eis q̄ eos diligūt seruet: q̄to magis illa spūalis in cᵒ defertione mors eterna meruit. Itē augl. ad Bonifaciū comitē. Queritur an vim xpūs intulit quē coegit. Ecce habēt Paulū apm agnoscant pūs eum cogentē xpm ⁊ postea docentē: pūs frientē ⁊ postea consolantem

Item Aug⁹ eidē. Cur ecclesia nō cogeret filios perditos vt redirent. sed perditi filii

Universidad de Deusto
Biblioteca

coegerūt alios vt pirēt. Itē Aug⁹ Uicētio donatiste. Si quisq; inimicū suū piculosis febrib⁹ freneticū factū currere videret ipe ceps. nō ne poti⁹ malū p malo redderet. si sic eū ire ꝓmitteret q̄ si corrigēd⁹ curandūq; ligaret: t tūc ei molestissimus videret qñ mi sericordissimus extitisset. Itē Aug⁹ Bonifacio. Molest⁹ est medic⁹ furēti frenetico t pr̄ indisciplinato filio: alle ligādo: ille cedēdo: sed ambo diligēdo. Si aūt illos negligāt t pire ꝓmittant: ista potius falsa mansuetudo ē crudelitas. Itē Aug⁹ eid⁹. Si duo aliqui in una dō simul habitarēt quā certissime scirem⁹ ruiturā nobisq; p̄nūtiatib⁹ nollēt recedē atq; in ea manere ꝓsiterent. si eos possemus eruere uel iuitos vt ulteri⁹ redire sub ei⁹ piculo nō auderēt: puto nisi facere⁹ nō īmerito crudeles iudicaremur. Ex his igit relinquit̄ ꝙ mali sunt etiā p flagella cogendi ad bonū t corrigendi: quod oceden dū est. Dicendū igit̄ ꝙ lex flagellationis lex mīe est t caritat⁹. Un Aug⁹ in exone ꝑmonis dñi in mote dicit. Certe pfectio dilectionis ip̄i⁹ dei pr̄is nobis imitanda ꝓponit̄ cū dr̄. Diligite iimicos. benefacite his q̄ oderūt vos: vt sit filii patris vestri qui ī cel ē. t tū de ipo dr̄ p ꝓphaz. Quē diligit dns corripit. flagellat aūt oēm filiū quē recipit puer. xⁿ. quā auctoritatē accipit Aplus Hebr. izº. Ut is cui rex ordine ptās est vata: ea volūtate vindicet: qua pr̄ filiū flagellat quē tñ p etatē nō pōt odisse. Ad p̀mū gº rñdz Aug⁹ in epla ad Uicentiū. Uides vt opinor nō esse osiderandū ꝙ quisq; cogit̄: sed quale sit illud ad q̄d cogit̄ vt. bonū aut malum nō ꝙ quisq; bon⁹ possit esse iuit⁹. Ad illud gº ꝙ dicit. ꝙ ipm cogi nō est ei bonum interimēd est. Nā p hoc facili⁹ ducit̄ ad bonū. quia cū p̀mo cogit̄ inuit⁹. postmodū de iuito facilius fit voluntari⁹ sicut ostendit Aug⁹ in epla ad Bonifacū comitē. In paulo qui pena corpis ad euāgeliū coact⁹ intrauit actl. 9º. Et plus illis oibus qui solo x̄o vocati sunt in euāgelio laborauit. Ad secundū dō. Scōm sc̄m Anselmū ꝙ libertas ad peccandū nō est vicēda libertas: nec pars libertat⁹ cū ipm malū nō sit nisi defect⁹. vī cohercere voluntatē a malo. hoc nō est ipedire libertatē. sed ipam aduuare. Ad ea que postea obicit ꝙ inutilit̄ cogit̄ ās ad bonū. dō. ꝙ si bonū ad q̄d mali cogūt̄ sp iuiti tollerarent: t nūq; volūtarii fierēt. inutilit̄ co gerent ad bonū. Dz ga hūane nāe est ea q̄ ē dissuetudine ducūt̄ abhorrere: t osuetudine ꝙ ī uitis fiūt uolūtarii. Un Aug⁹ in psal. 10 zº dicit. Cū p timorē gehenne otinet se homo a peccō fit osuetudo iusticie: t incipit q̄d duru erat amari: incipit timor excludi a caritate t succedit timor castus de quo hic dr̄ quo timemus ne discedat ne eo careamus.

Ad illud q̄d obr̄ ꝙ multi fiūt deteriores ex coactione. iRidet Aug⁹ Uicentio donatiste dicēs. Nūquid iō negligenda est medicina quia nō nullor̄ est insanabilis pestilentia. q. d. nō ita nec negligenda est cohertio: q̄uis sequat̄ in aliquib⁹ deteriorationē nec ē nec ꝙ de oībus talit̄ sit p̄sumēdū. īmo de quor̄ p̄sumēdū est rōne diuine gr̄e q̄ oībus se offert ꝙ sit emēdand⁹. Ad aliud ꝙ dicē ꝙ de lege nāli est uelle nō cogi. nec est uelle nō cogi ad illud q̄d nō decet uel expedit Cogi aūt ad bonū expedit t decēs est. t iō nō est cōi legē nāle. q̄a t si alienate a rōne mēti p malicia odiosus sit bonū ad q̄d cogitur. tñ postea sanate mēti fit amabile. t hoc est q̄d dicit Aug⁹ otra Faustū Frenetici no lunt ligari. Litargici nolunt excitari. sed pfecte diligentia caritatis. Freneticum ligare. Litargicum stimulare ambo offendunt. Dz ambo diliguntur ambo molestati q̄diu egri sunt indignantur. Sed ambo sanati gratulant. Ad illud x̄o q̄d vltimo obicit de xp̄o t aplis. iā respondsum est. nā sic dicit Aug⁹ otra Felicianū. Tradidit Aplus boiez satbane in interitū carnis: vt spirit⁹ salvus sit in die domini. i. Cor. 5º. Tradidit Hymeneum t Alexandz satbane vt discerent non blasphemare. i. Thi. 1. Et dns flagello expulit de templo improbos negociatores. Matb xiº. t Matb. 21º.

Cōsequenter queri

tur de lege talionis: circa quā quer̄ vtrum vindicta sit expetenda: q̄d dr̄ p Augl. oē faustuz qui dicit. Illud q̄d antiq̄s dictum ē oculum p oculo: dentē p dente zc. nō est cōmune ei q̄d dr̄. 5º. Matb. Dico vobis non resistere malo. īmoderate ac īiuste vltioni Lex iustum modum figens: legē talionis īstituit. vt qualē quisq; intulit iniuriā: tale supplicium dēdat. t subdit. cum peccet ās p īmoderatiōez iuste vult vindicari. nō peccat aūt ā modū adhibēs iuste vindicari vult. remotio est a peccō iuste vindicte q̄ nō vult oīo vindicari peccat eni qui exigit ultra debitū: nō peccat qui exigit debitū. ergo uelle uindicari sm iusticie debitū est licitū. Itē lex talionis otinet iustū t equum. Sed uelle q̄d iustū t equū est cuilibz licitū est. gº uelle erutionē oculi illius q mihi eruit oculū: mihi licitū erit. Item Aug⁹ in expone psal. 10 8º. dicē Lex uīe sunt reddere bona p mal⁹. nō reddere mala pro malis. hec bonor̄ sunt. Iz primū melius: nō reddere bona pro bonis. reddere mala p bonis. hec duo malor̄ sunt. ē posteri⁹ est veteri⁹ reddere bona p bonis. reddere mala p malis. hec duo mediocri iuz sunt. pri⁹ ꝓpinquū bonis est q̄d x̄ps nō arguit. sed plus oportere dicit: quia etiā mici hoc facūt. Matb. 5º. posterius ꝓpinquū est mal⁹ ouenit tñ t bonis. vñ lex modū vltionis statuit oculū p oculo. Coī. Leuit 19º. Non queres vltionē nec memor eris iniurie ciuis tuor̄. Itē Deut. 32º. Mihi vindictā ego retribuā. Item Eccl. 28º. Qui vindicari vult a dño inueniet vindictā. Itē in psal. Si reddidi retribuentib⁹ mihi mala decidaz merito ab inimicis meis. Itē. i. Pe. 3º. Nō reddentes malū pro malo. nec maledictuz p maledicto: sed econtrario benedicentes. Itē Aug⁹ sup psal. 108º. Lex talionis si vici pōt iiustor̄ iusticia est. nō quia miq̄ ē vltio quā lex statuit. sed q̄a vitiosa est libido vlciscēdi t hoc idē br̄ sup Matb. 5º. Itē obr̄ de eq̄tate legis talionis. Nā dic̄ lex Exo. 22. Qui furat⁹ fuerit bouē t interfecerit uel vendiderit: q̄nq; bones restituet. vbi dicit glo. quāto minor in possessione comoditas: tāto minor in amissione dolor. sed q̄to melior ē q̄d auferēt. tāto dolor ampliot de amissione: t iō q̄a plus dolz bō de amissione bouis q̄ ouis. gº pari rōe cū maior dolor sit de amissione oculi q̄ bouis. cū nō satis sit p̄m legem in furto bouis reddere bouē pro boue. Multo fort⁹ nō satis erit p̄m legē reddere oculū pro oculo. īmo qui eruit oculū si br̄et q̄nq; oculos vr̄et pro oculo eruto reddē. Rº sicut dicit Aug⁹ sup Matb. 5. Modū vltionis quē lex statuit ad iudicē ptinet. magisq; ipi⁹ est hoc inē bōies discernere q̄ bonū boium sibi expetere. hic enī redderet malū p malo iudex x̄o nō. s dilectatōe iusticie iustū p iiusto: q̄d etiā de⁹ facit. Scōm hoc gº distinguēdū ist ꝙ expetere vindictā ꝑsone in dicis. vno⁹ est licitū. alio mō illicitū. Licituz ex caritate t zelo iusticie. Illicitū ex odio t libidine ire. licitū desiderio correctionis. illicitū desiderio afflictionis. t hoc est q̄d dic̄ Aug⁹ sup Matb. 5º. nō p̄hibet vindicta que fit ad correctionē. sed hoc etiā nō ꝓceditur nisi ei cui p̄tās ordine data est. t sine ire vt pr̄ in filiū. Ad illud gº q̄d p̀mo obr̄ ꝙ nō peccat qui iuste vult vindicari: nec qui exigit debitū. Dicendū ꝙ si ꝑuata ꝑsona q̄ se uelz vindicari cū nō hz iudiciariā p̄tātem uellet uindicari iniuste. Iniusta eni est vindicatio qne a nō hñte iudiciariā p̄tātem infertur.

Itē si desiderio libidinoso hō appeteret īiuste uelle vindicari. Desideriū aūt libidinosum pōt esse uel se ipm nimis amādo uel aliū odiendo. Et hoc est q̄d dicit Aug⁹ sup psal. 108º. iniurie ꝓpulsatio. licet iiuste petaē iuste tñ p̄stat ab ipo. s. iudice. q̄q̄ t ipa postulatio nō vsq̄q; iuste ꝓbat̄. Aliud est. n. iniuriā ꝓpellere vt sibi liceat voluptuose viuē. Aliud vt alioq; vtilitati libere possit uacare.

Itē sicut idē dicit in sermone dñi in mote. Judex vult illū quē vindicat nō pena misex. sed correctione beatū esse cū. iuste vindicat. Idcirco reꝓhendit dns discipulos petentes ignē de celo ad osumēdū eos qui nolebāt eos recipe. aīaduertas eos non amare correctionē. sed odio desiderare vindictam.

Ad scōm iā pz risio ex p̄dictis. quia lex talionis q̄tuz ad iudicē qui zelo iusticie punit. sm hāc legē otinet iustū. Quātuz x̄o ad ꝑuatā ꝑsonā: uel qui libidine uindicte hō expereret: otineret iustū. Un dicit Aug⁹. Si bonus hō hic experetur: maluz p malo redderet. iudex x̄o nō. sed delectatione iusticie iustū pro iiusto q̄d est reddere bonū p malo.

Ad tertiū q̄d dicit ꝙ reddere mala p malis ꝓpinquū malū est: ouenit tñ bonis. Dicendū ꝙ hoc nō est simplr̄ dictū. s dz itelligi malū pene. ni tñ ex malo affectu seu mala intentione q̄ēadmodū dicit aug⁹. ꝙ petere ul p̄stare sbiidiū: vt voluptuose quis iuuat icie: uānabile est. petere x̄o ul p̄stare vt mali facultas adunaē: ut ecclesia pacē adipiscaē vt aliquis multor̄ vtilitati seruetur utile t honestuz est. Un est ꝙ Paulus otra insidias indeor̄ petiit milites a p̄tore ut illesus ab iniuria seruaret actl. 22º. Hinc in euangelio Mercenari⁹ uocat̄ qui vidit lupū uenientem t dimittit oues t fugit Joh. xº. Ad vltimuz dō. ꝙ in lesionibus t uānis lex q̄rebat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ōtilitatē lesi:ꝛ correctionē aliōꝝ.vt.s.ex pena ledēt timerēt peccare.Uñ.i.Thi.5°.Peccantē cōrā ominib⁹ argue vt ceteri timorez hēant.Glo.vt pena vni⁹ met⁹ sit multoꝝ.Cū g°in eruitione oculi ꝓ oculo satis ad correctionē ipi⁹ punit⁹ sit qui leserat ꝛ alii pēriti nec aliquid vtilitati accresceret leso.si ledens altero oculo ꝑuaret.decreuit lex nō vltra ꝓcedere in inflictione pene.In restitutiōe x̄o gnꝰ bonū ꝓ uno uel q̄tuoꝝ oniū ꝓ una.leso vtilitas accedebat:q̄nis ledens plusq̄ leserat grauaretur.

p Ostea querēdū est v elege bellorum seu īpugnationis. Circa quā ptem querūt tria. Primo vtꝝ mali possint licite debellari. z°ō circūstātiis belli. Tertio de exercitio qō est in tyrociniis.

Queritur ergo vtꝝ bellare sit licitū.Ad qō Aug⁹ ad Bonifaciū. Noli estimare neminem deo placere posse qui armis bellicis mīstrat.In his erat scūs Dauid cui diis tā magnū phibuit testimoniū.In his etiā illi⁹ plurimi tpis iusti vt Josue cui dr 17°.Exo.Egressus pugna otra Ama'ech ꝛ ceteri. Itē ī his erat ille cēturio q̄ dño dixit nō sum dignus vt intres sub tectū meum mat.8°. Itē Aug⁹ad Bonifaciū Joh.ab armis nō iubet discedere milites. Et xp̄s postributa math.z4°.Cesari monet reddi: quia ꝓpter bella necessaria militi stipendiū p̄bea tur. Itē Aug⁹ in sermōe de puero Centurionis.Si xp̄iana disciplina oia bella culparet.hoc poti⁹ ofiliū salutis petentib⁹ in euāgelio diceret Luc.3°.vt abicerent arma segꝝ militie oīo subtraherent.Dictū aūt est ei s Neminē ocutiat.Estote otēti stipēdiis vr̄is quib⁹ ꝓpriū stipendiū sufficere ꝑcepit:militare vtiq; nō phibuit. Itē Ambro.i.li° de officiis.Fortitudo que bello tuet a barbaris patriā uel domi.defendit infirmos.uel a latronib⁹ socios plena iusticia ē. Itē Aug⁹ Uincētio donatiste.Si sp esset culpabile ꝓsecutionē facere.nō scriptū esset in scīs libris.detrahentē secreto ꝓrio suo būc pseqbar. Itē Aug⁹ otra Pecilianū.Qui peccat nō peccat legis auctē:sed otra legis auctem Inde rogo te cui⁹ noꝝ sit in psal. vicētis.detrahentē secreto proꝝio tuo ⁊c. Quere ita q̄ cām ꝛ modū ꝓsecutionis.ꝛ noli generaliter ꝑsecutionē repbēdere.Iſnō enī ꝓsegmur nos nisi quēadmodū x̄itas ꝓsequit falsitatē.

Itē aug⁹ ad Bonifaciū comitē. c° purāt ī psal. uoce ee vbi dr. pseqr inimicos meos ꝛ oprehendā illos:ꝛ nō auertar donec deficiāt.Ex his igit relinquit q̄ mali licite sunt ꝓsequēdi ꝛ īpugnandi. Coī.Oē belluz fit uel ꝓpt iniuriā ꝓpulsandā a se,uel a socio uel ꝓp vindictā inferendā.Sed ꝓpulsatio ꝓpie iniurie prohibet Math.5°.Si quis pcussit te ī vnā maxillā ⁊c.ꝛ ꝓpulsa° iniurie socioꝝ phibet ī Petro cū ei victū est. Cōuerte gladiū tuū i vaginā.Math.z6°. Illatio x̄o vindicte prohibet.i.pe.3. Nō reddentes malū pro malo ⁊c. Cū ergo oīs cā belli ꝓhibita sit:bellare illicitū erit. Itē beat⁹ Gregoriꝰ Nisi bella ista carnalia figurā belloꝝ spiritu aliū gererēt:nūq̄ vt opinor iudaycaꝝ hystoriaꝝ libri discipulis x̄pi qui venit pacē docere ab aplis docendi traditi fuissent. Itē idē Greg⁹.Quo discipulis x̄pi belloꝝ proficeret ista ꝺscriptio. quib⁹ dr a ihu. Pacem meā do uobis.pacē relinquo vobis.ioh.14° ꝛ nō uos ipos vindicātes. Ro.12.sed magis iniuriā ꝑcipite ꝛ fraudē patimini.i. Cor.6°.

Itē idē Greg⁹.Scīes apls nobis iā ultra bella nō esse carnalit pagenda:sed aīe certamina otra spūales aduersarios ꝑceptū milicie dat militib⁹ x̄pi dicēs. Induite uos armaturā dei vt possitis stare aduersus insidias dyaboli Eph.6°. Itē Math.z6°.Oīs qui acceperit gladiū gladio pibit.Ex his igitur videt manifeste ꝓbari: q̄ tpe grē oino bellare sit prohibitū. Itē Q̄ oī tpe licitū sit bellare ꝛ pseqi ꝓbat.Nā sicut dic beatus Jero.sup illud ad Gal.4°.Js qui ſm carnem nat⁹ fuerat psequebat eū qui ſm spiritum Qui ſm carnē nat⁹ est pseqit spiritualē.nū q̄ x̄o spūalis carnalē pseqit. Itē de mē bris ecclesie dr Math.5°.Beati qui psecuti onē patiūt pp iusticiā Cū g° iustoꝝ sit pscutionē pati,nō facere.Relinquit q̄ pseqni malos erit illicitū. Itē ꝑceptū innocentie est de lege nāli otētū sub illo ꝑcepto. quod alio oderis tibi fieri:vi ò ne aliq̄ alti facias. Tho.4°.Cū ergo pscutione ꝛ bello cōpatr ꝛ tpaliē noceat:otra ꝑceptū innocētie erit bellare uel pseqi. R° Bellare iuste ſm legem diuinam est licitū. Et etiā in ꝑcepto regibus ꝛ ꝓncipibus terre ſm qō dic Aug⁹ ad Bonifaciū comitē sup illū locū psal. Et nūc reges intelligi.eru. qui iudi.ter. seruite

dño in timore.quo g° reges suiūt in timore:misca que coī deū iussa sunt religiosa seueritate ꝓhibēdo atq; plectēdo.alr enī seruit ꝺa hō est:alr quia rex ē:ga eni hō est fuit vtuēdo fidelit.quia rex est ſm legē iusticie pugnādo virilit.Iniuste x̄o bellare illicitū ē ꝛ phibitū ſm qō oñdit in Baruch.3°.vbi dic de gigātibus q ab ītio fuerūt statura magna sciētes bellū nō hos elegit dīs.neq; viā discipline inuenerūt ꝓpterea pierunt.

Nōndū aūt ad hoc ut discernas q̄ bellū iustū sit uel iniustū.auctem.affectum,intentōz,oditōz,meritū.ꝛ cāz. Affect⁹ ꝛ auctas debēt cōsiderari ī ꝑsona indicētis bellū.Conditio ꝛ intentio in ꝑsona pagentis bellum. Meritū in ꝑsona sustinentis bellū. Cā in ꝑsona ꝓ q̄ agit bellū. Dicēd g°. q̄ ad hō q̄ sit iustū bellū requirit q̄ ꝑsona idicēs bellū hēat iustū affem ꝛ auctem iustā. Justum aūt affem ut dicit Aug⁹ad bonifaciū comitē Esto bellādo pacific⁹ vt eos quos expugnas ad pacis vtilitatē vincēdo pducas.Beati.n. pacifici ꝺa filii dei uocabunt. Math.5°.

Itē idem Aug⁹ otra manicheos. Nocendi cupiditas:vlciscendi crudelitas:iplacabil animꝰ:feritas rebellādi:libido dominandi. hec sunt ꝛ si qua silia:que in bellis iure culpant. Justā x̄o auctem hoc est ordinataz ſm qō oñdit Aug⁹ otra Manicheos. Deo sine alīq̄ alio ltīmo impio iubēte gerēte ipa bella suscipiūt a bonis. cum in eo rex humanaꝝ ordine inueniūt:ut eos uel iubere ali quid tale uel ī talib⁹ obedire iuste ipe ordo ostringit ꝛ post subdit.Ordo ille nālis mortaliū paci accomodat⁹ hoc poscit vt suscipiendi belli auctas atq; ofiliuz penes ꝓncipes sit. Itē in ꝑsona pagentis belluz:duo reqrunt:debita intentio.ꝛ debita oditio.Debita intētio ſm qō dicit Aug⁹ de verbis oñi Militare nō est delictuz,ꝙ militare ꝑt pdā pcīm est,nec rē publicā agere criminosū est ꝙ vt diuitias augeas vānabile ē. Itē debita oditio vt nō sit ꝑsona clericalis.Unde canon Joh.pape.z3.q.8.Secularē militiā exercere:ꝛ terrā defendē:de ꝑlis tractare ꝛ ō armis terrene ptātis est. Itē in eodē dic canon ocilii Meldeñ.Quicūq; ex clero videtur esse arma militaria nō sumāt: ꝺa nō prit sil deo ꝛ seculo militare. Itē in ꝑsona oē quā agit bellū ꝺsideranꝺ est meritū iustum ut.s.iuste meruerit ipugnari uel pscutionez pati.Uñ Aug⁹ ad Bonifacium comitē.Est

ꝑsecutio iniust⁹ qnā facit impii ecclie x̄pi

Ista nāq; beata est que pseculoz patitur ꝓpter iusticiam. illi x̄o miseri qui pseculoz patiunt ꝓpter iusticiā.pinde ista pseqit diligendo:illi seuiēdo:ista vt corrigat:illi vt euertāt. Itē idē Aug⁹ sup psalm. duo ista noīa cū dicimus hō peccatoz vtiq; nō frustra dicīt:ꝺa peccatoz est corripe: ꝺa hō miserēnec oīo liberabis hominē:nisi pscutus fueris peccatorē. Itē in ꝑsona illi⁹ ꝙ quo pugnat attendenda est iusta cā:que est subleuatio bonoꝝ:cohertio maloꝝ:pax omniuz Uñ Aug⁹ de diuersis ecclesie obseruatōib⁹ apud x̄os dei cultores etiā bella illa pacata sunt que nō cupiditate aut crudelitate: sed pacis studio gerūt ut mali coherceāt ꝛ bonī subleuēt. Ad illud qō secdo obicit q̄ bella carnalia discipulis x̄pi tradit legeda solū ꝓpt bella spūalia que designāt dōm.q̄ discipulos x̄pi appellat nō generalr x̄pianos sed viros ecclesiasticos quib⁹ interdicta sūt bella ꝛ arma.Uñ beat⁹ Ambro⁹ otra Imperatoris edictū dic. Aduersus milites gothos lacrime mee mea arma sunt. Talia eni sunt munimēta sacerdotis:alr nec debeo nec possum resistere. Ad tertiuz qō obr ꝙ a ihu dr.pacē meā do uobis.dōm q̄ belluz iustū non repugnat paci: imo finē habet pacē. vñ Aug⁹ad Bonifac. Bellū ꝺz esse necessitatis vt liberet de⁹ a necessitate ꝛ ꝺseruit in pace.Nō enī pax querit vt belluz exerceat sed belluz gerit vt pax acquirat. Ad quartuz qō dicit Greg⁹.q̄ bella vteriusl nō sunt carnalit pagenda:intelligendū est sicut ꝺus ab ecclesiasticis psonis qui b⁹ in ueteri testō licebat pugnare:nō lz aūt in nouo. Ad ān tū qō obicit qui accepit gladiū gladio ꝑibit Rñdet Aug⁹,z°.li°.cē Manicheos.Ille gladiū accepit:qui nulla supiozi:ac ltīma ptāte uel iubēte uel ꝺcedente in sanguinē alteriusl armat. Ad sextū qō dicit Jero.quia spūal nunq̄ pseqit carnalē.Rñdet Aug⁹ ꝛ pelagius papa:z3.q.5.Nō uos boīm namloqa retardent dicentiū.quia pscutionē ecclesie faciat vū uel ea que committunt rēmit. uel animaꝝ salutē requirit.Errāt b⁹ fabulatores nō pseqit nisi qui ad malū cogit.Qui uero maluz factuz iā punit uel ꝓhibet ne fiat:nō pseqit iste sed diligit. Ad septimū rndz Aug⁹ad Bonifacium comitē. Si eccliaꝝ x̄a est ipa que pscutionē patit nō que fac q̄rat ab aplo quā eccliaz figbat sarra qui pscutoꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciebat ancille.Heñ.zi°.Liberā quippe matrē celestē Jrlm.i.verā dei ecclesiā in illa muliere vidit esse figuratā.Gal.4°.que affligebat ancillā.Si aūt melꝰ discutiamus magis illa psequebat Sarā supbiēdo: q̄ Sarra cohercendo.illa vnde faciebat iniuriā.ista ponebat supbe disciplinā. Ad octauū q̄ dicit bellū esse ota pceptū inocentie ītermē dū est.Unꝰ Augꝰin libꝰ de ciui.dei.ptinet ad inocentis officiū: nō solū nemini malū īferre: vez etiam cohibere a peccato uel punire pecm: vt delinquēs corrigat expimēto: aut alii terreant. Ad primu xo qđ obiciebat Q oīs cā belli phibita est:ga phibita ē vindicta inferenda ⁊ iuria ppulsanda.iaz ex superioribꝰ pz rnsio.Nā vindicta inferenda nō est phibita nisi pnate psone:⁊ ex libidine vindicte.sed iudici pcipiē inferēda ex zelo iustitie.Unꝰ Augꝰ sup Jos.7°.dicit. Si ea q̄ deꝰ uehemēter offendit insequi uel vlcisci differimus.ad irascendū diminitat̄ quocamꝰ patientiā.Nōne Achor filꝰ zare preiit mādatū dñi ⁊ sup oēm pplm isrl ira eius incubuit.⁊ ille erat vnus bō.atq; vtinā solus periisset in scelere suo.Sili mo iniuria ppulsada in pcepto est ei qui vtilit pōt eā ꝓpellere ab alio.Unꝰ btūs Ambꝛoꝰ pmo libꝰ de offici. Qui nō repellit a socio iniuriam si pot. tam est in vicio q̄ ille qui facit.Uñ scs Moyses Cū vidisset hebreū ab egyptio excipientem iniuriā Exo.2°. defendit ita ut egyptiū ꝓsterneret.Salomon quoq; ait.Erue eū q̄ ducit ad mortē,sed illud vltimū dubitatoz bet que determinabilē infra qō de illo pcepto euāgelii.dico nobis nō resistere malo.

Cōsequenter queri

tur de circūstantiis belladi.⁊ hoc quantuz ad q̄tuor:q̄tum ad pceptū bellādi:q̄tum ad psonā bellantis:q̄tū ad tps belli:q̄tuz ad modū bellādi.Queriē vtz licite gregibꝰ indicentibus ⁊ iubentibus bellū teneāt subditi milites obedire.q; nō vr.nam non tenemur obedire nisi ptāti ordinate a deo.Sz potestas malignantiū nō est ordinata a deo nel sub deo positio q; affectu cupiditatis bellū moueat.gꝰ nō est ei obediendū.quia sic dic aplꝰ izº.Ro. Oīs aia ptātibꝰ sublimioribꝰ sōdita sit.Nō enī est ptās nisi a deo:que aūt a deo sunt ordinata sūt. Itē nō est obediendum idicēti bellū nisi i bello iusto.sed nō ē bellū iustū:sic pz ex pdictis:ubi ē affectꝰ iiustus.

Si gꝰ sit in pncipe affectꝰ cupiditatꝫ uel affectꝰ vñandi uel affectꝰ vlsciscendi nō erit ei parēdū. Conī.Oīs aia ptātibus sublimioribus sōdita sit.i3°.Ro.Qđ itelligit nō solū de bonis pncipibꝰ sed etiā de malis. Unꝰ pe.2°. Serui sōditi estote in oī timore dñis nō solum bonis ⁊ modestis sed etiā viscolis.

Jte in eodē dicit Petrus subiecti estote oī humane creature ꝓpter deū siue regi.q. pcellēti siue ducibꝰ tanq̄ ab eo missis.sed nō veterinat hic q; sit obediendū bono potius q̄ malo. Item sacrilegi pncipes ⁊ affectu corrupti sunt ministri dei:vt eis cōperat qđ dicit apls Ro.13°.Ministri dei sunt in hoc ipm intuentes.Unꝰ Jeroꝰ sup Jobelē.Nō soluz hoīes ministri di sunt ⁊ vltores ire deibis qui malū opant.Unꝰ Ro.13°.Nō sine cā gladiū portat.dei enī mīster est sed ⁊ oītrie fortitudines. Rꝰ ꝑm Aug.Contra Manich. Just? si ꝺ rege boie sacrilego militet recte pōt illo iubēte bellare.si vice pacis ordinem tuans:qđ sibi iubet.uel nō esse ota dei pceptū est:uel utq; sit certū nō est. Ad illud gꝰ qđ ꝑmo obicit.q; ptās sacrilegi pncipis inocentis bellum ex cupiditate non est ordinata a deo uel sub deo. dom q; ē ordo ptātis q̄tum ad auctez:⁊ hoc mō ordinata est:⁊ quātum ad executionē:⁊ hoc duplr uel q̄tum ad effectū executionis.⁊ ꝺ modo inordinata est,vel q̄tū ad effectū executōis ⁊ hoc mō ordinata est dūmō iubet qđ licitū ē ⁊ ota dei pceptū nō ē. Affectus autez ordinatꝰ executionis ptātis nō tollit ordinē ptātis q; sit ei parendū. Unꝰ Augꝰ cōtra Manicheu.Si humana cupiditate bellū geritur supple a pncipe nō nocet scīs.i. ꝺditis in quos nō bz quis q̄ ptātem nisi desup data nō.n.est ptās nisi a deo sine sinēte siue iubēte. Ad sedm dd. q; in pdicto cāu bellum iiustum est ex pte impantis.sed iustū belluz est ex pte militis obedientis.Unꝰ Augꝰ contra manicheū i pdicto cāu loquēs dic. Reū facē regē iniquitas impandi.Innocentē aut militē ostendit ordo seruiendi.

Queritur postea de

ꝓsona bellantꝫ.vtz epi ⁊ ecclesiastice persōe possint arma mouere.Nā can on Nico.pape Prohibz epos sedari milicia occupāi:nec oē piratas pmittit eos accedē ad pugnā.23.q.8

Jtē vlr clericos ociliū toletanū ⁊ ociliuz meldense ꝓhibent arma sumere. Conī. sic dr in eadē cā.q.8.btūs Gregoriꝰ cuiꝰ Tuscie vt contra Longobardos arma pararent mādauit:⁊ militantib? stipendia decernit. Jtē Leo papa aduersus saracenos vrbē egredi ut eos ꝓcul a littoz arceat ⁊ populu armatū ogregat. Ad hoc distinguit Gratia? q; sunt quidā epi leuitica solū portione otenti.qui pñt vicere.dñs ps hēditatꝫ mee.his enī nihil est cōe cū pncipibꝰ seculi talibꝰ nulla actio relinquit militie secularis ga ve decimis ⁊ pmitiis viuētes in omī regno a terrenis exactionibꝰ liberi sunt.ita vt vicere valeāt.uenit pncepꝰ mūdi hꝰ:⁊ i me nō bz quicq̄.Jo.14°. Alii sunt qui nō sūt otenti decimis ⁊ pmiciis.ꝺdia villas ⁊ castella ⁊ ciuitates possident ex qbus debent tributa ⁊ obsequiū militare.quibꝰa dño dr Matħ.22°.Reddite q̄ sunt Cesaris cesari ⁊ q̄ sunt dei deo.quibus aplus dic Ro.13°. Reddite oībus debita,cui tributū:tributū cui uectigal:uectigal. Sed coī est expsse qđ dr Petro Matħ.26°.Cōuerte gladium tuū in uaginā.oīs qui gladiū acceperit gladio pibit.ac si apte diceret.Dacten? tibi tuisq; pcessoribꝰ inimicos dei corpali gladio licuit psequi.deinceps in exemplū patiētie.gladiū in uaginā couerte.Ex quo relinquit q; nulli epo lz materiale gladiū seu arma sumē ad bellandū. Item dic btūs Ambꝛoꝰ,q; arma epoz sūt lacrime ⁊ oīones. Preterea dd. ꝺm distinctionē dti Bernardi ad Eugeniū. Q; est mouere arma:siue accipe mālē gladiū manu.iussu.nutu.manu a milite.iussu a pncipe.nutu ab epo seu sacerdote. hoc est qđ dic Bern.ad Euge.Qui materialem gladiū tuū negat.nō satis mihi vr attendē uerbū dñi dicētis.Cōuerte gladiū tuū in uaginā.tuus gꝰ ⁊ ipse tuo fortitan nutu:⁊ si nō manu euaginandꝰ.Unꝰ dicentibꝰ aplis.Ecce duo gladii. Rndit dns satis est. Luc.22°: vtro: ergo gladius ecclesie est mālis ⁊ spiritualis.sed is quidem ꝓ ecclesia. ille xo ab ecclia exercendꝰ.ille sacerdotis.hic militū manu.Sz sane ad nutum sacerdotis:⁊ iussum Jmperatoris.

Queritur postea an

oī tpe possit bellū agi.Et vr q; dicbꝰ solennibꝰ ⁊ festiuis illicitū sit bellare.propē precepti sabbati.de quo vr.Oē opus seruile nō facietis in eo.Etiā.5°.Deut.Nō facies in eo quicq̄ opis.ergo cū bellare sit opus seruile diebus festiuis nō erit licitū. Jtē cū reprehendit Ysa.58°.Q; in diebꝰ ieiunii repertunē debita ⁊ comittūē lites.dicēs in diebus ieiuniis oēs debitores uestros repetitis. ecce ad lites ⁊ otentiones ieiunatis ⁊ pcutitis pugno ipse.Ex quo vr q; nō sit licitū in diebus ieuniozꝫ.vt q̄dragesimali tpe litigare uel pugnare. Conī.1.Manich.2.Postq̄ interfecti sunt illi viri qui debant oscīam pugnandi in diebꝰ sabbatozꝫ.salubrioꝛ cōsilio cogitauerūt qui remāserāt dicētes. Si oēs fecerimꝰ sic frēs nostri ⁊ ni pugnauerimꝰ pro aīabus nostris ⁊ iustificationibꝰ disperdēt nos de terra ⁊ cogitauerūt dicētes.Oīs bō quicūq; uenerit ad nos in bello in die sabbatozꝫ pugnemus aduersus eū.. Itē ipse dns mostrat q; necessitas facit licitū quod alias nō esset licitū:⁊ sine pcco solui? sabb. in cāu necessitatis.Matħ.12°.Nōne legistis quid fecit Dauid qñ esuriit ⁊ panes ꝓpos comedit.quos nō licebat eos comedē ⁊ ꝺdit quis ex uobis homo bns ouē ⁊ ceciderit sabbato in foueā:nōne leuabit eā. quāto magis meliot est hō oue:itaq; lz sabbatis benefacere. Rꝰ diebus qui deputati sūt uacationi diuine sine necessitate urgente illici tū est pugnare.necessitate xo cogente fit licitum.⁊ hoc est qđ dic canon Nicolai pape. ad cōsulta.bulgaroꝝ.23.q.8. Si nulla urget necessitas:nō solū quadragesimali tpe:ꝺ etiā oī tpe est a pliis abstinendū.si aūt incumbit urget iportunitas:nec q̄dragesimali tpe pro defensione tā sua q̄ patrie seu legū paternarū belloꝝ est ꝓcul dubio ꝓpationi parcendū ne videlz deū rēptare videaē hō si bz qđ faciat ⁊ sue ac illoꝝ saluti cōsulere nō curat ⁊ scē religionis detrimētū nō ꝓuacet.

Ultimo queritur de

mō pugnādi vtz requiraē in bello iusto exclusio fraudis.qđ vr ꝓ illā legē Deut.25°.Juste qđ iustū ē exeq̄ris.gꝰ iustū bellū pagenduz est iuste gꝰ ⁊ sine fraude. Jtē dicit Augꝰ ad Bonifa.q; fides hosti ꝓmanda est.oē quē bellū geriē:sed fidelitas excludit fraudez.

Conī.Augꝰ sup Josue.8°. Dns deꝰ noster iubet ad Jhm nane vt ostituat sibi retroisū insidias.i.insidiantes bellatoresad insidiandū hostib?.hinc admonemur hoc nō iniuste fieri ab his qui iustū bellū gerūt.Qđ ocedē dū est. Ad ꝑmū gꝰ qđ obic dd.q; in iusto bello pugnare fraude hoc est ꝓ insidias non

Universidad de Deusto
Biblioteca

eſt pugnare iniuſte ſed pugnare fraude. hoc eſt ab fraudulento. i. amore inigtatis ē iniuſte pugnare. Et hoc eſt qđ dicit Aug⁹ in q̄ſtionib⁹ Iup Joſ. 8°. Juſt⁹ cui bellare fas eſt eū iuſtū bellū ſuſcepit. vtz agte pugner: an ex iniuſtis nihil ad iuſticiā intereſt. Juſta ät bella diffiniri ſolēt: que vlciſcūt̄ iniurias. ſed ſine dubio iuſtū bellū eſt qđ de⁹ impat: qui nouit quid cuiqz fieri dēat in quo bello ductor exercit⁹ uel ipe pl's nō tā auctor belli q̄ miniſter iudicand⁹ eſt. Ad ſcđm vero dđ. q̄ fides hoſti ſuanda eſt qñ p̄mittitur ꝛ hoc eſt qđ dicit Aug⁹. Unde ois fraus dē promiſſionem factam hoſti illicita eſt.

Cōſequenter eſt in

quirere de exercitio belloꝝ in tyrociniis: vtz ſit licitū. qđ vr. Nā bellicū exercitiū de ordine dei relictū eſt ꝛ deceſſum filiis iſrael Judicū. 3°. De ſunt gentes q̄s dns dereliqt vt erudiret in eis iſraelē. ꝛ oēs qui nō nouerāt bella chananeoꝝ ꝛ poſtea diſcerent filii Iſrl certare cū hoſtib⁹ ꝛ hr̄e conſuetudinem p̄liādi. g° illis quib⁹ fas eſt bellare ut militib⁹. bellicū exercitiū licitū erit. Jtē ſi aliqs actus bonus eſt ꝛ licit⁹. Eruditio ꝛ exercitiū ad faciendū illū actū licita erit. Si g° bellare p fide uel pace ſuanda licitū eſt: diſciplina belli ad eundē finē ordinata licita erit. Si g° miles aliqs hac intentione nadat ad tyrociniū: vt adiſcat artē ꝛ induſtriā bellicā ad pugnandū pro fide uel pace cū neceſſe fuerit ñ peccabit. Coñ. Oſtentatio viriū peccatuz eſt. Sz exercitiū tyrocinioꝝ fit ad oſtēratiōz viriū. ergo illicitū ꝛ peccatū eſt. Jtez lex tyrocinioꝝ eſt illa quaz mali hñt. i. Sap. Sit fortitudo noſtra lex iuſticie ut fortior ſpolier debiliorē. ſed hoc iniuſtū eſt. Jtē exercentes tyrocinia excoīcanē ab eccleſia. Sz eccleſia nō infert talē penā: niſi pro peccō mortali. ergo peccatū mortale eſt. R°. p̄m q̄ſdaz Cuz tale exercitiū fit ad oſtentatiōz ꝛ diſcrimē vite exercitantiū uergens ſimplr illicitū eſt: ꝛ quicđ ex tali exercitio ſequē vt vulneratio uel interfectio ſunt ralie ſe exercitātibus ſpuranda. ꝛ qđ dceſſiuz eſt filiis Iſrael nō occidē eis niſi urgente neceſſitate. nec dē ſe inuicē: ſed otra illos quos debebāt expugnare. ſ. cananeos. Ad illud ꝛo qđ obicit dicerēt q̄ adiſcere artē bellicā illicito mō: ꝛ cū diſcrimine ſalutis: ex quacūq; intentione illicitū eſt. cum debito ꝛo mō: ꝛ ſine ꝑiculo ſaluris licitū erit. ſed ꝺ nō eſt in tyrociniis.

Aliis ꝛo vr diſtinguendū q̄ exercitium tyrocinioꝝ pōt fieri cū moderamie ꝛ flictus qui ad inuicē eſt abſq; diſcrimine ſalut: ſi adhibeē diligentia debita cautele ꝛ in ꝓpatione: ꝛ in executione: ꝛ tūc diſtinguēdū: quia aut tale exercitiū fit ad oſtentatoz roboris ꝛ poēte: ſeu vane glorie: uel queſtū auaritie ꝛ tūc ſimplr illicitū eſt. uel fit ꝓpter expientiā ꝓprie fortitudinis ꝛ uſus armoꝝ ꝛ belli ce induſtrie vt habeeē ydoneitas bellandi p fide ꝛ pace eccleſie. ꝛ hoc mō tale exercitiuz licituz eſt. Si ꝛo tale exercitiū ageree ſine p̄dicto moderamine ꝛ diligētia cautele illicitū eſt. quia hoc eſt diſcrimini ſe cōmittere

Ad illud ꝛo qđ obicit de lege tyrocinioꝝ dicit pōt. q̄ ſi acquiſitio ſpolioꝝ fit ex cupiditate uel auaritia manifeſte eſt iniuſta. ſi fit nō ex auaritia. ſed ex ipa ordinatione ꝓpoſita: ut ille qui capiē amittat ſpolia: cuz ex tali ordinatione oēs iudicent ad paria nō eſt iniuſta: nec ꝑm illā legē ſi quoꝝ quib⁹ fortitudo eſt lex iuſticie. Ad illud ꝛo qđ obicit: q̄ eccla excoīcat tales. dđ. eſt q̄ falſū eſt excepti ſtpibus famis ꝛ neceſſitatib⁹ eccleſie. cū ſ. neceſſe hz pugnare dē bēticos ul' paganos his tpibus excoīcanē quia nocēt ſaluti publice uel impediūt cōe bonuz eccleſie: negaē tū mortientib⁹ in tyronicis ab eccleſia ſepultura ad terroꝛē tyronātiū: ne. ſ. ſic vires experiant ut aliquis incurrat mortem uel mortis periculum.

q

Ulereduz eſt cō

ſequēē de legibus occiſionis ꝛ q̄ꝰ uis ſup̄ diſputatuz ſit. An occiſio bōis ſit licita: ꝛ quis ſit occidend⁹. ꝛ cui licituz ſit occidere. Et hoc inq̄ſitione de illo p̄cepto decalogi. tū ad maioris legis ꝛitatē inquirenda ſūt tria. Primo an pena mortis ſit homini inferenda. 2° de generib⁹ mortis ꝫ legē inferendis. Tertio de cāis mortis ꝑm iudicium legis.

Quod mors maleſ

cis ſit inferenda ſic dic lex Exo. 22°. Maleſicos nō patieris viuere multiplr ꝓbat. Primo ſic. Si n. de iuſticia leniores pene inferende ſunt alicui ꝓ culpa aliqua. cum ipe p eas nō dū corrigaē ꝑ addat p̄terite culpe otumacia manifeſtuz eſt cuz otumacia ſit graue peccū ꝓ merito otumacie debz creſcere pena. aut otumacia remanere ipunita: nō pōt aūt de iure otumacia remanere ipunita. da igit creſcere pōt q̄tūlibet otumacia: creſcē pōt de iure quātūlibet ꝛ pena. Quare neceſſe eſt vt ipa uel ſit mors corpalis uel equalis illi. cuz mors corpal' nō ſit pena ifinita. Per hāc aūt viā a leuibus flagellis veniet ad grauia ꝛ a grauib⁹ ad vulnera. ab illis ad tormenta a tormētis ad ipam mortē: p filia otumacie cremēta. Jtē cū ꝓportionales ſint culpe ꝛ pene illis debite. Si g° alicui culpe debeat flagellatio: maiori culpe duplo maior flagellatio: ꝛ decuple decuplo maior: ꝛ cētuple cētuplo maior: ꝛ tāta pōt eſſe flagellatio q̄ inducet mortē. Sequit ergo de neceſſitate q̄ mors corpalis ꝓ aliq̄ culpa poſſit infligi.

Jtē ſi alicui culpe debeē mutilatio: qđ etiaz nez eſt. ſic dicit lex Deu. 25. De muliere que apprehendit verenda viri: q̄ abſcindaē ma cius. Et lex talionis. Deut. 19°. Oculū ꝓ oculo: manū pro manu. Arguit ſic. Certa eſt cōparatio mortis totius corpis ad oculū ꝛ ad q̄libet mēbz. Sitr certa eſt cōparatio mortis totius corpis ad mortē oculi. Ponam⁹ igit ꝓ aliqua culpa debeaē eruitio ſeu mors oculi. Si g° mors oculi uel eruitio ꝓtanta culpa dēaē. Ergo ꝓ culpa duplo maiori debeē eruitio duoꝝ oculoꝝ. Et ꝓtē hoc mutilatō alicui⁹ mēbri uel aliquoꝝ mēbroꝝ equinalē tiū duob⁹ ocul. ꝛ ita p augmētū culpe ve neceſſitate iuſticie ꝓueniet ad aliquā culpā ita magnā ꝓ qua dēaē oīm mēbroꝝ mutilatio ꝛ mors. Jtē eſto q̄ aliqs occiderit bōiez iniuſte. aut iuſte eſt puniendus pena mortis aut pena minori. Si pena mortis: nō ſolum igit licitū: ſed etiā iuſtū eſt occidē occiſorez Si pena minori g° uel finito minori uel infinito. ſed ifiniro minori nulli⁹ g° opationis eſt id qđ ītulit ad id qđ patiē. Eſt igit iſta iuſticia quēadmodū ſi quis vāni. icaſſet aliū in millib⁹ marcaꝝ. ꝛ puniree in amiſſione vnius feſtuce: qđ ridiculū eſt: Si ꝛo finito minori. minori igit redimit maius. ꝛ idē ē ac ſi damnificaſſet ꝓximū in viginti marchis ꝛ ipe abſolueree pro vna: qđ iniuſtiſſimum eſt

Jtē cū mors eterna infligenda ſit ꝓ aliq̄ culpa ſicut dr in Apoc. 20. Judicatū eſt de ſingulis ꝑm opa ipoꝝ: ꝛ infern⁹ ꝛ mors miſſi ſunt in ſtagnum ignis. hec eſt mors ſcda. Ergo multo fortius mors tpalis. Item mors corpalis: aut eſt pena maior omī culpa aut nō. Si maior oī culpa. ergo iniuſt⁹ ē de⁹ qui eā inflixit ꝓ omeſtione fruct⁹ ligni ſcie boni ꝛ mali. iniuſt⁹ eſt ꝓpus qui eā inferret antixpo. ſic dr. 2. Theſ. 2°. Que oīs Jhs interficiet ſpū oris ſui. Si ꝛo nō eſt maior omi culpa iferenda: eſt g° ꝓ aliqua culpa. Jtez Aug⁹ in ſmone oni in mōte. Helyas miſtos morte affecit ꝓpria manu. ꝛ igne diuinitus ipetrato q̄ oſtat ſpū ſcō repletū. ſic dic Luc. 1. Ipe p̄cedit ante illū in ſpū ꝛ virtute helye. dr de Johe baptiſta ꝛ alii multi magni ꝛ diuini codē ſpū oſulēdo rebus hūanis non temere id fecerūt. Jtē idē in codē verbis apli Petri. Ananias ꝛ uxor ei⁹ ſicut in actibus aplor legimus examines eciderūt.

Coñ obiciūt pueri heretici illud Matħ. 5°. Ego dico vobis nō reſiſtere malo. ſed ibi intelligit de iniuria ꝑſonali vindicāda libidine vidicte. nō de iuria dei uel eccleie vindicanda zelo iuſticie. de qua dr Ro. 13. Ubi loquit de p̄cipe terreno. No ſine cā gladiū portat. dei enī miniſter ē videz in irā ei qui malū facit. Jtē obiciūt ibi Matħ. 13°. qđ dr de zizāniis nō eradicādis p ꝓhibitionez ſalvatoris: qui p̄cipit vt ſinaē creſcere zizania vſq; ad meſſem ne ſil eradicē ꝛ triticuz

Ad qđ rndēđ q̄ manifeſtū ē illud nō ꝑe piſſe ſalvatorez niſi ſolū vt tritico parceree nō. n. voluit pci zizaniis ſed tritico ſolū quia noluit parci zizaniis in tritici detrimētum Ubi g° creſcūt zizania in detrimētū ſuffocationē tritici nullaten⁹ voluit eis pci. Cum g° impii in ſubuerſionē p̄pli dei creſcūt nullatenus creſcere ſinēdi ſunt. ſed p mortē coꝛ poralē eradicādi. Preterea nō ſimplr prohibuit zizanioꝝ eradicationē: hoc eſt impiorū p̄ditionē. ſed eradicationē generalē dubiā ꝛ ſuſpectā ne. ſ. de ābiguo iudicemus. ſicut enī inē loliū ꝛ triticū nō diſcerniē q̄diu eſt in herba. ita ꝛ de errore alic⁹: dū de eo dubiū eſt nō eſt temere iudicandū. ſed qñ pueniē ad meſſem ut certiſſime poſſit diſcerni inē triticū ꝛ loliū. tūc faciendū eſt qđ dicit angelis. Colligite p̄mū zizania ad ꝺburendū

Jtē obiciūt qui occidūt: aut occidūt malos: aut bonos. Si bonos faciūt otra illud p̄ceptū. Exo. 23°. Innocentē ꝛ iuſtū nō occides. Si occidūt malos ſunt eis cā dānationis eterne: quia ſubtrahūt eis tpus pnīe qđ ꝺcedit eis benignitas dei ſic dicit Apls. 2. Ro. An ignoras qm̄ benignitas dei ad penitētiā te adducit. ꝛ. xi°. Sap. Miſereris oīuz quia oīa potes. ꝛ diſſimulas peccata hoīum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓpter pñam. Ad qꝺ rñdet beatus Aug⁹ in ſmone vñi in mōte. Magni ⁊ ſcī viri q optime ſciebat mortē iſtā que aīaꝫ diſſolnit a corꝑe formidandā nō eſſe ꝑm eoꝝ animuꝫ ꝺ illā timerēt. nō nulla pecā morte punierūt quo ⁊ viuētibus timor vtilis ſcuteret ⁊ illi qui puniebat nō ipa mors noceret. ſed peccū qꝺ augeri poſſ; ſi viuēt diminuēt. nec temē illi quib⁹ ꝺ⁹ ꝺonauerat tale iudiciū iudicabant. Quia ſicut ꝺicit Aug⁹ in ꝓmo ꝺe ci. ꝺei Nō ipe occidit qui miniſterū ꝺēt iubenti ſicut adminiculu gladius vtenti: iō neq; ꝺ otra ꝓceptū: quo victū eſt nō occides fecerūt. qui ꝓſonā gerentes ꝓblice ꝓtātis ꝫ legē ꝺei. hoc eſt iuſtiſſime rōnis impio ſceleratos morte punierūt. De hac mā ſatis inuenies diſputatū ſuꝑ ī ꝛgſitiōe ꝺe illo ꝓcepto non occides.

Poſtea inquíritur

ꝺe generib⁹ occiſionis. Quatuoꝛ aūt genera occiſionis ꝺeterminā in lege. lapidatio. ſuſpenſio. crematio. gladiatio. De lapidatione Exo. i9°. ⁊ Leuit. z4°. ⁊ Nume. i5°. ⁊ Deut. zz°. De crematione. Leuit. zi°. De ſuſpenſione in ligno. ſ. crucis. Deut. zi°. De gladiatione Deu. zo. Queriē igiē ꝙre lex iſta ꝙtuoꝛ genera mortis elegit ⁊ nō alia. Item vī lex miſericordius punire q̄ in noua lege malefici puniañ. Nā Deut. zi°. vī. Qñ peccauerit hō q̄ morte plectend⁹ eſt: ⁊ adiudicatus morti appenſus fuit in patibulo nō ꝑmanebit cadauer eius in ligno ſed eaꝺē ꝺie ſepeliē. Nō ꝛo a iudice ſeculari ꝑm approbatioēz eccleſie ſeu nō reꝓbationē ꝓpriē vānatus viu in patibulo remanere. Ex quo vī lex mītius punire. R⁹ ꝙtuoꝛ ſunt ꝺitiones pene que potiſſime ſunt cāe inductiue timoꝛis. Diuturnitas pene. Acerbitas pene. Ignomīa pene. Irremediabilitas pene. Quia g° in pena: quiꝺā maxīe timēt diuturnitatem iō lex vt timoꝛe a peccato ceſſarent inſtituit lapidationē. Uñ Leui ti. z4°. Qui blaſſemauerit nomē vñi morte moriaē: lapidibus obruet eū ꝓpli multitudo. Diuturnū eni gen⁹ martirii lapidatio eſt. Item quia in pena timent alii acerbitatē. iō ipa lex inſtituit cremationē. Leuiti zi°. Si acerdotis filia ſi ꝺeꝑhenſa fuerit in ſtupro flāmis exureē. Crematio aūt eſt genus martirii accerbiſſimum.

Item quia ſunt alii qui timēt in penā ignominiā ſeu vilitatē. iō excogitauit lex ſuſpenſionē ī patibulo ſeu cruci affixiōz qꝺ ē ignominioſiſſimū mortiꝫge⁹. ꝑm qꝺ ꝺicī lex Deut. zi°. Maleꝺict⁹ a ꝺeo eſt qui penꝺit in ligno

Item quia ſunt alii qui timēt in pena irremediabilitatē. iō inſtituit lex gladiationē: ex qua ꝺſequiē paſſio irremediablis ꝺe qua vī Deut. zo. Loquēs ꝺe captione ciuitatis rebellantiū. Percuties in ea oē qꝺ eſt generis maſculini in oꝛe gladii. Sic facies cūctis ciuitatib⁹ q̄ ꝺ abunt tibi nullū oīno ꝑmittes viuere. Et ꝑ hoc ꝑ; riſio ad ꝓmum.

Ad illud ꝛo qꝺ obꝺcit ꝺe lege ſuſpēſionis que obſeruañ viſtricti⁹ nūc q̄ tpe legis ꝺō. q̄ hoc facit multitudo ꝺelinquētiū: ⁊ ꝓnitas ꝺſuetudinis maiꝺ. conē quā ꝑm viuer ſitates tpoꝛ neceſſaria eſt viſtrictioꝛ ſeueritas iudicioꝛ. Attn genus paſſionis patibuli multo grauioꝛ erat tpe legis. erat enī ꝑ ꝺiſtractionē mēbroꝝ ⁊ ꝺiſtenſionē neruoꝝ in quibus maxīa paſſio ꝺoloꝛis ineſt. ⁊ cuꝫ maioꝛi paſſionis ꝺiuturnitate.

Poſtea queritur de

cāis occiſionis. Sciendū igiē q̄ lex puniebat morte: verba: ⁊ facta. Uerba triplr. blaſſemie otumelie caluīnie. Blaſſemie in ꝺeū. 4°. Leu. Qui blaſſemauerit nomē vñi morte moriaē

Cōtumelie in maleꝺictione ꝓntū. Exo. zz°. Qui maleꝺixerit ꝓri ſuo vel matri morte moriaē. Caluīnie in mēꝺaci accuſatione reatus mortiferi in ꝓximū. Deut. zi°. Cū inuenerint iuꝺices falſū teſtē ꝺixiſſe oē frēm ſuū mēꝺaciuꝫ. reꝺꝺēt ei ſic frī ſuo facē cogitauiſtis ⁊ ſubꝺiē. nō miſereberis ei⁹. ſed aiam ꝓ aīa oculū ꝓ oculo ⁊c. exiges. Item facta punit multiplr morte. punit eni ſcelera duplicia que omittūē in ꝺeū: ⁊ que omittunē ī ꝓximū. Item ſcelera que omittunē in ꝺeuꝫ duob⁹ modis: que cōmittūē ꝑ errozē: ⁊ ꝑ iobedientiā. Per errozez ydolatriā in cultu diuine maieſtat. Exo. zz°. Qui īmolat diis pret ꝺño ſoli occideē. Pſeudo ꝓphām in otumeliā ꝺiuine ꝛitatis. Deut. iiiº. Propha qui arrogantia ꝺepꝛauat⁹ noluerit loqui in noīe meo: que ego nō ꝓcepi illi. aut ex nomie alienoꝝ ꝺeoꝝ iterficereē. Et. zo°. Leui. Uir ſeu mulier in quib⁹ ꝓphytonic⁹ ſeu ꝺiuinationis ſpūs fuerit morte moriāē. Maleficia vt in opibus nigromātie que ſunt in cōtumeliā ꝺiuine bonitatis. zz°. Exo. Maleficos nō patieris viuere. Item que cōmittuntur ꝑ inobedientiā ut ꝑuaricationē ſabbati. numer. i5°. De hōie colligente ligna ꝺie ſabbati ꝺixit ꝺñs ad Moyſē Morte moriaē hō iſte lapiꝺibus obruat cū oīs turba. Item ſcel⁹ qꝺ puniē morte ⁊ cōmittiē in ꝓximū ꝺuobus mōis cōtingit: uel ꝑ inoꝛdinationē irascibilis: uel ꝑ inoꝛdinationē ꝺcupiſcibil. Per inoꝛdinationē irascibilis omittiē otumacia in otemptū ſupioꝛis. ꝓcuſſio: ⁊ interfectio ex motu ire ⁊ ꝑturbatiōis. Punie igiē otumacia morte ꝺuplr. uel que eſt inobediētia reſpcū parentū. zi°. Deu. Si genuerit ꝺomo filiū otumaceē ⁊ ꝓteruū: qui nō audiat ꝓris ac matris impiuꝫ. ⁊ cobercit⁹ obedire otem ꝓſerit apprehendent eū: ⁊ ſubꝺiē. Lapiꝺibus obruet eū ꝓpl's ⁊ moriē. Uel q̄ ē iobediētia reſpcū ꝑlatoꝝ. Deut. i7°. Quis ſuꝑbierit nolēs obedire ſacerꝺotis impio: ⁊ ꝺecreto iudicis moriē. Item ꝓcuſſio circa mortē puniebaē morte ꝺuplr. Uno° ꝓpter magnitudinē reat⁹ ex pte ꝓcuſſi. vt ſi ꝓcuſſerenē parētes. Exo. zi°. Qui ꝓcuſſerit patī ſuū: aut matre morte moriaē. Alio° ꝓpter magnitudinē reat⁹ ex pte ꝓcutientis. quia ꝓcutit cū uolūtate occiꝺendi. Exo. zi°. Qui ꝓcuſſerit hoīez uolēs occiꝺere eū morte moriaē. Item occiſio puniebaē morte: cū ꝑ induſtriā quis occiꝺebat. Exo. zi°. Si quis ꝑ induſtriā occiꝺerit ꝓximū ab altari meo euelles eū: vt moriaē. Item ſcelera omiſſa ꝑ inoꝛdinationem ꝺcupiſcibilis puniebanē ꝺuplr. Nā quedaꝫ omittebanē ꝑ inoꝛdinationē ꝺcupiſcētie oculoꝝ. queda ꝑ inoꝛdinationē ꝺcupīe carnis Per inoꝛdinatōez ꝺcupie oculoꝝ ꝓniebaē furtū homīs. Exo. zi°. Qui furat⁹ fuerit hominē ⁊ uēꝺiderit ꝺuict⁹ noxe morte moriatur. Item ꝑ inoꝛdinationē ꝺcupīe carnis puniebāē ſcelera multiplr. Fornicatio omēſtruata. Leuiti. zo. Qui coierit cū muliere in fluxu mēſtruo interficienē ābo. Adulteriuꝫ zo. Leui. Si mechaꝫ quis fuerit cū vxore alteri⁹. moriaē mech⁹ ⁊ adultera. Item ꝺeut. zz°. Stupꝝ virginis que fornicata eſt in ꝺō patris. zz°. ꝺeu. Si nō ē in puella inuēta ꝛginitas: lapiꝺib⁹ obruēt eā ⁊ moriē qñ ne ꝑhas fecit in Iſrl vt fornicareē in ꝺō patris

Sili mō ⁊ ꝺe puella ꝺeſponſata que ꝺefloraꝫ eſt in ciuitate ⁊ ñ ꝺeclamauit. ſic ꝺī ibiꝺē Deu. zz. Sili mō ꝺe ꝛgine filia ſacerꝺotis ſi ꝺeꝑhenſa fuerit in ſtupro ꝺburitur. Leui. zi°. Item inceſt⁹ multiplex uel cū nouerca ſua. hoc eſt vxore patris: vel cū ſoroze: uel cū matre vxoris: uel cū vxore patrui uel auūculi. uel cū matertera: uel cū amita. ſic hēē Leui. zo. Peccatū ſodomiticū vl cū ꝑſō ſue ſpēi. Leui. zo. Qui ꝺormierit cū maſculo coytu femineo morte moriaē. Uel cū iniuiduo alteri⁹ ſpēi. Uñ in code. Qui cum iumento uel pecore coierit morte moriatur. Item Exo. zz°. Scōm hanc g° vitioē hēs oēs vtias peccatoꝝ que ꝑm legē puniebaē morte. Circa ꝑꝺicta obr. Nam in aliquib⁹ peccat vī lex exceꝺē iuſtīcie ſeueritatē ut puniat ſuꝑ merita: vt in illo cāu ꝺe colligendis lignis in ſabbato. Nume. i5. Nā ſicut ꝓbat ipe ꝺns Math. iz°. In cāu neceſſitat ꝑōt ſolui ſabbatū ſine peccato. Si g° aliquis ex neceſſitate collegiſſet ligna ī ſabbato videreē puniri ſine peccato. Item videē in aliqua ꝑꝺictaꝝ legū moꝛs inferri ꝑ peccō uolūtat. cū trī ꝺicat Aug⁹ ſuꝑ illud iRo. 3°. Legē factoꝝ lex ꝓhibet manū nō aīum. ergo punit op⁹: nō volūtatē. quo g° vī. Qui peuſſerit hoīem volēs occiꝺere moriatur. Item vī ipa lex punire q̄tū ad aliqua mitiꝰq̄ nūc Nā furtū nō puniebat morte niſi ꝺuplici cauſu ꝑiudicū vt furtū hōis. vel ꝑ oceſſionem vt fuꝝ nocturnū. Exo. zz°. Si effringēs fur ꝺomū: ⁊ accepto vulnere moꝛtu⁹ fuerit. percuſſoꝛ nō erit ſanguinis re⁹. q̄ ſi orto ſole ĩ fecerit hom̄icidiū ꝓpetrauit. nūc ꝛo puniē tur fures morte. ergo ſeueriꝰ ē punitio furti nūc. q̄ tpe legis. Item q̄ iuſticia eſt nunc vt pro ꝺetrimēto pecunie patiatur mortem ⁊ ꝺetrimētū vite. cū nullo° ſit cōpabile ꝺetrimentū ꝺetrimēto. Item queritur ꝺe ꝓcuſſione ſeruoꝝ. Nā ꝺicit lex. q̄ ſi q̄s peuſſerit ſeruū ⁊ mortu⁹ fuerit in manib⁹ ei⁹: crimis re⁹ erit. Si aūt vno ꝺie ſupuixerit uel ꝺuobus nō ſubiacebit pene: quia pecunia illi⁹ eſt.

Circa qꝺ obr. Si ſic ſe habet ſeru⁹ ad ꝺñm ſic pecunia. ſed pecuniā ſuā ꝑm libitū ſuum pōt ꝑdere. ⁊ g° ſuū ꝑm libitū poterit ꝑdere

Item ſi ſeru⁹ pecunia ꝺñi eſt. ergo qui furatur ſuū furatur pecuniā. ſed q̄ furatur pecuniā nō eſt puniend⁹ morte. g° nec qui furaē ſeruū. Conī. eſt illa lex. Exo. zi. Qui furat⁹ fuerit hoīem morte moriē. Item q̄re ꝺiſtinguit lex ꝺ ſuo ꝓcuſſo. q̄ aut ſtatiz moriē aut ſupuiuit vno ꝺie vl' ꝺuob⁹. Que. n. ē iuſticia ſi fruiuat vno ꝺie ꝓcuſſus: q̄ ꝓcuſſoꝛ ꝺñs ñ ſbiacet pene. Item ꝗritur ꝺe ꝓcuſſione mulieris ꝑgnantis ꝺe q̄ ꝺicit lex Exo. zi°. Si q̄s peuſſerit mulierē ꝑgnantē ⁊c. ⁊ littera. 7o. eſt

Universidad de Deusto
Biblioteca

quã pōit Aug⁹ ⁊ Orig. Qui percusserit mulierē ꝓgnātē ⁊ exierit infans nōdū form⁹: vetrimē tū patiet q̄tū induxit vir mulieris: q̄ si format⁹ fuerit vabit aīam ꝓ anima. Formatuz ẋo infantē appellat aīatū. ⁊ subdit ibi i lra Animā ꝓ aīa: oculū ꝓ oculo ⁊c. Sed obr̄ qūo ifans in uētre pōt vici oculū pdidisse. Preterea ostat q̄ dentes oīo ñ habuit. Jtē si or̄ iuꝛ nostrā litterā: q̄ hec referūt ad matrē. qūo abortiens mulier vr̄ oculū pdē aut dentē. Si aūt dicak q̄ sic pcussa fuit vt oculū pderet. obicit Origenes. quid dicem⁹ cō bustura ꝓ ocubustura. Nūquid litigantib⁹ vīris mulier assistens ocburi potuit. vt cō bustura ꝓ obustura osoluak. Sic enī or̄ si rixati fuerint duo viri: ⁊ percusserit ds̄ mulierē ꝓgnantē ⁊c. Jtē dubitak ò stupro ẋginis vt ꝛ sit morte puniend⁹ ꝑm legē. Nā dic lex Exo. zz°. Si seduxerit quis ẋginē nec dum desponsatā. dormierit cū ea. dotabit eam ⁊ hēbit in vxorem. Si pak ẋginis vare noluerit redder pecuniā iuꝛ modū dotis. Sed incōtrariū sunt pdicte leges Deut. zz°. Jbi n. dicit lex. Q̄ si vir pōt ꝓbare de illa quā accepe rat in vxorem q̄ no esset ẋgo lapidabak Et de illa que in ciuitate deflorabak nō clamabat. Jtē obr̄ otra penā iceſt⁹. Nā Thamar. 38°. Geñ. Ex industria omisit incestum ḋa ocubuit cū patre maritī sui. Jtē vr̄ ipe iudas peccasse otra legē que eā dimisit impunē. z°. ℟. zi°. Quia dimisisti viz morte virginū erit aīa tua ꝓ aīa illius. Jtē queritur de pecō sodomitico. vtꝛ magis sit puniēd⁹ nūc q̄ tpe legis. Nā cū ẋbūs caro factum sit ⁊ apparuit benignitas ⁊ hūanitas saluatoris plus tenemur ad mundiciā ⁊ pdicitiam nāe nostre oseruādā q̄ante tps grē: in quo nōdū erat vīs vnit⁹ nāe nostre. ergo incōpabiliē pl⁹ peccāt hostes ⁊ corruptores nāe sodomitice nūc q̄ ante incarnationē dei. Si g° ante legē punit sūt incendio. i°. £ ñ. Et in lege gladio. multomagis nūc exterminādi sunt ⁊ puniendi igne ⁊ gladio. Jtē p⁹ incarnationē oñdit Aplꝰ reatū fornicatoris īcompabiliē maiorē q̄ ante. i. Cor. 6°. Nescitis q̄m membra uestra: membra sunt xpi. tollēs membra xpi faciā membra meretricis: absit. g° fornicator xpian⁹ ꝑm aplm polluit membra xpi. qò nō diceret facere ante incarnationē xpi. g° incōpabiliē magis sceler⁹ sodomita peccat plus pollues ⁊ deshonestans corp⁹. qò p icarnationē factū est membꝛ xpi q̄añ īcarnatiōz

Ergo multo magis igne ⁊ gladio puniend⁹ quid est igit q̄ sacri canones qui icestuosos ⁊ adulteros grauissima pena feriūt. sodomitaz ẋo penā indeterminatā derelinquūt.

Jtē cum lex ciuilis puniat eos decapitatōe uelut hostes pessimos hūane nāe. Cū sacri canones debeāt flagicia seueritate punitionis arcere magis q̄ leges ciuiles maxīa ecclesiastica cobertione. ergo illud pecm̄ p aliis debuerūt punire. Ad hoc p ordinē rūdendū est. Ad p̄mū qò obr̄ de punitione ꝓuaricationis sabbati dò est q̄ ꝓ leui peccato q̄tuz ad gen⁹ ꝓuaricationis iuste infligit pena multo grauior q̄ ꝓ genere peccati grauioris duplici de cā. ma est otempt⁹ peccanti Alia exēpluz delinquēdi in alios. Cōtempt⁹ enī auget reatū ex pte peccāti. Exemplū delinquēdi multiplicat pecm̄ in ceteris. propter otēptū solū legim⁹ igne osumptos q̄ñ generarios duos ad verbū Delye. 4. ℟. i. Pro pē exemplu delicti deducendi ad posteros legimus igne osumptos Nadab ⁊ Abyn. filios Aaron offerentes ignē alienū: q̄ eis p̄ceptū nō erat. Leui. x°. Inde ē q̄ i numeris 15. Colligens ligna in sabbato lapidat⁹ est in dicante dño otemptū deliquēti s. ⁊ ponderāte exēplū deliquēdi in aliis. Promissum enī ad seruilia opa mūdi ⁊ carnis. Judei durissimi ad vacationē ⁊ cultū dei ad violatiōez sabbati p̄cipites erāt. sicut p⁹ Exo. 16°. vbi arguunt in Moyse. q̄ in collectiōe mane que duplicabak eis. 6. feria ⁊ sabbato subtrahebatur ex gulositate ⁊ auaritia deliquerūt otra diuinū mandatū. Un ibiò dr̄. Uenit vies septima ⁊ egressi de ꝓlo vt colligerent nō inuenerunt. dixitq; dns. vsq̄ quo nō vultis custodire mandata mea ⁊c. Ad scām qò obicit q̄ lex puniebat uoluntatē morte, dò: q̄ nō nisi uolūtate ꝓpalatam ⁊ pgredientē in actū. ad quē q̄tum in agente erat sequeretur mors. vt si quis molarez lapidez ꝓpelleret ad percutiendū aliquē studiose: qui tñ cāu nel declinatione aliqua nō pcutereť. vel si quis ꝓpinasset venenuz ad interficiendu; aliquem qò tñ ipe ñ sumēt: ī bi⁹ nolūtas ꝓ facto occisionis ꝑm legem puniebak: quia talis fecerat quicqđ ipo est ad hoc q̄ occidēt. Ad illud qò obicit de punitione furti. dò. q̄ nec tpe legis: nec nūc furtuz punit morte. ꝑ aut ꝓ ꝑsumptione homicidit: aut otumacie. propꝛ ꝑsumptione homicidit: sicut fur nocturnus de quo incertuz est vtꝛ uenerit ad furandū an ad occidend'ū. ⁊ iò ꝓpter ꝑsumptionem que solet accidere in nocturnis furib⁹: quia interficiūt homies. lex dixit. zz°. Exo. Q̄ percussor furis nocturni nō esset re⁹ sanguinis Similꝰ mō fures diurni qui ꝓcedūt cum armis ⁊ gladiis: ⁊ si dēant deprehendi defendūt se uel ipetunt gladiis. Pro ormacia sic fures a iudice signati ⁊ cauteriati sel' vl' z°. tertio deprehensi in furto suspendūt ꝛz illā legem Deut. 17°. Qui noluerit obedire decreto iudicis morietk. Alr̄ ei fur nō puniet⁹ morte niſi ꝑsumet⁹ latro. Latro enī est qui vi ⁊ gladio si facultas dak spoliat. Un etiā in regionib⁹ vbi fures solent latrones esse. iuste morte puniunt. Ad quartū qò queriť de pcussione seruoꝛ ad mortē a dnis que vr̄ licita: ḋa dui sē co ꝛ pecunia. dò. quia du⁹ pecunia dñi est ad vsū fruitū: ꝑ nō ad vsū occisionis seru⁹ eni hz nām ⁊ ditionē q̄tum ad diti onē subiect⁹ est ad seruiciū dni. ꝑ quātuz ad nām qua hō est: par est ipi dño. nec pōt dns adimere vitā seruo i: quia nō ei⁹ est. solus enī de⁹ qui dat vitā ḋno dns vite ei⁹ est. nec potest iuste eā auferre niſi solus de⁹ vel cui de⁹ auctem dei: vt inde x. Un deu. ego occidam ⁊ ego viuere faciā. Ad illud ẋo qò obic de furto bōis serui. dò. q̄ nō est par ditio bōis serui. ⁊ bōis liberi. nā fr̄tū bōis libēi puniebak morte. Deu. Et hoc mō itelligitur lex illa. Exo. zi°. ⁊ cā est. ḋa ꝑm estimationez libertatis apud liberos fuit⁹ mors quedā ē. Un ⁊ ꝑm leges humanas seru⁹ iterptatur ad oēs act⁹ velut mortu⁹. Furtū ẋo serui nō puniret niſi pena pecuniaria. ⁊ hoc q̄tum est marek apud dnm ḋui officiū. ⁊ ꝓter hoc satisfacto sup restōez vāni. quia sic dicit Ansel. In ablati nō solū sufficit restituere ablata: ꝑ etiā satisfacere de iniuria. - Ad illud ẋo qò obicit de distinctione legis in seruo pcusso Nondū q̄ aut dns occidit seruū iusta de cā ⁊ tūc nō tenek quia iudex ei⁹ est ꝑm leges, aut sine cā. ⁊ tūc distinguik: aut uoluntate aut cāu. Si uolūtate vtputa telo vel ictu lapidis: tenek tāq̄ si liberꝛ hominē occidisset Si cāu ⁊ nō voluntate: vt si liberauit eū vel in vinculis posuit qò sibi lz: vel fame afflixerit ꝑm leges hūanas si fuerit moderate non iputak. si aūt īmoderate pōt seru⁹ ad indicē ofugere vt opellak dns suū uēdere bōis cōditionib⁹. ita vt nō reuertak vltra in dñi potestatē ꝑm qò vr̄ Codice de emendatōe seruoꝛ. Scām hoc g° diuina lex distinxit in dño q̄ peutit suū ẋga ⁊ ñ baculo: vl' gladio quia aut ītati sequit mors: ⁊ tūc vr̄ ci imis re⁹. nō tñ vr̄ q̄ moriak dns: ḋa nō ꝑsumit⁹ q̄ voluntate occidendi ipm pcussit: cū pcusserit eū virga que est instrm castigandi nō occidēdi. Aut du⁹ supaiuit vno die, ⁊ tūc ꝑsumit⁹ q̄ nō ex actu ẋberationis mortuus sit. quia nō est ꝑsumptio q̄ ex pcussione virge recepit passionē letale. Jo ex alia cā ꝑsumit⁹ mortu⁹. Ad ūntū qò obicit de pcussione mulieris ꝓgnantꝛ: cōsequēt distinxit lex cum ex pcussione illa patit aborsū: quia si puerperium formatum est ideſt animatū iudicatur pcussor hōicida. Et iò ꝑm legē talionis debꝛ exoluere aīam ꝓ aīa: qò ẋo sequit oculum ꝓ oculo. dentē ꝓ den. Determiatio legis talionis ē: ꝑm quā iustū ē vt iferens alicui detrimentū patiak ⁊ ipe ꝑm qò ītulit vt oculum ꝓ oculo ⁊c. Unde illud qò additū est: oculu ꝓ oculo ⁊c. nō refert ad ifantulū: sed est determiatio eqtatis talionis. Si ẋo fuerit informe. i. inanimatum. lex nō iudicat pcussorem homicidā. ḋa puerpiū nō fuit hō. ⁊ iò punis pecuīa pcussor. Ad sextū dò. q̄ ò stupro virginis ditinguēd est. ḋa ꝑm legē aut erat desponsata: aut nō. si erat desponsata: tē aut violabak in ciuitate: aut in agro. Si in ciuitate cum per clamorem posset euitasse corruptionē ꝑsumit⁹ ofensisse stupro: ⁊ iò lapidabak. Si ẋo in agro i quo ꝓ clamorē nō possꝛ a corruptione liberari no iudicak re a. ꝑ corruptor iterficiť Deut. zz°. Jtē si non erat desponsata. aut ergo erat de stirpe sacerdotali. ⁊ tūc deprehensa in stupro oburebak: aut ò stirpe alia. ⁊ tūc distinguēd. quia aut erat manēs in domo patris: aut erat seducta per sponsionē diuzii: ⁊ exūcta de dō patris: sicut dr̄ Deut. zz°. ꝑmo mō sic dr̄ Deut. zz°. Lapidabak ⁊ hoc quia dehonestauerat domū patris sicut dicit lex. Fecit nephas in Jsrael vt fornicaret in dō patris. Jn scdo cāu nō lapidabak: excusabak eni ꝓ seductionē ⁊ p⁹ ignorantiā. Et sic t̄riligit lex Exo. zz°. Cuz dr̄ si seduxerit quis virginē nec dū desponsatā ⁊c. Ignorātia. n. attenuabat pecm̄ ⁊ excusabat a pena legis. Unde Nume. i°. Si aīa nesciens peccauerit offerret capraz pro peco ⁊ dimittet illi. vna lex erit omniū qui peccauerint ignorāt. Ad septimū qò obr̄ de incestu thamar dò. q̄ sic p⁹ ex Geñ. 38°. Judas grauissime punire morte uoluit incestum Thamar. sed ꝓpter duo dimisit ꝓpt reatuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

ōilem ex pte sua:ꝛ ꝓpter pīa intentionē ꝓl
suscipiende ad viuinū amozē ex pte thamar
Quia gº in iuda erat ōilis reat⁹ nō debuit
ipam occidere sicut vī in glo. sup illud Jo
6º.Qui sine peccō est ꝑmus mittat in eā lapl
dē.Glo.Si lex iubet reū occidi nō tñ ab his
qui sūt filī puniēdi. Itē ḋa in thamar erat
pius q̄si illicit⁹ ꝛ inozdinat⁹ affect⁹ debu
it miam inuenire sīc ꝑaulus.i.Tbi.i. Mīaz
ōsecut⁹ sum quia ignozās feci ꝛ in īcreduli
tate.Zelo enī legis:sed nō ꝑm sciam plcēba
tur ecclesīā.sic ipe dicit Gal.i. Persecut⁹ iuz
ecclesīā dei paternaz traditionū babundāti⁹
emulator existens. Ad vltimū qḋ queriē
de sodomitico vitio dō.est ꝙ tpe grē pccm
graui⁹ est incōpabilit̄ q̄ añ.ꝛ io nō solū igne
ꝛ gladio:ꝙ oī genere tozmētoz est istud fla
gicium exterminandū a seculari ptāte. q̄ nō
sine cā gladiū portat.dei eiz minister est vin
dex in irā ei qui male agit.i.ꝙ. Roma.Ab ec-
clesīa xo ptāte:oī genere cobertionis abie-
ctiōis ab ecclesīa uel ut mēbra putridissima
sunt bi⁹ flagitiosi a corpe ꝑscindendi. Ad il
lud xo qḋ obī q̄re lex ciuilis armaf gladio
ꝛra sodomitas.Sacri xo canones ꝓtiseūt
in silētio dō.ꝙ hoc est in detestat oīz ꝛ cau
telā h⁹ flagitii.Nā h⁹ flagitii noīatio ꝛ ipm
aerē.quodāmō polluit ꝛ mētes quodā mise
rabili mō inficit. Et p sequēs vinulgatio
aerē corrumpit.Unā ad hoc respicies apls ad
Eph5.5º.Dicit fornicatio ꝛ omīs īmundicia
nec nomiet in nobis:sicut decet scōs. tn ex
ꝓpatione penaz aliquoz flagitioz que det
minanf ꝑm canones:quia deficiūt oēs cano
nes in deterīatione pene sodomitaz. excogi
tare oz iudex ecclesīastic⁹ maioꝛi pena pre
ceteris ipos esse plectendos.

c Onsequens est querere de legib⁹ punitionis p vā-
nū rez.Legif enī ex lege diuini mādati filī
os Israel spoliasse egyptios.Exo.xi°.ꝛ.iz°.

Itē Exo.zz°.Si quis furat⁹ fuerit bouē aut ouē ꝛ uēdiderit.qnq; boues ꝓ vno bo-
ue.ꝛ q̄tuoꝛ oues ꝓ vna oue restituet ⁊c. Ex
quib⁹ legib⁹ bēf ꝙ mali pñt spoliari ꝛ ꝓ vā
no illato pena vānt in reb⁹ puniri. Quer
rur ergo ꝑmo.vtz iuste possint boni malos
spoliare. Scḋo qūo lex p vāna rez vānifi
catores puniret iuste.

Ad primum sic dicūt sc̄i
in illo ꝓcepto Exo.zo.Nō furtū facies.ꝓ
bibef oīs ꝛractatio rei aliene inuito dño. Si
gº spoliare hereticos ꝛ paganos est res eo-
rū ꝛractare nō erit licitū spoliare hereticos
ꝛ paganos.ꝛ generalit quosl; malos. Itē
Matb5.5º. Qui aufert rua ne repetas. qui gº
ꝓcepit nō repetere sua.multo magis ꝓhibu
it rapere aliena.ergo nullo⁹ xpianis erit lici
tū rape res hereticoz uel paganoz uel alio
rū maloz. Itē reꝑhendit Apls.i. Cor5º.
ḋ repetitōe suaz rez dicēs.Quare nō magis
iniuriā accipitis.q̄re nō magis fraudē pati-
mini. Itē obiciebāt hereti Augu. Qūo
illi catholici erāt ausi:res in quib⁹ laborauer
rūt ipi vsurpare.Cū dicat psal. Labores ma-
nuū tuaz:quia mādu cabis.b.t.e.ꝛ cū ꝑcisi
one loquif scriptura.vt ostendat illum mise
rū ꝛ infelicē qui mādducat alienos labores.

Coñ.Aug⁹ ad Uincentiū. Si ꝑsideremus
ad scriptū e in libro sapie.x.Justi xo tulerūt
spolia impioz. Itē qḋ legif in ꝓuerb.iz°
Nostra lra custodif iusto sba peccatoris.ꝛ
alia lra:Thesauriz at iustis vanitie impioꝝ
tūc videbimus nō esse querendū qui habēt
res hereticoz:sed qui sunt i societate iusto
rū.zz.q.7. Itē Aug⁹ conī petiliani eadē
qōe ad oēs iiquos impios illa uox vnī valet
Matb.zi°.Auferet a uobis regnū dei ꝛ da
bif genti facienti fructⁿ eius. Item Aug⁹
ꝛra eundē ibidē.Si que iā ꝑcis possidere ce
pistis que a vobis ablata uobis dñs vedit
nō io ocupiscimus aliena.quia illi⁹ impio c⁹
sunt oīa facta sunt nostra ꝛ iuste nostra sūt
Uos enī vtebamini ad ꝑuersionē.nos autem
ad vnitatē.Alioqn ꝑmo ꝓpio ḋi possent obī
cere illi aliene rei ocupie qui diuina ptāte
ab eoz facie qui ea terra male vtebanf expul
si sunt. Itē in eodē ipi indei a quib⁹ abla-
tū est regnū ꝑm xba dñi ꝛ uatū est genti fa
cienti iusticiā possent obicere aliene rei con
cupiscentiā.quia xpi ecclesīa possidet.vbi p-
secutores xpi regnabāt. Itē Aug⁹ contra
Perilianū An frustra scr iptū e.Labores ipi-
oz pii edent.Quapropf magis amirari vebe
tis ꝙ adhuc aliquid tenetis q̄ ꝙ aliḋ ami-
sistis. Rº dicunt quidā:quia aut mali sūt
in vnitate ecclesie:aut sunt ꝑcisi.uel ex vnita
tē ecclie.si sunt ve vnitate ecclesie q̄tum ad
numez:q̄tuis nō q̄tuz ad meritū nō sf suis re
bus spoliādi.Un Aug⁹ in epla ad Uincētiū
Si corp⁹ xpi tollit spolia impioz ꝛ corpoꝛ
xpi thesauriz ant ꝺiuitie impioz nō debent
impii foras remanere vt calūnienf. In xpi
gº opagem corpis veniāt ꝛ labores suos nō
uiandi cupiditare.sed bene vtendi pietate
possideant. Si xo querat ve iudeis q̄re
nō auferūf ab eis oīa. Rndent ꝙ ecclesīa ḋ
mīa pcit eis. Ad illud xo ꝙ ꝑmo ꝛ scḋo
obī dō.Q; auferre res hereticoz ꝛ saracen-
oz ex edicto ꝓncipis britis ltīmaz ptātem
nō est ꝛractare rē alienā. nec recipe. Unde
Aug⁹ Quāuis quecḋ res terrena nō recte a
quocḋ possideri possit.nisi uel iure diuino q̄
cūcta tustoz sunt.i.Cor1º.Oīa nostra sunt.
uel iure humano qḋ in ptāte est regū terre
Jō uos heretici falso res appellati uestras
quas nec iuste possidetis ꝛ ꝑm leges terreno
rū regū amittere iussi estis. Ad tertium
xo dō.ꝙ apls reꝑhendit corinthios qui re
petebant sua iniuste ꝛ illicite. Iniuste ḋa cuz
fraude ꝛ volo.Uñ.i.ad Cor1.6º.vī uos iiu
riā facitis ꝛ fraudatis illicite.quia cotā iudi
ce infideli.Uñ in eodē vī. Audet aliās vī m
bris negociū aduersus alterz iudicari apud
iiquos. Ad quartū rīdet Aug⁹ ꝑm ꝓdcā
dicēs hereticis frustra dicit ꝙ uos in diui-
tiis congregandis laboraslis cū scriptū legat
labores impioz iusti edēt. Que sīa videf
accipi ex ecclesīastes.2º capl. Peccatori ve-
dit de⁹ afflictionē ꝛ curā superfluā vt addat ꝛ
congregret ꝛ tradet ei qui placuerit deo.ꝛ
Job.27º. Hoc est ps bōis impii: ꝛ subdif. si
oportuerit q̄i terrā argentū ꝛ sicut lutū ꝑ-
parauerit uestimēta ꝑparauit quidē ꝛ iust⁹
vestiet illis ꝛ argentū ei⁹ innocens diuider

Postea queritur quō lex
vānificatores puniat iuste p vāna rez. nam
Exo.zz.dī. Qui furat⁹ fuerit ouē vel bouē
ḋnq; boues pro vno boue restituet.ꝛ q̄tuoꝛ
oues ꝓ vna oue.ꝛ hoc si occiderit uel uēdi-
derit. Si xo inuētū fuerit viuēs qḋ furat⁹ fu
erat duplū restituet.Quare ergo nō h⁹ legis
q̄re.s. ꝙ furto bouis restituēdi sunt ḋnq; ꝙ
furto ouis q̄tuoꝛ.Si vicaf ꝙ hoc est ḋa bos
melioꝛ est oue.ꝛ io plus vānificaf fur bouis
q̄ ouis.ꝛ io plus puniend⁹. Coñ.fur pecu
nie q̄recūq; nō tenef restituē ꝑm legem nisi
duplū.Uñ.zz°.Exo.Si inuenif fur pecuīe
duplū reddet ꝓ furto.ergo.c.libraz nō tēf
reddere nisi duplū.Et ostans est ꝙ centum
libre maioris valoris sunt q̄ plurime boues
gº ꝓ furto bouis ꝑm hanc rōz nō oz restitui
nisi duplū. Itē ostans est ꝙ maius pccm
est rapina q̄ furtū:quia in rapina violētia ē
in furto nō. Rapina est ꝛractatio rei aliene
violēta.Furtū enī est ꝛractatio rei aliene nō
violēta:sed occulta.sed rapina nō puniebatur
nisi ꝙ restitutionē ei⁹ qḋ ablatū est:ꝛ quinte
ptis que in satisfactionē daref dño: ꝑm ꝙ
dicit lex Leui.5º. Nīa que vi aliquid extorse-
rit aut calūniā fecerit ouicta delicti reddet
oīa que p fraudē voluit obtinere integra:ꝛ
quintā insup partē dño cui damnū intule-
rat. Ergo nō vī lex iusta vt ꝓ furto puni
tur in pena maioꝛi vt in duplū uel in q̄dru-
plū vel ḋntuplū. Itē vī ex lege Nume.5º
Uir seu mulier cū fecerint ex oībus peccatis
que solēt hominib⁹ accidere.ꝛ loquif de cō
tractatione rei aliene.reddent ipm caput qn
tāz partē ei desup cui peccauerūt. Nō vi ḋ
igit qḋ teneaf reddere nisi qḋ ablatū est:ꝛ
ḋntam ptem ꝓ satisfactione. Coñ.Luc.19
dicit Zache⁹ ad deū .Ecce dimidiū bonoꝝ
meoꝝ do pauperibus:ꝛ si quid aliquē defrau
daui reddo q̄druplū.Ergo vī ꝙ furtū ꝛ q̄z
ꝛractatio puniret in quadruplū ꝑm legem

Itē ꝓuerb.6º.Nō grandis culpa est cui
quis furat⁹ fuerit deꝑhensus quoq; reddet
septuplū.ergo nō solū q̄druplū:imo plus vī
ḋntuplū. Querif ergo vñ est ista varietas
ꝑm legē in pena restitutionis: ꝛ detrimenti
rez. Rº ad ꝑmū ꝑm quosḋā: ꝙ ḋnq; bo-
ues ꝓ vno boue:ꝛ q̄tuoꝛ oues pro vna oue
ꝓpter q̄tuoꝛ comoda seu vtilitates quas hz
ouis.duas pellis ꝛ carnis.ꝛ alias duas fru
ctⁿ ꝛ fet⁹.Fructū aut intelligūt lac caseum ꝛ
butiz.has gº quatuor utilitates hz bos ꝛ ī
sup q̄ntam videl; laboris in agricultura ꝛ ī
uectione onez.quia igitur ḋnq; vāna irro-
gat qui bouē furaf.Quatuoꝛ xo tm̄o qui
ouē.Merito qnq; boues ꝓ vno restitui.ꝛ q̄
tuoꝛ oues ꝓ vna oue reddi tm̄ ꝑcepit. Sz
ꝛra.Si hec est cā cū inueniref alia cā vtili-
tatis bouū in terra ꝓmissionis ꝑter ꝑdictas
viz triturationes segetū ꝓpter qḋ victū est
Deu.25º.Nō ligabis os bouis tr turantis
ꝑm numez vtilitatū ser boues ꝓ vno resti-
tui ꝑcepisset. Ad qḋ forsitā dicēf ꝙ vtili
tatē triturationis nō repurauit alia ab vtili
tate agriculture. Probabili⁹ tn vī distinguē
do ꝑm legem:ꝙ ista aut nō inueniebanf apḋ
furē:quia ꝛmesta seu vēdita erāt.aut inue-
niebanf vina ꝛ integra. si inueniebāf vina
nō nisi duplū restituere cogebaf:ꝛ ꝑ ḋuab⁹
ve cāis. Prima lege talionis. que iustissima

Universidad de Deusto
Biblioteca

vr̄ vt tm̄ dānificēt fur q̄tum damnificare uolebat aliū. Scōa ē quia uupl̄r peccauerat fur in eū: cui aliquid furat⁹ fuerat. tenet enī vnusq̄sq; nō solū se inocentē ꝓuare erga alīū sed etiā se esse paratū ad exhibendū beneficiū. Fur aūt otra vtrūq; delinquit. Bi autez no inueniebat puniebat vt dictū est fur bouis in q̄ntuplo. fur aūt ouis in q̄druplo. ⁊ ī respiciēte legis iusticia nō solū ad maiorita tē dāni. sed etiā ad maiioritatē audacie furā tis. maioris audacie ⁊ ī ꝓbitatis est furati bouē q̄ ouē. ⁊ iō seuerius puniend⁹. Talez aūt penā statuit oīpotens de⁹: quia vidit ea sufficē ad veterrendā ⁊ corrigendā iprobitatē ⁊ audaciā ꝓsl̄i illi⁹ ab hi⁹ malis. Ad secundū ȳo qđ obicit de furto pecunie q̄ nō punit nisi in duplo. dō. q̄ multiplici de cā ꝓlus punit fur bouis q̄ pecunie ꝑm legem.

Prima est ꝓpter facilitatē maiorē furādi bouē ul ouē q̄ pecuniā: ⁊ hō ē q̄m bos ⁊ ouis faciliꝰ inueniūt. pecunia ȳo arciꝰ custoditur.

Scōa est q̄a armēta ⁊ greges nō solū vtilia sed etiā necessaria sunt victui ⁊ vestitui humano ꝑ semetipa. pecunia ȳo ⁊ auruz q̄tum ad hoc supfluum ⁊ inutile est. Merito ergo magis custodienda erant furta ⁊ rapine eoz seueriori pena plectenda. Tertia cā est. quia de bob⁹ ⁊ ouibus sacrificabant vñ: ⁊ aliqua offerebant in sacrificiis ex necessitate. ⁊ ꝓpter hoc q̄si ptem bēbat dñs ī gregib⁹ ⁊ armētis. De auro ȳo nō ita ꝓ q̄ in ostitutione tabernaculi: ⁊ edificatione tēpli: ⁊ fabricatiōe vasoz. voluit ergo furta illoz seueri⁹ vindicari. de quib⁹ ps ei de necessitate debebat: q̄ ea de quib⁹ nihil ei debebat. sed uolūtarie tm̄ offerebant. Ad illud ȳo qđ obicit de pena raptoris dō. q̄ q̄ uis rapina sit mai⁹ pecm̄ q̄ furtū. tm̄ furtuz ꝑm legē magis puniebat. ⁊ iuste ꝓpter inclinationē ⁊ osuetudinē maiorem ad furtum. q̄ ad rapinā. fur enī bz locū furādi in ciuitate ⁊ exī. Un̄ ī oī loco ꝓcliuitas ⁊ oportunitas furi est ad furandū. raptor aūt nō ita. immo in ciuitate ⁊ in cetu hominū nō est oportunitas raptori ad rapiendū. iō maiori pena cohercendū iudicauit lex furē q̄ raptorē. Tm̄ illa lex Leui. nō intelligit de rapina q̄cūq; sed de rapina que est in calūnia uel in extorsione: que solet fieri in exactionib⁹ tributorū. uel in defraudationib⁹ que solēt fieri in orctib⁹ negociatoz. quia in oīb⁹ his est spēs aliqua iusticie: ⁊ nō est manifesta iniusticia iudicauit lex rapina talē ⁊ iuste min⁹ puniendā. Ad quartū ȳo q̄ obicit ꝑ auctorez Name. 5°. Rādet Aug⁹ sup illū locū eundez distinguēdo. quia peccatū uel furtū aut cōmittit ꝑ negligentiā: seu ignorātiā. aut ꝑ industriā. si ꝑ negligentiā ut si traiciat rē alienā in suā: q̄ si diligēt attenderet nō faceret hoc uoluit capite ⁊ q̄nta restituat. nō sic furta multetari. Si ȳo ꝑ industriā: tūc voluit aut duplo: aut q̄druplo: vel q̄ntuplo ꝑm dictā ctioz positā puniri. De furto ergo ꝑ negligētiā loquit̄ lex Name. Un̄ dicit vir siue mulier si fecerit ex oib⁹ peccatis que solēt hominib⁹ accidere ⁊ transgressi fuerit ꝑ negligentiā ⁊c

Item distinguit Aug⁹ ibidē. q̄a furtum aut erat ouictū: aut sponte ofessū. Si erat conuictū: tūc ꝑm legē Exo. 22°. tenebat restituere de pecunia in duplū: de oue in q̄druplū de boue in q̄ntuplū. Si ȳo erat sponte cōfessus: tūc no tenebat restituere: nisi ablatū ⁊ q̄ntam ptem. Et hoc est ꝑm legē Name. 5° Unde ibidē vr̄. Confitebit̄ peccm̄ ⁊ reddet ipz caput ⁊ q̄ntam ptem. delūp ei in quē peccauerat. Aug⁹. Quia ānūctauit nō eo damno plectend⁹ fuit q̄ furem op̄densū ⁊ conuictā plecti oz. Ad q̄ntū ȳo qđ ecōn obiciebat ex Luc. 19°. de restōne Zachei in q̄druplum dō. q̄ ꝺbū fuit superogationis. Ex. j. enim delictū inter uictione sponte ofitebat̄ parat⁹ satisfacere. nō tenebat ꝑm legē ad restōez q̄drupli. Si aūt obiceret de hoc qđ dicit ibi glo. q̄ pu⁹ est ꝑm legē reddere. deinde qđ remanet paupibus erogare ac si vellet q̄ ad istđ ꝑm lege tenerē Zachē. dō. q̄ glo. moralis est declarans ordinē in restituendis. ⁊ erogandis. Unde idē est ac si diceret pri⁹ est restituēdū alienū: ⁊ deinde qđ relictū est erogandū. Ad sextū ȳo ⁊ vltimū qđ obi ex libro puer. q̄ reddet septuplū dō. q̄ intelligendū est septuplū. i. pfecte ⁊ integre q̄ admodū accipit̄ in psal. Purgatus septuplū. i. pfecte ⁊ q̄ iste sit sensus pz ex hoc qđ segtur reddet septuplū: ⁊ oēm ꝺbam dom⁹ sue tradet qđ i nulla lege ꝓceptū ē. Nō g⁹ q̄ iste modo loq̄t̄ ponit̄ ibi ꝺba vult ostendere q̄ furtū minimū pecm̄ est respcū adulterii. ꝺa fur patit̄ detrimentū q̄ ad sue possessionis ꝺbam. et hoc ꝑ exp̄ssionē ostendit vicēs. deprehensus reddet septuplū et oēm ꝺbam dom⁹ sue tradet quousq;. s. plene satisfecerit. Adult̄ ȳo patit̄ detrimētū maximū quo ad aīam suā. Un̄ ibidē dicit. Qui adult̄ ē ꝓpt̄ cordis inopiā ꝑdet aīam suā. Jn hūc g⁹ modum termiat̄ pars in qua est inq̄sitio de iudicialibus que ptinēt ad cohertionē iniurie.

Consequenter

c tractādū est de ꝓceptis iudicialib⁹ que ptinent ad ꝺseruationē iusticie. Dor aūt q̄dā respiciūt statū ꝑsonaꝝ. Quedā debitū rez. Quedā ordinē actionū. Oīs ei ordo iusticie inē homīes ꝺseruādus. Aut respicit ꝑsonas aut res. aut actiones. Primo g⁹ querendū est de ꝓceptis iudicialib⁹ circa ꝑsonas. 2° de ꝓceptis iudicialib⁹ circa res. Tertio de ꝓceptis iudicialib⁹ circa actiones. Jtē ꝑsonaꝝ quedā sūt superiores ut sacerdos ⁊ rex. Quedā inferiores ut fui ⁊ ancille. quedā pares ⁊ ꝺiuncte ut vir ⁊ vxor ꝑm mutuā fuitutē. quedā dispares ⁊ distincte: ut aduersarii ⁊ infames. Et ꝑm hec variant leges iudiciales circa ꝑsonas. Prio g⁹ querendū est de legib⁹ iudicialib⁹ circa ꝑsonā regis ⁊ sacerdotis. Scōo de legib⁹ circa suos. 3° de legib⁹ circa viz ⁊ vxorē. Quarto de legibus circa infames ⁊ aduersarios.

De institutiōe aūt

⁊ ꝺsecratione sacerdotis est lex exp̄ssa Exo. 28°. Applicate Aaron cū filiis suis de medio filioz Jsrael vt sacerdocio fungant mihi. ⁊ Leuit. 8°. 9°. ⁊ 10. De institutione ȳo regis est lex Deutō. 17°. Cū habitaueris in tra ⁊ dixeris ostituā sup me regē. eū ostitues q̄ dñs deus tuus elegerit de medio fratrz tuoz ⁊c. Circa qđ querūt tria. Primo vtr iustū sit hoiem dñari hōi. 2° vtr necessariū sit in statu dñationis duas esse ptātes regis ⁊ sacerdotis. Tertio de ꝺpatione sacerdotalis potestatis ⁊ regalis.

Circa primū

sic obr. gn. 9. Erit terroz vester ac tremoz sup cūcta aīantia terre. Beda in glo. hō in terrorem est ceteris aīantib⁹ ꝓpositus vt sciat se irrōnabilib⁹ nō rōnabilib⁹ dñari.

Jtē Greg⁹. Nō nō rōnabilibus sed irrōnabilib⁹ ꝑlat⁹ est nā. iō vr̄ ei vt ab aīalib⁹ non ab hōibus timeat̄: ga coīn nāz supbire est ab equalib⁹ uelle timeri. Jtē Sap̄. 7°. Omib⁹ vnus est introit⁹ ad vitā: ⁊ sīlis exit⁹ ⁊ nēo ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initium. Oēs igit̄ oditiones nāe sunt pares. coīn nāz igit̄ est hominē hōi dñari. Coīn. Roma. 13°. Oīs aīa ptātib⁹ sublimioribus subdita sit. Nō enī est ptās nisi a deo. Itaq; qui potestati resistit: dei ordinationi resistit. Ex quo relinquit̄ q̄ hominē hōi dñari ⁊ esse ex diuina ordinatione. qđ aūt tale est iustū est ⁊ irreprehensibile. Nō ꝑm btm̄ Greg. in glo. sup Gen. 9°. Oēs hōies nā equales genuit. s pro variis meritis aliis alios dispensatio diuina. Bz occulta ꝓponit: vt humana formidine peccare metuāt qui diuina iudicia nō formidāt. nō enī hōibus sed bestiis dominant: ꝺa ex qua ꝓte bestiales sunt: ex ea formidini subecti sunt. 1Ro. 13°. Principes nō sūt timoz boni opis sed mali: vis nō timere potestatē bene fac. Et ꝑ hoc pz rōnio ad ꝓmum.

Ad scōm ꝺō. q̄ velle timeri a peccatore in ꝓncipe nō est supbire. quia sic vbi nō deliquimus pares sumus ita ꝑ delictū a iustis ipares efficimur. Ad tertiū sīl⁹ mō ꝺō. est quia ⁊ si vna sit oditio oīum hominū ꝑm diuinitatē nāe ⁊ ꝓgressū. tri dispar est oditio ꝑm voluntatē ⁊ meritū. Unde vr̄ in psalm. Dō cū in honore esset nō intellexit. opa in insipi. ⁊ silis factus⁹ est illis. Un̄ ⁊ qui ꝑ nāz ꝺs est rōnalis: ꝑ puersitatē voluntatis factus est animalis.

Secundo queritur

vtr in gradu supioritatis necessariū sit esse duas ptātes regalē ⁊ sacerdotalē. Ad qđ sic Math. 6°. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire. Ex quo relinquit̄ q̄ ordo subiectionis requirit vnitatē dñationis. Inordinatū igit̄ erit duas dominationes esse in ꝓlatione ecclie regalē ⁊ sacerdotalē. Jtē regalis potestas ex ꝓmissione diuina nō ꝓcepto uel ostitutione filiis Jsrael ocessa est. Sed oē tale culpabile ⁊ illicitū est. Relinquit̄ igit̄ nō esse necessariū ptātem regalē. Q̄ aūt ex ꝓmissione solū ocessū sit: ꝓbat̄. Nā. 17. Deu. sup illud cū vixeris. Constituā sup me regē. dicit inēlinearis Cōstituunt sibi regē otra dei voluntatē nō deū sed hominē. Jtē sup illud qđ sequit̄ ibidē. eū ostitues quē dñs de⁹ tuus elegerit. Glo. ꝓmittit nō ꝓmittit. Jtē q̄it Aug⁹ sup eundē locū. Cur ꝑps deo displicuit cū regē desideranti. Un. i. Reg. 12°. dicit Samuel. Uos ꝓpeccastis vīm malē q̄ soluite vos saluare. ⁊ 17. videbitis ꝺa grande malū fecerit cum hic ꝺueniat eē ꝓmissus. Et rnd⁹ Aug⁹ intelligendū est nō fuisse ꝑm voluntatē dei: qui hoc fieri nō ꝓcepit sed desiderātib⁹ ꝓmisit. Ex his igit̄ vr̄ potestatē regalem

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex sola pmissione di indultā. sed qđ ex pmissione est: vt repudiū. marīe tpe grē abolendō est. g° tpe grē culpabile est brē ptātem regalē vel subici regali ptāti. Con. Hugo ō sā vic. in li°. de sacramētis. Due vite sunt: vna terrena: alia spūalis. Ad vitā terrenā ptinent oīa que terrena sūt. Ad vtā spūalē que spūalia sunt. vt aūt in vtraq; vita iusticia ħ. uet ⁊ vtilitas ꝓueniat. Primū vtriq; distri buti sunt qui vtriusq; bona ꝑm necessitatez vel rōez studio ac labore acquirant. Deinde alii qui ea ptāte officii omissi ꝑm equitatez dispensent vt nemo fratrē suū in negocio supergrediat. sed iusticia iuiolata seruetur Si g° nō pōt būana societas sine vtraq; vita manere. necessaria est duplex ptās ad ordinationē iusticie. Una que pōit in terrenis ad ordinandā vitā terrenā. Alia que pōit in spiritualib⁹ ad ordinandā vitā spiritualē. Itē de spūali ptāte sine sacerdotali nō est dubiū ꝑm scripturas ḋn fuerit ex institōne ⁊ uolūtate diuina. De ptāte ẋo regali ꝓbat idē. per illud ꝓuerb. 8°. vbi loquit de sapīa. Per me reges regnāt ⁊ legū conditores iusta decernūt. per me pncipes impant: ⁊ potentes decernūt iusticiā. Itē Ro. i3°. dr de pncipe ⁊ rege dei minister est vindex in irā. Itez ī psal. elegit dauid s. ruū suū: ⁊ ostat q ista electio fuit ad bonore ⁊ ptātem regalez.

Rō ꝑm Hugo. de san. vic. in li° de sacris Uniuersitas ecclesie duos ordines oplectit laycos ⁊ clericos. q. duo latera corpis vnus In laycis ad quoꝝ studiū ⁊ ꝓuidentiam ea que terrene vite necessaria sunt ptinēt ptās est terrena. In clericis aūt ad quoꝝ officium ptinēt ea que spūali vite sunt bona ptās est diuina. Illa ptās secularis dr. Ista spiritual notāt. In vtraq; ptāte diuersi sunt grad⁹ sō vno tamen vtrinq; capite distributi. Terrena ptās caput hz regē. Spūalis ptās caput hz sūmū pontificē. Ad ptātem regis ptinent q ad terrenā vitā sunt necessaria. Ad ptātez sūmi pontificis que spūali vite attributa sunt vniuersa. Scōm hoc g° pz qre in nouo ⁊ veteri testō. ex quo multiplicat⁹ est dei pplm necessaria erat ptās regalis. que ꝑsset terrenis ad ordinandā vitā terrenā. ⁊ ptās sacerdotalis que ꝑsset in spiritualib⁹ ad ordinandam spūalem vitā. Ad illud g° qđ ꝑmo obicit q nemo pōt duob⁹ dñis seruire. intelligitur cū sibi inuicē dissidēt ⁊ discordāt. potestas aūt regalis cū ordinata est: nunq; dissidet a ptāte sacerdotali. sed ipi ogruit ⁊ cōcordat hīc vita terrena subministrat vite spūali. ⁊ vita spūalis collaborat terrene: sic ptās regalis sacerdotali: ⁊ sacerdotalis regali. Unī Aug. de scō vic. Deꝰ noster pacis amator est. ⁊ nihil inordinatū approbare pōt ẋa iusticia. spiritualis siquidē ptās nō ió ꝑsidet vt terrene in suo iure ꝓiudiciū faciat. sic ipa terrena ptās qđ spūali ḋbet nūq; sine culpa vsurpat.

Ad illud ẋo q sc ḋo obr q solū ex vna pmissione indulta est terrena ptās nō ex cō missione vel ocessione. ⁊ nō ꝑm uoluntatem dei o ḋm. q uolūtas dei ⁊ ocessio dr absolute respcū bonoꝝ oferendoꝝ. respcū vero maloꝝ dr pmissio. ⁊ nō uolūtas dei in comparatōe ⁊ ꝑm quid. ⁊ hoc siue illud sit malū culpe siue malū pene. Malū enī culpe nō est ex voluntate dei opante: sed uolūtate dei sinēte: ⁊ hoc ne pei⁹ fiat. uel ut meli⁹ eueniat.

Itē malū pene nō est p se ex uolūtate dei opante ꝑm rōem mīe que ꝓpria ipi⁹ est. Unī collecta. Deꝰ c⁹ ꝓpriū e miserei sp⁹ ⁊ parcere ⁊ ꝑm ipm. sed est ex uolūtate opante ꝑm roz iusticie ordinante ea que inordinanē ꝑm nos Unde trenoꝝ. 3°. dr. Nō ex corde suo abiecē ⁊ humiliauit filios hominū. siue g° sit malū culpe: siue malū pene: nō fit uoluntate di absoluta. nec ꝑm acceptionē ⁊ approbationem bonitatis: que in nobis ꝑm ipm est. ió ex permissione dei dr esse: uel q tolerat in culpā ne pei⁹ fiat. uel q inferē in penā. ne malū fiat Primo° ex pmissione dei dr fieri qđ ꝑm se illicitū: ⁊ ꝑm se malū est ut repudiū. Secdo° ex pmissione dei dr fieri qđ ꝑm se illicitum nō est. sed rā penale est. in quē modū dicunē fuisse ex pmissiōe di sacrificia ⁊ legis onera vt sat repudiū pmissū ē ne pei⁹ fiēt. ita onera sacrificioꝝ īpōsita sunt iudeis ne malum fieret. Unī Leuitī. 17°. Immolēt hostias pacificas dño. ⁊ nequaq; ultra īmolabāt hostias suas demonijs. Scōm hoc ḋ. q vnatio ptātis regalis ex pmissione diuina est ⁊ nō ꝑm suā uolūtatē. nō quia culpabilis sit sed ꝓpter hoc q in pena introducta sit. ⁊ ħ ad onus ⁊ punitionē. In punitionē culpe eoꝝ qui petierūt sibi vari regē ex iordinata uoluntate: qua min⁹ ofitebat de dño q; de homine. ⁊ hoc sīgt lex cū dicit. cū vixeris cōstituā sup me regem sic habēt oēs p circuitū natiōes. ⁊ i. Reg. 8°. Cū peterēt regē filii isrl victū est Samuel nō te abiecerūt sed me ne regnē sup eos. Itē in coꝛtionē culpe eoꝝ qui ñ nisi timore ptātis cessāt malefacē i3°. Ro. Principes nō sunt timori boni opis sed mali. Unde dr ꝓuer. 20. Rex qui sedet ī solio iudicii intuitu suo dissipat oē malum Et p hoc patet solo ad omia obiecta.

Tertio queritur de

opatione ptātis regalis ad sacerdotalē. hēt aūt qđo openē ꝑm ordinē que illaꝝ sit superioꝛ supq̄ōe de vīa iudicū. Itē qualr cōparenē q̄tum ad executionē ptātis. vtꝝ. s. sacerdotes possint occidere. supī iquisitiōe de illo ꝓcepto nō occides. qōne vtꝝ in isto ꝓcepto ꝓhibemur occidere: qui habēt spīritualē ptātem. Itē vtꝝ sacerdotes possint arma mouere supq̄ōe de lege belloꝝ. In hac ẋo pte queritē vtꝝ ptās sacerdotalis obnoxia sit ptāti regali. Nā supq̄ determinatū est qualr ptās regalis obnoxia ⁊ subiecta sit ptāti sacerdotali. s. in inq̄sitione de psona iudicis qōe de vīa iudicū. Queritē g° vtꝝ p aliquod seruitū ptās sacerdotalis sit obnoxia regali. Ad qđ sic obicit Hugo de san. vic. in li° de sacramētis. Sicut platonis debitū est subiectis possidenda debite dispensare: ⁊ eos otra iusticiā defendere. sic sō iectoꝝ debitū est in se ⁊ in suis ptātis ħbitū exhibere. Est aūt seruitū aliud determinatū. sic census ⁊ tributū: que ānuatim soluūt. Aliud fortuitū qđ ꝓ culpis ⁊ cāu accidentib⁹ exigit. Cū ergo ptās sacerdotal teneat regali soluere tributū de suis. hoc ē de reb⁹ quas possidet. g° est obnoxia ptāti regali. Itē ad hoc dr facere qđ dic apls ad Ro. i3°. Reddite oībus debita: vt cui tributū: tributū. ⁊ cui vectigal: vectigal. Itē dicit canon bti vrbani. 23. q. 8. Tributū ī ore piscis piscante Petro inuētū est. Mathi. 17°. quia de exterioꝛib⁹ suis que palā cūctis apparent tributū ecclesia reddit. Itez idem beat⁹ Urban⁹. nō totū piscem dare iussus est: sed tm̄ stateraz q̄ in ore ei⁹ inuēt⁹ ē. Mathi. 17. Quia nō ecclesia dan Impatori nō pōtificalis apex: qui in ore capitis ecclesie ꝑmanet ibi pōt regi⁹. sed sane q; in ore piscis inenit ꝓ Petro ⁊ dño dari iubet. Quia ō exterioꝛib⁹ ecclesie qđ ostitutū est antiq̄tus ꝓ pace ⁊ q̄ete. qua nos tueri ⁊ defensare debēt. Impatoꝛib⁹ ꝓsoluēdū est. Itē beatus Ambro⁹. Tributū cesaris est: cesari nō negatur. ecclesia dei est. cesari vtiq; nō debetur.

Itē Hugo de sanc. vic. Ad ptātem regis ptinēt que terrena sūt: ⁊ ad terrenā vitā scā oīa. ergo si ecclesia possideat aliqua terena ꝓ tinebūt ad regis ptātem. ergo de terrenis qs possidet ptās sacerdotalis obnoxia est ⁊ oz seruitū ptāti regali. Con. Heñ. 47. Emit ioseph oēm terrā egypti: subiecitq; eā Pharaoī: ꝓter terrā sacerdotū. Glo. hic figt ecclie terrā in qua veri sunt sacerdotes. liberā esse a censu mūdiali. Itē. 23. q. 8. Cū tpe famis cūctoꝝ egyptioꝝ terrā emeret Pharao. Gen. 47°. Atq; sub eadē fame sue ħituti cūctos ſbicerat. sacerdotib⁹ ita necessaria mīstrauit vt nec possessionib⁹: nec libertate nudarent dño extūc ꝓnunciāte sacerdotes ī oī gente liberos esse oportere. Item Matth. 17°. Reges terre a quib⁹ accipiūt tributū uel censū a filiis suis an ab alienis. ⁊ dixit Petrus ab alienis. Dixit illi Jhus. ergo liberi sunt filii Jero⁹ in glo. Liberi sunt filii regis in omni regno. Multo magis liberi sunt filii illi⁹ regni sub quo sūt oīa regna in quoꝛ terreno regno. Ex his igit vr relinqui: q in nullo nec in possessionib⁹: nec in psonis ptās sacerdotalis sit obnoxia regali. Rō quedā possidet ecclesia sorte spūali ⁊ iure diuino vt ḋcimas ⁊ oblationes. is°. Nume. Filiis leui de di oēs ḋecimas in possessionē. Itē in eo ḋ locut⁹ est dns ad Aaron. Dedi tibi custodiā ꝑmiciaꝝ meaꝝ: oīa que sanctificantur a filiis Jsrl tibi tradidi ꝓ officio sacerdotali ⁊ filiis tuis: ⁊ ḋdit. Oīs oblatio ⁊ sacrificium ⁊ q̄quid ꝓ pcō reddit mihi. tuū erit ⁊ filioꝝ tuoꝝ. Sili mō loca ḋputata ad diuinuz cultū vt territoria ecclesiaꝝ ⁊ alia loca deputata ad spirituale officiū vt cimiteriū. Unī Nume. 18°. dr sacerdotib⁹. Excubate ī custodiā tabernaculi ⁊ in ministerio altaris. oīa que ad cultū altaris ptinēt ꝓ sacerdotes administrabunt: si quis extremis accesserit occidet. De his dr canon ocilii piseri. iuxta leges canonizatas de ecclesiastico agro ⁊ māso uel si quilibet ꝓ loco sepulture aliquid ecclesie largit⁹ fuerit de decimis etiā ⁊ oblationib⁹ fideliū nullus ꝑsbios census ꝓsoluere cogat Alia ẋo possidet sorte tpali. vt titulo uēditionis uel titulo ocessionis saluo debito fructio. ⁊ de his ptās sacerdotalis pncipib⁹ consueta debet obsequia vt ⁊ ānua eis ꝓsoluat tributa. 23. q. 8. Ad ea ẋo que obiciūtur ḋ. q. auctes que dicūt q; ptās sacerdotalis nō est obnoxia census uel tributi: intelligūt de his que possidet sorte spirituali ⁊ titulo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ūris diuini. Auctes xo cōmie itelligū
tur de his que possidet sorte tpali ⁊ titulo
iuris humani. Illa enī que possidet sorte spi
tuali dicanē spūalia quia ānexa sunt ⁊ at
tributa iur dīno officio spūali. Quēadmō
alia dicūē terrena: quia obnoxia sunt obse
quio tpali. Jō ista subiecta sūt terrene ptāti
illi xo mīme. Notandū tn ad plenā eui
dentiā pdictaz distinctionū Hugo. in libro
de sacris de his que ecclesia possidet sorte
tpali. Distinguit enī sic. Terreni pncipes in
terrenis possessionib⁹ quas in subiectis uel
nō subiectis possident: ecclesie aliqn ocedūt
solā vtilitatē. aliqn vtilitatē ⁊ ptātem. Utili
tatē sine ptātē ocedūt qn fructū quidē pos
sessionis ad vsū ecclesie trasferri viscernunt
sed ptātem iusticie exercende in ipa possessi
one ad ei⁹ victionē trasire nō pmittūt. Ali
qn vtilitatē⁊ ptātem sil tribuūt. Ubi tamen
vtilitatē attendendū. q ecclesia lz fructū ter
rene possessionis in vsum recipiat: potestatē
tn exercēde iusticie p ecclesiasticas psonas
aut seculares iudicia exercere nō pōt. pōt tn
hre ministros laycas psonas: p quas iura ⁊
iudicia ad terrenā ptātem ptinētia ꝑm teno
rem legū ⁊ vebitū turis terreni exerceat.
Sic tn vt ⁊ ipm q ptātem hz a iudice terre
no se hre cognoscat: ⁊ ipas possessiones nūq
ira a regia ptāte elongari posse itelligat. an
si rō postulauerit ⁊ necessitas: ⁊ illis ipa po
testas vebeat patrociniū: ⁊ illi ipi possessio
nes vēant in necessitate obsequiū. sic enī re
gia ptās patrociniū qd hz alteri nō pōt vare
sic ipa possessio etiā ab ecclesiasticis psonis
obtenta: obsequiū q⁹ regie ptāti p patroci
nio vebēt iure negare nō pōt. sic scriptū est
que sunt cesaris cesari: ⁊ que sūt dei deo.

Jtē querītur vtz pro pccīs p
sone ecclesiasti
ce seu sacerdotales obnoxie sint ptāti regali.
Quod vr p illud Ro.iz°. Uis nō timere po
testatē bene fac. si aūt malefeceris time. non
enī sine cā gladiū portat. i. iudiciariā ptātem
ꝑ ad hō vt dīc glo. vt malos puīat. Si g⁹ sacer
dos uel cleric⁹ malefecerit poterit puniri a
seculari ptāte. Jtē quilz delinquēs sortiē
foz rōne delicti. si ergo sacerdos uel clericus
delinquat in his que terrena sūt: vel que pti
nēt ad terrenā vitā sortiē foz ptātis secu
laris. quia sicut dicit Hugo. Ad ptātem re
gis ptinēt oīa que terrena sūt ⁊ ad terrenaz
vitā ordinata. Coñ. Sic se hz ptās sacerdo
talis ad regalē sicut vita vel hō spūalis ad
aīalem ꝑm q⁹ dicit Hugo. Sz ita est q aīal
vita nō pōt oiudicare spirituale etiā delin
quētez quēadmodū aī mal nō habet iudicare
hominē delinquētē. Ergo relinquit q ptās
regalis nō hz oiudicare psonā ecclesiasticaz
vel sacerdotalē. Unī. i. Cor. 6°. Spūalis iudi
cat oīa: ⁊ ipe a neie iudicat. R° ꝑm Hug.
de scō vic. Spirituali ptās terrenā ptātem
⁊ instituere hz vt sit. ⁊ iudicare hz si bona ñ
fuerit. ipa xo a deo pmū instituta est: ⁊ cuz
veuiat a solo deo iudicari pōt. sic scriptū est
Spūalis oiudicat oīa: ⁊ ipe a nemīe iudica
tur. Inde est q sūma ptās sacerdotalis q̄l
est in sūmo pontifice nō pōt ab hoīe iudica
ri. Sz hz de oībus iudicare: ⁊ de psonis que
vite spūali veputate sunt: vt vlr oēs psone
ecclesiastice: ⁊ de psonis que ad vitā terrenā
veputate sunt sō terrena ptāte. vt psone lay
ce ⁊ hoc in cāis spūalibus aīaz. Un in typo
Jere. potestati spūali sūme vr. Ecce ostitui
te sup gētes ⁊ sup regna vt euellas ⁊ destru
as ⁊ oispdas ⁊ dissipes edifices ⁊ plantes
Jere. i. Potestas xo terrena nō h; iudica
re nisi de psonis que terrene vite sunt pepu
tate: ut psone laycе. Unde ad sol. dez obiecto
rū nō determinatiōē Hugh. de scō vic. Sci
endū est q insticia illa que terrene ptāti i sō
iectis data est ānq modis determinat. ꝑm
psonā. ꝑm cām. ꝑm modū. ꝑm locū. ꝑm temp⁹
Scōm psonā igit iusticia violaret. si iudex
secularis in ecclesiasticā psonā manū mittet
Scōm cām si ecclesiastica negocia exaīanda
suscīperet. Scōm mensurā. si mendaciz uel
maledictū suspendio puniret Scōm locum
si loca sacra violare psumeret. ⁊ ofugiētib⁹
etiā ad illa etiā reis ⁊ p scelerib⁹ suis odēnā
dis iordinate violentiā iferre tēptaret. Scōz
tps si sacris ⁊ solēnib⁹ dieb⁹ reuerentiā nō
exhiberet qn ⁊ his peendū est quib⁹ p cul
pis suis supplicia debenē.

c **Onsequens est** inquirere de legib⁹ futuris. Circa
quas querūē tria. Primo vtz boni ꝑm le
gem diuinā debēt subici malis. Scōo ō
manumissione ꝓpriozz seruozz. Tertio ō
recepcione serui alieni.

Queritur igtiur vtruz boni
teneañ subici malis. q̄d nō vr Ser. 9°. Sit ter
ror vester sup cuncta aīalia. vbi dicit glo. hō
nōrōnabilibus sed irrōnabilib⁹ subiect⁹ est
nā. Un ex illa pte qua hō est in ōnal ꝑm q⁹
dicit Hiero. ex illa pte hō est subcibil. Si
ergo bon⁹ vir ex nulla pte irrōnalis est. Ma
lus vero in qtum malus est irrōnalis. ergo
bon⁹ vir nūq tenet uel oz subici malo. Ad
idē est q⁹ dicit Hiero. Ubi nō delinquim⁹
pares sumus. ergo nullus bon⁹ est alicui sbdit⁹. Coñ. Ro. iz. Dīs aīa ptātib⁹ sublimi
oīb⁹ subdita sit. Glo. videbat quibusdam
q mali viri maxīe infideles nō deberent fi
delibus vnari. ⁊ si boni ⁊ fideles essent: bo
nis ⁊ fidelib⁹ deberent esse pares. quā etiaz
superbiam remouet hic apostolus. Omnis
anima potestatibus sublimioribus. zc. i. omīs hō subditus
sit ut etiā nolūtate suiat potestatib⁹ secula
ribus bonis uel malis. s. regib⁹ pncipib⁹ zc.

Jtē. i. Pe. 2°. Serui subditi estote in omī
timore dnīs: nō tm bonis ⁊ domesticis sed
etiā viscolis hec est enī grā. Jtē Eph. vlti.
Serui obedite q oīa dnīs carnalib⁹ non ad
oculū seruientes q̄i hoībus placentes. sed in
simplicitate cordis timtes deū. Jtē ad ih
sant rōnes aplī. iz°. Ro. Non est ptās nisi a
deo zc. R° dd. q lex suitutis alia causaz
hz sue institutionis. ⁊ alia cām hz sue ot ser
nātie. Cā enim instōnis fuit irrōnalitas siue
brutalitas sic sup dcm est. Cā xo obfuantie
ē tpe grē est hūilitas. Inordinatio. n. uolū
tatis hūane in modū irrōnabilis bestie ne
cessarū būit arceri a malo timore vnatiōis
Inde est q p Cham genesis. 9°. est suitus in
troducta. Lex igit seruitutis introducta est
ad cohertionē maloz. Jtē ordo bone no
lūtatis p humilitatē oz custodiri: ⁊ i āpliozē
grām ⁊ meritū pmoueri. Et io lex suitutis
etiā tpe grē a bonis obfuanda est. Unde. i.
Cor. 7°. Seruus vocat⁹ es nō sit tibi cure. ꝑ
si potes fieri liber magis vtere. Glo. suitute
q̄ hec est cā humilitatis que ad eā que ī do
mino est ptinet libertate: quia q̄to quis de
spectior est i hoc seculo ꝓpter dcūtato ma
gis exaltabit in futuro. Ad illud g° quod
pmo obicit dd. q boni debēt subici etiam
malis ptāribus ꝓpter debitū obseruāde di
uine ordinationis. Unī. iz°. Ro. Qui ptāti re
sistit dei ordinationi resistit: Glo. i. Habent
potestatē dei ordinatione ⁊ sbdit de ptāte
bona. pz q ea pfecit de⁹ rōnabilit. de mala ē
videri pot dū ⁊ boni p ea purgant mali xo
dānant. Dicendū g° q mali debēt sbici po
testati ꝓpter vitiū sue irrōnabilitatis. Boni
xo ꝓpter debitū diuine ordinationis ⁊ vti
litate sue purgationis. Un Ambro. sup illd
iz°. Ro. Principes nō sunt timori boni opis
sed mali. Si bon⁹ est pnceps bene opantem
nō punit. sed diligit. Si malus est nō nocet
bono sed purgat cū. ⁊ io nō est ad timorem
ei qui bene opat. malus xo oz timere q̄a in
stituti sunt pncipes ut mala puniant. Ad
scōm q⁹ obicit: q vbi nō delinquim⁹ pares
sumus. Intelligit de ptate q̄tū ad meritū
⁊ dignitatē ⁊ scic: nō q̄tum ad paritatē co
uersationis siue oditionis h⁹ vite. Unī Rom
iz°. sup illud Jdeo oz necessitate subditi esto
te nō solū ꝓpter irā sed etiā ꝓpter osciam
Glo. Ambro. lz oēs fideles inqtum fideles
sint vnū inxpo in cui⁹ fide nō est distantia
iudei ⁊ greci dīs ⁊ sui. Hal. 3°. Dūa tamē est
in ouersatione mozali ⁊ eius ordinē in hui⁹
vite itinere ꝑmandū esse apli pcipiūt.

Deinde quertur de ma
numissione seruoz. De quo dicit lex Exo. 21
Si hebreū seruū emeris sex ānis seruiet tibi
In septimo egredietē liber gratis. Deut. 15°.
Habeē idē cū nendit⁹ fuerit frater tu⁹ hebre
us ⁊ sex ānis suierit tibi. in septimo āno di
mittes eū libez. Ergo ꝑm legē septimo āno
seruus hebre⁹ debebat manumitti. Et con
stās est q manumissio sui ⁊ donatio liber
tati pietatis est. ergo maxīe dz tpe grē obti
nari. Item ꝑm legē Hebre⁹ ꝓpīe nō pote
rat esse suus hebrei. Unī Leui. 25°. dicit lex
Si pauptate opulsus vendiderit se tibi frat
tuus: nō eū oppimes suitute famuloz: sed
q̄i mercenari⁹ ⁊ colonus erit vsq ad iubele
um. ⁊ subdiē. Mei enī serui sunt. Ego eduxi
eos de terra egypti nō uenīet oditione suo
rū. ergo multo forti⁹ ꝑm libertatē legis euā
gelice xpianus nō dz esse seru⁹ xpiani. Jtē
3° Reg. 9°. De filiis israel nō ostituit Salo
mon seruire queq̄. Ergo multo forti⁹ xpia
ni qui sē filii dī Jo. i. Nō debēt ostitui serui
Coñ. Deu. 15°. sup illud. Septio āno dimit
tes eū libez. Glo. Ne hoc sui xpiani a domi
nis flagitarent iubet suos dnīs esse subditos
ne doctrina dei blassemet. i. Thi. vltō. Qui
cūq sunt sub iugo serui dnos suos oi hono
re dignos arbitrent ne nomē dnī ⁊ doctrina
blassemet. qui aūt fideles habēt dnos nō cō
temnāt: quia fratres sūt. sed magis suiāt ga
fideles sunt. R° oditio seruitutis nō eua
uaē p libertatē xpianitatz triplici rōe. Prīo

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia ofert ad meritū ⁊ humiliatem que est custodia ẋtutuꝫ.Uñ dr̄.i.Col.7°.Seruꝰ vocat⁹ es nō sit tibi cure. Sz si pores fieri liber magis utere.s.fuiture. quia sicut dicit glo. hoc ofert ad būilitatem. ⁊.i.Pe.2°. Serui subditi estote in oi timore dñi: nō tm bonis ⁊ modestis:sed etiā discolis.hec est enī gr̄a. Scdo quia ofert ad retributionē glie future.Un ad Col.3°.Serui obedite p omnia dñis carnalib⁹.⁊ subdit.Scientes qa a dño recipietꝭ retributionē hereditatis. Tertio ad euitandā blasfemiā nois dei ⁊ scādalum fidei.Uñ dicit apl's.i.ad Thi.6° Quicūq; sub dominos suos oī honore dignos arbitrentur ne nomē dñi ⁊ doctrina blasfemet.ppt̄ has cās Apli tpe gr̄e seruos xpianos dñis suis subiectos esse decreuerūt. Ad illud ergo qō ꝓmo obr̄.q septimo āno seruus hebr⁹ manumittebat:qō pietatꝭ est dō.q illa manumissio septimi āni erat figural.ꝛ significat enī sicut dicit Jsidoꝛ sup Deut.15°. Quia ī sex etatib⁹ hui⁹ seculi seruiētes septimo anno i.eterno sabbato liberabūt:q aūt figurale est nō est ad litterā tpe gr̄e obseruandum.

Ad scōm xo ⁊ tertiū dō.q melioris cōditionis est suus xpianus tpe gr̄e q̄ seruus hebr⁹ tpe legis.seruus enī hebr⁹ erat odītionis suitutis mercenarie.Leui.25°.Nō op pmes fratrē tuū suiture. sed q̄i mercenari⁹ ⁊ colonus erit.Seruꝰ xo xpianus subiectus est suiture caritatis ⁊ obedientie.Uñ Apl's ad philomonē scribit de honestimo suo suo obsecro te p filio meo honestimo:tu illuꝫ sic mea uiscera suscipias ⁊ subdit Jā nō suum sed pro seruo carissimū fratrē maxime mihi q̄to magis tibi:⁊ in carne ⁊ ī dño.Si g⁹ habes me sociū suscipe illum sicut me.

Tertio queritur de

receptione sui alieni de qno dic lex Deutro 23°.Nō trades seruū suū dño suo qui ad te ofugerit:Ex qua lege vr̄ q fugitiꝰ seruus a subiectione sui dñi possit ab aliquo licite recipi. Con̄.21°.Exo.dicit lex.Q; seruꝰ pecunia dñi sui est. Si g⁹ pecunia alterius voluntate domini nō pōt licite teneri uel recipi.ergo nec suus. Itē 22°.Deu.dicit lex Q; bos ⁊ ouis fratris uz ad ipm reduci ⁊ sine uerimēto sibi suari.Et sili mō de uestimēto ⁊ oī re ꝓximi. Faciendū est g⁹ cū suꝰ sit res dñi sui.seruus fugiēs uz domino suo restitui. Itē Apls restituit honestimū suū ꝓhilomoni dño suo.qui ad apl'm ofugerat de quo dicit Apls philomone.sine consilio tuo nihil uolui facere.s. de honestimo retinendo

Rº distinguēdo.Seruꝰ aut ē seruꝰ singularis psone.aut est seruus psone publice ut regis.Si est seruꝰ singularis psone:aut ergo fugit a domino suo uolēte ipm pdere ppt̄ uitandū piculum salutis.Aut fugit a domino uolēte ipm pdere ppter subtractionem debiti suitii seu subiectionis. In ꝓmo casu intelligit lex Nō tradet seruū domino suo supple uolenti ipm pdere.Unde dicit Augꝰ sup illū locū.q alienigena athis rex Jeth seruauit hāc legem quādo ad eū fugit Dauid a facie domus sui.i.regis saul.i.Regl.21°.g s.uolebat ipm pdere.In scdo xo cāu intellt gūt leges coīre. Itē si est suus psone publice ut regis.aut igit est seruꝰ gentis infidelis.aut gentis seu populi fidelis. si est suꝰ gentis infidelis ⁊ fugit ad pl'm fidelē ppt̄ pniciē errois pcipit lex q nō reddat: s suscipiat.Et hoc mō intelligit sic dicit Augꝰ pdicta lex. Nō tradet seruū domino suo.uñ Augꝰ.Quo hoc putari pōt ntīs gentꝭ uel populo intelligamus ista dicinon uni hōi ex alia utiq; gēte a domio suo.i.rege seruū ffugientē ad hās cui loquebat reddi ꝓhibuit.

Consequenter que

rendū est de legib⁹ iudicialibus circa uirum ⁊ uxorē.Srat aūt lex ꝓmissionis de uxore reputiāda.24.Deu.de qua tactū est pus.Erat itez lex de uxore alienignea ducēda de patella capta in plio.21.Deut.Si uideris in numero captiuo ꝛ mulierē pulchrā uolueris⁊ eā dr̄e in uxorem radet cesariē ⁊ circūcidet ungues.deponet uestē, sedens⁊ in dō tua flebit patrē uno mēse.postea intrabis ad eaꝫ eritq; uxor tua. Itē erat lex de uuplici uxore habēda Deu.21.Si būerit hō uxores duas:unā dilectā ⁊ alterā odiosā.Si fuerit filiꝰ odiose ꝓmogenit⁹ nō potest filium dilecte pferre filio odiose. Queriē g⁹ iust ꝓmam legē utq; tpe legis licitū esset ducere alienigenā.q̄ō vr̄ p pdictā legē. Itē Ruth ult. Tulit Boe Ruth ⁊ accepit uxorē.⁊ sic patꝫ p illā hystoriā ꝼm legem illaꝫ accepit ut suscitaret semē fratris.Deu.25°.Ruth autē erat moabites alienigena. Con̄.Deu.7.dr̄ Jsrael nō inibis fedus cū eis:nec associabis cū eis coniugia.dici de alienigenis. Item 2°Esdre ult.Nūqd nō in huiusce modi re peccauit Salomon rex Jsrl.⁊ sequit.Jnꝫ gᵒ duxerunt ad peccatū multeres alienigene. Nūquid⁊ nos inobedientes faciemus pcm grande.b.ut ꝓua iacemur⁊ ducamus uxores pegrinas. Itē ꝼm hāc legē tpe gratie disp cuꝰ impedit matrimoniū ostrabendū.⁊ dirimit ostractū. Rº ducere alienigenā de illis septē gentib⁹ que inhabitabāt terrā promissionis ꝓpter periculū ydolatrie ⁊ erroris ꝓhibitū erat ꝼm legē.7°.Deu.Filiā tuam nō dabis filio ei⁹ nec filiā ei⁹accipies filio tuo quia seducet filiū tuū ne sequat me.Ducere xo alienigenā de gente alia manēte in errore ydolatrie adhuc ex eadē ꝓhibitione erat illicitū ꝼm legē.Ducere xo alienigenā uersam ad fidē ⁊ obseruantiā legis diuine licitū erat ex pdicta lege ō ducenda captiua puella.Uñ Boz duxit Ruth moabitē uersaz ad fidē ⁊ legē hebreā. ruth.vlti. ⁊ Salomon duxit raab. Itē queriē de scda lege qua uidebat esse ocessū in lege br̄e ples uxores

Itē ad idē est q patarche habuerūt ples uxores.ut Dabiaā Hi.25°.⁊ Jacob gen.29. ⁊ 30. Itē lege data pr̄ Samuel būit ples uxores nec in hoc reꝓhendit.silr Dauid legitur habuisse ples uxores:quas nō habuisset si ei licitū nō fuisset. Itē dicit Augꝰ sup Gene.29°.Obiciūt Jacob q̄tuor uxores.sed q̄ mos erat crimē nō erat. Con̄.Gene.2°. Erūt duo in carne una.hoc dr̄ ad pcisionē ergo nō pōt esse tres. ergo vn⁹ nō pōt habē duas uxores. Itē Matth.19°. Nō legistis qa q̄ fecit ab ūitio masculū ⁊ feminā creauit eos.Glo.nō ait feminas: ut ⁊ unū diuinum sit nō pla. Itē.1°.Deut.de rege dr̄.Nō habebit uxores plimas.ergo ꝼm legē non erat licitū habē plures.seu dicamꝰ legē naturalē seu legē Moysi. Ad hoc uolūt quidā dicē q; de plurib⁹ uxorib⁹ habēdis aliqñ fuit dispensatū.⁊ hoc ex cā ꝓpter dei ꝓpm, multiplicandū.Et hec dispensatio occurit ante legem ⁊ in lege.cū adhuc ppl's pauc⁹ erat colē tū deū.Uñ hec cā multiplicationis.s. ꝓpis ad cultū diuinū dispensabat cū illis ut haberent ples.postea xo multiplicato populo cessauit cā ⁊ dispensatio. Sed obr̄. Naz ꝼz hoc Dauid peccauit habēdo ples.quia iā ppl's colentiū deū multiplicatꝰ erat. Item 21.Deut.sup illud.Si habuerit hō duas uxores ꝛc.nō poterit pferre filiū dilecte ꝛc.dicē glo.hic ad litterā faciendū est ne sequat q animi sui motū amorē uel odiū:sed nām si ergo ex illa lege ocedebat pōtibus habē plures.g⁹ cū ad litterā obseruanda sit modernis lege eadē ocessu erit br̄e plures:qō falsum ē

Rº dō.q solis regib⁹ ⁊ quibusdaꝫ aliis certi ꝓpis dispensatōe diuina ocessū erat br̄e plures sed nō plurimas.Certis xo ꝓpis ut patriarchis ⁊ iudicib⁹ ⁊ quibusdam ꝓphetis ocessū est plures br̄e ex cā ꝓdicta: quia necessariū erat ut ex eis multiplicaret̄ ples ad ampliandū cultū dei. Regib⁹ vero ocessum est plurib⁹ br̄e tū.ne ꝓpter defm successionis regni ppl's insolescens recedēt a religiōe diuina.Uñ aug⁹ sup illā legē ō rege Deut.17°.Nō habit uxores plurimas.uic.n, manifestū est Salomonē hoc ꝓceptū trāsisse Dauid aūt plures būit: nec ꝓceptū ꝓteriuit ꝓmissio est enī br̄e plures:nō plurimas.multiplicatio uxoꝝ generalit ꝓhibita est.ꝓmissū est regi plures habere.sed non multiplicare ne multiplicādo pueniat ad alienigenas. Et p hoc pz trāsio ad ꝓmo obiecta. Ad illud xo qō obicit vltio.q hec lex ad litterā suam da est dō.q cū lex ista n̄ dicat.si habeat hō duas uxores. sed dic de ꝓterito. si habuerit hō duas uxores.būisse aūt duas uxores potest ptinere ad diuersa tpa in quib⁹ aliquis habuit uxores duas successiue. una p⁹ alia ꝓpter mortuā nō ad idē tpus.ī quo aliqs simul habuēit duas uxores. Et hoc mō lex ista ad litterā a modernis diuigat obseruanda est.

Postea queritur de

legib⁹ circa psonas infames. Reputauit ār lex psonas infames quasdā rōne culpe ꝓpe vt meretrices.⁊ scortatores.quoꝝ questum ꝓhibuit offerendū.Deu.23°.Nō erit meretrix de filiabus israel:nec scortator de filiis israel:⁊ postea subdit. Nō offeres mercedez ꝓstibuli:nec pciū carnis in domo dñi.Et sic dicit Aug⁹ sup illū locū. Ex ꝓma pte legis ꝓhibent manifeste uiri ⁊ fēe fornicari.⁊ monstrat peccatū esse omixtio cū nō diuge Uñ littera.7°.habet nō erit meretrix de filiabus israel:nec⁊ fornicās de filiis israel.

Sed ob .x°.Dē. Irrita qui faciēs legem Moysi sine ulla miseratione: sub duob⁹ uel tribus testib⁹ morit. Cū ergo fornicatio nō puniat morte ꝼm legē.Uñ Leuit.19°.Si uxorierit hō cū muliere coytu semis ꝛc.Uapulabunt ambo ⁊ nō morient.ergo qui fornicatur nō facit iniriā legē Moysi. ergo in lege Moysi nō ꝓhibet fornicatio. Rº dō. ꝼm

Universidad de Deusto
Biblioteca

Aug. q̄ hic ꝓhibet meretriciū ⁊ etiā fornicatio. Meretriciū enī est publica fornicatio. Unī dicit Aug⁹. Ad eas ꝓhibet accedē q̄z publice venalis est turpitudo: ⁊ he sūt meretrices. Fornicatio x̄o est omixtio cū nō sua coniuge. seu sit publica ⁊ venalis seu nō: ⁊ hoc etiā ꝓhibet hic. vt dic̄ Aug⁹. quia dicit lra 70ª vt dcm̄ est. Nō enim fornicās de filiis isrl

Ad illud g⁹ qđ dicit Apls vđ. q̄ nō quasc̄ūq; ꝓuaricationes mādatoz legis puniebat lex morte corpali. imo quasdā puniebat x̄beribus seu flagellatione. quasdā x̄o pecuniaria. sic̄ ꝑz ex ꝓcedentib⁹. Et iō illud qđ dicit Apls intelligit de ꝓuaricatione illaz leguz in quib⁹ pena mortis erat statuta: nō d aliis Uel itelligit Apls de trisgressione legis sācificatoz. pro qua determinabat pena mortis in lege Leuit. 7°. Alia polluta que ederit de carnib⁹ hostie pacificoz que oblata est vño pibit de ꝑplis suis. ⁊ itez. si quis adipez qui offerri dz in incensū vñi comederit. pibit de ꝑplo suo. ⁊ itez. Omīs aīa que ederit sanguinē pibit. de hac aūt ꝓuaricatione intelligit Apls. Unī dicit. x. Deb. Irritam quis faciens legē Moysi ꝛc. morit. Quāto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filiū dei conculcauerit ⁊ sanguinē testamēti polluerit in quo sanctificat⁹ est. Ex quo patz q̄ intelligit de lege sanctificatoz que significabāt sacrificiū x̄pi ⁊ sacramētū sāguinis

Itē obr̄ de alia ꝓte legis. Nō offeres mercedē ꝑstibuli nec ꝓciū canis. Nā qđ mereci vaē repeti nō pōt. ergo iuste possidet qđ sibi vaē. ergo de illo pōt elymosinā facere ⁊ deo offerre. Itē dicit būana lex. Turpiter facit meretrix cū sit meretrix. nō tn turpiter accipit. Si g⁹ nō turpit̄ accipit. de accepto sūn turpitudine offerre poterit. R⁹ ad ꝑmuz iuste possideri dr̄ duobus modis. vel iusta cā vel iusto mō. Meretrix g⁹ qđ possidet ex meretricio nō possidet ex iusta ca. qa ex peccato recipit illud stipendiū possidz. tn iusto mō: quia possidet vt ꝓpriū. nō vt alienū. ꝓt̄ hoc ergo quia merces ꝓstibuli est stipendiū peccati ꝓhibet offerri in veteſtatione ⁊ abhominatione meretricii. Ad scdm x̄o qđ dic̄ q̄ nō turpit̄ recipit. Silr itelligit duob⁹ modis. turpit̄ ei recipit: qa ex turpi cā ⁊ actu stipendiū ꝓcipit. nō turpit̄ x̄o recipit q̄tum ad hoc vt in restituēdo sit. Item q̄rit Aug⁹. quare ꝓhibuit offerre ꝓcium canis. Naz cōmutatione ꝑmogenitoꝝ quam iubet fieri de imundis aīalibus Exo. 13°. 1. equis ⁊ asinis que adiuuāt hominē. Unī ⁊ iumēta dicunt̄ de cane ⁊ de porco noluit fieri. Querit g̃ si de omīb⁹ talib⁹ comutatione voluit. q̄re hic solū canē excipit. R⁹ in lege quedā offerebant de aīalibus nec redimebāt vt aial imolabile. Leu. vlt. Aīal qđ imolari pōt vño mutari nō poterit: vt bos ⁊ ouis. Quedam x̄o nō offerebant sed redimebāt: vt aīalia imunda que dicunt iumēta. eo q̄ sint bōi in adiumētū Leuit. vltio. Si imundū aīal redimet que obtulerit. 24°. Exo. ꝑmogenitū asini redimes oue. Quedā x̄o nec offerebāt nec redimebant vt canis ⁊ hoc vuplici rōe vna est litteralis quia talib⁹ aīalib⁹ maxime vtebant ydolatre in sacrificiis ⁊ cultu ydoloz. Et iō ad detestationē ydolatrie bi⁹ aīalia: ⁊ eoz ꝓcium vñs offerri ꝓhibuit.

Alia x̄o rō est moralis: quia p canē significatur rapacitas. De rapina aūt nō pōt fieri oblatio. 24°. ecclesiastici. Dona iniquoz nō probat altissimus. ⁊ itez. Qui offert sacrificiuz de ꝟba paupum. q. qui victimat filium in conspectu patris.

Item secunduz legē

Quedā ꝑsone reputabant infames nō ex culpa ꝓpa. sed ex defectu significante culpā. vel ꝺditione ꝺsequēte culpā alienā. Ex defectu significante culpā infamis erat carens membris genitalib⁹. Unī lex Deu. 23°. Nō intrabit eunuch⁹ attritu vel āputatis testiculis ⁊ abciſſo veretro ecclesiā vñi. Itē ex ꝺditione ꝺsequēte culpā alienā reputabant quidā infames rōe natiuitatis: vt de illtimo thoronati. Unī lex Deu. 23°. Nō ingredietᵉ manzer de scorto nat⁹ in ecclesiā vñi vsq; ad decimā generationē. Quidā x̄o rōe gentis seu generis. Unī lex Deu. 23°. Amonites ⁊ Moabites etiā post decimā generationē nō intrabūt ecclesiā vñi in eternū. Circa q̄s leges obr̄ multiplr̄. Primo quia nō videnᵉ otinere iusticiā iste leges. Naz cum exclusio ab ecclesia domini pena sit. defect⁹ aūt genitaliū pōt in aliquo esse sine culpa. similit ⁊ nasci de scorto nō est cu lpa nascētis. Ergo ler infert penā sine culpa qđ ininstū est. Itez querit̄ qd dicaᵉ ecclesia. Nā si ecclesia dicit congregatio fidelū. Sine culpa aūt nullus dz excludi de congregatione fideliū. ergo nō est iustū vt aliquis excludaᵉ ab ecclesiā ꝓpter defectū genitaliū vel ꝓpter defectū nataliū

Itē querit simplr̄ dr̄ de eunucho q̄ non intrabit ecclesiā vñi. De illo x̄o qui de scorto natus est dr̄: q̄ nō intrabit vsq; ad decimā generationē. Itē querit Aug⁹ de alia lege Amonites ⁊ Moabites etiā post decimā generationē nō in intrabūt ecclesiā in eternū. Sic dicit Aug⁹. q̄ forte ꝓphetizauit mistice Ruth intraturā. Cū ait vsq; ad decimaz generationē. Cōputant enī ab Habraā cui⁹ nepos fuit Loth. qui genuit amonitas ⁊ moabitas generationes decē vsq; ad Salomon qui genuit Booz maritū Ruth. videlicz Habraā. Isac. Jacob. Judas. Phares. Esron. Aram Aminadab. Naason. Salomon. i. Paralip. 2°. Qui genuit Booz: cui Ruth in ecclesia vñi pepit filios. Ruth vlt. Sed obicit Aug⁹ Cur g⁹ victū est vsq; in eternū p additionez an quia p⁹ nulla aīa de amonitis ⁊ moabitis intrauit in illā ecclesiā hebreoz: quod dr̄ inconuenies. Si x̄o dicaᵉ aliᵗ sic dicit Aug⁹ q̄ amonitas ꝓhibuit ⁊ nō amonitidas. i. viros admitti nō feminas: ⁊ reddit rōez. quia cum euertissent israelite illā gentē oēs viros occidere iussi sunt. Nume. 31°. Feminas autem nō nisi eas que nonerāt viz. qm̄ ipe in fornicationem subduxerunt ꝑplm. Nume. 25°. Uirgines x̄o dimiserunt nō eis ꝑputantes culpaz qua euerti gens illa meruit quā etiā hic ꝺmemorauit. Sed obr̄ Nā sic̄ habet Judith. 5°. Achyor erat dux omniū filioruz amon. ⁊ sic̄ dr̄. 14°. Relicto gentilitatis ritū credidit deo: ⁊ circūcidit carnē ꝓpucii sui ⁊ apposit⁹ est ad ꝑplm israel ⁊ oīs successio generis ei⁹. Ergo Achyor otra hāc ꝓhibitioez in dei ecclesia est recept⁹. Itē obr̄ de hoc q̄ de amonite ⁊ moabite subdit lex. Nō facies cū eis pacē: nec queres eis bona cūctis diebꝰ vite tue vsq; in sempiternū. Nam hec ꝓhibitio vr̄ manifestā iniquitatē inducē. qa sic dicit Apls ad Ro. 12°. Si fieri pōt q̄ ex vobis est cū omīb⁹ hōib⁹ pacē hītes. ⁊ De bte. 12°. Pacē sequimini cū oībus. Itez iz Ro. iurta auctoritatē ꝑuer. 25. Si esurierit inimicus tuus: aba illū. si sitit: potū da illi.

R⁹ ad ꝑmū vđ. q̄ pena iuste inferᵗ sine culpa: nō tn sine cā. sicut ꝑz in multis exēplis vt in ceco nato ⁊ paulo. Dicen đ igit q̄ ab ecclesia excludit̄ ꝺm ꝓdictā legē eunuchus ⁊ spurius nō ꝓ culpa ab eis omissa. sed ꝓ culpa significata excludit eunuch⁹, significat. ⁊ illū qui mollit̄ viuit nec virile op⁹ ꝓficit. ⁊ hec cā sufficiens est legi que deseruit figure. quāuis alia itez cā sit. hīc iā dict̄. Pro culpa viro detestanda seu ꝓpria excluditur spurius in detestatoz videlz illegitimi coyt⁹

Ad scdm x̄o vđ. q̄ excludit̄ quis a locutate fideliū simplr̄: cū nō recipit̄ ad coniunctionē oīonis beneficēᵗ erit⁹ qui hīt fideles ⁊ hoc mō sine culpa nō excludebant a cōtione fideliū seu ecclesie. Itē excludit̄ quis. cui nō recipit̄ ad pactū ꝺfederationis fidelium vt ad matrimoniū. ⁊ hoc mō eunuch⁹ ꝓpter ꝑpotentiā generatiōis que est oppositā bono matrimonii: qđ est bonū ꝑlis dr̄ excludi ab ecclesia. hoc est ne p matrimoniū ecclesie dī seu ꝺgregationi fideliū adiungat. Sili mō manzer seu spuri⁹, ꝓpter infamiā generationis efficit̄ irregularis. ⁊ excludit̄ ne p pacti onē ꝺiugalē ecclesie societ̄. Ad tertiū vđ q̄ eunuch⁹ simplr̄ excludi dr̄. quia nec in se nec in successore pōt p ꝺiugiū ecclesie sociari. Spurius x̄o q̄ꝫ nō in se copulari possit ꝓpter infamiā: tn pōt in successore. tamē nō copulabit̄ filiab⁹ israhel. nec filii⁹ ei⁹ de legitima: nec nepos vsq; ad decimū successorem. quādo memoria antiqui opprobrii seu ifaie penit⁹ erit extincta. Ad q̄rtū qđ obic̄ đ amonite ⁊ moabite ꝟz augt. Cū amonites ⁊ moabites nosa sint gēs masculi ꝑ hos viri tm̄ n̄ mulieres itelligūt excluſi. ⁊ iō Ruth n̄ est copulata ecclesie cōi hāc ꝓhibitionē.

Ad illud x̄o qđ obicit de achyor dicūt quidā q̄ q̄ꝫ legat̄ dux filioz amon. non tn̄ legit̄ amonites fuisse. ex quo accipiūt q̄ q̄ꝫ amonitis imperat. tn̄ ex alia gente ⁊ natione erat vt egyptius uel ydume⁹. Alii x̄o dr̄ q̄ ꝑ susceptionē circūcisionis ⁊ ritū gentis hebree specialit̄ dispensatū est cū achyor vt agregaret̄ ecclesie ⁊ collegio hebreoz: q̄ꝫ esset de genere amonitaz. Ad vltimū x̄o đ. q̄ illa legis pticula. Nō faciᵉs cū eis pacē: nō queres eis bona. intelligit̄ duob⁹ modis. Uno mō ꝺm acceptionē aīe carnalis. ⁊ sic accipit̄ litteralit̄. ⁊ dr̄ ꝺm pmissionē nō ꝺm ꝓceptionē. ⁊ ꝺm hūc sensū accipit̄ illud qđ dic̄ oīs. Matḥ. 5. Odio habebis inimicū tuū dictū est antiquis. Alio⁹ ꝺm acceptionē aīe spiritualis: ⁊ tūc intelligitur spiritualit̄: vt n̄ q̄rat pax: nec bonū q̄ foueat

Universidad de Deusto
Biblioteca

in malis.sed aduersemur eis inq̃tū mali sē
t odio habeamus ſm qđ dr in psal. Perfcō
odio oderā illos. q̃uis diligam⁹ eos inq̃tuz
hoīes sunt. Unī Aug⁹. Ista vuo noīa cū vi-
cak hō peccatoꝝ nō frustra vicūt. ga pecca-
toꝝ est corripe. ga hō ē miserere. nec oīo libe-
rabis hominēnisi cū psecutus fueris pecca
torē. Sic igit terminat hec ps in qua q̃ritur
de legib⁹ iudicialib⁹ circa gradus t differē
tias personarum.

Cōsequenter querē

dum est de legibus circa possessiones rex.
Res autem quedaz sunt acquisite. Quedaz
hereditarie. t de vtrisq; vanī leges iudicia-
les. De rebus g⁹ acq̃sitis vat lex loquens ō
rege. Deutl.17°. Nō habebit rex auri t argē-
ti imensa pondera. De reb⁹ hereditariis da-
tur lex. Deutl.18°. Nō habebūt sacerdotes t
leuite ptem t hereditatē cū reliquo populo
israel. Querit g⁹ q̃tum ad pmā legē que
est de rebus acquisitis seu reb⁹ mobilibus
vtz licitū sit thesaurizare. q; nō: vr p pdcaz
legem. Nā si phibitū ē regibus thesaurizare
de quibus maxīe vr. t hoc p pdictā legem
nō habebit argenti t auri imensa pondera
Ergo multo magis phibitū est ceteris.

Itē Math.6°. Nolite thesaurizare vobis
thesauros in terra: qđ oīb⁹ generalit dicit
Itē p reprehensionē dr in psal. thesaurizat
t ignorat cui congregabit ea. Cori.2. Cor.12
dicit aplūs. q; parentes debēt thesaurizare fi
liis: nō filii parentib⁹: qđ nō diceret si non
esset licitū thesaurizare. Itē ecclesiastici.7
Utilioꝝ est sapīa cū diuitiis. t magis pdest
videntibus solē. sic enī ptegit sapīa: sic pte
git pecunia. Ergo ppter prectionē t defen
sionē regi licitū erit thesaurizare. Rō the
saurizat aliquis ex affectu auaricie t cupidi
tatis absq; oī intentione necessitatis ppie
vel aliene. Et hoc mō thesaurizare oibus est
phibitū. Unī dicit glo supp pdictā legez. Nō
habebit auri t argenti imensa pondera vlt
mēsurā necessitatis. sugillat enī auaritiā: t
sm hoc dicit beat⁹ Jacob⁹. 5°. Agite nūc di
vites plorate. t subdit. Diuitie vre putrefac-
te sunt. vestimēta vestra tinei omesta sunt
aur̃ t argentū vestr̃ eruginauit. t subdit
Thesaurisastis vobis irā. Itē thesaurizat
quis ex solertia ꝓuidentie: t hoc uel ꝺsidera-
tione necessitatis: vel ꝺsideratōne publice
vtilitatis. Consideratione necessitatis occ-
die pentib⁹ secularib⁹ ob necessitatē filioꝝ
educandoꝝ: vel filiaꝝ ꝺiugio tradendaꝝ nō
aūt vitandaꝝ. sed seruato mō t statu psone

Cōsideratione publice vtilitatis: vl regni
defendendi: vel cult⁹ dei ampliādi. ocessum
est regibus thesaurizare. Unī de cā regni de
fendendi loquit auctas pdicta Eccle.7. sicut
ptegit sapīa: sic ptegit pecunia. Cā xo cult⁹
diuini ampliādi. hoc est edificādi templuz
deo legit thesaurizasse Dauid. i. Paralip. 29
Locutus est rex Dauid ꝛc. Ego totis viribus
pparaui ipensas domus dei mei auꝝ ad va
sa aurea. argentū in argentea ꝛc. Personis
xo eccleiasticis ppie nūq̃ thesaurizare licz
ga ñ lz eis accumulare pecunias. nec pecuniā
tenere intentione fuandi. Unī beat⁹ Ambro
in li. de officiis. 12. q. 2. Auꝝ ecclesia hz non
vt seruet sed vt eroget: t subueniat in neces
sitatib⁹. Quid est opus custodire quod nihil
iuuat. Item Jero. Cum Socrates Athe-
nas pgeret: magnū auri pōdus abiecit: neq;
enī putauit se posse xtutes simul t diuitias
possidere. Nos subsarcinati auro xp̃m pau-
perē sequimur. t subdit. Quō possumus ali-
ena fidelit distribuere qui nostra timide re-
ſuamus. loquitur conī clericos cupidos.
Quātr̃ ãt clerici absq; supfluo possidē dēant
bi⁹ tpalia inq̃rit infra. cū de pcepti euāgelicis
disputabit. Itē querit de scōa lege circa
res hereditarias. vtz sacerdotes t leuites si-
ue plone ecclesiastice possint res hēditarias
possidere: q; nō. vr p pdictā legē. Itē Deu
is°. dixit dns ad Aaron. In terra eoꝝ nihil
possidebitis: nec hēditis ptem inter eos. Ego
pars t hereditas tua in medio filioꝝ israel.
Itē in codē. filiis leui dedi oēs decimas i s-
rael. t subdit. in generationib⁹ suis nihil ali
ud possidebūt. Ergo cū incōpabilit sacerdo-
tes t leuite euāgelici teneāt esse pfectiores
sacerdotib⁹ t leuitis veteris testamēti nihil
poterūt hereditarie possidere. Itē Raba⁹
sup illā legē Deutl.18°. Nō habebūt. sacerdo-
tes ꝛc. Dicit i veteri t nouo testō ministris
altaris ꝓceptū est de oblationib⁹ t decimis
viuere. nec terrenis possessionib⁹ acquirēdis
occasum est inhyare. Unde nolite possidere
aur̃ neq; argentū. x°. Math. Itē Jero⁹ ad
Nepotianū. qui dns possidet. t dicit cum
ppha pars mea dns. nihil ex dno habere
pot: q; si quippiā aliud pter dnm habuerit
pars eius nō erit dns. xbi gra. Si aurum. si
argentū. si possessiones. si varia suppellectilem
cū istis ptibus: dns nō dignat fieri ps eius
Itē Jero. ad eūdem. Si ego dns ps sum
t funiculus hereditatis mei⁹ ppie nō accipio
ptem inter ceteras trib⁹. sed qi leuita t sacer-
dos viuo ō decimis: t altari huius altaris
oblatione sustentor. his victū t vestitum
his otentus ero. i. Thi. 6°. Et nudā crucem
nudus sequar. Ex his g⁹ vr q; clerici eccles
az: nullo⁹ prit tras hr̃e vl rusticas res secula
res. Itē ad idē Deutl.18°. Sacrificia dni t
oblationes ei⁹ omedent: t nihil aliud acci-
pient de possessione fratr̃ suoꝝ. dns. n. ipe ē
hereditas eoꝝ. Itē Josue. 13°. Tribui leui
nō dedit iosue possessionē. sed sacrificia t
victimas dni: dei israel ipe est ei⁹ hēditas.

Conī. Numer. 35°. Precipe filiis israel vt
dent leuitis de possessionib⁹ suis. vbes ad
habitandū t suburbana pecoꝝib⁹ ac iumē-
tis. ergo ex lege dei leuite possidebāt ciuita
tes et suburbia. Itē leui. vlt°. Si qs agruz
possessionis sue vonerit t ꝺsecranerit dno
t nō fuerit redempt⁹: cū iubilei venerit di-
es sanctificat⁹ dno erit: t possessio ꝺsecrata
t ad ius ptinet sacerdotū. ergo ex hac lege
sacerdotes veteris poterāt possidere agros
t alia que dno vouebanī. Item Actl.4°.
Joseph qui cognominatus est barsabas ab
aplis leuitis cipi⁹ genere. cū hēret agrum
venddit eū qđ non faceret nisi dniuz agri
suū eēt. Itē dlē canō ꝺcilii agathen. 12. q.
1. Epi de reb⁹ ppriis l' acq̃sitis uel q̃q̃d de p
prio brit heredib⁹ suis si voluerint derelin-
quāt. ergo epi qui inī plonas ecclesiasticas
seculares videnī esse pfectiores. possūt here
ditaria possidere. Itē sacerdotes t leuite
orientalis ecclesie vxores bnt t filios gene
rant. Si g⁹ paterna successione. uel alio mō
nihil hereditarie possiderent filii eoꝝ legi-
timi nati ex hereditate remanerent. quod ē
inconueniens. Itē in canonib⁹ aplōz. legi
tur q; epūs hz potestatē moriēs de reb⁹ ppīs
quibus voluerit: t sicut voluerit relinquere
fortassis. n. aut vxōrē hz: aut filios: aut ppin-
quos. Justū enī est apud deū t hoīes: vt nec
epūs uel ei⁹ ppinqui pscribant sub obtētu
ecclesie. Ex quibus relinquit q; epi t ceteri
clerici marīe possūt hereditaria possidere.

Itē reges terre pnt vouere terrā aliquam
t dniuz ad ꝺferendū ecclesie. Ergo sm legē
Leui. vlt° Potent ecclesie seu plone ecclesia-
stice terram t dniuz possidere. Possūt g⁹
pter decimas t oblatōes possidere alia. qđ
vr esse ctra leges pdictas. Rō in veteri te-
stamēto possidebat terra rōe facte distribu
tionis t diuisionis sm sortes p trib⁹: p suc
cessionē iure hereditario debebāt ad poste-
ros ptinere. t sm hoc intelligūt pdē leges
q; sacerdotes t leuite nō habebāt ptem nec
hēditatē cuz reliquo populo tsrl. t silr q; vr
pter sacrificia t oblationes nihil aliud acci
piēt supple rone diuisionis terre pmo facte
p trib⁹. Itē possidebat terra rone t titulo
donationis subsequētis diuisionē terre. Et
sm hoc leuite possidebāt vibes t opida ad
manēdū: t suburbana ad pascendū pecora
sic hēt. Nūe. 35°. Itē possidebat terra rōe
t titulo oblationis facte deo. t sm hoc leui
te possidebāt agros que vouebāt deo: t nō
redimebant infra iubileū. Leui. vlt. Item
possidebat terra titulo emptionis: seu acqui
sitionis t hoc mō poterāt leuite acquirē ter
ras. nec tñ ppter hoc dicerent hereditatez
accepisse inī fratres, quēadmoꝺ dr Gen. 23
Q. Nabzaā plantauit nemus: vbi dicit glo.
Nabzaā sicut Steph. dicit Actl. 7°. Nō acce-
perat hereditatē ibi nec spaciū pedis. Intel
ligenda est g⁹ hereditas quā de⁹ erat sibi da
tur⁹ t suis posteris ex gra: nō ꝑcio empta.
Ex his igit pz q; illa que possidebant leuite
rōe donationis subsequētis ad diuisionem
terre ꝓmissionis vl q̃ possidebāt nomīe ely
mosine seu oblationis: vl que possidebāt ti
tulo eptionis nō dicebantur iure hēditario
possidē. Itē leuite t sacerdotes noui testi
q̃dam possidēt titulo t noīe eccl̃ie t ista nō
possidēt hēditarie: s titulo omēdationis. cō-
mēdata. n. sīt eis tpalia eccl̃ie: sic dispēsatoꝛi
b⁹ t pcuratoꝛib⁹. Unī Aug⁹ ad bonifaciū. Si
ꝓuatim ea q̃ vobis sufficiūt possidem⁹ non
sunt illa nostra: s pauperuz quoꝝ ꝓcurationē
q̃dām geri⁹ nō ꝓprietate tē nobis vsurpatōe
damnabili vēdicamur. ꝓuatum xo appellat
brificiū ecclesiasticum sepatum: et singulari p
sone omissum. Quedā xo possidēt titulo
eptionis et noīe acquisitionis. vt ea q̃ eis p
neniūt solertia sua et exercitio sui laboris
et etiā ista nō dicūt hēditarie possidē. Itē
q̃dam possidēt rōe successionis a suis parē-
tibus. et h tñ dicunt iur hēditario possidē
res quas possidēt noīe eccl̃ie. nec possident
hēditarie: nec pnt hēdibus relinquē: sm q;
dicit canon ꝺcilii agbatñ. Res xo quas pos
sidēt p acquisitionē nō possidēt hēditarie. s
possunt ea hēdib⁹ vl quibuscūq; relinquē. vñ

Universidad de Deusto
Biblioteca

canon ocilii agatheñ.vic.z.q.i.Epi ꝺ reꝺ⁹ acquisiti:qꝺ habēt heredib⁹ suis si voluerit vere linquāt.Res xo quas possident rōne paterne successionis: possident hereditarie nec pñt heredib⁹ nō relinquere.Unꝺ Jere.xz. Possideaꝝ meū qui est in anathat: qa tibi opetit hereditas.ꝛ tu ꝓpinquꝰ es vt possideas. Ad illud ergo qꝺ obicit:ꝙ pfectiores dēnt eē leuite ꝛ sacerdotes noui testi q̄ veteris.ocedendū est.quia tā illa que possident noīe ecclesie q̄ possidēt titulo paupeꝝ sicut dic Jero.ꝙ res ecclesie:res pauperuꝫ sūt ꝙ alia que possidēt sic ꝓpria vel p acq̄sitōꝫ vel hereditarie debēt hr̄e sicut coia cuꝫ pauperib⁹:q̄diu ipa possidēt.vt ea que possidēt ꝓpria possideāt sic coia. Et hoc mō intelligit canon vrbani pape.ix.q.i.Scimus qa hactenus vita cois inter xp̄ianos viguit.ꝛ adhuc grā dei maxīe viget in�palos qui ī sorte dñi sunt electi.i.clericos.sicut legit ī apl̄oꝝ actibus.4°.Erāt illis oia coia. Sili mō ad illud qꝺ dicit Rabanꝰ vꝺ.ꝙ leuitis noui vel veteris testamēti nō est ocessū possessionib⁹ acquirendis inbyare affectu.sc̄z cupiditatis vel studio secularis negotiationis.

Ad illud xo qꝺ dic beatꝰ Jero⁹. Rndet ꝙ intelligit ve clericis qui seculo abrenunciauerūt.Sed pōt dici ꝙ intelligit ve oib⁹ qa vebēt possidere que possident.qi nō possidentes p otemptū reꝝ:ꝛ solicitudinū terrenaꝝ ꝓpt dicit apl̄s.z.Coꝛ.6°.Tanq̄ nihil habētes:ꝛ oīa possidentes. Ad alia vero obiecta pz solo.Nā si clerici possident terraꝫ ꝛ iusticiā secularē ex ea pte qua sunt clerici nō possident ista hereditarie. Aut enim ista possident titulo ecclesie:ꝛ tūc nō hereditarie:qa titulo elymosine vel oblationis ista possidet ecclesia:aut paterna successione.ꝛ tē nō possidēt ista inq̄tum clerici.i.in sorte domini uocati.

Inquisito de rebus

possidendis.Querendū est ve legib⁹ iudicialib⁹ in rebus distribuēdis seu coīcandis De quib⁹ vate sūt plēs leges iudiciales.Nā Exo.xz°.vr̄.Sex ānis seminabis terrā tuaꝫ ꝛ ogregabis fruges ei⁹. Septimo aūt āno dimittes eā ꝛ quiescere facies. vt omedant paupes populi tui.Cōstās est ꝙ lex ista plēa pietate est: qua ꝓcipit vt in septīo āno coīcent suas possessiones.Cū g° ꝓcepta pietatis sp sint obseruāda istud erit mō obseruandū

gtē silis lex est Leui.xz°.De vie 8°.sceno-phegie ve quo vr̄:ꝙ erit sanctissimus atq̄ celeberrimus.est enī cet⁹ atq̄ collecte. ꝛ intentio h⁹ ꝓcepti erat:vt illo vie fieret collecta ad sustentationē paupum ꝛ hedificatōꝫ tabernaculi.ꝛ ostat ꝙ istud silr plenū pietate est.ergo cēt seruandū. Jtē Leui.xz°.Datur ꝓceptū ꝙ in āno iubileo vēat fieri restō possessionū manumissio seruoꝝ ꝙ silr plenū pietate est. Jtē Leui.xz°.vr̄.Postq̄ messu eritis segetē terre vr̄e nō secabitis eā vsq̄ ad solum.nec remanētes spicas colligetis.ꝛ pauperibus ꝛ pegrinis dimittetis eas. Ho.ꝛ pietate plena sunt. Jtē Deutl.i5°.Oino indigens ꝛ mēdicus nō erit inꝰ vos. Cū ergo istud ꝓceptū sit piissimū:maxīe erit obseruā dū. Coñ.Hal.4°.Dies obseruatis ꝛ ānos glo.Jero.Puto equidē hoc ve septimo remissionis āno dici Deutl.i5°.Et ve quīquagesimo qui ab illis vr̄ iubileus. Ergo ipse Apl̄s reprehendit Hal.ve obseruātia p̄dictaꝝ legū.ergo nō sūt obseruāde tpe gr̄e. Jtē Jo.i2°.vr̄.Paupes sp habebitis vobiscū.ꝛ itez.i5°.Deu.Nō deerūt paupes in terra habitationis tue.ergo nō est seruandū p̄dictuꝫ ꝓceptum oīno ꝛ mēdic⁹ nō erit apud te.

R° in ꝓceptis iudicialib⁹ ve reb⁹ coīcandis Quedā erāt figuralia.Quedā litteralia.ꝛ moralia.sed tū īperfecta:ꝛ hoc vuplr.Nā q̄dam sic erāt īpfecta:vt aduenīēte pfectione essēt mutāda.Quedā xo sic erāt īpfecta:vt aduenīente pfectione cēnt pficienda. Quedā xo erūt pfecta ꝼm illū statū.sed aduenīēte pfectione maioꝝ p statū.q̄ conterīū erāt enacuāda. Dicendū g° ꝙ ꝓceptū ve obꝺuatiōe āni septimi ꝛ octaue diei scenophegie.ꝛ anni iubilei.erāt ꝓcepta figuralia.q̄tuꝫ ad formā ꝓcepti q̄ erat ve obꝺuantia tpis in figura.q̄uis determinatio ꝓcepti cēt moralis vt ſ.paupes sustentarenꝰ ꝛ fouerenꝰ.ꝛ iō sicut ostēdit Apl̄s.Hal.4°.nō sunt ad litterā obꝺuāda.Aduenīēte.n ꝛtate oz cessare figura.

Jtē ꝓceptū ve nō secanda segete vsq̄ ad solū:ꝛ ve spicis remanētib⁹ paupib⁹ dimittēdis ad litterā ꝓceptū pietatis ē.ꝼ aduenīēte pfectione euāgelii qua tenemur nō solū spicas remanētes..ꝼ ipm frumētū ve oreo tenemur indigētibus paupibus coīcare. in nēcitate oū facimus qꝺ plus ē cessat id qꝺ minus ē. Jtē ꝓceptū ꝺ mutuādo fratri ꝼm lr̄am pietatis ē.ꝼ ipsciñ ē in hoc ꝙ solū ꝓcipit mutuū vandū fr̄i.Deutl.i5°.Si vnus ve

fratrib⁹ tuis ad pauptatem venerit nō cōtēbes manū sed apies eā paupi ꝛ vabis mutuū quo eū indigere pspexeris.Aduenīente xo pfectione euāgelii nō enacuaꝝ ꝼ pficit cū vr̄ Luc.6°. Diligite īimicos vestros:ꝛ bñfacite:ꝛ mutuū vate nihil inde sperātes in quo iubet mutuū dari etiā inimico:i cās necessitatis.Et silr Matħ.5°.vr̄ generalit Qui petit a te va ei:ꝛ volenti mutuari a te ne auertaris. Jtē ꝓceptū quo dictū est:ꝙ nō erit indigens ꝛ mēdic⁹ inꝰ vos.i.vestitus auxilio:ꝛ querēs panē p hostia pfectuꝫ est q̄tum ad statū īpfectionis illi⁹ popli.q̄ p bona tpalia ad salutē attrahebantꝰ.Unꝺ eis fiebat ꝓmissio tpalium.Psa.i. Si audieritis me:bona terre comedetis. Aduenīēte xo pfectione maioꝝ ppli xp̄iani:quib⁹ pauptas ꝛ abdicatio tpalium:beatitudo est.Matħ.5 Beati paupes zc̄.Cessat istud ꝓceptū:quia ī vita xp̄iana esse indigentē ꝛ mendicū.nō est esse miser:ꝼ btm.Unꝺ dicit Origē.sup gen. 47°.Terra sacerdotū a rege tradita fuit eis quib⁹ statuta cibaria ex oreis publicis p̄bebantꝰ.Pharao terras suis ocessit.xp̄s abstulit suis.Josue tribui leui nō dedit possessionē.quia vñs ve⁹ ipe est possessio ei⁹.Ap̄us dicit.Nisi quis renūciauerit oīb⁹ q̄ possidet:nō pōt me⁹ esse discipul⁹.Luc.i4°.p hec igit pz solutio ad obiecta. Nam ad illud qꝺ pmo obicit ꝺ coīcatione terre in septīo āno:q̄tum ad formā ꝓcepti qua ꝓcipit obꝺuatio tpis figura est.Unꝺ Exo.xz°. sup illō ꝓceptum dicit glo.in senario pfectio opum in septēnario requies aīaꝝ exp̄mit.Unde g° sex ānis seminare terrā ꝛ congregare fruges ei⁹ ꝓcipimur.quia in pñti vita que sex etatibus ostat terrā carnis nostre exercere:ꝛ virtutū semē in ea serē debemus.vt in futuro vitā eternā accipiamus.Et iō q̄tum ad formā ꝓcepti nō est obseruādū.q̄tum xo ad rationē determinatōis:que est coīcatio bonorū paupibus:nō solū anno septimo ꝼ oī tēpore cū neccitas ē obꝺuādū ē. Sili mō ad illō qꝺ obic ve octaua die scenophegie.ꝙ ē cet⁹ atq̄ collecte. Dicendꝺ ꝙ figura est octaue resurrectiōis. in qua supplebit defectus meritoꝝ in īpfectis:ꝙ babūdantiā meritoꝝ in pfectis. Sili mō ꝺꝺ.de iubileo.ꝙ figura fuit remissionis faciende p xp̄m.p quā patres scī de limbo īferni rediret.Qꝺ xo ꝓcipit ve manumissione seruoꝝ ꝙ pietatis est ꝛ restitutiōe possessionū roē habundātion

pfectionis in statu xp̄ianitatis:in quo beatificat pauptas ꝛ otempt⁹ possessionū:ꝛ pdicat humilitas ꝛ subiectionis meritū nō seruat. Ad reliqua xo oia pz solo ex iā dcis Sed tamen adhuc queret aliquis ve illo iudiciali precepto pietat⁹.Deu.z4°.Nō gnocetabit apud te pignus fr̄is tui:ñ panꝝ est: ꝼ statī reddes ei.Et itez.Cū repetes a p̄simo tuo rē aliquā nō ingredieris domū ei⁹ vt pignus auferas.ꝼ stabis foris ꝛ ille ꝓferet.

Queret g° cur nō potius ꝓcipit creditori vt nō auferat pignus qꝺ eodē die restituendū est. Si dicat ꝙ ad opellēdū debitorē hoc fieri voluit.Obr̄ quō g° debitor vigeat ad reddendū cū sciat se pignus eadē die receptuꝝ. R° ſm Aug.ꝙ ꝓpt memoriā h̄ fieri voluit lex.ne.ſ.debitor obliniscat reddē maxīe quia mia creditoris vincit cui nō oz esse ingrat⁹ si pign⁹ recepit in q̄ dormiat

Quesito de legibus

iudicialib⁹ ptinētibus ad statū psonaꝝ ꝛ ordinē reꝝ.querendū est ve legib⁹ iudicialib⁹ circa ius ꝛ debitū actionū.Actiones autez hic vicimus p quas inē hoīes mutua indigētia supplebant:vt negociationes:ꝛ otractus vēditionis ꝛ ēptionis.mutui. ꝺmēdationis ꝛ ꝺductionis.seu locatōis. Circa otractū nēditionis data est lex Leuitici.i9°.Statera sit iusta ꝛ equa sint pondera: iust⁹ modius. equusq̄ sextari⁹.ꝛ itez Deu.z5°. Pond⁹ habebis equū ꝛ iustū.ꝛ modius equalis ꝛ verus erit tibi. Circa otractū mutuī dic lex Deu.xz°.Fratri tuo absq̄ vsura id quo indiget comodabis.ꝛ itez in eodē.Nō fenerabe ris fratri tuo ad vsurā sed alieno. Circa otractū ꝺmēdationis seu vepositionis dic lex Exo.zz°.Si quis ꝺmēdauerit pecuniaꝫ amico suo vel vas.ꝛ furto ablata fuerint.si inuenīt fur vuplum reddet.Si latet fur vñs applicabit addens ꝛ iurabit ꝙ nō extendit manū in rē ꝓximi sui. ꝛ si illi iudicauerint vuplū restituet. Jtē dicit lex alia in eodē Si quis ꝺmēdauerit ꝓximo suo omē iumēta ad custodiendū ꝛ debilitata fuerit: uel mortuū aut captū ab hostib⁹ iusiurandum erit in medio:ꝙ nō extendit in rē ꝓximi manū ꝛ reddere nō cogetꝰ zc̄.que ibi distinguit lex circa otractū ꝺditionis ꝛ accomodatōis ꝛ locationis ꝺicit lex Exo.zz°. Qui a pximo suo iumētū aliquod mutuo postulauerit.ꝛ debilitatū seu mortuū fuerit vñ non

Universidad de Deusto
Biblioteca

pñte reddere opellet: q̄ si vñs pñs fuerit. nō restituet maxīe si oductū erat p̄o mercede opis sui. Itē dicit lex Deu. 24°. Nō negabis mercedē indigentis ⁊ paupis fr̄is tui. s eadē die reddes ei p̄cium laboris sui. Cē prem istā querit̄ p̄mo generalr. vtr negociatio sit licita. Scdo vtr clericis in aliq̄ cāu sit licita. Tertio spāliť de p̄dictis cōtractibus multiplicit̄ dubitatur.

Queritur igitur vtrū negociari sit licitū. Ad q̄d sic Jo. criso°. sup math 21°. Siciebat nēdentes ⁊ emētes. dicit eicies vñs nēdentes ⁊ emētes de tēplo sīguit q̄ mercator nū q̄ pōt deo placere. Et ideo nullus xp̄ianus dr esse mercator. Itē Criso° in eodē. Si quis voluerit esse mercator p̄icias de ecclesia. dicēte ppha in psal. Qm̄ nō cognoui negociationes: introibo in potēcias vñi. sm. lxx. Item idē in eodē. Ostendā qui nō est negociator: vt qui talis nō fuerit cū intelligas nō esse negociatorē: ⁊ subdistinguit sic. Quicūq; rem opat nō vt integrā ⁊ īmutatā vendat. sed vt mā sit sibi in ō aliquid opandi. ille nō est negociator: ⁊ ponit̄ tur exemplū vt iste emit tabulas vt faceret scriniū: vel cartas vt faceret libr. Qui vero rem opat vt integrā ⁊ īmutatam nēdendo lucrer ille est mercator qui de templo dei eicit̄. si ergo fere oēs negociatores sūt tales negociari erit licitū vlr. Itē Cassiodor° sr̄ illū locū psal. Qm̄ nō cognoui lr̄aturā. dic quid est aliud negociatio nisi que possit vilio° opare ⁊ carius uelle vistrahere. ⁊ subdit Negociatores tales eiecit vñs de templo dicens. Nolite facere domū patris mei domū negociationis. Ex quib° vr̄ relinqui q̄ negociari vlr sit illicitū. Conē. Aug° in li. no. ⁊ vete. test. Fornicari boibus sp nō licz negociari aliq̄n lz: aliq̄n nō. Itē negociatio pōt fieri licite. Unde Aug° in illo loco psalm. Qm̄ nō cognoui negociatiōes ⁊c. arguit sic ergo nō negocient xp̄iani. ⁊ ridet sed ait negociator. affero ex longinquo merces. mercedē laboris mei. Uñ viuā quero. Dignus est aūt mercenari° mercede sua Math. x. Ex hoc g° relinquit̄ q̄ iuste possū aliquid vilio° opare ⁊ cari° velle vendere. Itē glo. super illud psal. Qm̄ non cognoui litteraturā. alia littera negociationē ⁊c. Nō approbani q̄ faciunt auidi negociatores. Nā auid° acquirendi p vāno blasfemat p̄cis rex mentit̄: ⁊ peierat. sed hec vitia sunt hoīs nō artis: que sine his vitiis agi pōt. sic etiā in oibus artibus male agit̄ nō ex eis: sed ex homībus. De alia g° negociatione hoc dic̄. Negociatores g° dic̄ de suis actib° psumētes. Reliquit̄ g° q̄ negociatori est licitū si fiat sine mēdaciis ⁊ piuriis. Itē si ppter mēdacia ⁊ periuria culpant̄ negociatores. sic dicit Cassiodor° sup p̄dictū locū. psal. Negociatores illi abhominabiles existimant̄ qui p īmoderatam ambitionē pecunie polluūt̄ merces suas pl° piuriis onerādo q̄ p̄cis. Obicit Aug° sr̄ eūdem locū psal. in originali loquēs in psona negociatoris sic. Ego mentior nō negocior. possum enī sine mēdacio dicere tanto emi. tanto uēdam si plr eme. quo g° renocas me a negociatione. oēs artifices mentiūt̄. sutores agricole. Si ergo ppter mēdacia sutor ⁊ agricolar nō culpat̄ ars sutoria vel agricultura. Ergo ppter mēdacia negociatorum nō dr culpari negociatio. Itē si ppter auiditatē ⁊ cupiditatē acquirēdi culpatur negociatio. quia negociatores optāt tps caruz vt possint cāri° vendere anonā quā seruare rūt. Obicit Aug° sup eundē locū psal. in originali. Hoc nō faciūt boni negociatores sic nec boni agricole. Ista ei sunt peccata hominū nō rez. Negociatio igit̄ nō me facit malū. sed iniquitas mea ⁊ mendaciū meum.

Itē dicit phs. Cū quisq; hō q̄ plurib° reb° indigeat quas nō pōt p se ad sufficientiā vite pquirere vt victu vestitu: domo ⁊ hi°. nō est hoī vita nisi fuerit aggregatio supple cū aliis hoībus. ⁊ nō erit aggregatio hominuz vtilis in vita: nisi fuerit cōnegociatio. Cōnegociatio est supplens defectū vniuscuiusq; cōnegociantiū: qui sunt diuersificati in arte vt agricola indiget medico: cū est ei necessaria medela: ⁊ medicus indiget agricola pp cibū. Silr domificator idigz artificio calcimētoz. ⁊ c9°. ⁊ itez. Q̄d est apud vnū deficit apud alterz. Uñ babēs vinū indiget tritico ⁊ c9°. Cū ergo cōnegociatio int̄ homies sit ad supplendā indigentiā mutue necessitatis. negociatio nō erit illicita. nec mala. īmo ex iure nāli approbabil̄. R° distinguēdo Qm̄ aligd vr̄ illicitū pluribus modis. Uno illicitū vr̄ q̄d est p se malū ex ipa inordinatione act°. qualis est fornicatio: ⁊ vsura. ⁊ hmō negociatio ppie accepta nō est illicita Uñ Aug° sm hoc dic̄. Fornicari hoīb° semp nō lz. Negociari nō aliq̄n lz. Alio mō dr illicitū q̄d est ex aliqua circūstantia malum q̄d ctingit pluribus modis. ex circūstātia p̄sone. ex circūstantia cāe. ex circūstātia modi ex circūstantia tpis. ex circūstātia loci. ex circūstantia ostrii. ⁊ oībus istis modis ctingit negociationē fieri illicite: vel etiā licite Illicite cū ista inordinate in negociatione ctingūt. Licite nō cū ordinate. Ex circūstātia g° p̄sone illicita est negociatio cū negociat̄ clerico°. Uñ Aug° in li. q̄nū noui ⁊ veteris test̄. Inteq̄ clericus quis sit licz ei negociari. facto iā nō licet. Ex circūstantia nō cāe illicita est negociatio layco. cū. s. ppt̄ cupiditatē vel aliquē malū finē negociat̄. in q̄ modum dicit Cassiodor° sup psal. Q̄ negociatores abhominabiles existimāt̄: qui p īmoderatā pecunie ambitionē polluunt̄. ⁊ sicut dicit Aug° Illi qui optāt caz tps: vt possint cari° uēdere. Ex circūstantia etiā modi negociatio illicita est. cū exercet̄ cū mēdaciis ⁊ piuriis sm q̄d dicit Criso°. sup Math. 21° Mercator sine mēdacio ⁊ piurio esse nō pōt. vix pōt. Ex circūstantia nō tpis illicita est negociatio cū fit dieb° solēnibus ⁊ festiuis ordinr ⁊ vacationi diuini deputat̄ quia est cont̄ p̄ceptum de sanctificatione sabbati. i. vacationi dei. Exo. 20. ⁊ Deu. 5° Nō facies in ea quicq̄ opis ⁊c. Ex circūstātia loci illicita est cū fit in loco diuino cultui deputato. Math. 21°. Dñs eiecit emētes ⁊ vendētes de templo. Ex circūstātia etiā ostrii est negociatio illicita. cū. s. carius vendit̄ res tiseuntib° q̄ manētib°. Uñ dicitOciliū Albañ. Presbyteri plebes suas moneāt vt hospitales sint: ⁊ nō cari° vendāt tiseuntib° q̄ mercato vendere possint. Licite nō negociatio fit cū exercet̄ a ogrua p̄sona vt layca ⁊ necessaria vel pia cā. vr. s. possit sibi ⁊ sue familie in necessariis ꝓuidere: aut opa misericor die exercere. ⁊ debito mō. s. sine mēdacio ⁊ piurio ⁊ tpe opetenti. vt dic nō festiua: ⁊ loco ocesso: ⁊ tali exercitio apto: ⁊ iusta extimatione rei ⁊ omertio. put coiter vendit̄ i illa ciuitate vel loco in quo negociari ctingit ⁊ sm hoc dicit canō ex epla Clemētis: q̄ negocia mundana ⁊ secularia opa sibi inuicem exhibeant vacātes layci. ⁊ itez in alio cano ne. ex eadē epla. Unicuiq; laycoz peccatū est nisi innicē sibi in his que ad cōis vite vsum ptinēt opam fidelit̄ dederint. fidelit̄ aūt vare opam est cū debita cā debito mō ⁊c. negociatio exercet̄. Ad pmū g° q̄d dic̄ Criso° Q̄ mercator nū q̄ pōt deo placere. ⁊ q̄ p̄ici aī de ecclesia. intelligit dicto illo qui cū medaciis ⁊ piuriis negociāt̄. Uñ statim subdit. Mercator sine mēdacio ⁊ piurio esse nō potest. i. vix pōt. hoc ergo dic̄ ꝓpter illicitū modū negociādi. Ad aliud q̄d dic̄ q̄ qui cōperat rem vt integrā ⁊ īmutatā vendendo lucret̄ ille est mercator qui de tēplo dei eicitur. faciēda est vis in eo q̄d dic̄ rem integrā ⁊ īmutatā: ⁊ in hoc q̄ dicit vt lucret̄. nam in c° itentione est pulsio ꝓpie necessitat̄. ⁊ etiā attentio publice vtilitat̄ cui oferūt negociationes. vel affectu pietat̄ ut bēat vnde sustētet paupes i ci° itentiōe nō ē finis ultimus lucr̄. sed magis sustentatiōis necessitas vel vtilitas: vel pietas. in quib° nō itentio ē ut ex auaritia pecunias congregēt. ⁊ diuicias adquirā cor̄ itentōe finis vltim° negociationis est lucr̄. ⁊ iō de illis intelligit̄ q̄d dic̄ Criso°. Itē si quis rem aliquā de vna regione cū labore suo trāsferat ad regionē aliam que res i nullo deteriorata sit. rem utiq; trāsfert integrā ⁊ īmutatā q̄tum ad sbam. nō trā q̄ad locū. Et iō garoe sui laboris pōt licite q̄rē mercedē. ñ itelligēt̄ d tali nō bū Criso

Item si q̄s rem sic cōpat. ut attendat rei pīculū i fuando q̄a pōt deteriorari uel igne consumi uel a fure subtrahi. Si tñ cum p̄dcis circūstātiis itendat ex uēditione talis rei lucrari: iam ex cōsideratione īcertitudinis euent̄ futuri ⁊ susceptione pīculi in eptione talis rei certitudinalit̄ nō opat rem istā ut integrā ⁊ īmutatā uendendo lucret̄: ⁊ iō nō de tali itelligit̄: q̄d dic̄ Criso°. Intelligit̄ g° de illo i c° itentiōe finalr lucr̄ est ⁊ fine laboris ⁊ sollicitudie ex auaricia acquirendi superflua sine termio ⁊ mesura negociat̄. Ad vltimū nō q̄d dic̄ Cassiodor°. q̄ negociatio est opare uilius ⁊ carius uelle vistrahere: q̄ reprobat̄ a deo vō. q̄ itelligit̄ de illis cupidis diuitib° q̄ frequēter fo r̄ rez uenaliū totum sibi accipiūt. ut postea sm uoluntatē suā carius aliis uēdant q̄ uēderet̄ i foro si ipi non emissent: ⁊ hoc faciūt de frumēto et de aliis rebus uite humane necessariis: tales vero sūt do abhoīabiles. Exemplo vñi essent abscindendi.

Queritur postea utr̄ clericis ⁊ aliquo cāu negociatio sit licita q̄ non videt̄ ex p̄dcā aucte Augl. Item Jero° Negociatorē clericum ex lope diuitem ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

ignobili glorioſū q̄i quādā peſtem fuge.
Itē canon Helaſii pape reꝓbendit clericos negociationib⁹ īrendētes:⁊ ſine pudore recolētes:q̄ in euāgelio vñs negociatores ẋ̄beratos ex tēplo legim⁹ expulisse Math̄.xi°.
Itē nec aplica ẋ̄ba recolētes q̄b⁹ ait Nemo militās deo ꝯplicat se negociis ſecularibꝰ.2.Thi.2°. Itē Pſal. Quos Dauid ſurda aure viſſimulāt audire cārantē:qm̄ nō cognoui negociationes: introibo in potērias dñi.Ex his igit̄ id Helaſi⁹ ab oīb⁹ ſecularib⁹ negociis clericis dicit esse ceſſandū.qm̄ domus dei domus oꝛōnis eē dz:ne per officia negociationis potiꝰ ſit ſpelunca latronum.
Coñ.Dicit canon ocilii Cartagñ. viſt.9i. Clericꝰ victū uel veſtitū ſibi artificiolo uel agricultura abſq; officii ſui detrimēto cūtaxat ꝓparet.Clericꝰ enī qui abſq; corpuſculi ſui īeq̄litate vigiliis deꝰ ſtipēdio ꝓuar⁹ excoicet
Itē ex ocilio cartagñ.4°.Clericꝰ quilz ẋ̄bo di crudit⁹ artificiolo victū querat. Itē oēs clerici qui ad opandū validi ſunt ⁊ artificiola ⁊ litteras diſcāt. Itē Apl's pro ſe ⁊ aliis dicit.Laboꝛam⁹ opantes manib⁹ noſtris.i.ad Cor.4°. Itē in pſal.Labores manuū tuaꝝ:quia mādducabis beat⁹ ⁊ bene erit tibi.Ergo ipi apli ⁊ ꝓphe ex labore ſuo ſup plebāt quo ad aliquā alioꝝ hominū indigētiā:vt ipi p eos in alios ſupplerent ſuā indigentiā:ut in cibo ſeu alio. ſed hoc eſt ſicut dic̄ pbs i etbicis cōnegociatio. Relinquit igit̄ q̄ clericis ſeu quibuſcūq; licitū erit negociari. Rº negociatio ſeu mercatio dr̄ pluribꝰ modis.colligit⁊ ipropꝛie circa ꝯractū acquiſitionis p mutuū. ꝓpꝛie circa acquiſitionē p ꝯractū emptionis ⁊ uēditionis.Minus ꝓpꝛie circa acq̄ſitionē in ꝯractu uenditionis.Primo mō vſura dr̄ mercatio ſeu negociatio.Unde Criſoꝰ ſup Math̄.xi.ſup illud Siedit emētes⁊ vēdētes de templo:ſup oēs mercatores maledicit⁹ eſt plus vſurari⁹. ipe nāq; rē vatā a deo vendit nō optatam. p⁹ fenus rem ſuā repetit tollēs aliena cum ſuis Mercator enī nō repetit rem uenditā:⁊ hec negociatio degradatione punit̄ in clerico. ſicut dicit canon.di 47.Si quis clericorum detect⁹ fuerit vſuras accipe placuit degradare. Scdo mō negociatio dr̄ in emptione rei alie⁹ vt poſtea vendat: ⁊ quia ſic patz ex p̄cedentib⁹.vix pōt exerceri ſine peccato.
Ideo interdicta eſt illis:qui debēt p̄bere aliis exemplū ẋ̄tutis vt clericis. dr̄.n.in eccleſiaſtico.26.Difficile exuit̄ a negligētia ſua negocians.⁊ ite.ꝛ.27°.De illo qui queret locupletari int̄ mediū emptionis ⁊ venditionis angustiabit̄ peccatis. Tertio mō minus ꝓpꝛie dr̄ negociatio in acquiſitione p uenditionē.Circa qd̄ diſtinguēd̄ eſt. ḋa aut vendit̄ res c⁹ valoꝛ tot⁹ eſt ex artificio q̄ uēdens ſupaddat:⁊ tunc aut emit̄ vt nēdat̄ aut nō emit̄:ſed donata uel alio mō acquiſita uendit̄.ſi emit̄ vt nēdat̄ ſic eſt negociat⁹ p̄dicta que interdcā eſt clerico. Si ẋ̄o nō ē empta ſed donata vel acquiſita alio mō uendit̄ ſic eſt negociatio min⁹ ꝓpꝛie dcā:q̄ oib⁹ ē ꝯceſſa d q̄ loquit̄ pbs. Ex his igit̄ pz riſio ad obiecta. Notandū tñ ē q̄ q̄uis clerici ſm diſtinctionē p̄dictā nō liz negociari:⁊ liceat ſibi propꝛiis manibus querere victuz ſm formam apoſtoli.nō tñ lz eis ut p hoc ſb trahāt ſe eccleſiaſticis officiis ſic dic̄ canon di.9i. q̄ p̄cipue itelligit̄ de beneficiatis.⁊ in ſacris ordinibus ꝯſtitut⁹. Nam illi ſunt di uinis obſeq̄is mācipati.Unde dr̄.18°.Numer. Aaron ⁊ aliis ſacerdotib⁹.Ego dedi uobis fratres veſtros leuitas de medio filiorum iſrael:⁊ tradidi donum dño ut ſeruiāt i miniſteriis tabernaculi eius.

Queritur poſtea ſpāl̄r de ctractib⁹ p̄dictis.Et p̄mo de ctractu uenditionis ⁊ emptōis.Nā uolens lex ſeruare iuſticiā in nēdendo ⁊ emendo ſicut dictū eſt Dedit legē de ponderib⁹⁊ de meſuris.Unde Deu.25°.Nō habebis in ſaeculo diuerſa pōdera:min⁹ ⁊ mai⁹.nec erit in domo tua modius maioꝛ ⁊ minoꝛ ⁊c. Querit̄ g° cū quedā res vendant̄ in poudere.quedā in meſura.quedā in numero. quare lata eſt lex iudicialis de ſeruāda iuſticia in ponderib⁹⁊ meſuris:⁊ nō in numero. Ad qd̄ dzeuit̄ dicz eſt.q̄ circa iſta circa que ctingit̄ erroꝛ ⁊ deceptio.neceſſaria eſt lex ⁊ ars rectificans actionē:⁊ eliminans erroꝛē ſeu fraudē. Ubi ẋ̄o nō ctingit errare nec decipi hñt rōem nō erit neceſſaria lex ſeu ars.Quia g° in pōderib⁹ ⁊ meſuris ctingūt deceptōes⁊ fraudes.In numero ẋ̄o nō.data eſt lex iudicial' de ponderib⁹ ⁊ meſuris:⁊ nō de numero.
Itē querendū eſt circa ctractū mutui:ga dr̄ lex ꝺcedere vt poſſit dari mutuū ad vſura alieno.q̄uis nō fratri.Deut.23°.Sed d hoc quesitū eſt ſup q̄de mandato legis. non furtū facies. Itē querit̄ circa ctractū cōmēdationis ſeu depoſiti.nam p diſtinctiōez legis Exo.22.Si depoſita pecunia furto ablata eſſz:⁊ nō ſueniret fur ille qui receperat depoſitū.aliq̄n iudicabat̄ ad duplū. Si ẋ̄o cmēdatū uel depoſitū eſſet iumētū aſin⁹ vl bos ⁊ furto ablatū eſſet. nūq̄ iudicabatur niſi ad reſtitutēdū damnū.plus g° puniebat̄ i depoſito amiſſio pecuie q̄ amiſſio bouis l ouis. Sz ctra.plus puniebat̄ furtū bouis vl ouis q̄ furtū pecunie.Nā furtū bouis in ꝺtuplū.furtū ouis in quadruplū.furtū ẋ̄o pecunie nō niſi in duplū.Exo.22°. Ergo⁊ i depoſito plus debuit puniri amiſſio bouis uel ouis q̄ amiſſio pecunie. Rº in amiſſione depoſiti punit̄ negligentia.In amiſſione ẋ̄o furti punit̄ audacia.quia g° in amiſſione pecunie depoſite ſeu cmendate maioꝛ accidit negligentia ſi furto ꝺſtrahat̄: q̄ in amiſſione bouis vel ouis cmēdate.quia pecunia ſolet⁊ dz arci⁹ cuſtodiri vt in archa⁊ ſub claui q̄ bos uel ouis. Jō minoꝛ ē opoꝛtunitas furi ad furandū pecuniā q̄ ad furā dū bouē uel ouē. Maioꝛ at negligentia i depoſitorio.cū amittit pecuniā:q̄ cum amittit bouē vel ouē. Itē quia in amiſſione furti punit̄ audacia malefaciendi.maioꝛ aūt audacia ctingit in maleficiis.ubi maioꝛ ꝓnitas⁊ ibi maioꝛ ꝓnitas.ubi maioꝛ oportunitas Maioꝛ aūt oportunitas eſt ad furandū bouē uel que leuiter cuſtodiunt̄ q̄ ad furandū pecuniā que artiſſime cuſtodit̄.Jō plus puniri dz fur bouis uel ouis q̄ fur pecunie.
Itē querit̄ ſpecialit̄ circa ctractū locationis.Nā vr̄ ctract⁹ locationis ſilis eſſe ctractui vſurario.Nā qui locat agz vel domuz uel equū: rem ſuā comodat: vt accipiat p̄ ſortē.Si ergo ctract⁹ vſurari⁹.ideo peccatū eſt.quia ex mutuo accipit̄ ſup̄ ſortē: vel ſperat̄ accipi.g° ſilis eſt ctract⁹ locationis contractui vſurario.Si g° ctract⁹ vſurari⁹ ꝛz legem illicit⁹ eſt.g° conct⁹ locationis. Rº ſm Jo.criſo.ſup illud Math̄.xi.Eiecit uendentes⁊ emētes ⁊c.dicentē ſic.Qui agz locat vt agrariā accipiat, aut domū ſuam vt pēſiones accipiat.nō eſt ſilis ei qui pecuniā dat ad vſurā abſit. Primo quidē: qm̄ pecunia nō eſt diſpoſita.niſi ad emēdū. Secūdo qm̄ agz habēs arādo accipit ex eo frumentū.hns domū vſum māſionis capit ex ea.⁊ iō qui locat domū uel agz ſuum vſū dare vr̄:⁊ quodāmō vr̄ mutare cū lucro lucrum ex pecunia poſita nullū vſum capit. Tertio ager vel domus veteraſcit pecunia vero nō. Itē querit̄ circa ctractū ꝺductionis mercenarii.de quo dicit lex:q̄ eadē die reddet ei preciū. Deu.24°.⁊ Leui.19°. Nō morabit̄ opꝰ mercenarii tibi apud te vſq; mane.i opis merces. Querit̄ ergo ſi mercenarius dānificet̄ niſi illa nocte recepit mercedem. aut ḋa nō dz vñ ſuſtenet̄:aut ḋa totū tenet̄ eadē nocte ſoluere.Nūquid cū reſtōne mercedis tenet̄ etiā reſtituere dānum q̄d paſſ⁹ eſt.⁊ ille qui ꝺduxit mercenariū. Pretēa q̄rum tenet̄ reſtituere.Nā dr̄.34°.eccleſiaſ. Qui defraudat mercedē mercenarii: ⁊ qui effundit ſanguinē fratres ſūt.⁊ iacobi.5°.dr̄ diuitib⁹ Ecce merces opariꝝ ueſtroꝝ que fraudata eſt a uobis:clamat⁊ clamoꝛ eoruz in aures dñi ſabbaoth introiuit. Rº dom q̄ tenet̄ reſtituere damnū ⁊ etiā tñ q̄tum mercenarius ſuſtinuit.Unde Leui.19. ſup illō Nō facies calumniā ⁊c.Aug⁹.Dic q̄ phibet̄ omitti in ꝓximū:ad hoc vnū referenda ſūt nō nocebis ꝓximo.dd.g° q̄ quātū nocuit tm̄ reſtituere debet.

D Jcto de legibus

iudicialib⁹ circa collocationem rerum

Universidad de Deusto
Biblioteca

respectu ꝓximi. vō. est ve legib⁹ iudicialibus circa distributionē rer̄ ad honorē dei ⁊ sustentationē sui ministri. Circa q̄ erant leges ve decimis ⁊ pmitiis ⁊ oblationib⁹ Un̄. zz°. Exo. vī. Decimas tuas ⁊ pmicias nō tardabis offerre. ⁊ z. eiusdē. ve oblationib⁹ subdit. Nō apparebis in ospectu meo vacu⁹

Querendum ergo primo ve decimis. deinde ve primiciis. Tertio ve oblationib⁹. Jtē circa decimas. Primo queritur generalit̄ ve instōe decimar̄ pmitiar̄: ⁊ oblationū. Scdo spāl̄r vtr̄ decime sint in p̄cepto vel oſilio. Tertio an p̄ceptū ve decimis sit mozale: an cerimoniale. 4° ve q̄busdā vēat dari decima. Quīto qñ debeat dari decima. Sexto quibus debeat dari decima. Septimo qui teneantur dare decimam. Octauo ve emptione ⁊ uenditione decimarum.

Circa instituionez

decimar̄ sic q̄rit̄. Utr̄ emanauerit institutō decimar̄ ⁊ alior̄ a iure nāli. ⁊ ve tpe institutionis. Quantū ad pmū obr̄ sic. Differūt ea que ptinēt ad ius nāle: ⁊ ius positiuū. p hoc q̄ decreta iuris positiui variāt̄ ꝑm tpus ⁊ locū: nec ꝟuanda sunt sp ⁊ vbiq̄. Decreta ꝟo iuris nālis nō variāt̄: imo seruāda sunt sp ⁊ vbiq̄. Si g° decretū ve decimis soluēdis. ⁊ etiā de oblationib⁹ ꝟuandis est semp ⁊ ante legē ⁊ in lege: ⁊ tpe gr̄e ⁊ etiā vbiq̄ apud oēs. Relinquit̄ q̄ eor̄ instō est a iure nāli. Jtē ve victamie iuris nālis est illō ꝓuerbior̄. 3. Honora dñm de tua ſba. ⁊ ve pmiciis frugū tuar̄ da paupib⁹. Item ve iure nāli etiā est: q̄ sustentand⁹ est minister dei ve nostra ſba: q̄ seminānti spūalia debeamus ministrare carnalia seu tpalia. sic dicit̄ i. Cor. 9°. Si g° ñ ad aliud ē institutio decimar̄ pmiciar̄ ⁊ oblationū nisi ve nostra ſba honorēt̄ de⁹ nel sustētet̄ minister ei⁹ seu pauper. Ergo instō est a iure naturali Sic ei victum̄ ē artis alic⁹ que ordināt̄ ad finē illi⁹ artis imediate. ita ⁊ dicent̄ ē iuris nālis que ordinant̄ ad finē illi⁹. Contra. Que sunt iuris nālis sunt scripta in corde bōis. z°. Ro. Ostendūt opus legis scriptum in cordib⁹ suis testiōniū reddente illis oscientia⁹ ipor̄. quāuis aūt in corde bōis scriptū sit: q̄ de ꝓpria ſba honorādus sit de⁹ ⁊ sustentand⁹ minister eius. nō tn̄ scriptū est de q̄ta ꝑte: vt nec de pma nel decima: sicut nec de scda vel tertia. Si g° instō de decimis determinat aliquotā ptem nō est de iure naturali

Jtē queritur de tpe instōis decimar̄ ⁊ pmiciar̄. Nam dicit Hugo de sancto victo. Q̄ decime erāt institute in remediū originalis peccati: vt medicina morbi: Si g° q̄to incipit morb⁹ necessaria est instō medicine. sed ſtati post peccatū Ade ꝟualuit morb⁹ originalis peccati. Ergo ſtatī debuerūt iustitui decime. Cont̄. Primitie institute sūt: vel ceperūt ab Abel. sic p3 Gen̄. 4°. Decime ꝟo ñ ceperūt nisi a tpe habraelic patr̄ ex Gen̄. i. 4°. Post victoriā regū. g°nō a pncipio instituta est decima. Jtē queritur q̄re nō a pncipio īstitura est decima sic pmitie. Jtē primicie institute sunt ante diluuium in Abel. Decime ꝟo p⁹ diluuiū in Habraā. Jtē queritur ꝺ oblationib⁹. Nā oblatio ꝺm q̄ distingui tur a pmicia ⁊ decima. istitura legit̄ a Chayz ꝺ quo dr̄ Gen̄. 4°. Q̄ obtulit ꝺ frugib⁹ terre munera dño. ⁊ itez in Noe. ꝺ quo legit̄ gñ 8°. De pecorib⁹ ⁊ uolucrib⁹ mundis obtulit holocaustū dño. Jtē in Melchisedech. gñ i. 4°. Melchis. Rex salē obtulit panē ⁊ vinū Erat enī sacerdos ꝺi sūmi. Queritur ergo vñ varietas ista oblationum in lege nāe.

Jtē queritur q̄re in canone misse petimus oblationē nostrā acceptā fieri sic oblationē Abel ⁊ Habraā. ⁊ Melchisedech. ⁊ nō ipius patriarche Noe ꝺ quo legit̄. 8°. Gen̄. Q̄ obtulit holocaustū sup altare. Odoratusq̄ ē dñs odorem suauitatis. Rº ad pmū ꝺd. q̄ ꝺcretū ꝺ decimis itelligi p̄t duob⁹ modis. ꝺm ꝺterminationē: ⁊ ꝺm indeterminationē. ꝺm ꝺterminationē in taxatione talis partis soluende ꝺo. ⁊ sic accipit̄ in rōe ꝓpa ꝺm indeterminationē in solutione alicui⁹ ptis ſbe soluēde ꝺo vel ei⁹ ministro. Et sic accipit̄ in rōne vū. Dicendū ergo q̄ ꝺm p̄mū modum ꝺm quid: ⁊ nō simplr̄ institutio decimar̄ est a iure nāli. Scdo mō simplr̄ est a iure nāli. Nam ius naturale dictat. sicut ostendebatur q̄ honorand⁹ sit de⁹ de ꝓpria ſba: ⁊ q̄ debent tpalia ministrāti spiritualia: q̄ ꝟo talis pars hoc nō dictat simplr̄ ⁊ ꝺm quid. vt cū adiuuatur rōe nel arte. nel gratia: seu inspiratiōe. tē enī quodāmō inclinat̄ natura ad solutionez talis ptis. Nō g° q̄ cū simplr̄ p dictamen iuris naturalis teneret̄ hō q̄ honorand⁹ est de⁹ de ꝓpria ſba q̄ ipm in solutōne decime honoraret ī stinctū quēdā habuit ex arte. nā cū sciret deū honorandum vt pncipium ⁊ actorē est arte ꝟo noticie numeror̄ instinctū habuit vt offerret decimā ad ꝓtestandū ipm deū ꝺsūmatorē ⁊ finē bonor̄. Nam ab vnitate numeris coordinat̄ ꝺm⁹ limes ⁊ cursus al'ēmin⁹ numeror̄ est denari⁹ numerus ⁊ p replicationē vnitatis ⁊ cetero⁹ numeror̄ ad ipm formant̄ numeri ꝺsequentes. Un̄ Jsidor⁹ sup illud Exo. zz°. Decimas ⁊ pmicias tuas nō tardabis offerre. Dicit per pmicias frugū nel pmogenitor̄ principia bonor̄ oper̄ ostendūt. Jn decimis ꝟo denari⁹ pfectionē sigt. ꝺa vsq̄ ad ipm numer⁹ crescit: iōq̄ sicut in primitiis pncipia uolunt̄ ita in decimis ꝺsumationes nostror̄ opum ad deū referre ꝓcipimur a quo ⁊ bōi opis initium ⁊ pfectionis donāt̄ effect⁹.

Jtē quēdam instinctū būt ex rōne. Nam cū ꝺferret rō que vīr erāt necessaria sustentationi vite būane ineniebat ꝺm exigentiaz nāe octo ptes necessarias sustentationi ⁊ p sone ⁊ sue familie. Nam ꝺm decursum nāe coiter tūc viuere poterāt bōes vsq̄ ad q̄rtam generationē. Quatuor aūt generatiōes adminus ponūt octo psonas patrē ⁊ matrē filiū ⁊ filiā. nepotē ⁊ neptē. pnepotē ⁊ pneptē. Octo ergo ptes iudicauit necessitas sustentatiōis ꝓprie ⁊ familie. Nona ꝟo ptem necessario iudicauit retinere p semēte ⁊ recolitione. De decima ꝟo q̄ supexcrescebat iudicare debuit honorandū deū. Jtē quēdā instinctū habuit ex inspiratiōe facta seu reuelatione facta Ade. cū fuit raptꝰ ī extasi ad curiā angelor̄. ex quo notū fuit bōi creaturā angelicā nouē ordinib⁹ distictā: ⁊ ipm hominē in decimo ordine rōnalis creature conditū. Si g° bō in ſba q̄ honorabat deum debuit ꝓtestari ordinē sue ꝺditionis ad laudē ⁊ gloriā ꝺditoris: ꝺcebat offerre decimā ⁊ nō ptem aliā: iuxta gabolā de uiagma decima Luce. 15°. Ad illud g° q̄d ꝑmo obicit q̄ decretū de decimis semp est seruandum Distinguēdū est: quia seruandū pōt dicere vel debitū seruari: vel dignū ꝟuari. Si sermā dū dicat debitū ꝟuari. dico q̄ nō sp erit sermādū: quia nō oī tpe fuit ꝓceptū seruari. nec etiā oī tpe ꝟuabat̄ ut ante tpa habrae. Si ꝟo ꝟuandū dicat dignū seruari ꝺcendum q̄ oī tpe seruandū est nō tn̄ sub tali aliquota vel tali simplr̄ ⁊ in rōe determinata est iuris naturalis sic p3 ex dictis. Silr̄ ad illd q̄d scd̄o obiat patet rn̄sio. Nā ꝺm indeterminationē decretū de decimis est scriptum i corde bōis. ꝟ3 ꝟo determinatōz nō ē scriptū i corde bōis simplr̄: sed tm̄ ꝟ3 quid. Ad z°m ꝟo q̄d querit̄ de tpe institutionis dō. q̄ cū sine fide saluatoris iplicita uel explicita nulli bōi p⁹ peccatū potuerit esse salus. vt dicūt beat⁹ Aug⁹ ⁊ beat⁹ Petr⁹ Act. 4°. per successum tpis demōstrabat̄ psona saluatoris. Primo in natura deitatis: seu ſba ꝺditoris ꝓpter q̄d honorari debuit pmiciis: ⁊ pmogenitis gregis ab Abel vt significaret̄ q̄ ille qui erat pncipiū ꝺditionis ⁊ pmogenit⁹ filius dei esset pncipium repationis.

Scdo psonā saluatoris reuelabat̄ in nā creata: in qua assumeret officiū mediatoris ⁊ oblationē offerret ⁊ sacrificiū placatiōis p bōib⁹ ad deū ꝓpter q̄d honorari debuit in oblatōe ⁊ sacrificiis. Tertio ꝺa nesciebat̄ adhuc in qua natura vtr̄ angelica vl' humana facta est reuelatio. q̄ in humana nāa in qua expleret officiū redemptoris honorari debuit ī decimā: qua designat̄ būana nā Luc. i9°. Quia g° a pncipio facta est Abel reuelatio psone saluatoris vt ꝺditoris ī ſba deitatis. ꝺō instituta est pmicia. quia vero Noe facta est reuelatio indeterminate in natura creata vt meitatoris. Unde in ipo legit̄ institutio oblationis accepte deo. quia ꝟo Habrae pmo determinatio ⁊ demōstratio psone saluatoris in natura humana cuz victū est ei Gen̄. z6°. Jn semie tuo benedicētur oēs gentes. Jn Habraā iustituta est decima. Et q̄ hoc p3 rn̄sio ad pmū: ⁊ etiā ad scdz q̄re. s. nō a pncipio instituta est decima. Naz sicut dicit Hugo de scō vict. in li° de sacra mētis. Oportuit vt ꝺm successū tpor̄ spiritu alū signa gratiar̄ magis euidentia ad eam declarandā formarent̄: vt cū affectu salutis cresceret cognitio ꝟitatis. Ad tertiū ꝟo de oblatione dō. q̄ oblatio duplici de cā instituta est. vna in ꝓtestationē beneficii ꝺditoris. Alia ī ꝓtestatoz būficii saluatoris. Ex prima cā Chaym intelligēs oēs fructꝰ esse beneficia ꝺditoris obtulit de frugib⁹ munera a dño. Gen̄. 4°. Sz quia ex cupiditate meliora sibi retinuit. si cut p3 per aliā lr̄az. Deū nō sic ꝺcuit honorauit. Et ī ꝺō dicit scriptura q̄ de⁹ ad munera eius nō respexit. Ex scda vero causa. Noe a deo inspirat⁹ ⁊ melchisedech obtulerūt. sed Noe sacrificiū aīalium in signū sacrificii semel fiendi p xp̄m. Melchisedech ꝟo panē ⁊ vinū in signū sacrificii corporis ⁊ sanguinis dñi ꝺtinuandi. ⁊ iterādi

Universidad de Deusto
Biblioteca

vsq; ad iudicium quãdiu indigeret homo
sustentatione que est p̃ panẽ ⁊ vinũ. Ad
victimũ vò. q̃ in canone misse illos tres spe
cialiẽ notam⁹ Abel. Habraã. Melchisedech
quia in oblatione istoꝝ expssa est psona sal
uatoris. vt oditor in p̃miciis Abel. vt media-
tor in sacrificio Melchisedech sacerdotis.
vt redemptor in decima Habrae. Noe autẽ
patriarche sacrificiũ omittim⁹ ⁊ Melchise
dech recitam⁹. quia Noe obtulit sacrificiuz
pecoris: ſm ritũ legis veteris. Melchisedech
sacrificiũ vini ⁊ panis ſm ritũ noue legis. i
qua tradendũ erat sacramẽtũ dominici cor-
poris ⁊ sanguinis.

Deinde queritur

vtz decim essent in p̃cepto: vel in ꝯsilio. ⁊ q̃
sint in ꝯsilio vꝝ quia Heñ. 14°. legit. Q; Ha
braã vedit decimas melchiſ. nũq̃ tri legitur
sibi fuisse p̃ceptũ. Itẽ Heñ. 28°. dicit de
Jacob. Uotũ nouit dicẽs. Si fuerit domi⁹
mecũ ꝛc. ⁊ sequit cunctoꝝ que vederis mi
hi decimas offerã tibi. Cũ igit votũ non sit
de his q̃ sunt in p̃cepto. sed solũ de his q̃
sunt in ꝯsilio p̃prie. Ergo solo decimaz est
in ꝯsilio. Itẽ nõ est rõ q̃re vicãẽ esse in p̃
cepto nisi quia seminantib⁹ spũalia debetur
merces seu sustentatio tpalis: ſm illud Luc.
x°. Dignus est operarius mercede sua. ⁊ i. cor.
ix°. Si nos uobis spiritualia seminam⁹: non
magnũ est vestra carnalia metham⁹. ⁊ super
80°. psal. x̃. Sumite psalm. ⁊ date tympanuz
Glo. exponit sic. Sũmite spiritualia ⁊ date
tpalia: seu carnalia. sed ostat q̃ hec rõ nõ de
terminãt hanc aliquotã. s. decimã. Ergo vꝝ
q̃ vare decimã nõ sit in p̃cepto. licz vare ali
quid. s. sustentationẽ tpalem mĩstro dei sit
in p̃cepto. Coñ. Leuitl. vltio. Dak̃ p̃ceptum
de decimis vbi vꝝ. Oẽs decime terre seu ò
frugib⁹: seu de pomis arboꝝ vñi sunt. ⁊ in-
fra loquẽs de pecorib⁹ dicit. quicquid deci-
mũ venerit scificabit̃ vño. Itẽ vꝝ Nũe.
18°. filiis leui dedi oẽs decimas israelis in
possessionẽ p̃ ministerio quo fruunt mihi ĩ
tabernaculo federis. Itẽ Mal. 3°. Inferte
oẽm decimã in orreũ meũ. Itẽ Math. 23°
vicẽs. Ue vobis scribe ⁊ pharisei ypocrite
qui decimatis incertã ꝛc. ⁊ seq̃t ꝯ oportuit
facere: ⁊ illa nõ omittere sup quo dicit glo.
Precepit vñs olim rex decimas offerri pp
alimoniã sacerdotũ. Itẽ Exo. 23°. Decias
⁊ p̃micias nõ tardabis offerre dic̃ Aug⁹. Si
tardi⁹ dare peccatũ est. Quãto magis pez
est nõ dedisse. igit̃ tũ ex auct̃e legis. tũ ex au
ctoritate p̃phaꝝ. tũ ex auct̃e euãgelii. tuz ex
auct̃e sanctoꝝ. vꝝ esse in p̃cepto solo veci-
mazz. In iure ãt canonico ĩ multis locis ex-
p̃sius hoc habet̃. Forte dicet aliquis: q̃ ĩ
veteri lege erat hoc in p̃cepto. sed ĩ noua le
ge nõ est in p̃cepto quãtũ ad istã aliquotam

Sz otra. Ro huiꝰ p̃cepti in veteri lege e-
rat p̃opter sustentationem ministroꝝ vño
huiẽtiũ. sicut dicũr p̃dicte auctoritates. Nu
me. 18°. ⁊ mal. 3°. Cũ igit̃ in noua lege maxie
nũc tpis multiplicenẽ ministri ecclesie. ergo
nũc multo magis vanda est eis aliquota e-
qualis uel etiã maior. Pretẽa Math. 5. Ni
si habundauerit iusticia vr̃a plus q̃ scribaz
⁊ phariseoꝝ nõ intrabit̃ in regnũ celoꝝ
⁊ itez Luc. 11°. Decimas vo omniũ que pos
sideo. dicit phariseꝰ. ergo ad hoc uel ad ap̃lꝰ
tenẽt̃ x̃piani si volunt in regnũ celoꝝ itrare

Rº cũ distiguãt̃ tpa ante legẽ. in lege. p̃
legem. in gratia euãgelii vò. q̃ ſm indeter-
minationẽ vt. saliquota pars sbe vareẽ ad
sustentationẽ mĩstroꝝ dei semp fuit in p̃ce
pto ⁊ de iure nature. vt dictũ est Heñ. 47°.
Sacerdotib⁹ egypti cibaria ex oreis public.
p̃bebant̃. Scòm determinationem vero
talis pti. s. decime ante legẽ fuit in cõsilio.
In lege uero fuit in p̃cepto simplr Exo. 23°.
⁊ Nume. 18°. In tẽpore ẽo gr̃e facte sunt in
precepto cum necessitas est ut petantur a
ministris vel eẽ si non petuntur dum tñ sit
ꝯsuetudo regionis. Un decretal̃ Alexandri
ex̃ de deci. ⁊ p̃mi. Mandamus quaten⁹ par
rochianos vestros monere curetis. ⁊ si op⁹
fuerit sub excoicationis districtionẽ opelle
re vt de p̃ntib⁹ molendinoꝝ piscariozz
feno ⁊ lana eccleſiis quib⁹ debenẽ cũ inte-
gritate p̃soluant. Itẽ decretalis Inno. 3. cõ
cili Laterañ. Ille quippe decime necessario
sunt soluẽde que debenẽ ex lege diuina vel
consuetudine approbata. q̃ infra plenius
determinabitur.

Consequẽter queri

tur. vtz p̃ceptũ de decimis sit morale. aut ce
rimoniale. p̃bat̃ q̃ cerimoniale. quia nõ est
scriptũ in corde hõis. nõ. n. ẽ scriptũ in corde
hois. q̃ debeat vare decimã vel vndecimam
⁊ sic de aliis aliquotis. sed p̃cepta moralia
scripta suntin corde hõis. vt dicit Aug⁹. g°
preceptum de decimis nõ est morale. ergo
est cerimoniale. Itẽ p̃ceptũ de sabbato ẽ
cerimoniale. eo q̃ p illud significabat̃ sabbatũ
hoc est q̃s pectoris seu mẽtis. Silr p̃ceptũ
de circũcisione fuit cerimoniale: eo q̃ p illud
significabat̃ circũcisio cordis. Ergo eadem
rõe p̃ceptũ de decimis est cerimoniale. q̃a
significat q̃ ꝯsumatio bonoꝝ opum vanda
est dom: hĩc dicit glo. Jsidori sup̃ Exo. 22°. vt
dem̃ est sup̃. Itẽ p̃ceptũ fuit indeis dare
decimas ⁊ p̃mitias leuitis. vt. s. esset cibus
in domo dñi. Ergo cũ p̃ceptũ de p̃miciis sit
cerimoniale: q̃a iam nõ manet. silr ⁊ p̃ceptũ
de decimis est cerimoniale. Itẽ dicit be-
atus Jacob⁹ Actlis°. Uisũ est sp̃ũi sc̃o: ⁊ no
bis nihil vltra ponẽ vobis oneris. q̃q̃ hec
necessaria vt abstineatꝭ vos ab ymolaticiis
simulacroꝝ ⁊ sanguine ⁊ suffocato ⁊ forni
catione. sed dare decimas onerosũ est. g° nõ
est p̃ceptũ credentib⁹ vegentib⁹. g° ſm hoc
mo nõ tenẽt̃ layci dare decimas. ergo p̃ce-
ptũ de decimis nõ fuit morale. Con Aug.
Decime sunt tributa aĩaz egentiũ. q̃ si de-
cimã vederis: nõ solũ habundantiã fructuũ
recipies: sed corporis sanit atẽ. Si ergo deci
me sũt tributa: ad illas tenẽt̃ homies. ſm il-
lud Math: 22°. Reddite que sũt cesaris ce-
sari: ⁊ q̃ sunt dei deo. ⁊ ad Ro. 13°. Cui tribu
tũ: tributũ ꝛc. Sz nõ tenemur nũc ad cerimo
nialia. ergo p̃ceptũ de decimis nõ est cerio-
niale. Itẽ que sũt de lege nãe nõ sunt ce
rimonialia. Sz oblatio decimaz vꝝ de lege
nãe q̃ vꝝ p hoc q̃ in tpe legis nãe obtulit
Habraã decimas ⁊ Jacob. nec vꝝ aliquid vi
detur eis nisi nã. g° nõ sunt cerimonialia.
Pretẽa ò iure nãe ẽ. vt faciat hõ id q̃ ordi
nat̃ ad salutẽ aĩe. Decime ẋo ordinantur ad
salutẽ aĩe. vt p̃z in p̃dicta auct̃e Augl. Ergo
sunt de iure nãli decime. g° nõ est p̃ceptum
de decimis cerimoniale. Itẽ Aug⁹ Qui
sibi aut p̃miũ opareatur peccatoꝝ desiderat
indulgentiã p̃mereri. reddat decimã. ⁊ de
nouẽ p̃tibus paupib⁹ faciat elymosinã. ergo
ò decime sũt ad salutẽ aĩe. ⁊ inde vt p̃z. Itẽ
Aug⁹ Uolum⁹ cũ ò p̃tiri decimas. ⁊ ideo
totũ tollit̃. Ex quo etiã vꝝ q̃ solo ò decimaz
sit morale ⁊ nõ cerimoniale. Rº p̃ceptuz
de decimis est p̃ceptũ iudiciale. vnde nõ est
ò morale. q̃a ſm suã determinationẽ nõ ẽ
scriptũ in corde hõis. nec cerimoniale: q̃a ñ
est vatũ p̃cipalit̃ in figurã significationis
sed iudiciale. q̃a vatũ p̃cipalit̃ ſm rõz equi
tatis mutue distributõis: vt sit eq̃litas dati
⁊ accepti int̃ seminantẽ spũalia: ⁊ vantẽ tẽ-
poralia: ſm q̃ ò possibile est. Nã in carnalib⁹
iam tpalibus necessaria fuit determiatio q̃a
illa p̃tibilia sunt. in spũalib⁹ ẋo fuit ĩpossibi
le. illa spiritualia totalit̃ eroganẽ absq; di-
minutione sbe donatoris. Ad p̃mo ergo
obiectũ dicendũ est: q̃ p̃ceptũ de decimis q̃
tũ ad sbam suã scriptũ est in corde hõis. Cui
libet enĩ dicit ꝺscia q̃ vãda sunt tpalia eis
qui mĩstrant spiritualia. sed nõ est scriptum
quota ps sit vanda. ſ dñs taxauit decimam
multis de cãs sicut victũ est sup̃. Ad se
cundũ ẋo obiectũ dicimus. q̃ nõ est sile de
decimis ⁊ sabbato: ⁊ circũcisione carnali. ⁊ ẽ
duplex dissimilitudo. Prima est: q̃a nec sab
batũ: nec circũcisio carnalis ĩstituta p̃nci-
palit̃ p̃pter sabbatũ pectoris ⁊ circũcisionẽ
cordis: imo p̃ncipalit̃ p̃pter allegoricã intel-
ligentiã. Preceptũ enĩ de sabbato vatũ est
ad significandu eternitatis sabbatũ vandũ
p xp̃m. Uñ cũ uenit sabbatũ eternitatis van ò
p xp̃m debuit cessare litteralis obseruantia
hĩc dicit Aug⁹ otra Faustũ. Sabbatuz ẋo et
nitatis tẽ venit qñ xp̃s captiuã duxit capti-
uitatẽ. Uñ ex tũc debuit cessare litteral ob
seruantia sabbati. Silr circũcisio carnalis p̃-
cipue significat generalẽ circũcisionẽ: que ẽ
a culpa ⁊ a corruptione carnis. ⁊ hec circũci
sio erit in resurrectione. qñ ẋo venit hec cir
cũcisio debuit cessare circũcisio carnalis. ſ
uenit qñ xp̃s surrexit. Ergo extẽ debuit ces
sare carnalis circũsio. nõ ẽit g° vez q̃ p̃pter
morale significationẽ fuerit p̃ceptuz de cir
cũcisione vel sabbato cerimoniale. sed p̃pter
allegoriã. p̃ceptuz ãt de ò decimis non hẽt nisi
morale significationẽ. ⁊ p̃pter hoc nõ ẽ sile
Alia cã dissimilitudinis est: q̃ ipa litteralis
obseruãtia sabbati vel circũsionis carnalis
nõ est moralis de se. sed ipa litteralis intelli-
gentia vel obseruãtia p̃cepti de decimis ẽ
moralis. Ad tertiu; dò. q̃ p̃ceptuz de p̃-
miciis morale fuit. nec cessauit sed manet ã
pliatuz. p̃mitie enĩ puum q̃d erãt. nec erat ò-
terminatuz q̃tum vareẽ p̃ p̃miciis. sed pro
libito suo dabat quis inẽ. 60. ⁊. 60. ptem. Lo
co autẽ p̃miciaz subierunt cottidiane oblā-
tiones ⁊ p̃cipue oblationes que fiunt in tri-
bus magnis festiuitatib⁹. s. pasca pentecoste
⁊ natiuitate vñi. Nõ vꝝ g° cessare p̃ceptum
de p̃miciis cum loco illi⁹ subierit maius.

Ad quartum silr dò. q̃ vare decimas ñ
est onerosum in se. sz onerosum sit quersis ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

incredulis.fidelibꝫ aũt qui credũt deũ esse veracẽ facile est ⁊ leue soluere decimas.dicẽ enĩ p mal.pphãm.3°.Inferte oẽm decimam in orreũ meũ vt sit cibus in domo mea:⁊ p hac me sup hoc dicit dñs. Si nõ aperuero vobis catharactas celi vt effundã benedictionẽ vsq; ad habundantiã.⁊ increpabo p vobis deuorantẽ:que nõ corrũpet fructꝫ domus vestre.hec pmissio facit q̃ soluere decimas nõ sit onerosuꝫ fidelibꝫ.Nõ redeũtibus aũt pmittit celũ ferreũ ⁊ terrã eneam Soluendũ est ergo per interemptionem

ℚ Ueritur postea

de quibus debeat dari decima.
Et querũt circa hec tria pncipalit. Primo vtrũ deturpit acquisitis dẽat dari decima
Secdo vtrũ decime psonales sint in pcepto
Tertio vtrũ decime pdiales de minutis sint in precepto.

Queritur igitur primo vtruꝫ

de turpiter acquisitis.vt de meretricio ⁊ fenore seu rapina dẽat dari decima q̃ nõ vr Nam vr puerb.23°.Mostie ipiorꝫ abhoiabiles que offerũt ex scelere.sup quẽ locũ dicit beatꝰ Greg⁹.Quicũq; in dei sacrificio ex scelere offert oipotentis di nõ placat iracũdiã sed irritat. Itẽ Greg⁹.scriptũ est. Honora deũ de tuis iustis laboribꝫ:qđ sonat sumptũ est de puerb.3°. Qui ergo male accipit vt q̃i bene pbeat.Cõstat sine dubio q̃ dum nõ honorat.Si g° tã meretrix q̃ usurarius male accipit.ergo de illo nõ pot deũ honorare.ergo nec decimã dare. Itẽ Eccle.34° Qui offert sacrificiũ de sba pauꝑis. q̃i q̃ victimat filiũ in ospectu patris.sup quẽ locuꝫ dicit Greg⁹.ex hoc facile cognoscit quãtus apd deũ doloꝛ exaspat.qñ ei sacrificiũ ex rapina tribuit. Itẽ Eccle.34°. Imolantis ex iniquo oblatio est maculata. Itẽ in eodeꝫ Dona iniquoꝝ nõ pbat altissimus.nec respicit in oblationibꝫ iniquoꝝ. Itẽ Greg⁹ Syngrio epo.Nõ est putãda elymosina si pauperibꝰ dispensẽt q̃ ex illicitis rebꝫ acq̃rit Si g° ex illicitis rebꝫ acquirit:⁊ nõ pot fieri elymosina.g° nec dari decima. Contra dicit hũana lex q̃ turpit facit meretrix:quia est meretrix.nõ tñ turpit accipit. ergo mercedẽ meretricii iuste possidet.ꝑ de iuste possesso pot iusta fieri tributio.ergo ⁊ dari decima. Itẽ sic dicit Augꝰ ad Aurelianum. Deliceũ nõ dꝫ ĩmunitatẽ tribuere:⁊ cõis acceptio est q̃ nõ debeat esse conditionis melioris aliquis in eo q̃ deterior est: nec omodum osequit:vñ penã meret. Si g° usurarius ⁊ meretrix tenent de iusto negocio decimã tribuere ⁊ etiã de pdialibꝰ. ergo ꝓpter delictũ meretricii vel usure nõ absolũt a decia. Si ꝯo dicat q̃ a feneratoribꝫ ⁊ raptoꝛibꝫ nõ dꝫ accipi dcia nisi de iuste possessis obr Esto q̃ aliquis usurarꝰ qui nihil hꝫ nisi de usura agꝝ seminet.aut tenet ad decimã de fructibꝫ illiꝰ agri aut nõ. Si dicat q̃ tenet.in contrariũ est illud quod ei ex fructibꝫ acquisitũ est ex usura.⁊ ita totũ funebre et mortiferũ ẽ.Ergo nec de illo poterit dari dcima.Si ꝯo dicat q̃ nõ pot dari.ergo nec de possessionibꝰ.nec terrioriis quas colunt iudei dabũt dcimas ⁊ lucꝝ ex suis ꝑietate ⁊ pcõ reportant. Rº dd.vel distinguendũ q̃ decimaꝝ alie sunt pdiales.alie psonales Si psonales distinguẽduꝫ est. Quia aut est tñs latuꝫ dñium pecunie dcimãde ut accipiẽtẽ.⁊ nõ opetit repetitio vt in meretrice aut hystrione.Aut no est tñs latum:vt in fure symoniaco raptore ⁊ usurario. Si ꝯo nõ ẽ dñium tñs latum:nõ tenet dare:nec ecclesia recipere pot.vñ sm hoc dr Eccle.35°.postq̃ dixit.Sanctifica dcimas tuas.subiũxit.Noli offerre munera prauꝝ:nõ enĩ suscipiet illa dns. Si ꝯo tñs dñium tenet dare: ⁊ ecclesia nõ dꝫ recipere q̃diu psona illa ẽ in scelere,ne videat ei⁹ approbare dictũ. hinc dr Deut.23°.Nõ offeres mercedẽ pstibuli nec pcium canis.⁊ canis pot dici hystrio. Si vero penitentiã accipiat ⁊ deserat prauꝝ vitã poterit ecclesia ⁊ ab hystrione ⁊ a meretrice pteritas dcimas recipe.Quia sicut dicẽ beatus Greg⁹ sup illud Job.28°. Ferꝝ q̃ trahit colũ ẽ.nõ debꝫ despici q̃s sepãs se ab accusatione terrena in eo q̃ fuit.quia iam incipit esse qđ nõ fuit. Si ꝯo sunt dcime pdiales indistincte quilꝫ peccatoꝛ ⁊ iudeꝰ ⁊ invasor tenet dcimas dare ⁊ ecclesia licite pot recipe Et rõ est:quia ille nõ dant intuitu psone: sed q̃i ex censu debito pdioꝝ.Unde decretalis Alexandri.3°.ex q̃ dcimis ⁊ pmi.De terris quas iudei colunt.Rndemus vt eos ad dcimas soluẽdas vel possessioni penit⁹ renũciandos oi districtione opellas.ne forte illa ecclesia iure suo valeat defraudari. Unde ad illud qđ obicit q̃ agro seminato q̃ usura. quãuis quidã dixerũt q̃ ecclesia nõ debet q̃ talibus

decimas recipere.Quia sic qui semĩat in benedictione de benedictione metet.Ita qui seminat in maledictionibꝫ maledictione metet.tñ dd.est:q̃ ipe usurarꝰ tenet dare:⁊ ecclesia licite potest recipere Quia ipe prouẽtus fructuũ.nõ ꝓuenit ex actione usurari sed ex diuina largitate. ⁊ ope quo multiplicatur semẽ.Pterea hoc est debitũ rõe pdiꝝ nõ rõne persone.

Deinde queritur vtrũ

decime psonales sint in pcepto. q̃ non vr. Nam in lege vñi nõ vident pcipi nisi decime prediales siue de armẽtis.Leui.vlti.Oẽs decime terre siue de frugibꝫ seu de pomis arboꝝ vñi sũt.⁊ itez.Omniũ decimaꝝ omꝝ ⁊ bouis ⁊ capre que sub pastoris vga trãsĩt dc quid decimũ venerit sacrificabitur dño.

Itẽ dicit decretal Innocẽtii.3.concilii Lateranen. Ille decime necessario sũt soluẽde: q̃ debẽt ex lege diuina:vel loci ꝺsuetudine approbata.Si g° ex lege diuina nõ pcipiuntur decime psonales: nec etiã in locis aliquibus nisi raro.s.vbi est ꝺsuetudo.g° nõ tenet quis ad decimas psonales. Itẽ vis ꝺsuetudis tãta est:vt nõ videat sm Innocla culpa liberare nõ soluẽtes decimas etiã pdiales.Ergo multo magis nõ soluẽtes decimas psonales

Cont.Hene.14°.Habraã de his que iuste acquisierat in bello dedit decimas Melchisedech de oibus.Si ergo exẽplo Habrae.in q̃ pmo institutio fcã est de solutiõe decimaꝝ soluẽde sunt decime.ergo psonales decime debent. Itẽ Augꝰ iuꝝ hoc dicit. de milicia de artificio de negocio redde decimas Itẽ Celestinꝰ.3.ex de deci ⁊ pmi.Revera sic scĩ patres in suis traduꝫ scriptis.de vino grano ⁊ fructibꝫ arboꝝ.pecoꝝbꝫ ortis. de ipsa negociatione.⁊ de oibus bonis decime sunt ministris ecclesie tribuẽde. Itẽ idẽ ibidez Fidelis bõ de oibus que licite pot acquirere decimas erogare tenet. Rº dd.q̃ decime tam psonales q̃ pdiales sunt in pcepto.

Est aũt dcia inter pceptũ affirmatiuũ ⁊ negatiuũ sic pz ex aliis alibi dictis.quia preceptũ negatiuũ semp obligat ⁊ ad sp. Preceptũ ꝯo affirmatiuũ:⁊ si obligat sp:n tñ ad semp sed ꝓ tpe ⁊ loco.Unde illud pceptũ.honora patrẽm quo pcipit sustentatio patris: obligat quẽlz filium sp.nõ tñ ad sp.nisi cũ tps ⁊ locus se offerant.vt si pr indigeat:vel a filio debitũ obsequiũ requirat.ita dom cũ pceptũ de decimis sit affirmatiuũ sp obligat. nõ tñ ad semp.Dico ergo iuꝝ decretalẽ Innocẽtii.q̃ vbi ꝺsuetudo est tenet soluere decimas psonales sicut ⁊ pdiales. Itẽ si ꝺsuetudo nõ est:⁊ indigeret ministeri.s.sacerdos a quo reciperet sacramẽta.⁊ peteret ꝓpter indigẽtiã seu sustentationẽ.dico q̃ tuc tenerent non solum ad decimas pdiales:sed etiã ad psonales.Sunt enĩ aliq̃ ciuitates in quibꝫ habitãt bõies qui nõ brũt pdia:vt i insulis maris in quibꝫ si nõ soluerent decime psonales cogerent mistri dei ex defectu mendicare. Et p hoc minus vacare diuinis.qđ est otra illud psal.Sumite psalmũ ⁊ date tympanũ dicit laycis hoc est.Sumite spiritualia a mistris di:⁊ date tpalia vnde sustentẽt. Ad illd ꝯo quod obicit q̃ in lege diuina nõ est pceptũ.Respondendũ p interẽptionẽ. quia ⁊ si in illa pte.Leui.vltio.nõ sit pceptũ.tri alibi dr vlr decimas ⁊ pmicias nõ tardabis offerre.Exo.22°.⁊ Eccle.35°. Sanctifica decimas tuas.⁊ post.Da altissimo sm donatum eius Si ergo ex dono di possident oia que acq̃runt iusto negocio vel arte de illis decime debent.Ad aliaꝺo pz risio ex iã dictis

Postea queritur vtruꝫ minute

decime sint in pcepto.Ad qđ sic.Preceptũ est vt dẽ oibus que ptinẽt ad victũ humanũ bõies dent decimas.dicit Leui. Oẽs decimas terre ꝛc.vt de fruméto ⁊ vino ⁊ hi⁹.Si ergo eadẽ est rõ in vno ⁊ in oibus.ergo de oibꝫ tenet dare decimas.ergo ꝺ olerib⁹ ⁊ granis

Itẽ Math.23°.Postq̃ dr de decimatione mẽte ⁊ aneti subdit dns.oportuit ista facẽ ⁊ illa nõ omittere.Ergo de oibꝫ istis ⁊ similibꝫ minutis dãda est decima. Itẽ mal.3°.dr.Inferte oẽm decimã in orreũ meũ. q̃ oẽm dicit.nullã oiõ excipit. Itẽ nos tenemur dare decimã de tpe ꝺo.Unde dicit beatꝰ Greg⁹.q̃ quadragesima sũma observatiõe ẽ obseruanda.ga ipi dies decima sunt ãni. Si g° de diebꝫ decima dãda est.multo fortius ⁊ ꝺ quibuslibz aliis. Coñ.Dicit Inno.3.q̃ ille decime necessario sunt soluẽde que debẽt ex lege diuina vel ꝺsuetudine approbata.
Si ergo solo decimaꝝ minutaꝝ nõ pcipit in lege diuina quia in veteri testo nihil dicit nisi tñ ꝺ frugibꝫ ⁊ pomis arborum Leui.vlt°.nec in plurimis locis ꝺsuetudo est Ergo ad solutionẽ minutaꝝ decimaꝝ nõ tenentur homines vbi nõ est consuetudo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Itē si dicaē ꝙ pp illō euāgelii. Decimāt mētā ⁊ anetū ⁊c. Et post hoc oportuit facē ⁊ illa nō omittere. Teneanē ꝙ⁹ xpiani ad minutas decimas. Incōueniēs est ꝙ viis nō loq̄baē nisi de iudeis ⁊ ꝑm illū statū. Unē ꝑ hoc nō pōt haberi ꝙ ꝑpter hoc teneāē xpiani ad minutas ḋcimas. Itē si oēs decime ⁊ minute ⁊ maiores essent necessario soluēde nihil esset victu ꝙ ad distinctionē faciendam dicit ocilium lateranēse. ꝙ ille decime necessario sūt soluēde que debent ex lege diuina uel loci ꝟsuetudine approbata. Ad hō dicerūt quidā ꝙ de oībus que renouantur quolz āno teneē hoīes dare decimas: nō tñ peccāt si nō reddāt veri noīs decimas. ḋata ratio talis ꝓis moralis nō est. ideo relinq̄ē arbitrio ⁊ determinationi ecclesie. Sili mō dicūt ꝙ nō peccant qui nō reddūt minutas decimas. vbi nō est ꝟsuetudo reddere tales ḋcimas: nec petere: q̄ rōe optime dixit papa ꝙ peterenē ꝑm ꝟsuetudine patrie. Si tñ indigeret ecclesia vt peteret veri noīs decimas peccarent si nō redderent. Ad illud ꝙ primo obr̄. ꝙ eadē est rō in vno ⁊ in oībus. Rident q̄ intercēptiōz dicentes. Q magis ex ꝑssum de maioribꝰ decimis q̄ de minutis ita ꝙ maiores decime sunt in ꝓcepto. minores in ocilio. nisi cū determinatione predicta si peterenē in necessitate ecclesie. Ad illō ℞o qd obr̄ de euāgelio. oportuit ista facē ⁊c dō. ꝙ referendū est ad illū statū in quo viis loquebaē ꝙ erat tps legis sic opponebatur quo tpe minute decime rōe generalis ꝓceptionis legis ⁊ ꝓpbie. Inferte oēm ḋcimaz erāt in ꝓcepto. Debit enī lex ꝓcepta iudicialia graniora: ⁊ magis onerātia q̄ euāgelium. Uel pōt dici. ꝙ istud qd dicit optuit nō sonare i debitū: sed i cōuenientiā. vñ sensus est oportuit. i. conueniēs fuit. Ad aliud ℞o qd obr̄ de tpe dō ꝙ solutio ḋcime tpis. nō habeē erōse ex iure legali nec ex iure ꝓpbico nec ex iure euāgelico. habeē tñ ex interꝓtatione iuris legalis: ex ieiunio Moysi. ⁊ ex interꝓtatione iuris ꝓpbici: ex iunio Nelye. ⁊ iuris euāgelii. ex ieiunio xp̄i: de quibus habet inter ꝓtari ecclesia. tñ ex talibꝰ nō pōt arguī ꝙ teneamur ad ocilia. cū ista in ꝓceptis iuris diuini nō inueniāē exꝓssa. sed sint ex instōe ⁊ decreto ecclesie. Ꝫ ꝟra hoc qd dictū est sup̄ ꝙ teneē hoīes dare decimas de oībus: que renouanē quolz āno obr̄. Nā diuersis tpibus āni in eodē orto vel agro: agricole diuersa semina serūt. Ergo non tenerentur tales ad decimā nisi semel in āno. Cū tamen dicat decretalis Clemētis. z. ex de ḋci. ⁊ primi. ꝙ eum agricultores in eodē agro vel orto diuersa semina serūt de oibus fructibus ḋcimas absq; ōminutione ꝓsoluāt. Itez pari rōne, nec fructꝰ alium que plures ferāt in āno tenerenē ḋcimare qd est ꝟra legem Leuit. xxvii. Preterea d ō. ꝙ cū decretū ḋcimaz ante legē fuerit in ocilio v̄r. sicut patz ex voto Jacob. Jn lege ℞o fuerit in ꝓcepto vñ. Tpe gratie est ptiz i ocilio. ptim i ꝓcepto Jn ꝓcepto cū petiē ⁊ exigiē ab ecclesia ꝟz cōsuetudinē approbatā: vel ecclesie institutiōz Jn ocilio ℞o cū nō petiē. nec ex ꝟsuetudine habeē. nec ab v. i ecclesia iubeē. Et hō dico generaliter q̄tum ad ḋcimas minutas.

Consequēter queritur. qñ ḋeāt dari ḋcima: ⁊ cui dare ḋcimas sit ꝓceptum affirmatiū. nec obligeat ad sēp: Ergo nō teneē semp statim decimā soluere

Item aliq̄s ex negociatione nō lucratur vno die fortitan nisi ḋnariū vnū. Sili modo nec in vna septimana nisi paucos denarios qui vix ⁊ cū parua vtilitate ecclesie possunt ḋcimari. ergo de rōe nō est ḋcimāda negociatio statī. quia ex hoc uel parum vel nullaz comodū ecclesie ꝓueniret. ergo fructibꝰ ꝓceptis vel acquisitis nō teneē soluē ḋcimas

Cōn. Qd sine determinatōe tpis debeē statī soluere tenemur. gº statī fructibꝰ ꝓceptis teneē ḋcimā soluere. Itē dicit ḋcretal. Alex. z. ex de ḋci. ⁊ ꝑmi. Mandam⁹ vt ḋcimas statim fructibus collectis ꝓsoluant. Itē queriē vtz licitū sit ꝑs q̄ soluaē decima mercenarios uel ꝓuientes ꝓ seruitio suo de frugibus remunerare. qd vr̄. quia cōe est emolumētū fructuū possessoris ⁊ ecclesie. Ergo cōmuniē debēt remuneratiōz ꝓuientiū ꝟz q̄ opetit: vt sit equalis rō dati ⁊ accepti. Cōtra decretalis Alex. z. Quidā hoīes seruientibus ⁊ mercenariis de frugibꝰ nō ḋcimatis debita toti⁹ āni ꝓ laboribus suis ꝑpendunt tūc demū de residuo decimā ꝓsoluēres. mādamus vt ḋcimas statim fructibꝰ collectis ꝓsoluāt: ac de subtractis vigna satisfactiōz exhibere ꝓcurent. Itē queriē vtz deductis expensis ꝑs ḋcime debito mō soluāē quod vr̄. quia quicū q̄ est ꝓticeps in ꝓuentu ⁊ lucro ꝟz ꝓticeps esse in expensis. ḋ eōdē tare nāli. Ergo cū ecclesia sit ꝓticeps in ꝓuentu debet etiā ꝓticeps expensaz. Ergo ante decimā deducēde sunt expense. Cōn. decretalis Celestini. z. Districte ꝓcipimus anteq̄ deducatis expensas: decimas ecclesiis ad q̄s ꝓtinēt cū integritate debita ꝓsoluatis. Itē queritur vtz ꝑius sit soluenda census vel tributū vno tpali q̄ decima sacerdoti. quod vr̄. nam ptās terrena sicut ꝑz ex ꝓcedentibus ꝓmatū ꝟz in possessione terrena. Ergo ⁊ ꝑimatū ꝟz hr̄e in tributo sibi debito ꝓsessionis terrene. Ꝑrio ergo erit soluēdū tributuz q̄ decimā sacerdoti: qd vr̄ ex ordine ℞orum vñi innui. Matth. xxº. Reddite que sunt cesaris cesari: ⁊ que sūt di do. Cōn. Cōcilū generale sub Innocē. z. ex de ḋci. ⁊ ꝑmi. Statuiē vt exactoz ebutoz ⁊ cēsū ꝓcedat solo ḋcimaz. Itē queriē si furtiue vel violenē rapiaē rotꝰ acerruus de area ante solutionē ḋcimaz. vtz teneaē possessoz ad decimam acerui soluendā ecclesie. Ad qd̄ sic. Dñium decime residet penes ecclesiā et ā ante ꝛepationē: nec teneē rusticus cā custodire nili hr̄e suā. ergo si amittiē vel auferē ecclesie auferē

Cōn. Statī collectis fructibꝰ ꝟz decima vari. sic dicit Alex. z. Ꝫ quia statī nō soluit rusticus iō ablata est. ergo rustic⁹ est cā subtractionis. ergo teneē ecclesie. Itē queriē si aliquis vendat acerū ante solutionē ḋcime. vtz quis teneē ad solutiōez. Nā sic dicit cōciliū generale. si res indecimata trisit cum suo onere. cuz res ista sit in decimata emens eā teneē ad ḋcimā. Itē uendēs vendit rez ꝓpriā ⁊ decimā. ergo fraudat ecclesiā a ḋcima. gº teneē ecclesie de ḋcima. Itē si vtz tenēē ad ḋcimā gº ecclesia habebit duplicē decimā. cū ei nō debebaē nisi vna. gº ecclesia suū recipiet cū augmēto qd ē magnū icōueniens. Rº distinguēdū q̄ sūt ḋcime personales ⁊ ꝑdiales. Decime ꝓsonales debēt dari eo tpe quo maior cōmoditas ꝓuenit ecclesie. ⁊ iō dicūt q̄ ꝑt dari in fine āni. vt sic maior ꝺmoditas ꝓueniat ecclesie q̄ si p minutias solueē. Decime ℞o ꝑdiales statim debēt dari cū fructꝰ ꝓcipiūē: ⁊ anteq̄ solnā tur mercenarii: ⁊ anteq̄ deducaē expense ⁊ anteq̄ soluaē cēsus vel tributū. ⁊ anteq̄ p negligentiā inde aliquid furto vel rapina possit auferri. ⁊ anteq̄ res indecimata alieneē vel nēdaē. sicut dicūt iura ꝑdicta. Ad illud ergo qd ꝓmo obic̄ ꝙ affirmatiū est: ⁊ ꝓpter hoc nō obligat ad statī. dō ꝙ non sequit: quia sic est ꝓceptū vt cū decima solui tali tpe soluaē. Uñ ipa circūstantia tpis includit in ꝓcepto ꝑm determinatiōz ecclesie. Ad aliud ℞o qd obicit de ꝓsonalibus ḋcimis. iam trisuz est. qñ nō est hic. Nam d voluntate ecclie est vt ꝓsonales ḋcime nō soluaneē statim. sed cū magis expedit. De voluntate ℞o ecclie ē vt ꝑdiales soluaneē statī. quia hoc magis sibi expedit. nullus aūt pōt re vlē voluntatē vñi sui ḋtinē. Ad aliud ℞o qd querit d solutiōe mercenariorum: ⁊ etiā deductione expēsaz. Rndeō ꝑm ḋcretalē Inno. z. ex de ḋci. ⁊ ꝑmi. Rependitis illos q̄ sum pt⁹ agriculture ante solutōz ḋcime ḋducit ⁊ portionē fructuū i mercedē cultoz. sepāt dicēs sic. Cū de⁹ cº est terra ⁊ plenitudo ei⁹ orbis terraz ⁊c. Deductis ꝺductiōis. sē nō dēaē q̄ viis tpalis. Cui⁹ statutū de tenis quas exhibet alius excolēdis: nō quidē ꝺductis sumptibus: aut semine separato necessario cū integritate ꝓsoluit. nimis ꝓfecto vr̄ iniquū. Si ḋcime quas de⁹ in signū vlis dñii sibi reddi ꝓcepit. suas ee ḋcimas asseuerās occasiōe ꝑmissa diminui valeāt. cū ꝺbita sit solutio ḋcimaz. ⁊ subdit. De cūctis oīno ꝓuentibus dcie sūt reddēde. sic colonis de ꝑte fructuū que sibi remanet rōe culture. sic ⁊ viis d portiōe quā ꝓcipit rōe rei ḋcimā reddē teneē

Ad ea ℞o q̄ obiciunē dd. ꝙ eccla nō ꝓcipit ḋcimas sic cōmuniē ꝓuentū. imo sicut censū dñi generalis auctoritate diuina. ⁊ iō ab oi ꝺditione ⁊ ꝺbito ē liberē stipēdiū ḋcimaz. Si aūt q̄rat vtz circa res acquisitas ꝑus sunt expēse ꝺducēde q̄ soluaē ḋcima. Rndz Inno. z. ex de ḋci. quia aut acquirunē d pecunia ḋcimata aut nō. Si nō acquirunē de pecunia decimata nō sunt deducēde expēse ante solutionē decime. Si ℞o sunt acquisite d pecunia decimata ꝑus sunt deducēde expēse. Si aūt q̄ratur sil̄r. vtz expēse q̄ fiunt ꝓ fructibus ꝓcipiēdis de pecunia ḋcimata sint deducēde. Rndz Inno. q̄ non. ⁊ rō ē. quia sp fructus trāseunt in dominium illoz salua decima. nec possunt alienare fructꝰ nisi cū hōze ḋcimaz. Et hē q̄d ꝓ distinctionē dicit Innocētius 3ti⁹. ex de ḋci. ⁊ ꝑmi. Liez circa res acquisitas vl̄ factas de pecunia decimata cū ipe uēdunt credamus deducēdas expēsas ⁊ de residuo q̄ de lucro decimas ꝓsoluēdas. vt si vēdaē dom⁹, ager vineas. clibanus. molēdinū. grex. aut q̄lz mercees. expēsas tñ q̄ fiunt ꝓ fructibꝰ ꝓcipiēdis ex illis de quibꝰ fructibꝰ ꝓueniūt nō credaꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

deducēdas etiā si fuerint decimate.quoniā tanta ḋcima fruct⁹ efficiunt eoꝝ qui faciūt ipas expēsas. Fruct⁹ aūt alienari posse nō credim⁹ nisi cū onere decimaꝝ. nec ꝓ restaurando detrimēto quarūlz rez: ex quib⁹ ḋcime psoluunt credim⁹ deducēdas expensas de quētib⁹ decimandis.quia penes oēs vniuz res pmanēt restaurāde. Ad illud vero qḋ obicit vtz solutio census vel tributi deat pcedere solutoz decime.quia tpalis dñs primatū hz ī terrenis ḋm ꝙ nō.ꝛ rō est quia que est opatio dñi terreni ad celestē.ea ē cōparatio dñii ad dnium. Terren⁹ eni dñs hz dnium pticulare ꝛ trāsitoriū ꝛ subiect⁹ domino celesti. Dnium vo celeste est ꝑpetuuz ꝛ generale.quia ergo ḋcima soluit sacerdoti vicario di in signū celestis ꝛ general⁹ dominii. Ideo solutio ḋcime oz pcedere solozcensus.ꝛ etiā ipe census ꝛ tributū decimari oz.quia ꝛ ipm dnium tpale obnoxium est dño celesti.si recep⁹ fuerit census ante solutionē decime. Un Innocz.in ocilio Lateranēsi.ex ḋ deci.ꝛ pmi.Cū in signū vlis dominii.qī quodā titulo spāl⁹ dñs ḋcimas reseruauit:nos ꝛ ecclesiaz vispendiis: ꝛ aīaz piculis obuiare voletes:statuim⁹ vt in pꝛogatiuā dñi generalis exactionē tributoz.ꝛ cesuri pcedat solutio decimaꝝ.vel saltem bi ad quos census vel tributa idecimata pueneriṫ.qm̄ res cū onore suo tiñt:ea ꝓ censurā ecclesiasticā ḋcimare coganṫ ecclesiis quib⁹ de iure debēṫ. Ad illud ℞o qḋ queriṫ. si furtiue vel violēṫ rapiaṫ totus acervus de area ante solutione decime.vtz teneaṫ possessor ad ḋcimā acerui solnēdā ecclesie. Respondeṫ ꝙ si rusticus erat in mora ꝓ negligentia:vel ꝓ cām aliā indebitā tpe violētie vel furti teneṫ ad totā ḋcimā totius acerui solnēdā ecclesie:quia ḋm iura si ex mora solnēdi debiti accidat piculum rei que debeṫ: piculum ꝛ detrimētū est ei⁹ ꝓ quē fit illa mora.tamen ecclesia debit rustico suas actiōes cōtra violentū. Si ℞o ecclesia erat in mora:aut ꝓpter moꝛā illā amisit rustic⁹ suum aut nō. Si nō sed quia ita ocigit: ecclesia de residuo recipiet tm̄ decimā. Si sic ut ga pp moꝛam ecclesie eueniṫ piculū: quia nō audebat rusticus tangere fruct⁹ nō ḋcimatos.ꝛ iō nō reposuerat fruct⁹ quos.aliṫ reposuissz in locū secuꝝ.tūc ḋcima sic ḋcūt totaliter cedit in piculum ecclesie.ecclia eiz oz petere lucꝝ cū vānis alioꝝ. Ad vltimū qḋ q̄riṫ ve uēditione acerui ante solutionē decimarū. Ridet ꝙ tā uēdens q̄z emēs teneaṫ ad ḋcimas.uēdens ꝓpter volū quē omisit. emēs quia hz rem que obnoxia est ḋcime. Et sicut ḋic Innocē. fruct⁹ nō possunt alienari: nisi cū onere decimaꝝ. Unde pōt ecclia petere a quo maluerit tri si obtinuerit a uenditore q̄ ad ecclesiā liberat⁹ est ēptor vel eq⁹. Absit eiz ꝙ ecclesia suū recipiat cū augmēto. Si tri queraṫ si vnus soluit decimā emptor vel vēditor:vtz vnus teneaṫ alteri. Distinguiṫ Si emptor fuerit bone fidei ꝛ soluit decimā teneṫ ei venditor. Si fuit male fidei nō teṫ nisi expresse dictū fuerit ꝛ cautū. sed tamen vter ꝙ debz agere penitentiā de dolo ꝛ q̄i furto: quia ꝛtractauerūt decimā iuito dño. In foro tam̄ penitentiali tutū est ꝙ si ēptor soluit ḋcimā.uēditor sibi restituat:nisi forte in cāu scilz si emptor nō inueniṫ ꝺceptus in te.quia adhuc bene valet pactum.

ℙ Oitmodum que

rendū est quib⁹ vāda sit ḋcima seu qui possunt decimā recipere seu possidē. Et querūṫ plura. Primo vtz layci possūt decimas recipere. Scḋo vtz religiosi.

Tertio vtz clerici qui habēṫ aliūde sufficiens stipendiū. Quarto vtz vna ecclesia possit accipe ḋcimas de territorio vel psona alterius ecclie. Quinto:vtz pauperibus sit soluenda ḋcima. Sexto vtz domio pape sint soluēde decime decimarum.

Queritur ergo pri

mo.vtz laycus possit decimam recipere seu possidere. Ad qḋ sic. Jero⁹ ad Damasiuz. Q tua beatitudo quesiuit:utz usus decimaꝝ ꝛ oblationū possit secularib⁹ puenire. Moueriṫ uestra sanctitas oīno nō licere ꝓtestantib⁹ hoc boibus diuinis anctoritatibus canonū paterno ꝛ: q̄ obiem ab his sūt male detenta que diuini iuris esse noscūṫ. Item Greg. Decimas a laycis possideri apostolica aucte ꝓhibemus seu enī ab epis uel regib⁹ quibuslz psonis eas acceperint: nisi ecclesie reddiderint sciāt se sacrilegii crimē ꝺmittē ꝛ eterne dānationis piculuz icurrere. Itē Nume.is⁹. Filiis leui ḋdi oēs ḋcimas israel in possessionē ꝓ ministerio quo fuiūt mihi in tabernaculo. Ergo possessio decimaꝝ iuris leuitici est. Ergo quicū q̄z layci decimas possident usurpant.qḋ est iuris ministroꝝ dei

Itē Inno.3⁹. ī ocilio lateranēsi. Prohibem⁹ ne layci decimas cū aīaꝝ piculo detinētes ī alios laycos possit aliquo mō transferre:si qs ℞o recepit ꝛ ecclesie nō rediderit xp̄iana sepultura ꝑuet Conē videt dicē exp̄sse Inno.3.ꝙ layci possūt tenē ḋcimas ī feudū ab ecclesia extra ve bis q̄ fiunt a p̄lato sine ꝺsēsu capituli. In lateran̄.ocilio ē ībibitū:ne q̄libz psona religiosa ecclesiastic⁹ decias de manu laycoꝝ sine ꝺsēsu epi recipiat.p qḋ indirecte daṫ ītelligi: ꝙ sufficit ꝺsēsus epi:vt licitū sit ecclesie decias recipe de manu laycoꝝ: hāūt ītelligim⁹ ḋ illis ḋcimis q̄ laycis ī feudū ꝑpetuo sūt cōcesse Itē ꝺsuetudo generalis hz q̄ē optima legū ītpres .sic dicit Inno.extra de cō suetudīe.ꝙ milites decias recipiāt ꝛ habeant ergo vi ꝺsuetudis poterūt ḋcimas recipe. Itē sup illud Math.is⁹. Si peccauerit in te frr tu⁹ ꝛc. Dic glo. peccat q frēz peccantē vidz ꝛ tacet. sic qui peccāt ī idulgz Si g̃ layci pcipiēdo decias peccāt mortaliṫ peccat gn̄alis eccl⁹a tacēdo ꝛ nō repetēdo Si g̃ gn̄al⁹ ecclia nō peccat. Relingt ꝙ layci retinēdo decimas ex ꝺsuetudīe non peccāt. Itē si dicaṫ ꝙ ecclesia tacet ꝓpt scādalū.timet enī qa si exigēt decimas a militib⁹ ne scandalū ecclesie veniret. Conē sicut dicūt auctoritates. Ueritas iusticie nō est ꝓpter scandalū dimittēda.sicut nec ꝛitas vite:nec ꝛitas doctrine. Si g̃ de veritate iusticie est vt detētores rez ecclesiasticaꝝ p censurā ecclesiasticā easdē res ecclesie restituere ꝺpellaṫ ecclie. Ergo non obstāte aliquo tēṫ ecclesia laycos ad restitutoz ꝺpellē.ꝛ si ñ facē peccat. g̃ cū hāūt nō faciat nō est ꝺ ꝛitatē iusticie laycos decias possidē. Ad hoc dixerūt quidā iurispiti distinguētes: ꝙ ḋcime duplici iure debēṫ ecclesie.in tuitu diuini obsequi in eis p̄stiti. vñ.is⁹. Nume. Filiis leui dedi oēs decimas israel in possessionē ꝓ mīsterio quo fuiunt mihi ī tabernaculo federis.ꝛ p⁹. solis filiis leui mihi in tabernaculo fuiētib⁹:ꝛ portantib⁹ pcā ppr̄i.legitimū sempiternū erit. hāūt iure cū sit mere spūale nō possit a layco detineri.ga tale ius nō cadit in laycū. Itē debēṫ ī signū vr̄is dñii vt habitū est sup̄ qōe pr̄ia.ꝛ hoc iure cū sit ciuile cadē p̄t in laycū:nō tñ vr̄.i.nō quo ad ꝓprietatez ꝺ quo ad fructuū ꝓceptioez. Hodie tñ a tpe lateran.ocilii sb Alex. Nullo⁹ valet collatō ḋcias fcā eis. Cū talis alienatō vel infeudatio ibi p̄latis fuit penit⁹ interdcā. vnde ñ ius spūale nec ꝓprietat⁹ ꝺ pcipiēdi fruct⁹ tpales fuit ꝺcessū ante victū ocilīū militi in feudū. ꝛ si ipe bñ viuat ꝛ defēdat ecclesiā sicut fidelis vasall⁹ pōt excusari al⁹ si vnū istoꝝ defuerit in piculo aīe sue tenet Alii dicūt ꝙ nullo tpe poterūt vari in feudū etiā q̄ ad ius tpale seu ciuile: ita ꝙ trāsirēt ad heredes sicut feudū. Inutiliṫ enī tē ius spūale resideṫ apud eccl⁹iaz: qa sicut sine aīa nō pōt viuere coꝝ⁹. ita sine tpalibus spūalia nō p̄nt ꝺsistere. Ad aliud quod obr̄ p decretalē Inno. ꝙ decīe laycis in feudū ꝑpetuo ꝺcesse sūt. ītelligit de ꝺcessione que ē de fcō:nō ō ꝺcessione que est de iure

Ad 2ᵐ ℞o qḋ obr̄ de ꝺsuetudine dō⁹. ꝙ ꝺsuetudo nō pōt ꝑualē ꝺtra ius diuinum nec etiā ꝺtra ius canonicū:vt dicit Jero⁹ ad Luciniū. Traditiōes ecclīastice obꝑuan de sūt:nec alioꝝ ꝺsuetudine:alioꝝ ve contrio more possūt ꝺstruerī. ꝛ Nico⁹ papa dic⁹. Cōsuetudines obꝑuāde sūt si illis non obstat canonica auctoritas. Pretēa cū laycos recipe ḋcimas sit ꝺtra canonicā sanctionē. nullo⁹ sit licitū ꝓpter ꝺsuetudinem.

Ad aliud ℞o qḋ obr̄: ꝙ vr̄ peccare ecclesia ꝙ nō arcet vel corrigat detētores decimaꝝ: neq; oz dimittē ꝓpter scādalū. ꝺ. ꝙ ē scandalū ꝑticulare: ꝛ scandalū gn̄ale. ꝓp scandalū ꝑticulare nō est ꝛitas iusticie dimittēda nec differēda: ꝺ ꝓpter scādalū generale: quo. s. timeṫ scisma vel gn̄ale piculū. differēda est ꝛ mittigāda: qa in talibus sicut dic⁹ Aug⁹. hoc solū bene agim⁹ vt vita hominū corrigaṫ. In gn̄ali aūt scādalo nō sequiṫ correctio vel delinquētis l⁹ alioꝝ iō ꝓpter gn̄ale scandalū suspendenda ē repetitio ḋcimaꝝ. qḋ sequereṫ si vl⁹ a militib⁹ fieret repetitio p eccl⁹iasticā censurā. vñ Aug⁹ dic ꝺtra epl̄am Permeniani. quādo crimē notū est ꝛ ab oībus execrabile appet vt vel nullos p̄sus vel nō tales bēat defēsores p qḋ possit scisma ꝺtigē nō dormiat seueritas disciplīne. Itē Aug⁹ Bonifacio. vbi p graues dissensionū scissuras nō b⁹ aut illi⁹ hōis ꝺ plurimoꝝ strages iacēt detrahendū est aliqd seueritatis vt maiorib⁹ malis sincera caritas sbueniat. ꝓpter hāūt g̃ salubriter ꝛ meritorie cessat eccl⁹ia a repetitione decimaꝝ que a laycis detinēṫ

Sed queriṫ de solutib⁹ decias militib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nã cũ milites detineãt ọcimas que debẽt clericis: raptores sũt. ꝑ si ita eẽt q̃ aliquis raptor raperet de acervo frugum que sunt in campo. nihilo⁹ tenet agricola residuũ decimare. g̃ cũ milites raptores sint deci maꝛ: ⁊ hoc sciãt agricole. vñ q̃ data decia militib⁹ deant de residuo dare decimã ec clesie. Ad hoc dicẽ. q̃ non est simile. ec clesia enĩ sustinet: q̃ milites bẽant ⁊ dissi milat: ⁊ q̃diu ecclesia dissimulat nõ tenet qs ecclesie residuũ decimare. excusat enĩ p dissimulationẽ ecclesie. vũ mõ sit ĩ hac vo lũtate: q̃ si ecclesia peterẽt libenti⁹ daret ec clesie q̃ militib⁹. Itẽ querit de militib⁹ Catalonie. qui nitũt se tueri ꝓuilegio apo stolice sedis indulto. vt dicũt comiti Bar thinonen. ĩ fauoꝛẽ xp̃ian' tat⁹ ⁊ fidei catho lice: vt. s. decimas oĩum locoꝝ que paganis expulsis reducerꝫ ad cultũ dei: posset licite retinẽ ⁊ ĩter milites ⁊ p̃ncipes terre q eũ iuuarẽt ad hoc diuidẽ. Itẽ posito q̃ pos sint: nũquid ex illo gñali ꝓuilegio pceptio ne poterũt petere ọcimas noualiũ. que fcã sũt postea vel fiẽt vel illaꝛ reꝛ de quibus antigt⁹ nõ ọsueuerũt dari ọcime: vt ọ oli uis ⁊ silibus. Ad hoc dñs. saluo meliori iudicio q̃ si ꝓuilegiũ fuit sibi ọcessũ in per petuũ ⁊ suis succeſſoꝛib⁹. ita q̃ fuit reale: ⁊ ꝓpter tam fauoꝛabilẽ cãm ⁊ a sede aplica pñt licite tenẽ: vel ad tps vel in ꝑpetuum iuxta formã in ꝓuilegio exp̃ssam. Fallit tñ B in q̃tuoꝛ casib⁹. ꝓzim⁹ si postea abusi sũt ꝓuilegio: ĩpugnãdo. s. ecclesiã quã defendẽ tenebant: vel nõ iuuãdo p posse ad ap̃lian dũ ọtra pagãos cultũ fidei xp̃iane. Sc̃ds si fecerũt sciẽter postea ọtra ꝓuilegium. Tertiꝰ si p illud ꝓuilegiũ g̃uara est enoꝛmi ter eccl'ia in cⁱ parochia p̃dia sita sunt. Quartꝰ si renũciauerũt illi ꝓuilegio. Ad dit vnũ casũ videlꝫ si ọmiserũt aliq̃ enoꝛ me ọtra eccl'iã a qua tenebat feudũ videlꝫ occidẽdo vl' mutilãdo ausu temerario p se vel alios rectoꝛẽ vel altũ clericũ eiusde ec clesie. Ad hoc dñs. q̃ nõ p̃nt petere ọci mas noualiũ ĩmo debent solui eccl'ie. ga ta lia ꝓuilegia artãda sũt nõ ap̃liãda. ọcimas aũt illaꝛ reꝛ que nõ ọsueuerunt ọcimari vñ aliquib⁹ q̃ p̃nt petẽ ipi milites. eo q̃ eis ab ãtiquo terra illa fuit ọcimabilis: ⁊ vna ⁊ eadẽ res nõ dẽat duplici iure cẽseri. sic dic̃ decretalis Jnno. Sed dñs. q̃ illud ꝛ̃ est in monasterio vel ecclesia secus forte posset dici in layco ad sil'itudiõẽ ei⁹ quod dcm̃ est de noualib⁹. vñ dicit lex hũana: q̃ fũdo vẽdito exceptis lapidicinis ñ videt p illã exceptionẽ excepte nisi lapidicinie q̃ tũc apparebãt. lz plures alie essẽt in fũdo que nõ apparebãt: ꝑ qa in ãbiguo sp tutioꝛ via est tenẽda. ọsulẽdũ est vt soluat eccle sie parochiali.

Deinde queritur vtꝫ religiosi possint recipe decimas. Et querit de tẽplariis ⁊ hospitalariis. quia si solũ leuitis ex iure diuino ptinet receptio decimarum Nũe. 18°. cũ tẽplarii ⁊ hospitalarii nõ sint leuitici gñis recipiẽdo decimas vsurpant qđ est iuris alieni. Sili mõ obr̃ ọ monachis: qa si decĩe ọbẽt mĩstris eo q̃ seminãt spũalia. cũ ipi non seminẽt spũalia. iniustũ est q̃ ipi pcipiãt carnalia. g̃ q̃ ipi pcipiant ọcimas. Itẽ exp̃sse vñ Nũe. 18°. Solis fili is leui mihi ĩ tabernaculo fruiẽtib⁹ ⁊ portã tib⁹ peccata populi dedi ọcimas israelis. g̃ cũ rligiosi nõ sint leuite q portẽt pcã ppli qa ñ bñt curã. Relinquit q̃ ọ ius diuinũ recipiũt ọcimas. Itẽ dicit canon Leõis pa pe. 16ª cã. q. 1. Decimas iusto ordine nõ tm nobis: ꝑ ⁊ maioꝛib⁹ oĩb⁹ visũ est plebibus tm̃ vbi sacro sacta baptismã danr̃: deberi dari. si g̃ baptismali ecclesie tm̃ ọbẽt dari ọcime cũ religiosi nõ mĩstrẽt sacrã: nec cõ ferent baptisma. g̃ ọtra canones est si reci piãt ọcimas. Coñ. Jeroꝰ. ad Damasũ pa pam. Libeꝛ est monachis ⁊ spũalib⁹ viris deũ timẽtib⁹ ⁊ colẽtib⁹ ọcimas ⁊ oblatões cũctaq; remedia concedere ⁊ ọ iure suo in dñium illoꝝ ⁊ vsũ trãsferre: nec tã in pau peribꝰ pauptatẽ q̃ religionẽ attendere.

Itẽ idẽ ad cũdẽ. qnicqd bñt clerici pau peꝛ est. ⁊ sbdit. iõ maxime curãdum ẽ illis vt de decimis ⁊ oblationibus qualem ⁊ voluerint ⁊ potuerint cenobiis sustẽtati onẽ ĩpẽdant. Ex quib⁹ relinq̃t q̃ religiosi ọcimas p̃nt recipe ⁊ iusto titulo possidere

Rº dñs. q̃ ọcimas ọcessas sibi aucroꝛita te eccl'ie: qõ ĩfra determinabit p̃nt religiosi recipe: ọcimas ꝛo sibi nõ concessas vt que ptinẽt ad iura aliaꝝ eccl'iaꝝ nõ p̃nt recipe

Ad illud q̃ obr̃ q̃ nõ ọcedũt ọcime ni si leuitis. ꝑ ius diuinũ dñs. q̃ religiosi ĩ le uitico ordine ọputãt ꝛe. n. leuita ẽ cui ọue nit illõ qđ vñ ọ leni. deu. 33°. Qui dixit pri suo ⁊ mri nescio vos: ⁊ fribus suis ignoꝛo illos Ad aliud ꝛo qđ obr̃ de mõchis dñs q̃ debẽt seminare spũalia dupl'r p se ⁊ per alios. p se oãdo. p alios ꝛo ministros ⁊ sa cerdotes instituẽdo. Sũt enĩ patroni eccle siaꝝ: ⁊ debẽt sacerdotib⁹ ibidẽ mĩstrãtib⁹ sacra beneficiũ ꝛpetens assignare: q̃ si ista nõ fecerint raptores sunt ⁊ decimas deti nẽt iniuste. Ad tertiũ ꝛo dñs. q̃ portare peccata ppli est tripl'r. vno° curã animaꝝ suscipiẽdo. vñ. 18°. Nũe. vr̃ Aaron ⁊ sacer dotibus: tu ⁊ dom⁹ patris tui sustinebitis pcã sacerdotii vestri. Alio° p, peccatis oãdo. Nũe. 8. Tradidi leuitis ⁊ aaron ⁊ filiis eis vt fuiant mihi in tabernaculo: ⁊ oret p eis ne sit in pplo plaga: qũo monachi ⁊ alii religiosi portẽt peccata ppli. Tertio mõ ọtra peccatoꝛes zelo dei pugnãdo: ⁊ fidez xp̃ianã supportãdo ⁊ defendẽdo ꝑ quem modũ de leuitis vr̃. 32°. Exod. Cũ ipi vindi cassent ydolatriã vituli ọflatilis ọsecrast manus vr̃as dño vt det vobis benedictio p bũc modũ tẽplarii ⁊ hospitalarii qui pu gnãt ọtra hostes fidei xp̃iane cõsecratas bñt manus dño: vt merito possint benedi ctionẽ pcipere decimaꝝ. Ad vltimũ ꝛo dñs. q̃ q̃tis ọcime debeãt eccl'ie baptisma li si patronatũ illius bẽant religiosi vt di ctũ est: pñt pcipe decimas. Si ꝛo nõ bẽant patronatũ ⁊ ecclesia illa supbabũdet ĩ de cimis. põt ọ illa supbabũdantia auctoꝛita te eccl'esie ⁊ ọsensu put dicit Jer. Indigẽa religioꝛum seu populi.

Postea queritur vtꝫ cleri ci qui bñt sufficiẽs stipendiũ vnde vinãt possint decimas recipe qđ vr̃. ga auctoꝛita te dine legis ĩdistincte danr̃ oĩbus leuitis

Coñ. institutio decimaꝝ fuit ad hoc q̃ haberẽt sustentationẽ sufficientẽ mĩstri ọi vñ Mal'. 3. Inferte oẽz decimã in oreũ meũ vt sit cib⁹ ĩ domo mea. Si g̃ habẽt sustenta tionẽ sufficientẽ nõ debẽt recipe decimam

Itẽ decime p̃cipiebãt dari leuitis legis veteris: ga in terra ꝓmissionis nihil possi dere debebãt. vñ. 18. Nũe. de leuitis dicit nihil aliud possidebũt decimaꝝ oblatiõe ọtenti: quas in vsus eoꝝ ⁊ necessaria sepa ui. Si g̃ possident multa clerici vel de pat monio xp̃i vel de reb⁹ ecclesie aliis vñ p̃nt sufficiẽter sustẽtari nõ debẽt ọcias accipe

Itẽ Jero. ad Damasũ papã. clericos illos ọuenit ecclesie stipendiis sustẽtari: quib⁹ parentũ ⁊ ꝓpinquoꝝ nulla bona suffragãẽ qui aũt bonis pentũ ⁊ opibus sustẽtari p̃nt si qõ paupum est accipiũt ⁊ sacrilegiũ faci unt ⁊ ọmittũt: ⁊ p abusionẽ taliũ iudiciũ sibi mãducãt ⁊ bibũt. Itẽ Aug⁹. Decie tributa sunt egentiũ aĩaꝝ. si g̃ ipi nõ egẽt nõ debẽt recipe decimã: que est tributũ ⁊ debitũ egentis. Rº dñs. q̃ clericus bñs sufficiẽs stipendiũ vel redditũ: vnõ possit alit q̃ de ọcimis sustẽtari sufficient: ⁊ ꝑm statũ ꝓsone põt recipe decias vt ꝓcurator in necessitates paupum vel vtilitates ec clesie expendẽdas: nõ aũt põt recipe ĩ vs⁹ ꝓpios ọuertendas vel in malos vsus de strabẽdas: ĩmo si in ꝓpios ọuertãt cõmit tũt sacrilegiũ. si in malos vs⁹ expẽdũt ĩcur runt iudiciũ. de illis enĩ ĩtelligit qđ dicit Aug⁹ ad Bonifaciũ. Si ꝓuiatĩ que nobis sufficiãt possidem⁹: nõ illa nostra sũt: ꝑ pau peꝛ quoꝝ ꝓcuratione quodãmõ gerim⁹. ñ ꝓpietatẽ nobis vꝑpatione vãnabilẽ dica mus. Et ꝑm hãc distinctõz ĩtelligũt obctã.

Consequenter que rit. vtꝫ vna ecclesia possit accipe decimas de territorio vel ꝓsona alteri⁹ eccl'ie. Que rit g̃ posito q̃ ecclesia auctoꝛitatẽ epi re dimat ọcimas ab aliquo laico que sũt ĩ ter ritorio alteri⁹ ecclesie. que nõ põt illas re dimẽ. vtꝫ possit tales ọcimas ꝑpetuo pos sidere. qđ vr̃. ga hec ecclesia est ĩ possessiõe istaꝝ decimaꝝ ꝑm ordinationẽ epi c⁹ est ọ decis ordinare. g̃ de iure suo sũt. Conẽ de iure canonico ⁊ diuino est q̃ ọcime sol uãt eccl'ie in cⁱ sunt territorio: ga sicut de iure diuino est q̃ leuite bẽant ọcimas: ita de iure diuino ẽ q̃ isti leuite bẽant istas ọ cimas. g̃ illa ecclesia in cui⁹ territorio sunt poterit eas repetere. Itẽ raptoꝛes sunt qui metũt carnalia vbi nõ seminãt spũalia ꝑ hec ecclesia que mõ hz istas decimas non semĩat spũalia in illa ꝓchia: vñ hz decias g̃ nõ dz eas possidere: vel si possidet rapit

Ad hoc rñdet a quibusdã: q̃ si ecclesia illa in cⁱ territorio sunt ille decime suffici entẽ cibũ bẽat hoc est sustentationẽ ⁊ no luerit illas decimas redimẽ. põt alia eccl'a ve ordinatõe epi illas ọcimas redimere: ⁊ etiã possidere. Ad aliud ꝛo qđ obr̃ dñt q̃ de iure diuino est q̃ denr̃ leuitis decie sed de iure humano est q̃ iste decime istis leuitis denr̃. Relinquit eĩ dñs ordinatiõi

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecclesie qui leuite quas ōcias hēant: ⁊ q̄tū ⁊ iō nō est rapina:si illa eccl'ia p̄dictas de cimas possidet :de ordinatione epi c⁹ est ō talib⁹ ordinare. Sz ⁊tra hoc obr̄. Nā dic̄ decretalis Alex.3. Si terre q̄ arabiles sunt in certā alic⁹ parochie terrā fuerīt: deci mas eaꝝ tua pte retēta facies eidē ecclesie assignari:scribit cuidā epō.q̄ eps nō potit alteri eccl'ie illas ōcimas assignare. Jtē de decimis novaliū dicit decretalis Jnno. Cū pceptio decimaꝝ ad parochiales eccle sias de iure cōi ptineāt. decime novaliuꝫ que fiūt in parochiis eozūdez ad ipas pcul dubio ptinere noscūt. Pretēa dicunt alii meli⁹. decimas novaliū ⁊ illas que p̄ñt redi mi a militib⁹:⁊ etiā aliaꝝ reꝝ que nō ɔsue uerūt ōcimari ptinē ad ius ecclesie ī c⁹ pro chia sūt.nec pōt eps nec ad op⁹ suū retinē nec alii ecclesie assignare: nisi cū illa nova lia vel ille decime que redimūt nō sūt ītra terīos alic⁹ prochie deterīate:vel sit al qō ꝓtulegiū sedis apostolice p qō posset oñdi q̄ ille decime ad aliā eccl'iam ptinerent. ⁊ hoc sumit ex decretali Alex.3. ⁊ ex decreta li Jnno.3. Jtē querit de illo qui hz domi cilū in vna prochia ⁊ in alia colit p̄dia cui ecclesie decime sint soluēde. Nā si vna ⁊ eadē res nō ɔz diuerso iure cēseri vt dic̄ Jnno.ergo iste ɔz decimas vni ecclesie vel alteri tm. Coñ. Rōne domicilii tēt vni ecclesie. Rōne p̄dioꝝ tenet alteri.q̄ tenet vtriq;. Jtē q̄rit aliquis pascit agnos in medietate āni in vna prochia.ī medietate alia in alia parochia:cū decima ɔbeat dari de agnis:⁊ lana. cui parochie dabit vī q̄ illi in c⁹ parochia ɔtinēt oues. Coñ. De oībus que renouant in q̄tū renouāt debet dari decima:ſ lana in duab⁹ parochiis re nouatur.q̄ in duab⁹ debz dari decima ō la na. Jtē querit ō illo qui hz caulā seu ouī le in vna prochia: ī alia ꝺo pascit oues: cui ɔz dare decimā de lacte ⁊ lana'.⁊ vī argui sicut ꝑus. Rō ad p̄m ſm decretalē Lucii ex de decimis. Equū est vt illi ecclesie ōcī me psonales reddant ab eis in qua eccles astica pcipiūt sacra. Decimas ꝺo messiū fru ctuū vel arboꝝ si coluerint in alia prochia q̄ in ea ī qua habitēt: qm̄a diuersis diuer sa ɔsuetudo tenet.tu eligas in hoc cāu:qō p ɔsuetudinē diu obtentā: ibidez noueris obſuandū. Ad scām dō.q ſm ius cōe. Cū renouatio fiat in duab⁹ parochiis:duobus sacerdotib⁹ ɔz dari decima. Ad aliō dō q̄ de lacte feno lana dari ɔz decima illi ec clesie in cuius prochia sunt pascua: qa cū idē suscipiant totū nutrimentū eius tales decime p̄diales censentur.

Queritur postmodū vtꝝ paupibus sint decime tribuēde.

Nā dicit ex de ōci. ⁊ p̄mi. Jero. sup Ezech. Decimam ptem oīum frugū leuitice tribui ppls ex le ge debebat. Nūe. 18°. Rursū ex ipis decīs leuite hoc est inferioꝝ mīstroꝝ grad⁹ ōci mas debebāt sacerdotib⁹. Nūe. 18. Erāt q̄ alie ōcime quas vnusq̄sq̄ de pplo israel ī suis ozreis sepabat vt ɔmederz eas cū iret in templū in vrbe ir'm. deut. 14°. Erāt alie quas paupibus recōdebant. deu. 14°. Anno tertio sepabis aliā decimā ⁊ repones īter ianuas tuas:veniet q̄ leuites qui nō habz aliquā ptē ⁊ pegrinus ac pupillus ⁊ vidua ⁊ comedēt ⁊ saturabūt. Si g̃ ōcima ɔferē da in vsus paupum maxīe ptinet ad pieta tē. Sz p̄cepta legis que pietate plena sunt tpe gr̄e obſuanda. g̃ ⁊ p̄ceptū de decima vāda paupibus erit ad litterā obseruandō tpe gr̄e. Jtē de ōcia que dabāt ad opus sacrificioꝝ pz rō. q̄re tpe gr̄e nō sit soluēda qa sacrificia cessant. de decima ꝺo que da bat a populo leuitis manifestū est q̄ tēpōe gr̄e est ſnandū mandatū ex dictis. De illa ꝺo que dabāt sacerdotib⁹ a leuitis iā q̄reī Sz de illa que dabāt paupibus:cū simplr sit opus morale.maioꝝ erit rō q̄re ɔz obſua ri. Jtē p maioꝝ pte leuite eccl'ie ⁊ sacer dotes sufficiēter habūdant ⁊ hñt reddit⁹ ad sustentatōz:⁊ dotata est eccl'ia tpalibus possessionib⁹:plusq̄ in lege veteri ī qua le nite nō hēbant in terra p̄missionis hēdita tē:nūc aūt habūdant paupes ⁊ plures q̄ ī tpe legis.ergo cū maioꝝ indigētie ɔ ordīe caritatis subueniendū sit.pot⁹ erit vāda decima paupibus q̄ clericis ⁊ sacerdotib⁹ ⁊ ampli⁹ erit debitū soluēdi decimā ad su stentationē paupeꝝ in tpe gr̄e q̄ in veteri lege.minus ꝺo ad sustentationē clericoꝝ

Jtē dicit Aug⁹ q̄ ōcime sūt tributa egē tiū aīaꝝ. g̃ sunt ꝺbite paupib⁹. Rō dom q̄ tpe gr̄e mandatū de decima vanda pau pibus anno tertio ſm ɔterminationē legis nō debuit ſuari:qa illud mandatū īpfecte pietatis est. vnde adueniēte lege perfecte pietatis nō ɔz manē q̄tū ad īpfectōz:q̄uis ſba mādati maneat ampliata. Cū dictū est Math. 5°. Oīpotenti te tribue. vñ xp̄ianus nō tm̄ decimā ɔz paupibus:imo totum qō sibi supē Luc. xi. Qō supē date elaz. Et per hec pz rñsio ad p̄m ⁊ z̄m. Ad tertiū dō m q leuitis ⁊ sacerdotib⁹ tpe gr̄e qui habēt stipendiū sufficiēs:dāde sunt decime:quia ipi sūt paupeꝝ pcuratores: ⁊ quecūq; hñt cōa debēt hr̄e cū paupib⁹. vñ dicit Jero⁹ ad Damasū papā. Quicqd hñt clerici pau peꝝ est:⁊ domus illoꝝ oībus debent eē cō munes. Ad vltimū dō. q̄ decime sūt tri buta egentiū aīaꝝ. vñ ille q̄ dāt clericis'ill' dant vel quai indigētes sūt vel vt dispē sent egentib⁹. Res ꝺo xp̄ianoꝝ que super fluūt eiusdē obligatōis censent. vñ Amb⁹ in li. de officiis. Hādis culpa est si sciēte te fidel' egeat. si scias eū sine sumptu eē: famē tolerare crūpnā ppeti qui p̄sertim egere erubescat.

Postmodum queri tur. vtꝝ dño pape sūmo pontifici soluēde sint ōcime decimaꝝ. ⁊ vī q̄ sic. Nūeri. 18. Precipe levitis atq̄ denūcia: cū accepitis a filiis israel ōcimas. p̄mitias eoꝝ offerte dño. i. decimā ptem ōcime: ⁊ date Aaron sacerdoti oīa que offeretis ex ōcimis. p̄ce ceptū g̃ de decimis duas ptes habuit. s. vt filii israel darent decimas leutis:⁊ vt le nite darent decimā ōciaꝝ sūmo pontifici qua g̃ rōe p̄ma pars obſuanda est: q̄ layci dāt ōcias clericis. eadē rōe ⁊ alia. s. q̄ cleri ci ōñt ōcias oīuꝫ ōciaꝝ dare sūmo pōtifici

Jtē vī q̄ magis dēat obſuari scōa: quia sūmus pontifex noster toti xp̄ianitati pui det. ſ minoribus sacerdotib⁹ iō danē decīe vt possent legi ōi vacare. ⁊ spūalia mini strare. Sz summū pontificē oz magis vaca re legi dei:⁊ dare magis spūalia. g̃ optuit eū magis hr̄e decimas. videt g̃ q̄ minoꝝ sacerdotes teneant dare ōcimā ōcimaruꝫ suaꝝ dño pape. Jtē si dicat q̄ sūmuꝫ sa cerdotiū tristatum est:⁊ ꝓpter hoc nō tñ sacerdotes dare ōcimas sūmo sacerdoti. Ni hil est:qa sīr sacerdotiū ⁊ officiū leuiti cū mutatū est. qa in veteri lege solebant offerre carnales hostias. mō aūt offerūt spi rituales. si g̃ ꝓpter mutationē ⁊ tristatiōez nō tenēt minoꝝ sacerdotes dare ōcimas sūmo sacerdoti. g̃ sīr ꝓpt mutationē sacer dotii ⁊ officii leuitici nō debēt layci dare ōcimas sacerdotib⁹ ⁊ leuitis: qō tñ falsuꝫ est. Ad hoc di cūt quidā:q̄ nō tenēt cle rici dare ōcimas ōcimaꝝ dño pape: ꝓpter hoc q̄ dñs papa ꝓuidet toti xp̄ianitati: ⁊ difficillimū esꝫ ɔgregare ōcimā decimaꝝ iō ordinauit ecclesia vt hēat suā ꝓpriā dy oceſiz cui p̄est īmediate in qua hz decimas si vult ⁊ itez hz multa regalia q̄ dederunt Jmpatores vñ sufficientē cibū hz in domo sua. Preterea oīa bona ecclie sua sūt ⁊ ac cipit inde q̄tū vult. vnde nō opz sibi fieri banc taxationē: vt solū. s. accipiat decimā Aliis ꝺo vī q̄ sūmo pontifici debēt decīe ōcimaꝝ si petat ⁊ sit neccītas ecclie si vero non petat nec sit necessitas ecclesie cui ipe hz ꝓuidē nō tenēt inferiozes sacerdotes.

Queritur cōsequen ter qui teneāt dare ōcimā. Querit g̃ vtꝝ oēs vl'r teneāt ad ōcimā qui nō sūt leuiti ci ordinis:qō ꝓbat. quia sic dicit Greg⁹ pa pa. Oportz ōcimas quas iure sacerdotum eē sanctim⁹ ab oī populo accipe. quas fide les dño p̄cipiēte offerūt. iuxt illud mal'z. Jn ferte oēm ōcimā in ozreū meum. Ex quo vī reling q̄ oēs layci tā. diuites q̄ paupes te neant ad decimā. Coñ. dicit Aug⁹ q̄ de cime sunt tributa egentiū aīaꝝ. g̃ si aligs ita paup ē q̄ nō sufficiat sibi ⁊ filiis: qō eē hz cū ōcima. sacerdos ꝺo suus ī nullo eget ſ supabūdet. g̃ isti⁹ paupis plus ɔz eē de cima q̄ sacerdotis. Rō dō. q tā paupes q̄ divites tenēt ad decimā: qa ōcima ēps que ꝺo ꝺbet a quo tam paup q̄ dives reci pit totū. vera aūt est ꝓmissio dī: qa ꝓpt so lutionē decime nūq̄ aliquis efficiet paupe rioꝝ. vñ mal'z°. Inferte oēm ōcimā ꝛc. ⁊ p bate si nō apparuero vobis catharactas ce li ⁊ effūdero bñdictionē vobis. vñ ꝓpt B dicit Aug⁹. Maiores nostri. iō oībus habū dabant: qa ꝺo ōcimas ꝺabāt:⁊ cesari cēsū reddebāt. dō. g̃ q̄ sicut aliquis laycus tam paup q̄ dives nō absoluitur a cēsu cesaris ita nec a solutione ōcime que reddit ꝺo ī signū generalis dñii. Ad illō g̃ qō obr̄ q̄ ōcime sunt tributa egētiū patz rñsio ex p̄dictis. Nā ōcima nō reddit sacerdoti ni si aut ꝓpter supplēdā suā pauptatē: si paup est. aut ꝓpter ꝓcurationē paupeꝝ que ad sacerdotē vel clericū ptinēt. Jō in p̄dicto cāu cū egens ⁊ paup offert sacerdoti diui ti ōcimā: ipe paup tēt dare ⁊ ipe sacerdos

Universidad de Deusto
Biblioteca

vt redonandā ei recipe:ga⁊ ipe tēt maxie paupes ō suphabūdantia sua sustentare

Item querit de psonis leuitici ordinis vt⁊ teneāt ad decimas. querit ğ de clericis vt⁊ teneant. Ad qō obr. Nā dic decretalis Paschalis. Nouū genus exactiōis est vt clerici a clericis decīas exigant. cuz nusq; in lege dñi hoc legamus. Itē Nūe is⁹. dr. filiis leui dedi oēs decimas israelis Si ğ eis debēt decime:ꝑ⁹ legē dī nō tenēt ad decimā. Coñ. dicit canon ocilii Cabiloñ. Ecclesie antiquit⁹ ostitute:nec ōcimis nec vlla possessione puent. Si ğ clerici vl p successionē patrimonii. vel p acquisitōez emptione vel donatione obtineāt pdia q̄ tenebant ecclīs ad decimā anteq; ad possessionē eoz puenirent:tenebūt de illis p diis dare ōcimā. Itē maioris pfectionis tenēt eē leuite euāgelici q̄ leuite legis veteris:ꝑ leuite legis veteris tenebant dare ōcimas de ōcimis acceptis ipis sacerdotibus:sicut dicit Iero⁹. sup Ezec. ⁊ habetur Nūe. is⁹. ğ multo fortius leuite euangelici

Rᵒ clerici aut possident res titulo ecclesie:aut titulo patrimonii seu donationis: vel emptionis. Dicendū ğ q̄ ve bis q̄ possident titulo ecclesie nō tenēt:ga rōne ministerii quo defuiunt ecclesie: pcipiūt etiam ōcimas a laycis. vnde res illas quas possident titulo ecclesie nō tenentur decimare iure eodē. etiā hoc mō itelligit decretalis Paschalis. ⁊ etiā ipa lex de decimis vādis ⁊ etiā canō paschalis a clericis coīter viuētibus nulla rō sinit vt quelibet psone ōcimas accipiāt de laboꝛib⁹ seu nutrimētis ppriis. ⁊ itelligūt viuētes coīter nō solum regulares:ꝑ etiā canonici seculares:qui accipiūt de rebus ecclesie: que sūt coēs stipēdiū:⁊ de illis dicūt iurispiti: q̄ nō debent ōcimas dare nisi eēt ꝺsuetudo q̄ de bis in mozte testari pñt: ⁊ tē dñt q̄ tenēt dare ō cīas ō pdiis ecclesie sicut de ppriis. De rebus Rᵒ pdialibus patrimonialib⁹ vel acq sitis dicūt quidā:q̄ tenēt dare decimā illi ecclesie cui dēbat anteq; ad ipos possessio pueniret indistincte. Alii Rᵒ distinguunt q̄ aut defuiunt illi ecclesie cui debent ille ōcime:aut nō. si deseruiūt illi ecclesie dñt q̄ nō tenēt:si nō deseruiūt tenēt. Et ꝑ⁹ ꝺ intelligunt predictos canones. Ad illud vero quod obr de maiori pfectione leuitarū euāgelii q̄z veteris legis. Dicēō q̄ ōcie sūt dande ꝑ⁹ determinatōz ecclesie. Determinat aūt ecclesia pceptionē decimaz per indistinctionē q̄⁹ ad sacerdotes ⁊ leuitas ꝛa q̄ non sepat ius sacerdotale a leuitico pp qō nō tenēt leuite ad decimas vandas sacerdotib⁹ nisi ꝑ⁹ distinctionē pdictam qō iam ampli⁹ ōclarabit. Itē querit an religiosi tenēt ad solutionē ōcimaz:quod pbat. Nā ꝑ⁹ canonē ocilii Magōtien. ic⁹ q. i. Nulli licz ōcimationū puentū a pozi ecclesia:cui assignat⁹ fuerat abstrabere. Cū ğ ōcime baptismalib⁹ ecclesiis dande sint sicut dic canon Leonis. ğ monachi ⁊ religiosi aliis ex ppriis pdiis ōcimas dare tenētur. Itē obr sicut pus. Religiosi veteris testamēti tenebāt ad ōcimas. Luc. is. Decimas do oīum que possideo dicit phariseus

Itē Mat. z;°. Ue vobis pharisei qui decimatis mētā ⁊ anetū: ⁊ hoc opoꝛtuit facē Ergo multo magis religiosi noui testi tenēt ad ōcimā. Coñ. Canon ocilii Magō tien. ic⁹. q. i⁹. Decreuit sacer iste ordō⁹ vt epi ⁊ abbates ō agris ⁊ vineis que ad vsū suū ⁊ fratz hñt stipendiū ad ecclesias suas ōcimas deferri faciāt. Itē canō pascalis a monachis seu clericis coīt viuētib⁹ nulla rō sinit:vt epi aut psone quelibz de laboꝛib⁹ seu nutrimētis suis ppriis ōcias extoꝛquē dēant. Ex quib⁹ relinquit q̄ non tenēt ad decimā. Ad hoc rñdet q̄ puilegio sedis apostolice nō tenēt religiosi ad ōcimas aliquas psoluēdas. vñ distinguit īter religiosos:ga monachi albi tēplarii ⁊ hospitalarii:ierosolimitani:nō tenēt dare ōcimas ō possessionibus suis quas ppriis manibus vel sumptib⁹ excolūt: secus est si tradūt terras excolēdas ad firmā. sicut dicit decretalis Alex. 3. ex de ōci. Licz ō beni gnitate sedis apostolice sit nobis indultū vt de laboꝛib⁹ quos ppriis manib⁹ vel sūptib⁹ colitis nemini ōcias solue teneamur ppter hoc tñ nō est licitū ōcimas ō terris vestris subtrabere:quas aliis traditis excolēdas. Monachi Rᵒ nigri. canonici regulares. ⁊ alii religiosi: tenēt dare decimas ō oībus possessionib⁹ suis: exceptī noualib⁹ ortis: nutrimētis aīalium suoz: vt dic decretal Alex. 3. Indulsit Adrian⁹ monachis nigris ceteris q̄ religiosis vt de noualib⁹ que ppriis manib⁹ vel sūptibus excolunt ⁊ de nutrimētis aīaliuz suoz⁊ de ort⁹ suis ōcimas nō psoluant. q̄re hi gb⁹ ꝺ indultuz est hac occasione ōcimas ꝺ aliis reb⁹ ecclesie sue nō pñt sbtrabē:vl sibi ad aliqd vl teri⁹ vēdicare. Adhuc tñ distinguēduz ē q̄ illud quod dictū ē de monachis albis tēplariis:⁊ hospitalariis:itelligēdū est de possessionib⁹ quas bēbant añ gnale ocilīū De illis eī q̄ postea gratis sunt collate sibi vl quas ipi emerūt: etiā si illas ppriis manib⁹ vl sūptibus excolūt tenēt soluere ōcimas ecclesiis:quib⁹ rōe pdioz antea solebant. sic dicit decretal Inno. 3. in cōcilio gnali. Decreuimus vt de alienis terris ⁊ amodo acgrendis etiā si eas manib⁹ ppriis ac sūptibus excolūt decimas psoluāt ecclesiis quib⁹ rōne pdioz antea soluebant nisi cū ipis ecclīs al⁹ duxerīt oponēdū. Sz obr in cōtrariū. Quia anteq; dñs papa clericis ⁊ religiosis psonis dedisset puilegiū de nō soluēdis ōcimis: vt dictū est de terris quas ipi excolūt:ipi tenebāt dare decimas ex lege ōt. Sz cōt legem dī nō potuit dñs papa dispensare. ğ adhuc tenēt de ill ōcimas dare. Rᵒ Preceptū de decimis iudiciale fuit. ⁊ iō de illis potuit ecclia ordinare qui quas ōcimas dēant recipe ⁊ q̄ soluē. ⁊ iō bñ dñs papa potuit cū religiosis ⁊ clericis dispensare: vt nō dēant ōcimas soluere: maxīe cū leuitici ordīs religiosi cē seant. sicut ⁊ de aliis iudicialib⁹ pōt ecclesia īmutare rōne necessitat:vel vtilitatis

Nōndū tñ est q̄ oīa hec puilegia ō ōcimis nō vandis:nō defendūt in q̄busdam casib⁹. Unus ca⁹ est cum pactione vel cōi actiōe tenēt ad eas soluēdas. sicut dic decretalis Adriani ex de deci. ⁊ pmi. ex multiplici ꝛc. Alius ca⁹ est cū prochialis ecclesia in c⁹ prochia sita sūt pdia enormit ledi tur. Tertī⁹ est cū eas soluēdo renūciant tacite puilegio ꝑm iura.

c **Onsequenter** que rit de eptione ⁊ redēptione ōcimaz. Querūt ğ tria. Prīo vtz possint emi.

Scōo vtz possint rdimi. Tertio vtz possint sb pignore recipi.

Ad primum sic obr. Altare ⁊ decimas pecuniā dare ⁊ spm scz vēdē symonaicā bē sim eē nullus fideliū ignoꝛat: dicit canon Paschalis. i. q. 3ª. ğ nullo° pñt vendi vl emi nisi symoīace. Coñ. Jus pcipiendi ōcias tpale ⁊ tñsitoriū est: ⁊ est dos ecclesie carnalis. ğ est pciabile. ğ ponē ipm sb pcio nō est pceñ. ğ lz emere ōcimas. Si dicat q̄ nō lz:quia q̄uis ius pcipiēdi decimas non sit spūale:est tñ annexum spūali. Coñ. Silr ius pcipiēdi reddit⁹ in hac villa est ānexū spūali. ga sicut ecclesia bz ius pcipiēdi decimas in hac villa:ita ⁊ alios reddit⁹. ğ qua rōne nō lz emere ōcimas:ga sūt de possessionib⁹ ecclesie. ita nec licz emē villas ecclie qō falsū est. So. decima dr ius pcipiēdi Decima etiā dr ipe fruct⁹. Dumo° nō pōt emi. scōo° pōt. Jus enī pcipiēdi ōcimas annexū est spūali nāli ordinatione ⁊ diuina. Nālis ordīatio est vt qui seminat spūalia metant carnalia. hec enī est rō dati ⁊ accepti. de qua logt apls ad Phi. vltō. Et hec est equalitas māne:vt qui plus colligit nō magis nec q minus colligit minus habeat Layci enī qui plus colligēt de tpalibus debēt dare clericis qui minus colligūt vt sit equalitas ⁊ possint vacare legi dī que vocatio spūalis est. Ad ꝑ⁹ ğ dō⁹. q̄ sic corpus bōis īpciabile est:ga ē adiūctū anime rōnali que ē impreciabilis:ita ōcima ē impciabilis:ga est adiūcta officio ⁊ ministerio spūali. Ad z⁹ dō. q̄ dñs ordinauit vt p carnalib⁹ que debēt seminātibus spūalia darent decīe. vñ pz q̄ ius decimaz ānexū est spūali nāli ordinatōe ⁊ diuina. Alii ār reddit⁹ sūt ānexi spūali ex accidēti. Et pp hoc nō est simile.

Secundo queritur

vtz ōcime possint licite a laycis redimi. Nā dicit Inno. ex de symonia. ecclesia. sic nō potuit emi:ita nec redimi. Si ğ decime nō pñt sinē piculo symonie emi. ğ nec redimi. Itē canon ocilii Magūtien. ic⁹. q. 7ª Decimas quas popul⁹ dare nō vult nisi q̄ libz munē ab eo redimāt ab epis phibendo est ne fiat. Ex quo relinquit q̄ nō pñt licite rdimi. Coñ. Quilz pōt redimē ius suū ğ si ius decimaz ptinet ad clericos nō ad laycos licite pñt decimas clerici a laycis redimere. Rᵒ circa hoc sūt diuerse opīoes Nā quidā dicūt q̄ nō licz alicui ius suum spirituale rdimere:sicut nec emere:⁊ q̄ dr q̄ lz cuilibz redimē ius suū. intelligitur de iure nō spūali. vñ ita itelligūt pdictam canonē phibēdū est epis ne fiat ab eis. supple vt redimāt. vñ dic decretal Lucii. de quodā canonice electo a maiori parte capituli

Universidad de Deusto
Biblioteca

paucis sibi ꝺtradicētib⁹:qui ad sedandaz turbationē pecuniā dedit q incurrit labē symonie:ꝛ tñ videbaꝰ dedisse pecuniā vt redimēt ius suū. Alii ꝺo dicūt q pōt qs redimere vexationē suā:ꝛ detrimentū qđ hz circa ius spūale.vnđ ꝺciliū Urbani pape.i.q.3ª.dicit ⁊ monachi possideant decimas sibi iuste collatas: quas tñ ab epīs redimere pecunia ꝺpellebāꝰ. ꝛ argᵐ habēt ad hoc ex auctoritate Augⁱq vł q aliqs potest emere iustū iudiciū qn iudex nō vult ei sine pecunia iuste iudicare.vñ Aug⁹ad Macedoniū. Ille solet male sibi ablatā pecuniā repetē q iustū iudiciuz emit. qm̄ venale esse nō debuit:ꝛ ſᵒ hoc exponūt ipli canonē pdictū. Decimas quas ppl's ñ vult dare ⁊c. pbibendū est ne fiat. supple pbibē dū est laycis ab epīs ne hoc faciāt.hoc ē ne aliquid accipiēt p redemptione decimaz a clericis:ſᵒ hoc dicūt q pōt redimi decima.cum.s. redimēs sit vel credit nullum ius hre detentorē:ꝛ tñ dicūt q pōt repetē qđ dat p redēptione de iure. Alii ꝺo tenēt viā mediā dicētes:q ex pacto ptiū hoc est clerici ꝛ layci nō pñt redimi decime:sic nec aliqua spūalia vel spūalibus annexa:ſ auctoritate epi ad cⁱ⁹ dispositionē spectāt decime:pōt fieri vt ecclesia vel cleric⁹ recipiet ꝺcimā ꝛ det layco aliquā pecuniam ꝛ hoc dicūt iuꝛ decretalē Urbani qui dic q ꝺmutationes pbendaz de iure fieri nō pñt pactione pmissa que circa spūalia vł anexa spūalibus labez sēp ꝺtinet symonie. Si aūt epūs cām inspexerit necessariā licite poterit de vno loco ad aliū trāsferre pūs Sili mō dicūt q auctoritate epi: mō pdicto pñt clerici redimere ꝺcimas. Illum ꝺo canonē Urbani.i.q.3ª. de monachis redimētib⁹ ab epīs ꝺcimas ītelligūt: q mōchi nō ꝺabāt pecuniā:vt nouū ins decimaruz acquirerent sed vt iā acquisitū retinerēt pacifice.

Tertio queritur de

pignoratione decimaz.ꝛ dr̄ cōiter q pñt clerici eas recipere sb pignore a laycis.sic ꝛ qualibz aliā possessionē quā laycus detineret violēter:ꝛ iniuste.nec teneꝰ in talibus fructⁱ⁹ ꝺputare in sortē.dū tñ nō prineant bi⁹ decime ad alienas ecclesias. quia tunc ꝓhibitū est p decretalē Grego.q nō recipiaꝰ a laycis ex de ꝺci. Interdicim⁹ plonis ecclesiasticis vniuersis:vt decimas detentas a laycis ad alienas ecclesias ptinentes in pignus recipe ab eisdem laycis nō psumāt. Sz obr̄ ga in pdicto cāu clericus accipit illos fructⁱ⁹ ꝓter sortē ex vi mutui. cū g vsura sit acceptō rei alicⁱ⁹ ex vi mutui:pt sortē.pdictus ꝺtractⁱ⁹ erat vsurari⁹. Cōtra. Illi fructⁱ⁹ erāt ecclesie:ꝛ ecclesia dedit ei:supponaꝰ b̄.g nō peccat accipiēdo illos fructⁱ⁹.g nō est vsurarius ꝺtractⁱ⁹. Qđ concedim⁹ hac rōe:nec valet argumētatio. Accipit aliquid ꝓter sortē ex vi mutui vel pignoris.g est vsurarius: nisi addaꝰ aliquid alienū. Ille ꝺo nō accipit aliqd alienū:imo suū:quia sibi ꝺatū est ab ecclesia seu plato qui dare poterat. Itē ad maiorē euidentiā ponūt caⁱ⁹ in mutuo. Ponatur q aliqs laycus bēat ī aliquo territorio.40. modios de redditibⁱ⁹.20.de decima:ꝛ.20. de censu ꝛ ꝺtrahit muruū cum aliquo clerico: q ꝺat ei mutuū centū libras vt bēat quolz anno decē modios in illis r̄dditib⁹. Queriť vtz ille ꝺtractⁱ⁹ sit vsurarius. pbaꝰ q nō.quia liceret clerico illi quolibz āno pcipere totā decimā.s.20.modios. g multo forti⁹ decem modios. Sz ꝺtra. Accidat sterilitas tre ita q in territorio illo in quo solēt esse.40. modii nō sint ibi nisi.12. Iste clericus accipit de illis duodecī decē. ꝛ nō sūt in decima nisi sex.g quatuor accipit de cēsu. g aliquid accipit de alieno ꝓter sortē ex vi mutui. So.dđ.q si clericus fecit ꝺtractum suum boc mō ꝛ hac intentiōe vt quicquid ꝺtingat bēat de redditib⁹ illis decē modios:vsurari⁹ fuit ille ꝺtractⁱ⁹.si ꝺo hac intētione vt de ꝺcima bēat decē modios si ibi sint nō est vsurarius.

Ostea queritur

p de pmitiis. Est aūt pmitia pma ps frugū vel fetuū dño offerenda. Que rūť aūt duo. Prio vtz pmitie sūt in pcepto. Secundo quanta dēat esse.

Ad primum

sit obr̄. Exo.22ª Decimas tuas ꝛ pmitias nō tardabis offerre. ergo qua rōe decime sunt in pcepto ꝛ primitie. Item Exo.23. Primitias frugū terre tue deferes in domū dñi di tui. Itē.12°. Exo. Sanctifica mihi ouē pmogenitū.ꝛ subdiť quicqđ pmicii est in pecoribⁱ⁹ tuis sanctificabō dño Itē Eze.xlvio. Erūt leuiti ꝛ sacerdotibⁱ⁹ pmitie de pmitiis terre scī sactoz. Itē Mal'.3°. in quo ofigim⁹ te vos ofigitis in decimis ꝛ ī pmitiis: ꝛ ī penuria vos male dicti estis Itē canō Greg.16.cā.q.7.oportet decimas ꝛ pmitias q̄s iure sacerdotum esse sancim⁹ ab oī populo accipe. Itē canō Alex.di.32.decime ꝛ pmitie seu oblationes viuoz ꝛ mortuoz ecclesie ꝺi fideliter reddant a laycis quas g retinuerīt ab ecclesie scē coīoe sepent. Itē Inno.ex de ꝺci. De⁹ī signū vlis dñii decīas sibi r̄ddi pcepit:suas eē decimas ꝛ pmitias asseuerans Ex bis g manifeste relinquiť:q pmitie sē in pcepto.qđ quidā absolute ꝺcedūt. Contra Exo.13°.Cū lex pmogenitoz daꝰ.sbdiť erit q̄ signū in manu tua.Si g ea dē est rō legis pmogenitoz ꝛ pmitiaz. lex pmitia rū in signū est.g pceptū de pmitiis fuit cerimoniale.ergo tpe gr̄e nō est seruandum quēadmoꝺ nec alia pcepta significatiua. Fuerūt alii qui dixerūt:q pceptū de primitiis morale est.nec cessauit : ſ remanet ampliatū in oblationib⁹ cottidianis que fiūt ecclesie. Coñ. Pari rōe posset ꝺci q pceptū de decīs remanet ampliatū.cū oblationes ꝛ reddit⁹ quos mō hñt ecclesie sint maiores q̄ decime legis veteris.g in illis redditibus quos accipiūt ecclesie suaret pceptū de decīs sicut dr̄ seruari pceptum de pmitiis in oblationib⁹:qđ falsū est. Itez de iure nāli simplr est: q honorand⁹ ē de⁹ de ppria sba ꝛ ante oīa.sed in exhibitione pmitiaz ſᵒ se nō aliud oñdit q̄ honor ꝺi de ppria sba ante alia.g pceptū de pmitiis ſᵒ formā pcepti simplr est de iure nāli. pceptū ꝺo de decīs ppter taxationē ptis decime nō est de iure nāli simplr:quo ad formā taxationis. ē pceptū de pmitiis ſᵒ formā pcepti poti⁹ est ꝺuandū q̄ pceptū de ꝺcimis:cū ea que sūt iuris nālis simplr maneāt ītmutabilia ꝛ vno⁰ semp ab oībus sint obſuanda. R.° pceptū de pmitiis ꝛ pceptū de decīs:q̄ ad sbam pcepti sūt iuris nālis simplr ꝛ sba pcepti est vt honoretur de⁹ de ppria sba.sic dr̄.3°.puer.Et sustentetur miſter ei⁹. sicut dr̄ Mal'.3°.ꝛ ſᵒ b manet lr̄aliter ītmutatū q̄tū ꝺo ad determiationē pcepti fuit pceptū iudiciale p legem ꝛ etiā pceptū figurale p inspirationē. Cū enī ex lege nāli hēť sicut morale simplr q honorareť de⁹:ꝛ sustēteť miſter ei⁹. nō tñ determinatū esset quo ordīe vel in quota pte necessaria fuit ꝺterminatio p legis dante iudiciū. Determinatū est g q̄ ordīe in pmitiis:ꝛ in quota pte in decīs sequēdo instinctū rōis ꝛ nāe sicut supꝰ dictū est:ꝛ sic factū est iudiciale pceptū. Itē cum p cupā originalē sentiret se posteritas Ade ejecta de paradiso in qua mansisset si nō fuisset peccatū. In paradiso aūt duo sūt. Unū ē obtinere hereditatē celestē qđ est ppriū pmogēitoz.ꝛ b ē p opatiōz ad veū. Aliꝺ obtinere societatē āgeloz.ꝛ hoc respcū ꝺciuiū p inspirationē ostensū est hōi. q nā būana erat repabilis quo ad vtrūq.s. quo ad primogenituraꝝ:seu obtinēdā hereditatē celestē:ꝛ quo ad obtinēdā societatē angelicam Inde est q ꝺclinata est rō hōis ꝛ nā ad hoc vt faceret ea que eēnt signa bⁱ⁹ repationis faciēde.facta est igit'a pncipio significatō r̄stituēde pmogeniture seu hereditatis:ꝛ hoc p oblationē pmitiaz ꝛ pmogenitoz ī Abel. Sꝺo ꝺo facta est significatio restituēde angelice societatis in oblatione ꝺci maz p Melchiſ. Dō eī erat dragma decīa pdita:sicut ꝺicit dñs Luc.15°.vñ ꝺic Aug⁹ Redde decimā ꝺo.alr nō deduceris ad decimā angeloz. Preterea cū ex lege nāli teneāt bō q honorād⁹ est de⁹ de ppria sba teneāt eē q honorād⁹ sit vt actor ꝛ pncipiuz ꝛ honorādus vt ofuator ꝛ finis. ex īspiratione cū rōe in oblatione pmitiaz significauit honorādū deū sicut pncipiū ꝛ auctorem bonoz. In oblatione ꝺo ꝺcimaz sicut ofuatorē ꝛ finē bonoz sicut ꝺicit Isiꝺor sup illud Exo.22. Decimas pmitias ⁊c. ꝛ ista duabus de cāis vltio assignatis factū est pceptū de decimis ꝛ pmitiis pceptū figurale. Rñdeō igiť de pmitiis:sicut respōsū est de ꝺcimis q ſᵒ sbam ꝛ indeterminationē est pceptū morale ꝛ sp ſuanduz ſᵒ ꝺo determinationē ordīs pceptū de primitiis simplr iudiciale ē:vel figurale: q̄ ad tps ante incarnationē quēadmoꝺ aliꝺ pceptū de decīs q̄tū ad taxationē talis pt Illa g rōe qua figurale ē ñ manet tpe gr̄e sed in illa rōe qua iudiciale est. Judicialia aūt pcepta cū instituta sint ppter vtilitatē publicā.relicta sūt ptāti ecclesie vt ſᵒ eius arbitriū vel ſuēť vel determinentur vel etiā mutenť ſᵒ qđ expedit cōi vtilitati.sicut g ꝺictū est de decīs q ante legem quo ad taxationē talis ptis erāt in ꝺcilio aduenīēte lege in pcepto.tpe ꝺo gr̄e q̄tuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad aliquid sunt in ocilio:q̄m ad aliquid in p̄cepto:vt sup̄ ostēsū est:ita ⁊ de pmittis dō est. Soluit g̃ pcedēs qō vt dicat q̄ solutio pmittaꝫ ꝑ determinatōz ecclesie ē in p̄cepto tpe moderno: ōtermiat autem vt ꝑ osuetudinē approbatā soluāt pmittie ⁊ ꝑ legē diuinā vbi osuetudo ē soluē pmittas. Pretēa vbi indigētia mīstroꝝ di ē:quib⁹ ꝑ legē debet sustētatio.soluendē sunt pmittie.dico ꝑ formā p̄cepti si ab eccl'ia r̄granf. Patz g̃ rn̄sio ad p̄dictas auctoritates quib⁹ ostēdit q̄ pmittie sūt in p̄cepto. Sili mō pz rn̄sio ad scōm qō obiciebat q̄ pmittie erāt i signū. Erāt.n.pmittie ī sig⁹:vno⁹.alio⁹ n̄.ꝑ⁹ q̄ erāt i sig⁹ erāt in signū rei future.s.repande pmogēiture ⁊ celestis hereditatis.erāt et iā iudeis ī signū rei p̄terite.s.beneficii liberationis ab egypto p̄ iterfectionē pmogenitoꝝ egypti saluatis pmogenitis israelis.Erāt etiaz in signū rei faciēde:vt.s.initiū nostroꝝ opuz dō auctori tribuam⁹. Sz quo ad has rōnes significatōis nō manet p̄ceptū de pmittis sed manet quo ad aliā rōz:⁊ īmutabiliter ꝑ rōz moralē ⁊ īdeterminatā.⁊ mutabiliꝫ ꝑ rōz iudicialē determinatā. ga arbitrio ecclesie relinquitur. Ad vltimū vero q̄ dicit q̄ p̄ceptū de pmittis ꝑ determinationē p̄cepti ē de iure nāli:quia de iure nāli est q̄ honorēf de⁹ ante oīa.dō. q̄ nō sequtur. Nā ⁊ de iure nāli ante oīa honorādus est de⁹ in quoz ordine distributionis sbe vt sicut in pmicia ⁊ ita in vltia ⁊ media

Secundo queritur

quāta dēat esse pmitia. Ad qō nō.q̄ non īuenit exp̄ssū in libris Moysi. dicit tn Jero Maioꝝ traditione introductū est.qui plurimū q̄dragesimā ptez dabāt sacerdotib⁹ qui minimū sexagesimā īter q̄draginta ⁊ sexaginta licebat offerre qōcūq; voluisset ⁊ hoc in aridis ⁊ liquidis. Jn fetib⁹ aūt pmogenitū dabaf.Standū est aūt osuetudini:vt quelz ecclesia fuet osuetudinē suā si hz.Si non hz recurret ad osuedinē vicinaꝫ ecclesiaꝫ.si īuenier ibi diuersas osuetudines illā osequaf que magis tendit ad mediocritatē: vel que a plurib⁹ obſuatur Si tñ ecclesia eēt renuis:nec haberet sacerdos vñ posset sustentari.satis tūc dicerez illā osuetu pinē eligendā que amplī⁹ soluit vel saltem mediam inter illas.

r

Estat inquirere

de oblationib⁹. Preterm̄issis autē generib⁹ oblationū legaliū de quib⁹ infra queref. Fīnali pmone querūt ista. Primo vtz oblationes sint in p̄cepto tpe gr̃e z cui sit danda oblatio. Tertio a q̄re cipiēda sit oblatio.sed de boc sup̄ qō ō legibus iudicialib⁹ circa psonas infames.Et itez sup̄ qōe de decimis.vtz de iniuste acgsitis posset vari decima.

Circa primum

sic obicit Exod.zȝ° Nō apparebis in ospectu meo vacuus. sr̄ quē locū dicit canon Grego. Dis xp̄ian⁹ p curet ad missaꝫ solēnia aliqd dō offerre:⁊ reducere ad memoriā q̄ de⁹ p Moysen dixit. Nō apparebis in ospectu meo vacuus

Jtē eccle.ȝ5°. Nō apparebis in cōspectu meo vacuus.hec eni ꝓpter mādata dī fūt ⁊ sbdit īmediate. Oblatio iusti īpinguat altare. Jtē Anastas⁹.is⁹.q.i⁹.Statuim⁹ vt si quis oblatiōes ecclesie vel decimas q̄s ppls dare vz tenere otenderit:coīone puetur.Ex bis manifeste relinquif q̄ oblatōes sint in p̄cepto. Jtē dic canon Cartag.cōcilii.iz⁹.q.z.Qui oblationes defūctoꝝ: aut negāt ecclesiis:aut difficulē reddūt tanq̄ necatores egentiū excoīcent. Cōtra. Jn euāgelio oblationis exhibitio nō ponif p modū p̄cepti: ⁊ solū p modū osilif. cum dr Mat.ȝ°. Si offers munus tuū ad altare ꝛc. ꝑ quē modū ꝓponūt alia osilia.Mat.ȝ Si vis pfect⁹ esse vade ꝛc.g̃ lex euāgelii indicat oblationes vādas p cōsilio:nō p p̄cepto. Jtē de oblationib⁹ nō est dictum in euāgelio quēadmodū ⁊ de decimis oportuit ista facere Mat.zȝ. Jtē si dicaf iux canonē Grego.qō est p̄ceptū ex lege veteri Exo zȝ°. Nō apparebis in ospcū meo vacuus.g̃ pari rōe p̄ceptū erit tribus vicib⁹ p singulos ānos festa celebrare.solēnitatē azimoꝝ ⁊ pētecostes:⁊ scenophegie iux eandē legē ītra quā p̄dictū p̄ceptū īcludif.ita enī cui dr trib⁹ vicib⁹ festa celebrabitis solēnitatē azimoꝝ ꝛc.⁊ sbdif.Nō apparebis ī ospcū meo vacuus.⁊ solēnitatē mēsis pmitiuoꝝ boc est pētecostē solēnitatē: quoq; in exitu āni.boc est scenophegiā.si g̃ observare ista ꝑ ritū legis nō tēmur tpe gr̃e:ga b̄ eēt in dayzare.g̃ nō tenemur ad illud qō īcludif Nō apparebis ī ospcū meo vacuus. ℟

cōter distinguūt tres spēs oblationū ſm osuetudinē ecclesie. vna ē alic⁹ rei donatio gratis facta ītervīuos dō vel ecclesie.alia est alicuⁱ rei donatio deo vel ecclesie fcā causa mortis. Tertia est cottidiana ⁊ vsu alis quam faciūt fideles ad altare seu manū sacerdot.Dicūt aūt iurispiti: q̄ in p̄⁹ ⁊ scōa spē:oblationes necessario sūt soluēde deo vt qui nō soluerūt dēant cōone p̄uari ꝑ⁹ qō dicit canon Alex.di.zz.Oblatōes viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ ecclesie dei fideliē reddāf a laycis quas qui retinuerit a scē ecclesie cōone sepef.⁊ itez canon ocilii Uarensis i;.q.z⁹.Qui oblationes defūctoꝝ retinent ⁊ ecclesie tradere morant vt infideles sūt ab ecclesia abiciendi. Das g̃ oblationes dicūt necessario soluēdas:ga iste sūt ex dono mere ptinētes ad ppietatē ecclesie:⁊ ideo sacrileg⁹ erit q̄ ista nō reddit. Jn tertia ro spē oblationū diuersificāt opiones. Nā quidā dicūt q̄ oblationes cottidiane sunt in p̄cepto ⁊ necessario soluende ꝑ⁹ qō dic canon Grego.Dis xp̄ianus ꝛc.vt sup̄. Alii ro dicūt cottidianas oblationes volūtarias esse ⁊ in osilio.Canonē ro Greg. intelligūt de oblatione īterioꝛi:vel bonoꝝ opeꝝ Silr illud qō dr in Exo.zz°. ⁊ in ecclesia stico.ȝ5°. Nō apparebis ꝛc.si intelligaf in p̄cepto.vel intelligūt illud eē dictū p modū osilii ñ p̄cepti.Alios ro canones ītelligūt de oblationib⁹ aliis de quib⁹ sup̄ dictū est.

Sz obr. Naz qō de oblatione soluēda potest duob⁹ modis intelligi. aut de oblatōe fcā:ant de oblatione fienda. De oblatione iā fcā ecclesie quocūq; mō nullus dubitabit gn necessario si hēaf sit soluēda: ga sicut dicit canon.Ecclesiā fraudare sacrilegium est.De oblatione ro fienda nullus silr dicq̄ in ꝑma spē vel scōa necessario sit soluēda cū pure sint volūtarie anteq̄ fiant. De oblatione ro cottidiana cū dicāt canones q̄ fiat.dr magis dō ꝑ⁹ q̄ necessario eēt soluēda.ꝓpterea p̄dicta distinctio nulla est. Dicendū igif q̄ oblatio fiēda in ꝑma ⁊ zª spē nō est in p̄cepto:ꝑ ī osilio. Sz postq̄ fcā est solutio est in precepto.Oblatio ro in zª spē:aliqñ est in p̄cepto.aliqñ in osilio.Jn p̄cepto ꝑ⁹ osuetudinē approbata.vel si indiget mīster dei vt de decimis ⁊ pmittis dicū est.Jn hoc tñ occidat q̄ si eēt paup sacerdos:nec hēret vñ sustentaref posset eis sbtrahere diuina officia subtractis oblatio nibus.ga nēo cogeē vt dicit apl's suis stipē diis militare.i.Cor.9°. Jtē dicūt q̄ si cō suetudine solēt prochiani in certis ⁊ precipuis festis aliqbus annalib⁹ offerre.possūt cogi ad osuetudinē tenendā. Sed ctra sexta synod⁹.i.q.i.Nullus qui sacra coīoez dispensat a pcipiēte gratiā aliquid exigat ⁊ sbdit.Si ro aliquid exegerit deponatur sicut imitator symoniace fraudis. Jtem canon Gelasii ibidē.Qō gratis accepimus gratis dare mandamur.Math.x°.Et iō sacerdotes nihil pr̄sus ī baptizādis exigere molianf.Ex quibus vr̄ relīqui q̄ sacerdos nō pōt oblatōes exigere:nec diuina eis sbtrabere si nollēt oblationes dare. Si ro diceref q̄ ꝑ⁹ osuetudinē possent oblationes exigē ⁊ diuina sbtrabere. Coñ.Decretal' Alex.z.ex̄ de symo. Pro sepultura crismatis ⁊ olei pceptione.nulla p̄ci exactio attēteē nec sb obtentu cuiuscūq; osuetudinis reatū suū quisq̄ tueaf: ga diuturnitas tpis nō minuit pccm:ꝑ auget. Jtē decretalis ocilii lateran. Horribile nimis est vt p sacramētis aliquid requiraf. Putant autem plēs ⁊ hoc licere q̄ legē mortis de longa in ualuisse osuetudine arbitrāf nō attendētes q̄ tanto grauiora sūt crimina. q̄to diutius infelicē animā tenuerīt alligata. g̃ cō suetudo nullo⁹ faciet vt p sbtractiōz sacramētoꝝ coganf layci ad oblationes sine piculo symonie. ꝓpterea dō.q̄ sacerdos non poterit sbtrahere diuina.tñ ad ofuandas pias osuetudines circa oblationes possūt cogi layci nō p sacerdotē sbtractione sacramēti:ꝑ ep̄m loci ꝑ⁹ decretalē Jnno.z.ex̄ de symo.Sup bis prauas exactiones fieri p hibeamus:⁊ pias osuetudines p̄cipim⁹ obſuari statuētes:vt libere oferant sacra. ꝑ ep̄m loci.veritate cognita opescanf qui malitiose laudabilē osuetudinez nituntur immutare.

Postea queritur

cui dā sit oblatio.vtrum solum sacerdotibus qui hñt curas aīaꝝ debeāt dari oblatioēs q̄ manifeste habeē ex lege N e.i8.Dis oblatio ⁊ sacrificiū.⁊ quicqd p pccō aut delicto reddif mihi erit Aaron ⁊ filioꝝ suoꝝ

Jtē Jero. ad Damasū. Sacerdotes p oīb⁹ orare debēt quoꝝ edas ⁊ oblationes accipiūt.qua g̃ frōte p̄sumūt layci oblatiōes quas xp̄iani p peccatis suis offerūt:vel ip̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝯmedere vel aliis ꝯcedere. Item canon Damasi pape.xx^a.q.i. Oblationes que infra sanctā ecclesiā offerūt tm̄o sacerdotib⁹ qui cottidie dño fuire videnf liceat cōmedere ⁊ bf̄e:qa in veteri testō phibuit dñs panes sanctos cōmedē filiis israel:nisi tm̄ Aaron ⁊ filiis ei⁹. Itē canon Bonifacii iz^a.q.z^a.quicqd semel fuit dño ꝺsecratum sanctū scoꝝ erit.⁊ ad ius ptinet sacerdotj ⁊ est sumptū ex leuitico.c. vltīo. Ex his g̃ vr̄ q nec laycis nec aliis q̃ sacerdotib⁹ parochialib⁹ liceat oblationes recipe vel commedere. Coñ. Nos videm⁹ q layci emūt oblationes vt cādelas ⁊ panes qui offerūf in ecclesiis:⁊ hoc de voluntate ecclesie. g̃ pñt vti illis candelis⁊ panes cōmedere.

Itē nos videmus q monachi in multis prochiis recipiūt:vel ptem hñt in oblationib⁹.⁊ vr̄ esse ⁊tra legē ⁊ canones sup̄ dictos. So.solis sacerdotib⁹ sūt oblatiōes offerende ⁊ ꝺministrātib⁹ fideliť dispēsande.iuꝝ illud Apli.i.Cor.9°.Qui in sacrario opanf:que de sacrario sūt edūt.⁊ qui altario defuiunt:cū altari ptic̄pāf. Ad illō q̃ obr̄ de laycis dō^m. q nō est cont̄ canones si ipi de manu sacerdotū ea que oblata sunt recipiāt: ⁊ p. donationē l' emptionem sed si ppria auctoritate vellēt sibi vsurpare layci ea que oblata sūt vel etiā ins oblationū ⁊tra diuinā legē ⁊ canones vēdicare:sacrilegium ꝺmitterent. Ad illud ro q̃ obr̄ de monachis nō est ⁊trariū. Nam aut sunt coadiutores sacerdotis mīsterio altaris:⁊ iō de altario possunt viuere.aut habēt curā sicut alii prochiales sacerdotes ⁊ tūc maxīe sicut dicit Amb⁹. Possūt deci maꝝ p̃mitiaꝝ⁊ oblationū iusta pfrui pcti one.Juꝝ apl'm de altario cui fuiunt viuētes vel oꝛat p populo:sicut⁊ sacerdotes q bus p officio oꝛonis ꝑ^m legē ꝺi:vt dicit beatus Jero⁹.Cōferūtur oblationes.

e **Xpedita inqui**sitione mꝛoaliū:⁊ iudicialiū pretoꝝ.Cū adiutorio xp̄i ad iquisitionē cerimonialiū ꝓcedamus. Primo iquirētes gñaliter. Secꝺo spāliter. Se neraliť aūt querūf ista gnq. Primo de ītellectu cerimonialiū. z° de cā seu rōne Tertio de numero ⁊ dr̄a. 4° de obseruātia cerimonialiū que ptinēt ad discretionē īmundiciaꝝ. 5° de ritu sacrificiorum

6° de cessatione cerimonialiū. Quantū ad p̃mū querūf duo. Primo vtꝝ ī cerimonialib⁹ vlr sit sensus siue intelligen^a lr̄alis. Deīde qualiť in ꝓceptis cerimonialibus sit intelligentia spūalis.

Ponunt aūt quidam q in oīb⁹ cerīonialib⁹ legis ē ītellig^a lr̄alis Hoc aūt ꝓbant deducendo ad pl'a incōuenientia.si otrariū poneref. Primū incōueniens est abusio ſmonis. Nam ſmo interpres aī est. Si g̃ ſmo legislatoris nō eēt aī sui ī terpres.sed magis abscōditor⁹ ⁊ celatoꝛ. si ita eēt:q in ſmone cerimonialiū nulla essꝫ ītelligentia lr̄alis. Relinquiť q legislatoꝛ vsus ē ſmōe īoꝛdīate:qō magnū vitiū ē ⁊ īcōueniēs. Scōm incōueniēs est:fraus docēne. Nā vbi est doctrine sil'atio: ibi doctrine fraus:⁊ nō ꝛitas.quantū ad hoc: ꝑ vbi p ſmonē quidd̄ designaf: ⁊ aliud intelligiť cui simulatio est. Si g̃ in doctrina cerimonialiū q lr̄aliter signficāt nō ītelligiť sil'atio doctrine:erit⁊ fraus. Tertiū incōueniēs est. stultitia legislatoris.qd eni ingunt stultius sentiri pōt de ꝓpba sapiētissimo ⁊ legislatoꝛe q̃ ea locutū fuisse populo ⁊ fuare mādasse que populus nō ītelligerꝫ Ex hoc eī sequiť q legislatoꝛ ipe q̃ barbarus loqueref cū a pplo nō ītelligeref ꝑ^m q dicit apl's.i.ad Cor.14°. Si nesciro ꝛtutez vocis.ero ei cui⁹ loquar barbar⁹: ⁊ is g mihi loqueť barbar⁹. Quartū incōueniens est culpa latoris.Nā cū essꝫ vox⁊ rectoꝛ populo ista vat⁹. qual'r īplebat doctoris offm cū ipam legē ad populū ferebat quē docēbat⁊ ipam nō exponeret:ꝑ velaret. hoc enī facere nihil aliud erat q̃ ppl'm ī errorē inducere. ꝓponē enī lrām mandatoꝛ lr̄alē ītelligētiā n hñtez.⁊ ꝺ pplo non exponere nihil aliud est q̃ ipam in lr̄alē ītelligentiā vbi ipa nō est īducē.⁊ hoc est facere errare qō est magna dpa doctoris. Quintū incōueniēs est omissio doctoꝝ ⁊ ꝓbaꝝ.Nā tot ⁊ tāti legis doctores ⁊ ꝓbe in illo populo p̄cesserūt⁊ in isto errore ⁊ ppl'm reliq rūt.videz in lr̄ali ītelligēt a cerimonialiū nec de alio ītellectu q̃ de lr̄ali populū monuerūt.Cū g̃ missi essent a deo ad directionē⁊ instructionē populi in hoc p omissionē deliquerūt. Itē si dicaf q talib⁹ p̄cept⁊ ꝓhibitionibus nō loquebaf lex illi pplo ꝑ pplo xp̄iano cui taliū spūalis ītelligen^a

seruabaf. Obiciūt p auctoritatē apli ad Ro.3.Scimus qa q̃cūq; lex loquiť his qui ī lege sunt loquiť. Itē que necessitas erat vt nobis lex spūalē ītelligētiā loqueretur cū nō dū essem⁹.Ex his igiť ꝺcludūt q modis oībus necesse est cerimoīalia oīa lr̄alē ītelligentiā habuisse. Sꝫ in ptem contrīa obr̄.Nā ea que ponūt ad ꝺcludenda in cōueniētia nō videnf eē incōueniētia:īmo ꝺueniētia doctrine sapīe seu legis diuine Nā sicut dicit beat⁹ Dyonisius in ierach. angel'.Decētissimū est eloquiis dīna enigmata occultare.⁊ ī viā multis ponē sacraꝫ sup mundanoꝝ ītellectuū ꝛitate. est enī ñ oīs sacer neq; oīum vt eloquia dicūt scīa

Itē beat⁹ Dionys⁹ in eodē.Ualde artificialiť sacris poeticis theologia formationi b⁹ etiā nō figuratis intellectib⁹ xsa ē nostꝝ intellectū respiciēs. ⁊ eī nō est possibile alr nobis lucē diuinū radiū nisi varietate sacroꝝ velaminū anagogice cirūuelatū Ex quib⁹ manifeste relinquiť q incōuenients est ſmoni legis diuine enigmatice ⁊ tñsūptiue loqui ñ lr̄aliter duplici de causa

Prima est dignitas ꝛitatis diuine: que vꝫ celari bōibus malis. Secꝺa est ꝺbecillitas ītellect⁹ būani in oprehensione dīnaꝝ deficientis.nō est igiť īcōueniēs vti ſmōe absc̄dito:vel celato in cerimonialib⁹ ꝓceptis. Itē q scōo loco ponūt p incōueniti:videz q in doctrina aliud lr̄alirer designef:⁊ aliud ītelligaf nō est incōueniens in doctrina:nec ī ꝓceptis sapīe diuine: cū ad excitationē: ⁊ exercitiū nostri ītellect⁹ talib⁹ ꝛbis in ꝓceptis enāgelicis ipa ꝛitas aliqñ vsa sit.Mat.5°. Si oculus tu⁹ dexter scādelizat te erue eū.Si dexr̄ manus abscīde eā.q nullus dicet ꝑ^m lr̄alē significatōꝫ debē accipi. Itē q tertō ponūt p incōuenīēti sapientē legislatoꝛē loqui in ꝓceptis enigmatice:⁊ talib⁹ ꝛbis quib⁹ ppl's rudis qō diceref nō intelligeret est cont̄ sn̄iam Salomonis. qua manifeste ostendit q ī rebus ⁊ rōnib⁹ eminētib⁹ ꝛitatis: sapientis est loqui enigmatice: ⁊ taliť q ab illis qui sunt rudes ⁊ incapabiles ꝛitatis nō ītelligūf sed solū a sapientib⁹ ⁊ ꝓceptibilib⁹ ꝛitatis.Un̄. puer.i. rudiēs sapiēs sapiētioꝛ erit:⁊ intelligens gubernacula possidebit aīaduertet pabolā ⁊ interp̄tationē ei⁹ ꝛba sapiētū ⁊ enigmata eoꝝ. Itē q quarto ponūt p incōueniēti legislatoꝛi ꝓponē ꝓcepta nō bñtia intelligētiaꝫ lr̄alē ⁊ nō exponere ea ppl'o.incōueniēs ñ est doctrine diuine:nec culpa doctoꝛi.Cū ꝓpter defectuꝫ auditoꝝ ipa ꝺi sapīa hoc est xp̄s.taliter lr̄ est pabolice docēt:⁊ loquereť ad turbas sicut pꝫ ex Mat.13°. vñ ⁊ p⁹ pabolā semīs diꝛit apl's.Uobis datū est nosse misteriū regni celoꝝ.ceteris aūt in pabolis: ⁊ rō erat defcūs amoꝛis ꝛitatis ꝑ^m q ibi exp̄mitur

Itē q quinto ꝺcludūt p incōueniēti q scī ꝓphe ⁊ doctoꝛes nō sūt locuti illi pplo nisi de lr̄ali ītelligētia ꝓceptoꝝ manifeste falsū est reuolueti scripturas.Nā ipe Moyses legislatoꝛ de spūali intelligētia circūcisionis nō tacuit: cū dixit Deut.x.Circūcidite ꝓputiū cordis vr̄i. ⁊ Jere.4°. Circūcidimini dño⁊ auferte ꝓpucia cordiū vestroꝝ.⁊ itez.9°.Oēs gentes hñt ꝓpuciuꝫ. oīs aūt domus iuda in circūcisi sunt corde.

Itē nec dauid tacuit ꝺ spūali ītelligentia sacrificioꝝ cū dixit.Sacrificiū ꝺo spūs ꝛtribulat⁹.⁊ itez.Elenatio manuū meaꝝ sacrificiū vesꝑtinū. ⁊ itez. Sacrificiū laudis honorificabit me. ⁊ multa talia ⁊ alii ꝓphe silr. Itē ad illud qō dicūt in^r apostolū q q̃cūq; lex loquiť his qui in lege sūt loquiť ꝺō.q vez ē nō tñ oīa oībus:īmo cū in lege eēnt pfecti ⁊ impfci: sapiētes ⁊ rudes:digni ⁊ indigni.pfectis.sapiētibus.⁊ dignis:nota tm̄ eē ꝺbuit arcbana ītelligētia ⁊ sblimis cerimonialiū ⁊ figuraliū ꝓceptoꝝ ꝑ^m formā apli.i.Cor.2°.Sapīam loquimur ītēr pfectos.⁊ sbdit.Sapīam ꝺi loquimur in mīsterio que absc̄dita est:⁊ postea sbdit.Naīalis aūt hō nō pcipit ea que ꝺi sc̄ stultitia enī ē illi ⁊ nō pōt ītelligē.Ideo sbdit in tertio.⁊ ego fratres nō potui vobis loqui q̃i spūalibus:ꝑ q̃i carnalib⁹. Ex his g̃ manifeste relinquiť nō eē necesse in ꝓceptis cerimonialib⁹ legis vlr eē sensū seu intelligentiā lr̄alē. Preterea ꝺo^m br̄ ē: q clarius erit ī sequētib⁹:q ī aliqbus ⁊ pl'ib⁹ ꝓceptorū cerimonialiū ꝓter spūalē intelligentiaꝫ sensus fuit⁊ rō lr̄alis.in aliquib⁹ ꝛo⁊ paucis tm̄ rō spūalis: ꝓpter rōnes ꝓdictas qō infra manifestabiť.

Deinde quǽritur qualiter in ꝓceptis cerimonialibus sit ītelligentia spūalis.Nā ꝺueniēt quidā ꝓbauerunt p auctoritates ⁊ rōes ⁊ exēpla in lege quantū ad cerimonialia contineri intelligentiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

44
2-9-9

ſpūalē.Legit Deut.4. Hec ē nostra ſapīa ⁊ ītellēs coā omīb⁹ populis:vt audiētes vniuersa p̄cepta hec dicāt.en ppls sapiēs ⁊ intelligēs.Quis.n.ppter lr̄alē ītelligentiā ſolā legis sapiētē:⁊ ītelligentē censeat populū illū. Pretēa ſi nihil b̄ret intime ītelligētie lex nō b̄rz apud eā locū scrutatō.qd ḡ eēt dicē. Btī qui scrutant in testimonia ei⁹.⁊ itez.Scrutaboz legē tuā.scrutata enī in aīalibus intestina vel īterioza sūt. Amplī⁹ si nō b̄ret nisi istū exteriozem sensum lex quare Dauid ozasset ad dn̄m. Reuela oculos meos ⁊ ꝯsiderabo mirabilia ō lege tua.cui⁹ enī oculi a ꝺo velati sunt vt ista exterioza legis videre nō valeat. Amplius q̄ sūt ista mirabilia ve quib⁹ dicebat ꝯsiderabo mirabilia de lege tua. Quid eī admiratōnis habz carnificina sacrificioz:inspectio lepraz ⁊ infinibilis circuit⁹ expiatio nū. Ampli⁹ mādata iudicia testimonia totaq; fabrica tabernaculi: totaq; suppellex eiusdē: quid inquā b̄nt admirationis'. hec oīa exteri⁹ quid philozofice ſbtilitatis qd sapiētialis pfunditatis. Nūquid ppter h ꝯsideranda exteri⁹ vir ppbici spē dauid ḡ sup senes se intellexisse gloriabat petebat reuelari oculos suos. Ampli⁹ quē ītellcm petebat sibi dari cū dicebat. Da mihi ītellcz vt discā mādata tua. Naturalē enī intellectū hēbat:qui vtiq; sufficiētissim⁹ ē ad oēz lr̄alē legis intelligentiā. ſblimioz intellectū igit petebat.ergo ⁊ ppē ſblimioz ītellectū vel intelligentiā.b̄nt igit mādata legis ſblimioz ītelligentiā q̄ lr̄alē. Ampli⁹ qual'r btm̄ dic̄ dauid viz g in lege illa meditab' die ac nocte cū meditatio exterioz q̄tū ad maioz sui ptem etiā onerosa ⁊ tediosa v̄r. Itē incōueniēs est ⁊ oīno sup uacuū rudib⁹ ⁊ iā doctis eandē lectionem ꝓponere. Quis enī mgr̄ hoc faciat in scola vt nō vnicuiq; discipuloz suoz ꝓo captu suo seu capacitate lectionē ꝓponat. Quanto magis ḡ cū oīuz eruditoz:de⁹ in schola sua in qua tant⁹ ppls eruditus ⁊ docendus erat:vnicuiq; de ppło put capacitati ei⁹ ꝯgruebat lectionē ꝓposuit.ḡ ⁊ rudib⁹ inicialia ⁊ puectis vlterioza:⁊ doctis ſbliora ꝓposuit.⁊ itez. Quia in eis qui docti erāt diuersi grad⁹ īueniebant. ita vt alii essent eminētes: alii eminētiozes: ⁊ in his etiā multa varietas necessario ꝓuisuz est oībus in schola ꝺi ꝺ ꝺueniēti vnicuiq; doctrina:nō est aūt eis puisū nisi in vno libro qui solus in scola ꝺi legebat'. ī illo ḡ libro ꝺcessit ꝺs tantā varietatē ac multitudinē lectionū quātā requirebat varietas ac multitudo lectoz. Itē tāta est in eloquis ꝺi varietas ac multitudo ītellectuū ⁊ expositionū:quātā requirit varietas ac multitudo reficiēdoz.i.docendoz. Itē puer.14°.Multi cibi in nouali⁹ patz.i.mlta refectio in expositionib⁹ circa scripturā scōz patz. Itē apparet scriptura velut minera esse venas hn̄s oīum metalloz.vñ puer.2°.dr̄ de sapia. Si quesieris eā q̄i pecuniā ⁊ q̄i thesauros effoderis illā. ppter hoc dictū est sapīe.8.Infinitus est thesaurus oībus.thesaur⁹ aūt iste sapīe nō potest eē intelligētia litterali. Relinquit igit ꝙ est ītelligētia spirituali.

Circa hoc multipli

cit opponit'. Pmō quia dicit Aug⁹ in libro de doctrina xp̄iana.Quia oīs doctrīa xp̄iana:vel est de rebus:vel de signis. Et est diuisio p̄ imediata. Doctrina ḡ cerimoniarū:aut est rez tm̄:aut signoz tm̄.si rez est ſ⁹ illos qui ponūt vlr in eis sensū lr̄alē. ḡ nō est signoz.ḡ nō erit in eis significatio ītelligētie spūalis.Si ꝺo signoz nō erit rerū:nec erit ī eis ītelligētia lr̄al'. Itē abusio est res in signa trabē que nūq; ad significandū facta sūt.Si ḡ multiplicia fcā narrant' in lege que nō ppter hoc fiebāt vt significarent.Relinquit ꝙ abusio erat ī talib⁹ significatione spūalis ītelligētie quere. Itē Jere.is.dr̄.Nūquid nō sicut facit figulus iste potero vobis facere domus israel dicit dn̄s. Dissipatio eī vasis qō p⁹ fiebat ⁊ formatio vasis alteri⁹: nō ad hoc facte sūt vt significarent ⁊ tm̄ ad significandū eis vsus est dn̄s.Nō offenderet aūt qs audiēs hi⁹ expositiōes seu ītrp̄tatiōes si diceret ei hoc mō quēadmodū ibi dixit dn̄s.nūquid nō sic vobis facē potero: vbi de signatione nihil locut⁹ est:ſ de silitudine tm̄.quēadmoꝺ ⁊ Jere.3°. Nō dixit qcq̄ de signatione:nihil locut⁹ est:ſ de silitudine.⁊ hūc mꝺ tm̄ exp̄ssit dicēs.Quo si mulier ꝺtēnat amatorē suum:sic ꝺtempsit me domus israel ⁊c.Nō dixit qa ꝺtempt⁹ hui⁹ mulieris significaret ꝺtemptū filioz isr̄l nec dixit ꝙ amatoz h⁹ mlieris significaret ipam nec dixit ꝙ dispensatio dissipatio aut refortio vas ꝓpria eēt vel pabola eis q̄ ipe ꝺ opatur⁹ eēt in pplo israel. vel ꝙ figulus essz figura ipi⁹:ſ exp̄ssit modū seu similitudinē notā īt op⁹ suū ⁊ op⁹ figuli:⁊ īt factū mulieris ꝺtēnentis amatorē suū:⁊ factū ppli israel. Restat igit ꝙ incōueniens est res que nō ad hoc facte sūt ad spūalem ītelligentiā ꝺuertere. Itē ꝺuenientius ⁊ certi⁹ sigt qō ꝺsignat vnuoce:q̄ quod designat equoce.⁊ qō sigt vno vnū q̄ qō vno sigat multa. Ergo cū intellect⁹ spūal' sit ꝺuenientissimus nō erit in vno facto l' dcō legis.nisi vnus intellect⁹ spūalis. Erāt igit oēs sacri expositores qui ī vno ponunt multiplices ītellect⁹. Itē ꝺueniens sigt ꝓ bonū bonū: ⁊ p malū malū. Nā ꝺueniētia ꝺz esse signi ad signatū.incōueniēt ḡ designabit malo bonū.ḡ incōueniens dr̄ a btō Greg.qō legit.xi.⁊.z. R̄. dicit enim btūs Greg.ꝙ dauid q vtiq; ꝓditor erat in facto illo: ⁊ adulter atq; homicida sigt xp̄z Urias aūt vir fidelis ⁊ scūs ꝺyabolū.⁊ iterū de adulterina illa copula Dauid ⁊ Bersabee ꝓditione:⁊ hoīcidio execrabili sigt matrimonium sanctissimū ⁊ īmaculatissimā copulā xp̄i ⁊ ecclesie de gentib⁹. R̄. ꝺō.ꝙ doctrina cerimonialiū q̄ ad plura est rez ⁊ signoz:ſ vr̄ rez ordinatarū ad latriam ꝺditoris. Signoz ꝺo gratie salutaris. Uñ ad sol'oz ꝓmo ⁊ z°obcōz. Notandū ꝙ significationes nō lr̄ales sūt īstitutione:collatione.nā Jnstitutōe duobus modis reb⁹ ⁊ dictis.Collatōe p ꝯsequētiaz rōnis ex rebus vel dictis. Nā p ipam rez silitudinē.vñ quidā ꝺueniēter dixit. Scito qa significationes lr̄ales quatuor mōis siūt.Primū facto ipo videlz cū res ad hoc facte sint vt significent sicut factū illud Jsaie quo iuit nud⁹ ⁊ discalciat⁹.Ysa.zo.⁊ factū Ezechiel' quo fec̄ sibi vasa trismigrationis.Ezech.iz°.Que vtiq; ad hec fcā sūt vt significarent.Jn his ḡ manifestū ē. qa alia figuratio vel significatio q̄ lr̄alis q̄rēda est in eis.Propter hoc dixit Ysa.8.Ecce ego ⁊ pueri quos dedit mihi de⁹ in signū ⁊ portentū.Silr ⁊ Ezech. Signū ē domui isr̄l.⁊ itez Ezech.iz°.Ego portentū uestz dixit Ezechiel.⁊ bene apparet in eodē ca° p totū:qa quicqd fcm̄ est in Ezech. significat mala que futura erāt domui isr̄l. Se cūda significatio est dicti:qñ.s. aliquid dr̄ ad significādū exp̄sse.sic illō Ezech.i7. Ag la grādis magnaz alaz ⁊c.⁊ pp hoc vocatur idē enigma: ⁊ pabola ibidē ⁊ iste due significationes neminē offendūt. cū enim exp̄mit' in scriptura de facto quoq; q ip̄m fiat vel factū sit ad significandū ⁊ de dcō silr ꝙ ad hoc dicat'.vel dictū sit vt significet aliud q̄ lr̄alis sensus hēat Nēo offendit' si aliud in his q̄ lr̄alis sēsus habeat requirat'. Tertī⁹ modus est p ꝯsequētiā quēadmodū dicim⁹ ꝙ vbi corpalis ⁊ exterior ydolatria ꝓhibet' ītelligit' ſ⁹ ꝯsequētia ꝓhibita spūalis:⁊ iste ītellectus silr neminē offendit.Cū enī dixerim⁹ ꝙ vbi de⁹ ꝓhibuit adorari ydolū aureū.Exod.zo. Qz vtiq; silitudinē bz viuētis ⁊ iuuare potētis īsinuauit.⁊ ītelligi vedit se nolle ꝙ aurū nudū hoc est absq; forma ydoli adorare tur.Et pp hoc ꝓhibitio auaritie ſ⁹ ꝯsequētia in illa ꝓhibitiōe ītelligit'.Est eīz auaritia ydoloz fuitus.sicut legit' ſ.ad eph. Si milit' ⁊ vbi ꝓhibuit falsū testioniū dici oē pximū in cā modica pecuniaria.Exo.zo. ꝓhibuit p ꝯsequēs ⁊ in cā fame.Cū fama pci osioz sit q̄ pecunia. Sodē mō vbi ꝓhibuit Ne os ligaret boui triturāti.Deu.zſ°. Pro hibuit p ꝯsequēs.vt oparius nō fraudet cibo suo.si enī banc equitatē voluit fuari in bobus:vt collaboratēs cōmederent: mlto fozti⁹ in boībus.hūc ḡ modū significationis quilz ītellect⁹ recipit. Quarta significatio ē p rez silitudinē:que ñ ad hoc facte sunt:vt significēt.⁊ hoc est que multos offendit:⁊ hoc ga abusiuū dr̄ eis res ī signa trabere.que nō ad significandū fcē sunt.quale est illud Jere.is°.Nūqnid sicut facit figulus iste nō potero vobis facē domus isr̄l ait dn̄s. Quāq; vnū sit ꝙ oīum vnoz silꝫ quo altez est ītellectui nostro ppinqui⁹ nobisq; notius signū nāle est minus noti atq; ab intellectu nostro remotioris.Signū īquaz nāle est illi⁹:⁊ velut liber in quo legit'. vñ ⁊ cōi nā vocēte altero ad altez docendū vtimur.Et ex hoc pz rn̄sio ad p̄mo ⁊ z° obiecta. Ad tertiū dicendū ꝙ ꝺueniētissime vno significāt' mltiplices ītellect⁹:vt intentio legis diuine ꝯforme tur bonitati eius dē vt quēadmodū ex dei bonitate facta est ⁊ absq; vlla dubitatiōe credendū.ꝙ oīa bona opa sua fecerit ppē oēz bonū vsum ⁊ vtilitatē que ex eis q̄cūq; īdustria elici p̄t ⁊ dicta uoluit esse ⁊ scripta. Quare ppter oēm illuminationem ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellect⁹ būani:ac ꝓpter oēm edificatiōz
ecclesie sue. que inde elici pñt: ea voluit
eē ⁊ dicta ⁊ scripta. Ad quartū dō⁹.ꝙ
sacri docto.⁊ expositores sane ⁊ absq; vllo
offendiculo dicere pñt:qa factum illud de
Berſabee factū si guit ecclesie degentibus
significanit īquaz ꝓpia significatiōe tāq;
nāli designatione.Licet aūt spūs scō ⁊ expo
sitorib⁹ suis notiorib⁹ silib⁹ vti ad min⁹ nō
significanda ⁊ declaranda.

c **Onsequens est** querē de rōne seu cā cerimonialiū
ꝓceptoz.an.ſ.habeāt cām obſuantie lr̄alē
An solū mistică ⁊ figuralē. Et ꝓmo in ge
nerali. Postea in spāli. Et in gñali obr̄
sic.Cū enī ꝓcepta sint ad lr̄am obſuari ab
ipa sūma sapīa:nō aūt est ꝺueniens sūme
sapīe iubere vel ꝓhibere aliquid sine opti
ma rōne. ꝙ obſuātie lr̄alis cerimonialium
fuit optima rō. Itē si nihil fit in terris
sine cā sicut dicit Job.5°.Et hoc exigit di
uina ꝓuidentia.ꝙ mlto fortⁱ⁹ nihil ꝓcipit
ī diuina lege sine cā. Ex his quidā īdu
cti sūt ad querendas rōes lr̄ales cerimoni
alū legis. Conē Ephe.2°.Euacuans de
cretis legē mandatoz.Hlo.i. euacuans le
gē veterē q̄tū ad ea que mādabat.i.carna
les obſuātias:nō quātū ad veritatē quam
ꝓsignabat.Euacuās dico decretis.i.ꝓcept⁹
euāgelicis que ex rōne sunt. Si ꝙ mādata
carnaliū obſuantiaz sūt cerīonialia ⁊ eua
cuant ꝓ ꝓcepta euāgelica que ex rōe sunt.
Relinquit ꝙ cerimonialia quo ad litterā
nō sūt ex rōe.ꝙ ī eis nō erit rō lr̄al⁹. Itē
in psal.Lex tua ꝛitas. lex. ſ. euāgelii ꝛitas
nō ꝛmbra:nō figura:sicut lex Mosayca.x°.
Heb. Sz ꝺstans est ꝙ ꝺ lege mosayca ꝺr̄
ꝙ sit ꝛmbra ⁊ figura: maxīe quo ad cerīo
nialia. ꝙ nō in eis erit querēda rō veritat⁹
quo ad litteram.

i **Tem queritur** ꝺ rōe cerimonialiū in spāli. Et
querūr plura. Primo ꝺ circūcisione.
Scꝺo ꝺ phase. Tertio ꝺ cerīoniis in
victu. 4° ꝺ cerimoniis in vestitu. 5°
ꝺ cerīoniis cē actū indifferentē. 6° ꝺ
cerimoniis īmundiciaz cauēdaz. 7° ꝺ
cerimoniis purificatōnis īmūdiciaz. 8°
ꝺ cerimoniis sacrificioz. Et hoc ꝓmo in
gñali.Scꝺo in spāli. 9° ꝺ cerīoniis alta
ris. Decīo ꝺ cerimoniis tabernaculi.

Undecīo ꝺ cerimoniis circa ordinatio
nē ministroz. izᵐ ꝺ cerimoniis circa or
natū sacerꝺotū seu mīstroz. iz° ꝺ ceri
moniis solēnitatum.

Primo ergo queri

tur ꝺ ꝓcepto circūcisionis ꝺ quo Gene.
17°.Qꝺ vatū est habitae in signū ⁊ signacu
lū sicut hēē Ro.4°.ergo nō est in ꝓcepto
circūcisiōis qꝺ est ꝓceptū sacramētale nisi
rō mistica.igitur nō rō lr̄alis. Item silr
obr̄ ꝺ ꝓcepto phase.i.imolationis agni ꝙ
etiā est in signū vatū.vñ Exo.12°. Erit q̄
signū in manu tua: ⁊ q̄ monumētū ante
oculos tuos.qꝺ est ꝓceptū cerimoniale sim
pliciter:ꝓᵐ qꝺ ꝺr̄ Exo.13°.Seruabitis ceri
monias istas.nō est igit⁹ querenda in isto
ꝓcepto ratio litteralis.

Item sunt q̄ꝑ ꝓcepta in
lege que vident
habere absurditatē vl̄ vanitatē ꝓᵐ sensū
lr̄e.vanitatē quēadmoꝺū ⁊ illud Exo.23°.
Nō coques edū in lacte matris.Nā vtrūq;
licitū erat eis comedere.Qua ꝺ cā igitur
ꝺiuīctio amboz esset eis ꝓhibita.ſ.lactis ⁊
edi. nō enī est adeo laut⁹ ⁊ delicat⁹ cibus
vt ꝓpter hoc ꝓhiberi ꝺebēt.ꝙ quātum ad
litterā ꝺr̄ vanā hr̄e rōem. Itē silī mō
25°.Deut.Nō alligabis os bouis triturātis
a quo ꝓcepto nitⁱ fapls rōz lr̄alē excludere
ꝺicēs.i.Cor.9°.Nūquid ꝺ bobus cura est
ꝺeo:an ꝓpt nos ꝺ ꝺicit. Itē silī mō illō
ꝓceptū Deut.22°.Si ambulans ꝑ viā in ar
boze vel terra nidū auis inueneris:⁊ mrēz
pullis ꝺesup incubantē:nō tenebis eā cū
filiis.ſ abire patieris vt bene sit tibi.Sed
que pōt hic esse ratio lr̄alis:vt ꝑ ꝺimissiōe
vnius auicule tāta ꝓmittat⁹ merces: q̄ta
ꝑ vniuersoz mandatoz legis obſuatione

Si ꝺicēt sicut quiꝺā puerilici ꝺixerunt
hoc esse ꝓceptū cā pietatis:qa in hoc ꝺeus
ĩsinuare voluit filiis isrl̄. q̄ misericoꝛꝺes
ꝺebēt esse in hoīe ⁊ cauere ab eoz afflicti
one:qñ ⁊ auib⁹ sic ꝓcere voluit a lesione.
Obicit.Si pietas hic locū hr̄et cū filii nec
sibi nec aliis pñt ꝺsulere:⁊ aꝺhuc matre ī
digerēt:ipa ꝛo ñ īdigēt eis maioꝛi creduli
tate ꝺetinēt ⁊ occiꝺūt filii in hoc casu q̄ mater. Itē obr̄ silī mō ꝺ illo ꝓcepto Leu
19°.Cū plātaueris ligna pomifera auferet⁹
ꝓpucia eoz.i.ꝓma germina ⁊ īmūda erunt
vobis nec edetis ex eis.q̄rto āno sāctificabit fruct⁹:qnto āno comēdetis fruct⁹ eius
c⁹ rei nō vr̄ eē aliqua rō lr̄alis. Nūquid.n.
eque sani sūt ad vsū ꝓmo āno scꝺo vel 3°
sicut q̄rto ⁊ qnto⁹. Itē silī mō obr̄ ꝺe ꝓce
pto illo Deut.22°.Nō seres vineā tuā alte
ro semīe.hic.n.nō vr̄ eē rō ad lr̄am nisi illa
rō que oibus manifesta ē:qa collatō semīs
nō posset fieri absq; vinee ꝺetrimēto. sed
ridiculū est in hoc vñm voluisse ꝺsulē illi
pplo in quo nullo ꝺsilio indigebāt .cuilibz
enī manifestū est hi⁹ ꝺetrimentū. Item
silī mō obr̄ ꝺe aliis ꝓhibitionib⁹ ꝺmixtio
nis rer̄.Nō indueris vestimēto qꝺ ex lana
linoq; ꝺtextum est:funiculos in fimbriis fa
cies 2c. Itē in eoꝺē vr̄: Nō ara b silr̄ ī bo
ue ⁊ asino in quib⁹ nulla vr̄ rō litteralis.

Itē eiusꝺē rōnis ꝺicent esse ꝓhibitoes
ꝺmixtionis aīaliū Leui.19°.Jumēta tua nō
facies coire cū alteri⁹ generis aīantibus
⁊ ꝺfusionis bītuū.Deu.22°.Nō induetur
mulier veste virili:⁊ vir nō vtet veste fe
minea.

Itē obicitur de pre

ceptis cerimonialium cauēdaz īmundicia
rū:in qbus vr̄ ꝺtineri maxīa inhonestas l̄
īutiliras. Et ꝓmo quiꝺē ꝺe illo ꝓcepto ca
uēde īmundicie corꝑalis.Deu.23. Habebis
locū ex castra ad quē egredieris ad r̄gsita
nature gerēs paxillum.⁊ sbdit.Egesta hu
mo opies:qꝺ vr̄ ad lr̄am ridiculosū. Itē
obr̄ ꝺe aliis īmūdiciis que sunt ītr̄patiue
seu irregularitatis:vt īmūdicie puerpere
Leu.22°. Itē īmundicia lepre:que multi
plex erat in corpe.Leui.13.Et in veste Leui
in eoꝺē ca°.que maxīe vr̄ ridiculosa ad lit
terā.cū ꝺr̄.vestis lanea seu linea que leprā
hz in stamīe seu sb tegmine:aut pellis⁊ qc
quid ex pelle ꝺfectū est ostēdet sacerꝺoti.

Itē lepra in ꝺomo que ad litterā sup oēs
ridiculose in ꝓcepto ponit Leui.14°. cū ꝺr̄
Cū īuenerit sacerꝺos circuisse lepra ꝺom⁹
videbit erui lapides in quib⁹ lepra est.

Itē īmundicia semini flui:de quo Leui.
15°.⁊ nocturna pollutōne sꝺrꝺidati in eoꝺ

Itē īmundicia mēstruate mulieris ⁊ pa
tientis fluxum sanguinis. de qua Leu. 15°.
circa quas īmūdicias psonaz cauēdas dā
tur plura ꝓcepta:que ad lr̄am vana ⁊ risu
digna vident. Itē sunt īmundicie que
caueri iubent circa tactū. sicut vas fictile
in quo aliqꝺ ex nōatis ibi reptilibus ceci
ꝺisset:aut qꝙ aliqꝺ ꝺe morticiniis eoz teti
gisset:⁊ ꝓpter hoc frangendū. Sꝺē mō
olibani fontes ⁊ cisterne ⁊ oēs aquaz con
gregatō sic legit ibidē.Silī mō vas qꝺ ñ
bēbat opculū nec ligaturā ꝺesr̄. sic legit
19° Nume. Silī mō generalr cū tact⁹ moz
tui īducebat īmundiciā cerimonialē.Leu.
22.in qbus oībus vr̄ ꝺficē rō lr̄alis. Itē
qui ꝺbuſſerant vitulā ruffam vel cineres
ei⁹ portauerāt:vl̄ qui alios aqua expiatio
nis aſpserat:quib⁹ alie īmūdicie purgabāt
reputabat īmund⁹.qꝺ ad lr̄am incōueniēt
vr̄.q.ſ.ex re mūda ⁊ mūdatiua īmundicia
ꝺtrahat. Itē obicit ꝺe īmundiciis ceri
monialib⁹ q̄ᵐ ad esū:seu gustū.Nā indica
uit lex Leu.xi.īmūda gressibilia que nō ru
minār:aut nō fundūt vngulā. Itē aqti
la que nō bñt pēnulas ⁊ squamas. Item
volatilia rapatia vt acquilā. ⁊ coīnum
genus:⁊ quedā alia.leu.xi.⁊ vl̄r oīa repti
lia:sic stellio.lacerta.⁊ alia que in terra mo
uēt vt mustela mus ⁊ silia Leu.xi.

Itē obicitur de ceri

moniis purificationis īmūdiciaz ⁊ ꝓmo
ꝺe cerimoniis in sacrificio vitule ruffe.ex
quo erat purgatio gñalis. Nūe.19°. in qua
ꝓcipit vt aꝺducat vacca ruffa: c⁹ rei non
vr̄ esse rō lr̄alis. Itē ꝙ īmolet ex castra
⁊ totalit ꝺburat: ⁊ ꝺe ei⁹ sanguīe septies
foꝛes tabernaculi aſpgant. Itē ꝓcipitur
vt ī crematōe vacce ponat lignū cedrinū
⁊ ysop⁹ ⁊ coct⁹ biscintus:que ꝓᵐ lr̄am risu
digna vident. Itē obr̄ ꝺe cerimoniis ⁊
mūdatione leprosi ⁊ ꝺom⁹ leprose Leui.14
Ad quoz purificationē sumi ꝓcipebantur
duo passeres.lignū cedrinū ꝛmiculū ⁊ ysopus ⁊ īmolato vno passere in aquis viuis
ex reliquis fiebat aſpersoriū:quib⁹ aſperge
bat ꝺomus seu leprosus: quo facto passer
alius vinus in agrū volare ꝓmittebatur
c⁹ rei ridiculosa videret rō lr̄alis. Itez
ꝓcipebat in emūdatione leprosi vt sangui
ne agni īmolati ⁊ ꝺ oleo pōet sup extremū
auricule ꝺextre:⁊ pedis: ⁊ manus ꝺextre
c⁹ rei nulla vr̄ eē rō lr̄alis.

Itē obicitur de ab

surditatibus circa oblationes sacrificioz
in quibus non vr̄ rōz br̄e:ꝙ solum genera
ta aīaliū gressibiliū iussit sibi ꝺe⁹ offerēda

Universidad de Deusto
Biblioteca

in vtroq; sexu bouē onē ⁊ captā. Sili mō duo gña pcipue volatiliū. ſ. turturē ⁊ colū bam. Leui. 2°. Passer ꝺo additus ē in emun datione leprosi. Leu. 14. Itē pp quid aīa lia ista volebat īterfici ⁊ cremari vl̄ i pte vl̄ in toto sic hēt ex Leu. i. 2°. 3°. ⁊ 4°. Itē pp quid in oī sacrificio iussit sal apponi si cut hēt ex leuitico 2. Mel ꝺo ⁊ fermētum apponi phibuit. Itē pp quid sanguinē hostiaꝝ supfundi iussit ⁊ sibi offerri sicut hēt ex leui. i. 2. 3. ⁊ 4. p to°. Itē ppē quid adipē sacrificioꝝ ⁊ renes ⁊ reniculos sibi retinuit Leu. 3. Sili mō que cā erat differē tis modi īmolādi aīalia: ⁊ gressibilia ⁊ vo latilia occidendi: iugulādi: decollādi: ⁊ col lū retorquendi. Itē quare pceptū est vt aīalia offerēda absq; macula corpis offerā tur: nullocq; mēbro carerent: nec aliqō vi tiū ī mēbro haberēt. Itē q̄rit rō litteral̄ ve solēni sacrificio hyrcoꝝ qō offerebatur in festo ppitiationis Leui. 16°. Quoꝝ alē vo cabaſ dñi: alter emissari°. ⁊ sup quē cade bat sors q eēt dñi ꝺburebaſ ex castra cuꝝ vitl̄o. ita q nihil rmanēt icōbustū. Hyrcū ꝺo emissariū statuebat sacerdos cora dño ⁊ ꝺfitens vniuersa peccata filioꝝ isrl̄ īpu tabat capiti ei°: ⁊ postea emittebaſ p boiez paratū in desertū. ⁊ credūt iudei q̄ hyrc° ille portaret oīa peccata eoꝝ in desertum īmūd° erat qūo īgunt iudei. mūd° erat qui portantes tot īmūdicias ꝺtingeret. Sz ri diculū maximū vr̄ q capiti hyrci peccata īputent: cū innocentissimus sit: ⁊ immunis ab eis. Itē qūo portaret pcā ppli: cum ipa peccata ppriū sbiectū mutare nō pñt. Si dixerit quis q non portabat pcā: ſ pe nā debitā p illis. nō vr̄ vez ga liber ⁊ sa nus ī desertū mittebaſ. Itē si portabat oīa peccata: vt quid offerebaſ hyrc° alius pro peccatis ppli totius. Itē q̄re Aaron p se ⁊ domo sua iubeſ vitulū in holocau stū offerre qui ex̄ castra cū hyrco cremetur

Itē querit de sacrificio ⁊ zelotipie de q̄ legit. 5°. Nūe. in quo pcipiebaſ offerri mo dicū farine ordeacee ⁊ nō supfundi oleum nec poni thus q̄ erat oblatio inuestigantis adulteriū. Itē querit de sacrificio sile ꝺspse oleo ⁊ pānū. quoꝝ nulla rō vr̄ l̄ralis de quib° hēt Leu. 2°. Sunt aūt q̄ plurima alia cerimonialia circa differentiā sacrifi cioꝝ de quib° infra pleni° tangeſ que non videnſ hre litteralē rationē.

Item queritur de

pceptis cerimonialib° tabernaculi ⁊ alta ris. Et ꝑmo querit de quo pcipit Exod. 20 Altare de terra facietis mihi. ⁊ itez. Q; si altare lapideū feceris illud mihi nō edifi cab̄ de lapidib° sect. c° rei nulla vr̄ l̄ral̄ rō

Itē q ibi pcipit nō ascendes ad altare meū per grad°. Item q vr̄ ne appareat turpitudo tua. Nā nō est visile tūc vsum braccaꝝ ñ fuisse: vel sacrificātes braccas ꝺ ponē: imo etiā pcipiebaſ vt sacerdotes sa crificātes femoralib° vterenſ. Exo. 28°.

Itē querit q̄re altare holocaustoꝝ pone baſ sb diuo: hoc est sb aere libero. Altare ꝺo thimiamatis. i. inſ tabernaculū. exo. 40

Itē q̄re positio tabernaculi erat ex pte sancti scoꝝ ad occidentē. Ex pte ꝺo ingres sus ad orientem. Ita q necesse erat adora re ad occidentē: cū ecōrio vicaſ. io°. Bap. Oportz solē puenire ad benedictionē tuaz ⁊ ad ortū solis te adorare. Querit itez que erat rō opture tabernaculi l̄ralis. cum infimā opturā hret ex cortinis quatuor co lor. iacīti: ⁊ purpure. cocti biscinti. ⁊ bissi retorte. Secūdū ꝺo erat ex sagis cilicinis. Tertiū erat ex pellib° rubricatis. sup ꝑmuꝫ ꝺo expellibus iacīti. 26°. Exo. Itē q̄ritur que erat rō litteralis distinctiōis taberna culi p uelū quatuor colorꝝ in scā sanctorum Nā dicit Apls ad Heb. 9°. Q; pabola ēstem poris pñtis. Itē que rō dispositionis cā delabri septē lucernaꝝ in pte australi ta bernaculi: que vr̄ scā ⁊ mēse ppositiōis in ptem septemtrionalē. Exo. vltio ⁊ Nūe. 8°.

Itē que rō adiūctionis altaris thimia mātis cū cādelabro ⁊ mēsa. Itē que rō l̄ralis collocationis arche ⁊ cherubin ī ab dito. hoc est in scīs scoꝝ. Nā ad Hebre. 9°. apls expresse dicit p allegoriā esse factum Ergo nō erit requirenda rō litteralis.

Itē que rō opositionis thimiamantis ⁊ olei vnctionis Exo. 30. Nūquid hic poterit inueniri ratio litteralis.

Item queritur de

cerimoniis circa ordinationē ⁊ ornatum ⁊ officiū ministroꝝ. Nā hñs maculā nō pote rat ad ministeriū pmoueri. 21°. Leui. Si ce cus si claudus si grandi aut torto naso ꝛc. ⁊ ponunſ ibi irregularitates que etiam a ministerio seu sacerdotio noue legis non repellūt: vt albuginē hñs in oculo ⁊ hi°.

Itē que rō q in ꝺsecratiōe sacerdotum de sanguine arietis. linit extremū auricu le dextre ⁊ pollex manus dextre ⁊ pedis de xtri. Leui. 8. Itē que rō effusionis olei seu vnctionis sup caput Aaron ꝺsecrandi. leu eodē. Itē que rō oblationis triū aīaliuꝫ vituli p peccato arietis ī holocaustū arieti in ꝺsecrationē ⁊ canistri azimoꝝ. Item que rō q tradūt sacerdoti ordīato de ari ete ꝺsecrationis adeps arm° dexter ⁊ pecu sculū ⁊ panes de canistro azimoꝝ vt eleuet ea corā dño Leui. 8°. Itē que rō vestimē toꝝ Aaron que sūt feminalia linea. tunica linea que cingit baltheo: tunica iacintina sup humerale qō astringit cingulo cui ad nectit rōle cydaris sup caput cui adnectit lamina aurea. ꝺ quib° ꝺbus Exo. 28. Itē que rō ornatus minoꝝ sacerdotū: qui vesti unt feminalib° lineis: tunicis lineis: cingū tur baltheis. mitras accipiūt in capitibus suis. 8. Leu. Itē que rō ordinationis leui taꝝ qui aspergunt aqua lustrationis. ⁊ ra dūt oēs pilos carnis sue ⁊ lauāt vestimen ta ⁊ cū sacrificio offerūt ⁊ ꝺsecrantur ī ob la tione ꝺo Numeri. 8°.

Itē queritur de ceri

moniis solēnitatū. Erat enī solēnitas se ptimane. ſ. sabbatū. Erāt itez solēnitates anni. pasca. 14. die mēsis pmi. pentbecoste qnq̄gesima die a pasca. Itē pma die mē sis septimi solēnitas tubaꝝ Decīa die eiuſ dē mēsis solēnitas ppitiatōis. Decīagnta die solēnitas tabernaculoꝝ septē diebus Octauo ꝺo die ꝺsequēte solēnitas collecte ⁊ ita in vniuerso septē erāt solēnitates le gales ꝑm q enumerant leui. 23°. ⁊ additur solēnitas neomenie. Numer. 28.°. que fiebat in Kleñ. hoc est in ꝑma die mēsis. Queri tur aūt haꝝ solēnitatū rō. Pretermissis ār cerimoniis sacrificioꝝ ⁊ multipliciū obser nantiaꝝ in solēnitatib° de quib° nullo mō posse vr̄ reddi rō l̄ralis: hoc rō p ordinem quesita ē. Solo ⁊ ꝑmo ad ea que obctā sūt in gñali. Deinde ꝺo que obiecta sūt in speciali. Ad obiecta ꝺo in generali. gña li rñsione ꝺō. q cerimonialiū hoc est figu ralitū pceptoꝝ quo ad gña pceptoꝝ. duplex est rō litteralis: ⁊ spūalis. l̄ralis refert ad latriā cōditoris. Spūalis ꝺo ptinet ad figu ratōz gre rdēptoris. Quātū ꝺo ad circū stantias pceptoꝝ nō vr̄ aliquo° q vl̄ pos sit assignari rō l̄ral̄. vt quare talia aīalia offerant in tali solēnitate. Et q̄re ī tali nu mero: ⁊ quare tali mō. ga hoc vt holocau stū. illud vt hostia pacifica: ⁊ hi°. Nūe. 28°. ⁊ Leui. 23°. Sed vico q vl̄r est omniū istoꝝ rō spūalis. vñ. 7°. Ro. scimus qm̄ lex spūal̄ est. lex Moysi lex spūalis dr̄ ga spūalit̄ ītel ligenda est. dicit ibi glo. Ad illud ergo quod ꝑmo obicit q pcepta sūme sapie ve bēt br̄e optimā rōez. vō. sicut dicit Aug° ō pcepto ꝺato Ade. Gene. 3. De ligno scie nō omedas: vt cām iussionis h° nō dicit reg ramus. ꝑ hec magna vtilitas est hōi q deo fuit ī iubēdo. De° vtile facit quicqd iubē voluerit. de quo metuendū ñ ē ne iubē qō inutile est possit. Scōm hoc g̃ vō. q obser uātie l̄ralis cerimonialiū hec sufficiēs ratō est vtilitas ⁊ meritū obedīe. sic in pcepto ꝺato Habrae de īmolādo filio. 22°. Gene. c° pcepti nulla alia l̄ralis rō est nisi probatio obedientie Habrae. Ad scōm ꝺo quod obiē q nihil iubeſ seruari in lege sine cā ꝺcedendū est. tñ aliqñ iubeſ aliqō fieri cā significādi sicut pceptū est Isa. q iret nu dus ⁊ discalciat° in signum ⁊ portentum aduersitat̄ nētur sr̄ egyptū. Ita vl̄r pce pta cerimonialia iussa sunt ad l̄ram fieri: ī signū future gr̄e p xp̄m. cū etiā alia que in illo ppl'o ꝺtingebant: ꝺtingerent ī figura quēadmodū dicit Apls. i. Cor. x. Oīa in fi gura ꝺtingebant illis. Pret aūt rōz que di cta est. ſ. meritū obedīe ꝺditoris. sufficiens erit ista rō. ſ. significatio gr̄e redēptoris: ⁊ iste erāt rōes pncipales pceptoꝝ cerimoni aliū legis. Nō tñ negandū gn q̄ntū ad ge nera pceptoꝝ rō l̄ralis sit. q̄re talia prece pta illo tpe ꝺeberēt illi ppl'o dari: qn erat fere totus mūd° ydolatrie dedit°. vt p hoc reuocaret ab ydolatria ⁊ elicēt ad latriā ꝺditoris: ꝑ quod iā manifestabit. Ad il lud qō obr ꝑmo in ptem contrariā q pce pta euangelii ex rōe sunt. ⁊ nō pcepta ceri monialiū obseruantiaꝝ. Dicendū q aliq quid vr̄ faciendū ex rōe vupl'r. simplicit ⁊ ꝑ quid. faciendū simpl'r ex rōne est qō ꝑ se bonū est ⁊ semp ⁊ apud oēs. ꝑ quē mo ꝑ pcepta euāgelica sūt ex rōe facienda: quia sūt bona ꝑ se ⁊ semp ⁊ ab oībus faciēda Faciendū ꝺo ex rōe ꝑ quid est. qō ꝑ se bo nū ñ ē: ꝑ tm̄ ex cā ⁊ pro tpe seu aliquib° bo num est. hoc vtile vel expediēs. ꝑ quem

Universidad de Deusto
Biblioteca

modū cerimoīalia legis ad litterā faciēda erāt.quia cā reuocationis ad latriā ɔditoris tpe quo vigebat ydolatria illi populo qui ad ydolatriā pnus erat vtilia ⁊ expedientia erant. Ad z^m ℞o dō^m.q^d in lege Moysi vmbra ē ⁊ figura rīspcū future gre redemptoris ſ^m qō dī ad Heb.x.vmbram hñs lex futuroꝝ bonoꝝ nō ipam imaginem rez.Ibi tñ erat ℞itas pñtis latrie ɔditoris seu obedīe.ex qua cerimonialiū pceptorum sumīt rō lr̄alis:⁊ p hoc pz rñsio ad obiecta in generali.

Ad obiecta uero in

ſpāli pnotādū est q^d quedā pcepta cerimonialia necessaria fuerūt illi pplo ad inchoationez religionis.Quedā ℞o ad cautelam vitādi errozis.quedā ℞o vt allicerent ad cultū ⁊ latriā ɔditoris. Necessaria ℞o ad ī choationē religionis fuit pceptū circūcisionis:⁊ ritus phase.Circūcisio aūt erat ad distinctionē pncipalit.Rit^9 phase ad cōtinuandū:que duo necessaria erant inchoatiōi religionis. pmo vt ill^e ppl^s p circūcisionem a ceteris pplis ydolatrie deditis distīgueret ferens signaculū diuine religionis.

Scōo vt inuicē cōtinuatione religionis vnirentur p ritū agni paschalis.Necessaria ℞o ad cautelā errozis pncipalit fuerūt pcepta oīa cerimonialia:que vident ɔtrarii absurdita tē seu in victu:siue in bītu:seu in actu. In victu multiplicit vt de non arando in boue ⁊ asino.vt de nō seminando ag̃ diuerso semīe.de nō infrenādo bouē in triturātione.de abiciēdo pma germina arboꝝ in fructuū collatione.de nō coquēdo edū ī lacte matris in carniū pparatiōe. Item ī habitu duob^9 modis.vt de nō induēdo uestē lano linoq; ɔtextā.de nō ɔfudendo habit^9 viroꝝ ⁊ mulieꝝ.In actu indifferenti de dimittēda matre īcubante sup pullos.

Itē necessaria ppter puocationē ad latriā ɔditoris pncipaliter fuerūt pcepta cerimonialia:circa ōcta diſpositionē tabernaculi ⁊ altaris:⁊ circa honorificā ⁊ honestam diſpositionē ministroꝝ: ⁊ iocundam institutionē solēnitatū: vt p aſpectū ⁊ ɔsiderationē altaris ⁊ tabernaculi attraherē tur pulchritudine. p ɔsiderationē ordinis ministroꝝ attraherent honestate. p ɔsiderationē solēnitatū traberent ⁊ allicerent iocūditate ad cultū ⁊ latriā ɔditoris. hec enī tria miro mō alliciūt ⁊ attrahūt aīam rōnalē.ſ.decoꝝ.honestū.iocundū. Item necessaria ppter vtrūq;.ſ.cautelā errozis⁊ puocationē ad latriā ɔditoris fuerūt pcepta cerimonialia de cauēdis:⁊ purificādis īmundiciis ⁊ precepta de sacrificiis:⁊ pcepta de cauēdis īmūdiciis ptinebāt ad mūdiciā ɔuersationis que multiplicia sūt sic iam ostendet. Precepta de sacrificiis ptinebant ad cultū religionis que etiā multiplicabāt.sicut supra dictū est: ⁊ iā rō dicet Rñdendū igit erit p ordinē ad supra obiecta in speciali.

Ad primū quod ob

iectū est de circūcisione:⁊ ritu phase.dō^m est q; q̃uis ista duo ſtituta sunt ad significationē:nihiloīn^9 tñ iussionis ⁊ obſuantie istoꝝ est rō lr̄alis.vñ ⁊ de circūcisione rō est quare sic fieret. ⁊ q̃re octauo die fieret.Gen.i7°.⁊ quare dilata est ab exitu de egypto vsq; ad ingressū terre pmissionis Josue.ʒ°.⁊ q̃re pcepta est fieri culturis lapideis ibidē Josue.ʒ°. Et q̃re nō fuit instituta ante tps Habrae. Quare aūt circūcisio pcepta sit hoc mō fieri.hoc est p ablatiōnē extremitatis pellicule membri virilis q̃nq; rōnes assignāt.Prima rō est ōbilitatio libidinose ɔcupīe que viget in mēbro illo virili:⁊ ex vulnē circūcisionis: ⁊ ex effusione sanguinis que in ea fit. Scōa ē expositio ill^9 ptis.i.pulpe mēbri ill^9 frigori ⁊ defricationi vestiū ex quib^9 oībus efficit minus sensibilis.quēadmodū ⁊ manus duris opibus assuete min^9 sensibiles:minusq; passibiles inde reddūt:nihil aūt in pte magis minuit ac debilitat ɔcupīaz q̃ dīminutio sensualitatis ⁊ passibilitatis illius.

Tertia rō est in sugillationē sacroꝝ veneris ⁊ preapi: in quib^9 illa tāq; pars:⁊ occupatio veneris in corpe hūano:nō parum ornabat ⁊ colebat.hec erat enī ps carnis que maxime pugnabat ɔtra spm: maxīeq; ɔtaminauerat pplos illaꝝ terraꝝ:ita vt ī oīa ɔflagicia ñ solū masculoꝝ:ſ ēē bruto aīaliū p̄uebat.sicut legit Leui.i8.Oēs exectiones istas fecerūt accole qui fuerūt añ nos⁊ pollnerūt eā.⁊ iteꝝ.zo.eiusdē.Omīa hec fecerūt⁊ abhominat^9 sū eos:hac plaga effrenate:ac flagitiōe libidinis gētes illas 7.exectabiles que terram pmissionis ante aduentum filioꝝ israel inhabitauerant in ydolatria nutriebat ac potissimū ōtrebat

Quarta ℞o cā seu rō est fortitudo īpſſionis memorie creatoris.Est enī circūcisio ⁊ signaculū⁊ stigma īsepabile granissimo q; dolore īpressū.⁊ ppter hoc fortissimum est memoriale saluatoris. Quīta cā ē firmitas pacti cū deo.sicut legit Gen.i7.Statuā pactū meū inter me⁊ te. ⁊ iter semen tuū post te. In generationib^9 suis federe sempiterno.⁊ iteꝝ. Hoc est pactū meū circūcidet ex vob oē masculinū.Quare manifestū est:ga hoc signaculo pfitet oīs circūcisus.se hi^9 pactū seu fedus inisse cū deo⁊ ipa susceptione h^9 signaculi intrat ī pcm ac fedus Habrae:⁊ ipa susceptione illius obligat se ac debitoꝝ se ostituit vniuerse legis que data est semini Habrae.sicut dic apls ad Gal.ʒ.Testificoꝝ oī hōi circūcidēti se q̃m ōbitor ē vniuerse legis faciēde.quē admodū suscipiēs signaculū hoc est tonsurā ⁊ habitū cuiuscūq; religionis ad eam se obligat vniuersā.Quare aūt iussa est fieri circūcisio octaua die a natiuitate pueri.

Ad hoc rō est:q̃m ante octauā diē teneri tudo infantiū tā grauē vulnus absq; pcio mortis nō facile sustineret. Si aūt differet vsq; ad ānos pueritie vel maioris etatis multi declinarent eā suscipere ppē grauitatē doloris. Quare āt dilata fuerit ab exitu de egypto vsq; ad ingressū tre pmissionis.Rō talis assignat.ga forte nō vacabat eis:ga vel bellis ɔtiebant.vel pestibus vastabant:vel seditionib^9 diuidebāt vel ob murmurationib^9 exagitabant. vel aliis īcōmodis vrgebant ſ^m quod dic Jodam^9.Locus aūt fuit circūcisionis faciēde firmato pplo in fide Habrae.⁊ obtentis ppte pmissionib^9 eidē factis. Tūc enī innuādū fuit pactū Habrae ⁊ firmādū ex pte semis ei^9 cū firmū apparebat ex pte dei. ⁊ boc p exhibitōz pmissoꝝ. Quare āt fiebat cultro lapideo cā est. ga malefici ferro faciebant incisiones in corpibus suis. ⁊ maxīe in sacris martis. Metallū eī ferri:metallū martis ⁊ ptem eius in metallis opinabat ydolatraꝝ vanitas. voluit g̃ ritū istū p aliō q̃ p ferrū exerceri. vt saltē hac dissimilitudine aliquātulū eos ab ydolatria abducēt

Alia rō est vt fedus:qō cū eis pepigerat dñs in petra oreb eis p hoc ad memoriā reduceret: vel q; aqua eis de petra pduxēit in aſpectu cultoꝝ lapideoꝝ recordarētur

Tertia rō est vt lapideoꝝ cordiū fuoꝝ duritiā in hi^9 cultris lapideis legerent in ipa hora circūcisionis:vt sic in penitudinē emolirent:⁊ cordiū suoꝝ duritiā sentirent īterius p opunctiōz.quēadmodū cultroꝝ hi^9 duritiā corpalē p circūcisionē. Quare ℞o pcepta fuerit p Habrae:⁊ nō añ. Rō est:ga exuberāte errore ydolatrie Habraaz pmus fuit.sicut narrāt ātiqne hystorie qui reuocauit hoīes ab ydolatria ad latriā cōditoris:ga g̃ circūcisio ad hoc erat vt per ipam distīguerēt cultores creatoris a cultoꝝ ydoloꝝ quos habat Habrae pmo pceptū faciēde circūcisionis. Preterea rō alia ē: ga Habrae pmo facta est pmissio expſſa:q; de eius stirpe nasceret redēptor: cū dictū est. In semine tuo bñdicēt oēs gentes. Gen.zz Cōueniebat aūt signaculū sanctificationis generationi:de qua debat nasci redēptor Inde est q; Habrae ⁊ semini suo tm̄ precepti circūcisiōis est datū. Ad illud vero qō querit de phase hoc est de agno paschali Notāda ē rō imolationis ⁊ omestionis de quib^9 Exo.iz°.Nō g̃ q; in hoc q; agni in exitu de egypto ymolare inssi sūt ⁊ sanguine ei^9 sr̄ limiaria domoꝝ linire apte ab ydolatria egyptioꝝ iussi sunt recedē ⁊ ɔtriuz cultū suscipe.Egypti enī arietē colebāt: ⁊ ppē hoc omestionē arietis:aut agni ⁊ ipm sanguinē mortifeꝝ sibi existimabāt. Inde ⁊tute diuina miraculose factū est:vt ⁊tutē sanguinis filii dei sibi salutarē pbarēt:cuz p ipm sanguinē ab angelo exterminatore liberati sunt. Ipa aūt omestio agni iō iussa ē vt in ipo ritu vniformi ⁊ cōformitatē religiōis memores bñficii ɔditoris:qui miro mō ab egyptiaca ſuitute ⁊ tribulatiōe eos liberauit Inde ē q; p̄cipiebat omedi cū lactucis agrestibus ⁊ assatis igne vt īpzimeret eis memoria amaritudinis p lactucas agrestas ⁊ tribulationis p ignē quas passi erāt ī egypto.⁊ ppter hoc gratiores essēt dō liberatori.Sili mō pcepti sūt comedē azimā hoc est panē absq; fermēto in memoriā g̃tuite liberationis ab afflictione egyptiaca que sig̃tur in fermēto.Deut.i6.Comedēs absq; fermēto afflictionis panem.

Ad ea que postea

obiecta sunt circa cerimonias in victu. Respondendū est. Et p̄ ad illud qō obiciebat

d d

Universidad de Deusto
Biblioteca

de illo pcepto nō coques edū in lacte mris Exod.xx°. Aliquā ꝺsuetudinē ydolatrie volu isse deū p hoc remouē. vt dei ppls diss milis eēt ydolatris: nō solū ritu sed etiam vescēdi ꝺsuetudine. biꝫ aūt signū validū ē: q̄ ista pbibitio repetit. Exo.xx°. ⁊ Deut 24°. vt fortiꝫ ei iprimēt ⁊ generalit habē dū est p rᵃ q̄ ea que apta vident habē ab surditatē in cerimonialibꝫ mādatis ⁊ nul lā ſᵃᵐ lr̄am vtilitatē itendit elongatio ab ydolatria. Ad illud ꝯo qꝺ obicit de pri mis pputiis arboꝝ auferendis ꝺᵒ⁹ q̄ hoc fuit pceptū ꝺtra errorē ydolatraꝝ qui ve pmis fructibꝫ genio. i. ꝺo nāe sacrificabāt ⁊ pmitiuos fructꝫ faustos ⁊ fortunatos eē putabāt. ⁊ ꝓpterea dictū est Leuit. xix°. Po ma que germinant biꝫ ligna īmūda erūt vobis tribꝫ ānis. sbaudi. credebāt enī ydo latrie q̄ nisi cereri ⁊ genio ⁊ aliis quibus dā demoniis ꝺ pomoꝝ triū annoꝝ fructi bus iuꝝ suam supstitionē offerrēt arbores ille vel oīno arescerent vel steriles effice rent. Et iō dictū est. pcietis ea in detesta tionē talis erroris. nihil fauste ⁊tutis ī eis credentes Ad illud ꝯo qꝺ obicit q̄ de il lo pcepto Deut. xx°. Nō alligabis os bouis triturātis q̄ biꝫ pcepti rō fuit elōgatio ab ydolatria egyptioꝝ: qui vsq; aꝺo bones ab bominabant ꝺt de frugibꝫ suis eos ñ sine rent comedē. ipi enī colebāt seraphī qui ap parebat eis in spē bouis. Pretēa in manda to isto offensa est egtas qua iustissimū ē vt qui pticipat in labore pticipet in ꝺmestiōe sicut dicit Aplꝰs. i. Cor. ix°. Ad illud quod obr̄ de illo pcepto Deut. xx°. Nō arabis in boue ⁊ asino. dicūt q̄ istas ꝺiunctiones di uersoꝝ aīaliū geneꝝ in opibus suis ydola tre faciebāt iuxta ꝺiunctiones planetaꝝ ⁊ quasdā alias ꝺstellationes credentes ex hoc opa pspari. voluit ḡ deꝰ p hoc r̄monē falsitatē credulitatis istius ne p eā creato re relicto ad stellāꝝ fuitia traberent. hac eadē cā pbibuit deus ꝺmixtiones fieri ani maliū diuersi generis. Leui. xix. Jumēta tua nō facies coyre cū alteriꝰ generis aīmanti bus. Nā ydolatre nefanda opa ⁊ maleficia de fetibus ex biꝫ ꝺmixtione pcreatis facie bant in ampliationē ydolatrie veneris ⁊ papi ꝺmixtiones biꝫ pcurabant sicut legit in libro quodā maleficioꝝ qui vocat leges platonis. Pret hāc cām aūt assignāt aliaꝝ s. vt ordo nāe i pplo dei ꝺmēdaret ⁊ p ose

ques flagitiū sodomiticū vānaret ⁊ ne bo mines ꝺmiscēdo se ī biꝫ opibꝫ vilissimis cō taminarent. Ad aliud ꝯo qꝺ obr̄ de illo pcepto Deut. xx°. Nō seres vineā altero se mine. ꝺᵒ⁹. q̄ cā bꝫ pcepti fuit ydolatria ce reris ⁊ bachi quoꝝ cultores sicut ritus ⁊ culturas ꝺiūgebant atq; ꝺmiscebāt: sic ⁊ fructꝫ quos de beneficētia eoꝝ se obtinere credebāt in eodē agro ꝺiungē ꝺsueuerāt vt cū in eadē terra radices haberēt vites ⁊ fruges bachū ⁊ cererē cultu ⁊ opibꝫ so ciarent. Et hec eadē rō est eiꝫ qꝺ dr̄ Leuit. ix°. Agꝝ nō seres diuerso semine. Nā ydo latre ī veneratiōne maxīe elemētoꝝ. ex q̄ rū ꝺmixtione biꝫ gignebant ꝺmixtiones seminū faciebant. Quod ꝯo additur in Deut. xx°. Nō seres agꝝ diuerso semine: ne ⁊ semētis quā seuisti ⁊ que nasc̄ ex ea pi ter sanctificent. sensus est hoc est ne piter decime eoꝝ ⁊ pmitie reddant. voluit enīꝫ deꝰ decimas boꝝ ⁊ pmitias diuersis tpibꝫ reddi. sicut ⁊ diuersis tpibus colligūtur.

Ad ea uero que ob

iecta sunt circa cerimonias in vestitu. ꝺᵒ⁹. est. Et p̄ ad illud qꝺ obr̄ de illo pcepto. xx° Deut. vestēq; ex lana linoq; ꝺtextam non indueris. Et ꝺᵒ⁹. q̄ rō bꝫ pcepti fuit ne deꝰ ppls assimularet ydolatris: qui bñficio stel laꝝ putabāt ꝓuenire fecunditatē: ⁊ copiā lane in aīalibus ⁊ fertilitatē in agris. vñ ppter hoc lanā ⁊ linū simul in vestibꝫ con iūg ebant. vt ipo bītu ꝓiterent se ad stel laꝝ cultū ⁊ in fuitiū obligatos. Ad illꝺ ꝯo qꝺ obr̄ de illo pcepto nō induet mulier veste virili: neq; vir veste feminea. Deut. xx°. ꝺᵒ⁹. q̄ biꝫ pbitionis vna rō fuit ext minatio sacroꝝ martis ⁊ veneris. Dicunt enī q̄ in sacris martis nō solū in virili ve ste iduebant mulieres. ſ eriā armabantur vt ipm tanq̄ belli ⁊ victorie vatorē cole rēt. Sili mō in sacris veneris viri effemīa bant. viz in vestibꝫ muliebribꝫ sacra vene ris exercētes. p biꝫ sacrilego ritu marti ⁊ veneri se placere credētes. Alia ꝯo cā ē vt occasio ꝓuocationis libidinis auferet magna enī ꝓuocatio libidinis viris est ve stitus muliebris ⁊ eꝰ. ⁊ hoc est qm̄ vestis muliebris viro circūdata vehemēt refricat mulierē ⁊ ꝺmouet ymaginationē mulieris ⁊ eꝰ. Tertia ꝯo cām assignant vt tolle ret errōea credulitas: q̄ credebāt ydolatre

applicatiōes vestiū muliebriū in sacris ve neris conīugi sibi amore fortissimo corda mulieꝝ. ꝓpter quas hoc facerēt nr̄ q̄ postea vestibꝫ biꝫ vterent. Sili mulieres id ipm credebant de viris: ⁊ virilibꝫ vestiment voluit ḡ deꝰ hūc errorē auferre: ne p illum ad cultū veneris traberent.

Ad illud uero quod

pbibet de pbitione cerimoniali. Circa actū indifferentē. ſ. de matre ꝺcubante sup ona: vel pullos ꝺmittēda. Den. xx°. ꝺᵒ⁹. q̄ rō biꝫ pcepti fuit elōgatio ab ydolatria: q̄ spabat pspitas vel longeuitas ab alio q̄ a deo. sicut enī malefici explorabāt coytus seu ꝺmixtiones quorūdā aīaliū: vt in illa boza ītersicerent ea. ⁊ de corpibus eoꝝ vel puluere darent eis quos vellēt ardore sue libidīs iflāmare: credentes corpa eoꝝ l̄ pul uerē si boza illa occiderent hanc ⁊tutem hr̄e: sic ⁊ de matre ouis ꝺcubante vel pull si ea boza capet fecūditatē ⁊ fortunā ī nu triēdis filiis posse pstare. ⁊ hoc scimus ex multis similitudinibus quas legimus in libris maleficorum. voluit ḡ remouē mise ricors deꝰ a cordibꝫ eoꝝ: ne aliūde fecūdita tē quererēt giis que sui multiplicatiōez ac lōgenitatē aliūde querē vel sperare q̄; ab ipo. ⁊ ꝓpter hoc dixit. vt longo viuas tpe Pretēa alia rō est: ga obseruatores auguri oꝝ fausta ⁊ fortunatā reputabāt inuētoꝝ nidoꝝ: cū matre ⁊ filiis ⁊ ouis. ⁊ iō dogma tizabant nō esse offendendā matrē: neq; fi lios: neq; sepandos esse ab inuicē. ſ nidum cū oībus in eo sic ītētis fuari precipiebāt tanq̄ cām bone fortune quādā. vñ ⁊ q̄diu fuabant nidū biꝫ cū oībus in eo inuentis sic illesū tādiu eis bene esse ⁊ viuere. Si ꝯo diss ipi domos: ⁊ q̄ matri filiis vl̄ ouis ma li facerent. hoc se vel filios eoꝝ eē passuros pro certo scirēt.

Postea uero respō

dendū est ad ea que obiecta fūt circa ceri monias cauēdaꝝ īmūdiciaꝝ. Erāt aūt īmū dicie multiplices cauēde: quaꝝ quedā erat īmundicia vulgaris vt in egestione. q̄daꝫ vero erat īmundicia legalis: ⁊ hec varie bat multiplr̄. Nam quedā erat īmundicia que inerat pſonis a cā intrinseca. quedam ꝯo ꝺtrahebat a cā extrinseca. Jtē īmun

dicia ab intrinseca cā inerat: vel ex vitio nāe ītendentis salutē spēi seu vl̄is: aut ex vitio nāe intendētis salutē singularis. Ex vitio nāe ītendētis salutem spēi seu vl̄is erāt īmundicie accidentes circa opꝰ gene ratiue: vt īmundicia seminiflui vl̄ pollu tionis nocturne: ⁊ īmundicia mulieris mē struate: ⁊ patiētis fluxū sāguinis: ⁊ īmun dicia parietis. Circa actū generatiue ⁊tut viris accidit īmundicia pollutionis nālis vel innālis. Nālis in pollutione nocturne Innālis in seminifluis. Sili mō in mulie ribꝫ īmūdicia pollutionis nālis accidit añ ꝺsūmationē partꝰ in mēstruis. Innālis in patiētibꝫ fluxū sanguinis: de quibꝫ oībus Leui. xix°. Jtē īmundicia circa ꝺsūmatio nē actus generatiue in ptu accidit ī pollu tione sanguinis mulieris piētis. Leuit. xx°. Et hec ē rō distinctionis īmundiciaꝝ ex vitio nāe ītendētis ꝺfuationē spēi. Jmmū dicia ꝯo que est ex vitio nāe ītendētis sa lutē singularis est ex vitio lepre: que distin guit ſᵃᵐ legē triplex ga aut ē in corpe Leu. xx°. aut in veste. Leui. eodē. aut ī domo seu habitatōe Leu. xiv°. Jtē īmūdicia ꝺrcta ex cā extrīseca duobꝫ modis ē: aut enī oē bit mediāre gustu: aut mediāte tactu. isti enī duo sensus sentiūt p applicationez ad sua obiecta. Jtē īmundicia circa tactum extēdebat ad aīata ⁊ inaīata. Ad inaīata vt ad vasa ⁊ aquas que ꝺtīgebāt aliquod de reptilibꝫ īmundis. Leui. xi. vel ad lectū siue vestitū in quo seminifluꝰ iacēt. Leu. xv

Ad aīatū ꝯo vt ad boez multiplicit. Nā aut ꝺtebat ex tactu rei sacre scē ⁊ mūde Aut ex tactu rei execrande seu immūde ex tactu rei sacre vt in ꝺtingēte cineres ruf fe vitule. Nūe. xix°. Ex tactu rei execrāde vt ex tactu illoꝝ que ſᵃᵐ legē reputabant īmunda: ⁊ hoc dñt. vel mortui vel viuēti Uiuētis rōnal vt ex ꝺtactu semīfluꝰ ⁊ ali oꝝ. xv°. Leui. Uel irrōnalis vt ex tactu aīal q̄ bz vngulā. ſ nō diuidit eā nec rumīat ⁊ sil̄ alioꝝ īmūdoꝝ Leui. xi. Jtē ex cōta ctu mortui duplicit. l̄ ex ꝺtactu cadaueris homīs. Nūe. xix. Uel ex ꝺtactu morticinii ī mūdi aīalis. Leu. xi°. Jtē īmundicia cir ca gustū variebat. Nam quedā erat circa gressibilia. Quedā cc aq̄tilia. quedaꝫ circa natatilia. Quedam circa reptilia. Leui. xi°. prout obiciebatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

His ita distinctis

ppter facilioꝛē intelligentiā. Rn̄dendum p ordinē ad obiecta. Ad illud g̃ qō obiciebaſ de īmundicia vulgari: vt de egestione opienda Deut. xxiij°. vō. q hi⁹ p̄cepti rō fuit honoꝛ dei ⁊ ꝓuocatio gentiū ad latꝛaz ꝺditoꝛis. vt videntes gētes ppīm iſrl mūdicie ſectatoꝛē ⁊ omniū īmūdiciā ꝺclinare ꝓuocarent ad ꝺſuetudies ⁊ rit⁹ ipoꝛ. Pꝛeterea vt intuitu dei tant⁹ honoꝛ fuaret caſtris eoꝛ: vt ex hoc in ipis caſtris que de⁹ ſpāli puidēta cuſtodiebat aliqd turpe facere nō auderēt. vñ Deut. dr. xxiij°. Dñs de⁹ tuus ambulat in medio caſtroꝛ. Ad illō ẜo qō obr̄ ō īmundicia lepꝛe. vō. q rō fuit ꝓuocatio ad latriā ꝺditoꝛis. Cū enī lepꝛa moꝛbus ꝺtagiosus ſit ⁊ infectiuus. cohabitatio leproſi inter alios coꝛrūpet multos: ⁊ ꝺſilī egritudine īficeret. Ex quo ſequeret q̄ noꝛibilis eēt ſocietas: ⁊ cohabitatio populi iſrl ceteris gentib⁹. p oppoſitū g̃ ſeparatio leproſoꝛ a ſocietate iſrl ꝓuocatiua erat aliaꝛ gentiū ad cohabitationē cū eiſdem ppter ſalubꝛitatē ⁊ ſanitatē: ⁊ ita p conſequēs ad imitationē rit⁹ ⁊ ꝺſuetudinis in cultu ꝺditoꝛis. Ad illud ẜo qō obr̄ de lepꝛa in veſte vel pelle: ⁊ de lepꝛa in domo: qō ridiculoſū vr̄ vō. q cā h⁹ īmundicie ō clināde fuit cautela ydolatrie declinande Sicut eī accidit moꝛbus coꝛroſiuus capillorū ⁊ pilloꝛ in coꝛpe būano ꝺſumens ⁊ putrefaciens eos paulatī: qēadmodū lepꝛa putrefacit carnē ⁊ ꝺſumit. Sili mō accidit paſſio in veſte ⁊ pelle que dicta eſt lepꝛa ⁊ eſt paſſio coꝛroſiua piloꝛ ⁊ ſbe pellis. Simil paſſio īuenit in lapidib⁹ qui in ſe ipis ex habūdantia ſiccitatis ꝺſumūt. vñ dicūtur lapides cāceroſi. Et p ꝺſequēs in ipſis parietib⁹ domoꝛ. qēadmodū nos videm⁹ ꝺſumptionē fieri in ipis lignis. Dicūt igit q̄ p hi⁹ paſſiōib⁹ colebant vii penates ⁊ lares: vt vel ſ^m eoꝛ falſā credulitatē tales paſſiões tollēt a domib⁹ ⁊ veſtimētis: l ne eas inferrēt. Jnde eſt q voluit de⁹ vt ad ſacerdotes p his paſſionib⁹ recurrerēt: ⁊ nouo ritu voluit iſtas paſſiões mūdari: vt a ritibus ſuperſtitionis ydolatrie longe fierent. Jnde eſt q̄ aqua expiationis p ſacerdotes ī emundatōe voluit adhiberi p quā hi⁹ demonia exterminarēt. Ad illud ẜo quod obr̄ de īmundiciis puerpere ⁊ mulieris fluxū ſanguinis patiētis. dicūt. q̄ rō fuit vt horrerēt ſanguinē filii iſrl. Jn ꝺteſtationē. n. ydolatrie in c⁹ ritu human⁹ ſāguis demoniis multipliciter offerebatur. voluit dñs eis horroꝛē humani ſanguinis ingerē Jn ritu enī ydolatrie humanus ſanguis ex fūdebaſ. ſic hēt. xxiij°. Reg. is°. De ppbis ⁊ ſacerdotib⁹ Baal. Jncidebāt ſe iuxta rituz ſuū cultris ⁊ lanceolis donec pfunderent ſanguine. Ad illud ẜo qō obr̄ de īmundicia uasis: ⁊ aq̄z ex ꝺtactu r̄ptiliū: ſeu aīaliū īmūdoꝛ. Leu. xi°. Et ſili mō de vaſe qō nō habebat opculū. Nūe. ix°. vō. q rō fuit declīatio ydolatrie. credebāt enī ydolatre ſi mures aut muſtele at q̄ lacerte ⁊ hi⁹ q̄ ydolis īmolabant in vaſis vel in aquis caderent q̄ eēnt gratioſioꝛa ꝺis ⁊ ad īmolandū cōueniētioꝛa: ſicut electa ab ipis. Et ſō volebat vaſa carere opculis. Adhuc tñ apō aliquos ſtultos remanēt reliquie ydolatrie iſtius: qui credūt quedā nocturna numīa frequētare domos: ⁊ vaſa que diſcooperta īuenerint: poſtq̄ inde comederint ⁊ bibe rint denuo repleti. Si ẜo opta inuenerint ea vel clauſa inde offendi: ⁊ ex hoc domui piculū iminere. Ad illud ẜo qō obicitur de īmundicia ex ꝺtactu moꝛtui. vō. q rō fuit elongatio ab opib⁹ maleficis: ⁊ nigromāticis que in cadauere moꝛtuoꝛ exercentur. ⁊ ſō qui tangeret moꝛtuū ſ^m legē iudicaſ īmund⁹ Nūe. ix°. Jnde eſt q̄ ſacerdotes ſūmi pbiti ſūt īgredi ad moꝛtuos pꝛet q̄ ad ꝓpinquos Leui. xi. Ad ꝓpinquos autem ingredi pmiſſi ſūt ne inhumana videret lex. Ad illud ẜo qō obr̄ de īmūdicia ex ꝺtactu cineꝛ vitule: ex quib⁹ poſitis ī aqs expiationis alie īmundicie purgabantur qō vr̄ incōueniens ſi ex re purificāte īmūdicia ꝺtrabatur. Pꝛeterea vr̄ ſequi circulatio ridiculoſa. q̄ ſi quicūq; aliū aſpergit aqua expiationis īmund⁹ efficit. Nūer. ix°. Oportuit igit ad hoc vt mundet q aſpergaſ ab alio. Aut g̃ ab eodem quē aſpſit: aut ab alio. Si ab eodē iteꝛ ille īmūdus efficit Si ab alio ille alius indiget alio aſperſoꝛe ⁊ ita erit circulatio ridiculoſa. aut in infinitū pceſſio ibit īmundicie. Ad ẜ dixerūt quidā: q in hoc voluit de⁹ reuerentiaz ⁊ honoꝛē exhiberi ſanctificatis ab ipo. ⁊ ꝓpter hoc vnūquēq; qui tangeret aliqd de ſacris indignum ſe reputare ex hi⁹ attactu ⁊ timere ne indigne tetigiſſet: ⁊ ppt hoc pcco irreuerentie ſe reputaret pollutum. Jntelligit igit iſta īmundicia de īmundicia reputationis. Alii ẜo dicūt: q cū ſacrificiū vitule ruffe fieret in memoꝛiā ydolatrie adoꝛationis vituli: quā ꝺmiſerunt filii iſrl. Exo. xxxij. Uſq; adeo voluit pplm ſuū peccatū ydolatrie abhoꝛrere: vt nō ſolum hoſtia que p illo offereba: ⁊ illud ſignificabat: īmūda reputaret: ⁊ polluens ꝺtingentes. ſed etiā ipe reliquie vt cineres ⁊ qcquid habēt aliquid ipoꝛ ad mixtum: vt aqua luſtrationis: nō tñ hi⁹ īmundicia per ipas aquas luſtrationis neceſſe hēbat purgari. ſ p ablutionē veſtimentoꝛ ⁊ abſtinētiā ab ingreſſu tabernaculi: ſicut ibi dr̄. ⁊ ſō ibi nō accidit incōueniens qō obiciebaſ

Ad illa ẜo que obiciūt de p̄ceptis cerimonialibus circa īmundicias ꝺtractas ex guſtu gñali rñſione dō. q rō fuit elōgatio ab ydolatria. Jlla enī aīalia que p̄cipue lex iudicauit īmunda. ydolatre aſſūpſerant l ī rit⁹ ſacrificioꝛ vel in veneratione. Patz enī q ex greſſibilib⁹ ⁊ volatilib⁹ ⁊ aquatilibus ydoloꝛ imagines figurabāt. vñ. xx°. Exo. ppter hoc dr̄. Nō facies oīz ſimilitudinē: q̄ in celo ē deſup vt volatiliū: nec eorū que in terra deoꝛſū vt greſſibilium: nec eoꝛ que ſunt in aquis vt natatiliū. Jtē pz ex Yſa. xl°. Q ſimili mō faciebant ydolatriluū. vñ Yſa. xl. piciet hō ydola q̄ fecerat vt adoꝛaret talpas ⁊ veſpertiliões. ⁊. s. Eze. Jngreſſus vidi ⁊ ecce oīs ſimilitudo reptiliū ⁊ aīalium abhoīnatio. ⁊ vniuerſa ydola ibi depicta. Jñ eſt q lex oīa hi⁹ iudicauit īmunda: vel qa in talib⁹ ydolis ſacrificabāt vñ porcus qui nō ruminat: ſ findit vngulā iudicaſ īmundus: qa adhuc pagani porcos ymolabāt ⁊ federa ſua ſacrificio porcoꝛ firmabāt: nō aliē ratū extimāres: ni ſi ipi qui paciſcūt: aut federanſ p īterme diū partiū hi⁹ ſacrificii trāſierint. Simili mō camelum: qui ruminat ſed non findit vngulā ſacrificant ydolatre ⁊ malefici. ſic legit in li° de anul. vij. planetaꝛ. ita etiā de aliis ſicut intelligendū ē. Sic nūc. n. ex neceſſitate ſtatuendō eēt in regionib⁹. vbi catus dr̄ adoꝛari ne ibi inueniretur ⁊ apud quē īueniret grauit puniret. Eadē rōne ⁊ in regionib⁹ ī quib⁹ buffo dr̄ adoꝛari: ſi qs buffonē īueniens ⁊ nō ſtatī occidēt. graui aīaduerſione plectēd⁹ eēt: ita ⁊ p̄dicta anī malia que vſurpauerāt ſibi ydolatria: voluit eē abhoīnabilia de⁹ ſuo pplo vt nō ea cōmederent nec ꝺtīgerent. Dicūt aūt qdā q ꝺceſſionis cuiuſdā generis locuſtaꝛ ad eſū filiis iſrl Leui. xi. Rō eſt memoꝛia auxilii dīni: qō eis īpenſū eſt ad puniendū egyptios celit⁹ p locuſtas. Exo. x. Rn̄dendus eſt poſtea ad ea que obiciunt circa cerimonias purificationis īmundiciaꝛ. Ad illud g̃ qō obr̄ de ſacrificio vitule ruffe q erat ad expiationē generalē. dicūt q iſtud ſacrificiū p̄ceptū eſt offerri p peccato adorationis vitule: in quo Aaron pplo coīcauit. ppter hoc factū eſt p̄ceptum vt ruffa eēt coloꝛe habēs vituli adoꝛati: vt ipi Aaron ⁊ toti pplo p ſbam ⁊ coloꝛē rememoratione peccati illi⁹ p quo offerenda faceret ⁊ pudoꝛē ei⁹ peccati ingereret. Uacca aūt in ſexu femineo nō vitul⁹ offerebaſ ga ipe dñs ſynagogā vaccā ſeu vitulā appellare ꝺſueuit. vñ Oſee. ç°. Sicut vacca laſciuiēs declinauit iſrl. ⁊ iteꝛ in eodē. x°. Effraym vitula docta diligē ẗturā. Rō āt vocatōis ga ad lr̄am iuxta amoꝛē egypti vacce ydolū foſitan coluerunt. vñ. x°. Oſee. Uaccas bethauē coluerūt. vacce igit vocanſ irriſorie. iuxta illud pſal. Siles illis fiant qui

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciũt ea ⁊ oēs qui ꝺkidũt in eis. Ad il lud ergo qꝺ q̄rit q̄re p̄cipiat vt extra ca stra ꝺburatur. Rō est vt cū illa vacca of ferret generalr p pccō ydolatrie. significa ret peccatū ydolatrie maxīe abhominādū ⁊ vetestandū ⁊ eluminandū a castris isrl Q⁊ nero p̄ceptū est de sanguine ei⁹. 7. vici bus tabernaculi fores aspgi. Rō est vt si gnificaret p hoc sacrificii emundatio ab vniuersitate peccatoꝝ: que vniuersitas in septenario itelligit: vel que tota in septe nario diez cōmittit. Fiebat aūt bi⁹ aspsio ꝺtra ritū ydolatrie: que sanguinē īmolati ciū totū apponebat demonib⁹ ad edendū vel bibendū ⁊ offerentibus. Ad illō ꝺo q̄ p̄cipit in cremationc vacce poni lignū cedrinū. ysopus: ⁊ coctus. Rādet q̄ ppter hoc vt in bis virt⁹ significatiua sacrificii ostenderet. p lignū enī cedrinū qꝺ putre dinē nō recipit: sed a se eā ppetuo repellit ⁊ odorē bz suauitatis. Per ysopū enī q̄ pe ct⁹ purgat ⁊ bonū odorē spgit. Per coctū biscintū g colorē suū indelebilē ꝓuat. ostendit q̄ sacriciū illud cū sequela sua ꝺfuati uū erat filioꝝ isrl a putredine peccatorum ⁊ fetore: atq; decoloratione ex fide ⁊ ꝺuo tione offerentiū nō virtute ipi⁹ sacrificii ⁊ iō legit. i⁹°. Nūc. De cineribus sacrificii vt sint multitudini filioꝝ isrl in custodiā Scꝺz yosephū ꝺo in cocto semp intelligit ignis. Ergo iuxta ipm in cineribus q̄ttuor ela quodāmō sig̃ta sūt. In cedro terra: ga ex terra crescit ⁊ valde terrestris sbe ē ac solide. In ysopo aqua: ga ex pluuia sola gi gni ⁊ nutriri vī ysop⁹. In odore ambozuz aer maxīe f⁹ eos q odorē ñ nisi vaporē eē dic ūt seu credūt. Cōburunt aūt ista q̄tuor in rememorationē q̄ de⁹ in igne apparuit Moysi p̄mū. ⁊ q̄ in igne data est lex. quasi g̃ ꝺ q̄tuor elemēt sacrificiū illud offerebāt deo altissimo: tang̃ auctori eoꝝ. vel ꝑ hoc vt quicqd īmundicie ex quocūq; quat tuor elemētoꝝ ꝺtractū eēt: ppter hoc sacri ficiū expiari itelligeret. Ad illud vero qꝺ postea obī de cerimoniis purgāde īmū dicie spūalis. s. lepre ꝺō⁹. Et p̄mo ad illud q̄re in emūdatione leprosi adhiberēt lignū cedrinū ysop⁹: ⁊ coct⁹ seu uermicul⁹ ⁊ pas⁹ vnus v iuus: vt ex eis faciat aspsoriū. Leu. i4°. Hoc mō vt filo coctineo ligaret passer ⁊ ysopus ⁊ alligarent ligno cedrino. ita vt lignū cedrinū eēt q̄i manuoriū aspsorii ysopus ⁊ passer esset id qꝺ de aspsorio tī gendū erat in sanguine alterius passeris īmolati in aquis viuis. Notandū igitur q̄ cū sint q̄tuoꝝ corruptiones quas lepra in ducit. Prima est putredinis. Scꝺa fetoris Tertia insensibilitatis. Quarta decolora tionis. Lignū cedrinū ponit qꝺ est odorife rū ad significandū abolitū fetorē. ysopus que purgat pect⁹ a putredine ponebat ad significandū purgatā putredinē. Passer ꝺo viuus qui etiā postmodū auolare pmit tebat: significat sanatā insensibilitatez: ⁊ restitutam mobilitatis ⁊ sensibilitatis vi uacitatē. Uermicul⁹ ꝺo addebat ad signi ficandū restitutū colorē redituū: ⁊ hoc p beneficiū creatoris. Q⁊ ꝺo passer alligat⁹ aspsorio viuus auolare in agꝝ dimitteba tur: cū passer sit de auib⁹ gregatī volanti bus. significabat leprosū a castris separaz ⁊ extra castra aliquāto tpe detentū. p⁹ asp sionē talē ⁊ emundationē ad castra reuer ti ⁊ in societatē sanoꝝ ac mūdoꝝ admitti

Ad illud ꝺo qꝺ querit q̄re de sanguine ⁊ oleo p̄ceptū ē extremū auricule pollices q; manus dextre: ⁊ pedis dextri mūdandi tingerent. assignat rō iuxta lr̄am. ga ī bis ptibus ꝑmū lepra dinoscit ⁊ sentit videlz in extremo aricule dextre: ⁊ in pollicibus illis. s. in eoꝝ insensibilitate sic vī ꝓpterea p̄ceptū est tale fieri in emūdatione vt idē cognosceret eē ordo purgationis qui erat infectōis. Nota etiā q̄ tres liquores huic ritui adhibebant. videlz. sanguis. oleum aqua viua. Et hoc propter tria que comi tant lepā. Infectio sanguinis vehemētia morbi. spurcitia seu īmundicia carnis. Cō tra corruptionē sanguīs abolēdā ponebat sanguis. ad sanitatē morbi oleū. ad emun dationē spurcitie aqua viua. Dicit autē q̄ p ista nō solū mundebat leprosus ab īmun dicia irregularitatis: īmo etiā aliquādo ab ipa corruptione egritudinis per miraculū creatoris.

Cōsequenter respō

dendū est ad obiecta circa cerimonias sa crificioꝝ. Et p̄mo ad ea que obiciūt circa cerimonias sacrificioꝝ in generali. Ad illud g̃ qꝺ p̄mo obicit. quare in quadrupe dibus electa sunt bos ouis ⁊ capra. in vtroq; sexu assignat multiplex rō. ga ista sunt que totū quod viuūt ⁊ sūt: necessitati homīs tribuūt. hoc est victui ⁊ vestitui. si igit recte humana necessitas respiciat so la ista de aīalibus necessaria sūt bōibus in victū ⁊ vestitū. Cetera ꝺo supflua sunt q̄⁹ ad necessitatē vite. vt porcus canis ⁊ equ⁹ eo g̃ ipo q̄ voluit alia sibi offerri in sacri ficiis abstulit eis occasionē querendi non necessaria. ōū eis nō voluit bonorari.

Ampli⁹: ga de quadrupedib⁹ ista mūdissi ma sunt: ga ⁊ mundissimis viuūt pastibus ⁊ eoꝝ īmundicie etiā mūde sūt. Preterea īter oīa quadrupedia ista māsuetissima sī ⁊ minoꝝ rebellione sustinēt mortē: ⁊ ideo mīnoꝝ piculo īmolantiū. Insup quia istis aīalibus maxīe vtebant: ⁊ in bis erat lar gioꝝ benificētia ꝺditoris erga eos Cōuēie bat igit ve bis aīalib⁹ ꝺditoꝝ regratiōez ⁊ bonorificētiā p beneficētia exbibere.

Ad illud ꝺo q̄ querit q̄re elegit de aui bus turturē ⁊ columbā: que ⁊ p̄cepit ꝺa bzae vt sibi offerret in sacrificiū Heñ. i⁹°. ꝺō⁹ q̄ hec p̄cipue electa sunt ad sacrificiū ga īter oēs aues ista mūda ⁊ mansueta ⁊ vtilia vsibus humanis sī. ⁊ etiam castitas q̄i ꝺingalis in colūbis. q̄i vidualis in tur turibus īuenit. vñ p hoc exp̄sse ꝺabat in telligi. q̄ si bi⁹ requirit in auibus sibi offe rendis: q̄to fortius in boībus sibi offeren tibus. De hoc ꝺo q̄ passer addit in emūda tione leprosi pter rōez que sup̄ dicta ē. pos set spālis rō assignari: ga dicit passer f⁹ modū suū morbū ꝺsimilē aliq̄ pati. Ratō aūt generalis q̄re alia aīalia ab istis voln it de⁹ sibi offerri est ga oīa alia genera ani maliū: aut ydolatre sacrificiis suis execra bilia fecerant: aut augures vanitate obs nationū suaꝝ ppheti; anerāt: aut magi ve nefic maleficiis suis aboīabilia fꝺdiderāt

Ad illud ꝺo qꝺ q̄rit ppter quid ista p̄ce pit īterfici ⁊ cremari deus. Rādet q̄ cre matio ⁊ ofūptio sacrificioꝝ: mortez ⁊ ofu mationē designabat peccatoꝝ. vt ille qui aīalia īmolabat ⁊ cremabat facto ⁊ etiam ꝺbo sicut credi ꝺicebat sicut morīūs ⁊ con sumunt ista aīalia. sic moriant ⁊ ofumen tur peccata ꝑ quibus illa offero. Preterea intentio offerentiū erat vel eē debebat vt sic ꝓtestaret mortis ⁊ crematiōis quā pa tiunt: hec aīalia iudiciū. ostendit q̄ merui suppliciū p peccatū meū: veniā aūt peto a ꝺo ꝑ hoc sacrificiū. Ad illud ꝺo qꝺ q̄rit quare in sacrificio p̄cipiebat offerri. sal nō mel vl fermētū. Leu. 2°. R⁹ ꝺō. quia mel in ydoloꝝ sacrificiis ponebat silr fermen tū. sal ꝺo nō. Ad illud ꝺo qꝺ querit q̄re sanguinem fundi iussit ⁊ comedi ꝓhibuit ꝺō. q̄ cā fuit ⁊ ofuendo ydolatrie que nō solū sanguinē aīaliū: sed etiā sanguinē filī oꝝ ⁊ filiaꝝ suaꝝ īmolabant demoniis: f⁹ q̄ dicit in psal. Effuderūt sanguinē īnocē tē. sanguinē filioꝝ ⁊ filiaꝝ suaꝝ ꝛc. Insup ⁊ opinabant ydolatre ex hoc se placē diis suis. q̄ circa sanguinē īmolantiū de sacrifi ciis comedebāt: putantes eadē hoza deos suos ad bibēdū sanguinē ꝺueire. Dicūt aūt quidā q̄ hec est cā potissima quare p bibita sunt comedē aīal captū a bestia: vl suffocatū. videlz ppter sanguinis admixti onē. Tamē suffocatio mod⁹ gdam erat īmo landi demoniis: ⁊ iō ꝓhibuit cōmedi suffo catū. Ad illō ꝺo qꝺ querit ppter quid adipē sacrificioꝝ sibi soli ꝺ sacrificiis de⁹ rtinuit. triplex cā assignat. Prima qa ydo latre faciebāt contrīū. Deut. 32°. de quoꝝ victimis comedebant adipes. Scꝺa vt ī ꝺi sacrificiis gule detrabēt: ⁊ offerētibus sobrietas ꝓsaret. Tertia bonorificentia ꝺi: qui in oblatione porcoꝝ ⁊ pinguium de buit honerari. minuēt aūt eius bonor in sa crificiis. si pars ei deterior offerret. Si aūt quera quare pectusculum ⁊ armū dex tꝝ in partē voluit cedē sacerdotū. assigna tur rō lr̄alis: viz elongatio ab ydolatria: ⁊ spāliter ab ea pte que adhuc spatuloman tia nūcupat q̄ maxīe in spatulis aīalium ymolatioꝝ exercebant. Ad illud vero qꝺ querit de mō īmolādi ⁊ occidēdi. Re spondet iuxta lr̄am nullā aliā fuisse causā q̄ elongationē ab ydolatria: ga alios mōs bēbant ydolatre occidendi aīalia īmolan da. Ad illud ꝺo qꝺ querit quare in aīa libus sacrificādis p̄cepit vt absq; macula essent. Rādet q̄ rō b⁹ fuit honor dei: qui ꝺz de p̄cipuis honorari. f⁹ qꝺ vī Mal. i. Si offeratis cecū claudū vel languidū: nō ne malus est offerre illō ꝺuci tuo: si placue rit ei. q̄i ꝺicat non placebit ei.

Postea respondendum

est ad illud qꝺ obī ꝺ sacrificiis īspeciali. Et p̄mo ad illud qꝺ obī de sacrificio solēni hyrcoꝝ ⁊ vituli in festo ꝓpitiatōis de quo. i6°. Leu. Notandū igit q̄ illꝺ erat generale sacrificiū ad expiationē omnium

Universidad de Deusto
Biblioteca

peccatoꝝ totiꝰ populi ſeᷣ in ānō. Ad hanc aūt expiationē aſſumebanᷣ hyrci duo: ⁊ ꝺuenienᷣ aſſumebat hyrcꝰ. quia fetidus ē in ſe ⁊ de pilis eius fiūt veſtimēta pūgentia: vt facile ex hoc itelligeret fetoꝝ ⁊ īmū dicia: ⁊ acculei peccatoꝝ. Nonꝝ aūt hyrco rū alter cremabaᷣ: alter in ꝺſertū mitteba tur: vt inſinuarent duo modi abolitionis peccatoꝝ. vnus eſt declinādo ſeu fugādo p cautelā. ⁊ hic ſignificabaᷣ in hyrco qui emittebaᷣ in deſertū. vñ dictꝰ eſt emiſſarius. Alius modꝰ eſt ꝺſūptio peccatoꝝ p penitentiā: ⁊ hic ſignificabaᷣ p ſacrificiū alterius hyrci qui cremabaᷣ ī bolocauſtū. Ad illud g̃ qꝺ querit de hyrco emiſſario qūo portare peccata dicebaᷣ. ꝺōᵐ q ſignū pro veritate hoc eſt ſignato acciꝑiᷣ: quēadmodū aligs dr̄ ſcribi. cū eius nomē ſcribiᷣ: ⁊ ſic ſup̄ dictum eſt: q hoſtie ſignā ⁊ figure erāt peccatoꝝ: ita electio ſeu fugatio hoſtie in hyrco emiſſario fugatoꝝ ⁊ declinationē ſignificabat peccatoꝝ: quē admodū moꝛs ⁊ crematio alteriꝰ hyrci ex ꝓmebat ꝺſūptionē peccatoꝝ. Si aūt q̃ratur quid erat. q ſacerdos īprecabaᷣ capiti hyrci populi peccata: ⁊ que eēt oratio que ſup eū fūdebaᷣ. Rn̄deᷣ q ſicut dr̄ Leui.ıó Sacerdos ꝺfitebaᷣ oēs inigtates filioꝝ iſrl̄. poſita vtra q manu ſup caput hyrci emittendi ⁊ impcans capiti eiꝰ. qꝺ duobꝰ modis intelligiᷣ. Unoᵒ quia dicebat ſic ſacerdos ad hyrcū. ſup caput tuū ſint omnia peccata iſta. ſeu capiti tuo īputet ea deus ⁊ nō filiis iſrl̄. Alioᵒ ga p ſcripturā oīuꝫ peccatoꝝ. i. oīa peccaca in vniuerſo otinētem īponebat vel ligabat ſup caput eius ⁊ tūc emittebat cū p hominē paratū ad hꝫ ⁊ ſic̄ diſpebat vel deuocatꝰ a beſtiis vl̄ factus ſilueſtris hyrcꝰ ille. ita diſparē credebāt peccata ſua p hiꝰ ritū. Ad illud ꝺo qꝺ querit de ozōne. Rn̄deᷣ ga oratio q̃ fūdebaᷣ ſup hyrcū hiꝰ fuiſſe vr̄. Sicut tu eiceris ⁊ longe efficeris a pplo iſto. ita fiat de peccato eoꝝ. Uel ſicut tu liber ⁊ ſanus ⁊ īmunis a mōte ⁊ a leſiōe euadis ⁊ emitteriſ Ita liber ⁊ īmunis fiat populus iſte a peccatis. Sodē mō ſr̄ vitulū: ſicut tu cremarı̄. ⁊ conſumaris: ita conſumāt peccata pplı̄ iſtiꝰ

Ad illud ꝺo qꝺ querit q̃re emittebaᷣ in deſertum. Rᵒ quia deſtra oīa volebat deus eſſe īmunda. ⁊ abhominabilia reddē per hyrcū emiſſariū: tñ ga malefici ⁊ ydolatre deſtra ꝓpter hoc maxīe frequētabāt vt audirent ibi reſponſa demonū eiſq; ibidem ymolarēt. ſicut adhuc multi faciūt. vnde quidā magus in libꝛo ſuo de magicis diᷣ ſe tñſiſſe cā philoſophādi ad loca ōſtinata vel ōſtituta oī habitatoꝛe: habitaſſeq; ibi cū inhabitantibꝰ lucē ſex luſtris annoꝝ ⁊ ab eiſdē didiciſſe: que in eodē libꝛo conſcripſit: tñ forſitan ꝑpē hoc: ga in ſpē hyrcoꝝ ſeu capraꝝ in deſtis demones appare bāt. ſicut legiᷣ in vita beati Anthonii abbatis. vñ pp faunos ⁊ ſatyros qui ibi ī ſpē hyrcoꝝ frequēter bōibus illudebant ⁊ ad huc illudē nō ceſſant: voluit ibi inſinuare deus in hyrco emiſſario: vt quēadmodum hyrcus emiſſarius abſq; cuſtode relinquebaᷣ in deſto expoſitus beſtiis deſti ad deuorandū ꝓpter pcā q̃ in figura portabat ſic ꝑſ bonerat pcatis a ꝺo cuſtode ac deféſore ſuo ꝺrelictꝰ: beſtiis maloꝝ regnorū ſeu pr̄cipū inimicaꝝ nationū: q̃ gbuſ dā beſtiis diripiendus ac dilacerandꝰ eēt

Ad illud ꝺo qꝺ poſſet obici quare q tā gerēt hiꝰ hoſtias decernanᷣ eē īmundi. Rn̄deᷣ vt in hoc docēt eos deꝰ patenter q̃ longe eos vellet eſſe a peccatis: qui hoſtias que figure peccatoꝝ erāt tangē īmū dū eē iudicabat. Ad illud ꝺo qꝺ obicit quare Aaron p ſe ⁊ p domo ſua vitulum iubeᷣ offerre. ꝺōᵐ. q iuxta litterā volebat eū deꝰ eē ſine metu de peccato vituli conflatilis: quē ipe filiis iſrl̄ ꝺflauerat. Preterea potuit eē in ſugillationē ydolatrie: q ī egypto bos colebaᷣ. vnde occiſionem bouis ⁊ īmolationē ſibi peſtiferā ſuſpicabaᷣ egyptii. Decuit āt doctorē legis: ⁊ dīni cultus ſacerdotē exēplo ſuo ſuptitionē biꝰ eliminare. Si aūt queraᷣ q̃re exr̄ caſtra cū fimo ⁊ pellibꝰ ꝺburet hyrcus ⁊ vitulus. Rn̄deᷣ iuxt̄ lr̄am q boc iuſſū ē fieri in horꝛē ⁊ abbominatōꝫ peccatoꝝ. Preterea ſcm̄ eſt ꝺtra ydolatriā qua colebaᷣ ignis ī qua ꝓpt̄ honorē ignis cremari ſacrificia ñ ſine banᷣ exr̄ caſtra: ne deū ſuū. i. ignē a caſtris ſuis eicere viderenᷣ. Ampliꝰ factum eſt ꝓpter honorē tabernaculi ne pelles ⁊ fimꝰ talis ſacrificii altaris honorē ⁊ reuerentiā minuerent.

Ad aliud uero quod

poſtea querit ꝺ ſacrificio zelotipie. Notāꝺ q voluit deꝰ tali ſacrificio ruelari occulta adulteria mulieꝝ: vt adulterari metuerēt ⁊ ne mariti ſuſpectas vxores occiderent ⁊ notū erat accidere miraculū de inflatione vētris: ⁊ putrefactione femoris cōmixte mulieris. Ad illud qꝺ querit quare farine ordiacee ſᵐ ritū aliaꝝ oblationum nō adiungeᷣ thus vel oleū. Rn̄deᷣ iuxta lr̄am q boc fiebat vt viris eēt rubori hiꝰ ſacrificiū. tū ꝓpter hoc ga ꝺo nō offerri ex deuotione: oſtēdebaᷣ p boc ipm q nec oleū nec thus bēbat: tū ga vile erat in ſe ⁊ oīuꝫ ſacrificioꝝ pauperimū. Pretēa noluit deꝰ ſacerdotibus in pte iſta dare occaſionē cupiditatis: ⁊ hoc ne īuitarent bōies ad hiꝰ ſacrificiū offerendū. qꝺ n̄ tā bonorificētia ꝺi exigebat q̃ viroꝝ malicia extoꝛquebat

Ad aliud ꝺo qꝺ querit de ſacrificio ſile ꝺſparſe oleo ⁊ panum. Leui.2°. Rn̄deᷣ q hiꝰ ſacrificii ad lr̄am cām fuiſſe vr̄: vt fieret filiis iſrl̄ rememoratio māne: quā plurā erat illis deus in deſto: ⁊ qūo māna pauerat eos. 40. ānis bēbat aūt ſapozē. q̃ paniſ oleacei ſicut bētur Nūe. xi. Reſpondēdū eſt ꝺſequēter ad obiecta circa cerimonias tabernaculi ⁊ altaris. Et ꝓmo ad illud qꝺ obr̄ de altari. Notandū q ſicut quidā conuenienᷣ dixerūt. Altare eſt diuini honoris titulus: ⁊ memoriale adoratiū ppitiatoriū oblationum ſanctificatoriuꝫ. ſpūalis coīonis ⁊ refectionis meſa eſt. In quibꝰ q̃tuor altaris officia oſtenduᷣ. Primū eſt honoꝛ ꝺi: ⁊ memoria ſᵐ qꝺ ſcriptū eſt. Heñ. 28. Q Jacob erexit lapidē in titulū. Scōm̄ē vt in eo ꝑticipeᷣ deꝰ ad ipm fugientibꝰ ſingularibꝰ ⁊ in eo adorantibꝰ ſᵐ q oñdit Leui 3. ⁊ 4°. Tertiū eſt ſanctificatio munerum ⁊ offerentū in eo. vnde ipa munera dicebanᷣ ſanctificata ⁊ conſecrata Leui. 22°. Quartū eſt ſpūalis refectio ⁊ coīo pp qꝺ ē edificatū altare. vñ dr̄. i. ad Cor. 9°. Qui altari deſeruiūt cum altari ꝑticipanᷣ. ⁊ ad Heb. 13°. Habemus altare de quo edere nō habēt poteſtatē qui tabernaculo corporis deſeruiunt. Rō aūt diſtinctionis horꝫ q̃tuor officioꝝ altaris eſt īpetratio a ꝺo pcēordinationis p miſteriū altaris ad deū ⁊ ad ſe ipm ⁊ ad pximū. Ad deū p honorificētiā ⁊ memoriā. Ad ſe ipz p ppitiationē ī remiſſionē peccatoꝝ. ⁊ p ſanctificationē ī diſpoſitione ad bonū. Ad pximū p coīonē religionis in ꝑticipatione ſacrificii ſᵐ diuinum cultum. Ad illud ꝺo qꝺ obr̄ ga ꝑcipitur Exo. 20. fieri altare de terra. Rn̄deᷣ q pp eliminationē conſuetudinis ydolatrie. ydolatre nāq; altaria magnifice ſtructure edificabant ydolis: vt ex hoc magis reuerenda ydolatriā facerent. Eadē de cā ꝓbibuit altare ex ſectis lapidibus edificare. ⁊ ne refricaret eis memoriā ydolatrie. adeo enī voluit memoriā ydoloꝝ aboleri a cordibus eoꝝ: vt nec auꝝ nec argentū ydoloꝝ ꝑmitteret eos habē in aliquē vſum. ſicut legiᷣ Deut. 7°. Uñ nota q ꝓpter eandē cām ꝓhibuit nemus plantari iuxta altare. Deut. 16 Cōſuetudo. n. erat ydolatrꝫ ſb arboꝛib⁹ ydolatriā exercere: vt ipa locoꝝ amenitas eos ad ydolatriā puocaret. In ipis etiā arboribus ſculpebanᷣ vel pingebanᷣ imagines demonū ad ydolatriā exercendā. Ad illud ꝺo q ꝓhibuit gradus fieri ad altare. eadē rō aſſignat. ga. ſ. gradus bēbant altaria ydoloꝝ in gbus ſinguli ſingulas ſtationes ⁊ genuflexiones faciebāt. Ad illō ꝺo q querebat de hoc qꝺ addiᷣ ne videatur turpitudo tua. dicit q tpibus illı̄ nota erat hec turpitudo in fuitio ydoli: q vocabat pauoꝛ: cui pudendis diſcoptis ſacrificabaᷣ. Et ſᵐ hoc dicit q vnū mandatū eſt p ſe ne videaᷣ turpitudo tua. Qua etiā rōe ita artiſſime ꝓceptū. exo. 28. Q ſacerdotes bēant feminalia linea gbus opiant carnē turpitudinis ſue qñ approꝑinquāt ad altare vt̄ miniſtrent ne iniquitatꝫ rei moriāᷣ. Ad illud ꝺo qꝺ querit de poſitione altaris bolocauſtoꝝ ſb dio. Rn̄deᷣ q hoc fuit ꝓpter diſſimilitudinē cultꝰ ꝺi ad ydolatriā: ga altaria ydoloꝝ ītra tēpla ipſoꝝ erant In ōſtitutione duplicis: altaris holocauſti ⁊ altaris thimiamatis. Quoꝝ vnum erat exr̄ tabernaculū ſup quod offerebaᷣ ſacrificiū carniū. ſ. bolocauſtoꝝ. Aliud vero erat ītra tabernaculū ſup qꝺ offerebaᷣ incenſū ⁊ thimiama exꝓmebaᷣ duplex ſacrificiū ꝺo offerendū viſibile exteriꝰ ī crematione carnis. Inuiſibile interiꝰ in ōtritione ſeu deuotione cordis. Preterea oſtēdebaᷣ nō ſufficere ſacrificiū pecoꝝ qꝺ offerebaᷣ ſup altare bolocauſtoꝝ. ſ neceſſaria erat fides ⁊ deuotio caritatis ⁊ oronis ad deum que deſignat p incenſū vt in pſal. Dirigatur oro mea ſi. incē. in ꝺſpe. t. dñe. Deiñ rndendū eſt ad obiecta circa cerimonias tabernaculi. Et ꝓmo ad illud qꝺ queritur de poſitōe frontis tabernaculi ad occidētē

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad qđ dđ.q rđ positionis fuit ad đcīnandā ydolatriā solis. Adozatores enī sol' ipm solē ad orientē icuruati adozabāt: ſm q legitur Ezech.8°. Q iter vestibulum ⁊ altare erāt.xx.viri dorſa bñtes ad tēplum ⁊ facies ad oriētē:⁊ adozabāt ad oztū sol'. voluit ḡ de⁹ adozatores suos dorſū vertē ad oztū solis vt culturā solis abhominabilē reddēt. Ad illud ꝺo qđ q̄ritur postea que fuerit rđ opimētoꝛ q̄tuoꝛ tabernaculi cortinaꝛ.ſ.sagoꝛ pelliū rubricataꝛ.pelliū iacītinaꝛ. Rñdet ſm Josephū.q cortine q̄ coloribus diuersis mira varietate erāt in texte exp̄mebāt celū sydereū. Saga sup cortinas aquas q̄ sūt sup firmamētū. pelles rubricate sup saga celū empyreū in quo sunt angeli. pelles iacinthine celū supmuꝫ vbi ꝺs sup oīa. Ad aliud ꝺo qđ querit que erat rđ distinctionis tabernaculi in duas ptes p velū quatuoꝛ coloꝛ in scā ⁊ sancta sanctoꝛ. Rndet ſm Josephū q tabernaculū figurā totius mūdi gerebat. Et ppt hoc adozātes in eo se deū ⁊ dñm mūdi eo ipo adozari pfitebāt. vñ q̄ tabernaculū ꝺi totus mūdus ꝺr': ppter qđ ꝺr in psal. In circuitu ei⁹ tabernaculi ei⁹.. Partes tabernaculi duos mūdos seu duas ptes exp̄mebāt vniuersi. videlz mūdū spūalē seu seculum alti⁹. ⁊ mundū sensibilē seu seculū inferi⁹

Oraculū aūt seu sanctū sanctoꝛ qđ abscōdebat pplo: vbi erat ppiciatoriū. archa ⁊ due imagines cherubyn. in quaꝛ medio dñs apparebat: significabat seculū altius habitationē ⁊ patriā spūaliū sbaꝛ seu angeloꝛ: quib⁹ de⁹ apparet sicut est. Pars ꝺo alia que dicebat sancta significabat mundū sensibilē: qui sepat ⁊ distinguit a mundo spūali p velū. hoc est p ipam naturā ⁊ varietatē q̄tuoꝛ elemētoꝛ: qđ velut q̄ddā velū est ad velandū ⁊ abscondendū habitationē ⁊ patriā angeloꝛ. ita q nō poterit ab hōibus videri donec ablatū fuerit illđ velamē: hoc ē variatio q̄tuoꝛ elementoꝛ in generatiōe ⁊ corruptiōe. ⁊ hoc p pte dicit aplꝰ ad Hebr.x. hoc significante spū sācto nondū ppalatā eē scōꝛ viam. vñ ſm Josephū varietas q̄tuoꝛ coloꝛ designabat varietatē q̄tuoꝛ elemētoꝛ. Coloꝛ coccine⁹ pfigurabat ignē. purpure⁹ aquā: quia ex sanguine muricis: qui est piscis marinus tingit. Jacinthus qui est aerii coloris ipm aerem. Byssinus terrā: qa byssus in terra gignit

Ad illud qđ queritꝰ de positione candelabri ⁊ mēse. Rñdet iuꝫ Iram: qa iō pone bat candelabꝛ ⁊ mēsa in tabernaculo: vt adozātes in eo lucē ⁊ nutrimētū q̄ maxime sūt hōi salubria adeo vt p ipꝰ fruitiū se obtinē sparent. vñ hoꝛ sedatoꝛē luminis. ſ.⁊ nutrimēti voluit designare. ostendēdo q in domo ei⁹ ista habūdāt. vñ Baruc.3. Di sce vbi sit longiturnitas vite: ⁊ vict⁹ vbi sit lumē oculoꝛ ⁊ paꝛ. Lōgiturnitas vite ⁊ vict⁹ in panibus ppositionis. ⁊ renouationē ipoꝛ. lumen in candelabro luminis. Paꝛ ꝺo pōt intelligi in hoc q adiungebatur. ſ. in altari thimiamatis: qđ erat spāl'r institutū ppter sacrificiū oīonis offerēdū ad īpetrandā pacē ⁊ reconciliationē ppli ad deū. Alii dicūt iuꝫ Josephū q cādelabꝛ lumīs qđ bēbat septem brachia: figura erat.7. planetaꝛ. Mēsa ꝺo esce ⁊ sustētationis. In hoc ḡ voluit insinuare deū eē: cui septē planete ſuiūt: ⁊ qa ipe de⁹ est dator esce nō ceres. ⁊ ppter hoc nec planetis nec cereri: ſ soli ꝺo est ſuiendū. Inde etiā erat q candelabꝛ septē lucernaꝛ ponebat ad partē australē a sinistris adozantiū ⁊ īmo lantrū: ne si staret āte eos: adoꝛoes ⁊ īmolationes que ꝺo fiebāt in ydolatriā septez planetaꝛ fieri viderent. Sili mō mēsa ppositionis ponebat ad ptē aglonarem. Nā in sacris lune panes offerebant sic ostē dit testimonio Jere.7°. vbi dr q mulieres faciebāt placētas regine celi. Q; cum mensa panū in ydolio vbi colebat luna: ponebat recte āte ipm ydolū lune. iō ī tabernaculo ꝺñi non posita est directe añ ipm ozculū: ſ ad aquilonē. Pretēa vnicuiq; panu; illoꝛ supposita est patena aurea ⁊ pugill⁹ thuris: ppter dissimilitudinē a cultu ydolatrie. Ad illud ꝺo qđ q̄rit ꝺ adiūctiōe altaris thimiamatis ia rñsum est. Nā mensa sustentationē vite a ꝺo quo ad vegetabilē. Candelabꝛ ꝺo luminis illustrationē; a ꝺo quo ad sensibilē. Altare vero thimiamatis pacē a ꝺo quo ad oscīam aīe. ⁊ partē rōnalē exp̄mebant. Ad aliud ꝺo qđ q̄rit que erat rđ collocatiōis arche ⁊ cherubyn in abdito rñsio est. qa ppter cautelā ydolatrie factū est: ne a pplo qui pronus erat ad ydolatriā leuissima occasiōe si eis pateret adozarent. Qui enī imagine vituli paulo ante adozauerāt: qualr se ab adoratione arche sup quā de⁹ dabat rñsa ⁊ angeloꝛ

ymaginē ꝺtinerēt. ppt̄ea eis dr Deut.4°. Nō vidistis aliquā similitudinem in die qua locutus est vobis dominus: ne forte decepti faciatis vobis sculptā similitudinē aut imaginē ⁊ adozetis ea. Ad illđ qđ queritꝰ vltīo de rōe oppositionis thimiamatis: ⁊ olei ūctionis. Breuit dđ. q ſm lrāz rđ fuit honorificētia tabernaculi ⁊ cult⁹ diuini. vt. ſ. flagrātia odoris thimiamatis attraherētur ad ꝺuotionē: ⁊ frequētatiōz tabernaculi ⁊ adozandū deū. vnctio vero olei qua osecrabat tabernaculū: ⁊ alia q̄ erant ad officiū cultus mouerent ad reuerentiā cultus ⁊ sacrozum.

Cōsequenter est re

spondē ad q̄sita circa ordinationē mīstrorū. Et pmo ad illud qđ q̄rebat q̄re babēs maculā nō poterat ad mīsteriū pmoueri ⁊ rđ ē. honorificētia cultus ꝺi: ne si mīster habēt aliquā notabilē deformitatē vilificaret cult⁹ ꝺi apud simplices. vñ ⁊ tē ples defōitates ītroducebāt irregularitatē: q̄ nō mō ītroducerēt. qa facili⁹ ille popul⁹ recederet a cultu ꝺi q̄ pplꝰ xp̄ianus si ministros ei⁹ ꝺteptibiles iudicaret. Ad aliꝺ ꝺo qđ queritꝰ quare in osecratiōe sacerdotis vngit extremū dextre auricule. ⁊ pollices manus dextre ⁊ pedis. Rñdēdū vt mōstraret q ex osectiōe debēt sacerdos eē totaliē ꝺuersus ad deū: ⁊ q̄tū ad attētiōz seu intētionē intellect⁹: que ꝺsignatur in dextra auricula: ⁊ q̄tum ad approbationē affect⁹ q̄ designat in pollice pedis dextre ⁊ q̄tū ad intentionē effect⁹: que designat in pollice manus dextre. Ad aliud vero qđ queritꝰ de rōe effusionis olei sup caput Aaron osecrādi. Rñdēdū ad exp̄mendū q ex vi osecrationis accipiebat porestatē alios osecrādi ⁊ ordinādi in sacerdotiuꝫ vt ab ipo deriuaret auctoritas: qui erat sūmus pontifex in minores sacerdotes: sicut a capite oleū ī membra ꝺfluebat. Ad aliꝺ ꝺo qđ queritꝰ de oblone triū aīaliū ⁊ cani stri azimoꝛ Leui.8°. dđ q vitul⁹ p pcō offerebatur in osecratione sacerdotis: memoriā remissionis peccati adornis vituli cui ꝺsensit Aaron ⁊ in detestatione erroris. Aries in holocaustū offerebat ī memoriam obediētie ⁊ amoris: exquo voluit Abraā filiū imolare: ſ tñ p illo obtulit arietē c⁹ amoris ⁊ obediētie scriret sacerdos se

debē eē imitatoꝛē. Aries ꝺo in osecratione vt sciret sacerdos se osecratum in bonoꝛē illi⁹ qui p sanguinē agni qui ē arietini generis in egypto saluabat pmogenita isrl'. p quos pmogenitis assumebant ad diuinū cultū sacerdotes ⁊ leuite. Nūer.3°. Canistꝛ ꝺo panis vt sciret sacerdos se assūptū ad illius fruitiū: qui pane celesti hoc ē manna aluit filios isrl' in deſto.ioſ°. Exo. vt ḡ q̄tuoꝛ firmissime īprimerēt ī aīo sacerdotis q̄tuoꝛ illa offerebant. duo vt īprimerēt timoꝛ ⁊ reuerentia iusticie. Duo vt impmerēt spes ⁊ amoꝛ misericordie. Uitul⁹ p pcō reducebat memoriā iusticie diuine puniēt malos adoratores vituli. Exo.3z°. Aries in holocaustum memoriā iusticie pbantis seu tēptantis bonos: vt Habraā. Heñ.22°. Aries osecrationis amoꝛē mīe liberantis a malo vt filios isrl' p sanguinē agni. Exo iz°. Canistꝛ azimoꝛ amoꝛē mīe sustētātis bñficio vt filios isrl' vel māna in deserto Exo.ioſ°. Ad aliud ꝺo quod queritꝰ: q̄re in osecratione tradebat sacerdoti adeps armus dexter ⁊c. R°. est q pp hoc vt sciret sacerdos se accepisse ex osecratione duplicē prātez. ſ. potestatē ꝺo offerēdi sacrificiū quā significabat acceptio adipis: ⁊ ptātez accipiēdi stipendiū de sacrificiis ad suum victū. ⁊ hoc significabat acceptio armi ⁊ pectoris.

Deinde respon

dū ad obiecta circa cerimonias ornatus sacerdotū. Et pmo ad illud qđ obr de vestimētis Aaron. g̃naliꝰ ḡ dđ°. Q oīs ornatus sacerdotū erat pp honorificētiā ꝺi: ⁊ vt ex ipa honestate mīstroꝛ attraheret popul⁹ ad diuinū cultū. tñ ipa distinctio vestimētoꝛ sūmi sacerdotis ſm Josephū. Figurabat ipm eē ministꝛ ⁊ pontificē vniuersoꝛ cōditoris. vñ ſm qđ tangit Sapīe.18°. Dispositio totius orbis figurabat in veste pontificis. Femīalia linea ⁊ tunica linea seu byssina trā figurabāt. Balthei ꝺo circūuoluti onē occeani. Tunica yacinthina ipo colore aerem pferebat. Per tintinabula tonitruū. Per malogranata corruscatōnes significabant. Suphumerale sui varietate celū sydereū. Duo sardonices. duo hemispia vl' solē ⁊ lunā. Duodecē gēme in pectore. iz. sig in zodiaco. ⁊ pulchre q in medio erat ap pellabat rōnale. Rōne enī cūcta sūt plēa

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ terrena ꝑ celestia disponūt .Cydaris celū empyreū.Lamina aurea deū oībus presidentē.tm̄ nō vr̄ hec signatio ouenire.Dicē dū ḡ ꝙ varietates vestimētoꝝ:ōsignabat varietatē virtutū:quib⁹ oportebat ponti ficē eē munitū.Feminalia significabāt ꝛtinētiā.Tunica byssina:ꝙ multis tonsiōib⁹ puenit ad candorem.Per mortificationez carnis mundiciā inter iozē.Balthe⁹ q strīgit venterē ꝛtinētiā aut abstinētia.Tuīca yacintina q̄ est exterior ꝛ etherei coloris cōuersationē celicā.Cīgulū ꝛo quo tūica strīgit ꝯuersationis modestiā.Suphumerale mādatoꝝ obediētiā.Rōnale ꝛo diuinam sciam.Cidaris intentionē bone voluntat.Lamina cui nomē ds inscribit mēoria seu meditatio ds iugis figurabat. Ad illud qō queritꝰ ꝺ vestimētis minoꝝ sacerdotū ꝺō.ꝙ feminalia ꝛtinentiaz. Tunica linea mundiciā.Balthe⁹ modestiā.Mitriā capitis intentionē rectā. Ad illꝺ qō queritꝰ de leuitis ꝺō⁹.ꝙ aspgunt aqua lustrationis ad significandū mundiciam mētis ab īmudicia culpe.Radūt ꝛo pilos ad significandū pcisionē supfluitat. Lauāt vestimēta ad exp̄ssionē mūdicie in ꝯuersatiōe. Et hec sufficiant ꝺ cerimoniis circa dispositionē ministroꝝ.Nam magis ptinēt ad moralem instructionem rones talium q̄ ad disputationem.

Vltimo breuiter re

spondendū ad obiecta circa cerimonias solēnitatū.ꝺō⁹igitꝰ ꝙ institutōes solēnitatū erāt in memoriā potentie sapīe.iusticie.misericordie ꝺditoris. Ad memoriā potentie erūt tria festa.Sabbatū.neomenia.pascha.Sabbatū in memoriā potētie creātis omīa sex diebus ꝛ septīa gescentis.Neomenia in memoriā potētie gubernātis:que gubernatio maxīe apparet in ꝑncipio cuiuslz mēsis in renouatione cursus lunaris. Pascha in memoriā potētie liberātis a malis egyptie fuitutis.Ad memoriā ꝛo sapie dei que claruit in latione legis instituta est pentheco stes qꝺ est festū lationis legis qnq̄gesimo die p⁹ exitū de egypto. Ad memoriā ꝛo iusticie instituta erat solēnitas tubaꝝ:ꝛ solēnitas expiationis.sed solēnitas tubaꝝ in memoriā iusticie ꝓbantis bonos.Erat enī in recordationē ꝓbationis Habrae. qñ preceptū est eiꝰ īmolare Isach: ꝛ aries ꝓ eo īmolatus est. Solēnitas ꝓpitiationis in memoriā iusticie punientis malos:ꝛ ꝓpitiantis penitētibus.Erat enī instituta in recordationē seueritatis in punitōne populi ꝑ adoronē vituli. Ad memoriaz ꝛo mīe ꝺsuantis isrl in deserto.Solēnitas taberna culoꝝ. Ad memoriā mīe ꝺgregantis pplz isrl in terra promissionis solēnitas cetus atq; collecte.

c Onsequenter que rēꝺ est de numeroꝛ dīa cerimonialiū

Circa qꝺ querūt plura. Primo de numerositate cerimonialiū. Scꝺo de dīa in generali cerimonialiū.

In primis igitur que ritur de numerositate cerimonialiū. Nā non vr̄ ꝯueniēs fuisse vt pplo rudi ꝛ simplici tanta numerositas p̄ceptoꝝ daret. Nā multitudo ꝓceptoꝝ auget obligationē. maior aūt obligatio exigit obediētiā ꝑfectiorem Perfectior aūt obediētia nō ds exigi a populo īperfecto.ḡ incōueniēs est pplo hebreoꝝ ꝙ tm̄ multiplicaret. Itē cōis aī conceptio est ꝙ in pancioꝛib⁹ maior via est: ꝛ ad ꝓficiendū p intellectū ī addiscēdo: ꝛ eē ad ꝓficiendū p affectū in opando. ꝛ ī paucioꝛibus mandatis maior eēt ꝓfect⁹ ꝛ obedientia facilior. Itē exp̄imēto scit ꝙ sbitas mutationes abhorret nā:ꝛ p ꝺsequens ipa rō.cū in lege nāli fuerint mādata paucissima.incōueniēs fuit vt in lege sequēti legē nālē.s. legē Moysi multiplicent mandata ꝛ p̄cipue cerimonialia: quoꝝ rō nō ps ex rōe vl nā. Rꝰ ꝺō⁹.ꝙ numerositas cerimonialiū ītroducta est ꝯueniēter in lge duplici de cā. Prima execrabilitas ydolatrie multiplicis ꝛ superstitionis erroris ꝓpter quā eliminādā ꝛ cauēdā necessariū fuit in illo pplo ad ydolatriā ꝓno multiplicari p̄cepta cerimoniaꝝ: ꝑ que reuocarent ꝛ cauerent ydolatriā sicut ps ex p̄cedētib⁹

Scꝺa cā est exercitatio ꝛ occupatio ī laboriosis ꝺditoris.ḡa enī mētes carnales ī vno quouis exercitio posite statim fastidiūt:necessaria est eis ꝛ salubris varietas exercitii q̄ varietate excludat fastidiū: ꝛ acceptabile rḗdat fuitiū ꝺditoris:ꝓ quas duas cās dicit dns in Ose.8.Scribā eis multiplices leges meas. Tertia cā est multiplex sīgtio gre saluatoris que nō potuit vno signo vl vna figura tm̄ exp̄mi. īmo ga multiplex ê ꝛ incōprehensibilis gra necesse fuit figuras multiplicari. Inde est qꝺ dicit Isidoꝛ⁹ sup pn⁹.Leu.Q. ōis hostiaꝝ diuersitas xp̄i hostiā figurabat: ꝛ ꝓpter varietatem virtutū hostie xp̄i ītroducta est varietas ꝛ diuersitas sacrificioꝝ. Unde subdit xp̄s ī vitulo ꝓpter ꝛtutē crucis offerebat. In agno pp innocentiā. In ariete ꝓpter ꝑncipatum In hyrco pp similitudinē carnis peccati. Ro.8.In turture ꝛ colūba:ga deꝰ ꝛ homo mediator dei ꝛ hominū.i.tbi.2⁰. In duaruꝫ sbaꝝ ꝺiuctione monstrabat. In similagie pp ꝺspersionē credentiū ꝑ aquā baptismi collectā ecclesiasticā eē corꝑ xp̄i ostēdebatur. Itē ꝓ hac rone dr̄ Job.xi. vtinam deꝰ loqueret tecū.ꝛ ostenderet tibi secreta sapie sue.ꝛ ꝙ multiplex sit lex ei⁹. Ad illud ḡ ꝙ ꝑmo obr̄ ꝙ multitudo ꝓceptoꝝ non ꝯuenit īpfectis ꝺō⁹ ꝙ multiplicant ꝓcepta duplr.aut cā multiplicandoꝝ meritoꝝ:qūo nō ꝯuenit multiplicare mādata nisi ꝑfectis. Aut necessitate vitādoꝝ malorꝫ qūo expedit multiplicari ꝓcepta impfectis.cū.s.multiplicant occasiones in peccatū sicut nos videm⁹ ꝙ multiplicant humane leges ꝛ ecclesiastice ꝺstitutiones: cū multiplicant malorꝫ occasiones.vñ ꝛ hoc modo ꝯueniebat ꝓcepta multiplicari pplo iudeorū. Ad scom ꝙ obr̄ ꝙ in pancioꝛib⁹ via maior est. ꝺō⁹ ꝙ vez est vbi p pauciora ꝓcedit ad vnū: vbi ꝛo ꝓcedit ad multa l multiplicia ñ est via maior p pauciora īmo p multiplicia. Inde ê cū ꝯueniret figurari multiplicia beneficia: ꝛ numerosā gratiaz redemptoꝝ.necessariū erat vt multiplicā rēt cerimonie figuraꝝ legis. Ad tertiū ꝙ obicit ꝙ sbitas mutatiōes abhorret nā vez est vbi est mutatio in contrariū. vñ mutationē a pauciorib⁹ ad multa ꝺtraria abhorret nā ꝛ rō:nō āt mutationē a pauciorib⁹ ad multa nāe ꝯueniētia.Conuenit aūt nāe varietas exercitii.tō ad mutatiōz in ipa varietate cultus diuini necessaria fuit multiplicatio cerimoniaꝝ.

Queritur postea in

gnali.De dīa cerimonialiū. Notādū igitꝰ ꝙ quidā cerōnialia legis in tres differentias distinxerūt.s. in sacramēta sacrificia ꝛ sacra. Et sacramēta dixerunt instituta ad sanctificatiōz.Sacrificia ad ꝓpitiatōez Sacra ad dei honorationē. Sacramēta legis vt circūcisioꝛ phaseꝛ ōdoꝛ bi⁹.Sacrificia ꝛo que offerebantur de aīantib⁹ ꝛ de inaīatis vt silia.panes ꝛ libamēta. Sacra vt ea que erant sacrata ad cultū rōne loci l tpis colēdi deū.vñ sacra erāt vtēsilia tabernaculi ꝛ ornatus ꝛ solēnitates.Dicunt ḡ ꝙ hec tria necessaria erāt:ꝛ hoc ga a primo necessariū erat vt sactificarēt vel scī eēnt ꝙ fiebant per sacramenta. Secūdo necessariū erat vt irā creatoris declinarēt ꝛ pacē ei⁹ ꝛ gr̄am obtinerēt qꝺ fiebat per sacrificia. Tertio necessariū erat vt ipz creatorē cultu placido boc est loco ꝛ tpe ꝑ ut ꝺgruit honorarēt ꝛ hoc fiebat p sacra.

Sed obr̄ otra.Nā ꝑ⁹ coēm acceptionem cerimonialia nō solū ꝺsistūt in illis q̄ colē dicunt aut sacra. aut sacrata. aut sacrificia.īmo in aliis obsuantiis que ꝺpetunt p sonis vt de cauēdis īmundiciis ꝛ de ceteris de quibus lex voluit decernē ppl̄m taz in victu q̄ in vestitu.tam in actu a nationibus ceteris sicut sup̄ dictū est. vñ dicit Deu.4⁰.Mādauit mihi deꝰ vt docerē uos cerimonias arq; iudicia que facē debetis.

Itē nō vr̄ vlr vez ꝙ dicūt sacrificia in ꝓpitiatione.Nā erāt sacrificia que offerebant ex mera dilectōe vt holocausta Leui i.Itez erāt sacrificia que offerebant ī gratiaz actione vt hostia pacificoꝝ ꝑ pace collata.Leui.3⁰.quēadmodū erāt hostie ꝑ peccato.Leui.4⁰. Itē dixerūt quidā cerimonias p̄ncipaliē eē circa custodias solēnitatū:ꝛ b suantes īterp̄tationē vocabuli.Nā cerimonie dicūt a cereis.i. luminaribꝰ:que in solēnitatib⁹ apponebāt.vel a caries ꝛ mene.quia tūc debēt in nobis sordes deficere Ul cerimonie q̄ cari munie a carendo munīis.i.officiis fuilib⁹.Tñ extēsione dicunt cerimonie sacrificioꝝ ꝛ alioꝝ. Sz incontrariū obr̄.ꝙ āte instōez solēnitatū:ꝛ ante legē legim⁹ cerimonias.Ben.26. vr̄ de Nbraā ꝙ custodiuit p̄cepta dei ꝛ mādata ꝛ cerimonias. Itē Exo.ix. de ritu agni paschal. cū ītroieritis terrā obsuabitis cerimonias istas.Ex quo relinquit ꝙ cerimoīe nō p̄ncipaliter dicūt obsuantie solēnitatū

Alii dixerūt ꝙ cerōnie dicebant q̄ cbre nozmie.i.salutis regule.vñ quia ista que instituta fūt ad diuinū cultū. ꝛ p̄cepta fūt regule directiue īn salutē. dicūt cerimoīe Sz ꝑ⁹ hoc cū ipa p̄cepta moralia maxīe sūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

directiua in salutē ꝛe sūt regule salutis. g̃ cerimonie dicerent. Dixerūt alii iux ſnias sapientū hebreoꝝ q cerimonie dicerent p̃cepta: que nō vident habē rōes ꝑ lram: vel quoꝝ rō occulta est ⁊ latet simplicibus. nota ꝙ solis sapiētib⁹. Sz ꝑ hoc p̃ ceptū de īmolatione agni paschalis: nō essz cerimoniale. cū rō institutionis determinet exp̃sse. Exo. iz°. ita q manifesta eēt simplicibus. Dr enī ibi narrabis filio tuo ī die illa dicēs. hoc est qđ fecit mihi dn̄s qñ egress⁹ sū de egypto. ⁊ erit q̃i signū in manu tua ⁊ q̃i monimētū ante oculos tuos. ⁊ tn̄ contrariū habet Exo. iz. Cū ītroieritis ī terrā obſuabiti cerimonias istas. Itē pari rōe nec festū tabnaculoꝝ eēt ceremoniale: ga ei⁹ rō exp̃ssa erat etiā simplicib⁹ Leui. z°. vbi dr. Mēse septimo festa celebrabitis septez diebus: ⁊ habitabit in tabernaculis vt discāt posteri q in habitaculis habitare fecerim filios isrl. Dicendū aut nō solū respicientes ad nomē: sed ad sniē rōes. Q cerimonialia p̃cepta erāt oīa illa que introducta sunt ꝓpter ritū cultus ⁊ latriam oditoris ꝑ lram̃ rōem. Dicit aūt Ualeri⁹ maximus Q istud vocabulū cerimonie latinū est ⁊ sumptū fuit a cerete oppido: in quo oppido Romani ꝓmo instituerūt ritū sacroꝝ. Inde est q latini ītrp̃tes ī lege diuina posuerūt hoc vocabulū. vbi debuit significari ritus colēdi deū. vn̄ Exo. 18°. dixit Jecro ad Moysen. Esto ppl'o in his que sunt ad deū: ostendēsq; cerimonias ritūq; colendi.

Dicendū igit q p̃cepta cerīonialia cōsistūt in quattuoꝝ dn̄is. Prima ē in obſuantiis. Scōa in sacramētis. Tertia in sacrificiis. Quarta in sacris. Obſuantias aūt in hoc loco dici⁹ in p̃ceptis circa diuinum cultū que data sūt ad eliminationē supstitionis ydolatrie: ⁊ declinationē occasioīs erroris: vt p̃cepta que data sunt circa vestirū vel circa victū: ⁊ circa obseruantias īmūdiaꝝ ⁊ hi⁹: vt p̃z ex p̃cedentib⁹. Sacramēta aūt ⁊ sacrificia ⁊ sacra dici⁹ instituta ꝑ lram ad latriaz ꝺditoris. Sed referunt sacramēta ad fidē veritatis. Sacrificia ad spē salutis seu pietatis. Sacra vero ad honorē ⁊ reuerētiā maiestatis. Jn sacramētis enī signū est fidei ꝛitatis. vnde circūcisio dr̄ signaculū fidei Habrae Ro. 4°. Et sacramentū agni paschalis dr̄ signuz ciusdē Exo. iz°. Erit q̃i signū in manu ꝛc̄.

Jn sacrificiis ꝺo siue holocaustis seu pacificis seu hostiis p peccato spes pietatis ē ⁊ obtinēde salutis sicut p̃z ex Leu. i. ⁊ z° ⁊ 3° ⁊ 4. cū dr̄. Sacrificia oblatio suauis odoris deo. Jn sacris ꝺo honorificētia ⁊ reuerentia maiestatis ꝺi est. Sacra ꝺo ista attendebant in instōne solēnitatū ⁊ ornatus tabernaculi ⁊ vtensiliū vl'r que deputabāt ad diuinū cultū. ꝑ hoc g̃ cerimonie ī qua drupli ꝺra sunt. Primo in obſuantia eoꝝ que p̃cepta sunt ad reuocationē ⁊ declinationem supstitionis erroris. ꝑ qđ dr̄. 3. Re 9. Si auersi fueritis nō sequētes me: nec custodietes cerimonias quas ꝓposui vobis: ⁊ si colueritis ꝺos alienos auferā ysrl de superficie terre. Scōo in sacramētis vn̄ ⁊ p sacramēto circūcisionis dr̄ de Habraā. Gn̄ z6°. Q custodierit mādata ⁊ cerimonias

Itē de sacramēto agni paschalis dicit Exo. iz°. cū introieritis terrā obſuabitis cerimonias istas. Pretēa de sacramēto ordinis dr̄ Leui. 8°. Hec est vnctio Aaron ⁊ filioꝝ eius in cerimoniis. Tertō in sacrificiis. vn̄ Leu. 9. Dicunt oblata sacrificia sr̄ altare absq; cerimoniis holocausti matutini. ⁊ Nūe. 15°. De peccāte p ignorantiā dr̄ Q offerat vitulū ⁊ sacrificia ei⁹ ad libamēta vt cerimonie ei⁹ postulāt. Quarto in sacris. vn̄ Exo. 38°. Hec sunt instrumēta tabernaculi testimonii in cerimoīas leuitaꝝ Ex quo p̃z q vtēsilia tabernaculi dicebāt cerīonie vl īter cerīonias eē. dō. igit q ꝺi minute ⁊ ꝑfecte fuit p̃dicta assignatio cerimonialiū legis. Sz obr̄ otra posītā ꝺi stinctionē. Nā dicit Aug⁹ in li°. x. de ci. ꝺi. Q sacrificiū visibile īuisibilis sacrificii. sacramētū. i. sacꝛ signū est. vn̄ in psal. Penitēs iniquit. Si voluisses sacrificiū dedissē vtiq; holocaustis n̄ delectaberis. sacrificiū ꝺo spūs otribulat⁹ ꝛc̄. Itē Aug⁹ in eodē q ab hoībus appellat sacrificiū signū ē veri sacrificii. pozzo mīa vez sacrificium est ꝑ hoc g̃ vident nō distīgui sacrificia. sacramēta legis cū ipa sacrificia sacramēta sint. Itē Aug⁹ ī eodē. Si sacrificia que vult de⁹ quoꝝ vnū est cor otritū ⁊ humiliatū. noller legalibus sacrificiis significari nō vtiq; de his offerendis in lege veteri p̃cepisset. Ex h̄ g̃ relinquit q nō distīguūt cerimonie sacrificioꝝ: ⁊ sacramētoꝝ. Cōtra. Sacrificiū signū est veri sacrificii. vez aūt sacrificiū est op⁹ meritoriū. vnde Aug

ī°. de ciu. ꝺi. Uez sacrificiū est oē op⁹ quod agit vt scā societate inhereamus ꝺo Relatū. s. ad illū finē boni quo veracit beati eē possimus. Cū g̃ sacramētū ppzie non sit signū sacri opis qđ a nobis est: sed ipi⁹ gr̄e sacre que a ꝺo est: ⁊ nō a nobis. sicut dicit ad Ro. xi. Si gr̄a ꝺi iā n̄ ex opibus: aliogn gr̄a nō est gr̄a. Sacramētū enī est rnisibil gr̄e visibile signū. Relinquit g̃ q sacrificiū legis: nō est ppzie sacramētū. Rō sacramētū dr̄ coīter ⁊ ppzie. Coīter signum sacre rei seu illa res sit op⁹ sacꝛ: qđ ab homine est: seu illud sit gr̄a que est solū opus diuinū. Et hoc mō dicit Aug⁹. sacrificia eē sacramēta. Propē ꝺo dr̄ sacramētū signuz sacre rei que est gr̄a ⁊ nō op⁹ humanū: ⁊ h̄ mō distinguēdū est: ga sacrificia duplicem intentiōz significationis habebāt. Erāt enī signa futuroꝝ ⁊ faciēdoꝝ. vt erāt sig̃ futuroꝝ ⁊ significabāt de futuris gr̄tiis in xp̃o. vn̄ dicit Jsidor⁹ Sup Leuiticū oēs legales hostie xp̃i hostiā p̃ferebāt: ⁊ isto mō sacrificia p̃n dici sacramēta rsp̃cū gr̄e xp̃i ga tn̄ sacramētū ppzie dr̄ q est signū gr̄e que in nobis est: est a xp̃o Nō dicēt ꝑ mo dū ppziū sacrificia sacramēta. Scōz ꝺo q erant signa faciendoꝝ. patet ampli⁹ q n̄ possūt dici sacramēta ppzie: exceptis qui busdā que erāt p̃ncipalit̄ īstituta ad significandā gr̄am vt forsitan sacrificiū vitule ruffe: ⁊ sacrificiū ꝺsecratiōis sacerdotū

Cōsequenter queri

tur in spāli circa obſuantiā cerimoniaruz de īmūdiciis. Et q̃rit̄ p̃mo coīter: quid dicat p̃ncipiū vel orīgo īmūdicie. Scōo ꝺo in pticulari q̃tū ad dr̄am statuū ante legē in lege. ⁊ post legē. Quātū ad p̃mū obiciūt sic. ga p̃ncipiū īmundiciaꝝ: aut dr̄ eē a nā reꝛ: aut ab vsu illaꝛ. aut ab institutione aut a significatione. Q aūt a nā nō habeat originē hi⁹ īmundicia ostēdūt sic. Natura reꝛ pōt ꝺsiderari tripl'r. Primo simplicit ⁊ p se: ⁊ sic dr̄ Gen. i. vidit de⁹ cūcta que fecerat ⁊ erant valde bona. Sil'r dicē Aug Q fuerāt oīa creata: valde bona: ⁊ ita valde munda: ⁊ ad Ro. 14°. Scio ⁊ ꝺfido ī dominō Jhu xp̃o qđ nihil est cōe. 2° ꝺsideraf nā reꝛ in cōpatione eaꝛ ad inuicē in respcū. s. minus nobiliū ad magis nobiles ꝑ qđ dicit Aug⁹. Oīa sunt munda nāliter ꝺ ex opatōne meliozis nāe: quedā reputāt

īmunda. ex hoc accipit hi⁹ īmundicia de q̃ loquimur. Cū aūt fere oēs res ꝺpari bēant ad nobiliores. g̃ ꝑ hoc hi⁹ īmundicia fere ī oībus eēt quod falsū est. Pretēa dr̄ cōtrariū. q. s. quedā res nobiliozis nāe reputarent īmunde: vt aquila ⁊ leo ⁊ hi⁹. q̃daz ꝺo minus nobilis nature reputarēt mūde vt ouis capra ⁊ hi⁹. Tertio mō ꝺsiderātur nāe reꝛ: nō absolute in se nec in relatione eaꝛ ad inicē ꝑ ordinē vniuersi. sed in opatione ad pctm̄ rōnalis creature. ꝺ nec ex hac opatione pōt dici q bēat ortum hi⁹ īmundicia p aliquid. s. otractū ex hi⁹ pccō ga si dicat ex opatione ad peccatū homis ꝑ qđ dr̄ sup illud Isa. 30. Erit lux lune sic lux solis: ⁊ lux solis septēplr: q oīa vetera orata sūt ꝓpter hominē. Contra. Hoc ē ga ꝑ hoc in oībus eēt ista īmundicia. Ex his g̃ relinquit q īmūdicia ortū nō potuit habē ex nā. Itē q abusu reꝛ non potuit habē ortum īmundicia ostendit. Si ei dicerent īmunda ga vsui sustentationis in epta ꝑ hoc īmunda eēnt quecūq; ad vsuz hūane sustentatōis nō ogruerent. munda ꝺo essent quecūq; esui hominū ogruerent ꝑ hoc g̃ porcus ⁊ multa alia que lex vocauit īmunda nō reputarent īmūda. Itē si dicat q ex vsu malo hominū dicūt ista aīalia īmunda ga ydolatre eis vtebant ad supstitiones ydolatrie. ꝑ q dic Origenes sup libz numeroꝝ Phytonibus ꝺiacones ⁊ alii serpētes mīstrare phibent. Auguribus ꝺo quedā aues que lex reputauit īmundas. Coīn. Tā boues q̃ oues ⁊ hi⁹. multotiens offerebant ydolis ab ydolatris. vt z° Reg. 18°. De sacerdotib⁹ Baal: qui obtulerūt ei bouē. Ergo ꝑ hoc oues ⁊ boues reputarent īmunda. Itē si dicat q hoc dr̄ ꝓpter abusū ꝺyaboli: ga aliq̃ aīalia ex pmissione diuina subiciūt demonib⁹ sicut ꝓpēs Gen. 3°. ⁊ sicut porci. 8. Math. Coīn. Scōz hoc ⁊ boues ⁊ oues dicerent īmunda cum ex pmissione diuina voluntati ⁊ potestati demonū ꝺcedant Job. i. dixit dn̄s ad Sathan. Ecce vniuersa que hz in manu tua sūt ⁊ ibi dr̄. q opatione demōis ꝺscēdit ignis de celo ⁊ cūctos oues puerosq; ꝺsumpsit. Ex his g̃ relinquit q ex vsu reꝛ nō potest habē ortū īmundicia. Itē si dicat q ex īstitutione ortū habuerit hi⁹ īmundicia. Coīn. Constitutio circa īmundicias aīaliuz nulla emanauerat ante legē. Leui. xi°. ⁊ tn̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ante legē:⁊ etiā ante diluuiū dr̄ Noe gñi. 7°. Q ex aīantibus mundis tolles septena. De aīantib⁹ ꝯo īmundis duo. ḡ ante cōstitutionē legis erat īmundicia in aīalibus. nō ḡ ex ostitutione est īmūdícia. Si ꝯo dicaī q in Heñ dicūt īmunda:nō quia tē essent īmunda.sed quia postea ex ostituto ne legis futura erāt īmunda. Coñ.ꝓ⁹ ℔ ḡ Moyses loquit ꝓ⁹ tps legis. Si ergo ex ostōe legis facta est discretio mundorum ab īmundis:⁊ ante legē nō erat īmūdicia ante legē nō poterat eē discretio mundorū ab īmundis.ḡ nec electio.ḡ ⁊ inutiliter ⁊ incassū diceret ad Noe Gene.8°. De animantib⁹ mūdis tolles septena:de īmundis ꝯo duo. Itē si dicaī q īmundicia' ortuz habuit a significatione:als a signatione vt ille res dicanī munde que p ꝓprietatē suas sigīficatiue erāt mūdicie moz:ille ꝯo dicanī īmūde q̄ sūt significatiue īmūdicie peccatoz. Coñ.Sicut dicit beat⁹ Dyoni⁹ in perarchia angelica.ꝓ⁹ eloquia dīna.Sñ z°.Oīa valde bona.⁊ iō ex oībus elicē est bonas speculationes.Relīqt ḡ q oīa eēnt mūda.ga oīa pñt eē sigtiua boni.vñ ⁊ ipe dñs vocat se vermē.Psal.Ego sū vermis ⁊ nō hō.⁊ vocaī leo Apoc.5°.Uicit leo de triba iuda. ⁊ tñ ista ꝓ⁹ legē reputanī im mūda.Relinquit ergo q ꝓpter signatiōz boni nō dicūt munda. Itē cū in oīb⁹ rebus sit repire aliquas ꝓpetates sigtiuas boni.aliquas sigtiuas mali.vndeꝫ p leonē aliqñ sigtur xp̄s Apoc.5°. Uicit leo de ẽba aliqñ dyabolus.i.De.5°. Aduersari⁹ noster dyabolus tāq̄ leo rugiēs circuit querens quē deuoz.Ergo ꝓ⁹ ℔ oīa eēnt mūda ⁊ im mūda rōne diuersoz. ℟° dō.q īmundicia nō accipiī ex vna sola.ꝫ ex plurib⁹ causis appropriatis q̄ttuor gñibus cāz.Causa enī materialis seu dispositiua īmundicie est ex pte nāe nō tñ simplr.Simplicit enim ꝓ⁹ nām nibil est īmundū. Ex opatione tñ aliquomō īmundū dr̄. ꝓ⁹ q dicit Aug⁹.sr̄ Gen.7.Oīa nālr mūda sūt:ꝫ opatōe meliōris nāe:quedā dicunī īmunda: sīc bos leōe melioz.ga bōi necessarioz:ꝓpter quē creata sunt oīa.Cā ꝯo formalis īmundicie accipiī ex pte vsus seu abusus:⁊ boc ga illis aīalibus ꝓncipaliter⁊ p̄ ceteris que lex vocauit īmūda abutebanī:aut ydolis īmolādo.aut augurādo seu maleficia exercēdo:ꝫ q̄ dic Origenes. Cā ꝯo efficiēs īmundicie sūpta est ex pte īnstitutionis: que īstitutio ꝓncipaliter oztū būit ex vsu vel otra abusū data est:vt.s.elongarenī ab ydolatria ⁊ puniret inobedietia.Elongarenī ab ydolatra in boc q̄ phibebanī ab his vescēdis l cōtingendis que ydolatre p̄cipue babebant quēadmodū phibenī vti vestimēto ex lana ⁊ lino otexto:ne eēt similitudo colētium deū cū ydolatris que in veneratione ydolatrie vestimētis talibus vtebanī vt puniret inobedientia ꝓ⁹ q̄ dicit Aug⁹ in libro q̄onum noui ⁊ veteris tes.escaz lex nō in ꝓmozdio legis data est. sed cuz duce perfidia di ꝓmissis fidē nollēt dare ad duritiā cordis sni acceperūt p̄cepta nō bona. sicut dicit ppha Ezechē.zo.d.Supbis enī boīb⁹ ⁊ otumacibus nō debuit tota creatura sbici.Cā ꝯo finalis fuit sigtio. in signū enī fuerūt institutiones legaliū īmundiciaz sic ⁊ cetere leges obſuantie.vñ ad Hebr.x.dr̄ Umbrā hñs lex futuroz bōz.⁊.i.cor.x.Oīa in figura otingebāt illis: qa p bi⁹ mundicia vel īmundiciā sigtur aliquid circa xp̄z futuz:vel circa nos gerendū. Ex bis igit q̄ttuor simul aggregatis:nō ex vno tantū determinaī rō mūdicie vel īmundicie. ⁊ p hec pz rñsio ad obiecta.

q **Queritur postea** ō īmūdiciis ī pticulari ꝫ dīaz statū ꝓtō igit querit de īmundicitis q̄ ꝓ⁹ ad statū añ legē.iux illō Heñ.7°.De aīantibus mūdis tolles septena ⁊ septena.De immūdis ꝯo duo ⁊ duo. Scdo de īmūdiciis legis de quib⁹ Leui.xi°.iz°.⁊.iz°.⁊ in aliis.

Tertio de īmundiciis post euacuationē legis de quib⁹ dr̄ Act.iz°. Ubi decreuit cō siliū Apl'oz abstinē a suffocato ⁊ sanguīe

Quantū ad statum ante legē.Querit ḡ q̄re ante tps Noe non fuit mētio de mundicia vel immundicia. Nā cū īmundicia ꝓ⁹ q̄ victū est quodāmō ortū habuerit ex nā. Natura semp eadem fuit in aīantibus.ḡ a ꝓncipio mētio debuit fieri de mundicia ⁊ īmundicia aīantiū Si diceret q ante tpa Noe nō erat abusus aīalium que reputanī īmunda.Sili modo poterit dici q tpib⁹ Noe non erat abusus cū tpibus eius nō legaī ydolatria. Itez querit cum dñs p̄cepit Noe Heñ.7°.vt de aīantibus mundis ⁊ īmundis poneret in archā ⁊ septena de mūdis.bina de īmundis.ḡ sciebat Noe que eēnt mūda ⁊ īmunda. Querit igit vñ habuerit hāc noticiā Si dicaī q ex instinctu nāe pari rōe ⁊ alii p̄cedentes boc ipm cognouissent:cū instinctus nāe idē maneat penes oēs habentes eandē nām.q̄ tñ nusq̄ legit. Si dicaī q ex inspiratione diuina eadē facilitate negari pōt qua ⁊ affirmari: cū boc nō legaī

Itē querit iux lr̄am illi⁹ p̄cepti: quare plura iussit accipi de mūdis q̄z ō īmundis qa de mūdis septena:de īmundis tm̄ duo Hñ.7. Itē querit ī īpari numero sumūt munda. Immūda ꝯo ⁊ etiā rōnalia in numero pari.Si dicaī ꝓ⁹ Rabanū in glo.Q īpar numerus ⁊tutis spēm ptendat. Par ꝯo infirmitatē. Coñ.Scōz boc ḡ rōnalia debuerūt sumi in īpari numero cū rōnalibus marīe opetat spēs ⁊tutis. Itē q̄rit an añ legē:q̄ erat īmundū q̄ ꝓ⁹ ad īmolationem esset immundum quantum ad commestionē:q̄ vr̄ ga indistincte dr̄ de aīalib⁹ mūdis ⁊ īmundis.Generalit aūt īmundicia extendit respcū īmolationis.⁊ respcū commestionis. Coñ.Heñ.9°.Dē q̄ mouetur ⁊ viuit erit nobis in cibū. ḡ oīa aīalia ꝓ⁹ boc erant mūda q̄tū ad omestionē.Sz constat q tūc nō erāt oīa mūda q̄tū ad īmolationē.ga dr̄ Gene.8. Tollēs Noe de cūctis pecoribus ⁊ volucrib⁹ mūdis obtulit holocausta.ergo aliqua aīalia erāt īmūda quo ad īmolatōz. Itē ad idē est q̄ dic Aug. in q̄onibus noui ⁊ veteris testī.Escaz lex nō in ꝓmozdio legis data est. ḡ multo magis nec ante legem: ⁊ tamen mundicia ⁊ immundicia reputabatur in aīalib⁹ q̄ ad īmolationē. Itē querit cū in lege Leuit. z°.Adeps carnis ⁊ sanguinis reputenī immūda quo ad omestionē.nō tñ q̄ ꝓ⁹ ad oblationē .imo illa p̄cipue.s.adipē ⁊ sanguinē p̄cipit de⁹ sibi offerri quare añ legē ⁊ tpibus Noe nō reputarenī īmūda. Cōmestio adipis cū reputeī īmunda cōmestio sāgnis p illā diuinā ostitutionē qua victū est Noe.Heñ.9°.Dē q̄ mouei ⁊ viuit erit vobis in cibū.excepto q carnē cū sanguine ñ omedetis. Itē querit cū in lege otermineī īmundicia ex parte bzutoum ⁊ etiam hominū.Leu.xi.iz.iz.⁊.iz°. Ante legē vero legit īmūdicia ex pte bzutoz.vñ ⁊ ad noe dcm est Gen.7°.De aīalibus mūdis ⁊ īmūdis tolles ꝛc.Quare ḡ sili mō nō fit mētio de īmundiciis hominū. ℟° p ordinem ad obiecta. Ad ꝓmū q̄ quert quare añ tps Noe nō fit mētio de īmundicia l mundicia aīalium:⁊ spāliter quo ad īmolatiōz Rñdet q ꝓ⁹ rō ꝓ⁹ allegoriā concurrebat.Cū enī oblatio sacrificii fieret ꝓpter expiationē originalis ante tps circūcisioīs ⁊ ꝓpter expiationē actualis. Duplex erat figura seu significatio sacrificii.vna sacrificii passionis xp̄i: q̄ ꝓncipaliter erat ad expiationē seu mundationē originalis. Alia sacrificii penitentie seu cordis otriti q̄ ꝓprie est ad emundationē actualis.

Quātū aūt ad significationē sacrificii passionis xp̄i oueniebat vt ꝓ⁹ vecursū tē potis magis⁊ magis⁊ magis fiēt declātio ⁊itatis.Unde ga sacrificiū redēptōis per xp̄z dēbat fieri ī carneꝫ ī mūda carne:⁊ eē in carne humana. Iō in exordio ꝓme etatī in sacrificio Abel figurabaī in carne mūda fieri. Postmodū in scda etate ī exordio p sacrificiū Noe ostēdit futuz ī carne mūda.Tertio in exordio tertie etatis ī babrā cū p̄cipit filius īmolari ostēdebat futurū ī carne mūda ⁊ hnmana. ꝓptēa cōpetebat vt rōe sacrificii Noe in quo īcipiebat z⁹ etas ⁊ maioz etiā debuit eē declaratio sacrificii redēptionis q̄z p̄us fieret mētio de īmūdicia carnis sacrificāde. Quātū ad significatōz sacrificii penitērie seu cordis otriti q̄ ꝓprie ad emundatiōez īmūdicie actualiū peccatoz oueniebat. vt tpe Noe ī quo maxīe habūdabāt īmūdicie actualiū culpaz:qa oīs caro corrupat viā suā Heñ. 6.Fieret mētio ō mūdicia⁊ īmundicia nāe sacrificioz. Ad scōm q̄ queri qualiter Noe habuit notitiā de mūdicia ⁊ īmundicia dō.q ptim ex nā:ptim ex rōne.ptim ex inspiratione. In aīalibus que ꝓ⁹ legē reputanī īmunda.quedā sunt bōi nociua. q̄dam sūt bōi iutilia.Quedā ꝯo ñ necessaria Nociua sūt ꝓpentes ⁊ leones ⁊ bi⁹.que sua feritate hominibus frequēter nocēt.Inutilia ꝯo vt quib⁹ nō pōt homo vti nec ad victū nec ad vestitum:nec ad laboris adiutoriū.sicut formice stelliones ⁊ infinita gña reptiliū ⁊ etiā aīaliū⁊ autū. Nō necessaria vt sine quib⁹ vita homis potuit sustētari ⁊ ꝓ⁹ boc solū ingeñ gressibiliū ouis ⁊ capra ⁊ bos necessaria bōi iudicanī:qa ꝓbēt bōi victū vestitū ⁊ adiutoriū potissime sī timoze nocumēti.Alia ꝯo sicut canes eq.tē

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō se habet hoc mō. Et iō sine illis pōt cō
uenient vita hōis agi. Accedente igit rōe
cū instinctu nāe: ꝛ supueniēte diuina īspi
ratione Noe habuit notitiā mundoꝝ ꝛ im
mūdoꝝ. Instinctu enī nāe ptermittēdum
ē. ꝛ q̄i abiciēdū quicqd est nāe nociuū: aut
iutile: aut nō necessariū velud īmundum
pari ꝯo rōe oferēte etiā talia abiciet velō
īmunda. Fortius ꝯo adueniēte spiratōe ad
declarationē sacrificii redēptiōis in carne
mūda. Dicendō ḡ ꝑm Aug. Q̄ opatōe me
liozis nāe ī illis que homini sunt salubria
vtilia ꝛ necessaria: potuit rōe ꝛ nā quedā
reputare īmūda. Ad illud ḡ qō obīc q̄
pari rōe pcedētes posset illud cognoscere
Dicendū q̄ vez ē si ilictui pone accessis
set rō ꝛ inspiratio. Rō que ꝑ pfectionem
iusticie solis necessariis ꝛ vtilibus oteta
eēt. Inde est q̄ ex puilegio singulari ō noe
dr Heñ. 6°. Noe vir iustus atq; pfect⁹ ẽ.

Preterea inspiratio que accessit ad Noe
cū ei locutus est de⁹ vt sicut inspirauit ei
q̄ de mūdis tolleret septena ꝛ septena. de
īmundis ꝯo duo ꝛ duo. ita ꝑus inspirauit
que debēt reputare īmunda ꝛ que munda

Ad tertiū q̄ querit quare pceptū ē plu
ra tollere de mūdis q̄ de īmundis. Rᵒ
ꝑm Aug. vt plura eēnt que hoībus pdeēnt
q̄ que nocerent. ꝛ alia rōe ꝑm Rabanū. vt
egressus Noe de archa bēret qō īmolaret
ꝛ māducaret. Ad quartū ꝯo. ſ. quare in
īpari numero sumūt mūda. īmūda ꝯo ꝛ ra
tiōabilia ī numero pari. Rᵒ ꝑm Rabanū
Impar enim numer⁹ virtutis spē; ꝑtendit
Par ꝯo īfirmitatem. Sed otra hanc re
sponsionē sic obr. q̄ ꝑ boc deberēt rōnabi
lia sumi in numero īpari. Et iō vr aliter
respondēdū dō: q̄ irrōnabilia sunt mūda
ad duo: seu ad duplicē vsum. Ad vsū. ſ. p
pagationis nālis: ad quā necessaria est pa
ritas masculi ꝛ femīe. Et ad vsū sustentati
onis hoīs vel īmolationis ꝛ q̄tū ad hoc nō
est necessaria paritas maris ꝛ femīe. ḡ q̄ erāt
ad vsum ppagationis nāe ꝛ nō ad vsum
sustentatōis vel īmolationis debuerūt eē
ī numero pari sic rōnabilia ꝛ īmūda. q̄ ꝯo
ad duplicē vsū in īpari. Ad qntū. ſ. q̄re
nullū alal reputaf īmundū quo ad omesti
onē: ꝑ q̄tum ad īmolationē. Rᵒ īmūdicia
quo ad īmolatiōez ītroducta est ad figurā
sacrificii redemptionis futuri in carne mū
da: que opebat vt dictū est tpibus Noe.

Mūdicia quo ad omestionē ītroducta est
pncipaliꝛ in penā otumacie: vt dicit Augᵒ
in qonib⁹ no. ꝛ vete. tes. vt dictū est. nō at
puniēda otumacia ante legis puaricatiōz

Ad sextū dō. q̄ phibitio sāguinis pmo
ītroducta est in horoze effusionis sanguis
hūani: ne ꝑpter assuefactionē omestionis
sanguis alaliū minus horrerent hominum
occisionē ꝛ a omestione sanguinis alalis
ꝛualescēte crudelitate tñ strent ad omesti
onē humani sanguinis. quēadmodū de ha
bitoribⁱ terre sancte dr Bap. iz°. illos anti
quos habitatores terre scē tue exhorruisti
filioꝝ suoꝝ necatores sine misericordia cō
mestores viscez hominū ꝛ deuoratores sā
guinis. ꝛ iō paucis existentib⁹ ꝛ exemplo
Chayn pnis ad irā. Sapiē. x. per irā homi
cidii fraternitas deperiit. ꝛ itez. Pronis
ad supbiā ꝛ rixā fic pz ī turri babel. Heñ.
xi. Introduci ꝏbuit phibi' esus sāguis. z°
ꝯo ītroducta est otra ꝛsuetudinē pdolate
que sanguinē īmolaticiū in veneration em
pdoloꝝ bibebāt: ꝛ adipes omedebāt. Deu.
32°. de quoꝝ victimis omedebāt adipes ẽ
Et hoc mō inualescēte pdolatria p legem
debuit phiberi vtrūq;. Ad septimū dō.
q̄ īmundicia hominū ītroducta est ī bon⁹
vel cā eliminationis pdolatrie: sicut patz
ex pdictis. Et iō ante legē ꝛ inchoationez
pdolatrie nō debuit ītroduci. Ex cā vero
ītroducta est īmundicia ꝛ mundicia: sicut
patet ex predictis.

Postea queritur de

īmundicia ꝛ obſuantia q̄tum ad statuz le
gis. Omissis igit bis que in pmissis q̄sita
sunt circa istā materiā qō de rōne cerimo
nialiū pceptoꝝ: que cū in lege determinēt
circa gressibilia ꝛ volatilia aliquid mun
dū ꝛ aliquid īmundū q̄tum ad comestiōez
ꝛ īmolationē Leui. xi. Quare nō deteriat
circa natalitia mūdicia ꝛ īmūdicia quo ad
īmolationē: ꝑ tm quo ad omestionē. Leu. xi.
Nā circa illa magis videnf determināda
ga aquatilia aptioza videbanf ad īmolan
dū q̄ gressibilia vel volatilia. ga gressibi
lia oztū habēt ex terra que maledicta ē gn̄
3°. Aquatilia aūt ex aqua que benedicta est
Heñ. i. ꝛ nō postmodū maledicta. Preterea
volatilia ꝛ si bēant oztū ex aqua magis tn̄
viuūt in terra siue ex terre nascētib⁹ q̄ in
aqua. Pisces aūt ꝛ generanf ex aqua ꝛ in
aqua viuūt oīno. ḡ mundioza ꝛ ad īmolan
dū aptioza videbanf aquatilia q̄ reliqua
ḡ potius de his determinādū erat. Ad
boc rndendū ꝑm Aug. q̄ sic dicit. Promissi
uas figuras in victimis alalium celebrari
oportebat ppter omēdationē future car
nis ꝛ sanguinis: per quā vnā victimā fier
remissio peccatoꝝ de carne ꝛ sanguine cō
tractoꝝ. ꝛ ē osensus: qa sacrificia illa erāt
signa veri sacrificii futuri in carne xp̄i. p
cui⁹ īmolationē fieret remissio peccatoruz
que quidē peccata otraximus a carne ꝑm
quā ppagamur a pmis parentib⁹. Jō opte
bat q̄ illa sacrificia fierēt ex carnibus gref
sibiliū vel volatiliū que ppinquiozē habēt
similitudinē ad carnē humanam ꝛ non ex
piscibus.

Deinde queritur de

obſuātia īmūdiciaꝝ post euacuatiōez legis fa
ctā. vt de suffocatis ꝛ sāguīe. Urꝝ. ſ. teneа
mur mō nō omedere sāgninē ꝛ suffocatum

Circa q̄ sic obr Act. 15°. Determīaf cō
tētio facta īter fideles ouersos de gētibus
ꝛ ouersos de iudeis de circūcisiōe: ī cuius
determīatiōe determīatū est pmo a beato
Petro: scōo a Jacobo: tertio a toto cōcilio
Aplorꝝ. q̄ fideles ouersi abstinerent se ab
īmolatis symulachroꝝ ꝛ sāguīe ꝛ suffoca
to ꝛ fornicatōe. Ergo cū aliis legalib⁹ eua
tis publicato iā euāgelio remāserūt ista. ſ.
q̄ abstīeaf a suffocato ꝛ sāguīe ꝛ īmolatī
ydolorum que immūda reputabāt in lege
vr̄ q̄ adhuc remaneāt iste īmūdicie ꝑm de
creta illius ocilii. Ergo peccat adhuc qui
nē facit cōtrīū. Itē sup illud Actu. 15°.
Glo. Rabani hec necessaria sūt sine qb⁹ nō
ē salus: sed circūcisio nccia nō est. Itē glo
Bede Illud suffocatū ꝛ morticiniuz de quo
dicit Ezech. 44°. Dē morticiniū ꝛ captuz a
bestia de auibus ꝛ de pecoribⁱ sacerdotes
nō cōmedant illud cui⁹ sanguis nō est effu
sus sup terrā. boc pceptū oñēt illis q̄ inū
cti sūt oleo spūali qō apostoloꝝ epla Juan
dū decrenit. Itē sup illō Ezech. 44. Dē
morticini ū ẽ. dic Jero. iuꝝ litterā omī gn̄i
electo regali ꝛ sacerdotali xp̄iano. ſ. hec p
cepta oueniūt vt morticiniū nō omedant
qō in actib⁹ aplorꝝ dr suffocatū que neces
sario obſuāda aplorꝝ de Jrlm epla monet
Act. 15°. Itē pceptū fuit ante legē nō cō
medere sanguinē Heñ. 9°. ꝛ in lege Leui. 2°
ꝛ post legē Act. 15°. ḡ semp est ſuandū.

Coñ. Ad Ro. 14°. Oia munda erant vel
sūt ẽ. ꝛ in eodē. Scio ꝛ ofido in dño ihu
qō nihil est cōe. ꝛ ad Thitū. i. Oia munda
mūdis. Itē sup illud ad Ro. 14°. Omia
mūda ẽ. Glo. Aug. nullus cibus culpabilis
est vel īmund⁹: ꝑ solū inordinatio ocupīe
ī cibo culpabilis est. vñ dicit sic. Creaturā
dei scimus nī esse culpabilē: ga creatura dī
oīs bona est: ꝑ inobediētia otumacē: ꝛ ioz
dinatā cupiditatēnō ꝑpter pozcū ꝑ ꝑpter
pomū mortē pmus homo īuenit: ꝛ Esau p
matū suū nō ꝑpter gallinā: ꝑ ppter lentic
lā pdidit. Scio enī Noe oē genus carnis
qō p cibo eēt esui māducare ocessū. Helyaz
cibo carnis refectū. ȝ. Reg. 17°. Johannē lo
custis nō fuisse pollutū. Itē Org. Quic
qd a dō factū est mūdū est. Jn alalib⁹ mo
res hoīuz ꝛ actus ꝛ volūtates pingūf. q̄i
diceret nihil est īmundū ad lr̄am: ꝑ quedā
reputabanf īmūda ppter significatōz im
mūdicie vitioꝝ. Itē Matth. 15. Nō quod
intrat in os coīgnat hoīem ẽ. Circa istam
qōez fuerūt tres opiones. vna dicit pceptū
aplorꝝ de nō cōmedendo sanguine ꝛ suffo
cato semp ſuandū est lr̄aliter. Alia dicit
emper ſuandum: ꝑ methaphorice ꝛ spiri
tualit. Tertia dicit seruandū nō semp ꝑ ꝑm
statū ecclesie pmtiuū ꝛ lr̄aliter. Prima
opīo īnitif ꝛbis Bede sup Act. 15°. Abstine
ant: ꝛ cū hoc pceptū ſuare ouenit illis qui
vncti sunt oleo spūali ne omedāt illud c⁹
sanguis effusus nō est. Itē ꝛbis Jeroni.
sup Ezech. 44. Dē morticiniū ẽ. oī gñi ele
cto regali ꝛ sacerdotali. i. xp̄iano hec prece
pta oueniunt. Itē Jero⁹ ibidē odēnat
sacerdotes qui in turdis fiscedulis gruib⁹
ꝛ ceteris hui⁹. hec auiditate gule nō custo
diunt. Scda opīo īnitif ꝛbis Rabani q̄
exponit illud abstineāt a suffocatis. i. ne in
feriozes se suffocent ꝛ sāguinē i. effusionē
sanguinis humani: ꝛ que sibi nolūt fieri al
teri nō faciāt. vnde dicūt q̄ epla apostoli
ca otinebat necessaria sine quib⁹ nō est sa
lus que sunt tria. de quib⁹ ty. 2°. Sobrie in
ste pie viuamus in hoc seculo. Sobrie in no
bis. Juste ad pximū. Pie ad deū. ista epla
aplorꝝ hec tria otinebat: ꝛ talis est. Uisum
est spūi scō ꝛ nobis nihil vltra īponere vo
bis oneris. q̄ hec necessaria: vt abstineatis
vos ab immolatis simulacroꝝ: ꝛ suffocato
ꝛ sanguine ꝛ fornicatione. ꝛ hoc q̄ dicit

Universidad de Deusto
Biblioteca

ab ymolatis simulacroꝝ. hoc ē qđ dic̄ apls
pie viuere.s.q̄tū ad deū.ydolatra enī do
iniuriaf. Q dicit abstinere a fornicatione
hoc est qđ Apls dicit.sobrie viuere.hoc est
q̄tum ad nos.7 qđ dicit abstinere a suffoca
to 7 sanguine.hoc est qđ dicit Apls iuste vi
uere.s.q̄tum ad pximū.Est g̃ sensus. absti
neatis a suffocato 7 sanguine.i. nō effūda
tis sanguinē humanū.nec suffocetis boes
minus potentes. Tertia opīo initiť ver
bis Bede super Act.15°.Ut abstineāt se a
suffocatis7 sanguine.i.effūdendo sanguie
vel mādūcādo cū sanguine.hec quidez ve
nientib⁹ de gentilitate pro rudimētis fidei
7 ītueterata gentilitatis ꝯsuetudīe ꝯcessa
sūt.Ex quo arguūt qđ nō solū erat p̄ceptū
apl̄oꝝ abstinē a suffocato 7 sanguine spiri
tualiter seu quo ad homicidiū. ſ litteraliť
quo ad esū aīaliū.7 hoc quo ad statū eccle
pmitiuū. Itē initiť hec opīo verbis apli
hoc p̄ceptū in locis plurib⁹ retractauit vt
supꝰ obiectū ē. g̃ nō erit seruanđ post retra
ctationē. Con pma opīoem obr. Nā absti
nere a sanguine aīalis7 suffocato. aut est
p̄ceptū cerimoniale aut mozale.mozale non
est:qa nō est in cozde boīs scriptū vel indi
tū roni. Dē aūt p̄ceptū mozale est inditum
ꝯscīe. Relinquiť igiť qđ nō est mozale: sed
cerimoniale. g̃ ꝯstat qđ nō erit tpe gr̃e obſ
uandū. Itē ad lr̃am.Comedē cū sanguie
aut est pbibitū qa malū.aut malū qa pbibi
tū.si esset pbibitū qa malū. nō eet verum
verbū saluatoris Mat.15°. Nō qđ ītrat in
os coinquinat boīez:qđ est falsū.Si malum
qa pbibitū. g̃ retractata pbibitione non
erit malū.sed retractať ab apl̄o.14.ad Ro
scio7 ꝯfido in dño ibu qm̄ nihil est cōe.i.
īmundū p ipm.g̃ nō erit vlteri⁹obſuandū
Pretēa 7 pp p̄cedentia pz pmā opīoez nō
esse verā. Con scōam opīoem obr. Nam
ipa dicit qđ ītelligiť de necessario obſuan
dis q̄tum ad ordinē qui est ad deū:7 ad se
7 ad pximū.7 pter ordinē ad deū est pro
bibitū abstinere ab ymolatis symulacroꝝ
ppť ordinē ad pximū est pbibitū abstinē
a suffocato 7 sanguine. pter ordinē ad se
est pbibitū abstinere a fornicatione.Nam
si hec sunt de necessariis salutis nullo mō
pōt fieri cōmū sine reatu culpe mortalis
ſ cōmedere de symulacroꝝ ymolatis. hoc ē
de ydolatrid hoc pōt fieri licite cū sit sm̄ cō
sciētia ydoli:7 sine scādalo. sicut ostendiť

i.Cor.x.Si quis infidelis vocat vos omē qđ
apponiť vobis māducate nihil interrogā
tes pter ꝯscīam.Si qs aūt dixerit hoc est
ymolatū ydolis.nolite māducare ppē illum
qui īdicauit:7 pter ꝯscīam.ꝯscīam autez
nō tuā ſ alterius. Ex quo relinquiť qđ hoc
nō est de necessariis salutis. Itē sic dcm
est Beda dicit qđ pbibitio est a sanguine
fūdendo vel mādūcādo cū sanguine.Jgiť
illa pbibitio nō intelligiť tm̄ spūalr q̄tū
ad cauēdū homicidiū.ſ etiā lr̃aliter q̄tum
ad nō manducandū sanguinē aīaliū. Cō
tra tertiā opīoez obr ad Ro.13.Dīs aīa po
testatibus sublimib⁹ ſbdita sit.ibi dic̄ glo.
Q mandatū inferiozis nō soluit mādatuz
supiozis.Cum g̃ ociliū apl̄oꝝ supi⁹ sit pau
lo mandatū apl̄oꝝ nō pōt solui p Paulum
Ergo cū p̄dictū p̄ceptū fuerit mandatuz
ocilii apl̄oꝝ nō potuit retractari p Paulū
g̃ est adhuc tenendū. Dicēd qđ p̄ceptum
apli cū de suffocato 7 sanguine pōt intelli
gi duob⁹ modis.vel de būano sanguine ñ
effundendo 7 boīe nō suffocando. vel de
nō mādūcādo suffocatū vel sanguinē. vñ
Deu.12°.sup illud boc solū caue ne sangui
nē cōmedas.dicit glo.ad lr̃am apli boc pre
ceperūt Act.15°.sed in sanguine pbibeť ho
micidiū 7 fraternū odiū.Qui enī odit fra
trē suū homicida est.i.Jo.3°. Prīo⁹ istud
p̄ceptū est obſuandum semp. Scđo modo
p̄ceptū fuit nō simplr:ſ ad tps q̄tum.s.ad
statū ecclesie pmitiuū in quo erat diuisio
ꝯuersoꝝ de gentib⁹ 7 ꝯuersoꝝ de iudeis:
ex qua diuisione orta est ꝯtentio de legali
bus obſuandis.sicut pz ex hystoria Act.15
Notandū g̃ qđ pter pacificationē ad vitā
duz scandalum ꝯuersoꝝ de gentib⁹ 7 iude
is 7 ꝯcordiā inducendā.iudicauerunt apli
melius eē vt nō penit⁹ auferent eis sua ce
rimonialia quo ad tps.7 iō quo ad statum
illum dimiserūt illud de suffocato 7 sāgui
ne qi eligentes medium.s.nō dimittentes
multa hi⁹ cerimonialia vt volebant iudei
nec oīa penit⁹ auferentes vt volebāt gen
tiles.7 ita pacificati sunt vtrīq;. Silr le
gimus Paulū fecisse Act.16°.vbi dr̃ qđ cir
cūcidit thymotheū pter iudeos qui erāt
in illis locis.i.ꝯuersos ꝺ iudeis.vñ dic̄ ibi
glo. Bede. Circūcidit eum nō qđ figure le
gis post veritatē euāgelii aliquid vtilita
tis auferēt sed ne p occasionē iudei a fide
recederent:qb⁹ lex vetus paulatī tollēda

erat:sic̄ gētib⁹ ydolatra.Quia g̃ solū pp illū
statū ecclie statutū fuit ℔.iō mutato statu
s.qñ venerunt in vnuz simplr iudei 7 gē
tiles cuz iā nō erat distinctio iudei7 greci
vt dr̃ ad Ro.x.cum iā nō erat gentilis 7
inde⁹ circūcisio7 pputiū barbar⁹7 sica ser
uus 7 liber.sed oīa 7 in oībus xp̄us.vt dr̃
ad coll.3°.Mutato in quē statu debuit hoc
statutū mutari nec ampli⁹ mutauit.7 ppē
hoc Paul⁹ illud mutauit seu retractauit
recipiens auctoritatē a verbis dñi:quibus
dixit Matb.15°.Nō qđ ītrat os coīquinat
hōiez.Et p hoc pz rñsio ad pmo obiectum
Ad scđm ℞o qđ obicit de auctoritate Ra
bani q̄ hec necessaria sūt.dđ. q̄ si intelli
gaf epla generaliter ſ pmū modū de ef
fusione sanguinis humani:7 suffocatione
bōis simplr diceť:q̄ sine illis nō est salus
7 tūc ītellr abstinere ab ymolatis symula
croꝝ cū veneratione.Si ℞o intelligaf spe
cialiter 7 scđo mō de nō comedendo san
guine 7 suffocato aīalis dicunt necessaria
nō simplr:ſ ſ statū illū.in quo pter scā
dalū primoꝝ erat a talibus abstinendum
ſ qđ dicit apls.i.Cor.8. Si esca scādelizat
fratrē meū nō mādūcabo carnē in eternū
Ad auctoritates ℞o Jero.7 Bede q̄ inſ
lr̃am populo xp̄iano hec p̄cepta ꝯueniunt
dđ.q̄ boc dicūt nō q̄ ℔ sit malū ſ se.ſ qa
ex cā mltis est malū illis videlz qui auidi
tate gule ista ꝯmedūt.vñ hoc sm̄ expoſt
Jero.cū dicit.Q ꝯdēnat sacerdotes qui ℔
auiditate gule nō custodiūt cū.s.q̄rant
vt ītersciank anes sine sanguinis effusio
ne:vt carnes teneriozes7 dulciozes ad li
bidinē gule haberent. Sili mō intelligi
tur auctoritas Bede que sūpta est a Jero⁹
Ad illud ℞o qđ obr q̄ p̄ceptū de nō mā
ducādo sanguine fuit oī tpe p̄ceptū:7 āte
legē:7 in lege:7 post legē.dicēdū qđ vez
est:ſ boc nō qa malum simplr:ſ qa occasio
mali.vñ sicut ante legē Noe facta est pbi
bitio:7 hoc pp pnitatē hominū ad fundē
dū sanguinē humanū:vt abhorrerent effu
sionē sanguinis humani.sicut pz ex Gñ.9°
Carnē cū sanguine nō comedetis: sangui
nē vestr̄ requirā ꝛc.In lege ℞o pp pnitatē
ad ydolatriā que circa sanguinē exercetur
maxīe:ita in pmitiua ecclesia pter pnita
tē ad viscidiū a fide 7 scandalū ex zelo ce
rimoniaꝝ facta ē pbibitio ab aplis de eo
dē q̄tū ad illū statum 7 mutato illo statu

debuit mutari 7 nō vlteri⁹obſuari. Ad
illud g̃ qđ obr vltimo qđo Paulus potuit
mandatū apostolicū retractare dđ. q̄ hoc
retractauit Paulus nō auctoritate pp̄ia
sed auctoritate diuina.Matb.15. Nō quod
intrat in os coinqnat boīem. 7 inspirati
one dīna ſ qđ ipemet dic̄.i.Cor.14°.Si qs
vr̄ iter vos pphā eē aut spūalis cognoscat
ga dñi sunt mādata.postea ℞o retractatio
ni Pauli accessit approbatio apl̄ica cū Pe
trꝰ ꝯfirmauit quicqd in suis epl̄is dixerat
Paulus.2. Pet. vlr. Karissimi sataģite im
maculati7 iuiolati iueniri.7 sbdit sic. Ka
rissimus frat noster Paulus ſ datā sibi
sapīam scripsit vobis in oībus epistolis.

Consequens est

inquirē de ritu sacrificioꝝ legaliū
Circa qđ querūť pl̄a. Prīo vtr̄ sacri
ficia legalia fuerint vera sacrificia. 2°
vtr̄ deo placita. Tertio vtr̄ in genere
bona. 4° vtr̄ ex lege nāe faciēda. 5°
vtr̄ soli deo offerenda. Sexto de psonis
offerentiū. 7° de inchoatione sacrificio
rū. 8° de dria sacrificioꝝ.

Queritur ergo pri

mo.vtr̄ sacrificia legalia ꝺ aīalib⁹ fuerīt
℞a sacrificia:7 in quib⁹ eēt vera latria cō
ditoris. Supponamus igiť qđ quidā cōue
niēter dixerūt qđ sacrificiū est oblatio que
7 sacra fit offerendo. 7 sacrat seu sanctifi
cat offerentē nisi irreuerentia aut peccatū
offerentis īpediat.si g̃ in mactationib⁹ aīa
liū nulla erat sanctitas: qa ñ sunt suscepti
bilia sanctitatis seu virtutis aut gr̃e: nec
etiā sanctificabat offerentes. Relinqnitur
g̃ qđ nō dicenť ℞e sacrificia. Q aūt nul
lo mō possent sanctificare offerentes mꝰ
est.qa nō est alligatio īter aīas ymolantiū
aīalia:7 ipa aīalia que cogat vt mortē aīa
lis sequaf mors peccati qđ totaliť ī anima
ē vel vt ꝯsūptōz ei⁹ qđ in sacrificio de aīali
ymolato ꝯsumiť ꝯmittet vel sequaf ꝯsūp⁹
peccatoꝝ.Si g̃ hec est sanctificatio que per
sacrificiū aīabus acquiriť. Relinquitur qđ
hec sacrificia nullo mō aīas sanctificāt. g̃
nullo⁹ erūt vera sacrificia. Item nullo⁹
necesse est vt passiones ymolatioꝝ sequā
tur passiones que sūt in aīabus opantium
vel qđ aliquid īmutet vel mouet in aīab⁹
offerentiū:seu eoꝝ p qb⁹ illa aīalia offerūť

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quare relinquit īmolationes ⁊ obustiões aīaliū pdesse nō posse aīabus offerentiuz vel eoz p quibus offerūt ad sanctificatōz vel emūdationē. g̃ nō erūt vera sacrificia

Itē nihil iustius est q̄ innocēti parcere q̄re nihil hz iustīcie īnocentē occidere. occisio igit aīalium nō est sacrificiū iusticie. g̃ nec vez. Itē cū rōne culpe solū debeat pena. soli illi ōbet pena in quo ē culpa. ga g̃ soli boes peccāt nō aīalia: solū hoīb⁹ debet pena. iuz illud poeticū. Quid meruere boues al' sine fraude doloq; solis g̃ aīalib⁹ morte punitis: ⁊ peccantib⁹ boībus īpunitis adhuc rmanēt ōbitū pene penes boes g̃ nec solutū ē nec remissū ōbitū pene p hi⁹ penā aīaliū. g̃ illa īmolatio aīaliū ñ ē p peccato sacrificiū. Si aūt dicat q̄ p pena damni soluit debitum pene peccati. Inconrīū est. ga ꝑ hoc latrones ⁊ raptores q̄ inferūt penā dāni oparent remissionē pene peccati. Itē in psal. dī. Sacrificate sacrificiū iusticie. Hlo. i. offerte nō aīalia qb⁹ nō delectat de⁹. vñ p Ysa. i. Sacrificia vestra odiuit aīa mea. Sz sacrificiū iusti⁹ qō ē spūs ɔtribulat⁹: vt se penitēs bō p penitentiaz mactet ōo. vñ alibi in psal. Sacrificiū deo spūs ɔtribulat⁹: qō bene dī sacrificiū iusticie. qd est iustius q̄ vt suis quilz peccatis potius q̄ alienis irascat: seq; puniens p penitentiā ⁊ satisfactionē ōo offerat. Itez desertio peccatoz ⁊ recessus ab eis est sacrificiū ōo acceptū. sicut dī ecclē. 35°. Sacrificiū salutare est discedē ab oī inquitate ⁊ itez ibidē. Salutare sacrificiū est attēdē mādat'. ⁊ itez. Qui facit mīaz offert sacrificiū. Si g̃ ista sint talia sacrificia q̄ ex necessitate ad salutē sint debita. videlz recedē a peccato. īplē mādata. facē misericordiaz Ergo ista essential'r sunt sacrificia iusticie g̃ ⁊ ℞a sacrificia: ex qb⁹ sanctificat offerēs Si g̃ istis sacrificiis positis sequit sanctificatio offerentis. Occisis ꝺo aīalibus ⁊ īmolatis nō sequit scīficatio. Relinqt q̄ ista nō sunt vera sacrificia cū deintentioe sacrificii sit sanctū facere offerentē. Item supuacuū ⁊ supfluū est: quo posito nihil addit vtilitati pp quā positū est: quo remoto nihil detrahit vtilitati eidē. tota aūt vtilitas sacrificioz ē ppitiatio crearoris. g̃ cū p sacrificia spūalia sola sufficiēt obtineat ista vtilitas. p illa ℞o de aīalibus nihil addat. Relinqt illa esse inutilia. g̃ nec vera sacrificia. Itē cū bi⁹ sacrificia offerūtur sine aliis spūalib⁹. manifest est qm offerūt ab inigs. Dicit aūt scriptura: qm vona iniq̄z nō ꝑbat altissim⁹. 34. eccle. g̃ manifestū ē qm in his ꝑ se ñ est vera latria: nec ver⁹ cultus ɔditoris p se. Itē supponamus intentionem sacrificii. quā quidā posuerūt q̄ sacrificiū p se ⁊ ppie est mun⁹ ōo oblatum ppitiationis īpetratoriū. Inde est q̄ sicut dicit beat⁹ Aug⁹. x. de ci. ōi. Mia verū sacrificiū est. vñ in epla que inscribitur ad Heb. Beneficētie ⁊ coīonis nolite oblivisci talibus enī hostiis pmeret de⁹. ⁊ psal. Sacrificiū ōo spūs ɔtribulat⁹: ⁊ sacrificiū laudis honorificabit me. ⁊ Osee vlt. Reddemus vitulos labioz nostroz. Si g̃ posit⁹ hi⁹ sacrificiis spūalib⁹ ponit ōi ppitiatio ⁊ remotis remouet. sequit ista ee ppie ⁊ sola vera sacrificia. quia in ista regulā pbi p se est quo posito ponit. ⁊ quo remoto remouet. Coll. Sacrificiū vez est in q̄ colitur de⁹ ꝑ inssū ⁊ ꝓceptū suū qui nouit qual'r ab hoīe sit colēdus. Si g̃ p sacrificia legis colebat de⁹ ꝑ q̄ ipe inisserat. g̃ ista erant vera sacrificia. Itē Aug⁹. x. de ci. ōi. Sacrificioz tpa impata pfiniens eaq; p melio rē sacerdotē in melius mutanda pdicēs nō ista se appetē. ꝑ hec alia pantioza sigre testat: nō vt ipe his honorib⁹ ibimet sed vt nos ad eū colendū eiq; cobercendū amore ei⁹ accēsi excitemur. q̄uis g̃ spūalia sacrificia melioza sint sacrificiis aīaliū. nihilo⁹ tñ p vtraq; excitamur ad colendū. g̃ sunt ℞a sacrificia. Itē Aug⁹ in eodē. Sic ozantes atq; laudātes ad deū dirigim⁹ signā tes voces cui res ipas in corde quas signamus afferimus: vt pure mētis ⁊ bone volūtatis officia. ita sacrificātes nō alteri visibile sacrificiū offerendū esse nouim⁹ q̄ illi cui in cordib⁹ nostris inuisibile sacrificium nos ipi esse debemus. Ex quo relinquit q̄ tā inuisibili q̄ visibili sacrificio colit de⁹ g̃ vtrūq; est vez sacrificiū. ℞. distīguēdo. q̄ est ℞itas signi. ⁊ est veritas rei. Ue titas aūt signi dependet a ℞itate rei sicut dī ꝺmo ver⁹ ⁊ hō ver⁹ ex corpe ⁊ rōali aīa ɔstitut⁹. ꝑ hoc g̃ sacrificiū ue dī duobus modis. vez ℞itati signi qūo legalia ⁊ ante legē sacrificia sanctoz vera fuerūt sacrificia. vez aūt ℞itate rei sūt vera sacrificia spūalia tpe gre. Scom hoc g̃ ad obiecta hinc inde rndēdum est: ga sacrificia illa visibilia in victimis pecoz sacrificia erāt ℞a qa figbant illas res p quas scificamur que sūt duobus modis. Est enī res sanctificationis g̃nalis: que nō est ī nobis. s. gra redemptoris. ⁊ est res sanctificatiōis spēcialis: que. s. est in nobis: vt ɔtritio cordis lauacris. mīa in effectu opis. ⁊ he sūt res quib⁹ scificamur. Uera igit hec sunt sacrificia ℞itate rei quēadmodū ⁊ illa ueritate signi. vñ Aug⁹ in. x. de ci. ōi. 20.c Qualiter illa sacrificia erāt signa rei g̃nalis scīficationis que ē sacrificiū redēptoris. Dic hi⁹ veri sacrificii multiplicia variaq; signa erāt sacrificia psisca sanctoz. cū hoc vnū p multa signaret. tēq; ℞bis res vna dicēt vt sine fastidio multū ōmēdaret. Item q̄l'r illa sacrificia erāt signa rez sanctificationis spālis: que sunt in nobis dicit. x. de ci. ōi. 5°. c. Nec ab antiquis pribus in illis sacrificiis: que fcā sūt victimis pecoz que nē ppls ōi legit nec fac. Alio° intelligendū est nisi reb⁹ illis eas res fuisse signatas: q̄ agunt in nobis ad hoc tm vt inberem⁹ ōo ⁊ ad eūdem finē ꝓmis. ɔsulamus Sacrificiū g̃ visibile erit īuisibilis sacrificii sacramētū. i. sacz signū est. ⁊ sic dit in codez Quecūq; in ministerio tabernaculi seu tēpli multis modis de sacrificiis legūt diuinit⁹ esse ꝓcepta ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi signando referūt. ⁊ ꝑ hanc distinctionez ptt solui oīa obiecta.

Consequēter queri

tur. vtz sacrificia legalia ⁊ illa antiq̄ fuerint ōo accepta seu placita. qō ꝓbat. Nam ī canone misse dī. Placeat tibi sacrificiū nostz. sicut tibi placuit sacrificiū Abel. ꝺ nos petimus qō placeat ōo simplr ⁊ sacrificiū nostz. ⁊ volūtate bene placita. g̃ sacrificiū Abel placuit ōo simplr ⁊ voluntate bñplacita. pari mō ⁊ sacrificia aliox patz

Itē. 4°. Hñ. dī. Respexit dñs ad Abel ⁊ ad munera ei⁹. ⁊ respect⁹ ōi ē bñplacitum ei⁹. Ergo Abel fuit ōo accept⁹ ⁊ sacrificiū ei⁹ ōo bene placitū Itē quicqd ꝓcepit de⁹ ad faciendum ita q̄ vult id fieri. vult illud simplr. ⁊ ad faciendū dico ꝓpter ꝓceptū datū Habrae: qō nō fuit ad faciēd sed ad ꝓbandā ei⁹ obedientiā. ꝺ sacrificia ꝓcepit ōs ad faciēd sicut pz ex Leu. i°. ⁊. 2°. ⁊ aliis locis. Ergo illa sacrificia volnit ōs simplr. g̃ fuerūt ei placita ⁊ accepta. Itē oē opus qō fit ex caritate ⁊ obedīa est ōo placitū. Si g̃ a sancti sacrificia illa fiebāt ex caritate ⁊ obedīa. g̃ sacrificia illa erāt ōo accepta. Itē Exo. 20. Statī post moralia ꝓcepta decalogi sbiūgit de sacrificiis cū dī Habrae de terra facietis mihi ⁊ offeretis sup illud holocausta. ⁊ hoc anteq̄ determinet de ꝓceptis iudicialib⁹. De quib⁹ Exo. 21°. Et etiā anteq̄ determinet de cerimonialibus tabernaculi ⁊ alioz de quib⁹ Exo. 25. vsq; in finē. Ex quo vī q̄ sicut moralia sunt būane saluti necessaria q̄ sil'r ꝓ illo statu essent necessaria sacrificia. Cōtra Aug⁹. x. de ci. ōi. c. 5°. Propha querens deū p peccatis suis babē ppitiū. Si volu isses ingt sacrificiū dedisse. vti q̄ holocaustis nō delectaberis. sacri. ꝺo spi. ɔtri. c. cō ⁊ hu. d. nō despicies. Intueamur vbi dixit deū nolle sacrificiū. ibi dixit deū velle sacrificiū. nō vult g̃ sacrificiū trucidati pecoris: ꝺ vult sacrificiū ɔtriti cordis. Itē in psal. Nō in sacrificiis tuis arguā te: holocausta enī tua ī ospectu meo sūt sēp. Hlo nō quero aīalia in sacrificiū. Ꝺ nolo sed holocausta tua. i. que tui iuris sūt semp nō adtps sē in ospcū meo. i. mihi placēt. holocausta aūt dic aīam totā igne caritati flāmatā. vñ sacrificiū ōo spūs ɔtribulat⁹: ī quo psalmo dic. Nolle aīalia in holocaustū.

Itē Ysa. p°. Holocausta arietū ⁊ sāguine hyrcoz nolui. Hlo. preterito vtēs ostendit se sacrificia indeoz nūq̄ amasse: ꝺ ad tps sustinuisse. Ergo sacrific' erāt solū ī ꝓmissione dī nō ī volūtate. Itē Jere. 7°. Non sū locutus cū patrib⁹ vestris: ⁊ non ꝓcepi eis ī die qua eduxi eos de terra egypti. de ℞bo holocaustomatū victimaz. Ex quo vī q̄ nō fuerūt in ꝓcepto beneplaciti sui.

Itē Ezech. 20. Dedi eis ꝓcepta nō bona ⁊ iudicia in qbus nō viuēt qō ītelligitur de sacrificiis. Itē Amos. 5°. Nūqd victimas ⁊ sacrificia vestra obtulistis mihi in deserto. ⁊ dic Esici⁹ sup ꝑn⁹ Leu. Frequentē quidē obtulerāt. ꝺ que grata nō bēbant q̄ī nō oblata refutabat. ℞. distinguēdum est statū duplicē ꝑ⁹ duplex tps. tēpus figure. tps gre. Ips figure fuit ante aduentū redemptoris. Tēp⁹ gre fuit post aduentuz ⁊ passionē redēptoris. Dicendū g̃ q̄ tēpore gre sacrificia illa aīalium nō sunt accepta ōo aliquo mō. vñ in psal. Holocausta non delectaberis. Hlo. nō delcāberis sacrificiis

Universidad de Deusto
Biblioteca

nec in holocaustis que sunt vignioza: que aduẽtu xpi respuunt. Quid igit offeren ō nō pecudes nō hyrci? ℔ sacrificiū peccatoꝝ qō plz deo. est spūs ↄtribulat⁹ in quo daf spes ↄuertendi. Tpe ℞o figure aliqñ dicūt ñ placita ōo: ⁊ aliqñ placita. Nō placita di cunt ꝓpter indignitatē offerent: ꝑᵐ qō dic Esici⁹ sup ꝓmū Leu. Assumēs illud Jere. ⁊ Nō sū locutus cū patrib⁹ vr̄is de ℞bo holo caustomatū. negat se locutum fuisse de sa crificiis. idem qui mandauerit: ga intenti onē mādatoꝝ qui accepant ꝓteribāt. hīc dic Ysa. i. Ne offeratis sacrificiū frustra in censū: abbomīatio est mihi. ⁊ sbdit. Man⁹ enī vre plene sanguine sūt. Placita ℞o di cūt ōo nō pp eius necessitatē que nulla est ℔ pp hoīs vtilitatē: ꝑᵐ illū statū. Uñ Aug de ci. dei. x. c. ç°. Quis ita desipiat vt exti met aliquibus vsib⁹ ōi eē necessaria ea q̄ ī sacrificiis offerūt. Cū dicat in psalm. Dixi dño de⁹ me⁹ es tu: qm̄ bonoꝝ meoꝝ nō eges. Nō igit solū pecoꝝ vel qualz alia re corꝝptibili seu terrena. sed nec ipa quidē iusticia homīs de⁹ egere credend⁹ est. to tūq: qō recte colit de⁹ hōi pdesse nō deo.

Notandū igit est q ꝑ tpe figure ꝓpter q̄tuoꝝ hoīs vtilitates dicunt deo placita. vt exercitia pmouēde ℞utis: ⁊ hoc ab ex oꝛdio añ oꝛiginē supstitōis ydolatrie. ℘⁹ introductionē ℞o ydolatrie dicunt ōo pla cita ex ↄpatione pp cautelā errozis. Prima igit vtilitas fuit honozificētia ōne maie statis. Scda sigtio veritatis. Tertia timoz seueritatis. Quarta spes seu amoz pietatis seu bonitatis. Sacrificia igit dicūt ōo pla cita: ga instituta fuerūt a ōo in cultū ⁊ ho nozificentiā sue maiest atis iuꝝ illud puer. 3. Honoza dñm de tua sba. oīs aūt cultus q̄ de⁹ vult sibi seruiri est ei honozific⁹. talib⁹ aūt munerib⁹ qualia erāt sacrificia ab o noza baf de⁹: nō ipoꝝ ꝑciositate: ℔ diuina electi one. institutiōe. ⁊ offerentiū. obedīa. ⁊ de uotione. Itē dicunt ōo placita ꝓpter si gnificationē ℞itatis: que erāt in signuz ℞i sacrificii: qō duplex est: sicut dcm̄ est supa gīle vt sacrificium redemptozis. vñ dicit glo. sup illud ad Eph. ç°. Tradidit se met ipm̄ oblationem ⁊ hostiam ōo in odoꝛē suauitatis. nō ꝓpter se ille hostie dicebantur offerri ōo ī odoꝛē suauitatis. ℔ ga illū figu rabāt q ℞e ē ī odoꝛē suauitat. Itē Ysidoꝛ sup ꝓn ꝑᵐ Leu. Omīs hostiaꝝ diuersitas xpi hostiā ꝓferebat. ⁊ spāle qō est sacrificium deuote mētis. vñ Aug⁹ de ci. di. x. c. ç°. Si ℔ sacrificia que vult: quoꝝ vnū est coꝛ ↄtri tū ⁊ humiliatū: nolleт eis sacrificiis sigri q̄ velut sibi delcābilia ōsiderare putat⁹ ē ñ vtiq; de his offerendis in lege veteri ꝑce pisset. Itē dicūt ōo placita: ga ipmebāt timoꝛē diuine seueritatis. vñ sacrificioꝝ institutio fuit dīne iusticie vehemēs ⁊ foꝛ tis ipressio. eo ei ipo q ad mortē bi⁹ aīalia offerebāt mortiq; tradebant: se ipos morte dignos ostendebāt. ⁊ si ꝑᵐ merita pccoꝝ ꝑᵐ seueritatē iusticie diuine indicarentur se reos morte ī ℔ ope recognoscebāt. vñ ⁊ de mādatis sacrificioꝝ pōt accipi illud. zᵉ eccle. Qui timēt dñm custodiēt mandata eius. ⁊ sbdit Dicētes si penitentiā nō ege rim⁹ īcide⁹ in man⁹ ōi: ⁊ ñ in ma⁹ hoīum

Itē dicūt ōo placita: ga inducebāt spez pietatis seu amoꝛē bonitatis. oblatio nāq; munez: ⁊ pticipatio sacre mēse multā fidu ciā ꝑstat apꝛopinquatiōis ⁊ familiaritat ad deū: qūeadmoō dicit Apl's. i. Coꝛ. x. Pa nis qnē frangim⁹ nōne coīcatio coꝛpis xp̄i est? ⁊ sbdit. Uidete isrl ꝑᵐ carnē nōne qui edūt hostias ptīceps sunt altaris. q̄re ma nifestū est hi⁹ sacrificia familiaritatē īpi mē ⁊ ꝓximitatē ad deū: qm̄ eos q̄i ōi ↄmē sales quodāmō efficiebant. ↄmēsalitas aūt est q̄i sūma coīo. post coīonē cāꝛ essendi q̄ sūt pater ⁊ mat ⁊ maxīe effectiua familia ritat: ꝓpter qō cū de⁹ nō posset offerētib⁹ ℞sa vice comedēdo coīcare: mittebat ītdū ignē ō celo: qui ptē sacrificioꝝ sibi oblatā ↄsumebat: ⁊ q̄i vice ipi⁹ comedebat. dicen dū g̃ q ꝓpter has vtilitates ante ītrodu ctiōez ydolatrie placuerūt ista sacrificia q̄ uis pp se ⁊ in se ↄsiderata nō placerēt. sed ꝓpter hoc: ga erāt p institutionē diuinam oꝛdinata ad honozificētā diuine maiesta tis. ad sigtionē future ℞itatis. ad īpressiōz timoꝛis seueritatis. ad introductionē spei seu amoꝛis bonitatis. Itē p⁹ introducti onē ydolatrie dicunt placuisse pp cautelā errozis. vñ Leu. i7°. Offerrent filii isrl' ho stias suas sacerdoti ad hostiū tabernaculi ⁊ nequaq; vltra īmolabūt hostias suas de montibus. Ex quo pz q ꝓ placebāt deo vt of ferēt sibi ex ↄpatione. ſ. ne ea ydolis īmo larent. Ad illud g̃ qō ꝓmo obr̃ de sacri ficio Abel. dō ⁊ hoc nō dr̃ rōe oblati sed rōe offerentis. nō enī petit vt sacrificium corꝛis dñi acceptabile fiet ōo. quod est acceptabilissimū. ⁊ oblatō ōo in odoꝛē sua uitatis. sic dr̃ ad eph. ç°. Sz ℔ petit vt actō offerentis sit accepta: sicut actio Abel. que quidem accepta fuit q̄tū ad deuotionem ex pte offerentis. ⁊ q̄tū ad īpetrationē ex pte acceptantis. vñ ad Hebꝛeo. x. sup illud holocausta ⁊ oblationē noluisti. coꝛp⁹ autē aprasti mihi. dic glo. nūq̄ in odoꝛib⁹ illis ō lectatus est dñs nisi in fide ⁊ ōsiderio de ferentis. Ad zᵐ ℞o quod obr̃: q respexit dñs ad abel: ⁊ ad munera ei⁹. dō. q mune ra nō dicūt accepta nisi aut deuotiōe offe rentis: aut ꝓpter vtilitatē dīne institōnis que sup̄ habita est: pp salutem hōis. Ad tertiū qō obr̃. q gcquid ꝑcipit de⁹ ad faci endū ē sibi placitū. dō. q ꝑᵐ distinctionez sup̄ habitā tpoꝝ. tpis figure. ſ. ⁊ tpis gr̃e ꝑcep t de⁹ ad faciendū tpe figure: ad hoc q eēnt signa. vñ ꝑᵐ hoc fuerunt ei placita vt essent alteri⁹. ſ. spūalis sacrificii sigriua nō p se. Et iō nō pp se: ℔ ꝓpter aliud deo placita erār. ſ. p illo statu. ꝑᵐ qō dic Aug⁹ vt sup̄ habitum est. q si spūalia sacrificia nollz illis sacrificiis sigri: nisi de his sacri ficiis in lege veteri ꝑcepissz. Ad quartū q obic q illa sacrificia ex caritate fiebant Dicendū q in sacrificiis exteriozibus duo erāt ↄsiderare. ipam rē sacrificatā cui non hz iūgi caritas. ⁊ ex hac pte nō ē dicē rōne caritatis ipa sacrificia accepta ōo. ⁊ ꝑᵐ ℔ dr̃ Ro. 3°. Ex opibus legis nō iustificabit oīs caro coꝛā illo. Preterea ipaz actionē sa crificantis sacrificabāt: ⁊ huic actioni pōt oīūgi caritas: ga ipa actio pōt elici ex ipa caritate. vñ ꝑᵐ hāc ptem pñt dici ipa sacri ficia accepta ōo. ⁊ ꝑᵐ hoc ītelligit auctoꝛi tas Bede. Justi⁹ legis suo tpe custodita nō solū tpalia: ℔ vitā ↄferebat eternā. Ad illud ℞o qō obr̃ Exo. zo. Notāō est q ante hoīs lapsū necessaria erāt tm̄mō ea q ꝑᵐ di etamē rōnis sunt faciēda hōi. vt moralia ꝑcepta. Post lapsū ℞o ꝓter hoc necessariū erat vt liberationē suā hō ītelligēt ne de sperāret. vñ ꝑᵐ hoc necessaria fuerūt ei duo gīa ꝑceptoꝝ. Quedā que essent ꝑcepta vi te agende. Quedā que essent ꝑcepta libera tionis signde. Precepta ℞o que erant vite agende sūt moralia ꝑcepta. ⁊ sunt ad faci endū simplr. Precepta liberationis sign de ꝓncipaliť erāt ad intelligendū liberati onē futurā: ne de liberatōe desperēt. ex cō sequēti vero ad faciendū. Et hec fuerūt ꝑcepta de sacrificiis. vñ sicut in hoīe ē du plex instinctiuū ad desideriū salutis. vnū in vi affectiua. aliud in vi cognitiua. ⁊ ita in lege Exo. zo. Datū est duplex ꝑceptū ho mini. Preceptū morale ad excitandū affm ad faciendū ea que ptinēt ad suā salutem simplr ⁊ ꝑᵐ oē tps. Et ꝑceptū ō sacrificiis ad excitandū intellectū ad intelligendaz futurā hoīs liberatiōz ꝓncipalr. Precepta enī sacrificioꝝ ꝓncipaliť data sūt ad sigñ dū. ex ↄsequēti vero ad faciendū. ga sicut dicit Aug⁹. x. de ci. ōi. Sacrificiū visibile ī uisibilis sacrificii sacramētū ē. i. sacꝛ sig⁹ est. ⁊ hoc mō fuerūt ōo accepta vt dcm̄ est

Ad obiecta ℞o ℔ᵐ auctoritates in ptem otrariā pz rñsio. Nā qō dr̃ nō vult sacrifi ciū pecoꝛis. si referaf ad tpus gr̃e veꝛ est simplr. Si ℞o referaf ad tps figure veꝛ ē ga nō vult sacrificiū pp se ℔ ꝓpter aliud. vñ Aug⁹. x. de ci. ōi. Ubi scriptū est miseri coꝛdiā volo ⁊ nō sacrificiū. nihil aliud q̄ sacrificiū sacrificio ꝑlatū optuit ītelligi qm̄ illud qō ab hoībus appellaf sacrificiū signū est veri sacrificii. Dꝛꝛo mīa verum sacrificiū ē. Et sili mō ītelligit auctoꝛitas ꝑᵐ psal. Nō in sacrificiis zc. videlz q̄tū ad tps gr̃e. vñ sup illud psal. Memoꝛ sit omīs sacrificii tui. Glo. sacrificiū ecclesie putide bat ꝓpba p spm̄: que affert sacrificiū non pecudū: ℔ coꝛpis ⁊ sāguinis xp̄i: ⁊ holocau stū tuū zc. vbi intrētio amoꝛe ōi tota incen dit. Ad alias aūt oēs auctoꝛitates manī festa est rñsio p distinctiōz supdictam.

Queritur postea vtz sacri ficia eēnt in gīe bona. Ad qō sic arguitur Sacrificare sacrificandū est bonū in gīe Sz sacrificare pecus ℔ᵐ institutionē dīnaz est sacrificare sacrificādū. g̃ sacrificare aīa lia est bonū in gīe. Itē bonū in gīe ē cū actus debitus tñsit sup̄ debitā mām: vt pa scere esurientē. Cū g̃ debita mā sacrificioꝝ fuerint aīalia p tpe figure. Sacrificare ℞o erat actus debit⁹. Igit sacrificare aīalia ē actus debit⁹ transiēs sup̄ debitā mām. g̃ ē bonū in gīe. Con Ezech. zo. Dedi eis ꝑce pta nō bona qō ītelligit ō ꝑceptis sacrifi cioꝝ. Si nō bona. q̄ nec bona in gīe. ga ne gaf bonitas absolute. Itē bonū in gīe nō mutaf. ga si aliquid est bonū in genere sp est in gīe bonū. vt pascere esurientē sēp

Universidad de Deusto
Biblioteca

est bonū in gñe. Cū ĝ sacrificare pecus tpe
gre nō sit bonū in gñe. ĝ nūq̄ fuit bonum
in gñe. ℟ᵒ est ꝯsiderare pecꝰ vt pecꝰ: ⁊
pecus vt signū. Si ꝯsideraꝝ pecꝰ vt pecus
ꝑ⁹ hoc nō est mā debita sacrificii. īmo ꝑᵃᵐ
hoc dic̄ Augᵒ in ꝓ auctoritatē psal. Nō vult
veᵐ sacrificiū trucidati pecoris. Et ꝑᵃᵐ hoc
intelligiť auctoritas ppbe. Dedi eis precepta nō bona. Si ꝯ ꝯsideraꝝ vt signū: ꝑᵃᵐ
hoc ꝓ tpe sigtionis seu figure pecꝰ est ꝯbita mā sacrificii. Ad solūdum ĝ obiecta
distīgnēdū bonū ī gñe duplr: ꝑᵃᵐ statum ⁊
simplr. Offerre ĝ pecus vt signū bonū est
ī gñe ꝑ⁹ statū: quo ē signdū ⁊ figurandu;
nō tñ simplr: ga nō ꝑᵃᵐ statū cessationis figure. vñ Isidoᵒ sup ꝓncipiū Leu. Oīs hostiaꝝ diuersitas xpi hostiā pfigurabat. vñ
ℜitate oblata cessauit ymbra veꝝ sacrificium pfigurans. Et ex ℔ pz rñ ad obiecta.

Postea queritur vtꝝ sacrificia ex lege nāe sint offerēda. Ad qō multa signa iducunť. Nā cū statī ī exoꝺio mūdi ī ꝑmis filiis Ade Caym ⁊ Abel legamᵘ
sacrificia Ben. 4°. nec legamᵘ ꝙ hoc fecerīt
ex iussione vel ispiratōe dīna vel ex disciplina humana. vr ꝙ hoc fecerūt dictante nā. Itē aliꝺ signū ad idē est. ga ante diciplīná legis seu ꝓceptū in ipa lege nāli
in tribᵘ etatibus mūdi in exoꝺio cuiuslibz
etatis legimᵘ sacrificia oblata a pribᵘ: vt ī
ꝓma etate ab Abel Hñ. 4°. In scꝺa etate a
Noe. Heñ. 8°. Nec legiť hoc feciſſe iussione
vel inspiratione diuina. Silr in tertia etate ab Habraā. ij°. Gen. vbi dr̄. Ꝙ edificaīt
altare. ⁊ constat ꝙ ad offerenda sacrificia
nec legiť hoc feciſſe iussione vel inspiratione diuina. Itē tertiū signū ad ibidem
ē: ga nō solū ab Hebreis ꝓ instructionē legis legimus sacrificioꝝ ritū oblatoꝝ ꝺeo.
ꝺ etiā a gentilibᵘ quibus nō erat data lex
sicut pz Job. i. vbi legiť Job obtuliſſe holocausta. ⁊ voltio tres eiᵘ amici. Cum ĝ apud
oēs hoīes legamus sacrificia: vr̄ relinq̄ ꝙ
sacrificia erāt dictāte nā: nō ex disciplina
dīna vel hūana. Coīi. Ꝺō ē ve dictamīe
legis nāe ē scriptū seu ꝺitū in corde hoīs
sicut dr̄ ad Ro. 2°. Si gētes que legē nō habēt ea q̄ legis sunt faciūt ipi sibi sť lex: ga
ostendūt opᵘ legis scriptū in cordibᵘ suis.
Cū ĝ in corde hoīs nō sit scriptū ꝙ sit sacrificandū aīal: ⁊ hoc aīal plus q̄ illud. Relī
quiť ꝙ sacrificia nō sūt ex dictamīe legis
nāe. Itē ius nāle nō mutať: ꝺ semp idez
est. ante legē. in lege. ⁊ tpe gre. Cū ĝ sacrificia tpe gre mutata sūt. Relingť ꝙ nō sūt
de iure nāe. ℟ᵒ cū sit duplex sacrificiuz
sic̄ dic̄ Augᵘ. x. de ci. ꝺi. visibile. ⁊ īuisibile
Uisibile sacrificiū qꝺ fuit in pecoribᵘ: sigᵃᵐ
fuit sacrificii inuisibilis. qꝺ ꝯsistit in puremētis ⁊ bone voluntatis officiis. Dicēꝺ ĝ
ꝙ de dictamine legis nālis fuit simplr ⁊
ꝑᵃᵐ oē tps oblatio sacrificii īuisibilis. vt illud de quo dr̄ in psal. Sacrificiū ꝺo spiritᵘ
ꝯbulatᵘ ⁊ hi. De dictaīe ꝺo nāe ñ simplr
ꝺ ꝑᵃᵐ quid. ⁊ ꝑᵃᵐ statū nāe post lapsum expectantis liberationē fuerūt sacrificia visibilia pecoꝝ. Uñ notandū: ꝙ pᵒ lapsū hūane
nāe semp remāsit ī hoīe aliqua sintilla rationis. que ꝺictabat ꝙ p aliquid fierz repatio. ⁊ ex hoc ex ꝺsequēti ꝺictabat ꝙ facerz
aliquid in signū repationis future. Querēti igiť signū accessit ꝺiuina illūinatio vt
signū liberatiōis future facēt oblatio visibilis sacrificii. ⁊ ita quoꝺāmō in gñali de
dictamine nāe erat oblatio visibilis sacrificii. In spāli ꝺo illuminata rō ꝺferebat
ſb quaꝺā silitudine signi ad signatū. vlť
hoc ꝙ ꝺictauerat nā in gñali ꝙ aliqd erat
ꝺño offerendū in signū. Addebat ĝ rō vt
rō ⁊ p collationē inuenit ꝙ offerenda erat
ouis vel bos magis q̄ alia ꝓpter quāꝺā si
militudinē boz ad veꝝ sacrificiū. Et itez
inueniebat rō. ꝙ plura erāt offerenda: vt
p plura ꝺesigret ipam plenitudinē gre re
demptoris: que q̄uis vna eēt simplicitate
eēntie. multiplex tñ futura erat in virtute
Inde est ꝙ sic̄ dic̄ Isidoᵘ sr̄ ꝓnᵃᵐ Leu. Xps
in vitulo ꝓpter virtutē crucis offerebatur
in agno ꝓpter īnocētiā. In ariete pp ꝓncipatū. In byrco pp silit udinē carnis peccati. Ro. 8°. In turture ⁊ colūba: ga veᵐ ⁊ bō
mediatoꝛ ꝺi ⁊ hominū. i. Thi. 2°. In duaruz
ſbaꝝ ꝺiuctiōe mōstrabať. In similagīe pp
ꝺspsiōz credētiū p aquā baptismi collecta
eccl̄ia cē coꝛpᵘ xpi ostēdebať. Ad illud ĝ
ꝙ ꝓmo obr̄: ꝙ ꝺe iure nāe non erat ꝙ offeref aīal: vl̄ hoc plus q̄ illud. ꝺō. ꝙ hoc nō
ꝺictabat nā nisi in gnalitate illa. ꝺe q̄ ꝺic̄
Augᵘ. x. de ci. ꝺi. Deo nos ꝑᵃᵐ virtutē que la
tria grece dr̄ seu in quibuscūq̄ sacramētis
seu in nobis metipis debemᵘ: ꝺ ipa rō illūi
nata fide redemptoris ex collectōne sui ꝺi
etabat hoc in spāli: vt ꝺictū est. Ad zᵐ
ꝺo ꝙ obr̄ de ꝓmanētia pz rñ. Nā natura
nō ꝺictabat ista sacrificia fieri gra sui: ꝺ ī
sigtionē ei sacrificii: ⁊ ita ñ erat ꝺdita ad
oē tps: ꝺ vsq̄ ad tps ei sacrificii. vñ Augᵘ
x. de ci. ꝺi. Mutāda erāt oportuno certoq̄
tpe iura: ne ipi ꝺo ꝺsiderabilia: vl̄ certe in
nobis acceptabilia: ⁊ nō potius que his figurata sūt crederēť.

Sequitur inquirere

vtꝝ soli ꝺo sit sacrificiū offerēꝺ. Ad quod
sic. Maiᵒ ē īcompabilr sacrificiū spāle q̄ illud coꝛpale ꝺ aīalibᵘ. Si ĝ hōi offereť sacrificiū spāle. ĝ multo magis ⁊ illud qō ē
coꝛpale. Ꝙ aūt sacrificiū spāle hōi exhibeať: ꝓbať p illud qō ꝺic̄ Aug. Ꝙ mīa ē sacrificiū spāle. mīa aūt hōi exhibeť. Itē laus
ē sacrificiū spāle. psalm. Sacrificiū laudis
honorificabit me. ꝺ ipis scīs offerimᵘ laudē
Juꝝ illō Eccle. 44. Laudemᵘ viros gl̄iosos
⁊ pētes nr̄os. ⁊ ī eoꝺ Laudē eoꝝ nūciat ec
cl̄ia. ĝ ipis offerimus sacrificium spāle. ĝ
multo magis ipis scīs antiqs poterat offerri sacrificiū illud māle seu coꝛpale. Itez
iudi. 6°. legiť ꝙ Gedeon cepit edū ⁊ panes
azimos. ⁊ tulit oīa ⁊ obtulit āgelo. ĝ Gede
on ꝯbrulit angelo sacrificiū. Itē. i. Thi.
i. Regi seculoꝝ īmortali īuisibili soli deo
honoꝛ ⁊ gl̄ia. Honoꝛ aūt qui ꝺebeť regi
visibili ꝺz eē visibilis. Honoꝛ aūt qui ꝺebetur regi inuisibili soli ꝺo ꝺz eē inuisibilis
Si ĝ ei exhibeť ꝺbito mō honoꝛ. Honoꝛ āt
ille erit inuisibilibᵘ sacrificiis. visibilia ĝ
sacrificia erūt alii q̄ ꝺeo offerenda. Itez
sicut xpus ꝑᵃᵐ ꝙ deus est inuisibilis ita ꝑᵃᵐ
ꝙ hō est visibilis. Si ĝ ipi ꝑᵃᵐ ꝙ deus: ē offerendū sacrificiū īuisibile. Ei ꝑᵃᵐ ꝙ hō pari
rōne erit offerendū sacrificiū visibile.
Ad hoc etiā facit ꝙ oīa illa sacrificia biᵘ sacrificiū pfigurabant. Coīi. Sacrificia p
tinēt ad latriā ꝺz soli ꝺo ē exhibēda latria
ĝ soli ꝺo sť exhibēda sacrificia. Itē aug
x. de ci. ꝺi. Cui sacrificandum cēsuit nisi ei
quē deū aut sciunt. aut putaunt. aut finxit
Itē Augᵘ in eoꝺē. Creatura rōnalis si ñ
colit deū: misera est ga ꝓnať ꝺo. Si aūt colit deū nō vult se coli ꝓ ꝺo. illi enī potius
dīne snīe ꝺilectiōis viribᵘ fauet sacrificās
diis eradicabiť nisi soli ꝺo. Itē Augᵘ. x.
de ci. ꝺi. Ut alia taceā que ptinēt ad religionis obsequiū. q̄ colit ꝺs sacrificiū certe
nullus hominū est qui audeat dicē ꝺeberi
nulli nisi ꝺo. mīra q̄q̄ ꝺ cultu diuino vsurpata sūt que honoꝛibᵘ ꝺeferēť humanis.

Itē act. 14°. Cum sacerdos Jouis vellet thauros paulo ⁊ barnabe sacrificare: cum
eiulatiōe pbiberi sunt ab eis: ne sibi talia
īmolarēt. Ex quo manifeste ꝓtestabanť soli ꝺo eē sacrificandū. Itē iudi. ij°. Angelus qui loquebať ad manue: ꝺixit ei. Si vis
sacrificiū facere offer illud ꝺño: in quo manifesťe mōstrauit ꝺo nō angelis eē sacrificiū offerendū. Ꝙ ꝺcedēꝺū est sacrificiū
s. nulli creature eē: ꝺ soli ꝺo offerendū.

Ad illud ĝ ꝙ p obr̄ ꝺ sacrificio īuisibili
vt mīa ⁊ laude. ꝺō. ꝙ mīa pōᵗ ꝺsiderari: ℔
est opus mīe ꝺuobᵘ modis. Unoᵒ vt ē quod
dā opᵒ vtile ꝓximo. ⁊ hoc mō nō dr̄ sacrificiū. Alioᵒ ꝑᵃᵐ ꝙ ꝺsiderať vt relatū ad finē deū. ⁊ ꝑᵃᵐ hoc assumit intentionē ⁊ rōz
sacrificii. Et ℔ est qꝺ ꝺicit Aug. x. de ci. ꝺi
Ipa mīa qua hōi subuenit si nō pp deū fit
nō est sacrificiū: ⁊ si enī ab hoīe fiat ł offerať tñ sacrificiū res ꝺiuina est. Rñdenꝺ
igiť ꝓ ɨteremptionē ad illud qꝺ ꝺr̄ ꝙ sacrificiū spāle offerť hōi. illi enī soli offertur
vt sacrificiū qui ꝓncipiū ⁊ finis est omniū
bonoꝝ: ga ĝ nec in hoīe: nec ī āgelo: nec eē
in xpō ꝑᵃᵐ ꝙ hō ꝺstituendᵘ est finis ł mīe ł
laudis. iō nulli offerenꝺ ē spāle sacrificiū
ꝺ illi soli qui finis ē vl̄ mīe vel laudis.

Ad illud ℟ᵒ qō obr̄ de sacrificio Gedeonis. ꝺō. ꝙ Gedeon nō obtulit sacrificiū angelo. ⁊ ꝙ ꝺr̄ obtulit ei. pōt ɨtell'i ꝺuobus
modis: ga cū in veteri testō. sicut ꝺic̄ augᵘ
in z°. li°. de trinitate. Angeli apparerēt ⁊
loquerenť in psona ꝺi. poterat Gedeon in
ipo angelo ꝺsiderare vel ꝙ angelᵘ erat: ul̄
deū quē ꝓtendebat. Si ꝺsiderabat in angelo ꝙ erat tē obtulit ei sacrificiū ñ vt ipi
offerendū: ꝺ vt p ipm angelū ꝺo offerendū
quēadmoꝺ hostia offerebať sacerdoti vt p
sacerdoteē ꝺo offerenda. vñ ibi dr̄. angelus
sacrificiū obtuliſſe: cū extendit virgā quā
tenebat manu: ⁊ tetigit carnes ascendit
ignis ꝛc̄. Si ℟ᵒ ꝺsiderabat Gedeon deum
quē ipe angelus ꝓtendebat. tūc obtulit ei
sacrificiū. i. ꝺo apparēti in angelo. vnde ⁊
ita dr̄ ipe āgelᵘ dñs cū dr̄. ꝺixit ei dñs pax
tecū. ⁊ edificauit gedeō altare dño. Ad
illō ℟ᵒ ꝙ obicit p auctoritatē apl'i. i. thi. i°.
℟ᵒ ꝑᵃᵐ Aug. x. ꝺ ci. ꝺi. Qui putāt hec ꝺ visibilia sacrificia alit ꝺgruere. illi ꝺo tanq̄z
īuisibili īuisibilia ⁊ maiora maiōi. melioriq̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

melioza: ꝓfecto neſciũt hec eẽ ſigna illoꝝ
ſic ꝛba ſonãtia ſigna ſũt reꝛ:quo circa ſic
laudantes ad eũ dirigimus ſigntes voces
cui res ipas in corde quas ſignamus offeri
mus:ita ſacrificãtes ñ alteri viſibile ſacri
ficiũ offerendũ eẽ nouerimus q̃ illi cꝰ ĩ coꝛ
dibꝰ nr̃is ĩuiſibile ſacrificium nos ipi de
bemus. Ad vltimũ qõ obr̃ de xp̃o.rñdet
ſilr Aug⁹.x.de ci.õi. Uerꝰ ille mediatoꝛ õi
ꝝ hoĩum:hõ xp̃s Jhũs cum ĩ hac forma dei
ſacrificiũ cũ patre ſumat:cũ quo vnꝰ ẽ deꝰ
tñ ĩ forma ſui ſacrificiũ maluit eẽ q̃ ſumẽ
ne hac occaſione q̃ſq̃ eſtimaret ſacrificãdũ
eẽ creature:ac ꝓ hoc ipe ſacerdos ẽ offerẽs
ꝝ ipe oblatio cꝰ rei ſacramẽtũ cottidianuꝫ
eẽ voluit eccleſie ſacrificiũ: que cũ ipiꝰ ca
pitis coꝛpꝰ ſit: ſe ipm ꝓ ipm vicit offerre.

c Onſequẽter querẽ
dũ eſt
õ pſonis offerẽtiuꝫ. Circa qõ br̃
querr̃ũf tria. Primo vtꝛ oẽs tenerent
ad ſacrificia tam iudei q̃ gẽtiles. Scõo
vtꝛ offerẽtes ſacrificia tenerẽt ad intelli
gendã ſigtionẽ ſacrificioꝝ. Tertio vtꝛ
mali poſſent offerre ſacrificia.

Ad primum ſic obi

cit. In oĩbus erat originalis egritudo: in
cꝰ remediũ erãt ſacrificia. ſicut dic̃ beatus
Greg⁹. Q apud nos valet aqua baptiſmi
hoc egit apud veteres vel ꝓ puulis ſola fi
des:vel ꝓ maioꝛibus virtꝰ ſacrificii.vel ꝓ
bis qui ex Habꝛahe ſtirpe ꝓdierũt miniſte
riũ circũciſionis.Si g̃ oẽs tenebãt ad que
rendũ remediũ otra originalis culpe egri
tudinẽ.Oẽs tenebant ad ſacrificia. Jtẽ
oẽs bẽbant illud dictamẽ nãe: ſicut dcm̃ ẽ
ꝙ dictabat faciẽda ſacrificia.Sꝫ qõ eſt de
dictamĩe nãe eq̃ obligat oẽs. g̃ oẽs tenebã
tur ad ſacrificia offerẽda. Coñ. Solis iu
deis ꝓcepta ſunt ſacrificia ꝛ ꝓ lege ĩpoſita
vbi aũr nõ eſt lex nec ꝓuaricatio. ſicut dr̃
Ro.4°. Ergo nõ ſacrificare nõ erat aliis ꝓ
uaricatio. Prenarica⁹ãt dr̃ tr̃ſgreſſio date
legis.Preterea nec erat otra legẽ nãe.cũ lex
nãe nõ dictaret ſacrificia niſi in gñe.ꝛ nõ
in rõe ꝓpria.Ex quo relinquit ꝙ nec lege
nãe:nec lege data tenebant gentiles ad ſa
crificia. Jtẽ querit q̃re.ſ.ſol illi ꝓlo ſcꝫ
iudeis ꝓcepta ſunt ſacrificia plus q̃ aliis.

Rº dicũt:ꝙ duplex eſt tentio.ſ. tẽtio cõ
gruitatis.ꝛ tẽtio neceſſitat⁹.Tẽtio nccitat⁹
eſt reſpcũ moꝛaliũ ꝓceptoꝝ:obligatio.ſ.ad
faciẽdum ꝛ ĩplendũ ea neceſſitate ſalutis.
Tentio ogruitatis añ legẽ fuit r̃ſpcũ ſacri
ficioꝝ ĩcõueniẽtia ꝛ vtilitate ad intelligẽ
dũ remediũ hũane ſalutis. Dicẽõ g̃ ꝙ tẽti
one neceſſitatis nõ tenebant oẽs ad ſacri
ficia:nec aliqui ante legẽ vatã: ſ ꝓ legem
vatã tenebant iudei quibꝰ vabat lex ad ſa
crificia tẽtione nccitatis.ceteri ro tẽtione
ogruitat⁹. Et hoc mõ võ ad illud qõ ꝓ obr̃
ꝙ tenebant oẽs ad ſacrificiũ ogruitate. ñ
neceſſitate. Ad illud ro qõ obr̃: ꝙ tene
bant querere remediũ ocedendũ eſt ꝛ ten
tione nccitatis.nõ tñ eadẽ tẽtione tẽbant
ad ſacrificia mãlia.vñ in illa rõne ẽ ſophiſ
ma ſequẽtis.ac ſi dicẽt tenebant querere
remediũ. g̃ tẽbant illud q̃rẽ ĩ ſacrificiis q̃
rẽ.n.r̃mediũ poterãt p alios: vt p ſacrificia
ſpũalia videl; cordis otti: ꝛ bi⁹. Ad z^m
ro qõ obr̃ ꝙ õ victamĩe nãe erant ſacrifi
cia.võ.ꝙ ĩ victamĩe nãe erãt ſacrificia vt
ogrua:nõ vt nccia.ꝛ in gñali: non in ſpãli

Ad illud ro ꝙ q̃rit. q̃re pplo iudayco ſo
lũ illa ſacrificia data ſũt in ꝓcepto. Rñdet
Aug⁹ coñ Fauſtũ dicẽs. Rite celebꝛata ſũt
ſacrificia ĩ illo pplo cꝰ regnũ ꝛ ſacerdotiũ
erat ppbia vẽturi regis ꝛ ſacerdotis de il
lo pplo ad regẽdos: ꝛ oſecrandos fideles
in oĩbus gẽtib⁹.vñ ad ſignãdũ: ꝙ ex illo po
pulo eẽt ille qui eẽt ſacrificiũ vez. magis
illi q̃ aliis ꝓcipiebat de ſacrificiis:ga illi⁹
veri ſigna pnoſtica erant.

Deinde queritur vtꝛ offe

rẽtes ſacrificia tenerẽt intelligẽ ſigtiones
eoꝝ.qõ vr̃ p illud pſal. Pſallite ſapiẽt. glo
Aug. Nemo ſapiẽt facit qõ nõ ĩtelligit. Si
g̃ illi nõ ĩtelligebãt illa ſacrificia. nõ ſapi
ẽter offerebãt.cũ illa eẽnt inſtituta in ſignt
ficationẽ veri ſacrificii. Si g̃ tenebãt ſapi
ẽter offerre. g̃ tenebãt ĩtelligẽ. Coñ. Si
plices tpe gr̃e qui tenẽt ad maioꝛẽ pfectõꝫ
nõ tenẽt intelligẽ ſignificatiões ſacrificio
rũ. g̃ multo foꝛti⁹ nec ſimplices tpe legis te
nebant ĩtelligere ſignificationes ſacrifici
oꝝ. Rº ſicut nos dica⁹ ĩtelligẽ articulos
fidei ĩpliciteꝛ explicite.ꝛ intelligere expli
cite articulos tenẽtur ꝓuecti ꝛ ꝓlati.ſic dr̃
i.Pe.3°.Parati oĩpoſcẽti reddere rõez de
ea que in nobis eſt.fide ꝛ ſpe.Implicite ro
tenẽt intelligere ſimplices ſolũ.ita in veli
teſtamẽto ꝓuecti vt doctoꝛes ꝛ ſacerdotes

tenebãt ĩtelligẽ ſignificatiõez ſacrificioꝝ
hoc ẽ vt ĩtelligerẽt ipa ſacrificia eẽ ſigna
fut⁹ ſacrificii redẽptõis. ſimplices ro ſo^m
tenebant ĩtelligere ga ſacrificia erant õo
ea rõe qua ſibi placuit offerẽda.ꝛ hoc ĩpli
cite otinebat ꝙ eẽnt ſigna:ga rõne ſigni
ficationis futuri ſacrificii voluit ea deus
ſibi offerri inde ẽ ꝙ de ſacrificio ꝓhase dr̃
Erit q̃ ſignũ in manu tua Exo.13°.

Tertio queritur vtꝛ mali

poſſint õo offerre ſacrificia:qõ nõ vr̃. Naz
dicit Aug⁹.x.õ ci.õi. Q mĩa qua hõi ſũe
nit ſi nõ ꝓ deũ fit.nõ ẽ ſacrificiũ.Si ergo
mali ꝓ deũ nõ offerẽt illa aĩalia. nõ offere
bãt ſacrificiũ. Ad qõ fac̃ illud Oſee.8°.
Jmolabunt carnes ꝛ cõmedẽt. ꝛ vñs non
ſuſcipiet eas. Jtẽ dic̃ Aug⁹.x.õ ci.õ. Q
ſacrificiũ res dĩna ẽ.Si g̃ malus nõ poteſt
opari rẽ diuinã. nõ põt malus offerre ſacri
ficiũ. Coñ.Heñ.4°. Capn qui malus erat
legit obtuliſſe õo ſacrificiũ. Jtẽ Oſee.9
Nõ placebũt õo ſacrificia eoꝝ dr̃ de malis
Mali g̃ offerũt ſacrificia: q̃uis nõ õo acce
pta.ſi dicaꝛ ꝙ ẽ ſacrifi^m ſpũale qõ hõ offert
õo õ ſe ipõ. Et ẽ ſacrificiũ figurale qõ hõ
offert de ali o vt de aĩali. Mali ro nõ põt
offerre ſacrificium ſpũale:tñ põt offerre ſa
crificiũ figurale ꝓ tpe figure. Coñ.Sacri
ficiũ ſpũale dr̃ carnis mortificatio Ro. iz°
Obſecro vos p mĩam õi vt offeratis corpa
vra hoſtiã.ſ hoc ſacrificiũ põt offerri mal⁹
vt ypocrite vl̃ heretici.g̃ mali põt offerre
ſacrificiũ ſpũale. Jtẽ laus ẽ ſpũale ſacri
ficiũ.pſal.Sacrificiũ laudis bono.me. ſ ma
li põt deũ laudare. 29°. Vſ.Popul⁹ iſte oze
ſuo ꝛ labiis ſuis glificat me.ꝛ is.eccle. Nõ
eſt ſpecioſa laus ĩ oze peccatoꝛis. Ergo põt
mali offerre ſacrificiũ ſpũale. Rº ſacrifi^m
dr̃ eo ꝙ ſacꝫ facit offerentẽ. Duob⁹ autem
modis eſt ſacrificiũ. vt ſignũ ꝛ vt res. Sa
crificiũ g̃ f^m rẽ qõ ſacꝫ facit nõ põt offerre
malus.ꝛ tale eſt ſacrificiũ ſpũale. Sacrifi
ciũ ro f^m ſignũ:qõ ſacꝫ ſignat põt offer
re malus. Doc aũr dico de ſacrificiis ſpãli
bus:nõ de gñali ſacrificio redẽptõnis.Nã
illud ſacrificiũ in miſterio offerẽt tã a bõis
ſacerdotib⁹ q̃ a malis.In re ro offertur ab
ipõ ſũmo ſacerdote f^m ꝙ dic̃ Aug⁹.x.de ci.
õi.Q ipe eſt ſacerdos offerens:ꝛ ipe ẽ oblo
Dicendũ igit ꝙ ſacrificia illa figuralia de
aĩalibus poterat offerre tã bonus q̃ malus

ga illa erãt ſigna ſanctificatiõis offerẽtis
Sacrificia ro ſpũalia que offert hõ õ ſe ipõ
nõ põt offerre malus.ea ꝙ illa ſũt res ſãcti
ficationis offerentis. Malitia aũt nõ com
patit ſecũ rẽ ſanctificatõis.nec eo⁹. rẽ ſan
ctificationis maliciã. Ad illud g̃ ꝙ obr̃
de mĩa ꝙ nõ eſt ſacrificiũ ocedendũ ẽ:ſi ñ
fiat pp deũ.vñ nõ eſt ſile de ſacrificio coꝛ
porali ꝛ ſpũali.ſicut iã dictũ eſt. Ad illõ
ro ꝙ poſtea obr̃ de mortificatõe corpis võ
ꝙ mortificatio coꝛpis in ypocritis ꝛ here
ticis nõ eſt ſacrificiũ.ſ mortificatio carnis
võito mõ facta: ꝛ pp deũ: ꝛ a xp̃ianis.illa
ſolũ eſt ſacrificiũ.qa illa ẽ res ſcificationis
vñ Aug⁹.x.de ci.õi.Coꝛpꝰ noſtꝛ cũ tpãtia
caſtigamus.Si h̃ quẽadmodũ debem⁹ ppt
deũ facim⁹:vt nõ exhibea⁹ membꝛa nr̃a arma
ĩiquitati pccõ.ſ arma iuſticie õo.ad Ro.6
ſacrificiũ eſt. Ad illud ro qõ obr̃ õ ſacri
ficio laudis.Rñdet in pſal.ſup illud ſacri
ficiũ laudis bono.m.Glo. ſacrificiũ nõ qõ
ſcelerati cãtant.Sꝫ ſacrificiũ laudis ñ aĩa
liũ honorificabit me.Neo enĩ mihi offert h̃
ſacrificiũ ꝛ malꝰ eſt: ga nemo niſi bonꝰ vt
ſi laudat ꝛ bñ viuit. nõ eĩ laudat ſi bñdic̃
ꝛ male viuit:nec qui bene viuit:ſ ſibi dat
ſupple laudẽ.ꝛ ſbdit.Quieſcat g̃ a malis ꝛ
offerat ſacrificiũ laudis. Ad illud ro ꝙ
ſupi⁹ obiciebat ꝙ ſacrificiũ res diuina eſt
ocedendũ eſt.ſ res diuina dr̃ duob⁹ modis
f^m ſignũ ꝛ f^m eſſentiã. Rem diuinã f^m ſi
gnũ põt offerre vt dictũ eſt. Rem aũt f^m
eẽntiã nõ. vt ſpũale ſacrificiũ qõ offert hõ
de ſe ipõ.

Quarto queritur de

pſonis offerentiũ in ſpãli. Querit g̃ de pſonis
offerentib⁹ in lege nãe. Legim⁹ enĩ ꝙ Abel
obtulit ſacrificiũ.4°.Gen.Silr Noe Gen.8
Silr Habꝛaã Gen.15°.ꝛ.22°.Silr Jacob ge
ne.46°.Querit g̃ quare nõ ſilr Jſac obtu
lit ſacrificiũ aliquod. Cũ eẽt ĩ illa linea pa
tꝛ de quibus naſcitur⁹ erat xp̃s vez.ſ. ſa
crificiũ. Ad h̃ aſſignat mltiplex rõ. Pri
ma eſt f^m lr̃az:ga Abel fuit ꝓncipiũ ꝛ caput
gnationis ſue.i.ꝓme etatis. Noe ſcõe. Ha
bꝛaã tertie. Jõ illis tãꝑ ꝓncipaliozib⁹ ope
tebat vt offerrẽt ſacrificia in p̃figuratiõz
p̃dictã. Jacob ro fuit p̃r.iz. patriarchaꝝ
ex quib⁹.iz.tribus quib⁹ data ẽ lex ſacrifici
oꝝ ꝓpterea illis q̃uoꝛ opetebat. Scõa rõ
eſt:ga p Noe p⁹ diluuiũ diſſeminatũ ẽ gen⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

bumanū simplr p Nabraā plurimū est multiplicatū.tū p Jsmaelē ex quo orti sunt.12. duces vt Gene.is.tū p Jsac. vñ Heñ.is. pmissionē de multiplicatōe. statī sbdit de sacrificio ei⁹.Silr p Jacob multiplicatū est ga habuit plēs vxores.Jsac ño vnica otēt⁹ nō ita multiplicauit: ⁊ iō nō ita operebat sacrificioz oblatio. Tertia rō que vidē potior est ga ipe Jsaac ī psona sua oblatus est in sacrificiū.Heñ.22⁰.Et ita expssissime pfigurauit xpm in se ipo. Jō nō oportebat q̄ pfigurarēt illū ī sacrificiis: que ipe offerret:ga illa minus ppie xpm figurabāt.

Quarta rō est allegorica: ga Jsaac typū gessit otēplatiuoz.alii ño actiuoz. Cōtemplatiua autem magis cedit in pmiū q̄ in meritū. ⁊ si vtrūq̄. scilicet otemplatiuum ⁊ actiuū otingat mereri ꝑut in via ē. actiua ño magis cedit ī meritū.⁊ iō ga sacrificia respiciebant meritū cōperebāt illis q gerebāt typū actiuoz. Postea queritᵈ Melchisedech.cū eīs Melch.expssiozē tenuerit typū sacerdotis xi.i. xpi q̄s Aaron. sic ꝑbat apls ad Hebre.7⁰.Sacrificiū aūt tūc erat figura veri sacrificii futuri in xpo⁹ a xpo.q̄re nō legim⁹ melch. sacrificiū obtulisse de aīalibus sicut Aaron. Solo vez sacrificiū xpi vuplr ꝓsiderat.Uno⁰ inq̄tum ipe xps sub spē ꝑpria.i.in carne visibili oblatus est in ara crucis.Alio⁰ inq̄tum sb spē panis ⁊ vini ōdit se ipm discipulis ī cena ⁊ cottidie offert in altari ecclesie. Primo⁰ possz dici q̄ sacrificiū Aaron qō erat ex carne visibili expssi⁹ figurauit sacrificiū xpi q̄ illud qō obtulit Melch. Alio⁰ dicim⁹ q̄ illud qō obtulit Melch.s.panis ⁊ vinū Heñ.14⁰.Expssius figurauit vez sacrifi⁹ xpi futuz sb spē panis ⁊ vini in altari. q̄ sacrificiū Aaron: ga ibi nō offert caro in spē carnis visibilis.sed offert inuisibilis ⁊ illud operit fidei que est de inuisibilib⁹ vnde sicut lex nature ꝓsonat euāgelio:ita ꝓgruū fuit vt sacerdos in lege nāe offerrz sacrificiū ꝓsile sacrificio euāgelico. Queritᵈ etiā q̄re Moyses nō obtulit aliqō sacrificiū añ legē.cū tñ ipe dixerit se ꝺ facrnz Exo.5⁰.dicēs Pharoni.De⁰ hebreoz vocauit nos vt eamus viā triū dierz in solitudinē ⁊ sacrificem⁹ dño do nostro. Preterea q̄re nō sacrificauerūt filii isrl ī egypto nisi tm agnū paschalē q̄ fuit ex spāli ꝓcepto dñi.exo 12⁰. Rᵒ ad pmū ga cū Moyses cēt legislator in qua dāt ꝓcepta de ritu sacrificioz ꝓgruebat vt expectarz publicationē legis anteq̄ sacrificiū offeret.vt ostenderet auctoritate diuine legis sacrificia cē offerēda.

Ad illud q̄ dixit Pharaoni viā trium di ez ibimus vt sacrificem⁹ dño do.dō.q̄ sic in vispotione vecreuerat faciendū si eos pharao libē dimisisset. sed postmoꝺ Pharaone indurato ⁊ diuersis plagis flagellato alr mutatū est.ga forsitā si dimissi fuissent libē puenissent ad synna itinere trium dierū:in quo varet eis lex sacrificioz. Ad aliud ño qō queritᵈ q̄re nō obtulerūt in egypto. Rᵒ est ꝛalis: ga ea que operebāt ad sacrificia erāt egyptiis abhoīabilia.vnde pboni dicēti itez sacrificare dño ī tra hac Rñdet Moyses nō pōt ita fieri.abhominationes enī egyptioz īmolabim⁹ do nostro Jō agnū paschalem sacrificauerūt nocte: ne ab egyptiis viderent qō est sacrificiū ītitutū in memoriā liberationis ō egypto sic p⁹ Exo.13⁰. Allegorica ño rō est ga egypt⁹ sigt peccatū. vū aūt hō est ī peccato nō cōgruit vt offerat sacrificiū do. Itē agnus paschalis erat signū redemptoris vt figuraret.q̄ p xpm redemptoꝛe eramus liberādi ab egypto spūali Jō ꝓceptū ē illis agnū paschalē sacrificare.

Queritur postea de

inchoatione sacrificioz. Prio ei legim⁹ ea obtulisse Abel ⁊ Cayn Heñ.4. Sed obr Uidet enī q̄ debuerūt incipe ab Adaz: ga sicut dic Hugo de scō vic.oueniēs fuit vt sp medicina ocurreret cū morbo. sed morb⁹ p quo oblat⁹ est:est xps vez sacrificium in cui⁹ signū offerebāt illa aīalia ꝺcepit ab Adā.s.ex quo lapsus est.Igit oueniēs fuit vt a pncipio lapsus offerebat: l ipm verus sacrificiū.vel cetera que erāt figura vel signa ꝺi sacrificii tāq̄ medicī a ocra morbū

Itē ad plura tenet peccator q̄ innocens quia tenet ad opa satisfactionis.sed Adam peccator fuit aliqñ. abel aūt innocens. q̄ ad plura tenebat adā q̄ abel.maxie quo ad ea que spectabant ad satisfactionē. ꝺ hi⁹ erāt sacrificia.q̄ plus tenebat adā ad sacrificia offerenda q̄ abel. Ad hoc rñdet q̄ sicut ecclesia dr icepisse ab Abel nō ab adā. ⁊ ꝺ ga adā icidit in mortale pccm p⁹ scītatem quā pus bēbat.⁊ ita si ecclesia diceret icepisse ab adā diceret ecclesia aliqñ uesisse qō est īcōueniēs viz q⁹ ecclesia postq̄ cepit desierit. Preterea ga abel pmus fuit qui gessit exēplē typū ecclesie ꝓpter innocentiā ⁊ virginitatē:quibus desiguit innocentia ecclesie ⁊ spūale integritatē. Ita oueniens fuit vt abel īcipet ritus colēdi deū ad quē fuit institutio sacrificioz. Ad illud q̄ q̄ obr q⁹ ab adā inchoauit morb⁹.q̄ ⁊ medicina.dō. q⁹ re ña ab ipo inchoauit medicīa s.sacrificiū otriti cordis.dilectionis ⁊ ouotionis ꝺ nō īcepit.s.ab ipo ipi⁹ medicine signū.s.visibile sacrificiū. ⁊ hoc triplici rōe Prio ga ab illo a quo cepit diuine inbonorationis exēplū no debuit rit⁹ sumi benorandi deū. Ab adā aūt cepit exēplū dīne inhonoratōis.cū pnaricat⁹ est diuinū mandatū.Heñ.3⁰.vñ Zach.13⁰. Adā exēplū meū q̄ ab illo debuit īcipe rit⁹ diuini honoris qui fuit iusticie ⁊ innocētie pmū exēplū. 2ª rō est.que supdicta est.ga cū ecclesia sit aggregatio fideliū colētiū deū.ab illo a quo īcipit ecclesia dz īcipe rit⁹ colēdi deū.⁊ ita oblatio sacrificioz.ab adā aūt nō dz dici ī cepisse ecclesia.ꝺ ab abel. Tertia rō est:ga sicut dic Aug⁹ sup Heñ.ad lram.adā erat vir spūali mēte pditus.vnde etiā p⁹ lapsū ouertebat se potius ad interi⁹ sacrificiuz qō est otriti cordis.Alii ño nō ita pditi:cō uerterūt se ad sacrificiū exterius.Cūi cōueniens fuit vt pus in Nabraā pcederet oblatio sacrificii īteriozis spūalis.postmodū ño in filiis ei⁹ sequeret oblatio sacrificii exteriozis mālis:vt in illis psonis vtriusq̄ sacrificii pberet exēplum. Ad aliud vero q⁹ obr q⁹ ad plura tenebat peccatoz adā q̄ innocens abel.Dicendō q⁹ vez est. nō tñ ppē hoc sequit q⁹ teneret ad sacrificia. Sacrificia enī p ⁊ pncipaliter fuerūt instituta in remediū originalis.ſ⁹ q⁹ dicit Grego⁰ Nō apud nos valet aqua baptismi.ꝺ apud antiquos vel p pueris sola fides.vel p adult⁹ virt⁹ sacrificioz.ga q̄ in adā nō fuit reatus originale peccatū distīctū ab actuali:nō cōperebat ei offerre sacrificiū visibile:qō q̄ distincte ⁊ imediate institutū est ꝺtra originale

In filiis ño ade .pmo fuit distinctū actuale ⁊ originale vnde oueniebat vt ab ipis pmo sacrificia offeren tur

c Onsequēter q̄rit⁹ ꝺ dīis sacrificioz. Et queritᵈ pmo de pmis dīis sacrificioz que erāt ante legez ⁊ in lege. Scōo spāliter de dīis sacrificiorū habitis ante legē. Tertio de dīis sacrificiorum in lege.

Quantum ad primū

obr sic. Ante legē ⁊ in lege legitur duplex dīa sacrificii.quedā que fuerūt in mā sensibili vt de aīalib⁹ cuiusmōi fuit sacrificiū abel.Quedā ño in mā vegetabili vt in fructibus terre.cuiusmodi fuit oblatio Cayn Heñ.4⁰. Itē silis oblatio legit post diluuiū.Nā Noe obtulit sacrificiū in mā sensibili de pecorib⁹.Heñ.8⁰. Melch.ño de mā vegetabili:vt panē ⁊ vinū.Heñ.14⁰. Itē in Leui.p̄. Legit oblatio sacrificii ō aīalib⁹ ⁊ silr.3⁰.⁊.4.Jn scōo ño legit oblatō de simila siue panib⁹.Queritᵈ q̄ vñ ꝓcessit hec dīa sacrificii. Itē in lege inuenit dīa alia.Nā cū duplex eēt altare.altāe holocaustoz.⁊ altare thymiamatis. In altari thymiamatis offerebat sacrificium thymiamatis mane ⁊ vespe.sicut hēt Exo.30. Sup altare ño holocaustoz offerebāt alia duo gīa sacrificioz.sicut legit.i.⁊.2⁰.Leui. Queritur q̄ qre hec dīa sacrificii ñ fuit añ legē in lege nāe.sicut ⁊ alia duo. Itē in noua lege offert īcensū thuris:qō est sacrificiū thymiamatis. Si q̄ lex nāe magis cōsonat legi noue q̄ lex Moysi. videtur q⁹ potius hoc gen⁹ sacrificii: qō est de thure ul thymiamate debuit eē in lege nāe. Itē q̄re in noua lege hēmus aliqō psentatiuz seu ꝺformesacrificii thymiamatis vel incēsi ⁊ ñ aliquod repsentatiuū sacrificii ō aīalibus seu de panibus. Itē que potuit eē rō q⁹ sacrificiū de aīalibus pmo oblatū fuit ab abel iusto.Sacrificiū ño de frugib⁹ a Cayn peccatore. Rᵒ ad pmū cū institutō sacrificioz siue in lege nāe seu in lege Moysi fuerit ad sigtionē ⁊ figurā sacrificii redēptionis in xpo.Sacrificiū aūt redēptionis dupl⁹ erat offerendū.visibilit ⁊ suisibilit Uisibiliter in crucis tormto. Jnuisibiliter in sacramēto ab institutione sacrificioz. Preterea debuit duplex signū pcedere.vnū qō figuraret sacrificiū xpm in ara crucis offerēdū in spē assūpte carnis.⁊ quo ad ꝺ fuit necessaria dīa sacrificii in carne sensibili.vñ dicit Aug⁹ otra Faustū pmissuas figuras in victis aīaliū celebrari oportebat ꝓpter emēdationē future carnis ⁊ sāguis p quā vnā victimā fieret remissio pcōz

Universidad de Deusto
Biblioteca

Aliō q figuraret sacrificiū carnis xp̄i ī altari offerendū ſb ſpē panis ⁊ vini. ad cui⁹ figurā necessaria fuit alia vr̄a sacrificioꝝ in frugibus seu pane⁊ vino.ga ſic dr̄.i.cor x.Calix benedictionis nōne coīcatō sanguinis xp̄i est.Panis quē frangim⁹ nōne ptici patio corpis dn̄i est. Ad z^m ꝺo q querit ꝙre in lege nāe nō fuit sacrificiū incēsi dō Q sacrificiū xp̄i ad nostrā r̄demptionē duplex fuit. spūale ⁊ corpale. Spūale fuit sacrificiū denotionis ⁊ amoris salutis būani generis.qō sacrificiū obtulit in mēte. Corporale fuit sacrificiū mortis quā sustinuit in cruce vel que repſētat in sacramēto sub panis spē. Necessaria igit fuit p̄figura⁹ sacrificii spūalis qō obtulit xp̄s in abdito deuote mētis:⁊ quo ad hoc fuit figura sacrificii thymiamat' qō offerebat in altari ī tertiori. Et p̄figuratō sacrificii corpalis qō obtulit in carne. ⁊ hoc duplr vt dictū est Sensibiliter in cruce ⁊ quo ad hoc erat figura sacrificii carnis sensibilis Et insēsibiliter in altari sub spē panis ⁊ vini. ⁊ q̄ ad hoc erat figura sacrificii ī re insensibili frugū ⁊ panis ⁊ vini.vtrūq; aūt sacrificium offerebat sr̄ altare exteri⁹ qō dr̄ altare holocaustoꝝ. Notandū ḡ q ꝺ^s dispensatōz manifestationis maioris que debuit eē sic dicit Aug⁹ ⁊ Hugo de scō vic.in signis redēptionis ꝺ^s decursū tp̄is magis ⁊ magis ꝺueniebat. vt in lege nāe darent p̄ signa sacrificii corpalis. Postea ꝺo in lege Moysi que sicut dicit Aug⁹. est ad xp̄i gr̄am dirigens.⁊ ad Ro.7°.Scimus qm̄ lex spūal' est dicit apl's adderent signa sacrificii spūal' ga ḡ thymiama erat signū sacrificii spūal' xp̄i nō ꝺueniebat vt offeret ante lationem legis. Ad tertium ꝺo q obicit q lex nāe magis ꝺformaret euāgelio.ꝺō. q quedam dicūt eē in lege nāe q̄tū ad dictamē.Que dā ꝺo q̄tū ad statū. quantū ad dictamē in lege nāe fūt p̄cepta moralia.quantū ꝺo ad statū in lege nature fuerūt signa seu sacramēta repationis future. illa fūt in lege nature ⁊ ex lege.Ista ꝺo in lege nature sunt ſ nō ex lege nāe. imo p̄ncipalit ex diuina īstitutione seu inspiratione. Dicendū ergo q silr mō in lege Moysi sunt p̄cepta ⁊ sacramēta.silr ī lege noua p̄cepta fūt ⁊ sacramēta.Si ḡ cōpemus legē euāgelii ad legē nāe:⁊ legē Moysi maior ꝺformitas ē legis euāgelii ad legē nature,in p̄ceptis que p se fūt legis nāe q̄ in p̄cepti legis moysi q̄ p se sunt ipi⁹.maior ꝺo ꝺformatio est legis euāgelii ad legē moysi in sacramētis q̄ legis nature:ga sacramēta legis exp̄ssiora fūt ⁊ ampliorīs determinationis q̄ sacramēta ī statu legis naturalis. ꝓpterea in sacramēt' pl⁹ ꝺformat lex gr̄e legi Moysi q̄ legi nature. Ad quartū ꝺō.q sacrificiū incensi in noua lege alr est q̄ī lege veteri. ibi enī erat sacrificiū in signū futuri sacrificii.s. spūalis xp̄i.ꝺ ꝺo nō est figura futuri:ſ repsentatio sacrificii p̄teriti xp̄i in passione ℓ p̄ntis in altari:ſ trī in illis trib⁹ sacrificiis correspondētia sunt tria in sacrificio altaris.Nā in sacrificio altaris est caro ⁊ēta panis in sacramēto incensū in mīsterio.

Ad vltimū ꝺo ꝺō q cū duplex sit sacrificiū carnis xp̄i.vnū qō ipemet obtulit in cruce vt ipe sacerdos.de quo dic' apl's Heb 7°.Pontifex scūs īnocens ipolut⁹.iō ꝺpetebat vt figura hi⁹ offeret ab innocēte ⁊ in sto Abel. Aliud qō offert a ministro ī sacramēto sub panis specie.iō ga illud sacrificiū pōt offerre a malo mīstro ⁊ peccatore. p̄mo figura ei⁹ sacrificii p̄cessit in Cayn iniusto ⁊ peccatore.

Postea queritur de

vr̄īa sacrificioꝝ p̄tpe ante legē.Queritur igit quare in p̄mis sacrificiis abel ⁊ Cayn solū determinēt gn̄a rer̄.Heñ.4°.Factū est vt offerret Cayn defructib⁹ tre dn̄o. abel ꝺo obtulit de p̄genit' gregis. Consequēt ꝺo in scōa etate p⁹ diluuiū determinatur sacrificia ꝺ^s mūdū⁊ īmūdū.Heñ.8°.tollēs noe ō cūct' pecorib⁹⁊ volucrib⁹ mūdis obtulit holocausta.Postea ꝺo ī 3ª etate ī habraā determinat sacrificiū faciendū de sensibili irrōnabili. vt.15° Hen. De gressibilib⁹ ⁊ volatilib⁹.postmodū in re rōnabili vt in filio suo Isaac.Heñ.22°.Querit que est ratio hi⁹ vr̄ie. Itē querit ꝙre soli Habraē duplex indicit sacrificiū ante legē.p̄mo in re irrōnabili de alibus.Heñ.15.postea in re rōnabili vt in filio Heū.22°. Itē querit ꝙre in p̄mo sacrificio qō obtulit de alib⁹ gene.i.c̄pit ei vt diuidat gressibilia nō aūt volatilia.Si li enī mō p̄cipit p̄ Leui.q gressibilia diuidant.volatilia ꝺo indiuisa offerant. Itē querit cū triplex sit vr̄ia p̄cipua.sacrificii de alibus. p̄ma que dicit hostia holocausti.Scōa que dicitur hostia pacifica seu salutaris.Tertia que dr̄ hostia seu victima p peccō que vr̄ia habet Leui.i ⁊.3°.⁊ 4.Quare alī lationē legis nō legat oblata fuisse hostia p peccō.ſ holocausta ⁊ pacifica. Silr in latione legis Exo.20°. ñ fit mēt°nisi ō holocaust'⁊ pacific' vñ exo 20.dr̄.Altare de tra faciet mihi⁊ offerēt sr̄ illud holocausta⁊ pacifica vr̄a.Silr in latione federis cū ꝺo.exo.24.dr̄.Obtulerūt holocausta īmolanēt q victīas pacificas ⁊ño de hostia ꝺo seu victīa p peccō nō fit sermo nisi ī Leu.4°.P⁹ legē tā ī tabul lapideis

Obr̄. vr̄ q econtrio p̄us ꝺberēt offerri victīe p peccō:ga sēp erat morb⁹ peccī: ⁊ ita sēp dēbat cū eo curr̄e medicina. Medicina aūt erat victima p peccō ⁊ hi⁹:⁊ ita spectabat ad necessitatē. holocausta aūt ⁊ victima pacificoꝝ q̄ī ad superrogationē:ga hec quandā p̄fectionē designabāt. p̄us aūt est qō ad necessitatē q̄ quod est ad superrogatōz.g̃ ⁊ ante legē:⁊ in p̄ncipio p̄ot⁹ videt fuisse determinandū ō victima p peccato q̄ de holocaustis ⁊ pacificis. Itē vr̄ ex statu ppli qui rudis erat hoc idē.vr̄ enī ex hoc q minus spūale sacrificiū dēret eis p⁹ determinari vel tradi. Ad ꝺ^m ad p̄mū cum sicut sup̄ dictū est.sacrificia illa essent sig̃ ri sacrificii xp̄i.ſ^m q maior erat ap̄ proximatio. Ad sacrificiū ꝺuz ꝺuēicbat vt maior fiēt determiatio ⁊ declaratio circa res sacrificāḋas:vt p signū exp̄ssi⁹ magis ac magis eēt declaratio ℓitatis. Notan ō igit q sicut sup̄ habitū est grad⁹ fuerūt in ipa determiatione.vt p̄mo in sacrificio Abel determinaret fieri in carne. Scōo in sacrificio Noe determinaret futuꝝ ī carne mūda.Tertio ī sacrificio p̄ Habraē specificaretur ampli⁹ in gressibilib⁹⁊ volatilib⁹.in signū q xp̄s erat futur⁹ simul ꝺprehenser⁊ viator.Cōprehenser figurabat esse p volatilia.Viator p gressibilia. Quarto ꝺo in sacrificio Habraē vlteri⁹ determinabat fiēi in carne humana cū p̄cipit offerre ei filiuꝝ sn̄ū.hec igit est rō p̄dicte vr̄ie sacrificioꝝ

Ad z^m q querit de duplici p̄cepto Habraē ꝺō.q ꝺ^s diuinas⁊ būanas hystorias in Habraā p̄ ceteris ꝓbatus fuit zelus late ꝺditoris: ꝓpter quē⁊ plura sustinuit vt in cendiū caldeoꝝ patria⁊ pentes defuit.sic̄ p; Heñ.xi.vnd⁊ ei p̄mo exp̄ssa est p̄missio būanationis redēptoris.In semīe tuo benēdicent oēs gentes.Heñ.22°. Propt̄ qō ip̄i figurale sacrificiū ogruebat duplex.Unuꝝ qō r̄p̄sentaret sacrificiū xp̄i p silitudinē gnis vt sacrificiū de alī.Aliud p silitudinē spēi ꝓpter qō dat ei p̄ceptū de īmolatione filii. Ad tertiū q querit de p̄ sacrificio.ꝙre gressibilia diuidūt⁊ ñ volatilia duplex rō assignat allegorica⁊ lr̄alis. Allegorica:ga aues signant ꝺtemplatiuos q debēt hr̄e cor indiuisū in vnū.iuꝝ illō psal Unā petii a dn̄o.Gressibilia ꝺo signt actinos:q p multas curas diuidūt.iō signant p martbā Luc.x°.Martha mar. soli.es.⁊ er.pl'a. Lr̄alis est in memoriā pene originalis.Gressibilia enī bīt ortū de terra gn̄ i.que maledicta est ꝓpter peccatū ade.Hñ. 3°.Volatilia ꝺo ex aqua que nō fuit maledicta:ſ benedicta Heñ.i. In typo ḡ pene originalis est dēbat q in gressibilib⁹ eēt maior indigentia sanctificationis.q̄ in auib⁹ ꝓpter terre maledictionē.q theologica cōsideratione planū est. Ad quartū q q̄rit tur ꝙre ante legē nō legit vr̄ia hostie p peccato in oīti manifestius eē.tñ ad p̄ns notandū est q sicut dr̄ ad Ro. 4°. vbi nō est lex:nec p̄uaricatio.ante legē p̄cm erat absolute:ſ data lege peccatū erat:⁊ p̄uarica⁹ iō peccātes p⁹ data legē indigebāt ap̄lori remedio:vt cū añ legē ī remediū sufficerēt hostie holocausti.⁊ pacificoꝝ:vt eē data lege anteq̄ ītroducta eēt p̄uaricatio sicut iā ostendef:tñ ītrueniēte p̄uaricatiōe necessariū fuit vt ītroducēt nouū ge⁹ sacrificii videl̄z hostia p peccato qō esset speciale remediū p̄uaricationis.

Queritur postea de

vr̄īs sacrificiozum in lege. Obmisso igit sacrificio thymiamatis qō offerebat super altare interius.Querit de sacrificiis que offerebant sup altare exterius:que erāt in duplici vr̄ia.sicut sup̄ dictū est. Est igit p̄ qō de sacrificiis in mā insensibili. ꝙre seu in sacrificiis seu in libamētis ꝺcurrerent panis vel ei⁹ mā vinū oleū. ⁊ adderet th⁹ ⁊ sal.tbus in aligbus:sal in oībus.Leu.2°.

Itē ꝙre in pane seu ei⁹ materia tūc offerent spice:nūc similа.nūc panis.Et ꝙre panis offert nūc coct⁹ in clibano:nūc in sartagine:nūc in craticula. Ad ꝺ^m ad p̄mū ꝺm q duplex est rō p̄dicte vr̄ie oblationis lr̄alis ⁊ spūalis.Lr̄alis est vt honorificet dn̄m iuꝝ illō ꝓuerb.3. Honora dn̄m de tua sba vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

largitor bonoꝝ necessarioꝝ homini vl ad sustentamẽtũ vel ad ꝺimẽtũ vel ad medicamẽtũ. Ad sustẽtamẽtũ ꝺe esibili offert sacrificiũ panis. ꝺe potabili vinũ. Ad ꝺimẽtũ ꝺ excitatiuis appetit⁹:offert ei sal. ꝺe delectantib⁹ appetitũ oleũ. Ad medicamẽtũ ꝺe aromaticis ⁊ ꝺsolidatiuis offert ei tb⁹:vt ex bis coꝺoꝛib⁹ ⁊ ad necessitatẽ boĩs sine difficultate magna occurrentib⁹ ptestarent in sacrificio ꝺeũ bonoꝝ oĩũ largitorẽ. Allegorica ꝯo rõ ẽ respcũ sacrificii xp̃i Nã sicut dicũt scĩ. panis est sacramẽtũ carnis. Uinũ sacrm̃ est aĩe seu sãguinis. Oleũ figurat gratiã. Sal scĩam. Tb⁹ oꝛones ꝺñi saluatoꝛis:sicut al's manifestat. Ad z⁰ ꝯo ꝺ̃ō. q lr̃alis rõ manifesta ẽ in ℔ qꝺ ꝺ̃c̃ est. Allegorica ꝯo rõ ẽ respcũ sacrificii xp̃i qꝺ ꝺsideraf triplr. Jn fide patꝝ p statu legis nãe:⁊ sic erat vt spica. Jn fide patꝝ p statu legis scripte: ⁊ sic p ꝺoctrinã legis ⁊ xp̃ie triticũ erat vt simila. Jn fide patꝝ quãtũ ad statũ gr̃e. ⁊ f⁰ hoc ẽ velut coct⁹ panis ⁊ format⁹ in pfecta bũnitate. hic ẽ enĩ panis qui ꝺe celo ꝺescẽꝺit. Jo. 6. Ad tertiũ ꝺ̃ō. q cũ panis figurat sacrificiũ xp̃i in assũpta carne. sicut ipemet ꝺicit in Job. Ego sum panis. ꝺsideraf vt in ẽginis vtero coct⁹ igne hoc est ꝺcept⁹ de spũ scõ ⁊ cõsideraf vt laboꝛãs in mũdo. ⁊ sic vt coct⁹ ĩ sartagine:⁊ ꝺsideraf vt afflict⁹ ⁊ adustus in cruce:⁊ sic est vt panis in craticula.

Deinde queritur ꝺe ꝺifferẽtia sacrificioꝝ legis ꝺe aĩalib⁹. ⁊ erat triplex ꝺr̃ia. vna que ꝺicebaf holocaustus. Alia que ꝺicebaf pacifica. Tertia que ꝺicebaf hostia p pcc̃o. Circa quas ꝺr̃ias q̃runf plura. Primo ꝺe rõe ꝺistictionis. Nã ꝺicũt q sicut est triplex status hominũ ĩcipiẽtes pficiẽtes. pfecti. Hostia p pcc̃o ptinꝫ ad ĩcipiẽtes seu ad statũ pn̄ẽ. Hostia pacificoꝝ ad pficiẽtes seu ad statũ iustitie in ꝑpleni tuꝺine mandatoꝝ. Holocaustũ ad pfectos seu ad statũ superrogationis in ꝑpletione ꝺsilioꝝ. Sꝫ ꝺ̃ō hoc obf̃. Nã ĩ psal. ꝺ̃ō Holocaustũ p pcc̃o nõ postulasti. Jbi ꝺicit glo. holocaustũ p pcc̃o fiebat. g̃ nõ ꝺistinguif holocaustũ ab hostia p pcc̃o. Jt̃ē ante leg̃ē offerebanf sacrificia p peccato. Sꝫ ante legẽ nõ legũf offerri nisi holocausta ⁊ pacifica. g̃ nõ ꝺistinguñf ab hostia p pcc̃o.

Jt̃ē Leui. 7⁰. ꝺeterminaf ꝺuplex ꝺr̃ia pacificoꝝ. vna p gratiaꝝ actione. alia ex voto. Sꝫ gratiaꝝ actio in quolibet statu ꝺebꝫ fieri: qa in quolibꝫ exhibef beneficiũ a ꝺo votũ aũt ptinet ad pfectionẽ. vt ptz. g̃ hostia pacificoꝝ vl circuit oẽm statũ rõe gratiaꝝ actionis. vel si ꝺterminat sibi aliquẽ statũ. ꝺeterminat sibi statũ pfectoꝝ nõ pficienciũ vt bi⁹. ⁊ hoc rõne voti. Jt̃ē que rif̃ q̃re holocaustũ p̃cipiaf fieri ꝺ̃ō gressibilib⁹ ⁊ volatilib⁹. i. Leu. Hostia ꝯo pacificoꝝ tm̃ ꝺe gressibilib⁹. Si ꝺicaf q istud est rõe pfectionis. Coñ. Hostia p pcc̃o p̃cipif fieri ꝺe volatilib⁹ Leui. 5⁰. Q̃ tm̃ minoris pfectionis est sacrificiũ q̃ hostie pacificoꝝ.

Jt̃ē spẽs pacificioꝝ sunt ꝺue. vna p gratiaꝝ actione. alia ex voto. sed hec ꝺuo ptinẽt ad ꝺemplatiuã vitã:⁊ actiuã. Cum g̃ ille ꝺue ꝺr̃ie actiue ⁊ ꝺẽplatiue significẽtur p gressibilia ⁊ volatilia. hostia pacificorũ ꝺz esse ꝺe gressibili ⁊ volatili. Jtem querif̃ q̃re in holocausto assumif̃ tm̃ mas in gressibilib⁹. Leui. 1⁰. Jn pacificis ꝯo masculus ⁊ femina Leuit. 3⁰. Jt̃ē querif̃ ꝺe hostia p pcc̃o. quare hostia p peccato recipit ꝺifferentias f⁰ ꝺr̃ias psonaꝝ. Nã alia offerũf p pcẽ sacerꝺotis. alia p pcc̃o ꝓncipis. alia p pcc̃o multitudis. alia p pcc̃o ꝑsone ꝑuate ꝺiuitis. alia p peccato paupis Le. 4. Cũ sil'r in aliis statibus sit accipe grad⁹ ꝺifferentiũ psonaꝝ. Jt̃ē querif̃ q̃re ꝺ̃ō hostia holocausti nihil cedit in vsum offerẽtis De hostia ꝯo pacificoꝝ aliqꝺ cedit in vsũ offerentis: aliquid in vsũ sacerꝺotis. hostia ꝯo p pcc̃o vel cedit in vsũ offerentis. aliqꝺ tm̃ cedit in vsũ sacerꝺotis. sicut pz ex Leui 6⁰. ⁊. 7⁰. Jt̃ē querif̃ q̃re oẽ sacrificiũ sacerꝺotũ totũ igne ꝺsumeref:sicut pz Leui. 6⁰. Oẽ sacrificiũ sacerꝺotũ ꝺsumef:nec quisq̃ cõmedet ex eo. Jt̃ē querif̃ ꝺ̃ō illa ꝺr̃ia hostie pacificoꝝ Leui. 7⁰. vbi ꝺ̃ō q si hostia pacificoꝝ est p gratiaꝝ actione. comedebaf carnes eaꝺẽ ꝺie. si ex voto sil'r ꝺebantur eaꝺẽ ꝺie. sed si quid ĩ crastinũ remanebat vesci licitũ erat. qnicqꝺ aũt ꝺies terti⁹ ĩue nerit:ignis ꝺsumet. ꝺ̃ō q poti⁹ e9⁰ ꝺebebat esse. Nã ad votũ statꝰ sequif obligatõ reꝺꝺi. Juꝝ illꝺ psal. Uouete ⁊ r̃ꝺdite. Sacrificiũ aũt spũale voti ꝺesignaf ĩ sacrificio pacificoꝝ. qꝺ offerf ex voto. g̃ eaꝺ ꝺie ꝺebuit ꝺmedi ĩª hostia vt oñdẽf q ꝺie eaꝺ qua aliquid vouim⁹ ꝺebe⁹ reꝺꝺ̃ē. Prẽtẽa in hostia que per gratiaꝝ actionẽ offertur sigẽ̃ sacrificiũ laudis. sed r̃cepto beneficio a ꝺo nõ ꝺ̃ō q statĩ teneamur ad laudes. g̃ nõ ꝺebuit ꝺici q eaꝺẽ ꝺie comedẽ̃. R̃ ad ꝓmũ ꝺ̃ō. Q̃ illa triplex ꝺr̃ia hostiaꝝ accipif̃ tribus modis. ꝓmo respcũ sacrificii xp̃i in remediũ peccati. Scõ respcũ spũaf sacrificii humani. Tertio respcũ cãꝝ offerẽꝺi. Respcũ sacrificii xp̃i f⁰ q̃ fũt in remediũ peccati accipif̃ hec ꝺr̃ia sic. qa aut est peccatũ ꝺtra ordinẽ rõalis nãe. Aut ẽ peccatũ ꝺtra ordinẽ rõnis. aut conr̃ ordinẽ legis scripte. Peccatũ ꝺtra ordinẽ rõnal'na ture est peccatũ originalis culpe ⁊ ei⁹ seq̃la peccatũ veniale. Pccm̃ ꝺtra ordinẽ rõis est peccatũ actuale mortale qꝺ est malum f⁰ se. Peccatũ ꝯo ꝺr̃ ordinẽ legis scripte est peccatũ qꝺ ꝺ̃ ꝑuaricatio: qꝺ est maluꝫ ex ꝓhibitione. Dicen ꝺ̃ō g̃ q in figura veri sacrificii xp̃i p qꝺ est remediũ oĩs peccati offerebaf holocaustũ rõe originalis ⁊ venialis peccati. vñ ⁊ holocaustũ p pcc̃o erat sacrificiũ vitule rufe. Nũc. 19⁰. qꝺ exponit apls ꝺe sacrificio xp̃i. 9. ⁊ vltĩo ad Hebr. f⁰ quod est spãlit̃ in remediũ originalis.

Jt̃ē ga ĩ remediũ venial' offert holocaustũ. sicut hẽ̃ vltĩo Job. Ut qui ꝺr̃ Job peccauerãt venialr ꝺ̃ eis offerte p vobis holocaustũ. Jt̃ē rõne actualis mortal' p qꝺ ꝺiscoꝛdamur a ꝺo offerebaf hostia pacifico rũ: ga p xp̃m hẽmus recõciliationẽ ad ꝺeũ sicut ꝺ̃ ad Ro. 5⁰. Justificati ex fide pacẽꝫ hẽmus p xp̃m ad ꝺeũ. ⁊ itẽꝫ ibi ꝺ̃. recõciliati sumus ꝺo p mortẽ filii ei⁹. Jt̃ē rõe p̃uaricationis legis offerebaf hostia p pcc̃o ga p xp̃m sumus liberati a legis p̃uaricatione. vnde. 4⁰. gal. ꝺ̃. Xp̃s fact⁹ sub lege vt eos qui sub lege erãt redimeret. ⁊. 9. ad hebr. Et iõ noui testĩ mediatoꝝ est vt morte ĩtercedente in redẽptione eaꝝ p̃uaricationũ que erãt sb̃ ꝓri testõ repꝝomissionẽ ac cipiãt qui vocati sũt eterne hẽ̃ditatis.

Jt̃ē alio⁹ accipif̃ hec ꝺr̃ia respcũ spũalis sacrificii humani f⁰ q̃ sunt in exercitium boni ⁊ hoc triplr. vel satisfactionis pcc̃oꝝ ⁊ q̃tũ ad hoc hostia p pcc̃o vel iustitie in ĩpletione mandatoꝝ ⁊ q̃tũ ad hoc ẽ figura hostie pacificoꝝ. vel sr̃rogatõis in ꝑpletione ꝺsilioꝝ ⁊ f⁰ hoc est figura holocaustũ vñ in psal. Holocausta medullata offeram tibi. Glo. aĩam totã igne caritatis inflãmatã. ⁊ hec ꝺr̃ia accipif̃ rõne spũalis sacrificii hũani qꝺ triplr figuraf. Jt̃ē respcũ cãꝝ offerendi sumif̃ hec triplex ꝺr̃ia sic. qa f⁰ lr̃am holocaustũ sacrificiũ erat. qꝺ offerebaf ꝺo ex amicitia sola sue bonitatis. Hostia pacificoꝝ qꝺ offerebaf ex ꝺebito beneficii accepti. vñ ꝺicebaf pacifica. qa offerebaf p pace hĩta vel habẽda: ⁊ hostia salutaris: qa offerebaf p salute hĩta vel habẽda. Hostia p pcc̃o offerebaf ex necessitate remissionis peccati. Ad illud g̃ q primo obr̃. qꝺ nõ vr̃ ꝺistingui holocaustũ ab hostia p pcc̃o iã patet R⁰ qa sicut habitũ est Duplex erat ꝺr̃ia holocausti. vna que offerebaf p pcc̃o g̃nali vt sacrificiũ vitule rufe. alia ꝯo erat que nõ offerebaf p pcc̃o. sed amicitia seu amore puro. Jt̃ē illa que offerebaf p pcc̃o ꝺistinguif ab hostia q̃ spãliter ꝺ̃ offerri p pcc̃o. qa holocaustũ nõ offerebaf nisi p pcc̃o g̃nali: qꝺ erat figura originalis. vel p pcc̃o veniali: vl p pcc̃o sacerꝺotis in figurã sacrificii xp̃i qui sine pcc̃o obtulit se p aliorũ peccatis. hostia ꝯo p̃ peccato spãlr data erat f⁰ suã ꝓmã intentõꝫ pro peccato p̃uaricationis in trãsgressione legis. Ad z⁰ qꝺ obic̃ q ante legẽ̃ ñ erat hostia p peccato. Sꝫ solũ holocaustũ ⁊ pacifica ꝺcedendũ est. sed tũc holocausta offerebanf p originali vel veniali. Pacifica ꝯo pro recõciliatione ad ꝺeũ ꝺtra actualẽ culpã mortalẽ. Postea ꝯo vt ꝺictũ est ꝺtra p̃uaricationẽ addita est hostia pro peccato data lege. Ad tertiũ qꝺ obic̃ ꝺe hostia pacificoꝝ que ꝺuplex est. ꝺ̃ō q est gratiaꝝ actio ꝓcedens ex amicitia caritatis: q̃ gratiaꝝ actio est in figura holocausti: ⁊ ẽ gratiaꝝ actio ex ꝺebito iusticie in receptione beneficii quo figuraf in hostia pacificorũ que offerebaf p gratiaꝝ actione. Jt̃ē ꝺo tũ fit ꝺo ꝺuplicit̃. Uno mõ ex ĩtuitu ⁊ amore ꝺiuine bonitat' qũo votũ respic̃ statum superrogationis. Alio⁰ ex intuitu ⁊ spe beneficii seu salutis qũo ptinet votũ ad statũ iusticie. ⁊ ꝺsignabaf in hostia pacificorũ que offerebaf ex voto quale fuit votum Jacob. Genẽ. 27⁰. votũ vouit ꝺicẽs. si ꝺederit mihi panes ad vescendũ ⁊c. ꝺe cũctis q̃ ꝺederis mihi ꝺcimas offerã tibi. Ad 4⁰⁰ ꝺ̃ō. q hostia pacificoꝝ ptinet ad statum iusticie vt ꝺictũ est. Justicia aũt est ĩ exercitio actiue. exercitiũ aũt actiue ꝺesignaf in gressibilib⁹. sic̃ eleuatio ꝺtẽplatiue ĩ volatilibus. Jõ rõne figure nõ ꝺpetit hostie pacificoꝝ vt fiat ꝺe volatilib⁹. Holocaustum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ño vtrâq; vīam recipit:qa in statu super
rogationis actiue.ſ. ⁊ ꝺtemplatiue. Ad
illud ño qꝺ obī ꝙ volatilia offerūt in ho
ſtia ꝓ peccato.ꝺō.ꝙ in hoſtia ꝓ pccō non
offert qa volatile:ſ quia gemēs. Uñ offer
tur turtur ⁊ colūba.gemit⁹ aūt ꝓ peccatis
ptinet ad ſtatū pnīe:quēadmodū gemitus
ꝓ deſiderio celeſtis patrie ptinet ad ſtatū
ſuperrogatiōis ſeu pfecte caritatis. Ad
ūntū ño ꝑ rñſio ex iâ dcīs.Nâ votū fit ꝺn
plicit.Eſt enī votū reſpcū actionis:⁊ illud
ptinet ad ſtatū iuſticie figuratū in hoſtia
pacificoꝝ ex voto ⁊ ꝺuenit ꝺeſignari in
greſſibili:⁊ eſt votū reſpcū ꝺiuine vacati
onis qꝺ ptinet ad ſtatū ſuperrogationis⁊
hoſtiā holocauſti ꝙ hꝫ figurari in volatili

Ad ſextū ꝺō.ꝙ maſculus eſt figura pfe
ctionis:feīa impfectionis. ſtatui aūt ſuper
rogatiōis nō ꝺpetit niſi aīa pfecta. In ſta
tu ño iuſticie eſt vīa aīe pfecte ⁊ īpfecte

Ad ſeptimū ꝺō.ꝙ ſtatus pſone aggñat
peccatū.⁊ cā peccati tota ex nobis eſt. vñ
plus peccat p̄lat⁹ q̄ ſubdit⁹:⁊ in p̄latis pl⁹
peccat ſacerdos q̄ p̄nceps.⁊ p̄latus ſpūal
plus q̄ p̄lat⁹ ſecularis. Itē plus peccat
ī ſubditis vines q̄ paup aliis parib⁹. ⁊ ite
rū.Maius eſt pcm multitudinis q̄ pſone
alic⁹ ſingularis. Quia ḡ ꝑ⁹ modū peccati
ꝺ hoſtia ꝓ peccato offerri. Jō hoſtia pro
pcō vīam recipit ꝑ⁹ vīam pſonaꝝ. Itē
ex pte alia.Bonū totū ꝺo tribuēdū eſt ſeu
in ſtatu iuſticie ſeu in ſtatu ſuperrogatōis
nō pſone hoīs.Sola aūt vīa eſt ibi ꝑ⁹ ꝺif
ferentias actionū: que ꝺifferūt ꝑ⁹ pfectuꝫ
⁊ impfectū.vel pfectū magis ⁊ minus que
eſt vīa ꝑ⁹ qualitates actionū. vel ꝑ⁹ gña
iꝑaꝝ actionū. Pterēa in hoſtia pacificoꝝ
⁊ holocauſti nō ponit vīa ꝑ⁹ vīas pſona
rū.ſed ꝑ⁹ ꝺiſtinctionē ipoꝝ ſacrificioꝝ vt
in pacificis mas ⁊ feīa ad ſignꝺū vīam ꝫ
pfectū ⁊ impfectū.In holocauſtis greſſibi
le ⁊ volatile ad ſignꝺū pfectū⁊ magis per
fectū:⁊ in vtriſq; ꝺe ouib⁹ bobus ⁊ caprīs
ad ſignꝺas vīas actionū in innocētia ꝺe
clinandi qꝺ malū eſt:que figurat in oue ⁊
prudētia ꝺiſcernēdi: ꝙ bonū ⁊ malū ē que
ꝺeſignat in capra que hꝫ acutū viſū⁊ ſtre
nuitate exequēdi qꝺ bonū eſt que ꝺſignat
in bone. Ad octauū ño ꝺō.ꝙ in ſacrifi
cio ſpūali qꝺ offerimus in ꝺeuotione bone
volūtatis.triplex eſt oꝺitio.vna ē in ſtatu
ſuperrogationis in quo nō pōt qs vti ſua
volūtate pp abrenūciatiōꝫ. Alia in ſtatu pe
nitētie in quo ſil⁹ nō ꝺz quis vti ſua volū
tate ꝓpter p̄uaricationē ſeu trīſgreſſionez
Tertia ē in ſtatu iuſticie ī q̄ qs pōt vti ſua
volūtate ordinate ſub ꝺo⁊ ſb eccleſia in p̄
ſtatu pp abrenūciationē volūtatis ex vo
to tota voluntas ꝺbet ꝺo cui ꝺz reꝺꝺi vo
tū ⁊ illud figurat in holocauſto qꝺ totum
incenꝺit in bonorē ꝺi . Jn ſcꝺo ño ꝓpter
p̄uaricationē qua amiſit ꝓpriā libertatem
voluntas ꝺebz offerri p ꝺtritionē ꝺo: ⁊ p
ofeſſionē ſacerꝺoti ad ſatiſfaciendū ꝑ⁹ ar
bitriū eccleſie ⁊ illud figurat in hoſtia ꝓ
peccato.in qua vna ps cremabat ad hono
rē ꝺi.alia ps cedebat in vſum ſacerꝺotis
nihil tñ in vſū offerentis. Jn tertio ſtatu
voluntas relinquit ꝓprie libertati.ꝺū tam
ſubiecta ſit ꝺo ⁊ ordinata p intentionē⁊
ſil⁹ ſub eccleſia ſeu ſacerꝺote p obeꝺitionē
⁊ iſtud figurat in hoſtia pacificoꝝ.cuius
vna pars offert ad bonorē ꝺi qua cedit in
eſum ſacerꝺotis.alia in eſū offerenti. Ad
nonū ꝺō. ꝙ ℔ fuit pp figurā ſacrificii xp̄i
⁊i ſacerꝺotis.ꝙ in ſacerꝺotis ſacrificio fi
gurabat:qꝺ quiꝺē ſacrificiū ex pfecta cari
tate ꝺo patri oblatū eſt.vñ in pſal.holocau
ſtū medullatū offerā tibi.i.me ipm cum me
ꝺulla intimi amoris.vel ad ſigrionē pfecti
onis ſacerꝺotis:qui p quocūq; ſtatu pfecta
caritate ꝺz arꝺere:ſeu ꝺterat ꝺe peccatis
qꝺ eſt hoſtia ꝓ peccato: ſeu īpleat p̄cepta:
qꝺ eſt hoſtia pacificoꝝ ſeu ſuperroget cōſi
lia qꝺ eſt ſpāliť holocauſtū. Ad vltimuꝫ
ño ꝺō⁹.ꝙ rō illius vīe in cōmeſtione bo
ſtie pacificoꝝ eſt vīa obligationis in rece
ptione beneficii ⁊ ex pmiſſione voti:nā qa
recepto beneficio ſtati tenemur gr̄as refer
re ꝺo nō p̄currēte ꝺeliberatōe: vel ſequēte
aliqua pmiſſione. Jō ꝺr̄ ꝙ hoſtia pacifico
rū eaꝺē ꝺie ꝺz cōmeꝺi: qa ſtatī recepto be
neficio actu ſ habitu gr̄a ꝺz reꝺꝺi. Jn vo
to ño p̄currit ꝺeliberatio.q.ꝑma ꝺies ſeqť
pmiſſio.q.ſcꝺa ꝺies:⁊ in vtroq; ſtatu ꝺeli
berationis⁊ pmiſſionis licitū eſt votū red
ꝺere vel īplere.Tertia ño ꝺies ītelligi pōt
ſtatus remunerationis poſt mortē in quo
nō erit fas votum impleri.

o Rdine cōſequē

ti inquirēꝺū eſt ꝺe ceſſatōe cerimo
nialiū p̄ceptoꝝ. Circa ℔ ār ꝺuplex error
eliminandus eſt.Error inꝺeoꝝ q recipiūt
ſcripturā vet.teſtī.qui aſſerūt cerīonialia
p̄cepta ſemp eē obſuanda. Et erro: Ebyo
nitaꝝ qui cu obſuantia euāgelii legales ce
rimonias ſil⁹ cuſtoꝺiēꝺas xp̄ianis ꝺixerūt
Ad eliminandū ḡ vtrūq; errorē iſto modo
ꝓcedemus. Querentes p̄ in gñali.vtꝝ ob
ſuantia cerimonialiū ſemp ſit in p̄cepto.
z⁹ ſpāl⁹ ō ſacrificiis circūciſiōe⁊ ſabbato

Tertio vtꝝ obſeruātia cerimonialiū ſit
indifferens tpe gr̄e.

Ad primū ergo ſic

pñt arguere aꝺuerſarii ṽitatis. Barnc. 4°
hic eſt liber mandatoꝝ ꝺei:⁊ lex que eſt ī
eternū:oēs qui tenēt eā inueniēt vītā.⁊ lo
quit ꝺe lege ꝺata pp̄lo iſraelitico. Sz quod
manet in eternū ꝺz fuari ſine fine. ḡ tpe
gr̄e ꝺēm⁹ fuare legē q̄tū ad legalia oīa.
Si ꝺicat ꝙ intelligit ꝺe lege q̄tū ad mo
ralia ꝙ ipa manet in eternū. Con̄.Math.
quīto.Ame ꝺico vobis ꝺec vnū aut vn⁹
apex nō ꝑteribit a lege ꝺonec oīa fiant.ibi
ꝺicit glo.ꝺecta que eſt ꝺecima lr̄a ſigt p̄ce
pta ꝺecalogi. Apex ño que nō eſt lr̄a ꝑ ſig⁹
littere ſigt p̄cepta ſignificatiua ſic figura
lia ꝛc.Ergo ītelligit ꝺe moralib⁹ ⁊ figura
lib⁹ oībus.ergo tenemur oīa īplē ⁊ obſuare

Jtē Math.5°.Qui ſoluerit vnū ꝺe man
ꝺatis iſtis minimis:minimus vocabit in
regno celoꝝm.i. vilis ⁊ abiect⁹ vocabitur
ab bis qui erūt in regno celoꝝ.⁊ ꝺic ibi gl.
īterlinearis . Mīma mādata ſunt q̄ incho
ant hoēs.Sz hec fuerūt mādata legalia.ḡ
erit minimus.i.reprobus qui ſoluerit illa⁊
nō obſuauerit.ḡ ſemp fūt obſuanda. Itē
iſte ſilitudines ſunt vtiles ad informatiōz
aīe rōnalis: ſicut ꝺicit beat⁹ Aug⁹ ꝺe ſau
ſtū.De ſilitudines rerum in locutionib⁹ ⁊
obſuationib⁹ figuratis:ꝓpter querendi ⁊
opandi exercitationē rōnales mētes vtilit
⁊ ſuauiter mouēt.Sz quicqd ē ſuaue⁊ vti
le ad mouendā aīam rōnalē ſp ꝺz manere
⁊ obſuari.⁊ nō euacuari.quia oē tale ad ſa
lutē ordinat.Si ḡ figuralia ⁊ legalia omīa
fūt hi⁹. manifeſtū eſt ꝙ ſemp ꝺbēt obſuari

Jtē Aug⁹ in q̄nib⁹ veteris teſtī.īplere
legē nihil aliuꝺ eſt q̄ plene aꝺꝺere.legem
aūt hoc eſt aꝺ īpleſſe manētib⁹ p̄teritis no
ua aꝺꝺē. Si ḡ xp̄ianus īplet legē. cōſtat ꝙ
manētib⁹ p̄tit ipe aꝺꝺit noua. ḡ aꝺhuc ma
nēt p̄tita nec tollit aliqꝺ qꝺ legis ſit.ḡ aꝺ
huc ꝺbēt oīa legalia obſuari. Jtē Deu.27
Recitatis mādatis tā moralib⁹ q̄ cerimo
nialibus.precepit Moyſes ⁊ ſeniores iſrl
pplo ꝺicētes.Cuſtoꝺite oē mandatū qꝺ pre
cipio vobis ꝺodie.⁊ paulo p⁹.ſcō⁹.70. Ma
ledict⁹ oīs qui nō pmāſerit ī oībus que ſcri
pta ſunt in libro legis hi⁹ vt faciat ea.

Jtē Deut.28°.Si audire nolueris vocem
ꝺñi ꝺi tui vt cuſtoꝺias ⁊ facias oīa māda
ta ei⁹⁷ cerimonias quas ego p̄cipio tibi ho
ꝺie:veniēt ſup te oēs maledictiones iſte.ma
ledict⁹ eris in ciuitate ꝛc.Igit oē mādatū
tā cerimoniale q̄ morale p̄cipit indrñē obſ
uari ſine termini p̄finitione:⁊ maledictiōi
ſubiecit omnē trīſgredientē: vl vnū ꝺe mā
datis nullū excipiēs hoīem aut mandatuꝫ
Oē igit indifferent ſine termīo eſt obſuā
ꝺū. Itē lex tā in p̄ceptis moralib⁹ q̄ ī ce
rimonialib⁹ ꝺtinet ṽitatē. vñ in pſal. Lex
tua ṽitas.ſed ſic ꝺr̄ in alio loco pſal. Veri
tas ꝺñi manet in eternū. ḡ lex q̄tū ad p̄ce
pta moralia ⁊ cerimonialia manēt ī eternū

Jtē ad Ro.7. Mandatū ſcm̄ iuſtū ⁊ bo
nū.qꝺ ītelligit ꝺe mādato legis Moyſi: ⁊
etiā ꝺe cerimonialib⁹. vñ ibi ſtatī ſbiūgit
ſcimus qm̄ lex ſpūalis eſt. Glo.Aug. lex mo
yſi ſpūalis ꝺr̄.ga in ea ſunt que ꝺi fūt:⁊ qa
ſpūal⁹ intelligēꝺa. Si ḡ q̄tum ad cerimo
nialia tm̄ eſt ſpūalit ītelligenda. ḡ lex q̄tū
ad cerimonialia ſpūalis eſt ⁊ mandatum
ſanctū iuſtū ⁊ bonū.Si ḡ mandatū ſcm̄ iu
ſtū ⁊ bonū eſt ꝑpetuo tenenꝺū. quia ſic ꝺr̄
ſap̄.p̄. Juſticia ꝑpetua eſt ⁊ īmortalis ⁊ in
pſal.Juſticia tua ꝺñe iuſticia in eternū. ḡ
p̄ceptū cerimoniale erit ꝑpetuo obſuanꝺū

Con̄.Oē qꝺ nō hꝫ rōz q̄re ꝺebeat pmanē
ꝺeſinit.Si ergo lex cepit. qa ante Moyſen
nō fuit ⁊ hoc q̄tū aꝺ cerimonialia ⁊ poſt
aꝺuētū xp̄i ñ eſt rō q̄re ꝺēat ꝑmanere q̄tū
aꝺ cerimonialia .ḡ poſt aꝺuentū xp̄i q̄tum
aꝺ cerimonialia ꝺeſinit. Q aūt p⁹ aꝺuētum
xp̄i nō eſt rō q̄re ꝺebeat manē ꝓbat Apls
aꝺ Ro.3°.Quia iuſti[a] ꝺi ꝙ fiꝺē eſt ibu xp̄i
in oēs ⁊ ſup oēs qui credūt in eū ⁊ nūc ſn̄
lege iuſticia ꝺi manifeſtā ē. Ex quo arguit
ꝙ nō ex opibus legis iuſtificabit oīs caro
Si ḡ rō ꝑmanētie legis eſt iuſtificatio ſeu
ſalus hoīs.nō eſt rō q̄re lex nūc ꝺēat manē
qꝺ intelligit ꝺe cerimonialib⁹ manifeſte.

Jtē ſi quis ꝺicat ꝙ aꝺ iuſtificationē ne
ceſſaria eſt obſuātia cerimonialiū. Con̄
obicit apls. Nā Habraā ex fiꝺe iuſtificat⁹
ē ante legē cerimoniaꝝ ex fiꝺe ꝺico ꝑmiſſi

Universidad de Deusto
Biblioteca

redemptoris.Hñ.i5°.Credidit Dabraã dõ ⁊ repu.ẽ il.ad iuſ. Si g̃ ex fide ſñ obſuãtia cerimoniaꝝ.Fide dico ꝓmiſſionis redẽptoris erat iuſtificatio Dabrae obſuantia cerimoniaꝝ nõ eſt ad iuſtificationẽ neceſſaria

Itẽ ſi ex ſola fide ꝓmiſſionis redẽptoris longe anteq̃ veniret erat iuſtificatio. g̃ multo fortius poſtq̃ ꝓmiſſio eſt ꝑpleta ⁊ redẽptor venit ex fide ſola erit iuſtificatõ ſine obſuantia legis cerimoniaꝝ. Et hoc ẽ qõ ꝯcludit apls ad Ro.5.Juſtificati igitur gratis ex fide p gratiã ipi⁹ ꝛc. Itẽ lex cerimoniaꝝ obligabat ſolũ illos ꝙbus data ẽ Si g̃ ſolũ iudeis data eſt lex ſoli iudei ⁊ nõ alii tenẽtur ad cerimonialia.Si g̃ iuſtificatio rẽdẽptoris equal⁹ reſpicit oẽs tã iudeos q̃ gentiles.f^m q̃ dicit apls ad Gal.3. ex auctoritate Heñ.zz°.Prouidẽs ſcriptura quia ex fide iuſtificat gẽtes de⁹ ꝓmiſit Dabrae ga benedicẽt in te oẽs gẽtes. ex quo cõcludit. igit̃ qui ex fide ſũt bñdicent̃ cũ fideli Dabraã. Si g̃ ſine obſuantia cerimoniarũ erit iuſtificatio hominũ ſic ⁊ ꝓ⁹ Dabrae aut ſequeꝛ icõueniẽs q̃ ad iuſtificationẽ iudeoꝝ regrerent̃ plura q̃ ad iuſtificatiõz gentiũ.g̃ difficilius ſaluarent̃ illi quib⁹ fcã eſt ꝓmiſſio ſpãlis de ſaluatore ⁊ ex quibus ſaluator nat⁹ eſt.qõ eſt ridiculoſũ dicere.

Itẽ arguit apls ad Hebre.7°. ex auctoꝛte pſal.in qua ꝓpha in pſona õi loquit̃ ad xp̃m.Tu es ſacerdos in eternũ. hoc mõ Si cõ ũmatio p ſacerdotiũ leuiticũ erat.i.pfectio vl̃ quã nõ eẽt pfectius ſacerdocium requirendũ qõ ad hoc neceſſariũ fuit f^m ordinẽ Melch.ſurgẽ ſacerdotẽ ⁊ nõ f^m aaron dici.Si g̃ a ꝓpha dauid dr̃ q̃ xp̃s exurget f^m ordinẽ Melch.nõ Aaron.g̃ rit⁹ ſacerdotii xp̃i nõ eſt ritus ſacerdotii Aaron ſeu ſacerdotii leuitici ⁊ etiã potioꝝ ⁊ melioꝝ. Relinquit igit̃ q̃ ſacerdotiũ legis mutandũ eſt aduenĩẽte ſacerdocio xp̃i. tñſlato autez ſacerdotio ſic dic̃ idẽ Apls neẽe ẽ vt legis tñſlatio fiat. ex quo relinquit̃ q̃ ſi f^m ordinẽ melch.Exurgat xp̃s ſacerdos erit ſacerdos nõ f^m legẽ carnalis mãdati. ⁊ f^m ꝛtutẽ vite ĩſolubilis.Neceſſariũ eſt igit̃ in aduẽtu xp̃i cerimonialia terminari. Itẽ arguit Apls ad Hebre.8.ex auctoꝛitate Jere. zi°.Feriam domui iſrl ⁊ domui iuda teſtm nouũ.nõ f^m pactũ qõ pepigi cũ patrib⁹ veſtris. pactũ qõ irritũ fecerũt.ex hac ꝑte auctoꝛitatis arguit apls dicẽdo. Nouũ vetera uit ꝓs.i.factũ eſt vet⁹ ꝓs teſtamẽtum ſed ſi vetus eſt:finiẽdũ eſt.vnde ipe ſbdit Oẽ qõ antiquat̃ vt in aĩatis ⁊ ſeneſcit vt in aĩatis ꝓpe interitũ eſt.ga antiquatio ⁊ ſenect⁹ ſunt p̃nũcia mortis ⁊ deſitionis.Ex q̃ relĩquit̃ q̃ veniẽte nouo teſtõ ĩ aduentu xp̃i ceſſat vet⁹ in cerimoniis legis. Itez ex auctoꝛitate Jere.in eodẽ.zi°.ſimil⁹ arguit apls ſbdens in eodẽ.Hoc eſt teſtamentũ meũ qõ feriã domui iſrl dabo legez meã in viſcerib⁹ eoꝝ ⁊ in corde eoꝝ ſcribã eã. Si g̃ hec ꝓmiſſio eſt adimpleta in aduẽtu xp̃i Lex ꝙanda eſt poſt aduẽtũ xp̃i nõ bz̃ mandata que ſcripta nõ ſunt in corde ⁊ cõſcia humana.Si g̃ ꝑcepta cerimoniaꝝ nõ ſunt ſcripta in mẽte humana.Relinquit̃ q̃ non ſũt ꝙanda poſt aduẽtũ xp̃i. Itẽ arguit apls rõe. Nã mandatũ cerimoniale tẽpore xp̃i nõ eſt vtile ad ſig̃ndũ.quia qõ ſig̃t iaz venit.nec de ſe eſt virtuoſũ ad iuſtificãõ quia f^m ſe ꝟſiderata abſq̃ diuino impio in dẽa ſunt. ergo poſt aduẽtũ xp̃i eſt mãdatũ cerimoniale infirmũ ⁊ inutile.Ex quo relinquit̃ q̃ dicit apls ad Hebre.7°. q̃ repro batio ꝑcedentis mandati fit ꝓpter infirmitatẽ ei⁹ ⁊ inutilitatẽ. Itẽ ſi diceret̃ q̃ eſſet vtile ad ſig̃ndũ qõ faciendũ eſt. ñ tñ ad ſig̃ndũ qõ in xp̃o futuꝝ eſt. Conẽ eſt qõ dicit apls ad Hebr.7.Nihil ad pfem adduxit lex. Introductio ẽo melioris ſpei f^m quã approximam⁹ ad deũ eſt ſupple.Et intẽdit dicẽ q̃ obſcure ⁊ ĩpfecte ſig̃nt qõ eſt faciendũ ad obtinẽdã ſpem ſalutis ſeu approꝑinq̃tionis ad deũ.Ergo tpe pfectionis nõ ꝟbẽt hec ſigna impfecta manẽ.oĩb⁹ iſtis rõnib⁹ ⁊ auctoꝛitatib⁹ deſtruit̃ error iudeoꝝ. Item ampli⁹ erroꝛ ebyonitaruꝝ qui recipiũt auctoꝛitatẽ enãgelii ꝟſtruitur ſic.dicit ſaluator lex ⁊ ꝓphe vſq̃ ad Johez Math.xi.ex qua auctoꝛitate arguit Aug⁹ ĩ qõibus noui ⁊ veteris teſtamẽti.hanc legẽ dicit ſaluator vſq̃ ad Johez nõ vltra ſeruandã.ſic enĩ data eſt vt ꝟpleto tpe ceſſaret.nec eĩz fuit ab initio:ſ ex cã data ad tẽ pus eſt vt veniẽte ſaluatore ceſſaret lex.

Itẽ Aug⁹ ꝟtra Fauſtũ arguit ſic.Si celebrationes que figure erãt p̃nũciãtes ventura.adhuc a xp̃ianis fierẽt nihil ſig̃retur niſi nundũ veniſſe: que dudũ figuris p̃nũciabant̃:qõ enim venturum p̃nũciat̃. aut nũdũ venit.aut ſi iã venit:ſupflue ⁊ falla citer p̃nunciat̃ lex ⁊ ꝓphe vſq̃ ad Johem

Math.xi°. Illud eĩ qõ iã venit nõ bz̃ p̃nũciari.Si g̃ res p̃nunciata figuris iaz venit g̃ debẽt euacuari figure nõ ꝟbſuari. Ad idẽ eſt auctoꝛitas beati Petri act.i5°. in cõcilio apl̃oꝝ loquit̃ enĩ ibi ad iudeos ꝟuerſos.Viri fratres ſcitis q̃m ab ãtigs dieb⁹ elegit de⁹ p os meũ audire gentes verbuꝝ euãgelii ⁊ credere.dãs illis ſpm.ſ.ſic ⁊ nobis.⁊ nihil diſcernit inter nos ⁊ illos fide purificans corda illoꝝ. Nũc g̃ quid tẽptatis ĩgum ĩponere ſup ceruices diſcipuloꝝ.qõ neq̃ nos neq̃ patres noſtri portare potui⁹ ⁊ loquit̃ de onere circũciſionis ⁊ aliarum circũſtantiaꝝ legis. Itẽ ad idez ſunt q̃ plurime auctoꝛitates Pauli ad Gal.3.Pri⁹ q̃ veniret fides ſb lege cuſtodiebamur cõcluſi in eã fidem que reuelãda erat. Itaq̃ lex pedagog⁹ noſter fuit in xp̃o: vt ex fide iuſtificemur.at vbi venit fides nõ ſumus ſb pedagogo.ergo nõ ſumus ſbiecti mãdatis cerimoniaꝝ.⁊ multa dic̃ ibi apls ĩ hũc modũ.Auctoꝛitate igit̃ ꝓbica ⁊ euãgelica:aplica.⁊ rõne euidẽti p̃z post aduẽtum xp̃i legales cerimonias nõ eẽ ꝙandas. Qõ ſine diſtinctione ꝟcedendũ eſt. Rñdẽõ igit̃ ad obiectiones erroꝛis. Ad ꝓmũ ergo q̃ obicit q̃ hec lex eſt in eternũ dõ.f^m aug ĩ li° qõnũ no.⁊ vet.teſ.Legiſ nomẽ vnũ eſt ſed triptitã bz̃ intelligentiã. Prima enim pars legis ꝟ dõ eſt.Si enĩ lex a lectione dicta eſt vt de multis quid eligas ſcias ĩter errores.g̃ poſiti acceperũt vt eligãt verũ ĩ.reprobato dyabolo eligãt deũ. Scda ãt legis pars hec eſt:que ſex p̃ceptis ꝟtinetur que ſic incipit. Honora patrẽ ⁊ matrem. Tertia ẽo in nyomeniis ⁊ in ſabbat̃ eſt ⁊ ĩ eſcis diſcernẽdis ac eligendis:⁊ in circũciſione:⁊ in hoſtiis pecudũ offerendis. hanc itaq̃ legẽ dicit vſq̃ ad Johez nõ vl̃ ſuã dã.quia ſicut dic̃ data ẽ vt ꝟpleto tpe ceſſaret.Lex vero que de ꝟo eſt ſil⁹ ⁊ lex moraliũ p̃ceptoꝝ.iſta ſemp manet ⁊ aboleri non põt.Ex hac igit̃ auctoꝛitate Aug.dõm. q̃ lex credendoꝝ ꝟ dõ que eſt in ꝓma tabula ⁊ lex moraliũ p̃ceptoꝝ que ẽ in ſcda manet in eternũ.Lex ẽo cerimonialiũ que ex cã ⁊ ad tps data eſt tpalis:ga ceſſante cã in aduẽtu ſaluatoris euacuãda eſt. Ad z^m qõ obicit ex Math.⁊°.rñdet ibidẽ ĩ glo.Quia cũ in lege ſint p̃cepta moralia ⁊ p̃cepta ſignãtiua.ſ.cerimonialia oĩa ĩpl̃ẽt vel in capite xp̃o. vl̃ in corpe qõ eſt eccleſia:ſ differẽt

Nam moralia impl̃ẽt ĩpl̃iter.ſig̃ntia vero ſpũaliter.vñ dicit glo.donec oĩa fiãt.vel ĩ capite vel in corpe:⁊ q̃tũ ad moralia ĩpſecta pficiunt̃ ⁊ q̃tuꝝ ad cerẽonialia ſignificantia ſpũaliẽ ĩpleant̃. Ad tertiũ q̃ dic̃ qui ſoluerit vnũ de mãdatis iſtis mĩmis ꝛc Dicendũ q̃ ſoluere mandatũ legis dicitur dupliciẽ.vel q̃tũ ad intentionẽ ferẽtis.vl̃ q̃tum ad intentionẽ ei⁹ cui data eſt lex.
In illa g̃ auctoꝛitate intelligit̃ ſoluẽ vnuꝝ de mandatis iſtis mĩmis. ꝓmo mõ. vñ nõ tandũ eſt q̃ xp̃ianus verus nũq̃ ſoluit ali qõ legaliũ ſeu cerimonialiũ q̃tũ ad intentionẽ ferentis.cui⁹ intẽtio fuit q̃ manerẽt vſq̃ ad tps xp̃i. q̃uis dicaꝛ ſoluere q̃tum ad intentiõz falſã iudeoꝝ quib⁹ data ẽ lex ⁊ bi⁹ diſtinctionis exẽplũ ponit Aug⁹ in p̃cepto de ſabbato in qõibus noui ⁊ veteriſ teſtĩ dicẽs.Soluit ſane ſabbatũ ſaluator. ſ ſine p̃iudicio dati ſabbati. Cũ enĩ ſabbati iam tps ceſſaret:iudei aũt ſabbatũ adhuc manẽ aſſereret.Saluator ſabbat̃ opans f^m ſenſũ iudeoꝝ ſabbatũ ſoluebat. Ad q̃rtũ dõ.q̃ ſilitudines figurales vtiles fuerunt ꝓs:⁊ adhuc vtiles ſunt:ſ ꝓs.ſ. ante tps gratie duplicẽ habuerũt vtilitatẽ:ga tunc erant vtiles ad monẽdũ rõz ope ⁊ lectione mõ ãt nõ bñt niſi vnã vtilitatẽ illã.ſ. que eſt in lectione.vt in eis legaꝛ nõ vt ꝟbſuẽtur. Ad vtilitatẽ aũt que ſolũ eſt in audiendo ſeu in legẽdo nõ ſequit̃ obſeruantia niſi cum ꝟ ſit vtilitas illa que eſt in faciẽdo.Et hoc eſt qõ dicit Aug⁹ ꝟtra Fauſtuꝝ Prioꝛi pplo multa talia nõ tñ audiẽda verũ etiã facienda ſeu obſuanda p̃cepta ſunt tps enĩ quo nõ tñ dictis ſed etiã factis p phetizari oportẽt ea que poſteriori tpe fuerãt reuelanda:quib⁹ p xp̃m atq̃ in xp̃o revelatis fidei gentiũ onera obſuationũ nõ ſunt ĩpoſita. ꝓphie aũt auctoꝛitas eſt omẽ data.vñ remanſerũt ſolũ quantũ ad auctoritatẽ ſig̃nãdi:vt in eis poſſet hõ legẽ⁹ in telligẽ:ſ nõ q̃tum ad auctoꝛitatẽ ꝟbſuãdi

Ad qntũ dõ.q̃ impletio legis dr̃ vno⁹ reſpcũ figuraliũ ⁊ hoc mõ ſumit̃ ĩpletio p ceſſationẽ f^m q̃ dic̃ Aug⁹ in qõe vet.⁊ noui teſtĩ.qõ implet̃ ceſſat videl⁹ qñ ei melio⁹ ſuccedit.vñ ponit exẽplum ꝟ ſtituto ĩ aliqua ptãte dicẽs.ſi alicui in ptãte ꝟſtituto ſucceſſoꝛ dat̃.Nũquid ꝟſtruct⁹ dicet̃ q̃i.d. ĩmo ĩpletio ẽ: qñ ſuccedit melioꝛ in ptãte ⁊ hoc ẽ qõ dicit glo.ſup illud Math.⁊.Nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

veni ſoluē legē ꝙ adīplē ſupplet q figuras ceſſare docet qñ reſcā ē. Alio mō dr̄ īplē ſ.addere plene:ꝛ hoc mō implet xp̄ian⁹ moralia.vnde Aug⁹ in qōib⁹ noui ꝛ vet.teſtī Nō illā deſtruxit ſed potiora addidit. ſic ḡ nō deſtruunt legalia qa eis meliora ſuccedūt:nec eriā moralia:ꝙ eriā addūt potiora. Ad ſextū q obicit q ſub ītermiatōe maledictionis p̄cipiunt̄ ſuari moralia ꝛ cerimonialia. 27°.Deut.ꝛ ſine termīo. Deut. 28°.dō.q illa p̄cepta q̄tū ad cerimonialia nō fuerūt iuſta ſuari niſi vſq; ad aduēt⁹ xi ppbe ꝙ eſt xp̄i. Aliogn nō fuiſſet dict⁹ in eadē lege Deu.18.Propha⁹ ō gente tua ſicut me ſuſcitabit dn̄s ipm audies. ꝛ ſub dif.In pſona di ponā verba mea in ore ei⁹ loquet̄ q ad eos cīa que p̄cepo illi. Ex quo relinquit̄ q aduenīēte ppba xp̄o cedit lex Moyſi eius impio.īpe aūt eſt qui dic̄ matb xi.Lex ꝛ ppbe vſq; ad Joh̄es. ex auctoritate ḡ ei⁹ retractāt̄ legis cerimonie. Inde ē qō dic̄ apl's ad Gal.3.repetēs illō legis deu 28.Quicūq; ex opib⁹ legis ſub maledicto ſt Scriptū eſt enī maledict⁹ qui nō pmāſerit in oīb⁹ que ſcripta ſunt in libro legis.Et ꝙdit.Xp̄s nos redemit ō maledicto legis fact⁹ p nobis maledictū. Deut.21°.Maledict⁹ omīs qui pendet in ligno vt in gentib⁹ benedictio Habrae fieret in xp̄o vt pollicitatō; ſp̄ūs accipiam⁹ p fidē ſine obſuātia legaliū. Ad ſeptimū q obī q lex in cerīonialibus cōtinet veritatē ꝺcedendū eſt.ꝙ diſtinguēdū q duplex eſt xitas.veritas p miſſionis:ꝛ veritas exhibitionis.In cerīonialiū ꝛo obſuātia fuit xitas pmiſſionis:ꝛ ſic eſt veritas in figura in grā xp̄i: qui per illa figurabat̄ ꝛ p̄mittebat̄. Veritas aūt exhibitionis ꝺplet euacuando quodāmodo xitatē p̄miſſionis.ꝛ ꝺ ē qō dr̄ in pſal. Sacrificiū ꝛ oblatō no. Nō glo.ſacrificiū qō de aīalibus fiebat.ꝛ oblationē que erat de aliis reb⁹: vt de ſimila ꝛ thure ꝛ oleo nolu iſti.ſup.poſtq; veritas eſt exhibita:vt enī venit res:noluit de⁹ illa legalia que erant q̄ verba p̄mittētia: tādiu eſt pmiſſor do nec det vt dedit mutat xbum. nō dicit dabo ꝙ ōdi.ipo ḡ veniēte noluit illa que erāt ei⁹ figura.vnde ī natali dn̄i cantat̄ miſſa de pmiſſiōe.lux fulgebit:nec repetit̄ poſtea ꝛ de pmiſſionis exhibitione.ſ.puer natus eſt:ꝛ illa repetit̄.ecce verbo⁹ mutatio: ibi enī eſt de futuro pmiſſio. dic de iam nato

gratia⁹ actio. Ad octauū dō.q illō mādatū inſtū ſcm̄ ꝛ bonū intelligit̄ de moralibus p̄ceptis ꝙ⁹ vnū modū.ꝛ p̄ ſequit̄ lex ſp̄ūalis eſt de eisdē moralib⁹ inc̄ptum ſunt de lege nāli.vñ Aug⁹ in libro qōnū noui ꝛ vet.teſtī.Si apl's legē ſanctā ꝛ bonā ꝛ ſpiritualē vocat ad Ro.7°.qūo dicit lex iram opatur:ꝛ vbi nō eſt lex nec p̄uaricatio. ad Ro.4°.ꝛ rn̄det q legē factoꝝ erat q circū ciderēt̄.q ſabbatū obſuarent. q diſcernerent eſcas ꝛc.dic iram opari: eo q irato ō addita ſunt hec vt homī eſſent pfidie iudeoꝝ.de tantis enim neceſſe vt aliquid p̄ tereat.vñ Apl's Petr⁹ act.15°. Quid tēptatis iugū īponere ſup ceruicē diſcipulorum qō nec; nos nec; pres noſtri portare potuimus.ꝛ p Ezech.20.c. Dedi eis p̄cepta non bona.vt ḡ ab hac lege illos tollerz ait. vbi nō eſt lex nec p̄uaricatio.q.d.legē iudeoꝝ ſuantes nc̄e eſt vt p̄uaricetis. tanta enī ſūt p̄cepta que īpleri īpoſſibile eſt. Spiritualē aūt legē ꝛ ſanctā ꝛ bonā dixit legez naturalē:que pbiber peccare:ꝛ vtr eſt bōe vite.huic addita lex fidei pfectū hominem fact.Et ꝙ⁹ hec p̄dicta obiectio nō fac̄ ad ppoſitū.ꝙ⁹ aliū modū intellr de lege Moyſi.q lex ſp̄ūalis eſt:eo q ſp̄ūalit̄ eſt intelligenda.ſicut dicit ibi glo.ꝛ tūc cū dr̄ mandatū ſcm̄ iuſtū ꝛ bonū diſtinguendum: ga iuſtum ꝛ bonum mandatū dicitur duob⁹ modis.vno mō ex nā eius qō mādat̄.quia ꝙ⁹ ſe iuſtū ꝛ bonū ē. ꝛ ꝺ mō mādata moralia ſunt iuſta ꝛ bona non cerimonialia.
Alio mō ex rōne ꝛ intētione mandātis ſo⁹ vt ga mādat aliquid de⁹ ꝓpter aliquod iuſtū ꝛ bonū eliciendū vel ſignādū qō tamē ꝙ⁹ ſe indifferēs eſt. qūo p̄ceptū datū Ade de ligno ſcīe boni ꝛ mali ne comedas Hñ. 2°.fuit iuſtū ꝛ bonū.quia datū bōi in meritū obediētie ꝛ p̄ceptū cerimoniale iuſtum ꝛ bo⁹ ga datū ad ſignificandū fut̄e gr̄e xp̄i de quo.i.Cor.1.Qui fact⁹ ē nobis iuſtificatio ꝛ ſanctificatio:ꝛ redēptio. Primo mō dictū mandatū ē ſimplr ꝛ ꝙ⁹ oē tps iuſtū ꝛ bonū Scōo mō dictū ē iuſtū ꝛ bonū ex cā.ꝛ ideo ad tps iuſtū ꝛ bonū. ꝓt qō ceſſante cauſa ceſſare ꝺ effctus. vñ Aug⁹ in qōnib⁹ noui ꝛ vet.teſt.de lege cerimoniaꝝ dicit ñ fuit ab initio.ꝙ ex cauſa data ad tps ē vt adueniēte ſaluatore ceſſarz lex.

Sequitur ſpeciali ter

inquirē ō ſacrificiis circūciſiōe ꝛ ſabbato. Nam de ſuffocato ꝛ ſanguine ſup̄ dictum eſt. Quer̄it ḡ primo de ſacrificiis legalib⁹ vtꝝ ſint facienda.Ad qō arguit.Nā oē pceptū qō eſt in lege Moyſi ꝓmulgatū ꝛ in euāgelio xbo xp̄i repetitū ſeu ꝺfirmatum eſt ſemp ſuandū.Sꝫ mandatū ō ſacrificiis eſt tale:ga in mūdatione leproſi.8°.Matb. ꝺfirmat̄ a xp̄o cū dixit.Vade ꝛ oſtende te ſacerdotibus:ꝛ offer mun⁹ qō p̄cepit Moyſes:hoc eſt ſacrificiū.ḡ eſt ſemp ſuandum.
Ite oīs xp̄i actio noſtra eſt inſtructio:ꝛ in īpletione mandatoꝝ nobis ꝓpoſita in exēplum.Si ḡ in xp̄o ſeu p̄o xp̄o oblatū eſt ſacrificiū Luce.2°.ꝛ hoc ipe voluit vñ dr̄ ibi Tulerūt illum in ieruſalē vt darent hoſtiā ꝙ⁹ q dictū eſt in lege.par turtuꝝ: aut duos pullos colūbaꝝ.Ergo ad exēplū erūt a nobis ſacrificia offerenda. Item dicit Aug⁹ in qōib⁹ noui ꝛ vet.teſtī.Manifeſtū eſt deū holocauſtis nō delectari.ſed ꝓ ſat factiōe pecī gemitu.ꝛ dolore cordis veniā poſſe mereri. ſacrificiū in teſtimoniū pecī voluit.vt ſe peccator ꝓ oblatione ſacrificii ꝺfiteret peccaſe.Si ergo oblatio ſacrificii erat ꝺfeſſio peccati: cuz tpe gr̄e neceſſaria ſit ꝺfeſſio pecī:nō ꝺbuit ceſſare oblatio ſacrificii. Ite opponit Marcellin⁹ ad Aug Cur hic deus qui ꝛ vet.teſtō de⁹ eſſe firmatur ſpretis veteribus ſacrificiis delectat⁹ eſt nouis.nihil eī pōt cozrigi niſi qō aut ñ recte factū pbat̄:vel q recte ſemel factum eſt mutari nullatenus ꝺz.recte enim facta mutari niſi iniuſte nō poſſūt. Coñ. Pro batū eſt ſup̄ ꝓmo titulo de ſacrificiis.q veritas ſacrificii ñ ē ī īmolatōe pecoꝝ niſi tm̄ in ſigno ꝛ figura. Si ḡ veritate veniente ꝺz ceſſare figura.ḡ ꝛ ſacrificiū veniēte xp̄o ꝛ hoc eſt qō dicit Iſidor⁹ ſup̄ pncipiū Leu Oīs hoſtia⁹ diuerſitas xp̄i hoſtiam p̄figurabat.vn ō xitate oblata:ceſſauit vmbra verū ſacrificiū p̄figurās. Ite veniēte pfection̄e gratie ꝺz ceſſare īperfectū ſacrifi⁹ Sꝫ talia fuerūt ſacrificia aīaliū.ſicut ꝓbat ad Hebr.x.Umbrā habens lex futuroꝝ bonoꝝ hoſtiis quas offerūt nūq; pōt accedentes pfectos facere: ꝛ ꝺ p ſingulos ānos ali ogn ceſſaſſent offerri. Jō q nullā cōſciam peccati vltra haberēt cultores ſemel mundati:q̄ dicat ſi ſacrificia illa ꝛferrent ſalutē:nō eſſet opus iterari. Sicut ē de medicamto qō cū valēs eſt ꝛ ſalutis efficax ſemel īpoſitū introducit ſanitatē.Si ꝛo ſ̄p apponit mani⁹ indiciū erit nō ꝺtuliſſe ſalutē.Silr in illis ſacrificiis: ga ꝓma hoſtia nihil valebat. ideo ſecunda offerebat. Et hec eſt intētio glo.ex quo relinquit̄ q deñt ceſſare ſicut inſufficientia ꝛ īpfecta oblato ꝛo ſacrificio . Ite ſacrificiū offerebatur in ppitiationē peccatoꝝ.Sꝫ dic̄ apl's Heb. 7°.Qꝛ oīb⁹ manifeſtū eſt. qa īpoſſibile ē ſanguinē byrcoꝝ aut thauroꝝ auferre peccata.Ergo illa ſacrificia p pcc̄ expiando: ñ erāt offerēda. Item aſſumēs apl's auctoritatē pſal.quā dicit in plurali in aduētu xp̄i dicit ad Hebr.x. Ingrediēs mūdū dic̄ hoſtiā ꝛ oblationē noluiſti: corpus autem aptaſti mihi ꝛc.dicens q hoſtias ꝛ oblationes noluiſti nec placita ſunt tibi: que ꝙ⁹ legem offerūt ꝛc.Aufert ꝓmū ſupple ſacrifi⁹ ꝛ cū eo vetus teſtamētū qō p Moyſen data eſt vt ſequēs ſtatuat. hoc eſt ſicut dicit glo.Stabile nouū ſacrificiū ꝛ cū eo nouum ſacrificiū oſtendat. Rꝛ dō.q ſicut dicit Aug⁹.x.de ciui.dei.iuxta apl'm ad Hebr.x. Oblato ſūmo ꝛ vero ſacrificio xp̄i cuncta ſacrificia illud figurantia ceſſare debuerūt.vñ dicit gl.ad Hebr.x.ſup ilind. Corpus aptaſti mi.Oblata ſūt ſigna quia exhibita eſt veritas. Ad illud ḡ q ꝓmo obic̄ q auctoritate xp̄i vr̄ ſacrificiū approbatū eſt dō.q approbatū eſt nō vt poſt aduentum ſuū faciendū.ſed vt ante aduētū ſuū a dō inſtitutum.nam poſt aduētū ſuum mōſtrauit ipe nō neceſſariū eſſe offerre ſacrificiuz legale.cū iuxta auctoritatē Oſee pphe ⁹ dixit. miſericordiā volo ꝛ nō ſacrificiū.

Ad illud ergo q obicit q p̄cepit offerri Rñdet Aug⁹ in qōnibus noui ꝛ veteris teſtamēti.q illud p̄cepit nō ga neceſſarium ſed quia expediēs ꝓpter ſcandalū iudeoꝝ vitandū.vnde dicit dn̄s iudeis vt q de illo opinabant̄ auferret. Dicebāt.n.eū eſſe inimicū traditioni iudayce:iuſſit vt leproſus offerret munera ſicut p̄ceptū erat a moyſe.Leu.14.ꝛ ſbiecit in teſtimoniū illis ꝺ eſt vt hec res teſtis eēt conī illos ga ſalutaꝝ ñ eēt legis inimicus.factū ē itaq; q ceſſare debuerūt.ſed quia iam ſolēt ſupflua ñ nocere factū eſt vt hoc ꝓdeſſet illis qui ō ipo male opinabant̄. Ad ſcām ꝛo q obicit q oīs xp̄i actio noſtra eſt inſtructio:ꝛ actionē xp̄i appellat q̄ facta ē pro xp̄o: vt oblationes hoſtiaꝝ diſtinguēdum q ſunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

actiones ptātis ut miraculoz:ꝛ hec ſūt ad
ĩſtructionẽ nō imitādi ſeu faciẽdi.ſ credẽ
di. Quedā aūt actiōes ſūt humilitat.ꝛ hoc
duplicit. Nā quedā ſūt diſpẽſatiōis.q̃daz
exempli ſeu imitatōis. Actiones diſpẽſati
onis ſūt quas in ſe ſuſcepit xp̃s ad noſtrā
redẽptionẽ ꝛ in his ẽ inſtructio g̃itudis
ꝛ amoris. Actiones ℞o exẽpli ſūt q̃s xp̃s
opatus eſt ad noſtrā infoꝛmationẽ. ut opa
carita tis ꝛ obediẽtie ꝛ aliarū ℞tutū ĩ qb⁹
eſt inſtructio imitatiōis. Dicẽdum g̃ q
ſuſceptio actionū legaliū in cerimoniis in
xp̃o fuit ordinata ad redemptionẽ nō ad
imitatiõẽ.ſm qō dic apl's ad Hall'.4°.fa
ctū ſub lege ut eos q ſub lege erāt redime
ret.glo. Factū ſub lege dic q hoſtia legal'
p illo oblata eſt Luc.2°.nec mirꝫ ſi opa illa
legis ſuſtinuit: ex qb⁹ liberaret eos qui ei
ſeruilit tenebāt qui etiā mōtẽ ſuſtinuit ut
ex illa alios liberaret. Ad tertium dō q
q̃uis oblatio ſacrificii eſſet confeſſio pctī
tñ deficiebat in duob⁹.onuz eſt qa non p
q̃cūq; pctō erat ſacrificiū. Unde Aug⁹ in
queſtionib⁹ noui ꝛ vetꝭ teſtī. nūq̃ p ma
nifeſto delicto ſacrificiū mādauit ſed pro
ignoꝛato.qa etiā cū neſcit hō peccat.ꝛ cū
ſe putat recte agẽ intẽtione quadā delīgt
tale pctm dixit p ſacrificiū poſſe purgari
aliud ẽ qa p ſacrificiū nō erat ꝺfeſſio niſi
generis pctī. non enī pctī circūſtātie p ſa
ſacrificiū poterūt iudicari. Ideo impfecta
eſt cōfeſſio pctī ꝛ diminuta oblatio ſacri
ficii. pfecta aūt ẽ ꝺfeſſio exp̃ſſione verbi.
vnde in illa erit pfectio ſacrificii iuꝟ illō
Oſee vlti. Reddem⁹ vitulos labioꝝ nr̃oꝝ

Ad vltimū reſpōdet Aug⁹ ad marceli
nū. Sic nō opinoꝛ cū agricola aliud iuſſe
rit eſtate q̃z iuſſerit hyeme.ratio mutatur
agriculture.ꝛ cū mane ſurgit q nocte geſ
cebat vite cōſiliū nō mutauit.aliud mgr̃
adoleſcēti q̃z puero ſolebat ĩpoſuit. Doctri
na igit oſtans mutato p̃cepto nō mutata
mutauit.non itaq; ℞uz eſt qō dicit ſemel
rectū nullaten⁹ eẽ mutādū. mutata q̃ppe
tempis cā q recte ante factū fuēat ita mu
tari plerūq; flagitat.ut cū ipſi vicāt recte
non fieri ſi mutet.Cōtra. Ueritas clamet
recte nō fieri niſi mutet.aptū fuit primis
tpib⁹ ſacrificiū qō p̃cepat de⁹.nūc ℞o non
ita eſt. Aliud enī p̃cepit q buic tpi aptuz
eſſet :qui m'to magis q̃z bō nonit qd cuiq;
tpi accomodate adibeat. Dicẽdū g̃ aliis
ſacramẽtis p̃nūciari xp̃m cū ventur⁹ eſſet
aliis cū veniſſet anūciari opoꝛtuiſſe.ſicut
mō nos idipſū loquẽtes. diuerſitas tamen
rerū etiā cōpulit ℞ba mutare. Si qdē aliō
eſt p̃nūciari. aliud eſt ānūciari. aliud ẽ cū
ventur⁹ eſſet. aliuō cū veniſſet.

Queritur Poſtea de circūciſi
one vtrum debeat
ceſſare ad quod ſic obiicit Heñ.xvii. Erit
pactū meū in carne veſtra in fed⁹ eternū.
pactū aūt illud appellat circūciſionẽ. g̃ cir
cūciſio eſt in fedus eternū. ergo debet ſer
uari in eternū. g̃ tpe g̃re. Itē rō euacuati
onis ſignotū eſt: ga ĩpleta ſunt figurata p
illa. ſed ſignatū circūciſiōis nō eſt adhuc
impletū. g̃ circūciſio nō debet euacuari: ſ
obſeruari. Q̃ autē nō ſit impletū ſignatū
circūciſionis: patz ga ſicut dic Aug⁹ i que
ſtionib⁹ noui ꝛ vetꝭ teſtī. Figura future
reſurrectiōis g̃nalis que erit ĩ octaua eta
te ĩ circūciſiõe data eſt ut q̃i renouatio fu
tura in circūciſiõe vinoſcēt. in illa aūt re
nouatione erit abolicio oīs coꝛruptiōis: ꝛ
pene. illud aūt ſignatū nūdū venit nec im
plendū eſt niſi ĩ fine mūdi. g̃ debet manē
circūciſio vſq; ad finẽ mūdi. Itē in tpe
g̃re dicebat apl's ad Ro.2°. Circūciſio qdē
pdeſt ſi legē obſues. g̃ vtilis ẽ cū obſerua
tione legis tpe g̃re. g̃ debet manē. Itez
i⁹ Job. 2°. qui dic ſe in xp̃o manere debet
ſicut ꝛ ille ambulauit ꝛ ipſe ambulare. i⁹
Pet.2°. Xp̃s p nobis paſſus eſt nobis relī
quens exẽplū. Greg⁹ nāq; in dialogo dic.
Redẽptoꝛ nr̃ p moꝛtale coꝛp⁹ oẽ qō egit ℞
nobis in exemplo p̃buit: ut p nr̃az viriū
modulo eius veſtigia ſequẽtes in offenſo
pede opis p̃ntis vite carpam⁹ viā. ſ xp̃us
circūciſus ẽ. g̃ ꝛ nos ad exẽplū ei⁹ circūcidẽ
debem⁹: cū ipſe hoc egerit ĩ coꝛpe moꝛtali.
ꝛ ſicut dic. Quicqd in moꝛtali coꝛpe egit
nobis in exemplo p̃buit. Itē aplus tẽpe
gratie legit Thimoteū circūcidiſſe Act.
xvi. ergo exẽplo xp̃i ꝛ aplico erit circūciſio
tpe g̃re facieda. Con. Ad Gall.5°. Si cir
cūcidimī xp̃s nihil pderit vobis. ꝛ Act.
xv°. ex ꝺcilio apl'oꝝ vbi ſup hoc mouebat
queſtio: determiat q circūcilio nō eſt ſer
uāda. Itē querit cū xp̃s legat circūciſ⁹
ꝛ baptizatus: quare nō circūcidimur eius
exemplo ſicut baptizamur eius exemplo.

Itē cū baptiſmus ſit remediū ℺tra pec
catū. ſaluatoꝛ aūt q ꝺceptus eſt de ſpiritu
ſancto non habuit in ſe aliqō pctm. g̃ nec
debuit ſuſcipe remediū ℺tra pctm. g̃ non
debuit baptizari nec etiā circūcidi cū ipa
circūciſio ĩ remedium inſtituta fuerit.
℟° ſ⁹ Aug.in qōnibus noui ꝛ vet.teſtī.
circūciſio vſq; ad xp̃m. indulta ẽ habzaaz
Habzaā aūt circūciſionẽ ĩ pmiſſo xp̃o acce
pit ut tā diu circūciſio curreret q̃ diu xp̃s
naſceret. pmiſſus habzae q oēs gentes iu
ſtificaret p fidem: ſicut fuerat iuſtificatus
habzaā. ita debuit circūcidi ut ipſe p̃bare
tur eſſe q pmiſſus habzae eſſet. ita ut dece
tero circūciſio ceſſaret ĩpleta p̃miſſiōe.
baptiſm⁹ autē nō debuit ceſſare: qa forma
renaſcibilitat ẽ a xp̃o cepta. nō p⁹ data ꝛ
vſq; ad xp̃m cōſumata. Ad p̃muz g̃ qō
obiicit q circūciſio ẽ in fedus eternuz. dō
q fedus eternū pōt ĩtelligi q̃tū ad ſignū
vel q̃tū ad rẽ ſignatā. Quātū g̃ ad ſignū
ſeu figurā non eſt circunciſio in fed⁹ eter
num ſed q̃tum ad rẽ ſignatā. vñ dic glo.
Heñ.xvii. ĩ fedus eternū: ga aliqd eternuz
ſignabat ꝛ hoc adhuc teneꝭ ꝛ obſeruatur
a xp̃iano: ſignat enī circūciſio abolitionẽ
culpe. ꝛ hoc eſt p gratiā ĩ p̃ñti que datur
in baptiſmo. ꝛ ſignat abolitionẽ pene ꝛ ℔
ẽ p gloriā ĩ futuro ſcz ĩ g̃nali reſurrectiõe.
Et hoc eſt qō dicit Aug⁹ coñ fauſtum. Si
queris q̃re nō circuncidaꝭ carne xp̃ian⁹.
ꝛ ſi xp̃s nō venit legē ſoluere. ℟° imo iaz
ideo nō circumcidiꝭ xp̃ianus. qa id qō ea
dem circūciſione pp̃habaꝭ iā xp̃s ipleuit.
expoliatio enī carnalis generationis: que
illo facto figurabaꝭ iam xp̃i reſurrectiõe
ĩpleta ẽ: qō ĩ nr̃a reſurrectiõe futuꝛ ſacra
mẽto baptiſmat' comẽdaꝭ. Nā neq; penit⁹
debuit auferri noue vite ſacramẽtum: qa
reſtat adhuc in nobis futura reſurrectio
moꝛtuoꝝ: ꝛ in melius tñ ideſt ſuccedente
baptiſmo debuit cōmutari. Ad ſecundō
dicenduz q ſignatum circūciſionis dicit
ĩpleri dupliciter. ĩ exẽplo ſeu cā: ꝛ in re ſeu
effectu. In exemplo ſeu in cā ſignatū circū
ciſionis ĩplerū eſt in reſurrectiõe xp̃i q̃ eſt
cā ꝛ exemplū noſtre reſurrectionis. In re
℞o ꝛ in effectu nūdum cōpletum eſt. qa nō
ẽ adhuc noſtra reſurrectio generalis. ꝛ iō
qa iam cōplerū eſt in cā ſeu in exemplo. ſi
gnum illud euacuādū ẽ. ꝛ hoc eſt qō dicit
Aug⁹ ℺tra fauſtū q̃ adhuc p̃mittiꝭ eccl'ie
id eſt coꝛpi xp̃i ꝛ in manifeſtatiõe p̃ſtatur
in xp̃o capite coꝛpis ſaluatoꝛe. i. in xp̃o me
diatoꝛe dei ꝛ hoīuz hoīe xp̃o iℏu. Jā vtiq;
cōpletum ẽ. qd enī p̃mittiꝭ niſi vita eẽna
ex reſurrectiõe a moꝛtuis: hoc iā cōpletuz
eſt ĩ illa carne que verbū factum eſt: ꝛ qō
fidelibus p̃mittiꝭ in iudicio iā cōpletuz ẽ
in exemplo. Ad tertiū dicendum ſcōm
q dicit ibi glo. q loquiꝭ ibi aplus ſ⁹ ſta
tum legis veteris: ĩ quo ſtatu pfuit circū
ciſio ſed nō pfuit ad ſalutē ſine ſpūali ob
ſeruātia legis. ꝛ ideo dicit. circumciſio p
deſt ſi legē obſerues. ſi autē p̃uaricatoꝛ ſiꝭ
legis circumciſio tua p̃pucium facta ẽ. tpe
autē gratie p⁹ q̃ veritas exhibita ẽ nō mō
nō pdeſt ſed etiā obeſt. Unī Greg. ad Gall'
5° dicit. Si circūcidimini xp̃s vobis nō p
derit. Ad quartum ptz reſponſio ex p̃ce
denti capitulo. Nā xp̃s non ſuſcepit circū
ciſionẽ ad exemplum imitationis ſed per
diſpenſationẽ ad fidẽ redẽptionis. ut mō
ſtraret ille eſſe qui fuerat p̃miſſus habzae
Unde Amb⁹ ſup illud ad Gall'.4°. factum
ſub lege dicit. Saluatoꝛ fieri debebat ſub
lege ut circūciſus appareat filius habzae
cui p̃miſſus erat ſignū habens eius cui
p̃miſſus fuerat in quo impleta erat circū
ciſio. ꝛ ideo ſignū iā ceſſat. Ad gntum
vō ſ⁹ Aug. in qōnibus noui ꝛ vet.teſtī.
Paulus cū p̃dicaret iā nō opoꝛtere circū
cidi q̃q; ipſum thimotheū circuncidit p
pter ſcādalum iudeoꝝ. Maluit enī rẽ ſup
fluā facere q̃z impitoſ er quib⁹ alig poſſint
ſaluari ſcandalo eſſe: ſicut ꝛ ipſe ſaluatoꝛ
iuſſit: ut leproſus offerret munera p emun
datione ſua ſicut p̃ceptum erat a Moyſe
Matℏ viii. Et ſubiecit in teſtimoniū illis
ut hec res teſtis eſſet ℺tra illos q̃ ſaluatoꝛ
nō erat legis ĩimicus. Ad illud aurē qō
querit quare non circumcidimur exemplo
xp̃i ſicut baptizamur: patz rñſio ex p̃dict'.
qa ſicut dic aug⁹ in qōnibus noui. ꝛ vet.
teſtī ꝛ Amb⁹. Circūciſio fuit ad p̃bationez
q ipſe eſſet q pmiſſus eẽt habzae ita ut de
cetero cicumciſio ceſſaret impleta p̃miſſi
one. baptiſmus ℞o erat i formā imitatiōis.
Unī ſicut dicit Aug⁹ in qōnib⁹ no. ꝛ vet.
teſtī. dignū erat ut ipſe exẽplo eſſet futu
ris filiis dei ꝛ qui p baptiſmum filios dei
fieri docebat debuit in ſe hoc viſibiliter
demonſtrare. Ad vltimū ℞o qō obiicit
q baptiſm⁹ eſt ĩ remedium ℺tra peccatuz
Reſpōdet Aug⁹ in qōnib⁹ noui. ꝛ ve.teſt.
Babtizatus eſt ſaluatoꝛ: non vtiq; ꝑpter

Universidad de Deusto
Biblioteca

peccatū:sed ꝓpter iusticiā cōplendā hoīs cām in se suscipiens:ꝛ p regñationē filios dei fieri docens baptizari debuit: ut in se hoc ostēderet ratuz. facile enī ꝑbat qō dī si videaf fieri a mgro.qō sili mō de circū cisione obiicit sufficiēt respōsū est.

Postea queritur de cessatione sabbati. Ad qō arguūt ex auctoritate. Exo.xxxi°. Custodiant filii isrl'ꝛ subdit pactū est sempiternū ītermeꝛ filios isrl' signūq; ppetuū.sed si pactum est sempiternū sempiterne manet illud qō pepigit deus cuz filiis isrl'.sed nō pepigit nisi obseruātiā sabbati. ḡ obseruātia sabbati sempiterna est. Item si est signum ppetuū ppetuo signat.ꝛ si ppetuo signat ppetuo est.ḡ custodia sabbati ppetua erit

Itē Leui.xxi°. dī de sabbato.Dē opꝰ fuile nō faciet in eo legitimū sempiternū erit.ḡ lex sabbati lex sēpiterna ē.ḡ semp fuanda.

Itē Eze. xx°. Sabbata mea dedi eis vt eēt signū inter me ꝛ eos ꝛ scirēt qa ego dñs scīficans eos. Itē ibidē sequif.Sabbata mea scīficate vt sit signū inē me ꝛ vos:vt sciatis qa ego dñs deus vr.Ex hoc arguūt Si aliqd est signū alicuiꝰ signati habētis semp eandē necessitatē ꝛ vilitatem ut si qnef:huiꝰ signi euacuacio nūq; erit vtil sed dānosa:sed signatio sabbati est talis. signat enī sicut dicit ppha Ezechiel apud intellectū ut sciatur q dñs ipse sit deus. hoc aūt scire semp ꝛ ppetuo est vtile ꝛ ne cessariū.ergo euacuatio sabbati nunq; erit vtilis semp igif est seruādū. Itē qō magis ꝛ amplius in lege dīnoꝝ ꝓceptorum seruandū ꝓcipif erit amplius obseruanduz Sed tale est ꝓceptū de sabbato. Nā ꝛ ante legem ꝓceptuz est.Exo.xvi°.ꝛ in lege ꝓceptoꝝ moraliū.Exo.xx.ꝛ in lege ꝓceptoꝝ iudicialiū.Exo.xxiii.Sex dieb⁹ opaberis ꝛ septima die cessabis. Itē ī lege ꝓcepto rum figuraliū .Exo.xxxi. Uidete ut sabbatum meū custodiatis qa signū est. Item in repetitiōe legis pꝰ ofractionē tabulaꝝ. Exo.xxxv .Sex diebus facietis opus: septimus erit vobis sanctꝰ. Itē ī lege Leui. xix.Sabbata mea custodite ꝛ xxiii.dies septimus qa sabbati reges ē vocabif scūs.

Itē in lege numeroꝝ ꝓuaricator sabbati punitur morte.Nume.xv.vbi legif quō colligēs ligna in sabbato punif morte.

Itē i n lege Deut.repetif deut.v. Item in ꝓphetia illud ꝑceteris exprimif obseruandū Eze.xx.In preceptis meis ābulate: ꝛ iudicia mea custodite:ꝛ sabbata mea scīficate.Ex his igif arguūr:si nullū ō preceptis dīne legis īuenif cū tāta frequentia repetitū.nec cum tāta districtione ꝛ auctoritate mandatū:nullū ꝑceptū legis āpliꝰq; sabbatū ē custodiendū. Si ḡ ꝑcepta moralia semp fūt seruāda ꝛ istud sl'iter: cuz etiā ītermoralia numeref ꝛ maioꝝ auctoritate obseruādum inbeaf. Itē saluator cuz iudeis de sabbato disputās.Matb.xii. nō dixit sabbatū tpe gre nō eē fuandu. ꝑ qō necessitate posset sine offēsa violari. Cū ḡ nō retractef a xpo semp erit fuandum.

Itē querif cū illud qō ē institutū dīna auctoritate nō possit mutari nisi dīna auctoritate.Qua auctoritate dīna euacuata sunt ꝛ sacrificia ꝛ circumcisio ꝛ sabbata ꝛ alia in obfuātiis legaliū īmūdiciarū.Si ḡ dīna auctoritate nō fūt interdicta: semp erūt seruāda. Querif ḡ in quo loco euā gelii ista fūt retractata. Itē tpe gre ob fuaf tps pasce:ꝛ tps pētecostes.ꝑ iste erāt solēnitates legales.Exo. xxiii.ꝛ Leui.xxiii. ḡ pari rōne ꝛ alie solēnitatos legales. ḡ ꝛ sabbatū ꝛ cenophegia ꝛ alia maxime cuz sint vacatiōis gre que ē ad deū īstituta.

Conf.iiii ad Hall. Cū cognoueritis deum quō ꝺuertimini ad infima elemēta mūdi. ꝛ subdit.dies obfuatis ꝛ menses ꝛ tempa ꝛ ānos.timeo ne forte sine cā laborauerī in uobis.vobis Hlo. Jam obfuatis dies in uaici ritus ut sabbata ꝛc.ꝛ subdit.Mēses obfuatis ut neomenias tpa putantes īplē diuinū ꝓceptū.Exo.xxiii. Tribus vicibus anni mihi festa celebrabitis: ꝛ annos ut septimū ānū ꝛ qnquagesimuz. Leui.xxv°.ex quo relinquif q sabbata nec cetera legis festa sūt obfuāda. R° ī sabbato duo fuerī scz determinatio diei talis septime: ꝛ hec fuit figuralis.ꝛ figura rei qua adueniēte debuit cessare sabbatū.fuit enī figura getis nostre quā habem⁹ in pīti p gratiam xpi.ꝛ p gloriā in futuro.ꝛ ita non debuit obfuari q̄tū ad determīatiōē diei septime. Itē in sabbato fuit scīficatio ꝛ q̄tū ad hoc fuit morale.ꝛ adhuc obfuaf vt oī sum est sup qōne de tertio precepto decalogi.Memēto q die sabbati scīfices ꝛ ℔ est qō dicit Aug⁹ con faustuz. cum queris sabbati ociuz quare non obfuat xpianus.

R° īmo id ꝓpterea nō obfuat xpianus: qa q ea figura pfigurabaf iam xps impleuit in illo quippe habemus sabbatū qui dixit Matb.xi.Uenite ad me oēs qui laboratis ꝛ onerati estis. Unde nō q in sabbato figurabaf quies p gratiā in xpo:ꝛ qes eterna cuiꝰ spes nobis reuelata est. ꝛ ideo nō manet nisi ad legendum solū ꝛ non ad obfuādum. Et hoc ē qō dic Augꝰ in eodem libro Cessationē sabbatoꝝ ia quidē supua cuā ducimꝰ ad obfuādu: ex quo spes reuelata est nostre quietis eterne ꝛ nō tamen ad legendū ꝛ intelligendū. Ad ꝓmū ḡ ꝛ secūdū dicēdum q ī scriptura eternum seu sempiternū accipif multipliciter:ꝓpe coīter.fᵐ quid.p accidens.methaphorice. ꝓprie tribus modis. minus ꝓpe.magis ꝓprie.ꝛ ꝓpriissime.ꝓpriissime igif cuiꝰ nō est principiū nec finis durationis ꝛ stabilitatis ꝛ hoc mō dī deus eternꝰ tm ꝛ ī ℔ sensu dicif Danie.7°. Ptās eius ptās eterna.ꝛ.is°.Eccl.Qui viuit in eternū creauit oīa simul. Minus ꝓprie qō habet principium ꝑ nō finē duratione : q̄uis finē habeat quodāmodo in stabilitate. qa mutaf quō dicif pena eterna.zꝯ. Matb. Ite maledicti in ignē eternū. Magis ꝓprie qō habet principium sed nō finem in .durationē uel stabilitate quō dicif vita eterna. Job.17°. Hec est vita eterna vt cognoscaz te deum. Coīter ꝺo extēso vocabulo accipitur eternū ut dicaf eternū cuius finis nō ostituif in humana acceptione. Et hoc tripliciter.ꝓ dicif eternū cuiꝰ finis nō constituif in cognitione.Deut.zꝯ°.Abscondita a dño deo nostro manifesta sunt nobis ꝛ filiis vestris vsq; in eternū. Secundo modo cuius finis nō ostituif in affectiōe fᵐ quē moduz.3°.Reg.p.dixit berlabe ad dauid.Uiuat dñs meus rex in eternuz. Tertio mō cuius finis nō ostituif ī recordatione.4. Jos. de lapidibus extractis ex aluco iordanis.Id circo positi fūt isti lapides in monumētū filiis isrl' vsq; in eternū Scōm qd ꝺo accipif eternū ut dicaf eternū cuius finis nō determinaf ī durationē. Et hoc tripliciter: dicif enī eternū condictione. ꝑs.Thronus eius sicut sol ī ospectu meo.ꝛ sicut luna pfecta in eternū.dicif ō dauid cui nō determīaf finis regni ī successoib⁹ dauid si fuassent mandata dei Dī etiā eternum iure. Josue .14°. Iurauit Moyses caleb terraz quā calcauerit pes tuus erit possessio tua ꝛ filioꝝ tuoꝝ ī eternū:qa nō determīabaf finis in iure possīdendi. Itē dicif eternū sigtiōe quō dī de sabbato.31°. Exo. Pactū ē sempiternuz signūq; ppetuū. ꝛ Hen.17°.dicif ō circumcisione ad habraā.Statuā pactū meū ītermeꝛ te federe sempiterno.glo. qa figurabat eternū. Itē eternū p accidens dī qō p aliud nosatur eternuz.ꝛ p ℔ tripliciter. ratiōe fm qō dicif tempus eternū. qa rō tpis ī diuina dispositiōe eterna ē. Baruc. 3°.Preparauit terrā in tpe eterno ꝓmissione.fᵐ quē moduz dicif.pactū eternum in quo est spōsio boni eterni zꝯ.2°.Reg. dic dauid.nec tāta est domꝰ mea apud deum ut pactū eternum iniret mecū firmum in oīb⁹ ꝛc. Ductione ꝛ fᵐ hoc sacramētuz circumcisiōis p statu suo ducebaf in fedus eternū.Unī Hen.17°.Erit pactuz meum in carne vra in fedꝰ eternū glo.quoniā ad eternitatē ducit. Itē methaphorice dī eternū tripliciter stabilitate.ps.Qui ofidūt ī dño sicut mons syon non cō.ineter.q hi. in ie. Diuturnitate ꝛ sic qō ē diuturne ꝓmanētie dī eternū.33°.Deut.ō pomis colliū eternorum. Inuiolabilitate ꝛ sic illud qō nō ē fas violare dicif eternū.Exo.zz°.Custodi ꝛbum istō legitimū tibi ꝛ filiis tuis vsq; ineternū. Per hāc distinctionē patz responsio ad primū:qa sabbatū dicif pactū sempiternū figuratione : qa scz figurabat eternā quietē vt dictū est. vñ ad determinationē subdit qō signū est ppetuū. Ad secundū ꝺo qō obiicit q si signū ppetuum est ppetuo erit obseruādū. R° ē qa sabbatum dicif signum ppetuū.nl' rōne ppetui signati qō est qes eterna:uel rōne ppetui signi qō ē duobus modis.Est enī signum in facto ꝛ signū in ꝛbo:signū in ꝛbo ē ad auditū:in facto ad aspectū. Itē signum in ope:signū in lectione. dō ḡ q sabbatuz ppetuū signū ē nō in obseruātia opis: sed rōne ꝛbi seu lectionis.Unī Augꝰ otra faustum vacationē iam supuacuā ducimꝰ ad obfuādū exquo reuelata est spes nre qetis eterne nō tm ad legendū. Ad tertiū qō obiicit q dicif legitimuz sempiternū. dō q sempiternū accipif methaphorice p iuiolabili.Legittimū ḡ sempiternū dī iuiolabile mādatū qō nō licebat ptermitti tpe legis. Ad q̄tū dicēdū q signi vtilitas

Universidad de Deusto
Biblioteca

manet. Nōn ō tñ ſm Jero. ſup illō ad Hal. 3°. Ex opibus legis ſpñ accepiſtis an ex au ditu fidei biptiſta ſūt opa legis. Nā ptim in ſacramētis: ptim i moribus accipiuntur Ad ſacramta ptinēt circūciſio. ſabbatum noemenie. ſacrificia hui⁹ obſuātie. Ad mo res aūt nō occides: nō mechaberis. Scōm hoc ḡ dicēdū q̄ i moribus vtilitas eſt i cu ſtodiēdo. In ſacramētis ꝛo vtilitas eſt in ītelligēdo: ga ſicut dicit Jero⁹. ſi nō in relligaſ̄ ꝛ ſi obſerneſ̄. in illis ſola fuitus eſt qualis erat in pplo iudeoꝝ quo ad ru ves. ſi ꝛo obſuenſ̄ ꝛ intelligāſ̄ ꝓſūt ſi tpi ↄgruūt ſicut a moyſe ꝛ ꝓphis obſeruata ſūt. Si ꝛo ītelligāſ̄ ꝛ nō obſuāſ̄ ſil'iter p ſunt ſi tpi nō ↄgruūt: ꝛ tūc vtilitas illoꝝ eſt ī cōtēplatiōe nō ī execution̄e. nō ↄgruit aūt obſuantia tpi gratie. ga cū cā pmiſſio onis xp̄i inſtituta ſint ſi ſuarenſ̄ videreſ̄ adhuc pmittere. Ceſſare ḡ debēt ſicut dic beat⁹ Aug⁹ q̄tū ad obſuātiā ut appareāt ſigna iā futuri xp̄i fuiſſe. vtilitas ꝛo cōtē plationis ſemp eadē ē. Ad qntū dicēō q̄ p̄ceptū de ſabbato ita frequent in lege diuina iteratū eſt: hoc nō ē rōne lrālis ob ſeruātie mādati. ſed rōne cē mandati. Cā aūt ſabbati ſic dic Jo. dam⁹ fuit vacatio que eſt ad deū: ut ille carnalis pplus ꝛ ter renis cupiditatib⁹ implicatus: ptinēt vi te tribuēt vacationi ꝛ veneration̄i dīne. Quīa ꝛo ille pplus vure ceruicis difficilli mus erat ut abſtraheret a terrenis ꝛ con uerteret ad celeſtia ꝛ dīna. Jnde ē q̄ de mīata dieſ vacatiōis. ſ. ſeptima repetebaſ̄ eis frequēter in iuſſiōe: ꝛ trāſgreſſio puni ebaſ̄ cū magna vſtrictiōe ꝛ ſeueritate. Spūali ꝛo pplo tpe gratie totū tēp⁹ vite indicit venationi dīne. ꝛ iō determīatio tpis vacatiōis ꝛ veneratiōis dīne ut ſab batum euacuari debuit tpe gr̄e. feſtiui ꝛo dies ut vnīca a xpianis ſeruāſ̄ ſicut dēm eſt ſup̄ qōne de p̄cepto ſabbati alia rōne.

Ad aliud dicēdū q̄ obſeruātiā ſabbati lrālem retractauit ſaluator ſm quod dicit Aug⁹ ī queſtiōib⁹ noui ꝛ vet. teſtī. Salua tor ſabbatis opans. Joh. 5°. ꝛ ifirmos ſab batis lectū portare p̄cipiēs. Jo. 5°. Scōm ſenſū iudeoꝝ ſabbatū ſoluebat. ga iā ſab bati temp⁹ ceſſabat. Ad aliud dicendū q̄ obſeruatio imūdiciarū q̄tū ad tactum retractata eſt a xp̄o: qñ tetigit leproſum. Matb. 8°. ꝛ qñ tetigit mortuū. Matb. 9°. Obſuātia ꝛo imūdiciaꝝ q̄tū ad guſtū re tractata ē. Matb. 15. qñ dixit nō q̄ ītrat os coinqnat hoīez ꝛc. Jtē obſeruātia ſa crificioꝝ retractata eſt a xp̄o. Matb. 9°. cū dixit miſericordiā volo ꝛ nō ſacrificium. ꝛ Job. 4°. venit hora ꝛ nūc eſt. Qñ veri ad oratores adorabūt in ſpū ꝛ ītate ꝛ ibidē Uenit hora qua neq̄ ieroſolimis adorabit patrē in quo retractat ritū cerimoniarum cult⁹ tēpli. Jtē retractatio circūciſiōis eſt in īſtitutiōe baptiſmi. ꝛ primo quo ad neceſſitatē Job. 3°. niſi quis renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ ſpū ſcō non intrabit in regnum celoꝝ. Scōo q̄ad vtilitatē. Marc. vlt°. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit ſalu⁹ erit. Ad vltimū q̄ dñ de obſuātia paſce ꝛ pentecoſtes. dō q̄ non obſeruātur ea rōne qua ſeruabāſ̄ in lege. Jn lege enīz ſeruabāſ̄ ī figurā futuri. nūc ꝛo ſeruātur in rememoratiōnē ꝛ repītationē p̄teriti. paſca ī memoriā dñice reſurrectiōis. pēte coſtes ī memoriā ſpūs ſcī miſſionis.

Cōſequēter queritur vtrū obſeruantia le galium fuerit idifferēs tpe gratie ℔ ē q̄rē de tēpe ceſſationis legaliū. Ad q̄d obiicit Ro. 7°. Si mortuus fuerit vir vxoris libe rata eſt a lege viri. ꝛ ītendit aplus oñdē p illud exemplū q̄ tēpe gratie ſum⁹ liberi a tentiōe legis q̄tū ad legalia. Ex quo ar guit: ſi obſuātia legaliū ante legiſlatioꝝ erat idifferēs. ꝛ poſt q̄ data eſt lex facta ē debita. Ergo ſoluto legis debito erit idif ferens. ḡ poſſūt legalia ſicut circunciſio ꝛ cetera obſeruari ſine pctō tpe gr̄e. Jteꝝ Paulus p⁹ paſſionē xp̄i ꝛ etiā aſcēſionem obſeruauit circūciſionē. ic. Act. aſſumens thimotheū circūcidit eum ꝓpt̄ iudeos: qui erāt ī illis locis. ſed ↄſtat q̄ nō circūcidiſ ſet ſi illicitū eſſet. Jtē dicit Aug⁹ ī qō nibus noui ꝛ vet. teſtī. q̄ circūcidēdo thī motheū: maluit rē ſupfluā facē q̄ infirmis credētib⁹ ſcādalo eē. Ergo circūcidere p⁹ aſcenſionē dñi idifferēs eſt: nec eſt cōtra veritatē vite: cū ꝓpter ſcādalū vitādum nō ſit ↄtra veritatē vite aliq̄d faciendū.

Jtē Act. 15°. cōnititur q̄ idē paulus ſm ritū nazareoꝝ in thencris caput totonde rat. Jtē Act. 21°. ī irl'm ↄſilio Jacobi pu rificatus ſm legē ꝛ templuꝝ intrauit ꝛ ho ſtiam obtulit. Ex quib⁹ relīgſ̄ q̄ obſuātia legaliū indifferens ē tpe gratie. Cōtra ad Hal. 4°. dicit apl's cū cognouerit deū quo ↄuertimini: iterū ad infima ꝛ egena elementa quib⁹ denuo fuire vultis. gloſa Jero. iō hoc dicit: ga legis obſuātia cui ō diti tūc erāt. erat peccatū pene par fuitu ti idoloꝝ cui āte cōuerſionē ſeruierūt. de nuo aūt dicit ut oſtendat q̄ nō diſtat mō lex p⁹ xp̄m ab antiqua idolatria. Jtem ad Hal. 2°. cum petrus veniſſet antiochiā in facie ei reſtiti ga reprehenſibilis erat: prius enī q̄ venirēt quidā a Jacobo cum gentibus edebat. cum autē veniſſent ſub trahebat ſe ab illis timens eos qui erant ex circūciſione. ḡ reprehēſibilis erat petr⁹ ex diſcretione ciboꝝ ſm legem ciboꝝ quā fecit venientibus indeis: ſed nō ē reprehē ſibilitas niſi ex culpa. culpa igitur erat pe tro diſcernere cibos ſm legē. Jtē ibidē dicit cū vidiſſem petr̄ non recte ābulātē ad veritatē euāgelii dixi ei coꝝ omnibus ſi tu iudeus cum ſis gentiliter viuis ꝛ nō iudaice quō cogis gētes iudaizare. Ergo conſt veritatē euangelii eſt iudaizatio: hoc ē obſeruātia legaliū p⁹ paſſionē xp̄i. Jtē ad Hal. 5°. Si circuncidimini xp̄s nihil p derit vobis. ſi dicat ſm q̄ dicit Aug⁹ in epla ad Jeronimū q̄ petrus nō errauit in eo q̄ eos q̄ ex iudeis crediderūt putauerit legē eſſe ſeruandā: ſed ī eo a recta linea ō uiauit q̄ gentes coegerit iudaizare nō do centis impio: ſ cōuerſationis exemplo. vñ ſm hoc bis qui erāt de iudeis erāt in diffe rentia legalia. bis ſ ꝛo qui erant ex gentib⁹ erant noxia. Et ideo paulus circūcidit thī motheū qui erat de matre iudea. Act. 16°. non circuncidit aūt titū qui erat ō gētili Hal. 2°. ſm hoc etiā ē petrus iuſte reprēhēſ⁹ quia dabat exemplum credentibus de gen tibus iudaizādi. Contra obiicit Jero⁹ mul tipliciter in epla ad aug. p̄ ſic. ſi p⁹ euāge lium bene facit qui legalia ſeruat ī cherīti ꝛ ebyōis bereſim vilabimur: qui ꝓpter lꝫ ſolū a patribus anathematizati ſunt quia legis cerimonias xp̄i euangelio miſcueīt.

Jtem idem Jeronim⁹ dicit cerimonias non eſſe pniciōſas bis qui eas velint ſicut a parentib⁹ acceperint cuſtodire. Ego aūt ecōtrario pnūcio oīb⁹ eſſe mortiferas ſeu ex iudeis: ſeu ex gentibus. finis xp̄s ad iuſticiam oī credenti ad Ro. x°. Jtē idem Jero⁹. Jere. 31°. Cōſūmabo teſtamētū nouuꝝ ſup domū iſrl' nō dic̄ pplo gētiū ſ iudeis ut non in vetuſtate lrē ſeruiant ſed in no uitate ſpūs ad Ro. 7°. Jtē oībus dr̄ Mat. xi. Lex ꝛ pphete vſq̄ ad iohānē. ḡ venien te xp̄o obſeruātia legaliū retractaſ̄. Jtē ſi legalia ſalutē nō afferūt p⁹ paſſionē xp̄i cur obſeruātur ſi aūt obſuāda ſūt vtiq̄ ſaltē afferūt: nō enī obſuareſ̄ niſi afferret ſalutē: neq̄ in differētia ſūt inter bonuꝝ ꝛ malū ſicut pbī diſputāt: bonū eſt otinētia malū eſt luxuria: ſunt vtrūq̄ indifferens ambulare ꝛ vigerere. obſeruare aūt cerīo nias nō pōt eſſe indifferēs ſed aut malum eſt aut bonū: tu dicis bonū ego aſſero ma lū non ſolū bis q ex gentib⁹ ſed etiā bis q ex populo iudaico crediderūt. Jtē idem iero⁹. O beate paule qui in petro reprehen dis ſimulationē quare ſe ſubtraxiſſet a gē tibus ꝓpter metū iudeoꝝ. cur thimotheū circūcidiſ̄. ꝛ vterq̄ ꝛ petr⁹ ꝛ pau lus ſentit legē nō eſſe tenendā ꝛ ga in oī gente quicunq̄ timet deū ꝛ opaſ̄ iuſticiā acceptus eſt illi Act. x°. vterq̄ ꝛo cauta ſi milatione diſpenſat: petrus ſubtractioneꝝ paulus reprehēſionē ad Hal. 2°. paulus in petro hoc reprehēdere non potuit q̄ ipſe fecit: nec arguere ſimilationē cui⁹ ꝛ ipſe reus erat. Fuit ḡ reprehenſio nō vera ſ

Universidad de Deusto
Biblioteca

dispẽsatoria. Cõtra obiicit Aug⁹ i epla ad Iero. si ita est q̃ petrus nõ fuit repben sibil nec pauli reprehẽsio vera: mentitus ẽ paulus. Si enĩ hoc fecit petrus qđ facẽ debuit mẽtitur paulus: qui dicit q̃ euz vi derit nõ recte ambulãtẽ ad veritatẽ eũ gelii. Quisqs enĩ facit qđ facere debet re cte vtiq; facit: ⁊ ideo de illo falsũ dic̃ qui dicit nõ rectum feciſſe qđ nouit eũ facere debuiſſe. si aũt verũ ſcripſit paulus verũ eſt petrum non recte ambulaſſe ad euãge lii veritatem. Item dicit Aug⁹. Si ad ſcripturas ſanctas admiſſa fuerit officio ſa mendacia qđ in eis remanebit auctori tas. Cũ enĩ ⁊tra ſenſum lectoris aliqd oc currerit officioſũ mẽdaciũ reputabit: ſed illud ſequit ſi dicat petrus nõ vere repre henſibilis fuiſſe cũ paulus ſcribat ipſũ nõ recte ãbulaſſe ⁊ q̃ reſtitit ei qa reprehẽſibi lis erat. Itẽ idẽ ad eundẽ q̃ obicis non eſſe medium inter bonũ ⁊ malũ: ⁊ q̃ legis cerimonias obſeruare nõ poteſt: eſſe indif ferens: cur non dicam p̃cepta illa veteruz ſacramẽtoz nec bona. qa non eis iuſtifica mur. vmbre enĩ ſũt p̃nũciantes gratiam q̃ iuſtificamur. nec tamẽ mala qa diuinitus p̃cepta ſũt tpibus pſonisq; cõgruentia cuz me adiuuet ꝓphetica ſententia qua dicit de⁹ ſe illi populo dediſſe p̃cepta nõ bona non dicit mala ut monſtret indifferentia

Itẽ idem ad eundem qđ obiicis q̃ lex ⁊ ꝓphete vſq; ad iohãnẽ ꝛc. hui⁹ nõ probat qđ dicis. Nõ enĩ arbitror ipſũ oĩm falla citer a parentib⁹ circũciſũ Luc. 2°. nec eum dixiſſe fallaciter leproſo Matb. 8°. Uade ⁊ oſtende te ſacerdotib⁹: ⁊ offer p te ſacri ficiũ. Ergo ſicut veraciter fuit x̃pc circun ciſus ⁊ veraciter ex p̃cepto dñi obtulit le proſus ſacrificiũ legis vere fuerũt legalia obſuata ab aplis. Itẽ idem ad eundem ſicut libera voce p̃nũcias cerimõias mor tiferas tam his qui ex iudeis q̃ bis qui ex gentib⁹: ita p tẽpe hoc vocẽ tuã oĩno affir mo ⁊ addo. quicũq; eas ſeruauerit nõ ſolũ veraciter ſed etiã ſilate euz in baratrum diaboli deuolutũ. ſed ſic ſilationẽ aplorũ ab hui⁹ tpis rõe ſecernis: ita ego pauli ve racem cõuerſationẽ ab hui⁹ tpis q̃ quis nõ ſimulata cerimoniarũ obſeruatione ſecer no: qm̃ tũc fuit approbãda nũc deteſtãda

Itẽ idem ad eundẽ. Sacramẽta iudeoz nõ ſic fuerũt ab obſeruantia auferẽda vt tanq̃ deteſtãda ⁊ ſimilia idolatrie vide rentur. ſed ſi a cõſuetudine iudeorũ quib⁹ auctoritate diuina erãt impoſita ſtati p⁹ paſſionẽ ſicut mortifera tollerent videnť fuiſſe deteſtanda ⁊ damnanda. Non igit ſtatim auferri debuerũt a ⁊ſuetudine iu deorum: qđ videtur exp̃ſſe ex ⁊ſilio aplorz in verbis btĩ iacobi ad paulũ Act. 21°.

Itẽ idem ad eũdem. Fateor in hoc q̃ epla mea cõtinet videlicz ſacramẽta iudeorum a paulo ſuſcepta vt doceret ea nõ eſſe pni cioſa bis qui ſicut a parentibus accepant p legẽ vellent ea cuſtodire min⁹ me poſuiſ ſe illo vũtaxat tpe quo p̃mũ fidei gr̃a re uelata eſt: tũc enĩ hoc nõ erat eis pnicioſũ progreſſu ẽo tpis ab oĩbus x̃pianis ille ob ſeruationes deferent. Itẽ idẽ ad eũdẽ ſi tunc deferẽt nõ diſcerneret q̃ domin⁹ pplo ſuo p moyſem p̃cepit ab eo q̃ ĩ tẽplis demonioz. ſpirit⁹ ĩmũdus inſtituit: qđ eſt maximũ incoueniens. Relinquit igit q̃ nõ erat continuo: ſed paulatim manifeſtata p̃dicatione gratie deſerẽda. Itẽ idẽ ad eundẽ ait aplus ad Gal. 5°. Si circũcidimi x̃ps vobis ñ pderit, decepit g̃ thimotheũ ⁊ fecit nihil ſibi pfuiſſe x̃pm. an qa b̃ fal laciter factũ eſt ideo nõ obfuit: cũ ipſe boc poſuit nec etiam veraciter ſed ſimpliciter dixit. ſi circũcidimini ꝛc. Si g̃ nõ ẽ ibi ſub intelligendũ. ſi circũcidimini fallaciter. g̃ nec dicendũ erit paulũ fallaciter circunci diſſe thimotheum; uel aplos legalia fuaſſe

Item idẽ ad eundẽ cũ veniſſet fides q̃ illis obſeruationib⁹ p̃nũciata ẽ: ⁊ p⁹ morte ⁊ reſurrectionẽ dñi reuelata: obſeruantie ille tanq̃ vitã ſui officii amiſerũt. Sicut g̃ defũcta corpa amicoz deducẽda erãt cum honore ad ſepulturã: nec ſimulate, ſ religi oſe. Nõ aũt cõtinuo deſerẽda. pĩde ẽo q̃ quis x̃pianorũ ſeu ex iudeis nuptias volu erit celebrare tãq̃ ſopitos cinẽs eruẽs nõ erit pius deductor uel baiulus corpis: ſed ĩpius ſepulture violator. Itẽ idẽ ad eũ dem qđ obiicis q̃ paulus in petro repben dere nõ potuit q̃ ipſe fecit. Credo paulum non ita egiſſe qñ thimotheum circũcidit Act. 16°. vel chentris votũ pſoluit. Act. 18 uel ieroſolimis a iacobo monit⁹ legalia illa ſuſcepit Act. 21°. vt putare videť pilla le galia ſaltẽ vari: ſ ne illa que in vmbris fu turorũ veus fieri iuſſerat tanq̃ idolatriã gentiũ damnare videret hoc enim eſt q̃ illi Jacobus ait Act. 21°. Uides inquit frať quot milia ſunt in iudea ꝛc. Itẽ idẽ ad eundẽ in alia epla. ſi obiicias paulũ aliqñ ſimulatõez feciſſe qa dicit fact⁹ ſũ iudeis tanq̃ iudeus nõ a me docendus es: quomõ intelligaf: factus ẽ enĩ tanq̃ iudeus com paſſione miſericordie nõ ſimulatiõe falla cie: fit enĩ tanq̃ egrotus qui mĩſtrat egro to: nõ cum febres ſe babẽ mentif: ſed cum aĩo cõdolentis cogitat q̃admodũ ſibi fui ri vellet ſi ipſe egrotaret. Ex bis igit relĩ quit Aug⁹ legalia p tpe in quo p̃mo fidei gratia revelata eſt in differentia illis q ex iudeis dũmõ nõ oſtituerẽt in eis ſpem ſa lutis ⁊ vera legalia ab aplis fuiſſe fuata ⁊ petrũ ẽo reprehẽſibilẽ: ⁊ paulũ ẽo nõ re pbẽdẽdũ. R° dõ q̃ ad diuerſa reſpiciẽ tes circa iſtũ articulũ aliqñ diuerſa ſenſiſ ſe nõ tamẽ cõtraria cũ dicat Iero⁹ in epla ad Aug. Nõ multũ intereſt inter meam ⁊ tuam ſñiam: qa ego dico ⁊ petrũ ⁊ paulũ timoze fideliũ iudeoz legẽ exercuiſſe ĩmo ſimulaſſe mãdata. tu aũt aſſeris eos hoc fe ciſſe clemẽter nõ mẽtientis actu: ſ cõpati entis affectu. Dicẽdũ igit q̃ beatus Iero⁹ ponderãs verba dñi Matb. 21. Lex ⁊ pro phete vſq; ad iohãnẽ incluſiue. hoc ẽ mini ſterio iobãnis cõpleto intelligit legalia re tractata. ⁊ iõ p⁹ paſſionẽ x̃pi oĩbus inter dicta ſeu in eis ponaf ſpes ſalutis ſeu nõ.

Preĉea ſicut ipſemet dic̃ ĩ epla ad Aug Propter metũ iudeorũ petrus ⁊ paul⁹ eq̃ liter finxerũt legis p̃cepta equaliter ſuari qua ergo fronte paulus reprehẽdat in alẽo qđ ipſe cõmiſit. g̃ ĩmo alii expoſuerũt cãm quã putauerũt nõ officioſũ mẽdaciũ defẽ dentes ſicut tu ſcribis: ſed docentes bone ſtam diſpẽſationẽ: ut ⁊ aplorũ prudẽtiam demõſtrarẽt: ⁊ blaſphemantes ꝓphirii ĩ prudẽtiã cohercerẽt: qui paulũ dixit exar ſiſſe ĩ inuidiã virtutũ petri: ⁊ petrum et paulũ ĩter ſe puerili pugnaſſe certamĩe. Aug⁹ ẽo reſpiciẽs ad ⁊ſilium aplorz ⁊ ad verba iacobi Act. 15°. ⁊. 21°. in quib⁹ videť ab aplis ꝺceſſũ fidelib⁹ qui de iudeis erãt legalia obſuari: nõ tamẽ bis qui de gẽtib⁹ imponẽda: ne fide ſcandalizarenť diſtin guit tpa. pſonas. affectũ. Tempora duo pri mũ cũ cepit gratia fidei reuelari z^o cum reuelata eſt. Itẽ pſonas fideliũ duplicit qui ẽ iudeis: ⁊ q̃ ve gentib⁹. Item affectũ illius qui in legalib⁹ oſtituit ſpẽ ſalutis: ⁊ illius q̃ non oſtituit ſpẽ ſalutis ſed ſeruat illa ex cã: vel ꝓpter vitandũ ſcandalũ pxi mi vel qa ĩſtitura auctoritate dei. Scõm hoc g̃ dicit Aug⁹ in epla ad Iero. q̃ cum dicit aplus ad Gal. 5°. Si circũcidimini x̃ps vob nihil pderit: illoſ arguit q̃ ſe iuſtifica ri in lege credebãt: nõ qui legitima illa in eius bonore a quo mandata ſũt obſuabãt que gratie revelatione lati⁹ ĩnoteſcẽte ne ceſſe fuerat aboleri. nõ tamẽ ideo fuerant tanq̃ diabolica gẽtium fugiẽda ſacrificia etiã cũ ipſa gratia iã incepat reuelari: que vmbris talibus fuerat p̃nũciata: ſed p̃mit tenda paululũ eis: maxime qui ex illo ppl'o cum data ſunt venerant. poſtea ẽo tanq̃ cũ bonore ſepulta ſunt a x̃pianis omnibus irrepabiliter deſerẽda. Ad ea ẽo in qui bus videntur diſſentire: qa qđ vnus dicit malũ. alius dicit nõ malũ. nõ ẽ ⁊rarietas qa iſte dicit malũ: quia interdictũ ⁊ pbibi tum. ille ẽo nõ malũ: quia q̃ rũ eſt de ſe nõ eſt malũ nec bonũ. Itẽ ad illud in quo videnť ⁊tradicere: qa iſte dicit ſeruãda ille dicit nõ ſeruãda. dõ q̃ iſte dicit non ſuanda: qa pbibita ⁊ interdicta a x̃po. ille vero adbuc ſeruãda ꝓpter vtilitatẽ uel ſcandalũ vitandũ p tpe: in quo nõ erãt in terdicta. nõ enĩ dic̃ interdicta legalia: niſi poſt gratiã fidei reuelatã. vnde illud lex ⁊ ꝓphete vſq; ad iohãnẽ oſtẽdit legalia eẽ mortua: boc eſt ſaluti nõ neceſſaria: nõ tñ mortifera quouſq; reuelata gratia ſunt pe nitus interdicta ab aplo ad Gal. 5°. Si cir cũcidimĩ x̃ps vobis nihil pderit. Preĉea Ad aliud iñ quo ſibi videnť cõtradicere de ſimulatione dõ q̃ vnus ponit ſ latiõez prudentie ſcz Iero⁹. alius ẽo negat ſimula tionẽ fallacie: ⁊ ita nõ ſibi ⁊tradicunt. Di camus igit ad ſolutionẽ p̃imo obiectorũ ſcõm q̃ dicit hugo de ſcõ vic. in libro ð ſa cramẽtis iuxta Aug. videnť tria quedam tpa diſtinguẽda. p̃mũ ante baptiſmũ qñ circũciſio ſola ſtatũ habuit ſine baptiſmo Nouiſſime nũc p⁹ circũciſionẽ ſolus baptiſ mus ſtatũ habet ſine circũciſione. fuit aũt mediũ temp⁹ qñ circũciſio ⁊ baptiſm⁹ ſiť cucurrerť. circũciſio ut finireť baptiſmus vt ⁊firmareť. oportuit. n. ut illa q̃ finiẽda

Universidad de Deusto
Biblioteca

erāt non subito sed paulatim dimitteren
tur ut ostenderentur bona fuisse tpe suo:
similiter que incipienda erāt non subito
in auctoritatē sumerēt:ne pter rez aliūde
inducta putarentur. Illa igit dimissa sūt
non proiecta.ista istituta sūt nō vsurpata.

Dicēd igit ad primo obiectū scōm bug
de sancto vict.q ꝑ̄ q fuit baptism⁹ cum
circuncisione in medio tempore ab inchoa
tione sua vsq; ad passionē. ita fuit circun
cisio cum baptismo post passionē xpi vsq;
ad tempus illud quo circūcisio ceperat ꝑ
biberi. vnde hoc tps mediū ptitū ē ante
passionē ⁊ post passionem. Ante passionez
aliquāto tpe noua sacramēta ꝛchoata sūt
ad consuetudinē ⁊ vetera aliquandiu to
lerata scōm dispensationē. Postq; autē
dictū ē. Si circūcidimī,xps nihil proderit
vobis q̄si in tertio tpe:iam ipsa circūcisio
nō poterat ad salutez pci pi.sicut pri⁹ p⁹q;
dictū fuisset masculus cuius prepucii caro
circūcisa nō fuerit pibit de pplo suo. Señ.
i7°.nō potuit circūcisio ab his gb⁹ iniūcta
fuerat sine piculo salutis contemni. Ad
illud ꝛo qđ obiicit multipliciter de obser
uantia legaliū a paulo.dicendū ꝑ̄ hug.q
quēadmodū in principio baptismus a Jo
hanne scōm solum sacramentum dabatur
Mat.3°. Ego baptizo in aqua ut hi qui ba
ptizandi vsum non nouerāt erudirent.sic
in nouissimo a quibuscā fidelibus circūci
sio dispensatorie ꝑ̄ solū sacramentū susci
piebat:ne hi qui circuncidi consueuerant
scandalizarent. similiter ⁊ de aliis obsuā
tiis legaliū est intelligēdū. Ad obiecta
partis alteri⁹ patet sufficienter responsio
ex predictis ꝑm diuersas considerationes
Jero. ⁊ Aug.ita terminatur pars ista in q̄
inquisitū est inquisitione generali ⁊ spāli
de lege ⁊ preceptis mosi.

c **Consequēs est** īuocata spirit⁹ scī gratia inqui
rere de lege ⁊ preceptis euange
lii cuius inquisitionis erit talis modus vt
primo queramus in generali ꝺ latiōe ⁊ cō
ditionibus legis euangelii. Deinde ꝺo
in speciali de preceptis ⁊ cōsiliis euāgelii

Inquirentes aūt in generali ad plenio
rem ⁊ pfectiorē intelligentiā altius pscru
tantes querem⁹. Primo an vna sola sit
lex data vel indita rationali creature.
Secundo an preter legē inditā sit ponere
legem scriptā. Tertio an sint due leges
tm.lex nature.⁊ lex mosi ita q̄ nō regrat
lex euāgelii. Quarto an lex euāgelii ea
dem sit cū lege naturali ul indifferēs.
Quito an eadē sit lex euangelii cum lege
mosi. Sexto de differentia legis mosi
⁊ euāgelii. Septio de ꝺtinētia euāgelii
in lege mosi. Octauo de additiōe euā
gelii ad legē mosi. Nono de īpletione
legis per euangelium.

Queritur igitur an

vna sola lex sit dāda vel īdita rōnali cre
ature. Ad quod sic arguit. Una ē vert
tas de creatore. ⁊ ideo necesse ē vnā fidē
esse solū.hoc est verā credulitatez de ipso:
simili mō vna est magnificētia ⁊ maiestas
creatoris sub qua legaliter ꝺz subiici crea
tura rōnalis. vna igitur erit lex solz obe
dientie ⁊ subiectiōis sb creatore creature
rationalis.Similiter vna est latria condi
toris:ga latria est sūme veneratiōis obse
quiū. Q; aūt p supabundātiā dicit vni so
li cōuenit.si ergo vna est solū latria cōdi
toris:vna sola lex erit ꝺ cultu ⁊ latria cre
atoris. Itē vnitas est ex pte prīcipii cre
ature rationalis quia vn⁹ est creator: sic⁹
vnitas est finis rōnalis creature:ga vnica
est beatitudo in creatore que ē finis rōna
lis creature.Si g̃ lex est data uel indita rō
nali creature ut ordinet sub suo prīcipio
ad suū finem vna lex erit. Itē lex non ē
aliud nisi descriptio debiti quo ad vitan
dum malū ⁊ faciendū bonū.Si g̃ rō vitan
di malū ⁊ faciendi bonū:vna est videlicz
auersio a cōmutabili bono ⁊ cōuersio ad
bonū īcōmutabile vna sola lex erit. Itē
sicut dicit beatus Aug⁹.Unitas fidelium
⁊ electoz est velud vnitas ciuitatis.Ciui
tas enim est multitudo hominū ī quoddā
vinculū redacta cōcordie:sicut dic Aug⁹
ad marcelinū.vnitas aūt cōcordie huius
nō pōt esse nisi sub eodē iure ⁊ lege pma
neant necesse est igitur vnā esse legē.
Item earundē virtutū impossibile est esse
diuersas regulas ⁊ mādata:cū vni⁹ ꝛtutis
non sit nisi vna regula ⁊ vnuz quo eius
operatio precipitur sicut vnius vitii vna
est regula qua est declinādum ⁊ eius opa⁹
prohiberur.si ergo lex veri noīs est descri
ptio regularū virtutis ⁊ pfecta aggrega
tio mandatoruz,impossibile erit diuersas
esse leges nisi dicerent tot leges quot sūt
precepta ⁊ ꝛtutes qō null⁹ dicet. Cōi.
Supponamus q̄ alibi probatū ē.s.donū na
ture nō esse sufficiens ad salutē sine dono
gratie.Cū g̃ sit differēs spē natura ⁊ gr̃a.
Ergo ⁊ ordo nature ⁊ ordo gratie est de
bitum nature:⁊ debitū gratie. Si g̃ nihil
aliud est lex q̄; descriptio debiti ordinis.
necessario duplex erit lex. sc; lex nature ⁊
lex gratie differens. Itē sūt virtutes na
turales:⁊ sūt virtutes addite.si ergo mul
tiplicat lex ꝑ̄ differentiā virtutis ⁊ hoc
ꝑ̄ primam intētionem.⁊ si nō ꝑ̄ cōsequē
tem erit lex naturalis ⁊ lex addita rōnali
creature.Lex natural sicut indita.lex alia
sicut supaddita. Itē aplus ad Ro. z°.
loquitur de vtraq; lege.s.indita ⁊ supad
dita:dicens.Cū gētes que legem nō habēt
sc; supadditā naturaliter ea que legis sūt
faciūt ipsi sibi sunt lex. Item lex supad
dita multiplicat:ga est lex mosi:⁊ lex euā
gelii.non est igit vna sola lex.Qō cōcedē
dum est.ꝺō igit iuxta aplm q̄ est differen
tia legis.prima vna que est indita ⁊ hec ē
lex naturalis.Alia ꝛo est supaddita:⁊ hec
multiplicat sicut tam dicet. Ad primū
g̃ qō obiicit q̄ vna est maiestas ⁊ magni
ficentia conditoris. concedēdum ē tamen
debitū subiectionis ex pte creature rōnal
multiplicat. cuz enī recipit a deo naturā
efficitur cōscia debiti naturalis in ordine
subiectionis sub deo.⁊ hoc habitu ⁊ si nō
actu.⁊ ideo habet inditā legem naturalē
vnde dic glo.sup illud ad Ro. z°.ostēdūt
opus legis scriptū ī cordibus suis. Lex na
turalis est qua quisq; sibi cōscius est quid
bonū quid malū naturaliter. Itē cum re
cipit gratiā efficit ꝺscia debiti gratuiti ī
ordine subiectionis sub deo. Lex autē que
imp:imit cōscīam debiti ordinis gratuiti
est lex gratie. ꝓterea erit lex gratie. ꝓter
bas etiam addit lex disciplīne que multi
plicat ut iam dicet. Ad secūdum quod
obiicit:q̄ vna est latria ⁊ debitum vene
rationis: cōcedendum est tamē affect⁹ ve
neratiōnis diuersificatur. Lex autē est ad
ordinandū affectū creature rationalis.et
ideo nō sequit q̄ sit lex vna veneratiōis.

Ad tertiū dicendū q̄ q̄uis sit vnitas
principii ⁊ finis.tamē debitum in rōnali
creatura multiplicat. Est enī debitum qō
debet suo principio rōne boni inditi.⁊ est
debitū qō debet rōne boni supadditi vel
supaddēdi:⁊ ideo variat lex vt sit lex na
turalis indita ⁊ lex supaddita. Item est
debitū quod debet diuine bōitati in q̄tuz
est benefica:ad quod respicit lex natural.
⁊ est debitū qō debet bonitati in q̄tuz bo
na sc; in se:⁊ ad hoc respicit lex vltimo su
peraddita cōpleta.sc; lex gratie. Ad q̄r
tum dicendō q̄ q̄uis sit eadem rō in gñali
vtandi malum ⁊ faciendi bonū: tamē rō
propria diuersificat:quia malū vitat:aut
quia contra dictamen rationis:aut ga cōi
honorificētiam cōditoris. Similiter bonū
fit quia ꝺsonū rōni: aut quia cōsonū dīne
voluntati.Et ideo diuersificabit lex que ē
ratio vitandi malū ⁊ faciēdi bonū ī legē
nature ⁊ legem gratie. Ad quintū patz
responsio:ga sicut differt natura ⁊ gratia:
ita ⁊ cōcordia nature ⁊ cōcordia gratie ⁊
ius nature ⁊ ius gratie. Ad vltimū etiā
patet responsio. nam sicut est differentia
virtutū naturaliū ⁊ gratuitaruz: ita erit
differentia descriptiōis regularum virtu
tum quarum aggregatio est lex.

Postea queritur vtrū ꝓter

legem menti inditam vel additam sit po
nere legem scriptā. Ad quod sic.Solaz
rerum est fieri ⁊ non fieri . Ergo sole res
sūt que impanē aut prohibenē. qui enī im
perat currere nō verbum impat sed cursū
Si ergo lex est ꝺtinētia eoz que prohibēē
⁊ mādanē:lex propie res est nō scriptura
visibilis:nec sonus audibilis. Item nul
lo existente sermone:nullo scripto.si sermo
vl scriptura esset lex:nulla eēt lex.Si g̃ lex
manet cessante sermone veleta scriptura.
Relinquit q̄ lex nō est descriptio:vel ī ser
mone uel ī scriptura. Item quis dubitat
qn debitum honorandi deum.timēdi deū
diligēdi dcū.subueniēdi proximo maneāt
cessante oī sermone.Cessante oī scriptura.
Relinquit igit cum lex nihil aliud sit q̄;

Universidad de Deusto
Biblioteca

aggregatio eorū que pertinent ad debitū honestatis: qualia sūt que dicta sūt q lex nō est sermo nec scriptura nisi in illa figura ⁊ tropo qua nomen ipsius rei signo uel imagini eius impōit sicut imago petri petrus dicit:⁊ petr⁹ scribi ul legi dicit cum nomen eius scribit ul legitur. Item qd est lex ḃo noīe nisi ars quedā aut sapīa recte honesteq; viuendi.omnis aūt ars ⁊ sapientia in aīa est.lex igit nature oīs in aīa erit.essentia igit legis omnis est p̄ter sermonem: ⁊ scripturam. Contra. Sunt autoritates q̄ plīme que ponunt legem scriptam.Ose.8°.Scribā eis multiplices leges meas. Item dicit Isidor⁹ q lex dicta ē a legendo.vnde dicūt q vera ratio legis est honestas legibilis descripta regulis ⁊ preceptis.si g̃ lex honestas legibilis est honestas scripta est. cōuertuntur enī legibile ⁊ scriptū esse. R̄ dicēdū q propie oīs lex ē p essentiā ī aīa:nec dicit esse in scripto vel scriptura: nisi sicut signatu in signo dicit.vel ea in ꝓprietate qua res signata solet dici signū:nisi diceret scriptura nō q inscribit in libro uel alio ad sensum.ꝑ q describit apud nostr̄ intellectū. Nōn ō ad solutionē obiector̄ q lex habet triplicē interpretationē.lex enī dicit a legendo sic dic Isidorus. ⁊ dicitur a ligādo sicut ponunt cōmuniter.⁊ dicitur ab eligendo ut dicit Aug⁹ in questionib⁹ noui ⁊ veteris testamēti. Scōm hoc'g̃ intentio legis differenter cōsideratur. ꝓmo ꝑ⁹ q a legēdo lex dicit.Lex est legibilis descriptō debite honestatis.quoniā aūt descriptio legibilis potest esse interi⁹ in mēte ad intellectum exterius in scripto ad sensū.Intētio legis extendit ꝑ⁹ hāc cōsiderationē vt dicam⁹ legem scriptam: seu interius seu exterius sed īpropie exteri⁹. Secundo put dicit a ligando ⁊ fm hoc lex cōsiderat ī triplici cōpatione.in cōparatione ad impantem ⁊ in cōpatione ad illud qđ īpat : ⁊ in cōpatione ad illum cui imperatur. Scōm compationem ad impantem lex dicit in impante sicut in causa ligante.scōm compationē ad impatum lex dicit esse in rebus que impantur aut prohibent sed hoc sicut ī effectu. Scōm comperationē ad illum cui impatur lex dicitur esse ī aīa illius cui fit imperium ⁊ hoc per essentiā quia ī illo ē vinculum seu debitum. Scōm tertiā interpretationē ꝓt lex dicit ab eligendo. lex dicit ars ipsa qua eligimus debita fieri ⁊ respuimus indebita fieri.Et ꝑ⁹ hanc considerationē lex solum in aīa est.

Deinde queritur

cum in precedentibus declaratu sit q p⁹ legem naturale; ferēda erat lex mopsi sup questione de latione legis mopsi. vtrum sint due leges tm̄: lex nature ⁊ lex mopsi: ita q nō requiratur lex euāgelii. Ad qō sic ad Heb.7°. Nihil ad pfectum adduxit lex mopsi dicit aplus de lege mopsi.g̃ per legem mopsi nō est pfecta ordinatio rōnalis creature.Si g̃ necesse est rationalē creaturam perfecte ordinari.nō aūt pfecte ordinatur p legē naturalem imo necessaria erat lex mopsi:sicut al ostensum ē.nec etiā per legem mopsi.sic dicit aplus. g̃ necesse est ut sit lex alia pfecte ordinās: ⁊ hec est lex euangelii. Item comprehensio legis mopsi nō ducit rationalem creaturam nisi in finē timoris dei: sicut dicit vltimo Ecclesiastes.finez loquēdi omnes pariter audiamus deum time. Si g̃ pfectio volūtat rationalis nō est in fine timoris sed ī fine amoris diuini p⁹ legem mopsi que est lex timoris. necessaria erit lex euāgelii q̄ ē lex amoris. Item in lege sunt precepta cerimonialia que possūt duobus modis accipi. litteraliter.⁊ figuraliter.Litteraliter accepta manifesta est eorum imperfectio.vt ꝓbi gratia.cerimonie sacrificiorū oīno imꝑfecte sūt:ga sunt in carne uel materia aliena. g̃ latria veneratiōis det p sacrificia legis impfecta est sicut sup ostensum ē qōne de sacrificiis.necessaria igit ē lex sacrificii spiritualis qđ offeratur deo de persona ꝓpria vt cor contritū ꝛc. que sit lex perfecte latrie ⁊ venerationis dīne. Item si accipiantur cerimonialia figuraliter manifesta est imperfectio:quia tūc accipiūtur ut signa ⁊ promissiones. perfectio aūt nō est in signo nec in promissione boni seu gr̃e. necessaria igit erit lex exhibitionis ⁊ rei signate.⁊ hec est lex euangelii. Item in lege sūt moralia ꝓcepta que etiam sūt imꝑfecta.vnde vocat aplus ad Ro.3°. legem mopsi legē factor̄: vbi dicit glo. q lex ꝓbibet manū non animū.nō est aūt pfectio legis in prohibitione actus. Relinquitur igit q necessaria est lex in qua ꝓhibetur affectus malus. Item nō est pfectio obedientie vel legis ī obseruātia eorum que sūt de necessitate salutis:sed in his est pfectō obediētie ⁊ legis que sūt voluntatis ⁊ superogationis.Lex igit que est solū ꝑceptor̄ nō ē lex pfecta qualiter est lex mopsi. Requritur igit ꝑter hanc lex pfecta que nō solū sit mādator̄ sed etiā ꝯsilior̄ qualis ē lex euangelii. Item non est pfecta lex saluti que ordinat psonas ꝑticulariter: ꝙ respicit oēs vniuersaliter. si ergo lex mopsi scōm suam ītegritatem respicit personas particulariter vt iudeos.g̃ non est pfecta nec in ipsa erit status. Cum g̃ dīna pietas velit omnes saluos fieri : ab ipsa erit lex que respiciet oēs vniuersalit ut saluētur.⁊ hec est lex euangelii Math.vlt.Prædicate euangeliū omni creature. Contra Perfecti⁹ est obedire ī indifferentibus q̄ in necessariis. si g̃ lex mopsi habet ꝑcepta rerum indifferentium ut cerimoniar̄. hz etiam ꝑcepta rerum necessariarum ut moralium.lex mopsi est lex pfecte obedientie. ergo ꝑter illā non requiritur lex euangelii: maxime cum illa que opponuntur euangelio non sint indifferentia.Quia sunt ō his que scōm rationē sunt approꝑianda ⁊ eligenda:nullo interuenīēte ꝑcepto vl consilio. Item supflu est facē p plura qđ potest fieri p vnum. cum g̃ pfecta ordinatio sit p legem mopsi ⁊ in necessariis moralium ⁊ ī indifferentibus cerimonialium ⁊ preterea in obſuātia mādatorū ⁊ in obseruantia consiliorū. circa que est votū Leui. 27°. ⁊ Nume.6°.vbi ponunt leges vouentium.Relinquit supflua eē lex alia a lege mopsi. Item.1ª.ad Thimot.1°. Finis precepti est caritas.Cum g̃ in lege mopsi sit ꝑceptum caritatis pfecte.Deut°.6°.Diliges dominū deum tuum ex toto corde tuo. in lege ergo ē pfectio finis ꝑceptorum: sed a pfectione finit dicit simpliciter res pfecta Ergo lex mopsi est lex pfecta.g̃ ꝑter ipsam non erit alia requirēda. Item lex ꝓbibetur actus:⁊ etiam ꝓhibetur affect⁹. cum dicitur.Non concupisces.Exo.20.⁊ Le. 19°.Nō oderis fratrē tuū in corde tuo. Item ordinatur affectus ⁊ quo ad proximū ⁊ quo ad deum.⁊ quo ad se.quo ad deum Deut°.6°. Diliges dominū deum tuū.⁊ in eodē:dominū deu tuū timebis.⁊ iz°.ama dominū deum tuū.Quo ad proximū Leui. 19°. Non memor eris iniurie ciuiū tuorum. Quo ad se.Deut°.4°. Custodi temetipsū ⁊ animam tuam solicite. Lex igit sufficiēter ordinat hominē q̄tum ad actum:⁊ q̄tum ad affectum.g̃ ad ordinandū affectu; non requirit euangelium. R̄ dicendum q addita lege mopsi ad legem naturalē nō erat adhuc sufficiēs ordinatio hominis. In lege eni erat elemētum ſmonis dei ad ordinādū hominē.In euāgelio ḃo ē sermo pfectus.vñ ad Heb.5°.dicit aplus Indigeti ut doceamini que sūt elēmēta exordii ſmonis dei.⁊ dicit hugo de scō vic.ī libro de sacramētis. hec tria distinguūt elementa. exordiū.sermo. In elemētis son⁹ ē sed sensus nō est.vnde nec exordiū dicunt: quia sensus in eis nō incipit. Dictiōes exordia sensuū sunt:vnde⁊ dictiones dicūt quasi iam aliquid dicentes.⁊ prime ptes orationis:ga principiū orationis ab eis exoritur. Item in elemētis sonus est: sed sensus non ē In exordio sensus est:sed cōpletus non est In ſmone sensus ē ⁊ pfect⁹. Vide tria hec in scriptura dei similia carnē cum sanguine nō comedetis. hoc ē elemētū. subiunxit postea nō occides:hoc ē exordiū. postea cōpleuit etiā irā.ꝓbibēs hic est ſmo. Item dixit carnē porcinā nō comedēdam hoc ē elemētū. Addidit post hoc:nō mechaberis hoc fuit exordiū.nouissime apposuit.si qs viderit mulierē ꝛc.Math.5°.in hoc fuit cōpletio. p̄cepta igit ad tēpus supaddita elemēta fuerūt. p̄cepta decalogi exordia .p̄cepta euāgelii ſmo. Inde ē q lege data dic̄ moyses.Suscitādū ꝓphetam xp̄m. Deut°. 18°. Suscitabo ꝓphetam de medio fratrum suorū similē tibi:⁊ ponā verba mea in ore eius.Loquet q; ad eos oīa que ego p̄cepero tibi.In quo expresse ostendit p prophetaz xp̄m legē alia ferēdā que est euāgelium. Item in Jere.31°.post illos dies dicit dominꝰ Dabo legē meā in visceribus eorū ⁊ ī cor de eor scribā illam qđ nō pōt intelligi de lege mopsi ꝙ de lege xp̄i:ga ibi dicit.Ecce

Universidad de Deusto
Biblioteca

dies venīūt. feriam domui iuda fedus nouum non scōm pactū quod pepigi cum patribus eorum in die qua eduxi eos ō terra egypti. Respondendū igitur ad primum q̄ sicut differt obedire debite ꝛ obedire voluntarie. dico aūt obedire debite obedire. pceptō: quia est debitū. ꝛ quia ē pceptū obedire voluntarie obedire precepto quia bonum ꝛ acceptū: sic differt obedientia legis ꝛ euangelii sicut patet ex intentione legis vtriusq;. Item sicut differt obedire ītuitu domini seu ex reuerētia timoris. ꝛ obedire intuitu patris ex deuotiōe amoris ita differt obediētia legis ꝛ euāgelii. vnde in lege pro ratiōe sepissime dicitur custodite hoc ꝛ hoc. ego sum dom⁹. ī euāgelio vero ut sitis filii patris. Math. 5°.

Ad illud ergo quod obiicit q̄ in lege ē perfectius obedire in īdifferentibus q̄ in necessariis. Dicendum q̄ est obedire necessariis sicut non necessariis ꝛ est obedire ī differētibus sicut necessariis. Dicendū ḡ q̄ obedientia legis q̄uis sit in idifferentibus scōm se: tamē eorum ē sicut in necessariis hoc est quia pceptis. Obediētia vō euāgelii scōm intentionē ipsius ꝛ si sit ī necessariis: tamē ī eis est sicut bonis ꝛ voluntariis ꝛ ita pfectior est obedientia simpliciter euangelii q̄ legis scōm intentionē vtriusq;: q̄uis in euangelio non solum ponantur pcepta que sūt necessitatis salutis sed etiam consilia que volūtaria ꝛ superrogatōis. Ad secundū qō dicit q̄ ī lege sunt pcepta ꝛ consilia cōcedēdum est. sed tamē impfecta. Latio enim preceptorum legis impfecta ē sicut iam ostēsum ē. similiter ppō consiliorū legis impfecta est. Sunt. n. magis ī exercitatiōe corporis: sicut patz in voti nazareorū ꝛ ceteris q̄ ī officio pietatis ꝛ pfectione operum caritatis. Consilia vō euangelii sunt in exercitio pietatis. vnde Math. 19°. Si vis pfectus esse vade ꝛ vende omnia que habes ꝛ da pauperibus. Pterea sunt in pfectiōe operū caritatis que sunt in ppetuitate castitatis. Math. 19°. Sūt eunuchi q se castrauerūt ppt̄ regnum celorū in plena abrenūciatione proprietatis Luc. 14°. Nisi quis renūciauerit omnibus que possidet non potest meus esse discipulus in oīmoda abdicatiōe volūtatis Mat 16°. ꝛ Luc. 9°. Qui vult venire post me abneget semetipsū ⁊c. In pfectione patientie aduersitatis sicut Math. 5°. in multis.

Ad tertiū dicēdū q̄ in lege preceptum de lectionis nō proponit scōm rationem perfecti amoris. Est enī amor debitus ꝛ amor gratuit⁹. Item amor quo diligitur deus quia beneficus ꝛ quo diligitur quia bon⁹.

Item est amor qui generat ex beneficiis temporalibus: ꝛ amor qui generatur ex beneficiis eternis. Dicēdū q̄ q̄uis amor dei precipiatur in lege: tamē scōm intentionē legis precipit ut debit⁹: ꝛ ex beneficiis tēporalibus agenerat⁹ p̄missis uel acceptis sicut pz ex Deut°. xi°. post multa beneficia enumerata dicit. Ama dominū deum tuū ꝛ obserua precepta. ꝛ subdit. vt possitis ītroire ꝛ possidere terram. Amor vō in euangelio precipit vt gratuit⁹. sicut patz Math. 5°. Si diligitis eos qui vos diligūt ⁊c. similiter Luc vi. ꝛ nō vt introductus per tēporalia beneficia sed p̄ eterna. vnde Aug⁹ contra faustū dicit lex vetus testamentum. euangelū aūt nouū testamētum appellatur. tēporalium rerū promissiones testamēto veteri cōtineri. Et ideo vetus testamentū appellari nemo vestrū ābigit eterne vite promissio: regnumq̄ celorum ad nouū ptinet testamētū. Sicut ḡ in amore debito nō est pfectio sed ī gratuito. nec in amore qui oritur ex beneficio temporali sed ex eterno: ita nō est pfectio amoris ī lege sed in euāgelio. Ad quartū dicendū q̄ in lege ordinat affectus ꝛ effectus: ꝑ nō est scōm pfectā ordinationē. Est enī ordīnare hominē pcedendo ab exterioribus⁹ ad interiora qualis erat in lege. Intendebat enim lex p actū exteriorē ordinare affectum interiorē. vnde primo phibetur actus malus. nō occides. nō mechaberis. demū vō p hibetur affectus. Non cōcupisces exo. 20. ꝛ ē hominē ordinare procedēdo ab interioribus ad exteriora. Et hec ē intētio euangelii vt p ordinationē interioris affectus ordinet exterior actus. Unde Math. 5°. Qui iraſcit fratri suo ⁊c. q̄ viderit mulierem ad cōcupiscendū ⁊c. diligite ⁊c. Precepta ergo legis principaliter respiciūt actū. precepta vō euangelii principaliter affectū. ꝛ ideo pfectio nō erit in lege ꝑ in euāgelio vnde Iohānes crisostimus sup Matheum. Quoniā legis quidē mandata magis ad opus respiciebant q̄ ad affectum id ē. Nō occides. nō adulterabꝫ ⁊c. xp̄s ad supplemētum eorum spiritualiora introduxit māda ta ad affectū magis respiciētia q̄ ad actū.

Postea queritur vtrū lex euangelii sit eadem cuz lege nature. Ad qō sic arguit ad Ro. 2°. Si gentes legem non habētes naturaliter legē faciunt: ipi sibi sūt lex: quia ostendūt opus legis scriptū in cordibus suis. ex quo accipitur q̄ lex naturalis est inscripta cordi ꝛ conscientie humane. vnde dicit ibi glo. q̄ lex naturalis est qua quisq; intelligit ꝛ sibi conscius ē. quid bonum. qd malū. Si ergo lex euāgelii ē lex q̄ inscribitur cordi humano qua nos intelligimus ꝛ sumus nobis conscii. quid bonuz quid maluz. vnde Jere. xi°. Dabo legē meā ī visceribus eoz ꝛ ī corde eoz scriba eā: qō ītelligit de lege euāgelii. ḡ lex euāgelii ē eadem cū lege naturali. Jtē. Quicqd dictat lex natural: dictat lex euangelii: q̄uis non econuerso. Ergo lex naturalis est ō integritate legis euāgelii. Item. Lex euāgelii est lex vniuersalis ꝛ semp ꝛ ad oēs. Lex aūt omnis que est semp ꝛ ad omnes ē lex naturalis: ga qō naturale est semp ꝛ ad omnes est. non quod acquisitū uel aduenies est. Relinquitur igitur q̄ lex euāgelii eadem est cum lege naturali. Jtē. Quod natura est tale ꝛ per se magis est tale. si ḡ euangelii maxime lex ē natura. lex erit ꝛ p se. erit igitur euangelium idem legi naturali. Item dicit Gratianus in principio decretorum. Jus naturale est quod in lege ꝛ euangelio continet iuxta Jsidorū in li°. quinto etymologiarū. Omnes leges aut diuine sunt: aut humane. diuine natura. humane moribus constāt. Item si dicatur iuxta Gratianū di. vi. q̄ in lege ꝛ in euangelio naturale ius dicit: nō tamē quecūq; in lege ꝛ in euangelio inueniūt naturali iure coherē probantur. Sunt enim in lege quedam moralia ꝛ quedā mistica. Moralia mandata ad naturale ius pertinēt: ata; iō nullam mutabilitatem recepisse mōstrāt. Mistica vō q̄tum ad superficiez a natura li iure ptobātur. aliena q̄tum ad moralez intelligētiam inueniūtur sibi annexa.

Cōtra. In euāgelio ꝛ etiam ī lege sūt moralia que sūt scōm suppositiones fidei vt adoratio assūpte hūanitatis xp̄i ꝛ b⁹mōi sed ea que sūt fm suppositiōem fidei trāscendūt dictamē ratiōis ꝛ nature. ergo moralia euāgelii vel legis generaliter nō cōtinētur ī lege nature. Item. Non ē idez sed differūt essentialiter natura ꝛ gratia nec ordo nature ꝛ ordo gr̄e. ḡ nec ius seu lex que est scōm ordinem nature. ꝛ lex que est scōm ordinem gratie. Ergo nec lex euāgelii que est lex gratie erit eadem lege naturali que est scōm ordinem nature. Jtē Uirtutes naturales nō sūt eedem cum virtutibus gratuitis. ḡ nec lex naturalis erit eadē cū lege gratie. Jtē. Aliud ē debitū faciēdi ratiōe exigētie nature. aliud rōne exigētie gratie. ubi gratia. In exigētia nature est debitū diligēdi beneficum ꝛ amicum. nō aūt maleficū vel iuriosū. exigētia vō gratie debitū diligēdi in maleficum ꝛ iuriosū Luc. 6°. Si diligitis eos qui vos diligūt que est vobis gratia. Diligite iimicos vestros. benefacite his qui oderūt vos si ergo differētia legis est scōm differētiaz debiti faciendi: ga lex nihil aliud est q̄ descriptio debiti faciēdi vl̄ mali vitādi. alia erit lex euāgelii a lege naturali. Rūdeo dicēdū q̄ sicut natura ordinat ad gratiā ita lex nature ad legem euangelii. nec ē eadem lex naturalis cū lege euāgelii. non tñ lex naturalis p euāgeliū auferet sed perficit verbi gratia lex naturalis dicit q̄ diligendus est deus: ga beneficus: ꝛ quia creator. Lex euāgelii dictat q̄ diligēd⁹ ē ga bonus ꝛ quia redēptor. Item lex naturalis dictat q̄ diligēdus ē p̄xim⁹ ga homo ꝛ conformis in specie. ꝛ ga ab vno sum⁹ cōditi. Lex vō gratie dictat diligēdū p̄ximū ga filius dei vel possibilis ad filiationē: ꝛ ga imago dei: ꝛ quia ab vno sumus redēpti. Ex diuersis igit̄ causis est debitū diligendi deum ꝛ proximum: scōm legem nature ꝛ scōm legē euangelii. Quaruz vna tñ ordinatur ꝛ perficit p aliā. Ex quo patz q̄ nō est eadē lex naturalis cū lege euangelii: tñ lex naturalis ordinatur ad eā sicut ad suā pfectionem. Et ideo dicit Jsidorus q̄ ius

Universidad de Deusto
Biblioteca

vinīnū conſtat natura. ⁊ hac ratiõe verū eſt q̄ ius naturale lege ⁊ euãgelio cõtine tur. Ad illud ergo quod primo obiicit q̄ lex euãgelii eſt inſcripta cordi ſicut lex naturalis. dicẽdum q̄ verus eſt ſed tamẽ differenter: eſt enim inſcriptio debiti faci endi ſcõm dictamen ĩditum cõſcientie ab ipſa conditiõe eadẽ apud omnes. Et eſt in ſcriptõ ſcõm dictamẽ impreſſũ conſciẽtie ex fide ſeu inſtificatione apud credentes. prima inſcriptio eſt nature. ſecunda eſt le gis euangelice. prima eſt ex natura indita ſecunda ex gratia data ſeu ſupaddita. Et ideo ſignãter dicitur Jere. xi°. Dabo legẽ meam ⁊. i. ad Ro. Euangelium eſt virtus dei in ſalutem omni credenti . quia ſic̃ lex naturalis eadem eſt apud oẽm boĩem: ita lex euãgelii eadẽ ẽ apud oẽm credẽtẽ.

Ad ſecũdũ dicẽdum q̄ lex naturalis nõ ẽ pars legis euãgelii: eſt tamẽ fundamentũ ipſius ſicut natura eſt ſubiectũ gratie: ⁊ inde eſt q̄ quicḡd dictat lex naturalis: di ctat lex euangelii tamẽ altiori ratiõe. ℞ bi gratia ſcõm legem nature dicitur matri moniũ ad hoc ut genereſ̃ bõ ⁊ mltipliceſ̃ ſpecies. ſcõm dictamẽ gratie ad hoc ut fi lius hominiſ̃ q̄ per regenerationẽ fiat filiꝰ dei: ⁊ ut multipliceſ̃ proles ad cultum dei

Ad tertiũ dicendũ q̄ aliter eſt vniuer ſalis lex euangelii. aliter lex naturalis ⁊ ſemp ⁊ ad omnes. lex enī euãgelii vniuer ſalis eſt ſcõm cauſam quo ad omnes. ſcõm effectũ ℞o vniuerſalis eſt quo ad credẽtes quẽadmodũ gratia ſcõm cauſalitatem oĩ bus offertur. tamẽ ſcõm effectũ ſolis diſpo ſitis ⁊ ipſam recipientibus exhibetur. Lex ℞o naturalis ſcõm cauſam ⁊ effectũ vl̃is eſt ⁊ quo ad omnes. Omnibus enī homĩbꝰ naturaliter impĩmiſ̃: ⁊ naturã humanam inſeparabiliter cõitatur. Lex ℞o euangelii vniuerſalis eſt ⁊ ſemp ⁊ ad omnes ⁊ q̄ꝝtũ ĩ ipſa ẽ: ſeu q̄ꝝtum ad gratiã vantis: nõ tñ q̄ꝝtum ad effectũ ſuſcipientis. Lex ℞o natu ralis ſemp ⁊ ad omnes eſt ſcõm effectũ ſu ſcipientiſ. Ad vltimũ reſpondeo q̄ illa regl̃a philoſophi q̄ natura eſt tale ⁊ ceſa. dicitur per cõparationẽ naturaliũ habitnũ ad habitus acquiſitos: non p compationeꝫ ad habitꝰ gratuitos: ĩmo qõ gratuite eſt magis eſt q̄ quod naturale eſt: id eſt nobi lius ⁊ dignius q̄uis nõ diuturnius. vtraq̄ tamen lex naturalis ⁊ lex euãgelii dicitur eterna ſeu ꝓpetua: ſed differenter. illa enī ꝓpetua ẽ quo ad omnes ⁊ ĩ effectu. iſta ℞o perpetua eſt quo ad credentes ⁊ q̄ꝝtum in ſe eſt.

Queritur poſtea vtrũ lex euangelii ſit eadem cũ lege moyſi. Ad qõ ſic. Una eſt fides noui ⁊ veteris teſtamẽ ti nõ differẽs q̄ꝝtũ ad eſſentiã. g̃ vna erit lex noui ⁊ veteris teſtamenti. Si enim eſt vnitas ex parte cognitiõis veritatis per fidem: vnitas debet eſſe ex parte ordinis bonitatis per legem. Item. Mathei. v°. Non veni ſoluere legem ſed adimplere glo. euangelium eſt recapitulatio veteris legis. Si g̃ recapitulatõ legis nõ diuerſifi cat legẽ. Nõ erit diuerſa lex euangelii a le ge moyſi. Itẽ euãgeliũ eſt impletio legis lex igit̃ plena eſt. lex moyſi cũ euãgelio. g̃ non eſt differens lex euãgelii a lege moyſi

Item non eſt aliud ius inchoatũ ⁊ idez ius pfectũ. ergo non eſt alia lex iuris ĩcho ati ⁊ ciuſdẽ iuris pfecti. Sed ſic ſe habet lex ⁊ euangeliũ Math. v°. Niſi abundaue rit iuſticia veſtra ⁊c. glo. Pleniꝰ agũt̃ pre cepta que premiſſa ſũt ad inchoationem ſupple in lege vũ fuerint addita ad perfe ctionẽ ſupple in euãgelio. Contra. Nõ eſt eadem lex littere. lex ſpiritꝰ. Lex moyſi. lex lr̃e eſt. Lex euãgelii ſeu xp̃i. lex ſpiritus eſt Ro. vii°. Itẽ. Non eſt eadem lex factorũ ⁊ lex fidei: ſed lex moyſi eſt lex factorũ. lex euangelii lex eſt fidei. Ro. iii°. Itẽ. Nõ ẽ eadem lex vmbre ⁊ ſignationis. ⁊ lex ve ritatis ⁊ exhibitionis. ſed lex moyſi ẽ lex vmbre ⁊ ſignationis. Heb. x°. Umbrã ha bens lex futurorũ nõ ipſam imaginem. lex ℞o euãgelii eſt lex veritatis ⁊ exhibitiõis ergo nõ eſt eadem lex moyſi ⁊ lex euãgelii.

Itẽ. Quarũ legũ ſũt fines diuerſi ipſe erũt diuerſe. Sed finis legis timor ẽ dei. Ecd. vlt°. Finis euangelii amor dei. i ª. ad Thimoth. p̃. Unde Aug⁹ breuiſſima differẽ tia legis ⁊ euãgelii timor ⁊ amor. ergo ⁊c.

Item. Non eſt eadẽ lex tẽporalis ⁊ eter na. ſed lex moyſi tẽporal̃ ad Gal. iii°. Quid igit̃ lex ꝓpter trãſgreſſionẽ poſita ẽ ſup ple cohercendam donec veniret ſemẽ ⁊c.

euãgeliũ vero ẽ lex eterna Apoc. xiv°. Uidi angelũ habẽtẽ euãgeliũ eternũ ⁊ Math. xxiv°. Celum ⁊ terra tranſibũt verba autẽ mea non tranſibũt. ℞n deo dicendũ q̄ lex euãgelii ⁊ lex moy ſi vna lex ẽ ratiõe vniuerſali: diuerſe ℞o ſunt in rõne ꝓpria. Unde Aug⁹ contra aduerſariũ legis ⁊ prophetaꝝ qui recte colit deũ vtriuſq̄ teſtamẽti inuenit vnũ deũ: ⁊ eiuſdẽ vniꝰ dei. in vtroq̄ diligit bonitatẽ: in vtroq̄ me tuit ſeueritatẽ. Rationẽ autẽ vniuer ſalem ⁊ cõmunẽ dico multipliciter in cõparatione ad efficientẽ: in cõpatiõe ad finem: in cõparatione ad ſenſũ. vnus ergo eſt legiſlator vniuerſalis legis ⁊ euangelii deus Jaco. iiii°. vnus eſt legiſ lator ⁊ iudex. vnus finis. ſ. xp̃s. Unde Aug⁹ contra aduerſariũ legis ⁊ ꝓphe tarũ li. ſecũdi. Finis legis quis ẽ ad hĩ non ego ſed apl̃us ipſe reſpondeat. Finis eſt inquit legis xp̃s ad iuſticiam omni credẽti Ro. x. Finis pficiens nõ interficiens. finis quippe dicit̃ ꝓpter quẽ fiunt omnia quecũq̄ aliquo fiunt officio. Nam inter officiũ ⁊ finem hoc diſtat q̄ officiũ eſt in eis que facere de bemus. finis ꝓpter quẽ facimus: vnus ſenſus quia vna vniuerſalis veritas. Unde Greg⁹ ſup Ezech. p̃. vbi dicitur q̄ tota erat ĩ rota qõ predicat lex hoc exhibet euãgeliũ. ⁊ iterũ. Diuina elo quia ⁊ ſi tẽporibus diſiũcta ſunt ſenſi bus ſunt vnita. Rationẽ ℞o ꝓpriam vico ſimiliter multipliciter p compati onem ad efficientem ⁊ ad finem: ⁊ ad ſententiam. Per compationẽ ad effici entẽ differt lex ⁊ euangeliũ. ga lex da ta eſt per hominẽ purũ. euangeliũ ℞o p xp̃m. Joh. p̃. Lex p moyſen data eſt ⁊c. p cõparationẽ ad finẽ differunt ſimiliter. finis enī illius eſt declinatio mali per timorẽ. finis iſtius pr̃cipaliter opatõ boni p amorẽ. Unde Aug⁹ ↄtra aduer ſariũ legis ⁊ propheratũ. teſtamẽtum nouũ differt a veteri: ga ibi vetus hõ formidinis coartatur anguſtiis: ⁊ hic nou⁹ hõ ſpaciatur latitudine caritat. Per cõpationẽ ℞o ad ſnĩam differunt quia ibi veritas in figuratione. hic ve ritas in exhibitione: ⁊ hoc q̄tum ad fi guralia. Unde Aug⁹ de ↄcordia euan geliſtaꝝ qõ lex ⁊ ꝓphete p̃nũcianerũt hoc redditũ atq̄ copletũ in euangelio demonſtratur. Item ibi eſt veritas ſcõm ĩchoationem. hic ℞o eſt veritas ſcõm pfectionẽ: ⁊ hoc quo ad moralia. vnde Math. v°. Niſi abũdauerit iuſti cia veſtra ⁊c. vbi dicit Aug⁹. Plenius agũt̃ p̃miſſa ad inchoationẽ vũ fuerĩt addita ad pfectionẽ. Dicendũ igitur q̄ lex moyſi ⁊ lex euãgelii vna lex eſt ĩ ratiõe vniuerſali. differẽtes ℞o ſũt in rõne ꝓpria: ⁊ hoc quia illa data ẽ po pulo carnali. Iſta ſpirituali. illa puulis iſta pfectis. vnde ſcõm qõ dicit Aug⁹ de vera religione. ſapiens medicꝰ alia mãdata dat infirmo p miniſtros. alia per ſe. ita deus alia mãdata dedit per moyſem. alia per ſeipſum in euãgelio.

Itẽ Aug⁹ ad marcelinũ: cũ aliud ma giſter adoleſcenti q̄ puero ſolebat im poſuit. doctrina cõſtat̃ mutato p̃cepto nõ mutata mutauit. Ita ⁊ per hũc mo vũ ſicut ipſe intendit creator alia in lege. alia in euãgelio. doctrina ℞itatis eiuſdẽ fieri precepit ibi populo puulo. hic vero adulto populo. Et p hãc diſti ctionẽ patet reſponſio ad obiecta.

Finde queri tur ↄ differẽtia legis ⁊ euã gelii. Et queruntur duo. Primo vtrũ differant ſicut contraria. aut ſicut diſpata. Secundo de mo dis differentie.

Ad primum ſic obiicitur Quarũ legum ſanctiones ⁊ p̃cepta ſũt cõtraria: ⁊ ipſe ſunt ↄtrarie. ſed legis ⁊ euãgelii ſũt precepta cõtraria. g̃ lex ⁊ euãgeliũ ſũt cõtrarie. Probatio me die. In lege ꝓhibent̃ edenda q̄ pl̃ima ſicut ĩmũda. Leui. xi°. In euangelio ℞o nõ dicũtur ĩmũda. Math. xv°. Non qõ intrat in os coinquinat hominẽ. vñ ⁊ apl̃us ex hac auctoritate dicit oĩa mũ da mũdis ad Thimoth. p̃. Itẽ in lege cõcedit̃ odiũ inimici ga ſolũ precipit̃ dilectio amici. Leui. xix. Diliges amicuꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuū: in euangelio precipit dilectio inimici Math.5°. Itē in lege dicit oculum pro oculo dentē pro dēte Exo. 21°. In euangelio ꝛo dicit. Ego dico vobis oīno nō resistere malo. Item ī lege dicit. Reddes domino iuramēta tua: ⁊ per nomē eius iurabis. Deut°.6°. In euangelio dicit. non iurare omnino. Contra. Eze.p̄. Rota erat in rota hoc est nouū ī veteri: sicut exponit Greg⁹ ergo non sūt ꝺtraria. Itē Math.5°. Non veni soluere legem sed adimplē euangeliū ḡ est legis impletio. ḡ nō ē ei cōtrariū. Itē Greg⁹ sup Eze.p̄. Diuina eloquia ⁊ si tēporibus sunt diuisa cta sensibus sunt vnita. R° dicendū ꝙ lex ⁊ euāgeliū differūt nō sicut contraria nec etiā sicut diſpata q̄tum ad rationem propriam sicut iam patebit.

Ad illud ergo quod primo obiicit ꝙ precepta legis ⁊ euangelii sunt contraria: respōdēdū per interēptionem.

Ad illud ꝓ qō videt ꝓbari de prohibitione escarū. dicendū ꝙ nō est contrariū. Nā lex ꝓhibuit escas. ⁊ dixit ī mūdas triplici de causa: ꝓpter sīgtionem. vnde īmūda dixit gā figurabāt īmūda. Item ꝓpter abusū. vnde īmunda dixit ⁊ ꝓhibuit illa ḡbus abutebātur ad ritum idolatrie. sicut supꝰ ostensum est. Itē īmūda dixit ꝓpter ī dignitatem illius populi ꝓpter quā quedaꝫ ꝓhibitionē subtraxit ei velut īmunda. Lex ꝛo euāgelii dicit ⁊ cōcedit oīa munda respiciēs ad naturā rerum ⁊ ad ꝺueniente vsū ⁊ ad dignitatem vtētiū. De ꝓma causa dicit Aug⁹ cōfaustū. ꝙ dixit lex aliqua cē īmūda: ⁊ ḡ dicit apl'us. oīa esse mūda non sūt cōtraria: ga hoc dixit apl's ꝺe ipsis naturis. Lex ꝛo ꝓpter quasdā p̄figurationes tpi cōgruentes nō natura ꝟ sīgtione dixit īmunda. verbi gratia. sī de porco ⁊ agno requiraf vtrūq; mundū ē: ga oīs creatura dei mūda bona. q̄dā ꝛo sīgtione. agnus mūdus ⁊ porcus immūdus est. īmūdus ꝙ ꝓpe illud aliud ī lege positū est eo ꝙ non ruminat. non autem hoc eius vitium sed natura est.

Sunt aūt homines qui p hoc alias signanf īmundi ꝓpio vitio nō natura: qui cum libenter audiant verba sapientie postea de his oīno nō cogitāt.

Quod enī vtile audiēs ⁊ velut ab intestimonio memorie: tanq̄ ad os cogitationis recordandi dulcedīe reuocare. Quid aliud ē ḡ spūaliter quodā modo rumiare: qꝺ qui nō faciūt illorū aīaliū genere figurantur. Unde⁊ ipa talibus carnib⁹ abstinētia tale vitiū nos cauere premonuit. De secūda cā satis dictū est supꝰ questione de īmundiciis. De tertia ꝛo cā dicit Aug⁹ ī questionibus noui ⁊ veteris testamēti Escarū lex nō ī primordio legis data est: sed cū duce pfidia dei verbis ⁊ p missis fidem vellēt dare ad duriciam cordis sui acceperūt precepta nō bona Eze.20. Id enī dictū est ut cerniꝫ illoꝝ premeret ad profectū illorū. superbis enī hominib⁹ ⁊ ꝺtumacibus nō debuit tota creatura subiici. postea aūt miseri cordia dei veniēte reddita est libertas edendi. vnde dicit Petr⁹ apl's Act. 15. Quid imponit sup ceruicē fratꝝ quod neq; nos neq; patres nr̄i potuim⁹ portare. Ad secūdū respōdet Aug⁹ cōfaustū dicens. Unusq;q; iniqu⁹ homo ⁊ īquātū iniquus odio est habēdus. inquātū aūtē homo: est diligēd⁹. Audito igitur ⁊ nō intellecto qd antiquis dictum erat. odietis inimicū vestrū fere banf homines ī hoīs odiū: cū nō deberent odisse nisi vitiū: hos corrigit dns dicendo. Diligite īimicos vestros. p̄cipiendo vtiq; vt diligamus īimicos cogeret nos intelligere quo nā possem⁹ vnū eundēq; hominē ⁊ odisse ꝓpter culpam ⁊ diligere ꝓpter naturam. Ad tertiū respondet Aug⁹ ī questionibus noui ⁊ veteris testamēti: q̄uis dictuꝫ esset antiqs. Oculū p oculo. ⁊ saluator dixit. Nō resistē malo: nō aliud voluit saluator q̄ ꝙ lex ī sensu habet. sed volūtatem eius pfecit: que erat respectu salutis hoīs: sed tamē ꝺifferenter. Nā lex mādauit vt si gs oculū tolleret oculum amitteret. vt sic tīoze territi homines nō facerēt ne paterenf qō sibī fieri nolebāt ⁊ p hoc salutē haberent. Saluator ꝛo īmutaf verbis docuit ꝙ saluti prodesset vt sensū legis implēt: vt ga timore legis salui esse nequerāt per patientiā victi emēdarēf sese corrigentes. Itē Aug⁹ ī eodē. lex sic voluit īimicitiā tollere vt p retributionē territi hoīes desinerēt ee īimici: ⁊ qm audacia sua hoīes timorē legis ⁊ natura ꝓueruīt crescētes ī malū p humilitatē. saluator īimicitiā voluit vinci vt vel sic hoīes flecterenf ad bonū dū vidērent nō sibi reddi īimicitiam. Ad quartū dicēdū ꝙ similr̄ nō ē cōtrariuꝫ vtrobiq;. n. ē intētio reuerētie ⁊ itatis. vñ ꝙ dicit lex. per nomen eius iurabis intelligif hoc est si contingat iurare nō iurabis p idola sed per nomē ei⁹. Q ꝛo dr̄ nō iurare oīo. sic dicit Aug⁹ ad publicolā hoc dictū est nō ga iurāe est peccatū. ſ quia piurare in mane peccatū est a quo nos lōge ee voluit g oīo ne iuremus cōmonuit.

Cōsequēter queri

tur cū nō differāt lex ⁊ euangeliū sicut contria nec sicut diſpata oīno ꝺ modis differētie. Notādū igif ꝙ 6^m^ aplm scōm sex cōsiderationes assignaf differentia legis moysi ⁊ legis euangelii. Prima scōm consideratiōē virtutis. Secūda ꝟ^m^ cōsiderationem veritatis. Tertia scōm ꝺsideratiōē seueritatis. Quarta scōm ꝺsideratiōē bonitatis. Quīta ꝟ^m^ ꝺsideratiōē remūeratiōis. Sexta scōm consideratiōnem lationis.

Scōm cōsideratiōē ⁊tutis assignaf differentia ꝟ^m^ forte ⁊ infirmū: ga lex ī firma ē. euāgeliū ꝛo virtuosū ad Ro. 8°. ꝙ impossibile erat legi in quo infirmabaf p carnē: deus filiū suū misit. de euangelio ꝛo dicit p̄ ad Ro. Euāgeliū virtus dei est ī salutē aīaꝝ. Juxta hāc differētiā accipiūf alie. Prima quia ratione virtutis dicit euāgeliū iustificans. lex ꝛo ratione infirmitatis nō iustificans ad Ro. 3°. Ex opibus legis nō iustificabitur oīs caro. Unde ad Ro. 8°. sup illud in quo lex infirmabatur p carnē. dic glo. Infirmabaf lex p carnē id ē carnalēs obseruātias q̄ nō poterāt iustificare. Secunda quia lex moysi dicit lex littere ⁊ hoc ꝓpter infirmitatem qua demōstrat peccatū: sed nō cōfert adiuuātem spiritū vt dicit Aug⁹ Lex ꝛo euāgelii dicit lex spiritus rōne virtutis ꝙ prestat adiuuātē spiritum. Ꝟ ē gratiā ad vitādū peccatū ⁊ ad faciēdū bonū. vnde ad Ro. 7°. Seruiam⁹ in nouitate spirit⁹ ⁊ non in vetustate littere. ⁊ in eodem 8°. Lex spiritus vite id est lex fidei. dicit glo. in xp̄o ihesu liberauit me. vbi dic glo. Due leges bone sūt. lex fidei que peccatū tollit. ⁊ lex moysi que peccatū ostendit. Tertia quia lex moysi ratione infirmitatis dr̄ lex oneris ⁊ difficultatis. vnde ī hui⁹ figurā dr̄ Exo. 17°. Manus moysi erant graues. ⁊ Act. 15°. Hoc est bonus quod neq; nos neq; patres nostri portare potuimus. Lex ꝛo euāgelii rōne virtutis dicit lex suauitatis ⁊ leuitatis. Math. 11°. Jugum meū suaue est ⁊ bon⁹ meū leue. Nota ḡ ꝙ ex infirmitate legis est ꝙ per ipsam nō est iustificatio a culpa ꝙ p ipsam nō prestat adiuuās gratia ꝙ per ipsam cuꝫ difficultate fit opatio bona. Ecōtrario ex virtute euangelii ē iustificatio a culpa ⁊ prestat adiuuans gratia: ⁊ cum facilitate ⁊ suauitate fit opatio bona: ⁊ hec est sūma predictoꝝ.

Itē scōm cōsideratiōnem veritatis differt lex ⁊ euāgeliū: ga in lege est veritas velata. in euāgelio ꝛo veritas renelata. 2^a^ Cor. 3°. velamē in lectiōe mopsi manet nō reuelatū quod in xp̄o euacuatur. Et subdit. nos aūt reuelata facie gloriā dei speculāres in eādē imagi nē trāsformamur. Itē ꝟ^m^ eādē consideratiōnē in lege fuit veritas vt vmbra. in euangelio ꝛo ut imago Heb. x°. Umbrā habēs lex futuroꝝ nō ipsam imaginē. Itē ꝟ^m^ eandē consideratiōnem ī lege erat veritas p̄missionis. in euāgelio ꝛo veritas exhibitionis. Uñ beat⁹ Greg⁹ sup Eze. p̄. Rota ī rota: ga qō p̄dicat lex ꝙ ꝓpbe āntūciant hoc exhiber euāgeliū ⁊. 1^a^. Joh. lex p moysen data ē gratia ⁊ veritas p ihm xp̄m facta est. Et Aug⁹ ī qōnib⁹ noui ⁊ vetis testamēti ante p̄missio erat. s. in lege.

Universidad de Deusto
Biblioteca

postea ꝯo fit gratia in euãgelio. Nota ꝙ lex dicit esse velata quo ad malos. vi citur habere vmbrã: quo ad bonos ipfectos. dicit etiã habere veritatẽ ī pmissione nõ in exhibitione quo ad instos p fectos. Itẽ scõm cõsiderationẽ seueritatis dicit lex ⁊ euãgeliũ differre: ga illa dr̃ lex ire. istõ ꝯo lex misericordie ad Ro.4°. Lex iram opatur. glo. ut reos faceret tempozali pena. Exo.21°. Oculus pro oculo ꝛc. ⁊ ita ira opatur. ⁊ Luc.x°. Samaritanus infudit vinum ⁊ oleum. vinũ austeritatem legis. oleũ misericordiam ⁊ leuitatẽ euãgelii: ⁊ iuxta hanc differentiã dicit lex moysi lex timoris Euangeliũ ꝯo lex amoris. vñ Aug⁹ cõ adamãtiũ. Breuissima differẽtia legis ⁊ euangelii: timor ⁊ amor. ⁊ Heb. iz°. Non accessistis ad tractabilẽ ignem ⁊ turbinẽ ⁊ tube sonum. Loqr̃ de latione legis: pro quo moyses dicit. exterrit⁹ sũ ⁊ tremebundus: sed accessistis ad syõ montẽ ⁊ testamẽti noui mediatorẽ.

Itẽ iuxta eandẽ cõsiderationẽ lex moysi dicit lex seruitutis. lex ꝯo euangelii lex libertatis ad Ro.8°. Nõ accepistis iterũ spiritũ seruitutis in timore: sed spiritũ adoptiõis filiorũ. ⁊ Jac.p̃. Qui pspexerit in lege perfecte libertatis ꝛc. Nota ergo ꝙ lex moysi est lex ire ī comminatione seu ī penaꝝ determinatiõe lex timoris ī affectiõe lex seruitutis in executione. Itẽ ſ⁹ cõsiderationẽ bonitatis differũt lex ⁊ euangeliũ: ga lex moysi est lex ipfectionis boni. lex vero euãgelii est lex pfectiõis. Heb.7°. Nihil ad pfectũ adduxit lex. ⁊ Matth.5°. Nõ veni soluẽ legẽ ſ adiplẽ. glo. iplet xp̃s legẽ dũ p̃missis ad inchoationem vite agẽde. supaddit plura ad pfectõez moraliũ pceptoꝝ. ⁊ ſ⁹ hãc cõsiderationez dicit lex phibẽ manũ tm̃. euãgeliũ ꝯo volũtatẽ seu aiam. vnde ī p̃s. Lex dñi ī maculata cõuertens aias. glo. nõ ꝙ ait aias. i. volũtates. nõ solũmõ manus ut vetus lex que manũ maxie non aiam cohibebat. hac etiã rõne dicit lex moysi lex factorum. euãgeliũ ꝯo lex fidei. Ro 1°. Excluſa est gl'riatio tua p quã legem factorũ nõ. sed p legẽ fidei. glo. lex cohibet manũ non aiam.

Itẽ ſ⁹ hãc consideratiõnẽ dicit lex littera occidẽs. lex euangelii spũs vinificãs. 2ª. Cor. 3°. Littera occidit. spũs aũt vinificat. ⁊ Au⁹ li° de spũ ⁊ lr̃a. que occidit certe est decalogus. in illis duab⁹ tabulis script⁹: qa lex subtrauit vt abũdaret delictũ. ad Ro.5°. Itẽ ſ⁹ eandẽ ꝺsideratiõez dicit lex otinere p̃cepta non bona Eze. zo. Dedi eis pcepta nõ bona. Euãgeliũ ꝯo otinet pcepta bona: qa sic dicit Jsidor⁹ in li° differentiaꝝ. Pcepta legis non bona sũt euãgelio cõpata: qa ī eis quedã inutilia ifirmioribus sensib⁹ agenda pmissa sũt. ut libellus repudii ⁊ cupiditas israbelitaꝝ spoliis egyptiorum socianda pmittit. Nõnõ igit ꝙ p tria oñdit maxie ipfectio legis. p̃ ex hoc ꝙ nõ pbibebat mali cãm. i. volũtatẽ. 2° ex hoc qõ p̃bebat mali occasiõez scõm ꝙ dicit lr̃a occidens. 3° ppter maloꝝ quorundã pmissionẽ que tria potissime monstrant impfectionem. contraria ꝯo euãgelii pfectionẽ. Item scõm cõsiderationẽ remuneratiõis differũt lex ⁊ euãgeliũ. Quia in lege ẽ pmissio tẽpozaliũ. In euãgelio ꝯo pmissio eternoꝝ. Unde Heb.7°. Melioris testamenti sponsor fact⁹ ẽ xp̃s. glo. meli⁹ ẽ nouũ testamẽtũ cũ ver⁹: ga melioza bona pmittit. i. eterna. vetus ꝯo tpalia. ⁊ Jsidor⁹ in li° drr̃arũ. in veteri lege chanaã regnũ ⁊ pmissiões tpaliũ rerũ: continẽt Psa.p̃. Si audieritis me bona terre comedetis. in euãgelio ꝯo vita eterna ⁊ regnũ celoꝝ pmittit Mat.3°.⁊.4°. Pẽitẽtiã agite appropinq̃bit. n. regnũ celoꝝ ⁊ Mat. 5°. Bti paupes spũ qm̃ ipozũ ẽ regnũ celoꝝ. Itẽ ſ⁹ ꝺsiderationẽ lationis differũt lex ⁊ euãgeliũ: ga euangeliũ ẽ lex vlis. lex moysi lex pticularis Lex enī moysi semini babrae data ẽ ſ⁹ qõ dr̃ ad Hal. 3°. Babrae dicte sũt promissiões ⁊ semī ei⁹. ⁊ Deut°.4°. Que ẽ alia gens sic ĩclyta vt habeat cerimonias iuxta iudicia ⁊ vniuersam legem Euãgeliũ ꝯo datũ est oī generi hoĩz. Unde Mat. vlt°. Predicate euãgeliũ oĩ create. ⁊ Matth. vl. Ite ⁊ gẽtes oẽs docete. bi g̃ st̃ mõi drr̃aꝝ legis ⁊ euãgelii

b **Is igitur taliter** positis omissis bis que ī superioribus inquisita sunt: ingrẽda sunt gnq̃. Primũ ẽ de dr̃ia legis ⁊ euangelii quantũ ad ⁊tutẽ 2ª ẽ de dr̃ia assignata quãtũ ad ⁊itatem. 3ª ẽ de dr̃ia quãrũ ad seueritatẽ. 4ª est de dr̃ia quãtum ad bonitatem. 5ª de dr̃ia quãrũ ad remunerationẽ.

Circa primum patet ex precedẽtib⁹. Querẽda sunt tria. Primo de dr̃ia quãtũ ad iustificationẽ. 2° de dr̃ia quantũ ad grẽ largitionẽ. 3° de dr̃ia q̃tuz ad onus seu difficultatẽ. De ꝑmo ⁊ tertio require supra.

De secundo uero queritur vtrũ ex v'rtute legis darẽt grã. Ad qõ sic. Hugo de sancto vic. Tria gña sacramẽtoꝝ inuenũ fuisse scripta ſ lege. Quedã spãl̃ ad remediũ. Quedã ꝯo ad obsequiũ. Quedã ad cultũ diuinũ. Prima ptinẽt ad peccatoꝝ remissionẽ. 2ª ad exercendã deuotionẽ. 3ª ad colendã pietatẽ. Prima instituta fuerunt q̃li ad necessitatẽ vt in eis homo sanctificaret: qualis fuit circũcisio ⁊ hostie p peccato ⁊ p delicto: ⁊ cetera q̃dam que spãl̃ ad emũdationẽ ⁊ remissionẽ instituta fuerũt. 2ª aũt q̃li ad exercitationẽ fuerũt ꝓposita: vt in eis deuotio fideliũ exerceret ⁊ meritũ augẽt: q̃les fuerunt hostie pacificoꝝ que offerebãt a fidelib⁹ ad recõciliãdã sibi grãm dĩnã. 3ª instituta fuerũt quasi ad ꝓparationẽ quandam. vt quasi instrumenta quedam essent ad cetera sacramenta tractanda ⁊ sanctificanda: quale fuit tabernaculũ ⁊ atriũ ⁊ omnia vrẽsibilia que otinebãt in eis. Ex his g̃ manifeste vr̃ dicẽ Hugo legalia sacramẽta esse ad sanctificationẽ quãtũ ad aliquã partẽ. Si omnis sanctificatio ẽ p grãm. g̃ habuit ⁊tutẽ in sacris oferendi adiuuantẽ grãm. Itẽ idẽ Hugo. Si qs sacra ꝓba effectũ sanctificatiõis hũisse negauerit: nõ mihi recte sentire videt. g̃ fm Hugo. sacramẽtalia legũ habebãt virtutem sanctificatiõis. g̃ ⁊ gratie. Item ad Ro.7. Lex qdem sancta ⁊ mandatũ sanctũ iustũ ⁊ bonũ: ⁊ loq̃r̃ de lege Moysi. Lex g̃ ẽ sancta. i. sane docẽs: sicut dicit Piero. in glo. Et mandatũ. i. quod p eam p̃cipit ẽ sanctũ in se ⁊ in stũ. i. iustificans peccatorẽ: ⁊ bonũ. i. vtile ad vitam. Si ergo mandatum legis ẽ iustum. i. iustificans peccatorẽm: ⁊ bonum. i. vtile ad vitã. Si iustificatio peccatoris siue acquisitio vite nõ põt esse sine grã. g̃ ex lege est ⁊tus ad grãm. Nõ igit differt lex ⁊ euangeliũ p hoc ꝙ in lege fit solũ noticia: ⁊ ī euangelio adiuuans grã. Conr̃. Ad Gal. 2. Non ab initio grãm dei. Si enī p legẽ iusticia. g̃ xp̃us gratis mortuus est. Jbi dicit glo. Aug. Non ab initio grãm. i. nõ recipio legẽ: qõ esset abicere grãz g̃ ex sacramẽtis legalib⁹ nõ dabat gratia.

Itẽ ad gal. 3. Quis tribuit vobis spũm ⁊ operat̃ virtutes in vobis ex opib⁹ legis: an ex auditu fidei. ac si dicẽt sic dicit glo. ex opib⁹ legis ñ habuistis spũm hoc ẽ grãm. p nos enī potestis videre ꝙ ego q̃ habui opa legis: non tñ p ea ſ per fidẽ accepi potestatẽ euãdi sp̃z ministerio: non auctoritate. Itẽ ad hebr̃. 9. Juxta legẽ munera ⁊ hostie offerũt̃: que non possunt iuxta ꝺscia̅z seruãtẽ deo pfectũ facẽ Glo. Munera ⁊ hostie nõ p̃nt seruãtẽ deo pfectũ facẽ. i. plene mundũ facẽ. ⁊ h̃ iuxt̃ ꝺsciaz. i. in ꝺscia intus: ⁊ si ad visum hominũ extra Ex quo patet ꝙ non est ⁊tum qõ dicit Hugo. s. ꝙ hostia p peccato erat ad sãctificationẽ siue emũdationẽ a peccato. Itẽ ad Hebr̃. 9. Sãguis hircoꝝ ⁊ tauroꝝ ingnatos sanctificat ad emundationẽ carnis. Jbi dicit glo. Ad emũdationẽ non aĩe ſ carnis. Itẽ ad idem est qõ dr̃ ad Hebr̃. 10. Jmpossibile ẽ sanguinem hircoꝝ auferre peccata. Relinquit igit ꝙ ex sacramẽtis legis nõ dabat grã. Re legalia sacramẽta dicũt̃ duob⁹ modis. vel que erant in lege obseruata: vel que erant in lege instituta. Jn lege obseruata erãt sacra vt circũcisio ⁊ mr̃imoniũ ⁊ etiã pnia. ſ non fuerũt in lege instituta. De istis ad pñs qõ nõ ẽ. ſ de sacramentis in lege ĩstitutis. vt erant hostie pro peccato ⁊ rit⁹ phase ⁊ vitule ruffe ⁊ silia Jndistincte aute de bis est dr̃. ꝙ ex illis non dabat grã seu impmebat dispositio ad grãz sicut ex sacramẽtis none legis. tñ illis otigebat dari grãm: nõ tñ ⁊tute illoꝝ: ſ occasione illoꝝ ex hoc: vel qa erãt materia exercẽde deuotiõis. Deuotio aũt ad deũ ordinat ad grãz vel qa habebãt annexã intercessionẽ ozõnis. vñ in leuit. i. z. ⁊ infra. Offeret tale qd ⁊ orabit p eo sacerdos. Orõ ꝯo frequẽter ĩpetrat grãm alteri vel qa erãt instituta ad coĩonẽ ⁊ vnionẽ ꝓxii fidelis: quã quidẽ unionẽ spũaliter facẽ fides ⁊ caritas. merito aũt coĩonis fideliũ frequẽter impetrat grã desiderãtib⁹ participationẽ bi⁹ coĩonis. Absolute igit

Universidad de Deusto
Biblioteca

dō q̄ ex vi sacramētoꝝ legis nō dabaſ grā: quāuis in illis ōtingeret aliquādo dari grāz.

Ad illud ḡ quod ꝓmo dicit Hugo q̄ in ſacramtis legis erat ſanctificatio ⁊ remediū dō.q̄ refert dicē in illis eſſe ſanctificationē: ⁊ ex illis eſſe ſanctificationē.Ex illis eniz dic cām.in illis dic ocomitātiā. Quia ḡ ī ſacramentis legalib⁹ nō erat cauſa ſanctificatiōis vt manifeſte ꝓbat apoſtol⁹: quāuis otingēt illa via:qua dictū ē ocomitari gratie ſcificationē.ideo ex illis nō eſt ſanctificatio: quāuis in illis aliq̄n eſſet ſanctificatio. Ad z^m ro quod dic Hugo q̄ in ipſis erat vtus ſanctificatōis dō.q̄ duplex dr̄ ſanctificatio. Eſt enī ſanctificatio carnalis:⁊ ſanctificatio ſp̄ualis Sanctificatio carnal intellr̄ liberatio a pena p̄t̄i:quā incurrēt qs ſi q̄ō p̄ceptū ē otēneret ſeu nō facēt.Sanctificatio ro ſp̄ualis eſt ipſa emūdatio:que ī anima ē ⁊ a macula peccati. Loquēdo ḡ de ſanctificatōe carnis put dictū ē:erat ī ſacramēt legalib⁹ vtus ſanctificatōis vñ hebr̄.9.Sanguis vitule aſpſus ingnatos ſanctificat ad emūdationē carnis.Glo. Ingnatos cōractu mortuoꝝ ſanctificat.i. a p̄cō mundat.i.a pena valēs ad emūdationē non anime ſ carnis:ga a pena legis liberabat. Loquēdo ro de ſanctificatōe ſp̄uali nō erat ī ſacramētis legalib⁹ vtus ſanctificatōis:niſi per occaſionē ſeu p accidēs. Ad z^m q̄ō dr̄ q̄ mādatū legis erat inſtificās p̄cōrē.dō.q̄ inſtificatio vt ſup̄ dictū ē intellr̄ duplr̄. vl iuſticie infuſio.vl iuſtie exercitatio. Si dicaſ iuſticie infuſio ex mādato legis ñ eſt iuſtificatio nec mozali nec cerimoniali nec ſacramētali:ſicut a cauſa efficiēte:iz ſicut a cā diſponēte.Si ro dicaſ iuſticie exercitatio:ſ^m boc p̄ceptū morale legis inſtificat.ſic dic glo.ro.3. ſup illud Ex opib⁹ legis ñ iuſtificabiſ oīs caro.De lege logmur ſ^m cerimonialia:non ſm moralia.que utiq̄ inſt ficāt.⁊ ſ̄ intellr̄ p ſe ⁊ eēntialr̄.Jn figuralib⁹ legis ñ erat exercitiū iuſticie: niſi ex circūſtātia ſolū que erat vel auctoritas diuine inſtitutōis vel caritas ſeu obediētia de nore impletōis eo mō quo dictum ē.

Poſtea queritur de

dr̄ia legis ⁊ euāgelii quātū ad vtilitatē.⁊ ꝓmo de ſ̄ q̄ō dictū ē q̄ ī euāgelio ē vtas reuelata in lege ro velata. Ad q̄ō Jſidoꝝ in li.dr̄iaꝝ. Jn lege fuit vmbra ⁊ obſcuritas ſcripturaꝝ. Jn euāgelio clara diſtinctio vtatis.. Conr̄ Jn euāgelio eſt vtas ſb parabolis occultata Mat.iz.Sz vbi ē parabola ibi eſt figurata locutio:que vnū dicē videt ⁊ aliud intellr̄:vt dic Junili⁹ ad ꝓmaſi⁹: ⁊ etiā vt dr̄.i;.Mat. ḡ ī euāgelio ē vtas velata. Non ḡ differunt lex ⁊ euāgeliū p velatū ⁊ reuelatū. Jtē ſic dr̄ ī veteri teſtō Daniel.iz.Claude ſermones ſigna libaꝝ uſq̄ ad temp⁹ ſtatutū. ita ī euangelio dic ſaluator.iz.Mat.Ideo in parabolis loquor eis:vt impleat ī eis ꝓphia Jſaie. Auditu audiet⁹ ⁊ ñ ſtelliget. ḡ ī lectōe euāgelii eſt vtas velata malis ſeu īdignis: ſic ⁊ ī locutōe legis ſeu teſtī veteris. Jtem ſi ſtatui euangelii ꝺuenit ueritas reuelata ſ^m q̄ dr̄.z. Cor.3. Nos aūt reuelata facie gl̄iam dei ſpeculamur.ḡ maximū icōueniēs eſt vt ī euangelio veritas velet parabol. ⁊ tñ ibi vtas ſignata ē.vñ.i.apoc.ſup vlō.Signauit mittēs p angelū ꝛc.dicat glo. Hoc ē ſb ſigno uel ſigna culo clauſit. Jtē querit̄ ō alia dr̄ia:de qua dic Jſidoꝝ in li.dr̄iaꝝ iuꝝ apoſtolū ad hebr̄. io.Q̄ lex būit umbrā euāgeliū ro imaginem

Conr̄.Jn euāgelio bēm⁹ ſigna futuroꝝ vt Mat.24. Dic nobis q̄n bec erūt: ⁊ q̄ō ſignuz aduēt⁹ tui ⁊ ꝺſumatōis ſeculi.Et poſtea dat ſaluator ſigna aduent⁹ ſui ⁊ ꝺſumatōis mūdi.ḡ euangeliū bz umbrā futuroꝝ:quēadmodū ⁊ lex. ḡ ñ differūt ſic umbra ⁊ imago.

Jtē querit̄ de alia que eſt.ſ.q̄ in lege ē ueritas ī ꝓmiſſione.in euangelio ro vtas ī exhibitōe ⁊ impletōe.Unde Jſidoꝝ ī li.dr̄iaꝝ.Jn lege ꝓmiſſa ōtinēt.ꝓmiſſa ro ī euāgelii plenitudine ꝺſumāt. Conr̄.Jn euāgelio ꝓmittit refrectio futura ⁊ regnū celoꝝ:q̄ō non eſt exhibitū.ḡ ñ differūt lex ⁊ euāgeliū ſm ꝓmiſſionē ⁊ exhibitione. R^o dō q̄ vtas tam in euāgelio q̄ ī lege reſpic̄ tria.noticiā credēdorū.grām meritoꝝ.gl̄iam premioꝝ. Reſpectu noticie credēdoꝝ differt euāgeliū ⁊ lex ſ^m latū ⁊ reuelatū.reſpectu grē faciēdoꝝ ſic ꝓmiſſio ⁊ exhibitio.reſpectu gl̄ie ꝓmioꝝ. Differūr ſic umbra ⁊ imago.ita q̄ ī lege ē velamē noticie.ꝓmiſſio grē.umbra gl̄orie.Jn euāgelio ro ē reuelatio noticie fidei. exhibitio grē dei.imago ꝓmii. Ad illō ḡ q̄ō ꝓmo obr̄ q̄ ī euāgelio ē vtas paraboł occultata.rñdeo. dico q̄ ibi eſt occultata ⁊ reuelata.occultata turbis ⁊ indignis.reuelata diſcipulis ⁊ dignis.Unde Matth.iz. parabolice loq̄ turbis ⁊ parabolā exponit diſcipulis. Preterea ibi eſt parabola ſb integumēto opum. hic ro parabola ſb integumēro ſermonū. Ad z^m q̄ō.q̄ ſignatio ſeu clauſio vtatis ī lege eſt ſimplr̄. Jn euāgelio quo ad aliquid. Jn lege enim ē clauſio fidei redemptiōis.in euāgelio ro p̄z fides redemptionis.ſ clauſio ē reſpectu rōnum ſeu miniſterioꝝ redēptōis:vt ipſa vtas rōnum ñ clareſcat indignis.vñ.z.Cor.4. dic aplus. Jn manifeſtatione vtatis ꝺmēdantes noſmet ipſos. Q̄ ſi etiā optū eſt euāgeliū in bis q̄ pereūt eſt optū:in qb⁹ de⁹ bui⁹ ſeculi excecauit mentes infidelium vt ñ fulgeat illuminatio euāgelii glorie xp̄i. Jn lege aūt miſteriū redemptōis latet:⁊ quia eſt et ꝓpter quid eſt. Jn euāgelio ro p̄z qa ē:ſ latet quo ad impfectionē ꝓpter qd ē. Ad tertiū dō q̄ quo ad p̄ntē ſtatū in quo ñ p̄ videri vtas ſicut eſt veritas illa que eſt lux increata expedit ⁊ cōuenit vt ſili⁹ tudinib⁹ ꝓporcionalib⁹ noſtro intellectui cognoſcēda miniſtret:ſic dic beatus Dio⁹.in ierarchia angelica. Preterea ſic dicit gl.ſup illō Mat.7. Nolite dare ſanctū canib⁹ Res abſcondita auidi⁹ querit: celata venerabili⁹ ſpicit. diu queſita cari⁹ tenet. Ideo vtile ē velatio vtatis ſb parabolis intelligentie ⁊ memorie noſtre. Ad aliud ro q̄ō q̄ritur de alia dr̄ia umbre ⁊ imaginis.dō.q̄ umbra bz figurā rei obſcurā ⁊ indiſtīctā. imago ro expreſſam ⁊ diſtinctā:ga ſicut dicit aug⁹. imago eſt exp̄ſſa ſilitudo. Sz bec dr̄ia legis ⁊ euangelii aſſignaſ reſpectu future glorie: c⁹ glorie lex habuit figurā obſcurā ⁊ indiſtīctā ⁊ remotiſſimo veſtigio. Euangeliū ro habet imaginē boc ē ſilitudinē expreſſam ⁊ diſtinctā in exēplo.vñ aug.ꝺtra Fauſtū. Quid nobis ꝓmittit niſi vita eterna ex reſurrectione a mortuis.boc antē iam ꝺpletū ē ī illa carne: q̄ uerbū factū eſt:⁊ q̄ō fidelib⁹ ꝓmittit in iudicio iam ꝺpletū ē ī exēplo. Ad ultimū q̄ō querit̄ de illa dr̄ia ꝓmiſſiōis ⁊ exhibitōis ia p̄z rñſio. Nā bec dr̄ia attēdit reſpectu gratie que in lege ꝓmittit:⁊ ī euāgelio exhibet; tñ ī euangelio nibilomin⁹ ē ꝓmiſſio glorie: que ⁊ ſi nō ſit exhibita vel ꝺpleta in miſtico xp̄i corpore.eſt tñ iam ꝺpleta ⁊ exhibita ī capite. vñ ⁊ ſecuri⁹ expectam⁹ ſaluatorē noſtrū Jh̄z q̄ formabit corpus bumilitatis noſtre ꝺfiguratū corpori claritatis ſue.phil.3⁰.

Conſequenter queri

tur de dr̄ia legis ⁊ euāgelii quātū ad ſeueritatē ſ^m quā aſſignaſ dr̄ie ire ⁊ mīe.timoris ⁊ amoris.ſeruitutis ⁊ libertatis. Jra.timor.ſeruit⁹ ad legē.Mia.amor.⁊ libertas ad euāgeliuz: ſicut ſupra declaratū ē. Conr̄.Seuerior eſt ꝺminatio ⁊ inflictio pene eterne q̄ temporal Sz ī euangelio ē ꝺminatio pene eterne.Mat. .3. Paleas ꝺburet igni inextīguibili.⁊ z5.Jte in ignē eternū. Jn lege ro eſt ꝺminatio pene temporalis vt ꝺmnificatōis rex vel flagellatōis vel afflictiōis corpoꝝ. ḡ ſeueri⁹ ē euangeliū q̄ lex.ḡ euāgelium magis dz dici lex ire q̄ lex Moyſi. Jtē incomparabilr̄ timor dei excedit timorē boīs.Sz ī euāgelio ſuadet timor pene iferē de a deo.vñ ipſuz timete q̄ poteſt corpus ⁊ aīam pdē ī gehēnaz.Mat.io. ⁊ Luce.xi.Jn lege timor pene que vt frequēter inferr̄ ab boīe.ſ.iudice.Exo.zi. Maleficos ñ patieris viuere. ⁊ bi⁹. ḡ euāgeliū poti⁹ debz dici lex timoris q̄ lex Moyſi. Jtē ī euangelio ē pena ſp̄ualis ſepatiōis a ꝺmunione fideliū ī interitū carnis.i.cor.5.in iudicio aplī de fornicatore.in lege ro pena corporalis.Et acerbior q̄ ibi determinet ē ſepatio a coīone viuētiū p mortē vz.Si ḡ bonū aīe ⁊ ſp̄uale ē incomparabilr̄ meli⁹ corporali:ademptio ſp̄ualis boni ē incomparabilr̄ mai⁹ bonū adēptione corporalis boni. Seuerior igit̄ ē iuſticia euāgelii q̄ legis. Jtez ſi dicaſ q̄ duplex ſit ſtat⁹ boīum carnaliū ⁊ ſp̄ualiū. carnalib⁹ apparet ſeuerior pena tpalis q̄ eterna: ⁊ timor bumanꝰ q̄ dīn⁹.⁊ corporalis pena pluſq̄ ſp̄ualis. Sp̄uali ro econtrario. ſimplr̄ aūt q̄ō in ſenſu cadit boīum carnaliū: vniuerſali⁹ ſeu gñali⁹ timet. Conr̄.Seuerior ſimplr̄ ē pena eterna tpali:⁊ ſp̄ualis corporali. Preterea ſeuerior eſt pena eterna ⁊ ſp̄uaľ boī ſp̄uali q̄ pena corporal:⁊ tpaľ boī carnali. Simplr̄ igit̄ ē ſeuerior pena euangelii:q̄ legis. Jtē amor carnalis facili⁹ ⁊ feruēt̄ius allicit carnalē:q̄ amor ſp̄ualis boīem ſp̄ualē. Jtē amor q̄ generaſ ītuitu bñficioꝝ uniuerſali⁹ ⁊ pus attrabit q̄ amor aggñat⁹ ex ītuitu boni qa bonum.Cū ḡ lex ex ꝓmiſſione tpalium ⁊ exhibitōe bñficioꝝ genēt affectu carnali amorē carnalē:et affectu boīs boni amorē debitu: lex Moyſi erit ampli⁹ dicēda lex amoris q̄ lex euangelii. Jtē dr̄ia iſta legis et euangelii aut accipit ſimplr̄:aut quo ad aliquos. Si ſimplr̄ lex euangelii magis erit lex timoris:cum illud quod ipſa ꝺminaſ ſit magis timēdum Si quo ad aliquos et plures lex Moyſi magis erit amoris: cū illud quod ipſa ꝓmittit: vel illud quo allicit ad affectū pluriū moueat ad amorē. Jtē ſi dicaſ q̄ euāgeliū dr̄ lex amoris qa ſ^m rectam rōnē ampli⁹ debz allicē ad amorē.eo q̄ precipit perfectam caritatem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Conſ. Perfecta caritas qua nulla pfectior: ē in diligēdo deū ex toto corde ⁊ ex tota aīa ⁊ ex tota mente. Si g̃ talis caritas p̄cipiat in lege. Deut. 6. Diliges dñm deū tuū ex. to. c. t. ⁊ ex tota mente ⁊c. lex Moysi erit lex perfecte caritati. Nō est g̃ dria legis ⁊ euangelii: vt in euangelio sit amor ⁊ in lege timor. Rō dō q̄ lex Moysi recte dr̄ lex timoris. ire. ⁊ fuit ut Lex ire dr̄ ga in penis būt districtionē: rarā ꝺo miserationē. vñ ad ro. 4. Lex iram opaī. i. penā. Ad hoc enim data est vt reos facēt temporali pena. ſ. ventē p̄o vētē ⁊c. Exo. zi°. Lex ꝺo timoris dr̄: ga plurimas bēt ominationes: paucas p̄missiones: sicut patet ex serie legis. Lex ꝺo seruitutis dr̄ ga ī omonitoīb⁹ p̄ceptoꝝ semp p rōne supponit dñium diuine maiestatis. vñ ad p̄cepta suppōit hoc facite ⁊ hoc ego sum do⁹. vt exo. zo. q̄si dicat. Ego dñator ⁊ vos serui: ⁊ ideo estis obnoxii meis obedire mandatis. Euangeliū ꝺo recte dr̄ lex amoris. lex mīe. lex libertatis. Lex mīe seu clemētie dr̄ ga ī penis legis habet mīam ⁊ relaxationē. vñ ⁊ mulieri deprehēse ī adultrio dr̄. vade ⁊ ampli⁹ noli peccare. Jo. 8. Lex ꝺo amoris dr̄ ga plurimas habet p̄missiones raras ominationes: sic p; ex serie euangelii. Promissionib⁹ aūt gñat amor. Lex ꝺo libertatis dr̄ ga ī monitionib⁹ p̄ceptoꝝ p rōne supponit grām dine p̄nitati. vñ. 6. Luce. postq̄ dixit estote misericordes ⁊ bñfacite ⁊ diligite inimicos vros: sbiunxit. vt sitis filii p̄ris vri q̄ in celis est. q̄si d. hoc facite ī libertate filiali ñ ī obnoxietate fuit. intuitu paternitatis: ñ intuitu dñatōis. Propterea dr̄ ad ro. 8. Non accepistis spūm seruitutis in timore: ſ accepistis spūm adoptionis filioꝝ: in quo clamamus abba pater. Pretēa appropando spāliter lex in p̄ceptis iudicialib⁹ hz iram per districtionē punitiōis. in p̄ceptis moralib⁹ timorem p multitudinē ominationis. In p̄ceptis ꝺo cerimonialibus seruitutē: ga data sunt in onus supboz: sic dic aug⁹. et etiā p intuitū ⁊ panoꝛē dine dñationis. et de onere cerimonialiū dicit beat⁹ Petr⁹ act. i. ſ. Hoc est on⁹ q̄ nec nos nec patres nostri portare potuim⁹. Et ad gal. ſ. Nolite iteꝝ iugo seruitutis oti neri. Ad primū g̃ q̄ obr dō. q̄ quāuis districtio sit ominatio pene eterne q̄ tēporalis Nō tñ seneri⁹ est euangeliū: q̄ ominat penā eternā: lege que ominat penā tpalē: hoc ē ga lex sic ominat penā vt de p̄ti inferēdam ⁊ penitēti nō remittēdā. Euāgeliū ꝺo sic ominat penā eternā vt in futuro inferēdā ⁊ penitēti aīe remittēdā. iō ī lege ē ominatio sine mixtōe: ⁊ iō ominatio terroris. Jn euāgelio ꝺo ominatio cū mixtione: ⁊ iō ominatio talis ē amoris. Ad 2⁹ dō q̄ intētio legis non ē ex penis inducere timorē humanum: imo timorē dīnū: ſ p tpales suppliciū. vñ. 6. Deut. Dñm deū tuū timebis. ⁊ ultimo eccliastes. Finem loquēdi omnes pariter audiatis. supple ī lege. deū time. vñ rñdet ad illud q̄ ꝓponit p interemptionē. Ad tertiū dō. q̄ quāuis ī euangelio inferat pena spūalis: nō tñ iferē velinquēti si a malicia respiscat: ⁊ constet q̄ peniteat. Jn lege pena velinquēti inferē nec p pniam relaxaī. ⁊ iō lex seuera ē i puniēdo q̄ penitēti nō parcit. Euangeliū ꝺo lex pietatis ē seu mīe: q̄ omni penitēti parcit. nec ē oppositio de pena q̄ inferē a seclari potestate: sicut sup̄ declaratū ē tractatu de penis iudicialiū p̄ceptoꝝ. Ad 4⁹ ꝺo p; rñsio ex iam dictis. Nam nō solū p oparationē poēs ad penam. aut p oparationē boīs carnalis ⁊ spūal assignanē p̄dicte dr̄ie. Sz p oparationē legis ad legem quo ad punitionē. quo ad ominationē. quo ad monitōez. ⁊ p̄tēa p oparationē q̄ ē ad rōnes iudicialiū. moraliū. cerimonialiū p̄ceptoꝝ. Ad qntum q̄ dr̄it de amore dō q̄ ꝓprie p̄missio legis nō gñat amorē carnalē ſ amorē initialē: q̄ quidē respectu dei ocipiē ex tpalib⁹ bñficiis. Carnal. n. amor ñ pōt dici ꝓprie rspectu dei nisi extēso noīe. tal. n. amor ē ex vitio diligēt: ñ ex intētione bñfaciēt.

Pretēa oparatus amor carnalis amori caritatis cedit: ⁊ minor ē amore caritat. sic dr̄ sup ps. Bonum mihi lex oris tui. ſ. m. au. ⁊ ar. vbi dicit glo. q̄ caritas plus diligit deū q̄ cupiditas aut vl argētū. Pretēa amor ex bñficiis spūalib⁹ ⁊ eternis excedit incomparabilr amorē introductū ex bñficiis corporalib⁹ ⁊ trālitoriis. ꝓtēa manifestū ē q̄ nō poterit dici lex moysi lex amoris: quēadmodū lex euāgelii: q̄ introducē amorē caritat. ⁊ amorē ocepti ex bñficiis spūalib⁹ ⁊ eternis: seu ex intuitu ipsius summe bonitatis. Pretēa cū lex Moysi plā contineat vñ gñetur tēror: q̄ vñ ocipiat amor. ecōtrario ꝺo lex euangelii. manifestū ē q̄ lex Moysi lex timoris ē. Euāgelium ꝺo lex amoris. ⁊ p ħ patz rñsio ad 6⁹.

A vltimum quod q̄ritur ō pfco amor qui p̄cipitur in lege solēt rñdē. q̄ hoc non ē nisi ī Deut. q̄ ē 2ª lex. ⁊ figura euangelii. tñ ratio b⁹ quāuis ōclarata sit quodāmō in supioꝛib⁹ qōne utꝝ post lationē legis Moysi ferēda eēt lex euangelii: anferi⁹ magis patebit.

Queritur postea de

differētia legis ⁊ euangelii q̄tū ad bonitatē ſ⁹ quā dr̄iam dr̄ lex Moysi impfecta ⁊ lex factoꝝ: ⁊ lex occidēs: ⁊ otinē p̄cepta nō bona. Econtrario ꝺo lex euāgelii dr̄ lex pfecta ⁊ p hibēs animū: seu lex fidei. lex sps. ⁊ lex otines p̄cepta bona. Ad p̄mā dr̄iam dr̄ expresse ad hebr. 7. Nihil ad pfectū adduxit lex vt dictū est. Conſ. Aug. dr̄ Faustū. Xp̄us non venit legē solnē: ſ adimplē. Mat. ſ. nō vt legi adderēt que deerāt: ſ vt fierēt q̄ scripta erāt. Si g̃ euāgeliū nō addit aliquid quod desit legi g̃ pfecta ē lex sicut euangeliū nisi solū quo ad ꝺbseruantiā. Defect⁹ aūt obseruantie nō ē imperfectio legis: ſ impfectio hominū quib⁹ lex ē data. Jtē Ezech. i. dr̄ rota in rota. 3reg. Uer⁹ ī nouo ⁊ nouum in veteri. Si g̃ nouꝝ est in veteri. g̃ pfectio euangelii est in lege. g̃ eque est pfecta lex sicut euangeliū. g̃ nō differūt lex ⁊ euangeliū p pfectum ⁊ impfectū.

Rō dicēdū. q̄ de pfectione ⁊ impfectione quo ad legē ⁊ euāgeliū nos possumus loqui gñali sermone ⁊ appropato. Gñali sermone nō distinguēdo in lege inter p̄cepta sacramē talia ⁊ cerimonialia ⁊ iudicialia ⁊ moralia Appropato ꝺo sermone distinguendo ista in lege ⁊ ſ⁹ hoc nō incōuenienter oparādo euāgeliū ad legis sacramentalia appropabit ꝓ dr̄ia legis ⁊ euangelii que attēdit quātū ad virtutē: ga sacrm legis infirmū ē ad iustificationē. sacramentū vero euangelii virtuosuꝝ. oparando ad cerimonialia appropabitur 2ª dr̄ia que est quantū ad vitatē: ga ī cerimonialib⁹ ē vitas velata ⁊ obumbrata: q̄ ī exhibitione grē euangelii est revelata. Jtē opādo ad p̄cepta iudicialia appropabit tertia dr̄ia que attēdit quātū ad seueritatē: ga in iudicialib⁹ districtio est seueritatis. Jn euāgelio est mitigatio seueritat. Comparādo ꝺo ad moralia appropat quarta dr̄ia que attendit quantū ad bonitatē: ga in moralib⁹ legis est impfectio bonitatis. Jn moralib⁹ ꝺo euāgelii pfectio bonitatis. vñ Mat. ſ. super illud. nisi abundauerit iusticia vestra ⁊c. glo. Plenius aguntr que p̄missa sunt ad inchoationē cum fuerīt addita ad pfectionē moraliū p̄ceptoꝝ Sermone ꝺo gñali pdicte dr̄ie gñali attēdūt quo ad legē non distinguendo inter p̄cepta vt dictū ē. Secūdū ħ g̃ rñdeō distinguē do q̄ lex pōt ꝺsiderari duplr. ſ⁹ formā editionis: ⁊ ſ⁹ potestatē rōnis. Scōm formā editionis lex vlr impfecta est respectu euangelii sicut supra in parte declaratū est q̄ne vtruꝝ preter legem Moysi lex euangelii requiratur ⁊ infra amplius ostendet q̄nibus de additi onib⁹ legis ad euangeliū: ⁊ in cōpletione legis p xp̄m. Ad illud g̃ q̄ dic aug⁹. q̄ euāgelium non addit legi quod ei deest dicēdū. q̄ loquit de lege quantū ad potestatē rōnis ſ⁹ quam pfectio euangelii includitur in lege non quātū ad formā editionis. ⁊ exemplū est in figura incisionis. Cum enim lignū incidit ⁊ in ipso imago figurat educit figura ī actu alitatē. ⁊ apparet actu que ꝓus erat fm possibilitatē ⁊ latebat vtute. Sic g̃ nō dr̄ facta additio ligno ex figuratione imaginis: quātuꝝ ad potestatē: ſ solū quātū ad actualitatē: sic intendit dicere aug⁹. q̄ ñ est additio euāgelii ad legē quātū ad potestatē: ſ quātū ad actualitatē. vñ in lege ē quasi imago boni coopta proposita aīe iuxta illud ad hebr. io. Umbrā habēs lex ñ ipsam imaginē. Euāgeliū ꝺo bēt imaginē boni exp̄ssam ⁊ apertā: q̄ fit p sbtractionē supfluitatis cerimonialiū ⁊ figuraliū p̄ceptoꝝ: ⁊ distinctionē moraliū. Ad 2ª similr intelligendū q̄ pfectio euāgelii ē ī lege respiciēdo ad potestatē rationis legis: nō ad formam editionis. ⁊ exemplū huius est quia sicut differētia est ī gñe potestate: nō actu: sic dicit phs: sic pfectio euāgelii ī lege. Sic autez dr̄ia addita gñi trahit ipsum ī actū spēi: ⁊ ē ista additio quātū ad actualitatē: ñ quātum ad potestatē. sic pfectio bonitatis ī lege est in rōne quadam gñali: ⁊ ī actū ⁊ spēm educit p additionē euangelii.

Deinde queritur

otra positam differētiā. Ro. 3. q̄ lex Moysi dicitur lex factoꝝ. euāgelū lex fidei. Nam obicit Jlari⁹ ibidem in glo. Lex euāgelii ⁊ si ñ bēat opera vetez sacramētoꝝ vt circūcisionis atq̄ ceterorum: habet tñ opera in sacramētis suis huic tempori cōgruis: ⁊ habet opera miseri cordie in moralib⁹ preceptis. g̃ lex euangelii debet dici lex factoꝝ sicut lex Moysi. Item si dicat lex Moysi factoꝝ: eadē rōne qua dr̄ ad Phil. 3. super illud. Justiciam que ex fide est. glo. Justiciam non veram que ex lege est que manus compmit: nec animū. que timore ñ amore seruire facit. Scōz ħ g̃ lex Moysi dr̄ lex factoꝝ: que respicit opa. Lex ꝺo euangelii

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō vr lex factor:qa non respicit opera ꝺ volūtatē. Conr. Aug.in qōnib⁹ noui ⁊ vete. test.assumēs illud apli ad ro.3. Per legē non iustificabit omnis homo apud deū.dic q sic inquit solā legē non iustificare hoes apud deū:sic nec sola fides exceptis bonis opib⁹ cō mendat apud deū.Sicut g̃ legi Moysi ad iustificationē necessaria erat fides. vnde aug. ibidē dic de patrib⁹ veteris testameti q addiderūt tpali iusticie legis:que.s. ē i lege iusticiā fidei.ita legi fidei ad iusticiā verā necessaria sunt opa bona.Jad.z. fides sine operib⁹ mortua ē.Lex igit euāgelii lex factor dicenda ē sicut lex Moysi. R⁹ dō q lex moy. vr lex factor qa indicat libero arbitrio hoīs qd faciat: ꝺ n̄ indicat cū homo impotens sit p liber arbitriū grām dei:p quam illud facē valeat. Lex aūt euāgelii p dictam fidei grāz xpi indicat:per quam homo implere poterit qdqd de⁹ iubeat. Et hoc ē qō dic aug.in li⁹. de spū ⁊ lra. Per legē oper dic de⁹ boi. Fac quod iubeo.p legē fidei dic homo deo. da qō iubes.iō enī iubet lex vt moneat quid faciat fides vt cui iubet si non pōt sciat qd petat. vz grām.Et ꝓpter hoc ibidē dic aug⁹. Q lex mandatū bonū habet: littera demonstrante. non spū adiuuante.

Postea queritur de

alia differētia qua vr q lex Moysi ē occidēs. lex euangelii lex iustificans.iuxta illud.2.cor. 3⁹.Lra occidit,spūs viuificat.dic aūt aug⁹.i li.de spū ⁊ lra. Q nō alia vult apls intelligi lram q̄ decalogū i illis duab⁹ tabulis scriptū Improbat aūt aug.q dic.Nō pōt intelligi.ꝺ figuralib⁹ p̄ceptis:q dicit aplus.lra occidit. hoc modo ad Ro.7.Concupiam nesciebā:nisi lex dicet.Non concupisces.⁊ postea ſbdit.occasione accepta peccatū p mādatū seduxit me: ⁊ p illō occidit.Ecce q hec lra occidit.nihil aūt figurate vr cū vr.nō concupisces.ſ ꝑ lraz solū:⁊ ostat q illud ē mādatū decalogi.Mādatū g̃ decalogi est lra occidēs. Secūdū ꝟ g̃ obr.Si decalog⁹ vr occidē:aut hoc ē inquātum obseruat⁹:qō esse ñ pōt:qa obseruās decalogū facit illud qō vz.talis autē meret vinificari:nō occidi.Aut inquātū nō obseruat⁹ ⁊ si ꝟ eadem rōne ⁊ euangeliū:quia ñ obseruans euangeliū meret occidi eternalr. Jtē cū vr decalogus lra occidens:aut vr p cām: aut p occasionē:aut p ostēsionē. Q p cām vr ad ro.7.Nūc aūt soluti a lege mortis ⁊c. Ho. A lege que ē causa mortis. Conr. Ad ro.7. Lex quidē sancta: ⁊ mandatū sanctū iustū ⁊ bonū.Ho.Justū iustificās peccatorē. bonū.i. vtilē vitā acgrēs.Si g̃ est vitā acgrens.g̃ cā ē vite non mortis. Q p occasionē vr p textū ad ro.7. Occasione accepta peccatū p mādatum seduxit me ⁊ p illud occidit. Contra. Scom hoc videt enī q filī rōne lra euangelica est occidens. qa queliber opa iusticie de quib⁹ loquit euangeliū:qñ nō referūt ad deū sunt occasio eterne mortis.g̃ ꝺ hoc euāgeliū erit littera occidens.vñ aug.de ci.dei. Virtutes cū referūt ad se ipsas: nec ꝓpter aliud expetūt inflate atq; superbe sunt. ⁊ ideo nec vrtutes ꝺ uitia iudicāde sunt. Q aūt p ostē sionē intelligat videt p illud qō bēt ad ro. .5.Lex ſbintrauit vt abūdaret delictū. Ho.i. ad hoc addita fuit vt p eā abūdāti⁹ cognosceť. Si enim lex non fuisset: peccatū lateret. Sz p legē gña peccator ⁊ p̄uaricatōis crimē homo cognouit.Scom hoc g̃ dicit vecalog⁹ littera occidēs.i. peccatū: qō ē causa mortis ostendēs. Conr. Scom hoc euangeliū est littera occidens: quia ostendit peccatū ⁊ generali⁹ ⁊ euidēti⁹ q̄ lex. Peccata aūt sūt mortis eterne causa. Non videt igit lex ⁊ euangeliū differre in moralib⁹:qa ibi est littera occidens:hic viuificās. Jtē si littera legis occidit.Sz qō occidit otrariū ē saluti.Lex igit videt otraria saluti. Et si decalog⁹ intelligat littera:videt decalogus saluti otrarius

R⁹.Littera occidens potest intelligi de lege quantū ad iudicialia p̄cepta. ⁊ quātū ad moralia.Quātū ad iudicialia intelligit ꝑ cāz ⁊ de occasione corporali. vñ littera occidit. qa in iudicalib⁹ lex malos occidē p̄cipit.Exo .zz.Maleficos nō patieris viuē. Quātum ꝺ ad moralia dicat lex littera occidens quatuor modis.p ostēsionē.p occasionē.p defectū p p̄uaricationē. Per ostēsionē quia ostendit peccatū qō occidit. Ro.7.Non cognoui peccatū nisi p legem. Per occasionē vpliciter.p hibēdo.inotescendo.prohibēdo enim auget peccati desideriū.ſ⁹ q dicit ad ro.7.Occasione accepta peccatū p mādatū operatū est ī me omnē concupiam.Ho.Aucta ē cupia p hibitione legis. Jnnotescēdo:qa faciēdo pctm cognosci in peccantib⁹ augeť otempt⁹ dei:⁊ ita peccatū.vnde aug⁹ sup illud. littera occidit dicit.Apparet littere uetustatē si desit nouitas spūs:reos facē potius cognitione pctī q̄ liberare a peccato. vnde qui apponit sciaz apponit dolorē.Ecclīastes.i.Sic g̃ inotescendo peccatū facit sciēter peccare.Luce.iz.Servus sciēs volūtatē dñi ⁊ nō faciēs vapulabit multis.Sic g̃ vr lex occidē p occasionē p̄hibēdo inotescēdo. Jtē p defectū: qa sicut dic aug.in li⁹.de lra ⁊ spū. Lex mandatū bonum habet tm̄ i lra demonstrante:nō in spū adiuuante.Quia g̃ lex nō ꝟ adiuuantez spūm: ꝟ est grām:qō iubet fit solo timore non amore. ⁊ ita cu!pabilr.⁊ boc est qō dic aug.in li. de spū ⁊ lra.sine adiuuante spū occidit.Cum ꝺ adest viuificans spūs p caritatē: hoc ipsum facit int⁹ otligi: qō foris scriptū lex faciebat timeri.Sine spū aūt fit timore pene:⁊ ita seruilr ⁊ culpabilr. Jtē p p̄uaricationē dicit occidere metbaphorice:qa ñ obseruantes digni sunt morte seu indigni vita. Et hoc est qō dicit aug⁹.sup illud.lra occidit. ꝓcepta ista tam sunt vtilia faciēti ⁊ salubria:vt nisi qs ea fecerit salutē bēre nō possit. Ad illō g̃ qō ꝓmo obr:q pari rōne euāgeliū ñ obseruatū ē lra occidēs.ꝺō.q ñ segť.Nam lex p̄cipit obseruantiā:nō tm̄ p̄bet adiutoriū ad obseruantiā.Euāgeliū ꝺ p̄cipit obseruantiā:⁊ p̄bet adiutoriū ad obseruantiā. Primo t̄q̄tū disponit ad caritatē p affectū amoris: qō nō facit lex.vñ sicut dic Aug.in li.de lra ⁊ spū. Statim adest viuificans spūs. z⁹ inquantuz ostendit boī ꝓpriā infirmitatē:vt non possit implere sine dono grē dei.vñ aug⁹.de spū ⁊ lra. Lex dic.nō concupisces. Euangeliū dic sic illud dr cū scirem q nō possum esse otinens nisi de⁹ det:adii dñm. Sap̄.8. Jtē p legem dic deus.nō concupisces.p euāgeliū ꝺ.sine me nihil potestis facē.Jo.ıç. Per euangeliū ergo disponit anima ad humilitatē: ⁊ sicut dicit beatus Jacob⁹ 4. Deus superbis resistit:humilibus dat grām.Et ita euangeliū disponendo animā ad amorē ⁊ humilitatē: ad quā segť collatio grē a deo:p quā digne obseruat decalogus:pstat adiutoriū ad obseruātiā: qō ñ facit lex que disponit animā ad timorē ⁊ solū excitat liberi arbitrii potestatē.Scom ꝟ dic Jsidorus in li.dr̄iaz. Precepta legalia operationi euangelii nō bona dicūt:quia qō p̄cipiunt ñ pficiūt.Srā ꝺ euangelii ⁊ exteri⁹ imperat ⁊ interius vt pficiat iuuat. Ad z⁹ qō obr q dicit lex causa mortis. ꝺō. q illud dicit quantū ad iudicialia.que p̄cipiendo occisionē malor mortis sunt causa.Nō sic autē est in iudicialib⁹ euāgelii.quēadmodū supra oñsum ē qōne de dr̄ia quantū ad seueritatē

Ad tertiū qō obr de occisione q pari rōne euāgeliū occidit.ꝺō q ñ. Nā occasio peccādi que p ꝓhibitionē est ñ ē vbi adest adiuuans grā ad vitandū qō ꝓhibet: vel ad faciēduz qō iubet.Sed qñ deficit adiuuans grā: tunc prohibitio augendo pctī desideriū est occasio mortl.Et ꝟ ē qō dr ad ro.ç.Lex ſbintrauit ut abundaret delictū.vbi dic aug⁹. Per legē dr abundare delictū: non qa lex delictū iubeat: ꝺ quia eo q grā ibi ñ erat actū est ex ꝓhibitione desideriū. ⁊ tunc quasi ex ꝓpria virtute factū est grande vitium.Sic g̃ abūdauit: qa ocupīa ex ꝓhibitione ardentior est facta.

Ad quartū qō obic de ostensione: q similr dicet euangeliū lra occidēs.ꝺō q non. Nam euangeliū sic ostendit pctm vt etiā monstret grām requirendā: qua possit vitari pctm ⁊ fieri bonū.vñ dic aug.in li⁹.de spū ⁊ littera. In lege dic deus homini.fac quod inbeo. In euangelio ꝺ dic homo deo. da quod iubes.

Ad vltimū ꝺō.q non segť. lex occidit. g̃ non est salutaris vel bona: quēadmodū non sequit.scīa inflat.g̃ nō est bona. vñ dic glo. super illud Lra occidit. Sic scientia cū caritate pdest:sine caritate ꝺ occidit:cū sit ꝟtus pctī.i.Cor.iç.non tm̄ mala est.Multa enī sunt qbusdam noxia:quāuis non sint mala. Dicendū igit q. cu de decalogo dic:seu de lege lra occidit: ꝟ non dr per causam efficiente; ꝺ per occasionē p̄ncipaliter.p oñs vero aliis modis quibus dictū est.vñ Hiero. super illō ad ro.7. Mandatū quod est bonū factum est mihi mors. Absit.non enim ex ipsa lege mors ꝺ ex vitio hominis.qa ñ lex ꝺ fomes est efficiens causa mortis.qui bona rē vertit in malū Sic enim medicina nō est causa mortis si ostēdat venena mortifera licz his mali homines abutant ad mortē suam uel alioz.sic lex que uenena pctōz demonstrat ⁊ hominē libertate sua abutētem q̄ freno cohibet: ⁊ ꝺposito gressu incedere docet non est efficiens causa pctī ꝺ potiꝰ uitiū hoīs.i.fomes.

Consequenter queri

tur de illa differētia qua dic Jsidorus. euangeliū habet p̄cepta bona.lex p̄cepta nō bona.sic illud ubi deus israelitaz cupiditatem spoliis egyptioz satiari pmisit. Cōr.Aug. in li.qōnū exodi. Jsraelite furtū nō fecerunt spoliando egyptios.ꝺ deo ministeriū p̄buerunt quēadmoduz cū minister iudicī occidit reum. R⁹. Aug⁹. de perfectis. Jsidorus de

Universidad de Deusto
Biblioteca

carnalib⁹ loquut⁹ est. Qō g̃ boni p p̃cepto habuerunt malis pmissio fuit. Qualiter autem circa repadiū ⁊ alias legis pmissiões debeat intellgi p̃ceptū determinatū ē supra qōne ō iudicialib⁹ circa permissa in lege.

Postea queritur de

differẽtia legis ⁊ euangelii quantū ad remunerationẽ: p qua dic̃ Isidor⁹ in li. or̃iaꝝ. Q̃ in lege ꝓmissiones tpaliū otinẽt. in euangelio vita eterna ꝓmittitur. Conr̃. Ad hebr̃. xi. dic̃ aplus de patrib⁹ veteris testi: q̃ nr̃ fidẽ defuncti sunt omnes ñ acceptis repromissionib⁹: ⁊ a longe aspiciẽtes ꝛc̃. Et dic̃ glo. q̃ sperabant sibi ꝓmitti celestia ñ terrena. vñ ibi ō in textu segr̃. Confidẽtes quia pegrini sunt sup terrã. sig̃nt se patriã ingrere: sic dic̃ glo. hoc est ofitebant se non eẽ de ꝟ mūdo ⁊ vāt intelligi q̃ aliã q̃rūt patriã. que aūt sit illa ꝟ dic̃ in textu. Nūc aūt appetūt meliorẽ. i. celestem. Ex quo relinquit q̃ in lege Moysi ꝓmittebant celestia: seu expectabat remuneratio ī celis. Jtẽ. 3. ad gal. Abrae dicte sunt ꝓmissiones ⁊ semini eius. hoc ē ī vno semine qui ē xp̃s. Si g̃ hę pmissiones respiciūt pmissiones legis. Promissiones aūt iste nō sunt terrene: sed celestes. Relinquit q̃ in lege est ꝓmissio celestiū ⁊ eternoꝝ. R̃ꝰ ꝟ q̃ dr̃ ad ro. 5. super illud. lex ſbintrauit vt abūdaret delictū. In populo iudeoꝝ tria erant gña bonum. duri. incipientes. ⁊ perfecti. bis omnib⁹ data est lex ꝟ ñ ꝓ oībus. data est duris ī flagellū. incipientib⁹ ī pedagogū. instis ī signū. Scōm ꝟ g̃ dō q̃ ī lege erant ominationes pene irremediabilis quo ad duros. in lege erāt ꝓmissiones boni tpalis gbus electi ad amorẽ bñfactoris dei attraberent incipiẽtes. Jn lege ꝺo erāt sig̃nes eternoꝝ bonoꝝ quo ad instos ⁊ pfectos. Predicta g̃ differẽtia attẽdit in lege quātū ad lr̃alem sensum: qui respicit impfcos.

Obiecta ꝺo in ꝛtrariū accipiūt ꝟ spūalẽ intelligẽtiã ⁊ sig̃nẽ legis q̃ respiciebat pfcos.

Ultimo queritur de

illa dr̃ia q̃ assignata ē quātū ad lationẽ. quia lex Moysi lex particularis est. euangeliū ꝺo lex vlis. Conr̃. Exo. 23. Si occurreris boui inimici tui aut asino erranti reduc ad eum. Si videris asinū odiẽtis te iacẽ ſb onere: non pterribis: ⁊ ſbleuabis cū eo. Nō ponit ibi determinatio circa ꝟ q̃ dr̃ inimici tui: an sit tue gẽtis an alteri⁹. Lex igit̃ ordinabat gñaliter in suis iudiciis quo ad oēs gẽtes. Erat igit̃ vlis sicut euãgeliū Jtẽ Leuit. 19. Si bītauerit aduena inter vos diligetis eum sic vosmetipsos. S3 aduena erat homo gẽtis alteri⁹ Precepta igit̃ legis ordinãt ad dilectionem boīum cuiuscūq; gẽtis. Est igit̃ lex vlis sicut euãgeliū. Si ꝺo dicat q̃ talia ⁊ filia intelligūt̃ de dilectiõe ñ vlr ꝟ de dilectione frīs. ꝟ est eiusdẽ gentis. ⁊ ꝟ trahit̃ ī partem vt sit particularis respectu indeo ꝓ tm. Conr̃. g̃ silr̃ cū p̃ceptū euãgelicū determinet̃ p fratrem. Mat. 5. Omnis q̃ irascit̃ fratri suo re⁹ erit ꝛc̃ Euãgeliū p hoc trahit̃ ī partem. g̃ ē lex particularis sicut lex Moysi. Preterea totus decalog⁹ ē de iur̃ nāli. Et ius naturale respicit omnes vlr. Lex g̃ Moysi erit vlis. Jtem figuralia ad hoc erant vt significarẽt futuraꝝ grām redemptionis. S3 sig̃tio future redemptionis necessaria erat saluti omniū g̃naliter g̃ p̃cepta figuralia legis debebant ad omnes fieri. Lex igit̃ Moysi ⁊ quo ad moralia ⁊ quo ad figuralia ē vlis. Nulla ē igit̃ p̃dicta dr̃ia

R̃ꝰ est ofiderare legẽ ꝟ⁹ formã editionis: ⁊ sensus lr̃alis. ⁊ est ofiderare ꝟ⁹ rōnẽ ⁊ virtutẽ intelligẽtie spūalis. Primo modo lex pticularis est. euangeliū vle. 2⁹ uero lex vlis est: sicut etiam est lex perfecte iusticie: ꝟ⁹ q̃ dr̃ ad ro. 9. Jsrael sectando legẽ iusticie ī. legẽ iusticie ñ puenit. Glo. i. legẽ Moysi que est lex iusticie si bñ sit intellecta. Ad illud g̃ qō obic̃ de illo p̃cepto si occurreris ꝛc̃. dō. q̃ ꝟ⁹ formã editionis ⁊ sensum lr̃e intelligebat a iudeis de inimico q̃ erat frater. ꝟ est de iudeo. hoc ē nō de quocūq; alio sic ꝟ⁹ ex deut. 22. vbi dr̃. Si videris asinū frīs tui: aut bouẽ cecidisse ī via ñ despicies ⁊ ſbleuabis. Et ideo illō p̃ceptū quātū ad formam lr̃e legis particulare erat: qa respectu fratris. Euãgeliū ꝺo vlr respectu cuiuslibet boīs. Ad 2⁹ qō obicit de aduena. dō. q̃ intellr̃ de aduena cohabitãte solū nō de quocūq; alio. vñ ibi dr̃. Et habitauerit inter vos ꝛc̃. ⁊ ita ꝟ⁹ formã lr̃e pticulare ē. Ad illud ꝺo qō obicit: q̃ silr̃ euãgeliū dr̃ trahi ī partẽ per determinationẽ fratris. dō q̃ nomẽ fratris accipit ī scripturis gnq; modis: sicut elicit̃ ex glo. Piero. sup illud ad gal. 2. Aliū aplor̃ vidi neminẽ nisi Jacobum fratrẽ dñi. Frēs enim dicuntur natura ut Esau ⁊ Jacob. Hñ. 25. Sente ut omnes iudei frēs dicūt̃ inter se deut. 15. Si emeris frẽz tuū g̃ hebr⁹ est. ⁊ deut. 17. Constitues sup te ꝓncipẽ eum g̃ sit de frīb⁹ tuis. Cognatiõe ut qui sunt de una familia: cū ex una radice turba diffundit̃ ut abraam ⁊ Loth. gñ. 13. Nō sit rixa inter me ⁊ te. frēs enim sumus. Affectu ꝟ⁹ q̃ omnes xp̃iani fratres uocantur. p̃s. Ecce q̃ bonū ⁊ q̃ iocūdū habitare frēs in vnū. Et Mat vltimo. Jte ⁊ ānũciate frībus meis. Coī origine ꝟ⁹ q̃ omnes boīes frēs dicūt̃. ga ab vno patre nati sunt. s. ab adam. Act. 17. Fecit ex vno omne gen⁹ hominuꝝ. Lex igit̃ ſm formã lr̃e accipit frẽm gẽte: seu omuni religione. ⁊ ita solū indeū. vñ Deut. 23. Non feneraberis frī tuo ꝟ alieno. frī autẽ tuo absq; vsura id quo indiget omodabis. Euãgeliū ꝺo accipit fratrem omuni origine seu creatione quẽlibet boīem creatū ad imaginẽ dei. Mat. 23. Omnes vos frēs estis. vn⁹ est enī pater vester q̃ in celis est. Ad aliud q̃ ō obicit de decalogo dō. q̃ p̃cepta decalogi vlia sunt respectu legis naturalis: a qua extrūt: ꝟ particularia sunt respectu explicatio nis legalis. Nam sic ꝓ exo. 20. Explicatio decalogi facta ē solū in deis: ad quos ꝛba illa facta sunt. Et si g̃ implicite decalogus vlis ꝟ⁹ q̃ in lege nature radicat: tñ particularis ē: vt determinat⁹ ē explicite in lege Moysi solis in deis. Preterea sicut dic̃ beat⁹ aug⁹. super exo. 20. Precepta decalogi intelligūt̃ p synodochẽ figurã. i. a pte totū. ut cū dr̃. nō occides: prohibet̃ omnis mor⁹ ad nocẽdū. ⁊ cum dr̃. nō furtū facies ꝓhibet̃ omnis illicita otractatio rei aliene. ⁊ cū dr̃. nō mechaberis: phibet̃ omnis illicit⁹ coitus. Ad vltimū dō q̃ lex sacramẽtoꝝ ⁊ figuraliū gratie redemptiõis: quãuis omnib⁹ eẽt necessaria: nō tñ omnib⁹ est data. ⁊ hoc ꝓpter indignitatẽ gentiū aliaꝝ. Judeis ꝺo data ē duplici de causa: sic hẽt ad ro. 5. sup illud. lex ſbintrauit vt abūdaret delictū. Lex data ē pop̃lo indeoꝝ tm̃ ideo: qa ille popul⁹ solū vnū deū colebat: dignus erat cui eloqa dei crederẽt ceteris idola colẽtib⁹. Jdeo etiã qa de hoc populo nascitur⁹ erat dī filii⁹. Et ideo data fuit ei lex: p quã illud intelligeret: ⁊ dei filiū ventuꝝ expectaret.

Consequenter queri

tur de otinẽtia euãgelii in lege. Et hec q̃stio ptinet ad ꝺueniẽtiã legis ⁊ euangelii. Ad qō sic. Ezech. 1. Aspect⁹ rotaꝝ ⁊ opa eaꝝ quasi si sit rota in medio rote. Greg. Rota in rota nonum testamẽtū ī veteri. Et itẽꝝ ibidẽ dr̃ q̃ ī nouo testō vet⁹ spūalr̃ semp tenet. euãgeliū g̃ otinet̃ ī lege ⁊ lex ī euãgelio. Jtẽ Greg. ibidẽ. Qō lex p̃dicat: hoc etiã ꝓphe. qō ꝓphe ānũciat euãgeliū hoc ⁊ apli p̃dicãt p muduꝝ Jgit̃ qō ē in lege ⁊ ꝓphis ē ī euãgelio ⁊ e⁹.

Conr̃. Ad gal. 3. Lex ñ ē ex fide. Glo. Lex nihil p̃cipit credẽdū: ꝟ operãdū. g̃ in p̃ceptis legis nō otinẽt credẽda. S3 credẽda otinẽt ī euãgelio. g̃ lex nō otinet̃ q̃cqd otinet euangeliū. Jtẽ dic̃ aug. in li. de uera religione iur̃ illud Mat. 5. Qui soluerit vnū de mandatis istis minimis. i. unū de mandatis legis: q̃ mãdata legis sunt minora: in euangelio maiora. Si g̃ ī eo qō ē min⁹: nō pōt otineri illud qō ē mai⁹. p̃cepta euangelii nō otinẽt ī p̃ceptis legis. g̃ nec lex otinet̃ ī euãgelio. Jtẽ sic dic̃ aug. Lex se hẽt ad euãgeliū sicut quod ē in inchoatione ad suã pfectionẽ. Mat. 5. Nisi abūdauerit ꝛc̃. Gl. pleni⁹ agūt̃ ꝓmissa ad inchoationẽ cū fuerint addita ad perfectionẽ. Si g̃ nulla pfectio ē ī sua inchoatione. g̃ nec euãgeliū ē ī lege. Jtẽ omne qō addit ad aliud in quātū addit ñ ē in illo. S3 euãgeliū addit ad legẽ. vñ aug. exponẽs illud Mat. 5. Nō veni soluere legẽ ꝟ adimplere dic̃. Legẽ adimplẽ ē manẽtib⁹ ꝓteritis mãdatis noua addere. ꝛbi grã. Audistis qa dictū ē antiqs oculū ꝓ oculo. Ego aūt dico uobis nō resistẽ malo. hoc fuit adimplẽ. nō enim legẽ destruxit: ꝟ potiora addidit. g̃ quātū ad addita euãgeliū ñ otinet̃ ī lege. Jtẽ si dicat q̃ euãgeliū otinet̃ ī lege sic signatū ī signo. ⁊ lex in euãgelio sic signū ī signato. Conr̃. Aug. Signū ē qō se sensui ſbicit: ⁊ aliud intellectui relingt. Signū igit̃ oẽ ē faciẽs cognoscẽ signatū. Si g̃ lex nō ē faciẽs cognoscẽ euãgeliū: ꝟ magis e⁹. quia lex ꝺparat̃ ad euãgeliū vt umbra ad lucem. io. hebr̃. Umbrã habẽs futuroꝝ bonoꝝ. Lux aūt facit cognoscẽ umbram nō e⁹. Lex igit̃ ñ faciet cognosci euãgeliū: ꝟ magis e⁹. Nō igit̃ se hz vt signū. R̃ꝰ ē ꝺparatio legis ad euãgeliū ꝟ⁹ moralia ⁊ ꝟ⁹ figuralia. Scōm figuralia ē ꝺparatio legis ⁊ euãgelii sicut figure ⁊ figurati seu signi ⁊ sigti. ⁊ sic figuratū ē in figura seu sigtū in sig̃: sic euãgeliū ē in lege. Unde aug. in li. ꝛtra aduersariū legis ⁊ ꝓphaꝝ Nouū testamẽtū in ueteri ē figuratū: ⁊ uet⁹ in nouo ē reuelatū. Inde etiã dic̃ Greg⁹. sup Ezech. Rotã in medio rote. Quid ē. n. q̃ adã dormiẽte eua format: nisi q̃ xp̃o moriẽte ecclesia format. Scōm moralia ē ꝺparatio legis ad euãgeliū sic herbe ad fructū: ⁊ pfectibilis ad pfectū. vñ sicut dicẽtur fruct⁹ esse in herba potestate nō actu: sic euangeliū in lege

Universidad de Deusto
Biblioteca

quantū ad moralia. vñ ꝑ⁹ ꝫ dr̄ Mat.4. Sic ē regnū dei: quēadmodū si iaciat homo semē sup̄ terrā: ⁊ semē germinet ⁊ crescat. vltro ꝺo terra fructificat ꝓmo herbā deinde spicā: deinde plenū fructū in spica. Nō g̃ q̄ lex nāl̄ est sicut semen. lex Moysi ē sicut herba super crescēs. euangeliū sicut fruct⁹. ⁊ hoc ē qđ dic̄ glo. sup illud ro.5. lex ſbintrauit ꝛc̄. Data est lex in adiutoriū humāe nature: vt ga nature quod āmodo inserta sunt iusticie semina: adderet lex: cui⁹ auctoritate ⁊ mīsterio ingeniū nāle ꝓficēt ad fructū iusticie faciendū. Semē g̃ est. nō facies alii ꝛc̄. qđ ex hoc supcrescit vel ut herba ē. nō occides. nō mechaberis. fruct⁹ ꝺo pfect⁹ nō irascēris. nō videris mulierē ad ꝺcupiscēdū. Ad ꝑmū g̃ qđ obicit: q̄ lex naturalis p̄cipit credēdū. ꝺō ē. q̄ illō intellī ñ ga credēda nō ꝺtineāt in lege: ꝫ ga nō ꝺtinē tur in lege explicite ꝫ implicite. vel ſm illam rōnē qua dr̄ ad ro.3. Excussa ē gl'iatio tua: p quā legē. factoꝛ. nō. ꝫ p legē fidei. Glo. Aymonis. Lex Moysi dr̄ opeꝛ siue factoꝛ. ga in mādato imperabat: ꝫ grām faciendi nō pstabat Lex euāgelii dr̄ fidei: ga opa qdem mandat: ꝫ credendo impetrat vt fiant. Uñ ſm ꝫ dic̄ aug. in li. de spū ⁊ lr̄a. Per legē opeꝛ dic̄ de⁹ homini. fac qđ iubeo. p legē fidei dicit homo deo. da qđ iubes. Hac g̃ rōne dr̄ lex nihil mādare credēdū ꝫ operandū. Ad ꝛ⁹ ꝺō. q̄ in eo qđ ē min⁹ ꝺtinet qđ ē mai⁹ potestate: q̄ nis nō actu: sicut herba ī semine: ⁊ in herba spica ⁊ hoc modo vt dictū est euangeliū ꝺtinet in lege. Ad tertiū silr̄ ꝺō. Nam pfectio non ē in sui inchoatione actu. est tñ in ea potestate: sic̄ fruct⁹ in semine. Ad quartū ꝺō. q̄ euāgeliū dr̄ addē legi quātū ad lr̄am legis: non quantū ad sensum legis. vñ illud qđ addit in euangelio ⁊ si nō ꝺtineaſ in legis litteram ꝺtinet tñ in legis sensu. Uñ aug⁹. in qōnib⁹ noui ⁊ veteris te. Mat.5. Audistis ga dictū ē antiquis oculū p oculo. Ego aūt dico vobis nō resistē malo. Nō aliud voluit salnatoꝛ q̄ lex in sensu hꝛ: ꝫ volūtatē eius pfect. ⁊ ſbdit Immutatis g̃ saluatoꝛ ꝛbis docuit qđ saluti pdesſ; vt sensum legis implēt. vt ga timoꝛe legis salni esse nō poterant: per patiam vitā emūdarēt sese corrigētes. Ad vltimū ꝺō q̄ nō repugnat legē ee umbrā: ⁊ legē ee signū Differunt enim tenebra ⁊ umbra. tenebra enī est ꝓuatio lucis. umbra aūt ꝺminutio lucis ex obiecto alicui⁹ corꝑis. Nota g̃ q̄ in lege ē ꝺgeries figuraꝝ: velut corꝑus quoddā ad quam sequebatur ꝺminutio legis lucis. noticie vitaſ. ⁊ iō dr̄ umbra hoc ē habēs lucem impfectā ⁊ ꝺminutā. Sic aūt habēti oculos debiles ꝓus ꝺcenit vt videat in umbra ⁊ p⁹ modū p exercitiū oculis ꝺfortatis ut videat in luce: sic intellectui humano adhuc debili ñ ualenti adhuc intueri in luce spūali euāgelii ꝓn⁹ videndi fuit legis umbra: ⁊ postmodū ꝺfortato visu fidei p testimonia ꝓphaꝝ renelatā grām videt in luce euangelii. Umbra g̃ lex ē: hoc est signum obscurum.

Queritur postea de

additione euangelii ad legē. ⁊ hec q̄stio fere eadē est cū qōne de impletione legis p euangeliū: ⁊ ptinet ad ꝺcuniētia legis ⁊ euāgelii Ad qđ sic. Mat.5. Non ueni legem solue aut ꝓphetas ꝫ adimplē. Aug. in. q. noui ⁊ uet. te. Non dic̄ implē se legem aut ꝓphas: ꝫ adimplē. adimplē aūt nihil aliud significat: q̄ plene addē. Quid ē aūt addere ad ꝓphas nisi cultura dei ſb trinitat⁹ noīe ordinare. Itē legē adīpleſſe ē manētib⁹ ꝑteritis noua addere vtputa dictū ē antiquis oculū p oculo ꝛc̄. ego aūt dico uobis nō resistē malo. g̃ euangeliū addit ad legem. Itē sup illud Mat. 5. Non veni soluere legē ꝛc̄. glo. Aut addēdo qđ min⁹ hēt: aut implendo quod iubet. Itē ibidē alia glo. sup illud. nisi abundauerit iusticia vestra ꝛc̄. i. nisi ñ solū illa minima legis p̄cepta feceritis. ꝫ etiam ea que addo. Cōr Aug. ꝺtra Faustū. Xp̄us ñ venit legē soluere ꝫ adimplere. ñ ut legi adderēt q̄ deerāt: ꝫ ut fierēt que scripta erāt. quod ei⁹ ꝛba testant. nō enim ait iota unū aut un⁹ apex ñ trāsibit a lege donec addāt que desunt: ꝫ ait. donec omnia fiāt. g̃ ñ addit euāgeliū legi. Item Mat.5. sup illud. ñ ueni soluere legē ꝛc̄. Euāgeliū ē recapitulatio. S; ubi ē recapitulatio ñ ē additio. Itē ad salutē ñ sūt necessaria nisi credēda aut opanda. S; credendis nihil additū ē: ga sicut dicit aug⁹. Tempoꝛa sunt mutata ñ fides. nec operādis: ga oīa operā da reducūt ad dilectionem dei ⁊ ꝓximi. zz. Mat. In his duob⁹ mādatis uniuersa lex pendet ⁊ ꝓphete. Sed his mādatis nihil additū ē ga ibi p̄cipit diligere deū ex tota anima ⁊ ex tota mēte. quo p̄cepto nihil pfectiuſ ī euangelio mandat. g̃ moralib⁹ legis nihil ē additum. Itē dicit aug. ⁊ pbat in li. ꝺtra aduersariū legis ⁊ ꝓphetaꝝ. Q⁹ miti⁹ ē oculū pro oculo dentem pro dente homini auferre: ꝺbi mēsura vindicte modū nō transit iniurie: q̄ pro nō exhibita humanitate penā eternā inferre. Si g̃ iudiciū legis facit ꝑmū. exo. xi. iudiciū euāgelii facit ꝛ⁰. Mat. xi. Esurīui ⁊ nō dedīsti mihi māducare. g̃ nō est additio mīe p euāgeliū ad seueritatē legis: quā additionē ponūt legis iudicialia. Itē ei qđ enacuat nihil omnino addit. Si g̃ p̄cepta cerimonialia legis p euāgeliū enacuāt. g̃ p̄ceptis cerimonialib⁹ p euāgeliū nihil addit. Ex his g̃ relinq̄t q̄ nec moralib⁹ nec iudicialib⁹ nec cerimonialib⁹ p̄ceptis legis aliquid p euāgeliū addit. R⁹ ꝫ⁹ beatū aug. est ꝺsiderare legē quātū ad sensum. ⁊ est ꝺsiderare legē quātū ad lr̄am. Si ꝺsiderem⁹ legē quātū ad sensum distinguem⁹ additione duplicē. quātū ad innouationē p̄ceptoꝝ: ⁊ quātū ad elucidationē p̄ceptoꝝ. Quātū ad īnouationē p̄ceptoꝝ nō addit euangeliū legi quantū ad sensū. vnde dic̄ aug. in qōnib⁹ no. ⁊ ve. testī. Cū dictū est in euāgelio. Audistis quia dic. ē an. oculū pro oculo. ego aūt di. no. nō re. ma. nō aliō uoluit q̄ lex ī sensu būit. Quātū ad elucidatōez. ꝺō q̄ ē additio euāgelii ad legē. ⁊ hoc respectu figuraliū ⁊ respectu moraliū. Respectu figuraliū ga intelligētia occulta figuraꝝ manifestat⁹ p euāgeliū. vñ aug. li. de catbedrizādis rudib⁹. In veteri testo est occultatio noui. in nouo testamento est manifestatio ueteris. Respectu ꝺo moraliū ē additio sicut expliciti ad implicitū: quēadmodū oñdit aug⁹. ꝺtra Faustū. Quia ñ intelligebāt iudei homicidiū nisi pcēptionē corꝑoris humani: p quā vita ꝓxima ref: aperuit dñs omnē iniquū motū ad nocēdū fratri in homicidii genere deputari. vñ ⁊ Jo. dic̄. Qui odit fratrē suū homicida ē. i. Jo.3. Et qm̄ putabant tm̄modo corꝑoralē cū femina ꝺmixtionē illicitā vocare mechiā: ꝺmōstrauit magr̄ etiā talē ꝺcupīam nihil esse aliud. Itē ꝺsiderādo legē quantū ad lr̄am addit euāgeliū legi: ꝫ differēter quātū ad cerimonialia: ⁊ quātū ad moralia: ⁊ quantū ad iudicialia. Cerimonialib⁹ in quib⁹ ꝑmittebat xp̄s sicut dicit aug⁹. ⁊ aplus fit additio: sicut exhibitio addit ꝑmissioni. ⁊ ꝫ⁹ hoc dic̄ aug. in li. i. ꝺtra aduersariū legis ⁊ ꝓphaꝝ. Qui recte colit deū vtriusq̄ testamēti inuēit unū deū: in illo intelligēs ꝑmissum: i isto accipiēs redditū xp̄m. Moralib⁹ ꝺo fit additio quē admodū addit ꝓhibitio cause vel occisionis ad actū. seu sicut addit prohibitio seu iussio affect⁹ ad ꝓhibitionē effect⁹. vñ Crisо⁹. super illud Mat.5. Qui iraſcit fratri suo ꝛc̄. Qui nō iraſcit nō occidit. Licētia enī iraſcēdi causa est homicidii. tolle irā: ⁊ homicidiū non erit. In hoc ergo q̄ euāgeliū ꝓhibet irā quantum ad lr̄am que ē causa vl occasio homicidii. lex ꝺo quantū ad lr̄am nō ꝓhibet nisi actū dicēs Nō occides. exo. zo. additio ē sicut cause vel occisionis ad actū. Silr̄ dic̄ Piero⁹. sup illud Diligite inimicos ꝛc̄. Omnis occasio ire tollitur: dū inimicos diligere iubemur. Item moralib⁹ fit additio: sicut iusticia bñficētie addit iusticie īnocētie. siue sicut iusticia fidei spūalis addit iusticie tpali. vñ aug. in qōib⁹ noui ⁊ veteris testameti. Lex p Moysi data iusticiā habebat qdem ꝫ terrenā: vt seruātes legē iusti essent ad pñs vt nō rei fierēt. iust⁹ est enī ex lege qui nulli nocet. vñ aplus. Lex ingt nō est ex fide: ꝫ qui fecerit ea viuet ī eis ad ro. io. hoc est faciēs legē ñ morie⁹: ꝫ viuit ad pñs. Justicia aūt que ex fide est iustificat homines apud deū vt remunerenſ in futuro seculo. Addiderūt enī tpali iusticie iusticiaz fidei. Judicialib⁹ ꝺo fit additio: sicut addit pot⁹ ⁊ pfect⁹ ad impfectū. Et hoc ē qđ dicit aug. in qōnib⁹ noui ⁊ ueteris testameti. Cum dictū sit antiquis oculū p oculo. ego dico non resistere malo. hoc dicēdo nō legē destruxit: ꝫ potiꝛa addidit: ñ vt peccare videreſ qui se vindicat: ꝫ vt meliꝛ sit qui nō retribuit. ⁊ intellige qui se vindicat iuste. Preterea sunt modi alii additionis euangelii ad legez qui ptinent ad legis impletionē p euāgeliū: ve qb⁹ ímediate diceſ: cū quereſ de impletione legis p xp̄um. Ad ꝑmū g̃ qđ obicit: q̄ euāgeliū nō addit legi que deerāt: sicut dic̄ aug⁹. patet rñsio. Nam hoc ñ intellī de additiōe respectu lr̄e legis: ꝫ respectu sensus legis Additio g̃ fit legi quātū ad lr̄am p īnouationē p̄cepti: ꝫ ñ quātū ad sensum: nisi solū per lucidationē. Et hoc est qđ dicit aug⁹ ī qōib⁹ noui ⁊ uet. te. Dicit dñs Mat.5. dictū est antiquis. Diliges ꝓximū ⁊ odio habebis inimicum. hec iusticia ē. ⁊ intellige de odio quo p̄sequimur uitiū ñ naturā. dñs aūt ego inquit dico vobis. diligite inimicos. addit utiq̄ ga ñ destruxit uetera. ꝫ ut pfectis potiora mandauit. Inimic⁹ enī ħ est mal⁹ ga retributione que fit dictante iusticia nec emēdari nec corrigi potuit p amoꝛē ⁊ obsequiū illū saluū fieri noluit: qđ ⁊ lex in sensib⁹ habebat. Ad ꝛ⁰ silr̄ patet rñsio ga euangeliū dr̄ recapitulatio legis quo ad sensum non quo ad lr̄am p

Universidad de Deusto
Biblioteca

modū qui dic⁹ est. Ad tertiū dō.q̄ quātū ad ſbam fidei credendis nihil est additū: tñ articulis fidei aliqd additū ē.⁊ additio ista est sicut expliciti ad implicitū ⁊ determīati ad indeterminatū.vt patet exemplo.Añ tp̄s Abrae fuit fides reparationis nostre: tñ implicita.postea aliquātulū fuit explicita abrae q̄ fieret in carne:cū dictū ē ei.In semine tuo bñdicent omnes gētes.gñ.zz.Et ita articul⁹ de incarnatione q̄ p̄us erat implicitus factus est aliquātulū explicit⁹: tñ adhuc nō erat determinatū vt⁊ incarnatio fieret de viro ⁊ mulier quonsq̄ dic Ysaias.Ecce ꝟgo concipiet Isa.7.Item adhuc ñ erat determinat⁹ mod⁹ p quez ꝟgo concipet quonsq̄ dixit angel⁹.Sp̄s sanct⁹ superueniet in te.fides ḡ ñ mutata est ⁊ tñ additio facta ē i fide repatōis articuli ad articulū:sicut expliciti ad implicitū.nel mai⁹ expliciti ad min⁹ expliciti. Silr dō.q̄ i moralib⁹ quātū ad poteſtatē sensus nihil additum est;ꝫ quantū ad rōnē lr̄e additio facta ē p illos modos q̄ dicti sunt. Ūñ ad illud qđ obicit de p̄cepto dilectiōis dei ex toto corde ⁊ ex tota anima ⁊ ex tota mente dō.q̄ ſ⁹ ac ceptionē lr̄e vt a iudeis intelligebat dilectio ex corde ex aīa.ex mēte:vt ex amore declinaret malū ⁊ nihil facēnt deo ꝺ̄triū. euāgeliū ꝟo ista accipit ñ solum vt ex amore declinet malū ꝫ fiat bonū:⁊ totis viribꝰ intētionis affect⁹ human⁹ ferat in deū.vnde signanter in Mar.iz.additū ē diligē ex ꝟtute:cū dictū est Diliges.d.deū tuū ex toto corde ex tota aīa ex tota mente ⁊ ex totis viribꝰ tuis.vt monstret q̄ nō sufficit diligē ex toto corde.i.intellectu declinādo errorē.ex tota aīa.i.volūtate declinando ꝺtradictionē.ex tota mente.i.memoria vitando oblitionem.ꝫ ex tota virtute addendo bonā opationē ⁊ rectā in deū intētionē. Ad aliud dō.ſ⁹ aug.in.i.li.ꝺtra aduersariū legis ⁊ ꝓphaꝝ. In vtroq̄ tei vni⁹ testō dixim⁹ ⁊ amandā bonitatē ⁊ timendaꝝ seueritatē:quāuis in veteri testō ꝑ ter temporaliū p̄missionē maloꝝq̄ ominationē seruos pariat tpalis ierlm. In nouo aūt vbi fides impetrat caritatē: qua lex possit impleri nō magis timore pene q̄ dilectione iusticie liberos pariat eterna ierlm. Quānis ḡ seueri⁹ iudiciū aliqñ exp̄mat in lr̄a euāgelii q̄ legis tñ amoris ratio supabundat in euāgelio:quē admodum ⁊ in lege ratio timoris:sicut supra declaratū ē qōne de dr̄ia legis ⁊ euangelii quantū ad timorē ⁊ amorē. Ad vltimum qđ obr̄ de cerimonialib⁹ pz rñsio. Nā cerimonialib⁹ nō fit additio sicut p̄manēti additur pfectio:ꝫ sicut p̄missioni additꝰ exhibitio. vñ sup illud p̄s.Sacrificiū ⁊ oblationē noluisti. dic glo.Ut venit res:noluit ve⁹ illa legalia q̄ erāt quasi ꝺba p̄mittētia. tādiu est p̄missor donec det.vt dedit mutat ꝺbū.nō dic dabo. sed dedi. Ipso ḡ veniēte noluit ea que erant eius figura.

c **Onsequēter que**

rit̄ de impletōe legis p euangelium seu p xp̄m.Et hāc qōnem accipe ex supiorib⁹ de qonib⁹ legis in gñali. Quer̄t ōnter ad pleniorē ītelligētiā de latōe legis euāgelii.⁊ ꝺtra hereticos manicheos q̄ dicūt aliū ⁊ aliū eē actorē noui ⁊ veteris testamenti: disputādū ē.p⁹ de latore noue legis. z⁹ de tpe latōis.

Itē circa p̄mū p̄cedit̄ hoc mō vt ꝺtra hereticoꝝ blasphemias:q̄ legē Mosi calūniāt̄ ⁊ ꝓphias:⁊ actorē veteris testi dicūt p̄incipium malū.noui ꝟo p̄n⁹ bonū. Primo auctoritatib⁹ noui testi qđ recipiūt ꝓbabit̄ lex mosi eē bona ⁊ recipienda. 2⁹ ꝟo idem ꝓbabit̄ de ꝓphis. Tertio ꝓbabit̄ latorē vtriusq̄ legis. 4⁹ ꝟo rñdebit̄ eoꝝ calumniis.

Ad primuꝫ arguitur

sic. Scriptura legis tā a dño q̄ a discipulis admittit̄ in tātū:vt etiā ad ꝟfirmationē sententiaꝝ suaꝝ ipsas p̄cerāt:sic infra ꝓbabitur. Si ḡ null⁹ ꝺz abicē qđ dom⁹ ⁊ discipuli ei⁹ admiserūt; lex non est abicienda.ꝫ pot⁹ admittenda. Q̄ aūt ipse dom⁹ admiserit auctoritates legis patet. dic dom⁹ Matth.4⁹. Scriptum est Deut.8. Non ī solo pane viuit homo:ꝫ ī oī verbo quod p̄cedit de ore dei. Item ī eodē.Scriptū est Deut.6. Non tēptabis dominū deum tuum. Itē ī eodez.Scriptū ē Deut.6. Dominū deū tuū adorabis: ⁊ illi soli seruies.ſ⁹ alia lr̄am vbi nos habem⁹ Dñm deum tuum timebis ⁊c. Itē Mat. 5⁹. Non veni legem soluere sed adīplere.⁊ post. Donec transeat celum ⁊ terra iota unuꝫ aut apex un⁹ non p̄teribit a lege:donec oīa fiant ⁊ segtur.Qui ḡ soluerit unum de mandatis istis mīmis ⁊c. Itē Mat.8. Offer mun⁹ qđ p̄cipit Moyses ī testionū ill. Itē Matth.15 Quare trāsgredimini mādatū dei ꝑpter traditōes vestras.Nam deus dixit.Honora patrem tuum ⁊ matrē tuā.⁊ q̄ maledixerit p̄ri aut matri morte moriat̄.sumptuꝫ de exo.20. Itē.19. Si uis vitā īgredi serua mādata. nō homicidium facies ⁊c.Exo.20. ḡ obseruantia mandatoꝝ legis ducit ad vitam. ḡ mādata legis sunt bona.ḡ ⁊ lex bona ⁊ recipiēda. Item Mat.zz.Diliges dñm deū tuū ⁊c.scriptū ē Deut.6. Itē Mar.iz.Ihs aūt rñdet ei.ga p̄mum oīum mandatū est. Audi israel dñs deus tuus vn⁹ est.⁊ diliges dñm deum tuū ⁊c.⁊ scriptū est Deut.6. Itē Luce.6⁹. Omnia quecūq̄ vultis vt faciant vobis homines:⁊ vos facite illis.ħ enim ē lex ⁊ ꝓphe

Itē Luce.10. In lege qđ scriptum est. quō legis. Diliges dñm deū tuū ⁊c. ħ fac ⁊ vives

Itē Jo.19. Facta sūt enim hec:vt scriptura impleat̄. Os nō ominuetis ex eo.sumptū est de exo.12. Itē hoc idē ꝓbat̄ testimonio apostoloꝝ.Ad ro.3. Per legē cognitio ē peccati. Sz non p̄t malū vitari nisi cognitū.ḡ bonuꝫ ē cognoscē peccatū. ḡ lex bona est que facit cognoscē peccatū. Itē ad ro.7.Itaq̄ lex sāta ⁊ mādatū sanctū iustū ⁊ bonū.⁊ in eodē.Lex spūalis ē. Itē in eodem.Consentio legi qm̄ bona est. Itē ad ro.10.Ego ad emulationē vos adducā ī nō gentē ī gentē insipientē:in iram vos mittā.sumptū est ex deut.zz.Ego prouocabo eos in eo q̄ nō est populus ⁊c. Oīs scriptura vtilis ad docendū in iusticia vt p̄fect⁹ sit homo ad omne bonū instruct⁹ admittenda ē. Sz omnis scriptura veteris testamēti est talis.ḡ oīs scriptura veteris testamēti admittenda ē. Probatio medie. z.ad Thi.3⁹.ħ. omnis scriptura diuinit⁹ inspirata vtilis est ad docēdū.ad arguēdū. ad corripiēdum. ad erudiendū in iusticia: vt pfect⁹ sit homo dei ad omne opus bonū instruct⁹. Itē ad ro.15. Quecūq̄ scripta sunt ad nostrā doctrinā scripta sunt.vt p patiam ⁊ ꝺsolationē scripturaꝝ spem hēam⁹. hec aūtē sunt nobis valde necessaria.ḡ ⁊ scriptura p quam acgrūt̄ ista.

Itē ad ro.12. Nō vosmetipsos defendetis carissimi:ꝫ date locū ire.sicut scriptū ē.Mihi vindictā.sumptū est ex deut.32. Itē ro.13⁹. Plenitudo legis est bona:quia plenitudo legis est dilectio. Ergo lex bona. Item p̄ma Cor. 14. Mulieres in ecclia taceāt. Nō enim p̄mittit̄ eis loqui:ꝫ sūbditas esse viris: sic lex dicit gñ.3⁹. Sub viri potestate eris. Itē. i. ad Thi.1.Scim⁹ qm̄ lex bona ē.si qs ea legitime vtat̄. Itē.1.ad Thi.5. Qui bñ p̄sunt p̄sbr̄i duplici honore habeāt digni:maxime q̄ laborāt in ꝟbo ⁊ doctrina. Dic.n.scriptura. Non infrenabis os bonis triturantis.scriptū est Deut.25. Sic ḡ testimonio xp̄i ⁊ aplorum ostendit̄ qm̄ lex bona est ⁊ recipiēda.

Hoc idē ostenditur

ꝺ ꝓphetis.Ūñ Mat.1. Ipse saluū faciet populū suū a peccatis eoꝝ. hoc aūt totū factū ē vt impleret̄ qđ dictū est a dño p ꝓphetā.Ecce ꝟgo ī vtero habebit.Isa.7⁹. ⁊ in eodē pla silr ⁊ z⁹. Itē Mat.15.Ypocrite bñ ꝓphetauit ꝺ vobis Isaias dicēs.Popul⁹ hic labiis me honorat ⁊c.Isa.29. Itē Mat.24.Cū videritis abhominationē desolationis: que dicta est a Daniele ꝓpha stante in loco sancto.Qui legit intelligat.sumptū ē ex Danielis.9.ħ. ubi dr̄. Post finē belli statuta desolatio. Itē mat. 26.In puras q̄ ego possuꝫ rogare patrē meū ⁊ ipse exhibebit mihi plusq̄.12. legiones angeloꝝ.quō ḡ implebunt̄ scripture ꝓpheraꝝ.

Itē Mar.1.Initiū sancti euangelii ihu xp̄i filii dei ſ⁹ Marcū sicut scriptū ē ī Isa. ꝓpha 40.Vox.clamātis in deserto.⁊c. Itē Luce. ultimo.O stulti ⁊ tardi corde ad credēdum in omnib⁹ que locuti sunt ꝓphete.⁊ infra.incipiens a Moyse ⁊ omnib⁹ ꝓphetis interpretabat illis scripturas que de illo erāt. Itē ad ro.9.Maior seruiet minori sicut scriptū ē Jacob dilexi. esau odio habui.Mala.i. Itē ī eodē.Uocauit eos non solū ex iudeis:ꝫ etiā ex gentib⁹.sicut in Osee dic.3.Uocabo ñ plebem meam plebē meā ⁊c. Itē.i.Petri.i.Reportātes fidē fidei uestre salutē aīaꝝ urāꝝ. de q̄ salute exq̄sierūt atq; scrutati sūt ꝓphe: qui de futura nobis grā ꝓphetauerūt. Itē .2.Pe.i.Habem⁹ firmiorē ꝓphicū sermonez. cui bñ facitis attēdētes. quasi lucerne lucenti ī caligino so loco. Itē ī eodē.Nō voluntate humana allata ē aliqñ ꝓphia.ꝫ spū sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoies. Item act.3. De⁹ q̄ p̄nūciauit p os omniū ꝓpheraꝝ pati xp̄m suū impleuit sic. Item apoc.19.c. Testimoniū enī ihu spūs est ꝓphie.

Deinde ostenditur

q̄ idem est legis lator ueteris ⁊ noui testi.s. de⁹ Dic apostol⁹ ad ro.3. Un⁹ de⁹ q̄ iustificat circūcisionē ex fide ⁊ ꝑpuciū p fidē.ḡ idem ē actor ueteris testi in quo iustificati sunt.in oī circūcisi ex fide.⁊ noui in quo iustificāt̄ gentiles ī ꝑpucio p fidē. Item ad gal.3.Lex ordinata est per angelos in manu mediatoris. Mediator dei ⁊ hominū ē homo xp̄us ihus. .i.Thi.2.ḡ a xp̄o est uetus testamētū editum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſicut ⁊ nouuz. Item ad hebreos.8.nitupās eos dic̄.Ecce dies veniūt dic̄ dē⁹:⁊ ꝺfirmabo ſup domū iſrael ⁊ ſup domum iuda teſtamētū nouū. nō ſ⁹ teſtīm qđ vedi patrib⁹ eoz in die qua apprehēdi manū eoz:vt educerē eos de terra egypti.ſumptū ē de Jere.xi.Idē g̃ ē qui vedit tibi nouū ⁊ vet⁹. Jtez Jacobi .4.Un⁹ eſt legiſlator ⁊ iudex.q̄ pōt ꝺdere ⁊ liberare. Jtē ſpāl̄ de ꝓphis.q̄ ſicut a bono deo hēt.z.Pe.i. Spū ſancto inſpirati locuti ſunt ſancti dei homines.

Vltimo reſtat reſpō

dere oppoſitōib⁹ hereticoz.Et ꝓmo ponēde ſunt opiniones.deinde rn̄ſiões. Hoc modo Opponūt aūt hr̄tici ſic.Precepta que bona ñ ſunt:ſeruāda ñ ſunt. Sz p̄cepta veteris teſtī bona ñ ſunt.Eze.zo.Dedi eis p̄cepta nō bona g̃ p̄cepta veteris teſtī ſeruāda nō ſūt. Jtē ad ro.3.Ex operib⁹ legis nō iuſtificabit̄ omnis caro coꝝ illo.Sz nihil inutile ſeruandū eſt.g̃ cū lex ſit inutilis que iuſtificare nō poteſt:ſeruanda nō eſt. Jtē nihil qđ malū ſeu vitiū opaī ſeruandū ē.Sz lex irā opaī.ad ro.3.Lex irā opaī. ira autē vitiū ē. g̃ lex vet⁹ ſtanda nō ē. Jtē ad ro.5.Lex ſbintrauit vt abūdaret delictū.g̃ lex ē cā delicti.g̃ lex ē mala.ergo nō ē ſtanda. Jtē de⁹ vet⁹ teſtīm legē vedit Sz ſbintrāte lege abūdauit delictū. g̃ crudeł deus vet⁹ teſtīm ⁊ legē quā vedit crudeliter vedit. Jtē lex ſbintrauit vt abūdaret delictū.⁊ vbi abūdauit delictum ſupabūdabit ⁊ grā vicit̄ i eodē.ergo ī peccato manēdū ē vt abūdet grā. Jtē ad ro.7.Cū eſſem⁹ ī carne paſſiones peccatoꝝ que p legē erant opabāt̄. ī mēbris nr̄is vt fructificaret morti.g̃ paſſiones peccatoꝝ erāt p legē. ergo lex mala eſt.

Jtē ī eodē.Nūc aūt ſoluti ſum⁹ a lege mortis ī qua detinebamur: ita vt ſuiam⁹ ī nouitate ſpūs ⁊ nō ī vetuſtate lr̄e. g̃ lex vet⁹ eſt lex mortis.Sz oſtat q euangeliū eſt lex vite. g̃ lex euāgelio ꝺtraria ē.⁊ ē bona vel mala.g̃ eſt mala cū ſit ꝺtraria bono. Item ad ro.7. Occaſione accepta peccatū p mādatū opatū eſt in me omnē ꝺcupīam. ſine lege enim pct̄m mortuū erat.Ego aūt viuebā ſine lege aliqñ Sz cū veniſſet mandatum pct̄m reuixit.Ego aūt mortuus ſum ⁊ inuētū ē mihi mandatuz quod erat ad vitā hoc eē ad mortē.Nā pct̄m occaſione accepta p mādatū ſeduxit me: ⁊ p illud occidit. Ecce hic euidenter oſtendit apoſtol⁹ legē veterē eſſe nō bonā:nimiꝝ quia peccatū ſine lege mortuū erat:⁊ veniēte lege reuixit:⁊ p eā vires ⁊ occaſiones operandi malum accepit. Nō g̃ ſtanda ē ab aliquo vel tenēda. Jtē ad ro.7. Ego ipſe mēte ſeruio legi dei.carne aūt ſeruio legi peccati. Legez g̃ Moyſi appellat aplus legē peccati.Sed lex peccati mala ē. g̃ lex Moyſi mala ē. Jtē. z. Cor̄.3.Lr̄a occidit.ſpūs aūt viuificat.Q; ſi miniſtratio mortis lr̄is deformata in lapidibus fuit in gloria:vt nō poſſent filii iſrael intēdē in faciē Moyſi ꝓpter gl̄iam vult⁹ ei⁹: q̄ euacuat̄:quō nō magis miniſtratio ſpūs erit in gloria. Nā ſi miniſtratio damnatōis ī gloria eſt:multo magis abūdat miniſterīū iuſticie ī gloria. Ecce loquif ibi aplus de lege Moy. ⁊ de lege grē.Legē enim Moyſi appellat lr̄az ⁊ legē grē appellat ſpūm.⁊ dic̄ q; lr̄a occidit Spūs aūt uiuificat.g̃ p; legē Moyſi malā eē: ⁊ euāgeliū qđ ē lex grē bonū. Jtē legē Moyſi appellat miſtrationē mortis:⁊ miniſtra ē damnatōis.⁊ nō mentif aplus in quo logt̄ ſpūs ſanctus p legē Moyſi miniſtrat̄ mors ⁊ damnatio.Sz mors ⁊ damnatio uitanda ſūt ⁊ fugiēda.g̃ ⁊ lex Moyſi. Jtē legem ſnuit euacuari.g̃ ſnuit eā non debē ſeruari. Jtē ad gal.2.Nō iuſtificabit̄ homo ex opib⁹ legis niſi p fidē ihu xp̄i:ꝓpter qđ ex opib⁹ legis nō iuſtificabit̄ omnis caro.Si g̃ ex operib⁹ legis nō iuſtificabit̄ oīs homo.ul̄ opera legis bona nō ſunt:uel bonis opib⁹ retributio nō debet̄

Jtē eodē.H.Si p legē iuſticia.g̃ xp̄us mortuus eſt gratis. Ecce hic negat aplus in lege iuſticiā eſſe.g̃ lex inutilis. Jtem ad gal.3°. Quicūq; ex operibus legis ſunt ſb maledicto ſunt. Sz malū ē ſb maledicto eſſe. g̃ malū eſt eſſe ſb lege. Jtē eodem. Lex non eſt ex fide Sed omne qđ nō eſt ex fide peccatū eſt Ro. 14.H.Ergo lex peccatū eſt.g̃ lex fugienda eſt ut peccatū:uel peccatū fugiēdū nō eſt. Jtē eodem.Xp̄us nos redemit de maledicto.legiſ pro nobis maledictū.Ecce bis ꝟbis dic̄ aplus legē eē maledictū ul̄ maledictā: ⁊ ſic eē vānabil̄.g̃ damnabil̄ ē g facit aliqd de opib⁹ legis ſeu figuratiuis ſeu moralib⁹. Jtē ad gal.3°. Concluſit ſcriptura omnia eē ſb peccato.ſcripturā dicit legem ſcriptā.⁊ p hoc q; dicit oīa intellī homo:ſicut ⁊ p omnē creaturā intellī homo cū dr̄. ite p̄dicate euangeliū omni creature.Mat.ultimo.Cum ergo dicit aplus:cōcluſit ſcriptura omnia ſb peccato:ſnuit q; lex ꝺcludit hominē ſb peccato. Ergo lex mala ē g̃ cauenda ⁊ non recipienda. Item ad gal .4°. Cū cognoueritis deū:imo cogniti ſitis a deo quō ꝺuertimini itez ad ſfirma ⁊ egena elementa:gb⁹ denuo ſeruire vultis: vbi aplus legē ſcriptā appellat elemta ⁊ elemta egena ⁊ ſfirma.Cū g̃ lex egena ⁊ infirma ſit inutil̄ ē g̃ abiciēda tāq̄ inutilis ⁊ ſpernēda. Jtē ſb vicendo Hal.g gentiles erāt:⁊ ſupſtitiōi idolatrie ſeruierāt: ſnuit aplus par ſcelus eſſe idolatriā ⁊ obſeruātiā legis.Ideo enim dicit itez:ga legis obſeruātia: cui tūc vediti erāt erat peccatū fere par idolatrie.Ideo etiā dic̄ denuo:vt oſtēdat q; nō diſtat modo lex poſt xp̄m ab antiqua idolatria. g̃ mō nō ꝺ; ſtuari lex. Jtē ad gal.5.H.ſtate g̃ ⁊ nolite itez iugo ſeruitutī ꝺineri.⁊ ingū ſeruitutis appellat legem.ga lex in ſeruitutē generat ad gal. 4. Hec ſunt duo teſtamēta. Unū quidem in monte ſynai in ſeruitutē generās que ē agar Non eſt g̃ bonū ſbici iugo legis. Jtē eodē. Si ſpū ducimini nō eſtis ſb lege ſ ſb grā.per veſtructionē g̃ oſtis dat intelligi ga ſi ſub lege eſtis ſpū nō ducimini. Sz valde bonum ē ſpū duci. g̃ valde malū eſt eſſe ſb lege. Jtē ad Hebr̄.7.Reprobatio fit p̄cedētis mandati propter infirmitatē ei⁹ ⁊ inutilitatē.nihil.n. ad pfectū adduxit lex p̄cedēs. mādatū dicit aplus legē:⁊ ipſuz dic̄ reprobatū.g̃ lex ē reprobata.ñ eſt g̃ ſeruanda. Jtē ad hebr̄.8.Nūc aūt meli⁹ ſortit⁹ eſt miniſteriū:quāto ⁊ melioris teſtamēti mediator eſt:qđ in melioribus repromiſſionib⁹ ſancitū ē.Nā ſi illud prius a culpa vacaſſet: non vtiq; ſecūdi loc⁹ inqrēt Ecce hic ꝺparat miniſteriū.no.te. miniſterio vet⁹.ti.⁊ nouum.ti.vet⁹.ti.⁊ dic̄. Miniſterium no.te.meli⁹ eē miniſterio vet⁹.te. quāto nouū teſtīm meli⁹ ē vet⁹.Sz hec ꝺparatio impropria eſt:cū fiat a participante ad non ptícipans. ga nouū teſtīm bonū ē.vetus aut̄ nō.Eze.zo. Dedi eis p̄cepta nō bona ꝛc. Jtē dicendo. Si ꝑfa culpa vacaſſet:nō vtiq; ſecūdi loc⁹ inquireret̄:oſtendit vet⁹ teſtīm nō vacaſſe a culpa:⁊ ita culpam in eo fuiſſe.g̃ vel ipm fugiēdū eſt:vel culpa fugiēda nō eſt. Ne ſunt g̃ oppoſitiones ⁊ calumnie hereticoꝝ dr̄ legē vterē ſeu vet⁹ teſtamētū.

Reſpondendum igi

tur p ordinē ad iſta. Ad primū igit̄ dō. q; cū dr̄.Dedi eis p̄cepta nō bona:ad ꝺpationez noui teſtamēti dr̄.ñ ga p̄cepta dñi mala ſūt: ſ ga reſpectu melioꝝ bona nō ſunt: ſic̄ ſamaria iuſtificata dr̄ nō ſimplī:ſ reſpectu ſcelera tionis ierlm.Ezech.16.H. Samaria dimidiū peccatoꝝ tuoꝝ ñ peccauit:ſ iuſtificaſti ſorores tuas in omnib⁹ abhoīationib⁹ tuis: quas operata es.g̃ ⁊ tu porta ꝺfuſionē tuā:que vicisti ſorores tuas peccatis tuis ſcelerati⁹ agēſ ab eis.Juſtificate enim ſunt a te.Et Jere.3. Juſtificauit anima aduerſatrix iſrl̄ ꝺpatiōe ſuaricatrid inde. Silr̄ ⁊ hic dicit̄ ñ ſimplī ſ ꝺparatiue.Dedi eis p̄cepta ñ bona. Argumentatio g̃ ñ valet:in qua fit p̄ceſſus de his que ad ꝺparationē nō bona dicunt̄: ac ſi non bona ſimplī dicerēt̄. Jtē ad z⁹ dō.q; illud ad ro.3.ex operib⁹ legis ñ iuſtificabit̄ homo intelligendū de cerimonialib⁹ ⁊ figuratiuis. Cerimonialia enim ⁊ figuratiua: que cū lege ſtituta ſunt:⁊ cū lege terminata ſunt: nūq; oſcīam emūdare poterāt etiā ſi cū caritate ⁊ deuotōe fierēt. Non.n.inſtitura ſunt in iuſtificationē:ſ in ſignificationē futuroꝝ ⁊ ī oſtēſionē peccati ⁊ infirmitatis humane. Q; eniz nō ſunt inſtituta ī iuſtificationē p; p illō qđ dic̄ aplus ad gal.2.H.Si p legē iuſticia.ergo xp̄us mortuus eſt gratis. Q; ꝺo ſint inſtituta ī ſignificationē dicit aplus.i.Cor̄.10. Hec aūt in figura facta ſunt noſtri.⁊ p⁹. Oīa ī figura ꝺtingebāt illis. Item in oſtenſione peccati ⁊ infirmitatis humane data ſunt p; ga ro.3°. per legē cognitio peccati.⁊.7. Peccatū non cognoui niſi p legē. nam ꝺcupīam neſciebam eē peccatū:niſi lex dicēt. Non ꝺcupiſces.exo. zo.Moralia vero legis in fide xp̄i iuſtificār. ⁊ in euāgelio aſumūt̄.Licet igit̄ cerimonialia ⁊ figuratiua ñ iuſtificarēt. ga tñ lex pedagogus noſter fuit in xp̄o:⁊ ſb ea cuſtodiebamur ī fide:ſicut dicit aplus ad gal.3.H.Seruari debuit:qm̄ a morbo quē moſtrabat cauēdum erat:⁊ miniſteriū fidei ſb ei⁹ figuris latitās fuit amplectēdū. Ad tertiū dō.q; cuz dr̄.Lex irā operat̄.ad ro.3.ñ ſupponit ira pro vitio:imo p vindicta.ſicut ad Ro.3.Nunquid iniquus eſt deus qui infert iram.⁊.2.Secūdū duriciā tuaz ⁊ impenitēs coz theſaurizas tibi iram in die ire ⁊ reuelatōis iuſti iudicii dei ⁊.5.Salui erim⁹ ab ira p ipm.⁊.ꝑ.Reuelatur enim ira dei ſup omnē impietatē hominū.

Ad quartū dō.q; cū dr̄ ro.4.Lex ſbintrauit vt abūdaz delictū:hec ꝺiūctio vt.non notat cām:ſ ꝺſecutionē.ut ibi. Butiꝝ ⁊ mel comedet:ut ſciat reprobare malū et eligē bonum. Iſa.7.Eſt enim ſenſus.Lex ut abūdaret delictū.i.lex ſbintrauit ut abūdaret delictū.p legē aūt dr̄ abūdaſſe:non quia lex delictū iuberet

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑ ga legi nō affuit aduntrix grā:aucta ē ocu-
piscētia ex ꝓhibitione: ⁊ ea crescente sbrepsit
ꝑuaricatio que delictū adauget. ⁊ abūdauit
sbintrante lege delictū:ga ⁊ ocupīa ex ꝓhibi
tione ⁊ feruētior facta ē: ⁊ peccātib⁹ oī legez
ꝑuaricationis crimē accessit. Ad illud ꝛo
qō de eodē obr̄ dō.q ve⁹ nō crudelr̄ ꝑ misi-
corditer legē dedit. nō enī deus causa morbi
legem dedit. ꝑ osilio medicine. aliqñ enī bō
vr̄ sibi san⁹ ⁊ tñ egrotat.⁊ ga ñ sentit egri-
tudinē:opera medici nō expoposcit. augetur
morb⁹ ⁊ crescit molestia.querit medicū: ⁊ sa
nat.homo vero añ legē ofides viribus intu-
mebat.dicebat enim.Nō deest qui impleat:ꝑ
deest q iubeat.Magnū g̃ fuit osiliū vt p legē
abūdaret delictū.vz vt p austeritatem legis
infirmitatē suā intelligētes infirmi ad medi
cū ofugerēt auxiliū grē p̄caturi.vñ pz ga nō
crudelr̄ ꝑ misericorditer lex data est: nec cru
delis ē legis datez in dationē ipsi⁹. Ad 3um
aūt obiectū de eodē dō. q abūdāte delicto ñ
abūdat grā.Nō enī abūdātia delicti cā ē q̃re
abūdat grā.imo causa est quare sbtrabatur.
Sap.i.In malinolā aīaz ñ introibit sapīa:nec
bitabit in corde sbdito peccatis.⁊ ideo apls
opponit sibimet ipm̃ter ⁊ dicit. Quid g̃ dice-
mus.pmanebim⁹ in peccato vt grā abundet!
absit.ꝑ ita sane intelligēdū ē. Delictū abun-
dauit p legē:ꝑ ꝙ sanat xp̄us: ga vbi supabun
dauit delictū:supabūdauit ⁊ grā.vl sic. Per
legē abūdauit delictū: ꝑ nō ideo despiciatur
aliquis ga vbi supabūdauit delictum super-
abūdauit ⁊ grā. Oīa enim xp̄us indulget.

Ad quintū dō.q cū dic aplus ad ro.7. Cū
essem⁹ in carne passiones peccatoz que p legē
erant ꝛc.non intelligit passiones peccatoz eē
ex lege:ꝑ notas eē p legē:vel ex ꝓhibitione
legis auctas esse vitio transgressoz:ñ legis.
Concupīa enim ex ꝓhibitione legis ardētior
facta est.⁊ peccātib⁹ otra legē ꝑuaricationis
crimē qō nōdū erat accessit.⁊ q ita vehebat
intelligi ostēdit ipse aplus: cū sibimet oppo-
nēs dic.Quid g̃ dicem⁹?Lex peccatū ē? absit.
ꝑ peccatū ñ cognoui nisi p legem.nā ocupīaz
nesciebā esse peccatū:nisi lex diceret. Nō ocu
pisces. Qō ꝛo opponit ex eadē auctoritate
q lex mortis dr̄.ita intelligēdū ē ñ q mortez
aīe.i.peccatū ꝓpinet:ꝑ ga peccātes interficit
⁊ reos punit tpalr̄.Lex g̃ data ad vindictam
malefactoz:laudē ꝛo bonoz ñ ē mala ꝑ bona

Ad sextū ꝛo qō obr̄ q peccatuz occasione
accepta p mandatū ꝛc.dō. q lex ñ est mala ꝑ
bona:lz peccatū.i.carnalitas vel dyabol⁹ per
legē occasionē accepit ocupīam opandi:sicut
p̄dicatio xp̄i bona erat nō mala.lz inde sūpra
fit occasio mortis eius.ſm q dr̄ in Jo.5. Pro-
pterea iudei volebāt eū interficē ñ solū quia
soluebat sabbatū.ꝑ quia dicebat se filium dei
equalē se faciēs deo.Silr̄ etiam p̄dicatio apo
stoloz bona erat ñ mala: lz īde occasionē sue
mortis acceperint increduli.vñ.z.Cor̄.z.X̄pi
bon⁹ odoz sum⁹ deo in omni loco ⁊ ī bis qui
salui fiūt:⁊ ī bis qui pereūt. aliis q̃dem odoz
mortis in mortē.aliis q̃dez odoz vite in vitā.
Q; g̃ peccatū.i.carnalitas uel dyabol⁹ p legez
occasionē opandi accepit: ñ est de vitio legis
ꝑ de vitio trāsgressoris. Si enim boc esset de
vitio legis ñ dicēt aplus ad ro.z.Qui in lege
gloriaris p ꝑuaricationē legis deū inbonoraſ
nec dicēt.Non auditores legis ꝑ factores iu-
stificabūt.ad ro.z.Sz talis est nostra infirmi-
tas.vt ardenti⁹ ꝓhibita desidēt q̃ ocessa.vñ
gentilis ꝓhs.Nitimur in uetitū semper cupi
musq; negata. Res enim que negāt uel mulr̄
vel auz vel bi⁹.negando memoraf:⁊ ex me
moratione ipsoz inardescit desideriū. quib⁹
nō memoratis desiderium sopiret. Ad 7um
dō.q cū dic aplus ad ro.7.Ego ipse mēte ser
uio legi dei.carne aūt legi peccati. nō appel-
lat legē scriptā legē peccati.imo ocupiscētia
quā lex scripta ꝓhibet appellat legē peccati.
Tres enim leges distinguit aplus in sequēti
ro.8.cū dicit.Lex enim spūs uite ꝛc.cū dic.Lex
spūs vite in xp̄o iēu vnam legem ostendit.
boc est legē fidei.⁊ cū adiūgit. Liberauit me
a lege peccati ⁊ mortis alterā legē ostēdit.s.
legē ocupīe.Cū ꝛo sbiungit.nā qō impossibi
le erat legi.in quo infirmabaf ꝑ carnē ꝛc.ter
tiā legē ostēdit.s.legē scriptā in monte synai
Due g̃ leges bone sunt.s. lex Moysi que pt̄m
ostēdit ⁊ ꝓhibet:⁊ lex fidei que peccatū ostē
dit.Lex ꝛo peccati.s.lex ocupīe mala ē q̃ reos
facit dum ꝑuaricationē inducit. Itaq; cum
dicit apostol⁹.Ego mēte seruio legi dei.legez
dei appellat legē scriptā que ocupiām ꝓhibz
de qua Luce.z.Tulerūt iēm ī ierlm ut darēt
hostiam sicut scriptū ē ī lege dñi.par turtuz
aut duos pullos columbaz. Cū g̃ dicit. Ego
ipse mēte seruio legi dei.carne autē legi pt̄i.
hic ē sensus.Ego.i.rōnalis ⁊ interior homo lz
habēs fomitē pt̄i sicut hēbam ꝑusq; dei grā
liberarer.tñ seruio.i.potens sum seruire legi
dei. ⁊ boc mēte.i. volūtate. Jam enim liber
anim⁹ adiuuāte grā malas suggestiones pōt
ꝑnere ⁊ otraria supare. carne autē seruio
legi peccati.i.ocupīe.⁊ ideo lz liberat⁹ ipm̃ nō
est remissius agendū:ꝑ cauendū ē: ne regnet
peccatum. Nota q lex carnis.s.fomes peccati
dr̄ ideo lex:ga cum homo noluit obedire suo
maiori.i.ꝛpō iustū fuit ⁊ quasi lex ei data: q
suū inferi⁹.i.caro nō obediret ei. Ad octa-
num dō.q ñ repbendit lex:cū dr̄.Lra occidit
sicut nō repbendit scīa:cū dr̄.scīa inflat.cari
tas edificat.i.Cor̄.8. A.sicut enim in caritate
scīa ꝓdest:sic lex bona est ꝑ cū grā.vñ ad ro.
7.Lex quidē sancta ē ⁊ mādatū iustū sanctū
⁊ bonū.Cū g̃ dr̄.Lra occidit: itelligēdū sine
spū adiuuāte:quēadmodū cū dicit ad ro.7°.
Passiones peccatoz que erāt p legē supplēdū
est. note erant vel auctе p legē. Reuera enim
sine spū occidit.i. occasionē pstat occisionis.
Sicut enim dr̄ ad ro.7.Occasiōe accepta pec-
catū p mādatū opatū ē in me omnē ocupīaz
⁊ bñ dico legē occasionē occisionis pstare:ga
dū peccatū ostendit ⁊ ꝓhibet: ex ꝓhibitione
ocupīam incitat:cum nō adsit spūs: qui nos
oferēdo grām adiuuet implere mandata.

Ad illud ꝛo qō obr̄ ex eadē auctoritate: q
lex Moysi ē ministratio mortis ⁊ damnatōis
dō.q lex ñ dr̄ ad̄mīstratio mortis ⁊ damna
tionis eo q ipsa inferat damnationē ⁊ mortē
ꝑ ga occasionē p̄bet p trāsgressionē augēdo
peccatū:ſm illud ad ro.7. Peccatū occasione
accepta p mandatū seduxit me: ⁊ p illud oc
cidit.Dr̄ etiā mīstratio dānationis ⁊ mortis
ga p illā ꝛnotescit ⁊ moz⁹ ⁊ damnatio trans-
gressoris.vl ga peccātes quos dei grā ad im
plendā iusticiā non inuabat morte corporali
mulctabat.itaq; q moz⁹ ⁊ dānatio p legem
admīstraf:de vitio ꝑuaricātis est:ñ de vitio
legis.Lex enim peccatū mōstrat ⁊ ꝓhibet ⁊
penā peccati ostēdit. Ad aliud quod ex eo
obr̄ dō.q pc̄dubio legē īnuit enacuari apls
ꝑ ꝑ^as cerimonialia ⁊ figuratiua nō ꝑ^as moralia
Nit enī aplus de cerimonialib⁹ ⁊ figuratiuis
ad gal.vlt. Jn xp̄o iēu neq; ꝓpucīū ꝑ noua creatura. Ad 9um
dō sicut supra.q boc qō dic aplus q ex opib⁹
legis nō iustificaf omnis caro. intelligēdū ē
de opib⁹ legalib⁹ vt de sacrificiis ⁊ aliis fi-
guratiuis:ñ de moralib⁹. Itē ad x^um dō.q ꝑm
lex sine grā iusticiā ñ bz:nec tñ inutilis ē. ga
hominis egritudinē mōstrat. vt vz cognita
egritudine sua medicū q̃rat. Qui enī negat
egritudinē suā supfluum iudicat saluatorē.
Nā si p legē.i.p opa legis de quib⁹ indei ost
debāt:iusticia ē.xp̄us g̃ mortuus est gratis.i.
frustra. Ad vndecimū dō. q illud. qui ex
opib⁹ legis sunt sb maledicto sunt.intelligēd
est nō ex opib⁹ illis que ad mores ptinent:ꝑ q̃
in obseruationib⁹ illis fiebāt. ꝓdest enim lex
scripta in tabulis in quib⁹ erant tria mādata
ptinēta ad dilectionē dei.⁊.7.pertinēta ad
dilectionē proximi.cetera ꝛo que impleri ñ p̄nt
iuxta illud actuū ı5. Boc est on⁹ qō nec; nos:
nec; patres nr̄i portare potuim⁹:q ex opibus
legis.supple oībus tam figuratiuis q̃ morali
b⁹ sb maledicto sunt.ga cū oīa ꝑ^as Petri testi
moniū impleri ñ p̄nt.⁊ ī lege scriptū sit deut
z7.Ꝗ.Maledict⁹ omnis q non pmāserit ī oīb⁹
que scripta sunt ī libro hui⁹ legis. ꝓculdubio
maledictioni culpe ⁊ trāgressiōis sbicit: qui
ex legis operib⁹ est. ꝑ ab boc reatū soluit qui
ve grā ofidit saltē spūalr̄ implēs legē. Ad
iz^um.qō obr̄.q lex nō ē ex fide.Sz omne qō nō
est ex fide peccatū ē ꝛc.dō.q nō seq;. fides
enim dupliciter accipit in maiori ꝓpone ⁊ assum
ptione.quia in ꝓpone accipit fides pro doctri
na in epla ad hebr̄.xi. fides ē sba rez sperā
daz ar⁹ non apparētiū. Cū enim dr̄. Lex nō
ē ex fide.sensus est. Lex nō est ex fide vt p fu
turis que sperāda sunt ex amore impleaf:sed
pro p̄nt⁹ ex timore. Doc enī innit aplus cū
imediate sbiūgit.ꝑ q fecerit ea viuet ī illis.
vt intelligaf in boc loco legē poni p illis ope
rib⁹ que in illis obseruationib⁹ fiebāt p escas
Qui aūt vinebāt in illis opib⁹ timebāt vtiq;
si ea non fecissent lapidari vel crucifigi: vel
quocūq; modo puniri.⁊ iō sbiūxit. Qui fece
rit ea viuet ī illis.i.p ꝑmio recipiet vt nō in
tereat. aliter enī puniret. In assumptiōe
ꝛo cū dr̄. Sz omne quod ñ ē ex fide peccatuz
est. fides accipit ꝑ bona ofcīa. ꝓmiserat enī
ve discretione escaz dices. Noli ꝓpter escam
destruere opus dei. Oīa enim munda sunt. Sz
q discernit si manducat dānat⁹ est. quia non
ē ex fide.quasi dicat.Qui mānducat cibū quē
discernit.i.quē mānducādū nō credit:dānat⁹
est in ofcīa sua.i.reū se facit:ga qō dānosum
asserit facit.qō enim mānducat ñ mānducat ex
fide.i.pura ofcīa. otra fidez quippe credit q
edit quod edēdū ñ credit. Omne g̃ quod ñ
est ex fide peccatū ē.i.qō fit otra fidē.i. otra
ofcīam. vt credam⁹ malū esse peccatū est.nō
tñ omne qō fit ex fide bonū ē:quia ignorātia
que est culpa nocet ꝑ^as illud Joh.ıó.A. venit
hora vt omnis qui interficit vos arbitretur
obsequiū se pstare deo. Nō ga qō dr̄. Omne

Universidad de Deusto
Biblioteca

quod nō est ex fide peccatū ē:ideo dr̄:ga oīs infideliū vita peccatū ē:quia omnis infidelr̄ viuēs vl'agēs vehemēter peccat. Ad aliō qō obr̄ p illud ad gal.3.Xp̄us nos redemit de maledicto legis fact⁹ p nobis maledictū ꝛc.dicendū.q̄ due sunt spēs maledictionis. maledictio culpe ⁊ maledictio pene. De maledictione culpe dr̄ in ps.Maledicti qui declinant a mandatis tuis. De maledictione pene dr̄ gn̄. 3.Maledicta terra in opere tuo. Cū ḡ dr̄.xp̄s nos redemit de maledicto legis:maledictum dr̄ culpa transgressionis:a qua p xp̄m redēpti sum⁹. Cū ḡ dr̄.fact⁹ p nobis maledictum: maledictū dr̄ pena passibilitatis ⁊ mortalitatis quā suscepit p nobis. Nota etiā q̄ nō dr̄ maledictū legis eo q̄ maledictio.i. culpe sbiaceat q̄ implet legē ⁊ facit quelibet opa legis. Si enī hoc eēt maledictio culpe sbiaceret xp̄s qui dicit Mat.5.Non veni legē soluere ꝫ adimplere. Ꝫ dr̄ maledictū legis ga maledictio culpe sbiacet in omnib⁹ que scripta sunt in li. legis. Non valet ḡ argumētatio in qua pcedit de maledicto legis:ac si maledictū legis qō de legis transgressione dr̄ de legis implētione dicat. Debēt enīz sic assumē. his verbis īnit aplūs legē eē maledictū.i. maledictum transgressorib⁹ legis indicit. ⁊ ex hoc nō p̄uenit oclusio. Ad aliud qō obicitur q̄ oclusit scriptura oīa sb peccato ꝛc.dō q̄ uerē quod dicit aplūs:nec tn̄ lex mala est.nō enim intelligendū ē inclusit.i.peccatū induxit. ꝫ īclusit .i.inclusa ostendit.non enim lex peccatū īubz īmo peccatū ostendit ⁊ p̄hibet.nam sic dicit ad ro.7.Peccatū nō cognoui nisi p legē.nam ocupīam nesciebā eē peccatū:nisi lex diceret. non ocupisces. Data est enim lex ꝓpter transgressiones vt peccata notādo trāsgressiōes īnueret:⁊ de trāsgressione ouincēt trīsgressores. Ps̄ ḡ q̄ argumētatio nō valet:in q̄ pcedit ex his que figuratiue dicūt: ac si ꝓprie ⁊ sine figura dicant. Si enim lex mala est quia inclusit omnia sb peccato.ḡ de⁹ ē mal⁹ qa oīa in incredulitate oclusit ro.xi. Itē si lex mala ē:quia oīa oclusit sb peccato. ḡ eadē bona ē:qa sb ipsa custodiebamur oclusi ī illā fidē que postea reuelāda erat:sic dicit ad gal.3.⁊ ita lex simul mala ē ⁊ bona.qō ē impossibile.

Ad aliud dō q̄ reuera lex infirma ē ⁊ egena.infirma quia nō plene iustificat. ⁊ egena: qa quantū iuuat nō p se ꝫ respectu grē iuuat lz infirma ⁊ egena sit:nō tn̄ inutil'ē. Inuenit enim infirmitas util' vt.2.Cor.12.Uirt⁹ ī infirmitate pficit'. Ceteꝝ si omnis īfirmitas mala esset:non cū infirmis infirmaret apostol⁹. 2. Cor.xi.nec dicēt etiā. Cum infirmor: tē fortior sum.2.Cor.12.Q autē nō sit lex inutilis:indē p̄z:q̄ iuuat inquā:qa qd sit peccatū ostēdit.⁊ quid sit ꝛt⁹ vt sciam⁹ qd debeam⁹ agere. qd ē uere. Nō ḡ abiciēda est lex tāq̄ inutilis ⁊ spernēda. Itē ad aliud qō obr̄ de eodē dō q̄ in illis ꝛbis īnuit aplūs pene par peccatuz seruituti id oloꝝ eē obseruātiā legis.non fm moralia que in euāgelio ꝛsumāt.ꝫ fm cerimonialia ⁊ figuratiua:que ī euāgelio destruūt. vt p̄z in solutione sabbati ⁊ sacrificioꝝ ⁊ ciboꝝ ī dr̄ia.vñ ad gal.2.Si que destruxi iteꝝ reedifico:p̄uaricatorē me ostituo. Nō ḡ segē q̄ lex seruari nō debeat: lz cerimonialia ⁊ figuratiua seruari nō debeāt.qa cū dr̄.ḡ lex ñ dz seruari:ꝓpter distributionē negatōis īnuitur q̄ lex nullo mō debeat seruari:cum sit in moralib⁹ obseruāda. Ad aliō dō q̄ cū dic aplūs.State ḡ ⁊ nolite iugo seruitut iterum ꝛtineri. de lege loquit secūdum figuratiua: vt est circūcisio ⁊ similia: non de lege secundū moralia.qō ostēdit cum statim sbiungit Ecce ego Paul⁹ dico vobis. si circūcidimini xp̄us nihil vobis pderit. Q enim hoc nō fm vniuersam legem dixerit ostēdit aperti⁹ cuz sbiūgit. Testificor: boi oī circūcidenti se. qm debitor est vniuerse legis faciende. Patet ḡ p ea que sequūt.qa qō dixit.nolite iteꝝ iugo seruitutis ꝛtineri:nō fm vniuersam legē dixit ꝫ tm fm figuratiua que in euāgelio abolēt p̄sertim cū apostol⁹ dicat.Col.2.Nemo nos iudicet in cibo aut ī potu aut parte diei festi aut neomenie aut sabbatoꝝ.que sunt vmbra futuroꝝ.Corp⁹ aūt xp̄i ⁊ cū in euangelio moralia ꝛfirmēt. Ad aliud dō. q̄ cum dicit apostol⁹.Si spū ducimini nō estis sb lege.sed sb grā.sic ē intelligēdū.nō estis sb lege.i.non erratis vt oīs ponat⁹ p añcedēte. Lex enī errātib⁹ ⁊ male agētib⁹ posita est.sicut dic aplūs .i.Tbi.i.Nō est iustis posita lex ꝫ iustis.q̄ vo ducē bñt spūm ñ errāt. ⁊ ita sb lege ñ sunt. qa ñ ē iustis lex posita.ꝫ iustis. Ad illō qō obr̄ ex epla ad hebr̄.7.reprobatio fit p̄cedētis mandati ꝛc.dō.q̄ re uera lex reprobat ꝫ non ꝓpter malignitatē ei⁹ vt hr̄tici mētiunt.sed propter īfirmitatē ei⁹ quam vum stetit būit. qa si aliquid fecit'tūc:tn̄ ñ plene iustificauit. ⁊ etiam reprobat ꝓpter īutilitatē ei⁹: quam modo bēt.nō enim modo īfirma est:īmo etiā vamnosa si teneā ī cerimonialib⁹ ⁊ figuratis

siquidem post aduentū xp̄i inutile ē ea fieri: que olim fiebāt:ut h predicerent. Circuncisio enim ꝛc bi⁹ p̄oni populo diuinit⁹ data sunt ad signationē futuroꝝ: que p xp̄m oportebat impleri. quib⁹ aduenientib⁹ remāserūt illa xp̄ianis tm̄ legēda ad intelligētiā p̄misse ꝓphie. nō aūt necessario faciēda q̄si adhuc expectādū esset vt veniret renelatio dei:que his figurabat esse ventura. Moralia vo obiciēda nō sunt:quia ī euāgelio ꝛfirmāt. Ad z⁹ obiectū ex eodē vicim⁹ legē esse inutilē mō ⁊ tē cum stetit inutilē fuisse ad perfectionē. quod ostēdit aplūs p hoc qō sbūgit. Nihil enīz ad pfectū adduxit lex:quo ad pfectionē. ḡ iutilis fuit lex nō quo ad oīa.qa nō quo ad cognitionē pctī. per legem enim cognitio pctī. ad ro. 3.⁊.7. Peccatū nō cognoui nisi p legē. nā ocu piscētiā nesciebam esse peccatū: nisi lex diceret. Nō ocupisces. Ad aliud qō obr̄ ex auctoritate ad ro.8. q̄ imprope fit ꝛparatio noui ⁊ vet⁹.re.dō.q̄ imo ꝓpe vet⁹ testm̄ nouo testō cōpar: cū fiat inter participātia comparatio Utrūq; enim bonū ē. de nouo enim ꝛstat. De veteri etiā ꝛstat p hoc qō dicit apostolus ad ro.7. Itaq; lex sancta ē ⁊ mandatū iustū sāctū ⁊ bonū. Quod vo dr̄ Ezech.20. Dedi eis precepta nō bona. nō dr̄ hoc qa p̄cepta legis simpliciter bona nō sint. ꝫ qa respectu meliorūz bona nō sunt. sicut dictū est supra. Ad vltimū qō obr̄ ex eadem auctoritate. Nā si ꝓpius a culpa vacasset ꝛc.dō q̄ hoc nō dr̄ qa vet⁹ testamētū in se culpā habeat. ꝫ quia illi quibus data est culpam habēt ex trāsgressione ipsius Q enim dr̄. si a culpa vacasset. sic intellr̄. si a culpa vacasset. i. si a culpa vacare fecisset. lz ē si perfecte mūdasset hominē vt inculpabiles essent obseruatores ipsi⁹. nō vtiq; secūdi loc⁹ .i. opportunitas īgrēd' a deo q̄ paulatī īstruxit

Cōsequēs est quere

re de tpe lationis legis euāgelii. nam cum lex euāgelii sit lex pfce salut⁹ debuit dari hoī ab inicio p⁹ peccatū. qō mltiplr̄ pbat. Primo sic. Detrimtū ē egroto dilatio medicine. Si ḡ lex euangelii medicina ē ꝛtra egritudinē peccati. dilatio legis euangelii ferēde ī detrimētū fuit egrotanti homini. Si ḡ sūma bonitas ordinate dz ea que sunt ad salutē egrotātis hoīs:statim post peccatū debuit dare legem euāgelii. Itē maiori mūdo nūq; deest aliq; perfectio que ei sit necessaria fm suū statū. ḡ nec minori mūdo qui est homo deesse dz pfectio necessaria fm aliquē statū. Si ḡ post lapsū maxime indiget noticia ⁊ lege gre. statim p⁹ lapsum debuit ei dari lex euāgelice pfectōis. aut segtur inconueniēs:q̄ ī opib⁹ dei pfectio debita desiit. Itē non ē persona acceptio apud deū. act.10. ḡ eque ꝓuidet saluti priozꝝ iustoꝝ ⁊ posteriozꝝ. Si ḡ p euāgeliū pronidet saluti posteriozꝝ. ḡ p euāgeliū ꝓuidē debuit saluti p̄oꝝ. Itē si latio legis euāgelice commodū est iustis p̄tib⁹. ḡ dilatio latōis dānū fuit iustis p̄cedētib⁹. non ꝛuenit autē diuine iusticie vt sustineat damna iustoꝝ. Item volūtas dei ē efficax causa bonoꝝ adducendoꝝ. sic dic Aug. Si ḡ volūtas dei ē respectu salutis hūane: quia vult omnes hoīes saluos fieri ⁊ ad agnitionē ueritatis uenire: efficiet qō maxime ptinet ad salutē humani generis Si ḡ ad humanā salutem ptinet maxime lex euangelice pfectionis post lapsuz. ḡ ab inicio debuit dari. R⁹.dō ꝫ⁹ Aug. de san. vic. Oportuit vt post peccatū hominis deponēt de⁹ psonam iudicis:⁊ assumēt psona ꝛsiliatoris ⁊ postea auxiliatoris. ita dūraxat ut p̄mo hominē totū sibi dimittat: quaten⁹ ipe homo ignorātiā expiat:⁊ intelligat se indigere ꝛsilio. deinde etiaz defectū suū sentiat ⁊ agscat sibi opus auxilio eē. Tali ḡ rōe ī tempore nāt legis totus homo dimissus ē sibi. Postea tpe legis cognoscēti ignorātiā suā datū ē ꝛsiliū. postremo in tēpore grē ꝛsitēti defectū suū p̄stitū est auxiliū fm legē grē.s. euangelium.

Ad p̄mū ḡ dō. q̄ cū homo sit libere volūtatis ⁊ rōnis arbitrio ostitut⁹: ñ debz sanari nisi volūtarie. Medicina ḡ nō dabit hōmini nisi scīēti ⁊ desiderāti. Ordo igit curatiōis hoīs regrit vt p̄us p̄bet homo vtz sit sciens hoc ē cognoscēs suū morbū. z⁰ vo vtz sit desiderās auxiliū. ⁊ iō p̄mo sb lege naturali sibi relict⁹ expit suā ignorātiā. z⁰ vo p legē moysi fact⁹ sciēs expit suā impotētiā. vt ex p̄ma experiētia. s. ignorātie querēt ꝛsiliū. ex z⁰ vo. s. impotētie desideraret auxiliū: qō ē grā xp̄i: quā p̄dicat euāgeliū. Dicēdū ḡ q̄ nō ē detrimētū egroto medicine dilatio: si hoc exigat curationis ordo. Ad z⁰ dō iuxta quod dic Aug. ī li. 83. qōnū. Sicut absurd⁹ ē q iuuenilē etatē velz eē in homine tēpoꝛib⁹ sb dito. eua cuaret enim pulchritudines que ceteris etatib⁹ suas vices atq; ordines gerūt. qa sic ipe dic talis pulchritudo reb⁹ discedētib⁹ ⁊ succedētib⁹ pagit ⁊ habet decorē suū in singulis gbuslibz hoīb⁹ singula quecq; etas ab infantia

Universidad de Deusto
Biblioteca

vsq; ad senectutē:sic absurdus est qui in ipso vniuerso gñe humano vnā etatē vesiderat. Nā ⁊ ipsum tāq; vn⁹ homo etates suas agit nec oportuit venire diuinit⁹ magr̄m c⁹ imitatione ī mores optimos formare nisi tpe iuuē tutis.ad hoc valet qđ apl's vic̄.3.ad gal.Sub lege quasi sb pedagogo paruulos custoditos donec veniret q p ꝓphetas ꝓmissus erat.

Secūdū hoc dō. q̄ non defuit generi humāo aliqua pfectio que eēt sibi necessaria ꝑ⁹ statū ⁊ infantia gñis hūani fuit añ legē.puericia in lege:que etates nō sunt susceptibiles pfectōis vi'scipline.Juuent⁹ ẽo tempore grē: que etas pfectionis doctrine susceptibilis est.⁊ iō tūc dari debuit lex euangelii que est perfectio vi'scipline. Ad tertiū dō ꝑ⁹ Aug.in li.83.q. Aliud est qđ diuina puidētia quasi ꝓuatim cū singul'agit. aliud ē qđ gñi vniuerso tāq; publicis vtilitatib⁹ ꝺsulit.Nā ⁊ qcūq; singli ad certā scīam puenerūt: nō nisi ab eadē veritate suaz figillatim etatū opportunitate illustrati sunt. Secūdū h̄ q̄ dō.q vīna sapīa eq̄ puidet prioribus iustis ⁊ posterioribus ſm exigentiā stat⁹ ⁊ ꝺgruitatē puidētie gñalis. ꝑ⁹ quā regrit vt p grad⁹ etatū mūdi grada tim decurrat cognitio vitatis ꝑ⁹ silitudines etatis singularis hominis: quāuis nō eq̄ q̄tū ad necessitatē pſone ⁊ dispēsationē puidētie pſonalis. Ad q̄rtū dō ꝑ⁹ Aug.in li⁹. qōnū noui ⁊ veti.te.Damnū fuit iustis ꝓb⁹:qa ñ añ venit xp̄s. ⁊ quare an iustū vel iniustum sit.solent enim damna iusta esse. nūquid furē pēhensus cum quadruplū uxta legē ꝺdem nat:nō damnū patit:⁊ iustū est:ac p h̄ vānū quod hominū gen⁹ passuz est iuste prouenit. Jdeo etiā pmissum ē quare et saluato: interīpa ꝓmo:dia venire nō debuit.Cū enī ꝓmos parentes circūuenissēt dyabol⁹ de victo hoīe triūphauit.⁊ hic vic⁹ gen⁹ suū vēdidit pc̄ō Non q̄ iustū erat victoris statim auferre violenter spolia.qa qđ facit de⁹ iuste facit. Preterea in li.qōnū no.⁊ veti.te.79.q. Cū acerue peccauerit homo.assentiēs enim fieri se deuz idolatriā admisit:hoc est ī deū peccauit.iōq; nō illi statiz sbueniri debuit:qui nec penituit Post aūt iustis multa mala intulit sathanas Job.Joseph.Jeremie.Jsaie.⁊ ceteris ꝓphetis ⁊ iustis.Jdcirco tunc missus ē xp̄us a deo p̄re suo qui illū vincēt:⁊ se manifestaret regnum illi⁹ auferēs rōne ñ potestate:quāq; oīa possit de⁹. ⁊ illud facit qđ ꝺgruit rōni vt irrepben sibilis pseueret. Ad vltimū dō ꝑ⁹ Aug. in li.qōnū noui ⁊ veti.te.Si ei cui necessitas īminet añ sbueniat:erit quidē grat⁹ nō valde: tñ poterit scire quid sibi pstitū est. Si aūt in ipsa necessitate posito auxiliū feras: sciet q̄le bñficiū ꝺsecut⁹ sit.⁊ ve tribulatione ereptus plus grās aget.Jdcirco recte p̄mo dimisit d⁹ gen⁹ humanū vti volūtate sua.nō tñ sine testimonio sui in fabrica mundi.postea ẽo cum vecidēt noticia dei in terris: ⁊ mores mutarent:visitauit gen⁹ humanū p legē:ut cognito deo ⁊ renouata lege timē inciperēt certi ga legē dedit iudicatur⁹ esset ac⁹ humanos. Sz ga accepta lege a peccatis se nō cohibuerūt diu p ꝓphetas admoniti: mot⁹ misericordia misit filiū p quē facta ē redemptio ⁊ data est lex euangelice pfectionis.Secū dū boc g̃ pz q volūtas dei semp effecit ea que ptinebant ad hoīs salutē.nō tñ expediebat humāo gñi ut a p̄ncipio et sbueniret p xp̄m:⁊ legē euangelii.min⁹ enim esset homo grat⁹ liberatori.

Expletis inquisiti

onib⁹ de lege euangelii in gñali:inquirendū est in spāli de sanctionib⁹ legis euāgelii.Notādū igit q̄ sicut ī lege Moysi sunt leges circa opera necessitatis:que sūt ī p̄cepto ⁊ circa opera supererrogationis que sunt in noto:sic lex euangelii ꝺtinet duas ptes. Preceptа in opib⁹ necessitatis. ꝺsilia in operibus supperrogatōis. Primo igit inquirēdū erit de p̄ceptis euāgelicis. 2° de ꝺsiliis. Jtē sicut p̄cepta legis Moysi in tres dr̄ias distinguūt in p̄cepta moralia.iudicialia.⁊ figuralia. ita p̄cepta euāgelii trib⁹ partib⁹ ꝺtinēt. Prima pars erat moraliū. 2ª iudicialiū. 3ª sacramētaliū.Jdeo isto ordine erit de p̄ceptis euāgelicis īquirēdū. Primo de p̄ceptis moralib⁹ 2° de iudicialib⁹. 3° de sacramētalib⁹.

Jtē p̄cepta moralia euāgelii dupliciter sūt. Nam quedā sunt generalia respectu omniz ut ea q̄ ꝺtinēt in sermone dñi habito ī mōte. Mat.5.6.7.⁊ Luce.6. ⁊.6. Quedā ẽo sūt spālia pſonaz pfidētiū.ut precepta que spāl̄ vāt apostolis Mat.10.⁊ Luce.9.⁊.10. Primo igit erit ingrēdū de gñalib⁹. 2° de spālib⁹ seu pticularib⁹. Jtē circa gñalia p̄cepta p cedet ingsitio ſm ordinē euāgelice traditōis in qua ꝓmo disponūt p̄cepta ad determinationē faciēdoz ⁊ uitādoz. oñt ad ordinādā ītētōez faciēdoz ⁊ uitādoz.mat.5.Attēdite ne iusticiā uestrā faciatis coz̄ hoīb⁹. Jtem p̄cepta circa determinationē faciēdoz dispo nunt hoc modo. Primo enim dāt p̄cepta ad ordinādā passionē irascibilis:cū dr̄ Mat.5.Dictū est antiqs.non occides.ego aūt dico vobis nō irasci. 2° ad moderādā passionez ꝺcupiscibilis.cū ibidē sbdit.Audistis qa dictū est.non mechaberis. ego aūt dico vobis. oīs q viderit mulierē ad ꝺcupiscēdū ꝛc. 3° vant p̄cepta ad ordinandū motū rōnabil' ibi Audistis qa dictū ē.nō piurabis ꝛc.Ego autē dico vobis nō iurare ꝛc. Jtē p̄cepta ordinātia passionē irascibilis ꝺsistūt in duob⁹.in ꝓhibitione ⁊ ī iussione. Jn ꝓhibitiōe ire cū dr̄.Audistis qa dictū ē. nō occides ꝛc. ego aūt dico vobis q̄ omnis q irascit fratri suo reus erit.In iussione recōciliatōis ⁊ ocordie. Recōciliatōis respectu ei⁹ quē lesimus.cū dr̄ Si offers mun⁹ tuū ꝛc. vade recōciliari ꝛc.Cōcordie respectu ei⁹ a quo lesionē accepim⁹. cū dr̄.Esto ꝺsentiēs aduersario ꝛc. Uel p̄ceptuz recōciliationis vat respectu frīs boc ē amici p̄ceptū ocordie respectu inimici. Secūduz g̃ euāgelicū ordinē pcedam⁹.Circa g̃ p̄cepta ordinātia motū irascibilis querūt ista. ꝑ⁹ de ordine ad sequētia p̄cepta. 2° vtz irasci vl'r sit ꝓhibitū. 3° de gradibus hic positis circa ire reatū. 4° de p̄ceptis recōciliatōis ad p̄imū ⁊ ocordie ad aduersariū.

Quantum ad primuz

sic obr̄. Uis imperans nāl'r ꝑor est in monēdo q̄ vis impata. Si g̃ ī ordine viriū anime vis imperans est vis rōnalis. vires impate irascibilis ⁊ ocupiscibilis:natural'r ꝑor ē motus rōnabilis motib⁹ irascibil' ⁊ ocupiscibil'.ergo ꝑor p̄ceptis euangelicis ordinādis. Jtē cū natural'r ꝺsequat⁹ mot⁹ ire ad motū ocupīe: quia sicut dic̄ Jo.Dam. Jra est audax ⁊ vindex lese ocupīe.g̃ ꝑus dz ordinari p̄ceptū regulans motū ocupiscibil': q̄ irascibil'. Rō. ad p̄mū dō.q ab inferioz⁹ p̄cedit ad superioza ordinās inferiores mot⁹ ꝑus ocupīe ⁊ ire:q sunt mot⁹ ẋtutis animalis:vt postea ordinet mot⁹ supiores ẋtutis rōnalis.quia sicut dr̄.i.ad Cor.15. Prius est qđ aīale est: deinde quod spāle est. Ad 2um dō q illud ad qđ p̄ncipal'r ordinat nā est cōseruatio nature.⁊ ideo cū occisio destruat nām: ꝑus amouet radicem occisionis que est ira. Consequēter ẽo ordinat natura ad multiplicatōem nature:q̄ ordinat⁹ p mr̄imoniū. vñ oñter remouet radicē inordinatiōis adulterii circa multiplicatōem nature:que est ocupīa.

Secundo queritur

vtz irasci vl'r sit ꝓhibitū.qđ videt:ga pluralr̄ dicit Mat.5. Dīs q irascit frī suo reꝰ erit iudicio

Jtem omnis affectio q̄ captiuat ⁊ oturbat motū rōis ē illicita:sicut patet in voluptate carnis in luxuria:in qua afficit ocupiscibilis vñ dr̄.i.Cor.6.Qui fornicat in corpus suum peccat.ibi glo.Ardor libidinis quo nulla maior voluptas animū suū tenet efficitq; captiuum.⁊ ideo talis voluptas illicita.Cū g̃ ī ira sit affectio turbās ⁊ captiuās libertatē rōnis ⁊ discretionē:mot⁹ ire semp erit illicitus.

Jtē si omnis qui irascit fratri suo reus erit iudicio.Sz esse reū iudicio nō est nisi ꝓ culpa mortali.Jra igit semp erit culpa mortalis.

Si dicat ꝑ⁹ beatū Piero.sup eūdem locū. q ira ē omnis mal⁹ mot⁹ ad nocēdū. Sz h̄ ꝺtingit duplr̄.ſbito ⁊ cū deliberatione.Si ſbito tunc est veniale. si cū deliberatione mortale. Uñ Piero.Subit⁹ mot⁹ cui ñ ꝺsentit ꝓpassio est.cui videt ocordare illud ps. Jrascimini ⁊ nolite peccare. accedēte ẽo ꝺsensu passio ē mors in domo. Conr̄. Null⁹ mot⁹ nālis est culpabilis.Jrasci est mot⁹ nālis, vñ dic̄ glo. sup.5.Math̄. Naturale ē irasci. g̃ cū sit mot⁹ naturalis ipsi⁹ irascibilis: nō erit mot⁹ culpabilis. Jtē null⁹ peccat ī eo qđ vitare non potest.Sz irasci vitari non pōt.sicut dic̄ glo. sup illud.4.ad eph̄. Jrascimini ⁊ nolite peccare.Jnuit⁹ tollero qđ uitari non potest.⁊ sb dit.Si surgit mot⁹ animi qui ꝓpter penā peccati ñ ē ī potestate nostra:saltiz ñ ei ꝺsentiat ratio.g̃ null⁹ peccat irascēdo. Jtē Haymo sup eundē locū dic̄. Permittit apostol⁹ irasci ꝑ phibet irā ad affectū ducē cū dic̄.Jrascimī ⁊ nolite peccare.Jrasci igit ñ est ꝓhibitū.

Jtē Ambro.sup eūdē locū.Jrascimini ꝺtra peccātes.qđ est nālis mot⁹ ai:q̄ solet ad pfectum ptinē deliquentiū.Jdeo irascēdū ee dic̄ ostendens banc iram esse bonam. Si uero ex his dicat q̄ irasci aliq̄n non sit peccatum. Contra.Jn p̄s.Jrascimī ⁊ nolite peccare.glo Jrasci omnino uel leuiter peccatū est. Rō. Cum sit triplex uelle.s.uelle nature. uelle grē uelle uitii.sicut dic̄ glo.ad ro.7.super illud.ñ enī bonum hoc ago ꝛc.Motus ire potest surgere ex uolūtate nature.uel uolūtate grē.uel ex uoluntate uitii.Si ex uoluntate nature seruato modo ⁊ causa ꝺfferēs est. ⁊ ſm h̄ dic̄ Piero.super Math̄.5.Naturale est irasci:ita tamē ne fine causa fiat. Si ex uolūtate grē sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

irascī laudabile est: ⁊ pcedit ex zelo. ⁊ ſm̄ ꝟ dīc glo. Ambro. ad Eph̄. 4. q̄ irascendū ē oī peccantes. Uñ dīc apostol⁹. Irascimī oñdēs hanc iram esse bonam. Si ꝟo ex uoluntate uitii irascī culpabile est: ⁊ pcedit ex impatīa: vñ ſm hoc dīc brūs Greg. ſup Job. 5. Stultum uiz interficit iracūdia. Alia ē ira quā īpatīa Alia quā zel⁹ fac̄. illa ex vitio: hec ex virtute. Quā ꝓhinces habuit. Numeri. 25. Hely non būit. i. R. 2. Si enim sic ꝓximos vt nos amare ꝑcipimur: restat vt eoz erroꝛib⁹ sicut nostris vitiis irascamur. Ad illud ḡ qō ꝓmo obī. q̄ gnālī dī. q̄ oīs qui irascīt. dō. q̄ nō dicīt gnālī ita q̄ extendat ad irascī quocūq; mō. ſ ſm q̄ irascī pcedit ex vitio. aliud est enim irascī frī: aliud irascī pc̄ō. aliud irascī absolute. Irascī fratri semp pcedit ex vitio. Naz frater hic dī ꝓximus rōne coīonis nature ⁊ possibilitatis ad coīonē grē īquātū hui⁹. vñ ſm hoc ira infgit in naturā: ⁊ diffinitur ab aug. 14. de ci. dei. Ira est vlcīscēdi libido. Irascī ꝟo peccato procedit ex ꝟtute: ga ex amoze seu zelo iusticie: de qua dicit Crisō⁹. Ira que est ex causa ⁊ non ex passione est iudiciū: nō ꝟmotio illicita: ⁊ iudiciū dīc motū iusticie.

Irascī ꝟo absolute dīc q̄ īdifferēs ē: ut mot⁹ est ex ipsa natura: g mot⁹ cū est in peccatū oz dinaī p zelum. cum est in personam seu nām inordinaī p vitiū. Ad 2m̄ dō q̄ pturbatio rōnis ꝟtingit dūplr̄. ex infirmitate nature. ⁊ tunc est pturbatio penalis. ⁊ ex volūtatis p uersitate: ⁊ sic est pturbatio culpabilis. Ex infirmitate nature ꝓuenit pturbatio ī ira per zelum. ex puersitate volūtatis ī ira p vitium vñ ad pturbationē ī ira p vitiū segī obnubilatio rōis. ad pturbationē ī ira p zelū segī clarificatio mētis. vñ dīc Greg. ſup Job. In recti emulatione vñ mēs turbaī ne videat: inde ꝓficit vt ad vidēdū veri⁹ clareſcat: sic cum infirmāti oculo colriū mittitur: lux penit⁹ negaī: ſ inde eam post paululū veraciter recipit: uñ hanc ad tp̄s salubriter amisit. Si ḡ intelligaī illud qō obicit de ira p uitiū ꝟcedēdū est q̄ ꝟcludit iram esse affectionem illicitā. Si ꝟo de ira p zelum. dō est q̄ pturbatio que est in ira p zelū nō aufert vsum seu libertatē rōnis: niſi ſm qd ⁊ ad tp̄s vt postea ꝓficiat rō ī cognitiōe ⁊ libertate ampliore

Ad tertiū dō sic ꝓus. q̄ ꝟtingit irascī ſbito ⁊ sine ꝟsensu: ⁊ dī ꝓpassio. ⁊ cū velibera tione ⁊ ꝟsensu volūtatis nocēdi: ⁊ dī passio ꝓximo mō veniale. 2° modo mortale. qō intelligiī ꝓhiberi: cum dī. oīs qui irascīt reus erit iudicio. Ad quartum qō obī q̄ irascī naturale est patet rōne ex distinctione supradicta. Ad qntū qō dīc q̄ irascī nō ē in potestate nostra dō. q̄ si intelligaī de ira passione: manifeste falsum est. Si de ꝓpassione dō q̄ postq̄ insurrexit nō est mot⁹ ꝓpassionis ire ī potestate nostra. ſ añq̄ insurgat ī potestate nostra est uitare ne surgat. ⁊ hoc quantū ad mot⁹ singulos: ⁊ si non quantū ad omnes. ſm qō dī de uenialib⁹ peccatis. hoc autē ē si nos ſm ꝟsiliū beati Greg. Uos munim⁹: q dīc sup Job. q̄ duob⁹ modis possidere animū ira dissuescit. ꝓm⁹ ē ꝑ ꝑcognitionē passionis vñice 2⁹ ꝑ ꝑcognitionē ꝓprie infirmitatis. Cōsiderata enī ifirmitate ꝓpria mala nobis excusat aliena. Ad reliqua ꝟo ꝑ rōnis ex ꝑdictis.

Tertio queritur de

gradib⁹ positis Mat. 5. circa ire reatū. Nā sic Raban⁹ dīc sup illud Mat. 5. Oīs q̄ irascīt frī suo. 2c̄. Gradus sunt in istis peccatis. ꝓmo est irascī: ⁊ habet motū aīo retinē. plus est si vocem ꝟmotio ipa extorsit qua feriaī ille cui irascīt. plus est si certa uitupatio increpuit. Silr̄ ḡdus sūt in pena. nam minus est iudiciū qñ adhuc cū reo agīt: ⁊ est defensioni locus. plus est ꝟciliū qñ adhuc iudices inter se ꝟferūt quo supplicio damnēt quem ꝟstat esse dānandum. plus est etiam iebēna ubi nulla sententie dilatio: ⁊ ita qō ꝓtis ⁊ certis modis exꝑmi nō potuit quibusdam filitudīb⁹ distinctū est. Juxta ꝟ īcidit qō utz ī peccatis sit ponē ḡdus. Nam Tullius posuit oīa peccata equalia bis rōnib⁹ ī li. de paradoxis. Peccata non rez euentu: ſ uitiis hominū metiēda sūt Nam in quo peccaī id potest esse aliud alio minus: aut maius. ifm quidez peccatū q̄cūq; qō ꝓbat exemplo tali. auri nauem euertet gubernator an palee in re aliquatulū hoc est in damno: ⁊ ī inscīa gubernatoris nihil īteresī. Ex quo relinquīt: q̄ cum rō sit gubernator. uita ꝟo sic nauis: res ꝟo in qua peccaī uelut onus nauis: qō quātū ad errorē rōnis erit in dīa ī peccatis. Item arguit Tulli⁹. Si ꝟtutes sunt pares paria esse uitia necesse est. Si ꝟtutes sunt pares sicut babz apod. 20. Latria ciuitatis equalia. ḡ uitia omnia sunt equalia.

Item si ꝟtus cōpaī rectitudini. Recto aūt nihil est rectius. ḡ ꝟtute aliqua nihil erit ꝟtuosi⁹. Erunt igiī ꝟtutes pares. ⁊ inde ut ꝓus.

Item peccatū non est appetit⁹ malaz rez sed defectio meliorz. sicut dīc Aug. Si ḡ rō pōt sumiī ex derelictōe boni quod est summum. Bonū aūt illud est unuz. ḡ defectio vno modo erit. Paria igiī erunt peccata: ex quo est par defectio. Jtē arguit Tulli⁹. Peccare ē rōis q̄si transire lineas hoc est limites honestatis: q̄ longe autē ꝓgrediaris cū semel transieris ad augēdam culpā transeundi nihil pertinz.

Item idem. Peccare nemini licet. qō si nō licet id vno teneī. s. ga nō ē licitū. Si arguiī non licere. hoc aūt q̄ dico ñ licitū nō maius nec min⁹ fieri pōt. Si ḡ ex eo peccata nascūt: equalia esse oportet. Jtē omnes mortes ꝑuatione uite sunt pares. omnes cecitates priuatione visus sunt pares. ḡ omnia peccata ī ꝓuatione boni sunt paria. Contra. Grego. sup Ezech. assumens illud Job. Per singulos gradus meos ꝓnūciabo illū omnipotēs deū Per singulos gradus suos ꝓnūciat q̄ p incremēta ꝟtutū que acceperit ei laudē reddit.

Jtē idē in eodē. Si grad⁹ ī cordis ascēsiōe nō essent: ꝑs. nō dicēt. Ambulabūt de uirtute in virtutē. Item idem ibidē. Alia sunt uirtutis ꝓmordia. aliud ꝓuect⁹. alind pfectio. Si enim ipsa fides ad pfectionē suā nō ꝟbuisdaz gradib⁹ duceret: nequaq̄ sancti apli minime dixissent auge nobis fidē. Ex hoc ḡ relinquīt q̄ ī ꝟtutib⁹ sunt gradus: ⁊ ꝟtutes sunt impares: ⁊ etiam vna virt⁹ sibi ipsi impar ſm diuersos stat⁹. Multo ḡ fortius ipsa peccata.

Item aug. in sermone habito in mōte. Sic in trib⁹ gradib⁹ ad peccatū ꝓuenīt. suggestione. delectatione. ꝟsensione. ita ipsi⁹ pctī tres sunt dīe. in corde. in facto. in ꝟsuetudine.

Jtē Grego. Peccatū trib⁹ modis admittitur Nam aut ignorantia. aut infirmitate. aut studio ꝓpetraī. ⁊ graui⁹ qō ex infirmitate est q̄ qō ignorātia. ⁊ multo grauius studio q̄ qō ifirmitate peccaī. Jtē qs dubitat gn mai⁹ sit peccatū idolatria q̄ ira. Jtē q̄ mai⁹ peccatum homicidiū q̄ fornicatio. ⁊ q̄ mai⁹ peccatū īferīcere patrē q̄ inimicū. Jtē si pctā omnia essent paria: omnib⁹ pctis deberēī par pena. qō non admittit nec lex nec rō. Jn pdictis ḡ rōnib⁹ videī manifeste errasse Tullius in li. de paradoxis. Jtē querīī qualī reat⁹ illi distinguēī: cū dicīī. q̄ irascitur reus erit iudicio. qui dixerit racha reus erit ꝟcilio. qui fatue reus erit iebēne. Naz apls Galatas vocat insensatos. ad gal. 3. O insensati galate 2c̄ Dīc ḡ fatue fratri. R⁹. dō q̄ gradus sunt in peccatis: ⁊ peccata alia aliis maiora ⁊ minora sunt simplr̄ loquēdo. ſm qd tñ dicūtur peccata equalia. ⁊ loquimur de peccatis moralib⁹. Consideraī enim peccatum vt auersio seu ꝓuatio boni. Consideraī etiā vt nocumētum seu reat⁹ supplicii. Primo mō dupliciter. naz bonū ē ꝓuatio ē pctm̄ dupler ē. nature ⁊ grē. In bono aūt nature accipīt rectitudo rōnis seu voluntatis ⁊ habilitas susceptibilitatis gratuite pfectionis. In bono ꝟo gratuito accipīt gratia gratū faciēs absolute: ⁊ gratia gratū faciens determinate: put intrat essentialr̄ in qualz ꝟtute ⁊ etiā grā gr̄tis data. Si ḡ ꝟsidereī peccatū vt ꝓuatio boni naturalis: distinguēdū ē. ga aut vt priuatio rectitudīs īnate rationi ⁊ volūtati que absolute ⁊ vno modo est. ⁊ rūc dicemus quo ad hoc peccata equalia attendēdo ꝓuationē vni⁹ rectitudīs quāuis differēt ē dispositioni curuitatis inueniam⁹ in peccatī ſm maiorē elōgationē a rectidine. Et ſm hoc sunt inequalia ⁊ alia maiora aliis. Si ꝟo ꝟsiderem⁹ vt ꝓuatōez bilitatī seu susceptibilitatī boni gratuiti ſm 3 ꝟueniunt peccata inequala. Nā ad aliud reddit aīam inhabiliorē ad grām. hec aūt ꝓuationis ꝺria ꝟtingit ex differēti modo auersionis uolūtatī a bono. Item si ꝟsidereī vt ꝓuatio boni gr̄tuiti distīguēdū est. ga aut boni gr̄tuiti absolute. ⁊ quo ad 3 ꝟueniunt adhuc peccata eq̄lia quia omnia pctā mortalia ꝓuāt vnū bonū: 3 est grām absolute. aut boni gr̄tuiti gratum faciens determinate: put ē eentialr̄ ī qualibz ꝟtute seu gr̄tuiti gratis ꝺati. ⁊ ſm 3 ꝟueniunt pctā equalia. Nam odiū fr̄num ſm hoc maiꝰ malū est q̄ fornicatio. ga ꝓmo ⁊ p se ꝓuat caritatē. tñ ga onere sunt ꝟtutes p ꝟsequens ꝓuat alia. Fornicatio ꝟo ꝓmo ⁊ p se ꝓuat castitatē: quāuis p ꝟns alia. maiꝰ aūt bonum ē caritas q̄ castitas. Silr̄ ſm hoc maiꝰ malū est ifidelitas q̄ odiū: ñ ꝑdicta rōne: ga ꝓuet maiꝰ bonū. ſ ga plura ꝓuat bona. Priuat enī ifidelitas bonū gr̄tū faciēs. vt fidem formatā ⁊ ceteras: per ꝟsequēs ⁊ bonum gratī datum vt fidem iformem ⁊ spem ⁊ timorem. Si ꝟsidereī pctm̄ vt reatꝰ dupliciī est. Nam reatꝰ aut est respectu amissiōis glorie. aut respectu passionis iebēne. Si respectu amissionis glie: distīguēdū est. aut respectu glorie absolute: aut respectu glorie determinate. respectu glorie absolute inueniunt pctā equalia quo ad reatum. Omne enim pctm̄ mortale facit reum amissione glorie simplr̄. Si respectu glorie determinate ſm q̄ nos dicimꝰ q̄ habēti maiorē

Universidad de Deusto
Biblioteca

grām debeꝫ maioꝛ gloꝛia. ſm hoc inueniūꝫ
ꝑtā inequalia quantum ad reatū. ſ⁹ q ꝑtō
ī aliquo ꝓnatur maioꝛ grā q̄ in alio. Si ꝯo
conſideꝛeꝫ reatus peccati reſpectu paſſionis
iebenne diſtinguendum eſt quia in paſſione
iebenne attenduꝫ duo. diuturnitas ꝛ acer-
bitas. Quantum ad diuturnitatē paſſionis
inueniꝫ equalitas in peccatis: quia omnibus
peccatis mortalib⁹ debeꝫ eterna pena. Quan
tum vero ad acerbitatē inueniꝫ inequalitas
qa differens acerbitas pene reſpondebit diſ
ferētib⁹ peccatis: ꝛ maioꝛ ꝛ minoꝛ. Hanc aūt
differentiā facit differens cauſa auerſionis q̄
eſt in peccatis. Secūdū ḡ hāc diſtinctionez
patet: quantū ad quid attendiꝫ equalitas ī
peccatis: ꝛ quantū ad quid inequalitas. No
tandū autem ad maioꝛē euidentiā: q ḡdus
qui ſunt in peccatis ꝛ maioꝛitas ſeu augmē
tum ꝛ diminutio diſcernunꝫ triplici radice.
In peccato enim eſt auerſio ab incōmutabili
bono ꝛ increato. ꝛ deſertio boni creati meli
oꝛis ꝛ ꝓuerſio ad bonū ꝛmutabile deteriꝰ.

Circa auerſionē a bono incōmutabili mē
ſurant peccata ingratitudo ꝛ ꝛtemptus. In
gratitudo diuine bñficentie. ꝛtemptus iuſti
cie. Rōne ingratitudinis dicim⁹ fornicatōez
fidelis maiꝰ eſſe peccatū q̄ fo.nicationē infi
delis. Rōne ꝛtemptus dicīꝫ maius peccatuꝫ
quod eſt ex infirmitate q̄ qđ ex ignoꝛantia:
ꝛ quod ex ſtudio q̄ quod ex infirmitate: ſic
dic̄ btūs Ḡrego. Circa deſertionē boni me
lioꝛis de qua dicit aug. Peccatum nō ē appe
titus malaꝛ rei: ſed deſertio melioꝛ. menſu
ranꝫ peccata ſm differentiam boni qđ deſe
rīꝫ. quod variaꝫ triplr̄. Eſt enim deſertio ma
ioꝛis boni: ꝛ deſertio boni magis debiti: ꝛ de
ſertio boni pluris ſeu multiplicioꝛis. Rōne
deſertionis boni melioꝛis dr̄ maiꝰ peccatum
odium q̄ fornicatio: quia in odio ꝑncipaliter
deſerīꝫ bonum caritatis. in fornicatiōe bonū
caſtitatis. Maiꝰ aūt bonū eſt caritas q̄ caſti
tas. Rōne deſertiōis boni magis debiti maiꝰ
peccatū ē fornicatio ſacerdotis q̄ fornicatio
layci. quia ſacerdos amplius teneꝫ obſeruare
bonū caſtitatis q̄ laycus. Rōne deſertionis
boni multiplicioꝛis maius peccatum eſt infi
delitas q̄ odiū vel fornicatio. qa infidelitas
ꝓuat bonū gratū faciens: ꝛ ꝓterea bonū ḡtis
datum vt fidem informem. odiū autem vel
fornicatio ñ tollit fidem īformem. Plura ḡ
bona ꝓuat infidelitas q̄ odiū vel fornicatio.
Circa ꝓuerſionē ad bonū ꝛmutabile deteriꝰ
habet mēſurari peccata rōne libidinis: quam
diffinit augꝰ. improbam volūtatem ſm quaz
aſſignat augꝰ gradus ī peccatis ī corde. ī fa
cto. ī conſuetudine tāq̄ tres mortes. vna quaſi
in domo cū corde conſentiꝫ libidini. altera ꝓ
lata iam extra portam: cum ī factum ꝓcedit
aſſenſio. tertia cum ī conſuetudine mala tanq̄
mole terrena ꝑmiꝫ anima quaſi ī ſepulchro
iam putēs. Ad aliud ḡ q ꝑmo obr̄ q ꝑtā
nō reꝛ euētu: ſ vitiis boīum meriēda ſūt pz
rñſio. Nam cum vitiū dicat Tulli⁹ auerſiōez
ſeu declinationē a rectitudine rōis. Declina
tionem autem a rectitudine poſſum⁹ conſiderare
vel quātum ad terminū a quo. ꝛ ſm hoc declinatio
naſ ab vno. vel quantū ad terminū ad quem
ꝛ ſm hoc declinatio multifaria eſt quaſi infi
nita. Rōne ḡ termini a quo dic̄ peccata eq̄lia
ñ rōe termini ī quez. ꝛ ſic etiā dic̄ de euerſiōe
nauis q quātum ad iſciētiā gubernatoꝛ ni
hil īteꝛeſt ſiue nauis euerſaꝫ que fert aurum
ſeu nauis que fert paleas. Ad z⁹ q argu
it p equalitatē brutum equalitatem vitiorum
dō q ñ ſequiꝫ niſi ſolo modo quo ad qd. vir
tutes enim dicūꝫ pares: qa conſtūt ab vno ꝛ
ī vno ꝛ ad vnum. Peccata vero dicēꝫ paria
ſolum ꝓpter receſſionem ab vno. ñ tñ ī vno
conſtūt nec ad vnū: ſ ad multa referūt: ꝛ ex
multis cauſātur: ꝛ ex tot quot poſſūt eſſe pec
cādi circūſtātie. Ad aliud quod obr̄ q de
ſertio que cauſat peccatuꝫ eſt vna ī peccatis.
dō q iſtud ſolum verū eſt ſm quid. ſ⁹. ſ. q re
ferim⁹ ad vnū ꝑmū bonum: qđ eſt de⁹. ſen ſz
q referim⁹ ad vnam ꝑmā rectitudinē rōnis
vt dictū eſt: ñ tñ ſ⁹ q referim⁹ ad cās ſiue cir
cūſtātias deſertōis. īmo ſz hoc multiplicaꝫ ꝛ
diuerſificaꝫ ſm plus ꝛ min⁹ deſertio ī peccat
ſ⁹ q dicerem⁹ curuitates que ſunt declīatōes
a rectitudīe. equales ſm quid ſolum referēdo
ad vnā rectitudinē a qua ē declinatio ī oīb⁹
curuitatib⁹: ñ tñ dicerem⁹ oēs curuitates eq̄
lis diſpoſitōis ſecūdum īflexionē declīatōis:
īmo ſecūdū hoc dicim⁹ curuū curuo curui⁹.

Ad aliō qđ dic̄ q peccare eſt trāſire li
neas ꝛc pz reſpōſio. Simplr enim ñ eſt veruz
qđ dic̄: q ñ differt ad augēdū culpā trāſcēdi
q̄ lōge ꝓgrediaris niſi ſolū quo ad qd.
Silr̄ ad aliud qđ dic̄: q non licere eq̄lr̄ eſt in
omnib⁹. dicēdū q q̄ntū ad negationem q̄ ibi
intelligiꝫ vez eſt: ſed q̄ntū ad ꝓnationem ꝛ
aptitudinem que ſbintelligiꝫ falſum eſt.

Ad aliō qđ obr̄ q mortes ſūt pares. dō. q
ꝑfm dicīꝫ mors ꝛ dicīꝫ corruptio. mors ſ. q̄ tū
ꝓuat vitā grē. corruptio vo rōne vulneratio
nis nature. Quānis ḡ peccata ſint eq̄lia rōne
ꝓuationis grē abſolute vt dictū ē: hoc eſt in
quātū ſunt mortes: nō tñ erūt equalia rōne
vulnerationis nature inquantū corruptiōes
īmo ſunt ibi gradus ſ⁹ acceſſum maioꝛem ꝛ
minoꝛē ad corruptionē vltimā ſm q ponīꝫ
grad⁹ mortui in domo mortui ī porta. ꝛ mor
tui ī ſepulchro. Ad vltimū dō ſ⁹ beatuz
Greg. Creuit gradus culpe. creuit ordo ſnīe
quia in iudicio adhuc cauſa dediciē ī ocilio
iam culpe ſnīa diffiniē. in iebēna vo ignis ea
que de ocilio egrediē ſnīa expleꝫ. Quia igiē
dñs humanoꝛ actuū ſb breui examine greſſ⁹
enumerat: ira ſine voce iudicio ira cuz voce
ocilio: ira ī noce cū ſermone ꝛtumelie iebēne
ignib⁹ manci paſ. Nota etiā ſ⁹ aug. In ꝑmo
ē ira tm. in zo ira ꝛ vox. in zo ira ꝛ vox ꝛ certa
expſſio irriſionis. Itē nota ſ⁹ Ḡrego. in
diciū eē diſcuſſio: ociliū ſnīe diffinitio. Iebē
na ignis ſnīe execuꝰtio. ꝑmū erit cū dicēꝫ. eſu
rini ꝛc.z⁹ cū dicēꝫ. Ite maledicti. Mat. zs, 3⁹
cū infligēꝫ pena iebēne. Itē nota ſm aug.
iebēna ignis nec dānationē bēt dubiā: ſicut
iudiciū: nec damnati penā ſicut ociliū: ſed in
iebēna ignis certa eſt damnatio ꝛ pena dam
nati. Ad illud aūt qđ obr̄ vltimo q aplus
vocat galathas fatuos ſeu inſenſatos dō ſ⁹
aug. in ſermone dñi in monte: cum ait. Qui
diſcrit fatue duo ſbaudiūt ꝛ frī ſuo: ꝛ ſine
cauſa: hoc eſt vñ defendiē q aplus galathas
vocat ſtultos: quos etiā frēs noīat. non enim
hoc fecit ſine cauſa.

Quarto quer̄itur de

ꝑceptis recōciliationis ad ꝓximū ꝛ occoꝛdie
ad aduerſariū. De ꝑcepto ḡ reconciliationis
dr̄. Mat. ç. Si offers munꝰ tuū ad altare ꝛ ibi
recoꝛdat⁹ fueris: q frater tuus habet aliquid
aduerſus te: relinque ibi munꝰ ꝛ vade ꝓius
recōciliari frī tuo. Circa qđ ꝑceptū ītidit qō
ꝓmo de hoc q dr̄. ſi offers munꝰ tuū relinque
ibi: non dixit. refer vel repoꝛta: quia ſicut dr̄
ibi in glo. Qđ recte offerꝛ mutari non licet.

Itē eccliaſtes. ç. Omne qđ voueris redde
Et in ꝑs. Uouete ꝛ reddite. Et quib⁹ videꝫ
q mutari non poſſit. ſ bi⁹ qōnis diſcuſſionez
ꝛ ſolutionē habes ſupra qōe de votis. Itē
querīꝫ vtꝛ hoc qđ dr̄ in iſto ꝑcepto: vade ꝓ⁹
reconciliari frī tuo ſit intelligendū ad īram.
Ad qđ arguit aug. De abſente ultra mare cō
ſtituto poteſt fieri q hēat aliquid aduerſum
aliquē aliū. Abſurdū ē aūt credere añ altare
munꝰ relinquēdū: qđ poſt terras ꝛ maria p
agrata offerat deo. Coguntur igiē illō ꝑceptū
ſpūalr̄ intelligere. Conr̄. Aug. Si accipiaꝫ
ad lr̄am fortaſſis aliquis credet ita oportere:
ſi pñs frater eſt. non enim dinti⁹ differri pōt
vt munꝰ illud relinquē añ altare iubeatis.

Rº p diſtinctionē. ga aut frater ē pñs aut
abſens. Si abſens intellr̄ ire ſpūalr̄. ſi pñs cor
poralr̄. Unde aug. in ſermone dñi in monte.
Pergendū eſt nō pedib⁹ corporis ſ motibus
animi: ut te humili affectu ꝓſternaſ fratri: ad
quem cara cognitione cucurreris in oſpectu
ei⁹ cui munꝰ oblatur⁹ es. Jta. n. etiaz ſi pñs ſit
poteris eum non ſimulato aīo lenire: atq in
grām ꝓuocare veniā poſtulādo. ſi hoc prius
coram deo feceris pgens ad deum non pigro
motu corpis ſ celerrimo vilectōiſ affectu atq
inde veniēs. i. intētionē renocās ad id quod
agere cepas offeras munꝰ tuū. Itē querīꝫ
utrū ille cui iniuriatū eſt debeat amicitiā q̄
rere. Ad qđ dic̄ aug. ſup illū ter. Si frater bz
aduerſuz te. i. ſi tu eū in aliquo leſiſti. tunc. n.
ipſe bz aduerſuz te. nam nos hēm⁹ aduerſus
illū: ſi ille nos leſit: ubi non eſt opus pgere ad
recōciliatōem. Conr̄. Joh. Criſoſ. ſup Mat
Si ꝓ gloria ſalutis tue iubet te dñs amicicia
face: magis iniuriaꝰ debes rogare. ḡ ille cui
iniuriatū eſt debet petere ex ꝑcepto amicicia
ꝛ recōciliatiōez. Rº duplex eſt debitū. ne
ceſſitatis: ſine quo non eſt ſalus. ꝛ ſm hoc ex
iſto ꝑcepto ille cui ē iniuriatū nō dz reconci
liatione querere. Uñ aug. in ſermone dñi in
monte. Non veniam poſtulabis ab eo q tibi
fecit iniuriā: ſ tm dimittis ſicut tibi a dño di
mitti cupis qđ ipſe omiſeris. Et eſt debitū ꝓ
fectionis: qđ oſert ad maioꝛē gloriā. ꝛ ſb mō
dic̄ Criſo. q iniuriaꝰ debeꝫ recōciliatōez q̄rē
ut duplicē gloriā oſeq̄ris. unā qa iniuriaꝰ eſ
alteram qa poꝛ rogaſti. Non enim nolens te
deꝰ ſbſternere ſb pedib⁹ ei⁹ iubet te ꝓus ro
gare: ſed nolens tibi būlitatis gloriā puidē.

Poſtea q̄rīꝫ de ꝓcepto occoꝛdie ad aduer
ſariū. nam aut intellr̄ aduerſariꝰ ille dyabol⁹
aut deꝰ: aut homo: aut noſtra caro. Si intelli
gaꝫ de aduerſario q eſt dyabol⁹: de q̄ dicīꝫ. i.
Petri. ult. Aduerſariꝰ veſter dyabol⁹ ꝛc. Et
Zacha. ç. Sathan ſtabat a dextris Jēu ut ad
uerſareꝫ ei. Conr̄. ſ⁹ ſb debēm⁹ eē occordes
ꝛ beniuoli dyabolo. Nam in greco bēr̄. eſto
beniuol⁹ uel benign⁹ aduerſario: ubi nos ha
bem⁹. eſto conſentiens ꝛc. Item dyabol⁹ non

Universidad de Deusto
Biblioteca

est in via nec pōt eē:imo est in uenio eterno g̃ non pōt ei opetere q dr̃. Esto osentiēs adnersario tuo: dum es cū eo in via. Item si intelligaē de aduersario q est de⁹: de quo dr̃ Exo.xj.Ego dn̄s q aduersor impiū.Et Deut xx.Aduersaē oēm iniusticiā.obicit aug.Quō recte pōt dici in via nos esse cum deo: qa sic dr̃ esto osentiēs aduersario tuo:dū es in via cū eo. Itē si dicaē q intellr̃ de aduersario q est homo ſm q dr̃ Josue.v.Noster es an adnersarioꝝ.obicit aug.Quō pōt ouenire qō se q̃ne forte aduersari⁹ tradat te iudici.iudicē enim xp̄m intelligo: añ cui⁹ tribunal oēs opz exhiberi.quo mō g̃ iudici traditur⁹ ē q ante iudicē pariter exhibebiē. Itē si intelligaē de aduersario q est caro: de quo ad Gal.v°. Caro ocupiscit aduersus spūz:ꝛ spūs aduersus carnē.hec enim sibi inuicē aduersanē.

Conr̃ obicit aug.Mali homines faciēdo opa carnis ocordāt ꝛ osentiūt ei:boni ro homies nunq̄:ſ eam sibi osentire cognunt.Nō videē igiē q possit intelligi de aduersario aliquo modo dicto:neq; de deo: neq; de dyabolo: nz de homine: neq; de carne. Si ro dicaē q aduersari⁹ hic dr̃ lex seu sermo diuin⁹:quia aduersaē peccātib⁹.vñ dr̃.xi.deut. Tollite li brū legis h⁹:ꝛ ponite in latere arche ut sit ibi otra te in testimoniū.obicit aug.Quō opetet nos in via cum eo eē. esse enim in via cū aliq̄ est respectu pariter gradiētis. Itē si dicaē q intellr̃ de angelo bono: q etiā aduersari⁹ est sicut dr̃ Numeri.xx. Ueni vt aduersarer tibi:qa puersa est via tua mihiq; otraria.

Conr̃.Dria est inter aduersariū ꝛ ministrū ꝛ iudicē. Et sic dicit aug. iudicem intelligo filiū.Jo.v.Pater omne iudiciū dedit filio. ministrū angelū.Mathb.iiij. Angeli accesserūt ꝛ ministrabāt ei.Si g̃ ali⁹ ē aduersari⁹: ali⁹ est minister.bon⁹ aūt angel⁹ est minister. aduersari⁹ nō ē bon⁹ angel⁹. R⁹ aduersari⁹ pōt intelligi aut de⁹: aut homo:aut sermo vtnus ſ⁹ g̃ vnū intellectū iubemur deo osentire ꝛ illi eē beninoli vt dic aug.vt ei recōciliemur a quo peccando recessim⁹.vñ dic aplus.Cum inimici essem⁹ reconci.sum⁹ deo. Ad illud g̃ qō obr̃ q nō opetit nos eē in uia cū deo.ad hoc rñdet aug.qa de⁹ vbiq; est. nos cū i hac via sum⁹ cū illo vtiq; sum⁹.aut si non placet impios dici esse cū deo: quāuis vbiq; presto sit de⁹:quēadmodū cecos non dicim⁹ eē cum luce etsi oculos eoꝝ lux circūfundat: tūc oō. q aduersari⁹ intellr̃ sermo seu lex diuina ſ⁹ q dic aug.q mādat multa otraria carni. Et ad illud qō obicit q nō opetit vt sit nobiscū in via:rñdeſ in glo.in uia.i.i xpo rete gradimur:dū ei obediēdo ad vitā ptingim⁹. Uel pōt intelligi aduersarius homo. Ad illud aūt qō obicit aug.quō opetat q tradat ministro rñdeē in glo. ne tradat te iudici.i. sit cā quare tradaris in manus xp̄i. Pater enim oē iudiciū dedit filio. Judex aūt tradat mīstro .i.angelo q colligit zizania.Mat.xij. Itē obitaē de boc qō dr̃.in carcerē mittaris:ꝛ nō exies inde donec reddas nouissimū q̄drātez. Naz si p carcerē intelligit penā eternā seu infernū.Sz ab inferno nulla est liberatio. Eccl. 9.Quodcūq; potest man⁹ tua instāter opare: qa nec op⁹ nec rō ē apd iferos q̃ tu ppas.pro nihilo g̃ dr̃.Nō exies donec reddas. Preterea qd dic hic nouissimū quadrātē.Rñdē dum ad ꝓmū ſm aug.donec.i. nūq̄ sicut ibi. donec po.inimicos tuos. Et Mat.i. Et non cognouit eā donec pepit filiū suū ꝓmogenitū. Ad z⁹ dō ſ⁹ Rabanū q quadrās gen⁹ nūmi est:q habet duo minuta.vñ Mar.iz.vi dua misit in gazophilaciū duo minuta:qd est quadrās.Exponiē aūt ſm aug.nouissim⁹ quadrans.i.carnalis vita que designaē in terra g̃ñ.z. Terra es ꝛ in terrā ibis: respectu alioꝝ elemētoꝝ.seu terrena peccata ſ⁹ Rabanum que de terra or̃bunē. uel ſ⁹ eūdem minuta peccata. Alr̃ potest dici q quadruplr̃ osummaē peccatū tta q vna ps est peccatū opis, alia est deliberatio pficiēdi seu studiū.3ª uolūtas faciēdi.4ª intētio faciēdi. ꝛ hic est nouissim⁹ quadrans peccati mortalis. Peccati ro simplr̃ vna ps est opus.alia osensus.3ª delectatio.4ª.i.quadrans nouissim⁹ cogitatio.

c **Onsequēter que**

rendū est de p̄ceptis quib⁹ ordinaē passio seu mot⁹ ocupiscibilis. Circa quod est ordo duplex. Primo enim ordinaē ad declinādū illicita omixtionē. z° ad declinādā illicitā separationē:cū dr̃. Dictū est gcūq; dimiserit uxorē ꝛc. Itē quātū ad declinatōez illicite omixtionis introducūē duo. phibitō volūtatis cū dicir̃.Audistis ga dictū ē antiqs:non mechaberis. ego aūt dico uobis. oīs q uiderit ꝛc. z° p̄ceptū uitande occasionis cū seqr̃. Si ocul⁹ tuus dexter scandelizat te: erue ꝛc.Scōm boc g̃ passio ocupiscibil⁹ seu motus ordinaē trib⁹ p̄ceptis. Prohibitōe uoluntatis mechādi.Jussione declinānde occasiōis mechandi:ꝛ reprobatione repudii:boc ē separationis ab vxore que dat cām mechandi. Unñ dr̃.Qui dimiserit vxorē excepta cā fornicationis facit eam mechari.ſ.Mat.Et circa hanc partē plures incidūt qōnes. Primo qualr̃ intelligaē p̄ceptū q̃ phibeē volūtas mechādi cum dr̃. Omnis q viderit mulierē ad ocupiscēdū iam mechat⁹ est ꝛc. z° an volūtas sit p facto reputanda.qō videē dicē in p̄cepto. 3° de p̄cepto vitande occasionis utz sit ad litteram obseruādum . 4° circa phibitionē separationis ab vxore querēda essent duo

Primo de repudio.Sz illud vererminatuz est supra in qōne de legib⁹ iudicialib⁹:que cōsistunt in pmissione. z° de diuortio.ſ illud determinabiē in qōne de matrimonio.

Quantuz adprimum

obr̃.Cū doctrina saluatoris p omnia sufficiat saluti:p̄cepta quib⁹ ordinat saluatoꝛ mot⁹ humanos debēt p omnia sufficere saluti.Sz non sunt sufficiēria saluti nisi g̃nalr̃ ordinēt mot⁹ humanos.Sp̃ialia g̃ debēt esse p̄cepta quibus ordinaē mot⁹ ocupiscibilis. Conr̃. Non ordinat ocupiscibilē nisi quātū ad actū g̃natiue respectu vitande mechie quātū ad volūtatē cū dic. g uiderit mulierē ad ocupiscēdū. ꝛc. Uel quātū ad occasionē cū dic.Si ocul⁹ tuus dexter. Uel quātū ad interptationē in dimissione vxoris que est mechia interptatiua: cuz dr̃.Qui dimiserit vxorē excepta cā fornicationis. Item quare dictum est. Qui viderit mulierē ad ocupiscēdū iam mechat⁹ est.ꝛ n̄ magis.Qui ocupierit iam mechat⁹ est. nam peccatū mechie nō omittiē in speculatōe seu cognitōe mechādi: ſ in volūtate seu ocupīa mechādi.Recti⁹ igiē dictū eēt.q ocupierit iā mechat⁹ est:q̃ q viderit ad ocupiscendū.

Item cū intentio mechandi faciat mechum: oueniēti⁹ dictū esset.Qui viderit mulierē ad mechandū q̃ q viderit ad ocupiscēdum.

Itē cū videre dicaē p actu exteriozi visus ꝛ p actu interioꝛi intelleē⁹:quō accipitur hic videre. Si dicēē q solū accipieē p actu interioꝛ sicut dic Beda.Cōtra.Criso. Qui oculis incōtinētib⁹ aspexerit mechus est completus Unñ.xx.treñ. Ocul⁹ me⁹ depdat⁹ est aīaz meā.

Itē.xi.Job. Pepigi fedus cum oculis meis vt nec cogitarē de v̄gine.Ubi dic Greg.Nō licer intueri qō nō licet ocupisci. Itē q̃rit Criso.quare nō ponit legē mulieri sicut viro: vt diceret. Que uiderit uiz ad ocupiscēduz eum iam mechata est. Ad ꝓmū dō ſm aug Jn nomine mechantiū omnē delectationē carnalē accipe:qñ aīa relicta lege superioꝛ turpi uoluntate inferioꝛ pstituta corrūpiē.Ul alr̃ posset dici:qa osomes q est incentiuū ad oēz illicitā ocupīaz ſ⁹ gñationē uitiatā originali corruptione transfundaē radix omnis illicite ocupīe in ipsa ſ⁹ būc modū fundaē.Jdeo in prohibitione act⁹ inordinati ipsi⁹ phibeē oīs illicit⁹ mot⁹ ocupiscēdi.Unñ Hillari⁹. Preter missis opib⁹ legis phibeē mot⁹ aī ad ocupiscendū:sicut supioza phibent mot⁹ animi ad nocēdū. Ad z⁹ dō.q ē ocupiscere ex sbito motu sine deliberatione uel intētione pficiēdi.ꝛ boc est ueniale:ꝛ dr̃ a Piero.ꝛ Rabano ꝓpassio:quam diffiniūt motū sbitū sine deliberatione mali uel boni operis.Et est ocupiscere cum deliberatōe ꝛ intentione pficiēdi ꝛ boc mortale:ꝛ dicit passio ſ⁹ Rabanuz ꝛ Piero.quā diffiniūt affectionē deliberati aī:si sit loc⁹ pficiēdi.Et hic ultim⁹ modus melius exp̄mit:cū dr̃.Qui uiderit mulierē ad ocupiscendū.Unñ aug.Non ait g ocupierit:sed qui viderit ad ocupiscēdū.i.ex boc fine ꝛ aīo attendat ut eam ocupiscat:qō iam non est titilari ſ plene osentire libidini. Ad tertium dō q est osensus duplex ad delectandū ꝛ ad operandū.Ut g̃ ostēdaē q nō solū damnabile est osensus ad op⁹ fornicationis uel mechie:ſ etiā osensus ad delectandū dicir̃. g uiderit ad ocupiscendū nō ad mechādū. Ad aliō quod queriē qualr̃ uidere accipiaē dō.q uisus accipiē p omni motu q est ad delectatōez sic dic Beda.Sed non solum corporal⁹ ſ iteri oz q est i ocupīa i qua aperiūē illi oculi q propena pēti pmis parentib⁹ male aperti legunē Gñ.iij.runc ttur i affectū cordis: non qa deest uoluntas ſ occasio peccandi.Scōm boc g̃ uidere ad ocupiscēdū est itēdē seu osentire ad delectandū.qō potest otīgere cum actione cognitōis itellectus uel cum speculatōe exteriozis uisus. Secūdū Hz g̃ itelligēdū quod dic Criso⁹.ꝛ Grego⁹.cum.ſ.exteriozi uisu cōiūcta est itentō seu osensus mechandi. Ad ultimum quod querit Criso.qu re nō ponit legē mulieri rñdet.coēs leges ponit.capiti enī lo quēs boc est uiro.p⁹ corr̃.xi. coēm ad corp⁹ Hz est mulierē fac̃ suasionē.

Secūdo queritur an

uoluntas pro facto reputaē.uidēē q sic.Mat. v.supꝛ illō.Qui uiderit mulierē ad ocupiscēō

Universidad de Deusto
Biblioteca

Glo. Sic̃ bona volũtas cuz deest copia agẽdi remunerat: sic deliberatio cũ molimine uitio rũ damnat: qa non ꝑ quisq; non potuit: aut non licuit: ꝙ ꝑ voluit ⁊ ꝓposuit ex sci entia accusat vel defendit. ḡ voluntas reputat ꝑ facto ⁊ in malis ⁊ in bonis. Itẽ super illud ps. Dixi cofitebo: ꝛc. glo. Uotũ ꝑ opatõe iudicat. votũ aũt ibi vocat voluntas. ḡ ꝛc.

Itẽ Aug. Si otingat aliquẽ non ocũbere cum vxore aliena: planũ tñ est eũ cupere: ⁊ si potestas det ipsum fore factuꝝ: non min⁹ re⁹ est: q̃ si in ipso facto deꝑhẽderet. ḡ tantũ pu niet ꝑ hac volũtate quantũ ꝑ volũtate cõ iũcta actui. Itẽ sup illõ ps. Etenim ĩ corde iniquitates opamini. glo. Qõ vis ⁊ nõ potes dñs factũ reputat. Item. 15. leui. super illõ Mulier que patit ꝛc. glo. Iniquitatẽ ꝑ facto reputant. Item Grego. Qui cognoscit in nuptam eo affectu inordinato ac si nupta eẽt ⁊ si nupta eẽt nihilomin⁹ cognoscẽt adulter est. ḡ ꝓpter intentionẽ quam habet ad maiꝰ peccatũ mai⁹ peccatũ iudicat: lz in genere sit min⁹. Conr. Aug. Unusquisq; miser mala volũtate efficit: ꝙ miserior potestate: cũ desi deriũ male volũtatis adimplet. ḡ miserior ẽ quis actu malo q̃ mala voluntate. Itẽ iste vult volũtate plena occidere. si occidit actu: otrahit penam in pñti: quam non otraberet etiam in plena volũtate. ḡ si de⁹ district⁹ in dex est: silr de⁹ puniet eũ ampli⁹ ꝑ actu q̃ ꝑ o voluntate ⁊ non iniuste. ḡ plus peccat iste in actu q̃ in sola volũtate. Item plus punien dus est q nocet ꝓximo ⁊ sibi q̃ q non nocet ꝓ ximo ꝙ sibi soli: qa mal⁹ non dicit nisi q nocet Sed q volũtate plena vlt occidere vel adul terari nocet sibi soli. Si occideret noceret sibi ⁊ ꝓximo. ḡ volũtas hic ꝑ facto non est repu tanda. R⁹ est volũtas plena. ⁊ est volũtas semiplena. ꝙ distinguit aug. sup gñ. qa si pcm̃ sola cogitatõis delectatione seu volũta te pficiendi teneat mulier sola comedit. i. in ferior pars rõnis: ⁊ non vir. i. superior pars: cui⁹ auctoritate cohibet volũtas ne ad opus pueniat. Si ꝛo adsit plena volũtas: ut si adsit facultas pficiat: tũc uir manducat: ⁊ ẽ dãna bile pcm̃. Itẽ volũtas plena aut ẽ respectu peccati q̃ exercet in anima non per corpus ut in peccato superbie ⁊ inuidie. Aut ẽ respe ctu peccati q̃ exercet in corpore seu ꝑ corp⁹: ut in adulterio q̃ exercet in corpore ⁊ homi cidio q̃ exercet ꝑ corp⁹. Dis itaq; positis di stinguẽdũ q ẽ reat⁹ peccati respectu ꝓpatõis gloie: ⁊ reat⁹ peccati respectu passionis iebẽ ne. Respectu ꝓpationis gloie tam uoluntas plena q̃ uolũtas semiplena que mortalis est: ꝓ facto reputat. Respectu ꝛo passiõis iebẽ ne uolũtas semiplena non ꝓ facto reputat.

Item uolũtas plena respectu peccati spũal q̃ totaliter interi⁹ oplet ꝑ facto reputat ꝙ ad passionẽ iebẽne. Uolũtas ꝛo plena respcu pti corporalis q̃ exercet per corp⁹ uel ĩ cor pore ꝓ facto reputat quantũ ad generalita tem pene. qa tali uolũtati adiũgit ocupia ut ĩ uolũtate plena adulterãdi. ul ira ĩ uolũtate plena occidendi: que sunt passiones brutis sẽ sibilis: que fundant in corpore. ⁊ ideo punit ista uolũtas sicut factũ gñalitate pene: qa in spũ ⁊ in sensualitate ⁊ in carne. Quantũ ꝛo ad intẽtionẽ pene non uidet reputari ꝓ facto. ⁊ cã est. qa cũ uolũtas in peccatis exer cet uel in corpore uel per corpus solet intẽdi in facto. Intensioni aũt uolũtatis male rñdz intensio pene. Ad illud ḡ q̃ dic aug. q̃ mi serior efficit cũ peccatũ implet: patet rñsio. nã hoc dicit quia in actu impletionis intenditur uolũtas ad quam sequit maior pena. Ad 2m rñdet ꝙ sunt pene tales ⁊ pene eterne. Quantũ ad penas tales que inferũt a iudi ce seculari uel ecclesie nõ reputat uolũtas ꝓ facto: nisi ubi nocumẽtũ inferet ꝓximo. Quãtũ ꝛo ad penas eternas que inferũt a deo uolũ tas nocendi ꝓximo ꝑ facto reputat cũ distĩ ctione: que supradicta est. Uñ nota ꝙ factum duos hz respect⁹. ad facientẽ ⁊ ad illũ cui fit. Factũ ꝛo quãtũ ad illũ cui fit ⁊ nocet habet penam in iudicio seculari uel ecclĩastico q̃ respicit manũ. Factũ ꝛo respectu faciẽtis pu nit a deo q attendit animũ. ⁊ quo ad hoc uo lũtas ꝑ facto reputat. Ad ultimũ dõ sine ꝓiudicio ꝙ quãtũ ad uolũtatẽ plenã nocẽdi ⁊ actũ nocẽdi ꝓximo nullã oriam facit deus nisi otingat volũtatẽ intendi in actu. ⁊ ideo q habet plenam uolũtatẽ nocẽdi quãuis non ꝟsequat aũt⁹ quãtũ in se est nocet alteri. ⁊ iõ uolũtas ꝑ facto reputat a deo.

Postea queritur de

isto ꝓcepto. Si ocul⁹ tuus scandalizat te erue ipm ⁊ ꝓice abs te. utrũ sit ad lram obseruan dũ. ut in illo q habet oculos lasciuos ⁊ incon tinentes: unde frequenter peccat in aspectu mulierum ⁊ in illo qui est lubric⁹ in genitali bus membris ⁊ hi⁹. unde frequẽter peccat ex ipsa inclinatõe corrupta membroꝝ. Et uidet exꝑtesse ꝑ istũ tex. q̃ si eruerit sibi uel abscide rit hi⁹ membra non peccabit. Doc etiã legit ĩ vitis patrũ frequẽter a sanctis factũ. Itez ꝙ ordinẽ caritatis null⁹ debz habere ꝓcios⁹ corpus suũ q̃ animã. ḡ si membrũ corporis sit in scandalũ aĩe oz abici. Itẽ si sine peccato membrũ corruptũ põt abscidi ne corruptõe sua reliqua mẽbra vel corpus inficiat. ḡ mul to magis ne anima inficiat. Conr. In cano nib⁹ aplorꝝ. Si qs abscinderit sibi virilia non fiat cleric⁹: qa sui ipsi⁹ est homicida ⁊ dei cõ ditioni inimicus. distin. 55. Item ex ocilio arelateñ. di. 55. Si q se carnali vitio repugñe debere nescientes abscindũt ad clez ꝓuenire non possunt. Itẽ di. eadẽ Innocẽtius. Qui partem cuiuslibz digiti sui sibi ipsi volens ab scidit: hunc ad clez canones nõ admittunt. Ex his canonibus videt q̃ non liceat aliquo modo sibi ipsi aliq̃ membꝝ abscindẽ. Itez queriꝫ quare non facit mentionẽ de sinistro oculo vel manu eruendi: cum otingat scan dalizari frequenti⁹ ꝑ illa q̃ ꝑ dextera. R⁹ ꝙ aug. ad lram nullũ membroꝝ erui ꝓcipit sicut dr etiam in glo. ꝫ. mat. Sed ꝓcipit dñs remouere occasionẽ peccandi. occasio autem intellr duplr. que est ex nobis: uel q̃ est ex alio Ex nobis potest eẽ occasio multis modis. Potest enim esse occasio exterior ex aspectu: ⁊ tũc ocul⁹ scandalizat ⁊ cum bona intentione ⁊ tunc oculus dexter. Uel põt esse occasio ex otactu ⁊ cum bona intẽtione: ⁊ tunc manus dextera scãdalizat. Uel põt eẽ occasio ex pte cognitionis interi⁹ cũ intentione bona: ⁊ tũc etiã oculus dexter scandalizat: sicut est in illo qui cogitat peccata sua ad volendũ: ⁊ ex co gitatione insurgunt mali motus. Seu ex pte voluntatis vel operis. ⁊ hoc cum bona inten tione: ⁊ tunc man⁹ dextra scãdalizat. De ocu lo cogitationis in ps. Defecerũt oculi mei in eloquiũ tuũ. De manu opationis. 9. ecclĩastes Quodcũq; potest man⁹ tua instanter opare.

Item põt esse occasio peccandi ex nobis in studio sapie seu in vita otemplatiua: ⁊ tunc ocul⁹ dexter scãdalizat. Uel ĩ exercitio actiue ⁊ tũc man⁹ dextra scãdalizat. De oculo otẽ plationis Job. 39. Oculi eius longe ꝓspiciũt. dr de aquila. ⁊. 41. Nunc ocul⁹ me⁹ videt te. De manu actionis ꝓuer. 31. Manũ suã misit ad fortia. Item potest esse occasio peccãdi ⁊ ꝟ ab alio: ⁊ ꝟ a ꝟsiliario q̃ dr ocul⁹. Job. 29 Ocul⁹ fui ceco. vel ab amico seu aduitore qui dr man⁹. i. cor. 12. Nunquid dic ocul⁹ manui. opa tua nõ indigeo. ⁊ dexter q̃ est ꝟsiliarius in diuinis seu spũalib⁹: uel aduitor si scanda lizat abiciend⁹ est. ⁊ Mat. 5. Nõ veni pacem mittere ꝙ gladium. Ueni enim separe filium aduersus patrẽ: ⁊ inimici hominis domestici ei⁹. Sic igit amouẽde sunt occasiones ducen tes ad malũ. Dicẽdũ ḡ q̃ in pdictis casib⁹ discernẽdũ ẽ vitiũ a natura. Utiũ oculi vel alteri⁹ membri p disciplinã ⁊ otinẽtiã abscin dendũ est. Seruanda ꝛo est ipsa natura que bona est. Illud ḡ q̃ legit in vitis patruꝝ non legit ꝑ exemplũ: ꝙ excusat ꝑ spũm sanctũ quo inspirante credit eẽ factũ: sicut dic aug. i. li. de ci. dei. De Sãpsone qui se occidit iudi. ió. q̃ non alr excusat: nisi qa latenter spũs l̃ iusserat q ꝑ eũ mira cula faciebat. vñ ꝙ ca nones q̃cũq; sibi tali occasione abscinderit mẽ brum erit irregularis. Ad aliud quod obr q̃ nõ debẽt haberi ꝓcios⁹ corp⁹ q̃ aĩa dõ. q̃ l̃ intellr in causa martirii vbi ofessio fidei ñ debz sbtrahi ꝑ morte corporali: qa si sbtrahẽt: iam ꝓciosior esset vita corporis q̃ aĩe. Unde Mat. 10. Qui inuenit animã suã perdet eam: ⁊ q̃ pdiderit animã suã ꝓpter me ĩueniet eã.

Ad vltimũ dõ q̃ nõ ẽ necessitas corrupti onis anime ex corruptione corporis: sicut est necessitas corruptiõis vni⁹ mẽbri ex corrupti one alteri⁹. Uñ aug. i. de ci. dei. Sancta volun tate stabili pmanente qcqd ali⁹ in corpore fe cerit ꝓter culpam est patientis. Ad ultimũ q̃ querit quare non facit mentionẽ de oculo sinistro uel manu sic̃ de dextro dõ. q̃ remouẽ do q̃ min⁹ pstat occasionẽ ad malũ: remouet ⁊ id q̃ magis. vñ si spũale studiuz vel actio abscindenda est si ꝓstat occasionem peccati multo magis corporale studiũ vel actio ⁊ tẽ porale ꝟsiliari⁹ uel amic⁹ q intelligũt ꝑ oculũ sinistrum ⁊ manum.

Consequẽter queren

rendũ est de ꝓceptis quib⁹ ordinat mot⁹ rõnal Duplex aũt est ordo vis rõnalis in uez ⁊ in bonum. Ordinat ḡ nis rõnalis ꝑ ꝓcepta duo in uez uidelz ꝑ phibitiõez iuratiõis cũ dicit Mat. 5. Audistis qa dictũ ẽ ãtiqs nõ piurabis ego autez dico uobis nõ iurare omnino. Et ꝑ iussionẽ simplicitatis assertõis: cũ dr. Sit aũt sermo uester est est non nõ. Itẽ ordinat in bonũ ꝑ ꝓcepta triplr. ꝓmo ꝑ preceptũ patre ĩ perpessiõe iniuriaꝝ: cũ dr. Audistis qa dictũ est. Oculum ꝑ oculo. ego aũt dico uobis nõ resistere ꝛc. 2o per precepta beneficentie in

Universidad de Deusto
Biblioteca

erogatione bñficioꝝ:cū dr̄.Qui petit a te da
ei. 3° p ꝓcepta caritatis in dilectione inimi
coꝝ:cū dr̄.Audistis ga dictū ē.diliges amicū
tuū ꝛc. ego aūt dico vobis. diligite inimicos
vestros ꝛc. Primo igit̄ inquirēdū est de ꝓhi
bitione iuratōis. 2° de ꝓcepto simplicis as
sertōis ꝟitatis.Sed de hoc sufficienter deter
minatū est in ingſitōe decalogi. qōne de pre
cepto.Nō falsum testimoniū dices. 3° que
rendū est de ꝓceptis patiētie. 4° de ꝓcept
bñficientie. 5° de ꝓceptis caritatis.

Quantuz ad primum

querit̄ utrū iurare sit dr̄ ꝓhibitū ⁊ malum.
quānis aūt illud fuerit supra pleni⁹ disputa
tū qōe de 2° ꝓcepto decalogi:adhuc tñ circa
hꝰ obr̄ in hūc modū.Cū enim iurare sit actus
per quē assimilamur deo:quia dr̄ in ps.Jura
uit dñs ⁊ nō penitebit eū.de⁹ aūt nullū pōt
facere malū.g̃ iurare simplr̄ ñ ē malū. Jtez
iurauit xp̄us.Amē amē dico vobis in Jobe ī
multis locis.Jurauit angel⁹.io.apoc.iuravit
aplus ad phil̄.i.Testis est mihi de⁹ ꝛc.g̃ iurar̄
nō ē peccatū. Jtē in veteri testō tā p̄iarche
q̄ ꝓphe licite iurauerūt.g̃ licitū ē iurare

Item Deut.6.dr̄.Dñm deū tuū timebis ⁊
illi soli seruies ⁊ p nomē ei⁹ iurabis.Si g̃ alia
que ponūt in ista serie ꝓceptionis sunt licita
g̃ silr̄ ⁊ istud. Jtē Mat.5.dic̄ dñs.Dictū est
antiqs.reddes dño iuramēta tua.Omne aūt
qđ dꝫ reddi dño licitū est. Juramtū g̃ licitū
est. Item in ps.dr̄. Laudabūt omnes q iu
rant in eo. Sꝫ null⁹ dꝫ laudari de malo.g̃ iu
rare in deo non est malum. Contra.Jacobi
vltimo.Aī omnia fratres mei nolite iurare
neq; p celū neq; p aliud quodcūq; vt non sb
iudicio decidatis.g̃ q iurat aliquo modo de
cidit sb iudicio.g̃ peccat mortaliter.iurar̄ ergo
malū est simplr̄. Jtē aug. in sermone de p
iurio. Falsa iuratio pniciosa.ꝛa periculosa. se
cura nulla. Jtē iurare sine causa est assumē
nomē dei in vanū.g̃ iurare omni circūstātia
remota ē malū:ga ꝛtra p̄ceptū. Jtē iurare
multiplicatū p ꝟsuetudinē est peccatū. vnde
dic̄ inter̄.Usum iuramēti ꝓhibet .i. ꝟsuetu
dinē. Jtē ꝛtra.Aug.sup Mat.5.Juratio nō
est bona:non tñ mala est:cū est necessaria.g̃ ē
indifferēs. Item obr̄ Deut.6°.Per nomen
dei tui iurabis. ⁊ Mat.5. dicit̄. Non iurabis
omnino. Aut g̃ vtrūq; istoꝝ est ꝓceptū:aut
vtrūq; ꝟsiliū. aut vnū istoꝝ ꝓceptū ⁊ alter̄
prohibitio.aut alter̄ pmissio ⁊ alter̄ ꝟsiliū.

Si ꝟstat q̄ nec vtrūq; ꝓceptū nec vtrūq; ꝟsi
liū est.Si enim vel vtrūq; ꝓceptū vl̄ vtrūq;
ꝟsiliū ē:sequit̄ idez inconueniēs vt cogamur
ꝛcedere deum dedisse vel ꝓcepta vel ꝟsilia
ꝛtraria. Jtē ꝟstat q̄ nec alter̄ ꝓceptū ⁊ al
ter̄ ꝓhibitio est. Si enim hoc eēt.g̃ cū vtrūq;
vrgeat ⁊ vtrūq; necessitatē inducat:necessa
rio ad vtrūq; tenemur.Et ita seq̄t̄ q̄ aliqua
ꝓhibitio diuina licita sit:qđ est inconueniēs.

Jtē ꝟstat q̄ alter̄ non est ꝓceptū ⁊ alter̄
ꝟsiliū. Ponat̄ enim q̄ iurare ꝓceptū sit: sicut
videt̄ Deut.6.⁊ non iurare ꝟsiliū: ut Mat.
5.Non iurare g̃ ꝟsiliū est. g̃ si non iuras non
delinquis: ga non sequendo diuinū ꝟsilium
non delinquis. Sed econtr̄ iurare ꝓceptū est.
g̃ ad illud ex necessitate teneris. g̃ illud sol
uendo ex necessitate transgrederis. Teneris
enim iurare cū iurare ꝓceptū sit. quia omne
ꝓceptū dei necessitas est.g̃ si nō iuras: ꝟsiliuz
dei sequeris.Sed exequēdo ꝟsiliū ꝓcepto dñi
non obedis.Trāsgrederis g̃ ꝓceptū dñi sol
nēdo cui necessario teneris obedire:⁊ ita fas
⁊ trāsgressio ꝛueniūt ī eodē. qđ est ualde in
cōueniens.Idem incidit in aliud inconueni
ens si e⁹.dicat̄ q̄ iurare ꝟsiliū est ⁊ ñ iurare
ꝓceptū. Item si dicat̄ q̄ iurare pmissio est:
non iurare ꝛo ꝓhibitio uel ꝓceptū:siue e⁹.
incidit inconueniēs. Permissio enim sine cul
pa est.trāsgressio aūt culpa ē.⁊ ita trāsgressio
culpaz ingerit:quā pmissio tollit. R° gdaz
dicūt q̄ in ecclia dei sunt quatuoꝝ genera ho
minū:ſ⁹ que distinguūt̄ in scripturis q̄tuoꝝ
gña institutionū.Nā qdam sunt ꝓfecti. qdaz
ꝓficiēdi.qdā infirmi.qdam reꝓbi.Instituti
onū ꝛo sacre scripture quedā ꝟsiliū ꝛtinent.
quedam ꝓceptū.quedā pmissionē.quedam
ꝛo ꝓhibitionē. Que g̃ ꝟsiliū ꝛtinent data
sunt perfectis.que ꝓceptū ꝓficiēdis.que per
missionē ifirmis.que ꝓhibitōem reꝓbis. ꝛbi
grā.Consiliū est uendere oīa ⁊ dare paupi
bus.ꝑceptum diligere deū.pmissio nubere. p
hibitio non occidere. ꝓceptum ⁊ ꝓhibitio
sunt necessitat̄.ꝟsiliū ⁊ pmissio nolūtat̄. Naz
ꝑcepto ⁊ ꝓhibitōi non ī pune resistes.Cōsilio
autem ⁊ pmissioni nisi nolueris non acqescis
ante notum dico uel susceptionē. Nam post
notum ꝛtinentie qđ est ꝟsilii cogeris id ob
seruare.⁊ post nuptias que sunt pmissionis ñ
poteris uxorē dimittere.Jurare g̃ qñ ad ifir
mitatē ptinet pmissionis est.Non iurare aūt
qñ maioris ꝓfectōis est ꝟsilii est. Sꝫ meli⁹
videt̄ qđ ꝙ ī eo qđ est iurare ocurrūt duo.ſ.

vez asserere:⁊ cum inuocatione seu attesta
tione pme ꝟitatis. Quātū vero ad illō qđ
est vez asserere iurare est bonū in gñe.ſ g̃ tū
ad illud qđ addit̄ cū inuocatione dei addit̄
circūstantia determinās hūc actū nō debere
exerceri sine causa necessaria uel utili.Unde
rōne hui⁹ circūstātie iurare sine causa ē malū
ga ex hoc ponit̄ ꝛtempt⁹ ꝟitatis ꝑme. Ad
illud g̃ Jacobi. aī oīa nolite iurare ꝛc.dđ q̄
prohibet̄ affect⁹ iurādi nō affect⁹ simplr̄. ⁊ hꝰ
notat dicēs.Nolite.hoc est nō appetatis vel
affectetis iurare:ſmo ꝛpulsi iurare.Unſ Hie
ro⁹.in glo.sup Mat.5.Ex̄ps oīo iurare ꝓhibet:
ne qs quasi bonū appetat iuramētū: ⁊ asſidu
itate iurandi labat̄ in puriū.Et aug.in li.de
mendacio.Dñs ꝓhibet oīo non iurare.i.ſq̄tū
in te est non ames nec cum aliqua dilectione
appetas iurare. Ad illud aūt aug.dđ. q̄ ñ
sequit̄.iuratio ꝛa ē piculosa.g̃ mala:ga picu
losum dr̄ respectu iurātis. malū ꝛo respectu
actus.ꝛa aūt iuratio dr̄ piculosa:ga de facili
pōt eē omissio in aliqua ꝛditione iuramēti: q̄
sūt tres Leuiti.4.Jurabis uiuit dñs ī iudicio
⁊ iusticia ⁊ ꝟitate. Ad 3°° dđ. q̄ iurare oī
circūstātia extrinseca remota adhuc in se hꝫ
circūstantiā:rōne cui⁹ ponit̄ ꝛtempt⁹ dei. vñ
est malū ex circūstātia illa: quānis in genere
sit bonū sicut dictū est. Ad illud qđ obicit̄
Q iurare multiplicatum p ꝟsuetudinē pro
hibitum g̃ est peccatum.dđ q̄ ipsa ꝟsuetudo
absoluta non est peccatū si semp fieret ex cā
vtili vel necessaria. ſ qñ cū ipsa ꝟsuetudine
accidit ꝛtempt⁹.⁊ ita intellr̄ ꝓhiberi vsus ⁊
ꝟsuetudo iurandi. Ad illud ꝛo qđ obicit̄
q̄ est indifferēs distinguēdū ē q̄ indifferens
dr̄ duplr̄.Uno enī modo dr̄ indifferens qđ ñ
est bonū ſm se:hoc est tale qđ non possit fieri
male.⁊ qđ nō est malū ſ⁹ se hoc est tale qđ ñ
possit fieri bene.⁊ ſm hunc modū iurare est
indifferens:ga non ē tale bonū nec tale malū
Alio modo dr̄ indifferens qđ potest indiffe
renter exerceri vt comedere ⁊ ambulare. ⁊
ſm hunc modū iurare non est indifferēs.
Nota g̃ q̄ dr̄ Mat.5.Ego dico vobis non iu
rare omnino.i.iurare non omnino hoc est iu
rare in omni casu:ga in aliquo casu iurandū.
in aliquo non.Unī aug.ibi dic̄ in glo. Nō pe
nit⁹ iurare ꝓbibuit ſ occasione piurii qđ pfe
ct⁹ est uocuit:cum dixit:non iurare omnino.
quod ꝛo supsticiosuz est resecauit cū sbiūxit.
neq; p celū ꝛc.Judei enim p irsin ⁊ elementa
iurantes creaturas venerabāt̄: sic dic̄ Hier.

Qđ ꝛo infirmitatis est permisit uel indulsit:
cum adiunxit.Qđ aūt abūdanti⁹ ē a malo ē.
hoc est si ꝛtingat iurare a malo est non tuo ſ
alteri⁹:illi⁹.ſ.a quo cogeris iurare hoc est ab
infirmitate vel incredulitate:que malū ē vt
dicit aug. Nota causas ꝓpter quas ocedit̄
iurare.Quedā enim sunt ex parte boni intro
ducēdi.Quedā ꝛo ex parte mali vitandi.Et
ex parte boni quedā p veritate ꝟfirmanda
.z.Cor̄.i.Fidelis de⁹ qa sermo noster qui fuit
ad vos non est in illo est ⁊ non.Quedā p ꝟi
tate declaranda. Deut.19. Jn ore duoꝝ vel
triū testiū stat omne verbum:quia ꝑut dicit
canon:non est testis nisi iurat⁹.3ª p amicitia
ꝛtrahenda.gñ.26. Dixerunt viri gerare ad
Jsaac.Sit iuramētū inter nos. 4ª p pace re
formanda.gñ.31.Jacob iurauit Laban. 5ª pro
fidelitate seruanda. 2. R.5. Uenerunt senes
israel ad regez:⁊ pcussit cū eis fed⁹ coā dño
6ª p obedietia ⁊ sbiectione recognoscēda sic
iurant abbates epō:⁊ viri galaad Jepte.Ju
dic.xi.Dñs q bec audit ipe mediator ⁊ testis
est q̄ nostra ꝑmissa faciem⁹.7ª p ꝟsuetudine
ecclie seruanda ut canonici.⁊ 24.exodi. filii
israel data lege q̄si iurauerūt se dño seruitu
ros.Et Josue ultimo. De g̃ septez cause sunt
ꝓpter bonū introducēdū. Propter malū uero
amouēdū vna cā est calumnia sopiēda ut fit
iuramentū de calumnia in ꝛtestatione litis.
Deb.6. Omnis ꝛtroversie ad ꝟfirmationē fi
nis est iuramentū. Alia ꝛo causa ē p infamia
purganda.Deut.21.Si iuentū fuerit cadauer
boīs occisi maiores natu cītatis illi⁹ lauabūt
man⁹ suas sup vitulā ꝛc. Jtē querit̄ utruz
sit licitū iurare p creaturas.videt̄ q̄ nō.mat.
5. Ego dico nō iurare omnino neq; p celum
neq; p terram ꝛc. Contr̄.Hī.42.Joseph iu
rauit p salutē ꝓharaonis. Jtez quottidie
iurat̄ p sanctos ⁊ p sanctam Mariā ⁊ p euā
gelia ⁊ p res deo dicatas. R°.Prohibituz
ē iurare p creaturas ex duplici causa. ꝓpter
idolatriam:ne.ſ.credam⁹ aliqd numīs esse ī
ill̄.Et ꝓpter fraudē ne ꝛtēnētes creaturas p
ximos decipiam⁹.Et hoc ē quod dic̄ glo.mat
.5.Non iurem⁹ p creaturas vt uenēmur eas
ulr̄ quod debem⁹.uel ut cū p eas iuram⁹ nihil
iurare putem⁹.Qñ g̃ hꝰ nō est ut g ī creatura
nihil numīs credit: nec fraudē intrēdit: licet
p creaturā iurar̄.Quando g̃ iurauit Joseph
p salutē ꝓharaonis:iurauit p eū q salutem
dedit ꝓharaoni.Silr̄ qñ iurat̄ p sanctos iu
rat̄ p eū q sanctitatē eis ꝛtulit. Silr̄ quando

Universidad de Deusto
Biblioteca

iurat p euangeliū ⁊ cruces ⁊ filia iurat p eū cui hec sunt dicata: vel cui⁹ sunt repītatiua Silr qñ iurat p celū ⁊ terrā iurat p eum qui creat ⁊ ꝺseruat.

f **Equitur de pre**

ceptis patiētie respectu triplicis iniurie. Est enim iniuria lesionis corpoꝝ ⁊ ablationis reꝝ: ⁊ angarie opeꝝ. Patiētia lesionis corpoꝝ ꝓcipit mat.ꝯ. cū ꝺr. Ego uico uobis nō resistere malo: ꝙ q te pcusserit in dextera maxilla p̄be ei ⁊ alterā. ⁊c. Patīa ablatōis rerū cū ibidē sequit. Et q uult tecū in iudicio ꝺtendere ⁊ tunicā tuā tollere: relinque ei ⁊ palliū. Patīa angarie opeꝝ ꝓcipit ibidē: quī ibidit. Et qcūq; te angariauerit mille passus uade cū illo alia duo. Primo q̄ querit de ꝓcepto patīe respectu lesionis corpoꝝ. 2° ꝺ ꝓcepto patīe respectu ablationis reꝝ. 3° de ꝓcepto patīe respectu angarie opeꝝ.

Quantuz adprimum

querit utrū iniuria sit ꝓpulsanda. ⁊ q nō ꝺr p hoc q ꝺr Mat.ꝯ. Dico uobis nō resistē malo. In hoc enim uidet illud ꝓhiberi. Itez aut ꝓpellit iniuria a se aut a ꝓximo. ꝓpellenda iniuria a se ꝓhibet Mat.ꝯ. cū ꝺr. Dico uobis non resistere malo. ⁊ q te pcusserit i una maxilla prebe ei ⁊ alterā. ⁊ Mat.10. Cū uos p secuti fuerint in unā cītatē fugite in aliam. ⁊ ad ro.12. Non uosmetipsos ꝺfendētes carissimi ꝙ date locū ire. Propellēda iniuria a proximo ꝓhibet Mat.26. ubi cū Petr⁹ nellet a ꝺño iniuriā repellere ꝺixit ei ꝺns. Cōuerte gladiū. t. in uaginā. oīs .n. q occiderit gladio gladio pibit. Conr. Ipe ꝺns pcussus alapa pcussorē reprehēdit: nec alterā maxillā pcuti endam prebuit. Jo.18. Item Paulus petiit milites a tribuno ꝺt illesus ab omni iniuria seruaret. acti.22. ḡ licite potest iniuria repelli a se. Itē ꝺicit auctoritas. Nō sunt īmunes a scelere q xp̄m pmiserūt p̄ncipib⁹ interficē. ḡ iniuriā tenebāt a xp̄o repellere. Iniuria ḡ ē repellenda ab alio. Itē queritꝝ utrum sit ꝺsiliū uel p̄ceptū qđ ꝺr. Dico nobis nō resistē malo. Si enī ꝺsiliū ē ḡ ad illud tenent pfecti. Quō ḡ xp̄s ⁊ Paul⁹ nō seruauerūt formā h⁹ ꝺsilii. Itē alia que ponūt in illa serie Mat. ,ꝯ. ut non irascī: nō uidere ad ꝺcupiscēdū sūt in rōne p̄cepti: ⁊ pertinēt ad omnes. Quō ḡ istud erit in rōne ꝺsilii. Si ꝺo ē p̄ceptū. ḡ mortalr peccant q faciūt ꝺtrariū. Itē Marcel lin⁹ ad aug. Reipublice nō ꝺuenit ulli malus ꝙ malo reddere: ⁊ pcutiēti maxillā aliā p̄bē. ḡ nec est p̄ceptū nec ꝺsiliū: cū ꝺiuina p̄cepta ⁊ ꝺsilia sint ꝺueniētia. Itē si nō ē resistēdū malo. ḡ mali nō erūt coercendi. pibit ḡ iustīcia ⁊ lex. Itē queritꝝ utrū illo p̄cepto mat. ,ꝯ. qđ est ꝺ patīa respectu lesionis corpoꝝ retractat lex talionis cū ꝺr. Audistis qa ꝺictū ē antiqs oculū ꝙ oculo ⁊c. ego aūt ꝺico vobis nō resistē malo ⁊c. Si enim retractat ḡ peccāt iudices seclares q oculū ꝙ oculo eruūt ⁊ aīaz ꝓ aīa interficiūt. Si nō retractat: quō ḡ lex adimplet: qa si ꝺicat q in hoc q supaddit hic ꝓhibitio ultiōis. ꝺtra. h ꝓhibebat ī lege Leuit. 19. ñ q̄res ultionē nec memor eris iniurie ciuiū tuoꝝ. R⁹. Iniuria aut est psonal ⁊ puata: aut publica. Si ē publica ꝓpulsāda est iussu p̄ncipis ⁊ manu militis. Ro.13. Non sine causa gladiū portat. dei enim minister ē ꝺicit in irā ei q male fac. ꝺr ꝺ p̄ncipe. ⁊ milit⁹ ꝺterminat stipendia Luce.3. Contenti estote stipendiis uestris: ⁊ etiā ipsi p̄ncipi tributū Mat.22. Reddite q̄ sunt Cesaris cesari ⁊ que sunt dei deo: ꝙ nō nisi ꝓpter defensionē reipublice: que sine repulsione iniurie bostilis fieri non pōt. Preterea aug. ī. de ci. dei. exponens illud p̄ceptū. nō occides ꝺic. Non ꝺtra hoc p̄ceptū fecerūt qui deo actore bella gesserunt: ⁊ ꝙ leges sceleratos punierūt. Et itez can. aug. Fortitudo que a barbaris ꝺfendit patriā: uel ꝺmi ꝺfendit infirmos: uel a latronib⁹ socios plena iusticia est. Ex quo relinquit q̄ publica iniuria est repellenda etiā cū armis ab eo q ad hoc ꝺdinat⁹ est. Qđ ꝺo ꝺr Mat.ꝯ. intellr ꝺ iniuria psonali: tm cū distīctione: qa psonalis iniuria pōt repelli duob⁹ modis: aut impediēdo: aut repugnādo. Impediendo sic Paul⁹ munit⁹ militibus iudeos impediūt ne ei inferrēt iniuriā. sic licet oīb⁹ iniuriā repellere: nec hoc ꝓhibet Mat.ꝯ. hoc enim ꝺr nō ꝓpe resistere. Repūgnādo repellit iniuria duplr. cogēte necessitate: ⁊ ulcīscēdi libidine. Cogēte necessītate cū alīs nō pōt uitari lesio nec p fugā: nec p impedimētū alī qđ absolutū: ⁊ tūc etiā adhuc distinguit: qa aut repellit iniuria ui puata ut sine armis. ⁊ hoc modo pmittit clerico ⁊ laycō iniuriā repellē. ⁊ ꝺ flagrāte maleficio cū moderamine īculpate tutele. ⁊ sic ītellr illa lex ciuilis canonizata. Uim ui ꝛpellē licz: ⁊ īcontinētī: quia facto interuallo nequaq̄. Aut repellit ui publica ⁊ cum armis: ⁊ hoc modo non pmittit clericis ꝙ laycis. ⁊ hoc sic ꝺictū est flagrante iniuria ⁊ cum moderamine ⁊ ī instanti: non autē eēt moderamē si nō impeteret armis ⁊ impeteret armis. Si ꝺo repellat iniuria ulcīscendi libidine: sic nulli licet iniuriā repellē: uel resistē malo. ⁊ sic intellr illud ro. 12. Non reddētes malū ꝙ malo. ⁊ illud p̄s. Si reddidi retribue. mihi mala ⁊c. Dicēdū ḡ q̄ repellere iniuriā seu resistē malo animo ulcīscēdi oīb⁹ est ꝓhibitū. Uñ illud qđ ꝺicit aplūs ad ro. 12. Nō uosmetipsos ꝺfendētes carissimi: intelligit ex libidine ꝺdicte. uñ statim subiūgit. Sed ꝺate locū ire. scriptū ē enim. mihi uindicta. Repellē ḡ impediēdo nō repugnando oīb⁹ occessum ē. uel etiā arguēdo ꝛbis ꝺt ꝺns. uñ glo. sup Jo. 13. sup illō. Dedit ei alapā ⁊c. Ndīdit p̄cepta patīe nō ostētatione corpis ꝙ preparatione cordis faciēda. Pōt enī qs maxillā uisibilr prebē irat⁹. Meli⁹ ḡ rndit ꝛe placat⁹ ⁊ ad ferēda grauiora tranqllo animo parat⁹ Et sic intellr illō Mat.ꝯ. Si quis te pcusserit in ꝺextra maxilla prebe ei ⁊ alterā. hoc est parat⁹ sis aliā sustinē patiēter. Repellē ꝛo ecgē te necessītate iniuriā ui publica ⁊c. armis in ꝓhibitōe est clericis in ꝺsilio laicis. Repellē ꝛo ui puata sine armis in ꝺsilio ē clericis. Sic ḡ ꝓz solutio ad obiecta. ⁊ quō hoc q ꝺr nō resistere malo ꝺfferenter intellectū in ꝺsilio sit ⁊ in ꝺcepto. Ad illō qđ obicit Marcellin⁹ ad aug. rndendū ꝙ aug. ad Marcellinū. qđ est respublica nisi res populi. res ḡ ꝺmūis res utiq; cītatis. Quid est aūt ciuitas nisi multi tudo hominū in quoddā uinculū redacta cordie. Qui ḡ uincit in bono malū patienter admīstrat tpalia ꝺmoda: ꝺt iniurioſus ī cordiā qua nihil est utilius ciuitati penitens acgrat⁹ uīt⁹ nō seuientis uirib⁹: ꝙ beniuolētia patiētis. Sic ḡ solet intelligī illud ꝛbū ac si ꝺictū eēt. Si qs in te meliora fuerit psecut⁹ ⁊ īferiora ei p̄be: ne uindicte poti⁹ q̄ patiētie studēs ꝺtemnas eterna ꝓ temporalib⁹: cū poti⁹ tēporalia ꝓ eternis ꝺtemnēda sint tanq̄ sinistra ꝓ ꝺextris. Ad ultimū ꝺō ꝙm aug. ad Marcellinū q̄ ista p̄cepta magis ad ꝓpationē cordis q̄ ad opus qđ ī aperto fit ptinēt ꝺt teneaī cū patīa cū beniuolētia. ín manifesto aūt adsit qđ eis ꝺidet pdesse posse: quib⁹ bñ uelle ꝺebem⁹. Cui aūt licentia iniquitatis eripit utilr uincit: qñ nihil est infelici⁹ felicitate peccātiū: qua penalis nutrit ꝓ ꝺ impunitas ⁊ mala uolūtas uelut hostis ꝺteriꝝ roborat.

Ad illud ꝛo qđ q̄rit ꝺ lege talionis an retractet ꝺō. q̄ lex talionis retractat quantuz ad puatā psonā ꝙ nō quātū ad iudicē. puata enim psona si uim dictā expetēt malū ꝓ malo reddēt: ut ꝺicit aug. iudex ꝛo nō. ꝙ amoꝛe iustīcie iustū reddēt ꝓ iniusto: qđ est bonū ꝓ malo qđ etiā ꝺ⁹ iudex facit. Et nota q̄ ꝺicit aug. q̄ ī bis ñ ꝓhibet uindicta que est ad correctionez: quia ipsa ꝓtinet ad mīam: nec impedit mansuetudinē. ꝙ hoc ñ ꝺcedit nisi ei cui ptās ordine data est ⁊ sine ira ut patri ī filium.

d **Einde queritur**

ꝺ ꝓcepto patiētie respectu ablatōis reꝝ ꝺ quo. ꝯ. Mat. Et qui tecū uult ī iudicio ꝺtendē ⁊ tunicā tollē: relinque ei ⁊ pallium. Circa qđ querūt quatuoꝛ. Primū utrū sit licitū sua repetē. 2° utrū sit licitū pfectis repetere. 3° utrū sit licitū ulr imperfectis sua petē. 4° utrū sit licitū oīa repetere.

Quantum ad primū

obr. Nam p illud ꝓceptū. ꝯ. Mat. uidet q̄ non liceat alicui sua repetere. Ad idem Luce. 6°. Qui aufert que tua sunt nō repetas: ⁊ q aufert tibi uestimētū: ⁊ tunicā noli ꝓhibere.

Item. i. Cor. 6. Delictū ē in uobis q̄ iudicia habetis inter uos: quare non magis iniuriam accipitī. Contra. i. Cor. 6. Oīa mihi licent ꝙ non oīa mihi expediūt. ⁊ ꝺicē ibi gl. q̄ licebat aplo sumpt⁹ repetere: ꝙ non expediebat. Sed licitū ē qđ nullo iure ꝓhibet. ḡ repetere non ꝓhibet a ꝺño. R⁹ ꝙm glo. i. Cor. 6. Contingit repetere sua coram iudice fideli. Cora iudice īfideli nulli licet. Uñ. i. Cor. 6. Audet qs uestrū bñs negociū aduers⁹ alterz iudicari apd iniquos. glo. i. īfideles. i. q intq̄ sunt fidelibus quocūq; modo possunt. Item ꝺīgit repetere sua coram iudice fideli duplr. aut cū ꝺtentione ⁊ fraude: aut cū caritate ⁊ amoꝛe iustīcie. ꝓmo modo nulli licet. ⁊ ꝙm hoc ītellr illd preceptum Mat. ,ꝯ. Si qs noluerit tecū ī iudicio ꝺtendere ꝺimitte ei ⁊ palliū. Glo. Añq̄ ꝺtendas. i. cū ꝺtentōe reperas. 2° modo licet īfirmis ⁊ īperfectis repetere sua. pfectis ꝛo ñ licet. ⁊ boc est qđ ꝺicē glo. i. Cor. 6°. Perfectis l; repetere sua simplr. f. sine causa: sine lite: seu iudice. Non enī cōuenit eis mouere causam ante iudicem. Infirmis ꝛo l; repetere sua mouendo causam ante iudicem: ꝙ non cum contentōe ⁊ fraudulēter ul apud īfideles iudices. Ex quo manifestum ē q̄ ꝛpetere sua ꝺtētiose ul fraudulēt: ul coram iudice infideli ē

Universidad de Deusto
Biblioteca

prohibitū omnib⁹. Repetē ꝺo sine ꝺtentione fine fraude:nec coꝝ iudice omnib⁹ est ꝺcessū Repetere ꝺo coram iudice sine cōtentione ⁊ fraude infirmis est ꝺcessum.pfectis ꝺo ꝓhibitum.Uñ nō repetē ꝺsiliū est infirmis:pfectis ꝺo ꝑceptū.Uñ ꝺsus. Expedit infirmis. licet absq; dolo sine lite ꝑlaris.Licet hoc nō expedit anatoꝛice, nō licet vt per eum sint res in lite petite.

Secundo queritur utꝝ licitum sit pfectis repetē.Si dicaf sic supra dictū est q; eis nō licet repetere coram iudice ⁊ cuꝝ lite:licet tñ repetē simplr.sine causa:sine lite. sine iudicio: seu non coram iudice. Tūc ꝯrie q; dicanf pfecti.Si dicaf q; illi q renunciauerūt omnib⁹ vt religiosi ꝑ⁹ q; ꝺr Matth.19.Si vis pfect⁹ esse vade ⁊ vende oīa que hēs ꝛc.ꝯ peccār mortalr religiosi: si repetāt sua. Itē cum oībus renūciauerūt non habent sua.ꝯ ñ possunt repetere sua.ꝯ non ē eis in ꝺsilio vel ꝑcepto ñ r̄petere sua.Si ꝺo dicaf q; ē renūciare omnib⁹ ī singul: ⁊ sic omnes religiosi renūciāt omnib⁹.Et ē abrenūciare omnib⁹ ī coī ⁊ sic ī omuni possidēt fere omnes. tūc ꝯrie de illis religiosis q omnib⁹ renūciauerūt in omuni ⁊ in singulari.⁊ ꝓcedit obligatio vt ꝓus.Silr querif de clericis suppositi antiquis canonib⁹ q; non possunt habere ꝓꝓrū.qō intellr quātū ad res ecclie: quō possunt repetē.

Rᵒ ꝺō q; supposito q; pfecti dicanf ab renūciatione ꝓprietatis q; repetē sua ē ꝑ⁹ duos modos.Aliqnis enī r̄petit sua vt sua ⁊ ꝓpter se.Aliqs repetit sua vt alteri⁹ ⁊ nō ꝓpter se. ꝑ ꝓpter vtilitatē alteri⁹.Dicēdū ꝯ q; pfectis ñ licꝝ repetere sua vt sua ⁊ ꝓpter se. ꝑ sua vt ꝺmunia ⁊ vt ꝺgregatōis:⁊ ꝓpter vtilitatez ꝺmunē.Uñ Grego. Non solū cura ꝺz esse ne nostra ꝛtrahāt: ꝑ ne rapientes nō sua semet ipsos perdant.Si ꝯ repetit pfect⁹ ꝺz attēdēr bonū nō ꝓꝑum ꝑ ꝺmune.qō triplex ē. ꝓmū ē refrenatio maloꝝ ꝼm quā etiā ꝺsulif malis Si enim auferet ius repetēdi varef malis occasio rapiēdi.Job.29. Cōterebā molas inig ⁊ de dentib⁹ illi⁹ auferebā ꝑdam. ꝛᵒbonū est vnitas ⁊ pax ecclie que dissiparef si nō licerꝝ sua repetere. ɜᵒ bonū est ꝺsolatio infirmoꝝ gbus data sunt tpalia non solū ad sustentatiōnē ꝑ etiā ad ꝺsolationē.Cant.ꝛᵒ.Leua ei⁹ ꝛb capite meo ⁊ dextera illi⁹ amplexabif me:qui desperarent:si ablata repetere nō liceret. Intuitu ꝯ ꝺmunis boni licet pfectis r̄petere sua vt alteri⁹. vñ ⁊ clerici non repetūt sua noīe suo ꝑ paupeꝝ:nec monachus nisi noīe ꝺgregationis vel ecclie.Religiosi ꝺo q; oīb⁹ renūciauerūt in ꝺmuni ⁊ in singulari:cū nō habeant reꝝ ꝓꝑtatē ꝑ usum tm̄ nō possunt repetere:nisi noīe illi⁹ fieret apud quē residet ꝓꝑtas:vt eoꝝ ꝺgregatio possit usum hēre.

Tertio queritur vtrum similr sit vlr licitū ī perfectis sua repetere.vr q; nō ꝓᵃ Corꝝ.iꝫ.Caritas nō ꝯrit q; sua sūt.Glo.Caritas non repetit ablata.ꝯ null⁹ hēns caritatē pōt repetere. Itē Greg.Cum ꝓ re terrena pax a corde cū ꝓximo scindaf:apparꝝ q; plus res q; ꝓxim⁹ amaf. Itē magis ē ꝓxim⁹ diligēdus in infinitū q; corꝑ⁹ ꝓꝑum vel aliqō tpale ꝯ tenemur non r̄petere nostra: si sciam⁹ scandalizare ꝓximū. Itē dic auctoritas. Quantum potes sine peccato nitaf scandalū ꝓximi debes. Et aplus.i.cor.8.Si esca scandalizat fratrē meū non manducabo carnē in eternū. ꝯ vbi ī̄minet scandalū tenemur non r̄petē.

Itē opa misicordie q; sunt in ꝑcepto tenemur dimittē ꝓpter scandalum. ꝯ ⁊ r̄petē cū non sit in ꝑcepto.licꝝ.n.cuilibꝫ r̄nunciare iuri suo. Contra.i.Cor.6.Omnia mihi licēt ꝑ ñ omnia expediūt.⁊ exponif ꝺ repetitōe suoꝝ Licitū igif ē cuilibꝫ sua r̄petē. Rᵒ.ad ꝓmū ꝺō.q; ē r̄petē ex cupiditate:⁊ ē repetē zelo iusticie:⁊ ē r̄petere timoꝛe casus. Ꝓximo modo non ē repetere ex caritate.Caritas.n.non r̄petit ablata causa.ſ.cupiditatē. Non enīꝫ ē amatrix pecunie ꝓpter se:sicut ibi dicit gl.q; ipa amat bonū incōmutabile.⁊ omnia ꝺmutabilia refert ad illud.Repetere ꝺo zelo iusticie lꝫ pfectis ꝑ⁹ illum modum qui dict⁹ ē.Repetēr ꝺo timoꝛe casus ne.ſ.ꝓpter pauptatē ⁊ indigētiā ruāt in ꝓtiñ:licꝝ infirmis ne.ſ.egestate ꝺpulsi furēt ⁊ piurēt nomē dei sui:sicut dicit ꝓuer.30. Ad ꝛᵒ ꝺō.q; ꝺtingit r̄petēr dupliciter.

ob⁹modis ꝺtētiose ⁊ pacifice.Cōtētiose nulli licet.⁊ sic intelligitur auctoꝛitas Gregorii ꝓ contētionez enim pax a corde scindit. Ad ɜᵒ ꝺō q; oportꝝ tenere quod certū ē. Certum ē autē q; raptoꝛ ē qui abstulit. Incertū aūt ē q; scandalizabit.⁊ ꝑ si scirē q; scandalizabit: si repetā: si infirm⁹ sum ⁊ timeam casum ꝓ ꝓtū ex non repetēdo ꝑponderat scandalum ꝓpꝝum scandalo ꝓximi:⁊ plus teneꝛ uitaf scandalū ꝓꝓtū q; alteri⁹. Si ꝺo pfect⁹ sum ⁊ repetā ꝓut dictū ē sicut ꝑponderat bonū coē bono ꝓximi:sic ꝑponderat scādalum ꝺmune ⁊ pluriū scandalo ꝓximi sine singulari. Aeci deret aūt scandalū ꝺmune.ſ.dissipatio pacis ⁊ vtilitat ꝺmunis:nisi fieret repetitio.augeref etiā scandalū maloꝝ: cū non refrenaref malicia eoꝝ. Ad quartū ꝺō. q; est scādalū actiuū dictū.ſ.vel factum minus rectū ꝑstās alteri occasionē ruine.⁊ est scandalū passiuū Illud qō dicit aplus intellr de scandalo actiuo.⁊ sic etiā tenemur nō repetere cū scādalo actiuo.i.faciēdo vel dicēdo aliqd min⁹ recte Amoto ꝯ scandalo actiuo non tenemur non repetere ꝓpter scandalū passiuū. hoc ē ꝙuis ille scandalizef a quo repetif.vñ tlla auctoritas.quātū potes sine peccato ꝛc. intellr salua triplici neritate.doctrine.scilꝫ.nite ⁊ iusticie. Non eēt aūt saluata ꝛitas iusticie si auferref r̄petitio. Ad vltimū ꝺō.q; opa misicordie non sunt ꝺimittēda simplr ꝓpter scandaluꝫ quanuis differenda.

Quarto queritur vtrū licitū sit omnia repetere. Et ꝓmo querif an liceat repetere supfluū:an necessariū tm̄.⁊ cum dic Aug.in glo.De necessariis si pdideris vnum sine tolli⁊ reliquū.Quid ꝯ de supfluis. Unꝺ Aug.de sermone dñi in monte.Si de necessariis hoc imperatū est:quanto magis supflua vsquequaq; ꝺtemnere ꝺuenit. Itē omne supfluū alienū ē:qa ē indigentis. ꝯ cū alienū non liceat repetere:neq; supfluū. Rᵒ.Tam de necessario q; ꝺ supfluo ꝺpetit r̄petitio ſz modū qui dictus est.ꝑ in hoc est dña. qa post repetitionē nō teneris necessariū ꝺispensare indigenti:ꝑ supfluū teneris. Pōt ꝯ supfluuꝫ repeti ad ꝺispensandū:ꝑ non ad retinēdū.⁊ ꝼm hunc modū supfluū est alienū ⁊ tuū.alienū ad retinēdū.tuū ad ꝺispensandū. Queriē etiā vtrū illud ꝑceptū filr fit intelligēdū de seruis sicut de reb⁹.Ad qō obic aug⁹.in li. de sermone dñi in monte dicēs.Non xpianū sic opꝝ possidē seruū:quō equū aut argentuꝫ: q; fieri possit vt maioꝛi ꝑcio valeat equus q; seruus ⁊ multo magis auꝝ vel argentum Si ꝯ non ē xpian⁹ possidēdus vt seruus sicut equus.ꝯ non est repetend⁹ cū non sit seruus.

Rᵒ ꝑ⁹ aug.Si ille ꝺus recti⁹ ⁊ honesti⁹ ⁊ ad colēdū deū accomodati⁹ a te dño educaf ⁊ regif q; ab illo potest qui eū capit auferre: nescio vtꝝ gſq; dicere audeat vt vestimētū eū debere ꝺtemni:q; si dicat in tali casu nō ꝺz ꝺtemni repetitio serui sic repetitio pallii.

Postea queritur de ꝑcepto patie q; tū ad iniuriā in angaria opū ⁊ de qua ꝺr Mat.ɔ. Si quis te angariauerit mille passus vade cū illo alia duo:⁊ ꝺr angaria indebiti officii exigētia in ꝓpam ꝑsonam Queriē ꝯ ꝓmo quare ponit angariam mille passuum ꝑ⁹ būc numeꝝ plusq; ꝼm aliū numerum. Itē queriē quare vni miliario addit alia duo. Itē queriē vtrū illud ꝑceptū sit ad lr̄am obseruandū. Rᵒ.Ad ꝓmū ꝺō ꝼm glo.Q; ipse dñs determinat angariam mille passuum quia hoc est iter sabbati:quo desigē pfectio spūalis:que in impletione hui⁹ ꝑcepti ostendiē.⁊ hanc rōnē ponit aug. in li.de sermone dñi in monte. Ad zᵒ ꝺō ꝼm aug.q; pfectio patie in trib⁹ ꝺsistit.corꝑe.volūtate ⁊ rōne.vt si artaris alicui impēdē corꝑale seu ꝑsonale obsequm: qō intellr per angariā mille passuū:sit rōnabile ⁊ volūtariū que sūt q; si ad alia duo millia.ro.iz. Rōnabile sit obsequiū nostrū.⁊.z.cor.9. Unusq;q; put destinauit ī corꝺ suo.qō signatū ē Job.i. Job erāt tria millia camelorum.Camel⁹ est aīal onerifeꝝ in quo operatio seu angaria opeꝝ solent exerceri.Camel⁹ etiā scindit ungulā in q; discretio insinuaf. Ad onera volūtarie se ꝺmittit:in quo volūtas. Ad tertiū ꝺō ꝑ⁹ aug.in li. ꝺ ꝼmone dñi in monte.Si quis te angariauerit mille passus:vade cū illo alia duo.⁊ lꝫ vtiq; nō taꝝ ut pedib⁹ agas q; vt animo sis parat⁹ Nam in ipa xpiana hīstoria in quo ē auctoritas nihil tale inuenies factū a sanctis vel ab ipo dño cum in homine quē suscipe dignat⁹ est viuēdi nobis exemplū ꝓbēt.ꝑ si quis cogit te fuire ⁊ solaciū tibi impendit ꝺpassionis affectu parat⁹ esto multo plus impendere.

c **Onsequēter que** rif de ꝑceptis bñficētie que sūt duo Nam ꝼm Rabanū duo genera pstādi repiūt vel ga beniuole dam⁹ vel reddituro accōmodam⁹.Querūt ꝯ duo. Primū de ꝑcepto erogatōis seu donatōis. ꝛᵒ de ꝑcepto mutui siue ꝺmodatōis. Primo ꝯ qrif de ꝑcepto erogationis:de quo ꝺr Mat.ɔ.Qui petit a te da ei.⁊ Luce.6.Omni petēti te tribue. Juxta quod etiā dicit Luc.xi. Date elemosinā ⁊ ecce omnia munda sunt uobis.Et circa lꝫ ꝑceptū querūt plura. ꝓᵐᵒ qd ꝑcipiaf dari. ꝛᵈᵒ qs iubeaf dare. ɜᵒ cui ꝑcipiat dare. 4ᵒ quō ⁊ qñ tenemur dare. ɔᵒ quare attribuif ele

Universidad de Deusto
Biblioteca

omnia mundare. Circa ꝑmū querūt duo. ꝑmū ſ utrū de illicite acgſitis poſſit dari ut de uſa ⁊ meretricio. z° utz neceſſarium ſeu ſupflaū ꝓpiaꝫ dari.

Quantuz ad primum

obr̄ ſic. Luce.16. Facite vobis amicos de mamona iniquitatis. g̃ de iniquo poteſt vari ſeu de iniq̄ acgſito. Itē Exodi.iz. legit q̄ filii iſrael exituri de egypto a vicinis acceperūt mutuo vaſa aurea ⁊ argentea ex gb⁹ poſtea edificauerunt tabernaculū dño. Z; coſtat q̄ gdā illoz ſaltē furtū omiſerūt. g̃ de furto ēt põt vari bñficiū. Itē aug. Qui bētiſ aliqd de malo facite inde bonuz. q non habetis de malo nolite acgrere de malo. Eſto tu bon⁹ q facis de malo bonū. g̃ de male acgſito poteſt fieri bonū. Conr̄. Aug. in li. de verbis dñi. Nolite velle elas facere de fenore ⁊ vſuris.

Itē eccliaſtici.34. Immolātis ex iniq̄ oblatio ē maculata. Itē ī eodē. Dona iniquoz non ꝓbat altiſſim⁹: nec reſpicit in oblatiōib⁹ iniquoz: nec in multitudine ſacrificioz eoz ꝓpiabiſ pctis. Itē in eodē. Qui offert ſacrificiū ex ſba paupis q̄ſi q victimat filiū in ſpectu patris. Itē Grego. Elā oculos redemptoris noſtri placat: qñ nō ex illicitis ⁊ iniquitate ogerit. ſ que de reb⁹ oceſſis ⁊ bñ acgſitis impēdit. Itē Piero. Addiſcant ſ tpm ſile eē rapine: ſi gs inuenta nō reddat.

Item aug. Si gs agris iniq̄ ac pperam ſuaſis ita vtaſ vt ex eoz fructib⁹ largas elas faciat ñ ideo rapinā iuſtificat. Ex his auctoritatib⁹ ꝓbat q̄ neq; ex reb⁹ male acgſitis: nec ex inuentis põt quiſq; bñficiū alteri erogare.

Item videt q̄ nec etiā de meretricio. Deutl. .zz. Non offeres mercedē ꝓſtibuli aut ꝓcium earnis. g̃ ꝛc. Rº. Quidā gñaliter dicunt q̄ de nullo illicite acgſito põt fieri elā: nec de meretricio: nec de vſura: nec de acquiſitis ludo aleaz. nec de hyſtrionatu: nec de ſymonia. nā ſcriptū eſt ꝓuer.z°. Honora dñz de tua ſba. ⁊ in Deutl.zz. Non accipies mercedē proſtibuli Nam illicite acgſita nō ſunt in bonis noſtris Sed meli⁹ dō. q̄ de illicite acgſitis vbi non tranſfert dñiū: ſ opetit reſtitutio vel repetitio: nō põt fieri bñficiū ſeu elā vt in vſura. Unde aug. ad Macedoniū. Qui otra ius ſocietatis humane furtis rapinis calumniis oppſſionib⁹ inuaſionib⁹ aliqua abſtulerit reddē da potius q̄ donanda cenſem⁹ Zachei publicani exēplo. Luce.ig. Sed ſi tūſſert dñiū ita q̄ ñ opetit repetitio: de talib⁹ põt fieri bñficiū vel elā vt ſi aliqd daſ meretrici: illud ñ põt repeti. vñ de tali poteſt fieri elā. Idem ē de eo qō daſ hyſtrioni: ⁊ de eo qō extorquetur rōe officii alicui⁹. Ad illud g̃ qō ꝓmo obr̄ ex illa auctoritate. Facite uobis amicos de mamona iniqtatis dō. q illa auctoritas triplr̄ exponit. Primo ſic. facite uobis amicos de mamona iniqtatis. i. de diuitiis que ut ī plurib⁹ inique ⁊ cū peccato ſolent acgri: ſ nō ꝓpter ℔ iubet vel conſulit facere amicos de pecunia ĩuſte acgſita. z° ſic exponitur. Facite vobis amicos de mamona iniqtatis. i. de pecunia q̄ inique retinēt ſi non dareſ. 3° modo ſic. Facite uobis z̄. i. de pecunia inequalitatis. i. que ĩequalr̄ poſſideſ. vn⁹ enī plus hz alius min⁹.

Ad z° de filiis iſrael rñdz aug. in li. qōnū Dixit dñs ad Moyſē exodi.iz°. Petat vir a proximo ⁊ mulier a ꝓxima ſua uaſa aurea ⁊ argentea ⁊ veſtem. nō binc gſq̄ ſumendum exemplū putare dz ad expoliandū iſto modo ꝓximū. hoc enī de⁹ iuſſit q̄ noverat qd quātūcūq; pati oporteat: nec iſraelite furtū fecerūt: ſ deo iubēte miniſteriū ꝓbuerūt. Uz igitē aliq ex cupiditate ab egyptiis uaſa accepant tñ inde tñſlatū fuit dñiū nolūtate ⁊ ꝓcepto ꝓncipaꝫ poſſeſſoris. i. dñi. Ad 3° dō q̄ facē bonū de malo multiplr̄ ītellr̄. Facē enī de malo bonum q reddit qō abſtulit illicite. Noīe etiam mali cura ⁊ ſollicitudo mortaliū exꝑmiſ Mat.7. Nolite ſolliciti eē ī craſtinū ſuffiē .n. diei malicia ſua. ō malo g̃ bonū facē q paucerib⁹ diſpenſat qō cum labore ⁊ ſollicitudīe acgſiuit. Ul̄ ex malo acgrit qō ex turpi cauſa poſſideſ uelut cū mathematic⁹ ex arte quaz docet uel ex futuris que ꝓnūciat nōnulla lucraſ. que ꝛo ſic de malo acgrūt ī bonū poſſūt conuerti. de peccato etiā acgrūt que pauperibus recte erogant. Ad illud aūt qō ultimo obr̄ de meretricio dō. q nō dz recipi oblatō meretrīc: hz īde poſſit elā fieri. ⁊ hoc ideo ut citius ꝓt rubozem ouertaſ.

Secundo queritur utz neceſſarium an ſupfluū ꝓpiaꝫ dari. ⁊ uideſ q̄ non ſolum ſupfluū īmo etiā neceſſarium: ga ult̄r. dr̄ Luce.6. Oī petenti te tribue. Si g̃ te: multo magis tua: quāuis neceſſaria. Itez Piero. Aliena rapere ꝓnūciē q ultra neceſſaria retinere ꝓbatur. g̃ ſupflua ſunt aliena Cum g̃ aliena non poſſunt dari: ſed reſtitui: non ītellr̄ illud ꝓceptū de ſupfluis ſ etiā de neceſſariis. Contra. Ordine caritat⁹ potiuſ debēm⁹ diligē nos q̄ alienos. g̃ neceſſaria potius deberemus nobis diſpenſare q̄ aliis erogare. g̃ non intellr̄ de neceſſariis. Itē ſi intellr̄ ſolū de ſuperfluis. g̃ diuites qui habent multa ſupflua: ſi nō dant paupib⁹ petentib⁹ tranſgrediūt hoc ꝓceptū. Joh.3. Qui hūerit ſbam hui⁹ mundi ⁊ viderit fratrem ſuū neceſſitatē hēre: clauſerit uiſcera ſua ab eo: quō caritas dei manet in illo. q̄ſi dicat nō manet in illo: ⁊ ita eſt in pctō mortali. Rº. Hoc ꝓceptū intellr̄ de omnib⁹ tam neceſſariis q̄ ſupfluis: que honeſte ⁊ iuſte vari poſſunt. ſicut dic glo. ſup Mat.5. Honeſte dico qa res poſſz eē ita neceſſaria q nō poſſet vari ita honeſte Juſte dico qa res aliena non põt vari iuſte: nec res ſupflua poteſt iuſte retineri. Ulr aūt omnia ſupflua debēt vari: ⁊ vlter nulla ĩuſte poſſeſſa poſſunt vari. neceſſaria ꝛo quibuſ carere non poſſum⁹ nō tenemur dare: qa nō ꝓſt vari honeſte. neceſſaria ꝛo q̄bus carere poſſum⁹ in caſu tenemur dare. Ex his patet reſponſio ad obiecta.

Poſtea queritur quis iubeaſ dare. Et ē iſta qō vtrū ille q nihil hz obligeſ ad illud ꝓceptū. aut nō. Si enim obligeſ ad illud ꝓceptū. g̃ cum nihil habeat ad vanduz obligaſ ad impoſſibile: quod eſt incōueniēs. Si dicaſ q̄ non obligaſ: ꝛa qō ꝓcipiſ mat. .5. Qui petit a te va ei. ꝓcipiſ etiā Luce.6°. ſb hac forma. Omni petēti te tribue. Quilz autē pōt ſe tribuere: quānis nō habeat aliqua temporalia. g̃ ille q nihil hz teneſ ad illō ꝓceptū de erogatione. Rº. Dicēdū q̄ multiplex ē donū. Eſt enim donū muneris a manu. Deutl 15. Precipio tibi vt apias manū tuā egeno ⁊ pauꝑi. Et eſt donū ꝓpaſſionis a corde. Iſa. 58. Cum effuderis eſurienti aīam tuam. Et eſt donū ꝛbi duld ⁊ conſolatorii ab ore. Eccliaſtici .18. Non ne ardoꝛē refrigerabit ros: ſic ⁊ ꝛbū meli⁹ q̄ datū. Eſt aūt donū obſequii ī opere Exo.zz. Si videris aſinū odiētis te iacere ſb onere non ptranſibis ſed ſbleuabis cum eo.

Ad ꝓmū nō teneē manēs pauper cum non habeat aliquid ad manum quod poſſit dare ſed tantum teneē ad tria ultima ꝛo loco ⁊ tempore. vnde Marbei. ſ°. glo. Si deeſt facultas ꝛa affectum. vl̄ obſequiū vel ꝛbū.

Deinde queritur cui ꝓpiaꝫ dari. boc eſt querere quib⁹ ſit bñficium tribuendū: utrū vz omnib⁹ vel ſolū aliquib⁹ ⁊ videt q̄ non omnib⁹. Dicit enim Piero⁹. Nimis ⁊ hyſtrionib⁹ dare nihil aliud eſt q̄ demonib⁹ īmolare. Sz a nullo eſt demonibus īmolādū. g̃ nec ab aliquo ē hyſtrionib⁹ aliqd tribuēdū. Itē eccliaſtici.iz°. Da iuſto: ⁊ ne dederis pctōi: ⁊ bñfac humili ⁊ ne dederis impio. Conr̄ videt exꝑſſe qō dr̄ Luce.6°. Omni petenti te tribue. qui aūt omne vt̄ nihil excipit. g̃ tam hyſtrioni q̄ aliis dandum eſt. Itē Luce.6. Eſtote miſericordes ſic ⁊ pr̄ veſter miſericors ē qui ſolē ſuū facit oriri ſup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos. Si g̃ ipſe dñs ita miſericos eſt q bñficia ſua largiſ omnib⁹ tam iuſtis q̄ iniuſtis. g̃ ⁊ nos ſilr̄ debem⁹ facere. Itē ex incidenti queritur quid dic Piero. hyſtriones. ſi dicaſ q utētes muſicis inſtrumētis: otra eſt qa ex ſcriptura nō videt peccatū cytharizare: quia ipſe Dauid fuit cythariſta. i. R.16. ⁊ Helyſe⁹ ꝓcepit vt adduceret ſibi pſaltes. 4. R.3. Cūq; caneēt Pſaltes facta eſt ſuper eum manus dñi. Ex quo relingt q̄ officiū hyſtrionū non eſt malū g̃ nec dare eis eſt malum intuitu ipſius officii

Itē cum in hyſtrionib⁹ quocūq; mō accipiatur ſit imago dei ⁊ īdigeāt: ſi daſ eis īq̄tū hui⁹ daſ eis ītuitu dei. g̃ ī hoc nō īmolatur idolis ſeu demonib⁹. Rº. Dicendū q illud ꝓceptū ſe extēdit ad oēs ī caſu neceſſitat⁹: ut oībus tribuam⁹: nō tñ quacūq; ex cā. Uñ ad illud qō obr̄ de hyſtriōe dō q ī hiſtriōe põt conſiderari nā ⁊ vitiū. Si g̃ daſ ei ītuitu vitii: ga. ſ. delectaſ ī vitioſo ⁊ illicito ei⁹ ludo: qui ſic facē dr̄ īmolare dyabolo. Si vero datur ei ītuitu nature: ga. ſ. eſt ad imaginē dei ⁊ poſſibil ad grām daſ ex cauſa debita. ⁊ hꝫ modo hyſtrioni dandum eſt ī caſu neceſſitat. Uñ Grego. ī gl. ſup. io. Mat. Qui recipit inſtū ꝛc. Mercede non carebit ſuſcipiēs ⁊ ſi īuſt⁹ ſit q ſuſcipiſ. Silr̄ ad illud quod obr̄ de īpio diſtīguendū eſt: ga poteſt qs dare īpio vt ſoneaſ īpietate ſua: ⁊ hoc modo ē ꝓhibitū dare īpio ſeu peccatori. Itez alio mō põt qs daſ īpio ut ſuſtenteſ ei⁹ natura que eſt poſſibilis ad iuſticiā ⁊ eſt ad imaginē dīnam. ⁊ hꝫ mō ī caſu neceſſitat⁹ danduz eſt bñ⁹m impio ſeu peccatori ſm illud ꝓceptū. Ad illud qō ex parte altera querit qd dicaſ hyſtrio dō. q hyſtrio approbato noīe eſt nomē utrii. hyſtriones enī ꝑe dicūt q ꝑ geſticulatōem corporis ⁊ ludos ꝓuocantes ad riſum ītendūt homīes ꝓuocaꝫ ⁊ mouē ad lachrymas laſciuias

Universidad de Deusto
Biblioteca

⁊ ineptam letitiã seu inordinatã: ⁊ hoc mõ dare hystrioni intuitu sui officii peccatũ est. Alio modo extẽso noĩe dr̃ hystrio quicũq; p quecũq; instrumẽta ꝓuocat homines ad letitiã. ꝑõt aũt q̃ri letitia ex ĩstrumentꝫ musicis ad recreationẽ ⁊ corporis valitudinẽ nõ ad inordinatã seu libidinosam voluptatẽ. ⁊ hõ mõ histrlõi ituitu sui officii põt bñm tribui

Sequitur uidere quomõ sit dandus. Ad qõ nota q; multa requirũt̃. Cõpassio proximi. Isa. 58. Cum effuderis esurienti aiaz tuam. Benignitas ꝟbi. Eccliastici. 18. Nonne ardorẽ refrigerabit ros. sic ⁊ ꝟbum melius q̃ datũ. Abũdãtia dati. Tho. 4. Si multum tibi fuerit abundanter tribue. ⁊. z. Cor. 9. Qui pce semĩat parce ⁊ metet ẽ. Hylaritas dantis. Eccl. 35. In oĩ dato hylarẽ fac vultũ. et. z. cor. 9. Non ex tristicia aut ex necessitate. hylarẽ enĩ datorẽ diligit de⁹. Humilitas dãtis. pᵇ. 28. Qui despicit deꝑcantẽ sustinebit penuriã. Discretio. Eccliastici. ix. Da iusto ⁊ ne dederis peccatori. Acceleratio. pᵇ. 3. Ne dicas ami co vade ⁊ cras dabo tibi: cũ statĩ possis dare. Recta intentio. Mat. 6. Cum facis elaz nesciat sinistra tua qd faciat dextera. Pietas. pª Tbi. 4. Exercitatio corporis ad modicũ valz Pietas aũt valet ad omnia. Caritas. i. Cor. 13. Si distribuero in cibos paupez oẽm facultatem meã: caritatẽ aũtẽ non hẽam nihil mihi prodest. Ordo dandi. ecclĩastici. 30. Miserere aĩe tue placens deo.

Queritur postea q̃ndo sit dãdum. hoc est quererе qñ omittit aliquis si nõ dat. ponaf. n. q; hic sit aligs paup cui⁹ paupꝛtas euidẽs est: ⁊ aliquis diues q; habet superflua multa. videtur q; in hoc casu iste dives omittat si non vat isti petẽti ꝑm illõ ꝓceptũ ꝛ. Mat. Qui petit a te da ei. qõ ẽ intelligẽdũ pro loco ⁊ tempore. Silr Luce. xi. Date elam. Sed modo est temp⁹ ⁊ loc⁹: cum iste modo indigeat ⁊ ipe mlta supflua habeat. g̃ omittit: si non dat. Itẽ Luce. 6. Quecũq; vultis ut faciãt vobis homines ⁊ vos facite illis. Sed iste dives iuste ⁊ discrete vellz sibi vari si eẽt in statu bui⁹ paupis. q̃ iste dives tenef dare huic paupi in hoc casu. g̃ si non dat peccat.

Itẽ. i. Jo. 3. Qui habuerit ſbam bui⁹ mũd ⁊ viderit frez suũ necessitatẽ bre ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quõ caritas dei manet ĩ eo Sed iste dives habet ſbam bui⁹ mundi: ⁊ videt fratrẽ suũ necessitatez bẽre. g̃ si claudit uiscera sua ab eo ita q; non det ei aliquid: caritas dei non est in illo. g̃ peccat mortalr̃. Si dicat q; non claudit viscera sua ga ꝺparif ei Contra. ad hoc silr̃ tenef pauper sicut diues g̃, p nihilo ꝑmisit aplus. qui bũerit ſbaz bui⁹ mundi: si ad aliud non tenef diues q̃ pauper tenef g̃ dare. Item Hiero⁹. Aliena rapere ꝺuincit q; vltra necessaria sibi retinẽ ꝺprobaf. g̃ nisi iste dives det huic paupi indigenti de supfluis suis p raptore habendus ẽ

Itẽ Mat. 5. Omni petenti te tribue. rez. ſ. si habes. si non habes saltem voluntatẽ bonã

Contra. Dare potest alii eque indigẽti: ⁊ si dat absolut⁹ est. g̃ non tenef dare isti. Juꝛ hoc solet obici de aliquo cui obuiat aliquis ĩ extrema necessitate ostitut⁹: ostat q; tenef ei dare modo. sic g̃ q; ꝓeparet se ad dandum: ⁊ interim occurrit alius in extrema necessitate posit⁹. querif vtrũ tenef dare ꝑmo. videf q; sic ga ꝑus tenebaf ei dare: ⁊ non ẽ absolutus ab illa tentione. g̃ adhuc tenef dare ei. Cõtra. Si det z⁹ absolut⁹ ẽ. ⁊ posito q; non pessit reficere nisi altez tm̃. g̃ modo non tenef dar ꝑmo. Rº. Ad ꝑmũ dõ q; in duob⁹ casibus omittit diues si non dat pauperi indigenti. Prim⁹ e indigẽti posito ĩ extrema necessitate ⁊ hoc dictat ei ꝺscĩa. si non tunc dat peccat mortalr̃. Unde Hiero. super illud ad ro. iz. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illũ. Quisquis in quacunq; necessitate morituro succurrere potest: si non facit occidit. z⁹ casus est ĩ ualõ ĩdigente ꝟ non in extrema necessitate. Si. n. habet aliquis multa supflua: nec ꝓponit meli⁹ dispensare vel eque bñ: ⁊ tunc nõ dat peccat mortalr̃. ⁊ sic intellr̃ illud. i. Jo. 3. Qui habuerit ſbam ẽ. ⁊ ecclĩastici. 4º. Eam paupis ne defraudes: ꝟ redde ei debitũ suũ. ⁊ canõ Ambro. Non minoris criminis est habẽti tollere q̃ cum possis ⁊ abũdãs sis indigentibus denegare. Item Ambro. Nemo dicat ꝓpũ qõ ꝺmune est. plusq̃ sufficẽ ad sumpt⁹ uiolenter obtentũ ẽ. Ad ꝑmũ g̃ qõ obr̃ dõ q; hec est vera. iste dives tenef dare huic indigẽti pro loco ⁊ tpe. Sed hec est falsa. modo ẽ tꝑus ⁊ loc⁹: si ꝓponit meli⁹ dare uel eque bñ. ꝟ esset loc⁹ ⁊ tꝑs si nõ ꝓponeret melius dare. Ad z⁹ dõ. q; iste diues si essz indigẽs indiscretã haberet voluntatẽ si omnib⁹ modis uellz sibi dari ab aliquo seu meli⁹ ꝓponeret dispensaf seu non. Ad tertiũ dicẽdum q; dives non claudit uiscera sua ab ꝟ ĩdigẽte quãis nõ det: quia habet bonam voluntatẽ dandi ei: nisi meli⁹ ꝓponẽt dispensare. Ad auctorita tẽ Hiero. dõ q; iste diues ñ ẽ ꝑ raptore habẽ dus. ga si ad tꝑus retinet supflua: tñ aĩo ⁊ ꝑ posito meli⁹ dispensandi. Ad auctoritatez euãgelii. oĩ peteti te tribue. dõ. q; itelligẽdũ est sic. tribue rem vel bonam volũtatem vel bonũ nerbuz sicut hẽf tbi in glo. vñ iste diuef non est transgressor bui⁹ ꝓcepti: cum habeat bonã voluntatẽ dandi: sicut dictum ẽ. Ad vltimũ qõ querif de duob⁹ in extrema necessitate ostitutis dõ. q; tenef dare ꝑmo ⁊ silr̃ z⁹ ꝟ neutri tenef dare modo: tñ tenef alteri mõ vt iste termin⁹ alteri teneatur confuse ⁊ indeterminate.

Ultimo queritur quare elemosine spãlr̃ attribuaf oĩo mundare: cũ dicat⁹. Mat. vbi loqf de lunatico: ⁊ dr̃. Hoc genus demoniũ non eicif nisi ĩ ozõne ⁊ ieiunio. vbi dic glo. Medicina vniuscuiusq; vulneris est adhibenda. Non enim sanat oculum quod sanat calcaneũ. ieiunio sanant pestes corporis. ozõne pestes mentis. Q; aute ela spãlem bẽat effectum ostendit. Mat. iz. sup illud. Extẽde manũ. ibi glo. Nihil plus valet curationi q̃ elaru; largitas: ga frustra ꝑ peccatis suis rogaturus man⁹ suas ad deũ extendit: qui bas ad paupem ꝑ posse suo nõ extẽdit. Rº. 29. Eccl. astici. Conclude elemosinã in sinu pauperis ẽ. ⁊ in eodẽ. 23. In dominẽ sibi silem non habet mĩam ⁊ a deo querit ꝓpiationẽ. ⁊. 19 ꝓv. Feneraf dño q; miseref paupis. Unde colligif q; maxime motiuũ ad dei mĩam supꝑtõ ⁊ pena pẽĩ est ela. Nõ aute dic. date elemosinã ⁊ ecce o ĩa munda sunt vobis: ut sufficiat elemosina ad mundationẽ culpe. Si. n. sit ꝓncipalr̃ motiuũ ad remissionem pene ex dei misericordia: nibilomin⁹ vniuscui⁹q; vulneris est adhibenda ꝓꝑa medicina: vt ctraria ctr̃riis curenf. Leuit. 25. sup illud. Supputata ẽ Glo. Secũdũ ea que peccauit oportuit ꝓcium reddere. vt. ſ. qõ peccauit gula ieiunio corrigat. quod garulitas amisit silentiũ deleat. ⁊ sic ctraria ctrariis curenf.

c **Onsequẽter que**rif de ꝓcepto mutui seu ꝺmodatõis de quo Mat. 5. Uolẽti a te mutuari ne auertaris. ⁊ Luc. 6. Date mutuũ nihil inde sperãtes Circa qõ querũf quatuor. Primũ ẽ utrum accipe aligd ꝑter sortem sit ꝓhibitũ. 2º utr̃ sola spes accipiẽdi ꝑter sortem faciat usariũ seu sit ꝓhibita. Tertio utr̃ in aliquo casu sit licitũ accipere aligd ꝑter sortem. 4º an sit mala ꝟm se.

Ad primuz sic obr̃. Ezech. 18. Si genuerit vir filiũ latronẽ ẽ. vsq; ad vsam dantem ⁊ amplius accipiẽtẽ nũqd viuet⁹ non viuet: cũ vniuersa hec detestanda fecerit morte morief. hic inf⁹ est. g̃ accipe aligd ꝑter sortẽ est ꝓhibitũ. Itẽ exo. zz. Si pecuniã accõmodaueris populo meo paupi q; habitat tecum: nõ vrgebis eum q̃si exactor: nec usis oppumes. g̃ non licet accipe usuram: ꝟ gratis intuitu dei ꝺmodare. Itẽ ꝑs. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo ẽ. qui iurat ꝓximo suo ⁊ non decipit. q. pe. ſ. n. v. ad u⁹. ẽ. q̃si si det ad usam non habitabit in tabernaculo dñi. Sed null⁹ expellif a tabernaculo dñi nisi ꝑ pctõ mortali g̃ dare ad vsam est peccatũ mortale seu accipere ꝑter sortẽ. Itẽ Luce. 6. Date mutuum nihil inde sperantes. nbi videf etiã spes accipiẽdi ꝓhiberi. g̃ multo magis ꝓhibef ipe aĩ⁹

Contra Deut. 23. Non feneraberis ꝓximo tuo ꝟ alieno. g̃ licet fenerari alieno. g̃ ĩ aliquo casu licet dare ad usuram. nõ g̃ gñaliter est ꝓhibitũ. Itẽ Ambro. Usas exigas ab eo cui iuste nocere desideras. ⁊ ita licet ab aligbus accipere usuras. Item mai⁹ peccatũ ẽ occidere q̃ accipere usam. Sed licet in casu ⁊ fine peccato occidere. g̃ licet in aliquo casu accipe ad usurã. Item licet ꝺducẽ domos equos vasa argentea culcitras ꝑ lucro. ergo multo forti⁹ denarios q; sunt utiles magis. ⁊ sic licet dare ad usuram. Itẽ. ix. Deuti. Per promissionẽ seu bñdictionẽ obseruantib⁹ mãdata dñi fenerabis gentibus multis: ⁊ ipse a nullo accipies mutuũ. Sed si fenerari eẽt malum nõ esset istud ꝓmissio seu bñdictio: ꝟ potius maledictio. nec etiam illud ꝓmittẽf obꝛuantib⁹ mandata dñi: cũ boc ipm eẽt tñs gredi mandatum dei. Rº. Concedẽdũ q; accipere ꝑeter sortẽ quod est usura ꝓhibitum ẽ Sunt tñ casus in gb⁹ usa est pmissa. Prim⁹ est ubi possessio ecclie est assignata clerico ĩ bñficiũ ⁊ layc⁹ tenet eam iniuste ⁊ violenter: potest cleric⁹ fruct⁹ illi⁹ bñficii pcipere ultra sortẽ. ex de usis. ca. i. ꝟ boc non fit lucri causa ꝟ ut res ecclesie eo modo de manu layci redimaf. ut hr̃ in eadem decretali. 2º ubi use petunf cum interesse. vbi grã si fideiussor solꝛuit usas creditori potest eas petẽ a debitore

Universidad de Deusto
Biblioteca

pro quo fideiusserat: quia nō sunt vsure q̄tū ad fideiussorē: ꝙ potꝰ quantū ad interesse: ga non est lucrū ꝙ vitatio damni. 3º rōne more vt si vebeas mihi centū ad certū terminū ⁊ noluisti psoluē in termino. ⁊ ideo oportuit me recipe pecuniā cū vsis ꝓpter negocia mea ꝛtāda. tu teneris mihi restituere illas vsas: si solui: vel si nō solui liberare me ab ista obligatione. 4º rōne vubii. Naz si quis vat. io. sol. ut alio tpe totidē sibi grani vini vel olei mensure reddant: que lz tunc plus valeant: vtrū tñ minꝰ solutionis tpe sint valiture bisilī vubitat non oz ex hoc vsurariꝰ reputari rōne vubii huiꝰ: excusat qui pānos granū vinū oleū: vel alias merces vendit: ut amplius q̄ tunc ualeat in termino certo recipiat pro eisdē. si tñ ea otractꝰ tpe non fuerat venditurus ex de vsis nauiganti. §. i. ⁊. z. quā regre infra inter nouas ostitutiones. Jn his q̄ casibus quatuor vsa est pmissa. ꝙ recte osideratis in pdictis casib⁹ non est vsa. Unꝰ nota q̄ nō oꝛ omitti vsa nisi in his reb⁹ tm̄ circa quas otigit fieri mutuū. s. que osistūt in numero pondere ⁊ mensa. Numero ut q̄libet moneta que propꝛe oꝛ pecunia numerata. Ponderе ut ere argento auro ꝛc. que appēdūt. Mensa ut frumēto vino oleo pannis ꝛc. Ad maiorē tamē euidētiā buiꝰ questionis nota q̄ duo sunt ot̄ tus q̄ ve sui nā uolūt eē gratuiti ut mutuuz vel omodatū. Jn mutuo. n. certū ē q̄ regrit ut sit gratuitū: aliogn est usa. Sed in omodato si aliqd recipit ꝓ re omodata statī desinit esse omodatū: ga aut recipit aliqd ꝓ re ipa: aut ꝓ usu rei. Si ꝓ re ipa aliqd recipit: aut recipit pecunia aut res alia. Si pecunia ē emptio ul vēditio. si alia res recipit erit otractꝰ pmutatōis. Si ꝓ usu rei accipit pecunia erit otractꝰ locatōis. si res alia erit otractꝰ inoīatꝰ quasi vo ut des uel ut facias. Omnes isti ot̄tus sunt liciti laycis. Dicendū ḡ ad pmū: q̄ vare ad usam ⁊ in se ⁊ sm se peccatū est: ⁊ nō fuit iudeis licitū alieno fenerari: ꝙ permissuz fuit eis: sic pmissū fuit eis vare libellū repudii. Peccabāt ḡ mortalr̄ iudei fenerādo alieno: ꝙ hec fuit pmissio opatina: que facta ē vuplici rōne. Prima qa pmissū fuit eis minꝰ pt̄m ne facerēt matꝰ. uidelicet ne fenerarēt fratribꝰ. zª qa rudes erāt: et qa mamotreci. Unꝰ paulatim vucēdi erant ad perfectionē. ⁊ ex hoc habemꝰ argumētū: q̄ si non possumus obtinere ab usariis q̄ totū reddant: facē vebemꝰ si possumꝰ q̄ saltem partem reddant.

Ad zº dicūt magri q̄ illa auctoritas non ē sancti Ambrosii: ꝙ Ambrosii adopti cuiusdaz heretici: q ꝙ spē beati Ambrosii multa falsa dixit. Uel si placet exponat sic. Usas exigas ⁊ q̄libet exactiones. hoc enim licet facē otra paganos. Terra enī quaz ipsi possidēt nostra oz eē. Uñ iuste possumꝰ ea exigere ab eis qbꝰ iuste vesideramꝰ nocere. Ad tertiū vō q̄ lz occidere sit pt̄m in se: non tñ sm se. ꝙ vat ad usam est pt̄m in se ⁊ sm se: ⁊ ꝓpter hoc non est sile. Ad 4º vō q̄ lz oducere equū ⁊ cetera biꝰ ꝓ lucro: ꝙ non licet cōcedere nūmos p lucro. equus enim oducit locando: nec tñ ferē vñiū i locatione. unde iustū est ut ille cꝰ est equus habeat aliqō emolumētū ꝓ usu eq sui. ⁊ silr̄ posset fieri de nūmis sine pecunia: si nō transferē vñiū: ꝙ in mutuo pecunie trāsferē vñiū. Dicit enim mutuū q̄si de meo tuū unde cū pecunia data ad usam trāseat in accipiētis vñium: silr̄ trāsit ⁊ usus illiꝰ. pro usu autem rei sue non est iustū ut aliꝰ bēat emolumentū: imo otra ius est. ⁊ ꝓpter hoc usa est pt̄m. Ad ultimū vō q̄ cū oꝛ in pmissione Feneraberis ꝓximo tuo ꝛc: ponit ibi vñs pro añcedenti. Est enim sensus. tantam habebis abūdantiā q̄ poteris multis gentib⁹ si nolueris fenerari. Nō ḡ est hic intētio vñi ꝓmittē fenerationē: ꝙ abūdantiā tm̄: ad quam posset uel solet feneratio oseq.

Secundo queritur utrū

sola spes accipiendi aliqd ꝓter sortē sit ꝓhibita ⁊ faciat usariū. Cū enim dicat Luce. 6º. Date mutuū nihil inde sperantes. glo. Ultra sortē Dicit etiā glo. q̄ hic ꝓhibet usa. ḡ sola spes accipiēdi ꝓter sortem facit usariū. Item sola uolūtas occidēdi hoīem facit homicidā .i. Jo. 3. Qui odit frēm suū homicida est. Silr̄ sola uolūtas fornicādi facit fornicatorē. Mat. 5. Qui uiderit mulierē ad ocupiscēdū eā iaz mechatꝰ est in corde suo. ḡ silr̄ sola uolūtas agrendi ꝓter sortem facit usariū. Ad hoc dicūt qdam q̄ sola uolūtas non facit usariū nisi interueniat pactū. Sed otra. Esto q̄ iste timore ecclesie ñ facit pactū: ꝙ tñ habz uolūtatē. Aliꝰ ult ⁊ facē pactū. inde sic. ꝓoh. 16. Spūs ponderator est dñs. i. uolūtatū. Sz talē uolūtatē habz iste qualem ille. ḡ si uolūtas isti⁹ facit istū usariū: silr̄ ⁊ uolūtas illiꝰ faciet illū usariū. Qō alii ocedūt. Sed otra. Quilz tenet esse gratꝰ ad bñficia. ḡ mutuū accipiēs tenet esse gratꝰ mutuanti. ḡ vans mutuū potest sperare aliquod bñficiū ab eo qui accipit mutuū. ḡ ⁊ aliqua supabūdantiā. Itē ex dono pōt qs licite sperare donū. ḡ ⁊ ex mutuo pōt sperare mutuū. Rº. vicēdū q̄ cum diuerse scie diuersas habeāt osiderationes: a diuersis scientib⁹ idem diuersimode osideraī. Hinc ē q̄ ꝙ leges humanas nolūtas sola nō facit usariū: ga lex humana manū coibet non animuz. Secūdū legez ꝛo diuinaz que aīuz coibet: sola volūtas facit usariū. Ad pmū ḡ, obiectuz vō q̄ mutuans potest sperare illud ad quod tenet accipiēs: ga in osili casu. s. necessitatī tenet sibi dare mutuū: ⁊ teneret silr̄ etiā si non vedisset ꝓpus. vñ pōt illud sperare mutuans ab accipiente: nō tñ ex ui mutui: ꝙ ex caritate accipiētis mutuū. Mutua enī bñficia accendūt caritatē. ⁊ ga etiā ex ꝑcepto dei oz mutuum indigenti dari. ⁊ p hoc etiā soluit zª. Bñ enim ocedendū est q̄ mutuās pōt ab eo qui recipit in sili casu sperare mutuū: ga ad hoc tenet aliꝰ. tñ si hac intentione tradit sibi mutuū nō est meritoriū: ga nō ponit deū finem Jdeo oꝛ Luce. 6º. Date mutuū nihil inde spātes. supple ab homine ꝙ a deo.

Tertio queritur utrum

aliquo casu sit licitū accipe aliqd ꝓter sortē. ⁊ vñ q̄ sic. Dñs enim ꝑcepit Sauli vt interficeret amalechitas: ⁊ interficiendo eos ex precepto vñi non peccauit: imo peccauit reseruando agag regē amalech. Si ḡ ex ꝑcepto vñi factū est non mortale q̄ a⁹ esset mortale. Occidē enim hoīem est peccatū mortale in se: ꝙ ex ꝑcepto vñi fit meritoriū ī aliq̄ casu: sic si abzaā īmolasset filiū suū ex ꝑcepto vñi. ḡ silr̄ cū oꝛ Deut. 23. Non fenerabis fratri tuo sed alieno Dato q̄ lz sit ꝑceptū nullū accidit īcōueniēs: ga fenerari alieno q̄ sine ꝑcepto vñi ē mortale: ꝙ ꝑceptū vñi fit non mortale: nec ē veniale. ḡ nō est necesse dicere q̄ sit pmissio oparatiua. Itē dñs ꝑcipit iudeis vt asptarēt vasa egyptioz. Si ḡ ꝙ ꝑceptū vñi fuit licitū asportare omnia uasa ꝑciosa egyptioz: multo forti⁹ ꝙ ꝑceptū vñi licitū erit accipe aliqd pt̄ sortē. Minꝰ enī est accipe partē q̄ totū. ⁊ ita dñs potuit ꝑcipe iudeis q̄ ipsi darēt ad usā ⁊ ita dare ad usā potuit non esse peccatum.

Itē Lex Justiniani pmittit vsas centesimas ⁊ sexagesimas: ⁊ videt q̄ bñ. ga ꝑceptū est. non occides. ⁊ tñ occidunt homines sine peccato ꝓpter recōpensationē: ga p occisionē maleficoz oseruat statꝰ reipublice ī bonitate sua. ḡ cadē rōne licet dare ad vsam sine pt̄o propter recompēsationē. maior enim utilitas accidit inde reipublice: ⁊ etiā ei q̄ accipit ad usam. Itē accipe ad usam nō est otractare rem alienā inuito dño. Dñs enim vult bñ vt usariꝰ bēat leuissimā usam: ⁊ multū gaudet quando inuenit q̄ dat ei ad leuissimā usam. ḡ accipe ad usas non est furtū: nec aliqō aliud pt̄m. ḡ simplr̄ nō est pt̄m. Conr̄. Hiero sup Ezech. 18. Putant qdam usas tantū esse in pecunia. qō puidēs dīna scriptura oīs rei aufert supabūdātiā. ut plus ñ accipias q̄ dedisti. Itē idē. Alii ꝓ pecunia fenerata solēt munuscula diuersi generis accipere: ꝙ intelligant usam vocari supabundantiā quicqd ē illō si ab eo q̄ dederit plus acceperint. Itē Ambro. Pleriq̄ refugientes ꝑcepta legis cuz dederint pecuniā negociatoribꝰ nō ī pecunia usas exigūt: ꝙ de mercib⁹ eoz tāq̄ usarum emolumēta pcipiūt: ideo audiāt qd lex dicat Neq̄ ingt esca z usam accipies: neq̄ omniuz rez. Et accipit ex illo tex. Deut. 23. Non fruges nec aliquā aliā rem. Item idem. Esca usa est ⁊ vestis usa est: ⁊ quodcūq̄ sorti accedit usa ē. qō etiā velis ei nomē imponas usa est. Item iuxta hoc queritꝰ cum usariꝰ sit fur quare iudex secularis patit usarios uiuē ⁊ alios fures ⁊ raptores nō patit uiuē. Cū. n. usarii publice ⁊ manifeste sint mali: videt facere otra illud ꝑceptū. Maleficos non patieris uiuere. Item queritꝰ quare iudex ecclesiasticꝰ plus intromittit se de pena usarioz q̄ alioz fuz. So. Ad pmū vō. q̄ non ē sile de bōicidio ⁊ usa. ga occidē lz sit malū ī se. ñ tñ ē malū sm se. ꝙ dare ad usaz malū est in se ⁊ ꝙ se. ⁊ si dominꝰ illud ꝑcepisset sequeret inde incōueniens sicut iam ostendet. Ad zº vō. q̄ filii israel seruierāt egyptiis ⁊ merces non erat eis reddita. ꝓpter hoc dñs q ꝙ est dominꝰ omniū transtulit dominiū usoz illoz ad iudeos. Unō iudei nō otrectauerūt rem alienā imo suam. nec ꝑcepit dominꝰ iudeis ut asportarēt rem alienā manentē alienam. Sed usa est accipere rem alienam manentem alienam inuito domino: ⁊ facē de illa ut de sua. Hoc est aūt malū ꝙ se ⁊ in se. sic scienter cognoscere uxorē alienā manentē alienaz malū est ī se ⁊ sm se. silr̄ ex mutuo accipe rem alienā manētē alienā ut suam otra ius nāle est ⁊ ē malū in se ⁊ ꝙ se. Nec potuit hoc deꝰ ꝑcipe. ⁊ si ꝑcepisset sequēt inconueniēs. s. q̄ dare ad usam eēt bonū ⁊ malū. malum ꝙ se.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bonū quo ad p̄ceptū. Ad 3^m dō. q̄ Justini an^o pmisit ꝓparatiua pmissione vsas leuissimas:qa uidit homines imperii sui pnos esse ad vsū vsas. Uñ pmisit min^o malū ne fiēt pei^o. Nec est veꝝ q̄ sit ibi recōpensatio ꝓpter vtilitatē sequētē:qa semꝑ ⁊ in omni casu dare ad vsam p̄tñ est. nec ꝑ aliqua vtilitate potest fieri licitū. vñ ñ est sile de homicidio.

Ad 4^m dō q̄ hec est falsa. Usari^o ñ ⁊tractat rem alienā inuito dño. Sed sciendum q̄ duplex est volūtas. s. volūtas absoluta ⁊ volūtas respectiua seu ꝓpata. De volūtate absoluta nō vult dñs b^o pecunie q̄ usari^o habeat eam. Libēti^o enim eam sibi retinēt. Sz de uoluntate ꝓparata vult q̄ hēat eā:ex quo .s. usari^o non vult dare mutuū gratis. usari^o g̃ ⁊tractat rem alienā inuito dño: vt hec dictio inuito ꝑtet uolūtatē absolutā nō ꝓparatā. Ad aliud qō querit:qnaꝝ iudex secularis ñ fariose pmittit viuē: cū alios fures non permittat viuē dō. q̄ iudex secularis rempublicā regit quantū ad tpalia. vñ quānis usari^o sit fur: tñ ga fur est domestic^o: nec ꝑ violētia furat: ga etiam ex furto illi^o ꝓuenit aliqua utilitas reipublice quantū ad tpalia: ꝓpter hoc pmittit uiuere usarios: cū tñ in aliquo casu fures puniat. Ad vltimū dō. q̄ iudex eccliastic^o g̃ sētili^o inspicit q̄ secularis plegtur usarios ꝓpter damnū spuale qō uidet ex usa accidere. ⁊ ga usarii de inhonoratione ⁊ ⁊tēptu dei hoc est de peccato suo fecerūt sibi officiuz ⁊ modum uiuendi.

Quarto queritur utrum accipe aliquid ꝓter sortem sit malū ℈m se: ⁊ uidet q̄ non. Ideo enim dr̄ malū in se ⁊ ℈^m se: ga rem alienā manētē alienā nullt facere suam. Sed probat q̄ hoc nō est ita: imo q̄ transfertur ibi dñiū. ga iste q̄ accipit mutuuz rē suā pōt dare usario ⁊ scit ⁊ uult ei dare. Dicit enim ei. Do tibi pecuniam istam ꝓter sortē. ꝓnaꝝ g̃ dat ei. g̃ pecunia quam accipit usari^o ꝓter sortem sua est. g̃ non facit rem alienā manētē alienā inuito dño tā q̄ suam. Item esto q̄ ſb hac forma fiat ⁊tract^o. Mutuo tibi pecuniam istam ut des mihi tm̄ ꝓter sortē. g̃ ℈m ſb pecunia quā accipit usari^o ꝓter sortē sua est: ga sibi data. g̃ in usa trāsferꝝ dñium. ⁊ inde ut ꝓus. Item licitū est mibi dare mutuum isti ne ledat uineā meā. g̃ licitū est mibi dare mutuū ꝑ hac re temporali. g̃ pari rōne ꝑ q̄lz alia re temporali. ⁊ ita ꝑ pecunia. Itē daꝝ mutuū alicui ut ille q̄ accipit ꝑleat ſb p̄ceptū No furtū facies: ul nō mechaberis. licitū est. g̃ eadē rōe potest ei dare mutuū ut impleat quodlibet aliud p̄ceptū. g̃ ut impleat hoc ꝓceptū. Date mutuū nihil inde sꝑantes. g̃ pōt aliqs dare mutuū isti ut ipe det mutuū aliis

Itē daꝝ paupib^o bonū ē: ⁊ dare mutuū bonū ē. g̃ licitū ē dare mutuū ut det aliqd paupib^o cū qō est ibi bonū sit. g̃ licitū ē mihi dare isti mutuū ut aliqd det patri meo indigēti. eadē rōne ⁊ mihi. Magis enim debeo me diligere q̄ alios. R^o. dō. q̄ non valet hec argumentatio. iste pōt transferre rem suaz in dñiū alterius ⁊ scit ⁊ ult:ga dicit hic. do tibi pecuniam istam. g̃ transfert. Licet enim possit trāsferre: nō tñ potest trāsferre sic:ga bi^o ⁊tract^o displicet deo. ⁊ l; ꝑferat *bū dandi: non tam dat. De *bis enim nulla est ⁊tentio ſ de intētione. Generatoris enim intētio est q̄ rem alienā manētē alienā faciat suā. Per hoc etiam patet solo ad z^m cū dicit usari^o accommodo tibi pecuniā istā hac ꝯditiōe: ut tu des mihi tantū ex ui mutui. In q̄ transfert dñiū: ult transferre uniū in se rei aliene manentis alie ne. Ad 3^m dō. q̄ illa argumētatio non valz Cum enim daꝝ mutuū ne ledaꝝ ninea nihil accipiꝝ ꝓter sortem: ſ redimit ius suū g̃ dat mutuū. Hoc aūt licitū est. Sz si daret ꝑ pecunia daz ut accipet aliqd ꝓter sortē. Dō aūt dictū est q̄ in usa nō transferꝝ dñiū intelligē dū est de dñio illi^o rei que ultra sortem accipiꝝ: ñ de dominio mutui. Ad 4^m dō q̄ nō est sile de hoc p̄cepto. Non furtū facies ⁊ hi^o. ⁊ de hoc. Date mutuū. ga in primo ex ui mutui nihil accipit ꝓter sortē nel in se nel ī alio. Sed in z^o accipit aliqd ꝓeter sortē ul in se ul in alio. Ad 5^m ⁊ ultimū dō q̄ sicut non licz mihi ex ui mutui transferre dominiū rei alie ne ī me: ita nec in aliū. unde non valet hec argumētatio. Licitū est dare pauperib^o: licitū ē dare mutuū. ergo licitū est daꝝ ut aliqd det pauperib^o. licitū est p̄dicare. licitū est acgrer temporalia. g̃ licitū est p̄dicare ꝑ acquisitione temporaliū.

c **Onsequēter que**rit de p̄cepto caritatis de quo hētur Mat. 5. Dictū est antigs. Diliges ꝓximū tuū ⁊ odio habebis inimicū tuū. ego aūt dico uobis diligite inimicos uestros. benefacite his qui oderūt uos: ⁊ orate ꝑ persequentib^o ⁊ calumniantib^o uos. Si. n. diligitis eos q̄ uos diligūt quam mercedē hābitis: nōne ⁊ publicani hoc faciūt. Et Luce. 6. Si diligitis eos q̄ uos diligūt que uobis est grā. Nam ⁊ p̄ctōres diligētes se diligūt. ⁊ si bñfacitis his q̄ uobis bñfaciunt que uobis est grā. Siquidē ⁊ p̄ctōres hoc faciūt. Uerūtñ diligite inimicos vr̄os ⁊ bñfacite ꝛc. Querit circa istud p̄ceptū septem.

Primo vtz diligē amicū sit meritoriū.
2° vtrū diligere inimicū sit p̄ceptū vl ꝯsiliū.
3° vtz bñfacē inimicis omnibus sit ꝓceptum.
4° vtz mai^o sit diligē amicū q̄ inimicū.
5° vtz magis sit meritoria dilectio inimici q̄ amici. 6° vtz inimicū maledicē sit licitū.
7° vtz ꝑ omnib^o inimicis sit orandū.

Primo queritur vtrum diligere amicū sit meritoriū ꝓpter illud qō dr̄ Mat. 5. Si diligitis eos q̄ vos diligūt quā mercedem habetis. Et Luce. 6. Que est uobis grā. Uidet aūt ex hoc q̄ diligere amicū non sit meritoriū. Nam si nō est grā diligere illos q̄ vos diligūt: ⁊ sine grā non potest ee meritum. g̃ diligere amicū non est meritoriū. Itē omni merito rñdet merces ul ꝓmiū. Sed nō ē merces diligētib^o amicos. g̃ nec meritū. Itē ſb etiam videt ꝑ sile. i. Cor. 9. Si euāgelizauero nō est mihi gloria. necessitas enī incumbit. ga .s. est p̄ceptum. silr aūt de diligendo amicum est necessitas p̄cepti. g̃ ex hoc non est gloria. g̃ nec meritū: cū ad meritū sequaꝝ gloria.

Contra. Ex caritate diligitur amic^o ⁊ inimicus. Item feruētior est mot^o caritatis ī amicum q̄z in inimicū. Sed quanto feruētior est: tanto est habilior ad merendū. g̃ ⁊tingit magis mereri diligendo amicū q̄ diligendo inimicū. R^o. est diligere amicū ex cā tpali ut ex sola causa: ga diligit. vel ga bñficiū eroga uit vel erogabit: ⁊ nō ē meritoriū. ⁊ hoc mō dr̄ Mat. 5. Q̄ non est merces diligēdo vel diligentib^o amicos. Et Luce. 6°. Q̄ non est grā diligere amicum. Unde dic̄ iterl. Si diligitis eos q̄ nos diligūt. i. ideo ga vos diligunt. Est itez diligere amicū non ex causa tpali ꝓncipalr̄: ſ ex causa dei sicut caritas diligit q̄ cūq̄ diligit ꝓpter deū ⁊ rōne sūmi boni: ⁊ ſb modo meritoriū erit diligere amicū.

Secundo queritur utz diligere inimicū sit ꝯsiliū vel p̄ceptū ꝓpter ſb q̄ dr̄. Dictū ē antigs. diliges amicū ꝛc. Ego aūt dico uobis diligite inimicos vestros. Et vr̄ q̄ sit p̄ceptū. dic̄ enī Ambro. ī glo. sup Luc. 6. Non suffic̄ inimicos nō odisse: ſ quod ultra humanam nām est: p̄cipimur diligere. g̃ diligere inimicos p̄ceptū est. Preterea si ē ulē humanā naturā. g̃ est ipossibile. Sz dic̄ beat^o Piero. Anatha sit q̄ dixit deū p̄cepisse aliqō ipossibile. g̃ nō ē p̄ceptū. Item dic̄ glo sup Luc. 6. Diligite inimicos vestros. Hoc pfectū est non ipossibile. g̃ vr̄ ⁊traria illa glo. auctoritati Ambrosii. Itē aug. super illud Mat. 22°. Diliges dñm deū tuū ꝛc. ⁊ ꝓximum ꝛc. Nomine ꝓxi oīs homo ītellr̄. g̃ inimic^o. Et ibi vr̄ ī textu q̄ ſb est preceptū. Diliges ꝓximum tuū ꝛc. g̃ diligere inimicos est ꝓceptū. Cōr. Aug. ī ench. Mandatū de dilectōe inimicoz non ipleta tanta multitudīe quanta exaudiē ī ōnica oīone. Sed ī ōnica oīone ñ exaudiē nisi habens caritatē sicut patet: ga dr̄. Dimitte nobis. sicut ⁊ nos dimit. ⁊ postea. Nisi dimiseritis non dimittet uobis pater uester. g̃ potest qs esse ī caritate: ⁊ non diligere inimicū. g̃ non est ꝓceptū ſ ꝯsiliū. Itē dic̄ aug^o. q̄ illa sponsio Dimitte nobis debita nostra ꝛc a multi ipleꝝ g̃ non diligūt inimicos. g̃ ꝛc. Itē dr̄ ī glo. super Luc. 6°. Diligite inimicos vestros. Hoc perfectū est non ipossibile. Sed ꝯsilia pfectōis sunt non ꝓcepta. g̃ ꝛc. Item Ambro. Dic̄ ecclesia non lacte ībuiē: ſ nalidioris cibo caritati roboraē. g̃ diligere inimicum pfecte caritati est. g̃ consiliū. R^o. est dilectō affect^o ⁊ effect^o simul: ⁊ ē dilectō affect^o tantū. Dilectōe affect^o oībus p̄cipiē diligere inimicū Dilectōe vero effectus ī perfectis est consiliū. perfectis ꝛo debitum. s. ꝛogrui: ⁊ ſ aliquos debitū p̄cepti. Unde aug^o. Perfecti inimicos diligunt ⁊ eis bñfaciunt. ⁊ hoc non est tante multitudīs: quanta ī oīone dominica exaudiē. Ad illud Ambro. q̄ dr̄ sup humanā naturā est diligere inimicū. dō. q̄ hoc dr̄ ga natura non mouet nisi ad diligendū amicuz tamē natura est susceptibil gre: cum qua pōt diligere inimicū. ⁊ ita non est ipossibile.

Tertio queritur vtrum bñfacē inimicis oībus sit p̄ceptum. ga dr̄ Matℏ. 5. ⁊ Luce. 6. Bñfacite his q̄ oderunt uos. vñ g̃riē vtz inimicum effectu p̄cipiaē diligi. Nam vbi p̄cipitur de dilectione affect^o p̄cipit de dilectōe effectus. ga sic dr̄. Diligite inimicos uestros: q̄ pertinet ad affectuz. bñfacite his q̄ oderunt uos: quod pertinet ad effectum. g̃ si ī p̄cepto est dilectio affectus: silr̄ ⁊ dilectō effectus. Item Exo. 23. [illegible] ris boni

Universidad de Deusto
Biblioteca

inimici tui erranti reduc eū. Glo.q. Diligite inimicos vestros.ꝛ post. Si videris asinum odientis te cecidisse ſb onere non ptransibis: ꝙ ſblenabis cum eo. Glo. Bñfacite his q oderunt vos. ḡ in lege preceptū est diligere inimicū effectu. ḡ oīb⁹ est p̄ceptū. Itē Mat.5. super illō. diligite inimicos vestros bñfacite ꝛ orate ꝛc. glo. Contra eccliam trib⁹ modis pugnaf. odio. ꝛbis. cruciatu corporis. econ̄ ecclesia diligit orat bñfacit. ꝛ hi sunt dilectōis effect⁹. ḡ omnes tenent ad dilectōis effectū.

Conf. Aug. ꝛ hr̄ illa auctoritas. 3°. sent. di. 30. c. Dic solet queri. Distinguendū vtrū ille qui te offendit rogat te vt dimittas ei aut ñ. Si rogat ꝛ nō dimittis pcta tua ñ dimittūf tibi nec impleſ sponſionē illā. dimitte nobis d.n. sic ꝛ nos dimitti. ꝛc. Si non rogat ꝛ non dimittis nihilomin⁹ exaudieris. ḡ videf q̄ oz intelligi qō dr̄ dimitte nobis debita nostra sic ꝛ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nostris petentibus vel rogantibus. ḡ non tenef omnibus dimittere. Sed si non dimittit nō diligit inimicum effectu. Itē ro. iz. Non vosmetipos defendentes carissimi ꝛc. glo. aug. Si vult bonus vt deus inimicū puniat vbi est illud. diligite inimicos vestros. ꝛ illud. non reddēteſ malū ꝓ malo: nonne hoc est malū ꝓ malo reddere. Bon⁹ igit̄ potest non diligere inimicuz effectu: exquo bonus vult vt puniat inimic⁹.

Rᵒ. Quidam distinguūt q̄ diligere inimicos p̄ceptū est p̄latis ꝛ pfectis. imperfectis vo ꝛ ſbiectis non. Sed cōtra hoc est qō dñs non solū discipulis ꝛ apostol hoc est perfectiſ ista ꝓponebat: ꝙ ipſis turbis ꝛ īperfectis. Luc. 6. Unde supra dicit glo. Bede. Q̄ in monte sermo perfectus ad aplos Mat. 5. hic vo leuiori sermone ad turbas tempatius per quatuor cardinales vtures sermo ꝓtrahendit. ꝓtēa vō. q̄ omnes tenent diligere affectu ꝛ effectu Sed amplius siue ad ampliorē effectū tenēf perfecti q̄ imperfecti. ꝛ p̄lati q̄ ſbditi. tñ ga p̄ceptū affirmatiuū obligat semper ꝙ non ad semp sicut illud non obligat ad semper q̄tuz ad affectum. s. cū non sumus ī ꝯsideratōe: aut quando dormimus: ita non ad semp obligat quantum ad effectum. Si aūt queraf quo tempore obliget ad effectum vō q̄ obligat qñ cūq; inimicus est in casu necessitatis. Ad illud ḡ qō obiē supra q̄ pfectōis est ꝛ caritatī perfecte vō q̄ intellr̄ de perfectōe sufficienti ad salutē non de perfectōe superrogatōis. imperfectio enim ē quantū ad salutē diligē amicū. ꝙ pfectōis sufficientie est diligere inimicū ꝛ diligere inquā inimicū affectu ꝛ effectu. In casu necessitatī est perfectōis sufficientie ꝛ saluti necessarie. Diligere vo effectu non ī tēpore necessitatī est perfectōis superrogatōis.

Ad illud vo quod obr̄ p illud aug. si ñ rogat inimic⁹ vt sibi dimittaf ꝛ non dimittiſ: nihilomin⁹ exaudif. Dixerūt q̄dam q̄ teneſ dimittere rancorem etiā non petenti: ꝙ nō lig rancoris. Sed melī⁹ vō. q̄ est dimittere ranrē q̄ ocomitaf appetitū vindicte: ꝛ ē dimittere punitōem quam ocomitaf zel⁹ iusticie. tenemur ḡ rancorē dimittere ex appetitu vindicte. ꝙ nō tenemur dimittē punitōez ex zelo iusticie. Intelligendū est ḡ q̄ exaudif etiā si non dimittat punitōez ex zelo iusticie. Ad aliud vo respondet glo. super illud ro. iz. Nō vosmetipsos defendētes carissimi: ꝙ date locum ire: cum bō iustus ꝛ homo mal⁹ velint a dño vindicari: in quo discernunf. rñdz bon⁹ magis cupit inimicū corrigi q̄ puniri: nec delectaf pena inimici: ga non odit eum ꝙ iusticia dei ga diligit deū. ꝛ ideo hoc ei placet cū deo placitū esse non dubitet.

Quarto queritur vtrum maius

sit diligere amicos q̄ inimicos. ꝛ itez an motus caritatī ītensior sit ī amicū q̄ ī inimicū.

Ad p̄mū sic. super illud mat. 5. Si diligitī eos q vos diligūt ꝛc. glo. Perfectōis est cumulus diligere inimicos: ꝙ diligere amicos non est pfectōis. ḡ min⁹ est diligere inimicos q̄ amicos. Item hoc est de supadditi a dño. Naz ī lege p̄cipiebaf Leuit. 19. Diliges amicū tuū sic̄ te ipm: ꝙ ī euangelio p̄cipit dñs diligē inimicos. ḡ mai⁹ est. Contra. In ordine diligē doz ex caritate vltim⁹ grad⁹ ponif diligere inimicū. Sed ipsa caritas diligit ordine quo ampli⁹ est diligend⁹. ḡ maius est diligē amicū q̄ inimcū. Itē odire amicū maiuf est malū q̄ odire inimicū. ḡ diligere amicū: quod est eius oppositū erit maius bonū q̄ diligere inimicū. Rᵒ. Maius bonū dr̄ duobus modis. aut ga magis debitū: aut ga magis gratuitū Si ga magis debitū tunc magis bonū est diligere amicū. si ga magis gratuitū: tūc magis bonū est diligere inimicū: ga repugnant merita. tñ si oparef bonū debitū ꝛ bonū gratuitū absolute magis bonū est quod est magis gratuitū. ꝛ ita absolute maioris ꝛtut est diligere inimicū q̄ diligere amicū. Ad illud ḡ quod obr̄ q̄ ī vltīo gradu ī ordīe diligēdoz ponif diligere inimicū vō. ga ī aliis ē aliqua ꝓnitas nature vt in dilectōe dei ꝛ sui ꝛ amici oz ꝛ bi⁹. In hoc autē non. Unde super illō ps. Reuela oculos meos ꝛ ꝯsiderabo mirabilia de lege tua. Glo. Diligite inimicos vros. Et silr̄ dic Amb. in glo. sup Luc. 6. Q̄ diliger inimicos est supra nostrā naturā. vnde sicut miraculū dr̄ ad c⁹ oppositū ordinat natura: ita cū rō ꝺiūcta sensualitati non sufficiat ad diligendū inimicū: ꝙ ordinet ad non diligendū: qō ꝺtra istū ordinē ē mirabile dr̄. Ad aliud vō. q̄ illa rō arguēdi ī oppositī nō hēt locū ī illis ī q̄bus est ꝺsequentia econtrario. hoc est magis malū illo. ḡ eius oppositū ē magis bonū alteri⁹ opposito: ꝛ vlr̄ ī coordinatis ſm ꝺsequētiā non conuerſim vt patet ī sensu ꝛ vita. Sensus enim supponit vitam. Nō segf aūt. Magis malū est ꝓuatio vite q̄ sensus ḡ magis bonū est vita q̄ sensus. imo econ̄. sic patet in fide ꝛ caritate. mai⁹ malū est oppositū fidei. s. īfidelitas: q̄ oppositū caritat̄. s. īuidia vel cupiditas. nō trī mai⁹ bonū ē fides q̄ caritas: imo poti⁹ ecōtrario. Silī modo est hō Nam dilectio inimici ex caritate supponit dilectōem amici. ꝛ iō nō segf. mai⁹ malū ē odiſ amicū q̄ inimicū. ḡ mai⁹ bonū est diligē amicū q̄ inimicū.

Quinto queritur vtruz magis

meritoria sit dilectio inimici q̄ amici. Ad qō sic. Mot⁹ caritat̄ in amicos nullū hz impedimētū. mot⁹ caritat̄ ī inimicos hz ꝓpedimētū. ḡ ītensio: est motus caritat̄ ī amicos q̄ inimicos. ḡ p ꝺsequēs magis meritorium.

Itē Jo. 15. Maiorē caritatē nemo habet q̄ vt aīaz suam q̄s ponat ꝓ amicis suis. ḡ ꝙ hoc mot⁹ caritat̄ nō pōt esse magis meritor⁹ q̄ ī diligēdo amicū. Conf. Carnalis affect⁹ aut naturalī īmiscet se qñ q̄ ī dilectōe amicoz. nō autē ī dilectōe inimicoz. ḡ purior est motus caritat̄ ī inimicū q̄ ī amicū. Ergo ītensior ꝛ magis meritorius. Rᵒ. Motus caritat̄ dr̄ duob⁹ modis intendi. rōne ꝺncipii ꝛ rōne finis. Rōne p̄ncipii ītensior est mot⁹ ī inimicuz q̄ ī amicū. q̄ maior est conat⁹ ī eligendo motū. ꝙ rōne finis ītensior est mot⁹ ī amicū q̄ in inimicū: q̄ cū ī ꝛtute sit difficile ꝛ bonū magis trahit bonū ꝛ mouz ad diligendū amicū q̄ inimicū. Cū enī ꝛtus sit circa bonū ꝛ difficile: ītendit motus ex conatu circa difficile ꝛ ex dilectōe boni. Ad illud qō obr̄ q̄ magis meritor⁹ erit mot⁹ iste q̄ ille distīguēdū. q̄ ē meritū dimissionis pene: ꝛ est meritum vite eterne. Caritas ex parte difficultatī merek dimissionē pene. Et ex parte ītentōis boni mereꝺ vitā eternā. Pari igit̄ caritate existente motus caritatī ī inimicū rōne difficultatī erit magis meritor⁹ dimissionis pene. Motus vo caritatī ī amicū ratione ītentōis boni erit magis meritor⁹ vite eterne. Ad aliud vo qō obiē q̄ motui caritatis ad amicum īmiscet se amor carnis uel nāl̄ vō. q̄ mixtio carnal̄ amoris bñ diminuit motū caritatī ꝙ amor naturalī nō: imo ꝺfert sicut dispositio materialī forme ita q̄ ex occasionib⁹ naturalī amoris fit etiam feruētior motus caritatī.

Sexto queritur utrū

maledicere inimicī sit licitū. ꝛ videf q̄ nō per illud p̄ceptū Mat. 5. Bñdicite his q oderūt vos. Si ḡ bñdicere inimicī ē preceptū. ḡ maledicere ē ꝓhibitū. Non ḡ ē licitū. Itē ro. iz. Bñdicite ꝛ nolite maledicere. Itē ī canonica Jude: cū Michael archāgel⁹ cū dyabolo disputans altercaref de Moysi corpore: nō ē ausus iudiciū īferre blasphemie. ꝙ dixit. Imperet tibi dñs. Si ḡ angel⁹ non est ausus maledicere dyabolo q est pessim⁹. ḡ mlto magis hō non debet alteri hoī maledicere. Itē. zi ecclīastici. Cuz maledic̄ ipi⁹ dyabolū maledic̄ ipse animā suaz. ḡ non est dyabolo maledicēdū. ḡ multo magis nec hoī. Conē sicut dic̄ aug. ī ꝙmone dñi ī mōte. Multe imprecatōes īueniūf ī pphet̄ aduersus inimicos: que maledictōes putantur: sicut est illud ps. Fiat mīsa eoz ipsis ī laqueū. ꝛ illud. Fiāt filii ei⁹ pupilli ꝛ vxor ei⁹ vidua. Itē dñs maledixit ciuitatibus que nolluerunt recipere ꝛbū suū. Mat. xi. Ue tibi Chorozaym: ve tibi bethsayda ꝛc.

Itē maledixit aplus sūmo sacerdoti act. 23 Ad dicēs pcutiet te dñs peries dealbate. vnō segf. sūmū sacerdotē dei maledic. Itē Delyas maledixit duob⁹ p̄ncipibus qnquagenariis. 4. R. i. dicēs. Si homo dei sū descendat ignis ꝛ deuozet te ꝛ qnqnagīta tuos. Ad hoc rñdet aug. de sermōe dei ī monte dicens Q̄ talia dicta sunt p preditōem qd eēt futuz non optant̄ uoto ꝙ spū prenident̄. Unde etiā ī ꝛbis dñi ꝛ apostoli nō īueniē qō optauerīt ꝙ qō predixerīt. Cū enī ait dñs mat. xi. Ue tibi corozaym ꝛc. nō aliud sonat q̄ aliqd ei malī ventuz merito īfidelitat̄: qō futuz dñs non malinolētia optabat ꝙ dīnitate cernebat. silr̄ dixit apostol⁹ actuū. zj. Percutiet te dñs non

Universidad de Deusto
Biblioteca

percutiat. Ad alia aũt que videnť ĩ optationē ſonare non p̄ditionē: vt eſt illud. ſiat menſa eoꝝ illis in laqueū. ⁊ illud. ſiant filii eius orphani. ⁊ illud Helye. Deſcendat ignis de celo. rñdet aug. q̄ etiam vicũť per predictionē: quāuis videant dici per imprecationē. vnde dic̄ in ſermone dñi ĩ monte. Solent p̄phete maxime in figura imprecantis futura p̄dicē ſic̄ ſigna p̄teriti tp̄is ea que futura erāt cecinerũt: ſic̄ ⁊ illō. Quare fremuerunt gentes ⁊c. non dixit. Quare fremēt gentes ⁊c.

Sz ꝺtra iſtā ſolutionē obr̄. videt enī q̄ talia poſſint imp̄cari aũo optant: qa nos debemus volũtates noſtras ꝺformare volũtati dñe. Si ſic dr̄ eccl̄iaſtici. iz. Altiſſimus odio habet p̄ctōres ⁊ impiis reddet vindictam. Sz odio hēre nihil aliud eſt q̄ malum optare. ḡ ⁊ nos impiis poſſum⁹ malũ optare. ⁊ ita aũo optāt malũ imp̄cari ſeu dicē. Silr̄ etiā dic̄ p̄phēta. Iniquos odio habui. ḡ malum eis optabat: ⁊ aũo optantis dicebat. ſiat menſa eoꝝ ⁊c.

R⁹. dō ad p̄mũ q̄ ĩ p̄ctōre ꝺſideranda ſunt duo. vitiũ ⁊ natura. Dñs ḡ odio habet ĩ peccatorib⁹ vitia non nām: qm̄ ipſe naturā fecit non vitiũ. ⁊ ſm q̄ dr̄ ſap̄. iz. Nihil odiſti eoꝝ que feciſti dñe. Ad aliud dō ꝺ⁹ q̄ ibidem dr̄ ĩ glo. ſuper illud. Iniquos odio habui. gl. Natura quā de⁹ creauit ĩ omnib⁹ ē diligēda ⁊ adiuuāda. inigtas aũt odiēda ⁊ diſpdēda Sũt ḡ diligēdi q̄ p̄ſequūť inquantū boñes: ⁊ odiendi qa mali. aliquos enim pie amare ⁊ odiſſe poſſum⁹: vt quos dilexeris odiſſe: ⁊ q̄s oderis amaſſe ꝺueniat.

Vltimo queritur vtruꝝ p oĩbus inimicꝭ ſit orandū. qd̄ arguiť ex hoc q̄ hic ſine exceptōe dr̄. Orate p perſequēt̄ib⁹ ⁊ calumniantib⁹ vos. Conr̄. i. Joh. vltimo. Eſt p̄c̄m ad mortē non p illo dico vt roget qs. ḡ p̄o inimico peccante ad mortē nō erit orandū Si dicať ſic̄ dic̄ aug. ĩ ſermone dñi ĩ monte. q̄ eſt p̄c̄m ad mortem ⁊ p̄c̄m non ad mortē. Peccatū ad mortē eſt cū poſt agnitionē dei: que per grām dei data eſt: aliquis oppugnat fraternitatē: ⁊ aduerſus grām ĩuidie facib⁹ agitať. Peccatū non ad mortem eſt: ſi qs non amorē a frē alienauerit: ⁊ officia fraternitat̄ debita per aliquā infirmitatē animi nō exhibuerit. ꝓptēa Paul⁹ credo nō orat p Alexandro: qa iam frater erat: ⁊ ad mortē inuidie facib⁹ fraternitatē oppugnando peccauerat. Sicut enim dr̄. 2. Thi. 4. Alexander errarius multa mala mihi oſtendit. reddet illi dn̄s ſm opera eius. valde enim reſtitit noſtris ſermonib⁹. Pro his aut̄ qui non obtuperāt amorē ⁊ timore ſuccubuerant orat vt eis ignoſcat. Unde dic̄ ibidē ĩ p̄ma. Mea defenſiōe null⁹ mihi aſtitit: ⁊ oēs me dereliquerũt. ñ illis imputeť. Secūdū hoc ḡ dic̄ q̄ ſic accipiat orādū p illis q nos p̄ſequūť quō p quibuſdā fratruꝝ peccatis intelligat non p̄ceptū eſſe vt orem⁹

Conr̄. De nemine deſperandū eſt: dum eſt in via. Unde dr̄ in p̄logo ſup p̄s. Nulli quantūcūq; delinquēti de venia ac mia dei diffidēdū eſſe aſſumpta penitēdi humilitate. Cuꝝ enī cernim⁹ Dauid homicidā ⁊ adulterꝝ. 2°. R. xi. per pniam factū p̄phetam: nulli pniam agenti locus diffidētie relinqť. Sic ḡ de nemine quantūcūq; peccante erit deſperādum ĩ vita. ḡ p quolibet erit orandū. Itē dicit aug. ſuper illud Mat. 7°. Nolite iudicare ⁊ ñ iudicabimini. ĩ ſermone dñi ĩ monte. Duo ſunt ĩ quib⁹ temerarii iudiciū cauere debem⁹. Cū incertū eſt quo aīmo quicq̄d factū ſit vel cū ĩcertū ē qualis futur⁹ ſit qui nūc mal⁹ apparet. Ponam⁹ igiť aliquē peccantem ad mortē: incertū eſt adhuc qualis futur⁹ ſit. Sz ſi p eo non orareť iudicareť mal⁹ futur⁹ finaliter. ḡ ⁊ temerarie. Si ḡ non eſt temere iudicandus: p ipſo erit orandū. Preterea dō. q̄ peccatū ad mortē dr̄ ꝺupliť. vno modo qō ĩ ſe habet diſpoſitōem ad non penitēdū. ⁊ iō p̄c̄m quod dr̄ in ſpm̄ ſanctū. vt inuidia fraterne grē ⁊ bi⁹ dicunť p̄cā ad mortē: de qb⁹ dic̄ aug. q̄ tanta eſt labes iſtius p̄ctī: q̄ deprecandi humilitatē ſbire nō poſſit. i. vix poſſit hoc modo accipiendo peccantē ad mortem: adhuc erit p ipſo orādū. Alio modo dicit̄ p̄c̄m ad mortē: in quo eſt neceſſitas ad non penitendū: quale eſt p̄c̄m mortale finaliť ⁊ p peccante ſic ad mortē: ſi oſtet non erit orādū. Unde ad illud aug. dō ſm eūdē in li. retractationū. Q; dixi non orandum p quibuſdā iuꝝ illud Johis eſt p̄c̄m ad mortē ⁊c. addendum fuit: ſi que tam ſcelerate mentis puerſitate ſi nierūt banc vitam: qm̄ de quocūq; peſſimo ĩ hac uita oſtituto non eſt utiq; deſperandū: nec p illo imprudenter exorať de quo nō deſperať. Itē querit utꝝ orōnē facere cōtra inimicos aliquo modo ſit licitū. q̄ nō videť per p̄dictū p̄ceptū. Orate p p̄ſequēt̄ib⁹ ⁊ calumniantib⁹ vos. Itē ro. iz. Bñdicite ⁊ nolite maledicere nulli malū p malo reddentes ⁊ orate ꝺtra inimicos calumniantes eſſet eis malū optare ⁊ maledicē ⁊ malū p malo reddere. ḡ orōnē facere ꝺtra inimicū nō erit aliq̄ mō licitū. Conr̄. Nos legim⁹ ſanctos orōnē feciſſe ꝺtra inimicos: non vt corrigerēť ⁊ vt deſtrueréť. Unde in p̄s. Diſperge illos ĩ ꝛtute tua. Item Helyas rogauit vt ignis deſcēdēt de celo qui conſumēt duos p̄ncipes gn̄ q̄genarios. 4. R. i. Itē ĩ apoc. 6°. martires orant ꝺtra inimicos dicētes. Usquequo dñe non vindicas ſanguinē noſtrū de his qui habitant in terra R⁹. 6°. aug. in ſermone dñi ĩ monte. q̄ ſancti nō ꝺtra ipſos homines orāt ⁊ ꝺtra regnū p̄ctī vt euertať: qō qui orant p inimicis ſuis orāt q ſanabiles ſũt. ⁊ ꝺtra illos ñ orāt q inſanabiles eē volũt: qa de⁹ punicdo illos non eſt malignus: tortor ⁊ inſtiſſim⁹ ordinator. Et p hoc ſoluūť obiecta. Sic igiť terminatur inſtitio circa p̄cepta gñalia agēdoꝝ ⁊ vitādoꝝ.

a **Tendite ne iuſti** ciaz veſtrā faciatis coram hoībus vt videamini ab eis. Mat. 5. Dic diſponūť precepta ad ordinandā intentionē faciendoꝝ ⁊ vitandoꝝ. Ordinať aũt triplr̄. quantū ad rectitudinē. quantū ad ſimplicitatē. ⁊ quārū ad diſcretionē. Quantū ad rectitudinē cū dicit Attēdite ne iuſticiā veſtrā faciatis coram hoībus vt videamini. qō explanať ĩ triplici ope iuſticie. elemoſina. oro ⁊ ieiunio. Elā ē op⁹ debitū reſpectu p̄ximi. oro reſpectu dei. ieiunii reſpectu ſui. Et poſtmodū ꝺcludiť gñalr̄. Theſaurizate vobis theſauros ĩ celo. Quātū ad ſimplicitatē cū dr̄. Si oculus tuus ſimplex fuerit: totū corpus tuū lucidū erit. Et poſtea ad ꝺuplicitatē intētionis rollendā dr̄. Nemo ꝺuob⁹ dñis poteſt ſeruire. ⁊ addiť. Nolite ſolliciti eſſe aīe veſtre quid mãducetis. Quātū ad diſcretōem intentionis dr̄. Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini: ⁊ attendite a falſis p̄phetis. Ex quib⁹ relinquiť q̄ ordinata intētio dr̄ eē recta ſimplex ⁊ diſcreta. Et nota q̄ ad ordinatā intētionē requiriť amor boni: ⁊ diſcretio boni. Amor boni ne ſit libido ĩ volūtate. diſcretio ne ſit error ĩ electione. Item amor boni ordinat⁹ eſt in finē ſūmū bonū. ⁊ cum non ponit finē aliū qui non ordiniť in ſummū bonū: ex ordine amoris in finē ſūmū bonū eſt rectitudo intentiōis exclusione finis alterius ſimplicitas intentionis. Secūdū hoc ḡ querunť tria circa p̄cepta ordinantia intētionē. Primo de rectitudine intentionis. 2° de ſimplicitate. 3° de diſcretōe. Itē circa rectitudinē intentionis querenda ſunt duo. Primo vtrum gñaliť omnes actiones ſpūales ⁊ corporales teneamur referre ĩ finē deū. 2° vtrum ſpūales actiones poſſint referri ad finē ſpalem.

Queritur ergo utrū

omnes actiones teneamur referre in deū. Ad qō arguiť Mat. 5. Attēdite ne iuſticiā veſtrā faciatis coram hoībus ⁊c. Ex quo manifeſte accipiť q̄ opera iuſticie teneamur referre ĩ deū Unñ ibi exemplificat ſalnator de elā ieiunio ⁊ orōne. Cum ḡ doctrina ſaluatoris nihil hēat diminutū ſicut nec ſupfluū. ⁊ nō fac̄ mētionē niſi de opibus iuſticie referendis in deū: alia opera non tenemur referre in deū. Itē ſūt quidā act⁹ quoꝝ eſt p̄ncipiū vis vegetabilis ⁊ nis ſenſibilis. Sed nec nis vegetabil⁹ nec ſenſibilis ſunt nate moueri per apprehenſionē in deū. ḡ ſm q̄ ſunt a ſuis potentiis non ſunt referendi ad deū. Actus ḡ iſtos mandūcare ambulare ⁊ hi⁹ non tenemur referre ad deū.

Itē ſi omnes act⁹ tenemur referre ad deū. ñ referre p̄tm ē. referre aũt bonū. Si ḡ circa actū ĩmediate ſe habent referri ⁊ non referri ⁊ referri bonū. nō referri malū. ḡ omnis act⁹ noſter de neceſſitate eſt bon⁹ aut mal⁹. Null⁹ ḡ indifferēs: qō eſt ĩconueniēs. Itē intēdēdo finē nature non declinam⁹ ab eo: qō ē ſm nām. ḡ nō peccam⁹: qa ſic dic̄ Joh. Dama. manētes in eo quod ē ſm̄ naturā in ꝛtute ſum⁹. declinātes ab eo quod ē ſm̄ naturā ĩ id quod ē p̄ter naturā ĩ malicia ſum⁹. Si ḡ aliqs mandūcet ꝓpter ſuſtētationē nr̄e vt genēt filios ex ſua vxore ꝓpter mltiplicationē nature nihil intēdēs amplius ñ peccabit cum intēdat finē nature. ḡ quāuis ñ referat ad deū ñ peccat.

Itē null⁹ facīēdo quod dz peccat. Sz quilz dz ſuſtētare nām ⁊ honorare parētes. ḡ ſuſtētando naturā ⁊ parentes honorando: ñ attēdēdo niſi debitū nature: ñ peccabit. Non tēť ḡ referre iſtos act⁹ ĩ deū tētione neceſſitatis

Itē ñ tenemur ad ea que non ſunt ĩ prāte noſtra. Si ḡ motus grē non ſunt in poteſtate noſtra: non tenemur ad mot⁹ gratie. Si ḡ referre in deū eſt mot⁹ grē quia ex caritate: reliquiť q̄ non tenemur actiones referre ĩ deū.

Itē ſi vicať q̄ tenemur act⁹ omnes referre ĩ deū ꝓpter hoc qō dicit aplūs. i. Cor. 10. Seu manducatis ſeu bibitis: ſeu aliquid aliud facitis: omnia ĩ dei gloriam facite. Arguitur ſic

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sancti implent hoc p̄ceptū apostolū.g̃ omnes mot⁹ suos ⁊ act⁹ referūt in deū.g̃ ⁊ act⁹ veniales. Si g̃ mot⁹ venales non sunt referendi in deū.g̃ ⁊c. Conr̄ expresse videt p̄ceptū apostoli.Omnia in gloriā dei facite. Item rōnalis creatura totam se dz deo. g̃ ⁊ totam suā essentiā.totā suā ꝟtutē.totā suaz actionez g̃ omnē actionē suā dz referre in deū. Itez omnis actio magis ordinabilis est in finē sūmū q̄z in alium: quēadmodū ipsa p̄ma causa magis est causa cuiuslibet actionis bone q̄ cā alia.Si g̃ rōnalis creatura tenet ad ordinem actionis:tenet ordinare actionē quālibz ī sum mū finē:cū magis ad illū ordinet q̄ ad aliū.

Itē Mat.6.Nemo potest duob⁹ dn̄is ser/uire.vbi dicit glo.Rabani.Quicgd facis fa/cias ul' ex amore dei uel ex seruitute dyaboli. g̃ omnis actio ve necessitate bona ē vl' mala. nulla g̃ indifferens.quod est inconueniens.

Itē sup illud Mat.iz.Aut facite arborem bonā ⁊ fructū eius bonū ⁊c. dicit glo. Hiero. Nihil mediū gn boni actoris bona sint opa ⁊ mali mala. Sz nc̄c ē actor⁹ ee malū vel bonū g̃ necesse ē q̄ opa sint bona vel mala. Nec ē ibi mediū.nulla g̃ indifferentia. Itē Hier. in epla ad aug.de cerimonialib⁹ legis dicit. Nō indr̄ia sunt inter bonū ⁊ malū sicut plbi disputant.Si g̃ non ē accipe indifferēs ī opi bus illis.g̃ pari rōne nec ī operib⁹ aliis. Itē maius est pgredi ī factū q̄ ī ꝟbum.Si g̃ ī ꝟbo non inueniē indifferēs: nec in facto inueniet. Q̄ aūt nō inueniat in ꝟbo indifferens patet. aut est in debitū finē: ⁊ tunc est laudabile ⁊ bonū.aut caret debito fine:⁊ est ociosuz. aut est in finē malū:⁊ est pniciosuz:⁊ vtroq̄ mō est reprehēsibile malū. Ad hoc rn̄dēt gdaz dicētes.q̄ illō p̄ceptū apostoli. oīa in gloriaz dei facite.intellr̄ negative.i.nihil faciatis oī gloriā dei. Conr̄. Secūdū hoc vomiendo implem⁹ illud p̄ceptū:ga nihil facimus otra gloriā dei:si soluz illō p̄ceptū intellr̄ negatiē

Itē si dicat q̄ intellr̄ cū positiōe act⁹:vt sit sensus.Facite in gloriam dei.i.facite nō otra gloriā dei. Conr̄. Secūdū hoc p illō p̄ceptū nihil ponit nisi facere ⁊ negatio quedā.rōne eius q̄ ē facē nō intellr̄ visp̄ositio ad merce/dem seu ad meritū: ga facē ī se omune ē. nec rōne negationis sili modo:ga p negationem non est positio debiti finis meriti: ꝑ remotio indebiti. g̃ nec ꝟbtute toti⁹ erit visp̄ositio ad meritū.Sz seu eēt p̄ceptū seu osiliū eēt visp̄o nēs ad meritū.Sequēt igit q̄ nec eēt p̄ceptū nec osiliū. Itē cū dr̄ in gloriam:nota t habi tudo finis ad actū.g̃ cū dr̄.facite in gloriā:no tat relatio actus ad finē.Non igit intellr̄ ne gatiue. Alii dicunt q̄ intellr̄ positiue.ꝑ est osiliū nō p̄ceptū. Conr̄ obr̄ a otrario sensu. Facere otra gloriā dei est prohibitū.g̃ facē in gloriā dei est p̄ceptū. Itē p̄ceptū ē datū a circūstantiis actionū.Sz inter omnes circun/stantias finis est maxime debit⁹. g̃ inter oēs circūstantias finis est maxime in p̄cepto. Q̄ aūt alie circūstātie actionū sint in p̄cepto ma nifestum ē.Naz ī p̄cepto ē moderate comedē sobrie bibē p̄tēa ⁊ debito tēpore:⁊ ita de aliis circūstātiis.g̃ multo fortⁱ⁹ ꝓpter deū comedē In p̄cepto igit est omnes actiones referre ad deū. Prętēa alii dicūt q̄ p̄ceptū ē de actōi b⁹ referēdis ī deū.oīa ī gliā dei facite:⁊ ītel/li igit habitu nō actu:ita q̄ qcgd faciat homo ⁊ h nō actu referat ī deum: tn̄ si iterrogaret ꝓpter quid illud facēr:tenet ꝛe rn̄dē q̄ illud vult facere ꝓpter deū. Conr̄. Redit incon ueniēs q̄ ꝑus.ſ.q̄ aliqs inst⁹ implet illud p̄ ceptū dormiēdo:ga ī eo est habit⁹ caritat:ꝑ⁹ quem interrogat⁹ dicēt q̄ nult comedē ⁊ bi/bere ꝓpter deū. Meret igit dormiendo.

Item distinguit inter p̄cepta affirmatiua ⁊ negatiua:ga p̄cepta negatiua obligant semp ⁊ ad semp.p̄cepta affirmatiua obligāt semp: ꝑ non ad semp.Sz si intelligēt relatio ꝑ⁹ ha/bitū:illud p̄ceptū q̄ affirmatiuū ē semp obli garet:ga oīa bona semp habitu referēda sūt ī deū.Semp enim quilibz tēt ee paratus:q̄ si cogitaret de deo:q̄ ad ipm referret suā actiō/nē.Non g̃ intellr̄ illud p̄ceptū in habitu.

Ꝓptēa alii dicūt q̄ p̄ceptū oīa in gliaz dei facē intellr̄ vt semp referam⁹ ad deū omnē actū bonū:cū ouertimur omnino sup collatio nē actus ad finē ad quē dz vis rōnabilis actū ordinare. Ad p̄mū g̃ obiectū rn̄dēt q̄ sal uator facē mētionē de opib⁹ in stice referēdis in deū:⁊ etiā de aliis:ꝑ⁹ q̄ debitū relationis geminat. Est enim debitū opis ⁊ debitū fa/ciētis. Ex ipso debito opis opera iusticie seu spūalia debēt referri in deū. quod exꝑssit sal uator cum dixit. Attēdite nē iusticiā vestraz faciatis coz̄ hoīb⁹.Ex debito ꝛo faciētis de/bēt referri alia opa quoz ꝓncipū ē liberum arbitriū.⁊ hoc cum ꝺ ferim⁹ actiones ad finē ꝓncipalē. quod insinuauit Saluator cū dixit Mat.6.Thesaurizate vobis thesauros ī celo Et exposuit thesauz ītētionē cordis cū sbō xit.vbi ē thesaurus tuus ibi ē coz tuuz. Ad 2ᵐ dicerēt q̄ act⁹ vegetabilis ⁊ sensibilis vi/stīguūt. Nā quidam sunt inuolūtarii:vt at/trahere ⁊ digerē ex pte vegetabil.imaginari terreri ex parte sensibilis.⁊ istos actus quia ñ sunt ī potestate arbitrii:nō tenemur referre.

Alii ꝛo sunt volūtarii hoc est sbditi ī pto rōnis:quēadmodū comedē coire ex parte ue getabilis. videre ambulare ex pte sensibilis. Secūdū hoc g̃ q̄ act⁹ isti ꝓncipiū habēt vim impantē motuz.ſ.rōnabilē:tēmur actus istos referre in deū eo modo quo dictū ē. Secūdū autē q̄ habent ꝓncipium uires facientes vel elicientes mot⁹ non tenemur ipsos referre.

Ad tertiū dō q̄ quantū est ex imperio ꝟtutis rōnalis:nullus mot⁹ est indifferens.Sz potest esse indifferēs ꝑ⁹ q̄ est ex vi sensibili:uel alia que non ꝑ⁹ se nata est ad summū bonum.

Itē potest eē indifferens rōne status vt ī pu ero ⁊ alienato. Ad quartū rn̄dēt q̄ actus vegetabilis ⁊ sensibilis ī hoīe ⁊ viriū inferi oz sblimioz hēnt ordinē in hoīe q̄z ī ceteris Ordināt enī ad vim rōnalē seu sb vi rōnali ⁊ ideo actus eoz qui sbiecti sunt rōni referē/di erūt ad finē vis rōnalis:qui est de⁹. ⁊ hic est finis nature rōnalis:inquantū rōnalis est Ideo quāuis rōnalis referat ad finē vegeta/bilis vel sensibilis actum vegetabilis vel sen sibilis:ꝺsiderando finē vltimū deū:ñ ꝓuādo nec ponendo ipm. nihilominus tn̄ si non re/ferat in deū omittit vel declinat ab eo:qđ ꝑ; nām suam est que est.ſ. rōnalis. ⁊ in ꝺ dicūt q̄ transcēdit theologus pbm moralē. Ad gntū dō q̄ aliquis facit qđ dz: nō tn̄ ꝓut dz. ⁊ aliquis facit qđ dz ꝓut dz.Faciendo gs qđ dz ⁊ tn̄ ñ ꝓut dz peccat.⁊ hoc vl' omittendo sicut ieiunando,ꝓpter vanā gloriā: vel orādo Uel'omittendo vt in elemosinā dando: cum est in ꝺhensione summi boni: ⁊ nō referēdo ad ipm. Faciēdo ꝛo qđ dz ⁊ ꝓut dz nō peccat

Ad 6ᵐ rn̄deo.ambiguū ꝟbum est quod dr̄ q̄ non tenemur ad ea que ñ sunt in potestate nostra. Nam nō habēs grām: ⁊ si non habeat potestatē ad opera grē:habet tn̄ facultatē fa ciendi qđ in se est q̄ habeat grām: ex qua est potestas ad opera gratie. Prętēa potestas referendi in deū sicut in finem vupliciter est aut sicut in finez ꝓximū. ⁊ hoc modo referre actum est ex ptāte grē. Aut sicut in finem re/motū.⁊ hoc modo est referre in potestate rō nalis nature.vñ ꝓtie loquendo ex potestate nature possumus referre actiones nostras ad deū non in deū,ex potestate grē in deuz. Ad enim dicit circūstantiā cause finalis remote: vt cum dico. vado ad eccl̄iam: cū adhuc re mot⁹ sum.In ꝛo dicit circūstātiā cause final proxime:vt cū dico.Uado in eccl̄iam cū ꝓxi mus sum. Ad vltimū dō q̄ cū dr̄. Omnia in gloriam dei facite.non intellr̄ nisi de actib⁹ ordinabilib⁹ ī deū: ⁊ ideo nulla est obligatio vel obiectio de venialib⁹. Sed otra hāc re sponsionē obr̄.Naz sicut dicit aug.in ꝓmo de libero arbitrio.Planū est in toto vitioz gñe libidinē dn̄ari.in omni g̃ vitioso actu mouet libido quam diffinit aug.improbaz uolūtatē. Ubi g̃ non mouet libido: non erit opus uitio/sum.Sed si aliqs comedat ea sola intentiōe vt sustētet respiciēs ad nccitatē nature solū ⁊ tn̄ osiderās deū non referēdo ultra nō mo uet libidine.g̃ suum comedē non erit uitiosū g̃ nec otra aliquod p̄ceptū. g̃ non tenet talez actum referre in deū. Itē ad ro.7. sup illō. Non enim qđ volo ꝺ ago.distinguit triplex velle.velle nature.uelle gre.uelle uitii.Uelle aūt comedere ad sustentationē nature solū uelle nature ē. Uelle ꝛo comedē ꝓpter uolu ptatē que ḡritur in cibo uelle uitii ē.Uelle ꝛo comedē ad ꝺ q̄ sustentet in seruitio dei uelle gre ē.Sicut g̃ uelle gre laudabile est: ⁊ velle uitii uitupabile est:ita uelle nature indifferēt Si g̃ rō sequat nolūtatē nature non merebit nec demerebit.Sz si facēt conr̄ aliqđ p̄ceptū necesse erit demereri. Nullo g̃ p̄cepto tenet r̄ferre talē actionē ī deū. Rō dō q̄ p̄ceptū de actionib⁹ referēdis in deū affirmatiuū ē ⁊ obligat semp ꝑ non ad semp.ꝑ p loco ⁊ tpe:ꝺ ē cum actu cogitat de ope ⁊ fine principalis opis.ſ.deo.⁊ de ipsa obligatione: quam dz rō nalis creatura deo.Totam.n.se dz deo. ⁊ ꝓm ipsam sbam ⁊ ꝟtutē ⁊ actionē.Distinguēduz ē tn̄ sicut ꝑus ꝑ⁹ Jo.Dam.q̄ q̄dam vires sūt obediētes rōni.q̄dam ꝛo non obediētes rōni ut nutritiua ⁊ augmētatiua ⁊ r̄spiratiua. ⁊ quia actuz harum uirtū non sum⁹ dn̄i:quia non sbiciūt arbitrio rōis.iō non tēmur istos actus r̄ferre. Itē sunt uires obediētes rōni ut appētiua sēsibilis ⁊ motiua ⁊ māducati/ua sumēs cibum.⁊ hi⁹. Et horum actuū ꝑ⁹ q̄ sunt ex ipio rōnis dn̄ium hēmus. ⁊ iō tēmur ipsos r̄ferre in deū triplici cognitione rōnis ocurrēte.ꝺsideratione.ſ.opis. cōsideratione finis qui ē deus.ꝺsidēatione obligationis:qua rōnalis creatura tētur ꝺo. Itē sunt uires rōnales ut uis cognitiua uis electiua uis ēt intēptiua. Et harum actus tēmur r̄ferre in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ueũ vuplici ꝺsideratõe ꝺcurrẽte. vꝺ ꝺsideratione opis ⁊ ꝺsideratõe finis. Quia enim isti actus rõnales sunt: non necessartũ ẽ tertiũ. ſ. ꝺsideratio obligatõis. ⁊ hoc modo ītellr illꝺ ꝑceptũ ad col. 3. Omne quodcũq; facit ī ꝛbo aut in ope: omnia in noĩe dñi ihu xp̃i facite. ⁊ dic ibi glo. i. ad gloriã xp̃i facite nõ vr̃am. ⁊ nõ solũ que facis ꝛbo aut ope: ſ oĩa sint ad gloriã xp̃i: etiã cogitatiões: ⁊ si qua sint alia: quod intelligẽdũ est ꝓm distinctionẽ que sup̃ posita ẽ. Ad illa ꝛbo duo que oꝑ obiciũt q; rõnalis creatura vꝺ totã suã actionẽ deo. ⁊ ideo tenet referre ad finẽ deũ. ⁊ itez q; tẽt ordinare suas actiones in finẽ deũ: ꝺcedendũ est ſm distinctionẽ q̃ supra posita ẽ. Ad illꝺ ꝛbo qꝺ 4m obr ex gl. Mat. Quicqd facis facis ex seruitute ꝺyaboli: vel ex amore dei. vꝺ. q; ex non notat ibi cãm mouentẽ ſ ꝺcomitantẽ vt sit sensus. quicqd facis facis uel ex amore dei. i. existẽs in caritate. vel ex seruitute ꝺyaboli. i. exñs in pct̃o: non q; procedat quodlibet opus ex amore dei monente: uel ex seruitute ꝺyaboli. Silr intelligẽdũ est illud Hiero. sup .iz. Matb. Nihil mediũ gn boni actoris bona sint opa: ⁊ mali mala. Intellr enī de ope ſm q; exit a rõnali creatura affecta ſm bonitatẽ ⁊ maliciã. nõ de ope ſm se. Ad illud ꝛbo Hiero. ad aug. vꝺ q; ītelligebat de opib⁹ cerimonialib⁹ ꝓut opinabat ipsa tẽpore legis eẽ pcepta. tpe ꝛbo grẽ ꝓhibita. ⁊ ſm hoc dicebat q; non erat indifferẽs in eis: nõ aũt de ipsis opibus ſm se. Unde dic aug. in epla quam rescribit ad Hiero. Cur non dicã pcepta illa uetera sacrõz non bona esse: qa non eis iustificamur nec tñ mala qa dīnitus pcepta: cum me adituet ꝓphetica sñia: qua dic deus se illi populo dediſſe pcepta non bona. ezec. zo. de aliis aũt opib⁹ que nec sunt in pceptõe nec ī ꝓhibitõe dic Hiero. Phi disputant. bonũ est ꝺtinẽtia. malũ est luxuria. inter vtrũq; indifferens est ambulare digerere. De opib⁹ ꝛbo cerimonialibus dicit obseruare cerimonias legis nõ põt esse indifferens: ſ aut malũ est aut bonũ est. Bonũ dicit rõne pceptionis tpe legis. malũ rõne ꝓhibitõis tpe grẽ. Ad illud ꝛbo quod obicit q; circa ꝛbum non potest eẽ indifferẽs. q̃ nec circa factũ. vꝺ. q; non sequit. Nam ꝛbũ ſm se exit a vi rõnabili ⁊ ad finem eius. vnde p supradictã rõez ⁊ determinationẽ cadit aut in bonũ aut in malũ. non aũt sic est de quolz facto. Ad alia ꝛbo que obiciunt vltimo q; si aliquis comedat ꝓpter sustentationẽ nature tm̃: quãuis ꝺsideret actũ ⁊ finẽ deũ: non mouet libidine ꝺcedendũ ẽ boc. cũ ñ ꝺsideraret obligationẽ: qua tenet natura rõnalis deo. ſ si ꝺsideraret obligationẽ qua totã se vꝺ deo: ⁊ actũ ⁊ ipm deũ: ꝺstans ẽ si non referret deo suũ debitũ denegarz. ⁊ ideo mouẽt improbabilr. Ad illud ꝛbo quod vltimo dic: q; si ratio sequat velle nature: q; non demerebit: ꝺcedẽdũ ẽ: niſi vbi tẽt ad superiozẽ ordinẽ actionis. dico enim q; cum ratio ꝺsiderat actũ ⁊ finem ⁊ obligationẽ quam vꝺ deo tẽt ipsam actionẽ ut comestiõis ordinare non solũ ad sustẽtationẽ nature ſ ad sustẽtationẽ ꝓpter deum.

Postea queritur vtrũ actões spũales possint referri ad finẽ tpalẽ. Queritr q̃ vtz liceat alicui pdicare isto fine vt sustẽtet. esto q; non habeat aliunde. Ad quod arguit sic. Omnis actio relata ad finẽ debitum agentis ẽ bona ⁊ ordinata. Cũ q̃ pdicanti de beatr tpalia sicut hr. i. cor. 9. Si nos nobis spũalia seminam⁹: ñ est magnũ si uestra carnalia metam⁹. Itẽ. 6. ad gal. Cõmunicet bis qui catbezizat ꝛbo ei qui se catbezizat in omnib⁹ bonis. Itẽ. z. Dbi. z. Laborantẽ agricolam opz de fructib⁹ pcipe. Itẽ Mat. x. Dignus est operi⁹ mercede sua uel cibo suo. Itez in ps. Sumite psr. ſ. pdicationẽ ⁊ date tympanũ .ſ. tpalis sustentatõis. q̃ sustẽtatio pdicatoris est finis debitus pdicationi. Predicare q̃ tali fine licitũ erit ⁊ bonũ. Itẽ necessitas nõ bz legẽ. Bz necesse ẽ q; pdicator sustẽtet. Si q̃ ñ bz aliunde ut sustẽtet pdicando ꝓpter sustẽtationẽ non faciet ꝺtra legẽ. Itẽ talis pdicatio non pcedit ex mala radice: qa uolũtas qua ult sustẽtari licita ẽ: nec referet ad malũ finẽ: qm̃ sustẽtari necessariũ est. q̃ talis pdicatio licita ẽ. Itẽ ad phil. i. Seu p occasionem seu p ꝛbitatẽ xp̃s ānũciet: in hoc gaudeo: ſ ⁊ gaudebo. ⁊ ānũciari p occasionẽ dic pdicari ꝓpter lucrum tpale. Si q̃ apostol⁹ nõ gaudet nisi de bono uel licito: predicari tali fine erit bonũ ⁊ licitũ. Itẽ fodiẽti in vinea licet sperare mercedẽ sibi ꝓmissam ⁊ debitã ⁊ ꝓpter illam laborare. q̃ cum sustẽtatio corporalis sit merces ꝓmissa pdicatori Luc. io. Dign⁹ ẽ operarius mercede sua. poterit pdicator p illa predicare. Conr. Aug. in sermone dñi in monte. Non ideo debem⁹ euangelizare ut manducem⁹. ſ ideo manducare ut euangelizemus. Nam si ꝓptea euangelizamus ut manducem⁹ vili⁹ bẽmus euangeliũ q̃ cibũ. ⁊ erit iã bonũ nostrũ in manducãdo. necessariũ aũt ī euangelizando. Itẽ aug. in eodẽ. Si coact⁹ iopia rez que tpali vite sunt necessaria pdico euã geliũ mercedẽ euangelii ñ bẽbo: quia nõ ipz euangeliũ diligo ſ eius pcuũ in illis tpalibus ꝺstituo: qꝺ nephas est fieri: vt non tãq; fili⁹ ministret euãgeliũ: ſ tãq; seruus cui dispensatio credita est. Itẽ pferre vilioza meliozi bus ⁊ tpalia spũalib⁹ inꝺordinatũ ⁊ culpabile est. Sed dicit aug⁹. in sermone dñi in monte. Quecũq; res ꝓpter aliquid queritr fine dubio inferior est q̃ illud ꝓpter quod queritr. ⁊ ideo illꝺ ꝑmũ ẽ ꝓpter qꝺ ista rẽ queris. nõ ista res quã propter aliud queris. qua propter si euangeliũ ⁊ regnũ dei ꝓpter cibũ querim⁹: ꝑoz facim⁹ cibũ ⁊ posteri⁹ regnũ dei. Relinquit q̃ q; pdicare seu facẽ aliquod aliud opus spũale ꝓpter emolumẽtũ tpale est inordinatũ ⁊ culpabile. Itẽ Mat. io. Gratis accepistis grat vate vr̃ pdicatorib⁹ apostolis. Si q̃ predicare propter tpalia non est gratis vare: imo uenalem pdicationẽ bẽre: q; pdicat propter sustentationẽ transgredit hoc pceptũ. Itẽ si symoniacũ est spũalia ꝓ tpalib⁹ vare: talis pdicatio symoniaca erit. R⁹ꝺ q; nullo modo opa spũalia debẽt ad finẽ temporalẽ referri: imo ad finẽ eternũ: qa sicut dicit aug. Jã qꝺ est meli⁹ incomparabilr referret ad id quod est vili⁹: quod est inordinatũ ⁊ vituperabile.

Ad illꝺ q̃ qꝺ ꝑmo obr ñdz p interẽptõez q; sustentatio corporalis non est finis debit⁹ pdicatõi. ſ res debita pdicatori non res quã debeat acgrere ex pdicatione: ſ quam meret ex pdicatõe. vnde. i. cor. 9. Qui arat vꝺ arare in spe. Glo. i. pdicator q aperit corda ad fidẽ vꝺ arare in spe stipendiorz tpaliũ. non ꝓpter hãc spez. Non enīz ꝺ vꝺ eẽ sua intẽtio ⁊ finis in suo ministerio. Unde ſ ꝺ vr̃ Luce. io. Dignus est operarius mercede sua. Causa aũt ẽ qa finis vꝺ eẽ id qꝺ meli⁹ est. Et ideo in tpalibus nõ potest eẽ finis spũaliũ: qa q̃ in eo qꝺ optimũ vꝺ ꝺstitui finis. sicut dicit phs. In solo deo vꝺ poni finis pdicationis. apod. i. Ego sum alpha ⁊ o. Ad zm ꝺ q; sunt quedam mala qa ꝓhibita in quibus necessitas dispẽsat. vt. i. R. zi. de Dauid q comedit panes propositionis. Comedẽ enim tales panes nõ erat malũ nisi qa ꝓhibitũ. Silr Mat. iz. excusant discipuli ꝓpter necessitatẽ: qa fricabãt spicas ī sabbato. Quedã ꝛbo sunt ꝓhibita qa mala in quib⁹ necessitas non dispẽsat vt fornicari ⁊ tale est pdicare p mercede tempozali. quia sicut supra ostensum est: in hoc ponit abusio ⁊ inordinatio actus. Ad 3m ꝺ. q; ex mala radice puenit ista actio. Nam quãuis actio voluntatis qua iste vult sustentari absolute nõ sit mala: tñ volũtas q̃ iste vult sustẽtari talr mala est. ſ. p pdicationẽ: qa ī ꝺ ẽ puersitas ordinatõis. Preterea quãuis pdicatio sit bonum op⁹ ⁊ licitũ: tñ ꝺcurrat si hoc fine exerceat Spũalia enim debent referri ad finẽ spũalẽ.

Ad 4m ꝺ q; non gaudebat apostol⁹ de ꝺ q; p occasionẽ ānũciabat xp̃us: ſ de oñti. ſ. de pfectu audiẽtiũ q̃ ide pueniebat. vnde ī illa locutione ponit añcedens p oñti ſm q; illud Jac. i. accipit. Omne gaudiũ existimate frẽs. carissimi cum in varias temptationes incideritis. ⁊ ad hoc signꝺ nõ dixit absolute gaudeo ſ ⁊ gaudebo de futuro. Ul potest ꝺici q; gaudebat apostol⁹ de passione qa ānũciabat xp̃us. ſ non de talr pdicatiũ actione. ſm q; ꝺ vr̃ de interfectõe xp̃i: q; indeo zc actio deo displicuit: ſ passio grata fuit. Ad vltimũ ꝺ q; non est sile de opario spũali ⁊ tpali. nã labor ⁊ actio fodiẽtis in vinea tpalis est. ⁊ ideo ſb pcio poni potest. Sz labor ⁊ actio pdicatoris spũalis est. ⁊ ideo ſb pcio poni non potest.

c **Onsequẽter que**rẽdũ est de simplicitate intentionis: de qua vr̃ Mat. 6. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit simplex totũ corp⁹ tuũ lucidũ erit zc. ⁊ p qua vr̃. Nemo duob⁹ dñis põt seruire. ⁊ nolite solliciti eẽ zc. ſ ꝑmũ querite regnũ dei. Circa qꝺ q̃rũt ꝓncipalr tria. Primo vtrũ manẽte simplicitate intentionis possunt ꝺstitui duo fines.

zo vtrũ possit ꝺstitui intentio siue finis in creatura. 3o vtrũ oꝺs sollicitudo temporalium sit ꝓhibita.

Circa primum queritur vtz aliqs possit sibi ꝺstituere duos fines tpalem ⁊ eternũ. vt ire ad ecclĩam ꝓpter deũ ⁊ ꝓpter nũmos ⁊ hi⁹. Ad qꝺ sic. Nihil phibet eũdẽ motum esse gratie ⁊ nature. Ubi grã Diligẽ deũ qa bñfic⁹ qꝺ respicit natura. ⁊ diligere qa bon⁹: qꝺ respicit grã. q̃ nihil ꝓhibebit eundẽ actũ referri ad finẽ nature ⁊ finez grẽ. Sz finis nature semp est ī creatura. finis ergo in creatore. Uni⁹ q̃ ⁊ eiusdẽ actus poterũt ꝺstitui duo fines non referendo vnũ ad alterũ. Itẽ cũ ratio sit vna potentia habẽs ptẽ superiorẽ ⁊ inferiorẽ: rõe supioris potest

Universidad de Deusto
Biblioteca

in deū.rōne vero inferioris que ꝺiuncta est
ſenſualitati in id qꝺ ē nature neceſſariū. ita
tñ q nec hunc finē ponat ordinatū ad illū.
Itē hoc idem pōt ꝓbari p ſimile in xp̄o.
Ratio.n. voluit non mori cum vixit. Pater ſi
poſſibile ē trāſeat a me calix iſte: ſ⁹ partē illā
qua ꝺiungit ſenſualitati. Itē ſ⁹ partē ſu-
pioꝛē voluit mori: quia vixit. verūtñ non ſic
ego volo ſ ſicut tu. g̃ pari rōne vis rōnal' pōt
ſibi duos fines ꝺſtituē. Itē aliquis pōt ire
ad ſanctū Jacobū ex voto facto in caritate.
Itē pōt ire ex naturali pietate ad uidēdū fra
tre ſuum. g̃ eadē actio pōt ee ex caritate ⁊ ex
naturali pietate. Sꝫ caritas referꝫ ad finem
eternū. naturalis pietas ad finē tempoꝛalē. g̃
poſſunt ꝺſtitui duo fines vni⁹ actionis. tpal'
.ſ. ⁊ etern⁹. Itē aliquis mot⁹ pōt eſſe ſimul
naturalis ⁊ violētus: vt ſi lapis impellat' ꝺe-
oꝛſum. inquantū pellit violēt⁹ ē. inquantū ꝺo
inclinat' ꝺeoꝛſuꝫ natural'. Sꝫ maioꝛ ē vīa iter
motū naturalē ⁊ violētū q̃ inter motum ex
nāli pietate ⁊ ex caritate. g̃ idē pōt ee motus
ex caritate ⁊ ex nāli pietate. Contra. Aug.
in ſmone vñi in monte exponēs illꝺ. Si ocul⁹
tuus fuerit. ſ. z̃c. Niſi coꝛ ſimplex fuerit mūdū
non erit. Simplex aūt quomꝺo erit: ſi ꝺuobus
vñis ſuiat': nec vna intētione reꝛ eternarū
purificet aciē ſuā: ſ eam moꝛtaliū reꝛ amoꝛe
obnubilet. Non pōt igit' mūdū ⁊ ſimplex coꝛ
ee ſi ꝺiuidat' intētio ⁊ ꝺſtituāt' ꝺuo fines in
tēpoꝛalib⁹ ⁊ eternis. Itē aug⁹. in eodē. Coꝛ
non mundat niſi vna ⁊ ſimplex intētio ī eter
nam vitam ⁊ ſolo ⁊ puro amoꝛe ſapīe. g̃ ma-
nēte ſimplicitate intētionis non pōt ꝺſtitui
ꝺuplex finis. Itē mat. 6. Nemo pōt ꝺuob⁹
ꝺ. ſ. Aug. Simplici coꝛde tm̄modo ꝓpter re
gnū dei ꝺebemus opari bonū ad omnes: non
ſūt in hac opatione vel ſolam vl' cum regno
dei mercedē tpaliū cogitare. Nō g̃ cū regno
dei qui ē finis eternus pōt ꝺſtitui finis tpal'.
Itē querite ꝑmū regnū dei ⁊ ꝫ omnia adi
cient' vobis. Mat. 6. Adiciēt' ꝺicit aug. in ſmōe
ꝺñi in monte. i. ꝺſequant': nec cum iſta q̃ritis
illū auertamini. aut ne ꝺuos fines ꝺſtituatis.
vt ⁊ regnū dei ꝓpt' ſe appetatis: ⁊ iſta neceſ-
ſaria. Itē aug. exponēs illꝺ. Nemo pōt ꝺuo
bus ꝺñis ſuire. Duob⁹ ꝺñis ſuire conat' g ⁊
regnū dei ꝑ magno bono appetit ⁊ ꝫ tpalia:
non poterit aūt ſimplicē habē oculum: ⁊ vni
ꝺeo ꝺño ſuire: niſi quecūq; ſunt cetera ſi ſint
neceſſaria ꝓpter hoc vnū aſſumat. i. ꝓpter re
gnū dei. Itē ꝺe ingrediēti terraꝫ ꝺuabus
viis. eccl'iaſtici 2⁰. Itē ſi poſſūt ꝺſtitui duo
fines tēpoꝛalis ⁊ eteru⁹. ⁊ ſ⁹ ꝫ vna ⁊ eadem
actio erit meritoria: ⁊ tota non meritoria.
Item ſummū bonū non ſolū ꝺr̃ ſummū ꝑ re-
motionē ſupioꝛ: ſ etiam ꝑ remotionē paris.
Sꝫ ſ⁹ rationē boni ē finis. g̃ remouet ꝓpoſi
tionē finis ⁊ coequalitatē in rōne finis. g̃ nō
erit ponē ip̄m cū alio ſic ꝺuos fines: niſi illud
alteꝛ referaꝫ ad ip̄m: ita q actio nō ſit ꝺemeꝛ-
itoꝛia. Conſtituē g̃ ꝺuos fines deū. ſ. ⁊ creaꝛ-
turā ē ſimplr̃ ꝑtm̄. Itē aſſociare aliqd ſūmo
bono in rōne finis: cum ipſe ſit ſūm⁹ finis
ē puertē ꝺrē. Si g̃ hoc fiat ſequet' neceſſa
rio ꝺ tēptus ſummi boni. Itē circa caſuꝫ ꝑ
poſitū obr̃. Ire ad eccl'iam non ē ꝺrdinatū ad
babēdū denarios niſi rōne oꝛdnū quas facē
tenēt': ga non ꝺant' ad ſurgēdū: ſ ad officiuꝫ
ꝺīnum implēdū. Sꝫ oꝛare ꝑ nūmis eſt ponere
coꝛpoꝛalē finē ſp̄ualis. ⁊ hoc eſt ſymoniacuꝫ:
ga iam ponit' impciabile ſb ꝑcio. Relinquit'
igit' q non poteſt qs lucite ire ad eccl'iam vt
ponat finē in nūmos. R⁹ ꝺſtituet' ꝺuos fi-
nes. ſ. tpalē ⁊ eternū ꝺtingit ita q ſint ꝺrdi-
nati vt vn⁹ ꝓpter alīū. ⁊ hoc ꝺtingit ꝺuplr̃
ita q ponaꝫ eternū finis vltim⁹: tpale ꝺo fi-
nis ꝓxim⁹ vel e9⁰. vel ita q non ſint ꝺrdinati
ſ utrūq; ꝑncipalr̃ intēdaꝫ tēpoꝛale ⁊ eternū.
Si ponaꝫ eternum finis ultim⁹ ⁊ tempoꝛale
finis ꝺrdinat⁹ ad finē: ꝺiſtingueꝛēt aliqui ſic.
ga aut actio ſp̄ualis aut coꝛpoꝛalis eſt. Si
ſp̄ualis eſt ut p̄ꝺicatio: oꝛo: ⁊ hi⁹ non poteſt
referri ad finē tpalē uelut ad pecuniā. ⁊ per
ꝺ ñs ad finē eternū deū. Unde fas non eſſet
ut aliquis p̄ꝺicaret uel celebꝛaret ꝺīna iſto
fine ut acgrēt tpalia ve ḡbus ſuſtentaret' ad
dei ſeruitiū. Si ꝺo ſit actio coꝛpoꝛalis ſicut eſt
laboꝛare in uinea dicūt q pōt referri ad finē
tpalē: dum tñ referaꝫ poſtmodū ad deum ut
fodere in uinea ad pecuniā acquirēdā qua ſu
ſtentet' in ſeruiciū dei. Sed hoc pleni⁹ infra
manifeſtabit'. Si autē e9⁰ finis ꝓxim⁹ ponaꝫ
de⁹ ⁊ finis ultim⁹ tempoꝛale: puerſiſſimū eſt
Hec eſt enim puerſitas in utendo fruēdis: de
qua dic̄ aug. Humana puerſitas eſt fruendis
uti. hoc eſt diuina ad finē aliū referre: ⁊ ſ⁹ ꝫ
exponit' illꝺ. z. eccl'iaſtici. Ue īgrediēti terrā
duab⁹ uiis. Gl. Duab⁹ uiis ingredit' qui quod
dei eſt opere exhibet. ⁊ qꝺ mundi eſt cogita-
tione querit. Si ꝺo ꝺſtituāt' duo fines ꝺp̄n
cipales tempoꝛale ⁊ eternum: accidit puerſi-
tas ve qua ꝺicit aug. q puerſitas eſt utendis
frui: hoc eſt tempoꝛalia quibus eſt utendum
non referre ad eterna: quib⁹ eſt fruēdū. Sed
hoc accipit' illud eccl'iaſtici. i. Non acceſſeris
ad illū ꝺuplici coꝛde. ⁊ illꝺ Jac. i. Uir ꝺuplex
animo inconſtās eſt in omnib⁹ viis ſuis. Glo.
Duplex eſt animo qui vult gaudē cū ſeculo:
⁊ vult gaudē cum deo. Ad p̄mū g̃ qꝺ obic̄
q mot⁹ nature ꝺrdinat' ad motū grē. gratia
enim ꝑfectio eſt nature. vñ in ꝺrdine quoda
ſe bēnt natura ⁊ grā. vt in ꝺilectione p̄mo
ꝺiligit' ꝺe⁹ ga bñfic⁹: ⁊ poſtmodū extēſa ꝺſi-
ꝺeratione ꝺiligit' quia bon⁹: ⁊ fortaſſan nō erit
idē mot⁹ numero: ſ ꝺuo mot⁹ ꝺrdinati. Unꝺ
ad illud qꝺ ꝺicit q finis nature ē ī creatura:
intelligēdū ē q alr̃ finis nature eſt in creatu
ra ⁊ alr̃ finis volūtatis puerſe. Uolūtas enī
puerſa ponit finē in creatura excludēꝺo finē
ſūmū. natura ponit finē in creatura ꝺrdina-
bilē ad finē ſūmū. Non erit g̃ ſimile ꝺe motu
nature ⁊ grē: ⁊ motu volūtatis in finē tpalē
⁊ eternū. Ad z⁰ ꝺꝺ q rō non pōt ꝺrdiate
moueri: ſi fm ꝺeliberatōez equalr̃ cōſtitueret
finē deū: ⁊ id qꝺ eſt nature neceſſariū. Nam
mot⁹ inferioris partis rōis ꝺꝫ ꝺrdinari ⁊ ſeq
motū ſupioris partis rōnis: ga alr̃ puerteret'
ꝺrdo. Ad tertiū qꝺ obr̃ ꝺe xp̄o ꝺꝺ. q non
eſt ſimile. Nam voluntas illa qua voluit non
mori fuit mot⁹ ſenſualitatis. volūtas ꝺo qua
voluit mori fuit rōnis. Et ſi ꝺicaꝫ q oꝛo fuit
rōnis: qua vixit tranſeat a me calix. Ꝺicēꝺuꝫ
eſt ſ⁹ Hyllariū in li. ꝺe trinitate. q ratio illꝺ
ꝺauit vt aꝺnocat⁹ ſenſualitat'. Itē ſi ꝺica
tur q volūtas illa fuit rationis. ꝺꝺ. q nō fuit
rōnis vt rō: ſ rōnis vt natura. ⁊ ideo non ē
ſimile. Nos enim hic loquimur ꝺe motu rōis
vt ratio eſt ut q poſſit cōſtituere ꝺuos fines.
Ad quartum rñꝺeo q cū ratio ꝺeliberat
ꝺe fine naturalis pietatis ⁊ ꝺe fine caritatis
ad hoc q ſit ꝺrdinat⁹ mot⁹ ⁊ meritoꝛi⁹: nc̄ce ē
vt finis ꝑncipalis ſit finis caritat'. bñ pōt tñ
finis naturalis pietatis. ſ. viſio fratris apud
ſanctū Jacobū ee cauſa acceleratiōnis mot⁹.
non tñ ex hoc ꝺſtituet' ꝺuplex finis ꝑncipal'.
Ad ultimū iā patet rñſio: ⁊ ꝺcedēꝺū eſt q
idem aℓ⁹ poteſt ee ex natura ⁊ grā: vt ſbue
nire iſti ga homo indigēs eſt ꝺformis in nā.
⁊ ſbuenire iſti ga ad imaginē dei eſt. non tñ
ꝺſtituit' ꝺuo fines eque p̄mi: ga finis nature
ꝺrdinabilis eſt ad finē grē.

Conſequenter queri

tur vtrū intentio poſſit poni in creatura. ſic
in finē ita q ſit finis ſb fine eterno. Ad quod
ſic arguit'. Querite ꝑmū regnū dei ⁊ iuſticiā
eius. ibi dicit interl'. Non q poſt iſta: ſ ga ſū-
mū: ⁊ qꝺ ꝓpter ſe: ⁊ extra qꝺ nihil petit'. Ex q̃
relinquit' q tpalia non poſſint queri ſic finit'
ꝺrdinat⁹ ſb fine ſūmo. Itē ſ⁹ ꝫ eēntiā bonū
⁊ finis idem. Si g̃ tpalia nō poſſunt queri ſic
bonū noſtrū: g̃ nec ſicut finis. Q; aūt non poſ
ſint queri ſicut bonū noſtrū ꝺicit aug⁹. ī ſer-
mone ꝺñi in monte aſſumēs illud. q̃rite ꝑmū
regnū dei ⁊ iuſticiā ei⁹: ⁊ hec omnia apponē
tur vobis. Hic manifeſtiſſime oſtendit hec ñ
eē appetēda tanq̃ bona noſtra ut ꝓpter ipſa
debeam⁹ bñfacē ſic facim⁹: ſ tñ eē neceſſaria.
Itē aug. in eodē. Regnū ⁊ iuſticia dei bo-
num noſtrū ē ⁊ ꝫ appetēꝺū: ⁊ ibi finis ꝺſtitu
endus: ꝓpter qꝺ oīa faciam⁹ quecūq; facimus
Sꝫ ga in hac uita militamus: uita ſine bis ne-
ceſſariis agī non poteſt. Ex quo relinq̃t q tē
poralia non poſſunt poni finis ꝺrdinata ſim-
plicitate intentionis. Itē qꝺ q̃rit' ſicut ne-
ceſſariū itineri ut baculus uel uehiculum ſeu
uiaticū nō querit' ſicut finis itineris. Si g̃ iſta
tēpoꝛalia ſunt querēda ſoluꝫ ſicut neceſſaria
itineri ad regnū: non erunt querēda ut finis
Item res ſunt ꝺrdinate fm ſuperi⁹ ⁊ inferi⁹
⁊ res inferiores ad inferioꝛē finē: ⁊ ſupiores
ad ſupioꝛē finē. Sꝫ ꝺic aug⁹. in ſmone ꝺñi in
monte. q rōnale aīal ſicut eſt homo ſblimius
ꝺrdinatū ē ī rerū natura q̃ irrōnabilia. ſicuti
ſunt aues. Si g̃ appetit⁹ irrōabiliū ferr̃ ad tē
poꝛale bonū: appetit⁹ rōnaliū ꝺꝫ ferri ſuꝑ bo-
nū tpale. g̃ ꝺrdinatū erit rōnali creature tpa-
lia appetē ſicut bona ſua. g̃ ī tpalib⁹ ñ potēit
ponere finem nec ꝺſtituere ītētiōem. Item
ꝺic aug. ī ſmone ꝺñi ī mōte. Ipſa coꝛdis ītē-
tio qua facis quod facis ſoꝛdidatur appetitu
reꝛ terrenaꝛ ⁊ tpaliū atq; cecaſ. g̃ ītētio re
lata ad terrena ſoꝛdida eſt et ceca. Relinq̃t
igit' ex his q finis non pōt poni ī tpalib⁹ ma-
nēte ſimplicitate ītētōis. Cōtra. Primum
querite regnum dei et iuſticiam eius z̃c. Cum
g̃ ꝑmum ꝺicaꝫ reſpectu ſecūꝺi: ſi regnū ꝑmo
q̃rēdū eſt et ei⁹ iuſticia: tpalia erūt z⁰ querēda
Regnū igit' ⁊ iuſticia ꝺꝫ poni finis ꝑncipal': ⁊ tpalia finis ſecūꝺari⁹. Item aug. ī ſmo-
ne ꝺñi ī mōte. Querēdum eſt primo regnum
dei ⁊ iuſticia eius. i. hoc eſt ꝓponēꝺū ceteris
rebus ut ꝓpter hoc cetera queram⁹. Si g̃ illꝺ
qꝺ querit' finis eſt: ⁊ illud ꝓpter quod q̃rim⁹
finis eſt: ſ ultimus. g̃ tempoꝛalia que querūt'
ſūt finis ad finem: que regnū dei ē. Item
aliquis laboꝛat ī uinea. ⁊ eo fine ut acgrat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſuſtētationē.ſuſtētari aūt vlt ad b vt ſuiat deo:qō eſt iuſtū: ⁊ ꝓpter hoc pueniat ad regnum dei:oſtās eſt q̄ hic ſunt intentiones ⁊ fines ordinati ⁊ laudabiles. Sz intentto ſuſtētationis qui eſt finis laboris tpalis ē. tñ ex b q̄ referť vlterius ad regnū dei ⁊ gloriā laudabilis ē. Relinquiť igiť q̄ laudabilr̄ pōt hō tpalē oſtituere intentionē ⁊ finē: dūmodo ñ ſit finis vltim⁹. Ad aliquid queriť ga bonū aliquid queriť ga neceſſariū. ꝓpie illud qō queriť ga bonū queriť vt finis voluntatis. Illud ño qō queriť vt neceſſariū queritur ut adminiculū puētionis ad finem voluntatis. Dicendū igiť q̄ tempoalia ſunt querēda ut neceſſaria non vt bona. ⁊ ideo ꝓpie ibi nō ē oſtituend⁹ finis:nec mot⁹ intentionis. Intētio eniz oř q̄ſi tentio in.ſ.finē. ⁊ hoc eſt quod dicē aug.in ſermone dñi i monte. Primū querite regnum dei ꝛc.Cum dixit ꝑmum ſigūit ga b posterius querendū eſt:non tpe ſ dignitate. Illud.ſ.regnū ⁊ iuſticia tanq̄ bonū noſtruz. hoc.ſ.tempozale tanq̄ nr̄m neceſſariū. Ncē⁹ aūt ꝓpter illud bonū. Ad ꝑmum g̃ qō obr̄ dō q̄ ꝑmū oř duob⁹ modis. Uno modo per oparationē ad poſteri⁹. Alio modo p abnegationē ei⁹ quod eſt ꝑus. Qñ g̃ oř. ꝑmū querite ſi intelligať p oparationē ad poſteri⁹:ñ intelligeť ꝑus ⁊ poſteri⁹ ſ⁹ ordinē qui eſt finis ad finem:ſicut dicim⁹ q̄ finis ambulatōis eſt mā ſio in eccleſia ad finē ordi dei. quō ñ poteſt dici q̄ finis ordinate volūtatis ſit tpale relatum ad regnū dei. Sz intelligeť ꝑus ⁊ poſterius dignitate:ſicut dicit aug. ſ⁹ q̄ dicimus q̄ ꝑus queriť finis vt eccl̄ia ambulāti ad eccleſiam.poſteri⁹ño vehiculū vt adminiculuz pueniēdī ad eccl̄iam. in quem modū regnuz ⁊ iuſtica dei ꝑus queriť.tpalia ño poſterius Si ño intelligať p abnegationē poſis:tūc planus eſt ſenſus.ꝑmū querite regnum dei ⁊ iu. ei⁹.i.añ oīa iſta nihil queratis. Ad z⁹ patz rñſio. Non eniz quicqd queriť queriť vt finis imo aliqd queriť ut admiculū actionis ſeu inſtrumētū:vt cultell⁹ queriť ad inciſionē:⁊ baculꝰ ad iterationē: iñ quem modum querēda ſunt tpalia. Aliqd ño queriť vt finis:vt inciſōis finis ē ſculptura uel fabrica.in quez modū regnū ⁊ iuſticia dei finis dz eē volūtatis

Ad z⁹ dō q̄ quānis ſuſtētatio finis laboris ſit:non tamē dz eē finis,volūtatis: quia ſuſtētatio ñ ē querēda vt bonū rōnalis creature: ſ vt neceſſariū pñti vite. ⁊ ideo tēporalis ſuſtētatio dz eſſe in vſu ñ i itētiōis affectu. Unde Aug. Querite regnū dei: ⁊ hec omnia apponēť.i.oſequāť ſine vllo impedimēto:ſi illa ḡratis.nec ait.illa vabūť.ſ apponēť.quia illud ē qō ꝑncipalr̄ vať:aliud qō ſupaddiť: quia in intentione eternitas:in vſu debet eſſe temporalitas. ⁊ illud vať:hoc ſupaddiť.

Postea queritur vtruz omnis ſollicitudo ſit ꝓhibita. Ad qō ſic oppōit aug. in ſermone dñi in monte. Ipe dñs cui miſtrabant angeli Mat.4.tñ ꝓpter exemplū:ne gs poſtea patereť ſcādalū:cum aliquē ſeruoz ei⁹ aīaduertiſſet iſta neceſſaria ꝓcurare:loculos habere dignat⁹ eſt:gbus pecunia vñ vſibus neceſſariis gcgd opus fuiſſet ꝓbēť. ſumptū ē ex Jo.xi. Itē videť aplūs in craſtinū fuiſſe ſollicit⁹:cum dixit.i.cor.16. A de collectis que fiunt in ſanctos ſicut ordinaui eccleſiis galathie. ⁊ ita ⁊ nos facite p unam ſabbati. vnuſq̄ſq̄ veſtz apud ſe ponat theſaurizās qō ſibi placuerit.nō ut cum venero tūc collecte fiāt.

Itē act.xi.H. Burgēs un⁹ noīe agab⁹ ſigbat p ſ̄m magnā famē futurā in uniuerſo orbe:q̄ facta eſt ſb Claudio.ſtatuerunt aūt unuſq̄ſq̄ eoz in miſteriū mittē ꝑbr̄is habitātib⁹ i iudea fratrib⁹ q ⁊ miſerūt p manū Barnabe ⁊ Sauli. Itē nauigāti eidem apoſtolo Paulo impoſita ſunt utenſilia que offerebāť.nec ad unū tm̄ diem uidet uiť ille ꝓcurat⁹.act.27. Nauigātib⁹ impoſuerūt que neceſſaria erāt.

Itē act.27. Humane aūt tractans iuli⁹ paulum ꝑmiſit ad amicos ire ⁊ cāz ſui agere. Ex his ⁊ hi⁹ ſcripturaz locis ocludit aug. dñm deū nō hoc improbare ſi quis humano more iſta ꝓcuret. Sed ſi qs ꝓpter iſta deo militet: ut i operib⁹ ſuis ñ regnū dei ſ iſtoz acgſitio nē intueať. Itē Luce.io. Martha.m.ſollicita es. g̃ ſollicitudo ñ ē ꝑtm̄ cum fine ipſa nō poſſit duci uita actiua. R⁹ ē ſollicitudo laudabilis ⁊ uitupabilis ⁊ tollerabilis ⁊ miſabil. Laudabilis eſt i ꝓcepto. ⁊ hec eſt multiplex Eſt enim ſollicitudo regēdi q̄ntū ad ꝓlatos Ro.12.Qui ꝓeeſt i ſollicitudine. ⁊.2.Cor.xi. Inſtātia mea quottidiana ſollicitudo omniū eccl̄iaz. Itē ē ſollicitudo obediēdi quantū ad ſbditos. Joſue.23. Eſtote ſolliciti ut cuſtodiaťis octa q̄ ſcripta ſūt i uolumine legis moyſi. Itē eſt ſollicitudo pacifice oniēdi q̄tū ad pares. Eph̄.4. Solliciti ſeruare unitatem ſp̄ūs in uinculo pacis. ⁊ hec ē ſollicitudo laudabilis quo ad alios. Item eſt ſollicitudo pficiendi quo ad ſe. ⁊ hoc tripliciter. Primo recogitādi dīna mādata deute.4°. Cuſtodi te metip̄z ⁊ aīam tuā ſollicite: ⁊ ne obliuiſcaris ꝛboz ne excidāt ō cozō tuo. 2⁹ ē ſollicitudo declinādi malū deut.4. Cuſtodite aīas vr̄as ſollicite. nō uidiſtis aliquā ſilitudinē ne forte decepti faciaťis aliquā ſilitudinē. Tertio eſt ſollicitudo feruoris factēdi bonū ro.12. Sollicitudine nō pigri ſpiritu feruētes dño ſuiētes. Hec ē ſollicitudo laudabil⁹ ⁊ in ꝓcepto. Itē eſt ſollicitudo vitupabil⁹ mltiplex. Eſt enī ſollicitudo inordīata ſciēdi ſeu uana. eccl̄iaſtes.2. Cū ali⁹ laboret in ſapientia ⁊ doctrina ⁊ ſollicitudine ⁊ boī ocioſo queſita dimittet ⁊ hec uanitas ⁊ magnū malū. Et eſt ſollicitudo acquirēdi diuitias ex cupiditate eccl̄iaſtes 2°. Ptōzi dedit de⁹ afflictōez ⁊ curā ſupfluam vt addat ⁊ ogreget ſ ⁊ hec uanitas ⁊ caſſa ſollicitudo mēt. Itē ē ſollicitudo cuſtodiēdi diūtias ſeu retinēdi ex auaricia. mat. 13°. Sollicitudo h⁹ ſeculi ⁊ fallacia diuitiaz ſuffocat ꝛbū. Itē eſt ſollicitudo peccādi in ad inueniendo genus peccati. Sap.14. vbi loquitur de inuentione idolorum. Fecerunt imaginem regis quem honorare nolebant ut filium qui aberat tanquā preſentē colereť ſua ſollicitudine Itē eſt ſollicitudo peccādi in ſtudio ꝑetrandi. daniel 13. volētes cōcubē cū ea obſernabāť quottidie ſolliciti⁹ videť illaz. hec ē ſollicitudo vitupabilis ⁊ i ꝓhibitōe. Itez eſt ſollicitudo tolerabilis. ⁊ hec eſt etiā multiplex. Eſt enī ſollicitudo dilectōis nālis. Tob. 10. Cū moꝛā facēt Thobias ꝓpter nuptias pr̄ ei⁹ ſollicit⁹ erat dicēs quare morať. Itē ē ſollicitudo cure rei familiaris.i. R.9°. de aſinis quas nudiſtertio pdidiſti ne ſollicit⁹ ſis: ga inuente ſunt. Itē ē ſollicitudo neceſſarie puīdētie. Luce.10. Martha.m.ſol.es ꝛc. Itē ē ſollicitudo infirmitaťi humane.i.Cor.7. Qui cuz vxore ē ſollicit⁹ que ſūt mūdi quomō placeat vxori. Item ē ſollicitudo ingſitōis moderate Thob.5°. Ne ſollicitū te reddā:ego ſum azarias ꝛc. ⁊ hec ſollicitudo tolerabilis ē ⁊ i ꝓmiſſione. Itē eſt ſollicitudo miſerabilis. ⁊ hec triplex. Eſt enim ſollicitudo laboris i opād Eccl̄iaſtes.2. Detеſtar⁹ ſum omnē induſtriaz meaz in qua ſtudioſiſſime laboraui ⁊ ſollicit⁹ fui. Itē ē ſollicitudo anxietaťi in patiēdo.i. Mac.6. Receſſit ſomn⁹ ab oculis meis ⁊ corrui corde p ſollicitudine: ⁊ dixi i cōde meo. i quantā tribulationē veneni:et in quos fluct⁹ triſticie! Itē ē ſollicitudo timoris i p̄canēdo. Jere.38. Sollicit⁹ ſum ꝓpter iudeos q trāſfugierūt ad caldeos: ne forte tradar i man⁹ eoz ⁊ illudāt mihi. ⁊.42. Jere. Eladi⁹ quē foꝛ midatis oꝑbēdet uos i terra ⁊ fames ꝑ qua ſolliciti eſtis. Et hec ē ſollicitudo miſerabilis Ex his ꝑz q̄ ſollicitudo ſit ꝓhibita ⁊ que nō.

c **Onſequenter in** grēdū ē de diſcretōe intētōis que regulať duob⁹ generib⁹ p̄ceptoz. ꝓhibitōe temeritaťi indicii cū oř. Nolite iudicare ꝛc. ⁊ p̄cepto cautele cū oř. Attēdite a falſis ꝓphis ꝛc Et primū ptinet ad ſimplicitatē colūbinā. 2⁹ ptinet ad ꝓudētiā ſpentinā. de qb⁹ oř Mat. 10. Eſtote ꝓudentes ſic ſpētes ⁊ ſimplices ſic colūbe. Itē nota quārtū ad ꝑmā ꝓhibitiōez i diſcretiōis ſiue p̄ſūptōis iudicii. qm̄ ꝓpter b ga infirmitati hūane difficile ⁊ quaſi impoſſibile ē indiſcreta iudicia deuitare: iō illi ꝓhibitiōi de iudicio i diſcreto ſaluator addidit tria p̄cepta Mat.7. Unū de petēdo adiutoriū grē:cū oř. Petite ⁊ daбiť vobis.aliō de fuādo eqtatē legis nature reſpectu ꝓximi:cū oř. Oīa quecūq̄ vltis vt faciāt vobis hoīes ⁊ vos facite illis.3⁹ de conatu ad amorē dei: cū oř. Intrate p āgustā portā. Hlo.i. caritatē

Itē quārtū ad ꝓhibitōez in diſcretōis iudicii:cū dic̄. Nolite iudicare ꝛc. Nota q̄ aliqs iudicat ex auctoritate vt index conſtitut⁹ Deut.16. Judices ⁊ magiſtros cōſtitues. Aliqs ex vite dignitate.i. Cor.6°. Neſcitis q̄ ſancti de hoc mūdo iudicabūt. Aliqs ex ꝛitate doctrine. Leuit.19. de ſacerdotib⁹ oř. Omne qō ībeziare pōt ñ bibāt vt bēant ſcīaz diſcernēdi. Primū platoz ē. 2⁹ pfectoz. 3⁹ doctoz ⁊ p̄dicatoz. Et ſ⁹ hoc accidit īdebitū iudiciū trib⁹ modis. ex defectu ſeu abuſu auctoritaťi i cāz exaīe. Ex indignitate vite i uitioz repreheſione. ⁊ ex defectu diſcretōis doctrīe i p̄dicatōe. Et ſ⁹ hoc dať triplex p̄ceptū ꝓhibitionis īdiſcreti ſeu temerarii iudicii. Mat.7°. Primo enī ꝓhibeť temerariū iudiciū in defectu ſeu abuſu auctoritaťi:cū oř. nolite iudicare. 2⁹ ño repreheńdit iudiciū p̄ſūptuoſū ex defectu dignitaťi cū oř. Quid uides feſtucaz i oculo fratris. ⁊ ſb dit. ipocrita eice ꝓmo tbē de oculo tuo. 3° iudiciū indiſcretū ꝓhibeť i diſpēſatōe eruditionis ſeu doctrine:cū oř. Nolite ſanctū dare canib⁹. De ꝑmo p̄cepto q̄ ꝓhibeť temerariū iudiciū. qñ.ſ. iudicam⁹ de his de qb⁹ ñ eſt omiſſū iudicare ut de occultis:ingſitū eſt i qōnib⁹ de ꝑtīs in ingſitōe de ꝑtīs cordis. De 2° q̄ ꝓhibeť p̄ſumptio

Universidad de Deusto
Biblioteca

indicādi in reꝑbēsionē ꝓpter indignitatem vite:ingref infra ingsitōe de iudicialib⁹ euā gelii.qōne de correctiōe fraterna. De ꝑcepto ro quo ꝓhibef indiscretio dispensationis do trine quere ingsitōe de gratiis gratis dat qōne de grā ꝑdicatōis.tñ quantū ad pñs ad plenā intelligētiā isti⁹ ꝑcepti. Nolite sanctū dare canib⁹:neq; mittat margaritas añ porcos.querēda sūt duo. Primo de itelligētia hui⁹ ꝑcepti. z° de ꝑcepti hui⁹ obligatione.

Quantū ad primum

querif qd dicaf hic sanctū. quid margarite. qd porci.qd canes.Item querif quid ꝓhibef hoc ꝑcepto.Si dicaf q indiscretio dispensationis diuinoꝝ ꝝ maxime ꝛboꝝ quātū ad dctores ꝝ otemptores.otra.Mat.io. Que i aure auditis ꝑdicate sup tecta. Itē.z.Tbi 4.In sta opportune importune. Aug. Opportune uolētib⁹.importune nolētib⁹. Itē aug.Audeat.uerideat.sapiat ꝝ qñcūq; cogscat. Itē ipse dñs ꝑdicauit resistētib⁹ ꝝ cōtemnētibus ꝛbū suū.g sanctū dedit canib⁹ꝝ porcis. R° ꝑ aug.Sanctū ē qd violare atq; corrumpere nō liceat.margarite quecūq; spūalia magna extimāda sunt.ꝝ quia in abdito latent:tanq; de pfūdo eruūt.Scoz Criso.Sācti sunt sacra mēta baptism⁹ ꝝ eucaristia: in cui⁹ rei figura.i. Mac.z°.dixit Marbatias.Ecce pulcbritudo sancta nostra.pulcbritudo nostra.claritas nostra desolata ē:ꝝ ignauerūt eā gētes.ꝝ Leu. 6.in figura eucaristie dr.Masculꝰ de genere Aaron desceꝺ bis carnib⁹: qa sancta sanctorū ē.Margarite ro ꝑ aug Criso. sunt misteria ueritatis:qa sic margarite incluse conchis posite sunt in medio maris.sic ꝝ misteria in libris inclusa posita sunt in altitudine sensus scriptura ꝝ.infra.13.Inuenta una ꝑciosa margarita dedit omnia sua ꝝ oparauit eā.zs. puer. In auris aurea ꝝ margarita fulgens:qui arguit sapientez ꝝ aurē obediētē. Canes ꝑ aug. ꝓ dic aug.sunt oppugnatores ꝛitat.Isa.56°.Canes impudētissimi nescierūt saturitatē.Canis.n. sicut dicit Criso.aīal imꝓbū supueniētib⁹ē supflue latrās.Apoc.zz. Foris canes uenefici impudici. Porci uero ꝑ aug.sunt otēptores ꝛitat:ꝰl ꝑ Criso.ꝓpiani carnales.ꝓpū enim ē porci in ceno uolutari: nūq; celū aspicē: nec querē dñm suū:nisi cū esurit. tales sunt ꝛpiani qui g in carnalib⁹ desideriis ꝝ īmūdiciis delectāt:nec aspiciūt celū:nec querūt deū: nisi cū necessitas eis aduenerit.infra.8.Dixerūt demones.si eiciꝺ nos mitte nos ī porcos.De utroq; z.Pe.z.Canis reuersus ad uomitū ꝝ sus lota in uolutabulo luti. Ad aliud dō. q ista ꝓhibitio intellf quantū ad obstinatos in malicia uel erroꝛe.Circa quos sic dic aug⁹. Dñda ē ꝺsideratio:qa aut ipi sunt soli.aut sunt etiā alii fideles astantes.Si ipi soli sunt tenendū est qō dic ꝟ dñs.Si ro alii sunt fideles astātes iuxta formā dñi pcedēdū ē:g cū ꝑdicaret iudeis non est putādū sanctū dedisse canib⁹. Non enim eis dedit q sape non poterant:sed eis qui poterāt. ꝝ simul aderant: quos ꝓpter alioꝝ īmūdiciā negligi nō oportebat.ꝝ cū eū otemptoꝛes interrogabāt: rñdebat ut quid otradicerēt nō bērent.ꝝ ut alii qui poterant capere ex illoꝝ occasiōe multa utilf audirēt.

d Qstea queritur

de obligatione hui⁹ ꝓcepti. Nolite sanctū dare canib⁹ zc.Et querūf circa ꝟ tria.

Primo qd tenef scire doctoꝛ seu ꝑdicatoꝛ.

z° ꝝ si ꝑdicatoꝛ tēf facē qō dic. Tertio utꝝ malꝰ peccet ꝑdicādo.

Ad primum sic. Aggei.z°.

Interroga sacerdotes legē.ibi Piero. Sacerdos si ignorat legē ꝓbat se nō eē dñi sacerdotē.Relīqf g ꝓ sacerdos tenef scire legem.Sed ꝟ non ē nisi rōne officii docēdi.g qui docet tenef legē scire. Item ignar⁹ artis medicine si uſpat officiū ꝝ op⁹ artis illi⁹ re⁹ est mortis. Si igif ita ē ī medicina corpali:multo magis ī medicina spūali:cū ꝛbū dei medicina sit sic dr ī ps Misit ꝛbum suū ꝝ sanauit eos. Contra. In tabernaculo dñi erant pbiale ꝝ ciati sicut dr Exo.37.ꝝ Numeri.6.ꝝ dicūt ꝙ bec sunt uasa maioꝛa ꝝ minoꝛa:per que maioꝛes doctoꝛes ꝝ minoꝛes ꝑdicatoꝛes deīgnāf.Minoꝛes aūt si bñ ānūcient maioꝛi sapīa illustrāf.Ex quo uidef ꝙ possunt ānūciare ꝝ ꝑdicare aliqui:licz non sint maioꝛi sapīa illustrati.Non g gcūq; ꝑdicat tenef scire legē. Itē aplus non permittit mulierē docē in ecclesia: ꝙ domi uiros suos interrogent.i.coꝛ.14. g cuilibet simplici layco licet docere uxoꝛem suam. g zc. R° ē doctrina simplicis exhortationis.ꝝ hec ē coīs omniū.ꝝ est doctrina ꝑdicatōis:ꝝ ista est sacerdotū. ꝝ est doctrina assumpte ꝓfessionis: ut cuiuslibz doctoꝛis in sua scīa. In ꝑmis sufficit scire quecūq; sunt simplicitaꝛ credēdoꝝ ꝝ diuinoꝝ mādatoꝝ. In secūdis necessariū est scire expositiones credendoꝝ ꝝ ꝑceptoꝝ. iuꝝ illud.i.Pe.3.Parati semp ad satisfactiōem omni poscēti uos rōnē de ea que in uobis est fide ꝝ spe.In tertiis necessaria ē scīa omniū ad doctrinā eoꝝ ꝝ scientiā ptinētiū.

Secundo queritur utꝝ ꝑdicatoꝛ tēf facere qō dicit.Et uidef ꝙ sic.Job 39.Nūquid ꝓbebis equo fortitudinē aut circūdabis collo ei⁹ binnitū.Grego⁹. Collo eius binnit⁹ circūdaf qñ ꝑdicatoꝛ suis uocib⁹ tenef ꝑ illud.1.Coꝛ.9.Castigo corpus meū ꝝ ī seruitutē redigo ne forte cū aliis ꝑdicauerīz: ipse reꝓb⁹ efficiar. Itē ro.z.Qui aliuz docesteipm nō doces zc. Contra.Est qui ꝑdicat pfectionē quā tñ nō facit.ꝝ tñ nō diceref teneri:ut cū secularis ꝑdicat pfectionē religiosis ꝝ pfectis.g zc. R° quilibet tenef facere quod dicit ꝑ ꝙ asserit alios teneri ad faciendū quod dic.tñ asserif aliqñ tentio uel generalf ꝑ statū.generalf sicut asserif de illq ptinēt ad statū saluf.Secūdū statū sicut asserif de his que ptinēt ad statū pfectionis utpote religionis ad quā omnes non tenēf. Et sic ꝑdicatoꝛ non tenef facere ꝑ ꝙ dicit.

Tertio queritur utrum malus peccet ꝑdicādo.Ad quod sic.ps.Ptōri dixit dñs.Quare tu enarras iusticias meas ꝝ assumis testimoniū meū p os tuū zc. Itē sciēti bonū facere ꝝ non faciēti pctm̄ est illi.Jad.4. g magis peccat ꝑdicatoꝛ malꝰ ꝙ ali⁹:qa suus sciens uolūtatē dñi sui ꝝ nō faciēs uapulabit multis Lud.iz. Contra. Prædicare ē de genere bonoꝝ.g in ꝑdicādo non otīgit pctm̄. Itē docē ē de opib⁹ mīe spūalib⁹. Sz opa mīe nō interdicūf etiā exñti in pctō mortali:ut facere elām ꝝ bi⁹. g nec doctrina seu ꝑdicatio pctōri dz interdici. R° distinguūt ꝙ ē aliqs q docet qa tēf ex officio ꝝ qñ ex necessitate.ꝝ ē ali⁹ q docet qñ ex uolūtate.Silf distinguūt ꝙ ē pctm̄ notoriū ꝝ ē pctm̄ occultū. Existēs ī pctō notorio peccat qcūq; predicat seu ex ncītate officii seu ex uolūtate ꝑdicet. Dicūt g illū q ē ī pctō occulto peccare cū ꝑdicet ex uolūtate.ꝝ ꝟ rōne otēpt⁹: nō aūt illū qui ꝑdicat ex officio:ō tñ cū timoꝛe illud faciat ꝝ qñ coaf⁹ ncītate offici.Silf tñ videf dō ꝙ docēs uel ꝑdicās in pctō: si nō studeat cōpungi ex dicto ꝝ uolere de pctō simplf otēnē dicif.ꝝ ideo peccare seu occultū sit peccatuz seu manifestū: nec est simile de opibus miseri cordie coꝛpalib⁹ꝝ spūalib⁹:qa hic scīa aggranat ꝝ otēpt⁹.Et ꝟ sufficit de ꝑceptis.

Ost tractatū

p de legib⁹ ꝝ ꝑceptis q ad cognitionē canēdoꝝ ferūf ꝝ faciēdoꝝ:aggredientes ingsitionē de gratia ꝝ ꝛtutib⁹ que ꝺferunf ad eoꝝdē exercutionē: adintoꝛium diuine grē implorabimus a deo patre ꝝ dño Jhu xpo.Modus aūt ingsitōis erit ut in ꝓmis separatim de grā disputantes ad ꝛtutes ꝑ theologicā ꝝ ram acceptionē dona fruct⁹ꝝ btītudines ordine ꝺgruo procedam⁹.De grā igif grē auxilio 2egrem⁹. An sit.Quid sit.De dīa grē.De slicto grē. De cā grē.De effectu grē.De coīne grē.

Quātum ad primum

intentōis nostre est ostēdē grām esse necessariam nostro arbitrio ad impletionē salutarē dīne legis ꝝ suoꝝ mādatoꝝ.ꝝ uulgr. ꝓmo p rōnes nāles ꝺ ꝑbos.z° p rōnes theologicas otra hereticos pelagianos g asseruerūt liberū arbitriū sufficē ad btītudinē ꝝ salutem. Per rōnes igif nāles ostendif gratia esse sic. Bono debef amoꝛ. g ꝝ tanto bono debetur tant⁹ amoꝛ.g ꝝ sūmo bono debef sūm⁹ amoꝛ Et loquimur formalf de amoꝛe sūmo.g summo amoꝛe.i.sup omnia oꝛ diligi sūmū bonū. Si g ipossibile est ꝙ creatura rōnalis de ꝛtute sua diligat aliquid plusq; se ꝝ sup omnia. g impossibile ē ꝙ de ꝛtute sua diligat deum amoꝛe digno.i.sume uel plusq; se.ꝟ ꝟ expetif ab ea.g necesse est ꝙ deꝺ ei donū: quo eleuef supra se. Doc aūt nō est nisi grā.g zc. Item impossibile est motū extendi supra potētiam mouentis.ꝝ hoc ē quia potētia mouētis ē cā ipi⁹ mot⁹. Itē impossibile ē potētiā mouētē extēdi supra sbam mouētē. Si g mot⁹ amoris ē a potētia que ē in anima:ꝝ mot⁹ nō pōt extēdi supra potētiā:nec potētia supra sbaz. g nō potest mot⁹ amoris extēdi supra aīam ad hoc ꝙ amet plusq; se.ꝝ inde ut ꝓus. Itē ipossibile est ꝙ nām ꝙ intellect⁹ intelligēs se intelligat aliqd plusq; se.g silf impossibile ē ꝙ aīa diligēs se diligat aliqd plusq; se per nām uel rōnē.Maioꝛ pz.quia intellect⁹ sibi est īmediatior:uñ īmediati⁹ intelligit se ꝙ aliud. Itē proportionalia debēt eē illud quo meretur ꝝ illud qō mereī.Nulla aūt ꝓportio est talis ad eternū. Sed oēs actus qui sunt ex potētia nostra sunt tales. g nulli actus qui sunt ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

potẽtia nostra sunt tpales. ḡ nulli aĉ⁹ q̄ sūt ex potestate nr̃a: p se ⁊ inquantū hi⁹ sūt meritozi eterni boni. ḡ necessario regrit grā cū illis. Itē nihil efficit seipm: qa sic idem eēt ꝑus ⁊ posteri⁹ seipso. ⁊ ex hoc sequit q̄ aliqd eēt cū ñ eēt. Itez nihil ē sufficiēs sibi ꝑter solū ꝑmū. Itē in rta beatū Ber. sumit illa ꝓpositio q̄ nihil pficit seipm: ⁊ ponit rōnem h⁹: quia longe melio⁹ est esse pfectū q̄ factū. Si ḡ nihil pōt efficē seipm sua ꝛtute. ḡ nihil pōt pficere seipm sua uirtute. Itē alia ꝓpositio iuxta pbm. Unūquodq; ē pfectū cū attingit ꝓpie ꝛtuti. Uñ ꝓter hoc dr̃ puer esse imperfect⁹: qa non attingit sue ꝓpie ꝛtuti: qa non potest loqui nec ambulare: nec mlta alia facē que ptinēt ad suā ꝓpriam ꝛtutē ⁊ nälem.

Itē alia ꝓpositio iuxta aug. in li. solilogoz. ꝑfecta ꝛtus est rō pueniens in suum finē. Ex his ocludit necessario grām esse necessaria ad pfectionē anime: quia nihil pficit seipz ḡ libez atbitriū nō pficit seipm. ḡ nō attingit propꝛie ꝛtuti p seipm. qa res dr̃ esse pfecta: cuz attingit ꝓpe virtuti p seipam. Si non attingit ꝛtuti ꝓpe p seipm. ḡ nō potest venire in suum finem per se ipsum. iuxta illam ꝓpositionem. ꝑfecta virtus ē ratio perueniendi in suū finē. Ex his obr̃. Non pōt puenire in suuz finē p seipm. Sz finis suus ē btītudo. ḡ nullo modo potest puenire ad eternā btītudinē p seipsum. Sed natum est peruenire ad ipsam. Ergo ad hoc q̄ perueniat necessarium ē q̄ ei deꝛ donū gratis a deo: ⁊ additū nature sue. hoc aūt ē donū grē. Itē nō ꝛbuat nec pficitur vita inferior aīe ad corp⁹ sine dono exteriozi qō otinue mīstrat a deo: quia nō potest ꝛseruari nec pfici sine alimēto ⁊ spiraculo ⁊ multis aliis que de⁹ mīstrat hoī. Itē magis est in potestate aīe supplere defectū vite inferioris q̄ superioris. Sz magis possibile est q̄ ipa suppleat defectū vite inferioris qua viuit in corpe q̄ vite superioris qua viuit ī deo: qa aīa efficit ꝑmā vitā: ⁊ est cā illius: ꝑ non efficit secūdā. Et he due ꝓpositões sumūt supponēdo hanc. s. q̄ aīa viuit deo. Ex 2ª ḡ ꝑmo sic argu. Si magis est in potestate aīe supplere defectū inferioris vite q̄ superioris. Sed impossibile est q̄ ipa suppleat defectū vite inferioris sine dono dei: qō ei vel quo ministereꝛ: sic pz p ꝑmā ꝓpōnē. ḡ impossibile est q̄ suppleat defectū vite superioris p nām sine dono dei nature supaddito. hec aūt ē grā. Itē ex eisdē ꝑncipiis generat res augmētat ⁊ pficit. Uñ iuxta aliā ꝓpositionē: q̄ ex eodē ꝑncipio res efficit ⁊ pficit. Si ḡ nulla res est ꝑncipiū sue factionis. Ergo nulla res est principium sue pfectionis. ḡ si creatura rōnalis nullo modo efficit a se. Ergo nullo modo perficitur a se Sed a principio a quo efficitur pficitur. Sed a deo efficit. ḡ a deo pficit. Si ḡ perfectio aīe attēdit quātū ad btītudinē ⁊ ꝛtutē. ḡ nec ex se nec ex eo qō bēt aīa a natura poterit habē btītudinē ⁊ ꝛtutem. Conr̃. Magis se bēt vnūqōq; ad illud ad qō ordinatū est nälr̃ q̄ ad illud ad qō nälr̃ nō est ordinatū: uel natū nō ē. Sz homo nälr̃ ad bonū ordinat⁹ est. non aūt nälr̃ ad malū. ḡ magis se bēt bō ad bonū q̄ ad malū. ḡ si potest facere malū p se: pōt facē bonū p se. ḡ non ē nccia grā ad hō q̄ homo operet bonū. Itē volūtas ē potētioz respectu sui aĉ⁹ q̄ natura: qa sic dic Dam. Uolūtas est oña sui actus: qa pōt ipz ꝓbibē ul' educere. natura aut nō. vñ ignis cū calefaciat ⁊ luceat p nām: nō pōt ꝓbibē qn ipe calefaciat ⁊ luceat. īmo hoc est ei ineuitabile. Sz ipa nā pōt dirigē p se ⁊ sine adiutorio suū actū ad finē ad quē ē. ḡ ⁊ volūtas p se poterit dirigī actū suū in finē ad quē est. Sz finis ad quē est volūtas rōnalis creature ē ipa btītudo eterna. ergo p se sine adiutorio pōt dirigere suos aĉ⁹ ad beatitudinē. Itē sicut natura rōnalis tendit ad suum finē p nām: sic natura corporalis ad suū locū. Sic ergo se habet natura corporalis ad hoc q̄ moueat corpoza ad loca sua: ita se hz volūtas ad creaturā rōnalez ad hoc vt ipam moueat in finē suū qui est bon⁹ qa volūtas mouet rōnalē creaturā. Sicut ḡ natura sine alia dispositione mouet ipsa corpoza ad sua loca p se: ita uoluntas p se potest mouere sine aliqua dispoſitōe noua rōnalem creaturā in suū finem: qui est summū bonuz. Non ergo ad hoc ipsi ēnecessaria grā. Itē Ber. de grā ⁊ libero arbitrio dic. q̄ libez arbitriū potētissimū ē sb deo. ergo potentia liberi arbitrii plus potest in suuz actum q̄ aliq̄ alia potentia in suum. Si ergo alie potentie create dirigūt aĉ⁹ suosper se in finē ad quē sine aliqua dispositione noua. ergo multo magis libez arbitriū. Itē duplex est opus diuinū. creatio ⁊ recreatio. silr̃ ē eē ꝑmuz. s. esse nature. ⁊ esse 2ª. s. bñ esse. Si ergo ad hoc q̄ creeꝛ rōal' creatura a deo non requirit aliq̄ mediū exparte creature. ergo simil̃ nec ad hō q̄ recreeꝛ exigit aliqua dispositio ex parte creature. Item e⁹ creationis est eē eius recreatur. Item e⁹ creationis est bene esse. Sz mai⁹ est esse: q̄ bene eē Si ergo sola potentia creatozis educit rōnalē creaturā ad esse sine aliqua dispositione media. ergo ad hō eē. quod ē eē ordinationis ei⁹ ad finē: potest educi sine aliqua dispositione media. ḡ non requirit grā ad hoc ut ordinet ⁊ tendat in bonū. Itez duplex est ꝛtus cognitiua ⁊ motiua. Sz ꝛt⁹ cognitiua ē ꝛi. motiua est boni. Si ḡ ꝛt⁹ cognitiua potest in ꝑmū vez cognoscēdū sine grā gratum faciēte: sic fuit in ꝑbis qui sine grā cognouerūt ꝛitatem ꝑmam. s. deū. ḡ motiua tendere pōt in sūmū bonū: ⁊ etiā in operādū bonū sine aliqua grā.

Itē vez cognitū mouet intellectū ⁊ pficit Sz vez cognitū p se mouet intellectū. veruz aūt cognitū opletū mouet affectū. qa tūc est in rōne boni. qa sic cognoscit ꝑ⁹ suā vtilitatē ⁊ actum. ⁊ sic est in rōe boni: ⁊ mouet affectū ad amoꝛ sui. Cum ḡ vez ꝑncipiuz potest cognosci sine grā ꝑm se: ⁊ potest cognosci ī rōe qua est bonū ꝑ⁹ suū actū sine grā: patz q̄ sine grā potest mouē affectū. Q; aūt ita sit pz: qa ꝑbi cognouerūt summū vez ꝑm se: qa eēt p⁹ ꝛitas. Itē cognouerūt q̄ ipm erat bonū ⁊ optimū: ⁊ q̄ erat omnipotētissimū: ⁊ q̄ ipso omnia īdigebār. Sz bonū sic cognitū coḡscit vt amatū. s. inquantū mouet affectū. ḡ potest cognosci ⁊ diligi sine grā. Itez in nobis est recta ratio mouēs ad bonū. Itē in nobis ē notio boni impꝛssa a creatiōe ⁊ indita. Itez est in nobis desideriū boni. ḡ in nobis sūt ista tria p nām. s. posse. velle. ⁊ scire. posse p rectā rōnē. uelle p desideriū. scire p notionē. Sz plā non regrūt ad operandū bonū q̄ ista tria. ḡ in nobis bēm⁹ p nām vnde possum⁹ opari bonum ⁊ mereri summū bonū. Nō ḡ necessario requirit grā. Itē ostēdit q̄ nulla est rō quā ponit ⁊ asserit grā esse: qa volūtas nō potest supꝛa se. qm̄ sic dic Jo. Dam. Uolūtas est impossibiliū: qa possum⁹ velle volare ⁊ ñ moꝛi. ⁊ ista sunt impossibilia nobis. Si ḡ volūtas ē impossibiliū. ḡ est eoruz que sunt supꝛa nos. ḡ p nām possum⁹ velle deū diligē supꝛa nos.

Itē Grego. Quia peccam⁹ in nr̃o eterno iuste punimur in dei eterno. hoc est qa semp est nobis volūtas peccandi: semp ⁊ peccam⁹ ex ea volūtate. ideo iuste punimur eternalr̃ a deo: nec impedit qa hoc eternū. illud tpale: quia ē nobis eternū. ḡ similiter si volum⁹ bonū ī nostro eterno. s. q̄ semp velim⁹ bñ facē vl' bonū possum⁹ mereri vitā eternā. Si ḡ ꝓ possum⁹ uelle p nr̃z arbitriū sine grā: p ipz arbitriū sñ grā possum⁹ mereri vitā eternā. Itē vnū qō; diligit eē suū sup oīa p nāz. ḡ vnūqōq; diligit cām ul' ꝑncipiū sui eē sup omnia p naturā. Sz de⁹ ē cā ⁊ principiū eē cuiuslibz creature. ḡ p nām creatura rōnalis diligit deuz sup omnia. Nō ḡ ad sic diligēdū ē nccia grā Itē diligē nihil aliud ē q̄ alū velle suū bonū ḡ diligē summū bonū ē velle ei suū bonuz. Sz suum bonum ē summū bonum. ḡ diligē ipm ē ei uelle summū bonum. Silr̃ diligē se creature ē velle sibi bonum suum. Sz bonum suuz nō ē summuz. ḡ creatura diligēdo se ⁊ deum vult deo summuz bonum ⁊ sibi non. ḡ pl⁹ ul't ⁊ mai⁹ bonuz deo q̄ sibi. Si hoc ḡ facit p naturā: magis diligit deum q̄ se p naturā sine grā. Sol. dō. q̄ in scripturis grā dr̃ multipliciter. Grā enī dr̃ donum gratis datuz. Donum autē quoddā ē creatum: quoddā increatum. Donum autē increatuz ē ips sanct⁹ qui dr̃ grā eo modo quo ē gratis datum. Donuz etiā datū sine meritis ē creatū. ⁊ ꝑ⁹ q̄ dr̃ grā donum creatum: grā dr̃ multiplr̃. Primo mō dr̃ grā donum a deo in nobis ocreatuz. ⁊ hoc modo imago dei in nobis. s. q̄ nos sumus ad imaginē dei ē grā. qō tamē ē ocreatum ī nobis. 2° mō dr̃ donū nobis supaddituz. ⁊ ß mō scīa seu cognitio vl' noticia de deo ī nobis dr̃ grā. ⁊ ꝑ⁹ boc pbi grām habuerunt. ß enim donum non ocreaꝛ in aīa: ꝑ post ei additr̃. Tertio mō dr̃ grā donum gratum faciēs ⁊ nō solum gratis datum ꝑ gratum faciens ⁊ gratis datum. ⁊ de hac dr̃ ro. 7. Infelix ego homo qs me liberabit de corpoze mortis h⁹. grā dei p Jhm ꝛpm. Hec enī grā gratum faciēs dr̃ que liberat. 4ª mō dr̃ grā ꝑmus hit⁹ vl' ꝑma ꝛt⁹ in qua donum grē manifestatur. ⁊ sic fides dr̃ grā. Uñ vltimo ad Hebre. Optimum ē grā stabilire corꝛ. ⁊ dicit glo. ibi ut bēatis fidē pfectā credētes omnia m̄da mūdis. 5° mō dr̃ grā ꝑm⁹ grē effectus post lapsum. ⁊ sic grā. dr̃ in epistolis remissio pctō rū. i. ad ro. Grā nobis ⁊ pax a deo. Glo. Grā remissio pctōz. pax recōciliatio ad deum. 6° mō dr̃ donū ꝓrogatiue grē uel dignitat. ⁊ ß mō sacer ordo dr̃ grā. i. ad Hbi. i. Grā ⁊ mīa ẑc. Glo. Mīa hic accipitur quod in aliis eplis remissio pctōz. gratia ꝺo qnaz addit hic epls optat. hec ē donatio spūs sancti: qua ministri dei armant. i. facer ordo. 7° mō dr̃ grā grē signū. ⁊ ß mō ꝓphia dr̃ grā ⁊ operatio miraculoz: ⁊ appellam⁹ grē signū ß quia signum est q̄ aliquis sit grat⁹ deo. qñ bēt ꝓphetiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

De hac hr̃.i.cor̃.iz.Diuisiones grāz sunt.alii vat sermo scīe.alii sermo sapīe. alii ꝓphia ꝛc. Nec tñ hoc signo posito semp ponit res. 8° mō ⁊ vltimo mō dr̃ grā p̃miū grē.qō ꝺsequ̾ ad grām:sicut vita eterna. ⁊ in hoc sensu dr̃ Jo.i. De plenitudine ei⁹ accepimus omnes ⁊ grām p grā.s.vitam eternā. Glo. Erām glorificationis p grā iustificatiōis.⁊.4.Zach. Adequabit grāz grē ei⁹. Est g̃ grā ꝑ⁹ omnē acceptionē hui⁹ nois grā donū increatū.⁊ est grā donū ꝺcreatū.⁊ est grā donū supadditū.⁊ ē grā donū gratū faciēs.⁊ ē grā p̃ma virtus.⁊ dr̃ grā p̃mus effect⁹ grē post lapsum. ⁊ dr̃ grā q̄dā p̃rogatiua. ⁊ dr̃ grā grē signū. ⁊ dr̃ grā p̃miū ꝺñs ad grām.Cū g̃ queriť an ad obtinēdū salutē sit neccia grā: intentio est de grā gratū faciente:sm quā homo efficitur deo accept⁹. Concedēdū ē g̃ neccīam esse grāz indistincte ad merēdū ⁊ ꝺsequēdū btitudinē. Ad p̃mū g̃ dō q nō ē similis rō ex pte opationis boni ⁊ ex parte operationis mali. quia operatio mali ꝺsistit ī defectu.operatio aūt boni ꝺsistit in virtute. Creatura aūt de se potest deficere:ꝫ de se non potest pficē. qa g̃ sicut dicit aug.mala actio non est actio:ꝫ defectio:qa est actus incidēs ex defectu boni. ⁊ iō p se potest malū facere sic̄ p se potest deficere Sz sicut non potest esse p se sine deo: ita non potest pficē p se. ꝓpter hoc licet possit p se facere malū demeritoziū:ñ tñ bonū meritoziū sine dono dei qō ē grā. ꝫ si ꝫ eēt possibilitat .s.posse in malū demeritoziuz:dico q bñ seq̄ r̃ō. Ad aliud dō q natura in sua actōe intendit assīlationē ⁊ silr rōnalis creatura. ꝫ differēter:quia intentio nature cū agit est assīlare in suam spēm:sicut ignis cum agit calefaciēdo in lignum intēdit illud assimilare sibi in calore ⁊ igneitate. Similiter ratiōalis creatura in sua actione intendit assīlationem illam de qua hr̃ in Job.i.can.3.Cum apparuerit silēs ei erim⁹.⁊ hec est assīlatio ad deū: q̄ est plena p cognitionē ⁊ amorē summe virtat ⁊ bonitat. Intētio igitur nature in sua actōe est aliū assīlare in sua spē. Intētio aūt rōnal creature in sua actōe ē non assimilare ꝫ assīlari dīne spēi.que assimilatio facit deiformē. Finis aūt intētus a natura in sua actione assīlatio est in virtute p̃ncipii nature: ⁊ eius potētia activa:quia in igne ē virtus p quam agit ⁊ intendit alterꝫ sibi assimilare in calore ⁊ luce ⁊ igneitate. Sz in rōnali creatura non ē assimilatio in deū in potestate activa ꝫ receptiua sed lum. Quia g̃ finis actionis nature qui dicit assimilatio est in potestate activa ⁊ virute p̃ncipii agentis: ꝓpter hoc natura p se potest in illū finē sine alia dispositione nouā. Sz qa assimilatio non est in rōnali creatura nisi solum in potētia receptiua vl passiua.alia enī rōnal creata est in potentia receptiua ad similitudinē dei Hñ.z. Formauit de⁹ hominē ad imaginē ⁊ similitudinē suā.requirit neccio q ad hoc ꝺsequat finē intērū.s.assimilationē ad deū q recipiat aliquā dispositōem nouā nō a se ꝫ a deo.hec aūt dr̃ grā. Uñ grā nihil aliud est q̄z dei similitudo in actu. Ad aliud qō obr̃ q potētior est volūtas respectu sui act⁹ q̄ nā dō q si loqueris de essentia actus vez dicis. qa volūtas potest ꝓhibē suū actū:natura no non. Sz si loquaris de actus ordine hoc ē de actu quātū ad finē:hoc non est vez: īmo eo⁹: qa natura potētior ē respectu ordinis sui act⁹ ad finē q̄z volūtas:sicut pz ex dictis qa ordo iste est in virtute p̃ncipii naturalis agentis. Sz ordo act⁹ rōnalis creature nō est in potestate p̃ncipii.s.volūtatis.qa actio rōnalis creature intendit assimilationē in suī meli⁹. Sz assimilatio que est in actione est in eque vel ī min⁹.

Ad aliud dō q virtus nature ordinat actuz suū in bonū p nām:qui non est supra naturaz ⁊ ideo pōt in illuz ordinē ⁊ sine dispositione noua ferre ad locū. act⁹ rōnalis creature meritoꝛi⁹ opz q ordinet ad bonū:qō ē supra ipz. qō est sum mū bonū ⁊ infinitū. Quia g̃ non ē possibilis extēsio rōnalis creature sup̄ seipaz ideo non est ei possibile p naturā vt ordinet suū actū:seu pueniat in suū finē. ⁊ ideo necce est ut inuet grā. Et p hoc pz rñsio ad sequens

Ad aliud dō. q non est simile de ope creationis ⁊ recreationis:quia act⁹ creationis non est in aliquod sbm:ꝫ est de nihilo in aliquid. ⁊ ideo nulla dispositio pōt poni noua ex pte ei⁹ qō ei sbicit:seu in qō est creatio. Sz recreatio est in rem sbiectam sicut in rōnalē creatura iaz existētē ī dispositā. Qñ g̃ de nō iusto fit iust⁹ p recreationē: quero si se h: iste vt ꝓus. aut nō. Si sic.ꝫ ꝓus fuit iniust⁹. g̃ mō ē iust⁹. Si nō. g̃ aliqua dispositio nouā ei aduenit. Sz hec dispositio est donū dei:qua anima ē deo grata. g̃ est grā. Ad aliud dō. q quantuz ē de ptāte agentis. s. dei eodez mō se hēt dīna potētia ꝑ⁹ q educit rōnalē creaturam ad eē p creationē:⁊ ad hñ eē p redēptionē vl recreationē. ⁊ equalis est virtus eius:ꝫ non ē equalis potentia ex parte suscipientis.ex pte creatōis nihil ponit in creatura rōnali añ creationem Sz ex parte recreationis ponit mala dispositō ⁊ ctraria añ recreationē. Et ex hoc est q nullo modo potest venire ad hñ eē p recreationē nisi tollat illa dispositio mala:⁊ rcipiat nouā dispositionē bonaz. Ad aliud dō. q duplex ē opatio potētie liberi arbitrii. vna ē ad suuz actū ordinādo ipm. alia ē ad aliaz potētiā. Q g̃ dr̃ libez arbitriū potentissimū:hoc est p cōparationē ad aliā potētiā: qa nō pōt cogi ab alia potētia. Sz p oparationē ad suū actū non potest dici potentissimū: quia non est cā sufficiēs ⁊ opleta respectu ordinis sui actus ī finē sic̄ ē potētia nālis. Ad aliō dō. q duplex ē cognitio de deo. vna est p effect⁹ suos:⁊ hec ē sine grā. alia ē p p̃tiā sui apud aīam. hec aūt nō pōt eē sine gratia. Primo mō cognouerūt pht veū. Notandū tñ q alr dr̃ de⁹ esse p̃s apud aīam p inhabitātē grām. alr apud creaturā ꝑ⁹ q de⁹ dr̃ vbiq̄ esse potētialr p̃tialiter ⁊ eēntialr. Nam deus dr̃ esse p̃s apud creaturā vlr īquātū p̃tialr ꝺsuat eā:⁊ q̄tū cēntia eius non abest creature. P̃s aūt apd aīam dr̃ inquātū p̃tat sine p̃tē facit btitudinē: que est in ipo. qō ē triplr. Uel in habitu tñ vt in pnulis. Uel affectu tm. vt ī adultis. Uel in hītu ⁊ affectu ⁊ intellectu vt in btis. Paruuli enī baptizati hūt p̃tem britudinē: que est in deo in habitu ⁊ non in aliquo actu anime. Adulti qui sunt in caritate hūt p̃tez britudinē nō solū in habitu: ꝫ in actu affecti onis diligendo deū:nō tñ in actu cognitiōis: cū cognoscāt p fidē: qa fides est rez absentiū Beati ꝺo hñt p̃tē non solū habitu: ꝫ affectu dilectionis pfecte ⁊ cognitiōis manifeste sine enigmate. Sz adhuc obr̃. Cognitio in bruti sufficiēter mouet appetitū ad delectabile elt gendū ⁊ ad tristabile fugiēdū:habito quodā experimēto de delectabili ⁊ tristabili. g̃ silr in rōnalib⁹ cognitio potest mouere uolūtatē ad faciēdū bonū ⁊ fugiēdū malū: habito quodā expimēto de bono ⁊ malo. Sz hoc potest esse sine grā vel dono addito. Dicēdū ad hoc: q de summo bono nō potest haberi expīmituz sine grā. ꝫ pōt hēri de bono sensibili: quia bonū sensibile non est ꝺstitutū supra potestatez virtutis sensibilis:seu sup vim sensibilē. ꝫ bonū summū intelligibile ꝺstitutū ē sup̄ intellectuz ⁊ supra potestatē intellect⁹. ⁊ ꝓpter hz nō pōt ipm cognoscere:nec de ipo experiētiā habere sine dono grē. ⁊ ita requir̃ grā ad hoc q p cognitionē experientie in ipsum moueat. De hac experientia dr̃ in apoc.z. Uincenti dabo mānā absconditū:⁊ dabo ei calculum candidū.zc. qō nemo scit nisi qui accipit. ⁊ hoc experimētū nō hr̃ nisi p p̃tiam sumi boni apd animā: que p̃tia nō est sine grā. Itez q̄uis grā eēt necessaria in statu nature lapse: tamē ostēdit q grā non erat necessaria in statu n⁹ hñ institute.s.añ lapsuz. qa sic hr̃.3z.deut⁹. dei pfecta sunt opa. g̃ homo in statu sue ꝑme ꝺditionis fuit opus pfectū. Sz sicut dicit phs in li. physicoꝝ. Tūc dicim⁹ vnūqōq; pfectū: cum potest attingē sue virtuti. g̃ homo quantuz ad statū ꝑme ꝺditiōis poterat attingere ꝓprie virtuti. Sz sicut dicit aug⁹. in li. soliloquioꝝ. Uirtus est rō pueniens in suū finē. g̃ in statu illo habebat homo rōnē p quā poterat pueni re in suū finē. g̃ non īdigebat grā. Itē aut homo in statu ꝑme ꝺditiōis erat p donū n⁹ gratus deo: aut non. Si sic g̃ p nām erat deo accept⁹. g̃ non requirebat aliquid quod ipsuz gratū faceret. g̃ nec grā. Si nō. g̃ erat odiosus deo. Sz hoc est falsum. qa sap̄.xi. Nihil odisti eoꝝ que fecisti. g̃ in illo statu erat grat⁹ deo: ⁊ ei placebat. g̃ p nām gratus erat. Non g̃ indigebat grā. Itē sic dicūt sancti: Adam in ꝑmo statu habebat vnde poterat stare: licz ñ habēt vnde posset pficē. ⁊ hoc p nām. Sed si steti̇sset ꝺsecut⁹ fuisset britudinē. Itē sicut dicit Dam. Manentes in eo quod est fm nāz in virtute sum⁹. ꝫ recedētes ab eo quod est fm naturā in id quod est ꝓter nām sum⁹ ī vitio.

Itē sic dic̄ Piero. volūtas que ē ī arbitrio sola potest sufficē ⁊ p̃miū habē. g̃ nō requirit alia grā vltra illā. Itē Origenes. Si obtulerim⁹ que ex nobis sunt: ꝺsequemur ea q̄ dei sunt. g̃ si deo offerim⁹ nostrā volūtatē: ⁊ ea q̄ ī nobis sunt ex nā: ꝺsequimur que dei sunt. s. britudinē eternā. R⁹ dō. q ē pfectū quātū ad eē. ⁊ ē pfectū quātū ad hñ eē. quod est esse ordinis. Jn ꝑmo g̃ statu potuit dici homo pfectus fm nām quātū ad eē nature nō tñ fm eē ordinis vel hñ eē nisi p grām in p̃ti ⁊ gloriā in futuro. Ad aliud dō. q ē gratū esse vplr. in potētia. s. ⁊ ī effectu. Per donū g̃ nature solum hz homo gratitudinē ī potētia ⁊ nō ī effectu. p donum aūt grē hz gratitudinē ī effectu. ⁊ hec ē illa gratitudo qua homo meret ⁊ dign⁹ est vita eterna in actu. Prima gratitudinē habuit homo in ꝑmo statu p donuz nature ꝫ non secūdā p nām. ⁊ ī possibile esset q homo ꝑ⁹ nām ipaz habēt dignitatez p quā esset dign⁹ vita eterna. Et ideo neccia fuit ei

Universidad de Deusto
Biblioteca

dispositio vlteriꝰ p quaz dignꝰ eēt. Nec aūt grā ē. Ad aliud dō q grā añ lapsum erat nccia ad hoc q homo ꝓficēt: ꝙ non ad hoc q ipse staret: quia tūc natura erat bñ cōdita ⁊ non ifirmata p culpā. Sz post lapsum sic mō indiget homo grā qua ꝓficiat ⁊ qua stet: ga añ lapsum habuit homo vnde poterat stare .i.seruare bonū sibi inditū: nō tñ vñ posset ꝓficē ex natura sua.i.se extendē in bonū: quod ē supra se. Ad aliud dō. q hec ꝓpositio ꝙ aliqñ dicit cām formalē. aliqñ efficiētē. aliqñ finalē. Si g̃ dicat cām formalē vel efficientez: sic manē ſm naturā nō est esse in virtute: ga sic manere ſm naturā est manē ī eo quod nā formar vel efficit. ꝙ hoc nō est eē in virtute. Si dicat cām finalē. sic manē ſm nām ē ī illo ad qō natura ē manē. ⁊ hoc ē manē in ꝛtute ga illud ad qō natura ē est grā: ⁊ p grām est ad gl̃iam ordinata. Ad aliud dō q voluntas ꝩparat ad grām p quā informat ⁊ ꝩperat ad opus. vñ li sola pōt excludē grām vl actū exteriorē: si grām falsum est. si actū exteriorez est vez. ga volūtas cū grā sine actu exteriori potest sufficē ⁊ ꝑmiū bēre. ⁊ hec ē intētio bieronymi. Ad aliud quod dicē Origenes. Si obtulerim⁹ zc. ꝓz soło. ga vult dicē q si facimus qō in nobis est: deꝰ habit nobis grām: q̃ habita ꝙsequemur dr̃itudinē. vñ nō intēdit dicē q offerre ea que ex nobis sunt sit cā sufficiens ad bñdū ea que dei sunt: ꝙ solū sicut cā cooperās: sicut dicim⁹ de re monēte ꝓhibens scu aperiēte fenestras: qō ē cā cooperans ad illuminationē domꝰ.

Cōsequenter contra

hereticos pelagianos ostēdēdū est grām esse nccīam saluti: quoꝝ ⁊tra grāz rōnes sunt iste Jn deut.30. Uitā ⁊ mortē dedit añ faciē tuā elige vitā vt vinas. g̃ in potestate liberi arbitrii ē de se eligē vitā ⁊ mortē. ſ. bonū ⁊ malū. g̃ sine grā pōt eligē bonū ⁊ fugē malū declinādo. Jtē.i⁹. ecclīastici. Deꝰ ab inicio ostituit hoīem ⁊ reliqt eū in manu ꝙsilii sui. i. in potestate sui arbitrii. Ex quo bꝫ q ī nolūtate hominis ⁊ ī potestate sui arbitrii est seruare mandata: ⁊ pozrigē manū ad ignē ⁊ aquā. i. ad bonuz ⁊ ad malū. g̃ de se pōt hō ad bonuz agēdū ⁊ malī declinādū sine grā. Jtē hr̃sis Celestii hereticī: quam narrat aug. in li. de pfectione iusticie humane: est hominē non esse sine pc̄ō. aut hoc ē natura aut volūtate. non natura ga sic sequēt q pc̄m esset ī hoīe a nā. g̃ volūtate ē pc̄m ī hoīe. Sz oē qō ē a uolūtate facilr̃ pōt vitari ipsa uolūtate. g̃ hō p suaz volūtatē facilr̃ pōt vitare pc̄m ⁊ venire ad bonū sine grā. Jgit nō est grā necessaria.

Jtem hereticꝰ. pc̄m aut est nccītati aut volūtati. Si nccītati vitari nō potest: quod falsū est. g̃ ē volūtati. Sz quicqd est volūtati potest vitari uolūtate. g̃ pc̄m pōt vitari uoluntate sine grā. Jtē nihil quod uitari non potest, dz imputari. Si g̃ pc̄m ab homine nō potest uitari. g̃ nō potest homini imputari: nec debz. Si g̃ deꝰ imputat homini pc̄m: homo potest uitare pc̄m. g̃ homo per suam uoluntatē pōt declinare a malo ⁊ facē bonū sine grā. Jtē frustra ꝓhibēt uel iubent que uel caueri uel impleri non possunt. ga ad hoc est p̄ceptū ut impleat ⁊ ad hoc ꝓhibitio ut eniteē. Si g̃ deꝰ nō ꝓhibet uel iubet frustra. g̃ ex arbitrio nr̃o possumꝰ ⁊ uitare ea q̃ ꝓhibet: ⁊ implē ea q̃ ꝑcipit nobis. Si g̃ ꝑcipit bonū ⁊ ꝓhibz malū ut ꝛ q possumꝰ sine grā. facē bonū ⁊ uitare malū. g̃ non est necessaria. Si dicat q homo nō pōt implē p̄cepta: aut hoc est ꝓpter difficultatem que est in eis. ſ. in p̄cept uel in implente. ⁊ oñ dic̄ q non est ꝓpter difficultatem que fit in p̄cepti dei. ga omne qō p̄cipic̄ nobis a deo leue ē ⁊ facile. i. Jo. 5. Carissimi p̄cepta dei grauia non sunt. g̃ de se potest homo implē mādata quantū est ex parte mandati. Jtē Mat. xi. Jugum meū suaue ⁊ onus meum leue. ⁊ appellat iugū mandatuz. g̃ quantū est ex parte mandati de se potest homo illud implere. Q aūt non sit difficultas ex parte implētis patz: deut. 30. Mandatū qō p̄cipio tibi nō supra te est nec ꝑcul positū: nec ī celo sitū: ſ ꝓpe ē ꝛbū ī corde tuo ⁊ ī ore tuo ut facias illud. g̃ ex pte faciēti nō ē difficultas nec ex pte mādati. g̃ bō p arbitriū suū de facili sine grā potest facere bonū ⁊ declinare malū. Jtē Ansel. in li⁹. de libero arbitrio. ⁊ grā. querit cur scriptura q̃ inuitat hominē ad recte uolēdū. ⁊ quare arguit non obediētē: cū ipsaz rectitudinē possit nemo bēre nisi grā dante uel accipe. Jtem Ansel. in eodē. Queri pōt cur arguūt illi qui ꝛbum dei non suscipiūt cum hoc facere non queant nisi grā uolūtates eoꝝ dirigente. Ex his duob⁹ sic obr̃. Non est iusta arguitio: cum aliqs arguit de eo qō non potest facere. g̃ cuz hec arguitio sit iusta: quia deus non arguit iniuste. g̃ relinquit q homo potest de se uelle bonum ⁊ suscipere uerbum dei. g̃ de se potest sine grā bonum facere ⁊ malum uitare.

Jtē Bern. in li. de grā ⁊ li. arbitrio. Libez arbitriū sui defectū oīo non patit. ga potissimo ī ipo cterne ⁊ incōmutabilis imago deitatis videat. Nam si habuit initiuz: nescit tñ occasū: nec de iusticia vel grā accipit augmētum: nec de pc̄ī miseria detrimētū. Si g̃ liberū arbitriū nullū capit augmētū de grā: nec aliqō detrimētū de pc̄ō. g̃ tantā hz libertatē sine grā: quātā bēt cū grā. Sz tantā hz cū grā q pōt facē bonū ⁊ declinare a malo. g̃ ⁊ sine grā idem pōt. Contra hoc inducit aug. testimonia multa in li. de grā ⁊ libero arbitrio Dño loquēte cū dixissent discipuli Matb. 19. Si talis est causa cum uxore nō expedit nubē rñdit eis. nō omnes capiunt ꝛbum hoc: ſ gb⁹ datū est. Quib⁹ g̃ nō ē datū aut nolūt: aut nō implēt qō volūt. Quib⁹ aūt datū ē sic volunt vt impleant quod volūt. itaq; vt hoc verbuz quod non ab omnib⁹ capit: ab aliquib⁹ capiat ⁊ donū dei ē ⁊ est liberi arbitrii. Jtē nūqd non liberū arbitriū Thimotei exhortatus est aplus dicēs. Contine te ipm. Scribens etiā. i. ad Cor. 7. ait. Uellē omnes hoīes eē sic meipz ga utiq; ab omni ꝛcubitu ꝛtinebat. ⁊ ꝛtinuo ſbiūxit. Sz vnusq̃sq; ꝓpriū donū hz a deo. alꝰ sic alꝰ sic. Jtē sap. 8. Cum scirē quia nemo pōt eē ꝛtinēs nisi deꝰ det. ⁊ h ipm erat sapia scire cuiꝰ esset donū. Jtē. i. Cor. 15. apostolus cum dixisset. ꝛtus peccati lex: ꝛtinuo ſbiecit. Grās aūt dño qui dat nobis victoriā p dñm nostrū Jhm xpm. g̃ ⁊ victoria qua pc̄m vincit nihil est aliud q̃ dei donū in isto certami ne adinuātis liberi arbitrii. Jtē Matb. 27. Quid ē ꝛto euidēti⁹ q̃ dei grā oñdit: vbi qō oraī accipit. Si enim dixisset saluator noster Uigilare ne intretis in tēptationē: amonisse tm̄modo videē hoīs volūtatē. cū ꝛto addidit ⁊ orate: oñdit deū adiuuare ne intret in tēptationē. Jtē victū est li. ar. fili noli deficē ad disciplinā dñi. sumptū ē puer. 8. ⁊ vñs dicit Luce. 22. Ego p te rogabo ꝑtre ne deficiat fides tua. Homo g̃ grā iuuaī: ne sine cā ei⁹ volūtati iubeaī. Jtē veniq; si ex natura iusticia. g̃ xps gratis mortuus est: in quē etiaz ventuꝝ antiqui patres crediderūt q diligebant deū. Jtē dicūt etiā grāz dei que data est p fidē ihu xpi que neq; lex est neq; natura ad hoc tñ valē vt pc̄ā ꝓterita dimittāt: non vt futura vitent: nel repugnantia superent Sz si hoc uez eēt: utiq; in oīne dñica cū dixissem⁹. dimitte nobis zc. non addēmus. ⁊ ne nos inferas in tēptatōem. quod a patre qui ī celis est nulla rōne peteremus: si ꝛtrue uoluntati humane hoc possem⁹ efficere. Jtē sunt ⁊ alia testimonia ī quib⁹ est qō ait. sapite ad temperātiā sic unicuiq; partit⁹ est deꝰ mēsurā fidei. ro. 12. ⁊ illud. Gratia salui facti estis per fidē. ⁊ non ex uobis ſ dei donuz est. Jtem Ezech. xi. Auferā ab eis coz lapideum ⁊ dabo eis coz carneū. Jtē veniq; ipse qui dixit. si uolueris ꝙseruabis mandata: aliquanto post dicit. Quis dabit in ore meo custodiaz: ⁊ sup labia mea signaculū astutū: ne forte cadaz ab eo ⁊ labia mea perdant me. eccliastici. xi.

Jtem ille facit ut faciam⁹ cui dicit homo. pone vñe custodiā ori meo. hoc est enim dicere fac ut ponā. qō bñficiū iam fuerat ꝙsecutus. qui dixit. posui ori meo custodiā. Jtem ipe ut uelim⁹ operat incipiens qui nolētib⁹ cooperat pficiens. p. ter quod dicit aplus ad phil. .i. Certus sum q̃m qui operat in uobis bonum pficiet us q̃z in diem xpi ihu. ut g̃ uelimus sine nobis operat. cū autem uolum⁹: ⁊ sic nolum⁹ ut faciam⁹ nobiscū cooperat. Jtē. i. Joh. 3°. Ecce qualē dilectionē dedit nobis pr̃: ut filii dei nocemur ⁊ simus. Et pelagianoꝝ tenebre dicunt. Dilectio nobis ex nobis ē. Jo. dic̄. Deꝰ dilectio est. ⁊ pelagiani etiā ipm deum nō ex deo ſ ex semetipsis habē se dicūt. Jtē Jere. io. Scio dñe q non ē hominis uia eiꝰ: nec uiri est ut ambulet ⁊ dirigat gressus suos. g̃ non est in ptāte hominis ut dirigat gressus suos g̃ requirit grā dirigens. Jtē. 9. ad ro. Non est uolēt neq; currentꝭ ſ miserentꝭ dei. ſ. pueni re ad salutem uel ad beatitudinē. Uolēt diē quantū ad actū interiorē. currentꝭ quantū ad motū exteriorē: uel quātū ad opus interiꝰ uel exterius. Non est g̃ in ope uel motu interiori nolūtatꝭ nec in exteriori uenire ad btītudinē. g̃ requirit grā. Jtē. 2. ad cor. 3. Non q̃ sufficientes simꝰ cogitare aliqd ex nobis q̃si ex nobis: ſ omnis sufficiētia nostra ex deo est. g̃ nihil possumꝰ in bonū ex nā sine deo. g̃ regrit in nobis grā a deo collata. ⁊ ita grā est necessaria ad obtinēda eterna. Jtē aug. de pfecti one iusticie hominis. Nullꝰ orat qō est in sua ptāte. Si g̃ sancti orant ut eis def grā impleti onis mandatoꝝ. g̃ implere mandata non ē ī eoꝝ ptāte. Minor ꝓz q̃ sancti orant ad hoc ut impleant mandata. Dauid in ꝑs. Da mihi intellectū ut discam mandata tua. ⁊ alibi ī ꝑs. Notam fac mihi uiam in qua ambulē. Jtez aug. de natura ⁊ grā. Sicut oculꝰ corporis plenissime sanꝰ nisi candore lucis adint⁹ nō pōt

Universidad de Deusto
Biblioteca

cernē:sic ⁊ homo pfectissime iustificat⁹ nisi lu
ce iusticie diuinit⁹ adiuuef: non potest recte
uiuē. Sic ḡ lux se hz ad oculū:ita grā ad aīaz
Hz oculⁿ nō pōt uidē sine luce.ḡ nec aīa uiuē
⁊ facē bonū sine grā. Itē Bernar.in li°. de
grā ⁊ libero arbitrio. Absit vt volūtat pfecti
onē ipsi volūtati:deo ei⁹ creatōez tribuamus
cū longe melius sit eē pfectū q̄ factuz. Ex hoc
sic arguif. Si pfectio volūtat est in operādo
recte.ſ.declinando malū ⁊ faciēdo bonū.ḡ ꝙ
ipa recte agat in declinando malū faciēdoq̄
bonum:hoc nullo modo potest ei attribui.

Itē Ber.in eodē. Non pariter sicut de bo
no potuit per se ipsaz uolūtas in malū corruē
ita p se de malo in bonū poterit respirare.gd
miz si iacēs non valz p se resurgē: que stans
in aliquid meli⁹ nullo suo conatu valebat p-
ficē. Ex hoc ḡ sic arguif. Cū ipsa volūtas non
poterat p se ꝓficē ga nō poterat eē cā sne p-
fectionis.ḡ nec p se poterat resurgē.ḡ nō pōt
redire ad iusticiā sine grā. Itē Ansel.in li.
de grā ⁊ li.ar. Usus non est acutus ga acute
videt:ꝑ idcirco videt acute ga ē acutus. ita
volūtas non est recta quia vult recte: ꝑ recte
vult qm̄ est recta. Cū aūt vult rectitudinem
p̄oculdubio recte vult. ḡ non vult rectitudi
nē nisi quia recta est. Hz non est recta nisi hēat
rectitudinē.ḡ non potest recte velle nisi hēat
rectitudinē.hec autē rectitudo est ipsa grā.ḡ
non potest volūtas recte uelle ⁊ operari ī de
clinando malū ⁊ faciendo bonū sine grā.

So.dō inxta auctoritates sanctoz ꝙ liberi
arbitrii conat⁹ad bonū ocioſi sunt:ſi a grā nō
adiuuāf.nulli ſi a grā non excitanf.⁊ ideo li
bez arbitriū non ꝓficit in bonū: declinando
malū ⁊ faciēdo bonū:nisi ꝟtute grē.⁊ ita ſiñ
grā non potest operari bonū ⁊ reliquē malū

Ad rōnē que ſumif ex auctoritatib⁹ deutl.
⁊ eccliastici.ſ.ꝙ in pāte boīs est facē bonum
⁊ malū declinare dō ꝑ⁹ anſel.in li.de liberta
te arbitrii. Q̄ potestas videndi aliq̄ō corpus
quatuoz modis attendif. Alia enim est prās
in videte.alia in re viſa.alia in medio.⁊ hec
est duplex.quia quedā est adiunās.alia non:ſ
impediēs.i.obstaculū qō impedire possit im-
pedit. Quatuoz igif potestates sunt: quaz ſi
una quelibz deficiat:alie tres nec ſingule nec
omnes ſimul possunt aliquid efficē.i.non pñt
facere ꝙ videatur.⁊ dicit ꝙ quarta potestas
etiā imꝓpe dī.exēplū huius est. ſi oculus nō
hēnti instrm̄ videndi vtrū videt ſi adeet q̄li-
bet alia:dicēt ꝙ nō: ga deficeret potestas ex
pte videnti.Silr ſi habēt potestatē in se:⁊ tñ
lux deficeret:adhuc uideret ꝙ nō.Itē ⁊ ſi lux
eet:cū obstaculū adhuc adeſſet: adhuc dicēt
ꝙ non. Itē ſi obstaculū nullū adeet ⁊ deficēt
res:adhuc dicēt ꝙ nō.Et ideo ocludit ꝙ iste
quatuor potestates sunt necessarie ad videē-
dū.ꝑ quarta.ſ.nō impediēs dī impꝓpe. Qō
enim solet impedire uisum non ob aliud dī
vare ptātem uidēdi cum nō impedit: niſi ga
non auferet. Silr ex ista parte ē dicere ꝙ ab
sente rectitudine.ſ.grā nos habem⁹ potestatē
seruandi mandatū ⁊ rectitudinē uoluntat q̄z
diu est ī nobis recta ratio: qua eā cognoscere
possum⁹ ⁊ tenere. Hz hec ptās est sine efficien
tia ⁊ effectu:sic eēt ptās uidēdi absente luce.
Unde dicē anſel.ſic. Si igif absente re que vi-
deri possit in tenebris positi ⁊ clausos seu li-
gatos oculos habēres quantū ad nos ptinet
uidendi qūlibet rem uisibilē potestatē habe-
mus:quid, phibz nos potestatē seruandi recti
tudinē bere uolūtat ꝓpter ipam rectitudinē
etiam ipsa absente rectitudine: quādiu ratio
in nobis est qua eque ualeam⁹ cogitare: ⁊ uo
lūtas qua illa tenere possim⁹. Ad aliud dō
ꝑ⁹ distinctionē beati anſel.in li.de grā ⁊ li.ar
bitrio. Distinguit uolūtatē triplr. Est uolūtas
que ē instrumētum uolēdi.⁊ uolūtas affectio
uolēdi.⁊ uolūtas qne ē usus eiuſdē instrumē
ti. Instrumētum uolēdi ē uis illa anime: qua
utimur ad uolēdā ſicuti ē rō īstrumētū rōci-
nādi:q̄ utimur cū rōcinamur.⁊ uisus instrm̄
uidēdi:quo utimur qñ uidem⁹. Uolūtas affe
ctio b⁹ instrī ē:q̄ ſic afficit ipm̄ instrm̄ ad uolē
dū aliqd etiā qñ illud qō ult non cogitat: ut
qñ uenit in memoriā: aut ſtatim: aut ſuo tpe
illō uelit. Nam ſic ē instrm̄ uolēdi affectū ad
uolēdū ſalutē ſeu btītudinē: etiam qñ illam
non cogitat:ut moz cū uenerit in memoriaz
ſtatim eam uelit.⁊ ſic ē affectū ad uolendum
ſomnū etiā qñ illū non cogitat. ut cū uenit ī
mētē uelit illū ſuo tpe. Niq̄ ꝟo ſic affectī est
ut aliqn̄ uelit egritudinē in iuſto homine eti
am ē affectū instrm̄ ad uolēdī iusticiā etiā cū
domit.ut cū eam cogitat ſtatim eam uelit.
Usus ꝟo eiuſdē instrī ē qnē non bēm⁹ niſi cū
cogitam⁹rē quam uolum⁹.⁊ ſic uolūtas dicif
instrm̄ uolēdi ⁊ affectio ei⁹ ⁊ usus ei⁹. Uolū-
tas ꝟo q̄ instrm̄ illō afficit ē duplex. naz ſicut
uisus bēt plēs aptitudines ad uidendū lucez
⁊ p lucē ad uidēdū figuras ⁊ colores. ita in-
strumētū uolēdi duas hz aptitudines q̄s uo
co affectiones. quarum una est ad uolendum
omoditatē.altera ē ad uolendū rectitudinē:
ga nihil aliud vult volūtas q̄ est instrm̄: niſi
aut omoditatē aut rectitudinē.⁊ quidqd vlt
ꝓter ista vult. Affectio omoditat est q̄ vult
homo beat⁹ esse:⁊ qua vult btītudinē.p illā
ꝟo q̄ est ad volēdū rectitudinē: vult rectitu-
dinē ⁊ rect⁹ esse. Uolūtas etiā omoditat vlt
salutē corporalē.vt cū vult arare vel laborar
vñ bēat a quo tueat vitam ⁊ salutē. Affectio
rectitudīs ē qua vult homo cū labore adiscē
vt sciat recte.i.iuste viuē. Jn hoc ꝙ differunt
ga illa que est ad volēdū omodum non est h
qō ipsa vult. Illa ꝟo que est ad volēdū recti-
tudinē rectitudo est. null⁹ qppe vult rectitu-
dinē niſi rectitudinē hīs:neq̄ pōt aliqs recti
tudinē uelle niſi rectitudine.⁊ sic impossibile
est ꝙ non hīs rectitudinē uelit rectitudinez
ſicut impossibile ē ꝙ aliqs amisso instrō utaf
illo. Concedo ḡ ꝙ uolūtas facilr pōt mutari
ad nolēdū omodū ve se:ꝑ facilr non pōt mu-
tari ad uolēdū rectitudinē:ga hoc nō potest
eē sine rectitudīe:⁊ ita ñ sine grā. Ad aliō
rñdet aug. dicens ꝙ pāt̄m̄ pōt uitari ſi ſanef
natura grā.non potest uitari ſi non ſanet⁹ nā
p grām.⁊ ponit exemplū de claudicatiōe. bō
qui pede utiato claudicat non potest uitare
claudicationē niſi ſanato pedꝙ quo claudicat
Si ḡ cū recte facē ſit quaſi ambulare:niſi peſ.i.
uolūtas ſanef impossibile est ꝙ homo rectuz
faciat opus. Sanaf aūt p grām. Et ſi obiciaf
tūc ꝙ pāt̄m̄ est necessitat.dō.ꝙ quātū ad ali-
qd est pāt̄m̄ necessitat.ſ.quantū ad nām uti-
atam. Unī in ps. De necitatib⁹ meis erue me.
Jn nā aūt ſana non. Sanaf aūt p grām.⁊ iō
addita grā pōt uolūtas uitare peccatum ⁊
nelle bonū ⁊ operari. Ad aliud dō ꝑ⁹ anſ.
in li.de grā ⁊ li.ar.ꝙ non quecūq̄ impotētia
est in non uitando pāt̄m̄. Est enim quedā im-
potentia ꝓueniens ex culpa:quedā non.ꝓma
impotētia non excusat pāt̄m̄:quia est effectus
pāt̄i:unde imputaf pāt̄m̄: ꝑ pāt̄m̄ non excusat
pāt̄m̄. Alia aūt impotētia excusat pāt̄m̄: ⁊ fac
ꝙ non imputef pāt̄m̄. unde dic̄.notādū est ꝙ
illa impotētia que descēdit ex culpa nō excu
ſat impotentē. unde in infantib⁹ exigit de⁹ a
natura humana iusticiā quam accipiunt ī pa
rentib⁹:nec excusat impotentia habēdi iuſti-
ciā:qm̄ ꝓter culpā in hāc decidit impotētiā
Qm̄ ḡ adam peccando deseruit iusticiaz: ad
pāt̄m̄ illi imputaf.ſ.humāe nature impotētia
quam ipsa peccādo sibi fecit. Cū ḡ impotentia
uitandi peccatū ſit ex culpa pz ꝙ debz impu-
tari pāt̄m̄:nec potest p illam impotentiā excu
ſari. Ad aliud rñdet aug.in li.de pfectione
humane iusticie.qō obī.frustra inberēt uel p
hiberent ꝛc. dic̄.non inberēt ſi nihil ibi noſtra
uolūtas ageret.non ozarēt ſi ſola ſufficēt. Nō
igif frustra est p̄ceptū ul' phibitio:ga p̄ceptū
indicat ꝙ noſtra uolūtas ibi est necessaria: ⁊
ozam⁹:quia ſufficiēs non est ut nobis det grā
ad implendū p̄ceptū.ga in uolūtate est illud
implē cū grā. Ad aliud rñdet aug.in li.de
pfectione iusticie hominis.cū obī. Leue est oē
qō p̄cipit ⁊ on⁹ ꝛc. dō.ꝙ ñ dī leue ex se.nec ex
eo cui p̄cipit.ꝑ ex dono grē uel caritat.unde
leue ⁊ on⁹ pōt dici in ꝓparatione ad portātē
uel in ꝓparatione ad onus.⁊ ſilr grane.⁊ pōt
dici uel ex parte portantīs in se.uel rōne doni
qō dat portanti.qō est donū grē uel caritat
.ſ.qñ portat ex amore. ⁊ quantū ad hoc ulti-
mā dicūf mandata non esse grauia ⁊ on⁹leue
.ſ.rōne fortitudīs portanti. cū impleat māda
ta ex amore.ga amor facit oīa ſuauia ⁊ leuia.
unde aug. Laborant in dei p̄cepti q ea timdo
conanf implē. Hz pfecta caritas foras mittit
timorē:⁊ facit p̄cepti ſarcinaz leuē.non ſoluz
non p̄mētē onere pondez ꝟum etiam ſbleuā
tem uice pēnaz. Ad aliud deut.dō. ꝙ mā
datū non est ſupra nec longe positum ꝛc. Doc
non dicif ga homo ipm̄ possit facē de se. ꝑ ga
de⁹ semp nobis p̄sto est offerēs nobis grām:q̄
possum⁹ ipm̄ implē.⁊ hec grā seu caritas in-
fūdit in cordib⁹ nr̄is p ſpm̄ ſanctū ſi uolumus
accipe. Ad aliud notandū ꝑ⁹ anſ.l.q ꝓpat
libez arbitriū ⁊ ꝟbū dei ⁊ grāz terre ⁊ ſemi-
ni ⁊ ꝟturi q̄ facit̄ crescere semē in terra. ga
libez arbitriū ē sic terra.ꝟbū dei est sic semē.
grā ē sic uis illa q̄ facit crescere etiā semen in
terra. Cū ḡ q̄rif unde ē ꝙ ſacra ſcriptura ꝛc.
rñdet ꝙ sic terra nāliter non germinat ea q̄ ne
cessaria sūt ſaluti corporis noſtri ſine semib⁹
ita terra cordis būani non ꝓfert fructū fidei
neq̄ iusticie ſine ꝓgruis seminib⁹.⁊ q̄uis de⁹
ñ faciat ꝓcta hi⁹ semina germīare. tñ p̄cipit
agricolis ſuis in spe instantissime seminare.
q̄uis nō crescat ſine grā. q̄re ḡ arguīf q ꝟbū
dei non recipiūt. hoc est ga ſi per eos non ſtet
ipse de⁹ parat⁹ est dare bñficiū ⁊ incremētū
grē. ga sic dicit anſel.in li.de casu dyaboli. bō
non dī non bēre grām ga de⁹ non det: ꝑ quia
homo non accipit. Et sic patz ſolo ad ꝓmā au
ctoritatē anſel. ⁊ secūdam. Ad aliō dō ꝑm
Ber. ꝙ libertas est multiplex.ſ. libertas a ne-
cessitate. a peccato. ⁊ a miseria. Libertas a

Universidad de Deusto
Biblioteca

necessitate dr̄ libertas arbitrii:que est prima 2ª est libertas ꝺsilii. 3ª est libertas ꝺplaciti. Libertas arbitrii est discernē qd liceat ⁊ qd nō liceat:cū arbitriū sit iudiciū. Libertas ꝺsilii ē probare qd expediat ⁊ nō expediat. Libertas ꝺplaciti qd libeat ⁊ non libeat. A prima ḡ fm Ber. dr̄ li.ar.a 2ª ꝺsiliū libex. a 3ª libex ꝺplacitū. Ualt ḡ q prima libertas tam in bonis qz in malis sit equalis:ga est a nccitate:tñ ordinatior ē in bonis qz in malis. De libertate ꝺsilii que est a pctō dic q fruīf̄ qlib; iusti ex pte nō modica in hac vita. De libertate ꝺplaciti que est a miseria solū possunt frui ꝺtemplati ui in hac vita ⁊ non alii. ⁊ hoc ex pte modica Sz ipsa ꝺplete fruīf̄ in patria vel in gloria. Q ḡ dicit q libex arbitriū in bonis nō capit augmētū nec in malis detrimētū:hoc intellr̄ de libero arbitrio quantū ad primā libertatez que est a nccitate:que ē libertas arbitrii. q.u. libex arbitriū cogi ñ pōt coactōe sufficiēti:bñ est equalr̄ in omnib⁹. quia hec inest pnaturā. alie aūt non:ſ una p.r grām. ſ. libertas ꝺsilii. alia p gliaz. ſ. libertas ꝺplaciti. vñ de illa dic Ber. Libertas arbitrii octis pariter rōne vtētib⁹ ꝺuenit:nec minorat nec est maior quātuz ē de se in bonis ⁊ malis: ſ p hanc non movef liberum arbitriū in bonū solū:ſ regrūf alie. Nulla aūt alia pōt eē sine grā. ⁊ ꝓpter bñ sinē grā non pōt moueri libex arbitriū in bonum ⁊ declinare malū.

c **Onsequēter que**

rif̄ de grā qd sit. Primo querif̄ qd sit grā ſm rē. 2ᵒ qd sit ſm diffinitionē. Itē de grā ſm rem primo querif̄ vtrū aliqd ſm rem in gratificato vel solum sit in acceptione gratificātis. 2ᵒ suppositō q sit aliqd ſm rem in gratificato:vtr̄ sit creatū quid vel increatū 3ᵒ suppositō q sit qd creatū vtrū sit ſba ul accidēs. 4ᵒ suppositō sit accidens: vtrū sit idem p eēntiaz cū virtute.

Circa primum sic ꝓceditur. ⁊ ostendif̄ q grā sit aliqd vel ponat aliquid in grato seu ī gratificato. Jo.i. De plenitudine ei⁹ accepim⁹ omnes. ſ. grām. Sz omne qd recipit ab aliquo ponit aliqd in illo a quo recipif̄. Si ḡ accepimus grām a xpō pz q grā ponit aliqd ī nobis ⁊ ita est aliquid fm rem ī gratificato. Itē .i.cor.12. Diuisiones grārū sunt:idem aūt spūs qui operat omnia in oībus. alii quidem datur sermo sapie ꝛc. alii ꝓphia. alii fides. alii grā sanitatū. alii discretio spūū. Si ḡ sapia fides prophia ⁊ sic de aliis ponit aliqd ſm rē in habēte illa: ⁊ iste sunt grē spāles collate a deo: pz q grā fm rem ponit aliquid ī gratificato.

Contra. Sicut se hz laus ad laudātē ⁊ laudatū. ita se grā ad gratificātē ⁊ gratificatū seu ad acceptantē ⁊ acceptatū. Sz laus nō ponit aliquid in laudato ſ ī laudāte: ga indifferenter est de ente ⁊ de nō ente. Uñ possum⁹ laudare Cesarē qui ñ est de sapia: nec tñ ī eo ponif̄ sapia. ḡ silr̄ grā nihil ponit ī gratificato nel acceptato ſ in gratificāte vl acceptāte

Itē forte dicet aliq q illa similitudo ñ tenz ī grā dei. Contra. Sic se hz grā qua aliqs dr̄ eē gratꝰ hoī ad gtificatū: ita grā qua aliqs dr̄ esse gratꝰ deo se hēt ad gtificatū. Sz grā qua aliqs dr̄ eē gratꝰ hoī nihil ponit in gratificato. ḡ nec grā qua aliqs dr̄ eē gratꝰ deo. minor pz. quia aliquis malinolꝰ qui non erit dignꝰ ut sit gratꝰ alicui: sic inimicꝰ alicꝰ hoīs posset esse gratꝰ ⁊ acceptꝰ alii. ⁊ tñ hec grā ñ ponit aliq vignitatē in illo qua sit dignꝰ gratificatione

Itē Dañ.i. Deꝰ dedit grām Danieli ī ꝺspectu pncipis eunuchoz. Constat q nullo bono addito ⁊ danieli posset ipe fieri gratꝰ de ñ gto pncipi. esto q deꝰ solū imuter affectū pncipis: nec plus requiref̄ ad hoc. ſ hoc nihil ponēt in Daniele. ḡ ꝺstat q grā nihil ſm rem ponit in gratificato. So. dō. q grā q aliquis dr̄ esse gratꝰ deo nccio ponit aliqd bonū in gtificato quo ē gratꝰ deo. Illud enī quo est gratꝰ deo ē illud quo ē deiformis uel assilatꝰ deo. Uñ tūc dr̄ gratꝰ deo qñ ē ei silis. Odiosus ꝺo dr̄ deo qñ ē deo dissilis sicut peccator:ga peccatū est dissilitudo ad ipaz bonitatē sūmā. Sic ḡ odiosum deo ponit dissilitudinē ad dīnā bonitatē ⁊ ponit aliqd p modū defectꝰ ⁊ ꝓuationis quo fit illa dissilitudo sicut peccatū: ita grā ponit silitudinē gtificati ad deū: ⁊ ponit aliquid in ipo quo dr̄ assilatꝰ deo: p quam assilationē ē dignꝰ vita eterna: que est in plena assimilatione rōnalis creature ad deū. i. Joh.3ᵒ. Nōdū apparuit quid erimꝰ. Cū aūt apperit siles ei erimꝰ. Ad pmū dō. q ē laus a deo: ⁊ ē laus ab homine. Silr̄ est eē gratū deo ⁊ eē gratū homini. Faciēdo ḡ ꝺpationē in eodē gne. ſ. laudis que est a deo ad grām que est a deo: dō q tenet illa ꝺpatio. sic se hēt laus ad laudatū ꝛc. Sz ꝺparādo grām que ē a deo ad laudē que est ab hoīe nō est ver q sic se hēt laus ad laudātē ꝛc. ⁊ hoc est ga laus q̄ homo laudaf̄ a deo ponit nccio aliquod bonum in laudato. De hac laude dr̄. i. cor. 4ᵒ. Nolite añ tps iudicare. ⁊ segf̄. Tūc erit vnicuiq laus a deo: ga laus diuina est approbatio dei de aliquo bono ente ī hoīe. Inde ē q laus dīna ponit bonū ī laudato. silr̄ grā dei ponit ī gto bonū aliqd que est deiformitas uel silitudo in hoīe: p quam homo ē deo gratꝰ. Ad aliud dō q ñ ē silr̄ de grā qua homo ē gratꝰ hoī ⁊ deo. ga nō segf̄. aliqs ē gratꝰ hoī. ḡ bonū est ī illo. ⁊ hoc ē qa grā illa segf̄ opiones hoīs: ga grā illa ē acceptatio quedā facta fm opiones. Opinio aūt hoīs pōt esse ba ⁊ falsa. Et ꝓpter hoc sicut opinio hoīs nō ponit nccio aliquod bonū ſm rē eē ī opinato. silr̄ nec acceptatio ſz opionē q dr̄ grā ī hoīe ponet aliqd bonū grē ī acceptato. Sz grā dī ⁊ acceptatio dīna ē ſm cognitionē ipsiꝰ que falli ñ pōt: ſ semp ē ba: pz q illa grā nccio ponit bonū grē ī acceptato.

Consequenter queri

tur suppositō q grā sit aliqd ſm rē ī habente grāz: vtz sit grā res creata nl̄ increata. ⁊ q sit res increata sic ostēdif̄. Uanū ē fieri p plura qd pōt fieri p vnū. hac ꝓpositiōe vtif̄ phs in actione nāli. ⁊ ꝓbat p hāc. q idē sit organum gust⁹ ⁊ locutōis: ga nā nihil fac frustra. Sz si nā fac p plura qd p vnū pōt facē: fac aliquid frustra. ḡ cā boc sit incōueniēs: pz q ñ facit p plura qd p vnū pōt. Sz idē instrz pōt eē gust⁹ ⁊ locutōis. ḡ frustra fac nā si ñ fac idē instrm coz. Sz si incōueniēs ē in nā q faciat p plura qd p vnū pōt facē: multo forti⁹ hoc ē icōueniens deo: q ē pncipiū toti⁹ nature. Si ḡ sps scs ē grā increata que diffunditī cordib⁹ nostris sic dic apostol⁹ ad ro.5. ⁊ oia sufficiēter possūt fieri p ipm que ptinēt saluti. ḡ vanū ē ponere aliā grām creatā in ipa aīa. Hāra ḡ que ē ī aīa grata deo solū ē grā increata ⁊ non creata.

Itē dic aug. iuxta auctoritatē veutl 3o. Jpe est vita tua. ⁊ dic in li. de ci. dei. ⁊ in multis aliis. Q sic aīa ē vita corporis: ita deꝰ est vita aīe. Sz aīa ē vita corporis p nām. Deꝰ autē est vita aīe p grām. Si ḡ ñ ē ponē aliā vitā ī corpore q̄ informationē seu pfectionē aīe: simlr̄ nec ī aīa erit ponē aliā vitā qua viuat in eē grē q̄ ipm deū: ⁊ ita grā ñ ē creata ſ īcreata

Itē pfectionis rō est ē pducē effectū sine medio q̄ cū medio. Cū ḡ rō dīna sit pfectissima: semp pducit suū effectū p seipaz sine medio. Cū ḡ ipa gratificet aīaz: relingf̄ q boc faciat sine medio aliquo. Nō ḡ ponef̄ aliqd mediū. ſ. grā creata mediāte qua deus gratificet aīaz.

Itē dic aug. Mēs nulla interposita nā ab ipa ꝓma rōnate formaf̄. Sz formatio illa ē p grāz ḡ nihil ītercipit iter mētē ⁊ grāz increatā. ḡ ñ ē ponē grām creatā mediā in illa formatōe

Itē omne qd agit ī aliqd nobili⁹ ē eo ī qd agit. ga agēs hz vñiū sup illd in qd agit. Cū ḡ grā agat ī spūm creatū: nobili⁹ ē spū creato Sz nihil ē nobili⁹ spū creato nisi spūs īcreatꝰ. Grā ḡ ē increata seu increatꝰ spūs. Minor pz q grā agat ī spūz creatū. ſ. in aīaz: ga grā alterat aīam vt faciat iustā de iniustā: ⁊ īmutat volūtatē: sic dic aug⁹. a malo uelle ī bonū velle. Itē nullū bonū creatū pōt eē dignuz infinito bono. Sz grā ē bonū dignū bono infinito. quia facit animam dignam bono infinito. ḡ nō ē creata. Itē ro.8. Uanitati sbiecta ē oīs creatura. ḡ oīs creatura ē vanitas. vñ Eccliastes. i. Uanitas vanitatū ⁊ omnia vanitas. Ex hz arguif̄. Nihil diūgit vanitatē ritati: qd sit vanitas. Sz creatura rōnalis est uanitas. ritas aūt ipa dīna bonitas. ḡ illd qd cōiūgit rōnalē creaturā dīne bonitati: nullo mō erit vanitas ſ ritas. ḡ ñ ē creatū. Sz grā ē illd qd diungit. ḡ ñ ē creata. Ad oppositū Omne qd ē ī recipiēte ē ī illo p modū recipiētis: ⁊ ñ p modum recepti. Ebi grā. aīa recipit formas rez: ⁊ silr̄ mā ſm modū suū. ſ. ſm dimēsionē quātitatiuā. Aīa aūt boc mō nō recipit ſ ſm suū modū. boc ē fm simplicitatē sue nature. Uñ ga ipa ñ hz dimēsionē quātitatiuaz ñ sunt ī ea spēs quātitatiue: imo infinite: in ea pñt eē spēs. Sz sūma bonitas p spūm scūm recipif̄ ab aīa cū spūs scs diffunditf̄ in cordib⁹ nostris. ḡ recipit p modū rei recipiēt ⁊ non p modū recepte. ḡ modꝰ aliqs ponif̄ ī recipiēte aīa ſm que ipsa pōt recipe dīnā bonitatē. Sz modꝰ ille ē donū ⁊ gratis datū ⁊ dispositio nona aptās ad receptiōem. ḡ ē grā creata.

Itē dic aug. in li°. de pītia dei ad Dardanū. Alr̄ ē deꝰ in omni re. alr̄ ī aīa sācta. Nā in oī re ē eēntialr̄ ita q ñ inhītat in omni re. ē aūt in aīa sācta ita eēntialr̄ q in ea inhītat. ſ. q hr̄ Jo.14. Ad eū veniem⁹ ⁊ māsionē apud eū faciem⁹. Cū ḡ dr̄. Deꝰ ē in aīa sācta: aut ponitur aliqd aliud a dīna eēntia in aīa sācta qñ deꝰ est ī ea: qd ñ ponit ī oī re. aut ñ. Si ñ. ḡ sicut deꝰ ñ inhabitat ī omni re quānis sit eēntialr̄ ī omni re. ita nec in aīa sācta. qd est inconueniēs ḡ ponit aliqd qd est aliud a dīna essentia in aīa sancta quo inhītat ī ea. Sz cū deꝰ inhītet ī ea p grām. ḡ illd ē grā. Sz illa grā est aliud a dīna essentia. ḡ ē creata. Itē grā increata

Universidad de Deusto
Biblioteca

ēſt nobis.ꝛ faē nos gratos deo. aut ꝟ ꝙ dico gratos deo ponit ī nobis aliā diſpoſitionē ab increata qua ſum⁹ deo grati.aut ñ.Si nō ponit aliā diſpoſitionē in nobis a grā increata. ğ in nobis ñ differt grat⁹ꝛ non grat⁹.ga increata grā ē ī aīa ingrata ꝑ eſſentiā ꝛ pñtiaz ꝛ potētiā.ꝛ ſilr ī aīa ḡta.ſ⁹ꝙ dr de⁹ ee ubiq; pñtialr potētialr.ꝛ eſſentialr. Sz illud ē inconueniēs ꝙ ñ differat grat⁹ꝛ ingrat⁹.ğ ꝟ ꝙ dico gratū deo ponit aliquam diſpoſitionē in nobis aliā a grā increata:qua diſpoſitōe dicimur grati deo. Sz illa ē nobis gratis data ꝛ faciēs gratū.ğ ē grā creata. Jtē grā ĩcreata faē nos eē gratos. Aut ğ faciēdo nos ḡtos faē nos eē aligd qō nō eram⁹ pus.aut faciēdo nos operari qō ꝑus ñ opabamur:vt attēdat illō gratū nō quo ad eē ſ q̄ ad opari.ſ.ga faē nos opari aligd ḡtuitū qō ꝑus nō opabamur Si ponēt ꝟ mō ꝑ cām ad opādū ḡtuite. ſ⁹ꝟ in puulis nō eēt grā:nec eēnt grati deo:quia grā ñ faē eos opari aligd gratuitū.Sz hoc eſt inconueniēs.ğ illa ḡtitudo intellr quo ad eē. ğ faē nos eē gratuite qō ꝑ⁹ ñ eram⁹. ğ ponit mod⁹aligs ſeu diſpoſitio ī ipo eē qō ꝑ⁹ñ erat ğ nccē ē ponē grām creatā ī nobis mediāte q̄ aīa diſponat vt ſit grata deo. Jtē ſilis ē copatio dei ad aīaz:q eſt vita ſua:ꝛ aīe ad corpus q̄ ē vita ſua ſic dicit aug⁹.Si ğ corp⁹ non vnit aīe niſi accipiat vitā diſponētē ab ipſa. ğ ſilr aīa non vnit deo:niſi accipiet vitā diſponētē ab ipo.Sz hec vita diſponēs ē creata ꝛ gratis data ipſi aīe. ğ ē grā creata. Minor p̄z.ꝙ corp⁹non vniat aīe:niſi accipiat vitam diſponētē.ga ponat ꝙ aīa tenēt ſuū viuē ī ſe ira ꝙ non influēt aliquā diſpoſitionē ī corp⁹: nūq; corp⁹ vinēt. ğ aliqua diſpoſitio vite ē ex pte corporis ad ꝟ ut viuat vita aīe. ğ ſilr eſt diſpoſitio vitalis in ipa aīa a deo infuſa ꝛ ḡtis data ad hoc vt vinat ab ipo. So.dō.ꝙ ē grā creata ꝛ increata in hīte grāz.Grā increata ē ſp̄s.ſ.ꝛ dr ſpūs ſcūs grā.ſ⁹ꝙ dr donū ſ⁹ꝙ dr amor. ipe enī ſpūs ſcs ſ⁹ ſuā ꝓprietatē amor eſt.ꝛ vt amor ꝓcedit a p̄re ꝛ filio.ꝛ iō ga donū ē. iō amor ē:ga nihil ē donū niſi rōne amoris.Nā ſi aligd deſ ex timore ñ ē donū ꝓpe īmo redēptio.Silr ſi deſ ex capiditate non eſt donū ſ q̄ſtus.ſ donū ꝑ ꝑe eſt ex amore ꝛ liberalitate ꝛ ſiñ coactione. unde in oī dono ꝑmo donat amor.ꝛ ſic ſpūs ſcs dr grā ga donū.ꝛ dr donū ga amor. ꝛ ꝟ eſt illud gl̄oſa donū de quo Jo.14.Ego rogabo p̄z ꝛ aliū paclitū dabit uobis.Sp̄s.n.ſcs eo

faē nos gratos quo faē nos deiformes.ꝟ aūt faē ga amor ē.Unde dic̄ Hugo de ſancto vic. Scio aīa mea ga dilectio tua utra tua ē:ꝛ qcqd diligis ipa ui dilectōis in ei⁹ſilitudinē trāſformaris.Quia ğ ſp̄s ſcūs amor ē ĩmo ꝛ ſtus ꝑma amoris.inde eſt cū dat nobis trāſformat nos ī dīnā ſp̄em:ut ſit ipa aīa aſſimilata deo.ex alia pte debem⁹ intelligē grām creatā; velut ſilitudinē; ꝛ diſpoſitiōem ex pte aīe rōnal:ex qua hēt ꝙ ſit accepta deo:ꝛ aſſimilata.ga ibi eſt forma trāſformās.ꝛ h ē grā ĩcreata. Silr ibi ē forma trāſformata q̄ derelīq ī trāſformato.ſ.ī aīa ex trāſformatōe.ꝛ h eſt grā creata. Dicen ğ ꝙ ē ſufficientia agent.ꝛ eſt ſufficientia recipient. Quantū aūt ē de ſufficientia agentis ſpūs ſcūs equalr ſe hz ad oīa:ꝛ oīa pōt facere ſufficiēter quātū eſt de ſe:nec eſt neccia ex pte ipſi⁹ grā creata.ſ ſolū quātū eſt ex pte recipientis.ſ.aīe rōnalis.ga ñ pōt ſe hēre p īmediationē ad grām increatā:niſi diſponat ꝑ⁹.ꝛ h eſt defect⁹ ipſi⁹.ꝛ ꝓpter hoc neccia eſt ei grā diſponens ipſā.Unde bñ dicit a gbuſdā ꝙ ipa grā increata ſufficiens eſt ad oīa facē. nō tñ ad oīa fieri.ga fieri ſe tenet ex pte recipient: ſic in coſta ade ſ⁹ aug.erat potentia ex parte agentis facē enā.nō tam erat potentia fieri.ga ñ erat diſpoſitio ī coſta unde illud fiēt. Silr ex pte ḡtie increate eſt ſufficientia ad facere aīam ḡtā ſine grā creata. tam̄ iſufficiētia eſt ex pte fieri ḡtū.ꝛ hoc eſt inſufficientia ex parte aīe. Ad aliud dō ꝙ vez eſt ꝙ aīa ſ⁹ eſt vita corporis.i.ſine medio.ga aīa ſine medio vnit corpori ꝛ tam̄ ꝑ mediū unit corpori.ſine medio dico ga nō eſt mediū ex pte ſua ad ꝟ ut vniat corpori.cū ipſa ſit forma corporis.ꝛ forma ſe unit ꝑ ſuā eſſentiā. Per mediū dico ga eſt diſpoſitio ex pte corporis media ad ꝟ ut uniat aīa ipſi. Eſt igit ibi mediū ex pte ſuſcipient non ex pte informant. Silr grā creata ſiñ medio unit aīe.nec regrit mediū ex pte informant:ſ ex pte recipient aīe.ſ.regrit per qō uniat.ꝛ hec eſt grā creata. Ad aliō ſilr dō.ꝙ ꝟ⁹ dīna ex pte ſui nō ꝓduc effectū cuz medio:ſ ex pte ſuſcipient. Ad aliō.cōcedo ꝙ quātū eſt ex pte informāt uel aſſimilāt:nihil ĩterponit ad ꝟ ut aīa aſſimilet ꝛ fiat grata deo:ſ ſolū ex pte aīe ſuſcipient nccē eſt ꝙ interponat diſpoſitio ut dictuz eſt. Ad aliud dō ꝙ eſt grā increata:que ſimplr eſt nobilior ſpū creato.ꝛ illa eſt ſp̄s.ſ. Ex alia pte eſt grā creata.ꝛ illa quo ad quid eſt nobilior ſpū creato ꝛ non ſimplr. Jnquātū enī ꝓpat ad aīam ut agens ī eā nobilior eſt.ſ ſ⁹ꝙ ꝓpat ad aīaz velut diſpō ipſi⁹:ſic eſt ĩnobilior:ꝛ hēt rōnez ĩnobilitatis.ga diſpō nō eſt nobilior ſba:quaz diſponit:ga cedit in ipaz. ſ inquātū ē mouens nobilior eſt.ꝛ exēplū p̄z in lumine ſm ꝙ eſt in aere ab ipo ſole:illud lumē diſpō eſt aeris. ſ ponat ꝙ aer videret ſolē p illō lumē:tūc lum illō ꝓpareē ipſi aeri in rōne mouenti vel ĩmutanti.ga lux ĩmutat viſū. Sz hoc qō eēt ī rōe ĩmutanti nō hēret ab eo in quo eēt.ſ. ab aere. ſ ſolū ab eo a quo eēt.ſ.a ſole. Silr grā creata vnā ꝓpatōe; hz ad aīaz ſ⁹ꝙ eſt aīe diſpoſitō aliā ſ⁹ꝙ ē a grā increata velut lumē fluens ab ea in ipſam aīam. Ad aliud dō.ꝙ ḡtia creata vno mō ē finita.alio mō ĩfinita.ſim plr enī finita ē quātū ad ſbm ī quo ē. Jn ꝓpatiōe ꝫ ĩfinita ē quātū ad illō a quo ē ga eſt a grā increata:que ē infinita bonitas. Silr ꝫt⁹ eius finita ē quātū ad ſbm.ſ.quātū ad animā. Jnfinita ſ⁹ cōpatione ad illud a quo ē. pōt alr dici ꝙ grā eſt finita ſ⁹ eſſentiā.tñ ſ⁹ ſuā ꝫtute que ꝓpata ad act⁹ infinitos:ī quos pōt rōe influētie dīne bonitat infinita eſt.ꝛ ex ꝟ hēt qō facē dignū infinito bono. Bonū enī infinitū qō ē grā ĩcreata p illā hr ꝛ recipiēta rōnali creatura. Uel pōt dici ꝙ grā gratū faciens: ꝟ nullo mō ſit ifinita q̄tū ē de ſe. nihilomin⁹ ga vnit hñtē ſummo ſeu infinito bono effic illū dignū bono ĩfinito. Qui enī vnit ē bono infinito dign⁹ eſt omni bono ſeu infinito.

Ad aliud dō.ꝙ qñ aliqua duo ſunt diſpata ad hoc ꝙ ꝓueniāt nccē ē ꝙ mediū p qō ꝓueniūt ſit diuerſe rōnis. Sic ğ creatura rōnalis ꝛ ĩcreata bonitas que eſt de⁹:cū ſint diſpata nūq; ꝓiungibiles nisi ĩterueniat mediū diuerſe rōnis.ſ.grā ĩcreata que ſit ex pte dei unies ꝛ grā.ſ.creata que ſit ex parte anime diſponens. Et ſic vanitatē ꝫitati non ꝓiūgit vanitas:ĩmo ꝫitas ē ꝓiūgens.ſ.grā increata. Grā ꝫo creata ē diſponēs.ꝛ dico ꝙ grā creata ſ⁹ rōnē qua de nihilo ē vanitas ē.ſ⁹ rōnē qua a deo ē ꝫitas eſt:ſic ē de aīa.ga ſ⁹ rōnē qua de nihilo ē vanitas ē.ſm rōnē qua a deo ē ꝫitas ē:ga a ſūma ꝫitate ꝓcedit.ſ⁹ ğ rōnē qua grā creata vanitas ē ꝛ de nihilo:ſm ꝟ nec vnit: nec diſponit animā ad hoc vt uniat deo:ſ de ficit ſm hāc rōnē p pctm̄.ſ ſm rōnē qua a ꝺo ē vnit ꝛ diſponit vt aīa vniat deo.

Conſequenter queritur vtz grā creata ſit ſba vel accidens. Ad qō ſic. Omne qō adeſt ꝛ abeſt ꝓter ſbiecti corruptionē ē accīs.ga accidēs ē qō adeſt ꝛ abeſt ꝛc.Sz grā adeſt ꝛ abeſt ꝛc.ğ eſt accidens.

Jtē omne qō recipit magis ꝛ min⁹ eſt accidēs.Hr̄a ē bi⁹.ga homo ſm magis ꝛ min⁹ hēt grām.ğ ꝛc. Jtē omne qō aduenit ſbe poſt eſſe ꝓpletū eſt accīs.Sz grā aduenit aīe poſt eē ꝓpletū ipſi⁹ aīe.ğ grā eſt accīs. Conf.33. Job. Per quā viā ſpargit lux ꝛc. Dic glo. Per quaz viā diffundit grā. Unī appellat ibi lucez grām. Ex quo bn̄ ꝙ grā ſpargit lic lux. Qual ğ ꝓpatio ē luci ad aerē p quē diffundit:ea ō eſt ꝓpatio grē ad aīam:in qua diffundit. Sz ꝓpatio lucis ad aerē nō eſt ꝓpatio accidentis ad ſbm:ſ pfectionis ſbalis.ga ſi aer corrūpet adhuc remanēt ipſa lux:ſic quidā poſuerunt quia non hēt eſſe dependens ab aere:ſ a fonte luminis.ğ ſilr ꝓpatio grē ad aīaz ñ ē cōpatio accidēt ad ſbm.ſ pfectionis ſbalis ad illō ē⁹ eſt pfectio. Jtē duplex ē eē. ſ.eſſe p̄mū ꝛ eē z⁹.p̄mū eē eſt eſſe nature.z⁹ eē ē bñ eē ſeu eē ordinis.Sz dign⁹ eſt eſſe ſecūdū q̄ p̄mū.ğ pfectio ſecūdi eē eſt dignior q̄ pfectio p̄mi eſſe. Sz pfectio p̄mi eē ē ſba.ꝛ ſba ſecūdi eē ē ſba. Sz grā ē pfectio aīe quātū ad ſecūdū.ğ ē ſba.

Jtē omnis pfectio dignior eſt perfectibili. Nullū accīs dign⁹ eſt q; ſba.ğ nullus accīs eſt pfectio ſbe alic⁹ ꝓprie.Sz ſequens rei pfectionē.Sz grā ſe hz ad aīam in rōne pfectionis. ğ grā non eſt accīs ſ ſba. Jtē nullū accīs ꝛmutat ſbz.ꝛ p ꝟ a qbuſdā ꝓbat ꝙ lux ī aere non eſt accīs.quia lux in aere mutat de una parte aeris in aliā ſm motū ſolis.Sz grā mutat ſbm ſuū velut lux:ga dr in apoc.z⁰. Tene qō hēs ne ali⁹ occupet ul accipiat coronā tuā. ꝛ ſilr in li.R. dixit dñs Saulo. Auferā grām tuā ꝛ dabo emulo tuo meliori te.ğ grā mutatur de uno ſbiecto in aliud ſbm.ğ nō ē accīs ſ ſba. Jtē inter omnes pfectiones illa pfectio que ultīma eſt dignior ē.ſupponat ꝙ grā ꝛ gloria idē ſint:ſ differūt ſm pfectū ꝛ impfectū.unde gloria eſt grā ꝛſūmata. Jnde arguit ſic. Perfectio vltima ratiōalis creature eſt grā.ğ eſt dignior q̄; ꝑma pfectio nālis.Sz ꝑma pfectio nālis ē ſba. ğ grā ē ſba. Jtē oē accīs ē ſepabile a ſba. Eſt aūt ſepabile a ſba ga deſtruibile in ea.Sz grā nō ē deſtruibil in aīa.ga ſi deſtruit ī aīa.aut deſtruit a deo aut a peccato:aut a libero arbitrio.non a deo ga grā eſt ſilitudo dei ī aīa.Sz de⁹ nūq; deſtruit ſuaz ſilitudinē: ga ſic facēt ꝛtra ſe.ğ ñ poteſt deſtrui a deo. Jtez nec a peccato:ga peccatuz nihil eſt.ꝛ etiā ſicut dicit Dio⁹. Peccatū non

Universidad de Deusto
Biblioteca

agit nisi ꝛtute boni. Si g̃ peccatū ñ agit nisi ꝛtute boni vel rōne. ⁊ bonū illud nō ē ↄtriū grē. Dis aūt corruptio est a ↄtrario. ꝑ q non pōt vestrui p pām. Silr nec a libero arbitrio qa ē pfectio ei⁹. Sz nihil vestruit suā pfectiōez g̃ ñ ē vestruibilis a libero arbitrio. ⁊ plurib⁹ modis nō pōt vestrui. g̃ non est grā vestruibilis ī sbo. s. in aīa ipsa manente. g̃ nō est accñs

So. vō q grā creata vuplicē hz ↄpationē. s. ad ꝑmū eē aīe qō ē nature. ⁊ ad ee z⁹ ipsi⁹ qō ē bñ esse vel eē ordinis. ꝑ⁹ q ↄpaf ad aīaz Quātū ad ꝑmum eē aīe qō est eē nature: sic vico q ē accidēs: qa est vispositio aduenies aīe post ↄpletionē illi⁹ quātū ad illud esse.

z⁹ aūt modo ē vispositio sbalis. non tñ sba. s. quantū ad z⁹ esse. ⁊ hoc est qa z⁹ eē est accidentale respectu ꝑmi esse: ⁊ nullo mō sbale. ⁊ ideo ꝓncipiū illi⁹ esse erit accñs ⁊ ñ sba. ē tñ sbale quātū ad illō. Ad aliud qō obr̃ de luce in aere vō. vna ē q lux in aere sit corpal. ⁊ hoc modo est sba. ꝑ⁹ hoc non tenet illa ↄpatio: qa grā nō est sba: sicut visum est. Alia opīo est q lux est forma pficiēs aerē quantū ad bñ esse: qō ē eē spūcnirat̃. Dicēdū g̃ q ↄpatio lucis ad grāz creatā tenet inquantū lux vr forma. ⁊ ſm q grā accidit ipsi aīe: ⁊ vepēdet ab ea sic a sbo in quo est. a grā aūt ī creata sicut ab illo a quo est. ⁊ ꝑmo mō ↄpaf vt accñs. z⁹ mō vt sbale ꝓncipiū quātū ad eē z⁹ aīe qō ē cē ordīs. non tñ est sba. Nota q quedaz accidētia vepēdēt a sbo. vt a quo ⁊ in quo sicut leuitas ab aere: grauitas a terra. Sunt alia que vependēt a sbo sicut ab illo in quo solū: ⁊ non sic ab illo a quo: sicut vependet lumē ab aere. ⁊ sic vepēdet grā ab aīa. Sz leuitas in aere vepēdet ab aere utroq; mō: quia inest aeri a nā aeris. grā aūt nō inest hoc modo ipsi aīe: ꝑ in modū lnd

Ad aliud vō. q est pfectio que ē a forma: ⁊ est pfectio que est a fine. Itē ē pfectio ꝑmi eē ⁊ secūdi eē. Perfectio ꝑmi eē est a forma sbali. pfectio secūdi eē ē a fine. qa eē ordinis a fine pficiť ad quē est. Itez est pfectio visponēs: ⁊ ē pfectio ↄplens. Perfectio ↄplens est dignior pfectibili ⁊ ñ visponēs. Dicendū g̃ q grā creata ē pfectio esse aīe secūdi tāq̃ visponēs. Sz pfectio sic ↄplēs est finis ipsi⁹. s. vīna bonitas. Vñ illud qō visponit aīam vt ordinet ad finē est grā creata. illō qō ↄplet ē finis. s. fūma bonitas. ⁊ sic pfectio secūdi eē est sba. sic pfectio ꝑmi esse. ꝑ non pfectio visponēs ꝑ pfectio ↄplens. Ad aliud vō. cum sit grā creata ⁊ increata vtraq; vr pfectio ꝑ differēter. Una enim pficit vt visponēs. alia vt ↄplēs. Qñ g̃ vr. ois pfectio est dignior pfectibili. si hoc intelligat simplr ñ ē ꝛū: nisi de pfectiōe ↄplēte: ⁊ non de visponente simplr: sicut dictum est. Ad aliud vō. cū dicūt scripture. auferā grāz tuā ⁊c. hoc vr ſm illū tropū: ſm quem vr vna fides oīum credentiū: que vna est p ↄpatiōez ad creditū: qa vna est ꝛitas que credit. ꝑ per ↄparationē ad credentē non. īmo diuersa est fides numero: q̃ ego credo ⁊ ali⁹ credit. Silr grā vno modo respicit sbz. alio modo respicē illō ad qō vat grā. Cū g̃ vr. auferā grāz tuaz ⁊ dabo alii. hoc non intellr de grā p ↄpatōez ad sbm. qa grā illa numero que est in isto nō pōt vari alii. Sz hoc p ↄpationē ītellr ad illō ad quod vat grā. qa ad illud idē numero ad quod hz aliqs grām pōt vare grām alii. ⁊ sic intellr auctoritas de Dauid ⁊ Saulo. i. R. cuz vic vñs Saulo. auferā grāz tuā ⁊c. i. ad illud idem ad qō habes grām vabo alii grām ⁊ auferā tibi. Ad aliud vō. q ē q̃dā pfectio rei: que est de ipsa re ⁊ intrinseca ad rē. ⁊ est pfectio rei que non est de ipsa re ꝑ ex re: ad quā. s. est res. ⁊ hec est finis. hoc mō dīna uolūtas siue grā increata est pfectio. Item perfectio q̃ est de re vel intra rem vuplex est. s. quantum ad ꝑmū esse. ⁊ hec est forma sbalis. vl quātū ad z⁹ esse. ⁊ hoc modo grā creata est ultima pfectio rōnalis creature. ꝑ non est ultima nisi quātum ad dispōnez: ul tāq̃ visponens. finis aut̃ seu grā increata est vltima ⁊ ↄplens. ⁊ ꝑ est sba. Ad aliud vō. q est q̃dā corruptō siue destructio ī forma a ↄtrario. sic calidum destruit a frigido ⁊ e⁹. Quedā aūt p destructiones sen defectū sbi. sic deficiente igne destruit caliditas. Dicendū g̃. q grā creata destructibilis est non a ↄtrio. ꝑ destruit ex defectu sui sbi: quod est liberuz arbitriū. quod qñ ipsi gratie defic: defic ⁊ destruit ipa grā. Defic aūt liberuz arbitriū ipsi: qñ dissentit gratie per ꝓtñ ↄsentiendo peccato.

Consequenter queri

tur de dria gratie an sit eadem per essentiaz cū ꝛtute gratuita. Q; aūt differāt p essentiaz sic oñdit. Quoz diffinitōes sunt diuerse: ipa sunt diuersa per essentiā. Sz diffinitio ꝛtutis ⁊ gratie est differens. g̃ differūt per essentiā Minor pz. qa grā diffinit a sanctis. Grā ē figculū imaginis. Epḥ. i. In quo credentes figti estis. ⁊c. Hlo. Imagine dei reformata in nobis

ꝑ grām. Ex hoc sumit q̃ grā est reformatiua imaginis ī nobis. Uirt⁹ aūt diffinit ī relatiōe ad op⁹. vñ ꝑ⁹ phm. Uirt⁹ est qua qs ē bon⁹ ⁊ bonū reddit op⁹. Itē ī oī eo qō ē cit ꝓmū differt eē ⁊ opari. g̃ bñ eē ⁊ bñ opari. ⁊ hō ē ꝑ eēntiaz. g̃ in rōnali creatura differūt bñ eē ⁊ bñ opari. ⁊ hoc p eēntiā. g̃ ī rōnali creatura differūt bñ eē ⁊ bñ opari. g̃ ⁊ ꝓncipiū ad bñ esse differt p eēntiā a ꝓncipio ad bñ operari. Sz grā ē ꝓncipiū ad bñ eē. ꝛt⁹ aūt ad bñ opari. g̃ differūt eēntialr. Item aīa nō est sua eēntia. g̃ multo magis aīa nō est sua potētia. g̃ differunt in aīa eēntia ⁊ potentia. g̃ differt illō quo pficit eēntia: ab eo quo pficit potētia eēntialr: ita q vnū nō ē alterz. Sed illud quo pficit potētia aīe ⁊ reddit apta ad op⁹: ē ꝛt⁹. illud aūt quo pficit eēntia aīe ⁊ reddit deo filis est grā. g̃ differūt eēntialr. Itē sic se hz corp⁹ ad aīam rōnalē: ita se hz aīa rōnalis ad deū ꝑ⁹ vinificatōem. ꝑ⁹ q vic aug. Si g̃ ī corpore ꝑ⁹ aliud ē vita: ⁊ ꝑ⁹ aliud ē motus. ⁊ ꝑ⁹ aliā dispōnē inest viuē ipsi corpori. ⁊ ꝑ⁹ aliaz moueri ab ipa aīa. vñ corp⁹ ꝓus vinificat ⁊ postea mouet. qō pz ī apoplexia. Uidem⁹ eniz q̃ penit⁹ extinguit motus in corpore: remanet tñ vita. hec aūt non pōt esse nisi ꝑ⁹ aliud ⁊ aliud eēt uitā ⁊ mot⁹ in corpore ab ipa anima g̃ silr anima ꝑ⁹ aliud accipiet vitā a deo: ⁊ hz aliud motū. Si g̃ p grām recipit vitā spūalē a deo: que vita attendit in assimilatione ei⁹ ad deū. p ꝛturē aūt gratuitā ꝛcipit motū ab ipo spūalē. s. q ipa mouet ad bona opa ⁊ meritoria: grā non ē ꝛt⁹ gratuita: ꝑ differēs eēntialr ab ea. Itē grā nō solū multiplicat p ꝛtutes ꝑ p grās sacroz ⁊ donoz. vñ non solū repit grā ī ꝛtutib⁹ gratuit⁹ vt ī fide spe ⁊ caritate ꝑ etiā ī sacris: ⁊ silr in donis. Si g̃ grā ad alia extēdit quātū ad ꝛtutes: hz q grā ⁊ ꝛt⁹ ñ sūt idē p eēntiā. Itē quoz cūq; sūt vrie diuerse: ipa sunt diuersa. Sz grē ⁊ ꝛtutes sunt diuerse vrie. g̃ sunt diuersa. Minor pz. qa ꝛtus diuidit p ꝛtutes cardinales ⁊ theologicas. grā nō. Sz p grām ꝓueniēt. sbsequēt. ⁊ coopantē. Conr. Diffinit aug⁹. ꝛtutē dicens. Uirt⁹ est bona qualitas mentis: qua recte viuit qua nemo male utit: quā de⁹ opat in nobis sine nobis. Sz hec diffinitio ↄuenit grē. qa grā est bona qualitas mentis: ⁊ qua recte viuim⁹: qa p grāz viuit ⁊ vnit aīa deo. Similr nemo male utit grā dei: ⁊ ipaz opat de⁹ ī nobis ⁊ sine nobis. Itē Isidor⁹ ī li. dria. diffinit grāz. grā ē dīne mie donū: p qō bone volūtatis ē exit⁹. ⁊ logr de exitu in op⁹ bonū. Sed virtus est bi⁹. qa ē donū dīnie mie. ⁊ p ipaz exit volūtas ī op⁹ bonū. g̃ ꝛt⁹ est grā. Itē imago dei in nobis ꝑ⁹ vires attendit: sic dic aug⁹. dicens. q mēs est imago in potentia cognoscendi. ⁊ hō ꝑ⁹ intelligentiā memoratiuā uel memoriam ⁊ volūtatē. ⁊ est silitudo in potētia vuligēdi Si g̃ grā est illud quo reformat in nobis imago dei. g̃ pfic animā quantū ad vires. Similr ꝛt⁹ pficit aīam quātū ad vires ſm quas hec imago attēdit. qa fides pficit vim rōnabilē Caritas ocupiscibilē. Spes irascibilē. g̃ eiusdē sunt pfectio: ⁊ quantū ad idem grā ⁊ virt⁹. g̃ sunt idē. Itē abstractis vrib⁹ ab aīa nō vicēt aīa susceptibilis grē: qa abstrabēt illud ſm qō accipit imago ipsi⁹ ad deū. ⁊ ita abstra beret potētia ad dīnā silitudinē. Sz grā ē ipa dīna silitudo respectu c⁹ erat ī nobis potētia imago. g̃ grā pficit vires: ⁊ silr virt⁹. g̃ non differunt essentialr. Itē dignitas vite eterne attendit quātū ad grām. Sz hec dignitas est in ꝛture: qa ꝛt⁹ facit dignū vita eterna. g̃ ꝛt⁹ est grā. ⁊ hoc pz quia habitis ꝛturib⁹ ē hō dign⁹ vita. Itē aug. ī ench. Libez arbitriū liberandū ē a ſuiture pcī nō p se ipm: ſ p ſo lā grām dei que in fide xpi posita ē. grā g̃ ponit in fide. g̃ grā ē fides ⁊ e⁹. Sz fides ē ꝛt⁹. g̃ grām virtus ⁊ posita in virtute. So. vō q sicut se hz eē ad opari: ⁊ bñ eē ad bñ operari sic grā ⁊ ꝛt⁹ seu dicam⁹ eē sbe aīe. seu eē potē tie. Nam quo aīa seu potētia sua bñ ē: ē illud quo gīta est. quo aūt grata est seu ſm sba; seu ſm potētiā est grā. quo ꝛo bñ opatur est ꝛt⁹. Quāuis g̃ ſm sba; ⁊ rē sint idez ⁊ grā et ꝛt⁹ non tñ ſm eē ⁊ rōnē. Unde ad maiorē dñiaz voluerūt q̃dā dicē q q̃ ē opatio aīe ad suas uires ul potētias: eadē est opatio grē ad ꝛtutem. Et exēplū pz de radio ⁊ luīe in aere. Lumen enī ⁊ radi⁹ sunt idez ꝑ sba;. qa lumen ē sba radii. Differūt tñ ꝑ⁹ rōnē ⁊ esse. qa lumē dr qō pficit aerez indistincte. Radi⁹ aūt dic illud qō pficit p distinctōez ī ptib⁹. qa radi⁹ dic directionez ipsi⁹ luīs ad hāc ptem aeris ⁊ ad illā. lum aūt nō. Silr in aīa lum est grā. radi⁹ aūt ꝛt⁹: qa grā que est ipa lux perficit aīaz quātū ad essentiā: ⁊ indistincte q̃tū ad omnes vires. Uirt⁹ aūt perficit aīam quātū ad ptes q̃ sunt uires ei⁹. qa per fidez in aīa ītelligim⁹ radiū quēdā dirigentē uim rōabilez ī ꝓmaz ꝛitatem. Caritas aūt est radi⁹ per quem dirigit ocupiscibilis ī fūmā bonitatez. Spes est radi⁹: per quem dirigit irascibilis in summam

Universidad de Deusto
Biblioteca

maiestatē. Sic ḡ radi⁹ ſbalr̄ eſt ī luminē. ⁊ per
ꝟ eſt lumen cauſa ſbalis ipſi⁹ radii. Itē lumē
eſt cauſa effectiua radii ⁊ efficit radium. ſilr̄
eſt ꝛtus in grā ſbaliter. ⁊ eſt grā cā effectiua
ſi alis ipſi⁹ ꝛtut. vnde dic̄ Ber. Q ꝛtutes ſūt
ordinātes p grām affectiones. ⁊ ꝓpter hoc ſic̄
dicerem⁹ q radii ſunt luminis directiōes: ita
debem⁹ dicē q ꝛtutes ſunt ordinationes grē
Scōm hoc ḡ cū dr̄. radi⁹ ē lumen. non eſt ꝑdi
catio p eſſentiā: ſ p cām. ſilr̄ hic. grā eſt virt⁹
vel eq⁹. Sed ſunt idem ſbalr̄ ⁊ nō formaliter
ſicut ferꝝ ⁊ caltell⁹ ſbalr̄ idem ſunt ſ nō for-
maliter. ⁊ ſic grā non eſt virtus oīo ſ⁹ eſſe ⁊
rōnē: ſ fm ſbam.. Ad obiectū dō. q diffini
tio illa dr̄ aliter ⁊ alr̄ de uirtute ⁊ grā. ga q
dr̄ in illa diffinitione bona qualitas mentis.
dō q mens accipit duplr̄. ſ. p ſba: vel p ipſa
ui vel potētia cognoſcendi ⁊ diligendi. Ac-
cipiendo mentē ꝓut eſt ſba aīe: ſic grā eſt bo
na qualitas mentis. ga ſicut dictū eſt: grā reſpi
cit ſbam vel eſſentiā aīe. ꝓout aūt mens ſu
mit̄ p ui vel potentia: ſic ꝛtus dr̄ bona q̄litas
mentis. ga ꝛt⁹ reſpicit aīam quātū ad ſuas po
tentias. Silr̄ recte viuere dr̄ duplr̄: vel q̄tuz
ad bñ eſſe: vel quantū ad bñ operari. p ꝛtutē
recte viuim⁹ quātū ad bñ opari ꝓpter
deū. ⁊ hoc p ꝛtutē. ⁊ de iſto viuē qō ē quātū
ad bñ opari hr̄ in Deut. Qui fecerit h̄ viuet
in eis. ⁊ z. Habacuc. Juſtus ex fide viuit. De
alio dr̄ in deut. 30. Ipſe eſt uita tua. ſ. p grām

Ad aliō qō obr̄ q grā eſt donū p qō uolū-
tas exit in opus. dō. q ſic̄ uidem⁹ q lumē eſt
ſbaliter in radio. ga nō ē radius ſine lumine
⁊ ideo illud qō eſt radii ꝺueniēter attribuit̄
ipſi lumini: ſicut mouere oculū ad videndū.
hoc dicit̄ ꝓprie de radio: quia directio lu
minis ꝓprie monet oculum ad uidendum.
⁊ tñ hoc dr̄ de lumine. ſimiliter eſt de grā ⁊
ꝛtute. ga grā ſbaliter eſt in ꝛtute. ꝓpter hoc
q ē virtuti attribuit̄ grē ⁊ eq⁹. Exitus ḡ bone
uolūtat̄ in opus eſt a ꝛtute: ſicut a cauſa ꝓxi
ma. a grā ꝛo dr̄ eſſe inquātū grā ē in uirtute.

Ad aliud dō. q anima quantū ad ſuā cēn
tiam eſt imago diuine eētie ⁊ uirtuti ipſius
Quantū ꝛo ad ſuas potētias uel uires ē ima-
go trinitatis ꝑſonaꝝ. Et ꝑma imago ē fm in
diſtinctionē. zª ſ⁹ diſtinctionē. Imaginis quātū
ad cēntiam ⁊ indiſtinctionē reformatiua eſt

grā: cū ꝑficiat aīam fm diſtinctionē quantuz
ad eſſentiā. Imaginis quantū ad vires: ⁊ fm
diſtinctionē uiriū reformatiua eſt ꝛt⁹. Ad
aliud dō. q potētia que intellr̄ ſb indiſtincti
one cum dr̄ rōnale: forte non eſt aliud ab ipa
eſſentia aīe inquantū rōnalis. Sed cū dic̄ ē
potentia ad actū iſtū uel illum: tunc dicit̄ po-
tentia differre ab eētia. ⁊ uires ſb diſtinctio-
ne differunt ab eētia aīe. Prętēa gratia
ꝑficit potentiā inquantū eſt ut ſit grata deo.
Uirt⁹ ꝑficit inquantū potētia eſt ad opus ut
recte opet. Ad aliud dō. q grā uno mō in-
tellr̄ ſicut hñs ſitū ⁊ potētiam in aīa ⁊ diſtin
ctionē fm uires. alio mō intellr̄ grā in anima
ſine poſitione ⁊ ſitu. Cum enim intelligimus
grām in aīa uelut quādā ſiūtudinē ad dīnā
eētiam: ſic non determinat ſitū in uirib⁹. Se-
cūdū aūt q intelligim⁹ grāz in rōabili ⁊ grāz
in ocupiſcibili ⁊ grām in iraſcibili ꝑficiētem
iſtas uires: ſic intellr̄ grā in ꝛtute. Quia ḡ
fma uis quam ꝑficit grā eſt uis rōnabilis: ⁊
in illa eſt fides. ꝓpter h̄ fides eſt ꝑma uirtus.
in qua ꝓmo grā manifeſtat̄. ⁊ ꝓpter hoc dr̄
poſita ī fide. Ad aliud dō. q ꝛt⁹ ⁊ grā ſūt
idē ſbaliter. ⁊ ꝓpter hoc qō eſt uni⁹ attribuit̄
alteri ſicut facere dignū uita eterna. Primo
tñ eſt ipſi⁹ grē. attribuit̄ aūt ꝛtuti: ſicut qō eſt
radii attribuit̄ lumini. Unde Abad. z. attribuit̄
uita fidei. Juſt⁹ in fide ſua uiuit. ſ non attri-
buit̄ fidei qa fides. ſ rōne grē in fide. Silr̄ qō
ꝛtuti eſt attribuit̄ grē. Eph̄. z. Dei enī donum
eſt non ex operibuſ iuſticie. Glo. Hrā nō eſt ex
opib⁹: ſ opa ex grā. Silr̄ ḡ cū dicit̄. Uirt⁹ fac̄
dignū uita eterna. hoc dicit̄ rōne grē. Sz no-
tandū q in uita eterna eſt ꝓmiū generale: qō
dicit̄ venari⁹. ⁊ quantū ad hoc grā fac̄ dignū
uita eterna. Sed ulteri⁹ ſunt ſpāles glorie q̄
rñdent meritis. ⁊ quantuz ad has ꝛtus facit
dignū illo quod eſt in uita eterna rñdēs me-
ritis. ⁊ he ſunt ſpāles glorie: de quib⁹ dicit̄. i.
Cor. ıç. Alia ē claritas ſolis. alia lune. alia ſtel-
laꝝ. ⁊ hoc tangit glo. ſup illū locū.

d **Eclarato quid** grā
ſ⁹rem querēdū ē qd ſit grā ſ⁹ rōnē
Et querūt duo. Primū qd ſit fm nominis
rōnē. zᵘ qd ſit ſ⁹ diffinitionē.

Ad primum notandū
q grā dicit̄ uel gratis dans. uel gratis datū.
uel gratum faciēs. Primo modo impropie: ⁊
hoc modo dicit de⁹ grā uel dīna uoluntas. zᵒ

ſentl. zᵒ modo ꝺmuniter. Quicqd enim gratis
dat̄ hoc ē ſine meritis: grā pōt dici ī q̄ ſigne
accipit̄. i. coꝛ. ız. Diuiſiones grāꝝ ſunt: vnus
aūt ſpūs. Tertio modo ꝓprie dr̄. Coīs enim rō
noīationis grē eſt eo q gratis data. ſ ꝑpter eo
q nos gratos facit. in hoc ſenſu ſumit̄. i. eph̄
In laudē glie grē ei⁹: ī qua gratificauit nos ī
dilecto filio ſuo. Glo. Nos fecit gratos. Scōz
ḡ ꝺmunē acceptionē rō hui⁹ noīs grā ē donū
a deo ſine meriti datū: ſeu illud ſit ꝺcreatū vt
imago dei in nobis. ſeu ſupadditum vt ſcīa:
ſeu faciēs gratū vt ꝑmū donū ſalntifeꝝ in-
diſtinctū. de quo facta eſt queſtio: ſeu ꝑma ꝛt⁹
in qua donū grē manifeſtat̄ vt fides. vñ ad
hebr̄. vltimo. Optimū eſt grā ſtabilire coꝛ. zz
Glo. Ut bēatis fidem pfectā credētes omnia
munda eē mundis. ſeu ꝑm⁹ grē effect⁹ p⁹ lapſū
in nobis. ſ. remiſſio peccatoꝝ. vñ. i. ro. Gratia
uobis ⁊ pax. Glo. Hrā. i. remiſſio peccatoꝝ ſeu
grā ꝓgatiua quedā in ordinib⁹. vñ. i. Thi.
ı. Hrā ⁊ mīa. Glo. Hrā hic accipit̄ qō in aliis
epiſtolis dr̄ remiſſio peccatoꝝ. Hrā ꝟo quam
hic addit epīs optat̄. ſ. donatio ſpūs ſancti:
qua miniſtri dei armant̄: ſeu grē ſignū. vt p
phetia ⁊ opatio miraculoꝝ. de qb⁹. i. coꝛ. ız. Di
uiſiōes grāꝝ ſunt zc. ſeu illud qō ſegt̄ ad grāz
vt vita eterna. Ro. xı. ⁊ Jo. ı. Accipim⁹ grām
ꝓ grā. grāz glificatōis ꝓ grā iuſtificatōis. Et
Zach. 4°. Adequabit grām grē eius. Scōm ḡ
ꝺmunē noīs grē acceptionē ſeptē modis dr̄
donū creatū. donū ſupadditū. donū gratum
faciens. ꝑma ꝛt⁹ in qua donū grē manifeſtat̄
ꝑm⁹ effect⁹ grē. grē ꝓgatiua. grē ſignū. donū
ꝺſequēs ad grām. Scōm ꝓpaz ⁊ ꝑcipuā rōnē
grā eſt donū a deo ſine meritis datū: gratum
faciēs bñtē. Ex quo ꝑz qd ſit grā ſ⁹ nomē.

Conſequenter queri
tur qd ſit grā fm diffinitionē. ⁊ dant̄ multe
diffinitiones grē. Scōz anſel. grā ē coꝛdis de-
lectatio. fm alios gratia eſt ſanitas mentium

Itē eph̄. i. In quo credētes ſignati eſtis in
ſpū ꝓmiſſionis. Glo. Imagine dei reformata ī
nobis. Ex quo ſumit̄ q grā ē ſignaculū imagi
nis. Itē in glo. eplaꝝ. Hrā ē iuſtificatio ſeu
remiſſio peccatoꝝ. Itē in ps. Ut exhilaret
faciē ī oleo. Glo. Hrā ē qdam nitoꝛ anime ad
ocliandū ſanctū amoꝛē. Itē grā ē manife-
ſtatio ſpūs ſancti. i. coꝛ. ız. Diuiſiones grārum
ſunt zc. vnicuiq⁹ daꝺ manifeſtatio zc. Et hec
vltima diffinitio eſt grē gratis date: nō grē
gratū facientl. reliquę ꝟo ſunt grē gratū faci

entis. Sz quia non ponunt in gen⁹ ſ in cām:
ideo non ſunt ꝓpe diffinitiones. Prima enim
naturaliter eſt aſſignata. Hratia eſt coꝛdis
delectatio: nec ꝺuertit̄. zª formaliter. Hrā eſt
ſanitas zc. Tertia ſilr̄. grā eſt ſignaculum. 4ª
effectiue. Hrā eſt iuſtificatio. 5ª metaphoꝛice
aſſignat̄. Hrā ē qdaz motoꝛ ul qdā nitoꝛ zc. ⁊
effectiue fm q grā facit hominē gratū vl ac-
ceptū ſ⁹ q dr̄ Daniel. i. Dedit dñs grām Da
nieli in ꝺſpectu ꝑncipis eunuchoꝝ. Ponunt
aūt due tales a magrīs. Hrā eſt gratis data
gratū faciēs bñtē: ⁊ gratū reddēs op⁹ ꝓpter
bñtudinē. Alia eſt hec. Hrā eſt habit⁹ mentis
vl̄r toti⁹ vite ordinatiuus. Prima magis in-
dicat qd ſit grā fm nomē: q̄ quid ſit fm rōnē
zª indicat quid ſit fm rōnē: que ſic ꝓbat̄. Nō
eſt ſba. ⁊ ſic de aliis generib⁹. ḡ eſt qualitas.
Qualitatis ꝟo multe ſunt ſpēs. non eſt forma
vel circa aliquid ꝺſtans figura. nec eſt nālis
potentia vel ꝛmpotentia. ⁊ ſic de aliis ab ha-
bitu. ḡ eſt bñtus vel diſpoſitio. ⁊ non fiat vis
de uīa inter bñtum ⁊ diſpoſitionē. Eſt ḡ ha-
bit⁹: non coꝛporis. ḡ aīe. non aīe niſi rōnalis. ē
ḡ mentis bñt⁹. non bñt⁹ ſpeculatiuus vt ſcīa.
ḡ bñt⁹ vite ordinatiuus. ſ hoc duplr̄. in loco
particulari vel vbiq. In loco particulari vt
virtutes politice. aliis enim ⁊ aliis legib⁹ ⁊
moꝛib⁹ viuit̄ ī diuerſis regnis. Ad iſtaꝝ ergo
differētiā dr̄ vlr ordinatiuus. Sz ga oīa iſta
ꝺueniūt caritati ⁊ cuilz ꝛtuti formate: inqui
renda eſt uīa ordinationis: quā efficit virt⁹
quelibz ⁊ grā. ⁊ ꝺſtat q quelibz ꝛt⁹ vnū ſolū
actū ordinat ꝑmo ⁊ p ſe. grā aūt omnes. Igit̄
grā eſt bñt⁹ vlr ordinatiuus vite toti⁹. qō nō
ꝛt⁹ aliqua formata. ḡ relingt̄ q grā ē habitus
mentis vlr vite toti⁹ ordinatiuus.

c **Conſequēter que**
rit de dr̄iis grē an grā ſit diuiſibilis
p dr̄ias. ⁊ queritur ī gnali. Primo an grā ſit
diuiſibil⁹ p dr̄ias ſ⁹ aliquē modū. zᵒ ſuppo
ſito q fic: q̄rit̄ ſpāl⁹ de dīſiōe ipſi⁹ ī ſuas dr̄ias

Ad primum grā perficit ſbam
aīe. ꝛt⁹ aūt ꝑficit potentias ſeu vires. Cū igit̄
ipa ſba aīe ſit indiuiſibilis ꝑz q grā que ē ei⁹
pfectio debet eē indiuiſibilis. Ad oppoſitū
hēt̄. qm̄ aug. aſſignat dr̄ias grē dicēs. Q⁹ eſt
grā operās ⁊ cooperās. Hrā operās eſt que p
parat hoīs volūtatem ut uelit bonū. Hrā co-
operās que adiuuat ne fruſtra uelit. ⁊ ſumit
iſtas differētias ſ gratie iuxta illud quod dicit

Universidad de Deusto
Biblioteca

apostol⁹ ad ro.9. Non ē volentis neq; currētis ꝛc
per hoc volēs dicē q̄ non est in potestate nostra velle bonū. ⁊ hoc tangit cum dicit. Non
est volentis. nec opari bonū. ⁊ hoc tangit cum
dicit. Neq; currentis. Ideo nccia est grā que p̄
paret hominē vt velit: ⁊ adiuuet ne frustra
velit. ſ. ut exequat⁹ volitū. Si g̃ differt ⁊ ope
rari ⁊ esse: manifestū est q̄ differt grā opans
⁊ cooperans. Est igit⁹ grā diuisibilis p dr̄ias.

Itē dicit aug. in ench. Q̄ est grā p̄ueniens
ve qua dr̄. Mihi cordia ei⁹ p̄uenit me. ⁊ sbse
quens. de qua dr̄ in p̄s. Et mia ei⁹ sbsequetur
me. Et dicit q̄ grā p̄uenit aīam ut velit. sbse
quit aīam ne frustra velit. Dr̄ie igit⁹ grē sunt
p̄ueniens ⁊ sbsequēs. g̃ est diuisibilis p dr̄ias

Item in 2° sentl. di. 26. distīguit magister
grāz in p̄uenientez. ⁊ adiuuantē: ⁊ sbsequētē.
g̃ est diuisibilis p dr̄ias. Itē Ber. de grā ⁊
li. ar. Bonū cogitare velle perficere: hec tria
operat⁹ grā in nobis: ſ. differēter. Immittēdo
enim bonā cogitationē nos p̄uenit: imutādo
malā volūtatē sibi p osensum iungit. mīstrā
do osensui facultatē fortis p aptū opus ītert⁹
opifex īnotescit. Primum facit sine nobis. 2⁹
facit nobiscū. 3⁹ p nos fac̄. Est g̃ grā īmittēs
bonā volūtatē vel cogitationē. ⁊ ē grā īmu
tans malam voluntatē. ⁊ est grā ministrans
osensui facultatē. ſ. operandi. Igit⁹ ē grā diui
sibilis p dr̄ias. Itē dr̄ia actuū ponit dr̄iaz
habituū. Si g̃ differētes actus eliciūt⁹ a grā: ⁊
actus differentes ponūt differentes habit⁹. g̃
erunt differentes habit⁹ grē p quos grā distī
guit⁹ sicut ꝛtus p differētes habit⁹ distinguit⁹
qa differētes act⁹ eliciūt⁹ a ꝛtute. Grā igit⁹ ē di
uisibilis p dr̄ias sicut ꝛt⁹. Itē. i. Cor. 12°. Di
uisiones grāz sunt: idem aūt spūs. Exp̄sse g̃
relig⁹ q̄ grā diuidit⁹. So. dō. q̄ rei duplex
ē diuisio. vna ē p dr̄ias rei cētiales. alia per
dr̄ias accidētales. Diuisio p dr̄ias cētiales
illa semp ponit formā aliquā differētez. Disio
aūt p dr̄ias accidentales non ponit dr̄iam in
forma ſ solū in effectib⁹: qui relinquūt⁹ ex forma
Dicendū g̃ q̄ grā non est diuisibilis per dr̄ias
cētiales: qa ipa est vna forma indiuisibilis:
nec multiplicat⁹ p formas differētes in quātuz
grā ē: tñ bz diuersos effect⁹ quos de linquit
in anima p̄parat enim volūtatē ad bonū: vt
ipm velit. Itē addit facultatē ut possit illud
opari: ne frustra velit. ⁊ ſ⁹ hoc diuersa efficit
⁊ sic de aliis ei⁹ effectib⁹. ⁊ iuxta hanc diuersi
tatē effectuz sumit⁹ diuisio grē p dr̄ias: q̄ sūt
p̄uenies. sbsequēs. operans. ⁊ cooperans. ⁊ sic
de aliis differētiis grē. Omnes enī assignāt
iuxta differētes effect⁹: quos efficit ipa grā i
anima. Est igit⁹ dr̄ia ī grā p differētes effect⁹
seu stat⁹: ⁊ non p differētes formas. Et ſm B
dō. q̄ ē diuisibilis p dr̄ias accidētales ⁊ non
p dr̄ias cētiales: que diuersificāt cētiaz seu
formā. Uirt⁹ aūt diuisibilis est vtroq; modo
ſ. p dr̄ias cētiales ⁊ p dr̄ias accidentales.
Est enim vt⁹ diuisibilis p differentes formas:
que sunt spes fides ⁊ caritas. ⁊ est diuisibilis
ſ⁹ differentes effect⁹: qui sunt credere spare
diligere ꝛc. Fides enim est quedā forma ul' ha
bit⁹ in anima differens ab habitu uel forma q̄
est caritas. Silr effect⁹ differt ab effectu: ſ grā
non: nisi 2° modo. ⁊ hoc est quia illud qō pfic
grā p̄mo ⁊ p se est indiuisibile. ſ. sba anime ⁊
potentia que est li. ar. Et ideo grā p cētiam
est indiuisibilis. Ad auctoritates g̃ quibus
ostēdit⁹ q̄ multe sunt dr̄ie grē dicendū. q̄ oēs
ille dr̄ie sunt ipsi⁹ grē quantū ad dr̄ītes effe
ctus suos: ⁊ non quantū ad essentiā uel formā

Ad aliud qō obicit⁹ q̄ dr̄ia actuū ponit dif
ferētiā habituū. dō. q̄ duplex est act⁹. Quidā
est act⁹ quo agens agit. ⁊ est quidam act⁹ quē
agens efficit. Primus igitur actus si differat
ponit nccio dr̄iam in agente ſm uirtutem: ⁊
ſm habit⁹. Uñ ad diuersitatē talis act⁹ segt
necessario dr̄ia habituū. ſ. diuersitas act⁹ quē
agens efficit nō ponit diuersitatē in habitib⁹
nec in potentia: nec ī ꝛtute ex parte agentis.
Exemplū p̄z in igne. act⁹ enim quo agit ignis
est calefacere seu calor. Iste aūt act⁹ indiuisus
est ⁊ un⁹ in se. Act⁹ vo quē efficit ignis p istuz
actū multiplex est. qa calor efficit deficcatōez
⁊ indurationē ⁊ liquefactionē ſm diuersitatē
materie recipiētis. Iste g̃ dr̄ie actuuz in igne
sunt ex parte actus quem efficit: non quo agit
imo ille un⁹ est: ⁊ illo uno efficit illos differē
tes act⁹. Naz applicatio caloris ad lutū facit
indurationē. applicatio caloris ad cerā facit
liquefactionē ꝛc. Et isti act⁹ non ponūt diuer
sitatē in igne quantū ad ꝛtutē ignis: nec ī p̄
actu ipsi⁹ ignis: qui ē act⁹ cētialis. Bz magna dif
ferentia est ſ⁹ illos accidētalis. qa magis ē ex
pte materie. Sic g̃ cū diuersitas actuū ī grā sit
ex pte actuū quos efficit grā: non ex parte eius
qui efficit: imo un⁹ est act⁹ quo efficit: patet q̄
hec diuersitas actuum non ponit diuersitatē
habituū ſ grāe spūaliū. Jn ꝛtutib⁹ autem est
diuersitas actuū utroq; modo. qa sunt ibi di
uersi act⁹ quibus efficiūt seu agunt: ⁊ quos ef
ficiunt: qa act⁹ quo fides agit alius est ab actu
quo spes agit ⁊ caritas. qa aliud est quo cre
dim⁹. aliud quo diligim⁹. aliud quo speram⁹
Et ideo fides spes caritas sunt diuersi bītus
seu diuerse ꝛtutes. Itē alios ⁊ alios act⁹ effici
unt seu eliciūt. Ad aliud dō. q̄ illa diuisio
grē quā ponit apostol⁹: est grē gratis date: q̄
est donū dei: sicut p̄z p mēbra illi⁹: ⁊ nō ē grē
gratū faciēt⁹: que facit acceptū deo ad hīdaz
salutē eternā. de cui⁹ diuisiōe ad p̄s fit q̄stio
Et ita rō illa nō valet in ꝓposito.

c **Onsequēter que**

rit⁹ de dr̄iis grē que multiplex assignāt
Primo g̃ q̄rit⁹ de diuisione grē p duas dr̄ias.
2° de diuisiōe p tres dr̄ias. 3° de dr̄ia p stat⁹

Assignatur autem di

uisio grē ab aug. p duas dr̄ias duplex. Primo
grā opans ⁊ coopans. 2° p̄ueniēs ⁊ sbsequēs.
Querit⁹ g̃ primo de diuisione assignata p has
dr̄ias opans ⁊ coopans. ⁊ ostendit⁹ q̄ he dr̄ie
operans ⁊ coopans non diuidant grām: qa si
diuidant grām: ostat q̄ obicū q̄ ē gratia: ibi
erit operans vel cooperās. Bz ī puulis ē grā:
⁊ tñ ñ ē opās nl' coopans. g̃ iste non sūt dr̄ie
grē. Minor p̄z: qa vt dicit aug⁹. grā operans
p̄parat volūtatē ut velit. cooperās cooperat⁹
ipsi li. ar. in opere p̄ducendo. Si g̃ grā nō effi
cit in parulis q̄ uelint: nec q̄ ipsi operentur
bonū: quia ipsi non bñt vsum volūtat⁹ nec li
beri arbitrii ad volēdū nec ad opandū bonū
g̃ in ipsis non est grā operans vel cooperans
⁊ tñ in ipsis est grā. g̃ operās ⁊ cooperās non
diuidūt grām. Itē ois grā est cooperās. g̃
nulla grā est operās. g̃ operās non ē dr̄ia grē
Maior p̄z. quia omnis grā operās p̄parat vo
luntatē vt bonū velit. ſ hoc nūq; pōt facere
sine osensu ⁊ cooperatione volūtat⁹ seu liberi
arbitrii. qa nunq; dat⁹ grā volēdi bonum nisi
homo osentiat. g̃ nūq; est grā p̄parās nolūta
tem ad bonū sine cooperatōe li. ar. g̃ libex ar.
coopat⁹ oī grē. Silr ⁊ grā coopat⁹ ⁊ adiuuat
ipsi li. ar. g̃ grā semper est coopans ⁊ nūq; ope
rās p se. Itē Ber. Cooperari grē dr̄ libex
arbitriū dū osentit. Dū g̃ grā dī p̄ntat⁹ nobis
vt velim⁹ bonū: nostrū ē consentire ipsi grē.
g̃ libex arbitriū cooperat⁹ ipsi grē. silr grā co
opat⁹ ipsi libero arbitrio: qa libex arbitriū nō
bñ operat⁹ nisi dū cōsentit ad qō coopat⁹ grā.
Est g̃ grā solū cooperās ⁊ non operans: cum
cē bonū fiat in nobis a grā mouēte ⁊ libero
arbitrio cōsentiente. Itē Ber. Immutādo
malā volūtatē sibi nos p osensum iungit. ⁊
logt de grā. Si g̃ grā que facit vt velim⁹ bo
nū ipa imutat malā volūtatē: vt velit ⁊ fa
ciat bonū. g̃ coopera t ipsi ad bonū volitū exe
quendū. ⁊ ita est grā cooperans solum ⁊ non
operās p se. Itē dupl' assignat⁹ dr̄ia inter
grām operātē ⁊ cooperātē. Prima est q̄ grā
operans est que facit velle bonū. grā coopās
que facit operari bonū. 2ª dr̄ia est qa sicut dr̄
sup illud p̄s. dñs p̄tector vite mee. Hrā opās
ē qua agim⁹. grā cooperans qua resistim⁹ tē
ptationi. Quātū ad p̄mā dr̄iam oñdit⁹ q̄
eadē sit grā cooperans ⁊ grā operās: qa eadē
est volūtas iuncta actui: ⁊ non iūcta actui:
quia eadē est volūtas eundi Romā qua nolo
dum non vado. ⁊ qua volo dum uado. g̃ silr
eadē est grā que facit velle quod est iunctū
actui. ⁊ grā que facit velle non iunctū actui
Est g̃ eadē grā que facit velle ⁊ operari. Nō
est g̃ alia grē dr̄ia ab opante: q̄ facit nos ope
rari. ⁊ ita non est ponē grām coopantez: imo
eadē est cū grā cooperante. Itē nanū ē effi
cere p plura qō p vnū pōt effici sufficienter.
Si g̃ p grām operantē sufficiēter ordinat⁹ vo
lūtas ad velle ⁊ operari. g̃ uanum est ponere
grām cooperātē. Itē ōnter obr ad secūdā
drīam. q̄ gratia cooperans non sit dr̄ia grē
qa ostat q̄ dyabol⁹ nūq; potest uincere reni
tentem ⁊ maxime illū qui bz grām. g̃ si homo
bz grām opantē sufficit ei ad resistendū dya
bolo: ⁊ ita ad resistēdū tēptatiōi omni. Itē
minimū bonū magis ē bonū q̄ maximū malū
sit malū: qa bonū cū actu est: malū aūt cū de
fectu. g̃ minima grā possum⁹ resistē dyabo o ⁊
omni tēptationi siue malo. g̃ p grām opantez
possum⁹ resistere tēptationi. ⁊ ita non est ne
cessaria grā alia cooperās. Itē in xp̄o non
fuit ponere grāz qua resister et temptatōi: qa
fuit impossibilis peccare: nec poterat tēptari
tēptatione interiori. i. qua afficeret⁹ sua beata
anima ex aliqua parte: sicut ⁊ nostra afficitur
g̃ in xp̄o non fuit grā coopans. ⁊ fuit grā ple
nissime in ipso: ut manifestū est. g̃ grā coopās
non est una dr̄ia grē. ſm q̄ ponit⁹ grā coopans
ad resistēdū tēptationi. Consequēter q̄rit⁹
an iste sint ponēde dr̄ie. ſ. grā p̄uenies ⁊ grā
sbsequens. ⁊ ostēdit⁹ q̄ non. In xp̄o enim non
fuerūt iste dr̄ie. ſ. grā p̄ueniens ⁊ sbsequens.
Cū g̃ in ipso fuerit grā plenissime p̄z q̄ iste ñ
sunt de dr̄ie grē. Maior p̄z. qa xp̄us nūq; fuit
sine grā. imo grā fuit coeua sue nature. g̃ non
fuit in eo p̄ueniens grā. Cū igit⁹ grā sbsequēs

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicaf reſpectu p̄ueniēt. p̄z ſilr q̄ non fuit in eo grā ſbſequēs. ḡ in ip̄o non fuerūt iſte dr̄e

Jte; grā p̄ueniens dr̄ reſpectu uoluntatis quā p̄uenit īmittēdo ei bonam cogitatiōez. ⁊ hoc dicit Ber. Immittendo bonā cogitationem nos preuenit. Sz fm hoc obr̄. quia ſicut dicit aug. in li. de p̄deſtinatōe ſanctoꝝ. Quis non uideat p̄us eſſe cogitare q̄ credere: nullus quippe crederet aliquid niſi p̄us cogitauerit eſſe credendū. ḡ cogitatio p̄uenit grāz credēdi. ⁊ hec eſt grā in fide. Nec autē dicit eſſe p̄ma grā: ⁊ fm aug. grā p̄ueniens. Sz cogitatio eſt mot⁹ liberi ar. ḡ mot⁹ liberi ar. p̄uenit vel p̄cedit p̄mā grām: ⁊ non e9. ḡ non ē p̄ueniens motū liberi ar. reſpectu c⁹ dr̄ p̄uenire. Non eſt ḡ ponere grām p̄uenientē. Jtē aug. ſup illud p̄s. Concupiuit anima mea deſiderare iuſtificatiōes tuas ꝛc. Diſtinguit tres gradus perueniēdi ad grām gratū faciētem dicens ſic. Uidem⁹ nōnūq̄ q̄ utiles ſunt iuſtificationes dei. i. opa iuſticie. ꝺ infirmitate p̄pediti non deſideram⁹. p̄uelat intellect⁹. ſeq̄ tard⁹ aut null⁹ affect⁹. ſcim⁹ bonū nec delectat agere. cupim⁹ dr̄ delectet. Secūdū hoc ḡ p̄mū eſt dr̄ uideam⁹ q̄ ſint dr̄iles ⁊ honeſte iuſtificationes. deinde ē eas deſiderare. dr̄timo delectari in opere eaꝝ. Jtelle&t⁹ ḡ boni p̄cedit cū cupiſcētia. ⁊ ocupīa delectatione in ope eaꝝ. Sz uidere ⁊ intelligere hi⁹ iuſtificationes an bone ſint: ⁊ deſiderare eas hoc ptinet ad liberū ar. ⁊ hoc facit ſine grā p lumē rōnis īnatū de quo p̄s. Signatū eſt ſuper nos lu. u. r. o. Delectari aūt ē in executione ⁊ opatione eaꝝ: ꝺ eſt grā pficiente. ḡ mot⁹ liberi ar. p̄uenit grāz ⁊ non e9. ḡ non eſt ponere grām p̄ueniētē: cū reſpectu hui⁹ dicaf p̄ueniēs. ſ. qa p̄uenit li. ar. ad bonū. īmo e9 eſt. Jtē dr̄ ut dr̄. ſi homo facē quod in ſe eſt: deus dat ei grām. Facere autez quod in ſe ē non ponit grām ſ actū liberi ar. Si ḡ facere q̄ in ſe ē p̄cedit. ergo actus liberi ar. p̄cedit grām. ḡ non eſt grā p̄ueniens li. ar. Ad oppoſitū arguit aug. ex auctoritate apoſtoli z. ad Cor̄. 3. Non q̄ ſufficientes ſimus cogitare aliqd a nobis q̄ſi ex nobis. ꝺ ſufficientia noſtra ex deo eſt. Ex quo videf q̄ cogitare aliqn id boni non eſt ex nobis. ḡ cogitationez boni non hz homo a li. ar. ſuo: ꝺ a deo: ſeu grā ſibi data a deo. Erā ḡ p̄uenit li. ar. ⁊ eiuſ actū ad bonū. ḡ ncce eſt ponere grām p̄ucnientem

Jtē Ber. Immittendo bonā volūtatē nos p̄uenit. Sed cogitatio boni act⁹ ē act⁹ liberi arbitrū. ḡ grā p̄uenit li. ar. Jtē aug⁹. in ench. Erā p̄uenit vt velim⁹ bonū. Igit̄ neceſſe ē eē grām p̄uenientē. So. Notādum ſicut dicit Ugo de ſancto vic. ſup illud Jſa. i. Uuln⁹ ⁊ liuor ⁊ plaga tumēs ꝛc. Q̄ alia ſunt bona nature. alia ſunt bona grē. ꝺ hec a grā p̄ueniēte. ⁊ hec a ſbſequente. Secūdū hoc ḡ dō. q̄ grā p̄ueniēs ⁊ ſbſequēs multis modis dicūr ī nobis. Uno mō omuniter ⁊ impꝛopꝛie. ⁊ ſic grā p̄ueniens dr̄ in nobis donū nature: ſeu cōſtitit in donis nature. ſbſequens eſt don ī gratuitū ſeu in donis gratuitis. fm hoc dr̄ imago dī ī nobis grā p̄ueniēs q̄ poſſum⁹ deū cognoſcere ⁊ diligere. ⁊ ſic ē grā p̄ueniēs donum gratis datū. Alio mō dicūr omuniter: ꝺ trī. ꝓtie. ⁊ ſic grā p̄ueniēs dr̄ grā gratis data. grā ſbſequens dr̄ grā gratū faciēs. ⁊ ꝑ hunc modu; dr̄ grā p̄ueniens q̄ homo exiſtens in peccato mortali cogitat de futuro iudicio. ⁊ de pena eterna ⁊ de dīna mīa. ⁊ ex hoc cogitat ſe conuertēdū ad deū. ⁊ ꝑ hoc loq̄f aug. in li'. de p̄deſtinatione ſanctoꝝ. Prius eſt cogitare bonum q̄ credere. ⁊ trī dicit ibi. q̄ ipm cogitare bonū ex deo eſt ſeu ex grā. vñ introducit auctoritatē apoſtoli. z. ad cor̄. 3. Non q̄ ſufficientes ſim⁹ ꝛc. Tertio mō dr̄ grā p̄ueniēs ⁊ ſbſequens ꝓpꝛie ⁊ non omuniter. ⁊ ꝑ hoc dr̄ grā p̄ueniēs gratū faciēs: ⁊ hoc multiplr̄ eſt: quia vno modo dr̄ grā p̄ueniens qua liberamur a peccato. ſbſequēs grā qua boni ſum⁹: vt dicatur grā p̄ueniēs que purgat animā a peccato ſbſequens que pficit ipāz in bonū. ⁊ fm hunc modū dic̄ aug. in li. de natura ⁊ grā. Erā p̄uenit vt ſanemur. ſbſeqū ut ſanati vegetemur. Ulterius dr̄ magis ꝓpꝛie. ⁊ fm hūc modū dr̄ grā p̄ueniēs qua boni ſum⁹. ſbſequens qua bonū opamur. Uñ fm hoc grā p̄uenies unformat ipſaz animā. ſbſequēs ip̄m libez ar. ad operādū bonū fm q̄ dic̄ aug⁹. Erā p̄uenit volētē vt uelit. ſbſeqū ne fruſtra uelit. Jtē dr̄ ſtricto modo. ⁊ ꝑ hūc modū grā p̄uenies eſt qua bonū operamur. grā ſbſequēs qua malo reſiſtim⁹. Uñ aug⁹. in li'. de natura ⁊ grā. Erā p̄uenit ut pie uiuam⁹. ſbſeqū ut cum illo ſemper uiuam⁹. n̄ic p̄uenit ut nocemur. ſbſeqū ut glorificemur. Secūdū ḡ hunc modu; intelligendū ē de grā p̄uenīēte ⁊ ſbſequēte. Silr̄ notāduz eſt de grā opante ⁊ coopante. ga grā opans ⁊ coopans dr̄ reſpectu potētie opantis q̄ ē li. ar⁹. ⁊ ꝑ hunc modū dr̄ duplr̄ Uno mō eſt grā opans que facit uelle bonū. coopans qua exequimur uel operamur bonu; ex nrō arbitrio. cum ipſa grā ꝺ ē opans eſt q̄ facit uoluntatē bonā. coopanf inquantū cum li. ar. efficit bonū op⁹. Jtē alio modo dr̄ grā operans ⁊ coopans fm q̄ p utrāq; operamur Sz opari eſt duplr̄. ſ. in faciendo bonū vel in reſiſtendo malo. Dicit̄ ḡ grā operans qua operamur bonū. coopans dr̄ q̄ reſiſtim⁹ malo ſeu tēptationi male. Ad vtrūq; enim requiritur grā: quia vtrūq; bonum eſt ſupra ptātē rōis eleuatū. Nam bonū ad quod tendim⁹ ſup nos eſt: nec ad il ud ex nobis p̄uenire poſſum⁹. tēptans etiam ꝑ⁹ ptātē ſupra nos ē. Job. 41. Nō eſt ptās ſup terrā q̄ ꝓpareť ei. Opans ḡ grā ē ad opandum bonū. coopans ad reſiſtēdū malo. Notandū igit̄ ē q̄ vna iſtaꝝ diuiſionū eadē ē cum alia fm rē. ꝺ differūt ꝑ⁹ noīs rōnē. nam eadē ē grā opans ⁊ p̄ueniēs: ꝺ differenter: qā vtraq; oparaf reſpectu liberi arbitrii ut cā mouēs ip̄m. ꝺ p̄ueniēs dr̄ inquātū ſemp p̄ſto ē vt cā bone volūtat⁹ ⁊ ſi in effectu non cauſet. Opans ꝛo efficit bonā volūtatē. vn ꝛo grā p̄ueniēs ⁊ opans dicūr cauſa bone volūtatis. ꝺ p̄ueniēs dicit cāz ꝑ⁹ habitū. opans dic̄ cām fm actum. Silr̄ eadē ē grā ſbſequēs ⁊ cooperans. ꝺ ſbſequēs dr̄ reſpectu p̄ueniētis q̄ facit volūtatē bonā: eo q̄ adiuuet volūtatez iam exñtē bonam ad faciēdū bonum. Coopās ꝛo dr̄ reſpectu liberi arbitrii inquātū ex grā ⁊ libero ar. op⁹ bonū p̄cedit. Ad p̄mā rōnē in ꝛrariū dō. q̄ in paruulis non eſt grā fm has intētiones opans ⁊ coopans fm actū: ꝺ ī habitu: qa illa eadē grā que modo eſt ī puulo erit in ipo opans ⁊ coopans: q̄ſi opabif ⁊ habebit vſum ſui li. ar. Iſte enī dr̄e dicūr p̄ cōparationē ad opari. Uñ cū in paruulis nō ſit operatio nec ptās opandi in actu: ꝺ ſolū in habitu: qa non bñt vſum arbitrii: p̄z q̄ non ponēr iſte intētiones in paruulis ī actu ꝺ ī hītu.

Ad aliud dō. q̄ libez ar. fm duplicē rōnez oparaf ad grām. ſ. in rōne recipientis ⁊ ī rōne opantis. ⁊ trī vtrūq; ē volūtatis ſeu li. ar. ſ. recipere grām ⁊ cū grā opari. Dicēdū ḡ q̄ fm q̄ oparaf ad ipſam in rōne recipiēt⁹. fm hoc dr̄ grā opans: nec ip̄z arbitriū dr̄ coopans ipſi p̄z hanc rōnē. qa ꝓpaf ei in rōne recipiēt⁹. Sc̄m aūt q̄ ip̄m libez arbitriū agit p grām: fm ꝺ ꝓpaf ad grām in rōne coopantis. ⁊ fm hoc dr̄ grā coopans. qa ſimul libez arbitriū opatur cū grā. Q̄ trī obicit q̄ grā nunq̄ relinquit ſuum effectū ſeu bonam voluntatē ī arbitrio ſeu conſenſu liberi ar. ⁊ ita coopaf ipſi grē cōſentiendo. dō. q̄ vez ē: trī ꝑ⁹ rōnē iſtam non dr̄ grā coopans ſ opans qa in receptiōe grē hoc ē qñ efficit uolūtatē bonā: p̄or ē actio grē Deinde conſenſus ipſi⁹ arbitrii ſeu coopatio in conſentiēdo. ⁊ ideo grā dr̄ hic opans. ſ li. ar. dr̄ cū grā opari: qñ opaf bonū p grām. Quia ḡ op⁹ elicit̄ a potētia arbitrii ipſa grā iuuante ip̄m li. ar. dr̄ opans. ipſa ꝛo grā coopās velut admīculās opanti. Per hoc p; rñſio ad rōes ſumptas iuxta auctoritatē btī Ber. Ad p̄mā qua obiēdit q̄ coopans ñ ſit ꝺr̄a grē: quia eadē eſt volūtas ꝺiūcta actui ꝛc. dō. q̄ vez ē q̄ fm eēntiam oīo eadez ē grā opans ⁊ cooperans: ꝺ differūt ꝑ⁹ effect⁹. ⁊ quātū ad hoc diſtinguit̄ coopans ꝛra operantē. qa ali⁹ ē effectus grē: cū facit nos velle bonū. ali⁹ cū facit nos exeq bonū. ⁊ quātū ad p̄mū effectum dr̄ grā opans. quantū ad z⁹ grā cooperāſ: ſic eadē eſt volūtas ꝺiūcta actui exteriori ⁊ ñ ꝺiuncta actui interiori. ꝺ trī differt fm effectum ſolum

Ad aliud dō. q̄ nō ē ponere grām opantē ⁊ coopantē eē aliā ⁊ aliā: ꝺ ad aliā ⁊ ad aliuz effectū. ⁊ ideo nō ſupfluit grā cooperās: quia nō ſupfluit ei⁹ effect⁹: q ē remouē granedinē ī nobis impedientē ad opandū bonū. de qua. 9°. ſap. Co: p⁹ qđ co: rūpit̄ aggūat animā. Ad rōnes gb⁹ oſtēdit̄ q̄ ñ ē ponē grām coopantē quantū ad ſecūdā dr̄iam que aſſignaf inter grām opantē ⁊ cooperātē. Dicēdū ad p̄mam q̄ non eſt ponē aliā ⁊ aliā grām p eēntiaz ad faciendū bonū ⁊ reſiſtēdū malo ſeu tēptatōi male. trī differt ꝑ⁹ effect⁹ i. quia aliō efficit cū facit nos opari bonū: ⁊ cī facit nos reſiſtē tēptationi. poſſum⁹ enim habere vnū ſine alio ⁊ quātū ad opari bonū daf grā opās. gratia ꝛo cooperās daf ad reſiſtendū tēptationi.

Q̄ ꝛo obicit q̄ p grām p quam opamur bonū poſſum⁹ reſiſtere tēptationi. dō q̄ vez ē q̄ p ipſam poſſum⁹ reſiſtere tēptationi: ꝺ nō facilr̄ Per grām aūt cooperāte reſiſtim⁹ facilr̄. grā ḡ vt cooperās reſpicit facultatē reſiſtēdi malo. ⁊ ideo neceſſaria: qa effectus neceſſari⁹.

Ad aliud dō. q̄ vez ē q̄ p grām poſſum⁹ reſiſtere tēptationi ſeu malo: ꝺ non facilr̄. ⁊ hoc ē qa habem⁹ in nobis fomitē impediētē ad hoc ⁊ ideo neceſſaria ē ad facilr̄ reſiſtendum. hec aūt dr̄ grā coopans. vñ grā operās ad bonū operādū. grā cooperās ad facilr̄ operādū: qa faciliter operamur bonī cū faciliter reſiſtim⁹ ei qđ impedit nos ad operādū qđ volum⁹ per grām opari. Ad aliud ꝺcedēdū ē q̄ ꝑ⁹ hāc rōnē nō fuit grā in xp̄o: ⁊ q̄ grā in nobis ſit ad tor: hoc venit ex defectu ſbi. vbi enim grā inuenit pfectū ſbm: ſicut fuit xp̄s: ibi non eſt

Universidad de Deusto
Biblioteca

fm hanc rōnē. Uñ sicut in xpo non fuit grā ad effectū sanādi:ga nihil erat in eo sanandū ga non poterat peccare.ꝛ hoc fuit ꝓpter pfectionē ipsi⁹.ita in ipso nō fuit grā ad resistēdū tēptationi ꝓpter ipsi⁹ pfectionē.ga nō poterat tēptari tēptatione interiori: seu quātum ad actū interiorē.ſ in nobis ꝛ in ipo Adam post peccatū est effect⁹ ꝛ corruptio fomitis: ga fomitē hēm⁹ qui fouet peccatū in nobis.vñ ipe dyabol⁹ pōt nos tēptare interi⁹ ꝛ facere impssionē ꝛ infectionem in parte sensualitatis ꝛ ꝓpter hoc indigem⁹ grā ad resistēdū isti tēptationi.ꝛ hec dr cooperās. Ad rōnes qb⁹ obr de grā ꝓueniēte ꝛ sbsequēte dō. q q̄uis homo cogitet ꝛ faciat quicqd pōt:ista nunq̄ ꝓcedēt grām vt meritū.ꝛ in hac rōe dr grā ꝓueniēs:ga nūq̄ ꝓuenit a li.ar. meritorie.

Dicendū igit q actio li.ar. hoīs exñtis ī pctō mortali:qñ movet ex recta intētione.ꝛ fac qō in se est:ꝛ de⁹ vat ei grām:non ꝓcedit grām vt meritū seu meritorie.ga non pōt mereri q vel sibi grā ga īgrat⁹ē.ꝓuenit tñ actio illa grām vt disponēs ad ipsam.ꝛ hoc mō cogitatio ꝛ desideriū ꝓuenit grām. ꝛ hoc intelligit aug⁹.sup illud ps. Concupiuit aīa mea desiderare ꝛc.uñ ꝓueniūt ipi; sicut dispositio ꝓuenit formā. Aliqñ'etia; ꝓuenit libe; ar. grām vt meritū.ꝛ hoc respectu grē sbsequēti ꝛ non respectu grē ꝓuenientis. vnde aug. Uolūtas hoīs multa dei dona ꝓcedit.ꝛ hoc ꝓuenire vel ꝓcedere ipa; est quantū ad maiorez effectū grē.vnō dicit aug.ad Bonifaciū.Grā mere⁹ augeri vt aucta mereat⁹ꝛ pfici volūtate ocomitāte ꝛc. Uñ cū aliquis hēat grām ꝛ postea opat⁹ p illā mere⁹ vt augeat illa,gratia quantū ad maiorē effectū:quonq; ꝓueniat in gloria. Per hoc pz solutio ad illō qō obr per aug. q cogitatio bona ꝓuenit grām credēdi que ē ꝓma grā seu ꝓueniēs.dō q non ꝓcedit ipam sicut cā grē ſ sicut dispositio habilitās ad recipiēdū grām. Patet etiā solutio ad aliud qō obr q ſi homo facit qō in se est nō ꝓuenit grāz meritorie ſ dispositiue. Et sic patet solutio ad omnia obiecta.

Consequenter queritur

de assignatione divisionis p tria membra Ad qō sic. Ad xtrū ē pfectionē xtutis requirūt tria.ſ.scire.velle.ꝛ ītmutabilr operari. Si q̄ quicqd est attributū xtuti pōt attribui grē que est causa xtutis. q̄ ad grām ptinet ordinare ad rectitudinē sciēdi.ꝛ hoc p scire.ꝛ ad rectitudinem volēdi per velle. ꝛ ad rectitudinem opandi p operari.quia hec tria ocurrunt ad xtutē scire bonū.velle bonum.opari bonū.q̄ ſ⁹ hoc requirit grā ſm tres vīas.ſ. faciens cognoscere vel scire bonū.grā faciēs velle bonū.ꝛ grā faciēs opari bonū. Item Ber.de grā ꝛ li.ar.Ipsa grā ītmittendo bonā cogitationē nos ꝓuenit.ītmutādo malā volūtatē nos per osensum deo iūgit. ministrādo osensui facultatē intern⁹opifex ītotescit.Ex quo relinquit q ē grā faciens bonū cogitare ꝛ grā faciens bonū uelle.ꝛ grā faciens bonū operari.q̄ diuisibilis est per tres vīas. Ad oppositū.Habem⁹ grām sufficienter divisam p duas vīas.p grām ꝓuenientē ꝛ sbsequentē Operantē ꝛ cooperantez. q̄ superfluit tertia vīa. Item z.senten.di.z6.Distinguit magister grām in prevenientē adiuvātē ꝛ sbsequentē.Sed obr.dicit aug.in ench.Precedit bona volūtas hoīs multa dei dona ſ nō oīa. Que aūt ñ ꝓcedit ipsa in eis est:ꝛ ipsa iuvat Ex hoc arguit⁹.potius q̄ bona volūtate iuvat grām q̄ grā bonā volūtatē. q̄ grā adiuvans nulla ē. Consequēter est qō de assignatiōe ista; vīa; grē qualr se habēt. Bernard⁹ enī postq̄ distinxit tres vīas grē. īmissiuā bone cogitationis:ꝛ ītmutatiuā male volūtatis: ꝛ ministratiuā facultatis seu potestatis opādi Postmodū ipe assignat has vīas inter istas grās dicens. Primū utiq; est ī quo nos nihil facim⁹. z⁹ ho facit nobiscū. 3⁹ ho p nos facit ꝛ ex ſ ocludit aliā vīaz. Primū quidē ī quo nihil facimus nec vltimū:ſ solū mediū nobis reputat⁹ī meritū. Tertiam vīam assignat dicens.Ualet utiq; ad meritum intentio. ad exemplū actio.utriq; ho ꝓcedit cogitatio.

Obicit q̄ ꝑmo sup hoc q dic q ꝑmū fac ſine nobis.ſ.īmissionē bone volūtatis. quia sicut ī potestate li.ar.est velle ita ꝛ cogitare: ga cogitare rōnis ē.Libe; aūt arbitriū ē facultas volūtatis ꝛ rōnis. q̄ in volūtate ei⁹ē cogitare uel non cogitare bonū. Nō pōt igit īmitti ei bona cogitatio sine suo osensu. Cum igit coopari dicat⁹ li.ar.grē dum osentit.q̄ īmissione bone cogitatōis coopat libe; ar.ipsi grē. q̄ non dicit ve; diuidendo seu dicēdo q primum facit sine nobis. Silr obr super ℔ qō dicit q ꝑmū nec ultimū ſ solū mediū reputatur in meritū.Ualt q̄ dicē q ꝑmū.ſ.cogitare bonū non reputat⁹ ad meritū. Sz ꝛtra est ga in omni actōe meremur q̄ ē movente caritate ꝛ libero.ar.Si q̄ ex caritate movet⁹ multotiēs arbitriū ad cogitandū bonum.ergo cogitare bonum debet ei reputari ad meritū. Similr obr de hoc q dicit q tertiū.ſ.actio boni nō reputat⁹ in meritū.Ex quo videt⁹ q actiōe exteriori non mereamur.Sz ꝛtra.Actio boni exterior ꝓcedit ex libero arbitrio ꝛ caritate. Sz ī oī tali est mereri. q̄ ī tertio qō est actio boni ē mereri.ꝛ ita falsum dic. So.dō q cum grā sit pfectio potētie que est in libero.ar. ſm act⁹ ipsi⁹ liberi ar.erit assignare vīas grē. Ad li. autē arbitriū p⁹ ptinet cogitare. oñter velle postmodū exeq seu opari.Secūdū ℔ q̄ Bern. assignat triplicē vīaz grē. Prima ē īmissiua bone cogitationis. z⁹ ītmutativa male volūtat⁹.3⁹ ministrativa facultat⁹ ad exequēdū seu ad opādū bonū. Uñ dic Ber.in li.de grā ꝛ li.ar. Tria hec grā opat⁹: seu de⁹ q opat per grām in nobis.ſ.cogitare bonū.velle bonum. exeq bonū nl'pficē. Ad illud qō ꝑmo obr ī ctrariū q supfluit divisio grē p tres vīas: cum sufficiēter sit divisa p duas vīas.dō. q reducibilis est ad illā q̄ est p duas vīas.Grā.n.ꝓueniēs excitativa dr ad cogitādū bonum ꝛ ita ꝑma grā īmissiva bone cogitationis cō ꝑhēdit ſ grā prevenientē.alie vero due vīe. ītmutativa male volūtati ꝛ mīstrativa facultatis:iste oꝑhendūt ſ grā sbsequēte:ga grā sbsequēs dr ad duplicē actū.ſ.ad actū interiorē q̄ ē velle.ſ.in affectu: ꝛ ad actū exteriorez in effectu. Ad z⁹ dō q grā dr iuvare liberū arbitriū.ga īpossibile ē q libe; ar.eleuet⁹ ī debitū velle.ſ.in velle bonū ꝛ meritoriū per ptātē sua:nisi adiuvet⁹ a grā.ꝛ ſ⁹ ℔ dr gratia adiuvās.Silr grā adiuvat⁹ p libe; ar.ga grā non oparet⁹ nisi eēt osensus vl assensus liberi ar.ꝛ iō dr libe; ar.adiuvare grām:dū osētit ipsi grē.ꝛ ſm ℔ dr z⁹ sentl.di.z6.Congruēter dr q̄ bona volūtas iuvat grām: qua ꝓuenit: dū osentit ad effectū bonū. Ad aliō dō. q cogitatio boni est duplex.Uno mō dr cogitatio boni p⁹ excitatio li.ar. ad cogitādū bonū seu osequat⁹ effect⁹ seu nō. Alio mō dr cogitatio boni act⁹ ille q osequt⁹ excitationē: dū ratio excitativa osiderat bonū. Uñ cogitare ꝑmo modo ē act⁹ excitandi ad velle bonū.Cogitat⁹ z⁹ mō est cogitare bonū.ſm ꝑmū modū nihil facim⁹ ī cogitatōe boni.q enī cogitatio boni excitet volūtatē ad bonū:hoc a nobis ñ ē ſ a grā.Et ſ⁹ ℔ logt⁹ Ber.ꝛ vult dicē q ipa grā ē ꝑmū excitās li.ar.seu li.ar.movet⁹ seu non ad cogitandū de bono.ꝛ hec est illa pulsatio de qua dr apoc.3. Ego sto ad hostiū ꝛ pulso. ꝛ ita quātū ad illū modū nihil facit volūtas quantū tñ ad z⁹ modū opat⁹ aliqd voluntas seu li.ar.ꝛ exꝑplū ē. Dic enī in excitatiōe qua excitat⁹ ocu⁹ ꝓ lumē ad vidēdū nihil fac ocul⁹.ſ fac in ipo aspectu quo videt mediante lumine.Silr in excitatione illa nihil facim⁹:tñ in osideratōe aliqd facim⁹.ſ.in motu rōis ad cogitandū bonū. vñ pñtans imaginem boni ē grā.ꝛ ℔ sine nobis.ſ z⁹ nobiscū ē ꝛ fac meritū. Ad aliud dō q est ctra illud qō dic q ꝑmū non reputat⁹ in meritū.dō.q sicut victoria tota pugne attribuit⁹ regi:ꝛ non militibus:ſ ꝓ ipsos exerceat⁹. ꝛ hoc est ga ipse rex ē imperās bellū.ꝛ iō penes ipm dr residere victoria.Secūdario tñ tribuēda militib⁹.Similr dō q volūtas ē impans actui suo:qui ē velle Impat etiā aliis actib⁹.ſ.cogitationi de bono ꝛ executioni.ga ſi volo cogitabo bonū.Si nō volo nō cogitabo.silr ſi volo faciā ꝛ nō faciā bonū.vnde isti actus sbiecti sunt ipsi volūtati:ga est impans eis.ꝛ ideo ꝓncipalr meritus residere dr penes ipsam voluntatē.est tñ alior actuū secūdario.Cum q̄ dic Ber.q solum mediū.ſ.nolūtas boni reputat⁹ ad meritū:ꝛ ñ ꝑmū nec; tertiū.logt⁹ ſ⁹ ꝓncipalitatē.vñ nō excludit q nullo mō reputat⁹ ad meritū.ſ ſm ꝓncipalitatē.q̄ſi dicat q alia sine volūtate nō sunt meritoria.ſ volūtas sine ipsis bñ ē meritoria.vñ nec libe; ar.ad cogitādū nec act⁹ exterior semp reputat⁹ ad meritū:ſ nolūtas sēp Uñ dic q plerūq; extorquet ipsam actionem timor inutilis: aut simulatio damnabilis.

Ad aliud qō obr de intētione q nō valet ad meritū ga ē in rōne seu cogitatiōe:circa quā non residet meritū.dō q intētio dr duplr:ga intentio dr respectu finis.ſ tendere in finē ℔ ē duplr.vel p osideratōem ipsi⁹ finis. uel per motū ꝛ inclinationē in finē. Primū ē rōnis. z⁹ voluntatis.vñ rō est quasi doctor.volūtas est quasi executor rōnis. Per rationem finem osidero tm:seu inclinor:seu nō. Per volūtatē aūt inclinor ꝛ tendo in omnib⁹ opib⁹ meis in ipm finē.ꝛ iō valet ad meritū ista tendentia ī finē vel intētio.ꝛ de hac logt⁹ Ber.Obiectio aūt ꝓcedit de ꝑma que solū ē p osiderationez finis:circa quam non est meritū.

Consequenter queritur

tur de dria grē quantū ad stat⁹ añ peccatuz post peccatū.añ incarnationē.p⁹ incarnatōez ī statu puli ꝛ adulti.Querit q̄ utz sit ei⁹ dē

Universidad de Deusto
Biblioteca

rōnis grā in hoīe ante peccatū ⁊ p⁹ peccatū ⁊ videt q̄ non: qa in hoīe ante peccatū fuit grā informās sic ī adā. Jn hoīe aūt p⁹ peccatū fuit grā reformās. Bz nō est eiusdē rōnis informare ⁊ reformare. Srā igit non est eiusdē rōnis in hoīe ante peccatū ⁊ post. Jtez in adam ante peccatū fuit grā sine sacro. ⁊ ī hominib⁹ post peccatū est grā sacramentalis. Bz non est eiusdē rōnis grā cū sacramēto ⁊ gtia sine sacro. Jtē grā sine sacro ante peccatuz se hz ad aīam velut medicina ꝺseruatia sanitat. Srā sacralis post peccatū se hz ad animā velut medicina curatiua morbi. Sed non est eiusdē rōnis medicina ꝺseruatiua sanitatis ⁊ curatiua morbi. ğ nec grā ante peccatuz ⁊ post peccatū est eiusdē rōnis. Ad oppositū Non est differentia rōnis lux expellēs tenebras ⁊ pficiēs ⁊ illūans aerē. Bz grā ante peccatuz est uelut lux pficiēs aīam: sicut lux pficit aerē Srā post peccatū est sic lux expellēs tenebras peccati. Non est ğ differens rō grē ante ptm̄ ⁊ post. Jtem non facit vrīam in calore fm rōnē qō expellit frigidū ⁊ qō informat ñ frigidū: sicut lignū. ğ silr grā non differt fm rōnē: fm q̄ expellit peccatū: ⁊ fm q̄ ifomat añ peccatū. Sō. dō. q̄ nō differt fm rōnē eētialē grā añ peccatū ⁊ post peccatū: ꝺ solū hz rōnē accidētalē. vnde sicut eadem medicina p eētiā est ꝓncipiū sanitat ⁊ curationis: differēs tm̄ fm accidētalē rōnē qa ad sanitatē se hz p se. ad curationē p accn̄s: boc est si inueniat morbū in corpore. Jta eadē ē grā fm rōnez essentie que ē ꝓn⁹ sanitat in aīa p se. ⁊ curationis morbi peccati p accn̄s: boc est si inueniat peccatū in aīa. Ad p̄mū dō. q̄ eadē est grā informans ⁊ reformās p eētiā: ꝺ alio modo se hn̄s. qa aīa ante peccatū fuit informis ⁊ ī potētia ad formā negatiue: quia nō hēbat formam. Jnformata aūt fuit p grām. Et ꝓpter hoc dr̄ grā ante peccatū grā informās. aīa aūt p⁹ peccatū fuit informis p̄uatiue: ⁊ ī potētia ad formā p̄uatiue. i. cū ctraria dispositōe. s. ptō. quia hēbat deformitatē ꝓpter ptm̄. Srā autē aduenies ei expellit illā formā ctrariā faciens tem aīam deformē: ⁊ introducit se ī aīa. ⁊ iō post peccatū dr̄ reformās. Q̄ ğ grā dicat informās ⁊ reformās añ peccatū ⁊ post peccatū. hoc non est ex parte sui: ꝺ ex parte suscipiētis: ī quo si inueniat ptm̄ dr̄ reformās. si ꝺo ñ inueniat dr̄ informās. Ad aliud dō. q̄ in medicina facit dꝛiam eētialē curatiuā egritudinis: ⁊ ꝺseruatiuā sanitatis: hoc ē ex impfectiōe medicine: imo ex pfectione medicine esset q̄ ipsa eadē curaret ⁊ ꝺseruaret. vñ hāc medicinaz ponerēt medici pfectā: que curaret morbuz ⁊ ꝺseruaret sanitatē. aliā ꝺo que tm̄ curat: vel tm̄ ꝺseruat non ponūt eē pfectā. Quia ğ grā se hz vt medicina pfecta ī aīa. ideo ꝺe ei⁹ pfectione est ⁊ q̄ curet si inueniat quid curādū in aīa. ⁊ q̄ ꝺseruet aīam in sanitate. ğ grā sacramētalis ⁊ grā sine sacro nō differt fm illō qō dat: quia vtrobiq̄ dat grā eadē p eētiā ꝺ differt quātū ad illud p qō dat.

Consequenter queritur an añ incarnationē ⁊ p⁹ incarnationē differat grā p eētiā. ⁊ oñdit q̄ sic. Dio⁹. Omne datū optimū descēdēs a patre luminū reducē nos p Jhm ad ꝺgregātis patris vnitatē. Si ğ grā añ incarnationē non būit ptātē ad hoc vt reducēt ad patris vnitatē. Bz p⁹ īcarnati onē būit. s. p xp̄m passum. ğ alterius est ante incarnationē ⁊ post. Jtē ante incarnatōez non potuit nobis grā p̄stare vitā eternā. ꝺ p⁹ incarnationē potuit. ğ alia ē p⁹ incarnationē ⁊ dignioꝛ q̄z ante. qa ante non fecit dignum uisione ⁊ ꝺtēplatōe dei eterna sic post. Ad oppositū. Nō erat alteri⁹ rōnis fides ante incarnationē ⁊ post. silr nec caritas. ğ eadē rōe nec grā: cum non sit sine ipsa. Sō. Concedē dā est q̄ non est alia grā ante incarnationē ⁊ post. tñ aliq̄d efficit grā post incarnationem qō non ante. ꝺ hoc non ē ex diuersitate que sit in grā: ꝺ ex adiuncto. quia aliud adiungit grē post incarnationē: s. trute cui⁹ facit dignū uisione eterna: qō ei non adiūgebat ante incarnationē. imo ante īcarnationē adiūgebat aliqd ei qō erat impediēs p̄dictā visionē: qō remotum est s. trute incarnationis ⁊ passionis xp̄i. quia ante incarnationē erat reat⁹ culpe originalis. ⁊ erat grā cū reatu illo originali: q̄ reatus excludebat a visione eterna: nec poterat solui reat⁹ ille nisi p passionē xp̄i dei hominis Jnde est q̄ q̄uis eēt grā ibi q̄ facēt de se dignū vita eterna: non tm̄ hoc poterat efficere in actu: qa impediebat p reatū originalē. ꝺ p⁹ incarnatōez ⁊ passionē xp̄i būit grā secū meritū passionis: p quā fuit solo illi⁹ reat⁹. Jnde est q̄ potuit post īcarnationē ⁊ passionē nos efficere dignos actu visiōe eterna. qō ante nō poterat. ⁊ fm hoc p̄z rōsio.

Consequenter queritur vtrū gratia sit eiusdē rōnis in adulto ⁊ paruulo. ⁊ oñdit q̄ nō. quia grā dat ī paruulo ad informandā aīam. in adulto dat grā ad operādū. vñ grā in paruulo dat ad bñ eē. Jn adulto ad bñ operari. Si ğ nō est eiusdez rōnis bñ eē ⁊ bñ operari. ğ nec grā erit eiusdē rōnis ī adultis ⁊ paruulis. Jtē in puulo dat grā cū sacro. adulto ꝺo dat grā sine sacro. Bz grā sacramētalis ē filitudo aīe ad xp̄um hoīem. grā sine sacro est filitudo anime ad xp̄m deū ⁊ supponit hec ꝺra quia sacramētalis assilat nos ad xp̄m passuz. Bz filitudo per essentiam differt a filitudine cū ea: respectu e⁹ dicūt iste similitudines: differūt p eētiā. s. de⁹ ⁊ homo humanitas ⁊ deitas. ğ grā sacramētalis per essentiā differt a grā sine sacro. ğ nō ē gratia eiusdē rōnis in paruulis ⁊ adultis: ꝺ differēs rōne eētiali. Ad oppositum. Srā que est in paruulo manet in adulto. ꝓnat q̄ ipse non cadat p peccatū. ğ eadē ē grā in vtroq̄. Sed paruulū faciebat bñ eē. ğ ⁊ adultū. Cū ğ maior sit eē q̄ opari: ⁊ bñ eē q̄ bñ opari. grā que facit bñ esse faciet bñ opari. Jtē sic differt pfectibile: ita ꝺ differre pfectio. Bz pfectibile a grā in adulto ⁊ puulo non est alteri⁹ rōnis. ğ grā ñ ē alteri⁹ rōnis ī adulto ⁊ puulo. Minoꝛ p̄z: qa pfectibile a grā in adulto ⁊ paruulo ē pars rōalis. ꝺ h non differt ꝺ⁹ rōnē ī adulto ⁊ paruulo: hz in puulo sit impotētia operandi ⁊ non in actu fm partem rōnalē. Sō. dō q̄ grā in adulto ⁊ paruulo non differt fm eētiam: quāuis ipsa opet aliqd in adulto: qō nō opat in paruulo. hz enī non ē ꝓpter diuersitatē que sit ī grā: ꝺ ex pte suscipiētis. quia ī paruulo est rō ligata quantū ad vsuz. ⁊ arbitriū volūtat ligatū. Jn adulto ꝺo expeditū est: ꝺ grā opat in recipiēte ꝺ⁹ capacitatē ipsi⁹ recipientis. Quia ğ paruul⁹ est tm̄ capabilis informationis. adult⁹ aūt ē capabilis informatōis ⁊ opationis: ꝓpter hoc grā solū ē in paruulo ad informationē. in adulto aūt ad īformationē ⁊ vltra ad opationē. Ad p̄mū ğ possum⁹ dicere q̄ grā fm se ē ipa que facit bñ esse. grā aūt fm q̄ ē ī trute ipsa est que facit bene operari. vñ hīc ñ est alteri⁹ eētie grā fm se ⁊ gratia in virtute: licet alio modo sit. ita nō ē alia grā in paruulo ⁊ in adulto. sicut lumē ſz se ⁊ lumē in radio non est alteri⁹ eētie: hz sit alio modo se habēs: qa fm se informat aerem indistincte. ī radio iformat distincte: vt directū ad hāc partē vel aliā. Ad aliud dō. q̄ grā post peccatū assilat deo hoī: qō p̄z in fide qa nūq̄ dat alicui grā post peccatū seu ante incarnationē seu post: nisi rōne fidei dei hoīs ⁊ hoc ē qa null⁹ post peccatū potuit eē grat⁹ deo sine fide dei hoīs. Bz fides dei hoīs ē duplex. s. ꝓpria ⁊ aliena. Paruulo dat grā sine fide dei hoīs ꝓpria. ꝺ nō sine aliena. s. fide ecclesie: ut sicut ptm̄ ab alio habuit. ita ⁊ grām per fidem alienam. Adulto aūt non dat grā sine fide ꝓpria dei hoīs: seu ante īcarnationē seu post assilat deo homini. Et qō obr grā assimilans deo: ⁊ grā assimilans homini differt eētialr sicut deitas ⁊ humanitas interimēdū est. Nam grā de intētione sua est assilare deitati. ⁊ eo q̄ assimilat humanitati xp̄i: que ē maxime assilata deitati. ⁊ deiformis assilat deitati. Quicqd enīz assilat rei que simillima ē deo: assilat deo. maxime si assilet ei in quātū deo silis est.

q Queritur consequenter de ꝺo grē. Circa qō erit mod⁹ ingsitionis duplex. Primo queret quō hz fieri in ſbo. z quō sit in ſbo. Quō aūt hēt fieri querit mod⁹ susceptionis. ad qō terminādum queret de illis in quib⁹ est libex ar. ligatū. Jn puuli sint susceptibiles grē. An adulti dormiētes vel alienati sint susceptibiles grē.

Ad primum Ber. de grā ⁊ li. ar de⁹ auctoꝛ salutis ē. libex ar. capax: nec dare valet eā: nisi deus: nec cape nisi libex ar. Si ğ in paruulis non ē libex ar. fm actū: relinq̄t q̄ puuli nō sint capaces grē. Jtē si dicat q̄ in paruulis ē liberuz ar. ꝺ⁹ potētiā. ⁊ hz sufficit ad susceptionē grē Jn ctrariū obr. qa Ber. ibidē dicit p⁹. Tam absq̄ ꝺsensu eē nō pōt recipiētis q̄z absq̄ grā dātis. Bz īpossibile ē q̄ grā salutis deē absq̄ grā dantis. ğ impossibile est q̄ deē absq̄ ꝺsensu recipiētis. Cū ğ in paruulis non sit potētia ꝺsentiēdi: p̄z q̄ nec potētia suscipiēdi grām.

Jtē sicut dicit aug. in li. retractationū. Nō miserebat de⁹ nisi volūtas p̄cesserit. Bz dei miseratio est sue grē donatio. ğ non dat grām nisi p̄cedat volūtas. Cum ğ in paruulis non possit esse hi⁹ volūtas. nec ipsi p̄nt eē receptibiles grē. Conr. Hñ. i7. Dixit deus ad abraā Circūcidet ex vobis oē masculinū. ⁊ circūcidetis carnē p̄putii vestri vt sit signū federis inter me ⁊ vos. Jnfans octo diez circūcidet in vobis. Erat igit circūcisio signū federis. i. recōciliationis ad deū. ꝺ illud erat de signuz. ğ de erat reconciliatio ad deū ⁊ ī puulis ⁊ ī aliis p sacm̄ circūcisionis. ğ de bēbāt puuli

Universidad de Deusto
Biblioteca

grāz ōi p circūcisionē. Si ḡ fit āplioz largitio grē dei tpe grē post passionē q̄ ante. s. tempe legis: pz q̄ paruuli saluant̄ ⁊ suscipiūt grām p sacr̄m baptismi. Itē. ç. ad ro. Ubi abūdauit delictū supabundauit ⁊ grā. ⁊ sicut regnauit peccatū in mortē: ita ⁊ grā regnet p iusticiā in vitā eternā p ihz xp̄m. Sz peccatū regnauit in mortē vsq̄ ad mortē xp̄i in paruulis ⁊ adultis. ḡ grā que est p ihm xp̄m attinget nō solū adultos: ꝫ ⁊ puulos. Itē. ç. ad ro. Non sicut delictū ita ⁊ donū: qa grā uni⁹ hoīs ihu xp̄i in plures abūdauit. Si ḡ grā ihu xp̄i in plures abūdauit q̄ peccatū originale. ⁊ pctm originale inficit paruulos ⁊ attingit. ḡ ⁊ grā ihu xp̄i attingit paruulos. Itē. i. cor. ix. Sic in adā omnes moriūr. ita in xp̄o omnes viuificabūr. Si ḡ in adam omnes moriūr nō solū adulti ꝫ ⁊ puuli. ḡ in xp̄o nō solū uiuificabūr adulti ꝫ ⁊ paruuli. So. duplex est iustitia vna quā homo sibi facit. alia que homini fit. Iniustitia ꝑma ē culpa actualis: quā sibi facit homo p suū libe arbitriū. Iniustitia 2ª ē culpa originalis que ⁊trahit ex culpa ade: ⁊ nō ex li. ar. paruuli. Silr cū iustificatio nihil aliud sit q̄ redit⁹ de iniustitia ad iustitiā: erit iustificatio duplex. vna ad quam homo facit. alia ad quā homo nō facit. sicut iniustitia non ⁊r hit ex aliquo q̄ paruul⁹ faciat. ita nec in iustificatione requirit ⁊sensus ei⁹: ꝫ fit ī paruulo p exhibitionē sacri baptismatis. Iniustitia aūt que est in adulto non solū est illa que ei fit ex culpa originali: ꝫ etiā illā quā sibi facē ex culpa actuali. ⁊ ꝓpter hoc necessario requirit q̄ adultus ad iustificationē suā aliquid faciat: ⁊ iō nccio requirit ⁊sensus ei⁹ in actu. ⁊ sic pz q̄ in paruulis ē potētia ad suscipiēdū grāz: lz etiam in actu non ⁊sentiāt. Ad ꝑmū in ⁊trariū dō. q̄ liber arbitr. accipit aliq̄n in potentia: aliq̄n in actu. dicēdum ḡ q̄ nulla res que non hz ptātē arbitrii est susceptiua grē: quia illa sola hz potentiā liberi. ar. ꝓprie. ꝫ dico q̄ non requirit ad⁹ li. ar. semp ad susceptionē grē: ⁊ maxime ī iustificatione paruuloz: ꝫ solū sufficit ibi potētia li. ar. Ad aliud qd obr iu ⁊trariū dō. q̄ est ⁊sensus in potētia: ⁊ in habitu: ⁊ in actu. Consensus ī potētia est in paruulo. ⁊sensus ī habitu ē in adulto dormiēte: q firmo ꝓposito dū uigilaret ⁊sensit: ut ouertēt ad deū: ⁊ petiit grām. ⁊sensus in actu est vt in vigilante q hz ꝓpositū firmū vt ad deī cōuertat. Si ḡ gr̄aliter intelligat auctoritas illa dz intelligi fm q̄ ⁊sensus gr̄alr dr istis trib⁹ modis. vel dō q̄ illa auctoritas ⁊ itellr de adultis. vñ dic grē operanti salutē coopari dr liberū ar. duz ⁊sentit. ꝫ li. ar. non coopat nisi in adulto: cū ī eo solo sit usus liberi ar. ⁊ ꝓpter hoc intellr dō adulto. Et p hoc patz solutio ad aliud aug. ⁊ distin guendū vt ꝑius.

Consequenter queritur de adulto vtrū adultus dormiēs vel furiosus seu amens possit recipe grām. Ad qō sic dr. ç. R. 3. q̄ sapiētia ifusa ē Salomoni dormienti. Sz sapia ē donū a deo sicut grā. Si ḡ sapia pōt ifundi hoī dormiēti. ḡ ⁊ grā. Itē nidemus p auctoritates scripture q̄ ī somnis erant reuelationes ꝓphetaz. vñ. iz. Numeri br. Si qs inter vos est ꝓpha in visione apparebo ei vel p somnū loquar ad illū. Sz sua locutio nihil aliud ē q̄ reuelatio vitat. ergo in somnis fiunt reuelationes vitat̄ ⁊ secretoz dei. Itē Job. 33. In somno tunc aperuit oīm⁹ aures viroz. In somno igit fiūt reuelatiōes. Iuxta has auctoritates sic obr. Sicut se hz aīa in cognitione vitat̄: ita ordinata ē ad amorē bonitat. Si ḡ in somno potest ei infūdi cognitio vitatis. ḡ ⁊ ei in somno pōt ifūdi dilectio bonitat. Sz amor bonitatis est grā. ḡ hoī dormiēti pōt infundi grā. Itē titulo de baptismo ⁊ effectu baptismi br q̄ grā sacramētalis infundit dormiēti. Sz grā sacr̄alis est grā. Itē in illa decretali arguit Innocentius papa hoc modo. De silib⁹ est indiciū simile. Sz similr se hz quātū ad īmobilitationē ⁊ ligationē arbitrii dormiēs ⁊ paruul⁹. Si ḡ paruul⁹ non impedit ꝓpter ligationē arbitrii qn recipiat grām. ḡ nec dormiēs. Itē qa forte dicet aliq̄s q̄ nō est sile. quia in paruulo solum dimittēdū ē originale peccatū: quia nihil hēt de actuali. in adulto non solū dimittendum originale est: ꝫ etiam actuale: ad cui⁹ dimissionem requirit ⁊sensus in actu: lz non requirat ad dimissionē soli⁹ originalis ⁊ ita cum ī dormiente non sit ⁊sensus in actu non potest suscipe grāz ad dimissionē culpe. Sz tūc obr ⁊tra hoc. quoniā lz differāt dormiens ⁊ paruul⁹ quantū ad actuale peccatū: non tñ differunt quantū ad originale. quia vterq̄ hz originale. si ḡ in paruulo potest dimitti originale sine ei⁹ ⁊sensu p susceptionē grē baptismat̄ ḡ ⁊ in adulto potest dimitti peccatū originale sine ei⁹ ⁊sensu. Itē aīa duplicē hz ordinē vnū ad suum superi⁹. s. deum. alium ad inferius. s. ad corpus suum. quod mouet ⁊ regit

Si ḡ infusio grē in aīa est quantū ad ordinez quē hz ad suū supiꝰ. s. deū: ⁊ nō quantuz ad inferi⁹: cum ille ordo maneat in anima dormientis: videt q̄ dormiēs possit recipe grām sic ⁊ vigilans. Itē potētia rōnalis que absoluta est ⁊ abstracta ab omni mā hz absolutaz libertatē: ⁊ est oña sui act⁹. Nulla igit dispositio que sit facta in mā ligabit suā libertatez. ḡ in somno nō ligat suū arbitriū. ꝫ ē arbitrio libera. ḡ pōt p suū arbitriū ⁊sentire ad susceptionē grē. Est igit grē susceptiua aīa ī dormiēte sicut in vigilante. Itē fantasia que est vis sensibilis ⁊ inferior q̄ rōnalis: cū est li. ar. nō īmobilitat in somno. ꝫ tūc ⁊tuoſ⁹ ⁊ fortius operat ⁊ meli⁹ ꝓcipit ei⁹ opatio. Cū ḡ ⁊tus ⁊sior sit ⁊t⁹ rōnalis in qua ē liber ar. q̄ fātasia ḡ ipa non amittit suā opationem in somno. ḡ poterit ⁊sentire ⁊ recipe grām in somno.

Itē sicut appetit⁹ sensibilis mouet ex specie boni sensibilis delectabil ī dormiēdo. ita appetit⁹ rōnalis pōt moueri ex specie boni intelligibilis in dormiēdo. ꝫ hec ē dispositio ad suscipiēdū grām. ḡ dormiētes hñt potētiā dispositā ad suscipiēdū grām. Itē aliq̄n est in somno q̄ non fit plene resolutio vaporuz vel fumositatū descēdentiū a cerebro: nec fit plena resolutio sensuū. vñ tūc surgūt dormientes ⁊ faciūt opa vigilātiū. Ponat ḡ q̄ aliquis in tali statu surgat ⁊ det elām: ⁊ būisset ꝑus desideriū vādi firmū ⁊ feruēs. Cōstat q̄ act⁹ vel mot⁹ ille hz ortū ex bona radice. ḡ fructus bon⁹ ē. ḡ meritoꝛi⁹. Ad oppositā. Ber. Laz absq̄ ⁊sensu eē nō pōt recipient q̄ absq̄ grā vantis: ⁊ loquit de dono grē a deo. Si ḡ non ē ⁊sensus in dormiēte: nō pōt eē ī eo susceptio grē. So. dō q̄ ē dispositio que imꝑmit aīe ad susceptionē grē: ad quā aīa nihil operat actu nec habitu. ⁊ hec est in paruulo baptizato. Est alia dispositio ad grām que imꝑmit aīe: ad quā nihil opat aīa fm actū: ꝫ fm habitū: sicut in adulto dormiēte: qui ꝑus ꝑseuerauit in firmo ꝓposito baptizandi: si istis talib⁹ imꝑmat caracter baptismi: sūt dispositi ad grāz ipis coopantib⁹ ꝫ habitū. Est etiā dispositio ad grām ad quā coopat aīa ꝫ actū: sic est ī adulto vigilante: cui imꝑmit caracter fm actum.

Itē notādū q̄ grā aliq̄n infundit ex ⁊tute sacr̄i. aliq̄n sine sacro. Dicendū igit q̄ grā sacramētalis in baptismo non infundit nisi fm illā distinctionē: nec caracter baptismalis imꝑmit. Grā aūt que dat sine sacro nūq̄ infundit sine actuali ⁊sensu. ⁊ ita pz q̄ ipi dormiēti fi infundit grā nisi p sacr̄m. ⁊ hec etiam ei nō infundit nisi habuerit habitū: quo velit suscipere grām. i. nisi coopet fm habitum. Silr dō est de hoīe furioso. Ad ꝑmū dō. q̄ ⁊t⁹ apphēsiua pōt cogi p rōcinationē vt assentiat ⁊bo. sicut si aliquis ⁊tradiceret alicui ⁊itati p ⁊tutem alic⁹ rōcinatōis: posset cogi rō ei⁹ vellz nollet ad hoc q̄ assentiret illi ⁊bo. Sz nō est sic de vi motiua que est receptiua boni. illa enim nūq̄ pōt cogi ad bonū. īmo si vult appetit bonū. si nō vult non appetit. Ex parte igit ⁊tut⁹ motiue est libertas absoluta: ita q̄ nihil fit ī ea fiñ suo ⁊sensu. ex quo non potest cogi. Ex parte aūt ⁊tut⁹ apphensiue non est ita: quia aliqd potest in ea fieri sine suo ⁊sensu: qa pōt cogi ad ver sic dictū est. ⁊ ideo scia potest imꝑmi anime sine ⁊sensu ipsi⁹ in dormiēdo. anime tñ non potest imꝑmi grā sine ei⁹ ⁊sensu. ⁊ intelligendū ē de grā que infundit sine sacramēto ⁊ ideo dormiens nō est susceptiuus talis grē. Per hoc patet solo de reuelationib⁹. quia in reuelatione non est aliud q̄ imꝑssio formе veri in vi apphēsiua. non est aūt ipa nccia ad hoc coopari sicut visum est. Ad aliud qō obr de decretali dō. q̄ ē grā cuz sacramēto ⁊ sine sacramento. Grā ḡ sine sacramento nō potest infundi dormiēti sicut pz. Grā aūt que est cuz sacramēto pōt: ꝫ hoc cū distinctione posita: quia oportet q̄ habeat ⁊sensum in habitu. ⁊ hoc pz p hoc q̄ in illa decretali dr de baptismo ⁊ effectu baptismi maiores ꝛc. ponit Innocē. talem distinctionē. dormiētes autē ⁊ amētes si ꝑuſq̄ amentiā incurrāt vel dormiant in ⁊r dictōe ꝑsiterīt: qa ī eis intellr ⁊tradictionis ꝓpositū pdurare: si fuerīt sic īmersi caracterē non suscipiunt sacramenti. Hec⁹ autē si prius catheccumini extitissent ⁊ hāssent ꝓpositum baptizandi. Cū tales in necessitatis articulo ⁊sueuit ecclesia baptizare. Et sic p hoc patet distinctio pdicta: q̄ etiam necesse est q̄ dormientes hēant ⁊sensum in habitu ad hoc q̄ recipiant grām p sacramētū. Ad aliud rñdz Innocē in eadē decretali ⁊ ostēdit quare non potest dimitti originale ipsi adulto eodē mō quo dimittit paruulo. ⁊ ponit duplicē rōnem ad hoc dicēs. Dñs qui totum hoīem saluum fecit in sabbato opus imꝑfectū nō nouit. ⁊ iō peccata non p parte ꝫ p toto dimittit. Cū ḡ ī adulto sit peccatū originale ⁊ actuale: ⁊stat q̄ unū non dimittit sine altero. ꝫ actuale ⁊tra hit cū ⁊sensu. ḡ non dz ei dimitti sine ⁊sensu admin⁹ in habitu. Sz sine hoc nō pōt dimitti

Universidad de Deusto
Biblioteca

originale in adulto. ⁊ ꝓpter hoc nō potest dimitti peccatū in adulto sine ꝺsensu. Item alia est eiꝰ rō ad hoc. Pena originalis ꝑtī est carētia visionis dei. actualis ẽo pena peccati est gehēne ꝓpetue cruciat⁹. vnde si primū dimittēt alicui altero nō dimisso: talis ñ carēt visione dei ꝓpter originale dimissum: ⁊ cruciaret in gehēna ꝓpetuo ꝓpter reatū criminis actualis. Sꝫ hec tāḡ impossibilia sese minime patiūt: imo sibi mutuo aduersant. ⁊ ꝓpter hꝫ nō potest dimitti originale p baptismū adulto si dormiat sine cōsensu. paruulo tn̄ potest: quia in ipso non est alia culpa que cōtrahat cū ꝺsēsu. Ad hoc qꝺ obr̄ q ordo anime ad suū superius manet in somno. ꝺd. q ordo aīe est vt non ꝑficiat fm suam vltimā pfectionez sine suo ꝺsensu. hec autem vltima pfectio est ex forma bonitatis impssa ei. quia ex hac pte relīq⁹ est homo ī manu sui ꝺsilii. sicut hr̄ eccle siastici. ix. i. fm ordinem aīe ad istā pfectionez relinq̄t homo suo li.ar. Unde dicit Dio⁹. Q nos non habem⁹ vitā coactā sicut habent irrōnabilia. vnde vita glorie vel grē non dat nobis coacte. ⁊ ꝓpter hꝫ cū aīa nō possit cogi ad istā pfectionē que est ex forma boni per infusionē grē non potest recipere grām: cum cōsensus actu non sit in dormiente. Ad aliud dixerūt quidā. q sicut uidem⁹ q clauis duplī est ligata. vno modo quia non est ptās ligandi vl̄ soluēdi ꝓpter īdoneitatē potestat⁹. quia. s. non habet idoneitatem. ⁊ hoc modo ligat⁹ in pñbro suspenso vel degradato. quia non hēt idoneitatē ad hoc. Alio modo dr̄ clauis ī alī quo ligata non ꝓpter idoneitatē ipsi⁹ nc̄itat⁹ nec potestatis sue. ſ quia deficit ei materia. s. ſbditi quos liget vl̄ soluat. ⁊ hoc modo ligata est clauis in monacho uel religioso. Similr̄ dicūt q in somno li.ar. fm se non ligat: ſ ga non hꝫ materiam in somno que ei ſbiecta sit. Q ḡ non hꝫ executionē potestatis in somno: hoc non est quia deficiat vl̄ liget potentia li. ar. ſ hoc ꝓpter defectū materie. in vi aūt sensibili non est executio ī somno. ꝓpter defectuꝫ potentie quia ligat. ⁊ ꝓpter defectū materie que ei non offert. Uis ḡ rōnalis cui⁹ est li.ar. absoluta est a materia. ⁊ inde est libera. nec ligat in somno ſ⁹ se: ſ ligat quia non hꝫ executionē in ope ꝓpter defectū mē circa quā opat. Alii dixerūt iuxta pḥos. Q cū ī anima sit uis que non dependet a corpore quantū est de se. ſ. li.ar. ⁊ vis dependens a corpore. ſ. vis motiua ocupiscibilis. irascibilis. ſ remuneratio meriti ꝺz eē fm aīam ⁊ fm corpus: necesse est q opus meritorū fiat p vim anime fm se ⁊ p vim ad corpus: ⁊ nō solū p vnū. ⁊ ideo ī ope meritorio impat libeꝫ arbitriū: ⁊ vis ad corpus facit motum vel opus. ⁊ quia in dormiēte ligat⁹ vis ad corpus: ꝓpter hoc in dormiēte non potest libeꝫ ar. habere ꝺsensum meritorū vel opatorī ad grām. Ideo dixerunt sicut dicit Auicēna. Quedam est vis impans motū. ⁊ hec est vis imperās li.ar. ⁊ quedā est faciēs vel exequēs motū. ⁊ hec ē vis ad corp⁹ hec aūt ī mobilitat⁹ in somno: quia est vis corporis seu ad corpus. Quia ḡ cessat vis faciēs motū. ideo cessat vis imperans motuꝫ. ⁊ ita cessat libeꝫ ar. sicut rex est impans ⁊ mouēs ⁊ homines sunt exequentes. ⁊ si non esset qui obediret regi: rex cessaret a suo imperio. Silr̄ dico q li.ar. cessat ī dormiēte: quia cessat vis faciens motum. vnde ligatū ē non in se: ſ in exequēte. ⁊ ideo nō potest recipere grām. Sꝫ obr̄. quia li.ar. de se elicit motū ꝺsensus sine aliqua coopatione vis sensibilis. seu ꝛtutis ordinate ad corp⁹. ḡ quantū ad ꝺsentire nō immobilitat⁹ in somno. Item dicit anſel. q nountas est instr̄m se ipm mouens. ḡ nulla erit causa sufficiēs ad mouēdū uel quiescēdū uel quietandū ipaꝫ. Ꝛ⁹ dō q duplex est mot⁹. ſ. motus ab anima. ⁊ mot⁹ ad aīam. Jn motu ad animā se hēt anima in potentia passiua ⁊ receptiua solū. Jn motu ab anima se hꝫ aīa in potētia actiua. Prim⁹ aūt mot⁹ est in ui appbēsiua. quia recipit spēs rez extra. a qbus incipit mot⁹ ⁊ terminat⁹ ad aīam. Et ideo uis appbēsiua ē uis passiua solū ⁊ receptiua. ⁊ motus ei⁹ ē ad aīam. ⁊ inde ē q si sit impm̄es extra fiet mot⁹ in ea ipsa nihil opante: cum ñ faciat uel incipiat motū ſ mouet⁹ a reb⁹ extra ⁊ ideo in somno potest exercē suā opationē si sit agēs extra ul̄ impim̄es in ea formā ꝛi. z⁹ aūt motus ē in motiua. Nihilomin⁹ uidet⁹ melius dō. q sicut in motu fm egritudinē: ut in furia rapit⁹ tota aīa ad uim morbi expellēdaꝫ silr̄ in quib⁹dam motib⁹ ut in extasi p grām rapit⁹ tota anima ad uidēdū ea que sup̄ ipam sunt. sicut fuit in raptu ꝓpauli ⁊ ppḥaꝫ. sicut ⁊ in coitu dicim⁹ q tota intētio anime fertur ad actū gñatiue ⁊ rapit⁹. ita dicim⁹ de li.ar. in somno: q non dr̄ ī mobilitari quia liget⁹ in se nec uis in qua ē. ſ quia aīa rōnalis cui⁹ ē: totaliter fert⁹ ad aliū actū alteri⁹ uis in somno. sicut ad actum nutritiue: quia uis nutritiua est que maxime opat⁹ in somno. ⁊ ideo ga aīa rōnalis in somno non intēdit vt vtat⁹ li.ar. dr̄ ī mobilitari. ⁊ iō nō opat⁹ nec suscipit grāz in somno: cū oporteat ipm operari ⁊ ꝺsentire actu ad illud qꝺ suscipit. Ad aliud qꝺ obr̄ de fantasia notandū q cū sint vires aīe q̄daz fm partē rōnalē. quedā fm irrōnalē. ex parte irrōnalis vegetabilis sensibilis. Ex parte ẽo rōnalis intellect⁹ speculatiuus. appbēsiuus ⁊ motiuus. circa qualibet oīam est accipe duplicē vim. vnam que semp ē cū suo actu. aliaz que non semp. ut bi grā. Ex parte vegetabilis ē accipere vim vegetandi: que semp ꝺtinuat suum actū. ſ. vegetare in corpore. ⁊ vim augmentandi ⁊ generandi: q̄ nō semp ꝺtinuant suum actū. Itē ex parte sensibilis est accipe vim appbēsiuā vel̄ozis. vt visuaz. auditiuā ⁊ bi⁹: que non semp ꝺtinuāt suum actū: ⁊ viz appbēsiuā interi⁹: sic fantasiā q̄ semp ꝺtinuat suum actū: siue in somno seu in vigiliis. sicut dicit pbus. Sꝫ in somno tota ei⁹ intētio ut̄sat ī teri⁹. in vigilia ẽo diffundit⁹ ad appbēsiuas exteriores. vñ ꝓpter hoc meli⁹ ꝑcipim⁹ opationem eius in somno q̄ in vigilia. cuius signuꝫ est q qñ clauḋm⁹ alios sensus in vigilia: tūc opationē fantasie ꝑcipim⁹ velut lucez species sensibiles ꝛuatas interi⁹ illustrātē. Item ex pte appbēsiui intellect⁹ ē vis duplex. vis que semp ē cū suo actu uelut lux. ⁊ sic dic̄ pbus se hꝫ ad ītelligibilia sicut lux ad colorez. ⁊ dicit⁹ intellectus agens. ⁊ vis q̄ nō semp est cū suo actu. ſ educit⁹ de potentia in actū. ⁊ dr̄ intellect⁹ possibilis. Itē silr̄ mō ex pte motiui intellectus ē vis duplex. vis que semp ē cū suo actu. vt quēadmodū intellect⁹ agēs ē ꝺtinue irradiās sup aīam ad cognoscēdū intelligibilia ḃitat. ita ex ista pte ē vis radiās ⁊ mouēs ad apperibilia bonitatis semp remurmurās ꝺtrariis: quā ḋicim⁹ sinderesim. Prima vis q̄ non semper est cum suo actu. non enim est determinata ad vnum actū: ſ ad oppositos act⁹ se hꝫ fm electionē liberā: penes quā ponit⁹ li. ar. Patet igit⁹ rōnio q nō ē silis mod⁹ opatōis fantasie ⁊ li.ar. ⁊ rōnis quātū ad uim que nō hꝫ actum ꝺtinuū. Ad illud ẽo qꝺ obiic̄ per silitudinē appetit⁹ sensibilis ⁊ appetit⁹ rōal⁹ dō. q apperit⁹ sensibilis: sicut dicit Jo. Dam. magis agit⁹ q̄ agat. ⁊ hꝫ ē ga deducit ⁊ ꝛhibet a spē obiecta delectabilis. appetit⁹ ẽo rōnalis magis econtrario agit q̄ agat. ⁊ ideo qñ ad aliā opatōez rapit⁹ aīe intentio velut in furia ⁊ ī somno gescit. ⁊ hoc mō dr̄ ligari sic dictū est. Ad vltimū dō. q quānis non sit pñtis negocii secundū pdictā ipostasim: q operatio illi⁹ q sic insurgit ī somno pcedit ex ꝛture eltimatiua: que uis ñ solū accipit spēs sensibiles ſ intētiones spēz sensibiliū: sicut dicit Auic. vt delectabile. tristabile. bonū. malū. nocitiuū fugitiuū. ex quaz intētionū pñtatione fortissima in talib⁹ mouet⁹ extimatiua: ⁊ monet ad hoc q homo surgat ⁊ opet⁹ ligat⁹ somno viribus exteriozib⁹ sensus ⁊ li.ar. rōis. vñ qcqd faciat nō reputat⁹ ei ad meritū vl̄ demeritū nec ad laudē vel vituperiū. Ex bis igit⁹ satisfactione manifestū eē potest qualr̄ grā hꝫ fieri in ſbiecto.

p Osteainquiren

dum ē de grā quō sit in ſbiecto. Et q̄runt⁹ duo. Primo an grā insit fm maius ⁊ minus. boc ē an sit maior in uno q̄ ī alio. z⁹ an fm maius ⁊ min⁹. ſ. fm intentionē ⁊ remissionē. prout dicitur margarita albioꝛ equo.

Adprímum

sic. Aug. ad Darda nū. De⁹ vbiqꝫ tot⁹ ē Quō ḡ in aliis ampli⁹. in aliis min⁹. Sꝫ de⁹ est in aīa p grām ⁊ in quolꝫ bñte grām. ḡ tot⁹ ē in quolꝫ bñte grām: ⁊ tot⁹ br̄ a quolꝫ. ḡ tm̄ hꝫ vn⁹ grām q̄ ali⁹. Si ḡ ipm bēre ē eē grē. ḡ tm̄ hꝫ vn⁹ de grā quātū ali⁹. Itē grā ꝺpat ad vātē ⁊ ad recipiētē. Sꝫ vās nō se hꝫ fm mai⁹ ſ equalr̄ omnib⁹. silr̄ nec recipiēs. ḡ grā nō ē maioꝛ in vno q̄ in alio. ex quo nō pōt determinari ei⁹ maioritas: nisi fm vātē vl̄ recipiētē. Minoꝛ pz. ga vans ē simplex nō bñs quātitatē. ſ. ipe de⁹. silr̄ ex pte recipientī ē equalitas sicut ex parte vantis: quia homo inquantum imago est in potentia recipiendi grām. Si ḡ ipsa imago non est maioꝛ in vno q̄ in alio. ḡ nec recipiens se habet fm mai⁹ ⁊ minus. ḡ ex utraq̄ parte est equalitas. Ad oppositum. Aug. ad Dardanū. Jn qb⁹ bītat de⁹ nō equalr̄ bītat. quia inde ē illud q Delyse⁹ 4. R. z. poposcit vt in eo eēt duplex ſpūs. i. in duplo q̄ ī Delya. Si ergo illō erat possibile qō petebat ⁊ petebat in se ſpūz duplicari. ḡ in eo poterat ſpūs maioꝛ eē q̄ in Delya ī duplo. ergo ⁊ grā in duplo. quia ſpūs ille grā est. Item aug. ad Bonifacium. Grā merear augeri. Pōt ḡ eē maioꝛ in vno q̄ in alio. So. dō. q maius ⁊ minus nō dic̄ūr a ī formis ſpūalib⁹ sic in formis corporalib⁹. qa ī formis materialib⁹ dic̄ūr fm quantitatē ꝺmēsiuā. ⁊ rō hui⁹ est: qa sūt forme materiales ⁊ ꝑficiētes materiā. Forme aūt ſpūales īmāles sunt. ⁊ inde est q maioritas ⁊ minoritas non determinant⁹ in eis fm

Universidad de Deusto
Biblioteca

quātitatē dimēsiuā:ꝑ solū ſm quātitatē ẏtualē.ſm q̄ dicit aug.de quātitate aīe.Q aīa ñ dr̄ quāta ſm quātitatē dimēsiōis ſicut lignū ꝑ ſm quantitatē ẏtutis. Itē dō q̄ grā pōt dici maioꝛ trib⁹ modis.ſ.maioꝛ ẏtute.ꝛ exꝑſſione.ꝛ inclinatione. ꝛ rō hui⁹ ē qa grā nihil aliud ē q̄ ſilitudo dei in creatura rōnali que ē effect⁹ dei.ꝑ ſilitudo rōalis creature ad deū potest cē vel q̄ ſit ei ſilis ſm rōnē efficientis. ꝛ ſic dr̄ ſilitudo ẏtutis:qa ẏtus vel potentia debet ei ſm rōnē efficientis.Aut ē ſil itudo ꝑ rōnē qua de⁹ ē cā exēplaris ſeu formalis.ꝛ ſic dr̄ ſimilitudo expreſſionis ſeu ſm expreſſionē quō dicit cē ſimilitudo inter ſigillū ꝛ ceram impſſam in ſigillo. Silr̄ ipa dei ſapīa ē quaſi ſigillū:ꝛ ei⁹ ſimilitudo exꝑſſa ē in rōnali creatura.Aut ē ſimilitudo ſm rōnē qua de⁹ eſt cā finalis. ꝛ ſic dr̄ ſimilitudo inclinationis vel ordinis.qa ex hoc q̄ rōnalis creatura ē ꝓpter finē qui eſt ſūma bonitas:ex hoc inclinat ad illā tā q̄ ad finem.tñ hanc inclinationē tollit peccatū.Grā g̃ eſt dei ſimilitudo in creatura iſtis tribus modis.ſ.ſm ẏtutē. ꝛ exꝑſſionē.ꝛ inclinationē. Maioꝛitas g̃ grē aut eſt ẏtutis reſpectu efficiēt. aut exꝑſſiōis reſpectu cauſe exēplaris.aut ĩclinatōis reſpectu cauſe final. Secūdū hoc maioꝛ fuit grā in xpo q̄ in aliis. ꝛ ꝺñter maioꝛ in beata ẏgine.ꝛ ꝺñter ĩ aliis ſanctis:quia būerūt maioꝛē ẏtutē ꝛ ad plura opabilia:quia xpūs būit maioꝛē: alii minoꝛes reſpectu illi⁹. beata Maria ꝺñter maioꝛē reſpectu alioꝝ.ꝛ ſic de aliis ſilitudinib⁹.ꝛ q̄tuz ad hoc intelligit aug.q̄ Delyſeus petebat in ſe duplicari ſpūm Delye ita q̄ maioꝛē hēret ſpūz q̄ Delyas quātū ad maioꝛitatē ẏtutꝫ ad pla opabilia. ꝑetebat enī q̄ duplicaret ẏt⁹ in ipo ad opandū plus in duplo.ꝛ hoc faciebat ꝓpter incredulitatē populi. Ad ꝑmā rōnē in ꝺtrariū dō ſic dicit pbs in li.de cauſis ꝓma cā in omnibus reb⁹ eſt ſm diſpoſitōes vnā.nō tñ oēs recipiūt ipam ſm diſpoſitiōes vnā ſeu rōnē vnā:nec ei⁹ opationē.quia q̄dā recipiūt ipam vel eius operationē receptiōe corꝑali.q̄dā receptione ſpīali intellectuali ꝛ exēplū ē in luce ſeu ĩ radio ſolis.Radi⁹ enī ſolis quātū ē de ſe non attingit materiam liquefactibilē vt cerā.ꝛ materiā indurabilē vt lutum.quātū ē de ſe eodē modo opaī vr̄q;: ꝑ non a parte recipiētiū.vnde nō idē efficit in vna ꝛ in alia:quia non recipiūt ipm eodē modo:imo lutū recipit ſm vnā diſpoſitōem ꝛ cera ſm aliam:ſm q̄ bēnt diuerſas nās. ꝛ ꝓpter hoc nō efficit idem in vtroq; per receptionē radiū.Similr̄ dō q̄ deus quārū ē de ſe uno mō ſe hz ad omnes creaturas ꝛ equalr̄ nō tñ vno mō nec equalr̄ ab omnib⁹ recipit.

Ad z⁹ dō. q̄ attēdēdo dantē non ē dīa quantū in ipo eſt. quia nō plus ſe hz de ſe ad vnū q̄ ad aliud.Similr̄ attēdēdo recipientē ſm ſe nulla ē dīa ĩ receptiōe: nec maioꝛitas nec minoꝛitas. quia ipz recipiēs equalr̄ ſe hz in omnib⁹ ad recipiēdū grām quātū ē de ſe.ꝛ hoc declarat ꝑ exēplū in natura.Uidem⁹ enī q̄ ſol quantū ē de ſe ſimilr̄ ſe bēt ad illuminā duz omnes partes aeris.ſimilr̄ omnes partes aeris quantū eſt de ſe ſilr̄ ſe bēnt ad recipiēdū illuīationē a ſole. vñ vna quantū ē de ſe non magis ſe bēt ad hoc q̄ alia. ꝑ attendēdo ꝺparationē partiū aeris ad ſolē: ſic ē dīa in illuīatione:quia partes aeris que ſunt ꝓpinquioꝛes ſoli plus recipiunt dei illuīatōe a ſole ꝛ plus influit ſol in illis. Eodem mō intelligendū eſt q̄ maioꝛitas grē nō attēdit ex pte dantis ſ³ ſe nec recipientis ſm ſe: ꝑ ex ordine ꝛ ꝺparatione vni⁹ ad alterꝫ. qa aīa q̄ ꝓpīquioꝛ eſt ꝛ ꝓpinquius ordinat deo eſt ſuſceptiua maioꝛis grē.ꝛ ideo xp̄s qui ꝓpinqui⁹ eſt: plus recipit. ꝛ ꝺñter beata virgo. ꝛ ſic ꝺñter de aliis ſanctis ſm ordinē diuine diſpoſitionis ꝛ p̄deſtinationis.

Conſequenter queri

tur vtrū grā ſit in ſbiecto ſm intenſionem ꝛ remiſſionē.put dr̄ margarita albioꝛ equo. ſ ē querē vtrum magis intendat in vno q̄z in altero.Ad qō ſic.Aug.ad Dardanū.In ſanctis alii ſunt ſanctioꝛes aliis.ꝑ vñ hoc nihil hēndo ab ī dāti⁹ inbītatoꝛē deū.Et dicit ibi q̄ habē inbītatoꝛē deū hoc nō ē niſi p grām.g̃ in quibuſdā ſanctis magis ē intenſa grā q̄z in aliis Grā g̃ recipit magis ꝛ min⁹ in vno q̄z ĩ alio.

Ad oppoſitū.Duplex ē eē.ſ.ꝑmū ꝛ z⁹.ꝛ ſ ē eſſe nature ꝛ ordinis.ſm eſſentialia ꝓmi eſſe nō recipiūt magis ꝛ min⁹. g̃ ſilr̄ nec eēntialia ſecūdi eē recipiūt magis ꝛ min⁹. Sed eſſentiale ſecūdi eē ē grā. g̃ grā ñ recipit magis ꝛ min⁹.. Itē imago dei nō recipit ĩ nobis magis ꝛ min⁹:qa nō ē dicē q̄ ipſa ſit magis imago nūc q̄z ĩ alio tpe: nec magis imago ĩ vno hoīe q̄z in alio.g̃ perfectio imaginis non recipit magis ꝛ minus. Sz grā ē pfectio imaginis.g̃ zc. Sꝺ dō q̄ cū ſit duplex grā .ſ.creata ꝛ increata.increata ñ recipit magis ꝛ min⁹:qa ipa ē ſba.Creata ꝺo recipit magis ꝛ min⁹:qa ipa eſt accidēs.ꝛ magis ꝛ min⁹ attendūt in nā ꝑ accessum ad grāz increatam: nec ē ſimile de ꝑmo eē ꝛ z°. quia ꝑmū eē dr̄ a forma.vnde eē ꝑmū dr̄ ex hoc q̄ iam eſt actu. ꝛ ita hz ꝛplemētū ꝛ terminatū ē. ꝛ ideo non recipit magis ꝛ minus.Sz eſſe z⁹ dr̄ reſpectu finis.hoc ē in ordine ad finē ꝛ ꝛplementū. ꝛ ꝓpter hoc adhuc ē in potētia ꝛ non ĩ actu. ꝑ accessus ad finē pōt cē ſ³ magis ꝛ min⁹ ꝛ in equalr̄.ꝛ ꝓpter hoc z⁹ eē recipit magis ꝛ minus:ſm q̄ potentia magis ꝛ min⁹ accedit ad finē ꝛ ꝛplemtū:cū ñ ſit ꝛpletū nec terminatū

Ad z⁹ dō q̄ ꝺtingit imaginē dei ꝛ eēntiā aīe ꝛſiderare quātū ad eſſe ꝑmū. Itē ꝺtingit eam ꝛſiderare ñ abſolute ꝑ in ordine ad finē. ꝛ ſic ꝛſideratia ut pōt tendē in finem. ꝛ hoc mō potest recipe magis ꝛ min⁹. ꝛ ſilr̄ grā q̄ ē ei⁹ pfectio.ꝛ ſic pz quō grā recipit magis ꝛ minus:qm̄ p maioꝛē accessum ꝛ minoꝛē ad finez seu ad grāz ĩcreatā.vnde aug. in li.de pnīa dei ad Dardanū ponit exemplū de magis ꝛ min⁹ in poſitionib⁹ ꝛ ꝓuationib⁹.in peccato ꝛ grā.qa in peccato.dr̄ magis ꝛ min⁹ ꝑ receſſuz a deo:qui receſſus attēdit ſ³ diſſimilitudinē ꝛ non ſm diſtantiā localē:quia peccatū ē diſſimilitudo dei.in grā ꝑ accessum maioꝛē ꝛ minoꝛē ad lumē vel ad diuinā ſimilitudinē.qa gratia eſt ſimilitudo dei.vnde non attendit ꝑ accessū localē. ꝛ ponit exēplū. ſic oculi ceci tanto longi⁹ ab hac luce dicūt: quāto fuerint ceciores zc.

c Conſequēter que

rēdū ē de cā grē.De cā aūt efficienti non eſt ꝺubitatio ꝑ ꝑdicta.qm̄ illa eſt de⁹. ꝑ q̄ ſit cā meritoꝛia ex pte noſtra:uel neceſſaria ex parte dei inueſtigandū eſt. Queritꝫ g̃ ꝑmo gñalr̄ an ſit grē cā meritoꝛia ex parte noſtra.

2° ſpālr̄ de ꝑma grā an cadat ſb merito.

3° an facienti quod in ſe eſt neceſſario detꝫ grā a deo. 4° an nō faciēti q̄ ĩ ſe eſt deꝫ.

Adprimum

ſic.Maī⁹ bonū q̄ ſit grā cadit ſb merito .ſ.bītudo eterna. Grā g̃ cū ſit min⁹ bonū cadit ſb merito.ꝛ ſic nō ē bonū gratis ꝺtū. Itē aliqs poteſt mereri grām a rege terreno. g̃ cōſilis eſt rō ex parte iſta qua homo habet grām a deo ſeu a rege celeſti.g̃ homo pōt mereri grām regis celeſtis. Itē ſolet dici ꝑ diſtinctionē q̄ nō poſſum⁹ mereri grām ſm ſbaz grē.ꝑ poſſum⁹ mereri augmētū grē.ſm q̄ dic ang.ad bonifaciū.Grā mereꝫ augeri ut aucta mereaꝫ ꝛ ꝑfici. Sz tūc obr̄. Poſſum⁹ mereri augmētū grē.Sz augmtū grē ē grā qa ē gratis ꝺtū. g̃ poſſumus mereri grām. Ad oppoſitū.Aug.ad Bonifaciū.Cū fides impetrat inſtificationē:nō grām dei p̄cedit aliqd meriti humani zc.Si g̃ aliquid meriti nō p̄cedit grām.g̃ grā non cadit ſb merito. Itē ſi grā cadit ſb merito.omne aūt meritum ē a grā.g̃ grā ē a grā.g̃ idem eſt a ſe.qō nihil ē dictū. g̃ grā nō cadit ſb merito. Itē omne meritū ꝺterminatꝫ ꝑ rectā intētionē. recta ꝛo ītētio ꝺterminatꝫ reſpectu boni eterni. g̃ ꝛ meritū ꝺtermīabit̄ reſpectu boni eterni. Sz grā nō ē bonū eternū.g̃ meritū ñ ꝺterminatꝫ reſpectu grē.g̃ grā ñ cadit ſb merito. Sꝺ.dō q̄ grā ſm rōnē noſtꝝ grē nō cadit ſb merito.ꝛ q̄uis res grē poſſit cadere aliquo modo ſb merito: cū rō grē in q̄ grā ē nullo mō pōt cadere ſb merito:qa grā dr̄ eo q̄ ḡtis daī.hec.n.ē ĩterꝑtatio ſui noīs.ꝑ q̄ gratis daī:ñ daī merito ꝛ ideo grā ſm rōnē noſtꝝ dr̄ ꝑ excluſionē meriti. Nunq̄ g̃ grā ſm rōnē grē cadit ſb merito: qa ſicut ꝓncipiū ꝑmū monēdi nō monet̄ nec ꝓmū ꝓn⁹ fiendi fit.ita nec ꝑmū ꝓn⁹ merēdi dz cadē ſb merito. Ad ꝑmū in ꝺtrariū dō q̄ meritū bz ꝓn⁹ a quo.ꝛ ꝫ eſt grā.Itē habet finē.ꝛ hoc ꝑmiū vel gloria eterna. Sicut g̃ ñ poſſem⁹ dicē q̄ ꝓncipiū mot⁹ eēt illud in qō ē mot⁹.imo eſt illud a quo eſt.termin⁹ aūt final eſt illud ĩ qō ē mot⁹.ita nec ꝓn⁹ meriti a quo eſt omne meritū poteſt eē illud ĩ quod ſit meritū.Sz finis meriti.ſ.beatitudo.ꝛ iō merituz non dr̄ reſpectu grē.dr̄ tñ reſpectu ꝑmii eſſe. .ſ.reſpectu beatitudinis eterne. Ad z⁹ dō q̄ meritū grē regis terreni poteſt eē a nobis ꝛ ꝓn⁹ meriti illi⁹ quo meremur illaz.Sz ꝓn⁹ quo meremur grām regis celeſtis non pōt eē a nobis.quia in hoīe nō eſt q̄ poſſit hr̄e grāz dei ſine acceptione a deo ſic in hoīe.ꝛ Ber.in li.de li.ar.ponit talē rōnē.Noſtra bona volūtas a deo creata ſupple bonitate nāli pfecta ñ erit quouſq; creatoꝛ pfecte ſbiecta ſit.Et ꝑ ꝫ diſtinguit i pſe duplicē ſtatū volūtati.ſ.ſtatuz creationis ꝛ ſtatū pfectionis.ꝛ arguit ꝫ mō Abſit vt ipſi⁹ volūtati pfectionē ipſi volūtati non deo creatoꝛi tribuam⁹.cū lōge meli⁹ ſit eē pfectū q̄z factū.ꝛ poſt ſbīgit. Perfectio aūt ē ex grā. Ad tertiū dō q̄ aug⁹.dicit q̄ ḡtia mereꝫ augeri zc.ꝑ nō dicit q̄ ab alio q̄ ab ipa grā.Non enim eſt augmētū grē ab opatione li.ar.cāliter.lz quodāmō cooperet.ꝑ grā cū permanet de ſe mereꝫ augeri. vñ ñ ꝓpter hoc dr̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

cadē sb merito hominis augmētū gratie. vñ statim sb̄dit aug. volūtate ꝺcomitāte nō ꝺueniente. pedissequa non p̄uia.

c **Ꝺnsequēter que**rit vtrū p̄ma grā cadat sb merito. ⁊ p̄mo queritur utrū aliqs possit sibi mereri p̄mā grām. 2ᵒ an alii possit mereri p̄mā grām.

Quātu ad p̄mū queruntur duo. Primū est vtrū aliqs merito p̄cedēti possit mereri sibi grām. 2ᵒ vtrū merito coherēti vel sb̄sequēti. Itē p̄ma qō sb̄dinidit vel partit̄ duas Quia p̄mo ḡrē de illo qui est in peccato mortali: vtrū ip̄e merito p̄cedēti possit sibi mereri grām. 2ᵒ queritur de illo q̄ ē in statu caritatis vtrum possit mereri sibi gratiam qua resurgeret ⁊ releuaretur si caderet in peccato mortali.

Ad primum sic obr̄. Zach. i. dicē p̄ma bonitas. Conuertimini ad me ⁊ ego ꝺuertar ad vos. Si g̃ illud x̄bū uer. est. si aliqs ꝺuertat ad diuinaz bonitatē uel ad deū: meret̄ q̄ deꝰ ꝺuertat ad ip̄m. Sz ꝺuersio dei ad peccatorē non ē nisi p grām. g̃ exñs in peccato mortali merito p̄cedenti pōt mereri sibi grām. Si dicat q̄ non sequit quia dignitas requirit in merēte. peccator aūt qui est in mortali nec est dignꝰ: nec digna sunt eius opera. ⁊ ꝓpter hoc nō potest mereri. Cont̄. Sicut dicit apostolꝰ ad ro. 8. Non sunt ꝺdigne passiones hui⁹ temporis ad futurā gloriā. Q; g̃ deꝰ det nobis gloriā: hoc ñ est ꝓpter passiones quas sustinem⁹. ꝑ rōne sue liberalitat̄ qua ꝑmittit vitā eternā. Itē in adaz in statu innocētie nulla fuit indignitas ga nec peccatū. g̃ digne poterat operari. Si g̃ ꝺuerteret̄ ad deū ⁊ deꝰ ad ip̄m. g̃ poterat sibi mereri grām. Itē meritū ē seruiciū quo ex non debito fit debitū. Sz quantū seruicia fuit magis indebita: tanto sunt gratioza. Cū ergo exñs in peccato mortali impendat seruicium deo. ⁊ suū seruiciū sit magis indebitū q̄; seruiciū boꝝ exñtis in caritate. g̃ erit seruiciuz ipsi⁹ gratiosi⁹. g̃ pōt peccator sibi mereri grāz

Ad oppositū. Ro. xi. Si ex operib⁹ est grā. g̃ grā nō ē grā. quia grā dr̄ ex eo q̄ nō ex opib⁹ ꝑ gratis data. Si g̃ impossibile ē q̄ grā nō sit grā: impossibile est q̄ grā sit ex opib⁹. g̃ ñ cadit sb merito. Itē meritū ē seruicium deo digne ⁊ debito modo impensum. Sz peccator exñs in mortali peccato non pōt digne exhibere seruiciū deo. quia est in indignitate p̄t̄ nec potest exhibere debito modo. quia non ē in debito amore dei. g̃ ꝛc. Sꝺ. dd. q̄ duplex est meritum. s. interp̄etatiuū. ⁊ est meritum ꝺgrui vel ꝺdigni. Deritū interp̄etatiuū appellat quando non est aliqua ꝺdignitas in recipiente. ⁊ tñ ei exhibet deꝰ donū suū ex sua liberalitate. ac si ille p opera sua meruisset: ⁊ tñ in ꝟitate non meruit. vnde meritū illud non ponit cōdignitatez in recipiēte nec in opibus eius. ꝑ solū ponit liberalitatē in dante. quia ñ est aliquid in recipiēte unde sit dignꝰ recipere: ⁊ tñ deꝰ ei dat donū suuz ex sua liberalitate ac si eēt in ipō dignitas. Ad p̄mū dd. q̄ illa auctoritas ꝓbat. Conuertimini ad me ꝛc. non importat aliquod debitum. s. q̄ si homo faciat quod in se est q̄ ei deꝰ debeat grā. ꝑ solū est declaratio diuine bonitat̄ ⁊ liberalitatis. quia sua liberalitas tanta est q̄ non negabit se. si aliqs faciat quod in se est: etiam si sit exñs in peccato mortali. ꝑ hoc non erit ꝓpter ea que facit: ꝑ ꝓpter liberalitatē dantis. Ad 2ᵐ dd. q̄ in illo qui meret̄ vitā eternā sunt tria. Unū qō est p̄mū mouens ip̄m ad omnia opera meritoria. ⁊ hec est grā increata seu spūs scūs. 2ᵐ est illud qō est opans ꝓximū ad hoc. s. gratia creata. Tertiū ē coopans. s. li. ar. Q; g̃ ille mereat̄ vitā eternā: hoc non facit dignitas opuz que sunt in ipō. ꝑ p̄mū mouēs ip̄m ad opa meritoria. s. spūs scūs uel grā increata: ⁊ cum ea grā creata ē. ⁊ ꝓpter hoc si non eēt illud p̄mū mouens cū 2ᵒ. s. grā creata: non posset mereri uitā eternā. In illo aūt qui est in mortali p̄cō non ē dignitas opum: nec dignitas mouētis ip̄m ad aliqua opa: si facit bona quantum ē ex parte li. ar. quia deficit ei grā qua opa digna efficiūt̄. solū enim mouet a li. arbitrio ⁊ non a spū sancto. Ad 3ᵐ ⁊ quartum dd. q̄ ad hoc q̄ aliquid sit meritoziu̇m: requirit̄ q̄ illud sit ꝟuicium digne ⁊ debito modo deo impēsum In illo aūt qui est in mortali peccato ē oppositū. quia in eo ē p̄t̄ꝑ quod dignus ē odio dei ⁊ morte eterna. quare ꝟuiciū suum non ē digne impēsum. ⁊ ꝓpter hoc ꝓprie non ē meritoziū. Unde aug. Opibus impii non p̄mium ꝑ pena debet. In adam aūt in statu innocētie quantū ad statū nature fuit defect⁹ debiti modi. quia debitus modus in ꝟuicio meritorio ē q̄ impendat ꝟuiciū deo ex amore dei debito. Debitꝰ amor ē vt ip̄m deū amet sup omnia: ⁊ ꝓpter hoc ei impēdat bñficiū uel ꝟuiciū. ga igit̄ hoc non ē possibile creature ꝑm naturam Ideo adam in statu nature ꝺdite ante statuz gratie: non potuit ꝑ nām exhibere debitum ꝟuiciū deo. i. debito mō. ⁊ ideo nec ꝓpe mereri grām. Q; aūt obr̄: q̄ q̄to magis indebita ꝛc hoc intellr̄ de gratuit̄: qualia nō sunt opera in peccatis facta. vt patet ex dictis.

Consequenter queritur de illo qui est in statu caritat̄: vt ꝛ possit sibi mereri grām: per quam releuet̄ si cadat ī mortali. Q; sic videt̄. Dicit enim aug. q̄ nihil digniꝰ pōt peti: q̄; si cadat homo q̄ postea resurgat. Sz q̄cq̄d digne petit̄ merito exaudit̄ a deo. g̃ si homo exñs in caritate petat grām qua possit resurgere si cadat: merito dabit̄ ei g̃ pōt eam mereri. Item supponit̄ q̄ homo sanct⁹ pōt alii mereri grām p̄mā. g̃ ⁊ sibi ipsi pōt ipsam mereri: ꝑ quam releuet̄ si cadat.

Ad oppositū. Qñ homo cadit per mortale euacuat totū meritū in ipso: ⁊ omnes iusticie sue. sicut dr̄ Ezech. 18. Si auerterit se iustus a iusticia sua: ⁊ fecerit iniquitatē ꝛc. oēs iusticie eiꝰ quas fecerat nō recordabit̄. g̃ nihil de bef iusto postq̄ peccauit. g̃ non pōt mereri q̄ grā sit ī ipō: ꝑ quā releuet̄ si peccet. qō ꝺcedēdum ē. Ad p̄mū in ꝺtrariū dd. q̄ dignitas oīonis attendit̄ duplr̄. vel quantū ad illō qō petit̄. vel quātū ad illud ex quo petit̄. Cum g̃ dic̄ aug. q̄ nihil digniꝰ potest peti ꝛc. hoc ē intelligendū quantū ad illud ex quo petit̄: ⁊ ñ quātū ad illud qō petit̄. quia ille qui hoc mō petit: petit ex timore ⁊ humilitate ne cadat. ꝑ non ē dignioz quantū ad illud quod petit̄. ita q̄ valeat ad resurgēdū si bō cadat. ꝑ ualz ad facilꝰ resurgendū. quia homo qui sic orat: magis est dispositꝰ ad resurgendū in bonū: si resurgat. Ad 2ᵐ dd. q̄ nō sequit̄. bō exñs in caritate potest alii mereri grām. g̃ sibi si cadat: quia qñ homo exñs in caritate orat q̄ si ceciderit ꝑ peccatū: q̄ deꝰ det ei grām: ꝑ quaz resurgat. rone eiꝰ qō petit post lapsum ponit̄ iam defectꝰ dignitatis in ipso petēte. ⁊ ideo ñ mereꝝ exaudiri. ⁊ ita potest alii mereri grām: ⁊ non sibi post peccatum.

Queritur consequenter vtrū merito coherēti vel sb̄sequēti possit sibi aliqs mereri grām. Ad qō sic. Aliquis pōt mereri equū sibi vari a rege merito coherenti s. quia seruit regi. vel merito sb̄sequēti: quia postea seruiet regi. Silr̄ aliquis potest mereri pecuniā sibi datā merito sb̄sequēti. s. quia postea laborabit ī vineā. Jgit̄ silr̄ potest aliquis mereri grām p̄mam merito coherēti vl sb̄sequēti. Itē ꝑm opinionē quoꝝūdā angeli gloriam sibi datā ad ꝺfirmationē modo merent̄ ministrando nobis. Sz boc meritū sb̄sequens ē. g̃ nos possum⁹ etiā mereri grām p̄mā merito sb̄sequēti. Ad oppositū. Nihil qō dat̄ ī intētione ꝟuicii dat̄ gratis vel liberalr̄. Sz deꝰ dat grām gratis ⁊ liberalr̄. g̃ non dat eam ut ei ꝟuiat̄ in p̄ti vel in futuro. Ḡrā igitur non respicit seruiciū p̄ns vel sb̄sequēs. g̃ nullꝰ pōt mereri grām merito coherenti vel sb̄sequēti quod ꝺcedendū ē: nec etiā merito p̄cedēti: ut visum est. Ad p̄mū in ꝺtrariū dd. q̄ cū bō dat alii sicut rex equum seruiēti ipse attēdit seruiciū. vnde p̄ncipium mouēs quare dat ei equuz: est ip̄m ꝟuiciū. vñ dat ei ex hoc q̄ ꝟuit: vel ꝟuinit vel vt ꝟuiat. Sz cū deꝰ dat nobis grāz: mouēs ip̄m ē sua liberalitas ⁊ nō ꝟuiciū lz det nobis grām ad ꝟuiendū ipsi: ga sine illa non possum⁹ sibi digne ꝟuire. ⁊ ideo nō ē sile.

Ad 2ᵐ q̄ si hoc ponat̄ q̄ angeli mō merent̄ ministrando nobis gloriā sibi datā ad cōfirmationē. dd. tñ q̄ non ē sile de angelis respectu gloie: ⁊ de nobis respectu gratie. quia cū donū gloie p̄miū sit: non excludit meritū: ga meritū non repugnat rōni p̄mii. ⁊ ideo angeli merito sb̄sequēti. s. nobis ministrando: p̄t mereri illud p̄miū. Sz meritū repugnat g̃tie. quia grā nō ex intētione meriti ꝑ gratis dat̄ Et ꝓpter hoc donū grē excludit meritū antecedēs ⁊ sb̄sequēs ⁊ coherēs.

Postea queritur vtruz aliquis possit mereri aliis grāz p̄mā. Et oñdit̄ Mat. 9. q̄ sic. Uidēs Jhs fidē illoz dixit paralitico. Confide fili. remittunt̄ tibi peccata tua. Sl. Pēsate quantū valet apud deū fides ꝓpria: cū tm̄ valuerit fides aliena ut hominē sanaret ī anima ⁊ corpore. Fides igit̄ aliena meruit vt paralitic⁹ sanaret̄ ī anima ⁊ corpore. Sz si fuit sanat⁹ in aīa habuit grām. g̃ meruit ei grām. g̃ aliquis pōt mereri alii grām. Itē sic dic̄ Tulli⁹ de amicitia. Amicitie idem est velle ⁊ nolle. Si g̃ est ꝛa amicitia aīe exñtis in caritate ad deū. g̃ ipsi⁹ ⁊ dei idē ē velle. g̃ si ipsa uult q̄ grā det̄ isti: ⁊ deꝰ silr̄ volet illud. g̃ aīa sancta pōt mereri apud deī q̄ deꝰ det grām alii. Ad oppositū ē rō supradicta. ga si grā dat̄ alicui alii ex merito alicuius sancti viri. g̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

non erit gratis data. quod ē inconueniens. g̃ inconueniēs ē ponere q̃ aliquis alii possit mereri grām. So. dō q̃ ē meritū ogrui: ⁊ est meritū odigni. ⁊ est grā que est in rōne grē: ⁊ est grā q̃ ē res grē. Dico g̃ q̃ merito ogrui pōt aliquis sanctus homo mereri alii grām: ꝺ non merito odigni. ⁊ meritū odigni ponit q̃ necessario reddat illud ad quod ē. vñ ponit q̃ grā dat necessario. necessario dico nccitate ītmutabilitatis non coactionis. Meritū autē ogrui nō. ꝺ solū ponit ogruitatē in ipso ozāte g̃ pōt esse impedimētū ex parte illi⁹ pro quo sanct⁹ orat. Ex parte ozantis ogruū q̃ reddatur p̄miū meriti. ſ. grā. non tamen odigni ex parte suscipiētis. Propter hoc merito ogrui pōt mereri alii grām. ꝺ nō merito odigni. qō ponit dignā redditionē p̄mii. Ad rōnē in otrariū dō q̃ grā hz opatiōez ad illū cui dat p ozōnē sancti viri. ⁊ sic est grā ī rōne grē: ga dat ei non ex meritis suis. quia nō hz aliquid vnde mereat. Inquantū aūt illa grā respicit sanctum viz: sic dat ex merito. ⁊ sic ex alia ratione cadit sb merito: ⁊ dat gratis: quia dat gratis p oparationē ad accipiētē: quē informat ⁊ facit gratū. Ex merito aūt p opationē ad ozātē: ⁊ sic ñ ē ī rōe grē: ꝺ cadit sb mēito

Consequenter queri

tur de illo qui facit quod in se ē: vtrū necesse sit q̃ de⁹ det ei grām. q̃ sic videt. Aug. super illud. z. ad Dbi. z. Negare se ipm non pōt ꝛc. Cum sit iust⁹ non pōt negare suam iusticiā. g̃ cū sit bon⁹ ⁊ misericors non pōt negare suam bonitatē ⁊ mīam. quia ꝓnior ē ad largiēdū de mīa ⁊ bonitate q̃z ad puniēdū de iusticia. Si g̃ nō potest suam iusticiā negare faciēti⁹ malū. multo magis non pōt suam bonitatem ⁊ misericordiaz illis qui requirunt eā. Sz qui facit quod in se ē requirit bonitatē ei⁹ ⁊ mīaz Dat g̃ ei. ⁊ hoc ē infundere grām. Itē aug sup illud ad ro. ⁊. Justificati ex fide pacē habeam⁹ ꝛc. dicit. De⁹ recipit ofugiētes ad se. alr ī eo esset iniquitas. Sz impossibile ē q̃ in eo sit iniquitas. g̃ impossibile ē q̃ non recipiat ofugiētes ad se. Sz faciēs quod in se ē ofugit ad ipm. g̃ necesse ē q̃ ipm recipiat. Sz ipz recipe ē p infusionē grē. g̃ ꝛc. Itē apoc. ȝ°. Si quis aperuerit intrabo ⁊ cenabo cū illo. hoc ē dcle stabor. Itē Zach. i. Conuertimini ad me ⁊ ego ouertar ad vos. Ex his sic obr. Impossibile est summā ritatē mentiri. Sz necesse habet vez dicere ⁊ implere illud. Sz dicit q̃ ouertenti ad ipm ouertet se. ⁊ q̃ aperienti intrabit. g̃ cū faciens quod in se ē ouertat ad ipam ritatē p̄mā vt ei aperiat ad hoc vt intret. g̃ necesse ē q̃ de⁹ ouertat ad illū. Sz hoc non est nisi p grām. g̃ ꝛc. Itē ansel. in li. de casu dyaboli querit quare lucifer non habuit psenerantiā. quia aut hoc fuit quia de⁹ non dedit: aut quia ipse non accepit. ⁊ determinat illā qōnē dicens. q̃ hoc non fuit quia deus nō dedit: ꝺ quia ille non accepit. cū de⁹ semp eēt paratus dare: ipse ꝺo non accipe. g̃ similr q̃ aliquis homo non habeat grām hoc non ē quia de⁹ non det: ꝺ quia ipe non vult: nec paratus est accipe. Si g̃ vult accipere ⁊ parat⁹ sit: deus dat ei grām. Ad oppositū. De⁹ dat grām sola liberalitate ⁊ mīa: quia dat ipsam gratis. g̃ potest dare ⁊ non dare grām. g̃ quāuis bō faciat quod in se est: de⁹ potest ei non dare g̃tiam. Non g̃ est necesse q̃ facienti quod in se est de⁹ det grām. Item necessariū ⁊ libez opponūt. Si g̃ de⁹ ex liberalitate dat grām. g̃ nulla necessitate dat alicui grāz. Itē Jer. ȝ8. dicit dñs. Ecce sic lutū in manu figuli sic vos in manu mea. Comparatio g̃ bois ad deum est sicut opatio luti ad figulū. Si g̃ nulla necessitas est quare figul⁹ faciat de luto vas in honorē vel otumeliā. seu vt impmat formaz nobilē in luto. g̃ silr de⁹ nullā habet necessitatē quare in homine impmat illam formā nobilē que ē grā. Itē sicut dicit Ber. de grā ⁊ li. ar. Cauēdā ē ne ea que inter nos accitari sentim⁹ aut volūtati tribuam⁹ q̃ infirma est aut diuine necessitati q̃ nulla ē. g̃ ifusiōez grē que in nobis ē non debem⁹ attribuere volūtati nostre aut nccitati diuine que nulla ē. ergo nulla nccitas ē ex parte dei: vt faciēti quod ī se ē det grām. Itē null⁹ potest se disponere ad hoc vt habeat grām. quia ita se habet in nobis peccatū quod ē remouēs lucem diuine grē sicut fenestra clausa ne illumineť domus Si g̃ in bōe nō est q̃ ab eo remoueat peccatū g̃ non est in ipo q̃ disponat se ad recipiēdum lumē diuine grē. g̃ null⁹ pōt facer aliquid ad qō ve necessitate sequat grā. g̃ facienti qō ī se ē non dat de⁹ necessario grām. Itē q̄rit quid est hoc dictu facere quod in se ē. Nā ille qui facit quod in se ē facit recte. Sz qcūq̃ fac recte ex rectitudine opat quā habet. g̃ si aliqs facit quod in se ē hz rectitudinē. Aut g̃ illa rectitudo ē acgsita. aut ītata. aut data. Non ē ītata: qa sic semper eēr. nec acgsita. ostat g̃ q̃ ē data. g̃ donū gratuitū. g̃ hec rectitudo est ex grā. Null⁹ g̃ potest facere quod in se est ad hoc q̃ sit grat⁹ deo nisi ex grā. Itē non pōt dici q̃ rectitudo ista sit naturalis. quia rectitudo nālis non otradicit obligtati culpe vel peccato: cum maneat cū illo vel cū illa. Cum igit rectitudo qua homo facit quod in se est otradicat culpe. g̃ non ē nālis. est igit gratuita. Itē in Exo. vbi loquit de indurationē pharaonis dicit gl. Induravit dñs cor eius ita q̃ nihil poterat facere acceptabile deo. g̃ non poterat facere aliquid per quod daret ei grā. g̃ lz faceret quod ī se est adhuc nō daret ei grā. So. dō sicut dicit ansel. in li. de ocordia p̄destinationis ⁊ li. ar. Sciēdum ē q̃ sepe dicim⁹ necesse esse qō nulla vi eē cogit. ⁊ necesse non eē qō nulla pbitione removetur. Nam dicim⁹. necesse ē deū eē ītmortalē non q̃ aliqua vis cogat eum eē ītmortalē. ⁊ necesse ē non eē iniustū: non q̃ aliqua vis pbibeat eē iiustū: ꝺ qm nulla res potest facere vt non sit ītmortalis seu vt sit iniustus. Secūdū Bigit dō ē q̃ necessitas in creatura dr p⁹ coactionē ⁊ pbitionē qua aliqua res cogit vel pbibet eē vel non esse. In deo autem non cadit necessitas coactionis aut pbitionis: ꝺ solū dr ī eo necessitas ītmutabilitatis. Cū g̃ querit an de⁹ necessario det grām faciēti quod in se ē. aut loquimur de necessitate ītmutabilitat. aut de nccitate coactionis ⁊ pbitionis. hoc vltimo modo non dat grām necessario faciēti quod in se est: quia de⁹ non potest cogi. Sz ꝓmo mō vez ē q̃ immutabilr se habet diuina bonitas ad donū grē omni volēti recipe faciēdo qō ī se ē: qua nccitate nulli negat se. Concedēdum igit q̃ si homo faciat qō in se ē: q̃ deus dat ei grām: ⁊ etiaz necessario. ī. ītmutabilr: sicut sol ītmutabilr dat lumē suū oī volenti suscipe. ſ. disposito ad hoc: ⁊ se bñti in recta dispositione ad solem. Sic dicēdū ex parte ista. Ad ꝓmā rōnē ī otrariū dō q̃ ñ segt. sola liberalitate dat. g̃ se hz ad dandū ⁊ nō dandū faciēti qō in se est. Sz bñ sequit. sola liberalitate dat. g̃ non dat ex meritis vel p coactionē vel pbibitionē. quia hoc ex sola liberalitate excludit coactionē ⁊ pbitionē ⁊ non ītmutabilitatē. Ad zᵐ dō. q̃ si necessariū dicat ītmutabile falsuz ē q̃ necessariū ⁊ libez opponūt Si aūt dicat necessariū coactū vel pbibitum sic vez ē q̃ opponit. ꝓmo mō ē necessitas in deo: ⁊ ꝓpter hoc non opponit sue liberalitati ītmo ex hoc est laus sua: q̃ ipsa ē ītmutabilis ⁊ ītmutabilr libera. ⁊ ex hoc ē laus sue bonitat. q̃ non potest se negare volēti eā recipe faciendo quod in se est. vñ aug. Sicut vituperium humane volūtatis ē q̃ nō vlr recipe. ita laus diuine bonitatis ē q̃ nō potest se ipaz negare

Ad tertiū dō. q̃ si de⁹ nō daret faciēti qō in se ē grām: q̃ non faceret ipsi iniuriā. ⁊ ideo totū ē ex liberalitate sua q̃ dat ei grām. ⁊ iō introducit exēplū q̃ non fieret boi iniuria: si nō daret ei de⁹ grām: sicut nec luto fieret iniuria: si de eo facēt figul⁹ vas in otumeliā. quia fieret ꝺm exigētiā ⁊ naturā sue materie. Silr ex parte ista ē. vñ Isa. 64. Et nūc dñe pr nr es tu. nos ꝺo lutū ⁊ tu fictor noster: ⁊ opa manuum tuaz omnes nos. vnde nos sum⁹ materia ipsi⁹. ꝺ sic ē q̃ tota massa generis humani corrupta ē p originale pctm. Et ꝓpter hoc si deus facit ex boe vas in otumeliā ⁊ non in suum honorē imꝑmēdo formā nobilē q̃ ē grā: fac ꝺ exigētiā materie: quia ordinata ē massa gnis humani p peccatū ad cōtumeliā. ⁊ ꝓpter hoc si ita faceret: non faceret ei iniuriā. Q̃ g̃ deus in homine faciente qō in se ē impmat formaz nobilē q̃ ē grā: hoc ē ex sola liberalitate sua ⁊ non ex aliquo quod debeat homini faciēti qō in se ē: quia homo faciēs quod in se ē adhuc ē indign⁹ añ susceptionē grē. Ad quartuz dō. q̃ in deo nulla ē nccitas coactionis aut pbitionis: ꝺ solū ītmutabilitat. De ꝓma log Ber. sicut dictū ē. Ad quītū dicēdū ⁊ ocedendū q̃ null⁹ pōt sufficiēter se disponere ad grām niſi de⁹ ipm disponat. ꝺ si faciat quod ī se ē cōsequit dispositio diuini adiutorii. vñ fenestra opaca actui volūtario: q̃ ē osentire vl dissentire. tenebra opaca pctō. vñ sicut ī ptāte hominis non ē q̃ remoueat tenebraā a domo: nisi aperiat pbibēs lucē. ſ. fenestrā. ⁊ lux ipsa remouet tenebraā: ita ī ptāte bois nō ē vt remoueat peccatū a se ipo. ꝺ si remoueat actum suū volūtariū. ſ. dissensum ad bonū ⁊ osēsuz ad malū: tūc remouet illud qō ē pbibēs graz sicut fenestra pbibet lucē. ⁊ tūc intrat grā in ipo. ⁊ ita diuino adiutorio remouet ab eo tenebra. Remoueat g̃ li. ar. dissensum ad bonū: ⁊ osentiat parate grē. Et hoc ē qō dicit Ber Grē solū coopari dr li. ar. dum osentit. Ad aliud dō. q̃ facere qō in se ē solum ptinet ad adultos ⁊ non ad pnulos. Et ad vidēdū q̃d ē facē quod in se est notandū. q̃ in quolz bōe p naturā ē recta rō. ⁊ hec rectitudo boni ē notio indita a creatiōe qua q̄libz aīa pōt cogscē suum ꝑn⁹. ſ. deū. ⁊ de hac dicit ī ps. Scitote qñ dñs ipse ē de⁹: ipse fecit nos ⁊ nō ipsi nos

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑ hoc enim ꝙ quilibet homo naturalr̄ scit se non semp fuisse:scit se factū esse. ⁊ ita scit se hēre p̄n⁹.⁊ scit ꝙ ab illo p̄ncipio hz gcgd hz:⁊ totū bonū quod hz:⁊ non a se. ⁊ scit ꝙ ab illo hz petē bonū:⁊ ꝙ p illū debēt suppleri omnes sui defect⁹. Si g̃ fm istā notionē opet̄ homo suo arbitrio:recurrēdo ad illū quē scit suū eē p̄n⁹:⁊ quē scit eē orandū sibi: ⁊ petat ab eo lumē cognitionis fidei ⁊ boni:vbi f̄t ei. vñ.i.cor.i4. Ignorans ignorabit̄.⁊ sic faciet quod in se est. ꝓatet g̃ quid sit facere quod ī se ē generalr̄ ī quolz homine. plus aūt ē infideli existente in peccato mortali de lumine: quia ipse habz fidē fine caritate.vnde hz fidē informē. fides aūt informis radiat ad duo.s. ad diuinā iusticiā damnātem reprobos.⁊ ad diuinā mīam saluantē electos.hec enim bene cognoscit ꝑ fidē suā.Si g̃ auertat suum arbitriū ab actu peccati ⁊ dirigat ex lumine fidei in iusticiā damnātē reprobos ⁊ in mīam diuinā saluantē iustos.ex p̄mo creabit̄ timor in eo ⁊ ex 2° spes.⁊ hoc est facere quod in se ē Et notādū ad solutionē alteri⁹ rōnis ꝙ nālis rectitudo semp ꝯtradicit peccato. vnde fm illā mouet̄ sin deresis:que semp murmurat ꝺ̄ peccatū. ꝗ arbitriū non semp dirigit fm illaz nec semp segt̄ eā arbitriū. Ad aliō de pharaone dō ꝙ nec ꝓ pharao nec ali⁹ exñs in ptō mortali poterat aliqd facere deo acceptabile quia non hñs grām non potest facere aliqd acceptū deo.ꝗ non negat̄ in glo. ꝙ non posset facere aliquid vnde bēret aliquid ad qō ꝺse quēt collatio ptāt qua facēt acceptabile deo.

Queritur postea vtrum nō faciē ti quod in se est dei grā. Ad quod sic.Summe bonū sūme dīffusiuū ē sūme bonitat̄ vel sue. Sz sūma diffusio ē qua nō pōt maior intelligi g̃ illa diffusio qua sūmū bonū se diffundit:est tanta ꙭ maior ea non potest intelligi nec esse g̃ necessario fm actū omnib⁹ se diffundit bonis ⁊ malis. g̃ seu homo faciat quod in se est: seu nō faciat.tamen necessario bonitas sūma diffundit se in ipso. Itē.5.Mat. dicit dñs. Bñfacite his qui oderūt vos. Maioris autez caritatis ē hoc in hoīe.s. ꙭ bñfaciat ei quem odit q̃ ei quem diligit. g̃ si in deo sit maxima caritas: debet magis facere bonū ei quē non diligit q̃ ei quē diligit.vel admin⁹ hz ei facē eque bonū.g̃ magis vel eque hz infundere ei grām qui nō facit qō in se ē sicut facienti.

Ad oppositū.Sicut dicit Dio⁹.nos nō habem⁹ vitā coactā.Sz si cogeremur ad bonū hē rem⁹ coactā vitā.g̃ non cogimur nccitare ad bonū.g̃ nec ad grām suscipiēdā. Sed sic pz ī sole.ꙭ sol lucet sup oculū cecū:non tamē ipm illuminat:⁊ non ē defect⁹ ipi⁹ solis:ꝗ ex parte oculi qui non potest nec est disposit⁹ ad recipiendū illuminationē.ita lux p̄ma que est bonitas sūma semp lucet ⁊ radiat sup creaturā quantū ē de se ⁊ semp se diffundit:non tamē semp recipit̄ quia creatura non potest ipaz recipere:quia est indisposita. Ad 2um dō.ꙭ ipse dñs bñfacit eis quos odit. sicut dr̄ Math.5. Solē suū oriri facit sup bonos ⁊ malos ⁊ bñfacit omnib⁹ quantū est de se.non tamē ī oīb⁹ efficit̄ bonū.⁊ hoc est defect⁹ recipiētis:nō sūme bonitatis.⁊ pz exēplū. Si quis porrigeret eam duob⁹ paupib⁹:⁊ vn⁹ extenderet manū alter nō.ille qui manū extenderet reciper deo nū.alter non.ita de⁹ semp porrigit omnibus grām suam.non tñ omnes extēdunt manū.i. volūtatē vt recipiāt eā.

Onsequēter que

rit de effectib⁹ grē. Et p̄mo queritur vtrū ꝓpie effect⁹ grē sint purgare. illuīare.⁊ pficere. 2° vtrū ꝓpii effect⁹ grē sint vificare aīam.⁊ ꝺformare seu assīlare ad deū: ⁊ gratificare. 3° querit̄ vtrū effect⁹ ei⁹ ꝓpi sint iustificare.excitare.mot⁹ meritorios elicē

Ad primum sic.i.ad hebr̄. purgationē peccatorū faciēs.Sz purgatio ptī non ē nisi p grām nec alr̄ purgat de⁹.g̃ purgare ē effect⁹ grē. Itē ecclīastici.42.Spūs purgauit ptā illi⁹. Spūs idem ē qō grā.g̃ grā purgat. Itē ꙭ illuminare sit effect⁹ grē videt̄.ps. Signatū est sup nos lumē v.r.dñe.Hl.Lumen gratie tue: quo reformat̄ imago dei in nobis.g̃ grē est illuīare. Itē Job.25.Nūquid est numer⁹ militum ei⁹ ⁊ sup quē ꝛc.Glo.Lumē est grā p̄ueniēs. Grego.ibi dicit.Militū ei⁹ dr̄ non ꝓpriis viribus ꝗ superne grē infusione roborat̄: que si ī corde nostro non surgeret: pfecto mēs in tenebris remanerz. Itē ostēdit ꙭ pficere sit effectus grē. Ad phil.2°.Ipse opat̄ in nobis velle ⁊ pficere.Sz illud opat̄ p grām.g̃ grē ē pficer̄

Itē.15.Ezech. Perfecta eras in decore meo quē posuerā sup te dīt dñs.Sz ille decor non ē nisi grā.g̃ ipsi⁹ grē ē pficē. Ad oppositum Jo.i. Plenū grā ⁊ ṽitate fuit ṽbū caro factuz. Jn xp̄o est grā fm excellētiā suā.g̃ ⁊ fm suū p ꝓpiū effectū.Si g̃ in xp̄o ñ hz purgare.g̃ ꝓpius effect⁹ grē non̄ est purgare: ꝗ per accidens.s. rōne ꝺbiecti in quo est.Itē effectus essentialis semp ꝺsequit̄ cāz suā:sicut calefacere semper ꝺsegt̄ ignē: ⁊ hūc effectū hz ignis semp vbicunq; sit:quia ꝓpius effect⁹ ei⁹ ē.Sunt alii esse tus ipi⁹ ꝺntes sic deficcare:indurare. ⁊ isti effect⁹ non semp ꝺsequūt̄ ignē in quocūq; sit: quia non qcqd calefit ab igne indurat̄.Cum g̃ purgare nō semp ꝺsequat̄ grāz:pz ꙭ nō est ēentialis effect⁹ grē nec ꝓpii⁹. Itē Act.15°. Fide purificans corda eor⁹.g̃ purgare fidei ē. Non igit̄ soli⁹ grē.Sz ꝓpriū ē qō vni soli ꝺuenit.g̃ non est ꝓpi⁹ effect⁹ grē. Querit̄ quō grē sit pficē.Si g̃ grā pficit animā aut pficit eam fm ṽbam:aut fm potētiā.Q aūt nō pficiat potētiā pz.Ansel.in li.de grā ⁊ li.ar. Jn infantib⁹ qui moriūt̄ baptizati grā sola opatur salutē sine illoz arbitrio.g̃ grā dat salutē aīe sine arbitrio.g̃ nō perficit arbitriū. Nō igit̄ pficit potētiam aīe. Itē ansel. in eodē libro Grā subsegt̄ suū donū vt nūq; seu magnum seu paruū sit:illud vare deficiat. Grā igitur semp est cū suo actu.ꝗ ṽtus non semp est cuz suo actu. vnde fides nō semp mouet ad credē dū.sicut patet in dormiēte. Est g̃ ponē dr̄iaz grē ⁊ ṽtutis.Si g̃ ṽtus pficit ⁊ grā: oporteret ꙭ pficiant fm aliud ⁊ aliud. vnde si ṽt⁹ pfic fm potētiā:grā nō pficit fm potētiā:ꝗ f̄m aliō

Itē ꙭ grā non pficiat ṽbam anime ostēdit ꝗ aug. Dfie grē sunt operās ⁊ cooperās.grā opans ē que nos facit velle.grā coopans que nos facit opari quod nolum⁹.g̃ grā dr̄ adoperari. aīa aūt non mouet̄ ad opus p ṽbam ꝗ ꙭ potētiam. Itē ēntia aīe ē simplex. ⁊ iō nō pōt diminui p peccatū.cū peccatū sit diminutio boni.Sz potētia potest diminui:quia habz ordinē a quo pōt diminui ita ꙭ min⁹ se hz ad bonū.⁊ hoc fit p peccatū.Peccatū igit̄ nō corrumpit ēntiā aīe ꝗ potētiā. Si g̃ opponitur ptō pz ꙭ grā non pficit ṽbam aīe ꝗ potētiā.

Sed dō ꙭ purgare.illuminare.pficere sunt ꝓpii effect⁹ grē ⁊ ēntiales.Cū eniz grā nihil aliud sit q̃ silitudo aīe ad deū:sicut dīc aug. grā intendit animā assimilare deo.ꝗ hec tria necessario ocurrūt ad assimilationē.s.purgare.illuīare.pficere. ga assimilatio nihil aliud ē q̃ motꝰ a dissīli ad simile.vnde tunc aīa assimilat̄ deo:qñ mouet̄ a dissimilitudine ad silitudinē: vel a similitudine ad maiorē similitudinē:vt magis sit similis.sic dicit Dio⁹.ꙭ purgare respicit ipsaz dissimilitudinē amouēdo ipsam ab aīa.vnde purgatio ē remotio dissimilitudinis ab aīa.Illuīare ẽo ⁊ pficere ītroducūt ipsam similitudinē.Sicut g̃ forma nālis p̄mo remouet dispōnes dissimiles a materia. ⁊ tūc purgat.ꝺnter introducit dispōnes ꝺsimiles in mā.⁊ tunc dr̄ illuīare mām.vltimo introducit se ipaz ī mā ⁊ pficit eaz.⁊ hec nccia sunt ad hoc ꙭ forma nālis assīlet sibi aliquid Silr̄ dō ꙭ ista nccia sūt ad hoc ꙭ aīa assīlet .s.ꙭ purget̄a dissimilitudine:⁊ ꙭ illuīet̄a similitudine:⁊ ꙭ vltīo pficiat̄:⁊ sit assimilata vnde purgare ⁊ illuminare dicunt̄ respectu fieri.pficere aūt qñ totū ꝺpletū est:nec aliter fieret assimilatio.sicut etiam pz de luce ad hz ꙭ assimilet sibi aerē ꝺpz ꙭ purget aerē a tenebris:⁊ ꙭ ipm disponat ⁊ illuminet: ⁊ ꙭ se faciat in aere.⁊ ipm pficiat. sic ē de grā q̃ ē lux spūalis ad hz ꙭ ipa assimilet aīam deo. Et iō ꝓpie ei⁹ actus sunt isti. Ad p̄m in otrariū ꙭ grā ñ purgat ī xp̄o ⁊ silr̄ nec in adā. dō ꙭ purgatio nihil aliud dicit q̃ motū ad puritatē.ꝗ possum⁹ intelligere ꙭ hz motū vel mutationē ad puritatē multiplr̄.vel quia fit mutatio de puro ad puritatē maiorem. vel de non puro ad puritatē. Si de nō puro ad puritatē hoc ē duplr̄ quia nō purū ē duplr̄.s.ꝑ abnegationē:vel ꝑ ꝓpationē. nō purū per abnegationē ē qō non hz puritatē nec etiam otrariū puritatis.nō purum ꝓpatiue ē qō non habz puritatē ⁊ hz cōtriū puritatis.Secūdū g̃ ꝓ⁹ modū adam in statu ꝺditionis ante ifusionē grē fuit non purus.quia non habuit puritatē gratie:nec tñ bēbat otrariū. Qñ g̃ infusa fuit ei grā mouebat̄ adam de boc ꙭ non bēbat puritatē grē ad hoc vt habēt eā.vnde lz mō fuit facta in ipo purgatio. Sc̄dz ẽo 2⁹ modū ñ fuit purificatio in adā nisi post peccatū: sic in peccatore. quia habet otrariū puritatis. si g̃ grā ei infundat̄: purgat otrariū puritatis ab ipso ⁊ ponit in eo puritatē. Silr̄ motus de puro ad puritatem ē duplr̄. vl̄ de minori puritate ad maiorē puritatē. vl̄ de puritate ad puritatis otinuationē. Jn sanctis g̃ qui habēt grām ⁊ sunt in statu pficiēdi:purgatio ē mutatio de minori puritate ad maiorem. Jn xp̄o ẽo in quo grā fuit ab initio in sūma pfectiōe purgatio ē velut mot⁹ a puritate in eiusdez puritatis otinuationē. Ad aliud qō obr̄ ꙭ fides purgat.dō ꙭ fides dr̄ purgare nō rōne sui:ꝗ rōne grē exñtis in fide.⁊ sicut videmus ꙭ duplex est sensus.omunis ⁊ particularis. ⁊ sensatū duplex.s.omune ⁊ particulare.sensus particulares bñt sensata ꝓpria.⁊ de bis

Universidad de Deusto
Biblioteca

vez̄ est q̄ sensatū vni⁹ non ē alteri⁹. vñ color qui ē sensatū visus pticulare non ē sensatum audit⁹. Sensatū autem omune ē magnitudo quantitas vel supficies. boc enī pōt sentiri a qolibz sensu pticulari. ⁊ ita pz q̄ ē vn⁹ sensus omunis in istis sensib⁹ particularib⁹: quo vn⁹ sentit qō ali⁹ sentir. s. sensatū omune quod ē quātitas. Silr̄ dō. q̄ quidā sunt ꝓpii effectus ⁊tutū ⁊ rōne ⁊tutū. Quidā aūt nō rōe ipaz ſm se. ſ rōne alicui⁹ p̄ncipii omunis existētis in ipſis. ⁊ illud est grā. Fides enim rōe fidei bz suū ꝓpriū effectū qui non ē alteri⁹ ⁊tutis. s. credere. Caritas enim non credit. Similr̄ de caritate respectu fidei ⁊ aliaz virtutū. p̄mi effect⁹ sunt particulares. Secūdi aūt effectus sunt omnes ⁊tutib⁹. vnde non ē purgare effect⁹ fidei rōne sui vel alteri⁹ ⁊tutis. ſ rōne omunis p̄ncipii existentis in eis quod est grā.

Ad aliud quod obr̄ de illuminatione dō. q̄ similis sit opatio grē ad ⁊tutes que ē luminis ad raditū: sic p̄habitū ē. vnde pz q̄ grā que est sic lumen in aīa illuāt ſm indistinctionē ad distinctas ptes. imo simplr̄ ⁊tus autem ſm distinctionē. Ad alias rōnes quib⁹ obr̄ de pfectione dō. q̄ illud quod est ī anima indistinctū dz grē attribui ad pficiēdū. illō aūt quod est distinctū ⁊ pticulare dz ⁊tuti attribui vt pficiat ab ipa. Preterea p̄mo ⁊ p̄ncipaliter grā pficit eēntiā aīe. secūdario libez ar. qui est motor vlis in aīa. vnde cū dr̄. gratia monet ad opa: ⁊ ⁊t⁹ monet ad opa: boc differenter dr̄. quia grā est movens vlr̄ ad opera. ⁊tus pticulariter. sicut fides movet in deum vt verz. caritas movet in deū vt bonum. spes movet vt in beatū vel gloriosum. verz aūt ⁊ bonū ⁊ glorioſū sunt unū ſbaliter: quod ē ipe de⁹. sunt tñ pticulares rōnes ⁊ diuerse. ⁊tutes igit̄ monēt ſm istas pticulares rōnes. grā aūt ſm rōnē vl'em: non distinguēdo verz bonū. glorioſum: movet in deū. Ad p̄mum g̃ anſel. dō q̄ boc q̄ grā in infantib⁹ pstet salutem sine libero ar. boc est ex impfectione suscipientis qui non pōt vti libero ar. vnde q̄ ipz non pficiat in actu: boc est ex imperfectione ⁊ impotētia suscipientis. Ad aliud pz rñsio q̄ grā pficit ſbam ⁊ potētiā vl'em. ⁊tus autē potētias pticulares. Ad aliā rōnē in cr̄iū dō q̄ opat ad ſbam aīe ⁊ potētiam. p̄mo mō ē in ratione informantis. z⁰ mō est in rōne movētis. p̄mo modo non dividit̄ p operans ⁊ coopans: ſ secūdo modo. vñ illa rō solū pcedit de grā put opat ad potētiā aīe. ⁊ nō ad ad ſbaz. Ad aliud dō. q̄ ſba aīe pōt dupliciter̄ cōsiderari. s. ſm suū esse absolutū. ⁊ sic peccatū non corrūpit ipsam. vel ſm suū eē opatū: qō est eē ordinis ad finē: ſm quē tendit ad deū. ⁊ quantū ad illud esse peccatū corrūpit esse ipsi⁹ anime. ⁊ ſ⁹ ist̄ dō eē pfic̄ etiā grā ſbaz aīe.

Consequenter queri

tur vtrū ꝓpii effect⁹ sint grē vivificare. assimilare. gratificare. ⁊ oñdit̄ p̄mo q̄ vivificaī sit ꝓpri⁹ effect⁹ ipsi⁹ grē sic. De⁹ in creatura rōnali est p̄ncipiū vite spūalis. vnde act. i⁷. In quo viuim⁹ movemur ⁊ sum⁹. Sed p̄mū quo viuit rōnalis creatura p deū ē grā. Sz illud quo p̄mo viuit dr̄ vivificare. Jgit̄ grā vivificat. Jtē culpa mortificat aīa. igit̄ vivificat otrario illi⁹. s. grā. g̃ zc̄. Conr̄. Abad. z. Just⁹ ex fide mea vivit. g̃ vivificare ovenit fidei. ñ g̃ est effect⁹ ꝓpri⁹ grē. Jtē. i. Jo. 3. Qui nō diligit manet in morte. Si g̃ non diligere est cā mortis. g̃ diligere est causa vite. Sz diligere ē caritatis ꝓprie. g̃ caritatis ꝓprie ē vivificare Non g̃ est ꝓprius effect⁹ grē. Jtē Ricar. de sancto vic. in li. de arra spōsi ad sponsaz. Scio aīa mea q̄ dilectio vita tua est: ⁊ sine dilectōe esse non potes: Sz dilectio est caritatis. g̃ ⁊ vita aīe. g̃ zc̄. Jtē videt̄ q̄ reformare sit ꝓprius effect⁹ grē. ꝑ. Signatū ē sup nos lu. vult⁹ t. d. Slo. lume grē tue quo reformat imago tua in nobis qua tibi similes sum⁹. Jtē ibidē dist̄ guit̄ triplex imago in glo. s. imago creationis ⁊ recreationis. ⁊ similitudinis. imago creationis est rō. imago recreationis ē grā. imago similitudinis est ipsa sapīa: que est ipse filius dei: ad quam imaginē homo ordin⁹ est. Jmago g̃ recreationis aīe est grā. Sz imago recreationis est imago reformationis aīe ad deum. g̃ grā est imago assimilationis ⁊ reformatiōis anime ad deū. Conr̄. Si grā assimilat: opz q̄ assimilet vel ſm cognitionē vel ſm amorez Sz neutro modo assimilat grā: quia grā habz eē in non habētib⁹ cognitionē nec amorē ſm actum sicut in parvulis: quoz aīe non habent cognitionē in actu nec amorē. g̃ grā non assimilat p cognitionē nec p amorē. g̃ assimilare non ē effect⁹ grē. Jtē ostēdit̄ q̄ effect⁹ gratie propri⁹ sit gratificare. quia dr̄ eph. i. Jn laudē glorie grē sue in qua gratificauit nos in xp̄o. Ex quo relinquit̄ q̄ ꝓpri⁹ effect⁹ grē sit gratificare. Jtē cū gratificare sit quidam effect⁹ ostēdēs grām re ⁊ notē. quia si gratia est: gratificare est. ⁊ si gratificare est: grā est. Et similr̄ ostendit ipam denominationez: quia nomen gratificationis sumit̄ a notē grē. g̃ gratificare ē ꝑfectissim⁹ ⁊ potissim⁹ actus grē. R⁹ ſm q̄ grā est similitudo p̄me veritatis oparat ad aīaz vt lux. ſm vero q̄ est similitudo sume bonitatis oparat ad aīam vt vita. ⁊ ita hr̄ in Jo. i. q̄ xp̄o erat vita ⁊ lux hominū lucēs in tenebris. ⁊ ideo grā que est similitudo ipsi⁹ opat ad aīam vt lux ⁊ ut vita. Sed sicut dictū est q̄ lux in aere tria facit. p̄mo enim purgat ipz aerē a dispositōe sibi otraria. z⁰ dispōit aerē dispōe sibi. ⁊ tc̄ illuāt ipz. ultio informat ipz. ⁊ quātū ad hc̄ sumit̄ iste act⁹ pficere. ⁊ sic lux in aere habet istos tres act⁹ predictos. silr̄ dō ē de grā inquātū ipa vt lux opat ad aīaz: quia p̄mo removet ab aīa dissimilitudinē lucis eterne. ⁊ quantū ad hoc sumit̄ iste effect⁹ purgare. z⁰ dispōnit ipsam simili dispositione vt possit esse similis in actu. ⁊ tūc dr̄ ipaz illuminare. vltimo informat ipam: ⁊ tūc dr̄ ipaz pficere. Secūdū aūt q̄ grā ē similitudo bonitatis sume oparat ad animā vt vita. quia sic oparat ad aīam vt amor: ⁊ iste amor impssus vita est qua aīa vivit deo. Unī Ric. Scio aīa mea qa dilectio vita tua est. ⁊ ita ſm hūc modū act⁹ grē ē vivificare. Ad istū dō. q̄ actū osequit̄ trāsformatio seu assimilatio aīe ad deū. quia hec est vis amoris: q̄ trāsformat amantem in amatū. Unī Ric. de arra sponsi ad sponsam dicit. Scio aīa mea q̄ cū aliq̄d diligis: ipa vi dilectionis in ei⁹ similitudinē trāsformaris. ⁊ quantū ad hoc sumit̄ iste effect⁹ grē: qui ē assimilare aīam ad deū ⁊ oformare. Ex hoc aūt q̄ aīa est assimilata deo: ex hoc est grata deo. Unī puer. 8. dicit sapīa. Ego diligētes me diligo. ⁊ ita ex hoc q̄ amor impmit̄ anime sumitur vivificare. ex hoc q̄ iam impssus ē sumit̄ assimilare. ex hoc q̄ assimilata ē aīa p amorē sumit̄ gratificare in generali rōne. Ad obiecta g̃ dō ad z⁰ ⁊ 3⁰. q̄ vita spūalis que est vita aīe in deo est ipsi⁹ grē p se. ipi⁹ aūt fidei ⁊ caritatis rōne grē in quib⁹ manifestat̄ vita quasi p sensum. sicut manifestat̄ vita in corpore p sensum ⁊ motū: sic manifestat̄ p motum fidei sicut p sensum. p motū caritat̄ sicut per motū. Ad quartū pz rñsio ex p̄dictis. Ad aliud dō ſ⁹ aug. ad Dardanū. Mirabile quō de⁹ est inhabitator quorūdā nō cognoscētiuz deū: ⁊ nō quorūdā ul' aliquoz cognoscētium deū. Jlli enim ad tēplū dei non ptinēt qui cognoscētes non sicut deū glorificauerūt sic̄ ꝑbi Ad templū aūt dei ptinent puuli sanctificati sacrāmēto xp̄i. Dicēdū g̃ ad obiectā q̄ in parvulis est cognitio ⁊ amor. ſ possunt eē duplr̄. vel sicut forma. vel sicut act⁹ boc est in habitu vel ī effectu. In parvulis ē cognitio sic̄ forma ⁊ amor. Silr̄ quia informāt aīam ipsi⁹. ſ ñ sūt in eis sicut act⁹. unde in eis sunt habitu ⁊ nō actu. sicut videm⁹ in adulto dormiente: q̄ ī eo est scīa sicut forma informans aīam: ⁊ non sic actus seu in usu. Unī dicit aug. ad Bonifaciū q̄ hēre fidē boc ē aut ꝓpter fidei sacrm. ⁊ ꝛ̄ est ipsam hēre ut formā: aut ꝓpter fidei usuz.

Consequenter queri

tur vtrū isti tres actus. s. iustificare. excitare. mot⁹ meritorios elicere sint p se act⁹ ipsi⁹ grē ⁊ oñdit̄ q̄ sic. p̄mo videt̄ q̄ excitare sit effect⁹ grē p se. Ber. de grā ⁊ li. ar. dicit. Li. ar. conatus ad bonū ocios sūt: si a grā nō iuuēt̄. nulli si a grā nō excitēt̄. Ex quo relinquit̄ q̄ grē est excitare li. ar. seu motū uolūtatis ad bonum.

Jtē in quadā collecta ecclie hr̄. Excita dn̄e potētiā tuā ⁊ veni zc̄. Sz hec excitatio quā petit ecclia non est nisi p grām: nec venit deus: nisi p grām. g̃ grē ē excitare. Item apoc. 3⁰. Ego sto ad hostiū ⁊ pulso. Hostiū appellat li. ar. seu uolūtas. Sz pulsatio ista non ē nisi per grām excitatio quedā uolūtatis ad bonū. Si g̃ de⁹ non pulsat ad hostiū: nec excitat ad bonū nisi p grām. pz q̄ grē est excitare. Conr̄ Homo existēs in infidelitate: quia in peccato mortali excitat̄ ad bonā. Unī. ſ. ad eph̄. Surge qui dormis. exurge a mortuis: ⁊ illuābit tibi xp̄us. Unī pz q̄ de⁹ movet ⁊ excitat corda ⁊ uolūtates eoz ut conſiderēt ⁊ cognoscant statū suū: ⁊ ꝓpter boc ouertāt ad bonū: ⁊ timeant de statu suo. Sz dū homo ē in peccato mortali uel in infidelitate non habet grām. g̃ prior est excitatio ad bonū in aīa q̄ grā. Sed nullus effectus p̄cedit cām suā. g̃ excitare ad bonū nō est effect⁹ grē. Jtē ostendit̄ q̄ iustificare sit act⁹ grē ad ro. 3. Justificati gratis p grām ipsi⁹. g̃ grā iustificat nos. Jtē sup illud ad ro. Omnes peccauerunt zc̄. Slo. Hec est grā sine qua nec infantes nec grandes salui fieri possunt. Et post super illō iustificati gratis. Slo. Jpa est qua iustificat impi⁹. g̃ p se est iustificare effectus grē. Jtē sicut se habz caritas ad amātē facere: ⁊ fides ad credētez facere. Ita se dz hēre grā ad gratificare: ⁊ iusticia ad iustificare. Si g̃ soli⁹ caritaris ē amātē facere: ⁊ soli⁹ fidei credentē facē. g̃ solius grē est gratificare: ⁊ soli⁹ iusticie iustificare.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Non igit̄ est gratie iustificare. Item ostendit̄ q̄ opus grē sit actus meritorios pducere. i.cor.ix. Grā dei sum id quod sum. ⁊ grā dei in me vacua nō fuit. Ualt g̃ dicere q̄ gratia dei in ipso fructificauit. Sed fructificatio ista attēdit̄ quātū ad meritū. g̃ grā pducit opus meritoriū. Itē ad phil.2. Ipe opat̄ in nobis velle ⁊ pficere bonū. Sz ipse de⁹ non operat̄ nisi p grām in nobis. g̃ grā elicit a voluntate opus bonū: ⁊ ita meritoriū. Itē aug. ad valentinū. Cogitare vel agere fm deū nulla rōne sine grā dei possum⁹. ꝓpter quod dom⁹ cū de fructu iusticie loquēt̄: ait discipul̄. Sin̄ me nihil potestis facere. Jo.ix. Si g̃ grā ē ꝓncipiū in nobis cogitādi fm deum ⁊ agendi. g̃ ipsa ē que opus meritoriū pducit. Contra. Uirt⁹ est ad recte agere. Si g̃ omne meritum attendit̄ quantū ad recte agere ⁊tutis ī q̄tuz ⁊tus est omne meritoriū elicere. Non g̃ p se ē grē. R⁹ intelligendū est q̄ grā oparat̄ ad aīam vt vita: ⁊ vt motor: ⁊ vt lux: quia grā est similitudo fūme ⁊itatis. ⁊ sic opat̄ vt lux. Est etiam similitudo fūme bonitatis. ⁊ sic cōparat̄ vt vita. Est etiā similitudo potestatis ⁊ ⁊tutis. ⁊ sic opat̄ vt motor arbitrii ad aīaz potētia aūt attribuit̄ patri. ⁊itas filio. bonitas spūi sancto. ⁊ ideo grā ē similitudo toti⁹ trinitatis: ⁊ assimilat nos toti trinitati. Scōz aūt q̄ opat̄ vt lux eo q̄ est silitudo ꝑme ⁊itatis: sumūt̄ tres effect⁹ grē. Sz q̄ oparat̄ vt uita eo q̄ ē similitudo fūme potestatis seu ⁊tutis: sunt ei⁹ effectus tres. s. iustificare. excitare. mot⁹ meritorios elicere. ⁊ hoc p opationē ad liberū ar. quia sicut dicit Ber. de li. ar. Libex ar. gerit similitudinē diuine potestatis: eo q̄ non pōt cogi. vnde circa ipsum fiunt isti tres effectus grē. s hoc diuersimode. quia libex ar. ē facultas volūtatis ⁊ rōnis. Excitare ꝺo est effect⁹ grē circa libex ar. quo ad rationē. iustificare quo ad volūtatē. mot⁹ meritorios elicere quo ad facultatē. Uñ grā mouet volūtatē p iustificationē. quia sicut dicit anſel. Justicia est rectitudo volūtatis. ⁊ ideo iustificatio ē ipsius vo ūtatis. excitatio est ipsi⁹ rōnis. motus meritorios elicē ē ipsi⁹ facultatis seu potestat̄. uñ tria hec bonū cogitare. uelle. pficere facit grā in nobis. sicut dicit Ber. de grā ⁊ li. ar. Grā ꝛmittēdo bonā cogitationē nos ꝓuenit. ꝛmutando malā volūtatē nos sibi p affectū iūgit. ministrando cōlensui facultatē fortis p opus apertū intern⁹ opifex ꝛnotescit. ⁊ hoc planā ē in iustificat ione adultoꝝ. qualr̄ aūt sit in parvulis iam patebit. Ad ꝓmū g̃ ꝺō q̄ gratia vupleꝛ ē. s. gratū faciēs: ⁊ gratis data. ⁊ ꝺ ñ est gratū faciens: ꝑ tñ disponēs. silr̄ excitatio vupleꝛ ē. vel a grā gratū faciēte. vel a gratia gratis data seu disponēte. Dicēd̄ g̃ q̄ ī exñtib⁹ in peccato mortali nō est excitatio a grā gratū faciēte: ꝑ a grā disponente vel gratis data: quia bñt fidem informē que excitat eos ad cogitandū de diuino iudicio ⁊ de diuina mia ad hoc ut timeāt ⁊ doleāt de peccatis. Similiter in infidelibus est ipsa recta ratio: quam appello grām gratis datā seu disponētē. quia ꝛ insit nālr̄ tñ gratis data a deo: ⁊ etiam q̄ moueat ad bonū gratis datū a deo. hec aūt facit eos cogitare ⁊ cognoscere q̄ de⁹ creator ē: ⁊ q̄ bon⁹ ē: ⁊ q̄ ab ipso bñt quicqd bñt ⁊ q̄ ipse colēd⁹ ē. ⁊ sic etiā excitat eos ad cogscēdū q̄ nihil possunt habere nisi ab eo. ⁊ sic excitat eos ad amorē ⁊ timorē ipsi⁹. Alia aūt excitatio ē que ē a grā gratū faciente. Ad aliud q̄ ꝺbr̄ q̄ iustificare ꝺz esse act⁹ iustitie: non grē ꝺō q̄ iusticia ꝺr̄ pticulariter ⁊ ꝑpe ⁊ generalr̄. Justicia spālr̄ dicta ꝺr̄ spālis recti tudo aīe: p quā rectificat aīa vt reddat ꝓxīo quod suū est. Uñ hec est rectitudo aīe p oparationē ad ꝓximū. hec ē iusticia q̄ est vna de ⁊tutib⁹ cardinalib⁹. Justicia ꝺo generaliter dicta ē generalis rectitudo anime p oparatio nē ad deū ⁊ ꝓximū ⁊ ad se ipm. ⁊ hec rectitudo est oformatio volūtatis nostre ad volūtatē diuinā. ⁊ ab hac ꝺr̄ generalr̄ iust⁹. q̄ iustitia ē in oformatione volūtatis ad deū. Hec tñ iusticia alr̄ ē in parvulis: alr̄ in adultis: quia sicut iniusticia que est in parvulo non ineſt ei ex actu sui arbitrii: ymo est ꝛiusticia que ei fit ex alia operatione. Jn adulto ꝺo est ꝛiusticia quā sibi facit: ⁊ ad quā cooperat̄. Silr̄ iusticia vat̄ parvulo p sacm̄ ecclesie seu p passionem xp̄i: ipo nihil cooperante ⁊ non ꝛsentiēte. Justicia aūt ē ī adulto ex ei⁹ ꝛsensu ⁊ coopatione. Uñ ꝺe adulto loquit̄ Ber. cū dicit. ꝛmutādo malā volūtatē sibi p ꝛsensum iungit. Uñ hi⁹ iusticia in parvulo est fm habitū. Jn adulto ꝺo fm actū. quia ad illam coopat̄. ⁊ sic cuz ista iusticia sit idem re q̄ ꝺ grā. p̄z q̄ grē ē iustificare. Ad illud q̄ ꝺbr̄ de opere meritorio visum est quibusdā q̄ opus meritoriū ꝺ pliciter pducit a volūtate. s. fm rōnē pticularē: vel fm rōnē generalē. Si fm rōnē pticularē sic pducit meritoriū a q̄libet ⁊tute pticulari vnde sic pducit fm distinctionē ⁊tutū. q̄libet enim ⁊tus fm vnā rōnē particularē pducit: sicut fortitudo pducit ipm ī aggrediēdo terribilia: ⁊ sic de aliis. Secūdū rōnē generalem producit op⁹ meritoriū triplr̄. quia hec ratio generalis est triplr̄ fm triplicē rōnē cālitatis .s. finalis. exemplaris. efficiētis. fm rōnē finis quia est fūma bonitas: grā in caritate pducit omne meritū. vnde ꝺsiderādo finē. s. fūmam bonitatē sic omne meritū ē ex caritate: seu ex grā in caritate. ⁊ fm hoc ꝺr̄ caritas mr̄ ⁊tutū. Secūdū rōnē exēplaris sic grā in fide pducit omne meritū in omni ⁊tute: quia fides est exemplar seu ars que monstrat cognitionem finis ad quē tendēdū. ⁊ ideo ꝺr̄ fundamēt̄ omniū ⁊tutū. Secūdū rōnē efficiētis sic grā ī rōne grē pducit omne opus meritoriū. ga cōparat̄ ad aīam ut motor. ⁊ sic ꝑz q̄ aliter pducit grā opus meritoriū: ⁊ ⁊tutes fm distinctiones virtutū: seu fm rōnes particulares.

Consequēter queri tur an li⁹. ar⁹. moneat̄ a grā spōtanee an coacte. Ad q̄ ꝺ sic. Jo. 6. Nemo venit ad me nisi pr̄ traxerit eū. Sz tract⁹ ē ſpēs mot⁹ violēti. g̃ si nullus venit ad deū nisi tract⁹: null⁹ venit ad eū nisi violēter. Sz libex ar. monet̄ ad deū p grām. grā g̃ mouet ipm violēter. Itē Luce. 14. de illis q̄ ꝺbēt venire ad nuptias ꝺr̄. Compelle eos ītre vt impleat dom⁹ mea. Si g̃ li. ar. cōpellit̄ intrare domū dñi: ⁊ non potest intrare nisi p grāz. g̃ grā opellit ipz ⁊ mouet ad gr̄ā cōpellēdo. Sz opulsio est mot⁹ violētus. g̃ ꝛc.

Itē petit̄ ab eccl̄ia in quadā collecta. Trās rebelles opelle ꝓpicius volūtates. hoc petit̄ a deo. Sz ipse ñ opat̄ in nobis nisi p grām aliq̄ bonū. g̃ grā opellit nostras volūtates ad bonū. ⁊ ita violēter mouet̄ volūtas seu li. ar. ab ipa grā. Ad oppositū. Eccl̄iastici. x. Reliqt eum in manu ꝛsilii sui. añ ꝺcem vita ⁊ mors bonū ⁊ malū ꝛc. Homo igit̄ est ī potestate sue arbitrii. quia manus cōsilii appellat̄ potestas arbitrii. g̃ in potestate ei⁹ est sequi ⁊ nō sequi mouētē grām. g̃ grā non mouet ipm violēter seu coacte. Itē li. ar. ē libex a necessitate. Sz si opulsus eēt ⁊ violenter mouerel̄ ab aliquo: non eē libex a necessitate: ymo cogerel̄. g̃ nō potest moueri violenter vel cōpelli a grā.

Itē Ber. de grā ⁊ li. ar. Jpe conditor hac dignitate libe. ar. insigniuit: seu aīam rōnalem vt quēadmodū sui iuris erat sueq̄ volūtat̄: non necessitat̄ erat q̄ bon⁹ erat: illa similiter quodāmodo sui iuris exist̄ēt: quaten⁹ non nisi sua volūtate mala fīēt ⁊ iuste ꝺamnarel̄. aut bona fieret ⁊ iuste saluarel̄. Ex quo relīquit̄ q̄ libex ar. seu aīa rōnalis nō pōt aliquo mō ⁊tra suā volūtatē opelli: nec moueri ad bonū

Sꝺ. ꝺō sicut dicit Ber. distinguēdo geīaz opulsionē. Est enim opulsio actiua ⁊ passiua. ⁊ fm utrāq̄ nos dicimur facere aliquid ⁊tra volūtatē. Compulsio passiua recte uocari pōt ubi nihil coopat̄ patiens: que est absq̄ ꝛsensu volūtario patiētis. ut si nos opelleremur ad malū nobis inuitis: hec eēt opulsio passiua. sic fuit ī btā Lucia que dixit. Si inuitam feceris me uiolari: castitas mihi ꝺuplicabit̄ ad coronam. Compulsio actiua est in qua ꝛcurrit cōsensus patiētis. s. cū induct⁹ ē p timorē ul̄ doloꝛē ad hoc ut faciat malū. sicut est in illo qui timoꝛe mortis negat xp̄m. talis enim volens negat xp̄m: ⁊ tñ nolēs: quia melius ualt negare xp̄m q̄ pati mortē. s sua tñ volūtate absoluta non negaret: ⁊ ꝓpter hoc ꝺr̄ opulsus: quia negat ne moriat̄. ⁊ hoc dicit ꝺama. q̄ ē uolūtariū absolutū sicut est in illo qui simplr̄ ualt aliquid. Et est uolūtariū ꝺditionale: sicut ē in illo qui sb ꝺditione ualt aliquid. Grā g̃ nūq̄ opellit libex ar. ad bonū cōpulsione passiua: quāuis aliq̄ opulsiōe actiua ipm opellat: ga aliq̄ mouet ipm p ꝺolores ⁊ timores ut conuertat̄ ad bonū. Uñ Ber. Hoc quippe intendit cū terret aut pcutit ut faciat uolūtarios: non ut saluet inuitos. Secūdū g̃ hanc ꝺistinctionē soluit̄ hec qō ⁊ ꝑz rñsio ad obiecta. Distinctio aūt omunis ē ⁊ bona p quā bꝛeuiter soluit̄ hec qō. q̄ est coactio sufficiēs ⁊ inducēs Libex ar. nō pōt cogi ꝑma coactione ab ipsa grā. nec ab aliquo alio. s solū coactione inducēti quia multa inducūt ipm ad hoc q̄ nelit. quod prius nolebat.

Queritur consequen ter de oparatione effect⁹ grē ad statū nostrū in presenti uita. ⁊ querit̄ an grā faciat nos in uita presenti sine pcō esse. Ad q̄ ꝺ sic. Aug. Li. arbitriū ē uolūtas qua bonū eligit̄ grā assistēte. malū grā ꝺesistēte. Si g̃ grā assistēte arbitriū eligit bonū. g̃ semp assistēte grā bonum eligim⁹. Sz semp eligēdo bonū nūq̄ peccam⁹. g̃ grā assistente in nobis nunq̄ peccamus.

Itē introducit̄ ab heretico in li. de pfectōe iusticie boīs ratio. ⁊ sumit̄ ex apod. i 4. ubi loquit̄ de ⁊ginib⁹ que sequūt̄ agnum quocunq̄ ierit. Jn oze ipsoꝝ nō est inuētū mendacium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sine macula sunt ante tronū dei. ḡ nunq̄ pec
cauerūt ore.ꝛ si semper sine macula sunt:sunt
sine pc̄o.ḡ hō potest sine esse pc̄o in vita ista
Cum ḡ grā ꝓhibeat pc̄m facere: ꝺstat ꝙ hō
in vita ista sit siue pc̄o. Itē ps. Qui ingre
diē sine macula ⁊c. habitabit in tabernaculo
tuo.ḡ aliquis pōt ingredi sine macula. ḡ grā
potest facere ꝙ homo in vita ista sit sine pc̄o
Itē.z.ad cor.vltimo. Decetero fres gaudete
pfecti estote.ꝛ ita apostol⁹ inuitat eos vt sint
pfecti.ḡ in ista vita potest homo esse pfectus.
Sz non potest esse pfect⁹ nisi sit sine pc̄o. ḡ hō
in vita ista potest esse sine peccato. Item
Deut.is. ꝑfect⁹ eris ꝛ absq̄ macula coram
dño deo tuo.ꝛ loquif in p̄senti vita. Item
hr̄tici in li.de pfectione iusticie hominis. Aut
de⁹ vult nos ee sine pc̄o:aut cū pc̄o. non vlt
ꝙ sim⁹ cū pc̄o.quia hoc incōueniēs est. ḡ vlt
ꝙ sim⁹ sine pc̄o in vita ista. ḡ possum⁹ ee sine
pc̄o in vita ista.aut de⁹ vellet aliquid quod
non posset ee.qō est inconueniēs magnū.quia
dicit.Quis enim tam demēs ut dubitet fieri
posse qō deū velle non dubitat. Itē.i.Jo.3.
Qui hz hanc spem in eo sanctificat se.s.ī deo
sicut ipse.s.de⁹ sanctus est.Vult ḡ ꝙ homo in
nita ista possit se sanctificare sicut de⁹.Sz de⁹
īmunis est ab omni pc̄o. ḡ homo in vita ista
pōt ee īmunis ꝑ grām ab oī pc̄o. Ad oppo
sitū.Aug.de pfectione iusticie hominis.ꝛ sumit
ex.i.Jo.1.Si dixerim⁹ ꝙ pc̄m non hēmus
nos ipsos seducim⁹ ꝛ ṽritas in nobis non est.
dicit aug.Non dicit Jo.Si pc̄m non hūerimus.
ꝫ si pc̄m non hēmus.ḡ qui diceret se nō
hēre pc̄m ipse diceret falsum. Falsum ḡ ē bo
minē in vita ista ee sine pc̄o. licz sit in grā.ḡ
grā non potest facere hominē in vita ista esse
sine pc̄o. Itē ꝑuer.zo. Quis potest dicere.
mundū est cor meū:pur⁹ sum ⁊z a pc̄o.Et Amb.
in quadam omel.Nemo mundus a sordē:nec
infans vni⁹ diei sup terrā. ḡ nec parul⁹ nec
adult⁹ est mund⁹a pc̄o in vita ista. So.dō
ꝙ aug.assignat tres opiones circa questionē
istam:quaꝝ vnam hēt ꝑ erronea ꝛ hereticā.
secundā hz quasi ꝓbabilē.ꝛ dicit ꝙ potest su
stineri.tñ opponit ⁊tra eā.tertiā hz ꝑ ṽa:ꝛ h
ē sua opinio ꝓpr̄ie. Prima ḡ opio quā narrat
talis ē:ꝙ nos sum⁹ in vita ista indistincte sin̄
pc̄o. vnde dicit. Quisqs dicit post acceptaz
remissionē pc̄oꝝ quēq̄ hoiem iuste uixisse:nl
uinere:vt nullum hēat pc̄m:ⁿtradicit aplo
Jo.qui dixit.Si dixerim⁹ ꝙ peccatū non ha
bem⁹ ⁊c.ꝛ sic dicit ꝙ vna opinio est ꝙ grā po
test facere hominē esse sine pc̄o indistincte:q̄
tñ falsa est. zª opinio est que sustineri po
test:vt dicit ꝙ hēre pc̄m ē vel dr̄ ouplr̄. Na;
pc̄m dr̄ act⁹ inordinat⁹. dicit etia; ipm pc̄m
fomes seu ipa ꝓnitas que est ad peccandū.po
test ḡ intelligi auctoritas Jo.Si dixerimus ꝙ
peccatū ⁊c.aut de actu peccati: aut de fomite
peccati.quia fomitē apellat apostol⁹ peccatū
ad ro.7.Non enim qō volo ago. ꝫ quod odi
malū hoc facio ⁊c. Si ḡ quod nolo id facio: ñ
ego operor illud.ꝫ quod habitat in me pc̄m.
ꝛ appellat illud pc̄m fomitē seu ꝓnitatē ad
peccandū.Si ḡ appellem⁹ pc̄m actū inordina
tū:sic homo potest ee sine peccato ī vita ista.
hoc est sine actu inordinato.non tñ potest esse
in vita ista sine peccato.i.sine fomite peccati.
ꝛ ita grā per modū ꝓmū potest hominē face
ee sine peccato.i.sine fomite peccati.in nita p
senti.ſm aliū modum non. excepto ꝓilegio
glorioſe ⁊ginis:que utroq̄ modo fuit sine pec
cato. Cum enim loquimur de peccato ñ loqui
mur de ipsa:nec de aliis ꝓilegiatis: ut fortas
se de Joħe baptista.ꝛ dicit aug.ꝙ hoc satis
ꝓspicaciter dictū ē.Ipse tñ opponit ⁊tra. ꝛ ī
hoc affirmat ꝛ ponit suā opinionem ꝓpriā:ꝙ
vult dicere:ꝙ non potest homo aliquo modo
esse sine peccato veniali.ꝛ hoc ꝓbat.Si qs alr̄
sentiat uideat quid agaē de oratione domi
nica vbi dicim⁹. Dimitte nobis debita nostra
qō nisi falloꝝ non esset opus dicere:si nūq̄ pec
carem⁹ venialr̄:uel in lapsu lingue: uel in ob
delectanda cogitatione peccati aliqñ fomitis
desideriis ꝺsentirem⁹:ꝫ tantū diceremus.Et
ne nos inducas ī temptationem.ꝛ ita nullus
potest esse sine actu peccati ut solum habeat
fomitē ꝛ non actū peccādi uenialr̄ adminus.

Ad idem ponit aug. auctoritatē dicēs.Nec
Jacob⁹ apostol⁹ diceret.Jaco.3.In multis offē
dim⁹ omnes.nullū excludēdo.Null⁹ ḡ excipit
omnino a peccato. ḡ omnes offendunt . ꝛ ita
null⁹ potest esse in uita ista sine peccato saltē
veniali.Est igit opinio ei⁹ quā affirmat uerā
ꝙ null⁹ in hac nita possit esse sine ueniali.dic
tñ ꝙ alia opinio a magnatib⁹ posita ē. Ad
ꝓmū ḡ dō ꝙ semp potest homo eligere bonū
grā assistente.non tñ potest facere bonū ipsa
assistente.Unde semp est posse:non tamē semp
facere.ꝛ hoc ꝓpter fomitē pctī qui in ipso est
inclinans ipm ad malū.ꝛ auertēs a bono.qa
ponit in eo difficultatē faciēdi bonum.ꝓpter
quod exclamat aplus ad ro.7.Qō nolo malū
boc ago ⁊c.et itez.Ui deo legem in membris
meis repugnare ⁊c. Potest ḡ hō ꝑ grām assi
stētē eligere bonū ꝛ vitare quodlz malū ī sin
gulari.ꝫ non quodlz malū ī vlī. qa potest per
ipsam vitare hoc ṽbū ociosum: ꝛ hūc motuz
ocupīe carnalis. ꝛ sic de quolz singulariter p
se.Sz non potest uitare omne peccatū vel oēz
ocupīaz in vlī. Et exemplū ē si nauis aliqua
esset pforata cētū foraminib⁹: ille qui esset in
naui posset facere ꝙ aqua nō intret ꝑ quālibz
illoz singulariter:quia posset quis facere ꝙ p
hoc aqua non intret:nec ꝙ p illud.ꝛ sic de ālz
singulariter: non tñ posset vlr facere in ālz
foramine:ꝙ p nullū intraret aqua.eodē mō ē
de illo qui hz grām ad hoc vt vitet quodlibz
malū. Ad aliud de auctoritate apod.rñdet
aug.dicēs.Propterea tales sunt dicti ꝙ ī ore
coz ñ ē inuētū mēdaciū:quia nō dixerūt se ñ
habere pc̄m.quia si aliter dicerēt mētirētur:
sicut dicit Jo.Si dixerim⁹ ꝙ pc̄m nō hēm⁹ ⁊c.
ṽritas in nobis nō est.ꝛ sic illa auctoritas ꝓce
dit ⁊tra hereticos. Ad aliud de ps.Qui in
gredif sine macula ⁊c.rñdet Aug⁹. faciendo
vim in eo ꝙ dr̄ sine macula. quia cū dr̄ ingre
di sine macula: hoc non ē dicere ꝙ non hēat
maculā aliquā:ꝫ ꝙ irrepbensibilr gradif. vñ
dicit.ingredi sine macula non absurde dicif
ḡ ad ipaz pfectionē irrepbēsibilr currit carēs
cribus damnabilibus:atq̄ ipsa peccata non
negligēs mūdare delectatōis.Ingredi ḡ sine
macula solū ꝓuat maculā mortalē:ꝫ nō veni
alē:vū tñ irrepbēsibilr currat ad pfectionem
homo mūdādo culpā venialē. Ad aliud ō
auctoritate sumpta ex Deut.rñdet aug.in li.
de grā ꝛ eē.dicēs. Q̄ est perfectio viatoris:ꝛ
est pfectio iam puenientis.pfectionē viatoris
potest homo habere in vita ista: quia hec est
pfectio ꝓficiētiū. Unde dicit. Profitētiū ē uita
q̄uis bñ ꝓficientes dicanf perfecti viatores.
hec aūt pfectio non excludit omnē culpā: sed
solū mortalē:ꝛ ꝙ irrepbēsibilr mūdēt venia
les. Perfectio aūt iam pueniētis ē illa que est
in gloria. Tunc non pōt homo habere ī vita
ista:ꝫ illam habebit in gloria: qñ erit absq̄ oī
peccato ꝛ ꝓnitate ad peccādū.hec enī pfectō
omne peccatū excludit. Unde dicit. Illa aūt est
ſma pfectio:cui nihil addif:cū id quo tēdif
cepit possideri. vnde hec pfectio ē absq̄ omni
macula:cū ei nihil possit addi. ꝫ ꝓma non ex
cludit maculā venialē:nec etiā ꝓnitatē ⁊ eu
fomitē. Ad aliud dō ſm Aug. ꝙ de⁹ vult
nos esse sine peccato.aliter enim non misisset
filiū suū qui sanaret hoīes a peccato. Dicit ḡ
ꝙ homo pōt eē sine pc̄o mortali in uita ista p
grām.potest enim esse absq̄ omni pc̄o quātū
ad fatuz statū qui est in gloria.p suū tñ arbi
triū:nec p grām non pōt eē sine peccato ueni
ali quātū ad p̄sentē statū:ꝫ sine mortali. Unī
dicit ꝙ in p̄senti bene sequif ꝙ de⁹ vult hoīes
esse sine pecccato.ḡ hoīes possūt eē sine pecca
to.s.mortali. Ad aliud de auctoritate Jo.
Qui hz hanc spem in eo sanctificat se ⁊c. dō ꝙ
differt sanctificare ꝛ sanctū eē.qa sanctificare
dicit sanctum fieri. sanctū eē dicit sanctitatē
in facto esse. Sicut ḡ est res in fieri ꝛ in facto
esse.ꝛ non sequif.dom⁹ fit.ḡ dom⁹ ē.ꝫ sequif
est in facto eē.ḡ est. Similr̄ dō ꝙ non sequif.
sanctificat se.ḡ est sanct⁹. Unñ ī hac uita hēns
grām sanctificat se hēndo spem.i.semp est in
fieri sanct⁹ quouscq̄ pueniat ad illum statum
de quo hr̄.i.Jo.3.Cū apparuerit similes ei erim
mus.ꝛ hoc erit in gloria. ꝛ sic sanctificare se
ñ ponit elōgatōez ab oī macula ꝛ ab oī pc̄o.

c **Onsequēter que**

rif de ordine effectuū grē. Et ꝑmo
de ordine istoꝝ duoꝝ effectuū iustificare ꝛ ui
nificare. zº de ordine istoꝝ duoꝝ purgare
illuīare:seu expulsio pctī: ꝛ infusio grē.

Ad primum sic. P:i⁹ est expulsio
mortis q̄ introductio
uite.Si ḡ ꝑ iustificationē ē expulsio mortis.s.
peccati.ꝑ uinificatōem est introductio uite.ḡ
ꝑor est iustificatio q̄ uinificatio. Conr̄.Ui
nificatio est mot⁹ ad uitā. iustificatio ē mot⁹
ad insticiā.Sz iustitia ꝺsequf uitam. ḡ ꝑor est
uinificatio q̄ iustificatio.Minor ꝑz. quia aīa
uiuificata grā ſm se.ḡ uiuificatio respiciē aīaz
ſm se.Justificaf aūt aīa a grā non ſm se:ꝫ in
ꝓparatione ad op⁹.quia sicut dicit Ber.Justi
ficatio respicit meritū sicut mīa miseriā intu
etur.unde cū respiciat meritū respicit opus.
ꝛ ita ꝑor ē uiuificatio ī aīa q̄ iustificatio. qa
ꝑor est aīa ꝑ se q̄ in ꝓpatione ad op⁹. Po
stea q̄rif de ordine istoꝝ que sunt purgatio
seu expulsio peccati.ꝛ illuīatio seu īfusio grē.
Ad qō sic. Pr̄ior est purgatio tenebre ab aere
q̄ aduēt⁹ lucis. Si ḡ ꝓpatio grē ad aīam ē sic
lucis ad aerē.quia grā ꝓpaf ad aīam ut lux.
cū lux ꝑus purget tenebram ab aere q̄ illuīet
ipm.ḡ grā ꝑus purgat tenebrā peccati ab aīa
q̄ illuīet ipaz. ḡ ꝑor ē effect⁹ qui ē purgare q̄
illuīare. Itē ī pc̄o ē auersio a deo ꝛ ouer
sio ad ꝺmutabile bonū. Sz ꝑor est illa ouersio
ad bonū ꝺmutabile q̄ auersio a deo q ē bonū

Universidad de Deusto
Biblioteca

incōmutabile.quia illa ꝺuersio ē cā illi⁹ auersionis.ḡ filr in grā ꝑus est auerti a peccato q̄ ꝺuerti ad deū.ḡ expulsio peccati ꝑor est q̄ infusio grē:seu illuiatio. Itē sup illud p̄s.Sic in sancto apparui tibi ꝛc. ꝺicit glo. Nisi quis ꝑus deficiat a malo non ꝑueniet ad bonum: quod est de⁹.nō excipit nouā ꝛitam nisi uer⁹ exierit.ḡ ꝑius oꝛ ex pelli peccatū ab aīa q̄ infundat grā.ꝛ ita ꝑor est expulsio peccati q̄ infusio grē vel illuiatio. Ad oppositū.Amb.ī apologia Dauid sup p̄s.Prius est vt p grām iniquitas deleat quēadmodū in aīa sapiētis ꝺisciplina īprudētiā tollit: ꝛ scīa ignoꝛātiaz sic pfecta ꝛtus iniquitatē. Sicut ḡ ꝑus est vt adueniat aīe scīa q̄ excludatur ignoꝛātia:ita ꝑus oꝛ grā aduenire aīe q̄ expellat peccatuz ab aīa.ḡ ꝑor est infusio grē in aīa q̄ expulsio peccati. Itē queriť vtrum simul tpe sint in aīa isti duo effect⁹.s. purgatio ꝛ illuiatio: seu expulsio peccati ꝛ infusio grē.aut ſm ꝑius ꝛ posteri⁹.Et obr̄ sic.ꝑm̄ ꝺefinit ī hoc instāti illud instās vltimū in quo vltimo est ꝑm̄.ī isto ꝺicat a.instans in quo ꝑmo recipiť grā.ī isto ꝺicat b.Modo queriť a.ꝛ b.aut sunt simł in eodē instanti.aut non.Si sic.ſ in a.vltīo ē ꝑm̄ in isto.in b.ē ꝑmo grā in isto ḡ simul ꝛ in eodē instanti sunt ꝑm̄ ꝛ grā in isto.Si ñ sunt simul a ꝛ b.ḡ ꝺequūť inter se inuicē. Sz inter quelz duo instantia est accipe tēpus medium.ergo inter a.ꝛ b.ē accipere tempus medium.Quero ꝺe illo tpe medio:non est in a.ḡ iste non est mal⁹. non est in b. ḡ non ē bonus. ḡ neq; bon⁹ est iste neq; mal⁹. quod est inconueniēs ponere.ḡ necesse est q̄ simul tpe expellat ꝑccatū ab īpo:ꝛ ipsi infundat grā. So. ꝺō.q̄ ordo ī effectib⁹ grē p̄ōt attēdi triplr̄:ga grā ꝺparat triplr̄ ad animā.s.ut ꝛita.ꝛt lux. ꝛt motor.Secūdū aūt q̄ ꝺparat ad aīam ꝛt ꝛita sic ꝑmi effect⁹ ei⁹ in aīa sunt uinificare.ꝺ similare.gratificare.quia sunt effect⁹ grē ꝑut ꝺparat ꝛt ꝛita.ſm aūt q̄ ꝺparat ad aīam ut lux:sic ꝑmi effect⁹ ei⁹ sunt purgare illuminare ꝑficere.quia isti sunt effect⁹ grē ꝑut ꝺparat ꝛt lux ad aīam.Secūdū aūr q̄ grā ꝺparatur ad animā in rōne motoris:sic ꝑmi effect⁹ eius sunt isti iustificare.excitare. mot⁹ meritorios elicere. quia sunt effect⁹ ei⁹ ſm q̄ cōparat ad aīaz ꝛt motor.Et sic ſm ꝺiuersas ꝺparatiōes ad animā est ꝺiuersificare ordinē ī effectibus grē.Tamē si querať quis effect⁹ grē ꝑor est ꝑncipalr̄ ꝛ simplr̄ ꝺō.q̄ ꝑor est ꝺparatio grē ad animā ut ꝛita q̄ alie ꝺparatiōes.ga ꝑor ē ꝺfigu

ratio seu ꝺformatio aīe ad sūmā bonitatez q̄ est spūs sanct⁹.ꝺnde primo ꝺfigurat nos sibi spūs sanct⁹.ꝺeinde ex illa ꝺfiguratione ē nobis ꝺmunio tot⁹ trinitat⁹.ſ ex illa ꝺformatione ad bonitatē ꝛel ad spūm sanctū: qui est amoꝛ sumť ꝛita. ꝺnde p illā ꝺformationē ꝛ ꝺfigurationē quā ꝺicim⁹ grām:ꝛiuit aīa ꝺeo sicut ꝺicit aug. Consequens ẽt ꝺparatio ꝛl ꝺfiguratio est ad ꝑmam ꝛitatē.ꝛ ſm ẽ ꝺparat grā ꝛt lux. Ultima ꝺfiguratio est ad ipsam potentiā patris ꝛel ꝛtutē.ꝛ ſm hoc ꝺparat ꝛt motoꝛ.ꝛ ſm hoc simplr̄ loquendo priores sunt effectus grē ſm q̄ ꝺparat ad aīam ꝛt ꝛita.ꝺsequentes aūt sunt effect⁹ illi⁹ ꝑut ꝺparat ꝛt lux.Vltimi sunt effect⁹ ei⁹ ꝑut ꝺparat ꝛt motoꝛ.ꝛ inter effect⁹ grē ꝑut ē ꝛita ꝺō q̄ ꝛiuificare simplr̄ ꝑor ē.Et sic p̄z qui effect⁹ simplicit̄ ꝑores.ꝛ quis simplr̄ ꝑor. Ad primū ꝺō q̄ si loquamur ſm ordinē nature ꝛel rōnis:sic ꝑor est iste effect⁹ q̄ est ꝛiuificare q̄ iustificare unde simplr̄ ꝑor est.tñ ſm quid potest esse q̄ iustificare sit ꝑus.s.in ꝺparatione. quia si cōparet grā ad aīam in rōne motoris. sic quātū ad hoc instificare ē ꝑus.simplr̄ tamē est ꝑior uinificatio. Sed ad illud q̄ obr̄:q̄ expellēdo moꝛtem introducit iustificatio uita:.hoc est cū ipsa simul introducit ꝛita ꝺō q̄ simul sunt tpe.Sed notādū q̄ iustificatio ꝺupliť ꝺr̄ .s.ꝓpie ꝛ ipꝛope.Ꝓpie ꝺr̄ iustificatio quātum ad rectitudinē uolūtatis: ſm q̄ respicit recte uelle ꝛel opari.Impꝛopie ꝺr̄ ſm q̄ respicit recte esse. Ad aliud quod queriť ꝺe oꝛdine purgationis ꝛ illuminatōis ꝺō.q̄ alius est oꝛdo in effectib⁹ grē p ꝺparationē ad agētem a quo sunt.ꝛ recipientē in quo sunt. silr̄ alius est oꝛdo ſm q̄ sunt in rōne mālī: ꝛel in rōne formali:sicut p̄z in aere. Silr̄ isti effectus purgare.illuminare possunt ꝺsiderari ī rōne passiua ꝛ materiali.ſm q̄ ꝺr̄ purgari illuminari.ꝛ sic ꝑus est purgatio q̄ illuminatio. ga ꝑius naturalr̄ purgat aer a ꝺtraria ꝺispōne q̄ illuminet. Sic ḡ ꝺō est de grā q̄ ꝺparat ad aīam ꝛt lux spūalis.Ex parte aūt agentis est ecꝺntrario.quia ꝑmum quod intēdit ipa lux in aere est ipm ꝺformare.z⁰ ꝺisponere. unꝺ ꝺisponit ipm ad recipiendū ꝺformationē. 3⁰ purgat.ꝛ loquoꝛ ſm naturā.Sic ex parte lud grē ꝺō.q̄ ꝑius est perficere. z⁰ est ꝺisponere seu illuminare.3⁰ est purgare. Ex parte autez anime recipientꝫ ecꝺntrario est.Et p hoc patz respōsio ad omnes rōnes p̄terq̄ ad ultimā q̄ ostēdit q̄ simul sunt.Ad quam ꝺicūr quidaz

q̄ simul sunt tpe expulsio peccati ꝛ īfusio grē. ꝛ ꝺō q̄ idem ē instans ſm ſbam.ꝺifferēs solū ſm rōnē in quo ꝺefinit p̄m̄ esse in isto.ꝛ grā incipit esse in illo eodē.ſ ex hoc non sequiť q̄ simul sunt p̄m̄ ꝛ grā in illo.quia ꝺr̄ia est in successiuis ꝛ permanētib⁹.quia in successiuis q̄ñ res ꝺefinit esse:sequiť.ꝺefinit eē.ḡ non est ꝺz in ꝑmanētib⁹ sequiť.ꝺefinit esse. ḡ adhuc est.ſ ꝺtinuo post hoc instans non erit.Similr̄ in successiuis sequiť.incipit eē.ḡ ē.In ꝑmanētib⁹ aūt nō sequiť:ſ sequiť.incipit eē.ḡ adhuc non est.ſ ꝺtinuo post hoc erit. ꝛ hoc est.quia ꝑmanētia bñt eē in sui termino:ꝛ non in sui ꝓncipio.Successiua aūt bēnt eē in sui ꝓncipio ſm quendā modū:ꝛ non in sui termino.ꝛ hoc ē quia eē successiuoꝝ ē in fieri ꝛ ñ ī facto esse.Esse aūt ꝑmanētiū est in facto eē ꝛ nō in fieri. Est igiť idem instans ſm ſbam in quo vltimo ꝺefinit p̄m̄ eē:ꝛ ī quo vltimo ſcipit grā ꝺifferēs ſm rōnē.sicut punct⁹ ideꝫ ē termi nus ꝺni⁹ linee ꝛ ꝓncipiū alteri⁹ linee.Uñ sic non sequiť.Dies ꝺefinit eē.ḡ ꝺies est. ita non sequiť.peccatū ꝺefinit eē.ḡ p̄m̄ ē.Si autem querať vtrū idem sit instans in quo vltimo ē peccatū in isto:ꝛ in quo ꝑmo est grā.ꝺō q̄ nō Si aūt obiciať q̄ inter quelibz instantia ē tp̄s mediū ꝛc. ꝺō q̄ hoc tenet in motu successiuo ꝛ nō in mutatione ſbita.Est enim quedā mutatio que est pfectibilis p tp̄us.ꝛ ħ est motus ꝛ ibi tenet ista regula.Et est alia mutatio q̄ ē ſbita.ꝛ ħ maxime mutatio ē in aduentu vlti me forme respectu materie:q̄ñ in materia facta est necessitas ꝛ in sūmo ꝺispōsita respectu illi⁹.ꝺñ sic p̄z qñ ignis aduenit ligno ꝛt fiat forma ignis in ligno: ꝑmo ꝺisponiť lignū ad suscipiēdū formā ignis:ꝛ remouēť ꝺispōnes ꝺtrarie. ꝛ tunc est ibi mutatio successiua. qñ ꝺo in sūmo ꝺispositū ē lignū p calefactionem tūc ſbito ꝛ in instanti fit forma ignis ī ligno ꝛ tūc mutatio que est ibi ſbita est. Si ḡ q̄rať instans id in quo nunc vltimo non est ignis in ligno.ꝛ in quo nunc ꝑmo est ignis in ligno aut est idem instans.aut nō.ꝺō q̄ nō. īmo ꝺiuersa sunt instantia:tñ non est accipere tp̄s mediū inter illa.quia non est ibi accipe ꝺtinuum:ſ magis sic numez mot⁹.

r **Estat post** predicta ad plenioꝛē intelligentiā ꝺe cognitione grē inquirē. Et querūť tria. Primo de cognitione in generali. z⁰ ꝺe cognitione in spāli. Tertio ꝺe cognitione in particulari. Pluribus enim modis non est rem cognoscere.

Ad primum sic. Anima quaſdaz res que extra se sūt cognoscit.ꝛ hoc p similitudines rez.quasdā aūt cognoscit in se:ꝛ illas p se ipaz cognoscit Certi⁹ aūt cognoscit aīa ea que cognoscit se ipa:q̄ ea que cognoscit p aliud.Cum igiť grā sit eoꝝ que nata sunt eē ī anima: p; q̄ anima nihil certi⁹ cognoscit q̄ grām.ḡ grā ē cognoscibilis simplr̄. Cōtra.Si grā nō cognoscit visione corꝓali nec imaginaria.ḡ cognoscit tertio genere visionis que est intellectualis.ſ hac visiōe cognoscit res p se ipam apud aīaz ꝛ non p silitudinē aliam ab ipa. ḡ grā non cognoscit ab aliquo qui est ī peccato moꝛtali.cū ipa res grē nō sit apud aīaz illi⁹. Si ḡ ea que cognoscūť ſm rōnē ꝺiffinitōis simplr̄:cogſcūtur ab omnib⁹ seu exñtib⁹ in p̄cō moꝛtali: seu non.ḡ grā non cognoscit p rōnē ꝺiffinitiōis.

Itē Jo.3. Spūs ubi ꝛult spirat: ꝛ ꝛocē ei⁹ audis:ſ nescis unde ueniat.aut quo uadat. Sz nihil aliud est spiratio spūs q̄ grā que a spū sancto spiratur in nobis.ſ nescim⁹ unde ueniat aut quo uadat spiratio sancti spūs.ḡ nō est cognoscibilis spiratio spūs sancti ab habēte ipam.ḡ grā nō est cognoscibilis ab eo q̄ hz ipam. ḡ multo magis nec ab illo qui non hēt ipam.ḡ a nullo est cognoscibilis. So.ꝺō.q̄ ꝺupliex ē scire.s.scire in ꝛli.ꝛ scire ī ꝑticulari seu in rōne ꝓpria.Dicendū ḡ q̄ ꝺtingit scire grām in ꝛli:ꝛ ideo cū eē in ꝛli sit eē ꝺiffiniti uum. ꝓpter hoc est cognoscere grām ſm ꝺiffinitionē quid sit.ꝛ appello scire in ꝛli: sic aliqs p̄ōt scire omnē mulā eē sterilē: ꝛ tñ ꝺubitabit ꝺe hac mula. ꝛ appello ī ꝛli scire grām q̄ aliqs sciat in ꝛli qd ē grā.scire ī ꝑticulari: ꝛ in rōne ꝓpria q̄ aliqs sciat se hēre grām ſz rōnem grē.ſ hoc modo non potest sciri:sed ꝑmo modo. Ad illud quod obr̄ q̄ nihil certius cognoscit anima q̄ ea que sunt in ipa ꝺō q̄ hoc intellē ꝺe illis q̄ sunt apud aīam:si sint scibilia ī particulari seu ī rōne ꝓpria ab aīa. ꝛ non ꝺe illis que sunt scibilia in ꝛli ſm ꝺiffinitionē. Ad rōnes ī oppositū:ꝛ ꝑmo ad ꝑmā ꝺō q̄ ille qui est in moꝛtali hz sciam ī ꝛli ꝺe grā quid sit:ꝛ ñ ī particulari nec ī rōe ꝓpria.quia glibet seu bon⁹ seu mal⁹ a creatione hz inditam rōnē bonī ꝛ ueri.ſm q̄ ꝺicit aug ꝛ Boeti⁹.Sicut ḡ in notiōe ꝑncipioꝝ ueri ē notio ꝺclusionū in ꝛli.ita in notione bonī nobis ī ꝛli impſſa ē notio grē ī ꝛli. ꝛ ex illa notione boni possum⁹ scire quid ē grā ī ꝛli.s.q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipsa est velut quedā qualitas in anima. Cum enim grā sit bonū ⁊ hēam⁹ notionē boni ī uli nobis impssam: ex illa possum⁹ arguere grāz eē. ꝟ hec erit notio in uniuersali: non in rōne ꝓpria. ⁊ sic ex notione boni erit diffinire grāz in vniuersali ⁊ cognoscere. Ad z⁹ vō. q illa auctoritas intellr̄ de ſpiratione grē ī particulari: sicut de grā que informat animā alt/cui⁹ ſancti hominis. quia nescit vnde veniat. aut quo vadat. vnde non cognoscit eā in se. Et ita illa auctoritas excludit noticiam in se in particulari: ⁊ non in vniuersali.

Consequenter queri

tur de cognitione grē in spāli. Ad quod sic. Oppositoꝝ eadē est scīa. Cum g̃ grā ⁊ pctm̄ sint opposita: eadē est eoꝝ scīa. g̃ cū peccatuz sciaſin rōne ꝓpria: ꝑz q grā scibilis ē in rōne ꝓpria. Itē ꝟi⁹ cognoscit lux q̃ tenebra: quia lux est ꝓncipiū cognitionis sui ⁊ tenebre. vñ manifestat se ⁊ tenebrā. ꝟ grā est vt lux: sicut dicit Jo. dam. pctm̄ tenebra. g̃ ꝟi⁹ cognoscitur grā q̃ pctm̄. Si g̃ peccatū cognoscit in rōne propria: multo fortı⁹ ⁊ grā. Itē ꝟi⁹ cognoscit rectitudo q̃ obliquitas. ga non cognoscit obligtas nec manifestat nisi p rectitudinē: ut obliquū ē quod deficit a rectitudine. Sz grā est rectitudo: pctm̄ obliquitas. g̃ ꝟi⁹ cognoscitur grā q̃ peccatū. Si g̃ peccatū cognoscit in propria rōne: multo magis ⁊ grā. Contra. Job. 9. Si venerit ad me non videbo eū. si abierit non intelligam. Sz aduēt⁹ dei ad aīam ē p grāz. recessus ꝟo dei ab aīa est p pctm̄. Si g̃ nō intellr̄ suū venire nec suū recedere. g̃ nec grā intellr̄ nec pctm̄. g̃ grā nō ē cognoscibilis in ꝓpria rōne. Ad primū vō q cognitio in propria rōne pōt duplr̄ eē. quia vel in ꝓpria rōne spēi vel singularis. Primo mō cognoscibilis est grā in ꝓpria rōne sicut pctm̄. ⁊ quātū ad hoc coꝝ eadē est disciplina. ꝟ nō in rōne singularis sicut videbit. Ad z⁹ ⁊ z⁹ vō q est cognitio rectitudinis ī rōe spēi: vel singularis. Primo modo ꝟius cognoscit rectitudo q̃ obliquitas. ⁊ lux q̃ tenebra. ⁊ grā q̃ pctm̄. ⁊ sanitas q̃ infirmitas. vñ medicus p rōnez medicine vniuersalē certi⁹ cognoscit sanitatē q̃ egritudinē. quia non cognoscit hoc mō egritudinē: nisi quia est defectus sanitatis. Ꝟ enim modo priuatio cognoscit p habitum: ga cognitio in spē est cognitio diffinitiua. Priuatio aūt diffinit p habitū. Cognitiōe ꝟo particulari sic certi⁹ cognoscit ꝓuatio q̃ habitus. vt obliquū q̃ rectū: ⁊ sic de aliis. quia plura requirūt ad cognitōem habit⁹ q̃ ꝓuationis ī sui cognitōe particulari. vñ medic⁹ certius cognosceret egritudinē ī particulari q̃ sanitatē. quia ad cognitōem sanitatis ī particulari uel ad sanitatē in vniuersali requirūt multe adequationes. ſ. ī ſpiritibus. ī humorib⁹. ī mēbris. ⁊ nisi sit oīmoda adequatio ñ erit sanitas. Egritudo aūt dicit per defectū ab aliqua istaz adequationū: quecūq; sit illa. hoc autez certius cognoscit q̃ adequatio oīmoda. Silr̄ ad hoc q̃ sit rectitudo: oportet q oēs partes magnitudis adeq̃nt prīcipio ⁊ fini. vñ rectū est cuius partes medie ñ exeūt ab extremis. Obliquitas aūt est per exitū vni⁹ solius ptis Exit⁹ aūt istius partis certius cognoscitur ⁊ videt q̃ oīmoda adequatio oīum partiū. silr̄ est de peccato ⁊ grā. quia plura requirūt ad grām q̃ ad peccatū. ⁊ ideo certi⁹ cognoscit peccatū ī particulari q̃ grā. ꝟ ecōuerso ī vniuersali. Ad rōem ī oppositū vō. q ñ vult dicere beat⁹ Job q peccatū ⁊ grā ñ cog̃scāt ꝟ vult dicere q si deus accedat ad aīam vel recedat ab ipa omnino ñ sequit necessario q videat. quia pōt esse q veniat: homo tamen nesciet: sicut ī paruulis: ⁊ multis etiā claudit dñs cognitōem bi⁹ ad remouēdā psūptōez ab ipsis. ⁊ ut excitet eos ad timorem.

q **Queritur** quēter vtrum grā sit cognoscibilis ī particulari. ⁊ partit̄ ista questio. Primo enim q̃ritur vtrū aliquis possit cognoscere p scīam se habere grām. z⁹ vtrū per experimētum possit hoc cognoscere. 3⁹ utrū p reuelatōez

Ad primuz

sic. 2. cor. 4. dicē apls ꝟ ñ ī hoc iustificat⁹ sum. g̃ ly se sciret apostol⁹ ñ eē oscium: ñ tñ sciebat se esse iustificatū. g̃ nescebat utrū esset ī statu grē. g̃ multo magis nec alius scit. Itē ī eccleſiastes. 9. Nemo scit utrum sit dignus amore vel odio. Dign⁹ est amore qui est in gratia. dign⁹ est odio q ē ī peccato. g̃ nemo scit si est ī gratia vel ī pctō

Item. ī. Jo. ī. Si dixerimus q peccatū ñ habemus nos ipos seducim⁹ ⁊ ꝟitas in nobis ñ est. Si g̃ nullus potest dicere se nō esse in peccato: null⁹ potest dicere se esse ī gratia. g̃ nec scire. Item ꝓuer. 20. Quis potest dicē mūdum est cor meū. purus sum a peccato. quasi dicat nullus. Sz gratia non est sine mūdicia cordis. g̃ nullus potest scire se habere grām.

Itē grā dr̄ eo q facit nos gratos deo. Sed esse gratum deo est acceptū deo esse. g̃ in rōe grē ponit acceptatio ī deo. Sz hec acceptatio ē placitū volūtatis diuine. Sz null⁹ pōt scire placitū volūtatis diuine. g̃ null⁹ potest scire grām se hēre. Ad oppositū. Aug⁹. in li⁹. de trinitate. Nemo dicat. non nouit qō diligat. Magis enim nouit dilectionē qua diligit: q̃ frēm quem diligit. g̃ si aliquis cognoscit frēz quez diligit certitudinalr̄. silr̄ cognoscit dilectionē suam certitudinalr̄. Sed dilectio illa ē ex grā: quia ē caritas. g̃ aliquis cognoscit certitudinalr̄ grām suā ī se. Explanat aūt aug. illud ibidē dicēs. Illud est anime noti⁹ qō est ei pñti⁹. Sz dilectio qua diligit frēm est ei prēsentioz q̃ frater quē diligit. quia illa dilectio ſm suam eentiam est in aīa. frater aūt non. g̃ certius cognoscit illa dilectio ab aīa q̃ frater g̃ grā ex qua est illa dilectio. Itē duplex est demonstratio. quia: ⁊ ꝓter quid. Demōstratio ꝓter quid est per cām. demōstratio qa ē p effectū ꝓximū ⁊ īmediatū: sicut p lac ī muliere cognoscit ocept⁹. ſ. q ipa ocepit. tanq̃ p effectū ꝓximū ⁊ īmediatū. si g̃ effect⁹ ꝓxim⁹ ⁊ īmediat⁹ grē scit ab hēnte ipm certitudinalr̄ pz q grā scit demōstratiue p effectū ab hñte hente ipam certitudinalr̄. Minoz pz. Ad ro. ſ. Justificati p fidē pacē habeamus ad deum. Constat aūt q iustificatio ista est per grām. ⁊ effect⁹ est pax: quia pax est reconciliatio ad deū. vñ dicit ibi glo. Pacem cum deo habet qui mādatis ei⁹ nō resistit. Sz hoc potest aliquis certitudinalr̄ scire. ſ. q non resistat mādatis dei. g̃ pōt certitudinalr̄ scire se habere pacē. g̃ ⁊ se hēre grām. cū pax sit ꝓpus effect⁹ grē. Itē lux certitudinalr̄ manifestat se ⁊ alia. Si g̃ grā lux est manifestat se ⁊ alia certitudinalr̄: sicut patet in illo cui dñs dat manifestationē suoꝝ secretoꝝ: sicut ꝓphetiam g̃ grā maxime certitudinalr̄ manifestat se in eo ī quo est. g̃ certitudinaliter cognoscibilis est ab eo qui hz ipam. Itē aug. in li. de uidēdo deo. Qui hz fidē videt eam in se. Si g̃ sūt similis rōnis fides ⁊ grā in sciēdo. ſ. ut sciat. Sz fides certitudinalr̄ scit ab hēnte ipam. g̃ ⁊ grā. So. Plures sunt opiniōes circa istā qstionē. Prima opinio ē q aliquis potest scire p scīam se non esse ī gratia. sicut ille q ē osci⁹ ībi de peccato mortali. talis hñ hēt oscīam: q non sit in grā: cū sit in mortali. Itē aliqs potest dubitare se esse in grā. sicut ille qui hz rōnes eque fortes ad hoc q sit ⁊ q non sit in grā. sicut qñ videt se esse tepidū amādo deū ⁊ non hēre affectū orādi. ⁊ ex opposito videt q nullā habet volūtatem peccandi: nec vllo modo peccaret. talis dubitat se esse ī grā: cuz habeat rōnes eque fortes ad hoc ⁊ ad suum oppositū. quia dubitatio ē vacillatio intellectus inter vtrāq; partē otradictionis. Itē aliquis potest opinari se esse ī grā. sicut ille q hēt rōnes ad hoc ⁊ ad suū oppositū: tñ fortiores hēt rōnes ad hoc q̃ ad suū oppositū. sicut quādo in vna parte videt se feruētē ī amore dei: ⁊ lugentē p peccatis. Ex opposito sentit rebellionē carnis ⁊ fragilitatē. Nā opinio est acceptatio vni⁹ partis otradictionis cum formidine alteri⁹. Itē potest aliquis scire experimētalr̄ se eē in grā. sicut ille qui sentit vulcedinē diuine bonitatis in orōne: ⁊ gustat q̃ suauis est dñs. Itē vlteri⁹ dicūt q aliquis potest hēre scīam q ipe sit in grā. sic est ī illis qui ita sunt donati deo ⁊ pfecti: q iam non habent rebellionē fomitis: ꝟ hēnt plenā pacē spūs ⁊ sentiūt ocupias carnis in se osopitas ⁊ sentiūt se oio eleuatos in diuina otēplatione. sic fuit beata Magdalena ⁊ Paul⁹ q ait ad ro. 8. Quis separabit nos a caritate xpi. ⁊ dicē ipe. Cert⁹ eni sū q neq; mors neq; vita zc̄ poterit nos separare a caritate xpi seu dei.

Alr̄ pōt dici q ī aīa est duplex scīa. ſ. scientia cognitiua ⁊ scīa affectiua. Scīa g̃ cognitiua seu speculatiua non potest aliquis scire grāz certitudinalr̄ in se. hec enim scīa est p cāz rei uel p rōnē rei: vel etiam p effectū. Sz cā grē ñ cadit sb cognitione nostra. similr̄ nec ei⁹ effectus vt videbit. Silr̄ grā ſm rōnem grē dicē opationē ad acceptationē dei. vñ ponit ipaz acceptationē in deo. hz autem modo non pōt cognosci a nobis. ⁊ ideo nō cognoscit scīetia speculatiua certitudinalr̄. potest tñ sciri ab aliquo scīa affectiua. hec enim est p experientiaz rei in affectu. vnde hec scīa est de re per rem ⁊ non ſm rōnē vel opationez quam hēat ad aliud. res aūt grē potest sentiri in affectu. ñ res grē facē se notam in affectu: sic dulcedo in gustu. Aliter autem dicūt q duplex ē cognitio. Quedā est cognitio per scīam. ⁊ hec est p mediū infallibile. Et ē cognitio p experimētum ⁊ hec ē p mediū fallibile. Uñ hec cognitio ē per signa. Et ꝓpter hz recte dicē Ipocras p experimētū fallar. Dicēdū g̃ q scientia experimētali potest aliquis se scire esse in gratia. ꝟ scīa que est per mediū infallibile nō potest aliqs hz scire q sit ī grā nisi sciat ex reuelatōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

⁊ cā huiꝰ est quia quedā sunt forme ī aīa que sunt absolute: sicut scīa ī aīa. cogitatio. odiū dilectio. ⁊ si dicant respectum aliquem. illud tamē ad quod dicīt respectū cadit ſ̄b cognitione aīe. Est alia forma in aīa que ē respectiua: que dicit respectū ad aliquid quod nō est ſ̄bm cognitioni aīe: nec pōt cognosci ab aīa ⁊ huius est grā. quia grā dicit respectū ad acceptationē dei. vnde ponit acceptationē ī deo. quia grā facit acceptū deo. Dico g̃ q̄ formas ꝓmo modo dictas habz aīa apud se. ⁊ illas cognoscit p certam scīam: nec aliquid aliud certius cognoscit q̄ illas. vnde aīa nihil certiꝰ cognoscit q̄ suā scīam. q̄ suū odiū. q̄ suā dilectionē. quia istas bēt penes se. ⁊ sic ꝺnotant respectū: boc ē ad tale qō certitudinalr̄ cadit ſ̄b cognitione aīe. ſ quia grā est forma respectiua que dicē ꝺparationē ad aliquid quod nō potest sciri ab humana scīa certitudinalr̄: gadicē respectū ad deū ⁊ ad acceptationē ī ipo: qui non potest sciri nisi p reuelationē. iō grā p scīam que est p mediū infallibile sciri non potest. Secūdū hoc ad ꝓmū in ꝺtrariū dō ⁊ ꝺcedēdū quia dilectio qua frater diligitur certius cognoscit q̄ frater. tamē non ē sic de grā. quia cū dico dilectionē dico formā absolutā apud aīam. aut si ꝺnotet respectū. boc ē ad aliqd qō certitudinalr̄ cadit ſ̄b cognitione nostra. ſ. frater. Sz cū dico grāz ī rōe grē dico formā in ꝺparatione ad diuinā acceptionē que nō est ſ̄biecta scīe nostre. Ad aliꝺ dō q̄ nō est simile. quia fides dicē formā absolutā in aīa: qua aīa assentit deū eē ⁊ trinitatē. ſ grā dicē ꝺparationē ad acceptionē que nō est ſ̄biecta scīe. Ad tertiū dō q̄ in demonstratione non suffic̄ scire mediū: ſ mediū in rōne medii. vnde non est demōstratiua scīa nisi sciaſ cā in rōne cause. ⁊ effectꝰ in rōne effectus. vnde non sequit. scio cām. g̃ scio effectū. demōstratiue dico nisi sciā cām ⁊ qm̄ est cā. Similiter eꝰ in demonstratione: quia nō segtur demonstratiue. Scio effectum. g̃ scio cām nisi addaſ. ⁊ qm̄ effectꝰ est vt dicaſ. Scio effectum inquantū effectꝰ est. g̃ scio cām. Licet g̃ pax sit effectꝰ grē. ⁊ aliquis posset scire pacem in se. non tm̄ potest scire q̄ pax illa sit effectus grē. qa ꝫ nō potest sciri q̄ pax illa sit ex grā.

Ad aliud dō. q̄ lux manifestat se esse ī oībus uel oīa eē in luce quibꝰ se manifestat. quia lux manifestat se ⁊ exīti in luce ⁊ ī tenebris non tamen manifestat se ita q̄ ille qui videt lucē sit in luce: quia sic exist̄ēs in tenebris eēt in luce. ⁊ ꝓpter ꝫ sicut nō sequit. lux manifestat se. g̃ est in illo cui se manifestat. similr̄ nō sequitur. grā manifestat se isti. g̃ iste est ī grā ⁊ ideo aliquis non potest se scire bēre grām certitudinalr̄. ꝫ grā manifestet se ipsi. vl̄ pōt ꝺci q̄ ⁊ si gratia manifestet se aliquo effectu. tamē cognoscēs effectū illū non cognoscit illū. ut est effectus grē. ſ. gratū faciētis. ⁊ ita p ꝫ non cognoscit grā in illo.

Consequenter queri

tur vtrū aliqs possit scire se bēre grām per experimētū. ⁊ fuerūt qui dixerūt q̄ sic. ⁊ q̄ experimēta sunt ista. iocūditas ꝺscīe. bonū deiderīū. feruoꝛ ad bona opera. Sed in pagano vel in infideli pōt eē oīa ista sic̄ in x̄piano: gapaganꝰ iuxta errorem suū potest bēre iocunditatē iusticie. ⁊ bonū desideriū ꝛc. Sz p ista non ꝑbaſ in pagano cognitio grē in ipo. g̃ relinquit̄ q̄ ista non potest haberi certū experimētū de grā dei. g̃ nō cognoscit̄ p expim̄tū.

Itē omne experimētū quod pōt bēre x̄pianus de grā dei: potest bēre heretic⁹. quia assignet illud signū in quo x̄pianꝰ bz expimētū q̄ grā sit in ipo: illud est quod ꝫo. dic̄ in. i. cano. ꝫ. e. Si cor nostrū non reprehenderit nos fiduciā habem⁹ ad deū. vnde illud potest esse experimētū sancti viri ad hoc q̄ habeat grām Sz illud potest bēre hr̄ticꝰ in se: q̄ non remoꝛ deat eū ꝺscīa in ipa. nec bz reprehensionē cordis

Ad oppositū. Apod. z. Uincēti dabo mānā absc̄ditū ⁊ calculū ꝛc: qō nemo nouit nisi q accipit. g̃ qui accipit nouit. Sz māna absconditū ibi ⁊ calculū non solū accipit̄ de pceptione diuine dulcedis p gloriā in patria. ſ etiā p grām in via. ſ qui accipit nouit. g̃ qui accipit diuinā dulcedinē p grām nouit. g̃ nouit se bēre grām p illam tā q̄ p expim̄tū certum

Itē gustꝰ bñ disposit⁹ non pōt nescire dulcedinē sibi ꝺiunctā. g̃ anima bñ disposita non potest non sentire diuinā dulcedinē sibi ꝺiūctam. Sz sensus diuine dulcedinis ē p grām. g̃ anima bñ disposita non pōt ignoꝛare quin bēat grām. g̃ grā cognoscit̄ p expim̄tū sic̄ p sensum diuine dulcedinis. Itē. z. ad Coꝛ. vltimo. An non cognoscitis vos metipos. quia x̄pūs in vobis ē: nisi forte reprobi estis. ꝫ dic̄ apostolus Corinthis. g̃ aliquis nisi sit reprobꝰ cognoscit q̄ in ipo est x̄pūs. Sz si ꝫ: recte cognoscit q̄ habz gratiam: quia x̄pūs non est in nobis nisi p grām. g̃ hz expim̄tū q̄ grā sit in ipo. So. Concedēdū q̄ p scīam expim̄talē possumus scire nos bēre grām. Que aūt sint illa experimēta quibꝰ homo potest scire se bēre grām. habemus in illo ꝑs. Cum inuoca. exau. me ꝛc. vbi fit questio. ibi. Multi dicūt quis ostēdit nobis bona. id ē homines querūt a fidelibus: vnde certi sunt q̄ sint accepti deo ex bonis que faciūt. ⁊ ꝓpheta respōdēdo colligit tria: ex quibꝰ colligit experimētū p quod sciunt q̄ sunt accepti: ⁊ q̄ hēnt grām. Primū est cū dic̄. Signatū est lumē ꝛc. zꝯ. dedisti letitiā in corde meo. ꝫꝯ. Jn pace ī id ipm̄ dormiā. ⁊ re. Hec sunt tria ex quibꝰ colligit experimētū p quod aīa sancta expim̄talr̄ cognoscit se bēre grām. ſ. lumen. leticia. ⁊ pax. Lumen apud vī rōnabilē. ꝑ ē apnd irascibilē. Leticia ē apd ocupiscibilē. Qñ enim ista tria sunt in aīa sancta ſm illas tres vires: ē certū expim̄tū est q̄ aīa bēat grām. ⁊ bñ dico ē: quia p hoc differt aīa sancta ab aīa hr̄tica. quia aīa sancta hz ista ꝺa qñ hz grām. ſ aīa hereꝛica nō. ꝺnō nūq̄ hz veꝝ lumē in rōnali. nec verā pacē in irascibili: nec verā leticiā in ocupiscibili. sicut hz aīa x̄piana pfecta: que hz lumē ꝛitatis radiantis sup vim rōnabilē. in quo mirabilr̄ delectatr̄ō. Aīa ꝺo pagani ⁊ hr̄tici ⁊ cuiuslibet infidelis non hz lumē nisi sophisticū: sicut est lumē in somniando. Silr̄ non hz verā leticiā in corde. qa sic̄ dic̄ aplus. i. ad Thi. 4. Omnes habēt cauteriatā ꝺscīam. Silr̄ nec verā pacē habēt in irascibili. quia sic̄ hr̄ Jsa. 56. Impijs non ē pax. vnde sic̄ in paralitico videm⁹ q̄ in ipo est infirmitas: nec tm̄ est sensus doloris hz in ipo sit materia doloris. Jn sano aūt non ē materia doloris nec sensus doloris. Jn egro aūt nō paralitico ē materia doloris ⁊ sensus doloris. Silr̄ aīa infidelis hz materiā doloris non tm̄ sentit dolorē: vnde est velut paliticꝰ. Jn aīa vero fideli sana. i. sancta ⁊ pfecta non ē sensus doloris nec materia doloris. Jn aīa ꝺo fideli egra. ſ. p peccatū ē materia doloris: ⁊ sensus doloris. sic̄ dic̄ aug. Melioꝛ ē natura que est cū sensu doloris q̄ q̄ ē sine sensu doloris. ⁊ ꝫ supple qñ hz materiā doloris. ⁊ ꝓpter hoc si pax sit in infideli vel in hr̄tico: hoc non est nisi sic̄ quies in paralitico: que non ē ibi ꝺe ſ doloꝛ ibi est. licꝫ nō sentiat. Et p hoc pz solo ad rōnē ꝓmam quia tm̄ differt iocūditas aīe ifidelis a iocūditate aīe fidelis. quātū distat iocūditas fantasie vl̄ somniantis a iocūditate vigilātis. vñ in ipsis non ē ꝺa iocūditas q̄ est expim̄tū ad hoc q̄ aliquis sciat se habere grām. Ad aliud dō q̄ non sensus doloris potest esse duplr̄. aut quia non est mā doloris nec sensus: sic̄ in sano. Aut quia est materia doloris ſ non sensus: sicut in paralitico qui ē insensibilis. vnde in ipo ꝑuaſ sensibilitas. Similr̄ non reprehēsio cordis potest esse duplr̄ Aut quia non est ibi materia reprehēsionis. nec sensus reprehensionis. Et hoc modo est non reprehendere in anima sancta: quia non habz materiā reprehensionis. ſ. peccatuꝫ nec sensum similr̄. Aut pōt eē nō reprehēsio cordis ga ꝑuaſ sensus reprehensionis ⁊ doloris de peccato Est tm̄ ibi materia reprehensionis. ſ. peccatū. ⁊ ꝫ est in aīa infideli. Ad intelligēdas aūt rōnes in oppositū dō. q̄ est cognoscere grām sm̄ rōnē grē: boc est in ꝺparatione ad suā cāz quia grā ſm̄ hoc ponit acceptionē in deo: quae est cā sua. Aut absolute ſm̄ rem grē. Sicut g̃ videm⁹ q̄ gustꝰ hz cognitionē absoluram de dulcedine: ⁊ cognoscit rem ſ non cām dulcedinis. ita dicendum de grā.

Queritur post modū

vtrū p reuelationē possit aliqs scire se esse ī grā in rōne grē. ⁊ vtrū alicui possit reuelari q̄ bēat grām in rōne grē. ⁊ videt q̄ sic: quia bēt̄ gñ. zz. vbi vī abrae qñ voluit īmolare filiū suū dñō. Nūc cognoui q̄ timeas dñm. &l. Cognoui. i. cognosce te feci. g̃ sancto abrae fec dñs cognoscere q̄ timeret deū. Sz ille timoꝛ ponit grām. g̃ fecit ei cognoscere grām in se.

Itē ad Phil. 4. Petitiones vestre īnotescāt apud deū. dic̄ glo. Nō accipiēdū est tā q̄ deo īnotescāt. quia cas añq̄ essent nouerat. ſ nobis īnotescant esse apud deū. g̃ possibile ē vt sciam⁹ q̄ petitio nostra est accepta deo. Itē. i. Jo. 4. Jn hoc scim⁹ q̄ in deo manem⁹: ⁊ ipe in nobis: q̄ de spū sancto dedit nobis. Sz hoc scim⁹ p reuelationē. Cum g̃ in deo manemus p grām scim⁹ p reuelationē nos habere grāz.

Itē in eade. z. dr̄. Unctio docebit vos de oīb⁹. Ad oppositū. z. Coꝛ. z. Nemo nouit q̄ dei sunt nisi spūs dei. g̃ nemo potest scire illō quod est in diuina volūtate. Sz grā in rōne grē ponit acceptationē ⁊ placitum in diuina volūtate. g̃ nemo potest aliquo mō scire grāz in se. g̃ nec p reuelationē: nec alio modo.

Itē nulli potest reuelari sua damnatio. ⁊ hoc probatū est alibi. ⁊ rō huius ē ne desperet. g̃ silr̄ nulli pōt reuelari sua acceptatio deo: ne p̄ sumat. quia sicut ex reuelatione sue damnationis sequeret desperatio. ita ex reuelatione sue acceptationis sequeret ī eo p̄sumptio quod ē

Universidad de Deusto
Biblioteca

peccatū in ſpūm ſanctū. Sed grā in rōne grē ponit acceptationē in deo. ḡ nulli poteſt renelari q̄ ſit in ſtatu grē ſm rōnē grē. So. ad iſtā qōnē dō ſic dic̄ Jo. Dam. in ꝓmo li. Deus non reliquit nos penit⁹ in ignorātiā ſui: nec etiā nobis penitus manifeſtauit ſemetipm. in ignorantiā ſui non reliquit nos penit⁹: quia cnilibz eſt impreſſa notio eſſendi deū. non tn̄ ipm penitus cognoſcim⁹. Similr̄ dō in nobis habētib⁹ grām: q̄ non penitus reliquit nos i ignorantiā grē: nec penit⁹ dat nobis cogniti onē grē. non dat nobis penit⁹ cognitionē illi⁹ quia non dat nobis cognitionē grē ſpeculati uā vt cognoſcam⁹ eā in rōne grē: nec dimiſit nos penit⁹ in ipſi⁹ ignorātiā: quia dedit nobis vt cognoſcerem⁹ ipam ſm affectiuā cogniti o nē in expientia ⁊ ſenſu diuine vulcedinis q̄ ē ex grā. Et rō hui⁹ eſt duplex ratio amoris ⁊ rō timoris. Si enim aīa nihil ſentiret de dulcedine dei p grām non aliqueret ad amorem dei ex parte affectionis. Et ꝓpter hoc habet cogntionē affectiuā q̄ ē in experiētia ⁊ ſenſu diuine vulcedinis p quā cognoſcit ī ſe grām ſm rē grē. Si aūt haberet cognitionē ſpeculatiuā de grā. ſ. q̄ ipaz cognoſceret in rōne grē haberet forte pſumptionē. ⁊ ſic non haberet dei timorē. Ut ḡ homo ad diuinū amorē puocet: ⁊ ad dei timorē ordinet habz cognitionē de grā in ſe affectiuā: non aūt ſpeculatiuā. Di cēdū eſt tn̄ q̄ grā poteſt renelari alicui q̄ ſit in illo ſm rōnē grē. ſic fuit in ꝑaulo: qui ait ad ro. 8. Scio q̄ neq̄ mors neq̄ uita ꝛc̄ poterit nos ſeparare a caritate xpi. Ad illud qō p obr̄ ī ꝺtrariū dō. ſicut rn̄det apoſtol⁹ qui dic̄ Nos autez ſpūm dei hēm⁹. Dico enī q̄ null⁹ de ſe pōt venire ad hoc vt ſciat ſe eē acceptū deo. ſ ſpūs ſanct⁹ qui ē in illo. ſicut fuit ī ꝑaulo ⁊ in abraam: pōt ei manifeſtare. Ad aliō dō ⁊ ꝺcedēdum q̄ adhuc ſuppoſito q̄ nulli poteſt reuelari ſua damnatio. tamē ſancte aīe ⁊ pfecte pōt reuelari ſua acceptatio: ſic̄ videmus q̄ illud quod pfecte ſanū ē non ordinat ad aliquā egritudinē. Cor⁹ ho male diſpoſitū ordinat ad egritudinē. ita dico perfecta ⁊ ſana anima nō ordinat ad aliquā egritudinē .i. ad peccādū. ⁊ ꝓpter hoc lz ei reueleť ſna acceptatio nō ordinat ex hoc ad pſumptionē. ſ hoc ſequeret ſi aīa ipfecta ſen male diſpoſita vt reuelare alicui ſuā acceptationē: hoc non ordinat recte ad pſumptionē. ſ ex vitio fomitis adiūcti ipſi aīe. ⁊ ꝓpter hoc poteſt ei reuelari. Sz renelatio damnatōis ex ſe ordinat ad deſperationē. Et ideo lz nulli poſſit renelari ſua damnatio. poteſt tn̄ aliquibus reuelari ſua acceptatio.

Nquiſito de grā

abſolute inquirēdū eſt de grā ī ꝺparatione. Sciendū igit̄ q̄ ē grā pficiens ⁊ grā reficiēs. Hrā ſanitatis ⁊ grā curatōis. Jtē grā pficiēs ⁊ ſanitat⁊ ſpūalis creat virtutes dona. fruc⁹ ⁊ bītudines. Hrā ho reficiens ſeu curationis egritudinis ſpūalis dat vim ſacramētis euangelicis que ſunt medicine ⁊ remedia aīaz. De ſacrīs ho in pte alia agē dum eſt. Reliqua ho ſunt pītis negocii. Ut ḡ planior ſit via: p⁹ inqſitionē grē ad ꝟtutes querēd ī eſt de ꝺparatōe grē ꝟtutū. donoz̄. fructuum. ⁊ beatitudinum vie. Primo de ꝺparatione iſtoz ad grām. z⁹ de ꝺparatōe iſtoz ad inuicē. ȝ⁹ que neccitas omniū iſtoz

Quarto de ordine ꝟtutū ⁊ donoz.

Circa primum quāuis adhuc

ſit diſputatuz ſuperi⁹: arguit̄ ad maiorē ītelligētiā ſequētiū Q⁹ ꝟtus ſit grā videť. quia z⁹. ſnīaz. 26. diſtī. dr̄ q̄ grā p̄uenies eſt fides cū dilectione. ꝺſtat aūt q̄ tā fides q̄ dilectio ꝟtutes ſunt. Jtez grā eſt ꝑncipiū cui debeť meritū. hoc poteſt extrahi ab apoſtolo ad ro. ex textu ⁊ ex glo. in plurib⁹ locis. Similr̄ aūt ꝟtuti debeť meritū ꝑmā. Si ḡ ꝑmū ſuplatiuū ē. ⁊ q̄ ꝑ ſupabūdantiā dicit̄ vni ſoli ꝺuenit. ḡ ꝟtus ⁊ gratia ſunt vnū ſolū. Similr̄ aūt q̄ dona ſint idē q̄ grē videť. dr̄ enim. i. ad cor̄. iz. Diuiſiones ḡ tiaz ſunt. Sicut ḡ dicit̄ q̄ eſt grā ad credendū ⁊ eſt grā ad ſperādū: ⁊ ad timēdū: ⁊ ad ꝺpatiēdū ⁊ hi⁹. Ita ſunt dona ad timēdū ⁊ ꝺpatiendū ⁊ ꝺſilia. vtpote donum timoris ⁊ pietatis. Si ḡ eadē ſunt: ex quibus idem act⁹ elici ī t̄. videť q̄ non differāt dona ⁊ gratia.

Contra eſt qm̄ dr̄ homo grat⁹ deo a gratia vna. vñ homo totalr̄ grat⁹ nō dr̄ habere niſi grām vnā. Sz vna ꝟtus vel vnū donū ñ facit hoīem totalr̄ gratū. ꝓnat enim q̄ poſſit hr̄i ſine caritate fides: ſen vna politica ſine alia: uel donū timoris ſin̄ dono pietatis: nō dicēť homo ſimplr̄ deo grat⁹. ē gratia una: ꝟtutes ho ⁊ dona multiplicāť ſb vna grā: quar̄ erit grā ſicut integratū quoddā ⁊ collectū reſpectu multaz ꝟtutū ⁊ donoz. Sz que ſic ſe hñt nō ſunt idem. Jtē grā ē habit⁹ qui ſemper eſt in ſuo actu. ꝟtus ho nō ſemp. ḡ nō ſūt idē Jtē aīa nō ē eēntialr̄ ſue potētie. Jnter ea. n. que ſunt ſol⁹ de⁹ ſua potētia eſt. ḡ differūt potentie ⁊ eſſentia ipſi⁹ aīe. Sz grā eſt reſpectu eſſentie. dona ⁊ ꝟtutes reſpectu potentie. ḡ ñ ſunt idem. Item grā ꝑncipaliť eſt ꝑn⁹ viuēdi Hal. 5. Si ſpū ducimur ꝛc̄. ꝟtutes ꝺto merēdi. ḡ non ſunt idem. So. dicim⁹ q̄ aliq̄n appellaťr ꝟtus grā ⁊ e9°. ſm ꝺmunē acceptionē grē Sz notādū q̄ grā dr̄ duplr̄. vno mō qō gratis datū. ⁊ ſic etiam grā ꝑmo gratū faciēs dicit̄ gratis data. quia null⁹ eam meret̄. ⁊ hec acceptio grē p ꝺpationē eſt ad efficiētē. p ꝺpationē enim ad datorē oīs grā ē gratis data. Alio modo dr̄ grā que gratū reddit habētē. ⁊ hec acceptio grē eſt ex relatione ad ipm recipientē grāz. Si grā ḡ ⁊ ꝟtus ⁊ quecūq̄ ſūt talia accipiāť in ꝺpatione ad ipm efficiētem ſic oīa poſſunt dici grā: ga omnia gratis dāť Si aūt in relatione ad accipiētē vt dicat̄ grā que gratū facit: ſic non ſūt eadē. Notādū tn̄ q̄ ſm ꝑpriam acceptionē aliter ꝺuenit gratuz reddere grē ⁊ ꝟtuti: ſicut ꝑz ex obiectionib⁹ vltimo factis. Eſt enim grā reſpectu ipſi⁹ eēntie aīe: ⁊ deinde ſm ordinē nature: ⁊ ſi non tempozis gratificat ipam ꝑpriē in ſuo actu. Ultima ho reddit gratū ſemp dirigendo in finē. Nō ḡ obr̄ q̄ dicit magr̄ q̄ eſt grā p̄ueniens ꝛc̄. dicim⁹ q̄ non valet hoc argumētū. fides eſt ꝟtus ⁊ fides eſt grā. ḡ virtus eſt grā. quia cū dr̄. fides eſt ꝟtus: hoc p̄dicat̄ eſſentialiter. Cū aūt dr̄. fides eſt grā: hoc p̄dicat̄ cālr̄. ⁊ eſt ſile. dies eſt ſol lucens ſup terrā. Sz ſol ē corpus. ḡ dies eſt corpus. vel alr̄. ꝓteſt enī dici q̄ vtraq̄ p̄dicatio eēntialis ē ſm ꝺmunē acceptionē. Sz cū dr̄. fides eſt grā. hoc dicit̄ ſm relationē ad efficientē. Cū dr̄. fides ē ꝟt⁹: hoc dr̄ p ꝺparationē ad illō in quo ⁊ ad illō ad q̄ō. Dicit̄ enim ꝟtus diſpoſitio perfecti ad optimū. vñ bic tangūť illa duo. Ad aliud quod dr̄ q̄ grē ⁊ ꝟtuti ꝺuenit hoc qō dico p mū ꝑn⁹ ſm q̄ debeť meritū. ꝑz ſi ſ̄ de, vtroq̄ dr̄: non tn̄ eadē rōe. ⁊ iō ñ opz q̄ ipa ſint idē.

Ad aliud qō obr̄ q̄ diuiſiones grāz ſūt ꝛc̄ dicim⁹ q̄ illud ibi totū ē de grā gratis data: nō gratū faciēte. ſi tamē diceret⁹ vlteri⁹ q̄ idē habit⁹ ſūt q̄ ad eoſdē act⁹ ſūt. dicim⁹ q̄ grā ñ ē ad actū ipſi⁹ ꝟtutis ⁊ doni ꝑpriē loquendo. aut ſi ē aliquo mō: nō tn̄ eodē: ſic̄ ipa ꝟtus vl donū. Hrā enim plus dic̄ gratificationē in ſe ꝟtus uero magis in relatione ad finem.

Conſequenter queri

tur de cōparatione iſtoz adinuicē. Ad quod ſic. videť q̄ dona ſint ꝟtutes. Eſt enim donū bona qualitas mentis ꝛc̄. Et hec eſt diffinitio ꝟtutis. ḡ ꝛc̄. Si dicat̄ q̄ non ꝺuenit ei illa diffinitio quātū ad hanc partē: vt donum ſit quo recte vitť: quia in aliis partib⁹ diffinitionis non poteſt inſtari. Contra. oſtēdit̄ q̄ dono recte vitť. Conſtat enim q̄ ñ viuebat recte ꝟtute vbi īquātū erat gratuita. Erat. n. grā ꝑmū viuificatiuū. Sz ſicut ꝟtus eſt gratuita ſic ⁊ donū. ḡ ſicut ꝟtute in eo q̄ gratuita viuit: ſic ⁊ dono. Q⁹ aūt recte ꝓbat: ſic timere ē actus q egredit̄ a vi irascibili: ſicut ⁊ aggredi. Sz quia egredi poterat a ſua potentia bñ ⁊ non bñ. ideo habit⁹ fortitudis qui erat directiuus potētie ad hoc vt bñ ꝓcederet in actū qui eſt aggredi: dicebat̄ ē rectitudo queda. quare ſi timere potuit egredi ab eadē vi bñ ⁊ non bñ habit⁹ ſm quē dirigeť vis vt ꝓcedat bñ in actū illū dicet̄ rectitudo queda. hic aūt habit⁹ eſt donū timoris: quare tam ex parte vite q̄ ex parte rectitudinis eque eſt donum quo recte vitť: ſicut ⁊ ꝟtus. Jtem ꝑſ. Uox dñi ſup aquas ꝛc̄. Glo. 7. ꝟtutes ſpūs ſancti cū magno ꝑconio numerat: ⁊ poſtea noīat ibi. 7. dona. Ex quo apparet q̄ vlt dicē q̄ dona ſūt ꝟtutes. Jtē ambroſi⁹ in li. de ſpū ſancto. ⁊ ē ī. 3°. ſnīaz. di. 34. c. 1. Ciuitas dei hieruſalē illa celeſtis non meatu alicuius fluuii terreſtris ablnit̄. ſ ex vite fonte ꝓcedēs ſpūs ſanct⁹ cui⁹ nos breui ſatiam⁹ haultu in illis celeſtib⁹ ſpiritib⁹ redūdāti⁹ videť effluere pleno. 7. ꝟtutū ſpūaliū fluens meatu. ⁊ loquit̄ ibi de donis. Ex quo videť q̄ dona ſunt ꝟtutes ſunt idez.

Contra eſt qm̄ ipaz virtutū ⁊ donoz non ſunt eedē dr̄ie: q̄renec ipa eadē. Jtē aug⁹. in ſmone dñi de mōte. Mat. 6. in glo. Jn fine ozōnis dñice in ꝑcib⁹ eſt vt impetrem⁹ dona in donis ut operemur mandata. de operatōe beatitudines ꝺſequunt̄. ḡ ſi bec ita ſe hñt ſm ordinē dona ⁊ operatio mandatoz que fiūt ſm ꝟtutes. que aūt ordinē habēt ſm q̄ huius eadē nō ſunt. ḡ be non ſunt idem. Propterea reſpondēt quidā: quia ſ⁹ illam parabolā que legit̄ Luce. 10. Doī ueniēti a hieruſalē ī Jerico duo facta ſunt. Sunt enim ſpoliat⁹ ⁊ unlnerat⁹ Secūdū ḡ ꝺpationē iſtoz duoz defectuū uolunt dicere q̄ differūt dona ⁊ ꝟtutes: dicētes q̄ in reſtitutionē ſpolioz ſunt ꝟtutes. in repationē unlnez ſunt ipa dona. Sed q⁹ hoc nihil ſit arguit̄ ex hoc q̄ ſi ē ꝟtutes indumēta poſſunt dici: ita ⁊ dona. Uñ cū dr̄ apoc. 16°. Beat⁹ q̄ cuſtodit veſtimēta ſua ꝛc̄. non ſolum

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellr̄ de ꝛtutib⁹: ꝑ etiā de donis. Similr̄ ecclesiastes.9. Omni tpe sint vestimenta tua candida ꝛc. Preterea q̄ oꝝ vulnerat⁹ ⁊ spoliatus:sic exponit: vt dicat vulnerat⁹ in nālib⁹ ⁊ spoliat⁹ in gratuitis. Si g̃ dona simílr̄ sint gratuita:sicut ꝛtutes: non differunt ꝟ adinuicem:nec distinguēt:ut alterꝫ sit ad reparationē vulnerꝫ:alterꝫ ad restaurationē spoliorū. ītmo vel vtrūq; ad vtrūq; vel neutrū ad neutrū. Oportet g̃ querere aliā viam ꝺ distinguēdi. propter ꝟ fuerūt gdā q̄ voluerūt dicē alr̄. Dicebāt enim q̄ post peccatū hominis ñ potuit amplⁱ quelibet potētia seu vis ꝓcedē ad suū actū. ītmo inflicta erāt ipi boī queda impedimēta:quib⁹ impedite vires non poterant ad act⁹ suos ꝓcedere: ⁊ occasionē sui ōci accipiūt ex eo q̄ oꝝ .i. Job. sup illud. Ventus vehemēs irruit ꝛc. Grego. ibi ꝺra singula tē ptamēta mentē septē ꝛtutib⁹ instruxit. ⁊ loquunt ibi de donis. vnde ſbdit. Contra stulticiā sapīa. ꝺra hebetudinē intellect⁹. contra p̄cipitationē ꝺsiliū. ꝺra timorē fortitudo. oꝝ ignorātiā scīa. ꝺra duriciā pietas. ꝺra supbiam timor. Ex hoc volūt dicere q̄ ad remotionē ipoꝝ impedimētoꝝ inflictoꝝ ꝓprie sūt dona:que remotis ipedimētis dirigūt ipsas vires in act⁹ ꝓprios eliciendos ꝛtutes sūt. vñ volūt dicere q̄ ipa dona erāt quasi remedia solū ꝺra illas difficultates. ipe ꝛo virtutes erant directiue virtū. Sed q̄ illud ñ sit uerꝫ potest ostēdi sic p̄us. Constat enim q̄ qñ homo peccauit tā ꝛtutib⁹ q̄ ꝺnis indiguit ⁊ īdisposit⁹ ⁊ inhabilis fuit ad vtrūq;. Propterea sicut ex ipsis ꝛtutib⁹ eliciūt act⁹: sic ex ipsis donis. quod p̄z. p donū enim timoris elicit actus qui est timere. p donū pietatis actus qui ē misereri vel ꝺpati. g̃ non est dicere q̄ sint soluꝫ remedia ꝺra impedimēta. ītmo etiā erūt directiua in actus. nec criā erit cā quare magis debeāt dici ipa dona remedia q̄ ꝛtutes. Sūt preter hec alia que dicēt ītra i spāli tractatu de donis.

Consequenter queri

tur de ꝺparatione ꝛtutū ad fruct⁹. ⁊ q̄ ꝛtutes fruct⁹ sint oꝝ. qm̄. c. ad Gal. Fruct⁹ spūs ꝛc. Ibi glo notat ꝟ fruct⁹: quia ꝓpter se petenda sunt. Si g̃ quod ꝓpter se petendū est ē fruct⁹ ⁊ ꝛtus ē ꝓpter se petēda. g̃ ꝛc. Minor p̄z ſm illud p̄bi in etbd. Trib⁹ existētib⁹ in fugis ⁊ trib⁹ in nolūtatib⁹ seu appetibilib⁹ bono ꝺferē te ⁊ delectabili: ꝛtus ſb bono reponit. bonum aūt ibi oꝝ quod ꝓpter se appetēdū ē. bonū. n. ibi tenet rōnē honesti ꝺtra alia duo diuisum Donelt⁹ aūt oꝝ quod vi sua ad se nos trahit ⁊ dignitate sua nos allicit. Est itaq; virtus ꝓpter se petēda: ⁊ ita fruct⁹. Si dicat q̄ non propter se solū appetet ꝛt⁹ ꝑ ꝓpter brītudinē hoc nihil est. quia tūc eadē rōne fruct⁹ non dicerē ꝓpter se petēd⁹. cum illud ꝓpter se nō excludat ordinē qui est ad beatitudinē. Preterea nūquid inter fruct⁹. ꝯ. ad gal. numerat ipa caritas: que maxima ꝛtus est. ⁊ etiā fides g̃ idem est fruct⁹ ⁊ ꝛtus. Consequēter oꝝ de ꝺparatione donoꝝ ad alia. Si enim ē donū datio irreddibilis: sicut dic⁹ pbs. Uirtutes aūt ⁊ fruct⁹ sunt dona irreddibilia: erūt idē.

Preterea nūquid ordinat vis p ipos fructus ⁊ reddit apta ad opera. quod si uerum ē cum hoc ipm faciūt ꝛtutes ⁊ dona. g̃ erunt fructus. Si aūt fruct⁹ id non faciūt: restat q̄ ad quid necessarii sunt. Silr̄ obr̄ ex parte brītudinū. Uidet q̄ nō differāt a ꝛtutib⁹. g ⁊ Luce. 6. sup illd. Brī pauperes ꝛc. Hl. Dō apō Mat. per octo brītudines oꝝ: hoc apud Lucā p quatuor ꝛtutes cardinales ꝺpbēdit. q̄re ꝟ Ꝟ uidēt esse idē in re brītudines ⁊ uirtutes.

Itē Mat. ꝯ. Beati qui esuriunt ꝛc. Constat q̄ iustitia uirtus est. Silr̄ ibi oꝝ. beati misericordes. ⁊ mia uirt⁹ est. Jn nullo g̃ uidēt differre brītudines. fruct⁹. dona. ⁊ uirtutes. Quod si ocedat ītrariū ē. quoniā istoꝝ omniū spēs ⁊ dr̄ie diuerse sunt: quare ⁊ ipa diuersa.

Ad hec omnia itelligēdū ē q̄ hec quatuor uirtutes. dona. fructus. ⁊ brītudines possunt dici duplr̄. omuniter ⁊ ꝓprie. Si omuniter accipiant omnia: non est inconueniēs q̄ omnia omnib⁹ ꝺueniant. ſm enim q̄ uirt⁹ dicit bona qualitas mentis qua ꝛc. uel dispositio pfecti ad optimū. sic etiam dona possunt dici uirtutes Silr̄ si donū dicat datio irreddibilis: nō ē dubium quin omnia possint dici dona. Similr̄ si fruct⁹ dicat omne illud quod ꝓpter se est apetēdū non est dubiū quin omnia sint fruct⁹ sic obiciebat. Uñ si accipiat fruct⁹ ab eo qō est frui: ſm q̄ diffinit frui in ꝓncipio ſntiaꝝ. ⁊ in .io. li. de trini. frui ē cognit⁹ in quib⁹ uolūtas delectata ꝺquiescit. Ul illud quod dicit frui esse uti cuz gaudio: sic omnia possunt dici fructus. Eodem modo est de beatitudine. Si enī dicat beatitudo uie ꝺmuniter: omne illō cui succedit beatitudo ꝑie: sic omnes sunt beatitudines ⁊ possunt dici. Uñ in ps. Beati oēs qui timent dñm. ecce q̄ donū dicit hic facē

Beatū ꝺmuniter dicēdo. Secūdū ꝟ g̃ ꝓcedūt rōes q̄ supra posite sūt. Aliter aūt accipiūt hec oīa in rōib⁹ ꝓpriis uel appropriat. ⁊ tūc nullū istoꝝ erit alterꝫ. ⁊ sic differūt. ⁊ sortit q̄libet illoꝝ nomen ꝓpriū ex ꝺgruitate sue rōnis.

Quidam dixerūt q̄ vires rōnales ordinate erant ad monere ⁊ moueri. Mouere aūt cōcernit agere. moueri concernit pati. Uires g̃ rōnales motiue ordinate sunt ad agēdū. nihilomin⁹ tñ ordinate sunt ad patiēdū: ꝓpter hoc q̄ cū bēri possent act⁹ nel passiōes ex ipis virib⁹. ⁊ elici possent bñ ⁊ nō bñ. indigebant dispōnib⁹ directinis in utraq; via. Que g̃ virigūt vires ad agēdū ꝛtutes sunt. ⁊ recte cōperit hoc nomē huic dispōni seu habitui. oꝝ enim unaquēq; res eē magne ꝛtut⁹ p relatōez ad magnā actionē. Que ꝛo disponūt illas uires ad recte patiendū dona dicūt. ⁊ cōgruit huic habitui recte nomen doni. Ita enim oꝝ ꝺmuniter de aliquo qui aliquid pōt excellēt pati: q̄ hoc est magnū donū. vñ quasi illō q̄ dicebat ꝛtus in agendo: dic donū ī patiēdo. Bi⁹ antez actionib⁹ seu passionib⁹ bñ egressis ab ipsis virib⁹. ⁊ recte sequitur delectatio ex ipsis. ⁊ hoc est duob⁹ modis. Quia aut est delectatio in ipo actu aut ī ipo pati. ⁊ hoc ꝓprie oꝝ fruct⁹. hoc enim sonat rō ipsi⁹ fruct⁹. ſ. delectationē in ipo actu ꝛtut⁹ vel doni. Uñ caritas oꝝ delectatio ꝑt ē fruct⁹: que quidē delectatio est in actu caritat: vt ꝛtus est: ꝑt ille actus est respectu dei. gaudiū ꝛo respectu sui. pax ꝛo respectu ꝓximi. Similr̄ posset dici de quolibz alioꝝ fructuū. si ad hoc esset nobis intendēdū. Est aūt alia delectatio ī fine act⁹: ⁊ hec est pfecta delectatio post fecisse ul factū esse ſm pfectionē que ē passibilis in via. Et ꝟ ꝓprie oꝝ brītudo ꝑt ē in via. Dicit enī beatitudo stat⁹ pfect⁹ ꝺgregatiōe omniū bonoꝝ vnde recte ꝺuenit nomen illud: vt beatitudo sit in fine actus. delectatio quēadmodū fruct⁹ erat delectatio in ipo actu. ⁊ iō ꝯ. ad gal. recte dicit glo. q̄ fruct⁹ sunt opa ꝓpter se petēda. Frui enim est ipsis in quib⁹ volūtas ꝓpter se delectata ꝺquiescit. Quāuis aūt illud ꝛtatē habeat: sic infra dño dāte ostēdet. distīguūt ista ſm q̄ est distinguere act⁹ virtū ꝺpletos ab incompletis ⁊ ꝺpleta a completissimis. ap ꝓpriato g̃ nomē ꝛtutis. ꝛtutes respiciūt primos actus. dona sequentes. fruct⁹ ꝺpletiores. brītudines cōpletissimos.

Consequenter queri

tur ꝓpter qd hec omnia necessaria sunt. Et arguit sic. Uirt⁹ ē vltimū potētie. g̃ ꝓ ꝛtutes sunt ipe vires in suo vltimo. g̃ si vltra vltimū nihil aliud est. nihil videt esse necessaria dona ⁊ alia que sequūt. Item uirt⁹ est dispositio pfecti ad optimū. Habes g̃ ꝛtutē pfectū est. Diffinit enim virt⁹ que ſbm pficit ⁊ actū ei⁹ bonū reddit. quare si pfecto non ē possibilis additio: videt q̄ in qualibet vi debeat sufficere vnus habitus unⁱ⁹ solū virtutis.

Preterea non est habit⁹ elicitiuus unⁱ⁹ actus tñ. ītmo quasi infinitoꝝ. Si g̃ ꝛt⁹ est habitus potentie nel uis. ſm ꝛtutē poterit potētia elicere omnes act⁹ suos. Ex quo nec⁹ dona nec⁹ ea que sequūt videt necessaria esse. Sz hec oīa facilr̄ possunt solui intellectis que dicta sunt. Q enim oꝝ q̄ vltra perfectū nihil est: intelligendū est in illo genere in quo illud ultimū est. Silr̄ ⁊ q̄ pfecto non est possibilis additio intellr̄ in illa uia qua pfectū ē soluz. Similr̄ q̄ oꝝ habit⁹ potest regulare potētiā ad eliciēdū non tm unū actū: ꝟ omnē. hoc intellr̄ de oī actu sui generis. ⁊ non de omni qō pōt elicē potētia. alr̄ hoc eet falsū: quia ſm diuersos habitus potest eadē potētia diuersos act⁹ elicē: in quos utrosq; nō sufficēt alter illoꝝ bītuz Dicim⁹ g̃ q̄ ī eadē potētia diuersa sunt ultia ⁊ ut meli⁹ nideat: potest sumi exemplū ī ipa rōnali. ⁊ sicut dicer̄ in hac potest intelligi in aliis. dicim⁹ g̃ q̄ ⁊ si in genere fidei ē ultimū assentire ꝑme ꝛtati ꝓpter se. tñ qa assentire dicit motū formatū ꝓpe ex affectu regrebat ulteri⁹ ultimū ex pte cognitionis. videlz ut uidēt ⁊ gustaret. ⁊ hoc fuit p dona ītellectus ⁊ sapīe. Ulteri⁹ dico q̄ si in uidendo ⁊ gustādo sit delectatio. tamen ipm uidere ⁊ gustare nō ē ipm delectari. ⁊ ideo necessaria erat delectatio ultra ipsa dona. Sz hoc potuit eē duplr̄ ut ꝑdictū ē. Uel in ipso actu: ⁊ sic est fruct⁹ Uel in fine act⁹. ⁊ sic est beatitudo: que ē ultima ⁊ ꝺsūmatio inter habit⁹ q̄ sūt in uia. ⁊ iō necesse ē hec quatuor eē. Et sic positū ē eremplū in hac potest intelligi in aliis. Nō g̃ segē ex predictis argumenti q̄ alia a ꝛtutib⁹ supfluāt. Sz hoc uez esset si nō eēnt ad alios act⁹ uel alios modos elicēdos q̄ sūt actus ꝛtutū.

Postmodū queritur

de ordine ꝛtutū ⁊ donoꝝ adinuicē. Ex p̄dictis iam uideri potest q̄ ipe ꝛtutes priores sunt. Et ad hoc facit illa auctoritas Jsa. 7. Se cūdū aliam translationē nisi crediderit is nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

intelligetis. Credere enī actus fidei ē que ē virtus. Intelligere est aīa intellectus qui ē donū. Ex quo pz q ibi ꝓdinaī ex rōne creandi ⁊tutes ipsis donis. Destructo enim ꝓdi destruit ⁊ posteri⁹: ⁊ non e⁹. Illa ꝯo auctoritas dic̄ q destructa fide non remanebit intellect⁹. Itē Job. i. Uēt⁹ vehemēs ꝛc. Glo. Sps aī oīa mentem quatuoꝛ ⁊tutib⁹ ornat. quare ⁊tutes sunt ꝓores inter omnes ornat⁹ aīe.

Quod si ocdat⁹ otra est illa glo. supradicta Mat. 6. in ſmone de monte dicit aug. In p̄cibus est vt impetrem⁹ dona. in donis vt operemur mandata. de operatōe btītudines se, quēt. Si g̃ adimpletio mandatoꝛ ē p opera mandatoꝛ: est per opera ⁊tutum. ⁊ hic dr̄ q in donis est vt opemur mandata. g̃ in donis est vt faciam⁹ opa ⁊tutū: vel vt bēam⁹ ipsas ⁊tutes. ⁊ ita erūt dona ꝓora ⁊tutib⁹. Prius enim est ſm q bi⁹ in quo est vt alter habeat q̄ quod est habitū p illud. Item treno. 2°. Precipitauit omnia menia ei⁹. Glo. In bis rectus ordo seruat⁹. quia cū peccatrix aīa relinquit ꝑus ab ea dona virtutum. deinde fidei spei. caritatis fundamta euertunt. Ex quo dr̄ q ꝑus auferūt dona g̃ ⁊tutes. Rᵒ dicim⁹ q ſm ſbaz simul danf dona ⁊ ⁊tutes. ſm usū nihil tñ pbibet ⁊tutes ee ꝓores donis. ⁊ sic p cedūt obiectōes ad ptē illā. Ad illō q̄ obr̄ de glo. Mat. 6. dico q operatio mandatoꝛ ñ est ibi appellata ꝓpere ipaꝛ ⁊tutū. imo b̄ ē dicē: i donis ē vt opemur mādata q̄ eliciunt ab ipsis donis. ⁊ q hoc ñ sit intelligenduz de mandatis ꝯparatis ad ⁊tutes: pz. quia in illa glo. p̄cedit. in p̄cib⁹ est vt impetrem⁹ dona. ſ p̄ces non possunt impetrare nisi sint in caritate. Sed qui habet vnam habet omnes ⁊tutes Opz g̃ q ⁊tutes p̄cedāt in eo qui p̄cib⁹ ipetrt dona. non tū ē intelligendū q ⁊tutes p̄cedāt dona ſm ſbam: ſ solū ſm vsū donoꝛ. Unde sic intellr̄ illa glo. In p̄cib⁹ ē ꝛc. hoc est postq̄ homini date sunt ⁊tutes p̄cib⁹ suis pōt impetrare vsum donoꝛ. in donis aūt est vt operemur mandata: non mandata quoꝛ executio spectabat ad ⁊tutes: ſ ad dona. Ad aliam glo. tren. 2. dicim⁹ q ipa nihil fac̄ ad ꝓpositū Non eniz sequit. Si ꝑus auferūt dona. g̃ ꝓora fuerunt. imo magis. g̃ posteriora. Qō enim in ostructōe posteri⁹ fuit: in destructōe ē ꝑmum Preterea adhuc alia rōne illa glo. non est ad ꝓpositū: qa loquit de donis gratis datis tātū Qō p ꝓ hoc q dic̄ q data sūt ad manifestationē spūs. ⁊ ponit exempla. sicut dona ꝓphetie

genera linguaꝛ. interꝓtatiōes ſmonū. ⁊ operationes miraculoꝛ. de quib⁹ omnib⁹. i. ad cor. 12. Et hec dona bn̄ possunt esse sine ⁊tutibus ⁊ ante ⁊tutes. ſ de his non erat questio. imo de gratuitis donis a grā gratū facientē dictis.

c **Am dictum** sit supi⁹ q grā dr̄ omuniter grā gratis data. ⁊ ꝑpe grā gratū faciēs: inquisitio que precessit ⁊sata est circa grām gratū faciētē. Nunc ꝯo inquirendū est de grā gratis data: que nō facit gratū in hunc modū. Primo an sit ponere grām gratis datā nō faciētē gratū. 2° qd sit grā gratis data in hac rōne. 3° que dr̄ie gratie gratis date. 4° spāliter de grā ſmonis sapientie ⁊ scie. 5° de gratia fidei non gratū facientis: ut est fides in forma. 6° de grā sanitatū ⁊ miraculoꝛ. 7° de grā ꝓphetie. 8° de grā discretionis spūum. 9° de gratiis geneꝛ. linguaꝛ. ⁊ interꝓtatōis ſmonū.

Ad primum sic. Grā dr̄ donum spūs sancti: quocū q modo accipiaī. sic dr̄. i. ad cor. 12. Diuisiones grāꝛ sunt: idem aūt spūs. Sz posit⁹ donis spūs sancti ponit spūs sanct⁹: sicut bn̄ ad ro. 1. super illud. grā vobis ⁊ pax a deo. Dāmo. Spūs. ſ. nomē non posuit qm̄ in donis suis eū ꝯphendit. i. in grā ⁊ pace. quia. n. p eū bonoraī electi iō in donis suis intellr̄. Ex hoc g̃ arguit. g̃ cū dona spūs sancti habeaī: spūs sanct⁹ bn̄. Sed q̄ncūq; spūs sanct⁹ bn̄ ab boe: est deo gratus g̃ q̄ donū ei⁹ bn̄ ab boe: est homo deo gr̄tus Relinquit igit q cū donū q̄cūq; spūs sancti boī dat: grat⁹ deo efficit. g̃ omnis grā ē gr̄tuz faciens. Contra. 1°. ꝑme ad cor. Si linguis hominū loquar: caritatē aūt nō bēam ꝛc. Hl. aug. Sūt alia a caritate p spūm munera: sed sine caritate nihil ꝓsunt. ⁊ introducit illud euangelii. 15. Mat. Qui non bz etiā quod vr̄ bēre auferet ab eo. habet quidē grām possidē di nomē xp̄ianū. ſ non bēt grām vtēdi re no minis. ⁊ ideo quod bz aufert. Ex quo relīgit q sūt grē gratis date que ibi enumerat apls vt donū linguaꝛ. ⁊ ꝓphetiam ⁊ hi⁹. Itē ī eodē sup illō. Si habuero fidē ita vt mōtes transferā: nihil sum ꝛc. Hl. i. sine caritate nihil prodest. habēt illa vtiq; mali: que ⁊ ofitebūt in iudicio. Mat. 7. Quib⁹ nō dicet. Non habuistis fidē: ſ non noui vos: quia fidē sine caritate habuerūt. Fides igit sine caritate ē grā gratis data non gratū faciēs. Itē. i. ad ro. Reuelat iusticia dei ex fide in fidē ꝛc. Ibi dic̄

glo. q est fides informis qualitas mētis: que locā non bz caritatē. Rᵒ ſ⁹ quoscdā. q cuz spūs. ſ. dicat spūs ritatis. Jo. i 4. ⁊ spūs adoptionis ad ro. 8. ſ⁹ q spūs adoptōis fac nos filios ⁊ acceptos deo p donū caritatis ⁊ grē gtuz facientis. Secūdū ꝯo q spūs ritatis facit nos participes sue cognitionis vel demōstratiōis qō pōt eē grē grat⁹ date: ⁊ non gratū faciens sicut pz in ꝓphia Cayphe: ⁊ in fide informi. ⁊ ſm hoc ponūt grāz grat⁹ data. Et ad p̄mū dicerēt q spūs. ſ. daī enob⁹ modis p distīctionē. vt spūs adoptionis ⁊ vt spūs veritatis Et p̄mo mō efficit deo gratus ille cui daī. 2° mō nō nccio. Conr̄. Aug⁹. is. de trinit. De⁹ spūs. ſ. cū dat⁹ fuerit hoī accēdit eū ad diligē dū deū ⁊ ꝓximū. Si g̃ hō nō accēdaī p caritatē nō est ei dat⁹ spūs sanct⁹. g̃ nulla ē p̄dicta distinctio. Itē aug. in eodē. li. de tri. Sps. ſ. non ꝓprie dr̄ donū: nisi ꝓpter dilectionē quam qui non habuerit si loquaī omnib⁹ linguis: ⁊ bēat ꝓphiā ⁊ oēm sciaz ⁊ fidē nihil ꝓdest: ut dr̄. i. ad cor. 13. Itē aug⁹. ad Dardanum. Q habitatoꝛ quoq; dā ē de⁹ nō dū cognoscētiū deū vt parunloꝛ. quoq; dā ꝯo inhabitatoꝛ ē cognoscētiū ⁊ diligētiū. quoq; dā ꝯo inhabitatoꝛ: ñ ē. qui. ſ. sunt cognoscētes ⁊ nō diligētes. De quib⁹ ad ro. 1. Qui cū deū cognouissēt non sicut dm̄ glorificauerūt ꝛc. Ex quo relīquit q non ex quocūq; dono gratis dato dīcef spūs sanct⁹ bēri. cū ipm bēre sit spūm. ſ. in nobis inhabitare: ⁊ ipm nobis dari. Propt̄ea dicēdū q quedā dona sunt a spū: ſ nō cū spū quedā ꝯo a spū ⁊ cū spū. A spū ſ nō cum spū danf dona que non faciunt nos dignos deo vt que dicta sunt fides informis ⁊ ꝓphia ⁊ hi⁹. Et hec sunt dona gratis data. A spū ꝯo ⁊ cū spū danf dona que faciunt nos dignos deo. cū quib⁹ grā deiformitatis infundit: que est grā gratū faciens: que ꝛformat nos p ſm deo vnplr̄. ꝛformitate sanctitat⁹: vt in puuis baptizati. ⁊ ꝛformatione caritat⁹ vt ī adultis iuxta auctoritatē aug. ad vardanū. Ad illō q̄ quod obr̄ ꝑmo dō. q spūs intellr̄ in donis suis vnplr̄. vno mō sic ꝓncipiū. alio modo sic donū. In donis non gratū faciētib⁹ intellr̄ vt ꝓncipiū: quia ab illo sunt. in donis gratū faciētib⁹: ⁊ qa ab illo sunt: ⁊ cū illis ē sic̄ p̄cipuū donū. Preterea in donis nō gratū faciētibus ē p distributionē opatōis. In donis ꝯo gratū faciētib⁹ p pticipationē sue sanctitat⁹ seu per ꝛformationē sue ꝓpietatis: que est ꝓprietas amoris. ⁊ hac rōne dicit aug. q quoscdā inhabitat nō cognoscētes vt parulos p grām sanctificatiōis. quoscdā cognoscētes p grām amoris. quoscdā ꝯo non inhabitat: ⁊ non sunt principes sue cognitionis ⁊ sue opationis. Mat. 7. Multi dicēt. Nūquid in noīe tuo ꝓphetauim⁹. demonia eiecim⁹. ⁊ ⁊tutes fecim⁹. ꝛc.

Consequenter queri tur quid sit grā gratis data. Ad q̄ ꝛgrēduz est vtrū grā gratis data sit idē cū dono nāli ⁊ in quo differat ab hītu acquisito a grā gtū faciēte. Ad q̄ sic. Omne donū datū a deo sine meritis ē gratis datū. Sz oēe donū nāle ē hi⁹ g̃ omne donū nāle ē donū gratis datū. g̃ dona nālia sunt dona gratis data: ⁊ grē gratis date. Itē. i. ad cor. 2. Ut sciamus que data sunt nobis ꝛc. Glo. Dedit nobis deus nām vt eē⁹. aīam vt viuerem⁹. mētē vt intelligē⁹ ⁊ sine p̄cedēti merito. g̃ aīa ⁊ intelligētia sūt grē gratis date. Cōr̄. i. ad Cor. 2. Aliud accepim⁹ vt eē⁹. aliud vt sancti eē⁹. sup illō Ut sciam⁹ que nobis a deo donata sunt. Inde arguit. grā dr̄ donum quod accipit post esse ad bn̄ esse. Cū g̃ nālia dona accipiant ad eē: non erit grē gratis date. Itē eē gratum ē eē acceptū. Sz omne acceptū ponit aī se esse quod est p nām. g̃ donū gratuitū ponit aī se donū nāle. Itē queriť an sit habit⁹ acqsit⁹ ad ro. 11. arguit aplus. si gratia dei iam nō ex operib⁹. aliogn grā iam non est grā. Grā igit gratis data non est in nobis vt acqsitū p operationē nostrā: sicut est scīa. Item ad ro. 12. Unicuiq; sicut deus diuisit mēsurā fidei. glo. Bona opera fiunt a bono boe. Fides aūt fuit in boe. Fides igit donū dei ē. Sz hoc intellr̄ de fide informi: sicut de formata. Relinquit igit q grā gratis data nō erit donū acqsituz

Itē. i. ad cor. 12. Alii dat̄ p spūm ſmo sapīe. Glo. Per spūm non p meritū. Conr̄. Agei p factū est vbū dñi in manu agei: idest ī opatōe g̃ ꝓphia acgrit ex merito. Sz ꝓphetia est grā gratis data. Item ad ro. 12. Sicut de⁹ diuisit unicuiq; mensam fidei. Glo. Idest ea rōne qua de⁹ dedit vnicuiq; dona mensurata: que fides meret: ⁊ enumerat postmodū dona g̃tis data seu ꝓphetiā ſm rōnē fidei seu misteriū ꝛc. Item queriť in quo differat gratia gratis data a grā gratū faciēte. Si dicat q p hoc q ista facit gratū: illa non: queriť qd efficiat grā gratis data inquantū grā: ⁊ sic albe dinis est albā facere: ⁊ iusticie iustuz facē: ita grē inquantū grā est gratū facere: Inuanum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ḡ ⁊ impꝛopriissime dr̄ gratia que nō gratum facit. sicut calor dicitur impꝛopꝛie qui nō calidū facit. Itē si dicaf quēadmodū dr̄. i. ad cor. iz. super illud. Unicuiq; daf manifestatio spūs ad utilitatē. glo. Diuisa sunt dona: ⁊ nō ad meritū hoīs alicui⁹ singulariter danf sed ad utilitatē ecclesie edificande: q̄ ita ait. unicuiq; daf manifestatio spūs. i. grā p quā pꝛ q̄ in eo est spūs. Secūdū h̄ ḡ si accipiaf dr̄ia ut dicaf q̄ grā gratū faciens daf ad meritū uite eterne. grā ꝛo gratis data ad edificatiōē ecclie. Contra. Sunt dona informia que danf hoī ꝓpter se: ut fides informis ⁊ spes: sicut dr̄. i. ad cor. iꝫ. Maioꝛ aūt hoꝛ ē caritas ꝛc. Glo. Fides ⁊ spes sine caritate possunt eē. ḡ ñ erit illa dr̄ia grē gratis date ⁊ grē gratū faciēt.

Rᵒ grā grat̄ data ꝓpie dr̄ donū infusum rōnali nature sine merit̄ quātū in se ē disponens ad salutē ꝓpriā vel edificationē alteri⁹. Donū igit̄ infusū nature dr̄ ad dr̄iaꝫ donoꝛū nāliū: ut est ratio volūtas ingeniū. Sine meritis ꝛo addif ad dr̄iam donoꝛ acquisitoꝛuꝫ: ut est scīa. Nature vero rōnali dr̄ ad dr̄iam donoꝛ tpaliū ⁊ aīaliū: que ꝑmo ⁊ pse danf nature irrōnali. Disponēs ꝛo ad salutē dr̄ ad dr̄iam grē gratū faciēt: que non est sicut dispositio ad salutē. quasi distans: ꝙ est dispō salutis quia habēs illā dign⁹ est salute eterna: imo grā gratū faciēs est ipsa salus ad quam disponit grā grat̄ data. Ad salutē ꝛo ꝓpriaꝫ vel edificatōēꝫ alteri⁹ dr̄ ad explanationē. nā quedā dona gratis data disponūt hoīem ad salutē ꝓpriam: que est in grā gratū faciēte ut fides informis ⁊ spes. q̄dā ꝛo ad salutē alti⁹. ut grā ꝼmonis ⁊ grā operatōis miraculoꝝ. ⁊ hi⁹. Quantū ꝛo in se est addif ad explanationē. Naꝫ posito q̄ grā grat̄ data remaneat aliqua in damnato seu in obstinato ꝓpter defectū sb̄i: non est disponēs ad salutē: quanuis quātū in se est disponat ad salutē: quēadmodū medicina que quātū in se ē disponit ad sanitatē: tamē ot̄ingit ex defectu sb̄i. ut corꝛuptionis corꝓoꝛis: ut sit dispositio ot̄raria i ſ̄ꝛo ⁊ fruſtreſ ad⁹ medicine. Ad ꝑmū q̄ obr̄ de donis naturalib⁹ ex tr̄ēdendo nomē gratie dō. q̄ sicut dictū fuit supra q̄ne de grā: an sit grā multiplex dr̄. omnissime quicq̄d a ꝺo daf gratis. Et ꝺ ad 3ᵐ h̄ dona indita ⁊ naturalia dicūf grē. Cōmuniter donū grē nature additū seu ordinet ad salutē: seu nō. vt scīe naturales ⁊ speculatiue. Ꝓpꝛie ꝛo dicit donū a deo gratis datū ordinās ad salutē ꝓpriam ul alteri⁹ vt fides informis ⁊ ꝓphetie. ⁊ h̄ mō intellr̄ illa auctoꝛitas obiecta de. i. ad cor. iꝫ.

Ad illō ꝺo q̄ō querit̄ utrū grā grat̄ data sit ex acḡsitione vel merito nostro. ꝺ. q. ꝓpe accepta grā grat̄ data donū ē supra ptātem nature rōnalis. ⁊ ideo ad illud obtinendū nō surgit noster actꝰ: nec meritū: quātū ē de potestate nature. quod pꝛ in fide informi ⁊ ꝓphetia ⁊ grā miraculoꝝ. hec cuiꝫ sunt supra potestatē nature rōnalis. assentire enim ḧitati que non videf nec rōne inducit. similr̄ ⁊ p̄scire futura: ⁊ facere miracula supra nām ē vis rōnalis. Q. ḡ dicunt auctoꝛitates q̄ cadit sb̄ merito ꝺ. q. intelligūf de merito interp̄tatiuo ⁊ non de merito ꝓpie accepto. ⁊ sicut accipiſ illa auctoꝛitas agei. Factꝰ ē ꝛbū dñi ꝛc Uel distinguendū meritū duplr̄. Meritū qꝺ elicit̄ ex ꝛtute nature solū. ⁊ hoc mō gratiaꝫ gratis datā nō ē mereri. ⁊ est meritum quod elicit̄ a ꝛtute nature adiūta grā gratū faciēte. ⁊ hoc mō ot̄ingit grām gratis datā cadē sb̄ merito. vt merito fidei ⁊ caritat̄ pōt quis mereri ad utilitatē alioꝝ ꝓphiam vel grām operationis miraculoꝝ. ⁊ hoc modo intellr̄ auctoꝛitas ad ro. iz. Sic diuisit de⁹ ꝛc. Grā ḡ gratis data dicit̄ rōne illa qua non est in merito ꝛtuti nature. Sub merito ꝛo cadit rōne grē facient̄ gratū: nec illud aufert ei nomen grē: quēadmodū nec vite eterne que cadit sb̄ merito grē. ⁊ rō hui⁹ ē q̄m ꝓncipiū huius meriti ꝓncipale non est in nobis. hoc est in ꝛtute nature. ꝼ supra nos hoc est in grā gratū faciēte

Ad vltimū ꝛo qꝺ querit̄ de dr̄ia grē gratum faciēti ⁊ gratis date pꝛ rñsio ex p̄dictis. Nā grā gratis data quantū in se est disponit ad gratū fieri vel se vel alii. Grā ꝛo gratuꝫ faciēs gratuꝫ facit ꝓpriū sb̄m ⁊ deo dignū ⁊ acceptum. Differūt ḡ sicut forma disponēs ⁊ forma pficiēs. ⁊ sicut donū qꝺ daf hoī ꝓpter se semp: ⁊ donū qꝺ daf ꝓpter aliū frequēter.

Postea queritur de

dr̄iis grē gratis date quas quidā dicūt apostolū assignasse. i. ad cor. iz. Alii daf p spūm ſmo sapīe. alii ſmo scīe. alteri fides. alii grā sanitatū. alii operatio ꝛtutū. alii ꝓphetia. alii discretio spūum. alii gña linguaꝝ. alii interp̄tatio ſmonū. ⁊ dic glo. sup illud. Unicuiq; daf manifestatio spūs. q̄ diuisa sunt dona: ⁊ nō ad meritū hoīs alicui⁹ singulariter daf ꝼ ad utilitatē ecclie edificande. Ex quo relinquit̄ q̄ hec dona sunt grē gratis date. Cum ḡ enumeratio apli per omnia sufficiēs sit: in his dr̄iis ꝓbēdēdū ē vlr̄ differētie grē gratis date

Sed ctra. Sicut ot̄ingit fidē ee informem: ita spem ⁊ reliquas ꝛtutes excepta caritate. ⁊ similr̄ timorē informē ot̄ingit ee: ut timorē seruilē. ⁊ ostat q̄ ista sunt dona gratis data: nec numerāf. Dic ḡ in hac distinctione apli non ꝓbēdunf vlr̄ dr̄ie omnis gratie gratis date. Itē sup illud. alteri fides in eodem spū. glo. Uide q̄ fides inter dei munera ē. nō ḡ sola caritas: ꝼ caritas cū fide a deo nobis ē. Ex hoc arguit̄. Sꝫ caritas cū fide est gratuꝫ faciens. ḡ dr̄ie enumerate ab aplo nō solū sūt dr̄ie grē gratis date. Itē est ne inocculta/tio ſmonis qꝺ dr̄ donū ſmonis sapīe ⁊ ſmōis scīe. Si dicaf q̄ nō: imo ſm glo. distīguēdū ē inter sapīam ⁊ scīam ſm aug. in li. de trinit. Sapīa ē in ot̄emplatione eternoꝝ. scīa in actione tpaliū. Si ḡ vlr̄ cognitio ⁊ enumeratio ḧitatis ordinata ꝓbendit̄ donis sapīe ⁊ scīe: ⁊ ſmonis sapīe ⁊ scīe. ḡ supfluunt dona gñis linguaꝝ: ⁊ interp̄tationis ſmonū. Itē cuꝫ dr̄ donū grē sanitatū nō intellr̄ nisi de grā q̄ oferebāt sanitates sine opere medicine. ḡ tale opus erat miraculosum. Grā igit̄ sanitatū nō diuidit̄a dono operationis ꝛtutū. Item silr̄ posset obici de dr̄ia doni gñis linguaꝝ a dono interp̄rationis ſmonū. Itē. i. ad cor. iz'. assignat aplus alio modo dr̄ias grē grati date dicēs. Quosdā posuit de⁹ i eccl̄ia ꝑmū apostolos. z' ꝓphas. 3° doctores. deinde ꝛtutes. ex inde grās. curationū opitulationes. gubernationes. gña linguaꝝ. Et et. ā postmodū replicans de istis addit interp̄tationē ſmonū. In hac aūt serie addit dona aliqua que ñ fuerūt i p̄dicta assignatōe numerata. vt apostolatū ⁊ opitulationes ⁊ gubernatōes. Ꝓterea plura omittit que erāt numerata in alia enumeratione. vt fidē. discretionē spūum. ḡ relinquit̄ q̄ nec hic nec supra sufficiēter sunt assignate dr̄ie grē grati date. Itē. 1. ad cor. 14. dicit. Si venero ad vos linguis nobis loquēs quid vobis ꝓdero: nisi vobis loquar aut i revelatione: aut i scīa: aut in ꝓphia. aut in doctrina. vbi addit donū revelatōis differens a ꝓphia: ⁊ donū scīe differēs a dono doctr̄ie ꝓpter quod nō videf p̄dicta assignatio grās grati⁹ data vlr̄ ot̄inē. Itē. i. ad cor. 12. aplus enumerat aliter ꝺparando dona gratis data caritati: cui ēdēdo q̄ sine illa sunt inutilia. numerat ḡ donū lingue duplex. hoīum ⁊ angelo/ꝝ dicēs. Si linguis hoīum loquar ⁊ angelorū ꝛc. enumerans dona cognitionis quatuoꝝ. ꝓphiam. notitiā misterioꝝ. scīam. fidē. vñ dic̄. Si habuero ꝓphiam: ⁊ nouerim misteria: ⁊ omnē scīam ⁊ oēm fidē. Itē enumerat dona opatōis liberalitat̄ ⁊ patie. vnde dicit. Si distribuero i cibos pauꝝ omnes facultates ⁊ tradidero corꝓ meū ita vt ardeā. ⁊ in hac assignatione multe grē enumerāf que in sup dictis assignatiōib⁹ non ponūf. ꝓpter h̄ q̄rit̄ de dr̄ia ⁊ rōe istaꝝ assignationu. Rᵒ. Grā gratis data triplex ē. Est enim grā que datur homini ꝓpter utilitatē ꝓpriam: ⁊ tm̄ nō gratuꝫ facit: ꝼ ad hoc disponit. vt fides informis. spes ⁊ timor filis. Est iteꝝ grā grat̄ data: que daf hoī ad utilitatē ecclie seu ꝓximi. vt ſmo sapīe ⁊ scīetie ⁊ hi⁹. vñ. i. ad cor. iz. Unicuiq; daf ꝛc. Sūt dona que non ad meritū hominis alicui⁹ singulr̄ danf: ꝼ ad utilitatē ecclie: vt dic̄ gl. Est iteꝝ grā grat̄ data ad honorifica tionē dei. Unde. 1. ad cor. iz. sup illud. ⁊ adhuc excellentioꝛē uiā. glo. Predicte grē non semp ad meritū ptinēt: ꝼ ad honorē dei oñēdū gētib⁹. Unde Mat. 7. Dicēt multi. Dñe i nōe tuo ꝓphauim⁹. demonia eiecim⁹. ꝛtutes fecim⁹. ⁊ hi⁹. Dicēdū ḡ q̄ cū apls agat de donis grāꝝ ꝓut distribuūf in corꝓoꝛe ecclie. sicut pꝛ ex. iz ⁊. iꝫ. ⁊. 14. ꝑme ad cor. agit de gratiis gratis datis: que dāf ad utilitatē ecclie: seu ad bonorificētiā maiestatis diuine. Scōꝫ ḡ q̄ sunt ad utilitatē ꝓximi ⁊ honorē dei differens ponit assignatio grāꝝ ab aplo. Sūt. n. q̄dā ad bonorificētiā diuine sapīe in docēdo ꝓximū. ⁊ ꝼ hoc accipiſ illa enumeratio. alii ꝑ spūm daf ſmo sapīe ꝛc. Quedā ꝛo ad bonorificētiaꝫ diuine potētie date ad regēdū ꝓximū. ⁊ ſm hoc accipiſ illa. Quosdā posuit de⁹ in eccl̄ia ꝑmū apostolos. Quedā ad bonorificētiā diuine bonitat̄ date ad ꝓuocādū ad bonū ꝓximū ꝑ exēplū bonū. ⁊ ſm hoc accipiūf ille. si liguis hoīum loquar ꝛc. i. ad cor. iꝫ. sicut iam patebit.

Ad aliud ḡ qꝺ ꝑimo obicit an illa diuisio ꝑma apostoli ot̄ineat omnes differētias grē gratis date. dicēdū q̄ nō: nisi tm̄ illas q̄ danf rōne docēde ḧitatis seu ad laudē sapīe diine vñ numer⁹ illi⁹ assignatōis sic accipiſ. Nā ad docēdā ḧitatē requirūf ꝑncipaliter tria. doctrina sn̄ie ḧitat̄. ꝛfirmatio ḧitat̄. explicatio vel expositio ḧitat̄. Itē sn̄ia ḧitat̄ aut ē de credendis: aut de operādis. aut de fide ꝛpandoꝝ ⁊ credendoꝝ. seu manifesti⁹. aut est de fine: aut de his que sūt ad finē. Itē ea que sunt ad finē aut sunt opāda: aut sūt credēda

Universidad de Deusto
Biblioteca

sermo ḡ sapīe ē de fine qui ꝺstituit ī eterna beatitudine. Sapiētia aūt ē in ꝺtemplatione eternoꝝ:sicut dīc aug⁹.in glo.Sermo ℞o scīe de operādis est.vnde dicit glo.Scīa ē ī actione tpaliū. Fides ℞o que hic accipit ꝑ fmone fidei ē de credēdis.vnde dicit glo.Fides cōstātia fidei vl fmo. Secūdū h̄ ḡ accipiūt illa tria:vt sapīa sit de eternis.scīa de operādis. Fides de credēdis.Nic tamē accipiūt hec vona vt sunt ī fmone ad docēdū.vnde oī fmo sapīe ꝛc. Itē quātū ad ꝺfirmationē fmonis que necessaria ē ad doctrinā vitat̄.ſ⁹ꝙ dicit Mar.vltimo. Predicantes vbiq; dño cooperāte ⁊ fmonē ꝺfirmāte sequētib⁹ signis. accipit quadruplr dr̄ia. Nam ꝺfirmatio fmonis sit ꝺuplr. Uno modo ꝑ mirabilia operationis Alio mō ꝑ mirabilia cognitionis. Itē mirabilia opationis duob⁹ modis.Uno modo que excedūt actū nature:non tamē potētiam. alio mō in his que excedūt actū ⁊ potētiā que sūt impossibilia nature. Itē mirabilia cognitionis duob⁹ modis.Uno modo in cognitione ēi.alio modo in cognitione boni. Uel aliter. vno modo in cognitione reruz. alio modo in discretione intētionū.Est igit grā ad ꝺfirmationē doctrine vitatis in opere:quod excedit actum nature grā sanitatū.Est iteruz grā in opere:qō excedit potētiā nature.vz grā operationis vtutum.vnde glo.i.miraculoꝝ:que sunt supra naturā.⁊ est grā in mirabili cognitione vitatis seu reꝝ futuraꝝ:vt grā ꝓphie. Est iteꝝ grā in mirabili discretione boni seu intentione:vt grā discretionis spūum.vnde glo.Ut discernat qō audit quo spū: bono an malo dicat:quia vpabol⁹ seductione dīc bona

Item quantum ad explicationē seu expositionē vitat̄ requirūt duo ad pfectā explicationē.vnū est vt fiat explicatio vitat̄ omnib⁹ Aliud vt fiat de omnib⁹ que pertinēt ad eoꝝ salutē.Grā igit explicatōis vitat̄ duplex est grā gr̄uz linguaꝝ per quā oīb⁹ fiebat explicatio vitat̄.⁊ grā interp̄tationis fmonū:ꝑ quā fieret de omnib⁹ explicatio vitat̄. Itē grā geneꝝ linguaꝝ necessaria est ad explicatōez vitat̄ fmonib⁹ ꝓpr̄iis inxta ꝓprietatē vniuscuiusq; idiomat̄. Interp̄tatio ℞o fmonum ad explicationē vitat̄ fmonib⁹ manifestis ad hoc enim est interp̄tatio vt elucidet obscur⁹ fmo patet igit ꝙ non enumerat hic apls grās gr̄tis datas nisi fm ꝙ dāt ad doctrinā vitat̄.vnde ꝙ dicit de fide informi ꝙ enumeret ibi. vō. ꝙ non est veꝝ in illa rōne; ꝑ fides ibi dr̄ fmo fidei:sicut dicit glo. Ad illud ℞o quod obicit ꝙ ibi ponit fides cum caritate vō. ꝙ hoc dr̄ ꝓpter hoc ꝙ fides hic accipiat ꝑ vtute: ꝑ quia ex hoc sequit ꝙ fides virtus vel que ē cū caritate sit donū dei. Segtur enim. si fmo fidei est donū dei.cognitio fidei est donū dei Cognitio aūt fidei ē ī fide:seu sit cū caritate seu non. Ex quo relinquit ꝙ fides cū caritate est donū dei.⁊ ita pz rn̄sio ad.5. pmo obiecta.

Ad 6ᵐ dicēdū ꝙ illa assignatio secunda grāz.quam ponit apostol⁹. posuit in ecclesia de⁹ pmū apostolos ꝛc.accipit fm rōnē qua grā gratis data dat ad bonorificentiam diuine potētie in regimine ecclesie. vnde fm distributionē diuine potētie fm gradus dignitatū in donis accipiūt dr̄ie hoc modo. Sunt dona ī ecclesia supiozis dignitatis.mediocris.⁊ inferiozis.Dona superiozis dignitat̄ sunt ī duplici differētia ⁊ fm duplicē gradī dignitat̄ .ſ.apostolat⁹ ⁊ ꝓphetie.In apostolatu dignitas supma potestatis.in ꝓphetia dignitas zª noticie vitat̄.⁊ ideo dicit.pmū apostolos.ꝑᵐᵃ .ſ. dignitate.zª ꝓpheras. Itē dona mediocris dignitatis sunt in triplici differētia. vz doctrina.virtutes.⁊ grā curationum:que sic distinguūt. Nam donū doctrine est ad cognitionē faciēdā in alio. Dona ℞o vtutis ⁊ grē curationū sunt ad opationē in alio.⁊ hoc vno modis.Uno modo ad opationē que ē supa potentiam nature.⁊ ad hoc est donū vtutis. Alio modo ad opationē supra actū nature: vt supra dict̄ ē.⁊ ad hoc est donū curatiōis.⁊ nota ꝙ ordinār eo⁹ dona hic ꝙ pus.superius enim pmo ponebat donū potestatis. ſ.aplat⁹. zª donum cognitionis. ſ. ꝓphetia. Hic vero ꝓponit donū cognitōis.ſ.doctrine.⁊ sb̄sequēter ponūt dona potestat̄ seu opatiōis. vnde dr̄. Tertio doctores.deinde virtutes. exinde grā curationis.⁊ hoc est quia sicut dono auctoritatis:quod est sūmū.vz apostolatui sb̄seruit ⁊ ornat donū cognitionis ꝓphetie. sic dono doctrine sb̄fuit donū potestatis ad signa miraculoꝝ cōfirmando doctrinā.fm ꝙ dicitur Mar.vltimo.fmonē ꝺfirmāte sequēnib⁹ signis. Item dona inferiozis dignitatis sūt in triplici differentia ⁊ gradu.ſ.donū opitulationis.donū gubernatōis.donū linguaꝝ:q̄ distinguūt sic.opitulatōes.n.⁊ gubernatōes sūt ad opādū seu ad regēdū.donū ℞o līguaꝝ ad instruendū. Item donum ad regendum seu ad operandū duplicat̄. in opitulationē ⁊ gubernationem.⁊ opitulatio est donum quo minores maiozib⁹ cooperāt̄. ut dīc glo. Opitulationes.i.eos qui maiozib⁹ ferunt opes.vt tor⁹ apostolo archidiacon⁹ epō. Gubernatio ℞o est donū quo maiozes plati cooperant minozib⁹.Un̄ glo.Gubernationes.i.minoꝝ pso naꝝ plationis vt p̄bri sunt: ḡ plebi documēto sunt.Donum ℞o linguaꝝ vltimū ē quod ē ad instruēdū.vnde dīc glo. Ecce donū dei ē multas scire linguas.⁊ id vltimū ponit: qō illi pmū ponebāt. Ad septimum dō ꝙ illa numeratio donoꝝ.iꝫ.ꝑme ad cor̄. Reuelationis scīe ꝓphetie doctrine reducit ad pmam assignationē grē gratis date: que est ad doctrinā vitat̄:⁊ pcipue ad illud donū interpretatōis fmonū: quod fuit dono linguaꝝ. Alle ḡ quatuoz dr̄ie mōstrāt distinctionē doni interp̄rationis:quod explicat donū lingue. vn̄ sicut dīc glo. i.ad cor.14. Translato ℞o linguā hic dicit ꝑlationē vbi sunt significatōes velut imagines reꝝ:que vt intelligant indigent mēte.i.intellectu mentis.i.interp̄tatōe. Donū ḡ interp̄tationis aut ē fine nostra cooperatione: aut cū nr̄a nobis datū. Si est datū fine nostra coopatione.aut ḡ repēte: aut successiue. Si repēte sic ē reuelatio.vnde glo. Reuelatio est ꝛ̄bita aliqua reꝝ oñsio ꝑ spūz facta Si successiue sic est ꝓphia.vn̄ glo. Prophetia est vt Isaie ⁊ ceteroꝝ:quā fine humana ḡdustria spūs.ſ.paulatim reuelat.Si vero ē datū cū nostra coopatione hoc ē vtob⁹ modis.uno modo coopatione tm̄ sua.⁊ sic dr̄ scīa. vn̄ gl. Scīa ē eoꝝ que ꝓpio studio didicit. Alio mō coopatione sua ⁊ aliena.⁊ hoc mō dr̄ doctrīa Glo. Doctrina ē eoꝝ que alio docēte assecut⁹ est. Ad vltimū dō ꝙ illa numeratio donorū apl̄i.i.ad cor.12.sic dict̄ ē grē gratis date ad gloriā bonitat̄ diuine ꝑ exēplū ꝓuocandi ꝓximos ad bonū.qō est trib⁹ modis.eloquētia.scīa. vita. Ad eloquētiā ꝺcurrūt duo dona.vnū loquēdi fm rōnē capacitat̄ simpliciū qui non capiūt nisi parabolica. ⁊ quantū ad hoc dicūt lingue hoīum. Aliud fm rōnem loquendi ad capacitatē spūaliū ⁊ pfectoꝝ: q capiūt mistica. ⁊ quantū ad hoc dicunt lingue angeloꝝ Mar.12.Uobis est datū misteriū regni dei ceteris in parabolis. Itē ad noticiā ꝺcurrūt quatuo: dona. ꝓphia. noticia misterioꝝ.scīa.fides.que sic distinguūt. Naz donū noticie aut ē ꝑter necessariū saluti.aut necessariū.Si preter necessariū:aut ḡ est ad ea que excedūt nālē cognitionē: aut eoꝝ que ptinēt ad potestatē cognitiōis nālem. Si excedunt talia cognoscūt ꝑ inspirationē. Aut ḡ est inspiratio ad denūciādū ad alios:⁊ sic ē ꝓphia aut ad sciēdū quārū ad scīpm.⁊ sic est misteriū.Si ℞o ē de nccīis:aut igit est opandoꝝ: q̄ ptinēt ad bonitatē.aut credēdoꝝ que ptinēt ad vitatē.Si operādoꝝ sic est scīa. Si credendoꝝ sic est fides. Itē ad sanctitatē vite designādā sunt duo dona potissime.liberalitas in erogatione reꝝ.sustinētia in tolerātia aduersoꝝ.Liberalitas designat̄ in distributione facultatū. Sustinētia in traditione corporis ad incēdiū. In hūc ḡ modū soluūt obiecta et patent differētie grē gratis date.

a Signatis dr̄iis grē gratis date:quia q̄dā dant homini ꝓpter se.quedam vero propter aliū:vt ꝓpter utilitatē ꝓximi uel gloriā dei.pus agendū ē de gratiis gratis datis ꝓpter se homini. De aūt sunt fides informis spes informis.timoz seruilis. Fides.n.ē acceptio seu credulitas veritat̄ diuine fm rōnē mīsericordie ⁊ iusticie. Ratio ℞o misericordie gīat spem.rō ℞o iusticie gīat timorē. Scīz h̄ ḡ distinguūt hc grē.quia fides est in apphēnōe vt dictū ē.spes in affectione fm ꝺphēsionē misericordie.timoz ℞o in affectiōe fm apphēsionez iusticie. Primo ḡ querit de fide informi. zº de spe informi. 3º de timore seruili. Cuz querit de fide informi: notandū ꝑmo fm quā acceptionē fides dicat. zº vtrū fides informis sit donū dei.hoc est habit⁹ gratuit⁹. 3º supposito ꝙ sit donū gratuitū: vtrū sit vtus.

4º q̄ rōne dr̄ informis. 5º de effectu fidei informis in hoīb⁹. 6º utrū fides informis ī hoībus aduenīēte caritate fiat formata. 7º utrū fides informis sit in demōib⁹. 8º supposito ꝙ sic:utrū fuerit eis data post lapsum. 9º de actu fidei informis in demōibus.

Ad primū notandu

ꝙ dr̄ ad ro.i.sup illud. Just⁹ ex fide viuit inꝛ aug.gl.fides trib⁹ modis accipit.ꝑ eo q̄ creditː.⁊ ē vt⁹.ꝑ eo q̄ creditː.⁊ nō est virtus.⁊ ꝑ eo qō creditː.ꝑmo mō dicit aug.ꝙ fides est q̄ creditur que nō uidēt.⁊ operat ꝑ dilectionē. zº mō.fides qua creditur que nō uidēt:sed sine dilectione est.que est demonum: ⁊ noīetenus xp̄ianoꝝ.z. Jac. Demones credunt ⁊ ꝺtremiscūt ꝛc. Hec est informis qualitas mentis. 3º mō accipit put dr̄ in simbolo. Hec est fides catholica quā nisi q̄sq; ꝛc. Secūdū hoc ḡ uidet intētio fidei accipi trib⁹ modis. Uno mō ꝑ

Universidad de Deusto
Biblioteca

credibili seu ꝓ eo quod creditꝫ. Alio mō ꝓ eo quꝫ creditꝫ cū amore. ꝛhec est fides formata Alio mō ꝓ eo quo creditꝫ sine amore: ꝛ hec est fides informis. Sꝫ obꝝ quia �means aug. paruuli dicunt hēre fidē: non tū habēt fidē �means ꝙ ꝺꝝ illis tribus modis. quia nec pōt vici ꝙ hēant fidē. s. quod creditꝫ: nec fidē qua creditꝫ cum dilectione nec sine. quō g̃ dicūt hēre fidē.

Itē ro. i4. Omne quod nō est ex fide peccatū ē. quo istoꝝ modoꝝ accipiꝫ fides ibi. Item ro. i. Justicia dei in eo reuelatꝫ ex fide in fidē. dicit glo. Ex fide spei ī fidē spēi. Quō g̃ dicitꝫ fides spei. Ad hoc dō. ꝙ fides ꝺꝝ multiplicꝫ Uno mō ꝺꝝ fides sponsio. i. Thimo. i. Primaꝫ fidē irritā fecerūt. i. sponsionē. z° mō ꝺꝝ fideli tas. Jere. 6. Perūt fides ꝛc. Prouer. zo. Multi hoīes misericordes vocāt. viꝫ aūt fidelē quis inueniet. 3° mō ꝺꝝ fides ꝺscia seu opinio ꝺ facidēdo vel nō faciēdo. ro. i4. Omne quod nō est ex fide peccatū ē. Glo. i. omne quod ē otra fidem seu otra ꝺsciam. 4° mō ꝺꝝ acceptio ꝺclusionis ꝓ rōnē ꝓbabilē: �means ꝙ argumētū ē ratio rei dubie faciēs fidē. 5° mō ꝺꝝ fides: ex qua ē credere ꝑt dicit aug. ad Paulinā. Nōnulli putāt quod dicim⁹ credere: cū veras res creditꝫ: ꝫ solū eē quod mente cōtueri. Et ꝫ hunc modū distinguit aug. in li. 3. qōnum tria genera credibiliū. Quedā enī semp creꝺūꝫ ꝛ nūq̄ intelligūꝫ. sicut omnis historia tē poralia ꝛ humana gesta pcurrēs. alia ꝺo mox vt creꝺūꝫ ꝛ intelligūꝫ. vt omnes rōnes ꝺsci plinaꝝ. vt ꝑncipia geometrie ꝛ ceteroꝝ. alia ꝺo ꝓ creꝺūꝫ ꝛ postea intelligūꝫ. vt ꝺīna: que nō nisi a mūdo corde intelligūꝫ. 6° mō ꝺꝝ fides cognitio que ē ī pria. ro. i. Justicia dei ē eo reuelatꝫ ex fide ē ī fidē. Hl. Ex fide spei ī fidē spēi. 7° mō ꝺꝝ fides simbolū fidei seu id qō creditꝫ. vñ hec est fides catholica ꝛc. 8° mō ꝺꝝ fides sacm fidei. vnde actl. io. vbi ꝺꝝ de Cornelio. ꝺicit glo. Q Cornel⁹ ꝓ opa venit ad fidē. ꝛ hoc mō ꝑtul⁹ ꝺꝝ hēre fidē. vñ aug. ad Bonifaciū. Quid ē aliud paruul⁹ hēre fidem nisi fidei sacramētū. 9° mō ꝺꝝ fides habit⁹ ɨformis. ut ē ī malis xp̄ianis. Jac. z. fides sine opib⁹ mortua est. ꝛ. i. ad coꝝ. i3. Si būero fidē ita vt montes transferā. Decimo ꝺꝝ fides habit⁹ format⁹ qui est cū caritate. Habac. z°. ꝛ ro. i. Just⁹ me⁹ ex fide vivit ꝛc. Ultimo mō ꝺꝝ fides fidei mot⁹: ꝫ ⁹ ꝙ ꝺicit aug. Fides ē credere qō ñ vides. ꝛc. ꝫ ⁹ ꝺ pꝫ rñsio ad obiecta.

Postea queritur de

fide informi vtꝫ sit donū dei. ꝺ ē hīt⁹ gratuit⁹. Qꝺ ꝓbat magr̄ sn̄taꝫ. 3. li. ꝺi. 23. Malos fideꝫ hēre: cū tñ caritatē non hēant. apostol⁹ oñdit dicēs. i. ad coꝝ. i3. Si būero fidē ita vt mōtes transferam: caritatem aūt non hūero. q̄ fides etiā donū dei vici pōt: quia etiā ī malis q̄ꝺaꝫ dona dei sunt. Itē ad ro. 8. Non accepistis spm̄ ɨuitutis iteꝫ ī timore. Glo. Est timor seruilis ꝛ filialis. ꝛ vterq; ab eodē spū. g̃ timor ɨuilis est donū spūs. s. Sꝫ timor ɨuilis elicit ex fide informi. sicut ostēdit Jac. z. Demones credūt ꝛ ɔtremiscūt. g̃ fides informis est donū spūs sancti. Itē ꝓ fidē informē eleuat intellectꝫ supra se. Sꝫ p nullū habitū nālem vel acquisitū potest intellectꝫ eleuari supra se. g̃ fides informis nō est habit⁹ nālis vel acquisit⁹ g̃ ē habit⁹ gratuit⁹: cū ꝺsistet ꝙ ꝓ fidē informē eleuet intellectꝫ ad credulitatē ꝺiuine humanationis ꝛ ꝺistinctionē ꝺiuine trinitatis: que ꝺstat ꝙ excedūt apꝑhēsionē humani ɨtellectꝫ p nām. Contra. ℨn Jo. 14. Nūc ꝺico vobis ꝑus q̄ fiat vt cum factū fuerit credatis. Sī g̃ ꝓterea ꝙ factū ē creditꝫ. g̃ ex apꝑhēsiōe eoꝝ que facta sunt fides acgritꝫ. g̃ fides b⁹ est hīt⁹ acquisit⁹. Sꝫ ꝺstat ꝙ fides formata nō potest ꝺici habit⁹ acquisit⁹. Restat g̃ ꝙ fides ɨformis erit ꝺispositio vel habit⁹ acgrit⁹. Item Jo. 2o. dicit ē Thome. Quia me vidisti credidisti g̃ fides Thome erat ex visis accepta. non ē g̃ gratuita. Itē in Jo. 4. ꝺ Samaritane. Uoca viꝫ tuū. Glo. i. intellectū tuū ad credēduꝫ. g̃ fides introducit ꝑ intellectū. Itē ꝑbi crediderūt deī ē ꝙ ꝺi potētē. ꝓtetea ꝺemōst credūt deī trinū ꝛ vnū: ꝛ filiū dei būanatū ꝛ reliqua articuloꝝ: ꝫ non fide formata hec credūt. g̃ fide informi. Cū g̃ fides in ꝑbis acq sita fuerit eis ex ꝓbatione rōnū: demonib⁹ ꝺo ex ꝺiecturis habitis ex ꝛbis ꝓꝓhaꝫ ꝛ ex ꝑdigiis signoꝝ seu ex pspicacitate inglitionuꝫ. g̃ fides informis erit habit⁹ acquisit⁹. Nō g̃ gratuit⁹. Itē aug⁹ ꝺicit: ꝙ posse credere ex nā est. Si g̃ vnicuiq; potētie respondet suus aꝯ hec potētia habet actū sibi rsꝑōdētē: g̃ est ali quod credē naturale: Sꝫ tale non est fidei formate: g̃ est fidei informis. Ad ⁹ ꝫ ⁹ ꝺm Jo. Dam quarto libro. Fides ꝺuplex est. est autez fides ex auditu: audiētes autez ꝺiuinas scripturas credim⁹ ꝺoctrine spūs. est autez rursus fides indistabilis ꝛ indiuꝺicabilis spēs eaꝝ que a ꝺeo nobis ānūciata sunt. Jgit ꝑma mētis nr̄e est. Secūda carismatū spūs. vult g̃ ꝺistinguē Damascen⁹ ꝙ ē fides acquisita ex auditu seu testimonio scripturaꝝ seu humana ratione: ꝛ est fides donū gratuitū a ꝺeo ad assentiēdū ꝛtati ꝺiuine nobis ānūciate. Primo g̃ modo ꝺicta fides nō ꝑtinet ad ꝓpositū. fides vero zo mō ꝺicta ꝺuob⁹ modis ē. cū caritate: ꝛ ꝑm ꝺ ē fides formata. Sine caritate. ꝛ ꝑm ꝺ ē fides informis. Pꝫ igit ꝙ fides informis est ꝺonum gr̄ē ꝫ ⁹ pñtē intentōez. Ad illud g̃ euāgelii ꝺō ꝙ cū ꝺꝝ. vt cum factū fuerit credatis. hec ꝺictio cū ñ notat cāz ꝫ ɔcomitātiā. Ad z° sil̄r ꝺꝝ ꝙ hec ꝺictio qa nō tenet cālr: ꝫ adiūctiue. Et cum ꝺr̄. qa ꝺidisti me credidisti. hec ꝺictio qa nō nōt cām vel rōnē. ꝫ notat q̄ꝺā ꝺispositionē vel excitatiōem aī ꝑpatoriā ad credēdū. Lz enī fides nō hēat cām vel rōnē: pōt tñ hēre ꝓpatoriaꝫ ꝺispositionē. Ad 3° ꝺō ꝫ ⁹ illud qō ꝺꝝ in glo. sup Jo. 4. Uoca viꝫ tuū ꝛc. i. tu sensualis voca rōnalē intellectū: q̄ vt viro regaris: q̄ mō carnalr̄ sapis. Nūc ego lux illuīabo. Ex q̄ relīgt ꝙ ꝑ rōez carnalē vocat intellectꝫ ad fidē: excitādo. s. ipm ɨtellectū ꝛ ꝺisponēdo ad susceptiōem luminis fidei. ꝫ tñ aduenīēte fide intellectꝫ nō ɨnitit ipsi rōni ꝫ ipsi ꝛtati ꝓpter se. qꝺ sigt Joh. 4. ꝺbi ꝺꝝ ꝙ viri samaritani ꝺixerūt. Jā ñ ꝓpter loq̄lā tuā credim⁹: ꝫ ga ꝛ ipsi ꝺidim⁹. Ad illꝺ ꝺo qꝺ obꝝ de ꝑbis ꝛ ꝺe ꝺemōib⁹ ꝑz rñsio. nā fides q̄ erat ex rōib⁹ acgsita seu ex ꝺiecturis miraculoꝝ ꝛ ꝓꝓhiaꝝ ñ ē fides informis ꝺm ꝙ hic logmur. Uñ nōnꝺū ꝙ fides ɨformis pōt vici ꝺuobus modis. ꝓuatiue ꝛ negatiue. Negatiue potest ꝺici fides informis qualitas seu credulitas p suasa rōne vel exꝑimēto vel ꝺoctrina. ꝓtiua ꝺo ꝺꝝ qualitas q̄ qꝺē ꝓuat forma ꝛtutis quā nata ē hēre quēadmodū ꝺꝝ informis fides qua assentit ꝑme ꝛtati ꝓpter se: quānis careat amore sup omnia. Ad vltimū ꝺō ꝙ cū ꝺꝝ. posse credē nā ē: ꝺistinguēdū ꝙ ē posse ꝺpletū ꝛ incōpletū. Si loq̄mur de posse ꝺpleto: ñ ē veꝝ ꝙ posse credē sit nāle. nūq̄. n. aꝯ iste credē ꝫ ⁹ ꝙ ī pñti accipit. s. assentire ꝑme ꝛtati ꝓpter se ē ī facultatē nature sine aꝺimēto grē. Si ꝺo loq̄mur ꝺe posse incōpleto sic intellr̄. ñ tñ ꝓpter ꝺ sequit ꝙ credere sit nāle vt eliciat ab hīt⁹ nāli: seu acquisito.

Deinde

querit ꝺtrū fides ɨformis sit ꝛt⁹. nā ꝺic aug. ꝙ fides operās ꝓ ꝺilectōez ꝛt⁹ est. ꝛ. ad gal. fides vero sine ꝺilectione inanis ē. Sedꝫ ꝺ ꝫ obꝝ. Aug. in li. de ꝺa ꝛnocētia. Dilectio ꝺei ꝛ ꝓxīmi pior ē atq; sanctioꝝ. cū cetere ꝛtutes bonis ꝛ malis possūt eē coēs. g̃ fides ꝛt⁹ ē coīs bonis ꝛ malꝫ. g̃ cū fides informis sit ī malis: relīgt ꝙ fides informis sit ꝛtus. Item virtus ꝺsistit circa ꝺifficilia. g̃ cū fides informis ꝺsistat circa eaꝺē ꝺifficilia: circa que fides formata. g̃ fides informis ē ꝛt⁹. Q aūt ita sit pz. eleuat enī ipaz potētiā supra se. s. ī ꝑmā ꝛtatē. ꝛ ipa eadem creꝺūt fide informi ꝛ formata ꝛ p idē mediū

Itē si eēt aliqua ꝺilectio qua ꝺiligerēt oīa ꝺiligēda: ꝛ ꝺe⁹ sup oīa ꝺicēt caritas. g̃ si fides talis ē q̄ creꝺūt oīa credibilia. ꝛ ꝑ ꝛtati creꝺat ꝓpter ipam: ꝛ sup oīa ipa ē ꝛt⁹. Sꝫ talis ē fides informis. g̃ ē ꝛt⁹. Contra. Jac. z. Fides sine opib⁹ mortua ē. Sꝫ fides informis est sine opib⁹. g̃ mortua ē. g̃ ñ ē ꝛt⁹: cū oī ꝛtute uiuamus. Itē ī 3° li. sn̄taꝫ. z3. ꝺi. c. Accipit autē fides ꝛc. Q fides ɨformis ē ꝺemonū ꝛ maloꝝ hoīuꝫ. Sꝫ nulla ꝛt⁹ ē ī ꝺemonib⁹. g̃ fides informis ñ ē ꝛt⁹. Itē fides ɨformis ꝺpatit secuꝫ pctm̄. g̃ ñ ē ꝛt⁹. R° ꝛt⁹ ꝺꝝ ꝺmunissime ꝫ ꝙ ꝺiuiꝺitī ꝛtutē nālez politicā ꝛ gtuitā. ꝺmni⁹ ꝺꝝ ꝫ ⁹ ꝙ ꝛt⁹ tm̄ extenꝺit ī politicā q̄ ē hīt⁹ acgsit⁹. ꝛ gtuitā q̄ ē hīt⁹ infusus. ꝺꝝ etiā coīt ꝺm ꝙ ꝺꝝ hīt⁹ infusus: seu sit gratꝫ ꝺat⁹: seu sit gtū faciēs determinat⁹ circa opabilia. ꝛ ꝺ mō fides ɨformis potest ꝺici ꝛt⁹. 4° modo ꝓpe ꝺꝝ ꝛt⁹ habit⁹ gtuit⁹ gtū faciēs determinatus ad opabilia. ꝛ hi⁹ hīt⁹ ñ potest eē sine caritate. ꝛ ꝺ modo fides formata ē ꝛt⁹ tm̄: ñ fides ɨformis. ꝛ p ꝺ pz rñsio ad ꝑmū obiectū. Ad z° ꝺō. ꝙ etsi circa eaꝺē ꝺifficilia ꝺsistat fides formata ꝛ ɨformis: tñ ꝺifferēter: qa fides ɨformis eleuat potētiā sup se q̄tū ad cognē ꝛ assensū ꝛtat⁹: ꝫ ñ eleuat ipaz ad tēdēdū ī ipaz ꝛtatē qō facit fides formata. Ad vltimū ꝺō ꝙ ñ potest ꝺici fides ꝛt⁹ in assentiēdo ꝑme ꝛtati ꝓpter ipaz sup oīa: nisi aꝺꝺat ꝺ circūstātia. ꝓpter ipaz amatā sup oīa. ꝛ ex ꝺ ē ei forma ꝛ eē ꝛtut⁹. Itē ꝺubitat de ꝺ qō ꝺr̄. z3. ꝺi. 3° li°. sn̄taꝫ. c. Accipit aūt fides ꝛc. Fides sine ꝺilecti one inanis ē. ꝫ hec ē fides ɨformis. g̃ ꝺicit ꝙ ex ipa nullū eliciat bonū. Conr̄. Ex fide informi nascit timor ɨuilis: p quē homo recedit a malo ꝛ ꝑpat ad susceptionē grē remissionis peccatoꝝ. g̃ ñ ē ɨutilis nec inanis. R° aliqꝺ ꝺr̄ inane vel nanū quātū ad meritū vite eterne. ꝛ ꝫ ꝺ ꝺr̄ fides ɨformis inanis. Alio modo inane quātū ad susceptionē grē per modum ꝺisponēt⁹. ꝛ ꝺ modo fides ɨformis ñ ē inanis

Postea

querit qua ratione ꝺr̄ fides ɨformis. ad qō sic. Ro. i. sup illud. Ex fide ī fidē. Glo. Fides demonū est ꝛ noīeten⁹ xp̄ianoꝝ. Nā ꝛ demones credunt ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

otremiscūt. Jad.z. Dec ē iformis q̄litaſ menti ⁊ vr̄ informis.quia ñ bz ſocia caritatē:que eſt forma ẗutū. Conr̄ arguif. Uita nō pōt ſuſcipe mortē.g̃ cū fides ſit vita.i.ad.ro. Juſt⁹ ex fide viuit.g̃ ñ pōt recipe mortē. g̃ nec iformitatē. Jtē arguūt. Nullū pt̄m̄ pōt fieri formatū. g̃ nulla ẗ⁹ poteſt fieri informis. g̃ nec fides. Jtē ſi dicaſ q̄ fides vr̄ informis cū ē ſine caritate. Caritas aūt ē amor dei. Cū g̃ oti gat amorē dei eē nāli affectōe ī icredul⁹ ſiue ex ipa bonitat⁹ op̄bēſione. g̃ ſili mō dicēf dilectō informis quia ſine fide. Jtē quare vr̄ fides formari caritate. nā cū q̄lz ẗ⁹ iformet ſua diferētia ⁊ ſuo fine. fides aūt ⁊ q̄lz ẗ⁹ bz p̄paz dr̄iaz ⁊ finē. g̃ ⁊ p̄pā formā. Jrē cū otīgat dilectōez dei eē ī exñtu in pt̄o mortali: ⁊ ſi nō debitā ſīc ⁊ fidē: quare ñ vr̄ caritas informis ſicut ⁊ fides. R⁹ fides vr̄ informis qa carz ordine amoris ex quo ē forma oīs ẗtut⁹. ex qua rōne dic aug. de ci. dei. Uirt⁹ ē ordo amoris. Amor aūt vr̄ duob⁹ modis. q̄ē admodū ⁊ bonū. Bonū enī vr̄ f⁹ intētōez ⁊ rōez. Jtē bonū vr̄ fm rōnē ⁊ ñ fz intētōez. Secūdū intētōez ⁊ rōnē dr̄ bonū vt bonū. Secūdū rōnē ẖo ⁊ ñ intētōez vr̄ uer bonū ſeu gl'iosū ſeu eternū inquātū mouēt rōalē appetitū. Cū g̃ bonū ſit finis cuiuſlz ẗut⁹. bonū fm rōnē ⁊ intētiōez: finis ē caritat⁹ ⁊ obiectū. fidei ẖo bonū fz rōez qua appetif: ñ fm intētōez qua ꝺſiderat finis eſt ⁊ obiectū fidei: quia bonū nō ē aliud niſi uer inquātū indu it rōnem boni qua appetif a virōnabili: quēadmodū gl'iosū finis ē ſpei. ⁊ f⁹ bonū amor vr̄ duob⁹ modis. ꝺmuniter ⁊ p̄pe. Cōmuniter fm q̄ ē amor vr̄ veri quod eſt bonuz rōabil'. amor gl'iosi q̄ ē bonū irascibil'. Amor boni vt bonū ē q̄ ē bonū ꝺcupiſcibil'. Proꝑe ẖo amor vr̄ boni ut boni: hinc vr̄ ordo amoris informare ẗutes: ⁊ caritas penes quā reſidet ordo amoris p̄pe dicit vr̄ informare ẗutes: qa rō amoris coīter dicti ī alios ẗutib⁹ reducif ad rōnē amoris ꝓprii illo mō quo vez: q̄ ē finis ⁊ obiectū fidei: ⁊ gl'iosum q̄ ē finis ⁊ obiectū ſpei: īduūt rōnē boni. fides g̃ cū p̄uaf amore boni mouēte ī finē deū: deficit ab ordine amoris. ⁊ ita a forma ẗut⁹. Cū aūt caritas ſtrahif: ſtrahif rō amoris p̄pe dicti: ⁊ ita p ꝺſs rō amoris coīter dicti. Si .n. aīa ñ amat bonū vt bonū. g̃ nec vez qa bonū: nec gl'iosū qa bonū. Sine caritate igif ſunt fides ⁊ ſpes ẗtures iformes. Ad illō ẖo q̄ō p̄mo obr̄ q̄ cū vr̄ q: fides q̄ ē vita ñ pōt ſuſcipe īformitatē vō. q̄ ſi intelligaf p ꝺpoſitōez ē vez. ſi ẖo p

viuiſionē falſū ē. qa bīt⁹ pōt recipe informitatē q̄ quidē bīt⁹ ē fides vita ſicut dictū ē. Et notandum q̄ fides informis q̄ vr̄ a btō Jaco. fides mortua differt a fide formata. B ē fide viua duob⁹ modis. q̄ntū ad vinacitatē ⁊ q̄ntū ad luſoſitatē. Quātū ad vinacitatē velut lumē q̄ō ē ī vmbra a luīe radii. Lumē enī q̄ō ē ī vmbra admixtū ē tenebris ⁊ infrigidatū ac mortuū: ſicut lumē q̄ō ē fidei informis q̄ō eſt admixtū tenebris p̄tōr. Lumē vero radii ñ ē mixtū tenebris: f ē caliditū atq; uiuificū: ſicut lumē fidei formate: q̄ ē ſocia caritat⁹. Jtē q̄ntū ad luſoſitatē. qa lumē fidei formate eſt velut lumē diurnū ſolis. Lumē vero fidei informiſ ē velut lumē noc̄turnū lune. Ad z⁹ vō q̄ aliō ē fieri p̄t̄m ñ p̄t̄m: ⁊ aliud fieri peccatū formatū. qa plus ē fieri formatū q̄ ñ eē p̄t̄m Bz nihil aliud ē fidē fieri informē q̄ fidē fieri ñ virtutē. ⁊ iō ñ ē ſile. Si vero obiciaf q̄ nulū p̄t̄m pōt fieri ñ peccatū. g̃ nulla virt⁹ pōt fieri non virt⁹. rñdz q̄ hec ē falſa. nullū p̄t̄m pōt fieri ñ p̄t̄m. ⁊ inſtār ī ignorātia iuris diuini ſeu canonici: q̄ō tenet ſcire ſacerdos bñ curā put ptinet ad ordinē. hec ignorātia añ pnīam ē ei peccatū: f tñ aduertēti nulla ē ſiliſtudo. nō enī ita ſe bz p̄t̄m ad formatōez ſicut virt⁹ ad deformatōez ſeu informitatem: quia p̄t̄m ē act⁹ trāſiēs. virt⁹ vero ē bīt⁹ manēs. ⁊ iō actui trāſeūti ñ poteſt forma indui: quānis bītui manēti poſſit forma detrahi. Ad 3⁹ vō q̄ illud quod obic̄ de amore nāli ñ fac̄ hic ad ꝓpoſitū. nā hic logmur de amore gratuito ⁊ cogne gtuita fidei. Preterea amor informat cogne ñ cognitio amorē. Bonū enī dic rōnē ꝺpletiorē q̄ vez. vñ ⁊ ſi dicaf caritas informare fidē fm hāc rōnē. nō tñ fides informaf caritatē. Ad 4⁹ pz rñſio ex p̄dictis. Ad vltimū vō q̄ nō ē ſile ō caritate ⁊ fide. ⁊ rō ē qa nulla dilectio pōt taf eē q̄ ea diligāf oīa diligēda: ⁊ de⁹ ſup oīa: q̄ ſit cū p̄t̄o. ⁊ B ē qa dilectōe q̄ ē cū p̄t̄o ñ diligit de⁹ ut diligēd⁹ ē: nec etiam bō debito mō diligit ſe: cū peccare ſit ſibi ipſi mortē ſpūalē inūcē. fides ẖo pōt oīa credēda credē ⁊ p̄ ẗtati ſup oīa: ⁊ eē cū p̄t̄o. Inde g̃ manifeſtū ē q̄ caritas nō pōt eē informis. fides uero poteſt.

d **Einde** q̄rif de effectu fidei informis ī boīb⁹. Circa q̄ō q̄rūf duo. Primo de effectu interiori ꝓpo q eſt credē. z⁹ de effectu exteriori coī q eſt ī faciendo aliqua de gñe bonoz.

Quātum ad prímum

nota q̄ vr̄. 4. ad ro. ſup illud. Credēti in eū q̄ inſtificat impiū ẽ. Glo. aug. Attēde q̄ dic credēti ī eū: nō ei. aliud enī ē credere ī eū: aliud credē ei. aliud credē illū. Credim⁹ Petro f nō ī Petrū. Credē illi ē credē eē ẖa q̄ log̃f. q̄ō ⁊ mali faciūt. credē illū ē credē q̄ ipe ſit de⁹: q̄ō ⁊ mali faciūt. Unde Jad. z. Demones credūt. Credere ẖo ī eū ē credēdo amare: ⁊ credēdo in eū ire: ⁊ eiuſ mēbris incorporari. Cū g̃ fidei informis nō ſit credēdo amare: aī⁹ ei⁹ ñ crit credē ī deū. f aī⁹ iſte erit fidei formate. Quer̄ g̃ qs dicaf aī⁹ informis fidei. vz aut credere deo aut credere deū. Preterea cū credē dicaf bis tribus modis. credere deo. credē deū ⁊ credē in deū: q̄ ē rō b⁹ diſtinctōis. R⁹ cū fides dicaf trib⁹ modis. put ſup dictū ē. Uno mō fides vr̄ bīt⁹ acq̄ſit⁹ ex rōne vel teſtimonio z⁹ mō fides vr̄ bīt⁹ infuſus ẗtuit⁹. ⁊ B⁹ modis. Uno mō bīt⁹ eleuās intellectū tm ſup ſe ad aſſentiēdū p̄ ẗtati ꝓpter ſe. ⁊ B mō qa ſolū eleuat intellectū ñ mouēs affectū p amorez vr̄ bīt⁹ informis. Alio mō vr̄ eleuās intellectū ⁊ affectū ad aſſentiēdū ẗtati ⁊ amandū ꝓpt̄ ſe. ⁊ hec ē fides formata. Cū g̃ credē dicaf trib⁹ modis. credē deo. deū. ⁊ in deū. a fide p mō victa q̄ ē bīt⁹ acq̄ſit⁹ pōt elici mot⁹ q̄ ē credere deo. B eſt dictis ei⁹ adhibē fidē. Ex fide ẖo z⁹ mō victa q̄ ē bīt⁹ īpfect⁹ ſeu informis nō ſolū elicif credē deo: f etiā credē deū. put credēd⁹ ē trin⁹ ⁊ vn⁹: creator ⁊ redēptor. q̄ō nō pōt elici ab bītu acq̄ſito. Jtē a fide z⁹ modo victa q̄ ē bīt⁹ pfect⁹ ⁊ format⁹ ñ ſolū elicif credere deo vel credere deū: f credere in deum. B ē credēdo p affectū moueri in deū. Ex bis igit manifeſtū ē qd ſit aī⁹ interior fidei informis ī boīb⁹. Ad illud ẖo q̄ rñf z⁹ de viſtinctione iſtoz triū. credere deo. deū. ⁊ in deum. iā pz dr̄ia ex pte ei⁹ quo credif. ⁊ ex pte eius q̄ō credif hoc eſt rei credite: accipif dr̄ia hoc mō. Nā de⁹ accipif credulitate fidei trib⁹ modis. vt bitas. vt potētia. vt boniras. Secūdū p̄mū modū ē credere deo ꝺpatione. ſ. ad ẗtatē: B ē ẖa eē q̄ dic. z⁹ mō ē credere deum ꝺpatione ad ptātē. vz. oīpotētē ⁊ creatorem. ⁊ hi⁹ ſequētes articulos. 3⁹ mō ē credere in deū ꝺpatōe ad bonitatē: ī qua tēdit p amorē.

e **Onſequenter** querit de effectu fidei informis ī ope exterioti. ⁊ ē hec q̄ō gñalis de opib⁹ factis ex caritatē: que

eliciūf a fide informi. Solet aūt poni coīter q̄ valēt ad tria. Primo ad aſſequēdū bonuz tpale. z⁹ ad bīlitatōez grē. 3⁹ ad diminutionē pene eterne.

Quantum ad primū

querit vtrū fide informi bonis opib⁹ mereaf gs bona tpalia. Ad q̄ō ſic. i. Iſa. Si audieritis me ⁊ volueritis bona terre comederis. ⁊ exo. 23. Dabo vobis terrā fluētē lac ⁊ mel. Cū de⁹ ſit ẖax ꝺz implē ꝓmiſſū. g̃ ſi iudei opa legis ſe ciſſent. debebat eis de⁹ bona tpalia q̄ ꝓmiſit. g̃ de iuſticia debebāf eis bona tpalia. Cū g̃ ex fide īformi poſſēt facere bī⁹ opa. g̃ de iuſticia debebāf eis tpalia. g̃ merebāf illa. qa q̄ō debetur ex bonis opib⁹ ex iuſticia debef p modum meriti. Jtē opib⁹ ẗtutū debef bona eterna: ñ ex bonitatē īpoz operz: qa imꝓpoꝛcionalf ſe bñt opa meritoria ad ſuū ꝓmiū: q̄ō ē ⁹. Q̄ g̃ illa opa ſint meritoria tāti ꝓmii ñ ē ex bonitate ſua: f ex ꝓmiſſione dei. g̃ eadē rōne ꝺtingit ex ꝓmiſſione dei: q̄ bonis opib⁹ factis exē caritatē mereaf aliquis bona tpalia: q̄ñ magis diſtat de⁹ ī bonitate ab opib⁹ meritoriis q̄ bona tpalia ab opib⁹ bonis fcīs ex caritatē. Jtē ſup illud Job. Oīpotēs de⁹ oēs vias meas ꝺſiderat: ⁊ oēs gr̄ſſus meos dinumerat. dicit interl. Nulla bona uel mala ſunt ſine remuneratione. g̃ oē bonū bz aliquā remunerationē. Bz ñ bz remunerationē boni eterni. g̃ habz remunerationē boni tpalis. g̃ aliqs mereaf p ipm bonū tpale. Jtē aliqs fodiēs ī vinea alicui⁹ mereaf ab eo bonū tpale recta rōne merendi. g̃ aliqs laborans ī vinea dñi multo fortī⁹ mereaf apud ipm bona tpalia recta rōne merendi: ſic̄ pz de illo q̄ pdicat ẖbū dñi bona volūtate ⁊ bona īt̄tione ſine caritate. Forte dicet q̄ illa argumētatio ñ valet. q̄ñ ñ ē ſile. qa homo ꝺſiderat op⁹ exteri⁹. de⁹ aūt ꝺſiderat op⁹ interi⁹. q̄ñ ñ ꝺſiderat quātū f ex quanto. De⁹ enī ꝺſiderat cor. Cū igit in corde ei⁹ ñ ē radix meriti. ſ. caritas nihil mereaf apud deū. Conr̄. Iſte fodiēs ī vinea ⁊ ſi fuat iſti lz ñ ex amore. q̄ñ iſtū ñ diligit. tñ ꝓpter laborē ſnū mereaf apud eum recta ratione merendi. ergo multo fortī⁹ cum deus ſit largiſſim⁹ ⁊ beniginiſſim⁹. lz iſte fuiat ei ñ ex caritate mereaf tñ apud eū bona tpalia recta rōne merēdi. Jtē iſte bz bonaz volūtatē ⁊ bonā intētionē: ⁊ p deo facit q̄ō facit. radix ē bona. fruc⁹ ei⁹ bon⁹. ⁊ finis bon⁹. g̃ bz p q̄ō placeat deo. ⁊ fac etiā p q̄ō placeat deo. g̃ recta ratione merēdi mereaf apud deū

Universidad de Deusto
Biblioteca

bona tpalia. Forte dicet q̄ ñ:qm̄ nō ē seruus dei:ꝫ seruus diaboli:qm̄ p pctm̄ mācipauit se seruicio diaboli. Cōt. Judei erant obligati deo ad faciēdū opa legis: qm̄ suscepant legez Sic igit qui laborat in vinea meret bona tpalia recta rōne merēdi.ꝛ hoc ꝓpter pactū quod interuenit.eadē rōne iudei ꝓpter pactū merebāt bona tpalia faciēdo legē dei. Itez obligati erāt ad faciēdum p̄cepta dei. ḡ obligati erāt seruire deo.ḡ mācipati erāt seruicio dei

Itē diabol⁹ seruus dei ē: sic dicit dñs Job 40. Nūqd eū facies tibi seruū in sempiternuz q̄si d.tu ñ potes facē:ꝫ ego faciā. Cū ḡ diabol⁹ sit seruus dei soli⁹ nature pacto. multo forti⁹ hō lz hō sit pct̄or seruus ē dei ꝛ pacto nature ꝛ pacto baptismi. Cōñ. Aug. dic q̄ pct̄or nō ē dign⁹ pane quo vescit. Itē si ꝓpter op⁹ bonū factū ex caritatē meret aliquis bonū tpale ḡ ꝓpter mai⁹ bonū op⁹ meret mai⁹ bonū tpale ḡ si de⁹ ñ dat iniuste agit cū eo. qō falsum est Multis enī bonis aufert bona tpalia q̄ malis dat ī abūdātia: nec tñ agit cū eis iniuste.

Itē obr. Aliquis exñs ī mortali facit multa bona ꝓpter deū.quia diligit deū nāli dilectōe vel ex fide informi. Inde sic dñs dic. Ego diligētes me diligo. puer. 8°. Sz iste diligit deuz ꝛ dilectiōe dei fac opa illa q̄ fac. ḡ de⁹ diligit istū ꝛ in suis opib⁹. ḡ diligit istū vel ad bona eterna ul ad grāz ꝛcrēdā: vl ad bona tpalia. Ad bona eterna non. quia ē ī pct̄o mortali.ad grāz ñ.quia ē indign⁹. ḡ diligit eum ad bona tpalia:ꝛ nccīū ē ipm diligē ad illa.ḡ nccē hēt ei dare illa bona tpalia.ḡ ex necessitate dat ei bona tpalia:ꝛ ñ pōt ñ dare ei: quia diligēte se diligit. Cōtra. Ex mera liberalitate sua dat ei:qm̄ ea q̄ dant ex misericordia ex sola liberalitate dāt vel volūtate. ñ ḡ ex nccītate.

Itē dic dñs ī Ezech̄. fili hoīs:ga Nabucō fuiuit mibi ī tyro va ei egyptū.hec dictio ga notat cām.ḡ vel mālē vel formalē:vl finalez: vel efficiētē.Constat q̄ ñ mālē nec formalem nec finalē.ḡ notat cāz efficiētē.Sz duplex ē cā efficiēs.s.p modū agēdi vel p modū merēdi. Sz ñ pōt dici q̄ sit cā efficiēs p modū agendi: ga Nabucō.non fec Ꝫ actu ut bēret egyptū.ḡ notat cām efficiētē p modū merēdi. ḡ Nabucadonosoz lz ifidelis eēt: meruit bona tpalia ḡ multo forti⁹ fideles lz sint in peccato bonis opib⁹ suis merēt bona tpalia. Sꝛ.vō q̄ nullus seruit deo ꝓpe loquēdo nisi q̄ fac qō de⁹ p̄cipit ꝛ sic p̄cipit.vñ qui facit aliqd de genē bonoz sine caritate ñ seruit ꝓpe deo. Lz enīz faciat qō de⁹ p̄cipit: nō tñ facit sic de⁹ p̄cipit. qm̄ ñ facit illud ex caritate q̄ ē impletio legis sic dicit apl's ro.i4. Omne qō ñ ē ex fide pctm̄ ē.i.mutile.vñ oē qō nō ē ex fide ꝛ caritate ñ pōt eē seruiciū:quo ꝓpe loquēdo seruiat deo ꝛ iō ex tali ope ꝓpe loquēdo nō meret aliqō bonū tpale nec eternū. Ad illud ḡ qō pmo obr q̄ de⁹ iudeis debebat tpalia.vō q̄ quānis ꝛbū debēdi quia ē ꝛbū obligatōis nō dicat ō deo ꝓpe:quia sic dicit ansel.de⁹ nulli vz aliqd tñ ꝫ⁹ q̄ debere deo vr ꝺdecētia sue bonitatis dicēdū q̄ debebat eis tpalia de iusticia: ñ de insticia opez:cū ñ eēnt in statu merendi.qm̄ illis opib⁹ nō merebāt bona tpalia. ꝫ debebat de iusticia.i.de ꝛitate ꝛ fidelitate sua:qm̄ veracx est ī ꝛbis suis:ꝛ fidelis ī ꝓmissiōib⁹.ꝛ ita pz solo ad pmo obiectū. Ad 2m obiectū dicimus q̄ opib⁹ meritoriis debet ꝺbūtudo:nō tm̄ ex ꝓmissiōe:ꝫ qm̄ opa illa sunt seruicia ḡbus fuit deo digne. Opa vo facta ex caritatē non sūt seruicia ḡbus fuiat deo. qm̄ qui ē ī peccato mortali ē ī actu faiēdi diabolo ꝛ nō deo. qm̄ tm̄ ille q̄ ē ī statu grē ē ī statu faiēdi deo.

Ad 3⁹ obiectū vō q̄ nec bona nec mala sūt sim remuneratione aliqua.ita tñ q̄ remuneratio accipiat impꝛpe.deus enī p bonis opibus factis ex caritatē quodāmō remunerat hominē ga dat p eis aliqō bonū tpale tāq̄ meruisset illud:cū tñ nō meruit:cā sit indignus etiā pane quo vescit.nec valz hoc argumētū.oē malū ē dignū punitōe. ḡ oē bonū ē dignū remuneratiōe.nec ē locus a ꝺtrariis.qm̄ malū culpe ꝛ bonū gñaliꝛ acceptū ñ sūt ꝺtraria.ꝫ malū culpe ꝛ bonū grē sunt ꝺtraria. Jn Ꝫ anteq̄ apparz largitas dei:ga bonū huius licz nō sit dignū remuneratōe.tñ deus q̄si dignum eet remunerat illud. Ad 4m vō q̄ nō ē sile de fodiēte vineā ꝛ ꝓdicatore: qm̄ fodiēs ī vinea solo laboze suo fac qō ītēdit ille cuius ē vinea ꝫ hō pct̄or seu ꝓdicator seu alius nō facit qō intēdit de⁹ nisi faciat illud ex caritate. ꝛ ita nō fuit nisi fuiat ex caritate.qm̄ fuire deo regnare ē.q aūt ē in mortali licet faciat aliquid ꝓpter deū:tñ deus nō ē ꝓncipale mouēs ad illō.ꝫ mouet ad illud opus faciēdū vl timore pene quā timet incurrere ꝓpter pctā.vel pro alia vtilitate quā intēdit nā vel fides informis.Quia ḡ nūq̄ deus ē ꝓncipale mouēs corhoīs nisi p fidē.spez.ꝛ caritatē.ꝛ nūq̄ ē pure gratuitū opus nisi ex grā gratū faciēte.sic pleniꝰ patebit in qōne de dilectōe nāli. Qz aūt obr.bona ē radix.bona intētio. bonus finis. ḡ iste hz vñ placeat deo:seu vñ dñs delectet in eo.dicim⁹ q̄ nō valz hec argumētatio.qm̄ ei⁹ intētio nō ē bona bonitate gratuita vt pz ex dictis. Ad illa q̄ obiciūt q̄ indei erāt obligati fuire deo. dicim⁹ q̄ verum ē q̄ obligati erant fuire:ꝫ nō fuiebāt.ꝛ iō ꝓpe nō erāt fui dei.nisi dicat q̄ erāt serui dei:quia tenebāt ei fuire ex pacto.Diabol⁹ aūt vr fuus dei vl fuire do impꝛpe:qm̄ ex malis opib⁹ diaboli elic de⁹ bonū.ei enī militat omne qō obstat. Ad aliud qō obr q̄ exñs ī mortali facit bona opa ꝓpter deū.i.ga diligit deū nāli dilectione zc. vō ꝫ⁹ ansel.q̄ duplex ē nccītas.s.nccītas immutabilitat:ꝛ nccītas coactionis. ꝑmo mō ex nccītate dat:ga ītmutabilr dat.2m mō nō.ꝫ nō valz.ex nccītate dat.nō ḡ ex misericordia.q̄niā misericordia ꝺi ē ei⁹ largitas supfluēs:qua etiā indignos aliquo mō remunerat. Ad vltimū vō q̄ hec dictio ga nō notat cām efficiētē nec ī agēdo nec in merēdo nec in mouendo: vt q̄dā dixerūt. q̄ actio Nabucō. mouit largitatē dei:ga de⁹ nullis actionib⁹ mouet.ꝫ dicit cām receptiuā doni:ad quā ꝺsequr largitio ꝺi uini bñficii.Cū enī de⁹ sit sūme larg⁹ semp est parat⁹ dare.ꝫ creatura nō semp parata ē recipe. p̄parat aūt hō ex opib⁹ de genē bonoz ad recipiēdū a deo vel bonū tpale vel bonū spūale.Dicēdū ḡ q̄ ga dic cāz receptiuā vel disponētē ī nabucō. ad hoc q̄ recipet temporale beneficiū a deo.

Consequenter q̄rit quō opa bona facta sin caritate ualeāt ad bīlitationē grē:ꝛ ad diminutionē pene. Ad ꝑmū sic. Si p talia opa bīlitat se hō ad suscipiēdā grām.ḡ quāto magis exercet se ī talib⁹ opib⁹:tāto ꝓpinquior est grē. Conr. pct̄or quāto magis mozat ī pct̄o suo magis ē pct̄or.qm̄ malicia nō pōt minui:ꝫ crescit p circūstātiā tpis. Sz quāto magis est pct̄or:tanto magis remotus ē a grā. Sz iste ē magis pct̄or q̄ pus p circūstātiam tpis.ḡ magis ē remot⁹ a grā q̄ pus. Rº. cedendū.q̄ talis in tali statu remotior ē a grā ꝛ ꝓpīquor ē grē q̄ pus:ꝫ sm diuersa.Est enim remotior sm quantitatē peccati.ꝓpinqor aūt sm habilitationē suscipiēdā:sicut eger qñ ē ī augmēto morbi iuxta crisim remotior est a sanitate ꝓpter augmētū morbi: q magis tñ habilis ē vt educat q̄ pus. Ad 2m arguit sic. Dicunt enī oēs q̄ bona opa facta extra caritatē ualēt ad diminutionē pene eterne. Sz otra. Per vnū bonū op⁹ dimittit aliquantulū de pena eterna:ꝛ p aliud tm̄. ḡ tot pōt facē bona opa q̄ nō sentiet penā inferni. Conr. Decedit ī mortali.ḡ sentiet penā inferni. Rº dicim⁹ q̄ bona opa facta ex caritatē valēt ad diminutionē pene eterne nō q̄ debeat:ꝫ q̄ debēt:nisi faceret illa bona opa.q̄ pz.nō enī possz diu eē quin cadēt p pctm̄ vnū ī aliud. quia peccatū q̄ p pniam cito nō diluit suo pondē ad aliō trahit.Ualent ḡ bona facta extra caritatē ad p̄dicta tria.ad bonū tpale.ad bīlitationē grē ꝛ ad diminutionē pene. Ualēt etiam ad alia tria.ad retardādū pctm̄.qm̄ pctm̄ ē ignis seu febris ꝺsumēs totā aīam: nisi p bona opa retardet ne ꝓcedat vlteri⁹. Ualēt etiā ad suefactionē bonorū opez:quoniā p ista se assuefac hō ad bonū q̄niā q̄ male fers assuescit feres. Ualēt etiaz ad circūstātiā tpis ne pctm̄ crescat in mora. nec augmētet ī eo peccatū quoniā quādiu hō insistit bonis opib⁹ nō ē in mora nec augmētat ī eo peccatū: nec ē etiā ī eo negligētia nec mora.ꝫ illō ē qōnis:cū dispurat de circūstantiis peccati.

Postmodū q̄rit vtrū fides ifor mis ī hoīb⁹ a dueniente caritate fiat formata. Ad quod sic. Nihil corrūpit nisi a suo ctrario.ꝫ fides informis ñ ctrariat caritati nec sm actū nec sm habitū. sed solū sm informitatē suā.ḡ ipa ñ corrūpit adueniēte caritate nisi sm informitatē. Itē Ꝫ idez videt p sise ī aliis informib⁹. sic ē q̄ adueniēte sua forma ñ corrūpit. ꝫ solūmō euacuat eoz informitas. ḡ silr erit ī fide adueniēte caritate. Itē magis distat hab⁹ nālis ꝛ hab⁹ infusus nō gratū faciēs. cū sint differētes sm ꝓncipia ꝛ sm effect⁹ q̄ hab⁹ infusus nō gratū faciēs:cū nō sint differētes quātū ad ꝓncipiū qa vterq; ē a pn⁹ grē:ꝫ sm effectū. Si ḡ ita ē q̄ habit⁹ infusus nō gratū faciēs vt fides informis nō enacuat habitū nālē seu acqsituz. sicut ē aliqua cognitio de deo que hīta ē p rōnes.ḡ multo forti⁹ nec caritas vl fides formata adueniēs euacuabit fidē informē. Itē fidei forma ē credē in deū. fidei ꝺo informis ē credere deo ꝛ credē deū. Si ḡ credē in deū non enacuat credē deo seu deum. ꝫ nccio ponit.ḡ nec fides formata euacuabit informē. ꝫ potiꝰ ponet ipaz. Itē sup illud Jac.2°. fides sine opib⁹ mortua ē 2c. dic glo. Quib⁹ reuiuiscit. Sz qō reuiuiscit manet. ḡ fides informis manet vita aduenīēte. Conī. Plus ꝺueniūt fides

Universidad de Deusto
Biblioteca

formata ⁊ visio glorie:q̄ fides informis ⁊ formata. ḡ cū fides formata nō possit manē aduenīēte visione.ḡ nec fides informis aduenīēte formata. Itē aduenīēte caritate excludit timor filis g gnāt ex fide informi:quēad modū ex fide formata gnāt timor initialis vl filialis.ḡ aduenīēte caritate euacuabit fides informis. Itē aduenīēte vita excludit mortuū.Caritas aūt vita ē.fides ẜo informis mortua.ḡ aduenīēte caritate euacuabit fides informis Itē cū fide formata posita ponatur credē deū.deo.⁊ ī deū:supfluū erit ponē fidē informē cū ñ sit neccia ad aliquē actū.ḡ euacuabit aduenīēte caritate. Ad ȝ bñ fere oēs dixerūt q aduenīēte caritate manēt fides informis ſm ſbam:ſ euacuaret quātū ad informitatē:tñ differēter. Quidam enī dixerūt q manēt ⁊ fiēt ꝛt⁹ seu fides formata aduenīēte caritate quātū ad bītū ⁊ q̄tū ad actū ita q ī bñte caritatē ē bīt⁹ fidei ex q̄ ē credē ī deū ⁊ iste ē bīt⁹ fidei formate. Alii ẜo dixerunt q manebat: ñ tñ fiebat fides formata:īmo erat differēs ſ⁹ bītū.⁊ tñ ī ȝ fuerūt due opiones. nā qdā dixerūt q manz fides informis cū fide formata q̄tū ad bītū ⁊ quātū ad actū:ita q ī bñte caritatē ē bīt⁹ fidei ex quo ē credē deū:q pōt eē informis.⁊ bīt⁹ ex quo ē credē in deū: ⁊ iste ē bīt⁹ fidei formate. Alii ẜo dixerunt q manet cū fide formata ſm bītū:ſ euacuat ſm actū:ſic aduenīēte maiore luīe euacuatur aū⁹ minoris luīs. nō tñ bītu sic appz in aduētu luīs solis respectu luīs stellaꝛ.eodē mō aduenīēte luce fidei formate euacuat aū⁹ fidei informis:tñ manz bīt⁹. Cōcedo ḡ ſ⁹ istas q fides informis maneat aduenīente caritate: ⁊ rñdeam⁹ ad obiecta. Ad ꝑmū ḡ dō q̄tū ad illud in quo ꝺueniūt fides formata ⁊ visio glie:nō euacuat visio fidē formatā: ſ eā pfīc. ⁊ hec ꝺueniētia ē ī assēsu p⁹ ẜitatī ꝓpter ipaz Sz quātū ad illō ī quo differūt seu opponūt visio glie euacuat.⁊ hec dria attēdit quantū ad cognitionē seu ad visionē.ꝑ fidē enī ē cognitio ī ꝟmbra ⁊ ī speculo. p gloriā ẜo ē cognitio dei in luce ⁊ ī spē.sic ē quo ad ȝ.ḡ euacuat visio glorie fidē. Silr ex alia ꝑte dō q fides formata ñ euacuat fidē informē ſm illud in quo ꝺueniūt ſ pfīc. ſ ſm illud ī q̄ differūt siue opponūt. Cū ḡ ꝺueniūt in ȝ q vtraq; est fides.Differūt aūt ſ⁹ informitatē ⁊ formatī Solū ḡ euacuabit fides formata fidē informē quātū ad suā informitatē: nō quātū ad fidez seu suā eēntiā. Ad ȝ⁹ dō q aduenīēte caritate nō euacuat timor filis quātū ad timorē ſ quātū ad filitatē:q̄ quidē ē oppolita caritati.ꝓnit enī volūtatē peccādi. manz aūt ſm timorē.Sodē mō ex hac ꝑte aduenīēte caritate euacuat informitas que ponit affectum debiti amoꝛis seu debite forme ⁊ manet fides

Ad ȝ⁹ dō.q alr dr mortuū ⁊ viuum circa bīt⁹.alr circa aū⁹ ⁊ opa.Jn opib⁹ enī mortuis dr duob⁹ modis.Uno enī mō dr op⁹ mortuū: qō sit ex caritatē:q ē ꝑn⁹ vite. ⁊ ȝ mō opus mortuū nūq̄ reuiuiscit aduenīēte caritate. Alio mō dr op⁹ mortuū op⁹ mortificatū: qō.ſ. factū fuit ex caritate:ſ amissa caritate q ē ꝑn cipiū vite p mortale pctm mortificatū ē. ⁊ ȝ mō op⁹ mortuū reuiuiscit aduenīēte caritate Primo ḡ mō op⁹ mortuū nō ē susceptibile vite z⁹ mō ē susceptibile vite.Jn bītib⁹ ẜo mortuum dr duob⁹ modis.Uno mō dr bīt⁹ mortu⁹ p ꝑtionē opis.⁊ ȝ mō dicūt mortui habit⁹ ſm quē modū dic glo.sup illud Jad.z⁹. Sides sine opib⁹ mortua ē ⁊c. Reuiuiscit opib⁹.Alio mō dr bīt⁹ mortuus a ꝑuatione ꝓncipii vite: qō ē caritas.⁊ hoc mō dr fides informis mortua.⁊ inquantū mortua ē euacuat. ſ ſm ſbaz viuificat aduenīēte caritate ⁊ manet.nō aūt ē sile de actōe mortua ⁊ bītu. Actio enī mortua nō pōt viuiscē ſm q dictū ē: qm illa actio q̄ fuit ſ⁹ ꝑuatiōe nō manet ſm actū nec ſz meritū:ſ ſtatī trāsit. bīt⁹ ẜo manet. ⁊ iō bz possibilitatē vt formet⁹ ⁊ viuificet cū nō ē format⁹

Ad vltimū rñdēdū ē.q nō ē supfluū ponē fidē informē.⁊ ꝓnto q euacuaret ꝑ fidē formatā ſm actū:qm amissa caritate seu fide formata vtilis ē ⁊ neccia fides informis: quēadmodū nō supfluit lumen lune ⁊ stellaꝛ:q̄uis aduenīēte sole euacuet:cū recedente sole necessari⁹ sit actus luminis lune ⁊ stellaꝛ.

Deinde q̄rit vtrū fides informis sit in demonib⁹. Ad qō sic Jad.z.Demones credūt ⁊ ꝺtremiscūt. Itē .i.ad ro.Ex fide in fidē ⁊c. Hlo. Est fides informis q̄ ē demonū ⁊ nolenten⁹ xp̄ianoz.hec ē informis qualitas mētis. Itē.ſ.Lud.sup illud Scim⁹ qm filī⁹ dei es.gl. Bede.Erubescat maniche⁹ q dic xp̄um creaturā solū cū demones ꝺfiteāt q sit filī⁹ dei. Sed hec ꝺfessio nō erat ex scīa quā haberēt.ḡ ex fide. Itē ad gal.ſ. fides q̄ ꝑ dilectionē opat.gl. fides cū dilectione:xp̄iani ē.sine dilectione:demonⁱ ē. Itē ad Thy.i. Cōfitēt se nosse deum.factis aūt negāt. Hlo. fides taliū moꝛ ꝑe ē demoniouz. Ex his ḡ relingit q fides informis ē ī demonib⁹

Contra.Ħñ.z⁹. Uocem⁹ puellā. Jnterl. fides ē credē ex volūtate ñ ex neccitate. Itez aug.Cetera pōt bō volēs: credere nō pōt nisi volēs.Ex ȝ arguit.Oē credē ē mot⁹ volūtarii⁹ ī sūmā ẜitatē. Sz null⁹ mot⁹ volūtarius est diaboli ī sūmā ẜitatē. ḡ nullū credē ē diaboli qō sit in gne boni.ḡ nec fides informis. Itē credē ē sic dicit aug.cogitare cū assensiōe.ḡ q creditꝑmā ẜitatē cogitat ⁊ assentit p⁹ ẜitati Si ḡ diabol⁹ nūq̄ assentit.ga ī ꝑs.dr.Superbia eoz g te oderūt ascēdit semp. Uñ relinquit q diab⁹ bz odio ẜitatē. ḡ nō credit. Itē arguit plani⁹.Si credē ē assentire ẜitati.Discredere est dissentire ẜitati.Si ḡ diabol⁹ dissentit a ẜitate.ḡ ñ credit. Itē.z.ad cor.6.Que ē ꝺuentio xp̄i ad belial.Hl. Sic xp̄us oīa egit bñ:ita diabol⁹ oīa egit male. Cū ḡ credere sit aū⁹ gratuit⁹ nec mal⁹:nec mala intētione pōt fieri. quēadmodū nec diligere. Assentire enī ꝑme ẜitati nō potest male fieri ꝓpter se.ḡ credere huiusmodi nō potest esse diaboli.

Itē aug.ī.83.q.Credibiliū tria sūt genera. Quedā credūt ⁊ nūq̄ intelligūt: vt hystorie que humana gesta pcurrūt. Quedā credūt: ⁊ simul intelligūt. vt rōnes de numeris ⁊ de figuris in disciplinis:⁊ vt ꝑa scīaz. Quedā ẜo ꝑus credūt ⁊ postea intelligūt vt diuina iuꝛ illud Jsa.7. Nisi crediderītis non ītelligetis.⁊ ad ȝ pueriūt mūdi corde.iuꝛ illō mat. 5. Beati mūdo corde:qm ipsi deū videbūt.Si ḡ diabol⁹ nō pōt eē mūdi cordis: nō pōt hoc mō ȝ⁹ credere. ḡ si credat:ȝ ē solū ꝑmo mō vl z⁹.Sz ſm q credē ē ꝑmo mō vel z⁹ nō ē credē fidei formate vel informis.ḡ fides informis ñ ē in demonib⁹. Rᵒ ꝺcedo q ī demonib⁹ est fides informis:sic⁹ dicūt auctoritates.Cū enī ī eis sit cognitio ẜitati diuīe quā ñ uidēt:fides ī eis ē. Itē cū ẜitas quā credūt sit excedēs rōnalē intellectū: vt quia de⁹ ē trin⁹ ⁊ vn⁹:⁊ ga filī⁹ dei ē humanat⁹ ⁊ passus. iō fides ẜ ẜitatī ē donū gratuitū.seu bīt⁹ nō nālis seu acgsit⁹.Quia vero bi⁹ fides in demonib⁹ sine amoꝛe ē oīo.iō ē bi⁹ fides informis. Ad illō ḡ qō obr q null⁹ credit nisi volēs.rñdēt q ȝ intellr de credē ſm q ē mot⁹ fidei formate.nā credē ſm q ē mot⁹ fidei informis pōt diabol⁹ volēs.in ȝ.n.q sentit se puniri a dīna ẜtate. in xp̄o innit⁹ cogit credere deū humanatū.⁊ ȝ mō itelligēdū ē ī ceteris. Ul pōt dici meli⁹ q sic in sensu ꝺtingit a sensibili tristabili: vt ī tactu a nimio caloꝛe ignis ē appetit⁹ nālis in sensu respectu sensibilis: nō īquātū ꝺtristā tis vel ledētis.vñ tact⁹ appetitu nāli ĩclinat ad caloꝛē.ſ inquātū excedit ⁊ offēdit refugit caloꝛē:sic diabol⁹ p nālē appetitū ĩclinat ī sūmā ẜitatē absolute.ſ inquātū inuenit ꝺportionalē malitie sui ar bitrii īuenit eā offēdētē ⁊ ꝺtristātē.⁊ ideo refugit illā.vñ ſm q dic brūs.aug.in li.de tri. De puerīs hoīb⁹ q viligūt ẜitatē vt lucētē:ſ odiūt vt redarguentē.ita diabol⁹ vult cognscere ẜitatē diuinaz vt lucet:ſ nollet ipaz cognscere vt redarguit: seu vt punit.⁊ ita credē diaboli ptim erit no lūtariū ptim inuoluntariū. Ad z⁹ qō dicit aug.q credere ē cogitare cū assensione. ñ intelligit nisi de fide q̄ mouet in ipaz ẜitatē.moueri aūt ē duob⁹ modis.voluntate plena sic ē a fide formata.vl volūtate ĩpfecta: sic ꝺtigit a fide informi ī hoīb⁹ pctōꝛib⁹.Uolūtas plena signtficat p indicatiū. vt cū dr volo.Uoluntas impfecta p optatiū. vt cū dr uellē.⁊ hoc imprat ipm ẜbū assentire:qō ē idē qō sentire ad.vñ assentire ponit quodāmō ĩclinari.uel ad ipaz ẜitatē rendere. Uñ ſm ȝ dicimus q credere diaboli ñ bz assensū ẜitati:bz tñ sensū ẜitati.Uñ possem⁹ ꝺuenīēter distinguere sentire ẜitati.assentire ẜitati. ꝺsentire ueritati. Sides demonis in suo credere bz sentire:ſ nō assentire uel nō ꝺsentire. Sides informis hoīs bz sentire ⁊ assentire. Sides ẜo formata habz sentire assentire ⁊ ꝺsentire.Sentire enī ponit accipe de ẜitate.qm ē qō facē demon. Assentire ẜo ē accipe de ẜitate qm ē:⁊ ad ipaz distāter inclinari.qō pōt facere fidelis pctōr. ⁊ ȝ notat hec ꝓpositio ad.ad enī dic finē remotū ut cū dico.uado ad ecclīam cū adhuc disto. Cōsentire ẜo ponit de ẜitate accipe qm est:⁊ ipsi ẜitati amoꝛe ꝺiūgi.qō facē fidelis exns in caritate.Uñ dr credere in deū credēdo amare ⁊ credēdo adherere ⁊ credēdo in eū ire. qō ē notabile. quia ī ñ dic finē remotū ſ finē primū. vnde ñ dicim⁹ ire in domū nisi cū sumus primi.tñ dicim⁹ ire ad.cū sum⁹ remoti. Jō fide formata dicimur ī deū tēdē. Fide ẜo informi put ī hoīb⁹ dicimur ad deū tēdē. Ex his igit pz q ex fide demonis ē cogitatio cū sensu ẜitatī. ex fide informi ī hoīb⁹ cogitatio cū assensu. ex fide ẜo formata cogitatio cum ꝺsensu. Ad ȝ⁹ dō.q ꝑma ẜitas pōt ꝺsiderari duobus modis.Cōsideraī.n.ẜitas ut ẜitas.⁊ ꝺsideraī ẜitas ut bonitas.Jn ꝺsideratione qua cōsideraī ẜitas ut bonitas diabolus dissentit a ẜitate.⁊ illud dissentire ñ ē discredē ẜitati ſ discordare uel nō ꝺsentire ẜitati.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jtē ī ꝺsideratōe q̄ ꝺsideat ꝟitas ut ꝟitas pōt accipi ꝟitas ut lucēs uel ut argues ſm Aug. Si accipiat vt redarguēs:ſic itez ꝺiabol⁹ diſſentit ꝟitati.ꝛ illud diſſentire ñ ē diſcredē:ſ diſplicere.diſplicet enī ei ꝟitas:quia ipm offē dit.Si ẜo accipiat ꝟitas vt lucēs ſic dr̄ diabolus ꝟitati nō diſſentire. ſ ex hꝫ q̄ nō diſſentit nō potest aſſentire vel ꝺſentire ſic dictū est. ꝛ ē exēplū in oculo egro q̄ ſentiēs lucē nō diſſentit a luce vt lucēte:ſ diſſentit ab ea vt offendēte. Ad 4.m dō ſm quoſdā q̄ illud intellr̄. diabolus egit omnia male ve motib⁹ q̄ procedūt a ſuo li.ar.ſ credere ꝛ ꝺfiteri q̄ xp̄s eēt filiꝰ dei nō pceſſit a li.ar. diaboli. vñ dic̄ glo.ſup illū locū Luce.ç.Scim⁹ qm̄ filiꝰ dei es. Extorta ꝺfeſſio ē:qa diabolꝰ ꝺfitet illū hoīem eē filiū dei. Hꝫ pōt dici alr̄ q̄ nō dr̄ q̄ oīa q̄ egit diabolꝰ ſint mala:ſ q̄ male egit oīa.aliud enim ē facē malū.aliud facere male.bonū enī pōt male fieri.Dicēdū ḡ ſm hꝫ q̄ credere diaboli hꝫ ñ ſit malꝰ actꝰ:ſit tñ a diabolo male sēp quia ꝛ ſi credat ſentiēdo ꝟitatē: tñ ſentiēdo ipaz reſilit ꝛ diſcordat ab ipa.ꝛ ideo male fit ita ꝛ ſi ꝺfiteat ꝟitatem diſplicet ei veritas: quā penis vrgētibꝰ cogit ꝺfiteri. Ad vltimū dō q̄ illa auctoritas aug.diſtinguit genꝰ credibile:nō dicit diſtinctionē ex pte credēt. ideo quāuis credibile in tertio gñe natum ſit intelligi illo ordine:vt ꝓius credat ꝛ poſtea intelligat.nō tñ ſemp ꝺſequit intellectꝰ fidē credibil:ꝛ hꝫ ñ ꝓpter defectū credibil:ſ ꝓpter defectū q̄ pōt eē ex pte credētis. defectꝰ aūt iſte ē īmūdicia cordis.Dicēdū ḡ q̄ diabolꝰ credit tertio gñe credibilia:nec ſequit q̄ nō pōt eē mūdi cordis.ḡ nō pōt hoc gñe credere. ſ ſequit.ḡ nō pōt intelligē:ſm q̄ intelligē dicit actū beatitudinis q̄ ē in videndo deū mūdo corde.ſz q̄ dr̄ Mat.ç. Beati mūdo corde.

Poſtea q̄rit poſito q̄ ī demonib⁹ ſit fides informis vtꝫ data ſit eis añ pcm̄ vel poſt pcm̄.Si dicēt q̄ data fuit eis añ pcm̄.Conr̄. fidei ē videꝫ p ſpeculū in enigmate:hꝫ ē obſcure.ſic dr̄.i3.p.ad cor̄.Uidem⁹ nūc p ſpeculū in enigmate ẜc. Si ḡ añ pcm̄ ñ erat viſio in angelis in obſcuritate. ḡ nec fides. Jtē boni ãgeli ꝛ mali pares erāt añ pcm̄.Sz in bonis angelis ñ ponit añ ꝺfirmationē fides ſeu cognitio p fidē: quia nec ī boſe añ pcm̄. vñ Hugo de ſancto.vic. ī ſuis ſñiis dic̄.Cognouit bō creatorē ſuū nō ea cognitōe qua deꝰ a credēribꝰ abſens fide q̄rit.ſ ea qua tūc p pñtiā otēplatiōis ſciēti manifeſtabat.ḡ nec ponet in demonibus fides añ pcm̄. Jtē.io.Luce. Dō qdā deſcēdebat a Hierlm in Jericho.Jbi dic̄ glo. Q̄ pcm̄ vulnerat in nālibꝰ ꝛ ſpoliat gratuitis.Si ḡ pcm̄ demonū ē maximū. ḡ maxime vulnerati sūt ī nālibꝰ ꝛ ſpoliati gr̄tuitis. ḡ poſt pcm̄ nullus hīt⁹ gr̄tuitꝰ in eis remanet.ḡ nec fides. Jtē ſi dicat q̄ data fuerit eis poſt pcm̄ fides: in otrariū ē:quia fides informis ē hīt⁹ gr̄tuitꝰ.Sz nullꝰ reportat grāz ex pcō.ḡ nō ꝺuenit ei data re fidē poſt pcm̄. Jtē.3.ephē. ſup illud. Ut īnotescat ꝓncipibꝰ ꝛ prātibꝰ multiformis ſapiētia dei.dic̄ glo.Quia p ꝺdicatiōem apl̄oꝝ accreuit angelis aliqd: quia in bis q̄ euāgeli zabat ab aplis multa ꝺdicerūt. ḡ ſili mō demones p ſcripturā ꝛ miracula ad dīna ſacra redēptōis humane ꝓuenire poterūt. ḡ ex doctrina vel ꝺdicatōe ꝛ miraculis poterāt hr̄e fidē poſt pcm̄.ſ fides bi⁹ acqſita ē nō gr̄tuita ul nō īfuſa. Relingt igit q̄ nō ſint ſuſceptibiles grē poſt pcm̄.ḡ nec fidei informis que est donū gr̄tuitū. Q̄ aūt nō ſint ſuſceptibiles oſtē dit.mors nō ē ſuſceptiua uite.qa frigidū manēs frigidū nō ē ſuſceptiuū callidi.nec odioſus deo grē dei manēs bi⁹. Cū ḡ diabolꝰ maneat odioſus poſt pcm̄: relingt q̄ nō ē ſuſceptibilis grē poſt pcm̄. R.° dō q̄ ī demōibꝰ fides duplr̄ ē.Uno mō fides q̄ ē hīt⁹ acqſitꝰ ex miraculis ꝛ ꝺdicatōib⁹. Alio mō fides q̄ ēba bitꝰ gr̄tuitꝰ ſ nō datꝰ eis poſt pcm̄.Dicēdū ḡ q̄ ꝓmo mō fides eis aduenit poſt pcm̄. ſ hec fides nō dr̄ fides īformis de qua hic logmur. ſic pz ex dictis.2° mō dr̄ hītus gr̄tuitus q̄ fuit eis datus añ pcm̄:ſ p pcm̄ alteratus. Ad cuius intelligētiā notādū q̄ ī gñali de credibilibus dabat noticia angelis añ lapſum.Uñ dic̄ hūs Ber.de lucifero.Q̄ puidit rōnalem creaturā aſſumēdā ī unitatē pe filii dei. Hec aūt noticia erat ī eis ſic lux clara nō admixta tenebris.tñ diminuta reſpectu lucis gñe ſicut lumē ſtelle reſpectu luis ſolis añ pcm̄.poſt peccatū ẜo fuit ipſa lux tenebris admixta uelut lux in umbra.ꝛ iō ga ē noticia ī obſcuritate ē ī enigmate:ꝛ ꝟitati abſentis. ꝛ iō fides. quia ẜo ſine caritate ē ſicut lumē ī umbra ſine colore.iō informis. Ad illud q̄ q̄ ꝓmo obr̄ q̄ ī angelis añ lapſum nō fuit fides.quia nec cognitio enigmatica:ꝺcedēdū ē:ſ tñ ī eis erat hītus cognitionis añ pcm̄: qui interuenīēte obſcuritate pcī factus ē habitus cognitionis enigmatice. q̄ pz p exēplū. Contingit enim aliquid cognosci per cām ꝛ itez p ꝺiecturas probabiles.q̄ aūt ſic cognoſcit ſcīa ap̄bēdit Cōtingit aūt interuenire obliuionez q̄ ē ſic tenebra reſpectu cause:ꝛ remanē ꝺiecturas probabiles.ꝛ ita nō ꝺelet cognitio rei totalr̄.ſ ſolū manet inquantū cognoſcebat p cāz: nō ī q̄tū cognoſcebat p ꝺiecturas probabiles. Manet igit idē cognitionis hīt⁹ ſ alteratꝰ ꝛ diminutus.hīt⁹ aūt iſte cū erat ad cognoſcēdū rē p causaz erat hīt⁹ ſcīe.Cū ẜo ē ad cognoſcēdum res p ꝺiecturas ſolū ē hīt⁹ opīonis. fit igitur hīt⁹ ſcīe opīo. Silr̄ mō dō.q̄ hīt⁹ cognitōis credibiliū añ pcm̄ angeli duplr̄ erat.Erat.n. cognitio in diuina cā.hꝫ ē in luīe cause ꝺne:q̄ ē ſūma ſapīa. ꝛ erat cognitio in effectu cause hꝫ ē ī luīe imaginis vel ſpēi ꝟitati credibiliuz in intellectu angeli. Interueniēte aūt ombra pcī ſbtractū ē lumē quo cognoſcebāt ī causa ꝛ remanſit lumen quo cognoſcebāt ī effectu ꝛ tñ obſcuratū.mutata ē igit cognitio q̄ erat ſic ſcīe cū cogſcebāt ꝟitatē credibiliū in luīe cause in cognitionē enigmatica.i.in cognē in obſcuritate. ꝛ ita hīt⁹ cognitionis q̄ erat ſic ſcīa añ pcm̄ fact⁹ ē hīt⁹ fidei poſt pcm̄. Ad 2.m dō q̄ pares erāt boni angeli ꝛ mali ante pcm̄. ſ ſicut in bonis angelis p ꝺfirmationez hīt⁹ cognitiōis quā hēbāt fact⁹ ē pfect⁹ vt eis nihil deficēt qd̄ ptinēt ad ſbaz ſue btītudinis ita ī malis angelis p pcm̄ fact⁹ ē diminut⁹ ꝛ obūbrat⁹ ſm exigētia ſue damnationis. ꝛ ſic ī angelis bonis elenabat cognitio hꝫ mō vt qui ꝓus cognoſcebat effectū in cā:poſt ꝺfirmatō nē cognoſcāt plene cām effect⁹. Jta ī malis angelis ꝺſcēdebat cognitio:ut q̄ ꝓus cognoſcebāt effectū in cā: poſt pcm̄ cognoſcāt effectum cauſe.Et iō p ſpeculū effect⁹ cāti videt p⁹ peccatū in enigmate. Ad illud ẜo qd̄ dicit de adam rñdet alibi:cū q̄rit de fide ꝛ ꝟtute.

Ad 3.m ẜo qd̄ obic̄:q̄ angel⁹ fuit ſpoliat⁹ gr̄tuitꝰ dō q̄ ꝓuari bono gr̄tuito ē duob⁹ modis. nam bonū gr̄tuitū dr̄ ul ga gr̄tis datū:vel ga gr̄tū ſa cietꝰ ſeu ad eē gr̄tū diſponēs. Demones ḡ ꝓuati ſūt bonis gratuitis inquātū gr̄tū faciūt:uel ad gr̄tū eē diſponūt:ſ nō bonis oīb⁹ inquātū gr̄tis datis.Manēt enī ex dīna iuſticia ad eoꝝ punitionē vt lumē fidei informis ad terrorē ꝛ horrorē.vñ Jud.z.Demōes credūt ꝛ ꝺtremiſcūt

Ultimo q̄rit de actu fidei informis ī demōib⁹.Ad q̄d ſic.Actꝰ fidei ſeu formate ſeu informis ē in duob⁹. in illuīando intellectū ad cognoſcēdū veꝝ. ꝛ ī mouēdo effectū ad bonū. Si ḡ ī demonib⁹ nō ē effectꝰ fidei quo moueāt ad bonū:ſi ī eis aliqſ effectꝰ ē:hꝫ erit vt illuīent ad ꝟū.Sz ſi hꝫ dicēt ꝺtrariū videt.z.ad cor̄.4.vbi dr̄.De⁹ hꝫ ſecli excecauit mētes infideliū vt nō fulgeat illuminatio. Jbi glo. Uez ē q̄ increduli ñ videt ſplēdorē ꝟitati merito pfidie excecāt.Si ḡ pfidia excecās maxime ē ī demonib⁹. ḡ maxime ī eis defic̄ illuīatio ꝟitati.ḡ fides informis nō illuīat intellectū eoꝝ ad veꝝ. Jtē ad ide. ad ro.i.Obſcuratū ē cor insipiēs eoꝝ.Glo.Nebula erroris ꝺtexit cor illoꝝ:qa cū creatorē ex creaturis cognouissent:nec ſic deū glificauerūt:ampliꝰ obtuſi ſunt: ꝛ loquit⁹ de pbis. Si ḡ hec cā obſcuratōis ꝛ obtuſiōis intellectꝰ maxime ē ī demonibꝰ:qa cū deū cognouerint nūq̄ deū glificāt.ḡ maxime hīt intellectū obſcuratū.ḡ fides nō illuīat ipos ad veꝝ. Contra. Btūs Dio.in li.de diuinis noīb⁹ dic̄ de demonib⁹.q̄ nō ē alteratū totū bonū qd̄ datū ē eis ſ ipſi ceciderūt a dato oī bono:ꝛ angelica dona dicm⁹ ī eis nō fuiſſe alterata.Si ḡ ī gñali cognitio credibiliū erat eis data añ peccatū ḡ manet in eis poſt peccatum.Illuīat igit ex illo dono ad cognoſcēdū veꝝ. Jtē Dio.⁹in eodē.Jpa lux ſemp ē lux q̄ ꝛ tenebras illuīat. Si ḡ fides informis in eis ē lux ꝛ ſemp ē lux. ḡ eos illuīat. Jtē ad gal.ç. ſup illud. fides q̄ p ꝺlectionē opat. glo. fides ſine ꝺlectione demonis ē. Nā demones credūt ꝛ ꝺtremiſcūt Jac.z.Qui aūt nō credūt tardiores ſunt ꝛ peiores q̄ demones.ḡ aliquis effectꝰ fidei ē informis ī demonibꝰ:q nō ē ī hoīb⁹ nō credētibus qa iſti credūt:illi nō.iſti ꝺtremiſcūt. illi non.

R.° dō q̄ fides in demonibus hꝫ effectū illuīatōis ꝛ motōis.Illuīat enī qa lux ē. tñ in hoc differt illuminatio ab illuīatōe fidei formate.qa hec illuīatio ꝺtriſtat:quēadmodum lux oculū egrū. ſic lux ꝟitatis fidei demonis intellectū.Illuīatio ẜo fidei formate delectat ꝛ ꝺfortat credētis intellectū.Jtez mouet: qa hītus motiuus est.ſ differt motio a motione fidei informis ī hoībus ꝛ fidei formate. Nam fides informis demonū mouet ad ſentire neritatē. Uñ iſte motus magis ē paſſio q̄ actio vñ ē ī eis ad penā ſic ꝛmis oſcīe ī damnatis. Fides ẜo informis ī hoībus credētibus: dum adhuc ſunt in carne mouet ad aſſentire ꝟitati. ꝛ fides formata ad ꝺſentire.ſic explanatū ē ꝓus. Ad illud ḡ q̄ ꝓmo obic̄ dō. q̄ non ſeq̄t.Si fides ñ mouet ī bonū.ḡ ñ mouet. nō .n.mouet ī bonū ſic dictū ē:q̄ fiat p demonē ſ tñ mouet ad ſenſū pene:quā ſuſtineat in hꝫ q̄ ſentire fac̄ ꝟitatē redarguentē. Ad 2.m

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ obr̄ q demones hēnt maxime obscuratuz intellectū. distinguēdū q ē obscuratio intellectus quātū ad iudiciū veri ⁊ boni. ⁊ ē obscuratio quātū ad electōez ꝺi ⁊ boni. Primo mō demones nō hñt maxime obscuratū intellectū. ſ z° mō. ⁊ p hꝺ pz rn̄ſio ad z^m ⁊ 3^m. Ad illud ꝺo qđ obr̄ ī ptē oppositā per auctoritatē btī Dio. đđ q n̄ loquit de donis gratuit: ſ de donis nālib⁹: q̄ manēt ī angelis īmutata: tn̄ mutāt quātū ad vsū seu quātū ad hīlitatē q̄ ē ad actū bonū. Ad illud ꝺo qđ obicit z° q lux semp ē lux. g̃ semp illuīat. đđ q nō sequit ſ lux semp ē lux. g̃ semp lucet. vn̄ posito q lux solis semp irradiaret sup oculū clausū semp lucēt sol oculo: nō tn̄ illuīaret oculū. ⁊ hꝺ mō in demonib⁹ est respectu electionis boni. vnđ dic btūs Dio. ī li. de dīnis no. c. de malo. Sūt ītegri ⁊ p totū lucidi: lz ipli nō videant clandētes suas boni ꝺēplatinas virtutes. Ad ultimū pz rn̄ſio. tn̄ illud qđ dicitur. homines sunt veteriozes demonib⁹: nō ē intelligēdum simplr ſ quo ad hꝺ q illi credūt ⁊ isti non. illi tremūt isti non. hoc enim in demonib⁹ ponit bonū: quāuis sit eis ad penā.

p **Ostquā** q̄ritū ē de fide informi q̄rēdū ē de spe informi. Et q̄rūt tria. Primo vtz spes possit eē informis. z° suppositō q sic vtrū spes informis possit fieri formata.

3°de actu seu certitudine spei informis.

Ad primū hoz ē caritas. nūc aūt manēt fides ⁊ spes. Glo. Caritas his decedētib⁹ pmanebit cui fides ⁊ spes ꝺ nō possunt Sz fides ⁊ spes sine caritate possunt. ſ fides ꝺr informis: quia nō hz sociā caritatē. ad ro. i. sup illud. Ex fide in fidē. Glo. fides ꝺr informis qa nō hz sociā caritatē q̄ ē forma omniuz vturū. g̃ spes erit informis q̄ nō hz sociā caritatē. Conr̄. Sicut tota caritas ē in affectu sic tota spes. nō sic fides q̄ in cognitōe hz māz ī affectione formā. g̃ sic nihil remanet caritati qđ dicat informe post peccatū: pari rōne nec ī spe aliqd remanebit. g̃ spes n̄ pōt eē informis sicut nec caritas. Itē ad maiorē euidētiam arguit. fides formata hz aliqd cognitionis ⁊ affectōis. ⁊ iō qn̄ pdit qđ ē affectionis p pctm̄ qđ ē mal⁹ amoz amittit formā ⁊ fit informis. Spes aūt formata n̄ hz ſbalr aliqd cognitōis ſ solū affectōis. g̃ cū p peccatū destruat qđ est affectionis: nihil remanet spei. g̃ nō pōt eē informis. Itē ſi qs hz spez de beatitudine ſaz expectat eā. ⁊ si expectat eā desiderat. ⁊ si desiderat amat. ⁊ si amat tēdit in eā. Sz si tēdit ī btītudinē spēiā hz caritatē. g̃ si hz spez habet caritatē. g̃ spes nō pōt eē sine caritate. g̃ nec pōt eē informis. Itē spes formata non pōt eē pſumptio. qa vtus nō pōt eē vitiū. Sz spes formata ē sicut ꝺic magr̄ in sent. ex grā ⁊ meritis pueniēs. Sz si sit spes nō ex grā iā ē pſumptio. Silr̄ si sit nō ex meritis ē pſumptio. Subtractis igit grā vel meritis non ē spes q̄ non sit pſumptio. Sz positis grā ⁊ meritis est spes formata. g̃ spes q̄ nō ē pſumptio est spes formata. Non ē igit spes q̄ sit vt⁹ informis.

R° ꝺo q sicut fides pōt eē informis ita ⁊ spes. ⁊ ad illud qđ obr̄ pmo ⁊ z° ꝺd. q lz non sint diuerse rōes cognitōis ⁊ affectōis in spe formata sic in fide formata: tn̄ de spe ⁊ vtute pōt fieri nō vt⁹. ⁊ hꝺ ē ga ipa affectio q̄ ē spes nō destruit p peccatū. ſ opatio ipsi⁹ affectiōis ad meritū. Sec⁹ aūt ē de caritate. Nō. n. exn̄s ī pcto mortali pōt diligē oīa diligēda: sic pōt credē oīa credēda: ⁊ sperare oīa sperāda. qa inquātū peccās nō diligit se nec deū. vn̄ rō pōt opponi dilectōi sui ⁊ dei. nō sic aūt ī aliis vz fide ⁊ spe. ⁊ iō p peccatū caritas totalr̄ destruit. nō aūt fides ⁊ spes. Un̄ distinguit ſ⁹ hoc. q quedā vtutes nec informat nec informāt. sic politice vtutes. ⁊ q̄dā ita informāt q nō informāt. vt virtutes gratis vate fides ⁊ spes. q̄dam ꝺo ita informāt q nō informāt vt caritas. Per hꝺ solutō duo pma. Ap z^m rn̄dēdū. q ē volūtas plena: ⁊ volūtas semiplena seu impfecta. Uoluntas impfecta designat p optatiuū modū. vt cū dr̄ vellē. Uolūtas pfecta p indicatiuū. vt cum dr̄ volo: desidero. Uolūtas impfecta seu semiplena ꝺcomitatur spez informē. volūtas ꝺo pfecta spez formatā. Inde ē q ꝓpie nō pōt ꝺici de exīti ī peccato mortali q vult tēdē ī btītudinē: ſ q vellet. ſm quē modū dr̄ in ꝓuer. 13. de pigro. Uult ⁊ nō vult piger zc. Ad quartū ꝺd q nō oīs spes q̄ ē sine meritis ē pſūptio indistincte. vn̄ cū dr̄ spes informis: cū spes formata ponat respectū ad grām ⁊ merita. est enī ex grā ⁊ meritis ꝓueniēs: nō ꝓuat respect⁹ ad grāz ſ respectus ad merita. vn̄ spes informis ē ex grā sin̄ meritis. tn̄ cū distinctione. Nā cū pſūptio duplex sit. vna qua qs ꝺfidit ex grā sine merit⁹. alia qua ꝺfidit de merit⁹ sine grā. ⁊ hꝺ ē maior Spes informis dr̄ vno mō tm̄ qua quis ꝺfidit de grā sine merit⁹. grām dico eis gratis ꝺatā Alr̄ tn̄ dr̄ spes informis ꝺfidē sine meritis q̄ pſumptio. nā merita ponūt simplr̄ in actu vl in hītu. Ponūt aūt sm qd ⁊ ꝺdicionalr̄ merita in potētia. Cū g̃ aliqs ꝺfidit sine meritis pōt intelligi ꝓuatio meritoz simplr̄: s^m q sūt actu nel habitu. vel meritoz sm q sunt ſz qd in potētia. Spe igit formata ꝺfidit qs ex meritis exīntib⁹ actu vl hītu. Spe informi ꝺfidit qs sine meritis exīntib⁹ actu vel hītu. exīntib⁹ tn̄ ī potētia. Quānis. n. n̄ hēat merita actu ul hītu: tn̄ ꝺfidit: qa pōt hr̄e. pſūptio ꝺo ꝺfidit sine merit⁹ ꝺo ul actu ul hītu ul ī po⁹ exīntib⁹

Deinde q̄ritur vtz spes informis possit fieri formata. Ad qđ sic. fides gñat spez. g̃ formata gñat formatā. g̃ informis spē informē. Sz fides informis pōt fieri formata. g̃ spes informis potest fieri spes formata. Cōr̄. fides informis ⁊ formata respiciūt vnū actū relatū ad vnaz cām vt credē hītatē ꝓter ipaz hītatē. Inde est q fides formata pōt fieri informis ⁊ e9°. Sz spes formata ⁊ spes informis n̄ respiciūt vnū actū relatū ad cām vnā. qa spare brītudinē ex meritis ē act⁹ spei formate. sperare ꝺo sine merit⁹ spei informis. Cū g̃ respiciāt diuersos act⁹ ex causis diuersis: nō poterit spes informis fieri formata. Itē sic se hz timor filis ad timorē formatū: sic spes informis ad spez formatā qa sicut timor informis q ē timor filis n̄ hēt sociā caritatē. sic spes informis. ⁊ sic timor format⁹ q ē timor inicialis vel filialis hz sociam caritatē: sic ⁊ spes formata. Si g̃ timor ſformis q ē filis n̄ pōt eē format⁹: imo aduenīēte caritate foras mittit. sic dr̄. i. Jo. 4. Perfecta caritas foras mittit timorē. g̃ spes informis nō poterit fieri spes formata. R° sm illos q ꝺicūt q fides ſformis n̄ pōt fieri formata: dicēt m̄lto fortiou rōne de spe. vn̄ sic sup dictū ē ſz istos de fide informi: ita dicēt hic de spe ſformi. Sc̄z alios ꝺo q dicūt q fides ſformis pōt fieri formata. silr̄ ꝺd ē de spe: q spes ſformis pōt fieri formata. Ad illud g̃ qđ ꝓmo obic̄ ꝺd q sic credē ē act⁹ fidei formate ⁊ informis relat⁹ ad vnā cām p ꝓus ⁊ posteri⁹. s. ad ꝓmā cāz ꝓmā hītatē. ita sperare ē act⁹ spei formate ⁊ informis relat⁹ ad vnā cām p ꝓus ⁊ posteri⁹. s. grāz ⁊ merita. ſ grā gtū faciēs accipit ī spe formata. ⁊ merita exīntia actu vel habitu. Grā ꝺo grat⁹ data accipit ī fide informi ⁊ merita ī potētia. Grā aūt ſ⁹ analogiā dr̄ de grā grat⁹ data: ⁊ ꝺ grā gtū faciēte. Silr̄ merita ſz analogiā ꝺicūt de merit⁹ exīntib⁹ actu ul hītu ⁊ de merit⁹ exīntib⁹ in potētia. Ad z^m ꝺo qđ obr̄ de timore ſuili rn̄dēt q nō ē sile de timore informi ⁊ spe. Nā timore ſuili q ē informis aliud timet. s. pena eterna. ⁊ timore inicial seu filiali q sunt timores formati. qa ī timore iniciali timet ī insufficiētia satisfactionis. filiali malū sepationis a deo. ſ spe informi ⁊ forma ta idē sperat. s. btītudo eterna. Utrū aūt hꝺ vez sit in ꝓximo declarabit: cū quere⁹ de timore informi.

Postea q̄rit de actu spei informi ⁊ certitudine. ⁊ q̄ret ꝑ cū fides formata actū bēat credē ī deū. fides informis credē deū vel deo. g̃ cū silr̄ distinguatur spare. spare ī deū: ⁊ sperare ī deo seu de deo. g̃ spei formate act⁹ erit spare in deū. act⁹ spei informis erit sperare in deo seu deo. Conr̄. In fide ē cognitio: q̄ qn̄z ē cū affectione. qn̄q sine affectione. ⁊ iō credē variat cū dr̄ credē in deū vel deo. ſ in spe sola ē affectio ad btītudinē. g̃ spare nō poterit variari vt dicat⁹ alr̄ sperare in deū. aliqn̄ spare in deo: sic ꝺtingit ī credē. R° ꝺcedēdo q sic act⁹ fidei formate ē credē ī deū. fidei ꝺo informis credē deū vel deo. ita spare ī deū: qđ ē spando tēdē in deū ē act⁹ spei formate. Spare ꝺo in deo vel de ꝺo ē act⁹ spei informis: qa spe informi hītē aīa p ꝺfidētiā ī deo q̄uis p ꝺfidētiā n̄ tēdat ī deū.

Itē q̄rit de certitudine spei ſformis ⁊ q̄rit gñalr̄ ⁊ spāl̄r. Gñalr̄ q̄rit vtrū eadē sit certitudo spei formate ⁊ informis: seu eiusdē rōis Ad qđ sic. Eadē ē certitudo fidei formate ⁊ informis. qa eadē ꝺa cognoscūt vtraq fides ⁊ p idē. hꝺ ē p ꝓmā hītatē. g̃ pari rōne eadem seu eiusdē rōnis certitudo erit spei formate ⁊ informis. Conr̄. Certitudo spei formate hz p̄gustationē btītudinis. certitudo ꝺo spei informis nō ē ex p̄gustatione. g̃ nō ē eadē.

Itē certitudo spei formate ē ex ꝺscīa meritoz actu vel hītu hītoz. Spes informis nō ē ex ꝺscīa meritoz: ſ solū ex fide quā hēt q si meruerit hēbit btītudinē. g̃ nō ē aliqua certitudo spei informis: q̄ nō sit ex fide. Sz spei formate ē ꝓpa certitudo q̄ ē ex ꝺscīa meritoz. Relinq̄t g̃ q nō ē eadē nec eiusdē rōnis certitudo spei formate ⁊ informis. R° ꝺicēdo q ī fide duplex ē certitudo. certitudo cognitionis ⁊ affectionis. Certitudo cognitōis ei⁹dē rōnis ē ī fide formata ⁊ informi. Certitudo ꝺo affectōis nō ē eiō eiusdē rōis. nā ī fide informi certitudo ex pte affectiōis ē ex sensu assensionis. hoc ē ex hoc q hō sentit se assētir ꝓme hītati ꝓpter se: lz nō tendat in ipam. In

Universidad de Deusto
Biblioteca

fide ꝛo formata certitudo ē ꝺsensiōis ⁊ amoris.ex ꝟ.ſ.ꝙ hō ſentit ſe ꝺsentire ⁊ amare ꝟitatē inquāt ī ꝟitas ē. Jn ſpe ꝛo nō ē niſi vnū genꝰ certitudinis.ſ.affectōis ꝑpe. Eſt tn̄ ī ea certitudo qnā acciꝓit ex fide. Ex fide enī accipit certitudinē ſpes. vt qui ꝑſeuerauerit ſaluus erit. ⁊ iō ſperat ꝙ ſi ꝑſeuerauerit ſalnabiſ. ⁊ hec ē certitudo ꝺditionalis. Dec igitur certitudo eadē ē ⁊ eiuſdē rōnis in fide formata ⁊ informi. Certitudo ꝛo ꝓpria nō oīno eadē ē:nec eiuſdem rōnis:qa ꝓpa certitudo ſpei ē ex meritis. Spes aūt formata ꝺficit ex meritī bītis actu vel bītu. Spes aūt informis ꝺficit ex meritī nō bītis ꝟ poſſibilibꝰ bēri.

Jtē ſpāliꝫ q̄riſ de opatōe ſpei informis ꝑdeſtinati ad ſpē formatā ꝑſciti quātū ad certitudinē. Ad qō obꝫ ſic. Spes ī formis ꝑdeſtinati quā hz de vita eterna nō falleꝫ. ſpes ꝑſciti q hz pn̄tē iuſticiā falleꝫ. ḡ ꝑma hz maiorē certitudinē. Jtē ille obtinebit illud cuiꝰ hz mō certitudinē. ille nō. Eſt igiꝫ ꝛc. Cōꝫ. Jlla hz merita:⁊ non ponit merita ſb ꝺditione: ſicut informis. Jtē habet ꝑgnſtatiōez ſeu ꝑodorationē quā ī illa. ḡ certior. Jtē illa q̄ habz merita ē ꝑpinquior fini. ḡ certior. Rº dō ꝙ ſpes ꝑſciti q ē ī caritate maiorē hz certitudinē q̄ ſpes ꝑdeſtinati informis. quia illius.ſ. ꝑſciti ſpes radicaſ in meritis ⁊ ponit certitudinē ꝓcedētē ex meritī.tn̄ ſb ꝺditione.ſ.ſi ꝑ ſeuerauerit in meritis finaliꝫ. Jlla q̄ ē ꝑdeſtinati informis nō radicaſ ī meritī. vn̄ nulla eſt eiꝰ certitudo ex meritī ſimpliꝫ:lz ſit ex meritī potētia. nec ſeqꝫ ꝺ ꝑſcito q hz ſpem formatā ꝙ fallaꝫ:quāuis nō ſalueꝫ. quia nō hz ꝺ ſalute: niſi ſub hac conditione ſi perſeueranerit. ⁊ in hoc nīq̄ fallīꝫ. Ad hoc autem qō obꝫ ꝙ ꝑdeſtinatꝰ obtinebit illud ad qō ē ꝑdeſtinatus ⁊ ita ē maior certitudo. ꝺō ꝙ obtentꝰ ille futurꝰ nō ponit aliquā certitudinē q̄ relinqꝫ ex meritī actu vel bītu exn̄tibꝰ:ꝟ ſolū ex meritis potētia exn̄tibꝰ. ⁊ ꝓpter hoc non ſeqꝫ ꝙ ſi ille obtinebit: ꝙ ꝓpter hoc maiorē hēat certitudinē q̄ alter qui nō obtinebit. cū illiꝰ certitudo ſit ex meritis actu vl bītu exn̄tibꝰ. Certitudo enī q̄ nō ē ꝑſūptio ex meritis ē. ⁊ ex meritī ſe ꝺmetiꝫ. Alī rn̄dēt qdā ꝙ ē certitudo expectanti. ⁊ certitudo rei q̄ expectaꝫ. ⁊ certitudo ex pte illiꝰ p quē expectaꝫ. Certitudo expectātī depēdet ex meritī. Certitudo rei expectate depēdet ex rōne ꝺne ꝓꝺinationis. Certitudo ex pte illiꝰ p quē expectaꝫ depēdet ex grā ꝺne reuelatōis. ꝓmo mō ē certitudo in ꝓſcito exn̄te ī caritate. 2º mō ē certitudo ſalutis in ꝑdeſtinato exn̄ti in ꝑtō mortali. 3º mō ē certitudo ſalutis ī viro ꝑfecto cui facta ē reuelatio ſalutis. ſicut ꝓaulo. z. ad Thy. 4. Scio cui credidi ⁊ certꝰ ſū ꝛc. ꝓmo mō ⁊ 3º certitudo maior ē quātū ad illū cuiꝰ ē:⁊ hāc reſpicit ſpes 2ª ꝛo mō certitudo maior ē quantum ad rez ⁊ hanc reſpicit rez ordo.

c **Conſequēs** ē ingrere de timore ſuili ⁊ ad pleniorē intelligētiā ꝑmo q̄rēdū ē de ꝺrīis timoris. 2º de timore ſuili an ſit vonū ſpūs ſ. . 3º de actu timoris ſuil' an ſit bonꝰ vl malꝰ. 4º de ꝺria timoris ſuil' ad alios

Ad primuz obꝫ ſic. Dꝛie timoris multiplīr aſſignanē. Uno mō a Beda ſup illō ꝓuer. i. Jnitiū ſapīe ē timor dñi. Jbi ponit duas ꝺrias dicēs. ꝙ eſt timor ſuilis ⁊ amicabilis. Aſſignanē aūt a Ceſario ⁊ aug. ſup. 8. ad ro. ꝑ quatuor ꝺrias .ſ. timor mūdanꝰ. ſuilis. initialis. ⁊ filialis. Aſſignat ⁊ Jo. Dam. ſex ꝺrias timoris ꝺicēs. Sex ſunt ſpēs timoris. ꝓrima ē ſegnicies: q̄ ē timor future opationis. 2ª erubeſcētia q̄ ē timor ī turpi actu. 3ª ꝛecūdia q̄ ē timor ī expectatiōe cuitii. 4ª admiratio q̄ ē timor ex magn̄ imaginatione. 5ª ē ſtupor q ē timor ex inſolita imaginatōe. 6ª agonia q̄ ē timor ꝑ infortuniū vel caſū. Cum ḡ ſic differērer fiat aſſignatio ꝺriaꝝ timoris: nec ſint reducibiles ꝺrie que ſūt ſm vnā diſionē ad ꝺrias alteriꝰ diuiſiōis vel etiā diuiſio q̄ ē ꝑ pauciores ꝺrias nō oꝑbēdit illā diſionē q̄ ē ꝑ plures: videꝫ inconueniēs diuiſio: vel inſufficiēs: vel ſuperflua: cum ponat Dama. ꝺriaꝝ timoris nālis quā diffinit ſic. Timor nālis ē nolēte aīa ſeparī a corpore ꝓpter eā q̄ ē impoſita ei a ꝺditore nālē ad corpus opaſſionē ⁊ familiaritatē. ꝑꝑ quā nālī timet ⁊ renuit mortē. Sz ꝟ ſtat ī nulla ꝺfferentia ꝑdictaꝝ diuiſionū otineꝫ. ḡ ꝑdicte diuiſiones n̄ ſunt ꝺueniēter aſſīgte. Jtē q̄riꝫ q̄ ſit ꝺria ꝑdictaꝝ diuiſionū. Rº. Timor accipiꝫ duplīr. Uno mō vt ſolū noīet paſſionē: q̄ generaꝫ ex oꝑbēſione rei diſcōueniētis diſtantis. Alio mō vt ꝺcernat volūtatē ſeu affectū ul' motū ipſiꝰ volūtat' circa ipaz paſſionē ſcꝰ aūt ꝙ ꝺſideraꝫ ꝑmo mō ē ſex mēbris ꝺſio Dama. ſ ſm 2ª modū ſunt alie diuiſiones accepte:ꝟ ꝺfferēter. Una enī ē ꝺmunior q̄ oꝑbēdit motū volūtat' circa paſſionem timoris meritoriū ⁊ demeritoriū: gratuitū vl ꝺfrinz. .ſ. illa q̄ ē ꝑ quatuor ꝺrias. reliqua aūt que eſt ſpālis oꝑbēdit motū volūtariū vel affectum meritoriū. Aſſignatio aūt ꝑme que eſt ꝑ duas ꝺrias timoris ē gratuiti:qa cū ſit duplex grā grati data ⁊ gratū faciēs: a ꝑma grā ē timor ſeruilis q̄ ē timor ḡtis dat'. a 2ª ē timor alius .ſ. amicabilis. q diuidiſ ī timorē initialē ⁊ filialē:⁊ etiā ī timorē reuerētie. Aſſignatio aūt diuiſionū ꝑ quatuor membra ſic pōt patē. Eſt enī diuiſio timoris ſcꝰ q̄ timor ꝺmuniter accipiꝫ ꝑ motu volūtat' meritorio vel demerito rio. Cū ḡ ſit timor libidinoſus ⁊ gratuitꝰ. Timor aūt libidinoſus q ē ex improba volūtate male humiliās ē timor mūdanꝰ. Timor vero gratuitꝰ ē cuiꝰ ꝓncipiū ē grā:⁊ recipit ꝺriam hoc mō. quia aut timore gratuito timeꝫ pena ꝟ nō timeꝫ offenſa. aut timeꝫ pena ⁊ etiā offēſa. aut timeꝫ ſolū offenſa. aut neutrū timetur ꝟ ē ipſiꝰ reuerētie magnitudinis diuine maieſtatis. Scōm ꝓmū modū ē illa ꝺria timoris: que ꝺr timor ſuilis. 2º mō ē timor inicialis. 3º mō ē timor filialis: ⁊ 4º mō filialis filr. ꝟ ſm diuerſos ſtatꝰ. Secūdū 3ª modū ꝺr ſm ꝙ ē in via. 4º mō ſm ꝙ ē ī patria. Continēt aūt ſb timore mūdano timor humanꝰ. nā ſtricte loquēdo ſolemꝰ diſtinguē timorē humanū ⁊ mūdanū. būanū quo quis eligit peccare ne ledaꝫ in corpore. mūdanum quo quis eligit peccare ne ledaꝫ in poſſeſſione. Aſſignatio timoris ſm cām ē fª ꝙ timor ꝺr paſſio relicta ex oꝑbēſione cuiuſlibz inconuenientis diſtātis. Diſcōueniēs aūt diſtās aut ē ab opatione noſtra: aut nō. Si ſic: aut ſm ꝙ ē in fieri aut ſm ꝙ ē in facto eē. Si ſm ꝙ ē in fieri: tunc timeꝫ difficultas que ē in fiēdo. ⁊ fª ꝟ ſumiꝫ ꝑma ſpēs timoris que ē ſegnities: que ē timor future opationis. Si aūt ſm ꝙ ē ī facto eē: ꝟ ē vnplīr. aut enī timeꝫ inconueniēs ofuſionis ſeu īdecētie quātū ad aliū cognoſcētē: ſeu quātū ad aliā cogñez. Aut timeꝫ inconueniēs diſplicētie ſeu infamie quātū ad volūtatē alterius ſeu quātū ad aliū reꝓbātē. hec enī duo ſūt in facto bonū opus. poſtea ꝺcecētia ex cogñe ipſiꝰ opis:⁊ oplacētia ex aꝓbatōe opis. vñ econ̄ accidit ꝺria timoris ernbeſcētie: que ē timor ofuſionis ſeu indecētie ī manifeſtatiōe turpis actꝰ. ⁊ etiā ꝛecūdia que ē timor diſplicētie ſeu infamie uel ꝺuicii ꝛc. Et ita tres ſūt ꝺrie timoris que accidūt circa opationē nr̄az Si ꝛo ꝺſideraꝫ ſm ꝙ nō ē a noſtra opatione: ſilr ſum ꝺ̄ tres ꝺrie:⁊ ꝟ mō. aut ē enī incōueniēs ſeu diſcōueniēs quātum ad cognitionē: aut quātū ad affectū. Si quātū ad cognitionē ꝺſideraꝫ:⁊ boc etiā ē duplr. aut enī attēdiꝫ hec diſconuenīētia quātū ad cognitū. ⁊ ſic ē admiratio que eſt ex inconuenīēti ex magna imaginatione. Aut ē ex pte cognoſcētis. ⁊ ſic eſt ſtupor qui eſt timor ex inſolita imaginatione. Si aūt ē incōueniēs quantū ad affectū: ſic accipiꝫ ſexta ⁊ vltima ꝺria: que ē agonia: que eſt timor cuiuſcūq; aduerſitatis offendentis affectū. Ad illud quod obꝫ de timore nāli ꝺō ꝙ non ponit ibi ꝺria noua timoris. ꝟ logꝫ ibi de timore nāli xp̄i quo afficiebaꝫ ī agonia paſſionis. ⁊ pōt ꝺcipi ſb illa ꝺria que eſt agonia: ut pz ex ꝛbis Dama. ꝺicētis ꝙ nāliter timet ⁊ agoniā patiꝫ ⁊ renuit mortē.

Deinde q̄riꝫ an timor ſuilis ſit donū ſpūs ſancti. Ad hoc ſic Timor ſuilis nō ꝺpatiꝫ ſecū ſpūm ſanctum. i. Jo. 4. Timor nō eſt in caritate. Jtē. 8. ad ro. Nō accepiſtis iteꝛ ſpūz ſuitutis in timore ꝛc. Hlo. Eſt timor qui nō ē in caritate. ſ. ſuilis ꝛc ḡ ſi timor nō poteſt eſſe cū caritate. nec cum ſpū ſancto. non erit donū ſpūs ſancti. Jtez cuius vſus malus eſt ipſe ē malū. ⁊ cuiꝰ vſus bonꝰ ē ipſe eſt bonū. Sz timoris ſeruilis vſus eſt malꝰ: cū ꝺicat aug. Timore ſuili nullꝰ bene vtiꝫ. ḡ cū malū nō ſit a ſpū ſancto. nec timor ſeruilis: cū ſit malꝰ. Jtē aliquis ꝺiligēs aliqd pluſq̄ deū ꝺiligēdo illud peccat mortalīr. ḡ aliquis timēs aliqd pluſq̄ deū peccat mortalīr. Sz timēs ſeruilīr plus timet penā q̄ deū. ḡ peccat mortalīr. Sz quod eſt hiꝰ nō eſt a ſpū ſancto. Jtē omnis ꝺiligens deū ꝓpter aliud peccat. quia vtiꝫ fruēdo. ḡ omnis timēs deū ꝓpter aliud peccat. Sz talis eſt timens ſuilīr. timet enim deī ꝓpter penā. ḡ biꝰ nō ē a ſpū ſancto. Jtē. i. ad corꝫ. io. Omnia in gloriam dei facite. ḡ cū fuiamꝰ deo timēdo ⁊ amādo: debemꝰ eū amare ⁊ timere ad gl̄iam eiꝰ. vnde omnē timorē debemꝰ ⁊ tenemur referre ī deū Sz hoc non facit ſeruilis timor. refert enī ſolū ad penā. quare peccatū vr̄ eſſe. ḡ nec eſt a ſpū ſancto. Jtē. 7. Mat. Nō pōt arbor mala fructus bonos facere. ḡ mala volūtas nō poteſt bonū opus facere. Sz in timore ſeruili ē mala volūtas: fª ꝙ ꝺicit aug. ſup illud ꝑſ. Confige timore tuo carnes meas ꝛc. Timor ſeruilis nō trāſfigit carnē: quia viuit in eo volūtas peccandi: ⁊ ſequereꝫ opus: ſi ſperareꝫ impunitas mallet enī licere. dolet nō licere q̄ lex uetat. Et ita timor qui ē egrediēs ab iſta voluntate non pōt eſſe bonū. ḡ nec erit a ſpū ſancto.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Itē Grego⁹.in moralib⁹.Job.3.super illud Quare non in vulua mortuus fum.Glo. Cuz pena timef:⁊ de⁹ non amaf:timor ex tumore naſcif:non ex humilitate.⁊ loquif de timoꝛ ſeruili.⁊ ita cū timoꝛ ſit malū: non erit a ſpū ſancto.⁊ ita nec donū eius.Unde.2.Coꝛ.6. Que participatio iuſticie ad iniquitatē.⁊ q̄ onētio lucis ad tenebras.vñ patet q̄ ſi ē malum:q̄ nō ſit a ſpū ſancto.⁊ ita nec donū ei⁹.

Contra.8.ad ro.Nō acceptiſtis iterū ſpūm ſeruitutis in timore. Glo. Unus ſpūs eſt qui facit duos timores.Duo enim timores inſinuant.Unus qui eſt in caritate: qui eſt caſtus. alter qui non eſt in caritate:qui eſt ſeruilis.⁊ ita ſeruilē timorē facit ſpūs ſanct⁹.eſt ḡ a.ſpū ſancto.⁊ conſequēter donū eius. Item timoꝛ ſeruilis preparat animā ad caritatē ſm q̄ dr̄ in.ps.A iudiciis enim tuis timui.Glo.Timoꝛ ſeruilis pedagog⁹ me ꝓceſſit: qui ad caſtum timorē ducit.Sed ſm q̄ ducit ad caritatē ē donū.ḡ a ſpū ſancto. R⁹ cum dico timoꝛ ſeruilis:duo dico. Rōne huius q̄ dico ſeruilis: vnū eſt q̄ timef pena per ſe.ſeu timef de⁹ ne puniat eternalr̄.ſicut aligs ſeruus timet dñz ſuū ne puniat eū pena coꝛporali vel affligat Aliud eſt excluſio amoꝛis iuſticie ſeu amoꝛis eius qui timef.Quantū autē ad p̄mū moduz nulla deformitas notaf̄ hoc q̄ dico ſeruile. ⁊ quantū ad z⁹ notaf deformitas:quare ponif in timente ſeruilr̄ ſm illū modū volūtas peccandi mortalr̄. Secūdū ḡ p̄mū modū dr̄ timoꝛ ſeruilis donū ſpūs ſancti: inquantum timoꝛ ille facit reſilire a peccato. Quātū ꝯo ad z⁹ onotatū nō eſt a ſpū ſancto.⁊ ſic patz reſpōſio ad p̄mū.quia non ſequif. nō pmanz eū ſpū ſancto.ḡ non ē donū ei⁹.⁊ notādū q̄ hoc non ē rōne ipſi⁹ inquātū eſt a ſpū ſancto. Diſtinguif enim q̄ quedā ſunt a ſpū ſancto ⁊ cū ſpū ſancto.ſicut formate virtutes.ſ.fides. ſpes.caritas.Quedā aūt ſunt a ſpū ſancto ⁊ non cū ſpū ſancto: vt timoꝛ ſeruilis: ⁊ fides informis ⁊ hi⁹.Quedā ꝯo ſunt cū ſpū ſancto ⁊ nō a ſpū ſācto vt venialia peccata.Quedā ꝯo que nec ſūt a ſpū ſancto nec cū ſpū ſancto: ſicut mortalia peccata.Uñ dō q̄ quedā ſunt dona ſpūs ſancti vt preparent ad caritatez ip̄m ſbm.Quedā ꝯo vt perficiant ip̄m.Que ꝯo ſunt ſpūs ſancti vt preparēt ad caritatez ip̄m ſbm:nō ſunt cū ſpū ſancto.ſ que ſunt ut perficiant:iſta ſunt cū ſpū ſancto. De p̄mis ē timoꝛ ſeruilis.⁊ ꝓpter hoc non manet cū ſpū ſancto.vñ dicūt q̄ timoꝛ ſeruilis ītroducit inicialē ⁊ filialē qui ſunt pficiētes ſm magiſ ⁊ min⁹:ſicut ſeta filū.⁊ etiā oparaſoximello quod ꝓparat coꝛpus ad receptionē medicine

Ad z⁹ etiam p̄z reſpōſio p interemptionē illius ꝓpoſitionis:q̄ vſus ſeruil timoꝛis mal⁹ eſt. Uſus enim ſeruilis timoꝛis eſt reſilire a peccato ꝓpter penā eternā: ne inferatur a deo. Q̄ ꝯo dr̄ q̄ timoꝛ ſeruilis eſt quo nemo bñ vtif.dō eſt q̄ vti eſt duplr̄.Dicif enī large ſm q̄ vti eſt aliquid aſſumere in facultatē volūtatis.⁊ ſm hoc eſt bene vti timoꝛe ſeruili.quia hi⁹ timoꝛ eſt ꝓparatoꝛ ad caritatē p abſtinētiā a malo. Aliter eniz dr̄ vti ſtricte ſm q̄ vti eſt vſum referre ad illud quo fruē dum eſt.⁊ ſm hoc timoꝛe ſeruili nullus bene vtif.cum ipe vſus nō referaf ad deū.Et ſic patet rñſio ad z⁹. Ad 3⁹ ſoluif ꝓ interēpti onē illi⁹.timēs ſeruilr̄ plus timet penā q̄ deū ⁊ hoc eſt quia timoꝛ ſeruilis eſt reſpectu rei potentis inferre paſſionē.Timens ꝯo ſeruilr̄ non credit penā potētioꝛē deo ad inferendū paſſionē.vñ ꝑpe loquendo nō timetur pena pluſq̄ de⁹. Ad 4⁹ ē rñſio q̄ nō ſequif.diligēs deū ꝓpter aliud peccat. ḡ timēs deum ꝓpter aliud peccat. Nam alia cālitas notaf hinc ⁊ inde.Cū enī dico.diligens deū ꝓpter aliud:p hanc ꝓpoſitionem ꝓpter notaf finis adipiſcēd⁹ ad quē ē intentio diligentis. Cuz aūt dr̄.timet deū ꝓpter aliud.hec dictio ꝓpe nō notat finē ad que eſt mot⁹. imo terminū a q̄ ē mot⁹.vñ timens ſeruilr̄ timet deū ꝓpter aliud cauendū:⁊ diligēs deū ꝓpter aliud: diligit eū ꝓpter aliud adipiſcēdū qō ei ꝓponit. vñ illi⁹ dilectōis ē radix amoꝛ libidinoſus ſeu inoꝛdinat⁹.⁊ illi⁹ timoꝛis non.⁊ ꝓpter h̄ iſtō peccatū ē.illud nō. Sz meli⁹ dr̄ dō q̄ deus timoꝛe ſeruili nō timef ꝓpter aliud ⁊ ꝓpter ſe.Timef enī quia potētiſſim⁹ ē inferēdi penā vel inferre. Uñ plus timef potētia inferenti penā:q̄ ipa pena.Et ſic patet reſpōſio ad 4⁹

Ad 5⁹ dō q̄ cū dr̄.oīa tenemur referre in deū:ſeu oīa facere in gloriā dei: cū ſit tentio p̄cepti affirmatiui:nō obligat ad ſemp:lz ſēp obliget.vñ dō q̄ nō obligat niſi quantū ad ſtatū.ſ.cū aliquis ē potēs ⁊ oſideras ⁊ opbē dēs deū:⁊ oferēs ip̄z opus ad deū. Dico ḡ q̄ qui eſt in peccato mortali nō ē potens referre omnia in deū:eo q̄ nō hz grām.⁊ etiā ille qui dormit vel inſan⁹ eſt:vel occupat ē ad aliud opus.lz hēat grām.⁊ hoc ē quia ñ ē opbēdēs vel oferēs.⁊ ideo quantū ad iſtos ſtatus nō eſt illud implēdum. Ad 6⁹ dō q̄ timoꝛis ſeruilis duplex ē radix. Inquántū enī ſeruile dicit pene timoꝛē ꝓpter ſe:vel timoꝛē potenti inferre penā:radix ei⁹ ē libez arbitriū cū fide iuſticie dei ⁊ pene eterne.⁊ ꝯz h̄ radix ē bona ⁊ ipe timoꝛ fruct⁹ bon⁹. Inquātū ſeruile dicit excluſionē amoꝛis iuſticie cū volūtate peccādi ſi eēt impunitas.p̄ncipiū hz libez arbitriū cū fomite.⁊ ſm hūc modū ſicut dictū ē p̄ius: non eſt donū. ⁊ ſic p̄z rñſio. Ad vltimū q̄ dicit Greg.dō. q̄ cū pena timef:⁊ facies dei non amaf:hoc pōt eſſe duplr̄. Non amare.n. dr̄ duplr̄.vel odiēs:vel non diligens.Si non amare ponit odire:ſicut ē in diabolo:⁊ ī obſtinatis qui timēt penā ⁊ odiūt faciē dei.i.iuſticiā diuinā:tunc vez eſt q̄ ſequif.ſ.q̄ timoꝛ ſit ex tumore:⁊ timoꝛ hi⁹ ſeruilis ē ex ſuꝑbia: non ex ſpū ſancto. ſm q̄ dr̄ Jac.3. Demones credūt ⁊ ꝛtremiſcūt.Secūdū ꝯo q̄ nō amaf nō ponit ꝛtrariū in volūtate: ſ negat ſimplr̄ dilectionē ſeu amoꝛē: tūc debz intelligi q̄ hec dictio ex nō notat ibi cālitatē ſ ocomitāriā. Eſt enī cū tumoꝛe timoꝛ ille. ſm quē modum dicit glo.Matb.iz⁰.Uiri niniuite ſunt digni venia:quia ex lege ſunt fideles.i. cum lege.

Conſequenter querí

tur de actu ſeu vſu timoꝛis ſeruilis an ſit bonus vel mal⁹. Ad quod ſic.Aug.⁹ſup illud ad ro.8. Non accepiſtis itez ſpūm ſeruitutis in timoꝛe. Timoꝛ ſeruilis non eſt in caritate. in quo etiam ſi bonū fiat:nō tñ bene. Nemo eniz innit⁹ bene facit. Cum ḡ qui timet ſeruilr̄ nō bene facit. timere ſeruilr̄ nō eſt bonū. ⁊ etiaz iſte vſus timoꝛis ſeruilis nō eſt bon⁹. Cōr Uſu timoꝛiſ ſeruilis abſtinet homo a peccato ⁊ ꝓparaf via ad caritatē.Sz hic ē bon⁹ vſus ḡ timoꝛis ſeruilis ē bon⁹ vſus. Itē cui⁹ eſt vſus mal⁹ ip̄m q̄ malū eſt.Si ḡ vſus timoꝛis ſeruilis mal⁹ ſit.⁊ timoꝛ. Sz timoꝛ ſeruilis eſt bon⁹.ḡ ⁊ vſus ei⁹ eſt bon⁹. Uoluerūt qdaz ſoluere q̄ timoꝛ ſer. ilis nō eſſet mal⁹: ſ ipſuz timere ſeruilr̄.Dixerunt enī q̄ timoꝛ ſeruilis nihil aliud ē q̄ timoꝛ ſerui.vñ cum dr̄.timoꝛ ſeruilis eſt bon⁹:bonitas non dr̄ niſi reſpectu eētie timoꝛis:⁊ nō reſpectu adiūcti.ſ.ſeruilitatis.Sz cū dr̄.timere ſeruilr̄ eſt bonū:cū act⁹ dependeat a ꝑſona ſerui: nō poteſt dici bonuz niſi reſpectu affectionis ſerui.Affect⁹ aūt nom imponit operi.vñ non ſequif. q̄uis timoꝛ ſeruilis ſit bon⁹:q̄ timē ſeruilr̄ ſit bonū. Conr Cū dr̄. timoꝛ ſuil ē bonū.bonitas dr̄ reſpectu eſſentie timoꝛis. ⁊ hoc ē reſpectu habit⁹:⁊ nō reſpectu a diuncti.ſ.ſuilitatis. q̄ cū ſilr̄ in actu ipō ſit ipa eſſentia act⁹ ⁊ ipſa ſeruilitas adiūcta:bonitas poterit copulari reſpectu ſbe act⁹ Et ita videf q̄ ſicut poteſt dici timoꝛ ſeruil bon⁹. ⁊ timere ſeruilr̄ ſilr̄ pōt dici eſſe bonū.

Itē ſi timoꝛ ſeruilis nihil aliud eſt q̄ timoꝛ ſeru:cum timoꝛ buman⁹ ⁊ mūdan⁹ ſint timores ſerui. ḡ erūt timoꝛ ſeruilis. quod non eſt vez. Propter hoc alii dixerūt q̄ timoꝛ ſeruilis non eſt timoꝛ ſerui:ſ q̄ ſeruilitas ē dr̄ia eētialis:qua iſte timoꝛ diſtinguif a ceteris. ſ.iniciali ⁊ filiali:quo eſt timere penā per ſe. ⁊ abſtinē a peccato ꝓpter penā.tñ cū notatur in ſbiecto vitiū.ſicut dicit aug⁹.q̄ in timente ſeruilr̄ viuit volūtas peccādi. ſ.ſi ſperaretur impunitas. vnde dicunt iſti q̄ actus ⁊ hītus timoꝛis ſeruilis eſt bon⁹.ſ actus ſbiecti ē mal⁹

Conr.Qua rōne bonū dictū de timoꝛe ſeruili reſpicit eētiā hīt⁹. eadē rōne cum dico timere ſeruilr̄ eſt bonū:bonitas reſpicit eſſentiā ipſi⁹ mot⁹ ꝓparantis ad caritatē. Propter hoc dō q̄ aliud eſt dicere facere bonū. aliud facere bene.Cū enim dr̄ facē bonū: dr̄ bonuz ve genere bonioꝛ. Cum dr̄ facere bene: dicit bonū ex circūſtātia ſeu cū debitis circūſtātiis.Uñ ſm aug.dō q̄ timere ſeruilr̄ eſt facere bonū:non tamē bene: quia non ē cum debita circūſtātia.ſ.cū caritate.Exemplū ē p̄bi. aliō eſt facere grāmaticalia. aliud facere grāmatice. Et ſic patet reſponſio ad p̄dicta. Sed querif de illo ꝯbo aug. Uiuit in timoꝛe ſuili volūtas peccandi.in eo viuit voluntas abſtinendi a peccato.Timoꝛ enī ſeruilis habz iſtuz effectū.⁊ rōne huius eſt introductoꝛi⁹ caritatis ⁊ ita in eodē ſunt ꝛtrarie volūtates.qō videf impoſſibile. R⁹ eſt volūtas abſoluta ⁊ eſt volūtas ꝯditionalis.⁊ eſt nolūtas actu.⁊ eſt volūtas hītu.vnde dico q̄ in timēte ſeruiliter eſt volūtas actu ꝯditionalis non peccandi.volūtas ꝯo peccandi ē abſoluta ī hītu vnde dicit. Ibi viuit volūtas peccādi ſi ſpaꝛet impunitas. ⁊ ſic patet q̄ due volūtates ſunt ſimul:ſ nō eodē mō.p̄ma enī naſcif ex fide ⁊ li.ar. z⁹ ꝯo ex libero arbitrio cū fomite. ⁊ vna eſt actu ⁊ alia habitu.

Poſtea querítur de

dr̄ia timoꝛis ſeruilis ad alios.⁊ p̄mo de differētia timoꝛis ſeruilis ad nāles. ⁊ cum timere penā ſit cuicūq̄ nāle. timoꝛ vero ſeruilis per ſe penā timeat: videf q̄ ſit timoꝛ naturalis.

R⁹ eſt timere penā multiplr̄. Eſt enī timē

Universidad de Deusto
Biblioteca

penā ex ꝓtrebēliōe nāli. ⁊ ē timē ex ꝯphēliōe que ē ꝑ fidē. Timē ẽ penā eternā ex apphē/sione nāli timoris ē nālis ⁊ nō timoris ꝑuilis. Sz timere penā per ꝯphensionē que ē ex fide ē timor seruilis. Inde ē ꝙ cū aliqs timet penā suspēdii: ⁊ ꝓpter hꝫ abstinet a furto: nō timet seruilr: seu timore seruili: qui ē donū spūs scī: ꝟ nāli timore. Itē q̄rit de dria timoris ꝑuil ad inicialē. ⁊ cū uoluntatel sint eedē in spē. g̃ sūt respectu eiusdē ī spē. sūt eadē ī spē. g̃ idē timores erūt in spē qui sunt respectu eiusdē ī spē. Sz timor seruilis ē respectu pene eterne: ⁊ timor inicialis respectu eiusdē. g̃ sunt idem timor in spē. ℟ᵒ cū timore iniciali timeat pena eterna ⁊ etiā dei offensa seu separatio a deo. unū timet ꝑ se. alterꝫ ꝑ accns. Per accidēs enī timet qō ꝓpter aliud. ⁊ hec est pena eterna. Dicēdū g̃ ꝙ nō ē uerꝫ ꝙ idē timeatur ꝑ se timore seruili ⁊ timore iniciali. Nō eniꝫ timet pena eterna timore iniciali: nisi ꝓpter offensam. i. ꝓncipalr timet offensa. Itē cuꝫ eadē sit ꝛtus qua diligit aliquis ꝺiungi vite eterne: ⁊ separari a pena eterna. g̃ idē ē donum timoris seruilis quo quis timet penā eternam: ⁊ filialis quo quis amat ꝺiungi vite eterne. ⁊ ita idem timor inicialis ⁊ filialis sunt ī spē

℟ñdēt ꝙ ē timere penā eternā vel inquātū ē destructiua ſbi. vel inquātū ē sepatiua a deo q̄ ēsūmū bonū. Inquantū ꝛo timet pena eterna vt destructiua ꝑ se ſbi: sic ē timor ꝑuil'. Inquantū ꝛo timet inquātū separatiua a deo per se timet timore filiali. timori aūt filiali ꝑ accns timet ipa pena. ⁊ sic pz solo ad obiecta.

Obr aūt. Si timoris ꝑuilis rō sit amor: aut hi⁹ amor erit nālis aut libidinosus: aut gratuit⁹. Si gratuit⁹: ꝟ talis nihil aliud ē q̄ caritas. g̃ rō timoris erit caritas. g̃ ꝓpter deum amatū sup oīa timebat pena: quod ē falsuꝫ.

Preterea si tu dicis ꝙ amor libidinosus. ⁊tra Tūc enī sequeret ꝙ timor ille libidinosus eēt quia radix ei⁹ libidinosus ē amor. ⁊ ita malū eēt. ⁊ ita nō a spū sancto. Si det ꝙ ē nālis amor ille. ⁊tra. Cū amor sit nālis non ē radix nisi nālis. ⁊ ita nō erit donū: ꝟ erit timor nāl ⁊ seruilis idē in radice: ⁊ vtrūq; a nā: ⁊ neutrū a grā. Propter hoc voluerūt quidā dicē ꝙ seruilr timer hz duo ꝓncipia. s. libeꝫ ar. cū fomite: ⁊ etiā timorē seruilē qui ē donū spūs sancti. Et quātū ad ꝑmū dicūt ꝙ est amor rō timoris seruilis: ꝟ nō quātū ad z̄ᵐ. Sz ⁊tra hꝫ obr. Aug. 83. q. 25. Nulli dubiū ē nullā aliā metuendi cām: nisi ne id qō amaꝛ adeptū amittat. aut ne adipiscaꝛ amatū. Igit oīs timoris rō ē amor. vel enī est ne adeptū qō amamus amittam⁹: vel ne adipiscamur amatū. ⁊ ita rō timoris seruilis ē amor: iquātū timor etiaꝫ seruilis ē donū. vñ dō ꝙ rō timoris est amor amor a ūt ꝓprie salutis in pñti ē amor nālis ꝑ se. ꝟ amor ꝓprie salutis in futuro ē amor nāl ꝑ se informat⁹ fide informi. quia salus in futuro nō ꝯphendit nisi ꝑ fidem vl ꝯphēliōe fidei. Secūdū hoc g̃ intelligēdum ꝙ timoris nālis rō est amor salutis ꝓprie in pñti. Sz ꝑᵐ ꝙ ē amor ꝓprie salutis in futuro: sic est amor rō timoris seruilis. Ideo enī timet penā eternā quā credit ex fide informi: qa amat salutē eternā. ⁊ ita pz quō rō oīs timoris sit amor: ⁊ maxime pz de timore seruili. de quo q̄stū est.

Nquisito de gratiis gtis datis boī ꝓpter se: querendū ē de grīs gratis datis boī ad bonorē dei ⁊ ad vtilitatē ꝓximi. Et ꝓmo de gratiis sermōis sapie scīe. ⁊ fidei. Hrā aūt sermonis ē grā p̄dicatōis ⁊ doctrine. Circa qō querunt quatuor.

Primo vtrū grā sermonis sapīe. scīe. ⁊ fidei sit grā vna vel differētes grē. 2° vtruꝫ det vel ſbtrahat ex meritis. 3° que maior sit grā sermonis an grā ꝑphie. 4° an sufficiat ad edificationē grā sermonis.

Ad primuꝫ sic. Hrā ē una que est ad vnū finē. Si g̃ gtia sermonis sapīe. scīe ⁊ fidei sint ad vnum finē. s. ad edificationē ꝓximi in his que pertinent ad salutē. ergo vna est gratia. Item grā vna dr ad vnū actū. Sz vn⁹ spē aū⁹ est loqui vel ꝛnocinari. Hrā igit sermonis vna erit. Conr. Gratie que separāt in diuersis ſbiectis nō sunt eedē. Sz grē sermonis sapīe. scīe. ⁊ fidei sepant in diuersis ſbiectis: quia sicut dicit apostol⁹. i. cor. 12. Alii dat ꝑ spūm sermo sapīe. alii sermo scīe. alii sermo fidei. g̃ sunt grē differētes. ℟ᵒ ꝙ grē sunt differētes. Differūt aūt ꝑ differētes fines ꝓximos ⁊ ꝑ differētes actus ꝓprios. Nam grā sermōis fidei est ad edificandā fidē veritatis in auditore. Hrā sermonis scīe ad edificandā diſtinctionē agēdoꝝ que pertinēt ad actiuam. Hrā sermonis sapīe ad edificādā ꝺtēplatōeꝫ eternoꝝ que pertinēt ad vitā ꝺtēplatiuam. Sepatiz aūt dant iste gratie pluri⁹: quānis alicui dent simł. Et ꝑ hec pz rñsio ad obiecta. Nā iste grē nō dicūt eē ad vnū finē ꝓximuz: ꝟ ad vnū finē remotū. ⁊ vltimū. nec ad vnū actū ꝓximū: ꝟ ad vnū actum ꝯmunē.

Deinde queritur utruz bi⁹ g̃ tie dent ex meritis. Ad quod sic. Hrā non dr nisi eo ꝙ deb gratis: vl ex eo ꝙ gtū faciat. Sz bi⁹ nō dicūt grē ex hꝫ ꝙ gratū faciāt. g̃ dicūt grē eo ꝙ gratis dent. g̃ non ex merito uel ex meritis. Itē malis dat grā ꝓphie ⁊ etiam grā p̄dicationis: sic illis g dicēt. Nōne ī noīe tuo ꝓphauim⁹: ⁊ in noīe tuo ꝛtutes fecim⁹ ꝛc. Mat. 7. g̃ nō ex meritis dat vel ſbtrahit.

Conr. Hreg. in moralib⁹. Sepe doctoi ꝛtū a dño ꝑ grā tribuit auditoris: ⁊ sepe ꝓpter auditoris clpā ſbtrahit fmo doctoi. g̃ ex meritl alioꝝ dat. Itē Hreg⁹. in moralib⁹. Cū plat⁹ non agit bona que loquit: ei sermo ſbtrahit. ne loqui audeat que nō operat: sicut ꝑ ꝓphaz dr. Peccatori dixit de⁹. quare tu enarras iusticias meas. Itē Hrego⁹. in eodē. Depcat ꝓpha. Ne auferas de ore meo ꝛbum ꝛitatis vsquequaq;. Perpēdit nāq; ꝙ ꝛitatis ꝛbū oī potēs de⁹ faciēt⁹ tribuit: ⁊ ñ faciēt⁹ tollit g̃ hoc de ore suo nō auferri petiit quid aliō ꝙ grām bone opationis quesiuit ac si apte diceret. vt iusto oī potētis iudicio dei in bono iam nec linguā bēat: qui bēre bonā uitā recusat: quaten⁹ cū mens terreno⁹ amoꝛ intēdit de terrenis reb⁹ semp loquat. Unde ī euangelio Matth. 12. veritas dicit. Ex abūdantia cordis os loquit. ℟ᵒ meritū dr ꝓprie ⁊ interp̄tatiue. Propie meritū est seruiciū cui debet aliquod premiū. ⁊ hoc modo nulla gratia dat ex merito in rōne grē. Nam si ex merito: iam non ē grā: sicut ostēdit apostol⁹. ro. xi. Interp̄tatiue dr meritū ꝯgruitas ad diuinum donū. ⁊ hoc modo grā sermonis dicit dari ex meritis ⁊ ſbtrahi. vnde Hrego⁹. Pro auditoris nanq; grā dat bonis ⁊ malis sermo doctoꝛib⁹. sicut potuerūt pheis suppetere verba p̄dicatiōis: de quib⁹ scriptū est Mat. 7. Oīa g̃ quecūq; dixerint facite: fm ꝛbo opera eoꝝ nolite facere. Per auditoꝝ vero reprobatoꝝ bonis etiam doctoꝛib⁹ sermo ſbtrahit: sic ad Ezechielē. Ezech. 3. ⁊tra israel dr. Linguā tuā adherere faciam palato tuo: ⁊ eris mut⁹: nec quasi vir obiurgās: quia dom⁹ exasperās est. Aliqñ aūt sermo p̄dicationis ꝓpter vtroscz dat. aliqñ ꝓpter vtroscz ſbtrahit. Propter vtroscz enim dat sic diuina voce ꝑaulo apō corinthios dr. Noli timere: ꝟ loquere. ⁊ paulo post. Quia popul⁹ mult⁹ ē mihi ī hac ciuitate Act. 18. Propter vtroscz ꝛo ſubtrahit: sicut beli sacerdos ⁊ ꝓuā filioꝝ cognouit actionē: ⁊ dignā increpationis nō exercuit voce; cū ꝑfecto futuꝫ esset vt in mortis supplicio ⁊ istos reat⁹ flagitii: ⁊ illū filētii pena mlctarz

Postea queritur utruz gratia p̄dicatōis que ꝯphendit p̄dictas sit maior q̄z grā ꝓphetie. ⁊ cū grā ꝓphetie eleuet animaz ad ꝺtēplationē in speculo eternitat⁹: ⁊ abstrahat ab actib⁹ carnis. vñ sicut dicit Origenes Tpe quo vacat amplexib⁹ ꝺiugalib⁹ ſtrahit grā ꝓphetie. grā vero p̄dicationis nō ita eleuat aiam vel abstrahit a carne. g̃ eminētior ē grā ꝑphie. Conr. Officiū ꝓphetie ꝺcedit viris ⁊ mulierib⁹: sicut Delbore. 5. Judic. officiū aūt p̄dicatiōis interdicit mulierib⁹. i. cor. 14. Mulierē docere nō ꝑmitto. g̃ offi. ciū p̄dicationis dignio⁹ est. g̃ ⁊ grā p̄dicatiōis dignior ꝓphie. ℟ᵒ ꝓphetia est diuina reuelatio rez euētus īmobili ꝛitate denūcians. In ꝓphetia g̃ sunt duo. reuelatio ⁊ denunciatio. Quantū ad reuelationē que est in cognitiōe dignior est grā ꝓphetie: ⁊ actus ꝓphetizādi eminētior: ⁊ maiꝰ ē ꝓphetizare q̄ predicare. Quātū ad denūtiationē grā p̄dicationis est dignior. Prophetizare ꝛo fm ꝙ ē ad veritatl denūciatōez ē min⁹ q̄ p̄dicare: quia p̄dicare ē ad salutē aīaꝝ. ꝓphetare ad ꝛitatis denūtiationē. ⁊ hoc min⁹ est salute animaꝝ.

Postea uero queri tur vtrum ad edificationē auditoꝝ sufficiat grā sermonis. ⁊ cū habit⁹ gratuiti ꝑfectiones sint habitib⁹ nālib⁹ ⁊ acquisitis. Habit⁹ autē nāles ⁊ acqsiti sufficienter eliciūt suos effect⁹ quia sicut dicit aug⁹. Habitus ē quo aliquid agitur: cum opus est. g̃ habitus gratuiti sufficienter suos effectus eliciūt. g̃ grā sermonis fidei sufficienter eliciet suum effectum qui est edificare fidem ī audiente. Similr gratia sermonis scīe est edificatio discretionis faciendoꝝ in audiente. Contra. Hrego. Nisi spūs sanctus corda auditorum repleat. ad aures corpoꝝ vox docētiū in cassum sonat. Itez idē Hrego. Foris are vocē magistri exterius possunt. ꝟ hanc imprimere interius non possunt. Ex quibus relinquit ꝙ necessaria est ad edificationē auditoris alia grā. Item Ro. 10. Fides ex auditu est. auditus autem per verbum xpi. Ubi glo. Cum ex gratia sit audit⁹ necessaria est alia gratia que cor moueat.

℟ᵒ ocedendo ꝙ ad edificationem auditoris

Universidad de Deusto
Biblioteca

necessaria est duplex gratia. Una in doctore seu ꝓdicatore: qua sciat dicere ꝺuenienter ea que sunt ad edificationē. Alia vero necessaria est in auditore: qua moueatur ex sermone ad ꝺpunctionem vel ad amorem: vel timorē vl̄ spez: ⁊ huiusmodi. ⁊ hac rōne dicit Greg. ꝙ inuanum laborat lingua predicatoris nisi adsit gratia saluatoris. Ad illud ḡ. quod ꝑmo obicit dicendū ꝙ actus gratie sermonis non est edificare auditorē. sed dicē ad auditoris edificationē. vnde sicut in aliis dicit ꝙ non medicus semper sanat: nec rhetor semp ꝑsuader. Sed si nihil omittant de ꝺtingentibus: nihilomin⁹ ꝺsequuntur effectum operātes ſm artem. Ita si doctor vel predicator habens gratiam sermonis nihil omittat de cōtingentibus ad edificationē consequit suum effectum. Notandum tamen est ꝙ est effectus essentialis: ⁊ hic est effectus in ipso vt in medico cuz operatur secundū artem: ⁊ in predicatore cum loquitur ad edificationē. ⁊ ē effectus in altero accidentalis. vt in medico cuz sanat ⁊ in ꝓdicatore cum edificat.

Post tractatū de

virtute in genere: inquirendū est de ſpēbus virtutum secūdū ꝓassignatā ꝺriam Et primo agatur de virtutibus theologicis que sunt virtutes in finem. vt fides. spes. caritas. de quibus prima ad coř. iz. Nunc autez manēt fides spes caritas: tria hec. Consequēt ꝺo de ꝟtutibus cardinalib⁹: q̄ sūt de his que sūt ad finez. vt prudentia. iusticia. fortitudo. tẽpāria. Primo ḡ queref de fide. Scḋo de spe. Tertio de caritate. Cum autem queritur de fide ꝓintelligendū est sicut dictū est prius. ⁊ habetur ſm Augu. super illud ad ro. i. De fide in fidem. Q; fides dicit duobus modis. Quod creditur: ⁊ quo credit. fides autem quo credit est habitus credendi qui accipit duobus modis. Cum caritate: ⁊ sine caritate. Si sine caritate sic est fides informis de qua dictum est prius. cum querebatur de gratiis gratis datis. Pñtis igit inquisitionis erit inquirere de fide secūdū alias duas acceptiones. Ut primo queramus de fide qua creditur formata. hoc est de habitu credēdi.

Secundo vero de fide quod creditur. hoc ē de credibili. Et quantū ad primam inquisitionem erit iste modus. Primo queref an fides sit necessaria ad salutē. Secundo supposito ꝙ sic: vtrum habeat ꝑ suasionem. 3° an fides virtus sit. Quarto supposito ꝙ sic an sit virtus generalis vel specialis. ⁊ hec q̄runt ad sciendum quid sit fides ſm rem.

Quinto queritur quid sit fides secundum diffinitionē. Sexto de actu fidei. Septio de obiecto fidei. Octauo de obiecto fidei.

9° de ꝺparatiōe fidei ad ceteras virtutes.

Ad primuz arguitur

sic. Nulli dubiū est neminē deū colere: nisi q credit ipm esse: ⁊ nisi qui credit de illo ea ꝓpter que debet ei cultum impendere. Ꝛbi grā Nemo impēdit e latrie cultum: nisi q credit ipsum deum. nemo impendit ei obediētie seruitium: nisi qui credit ipsum dominū. ⁊ iuxta hunc modū nemo orat illum nisi qui credit ꝙ possit ei esse ī adiutoriū. Si ḡ necessariū ē ad salutē deū colere: necessarium erit ipm deuz ⁊ bonū credere. Itē si ad salutē necessarium est deū amare super oīa ⁊ timere. Sz nō amat nisi quia bon⁹: nec timet nisi quia iust⁹ credit. erit ḡ necessaria ad salutē fides bonitatis ⁊ iusticie. Si dicē ꝙ est fides duplex victa. Uno mō fides credulitas ꝟitatis manifeste: cui ꝺtradici nō potest. vt fides ꝓncipioz. vt omne totum maiꝰ est sua parte. ꝛc. ⁊ in diuinis deū esse iustum seu summū bonum.

Est iteꝝ fides veritatis occulte: que nō se ita offert intellectui manifeste. vt terram esse centrum mundi: ⁊ celum aliquod esse insensibile: quod non videt. Secūdū ꝑmum modum diceret fortasse aliquis incredul⁹ ꝙ eēt fides necessaria ad salutem. de secūda non. quia ei nō potest firmiter muniri intellectus. Cōꝛ arguit beatus Ylarius in quarto de trinit. dicens. Neq; celestium per se scientiā humana imbecillitas ꝺsequet. neq; inuisibiliū intelligentiā ipse sibi corporaliū sensus assumz. Ex quo accipit talis ratio. Plus excedunt celestia ⁊ diuina humanū intellectū: ꝙ intelligibilia humanū sensum. Sz impossibile est ſm ordinem nature ꝙ sensus capiat scientiaz intelligibiliū. ḡ impossibilius erit ꝙ humanus intellectus ſm ordinem nature cōprehendat scientiā diuinoz. Si ḡ saluti necessaria ē intentio diuina: que non potest haberi sine preexistenti cognitione. preexistens autē cognitio non potest esse scia. ḡ preexistens cognitio erit fides diuinoz. Item beatus Ylari⁹ in 4°. de trini. arguit sic. Nō ſbeunt ingenia nostra celestem scīam. neq; incomprehensibilez ꝟtutē sensu aliquo infirmitas nostra ꝺcipiet ipsi ḡ deo de se credendū est. ⁊ his q̄ cognī nostre de se tribuit obsequēdū. Ex quo relinquit primū. Ratio ista fundat supra hanc ꝓpositionē per se notam. Incōprehensibilis ⁊tus ⁊ infinita non ꝺcipit a virtute infirma ⁊ finita. Itez Ylari⁹ in quarto de trinit. Aut more gentiliū denegand⁹ est de⁹. si testimōia eius improbant. Aut sicut ⁊ deus credit nō potest aliter de eo q̄ ipe de se testatus est: intelligi. Sz intelligere testimonio alteri⁹ idez est quod credere. vt ostēdit aug. ad Paulinā de videndo deo. quia his que videm⁹ ipsi testes sumus. Sz his que credim⁹ aliis testibus mouemur ad fidē. Necesse est igit de deo ꝺ suum testimoniū credere. Item Ylar. in 9°. de trini. Nō est de deo humanis iudiciis sentiēdū. Neq; enim nobis ea nā est: vt se in celestē cognitionē suis virib⁹ efferat. a deo discēdum est quid de deo intelligēdū sit. quia non nisi se auctore cognoscit. Si ḡ cognitio dei necessaria est ad salutē: ⁊ hoc non pōt haberi p inquisitionē humanā seu sciam: necessariū ē vt habeat per fidē. Itē Hyl. in. i. de trinit. Cū de reb⁹ dei sermo erit ꝺcedam⁹ sui cognitionē deo dictisq; eius pia veneratione famulemur. Idoneus enim sibi testis ē qui nisi per se cognitus non ē. Ex quo relinquit ꝙ ad salutē necessaria ē fides qua credim⁹ deo de se ipso. Fides dico quia scīa non ē possibilis: sic ostensū ē. Itē ad idē sunt auctoritates apli ad hebr. xi. Accedētē ad deū oportet credē ꝛē ⁊ sine fide impossibile ē placere deo. ⁊ hi⁹.

Ad oppositū sic. Cōs animi acceptio est ꝙ assentire incertis in his que ad salutē ptinēt est temerariū. Itē omunis ē animi ꝺceptio ꝙ nullum temerariū confert saluti humane. Cum ḡ omne inuisum ⁊ incognitū sit īcertuz assentire inuiso ⁊ incognito erit temerariuz. Sz talia sunt quib⁹ fide de qua querim⁹ assentim⁹. sicut dicit aug⁹. fides ē credere quod nō vides. ḡ hi⁹ fides est temeraria. ḡ nec saluti necessaria. Itē dicit Petr⁹ rauēnas qđ vī ꝺcordare cum ꝺmuni animi ꝺceptione. ꝙ nō est tutū credere sine rōne. ḡ in his que ptinēt ad salutē periculosū erit sine ratione credere Sz tale ē credere fide de q̄ loquimur. ḡ ñ erit credere tale expediēs ad salutē. Itē cū hō sit rōnalis creatura: nat⁹ est ⁊ ordinat⁹ ad iudicādū rōne: ⁊ ad opandū rōe. Si ḡ ꝓpter hoc quia homo rōnalis ē: si operet sine rōne nō est laudabilis: ⁊ vituꝑabilis si opet ꝺtra rōnē. ḡ silr in dictū rōnis laudabile nō erit sine rōne: ⁊ vituꝑabile ꝺtra rōnē. ḡ credere sine rōne ſi ē laudabile. credere ꝺo ꝺtra rōnē vituꝑabile Sz tale ē credē fidei de qua loquimur. ḡ tale credere vituꝑabile ē. Itē vbi periculosum ⁊ damnabile est falli: ibi maxime reprobādum ignorare se falli. Sz in diuinis ⁊ ī via que ē ad beatitudinē dānabile ⁊ periculosū est falli. ḡ in hi⁹ maxime reprobādū ē ignorare se falli Sz vbi deficit scīa ⁊ cognitio ꝟitatis: est ibi ignorantia oppositе falsitatis. ḡ ꝑ ñs ignorantia fallacie emergētis circa ꝟitatē. Cū ḡ ī fide ſm ꝙ hic loquimur deficiat cognitio ⁊ sciētia ꝟitatis. est hic ignorantia oppositе falsitatis. ḡ ⁊ ignorantia fallacie. Nescit igit q sic credit an fallat. ḡ tale credere maxime reprobabile. Sꝺ. ꝺ ꝙ fides: hoc ē apꝓhensio ⁊ assensus ꝟitatis diuine necessaria ē ad salutē. ⁊ cā ē ga cognitio creatoris necessaria ē ad salutē. ⁊ sic rōnalis creatura ꝺz dilectōem sume bonitati ⁊ obediētiā summe maiestati: ita assensū ꝑme ꝟitati. Ueritas aūt diuina nō pōt capi p scīam ab humana creatura ꝓpter duplicē cām quā assignat Hugo de san. vic. vna ē excellētia ꝑme ꝟitatis. alia imbecillitas humane fragilitatis. Excellētia veritatis ꝙ mōstrat Hugo p ꝺfionē coz que a nobis oꝓbēdūf. Nā cū quedā oꝓbēdam⁹ sensu vt corporalia: quedā ꝺo intellectu p rez silitudines quedā ꝺo expiētia. vt ea que in aīa sentim⁹. vt gaudiū ⁊ tristicia: timoz ⁊ amoz. diuina ñ oꝓbēdūf ꝑmo mō. ſ. sensu. quia non sunt actu pūtia: nec corporalia. nec z mō. quia omnem silitudinē puritatis excellētia trāscēdūt: nec tertio mō. vt illa que in nobis sentiūf. quia nō ꝺ sba animi sunt: nec ꝺ his que in aīo sb sistūt. ḡ sola fide credūf: quia sunt: ꝑ nō q̄lia sunt. credūf qa sūt: ꝑ nō qualia sunt oꝓbenduf. ḡ de⁹ credi pōt. oꝓbēdi nō pōt. Item infirmitas humane fragilitatis cā ē. qa sicut ostēdit Hugo in suis ſñiis. Erant tria q̄dam corpus. ſpūs. ⁊ deus. ⁊ corp⁹ quidē est. mūd⁹ erat. aīa spūs. ⁊ ipa aīa q̄si in medio quodaz erat habēs eꝝ se mūdū: intra se deum. ⁊ acceperat oculū: quo eꝝ se mūdū ⁊ ea que in mundo erāt videret. ⁊ hic erat oculꝰ carnis. aliū oculū accepat: quo se ipaz ⁊ ea q̄ in ipa erāt videret. ⁊ hic erat oculꝰ rōnis. aliū rursum oculū acceperat: quo intra se deū videret: ⁊ ea que in deo erant. ⁊ hic ē oculꝰ ꝺtemplatōis. Postq; aūt tenebre pctī ī illā inꝺuerūt: oculꝰ qdē ꝺtemplationis extinctꝰ ē vt nihil videret. Oculꝰ rōnis lippus effectꝰ vt dubie vidēt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sol⁹ ocul⁹ carnis in sua claritate permansit.
Homo ḡ quia oculū carnis hz: mūdū videre
pōt ⁊ ea que in mundo sūt. Itē quia oculū
rōnis ex parte hz: aīum similr ex parte videt:
⁊ ea que in animo sunt. Quia ẽo oculū ꝺtem
plationis non hz: deū ⁊ que in deo sunt vidē
non valet. Fides ḡ necessaria est qua credāt
que non vident. Ad ꝑmum ḡ quod obicit
dō ꝙ duplex ē certitudo mentis rōalis. vna
per modū visus. alia per modū gustus. Per
modū visus ex parte cognitionis intellectus
Per modū gustus ex parte deuotiōis affect⁹.
Et ſm hoc distinguendū in fide: quia fides
in quibusdā fidelib⁹ habet certitudinē cogni
tionis: que hz incōtradictiuā rōnū ꝓbationē.
In quibusdā ẽo est certitudo deuotionis ſm
gustū affectus. Unde dicit Hugo de sancto
vic. in suis sententiis. Quoꝝdā fides coḡne
magna est: affectu parua. Quoꝝdā ẽo affectu
magna. cognitione parua. verūtn affectū ma
gnū laudabilē esse in fide q̄ cognitionē ma
gnaz dñs esse ostēdit. vbi fidē grano sinapis
ꝺparauit. Mat. 17. quod quātitate parnū est.
ſ non feruore. Mulieri cananee paz fidē sci
enti: ſ multū feruenti dictū est. Mulier mag̃
est fides tua. Patet igit ꝙ illa ꝓpositio quam
assumebat est falsa. Omne inuisū ⁊ incogni
tū est incertū: ſm ꝙ inuisuz ⁊ incognitum su
mūt quantū ad intellectū. Ad 2ᵐ qō obic̃
ꝙ nō est tutū sine rōne credere. dō. ꝙ Petr⁹
rauēnas loquit de credulitate generalr ſm
ꝙ se extendit ad ꝺsequētia ex articulis fidei
Et quia multa de ꝺntib⁹ ad articulos possēt
verti in vez ⁊ in falsuz. ideo de illis dicit ꝙ
non est tutū credere sine rōne. Uel pōt dici
ꝙ hoc dicit ad significandū vtilitatē rōnum
ad defensionē fidei catholice ꝺtra hereticos.
Nō est ḡ tntum ecclie credere sine rōne. i. nisi
habeat rōnes ad defensionē fidei catholice.
quia dr. i. Pe. 3. Parati semp ad satisfactionē
poscēti rōnē de ea que in vobis est fide ⁊ spe
Illud ḡ qō dicit intellr de rōne put ē nccia
ad instructionē ⁊ defensionem: nō put ē nccia
ad ꝓbationē. Ad 3ᵐ dō. ꝙ non est simile in
operatione ⁊ cognitione. vt sicut opari cōtra
rōnē est vitupabile. ita credere ꝺtra rōnē ul
non ſm rōnē. ⁊ ratio est: quia opatio faciēda
ſbiecta est facultati rōnis. Ḟitas ẽo cognoscē
da excedit facultatē rōnis. Et ideo necesse ē
vt per aliud a rōne credat laudabilr. vnde
vlr ratio fidei non suffragat: quod ostendit
Hugo de sancto vic. in sentētiis. ꝙ distīctiōz

vicens. Tria genera credentiū inueniuntur.
Quidā fideles sunt: qui sola pietate credere
eligunt. qō tamē vtrum credendū sit: nel nō
credendū ratione non ꝺpendunt. Alii rōne
approbant quod fide credunt. Alii puritate
cordis ⁊ munda ꝺscia interius iam gustare
incipiūt quod fide crediderūt. In ꝑmis sola
pietas facit electionē. In secūdis ratio adiū
git approbationē. In tertiis puritas intelli
gentie approbēdit certitudinē. Ꝺponit exē
plum. Pagani in plures vnitatē diuinitatis
scindunt. Judei saltatorem non recognoscūt
In his omnibus mens fidelis īfluctuat. ⁊ nisi
pietate teneret: fortassis abiecta ṽitate falsi
tatē sequeretur. accedit spūs sancto suggerēte
ad hec ratio. Melius est ꝺfiteri vnū ꝑncipi
um q̄ multa. quia vbi multitudo est aut plu
ralitas superflua est: aut vnitas imperfecta.
Amplius melius est creatorē pariter cōfiteri
⁊ saluatorē q̄ creatorē solū: quoniā qui crea
torē dicit maiestatem ꝺfitet. qui saluatorem
credit pietatē veneratr. Item maius bonum
hominis est ut in deo suo maiestatē inueniat
q̄ oculo cordis ꝺtemplet: ⁊ humanitatē: quā
oculo carnis speculet: vt totus homo in deo
btificet. bis rōnib⁹ anim⁹ ꝺfortat⁹ ad ampli
orē diuine religionis deuotionē excitat. de
uotione aūt mundat ⁊ purificat: vt iā q̄dā
modo prægustare incipiat id qō cognoscere
festinat. ⁊ quodāmodo per ꝺtemplatōez deum
pñtem habere incipiat: ⁊ nulla iam rōne ab
eius fide etiam si totus mundus in miraculo
ouertatur auelli queat. Ad vltimum dō.
ꝙ per fidem de qua loquimur certi sum⁹ nos
non falli: ⁊ si ignota sit veritas cui assentim⁹
⁊ ratio ē quia in assentiendo ipsi veritati in
nitimur ipsi veritati: que deus est, que sic nō
potest falli: ita nec fallere. vnde dicit Ricar.
de san. vic. in ꝑmo de tri. Quotquot ṽaciter
fideles sum⁹ nihil certi⁹ ⁊ ꝺstanti⁹ tenemus.
q̄ qō fide apprehēdim⁹. vtimur itaq; ī eoruz
attestatione seu ꝺfirmatione signis ꝑ argu
mētis. ꝑdigiis ꝙ expimētis. vtinā attēderēt
iudei. vtinā aīaduerterēt pagani cū quanta
ꝺscie securitate ꝙ hac pte ad diuinū iudiciū
poterim⁹ accedē. nōne cū oī ꝺfidētia ꝺo vicē
poterim⁹. Dñe si error ē a te ipo decepti su
m⁹. nā ista ī nobis tātis signis ⁊ ꝑdigiis ꝺfir
mata sūt: q̄ nō nisi ꝙ te fieri pñt certe sūme ⁊
talib⁹ sanctis viris nobis tradita: ⁊ cū sūma
attestatōe ꝓbata te ipo cooperante ⁊ ſmonē
ꝺfirmante sequentib⁹ signis.

Queritur postmodū

an fides que est necessaria saluti sit ꝙ rōes
suasa uel ꝓbata. Ad qō sic. Sic̃ aliud
est diligere aliquē ex suis meritis seu rōe
beneficii vel vtilitatis. Aliud ẽo diligē
ipsū sine meritis ex sola virtute ⁊ gr̃a di
ligentis. sic aliud est credere ex ꝓbabilita
te uel euidētia ipsius credibilis. aliud ex
virtute credentis. Simil ḡ virt⁹ ē amare
ī ꝓbū caritate. ⁊ credere ī ꝓbabile fide
nec minoris virtutis est credere ī ꝓbabi
le q̄ ī ꝓbū diligere. si ḡ ex caritate seu
amore saltari contra merita ꝓbus ⁊
ĩmic⁹ diligit. Ergo ex fide saltari sine
ꝓbatione ⁊ rōnis suasione ī ꝓbabili ve
ritati credet. Itē qō absq; suasiōe ⁊ ꝙ
batione credit: virtute credent⁹ creditur
Aut ḡ deo hoc modo credēdū ē: ⁊ habem⁹
ꝓpositū. aut ñ sine suasiōe seu ꝓbatiōe: ⁊
tūc obiicit. ḡ nō est ei alio mō credēdū q̄
cuilibet alii. cuilibet enī alii ꝓbatione eui
denti crederet. Itē nō est adeo ḡs men
dax cui ꝓbationib⁹ idoneis a quolibz nō
credat. Qui ergo non aliter deo credit q̄
ꝓbationib⁹ idoneis ⁊ certis. manifestū est
quoniā deū in hac pte in nullo mendacib⁹
anteponit. ⁊ ipsos deo ī assensu credulita
tis adequat: qō apte dei ꝺtumelia est.
Relinquit igit ꝙ fides saltaris credit
deo sine ꝑsuasione ⁊ ꝓbatiōe. Itē sicut
deo debet digna dilectio: ita ei debetur
credulitas digna. nō ē aūt digna deo cre
dulitas: que ꝓpt ꝑsuasiones aut ꝓbatiōes
impendit: qa hui⁹ credulitas nec etiā bo
no viro ⁊ sapienti digna est. ḡ si dignior
credulitas que sic deo impēdenda est: cre
dendū est ei sine rōne ⁊ ꝑsuasione. Itē
sicut affect⁹ rōnalis debet sūme bonitati
dignū amorē. ita ītellectus sūme veritati
dignā credulitatē. si ergo nō est digna di
lectio deo qua diligitur eius bonitas solū
ꝓpter vtilitatē: nō erit eadē rōne digna
deo credulitas qua assentit ꝑme ṽitati
ꝓpter ꝑsuasionē rōnis vel ꝓbationē.
Itē cū virtus ⁊ ars circa difficillima sint.
credulitas aūt que ē ꝙ euidētes ꝓbatiōes
nō solū circa facillima ē: sed etiā circa ea
que impossibile est uel difficile nō facere.
Impossibile enī est non credere manifeste
vera. difficile aūt est nō credere ꝓbabilia
Relīqt igit b⁹ credulitatē nō ptinere ad

virtutē. Itē Suppositio exempli gratia
ꝙ similis sit rō venditoris mercis sub pi
gnore vel cautione ⁊ intellect⁹ credentis
ꝓbatiōe: quia sicut de manu talis vendi
toris merces nō exeūt: nisi ꝑius securita
tē pignoris vel cautionis tenuerit: sic nec
de huius intellectu erit credulitas donec
mediū approbatiōis habuerit. Itē argu
itur. Exactio pignoris nō est nisi ex parui
tate credulitatis: q̄uis enī multitudo pi
gnoꝝ vēditoꝝ securitatē faciat: testimo
nia tamē sūt increditatis ipsi⁹. Ergo ex
pte intellect⁹ exactio ꝓbationis testioniū
est sue incredulitatis. Quānis sint h⁹mōi
ꝓbationes intellectui quedā securitates.
si ergo intellect⁹ ꝑ īcredulitatē nō potest
placere deo: nec ꝑ fidē que ē coacta: ꝙ ꝓba
tionē placebit deo. fides igit salutaris nō
est ꝙ ꝓbationes. Itē Johes damascen⁹
dicit. Fides est cōsensus nō inquisitus seu
inꝑscrutatus. Ergo relinquit ꝙ fides lau
dabilis nō est ex ꝑscrutatiōe rōnis. Itē
Greg⁹. Fides nō habet meritū cui hūana
ratio ꝓbet exhimētū. Cōtra Aug⁹ ad
paulinā de vidēdo deo credūt illa que ab
sunt a nostris sensib⁹. sed videt idoneuz
testimoniū qō ei ꝓhibet. ḡ ea que credūt
⁊ si nō videāt idoneo tamē testimonio ꝙ
bant. Itē Aug⁹ ī eodē. his que videm⁹
vel audim⁹ nos idē testes sum⁹. his autez
que credimus aliis testibus mouemur. Ad
fidē ḡ que credūt testimonio ꝓbant.
Itē credit testimōio apl̄oꝝ Act. ꝑ. Eritis
mihi testes in oī iudea ꝛc. Credit testimo
nio creaturarū quoniā de⁹ est oīpotens. ⁊
creator ad Ro. ꝑ. Inuisibilia dei ꝙ ea que
facta sūt intellecta ꝺspiciūt. ⁊ Bap. 17ᵐ. A
magnitudine speciei ⁊ creature poterat
hoz creator cognoscibiliter videri. si ḡ fi
des qua credit testīonio apl̄oꝝ necessaria
est saluti: ⁊ etiā fides qua credit testimo
nio creaturarū: qa deus est ⁊ oīpotens. fi
des igit salutaris est credere ꝙ ꝓbationē
testioniozuz. Itē sic dic beat⁹ Bern⁹ ꝙ
scia innitit ṽitati: fides auctoritati. opō
verisimilitudine se tuet. ḡ si fides auctoꝝ
tati ĩnitit videt ꝙ ꝑ auctoritatē ꝓbari
possit. Sol⁹ ſm Jo. damascenū ī 4°. li°
vbi dic fides dupliciter est. Est enī fides
ex auditu: audientes enī scripturas credi
mus doctrine spū. est aūt rursus fides in
distabilis ⁊ iudicabilis spēs eoꝝ q̄ a deo

Universidad de Deusto
Biblioteca

nobis nunciata sunt. igitur prima mēris nostre est. secunda carismatū spūs. vult ꝙ dicere ꝙ ē f. des ex auditu acqsita: siue testimonio scripturarū: ⁊ est fides gratuita infusa a deo ad assentiendū prime ꝛitati ppt̄ se. fides p̄ mō dēa colligit ex testimonio ⁊ rōne: ⁊ nō est sufficiens ad salutem Secūda ꝛo infundit ex supna illumiatiōe ⁊ hec est fides salutaris ⁊ donū gratie.

Ad illa ergo que dicit Aug⁹ ī li⁹ de viden do deo. dō ꝙ logt̄ ō fide que est ex auditu exterioꝛi que est fides acqsita: non de fide que est ex inspiratione gratie interioris: que est fides gratuita. illius cā ē ratio. vl aprū testimoniū auctoritatis. Jsti⁹ ꝛo cā est gratia illumiatiōis dīne ad cognoscē dū veritatē que est sup̄ natura: ⁊ assenti endū ipsi ppter se. Nōn ō tñ ꝙ rō ⁊ fides que est ex rōne se habēt ad fidē gratuitaꝫ sicut p̄ambula dispositio ad formā. Dispo nit enī aīaꝫ ad receptiōez lumis quo assen tiat prime veritati ppter se. ꝗ per moduꝫ nature nō gratie: ⁊ dicit ipsam ītroducē sicut sera filū: ⁊ tūc rō cessat humana qñ ei nō ūnitit fides introducta. Ad ttiuꝫ qō obiicit de credulitate que ē p testimo nia aplox ⁊c. Jam patꝫ respōsio: aliud eniꝫ est credere ex testimoniis. aliud credere te stimonio. Dico ꝙ fide suasa credit ex testi moniis: sed fide infusa credūt testimonia qa sūt vera. ⁊ hoc secūdo mō fides testīo niozū est necessaria saluti nō primo mō.

Ad illud qō obiicit ꝙ fides innitit aucto ritati. dō ꝙ nō ūnitit auctoritati tanq̄ p banti: sed tanq̄ ɔfirmāti ⁊ corroboranti.

Postmodum queri

tur vtrū fides sit virt⁹. Ad qō sic dic̄ pōus. finis speculatiōis est veritas. ꝛtutꝫ ꝛo finis est bonū. Cū ḡ fidei finis sit veri tas: inq̄tū hui⁹ fides nō erit virtus. Forte dicet ꝙ hoc nō impedit qn fides sit ꝛt⁹: qa fides nō est in quācūq; ꝛitatē: ꝗ in ve ritatē primā. Prima aūt veritas idem est qō sūma bonitas. ⁊ ita cū prima veritas sit finis fidei. sūma bonitas est finis fidei ⁊ ita fides ē ī bonū ⁊ ē virt⁹. Si sic dicat̄ otra. Si penes fines p̄pos differūt ꝛtutes q̄uis vnus sit finis vltimus: nō erit ponē ppriū finē ipsius bonitatē sūmā inq̄tum hui⁹ cum sit finis caritatis ⁊ aliaꝫ ꝛtutū ḡ erit dicere ꝙ finis ipsi⁹ fidei erit ꝛitas inq̄tū hui⁹. ḡ cū virtutis inq̄tū virtutis finis sit bonitas nō veritas nō erit fides virtus. Jtē si diceret ꝙ ꝛtutis finis ē bonū generaliter. sed bonū generalit̄ con tingit multiplicari. naꝫ est bonū rōnale. ē bonū irascibile. est bonū cōcupiscibile. sic aūt bonū ocupiscibil' est finis caritatis. ⁊ bonū irascibile finis spei. ita bonum rōnal' est finis fidei: qō bonū est p̄ma veritas ī q̄tū hui⁹. Cōtra. Si bonū ipsius ꝛtutis rōnabilis facit fidē esse ī bonū ꝑ⁹ rōnem virtutis. ḡ cū scia sit in bonuꝫ rōnale qō est veritas ordinata in illā. Relinq̄t igit̄ ꝙ scia erit virt⁹. si ḡ nō ex boc scia ē ꝛt⁹. Relinquitur ꝙ fides non erit virtus.

Item hugo de scō vic. fides est certitudo quedā aī de rebus absentib⁹ sup̄ opīonē ⁊ infra sciam ostituta. Exq̄ accipit ꝙ fides est media inter opīonē ⁊ sciam. Si ḡ duo extrema scz opīo ⁊ scia nō sūt in genere ꝛtutis. sed ī pura speculatione. Relinquit ꝙ mediū scz fides nō erit ī genē ꝛturis ꝗ ī speculatiōe pura. Jtē differūt scia ⁊ ꝛtus penes subiecta siue vires: qa scia est ī speculatiuo ītellectu: seu ī pte aīe speculatiua. ꝛt⁹ aūt ī practico ītellectu seu in pte aīe motiua. Cū ḡ fides sit ī ītellectu speculatiuo. Relīquit ꝙ nō erit ꝛt⁹. Q; ät fides sit ī speculatiuo ītellectu. dic̄ beat⁹ Greg⁹ sup illō Jere. z⁰. filii mēpheos ⁊ caphnes cōstupr̄auerūt te ⁊c. glo. malign⁹ spūs q̄si ab īferioꝛib⁹ mēbris ad supioꝛa ptīgit: cū actiuā vitā pollnēs q̄si castā celsitudinez fidei morbo diffidentie cōrūpit. Exquo re lingtur ꝙ cū actiua ad practicū ītellectuꝫ ptineat. Cōtēplatiua ꝛo ad speculatiuum quā dic̄ corrūpi p corruptionē fidei. Ergo nō erit fides nisi ī intellectu speculatiuo.

Cōtra. Habitus volūtari⁹ est virt⁹ vl vitiū. fides est habit⁹ volūtari⁹: qa null⁹ potest credere nisi volens. ergo fides est ꝛtus vel vitiū: sed nō vitiū ḡ virtus.

Item. Quicūq; habit⁹ ordinatus habet cō trariū peccatū est virtus. sed fides habet otrariū peccatū ifidelitat̄. ḡ est ꝛtus.

Jtē. Omne qō est expulsiuū petī ⁊ est p̄nci piuꝫ ad meritū est virtus. ꝗ fides est hui⁹ sicut dicit aplus Ro. 3⁰. Justicia est p fidē jhu xp̄i. ⁊ ad Ro. 5⁰. Justificati ex fide pa cem habeamus. ⁊ Heb. xi⁰. Sancti p fidem vicerūt regna. opati sunt iusticiā ⁊c. ergo fides est virtus qō omnes ocedūt de fide opante p dilectionē. Nota tamē ꝙ ad hoc dixerūt quidā ꝙ fides est ī speculatiuo in tellectu ⁊ nibilemin⁹ est virt⁹: ⁊ boc dixe runt his rōnibus. qa cū aīa sit remūeran da ꝑ⁹ oēs vires: ⁊ maxime ꝑm ptē aīe spe culatiuā ncēe hz mereri ꝑm partem aīe spe culatiuā. ḡ in pte aīe speculatiua erit p̄nci pium merēdi qō est virt⁹. Jtē Sicut se habet ꝓbabile ⁊ īprobabile ad intellectuꝫ ita se habet approbabile ⁊ reprobabile ad affectū ⁊ ecōuerso. Si ḡ ex ꝛtute affectus ⁊ caritatis est diligere probabile. ſ. inimi cū. ḡ ex virtute ītellectus erit īprobabile credere. ꝗ credē est p fidem. ḡ fides ē ꝛtus intellect⁹. Sed otra hoc obiiciūt qa nō est necesse vt ī eo p se sit meritū ī quo erit remūeratio vl p̄miū. corpus enī glorifica bitur ⁊ ps sensibilis. nō tamē ī illis p se ē meritū. ḡ nec est rō cū ītellect⁹ speculatiu⁹ cōsequatur premium: quod propterea ī eo sit p se meritū. Jtem ītellect⁹ speculati uus cogit necessario ad credēdū p necessa riam rōcinationē. ḡ credere ītellectus spe culatiui est īuolūtariū. null⁹ aūt act⁹ inno luntari⁹ est virtutis. ḡ credere ītellectus speculatiui nō ē volūtatis virtutī. Pro pter hoc dixerūt alii ꝙ fides est ī parte aī motiua ⁊ est virtus: pars enī motiua est li beri arbitrii qō est q̄si res ī aīa querēs bo nū ⁊ beatitudinē ipsis viribus subiectis: ⁊ in eo ē primo meritū ⁊ virtus. liberuꝫ aūt arbitriū est facultas rōnis ⁊ volūtatis: ⁊ ē vis motiua scom rōnē ⁊ voluntatē. scom rōnē intēdentē: ⁊ ꝑ⁹ voluntatē appetētez dicūt ḡ ꝙ fides est ī libero arbitrio scom rōnē. Sed otra hoc obiicit. ad eandem vim ptinet virtus vie ⁊ premiū patrie qō succedit virtuti. ḡ cū visio p̄me veritatis succedat fidei in gloria. visio aūt veritat̄ ptineat ad ptē ītellect⁹ speculatiui. Ergo fides est in ītellectu speculatiuo. Si virt⁹ est: virtus est ītellectus speculatiui. ppt̄ea dixerūt alii ꝙ duo sūt ī fide. cogitare ⁊ as sentire ꝑ⁹ beatū Aug. Credere ē cogitare cū assensione. Cogitare est ītellect⁹ specu latiui: assētire practici. ⁊ ita fides q̄tuꝫ ad actū cogitādi est ī ītellectu speculatio vl est habitus cognitiu⁹. q̄tum ꝛo ad actum assentiendi est ī intellectu practico: ⁊ ē ha bitus motiu⁹. ex primo ergo nō habet esse virtus sed ex secūdo. Sed otra hoc obiici tur differentia est habituū scom differen tiam potētiarū subiectarū. Si ḡ nō ē eadē potentia speculatiui intellect⁹ ⁊ practici. ergo nec idem habitus erit vtriusq; fides igitur nō poterit esse ī intellectu specula tiuo ⁊ practico. Propter hoc aliter ē di cēdū ad p̄dictā questionē qua querit̄ vt; fides sit virtus: vt sit qō de fide formata que est cū caritate. dō ḡ ꝙ fides pōt ɔsideꝛari materialiter: ⁊ pōt ɔsideꝛāi formalr Materialiter fides ē cognitio. formaliter fides est assensio. fides ḡ materialiter con siderata est in speculatiuo intellectu: nec est virtus. Formaliter ꝛo ɔsiderata est in practico ītellectu ⁊ ē virt⁹. Unī hugo ī li. de sacramētis duo sūt ī quib⁹ fides cōstat cognitio ⁊ affectus. In altero scilicz in. affe ctu ɔstat: qa ipsa in illo est. in altero scz co gnitione constat qa de illo est. In affectu ꝛo fidei substātia inuenit̄. in cognitiōe ꝛo materia. ppterea fides ī affectu habz ſbaz quia affectus ipse fides est. In cognitione ꝛo materiā qa de illo est qō ē ī cognitiōe fides igit̄ qua credit̄ est in affectione. qō ꝛo credit̄ in cognitiōe. cognitionē aūt hic ītelligim⁹ scīam rerū. nō illā que ex pñtia ipsarū cōprehēdit̄: sed illā que auditu solo pcipitur: ⁊ ex verboꝝ sigtione manifestat̄ Uerbi gra. cuꝫ id quod dicit̄ ⁊ ab illo qui audit intelligitur qō dicit̄: etiā si nesciat vtrū sit vel nō sit ita ut dicit̄. scia tamē ē inquātū intelligit ⁊ scit quid est qō dicit̄ Ad hāc cognitionē si fides accedat ut cre datur qō audiebat̄ ⁊ intelligebat̄ est cre dulitas in cognitione: ⁊ inuenit̄ ī affectu substātia. in cognitione ꝛo materia. Ad p̄mo obiectū dicēdū ꝙ prima veritas est finis speculationis scom rōnē. veri. ꝛtut ꝛo fidei finis est ꝑ⁹ rōnē boni. vnde p̄ma veritas cōpatur ad finē dupliciter vt ob iectū seu matia: ⁊ ut finis. vt obiectū ꝑm rōnē veri. vt finis ꝑm rōnē boni. ex cōpa tione ipsius prime veritatis vt obiectum nō deprehēdit̄ fides virtus: ꝗ ex cōpatiōe ꝑ⁹ q̄ finis. vnde sic̄ caritatis finis est sim pliciter bonū: ita fidei ē quoddā bonū scz verū sub rōne boni: ⁊ p hec patꝫ rñsio ad secundū. Ad tertiū qō obiicit de sciētia dō ꝙ scia q̄tū est de rōne scie habet vez pro materia nō pro fine. vl si habet p fine nō tñ habet ꝑ⁹ rōnē boni. ⁊ ideo scia spe culatiua nō est virt⁹ siue scia que ē donū.

Ad qō manifestandū notādū est ꝙ cuꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſcīa dicatur in rōne eſſe ſeu in intellectu ratio accipitur tripliciter. Uno mō dicit ratio uis cognitiua ueri ⁊ falſi. boni ⁊ mali. ⁊ ſcīa in rōne hoc modo accepta eſt habitus ſpeculatiuꝰ ⁊ non eſt virtꝰ. Alio mō dicitur rō uis cognitiua ueri ⁊ falſi. boni ⁊ mali ad hoc q̄ fiat uel nō fiat. uel ut tēdatur in illud. uel ut recedat ab illo. ⁊ ꝑ hoc rō ē ps liberi arbitrii ut diffinitur ab Aug⁹. Liberꝫ arbitriū ē facultas rōnis ⁊ uoluntatis: ⁊ hoc mō rō uis motiua eſt inclinans p intētionē. Tertio mō ſumit ratio large ita q̄ ꝯprehēdat iudiciū ⁊ appetitū ſeu rōnem ⁊ uolūtatē: ⁊ ſic idē eſt q̄ li. ar. ⁊ ſcōm has duas ultimas acceptiones ī rōne dicit eſſe ſcīa que eſt donū ſeu uirtus.

Ad quartū q̄ obiicit de hugone. dō q̄ loquēdo de fide materialit̄. ſ. ſcōm cognitionē media eſt fides inter opīonē ⁊ ſcīaꝫ nec ex hoc dicit̄ virtꝰ ſicut nec opinio nec ſcientia. loquēdo ꝛo de fide formaliter ſcz ſcōm aſſenſionē nō erit dicē fidē eſſe īfra ſcīam ⁊ ſupra opinionē. Cū ipſa certitudo fidei equipetur certitudini que eſt ſcīe ꝑ q̄ dicit Aug⁹. q̄ nihil eſt homī certꝰ ſua fide. Ad vltimū dicēdū q̄ eſt ꝯſiderāe intellectū ſpeculatiuū abſolute: ⁊ eſt ꝯſiderare intellectū practicū abſolute: ⁊ eſt cō ſiderare intellectū ſpeculatiuū ſcōm extēſionē ad practicū: ſcōm q̄ dicit pbus q̄ ī tellectꝰ ſpeculatiuꝰ p extenſionē fit practicus. in primo eſt pura cognitio. in ſecūdo eſt pura affectio. in medio ꝛo eſt cū affectione cognitio: ſeu cū cognitiōe affectō. ꝓpe ḡ loquēdo ī intellectu ſpeculatīo. ꝓmo mō ſunt habitꝰ cognitiui: qui nō ſūt virtutes ſicut ſūt ſcīe. Jn intellectu ꝛo practico abſolute ſūt habitus virtutū que materialit̄ ⁊ formaliter ſūt circa affectiones: ⁊ uoluntate: ſicut eſt ſpes caritas ⁊ hꝰmōi. Jn intellectu ꝛo ſpeculatiuo extēſo ſeu ī practico cōpato ad ſpeculatiuū ſūt habitꝰ ꝛtutū q̄ habēt cognitionē ꝓ materia: ⁊ affectiōz ꝓ forma. ſicut eſt fides ī theologicis: ⁊ pudētia ī cardinalib⁹: ⁊ hoc mō nō ē icōueniens eūdē habitū eſſe in intellectu practico ⁊ ſpeculatiuo: ga hoc mō nō eſt ī tellectu practico ⁊ ſpeculatiuo ſcōm q̄ diuidunt̄ ſeu ſeparāt̄: ſed ꝑ q̄ vniūt̄ur. ſ. intellectꝰ ſpeculatiuꝰ intenditur in practicum: ⁊ ꝑ q̄ practicus informat ſpeculatiuū.

Sequitur querere

vtrū fides generalis virtus ſit an ſpālis.

Ad quod ſic. Quia nō eſt vnicū genꝰ ap petēdozū. Sz diuerſa genera nō eſt vnica virtus appetēdozū ſed diuerſe ī ſpecie. ḡ eadē rōne cū nō ſit vnicū genꝰ credēdozꝫ ſed diuerſa genera: nō erit vnica fides ꝑ diuerſe in ſpē. ḡ fides eſt differens ſpecie.

Jtē aliud ē donū q̄ ē ō eternis. ſ. ſapīa ⁊ aliud eſt donū q̄ eſt de humanis. ſ. ſcīa ḡ ſimili rōne alia eſt fides que eſt de eternis vt de deo trino ⁊ vno. alia eſt fides que ē de humanis vt de reſurrectiōe hominuꝫ futura ⁊ retributione ⁊ pena. Jtē dicit Aug⁹. Quoniā diuerſe volūtates ſunt ꝑ diuerſa volita in ſpē. vnde alia ē volūtas in ſpecie qua volo honores mūdi. alia qua volo voluptates carnis. alia qua volo diuitias. ḡ eadē rōne diuēſe erūt fides ī ſpē ꝑ diuerſa credita ī ſpē. Ergo alia ē fides qua credit̄ dīnitas. alia qua credit̄ humanitas. alia qua credit̄ reſurrectio ⁊c. Jtē Maxīa eſt diſtātia inter oīa ea que habēt cōcoītātiā illa que eſt inter creatū ⁊ increatū. Si ḡ aliqua differētia trahit in ſpeciē differētē: ⁊ iſta trahet fides ḡ que eſt de ī creato ⁊ fides de creato eſt differēs ſcōm ſpeciē. Jtē fides eſt de ſuppliciis eternis: ⁊ ꝑ hoc generat timorē. Jtē ſpes eſt de premiis eternis ⁊ ꝑ hoc generat ſpē. ergo cū ſpes ⁊ timor ſint diuerſarū ſpeꝫ fides ex qua generat timor: ⁊ fides ex qua generatur ſpes eadem ratione erunt diuerſaruꝫ ſpecierū. Jtē Scōm vnāquāq; virtutē gratuitā eſt aliqd amatū: ꝑ nihil eſt amatū in vīnis niſi ſit cognituꝫ cognitione que eſt fidei. ḡ fides circuit finē vniuſcuiuſq; virtutis ḡtuite: ſeu illud ſit vez ſeu arduū ſeu bonū: nō enī querēt niſi cognitū. cognoſcit̄ aūt per fidem. Relinq̄t igit̄ q̄ fides eſt generalis virtus. Cōtra. Licz multi ſint articuli fidei ꝑ tempale ⁊ eternū: creatū ⁊ increatū. vna tamē ē veritas p quā oī articulo inherem⁹. ḡ nō multiplicatur fides ꝑ tpale ⁊ eternuꝫ. ꝑ vna erit ꝓpter vnitatē medii q̄ō eſt veritas.

Jtē Omne q̄ō eſt verū a prima veritate verū eſt ſicut dicit Aug⁹. q̄ nulla creatura veritatē habet in ſe niſi a prima veritate cū ſit in ſe vanitas. ḡ cū nulla creatura a ſe veritate, habeat nulli creature ꝛtutī adherendū eſt p ſe. Cū ergo fidei ſit ꝓpuꝫ adherere veritati p ſe: nō adherebit fides niſi ſolūmō veritati increate. Ergo cum prime veritati ⁊ ſoli p ſe adhereat fides licz ſint diuerſi articuli nō multiplicabit ꝑ ſpēs: ſed ꝑ vnā adherentiam vna erit.

Jtē bonū ⁊ malū ſm q̄ accipiunt̄ a fide accipiūt̄ preter actū ſcz ſub rōne veri. ꝑ ꝛo q̄ accipiunt̄ a ſpe ⁊ a timore. Accipiūt̄ ꝑ actū ſuū ⁊ ſub differēti rōne. ḡ ſic oīa rōnis acceptionis boni ⁊ mali facit differentē ſpēm ſpei ⁊ timoris. eodē mō vnitas vel indifferētia acceptionis rōnis boni ⁊ mali que ē rō veri faciet fidē vniꝰ ſpeciei nō multiplicabit ergo p ſpēs. Solo dō q̄ fides eſt virtus ſpālis: licz enī ſit diuerſitas articulorū: ga tamē eſt cōueniētia in illis: eſt vna fides omniū illorū. Eſt aūt cōuenientia articulorū ī trib⁹. ꝑ ī ſubiecto creditionis. 2° in rōne credendi. 3° in fine ſeu ī termino. Jn ſubiecto creditiōis cōuenientia ē q̄ oēs articuli ſūt de ī creato ꝛo ſ q̄ cū cōitellectu ī creati: vt de deo trino ⁊ vno ⁊ hꝰmōi. q̄ q; ꝛo cū cointellectu creati vt de deo incarnato paſſo ⁊ hꝰmōi. Jn rōne ꝛo credēdi eſt ꝯueniētia: ga omnib⁹ credēdis prima veritas eſt ratio credēdi. Jn fine ꝛo creditionis eſt ꝯueniētia: ga ꝑ oēs articulos tendit̄ in vnuꝫ verū q̄ō ē ſūma ⁊ prima veritas. Ad primū ḡ dicēdū q̄ nō ē ſimile in appetēdis ⁊ credēdis: q̄m in appetēdis ꝑ virtutē differētes ſunt ⁊ pticulares ⁊ ꝓprie rōes appetēdi. ⁊ ideo ſūt differētes virtutes circa appetēda ſicut patet. caritas appetit deum ꝑ rōnē boni ſpes ꝑ rōnē glorioſi. fides ꝑ rōnez veri. quia ḡ diuerſe ſūt ratiōes boni glorioſi ⁊ veri. ideo diuerſe ſūt virtutes. fides. ſpes caritas. ſimilr in aliis virtutib⁹. Jn credendis ꝛo nō ſimilit̄ eſt: ga vnica eſt ratio oīuz credendoꝝ ꝓpria ⁊ pticularis circa oīa credēda ſeu circa oēs articulos que eſt prima veritas. Si enī queraſ ḡre credis ſ vel illō. nō ē niſi vna reſpōſio ſcz quia ita vocet ꝑma veritas. vñ ſi geometria dicit vna ſcīa: ga eſt de vno ſubiecto. licz diuerſas paſſiones ꝓbet de eo ⁊ p diuerſa media Multo fortius vna erit fides ſpecie quia ē de vno ſbo ⁊ p vnū mediū credit q̄quid credit. Ad ſecūdū dicēdū q̄ ſapīa donū ſimpliciter eſt ō eterno. ſcīa ꝛo de tpali p ſe. ⁊ ideo diuerſa ſūt dona ꝑ ſpēm. fides ꝛo licz ſit de articulo cōtinēte tps ſeu continēte dīnā actionē circa boiem ſeu creaturā: ſemp tamē eſt de eterno ⁊ increato ⁊ ſemp dirigit̄ in eternū ⁊ increatū. ⁊ iō non multiplicat̄ p ſpēs. ſicut patz de caritate que quidez eſt ex pte dilectionis ꝓximi de tpali. ex pte ꝛo dilectionis dei de eterno. ⁊ tamē caritas nō multiplicat̄ p ſpēs ⁊ hꝰ eſt: quia vna ē rō diligendi deū ⁊ ꝓximuꝫ ſcz ſūma bonitas. eodē mō ex hac pte vna eſt rō credēdi eternū ⁊ tpale. i. ꝑma ꝛitas.

Ad tertiū rñdent q̄m nō ſeq̄t ꝑ diuerſa volita ſūt diuēſe volūtates. ḡ ꝑ diuerſa credita diuerſe fides: nō eſt enī ſimilis ratio in actib⁹ ⁊ habitib⁹: ga ex vno ītu poſſūt exire actus diuerſaꝫ ſpēruꝫ. Uerbi gratia ex habitu naturali qui eſt viſus p cedūt diuerſi actus. ſ. videre albū ⁊ videre nigrū: qui ſūt diuerſarū ſpecieꝫ. ſimiliter ex illo habitu qui eſt fides ꝓcedūt diuerſi actus in ſpē. ſ. credere deū eſſe. credere filium dei natū eſſe de virgine ⁊ hꝰmodi. ꝑ quoniā oīa iſta eadē rōne credūt̄ ut prędictum eſt. ideo nō habēt niſi vnū habitum in ſpecie ex quo ꝓcedūt. Ad quartū iam patz rñſio: ga fides ſemp eſt de increato ꝑ aliqñ cū cointellectu increati: ſicut infra patebit. Ad qntū dicēdū ſicut dictum ē q̄ fides eſt de penis eternis ⁊ premiis ꝑ rōnē vnā que eſt premiū verū. ⁊ ideo non eſt differēs ſpē fides hui⁹ ⁊ illius. Spes aūt eſt de premiis. timor de penis. nō ſcōm rōnem vnā. ꝑ ꝑ differētes que ſūt bonum ⁊ malū ⁊ ideo ſūt differētes ſpecie. Si qs tamē obiiceret q̄ fides eſt de bono in ꝯtū bonū: ⁊ de malo in ꝯtum malū: quia aliter nō generaret fides ſpem: ⁊ timorē. dicēdō q̄ iſta duo vez ⁊ bonū opponūt̄ tanq̄ diſpata. alio mō nō. dico aūt oppoſitionē diſpationē ꝑ rōnes. nam bonū cū credit̄ eſſe bonū: in ꝯtū bonū cognoſcit̄: ⁊ preter hoc cū ſit cognitū manēs hui⁹ ē ſub rōne veri ⁊ ita in ꝯtū bonū cognoſcit̄: ⁊ in ꝯtū vez cognoſcit̄. ꝑ cum dicit̄ in ꝯtū bonū cognoſcitur: dicit̄ ratio ex pte cogniti. cuz ꝛo dī in ꝯtū verū cognoſcit̄ reddit̄ rō ex pte cognoſcentis: hec enī eſt rō generalis rei cognoſcibilis. in ꝯtū eſt actu cognitū apud ī tellectum. ſi ꝛo cognitū dicat rōnē ex pte cognoſcētis ſm hoc fides nō eſt de bono: ꝑ potius de vero ſcōm q̄ dicit̄ rō ex parte cogniti eſt de bono. ⁊ ſcōm hāc rationem

Universidad de Deusto
Biblioteca

bonū mouet affectū seu ītellectū practicū.

Ad vltimū dō q̄ licz fides sit generaľ q̄.tum ad cognitionē non tū gñalis est ſ̄m q̄ virtus:nec gen⁹ est ſ̄m q̄ gen⁹ habet ſb se ſpēs: sed ſ̄m q̄ dicit gen⁹ a generando pōt dici q̄ fides generat ſpē: ⁊ spes caritatē: ⁊ caritas generat rōnē ſ̄m quā reducūt eēm ⁊tutē ī finē ipsi⁹ caritatis .ſ. in bonuz ⁊ de hac gñatiōe dr̄ Matħ.ꝑ. Habraā genuit ysac ꝛc.intelligit.fides generat ſpez ⁊ spes caritatē. ⁊ cū fides virt⁹ nō sit sū affectiōe:licz ambitus cognitiōis circūeat oēm finez:tamē affectio restringit eā circa certū finē ꝑticulū. Et ideo non multiplicat in species.

c **Onsequenter** querit quid sit fides ſ̄m diffinitionem. ⁊ q̄rit duo. ꝑ querit dō diuersitate diffinitionū fidei que ſueniuntur ab auctoribus.

z⁹ querit de diffinitiōe quā ponit apl's.

Circa primum notādū q̄ Johēs damasceⁿ iuxta aplm describit fidē in q̄rto libro sic. fides est eoz̄ que sperāt ypostas i. ſbsistētia rez̄ redargutio quē nō videt. etiā distabilis ⁊ iudicabilis spēs eoz̄ que a deo sūt nobis ānūciata. Itē damasceⁿ alio mō fides ē nō inquisit⁹ consensus.

Itē Dyo⁹ in li⁹ de diui.no. fides est rō simplex ⁊tatis p se existētis. Itē sup̄ bituz est q̄ fides ē virt⁹ q̄ creditur que nō videt.

Itē bugo de scō vic. fides est certitudo aī de reb⁹ absentib⁹ sup̄ opinionē ⁊ infra scīaz ostituta.q̄rit g̃ quō differāt ſt se iste diffinitiōes fidei. Ad q̄ dō est q̄ fides ꝑt dictū ē ſ̄m bugo. in cognitiōe habet māz.ī affectiōe substātiā. ⁊ ideo fides pōt notificari ſ̄m cognitionē ⁊ ſ̄m affectionem Scōm affectionē trib⁹ modis:ꝺtingit eniz ꝺsiderare fidē p cōpationē ad sūū genus est enī ī genē virtutis:⁊ sic ponēdo eā in genē diffinit sic.fides est virtus q̄ creditur que nō videt. Itē ꝺtingit ꝺsiderare fidem p cōpationē ad sūū ꝓncipalē actum qui est assētire ꝑme veritati sup̄ oīa. ⁊ ſ̄m hoc diffinit sic a Jo. damas. fides ē assensus nō ingsit⁹ circa ꝓmā veritatē. Itē ꝺtingit ꝺsiderāe fidē p ꝺpationē ad finē seu ad ea que ordīata sūt p ea ī aīa ī pātri ⁊ ī futuro. ⁊ ſ̄m hoc describit ab apl'o Ad ꝛi⁹. fides est ſba spandarū rerū:argumētū nō apparētiū. ⁊ ponit ibi cōpatio edificii ꝑsentis in aīa ad edificiū spuale in futuro Et quia duplex dispositio respectu finis ē necessaria. vna in affectu. alia ī intellectu iō dicit ſba rerū sperāda.z rōne ei⁹ q̄ō pti net ad affectū. argumētū nō appentiū rōe eius q̄ ꝑtinet ad ītellectū. sic g̃ accipiūt tres diffinitiōes fidei ex pte affect⁹ Ex pte ro cognitōis diffinit fides tripl'r:pōt.n. cognitio fidei ꝺsiderari trib⁹ modis.p mō in cōpatiōe ad credibilia que p ipsam cog̃ scuntur. ⁊ hoc mō diffinit a bto Dyonisio fides est ratio simplex ⁊tatis p se existentis.sicut enī rō que dr̄ argumētū in aliis facit notīciā veritatis ꝺclusiōis:sic lumen cognitiōis fidei ē rō apud ītellectū cognitionis veritatis que est in articul' fidei ⁊ hoc per se sine aliquo alio⁹ q̄ accipiat ſ̄m humanā rōnē. ⁊ etiā simplex rō ē ad drīaz rōnis que ē argumētū ī logicis. Ibi enī rō dicit p modū cōplexiōis ⁊ cōpositiōis:cōsistēs ī duab⁹ ꝓpositiōib⁹ ſ̄m modū silogisticū:vel in vna ſm modū entimematis.

Ad hui⁹ g̃ differētiā dr̄ fides rō simplex:ñ enī cōplicat p modū cōplexiōis sic mediū in ꝓpositiōib⁹ ex quib⁹ elicit conclusio.

Itē pōt cōsiderari cognitio fidei ī cōpatione ad cognitiōz que ē eiusdē generis. Est enī in genē cognitiōis fidei triplex drīa: quedā enī ē ex humana rōcinatiōe de qua dicit q̄ fides nō habet meritū cui būana rō ꝑbet exprimentū. Quedā ro ē ex scriptu rarū auctoritate seu testiōniis:scōm q̄ dic Aug⁹ ad paulinā. Et dīnaz̄ scripturarum que canōice ī eccl'ia noīant' pspicua aliqd firmat auctoritate sine vlla dubitatiōe ē credēdū. ⁊ Heb.xi⁰. Di cēs testīonio fidei pbati ſueti sūt. Quedā ro est ex lumīe gre infuso elevāte ipsū ītellectū sup̄ se ad assētiendū veritati ꝑme ꝑt se ⁊ sup̄ oīa. ſm quē modū dic Aug⁹ ad ꝺsentiū. fides est illumīatio mētis ad sūmā veritatē. Et ſ̄m hūc modū diffinit a Jo. damas. Indistabil ⁊ iiudicabil' spēs eoz̄ que a deo nobis ānūciata sūt. Ista aūt ānūciata intelligit credenda: sed qa credēdis pōt ītellect⁹ assentire p fidē habitā ex būana rōne: que qdez diiudicabilis ē intellectu. Jdeo ad hui⁹ differentiā dr̄ fides spēs īdiiudicabil'. ꝑterea qa pōt assentire p fidē que colligit ex scripturaz̄ auctoritate vel testīmoniis vt qa ita dicūt scripture. Et qa ita antiqui prēs crediderūt ideo dicit fides spēs īdistabil' Fides enī que ē ex testīonio ē velut remota dispositio ⁊ distās rō respectu credēdorum.

Itē pōt ꝺsiderari cognitio fidei: in cōpatiōe ad cognitiōes que sūt alteri⁹ generis. alterius enī generis sūt cognitio opiniōis ⁊ scīe:ſ̄m que modū diffinit bugo de scō vic. fidē sic. Fides enī est certitudo aī de reb⁹ absentib⁹ supza opīonē ⁊ infra scīaz ostituta:quā diffinitiōez sic explanat Sūt qdā q̄ audita statī aīo repellūt ⁊ coī dicūt ⁊ bi dicunt negātes. Alii ro de bis que audiunt necessariam partem eligunt ad consentiendum: ⁊ bi dicuntur dubitātes. Alii ro alterā ꝑtē eligūt ad estimādū ſ̄ nō approbant ad affectionē: q̄nis vnū ꝺ duobus magis ꝓbabile intelligāt. vtz tū idipsū verū sit asserē nō ꝑsumūt. ⁊ bi sūt opinātes. Alii ro sic eligūt alterā ꝑtem ut eius approbationē m assertionē sumant. ⁊ bi sūt credētes. post ista genera cognitionis illud pfecti⁹ segt cū res nō ex auditu solo sed p suā pātiā cōprehēdūt ⁊ bi sunt scientes. Ex bis g̃ conici pōt: qa fidē appellam⁹ certitudinē: qa vbi adhuc dubitatio est fides nō est. ⁊ qa nimiz̄ credere aliqd min⁹ est q̄ scire. min⁹ dico non q̄.tū ad meritū ſ̄ q̄.tū ad cognitionē: plus enī ē pātez videre q̄ absentē credē. Jdeo fides ē certitudo infra scīam: ⁊ quia pl⁹ ē fide stare q̄ mutare estimationē. ⁊ pl⁹ credē q̄ estīare

Relīgit q̄ fides ē certitudo sup̄ opinionē. Patz igit diffinitio ꝑdicta:sic igitur patet rō assignatiōis diuersarū diffinitionum fidei.

Queritur postea ꝺ diffinitione fidei quā ponit apl'us ad Hē.xi⁰. Scz fides est ſba spandarū rerū ꝛc. Circa hoc p querit quare p duplicē actū diffinit fides .ſ. p duplex gen⁹ act⁹.ſ. substare spandis et argue nō apparētia: cū alie ⁊tutes nō diffiniāt p act⁹ plures ſ̄ p vnū. Itē Cū oīs diffinitio debeat assignari p ꝓpria ⁊ notioza. spes aūt ⁊ spanda cōsequāt naturaliter fidē. videt hec diffinitio. fides ē ſba rerū ꝛc. vari p posteriora. g̃ nō ē bene assignata

Itē Cuz oīs diffinitio debeat assignari ſ̄m illud qō cōuenit diffinito p se ⁊ non p accidēs. fides aūt nō ē rei spande nisi per accidēs ſ̄ p se ē re icredēde. g̃ ñ ouenīter dicit substātia rerū spandarū ſ̄ magis rerū credēdaz̄. Itē querit de singulis ptibus ⁊ p̄ quō dicit ſba rerū spe. Nā cū ſba dicat multipl'r ſ̄m q̄tuoz mōs vt dic ꝑhus in metħaꝑbisica matia forma. cōpositū genus:aut diffinitū. nō pōt dici fides ſba forma:qa fides nō est forma rerū spandarum sed magis credēdaz̄. nec pōt dici ſba materia:qa cū materia sit tribus modis in q̄ ⁊ ex q̄ ⁊ circa quā. non ē fides materia. ex qua sunt res spande cū nō ꝑmaneat cuz bonis spandis in gloria:nec etiaz pōt dici q̄ fides sit materia ex q̄. eo mō q̄ fidei succedent spanda eterna. ſ.bona:qa ſ̄m hūc fortius spes dicet ſba rez̄ spandaz̄ preterea nō pōt dici fides mā in qua rerū spandaz̄ nec mā circa quā sic patz. g̃ nec potest dici ſba cōpositū: nec sicut gen⁹ aut diffinitio spandorū. g̃ fides nō pōt dici ſba rerū sperandarū. Itē Cuz bona eterna que sunt res sperāde fūdet ī merito. meritū aūt est in omni ⁊tute. q̄ quelibz virtus dicet fundamentū rerū spandaz̄. si g̃ eadē rōne dr̄ ſba qua fūdamētū. sic dic Aug⁹. relingit q̄ quelibz virtus ē ſba rez̄ spandaz̄. Itez Cū fides sit nō solū ꝓmiozū eternoz̄ que sūt res sperāde ſ̄ etiā penaz̄ eternaz̄ que sūt res timēde. videt q̄ nō solū sit ſba rez̄ sperandaz̄ sed etiā timēdaz̄. Nō g̃ sufficiēter dicit cū dr̄ ſba rez̄ sperandaz̄. Item cuz dicat Aug⁹ i enth. q̄ fides ē rerū ꝑsentiū ꝓteritaz̄ ⁊ futuraz̄. spes ro ē solū futuraz̄. g̃ vlior est fides q̄ spes. g̃ fides nō est diffiniēda p res sperādas: cū istud nō conueniat fidei vlr. nō igit cōueniēter dicit ſba rez̄ sperandaz̄. Itē cū dicat Aug⁹ q̄ ignota nō possum⁹ diligē. ⁊ Greg⁹. Nemo pōt amare q̄ nō credidit sic nec spare. g̃ fides ē ſba rez̄ diligēdaz̄ sic rez̄ sperandarum. Itē diligēda sūt finis fidei sic spe randa. q̄re g̃ nō dicit fides ſba rez̄ diligēdarū. Itē querit de alia ꝑte diffinitiōis qualiter. ſ. dicit fides argumētū nō apparentiū. Nā cū argumētū dicat aliq̄ medium. aliq̄ maxīa ꝓpositio. aliq̄ collatio p missaz̄ ad ꝺclusionē. Nullo istoz̄ modoz̄ videt fides posse dici argumētū. Relīgit igit q̄ fides nō est argumētū. Itē. Ubi est argumētū est q̄si mor⁹ ī rōne ⁊ ꝓcessus de vno ad alterū. sed fides cū credit articulo nō ꝓcedit p aliud ad credēdū illū: cū illū supponat ⁊ assentiat illi. igit fides nō dicet argumētū. Itē Dē argumētū est

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratio. virtus aũt diuidit ex oppolito rõni
ga est habit⁹ volũtari⁹. fides igit cum sit
virtus nõ erit rõ: ⁊ ita nec argumentũ. Si
dicat sicut quidam dixerũt q̃ fides est ar
gumẽtũ ꝑ⁹ hũc moduꝫ · quoniãsi aliqs du
bitat resurrectionẽ futurã: vel aliqnẽ aliũ
articulũ p fidẽ patriarchaꝫ ꝓbabit ꝫ mõ
Jta crediderũt ꝓiarche. Ergo ita creden
dũ est nobis: ꝫ hoc argumẽtũ ẽ solũ p locũ
ab auctoritate. talis aũt loc⁹ debilissim⁹ ẽ.
q̃ fides esset argumẽtũ debilissimũ. Jtẽ
ꝑ⁹ hoc nõ esset fides argumẽtũ vl'r. ꝫ solũ
fides ꝓtoꝫ: nec ẽt eẽt argumẽtuꝫ q̃ ad oẽs
Nõ enĩ apud antiquos q̃ ꝑmi crediderũt
esset fides argumentum. Jtem scõm ꝫ
esset fides suasa: ⁊ ei⁹ rõ imediata nõ eẽt
ꝑma ☧itas. Si dicat sicut dixerũt quidã fi
est argumẽtũ rõne ꝑme veritatis cui ĩn
titur ⁊ adheret ꝓpter se. Prima enĩ veri
tas est principiũ. mediuꝫ ⁊ extremũ. prima
enĩ veritas principiuꝫ est ꝑ⁹ q̃ ab illa est
fides ☧t⁹ illuminans: ⁊ illi ꝑme ☧itati ad
heret fides ꝓpter se: ꝫ q̃ adheret nõ habꝫ
a se sed a ꝑma veritate ⁊ sic est ꝓncipium
hui⁹ adhesiõis. Jtẽ ipsa ☧itas est cui ad
heret ⁊ ita est extremũ. Preẽea ꝑma ☧itas
est mediũ p qõ adheret: ⁊ ita est medium.
prima q̃ ☧itas ẽ a quo hꝫ q̃ adheret ⁊ cui
adheret ⁊ p qõ adhẽt. ⁊ ita est ꝓncipium
mediũ ⁊ extremũ. scõm hoc q̃ dr̃ fides ar
gumẽtũ p silitudinẽ rõne ꝑme veritatis.
Sꝫ si ꝫ dicat. Ctra. ꝑ⁹ ꝫ magis ipa prima
veritas dicẽt argumẽtũ q̃; fides: ⁊ ipsa fi
des diceret ꝛclusio q̃i illata a ꝑma ☧itate

Jtẽ querit que sint illa non apparẽtia
respectu quoꝫ dicit fides argumẽtũ. aut
enĩ nõ apparẽtia dicũt articuli. aut dicũt
bõa futura. ꝫ quocũq̃ mõ dicãt: cũ argu⁹
ducat ĩ cognitionẽ ei⁹ cui⁹ ẽ argumẽtũ ⁊ ap
pentiã. si fides ẽ argu⁹ nõ appẽtiũ faciet
appere nõ appentia. sed ostãs ẽ q̃ in pñti
nõ facit apparere. q̃ nõ ẽ ĩ ꝓsenti argumẽ
tũ nõ appentiũ. Jtẽ querit q̃re dicit ar
gumẽtũ nõ apparẽtiũ: ⁊ nõ argumẽtũ ou
bioꝝ. Sic q̃ obiicit ctra diffinitionẽ ⁊ p
tes diffinitiõis. Jtẽ querit de ordine p
tiũ diffinitiõis cũ ☧llect⁹ ꝑor sit q̃; affect⁹.
fides aũt dicit argumẽtũ nõ appentiũ re
spectu intellect⁹. sꝫa ☧o respectu affectus.
Ergo econuerso debẽt ordinari diffinitio:
nt diceret fides argumẽtũ nõ appentiuꝫ:
⁊ sꝫa rerũ spandaꝫ. Solo dõ ꝑ⁹ hugo.

ve scõ vic. q̃ diffinitio p̃dicta nõ indicat
quid est fides sed sigt qd facit. Disponit
enĩ ad ea q̃ ĩ patria habebũt ⁊ cognoscẽt
habebũt affectu. cogñscẽt ĩtellectu. inq̃tuꝫ
disꝑit ad hẽre: dicit fides sꝫa sperãdaꝫ
reꝫ. inq̃tũ disꝑonit ĩtellectũ ad cognoscẽ
dicit argu⁹ nõ appentiuꝫ: ⁊ tõ ista rõ apli
nõ dat ꝑ gen⁹ ⁊ drias: ꝫ dat ꝑ cõpatioẽ
ad ꝑmos ⁊ ꝓncipales act⁹ fidei. Ad ꝑmo
obiectuꝫ circa diffinitionẽ dõ q̃ sicut dcm
est. fides ꝛsistit ĩ cognitiõe ⁊ affectiõe. Jn
cognitiõe enĩ ĩuenit fidei materia. Jn af
fectione sꝫa sic dicit huga. Rõne q̃ ipsius
affectõis dr̃ sꝫa reꝫ sperãdaꝫ. Rõe cogni
tionis dr̃ argm⁹ nõ appentiũ: qa q̃ eẽ ei⁹
materiale ẽ in cognitiõe. ⁊ eẽ sꝫale seu for
male est in affectiõe. ideo ponit ĩ duplici
gñe: sed ĩ vno formaliter: ĩ altero mãliter

Ad secũdo dõ q̃ q̃admodũ dictuꝫ ẽ: hec
diffinitio nõ dat ꝑ gen⁹ ⁊ drĩam formalẽ
ꝫ dat ꝑ actuꝫ ĩ cõpatiõe ad finẽ ꝑ⁹ q̃ dic
hugo. fides ẽ sꝫa sperãdaꝫ reꝫ: qa bona
ĩuisibilia que ꝑ actũ nõduꝫ sunt pñtia: tã
ꝑ fidẽ in nob ꝛsistũt. Scõm ꝫ q̃ dõ q̃ licꝫ
spes ⁊ spanda sint p⁹teri⁹ fide tpe ⁊ gña
tione: tamen ꝓius sunt fm rõneꝫ. ꝑ⁹ q̃ di
cunt act⁹ ⁊ finis ꝓza. ꝑ⁹ rõnẽ eis quoꝫ
sũt act⁹ ⁊ finis: que tñ posteritas ꝑ⁹ rõnẽ
põt dici in rõne cãe finalis. Prioritas ꝑ⁹
naturã: scõm q̃ dicẽ pbus ĩ methaphisica
q̃ potẽtia ꝓior est actu gñatiõe ⁊ tpe. sed
actus ꝓior est potẽtia sꝫa ⁊ diffinitione.

Ad tertiuꝫ dõ q̃ fides cũ ꝑm⁹ sit bitus
gratuit⁹ cõpationẽ habet ad obiectuꝫ cui⁹
est. Et hoc mõ diffinit sic. fides est q̃ cre
dunt que nõ vident ꝛc. ⁊ cõpationem hꝫ
ad illud ad qõ est seu ad finẽ. Dicẽõ ergo
q̃ ꝑdicta diffinitõ fidei nõ dat ꝑ ꝛpatioꝫ
ad obiectũ seu ad illud cui⁹ est: sed da tur
ꝑ cõpationẽ ad illud ad qõ est: ⁊ illud est
bonũ sperãdũ: ⁊ veꝫ nõ apparẽs ꝓmiuꝫ
Et p hec ptz rñsio ad obiecta gñalit circa
diffinitionẽ. Ad illud ☧o qõ ꝑmo oppo
nit circa ꝑmã ptẽ diffinitiõis dõ q̃ fides
dr̃ sꝫa ĩ rõne cause mãlis. ꝑ⁹ q̃ dicit Job.
vamalscen⁹ q̃ fides ẽ eoꝫ que sperãt ꝓpo
stasis. i. sꝫa reꝫ redargutio que nõ vidẽt
Dicit aũt ĩ rõne cãe mãlis in qua velut p̃
ma dispositio mãlis ipsius subiecti qõ est
aĩa. Est enĩ materia in qua reꝫ sperãdaꝫ
dupl'r sicut subiectuꝫ vel sicut dispositio
subiecti. p̃ mõ aĩa est materia reꝫ spãdaꝫ

dupliciter sicut subiectuꝫ. vl' sic dispositõ
subiecti. p̃ mõ aĩa est materia reꝫ sperãda
ruꝫ. z⁹ mõ fides ꝑ⁹ q̃ explanat hugo ĩ suis
sentẽtiis. vbi ipe distinguit q̃ res sbsistũt
in aĩa multipliciter. Per actũ vt qñ res p
sentes sensu cõprehẽdũt. vel p imaginem
nt qñ res absentes vel nõ existẽtes in sua
sil'itudine capiunt: vel imagine vel p ex
periẽtiã vt qñ ea que ĩ nobis sũt sentiũt
a nob vt gaudiũ ⁊ tristicia: timor ⁊ amor
que subsistũt ĩ nobis: ⁊ sentiũt. nullo boꝫ
modoꝫ ĩuisibilia dei cõprehẽdũt a nobis
Quia nec circa pñtia sũt vt sensu cõprehẽ
dant: nec silitudine aliqua imagiabiliter
ab aĩa cõprehẽdũt vel cõprehẽdi possunt
neq; quẽadmodũ illa q̃ ĩ nob sũt ⁊ sentiũt
a nobis. Ex his q̃ cõcludit. ergo fide sola
subsistũt in nobis: ⁊ subsistẽtia eoꝝ est fi
des qua credũt qa sũt sed nõ qualia sunt.

Ad secũduꝫ qõ obiicit q̃ oĩs ☧tus ẽ ypostasis
seu sbsistẽtia meriti nõ tñ reꝫ sperandaꝫ
Cuꝫ enĩ spes sit certa expectatio ꝓueniẽs
ex gratia ⁊ meritis. ꝑ⁹ q̃ btũdo respicit
meritũ sic fũdat ĩ virtutib⁹: qa act⁹ vni⁹
cuiusq; virtutis meritoꝝ est. Scõm ☧o q̃
respicit expectationẽ fũdat in spe. ꝑ⁹ aũt
q̃ est certa fundat ĩ fide: ⁊ sic ĩtelligitur
illud. Fides ẽ sꝫa reꝫ sperandaꝫ. i. illaꝫ re
rum que expectãt certitudo. Nõndum
tñ est q̃ ẽ certitudo fidei respectu reꝫ gle
ꝑ⁹ affectũ vt habeãt: ⁊ ꝑ⁹ hoc ẽ fides sꝫa
rerũ spandaꝫ. Et ẽ certitudo ꝑ⁹ ĩtellectũ
vt videãt: ⁊ ꝑ⁹ hoc est argumẽtũ non ap
parentiũ. Ad tertiũ dõ q̃ cũ res timde
nõ sint finis fidei nisi finis a quo vt decli
nẽtur. ⁊ p earũ declinationeꝫ obtineamus
res spandas que sũt finis ad quẽ fides est
Jdeo cũ diffiniat fides p finẽ ad quẽ ẽ nõ
oꝫ diffiniri p timenda ꝫ p sperãda. Preẽea
ea fides hic diffinit ꝑ⁹ q̃ ẽ fundamẽtũ edi
ficii spũalis ĩ aĩa ĩ pñti ĩ cõpatiõe ad edi
ficiũ spũale ĩ futuro q̃ cõplet ĩ ipsa gl'ia
eterna. Cõstat q̃ q̃ nõ põt dici fũdamẽtuꝫ
vel sꝫa respectu timẽdaꝫ ꝫ solũ respectu
sperãdaꝫ. Ad quartũ dõ q̃ ẽ quidã affe
ctus quo adhẽmus sũme ☧itati ꝓpter se ⁊
iste eoꝝ est ad ꝓterita ꝑsentia ⁊ futura ⁊
sine hoc affectu nõ põt esse fides ꝑ⁹ ꝑmaꝫ
intẽtionẽ ☧tutis. Jterũ est ali⁹ affect⁹ ☧tut
ꝑ⁹ quẽ adheret fides sũme ☧itati ⁊ vult
habẽ eã: ⁊ iste ẽ spũalis affect⁹. Et ꝑ⁹ hũc

modũ terminat respectu futuri bont. ⁊ re
spectu adipiscẽdi finis de futuro. ⁊ scõm
hoc diffinit in ista pte ab apl'o ĩ cõpatiõe
sc̃z ad finẽ adipiscẽdũ ꝺ futuro. Ad qn
tum dõ q̃ cuꝫ caritas sic dr̃. i⁹. ad Cor. ij⁹.
nõ excidat. fides ãt excidat qa euacuabit
nec manebit ĩ gloria ꝑ⁹ q̃ fides. sꝫa autẽ
vel fũdamẽtũ manet ĩ eo cui⁹ ẽ fũdamẽtũ
vel sꝫa. nõ poterit fides dici fundamẽtuꝫ
caritatis: vel sꝫa seu reꝫ diligẽdarũ p se.
Cũ autẽ spes sit boni absentis quẽadmoꝺ
fides rei absentis: ⁊ pmanet cũ fide ĩ pñti
⁊ euacuat cuꝫ fide ĩ futuro. ⁊ faciat q̃ res
spande ꝑ⁹ q̃ cadũt sub actu spei sint ĩ aĩa
qa nõ est possibile spare nisi ꝓintelligat
credẽ erit fides sꝫa reꝫ spandaꝫ ⁊ nõ vi
ligendaꝫ. Ad illud qõ ꝑ obiciebat coñ
secũdã ptẽ diffinitiõis dõ q̃ fides dr̃ argu
mẽtũ nõ eo mõ quo dr̃ argumẽtũ ĩ logicis.
ꝫ dicit argumẽtũ p sil'itudinẽ: qa sicut ar
gumẽtũ ẽ gñans certitudinẽ respectu ei⁹
cui⁹ dr̃ argu⁹. ita fides ẽ certitudo respe
ctu ei⁹ cui⁹ ẽ. s. veri nõ apparẽti. Distinguẽ
dũ igit est q̃ argumẽtũ dr̃ multipl'r. Dr̃. n.
argumẽtũ breuis narratio sbsequẽtiuꝫ ꝑ⁹
q̃ dicit Hilbert⁹ in ꝓn⁹ Leui. Hoc ẽ argu⁹
toti⁹ libri. ⁊ argumẽtũ appellat collectioꝝ
materie toti⁹ libri siml' sũpte. Jtẽ argumẽ
tũ dr̃ oñsio scõm q̃ dr̃ in Job. z. Qui male
agit odit lucẽ ⁊ nõ venit ad lucẽ vt non
arguãt opa ei⁹. ad Eph. ⁊⁹. Oĩa q̃ arguũt
a lumĩe manifestãt. Jtẽ dr̃ signũ seu mira
culũ scõm q̃ dicit Ricar. in li⁹ de trini. Uti
mur ĩ attestatõe credẽdoꝝ seu ꝺfirmatõe
signis p argumẽtis: pdigiis p exꝑimẽtis.
Jtẽ argumtũ dr̃ ĩ logicis. Rõ rei dubie fa
ciens fidẽ: ⁊ fides accipit ꝑ effectu argu
menti. In theologicis ☧o est econtrario q̃
fides est faciẽs argumẽtũ seu rõneꝫ. Item
argumẽtũ dr̃ certitudo ex qua aniꝫ⁹ mo
uet ad aliud: ⁊ ꝫ mõ fides dicit argumtũ
nõ apparẽtiũ. dicit q̃ argumẽtuꝫ gñaliter
⁊ non apparẽtia in pñti ꝓterito ⁊ futuro.
ꝑ⁹ qõ certudinẽ facit: ⁊ hoc mõ arguit ꝺ
ꝓteritis pñtib⁹ ⁊ futuris. ⁊ dr̃ argumẽtuꝫ
etiã spãliter scõm q̃ certitudinẽ facit de
veris eternis que nõ apparẽt qõ appebũt

Ad secũduꝫ dõ q̃ fides dr̃ argumentũ
nõ ꝓꝛie ꝫ p sil'itudinẽ. qm̃ sicut p argu⁹
vẽit ad ꝛclusiõis noticiã: ita p fidẽ magis
ac magis illuminantẽ ꝓuenit ad noticiam
eternoꝝ bonoꝝ nõ apparẽtium. ⁊ iste est

Universidad de Deusto
Biblioteca

motus rōnis nō naturalis sed gratuit⁹.
Ad tertiu⁹ iā pat⁹ rn̄sio:qa fides nō dicit rō p modū speculatiōis seu nature. ꝑ dicit rō p modu⁹ affectus ⁊ gr̄e: ⁊ hoc rōne articulo⁹ qui sūt principia fidei p se nota. Cū ipsis enī articulis iuenit cām quare credat eis.s.primā veritatē: vt sic ī aliis scientiis ipsa pncipia credim⁹ ꝓpter se: vt oē totu⁹ maius est sua pte:⁊ h⁹ mōi.ita ꝓpter gr̄am fidei credim⁹ deū esse trinū ⁊ vnū ⁊ alios articulos:et gr̄a fidei est rō q̄ arguit eoru⁹ veritas.ꝑᵐ hoc g̃ fides ē rō ⁊ virt⁹. Ad q̄rtō dō q̄ sic sup̄ dēm ē.Est fides que gr̄a tur ex nāli rōne: ⁊ est fides que gr̄at ex testimonio seu ex scriptura⁹ auctoriate:⁊ est fides que gr̄at ī aīa ex lumīe gr̄e.duobus mōis ꝓmis habet fides certitudinē effect⁹ Efficit enī ex certitudine rōnis uel auctoritatis.⁊ iō ē ex argumēto. Ultimo ꝺo mō ē fides faciēs certitudinē ꝓut dictū ē. Ideo fides est argumētū ⁊ p hoc pt⁹ respōsio ad illā opinionē :qa dicebat fides ē argum̄tū eo q̄ p fidē esset pbatio:nō enī hoc dicitur nisi ꝑᵐ hūc modū q̄ dict⁹ ē. Ad aliā opinionē qua dicebat q̄ fides eēt argumentū rōne ꝓme v̄itatis. Ꝺcedēdu⁹ ē q̄ rōne ꝓme veritatis fides dicit argum̄tū.i.certitudo seu faciēs certitudinē. ꝺ cū obiicit q̄ ꝓma veritas ꝑm ꝺ magis dicit argumētū:⁊ dō est q̄ ꝓma veritas ꝑm q̄ in fide facit argumentū.i.certitudinē de ipsa. Nōndu⁹ tn̄ q̄ q̄rūdā certitudo est ī aīa ꝓpter rei itelligibilis euidētiā:⁊ hec ē certitudo ꝓncipiorum quib⁹ aīa ꝺsentit ꝓpter se:vt oē totu⁹ ma⁹ ē sua pte:⁊ cetā h⁹ mōi.nō ꝓpter ipsi⁹ intellect⁹ īformationē sicut pat⁹ in illo qui ꝓmo audiuisset hoc ꝓncipiū.oē totū maius est sua pte:qa statī ꝺ audito ꝺsentiret ꝓpt rei euidētiā. Quoru⁹dā aūt ē certitudo non ꝓpter rei itelligibilis euidētiā: ꝺ ꝓpter intellect⁹ informatiōe;:ꝑm quē modū est certitudo fidei:sic enī p lumē fidei īformat intellectus vt certitudo sit respectu oīu⁹ credē do⁹:⁊ sicut ex illa pte ī ꝓncipiis rei euidētia est sufficiēs argumētū vt ei ꝺsentiat intellect⁹:ita ex ista pte informatio intellect⁹ p lumē ꝓme v̄itatis ī fide est sufficiēs argu⁹ vt ꝺsentiat intellect⁹ ipsi ꝓme v̄itati ī oīb⁹ credentib⁹. Et p hec pat⁹ declaratio illius opinionis. Ad q̄ntū dō q̄ nō apparētia dicit trib⁹ modis.s. articuli. bona eterna. rōnes credendo⁹. ⁊ respectu isto⁹ trium fides pōt dici argum̄tū.i.certitudo. fides enī est certitudo respectu articulo⁹ ꝓut dēm ē.fides ēt ē certitudo bono⁹ eterno⁹ que mō nō appent q̄ postea appebūt. fides etiā est certitudo oīu⁹ rōnū credēdo⁹. ꝺbi gr̄a.sunt rōnes credendo⁹ valide ⁊ apparentes:vt q̄m deus est ⁊ vn⁹ ⁊ oīpotēs:qō ꝓbi multis rōnib⁹ ꝓbāt: ⁊ sūt rōnes credē dou⁹ nō apparētes ⁊ debiles ꝑm humanā rōnē:vt q̄m x̄ps est incarnat⁹ ⁊ passus: q̄s introducit Anselm⁹ in li°. Cur deus homo ⁊ alii.tn̄ bui⁹ rōnes informate ꝓ fidē infusam a deo p ipsū lumē fidei robur accipiūt vt que videbāt ꝺgruitatis⁊ bōitatis solū esse p lumē fidei videāt necessaria:⁊ ꝺ mō fides est argumētū nō appentiū.faciēs ipa appentia ī pn̄ti:qa rōnes que faciūt ꝓ fide que pn̄⁹ erāt appentes: p fidē fiāt apparentes:⁊ sic est argu⁹ nō appentiū respcū credendo⁹. Un̄ dr̄.z⁹.ad Cor.x°. Arma militie nostre nō sūt carnalia sed potius deo ad destructionē munitiōm:cōsilia destruētes⁊ oēm altitudinē extollentē se aduers⁹ sciam x̄pi:⁊ ī captiuitatē redimentes oēm intellectū in obsequ⁹ x̄pi ibu. Ad vltⁱᵐ iam pat⁹ respōsio. Fides enī que fit ex rōe est respectu rei dubie. fides ꝺo que non fit rōne:ꝺ ex rei euidētia:vel ex informatione intellect⁹ : non est rei dubie imo ꝑm q̄ ē ex euidentia rei est de re credita⁊ apparenti sicut pt⁹ in fide ꝓncipio⁹. Scōm ꝺo q̄ ē ex informatiōe ītellect⁹ est de re credita ꝺ nō appenti quō est fides articulo⁹.⁊ sic patet rn̄sio ad obiecta ◌tra secūdā ptē diffiniti onis. Ad vltimū ꝺo qō querit de ordīe ptiū diffinitiōis dō q̄ ordo ibi attēdit ꝑm dignitatē. vñ q̄uis cognitio ītellect⁹ ꝓr sit origine:q̄ mot⁹ affect⁹.tn̄ dignitate seu electione ꝓr est affect⁹ q̄ mot⁹ ītellectus. ꝑm q̄ dixīguit Aug⁹.Pri⁹ electiōe⁊ p⁹ origine. Pri⁹ origie. vt flos fructu.p⁹ electiōe ut fruct⁹ flōe.ꝑm hūc modū q̄tū ad ordinē originis prius est fidē esse argumētū q̄ eē ſbam spandaꝝ rez.scōm ordinē electiōis ecōuerso ꝑm q̄ ordinat ab aplo. Posset tn̄ dici aliq̄ finis fidei q cōprehēdit eterna:pōt dupliciter ꝺsiderari in spe ⁊ in re. in spe de p̄senti. in re de futuro. Jn prima g̃ pte diffinitiōis insinuat finis ī spe rōne cui⁹ dicit esse fides ſba rez sperādaru⁹.Jn secūda ꝺo pte insinuat finis in re q ꝺsequ rōne cui⁹ dicit argumentū non apparentiū

Sic ergo patet descriptio.

c **Onsequenter** querit de actu fidei quod est credere. ⁊ querūt quatuor. p̄ an credere dicat vniuoce vel equoce. z° qd sit credere ꝑm intentionez gnalem. ȝ° qd sit credere vt est act⁹ fidei formalis qb⁹ est assentire. 4° de actu fidei materiali quo est cognoscere.

Ad primum sic obiicit in li° q̄rto Jo. damsc. Fide oīa humana ⁊ spūalia ꝺsistunt.fide.n agricola incidit tellurē.fide nauta puo lig̃ ꝺmittit aīa⁹ suā.fide ītelligim⁹ ex nō ente ad esse:oīa deducta eē dei ꝓtute : qō sonat ei qō dic aplus ad Heb.xi°. Fide ī elligim⁹ aptata esse seculo ꝓbo dei.oīa ig̃ē dīna ⁊ humana dirigimus fide.sed videt q̄ fides dicat de his non vniuoce ꝺ equoce:sic spes eū dr̄ ꝺ tpalib⁹ vt.i°.ad Cor.9°.Jn spe arat qui arat.⁊ cū dicit de eternis.nā talis spes ꝺgruit bni⁹ fidei.de qua dicit damascen⁹. neq; enī agricola ēcidit tellurē sine fide: ⁊ si hoc quemō sit semel ponit⁹ a damas. naz termīo sel posito nō est vtēdū equoce.

Jtē videt fides ⁊ credē ꝑᵐ q̄ dr̄ de humanis rōnib⁹ vt de principiis ⁊ ocluſiōibus alit accipi q̄; fides ꝑᵐ q̄ dr̄ de credēdis sc⁊ de articulis:maxīe cū p̄ mō fides sit p ꝓbationes:⁊ p bitudinē eoru⁹ que faciūt lucem manifestissimā.z° mō nō.imo nō b⁊ rōnem medii nisi ꝓmā veritatē. Sed ◌tra ꝺ videt qō dic Aug⁹ in li°.8;.q.vbi dicit. Tria sūt gr̄a credibiliū. queda enī credūt ⁊ nō intelligūt vt historie. alia pri⁹ credūt:q; ītelligāt vt articuli.alia pri⁹ intelliguntq; credunt vt vlia.nisi accipiat vniuoce credere: nulla videt diuisio Aug. Jtē q̄rit an credere vniuoce accipiat ꝑm q̄ est act⁹ fidei virtut⁹:⁊ fidei īformis:⁊ videt q̄ nō sicut homo nō dicit vniuoce de hoīe ꝺ⁊ picto:⁊ oculus de eruto ⁊ videre. Jtem querit quātū differt credē cū dr̄ demones credūt.⁊ cū dr̄ de despato q̄ credit.⁊ cum dr̄ de simplici pcōre. ⁊ vtru⁹ accipiat ibi credē affectiue aliq̄ mō: vel tm̄ cognitiue.

Sol⁹ dō q̄ fides vl credere ꝑm q̄ dicit in auctoritate damas. de dīnis ⁊ humanis nisi fide dīna⁊ humana dirigim⁹ nō tenet vniuoce vel equiuoce.vniuoce nō: qa nō ē cōe gen⁹ accipe.equiuoce nō: qa vbicūq; ē credere seu de dīnis seu de humanis ē ad herentia sūme veritatis.⁊ ideo qa fit compatō ad vnū nō accipit equoce.Quare dō est q̄ accipit multiplr ꝑᵐ pri⁹ ⁊ posterius. Jta enī erit de credē sicut de veritate que multiplr dr̄ de veritate creata ⁊ increata. p hec pat⁹ sol⁹ de spe: qa spes sit⁹ de etnis ⁊ tpalib⁹ dicit ꝑᵐ prius⁊ posteri⁹. Sicut.n spei de eternis rn̄det fides de eternis.Jta fidei de tpalib⁹ spes de tpalib⁹. Sodē mō rn̄dendū est ad illud qō obiicit qualiter accipiat fides de rōnib⁹ humanis ⁊ de credibilib⁹ dīnis.dicendū ē q̄ ꝑᵐ pus⁊ posteri⁹ nec obstat q̄ sit adherētia ex hac pte p me diū.ex illa nō: qa licz sit dr̄ia ī modo adherendi.respect⁹ tn̄ ē ad veritatē ꝑᵐ prius ⁊ posteri⁹ dēam. nec est sil⁹ qō obiicit de homine picto ⁊ vero: qa illud ꝑᵐ metaphoraz dicit de fide. vnde nō dic equoce credere de formato ⁊ informi sed analogice: qa credere formate fidei.est veritati amore inhe rendi ī illā tendē. Credere aūt fidei informis est adherere eidē v̄itati: licz amore nō tendat in illā sicut credē fidei formate.

Ad illud qō querit quō differt credere put est hominū q sunt in pcēo ⁊ dānato⁊ ⁊ demonū dō est q̄ non dr̄ vniuoce nec equoce ꝺ ꝑᵐ pri⁹ ⁊ posteri⁹.vñ ad sciendū oīa nōn dū q̄ dixerūt qdā q̄ fides ī gñali sumpta aut est habit⁹ cognitiu⁹ tm̄.aut ita cognitiuus q̄ affectiu⁹. si est cognitiu⁹ tm̄. aut est vniuersalis aut pticularis. si vlis aut faciens aut fact⁹.si faciēs tūc ē vt de ꝓncipiis vt oē totū maius est sua pte.si factus sic est de oclusionib⁹. si ita cognitiu⁹ q̄ affectiu⁹ tunc est affectiu⁹ a quo aut ī qd.si affectiu⁹ a quo:tunc est vt fides demonū que est cu⁹ timore. Jad.z°. Demones credūt ⁊ ◌tremiscunt.Si affect⁹ in qd tūc duplr.aut eni; p modū puentionis in q̄tū ptinet ad viā.aut nō.si nō p modū puētiōis sed citra:tunc est vt eoru⁹ qui sūt in pcēo mortali. tamē a gūt opa de gñe bono⁹: vt elemosynas ⁊ h⁹ mōi si est p modū puētōis in q̄tū ptinet ad viā tūc est fides formata: ⁊ ita fides ⁊ videre accipit de his ꝑm pri⁹ ⁊ posteri⁹ p quosda; gradus.

Deinde queritur qd sit credere gñaliter ꝑm q̄ est habit⁹ gratuiti. Ad qō sic Aug⁹ videtur diffinire quid sit credē.z.ad Cor.ȝ°.sup illō. Nō q̄ sufficiētes

Universidad de Deusto
Biblioteca

simus cogitare aliqd a nobis q̄i ex nob. glo hic attēdāt ⁊ verba ista ppendāt q̄ putāt ex nobis esse fidei ceptuz: ⁊ ex deo ee fidei supplemētū: cōmendāt enī ista gratiā que nō dat ſm aliqua merita: sed efficit oīa bona merita in qd nō q̄ sufficiētes ⁊c. ⁊ ifra q̄q̄ ⁊ ipsum credere nihil aliud est q̄ cum assensione cogitare: sic g̃ credere e cū assensione cogitare. ſ hoc pōt ouenire aliis pncipiis a pmo. s. pncipiis oīuz scīaz. g̃ nō' differt credere put ē nāle ⁊ gtuitū. Forte rnde bit q̄ addēdū ē assentire ppter se: ſ ipsū veruz est de pncipiis ſm q̄ pncipia: ga eis assentit ppter se. si ꝛo dicat q̄ credē sit assentire p̄me ꝛitati ppter se. sic fornicatiōz esse peccatuz mortale: ⁊ fidē esse virtutē: ⁊ penā eternā esse: nō erit creditū. ga nulluz horū est prima veritas. silr ꝑ hoc incarnatio passio ⁊ sil'ia nō creditur. Itē sup eundem locū dicit ī glo. q̄ nullus credit aliqd nisi prius cogitauerit esse credēdū. ſ credē nihil aliud est q̄ cogitare ⁊c. g̃ credēs cogitat aliqd eē credēdū. g̃ quidā mot' necessario p̄cedit motū fidei: ⁊ ille nō pōt esse meritorius cū nāliter p̄m' mot' meritoriꝰ sit fidei: licz aliq̄n aliter ontingat. Itē cuz in credere sint duo. cogitare ⁊ assentire. in q̄ gñe ponet credere. vl' in gñe qō ē cogitare vl' in gñe qō est assentire. Si in gñe qō est assentire. g̃ nō erit demonū fides: qa nō assentiūt veritati eius qō creditur: quia dicit damas. de angelis malis. Soz volūtas est rebellare deo. Si ꝛo ponat ī gñe ei' qō ē cogitare. g̃ fides nō erit habit' motiue potentie ⁊ ita nec virtus. Ad hoc dō q̄ actus declarat p ppriā materiā: vt credē p creditum. Nō g̃ q̄ creditū est cogitabile ens sup̄ rōnē p̄mū cui ppt se dat assensus. Jn hoc q̄ dicit sup̄ rōnē sepat ab his quoz est credulitas ſm rōnē: vt est ī pncipiis scīaz. Jn hoc autez q̄ dr̄ p̄mū sepat ab bi' que sunt creature. Jn b aūt q̄ dicit cui dat assensus ppter se. fit sepatio ab illa cognitione que pōt esse p viā rōnis: de bis q̄ sūt sup̄ rōnē Credere g̃ ē assētire credito p̄ mō ente sup̄ rōnē ppter se. Ad illud aūt q̄ fornicationē esse pccm ⁊ bi' nō sūt credita ſm hāc rōnē infra rñdet cū aget de his que vere sunt articuli ⁊ que nō. Ad illud aūt q̄ q̄rit vtrū cogitare p̄cedat credere. respōdēduz est q̄ semp cogitāe p̄cedit nāliter credere sed non semp actu. ītmo quandoq̄ p̄cedit quādoq̄ comitat. qñz subsequit. ⁊ illud qō p̄cedit tpe nō est ceptū fidei. nisi accipiat de cepto ex̄ sūpto. Q̄ aūt p̄cedat ostēditur p id qō dr̄ in Luc de btā virgine ibi ⁊ cogitabat q̄lis eet ista salutatio. ecce cogitat' p̄cedēs fidē: tandē ꝛsentit. Cū dixit post ba angeli. Ecce ancilla dñi ⁊c. ⁊ nō q̄ ī motibus intellect' rōni cōiūcti. nō solū cogitare est pri' natura q̄ sit assentire: ſ etiā tpe ⁊ est vltima collatio seu termin' collationis simul etiā cū cōsensu. tamē qñq̄ contingit aliter. vel ppter lucē manifestissimā vt ī p se notis: quale est de quolibz affirmatio vel negatio. oē totū maius est sua pte: qb' assētitur q̄ cito accipiūt. qñq̄ ppter solertiam exercitati circa hui'. Nā exercitati ⁊ periti mediū inueniūt. ⁊ in ꝑspecto tpe vel statī videt veritatē. Eodē modo ontingit ī ītellectu fieri: qui nō est rōni oiūcr': vt in eis que sunt fidei p lucē interiorē pīfusaz: per quā satis ī quibusdā absq̄ discussione inclinatur cōsensus in illis est cogitare sil' cum assentire. licz pri' nāliter. ⁊ sic ītelligendū est ꝛbū Aug. s. de ꝓpositate nature ⁊ nō rpis Qñq̄ cogitare ē subsequēs fidez: ⁊ b cogitare est maxime admirariuū: de hoc q̄ gr̄a dei factū est in ipsis qō vix possūt ocipere hinc dic Aug' ī li° de ꝛfessiōib'. Nō sufficiebā cogitāe: ⁊ ꝛsiderare ꝛsiliū dei superedēptōe generis humāi. ⁊ p hoc ptz q̄ nō semp ꝓcedit deliberatio de credēdo. vtz sit credēdū. ⁊ deinde q̄ credat. ſ simul est cogitare ⁊ assentire tpe: ⁊ nō intelligūtur esse ibi duo actus. nisi rōne termī duplicis ⁊ prioz ꝛformat in cōpositiōe velut oppositoꝝ. sequēs ꝛo trāsit ī rē oppositā. s. credē qō cū ita sit. mānifestū est āliter inītiū. s. cogitare bui' a gratia sit gratū faciente: que est fides. ⁊ silr cōsūmatio act' que ē credē

Ad aliud respōdendū est q̄ credere est in gñe ei' qō ē assentire. ⁊ qō obiicit ō dialo. dō q̄ assentire dupliciter accipit. qñz dicit assentire ponere ita esse: ⁊ etiam tenere illud: ⁊ sic nō ouenit diabolo: ga ei' credere est hoc: ſ nō ihoc. aliqn aūt dr̄ assētire ponere ita esse nō trī ī illud tendere: ⁊ sic ouenit diabolo. p hoc patz rūsio ad oīa.

Tertio queritur qd sit credēpur est act' formalis fidei. Ad quod sic Aug'. Credere ī deū est credēdo amare. credendo ī eū ire. credēdo ei adherē: ⁊ mēbris eius īcorpozari. Sed obiicit cum amare sit caritatis. credere aūt in deū sit fidei formate qō ē credēdo amare. g̃ fides formata est caritas qō est falsū. Relinquit igit q̄ credere ī deuz nō est credēdo amare. Item Si quicūq̄ amat tēdit p affectū in id quod amat. g̃ credēdo ī id qō amat tendit. g̃ idē est qō dic credēdo amare ⁊ credēdo in euz ire. Itē Adherere dr̄ esse spei ⁊tutis ſm hoc qō dicit. mihi aūt adherere deo bonuz est. nō g̃ credere in deuz qō est fidei est credendo adherere deo. Itē Incorpatio mē broz xp̄i est vltima vnio aīaz ad deuz. sed vltima vnio est p caritatez. g̃ incorpari est caritas. Ergo credere nō est mēbris dei incorpari. Ad hoc dō q̄ hic describit act' fidei formate p potissimas ꝛditiones. ⁊ cū sint q̄tuoꝛ hic ꝛditiones. due p̄me sūt act' fidei ſm se. due ꝛo vltime sūt ipi' fidei: ſ q̄ oīūgit ipsi spei ⁊ caritati. prima aūt cōditio ē credendo amare. secūda est credendo in eū ire. amare ptinet ad affectū. ire ad effectū. ⁊ ſm hoc distinguit fides formata ab informi. fides enī informis ꝓuat affectione amoris ſm q̄ dr̄. i°. ad Coz. 13°. Si habuero fidē ita ut mōtes trāferā. caritatē aūt nō habeam ⁊c. Priuat etiā effectus debiti opis ſm q̄ dr̄ Jac. 2°. Fides sine opib' mortua est. ideo nō cōuenit ei credēdo amare: p affectū nec credendo in eū ire p effectū. ſ b ouenit ipsi fidei formate. que ē sicut dicit apls ad Hal'. 5°. Opās p dilectionē: ga opās ē ouenit ei credēdo ī eū ire: ga p dilectiōez ouenit ei hec cōditio credēdo amare. Sic g̃ due p̄me ꝛditiones ouenīūt fidei formate ſ' se. tertia ꝛditio est credēdo ei adherere Quarta mēbris ei' incorporari. que due cōditiones ouenīūt fidei inq̄tū cōīūgit spei ⁊ caritati. Inq̄tū ꝛo oīūgit spei vt disponēs ad illā ouenit ei adherere. Verere. n. p̄me veritati habz fides ex se. sed herere seu adherere sicut expectare brītudini habet ex spe. Inq̄tū ꝛo oīūgit caritati sic disponēs illam cōuenit ei credendo incorpari: ſm q̄ dicit hugo de scō vic. ī sentētiis suis. Per fidē mēbra efficimur. p dilectionē vinificamur. p fidē accipim' vnionē. p caritatē accipim' vinificationem. Ad id qō obiicit q̄ amare est caritatis. dō ſm Aug. q̄ amāe dicit cōīter ſm q̄ quelibet virtus diffinit p amorē a btō Aug. ⁊ scōm q̄ amor dr̄ p̄me ꝛitatis ī fide. Amor brītudinis ī spe. amor bonitatis in caritate. alio' dr̄ amor spāliter scōm q̄ dicit q̄ est amor bonitatis vt bonitas: ſ' hoc amare dicit duobus modis gñaliter ⁊ spāliter. dō igit q̄ cuz dicit credere in deū est credēdo amare. amare nō sumit ibi spāliter ſm q̄ est bonitatis in q̄tuz bonitas: ga hoc mō amare est caritat|: ſ dr̄ amare generaliter scōm q̄ est respectu ꝛitatis p̄me inq̄tū bona ⁊ delectabilis ē virtuti rōnali. Ad secūdū dō q̄ in deū ire ē vupliciter p affectū ⁊ effectū. Amare ꝛo deuz ponit ire in deū p affectū ⁊ effectū: ſ nō ponit ire in deū p effectū. ⁊ ideo non supfluit q̄ dicit credēdo in eū ire. Ad vltia duo patet ℟°. ga licz adherē deo ⁊ incorpari cōueniāt spei ⁊ caritati pncipaliť. nihilomī' tamē ouenīūt ipsi fidei ſm q̄ cōīūgit eis.

c **Onsequenter** querit de actu fidei māli. Nam credere dicit formaliter assentire. materialiter cognoscē ſm q̄ dicit hugo. Fides in cognitiōe habz materiā. in affectione ſbam. ⁊ circa hoc quere. p̄ an ī p̄ti sit aliter cogscē deuz q̄i p fidē. z° qd sit cogscere p fidem. 3° qd sit prius credere vel intelligere.

Quantum ergo ad pmuz queritur vtrū sit aliter cognoscere deū in p̄ti q̄i p fidē. Ad quod sic Aug' in li° de videndo deo inter videre ⁊ credere hoc distare dicimus. videnť enī p̄tia. creditť aūt absentia. Presentia aūt intelligim' in b loco dca que p̄sto sunt sensib' seu corpis seu aī. si g̃ ipse deus in p̄senti nō cognoscit nisi ut absens et nō vt p̄ns. Relinqť q̄ non cogscit nisi p fidē. Q̄ aūt nō cogscat nisi vt absens ꝓbat p Amb°. cui' auctoritatē ponit Aug' in li° de videdo deo: deus cū absens putat videt. cū p̄ns ē nō videt. Ergo nō cognoscit nisi vt absens. Coīi. Cognoscit p nāles ratiōez vt habet. i. ad ℟o. Itē cognoscit p donū ītellect'. ⁊ p donū sapie. Cognoscit etiā in raptu sicut cognouit Paul'. 2ª. Coz iz°. Ex his relinqť q̄ aliter cognoscit q̄i p fidē. Solo dō q̄ deus aliter videt ī p̄ti q̄i p fidē. ⁊ ad illud qō obiicit dō q̄ deus dicit abesse duob' modis. vno° qñ non est p̄ns p spēz: ⁊ hoc mō videt p fidē. alio° cuz nō est presens ſm īmēsitatē sue substantie ⁊ virtutis ⁊ b mō est absens ipsi creature

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ hic ꝛ in patria: ga nō ꝓhebēdit īmēsita tē. vtroq; mō intelligit auctoritas Amb⁹. cum absens putat videt.cuz ꝑsens est non videt:ga licz hoc mō non absit ſᵐ rē:abest tamē ſᵐ reputationez. ſᵐ q dicit Aug⁹ ex ponēs verbū Amb⁹ in li⁹.de videndo deo. Cum absens ingt putat videt. nota q nō dic cū absens ē sed cuz absens putat:nusq; enī est absens qui celū ꝛ terrā implet.neq; spaciis intercludit paruis neq; magnis diſ fūdit. vbiq; totus est ꝛ a nullo ꝋtinet loco hoc qui excedēte mēte ītelligit videt deuz etiā cū absens putat.Ex his ḡ patz q cum dicit Aug⁹ q credūt absentia.vocat absēs qō nō ē pñs p spēm. Quādo aūt postea dr̄ q deus nūq; videt nisi absens vez ē.nisi absens vel ſᵐ spēm vel ſᵐ īmensitatē suā.

Queritur postea gd sit cognoscere p fidē. Nā si dicūt absentia credi:presentia videri. cum imaginatio ꝛ memoria sint rerū absentiū:imaginari ꝛ memorari erit credere qō est falsū. ḡ nō est ꝓpa drīa inter videre ꝛ credere:ga vident ꝑsentia credūt absentia. Itē videt q cognoscē p fidē idē sit qō scire. Aug⁹ in li⁹ de videndo deo assumēs illud.iª.Joh.3⁹.Q cū apparuerit siles ei erim⁹. ita dic scire se dic qō nūduz factū fuerat.nec videndo sed credē do cognouerat.ḡ credere est scire.ꝛ cogni⁹ fidei est scia. Itē Aug⁹ in eodē Scia nr̄a cōsistit ex reb⁹ visis ꝛ creditis. Coñ. Triplex est acceptio intellect⁹.opīo.fides.scia. Fides dicit accep⁹ sup opinionē ꝛ ītra sciaz ḡ fides nō est scia vel opīo. Itē est videt p spēm.ꝛ ē videre p speculū in enigma ſᵐ q dr̄.1ª.Cor.13⁹.Uidem⁹ nūc p speculū ī enigmate. tūc aūt facie ad faciē. ſ credere est videre p speclm seu in enigmate.Ergo credere est videre.ḡ nō distat credere ꝛ videre Nō ergo vez dicit Aug⁹.Qui dic videt pūtia credūt absentia. Ad hoc rñdēdū est ſᵐ Aug.in li⁹ de videndo deo vbi dic. nō ga dixi ga absūt a sensib⁹ nostris ea credi sic accipiat vt inter illa deputēter que aliqñ viderim⁹. ꝛ nos vidisse retinem⁹: ceteriq; sum⁹ q̄uis tūc nō presto sint cum recolunt a nobis:neq; enī inter credita ſ intt visa reputantur.videre enim est sensu corporis vel intuitu mentis rem rep̄hendere. credere ꝛo est qō in cōspectu mētis vl corporis nūq; affuisse recolit. ꝛ p hoc patet q cognoscere fidei non est idē qō remisci vel imaginari:ga cū dic aug⁹ q credūt absen⁹ ītelligit absentia que nec sensu corpis nec intuitu mētis cōspiciūt q̄si prius visa .s.c aūt absentia nō sūt de qb⁹ est memoria vl imaginatio. Ad illō qō obiicit q videt idem esse fides qō scīa. dō q sciētia dicit stricte cognitio p cāz ꝛ hoc mō cognitio fi dei nō est scīa. Alio⁹ dicit scīa cognitio rei p intellectū ꝛ hoc mō dr̄ coītersm quē modū dicit aug⁹ que p corp⁹ videt nisi mens adsit que talia nūciata sūt suscipiat nulla possūt scīa ōtineri.Tertio mō dr̄ scia cōmunissime sm q ꝓhebēdit cognitionē p fidē ꝛ cognitionē rei p visionē sm q dic aug⁹ in li. ō videndo deo. Cōstat scīa nr̄a ex reb⁹ visis ꝛ credit:ſ ī his q̄ vidim⁹ vl videm⁹ nos ipi testes sum⁹. In his aūt que credim⁹ aliis testib⁹ mouemur ad fidē:cū eaz reruz q̄s nec videm⁹ nec vidisse nos recolim⁹ vā tur sig̃ ī vocib⁹ vl ī lr̄is vl ī qb⁹cūq; documentis qbus visis nō visa credāt.nō proimmerito scire nos dicim⁹.non solū ea que vidim⁹ vel videm⁹ verū etiā que idoneis testib⁹ vel testimonijs credim⁹. Ad vltimū dō q videre aliqd dicit duob⁹ modis ꝓprie videre.s. aliqd i se:ꝛ īpropḛ videre aliqd ī alio.ꝛ p mō videre nō dr̄ credere. 2° mō dr̄.vñ aug⁹. Si scire nos cōgruenter dicimus illud qō certissimū credimus hīc factū ē ut etiā recte credita. ꝛ si nō adsint sensib⁹ nostris videre mēte dicam⁹. ramē ꝓprie sicut ipse dicit credūt illa que absūt a sensib⁹ nostris.ſ videt idoneū testimoniū qō eis phibet. videt autē illa que ꝑsto sūt vnde ꝛ ꝑsentia noīant uel aī uel corporis sensib⁹. et ponit exemplū ut hāc lucē corpis sensu: ꝛ meā volūtatē sensu aī mei video. Si qs ꝛo mihi indicet voluntatē suā cuius vox mihi pñs est:tamē qa ipsa volūtas quā mihi indicat latet sensū corporis ꝛ aī mei. credo nō video.dūmō nō recipiā vocē ei⁹. p idoneo teste:ga si existimarē mētiri non esset testis idone⁹ ꝛ ideo nō crederem.

Queritur postea vtruz sit p credere q̄ intelligē. an ecōuerso.ꝛ obiicit q sic. Oīs fides ex auditu interiori uel exteriori est.ḡ prius est intelligere qd est qō dr̄ q̄ credere.prius enī est creditū ītelligē q̄ credere. Itē aug⁹ sup illud.2ª.ad Cor. 3⁹.Non q sufficientes sim⁹ ⁊c. null⁹ quippe credit nisi prius cogitauerit esse credēduz sed hec cognitio est intellect⁹. ḡ intellect⁹ semp p̄cedit credē. Contra.Ysa.7⁹.Scōm septuagīta nisi crediderit̄ nō ītelligetis. ꝓptea querit cū fides sit de nō apparētib⁹ nō tamē de incognitis simplr cui⁹mōi cognitio sit in fide ꝛ que sit carentia cognitionis. Itē que est dr̄a illa credēdorum quā dicit Aug⁹: ga quedā nō credim⁹ nisi inteligam⁹. Quedā ꝛo nō intelligim⁹ nisi credam⁹ ⁊c. Solo ad primū dō q est ītellectus vocis vel signi:ꝛ est intellectus rei. Intellectus ꝛo vocis vel signi vl p̄cedit fidē. Intellect⁹ ꝛo rei qui est ex rei ꝑsentia segt fidē sm q dicit hugo de scō vic.q cognitionē habz fides nō que ex pñtia ipaz rerū cōprehēdit:sed illā que ex auditu solo pcipit: ꝛ verboz manifestat sigtiōe ꝛ sm ꝺ patet respōsio ad primū obiectū ꝛ secūd.

Ad qō obiicit in contrariū ei qō querit dō sm aug.ī li⁹ de videndo deo.q est cognitio de re duob⁹ modis. Uno⁹ p ꝓpriū testioniū sicut est in his que videm⁹ sensu corpis ul sensu mētis. Alio⁹ est cognitio de re p testimoniū alteri⁹ sicut est in his que credim⁹. Unde aug⁹ his que videm⁹ nos ipsi testes sum⁹. His ḡ credim⁹ aliis testib⁹ mouemur ad fidē. Dat signa ī vocib⁹ uel litteris uel quibuscūq; documētis: quib⁹ visis nō visa credāt. p mō res ipsa apparet simplr ꝛ cognoscit.2° mō res est nō apparēs sm se nec cognita:ſ apparēs in suo testioniō q a pte cognoscit q̄is ipsa res nō appareat. Ad vltimū dō q gdā sūt articuli ad quos pōt attingere rō p lumē īnatū ut qm̄ de⁹ est.ꝛ vnus est.ꝛ oīpotēs ꝛ hi⁹.ꝛ hec dicūt credi cū intelligāt q̄nis impfecte in pñti.cuz tñ nō ītitit ipsis rōnib⁹ intellect⁹ ſ ꝛitati ꝑ ꝓpter se. Quidā ꝛo sūt ad qs nō attingit intellect⁹ nisi p lumē gr̄e ut q ptinēt ad redēptionē humani generis: vt qm̄ de⁹ ē hō ꝛ hi⁹. ꝛ de his aug⁹ dicit q pri⁹ credūt q̄ intelligāt. Ad maiorē aūt boz euidētiā nota distinctionē aug. quā ponit magister in.3⁹.li⁹.sñia 4.3ª. dis. ꝛ est talis fidē ipsaz dic aug. Uidet gsq; in corde suo esse si credit uel si nō credit:nō sicut corpa que videmus oculis corporeis ꝛ p ipsorum imagines quas memoria tenem⁹ etiā absentia cogitamus.nec sicut ea que nō videm⁹.ꝛ ex his q̄ videm⁹ cogitationē ut cū formamus ꝛ memorie comēdam⁹:nec sicut boīuz aīam cui⁹ ꝛ si nō niderem⁹ ex nostra comittim⁹.ꝛ ex motib⁹ corpis hominū sicut videdo dicimus. Intuemur etiā cogitādo nec sic videtur fides ī corde ī qno est ab eo cui⁹ ē: si eā tenet certissima scīa. Nota ḡ q aug⁹ hic distīguit sex gña visiōis. Primū ē cū videmus rē pñtē.p suā formā corpalē ī materia existētē.ꝛ hec visio dr̄ corpalis. Secūdū genus est cū uidem⁹ rē absentē p imaginez illius retētā ī memoria.s.rei corpalis:ꝛ hec visio dicit imaginaria. Tertiuz gen⁹ est qñ ex his que videm⁹ ea que nō videm⁹ cogitatione formam⁹ qō pōt esse altero istoz modoz uel cū singularib⁹ cognitis p cōse quēs habet cognitio vlis uel cū vno existēte sili alterz simile qō nō ē pñs cogitamus Quart⁹ modus est cognito vno ītelligibili aliud ītelligibile cogitam⁹. uel cū aliquis ex cognitiōe aīe sue alterā aīam cognoscit Quītus modus ē qñ ex actu uel operatiōe sensibili egrediēte a sba insensibili stam ī sensibilē cognoscim⁹ ut cū ex motu corpis cognoscim⁹ aīam. Sextus modus est cū aliquid qō est in mēte actualiter p essentiam suā a mēte cognoscit quō cognoscit mens mea affectiones: ꝛ hoc mō dr̄ q anim⁹ dum credit cognoscit suā fidez.ꝛ isti q̄tuor ultī mōi dicūt visiones ītellectuales. Uñ cum dicit Aug⁹ q visio ītelligibilis ē qñ aliqs videt qō in se ē p suā essentiā:non ē hec rō uel diffinitio uisiōis ītellectual. ſ notifica⁹ ipsius p quādā sui spēm:uel p quoddā eius pticulare.vñ non ualet si sic obiiciat. Ule cognoscit ab intellectu nō uisione corpali nec imaginaria ḡ intellectuali. ſ uisio ītellectualis est qñ id qō uidetur est in aīa sm essentiā ut est cū mēs uidet suas affectiones ḡ ule sm essentiā suā est in aīa. Ad hoc pt̄z rñsio p iā dicta.qm̄ illud nō est rō uisionis intellectualis nec ꝺuertibile cū ipa.sed est quoddā pticulare ipsius uel quidā modus illius uisionis:qm̄ uisio ītellectualis dicit multipliciter sic oñsū est. Numer⁹ aūt p̄dictarū uisionū sic habet qm̄ oīs uisio. aut ē p formā cōcretā.aut p formā abstractam a mā ſ nō abstractā a ꝺditionibus materie. aut per formā utroq; mō abstractam.p mō ē uisio corpalis.2° mō imagīaria.3° mō ītellectualis.ſ hec diuidit qm̄ uisio rei penit⁹ abstracte a mā.aut ē rei uise p se ipaz.aut p aliā rē. Si uise p se ipam ultim⁹ mod⁹ ē.si uise p aliā rez. illud ꝺtingit tripliciter scōm

Universidad de Deusto
Biblioteca

colectionē ſingulariū ad vl'e eſt ꝓma niſio intellectualis.ſcōm collectionē ſil'is ad ſil'e viſio ſecunda.ſ^m collectionem effectus ad cauſam viſio tertia.

p Ostea queritur de obiecto fidei p hūc modū. ꝑ vtrū obiectū fidei ſit falſum aut verū tm. 2° vtrū uerū apparēs. 3° vtrū uez qō eſt ſcitū. 4° vtrū uerū an neceſſariū; an ↄtingens. 5° vtrū cōplexū aut incōplexū 6° vtrū uerū creatū uel increatū.

Circa primum ſic ꝓcedit fides ē certioꝛ bit^o q̄ ſit ſcīa.ſcīa enī eſt eius cui adhe ret intellect^o p mediū. fide ꝛ^o ei^o cui adhe ret ſine medio. Itez Intellectus g dicit principiorum adheret ſine medio:ſ tamen veritati create .fides autem veritati increate.ergo cum ſcīa g eſt bitus minuſ certus ſit tm uerox.fides erit tm verox. Item fides eſt tm articulorū uel eorū que habēt reduci ad articulos.ſ hec oīa vera ſūt.g̃ ꝛc

Itē.Per fidē fit ꝓima aſſimilatio ꝓme veritati.g̃ fides nō ē falſi. Itē.fidei ſuccedit viſio ⁊ nō erit tūc ſub viſiōe niſi qō nūc eſt ſb ſpeculo. ⁊ gcgd ſb ſpeculo ē erit ſb viſione.ſ nihil videbit niſi vez.g̃ ꝛc. Cōtra.ſpei videt ſbeſſe fl'm:ut in illo qui ſperat ſe habiturū vitam eternā ⁊ ita non erit.g̃ ⁊ fidei pari rōne. Itē.Uolito ex caritate pōt ſbeſſe fl'm:ut ↄtingit ī ap'lo qui noluit ire ad hiſpanos ⁊ nō iuit ⁊ inde ut pꝛi^o. Itē Habꝛaā credidit q̄ eſſet imolaturus fil'iū ſuū ⁊ voluit id ipſū:⁊ ſicut meruit volēdo:ita meruit credēdo.volēdo.n. meruit ga ex caritate voluit: eadez rōne ex fide ✠tute credidit. Itē Corneli^o credidit xp̄m eſſe incarnādū ⁊ iā xp̄s erat īcarnat^o g̃ credidit fl'm. Itē Obiicit de eo g credit corp^o xp̄i eſſe qō ab eo ſumit nō tamen eſt ga niſi credēt nō adorꝛet ⁊ ita credit falſū. Itē. Habꝛaā credidit xp̄m eē īcarnandū.ſ dī ℟o.ꝯ.Comēdat aūt de^o caritatem ſuā in nobis.glo.i. fuit ⁊ alius modus deo poſſibilis.ſ null^o miſerie noſtre ſanāde ꝓuenientioꝛ.Cōtingat g̃ q̄ xp̄s nō īcarneꝯ ſi g̃ habꝛaā credidit ip̄m īcarnādū:nec xp̄s incarnat^o eſt nec īcarnabit.fidei g̃ habꝛae ſbfuit fl'm. Ad hoc dō q̄ fides non ē niſi de vero.⁊ rō hui^o eſt ex ꝓte ītellect^o q̄ q̄tū in ſe eſt rect^o eſt.⁊ tūc maxime cū ē in ꝓmā veritatē ad quā natus eſt.ſ hoc nō pōt niſi ſuſtentet ⁊ firmet aliqno lumīe deſup veniente quod gdez eſt fides ab ipſa luce pꝛime veritatis:⁊ quia lumē pꝛime veritatis non poteſt ſubeſſe falſitas. ideo fides non poteſt eſſe niſi ō vero. Ad illud qō obiicit ō ſpe dō q̄ motu ſpei non ſperat aliqs ſe habituꝝ vitā eternā niſi ſm exigentiaz meritoꝝ ⁊ pſeuerētiam. ⁊ ita ſpei virtuti nūq̄ ſbeſt fl'm:q enī aliter ſperat ſe bituꝝ vitā eternā pſumit ⁊ nō ſperat ſpe ✠tute

Ad aliud dō q̄ nō eſt ſil'e de caritate ⁊ fide:ga caritas nō reſpicit rōnē veri ⁊ fl'i ſed boni ⁊ mali.⁊ pōt eſſe caritas circa bonū qō nō eſt volēdo illud.cū.n.dicit bonū eſt apl'm ire ad hyſpanos.nō ſeqt: ga ſi bonū:eſt ⁊ verū eſt.ga hoc verbū eſt nō ē ibi copula pn̄tialitatis ſ tm enūciatiōis:ℓ eſt dicere nō copulat actu ⁊ ſimpl'r ſed bitu⁊ ↄditionaliter:vt cū dicit paſca ē pulcherꝛi mū tēp^o.oīs homo timet ī mari. Ad aliud dō q̄ habꝛaā ſicut voluit imolare filiū ita credidit ſe imolatuꝝ: illud enī credere ſiē dicēt nō fuit mor^o fidei ſ li.ar.cū ñ ſit mor^o fidei niſi circa articulos:⁊ circa ea que ad articulos poſſūt reduci. Ad q̄rtū ſoluit diſtinguēdo tria tpa.ſ.tps ante īcarnatiōz ⁊ tps poſt īcarnationē.⁊ tps incarnatiōis.

In tpe ante incarnationē diſtāre ſimpl'r oportebat credere xp̄m incarnādum. p tpe ꝛ^o p^o īcarnationē diſtāte:p̄dicatiōe ap'lorū diuulgata:⁊ ſm̄ oē firmato a deo:p ſequēa ſigna oportebat ſimpliciter credere ipſuꝝ incarnatū. ſ tpe medio ſpūales viri quorū erat ſignare tpa ſ^m dca ꝓphaꝝ non credebant ſimpl'r ipſū eē īcarnāduꝝ:ſ ſi nō erat incarnat^o:vnde arguit Judei p Jere. 8°. qui nō ↄſideraverūt tps. vñ dic. Milu^o in celo cognouit tps ſuū ꝛc.popul^o aūt me^o nō cognouit iudiciū dñi. Ad illud qō obiicitur de hoſtia dī q̄ nō debet gs ſimplicit credere ſb illa forma eē corp^o xp̄i:ſed ſb cōditione.ſ.ſi facta ſunt ea que exigūt ſm formā traditā a xp̄o ⁊ ab eccl'ia. Ad vltimum qō obiicit de habꝛaā dicūt gdā q̄ ipſe credidit incarnationē: ⁊ nō xp̄m īcarnandū.

Sed ↄtra.i^a.ad Cor.ſup illud. Dēs eādē eſcā ꝛc.glo.In ſignis itaq̄ diuerſis eadem ē fides tpa opa variata ſūt:fides nō.ga illi xp̄m vēturꝝ paſſuꝝ credidert.nos āt venīſſe ⁊ paſſū eſſe. Aliter dicūt alii q̄ mot^o habꝛae habebat duas btītudines vnā ad habitū fidei que eſt cā eius:⁊ ſ^m hāc habitudinē dicūt nō cē dependēs de futuro cū ℔eat ſecū ſuā cāz. Aliā aūt hēbat ad ſuā māz.ſ.ad creditū qō nō habet determinatam veritatē.vñ motus fidei licet eſſet ī illud nō tamē neceſſario erat in illud. Alii aliē dicūt q̄ licet xp̄s nō incarnareꝯ tñ habꝛaaz credendo xp̄m incarnādū eſſe nō credidit falſū ſ verū. Nō enī ſequit ſi xp̄s eſt incarnandus:incarnabit: nec ſequit ſi nō incarnabit nō eſt incarnādus.ſicut nō ſequitur ſi ante xp̄s ē futur^o:erit.neq̄ ſi ñō erit:non eſt futur^o. De mltis enī dicit q̄ futura ſūt ⁊ vere:que tamē nō erūt.cū enī dī.hoc ē futuꝝ:nō eſt ſenſus: hoc erit.ſed ſenſus ē hoc ordinatū eſt eſſe in rez nā:ſeu q̄ hoc erit ē ordinatiōis exit^o in eſſe. Cū ꝛ^o dī ℔ futuꝝ eſt fit enūciatio de ordinatiōe exit^o vl' euētus:nō de exitu ordinatiōis. ⁊ cū dicit hoc erit:fit enūciatio de exitu ordinatiōis:non de ordine exitus.Eſt aūt duplex ordinatio neceſſitatis naturalis:⁊ ē ordinatio ↄgruitatis ſeu ꝓuenientie.vnde q̄ſi ꝙa.dixit de ezechia q̄ eſſet moriturus:nō dixit fl'm.ga nō dixit hoc de exitu ordinatōis:ſed de ordinatione exit^o:ga in nāli ordinatione ita ordinatū erat q̄ ezechias morezet: ⁊ q̄ nō fuerit mort^o fuit a ſūma cā que nō mutauit ordinationē ſ poti^o exitū ordinis.Eodē mō cū dī xp̄s nō eſt īcarnādus:nō idē valz ac ſi diceret xp̄s incarnabit:q̄ enī xp̄s īcarnareꝯ fuit ordinatio cōgruitatis ſeu cōuenientie.tale enī peccatū.ſ.ꝓmi parētis talē regrēbat medicinā:vt ſicut mors p feminā vita p feminā.ſicut mors p lignū:vita per lignū. ſicut ad imaginē dei formati:ita ad eius imaginē reformati ⁊ hi^o.multa ponit Anſel^o in li° cur de^o hō.⁊ hec ē ꝓuenientia de q̄ logt Aug^o in p̄dicta auctoritate.Nullus modus ſanāde nre miſerie cōueniētioꝛ Qui g̃ dic xp̄m īcarnādū nihil aliud dicit q̄ ordinatiōez ↄgruitatis qua xp̄s incarnareꝯ:⁊ hoc ſemp verū eſt etiā ſi xp̄s nō īcarnareꝯ.⁊ hoc ē qō credidit habꝛaā ⁊ ita ſp verū eſt ⁊ hoc eſt articulus. Si aūt quereꝝ nōne credidit q̄ xp̄s īcarnabit ⁊ ita falſuꝝ q̄ id eſt exitus ordinatiōis nō ordinatio:⁊ hoc nō ē articul^o ſimpl'r:ſed incarnabit ſ^m q̄ dicūt ꝓphete.

Queritur poſtea vtruꝝ fides ſit de apparētib^o ſiue de viſis ⁊ videtur q̄ ſic ꝙ ℔ petr^o videbat xp̄m pati:⁊ tñ idē credebat.g̃ fides eſt de viſis. Sed ad ℔ rñ detur q̄ fides virt^o nō dicit eſſe in petro ex eo q̄ videbat hoīez pati. ſ ex hoc q̄ credebat deū eſſe qui patiebat. Preterea ℔ queritur vtrū viſio fidē enacuet. Ad qō ſic Joh.14°.Uado vobis pare locū ibi dic glo aug.eat dñs ⁊ paret locū.eat ne videaꝯ.lateat ut credaꝯ. tūc enī loc^o paraꝯ ſi fide inuaꝯ.credaꝯ deſideret ut deſiderat^o habeaꝯ Deſideriū dilectōis ꝓpatio mālioꝛis. ex hoc arguit ſi oportet q̄ deus lateat ut credaꝯ. g̃ ipſa viſio enacuat credulitatē. Ergo cuz petr^o videret xp̄m pati nō habebat fidem paſſionis. Itē ſicut ſcīa euacuat opiniōz cū aduenit:ita enacuabit fidez:ga ſcia ē cognitio pfecta.cū aūt venerit qō pfectū eſt euacuabit qō ex ꝓte eſt.g̃ cū btā ✠go habuerit ſcīaz q̄ ↄcepit ſine virili ſemīe Jn btā virgine enacuabat fides ill^o articuli ↄceptus de ſpū ſcō. g̃ nec ī btā ✠gine nec ī petro fuit fides oīz articuloꝝ. Itē cū viſio glorie euacuet fidē.paulus aūt rapt^o ē uſq̄ ad viſionē glorie:ga vſq̄ ad tertiū celū. ℔ eſt uſq̄ ad tertiū gen^o viſiōis qua vident res p ſui p̄ſentiaz ſicut dic aug^o.g̃ in paulo enacuabat fides. Relinq̄t igit q̄ fides nō cōpatit ſecū viſionē ſenſibilē nec ītellectualē nec ſcīam. Coñ. Cognitio ītellectiua de aliquo nō euacuat ſenſitiuā cognitiōez q̄uis ſit certioꝛ cognitō:nec ecōuerſo.ergo nec cognitio fidei euacuabit cognitionem ſenſibilē q̄uis ſit certioꝛ nec ecōuerſo.g̃ petrus poterat ſil'e xp̄m videre pati p ſenſū ⁊ credere p ītellectū. Item aliqs ſciēs ſcīa demōſtratiua eclypſim ſolis ſi poſtea ſciat ſciētia ſenſitiua vel exꝑimētali idē:nō euacuaf ſcīa hec p illā nec ecōuerſo.imo magiſ vna pficit ab alia.g̃ ſcīa cētioꝛ nō euacuat min^o certā de re eadē.g̃ mlto fortiꝯ nec ſcīa exꝑimētalis de ↄceptu filii dei euacuabit fidē in btā ✠gine. Itē ſcīa ꝑpe qd de re nō euacuat ſciam ga q̄uis illuminoſioꝛ ſit illa g̃ nec viſio rapt^o pauli : q̄uis illuminoſioꝛ ſcit euacuabit viſionē fidei in paulo. Itē ſi aer illuminet lumīe ignis ⁊ poſtea adueniat lumē ſolis adhūc tamē remaneat lumē ignis.licz nō appareat.g̃ cū oīs ſcia ⁊ cog' ſit p aliquā lucem interioꝛē ſil'e rōne maioꝛ cognitio nō euacuabit minoꝛē q̄tū ad ſbaz ſicut nec luminoſitas. Preterea queritur c^o mōi cognitiōez euacuet fides ⁊ a c^o modi

Universidad de Deusto
Biblioteca

cognitione euacuet. Solo ad hoc vltimū est vō q̄ quedā cognitiones sūt que ptinēt ad diuersas vires. Quedā ro sūt que ptinēt ad eādē vī. Ubi sūt cognitiones ptinentes ad diuersas vires indistincte vna non euacuat alterā. vnde nec cognitio intellectiua euacuat sensitiuaz: pari rone nec cognitio fidei que ptinet ad intellectū in petro euacuat cognitiōz ſ̄ visū vl' ecouerso. vbi ḡ sūt cognitiones ptinētes ad eandē vī distī guendū ē: aut sūt coordinate aut nō sūt coordinate. Si aūt nō sūt coordīate ſ̄ sūt ſm diuersas vias. vna nō euacuat aliam q̄uis vna sit certioz alia. ⁊ hec ē rō q̄re scīa speculatiua nō euacuat scīaz exp̄imēti. vl' scīa ꝓpter qđ scīam. Quia q̄uis sint cognitiones eiusdē gñis ⁊ ptinētes ad eādē vī. ſ. itelle ctuaz. Sili'r fortioꝛi rone nec scīa expiētie ve cōceptione seu semīe euacuabat fidē ve eodē in btā v̄gine. nec visio ī raptu pauli euacuabat fidē ī ipo: cū ī btā virgīe cogni tio que est p expientiam: ⁊ cognitio que est fidei nō sint coordinate vt vna sit ad aliā Sil'r ī paulo. Ubi ro cognitiones coordinate sūt vt vna sit ad aliā ordinata sic terminus ⁊ ea que sūt ad t̄minū. Et ea que sūt ad terminū ꝓpinquiꝰ: ⁊ ea que sūt ad terminū remotius vna euacuat aliā. ſ. illa que ē terminus: illam que ē ad illū terminuz. ⁊ illa que est ad terminū ꝓpinquiꝰ: illā que est ad terminū remotiꝰ. tm ī hoc ē vra q̄ vbi sūt cognitiones coordinate vt terminꝰ: ⁊ ea que sūt ad terminū. Illa que est terminꝰ simpl'r euacuat illā que est ad terminū. v̄bi gratia scīa ⁊ opinio ordināt. sed scīa ē terminus. opinio ro ad terminū. Opinio enī ordinat ad scīam sicut ad suū terminū ī via. Ideo adueniēte scīa ve aliq̄no simpl'r euacuatur opinio ve illo. Sil'r visio est terminus: fides ro ē ad terminū. Est enī fides ad visionez que est terminꝰ in patria. Ideo adueniente visione euacuat fides uisiōe gloie. Ubi ro sūt visiones coordinate ad terminū ꝓpī quiꝰ ⁊ ad t̄minū remotiꝰ. Illa q̄ ē ad t̄minū ꝓpīquiꝰ euacuat illā que est ad terminū re motiꝰ: nō simplicit sed ſ̄ gd. v̄bi gra. in fi ve formata ⁊ ī formi. fides enī formata ē ad t̄minū visiōis. ſ. glorie ꝓpinquiꝰ. fides ro ī formis remotius: ⁊ adueniēte fide formata que ē ꝓpingoꝛ euacuat fides informis: que est remotioꝛ ſ̄ modū nō ſm ſ̄am: ſ̄ quid ⁊ non simpliciter sicut patet ex supꝝ dictis in precedenti.

Postea queritur vtruz scituz potest eē ſ̄m fidei. ⁊ videt q̄ sic: ga petrꝰ tpe passionis videbat eū pati ocul' corpeis ḡ scīa sensitīa sciebat istū pati ⁊ idē crede bat. ḡ idē erat scitū ⁊ creditū. Itē petrꝰ scit qm̄ si ibus patit' iste patit' demōstrato xpo qui ē filius dei: ſ petrꝰ scit ī ſm pati. ḡ scit ipm pati. Preterea credit istū pati: qm̄ credit filiū dei pati: ⁊ iste est filiꝰ dei. ḡ cre dit istū pati: ⁊ ita idē scit ⁊ credit. Sil'r sic hic petrꝰ ⁊ iacobꝰ ⁊ xp̄s ⁊ iste bō ē certifica tus q̄ aliqs ō istis est xp̄s filiꝰ dei: ſ nescit quis. demōstrato xpo: ꝓpōit' ei hec ꝓpositō iste homo est xp̄s filiꝰ dei. cōstat q̄ non pōt rn̄dere verū est uel flm est: ga nescit vtruz demōstret ei dei filiꝰ an nō. Rn̄debit ḡ p ba. Inde sic. iste rn̄det ꝓba ad istam ꝓpositionē ⁊ ſ̄ scīam. ḡ dubitat illam eē verā ḡ ipe dubitat eiꝰ victuz. ⁊ ita ipse dubitat istū hominē eē verū dei filiū. ſ ipse idē credit: ga ipe ē fidelis. ḡ idē est creditū ⁊ dubi tatū ab isto. ḡ eadē rone poterit ide; eē scī tum ⁊ creditū. Itē posito q̄ aliqs pbus habeat scīaz dei p nāles rones. sicut dicit Ro. ꝑ. Inuisibilia dei ꝛc. ⁊ pmodū recipiat illuminationē fidei a deo. Cōstat q̄ nō oblī uiscit rones quas pri' sciebat: ſ pri' sciebat p rones deū esse. ḡ ⁊ nūc scit. ḡ idē scitū ⁊ creditū. Itē sicut dic tulliꝰ. Uox omniū ē vox nature. ſ deū esse ē vox oīuz. ḡ deuz eē naturaliter ē scitū ab oībꝰ: ⁊ est creditum per fidem: quia est articulꝰ fidei. ḡ idez est scitū ⁊ creditū. Coīi. Supueniēte maioꝛi lumīe cessat minꝰ lumē q̄tū ad actū suū: sic patet in lumīe solis respectu lumīs lune ⁊ stellaꝝ. ḡ multo magis adueniēte lumīe sol' institicie p gr̄am fidei ī aīa hoīs: cessabit lu men rōnis nālis seu scīe. ḡ nō poterit idez esse scitū ⁊ creditū. Itē per fidē assentit homo ꝓme v̄itati ꝓpter se ⁊ sup oī a. ḡ non assentit ꝓpter rones humanas. ḡ rones nō faciūt cognosci ꝓmā v̄itatē ubi est fides. ḡ nō est possibile idē esse scitū ⁊ creditū.
Itē si ego viligo deū ꝓpter tpalia: aduenī ente caritate cessat illa vilectio: ḡ a simili. Si ego cog̃sco deūesse p nāles rones: aduēi ente fide cessabit illa cognitio. Ad ꝟ di xerūt qđ q̄ cognitio dei multiplex ē. est. n cognitio īnata ⁊ est cognitio superaddita Cognitio īnata est naturalis. superaddita accidētalis. Innata seu nāl' cognitō dupl'r est ī hoīe ante pcm̄ ut ī adā erat cognitio ſ̄ quā apte cognoscebat deū ī creaturis. Post peccatuz vt in nobis qui p speculum ⁊ enigmate deū videmꝰ: ⁊ assignāt drām inter cognitionē hāc ⁊ illā qualis est iter suppositionē ⁊ dignitatē. dignitas enī nō indiget aliqua pbatione uel psuasiōe: sicut est hoc ꝓncipiū. oē totuz maiꝰ est sua pte in geometria. Suppositio ro indiget ad minꝰ leui psuasione: sic ista ꝓpositō ī geometria a pūcto vsq̄ ad pūctuz rectā lineā ducē. sic dicūt differre cognitionē de deo innatā in homine ante pcm̄ ⁊ pꝰ. Cognitio autē sup addita aīe est tribus modis. Est enīz cogni tio que acgrit̄ p naturales rones: qualez ha buerūt pbi. ⁊ est cognitio que initiꝫ testio niis scripturaꝝ vel miraculoꝝ: sicut dicūt esse ī fide īformi. Et cognitō que ē p illumi nationē a deo que īnitiꝫ ꝓme v̄itati tēdēs in illā: ⁊ hec est fidei formate. nō est ḡ incō ueniēs q̄ idē sit scitū cognitōe īnata: ⁊ cre ditū cognitiōe supaddita. ſ icōueniēs eēt q̄ idē esset scitū ⁊ creditū cognitiōe īnata vel supaddita. Quia in eodē gñe cognitio cētioꝛ euacuat minꝰ certā. Alii dixerūt al'r q̄ cū fides sit de nō apparētibꝰ. Impossibile est idē enūciabile scitū esse ⁊ creditū. Et ad illud qđ de petro obiicit dicūt q̄ ꝟ est fl'a. petrꝰ scit istū pati ō dco. imo tm̄ credit qm̄ dicūt q̄ ꝟ ꝓnomē iste positū ſ̄stātiue psonale est: ⁊ idē est ac si diceret petrꝰ scit hāc psonā pati. sed bn̄ cōcedūt eā ſ̄ q̄ in telligit vere. Ad aliud obiectū dicūt q̄ hec est falsa. petrus scit q̄ si ibus patit' iste patit': qm̄ petrꝰ sit añcedēs sed nō scit cōse quēs. ⁊ ideo nescit illud. qm̄ si hoc ꝓnomen iste tēret ſ̄stātiue fl'a ē: qm̄ ſ̄ ꝟ ē psonale. sī adiectiue vera est: ⁊ ſ̄ hoc dicūt q̄ nō va ler ista argumētatio. petrꝰ scit istū hominē pati. ḡ scit istū pati. Ad vltimo obiectuz dicūt q̄ iste dubitat hāc ꝓpositōz eē verā ⁊ dictū eius esse veruz: nō tamē dubitat ꝟ dictū: qm̄ nescit q̄ hoc sit dictū eius: qm̄ ne scit signtionē. nescit enī vtrū demōstratur dei filius vel nō. sicut aliqs bn̄ rndet ꝓba ad istā ꝓpositionē. marcꝰ est tulliꝰ. ignoꝛās vtꝝ illa noīa sint noīa eiusdē an diuersoꝝ ⁊ tamē nō dubitat dictū hui' ꝓpositionis. Si q̄ hec solutio nulla sit ꝓbatur multipl'r sic ꝑ. petrꝰ videt istū demōstrato xpo: ⁊ vi det ei' passionē. ḡ videt hoc totū xp̄m pati ⁊ ita scit ꝟ totuz. ḡ scit ꝟ eēntiale xp̄m pa ti. Preterea cū dicit. petrꝰ scit istuz pati. ꝟ p nomē iste aut significat aliquā formā circa suū suppositū. aut nullā. si aliquā aut dīnā aut būanā. Non ē rō q̄re potiꝰ dīnā q̄ būa nā uel ecouerso. ſ ostat q̄ nō sig̃t utrāq;. ḡ nullā: maxīe cuz sit ꝓnomē ſ̄az mere signs Ex hoc sequit q̄ hec ē vera. petrꝰ scit istuz pati: ex quo non sig̃t ibi aliq̄ forma dei.
Itē petrꝰ scit si chimera patit': ⁊ ipsa patit' Itē scit si brunellꝰ patit': ⁊ ipse patit'. ⁊ sic de oībꝰ aliis. ḡ pari rone scit q̄ si ibs patit' ipe patit': qđ tamē ipi negāt. Propter ꝟ dicūt alii q̄ ista solutō nō valet: ⁊ dicūt q̄ in hoc casu idē est scitū ⁊ credituz. ⁊ dicūt q̄ petrꝰ scit istū pati demōstrato xpo: seu in telligit ō dco seu ō re: ⁊ credat idē. Sz ſ̄ aliā apꝓbēsionē credit: ſ̄ aliā scit. Qm̄ ſm q̄ apprehēdit istuz sub formis visibilibus scit istuz pati. ſ̄ q̄ apꝓbēdit ipm̄ ſ̄ forma dīna credit ipm̄ pati. sic solet dici de illo q̄ interfecit patrē platonis ⁊ aufugit: ſ post multū tps rediit ira aliqt q̄ plato nō coḡ uit eum: ⁊ adeptꝰ est familiaritatē platonis ſ̄ hoc vez est q̄ plato odit ⁊ diligit istuz ſ̄ ſ̄ diuersas apꝓbēsiones: qm̄ ſ̄ q̄ apꝓben dit eū in statu in quo est: diligit istū. Sz ſm q̄ apꝓbendit eū ſ̄ imaginatiōe in q̄ vidit eū qm̄ interfecit patrē sic odit eū: ⁊ ita eun dē odit ⁊ diligit ſm diuersas apꝓbēsiones. Eodē mō idē scit ⁊ credit. hec opinio ocor dat cū prima. illa tm̄ opinio fl'a est ī hoc q̄ dic q̄ fides informis īnitiꝫ auctoritati scri pture ⁊ miraculis. Quia sic ostensū est supꝝ qōne de fide informi. fides informis īnitiꝫ ꝓme v̄itati ꝓpter se ei assentiēdo q̄tuis nō moneat ī illā. q̄tuz ro ad cetera vtrū bēat veritatē patz ex ca° ꝓcedēti. Dicēdum ḡ pleni' q̄ nō ē icōueniēs idē eē scitū ⁊ credi tū: ſ̄ aliū ⁊ aliū modū: nec idē creditū esse ⁊ sensatū ſ̄ aliū ⁊ aliū modū: sicut nō est icōueniēs q̄ idē sit sensatū ⁊ itellectū ſ̄ modū aliuz ⁊ aliū. vñ petrꝰ idē sentit vidē do ⁊ credēdo ſ̄ modū aliū ⁊ alium: qa pso na xp̄i ꝯsiderata ī forma hoīs videbat: sed ſ̄ formā dīnā credebat. Idē ḡ videbatur ⁊ credebat: ſ mō alio ⁊ alio. Sil'r in pbo ve niente ad fidē idē ē scitū ⁊ creditū. ſ scitū p cōpationē ad rōnē: creditū p cōpationez ad ꝓmā v̄itatē cui initiꝫ ꝓpter ipaz. Scitū est q̄tū ad speculatiōz ſ creditū q̄tū ad ꝟ q̄ initiꝫ ꝓme v̄itati. Ad illud ro quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

obiicit de adnētu maioris lumis:7 ad illō
qō 2° obiicit q̄ p fidez assentit bō ꝓme ve
ritati ꝓpter se ptz ℟° ex ꝓdictis. Ad vl
timū ẋo qō obbiicit de dilectone ꝓpter tē
poralia dō q̄ hec dictio ꝓpter pōt notare
cām motiuā nō finalē.7 ꝫ mō flm ē q̄ vile
ctio dei ꝓpter tpalia cesset adueniēte cari°
cū ipa sint cā motiua p modū icitāti ad di
lectionē dei. Eodē mō rōnes naturales sūt
causa motiua in habente fidem per modū
incitantis ad assentiēdū ꝓme ẋitati ꝓpter
se:nō tn cū imissiōe ad illas. uel pōt notare
cām finalē.7 hoc mō verū ē q̄ adueniente
caritate cessat dilectio dei ꝓpter tpalia. ita
etiā adueniēte fide cessat cognitio dei ꝓpē
rōnes nāles: ga nō ostituit ī illis finis. ces
sat ḡ inq̄tū ostituebat in illis finis.

Consequenter querit vtz obectuz fi
dei sit verū necessariū vel vez contingēs

Ad qō sic Aug⁹ dicit q̄ ali⁹ fuit modus
nr̄e liberatiōis deo possibil. ḡ aliter potuit
otingere 7 ita otingens. Con. Videt q̄
vez necessariū sit obiectum fidei:ga dicit
Aug⁹ q̄ null⁹ ali⁹ mod⁹ nr̄e miserie sanan
de fuit ocueniētior. ḡ xp̄m eē icarnādū fuit
ordiatissimū ſ⁹ sūma sapiaz. ſ sūma sapia
7 sūma potētia cū sit ordinata:nō pōt facē
nisi ordinatissimū. q̄re cū hoc sit ordiatiſſi
mū nō poterat aliud facere. Itē de eisdē
est cognitio fidei de quib⁹ ē cognitio p̄rie.
Sz cognitio patrie nō ē de vero otīgēti: ſ
de necessario. ḡ nec fides. Solo dō q̄ aliō
est iudiciū de hoc:xp̄m eē incarnādū ſ⁹ q̄
accipit ꝓ hoc:ordinatū est q̄ xp̄s icarnabit.
Et aliud flm q̄ ꝓ hoc:xp̄s icarnabit. Nā pri
mū ē necessariū. de secūdo autē oñdet qua
liter otīgēs sit ſ⁹ qd.7 necessariū ſ⁹ quid
7 ita fides semp est de necessario flm quid
uel de necessario simpliciter. Nō enī fides
respicit illud ex pte otingētie quā hz. Nō
ḡ q̄ necessariū opponit ipossibili7 diuersi
ficat ſ⁹ q̄ diuersificat impossibile. Impos
sibile aūt 7 possibile respicit potētiā. poten
tia autē dicit uel potētia ꝑma simpliciter
uel potētia ordinata. quocūq̄ autē mō acci
piat potētia:necessariū est xp̄m eē icarnan
dū ſ⁹ q̄ hoc accipit ꝓ hoc ordinatuz est q̄
xp̄s incarnabit. Sed si accipiat ꝓ hoc: xp̄s
incarnabit. distinguēdū est. ſ. q̄ duplicem
habet cōpationē. vnā ad res.7 ſ⁹ hoc habz
otingētiā. alterā ad potētiā ordinatam.7
ſ⁹ hoc hābet necessitatē:7 nō valet illa ar
gumētatio. Ei⁹ oppositū est possibile deo.
ḡ ipm est otingēs:ga hoc nō sussicit. Debz
enī addi 7 habet otīgentiā ī sbo seu ī mā.
uel nō est otrariū potētie ordinate. Itez
habet otīgentiā ī sbo: ponitur ꝓpter illud
ejecbiā esse morituz. Nā licz eius oppositū
eēt possibile deo ut patuit:tn ipsuz nō fuit
otingens: quia hoc habebat necessitatē in
sbo uel ī mā q̄tū ad cursū nature. Q nō sit
otrariū potentie ordīate. dico ꝓpter illud
xp̄m nō esse icarnādū seu xp̄s icarnabitur.
Et nota q̄ non logmur hic de ordinatione
dīna: vt dicamus q̄ ordinatiōe dīna ordī
natū ē q̄ xp̄s icarnabit. 7 deinde q̄ possit
cōtingē q̄ xp̄s nō icarnaret:ga hoc nō erit
vez cū illo:ſ logmur de ordinatione que ē
ſ⁹ rei exigētiā: de qua leo papa in quadam
omel de pasca. Potētia filii dei que eadē ē
que ē patris: potuisset gen⁹ humanū alio⁹
a dīatu diaboli eruē nisi negocio cōgruēt
ut p qō vicerat diabolus vinceretur.

Queritur post ea vtruz obiec
tuz fidei sit cōplexū uel icōplexū. videtur
q̄ de cōplexo:ga dicit Aug⁹ sup illud. i. ad
Cor. x°. Oēs eundē potū spūalē biberūt ꝛc.
estendit iustis diuersoz tēpoz eandē eē fi
dez. Illi crediderūt xp̄m esse venturuz. nos
autē xp̄m venisse. Itē si eēt de icōplexo suf
ficeret credere sine tpis determiatione in
carnationū. Sūt. n. quidā iudei q̄ credunt
q̄ messias erit filius dei: sed non credunt
eū venisse. Si ḡ intelligat ꝓter tpis deter
minationē: conueniūt nobiscū in fide.7 ita
essent fideles qō est flm. Itē Petr⁹ miss⁹
est ad corneliuz vt determiaret ei tps ẋbi
icarnati. p qō patz q̄ nō sufficit credere sn̄
determinatiōe tpis. Itē scīa non ē de cō
plexo. ḡ nec fides. Itē dicit Aug⁹. z³. ad
Cor. 3°. sup illud. Nō q̄ sufficientes sum⁹ ꝛc.
Credere est cogitare cū assensiōe. sed cogi
tare est ꝺferre vnū alteri. ꝺsētire ẋo snīaz
sup illud inferre.7 hoc nō fit sup icōplexū
ḡ ꝛc. Itē si fides eēt ꝺ icōplexo sic mors
xp̄i esset articul⁹. Jn sic. mors xp̄i ē articul⁹.
ḡ mors xp̄i est. qm̄ fides nō est nisi de veris
7 oē verū est ens:7 econuerso. ḡ si mors xp̄i
est articulus: mors xp̄i est:7 ecōuerso. qō est
falsū. patet ḡ q̄ nō ē fides de icōplexo.
Cōtra. Aug⁹ sup illud. z³. ad Cor. 4°. Habē
tes sp̄m fidei. glo. tpa variata sunt. ſ fides
variata nō est. sed fides nō ꝓ habitu ibi
accipit imo ꝓ articulo:7 cōstat q̄ enuncia
bilia variata sūt flm tps. ḡ enūciabilia non
sūt articuli:cū fides nō sit variata: vel īdi
recte ocludat. si fides est enūciabilia fides
est variata. Itē in symbolo nō ponūtur
enūciabilia sed enumerāt ibi articuli. ḡ ar
ticuli nō sūt enūciabilia. Itē fides ē sup
rōnē: ga est in ītelligentia. sed intelligētia
ē p modū icōplexiōis ī accipiēdo. ḡ 7 fides

Itē cōplexio fūdat sup cōpositionē. q̄dā
aūt sūt in quibus non est vera compositio:
ut est deū esse vnū in essentia:7 trinū in p
sonis. Sed de his est vera cognitio fidei in
via:7 nō p modū cōplexiōis. ḡ p modū icō
plexionis. Item ipse res artāt nos ad cre
dendū se:7 de deo sūt 7 in deo: vt icarna°
filii dei:7 hi⁹ gnānt ī nob timorē vl amorē
dei. ḡ p locū a diffinitione ipse res sūt arti
culi 7 ita icōplexū. Itē sim⁹ ī istāti passī
onis xp̄i querit q̄d mō sit articul⁹ ꝺ morte
Nō pōt dici q̄ filiū dei mori sit mō ātricul⁹
ga ignorātia facti excusat a toto eos:g non
credūt:sil⁹ nec filium dei esse morituz. nec
filium dei esse mortuuz. modo est articulus
ꝺ morte filii dei.7 ita nullū enūciabile. R̄e
stat igit q̄ ipsa res. ſ. ipsa mors ē articul⁹ 7
ita icōplexū. Solo dicūt alig q̄ fides ē de
cōplexo:vñ dicūt q̄ enūciabilia sūt articli.
7 ad illud qō obiicit q̄ enūciabilia muta
ta sunt 7 ita articuli mutati. dicūt q̄ non ē
incōueniēs ponē articulos esse mutatos cū
de eēntia articuloz sit cōsignatio tēporis.
sed distinguūt duplicē mutationē. ſ. muta
tionem flm eēntiā:7 sic sūt mutati articuli
7 mutationē ſ⁹ virtutez 7 vtilitatē: 7 sic
mutati nō sūt: ga eque ꝓdest ad salutē cre
dere xp̄m esse incarnatū sicut xp̄m eē incar
nādū. sed cū sit maior mūtatio illa q̄ est flm
eēntiā q̄: illa que est flm q̄litatē. ſ. virtutē 7
vtilitatē. Indecēs videt dicē q̄ sic mutati
sunt. 7 hoc mō min⁹ ꝓprie solūt auctorita
tē Aug. que dicit tpa mutata sūt. fides aūt
nō est mutata. Alii dicūt q̄ licet mutata
sūt enūciabilia: nō tamē articli sūt mutati.
ga sic ꝑles voces st vnū nomē: vt alb⁹ alba
albū. Jta pl'ra enūciabilia sūt vn⁹ articul⁹

Itē sūt alii q̄ dicūt q̄ articuli sūt enūcia
bilia 7 ponūt articlos eē aliqd qō maneat
vñ sic dicit in alia facultate. nihil ē manēs
in tpe nisi nūc: nec ī motu nisi mutatum. 7
ita ꝺsideraverūt qd esset manēs:7 illud po
nūt articluz circa qō fit variatio ꝑteritio
nis futuritiōis7 pñtialitati. 7 dicat īcarna
tionē filii dei 7 passionē hui⁹ esse articulos
Maxīe aūt ꝫ ouenit dicē ut videt ga cuz
de sba hoz nō sit tēpus quoz ordinatio nō
pēdet ex tpe: licz facta sint ī tpe: sed tn ex
ordinatiōe dīna nō erūt articuli vepēden
tes ex tpe. 7 ſ⁹ ꝫ ꝓprie exponit auctoritas
aug. tpa variata sūt fides autē mutata nō
ē. i. articuli. flm ꝫ etiā mālfestuz ē q̄ ꝺ eisdē
dicit cognitio ī pria. 7 cognitio in via que
ē fides. Ad illud aūt qō obiicit sup q̄ nō
sufficit credere sine determiatiōe tpis dō
q̄ qn̄q̄ sic: qn̄q̄ nō. ga istud pēdet ex ꝓdica
tione: ga si nō eēt apud aliquos determiatū
temp⁹ incarnatiōis filii dei. sufficeret credē
īcarnationē filii dei absq̄ ꝺsignatiōe tpis.
sed hec determiatio variat ſ⁹ diuersa tpa
7 ſ⁹ ꝫ apparet q̄ nō est de sba crediti. ſ ac
cidit imo puls se tenet ex pte credētis cui
fit determinatio p ꝓdicationē q̄; ex pte cre
diti. Nō sufficit ḡ credere articulū simpl'r
nisi credat eo mō quo debeat esse: ga vari
atur determiatio tpis. Jdeo enī missus est
petr⁹ ad corneliū ut determiaret ei tps. 7
tn corneli⁹ ante determinationez tpis dūmō
crederet īcarnationē de filio dei n̄ piret.
Ad illud qō obiicit q̄ fides est sicut scīa ꝺ
cōplexo 7 vero. dō q̄ circa fidē debem⁹ cō
siderare duo. ſ. enigma seu speculare; fidei
cognitionē. 7 sic ē ꝺ cōplexo vero. Debem⁹
etiā ꝺsiderare credētis ꝺsensū 7 fidei puri
tatē:7 sic ē de icōplexo. primū aūt ē ī rōne
flm ītellectīa. Q aūt fides flm enigmatica;
cognitionē sit de cōplexo hoc nō est de nā
rei cognite: sed ꝺ defectu cognoscentis qō
apparebit ī futuro: qn̄ cognitio nr̄a erit sn̄
cōplexiōe 7 tpe. vnde illa cognitio in qua
maxime assimulamur dīne cognitōi debet
dici esse fidei. Q aūt sit ꝓpter defectū cog̃
scentis istud manifestū ē p hoc q̄ ea etiā q̄
sūt sine cōplexiōe 7 in pura simplicitate nō
cōprehēdim⁹ sine cōplexiōe. 7 illa cōplexio
fiō est ex pte rei: ga cōplexio vera rei fūdat
sup cōplexionē verā: sicut cōpositio sup rez
vñ vbi nō est cōpositio vera nec cōplexio
vera. vñ qn̄ cogitam⁹ deū esse vnū ī ess⁹ trinū ī psonis vel bi⁹: cū nō sit ibi vera cō
positio ꝓpter simplicitatē vltimā. nō ē ibi
vera cōplexio. ſ ea tm̄ ut dictuz est que ē ex
pte cognoscētis. Q si aligs obiiciat. ḡ cogi
tam⁹ aliter q̄ sit ī re. vel intelligim⁹ ergo

Universidad de Deusto
Biblioteca

falso.nō seḡt quia sic cogitans nō reponit modū illū in re:ꝛ sile est ve ītellectu abstractiōe:ga abstrabētes fli nō fiūt:ga nō ponūt modū in re.ꝛ p b3 ptz solo ad illud qđ obiicit ō cogitatioe q ea fit sup oplexū. Silr ad illud qđ obiicit q cū mozs xp̄i non sit:fides nō erit de morte: ga fides de vero est. đō q nō sequit. Est enī ꝛitas rei:ꝛ veritas cōprehensiōis.veritate rei futura nō sunt vera que nō habēt cām ī natura.veritate ro cōprehēsiōis que ē in dīna p̄sciētia:erit dicere futura vera.ga vez ē dicere aliqua fore futura q̄admodu; ꝓterita que iā cecesserūt ī nō esse nō habēt ꝛitatē in rez nā. ꝛ tñ habēt veritatē ī memoria:qua verū est ipa fuisse: ꝛ oē tale qđ verū est verū ē pri[a] veritate apud quā nihil trāsit nec mutat ꝛ si res mutēt.đō ḡ ve morte xp̄i q q̄uis nō sit ī actu nature: tamē ī cōprehensione vel dīne scie vel humane memorie ꝛ b3 mō creditr verū. Inter autē p̄dictas opiones pōt teneri media distīguēdo obiectū fidei seu articulū dupliciter.in obiectū fidei seu articulū simplicit.ꝛ obiectū ꝑ[m] qđ.p̄ modores ipsa ut est dīnitas.īcarnatio.ꝛ passio ꝛ h3mōi que abstrabūt a tpe ꝛ nō mutāt:vi cunt obiecta fidei ꝛ articuli simpliciter.z° mō cnūciabilia ꝛ cōplexiones que ocernūt variationē ꝑ[m] mutationē tpis dicunt articuli.ꝛ p̄ mō sunt articuli p se ꝛ semp.z° mō articuli otīgētes:nō semp. Articuli p se sp manēt articuli.vt īcarnatio passio.Articli ro otingentes fiūt nō articuli ut prz ī his articulis.xp̄m nasciturū passurū:qui fuerit articuli anteq̄ xp̄s nasceret ꝛ pateret. mō nō sunt.Et si obiiciat q nō sufficit credere articulo simplr in sua forma nsi cōcernat tempus . Unde non sufficit credere incarnationem nisi credamus īcarnationē factā ḡ ꝛc.đō q ad credere requirit ut credatur qđ credēdo est. et debito modo. nec sufficit credere qđ credēdu; ē sine debito mō.Qđ credēdū ē:dic sba; fidei seu articli. Mod[s] ro credēdi nō est de sba obiecti:sed magis circūstātia debita ex pte act[s] credēdi:ꝛ tñ nō sufficit illud sine isto.Ex pte aūt mōi credendi ꝓuenit credere cū determīatōe tpis Et ad illud q obiicit est instātia apta talis nō sufficit credere vnu; articulū sine aliis. ꝛ tñ vn[s] nō est de sba alterius Silr nō sufficit credere articulos.hoc est passionem ꝛ resurrectionē ꝛ hi[s].nisi cum debito modo credendi. ex pte cui[s] est determīatio tpis.

Postea queritur vtrū obiectū fidei sit vez creatū ꝛ increatū.aut īcreatū tm̄. Ad qđ sic. Fides est ꝛtus in finē Sz finis est prima veritas increata. ḡ finis fidei est ꝛitas īcreata tm̄. sed in ꝛtutibus que sūt ī fīnē:idē est obiectū ꝛ finis.ut spei finis est btītudo:ꝛ obiectu;.caritatis finis est sūmu; bonu; ꝛ obiectū.ḡ fidei erit obiectū.silr tm̄ vez īcreatū. Itē idē est obiectū fidei ī via visiōis succedētis fidei ī patria.sed differt ī medio ꝓprehensio obiecti Nā fide p speculū ī enigmate:visiōe p ipaz spēm p̄me veritatis. si ḡ visiōis sola ꝛitas creata est obiectū.ḡ ꝛ fidei. Itē dic Rad de scō vic. q articulus est indiuisibilis veritas.sed veritas de deo īcreata est.ḡ ꝛ articulus.sed articul[s] est obiectū fidei solum ḡ ꝛ īcreata ꝛitas solū. Coī. Articulus fidei est q resurrectio carnis sit futura.ꝛ tñ est veritas eterna creata ꝛ de creatura. ḡ obiectū fidei seu articul[s] nō est tm̄ veritas increata. Itē incarnatio passio xp̄i sūt ex tpe.ḡ veritas istoz est ꝛitas creata:ꝛ tam sūt obiectū fidei.Itē fornicatiōez esse pcm mortale est tale qđ tenemur credē.ꝛ si quis ptinaciter diceret otrariū heretic[s] iudicat ref.ḡ est credendū fide: ꝛ tamē est verum creatū. Itē posset obiici ō creatiōe.ꝛ pec catoz̄ remissione que sūt articuli: ꝛ tamē nō eterna:ꝑ effect[s] dicūt tpales. Solo đō q quedā sūt obiecta fidei sic ꝛppositiōes quedā sicut p̄ncipia . quedā sic oclusiones Sic ꝛppositiōes obiecta fidei sūt ī his que fides supponit:vt dictamīa iuris naturalꝛ ꝛ que extrabūt a iure naturali.Obiecta ro fidei sicut p̄ncipia sunt ea que sūt ꝓpria fidei ꝛ p̄ma ꝛ p se nota:ꝑ[m] fidei acceptionem que ꝓpie dicūt articuli. vt qm̄ deus vnus est ꝛ trin[s] oīpotēs ꝛ cetera h3modi. Sic oclusiōes obiecta fidei sūt que sequūt ex articul fidei.vt qm̄ de[s] est vbiq̄.sequit ex hoc q deus est īmensus ꝛ carnis resurrectio. Sequit ex hoc q de[s] est oīpotēs ꝛ iustus. Distīguendū ḡ q credēdū fide dr̄ duob[s] modis.vno mō p̄ ꝛ p se. videlicz ipa p̄ma ꝛitas p se ipsam.Alio; q ē ī p̄ma veritate ꝑ[m] ipsam:ꝛ p ipsam.ꝛ hoc est duobus modis.Nā ī ipa p̄ma veritate cōsideratur q est ī victamīe iuris naturalis. ꝛ iterum q est ī victamīe gr̄e. p̄ mō obiectum fidei dicit q est ipsa veritas que est deus.vel ō ipso:ut qm̄ deus est oīpotēs ꝛ īmēsus ꝛ hi[s] z° modo ꝛ z° ea que antecedūt articulos fidei:ꝛ ea que sequūt.añcedūt,que sūt iuris naturalis ut si cōsiderāt in ipsa p̄ma ꝛitate que est lex eterna:ꝑ[m] quē modū credēdū est mortale pcm esse fornicationē:ꝛ matrimoniū honestū.Sequūt: vt ea que sti victaminis gratie ex articulo; rōne ut sic dcm est deū esse vbiq;: vel resurrectionē carnis futurā.Scom hoc ḡ đō q vez īcreatū p̄ ꝛ p se ē obiectū fidei.p accidens ro ꝛ secūdario vez creatū .p ut.s.ꝛsideraꝛ ī ipa p̄[a] veritate.uel antecedēter ad articulos ut ea q̄ sūt iuris naturalꝛ que sūt sicut ꝛppositōes. vel cōsequēt sicut ea que sequūt articulos ꝑ[m] victamē gr̄e sicut oclusiōes. Ad illud ḡ qđ obiicit de resurrectiōe carnis ptz ꝛ[o] ga carnis resurrectō nō ē obiectū fidei nisi in q̄tū cōsequit ex articulis fidei.s. iusticie dei ꝛ oīpotentie.sequit enī si deus iust[s] est q reddet vnicuiq; ꝑ[m] opa sua.ꝛ ex b3 segt q vnusq̄sq; debet recipe ī corpe p ut gessit seu bonū seu malu;.ex quo sequit q iusticia sua exigit vt sit resurrectō:ꝑ sua oīpotētia facē qcqd iusticia exigit.oīpotētia ḡ sua facē resurrectionē. p ut ḡ carnis resurrectio cōsideraꝛ in ꝛitate p̄ma:ꝑ[m] rōnez iusticie dei ꝛ oīpotēt:e sic est fidei obiectū. Ad alid ro qđ obiicit de incarnatiōe ꝛ passione q sūt ex tpe.đō q incarnatio ꝛ passio sūt obiecta fidei:ga dei sūt.deus enī īcarnat[s] est ꝛ pass[s].cū ḡ cōsideraꝛ īcarnatio dei:ꝛ īcarnatio tpalis sit.de[s] aūt etern[s].Consideraꝛ tpale in eterno:ꝛ ꝛitas tēpalis in veritate eterna:quēadmodū otingit in aliis que vi cunt de deo ex tpe ut creato: ꝛ dñato;. In hui[s] aūt fides habet veritatē increatā ut p̄ncipaliter obiectū. veritatē ro creatā sic coobiectum ꝛ illud p se:istud p accidēs.

Ad tertiū ro qđ obiicit de veritate qua credit fornicationē esse pcm mortale patz responsio. Nā istud nō dicit obiectū fidei sicut illud in qđ est fides.sed sicut illud qđ supponit fides ꝑ[m] rōnē inditā ꝛitatis īcreate. Ad vltimū ro qđ querit:de creatiōe ꝛ peccatoz̄ remissione patz respōsio. Nam isti effect[s] vt ꝛsideraꝛ in se nō sūt obiecta fidei ꝑ[m] q cōsideraꝛ in cā que est de[s].vñ ꝓpe obiectū fidei ē de[s] faciēs creationē vel causa creationis . deus cā remissionis pcī ꝛ ita p se obiectū fidei est veritas p̄ma ī oī bus per se credendis.

b **Ostractatis** osequēter q̄rē dū est ō sbo fidei. Circa qđ querūt q̄tuor. p̄ in qua vi aīe fides sit sicut in sbo. z° vtz fides fuerit in angelis añ cōfirmationē. z° vtz in adam ante lapsum. 4° vtz in xp̄o ante passionē.

Adprimum sic Aug[s].z[a].ad Coz.z°. Nō q̄ suffi ciētes sim[s] ꝛc. Credere est cuz assensione cogitare. Cum ḡ cogitare sit ex vi cognitiua erit silr ꝛ credere. Unde arguit.ad eādem vim ptinet actus ꝛ habit[s] ex quo elicit act[s] Cuz ergo credere sit vis cognitiue.ꝛ fides similiter erit vis cognitiue. forte dicēt aliquis iuxta hug. de scō vic. q fides ī cognitione habet materiā.in affectiōe sba;.ꝛ ꝑ[m] hoc est act[s] duplex fidei. cogitare qđ ē vis cognitiue:ꝛ assentire:qđ est vis affectiue.ꝑ si b3 dicaꝛ.otra.Intellect[s] speculatiu[s] ñ solū cogitat veritatē cū inquirit:īmo ipsi veritati assentit cū ipsam sciam cōprehendit Intellect[s] igit speculatiu[s] est cogitare ꝛ assentire. Assentire aūt veritati pōt duobus modis.s. ꝓpio testimonio cū ipa; videt.testimōio alieno cū ipsa; nō videt.ꝛ ꝑm Aug ad paulinā de videdo deo. Assentire p̄ mō ptinet ad scīa; seu ad scire. Assentire z° mō ad fidē seu credere. Secūdum ḡ vtrūq; actū cogitare.s.ꝛ assentire fides ē ī intellectu speculatiuo. Itē vn[s] habit[s] vni[s] potentie.si ḡ fides vn[s] habit[s] est:ī vna potētia erit.aut est ḡ ī cognitiua tm̄.aut in affectiua.nō igit ꝑ[m] vnū actū qui est cogitare erit in cognitiua.ꝛ ꝑ[m] aliū qui est assentire erit in affectiua. Itē ad eādē vim ptiet fides ꝛ cognitio succedēs fidei in gl̄ia.Sz cognitio succedēs est intellectiua que ē vis otēplatiua ꝛitatis.ḡ fides est ī itellectiua seu in vi otēplatiua. Itē aia rōnal[s] nata ē ad pfectionē btītudinis ꝛ gloie nō soluz ꝑ[m] vī affectiuā:īmo ꝑ[m] vī itellectiuā.sed ī illo eodē ordīe quo nata est ad gloriā:nata est ad gratiā ꝛ meritū.Nata ē igit aīa ad pfectionē gratie ꝑ[m] ptē.intellectiuā sic ꝑm affectiuā. Preterea nata est ad merendū ꝑ[m] vī itellectiua;:sicut ꝑ[m] vī affectiuā. si ḡ gr̄a merēdi ꝛtus est uel ī virtute : ī intellectu erit ꝛtus.ꝛ si aliq̄ hec erit fides. Itē finis intellectus speculatī est vez ꝛ maxie p̄mū. Smiliter finis habit[s] fidei est p̄muz

Universidad de Deusto
Biblioteca

verū. Ad eūdez ḡ finē est intellect⁹ speculatiuus ⁊ fides. ḡ fides ē habit⁹ ītellect⁹ speculatiui. Forte dicet ꝙ est ꝺsiderare verū ut verū: ⁊ vez ut bonū. finis ât speculatī ītellectus est verū vt vez. finis fidei vez ut bonū: ⁊ inde est ꝙ finis est virtus Sz ⁊tra. Scīe moralis finis est bonū: ga sīc dic ꝓbus. Nō intēdim⁹ illi scīe ut sciamus: sed ut benefaciam⁹. Si ḡ rō finis bōi dat habitui ꝙ sit virtus: ꝑ⁹ ꝫ scīa moralis esset virtus. Itē q̄uis scīe moralis finis sit bonū nihilo⁹ scīa est habit⁹ intellect⁹ speculatiui ḡ pari rōne licet virtutis fidei finis sit verum ut bonū: nihilomin⁹ erit habitus intellect⁹ speculatiui. Contra. Actus inuoluntarii non sunt laudabiles nec vitupabiles. Act⁹ vero voluntarii laude uel vituperio digni sunt. Si ergo credere debite: act⁹ laudabilis est ita ut dicat dñs ꝙ omnia possibilia sūt credēti. Matb. 9°. Et qui credidit saluus erit. Matb. vlt°. Credere aūt ĩde bite uel ꝺscredere ē actus vitu abilis. est igit credē actus volūtari⁹. Est ḡ credē act⁹ potētie volēdi. Si ḡ ad eādez vī ptēt act⁹ ⁊ bit⁹: fides erit bit⁹ potentie volēdi. ḡ fi ꝺs est in potētia aīe affectiua: nō ī cognitiua. Itē ꝺtingit cogitare enozmia pcōz ad detestationē ut a scō viro. Itē ꝺtīgit eadē cogitare ad delectationē ut a pcōre sed ꝓmo mō cogitare est bonū ⁊ meritoziū z⁹ mō malū ⁊ demeritoziū. sed oīs act⁹ cir quod ꝺtingit eē meritū ⁊ demeritū ē act⁹ volūtari⁹. ḡ cogitare act⁹ volūtari⁹ ē. ḡ cū credere sit cogitare erit act⁹ voluntari⁹ ⁊ inde ut ꝓius. Itē cogitare multipliciter est. aliq̄n enī cogitam⁹ aliqd ut sciam⁹. al'n ꝛo ut illō faciam⁹ vel vitem⁹: vl' ut ad illō pueniam⁹. ꝑ mō cogitare ordinat ad scīaz z⁹ mō ad actionē uel finē. Utroq; mō cogitare est ī ptāte nr̄a: ga si volum⁹ cogitam⁹ ea que ptinēt ad ingsitionē sen studiū scīe Si nolum⁹ nō cogitam⁹. sil'r si volum⁹ cogitam⁹ aliqd ad faciēdū ul' nō faciēdū fugiē dū ul' eligēdo. sp ḡ cogitare volūtari⁹ act⁹ ē ꝑ magis ē voluntariū cogitare cū assensione q̄; cogitare absolute. ḡ cogitare cuz assē sione qđ ē credere est oīno act⁹ volūtari⁹. ḡ fides habitus volūtari⁹. Itē ad ꝑ fac auctoritaſ Aug. qui dicit. cetera pōt homo nō volens. credere aūt nō pōt nisi volens. Forte dicet ꝙ sicut scire est act⁹ ĩuolūtari⁹ cū p māifestissima ⁊itatis cogit intellect⁹ rem scire: ita credere act⁹ ĩuolūtari⁹ est: cū p ꝓbabilia maxīe cogit intellect⁹ ad fidez Sicut enī scire est p māifesta necessaria: sic credere p manifesta ꝓbabilia. Sz illud qđ ipi dicūt nō obsistit qđ ostēdit duplici rōe Prima est ga credere de quo logmur nō est respectu ꝓbabiliū sed respectu ĩprobabiliū nāli rōne. Credere aūt ⁊ fides que ē respectu ꝓbabiliū difficultarē nō habēt nec laudem. ḡ talis fides nō est virt⁹ nec credere virtuosū: ga virtus est act⁹ ⁊tuti circa difficile est laudabile. Credere aūt ⁊ fides im ꝓbabiliū difficultatē habēt ⁊ laudē cuz ē ex obedientia ⁊tutis dīne. Ergo talis fides erit virtus: ⁊ credere virtuosū. tale autem ostat qđ volūtariū est. Itē nō sili modo cogit intellect⁹ ad opinari ⁊ scire. ad scire enī cogit ex apꝓbēsiōe necessariox veroz que sunt ei nota. ⁊ ĩpossibile est aliē se brē. ⁊ ideo necesse habet intellect⁹ assentire. Opinari ꝛo acceptio est ex apꝓbensione ali quoz que apparēt: nec sūt puia intellectui. Sed ga apparēt ꝓbabilia sūt ei. ⁊ iō ītellectus illis nō pstat oīmodū assensū. imo sic accipit vnā prē ut formidet alterā. vñ opinio est acceptio vni⁹ pris cū formidine alterius. Jdeo opinari voluntariū erit q̄uis scire scit ĩuolūtariū: sicut qdā posuerūt. ḡ credē qđ segt opinari: qđ. s. ꝓbabiliū ē: volūtarium erit. si ḡ magis cogit intellect⁹ ad fidem ꝓbabiliū q̄; ĩprobabilū. Credere ĩprobabilia magis voluntariū erit. Solo dđ ꝙ fides sicut ⁊ cerere ⁊tutes est in pre aīe sen vi que ē motīa: ⁊ hoc est liberi arbitrii qđ est sicut dīc Aug⁹. Facultas rōuis ⁊ voluntatis. Sūt ḡ virtutes ī rōnali vi que est libera arbitrio duob⁹ modis. Quedā ad habilitandā facultatē rōnis. Quedā ad habilitādā facultatē uolūtatis. Facultas rōnis est ad duo. s. ad ꝺscernēda ea que sūt ad finē ut fiant uel nō fiāt: ⁊ ad discernendū ⁊ tēdēdū in finē. sil'r facultas voluntatis dupliciter est in appetitu ⁊ in electione eoz que sūt ad finē: ⁊ ī appetitu finis. erūt igit ⁊tutes que sunt habit⁹ seu Bilitates: quedā ad ordinādū iudiciū rōnis. quedā ꝛo ad ordinādū appetitū uolūtatis. Jlle que sūt ad ordinādū iudiciū cognitionē habēt ꝑ mā. que ꝛo appetitū uolūtatis affectionē. Sūt igit habit⁹ facultatis rōnis. fides. ⁊ ꝓudētia. ꝑ ꝓudētia ad ordinādū iudiciū ī his q̄ sūt ad finē. fides ad ordinādū iudici⁹ ī ipsuz finē. ⁊ ꝑ⁹ hoc rō cadit ī drīaz supioris ⁊ inferioris. ps supioz est fm intētionē rōnis in finem quā informat fides. Pars īferioz fm intētionē rōnis in his que sūt ad finē quam īformat prudentia. Sil'r ex pte facultatī uoluntatis ꝑ⁹ ꝙ ē ī finē īformat vel ꝺbilitat ꝑ ⁊tutes que sūt spes. caritas. Scōm ꝛo ꝙ est in his que sūt ad finē habilitat ꝑ fortitudinem ⁊ tpantiā: vt ex utraq; pte distinguat appetit⁹ volūtatis fm irascibilē ⁊ ocupiscibilē. Scōm ptē supiorē q̄ ē ī finē: appetituz rascibilē īformat spes, appetitū ocupiscibilem caritas. ꝑ⁹ ptem inferiorē que est ī his que sūt ad finē. appetitū irascibilē īformat fortitudo. ocupiscibilē tpantia. De instīcia ꝛo questio est que suo loco determīabit

Ad primū ḡ qđ obiicit. dđ ꝙ cū differat ratio ⁊ intellect⁹ p hoc ꝙ apprehēsio ītellectus ē absoluta. ronis ꝛo collata. Intellect⁹ enī apprehēdit hoc esse uel nō esse. rō ꝛo ex hoc esse aliud esse. vt qm̄ si hoc est: illud est vel si hoc est idē illi: uel aliud ab illo: sīc apprehēsio ītellect⁹ absoluta dicit ītelligere Ita apꝓbēdē rōnis dicet cogitare. cogitāe enī dr̄ q̄i coagitare. vñ cogitatio ē cogitata. i. collata rōis apꝓbēsio. Rō ât dr̄ duob⁹ modis. est enī rō speculatiua: ⁊ rō affectiua Et ꝑ⁹ hoc cogitare duob⁹ modis est. Rōnis speculatiue est cogitare de re vrrū sit vel nō sit. Rōnis aūt affectiue que ē li. arbitrii ē cogitare de re utrū fiat uel non fiat. Si in his que sūt ad finē. uel utrū in ipsam tēdat uel gescat si sit ī finē. cogitare ꝑ mō nō est fidei nec ⁊tutis. sed cogitare z⁹ mō virtut⁹ est inq̄ntū ordinat debite: vl' ī his que sunt ad finē vel in finē. ⁊ hoc mō accipit Aug⁹ cogitare cū dicit ꝙ credere est cogitare.

Ad secūdū qđ obiicit ꝺ assensioē. dđ ꝙ sīc cogitare dupliciter est: ita assentire. sīc enī est cogitare rōnis speculatiue de re: utz sit vel nō sit: ita assentire est eiusdē. cū. s. assētit ꝙ sit uel non sit. ⁊ cuz assentit ꝙ videt fm ⁊itatem ita esse scientiā. Cū ꝛo assentit nō ga videt ita eē. ꝑ ga habet idoneū testimoniū fides est. cū ꝛo assētit: ga sic ei apparet: tūc opīo est. ꝓm⁹ assensus qui est scie ex pte assentientis: habet securitatē ex parte veritatis cui assentit eudētia. secūd⁹ assensus qui ē fidei securitatē habet ex pte assentientis. defectuz ꝛo euidētie ex pte ⁊itatis cui assentit. Jn tertio assensu q est opīonis formido est ex pte assentientis: sed appētia quedā ē ex pte rei cui sic assentit. Sil'r ex pte rōnis affectiue que est li. arbitrii. sīc ē cogitare de re vtruz fiat uel nō fiat sīc est in his que sūt ad finē. Ita ⁊ assētire ē ex eadē pte ut fiat: uel assentire ut nō fiat. ⁊ sic virtutis prudentie ē cogitare ⁊ assentire. Sili mō est cogitare de fine vtruz ipsi⁹ finis sit assentire. ⁊ hoc mō cogitare ꝑ⁹ ꝓmā rōnez finis q̄ ē intentio veri: ⁊ assentire sūt fidei virtutis. ⁊ hoc mō dixit Aug⁹ ꝙ credere ē cogitare cū assensioe. Jn hac ḡ pte cogitāe ⁊ assentire virtutis sunt act⁹. sed cogitare act⁹ īpfect⁹ ⁊ māl. assentire ât pfect⁹ ⁊ formalis. ex alia ꝛo pte cogitare ⁊ assentire nō sunt act⁹ virtutū: nec fides virt⁹ est sīc nec opīo uel scīa. Ad tertiuz patz ℟ ꝙ q̄uis actus fidei pōat cogitare ⁊ assentire ⁊ cognitio ꝓ materia: affectio ꝓ ſba. Ad eandē vim ptinet cognitio ⁊ affectio. cogitatō ⁊ assensus. s. ad vim rōnalē motiuā que est libera libero arbitrio. ⁊ ita fidei habit⁹ nō ē in differēti vi ꝑ in vna ꝓut dictū est. Ad q̄rtū dđ ꝙ cognitio succedēs fidei nō ē cognitio veritatis speculatiua: ꝑ cognitio affectiua. cognitō enī speculatiua īpfecta est qm̄ nō est ꝺ re ꝑ⁹ suā pfectionez. Speculatīa enī cognitōe ꝺsideram⁹ rē: qm̄ est absolute Cognitio ꝛo affectiua est pfecta: quia non solum est de re: quia est absolute sed est de re cum sua pfectione ⁊ bonitate: quia ergo visio succedēs fidei est visio btītudinis et pfecta. Affectiua erit cognitō nō specīatīa sil'r cognitio fidei affectiua erit: ⁊ vis aīe affectiue. Ad v⁹ dđ ꝙ q̄dā sunt vires inferiores. quedā supiores. quedā supme ⁊ ī via merendi. supma vis est vis impās motus ut liberū arbitriū. vires ꝛo sequētes ſt vires rōnales exequētes motuz que sūt impare ut trascibilis ocupiscibilis humana ⁊ rōnalis speculatiua. vires ꝛo inferiores sūt vires cōplentes motū ī actib⁹ corpalib⁹ ut vires sēsibiles. Sil'r ī via remūeratōis ⁊ beatitudīs est ordo ꝺsil'is ut sicut merēdi rō dependebat a vi supma. ita pfectio remūerationis ⁊ btītudinis descēdit a vi supma in alias. dđ ḡ ꝙ vis speculatiua intellect⁹ nata est ad btītudinē. ꝑ mediāte vi supma in qua ꝑ ⁊ p se collocat virt⁹ ⁊ merituz.

Ad aliud dđ ꝙ finis intellect⁹ speculatiui ē vez ut verū bec ē cogni⁹ rei absoluta sm̄ suo actu. finis ꝛo fidei nō est verū ut verū ĩmo verum ut bonuz. vnde fides attendit

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑmū vez⁹ nō abstracte ab actu ⁊ bōitate
imo ꝑmū verū ꝺsiderat cū suo actu in rōne
mistcordie ⁊ instcie. Unā apptebēsio fidei
ve ꝑ ho gñat timorē ꝓpter rationē iustcie
⁊ maiestatis: quā in ipso ho cōsiderat. Ge
nerat spem ⁊ amorē ꝓpter rōnē mistcordie
⁊ bonitatis quā in ipso ho attendit. Ad
vltimū dō q est ꝺsiderare verū ut uerum
⁊ est ꝺsiderare bonū ut uez: ⁊ consiꝺrare
vez ut bonū: ⁊ bonū ut bonū. Specularium
ruz sciaz finis est verū ut vez. scie moral
bonū ut uerū. virtutū cognitiuaz ut sunt
fides ⁊ ꝓudentia vez ut bonū. virtutum
ho affectiuaz ut ē caritas ⁊ ꝛpantia bonuz
ut bonuz. Inde ē q cum scia mozalis finem
habeat bonū: ga habet ipsam finē ut verū
nō est ħtus. Et ad illud qō obiicit scom
pbm q ipsa est nō ut sciam⁹ sed ut boni fia
mus. dō q hoc dicit rōne ħturis cui⁹ scia
intendit. virtus ho ad bonū est. ¶mediatus
g̃ finis scie mozalis est cognitio ħturis hoc
est boni vt veri. Mediat⁹ ho op⁹ virturis
⁊ p accidēs ⁊ p aliud. ꝓprie enī ⁊ p se finis
scie uez est. virturis ho bonū. Ad illud
etiā q obiicit q licet fidei finis sit uerum
ut bonū: tn nihilomi⁹ crit habit⁹ intellect⁹
speculatiui. dō sic ia patz q intellectus spe
culatiui finis nō est nisi vez: nel veruz ut
verū. uel bonū ut verū. fides ho finē habz
verū ut bonū. ⁊ ideo nō ē habit⁹ intellect⁹
speculatiui.

Consequenter querit vtz fides fue
rit in angelis ante cōfirmationē ⁊ lapsum

Ad qō sic sicut vicit Aug⁹ sup Geñ. Fa
ctū est vespe ⁊ mane. In angel fuit cogni
tio matutina ⁊ vesptina. Cū g̃ vespt ina co
gnitio vicaf illa cognitio que est in ꝺmi
nutione lucif. Cognitō aūt talis est enigma
tica hoc est in obscuritate. g̃ ī angelis erat
cognitio enigmatica. Cuz g̃ posito assensu
veritatis que cognoscif enigmatice ponaf
fides. ī angelis aūt cōstat potētia assensus
veritat: ⁊ sic victuz ē cognitio enigmatica
veritatis. g̃ ī ipsis ponēda est fides. Jtē
cū sicut vicit aug⁹. fidei sit credere qō nō
vides. cū angeli ea que futura erāt non vi
derēt: ga ipa nūdū erāt ⁊ multa talia erāt
que ptinebāt ad salutē ut de btītudine bo
nozū ⁊ supplicio malozū. g̃ cū talia a ñ lapsū
⁊ ꝺfirmationē āgeli cōprehēderēt: cōprehē
debāt fide. Jtem cū in āgelis spes fuerit

āte ꝺfirmationē ⁊ lapsū btītudinis que nō
videbaf qm̄ spes que videf non est spes
eadē rōne fuit ī eis fides. Dicit enim hugo
neq; data est āgelis cognitio eoz que futu
ra erāt sup eos ut liberā haberēt electionez
volūtatis sue sine terroze ⁊ cū spe. Coñ
Hugo de scō vic. ꝺic: ga hō oculū ꝺtēplati
onis nō habet deū: ⁊ que in deo sūt videre
nō valet. ideo fides necessaria est q̃ credāt
que nō videnf. Cū g̃ ante ꝺfirmationē ⁊ la
psū āgeli haberēt oculū ꝺtēplatiōis ñ erat
eis fides necessaria. Jtē Aug⁹ sup Geñ.
ꝺic q videbāt angeli res in rbo: ⁊ hec erat
cognitio natutina. g̃ maxīe ea que ptiebāt
ad salutez videbāt cognitōe matutīa. ergo
videbāt ī luce: nō g̃ enigmatice. Sol'o ꝺō
q in angelis nō fuit fides ꝑme veritatis, ꝙ
fuit quedā scīa ipfecta respectu cognitōis
beate p⁹ ꝺfirmationē. Ad qō intelligēdum
possūt poni tres gradus ex pte cognitiōis
ītellectiue: quēadmodū nos iuenim⁹ ex pte
cognitiōis sensitiue. Est. n. quedā cognitio
de dulci p auditū. quedā p visū. quedā per
gustū cū audiſ de re: ga dulā si inkueāt cre
dulitas fides est. si ho adueāt visio cogni
tio est quedā speculatiua. Si ho adnēiat gu
stus: expiētia ē ⁊ cōplera cognitio de dulce
dine. Jta ⁊ p ītellectū acceptio quedā ē ꝑti
me veritatis q̃si p auditū cū nō videf ⁊ ē
fidei. quedā ho btatis q̃i p visū cū. ſ. p quā
dam speculationē lux ei⁹ pcipif ꝙ nō dulce
do. q̃dā ho est acceptō q̃i p gustū cū. ſ. nō so
lū speculatiōe lucet: ꝙ sensu dulcedinis plē
⁊ pfecte pcipif. pri⁹ cognitio nō ē ponēda ī
angel ante ꝺfirmationē ⁊ lapsū: ꝙ ponif in
angelis p⁹ lapsuz. put dicūf demones bñe
fidē īformē. tertia ho ponēda est ī āgel bo
nis p⁹ ꝺfirmationē. media ho ponif ī āgel
vl'r ante ꝺfirmationē ⁊ lapsū. Ad illud
g̃ qō p obiicit dō q cognoscē rē in obscuri
tate oꝛ trib⁹ modis. aut ꝓpt defectū luc in
obiecto. aut ꝓpter defectū lucis ī medio. ⁊
3° mō ꝓpter defectū lucis in orgāno. Propt
defectū lucis in obiecto: sicut cū res videf
in obscuro. ꝓpter defectū lucis in medio. cū
deest lux sufficiēs in q̃libet pte aeris medii
Ul' ꝓpter defectū lucis ī orgāno videdi: ut
cū debilitata ⁊ obscurata est virtus oculi
siue vis visiua. p̃ mō oꝛ cognitō vespti
na visio in obscuritate. Ilia enim est visio
qua videntur res in ꝓprio genere: qnia
cōpatione facta cognitō rei ꝙ⁹ q cogſcitur

in cā que est de⁹. ē sic̄ visionis rei ī obscuro
⁊ visiōis rei in luce. ⁊ ideo dicit illa cogni
tio vesptina. ista ho matutina. 2° mō oꝛ
cognitio enigmatica que est in fide; visio ī
obscuritate. Non enī ibi est defect⁹ lucis ex
pte obiecti qō ē ipsa lux: ꝙ est defect⁹ ex pte
medii: p qō videf: ⁊ ex pte videntis q̃si ex
pte orgāni. ⁊ ideo oꝛ ab aplo. Uidem⁹ per
speculū in enigmate ut in hoc q dicit⁹ spe
culū mōstret defectū ex pte medii. Jn hꝰ q
dic̄ in enigmate defectuz ex pte videntis.

Ad secūdū dō q res cognoscif ꝺuplicit
in se ⁊ ī cā: ea qne nō sūt nō cognoscūf ī se
visiōe. Sz si futura sūt cognosci pñt ī cā: ut
est videre ī his que habēt cām ī natura: ut
in eclypsi solis cui⁹ cā est ꝓxima īterpositō
lune. Cā ho remota ⁊ necessaria ordinatus
motus solis ⁊ lune ad talē pūctū celi: uł ad
tales ptes celi in quib⁹ interponif luna inſ
nos ⁊ solē. vnde ille qui scit ordinē motus
habet sciam eclypsis futuri tali tpe. Scom
hoc dō q q̃uis angeli nō viderēt ī re futu
ra bonoz btītudinez ⁊ maloz supplicia: tn̄
videbāt ipsa in cā: id est ī ipsa ꝑma ħtate
ꝙ⁹ rōnē dīne iustcie que reddit bonis pre
mia: ⁊ malis supplicia. ⁊ hāc rōnē nō vide
bant enigmatice sed ī luce. ⁊ iō hec cogni⁹
nō erat fides: ꝙ magis scīe ꝑm modum q vi
crus ē. Ad vltimū dō q cū videre trib⁹
modis sit. p̃ mō videē rez ut ē. 2° mō videre
imaginē rei que est ei⁹ sil'itudo. 3° mō videē
in speculo boc est in sil'itudine sil'itudinis
rei. Uidē deū sicut est: est videre glozie in
rōnali creatura btā. videre deū in imagīe
que est in ipsa rōnali creatura ē videre no
ticie: que est in angelis ante ꝺfirmationez
⁊ lapsū. videre ho ī spec'o est videre fidei
rōnalis creature p⁹ lapsū qō infra declara
bit. Q; ergo dic̄ apl's q spes est rei que nō
videf: dicit respectu visiōis dei. sic̄ est que
dicit uisio p spēz nō respectu visiōis ī ima
gine uł in speculo. Preterea q̃uis ponatur
spes in angelis añ cōfirmationez respectu
beatitudinis que nō videf p spēz. Nō segf
q ponaf fides in eisdē: ga fides fūdat sup
visionē que est ī speculo ⁊ ī enigmate. non
sup visionē que est ī imagine. Spes ho que
est expectatio beatitudinis que nō videf p
spēm pōt fūdari sup utrūq.

Postea queritur vtrū ī adā
ante pcēm fuerit fides. Ad qō sic hugo

de scō vic. ī sent. ꝺic. Cognouit hō in ꝑmo
statu creatoz suū nō ea cognitōe que foris
auditu solo pcipit: sed ea que int⁹ p inspira
tionē mīstrat. nō ea q̃ de⁹ mō a credentib⁹
absens fide querit: ꝙ ea qua p ꝓsentiā cōtē
platiōis sciēti mānifesti⁹ cernebat: patz ex
hoc q nō cogſcebat p fidez. Jtē. 23. ꝺi. z.
snīaz vī q homo ī illo statu dei pñtiā con
tēplabaf nō ita excellēter. sicut p⁹ hāc vitā
scī visuri sūt: neq; ita ī enigmate qualiter
in hac vita videm⁹. Cum g̃ fides videat ī
enigmate videf q fide nō cognouit. Jtē
hugo ī li° de sacramētis ꝺic ī tractatu de
fide q homo ī ꝑmo statu oc'm accepat quo
intra se deū videret: ⁊ ea que ī deo erāt: ⁊
hic ē ocul⁹ ꝺtēplatōis. Per tenebraſ ho pcī
oculus cōtēplatiōis extinct⁹ est ut nihil vi
deret: ga g̃ oculū ꝺtēplatiōis nō habet: deū
⁊ que ī deo sūt videre nō valet. Preterea
fides p⁹ pccm necessaria ē. Ex quo relīgf q
añ pccm nō erat fides ī hoīe sed ꝺtēplatō

Coñ. Homo in statu p̃ aut videbat deuz
sicut est. ā. p spēz. aut videbat deuz p specu
luz seu imaginē. Si sic ē. q̃ videbat visiōe
glozie qō pz flm. Si ho videbat deuz p ima
ginē. g̃ ⁊ p fidē: ga sicut dicit hugo ī li. de
sacramētis apl'us dic̄. Uidem⁹ nūc p specu
lum. tūc aūt facie ad faciē. qd est dic̄ hugo
per speculum videre imaginē. Quid est fa
cie ad faciē uidere. i. rem uidere? Scom hoc
g̃ q p fidez uidēt imaginē uidēt. g̃ q p cōtē
plationē uidēt rem uidēt. Jtē hugo ī eo
dem. Si fideles ipsam rem que de⁹ est uide
rent: nō p speculū ī enigmate: ꝙ facie ad fa
ciem viderēt. g̃ si hō añ pccm uidebat ipaz
rem videbat facie ad faciē. g̃ visione gl'ie.
Cū g̃ hoc falsū sit relīgf q nō uidebat ipaz
rem sed imaginez. ⁊ ita p fidē. Jtē hugo
nolēs illud exponere: tūc facie ad faciē pōit
tale exēplū. pone īquit aliquē eē retro te uł
supra te. auersa est facies tua ab illo: ⁊ si for
te ille respicit ad te nō tu similiter ad illū
q̃ vin sic eris: illū facie ad faciē videre nō
poteris. exhibe speculū ⁊ pone ante te stat ī
uidebis imaginē illiuſ que est ad dorsū tuū
uel sup̄ verticē: uidebis illū ꝙ ī imagīe sua
nūdū ī facie: nūdū cognoscis sic̄ cognoscēſ
Cogſceris enī ī re. ꝙ eū cognoscis ī imagīe
cōuertere ad illuz: pone facie ad faciē vide
bis nō imaginez sed ipsam rē. ꝓins uidisti
illū ī imagīe sua. modo uides illū ī facie sua
Scom hoc g̃ arguiſ cū homo ante peccatū

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō vidēt facie ad faciez q̄ videbat imaginem ⁊ ita p fidē. Solo vō q̄ adam ī ꝓmo ſtatu non habuit fidem in rōne fidei: ⁊ hoc patet ſi qs cōſideret cōpationē cognitiōis que p fidē eſt: ⁊ cognitōis que erat ī adam ãte pcēm ad cognitionē glozie. Cognitio.n que eſt p fidez euacuaſ aduenīēte glozia. cognitio ℞o ade de deo nō euacuaret aduenīente gloria ſi ſtetiſſet ſed pficēſ. Ad illō ğ q̄ ꝑ obiiciſ vō q̄ ſicut dr̄ ſol videri multipliciſ. vno° in ſpeculo. alio° in nube. 3° mō in aere luminoſo. 4° mō in ſeipſo. ſic ē viſiō ī quere viſionē dei multiplicē. vna eſt viſio in ſpeculo que eſt viſio p fidē: ⁊ hec ē ifima Alia eſt viſio dei in ſe ipſo: ⁊ hec ē p ſpēz. ⁊ hec ē ſup̄ma: ⁊ inter has duas eſt accipe duas medias. vnā que eſt viſio dei in imagine ſimpliciou: velut in aere luminoſo viſionē ſolis: ⁊ hec eſt ſupior. alia ē in imagie obſcurior ⁊ cōpoſitiozi: ſicut eſt viſio ſolis in aere vmbroſo vl̄ in nube: ⁊ hec ē ĩferior vō ğ ſine ꝓiudicio q̄ viſio āgeli ⁊ hoīs añ peccatuz reſpectu dei nō erat ī ğdu ſup̄mo qui eſt glozie: nec in gradu ifimo q̄ ē fidei ꝑ ī medio. Sz differenter. nā cum angelus ⁊ hō inſignit° ſit dīna imagine ſeu ſil itudine: ga angelica natura ꝑ° ſe ſepata eſt a natura corpozea: ſimpliciot ⁊ purior eſt per natura. ⁊ ſi ꝑ° exigentiā natare radiet in ea lux q̄fe: luminoſior erit. aīa ℞o rōnalis q̄ corpori vnita eſt: uel vnibilis ex vnione ⁊ intentiōe ad corp° p naturā obſcurior ē angelica natura. vnde ſi ꝑ° modu; nature radiet gratia obſcuri° recipiet lumīs ſpūalis analogiaz. ꝓpterea cognitio angelica ante pcēm reſpectu dei luculentior ⁊ luminoſior erat q̄z cognitio hoīs. neu ̄ tñ ē p ſpēm uel fidem. Ad illud ğ q̄ obiiciſ q̄ eſt p imaginem ⁊ ita p fidē vō q̄ nō ſequiſ. imago enī diciſ vupliciter. ê enī imago īmediata que eſt imago rei ſicut diciſ imago uel ſil̄itudo ſolis ī aere. ⁊ eſt imago mediata imago. ſ. imaginis ut imago ſolis in ſpeculo. ꝑ mō videre ī imagine diciſ viſio qua rōnal̄ creatura videbat ante lapſū ī ſe p luminis dīni pñtiā q̄uis nō p ſpēm. Scōo mō videē in imagine eſt videre p fidē quō videt hō poſt lapſū: ⁊ illud eſt videē p ſpeculū. videē in imagine que īmediate a re viſibili exprimitur ī vidente nō excludit rei præſentiaz Uidere ℞o ī ſpeculo excludit rei præſentiā ⁊ ponit abſentiā: quia imago rei non immediate exprimitur in videte a re que videt ſed mediāte ſpeculo. Ad illud ğ q̄ obiiciſ vō q̄ videre rem pñtē que ē de° ē duplīciter uel in ſe vel in ſuo affectu. Jn ſe ſicuti videt in ſtatu glozie: ⁊ hoc ē videre p ſpēz ſeu facie ad faciē. Jn ſuo effectu pñs videt in imagine rōnali ſtatu īnocētie in q̄ videbat pñs. i. pſenſu ens a rōnali creatura: ⁊ illud nō ē videre facie ad faciē: ꝑ cū videt ⁊ intelligit de° vīuēs ſapiēs ⁊ ītelligēs ꝛc. ī imagine q̄ cū eſt viuit ſapit ⁊ ītelligit ad huc nō eſt plena cōuerſio rōnalis creature ad deum: ⁊ ideo nō poteſt dici viſio faciei ad faciem: ſed cum uidetur et intelligitur in ſe ipo: ſicut cū uidet ſicut ē: abſtracto oī intellectu creature. tūc ē plena cōuerſio rōnalis creature ad deuz: ⁊ iō viſio faciei ad faciē. Ad vltimū ptz ℞° ex iā victis. non tandū tamē q̄ cū de° videt ⁊ intelligit abſtracto oī intellectu creature: uidet ꝑ ſpēm ut in gloria. cū eſt ī effectu ſuo qui ē imago rōnalis ut pñs uidet ī ſil̄itudine īmediate vt in ſtatu īnocentie. Cū ℞o in effectu q̄ eſt rōnal̄ imago ut abſens videt p ſpeculuz ut poſt lapſū videt p fidē. ℞ rōnalis igit creatura dupl'r gerit ſil̄itudinē dei ad videndū deū pñtē. ⁊ ſic videbat ãte pcēm: ut ī imagine: ⁊ ad videndū deū abſentē: ⁊ ſic uidet p° pcēm p fidē ut ī ſpeclo. Unde hugo de ſcō vic. Speculuz ē coz tuū: ſi tñ mūdū fuerit ⁊ extenſū: imago ī ſpeculo: fides in corde tuo. Fides aūt imago eſt dei nō ut preſentis ſed ut abſentis: ga ſicut dicit Aug° in li° de videndo deo credūt abſentia.

Deinde queritur vtrū fides fuerit in rōne ī ſtatu mortalitatis ad q̄ ſic Job ꝑ dr̄. Xp̄s plen° gr̄a ⁊ veritatis ſm q̄ homo. ğ plenus oībus ℞tutib° gratuitis. ğ fide. Jtē in rp̄o fuit ſpes īmortalitatis ⁊ glificatōis ꝑ° corp°. ğ ⁊ fides. Jrem xp̄s ante mortē fuit ī ſtatu merēdi ſūmo. Sz ſūmus ſtatus merēdi eſt mereri ꝑ° oēm ℞tutē ğ merebaſ ꝑ° oēm ℞tutē. ğ ꝑ° fidē. Jtē nos ponim° vere in eo paſſiōes timoris dolozis ⁊ cōpaſſiōis que ponūt ī pfectionē affectionis. Si ğ ñ ē īcōueniens ponere ℞tutes que ꝺcernūt īpfectionē affectiōis. ut patīaz miſicordiā ⁊ hi°. nō erit incōueniēs ponere ℞tutes que ꝺcernūt īpfectionez cognitiōis ſic fidē. Jtē cognitio naturalis ē impfecta reſpectu cognitiōis gratuite ⁊ glozioſe. ſed pfectio nāl̄ q̄uis īpfcā ponit ī rp̄o. ğ ſil̄iter cognitio enigmatica q̄uis ſit īpfcā: ꝑ aſſer° ℞itati ꝑme: ⁊ cognitio enigmatica ponunt in fide. ğ ſi aſſen° ℞itati ꝑme fuit ī rp̄o: ⁊ cognitiōez enigmaticā nihil ꝓhibeat ponē ℞elingt q̄ in iꝑo fuerit fides. Con. Col. 2°. Jn iꝑo ſūt oēs thesauri ſapiē ⁊ ſcīe abſcōditi q̄ intellīgit ꝺ rp̄o ꝑ° q̄ homo ab ītio ꝺceptiōis. ğ in ipſo nō fuit aliqua īpfectio cognitiōis. Cū ğ fides ponat īpfectionē cognitiōis nō fuit fides ī rp̄o. Jtē cognitio beata euacuat cognitionē enigmaticā ⁊ fidem. i°. ad Coz. iz°. Cū ergo ī rp̄o fuit cognitio btā: in iꝑo nō fuit cognitio enigmatica

Solo ꝑ° q̄ diē anſel° in li°. Cur deus hō q̄ aſſūptō paſſibilitatiſ neceſſaria fuit redēptoz: ga ꝑ paſſiōz debebat ſatiſſaē ⁊ rē ſuā iuſto ꝓtio ⁊ cōdigno recupare. vt ğ ſolue uēt iuſtuz ꝓciū neceſſaria erat paſſibilitas.

Jtē neceſſaria erat pfecta ſcīa vt ſoluēt ꝓciū ꝺdignū ⁊ diſpēſatiōi redēptiōis ꝺuenientiſſimū: ga ğ tale ⁊ tñ negociū ſapientiſſimū regrebat cū aſſūptōe paſſibilitatis neceſſaria fuit cognitiōis pfectio. vñ ſic dicit Anſel. quia ignozantia ad nihil vtilis eſt. paſſibilitas ℞o vtil̄ redēptiōi. Nō aſſūpſit ſaluator ignozātiā aliquā: ꝑ aſſūpſit paſſibilitatē. qm̄ autē pfecta cognitio euacuat impfectionē eiuſdē generis: ſic diē apl's. i°. ad Coz. iz°. Cū venerit q̄ pfectū eſt: euacuabiſ q̄ ex pte ē. Perfecta cognitio dei ī rp̄o nō cōpatiebaſ cognitionem ipfectā dei. ꝓpterea cū fides pōat īpfectā cognitionē dei: que ē in enigmate: manifeſtuz eſt q̄ ī iꝑo nō fuit fides ſed pfectio que ſuccedit fidei: ſeu contemplatio. Ad ꝑmū ğ q̄ obiiciſ q̄ ī rp̄o fuit plenitudo oīs gr̄e. vō q̄ vez eſt ꝑ cum plenitudīe gr̄e fuit plenitudo ℞itat̄: que ē plenitudo ſicut dr̄ Joh. ꝑ. Plenū gratie et veritatis. plenitudo aūt cognitionis nō cōpatiſ ſecū impfectionē cognitiōis fidei. Ex illa auctozi° poti° ſeqt̄ q̄ nullo mō fuerit fides. Ad ſecūdū ſil̄iter ptz ℞°. Nā meritū rp̄i ꝑ° q̄ homo debuit eſſe meritū noſtre redemptiōis. merito aūt redēptōis nō ꝺueniebat: ſed repugnabat impfectio cognitiōis iō merito rp̄i nō erat neceſſaria fides ī rōne fidei. Cū ğ officio redēptoris repugnaret: ⁊ perſone redemptoris nō ꝺueniret. nō enim ꝺueniebat illā pſonā que de° eſt aliqd igra re uel īpfecte cognoſcere. ꝓpterea nec merito ſuo ꝑ° q̄ homo: nec merito. nr̄o neceſſaria erat fides ſed ꝺtēplatio veritatis. Ad illud ğ q̄ obiicit vō q̄ ſūmū meritū nō ponit mereri ſm numez ℞turū: ꝑ ſz īpfectiōez gratie oīuz virturū. Ad tertiū q̄ obiiciſ de ſpe ⁊ de paſſiōibus timoris ⁊ doloris in rp̄o patz ℞°. Nā q̄uis iſta ponāt īpfectōez ex pte affectiōis: erāt tamen neceſſarie viſ penſationi redēptiōis ſicut oñſū eſt ſup̄ de īcarnatiōe: qōne de penalitatib° aſſūptis a rp̄o. Nulla aūt cognitionis īpfectio erat neceſſaria: īmo magis repugnās: ꝓpterea nec fides. Ad vltimū ℞o q̄ obiiciſ de cognitiōe nāl̄. vō q̄ cognitō nāl̄ pfecta q̄l' diceē fuiſſe ī adam añ pcēm ꝑ° pfectiōez nature: fuit ī rp̄o pfectiſſime. hec aūt cogni° q̄uis ſit īpfecta cōpatiōe hoc eſt reſpectu cognitionis gratuite vel btē: pfecta tñ eſt pfectione ſui generiſ ꝑ° q̄ fuit ī rp̄o: ⁊ ideo ꝺ nō euacuaſ p cognitionē pfectā gratie uł glie Cognitō ℞o enigmatica que ē fidei nō ſolū eſt impfecta reſpectu cognitiōis glozie: ſed etiā ī ſuo gñe q̄ ē cognitio gratuita: ⁊ iō nō eſt ſil'e de īpfectione cognitiōis nature ⁊ cognitionis fidei.

c **Conſequens eſt** ingrere de paſſiōibus cōſequētib° fidem que fūt due. ſ. certitudo ⁊ pfectus. ꝑ ğ queret de certitudine. ℞ 2° de pfectu.

Quantum ad primū

arguit ſic diē Aug°. Nihil eſt certi° homī ſua fide qua crediſ q̄ longiſſimū ē a ſenſu ğ nulla ſcīa certior fide. Jtē certius ē q̄ videtur in lumine ꝓme veritatis q̄uis quod videt ī lumīe veritatis create. ſed illō q̄ cognoſcim° fide: cognoſcim° ī lumine ꝓme veritat̄: q̄ cognoſcim° aliis ſciētiis acqſitis ſeu p intellectuz ſeu p ſenſū cognoſcim° in lumīe create ℞itatis. ğ fides certior oīb° ſciētiis acqſitis. Jtē certior eſt cognitio que eſt p inſpirationē q̄ que ē p humanam acqſitionē. ğ ꝛc. Jtē certius ſcit q̄ ſcitur teſtimonio ſpūs ſcī: q̄ q̄ ſcit teſtionio creature. Sz q̄ ſcit p fidē ſcit teſtionio ſpūs ſcī. Ro. 8°. Jpſe ſpūs reddit teſtimoniū ſpūi noſtro q̄ ſim° filii dei ſed q̄ ſcit aliis ſcientiis ſcit teſtionio creature. ğ ut ꝓius.

Coñ. Certior eſt viſio q̄ fides. ꝑ q̄ ſcimus ſcīa ſcim° viſiōe ītellect°. ğ certi° cogſcim° ſcīa q̄ fide. Jtē hugo de ſcō vic. diē q̄ fides eſt ſup̄ opīonē ⁊ īfra ſcīaz. ğ ſcīa certiō

Universidad de Deusto
Biblioteca

est fide. Item fides dicit argu⁹ in q̃tum facit certitudinē.ꝑ vbicūq; dicit argumtū ponit habitudo. vnde ī logid q̃ argumē⁹ certitudinē facit:hoc habet ex habitudine terminoꝝ.si g̃ ī fide nō ē iuenire habitudinē cognitiōis impfecte ī via ad cognitiōez pfectā in patria.g̃ p fidē nō erit certitudo de illa:uel queraf quō est certitudo p cognitionē ipfectā ænigmaticā de cognitione pfecta ī patria.Forte dicet sic quidā dixerūt q̃ est certitudo p modū visus:ꝛ certitudo p modū gust⁹.Certitudo p modū visus est certitudo speculatiōis p modū intellectus Certitudo per modū gust⁹ est certitudo experientie ex parte affectus.certitudine speculationis nō est certior fides scīa:ꝑ certitudine experiētie q̃ sentit ipsa fidelis aīa ſua uitatē ẋitat. Sz otra certitudinē de ẋita⁹ p modū expientie seu gust⁹ non habet nisi fides formata.Ergo fides informis esset minus certa q̃ scīa: cum tñ otrariū pōt onici ga ex fide īformi fūt miracula ꝛ opa que excedūt nāz. fides g̃ īformis excedit oēs scīaz virtute.q̃reꝛ certitudine:ga ex certitudine habz ẋtutē: sicut pz p illō qō dic dñs ī cuā gelio.si dixeritis. huic mōti. tollete ꝛ mitte te ī mare:ꝛ nō hesitaueritis ꝛc.q.d.ex eo q̃ nō est hesitatio in fide: ꝑ certitudo habz virtutē fides. Ad hoc dixerūt qdā q̃ ē fides qua credif ꝛ qō credif. Nō g̃ dic aug⁹ q̃ nihil est boī certi⁹ sua fide. Intellgitur de fide q̃ credif: ñ de eo qō credif. vñ.z.di.z Isiarus est auctoritas aug. Fidē ingt suā videt qsq; esse,in corde suo si credit. vel non esse si nō credit.nō sicut corpa que videm⁹ oculis corporeis:vel p ipsoꝝ imagines:neq; sicut aīam qua ouicim⁹ ex motib⁹ corporis nō sic videt fides ī corde ī quo ē ab eo cui⁹ est:ꝑ eā tenet certissima scīa.Ex qno relinq̃t q̃ nihil est boī certius sua fide qua credit. de eo ẋo qō credif qō qdē ē absens ab intellectu nō intelligif. Vñ aug⁹. Rerum absentiū presens ē fides. Rerū que foris fūt int⁹ ē fidel. Rex que ñ videt videt fides. Res ẋo que absunt ꝛ que nō videnf fūt res que credūt. Coīi hoc obicit sic. Circa ppriā mām ꝛ obiectū virtus oī arte certior ē sic dicit pbus. Cū g̃ fides ẋtus sit circa suam mām que est id qō credit certissima est.certius id qō credit fide tenet q̃ qō aliq̃ arte pcipitur. Itē certi⁹ pcipit vbi idē p se accipit q̃ vbi vnū p aliud.ꝑ fides pcipit ipaz ẋitatē ꝓmā p ipaz ꝓmam.ꝛ p⁹ ẋitas est quā credit:ꝛ p ipsaz credit.p⁹ autē ẋitas est me diū infallibile. certissime igit pcipit qō creditur:ꝛ certi⁹ q̃ qō scit p scīam acqsitam: q̃ ibi cogscit vnū p aliud. Itē sicut dic pbs ī methaphys.ca.ꝛ si theozica seu speculatiua scīa nobilior sit practica:tñ practica certior ē:ꝛ hō ē rōne expientie.si g̃ oīs virt⁹ circa experientiaꝝ est certior erit virt⁹ speculatiua scīa.Si g̃ certitudo virtutis ē circa suum obiectum: certior erit fides de suo credibili: q̃ scīa speculatiua de suo scibili.

Itē obicit otra hoc qō dic aug⁹ q̃ fides in corde in quo est: ab eo cui⁹ ē renet certissima scīa:ꝛ loquit de fide q̃ credit g habet vnā virtutē habet oēs.Ergo si quis scat se habere fidē virtutē:scit se habē ẋtutes oēs ꝛ sic caritatē.g̃ scit vtrū amore an odio dignus sit:cui⁹ otrariū Eccliastes dic 9°.Relinq̃t igit q̃ nō scit se habere fidē virtutē g̃ nō renet eā certissima scīa. Solo dō q̃ quedā habēt certitudinē ex se ipsis.quedaz ẋo ex aliis.ex aliis certitudinē habēt ut ex principiis ꝛclusiones: ꝛ ex articulis fidei q̃ sequūt ad articulos:ut ga deus iust⁹ ē reddet vnicuiq; ꝑ⁹ opa sua. Que ẋo habēt certitudinē ex se ipsis fūt trib⁹ modis.Nā quedam habēt cētitudinē rōne euidētie:ut ꝑncipia que sunt p se nota. vt de quolibz affirmatio vl negatio.quedā ẋo habēt cētitudinem ex informatiōe ɔscīe. ꝛ hec est certitudo fidei seu formate seu informis: cū enī p⁹ veritas fidē ispirat sic ɔscīaz informat. vt si aliqs cogit ipa euidētia ɔsentire isti veritati.oē totū mai⁹ est sua pte: ita p habitū infusū fidei ipsa informatione ɔscīe. Artaf ꝛ cogit ɔsentire veritati ꝑme ppter se.vñ sic negaret B. oē totū mai⁹ est sua pte cont̄ suā scīam:ita negaret q̃is articulu⁹ cōtra suā ɔscīam.ꝛ ideo btūs ignati⁹ cū cōpellet ut negaret xp̄m.Respōdit se ñ posse negare:ga nomē eius habebat scriptū in corde. vñ ad pbādū q̃lē ipressionē faciat fides in mente. post mortē ei⁹ iuētū ē nomē xp̄i scriptū litteris aureis ī corde ei⁹. Itē quedā habēt certitudinē sensu expiētie: que certitudo p modum gustus est:uel tactus. talis certitudo ē ī ẋtutib⁹ respcū suoꝝ obiectoꝝ ꝛ ī fide formata respectu credibiliū prime veritatis.dō g̃ q̃ fidē q̃ credim⁹:cogscim⁹ certitudinē euidētie si ipsam habemus sm q̃ dic Aug⁹ q̃ fides est ī animo credentis. ɔspicua est ei cuius est quēadmodū ꝛ alias aīe passiones ꝛ pfectiones quas intellgim⁹ rebus ipsis existentib⁹ in aīa:ut gaudiū ꝛ tristicia.timorē.amorē.iusticiā.tpātia ꝛ bi⁹ fidez ẋo que est illud qō credim⁹ cogscim⁹ certitudine īformatiōis ɔscīe:seu illud cre dam⁹ fide īformi seu fide formata:ꝛ certitudine sensus expiētie. Si credaf fide formata qua nō soluz certa ē de ipsa ẋitate quam credit ꝓpter informationē ɔscīe:ꝑ ꝓpē ſua uitatē ꝛ dilectionē quā sentit.ꝛ p hunc modū soluif ꝛ patz solo ad oīa obiecta pter q̃ ad vltimu. Nā si opef q̃ credif ad illō qō scif certitudine euidētie:certi⁹ est qō scif. Certitudine ẋo īformatiōis ɔscīe ꝛ sensus expientie intellect⁹ certi⁹ est qō credif.

Ad vltimū dō q̃ fides ẋtus est habit⁹ gratuitus:ut habit⁹ est absolute in aīa sicut in ſbo ut gratuit⁹ est sicut relat⁹ ad volūtatē dei acceptātis: que quidē volūtas ex nos ē ꝛ latet intelligētia nostrā.Scif g̃ fides certissima scīa inq̃tū habit⁹ est:mēs.n.cogscit se.cognoscit ꝛ suos act⁹ ꝛ habit⁹ ꝛ potētias que fūt in ipsa.Inq̃tū ẋo gratuit⁹ est:ꝛ ꝑ⁹ hoc habet rōnē virtutis habēs cōnexionez cum aliis virtutib⁹. Hō mō ignorat nec scif ab habēte fidē. Dico aūt hic gratuitū g̃tuz facientē.ꝛ hoc mō ꝓcedat obiectio.

Postea queritur de pfectu fidei.

Nā dicit magister.3°. sñiaz sm Aug. q̃ fides pfeciſſe videt ꝑ⁹ tp̄is pcessū sicut pfecit cognitio. Circa qō obiicit. Nā cū fides sit veritatis que ē sup tēp⁹ non erit pfect⁹ fidei ꝑ⁹ cognitionē tp̄is.g̃ nō pfecit fides ꝑ⁹ pcessū tp̄is. Itē cū pfect⁹ ẋtus determinet ꝑ⁹ pfectū caritatis:ꝛ ī sanctis patrib⁹ āte īcarnationē: ꝛ ante legē fuerit equalis caritas:sicut ī illis qui in lege ꝛ p⁹ legē uel p⁹ īcarnationē:ꝑ⁹ hoc nō erit dicē pfeciſſe fidē sicut nec caritatē. Itē cū in oībus fidelib⁹ sit fides eadē ꝛ eiusdē veritatis.ſ.prime. ꝛ ꝑ⁹ eandē veritatē cui assētit credēs sup oīa. assentiēs aūt sup oīa nō pōt amplius assentire.Relinq̃t g̃ q̃ nullus credens pōt ampli⁹ credē.g̃ nec in fide proficere. Itē sicut dic Aug⁹.Eadē fides mediatoris que nos saluat: saluos faciebat istos antiquos ꝓfillos ꝛ magnos.g̃ antiqui habuerūt cādē fidez mediatoris quā ꝛ nos habem⁹:ꝛ eandē fidē creatoris. Ergo cum ꝑ⁹ aug. de scō vic.duo fūt que ꝓponūt nobis credenda creator ꝛ saluator ad que oīa alia reducūt ꝛ eadez sp fuerit fides creatoris ꝛ saluatoris.Relinq̃t q̃ non pfecerit fides p successū tēpis. Cor.Exo.3°. Ego sū deus habraā deus ysac deus iacob: ꝛ nomē meū adonay nō iudicaui eis.hoc dictuz est moysi.g̃ moyses amplius habuit de noticia dei q̃ p̄decēt patres.Itē ps sup senes.Intellexi dicit dauid.g̃ dō maiorez habuit cognitionē de deo q̃ antiqui patres q fuerūt ante ipsū. Itē Act.2°.Btūs petr⁹ retorq̃t ad sua tpa. illud Iohel.3°. Effūdam de spū meo ꝛc.ꝛ ꝓphetabūt filii ꝛ filie vestre.g̃ cū plenior fuit cognitio ẋitatis ꝓme p⁹ effusionē spūs.ſ.q̃ i ꝓuib⁹ secul ꝛc. Itē Eze°.ꝑ⁹ incrementa tpm creuit scīa sctōz patz spiritualū:ꝛ quato viciniores adnēt rui saluatoris extiterūt:tanto sacramēta salut̄ plenius pceperūt.de hinc etiā audiūt.btī oculi qui vident que vos videtis.x°. Lud.ꝛ illud Iam dico vos seruos.Iob.15°. Oīa quecūq; audiui a pre nota feci vobis. Ex his g̃ relinq̃t q̃ p successionem tpm creuit cognitio ꝓme veritat.Cuz g̃ cognitō ẋitatis p⁹ sit in pñti p fidez.Relinq̃t q̃ p tpm successionē creuit fides ꝛ pfecit. Solo dō q̃ fides habet cōpationē ad credentē ꝛ ad creditā veritatē. Itē veritas credita est ꝓma veritas ꝛ hoc dupliciter.ꝑ⁹ q̃ cogitaf ī se ꝛ ꝑ⁹ q̃ cogitaf in effectu suo.veritas ꝑ⁹ q̃ cogitaf in se est abstracta ab oī cōditione tpis.ꝑ⁹ q̃ cogitaf ī suo effectu q ē tpalis:vt creationis recreatiōis glorificatiōis ꝛ bi⁹. cogitaf cū cointellectu ɔditiōis tpis. Si g̃ respiciaf creditū q̃tū ad ꝓncipale significatum:creditū ē sup tps.Si ẋo respiciaf q̃tū ad ɔnotatuz:creditū est ī tpe ꝑ⁹ quē modū dicit pficere fides ꝑ⁹ pcessū tpis.scōm ẋo q̃ fides accipit ꝑ⁹ cōpationē ad credētem sic pōt fides ɔsiderari duob⁹ modis:q̃tum ad habitū:ꝛ q̃tum ad vsū. Dretmisso igit argumēto fidei q̃tū ad habituz: ga de hoc diuersi diuersa sentiūt.dō q̃ si ɔsideretur q̃tū ad vsū oī crescē ꝛ pficē.ꝛ B.4.modis cognitōe q̃tū ad actū rōnalis.ɔstātia ꝛ firmitaf q̃tū ad actū irascibil.feruore ꝛ deuotiōe q̃tū ad actū ɔcupiscibil.actōe q̃tū ad exercitiū exterioꝝ opatiōis: ꝑ⁹ ꝓmū mod̄ dicit pficiens ī cognitiōe dīnoꝝ pficere ī fide. Scōm ãt modū z⁹ martyres dicūt pfeciſſe ī fide in sustinētia ꝛ ɔstantia patie Scōm tertiuz modum feruentes zelatores

Universidad de Deusto
Biblioteca

fidei dicunt ꝓfecisse in fide. Scom ꝯrtū modū opantes actī dicūt ꝓficere in fide. ⁊ ꝑ hūc modū patz ℟° ad ꝓmo obiectum ⁊ in pte ad sequētia. Ad secūdum dō ꝙ sicut dicit bugo de scō vic. Duo sunt scom que fides crescere dicit. cognitio: ⁊ affect⁹. fm cognitionez fides crescit qñ erudit ad scīam. fm affectuz qñ ad deuotionē excitat ⁊ roborat ad ostātiā. quozūdā ꝛo fides affectu magna: cognitione parua. alioz ecōuerso. Alii ꝛo cognitione ⁊ affectu fidez habēt magnā. alii cognitiōe ⁊ affectu paruā. affectū magnum in fide magis laudabilez esse q̄ cognitionē magnā: domin⁹ manifeste ostendit vbi fidē grano synapis cōpauit. Matb̄ 17°. Qō quātitate puū est: ꝑ nō feruore. binc mulieri chananee parū scienti: ꝑ multū concessit. magna est fides tua. Scom ℔ bugo. dō est ꝙ si fides fuerit equalis q̄ ad affectionē in antiqs ⁊ modernis q̄tum ad aliquos: nō tñ q̄tū ad cognitiōez. Ad tertiū dō ꝙ assentire ꝛitati habet duos respectus. vnus ē ad veritatē. ali⁹ ad assentiētē. Scom respm ad ꝛitatē. assentire seu credere vno° est in oīb⁹. qui gdē mod⁹ exp̄mitur: cū dicit assentire ꝑme veritati sup oīa. fm ꝛo ꝙ assētire dr respcū ad assētiētē hoc mō est differētia fm īcremēta ⁊ ꝓfectū scom ꝙ dicit bugo. Scom incremēta fidei tria genera gentiū ꝛueniūt. Quidā. n. fideles fūt q̄ sola pietate credere eligūt. ꝑ vtrū credēdū sit uel nō credēdū: rone nō cōprehendūt. Alii ꝛo rone approbāt qō fide credūt ⁊ rone approbant purificate mētis intelligētia expiūt. In primis sola fides facit electionē. in secūdis rō adiūgit approbationez. in tertiis puritas intelligētie appꝛbēdit certitudinē.

Ad quartū dō fm auctoritatē bug. de sctō vic. exponētē auctoritatē Numeri. ix. de botro qui portabat in vecte. Botrus si qdem in vecte: xp̄s in cruce est: cui⁹ mysteriū in sacramēto duo pp̄ portāt. Qui preceſſerūt portauerūt: sed nō viderūt. q̄ p̄cedētes aduētum ei⁹ sacramenta passiōis eius p fidē portauerūt: ꝑ nō oēs p cognitionem ītelligere valuerūt. Secūdi āt portāt ⁊ vidēt: qa fideles p⁹ aduē⁰ xp̄i sacram⁰ passiōis ei⁹ p fidē suscipiūt: ⁊ p reuelatā cognitōez iā cogſcūt. Ex quo accipit ꝙ q̄nis eadē sit fides q̄tū ad osensū veritatis qua creditur. tñ dria est in cognitiōe q̄tū ad profectū ⁊ augmētum sicut dictū est.

Queritur postea

de cōpatione fidei ad alias ꝛtutes fm ꝙ dicit fūdamentum. Ad qō sic obiicit sup illud Lud. x°. Nō terreamini ꝛc. glo. fortitudo est fūdamētum fidei. fm hoc g̃ fides nō est fūdamētū fortitudinis. Itē dic Bern. ꝙ p̄cios⁹ fundus humilitas est in qua fūdat fides. g̃ humilitas est fūdamētū fidei. ⁊ nō econuerso.

Itez supba volūtas ē cā ifidelitatis ⁊ repellit fidē. g̃ būilitas ē initiū fidei. Ex quo relingit ꝙ humilitas erit fūdamentū fidei ⁊ sba rez sperandaz. Itē cū obiecta fundant in aīa p suos hit⁹: videt ꝙ credenda fundēt ī aīa p fidez: sperāda p spem: diligēda p caritatē. Spes g̃ erit fūdamētū rerum sperandaz nō fides. Itē fūdamētū ꝑpe est ⁊ dr ī mā pmanēte: ⁊ simul cū reb⁹ respectu quarū dicit. vnde vbi ē mā trāsiēs: nō dr ꝑprie fūdamētū. Si g̃ fides nō remanebit cū spandis ī vita eterna: sicut ptz. i. Cor. xi° quia euacuabit nō pōt dici fides fūdamēto rez spandaz. Ad qō dō ꝙ fides dr fūdamentū ꝑ⁰ rōnē spūalis edificii: fm ꝙ dicit glo. Heb. xi°. Fides ē fūdamētū oīuz bonoz qō nemo mutare pōt. sñ quo nō ē bona edificatio. Dicit aūt fundamētū in via: qa est prim⁹ habitus quo homo sup se ascēdit. se quēs ꝛo est spes que ē sic paries quo anim⁹ erigit ad attingendū magnitudinem gl'ie celestis. Caritas ꝛo ē sicut supmū seu tectū qō eleuat vsq̄ ad sblimitatē gl'e: qa nūq̄ excedit. i. Cor. xi°. fm hoc g̃ dicit fundamtū

Preterea dicitur fundamentum respectu sperandarum hoc est respectu eternoz bonoz fm ꝙ ī spe sunt. Speram⁹ enī videre verū. spam⁹ attingere gl'iosuz. spam⁹ plene diligere sūmū bonum. s. ex fide disponente aīam. fides g̃ disponit aīaz vt ista sbsistāt in ipsa. Ad pmuz g̃ qō obiicit de fortitudine dō ꝙ fundamētū dupliciter dr ī spiritualib⁹ ꝑpt sbiectōez: ⁊ ꝑpt firmitatē. ꝑpt sbiectionē dr fides fundamtū ꝛtutuz: qa ē prim⁹ habit⁹ q̄si sbtractus oīb⁹ habitibus virtutuz sic accidit in coloꝛib⁹. Nā colo⁹ albus aliq̄n sbsternit oīb⁹ qui sup pīguntur. Propter firmitatē dr fortitudo fundamtū fidei nō q̄tū ad habitus ꝑ q̄tuz ad opa ī q̄bus firmat fides p fortitudinem ne cedat passionib⁹. fm g̃ patz ꝙ fides dicit fūdamentuz fortitudinis p abstractionē q̄tum ad bituz. Fortitudo ꝛo dr fūdamētuz fidei p firmitatē q̄tuz ad actuz. Ad secunduz ꝛo qō obiicit ō humilitate dō ꝙ humilitas est dupliciter. ex gra gratis data: ⁊ ex gra gratuz faciente. humilitas ex gratia gratis data est qua homo intellectū suuz humiliat nt nō sit aliquo mō repugnās veritati credendoz. ⁊ fm būc moduz humilitas est dispositio p̄cedēs ad fidē formatā nō tñ debz dici fūdamētuz: qa non est eiusdē rōnis.

Est enī humilitas hui⁹ ex gra gratis data. fides ꝛo formata ex gra gratuz faciēte. Humilitas ex gra gratū faciente est qua homo inclinat ad debitā subiectionē ⁊ sensū sue p̄uitatis. dō g̃ ꝑ⁰ hunc moduz ꝙ fundamētū in virtutib⁹ pōt dici dupl'r: rone gñatiōis ⁊ ratione cōseruatiōis. Rone generatiōis fides est fundamētuz virtutuz. Rone ꝛo cōseruationis seu custodie humilitas qa ē custos oīuz ꝛtutuz ne corrūāt. Un̄ Greg⁹. Soliruine crescit ꝙ edificāt qui ante molē fabrice humilitatis fundamētuz nō ꝓcurāt. ⁊ p hō ptz ℟° ad tertiū. Ad q̄rtuz dō ꝙ rez sperādaz q̄tuz ī eis ocernit act⁹ spei: spes est sba sicut forma. fides ꝛo sic mā. i. mālis dispositio p quā in aīa res spande vt sunt sb actu spei sbsistunt. Quia g̃ fundamentū dicit rōnē materie non forme. Jdeo ꝺuenit fidei esse fūdamētū rez spandaz non spei.

Ad vlti⁰ dō ꝙ nō refert: spāduz enī fm sbam dicit eternū: sed spandū in q̄tū ē sub actu spei. s. in q̄tū est spandū dic tpale ꝓpt ocretionē act⁹ spei ad ipsam rē spandū. dr g̃ fides fūdamētū rez spandaz nō q̄tū ad suā sbaz: ꝑ q̄tū ad cōcretionē actus spei ad ipsas res: hoc est dicere: dicit fūdamentum eternoz bonoz: nō put habēt esse ī re ō futuro. sed put habēt esse ī spe de pūti. māet igit fides respectu eius ꝙ dicit fūdamē⁰ ꝑ⁰ hūc modū. Jn hunc g̃ modū termīat īq̄sitio de fide scom ꝙ accipitur pro fide qua creditur.

r

Est inquirere

de fide ꝑ⁰ ꝙ accipit ꝓ eo qō creditur ℔ est de credibili. credibile aūt dr articulus fidei. collectio aūt articuloz dicitur symbolū: vt ār plena sit euidētia mod⁹ īq̄sitionis erit talis. ꝓ quere ꝙd articul⁹. 2° que rō symboli. i. collectiōis articulorum. 3° de sufficiētia credibiliū ꝑ⁰ distictiones tempoz. 4° de sufficiētia articuloz q̄tuz ad fidē simpliciū. 5' de distinctione ⁊ ex positiōe articuloz ꝑ⁰ differētia symboloz.

Ad primum

ꝓnotādū est ꝙ articul⁹ tripliciter diffinit fm hug. de scō vic. Articul⁹ est nā cū gra. Itē ꝑ⁰ eundē aliter sic. Articul⁹ est ꝓceptio ꝛitatis dīne tendēs in ipsam.

Itē ꝑ⁰ Rid. de scō vic. 3° mō sic articul⁹ est indiuisibilis veritas de deo artans nos ad credēdū. ꝓ querit que sit rō assignatōis hoz diffinitionū. Nā videt repugnare ꝑ⁰ ⁊ tertia. nā ꝑma que dic articulū ee nāz cuz gratia ponit articulū in cōplexiōe ⁊ cōpositione veritatis. Tertia ꝛo que dic articulū indiuisibilē veritatē ponit articulu⁹ ī simplici acceptiōe veritatis. Itē cum multa sint credibilia ⁊ credēda sine quib⁹ nō est salus que nō otinēt veritatē de deo: vt qō dr ī symbolo. Credo scām catholicā eccl'iaz: ⁊ carnis resurrectiōe: ⁊ alia que ī symbol' nō otinēt: ut fornicationē ee mortale pccm ⁊ cetera hi⁹. g̃ non est verū ꝙ dr in 1ª ⁊ 3ª diffinitiōe ꝙ articul⁹ est ꝛitas de deo ꝛc. ga cū pcisiōe ītelligit diffinitio. Itē cogni⁹ phica de deo qua ī methaphysica ꝓbat ꝙ deus est ⁊ oī potēs ⁊ etern⁹ ē ꝛitas de deo. ⁊ p rōnes necessarias artat nos ad credēdū. g̃ tal' cognitio ē articul⁹. Sz diffinitio ꝛtia vera est qua dicit ꝙ articul⁹ ē īdiuisibilis veritas de deo ꝛc. Itē cū hi g̃ fūt in pcco mortali fideles credāt deuz ee sic ī symbol' ofitemur. vnuz oī potētē ꝛc. nō tñ credāt in deū: qa credēdo p amoꝛē nō tendūt in eum g̃ in ipsis est ꝓceptio ꝛitatis nō tēdēs ī ipaz. Ex q̄ relingit ꝙ si articul⁹ est ꝓceptio ꝛitatis dīne tēdēs ī ipsam: ꝙ ipi nō credūt aliquē articulū. Itē qua rone dr in tertia diffinitione: articul⁹ īdiuisibilis ꝛitas. Nā intētio articuli ꝛuenit ī quadruplici facultate. īgrāmatica ad distictionē dcōis vel suppositoz. Jn rethozica vt dic tuli⁹ in 2° retho. Articul⁹ dicit cū singula verba ītegrallis distinguunt cesa oone. boc mō acrimonia voce vnitu aduersarios ꝓterruisti. in ꝓbi⁸ articuli distictiōes vigitoz: ⁊ ī vnaquaq; facultate articul⁹ dr mīmū ī suo gñe: ⁊ hz rōnē distinctiōis seu ī dictiōe ut ī gramatica. seu ī oone: ut ī rethozica. seu in mēbro ut in ꝓbica. querit g̃ cuz articul⁹ accipiat ī rethozica. an accipiat fm ītētionē aliaruz scīaz. Nam si accipiat ꝑ⁰ ītentionem indiuisibilitatis male diffinit, hugo dicens ꝙ

Universidad de Deusto
Biblioteca

articulus est natura cum gratia. Si g̃ scõm rõnẽ distinctiõis. g̃ qui habẽt fidẽ ĩplicitã nõ credũt oẽs articulos. Solo. Articul⁹ accipit ſtricte. ꝓprie ⁊ coĩter. Stricte accipit articul⁹ ſm q̃ artat ad partes ſymboli apl̃oz. ⁊ hoc mõ accepit hugo cũ dixit articulũ esse nãm cũ gratia. Nã in ſingulis articulis illius ſymboli cõfeſſiõi nature dĩne uel humane adiũgit effect⁹ gratie. ꝛbi gr̃a cũ dico. Credo ĩ deũ p̃rem ⁊c̃. ſignifico nãm cũ adiũgo creatorẽ celi ⁊ terre. adiũgo gr̃az Accipit aũt hic natura. ꝓ ipſa nã que dĩna est: vel q̃ aſſũpta est a deo. ſ. humanitate.

Dropꝭ accipit articul⁹ ſm pfectã rõnẽ: ut ẽ obiectũ fidei formate. ⁊ b̃ mõ accipit ĩ illa diffinitiõe. articul⁹ est ꝓceptio ꝛitatis dĩne ĩ ipaz tẽdẽs: vt p b̃ q̃ vr̃ ꝓcep⁹ ꝛitatis dĩne ſignificet intẽtio cuĩs fidei formate ⁊ ĩformis. per hoc ꝛo q̃ addit in ipſã tendens: determinet ⁊ appropriet fidei formate. ⁊ ſignificet duplex pfectio articuli. pfectio intellectus in hoc q̃ dicit ꝓceptio veritatis dĩne. pfectio affect⁹ in hoc q̃ dicit in ipsaz tẽdẽs. Articul⁹. n. formatꝰ nõ ſolũ illustrat ĩtellectũ ꝓ ꝓceptionẽ veritatis. ſed etiã mouet affectũ ad deſideriũ ꝛitatis. Coĩter accipit articulus ſm̃ q̃ est obiectũ fidei formate ⁊ ĩformis. ⁊ ad hãc intẽtionẽ reſpiciens Ric dicit q̃ articul⁹ est ĩdiuiſibil ꝛitas ꝺ deo artãs nos ad credẽdũ. Et ꝓ b̃ q̃ dicit ĩdiuiſibil ꝛitas de deo: tãgit eẽntiã articli ꝓ hoc ꝛo q̃ dicit artãs nos ad credẽdũ: tãgit effectũ articuli in q̃tũ articul⁹ est. ⁊ ex hoc ĩ ſinuat nos rõnẽ. eo enĩ q̃ artat rõnem ad aſſentiendũ articul⁹ dicit. patz igit̃ que ſit rõ aſſignatiõis poſitaz diffinitionũ. Ad illud g̃ qõ ꝓ obiicit de repugnãtia ꝓme diffinitiõis ⁊ vltime. dõ q̃ cũ duplex opio fuerit de articulis. Nã quidã poſuerũt res eſſe articulos. gdã ꝛo enũciabilia. ⁊ ſic ſup diſputatũ ẽ q̃ articuli ſũt ſmplr: ⁊ articuli ſm quid. articuli ſimplr ſũt ipſe res ſimplr accepte ab ipo ĩtellectu. vt vnitas trinitas incarnatio. ⁊ ſic de bi⁹. Articuli ꝛo ſm gd ſũt enunciabilia. vt deũ eſſe trinũ. filiũ dei eſſe incarnatũ. Ric cũ dixit q̃ articul⁹ erat indiuiſibil veritas: reſpexit ad ĩtẽtionem articuli ſimpliciter. hugo ꝛo cuz dixit articulũ eſſe naturã cũ gratia: accepit articulum ſm quid ſeu ꝺtingẽter. Et ideo Ric poſuit articulũ in acceptiõe ſimplicis ꝛitatis. hugo ꝛo ĩ cõplexione ꝛitatis. ꝺ reſtringẽdo ĩtentionẽ articuli ad ſymbolũ apl̃oz ſic dictũ ẽ

Ad ſecũdũ ex ſupioꝛib⁹ ptz ℞⁹ vbi oĩſũ est q̃ nõ oẽ qõ credẽdũ est: est articul⁹ ſup qõne vtrũ obiectũ fidei ſit verũ creatũ vl̃ increatũ. Sũt enĩ quedã añcedẽtia ad fidẽ quedã ſequẽtia. quedã cũ ipſa fide. Añcedẽtia ad fidẽ ſũt ea que ſũt de iure nãli: ⁊ in decalogo exprimũt̃ que ſupponit fides. Jñ est q̃ credẽdũ est q̃ trãſgreſſio cuiuſlibz p̃cepti ſit mortale pcm: ga diſcredere illud qõ fides ſupponit ĩfidelitatis ẽ. Sequẽtia ꝛo ad fidẽ ſũt vel que inferũt̃ ex articulis vt q̃ deus ẽ vbiq̃: qõ ſegt̃ ex hoc q̃ de⁹ est ĩmẽſus: vel que ad articulos reducũt̃: ut ea que determĩata ſunt in ſcriptura tenemur credere implicite uel explicite. ſeu ab eccl̃ia tradita ut ea que pertinẽt ad ſacramẽtalia eccl̃ie. ⁊ ea q̃ in ſcriptura determinãt̃ q̃tũ ad circũſtãtias aduẽt⁹ ad iudiciũ. q̃dã ꝛo ſũt ſimł cũ ipſa fide: ⁊ be ſũt ptĩcule fidei que in ſymbł cõtinent̃. b̃ ꝛ⁹ mõ accipit articul⁹. ⁊ ſi obiiciat ꝺ catholica eccl̃ia ⁊ carnis reſurrectiõe. dõ est ſicut pz⁹. nam iſta nõ ponũt̃ ꝓ articulis niſi in q̃tũ ꝺcernitur dĩna actio in his vt ĩ ipſa catholica eccl̃ia accipit dĩna virt⁹ faciẽs ĩ ea remiſſionem pctoꝝ. Jn carnis ſił resurrectiõe ꝺcernit virt⁹ dĩna faciẽs reſurrectionẽ. Ad ẽtiũ dõ q̃ ſicut dicit a pbo deſcẽdũt noĩa ſicut deſcendũt ſcie. ſił dõ q̃ aſcendũt noĩa ſm q̃ aſcẽdũt ſcie ⁊ noĩuz intẽtiões. veritas g̃ ĩ nãli pbia accipit ꝓ veritate que ẽ ſm̃ nãz Jn rõnali pbia ꝓ veritate que ẽ ſm rõnem g̃ in theologia que est ſcia ſup̃ naturã ⁊ rõ nẽ accipit veritas ꝓ veritate que est ſupra naturã ⁊ rõnẽ. Cũ g̃ dicit q̃ cognitio pbica que est de deo qm̃ oſpotẽſ est ⁊c̃. est acceptõ veritatis de deo. aliter diceẽ q̃ cũ dr̃ q̃ articul⁹ fidei est acceptio ꝛitatis de deo. Nã illa acceptio que est pbica a nobis eſſe dr̃: ga prõnẽ nãlẽ ĩuestigat. Illa ꝛo que ẽ articulus nõ a nobis est: qa a deo cũ lumĩe gr̃e fidei infũdit̃: ⁊ ad b̃ reſpiciẽs hugo de ſcõ vic. dixit q̃ articulus est ꝓceptio veritatis dĩne: nõ dixit acceptio ſed ꝓceptio. i. ꝓ aliũ captio: ga nõ a nobis ſed ꝓ aliũ in nobis infũdit̃. Jad. p̃. Oẽ datũ optimũ: ⁊ oẽ do. p de ſur. est ⁊c̃.

Preterea hoc q̃ dr̃ artãs nos ad credẽdũ aliter ⁊ aliter dr̃ de cognitiõe pbica ⁊ articulo: ga cognitio pbica artat ꝓ lucẽ rõnũ euidẽtẽ. articul⁹ ꝛo artat ꝓ lucẽ gratie infuſam: ꝺſciam informãtẽ ſic ſupra dictũ ẽ. Jtẽ cognitiõe pbica ꝓ rõnẽ artatur intellect⁹ neceſſitate. articulo ꝛo fidei ꝓ lucẽ ĩfuſam artat affect⁹ vt volũtarie aſſentiat ꝛitati dĩne ꝓpter ſe. Ad q̃rtum dõ q̃ ſicut dictũ est ſic fides diſtĩguit̃ per formatã ⁊ informẽ. Jta articul⁹ dr̃ formatꝰ ⁊ informis. Articulus ꝛo formatꝰ diffinitur ab aug. cũ dic̃ articulus est ꝓceptio ⁊c̃. ⁊ ſm illã rationem exiſtẽs in mortali peccato nõ credit articulũ: q̃dmodũ nec credit ĩ deũ Articul⁹ ꝛo coĩter ad formatũ: ⁊ informes diffinit a Ric. cũ dic̃. articul⁹ est ĩdiuiſibil veritas ⁊c̃. ⁊ hoc mõ ĩ pcco existẽtes credũt articulos. Ad vltimũ qõ querit̃ vtrum articul⁹ in theo⁹ accipiat ſm rõnẽ aliarum ſciaꝝ. dõ q̃ ĩtẽtio articuli accipit ſm̃ rõnẽ ſimplicitatis ꝓ ut dicim⁹ articulos ſimplres ipſas credẽdas. ſcõm ꝛo rõnẽ diſtinctionis ꝓ ut dicimuſ articulos ſm gd eſſe ipſa enũciabilia ĩ que ipſũ ſymbolũ velut qõdã totũ in ſuas ptĩculas diſtĩguit̃ ſicut infra dicetur.

Conſequenter querit̃ de ratione ſymboli. i. collectionis articuloꝝ. ⁊ incidũt qõnes diſciplinales circa hoc plures. ꝓma gñal̃ q̃. ſ. cã fuerit cõpoſitiõis ſymboli. i. collectõis articloꝝ. Secũda cũ ꝑ⁹ ſymbolũ qõ dr̃ ĩ ſilẽtõ ſit ab ipiſ apl̃iſ ꝺſtitu⁹: ſic ẽdũt auctoritates: que rõ fuit editiõis alioꝝ ſymboloꝝ videlicz ſymboli qõ cantat̃ in miſſa. Credo. ſ. in vnũ deũ: qõ fuit a patrib⁹ ĩ niceno ꝯcilio ꝺſtitutũ: ⁊ ſymbolũ. Athanaſii. qõ cantat̃ ĩ p̃ma: cũ p̃mũ ab apl̃is oĩa ſapia eruditis ſufficient̃ ꝺtineret articulos neceſſarios ad ſalutẽ. Jtẽ cũ ſymbolũ apl̃oz ⁊ ſymbolũ patrũ diſtinguat ſm̃ ea que tribus pſonis appropriãt̃ ſicut patz ꝺſideranti que rõ est q̃ ſymbolũ athanaſii aliter diſtĩguat. Jcẽ querit̃ de ſymbolo apl̃oz q̃re dicat̃ de mãe ⁊ ĩ p̃ma ⁊ ĩ cõpletorio pluſq̃ in aliis bocꝭ. Jtẽ quare ſymbolũ patrum cantat̃ in miſſa ⁊ p⁹ euãgeliũ. Jtẽ quare ſymbolũ athanaſii cantat̃ in p̃ma. Ad qõ rñdendũ p ordinẽ. ⁊ p̃mo ad p̃mũ dõ q̃ cã ſymboloꝝ. i. collectiõis articuloꝝ ẽ ĩſtructõ fideliũ in vna ĩtelligẽtia ⁊ ꝺfeſſione ꝛitatis ⁊ deuotiõe religiõis. Cuz enĩ vna ſit ꝛitas in qua beatificanda est bũana natura. vna ĩtelligẽtia. vna ꝺfeſſio. vna religio debet eſſe intendẽdo ad ipſam veritatẽ. Jdeo cũ tot eſſent diuerſitates boĩuz natiõe moꝛib⁹ ligua cognatione ⁊ aliis modis multis ſpũ ſcõ illuminãte: excogitauerũt patres colligẽ ſingula credẽda ⁊ ꝺfitenda de ipſa dĩnitate in vnã ꝺfeſſionis coordinationẽ: vt oĩuz credẽtiũ eẽt ꝺfeſſio vna fides ⁊ religio. vt ſicut dr̃ Act. 4°. Multitudinis credẽtiũ eẽt coꝛ vnũ ⁊ aĩa vna. ſicut dic̃ btũs aug⁹ ĩ li. de ſymbolo. multe aĩe erant: fides eas vnã fecerat. vñ nõ q̃ ex hac vnitate dicit̃ ſymbolũ. Symboluz enĩ in nãli pbia dicit̃ oueniẽtia: ꝓpter oueniẽtiã g̃ intellectuũ in veritate vna: ⁊ religiõe vna ſymbolum fidei appellatũ est. Nota tñ q̃ ꝓeter hãc cauſaz due poſſũt alie aſſignari. Denoĩatiõis ſymboli vna est oueniẽtia apl̃oz ĩ ſymbolo cõponẽdo ſeu patrũ: ga ſic ĩfra patebit ĩ ſymbolo apl̃oz vnuſq̃ſq̃ appoſuit ꝓẽ ſuã. Jñ dictũ est ſymbolũ a ſin q̃ est cũ ⁊ bole: q̃ est ſnĩa quaſi multoꝝ ſnĩa. Alia cã est cõueniẽtia ſcripturaꝝ ex quaꝝ aggregatione factum est ſymbolũ. Vñ Aug⁹ ĩ li⁹ de ſymbolo iſta verba ꝓ dĩnas ſcripturas ſparſa ſũt ſed tñ collecta ſunt: ⁊ ad vnuz redacta. ne tardoꝝ boĩuz laboꝛaret memoria. Ad ſecundũ dõ q̃ cã multiplicatiõis ſymboloꝝ fuit triplex. Jnſtructio fidei. veritat̃ explanatio. erroꝛis excluſio. Jnſtructio fidei fuit cã ꝺpoſitiõis ſymboli apl̃oz. ad hoc enĩ cõpoſitũ est vt in vna fide credẽdoꝝ neceſſarioꝝ ſaluti fideles erudirentur. Fidei explanatio circa dubitationes emergentes fuit cã cõpoſitiõis ſymboli ſcõꝝ patꝝ q̃ cãtat̃ in miſſa. Erroꝛis ꝛo excluſio ꝓpter hereſes multiplices pullulãtes: cã fuit ſymboli athanaſii: qõ cantat̃ in p̃ma. Quicũq; vult ⁊c̃.

Ad tertiũ qõ querit̃ de diuerſitate diſtinctionis que est in ſymbolis. dõ ſicut tactuz ẽ. Primũ ſymboluz apl̃oz fuit ad inſtructionẽ fideliuz in fide trinitatis. ⁊ iõ ꝑ⁹ appropriata trinitatis diſtinguit̃ ut ꝑs prima ſit de appropriatis patri. Credo in deum p̃rem ⁊c̃. 2⁹ de appropriatis filio. ſ. ⁊ in ihm xp̃m filiũ eius. Tertia de appropriatis ſpũi ſcõ. credo ĩ ſpm̃ ſcm̃. Scõm ſymbolũ niceni ſynodi fuit ad explanationẽ fidei trinitatis. vnde ⁊ illud ſymbolũ diſtĩguit̃ ſm ea que conueniũt trib⁹ perſonis. Tamen quia tunc emergebat dubitatõ circa pſonaꝝ eq̃litatẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

⁊ maxīe circa pſonā ſpūs ſcī. Ideo cuz ꝑma
pārs illius ſymboli ſit de ptinērib⁹ ad ꝓfez
Cum dr̄. Credo ī vnū deū patrē ꝛc. Secūda
de ptinērib⁹ ad filiū: ⁊ in vnū ihm xp̄m fi
liū eius ꝛc. Tertia eſt de ptinēb⁹ ad ſpirituz
ſanctū cū ꝓteſtatiõe equalitatis. vñ ibi dr̄
⁊ in ſpm̄. ſ. dominū. qui cū patre ⁊ filio ſimł
adōat ꝛc. Tertiū ꝯ ſymb⁹ athanaſii fuit
contra bereſes pululātes circa fidē dīnita
tis ⁊ humanitatis. Ideo illud ſymbolum ꝑ
remouet errores circa ꝓfeſſionem vnitatis
eſſentie dīne ⁊ diſtinctiõis pſonaz ꝑ rectā
ꝓfeſſionē eſſentialiū ⁊ pſonaliū deo diḡrū
noīationū. vnde p⁹ ꝯ ſiculos phemiales dr̄
fides aūt catholica hec ē vt vnū deū ī tri
nitate ꝛc. z⁰ ꝯ remouēt errores circa fidez
humanitatis cū dr̄. ſed neceſſariū ē ad eter
nam ſalutē. Ad q̄rtū q̄ ō querit ō ſymbo
lo apl̄oz quare ſubmiſſe dr̄. dō q̄ ꝓpter ꝫ
vt ſtatus ꝓmitine eccl̄ie repſentet q̄n apl̄i
⁊ fideles nō audebāt fidē xp̄i ꝓfiteri ī ma
nifeſto vſq; quaq;. In ꝓma ꝯ ⁊ ꝓpletozio
illud ſymbolū dr̄ ut ſignificet q̄ ō ſine fide
impoſſibile eſt dirigi: ⁊ placere deo ī bōis
ſm q̄ dr̄ ad Heb xi⁰. Sine fide impoſſibile
eſt placere deo. Ideo dr̄ in ꝓma antecē pce
datur ad opera in die. Ite ut ſignificetur
q̄ ſine fide impoſſibile eſt reſiſtere mal: ſ⁹
q̄ ſiḡt in ꝓma pe. vltimo. vbi dr̄ reſiſtere. ſ
diabolo: fortes in fide. ideo dr̄ ī cōpletozio.
In monimētuz cōtra tēptatiões nocturnas
⁊ hoc eſt q̄ ō dic̄ aug⁹ de ſymbolo. Accipite
regulā fidei q̄ ō eſt ſymbolū: cū acceperitis
in corde ſcribite: ⁊ quotidie apud vos dici
te ātēq; dormiatis ſupple ī cōpletozio: aūq;
ꝓcedat ſupple in hora p⁹ vro ſymbolo vos
munite. Ad illud q̄ ō q̄rit quare ſymbolū
patrū cantat in miſſa p⁹ euangelium. dō q̄
ſymbolū patrū ⁊ etiā athanaſii eſt ōtra de
clamatiões ⁊ garrulatiões hereticoz: ad q̄s
ꝓfutandas ſtituta fūt p ꝓfeſſionē fideliū.
Preterea in miſſa ſymbolū patz cantatur
vt ꝓfeſſione fidei ⁊ deuotione ꝑparemur
ad ꝓticipationē ſacrām̄ti vñici corpis cui⁹
ꝓticipes efficimur p fidē. Un̄ aug⁹. Crede ⁊
māducaſti. poſt euāgeliū ꝯ canitur ut mō
ſtret q̄ ſymbolū ex verbis oñi loquētis in
euāgelio accipit. Ad illud q̄ ō querit q̄re
ſymbolū athanaſii ī ꝓma cāt̄ ꝓpt duo. ſ.
ꝓpt ſignificationē vt deſignet q̄ fides eſt
ꝓma mentis illumīatio ⁊ ꝓma virtutū: ⁊
ꝓpter vtilitatē. armamur. n. ſymbolo fidei
ſm q̄ dicit ad Eph. 6⁰. In oībus ſumentes
ſcutū fidei. ꝓpterea in hora ꝓma arma dei
ſumimus ut oēs temptationes expugnare
valeamus.

c Conſequenter querit
de ſufficiētia fidei ſm ſucceſſiones
tēpoz. ⁊ querūt duo. p̄ vtrū eēt ſufficiē
ſalutis ſine fide mediatoris. z⁰ vtruz ne
ceſſariū fuerit credē oī tpe ea que credim⁹
de fide mediatoris.

Ad primum sic ad Ve. xi⁰. Ac
cedentē oportet
credere q̄ deus ē: ⁊ q̄ remuneratoz eſt. ſed
quaritur vtrū āte aduētū ⁊ legē ſuffecerit
hoc credere ad ſalutē. Nā tpe gr̄e ꝯſtat cer
tiſſime ꝫ nō ſufficere. Oportet enī vniuer
ſa credi que in ſymbolis ōtinēt. Propter ꝫ
querit quare apl̄us iſta duo poſuit: ⁊ vtrū
aliquo tpe ſuffeceīt ꝫ ad ſalutē: videtur q̄
ſic. ga āte pcēm ade nō erat neceſſaria redē
ptio humani ḡnis. ḡ nec fides mediatoris
erat neceſſaria ſaluti. p tpe ḡ illo ſufficeret
credere q̄ de⁹ eſt: ⁊ q̄ remuneratoz ē abſq;
fide mediatoris. Ité p⁹ pcēm in lege na
ture nō erat naturali lege que ē ī dictamīe
rōnis ſcriptū aliq̄ ꝓceptū credendi media
torē ſeu redēptorē: nec ex lege poſita nec ex
ꝓphet erat ꝓdicatuz q̄ credēda eſſet redē
ptio humani ḡneris. Relinḡ igit q̄ pro
ſtatu illo nō obligabāt ad fidē mediatoris
ḡ ſine illa poterat eſſe ſalus. Ité nūq; de⁹
exigit a nobis vltra poſſe. Cū ḡ fides medi
atoris nō poſſet haberi nec p ſcripturas nec
p creaturas nec p ꝓphetas: p quos īsinuāet
credēdū eſſe mediatorē. Relinḡ igit q̄ nō
ſp fuit neceſſaria fides mediatoris. Conē
aug⁹ ad optatū. Nemo liberat a vānatiõe
que facta eſt p adam niſi p fidē ibu xp̄i.
Ité dic̄ aug⁹. Sade; fides mediatoris q̄ nos
ſaluat: ſaluos iuſtos faciebat ātiquos puſil
los cū magniſ: ga ſicut credim⁹ xp̄m ī carne
veniſſe ita illi vētuz. Solo diſtīguēd⁹
eſt ſtatus ſ. ſtatus ante pcēm: ⁊ ſtat⁹ p⁹ pec
catū: ⁊ ante legē: ⁊ ſtat⁹ ſb lege: ⁊ ſtat⁹ gr̄e
In ſtatu āte pcēm neceſſaria fuit fides cre
atoris: ga eſt ⁊ ga remuneratoz eſt: ga. ſ. eſt
ꝓncipiū ꝯditiõis: ⁊ ga rēmuneratoz ē iḡ⁹
finis ⁊ cōplemētū btītudinis. p ſtatu ꝯ p⁹
pcēm neceſſaria fuit fides: nō ſolū creatoris
īmo mediatoris ſm q̄ dic̄ aug⁹ q̄ ō ſcriptuz
eſt Actꝫ. 4⁰. Non eſt aliud nomen ſub celo
in quo oporteat ſaluari nos. ex illo tpe valz
fides ad ſaluādū genus humanū: ex quo in
adā vitiatū eſt. ḡ fides mediatoris ſolūmō
neceſſaria eſt p⁹ pcēm. poſt peccatuz enī ſic
dic̄ hugo. duo ſūt ꝓpoſita credēda: creator
⁊ ſaluator. In ꝓma pte diſcernit fides ītēr
creatorē ⁊ ei⁹ opa. In ſecūda pte diſcernit
fides inter ſaluatorē ⁊ ſacrāmēta ſua. ꝓma
pars ptinet ad debitum nature. ſecūda ad
debitū gr̄e. illa credere debem⁹: ga p nām
oditi ſum⁹. Iſta credē debem⁹: ga p gratiā
repati ſum⁹. Nō igit dr̄iam fidei media
toris ante legē: ⁊ ſꝫ lege: ⁊ tpe gr̄e ſ⁹ hug
ō ſcō vic. Ante legē creator credebat ⁊ ab
eo ſalus ⁊ redēptio expectabat. Per q̄ ꝯ ⁊
quō eadē ſalus cōplenda ⁊ ꝑficēda eſſet. ex
ceptis paucis quib⁹ hoc ſcire ſingulariter ī
munere datū erat a ceteris fidelib⁹ nō cog̃
ſcebat. Sub lege āt pſona mediatoris mittē
da ꝓdicabat. q̄ āt ipſa pſona foret hō vel
āgelus vel deus nundū mānifeſtabat. ſoli ꝫ
cognouerāt q̄ p ſpm̄ ad ꝫ illuminati erant
Sub gr̄a āt mānifeſte ꝓdicat ⁊ credit mod⁹
redēptiōis ⁊ qualitas perſone mediatoris.
Scōm hoc rñdēdū ē br̄ ad omnia obiecta.

Ad ꝑmū q̄ ō querit dō q̄ apl̄us iſta duo
ponit ſicut ꝓncipia ad oēs articulos. ſ. oz
credere ga eſt: ⁊ ga remuneratoz eſt. oēs. n.
articuli reducūt ad fidē: qua credit alpha
⁊ o ꝓncipiū ⁊ finis Apoc. ꝑ. ⁊ hec duo ſūt
que ꝓpinqora ſūt nobis q̄ntū ad cognitiõez
⁊ p quoz cognitionez manuducimur ⁊ ele
uamur ad cognitiõez eternoz: ſicut ptz ꝯfe
renti ſingulos. binc ḡ eſt q̄ apl̄us pōit hos
ꝓncipaliter: ga eſt ꝓncipiū conditiōis: ⁊
quia eſt remuneratoz. hoc eſt finis btītudīſ

Ad ſecūdū iā ꝑz rñſio: ga p ſtatu añ pec
catū non vicit neceſſaria fides mediatoris
ſicut patz ex dictis: ſ⁹ p ſtatu p⁹ pcēm. Ad
tertiū ꝯ ⁊ q̄rtū dō q̄ in lege nāli ſ⁹ dicta
men rōnis ſcriptū erat ꝑceptuz de fide me
diatoris inq̄ntū indita erat quodāmō rōni
humani fides redēptiōis: ga certū poterat
eſſe rōni humane nām hoīs eſſe lapſam ge
neraliter. Inditū aūt erat rōni q̄ ſp melius
⁊ dignius ē attribuendū ſūme bonitati. ⁊
ideo ſatis ex ꝓpīquo colligere poterat q̄ ſū
ma bonitas nō ꝓmitteret rōnalē creaturaz
humanā que ḡnaliter ꝓdita erat ex toto ꝑ
ire. iuxta illō ps. Nūqd vane ꝯſtituiſti oēs
filios hominuz. ⁊ ideo dictabat rō q̄ credē
deberet futurā hoīs repationē. ꝑ hāc ḡ viā
oſtēdit in lege nāli quodāmō ſcriptū ꝓce
ptum de fide redēptionis. Ad vltⁱ⁰ dō
q̄ in ptāte nr̄a potētia ſuſceptiua eſt credē
fidē mediatoris. ſed nō eſt ī ptāte nr̄a acti
ua: īmo ab ipſa ꝓma veritate infundēte lu
men fidei quo eleuet intellect⁹ ſup̄ ſe. In po
tentia ꝯ ſuſceptiua erat diſponere ſe per
dictamen rōnis ꝓut iam dictū eſt ad rece
ptionem hui⁹ luminis.

Queritur poſtea vtruz
ſemp
optuerit credē oīa illa de mediatore q̄ nūc
credim⁹. Quibuſdaz. n. videt ſic mg r̄ dic̄
in ſent. q̄ ſuffecerit antiqs tm̄ credere. ſ. na
tiuitatē. mortē. reſurrectionē. aduētū ad iu
diciū. alios videt habita fide trinitat⁹ id de
myſterio īcarnationis fidei ſuffeciſſe ut cre
deret filius dei naſcitur⁹ de hoīe ⁊ iudica
turus: qui de Jobe baptiſta documētū hui⁹
rei affirmāt: qui de morte xp̄i ⁊ deſcēſu ad ī
feros in euāgelio dubitaſſe videt ſm expo
ſitionē gregorii. q̄n interrogauit p diſcipu
los. Tu es qui venturꝰ es ꝛc. Lucꝫ. 7⁰. Matth.
xi⁰. q̄ſi dicēt. Es tu p teipſū deſcenſur⁹ ad
inferos: an aliū expectam⁹ ad hec ſacrāmē
Propter hec circa hoc querit de ſufficiētia
articuloz que minoz eſſe potuit. Ité que
ritur de Jobe baptiſta vtrū fidē habuerit
mortis xp̄i ſeu deſcēſus ad inferos: ga dicit
ambroſi⁹ in glo. ſup Luc. 7⁰. q̄ Jo. nouit dei
filiū: ſ⁹ nō ipſū deſcēſuz ad inferos: ⁊ dicit
ibidē q̄ mortuz xp̄m ſcī nō crediderunt
ḡ nō habuit fidē mortis: nec deſcēſus ad in
feros. Ité Greg⁹ ſup Matth. xi⁰. in omel.
Tu es qui venturꝰ es ꝛc. introducit Jobem
loquētē ſic an ꝺuēiat filio dei mori: an alīuz
ad hec ſacrāmēta miſſurus es. ḡ Jobes du
bitabat vtz xp̄s eēt moriturꝰ. Ité Amb⁹
dic̄ q̄ poterat ꝓius vates quē ventuz pre
dixerat: nō credidiſſe morituz. Cor Dila⁹
dic̄ q̄ Jobes nō dubitauit ſed ignorātie di
ſciploz ꝯſuluit. Ité Criſo⁹ ſup Matth. xi. Jo.
q̄ a ſpū ſcō vidicerat q̄cq̄ audierat: q̄ ce
teris predicauerat: q̄ teſtimoniū ꝓhibuerat
qui colūbā viderat quare ſic querit ſi igno
rat quō teſtis fuit Job. Tu ſigna diuulga
ueras mō p⁹ mortuos ſuſcitatos quando iā
omnibus notus. nunquid tibi non notus.
tu ſanctificat⁹ beremi ciuis: nunc dubitas.
abſit. Solo dō ad ꝓmū ſm ḡ. q̄ hec ſti
quib⁹ ab initio fides recta nūq; min⁹ habē
potuit videlicz. vnū deuz eſſe creatorē oīuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

dñm ⁊ rectorē vniuersoꝝ ipsumq; non esse mali auctorē: coꝝ sanctq; malꝫ suis eiꝰ mīam quereꝛēt: ⁊ expectarēt futurꝫ redēptorē. hoc symbꝫ fidei ī initio suffecisse credimus. ⁊ eēs q futurā redēptionē crediderūt: ea gbꝫ redēptio ostabat credidisse nō cōueniēt affirmaꝛ. Ad illud qō obiicit de Jobe dicūt quidā ꝙ Jobes nō dubitauit: ⁊ dicūt ꝙ in auctoribus verbū dubitādi pōit ꝓpose. p verbo interrogādi: vt Lud. z°. dr̄. Jnuenerūt eū in medio doctoꝝ interrogātē glo. viscit in terris qui angelos vocebat in ceꝫ visit. i. ītterrogat ⁊ ad modū visētis se bz ita etiā dicūr bi Jo. dubitasse. i. ītrogasse

Sed ctra b̄ est qō dic glo. amb°. ꝓdicta poterat pius vates quē vētuꝝ crediderat nō credidisse moꝛituꝝ. Preterea dicūt alii ꝙ Jobes dubitauit sed distinguūt ꝙ ē triplex dubitatio. Est dubitatio infidelitatis qualis fuit ī iudeis. ⁊ ē dubitatio tarditatꝫ qualis fuit in discipulis euntibꝰ in emaus Lud volt°. Et ē dubitatio amoꝛis seu pietatꝫ que quidē nō est dubitatio sed error quidā quo aīa se habet ad modū dubitātis. ⁊ sic dubitauit Jobes. vnde dicit glo. ibidē. nō fide ꝛ pietate dubitauit: ga lapsus amoꝛis fidē nō impediuit. talis enīz lapsus religiosus est. Alii ꝛo dicūt ſm Job. Criſo. qui dic ꝙ nec ī grans quesiuit nec dubitās misit di scipl̄os. dicit etiā ꝙ discipuli Job. īuidiose se habebāt ad xp̄m. ⁊ iō iobes ī ꝓximo morituꝝ magnū studiū facit ad b̄ ut credāt ⁊ mittit duos quos nouerat psuadibiliōes xp̄s aūt sciēs cōsiliū iobānis. nō rn̄dit ego sū ad Job. sed rebꝰ eos vocet: ga testioniꝫ qō ex ipsis rebus est credibiliꝰ est. Sic ḡ nō Jobes dubitauit. ꝛ eiꝰ discipuli: ⁊ ut ita certificarentꝫ p opera miraculoꝝ xp̄i misit eos ad ipsum.

Deinde queritur de suf ficiētia fidei q̄tū ad fidē simplicīū. ⁊ ꝓmo generaliter. z°. spāliter. Circa ꝓmū queritur de fide simpliciū quibꝰ nō erat incarnationis mysteriuꝫ reuelatū sicut habrae et moysi reuelatuꝫ erat quēadmodū in eccl'ia aliqui sunt simplices qui articulos fidei distinguere nesciūt vtꝫ sufficienter credide rūt credenda. Ad qō rn̄det magister in sent. ſm Greg. sup Job. p̄. dicēs. Reuelatio nē distinctā ⁊ indistinctā velatā ⁊ manifestam. Minoꝛes ḡ habebāt fidē velatā ⁊ īdistinctā de mediatoꝛe. perfecti ꝛo habebāt distinctā ⁊ manifestā quoꝝ fidei mīoꝛes adherebāt sicut etiā nūc est in eccl'ia qō ofir mat auctoꝛitas Job. i. boues arabāt ⁊ asine pascebāt iuxta eos simplices ⁊ minoꝛes ut dicit magister. sūt asine pascentes iuxta boues: ga humilitate maioꝛibꝰ adherēdo mysterio vocebāt qualis forte fuit mlier samaritana. Propter hoc circa ꝓtē istā queritꝫ de fide simplicū: ⁊ gn̄aliter vtrū possit haberi fides vnius articuli sine alio. ad quod sic Hal. ſ°. Testificoꝛ oī circūcidēti se: ga debitoꝛ ē vniuerse legis faciende. ḡ q ad vnū p̄ceptū tenetꝫ: tenetꝫ ad oīa. ḡ q ad vnū credēdū tenetꝫ: tenetꝫ ad oīa. ḡ qlibz simplex tenetꝫ ad articulos oēs. Jtē Leui. iz°. p̄cipitur ꝙ leptosus offerat sextariuꝫ olei ꝛc. glo. olei sextariū: ga fide agitꝫ ⁊ intelligitꝫ vnū qōq; p̄dictoꝝ. sextarius enim mensura ē nec plꝰ nec minꝰ capiēs. qō enī plꝰ est effundit. si minꝰ est nō ē sextariꝰ: sic fides ad nr̄e mētis mēsurā datꝫ nec plꝰ aut minꝰ q̄a deo distribuit. qō aūt plꝰ aut minꝰ est exꝫ fidem est. Ex hoc ḡ relingitꝫ ꝙ nō est fides nisi credantꝫ oēs articuli de gbꝰ ē fides. Jteꝝ sic̄ se habet caritas ad diligenda ita fides ad credēda. cū ḡ caritate diligam⁹ nos deū ⁊ ꝓximū ⁊ nō ꝛtingat caritate diligē vnuꝝ sine alio. ḡ nec silr cōtingeret fide credere vnū credēdoꝝ sine alio. Item cū vnꝰ sit habitꝰ credēdi fides: ⁊ vnꝰ habit⁹ est ab vnitate obiecti. erit igitꝫ vna veritas obiectuꝫ fidei qua quidē veritate erit ꝛnexio ⁊ nūctio oīuꝫ articuloꝝ. nō credetꝫ ḡ vni articulo sine oībꝰ. Oportet ḡ ꝙ simplicesꝫ credant oēs articulos. Con̄. credere est sicut dicit augꝰ. cogitare cū assensione. ꝛ pōt cogitari assentiēdo veritati vniꝰ articuli sine alio ḡ pōt credi vnꝰ articulꝰ sine alio. Jtem simplices non cogitabāt de īcarnatiōe salvatoris. ḡ non credebāt īcarnationē: cū credere sit cogitare cū assensione. Ad b̄ dr̄ est dicendū ꝙ est credere explicite vel īplicite: distincte vel indistincte. simplices aūt implicite dicūtꝫ credē oēs articulos seu īdistincte. Et hoc duobꝰ modis. Unoᵒ q̄tū ad illud qō credūt. Alioᵒ q̄tū ad illos cū gbꝰ credunt. Quantum ad illud quod credūt vt dicit hugo. omnes qui futuram resurrectionem crediderūt: ea quibꝰ redēptio ostabat credidisse nō incōuenienter affirmantꝫ inq̄tū ipsam que hec oīa otinebat vētura crediderūt q̄uis eādē de ipis oēs credēdo cognitionē nō habuerūt. Quātum ꝛo ad illos cū gbus credūt ſm ꝙ dic hugo de simplicibꝰ antiqs ꝙ fidē natiuitatis. passionis ascensiōis. in b̄ verissime eos habuisse credim⁹: ga credētibꝰ ⁊ sciētibꝰ hoc fide ⁊ devotione: sub spe ⁊ expectatiōe eiusdez redēptionis adheserūt: q̄nis modū cogitatiōis redēptiōis silr nō cogitauerīt. Scōm b̄ ḡ ꝓcedēda sūt obiecta que cōcludebāt ꝙ non pōt credi vnꝰ articulꝰ sine alio: vt ītelligatur explicite vel implicite. Tn̄ ad illud qō obiiciebāt ō p̄cepti dō ꝙ n̄ ē silr: ga p̄cepta iam cōpleta erāt ſm rōnē p̄cipient. sed credita nūdū erāt oīa ꝛpleta: īmo erāt quedā futura. ⁊ ad hec capiēda creuit illumīa° ⁊ magis ⁊ magis sic̄ s̄ dcm ē. Ad illud ꝛo qō obiicit de mēsura dō ꝙ equalis est oīuꝫ q̄tū ad b̄tū credēdi: seu q̄ᵐ ad credē ī vlr̄ oēs articulos ⁊ nullū discredēdi: q̄uis ī eq̄litas sit q̄tū ad actū credēdi: g attēdit q̄tuꝫ ad cognitionē ⁊ devotionē credēdi: seu q̄ᵐ ad credē in rōne ꝓpria. Reliqua ꝛo patet.

Ad ea etiā que obiiciūt in ctrariū patꝫ ℟° per distinctionē ꝓdictā. nam ⁊ si simplices possūt cogitare de vno sine altero: non tamē est credere: ga credere ptinet ad fidē explicitā ⁊ implicitā cōter. cogitare ꝛo ad fidē explicitā ⁊ distinctā. Preterea credere pōt ee ī habitu vel actu. cogitare ꝛo ē solū in actu. Ad illud iā patꝫ ℟° ex iā dictis.

Postea queritur spāliē ō fide cornelii. Et queritꝫ vtrū fuerit necessaria fides distincta ſm determiatiōem rpis. Ad qō sic Actꝝ x°. Dictū est cornelio añq̄ baptizatus esset ⁊ oversus ad fidē. Accepte sunt elemosyne tue ꝛc. ex illo textu videtꝫ ꝙ cornelius p opa venit ad fidē: qō falsū est. Nō enī ga homo bona facit: ideo bonꝰ est: ꝛ ga bonus est. ideo bōa facit. Cū ḡ accepte eēnt ee cornelii ōones a deo. Jā habebat fidē quoniā sine fide impossibile est placere deo

Jtē dic Greg° ꝙ p fidem puenit ad opa sicut dic mgr̄ in z° snīaꝝ. 24. di. vñ ibi dic cornelius ⁊ p fidē venit ad opa. veū. n. vnū credebat. ꝛ filiū eiꝰ incarnatū nesciebat: p fr̄ dē placueēt deo opa eiꝰ. Jtē Augꝰ dic cornelio dictū esse p angelum accepte sunt elemosyne tue ꝛc. nec sine fide orabat vl donabat Nā quō inuocabat in quē nō credebat. Ex his patꝫ ꝙ credebat cornelius. Contra dr̄ i glo. sup Act. x°. Si sine fide posset eē saluus nō fuisset ad eū missus eccl'ie architectꝰ. i. petrus. Petrꝰ enī missus fuit ad eū ut ipsū instrueret ad fidē: ⁊ ita nt daret ei fidē ministerio suo. ⁊ iam dictū erat ei. accepte sūt ele ⁊ oōnes tue. ḡ p opa puenit ad fidez. ḡ ga bene egit fuit fidelis qō falsū ē. Preterea si tūc habebat fidē qn̄ missus est ad eum petrus. ad qd ḡ missus est ad eū: nō ut converteret eū ad fidē qn̄ iam habebat fidē: ⁊ ita p nihilo fuit ad eū missus. Solo est fides distincta. ⁊ est fides indistincta. fidē indistinctā habebat cornelꝰ: qn̄ missus fuit ad eum petrus. qm̄ ante illā missionē dictū est ei accepte sūt elemosyne tue ꝛc. sed non poterāt esse accepte nisi p fidē. ⁊ ita cōstat ꝙ habebat fidē sed indistictā: qm̄ credebat filium dei esse incarnādū indistincte. nec adhuc distincte credebat ꝙ facta esset īcarnatio. nū dū enī p fidē suscepat qō dr̄ Job. p̄. Uerbū caro factū est ꝙ iā incepat ꝓdicari p mūdū ⁊ ideo nō poterat iā cornelius diu eē iustꝰ sine fide distincta. ⁊ ut eā haberet missꝰ fuit ad eū petrꝰ. ⁊ b̄ ē qō dr̄. Si sine fide posset eē saluꝰ non fuisset ad eum missus ecclesie architectꝰ. hoc est si posset esse saluꝰ sine fide distincta quia tūc tpis cepat declarari.

Ad illud qō obiicit ꝙ p opa venit ad fidem. dō ꝙ p opa venit ad fidē distinctam cū ꝓius haberet fidē indistinctā. Et p istā distinctionē patꝫ solo ad oīa obiecta.

Sequitur de distinctio ne ⁊ expositione articuloꝝ. Et nōndū ꝙ cū sint tria symbola. ꝓmū apl̄oꝝ. z° patrū quod cantatꝫ in missa. Tertū athanasii qō cātatꝫ in pma. articuli distinguūtꝫ differēter ſm vrias symboloꝝ. Queritꝫ ḡ disciplinariter qualitꝫ distīguātꝫ articuli in symbolo apl̄oꝝ

Ad qō dō ꝙ duplex accipitꝫ symboli bꝰ divisio. Unoᵒ p duodecī articulos. Alioᵒ p q̄tuordecī. Prima accipitꝫ ſm numerum. iz. apl̄oꝝ. qui p inspirationē spūs scī in vnum congregati: singuli singulos apposuerunt articulos. Petrus ꝓmus apl̄oꝝ primū posuit articulū. s. Credo ī deū patrē oīpotētez creatoꝛez celi ⁊ terre. Jobes apposuit secundū. s. ⁊ in ibm xp̄m filiū eiꝰ vnicū dm̄ nostrū. Jacobꝰ zebedei apposuit tertiū. s. Qui cōceptꝰ est de spū scō natus ex maria virgine. Andreas apposuit quartum. s. Passus sub pontio pylato: crucifixꝰ mortuꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

dñm ⁊ rectorē vniuersoꝝ ipsumq; non esse mali auctorē:coꝝ sunt q mal'suis ei' mīam querer̄t:⁊ expectarēt furuꝝ redēptorē.boc symbo'ū fidei ī initio suffeciſſe credimus.⁊ oēs q futurā redēptionē crediderūt:ea qb' redēptio ostabat credidiſſe nō ꝯcōueniēt affirmak. Ad illud qō obiicit de Jobe dicūt quidā ꝙ Jobes nō dubitauit:⁊ dicūt ꝙ in auctoribus verbū dubitādi pōit ꝓpter ſ. p verbo interrogādi:vt Lud.z°.dr. Inuenerūt eū in medio doctoꝝ interrogātē glo. diſcit in terris qui angelos docebat in cel' diſcit.i.ītterrogat ⁊ ad modū diſcētis ſe hz ita etiā dicūt bi Jo.dubitaſſe.i. ītērogaſſe

Sed ꝺtra ℔ est qō dic glo.amb°. p̄dicta poterat pius vates quē vētuꝝ crediderat nō credidiſſe mozituꝝ. Preterea dicūt alii ꝙ Jobes dubitauit ſed diſtinguūt ꝙ ē triplex dubitatio. Est dubitatio infidelitatis qualis fuit ī iudeis. ⁊ ē dubitatio tarditatis qualis fuit in diſcipulis euntib' in emaus Lud volti°. Et ē dubitatio amozis ſeu pietatis que quidē nō est dubitatio ſed erroꝝ quidā quo aīa ſe habet ad modū dubitātis. ⁊ sic dubitauit Jobes.vnde dicit glo. ibidē.nō fide ⁊ pietate dubitauit:ga lapſus amozis fidē nō impediuit. talis enīz lapſus religioſus est. Alii ℞ dicūt ſm Job. Criſo.qui dic ꝙ nec ī ḡrans queſiuit nec dubitās miſit diſcipl'os.dicit etiā ꝙ diſcipuli Job. īuidioſe ſe habebāt ad xp̄m. ⁊ iō iobes ī ꝓmo morituꝝ magnū ſtudiū facit ad ℔ ut credāt ⁊ mittit duos quos nouerat ꝓſuadibiliōes xp̄s aūt ſciēs cōſiliū iobānis.nō rīdit ego ſū ad Job.ſed reb' eos vocet: ga teſtioniuꝝ qō ex ipſis rebus est credibili' est.Sic ḡ nō Jobes dubitauit.⁊ ei' diſcipuli:⁊ ut ita certificarent ꝑ opera miraculoꝝ xp̄i miſit eos ad ipſum.

Deinde queritur de ſufficiēcia fidei q̄tū ad fidē ſimpliciū. ⁊ ꝓmo generaliter.z°.ſpāliter. Circa ꝑmū queritur de fide ſimpliciū quib' nō erat incarnationis myſteruꝝ reuelatū ſicut habrae et moyſi reuelatuꝝ erat quēadmodū in eccl'ia aliqui ſunt ſimplices qui articulos fidei diſtinguere neſciūt vtꝝ ſufficienter credide rūt credenda. Ad qō rñdet magiſter in ſent.ſm Greg.ſup Job .p̄.dicēs. Reuelatiō nē diſtinctā ⁊ indiſtinctā velatā ⁊ manifeſtam.Minores ḡ habebāt fidē velatā ⁊ īdiſtinctā de mediatore. perfecti ℞ habebāt diſtinctā ⁊ manifeſtā quoꝝ fidei mīores adherebāt ſicut etiā nūc est in eccl'ia qō ꝺfirmat auctoritas Job.i.boues arabāt ⁊ aſine paſcebāt iuxta eos ſimplices ⁊ minores ut dicit magiſter.ſūt aſine paſcentes iuxta boues:ga humilitate maiorib' adherēdo myſterio docebāt qualis forte fuit ml'ier ſamaritana. Propter hoc circa ꝓtē istā queritꝝ de fide ſimpliciū:⁊ gn̄aliter vtrū poſſit haberi fides vnius articuli ſine alio.ad quod sic Hal.ſ°.Teſtificor oī circūcidēti ſe:ga debitor ē vniuerſe legis faciende.ḡ q ad vnū ꝓceptū tenet:tenet ad oīa. ḡ q ad vnū credēdū tenet:tenet ⁊ ad oīa.ḡ qlibz ſimplex tenet ad articulos oēs. Itē Leui.iz°.p̄cipitur ꝙ leproſus offerat ſextariuꝝ olei ⁊c.glo. olei ſextariū:ga fide agit ⁊ intelligit vnū qō q̄ p̄dictoꝝ.ſextarius enim menſura ē nec pl' nec min' capiēs.qō enī pl' est effundit.ſi min'est nō ē ſextari':ſic fides ad nr̄e mētis mēſurā dat nec pl' aut min' q̄ꝫ a deo diſtribuit.qō aūt pl' aut min' est ex fidem est.Ex boc ḡ relingit ꝙ nō est fides niſi credant oēs articuli de qb' ē fides. Itez sic ſe habet caritas ad diligenda ita fides ad credēda.cū ḡ caritate diligam' nos deū ⁊ ꝓximū ⁊ nō ꝺtingat caritate diligē vnuꝝ ſine alio. ḡ nec ſil'r cōtingeret fide credere vnū credēdoꝝ ſine alio. Item cū vn' ſit habit' credēdi fides: ⁊ vn' habit' est ab vnitate obiecti. erit igit vna veritas obiectuꝝ fidei qua quidē veritate erit connexio ⁊ ciū ctio oīuꝝ articuloꝝ.nō credet ḡ vni articulo ſine oīb'.Oportet ḡ ꝙ ſimplices credant oēs articulos. Con.credere est ſicut dicit aug'.cogitare cū aſſenſione.⁊ pōt cogitari aſſentiēdo veritati vni' articuli ſine alio ḡ pōt credi vn' articul' ſine alio. Item ſimplices non cogitabāt de īcarnatiōe ſaluatoris.ḡ non credebāt īcarnationē:cū credere ſit cogitare cū aſſenſione. Ad ℔ dr̄ est dicendū ꝙ est credere explicite vel īplicite:diſtincte vel indiſtincte.ſimplices aūt implicite dicūt credē oēs articulos ſeu īdiſtincte.Et hoc duob' modis. Uno° q̄tū ad illud qō credūt. Alio° q̄tū ad illos cū qb' credunt. Quantum ad illud quod credūt vt dicit hugo. omnes qui futuram reſurrectionem crediderūt:ea quib' redēptio oſtabat credidiſſe nō incōuenienter affirmant' inq̄tū ipſam que hec oīa ꝺtinebat vēturā crediderūt q̄uis eāde de ipīs oēs credēdo cognitionē nō habuerūt. Quātum ℞ ad illos cū qbus credūt ſ'm ꝙ dic hugo de ſimplicib' antiqs ꝙ fidē natiuitatis.paſſionis aſcenſiōis.in ℔ veriſſime eos habuiſſe credim': ga credētib' ⁊ ſciētib' hoc fide ⁊ deuotione:ſub ſpe ⁊ expectatiōe eiuſdē redēptionis adheſerūt:q̄uis modū cogitatiōis redēptiōis ſil'r nō cogitauerīt. Scām ℔ ḡ ꝺcedēda ſūt obiecta que cōcludebāt ꝙ non pōt credi vn' articul' ſine alio:vt ītelligatur explicite vel implicite. Tñ ad illud qō obiiciebāt ℔ ꝓcepti dō ꝙ ñ ē ſil'e:ga ꝓcepta iam cōpleta erāt ſ'm rōnē ꝓcipient'. ſed credita nūdū erāt oīa ꝛpleta: īmo erāt quedā futura. ⁊ ad hec capiēda creuit illumīa° ⁊ magis ⁊ magis sic ſ̄ dcm ē. Ad illud ℞ qō obiicit de mēſura ℔ ꝙ equalis est oīuꝝ q̄tū ad ℔itū credēdi:leu q̄ꝫ ad credē ī vl'i oēs articulos⁊ nullū diſcredēdi:q̄uis ī eql'tas ſit q̄tū ad actū credēdi:g attēdit q̄tuꝝ ad cognitionē⁊ deuotionē credēdi:ſeu q̄ꝫ ad credē in rōne ꝓpria. Reliqua ℞ patēt.

Ad ea etiā que obiiciūt in ꝺtrariū patꝝ ℞° per diſtinctionē p̄dictā.nam⁊ ſi ſimplices poſſūt cogitare de vno ſine altero: non tamē est credere: ga credere ptinet ad fidē explicitā ⁊ implicitā cōter.cogitare ℞ ad fidē explicitā⁊ diſtinctā. Preterea credere pōt ee ī habitu vel actu. cogitare ℞ ē ſolū in actu. Ad illud iā ptꝫ ℞° ex iā dictis.

Postea queritur ſpāliť ℔ fide cornelii.Et queriť vtrū fuerit neceſſaria fides diſtincta ſm determīatiōem ꝛpis. Ad qō sic Act.x°. Dictū est cornelio añq̄ baptizatus eſſet ⁊ ꝺuerſus ad fidē.Accepte ſunt elemoſyne tue ⁊c. ex illo textu videť ꝙ cornelius p opa venit ad fidē:qō falſū est. Nō enī ga homo bona facit: ideo bon' est: ⁊ ga bonus est.ideo bōa facit. Cū ḡ accepte eēnt el'e cornelii⁊ oīones a deo.jā habebat fidē quoniā ſine fide impoſſibile est placere deo

Itē dic Greg' ꝙ p fidem puenit ad opa ſicut dic mgr̄ in ℨ ſnīaꝝ.z4.di. vñ ibi dic cornelius⁊ p fidē venit ad opa.veū.n.vnū credebat.⁊ filiū ei' ī carnatū neſciebat:p ft dē placuer̄t deo opa ei'.Itē Aug' dic cornelio dictū eſſe p angelum accepte ſunt elemoſyne tue ⁊c.nec ſine fide orabat vl' donabat ℨā quō inuocabat in quē nō credebat. Ex bis patꝝ ꝙ credebat cornelius. Contra dr̄ ī glo.ſup Act.x°.Si ſine fide poſſet eē ſalus nō fuiſſet ad eū miſſus eccl'ie architect' .i. petrus. Petr' enī miſſus fuit ad eū ut ipſū inſtrueret ad fidē:⁊ ita ut daret ei fidē miniſterio ſuo.⁊ iam dictū erat ei.accepte ſūt ee⁊ oīones tue.ḡ ꝓpa puenit ad fidez. ḡ ga bene egit fuit fidelis qō falſū ē. Preterea ſi tūc habebat fidē qñ miſſus est ad euꝝ petrus.ad qd ḡ miſſus est ad eū:nō ut ꝺuerteret eū ad fidē qñ iam habebat fidē:⁊ ita ꝓ nihilo fuit ad eū miſſus. Solo est fides diſtincta.⁊ est fides indiſtincta.fidē indiſtinctā habebat cornel':qñ miſſus fuit ad euꝝ petrus.qñ ante illā miſſionē dictū est ei accepte ſūt elemoſyne tue ⁊c.ſed non poterāt eſſe accepte niſi ꝓ fidē. ⁊ ita cōſtat ꝙ habebat fidē ſed indiſtīctā:qñ credebat filium dei eſſe incarnādū indiſtīcte.nec adhuc diſtincte credebat ꝙ facta eſſet īcarnatio.nū dū enī ꝓ fidē ſuſcepat qō dr̄ Job.p̄. Uerbū caro factū est ꝙ iā incepat p̄dicari p mūdū ⁊ ideo nō poterat iā cornelius diu eē iuſt' ſine fide diſtīcta.⁊ ut eā haberet miſſ' fuit ad eū petr'.⁊ ℔ ē qō dr̄.Si ſine fide poſſet eē ſalu' non fuiſſet ad eum miſſus eccleſie architect'.boc est ſi poſſet eſſe ſalu' ſine fide diſtincta quia tūc tpis cepat declarari.

Ad illudqō obiicit ꝙ p opa venit ad fidem.dō ꝙ p opa venit ad fidē diſtinctam cū ꝓius haberet fidē indiſtīctā.Et p istā diſtinctionē patꝝ ſolo ad oīa obiecta.

Sequitur de diſtinctione⁊ expoſitione articuloꝝ. Et nōndū ꝙ cū ſint tria ſymbola. Primū apl'oꝝ.z°. patrū quod cantat in miſſa.Tertū athanaſii qō cāt in ꝑma.articuli diſtinguūť differēter ſm drīas ſymboloꝝ. Queriť ḡ diſciplinariter qualiť diſtīguāť articuli in ſymbolo apl'oꝝ

Ad qō dō ꝙ duplex accipit ſymboli b' diuiſio. Uno° ꝑ duodecī articulos. Alio° ꝑ q̄tuordecī. Prima accipit ſm numerum.iz. apl'oꝝ.qui p inſpiratiōē ſp̄ūs ſcī in vnum congregati: ſinguli ſingulos appoſuerunt atticulos. Petrus ꝓmus apl'oꝝ primū poſuit articulū.ſ.Credo ī deū patrē oīpotētez creatorez celi ⁊ terre. Jobes appoſuit ſecundū.ſ. ⁊ in ibm xp̄m filiū ei' vnicū dñm nostrū. Jacob' zebedei appoſuit tertiū.ſ. Qui cōcept' est de ſpū ſcō natus ex maria virgine. Andreas appoſuit quartum.ſ. Paſſus sub pontio pylato:crucifix' mortu'

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ sepultus. Philippus apposuit gntū.s. descēdit ad īferos. Thomas apposuit.vi. s.Tertia die resurrexit a mortuis. Bartholomeus septimū. Ascēdit ad celos sedet ad dexterā dei patris oīpotēris. Matheꝰ octauū.Inde venturꝰ est iudicare viuos ꝰ mortuos. Jacobꝰ alphei nonū.s.Credo in spīm scīm. Symon decimū.s.Sctām eccl'iam catholicā sanctoꝝ cois̄onē. Judas iacobi.x. s.Remissionē peccatoꝝ. Mathias ul'sic dicūt qdā iterato Thomas apposuit.iz.scz Carnis resurrectionē ꝰ vitā eternā amen. Distīctō ista sīgta fuit Josue.4°.vbi dixit dñs ad iosue. Elige tibi viros singulos p singulas tribꝰ:ꝰ pcipe eis ut tollant de medio iordanis alueo: vbi steterīt pedes sacerdotū .iz. durissimos lapides quos pones ī loco castroꝝ vbi fixeritis hac nocte tētoria Uerba ista sūt dei patris ad filiū iḃm qui elegit duodecī viros quos ꝰ apl'os noīauit Duodecī durissimi lapides sūt .iz. articuli fidei.rollūf aūt de medio iordanis alueo .i. de media pfūditate scripture:vbi steterūt pedes sacerdotū.i. affectiōes scōꝝ patrum pīarchaꝝ ꝰ ppḧaꝝ ponūf aūt in loco castroꝝ.i.in sctā eccl'ia que est ut castroꝝ acies ordinata: ī qua nocte pūtis vite que est speculū in enigmate.figunt tētoria omnes fideles:ut diabolo resistāt fortes in fide.pª pe.5°.hoc etiā signatū est Apoc.xi.vbi assignanf duodeciz lapides in fūdamēto muri ciuitatis irlm. fundamēta cuī ingt muri ciuitatis oī lapide preciosō ornata ꝛc. Hoc idē etiā signatū est in mysterio.iz.stellaruz que erāt ī corona mulieris:sic dr̄.iz°. Apoc. Mlier cuī est ecclia.corona.fides duodeciz stelle.sz.articuli. Circa istā distinctionē q̄ritur. cū nō sit assignanꝰ nisi vnꝰ articulꝰ. patri. sextꝰ filio. quītꝰ spūi sctō.vnde ista diuersitas. quare nō assignanf equalit tribus psonis articuli cuz tres psone coeterne sibi sint ꝰ coequales. Jtē querif q̄re vnꝰ tm̄ articulꝰ assignaf patri.sextꝰ filio. gntꝰ spūi sctō. Ad hoc dō ꝙ dicta distinctio nihil detrahit equalitati psonarū ꝑ mōstf appropriatio sicut dicit augº in liº de aīa ꝰ spū.Unitas appropaf patri ꝰ hac rōne. qa vnitas est pncipiū numeri.ipsa aūt nō hz pncipiū sicut pater est pncipiū nō a pī cipio.ꝰ iō ei vnitas appropaf. Ad illud q̄ signādū oueniēter ī symbolo fidei ei vnꝰ articulꝰ est assignatꝰ p appropationem. Se narius ꝺo numerꝰ pfectꝰ est.ꝰ ideo p ipsum pfectio designaf que filio appropaf oueni enter.Quia sicut dr̄ ad Eph.6°. Deꝰ pater posuit in dispensatiōe plenitudinis tēporū instaurare oīa in xp̄o que in celis ꝰ que in terra sūt.ꝰ iō cōuenienter sex articuli filio assīgti sunt.gnq̄ ꝺo spūi scō. qm̄ p gnariuz signaf vl'is remissio pcoz.que fit p grām que spūi sctō attribuif:que signaf p iubileum qui fiebat gn q̄gesimo ānoːidē enī sīgf p numerū simplicē ꝰ p multiplicatuz ꝰ ecō uerso. Secūda distinctio est ī q̄tuordeciz articulos.quoꝝ septē ptinent ad dīnitatē. septē ad humanitatē.Septē g ptinēt ad dinitatem sic distīguīf. Nā pmꝰ ē de vnitate essentie.s.credo in deū. singularit dic deū ꝰ nō deos:vt notet vnitatē ēntie.vñ in maiori simbolo dicif. Credo in vnū deū Iste primꝰ articulꝰ debz retorqueri ad tres sequētes qui sūt de tribꝰ psonis. primꝰ ē de patre.patrē oīpotērem ꝛc.ꝰ est sensus. Credo in .p.p.o. Secūdꝰ est de filio in iḃm xp̄m filiū eiꝰ v.d.n.ꝛc.ꝰ ē sensus.credo ī iḃm ꝛc.

Tertiꝰ est de spū scō.s.Credo ī spm̄ scm̄. ecce quatuor articuli particul'ares ad deitatem ptinētes.tres alii ponūf ptinentes ad effectꝰ. Primꝰ indicat effectū creationis s.creatorē celi ꝰ terre ꝛc. Secūdꝰ effectuz recreationis.s.scām eccl'iam catholicā.ꝰ est sensus. Credo ꝙ deꝰ efficiat remissionē peccatoꝝ in scā catholica ecclia que ē coīo scōrum ꝰ nō alibi. Tertiꝰ effectū glificatōis Carnis resurrectioz; vitā eternā amē.carnis resurrectio ptinet ad corpꝰ. vita eterna ad aīam. Tres articuli sūt ptinētes ad effectum diuinitatis. quatuor ad diuinitatem ī se ꝺsideratā.ꝰ sunt septē. Articuli ptinētes ad humanitatē sūt isti. Primꝰ ē cōceptus de spū scō. Secūdꝰ ꝙ natꝰ de maria virgīe .Tertiꝰ ꝙ passus mortuꝰ ꝰ sepultꝰ

Quartꝰ ꝙ descendit ad inferos. Quītus q; resurrexit ā mortuis. Sextꝰ ꝙ ascēdit ad celos.s.a.d.d.p. Septimꝰ.ꝙ iñ vēturꝰ est iudicare vivos ꝰ mortuos. Ecce habes septē articulos ptinētes ad hūanitatez ꝰ septem ptinētes ad dīnitatē.ꝰ sūt q̄tuordeciz que distīctio signata est in Apod.p. vbi dr̄. Et ouersꝰ vidi.7.cādelabra aurea ꝰ ī medio.7.cādelabroꝝ aureoꝝ.silez filio hoīs ꝰ segf ꝰ hebat in dextra sua stellas septē Per septē candelabra ī medio quoꝝ ē filꝰ homīs designāt septē articuli ptinētes ad

humanitatē. p septē stellas septē articuli p tinentes ad dinitatez.pª ad Hbr.6°. Habitat lucē inaccessibilē nec repugnat expositō textꝰ q̄ ibidē ponif.septē stelle angeli septē sūt.ꝰ septē candelabra septē sunt ecclie. nā p illas septē eccl'ias vniuēsitas eccl'e catholice intelligif oīuz.s. fidelū cōgregatio.p.ꝰ angelos vniuersē eccl'ie rectores ītelligūf ornati fide p̄cedentiū articuloꝝ.sicut celū stellis sicut templū candelabris.

Deinde dicendum ē

de expositiōe articl'oꝝ symboli apl'oꝝ. ꝑ qa distinctō secūda planioz est prima.eo ꝙ singula resoluit ad numeꝝ illā exponere satis est. Incipiamꝰ g̃ a capite.credo in deū ex positio eiꝰ est in maiori simbolo.vbi dicitur credo in vnū deuz excludif duplex error.s. error infidelitatis gentiliū: p hoc ꝙ dic in deū. ipi enī nō credūt ī deū ꝑ ī idol aureis siue argēteis.ps. Simulacra gētiū argentū ꝰ aurū.Error manicheoꝝ p bꝰ ꝙ dic in vnū ꝫpi.n.dicūt duo eē pncipia.vnū luc.alterū tenebraꝝ.vnū boni. alterū mali. vnuz creatorē visibiliū.alterū creatoreꝝ īuisibilium. Jstos g̃ errōes euacuās fides catholica dic Credo in deū:nō in idolis. nō in creaturaz in deū:nō ī deos.ꝑ in vnū deū. Accipif aūt iste articulꝰ.Deut°.6°.vbi dr̄. Audi isrl' deꝰ tuus vnꝰ est. Querif vtrū existēs ī pcco mortali ꝰ odio fraterno possit dicē.Credo ī deū sine pcco:qa videf ꝙ nō.p illud qō dr̄ sup illud.4.ad Ro.Credēti ī eū g iustificat vbi dicit Augº.aliud est dicē credere deo. aliud dicere credere deū. alind credē ī deū Credere in deū est credēdo tendere ī eum. ꝰ credendo eū amare:ꝰ credēdo ei incorpari.hec est fides quā deꝰ exigit a nobis:ꝰ nō īuenit qd exigat nisi donauerit qō īueniat

Ex hoc mānifeste segf ꝙ existēs ī mortali mentif dicēs.credo ī deū. g̃ dicēdo peccar.

Ad hoc dō ꝙ sic existēs in fraterno odio pōt dicere oīonē dñicā sine pcco:qa dic eā in psona eccl'ie: sic ꝑbaf p illud Ecclr.6°. Obtulerūt duodecī vitl'os p pplo dei. glo nullus in oratiōe sibi aliqd petat vel p se. ꝑ p oīb' q̄ habēt vnū coēm p̄em deum.silr existēs ī mortali.poterit dicere. Credo ī deū sn̄ pcco nec mētif cū non sit sermo ipi' ꝑ ecclesie. p̄cipue cū symbolū in psona eccl'ie dr̄ sicut oratio qued̄. Segf patrē oīpotētē a plurib' locis scripture sumif iste articulꝰ ps. Oīpotēs nomē eiꝰ:iste articulꝰ pbat oēs sequētes. Nā si oīpotēs est:pōt creare celuz ꝰ terrā.ꝰ si oīpotens est pōt dimittere oīa pcca ꝰ sic de aliis. Sz q̄rif cū tria sint ꝙ appropriāf tribꝰ psonis.potētia patri.sapīa filio.bōtas spūi scō.quare ponif appropatō patris.cū dr̄ patrē oīpotētē.ꝰ non apponif appropriatio filii ut dicef filiū sapiētē:nec appropriatio spūs scī:vt dicēf in spm̄ scm̄ bonū. Jtē cū plura appropēnt patri vnitas.eternitas.potētia.quare magis apponitur potētia q̄ aliqō alioꝝ. Dicimꝰ ad pmꝰ q̄ sapīa ꝰ bonitas que appropriant filio ꝰ ꝰ spūi scō nō apponūf:qa satis p appōsita intelligūf.p incarnationē enī ꝰ passionem sapīa ostēdif:qa sicut dic Job.28°. Prudēª eiꝰ percussit supbū:eode; mō ī iudicio viuoꝝ ꝰ mortuoꝝ sapīa intelligif. Judicare enim nō ptinet nisi ad sapientē in q̄tū tal. Sodē mō p effectꝰ qui spūi scō attribuūf bonitas ostēdif. Remissio enī pccoꝝ:carnis resurrectio:vita eterna: sūmā dei bonitatez declarāt. Ad aliud dicimꝰ q̄ cū plures effectꝰ dei apponēdi essent in symbolo fidei cōuenientissimū fuit ad remouēdū oēm ābiguitatē pmōstre potētiā a qua egrediunf isti effectꝰ:qa potētia dicif oīpotēs.ꝰ iō inf ea que patri appropriāf necesse fuit oīpotētiā magis apponi q̄ aliqō alioꝝ. Segf creatoreꝝ celi ꝰ terre:a capite scripture accipit illud in pncipio. Creauit deus celū ꝰ terrā opponit manicheꝰ celū ꝰ terra sūt visibilia q̄ deus de quo logf moyses tm̄ creauit visibilia. Moyses ꝺo nō logf nisi de creatiōe visibiliū. aut si īuisibilia cōdidit: q̄re moyses sicut de visibilibꝰ nō expssit. Jtē vlterius ostat ꝙ deus ille nō fuit lucis ꝑ tenebraꝝ:sicut pbaf auctoritate moysi. dicit.ꝰ tenebre erant sup faciē abyssi. hūc errorem tollit fides catholica in symbolo maiori vbi exponens illū articulum. Creatorē celi ꝰ tre dicit visibiliū oīuz ꝰ īuisibiliū. Propter hꝰ rñdendū est manicheo ꝙ celum dupliciter accipif. Est enī celū qō videf ꝰ qō non videf.sicut pbaf ex auctoritate ps. Celū celi dño.nihil.n.eēt dēm celum celi:nisi eēnt ad minꝰ duo celi. vtraq; g̃ creauit deꝰ cū vtraq; celū sit:sicut dic scriptura. Jn pncipio creauit deꝰ celū ꝰ terrā. siliter ꝰ otēta in eis Jnuisibile otinet res īuisibiles.s.angelicas ꝛturas.celū visibile res visibilesː corporales ideo oueniēter scōm expositionē p.celum

Universidad de Deusto
Biblioteca

intelligunt oĩa inuisibilia que nobis reue
lat: p terrã omnia visibilia sic videt dicẽ
ps. Terrã ãt dedit filiis hoĩuz. Qđ obicit
de tebris distinguẽdũ q tenebra accipit
dupliciter. Uno p obscuritate que ẽ ꝑua
luminis ex obiectu corpis vmbrosi: ꝛ in isto
sensu illud nõ intelligit: tenebre erãt sup
faciẽ abyssi. Alio p carentia lumis: ꝛ tunc
idẽ est tenebra qđ lucis absentia: ꝛ ita illđ
accipit. tenebre erãt ꝛc. i. lux nõ erat adhuc.

Ad hũc ãt articulũ otra manicheũ dispu
tatũ est in p̃ li° de trinitate. ꝛ p̃ li° de cõdi
tione rer̃. Segt ꝛ ihm xp̃m filiũ ei° vni
cum. d. n. dupliciter põt legi vt dicas filiũ
eius vnicũ. ut sit ibi pũctus: vt sit sensus. fi
lium eius. i. patris. vnicũ. i. vnigenitu. In
quo mõstrat q q̃uis filius ꝓcedat a patre ꝛ
spũs. s. vnus est tñ filius q ꝓcedit p modu
gnationis ibs xp̃s: nõ spũs scũs. Aliter sic
põt dici filiũ eius vnicũ dñm nostr̃. Aug⁹
in li° de symbolo quando audies vnicũ dei
filiũ. agẽsce deũ si ver° ẽ filiº: ibi ẽ qđ pr̃. g̃ si
de° pr̃: deus filius. qcqd enĩ est id qđ gnat
ẽ id qđ generat. nõ generat bõ bouez. ouis
canẽ: ꝑ homo boĩem ꝛc. fit de° deũ: ꝛ qa vn°
vnũ. ideo vnicuz. Itẽ qñ audis vnicum
crede oĩpotẽtẽ creatorẽ ꝛc. qa qcqd hab⁹ pr̃
habet filiº. Aug⁹. Sz aliqd habet pater qđ
non habet filius qui dicit. oĩa que habet pr̃
mea sũt. Joh. 16°. ibi aũt ver̃ qđ dicit ꝓpter
dicto g̃ ð patre eẽ oĩpotẽtẽ creatorẽ. Segt
filiũ esse oĩpotentẽ ꝛ creatorẽ. Sz queri
cum ĩ symbolo athanasii dicat dñs pr̃. dñs
filiº. dñs spũs scũs. Quare dñiuz appropri
atur filio: non patri nec spũi scõ. Itẽ q̃re
dicat noster plus q̃: pater uel spirit⁹ sanct⁹
Indiuisibilia enĩz sũt opa trinitat⁹: indiuisi
bilis ẽt essentia. Ad primũ đ q ẽ dñiuz
creatũ ꝛ increatuz, dominiũ increatuz non
appropriat filio: ꝑ dñiuz creatum ei appro
priatur ad honorẽ ipsi°: ut in q̃tum hõ dñs
etiã creature credat. Matth. vlt°. Data est
mihi oĩs ptãs. ꝛc. ps. Oĩa subiecisti sb pedi
bus eius. glo. ptãti eius oĩa sbiecisti ut oĩs
eum adorent. Ad secundõ đ q nostr̃ dr̃
ga ꝓcipat nostrã naturã quã sibi vniuit ĩ
vnitate ꝓsone: nõ pr̃ nec spiritus sanct⁹.
Silr dicit ꝓpter executionez misterii redẽ
ptionis nostre in carne assũpta. Sequit.
Qui ocept⁹ est de spiritu scõ. sumit aũt iste
articul⁹ de Matth. p̃. vbi dr̃. Inuẽta ẽ hñs
in vtero de spũ scõ. ꝑ cuz opatio spirit⁹ sci
impceptibilis sit: qnõ innẽta est maria hñs
de spiritu scõ. Preterea hoc ita debet legi
inuẽta est habẽs in vtero. Et addit euãge
lista de spiritu sancto. Queritur etiã cum sit
oceptus de spiritu vtrũ dici possit filiº spi
ritus scĩ: qđ mgr̃ determinat z° sniaz scõm
Aug. di. 4ª. Nam dicit ita pcul dubio non
sic de illo ut de patre. nõ enĩ est ocedẽdum
qcqd nascit de aliqua re ctinuo eiusdẽ rei
filiuz nũcupandum. vt enĩ alia sileã aliter
de hoĩe dicim⁹ nasci filiũ. aliter pediculum
lumbricum: quorum nihil est filiº: vt g̃ hec
omittã qñ tante rei deformiter opant. cer
te que nascũt ex aqua. ꝛ spiritu sancto non
aque filii recte dici possunt. ꝛ ex hoc patet
q male dicit filiº spũs scĩ. Itã Jero° in
symbolo suo ad damasũ papã. cõcept⁹ ẽ de
spũ scõ: nõ sic quidã sceleratissime opinãt
spiritus sanct⁹ fuit ibi p semĩe: ꝑ tute cre
atoris opat⁹ est. Con. Ysa. xi°. Requiesit
sup euz. glo. ĩ euãgelio nazareoz qđ hebray
ce scriptum est: ita habet spũs sanct⁹ descẽ
dit sup eum ꝛ dixit. Ecce expectaui te fili
mi ut ventres ꝛ reqescere; in te: qa tu es fi
lius me⁹ ꝓmogenit⁹. Itẽ Jo. crisº sup illđ
Matth. qđ enĩ in ea natuz ẽ vnigenito deo
in virginẽ incressuro: ꝓcessit spirit⁹ scũs.
vt ꝓcedente spũ scõ in scificatione nascat
xp̃s: fm q corp⁹ dinitate ingrediẽte p sexe

Item in p̃s. Ego hodie genui te. glo. licz
illud possit intelligi de die qua nat⁹ est fm
humanitatẽ. Si ita est. g̃ cũ illa verba sint
patris. ego hodie genui te. filius erit pr̃is
fm humanitatẽ. ꝑ ostat q in alio sensu non
põt illud esse vez: nisi qa pater operat⁹ est
eius humanitatẽ. Ergo cum silr spũs sanct⁹
operus sit ei⁹ humanitatẽ. poterit dici filiº
spũs sancti. s. fm humanitatẽ. Propter ꝑ
volũt quida dicere q sit filiº spirit⁹ scĩ fm
humanã naturã. filiº dico p gratiã sen p ad
optionẽ. Sic ecõtra dicit de filio fm diuini
tatẽ respectu patris. q est filiº nõ adoptiu⁹
ꝑ naturalis ꝛ etern⁹. qa ad Ro. p̃. sup illud
de filio suo. glo. nõ adptiuo ꝑ suo. s. ꝓpio ꝛ
sibi ꝑali coetno ꝛc. quoz opio ex tractatu ð
incarnatiõe manifeste patebit infra. Alii
ro meli⁹ sumẽres nõ ocedũt istã aliquo mõ
filiº spũs scĩ. ꝛ rñdent ad obiecta sic. Ad
illud qđ p̃ obiicit sic de glo. Ysa. dicunt q
glo assumit illa auctoritas. non enim ut ipi
dicunt: ibi est scũs fm verã lrãm. vnde ibi
habet sic. cum dñs ibus ascendisset de aq

fons spũs descendit sup eum ꝛ dixit ꝛc. hec
sunt verba patris qui est fons spũs a quo p
cedit. ꝛ hoc est qđ habet Matth. 3°. Uox pa
tris audita est ꝛc. Ad illud qđ obiicit de
Crisº. dđ q de aliqñ dr̃ ꝑbaliter ut cum dr̃
filiº ð patre. Aliqñ materialiter vt fm assũ
ptionem carnis de matre. aliqñ ptãtiue: ut
cum dr̃ xp̃s ocept⁹ est de spũ scõ. Uñ amb°
ĩ li° ð spũ scõ. q ex aliquo aut ex sba. aut ex
ptãte eius. Ex sba sicut filiº ex patre. ex po
testate sic ex deo oĩa. ꝛ hoc mõ accipit hic
cũ dicit cõcept⁹ de spũ scõ: qa ex opatione
ꝛ ptãte spũs scĩ ocept⁹ est xp̃s. ꝓpter hũ nõ
dicit filius spũs sanct⁹. ꝛ ad illud qđ dicit
Crisº de semĩe. dđ q in semine sũt duo. po
tẽtia effectiua respectu ei⁹ qđ gnat. ꝛ potẽtia
mãlis. q̃tuz ad potẽtiã effectiuã dic Crisº
q diuinitas introiuit in virginem p semĩe
Quãtum ro ad potẽtiã mãlem negat Jero
ꝛ bñ q spũs sanct⁹ nõ fuit ibi p semĩe.
Ad illud qđ obiic de glo. sup illud ps. Ego
hodie genui te. dđ q ꝓpꝛie dicit filiº pris
fm humanitatẽ: qa operat⁹ est hũanitatem
Imꝓpꝛietates aũt nõ sũt extẽdende ꝑ ex
ponende. vnde nõ valet argumẽtũ. simile
habẽs Matth. 3°. Potẽs est deus ð lapidib⁹
istis ꝛc. glo. in hui⁹ rei ꝑsagium de sarra ge
nuit filiũ. non ideo dđ est ysaac filiº dei: qa
illud impꝛopꝛie dicebat. sensus. n. ẽ genuit
. i. gnatione opat⁹ est. Segt nat⁹ ex maria
virgine. vbi opponit hereticº Matth. p̃. de
perit filiũ suũ primogenitũ. ꝑ pmus non dr̃
nisi respectu secũdi. g̃ habuit aliũ filiũ. ꝑ cõ
stat q ille alius nõ fuit xp̃s. g̃ ille ocept⁹ fuit
ex semĩe viri. Ergo maria non fuit virgo.

Ad hoc rñdet q primũ dr̃ duob⁹ modis
Uno° p abnegationẽ prioris: ꝛ tũc est sens⁹
primũ ante quẽ null⁹. fm hoc ꝓmogenitum
dr̃ hic p abnegationẽ prioz. i. ãte quez nul
lus. Alio° dicit pmũ in cõpatiõe ad posteri⁹
ꝛ sic p̃genitũ diceret p⁹ qđ aliud. ꝛ sic op
ponit beretic⁹. Iogt enĩ euangelista osuetu
dine legalis fmonis: q̃ ꝓmogenitũ dicebat
qđ pmo nascebat seu aliud sequebat seu nõ

Itẽ cũ dicat nat⁹ de patre ꝛ hic etiã di
catur nat⁹ ex maria virgĩe: videt q bis sit
natus. Sed otra. aut est numeratio eter
nitatis qđ esse nõ põt: cuz altera natiuitas
fuit tpalis. aut tẽporis qđ iterũ esse nõ põt
cũ altera sit eterna. aut erit numeratõ tpis
ꝛ eternitati qđ esse nõ põt: cũ eternitas inẽ
ruptionẽ nõ habeat: qa tota simul: ꝛ qa eter
nitas est totũ uel q̃ totũ ad tẽp⁹. ꝛ ita non
onumerat cum illo. dđ ad hoc q nõ est nu
meratio mẽsurãtis. s. nec eternitat nec tpis
ꝑ mẽsurãti. s. natiuitatũ. Segt pas. sb pon
tio pylato crucifixus mortu⁹ ꝛ sepultus
Querit quare hoc totũ dicat eẽ vn⁹ articu
lus cũ alii ꝓcedentes sint diuersi articuli. s.
qui ocept⁹ est de spũ scõ natus ex maria ꝑ
gine. ꝛ quare in nullo symbolo ẽ est diuisus
iste: sicut ille qui cõcept⁹ est. Ad hoc dđ
q isti act⁹ osequẽtes sũt in vnitate tpis. cõ
ceptio ꝑ ro ꝛ natiuitas actus diuersi sũt: ut
longo tpe distantes. Segt descendit ad
inferos. hoc videt nõ esse articul⁹ cũ Joh.
baptista de hoc dubitauerit. dubitare enĩz
de articulis fidei infidelitas est. Cũ g̃ ostat
ipsũ fuisse fidelẽ ꝛ scm ꝛ de ꝑ dubitauit vi
det q nõ sit articul⁹. q dubitauerit ꝓz p
glo. sup illud Matth. xi°. Tu es qui venturus
es. dicit ibi glo. cuz ab herode sim occidẽd⁹
ꝛ ad inferna descẽsur⁹: debeo te nũciare in
feris: sic te nũciaui supis. an cõueniat filiũ
mori. an aliuz ad hec sacramẽta missur⁹ es.

Itẽ glo poterat pr̃ophetes quem ventuz
crediderat nõ credidisse moriturz. Ad ꝑ
quidã dicũt q cõtigit interrogare dubita
tiue. ꝛ sic nõ interrogabat Jobes. Cõtigit ẽt
interrogare p modũ dispantis: ꝛ sic Jobs
interrogauit. exemplũ in Lud. z°. de xp̃o. In
nenerũt eũ ĩ medio doctoz ꝛc. Amb° discit
in terris qui angelos docebat ĩ celis. discit
i. interrogat. Alii aliter distinguũt q est
dubitatio infidelitatis: qua non dubitauit
Jo. ꝛ est dubitatõ pietatis. ꝛ sic dubitauit
Jobes. querẽs ex amore ꝛ pietate. tu es q vẽ
turus es. licz nõ dubitaret sic mater videt
filium morituz. dicit es ne mortu⁹ fili mi. ꝛ
hoc est qđ dic glo. nõ fide ꝑ pietate dubita
uit. Aliter soluit Crisº q nõ p se ꝑ pro
discipliis q̃siuit sic dictũ est supra. Segt
tertia die resurrexit a mortuis. q̃re Mar. 12.
sic Jonas fuit in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ ꝛ
trib⁹ noctib⁹. ita xp̃s fuit mortu⁹ ꝛ resurre
xit. Con. Ro. 6°. Scientes q vetus homo
noster crucifix⁹ ẽ. glo aug. Quieuit vna die
ꝛ duab⁹ noctib⁹ in sepulchro. nõ g̃ trib⁹ die
bus. Ad hoc dđ q oputatio fit ĩ scriptu
ra duob⁹ modis. Uno° cũ ꝓcisione vt tm̃
nec pl⁹ nec min⁹: ꝛ ita dicit Aug⁹. Una die
ꝛ duab⁹ noctib⁹. Alio° p synodochẽ: ꝛ tũc a
pte intelligit totũ. ꝛ ita intelligenda ẽ illa
auctoritas. ꝛ vt meli⁹ pateat distinguẽdũ ẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

quoniã est dies naturalis ⁊ dies artificial'. Dies artificialis ẽ noster dies. dies nãl continet viginti q̃tuor horas. ſ. die ⁊ noctem. Pot ⁊ g̃ cõputatio fieri dupliciter. Cõputatione ſm die naturalẽ cõputata est nox cuz die sequẽti ſm morẽ ãtiquoz: ſicut dic̃ glo. ſup Math. iz°. Accipit aũt dies paſcephe ī quo xp̃s fuit poſit⁹ in cruce: ⁊ mortuus hora nona cũ nocte p̃cedẽti: ⁊ habes vnã diem naturalem integrã. deinde accipe noctem p̃cedentem die sabbati cum ipſa die ⁊ hẽs aliũ die. Deinde accipe noctẽ p̃cedentẽ die dominicã cũ ipſo die p ſynodochẽ: ⁊ habes tertiũ diẽ naturalez. ⁊ ita habes tres dies naturales. g̃ tres dies ⁊ tres noctes: ſi computatio fiat p diem artificialẽ. Jrẽ cum dicit tertia die: nũqd intelligit q̃ de luce ſurrexit vel ante diẽ: videt q̃ ante diem: p illõ qõ dicit Judic. io°. Dormiuit ſampſon vſq; ad mediũz noctis. glo. ſãpſon ī media nocte nõ ſoluz exiuit ſ̃ ⁊ portas tulit: ga redemptor noſter nõ ſolũ de inferno liber exiuit: ſ̃ inferni clauſtra deſtruxit. ⁊ videtur ſic q̃ ante lucẽ ſurrexit. Sed ↄtra. videt q̃ nõ ante lucẽ ſ̃ ō luce. p hoc qõ dr̃ ab aug. p̃ Mach. 3°. ſuper illud. Elegit liſias ꝛc. glo. ab hora mortis xp̃i vſq; ad diluculuz reſurrectionis cõſtant horе q̃dragiſta ꝛc. Cum g̃ dixerit ibi q̃ in diluculo: cõſtat q̃ nõ ante diem: imo in die. Ad qõ dõ q̃ non ſunt cõtraria: ga q̃ dicit ante lucem ſurrexit: reſpexit illud qõ dixit Joh. zo. Cum adhuc tenebre eſſent: ⁊ ſic intelligit illud ante lucẽ .i. anteq̃ eſſet clara dies. In diluculo enim nũdũ ẽ clara dies. Reſurrexit a mortuis ad Ro. 6°. ſup illud. Xp̃s reſurgens ex mortuis ꝛc. glo. longe ex mortuis remot⁹: ſ̃ q̃re dicit B cum ſemper fuerit longe a mortuis remotus. Dicendũ q̃ ante nõ erat longe valde a mortuis remot⁹ eo q̃ erat moriturꝰ Unde Job. z8°. ſup illud. Et ſolũ mihi ſupeſt ſepulchr̃: pene ſe mortuũ ↄſiderat q ſe moriturũ nõ ignorat: ſ̃ poſt reſurrectionẽ longe a mortuis qui mori nõ p̃t. Aſcendit ad celos ſm q̃ homo ſic dicit Joh. 3°. Nemo aſcendit ī celũ niſi q deſcẽdit de celo. Aug in glo. deſcendit ſm q̃ deus: aſcendit ſm̃ q̃ homo. Ez. zo. Joh. br̃ ex glo ſup illud. Nũdũ aſcendi ad patrẽ meũ. q̃ aſcẽdere equalitatem dicit. unde filiuz aſcẽdere ad patrẽ eſt equalem eſſe patri. Sed obiicit q̃ nũq̃ erat equalis ei ſm q̃ hõ: nec aſcẽdit ad equalitatẽ ſm q̃ deꝰ: ⁊ ita nõ aſcendit ad eq̃litatez.

Solo nõ aſcendit in re ſed ī notitia. i. in notuit. Sile habet Math. vlti°. Data ẽ mihi omnis ptãs. i. apparet mihi data. Sed videt q̃ aliqs poſſit credẽ abſq; pcto ip̃m non eſſe equalẽ patri. imo ō magdalena dr̃ Joh. zo. ſup illud. Noli me tangere. in glo. dicit et ꝛc. ga iſta cum adhuc carnaliter in eũ credebat quẽ ſicut hoiem flebat: audit. Noli me tangere. i. ſic credẽ in me. nũdũ. n. in corde. ſ. tuo aſcendi ad patrẽ. i. nũdũ credis me equalẽ patri tũc tangẽs: cũ nõ impẽ credes. ſ̃ pbat q̃ ipſa caritatẽ habebat: ga ut habet Joh. zo. ſup illõ. Maria flebat ad monumẽtũ ꝛc. glo. ex nimio amore. Item Greg⁹ diſcipulis recedẽtibus mulieres que arti⁹ amabat nõ recedebãt. ⁊ Job. i9°. Pelli mee ↄſũpt⁹ carnib⁹ ꝛc. glo. con. car. i. diſcipulis per infidelitatẽ os meũ. i. fortitudo diuinitatis mee adheſit pelli mee. i. mulieribꝰ deſeruientib⁹. ⁊ ita videt q̃ haberet caritatem: ⁊ tamẽ nõ credebat equalẽ eſſe p̃ri xp̃m. Reſpõdẽt quidã q̃ nõ habebat caritatẽ. ⁊ exponũt auctoritatẽ de amore nãli unde dicũt q̃ in ſola virgine ſtetit eccl'ia cui⁹ fides ſola remãſit in paſſione. Propẽ quod dicũt eius memoriã fieri in ſabbato.

Alii dicũt ſm auctoritatẽ Job q̃ fides ⁊ caritas manſit in mulieribꝰ. ⁊ qõ obiicitur de magdalena. Noli me tãgere ꝛc. exponũt ſic. Nũdũ credis me equalẽ patri. i. credẽdo non aduertis. ſic ille q ſcit oẽm mulã eẽ ſterilez nõ aduertit de hac qnã credit habere in vtero. ſcit tamẽ in vli: ſic ipſa nõ aduertebat tamẽ in vli hoc credebat: qõ patz ga ſi aduerteret q̃ ei dimiſit pcm. cognoſcẽt ipſũ eẽ deũ. Et ad hoc qõ alii dicũt de btã virgine q̃tũ ad ſabbatũ. reſpõdẽt q̃ ꝓpter aliam cãm deputat ſabbatũ: ga ſicut ī ſeq̃ feria celebrat memoria paſſiõis xp̃i. Ita cũ ipſa quodãmõ paſſa ſit illius paſſiõis fuit memoria celebrãda: ⁊ q̃ ſexta feria fieri nõ potuit ad ſabbatu⁹ trãſlatũ ẽ. hoc eniz ẽ q̃ quidã dixit. verũ eſt eloquiũ iuſti ſymeonis q̃ pmiſit gladiũ ſentiet doloris: ⁊ ita q̃ ſabbatũ deputat ei ſignat Eze. 46°. Nec porta non claudet vſq; ad veſpm: ⁊ adorabit ad oſtiũ porte ei⁹ oĩs popul⁹ in ſabbatis. Pria opinio que dicit q̃ in ſola virgine ſtetit eccl'ia videt nobis vera: q̃ autez magdalena deſitauerit in triduo in fide videt ī pl'ib⁹ locis ibi Joh. zo. Mulier qd ploras. dic̃ glo. que nõ credit adhuc mulier adhuc corpoꝛei ſexus appellone ſig̃t. alia glo. q̃i nõ lacrĩas nudas ſed fidẽ exigo: quo inſinuat ipſũ debitaſſe ī fide. ⁊ ī eodẽ ibi. Dicit ei ih̃s fidez vocẽſ: ⁊ in corde illi⁹ oꝛtolan⁹ ſeminãs. ⁊ cõ ſequẽt plane habet ī glo. illa q̃ nõ credidit

Sedet ad dexterã dei patris. glo. p̃s. ſup illud. Sede a dextris meis. ſuo notat ſcz eũ poſt laboꝛẽ paſſionis ⁊ quieſcere ⁊ cõregre ⁊ in occulto eẽ. ⁊ ad Heb. p̃. ſup illud ſede glo. victori filio conſeſſus cõferꝛ a dextris glo. in potiozib⁹ bonis meis. ſ. ſm q̃ hõ: vel cõregnat coequalis mihi ſm q̃ deꝰ Sed q̃rit de ſimplici vetula que credit eũ mãliẽ ſedere ad dextrã patris. vtrũ ſit ifideꝰ ſic ſi crederet materialiter oceptũ eſſe de ſpũ ſancto. Rndet q̃ non ſilr. Nã materialiter ſedere nõ interimit aliquẽ articulu. ſ̃ materialiter oceptũ eſſe de ſpũ ſcõ pemptinũ eſt hui⁹ articuli: qui nat⁹ eſt de virgine: ſi ī telligaꝛ materialiter. i. p opus viri. Si aũt intelligaꝛ ſic q̃ ſpũs ſcũs ſit mã: puer⁹ eſt intellect⁹ hui⁹. qui oceptꝰ eſt de ſpiritu ſcõ vt ſuꝑ dixim⁹. ⁊ hereticũ eſt. Sz iteꝛ põt obiici patrẽ eẽ paſſũ: nõ eſt pemptoziũ alic⁹ articuli. videt g̃ q̃ credere illud nõ ſit hereticũ qõ ſ̃m eſt: ga talis eſſet patri paſſian⁹

R° q̃ cũ dicit qui cõcept⁹ eſt ꝛc. hoc relatiuũ qui referꝛ ad hoc añcedẽs vnicũ filiũ vt ſit ſenſ⁹. vnic⁹ fili⁹ paſſ⁹ ẽ: ⁊ ſic pr̃ q̃ paſſus ſit eſt huic oppoſitum. ⁊ ſic relatiuũ referꝛ ad añcedẽs cum ſua determiatiõe ſilr ad Ro. p̃. Qui p̃deſtinat⁹ eſt fili⁹ dei in virtute prius dixerat de filio ſuo qui fact⁹ eſt ei ſm carnẽ. vñ qui p̃deſtinat⁹ ẽ ꝛc. Segt Jnde ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mortu. Ergo oẽs iudicabũf ⁊ boni ⁊ mali. Coñ. glo. Greg. ſup illud. Nõ reſurgũt impii in iudicio. quatuoꝛ ordines erũt ī iudicio. Alii nãq; erũt q̃ iudicabũt ⁊ nõ iudicabũf. alii qui nec iudicabũt nec iudicabũf: ga iã iudicati ſũt. Snia enī damnationis eoꝛ toti eccleſie nota eſt ut ſunt infideles. Alii iudicabunf ⁊ ſaluabunf ut mediocriter boni. alii iudicabũf ⁊ dãnabunf ut mediocriter mali. Sic g̃ inſtantia videt impfectis ⁊ ifideli bus. R° q̃ dicit q̃ iudicabit viuos ⁊ mortuos: ga oẽs ut dic̃ apl's Ro. iz°. Stabũt añ tribunal xp̃i ſed dr̃ non iudicare illos: quia nõ exercebif in illis ſolemnitas iudicii ſcz inclinatio illa de qua dr̃ Math. zſ°. Uenite ꝛc. eſuriui ꝛc. unde glo Greg. dic̃ pindicati infidelitatẽ ſue tenebris ei⁹ quẽ deſpexerũt in vectione redargui nõ merent. Illi ſaltẽ verba indicis audient qui ei⁹ fidẽ ſaltẽ verbo tenuerũt. p̃inceps nãq; terren⁹ rẽ publicam gerens aliter punit interi⁹ delinquẽtez aliter hoſtẽ exteri⁹ rebellãtẽ. ⁊ ſic ītelligit illud Joh. 3°. Qui nõ credit iam indicat⁹ eſt

Ad idem põt facere qõ dr̃. i. ad Thimoth. 5°. Quoꝛũdã pcta manifeſta ſunt p̃cedẽtia ad iudiciũ. quoꝛũdã ꝓ ſequũt. Jtez glo. exponit de iudicio in p̃ti: ga ſi ea ſeq̃t iudiciũ non eſt temerariũ. Credo ī ſpiritũ ſcm̃ hoc exponit ⁊ determinat in ſymbolo patrũ. Qui ex patre filioq; p̃cedit ꝛc. ſicut infra oſtendet. Sanctã eccliam ca. ſcõrũ ↄmunionẽ. Leo papa dic̃ q̃ nõ oz dici ī ſcãz eccleſiam catholicã. ſed ſcãm ca. eccl'iaz. ſed anſelm⁹ vult ita dici ut in epla ad phil'. auiens caritatẽ ⁊ fidẽ quã habes ī vño ih̃u ⁊ in oẽs ſcõs ꝛc. glo. ga ī xp̃m credebat ⁊ diligebat ⁊ eos diligebat: ⁊ p opa fidei ⁊ caritatis xp̃o ſeruiebat ⁊ ſanctis. p hoc patet q̃ aliter intelligit credere in deũ ⁊ credẽ ī ſcõs. unde dicit glo. ibi vel ī ſcis. Si queratur quis motus notabif cũ dicit in ſcõs. dõ q̃ motus in cõformitatẽ ſcõꝝ q̃tum ad pfectionẽ vite. Scõꝝ cõmunionẽ. ⁊ ẽ ſenſus. credo q̃ ſacramẽta ⁊ pticipatio ſacramẽtorum que ſcī coicant cõferũt remiſſionem pcrõꝝ: ga faẽ q̃ ↄcubit⁹ q alias eſſet pcm̃ mortale non ſit pcm̃ mortale. vel credo q̃ vnitas eccl'ie tanta ẽ q̃ vnuſq; ſq; q mẽbꝝ eſt pticeps eſt omniuz que ſunt toti⁹ corpis glo. in p̃s. Portio mea ꝛc. ſup illud pticeps ego ſum. membꝝ pticeps eſt toti⁹ corporis ita eniz portio ei⁹ eſt dñs ut pticeps ſit nõ vnius ſed oĩuz eccl'iaꝝ. tãta igit virt⁹ vnitatis. cuz ſit pticeps xp̃i humiliter dicitur pticeps famuloꝝ xp̃i qõ ẽ eẽ xp̃i pticipez: ⁊ Heb. 3°. Participes xp̃i effecti ſum⁹ ꝛc. glo. p gratiã qua vniti ſum⁹ ei ut mẽbra capiti. ⁊ ad Col. p̃. ſup illud. Adipleo ea q̃ deſunt ꝛc. glo. ad cõem hãc q̃ſi rem publicã q ſq; p motulo ſuo exoluit qõ debet et p poſſibilitatẽ viriũ noſtraꝝ q̃ſi canonẽ paſſionũ inferim⁹ pitoria plenaria paſſionũ non erit niſi cũ ſeculũ finitũ erit. Jtẽ q̃ſi vn⁹ homo una p ſona eſt caput cũ corpe ſaluatoꝝ cũ ſalnãdis

Carnis reſurrectionẽ. congru⁹ ordo. nam remiſſio peccatoꝝ eſt reſurrectio aĩe: que ẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

resurrectio pria. ad istā ro segt resurrectō
corpis, gliosa in bonis que est resurrectō
secunda: sicut dicit ad Ro.8°. Scimus qm
si spiritus eius q suscitauit ihm inhabitat
corpora nostra resuscitabit ⁊ nos ppter in
habitantem spiritū. Tene tamē qđ dicit
apl'us.i. Cor.15°. Omnes resurgemus ꝛc. ad
vtrūq; predictoꝝ .s.resurrectionē anime ⁊
corporis. Sequit vitā eternā. que est btī
tudo. Sz queritꝫ quare nō adiungitur pena
eterna: cum vtrūq; oporteat credere. dō q
natura oppositoꝝ est vt vno dcō itelligat
reliquū. Sufficiāt ḡ que predicta sunt de ex
positione symboli apl'oꝝ.

Dicto de primo sim

bolo apl'oꝝ. dicendū est de symbolo patruꝫ
qđ cantaꝫ in missa: sed quia fere oīa que cō
tinentꝫ in symbolo apl'oꝝ otinēt in isto: ga
ista exposita sunt prius hic sunt omittēda.
Mutata ro seu ptermissa ⁊ addita quedaꝫ
ad pns sūt explicanda. Diuidit aūt symb⁹
illud ī duas ptes. In prima iudicat vnitas
cum dr. Credo in vnū deuꝫ. Deinde sequit
ofessio trinitatis. ⁊ ideo illa cōtinet tres p
tes. prima est de patre. patrē omnipotētē ꝛc
secunda de filio. ⁊ in vnū dñm ꝛc. tertia de
spū sancto. ⁊ in spiritū sanctū dñm ⁊ viui
ficātem. Prima pars de vnitate eēntie
exposita est prius. ꝑ distinctio tam psonaꝝ
aliter exponit ī symbolo isto ⁊ ī pcedēti.

De patre duo cōfitemur hic. oīpotētia: ⁊
operationē celi ⁊ terre: hoc tam sine dubio
est cōe tribus psonis: ꝑ per appropriationeꝫ
patri attribuit sicut expositum est prius.
Queritꝫ tamē de diuersitate vocabuli signi
ficantis creationē. Nam ibi dicit creatorē
hic factorem. Ad qđ dō qm creare est ō
nihilo aliqd facere. facere ro sic coīter dr
cōe est ad opari aliqd de nihilo: ⁊ ad opari
aliquid de materia. vt ḡ mōstret operatoꝝ
eoꝝ que facta sunt ō nihilo sicut angeloꝝ
aīaꝫ: ⁊ prime materie: ꝑ ⁊ oīaꝫ que pducta
sunt ex materia: pfitemur nō solū creatorē
sed ⁊ factoreꝫ. Ipse enī ē oīa ī oīb⁹. De filio
ro quedam exprimuntur fm diuinitatem
quedā ꝑ⁹ humanitatē. Scdm diuinitatem
ro ponit̄ gnc; ad excludendū gnc; errores
arrianoꝝ: quos ipsi mētiebant de filio dei

Primus q nō esset ciusdē subste cum patre
contra quos fides dicit. Et in vnuꝫ repete
dei cum patre. Joh.14°. Ego ingt in patre
⁊ pater in me est. ego ⁊ pater vnū sumus.

Secundus error arrianoꝝ est q filius mi
noꝝ patre est. cōtra quos ofitet fides catho
lica dñm ihm xp̄m. i. equalē p̄ri ⁊ spūi scō ī
potentia. ps. Dixit dns dño meo se. a. d. m.
glo. conregna equalis. Terti⁹ error est q
filius sit adoptiu⁹ nō naturalis: sicut ī Jo.
p̄. Qui nō ex sanguinib⁹ neq; ex voluptate
carnis qđ euacuat fides catholica. ⁊ dic fi
lium dei vnigenitum. Jo.p̄. Deum nemo vi
dit vnq; nisi vnigenit⁹ filiꝰ dei. Quart⁹
error est q natus est ex tpe non ab eterno.
cōtra qđ fides catholica pfitet ex patre na
tum ante omnia secula. Joh.p̄. In principio
erat verbuꝫ. Quint⁹ error est q filiꝰ dei
sit pura creatura: qđ fides catholica exclu
dit dicēs. deum de deo lumen de lumine. Jo.
p̄. Deus erat verbū. Soluit aūt oppositi
onem eoꝝ fides catholica cōgruo exemplo.
opponūt enī si filiꝰ esset a patre naturalis
cum nullus pater sine sui diminutiōe ⁊ de
cisiōe generet filiū sibi equalem cū de deo
absurdū sit illud asserere. Relinquit q deꝰ
pater nūq; habuit filiū nālem. Manifestat
ḡ fides catholica illos mentientes ⁊ dic. lu
men de lumine. sicut lumē enī absq; sui dr
minutōe uel minoratiōe ex se generat lum
aliud: sic pater filiū. Radix aūt erroris eoꝝ
est q attribuūt creatori qđ est creature. Ex
predictis errorib⁹ ceciderūt in pfundū er
roꝝ ut dicerēt xp̄m esse purā creaturam ⁊
deū nō nāliter sed adoptiue uel p gratiam
sicut dr Exo.7°. moysi. Ecce ostitui te dñm
pharaonis ꝑ ecōtra. fides catholica pfitet
deum verꝫ de deo ro genitū nō factum ꝛc.
Jo.p̄. Oīa p ipsū facta sūt. Aug⁹ quō fact⁹
est per quē oīa facta sūt. si enī p ipsū facta
sunt oīa iam non est fact⁹: iam non est crea
tura. Queritꝫ vtrū possit ocedi fact⁹. pro
batio q sic. Ro.p̄. de filio suo q factus est ex
ex sede dauid. Jtē.4°. ad Gal. Misit filiū
suū fcm ex muliere ꝛc. ḡ videt posse ocedi
q sit factus. quid est ḡ qđ dicit genitū non
factum. Ad hoc soluit Aug⁹ sup Jo. ⁊ ad
Ro. factus dicit fm humanitatē nō factus
fm diuinitatē. ḡ fact⁹ ⁊ non fact⁹ nō sequit
sed est fallacia fm ignoratiā elenchi. Ad
huc iterū opponit Jo.p̄. Qui post me venit
ante me factus est. soluit ibi inkli. qui post
me factus est tēpe, ate me fact⁹ ē dignitate
⁊ totū refert ad humanā naturā. Queritꝫ
rōne eius q dicit natus añ oīa secula vtrū
possit ocedi: semp nascit. sic ocedit: semp
natus. ⁊ ve boc est magna disputatō ī sen.
di. 9. i. l. Nam sic dicit Greg⁹ sup Job. Dñs
ihs eo q virt⁹ ⁊ sapīa est de patre añ tpa
nat⁹ est. vel poti⁹ ga nec cepit nasci nec de
siit esse. Dicam⁹ veri⁹ semp nat⁹ est. nō aūt
possum⁹ dicere semp nascit: ga si sp nascit
nūdū nat⁹ ē. Con ibidē. ⁊ babet ab Orig
super Jere. xi°. Inuenta est coniuratio sal
uatoꝝ noster est sapīa dei. sapīa ro est splen
dor eterne lucis. Sap̄. 7°. Saluator ḡ noster
est splendor claritatis eterne. Splēdor aūt
nō semel nascit ⁊ desinit: ꝑ quotiēs ortum
fuerit lumē ex quo splēdor oritꝫ: totiēs etiā
oritꝫ splendor claritas. sic ḡ saluator noster
semp nascit. vnde p̄s. 8°. Añ oēs colles ge
nerat me: nō vt gda maledict⁹ gnauit. ecce
manifesta otrarietas. Greg⁹ dicit q bñ dr
semp nat⁹. male aūt dicit semp nascit. Orig
ecōuerso. R° vtrūq; bñ dicit ⁊ sane. filiꝰ
de patre semp nascit: vl semp est nat⁹. ⁊ ut
soluatur cōtrarietas distīguit q boc ro bū
nascit vuplicē habet cōsignationem. consignt
enī presentialitateꝫ fm q ī psenti est. Item
cōsignt ipfectionē eo q significat ī fieri: fm
boc dicit si fit aliqd nō est. Orig. ḡ respexit
ad cōsignificationē pmā. Greg⁹ ad secūdā.

Similiter aūt distinguēduꝫ est in boc q
dicit natus. nam vuplicez habet osignationez
consignt enī temp⁹ preteritū. consignt etiam
pfectū. preteriti enim pfecti est tpis. Orig.
ro osideras osignationē tpm dicit oueniēter
semp nascit. Nō semp nat⁹ est presenti. nō
⁊ preterite. illi enī natuitati eēne ⁊ pfecte
cōgruit presens: qm est ⁊ nō preriit. Greg⁹
ro respiciens ad cōsignationē perfectionis si
gnificanti natiuitatez perfectā dic semper
nat⁹ ē. non semp nascit qđ significat impfe
ctionem. diuersis enī respectib⁹ vtrūq; bñ
dicit ⁊ sane. Queritꝫ vtrū bec sit ocedē
da sp nascit ⁊ videt q meli⁹ debeat ocedi
q̄ ista sp natus. nam cū pns magis ogruat
eternitati. qđ magis se babet ad psens ma
gis ogruet. ꝑ futuꝫ magis se babet ad pns
q̄ ad preritū: ga futurū aliquādo erit pns
preritū nūq̄. si ḡ signdo eternā natiuitatē
cōcedim⁹ semp nat⁹. multo fortiori rōne cō
cedimus semp nascit. Sol'o implicat fal
sam in pdicta argumētatione. nō enī conce
ditur ista semp natus rōne cōsignationis pre
teriti. ꝑ ut dictū est rōne pfectionis. ista ro
semp nascit: ocedebat rōne cōsignationis pre
sentis. cum ḡ neutrū inueniat ī hac semper
nascit: nec osignatio pfecti simpliciter bec
non est cōcedēda semp nascit. Sequitur
qui ppter nos bōes: ⁊ ppter. n. s. d. de cel.
hic ponit̄ gnc; ptinētia ad humanitatem.
sz incarnatio. passio. resurrectio. ascensio.
aduentus ad iudiciū. Circa primuꝫ ro nō
finis vel vtilitas ī carnatiōis. ibi incarnat⁹
est. auctor ibi de spū scō. matia ibi. ex maria
virgine. forma ⁊ homo fact⁹ est. que sequit̄
exposita sūt sicut prius. Sed querit de ī
tellectu illius qđ dictū est descēdit de cel.
nam descendere moueri est. moueri autem
incedere ad locum est vbi res nō est. qualit̄
ḡ descendit qui nusq; desest vel ascēdit. Jo
3°. Nemo ascendit in celū nisi qui descēdit.

Sol'o descendere dicit de filio dei nō p
prie ꝑ trāsūptiue. trāsūptū aūt ē verbū ad
significāduꝫ incarnationē. nam sicut iste q
descendit tendit ad sursū in deosū: sic cuꝫ
deus factus est homo qui sup oēs res est nā
bonitate. dignitate. rem infimā sibi vniuit
nibil aliud ḡ est descēdere nisi in carne hu
mili apparē. Queritꝫ qre in symbolo isto
non apponit articul⁹ de descēsu ad īferos.
Et ad boc rn̄det Innocē cuidam archiepo
q boc fuit ppter hereticos. Fuerūt nāq; he
retici qui dixerūt xp̄m esse purā creaturam
⁊ apud inferos remānisse: ppter qđ adiudi
cauerūt sancti patres illū articulū sbticere
Alii aliter dicūt. Nam cum semel dictuꝫ sit
de filio verbū descēsus: cū dicit descendit
de celis. Illud aūt descendē nibil aliud sit
q̄ se exīanire. sicut dicit apl'us ad Phil.2°.
Exīaniit semetipsū ꝛc. Si iterū repetētur
in eadem serie. descēdit ad īferos videret
duplex esse exīantio. ⁊ ita posset eē mā er
roꝝ. Ideo adiudicauerunt scī patres illum
sbticere: ⁊ maxime cū sufficiēter eēt positū
in symbolo apl'oꝝ. Segt ⁊ ī spm scm dñm
de spū scō qđā pfitet fides catholica in
symbolo isto que indicāt dignitates ei⁹ spā
les. Quedam que indicant effect⁹ ei⁹ gene
rales. Que ĩdicāt dignitates ei⁹ spāles sūt
gnc;. ptās indicat cū dicit dominū. Scñ.
p̄. Spiritus dñi ferebatur sup aquas in quo

Universidad de Deusto
Biblioteca

indicaf ꝙ ſic̄ pater eſt dñs creature ⁊ filiꝰ ſic ſpūs ſanctus bonitas indicaf cum dr̄ ⁊ viuificaf. Joh.6. Spiritus ē qui viuificat ex qᵘ ſegf ꝙ qui carct ſpiritu ſancto mortuus eſt. Ex hoc trahif auctoritas Aug. ſic aīa eſt vita corporis ſic deus eſt vita aīe. diſtinctio perſonalis indicaf cum dicif. qui ex patre filioꝙ procedit. Equalitas cum dicitur qui cum patre filio ſimul adoraf. doctrina cum dicif qui locutꝰ eſt p prophetas. Ponūf aūt effectus generales quatuor. primꝰ vnitas ſeu ritas eccleſie catholice quā faciet ſpūs ſanctus que eſt duplex. vnitas intellectuꝫ in fide. vnitas effectuū ī caritate: que due vnitates notanf cum dicif et in vnā ſcām ca. vnam in fide in caritate. catholica eniꝫ grece idem eſt qđ vlis. Secūdus effectꝰ eſt remiſſio peccatoꝝ ī baptiſmo. Cōfiteor vnū baptiſma. Joa.3. Niſi quis renatꝰ fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu ꝛc. Tertius effectus eſt reſurrectio mortuorū. Quartus eſt vita eterna. Querif de hoc qđ ſuꝑdictū ē de ſpū ſancto: qui ex patre filioꝙ procedit. de hoc. nalticario eſt īter grecos ⁊ latinos. cōfeſſio enī latinoꝝ eſt qm̄ ab vtroꝙ procedit. Grecorum ño ꝙ tm̄ a patre. Latiniño oſtendunt ſuam ꝛfeſſionem per illud apli ad Gal. 4°. Spiritū filii ſui. quid enī aliud eſt ſpiritus filii niſi qui procedit a filio. Itē ad Ro. 8°. Si qs ſpiritum xpi nō habet hic nō ē eiꝰ

Contra hoc opponūt greci. ṕmo quia nō inuenif ſcriptū ī euāgelio ꝙ procedit a filio ꝑ tm̄ a patre. ⁊ ſbiungif in fine. qcūq; aliud addiderit anathema ſit. vnde iudicāt nos anathatizatos. Item Leo tertiꝰ ſcripſit ī tabulā argēteis ſymbolū illud ⁊ poſuit illō iuxta altare beati pauli: ⁊ ibi ſimiliter nō eſt appoſitū. Itē querūt greci vñ hoc habuerūt latini. ſi enī ingunt illis reuelatū fuit ḡre ñ ⁊ nobis. Rᵒ ad illud qđ ꝑ opponitur ꝙ non inuenif in euāgelio. Rndū eſt interimēdo. Nā ⁊ ſi nō inuenif ſcriptū ſm vocem. ſuenif tamē ſm ītellectū cum dicif ſpū veritatis. i. filii. ſi enī eſt ſpiritꝰ ritatꝫ aut qa ſpiritus eſt a veritate. aut quia veritas eſt a ſpiritu. ꝑ quia veritas a ſpiritu nō eſt. nō enī filiꝰ eſt a ſpiritu. Si enim eſſet ſic diceref ſpiritus veritatis: ſicut dicif pr̄ filii: ſi qa ſpiritus eſt a veritate que ē filiꝰ. hoc idē eſt dicere qđ procedit a filio. Ad ſecundū Rndet magiſter in ſentētiis. Qui aliud addiderit anathema ſit alio. i. ꝓtriū qđ confirmatur ex auctoritate apli. Gal. ꝑ. Si quis vobis aliud euāgelizauerit anathema ſit. nō dixit. Si quis aliud addiderit. naz ſi ſic ſibi preiudicaſſet apls ſicut dicit Aug⁹

Cupiebat enim venire ad quoſdā: quibꝰ ſcribebat. i. ad Theſſ. 3°. Ut ſuppleret que ſi dei illorū deerant. ꝑ qui ſupplet qđ minꝰ ē addit. nō quod inerat tollit. aliud ḡ ꝛtrari um intelligē. Ad tertiū ⁊ quartū Rndet Anſelꝰ in liꝰ. de pceſſione ſpiritus ſcī. greci latinis opponūt. vñ latini accipiūt ꝙ ſpūs ſanctꝰ pcedit a filio: ⁊ quare ſi expediebat nō fuit eis intimatū. Rndet ꝙ neceſſe erat propter quoſdam minꝰ intelligētes: qa non aīaduertebāt ī illis que vniuerſa credit ecclesia cōtineri. Et ex his ſequi ſpiritū ſcm̄ de filio pcedere. ne forte hoc credē dubitarent. Quoniā ergo neceſſitas eos compellebat ⁊ nulla ratio prohibebat. ⁊ fides vera admittebat. fideliter aſſerunt latini ꝙ creduz eſſe cognoſcebāt. ſcimꝰ enī ꝙ nō oīa que credēda nobis ſūt ibi dicta ſunt. Nō. n ibi dicif ad ītra eos deſcēdiſſe quod verum coſter credimus. nimis enim erat difficile ad cōſulēdum de hac re recolligere maīe cū ſe iuncta eſſent cōcilia. Nec erat neceſſe vnde nō dubitabāt ī queſtiōem adducere

Querif vtrum abſolute ſit cōcedēdum ſpiritus ſcūs procedit a filio. Rñdet anſelꝰ in liꝰ de pceſſiōe ſpiritꝰ ſcī q̄uis nō dicaf ſpūs ſcūs procedit a filio p ſe. bene tamē dr̄ ſpiritus filii. ſicut bñ dicitur ſplendor procedit a ſole ⁊ radio. nō tamē dicif ſplēdor procedit a radio per ſe: ꝑ ſplēdor radii. Contrarietas autem grecoꝝ ⁊ latinoꝝ ſic ſoluitur. idem enī credūt: ꝑ nō eodē modo profe runt. Principiū autem ꝛtrarietatis in prolatione ortum eſt ex diuerſa compatione accepta a creatura. vñ ad hoc nota ꝙ eſt ṙbuz interius ⁊ exterius. verbum interiꝰ cogitatio vel intellectꝰ. verbū exteriꝰ ṕmo eſt. Si militer et ſpiritꝰ duplex interior ⁊ exterior interior ſpiritꝰ amor eſt. exterior aer. Latī ḡ ſicut Augꝰ ⁊ alii exēplificātes de verbo increato ⁊ ſpiritu increato. cōpant ſpiritū interiorē ad verbuz interiꝰ. Greci ño ſicut damaſceꝰ cōpant ſpirituz exteriorē ad ṙbū exterius. ⁊ hoc eſt qđ dicit Augꝰ ī trinitate creatā. ꝑ accipiť mens. deinde verbum ſeu cogitatio: ga cogitatio mente cōcepta verbum vocatur. Relinquitur ut ex vtroꝙ ſpiretur affectꝰ ſeu amor. mēs patri attribuif verbuz filio. amor ſpiritui ſancto. Ex hoc ḡ latini dicunt ſpiritum ſanctū ab vtroꝙ procedere ſicut amorem ex mente ⁊ verbo ītenerioꝛi ſeu cogitatione. Damꝰ ſic primo eſt intellectus. deinde verbū exterius ſcz vox. ſpūs autem vehiculū eſt verbi. Intellectus enim format vocem ⁊ in ṕma voce ſpirata oſtendif intellectus: ecce intellectꝰ patri attribuif: verbū filio: ſpūs ſpūi ſctō. Sicut ḡ vident greci ꝙ ab intellectu pcedit ſpūs ⁊ vox: ⁊ nō ſpiritus a voce. ſic a patre procedit filiꝰ ⁊ ſpūs ſanctꝰ. ⁊ nō a filio ſpūs ſcūs

Querif quare in ſymbolo iſto omittatur coīo ſanctoꝝ. Ad quod poteſt reſpōderi ꝙ intelligif per hoc ꝙ dicit vnam ſanctam catholicam ꝛc. vna enī eſt eccleſia ⁊ nō ſolū fide: ⁊ caritate ꝑ ſacramentoꝝ ptcipatiōe que eſt cōmunio ſanctorum. Querif cum ſeptē ſūt ſacramēta quare fit mentio ſoluz de baptiſmo in hoc ſymbolo ⁊ nō de aliis ſacramentis. Ad hoc poteſt reſpōderi qm̄ nō fuit neceſſe ponere alia ſacramenta. alia enī ſacramēta a lapcis vari nō poſſūt. illud aūt ſacramētū ab omnibꝰ daf in neceſſitate. In ſymbolo ergo qđ ad omnes pertinet nō fuit neceſſe ponere ſacramētū niſi illud qđ ab omnibꝰ poteſt in neceſſitate miniſtrari.

Querif quare dicif vnū baptiſma. Ad hoc reſpondet quoniaz illud notabile eſt ꝓpter hereticos: qui dicūt quotiēs homo peccat baptiſmū debere repeti. Cōtra quos apoſtolus ad Epḥ. 4°. Una fides vnum baptiſma.

Determinato de duobꝰ ſymbolis in duabꝰ diſtinctionibꝰ. Reſtat expoſitio ſymboli athanaſii. Diuidif autē ī tres partes in prohemiū. tractatuz. ⁊ epilogum. Prohemiū ōtinet tria. vtilitatē. materiam neceſſitatē. vtilitas notaf cum dr̄ Quicūq; vult ꝛc. In hoc reddif auditor benivolus. Materia ſymboli que ē fides catholica mōſtraf cum dicif. ante omnia opus eſt ꝛc. vñ Heb. xi°. Accedentem oportet credere quia eſt ⁊ quia remunerator eſt. in hoc redditur auditor docilis. Neceſſitas tangif cū dicif q̄ inſi quis ꝛc. In hoc reddif auditor attentus. Et ſic ſumif ꝓhemiū in duobꝰ ꝛſibus. Dic tamē notādū ꝙ primus verſus trahit ad amorem. Quicūq; vult ſaluꝰ eſſe. ſ. cum vus terret per penam cū dicif abſq; dubio ꝛc. Querif de hoc ꝙ dicit vult ſaluꝰ eſſe quia cū nihil ſit in ptate noſtra tm̄ q̄tū voluntas ſicut dicit augꝰ videf ꝙ in poteſtate noſtra ſit ſaluꝰ eſſe. Contra ad Ro. 7°. dicif velle mihi adiacet. perficere aūt non invenio. Solo ad Heb. 12°. Videte ne qđ deſiit gratie dei. ex hoc trahif ꝙ ſi fac̄ hō quod in ſe eſt. vominꝰ infūdit ei gratiā que eſt pignus ſalutis. Querif de differēria iſtorum duoꝝ inutolatā integram. Ad ḥ dicendū ꝙ integritas reſpicit id qđ credēdum eſt. Inuiolatam qđ operādum. Jac. 2°. Fides ſine operibꝰ ꝛc. Hic īcipit tractatꝰ Fides aūt catholica ꝛc. qui diuidif in duas partes. In prima parte deſcribūtur ea que credēda ſūt ō diuinitate. In ſecūda pte ea que ſunt credenda de humanitate que incipit ibi. Sed neceſſariū ē ꝛc. ṕma pars ꝛtinet tres partes ī vlī. Oſtendif ṕmo ꝙ credēda ſit in vnitate eſſentie trinitas. ⁊ in trinitꝰ vnitas. 2° agitur de vnitate eſſentie. 3° de diſtinctione perſonaꝝ. prima pars cōtinet qtuor verſus. Primꝰ inſtruit cultū diuinū Fides autez catholica hec ē ꝛc. Secundus confūdit errores ſabellii ⁊ arrii ſimꝫ. Neq; cōfūdēres perſonas. Tertiꝰ oſtēdit diſtīctas eē perſonas contra ſabelliū. Alia enī ē perſona prīs. Quartꝰ oſtendit ſimplicitatē eſſentie perſonaꝝ. ſ. patris ⁊ filii ⁊ ſpiritꝰ ſancti Sed patris ⁊ filii ⁊ ſpūs ſcī. vna ē dīnitas Cōtra hereticos mōſtraf vnitas eſſentie in trinitate perſonaꝝ multiplici exemplo creature. Augꝰ ponit tale exemplū. memoria ī telligētia volūtas. hec tria ſūt. Sūt. n. tres vires aīe: ſed in vna eſſentia que eſt aīa.

Item Anſelꝰ de incarnatione verbi. fons. riuus. ſtagnū. hec tria ſūt ⁊ vnū nō ē alteꝝ nam fons nō eſt riuus: ⁊ ſic de aliis. Itez a fonte riuus ē ⁊ nō ecōuerſo. ab vtroꝙ fluuius ⁊ nō ecōuerſo. ⁊ tamē ſunt aqua vna ⁊ vna res. Itē Heb. ꝑ. Splēdor glorie: ſol ⁊ ſplendor ⁊ calor tria ſunt ⁊ vna res. a ſole ſplendor. ab vtroꝙ calor. Item Deut°. 4°. Deus noſter ignis eſt cōſumēs. In igne tria ſunt. carbo. flāma. ⁊ ardor calor. vnum

Universidad de Deusto
Biblioteca

non est alterum. ⁊ sunt tres. vna a carbone flamma ⁊ nō ecōuerso. ab vtroq; calor. Itez Deut⁹. 4⁰. Deus noster ignis est cōsumens. In ig᷑ tria sunt. carbo. flāma. ⁊ calor.

Itē exēplū Dyo. de di. no. cōiungūt tres cādele. tres sunt cādele accense singulariter ⁊ vnū est lum̄. nemo enim posset diuidere in lumine illarum. Item exemplum iudei cōuersi fiant tres plice in panno vno: tres plice sūt singulariter: vnus tamen est pannus. Item exemplū generale ponit aug⁹ in libro de aīa ⁊ spiritu. Tria hec omni existenti īsūt essentia qua sūt. species qua differunt. vsus quo ꝓficiūt q̄si vestigia trinitatis patris ⁊ filii ⁊ spiritus sancti. Ista eadem aliis nominibus nuncupant uel nominātur ab aug. modus. species. ⁊ ordo. In li⁰ Sap̄. xi⁰. dicuntur numerus. pōdus. ⁊ mēsa habes ergo exēplū generale in vestigiis trinitatis que apparēt ī omni creatura. habes etiā exēplū spale ī creatura spirituali. s. aīa habet enī trinitatem potētiaz cum sit simplex in essentia. s. vegetabilē. sensibilem. ⁊ rationalem. Item scōm aliam assignationem. cōcupiscibilē. irascibilē rationalem.

Item scōm aliam mentē. noticiā ⁊ amorez. seu memoriā. ītelligētiā ⁊ voluntatē. Itē in omni creatura corporali naturali artificiata naturali superiore seu celesti: sicut in sole. inferiori sicut in elemētis. in igne ⁊ aq̄ in artificiata vt in pāno. Sequit de vnitate essentie specialiter de qua profitemur in presenti tria per modum priuationis ꝟ sūt in creatus. īmēsus. eternus. Per ꝟ dicitur increatus priuat causalitas. per ꝟ ꝓ īmensus. situs ⁊ figura. per hoc ꝓ eternꝰ durationis terminus. Et sic remouetur ab eo omnis paruitas creature. Paruitas enim creature in tribus ostēditur. primo in hoc ꝓ creata est: ⁊ habet causam. ⁊ hoc remouetur cum dicitur. Increatus pater. increatꝰ filius ⁊c. Ex quo monstrat causa oīz nō habens causam. Scdo ostenditur paruitas creature in hoc ꝓ circūscripta est tempore ⁊ loco: qō remouet cum dicit īmēsus pater immēsus filius ⁊c. Ex quo relinquit ꝓ eius essentia est infinita. Tertio ostenditur creature paruitas in hoc ꝓ habet durationis sue terminū. vl̄ ex parte vtraq;. s. principii ⁊ finis. sicut res temporales que habēt principium ⁊ finem. vel ex parte aliqua ut res perpetue que principium habēt: licz nō finem. vt sūt angeli. ⁊ anime. celum. ⁊ terra. illud totum remouetur cū dicitur eternus pater eternus filius ⁊c. Nota tamē differētia īter eternum ⁊ perpetuū ⁊ temporale. Tēporale est qō habet principiū ⁊ finem. eternū qō caret principio ⁊ fine sic dꝰ. ppetuū qō hz principium sed caret fine. Sed quia ostensuz erat ista tria nomīa increatum. īmēsum. eternum. cōuenire singulis personis: ne credēt ꝙ essētia triplicet ꝑ tres psonas. subiūgit ⁊ tm̄ nō tres eterni ꝟ vnus eternꝰ. ⁊ hoc est quod dicit Boetiꝰ ī libro de trinitate. ꝓbī ītquit ita arguūt. sortes est homo. plato ē bō ergo sortes ⁊ plato sūt boes: nō homo. duarum enī repetitio vnitatū pluralitatē facit. sed theologi ecōtra arguūt. pater est deus filius est deus. spiritꝰ sanctꝰ est deus. ergo pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus sūt vnus dꝰ nō dī. trina enīz repetitio nō facit hic numerū. Sequit tria per moduz positionis. Omnipotēs deus domin⁹. omnipotens pater. omnipotēs filius ⁊c. Contra oppōit hereticꝰ. nō est oīpotēs: ga oīa nō potest. ꝟ deus nō potest mentiri nec prava agere. ꝙ nō est omnipotēs. Respōdet augꝰ ꝙ potē peccādi nō est potētia sed īpotētia. nec peccare est facere sed deficere. peccatum enim est actus īcidēs ex defectu bōi. Sz adhuc opponit hereticꝰ. nō potest comedere nec bibere. hic autem posse est posse. Respondet Augu⁹ ꝙ posse currere defectiuum est posse ⁊ imperfectum ⁊ diminutuz. oīs defectꝰ ⁊ diminutio lōge est relegata a deo: ⁊ q̄nis deūs posset hoc ⁊ opet in aliis. hec tamē ei nō attribuūt. Ipse enim est qui operat oīa ī oībus. ab eo enim accepit creatura ꝙ hoc possit. nō autem ei attribuūt: ga sonāt ī defectū ⁊ īdigētiam. Cōtra. Ro. 8⁰. Spiritꝰ postulat ꝓ nobis gēitibꝰ īenarrantibꝰ. glo postulat id est postulare facit. Queritur ꝙ cum verbum postulādi sonet īdigētiam et tamē attribuit deo: quia dꝰ operat illud per creaturā. quare nō similiter attribuūt ei oīa alia vt diceret deus comedit: ga nos comedere facit. Ad hoc respōdet ꝙ cum sit duplex creatura corporalis: ⁊ spiritualis actus spūalis creature magꝰ ei cōformant ⁊ cōueniūt, ⁊ ideo ipsi attribuūt. Actꝰ ꝟo corporalis creature propter sui elōgatōem ⁊ dissimilitudinem deo nō cōueniūt q̄uis ipse operet illa. Queritur cum tria sunt noīa essentialia generalia que aliquādo ap propriāt tribꝰ personis potētia. sapiētia. bonitas. sic profitemur in symbolo isto. Omnipotēs pater. oīpotēs filiꝰ ⁊c. quare similiter nō profitemur. Sapiēs pater sapiēs filiꝰ ⁊c. bonꝰ pater. bonꝰ filiꝰ ⁊c. Respōderi pōt ꝙ ista duo ītelligūt per duo sequētia. in hoc enim noīe dꝰ intelligit sapiētia. in ꝟ noīe dꝰ bonitas. Deus enī grece ītrꝑtat theos quod est videns seu cognoscens. Sapiētia ergo notatur cum dicitur dꝰ pater ⁊c. Bonitas in dīo: quoniaz eiꝰ est regere ⁊ cōseruare ⁊ ptegere quod ad bonitatē pertinet vnde bonitas ītelligit cum dicit. dominus pater domin⁹ filiꝰ ⁊c. Querit cum dīs relatiue dicat ad seruū. Relatiua aūt posita se ponūt ⁊c. Sequit ḡ: si seruus est: dīs est. ⁊ si seruꝰ nō est: domin⁹ nō est. Ergo eodez addito vtrobiq; adhuc sequet. ergo si non fuit seruus ab eterno: non erit dominus ab eterno. Rꝺ ꝑ distinctionē. Nam hoc nomē domin⁹ potest significare dominiū habitu: ⁊ tūc nō dicit relatiue sed absolute. vel pōt significare dominiū actu: ⁊ tūc dicit relatiue. In prima ergo significatiōe cōcedēdum est ꝙ deus sit domin⁹ ab eterno. in secūda nō. Sequit quia sic sigil'. vnāq; ꝙ personā. expone sicut priꝰ. addit enīz illud ad significādum: quoniā q̄uis predicta cōueniant singulis personis per se. singulariter tamē ⁊ nō pluraliter cōueniūt oībꝰ simul sūptis Sequit distinctio personaꝝ. pater a nullo factus est ⁊c. pater distinguit hic ab aliis duabus personis per vno. per pnitatem. ⁊ īnascibilitatem. paternitas ītelligit in hoc ꝙ dicit pater. inascibilitas per hoc ꝙ sequit a nullo est factus ⁊c. ⁊ remouet a patre oīs modus essēdi ab alio. Quedam enim sunt a deo de materia. ⁊ hec dicūt facta ꝓprie ad hoz vrīam dicit pr̄ nō factꝰ. Itē quedā sūt ab alio nō de materia. ⁊ hoc dupliciter Nam quedā sūt a deo de nihilo ⁊ hec sunt creata ad quoz differētiā dicit non creatꝰ Quedaz autem sūt ab alio vt de sua sba nō materialiter sed substātialiter ut filiꝰ a pre. ad horum differentiam dicitur nec genitꝰ. pater igit nullomodo est ab alio nec per factionem vt naturalia ⁊ artificialia. nec per creationem vt creata: sicut sūt ꝓma mā. vt āgelꝰ ⁊ aīa. nec per generationē ut filiꝰ.

Sed obiicit cum per hec distinguat ꝑ sufficiēter ab aliis personis. ⁊ omnia ista cōueniāt spiritui sancto. a nullo enīz factꝰ est nec creatus nec genitꝰ. videt ꝙ spiritꝰ. s. ⁊ pater sint eadez psona. Respōdēdū ꝙ ignitum dicit duobꝰ modis. s. negatiue. ⁊ priuatiue simpliciter. ⁊ tūc ingenitū est nō genitū. nec dicit aliquam dignitatez. ⁊ sic cōuenit patri ⁊ spiritui sancto. vel dicit ꝓpriue cum positione quadā. ut sit sensus ignitū id ē nō genitū: ⁊ aliꝰ ab eo genitus. ⁊ hoc modo dicit dignitatez. isto sensu nō cōuenit spiritui sācto. sed est necessario distinguens patrem ab aliis personis. Eodez mō potest nō genitū distingui. ⁊ hoc habetur plene determinatū tractatu de trinitate in quisitione de notiōib⁹ ī libro primo Seqt filius a patre solo est nō factꝰ nec creatꝰ ⁊c filius distinguit ab aliis duabꝰ personis ꝓ proprietatem generatiōis cum dicit genitꝰ a patre solo. in hoc ꝙ dico. nō factꝰ nec creatus priuat oīs modus cālitatis effectiue. Omnis causa efficiēt aut operatur ex materia preiacēti. aut sine materia preiacenti ex nihilo sicut solꝰ deus. ⁊ illud dicit creare īde sic. filiꝰ a pre est. ḡ filiꝰ habet principiū vel est a principio. Opponit ergo hereticꝰ. pater ē principiū filii. ḡ filiꝰ est principiatū a corre latiuis. Sed omne principium est creatū vel factum. ḡ filiꝰ est factus vel creatꝰ. Item pater est principium filii. sed principiū est prima causa causarū. ergo pater est causa filii. ḡ filiꝰ est creatus. ⁊ sic vt priꝰ. Ad ꝟ respōdeo ꝙ ꝟ nomē principiū aliter accipitur in natura. aliter ī theologia. sic enim dicit pbus. descēdūt nomina sicut descēdūt scie

Similiter dicēdū ꝙ ascēdūr sic ascēdūt scientie. Ergo ga naturalis scientia īferior est cōsideratiōe theologica. districtꝰ accipiūt ī ea noīa q̄ ꝟ ī theologia que superior est. rō enim huiꝰ nomis principiuz: ī naturali pbia est ꝙ est prima causarū. ⁊ ita hoc nomē principiū sonat ī cāz. In theologia ꝟo cōmuniꝰ accipit. ita vt nō accipiat solum ī ratione cause: sed dicatur principiū a quo est aliud. fallacia ḡ ꝟ sequētis est in theoꝰ. si īferatur pater est principium filii. ḡ causa a superiori

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad inferius affirmādo. Similiter intelligitur q̄ hoc nomē ꝓncipiū in natura relatiue sumitur ad ꝓncipiatum. Jn theologia ꝯo a'ꝯ qñ sumit absolute. aliqñ relatīe. ⁊ iō non sequit: pater est ꝓncipiū filii. g̃ filius ꝓncipiatū. ꝓphane. n. nouitates verboꝝ vitande sūt scōm apl'm. i. Thimoth. 6°. Jta soluitur ꝓmū ⁊ secundum. Sequit spiritꝰ sanctus a patre ⁊ filio ꝛc. Proprietas p quā distinguit ab aliis personis: spiritꝰ sanctꝰ est processio de qua dictum est sup̄. Sed hic notādum est q̄ sicut ille exit' sen relatio q̄ filius exit a patre dicit generatio. sic exitꝰ quo spiritꝰ sanctꝰ exit ab vtroq; dicit processio. ⁊ ideo sicut filius genitꝰ: sic spūs sactꝰ procedens distinctis personis. Unus ergo pater hoc planum est ⁊ sequit ex predictis Sz ne crederet ex eo q̄ dictum est vnam p sonam esse ab alia: vt filium a patre ⁊ spm sanctū ab vtroq; q̄ in hac trinitate essent ꝓius aut posteri⁹. Sequit in hac trinitate nihil ꝓiꝰ aut posteriꝰ ꝛc. Augꝰ euacuat oēs errores hereticorum qui fuerūt de trinitate sic dicens. nihil creatum aut seruiens ī trinitate credēdū ē: vt vult via⁹. arrian⁹. Nihil ēq̄le vt vult eunomi⁹. nihil g̃ ceeq̄le vt vult eutbici⁹. nihil posteri⁹ anteri⁹ ve. magius vel minus vt arrius. nihil extraneum aut officiale alteri vt macedoni⁹. nihil persuasione aut subreptione inſertū ut manicheus. nihil cōpositū vt tritalian⁹. nihil corporaliter effigiatū ut antromorph⁹ ⁊ vadianus. nihil īuisibile sibi vt ozig⁹. nihil creaturis visibile vt fortunatus. nihil moribus aut voluntate diuisū aut diuersuz vt marchiō. nihil de trinitatis essentia ad creaturas deductū. nihil officio singulare nec alteri incōmunicabile vt Origenes. nihil cōfusuz vt sabellius. sed totum perfectum ex vno⁊ vnum: nō tamē solitariū vt siluan⁹. Ecce quindecī errores euacuat aug⁹. Recapitula⁹ tiq; breuis eoꝝ que dicta sūt superius.

Sequit ita vt p omnia sicut iam supdictū est. ⁊ sic sumit ꝓma pars hui⁹ symboli sz que pertinet ad ea que de trinitate credenda sunt. Sequit secūda pars ī qua agit de humanitate ⁊ in capite istius ostendit fidē humanitatis necessariā esse ad salutē Cum dicit sed necessariū est ꝛc. Querit g̃ ō ꝑbis vtrum omnes sint damnati vniuersaliter. eis enim sacramentum incarnationis nō fuit renelatum. Q̄ nō sint iuste dānati probat sic. Nullꝰ peccat in eo qō vitare nō potest. sed hec ignorātia de deo incarnādo erat eis inuincibilis: qa certificati nō erant per renelationem. nec poterāt venire in cognitionē huiꝰ rei per naturalem rationem ergo hoc ignorando nō peccauerūt. Simil'r est questio de aliis gentibꝰ qui fuerūt ante incarnationem. Querit etiam de iudeis simplicibꝰ qui nō habebāt noticiam ꝓphaꝝ ⁊ legis. Constat enī q̄ nō habuerūt noticiā incarnatiōis: damnabūt ne ergo vl'r. ꝑō q̄ sic Augꝰ. nec vixerūt nec viuēt sine fide incarnatiōis xp̄i. profecto ga scriptum est Actl. 4°. Nō est aliud nomē sub celo in quo oportet nos saluari: ex illo tēpore valet ad saluandum genꝰ humanū quo in adam viciatum est. Hzegꝰ sup Ezech̄. Et qui ꝑibant ⁊ qui sequebāt clamabāt: Osanna filio dō quia omnes catholici qui ī iudea esse potuerūt. seu q nūc ī ecclesia sūt ī mediatorē dei ⁊ hominū crediderūt ⁊ credūt. Querit etiam de surdo baptizato q̄uis per naturalem rationem ⁊ suam possit habere fidem de dīnitate. iuxta illud ꝑs. Scitote quoniaꝝ dominus ipse est deus ꝛc. nō potest tamē p naturalem rationem de humanitate fidem habere. Ad hoc per ordinem respōdēdū est sine preiudicio. Ad ꝓmū respondet apl'us de ꝑbis Ro. p̄. Cum cognouissēt deū nō sicut deum glorificauerūt: ⁊ sequit. obscuratū est insipiēs coꝝ eoꝝ. dicētes enim se esse sapientes: stulti facti sūt. mali g̃ ꝑbi q sibi vsurpāt gloriā que dei est: excecati sūt nec est eis facta reuelatio incarnationis. timor enim mētis obstaculū est veritatis: vt dicit Hzegꝰ. De bonis vero sic credo q̄ eis facta fuerit reuelatio: vel per scripturam que apud indeos erat: vel per ꝓphetiam: vel per internam īspirationem: sic fuit de Job ⁊ amicis eius. dominꝰ enim superbis resistit. humilibus autem dat gratiam. Jad 4°. similter ⁊ de aliis simplicibꝰ gentibus intelligendum est. De simplicibꝰ ꝯo iudeis solutum est supra. Nam sic dicit ī sentētiis q̄ omnes electi ex eis habuerūt fidem īcarnationis: sed aliter q̄ docti. Qō enī illi explicite cognoscebāt per scripturas: isti īplic' vt crederēt qō credidit ecclesia. De surdo ꝯo potest dici q̄ si lumē gratie nō fuerit extinctū per peccatum cum peruenerit ad p fectam etatem necessario gratia baptismal' docebit eū de oīb⁹ uel īplicite vel explicite credēda. s. vt credat quicqd credit eccl'ia si cōferre potest ⁊ percipere quid sit eccl'ia Si autez nō. potest sanctificatio baptismal' sufficere ad salutez sibi sicut puulo. Seq̄t est ergo fides recta ꝛc. Jsta pars diuidit in qnq; ptes. Jn prima agit de incarnatiōe in secunda de passiōe. in tertia de ascēsiōe ⁊ de aduentu ad iudiciū. ī quarta de resurrectione mortuoꝝ. in quinta de premio bonorum ⁊ pena maloꝝ. Prima ps ꝺtinet duo. ꝓmo. s. duas naturas in xp̄o perfectas ⁊ veras sz diuinam ⁊ humanā. 2° ostendit vnitatem persone ī duabus naturis. Dicit ergo. Est g̃ fides catholica ꝛc. sz tūc plana est quod dicit. Deus est ex substātia patris Querit hereticus vna simplicissima ē eēntia pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctꝰ. Si g̃ filius est incarnatꝰ. pater ⁊ spiritꝰ sanctꝰ est incarnatꝰ. Respondet anselꝰ in libro de incarnatione verbi: instans tali exēplo. fons rinus. stagnū. tria hec vnū sunt ⁊ vna aq̄. riuꝰ a fonte. stagnū ab vtroq;. sed riuꝰ est fistulatus: ⁊ argumentet. fons. riuus. stagnū sūt vna aq̄: ⁊ riuus est fistulatꝰ. g̃ fons ⁊ stagnum: non valet. similiter nec illud. Jtē aliud exemplū. vegetabile. sensibil'. rōnal': sunt idem in essentia vel substātia. Jn hoīe enim est vna anima. si ergo sensibil ⁊ vegetabil' corpori comiscent. ergo ⁊ rational' nō sequit. q̄nis enim sint vna essentia seu substātia: tamē potentie sunt diuerse. scōm quas differt esse separatum a corpore ⁊ coniunctū. vnde eadem scōm substantiam aīa vegetabil' ⁊ sensibil' corpori coniungitur separatur aut scōm vim rationalē sic. vna substantia pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus sed tres persone diuerse ⁊ dīnitas ī psona filii incarnata est. nō in persona patris vl' spiritus sanctus. Querit quare filiꝰ magis q̄ pr̄ vel spūs sanctꝰ incarnatꝰ sit. Ad ꝟ respōdet Augꝰ. Nō pater carnem assūpsit nec spiritꝰ sanctus: sed filiꝰ tm̄. vt qui erat in dīnitate dei patris filius. ipe fieret ī humanitate hominis filius: ne nomē filii ad alterum transiret: qui nō esset natura filius vel natiuitate. ⁊ sic veritas geniti nō adoptione nec appellatiōe: sed ī vtraq; natura filii nomen haberet nascendo: vt esset verus deus: verꝰ homo: verus filiꝰ. alias rōes īuenies in ꝓncipio tertii sent̄. vsq; ad 'luz locum planum est. Equalis patri ꝑm diuinitatem ꝛc. Querit vtrum de filio scōm dīnitatez posset dici q̄ pater maior est eo. sicut ipse dicit in Joh. 14°. Pater maior me est. g̃ inequalis patri: qō error est. Ad hoc respondet Hylariꝰ ī libro de trinitate. pat maior est filio generatione: nō genere. non tamē filius minor patre. hec ratio est q̄ maior non sumit cōpatiue sed absolute: ⁊ sīgt auctoritatem in pr̄e qua a nullo est: ⁊ a quo alius: ut dicit maior ciuitatis: non tamē est maior aliquo ciue in persona. īmo cuilibet ciui est equalis. Sequit 2° in quo ostenditur vnitas persone ī duabꝰ naturis. Qui liz de' sit ⁊ hō ꝛc. Jn ꝟ versu remouent tres errores: quia ostendit veritas persone xp̄i in duabus naturis. ⁊ ꝟ remouet errorē hereticoꝝ mētientiū duas personas esse in xp̄o. Secūdꝰ error remouet cū dr̄. vnꝰ autē nō cōuersione ꝛc. Dixerūt enim dīnitatem in deo factā: cum factꝰ ē hō. Tertiꝰ error remouet cum dicit vnꝰ oīno nō cōfusione ꝛc. Dixerūt etiam cōfusas esse nās diuinam ⁊ humanā: cū vna substantia esset xp̄s deꝰ ⁊ homo. Contra qō fides catholica dicit nō cōfusione substātie: ⁊ probat hoc exēplo Nam sicut anima rationalis ⁊ caro ꝛc. Due enim substantie penitꝰ īmixte corpꝰ ⁊ aīa rationalis sunt vnꝰ homo ⁊ vna psona: sic diuina ⁊ humana natura: in xp̄o vna persona. Nō Augꝰ errores hereticorum cōtra humanitatē assumptam ita euacuat dicēs. Natus est filius dei ex homīe nō per hoīez ⁊ nō ex virili semine ⁊ ex coytu: sed carnez ex virginis corpore trahens: ⁊ non de celo secum afferens. sicut marchion ⁊ origenes affirmāt. Nec in fantasia id est absq; carne sicut valentinꝰ. neq; putative imaginatus: sed corpus verum nō tm̄ carnem sicut martinianus. sed anima cum ratione sua. ⁊ rō cum sensibilibꝰ suis per quos sensus ī passīone sua: ⁊ ante passionē dolores carnis sue sustinuit. neq; sic natꝰ est de virgine vt dīnitatem nō nascēdo accipet quasi anteq; nasceret de virgine deus non fuerit: sicut auremō ⁊ marcellus docuerūt sed eternus

Universidad de Deusto
Biblioteca

homo deus de virgine natus. Aug⁹ i libro xxiij.q.xi.q.cōtra hereticos mētientes corpus xp̄i fuisse fantasma. Si fantasma fuit corp⁹ xp̄i fellit xp̄s. ⁊ si fallit veritas nō est. Est autem veritas xp̄s. nō ergo fantasma fuit corpus eius. Querit de hoc sicut aīa rationalis ꝛc. si anima ⁊ caro sūt partes hominis id est totius ꝯpositi. ergo deus ⁊ hō sūt partes xp̄i: qđ est error. omnis enim ps integrālis totius pars diminuta est: quia caret integritate totius. sic ergo eēt deus diminut⁹.

Ad hoc ergo respondetur ad Ro.p̄. sup illum locū qui factus est ei ex semine dauid ꝛc. glo. non ex duabus naturis una facta ē natura composita. xp̄s ꝯ una persona ē ge mine substātie: nec tamē deus vel homo ps huius persone dici potest. Aliqn dei filius anteqū formam serui acciperet non erat totus: ⁊ creuit cum homo diuinitati ei⁹ accessit. Rndendū ergo q̄ non ē penitus simile ⁊ ita est ibi fallacia cōsequētis. Idem enī est ac si diceretur. est simile quo ad hoc. g̃ simile quo ad omnia. Sequit qui passus ē pro salute nostra ꝛc. illud expositū est supra vsq; ad illum locum. ad cuius aduētum. hic querit aug⁹ quare xp̄s tā ignominiose mortuus est. Unde in libro de symbolo. ō crucem eius loquit. qd dicam. xp̄s tale genus mortis elegit: vt aliquod genus mortis martyres non formidarent. vnde in libro de vera religiōe. Satellites voluptatum divitias appetebant. pauper esse voluit. bonoribus inhyabāt. rex fieri nolnit. mortem metuebāt morte damnatus est. ignominiosum genus mortis crucem horrebāt. Crucifixus est. Nō enim ullū peccatum cōmitti potest nisi dū appetūt ea que ille otempsit. aut fugiūt ea q̄ ipse sustinuit. Sequit ad cui⁹ aduentum omnes hoīes ꝛc. Aug⁹ de eccl'iastic dogmatib⁹. 6°. ca. Erit resurrectio mortuoꝝ ⁊ omnium. sed vna ⁊ semel nō prima iustoꝝ. z⁹ peccatorum. ut fabula est somniatorum. sed vna omniū. ⁊ si sic resurgere dr̄ qđ cadit. caro ergo nostra ī veritate resurget sic in vitate cadit. ⁊ non fm orig. immutatio corporum erit id est aliud non corpus nouum pro carne sed eadem que corruptibil' cadit tam iustorum q̄ iniustorum resurget incorruptibilis. Item in eodem. 9. capło. Non ē alia resurrectio futura post generalem q̄ origenes delirat: vt demones vel impii homines post tormēta quasi suppliciis expurgati: uel illi in angelicam redeunt qua creati sunt dignitatem. uel isti iustorum societati donentur: eo q̄ hoc diuine pietati conueniat: ne quid ō rationabilibus creaturis pereat: sed quolibz modo saluētur. Nos credamus ipsi iudici omnium et retributori iusto: qui dixit. Ibunt impii in supplicium eternum. Justi autem in vitam eternaz vt percipiant fructum operum suorum. Sequitur epilogus. hec est ergo fides catholica ꝛc. Repetit materia cum dicit. hec est fides ꝛc. Et subditur coīnatio cum subditur Quā nisi glq̄ ꝛc. Querit que sit differentia inter ista duo fideliter ⁊ firmiter: quia vnū sufficere videt. Respondeo per hoc q̄ dicit fideliter notat fides ⁊ rectitudo in motu fidei: que est assentire prime veritati propter se ipsam. Per hoc q̄ dicitur firmiter notat modus caritatis: qui est annexus fidei. Purificatur enim anima per fidem Act.15°. fide purificans corda eorum. sed firmatur per caritatem cuz scilicz fides per dilectionem operatur: sicut dicitur ad Gal.5°. vnde in Cant. vltimo. Fortis est vt mors dilectio. Et sic terminat istud symbolum. Amen.

Hic finis prebet operis solēnis dñi Alexandri de Ales ordinis minoꝝ Theologi famosissimi super tertiū sententiaz: quod postrime emēdatum: Uenetiis impressionem habuit impensis Johannis de Colonia socii q̄ eius Johannis manthen ō Gherertzem Anno a natali christiano. M°.CCCC°.LXXV°.

Hec est tabula questionuz hui⁹ libri tertij hic cōtētaz. ⁊ ad faciliorem
b q̄onum inuentionē nota q̄ p p̄mū numez assignatur carta: ⁊ p scām carte columna.

De verbi eterni patris incarnatōe.

Utz nā hūana sit lapsa ab illo statu in q̄ fuit ꝺdita. car.z. col.z.
Utrum lapsa sit reparabiliter vel irreparabiliter. c.z. .c.z.

De necessitate incarnationis.

Utrū necesse sit ipsā repari dato q̄ esset reparabilis c.5. .c.i.
Utz possit repari sīn satisfactione peccati: p qđ lapsa est. c.6. .c.i.
Utz possit hō hāc satisfactōez facere per se dato q̄ nō possit reparari sine satisfactione .c.6. c.4.
Utz possit hō p se satisfacē p originali peccato. c.7. .c.i.
Utrū satisfactio possit fieri per angelicaz nām. c.8. .c.i.
Utrū possit fieri satisfactio humani generis p aliā creaturā. c.8. .c.z.
Probato q̄ repatio hūani generis nō possit fieri sine satisfactōe: ⁊ nō p boiez purū: nec p aliā creaturā ondit̄ q̄ debuit fieri p deū hominē. c.8. c.4.
Utrū dina nā ⁊ hūana sint vnibiles ad inuicē. c.9. .c.z.
Utrū nā dina sit vnibilis nature humane ī spāli. c.9. .c.z.
Utrū abstract. psonis sit vnibilis diuina natura. c.9. .c.4.
Utz nā dina sit vnibilis i una psona vel in plib⁹. c.10. .c.z.
Utz p̄i cōueniat icarnari ⁊ spūi sācto sicut filio .c.10. .c.4.
Utz sit possibile p̄em ⁊ spūm sācū icarnari sicut filiū .c.ii. .c.z.
Utz hūana nā vel angelica sit vnibilioz dine nāe .c.ii. .c.z.
Utrū vnibilioz sit nā vniuersi deo q̄ hūana vl' min⁹. .c.iz. .c.4.
Utz hūanitas assūpta debuit eē nostri generis. c.iz. .c.i.
Utrum ille homo. s. assumēdus debuit esse Adā. c.iz. .c.z.
Utrum ille homo sit de Adam per viam generationis. c.iz. .c.4.
Utz ꝺueniēs sit eductō carnis xp̄i de uiro ⁊ muliere. c.iz. .c.4.
Utz ꝺueniētius educat caro xp̄i de viro q̄ de muliere tm̄. c.i4. .c.i.
Si nā nō fuisset lapsa p pcām. vtz esset rō vel ꝺuenientia ad incarnatōez. c.i4. .c.z.

De p̄destinatōe incarnatōis.

Utz filius dei sit p̄destinat⁹. c.i4. .c.4.
Utz filius dei sit p̄destinat⁹ eē hō. .c.i5. .c.z.
Utz hec sit ꝺa filius dei ē p̄destinat⁹ ad hoc vt sit filius dei. c.i5. .c.z.
Querit ad qd sit p̄destinatus xp̄s secundū q̄ homo .c.i5. .c.z.
Utz p xp̄m sum⁹ p̄destinati. c.i5. .c.4.
Utz p̄destinatio dicat̄ uniuoce vl' equiuoce de p̄destinatione xp̄i ⁊ aliorū .c.i6. .c.z.
Utrū assumē humanā nām conueniat nature diuine. c.i6. .c.z.
Utz assūptio ꝺueniat trib⁹ psōis. c.i6. .c.4.
Utz nā hūana sit assūpta. c.i7. .c.i.
Utruz nā hūana secundum corp⁹ ⁊ animam sit assumpta. c.i7. .c.z.
Utz cōp⁹ sit assūptū mediāte aīa. .c.i7. c.4
Utz psona sit assūpta .c.i8. .c.i.
Qualr̄ itelligit hō ē assūpt⁹. c.i8. c.4.
Utz xp̄s assūpsit humanaz nām cū passibilitate ⁊ ōfectu. c.i9. .c.z.
Utz xp̄s ex pte aie assūpsit ignorātiā ⁊ ex pte itellct⁹. c.20. .c.z.
Utrum xp̄s assumpsit tristitiam ex parte affectus. c.20. .c.4.
Utz i xp̄o fuit ꝺa passio tior. c.2i. .c.i.
Utz xp̄s būerit timorē reuerētie maiorem q̄ nos. c.2i. .c.z.
Utz i xp̄o fuerit passio ire. c.2i. .c.z.
Utz xp̄s oēs defect⁹ nr̄os assumpserit p̄ter peccatū. c.2i. .c.4.
Nota q̄ xp̄s assūpsit defect⁹ corporis ⁊ aīe ut pbatr̄ vnū cor⁹ ⁊ aīaz hr̄e. c.22. c.i.
Nota q̄ assūpsit vetustatem pene ut nām duplā cōsumēt. i. culpe ⁊ pene. c.22. .c.i.
Notāde sūt tres opiniones de cōstituto p assumptionem. c.22. .c.3.
Utz filius dei incepit esse hō: vel hō icepit eē filius dei. c.22. .c.i.
Utz assumēs sit assūptū. c.22. .c.i.
Utrū ille homo. s. xp̄s sit nature diuine ⁊ humane: vel humane tātum. c.23. .c.4.
Utrū xp̄s sit vnū uel duo. c.23. .c.4.
Utrū xp̄s fm q̄ hō sit deus. .c.24. .c.z.
Utrū xp̄s fm q̄ hō sit idiuiduū. c.24. .c.3.
Utz xp̄s fm q̄ hō sit psona. c.24. c.4.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utrũ humanitas sit ps pſone.c.25. .c.4.
Utrũ xp̃s debeat dici totũ.c.25. .c.4.
Utr̃ xp̃s sit aliqd .c.25. .c.4.
De vnione.
Utrũ sit vnio in pſona.c.26. .c.z.
Utrũ abſtracta pſona ſine rõe pſone poſſit illa vnio fieri.c.27. .c.z.
Utrũ abſtracta ypoſtasi ⁊ pſona a diuina natura poſſit adhuc ītelligi vnio diuīe natureꝫ ad naturã humanã.c.27. .c.3.
Utrũ gr̃a fuerit cã huius vnionis.c.28. .c.i.
Utrũ iſta vnio fuerit nãlis.c.28. .c.z.
Utrũ illud vnũ ad qõ terminat̃ illa vnio ſit maxime vnũ.c.28. .c.4.
De effectu vnionis.
Utrum vnio faciat mutationem in vnitis.c.29. .c.4.
Utrũ hec vnio faciat q̃ hõ ſit verbũ recte: vel ſit in ſe habẽs hoiez.c.29. .c.4.
Qualit̃ tpis plenitudie venit xp̃s .c.30.c.3.
Qualit̃ xp̃s fuit factus de mliere.c.31. .c.i.
Qualr̃ xp̃s fuit fact⁹ ſb lege.c.31. .c.z.
Utrũ caro xp̃i primo fuit cõcepta q̃ aſſumpta.c.31. .c.z.
Utrum caritas ſit ratio cõceptionis Chriſti.c.31. .c.4.
Utrũ nullis meritis precedẽtib⁹ veniuit ſibi carnẽ humanã.c.32. .c.i.
Utrũ operatõe ſpũs ſãcti xp̃s fuerit conceptus.c.32. .c.3.
Utrũ xp̃s dicat̃ fili⁹ ſpũs ſãcti.c.33. .c.i.
Utrũ gr̃a fuẽrit i xp̃o a nã: vel nõ.c.34. .c.i.
De ſanctificatõe v̄ginis.
Utr̃ ſãctificatio ſit rei rõal̃ ſolũ .c.34.c.z.
Utrũ ſãctificatio ſit ipſi⁹ xp̃i.c.34. .c.3.
Utrũ beata virgo añ conceptionẽ fuerit ſãctificata.c.35. .c.i.
Utrũ btã virgo in cõceptõe potuerit ſãctificari.c.35. .c.z.
Utrũ beata virgo fuit ſãctificata añ infuſionẽ anime.c.35. .c.4
Utrũ beata virgo fuerit ſãctificata ī vtero matris poſt aīe īfuſionẽ.c.36 .c.z.
Querit̃ a quo fuerit beata virgo ſãctificata ī utero.c.37. .c.i.
Utr̃ neceſſaria fuẽit ſcificatio.2ª.c.37.c.4
Utrũ fuerit beata virgo ſanctificata a c̃pa ī ceptõe filij.c.38. .c.z.
Utrũ beata virgo fuerit ſãctificata a potentia peccãdi.c.38. .c.4.
Utrũ in beata virgine poſt ſcẽam ſãctificationẽ remanſerit reatus.ſ. carentia viſionis.c.39. .c.i.
Queritur per quem beata virgo fuerit ſanctificata.c.39. .c.z.
Utrũ xp̃s decimat⁹ ſit ī Abrãa.c.39. .c.z.
Querit̃ de perfectõe v̄ñici cõpis .c.40.c.z.
De natiuitate filij dei.
Utrũ nã dina ſit nata.c.40. .c.3.
Utr̃ due ſint natiuitates filij dei.c.40.c.4.
Utrũ xp̃s poſſit dici duo filij.c.40. .c.4.
Utrũ xp̃s ſit filius adoptiuus .c.4i. .c.z.
Utrũ xp̃s vniuoce dicat̃ filius dei ⁊ filius virginis.c.4i. .c.3.
Utrũ rõ paternitatl. ſiue filiatõis dicatur vniuoce de nobis ⁊ filio dei.c.4i .c.4.
Utrũ rõ paternitatis reſpectu nr̃i cõueniat patri tm̃: aut toti trinitati.c.4z. .c.i.
Utrũ xp̃s fm q̃ homo ſit filius trinitatis: ſiue filius adoptõis.c.4z. .c.z.
Querit̃ vñ ſit nobis filiatio.c.4z. .c.z.
Utrũ añ incarnatõez fuẽit filiatio.c.4z.c.3.
De gr̃a xp̃i.
Utrũ in xp̃o ponenda ſit gr̃a que dicitur vnion s.c.4z. .c.4.
Utrũ in xp̃o ſit ponẽda gr̃a per quã eſt caput eccleſie.c.43. .c.3.
Utrũ in xp̃o ſit ponẽda gr̃a abſoluta vt cõſideraꝫ quidã hõ ſingſaris.c.44. .c.z.
Utrum gratia vnionis ſit creata vel increata.c.44. .c.4.
Utrũ gratia vnionis ſit eadẽ cum gr̃a fm quam ẽ caput.c.45. .c.4.
Querit̃ que illaꝫ gratiaꝫ.ſ.vnionis ⁊ capitis ſit prior.c.46. .c.i.
Querit̃ fm quã rõem xp̃s dr̃ caput vtruꝫ per gratiã īfluentie.c.46. .c.z.
Querit̃ fm quã nãm dinaꝫ vel humanam xp̃s dr̃ caput.c.46. .c.4.
Utrum eſſe caput eccleſie cõueniat alteri a xp̃o.c.46. .c.4.
Utr̃ xp̃s ſit caput ãgeloꝝ.c.47. .c.z.
Utr̃ xp̃s ſit caput oīuꝫ electoꝝ.c.47. .c.3.
Utr̃ xp̃s ſit caput reprobor̃.c.47. .c.4.
Utrũ xp̃s ſit caput aiaꝝ tm̃ :aut corporum ⁊ animarum.c.48. .c.i.
Utrũ mali pertineãt ad vnionẽ.ſ. capitis ad membra.c.48. .c.z.
Queritur quid eſt vnio mẽbrorũ in corpore eccleſie.c.48. .c.3.
Queritur qualis eſt vnio capitis ad corpus vtrũ ſit ſimplr̃.c.49. .c.i.
Utrũ poſſit eſſe influentia a xp̃o homine in corpus eccleſie.c.49. .c.z.
Utrũ ab ipſo xp̃o hoīe poſſit eſſe īfluentia gr̃e in angelis.c.49. .c.3.
Utrũ maior fuerit īfluẽtia gratie a xp̃o in hoies poſt incarnationẽ q̃ añ.c.50. .c.i.
Utrũ gr̃a xp̃i fm quã ẽ qdã hõ ſingularis ſit gr̃a plenitudinis.c.50. .c.z.
De ſciẽtia xp̃i.
Utrũ in xp̃o fm duas naturas ſit ponere duas ſcias.c.5i. .c.i.
Utrũ ſcia fuerit indita xp̃o ab initio ſue conceptõis: vl̃ p ſucceſſionẽ acq̃ſita.c.5i. .c.4.
Utrum ſcientia xp̃i fuerit ſine aliqua ignorantia.c.5z. .c.4.
Utr̃ ſcia xp̃i fuerit oīuꝫ.c.53. .c.i.
Utrũ xp̃s hũerit ſciam fm oẽm modum ſcindi.c.53. .c.z.
Utrũ cognitio p experiẽtiã manſit ī aīa xp̃i poſt ſeparatõem.c.5z. .c.3.
Utrũ xp̃s acceperit aliquam ſciam ab angelis.c.5z. .c.z.
Utrum ſcia aīe xp̃i fuerit equalis ſcientie dei.c.5z. .c.z.
De potẽtia xp̃i.
Utrũ gñaliter in xp̃o fuerit potentia non peccandi.c.5z. .c.4.
Utrum in xp̃o fm q̃ homo fuerit omnipotentia.c.54. .c.z.
De voluntate xp̃i.
Utruꝫ in Chriſto fuerint diuerſe voluntates.c.54. .c.4.
Utruꝫ in Chriſto fuerint voluntates cõtrarie.c.55. .c.i.
De oratõe xp̃i.
Utrũ xp̃s oraut fm affectũ ſenſualitatis: vel rationis.c.56. .c.i.
Utrũ xp̃s in omni oratione ſua fuerit in omnibus exauditus.c.56. .c.z.
De merito xp̃i.
Utrum proprie in Chriſto ſit ponendum meritum.c.56. .c.z.
Utrum Chriſtus ab initio cõceptionis meruerit.c.57. .c.i.
Utr̃ xp̃s potuẽit ñ meruiſſe ī uita.c.57. .c.i.
Querit̃ quõ xp̃s meruit cãritate .c.57.c.3.
Quẽit quõ xp̃s meruẽit p actõez.c.57.c.3.
Querit̃ quõ xp̃s meruit p paſſionẽ.c.58.c.i.
Utr̃ xp̃s meruerit exaltari fn̄az diuinam aut humanã.c.58. .c.z.
Utrũ xp̃s meruerit ſui corporis glorificationem.c.58. .c.4.
Utrũ xp̃s meruerit nomen quod eſt ſuper omne nomen.c.59. .c.i.
Utr̃ xp̃s meruerit nomẽ dei.c.59. .c.z.
Utr̃ xp̃s meruerit deletionẽ clpe.c.59.c.3.
Queritur qualiter meruerit remiſſionẽ pene eterne.c.59. .c.3.
Querit̃ qualr̃ ex merito paſſionis ſit remiſſio pene tpalis.c.60. .c.i.
Querit̃ qualiter moriẽdo nr̃am moꝛtez deſtruxit.c.60. .c.i.
De paſſione xp̃i.
Querit̃ de potẽtia paſſiõis.c.60. .c.z.
Queritur de actu ⁊ ſẽſu paſſiõis .c.60.c.3.
Utrum Chriſtus pateretur ſecundũ ſenſualitatem.c.6i. .c.3.
Utrũ xp̃s pateretur fm rationẽ ſuperiorez ⁊ inferiorem.c.6i. .c.4.
Utrum xp̃s pateretur fm omnẽ voluntatem.c 6z. .c.z.
Utr̃ fuerit paſſio in xp̃o fm voluntatem abſolutam vl̃ ꝺditionalem.c.6z. .c.3.
Utr̃ aia xp̃i pat̃ẽt fn̄z q̃ ẽ aia: ⁊ fm q̃ ẽ ſpiritus.c.6z. .c.3.
Utruꝫ xp̃s habuerit omnia genera paſſionum cõpoꝛaliũ.c.6z. .c.i.
De neceſſitate paſſionis xp̃i.
Querit̃ de neceſſitate paſſionis xp̃i q̃tuꝫ ad cauſã inferiorẽ mãlẽ ⁊ formalẽ.c.6z.c.3.
Querit̃ de neceſſitate paſſionis quantũ ad inferiorẽ cãz finalẽ.c.64. .c.4.
Querit̃ de neceſſitate paſſionis quãtuꝫ ad cãm ſupiorẽ.c.65. .c.i
De conuenientia mortis xp̃i.
Utrũ conueniens fuerit iuſtitie moꝛs chriſti.c.65. .c.3.
Utrũ conueniens fuerit diuine miſericordie moꝛs xp̃i.c.65. .c.4.
Utrum moꝛs xp̃i fuerit conueniens quantũ ad nos.c.66. .c.i.
Queit̃ ō q̃titate paſſiõis xp̃i ī ſe.c.66.c.3
Queritur de quãtitate paſſionis xp̃i p comparationẽ ad ſatiſfactõem.c.66. .c.3.
De effectu paſſionis xp̃i.
Utrũ paſſio xp̃i vl̃ reſurrectio ſit cã deletiua peccatorum.c.66. .c.4.
De reconciliationis effectu.
Utrũ xp̃s ſit mediator.c.67. .c.z.
Queritur fm quid eſt mediator.c.68. .c.i.
Queritur quomõ ſit mediator.c.68. .c.z.
Utrum per paſſionẽ xp̃i potãs diaboli ſit

343

Universidad de Deusto
Biblioteca

sublata.c.68. .c.z
Utrũ per mortẽ vel passionẽ xp̃i ianua celi sit aperta.c.69. .c.i.
Queritur de impotentia aperitionis ianue celi.c.69. .c.i.
Querit qs fuit vel q fuerũt tradẽtes xp̃m ad mortẽ.c.69. .c.4.
Utrũ effect⁹ passionis xp̃i fuerit bonus vel malus.c.70. .c.i.
De morte xp̃i.
Utr̃ mors xp̃i debeat intelligi separatio humanitatis a deitate.c.70. .c.z.
Utrũ sit simplr cõcedẽdũ de xp̃o q̃ fuerit mortuus.c.71. .c.i.
Utr̃ xp̃s if duo fuẽit hõ.c.71. .c.3.
Utr̃ xp̃s descẽderit ad iferos.c.72. .c.z.
Utr̃ xp̃s geuerit i sepulchro.c.72. .c.4.
De resurrectõe xp̃i.
Utr̃ resurrectio xp̃i fuerit necessaria: ꝛ qd est .c.73. .c.z.
Utrum idẽ sit modus resurgendi xp̃i : ꝛ in nobis.c.74. .c.i.
Querit in quo genere cãr̃ sit causalitas resurrectionis.c.74. .c.4.
Utr̃ resurrectio xp̃i sit cã iustificatiõis animarum.c.75. .c.3.
Utrum resurrectio christi sit causa resurrectionis corpor.c.75. .c.4.
Utr̃ resurrectio xp̃i sit cã coniuncta vel remota nr̃e resurrectõis.c.76. .c.i.
Utr̃ resurrectio xp̃i sit cã necessaria vel contingens.c.76. .c.z.
Querit de differẽtia passionis ꝛ resurrectionis i cãndo nr̃az resurrectõis.c.76. .c.3.
Quẽrit de acceleratõe ifrectõis.c.76.c.4.
Querit de acceleratõe resurrectionis vsq; ad tertiũ diẽ.c.77. .c.z.
Querit de terminatõe resurrectõis q̃tum ad diẽ ꝛ horã.c.77. .c.3.
Utr̃ mutatio facta in corpore dñi debeat dici trãsfiguratio.c.77. .c.4.
Utrũ claritas q̃ appuit i corpe xp̃i fuerit uera uel imaginaria.c.78. .c.i.
Utr̃ claritas illa cẽt i corpe xp̃i: vel alio sbiecto vel aere.c.78. .c.3.
Utr̃ claritas xp̃i fuit gl̃iosa :vel similis gloriose.c.79. .c.i.
Utr̃ claritas talis xp̃i fuit naturalis illi vel assumpta.c.79. .c.3.
Utr̃ solũ cor⁹ xp̃i fuit trãsfigurabile: an alia corpora Moysi ꝛ Helye.c.80. .c.i.
Querit quare oñio gloriose resurrectionis potius fuit facta p claritatẽ q̃ p alias pp̃etates siue dotes.c.80. .c.3.
Utrũ Moyses ꝛ Helyas apparuerũt personaliter: vel i subiecta creata.c.80. .c.4.
Utr̃ vilio illoꝝ .s. Moysi ꝛ Helye potuit fieri p aplos oculis corpalib⁹.c.81. .c.3.
Querit quõ ifrectõ dicat appitõ.c.82.c.i.
Utrũ arg^ apparitõis post resurrectionem astruant fidem.c.82. .c.i.
Utr̃ illa argumẽta euacuarẽt fidẽ q̃tum ad meritum.c.82. .c.4
Querit de numero ꝛ suffi^ argumẽtoꝝ resurrectionis xp̃i.c.83. .c.i.
Utr̃ xp̃s post resurrectõem potuit videri veraciter.c.83. .c.z.
De cicatricibus
Utr̃ xp̃s post resurrectionẽ habuerit corpus palpabile.c.84. .c.z.
Utr̃ thomas xp̃i cicatrices tetigẽit.c.85.c.3.
Utrum xp̃s post resurrectionẽ suam ve comederit.c.85. .c.4.
De ascẽsione xp̃i.
Utr̃ xp̃s ascẽdẽit ad celos.c.86. .c.i.
Querit quid sit eius ascẽsio: vtrũ mot⁹ naturalis vel uiolẽt⁹.c.87. .c.i.
Utr̃ xp̃i ascẽsus fuerit mot⁹ successiuus :vel non.c.87. .c.3.
Utrum xp̃s fz̃ eãdem naturã ascendit ꝛ descẽdit .c.88. .c.z.
Quẽrit qñ fuit ascẽsio xp̃i.c.88. .c.4.
Utrum christus ascenderit super oẽ corporeum.c.89. .c.i.
Utrum Christus ascenderit sup omnes spiritus.c.89. .c.4.
Utr̃ aliq̃ noua iocũditas accederit xp̃o ex sua ascensione.c.90. .c.i.
Utrum xp̃i ascensio sit causa nostre ascensionis.c.90. .c.z.
Queritur de fructu ascensionis xp̃i quo ad uiuentes.c.90. .c.4.
Utr̃ cõueniat alteri q̃ xp̃o sedere ad dexteram patris.c.91. .c.i,
Utrũ xp̃o fm q hõ cõueniat sedere ad dexteram p̃ris.c.91. .c.z.
Utr̃ cõueniat spiritui sancto sedere ad dexteram patris.c.91. .c.3.
Queritur quõ conueniat filio fm diuinam naturam sedẽ ad dexterã p̃ris.c.91. .c.4.
De signis p̃cedentibus iudiciũ.
Querit quõ intelligitur mutatio corporũ celestiũ tpe iudicij.c.92. .c.z.
Querit quomodo intelligit.virtutes celorũ mouebũt.c.92. .c.3.
Querit quõ itelligit illud.apparebit sig^ filij hois i celo.c.92. .c.3.
Queritur de confractõe mũdi que fiet per ignẽ.c.93. .c.i.
Queritur de signis coniunctis tempore iudicij.c.93. .c.z.
Utr̃ loc⁹ iudi ij erit vall' Josaphat.c.93.c.z.
Querit de hora ꝛ die iudicij.c.93 .c.3.
Utrum solus filius secundum nãm bũanam iudicabit.c.93. .c.4.
Utr̃ filio fz̃ dinã vl' humanã nãm p̃ dederit iudiciũ.c.94. .c.z.
Utr̃ xp̃s iudex iudicabit fz̃ formã deitatis uel humanitatis.c.94. .c.3.
Utr̃ ãgeli iudicabũt.c.95. .c.4.
Utr̃ apli iudicabũt.c.96. .c.z.

Expliciũt tituli qõnuꝝ p̃me partis tertij Alexãdri de Ales. Incipiũt tituli scõe ptis.

De lege dei eterna.
Utr̃ lex sit eterna.c.97. .c.i.
Utrum notio legis diuine sit impressa cuilibet rationali anime in creatione.c.97. .c.z.
Querit quid ẽ lex eterna.c.97. .c.z.
Utrum lex eterna appropriet persone vel essentie.c.98. .c.3.
Utrum lex eterna sit mutabilis vel imutabilis.c.99. .c.i.
Utr̃ sit una lex dina vl' plus.c.99. .c.z.
Utrum leges diuine veriuẽtur a lege eterna.c.100. .c.i.
Utr̃ lex fomiti vel carnis veriuet a lege eterna.c.100. .c.z.
Utrum leges humane veriuentur a lege eterna.c.101. .c.i.
Utrum lex naturalis veriuetur a lege eterna.c.101. .c.3.
Utrum voluntas diuina sit subiecta legi eterne.c.102. .c.z.
Utr̃ filius dei sbiciat legi eẽne.c.102. .c.z.
Utrum irrationabilia subdantur legi eterne.c.102. .c.4.
Utrum mali reprobi subdantur legi eterne.c.102. .c.4.
Utrum iusti subdantur legi eẽne.c.103. .c.i.
Utr̃ bti sbdãt legi eẽne.c.103. .c.z.
Querit de effectu preceptionis ꝛ phibitionis de effectu pmissionis ꝛ consilij punitionis ꝛ pmiationis.c.103. .c.z.
De lege naturali.
Utr̃ lex nãlis sit.c.104. .c.i.
Utrum lex naturalis sit creata vel increata.c.105. .c.i.
Utr̃ lex nãlis sit potẽtia passio vel habitus.c.105. .c.3.
Utr̃ lex nãlis sit hit⁹ cognitiuus vel anotiuus.c.106. .c.i.
Utr̃ lex nãlis sit idem qõ cõscia ꝛ findere sis.c.106. .c.i.
Utrum lex naturalis sit delebilis vel non.c.106. .c.3.
Utr̃ lex nãlis sit imutabilis vel nõ quo ad precepta.c.107. .c.i.
Querit quoꝝ ẽ lex nãlis.c.107. .c.z.
Utr̃ aliqd sit licitũ fz̃ ius naturale: qõ n sit licitũ fz̃ ius politiuũ.c.108. .c.z.
Utr̃ lex naturalis cõtineat mãdatũ ordinans ad deũ.c.108. .c.4.
Utr̃ lex nãlis vonet siue vocet fidẽ vnius dei redẽptoris ꝛ trinitat.c.109. .c.z.
Utr̃ lex nãlis vonet nobis q̃ diligam⁹ deũ sup oia.c.110. .c.z.
De mr̃imonio.
Utrum matrimonium sit de lege naturali.c.110. .c.4.
Utr̃ sit de lege naturali q̃ excipiãtur a matrimonio p̃ ꝛ mater.c.111. .c.z.
Utr̃ de dictamine legis naturalis sit q̃ una sit vnius.c.111. .c.3.
Utrũ inseparabilitas matrimonij sit de lege naturali.c.112. .c.i.
Utr̃ de lege nãli sint oia coia.c.112. .c.z.
Utr̃ de dictamine legis nãlis sit dominium ꝛ seruitus.c.112. .c.3.
De lege Moysi.
Utrum legis datio Moysi fuerit vtilis.c.112. .c.i.
Utr̃ lex sit necessaria ad salutẽ.c.114. .c.z.
Utr̃ aũ pcñ ꝺbuit dari lex.c.114. .c.3.
Querit qb⁹ debuit dari lex.c.115. .c.z.
Utrum lex Moysi sit lata a bono ꝛ solo deo.c.116. .c.i.
Utr̃ lex Moysi sit lata imediate ab ipo ꝺo vel p misteriũ angeloꝝ.c.118. .c.z.
Utrum oia q̃ sũt in lege cõtineãtur in vno genere: an duplici tm̃: vel triplici: ꝛ de testimõijs legis ꝛ iustificatõibus ꝛ pmissis:

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ ꝺſult].c.ii9. .c.z.
Utrum omne quod continetur in lege ſit ſactum.c.izi. .c.z.
Utꝛ oē mādatū legl ſit bonū.c.izz. .c.z.
Utꝛ qꝺ ꝺtinet i lege ſit iuſtū.c.izz. .c.3.
Utrum xp̄s legem impleuit : ꝛ quomodo impleuit.c.izz. .c.z
Utꝛ xp̄s ipleuit oīa vel q̄dā.c.iz4. .c.4.
Utꝛ lex Moyſi magl. oneret ad difficultatē p̄ceptoꝝ q̄ obſeruantia euangelij : vel econuerſo.c.iz5. .c.4.
Utꝛ plus oneret euāgeliū q̄ lex q̄tū ad mltiplicitatē p̄ceptoꝝ.c.iz6. .c.3.
Querit de onere legis ex pte ferēt].qs magl onerakan ferēs legē l euāg.c.iz6.c.4
Utꝛ lex iuſtificet.c.iz7. .c.z.
Utrū moralia iudicialia ſacramentalia iuſtificent.c.iz8. .c.z.

De p̄ceptis.

Utꝛ radix vel origo moraliū p̄ceptoꝝ ſit nā:vel diſciplina:vel gr̄a.c.iz9. .c.3.
Utꝛ radix moraliū p̄ceptoꝝ ſit i cognitione vel affectione.c.i30. .c.z.
Utꝛ radix moraliū p̄ceptoꝝ ſit i affectiõe timoris vel amoris.c.i30. .c.3.
Eadez ſit radix vtutū ꝛ p̄ceptorum moralium..c.i30. .c.4.
Querit de ordie p̄ceptoꝝ ꝛ vtutū qꝺ boꝝ eſt prius.c.i3i. .c.4.

De diſtinctiõe p̄ceptoꝝ.

Utꝛ diſtinctio mādatoꝝ decalogi fuerit in nā bene inſtituta :vel ſit ſm naturam corruptam.c i3z. .c.i.
Utꝛ ſm fidē accipiaꝁ diſtinctio decalogi an ſm caritatē:an ſm timorē:an beneficētiā ꝛ innocētiā:an affirmationē ꝛ negationem: an ſm iuſtitiam.c.i33. .c.i.
Utꝛ numer⁹ decalogi in plib⁹.io.illis paucioribus debeat poni.c.i35. .c.i.
Querit de differentia aſſignationis ſcōm multos.c.i36. .c.z.
Querit de diſtinctiõe decalogi quātum ad ordinem.c.i37. .c.3.
Querit vnde oritꝛ q̄ quedaz ſunt p̄cepta affirmatia: q̄dā negatia.q̄re ñ oīa affirmatiua vel negatia.c.i38. .c.i.

De adoratione.

Utꝛ adoratio dicaꝁ vniuoce de latria : ꝛ idolatria.c.i38. .c.4.
Utꝛ adoratio dicaꝁ vniuoce de latria ꝛ dulia.c.i39. .c.z.
Utrū adoratio dicat actū exteriorem : vel interiorem.c.i39. .c.4.
Utꝛ adora⁹ cōp̄tat deo rōe potāt] :veritatis.vel bonitatis.c.i40. .c.i.
Utrū vna ſit adoratio triū p̄ſonaꝝ :vel alia ꝛ alia.c.i40. .c.4.
Utrū vna oratiõe vel diſſerēti ſz rē adoratur deus.c.i4i. .c.3.
Utrū equali adoratione adoreꝁ deus iq̄tū deus ꝛ inq̄tū dñs.c.i4z. .c.z.
Utrū eadē adoratiõe adoreꝁ xp̄s ſm deitatē ꝛ humanitatē.c.i4z. .c.4
Utꝛ maior vl minor vel eq̄lis veneratio debeꝁ ſctis angelis p⁹ incarnatoem Chriſti ꝛ ante .c.i43. .c.z.
Utrum angelus licite poſſit adorari latria.c.i43. .c.3.
Utꝛ angelus ſathane ſe tranſfigurans in angelum lucis poſſit adorari latria ſine peccato.c.i43. .c.4.
Utꝛ hō ſit adorād⁹ latria.c.i44. .c.i.
Utꝛ oēs ſint adorādi equalr.c.i44. .c.z
Utꝛ malis hoib⁹ debeaꝁ ador⁹ .c.i44.c.3.
Querit de adoratiõe factoꝝ q̄l ſit.c.i44.c.3
Utꝛ malus p̄latus ſit magis honorand⁹ q̄ bonus ſ̄ditus vl ecōuerſo.c.i44. .c.4.

De adoratione crucis xp̄i.

Utrū maior veneratio debeꝁ cruci xp̄i : q̄ homini.c.i44. .c.4.
Utrū de⁹ poſſit adorari latria i veſtigio ſiē in imagine.c.i45. .c.z.

De ſecundo p̄cepto.

Querit qualr itelligit.nō aſſumas nomē dei in vanum.c.i45. .c.z.
Querit quid ē vel intelligit.nomē dei nō ſumaꝁ in vanū.c.i46. .c.z.
Querit quid eſt vidu . nomē dei aſſumere in uanum.c.i46. .c.4.

Da iuramēto .

Utrū iurare ſit bonū vel malū:vel indifferens.c.i47. .c.z.
Utrū iurare ſit licitū vl illicitū.c.i48. .c.i.
Utrū phibeaꝁ iuramētum rōe actus vel eſſe ctus.c.i48. .c.3.
Utrū phibeaꝁ iuramētum q̄tū ad ꝺſuetudinem:vel quantum ad actum .c.i48.c.4.
Utrū iurare ſit bonus ex genere .c.i48.c.4.
Utrū deo cōueniat iurare.c.i49. .c.z.
Utrū ſcis āgelis cueniat iurare.c.i49. .c.3.
Utrū perfectis pfeſſis formā euāgelicā ꝺueueniat iurare.c.i49. .c.z.
Utrū ſit licitū ſumē iuramētum in forma conceſſa.c.i49. .c.4.
Utrum licitum ſit recipere iuramētum i forma non conceſſa.c.i50. .c.z.
Querit de forma ꝺceſſa iurādi.c.i5i. .c.i.
De forma iurādi nō cōceſſa duo querunt.
Utrum iuramentum in forma nō cōceſſa factum obliget.c.i5i. .c.4.
Utꝛ ſit pei⁹iurare vez per falſū deū : an iurare falſū p vez deū.c.i5z. .c.i.
Utꝛ ſit licitū iurare p creaturas .c.i5z.c.i.
Utꝛ iuramētū magis obliget qꝺ ſit p creaturā vl creatorē.c.i53. .c.i.
Et q̄ comites iuramēti ſunt tres .ſ. iuſtitia.vītas.iudiciū. ideo plura querūt.ſ.vtrū ſi deſit iuſtitia iuramētū ſit obligatorium .c.i53. .c.z.
Utꝛ iurās ſe nūq̄ itratuꝛ religionē debet iuramētum ſeruare.c.i54. .c.z.
Utꝛ ſi iuramto deſit vītas obligz.c.i54.c.3
Utꝛ iuramētū ſpontaneū babēs comites iam dictos ſēp obliget.c.i55. .c.i.
Utrum iuramentum coactum ſic factū obliget.c.i55. .c.z.
Querit ſm cui⁹ intentionē iuramētuum eſt interpretandum.an iurantis:an cui iuratur.c.i55. .c.4.
Utrū p̄ceptum de ſabbato ſit generale vel particulare.c.i55. .c.4
Utꝛ p̄ceptū de ſabbato ſit morale vel ceremoniale.c.i56. .c.3.
Querit quare dicit.memēto vt diē ſabbati ſactifices:ꝛ nō ſic addit alijs hec conditio:ꝛ quare taxatur tempus diei ſeptime.c.i57. .c.z
Utꝛ tps debuerit taxari.c.i57. .c.z.
Queritur quō intelligit.ſex dieb⁹ fecit de⁹ celū ꝛ terra:ꝛ in ſeptia requit .c.i58.c.4.
Querit quare ponit iſta circūſtātia.vt requeſcat fu⁹ ancilla ꝛ bos.c.i58. .c.i.
Querit quid itelligaꝁ vacatio ſabbati vt nullū opus ſeruile fiat i eo.c.i58. .c.z.
Utrum tempore gratie ſabbatum ſit obſeruandum.c.i59. .c.i.
Utꝛ obſeruātia dīice dici p̄cipiatur hoc p̄ceptum.c.i59. .c.3.
Querit a quib⁹ operibus ſit ceſſandum in die dīica.c.i60. .c.i.
Querit cui perſone in diuinis appꝛopatur illud p̄ceptum.ſ. Memēto vt diē ſabbati ſanctifices.c.i60. .c.3.
Quis pater vel mater intelligatur in hoc p̄cepto.honora patrem tuum: ꝛ matrem tuam.c.i60. .c.4.
Utrū honoꝛ parētū ſit exhibitio ſpiritualꝭ vel corporalis.c.i6i. .c.i.
Utꝛ honoꝛ in ſuo intellectu dicat reſpectuz p̄eminentie.c.i6i. .c.3
Cum honoꝛ dicaꝁ multipliciter .vtrum dicatur equoce.c.i6i. .c.4
Utrū in iſto p̄cepto.ſ.honora pr̄em.ꝛc.principiaꝁ qlz honoꝛ exhibēd⁹.c.i6z. .c.i.
De forma hui⁹ p̄cepti.ſ. honora . qualiter intelligitur ad viſionem promiſſionem:ꝛ ordinem.c.i6z. .c.z.
Queritur quare non p̄cipiꝁ honoꝛ filij ſicut honoꝛ pr̄is.c.i6z. .c.z.
Queritur quare huic mādato.honora patrem .ꝛc.plus ceteris additur promiſſio lōgeuitatis.c.i63. .c.3.
Utꝛ p religiōis ingreſſū abſoluaꝁ qs ab illo p̄cepto.honora pr̄em.c.i63. .c.4
Utꝛ ppꝛ neceſſitatē parētū dimittēdus ſit ingreſſus religionis.c.i64. .c.i.
Querit in quib⁹ tenemur pr̄i carnali obedire q̄ ad honorē reuerētie.c.i64. .c.z
Utꝛ honoꝛ debeꝁ prelato ſpūali ex p̄cepto: uel ex conſilio.c.i64. .c.4.
Utꝛ honoꝛ ſit exhibēdus malo p̄lato ex h̄ p̄cepto.honora.c.i65. .c.i.
De p̄cepto. Nō occides:querit p̄mo qꝺ phibeaꝁ occidi .c.i65. .c.z.
Utrum hoc p̄cepto prohibeatur occiſio ſui.c.i65. .c.3.
Utꝛ h̄ p̄cepto. Nō occides phibeaꝁ occiſio hominis malefici.c.i66. .c.3.
Utꝛ i aliquo caſu poſſit inocēs occidi nō p uaricādo p̄ceptum.c.i67. .c.z.
Utꝛ hoc p̄cepto. Nō occides.generaliter qlz phibeatur occidere.c.i67. .c.3.
Utꝛ illi q nō habēt potātē vlr phibeātur maleficū occidē.c.i68. .c.z
Utꝛ nō habēs poteſtatē occidendi: ꝛ tam cogit neceſſitate ſe defendendo facit ꝺtra hoc p̄ceptum.nō occides.c i68. .c.4.
Utꝛ ille qui interficit nō ex ꝓpoſito:ꝑ caſu facit cōtra hoc p̄ceptū.c.i69. .c.z.
Utꝛ phibeaꝁ occidere q habēt ſpūalē poteſtatē vt ſacerdotes.c.i69. .c.4.
Utꝛ hoc p̄cepto.ñ occides. phibeaꝁ occiſio quocūq̄ modo dicta .ſ. corporalis ꝛ ſpiritualis.c.i7i. .c.i.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Utz hoc pceptū. Non mechaberis .sit p
ceptum ꝑme vl scde tabule.c.172. .c.i.
Utrū h̄ pceptū mozale sit legis nāe vel mo
rale discipline.c.172. .c.3.
Utrū coitus maris 7 femine nullo addito:
sit ꝓhibitus hoc pcepto.c.172. .c.4.
Utrum coitus concubinarius ꝓhibea
tur.c.173. .c.3.
Utz coit9 fornicari9 ꝓhibeaf .c.174. .c.z.
Utz coitus incestuosus ꝓhibeaf.c.174.c.z.
Utrū coire cum pluribus vxoꝛib9 sit me
chari.c.175. .c.z.
Utz Abzaam cōmīsit adulteriū cū ingressus
sit ad aliā viuēte vxoze.c.175. .c.4.
Utz coitus cōiugalis sit licit9:lz heretici di
xerūt q nō.176. .c.z
Utz remotis trib9 causis.s. plis habēde. 7
debiti reddēdi.7 fornicatōis vitāde ꝓhi
beatur coitus coniugalis.c.176. .c.3.
Querif gd ꝓhibef noie furti .c.177.c.z.
Utz oīs rapina sit ꝓhibita hoc pcepto.s.ne
furtū facies.c.178. .c.i.
Circa furtū vel rapinā quatuoz casus q̄rū
tur.ideo dr.
Utz q furaf cā famis vl sitis .vel cause con
similis faciat cōtra h̄ pceptū.c.178. .c.z.
Utz qui furatur ab auaro vel usurario vt
det elymā faciat cōtra h̄ pceptū.c.178.c.z.
Utz illi qui in bello rapiūt faciant contra h̄
pceptū.c.178. .c.z.
Utrū inueniēs aliquid a casu:7 nō reddens
faciat cōtra hoc pceptū.c.178. .c.4.
De vsura.
Utz hoc pcepto.s.ne furtū facias ꝓhibea
tur vsura quātū ad affectū.c.179. .c.i.
Utrum ꝓhibeaf hoc ꝓcepto quantum ad
actum.c.179. .c.z.
Utz diuites qui nolunt ꝑuenire pauperib9
in necessitate debeant interpretari fures 7
raptozes.c.180. .c.i.
Utz clerici q patrimoniū i crucifixi pauperi
bus debitū in illicitos usus expēdētes sint
raptozes:7 peccent contra hoc pceptuz.s.
ne furtū.c.180. .c.z.
Utz clerici appzopziādo bona ecclie cōtra
ctēt rē aliena.c.180. .c.3.
Utz isto pcepto ꝓhibeaf symonia de emen
do vel vēdēdo spūalia.c.180. .c.4
De.8o pcepto.s. de falso testimonio.
Utz hoc pceptū. Ne loquaris cōtra ꝓxi
mū falsū testimonium pertineat ad ꝓmā vel
secūdā tabulā.c.180. .c.4.
Querif quid intelligif per ꝓhiberi falsum
testimoniū.c.181. .c.z.
Utrum isto pcepto sit ꝓhibitio falsita
tis.c.181. .c.3.
Utrū hoc pcepto.ne falsū.ꝛc. ꝓhibeaf taci
turnitas veritatis cum veritas requiri
tur.c.182. .c.z.
Utrum hoc pcepto ꝓhibeatur menda
cium.c.182. .c.z.
Utrum mendacium in omni casu sit ꝓhi
bitum.c.183. .c.i.
De duob9 vltimis pceptis.s. nō cōcupi
scces rem ꝓximi tui:7 vxozem ꝓximi tui.
Cum dicat lex. Non concupisces rem ꝓxi
mi tui:nec desiderabis vxozē eius queritur
Utrum ista pcepta sint pcepta legis na
ture.c.185. .c.i.
Utrum hic ꝓhibeatur cōcupiscētia gīal
vel specialis.c.185. .c.z.
Utz istis pceptis ꝓhibeaf actus interioz
qui est in ꝑmo motu:aut delectatione7 cō
sensu.c.185. .c.3.
Utz ad idē pceptū pertineat ꝓhibitio vo
luntatis 7 opis.c.185. .c.3.
Sequif de pceptis in se.
Querif gd est pceptū .c.186. .c.z.
Querif que diuisio pcepti.c.186. .c.z.
Querif que ē differētia pceptoz legis nāl
7 scripte quātū ad mozalia.c.186. .c.3.
Querif differentia inter mozalia: iudicialia
7 cerimonialia.c.186. .c.4.
Quare i decalogo ꝓponif. Ego sum dīus
deus tuus.c.187. .c.i.
Sequitur de ydolatria.
Cū pzecipiaf. Nō facias tibi sculptile.que
ritur vtrū xp̄iani qui faciūt imagines sint
ydolatre.
Quid est iurām̄tū:7 id qō dr. Nō assumet
nomē dei i vanū.c.187. .c.4
Querif quare pcepto sabbati addif.meme
to:7 nō alīs c.188. .c.z.
Nota q hoc pcepto. Honoza patrē tuum:
multiplex honoz itelligif.c.188. .c.4.
Nota q isto pcepto . Nō occides q ꝑplicite
includit etiā oēm motū ire contra pzo
ximum.c.189. .c.i.
Nota q hoc pcepto.ne mechaberis ꝓhibe
tur omnis illicitus coitus:7 illozū mēbzo
rum illegitim9 usus.c.189. .c.z.
Nota q hoc pcepto.nō furtū facies ꝓhibef
omnis contractio rei aliene ex cupidita
te.c 189. .c.3.
Nota q hoc pcepto.nō falsū testimoniuz
dices ꝓhibef oē gen9 mēdacij.c.189. .c.4.
Querif que cōcupiscētia ꝓhibef nō cōcupi
sces vxozē 7 domū.vtrū carnis vel oculo
rum.c.189. .c.4.
Utrū in pceptis decalogi pzecipiaf omne
fiendum.7 ꝓhibeatur omne non fien
dum.c.190. .c.i.
De iudicijs.
Utrū hō possit esse iudex hoīs .c.190.c.z.
Utrum inferioz possit iudicare superio
rem.c.191. .c.i.
Utrū prelatus malus possit iudicare inferi
oꝛem:siue subditū iuste.c.192. .c.i.
Queritur que conditiones requirūtur ad
hoc q aliquis oꝛdinate possit esse iu
dex.c.192. .c.z.
Utz ex lege diuina hec differentia iudicum
s.oꝛdinatoꝛ.arbitroꝛ. delegatoꝛum su
mat auctoꝛitatē.c.192. .c.i.
Cum duplex sit potās oꝛdinaria.s.spūalis.
7 secularis.vtrum oꝛdiata potestate vna
ꝑmineat alteri.c.193. .c.z.
Utz suprema ptās que ē sūmi pōtificis pos
sit habere aliquā humanam que ipsam in
dicet.c.193. .c.4.
Utz in eadē cā idē possit eē iudex testis7
defēsoꝛ.c.194. .c.4.
Utz iudices possint iudicare ꝼm suā cōsci
entiam.c.195. .c.i.
Utz iusto iudicio possit iudex sine accusato
re iudicare.c.195. .c.4.
Utrum iudex possit sine cōuictione damna
re.c.195. .c.4.
Utz iudex possit ꝓsone miserabili in iudi
cio condescendere.c.196. .c.z.
Utz iudices possint ensenia recipe.c.196.c.z
Utz iudex possit sine misericoꝛdia delinquē
tem punire.c.196. .c.3.
Utrum mali omni tēpoze fuerint punien
di.c.196. .c.4.
Utz tpe gratie mali sint iudicandi 7 punie
di.c.197. .c.i.
Utz reo9 absēs possit iudicari.c.197. .c.4
Utrum multitudo peccans sit punien
da.c.197. .c.4.
De accusatoꝛibus.
Utrum vnus debeat vel possit puniri ꝓ
alio.c.198. .c.i.
Utz ignoꝛātes sint iudicādi.c.199. .c.i.
Utz coacti sint puniēdi ꝓ eo qō coacti faci
unt.c.200. .c.i.
Utz iudex reos in se delinquentes debeat
punire.c.200. .c.z.
Utz aliqs aliū teneaf accusare .c.200.c.3.
Utrum subditi prelatos possint accusa
re.c.200. .c.4.
Utz mali possint eē accusatozes .c.201.c.z.
Utrum omnes boni possint esse accusato
res.c.201. .c.3.
Querif que cōditiones requirūtur ad hoc
q aliquis sit legitim9 accusatoꝛ.c.201.c.4.
Querif quis debeat aliū accusare.7 quo oꝛ
dine.7 vtrum de crimine qō solus nouit
aliquis.c.202. .c.i.
De testimonijs.
Utrū glibet teneatur ad testimonium fe
rendum.c.202. .c.z.
Queritur de numero testiū.c.202. .c.3.
Utrū duo testes vel tres ad oē testimoniū
sufficiāt.c.202. .c.4.
Querif de idoneitate testiū. 7 persona ido
nea ad testimoniū.c.202. .c.4.
Querif quare tales certe persone deputaf
ad testimoniū 7 nō alie.c.203. .c.z
Utrum licitum sit ꝓ testificando pecuniā ac
cipere.c.204. .c.z.
Utrū aduocatus teneaf ad iustū patrocini
um:7 iurisperitus ad iustū consilium indi
genti conferēdū.c.204. .c.z.
Utz officiales assessoꝛes 7 aduocati possint
ꝓ cōsilio iuris seu dictamie 7 patrocinio
pecuniā recipe.c.204. .c.3.
Que requirūntur ad officium legitimuz ad
uocati.c.205. .c.i.
Querif de triplici ꝓcessu iudicij .c.205.c.z.
Querif de oꝛdine ꝓcessus iudicij.c.206.c.i.
Queritur de inquisitionibus 7 purgationi
bus.c.206. .c.4
Utz uulgaris purgatio ex diuina lege ha
beat oꝛtū.c.207. .c.i.
Utrum quis confessione ꝓpzia sit condem
nandus.c.207. .c 4.
Nota q sex modis ad faciendū fidē sumit
arg9 ꝓbatōis c.208. .c.i.
Utz ad ꝓbatōez admittaf testimoniuz ex
auditu.c.208. .c.4.
Utrum testibus sit fides exhibenda. 7 qua
liter.c.209. .c.i.
Utrū in iuditio debet admitti ꝓbatio per

Universidad de Deusto
Biblioteca

presumptões..c.209. .c.4.
Tota q sententia iudicialis dicit trib⁹ modis.c.210. .c.3.

De malis pmissis in lege veteri.

Querit que fuerit rō hui⁹ triplicis pmissionis.s.de vsura danda alienis. ⁊ de repudio vxoris. ⁊ de vxore suspecta .c.210.c.4
Utrū ista mala dimittere ipunita fuerit culpa pmittētis:vt legislatoris ⁊ iudicis.c.211. .c.i.

De lege repudij.

Utrum repudium vxoris de se sit peccatum.c.211. .c.3.
Utrum repudium ex lege fiat non peccatum.c.212. .c.z.
Utr licitū eēt fm legē repudiāti prioze viro viuēre aliū ducē.c.212. .c.3.
Utr i repudio vir ⁊ mulier debeant pariticari.⁊ ad paria iudicēt.c.213. .c.i.
Utr ex quacunq; cā vir poterat repudiare vxorem.c.213. .c.3.
Utr repudiata poterat iterum in vxorem assumi.c.214. .c.z

De inuestigatõe adulterij.

Utrum inuestigare adulterium fuerit licitum vel non i veteri testamento propter ȝelotopiā.c.214. .c.4.
Utr in noua lege cōsilis inuestigatio sit licita.c.215. .c.z.
Quare in lege veteri nō ē posita lex de iuētõe furti sic adulterij cuȝ i noua sit de furto.c.215. .c.3.

De flagellis ⁊ malis dādis.⁊ de bello.

Utr mali per flagella sint ad bonū cogendi.c.216. .c.i.
Utr vidicta sit expectāda.c.216. .c.4
Utr mali possint licite debellari .c.217.c.3.
Utrū sacrilegis regib⁹ indicētib⁹ ⁊ iubētib⁹ bella teneantur subditi milites obedire.c.218. .c.3.
Utr epi ⁊ ecclesiastice persõe possint arma mouere.c.218. .c.4.
Utrum omni tempore possit bellum agi.c.219. .c.i.
Utr in bello iusto requirit exclusio fraudis.c.219. .c.z.
Utr exercitiū belloꝝ in tirocinijs sit licitum.c.219. .c.3.

De morte inferēda.

Utrum pena mortis sit homini inferenda.c.219. .c.4.
Querit quare lex ista q̃tuoꝝ gña mortis elegit.⁊ no alia.s.lapidatōis.suspēsionis.crematiõnis.gladiationis c.220. .c.3.
Nō quibus de causis lex puniebat per mortem.c.220. .c.4.
Querit de stupro virgis si sit puniēdus ex legem pena mortis.c.221. .c.3.
Querit de pcussione fuoꝝ.c.221. .c.z.
Utr pcū sodomiticū sit magis puniēdū tpe gre q̃ legis.c.221. .c.z.
Utrum iuste boni possint malos spoliare.c.222. .c.3.
Querit quō lex per vāna rerū puniat iuste vānificatores.c.223. .c.i.
Utrum iustum sit hominem homini dominari.c.224. .c.i.
Utrū in gradu superioritatis necessarium sit esse duas potestates.regalem.s. ⁊ sacerdotalem.c.224 .c.z.
Querit de cōpatõe potestatis regalis ad sacerdotalē.c.225. .c.i.
Utr p peccatis persone ecclesiastice seu sacerdotales obnoxie sint potestati regali.c.225. .c.3.
Utr boni fm legē diuinam debeant subiacere malis.c.225. .c.4.
Queritur de manumissione proprioꝝ seruoꝝ.c.226. .c.z.
Utrum seruus fugitiuus a subiectione dñi sui possit ab aliquo licite recipi .c.226.c.3.
Querit de legib⁹ iudicialib⁹ circa virum ⁊ vxorem :vel vxores repudiādas vel sumēdas.c.226. .c.4.
Querit de legib⁹ circa personas ifames.s. meretrices:⁊ mercedē prostribuli ex ꝑpa culpa.c.227. .c.z
Querit de legib⁹ ꝓpter quas reputabant ifames nō ex clpa ꝓpria:ꝑ ex defectu signi ficāte culpā.c.227. .c.4
Utr sit licitū thesaurizare.c.228. .c.3.
Utr sacerdotes ⁊ leuite seu plone ecclesiastice possint res hereditarias possidere.c.228. .c.4.
Querit de legibus iudicialib⁹ i reb⁹ distribuēdis siue cōmutādis.c.229. c.3.
Utr negotiatio sit licita.c.230. .c.3.
Utruȝ negociatio clericis sit licita in aliquo casu.c.231. .c.z.
Querit quare data ē lex iudicialis de ꝑfa da iustitia in ponderib⁹ ⁊ mēsuris:⁊ non in numero.c.232. .c.i.

De decimis

Utrum emanauerit institutio decimarum ⁊ aliorum a iure naturali.⁊ de tempore institutōis.c.232. .c.3.
Utr decime sint in precepto vel in consilio.c.233. .c 3.
Utrū preceptū de decimis sit morale:vel cerimoniale.c.233. .c.4.
Utr de turpiter acqstis debeat dari decima.c.234. .c.3.
Utrum decime personales sint in precepto.c.235. .c.i.
Utr decime prediales de minutis sint i precepto.c.235. .c.z
Querit quando debet dari decima cū sit ꝑceptū affirmatiuū.c.235. .c.4.
Utr prius sit soluēdus cēsus vel tributum domino tēporali q̃ decima sacerdoti.c.236. .c.i.
Utr layci possint decimā recipē vel possidere.c.236. .c.4
Utrum religiosi possint recipere decimas.c.237. .c.4.
Utr clerici qui habēt sufficiēs stipēdiū vñ viuāt possūt decimas recipē.c.238. .c i.
Utr vna ecclesia possit recipere decimas de territorio vel persona alterius ecclesie.c.238. .c.z.
Utr paupib⁹ sint decie tribuēde.c.238.c.4.
Utrum domino pape sint soluende decime decimarum.c.239. .c.i.
Utr omnes teneant ad decimā qui non sūt leuitici gīis uel ordinis.c.239. .c.z.
Utr clerici teneātur ad decimas.⁊ idē queritur de personis leuitici ordinis.⁊ de religiosis.c.239. .c.3.
Utr decime possint emi.c.240. .c.i.
Utr decie possint a laycis rdimi .c.240.c.z
Utrū decie possint subpignorari.c.240.c.3.

De primitijs.

Utr p̄mitie sint i p̄cepto.c.240. .c.4
Querit quāta debeē p̄mitia.c.241. .c.3.

De oblatōibns.

Utrum oblationes sint in precepto tempore gratie.c.241. .c.4.
Utr solis sacerdotibus habentibus curas animaꝝ debeant dari oblatões.c.242.c.z

De cerimonialibus.

Utr in cerimonialib⁹ vlr sit sensus seu itel ligentia litteralis.c.242. .c.4
Querit qualr in preceptis cerimonialibus sit intelligentia spiritualis .c.243. .c.z.
Utr cerimonie habeāt causā legitimā aut solum mysticū ⁊ figuralē.c.244. .c.3.
Querit de precepto circūcisionis ⁊ phase ⁊ multis alijs que fm litterā videtur absurda.c.244. .c.4
Et respondet.c.246. .c.4
Queritur de ꝑceptis cauēdaꝝ immunditiarum.c.245. .c.i.
Et respondetur.c.248. .c.i.
Querit de cerimonijs purificationis ⁊ immunditiarū.c.245. .c.z.
Et respondetur.c.250. .c.z.
Querit de sorditatibus circa oblatiões sacrificioꝝ : in quibus non videtur causa haberi.c.245. .c z.
Et respondet.c.250. .c.4.
Queritur de preceptis cerimonialibus tabernaculi altaris.c.245. .c.4.
Queritur de cerimonijs circa officiū ministroꝝ.c.245. .c.4.
Et respondet.c.252. .c.i.
Querit de cerimonijs diuersarum solennitatum.c.246. .c.i.
Et respondet.c.252. .c.3.
Utr diuersitas sacrificioꝝ fuerit necessaria populo iudaico.c.252. .c.4.
Querit in generali de differentia cerimoniaꝝ siue cerimoniaꝝ.c.253. .c.i.
Querit in spāli quid dicat principium vel origo imunditie.c.254. .c.i.
Querit de immūditijs in statu ante legem.c.254. .c.4.
Querit de immūditiaꝝ obseruātia quātuȝ ad statū legis.c.255. .c.4.
Queritur de immūditiaꝝ obseruatõe post euacuationem legis.c.256. .c.i.

De sacrificijs.

Utrum sacrificia legalia fuerint vera sacrificia.c.257. .c.z.
Utr sacrificia legalia fuerint deo accepta ac grata.c.258. .c.i.
Utrum sacrificia essent in genere bona .c.259. .c.z.
Utrum sacrificia de lege nature sint offerenda.c.259. .c.3.
Utrum soli deo sit sacrificium offerendum.c.260. c.i.
Utrum omnes teneantur ad sacrificia taȝ iudei q̃ gentiles.c.260. .c.3.
Utr offerentes sacrificia teneantur itelligē

Universidad de Deusto
Biblioteca

significatões eoꝝ.c.260. .c.4.
Utrum mali possint deo offerre sacrificium.c.261. .c.1.
Querif quare Jsaac nō obtulit sacrificium aliquod.ꝛ filr querif de Melchisedech:ꝛ de Moyse ante legē.c.261. .c.2.
Querif de inchoatõe sacrificioꝝ quādo debeāt incipere.c.261. .c.4.
Querif de differētia sacrificioꝝ multiplici.ꝛ de sacrificijs.c.262. .c.2.
Querif de differētia sacrificioꝝ ꝑ tempore ante legem.c.262. .c.4.
Querif de dria sacrificioꝝ in lege.c.263.c.2
Querif de dria sacrificioꝝ legl de animalibus.c.263. .c.3.

De cessatõe cerimonialiū.

Utrū obseruātia cerimonialiū sēper sit in ꝓcepto.c.265. .c.1.
Utr sacrificia legalia sint fienda .c.267.c.1.
Utr circūcisio debeat cessare.c.267. .c.4.
Utr sabbatū debeat cessare.c.268. .c.3.
Utr obseruātia legaliū fuerit idifferēs tpe gīe.hoc ē querē de tempore cessatiōis legalium.c.269. .c.4

De lege.

Utr vna sola sit lex data vel indicta rōali creature.c.271. .c.4.
Utr ꝓtet legē indictam sit ponē legem scriptam.c.272. .c.2
Utr sint due leges:ꝛ lex Moysi: ita ꝙ non requirat lex euāgelij.c.272. .c.4.
Utr lex euāgelij sit eadē cum lege naturali vel mdifferēs.c.274. .c.1.
Utrum eadem sit lex cuangelij cum lege Moysi.c.274. .c.4.

De differentia legis.

Utr lex xpi ꝛ Moysi differāt sicut cōtraria:aut sicut disperata.c.275. .c.2.
Quēit q̄ sit dria legl xpi ꝛ Moysi.c.276.c.1

De virtute legis.

Utr ex vtute legl daref gīa.c.277. .c.1.
Querif de dria legl ꝛ euāgelij q̄tū ad ueritatē.qꝛ in euāgelio ē veritas reuelata ꝛ i lege velata.c.277. .c.3.
Querif de dria legis ꝛ euāgelij q̄tū ad seueritatē.c.278. .c.1.
Querif de dria legl.ꝛ euāgelij quātum ad bonitatem.c.279. .c.1.
Utr lex Moysi sit lex factoꝝ. ꝛ euāgelium lex fidei.c.279. .c.2.
Utrum lex Moysi sit occidens. ꝛ euāgelij vinificās.c.279. .c.3.
Querif qualr euāgeliū bēt ꝑcepta bona.ꝛ lex ꝑcepta non bona.c.280. .c.2.
Querif de dria legis ꝛ euāgelij quātū ad remuneratōem.c.280. .c.3.
Utr lex Moysi sit lex particularis.ꝛ euangeliū lex vlis.c.280. .c.3.
Utrum continentia euangelij habeatur in lege.c.281. .c.1.
Queritur de additione euangelij ad legem.c.281. .c.4.
Utr lex Moysi sit data a bono deo :ꝛ ꝙ sic ꝓbāt multipliciter cōtra hereticos.c.282. .c.4.
Nota qualiter opinionibus hereticorum rēspondetur.c.283. .c.3.
Utr lex euāgelij cū sit lex perfecte saluti debuit dari ab initio pⁿ peccatū.c.286. .c.1.

De ira.

Utr nāl sit ꝑt motⁿ irascibilis q̄ rationalis.c.287. .c.1.
Utr irasci sit vlr ꝓhibitū.c.287. .c.2.
Queritur de gradibus ire fm textum euāgelij.c.287. .c.4
Querif de ꝓceptis reconciliationis ad ꝓximum.c.289. .c.1.
Querif de ꝓceptis qbus ordinatur passio siue motⁿ cōcupiscibilis.c.290. .c.1.
Utrum concupiscens vxorem alicnaz sit mechus.c.290. .c.1.
Utr volūtas ꝓ facto reputaf .c.290.c.2.
Utr hoc ꝓceptū. Si oculⁿ tuⁿ scādalizat te sit ad litteram obseruādū.c.290. .c.4.

De iuramento.

Utr iurare sit vniuersalr ꝓhibitum vt malum.c.291. .c.3.
Utrum licitum sit iurare per creaturas.c.292. .c.2.

De patientia.

Utr iniuria sit ꝓpulsāda.c.292. .c.3.
Utrū licitū sit sua repetere c.293. .c.2.
Utr licitū sit perfectis repetē sua.c.293.c.3.
Utrum similiter sit licitum imperfectis sua repetere.c.293. .c.4.
Utr licitū sit omnia repetere.s.superfluū ꝛ necessariū.c.294. .c.1.
Utr ꝓceptū de angaria passuum sit ad lraz obseruandum.c.294. .c.2.

De elemosyna.

Utrum de illicite acquisitis.s.usura ꝛ alijs possit aliquid dari cum euangelium dicat.
Qui petit a te:da ei.c.294. .c.3.
Utr necessariū vel superfluū ꝓcipiatur dari.c.294. .c.4.
Utr ille qui nihil bēt obligef ad istud ꝓceptum.c.295. .c.1.
Utr oibus vel solū aliquibⁿ sit beneficiū dādum.c.295. .c.1.
Queritur quomodo beneficium sit dādum ꝛ quibus.c.295. .c.3.
Utr aliquis omittēs dare pauperi peccet.c.295. .c.3.
Utr elemosyne tribuaf mūdare.c.296.c.1.

De mutuatione.

Utrum accipere aliqd ꝓter sortem sit ꝓhibitum.c.296. .c.2.
Utr sola spes accipiēdi ꝑ sortē faciat usurariū.c.296. .c.4.
Utr i aliquo casu sit licitum accipere aliqd ꝓeter sortem.c.297. .c.1.
Utr accipere aliquid ꝓter sortē sit malum fm se.c.297. .c.3.

De dilectione.

Utr diligē aicū sit meritoriū.c.298. .c.1.
Utr diligere inimicum sit ꝓceptum vel cōsilium.c.298. .c.1.
Utrum benefacere inimicis omnibus sit ꝓceptum.298. .c.2.
Utrum maius sit diligere amicos q̄ inimicos.c.298. .c.4
Utr magis meritoria sit dilectio inimici q̄ amici .299. .c.1.
Utr maledicē inimicl sit licitū.c.299. .c.2.
Utr ꝑ oibⁿ inimicis sit orādū.c.299. .c.3.
Utr gīalr oēs actões spūales ꝛ corpales tenemur referre in deū finē.c.300. .c.2.
Utr oēs actões spūales possint referri ad finē tpalē.c.301. .c.4.
Utrū manēte simplicitate itērōis possint constitui duo fines.c.302. .c.2.
Utr intentio possit poni in creatura sicut i finē.ita ꝙ sit finis sb fiñ ēno.c.303. .c.1.
Utr ois solicitudo sit ꝓhibita.c.303. .c.4.
Cum iudicare multis competat non de iudicio multiplici.s.temerario.presumptuoso. ꝛ alijs.c.304. .c.2.
Queritur quid itelligif per illa dicta. Nolite sanctum dare canibus. ꝛ nolite ꝓicere margaritas ante porcos.et qui sunt porci.c.304 .c.3.

De doctrina predicatoris.

Querif quid scire debet doctor siue predicator.c.304. .c.4
Utrū ꝑdicator teneaf facē qō dīc̄.c.305.c.1.
Utr malⁿ peccet ꝑdicādo.c.305. .c.1.

Explicit 2ª pars tertij Alexādri de Ales

Jncipit tertia quo ad titulos questionum.
De virtutibus. ꝛ gratia.

Utrum gīa sit ꝛ ostendif qⁿ sic rōibus nālibⁿ ꝛ theologicl.c.305.c.2.

Unde nō ꝙ gīa in scripturis dicit multipliciter.c.306. .c.2

Utrū gratia fuisset necessaria in statu nature bene istitute.c.307. .c.2.
Querif qualif gīa est necessaria saluti: ꝛ bī contra pelagianos. ꝛ ad hoc inducuntur testimonia.c.307. .c.3.
Utrū libez arbitrium ad bonū valeat: nisi gīa adiuuetur.c.308. .c.1.
Utr gīa sit aligd:ꝛ qd.c.309. .c.3.
Utrum gratia sit res creata vel increata. Et soluif qō.c.310. .c.1.
Utrū gratia creata sit sba vel accidens. Et soluif questio.c.311. .c.1.
Utrum gīa sit eadē per essentiam cū virtute gratuita. Et soluif qō.c.311. .c.4.
Querif quid sit gratia fm nominis rōem.c.312. .c.4.
Querif qd sit gīa fz diffinitōez.c.313. .c.1.
Utruz gratia sit diuisibilis fm aliquē modum.c.313. .c.2.
Utr gīa didaf ꝑ duas drias.c.314 .c.1.
Utrū gīa didaf ꝑ tria mēbra.vel tres differentias.c.315. .c.3.
Utr gratia sit eiusdem ratōis in hoie ante peccatū ꝛ post.c.316. .c.2.
Utr añ incarnationē ꝛ post dria sit ꝑ essentiā in ipsa gīa.c.316. .c.4
Utrum gratia sit eiusdem ratōis i adulto: ꝛ paruulo.c.316. .c.4.
Utrum paruuli sint susceptibiles gratie.c.317. .c.2.
Utr adultⁿ dormiēs vel furiosus siū amēs possit recipē gīam.c.317. .c.4.
Utrum gīa sit in subiecto fm magis ꝛ minⁿ hoc ē an sit maioz i uno q̄ i alio .c.319.c.2.
Utrū gīa sit in subiecto fz itēsionē ꝛ remissionē.c.319. .c.4.
Utrum sit causa meritoria gratia ex parte nostra.c.320. .c.1.
Utrū ille qui est in peccato mortali possit

Universidad de Deusto
Biblioteca

mẽito p̃cedẽti sibi gr̃am mereri.c.320..c.3.
Utr̃ existens i statu caritatis possit mereri gr̃am sibi qua surgat7 releuef si caderet i peccato mortali.c.321. .c.i.
Utr̃ merito cohereti vel subsequẽti possit aliquis sibi mereri gr̃am.c.321. .c.i.
Utrũ aliquis possit alĩs mereri p̃mam gratiam.c.321. .c.2.
Querif de illo qui facit qd̃ in se ẽ. vtrũ necesse sit q̃ deus det sibi gratiam. Et soluit questio.c.321. .c.3.
Utr̃ nõ faciẽti qd̃ i se ẽ det gr̃a.c.322. .c.3.
Utr̃ pp̃ri effect9 gr̃e sint purgare illumĩare 7 perficere.c.322. .c.4.
Utr̃ pp̃ri effect9 gr̃e sint viuificare. assimulare. gratificare.c.323. .c.4.
Utr̃ isti tres actus. iustificãe. excitare mot9 meritorios elicẽ sint per se actus ipsius gratie.c.324. .c.2.
Utr̃ liber̃ arbitriũ moueat spontanee an coacte.c.325. .c.i.
Utr̃ gr̃a faciat nos in vita p̃ti sine peccato esse.c.325. .c.2.
Querif de ordine istor̃ effectuũ iustificare.viuificare.purgare.illuminare.qualis est ordo inter hec.c.327. .c.2.
Querif de cognitõe gr̃e i gr̃ali.c.327.c.2
Querif de cognitõe gr̃e i spali.c.327. .c.3.
Utrũ aliquis possit cognoscere per scientiã se habere gratiã.c.327. .c.4.
Utr̃ aliqs possit scire se hr̃e gr̃az p experimentum.c.328. .c.4.
Utr̃ p reuelatõem possit aliquis scire se cẽ in gr̃a.i. vtrũ alicui possit reuelari.i. q̃ habeat gr̃az i rõe gr̃e.c.329. .c.2
Querif de cõparatõe v̊tutũ ad gr̃az. vtr̃ virtutes distinguãt a gr̃a.c.329. .c.4.
Utr̃ dona sint virtutes.c.330. .c.i.
Utr̃ v̊tutes sint fruct9. uel nõ.c.330. .c.3
Quẽrif ppt̃ gd hec oĩa sint necessaria.s. gr̃a dona. virtutes.c.331. .c.i.
Utrum virtutes sint priores donis vel ecõuerso.c.331. .c.2.
Utr̃ sit ponẽ gr̃am gratis datã non faciẽtem gratũ.c.331. .c.4.
Querif que sit gr̃a gratis data.c.332. .c.2.
Querif que sint differẽtie gratie gratis date.c.332. .c.4.

De fide.

Querif q̃lr fides dr̃ multiplr.c.334.c .2.
Utrũ fides iformis sit donũ dei.i. habitus gratuit9.c.334. .c.3.
Utr̃ fides iformis sit v̊tus.c 335. .c.i.
Querif qua rõe dr̃ fides iformis.c.335. c.2.
Querif de effectu fidei iformis.p̃ de effectu interiori qui ẽ credere.335. .c.4.
Scõo de effectu exteriori in opere fidei informis.c.335. .c.2.
Utrum bona opera sine caritate facta valeant ad habilitatõem gr̃e.7 dimminutõez pene.c.337. .c.i.
Utr̃ fides informis in hoĩbus aduenĩẽte caritate fiat formata .c.337. .c.2.
Utr̃ fides iformis sit i dẽonib9 . c.337.c.4.
Posito q̃ i demonib9 sit fides iformis. vtrũ data sit eis ante peccatum: vel post peccatum.c.338. .c.3.
Querif de actu fidei in demonibus ad qd sit.c.339. .c.i.

De spe.

Utr̃ spes possit esse iformis.c.339. .c.3.
Utrum spes informis possit fieri formata.c.340. .c.i.
Querif de actu spei informi 7 certitudine.c.340. .c.2.

De timore.

Querif de differẽtijs timoris.c.340.c.4.
Utrum timor seruilis sit donum spiritus sancti.c.341. .c.2.
Utrũ actus vel vsus timoris seruilis sit bonus vel malus.c.342. .c.i.
Queritur de differẽtia timoris seruilis ad naturalem.c.342. .c.2
Utrũ gr̃a sermonis sapiẽtie. scie. 7 fidei sit gr̃a vna uel differẽtes gratie .c.342.c.4.
Utrum bi9 gr̃e dẽt ex meritis.c.343. .c.i.
Utr̃ gr̃a p̃dicatõis que cõprehẽdit p̃dicãs sit maior q̃ gr̃a pp̃hie.c.343. .c.2.
Utrum ad edificatõem auditorum sufficiat gr̃a fmonis.c.343. .c.2.
Utr̃ fidei sit necessaria ad salutẽ.c.343.c.2
Utr̃ fides q̃ ẽ necessaria saluti sit p rões sua sa: vel pbata.c.345. .c.i.
Utr̃ fides sit v̊tus.c.345. .c.3.
Utr̃ fides sit virtus generalis vel specialis.c.346. .c.4.
Querif de diuersitate diffinitõum fidei fz multos.c.347. .c.2.
Querif de diffinitõe fidei posita ab Apostolo.c.348. .c.i.
Utrum credere dicatur vniuoce: vel equiuoce.c.350. .c.i.
Querif quid sit credẽ gr̃alr.c.350. .c.2.
Querif quid sit credẽ vt ẽ act9 fidei formalis qd̃ ẽ assẽtire.c.350. .c.4.
Utr̃ sit aliter cognoscere deũ i p̃ti q̃ per fidem.c.351. .c.2.
Querif qd sit cognoscẽ p fidẽ.c.351. .c.3.
Utrum p̃us sit credere q̃ itelligere: vel ecõuerso.c.351. .c.4.
Utrum obiectũ fidei sit falsum aut verum tantum.c.352. .c.3.
Utrum fides sit de apparentibus siue visis.c.352. .c.i.
Utr̃ scitus possit esse obiectũ fidei.c.353.c.4.
Utr̃ obiectũ fidei sit verum necessariũ vel vnum cõtigẽs.c.354. .c.3.
Utrum obiectum fidei sit complexum uel in complexum.c.354. .c.4.
Utr̃ obn̄ fidei sit ver̃ creatũ 7 icreatũ. aut increatũ tm̃.c.355. .c.4.
Querif in qua parte anime sit fides sicut in subiecto.c.356. .c.2.
Utr̃ fides fuerit in angelis ante cõfirmatõnem vel lapsũ.c.357. .c.3.
Utr̃ fides fuerit in Adã añ lapsũ .c.358.c.i.
Utr̃ fides fuerit i r̃po añ passionẽ vel i statu mortalitat].c.358. .c.4
Utr̃ fides hẽat certitudinẽ.c.359. .c.2
Utr̃ fides hẽat p:fectũ.c.360. .c.i.
Queritur de compatõe fidei ad alias virtutes.c.360. .c.4.

De articulis fidei.

Querif quid sit articulus.c.361. .c.2.
Querif cã gr̃alis cõpositõis symboli. 7 collectionis articulor̃. 7 de symbolo apostolorum . 7 de symbolo qui cantatur in missa.c.362. .c.i.
Utr̃ esset sufficiẽtia salutis sine fide mediatoris.c.362 .c.4.
Utrum necessarium fuerit credere omni tẽpore ea que credim9 de fide mediatoris.c.363. .c.2.
Querif de fide simpliciũ i gr̃ali.363. .c.3.
Utr̃ necessario fuerit fides distincta fm determinatõem tpis.c.364. .c.i.
Querif qualr distinguũt articuli in symbolo apl̃or̃.c.364. .c.2.
Nota qualr exponuntur articuli symboli apostolor̃.c.365. .c.i.
Querif de symbolo patrũ qui cantatur in missa.c.367. .c.3.
Querif de symbolo Athanasij.c.369. .c.2.

Explicit tabula questionũ sup 3m Alexandri de Ales ordinis minor̃.

425
349

Registrum.
A
Uacat
Tota.xp̃iane
Hebr.xi.
Irremediabl̃r
Peccata
B
Alia p̃sona
ḡ ⁊ magis
Itē rei
Per virū
Distinctionē
C
Que attēdit
Sunt ad
Coniuncta
Est alius
Relinquit
D
Consequēter
Ratio
Supradicta
Quātū ad
E
Maria
Mālis
Sīḡ
Paternitas
Gratie
F
Consequenť
Multitudinē
Sit mēbrū
Ad verbū
Idē rez
G
Est gloria
Donauit
Ad hoc
Et supiorē
Passionum
H
Pauebit
Pōt dici
Diuitas
Naturam
I
Cōceptus
Hoc pz
Deorsum

.x°. de tri.
Sicut
K
Cū determinet
Totum sil̃
Et resurrectōez
Rationē
Statim
L
Sūma
Secundum
Et sic opz
fm̃ q̃ respicit
Quia affligit
M
Ad tertiū
Rationalis
Cultu
Ex rōib9
Minor
N
Auctor
Quia nō dicit
Rerū esse
Preceptis
Et sic nō
O
Posita
Carnis
Justificatōem
Humana
Caritate
P
Habebis
Enī humānitat̃.
In latria
Uel tormētis
Alia ⁊ alia
Q
Item Math.
De comedēdo
Predictas
Ipe recipiēs
Aliquid
R
Uel quietis
Nouam
Adv ante
S
Itē querit
Potest

Ut p his
Pp̃pciū
Diuinam
I
Itē qō
Nō erant
Fieri aliqñ
Ex hac glo.
Sz exceḃili9
U
Querit vtz
Mētitus sit
Que vera
Utrūq;
Ergo iudiciale
X
Piere.p̃mo
Eos p̃cipes
Unde ibi
Itē exo.xi.
Y
Si enim
Circa hūana
Idoneitate
Uñ distīguit
Z
Deinde q̄rit
Tua uersatōe
Ex parte
Causa cōcessa
Sacramenti
AA
Dicit in
Contumacia
Per iobediētiā
An ad
Impij
BB
Cū istis
Fratrib9 tuis
Illicitum
Querit postea
CC
Itē Innocen.
Illos ad aliud
Substantia
Est hac
Primitie
DD
Idolatria
Applicatōes

De imūditia
Hominis
EE
Archam ⁊
Aqua viuunt
Erat sicut
Uisibilia
Corporis
FF
Scripturam
Mat̃h.xi.
Inquirere
GG
Rndeo
Sācto nō
Ad gal̃.
HH
His igitur
Euāgelio
Qōne vtruz
Apponit
Ut qui sūt
IJ
Nunc
Sed deftio
Priuat vitā
Mechandi
Expresse
KK
Sperare
Quā mercedē
Ponitur
Malū optare
2m̃ dicerent
LL
Nihil ponit
Item Bernar.
Cōmoditatē
Laudato
Ut agēs
MM
Paruulo
Si ergo
Ratōalis
Et minus
Gratie non
NN
Q̃ simul
Itez gr̃a
Possumus
Que sunt
Beatum

Iste habet
Contra Heñ.
Probabiles
Presumptio
OO
Queritur
Operante
Adherēdum
Crediderunt
Dupliciter
PP
Uariata
Dicit q̃ est
Finem ⁊
In causa que
Perfectio
QQ
Humanitatē
Fons spūs
Que nō credit
Et totum

R tabule

Hec ē tabula
Utz possit esse
Celestium tpe
Utz sit licitū

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca